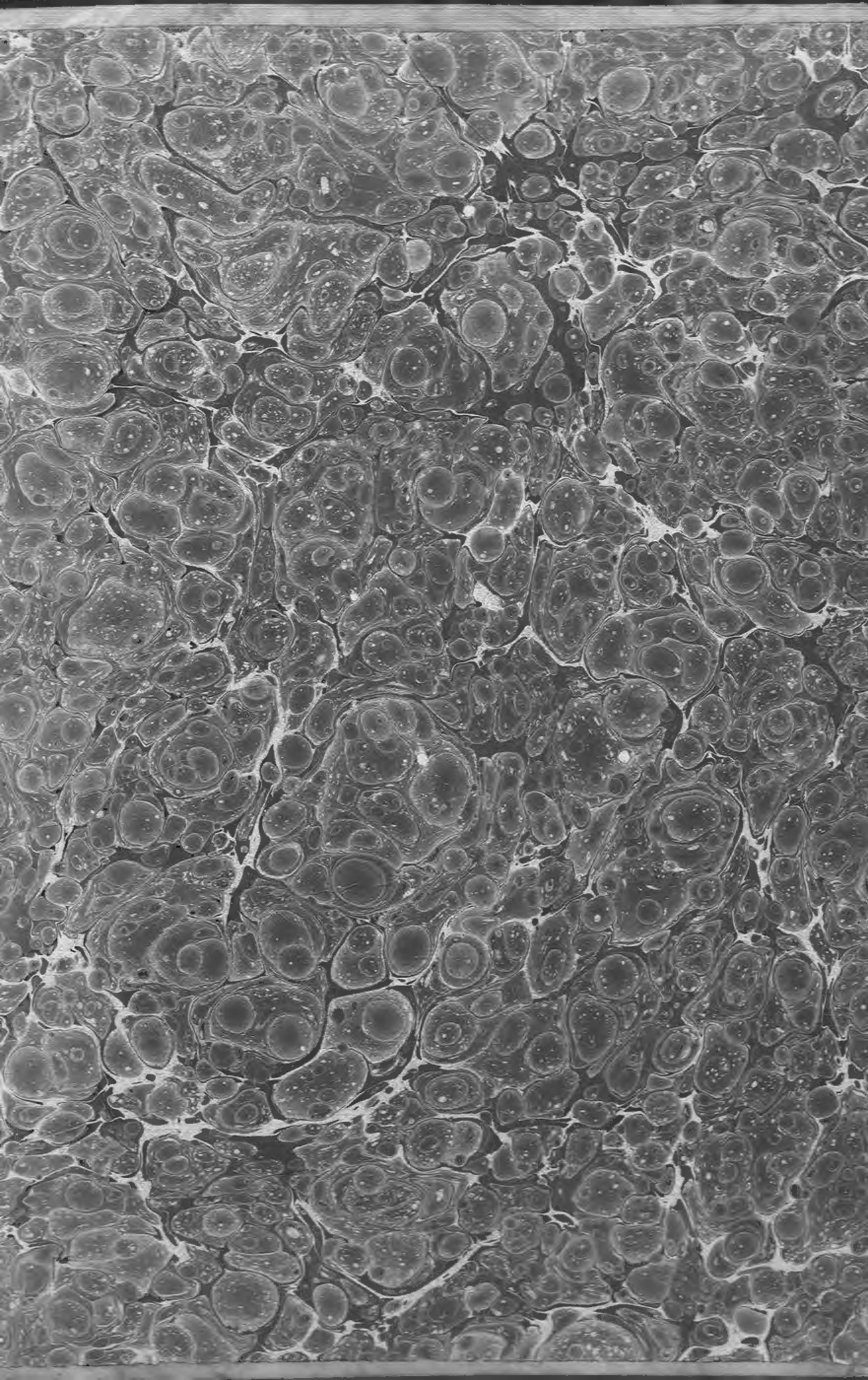
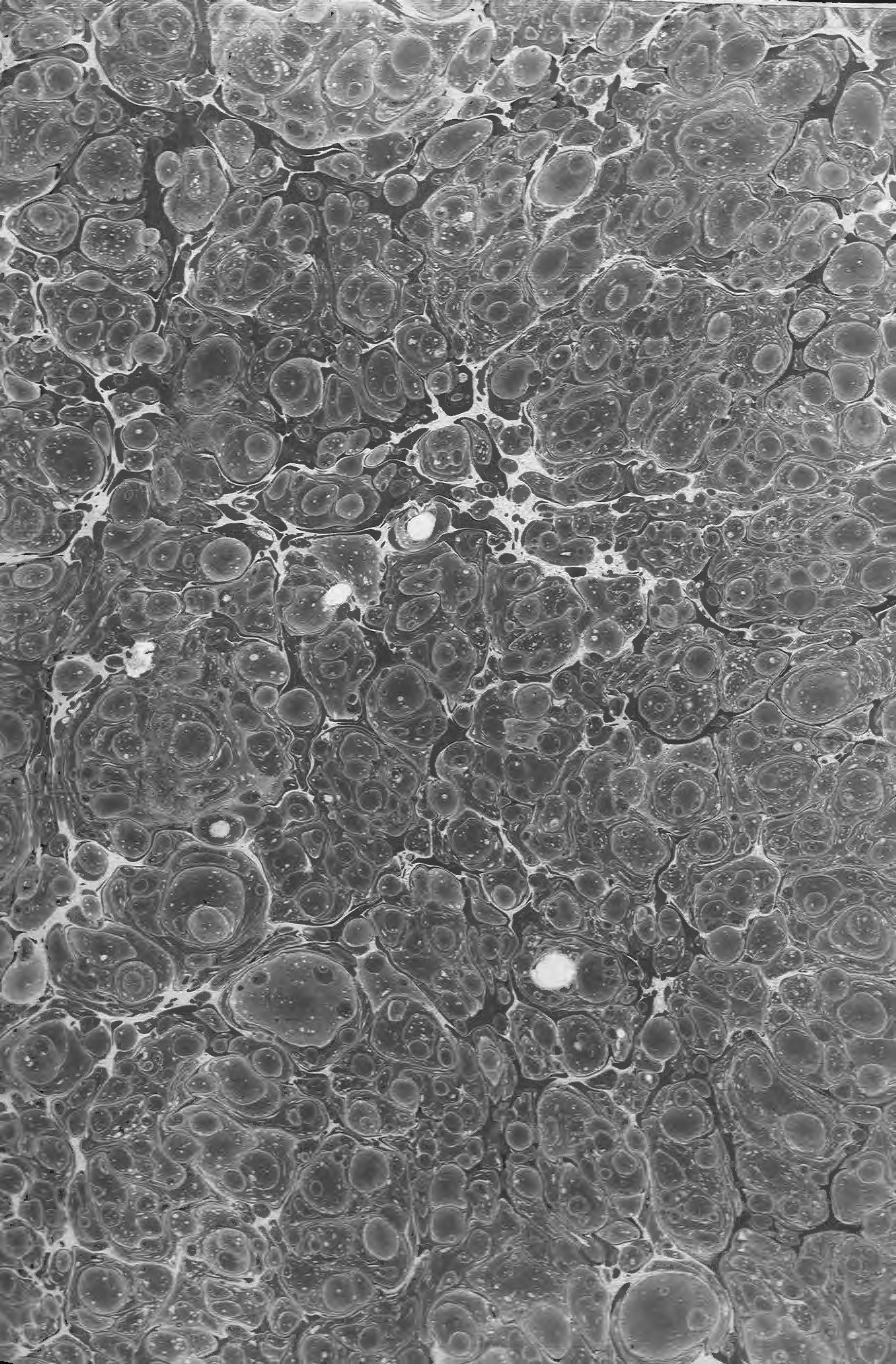

Petrus de palude in quartum sententiarum

Reuerendissimo in xp̄o patri dn̄o dn̄o Thome donato
[pat]riarche Venetiaꝝ ordinis predicatoꝝ: Frater Paulus
[Ve]ncinus eiusdem ordinis salutē ꝛ cōmendationem.

Onstituerā magnis āiti virib⁹ P̄r reuerē
dissime vt dignuz aliqd maiestate ꝛ gloria
throni tui ad te ꝓficisceref:sed paucis ꝛ ya
qdē icultis vbis tecū agere ꝯpellor vrgente
nūtio ꝛ iā iaz naui iposito q̄ celerrime sulca
to mari sit Venetias aduētura. voluissē.n.
vt Petrus nr̄ de palude nr̄is ēt studys ꝛ in
[ge]nio illustrareᵗ:q̄d q̄ ꝑ seips magnificus ac sublimis ē:nec
[qui]a ex ꝑte deficiat qn cū laude ꝛ glia ꝑ oīuz ora vseᵗ. Naz
[q]ū variū sit philosophādi gen⁹:morale:dialeticū:mathe
[ma]ticū:nāle.id ego semꝑ a pma illa etate qua me xp̄o ale
[ui] tū sublime tū ēt excellēs ac ꝑmagnificū iudicaui:quod
[qu]ianā maiores nr̄i theologiā ac sapiam appellarūt. Cete
[ru]m.n.ōis ph̄ie studia tāetsi bonis artib⁹ mentē excolāt:ac li
berales aiosꝛ alta igenia vtuti alāt.nullū ē tamē p̄ter hāc
nr̄am diuinā celestemq; sapiam qd felices nos ac btōs effi
ciat:ea p̄sertim felicitate q̄ sola stabilis ꝛ vera ꝛ incorrupta
hr̄i potest. Quare Aristo.p̄stanti vir igenio quū reliquas li
beraliū artiū ꝑtes icredibili doctrina ꝛ ordine absoluisset:
altū postremo ac venerabile metaphysices negociū est cō
plexus:ꝛ eo vsq; ꝑgreditur modo disputans:mō edocens:
mō etiā veteꝝ errata refellēs: donec sublimē illū suū ani
mum in separataꝝ quoddā substantiarū genus atq; noti
tiā ab humanarū his reꝝ tenebris euocarit. Platonē vero
ea preserti ratione greci diuinū cognominarūt ꝙ bonis ar
tib⁹ ꝛ doctrinis sūmoq; ac incredibili sapientie studio ꝛ vi
ta simul innocenter acta sese ad diuina ꝯtulerit. Qd cum
Marcus varro ꝛ Apuleus viri tuz singularis litterature:
tū absoluti ꝛ excelsi animi cognouissent:hunc ipm Aristo
telez q Plato est:nō tm̄ heroibus superiorē existimarūt:sz
dys etiā equalē fecere:qm̄ diuinaꝝ reꝝ abdita penetras
set. Quum.n.aiorum subam q̄ suapte natura imortalis est
ac excellens deus maximus in humana corpora sparserit:
nūq̄ certe felices erimus ac beati quoadusq; his absoluti
vinculis quasi ex obscuro quodā carcere ad sacrū illud do
miciliū ꝛ celeste numen cū vtute ac sapientia euolemus.
Quo circa vniuersi mortales:qb⁹ diuine philosophie ꝛ eru
ditionis:ꝛ eaꝝ rerum q̄ aut pietatē aut religionē pre se fe
runt ingens cura ꝛ animus fuit: eternū sibi nomen ac lau
dem cōpararunt:qd nulla sit vnq̄ etas aut obliuio deletu
ra. Prisci eni ac veteres illi theologi quos castos appellat
Enni⁹ (Orpheū loquor) Trimegistū: Taletem: Pythago
rā:nō tm̄ inter numina queādmodū heroes:qn etiā iter se
mideos a sapiētissimis viris collocati sūt. Nihil ē qdem in
terris quo magis saluti hominū ꝯsultū eat:q̄ cū mores in
ōmis puros ac elegātes:tū diuine sapiētie studia ꝛ thesau
ros viris nostri seculi ipartimur. Par ēst.n.illos q ea tātū
rōne creati sunt vt imortalitate ac deo maximo ꝑfrui lice
at acerrimo vehemētiq; sp̄ū: ac totis eniti animis vt iter
ipsum quod in celū ferat ꝛ querāt: grauiter ꝛ clare intelli
gant:ac tandē magnifice assequanᵗ. Qd qr humane men
tis diu ac multū acte tenebris excogitare non possunt ape
ruit nobis lumen xp̄s rex noster:ac sese illū esse nobis e ce
lo missum:qui via sit ꝛ veritas ꝛ vita:non modo litteris ac
euangelio docet .sed reb⁹ diuino ꝯsilio sapiēter gestis pub
lice attestaᵗ. Nihil enim ab eo est pretermissū:qd ad bene
beateq; viuēdū accōmodari possit:ꝛ vt r eliq̄ taceaz ea mi
hi nescio qd diuinitatis habere visa sūt q̄ Petr⁹ nouariē
sis ex gallia cisalpina quē magistꝝ sniaꝝ apppellant admi
rabili sūmaq; doctrina quarto diuinaꝝ sniarum libro nō
minus grauiter q̄ lautissime disputauit. Precelsam enim
sacrorum vim ꝛ virtutem ꝛ dignitatem adeo clare ꝛ appo
site ꝛ sapiēter docet:vt nihil desit qd in optimo splēdidoq;
doctore desiderari queat. Nam q̄ clarissimis doctoribus
Augustino Heronimo Beda origine chrisostomo Grego
rio hylario ꝛ Ambrosio sparsiz dicta ꝛ excogitata ꝛ lr̄is cō
mendata sunt:igenti vir hic sudore ac vigilijs in vnuz cor
pus sua sapiētia ingenioq; coegit. Verū qm̄ sacra diuinaq;
ꝓphanis oracula oīa esse nō debent:obscuris ea nō nūq̄
verbis ac enigmatib⁹ p̄res nobis vetustissimi tradiderūt.
Sic dionysium areopagitā:sic Mercuriū ꝛ Platonem fe
cisse cōperimus vt rerū celestium dignitatē ac maiestatez
seruarent. Quāobrē interprete opus ē si grauis has p̄ruz
sentētias pura absolutaq; veritatis noticia te constitueris
assecutuꝝ. Cum vero in his per magnis rebus interpretā
dis frequens:varius doctor sit ac magr̄ offendi nunc Pe
trum cui de pallude agnomen est virū nō modo sacris lit
teris eruditū:sed qui pypatheticorū quoqz ph̄iam ꝛ leges
pontificias callet. Fuit Petrus vir sacris nostris initiatus
bonaꝝ quoqz artiū consūmatissimus qdam preceptor ac
illustrator vsqz adeo vt nulli hoium etatis sue:aut magni
tudine animi:aut sciaꝝ copia aut humanarū reꝝ vsu atqz
consilio:aut vllo virtutis gn̄e inferior vnq̄ habit⁹ sit. Naz
pro religione ac pietate cuius ingens ei semꝑ ratio ꝛ cura
fuit in edē pontificiam ꝛ p̄riarhalem est hierosolimis cō
stitutus. Amplitudinem vero sapiētie qua vniuersos eius
tp̄is mortales excelluit testanᵗ diuina illa cōmentaria q̄
in omimodas p̄rum sententias grauiter ꝛ ornate digessit.
A primis eni fidei rudimētis ad sūma queq; theoremata
ꝛ difficillimas questiones sublimesqz materias est nr̄am
legem interpretatus. Et quāq̄ vniuersa q̄ scripsit ornatissi
ma ꝛ exculta sint ꝛ aperta:enitet tm̄ Petrus splēdore quo
dam ingeny quū de sacris agit ꝛ reliqua omni theologia
que quarto sniaꝝ libro cōscripta est. Nolim aūt eum pre
tulisse thome agnati:qm̄ thomas numē quoddā in terris
fuit cui latini omnes ac greci ꝛ barbari auctores cedant:
sed ingenue illud fateor nullius cuiuspiā alterius editionē
his Petri cōmentarys:aut multitudinum questionū:aut
sententiaꝝ copia:aut proprietate sermonis equari ꝛ cōpa
rari posse. Minutissima queqz in lucē pandit abdita rese
rat:archana docet:errores confutat:falsa explodit:ꝛ grauis
simo quodam consilio altas sublimesqz sententias para
digmis imiscet vt sensiz indoctos ac rudes viros quasi ma
nu ad veri cognitionez ducat. Dignosces aūt antistes Re
uerendissime quas rei.p.christiane noster hic ordo predica
tori⁹ delicias ministrarit: ꝛ quātū de vniuersa romana fi
de bene meritus est. Nam si de vita ꝛ sanguine res agatur
quot nostrates viri pro euangelio ꝛ christi nomie occubue
runt:vt vita ēt functi sacrosanctā ꝛ vnicam istam fidē am
plificarent ꝛ cruore purpureo tuerētur: Si vero doctrina
certandum erit:que nobiscū religio:q cetus hominū contē
dere ac congredi vnq̄ possunt qn triumphi atq; victorie a
viris nostris meis certe preceptoribus reportenᵗ: Deniq;
vbi alterum Thomā inueniet: vbi nouum Albertum quē
magnū ob singularem doctrinam appellant: vbi hugonez
alterum qui primus nouo scripturas mō ꝛ ordine docuit:
ac vt reliquos taceam:ꝑmulti enim sunt: vbi alterum Pe
trum habes qui excelsa hec mysteria splendide ꝛ argute i
terpreᵗ: At hi omnes nostra regula:nr̄o viuendi more:no
strisqz sunt legibus instituti. Multa p̄terea quibus hanc
nostram religionem ꝛ achademiam efferre laudibus in ce
lum possem:sed vereor ne qui me putent amoris magnitu
dine cōmoueri. Alterius quoqz loci ꝛ tp̄is ista sunt: alteri⁹
etiam negocy:nunc Petri agēda laudatio est:quē tā ꝛ si in
telligam me satis laudare nō posse admirabor tamē ꝛ co
lam. Sum enim viri huius lectione magnoꝑe oblectat⁹ ꝛ
quū petrum hunc ipm lego videor mihi non modo philo
sophū sed sacerdotem sed pontificem imo vatem ac fatidi
cum ꝛ diuinum hominem studuisse. Videbis autez per te

ipm antistes ꝙ preclare edisserat de baptismo: de peniten
tia: de chrismate: de eucharistia: ac ceteris omnibus eccl'ie
sacramentis quibus in cruce occūbēs christus robur ē ma
ximum ad delenda vitia elargitus. Animorum preterea
immortalitatem ita rōnibus ⁊ argumentis ꝓbat: vt nemo
cōmentaria ista diligentissime legens sit vnꝗ de futuro se
culorum statu dubitaturus. sed duo quidē maxima ⁊ opta
tissima consequetur dei. s. in primis optimi cultū: tum ani
morum diuinitatem. Memorie. n. proditū est Pythago
ram ⁊ pythagoricoricos omnis viros: ac rursus Eraclitū
⁊. M. Manilium: ⁊ Uarronem: ⁊ eos qui platonici ac so
cratici essent philosophi existimasse animos sempiternos:
qñ si eum nobis vite terminū atq; ceteris animantib⁹ na
tura dedisset: nullū esset aial homine infelicius: ꝙ illis nul
li fortune impetus dominēt: nō exilia: non bella: nō vrbiū
euersiones: nō charorum ⁊ salarum iactura. hoies autē diū
viuendi munere perfruuntur varie premant calamitates
atq; miserie. At Petrus caz esse aiorum diuinā subam de
monstrat: cui suapte natura mors ⁊ corruptio aduersetur.
Et ne vniuersa ꝑcurram: de quibus ijs in sententijs dispu
tat: tibi veli certo ꝑsuadeas oia te penaꝝ ac p̄mioꝝ genera
cogniturum: ac itē dei iudicia ⁊ supprema illaz ꝯflagratio
nem qua mūdus hic noster iubente christo maximo interi
bit. Erant autem hec ꝯmentaria siue (vt vsu euenit) tēpo
rum diuturnitate: siue librarioꝝ neglectu vsq; adeo corru
pta: manca: tetra: squalida: deturpata: vt splendorē nullū
pre se oīno ferrent: sed breui ꝓsus moritura iudicarentur.
Quocirca nō absq; iingenti labore ⁊ ipēsis maximis casti
gata sunt auro rē agēte viro spectate fidei Ambrosio span
cita ciue Mediolanēsi nr̄e religiōis amātissimo. Nec tu
multuarie p̄stino suo decori ac ornamēto restituta sūt: sed
ānos ferme tres viri clarissimi assumpsere: frater Bartho
lomeus charauginus: ⁊ frater Thomas Mediolanensis:
accuratissime ꝑfecto ⁊ oculis vt ferūt linceis. Exemplari
bus vero cōpluribus: tum ex etruria tum ex Uenetia ⁊ in
subria cōportatis vsi sunt ⁊ adiuti: vt nullos putent ex his
ꝗ hactenus impressi sunt cōmentarijs maiori studio casti
gatos. Me quoq; longis precibus ⁊ orarunt ⁊ obsecrarūt
non nihil laboris ⁊ temporis preclaro huic ac diuino operi
impartirer ipsumq; clarissimo cuipiam ex viris italie con
secrarem. Obstiti diu ac sepe: tum ꝙ arbitrabar nil me glo
rie vel vtilis ac honesti boni mea his commentarijs opera
prestiturum: ꝙ essent a sapientissimis hoib⁹ cognita: tuz ꝙ
varijs laboribus ⁊ studijs impedito vix satis ocij suppete
re cognoscebam. Annui tandem votis Ambrosij nostri ꝗ
de nobis ac de omni repu. nostra benemeritus est: tuz pre
terea ꝙ sua ingens virtus omne ab sme officium ꝓmeret.
Agende vero sunt gratie imortales non mihi certe ac vi
ris illis quos supra Petruz ab interitu reuocasse cōmemo
rauimus. Sēpiterna. n. laude ⁊ grā ꝓsequendi sunt: cum
gurgo quoq; p̄stanti viro glīe datū sit ꝙ homerū varijs i
locis dispersum quē apud creophili nepotes integre ser
tū iuenerat ex asia totū in greciā reportauit. Et Cato ille
fectus ciceronis snia stoicus quū ex asia ph'um deduxisse
plus sibi glīe ꝙ. S. Pōpeo aut lucullo deberi existimauit:
qz iermis digniora hōestioraq; spolia retulisset ꝙ illi ma
ximis copijs magnis reb⁹ gestis eēnt cōsequuti. Nulle sūt
eni opes: nullū aurū: ac nulla impia ꝗ sapie thesauris cōfer
ri ac cōpari possint. Nam illa fluxa ⁊ fragilia sunt: hi vero
firmi: stabiles: perpetui: sēpiterniq;. Opus aūt ipm tibi pa
triarcha Reuerendissime p̄ceteris oib⁹ esse dedicandum
adiudicaui ꝗ ⁊ sapiētissimus es ⁊ christianaꝝ reꝝ pitissim⁹
ac totius religiōis ꝓpugnator ⁊ custos. Nā cū oēs ꝗ te dili
gunt. diligūt aūt optimi ꝗq; ac sapientes viri nec mō dili
gūt sed amant quoq; ac venerant ob felicē hūc tuū ponti
ficatū gratulentur tibi ac sacrosancte fidei christiane: pati
ego nequaꝗ potuissē pro veteri mea erga te pietate ac ob
seruātia ꝗn thron⁹ ac sedes tua meis ꝗq; vigil ijs cū hi
certe illustrari non possit collat saltem ⁊ adoret. Cū enim
a teneris annis me q̄si pius ꝗdam ac optim⁹ parens chri
sto nutrieris iure studioꝝ meoruz fructus tibi Thoma do
nate venete p̄riarcha cōsecrandi sunt. Tuis eniz auspicijs
effectuz est vt nō nihil sim ocij sacris lr̄is impartitus ꝗꝗ
scio exiguā ⁊ nou mediocrē me sapiam cōpasse. Ceterū cū
fuerit Petrus hierosolymis p̄riarcha eruditissimus ad te
p̄riarcham venetū visendi grā ꝓficiscit: tu vero illū excipi
es cultu pontificio ⁊ honore: ⁊ qñ ꝑ ociū tibi licebit stude
bis eū ac leges. nā ei⁹ lectiōe atq; doctrina nil est tue sedi
magis accōmodatū. Adde ꝙ mirificā es inde laudē conse
quutur⁹. Recordaberis ēt iter legēdū Pauli filij tui ꝗ cū
cognouerit hec sua tibi studia placuisse ad maiora vehe
tius exardescet. Uale diu ⁊ me ama: deus autē te nobis ⁊
eccl'ie sue custodiat. Bon. kl'is Julij.

Idem frater Paulus ad lectorem.

Lector igenue te ꝑ tuam rogo humanitatē ac ꝑ iura virtu
tis ⁊ amicitie ne me igni absumas. Parce precor furori ⁊
furijs tempa. Mea opa effectū ē vt Petrū habeas itegrū
⁊ appme castigatū. Quāobrem mihi grē habende sūt sem
piterne. Ceteꝝ cogita non posse me flāmis tradi: ꝗn eda
tu primū liuore estuq; inardescas. Agas igit velim ꝙ p
⁊ sapientissimi viri est. Uale.

¶ Incipit liber quartus sententiarum. De sacramentis et signis sacramentalibus.

Distinctio Prima. a

Samaritanus enim vulnerato appropians curationi eius sacramentorum alligamenta adhibuit: quia contra originalis peccati et actualis vulnera sacramentorum remedia deus instituit. De quibus quattuor primo consideranda occurrunt. Quid sit sacramentum. Quare institutum. In quibus conficiatur. Et que sit distantia inter sacramenta veteris et noue legis.

¶ Quid sit sacramentum. b

f Sacramentum est sacre rei signum. Dicitur tamen sacramentum etiam sacrum secretum: sicut sacramentum diuinitatis: vt sacramentum sit sacrum signans: et sacrum signatum. sed nunc agitur de sacramento secundum quod est signum. Item sacramentum est inuisibilis gratie visibilis forma. Signum vero est res preter speciem quam ingerit sensibus aliquid aliud ex se faciens in cognitionem venire. Signorum vero alia sunt naturalia: vt fumus significans ignem: alia data. Et eorum que data sunt quedam sunt sacra: quedam non. Omne enim sacramentum est signum: sed non e conuerso. Sacramentum eius rei similitudinem gerit cuius signum est. Si enim sacramenta non haberent similitudinem rerum quarum sacramenta sunt: proprie sacramenta non dicerentur. Sacramentum enim proprie dicitur quod ita signum est gratie dei: et inuisibilis gratie forma: vt ipsius imaginem gerat et causa existat. Non ergo significandi tantum gratia sacramenta instituta sunt: sed etiam sanctificandi. Que enim significandi gratia tantum instituta sunt solum signa sunt: et non sacramenta: sicut fuerunt sacrificia carnalia: et obseruantie cerimoniales veteris legis: que nunquam poterant iustos facere offerentes. Quia vt ait apostolus. Sanguis hircorum et taurorum et cinis vitule aspersus inquinatos sanctificabat ad emundationem carnis: non anime. Nam inquinatio illa erat contactus mortui. Unde Augustinus. Nihil aliud intelligo inquinationem quam lex mundat nisi contactum mortui hominis: quem qui tetigerat immundus erat septem diebus: sed purificabatur secundum legem die tertio et septimo: et ita mundus erat vt iam intraret in templum. Mundabant etiam interdum a corporali lepra illa legalia. Sed nunquam ex operibus legis aliquis iustificatur etiam vt ait apostolus: etiam si in fide et in charitate fierent. Quare: quia imponit ea deus in seruitutem: non in iustificationem: et vt figura futuri essent: volens sibiipsi potius offerri ea quam ydolis. Illa ergo signa erant: sed tamen sacramenta: licet minus proprie: in scripturis sepe vocantur: quia signa erant rei sacre: quam vtique non prestabant. Illa autem apostolus opera legis dicit: que tantum significandi gratia vel in onus instituta sunt.

¶ De causa institutionis sacramentorum. c

f Triplici autem de causa sacramenta instituta sunt. propter humiliationem. eruditionem: exercitationem. Propter humiliationem quidem vt dum homo in sensibilibus rebus: que natura infra ipsum sunt: ex precepto creatoris se reuerendo subiicit: vt ex hac humilitate et obedientia deo magis placeat: et vt apud eum mereatur cuius imperio salutem querit in inferioribus se: et si non ab illis: sed per illa a deo. Propter eruditionem etiam instituta sunt: vt per id quod foris in specie visibili cernitur: ad inuisibilem virtutem que intus est agnoscendam mens erudiatur. Homo enim qui ante peccatum sine medio deum videbat per peccatum a deo habuit vt nequaquam diuina nequeat capere nisi humanis exercitatus. Propter exercitationem similiter instituta sunt quia cum homo ociosus esse non possit: proponitur ei vtilis et salubris exercitatio in sacramentis: qua vanam et noxiam declinet occupationem. non enim facile capitur a temptatore qui bono vacat exercitio. Unde Hieronymus monet. Semper aliquid boni operis facito vt te occupatum dyabolus inueniat.

¶ De triplici genere exercitationis. d

f Sunt autem exercitationum tres species: vna ad edificationem anime pertinet: alia ad corporis fomentum: alia ad vtriusque subuersionem. Cum igitur absque sacramentis: quibus non alligauit potentiam suam deus: homini gratiam donare posset: predictis de causis sacramenta instituit. Duo autem sunt in quibus sacramentum consistit: scilicet verba: et res. Verba vt inuocatio trinitatis: res vt aqua oleum et huiusmodi.

¶ De differentia sacramentorum veterum et nouorum. e

f Iam videre restat differentiam sacramentorum veterum et nouorum vt sacramenta vocemus que antiquitus res sacras signabant: vt sacrificia et oblationes et huiusmodi. Eorum autem differentiam breuiter augustinus assignat dicens: quia illa promittebant tantum et significabant: hec autem dant salutem.

¶ De circuncisione. f

f Uit tamen inter illa sacramenta sacramentum quoddam scilicet circuncisionis idem conferens remedium contra peccatum quod nunc baptismus. Unde Augu. Ex quo instituta est circuncisio in populo dei que erat tunc signaculum iusticie fidei: ad purgationem valebat magnis et paruulis originalis veterisque peccati: sicut baptismus ex illo valere cepit ad innouationem hominis: ex quo institutus est. Item Beda. Idem salutifere curationis auxilium circuncisio in lege contra originalis peccati vulnus agebat: quod baptismus agere reuelate gratie tempore consueuit: excepto quod regni celestis ianuam nondum intrare poterant. Tamen in sinu abrahe post mortem requie beata consolati superne pacis ingressum spe felici expectabant. His aperte traditur per circuncisionem: ex quo instituta fuit: scilicet remissionem peccati originalis et actualis paruulis et maioribus a deo prestitam: sicut nunc per baptismum datur.

¶ De viris qui fuerunt ante circuncisionem: et de feminis que fuerunt ante et post. g

q Ueritur etiam de viris qui fuerunt ante circuncisionem: et de feminis que fuerunt ante et post: quod remedium contra peccatum habuerint. Quidam dicunt sacrificia et oblationes eis valuisse ad remissionem peccati. Sed melius est dicere illos qui de Abraam prodierunt per circuncisionem iustificatos: mulieres vero per fidem et operationem bonam: vel suam si adulte erant: vel parentum si paruule. Eos vero qui fuerunt ante circuncisionem paruulos in fide parentum: parentes vero per virtutem sacrificiorum. scilicet quam intelligebant spiritualiter in illis sacrificijs iustificatos. Unde Greg. Quod apud nos valet aqua baptismi: hoc egit apud veteres vel pro paruulis sola fides: vel pro maioribus virtus sacrificij: vel pro his qui ex abrahe stirpe prodierunt mysterium circuncisionis.

¶ De institutione et causa circuncisionis. h

h Ic dicendum est in quo instituta fuerit circuncisio. Et quare et cur mutata per baptismum. Abraam primus mandatum circuncisionis habuit ad probationem obedientie: nec ei soli precepta fuit circuncisio sed et semini eius. i. omnibus hebreis: que fiebat secundum legem octauo die lapideo cultro in carne preputij. Data autem fuit circuncisio pluribus de causis. scilicet vt per obedientiam mandati abraam placeret deo: cui per preuaricationem adam displicuerat. Data etiam fuit in signum magne fidei abrahe: qui credidit se habiturum filium in quo fieret benedictio omnium. Deinde vt hoc signo a ceteris nationibus discerneretur populus ille. In carne vero preputij ideo iussa est fieri circuncisio: quia in remedium instituta est originalis peccati quod a parentibus trahimus per concupiscentiam: que in parte illa magis dominatur: et quia in parte illa culpam obedientie primus homo sensit decuit vt ibi signum obedientie acciperet.

¶ Quare die. viij. et petrino cultro. i

f Iebat autem octaua die et petrino cultro: quia et in resurrectione communi octaua die etate futura per petram christum omnis ab electis abscidetur corruptio: et per christi resurrectionem octaua die factam circunciditur a peccatis anima cuiusque in eum credentis: due ergo res sunt illius sacramenti.

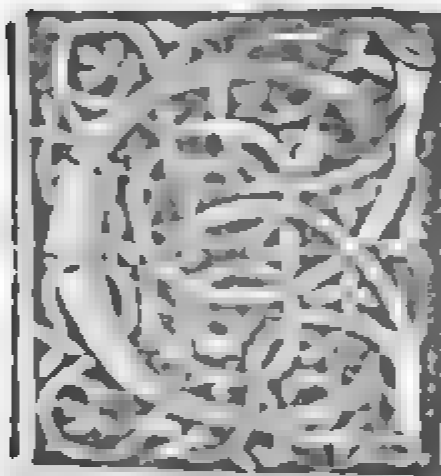
¶ Quare in baptismum mutata sit circuncisio. k

i Deo autem mutata est circuncisio per baptismum: quia sacramentum baptismum communius est et perfectius quia pleniori gradu accumulatum. Ibi enim peccata solum dimittebantur: sed nec gratia ad bene operandum adiutrix: nec virtutum possessio vel augmentum ibi prestabatur vt in baptismo: vbi non tantummodo abolentur peccata: sed etiam gratia adiutrix confertur et virtutes augentur. Unde aqua refectionis vel regenerationis dicitur: quia aridos fecundat: etiam fructificantes ampliori vbertate donat: quia quantumcunque per fidem et charitatem ante habitam aliquis iustus ad baptismum accedit: vberiorem ibi recipit gratiam: sed non ita in circuncisione. Unde abrahe per fidem iam iustificato signaculum tantum fuit: nihil enim intus obtulit.

¶ De paruulis defunctis ante diem octauum. l

s I vero queritur de paruulis qui ante diem octauum moriebantur antequam fiebat circuncisio ex lege: Utrum saluarentur vel non. Idem potest responderi quod sentitur de paruulis ante baptismum defunctis: quos perire constat. Unde Beda. Qui nunc per euangelium suum terribiliter et salubriter clamat. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritusancto non intrabit in regnum dei: ipse dudum clamat per suam legem: anima cuius preputij caro circuncisa non fuerit peribit de populo suo: quia pactum meum irritum fecit. Forte tamen sub lege ingruente necessitate mortis ante octauum diem circuncidebant sine peccato filios: sicut modo in ecclesia fit de baptismo.

¶ [illegible]

[illegible] ter incipit.

Circa quartum sententiarū quo ad primā distinctionē querūtur sex. Primū ē de sacrorū noue legis virtute ⁊ operatiōe. 2m de sacramētorū diffinitiōe. Tertius de ipsorū institutione. Quartū de ipsorū cōstitutione. Quintū de circūcisiōe. Sextū de legalium virtute ⁊ cessatione.

Primo ergo querit̄ Utrū sacramēta noue legis causent grām dispositiue p virtutē inherētē: Et arguit̄ q nō: qa sicut se hēt lex vetus ad legē nouā: sic sacrm vete. legis ad sacrm noue le. sz lex vet⁹ sic se hz ad legē nouā: q illud quod pmittebatur in lege veteri: soluitur in noua: non per legem. sed a deo in lege. ergo similiter est q grā in sacris veteris legis: promissa vel figurata [illegible] exhibet in sacris no. leg. nō qdē p ipsa: sz a deo in ipsis. [illegible] remediū afferebat circūcisio: q characterē nō causabat: 2° [illegible] est de baptismo ioānis. ¶ Cōtra. sacra pfecta ōbēt aliquid agere ad scificatōē nō solū significare: qz sacrm dr a sacrando actiue: vñ nisi agat aliqd ad sacrandū nō est pfectum sacramentū: sed sacra no. legis sūt pfectissima oiuz q fuerūt ⁊ futura sunt: g̃ ⁊c. ¶ Scdo qz eadē rō est de baptismo: ⁊ de [illegible] retur hō denuo ex aqua: ⁊ nisi eēt in eo vis regeneratiua p quā saltē dispōeret ad gratiā: sicut nec hō generat hoiez ni[illegible] ergo ⁊c. ¶ Tertio. qz eadē est rō de pnia. ⁊ de alijs: sz pnia ē cā grē: qz alr esset mendaciū in doctrina ⁊ pfessiōe xpiane religionis: cū dicit sacerdos: ego te absoluo a peccatis tuis: ac si diceret: ego quidē nō te soluo: sz me dicente verba ista [illegible] ci soluere vinculū. nisi qui ipm per se amouet. vel ad amo[illegible] suā: cū sit aliqñ peccator: quē de⁹ nō audit. ¶ Et si dicat̄ q [illegible] recitabunt̄. 3. rōnes ad ɔfirmationē opinionis ⁊ soluent̄.

p⁹ opio ¶ Opinio [illegible] catiua [illegible] expritis i aīa: sz sunt sacra cā sine q nō ɔfert grā. qz ex diuina pactione vel ordinatione sic fit: q recipiens sacrm recipit ⁊ grām: nisi ponat̄ obicem: ⁊ recipit grāz non a sacro sz a deo: [illegible]

[illegible] Bernardi in sermone de cena dominꝫ dicit sic: Sicut canonicus inuestit̄ p librū: abbas p bacculū: epūs per annulū: sic diuersie grē sunt tradite sacris. ¶ Sz ista opīo nō valet ppter duo. Primo qz vr̄ absurdū q deus non alr̄ agat i sa[illegible] cidū. i. ex pactione: verba vel charta posita sub lecto vel limine: ⁊ nihil penitus agēte. aut q verba sacramētalia nihil plus faciāt: nec minister q verba icantatoris: aut ipse incantator: sz sicut illis dictis ex pactione demō agit in serpente [illegible] ⁊ qdā ve. ⁊ no. le. non sacra: sint magis cā grē q sacra. no. le. vel q aliqua alia. aut q nō nisi duo aut tria sacra. no. le. sint [illegible] to ifundit̄ grā aliunde: ⁊ quo solo remoto nullo alio posito ifundit̄: sicut quātitas hūana est cā sine qua non hois. qz hō nunq est sine qtitate nec ecōuerso: sed nūq ē ifusio gratie i adulto sine ipletione pceptorꝫ: nec econuerso: iuxta illud: si vis ad vitā igredi serua mādata: ergo cū oīa sacra ve. le. vl fere oīa caderēt sub pcepto: ⁊ de vtraqꝫ le. multa non sacra cadāt sub pcepto. de sacris āt noue legis: n nisi duo sint sub [illegible] stia sub pcepto ecclie. g̃ sacra ve. le. fere oīa ⁊ multa vete. ac [illegible] no. le. ⁊ solū tria sacra no. le. sunt isto mō cā sine qua non. qđ [illegible] nec extrinseca. nec pncipal'. nec instrūalis: nec effectiua nec [illegible] ⁊ nō solū q est cū grā: vl' aliqd hȝ. Cā aūt sine q nō: n est, [illegible] sic nec hō mortu⁹ ē hō: si nihil faciat ad cālitatē [illegible] te: quis sit cā sine q nō: ⁊ per accñs. Sic nec sacrm hīt diffi[illegible] nisi forte circūcisio: vt dicet ifra. Auctas aūt magri quā [illegible] hic sūt ponēde sūt ⁊ soluēde. Prīa ōndit q non [illegible] ignē [illegible]

Iste liber est [illegible] S. pauli [illegible]

[illegible]
nalibus nisi vt sint istru ad determinatas opatiões: pter q̃s
ex nã sua nullas penitus hñt opationẽ: sic acutics securis ni
hil agit nisi diuidere et scindere ab alio mota. Et ideo est de
[illegible]
sube nõ absolutã sz relatã ad opus. e. n. vtus q̃ hñtem pficit:
et op⁹ eius bonũ reddit: nullã tñ opationẽ hz nisi quã poten
tia p eã istrualr exercet. Nec potẽtia ipa qz ẽ pp operatiões
aliq̃s actões hz: nisi quẽ aĩa p ipaz exercet. Ita et vtus q̃ a do
[illegible]

2ª opio. [illegible]

[illegible]

[illegible]
dr vnũ celũ moueri ab alio nec io q̃uis nõ moueat nisi mo
tũ ab anglo mouẽte ptigẽter et libere: qz mouet p suũ motũ
q ẽ mot⁹ nec io agẽs: sic i pposito: si gra imediate càret a sa
[illegible] tẽ a do sibi gratis collatã: qz tñ illa vt⁹ nec io age
ret. q grã ñ gratis. nec libere: sz nec io daret. ¶ 2° qz creato-
ri dñt adoratio latrie rõne creationis: sed creature nõ de-
betur latria: igitur ipsa non est creatiua: quod tamen esset si
[illegible]
¶ Si dicat q latria dñt soli creatori pncipalr ñ at istru-
mentaliter. Contra. qz quicquid sit de potentia di tamẽ de
facto ẽẽ: vt coiter tenet virtus creandi ẽt instrumentaliter
[illegible]
pferre effectũ fieri sine sacro: sz hz q hõ nõ põt pferre graz:
[illegible]
tialiter pducat: imo sic xps dicẽs paralitico: remittunt tibi
[illegible]
cim⁹ q hũanitas xpi viuificat aias vl aliqd hõ: nisi q hũa
[illegible]
nes vt vtutes ifuse: et dona: siue per generationem: vt forme
corpales lz vna sit perfectior altera: sed gratia et character
sunt huiusmodi. quia neutrum est in potẽtia actiua nature
nec per pñs in potentia passiua mãe. ergo equaliter cãtur
vel gnãnt: et eqliter pñt a creatura pduci vel non pduci.
[illegible]
minor ẽ falsa: qz dissilr sũt in potẽtia passiua: qz sicut in po-
[illegible]
potest pduci virtute ipius ppria: sicut forma non viuens:
[illegible]
ci a celo in vtute dei: sicut aia corruptibilis et aliquid in sola
[illegible]
dñt ppriẽ creari vel pcreari: alia mõ medio q̃ possũt pduci
a nã vtute di supnãliter collata: vt character et ornatus: vt
[illegible]
lud aũt qd excedit limites creature: nec cõpetit alicui crea
ture naturalr et principalr: nec in se nec in suo sili non est ei
[illegible]
limites creature: vt nulli pperat p nãz pncipalr: nec i se nec
[illegible]

ter se ad gratiā disponere ⁊ facere illud ad qđ est imediata di-
spositio ad gratiā [illegible] dispositione ad gratiā facere cōmunicat̄
sacramēto instrumētalr̄ nec hoc erit creare: nec hoc erit
creaturā extra limites suos ponere. verum est q̄ i hoc est
dissimile: q̄z aīa q̄ p putrefactionē generat̄ a celo ē eiusdez
rōnis: cū illa q̄ per semē gn̄atur a particulari agēte quādo
[illegible] character n̄
est aliqđ vnius rōnis p essentiā cū dispōne q̄ ē actus liberi
arbitrij: q̄uis sit vni⁹ rōnis per efficaciā: ēt si sit alia grā in
sacris ab illa que est i v̄tutib⁹ ⁊ donis. q̄z character ⁊ orna-
tus sacralis p̄ncipalr̄ disponūt ad gratiā gratū faciētē: que
[illegible]. Sz nec illa dissimilitudo obstat: q̄z ēt sūt
a[illegible] perfecte que a solo celo pducūtur: sz nō cre
[illegible] ab aīato pducūtur. Et sic ē i pposito
si [illegible] liberū arbitriū ē nobilior q̄ illa que est p
[illegible] p na
turā p̄ncipalr̄ vni creature: alia q̄ est inferior: poterit istru
mentalr̄ aliq creature inferiori cōmunicari. Si autē disposi
tio [illegible] adhuc seq
tur idē: sicut cōiter pbabit̄. ¶ P. qđ ē supnāle fm̄ genus
suū totū illđ creat̄: nec ei⁹ pductio aliquo mō creature cō
municat̄ sed q̄ nō est supnaturale fm̄ gen⁹ suū sz fm̄ eē
[illegible]
[illegible] q̄ charitas q̄ fm̄ totū ge
nus [illegible] pducu v̄tute crea
ta sed [illegible]. At
meritorie [illegible] ad efficaciā su
ue quo ad [illegible] per creaturā p vir
tute dei remanet. sicut charitas vel i motu sicut magr̄
dicit. ¶ Ex his [illegible] fm̄ genere p̄ncipal
ter [illegible] cōicari alia eius
inferiori instrumētalr̄: vel idē spē: sicut celū i v̄tute dei pro
ducit [illegible] pducit ex nāe vel
differentez spē siue excellētiorē: vt i exēplo dictū ē de dile-
ctione meritoria vel inferiorē spē sicut celū i virtute dei
[illegible] generare nō pōt natura nisi per putre
factionē. Et huius rō est: q̄z sicut videmus i naturalib⁹ q̄
aliqs effect⁹ est i virtute vnius cause naturalr̄ vniuoce q̄
tamē est i virtute supioris equiuoce: sicut calefacere ē a ca
lore [illegible] ordinatiōe de
[illegible] q̄ vna creatura hz naturalr̄ ⁊ ē
pfectiōis virtute dei dat̄ alteri creature supnāliter: pp qđ
[illegible]. Data ē mihi oīs ptās in celo ⁊ in terra nul
la [illegible] alteratiua [illegible] corp⁹ q̄ cū
q̄ habuerit corp⁹ [illegible] curaret oēs morbū
que herba vel gemma curaret suo tactu ⁊ fimbrias vestis
ei⁹ aut vmbra petri hec virt⁹ potuit cōicari [illegible] vm
bra hūerit vel corpus. [illegible] virt⁹ de illo exibat
⁊ sanabat oēs. Et sic verificat̄ [illegible] dialogo dicen
tis q̄ sancti viri [illegible] miracula et p̄tāte faciunt. [illegible]
[illegible] virtute motiuā celi ⁊ corporis supnaturaliter
[illegible] naliter. ¶ Itē sim̄l v̄tutē
[illegible] vna creatura naliter pōt alia a deo obtinere su
pnaturaliter [illegible] minus pfectā. Cū eius libe
rū arbitriū [illegible] se possit disponere ad gratiā pfectio
[illegible] dispositio q̄ dat̄ cū tactu siue sit ab eo
[illegible] motu [illegible] per
dispositionē [illegible] particula [illegible]
[illegible] pōt cōicari [illegible] disponere sit nāe
liberi arbitrij [illegible] esset nobi
lior [illegible] arbitrij [illegible] manet aīa nō
adhuc [illegible] pōt cōicari sicut
de [illegible] meritoria [illegible] nobilior ē [illegible] loquen
do [illegible] liberi arbitrij ē nobilior [illegible] nō posset ēē
[illegible] ad gratiam [illegible] character. [illegible]
[illegible]

dispō esse [illegible]. ¶ Scdo p̄ncipaliter argu[illegible]
[illegible] parētū
te cārēt: vn̄ si vnū 2̄trarioꝝ ē i v̄tute passiua vel actiua nāe: ⁊ re
liquū: sz hō p semē trāsfūdit dispōnē nō solū ad peccā: sic
hō male cōplexionis ⁊ pne ad peccatū q̄nq̄ generat filiū
[illegible] pecca
[illegible]
ad gra[illegible]. ¶ [illegible]
deo igrat⁹ p peccatū qđ cōplete ⁊ pfecte pōt ppetrare: ⁊ nō
solū ad igratitudinē seu ad peccatū se disponere: sz nō pōt
[illegible] sed tm̄ pōt ad grām se disponere. [illegible]
[illegible] originale qđ ē culpa ⁊ dispō ad culpā [illegible]
tiā sz tm̄ dispōnē ad eaz. ¶ Tertio argu[illegible] sic. Carētia [illegible]
nō impedit: cū gratia nō subsistat: nec distātia terminoꝝ:
cū tātū distant grā ⁊ puatio ei⁹: q̄tū lux ⁊ tenebra nec plus
nec modus [illegible] cū sit vera mutatio nec dignitas for
me: cū virt⁹ istralis pducat digni⁹ se: vt v̄tus celi: aīam bo
uis [illegible] ⁊c. ¶ Solutio. Carētia subi nō ē in aīa rōnali actu q̄
creādo ifundit̄: q̄ tm̄ actu creat̄: ⁊ nō ē ibi vera mutatio sic
i gnātione: sed est ibi tm̄ distātia terminoꝝ ⁊ dignitas for⁹:
q̄z nālis eius pductio excedit oēs v̄tutē nāe. vn̄ nec alicui
cōicata ē eius pductio supnāliter: ⁊ silē ē de grā. Secus āt
ē de luce q̄ nō tātū distat a tenebra respcū subi q̄tū gratia
a puatōe sua respectu aīe: q̄z de⁹ plus distat ab aīa q̄ lumi
[illegible]. Et cū [illegible] recipiat
pfectiorē [illegible] receptibi
[illegible] ¶ Scdo [illegible] attingat ad z⁹ 5
pductione dispōnis ad grām [illegible] character vel ornat[illegible]
[illegible] ad grām faciētē differat ab alia grā ⁊ hoc pp tria.
[illegible] peccat q̄z [illegible] totū. sic q̄z hō peccat
p sensualitatē [illegible] hūana vt p illa [illegible]
[illegible] in mundo [illegible] sensualitas fuerāt cā pcti nō solū
sine q̄ nō [illegible] vidit mulier lignū qđ eēt pul-
crum visu ⁊ suaue ⁊c. ita q̄ fruct⁹ visus mouit sensuz: ⁊ p il
[illegible] cū hoc appetitū q̄ ē mouēs motū ab appetitu
[illegible] virtute [illegible] de aīa [illegible]
catōe ipsa sensualitas actiue se hēt sz i virtute dei. Scdo
q̄z non fuit alius modus reparationis nec inuenie cōuenie
tior [illegible] sz hō ap⁹
nat⁹ ē mediantibus sensibus ab ipsis sensibilibus acqrere
pfectione [illegible] v̄tutibus mediāte
corpore [illegible] v̄tute itelectus agē
tis [illegible] supnāles vt p
sensus [illegible] fides que est v̄tus teo
logica [illegible] hō disponit̄ vt ei
fides ifundat̄ ad quā disponem[illegible]
sit actus liberi arbitrij [illegible] sacris [illegible] qđ.
Tertio q̄z [illegible] fm̄ lege cōem nisi disposito oēs
q̄ recipiūt gratiā ⁊ disponāt se p liberū arbitriū [illegible] po
n[illegible] ab alio sed paruulus nō disponit se q̄ disponit̄ a sacro.
¶ Itē i sacramētis noue legis i q̄b⁹ dat̄ gratia nisi hō po
nat obice nō p se requirit q̄ hō se disponat ita solū q̄ se nō op
ponat q̄ [illegible] disponit̄. Et sic [illegible] sacramē
to noue [illegible] et ope opato ⁊ q̄ pferat dispōnē
ad grām. In sacramēto āt veteris legis nō solum [illegible]
bat gratia [illegible] a deo se requirebat dispositio q̄ā
sacramēta nō faciebāt nisi circūcisio [illegible]
[illegible] et ope opāte nō et ope operato. Cū igr̄ [illegible]
sufficit et ope opato [illegible] et ope operāte sic op⁹ opā
tis formalr̄ [illegible] dispōnē [illegible] operatū [illegible] hō
susceptus [illegible] disponebat ad grām sic nūc ipsa susceptio
sacri [illegible] disponit [illegible] hac dis
ponē [illegible] actū [illegible]
net [illegible] ad actū. Illa et pōt ēē
imediata dispō [illegible] liberi arbitrij [illegible]
[illegible] dispō [illegible] ad remouendū phibens.

Nec iste hit⁹ causat̄ ab actib⁹ ad quos dispon [illegible]
īfusus. ¶ Et si dicat̄ q̄ op⁹ opatū ē qdē dispō: sz nō ē op⁹
opatū a sacro sz a deo ī sacro vel cū sacro: sic ⁊ gratia ipsa ⁊
ī hoc erit pemīnētia q̄ ī sacramētis illis nec a deo nec a sa-
[illegible]
bāt q̄̄ alia opera v̄tutū imo minus effectiue: qz nō erāt bo
na ex genere sicut moralia: sed solū p obediētiā erāt actiu
[illegible]
bāt magis xp̄z ⁊ alias cās iustificatōis q̄̄ alia ī lege ɔsulta
vel pcepta: qz ad hoc p̄ncipalr̄ erāt cerimōialia: nō sic aūt
moralia: sz pp̄ fcē ī sacramentis v̄o noue legis a deo disponi
[illegible]
eo solus deus disponit ⁊ grām īfundit: a sacramēt [illegible]
[illegible]
nēdo ī voluntariū ⁊ in nō voluntariū: ī dormiētē ⁊ vigilan
[illegible]
[illegible] agentis nisi exercēdo suā actionē pprīā: sz aīa nō ē
susceptiua vnctionis vel ablutōis. g̊ ⁊c̄. ¶ Si dicat̄ q̄ cir
[illegible]
put ē pars ⁊ nō aliter. vñ ignis ɔburēs hoīes attigit aīam
[illegible]
nō ē tū qz aīa vnit̄ corpi pp̄ sui pfectionē: ⁊ nō pp̄ sui corru
[illegible]

ht eē ɔtact⁹: g̊ saltē sacrz matrimonij tūc nihil agit ī ɔhētib⁹.
[illegible]
cēt ɔtact⁹ ver⁹ ñ eēt sacrz. In matrimo⁹ āt nisi cēt audit⁹ ver
boꝝ vel visus nutuū: nec eēt mutua itellectio: nec mutu⁹
ɔsensus: ⁊ p ɔñs nihil eēt actū: nec ī pnīa sz quosdā nisi eēt
[illegible]
pueīret ad q̄̄lz hostiā nō ɔsecraret̄. Nec obstat si sint mul
[illegible]
facilr̄ son⁹ spūalr̄ diffundit̄. Sz qz surdus pt absolui ⁊ pōt
matrimo^m ɔhere: ⁊ silr̄ cec⁹: iō aliter ⁊ melius ē dōz: q̄ licz
nālīter qd nō tāgit nō agat: tñ supnālr̄ ⁊ ī v̄tute dei g̊ ɔtu-
lit spiritib⁹ p nāz agere sine tactu molis. pt hoc dari corpi
bus a deo p grāz. Possz ēt ds ɔseruare lumē solis ī lūa an-
nullato luīe medio: ⁊ nihilomin⁹ cēt illud lumē a sole: ⁊ non
[illegible]
ret: q̄̄uis dubiū sit verz tūc ɔseruaret̄ a sole. Sz sicut deus
[illegible]
subtracto: sic ḡ pōt lucē ɔseruare ī luna sine alio lumie ita
[illegible]
ne qua nō bñdi pādiū pōt recipi p se vel p aliū vel cū ci-
[illegible]
ret̄ corp⁹ nō ablueret̄ spūs. Et iō ī ɔtactu materie ⁊ susci-
piētis ī bap⁹: ɔfirmatiōe: vnctiōe: ⁊ ordine. ⁊ in vsu eucha-
[illegible]
vel spē sine itellectiōe. Hoc tñ nō per se reqrit̄ sz accidit:
[illegible]

In mo memo [illegible] inter absentes [illegible] [illegible] nūcu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mar. [illegible] [illegible] [illegible] a deo [illegible] [illegible] [illegible] māle vel for⁹ t vez sit φ corpale nō possit agere ēt dei vir tute nisi tāgat: tūc deus ex pactōe illud supplet: sic q̄n apo stoli duo vel tria milia simul baptiçabāt. Tūc. n. forte nō [illegible] [illegible] ē tactus: ḡ cū dr̄ nisi qs natus fuerit ex aq̄ t spiri tu sc̄o. posset intelligi ex aere q dr̄ spirit⁹: qz aer ē subm for⁹ q̄ attingit baptiçatū sic aq̄: nisi φ i qbusdā libris addit̄ ex aq̄ t spiritu sancto: q̄uis possit itelligi sancto: qz ē subz ver bi scificātis. Sz longe ē hoc ab expōne sanctoz. Ideo illa

3⁹ 3 expositio nullo⁹ est tenenda. ¶ 3⁹ ǭ ē. φ sacra būt huc effe ctū p vtutē iherētē: qǭ pz tripliciter. p⁹ qz nō min⁹ pt cor pus vt istrm diue misericordie: q̄z vt istrm diue iustitie: sed ignis purgatorij vel iferni pp hoc hz vim affligēdi spm̄ φ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uie misicordie. Nec valz solo distiguēs de actōe imissiua t detētiua: φ. s. corpus pt agere i spm̄ detinēdo t nō imittē do qz [illegible] ritus āt nullā. Sz in mouendo localiter vel i detinēdo in loco [illegible] [illegible] corpora qē sibi obedit ad nutū in moui t gete. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spm̄ imittere. ¶ Itē pt dici φ t si corp⁹ separatū nihil im [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eā: spūs separatus nō imittit formaz: nec imediate mouet ad forma [illegible] [illegible] creatus. Ad nutū. n. volūtatis an geli: seqr̄ imediate calefactio aut affectio vl' passio q̄cūqz i corpore humāo: sine motu locali. Spirit⁹ āt ɔiunctus cor pori imittit formā: qz ad solā volūtionē aīe ɔiuncte sine oī motu locali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uoz: ḡ silr ē: maxie qz totus hō q est pstantior q̄z sui parte mouet vnā p aliā. Et sic mouēs pncipale ē nobilius moto. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sensitiuā q̄ nobilior ē. ¶ Si āt dicat̄ φ potētia actiua fm φ hō ē nobilior passiua: dōz φ ē hū vez: lz non simplr̄ t sp: qz sensus exterior hz φ hz actu spēm: quā iterior habz tm̄ i potētia: ē nobilior: t sic mouet. Et silr potētia calefactia re [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qd: qz hz vtute: qǭ illud potētia. Et tūc dicā φ corpus mo uet̄ a sacro fm [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ctū ad spēz: in vtute āt supnāli sacrāli mouet ad characte rem vel ornatū: itellectus āt agēs ē nobilior oī potētia aīe fz cōem opiōnē. ¶ Itē cū vnus spiritus agat i aliū saltē il luminādo pt cōicari corpori supnālr φ agat i spiritū vt vi: uta φ afflictio t dolor: q ē in dānatis positiue: sit effectiue [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit natus cāre dolorē i spiritu ɔiuncto lz mediante corpore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pōt q̄ [illegible] [illegible] [illegible] vtute itellectus agēus. Et i vtute dei pot si ne corpe medio qǭ de se nō poterat sine illo: t sic i iferno [illegible] [illegible] [illegible] detētio. ¶ [illegible] [illegible] qz nō minus pōt [illegible]

[illegible] Ex hoc φ [illegible] supnāle siue sit corpale siue spūale supgredit̄ vtutē nature: sicut ipsum nomē sonat: sic gloria corporalis nō potest eē i creatura vtute nature: nisi forte istrumentaliter a gloria aīe redundet gloria corpis: vt corpus perficiat̄ ab aīa in esse supernaturali per eius su pernaturalitatē: sicut pficitur ab anime natura i esse natu rali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tia sicut potētias ab aīa. ¶ Si igr̄ iustitia originalis nō ob stante natura supnaturaliter potuit a corpore transfundi pari ratōe character. Si aūt ɔsideremus dñiū t virtutē viriū superioz anime q̄ sic subijciebāt sibi iferiores dispo sitiue φ rebellare non possent: illud erat qdem spirituale subiectiue t supnaturale: t tamē transfusum fuisset ab aīa in animā mediātibus corporibus: ita t hic ab aīa baptiçā tis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dit̄ character i animā baptiçati: ɔfirmati: t ordiati. nisi φ ibi erat causa vniuoca: hic potest esse equiuoca: vt quando non baptiçatus baptiçat: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tem: vel non inunctus inungit morientem. Quia enim subiectio corpalis ad aiam nālis est. lz nō in tanta pfectio ne: nō pōt cōicari ei⁹ productio rei nāli. Et silr qz dispō ad grās est nālis: licet nō talis ei⁹ pductio pōt cōicari: t ē cōi cata i repatōe grē: sicut illa erat i statu nature nō lapse: qz illa originalis iustitia ita erat dispositio necessitans ad gra tiā [illegible] [illegible] character. [illegible] sicut p circuncisionem t bap⁹ puer ad grām disponit̄ t recipit grās sic tūc p iustitiā trās fundendā disponēdus erat fz habit⁹. Et illud sufficit i il lo q nō pōt habere actū [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tur ista iustitia trāsfunderet̄ q̄si dispositio: t grā a deo in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vtero scificati. Et hoc erat necesse i paruulo tūc: sicut nūc nō qz eēt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbitrij [illegible] [illegible] Unde [illegible] transfunderet̄ ɔñs. Subiectio aūt mētis ad deū vl' actua lis vel habitualis: erat spūalis t supnaturalis: saltē illa ha bitualis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Itē licet paruul⁹ nō ɔciperet̄ in origiali pctō: nec p ɔñs hēret oppo sitam dispositionē ad grām: hoc tñ nō sufficiebat ad ipaz infundēdā: sicut homini i puris nālib⁹ exñti nisi se dispo neret [illegible] [illegible] [illegible] grām nō infunderet: qz bonus vsus nāliū dz eē dispositio media ad supnālia dona: ḡ vel paruulus nō habuisset grās quousqz habuisset vsum libe ri arbitrij t se disposuisset: t sic eēt sibi melius quo ad cor pus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absurdū vel aliqua dispo si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ppositū. ¶ [illegible] strumēta dei sanctificāt: ḡ accipiūt vtutez ab eo ad aliqd [illegible] [illegible] ¶ Nec obstat φ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nō hēret sicut [illegible] [illegible] [illegible] Et uerū eo ipso φ [illegible] [illegible] alio mouet̄ aliqd efficit qǭ pus nō efficeret lz qz ars crea ta nō ē pn⁹ factiuū for⁹ realis p motū artificis hōis vel an geli nō ɔseqr̄ corp⁹ φ agat nisi formā artificialē: q̄ nō est realis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] φ corp⁹ motū a deo pōt attigere ad formā realē [illegible] a deo [illegible] [illegible] [illegible] creature sicut ē dispo⁹ ad grās non [illegible] [illegible] ¶ [illegible] Et [illegible] [illegible] tura a hoc ex hoc ipso pt aliqd [illegible] [illegible] lz hoc nō nā

scḋm diuinā ordinationē: ꝯ quā nō pōt illud qḋ ē infra spēm. virtus ꝙ aptitudinalis q̄ ē in corpore ex hoc ꝙ ē a deo reducta est ad actū ex hoc ꝙ a deo ordinatū ē ad sctificandū aīaꝫ: vel reducit ad actū aut accipit ṽtutē ex hoc ꝙ acce- [illegible]

ꝯcurrētibus oībus q̄ sūt de eēntia sacri. ¶ Sꝫ ꝯ h̄ arguit tripl'r. p° qꝛ nō pōt eē virtus spiritualis: qꝛ aut hērēt eē manēs: aut ī fluxu ꝛ fieri: nō p° mō: qꝛ sicut corpus ē ꝯstans ex mā ꝛ corporeitate: ꝛ corpale ē qḋ ē in corpore subiue. sic spirit⁹ est ꝑ eēntiā: ꝛ spūale ē qḋ ī spiritu subiue. Nō ēt ī fluxu: qꝛ nihil est subm rubedinis in transitu: sicut rubescunt [illegible]

ma spūalis sbalis: q̄ trahit ad se ꝛ non trahitur a mā: ꝛ nā [illegible]

ad illud de fluxu dōm ē ꝙ nō cogit: qꝛ nō ē itētio dicere ꝙ [illegible]

iectiue sic nec eꝫ spiritualis ī corpore. Dōꝫ ꝙ sicut virtus [illegible]

[illegible] ē ꝑus. Sꝫ sicut ṽtus spiritualis pōt agere corpale ꝛ ī [illegible]

supra spēm: h̄ āt ī aliena. ¶ Scḋo arguit ꝙ nō possit esse [illegible]

terminata nisi ꝯcurrēte agēte ꝑticulari. vn̄ cū intellectus [illegible]

q̄rit determiata intellectio. ¶ P̄. sicut fantasia est mo- [illegible]

quā Gre. vocat spūm ꝗ carne tegit: ꝛ cū carne moui. ꝛ cū ca- [illegible]

rioris puta generare carnē: sic ꝙ aliqḋ corp⁹ nō pl⁹ pos- [illegible]

imaginari: ꝙ ṽtus sacr̄alis supra ṽtutē nāe non est aliq̄ ṽa- [illegible]

nerat. viuū in ṽtute dei nō ē aliud a sua forma nāli: ꝗ sicut de⁹ ꝫ cursū nāe aliqb⁹ corporib⁹ ab origie ꝯstituit: vt ī [illegible]

cōueniēs ꝙ ī cursu grē supnālr̄ aliqb⁹ reb⁹ in casu hoc faciat. Qz n. calor calefaciat: hoc ñ hꝫ nisi a diuia voluntate: qñ de⁹ voluit calor nō ꝯbussit tres pueros ī camino ignis. [illegible]

[illegible] ḡd dūs vlt passiue: sic ḡcḡd vlt fit a creatura actiue: dū tñ ñ excedat limites creature. Sꝫ istḋ nō vꝫ: qꝛ nihil agit nisi scḋm ꝙ ē ī actu. Vn̄ sicut de⁹ nō pōt facere aliq̄d eē de nouo nisi ꝑ nouā formā: sic non pōt realr̄ agere ꝙ ꝑus non [illegible]

ꝑ nihil. Nec ē sile de po^a passiua: q̄ ab alio trāsmutat: ꝛ de actia q̄ ex se trāsmutat. Vn̄ ñ ita fac̄ creatura ḡcḡd de⁹ vlt [illegible] ex ea vel ī ea fieri sine additiōe alicui⁹ ꝓcedētis factionē [illegible] Itē qñ sacrm applicat: ipe mot⁹ nō ē formalr̄ illa ṽtus [illegible] qꝛ cū sit idē mot⁹ i ludēte sicut i baptiçāte eēt eadē [illegible]

te ꝛ vtercꝫ a deo eq̄lr̄ effectiue: ita eēt ibi vt⁹ sic hic: qḋ nō vꝫ. ¶ 3° ratio ē qꝛ q̄ rōne talis virt⁹ eēt ī verbis: eadē rōe. eēt ī alijs reb⁹ sacr̄alib⁹ ꝛ ī mistro. qꝛ oīa hec sunt de necessitate sacri: sꝫ hoc nō pōt eē vt ꝓbabit: ꝗ ꝛc. ꝓbo minorē. p° q̄ītū ad hoc ꝙ nō possit eē tal' ṽtus [illegible] qꝛ aut illa virtus eēt ī eis vni⁹ rōis aut diuersa- [illegible] vni⁹: qꝛ q̄ nō ꝯueniūt ī vna potētia receptiua [illegible]

Itē nō vꝫ ꝯueniēs ꝙ talis vt⁹ sit ī reb⁹ ꝛ vbis ꝑ idē qḋ stati dcm̄ ē: qꝛ nō eadē: cū nō appareat ī eisdē ea vt⁹ receptiua. [illegible]

perfic̄: qꝛ an̄ characterē vel ornatū quē sacra efficiūt nul- [illegible]

¶ Itē illa virtus si qua esset ageret ex necessitate nature ꝛ nō ex aliq̄ electiōe: cū nō eēt cognitiua: ꝗ eq̄liter ageret ī [illegible] cter ꝑ ponit ꝓpus effect⁹ talis ṽtutis eq̄liter pt̄ recipe aīa [illegible]

volēs dormiēs [illegible] virtus q̄ ē [illegible] ❡ Solutio ꝓ [illegible] eadē virtus [illegible] qualitas [illegible] accn̄s [illegible] bēat vnam [illegible] recepti [illegible] accn̄s nō [illegible] nō solum hēre remotā: sicut eadē albedo spē est i cigno ⁊ i niue: nec ēt imediatā cū lux sit i celo ⁊ i aere ⁊ ñ sit eadē diaphanitas spē hic ⁊ ibi saltē de accn̄te supnāli certū ē: qz nō ē eiusdē [illegible] potētie [illegible] angeli [illegible] potētie [illegible] rōnez: qz si sūt idē q̄ō eēntia certū ē ꝙ eēntie dr̄nt spē. Si vō dr̄nt: differūt ꝓpa susceptiua ⁊ ꝓpetates nāles. Et tñ cōstat ꝙ virtutes īfuse vie ⁊ patrie nō dr̄nt spē i hoībus ⁊ angelis. Alias ñ possent eq̄ri hoīes angelis. vñ cuz virtus q̄ ē in sacr̄is sit supnālis nihil ꝓhibz ipas eē eiusdē rōnis: ēt in diuersis ꝯcurrētibus ad sacr̄m: nec q̄uis dr̄ant spē vel genere. ❡ [illegible] rōnū. ❡ Nec obstat ꝙ hñt vnū effectū: qz sicut ꝯueniūt q̄tuor elā ad vnū [illegible] [illegible] ⁊ sicut multa ⁊ diuersa instra ꝯcurrūt ad effectū vnū sic ⁊ hic. vna. n. ꝯstellatio q̄ ꝓducit vnū effectū [illegible] diuersaz [illegible] ⁊ eodez genere [illegible]. [illegible] nō ē virtus i m[illegible] i quātū adhiberes [illegible] xpo q sine reb⁹ ħ poterat. Et ħ [illegible] erat eadē vt⁹ q̄ in reb⁹ ⁊ maior. Tñ virtus ē i ministro si quē [illegible] alteri⁹ rōnis sc̄ character sacerdotalis [illegible] ⁊ eucharistia ⁊ epāl i ꝯfirmatōe ⁊ ordie: sz ista cā mediante agit. Est ḡ vt⁹ ñ i oīb⁹ q̄ sūt ꝺ eēntia sacr̄i: qz i bap nō ē vtus i ministro plꝰ q̄ in hoīe adhibēte ignē ad ꝯburrēdū domū. Nec ē i suscipiēte g p nāz ē susceptiu⁹ [illegible]. In ꝯfirmatōe [illegible] i ministro [illegible] character epālis [illegible] ⁊ [illegible] silr i ordie. In suscipiēte aūt ē potētia passiua character baptismalis. In pnīa tota vt⁹ ē i ministris ⁊ vbis absolōnis: potētia receptiua. vt pus character baptismalis [illegible] absolutio [illegible] satisfactōe put ē a sacerdote iniūcta eē [illegible]. Qd̄ tñ nō videt: qz vna pars satisfactōis ē elemosina q̄ ꝯsistit i agēdo i aliud: nō i recipiēdo. In extrēa vnctione silr i ministro: vbis ⁊ vnctōe ⁊ oleo ē vt⁹ potētia receptiua character baptismal. In mr̄imo⁹ aūt ē vna potētia receptiua [illegible] sacr̄m. Sz tñ forte sit ve⁹ matrimoniū sine charactere bap⁹ ñ ē ve⁹ sacr̄m: cū bap⁹ sit ianua [illegible] forma q̄ sit p vba vel signa [illegible] ꝙ [illegible] suscipiēdo nō in agēdo verba viricant in muliere illā dispōnē: ⁊ c̄. In eucharistia vero ē virtus in verbis ⁊ mā ⁊ ministro ad ꝯuersionez: sz vtus imediate dispositiua ad gratiā est i solis speciēb⁹ post ꝯsecrationē: vnde virtus sacramētalis quādoq̄ ē in sola forma: sicut i matrimonio: quādoq̄z in sola mā: sicut post consecrationem in spēb⁹ remanet virt⁹ dispōnēs ad gratiā suscipiētē: q̄nq̄ est in sola forma ⁊ ministro: sicut i pnīa: q̄nq̄ in forma: mā ⁊ ministro [illegible] comissiōe pape [illegible] ꝯfirmat vel ordinat. [illegible] comissiōe pape nō pot tale virtutē i cōmissiōe [illegible] ❡ Tertia opio ē [illegible] inherētes nec solū [illegible] [illegible] ꝑ⁹

3⁹ opio

qz sicut de⁹ vtebat carne sicut istr̄o in his q̄ per se agebat: sic in his q̄ p ministros agit vtit sacr̄is vt istr̄is [illegible] leprosuz curabat: erat deitas spālr mō [illegible] effectū [illegible] ❡ Scdo [illegible] hoc sonat [illegible] q̄ hē querit salutē nō ab [illegible] ❡ Tertio [illegible] rerū diuina virtus [illegible] ❡ Nec obstat [illegible] tā [illegible] pot [illegible] nō est mō spāli [illegible] gratia [illegible] in xpo p gratiā vniōis: hoc est [illegible] in sacr̄o altaris: ⁊ in sacr̄is ver. le. [illegible] in signo: ⁊ in alijs sacr̄is no. le. erit spāli mō: vt puta si cut in xpo istr̄o. ❡ Silr nō obstat scdo ꝙ noua relatio nō [illegible] absolutū [illegible] [illegible] a deo [illegible] nō potest in

[illegible] esse nouo mō in sacr̄is nisi eis aliqd absolutū influat qz deū esse in creatura nō ē nisi determiāta hitudo dei ad creaturā rōnis: ⁊ ecōuerso real. Dicēdū eni ꝙ ex motu reali referē mobile ad mouēs: Vñ ex hoc ꝙ sacr̄a a deo cū ministro mouent: ad deū realr referūt. ❡ Nec obstat ꝙ dicūt 3⁹ ꝙ de⁹ si est in sacr̄is spālr: aut grām causādo in illis: aut de illis. Nō p⁹ mō: qz nō sūt capacia. Nec scdo mō: qz ly de: aut denotat terminū a quo aut causaz. Nō terminū: qz tūc desineret: nec maneret sacr̄m cāta grā: sicut quādo de albo fit nigrū: nec cām māle ex q̄: qz grā nō ē qd cōpositū nec in q̄ qz nō ē [illegible] nec efficiētē [illegible] nec [illegible] qz hoc est [illegible] tanq̄ [illegible] ⁊ hoc nō [illegible] in se virtutē [illegible] ❡ [illegible] derēt ꝙ de⁹ sic est in ipsis tanq̄ agēs de ipsis: sicut sol illuminat nos de celo qz i celo [illegible] ad illuminandū sic de⁹ [illegible] tanq̄ de aq̄ baptizās. [illegible] nō videt [illegible] dicūt deū eē mō spāli i sacr̄is: qz hñ sciūt ꝙ ē spāli mō i sacr̄o eucharistie: sz ille cōsequit modū: quo ē in hoīe xpo p gratiā vniōis: qz solus corpus xpi ⁊ sanguis sūt ibi ex vi sacr̄i: cetera aūt xpi ⁊ marie [illegible] ex ꝯcomitātia sola ꝑ vnionē. Sz ille mod⁹ nō facit ad cādū gratiā: qz tūc solus fili⁹ q solus ē ibi: cāret eaz sine p̄re ⁊ spū scō. Nos dt q̄rim⁹ de tota trīitate cui⁹ opa sunt īdiuisa quō spālr habeat eē in sacr̄is: q̄ nō ē in eucharistia [illegible] in alijs: nec in [illegible] in nō sacr̄is nisi spāle virtute dei eis: qz qñ ludicre vel a nō debito ministro eadē mā ⁊ eadē forma adhiberet de⁹ ibi mouet sic qñ cōcurrūt eēntialia. Vñ nec absolutū nec relatū ē i vno plus q̄ in alio vñ sic hñ ꝯcludit scda rō nō plus erit ibi nec aliter i vno q̄ in alio. ❡ P. nihil dr̄ eē cā alicui⁹ q̄ō nihil p se facit cālr ad illud nisi qñ ē [illegible] in ꝯcreto ⁊ nō i abstracto [illegible] hūanitas ei⁹. Un cū sacr̄a [illegible] in vnitate persone [illegible] spāli mō eēndi esset in eis: nunq̄ ꝑ hoc sacr̄a possent dici eē cā grē p hoc [illegible] Sicut scīs [illegible] nō ꝑ hoc [illegible]. [illegible] eucharistie p hoc ꝙ de⁹ spāli mō ē in eis [illegible] cā grē: si nihil agāt i cōicāte: qz nō sunt vnū i eē cum deo. ❡ Ad p⁹ dōz: ꝙ xps erat mō spāli i manu tāgente leprosuz: qz erat pars hūanitatis assūpte. Nō sic aūt sacr̄z est assūptū nec [illegible] in fimbrijs vestimēti sui nō erat ipse mō illo vñ nec fimbrie [illegible] restrictiōis [illegible] eis: ad hoc agēs aliqd. Sz in ꝯcreto pt dici: ille hō vel ille vestitus sanauit. Et silr in sacr̄o altaris posset dici ꝙ op⁹ nebula grāficat. Nō sic aūt de alijs sacr̄is in q̄b⁹ nō sic est [illegible] modus eēndi [illegible] [illegible] vestimēto realr [illegible] i alijs sacr̄is. ❡ Ad 2⁹ [illegible] hō nō q̄rit salutē ab eis [illegible] a deo [illegible] ❡ Ad 3⁹ [illegible] deū salutē nr̄as operi sub illis [illegible]

❡ Quarta opio posset una [illegible] ꝙ sacr̄a eent cā grē exemplaris ⁊ nulla mō efficiua. nec [illegible] sicut [illegible] exemplaris qñ [illegible] ⁊ nō sicut pictor [illegible] vnū ad exēplar alteri⁹ qz [illegible] illud exēplar mouet ad cognitionez: q̄ mediāte ē cā efficiua artificiati: sz sicut refectio [illegible] ē cā refectiōis nr̄e. Qz ḡ ōs effectū oēs ꝓportionalr cā [illegible] p sacr̄m representat extra [illegible]. Et hoc sonat [illegible] ita vt imaginē gerat ⁊ cā existat. q. d. p hoc ē cā ꝙ ē representatiua non aliter. Sed in hoc differunt sacramenta no. le. a sacramentis ve. le. quia illa representabant effectū futurū ⁊ gratiā scīficantē effectiue: ad est christū: ista effectū presentem: sicut verbum absoluendi: realē absolutionem: ⁊ ablutio exterior interiorem ⁊c. ❡ Sed ista opinio non valet: quia cum non sint nisi quatuor cause. 2. phisi. ⁊ 5. metha. [illegible] ❡ Si dicat ꝙ

4⁹ opio

[illegible] si an-
gelus ad effigiadū mortuū assumat corpꝰ ɔsile: q̄uis ab il-
lo qd vult effigiare nō accipiat cognitionē: tn̄ illō hz rōnē
cāe exēplaris. Dōz ꝙ i casu illo effigiatū ē cā exēplaris: ⁊
est cā finalis. Sed hic nō pōt dici ꝙ sacrm̄ sit cā finalis: sz
magis eō: repn̄tatio sacri ē pp repn̄tatū iteriꝰ. Et sic inuisibi-
lis grā est magis exēplar visibilis forᵉ. ⁊ visibilis forᵃ ma-
gis ē imago q̄ eō. sicut ⁊ diffinitio sonat. Et p hoc pz solo
ad argumēta. ¶ Ad pᵐ dōz ꝙ nō est sile: qz legis nō ē fa-
cere sz docere. vn̄ legis pfectoris nō ē facere qd iperfector
nō facit: sz pfectiora pcepta aut ɔsilia dare ⁊ iperfectā mu-
re: ⁊ sic se hz lex noua ad veterē. Sz scrm̄ dr̄ a sacrando: vn̄
impfectū ē sacrm̄ qd scītatem significat: ⁊ n̄ cāt: pfectū āt
dz aliquo mō cāre: iō ⁊c. Uel dōz ꝙ aliq̄ pmissa i le. ve. sol
[illegible]
grē. Qd̄.n. lex vetꝰ dicebat obscure: ⁊ pmittebat docēduz
clare: hoc clare docet lex noua: sicut articulos de hūanita
[illegible]
graz quā vetera pmittebāt: deus exhibz i nouis. s. p ea dis-
positionē ad grām. ¶ Ad 2ᵐ dōm. ꝙ licet circūcisio non
[illegible]
aliud sacrz. ¶ Ad 3ᵐ dōz: ꝙ sic vitas rn̄det figᵉ vt nihil mi-
[illegible]
sit plus realr i veritate q̄ i figᵃ. Alias nō eēt corpꝰ xpi rea-
liter i eucharistia: sicut nec fuit i māna: nec i agno pascali:
nec in oblōne Melchisedech: q̄ fuerūt signa: nec eēt pec-
catoꝝ remissio i bapᵒ xpi: sicut nec i bapᵒ Joā. Ita etiam i
bapᵒ ē realis virtꝰ disponēs ad graz: licz nō fuerit i aliq̄ eiꝰ
figura nisi forte i circuncisiōe. Questio. II.

S Ecundo [illegible]
tio: ⁊ sacrm̄ sit qd vnū nō vr̄ ꝙ de sacro de-
[illegible]
pz in lr̄a: vbi plres ponūtur. ¶ Rꝰ. de sacro
generali dantur quattuor descriptiōes: ad
quas omnes alie possunt reduci.

pᵃ arᵒ Prima [illegible]
sacre. i. vt sacrans actu. i. adhibita ad sacran-
[illegible]
creature q̄ sūt vestigiū dī i se possunt dici sacrm̄. Scdō ad-
[illegible]
tiū: vt signū exteriꝰ: significās n̄ significatū: aliud qd ē res
[illegible]
cans aliud: vt caracter: aut ornatus respectu grē vl̄ hō. 3ᵒ
[illegible]
ratiuū: ⁊ pnosticū: vt demr̄atiuū sit respectu rei pn̄tis: re-
[illegible]

2ᵃ arᵒ Secunda descriptio est: ꝙ sacrz est inuisibilis grē: vi
[illegible]
plune dei nō facrix. Un̄ ad legē pfectā non ptinet plus fa-
cere: sz pfectꝰ dictare agēda. Secꝰ ē in sacris: vt in pcedēti
[illegible]
sic sanū dr̄ tripl̄r. s. de hn̄te: efficiēte: ⁊ significāte sanitatē:
vt puta de aīali: medicina: ⁊ vrina: sic sacrm̄ dr̄ de hn̄te for-
[illegible]

tio seu descriptio: nō ɔuenit sacris ve. le. sicut nec pfecte rō
sacri: vt magr̄ in littera inducit.

Tertia descriptio est: ꝙ sacrm̄ est in quo sub tegumē- 3ᵃ arᵒ
to rex visibiliū diuina virtꝰ secretiꝰ operatr̄, sa-
[illegible]
est optima q̄litas mētis q̄ recte viuit: q̄ nullus male vtit̄
verum est per se.

Quarta descriptio est: ꝙ sacrm̄ est māle elemētū ex- 4ᵃ arᵒ
teriꝰ ocl̄is suppositū: ex instōne significās: et silitudīe re-
presentās: ex scīficatiōe. inuisibilez grām ɔtinēs: Māle cīz
i. elatuz: ponit̄ pars p toto. ¶ Et si dicat̄ ɔ B. qz ps nō dr̄
de toto: ⁊ iō dr̄. 7. metha. Qz statua nō dr̄ es sz erea. Dōz ꝙ
[illegible]
endo circulū: p forma. Sz si accipiat̄ p cōposito i toto ar-
tificiato: hn̄ ps subalis pdicat̄ de toto: dicēdo phiala est au-
ruz ⁊ ecōuerso. Sz in eo qd ē ens vnū p se vl̄ p accn̄s: nālr
nunq̄ ps pdicat̄ de toto: nisi denoiatiue. Rō aūt diuersi-
tatis ē: qz i composito nāli ē diuersitas ⁊ plitas realis iter
māz ⁊ formā. subz ⁊ accn̄s. Un̄ hō nō est corpꝰ nec albedo:
nec ecōuerso: sz corporeꝰ ⁊ albꝰ: qz hō sup corpꝰ qd ē ps ad-
dit realē formā subalē: ⁊ hō albꝰ sup hoiez addit ēt realez
formā: accn̄talē aūt. vn̄ se hn̄t ad inicē realr sicut ps ⁊ to-
tū q̄ nō pdicant̄ de se inicē nisi denoiatiue. Sz forma arti-
ficialis supra nālē: nullā rē penitꝰ addit q̄ faciat realez cō-
positionē. vn̄ aggregatū ex forma artificiali ⁊ subo [illegible] ⁊
ipm subm nāle nō se hn̄t ad inicē: sic ps ⁊ totū. vn̄ [illegible]
[illegible] inice pdicari sine denoiatiōe. Sz noia artif[illegible]
[illegible] accipiunt̄ i abstracto p forma ipa. tn̄. et
[illegible] nō recipiūt pdicationez subi: nisi denoiatiue: dōo circu-
lus ē eneꝰ: n̄ es: ⁊ spera enea: nō es. pᵒ de aīa: sic albedo dici-
tur hūana: n̄ hō. Qn̄q̄ āt accipiunt̄ i ɔcreto p ɔposito ⁊ ⁊c.
[illegible]
iterū dicet̄ infra. d. 3. q. i. Exteriꝰ ocl̄is suppositū. i. sensibile:
nō ꝙ sit nece suscipiētē ad effectū sacri: vel sensu: vel itele-
ctu ipm pcipe: dū tn̄ corpꝰ eiꝰ attigat res ipa q̄ ē [illegible]
q ē subm verboꝝ. vt dictū ē in pma qōne. Qz eni aia est in
[illegible]
dr̄ eē q̄libet potētia eiꝰ abstracta: saltē p nālē cōcomitātiā
qd tāgit corpꝰ: eo ipo pt imutare aiaz et eiꝰ po[illegible]
[illegible] Qō. III.

T Ertio q̄rit de istōne sacroꝝ. Et vr̄ ꝙ
[illegible]
geat sacris: qz p graz ⁊ virtutes pcti vlnera
sanant̄ in nobis: qz grā a scīs dr̄ sanitas: ⁊
decor aie. phs ēt cōparat virtutē. 2. ethi. sa-
nitati corpali: q̄ cū sacra sint istituta vt me-
dicine pcti: vt Hugo dicit: Uidet̄ ꝙ eis nō
[illegible] pᵒ 3
[illegible]
mō factis virtꝰ corrūpit̄ ⁊ fit. Et qz hō p sensibila deordi-
[illegible]

[illegible] reparatio [illegible] ob dei reuerētiā. Probāt āt aliq̃ui nō posse nobis deū fieri debitorē: q2 nihil equalēs sibi reddere possumus. Sed ꝯ hoc est. q2 neq3 parētib⁹ a q̄b⁹ habem⁹ eē possum⁹ equalēs reddere: ⁊ tñ ipi sūt nobis debitores nutrimēti ⁊ doctrine. Et amplī⁹ ex bono diuino filiali possum⁹ eos nobis ꝯstrīgere debito amicitie ⁊ beneficētie. Et dōm q̄ nō est silē. p⁹: q2 q̄cq̄d a deo habem⁹: totū est p cōicationē gratuitā ⁊ liberalē [illegible] soli sum⁹ obligati nō ipe: s3 cōicatio pentū ē nālis ⁊ ipsca: vñ ad eā pficiēdā nālr obligamur. Itē bonā volūtatē h3 fili⁹ nō a pente p nālē ppagationē: vñ p illā3 pōt sibi obligare parētē: sed illā h3 a deo: vñ p illā magis obligat deo [illegible]

2ᵃ ȝ [illegible] q̄ nō debuerūt īstitui i statu inocentie: nec [illegible] q2 nō a nālib⁹ erat cognitio supnālium sumēda: sicut nec nūc s3 p reuelationē: licet posteri a parētib⁹ essent edocēdi: sicut nūc: nec pp curatiōe3 pseruatiuā vel aliā: q2 sacrā nō pseruāt nisi ꝯferēdo grām ⁊ fomitem mitigādo: ⁊ libe2 arbitriū fortificādo: tūc aūt fomes non fuit: ⁊ libe2 arbitrium i potissimo statu suo fuit: ⁊ grām vl habuit: vel sine sacrō habere potuit: ⁊ i momēto pcti deus sacrm̄ instituere potuit: vñ añ necesse nō fuit: sicut añ ppa rare medicinā op⁹ nō eēt medico quē morb⁹ nō posset latere: ⁊ q̄ posset i instāti remediū adhibere. S3 pp hoc medici añ pparāt: q2 qñ volūt non possunt statī3. ¶ Nec valet [illegible] ab principio mūdi paratus ē ad puniēdū: sic cū deus sit pnior ad miserendū q̄ ad puniēdum debuit pare remediū: q2 ignis iferni qōdā corp⁹ nāle ē: ⁊ sine destructiōe spere terre de nouo fieri non potuit: vñ q2 pncipales partes terre i sua itegritate debuerūt pmanere: iō a pncipio pp pfectionē vniuersi fieri debuit: s3 sacrā sunt [illegible] ⁊c. ¶ S3 ꝯ hoc ē: q2 p⁹ aq̄ sup terrā fuit: ⁊ postea i mare cōgreata fuit: ⁊ sic terra discoopta remāsit. ¶ S3 nō ē silē d aere ⁊ aq̄ q̄ facile: ⁊ sine sui corruptiōe ꝯdēsant ⁊ rare fiūt: ⁊ ita aer vsq3 ad terram dilatat⁹ nihil pdidit. eō aqua i [illegible] terra [illegible] ri nō pōt cū sit i sūmo gradu dēsitatis sicut ignis i sūmo leuitatis: vnde sine sui corruptōe igni locū facere nō potuit. ¶ Item pōt [illegible] angeli peccauerant ideo [illegible] homicida erat ab initio.

Sed quia parata est ab heri Topheth: vt dicitur in Isaia: ideo [illegible] est q2 etiam ante peccatū angl'i parat⁹ erat ignis iferni. Mr̄imoniū aūt tūc nō erat sacr3: ȝ q2 nō erat [illegible] ¶ Tertia ꝯ ē q̄ tpe nāe lapse debuerūt institui: q2 nunq̄ debuit deesse reme^m: nec antidotū:

4ᵃ ȝ [illegible] ¶ 4ᵃ [illegible] cognitiōe ortū habeāt: alr nō eēt hūana opatio: o3 q̄ [illegible] In lege aūt nāe nō suff[illegible] sola cognitio nālis ad salute3: s3 exigebat fides [illegible] fides de reparatione p quā erat medicia morbi iō i statu illo [illegible] erāt necessaria opa: q̄ sūt de dictamie legis nālis [illegible] pcipit fides augeri ⁊ ppl's dei distingui: sicut [illegible] circūcisio.

5ᵃ ȝ ¶ Quinta ꝯ ē q̄ ēt tpe g̃re debuerūt esse sacrā: q2 eadē est fides moderno2 ⁊ antiquo2: vt Augu. dic. Et cū sacrā fidei correspōdeāt sicut ipsi⁹ ptestatiōes: vt ab ea virtutē hn̄tia: o3 q̄ sicut antiq pt̃es redēptiōis xp̄i [illegible]

[illegible] oia sacrā: ⁊ fig⁹ pp id qō [illegible] vult⁹ Moysi q̄ euacuat. Veniēte inq̄t impatore [illegible] ubi aūt ē: imago remouet ⁊ fulget pñtia ipatoris. ¶ Per hoc p3 solutio ad argumēta. ¶ Ad p^m dōs: q̄ g̃ra ⁊ vtutes sanāt formalr: s3 sacrā effectiue quodāmō. Et iō sicut ñ sequit: sanitas sanat: g̃ medicie nō sunt necessarie: sic ⁊ in proposito: cū sacrā sint q̄dā medicine aie. ¶ Ad 2^m dōs: q̄ sacramēta nō sūt istituta ad g̃ram ꝯferēdā: nisi put g̃ra ē sanās formalr morbū peccati. Et sic in statu inocētie hō gratia non indigebat.

Questio IIII

Quarto q̄rit de ꝯpōne sacro2. Utrū ꝯstent ex rebus ⁊ vbis. Et vr q̄ nō q2 sacrā no. le. succedūt sacris vet. le. Illis. n. ablatis ista sūt instituta: vt dic Augu. ꝯ Faustū. 19. sed in sacris ve. le. nō regrebat aliq̃ forma vbo2: vt vr: g̃ nec in sacris no. le. ¶ Itē in q̄busdā sacris sunt verba sine elemētis corpalib⁹: sicut in pñia ⁊ matrimonio: g̃ silr in aliq̄bus sacris debēt sufficere elemēta: vel res corpales sine vbis. ¶ In [illegible] Accedit verbū ad elm̄: ⁊ fit sacrm̄. Et apl's ephe. 5. Xp̄us dilexit ecclīa3 ⁊ tradidit seipsu3 p ea: vt illā scificaret: mūdās eā lauacro aq̄ in verbo vite. ¶ R°. dōm q̄ circa hoc sunt due opiōes. Pria ē Tho. q̄ dic q̄ l3 hoc sit cōe oib⁹ sacris opio scl [illegible] 4. to. [illegible] ppter tres rōnes. Pria ē q2 hec sacrā nō solū [illegible] Et iō sicut effect⁹ pximi hñt sue cāe imaginē q̄tū pñt: vt [illegible] ⁊ vbis ꝯsistāt: sicut xp̄s ex verbo ⁊ carne. 2ᵃ rō ē: q2 nō solū sūt signa futuro2 sicut sacrā ve. le. [illegible] Et iō significatio vbo2 [illegible] 3ᵃ rō est [illegible] Scda opinio habs 2ᵃ opio tria mēbra. p^m q̄ oia sacrā no. le. ꝯsistūt in verbis: 2^m q̄ nō oia ꝯsistūt in reb⁹ ⁊ verbis: s3 solū illa q̄ ꝯferūt scītitatē: ⁊ vltra hoc mācipāt holes ad aliq̄d sacrm̄: vt baptism⁹ ordo. ꝯfirmatio. extrēa vnctio. vl saltē ꝯsistūt i materie ꝯsecratiōe: vt eucharistia. Et ratio ho2 est: q2 pfectiora sacrā debēt eē pfectiora i significādo. Et iō q2 ista sūt pfectiora vltra [illegible] pnia matrimoniū. 3^m mebrū ē q̄ sacrā ve. le. ꝯsistebāt sola i rebus [illegible] Dec opio [illegible] ad 2^m mebrū patit calūniā. p⁹. q̄ extrema vnctio mancipet ad aliq̄d sacrū q2 tūc iprimeret characterē. 2°. q2 cū de rōne sacri no. le. sit verbū ⁊ elm̄ [illegible] s3 illud Augu: Accedit verbū ad elm̄ ⁊ fit sacrm̄. g̃ oē sacrm̄ no. le. h3 vtrūq3. Et iō dōm q̄ sicut in illis vbi est res distincta euidēter: nō ē ipa ibi vniuoce: q2 in aliq̄b⁹ est scificata: vt in ꝯfirmatiōe ⁊ extrema vnctione: in aliq̄bus nō scificata: vt i baptismo: ⁊ ordine: ⁊ eucharistia sic nec in alijs o3 q̄ sit vniuoce: q2 in pnia p mā est actus [illegible] nō aliq̄d a ministrāte exhibitū. In mr̄imonio aūt [illegible] Secūdū ēt q̄ l3 in sacris ve. le. sint res sole: ⁊ non verba in quo deficiunt a sacramentis verbi incarnati: tamen sicut res non est vniuoce in omnibus sacramentis no. le. sic nec verba sunt ibi vniuoce: qua [illegible] verba vt verba [illegible] p forma: q2 sine [illegible] vt bap⁹ ꝯfirmatio eucharistia or

dine: extrema vnctione: et in penitētia quo ad absolutionē que ē forma: nam ɔfessio scripto vel nutu fieri pōt: sicut et per interpretē. In minimo° aūt requiruntur verba solum: vt sunt significatiua. vnde si loco verborum sint nutus vel cpl'e sufficit: n̄ solū i mutis vel verecūdis s; ēt i alijs: q2 ex ꝗ ɔsēsus ē pncipal' cā. sufficit q̄liscunq; expssio. ¶ Ut; āt mutuus cōsēsus cū carnali copl'a sine alio signo sufficiat vi deē q; nō: q2 o; exprimi p signa ordinata ad expssionē cō sensus sine pcedētia: vt i spōsalib° de futuro carnali copl'a subsequta affectu maritali: vel subsequētia: qd nō est hic. Ad ꝟ. n. datus ē nobis fmo: vt pfto fiāt mutue volūtat' in dicia. ¶ Ad pm dōm: q; n̄ ē sile ꝺ sacris no. et ve. le. q2 sic lex vetus fuit fig° et vmbra noue. sic sacra ve. le. fuerunt vm bra et figura sacroꝝ no. le. vt dicit Ugo li. i. pte. ii. ca. i. Sed [illegible] Aug. Qr rōnabile fuit: vt sacra ve. le. ɔsisteret i reb° absq; vbis. Nec recolo q; i aliquo vteretur vbis excepto sacrificio ze [illegible] actionib°: erat vsus vboꝝ i ve. le. sicut noua pp eādem rō nem. ¶ Ad zm dōm q; mīio m fm q; ē in offiīi et pnia f; q; [illegible] ma trimonio sūt vba exprimētia ɔsensus: et iterū bn̄dictiōes ab [illegible]

Questio. V

Quinto [illegible] ter fuerit istituta. Et vr̄ q; non q2 petō originali nō debet pena sensibilis: s; pena dāni: s; i circūcisiōe fuit magna pe na sensibilis: ḡ circūcisio nō fuit ɔueniēs re mediū peti originalis. ¶ Itē medicīa o; p [illegible] morbo: s; petm̄ originale fuit morb° cōis oi po [illegible] ḡ ei° medicīa debuit eē cōis quod non fuit [illegible] data fuit tm̄ pplo isr̄: et tm̄ viris et nō mulieri [illegible] ¶ In ɔriū ē: q2 fuit instituta a deo a quo nihil fit nisi [illegible] ¶ R°. circa qōnē istā vidēdi st̄ quiq; articli.

p° ꝫ Primus [illegible] ɔnes f; tres cās. ¶ Pria ɔ ē q; circūcisio [illegible] ginalis ifectionis: fm q; psona corrūpit nām: et nā corrum pit psonā. 3° q̄tū ad penā que erat in circūcisiōe ɔtra de lectationē ɔcupiscētie: in qua pcipue viget fomitis vt°. 4° [illegible]

2° ꝫ tionis ab originali. ¶ Scda ɔclusio: ē q; circūcisio est isti [illegible] gb° cōuersabat. Et iō debuit dari ante legē: q2 p eā ppls dei distiguebat et adunabat. Lex aūt nō debet dari [illegible] semine nationū: sicut nō licuit filios dei. i. Seth. cōtrahe

1° ꝫ re cū filiab° hoīu;. i. Cayn. ¶ Tertia ɔ° est q; ipsa circun cisio est istituta pp triplicē significationē. s. moralē: quia. s. erat signū castitat' seruāde. allegoricā: inq̄tū significabat purgationē p xpm futurā: et anagogicā: inq̄tū significabat depōnē corruptiōis carnis et sāguis i resrectiōe. Et iō ɔue niēter data ē tpe Abrae et nō an̄. q2 ex corruptiōe peti ori ginalis hoīu; gen° tpe Abrae vsq; ad pfundissimū petō et [illegible] ɔ nām. Et iō tūc tpis p° ɔueniebat pmissionē manifesta; fieri de semine nascituro in quo oēs gētes bn̄dicerent et a petō mūdarent. Tūc ēt oportebat in significatione aliqd ex° fidei hoīb° ppoī ɔ infidelitatē: tūc ēt signa castitatis dari ɔ turpissimā; ɔcupiscētiā. Et iō abrae prio data ē cir cūcisio in signum paternitatis: vt ex quo nasciturus erat [illegible]

p° ꝫ Secundus articulus ē de subo circūcisiōis: vbi sūt [illegible] ta est Abrae et semini ei°: q2 sicut petm̄ p adā; in oēs trāsi uerat: ita oportebat p xpm scificationē a petō trāsire. Un̄ ad prerogatiua; scitatis ei° insinuandā oportebat quecquid ad xpm ptinebat spāli scitate pollere. Et iō i pplo: de quo xps nascitur° erat oportebat spāl'r cultū dei eē: et ipsu; apō [illegible] ab Esau: vt p; Ro. 9. Nō aūt aliq̄ segregatio facta est in fi [illegible] milia abrae sepatis. Ismael et Esau tenebant ad circūcisio nē q̄diu erāt in familia parētū: nō aūt post recessū ab eis. [illegible] Job q de Esau: sic nec idumei tenebant. S; q2. x. trib° di [illegible] diuisus ē Isaac ab Ismaele: et Jacob ab Esau: s; post reuni nite sūt i reditu de captiuitate: et relique israel final'r salue fi ent. vn̄ nō simpl'r fuerūt diuise a pplo dei: dicente dn̄o Be lie: Relīq mihi decē milia i israel q nō curuauerūt genua [illegible] 2° tū q2 curatiuu; erat. Cū. n. petm̄ originale descēdat a pr̄e i [illegible] dat a femia: vt i. z. li. dictū ē: q2 pr̄ ē effi [illegible] mā; admistrat. circūci° āt data ē ɔ origi [illegible]

3° [illegible] et sic di pmissionē ipletā isinuaret: z°. vt circūcisionē sic et alia legalia in se suscipiēs ab onere legis nos liberaret: 3° [illegible] oēs. L. de legib°. digna vox. Et iō vt pnceps ostēdat se dn̄; [illegible] sub lege erāt redimeret. Fact° aūt vir dispēsauit cu aplis [illegible] ti: et cū curato vt tolleret grabatū: et i se qn̄ tetigit leprosū: vel loculū adolescētis mortui: vl' cū pmisit se tāgi ab emo roissa. Sic ḡ xpm decuit circūcidi s; nō idiguit.

Tertius articulus est de ritu

[illegible] habet tres [illegible] Primo [illegible] qz cũ circuncisio esset in pcepto: ⁊ cuz hoc esset sacrm: octaua dies erat de necẽitate circũcisionis q̃tũ ad obligationẽ pcepti. Et ita reus trãsgressionis erat q illud tẽpus nõ obseruabat: sed non erat de necessitate ei⁹ q̃tũ ad efficaciã sacramẽti: qz etiã in alio tpe circũcisio facta suũ effectũ sacramẽtalẽ habebat: sicut etiam accidit de ministrantibus nr̃a sacramẽta q seruãt materiã ⁊ formã debitã ⁊ omittũt aliqd de ritu ad solennitatez sacramẽti ab ecclesia istituto. ¶ De terminationis hõ temporis cã est: ⁊ mystica: q̃ tangitur in littera. ⁊ litteralis: q̃ tangit̃ a Rabi moyse: qz puer ãte octauũ diẽ est ita tener quasi in vẽtre matris: ⁊ ideo sicut aĩalia ante octauũ diẽ ,ppter pdictã cãz nõ offerebãtur: ita nec puer circũcidebat̃. Sic igitur pz q nõ erat õ necessitate sacri pĩs q̃ in baptismo: alias nõ ,pfuisset Abrae nec sue familie: nec achior: Erat tñ de necessitate pcepti nõ humãi sed diuini: Propter qõ soli deo licebat dispensare ĩ tardãdo: sicut illis q nati sunt ĩ deserto. Et hoc pp necessitatẽ q̃ tãgitur Josue qnto: qz. s. nesciebãt qñ castra mouenda essent: ⁊ iterum qz nõ erat necesse eos aliqõ signũ distinctionis habere: vt Dama. dic. qñ seorsuz ab alijs hoĩb⁹ hitabãt. Et tñ q̃tũ ad aliquos q ex negligẽtia vel cõtemptu pmittebant dicit Augu. q inobediẽtiã icurrebãt. Nõ aũt cõstat q aliq de illis q in deserto nati sunt in deserto mortui sunt: ⁊ videt̃ probabile q nõ: qz dr̃ ĩ psalmo nõ erat ĩ tribub⁹ eoz infirmus. Unõ illi q de egypto egressi fũt: q circũcisi erãt mortui sunt: ⁊ ita ibi nullus ẽ mortuus ĩcircũcisus. Si tñ ibi aliq incircũcisi mortui sunt: idẽ dõz ẽ de eis ⁊ de illis q añ circucisionis ĩstitutionẽ moriebant̃. Poterat etiã dispẽsare deus anticipãdo: lz nusq̃ legat̃ q dispẽsauerit: nec ĩ filio dauid: qz nõ fuit noĩat⁹: nec p oñs circuncisus. vt dicit glo. sup illõ puer. 4. vnigẽitus erã corã matre mea: sed in fide pentũ saluabãtur: lz nunc hoc nõ sufficeret puulo: nõ q fides antiquoz essent eff. cacior: sed qz nullo tpe homo natus fuit sine remedio salutis per se. Nũc eni mox natus põt baptiçari: ⁊ si nõ [illegible] non li cebat ante octauũ diẽ: ⁊ si nõ erat aliud remedium. ergo septẽ dieb⁹ stabat puer sine remedio salutis: qõ ñ cõueĩt diue misericordie: q̃ tunc habebat tale remediũ quale habebat ante: sicut mulieres tale tunc habebãt q̃le habebãt ante oĩ tpe: qz nullo tpe circũcisio eis cõpetebat. Si tñ aliqs ante octauũ diez paruulũ circũcidisset: puulo valuisset: licet ille peccasset. Nec itez puer circũcidi debuisset etiaz si potuisset: sicut si aliquis paruulũ baptiçasset die epiphãie durãte prohibitione q tunc nullus baptiçaret̃. ad tollendum er[illegible] baptiçatus est: baptiçatus esset: nec esset rebaptiçandus: sicut ⁊ qui de nocte celebraret: aut in fermentato vere conficeret: licet ĩ hoc sit dissimile: qz ista essent cõtra pceptũ hominis: alla cõtra pceptum dei: cõtra qõ datũ sacramentũ videt̃ [illegible] est. ¶ Sciendũ aũt q illud pceptum erat de nascituris de Abraã: nõ de aduenis ⁊ pselitis: q in quocunq̃ tempore [illegible] mitis. Qz igit̃ Moyses nõ circunciderat filiũ suũ excusat̃: qz vxor nondũ permiserat. Et q̃diu cũ socero erat: nõ poterat sic contra eius voluntatẽ filiũ circuncidere. ¶ Secũda cõclusio ẽ de mẽbro. Cum eni circuncisio eẽt vt dictum est in signum purgationis originalis peccati ⁊ in signum distinctionis populi ex quo christ⁹ propagãdus erat: ⁊ in signuz castitatis seruande: ideo q̃tũ adhec oĩa decuit vt fieret in membro generatiõis: qz per actũ generatiõis origina[illegible] te circũcisiõis: ⁊ q̃tũ ad efficaciã sacramẽti: ⁊ q̃tũ ad obli[illegible]

circũcidebat̃ puer quãdocq̃: qz die octauo. Erat qdẽ aliqs nat⁹ [illegible] Tertia cõclusio est de instrõ. Ubi sciendum est q sacramẽtum qõ est signũ ⁊ causa: efficit qõ figurat. Et ideo illa significatio est de necessitate sacramẽti q̃ ad effectũ sacramẽti refertur: nõ aũt illa que refert̃ ad causaz pncipaĩe effectus. sed ẽ [illegible] de necessitate [illegible] circũcisio [illegible] cipaliter meritoria [illegible] de necessitate circũcisionis. Unõ nõ erat necessariũ q̃tũ ad obligatatões pceptũ: nec ẽt q̃tũ ad efficaciaz sacramenti. q fieret cultello lapideo: qõ ritus iudeoz vsq̃ hodie ostẽdit. Sz ĩ pricipalib⁹ circũcisiõibus ĩ qbus xp̃m significari oportebat tale ĩstrumẽtũ adhibitũ ẽ. Sz q Sephora tulit acutissimã petrã: hoc fuit vel qz cultellũ paratũ nõ habuit: vel pp mysterũ deus voluit sic: vt significaret petrã xp̃m suo sanguĩe ecclĩaz despõsatuz ⁊ lauatuz. ¶ De ppucio ãt xp̃i dicit comestor ipm ab angelo delatũ Carolo magno: ⁊ ab eo aquis granis positum. ⁊ a Carolo caluo translatum Carosium. Sed hoc theologi multi negãt: eo q tanq̃ ad veritatem humane nature ⁊ integritatẽ pertinens cum christo resurgere debuerit: licet cicatrix in signum victorie in mãibus ⁊ pedibus remãserit. Potuit tñ christ⁹ de materia alia sibi ppuciũ sĩle repare ⁊ illõ deuotõi fideliũ dimittere.

Quartus [illegible] ẽ de effectu [illegible]. Et circa boc sũt tres cõclusiones. ¶ Pria q nõ imprimebat characterez: qz sufficiebat distinctio corporalis: nec [illegible] ¶ Sz tunc est dubiũ si ornatũ imprimebat: ⁊ forte nõ: sicut nec alia remedia cõtra originale: qz sicut dicit Beda q cõtra originale agebat: sic dicit Gre. q in puulis ante circũcisionem agebat sola fides parentũ: Nõ tamẽ ab illa fide aliquid in puulo fiebat. Uel dicẽdum q circũcisio in hoc excellebat q alia nõ nisi ex pactõe: hec ãt vt sacramẽta no. le. scificabat [illegible] Baptismus ãt imprimit characterez. ⁊ ornatũ: nõ duas res distictas: sz qõ ẽ tm̃ ornat⁹ ĩ alijs hoc in imprimẽtib⁹ characterem ẽ character ⁊ plus: sicut qõ ẽ vegetatiuũ ĩ plãtis hoc ẽ sensitiuũ ĩ aĩalib⁹: nõ due aĩe sz vna: ⁊ hoc ẽ itellectiuũ ĩ ho[illegible] auferebat peccatuz originale: ⁊ p oñs actuale mortale: non sic aũt veniale nec [illegible] herẽtẽ sicut dr̃ de sacris no. le. qz hoc hñt ex ɔtactu xp̃i qui [illegible] rat: q̃ saltẽ ãteq̃ xp̃s fuisset circũcisus effcm̃ ex virtute inherẽte nõ habuit: sed si hũit hoc fuit solum a christi circun[illegible] videt̃ necẽ: qz constat q xp̃s istas materias numero quib⁹ [illegible] vim dederit. Nec ẽt apparet quõ ĩ sisi mãz mrimonij tetigerit nec mãz ordinũ: pter subdiaconat⁹ ⁊ psbrat⁹ ⁊ lecto[illegible] hoc nõ [illegible] tutiõez sacri qõ ordinabat̃ ad auferẽdã clpã origialẽ. Et iõ Beda [illegible] mat: nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̃ ⁊ spũscõ nõ põt itrare regnũ [illegible] cisa nõ fuerit pibit õ pplõ suõ: qz pactũ meũ irritũ fec. Sic igit̃ cum hec cõminatio fiat: non solum adultis sed ẽt puulis qui non sunt capaces precepti: ideo potius est institutio sacramenti q̃ comminatio precepti: Nõ sic autem erat de [illegible]

ne erant comminatoria precepti. sicut illud de obseruatione sabbati Leui. 23. Anima que quippiã operis fecerit delebo eã de populo suo. Et exo. 12. de esu fermentati [illegible]
3ª pclo tia 3. est φ cõferebat gratiã q̃tũ ad effect⁹ positiuos: ⁊ nõ solum quantum ad priuatiuos: quia minima gratia sufficit ad merendũ: ⁊ nõ solũ ad alia: ⁊ hoc siue gratie sacrales differãt a virtutib⁹ siue nõ: q2 vtreq3 pfluũt a gratia: s3 hoͤ cõtrariũ dicit magister: q videt̃ sentire φ licet circũcisio culpã auferret: tñ grã3 nõ cõferebat. Cui⁹ tñ 9riũ cõiter tenet̃ pp duas rõnes. Pria ē q2 puatiue oppositoꝝ nece ē alterũ iesse subo: s3 culpa ⁊ gratia se hñt vt puatiue opposita: culpa enĩ est puatio grẽ: ḡ si p circũcisionẽ auferebat̃ culpa necessariũ erat iesse grã3. Scõa ē ista circũcisus decedẽs si erat sine gratia nõ ibat ĩ paradisuz: q2 erat sine gratia p quã itur ad vitã eternã. Ro. vi. grã dei vita eterna: Nec ĩ infernũ: q2 erat sine culpa. nec in purgatoriũ: q2 nõ erat dign⁹ pena sen [illegible]
rõnes. Ad pmã dñt φ culpa nõ ē puatio grẽ formaliter ⁊ directe: sed solũ meritorie: q2 ob meritũ culpe vel demeritũ ds aufert grã3 ab illo q peccat. Posset tñ de⁹ facere φ aliqs eẽt sine culpa ⁊ grã: sic si miraculose formaret̃ aliqs de limo terre: vt Adã. Talis enĩ nõ haberet culpã origĩalẽ: nec esset necesse: φ deus daret ei gratiã: qd etiã aliq extimauerũt d Adã ĩ pma sui creatõe. ¶ Sed hec solutio nõ valet: q2 licet culpa actualis ⁊ grã nõ opponãt̃ puatiue: s3 demeritorie: tñ culpa origĩal' nihil aliud ē formal'r nisi puatio grẽ pp peccatũ ade. Et nõ ē meritũ aliqd nec dmeritũ ĩ puulo: g sic pp alienũ: ⁊ nõ suũ meritũ saluat̃: sic pp alienũ ⁊ nõ suũ demeritũ dãnat̃. Et li3 possit de⁹ de limo terre pducere hoĩe3 sine culpa ⁊ grã ĩ puris nãlib⁹: tñ de⁹ dedit ade p se ⁊ tota posteritate sua gratiã ĩfundẽdã ⁊ iustitiã origĩalẽ trãsfũdẽdã sub pacto nõ peccãdi. Vñ qcũq3 ē de posteritate ade: aut ē in pctõ ade vel suo: aut h3 gratiã. Et iõ mor vt aufert̃ sibi culpa dat̃ ei gratia. ¶ Ad scdã3 rõnẽ soluũt sic: q2 preter illas mãsiones fuit limb⁹ patꝝ: ĩ quo de⁹ illas poneret si vellet: aut eis aliã assignaret p bñplacito suo. ¶ S3 nec ista solutio val3: q2 limb⁹ patꝝ erat pp pctm̃ nature. Vñ ante solutũ pcium p peccato populi deberet̃ bene illi q erat liberatus a pecca [illegible] nulla ē culpa. Nõ ē aũt ex hac vitã nisi aut locus pene. aut glorie: q2 tũc fm merita vel demerita debet esse pmiũ vel [illegible] rũt vel demeruerũt: Jile aũt neutrũ fecit: vel si hñt deme [illegible] cus nisi habẽtis grã3 cũ culpa vel pena: sic libus nõ est nisi hñtis grãm cũ culpa nature nõ psone: libus aũt pueroꝝ habẽtis culpã psone sine grã. Vñ cũ non sint plura receptacula aiaꝝ post mortẽ: licet de⁹ ĩ paradiso terrestri vel alibi po [illegible] lũ hñisset. Et iõ isti sic has rõnes soluẽtes dicũt φ q̃uis de⁹ possit facere aliquẽ sine gratia ⁊ culpa: tñ non ē possibile φ remittat̃ culpa ⁊ nõ 9ferat̃ gratia: q2 culpã remitti ē ea3 nõ ĩputari ad penã. Q̃diu aũt gratia nõ redditur adhuc culpa ĩputatur ad penã dãni q̃ est cõis peccato originali ⁊ actuali mortali: ḡ nondũ culpa totaliter ē dimissa. Dato et̃ φ deus posset facere φ culpa auferret̃ ⁊ nõ cõferret̃ gratia: tñ non facit hoc: sed ĩ oĩb⁹ sacris auferẽtib⁹ culpã 9fert grãm. Cuius rõ est: q2 sacra auferẽtia culpã reponũt hoĩes ĩ statu pori q̃tũ ad id qd est necessitatis ad salutẽ: aliogn essent iperfecta. Nõ aũt reponũt ĩ eodẽ statu pstine dignitatis. Virgo enĩ p fornicationẽ corrupta p pniam reparat̃ ad gratiã: nõ aũt repat̃ ad virginitatẽ. S3 status ante culpã fuit stat⁹ ad gratiã: ḡ ad hũc statũ repatur: p sacra auferẽtia culpã ⁊ cõ [illegible]

cõfert nõ solũ q̃tũ ad actus puatiuos vt qdã dixerũt: s3 et̃ q̃tũ ad actus positiuos: q2 positiua causa ponit positiuũ effectũ. S3 φ dicunt φ deus nõ põt auferre culpã nisi cõferẽdo gratiã: nõ videtur fm eos: q2 dicũt φ post actũ culpa nõ manet: nisi q̃tũ ad reatũ. Sicut aũt hõ põt alteri 9tare qd ei debet̃. nihil aliud sibi 9ferẽdo: sic deus põt gratis cõdonare reatũ ad penã nihil aliud cõferẽdo. Et tũc fm eos pctm̃ originale qd nihil ē nisi reatus ad penã: põt remitti sine grã. S3 si actu trãseũte manet culpa nõ solũ quo ad reatũ sed quo ad maculã q̃ est formaliter puatio grẽ: tunc certũ est φ nõ põt tolli culpa quo ad hãc maculã nisi p restitutionẽ grẽ: sicut nec cecitas nisi reddat̃ visus. ¶ Ad rõnẽ dicẽdũ φ si culpã remitti nõ ē aliud q̃ ad penã non ĩputari: hoc põt eẽ sine grã ⁊ sine culpa q̃tũ ad penã dãni: nõ vt est pena sed vt ē nã. Dicã enĩ φ sicut hõ qui formaret̃ de limo ⁊ moreret̃ sine grã ⁊ culpa careret visiõe diuina: qd tñ non eẽt ei pena sed nã: ⁊ nõ daret̃ ei grã nec ĩputaret̃ sibi ad penã. sic illi cui deus remisisset reatũ pene ⁊ nõ dedisset grã3: nihil ĩputaret̃ ad pena3 sed ad naturã. ¶ Qr ãt dicũt scdo φ omne sacrm̃ qd aufert culpam 9fert gratia3: est veꝝ pp causam dictã. s. q2 aufert maculam nõ reatũ. Reatus enĩ sine gratia tolli põt: dico sine gratia gratũ faciẽte: q̃uis nõ sine grã gratis data vl' facta: sicut homo despectiue 9tat debitori inimico debitũ cui tñ non remittit offensam: adhuc odiens eũ: vel saltẽ nõ diligẽs. i. nolens facere ei bonũ. licet nolit facere ei malũ. ¶ Sed ratio sua nõ videt̃ necessaria. Si enĩ sacramentũ qd aufert culpã reponit ĩ statu pristino q̃tũ ad id qd est necessitatis: cum grã sit necessaria ad salute3: tunc bene seqtur φ is qui ante peccatũ grãm habebat ⁊ p pctm̃ eã perdidit: p sacrm̃ qd aufert illud pctm̃ recupet grã3 quã perdidit. S3 puulus nunq̃ grãm hñit: Unde si p sacramentum qd purgat peccatum originale reponit̃ ĩ statu pristino: grã3 nõ habebit quã pus non hñit. Similiter si qs de limo terre formatus ãteq̃ grãm haberet mortaliter peccaret ⁊ postea peniteret: si sacrm̃ pnie qd culpa3 auferret solum in statu primo reponeret: grãm non conferret cũ nec prius haberet eam. Concludit tamẽ ratio ⁊ si nõ gratia forme vt dcm̃ est: tñ grã materie in puulo descendente ab [illegible] fm rõne3 seminalẽ: g per sacramentũ qd aufert ĩ eo peccatũ Ade debet reponi ĩ statu in quo fuisset si Adã non peccasset: quo ad id qd est persone ⁊ necessitatis ad salute3. Si ãt Adã nõ peccasset ex pactione cũ deo filius suus ĩ grã genitus fuisset. ḡ ⁊c. xps vero ĩ gratia cõceptus fuit non pp donum fcm̃ Ade pro se ⁊ posteritate: q2 nõ fuit ab eo fm rõnẽ seminalẽ: sed ex dono pprio. Sed sacrm̃ nõ reponit ĩ statu: quo ad originalẽ iustitiã: q2 put excludit gratiã non ē necessaria ad salutẽ. ¶ Sed hic orit̃ dubitatio quõ circũcisio ex ope operato cõferat gratiã si nõ imprimit characterem. ¶ Dicẽdũ φ fm viã Thome non aliter sacramẽtũ causat gratiam nisi quia causat dispositionem ad gratiam que est character uel ornatus. Unde circuncisio non imprimebat characterem: sed ornatum. Uel dicendum φ nullu3 sacramentum veteris leg. vel nature conferebat gratia3 ex opere operato nisi sola circuncisio ⁊ illa que erat contra originale: sed circuncisio ⁊ huiusmodi que ex opere operato conferebant gratiam in hoc differebant a sacramentis noue legis: non solum quia minus de gratia conferebant q̃ ista: sed etiam quia non conferebant nisi ex diuina pactione: ⁊ erant solum causa sine qua non. Et propter hoc non solũ suscipiendo vt circuncisio: sed etiam offerendo vel credendo paruuli distãtes iustificabãtur. Dicitur enim ex opere operato iustificare: quando preter illud nullum opus requiritur per se. ex parte iustificandi. licet forte per accidẽs requiratur vt remouẽs prohibens. Sed sacramenta no. le. plus habẽt: q2 in suscipiẽte aliqd efficiũt: qd ita disponit ad gratiã sicut facit opus operans. quod est motus liberi arbitrij

[illegible]
rebant ex ope operato solū sicut causa sine qua non: omnia
autem alia neutro modo.

Quintus articulus est de remedio ɔtra originale an
[illegible]
[illegible]
ginale. De adulto. n. dicit Augu. Qui creauit te sine te: nō iu-
stificabit te sine te. Et fides formata: q̄ alr̄ est mortua. Sed
itelligendū est: formata ɔ̄iter nō antecedenter: q2 et meri-
tu2 ɛ sacrm: ɛ oīs cā p̄cedit suū effectū. Un̄ cū remissio pec-
cati mortal' ɛ original' sit q̄si formalr̄ p grām ɛ caritatē: pu
[illegible]
In paruulo aūt erat remediū fides aliena: nō cuiuscūq3: s3
ecclie que semp est formata. Hec aūt nō est habit⁹ nec act⁹
[illegible]
vt dicūt: qđ nō credo. Q2 aut itelligif de actu fidei protesta
tiuo. s. signo exteriore: ɛ sic ve2 est: ɛ nulli hoc est dubiū: aut
de actu fidei elicito vel imperato. qđ nō videtur ve2. q2 nō
plus regrebatur fides tunc q̄ nunc. sed modo si nullus de
ecclesia esset in actu credendi: nec in actu alio: ɛ vnus paga
nus intendens facere quod facit ecclesia baptiçaret paruu
lum: ipse esset vere baptiçatus: ɛ omnem baptismi effectu3
consequeref. Et similiter si tempore nature vl' legis scripte
[illegible]
fidē. ideo ɛc. Cōcedo maiore3: sed ad minorē dico q actua-
[illegible]
Dicendum q non videtur verum. q fides operef per mo-
[illegible]

[illegible]
efficaciā sacrm: nisi q exhibeaf itentōe tali: ɛ ipsa intētio est
[illegible] 2⁹ xlo
terius: tam p paruulo q̄ pro adulto: sed aliter sicut nunc.
Plus eni valet hoi fides ppria q̄ paruulo aliena: sicut plus
pōt peccare p se: q̄ p aliū ōbere. Un̄ fides baptismi p se suf-
fič i necessitate: nō āt fides ecclesie paruulo: siue tunc: siue
[illegible]
remissio sine sacro: ō cuius rōne est res exterior: sic nec tūc
[illegible]
solo actu iterioři sine exterioři: ɛ opus opatū quo qs iustifi-
caf cū actu iterioři: regrit exterius aliqd sensibile: vel actu
q̄n est respectu alteri⁹: vl' saltē voto: q̄n est respectu suipsi⁹.
Unde quousq3 puulo: vel p paruulo exhibita esset benedi
[illegible]
ptū non erat mundatus ab originali. Sed sicut lex Moysi
traxit circumcisionē ex patrib⁹: ita forte traxit oblationes q̄
[illegible]
licet contrariu3 qbusdā videaf. Cū eni hō peccādo se auer
tat a deo ɔuertendo se ad sensibilia exteriora: iō oportet q
se iustificando conuertat se ad deum: humiliādo se sensibi-
[illegible]
lis suppositū. Unde videf de essentia oīs sacramenti eē ali
[illegible]
illō exteri⁹ nō erat sic determinatū sicut ē mō: q2 ɔ̄ actuale
[illegible]
elemosynam: vel p orōnem: q2 eedem partes satisfactionis
erant q̄ ɛ nunc. S3 q2 originale satisfactionē non regrebat
sed solum fidem. p quā sibi remitti peteret dicēs: ab alienis
parce seruo tuo: iō pbabile videtur ɛ sine signo exteriori
[illegible]
dabaf. Unde videtur q vel ore remissionē petebat dicēs:
ab alienis pce seruo tuo: vel fidē de remissiōe aliquo signo
[illegible] 3⁹ xlo
[illegible]
nium ɛ per hoc integrans sacramentū. Et aūt dicit illud va
lere per modū meriti videf pro tanto habere colorem: q
[illegible] per modū meriti quod tamen
non est meritum condigni: sed tm̄ congrui: ergo a simili vi-
[illegible]

[illegible] dicendum. qꝫ sicut dictū ē. circūcisio nō fuit remediū gene/ [illegible] male: nisi vt significās causam traductionis eius: [illegible] Questio VI.

Erto queritur Utrū sacrameta [illegible] gras. Et videt qꝫ sic: qꝛ erant ꝓpinquiora legi noue ꝙ circūcisio: que eā cōferebat: ergo etc. ¶ Cōtra. qꝛ erāt vacua ꝛ iperfecta ꝫ aplm: ergo etc. ¶ Respōdeo circa hanc questionē vi [illegible]

P[illegible] qꝫ sacramenta legalia: erant purgatoria ab [illegible] ta: ne cū manibus sanguinolentis ꝛ cinerosis alia tangeret: [illegible] q̄ ꝫbit ex homicidio q̄cūqꝫ. Sꝫ illā q̄ ex sacramē[illegible] bit: vt bigamiā: nō purgat. Exēplū ō pma ē qꝛ paul9 bo [illegible]

Secundus articulus ē qꝫ erāt meritoria: vtpote [illegible] Silr aliqn est opus opatū idifferēs [illegible]

Tertius articulus ē qꝫ erāt satisfactoria: qꝛ opera bo [illegible] accepta: nec non accepta.

Quartus [illegible]

[illegible] nt leuite ꝛ alij: vt hꝫ numerorū octauo: ꝛ sacerdotes i sua ꝯsecratione tigebant sanguine arietis in extremo auricule: [illegible] i qbusdā nō: qꝛ cū sacra efficaciā hēant ex istitutōe [illegible] sa ve. le. que a deo istituta sunt ad effectū q nō [illegible] ut ad effectū q nō pōt exerceri sine [illegible]

[illegible] ab operibus mortuis.i.peccatis solus sanguis xpi: q p sacra sup [illegible] ficit in necessarius: verum est. Unde qz paruulus non potest se ad gratiam pparare: semp in paruulis necessarium fuit contra originale [illegible] in purificatione parturientis & hoi: siue circumcisio quam suscipi [illegible] In adultis aut non est necessarium: q p contritionem semp potuerunt iustificari: non solum ab actuali: sz etiam ab originali. Nam i baptismo [illegible] Unde si pp hoc qd erat in le. ve. aliqua sacra ordinata ad aliqd: ad qd erat gratia necessaria: illa pferebant graz: hec maxime fuissent illa: que fiebant pro peccatis: que sine gratia remitti non [illegible] ferebat gratiam & non in conferendo sicut in comandando & non in consecrando ex ope operato: homo psequitur gratiam: & sic de alijs. ¶ Dom ergo qz sacra ve. le. pferebant gratiam ex ope operante. [illegible] sed ex ope operato: sicut ex causa sine qua non [illegible] sacra no. le. per se quidem ex ope operato: sed [illegible] to. De sacris aut ante legem videtur: qz circuncisio pferebat ex ope operato: siue ex sola pactione siue dispositione. Reliqua vero que erant contra originale per se ex ope operato sicut ex pactione: non aliter: qz in paruulis non poterat esse op' operans. Et de fide quidem pot concedi: qz illa est a deo: de signo vero exteriori idez: qz erat institutum a deo p inspirationem: & si non in spali: saltem in gnali. Et sic ex diuina instone poterat hoc habere. De pnia vero que erat ptra actuale: non videtur qz ex ope operato: qz lz ordinaretur ptra defectum q sine gratia tolli non pot: poterat tamen haberi ex ope operante: sic de sacro quo fiebant sacerdotes. Silr de matrimonio: qz vsus eius gratiam non requirit: & qz est psonarum: q per opus operans possunt [illegible] ferebant ex ope opto: nisi qn exhibebantur vt signum fidei p [illegible] habere instantiam de matrimonio. Est. n. duplex sacri susceptio [illegible] cramentum. qd solum confert gratiam ex ope opato. Si autez ipse [illegible]

Quintus articulus est de cessatione legalium. [illegible]

nouum remedium dedit heredibus qz non possunt [illegible] viris de familia Abrae & feminis eius: non cessauit in feminis & viris alterius generis. ¶ Secda pclusio est de legalibus: qz le [illegible] 2a pclusio
pena furti manifesti est qdruplum postqz pdenatus est per iudice. Cerimonialia multo magis cessauerunt que etiam renouari non possunt: qz esset mendacium facto & iudaizare: quia significabat xpm futurum. [illegible] ¶ Tertia pclusio est de moralibus [illegible] 3a pclusio
[illegible] ¶ Quarta pclusio est de 4a pclusio
tepore [illegible] tur ta in canone q [illegible] seruata legalia tpe gre: qnqz aut pbibita. De hoc etiam Petrus a Paulo redargutus videtur Gal. 2. Et ideo sup h Hiero. & Augu. diuersa sensisse videntur. Uolebat enim Hiero. qz legalia statim post passionem xpi qntum ad illos ad quos gratia noui testamenti diuulgata erat manifeste fuerunt mortifera: sz [illegible] scandalum iudeorum. Et ideo Petrus iudaizans non peccauit dispensatorie [illegible] ctus sum. Et silr Paulus dispensatorie eum redarguit ne gentiles [illegible] Petri [illegible] sacramenta ea [illegible] Sed qz non videtur [illegible] veritatem doctrine fecissent ad vitandum scandalum iudeorum: nec [illegible] simulate diceret: vbi dicit Petrum reprehensibilem fuisse: ideo Augu. [illegible] post diuulgationem euangelij non solum non sunt salutifera sed mortifera. Medio ergo tpe Petrus & Paulus & alij apli legalia [illegible] catius qz circuncisio. sz non fuit.

¶ De sacris no. le. Di. II. a

Iam ad sacramenta noue legis accedamus [illegible]

tio: panis benedictio: eucharistia: peniten/tia: extrema unctio: ordo: coniugium. Quorum alia remediū contra peccatū prebent ꝛ gratiam adiutricem conferunt: vt baptismus: alia in remedium tm̄ sunt: vt coniugium. alia gratia ꝛ virtute nos fulciunt: vt eucharistia ꝛ ordo.

¶ Quare non post hominis casum non fuerint instituta. b

b Si vero queritur quare non fuerint hec sacramēta instituta: mox post hominis lapsum: cū in his sit iustitia ꝛ salus? Dicimus ꝙ ante aduentum xp̄i qui gratiam attulit grātie sacramēta fuisse danda: que ex ipsius morte ꝛ passione virtutem sortita sunt. Christus autē venire noluit anteꝗ̄ homo de lege naturali ꝛ scripta conuinceretur: quod neutra iuuare posset.

¶ Quod sacramentū coniugij fuit ante peccatum. c

f Fuit tamē coniugium ante peccatum institutū nō vtiq̄ per remediū: sꝫ ad sacramentum ꝛ ad officiuꝫ. post peccatū vero fuit ad remediū cōtra carnalis cōcupiscētie corruptelam: de quo suo loco tractabimus.

¶ De baptismo d

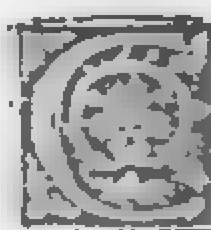
n Nunc vero de baptismi sacramento videamus qḋ inter noue gratie sacramenta primū est. Baptismum xp̄i Joānes suo baptismo prenūciauit: qui primꝰ baptizasse legit̄: sꝫ in aqua: nō in spū: sicut ipse ait. Ego baptizo vos in aqua. i. in penitētiā. Sola. n. corpora abluebat: a peccatis vero non mūdabat. Baptismus Joānis erat in penitentiā: nō in remissionem: baptismus vero christi in remissionem. Quia Joannes baptizās homines ad penitentiam vocabat: ꝛ quos baptizabat penitere docebat: scḋm illud. veniebant ad Joānem cōfitentes peccata sua. Sed in baptismo Joānis non dabatur peccatoꝝ remissio: que data est in christi baptismo.

¶ Quid vtilitatis habebat baptismꝰ Joannis. e

a Ad quid ergo vtilis erat baptismus Joannis? Qui homines vsu baptizandi p̄parabat ad baptismum christi. Sed q̄ritur quare dictus est baptismus Joannis sicut veritas dicit. baptismꝰ Joānis vnde est? Quia ibi Joānes operabat tm̄ visibiliter: erat exterius ministerio: nō inuisibiliter grātia dei virtutis operātis interius. Sed tamen ꝛ illa Joannis operatio a deo erat ꝛ baptismus ille a deo erat nō ab homine: sed hominis dictus est: quia nihil gerebatur quod non ageret homo. Si vero queritur an sacramentum fuerit: Satis potest concedi ex eo sensu quo legalia signa dicuntur sacramenta. Significabat enim baptismus Joannis esse rem sacramenti: scilicet baptismum christi qui nō tm̄ est penitentie: sed ꝛ remissionis peccatorum.

¶ De forma baptismi Joānis: ꝛ de baptizatis ab eo. f

b Hic considerandum est si baptizati a Joanne iterū baptizati sunt baptismo christi: ꝛ qua forma verborum vsus sit Joannes. Illi qui baptizati sunt a Joanne nesciētes spiritum sanctū esse ac spem ponentes in illius baptismo postea baptizati sunt baptismo christi. Baptismus autem Joannis in nomine venturi tradebatur. Unde Hieronymus super Johelem. Qui dicit se i christum credere: ꝛ non credit in spiritum sanctum: nondum habet claros oculos. Unde baptizati a Joāne in nomine venturi: idest domini Jesu: quia dixerunt: Sed neque si spiritussanctus est audiuimus: iterum baptizabantur: immo verum baptisma accipiebant. Illi vero qui spem nō posuerunt in baptismo Joannis: ꝛ patrem ꝛ filium ꝛ spiritumsanctum credebant: non baptizati fuerūt: sed impositione manuū ab apostolis super eos facta spiritūsanctum receperunt. Alij vero qui non ita credebant: baptizati sunt baptismo christi: vt predictum est. Unde Hieronymus. Qui spiritumsanctum nesciebāt cū baptismum a Joanne ceperunt: iterum baptizati sunt baptismo christi: vt predictum est: ne quis ex iudeis vel gentibus putaret aquam sine spiritu sancto ad salutem posse sufficere. De hoc etiam ambrosius in libro de spiritusancto ait. Quidam negauerunt se scire spiritum sanctum: cuꝫ baptizatos se dicerent baptismo Joannis qui aduenientis Jesu non in suo baptizauit nomine. Hi ergo quia nec in christi nomine: nec cum fide spiritussancti baptizati fuerāt: non potuerunt accipere baptismi sacramentū. Baptizati sunt ergo in nomine christi: nec iteratum est in his baptisma sed nouatum.

Circa secūdā distinctionem q̄runt̄ tria. Primo de instōne sacroꝝ no. le. 2° de baptismo Joānis. 3° de grā sacrali.

Queritur ergo p̄mo de instōne sacramētoꝝ no. le. an sint a xp̄o instituta. Et videt̄ ꝙ nō: qꝛ ministri legis grē sunt digniores ꝗ̄ sacerdotes siue ministri legis nāe: qꝛ illi sine ꝯsecratiōe iure primogeniture ſͣ hēbant: hi āt p verū sacrm̄ fiūt: sꝫ illi ad libitū īstituebāt sacrā. ḡ multo magis sacerdotes no. le. ¶ Cōtra: qa sacrā no. le. sunt digniora sacr. ve. le. q[illegible] erāt manua i m[illegible]

mortis: sz ipsa fuerūt a deo indicāte instituta & scripta p°: lz postea scripta a Moyse sicut & tota lex ministrata p angelos. ḡ multo magis sacra gratie. ¶ B°. circa hāc qōnem tria sunt vidēda. p° qñ sacra no. le. fuerunt instituta. 2° a quo fuerūt instituta. 3° qs possit ea instituere.

p° 3 Circa [illegible] ipsorum qñtū ad vinculū & ligamē vel obligationē: que cepit in passiōe: nō ante nec tardius: puta q̄ baptismus & pnīa que sūt sacra necessitatis fuerūt i pcepto christo mortuo: ita q̄ ante mortē christi non tenebat aliqs ad baptismū & pniaz: sed sufficiebat ad salutē circūcisio ꝯ originale: & pnia sm ritū illius tpis sine ꝯfessiōe: puta q̄ offerret hyrcū vel caprā & h°: sicut i lege erat pceptū: qz qñ vnū tenebat [illegible] ad salutē [illegible] pcepto nō [illegible] ad aliud obligari: maxime obligatiōe no. le. q̄ nō est in oñ°. Si. n. hō hz originale & mortale actuale: nō tenet ipse baptizari ꝯ originale: & cū hoc cōfiteri de actuali mortali: sz p vtroq; sufficit baptizari. Uñ cū ante mortē xpi hn̄s actuale mortale esset obligat° ad pniam illius tpis: si erat iudeus [illegible] illius sm legē nature: & si erat in originali [illegible] vel alio mō si alius: qz vsq; ad passionē [illegible] obligabāt & valebāt sicut pri°: qz añ mortē xpi nec circūcisio xpi soluit obligationē circūcisionis nec aliā obligationē p tūc: iō ad sacra no. le. p tūc nullus tenebat: nec erāt i pcepto sz in ꝯsilio. Qō aūt dictū fuit nisi quis renatus fuerit &c. & nisi pniam egeritis oēs simul [illegible] pro tpe passiōis. Post passionē āt statī q̄ inotuit: vel culpa nō sciendi fuit eoꝝ obligatio cepit: qz tūc obligatio legaliū & etiā ṽtus cessauit: & sola remedia legis gr̄e: q̄ sola sufficiebāt: ligare ceperūt: nō solū gētiles sz ēt iudeos. Nā circūcisus añ mortē xpi: nihilominus postea debuit baptizari: vt Paulus si voluit saluari. Et silr qñuis ō pctis suis pri° satisfecisset sufficiēter hz legē suā: tñ si mortalia erāt ꝯfiteri tenebat post passionē: qz sic est necessaria ꝯfessio ꝯ actuale mortale. sicut baptismus ꝯtra originale: sed qñuis eēt deletū originale p circūcisionē: nihilominus erat aliqs baptizandus: ḡ pari rōne de cōfessione respectu actualiū: nisi de illis quib° xps pprio ore & per se peccata remisit: sicut paralitico: & Magdalene: & Zacheo: qz enī summus sacerdos eos absoluerat sufficiebat. Et sic tenetur quis bis satisfacere pro eodē pctō in tali casu: qō tñ est dubiū. Et veri° videt ꝯtriū: qz de° nō iudicabit bis in idipsū: nec cōsurget duplex tribulatio. Nec est silr de baptismo: qui ppter characteꝝ ēt scificatis in vtero exhibet vt induant dnm Jesū xpm: & mēbris ceteris cōformentur: sicut Achior & alij proseliti uolentes annumerari pplo iudeoꝝ circuncidebant: qñuis esset eis originale dimissum p remedium [illegible] non oportebat amplius oblōnes facere iuxta legē. Et pari rōe videtur q̄ ille qui ante passionē christi sufficienter satisfecerat de peccato actuali sm ritū sacri tūc ꝯcurrētis nō tene-

2° 3 bantur post passionē [illegible] ¶ [illegible] qñtū ad documentū & exercitiū qō nō debuit esse ante tps gr̄e: cū sint sacra gr̄e: & plena pro tpe plenitudinis refuata. Tēpus aūt gr̄e quo ad incoationē fuit in icarnatiōe: p pre[illegible] Et anteq; doceret eū docere: nō decebat eū sacra istituere: q̄ ad doctrinam [illegible] quo ad [illegible] Baptism° [illegible] lz quo ad mā3 fuerit institut° qñ tactu sue mūdissime carnis vim ꝯtulit aqs: non tñ pfecte nec quo ad formaz quousq; aplos misit ad baptizandū. Oia quidē sacra quo ad subalia pdicādo aplos docuit: qui baptismo vsi sūt dnm ante passionē: & forte vnctione & eucharistia in cena: & ordina[illegible] ¶ [illegible] eodē tpe [illegible]

[illegible] habuerūt. Nec [illegible] pro quo [illegible] euāgelica cucurrerūt a tēpore [illegible] passione & vtraq; ad salutē valebāt legalia [illegible] & euāgelica tamē [illegible] baptizari [illegible] tūc nō erat rebaptizādus post xpi mortē qz idē baptisma suscipiebat quo ad essentialia puta mām & formā: & p ꝯñs effectū. s. characteris: & p ꝯñs gr̄e cū sit dispō necessitans: lz nō aperuisset celum ante mortē xpi. Et sic tūc sacra euāgelica erāt voluntatis & nō necessitatis: puta baptismus & pnia. & cadebāt sub ꝯsilio & nō sub pcepto [illegible] erāt sub pcepto [illegible] vt dictū est in p° qne. ¶ Sz ꝯ hoc videt: qz sacra euāgelica hūt effectū ex passiōe xpi. ḡ nō ante: qz effect° no pcedit suā causaz. ¶ Dicēdū q̄ ex passione xpi. i. ex merito xpi: qō incoatū est in ꝯceptiōe: lz cōsummatū in passiōe qcqd aūt xps meruit in passiōe: iaz meruerat i pmo instanti sue ꝯceptiōis. Uñ ex tūc qñ ēt elegerat pro obediētia dei pati: incepat meritū passiōis. & per ꝯñs effectus. Uel posset dici q̄ ad meritū xpi nihil addidit passio: sed ad satisfactionē: ita q̄ qñtū ad remissionē culpe & infusionē gr̄e: sacra tātū effectū habuerūt: ex quo erāt a xpo instituta ante passionē quātū post: sed quo ad remissionē pene totalis plus post: q̄ ante: qz tps gr̄e tūc ꝯsūmatū est. Dico aūt causalr nō formalr: qz formalr in die pentecostes: & quotidie tps gr̄e cōsumat. imo nec nūc. sz in resurrectiōe erit hoc mō cōsumatū: sz causalr qz factus fuit pro merito [illegible] in xpi morte. Uel [illegible] ad meritū & ad satisfactionez. Sed sicut baptism° recedēte fictiōe hz effectū quez prius habuisset: sic baptismus sequuta morte xpi incepit [illegible] ampliorē effectū [illegible] passio [illegible]

Secundus articulus ē a q̄ fuerūt instituta. ¶ Ubi est pma ꝯ q̄ oia a xpo imediate: lz non p° 3
[illegible] nisi q̄ erāt nec [illegible] sacrm̄ itrātiū s. baptism° qñ dixit: Nisi qs renat° fuerit ex aqua & spū &c. & sacrm̄ redeuntiū. s. pnia: qñ dixit: Nisi pniā egeritis &c. & pniaz agite: & sacrm̄ dignitatis: vt eucharistia: qñ dixit: Nisi mādu caueritis. Uel sacrm̄ pnīe instituit: qñ dixit leprosis. Ite ostēdite vos sacerdotib°: vel aplis Soluite & sinite abire: vel magis qñ dixit Petro Tibi dabo claues &c. aut aplis qñ dixit Quoꝝ remiseritis pctā añ resurrectionē Mat. 18. Nō qñ dixit post resurrectionē: sz sacrm̄ itrātiū qñ misit aplos ad pdicandū [illegible] ad baptizādū: & tunc est sacrm̄ [illegible] infirmos [illegible] sacrm̄ pugnātiū [illegible] pueros [illegible] Qui me cōfessus fuerit &c. & sacrm̄ progrediētiū [illegible] in cena: qñ cōsecrauit suū corpus. & sacrm̄ ordinis ibidē dicens: Hoc facite in meā cōmemorationē: qō ē sacrm̄ regētiū. sacrm̄ aūt ꝯiugij qñ nuptias in miraculo & initio con[illegible] crauit mutans aquā in vinū: oñdēs pemineñ [illegible] matrimoniū: put est sacrm̄ gr̄e & put erat nāe vel legis scripte imo no[illegible] vinū meli° est aq. Et ꝯfessionē & vnctionē pmulgauit [illegible] p Jacobū cetera p doctrinā apostoloꝝ: vt pz in actib° aploꝝ. ¶ Ex quo sequitur scha ꝯ q̄ 2° 3
oia per ecclīam instituta vel a papa vel a cōcilijs nō sūt sacramenta sed sūt sacralia puta bndictiones [illegible] abbatū [illegible] benedictiones [illegible] consecrationes [illegible] ecclīaꝝ [illegible] sic pōt ꝯ dispensare ad libitū & mutare. s. ille qui preest toti ecclie: vt papa pōt committere cōsecrationē altaris [illegible] simplici sacerdoti [illegible] hoc nō posset. [illegible] hec [illegible] sacra nec [illegible] sacramenta [illegible] ex opere operato [illegible] per modū meriti & fidei ex opere operāte [illegible]

lo feruore et deuotione vtentiũ sed totius ecclie: Uñ sicut
nõ est parũpẽdenda fides totius ecclie meritũ eius et pre
ces eius: sic nec ista. Et quãto plus valet meritũ et fides et
orõ totius ecclie q̃ vnius psone: tãto pcellunt iste gñales
cerimonie tot⁹ ecclie: que nõ sine inspiratione dei sunt in
uẽte: singularib⁹ deuotionib⁹ singulo℞. ¶ Ex quo sequi
3ª tur 3ª ꝯ. q nõ põt papa nec tota eccla sacra mutare. nec in
eis dispẽsare: qꝛ seruus nõ põt tollere legẽ dñi sui nisi q̃tũ
deus reuelat vel dispensat: sicut in primitiua ecclia [illegible]
ret baptism⁹ in noie dñi iesu. Unde papa nõ põt dispẽsare
q puer saluet sine baptismo: nec pari rõne: q a pctõ mor
[illegible]
ne ordine: vel in matrĩonio per verba de pñti et ante ꝯsu
[illegible]

Tertius [illegible] sunt tres ꝯnes. ¶ Pria est de sacris legis
[illegible]
nale ꝯferebãt grãm ex ope opato: pꝑter paruulos: qui n̄
poterãt se ad ea disponere ex ope operãte. Nec fides alie
na ita sufficienter eos disponebat sicut fides ꝓpria adul
[illegible]
it illa esse a deo istituta p aucte3: cũ hõ nõ possit hoc dare
sacro q iustificet ex ope opato. Sed ea q̃ ante circuncisio
nem erãt in pueris: vel etiã tpe ipsius in puellis hebreis
erant a deo instituta p inspiratione ĩdeterminate: s3 ab ho
[illegible]
ta. Reliqua vo: nõ ex ope opato grã3 cõferebãt: qꝛ nõ erãt
[illegible]
iunia: vel elemosinas vel h⁹ in volũtate erat: sicut et sacer
dotes nostri tpis determinatã pniã nõ iniũgũt aliqñ: s3
[illegible]
n⁹ est ps sacri. ¶ Posset aũt dici ad hoc q hõ nõ potuit di
[illegible]
deo ĩstitutũ: qꝛ illa erãt pcepta legis nãe respicientia mři
moniũ vt est in officiũ nãe: nõ vt est sacrm. S3 ẽ alia rõ q̃
[illegible]
tes sunt de iure nãli: quo est preceptũ de peccato dolere: et
deo etiã exteri⁹ satisfacere rõne maleficij: p aliqd: sicut de
aliquo exteriori grãs agere rõne bñficij: et facere aliqua3
[illegible]
2ª gnificati. ¶ Scda ꝯ est de sacris ve. le. q necesse fuit ea a
deo istitui: nõ qꝛ cõferrẽt grã3 ex ope opato: nisi forte erat
[illegible]
factionis: que q̃uis nõ eet sacrm cõtra originale pro ma

[illegible]
originale pro puellis. Si aũt ante mouebant: saluabant
[illegible] ãte octauũ diẽ: et tũc ta
lia necesse erat a deo institui: pp idẽ qd circuncisio. Cetera
vero que gratiã ꝯferebãt tñ ex ope operãte: oportuit etiã
a deo vel eius aucte institui: et pp obligationes: qꝛ forte nõ
potuit ea purus hõ pcipe: qꝛ de illis nõ potuisset hõ homi
ni pceptũ dare: in quo teneret obedire: cũ3 ille cerimonie:
seu sacra nõ essent act⁹ vtutũ: nec p se referibiles ad actus
vtutũ. Sed deo tenet hõ in oibus et p oia obedire: nõ solũ
in indifferẽtibus: s3 in his que de se vident mala: sicut de
[illegible]
aucte introducta: sine eis potuisset hẽri grã: cũ3 ad ea hũa
nã pceptũ nõ ligaret. Ul' ideo necesse fuit ea a deo institui
[illegible]
cipe: s3 pp humanã ignorãtiã: et sic pp eruditiones: qꝛ nesci
[illegible]
ad aliqua: nõ tñ q̃tũ ad oia: imo in adultis saltez in sacris
[illegible]
eis sit virtus. et ex instõne aucte3 instituẽdi nõ potuit esse
[illegible] qꝛ nõ sunt sacra sicut medicine corporales: q̃
ex nã rerũ ꝯtẽtarũ et nõ virtute medici adhibentis vel di
[illegible]
instituere: et a deo potuit hoi ipsa institutio cõmitti: s3 hoc
[illegible]
põt dare nõ calido calorẽ: p quez calefaciat: sicut angelus
[illegible]
mento℞ xpo hoi collata: potuit puro hoi cõferri. Põt eñi
[illegible]
xps homo sine sacro ꝯferre potuit rem sacri. vnde sicut an
gelus h3 a nã vt volitione sua possit mouere celũ: [illegible]
hoi pmo fuit collatũ q nutui suo: aĩalia obedirẽt [illegible]
q hoie volente: ds adduceret ea vel angelus sicut ad Adã
et Noe: sed q etiã eius iussio vel vocatio haberet quãdam
vim cõpellẽdi ad se venire. Sic etiã forte aĩe xpi data est
[illegible]
cterẽ vel ornatũ forte hoc dedit aĩe xpi: vt sicut sola volũ
[illegible]
natum in aĩa distãte faceret sicut mediãte tactu sacri. Et
[illegible]
a se siue ab alio: ideo xps habẽs hanc ptãtem sacra potuit
instituere: et instituẽdo hoc eis tribuere. Et sicut est cõmu
[illegible]
sare: sicut nec modo: puta q puer saluaret sine baptismo.
[illegible]
naturalr ꝯferri: sicut dictũ est supra. ergo cũ sanare oculũ:
[illegible]
bi omnis potestes in celo et in terra. videt q ois vtus acti
ua creature sit sibi collata: ita vt volitione sua sola posset
aĩa christi imediate facere qcquid põt fieri virtute cuius
[illegible]

dei [illegible] Sed [illegible] homo fecerit mi [illegible] in se virtute [illegible] ciens sed dicitur facere ex parte [illegible] gratie [illegible] ad [illegible] facit Joan. [illegible] sanctificare [illegible] ergo aliquis [illegible] gratiam [illegible] nul la causat gratiam: adeo disponere ad gratiam pōt supnāliter cō mitti: nō aūt causare gratiam. Tū no videt̄ sequi. xp̄s hz po testaté iprimēdi characteré vl' ornatū: ḡ pōt eā dare sacra mentis [illegible] pōt dare cuicūq; qd̄ hz. Angelus eni hz v̄tutē mouēdi celū [illegible] maius ē. potest [illegible] minus [illegible] Sicut aūt sa nitas est qd meilus q̄ȝ medicina cū sit finis eius: sic videt̄ character vel ornat⁹ nobilior effectus q̄ȝ v̄tus in sacramē tis. Unde si xp̄o cōpetit causare characteré: pōt ei cōpete re causare etiā illā v̄tutē: ⁊ per ꝯñs cōpetit: q2 nō decuit si bi aliquid negari qd̄ sibi potuit cōicari. Et sic nec illa v̄tus est per creationē. cū xp̄s s̄m q̄ hō creare nō possit. ¶ Ex hoc patet solutio. Ad argu^m in oqpositū. q2 nō est sile de il lis ⁊ de istis: vt patet per ea que dicta sunt.

¶ Questio II.

Secundo querit̄ de baptismo Joan nis. Et videt̄ [illegible] nō de buerit illo baptizari. q2 nobilior est bap tis mus xp̄i q̄ȝ baptismus Joānis: sȝ ipse nō fu it baptizatus baptismo suo: ḡ multo minus alieno. ¶ Contra est auctoritas euangelij. ¶ R°. hic sunt quinque articuli.

Primus [illegible] de forma huius baptismi [illegible] q̄ erat q̄ ba ptizabat in noie v̄turi. Quia eniȝ erat ex [illegible] antiqua [illegible] est in forma q̄ȝ in mā: nō tū debuit cōicare in mā cūȝ baptismo xp̄i: sicut oblatio Melchisedech cū sacr̄o altaris sed etiam cū hoc in forma: vt aliquā formā verboꝝ haberet. Et illa fuit similis illi: quā apl̄i seruabāt baptizantes in noie iesu. ¶ Sed ꝯtra hoc arguūt quidā: p̄mo probantes q̄ ex tex tu actuū. 19. vbi dicit Paulus ad illos qui erant baptizati baptismo Joānis. Joānes baptizauit baptismo pnie pp̄lȝ .d. in eū qui venturus esset post ipsuȝ vt crederent: hoc est [illegible] forma [illegible] nō sit [illegible] Uidet̄ eni intētio beati Pauli fuisse q̄ il la essent v̄ba Joānis docentis: nō forma baptizātis: qd̄ pȝ ex solo textu verboꝝ. Dic̄. n. p̄mo q̄ baptizabat baptismo pnie: deinde q̄ dicebat vt crederēt in xp̄m venturū. Con stat eniȝ q̄ de forma baptismi nō erat pnīa: sed solū de do ctrina. ḡ silr̄ de forma baptismi: nō erat q̄ crederēt in no men v̄turi: sed solū de doctrina. ¶ Sc̄do sic Joānes ba ptizauit xp̄ȝ: ⁊ ꝯstat q̄ non in forma venturi: ḡ ⁊c̄. ¶ Et iō 3° dicūt q̄ Joānes nō baptizabat sub aliqua determinata forma v̄boꝝ: q2 baptism⁹ Jo. fuit medi⁹ īter sacr̄a ve. ⁊ no. leg. Cōueniebat. n. cū sacr̄o no. le. ⁊ maxime cūȝ baptismo [illegible] in [illegible] sufficiētia: q2 nō ꝯferebat gratiā vt dicet̄. Cum ergo effica [illegible] forme attribuat̄ sicut in [illegible] tota v̄tus ⁊ actio est a forma iō pōt dici ꝓbabilr̄ q̄ nō vtebat̄ Jo. [illegible] forma v̄boꝝ. ¶ Sed ad p̄^m argu^m istoꝝ dōm q̄ sicut euā gelista [illegible] de sacro altaris ponit quedā [illegible] perti nent ad narrationē historie: ⁊ q̄dā q̄ ptinent ad substāciam for me: sicut hoc est corp⁹ meū: ⁊ hic est sanguis meus ⁊c̄. q̄ pti nent ad formā: sed hoc facite in meā cōmemorationē ⁊c̄. ptinet ad doctrinā: sic in actib⁹ q̄dam recitat Paulus: per [illegible] ad doctrinā [illegible] ad baptismi formā. ¶ Ad 2^m pōt dici q̄ sicut [illegible] forma [illegible] non [illegible] sine forma [illegible] certā formā [illegible]

[illegible] sicut forma baptismi [illegible] ta fuit de noie trinitatis in nomē iesu ⁊c̄ ⁊ in baptismo Jo annis certa illa forma fuit: que tū in baptismo [illegible] nō fuit: q2 nō eadeȝ in ipso ⁊ in alijs rō: sed [illegible] fuit. ¶ [illegible] 3^m dōm q̄ lȝ cū antiqs sacr̄is ꝯuenerit in nō habēdo effica ciaȝ q̄ p̄ncipalr̄ est a forma: ꝯueniebat tū cū nouis in exp̄s sione significātia: q̄ etiā est a forma. Uñ ⁊ si nō eguit forma ꝓpter inefficaciā indiguit tū forma ꝓp significantiā. Naȝ quo ad māȝ ita exp̄ssa figura fuit in mari rubro ⁊ i diluuio ⁊ plus. Qr̄ q̄ baptismus Joannis fuerit figura scripta cano nis nō exprimit: sicut facit apl̄s de alijs. d. Oēs in Moyse baptizati ⁊c̄. Et p̄ᵉ Pe. 3°. de Noe ⁊ Diluuio: Similis for me saluos facit baptisma.

Secundus articulus est q̄ fuit sacr̄m vt figura: sa cramētale vt [illegible] nō p̄ ceptū. Fuit ḡ sacr̄ȝ: eo mō quo fuit sacre rei signū: ad sacrā duȝ adhibituȝ ex opere operāte nō ex ope opato: sicut sacr̄a ve. le.: nō sic tū q̄ esset de necessitate salutis: sed erat in ꝯsi lio. Et cōmēdant̄ publicani ⁊ meretrices baptizati ab eo: quia p̄ illud ad pniāȝ sunt ꝯuersi cooperāte eius doctrina. Nihilominꝰ tū videt̄ tūc fuisse sub p̄cepto: q2 rep̄hendun tur pharisei: qui voluerūt baptizari ab eo: nisi dicat̄ q̄ si cut sacr̄a aliqua no. le. nō sunt necessitatis: tū eorū ꝯtēpt⁹ ē mortalis: sicut forte ꝯfirmatio ⁊ extrema vnctio: sic pha risei mortalr̄ peccauerūt: nō q2 illo baptismo baptizati nō fuerūt: sed q2 illū baptismū q a deo erat inspiratus ꝯtēpse serunt ⁊ despexerunt: dicentes: Quid ergo baptizas si tu non es christus?

Tertius articulus est de eius effectu. Ubi sciendū q̄ nō cōferebat gratiā ex ope opato: sed ex opere operāte: nisi q̄ oȝ distingui ex ope opato: q2 cū nihil creatū cōferat graȝ nisi dispositiue s̄m q̄ op⁹ opatū tripli citer disponit: dicit̄ aliud ex ope opato triplr̄ ꝯferre graȝ. Uno mō causando effectiue disponēȝ ad eā: q̄ dicit̄ chara cter vel ornatus. Et sic sola sacr̄a no. le. causant gratiam ⁊ forte circūcisio. Sc̄do mō sicut cā sine qua nō: sufficiens tū p̄ se: sine ope operante ex parte grām suscipientis: ⁊ sic omne sacr̄m qd̄ fuit p̄ncipalr̄ institutuȝ ꝯ originale in pue ris: nisi circūcisio ꝯferebat gratiā: ex ope operato: nō q̄ ali quid efficeret in puero: sed q2 ex hoc ipso quod exhibebat̄ puero: vel pro puero: sine aliquo alio: deus īfundebat grāȝ puero. Et sic sacr̄a antiqua ꝓ adultis instituta gratiā non cōferebāt ex ope opato: sed tm̄ ex ope operāte p̄ se requisito q2 q̄ȝuis sine peccato mortali essent: nisi cū hoc motū libi arbitrij in deū actu haberēt illa sacr̄a suscipiēdo nihil grē recipiebāt. Tertio mō ex ope opato n̄ excludēdo op⁹ ope rans. Et sic dicit̄ ex ope opato ꝯferre gratiā id qd̄ de se est bonū moralr̄. sine h̄ q̄ accipiat bonitaté ex operāte: sic di ceret̄ dare elemosinā ⁊ q̄cūq; quod est de genere bonoꝝ cōferre grām ex ope operato: inq̄ȝtū ipsuȝ opus de se ē na tū disponere ad graȝ. Et sicut diceret̄: illud qd̄ est de gene re maloꝝ auferre gratiā ex ope opato: q2 de nā sua est ꝯtra riū grē. Jlla aūt que sunt indifferētia dicūtur nec auferre nec cōferre grām ex ope opato: sȝ solū ex ope operāte: ex q̄ habēt q̄ sint bona vel mala: cuȝ possint bene ⁊ male fieri: vt leuare festucā nec aufert nec cōfert grām ex ope opera to sed ex ope operāte: si eleuet̄ ad edificandū ecclīam cō fert grām: si ad cōburēdū ecclīam aufert grāȝ. Qr̄ ergo oē opus v̄tutis isto mō pōt dici ꝯferre grām ex ope opato: iō sacr̄a ve. le. que q2 erāt a deo p̄cepta ad dei cultū tā erant actus virtutis obediētie ⁊ latrie: ideo ex ope operato ꝓut erant a deo p̄cepta ⁊ si nō ex sua nā ꝯsiderata absolute po terāt dici ꝯferre grām ex ope opato nō excludēdo tū op⁹ operās [illegible] habebāt bonitaté [illegible] Sz ex ope operāte habebāt bonitaté formalē. Et sic [illegible] ex ope opato sed formalr̄ ex ope ope

[illegible]
mandato τ inspiratione institutus erat: ex hoc erat bon⁹ et sanctus: τ de se meritorius aptitudine: cuius act⁹ τ forma erat ex ope operāte. Uñ nō erat pro paruulis. ¶ Sz ɔtra hoc arguūt qdā. Pⁱo qꝛ auctas illa. Joānes baptizauit aq̄ τc. nō ꝓbat qꝛ baptism⁹ xp̄i ɔferat grām τ nō baptism⁹ Jo. nec illa sil'r: ego baptizo in aqua τc. qꝛ qñ dicit Uos autez baptizabimini τc. itelligit de missione spūs sctī in die [illegible] ignis. Unde ille auctes loquūtur de baptismo metaphori [illegible] τ gr̄e infusio: iō nō videt qꝛ ɔferret grās. ¶ Se [illegible] efficiūt nisi ad qð instituta sūt: sz [illegible] ptizabimini spū scō nō post multos hos dies: qꝛ in diebus [illegible] alios particulares: sz et baptism⁹ fluminis: qꝛ tria milia: τ multo plura tūc baptizati sūt aqua. Uñ nō solū de baptis [illegible] ritas qꝛ seqtur: baptizabit vos spū scō τ igne: pōt itelligi de [illegible] tecostes in igne eū susceperūt. Sic ḡ ille due auctes: aut i [illegible] lo q est in aqua: cū sit ꝓprie dict⁹: q̄ꝫ de illo q dicit solū trāsl latiue: sicut ridere p se sūptū: magis dz stare ꝓ actu oris q̄ꝫ [illegible] dictū est. s. meritorie: nō effectiue: itē ex ope operāte nō ex [illegible] Sz qꝛ loquēdū est vt plures: iō ꝓprie loquēdo nihil cōfert gratiā ex ope opato: nisi illud qð nō coexigit p se op⁹ operans. Et sic solumō sacra no. le. oia etiā sacra antiq̄ ℥ oi [illegible] se requirebat opus operās: ideo non cōferebat gratiā ex [illegible]

Quartus articulus ē de subo b⁹ baptismi: qꝛ ñ par [illegible] trices cum publicanis legunt baptiçati. Xp̄s etiam hoc [illegible] tur in glo. Mat. p⁹. s. ꝓpter humilitatē iplēdā: vt ipsemet dicit Mat. 3. vt baptismū Jo. approbaret: τ vt aquas ɔsecraret sue carnis tactu: τ sic baptismū suū istitueret. Quar [illegible] .s. vt in baptismo miracula ostēdēs euacuaret illoꝝ erro [illegible] ad hoc assignātur ab aliqbus aliq̄ rōnes. Pⁱo qꝛ si fuiss baptiçat⁹ baptismo suo: aut ꝓpter characterē: aut ꝓpter augmētū gr̄e h fuisset: sz nihil istoꝝ cōpetebat xp̄o: iō τc. Sed ista rō nō cogit: qꝛ nec effectus circūcisionis nec cōionis sibi cōpetebāt: τ tñ circūcidi voluit: vt illā approbaret τ cōicare voluit: vt nos institueret: qꝛ cepit iesus facere τ docere. Jta diceret aliqs qꝛ baptiçatus fuit suo [illegible] sic nec regnari dz a seipso in esse gr̄e: sz baptism⁹ est quedā [illegible] nerat a seipso h3 qð de⁹: sic potuit regnāri τ fuit regnātus: qꝛ τ scificat⁹. Uñ dicit. Ego pro ipsis scifico meipsum. S[illegible] eni de virgine se gnāuit sic τ de massa Ade se regnāuit: qa se sanctū fecit: cū se sanctū facere nō sit aliud nisi se regnāre: nisi dicat qꝛ regnāre ē de filio ire filiū gr̄e facere: τ sic sibi nō cōpetit regnāri. Sed tūc hoc nō est ꝓpter idētitatez agētis τ patiētis. ¶ .4. xp̄s potuit a Petro facere se baptiçari baptismo suo. sicut fuit baptiçatus a Jo. baptismo alieno. Qð aūt dixit Jo. de eo. Hic est q baptiçat: verū est baptismo interiori. Et iō alia ratio est: qꝛ christ⁹ ɔfiteri pctā [illegible] bantur ab eo cōfitentes peccata sua. Et ideo ratione suffi [illegible]

Quintus articulus est qꝛ baptiçati baptismo Jo. in [illegible] christi. Pⁱo qꝛ apl'i baptiçati fuerūt baptismo christi: vt dicit glo. sup illud: Qui lot⁹ est nō indiget nisi vt pe. la. Et de ɔsecra. di. 4. Qñ a hierlis. τ. c. sequēti. quoꝝ tñ [illegible] ptiçati fuerūt baptismo Jo. vt illi qui fuerāt Jo. discipuli: de qbus visū est: qꝛ crediderūt in vēturū: nec spez suā ibi [illegible] bil tñ faciūt ad subam sacri que est sine illis: τ non est illis solus positis: sicut decretal' dicit de iudeo: q ex fide τ deuotiōe baptismo christi saluū se baptizare uoluit. d. Ego me baptizo τc. qꝛ salu⁹ fuit baptismo flamis ñ flumis. Uñ i ci[illegible]io sepeliēdus nō fuit: sicut excōicat⁹ qui in morte penituit quousqꝫ absolut⁹ sit: q tñ post mortē potuit absolui sed nō baptizari. Uñ baptiçati baptismo Jo. ex fide τ deuotione ad iesuz τ eius baptismū: nō susceperunt [illegible] credebat illud esse baptismū verū: sed aliqd in illi⁹ signuz [illegible] uez bñdictū loco illi⁹: τ Rolādus moriēs: herbā ꝓ cōione [illegible] credebat iplicite: sz explicite nesciēs illð opinabat: parat⁹ tñ aliter credere si sciret eccliaz aliter sentire. Nec teneba[illegible]

Tertio q̄rit vtrū gr̄a q̄ est in sacris no. [illegible] bus τ donis. Et videt qꝛ non: qꝛ aut ē gr̄a gratū faciēs: τ illa est vna. aut ē gratis data τ illa pōt eē sine gr̄a gratū faciente: sz gr̄a [illegible] Diuisiones grārū diuersis sacris sunt colla[illegible] bus: q̄rū pria est ex cōparatiōe sanitatis spūalis ad corpo [illegible]

[illegible] visus miraculose restitutus qui tollit cecitatē ꝛ indispositionē est vnus ꝛ idez cū visu naturali: sed peccatū vnuz ꝛ [illegible] ex grā hꝫ ꝙ fluit ad defect⁹ tollēdos ꝛ potētias pficiēdas sic eodē formalr̄ tollit defcūs po^c ꝛ pficit po^a. Cū.n.dfcūs po^c dicat purā priuationē pfcōnis: q̄ ē iperfectio sola pōne. habit⁹ destrueī imperfecto. ꝑ qdē ex pte māe. ꝓ pficieī potētia: sic eodē lume pellit tenebra ꝛ illuiat aer. Quarta sumit ex oppōne sic. Lꝫ vni hꝫ diuersa opponanī plra: vt eq̄li mai⁹ ꝛ min⁹. io. metha^{ce} tñ vni⁹ hꝫ idē vnū ē oppo^m. Sꝫ vnū est peccatū quod habet inordiatiōnē actus ꝛ vulnerat potētias aīe: ergo vna est vtus q̄ pficit habētē ꝛ op⁹ ei⁹ bonū reddit. Quinta sumit ex termio sic: Per idē recedit aliqd ab vno termio ꝛ tēdit ad oppo^m: vt p leuitatē a centro sursuz. Nec valet solō vt opponit vtuti ꝛ vt vulnerat: qꝛ si oppō ad vtutē eēt formalr̄ p aliud ꝙ p vulnus: hñ reqreret aliud ꝛ aliō remediū: sic in vulnerato q cuz hoc hꝫ febzē: reqrit duplex sanitas: sꝫ qñ vtrūqꝫ ē per idē: vtrūqꝫ tollit p idē: vbi grā. Aer ē tenebrosus p abītiā lumiosi ꝛ iterpōne opaci. Vñ reqrit lux formalr̄ pellēs tenebrā ꝛ remouēs opacū iterpositū: qd cāt ihabilitatēz ad lucē. Sꝫ si sola abītia lucis causat tenebrā sola restitutio ei⁹ tollet tenebrā q̄tū ad oēz ei⁹ effectū. Et sic ē i ꝑposito: qꝛ petm̄ nō [illegible] Nec obstat ꝙ ex ꝙ sacral grā nō erat in statu inocētie necria: sꝫ grā vtutū tūc erat necria: ꝛ sic vr̄ ꝙ nō sint idē. nā lꝫ grā sacroꝝ ꝛ vtutū sit vna: tñ fuit necessaria [illegible] ordit a nālı nisi penes cām extrinsecā ꝛ accñtalē. Uel dicēdū ꝙ grā sacral nō fuit in statu inocētie necria inq̄tū ɔferī p sacra: nec inq̄tū ordinaī ad sanādū: sꝫ inq̄tuz ordinaī ad bñ opandū sic fuit necria. Nec obstat ꝓ id qd dr̄: ꝙ nō cōtrit⁹ recipit grāz sacralē si nō fict⁹ accedat: nō ɔtrit⁹ āt nō hꝫ vtutē pnie: nec p ɔñs alias vtutes: ꝛ sic vr̄ ꝙ nō sint idē. nā lꝫ nullus adult⁹ recipiat grāz sacralē: nisi nō fict⁹: tñ nō fict⁹ pt carere grā ꝛ vtutib⁹: vt si sit attrit⁹ ꝛ nō cōtrit⁹: nec tūc erit sine petō ꝛ grā: imo erit in petō mortali: sꝫ vtute sacramēti attritio mutabit in ɔtritionē: ꝛ suscipiet grāz vtutū ꝛ sacri. Sic.n.dicit fr̄ Tho. 4. snīaꝝ. di. 6. q. i. articlo. 3. q. i. in vlt. argumēto In ɔtrū ꝙ sufficit attritio pcedēs ad excludēdū fictionē: Si aūt sit ɔtrit⁹: tūc suscipiet grāz sacralē: nō p infusionē noue grē: sꝫ p augmētū pexīstis: sic in illo q bis vere penituit: et de eodē petō. Nā i hā susceptiōe sacramēti ɔstat ꝙ nulla noua grā sibi ifundit: sed sola pēna [illegible] nouiter ifusa eēt eiusdē rōis cū p^a. Nec valet qd [illegible] ꝙ vtutes sūt ɔnexe: sꝫ grē sacrales nō: g̃ ñ sūt idē [illegible]
¶ Nec valet ēt qd q̄rto ɔsueuerit argui. qꝛ diuersoꝝ effe[illegible] uersis gratijs: ꝛ sic nō vna. Dōꝫ ꝙ diuersa sacra hñt diuersos effect⁹ q sūt characteres vl ornat⁹: nō aūt grē. Uel di[illegible] enī vna est sanitas: q̄ diuersis ifirmitatib⁹ tolli pōt: ꝛ sic hꝫ [illegible] ɔtrū. Et sic posset ɔcordari. Ex.n.in. 4. dr̄ sacra nō attin[illegible]

a grā gratū faciente ꝛ vtutib⁹ acq̄sitis ꝛ infusis ꝛ donis: sꝫ ēt ab ipso ornatu vl̄ charactere: qꝛ dic̄ ꝙ grē sacrales fluūt a grā sic ꝛ vtutes: ꝛ supponūt grāz gratū facientē: qd nō facit character vl̄ ornat⁹. Et p ista opi. ē qꝛ vnūqdqꝫ sacrꝫ ē itroductū in spāle remediū ɔ spālē defectū siue sit clpa siue pena ex clpa derelicta. siue qdcūqꝫ aliud. Uñ cū effcūs particlaris reducaī i cāz particularē non vlem imediatā: cū cōe sit sacris no. le. ɔferre grāz ꝛ vtutes: spāle vo sit vnicuiqꝫ supposita grā remediū pbere ɔ spālez defectū: vr̄ ꝙ vnūqdqꝫ sacrm̄ hꝫ spālē aliquē effectū ɔ suū ꝑpriū offcm̄. Et hoc pꝫ in singulis: sicut pnīa cōtra oē petm̄ actuale: baptism⁹ ɔ origiale: mr̄imoniū ɔ ɔcupiscētiā: ɔfirmatio ɔ timiditatē ꝛ verecūdiā. In ɔfirmatiōe igiī audacia maior formalr̄ ē p grāz sacralē ꝛ nō solū p vtutē fortitudis: q̄ maior daī in sacro qd plus ɔfert de grā: sic in Eucharistia ꝛ ordie. Et silr̄ in eucha^a maior tēperātia ifundiī ꝙ i mr̄imonio: sꝫ i mr̄imonio spālis grā sacral daī: vt sciat vnusqsqꝫ suū vas possidere: g̃ i ɔfirmatiōe ē aliqd robur qd ē grā gratis data: supponēs tñ grāz gratū faciētē: ꝛ silr̄ i mr̄imonio. In ordine aūt daī spālis grā exequēdi suuz offm̄: ꝛ sic de alijs. ¶ Si dicaī ꝙ p vnū sacrꝫ: pleni⁹ habeī effcūs alteri⁹ spālis: sicut p baptismū actualia pleni⁹ remittunī: ꝙ p pnīam [illegible] nō ē icōueniēs per alio sacrm̄: plus mederi ɔcupiscētiā ꝙ p mr̄imoniū: ꝛ sic de alijs: nō valet: qꝛ illud ē p accñs: istud aūt ē p se. s. collatio virtutū ꝛ augmētū in eucharistia. Uñ si spālia remedia i alijs sacris essent p se ex grā gratū faciēte ꝛ vtutib⁹ p se: ꝛ ñ p accñs: eucharistia plus remediaret ad oīa ꝙ cetera: ꝛ sic supfluerēt. ¶ Ad qnqꝫ āt rōes ꝑ alia opi. q̄ sūt ɔ istā ē simlr̄ rñdēdū p iterrēptionē ei⁹ qd supponiī: qꝛ in oī sacro daī remediū ɔ diuersuz ɔfe[illegible] p se ꝛ imediate: nec p ei⁹ augmētū: cū se cōpatiant: sic licꝫ p grāz gratū facientē tollaī culpa ꝛ macula mortalis: ꝛ pena eterna: quia ista nō pñt siml̄ stare: tñ nec culpa venialis: nec pena tpal̄ nec verecūdia: nec ɔcupiscētia: nec m̄lti alij defect⁹ iclinātes ad petm̄ [illegible] remittunī. ¶ Utruꝫ aūt ex vno sacro iterato ꝑfluat vna [illegible] qñ defect⁹ ē vni⁹ spēi tūc est vna: sic in mr̄imonio ꝛ silib⁹: sꝫ qñ defect⁹ lꝫ sit vni⁹ generis: est tñ differēs spē: tunc forte grē differūt spē: sic in sacro pnīe: de eodez petō numero vel [illegible] recipet de diuersis diuersā. Uel forte sic vna vt pnīe est de oīb⁹: sic ꝛ hꝫ vna grā differens tñ a pnīa vtute: cū illa maior ifundaī in eucharistia. ¶ Ad arg^m in ɔtrū pꝫ rñsio p ea que dicta sūt: quia grā sacramētalis nō est gratia gratū faciēs: nec gratis data informis: sed gratis data formata: sicut morales infuse.

¶ Quid sit baptismus. Di. III. q.

POst hec videndū est quid sit baptismus: ꝛ que sit forma: ꝛ quādo istitutus: ꝛ cā istitutionis. Baptismus dicitur intinctio: idest ablutio corpis exterior facta sub forma verboꝝ [illegible] ablutio fiet sine verbo: nō ē baptisma. Sed accedente verbo ad elementū fit sacrm̄: nō vtiqꝫ ipsū elemētū fit sacrm̄: sꝫ ablutio facta i elemēto. Uñ Augu. Uerbo baptisma ɔsecraī. Detrahe verbū: ꝛ quid ē aqua nisi aqua [illegible] verbū ad elemētū ꝛ fit sacrꝫ. Uñ ē [illegible]

in ipso verbo aliud est elementum transiens aliud est virtus manens. In nobis quoque perficitur sacramentum baptismi .s. in verbo et elemento. ergo et si alia desunt que ad decorem sacramenti instituta sunt: non ideo minus est verum sacramentum et sanctum si verbum sit ibi et elementum. Nam et in hoc sacramento et in aliis quedam solent fieri ad decorem et honestatem sacramenti: quedam ad substantiam et causam sacramenti pertinentia. De substantia huius sacramenti sunt verbum et elementum: cetera ad solennitatem eius pertinent.

¶ De forma baptismi. b

f Ed quod est illud verbum quo accedente ad elementum: fit sacramentum: veritas que docet huius sacramenti formam tradens est discipulis. Ite docete omnes gentes baptizantes eos in noie patris et filij et spiritussancti. Invocatio igitur trinitatis verbum dicitur quo baptisma consecratur: et hec est forma verborum sub qua traditur baptismus. Unde bonifacio epo zacharias papa ait firmum sane preceptum est in sinodo anglorum: ut quicunque sine invocatione trinitatis mersus fuisset: quod sacramentum regenerationis non haberet: quod omnino verum est. quod si mersus in fonte baptismi quis fuerit sine invocatione trinitatis perfectus christianus non est nisi in noie patris et filij et spiritussancti fuerit baptizatus. Legitur tamen in actibus apostolorum apostolos baptizasse in noie christi sed in hoc noie ut exponit Ambrosius tota trinitas intelligitur. Intelligitur enim cum christum dicis: et pater a quo unctus est: et ipsum qui unctus est et spiritussanctus per quem unctus est. Unde Nicolaus papa ad consulta bulgarorum quod dicunt a quodam iudeo multos baptizatos asseritis: et quid inde agendum sit consulitis. Hi profecto si in noie sancte trinitatis: vel in noie christi sicut in actibus apostolorum legimus baptizati fuerunt: baptizati sunt: unum enim idemque est ut exponit Ambrosius.

¶ Si in noie patris tantum vel spiritussancti possit tradi baptismus. c

b Ic queritur an baptismus esset verus si diceretur in noie patris tantum: vel spiritussancti tantum: ut cum dicitur in nomine christi? Ambrosius videtur dicere quod si fide mysterium trinitatis teneatur et una persona tantum nominetur: plenum est sacramentum. Et e converso si tres nominentur et non recte de aliquo illorum sentiatur: vacuum fieret mysterium trinitatis. ait n. sic. Ubi non est plenum baptismi sacramentum nec principium nec species aliqua baptismi nuncupatur. Plenum autem est si patrem et filium et spiritumsanctum fatearis. Si unum neges: totum subruis: et si unum in sermone comprehendas: vel patrem vel filium vel spiritumsanctum: et fide autem nec patrem nec filium nec spiritumsanctum abneges: plenum est fidei sacramentum. Ita etiam licet patrem et filium et spiritumsanctum dicas et patris et filij et spiritussancti minuas potestatem: vacuum est omne mysterium. Cum enim dicitur in noie christi: per unitatem nois impletum est mysterium: nec a christi baptismate spiritus separatur: quia christus baptizavit in spiritu.

¶ Questio Ambrosij. d

n Unc consideremus utrum sicut christi noie legimus baptismi plenum esse sacramentum: ita etiam spiritusancto nuncupato: nihil desit ad mysterij plenitudinem. Rationem sequamur quod unum dixerit: trinitatem significavit. Si christum dicas: et patrem a quo unctus est filius: et ipsum qui unctus est filium: et spiritumsanctum quo unctus est designasti. Scriptum est n. hunc esse Iesum a nazareth quem unxit deus spiritusancto. et si patrem dicas: filium eius et spiritum oris eius pariter indicasti: si tamen id etiam corde comprehendas. Et si spiritumsanctum dicas: deum patrem a quo procedit et filium cuius est spiritus nuncupasti. Unde ut rationi copuletur auctoritas dominus dicit. Vos autem baptizabimini in spiritu sancto: et quo indicat nos recte posse baptizari in spiritusancto.

¶ Perstringit premissorum intelligentiam cum determinatione cuiusdam dicti. e

e Ex his apte intellexisti in noie christi verum baptisma tradi: unde nihilominus insinuari videtur verum baptisma dari posse in noie patris tantum vel spiritussancti. si tamen ille qui baptizat fidem trinitatis teneat: quia trinitas in quolibet horum noium intelligitur. Si autem aliquis perverse credens et errorem inducere intendens unum de tribus tantum nuncuparet: non impleret mysterium. Quod vero ait noiatis tribus vacuum esse mysterium si baptizans minuat potestatem patris et filij vel spiritussancti. i. male sentiat de potentia alicuius horum: si credens unam potentiam trium intelligendum est hoc de illo qui non intendit nec credit baptizare quia non tantum caret fide sed etiam intentione baptizandi non habet. Qui ergo baptizat in noie christi baptizat in noie trinitatis quae intelligitur. tutius est tamen tres personas ibi noiare: ut ibi dicatur in noie patris et filij et spiritussancti: non in noibus sed in noie. i. invocatione: vel in confessione patris et filij et spiritussancti. Invocatur n. ibi tota trinitas et invisibiliter ibi operatur per se sicut terra visibiliter per ministerium. Si autem dicatur in noibus: non est ibi sacramentum: quia non servatur forma baptismi.

¶ De institutione baptismi. f

d E institutione baptismi quando cepit varie sunt estimationes. Alij dicunt tunc esse institutum cum Nicodemo christus ait. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritusancto etc. Alij dicunt ut tunc esse baptismi sacramentum cum apostolis dixit. Ite docete omnes gentes baptizantes eos in noie pa

tris et filij et spiritussancti. Sed hoc dixit eis post resurrectionem: precipiens eis de vocatione gentium: quos ante passionem binos miserat ad predicandum in iudea et ad baptizandum dicens. In viam gentium ne abieritis. Iam ergo institutus erat baptismus: quia baptizabant simul et predicabant.

¶ De forma in qua baptizauerunt apostoli ante passionem Christi. g

s Si vero queritur in qua forma tunc baptizauerunt. Sane dici potest in nomine trinitatis. scilicet in ea forma in qua baptizauerunt postea gentes: que ante passionem potest intelligi fuisse tradita: licet non sit scriptum. Non ergo tunc illam formam christus primus tradidit cum ad euangelizandum gentibus misit: sed quam ante tradiderat mittens eos in iudeam post iterauit cum ad gentes misit. Commodius quidem dicitur institutio facta quando christus a Ioanne baptizatus est in iordane. quod dispensauit non quia mundari voluit cum sine peccato fuerit: sed quia tactu munde carnis suevis regeneratiuam contulit aquis: vt qui postea mergeretur inuocato nomine trinitatis a peccatis purgaretur. Tunc ergo institutus est baptismus christi in quo trinitas cuius mysterium ibi innotuit interius hominem baptizat.

¶ Quare in aqua tantum fiat. h

c Celebratur autem hoc sacramentum in aqua non in alio liquore vt ait christus. Nisi quis renatus fuerit et cetera. Ideo vniformiter id fieri in aqua precipitur vt intelligatur: quia sicut aqua sordes corporis ac vestes abluit: ita baptismus maculas anime sordesque viciorum emundando abstergit: vel ideo vt nullum inopia excusaret quod posset fieri si in vino vel oleo fieret: et vt communis materia baptizandi inueniretur apud omnes: quod aqua signauit que de latere christi manauit: sicut sanguis alterius sacramentum signum fuit. Non ergo in aliquo liquore potest consecrari baptismus nisi in aqua.

¶ De immersione quotiens fieri debeat. i

d De immersione vero si queritur quomodo fieri debeat: precise respondemus: vt semel vel tertio pro vario more ecclesie. Unde Greg. De trina immersione baptismi nil verius respondere potest quam quod vosipsi sensistis quia in vna fide nihil officit ecclesie sancte consuetudo diuersa. Quia enim in tribus subsistentijs vna substantia est: reprehensibile esse nullatenus potest infantem in baptismo ter vel semel mergere: quia et in tribus mersionibus personarum trinitas: et in vna potest diuinitatis singularitas designari. Nos vero quod tertio immergimus etiam triduane sepulture sacramentum signamus. Secundum hoc licet non modo ter sed etiam semel mergere tamen. Ibi tamen dubitatat mergere semel licet: vbi consuetudo ecclesie talis existit. Si quis vero id facere inciperet vbi consuetudo talis non est: vel semel tantum mergendum asseverat: reprehensibilem se esse constituit. Unde Parmo. In suo sensu habundabat Cyprianus cum semel mergebat in baptismo paruulos: quod intelligebat studiose implebat bonis operibus abundando: licet in hoc eius derelinqueret: sed quia bonis operibus abundabat postea correctus a deo abundauit alioquin sensu ter illos mergendo. Ecce habemus quia delinquit qui semel mersit. Sed hoc ideo: quia aliter se habebat consuetudo illius ecclesie: vel quia vnam tantum faciendam mersionem asserebat. De trina mersione Aug. ait. Post que nos credere promisimus: tertio capita in sacro fonte dimersimus: quo ordo baptizandi duplici mysterij significatione celebratur. Recte enim tertio immersi estis: quia accepistis baptismum in nomine trinitatis. Recte tertio immersi: quia accepistis baptismum in nomine christi: qui die tertia resurrexit a mortuis. Illa enim tertio repetita immersio typum dominice exprimit sepulture. Constat quod baptizandos tertio debere immergi: et tamen si semel tamen immergantur: verum baptisma accipiunt: et qui semel immergit tamen non peccat: nisi consuetudo ecclesie obsistat vel hoc modo tamen debere fieri asserat.

¶ Quando circuncisio amisit vim suam. k

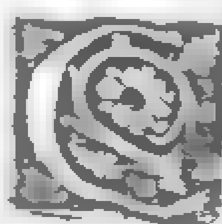
s Solet etiam queri si circuncisio amisit statum ab institutione baptismi: ad quod dicimus in christi morte terminata esse legalia omnia. Ex tunc quidem circuncisio perdidit vim suam: ita quod postea non profecerunt: sed potius obfuit obseruatoribus suis. Sed vel quia ad oblationem vere hostie potuit prodesse. Si enim ante passionem legalia finem habuissent: non ea imminente vetus pascha cum discipulis manducasset.

¶ De causa institutionis. l

c Causa vero institutionis baptismi est innouatio mentis: vt homo qui per peccatum vetus fuerat per gratiam baptismi renouetur: quod fit depositione viciorum et collatione virtutum. Sic enim fit quisque nouus homo: cum abolitis peccatis ornatur virtutibus. Abolitio peccatorum pellit feditatem. Appositio virtutum affert decorem. et hec est res huius sacramenti: scilicet interior mundicia.

¶ Queritur an baptismus aperuit celum quod non aperuit circuncisio. m

s Si queritur vtrum baptismus aperuit celum quod non aperuit circuncisio: Dicimus quia nec baptismus nec circuncisio regni nobis aditum aperuit: sed hostia saluatoris: que si tempore circuncisionis oblata fuisset: illius temporis homines in regnum intrassent. Res ergo huius sacramenti iustificatio est.

Circa tertiam distinctionem queruntur tria. Primum est de forma baptismi. 2° de ministro eius. 3° de materia.

Queritur primo de forma baptismi an possit mutari. Et videtur quod sic quia catechismus et exorcismus sunt de forma: quibus tamen omissis potest dari baptismus: ergo et cetera. ¶ Contra: quod non potest mutari magis est forma quam non est mutabile. ...

¶ Respondeo. Circa istam questionem sunt tria videnda.

Primo quid ē bapꝰ. Ubi aduertēdū q̄ sic diffinit a
[illegible]
sub forma pscripta vboz. Circa quā ē sciēdū q̄ nō ē [illegible]
māz pdicari ō toto i artificialibꝰ i recto sine denoīatōe: qr
hō noīa artificialiū sūt cōcreta: sic noīa itētionū: vt genus ⁊
spēs: ⁊ nō abstracta. Cuiꝰ pbatio ē: qr gnā suaz formaz n̄
[illegible]ficant ō ipꝰ nisi denoīatiue. Nō. n. archa ē q̄drāglus vl̄
[illegible] tū ſʒ q̄drāgla vel q̄drata. Si aūt n̄ iportaret nisi for
mā accn̄talē bōa eēt pdicatio: sic albedo ē color. Pōt etiā
subʒ pdicari sine denoīatiōe de accn̄te cōcreto: ſʒ nō de ab
stracto: sicut si dico q̄ albū ē hō. nō aūt albedo ē hō: ſʒ būa
na. Un̄ hec ē ita ppa. archa ē lignū. sicut ista. albū ē lignū.
[illegible]
est es ſʒ enea. ⁊ silr de circlo: ⁊ statua dōm. q̄ accipit ibi in
[illegible]
dixit Petrꝰ. Quis phibʒ baptizari istos q̄ spm̄ scm̄ susce
perūt sicut ⁊ nos: multo magis q̄ p pniaz i pposito. Faci
[illegible]
li mortali. Un̄ si ab illo mūdat sacr̄ʒ i voto: mlto magi hic
[illegible]
ctiōe fidei vel hō orat: peccat. Nō sic aūt q̄ dr̄nt cōfiteri vl̄
[illegible]
qr nō fuit negligēs an̄ cōpletā iuris dilationē. sic q̄ nō soluʒ
bapꝰ aque abluit peccata vt dicit predicta Ugonis diffi
[illegible]

Secūdū [illegible]
in pdcā forꝰ sūt tria. Unū ē expssa noīatio pso[illegible]
[illegible]
baptizo te. 3ᵐ ē expssio baptizātis: ego. ¶ Sʒ hic dōa sūt:
[illegible]
2ᵐ ē q̄ expssio actꝰ ⁊ psoꝰ suscipiētis silr sūt ō necītate sa
cramēti. 3ᵐ ē q̄ expssio psone baptizantis non ē ō necessi
tate sacr̄i. Et 4ᵐ pōt addi q̄ illō qd̄ ptinet ad cōfirmationē
totiꝰ. s. amē nō ē de necītate sacr̄i. Pmᵐ pʒ tripl̄r. Prio ex
[illegible]
pr̄ ⁊ fi. ⁊ sp. sci. 2ᵒ ex rōe: qr cū bapꝰ sit spāl̄r sacr̄m fidei: q̄
[illegible] bapᵐ. n. ascribit qs prio cetui fidliū: iō i ipo dʒ eē fidei pte
statio ⁊ isinuatio ⁊ maiozi expssio q̄ in ceteris sacr̄is: Ex h̄
sic arguit. Exterior fidei ptestatio dʒ cōrñdere actui ite
[illegible]
synodo. Sacerdotes voluerūt vt q̄ vel vnā de tritate pso
[illegible]
[illegible] apo. i. Coz. i. Nos āt pdicamꝰ xp̄z crucifixū iudeis qdē
scādalū ⁊c. Et qr i bapꝰ dabat visibilr spūscūs: ex h̄ reddi
tū ē nomē xp̄i amabiliꝰ rōe bapᵐ tal̄: qd̄ cōferebat a noīe
[illegible]

Nicolai pape ad cōsulta bulgaroz: ō cōse. d. 4. A q̄dā iudeo.
alr̄ nō. Un̄ Jo. errauit i apparatu illiꝰ capl̄i: ⁊ Ber. i illo. cꝰ.
Si qs puez. de bapꝰ ⁊ eiꝰ effectu. cꝰ. i. q̄ dixerūt q̄ si qs bap
[illegible]
qr ſʒ i noīe xp̄i possit tritas itelligi. s. pr̄ vngēs: filiꝰ vnctꝰ: ⁊
spūs. s. vnctio: tn̄ hoc nō suffic: qr forꝰ vboz sacr̄aliū debēt
eē vocabil̄r ⁊ sensibil̄r expsse: sic ⁊ mā est sensibil̄ res. Nec
sufficit itellectual̄ eqpollētia. ¶ Scōʒ pʒ dupl̄r. pmo p rō
nē q̄ tal̄ ē. Illō ē directe ō forꝰ baptismi qd̄ directe repn̄tat
interiozē effcm̄ baptismi ſʒ expssio actꝰ bapti[illegible]
baptizate directe repn̄tat iteriozē effcm̄ baptis[illegible]
cessitate sacr̄i. maioz pʒ: qr sacr̄a efficiūt qd̄ fi[illegible]
ciētia q̄ significātia potissime attribu[illegible]
[illegible]terioz effectꝰ baptismi ē ablutio susci[illegible]
gialī: quā directe significat expssio actꝰ baptizandi cū pso
na baptizati: cū dr̄ baptizo te: qd̄ idē ē qd̄ abluo te. 2ᵒ pʒ idē
ex de[illegible]iatiōe eccle: q̄ h̄etur ex: de bapꝰ ⁊ eiꝰ effectu. c[illegible]
vbi dr̄ sic. Si qs puez ter i aq̄ imerserit i noīe pa. ⁊ fi. ⁊. [illegible]
⁊ nō dixerit: ego baptizo te: nō ē puer baptizatꝰ. ¶ Tertiū
pʒ sic. Illō qd̄ ē de necītate baptismi ē idē apō oēs cōferen
tes vez bapꝰ: qr omissio alicuꝰ qd̄ ē de necītate sacr̄i eua
[illegible]
eos: baptizāt. n. sic: baptizet fuꝰ xp̄i Nicolaꝰ i noīe pris ⁊
fi. ⁊. s. s. ⁊ tn̄ cōferūt vez bapᵐ: qr reuerētes ex eis ad obedi
[illegible]
necītate sacr̄i. Cā aūt qr greci nō expmūt psonā baptizāti
ē erroz q̄ tāgit. i. Coz. i. q̄ qdā eoz attribuebāt bapᵐ mini
stro baptismi dicētes: ego qdē sū Pauli ego āt Apollo ⁊c.
ad qd̄ excludēdū nō expmūt psonā mīstri: q̄ tn̄ nō ē ō necī
tate: vt dcm̄ ē: ſʒ de statuto eccl̄e. Et qr statutū eccl̄e pōt li
gare mīstz: ſʒ nō euacuare sacr̄ʒ: iō sciēter omittēs peccat:
tn̄ ve baptizat. ¶ Quartū pʒ. s. q̄ amē nō ē ō suba sacr̄i. nᶜ
de necītate pcepti: nisi vbi cōsuetudo ptic̄lari[illegible]
cōsuetudo h̄ n̄ hʒ. nᶜ ē ō forꝰ xp̄i. ſʒ li ego [illegible]
[illegible]

Tertiū pncipale ē de mutatiōe: ⁊ p̄ i[illegible]
[illegible]
q̄ ad māz vl̄ aliqd̄ nouū istituē: ita nllī ſʒ mutare formam
[illegible]
lud mutat nihilominꝰ ē sacr̄ʒ: ſʒ clpa icur[illegible]
baptismi eēntialius ē qd̄ expmit cāz agētē [illegible]
cia q̄ qd̄ expmit actū exercitū. Et iō q̄ᵐ ad oēs iuocatio
[illegible]
ri potest: vt dicit extra ō baptismo ⁊ eiꝰ effectu. cꝰ. i. Quidā
vero dicebāt q̄ actꝰ exercitus nō ē de essentia forme: ⁊ q̄
in illa inuocātiōe trinitatis eēntia forme cōsistit: quos refel
lit auctoritas Alexādri pape: q̄ dicit q̄ nō est baptismꝰ illō
[illegible]
baptizat. Et est sup hoc regula iuris q̄ mutatio q̄cūqʒ mō
fiat i forꝰ eccl̄astica sacr̄oz obligat ad peccatū: nisi ex ipotē
tia vel necītate fiat. Et cōsuetudo eccl̄ie ligat vt statutū: sic
⁊ cōsuetudo ppl̄i ligat vt lex. Sed sicut non oīs lex obligat
ex pcepto: sic nec oīs consuetudo. Tutiꝰ ē tn̄ metuere i ou[illegible]
[illegible]
cōtrariet fidei. Videret autē alicui pbabil̄r q̄ intētio mi
[illegible]
⁊ intēdat conferre qd̄ xp̄s instituit: ⁊ illo modo faciēdi q̄
ecclesia catholica facit: licet crederet catholicā: que ē here
tica ⁊ ecōuerso. Unde quod cōīter dicitur q̄ si baptizans
intendat inducere errorem nihil agitur: quia cuʒ intentio
ministri sit de essentia: ex quo non intendit facere quod fa
cit ecclesia: sed aliud. ergo non facit in fide ecclesie non vi
[illegible]

[illegible] mutāt materiā. Quare idē vī de mutatione forme si maneat subā: qz licet ois hereticus intēdat facere qđ facit illa ecclia quā putat catholicā: tñ fm veritatē intēdit aliud facere q̄ faciat ecclia nr̄a in qua sola est vera fides: g̊ fm hoc nullum verū sacrm̄ posset fieri vel dari ab heretico qđ fl̄m est. Uñ videt q̄ si faciat totā subam quā ecclia catholica facit intēdēs facere qđ xp̄s istituēdo fecit: qcqd addat: qcquid detrahat verū sacrm̄ tribuit. ¶ Scđo i spāli q̄ mutatio pōt fieri multis modis. p° p vocū variationē. Ubi sciēdū est q̄ variatio vocū pōt fieri dupl'r. s. quo ad voces solum: ꝛ nō quo ad pricipalia significata. vel quo ad voces ꝛ significata simul. Prima mutatio nō obest sacro [illegible] qz verba sacroꝝ hñt efficatiā ex eo qđ significant. Manente ergo eadē significatiōe vocū: eadē est v̄tus sacroꝝ. Qualiscūqz g̊ variatio fiat circa voces si maneāt eadem significata semp ē verū sacrm̄. Aliogn nō possent sacra ꝯferri [illegible] fuerūt a xp̄o istitute. Nūc āt pōt ꝯferri qđcūqz sacrū in q̄cūqz lingua: hebraica: greca: ꝛ latia: ꝛ ēt oi alia materna. Si vo fiat variatio vocū ꝛ significatoꝝ simul: siue fiat totalr̄ siue principaliter nullū est sacrm̄. Et pmū qdē de se planū est. Si n. [illegible] trix īmergendo puerū diceret. Ego balneo te et meli° possis dormire nullus eēt baptizat°: ꝑpter totalē mutationē significatoꝝ. Silr̄ si fiat mutatio significatoꝝ quo ad p̄ncipalia significata. Si. n. dicat̄ ego baptizo te in noīe trinitatis vel in noīe genitoris geniti ꝛ ꝓcedētis: nō ē ver° baptismus: qz nomē trinitatis nō significat psonas diuinas sz numeꝝ personaꝝ: genitor vero: genit° ꝛ ꝓcedēs lz dēt ītelligere personas diuinas nō tamē significant eas principaliter: sed act° eaꝝ notionales. Cā aūt hoꝝ ē: qz v̄t° sacralis est data v̄bis p̄ncipalr̄ significantib° ea q̄ sunt de integritate sacri. Unde si fiat variatio vocū quātū ad totale vl' p̄ncipale [illegible] vt si dicat̄. Nos vel ego. ꝛ dicat̄ baptizam° vbi baptizo: ꝛ vos vbi te: incurrit̄ peccm̄ sed nō viciat̄ sacrū: qz q̄nqz hoc fit ex cōsueto modo loquēdi: vt si prelat° q cōsueuit dicere nos facim° hoc vel illud dicat nos baptizam° te. Et silr̄ si dicatur magno viro ex reuerētia baptizo vos: qz sufficit q̄ maneat sensus v̄boꝝ ex accōmodatione vsus. Si aūt dicat̄ vbi dicit̄ in noīe: in nominibus viciat̄: qz de forma est vsus essentialis psonarū: quā repn̄tat numerus singularis: sicut ꝛ trinitas personal'. Et si exponat̄ .i. inuocatione adhuc ē idē: qz vna ē inuocatio triū. Sic ergo variatio vocis non significationis non obest: qz in oī lingua vt dcm̄ est pōt ꝯferri: sed consuetudo lingue seruāda est: vt nec vetula in latino ne deficiat: nec latinus in greco: nec eꝯ̄: nec sacerdos in gallico baptizent. ¶ Sz dubiū est de exēplo posito. vtꝝ si qs baptizaret in noīe trinitatis esset verus baptism°. Et videt̄ q̄ idē sit [illegible] cit explicite. qđ aliud dicit iplicite. Et iō nō videt̄ mutari sensus. sicut nō diceret̄ mutari sensus orōnis si loco diffiniti poneretur diffinitio. Et qñ dr̄ q̄ trinitas significat numerū nō personas: dico q̄ in diuinis numer° est idē cū rebus numeratis: qz trinitas ē pr̄ ꝛ fili° ꝛ spūssanct° ꝛ pr̄ ꝛ fili° ꝛ spūssanct° sūt trinitas. Et magis ē pdicatio [illegible] tē eēntie q̄ ista: hō ē aīal rōnale mortale. ¶ Itē qđ [illegible] q̄ n̄ ē idē significatū gēitoris geniti ꝛ ꝓcedētis: sicut pr̄is filij ꝛ spūsscti. Cōtra qz act° notionales q̄s p̄ncipalr̄ h̄ [illegible] incertū ē iō ꝛc. hoc non [illegible] pōt dici q̄ alter ē pr̄ ꝛ fili° q̄ in diuis. Uñ ita [illegible]

[illegible] ¶ Et ꝑ̄ ad p̄mā instātiā q̄ nō ē idē sensus dicere in noīe trinitatis ꝛ ī noīe pr̄is ꝛ filij ꝛ spūssancti: qz lz de se inuicē ꝑdicet̄: nō tñ de quolibet per se. Nō. n. pr̄ ē trinitas nec eꝯ̄: imo etiā si diceret̄ ī noīe dei: lz deus sit trinitas: ꝛ quelibz psona p se nō eēt idē sensus: qz aliqs ꝯfitetur deū: q negat tres psonas. Et silr̄ aliqs ꝯfitet̄ pr̄ez ꝛ filiū qui negat trinitatē: vt Sabellius. Sed alia instātia ē bona de genitore supposito q̄ eēntia ꝛ psona sint ipē act°: sz supposito q̄ differrēt eēntia ꝛ relatio: adhuc tenet instātia vt videt̄ nisi dicat̄ q̄ generare ꝛ pr̄nitas sūt due res: qđ tñ nullus dic̄. Uñ cū pr̄ sit relatiuū fm eē de p̄ncipali significato importat pr̄nitatē. ꝛ hāc eādē q̄ est generare iportat genitor: lz differant ī rōe vel in mō significādi. Et siue dr̄at relatio ab eēntia siue nō. ī noīe pr̄is ꝛ filij ꝛ spūssancti pōt dari: qz xp̄s hoc dixit: ꝛ pari rōne in noīe genitoris nisi diceretur q̄ pr̄ ex accōmodatiōe vsus iportat p̄ncipalr̄ hypostasim ꝛ genitor notionē. Et si hec differrēt re: tūc verū eēt q̄ pr̄ ꝛ genitor differrent re: alr̄ non. Sz videt̄ q̄ psona baptizātis sit de eēntia sicut actus baptizādi: ꝛ sic baptismus grecoꝝ videt̄ nullus: nā qua rōne exp̄mit̄ ibi act° baptizādi videt̄ q̄ exp̄mi debeat psona baptizās. Sed potest dici q̄ actus est de eēntia intrīsece: sicut cā mālis: baptizās aūt nō est sic de eēntia: cū cā efficiēs sit cā extrinseca: sz dr̄ de eēntia qz facit essentiā ꝛ sine ipō nō esset eēntia. Et iō exp̄ssio persone baptizātis nō est de nec̄itate sacri: sic̄ exp̄ssio act°: qz nō est cā intrinseca sicut act°: q est mā ex qua: nec sic̄ expressio baptismati cui est cā intrinseca sicut mā in q̄: nec sic̄ exp̄ssio trinitatis q̄ ē cā extrinseca p̄ncipalis: baptizās aūt cā extrinseca instrumētal'. ¶ Scđo mō pōt fieri mutatio p corruptionē. Circa qđ ē sciēdū q̄ ille q corrupte ꝓfert verba: aut hoc facit ex industria: ꝛ sic nō videt̄ intēdere quod ecclia intēdit: vnde nō est baptism°: aut hoc facit ex ignorātia vel ex defectu lingue: ꝛ tūc dicit̄ q̄ si sit tāta corruptio q̄ oīo auferat sensum locutionis q̄ nō est baptismus. Si aūt sēsus locutiōis maneat: tūc erit baptism°. Et h̄ p̄cipue accidit q̄ sensus nō mutat̄ qñ fit corruptio ī fine: qz ex pte finis mutatio variat consignificationē nō aūt significationem: vt dicūt grāmatici: vt si vetula vel alius ignar° lingue latine infringēs linguā diceret. ego te baptizo ī noīe patria ꝛ filia ꝛ spiritus [illegible] sicut habetur de consecratiōe. d. 4. c°. Retulerūt. Sz mutatio ex pte pricipij variat significationē. Uñ corruptio talis si sit magna [illegible] auferret. Qñ aūt sensus locutiōis aliquo modo manet: tūc q̄uis mutet̄ forma q̄tū ad sonum sensibilē nō tñ mutat̄ q̄tum ad significationē: qz q̄uis oratio corrupte ꝓlata nihil significet ex v̄tute ipositionis significat [illegible] ex accōmodatiōe vsus. Et ideo si homines [illegible] de sensu p̄ncipali corrūpāt valet q̄tū ad eēntiā sacri: alias nō: lz quo ad nec̄itatē p̄cepti referat vtꝝ ex malitia vel negligētia aut ex ipotētia [illegible] corrūpant. Et cō. Tho. dicit q̄ lz orō corrupte ꝓlata nihil significet ex v̄tute ipositionis [illegible] ex accōmodatione [illegible] q̄ pōt dici baptizam° [illegible] ex accōmodatiōe ꝓlat° dicat vel dicere possit q̄tum ad rem sacri: lz peccet: baptizam°. Sz ille q nescit aut nō pōt verba ad plenū ꝓferre dz abstineri nisi in necessitate: qz melius ē talia nō facere q̄ male facere [illegible]. Unde sicut medicinā corpalē nō debz adhibere nisi q scit ꝛ pōt ita nec spūalē: qz lz nō sit sile ex pte recipiētis cui corruptio [illegible] ē tñ sile ex pte agētis. ¶ Tertio pt eē mutatio p additionē. Ubi ē sciēdū q̄ in additiōe duo sunt ꝯsiderāda: p° est ex pte addētis: qz si addēs itēdat illō qđ addit eē d̄ forma q̄si volēs p h̄ īducere nouū ritū ī ecclia ꝯstat q̄ n̄ itēdit ꝓferre formā qua vtit̄ ecclia ꝛ ita non faceret quod ecclesia facit [illegible]

deret: aut ex deuotiōe quadā. Scōm ē ex pte additi [illegible] aut additū ē corrūpēs verū sensū vboꝝ sacri. aut nō. Si ē corrūpens: tūc nullū est sacrm: vt si dicat̄ baptizo te ī noīe patris maioris: ⁊ filij minoris ⁊c. q2 ista determinatio corrūpit fidē ecclie: in qua danṫ sacra. Si vō sit talis additio q̄ nō corrūpat debitū sensum vboꝝ sacri nō tollit̄ sacrm: vt si aliquis dicat. ego baptizo te ī noīe pr̄is oīpotētis: ⁊ filij eius vni
[illegible]
co talis additio fit in pncipio vel in fine: vt si dicat̄ beata vgo te adiuuet: ⁊ ego te baptizo ī noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ spūssancti: ⁊ btā virgo te adiuuet. Si vō diceret̄. ego te baptizo in noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ spūssancti: ⁊ beate vginis: nō eēt baptism⁹ si itelligeret̄ ī noīe beate vginis baptizari: sicut ī noīe tri
[illegible]
ꝗ sensum nō obest. Si vō sit dubia ad intētionē recurrit̄.
[illegible]
addere debet sacerdos preter id qd̄ ī suo ordinario ɔtinet̄
[illegible]
tollit̄ sacrm. Si vō tollit̄ id qd̄ nō ē de eēntia forme: rema
[illegible]
forma euchatistie tollat̄ eni. Cū hec sint de forma solū ex
[illegible]
nullū eēt. Et cā h⁹ ē: q2 posita tota suba rei pōit̄ res oī alio circūscripto. Deficiēte aūt aliquo pn⁹ essentiali res tollit̄ omni alio posito ideo ⁊c. ℂ Quīto potest fieri mutatio p transpositionē vboꝝ. Et dōz sicut dcm̄ ē d̄ corruptiōe. Sz
[illegible]
positio q̄ sit ɔ̄ria vō sensui: siue dicat̄ ī noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ spi
[illegible]
sitio eaꝝ: vt si dicat̄ in noīe spūssancti ⁊ filij ⁊ pr̄is: q2 lz de fide nō solū sit numer⁹ psonaꝝ sz etiā ordo eaꝝ. iste tñ or
[illegible]
tizo ī noīe te pr̄is ⁊ filij ⁊ spūssancti nihil ē dcm̄. Si etiam transponerent̄ syllabe nullus sensus eēt: vt si diceret̄ ī no
[illegible]
ꝙ eēt aliqs bon⁹ sensus gramaticalis ⁊ tñ eēt corruptiuus eēntie: vt si diceret̄ sic. Ego baptiço te pr̄is ⁊ filij ī noīe spiritussancti. Et mlta huiusmodi que iuenire ē: magis labo
[illegible]
nem. vbi sciēdū est ꝙ si interruptio tanta ē ꝙ nō solū intē
[illegible]
videt̄: q2 ēt in vocū mutatiōe icurrit̄ pctm̄: q2 nō solū peccat inobediēs xpo sz etiā iobediēs eccl'e: q2 q vos spernit
[illegible]
tentiā ē a xpo nō quātū ad verba. q2 voluit ea variari apd̄ diuersos ꝓm varia ydiomata. sz ecclesia certa verba instituit in cōcilijs propter hereticos: cū qbus nec verba debemus habere cōia: q2 ꝓz Hieronymū ex verbis in ordinate prolatis incurrit̄ heresis. Unde pp vnū solū verbū qd̄ de
[illegible]

liū ⁊ ī vbo hōusion errauit totū ɔciliū Ariminense: ⁊ ī noīe ypostasis vt dicit Hiero. Latet venenū sb̄ melle. Propter hoc eccl'a verba certa statuit in formis sacroꝝ. Unde q vba mutat: ordinatiōi ecclie repugnat: ⁊ sic peccat p iobediētiā ⁊ supbiā: de quo extra d̄ ɔstitutiōib⁹. Ne imitaris prudētie tue. Prudētie sue innit̄ q ea que sibi agenda vel dicenda vidētur decretis patꝝ ꝓpōit. Nō solū ergo ī agendo: sz ēt ī dicēdo alr̄ q̄z hñt patꝝ decreta offendit̄. q2 loquēdū est vt plures. Nec pp hoc dico ꝙ baptizare ī aqua calida sit peccatū: q2 eccl'a nō plus determinauit aquā frigidā q̄z calidam: sed eccl'a ordinauit certa verba nisi ī necītate: ī qua etiā per statuta synodalia taxat̄ forma verboꝝ ⁊ laycis ⁊ obstetricib⁹. Et p hoc pz rn̄sio ad argumēta in oppositū: q2 nō est veꝝ ꝙ cathecism⁹ ⁊ exorcism⁹ sint de forma: sed sunt [illegible] Q. II.

SEcundo querit̄ vtrū plures possint [illegible] q2 nec plures possunt esse pr̄es carnales vnius. quare ⁊c. ℂ Contra vnus pōt simul baptizare plures: q eē plures vnū pari rōe. ℂ Rn̄. tria vidēda sunt. Primū ē veꝝ vn⁹ possit baptizare simul plures. Scdo an eē duo ex necītate possint baptizare vnū quando neuter per se potest. Tertio an plures sine necessitate possint: ⁊ quō.

Primo [illegible]
vl' aspergēdo. Et lz nō debeat hoc fieri nisi in necessitate quādo timet̄ ꝙ baptizādi nō possint expectare vel nisi dis
[illegible]
videri verus baptism⁹ eē qd̄ probat̄. Pmo q2 sicut vn⁹ sacerdos pōt simul plures hostias ɔsecrare: sic ⁊ vn⁹ plures
[illegible]
nalē: q est vn⁹ ī eucharistia nō aūt ī bap⁹ tñ est sile q̄ ad terminū a q̄ ⁊ ad quē imediate attingit sacrm̄ hic ⁊ ibi: q2 diuerse sunt materie hinc idē: lz sit dissimile in forma: q2 illa eq̄liter respicit plures materias ⁊ vnā: ista aūt nō. Scdo quia sicut vnus pōt vno actu simul multos gnerare ⁊ mr̄ ɔcipere: vt pz in gemell' ita ⁊ hic. Tertio q2 vn⁹ pōt plres simul
[illegible]
cut baptizās. Sed ɔ̄ hoc videt̄ eē q2 lz sint hic due mā̄e ⁊
[illegible]
gere vel imergere: ⁊ cū alia aliū. sed tñ nō pōt simul ꝓferre
[illegible]
det̄ quō simul vn⁹ ɔferat duo baptismata: qd̄ tñ necesse ē si sint duo baptizati: maxie si ponat̄ vtus eē in sacro subiue ⁊ intrinsece: q2 vtus differens solo numero non pōt esse sil
[illegible]
turale cū ꝓfert̄ simul sup duos baptizādos: est tñ duplex
[illegible]
multiplicat̄ virtus realis: maxime cū ī naturalib⁹ materia numeretur a forma substantiali a qua distinguitur: ⁊ econuerso forma accidentalis a materia in qua. Sz neutro mō
[illegible]
habeat vnitatē: ⁊ nō ex mā: ⁊ eē mā ex se nō ex forma. Ul' licet sit duplex. materia sicut duplex ablutio: siue duplex imersio: qn̄ vn⁹ simul baptizat duos vna tñ ē orō: ⁊ p ɔ̄ns forma: q2 solū vnū vbū iterat̄ vel explicite dicēdo te ⁊ te
[illegible]
duo. ℂ Et iō est dōz q licet sit forma vna mālr: ē tñ plres vtualr realr: ita ꝙ formalr nō sūt subiue ī ea plres vtutes: si vna vt⁹ numero. q2 ē ī eodē subo: ⁊ sic nō pōt multiplicari.
[illegible]

non oꝫ ꝙ sint duo baptismata formaliter: sed solum virtualiter. Videtur tamen tutius ꝛ magis consonum doctrine cõmuni ꝙ nõ sint de lege cõi plures baptizãdi nisi pluribus baptismis formaliter ꝛ mãliter. Unde sup duos non sufficit dicere semel baptizo vos: nec baptiço te ꝛ te: cũ distinctus baptism⁹ debeat hẽre distĩcta ꝛ explicita vba. ¶ Ad pri^m ꝛ 3^m in cõtrariũ solutũ ẽ. ¶ Ad 2^m põt dici ꝙ nõ sequitur si ita ẽ in gnãtione carnali ꝙ ita sit ĩ spũali. q̃ in plurib⁹ differt q̃ conueniat. Prima tamen opinio cõiter tenetur.

Secũdo [illegible] sint baptizare: vn⁹ dicẽdo: ali⁹ agẽdo. Et videtur ꝙ nõ: qꝛ neuter facit totũ sꝫ ptẽ tm̃. ¶ Contra ẽ decretũ. 23. d. c. quorũdã. ¶ Ad hoc posset dici ꝙ in sacro qđ nõ est necitatis vn⁹ oꝫ facere totũ vt in sacro ordinis ꝛ cõfirmatiõis ꝛ extreme vnctionis: sicut in casu decreti allegati: vbi dr̃ ꝙ cec⁹ ordinabat ꝛ ali⁹ legebat: ꝛ nulla fuit ordinatio: sꝫ sec⁹ est de bap° qđ ẽ sacr̃m necitatis. Sacr̃m. n. qđ nõ est necitatis meli⁹ omittit̃ q̃ ꝙ inordinate ꝯferat̃. Sed in sacris necitatis pp necitatẽ licite põt omitti qcqđ nõ ẽ de suba. Cũ igit̃ vnitas mĩstri nõ sit đ suba sacri: vt dicunt cõiter oẽs: g̃ in necitate lꝫ duos ꝯcurrere: si vn⁹ non possit facere: totũ faciat qlibet qđ põt: ita tñ ꝙ nõ sit mendaciũ: qꝛ hẽ de suba cuiuslibet sacri vitatis: ꝙ non sit ibi mẽdaciũ: nec falsitas in forma: nec ĩ mã: ita ꝙ sicut ex fla ꝛ nõ vera mã nihil agit̃ sic nec ex fla for^a. Dicet g̃ mãcus ĩ forma grecoꝝ muto imergẽte baptiçet̃ seruus xpi ꝛc. ꝛ tũc nõ est mẽdaciũ: vel dicat. iste baptiçat te ꝛc. Si. n. expssio ministri nõ est necia nõ refert in q̃cũqꝫ psona exprimatur ĩ prima vel in tertia. vel põt dici ꝙ solus mut⁹ baptiçabit: ꝛ qđ ñ pt dicẽ vbo dicat nutu: ꝛ sufficit. Nõ. n. ẽ vbũ magis de suba hꝰ sacri q̃ alioꝝ: sꝫ videm⁹ in sacro pnie ꝙ mut⁹ põt ꝯfiteri: ꝛ forte absoluere p nutũ ꝛ signa q̃ sunt vba interptatiua: qꝛ sacrꝫ necitatis oꝫ eẽ oib⁹ cõmune: nec refert, vtꝝ pp̃s volũtatẽ suã declaret vbis aut factis: g̃ a simili ĩ bap°. Itẽ ĩ mrĩmo° qđ nõ est sacr̃m necitatis sufficiũt nut⁹ inter mutos: imo ẽt nõ mutis: dũ tñ p exteriora exprimat̃ cõsensus: vt puella verecũda sine vbo ꝯbit: g̃ multo magis in sacro necitatis: ꝛ qñ mut⁹ ꝯfert q loqui nõ pt. Sꝫ qbusdam nõ vr̃ verũ qđ dictũ ẽ de absolutiõe: ꝙ ĩ necitate põt fieri per mutũ sicut ꝯfessio. Dicũt. n. ꝙ nõ est sile: qꝛ illđ ẽ ex pte suscipiẽtis ĩ quo sufficit: ꝙ faciat qđ põt: nõ sic aũt ẽ ex pte mĩstrãtis. ¶ Sꝫ vr̃ ꝙ imo cũ ꝯfessio sit ita de suba sicut absolo: ꝛ ꝯfessio magis sit p se actus oris q̃ absolo: sꝫ cõfessio põt fieri ĩ necitate scripto ꝛ nutu: g̃ pari rõne absolo. ¶ P̃. lꝫ hõ dẽat ꝯfiteri solus ex̃ đ penitẽtiis. c. Ois vtriusqꝫ sexus: tñ ĩ necitate põt ꝯfiteri nõ solus: puta p iterpretẽ qñ nescit loq. Ita ꝛ hic lꝫ dẽat sol⁹ baptizare si tñ nõ põt. põt cũ alio ꝛ p aliũ. ¶ P̃. in qbusdã ordinib⁹ eps dicit verba: ꝛ archidiacon⁹ tradit mãm: g̃ non est de suba sacri vnitas ministri ẽt ĩ volũtariis: imo alius adhibꝫ mãm: ali⁹ pfert formã. ¶ P̃. sicut dcm̃ ẽ ĩ mrĩo° puella verecũda nullũ sig^m exteri⁹ oñdit: sꝫ ali⁹ corã ipa pfert vba. ꝛ ipa interius ꝯsentit: ꝛ pbet mãm ꝛ ille pfert formã. ¶ P̃. que nõ sunt de suba sacri possunt mutari pp necitatẽ: sicut si sacerdos celebrãs moriat̃: alius oꝫ supplere vicẽ ei⁹: nõ obstante ꝙ reqrat p se vnitatẽ mĩstri: ita ẽt ĩ pposito erũt duo sil: sicut ibi duo successiue. ¶ P̃. vnitas mĩstri vl' plitas nõ ẽ de suba: qꝛ vn⁹ põt baptizare vnũ vel duos: ꝛ duo possunt baptiçare vnũ: g̃ accidit vnitas vel plitas: ꝛ p ꝯñs accidit ꝙ totũ fiat ab vno vel a duob⁹. Et sicut qdã arguũt: ꝙ qñ [illegible] glari: qꝛ plitas ꝛ singlitas mĩstroꝝ accidit: ꝛ p ꝯñs plitas vocũ ꝛ singlitas ita accidit qñ duo ꝯcurrũt ꝙ vterqꝫ dicat ꝛ faciat totũ: dũ tñ a duob⁹ fiat totũ. siue totalr̃ siue pticulariter. Ex m̃ argutũ ẽ posse baptiçari ĩ necitate p mutũ: [illegible] đ ñ assertiue: nec ẽt [illegible]

[illegible] de. Nec vr̃ declaratũ p decretalẽ q̃ dicit ꝙ ẽt in casu imersus nihil dicẽdo nõ ẽ baptizat⁹: qꝛ loqtur vbi imergens poterat pferre: sꝫ nõ ptulit. Nos aũt q̃rim⁹ de muto q pferre nõ põt: aut de idiota q pferre nescit aliq̃ mõ. Securius tñ ẽ tenere ꝙ nullo mõ mut⁹ põt baptizare: nec solus nec cũ mãco. Et hoc magis ex determinatiõe ecclie q̃ ex rõe: qꝛ ecclia tꝫ: ꝙ si vetula baptizauerit pueꝝ credens eũ statim moriturꝝ ꝛ omiserit p ignoratiã aliqđ de suba ꝙ puer de nouo baptiçet̃: ꝛ sic necessitas baptiçãdi ꝛ nesciẽtia baptiçãtis nõ faciũt ꝙ subalia vboꝝ possint dimitti. Illa aũt [illegible] baptism⁹ sine vbo sicut nec sine aq̃ in q̃cũqꝫ necitate pueri: nec in q̃cũqꝫ ipotẽtia ministri. Quare aũt aliđ sit ĩ matrimonio ꝛ [illegible] videre.

Tertio videdũ ẽ vtꝝ si duo ex ꝯtẽtiõe sil' velit baptizare ꝛ pferãt sil' vba ꝛ sil' imergãt: vtrum sit baptismus. ¶ Dõm ꝙ si qlibet itẽdat p se baptizare ꝛ nõ cũ alio: tũc vidẽtur eẽ duo baptismata: ex duab⁹ formis ꝛ materiis ꝛ intẽtiõib⁹. Sꝫ qꝛ subm ẽ vnũ nec ẽ capax nisi vn⁹: inde est ꝙ nõ ẽ nisi vnũ put ẽ passiuꝫ. Nec ẽ mai⁹ qꝛ nõ recipit magis ꝛ min⁹: sicut si ei' qđ ẽ calidũ in penultimo gradu: adhibeant̃ duo calefactiua: quorũ qđlibꝫ eẽt p se sufficiẽs: eẽt calefactio ab ambob⁹: qꝛ eq̃lis vtutis: ꝛ eq̃liter approxiata: nec se mutuo ipediũt. Itẽ esset vna calefactio: ex q̃ eẽt vnũ calefactibile: qđ nõ põt sil' moueri plib⁹ motib⁹ eiusdẽ rõnis. Nec eẽt itẽsior: qꝛ supprem⁹ gradus q sol⁹ restat nõ põt eẽ intẽsior. Uñ non plus fieret a duob⁹ q̃ ab vno: q̃uis ĩ quolibet p se eẽt vtus sufficiẽs. Si aũt duo ex itentione vnũ bap^m ꝯferẽdi sil' baptizarẽt: vtrũ sit vn⁹ baptismus: est duplex opio. Una q̃ dicit ꝙ nullo° sic duo possint baptizare pp duo: Primũ ẽ qꝛ act⁹ q ab vno agente expleri põt nõ pgredit̃ a plurib⁹ sil' iũctis: sꝫ vn⁹ solus pt baptizare: g̃ plures nõ possunt ad eũdẽ baptizãdum cõcurrere. Scđm ẽ qꝛ mutata for^a bap^mi nõ vr̃ ꝙ sit ver⁹ baptism⁹: sed qñ duo sic baptizãt vnũ: dicẽtes: nos baptizam⁹ te mutat̃ forma baptismi. for^a. n. baptismi ẽ ego baptizo te. ista aũt nos baptizam⁹ ñ resoluit̃ ĩ istas ego baptizo: ꝛ ego baptizo: sꝫ in istas ego baptizo ꝛ ille baptizat: ꝛ vtrobiqꝫ ẽ mutatio forme: g̃ nõ est ver⁹ baptism⁹. Sꝫ qdã rõnes istas annullãt dicẽtes eas nõ ꝯcludere. Prima nõ: qꝛ lꝫ ĩ agẽtib⁹ [illegible] pgredi a plurib⁹ sil' iũctis: vel si iũgant̃ pfectior ẽ effect⁹ duoꝝ q̃ vnius: vt [illegible] sius q̃ faceret altera tm̃. tñ in agẽtib⁹ p volũtatẽ videm⁹ cõtrariũ. Duo. n. qñqꝫ trahũt nauẽ remissius q̃ vn⁹ solus possit trahere: qꝛ talia ñ agũt q̃^m possunt sꝫ q̃^m volũt. Sic ẽ de duob⁹ baptizãtibus: qꝛ nõ ex necitate nature sꝫ p volũtatẽ ꝛ libere admistrãt sacr̃m. Et hec rõ sufficiẽs ẽ si ĩ re [illegible] sacri: qꝛ tunc eadẽ vtus ẽ nõ multiplicata nec itẽsa q̃ cãt effectũ sacri: siue mistret̃ ab vno siue a plurib⁹. Et iõ nõ oꝫ bap^m vel ei⁹ effectũ eẽ pfectiorẽ q ꝯfert̃ ab vno q̃ q ꝯfert̃ a plibus. Si vo sit ĩ sacris subiue aliq̃ vt⁹: tũc dicta rñsio ñ valeret: qꝛ lꝫ mĩster volũtarie applicet formã baptismi ad mãm: ꝛ ad baptizãdũ tñ vtus q̃ ẽ ĩ reb⁹ ꝛ vbis sacralibus ex necitate opat̃. Propter qđ talis vtus multiplicata habebit pfectio [illegible] tertiã: nõ est de necessitate baptismi: aliogn greci

non vere baptizarēt: nō mutatio forme q̄tū ad hoc in nihilo obest sacro. ¶ Sꝫ ɔtra ista arguitur qꝛ idē videt̄ seq si sit ibi virtus: qꝛ sicut illa virtus. vel nō est ibi: vel non opatur ibi nisi sit in ministro intentio ɔferēdi sacramētū. sic vꝫ ꝙ nō sit ibi nisi vna virtus: vel nō hēat nisi vnū effectū: si in ministris nō sit intētio ɔferendi nisi vnū sacrm. Ab illo. n. habet aliqd vnitatē a quo entitatē. Un̄ sicut nō hēt entitatem nisi ab intētiōe: sic nec pluralitatē nisi ab intētiōe. Et sicut est vna virtus in forma ⁊ mā: q̄ sunt distīcta supposita: qꝛ est vna nō numero sꝫ ordine: sic est vna ī duabꝰ istis orationibꝰ a duobꝰ prolatis pp̄ vnitatē intētionis. Sꝫ verius est ꝙ ī duobꝰ suppositis absolutis nō possit sil' eē vna virtus realis q̄n illa sunt discontinua. Sed sicut duo calores calefactiuoꝝ duoꝝ nō faciūt nisi vnū calorem ī vno: [illegible] pma forma seruat̄. ¶ Et preterea ē idē sensus ī quacūqꝫ persona ꝓferat̄. Sed si dicat quilibꝫ: ego te baptizo: vnus prius alter posteriꝰ: ⁊ qlibet ex ɔtētiōe intēdat p se baptizare pmus baptizat ⁊ scōs iterat: ⁊ q̄tus ñ ex intētione. tñ puniendus est: ⁊ si nō eque. Si aūt intētio eoꝝ nō esset cōtēdere: sed sil' vnū baptisma ɔferre: tūc sicut a cōcelebrantibꝰ epō ordināti est vnū sacrm ex intētiōe: sic ⁊ ī ꝓposito [illegible] cramētū pncipalē ⁊ essentialē effectū. Sꝫ puniēdi sūt sil' baptizantes: nō sil' celebrātes: qꝛ illō est cōsuetū ab eccl'a: istud ñ. Unde qñ ⁊ vbi mos erat: crimē nō erat. Sꝫ Tho. dicit ꝙ si dicūt: nos baptizamꝰ te nō valet. Et rō eius ē: qꝛ hō nō baptizat nisi vt minister xp̄i: ⁊ eius vicē gerēs: sꝫ xp̄s [illegible] dū: qō vꝫ eē ɔ rōnē ministerij. Et iō cōtraria itētio videt̄ [illegible] primi s̄m ɔgruētiā ad pncipale agens: tc̄ cū minister bap[illegible] regitur: nec vnitas: nec expssio ministri: sed supposito ꝙ persona ministri exprimat̄: sic debet exprimi: vt conuenit ministro: alr̄ nō valet. Nā si diceret: ego pncipalr̄ baptizo [illegible] dicat̄: ꝙ si duo traherēt nauē solo verbo ⁊ dicerēt nos trahimus nauē: essent duo tractus nō vnus: vel saltē duo tra[illegible]

ta: nō est sil'e: qꝛ vbū est qdē de eēntia baptismi: sꝫ nō tota eēntia: nec multiplicat̄ res nisi ambo principia essentialia multiplicent̄. Unde fit iniuria sacro si forma sup eandem [illegible] repetat̄. Nō tñ ꝓprie pp̄ solā iteratiōnē forme sacramētū iterat̄: sꝫ solū pars eiꝰ mālitet. ¶ Scōm nō cogit: qꝛ principale agens ī bapꝰ nō est trinitas s̄m illō qō in ea pluficat̄: sed s̄m illō qō est in ea vnū. Nō. n. agit deus ī creatura aliqd s̄m illud qō ē trinꝰ: sꝫ s̄m illud qō est vnus: qꝛ s̄m deitatē: ⁊ non s̄m relationem. ¶ Ad 3m pōt dici ꝙ qꝛ baptismus est quedā gn̄atio spūalis ea q̄ ī bapꝰ fiūt sic debent exp̄mi: vt nō sit repugnātia nāe. vñ cū sit ɔ nām ꝙ vnꝰ hō habeat duos patres nāles se gnātes: nō sic debꝫ exprimi baptismus q̄si sint plures baptizātes: sic̄ nec plures p̄res generātes. Sicut. n. nō pt nasci a xp̄o: nisi q natꝰ ē ab Ada puta nō pōt baptizari q adhuc ē in vtero: sic nec baptizari: a pluribꝰ: sicut nec generari a pluribꝰ. vnde ⁊ eccl'ia prohibuit plures tenere vnū: qꝛ nō est nisi vna mr̄ vniꝰ: cuius typū gerit suscipiēs: psona. s. m̄ris eccl'e. Nō tñ potuit facere [illegible] nihil facit ad eēntiā. ¶ Sꝫ vꝫ eē pro opiōne ɔria: qꝛ quando plures vxores sil' poterāt nubere vni viro: nō vꝫ ꝙ referret an q̄libꝫ dicēt: ego accipio te ī virū: an nos accipimꝰ te ī virū: sꝫ illō Isa. 4. Inuocet̄ nomē tuū sup nos: aufer op[illegible] sicut vnus baptizans plres: diceret ego baptizo vos: ita eꝫ plures baptizātes vnū possunt dicere baptizamꝰ te. ¶ Et si dicat̄ ꝙ vbi duo baptizant̄ sunt duo baptismi: vbi autē duo baptizāt ē vnꝰ tm̄. Dōm ꝙ verū ē ꝙ ī hoc exēplo ē dis[illegible] qlibet dic̄ baptizo te seorsum p se: cū vnitas ⁊ pluralitas sit [illegible] tes in forma dicētes. nos baptizamꝰ: tūc magis exprimit̄ vnitas baptismi. Sicut aūt de eēntia ē expressio actus: sic [illegible] ¶ P. qñ sunt duo officiales q̄ꝝ qlibꝫ ē ī solidū: ⁊ iō tātū ꝑ vnus q̄tū duo: tūc ɔgruētior modꝰ ē si ambo velit idē facere: vt dicāt ī plurali mādamꝰ vl' facimꝰ notū: aut pnunciamꝰ: ⁊ nō quilibet p se dicat mādo. ¶ P. plrale nō ē nisi geminatū singl'are. Idē. n. sensus ē dicere: Sor. ⁊ Plato currūt: ⁊ dicere Sor. currit ⁊ Plato currit. Et pari rōne idem [illegible] apō nos ī psona mīstri: q̄ exp̄mit̄: forma ꝓfert̄. vñ sꝫ ꝙ numerꝰ mutat̄ mīstroꝝ: dꝫ forma mutari: put meliꝰ ɔgruit veritati: vñ si ex ɔtētiōe baptizaret qlibꝫ volēs p se nō cū alio baptizare: tūc qlibꝫ in singulari hꝫ ꝓferre. Si aūt am[illegible] baptizamꝰ: vt notet̄ ɔcors itētio: q̄ꝫ si dicāt ego ⁊ ego: p qō [illegible] re: iungere: et qbꝰ vbis. nō āt de absolōne: qꝛ de eodē pctō pōt aliqs bis absolui ⁊ succeꝰ: ⁊ ē vā pnia: ⁊ verū sacrꝫ pnie scōa absolō sicut pª: nō sic āt scōs baptismꝰ: sicut pmꝰ: imo nō ē sacrꝫ. Et iō si plres sacerdotes audirēt sil' vnā ɔfessionē possent dicere: ego absoluo: ⁊ eēt ɔgruētiꝰ si qlibꝫ intenderet dare suā ꝓpam ⁊ distinctam absolutionem. Sed si ambo vnam: tunc videretur: ꝙ deberent dicere nos ab

solummus: quis suba nō mutetur quocūq; modo dicatur. ¶ Ad [illegible] generationē [illegible] plures [illegible] ad eādē generationē [illegible] generationē aliqs nō pōt habere plures p̄res. Sz ſm generationē ſpūalē plures poſſunt ↄcurrere ad eūdē regenerandum. Nec oꝫ q̄ ſit p oīa ſimilitudo hinc ⁊ idē q̄uis poſſet dici q̄ ſi duo ↄcurrerēt ad carnalē generationē ſucceſſiue q̄ ſemen ſcōi viri ſic poſſz ſuperuenire q̄ miſcereꝰ p̄ʳᵒ ⁊ ex vtroq; ↄiuncto formareꝰ fetꝰ. Et ſic eēt vnꝰ filiꝰ duoꝫ parentū: vel ſi demō ſuccubꝰ recipet a duobꝰ ſemina: ⁊ ſil' cuſtodiēs cōiicta: poſtea fieret icubꝰ mulieris vtrūqz ſil' iſū dens forte: tūc generaret gigātē ⁊ maioris virtutis: ⁊ eſſet vtriuſq; filius vnꝰ. ¶ Ad argumētū in oppoſitū dōm: q̄ actio tranſiens q̄lis eſt baptizare numeraꝰ numero patiētis. q2 vnū accñs non pōt recip̄i ſil' in multis ſubiectis: nec vnū ſubm ſm idē pōt ſil' recipe multa accñtia ſolo numero dñā. Nō aūt numeraꝰ numero agentis cum plura poſſint agere vnū: vt duo trahentes vnā nauē: ⁊ p̄r ⁊ mr̄ q̄ ſūt duo in carne vna ad generandū vnū fetū: ⁊ vnū agens pōt ſimul ⁊ vno actu p̄ducere plures effectus: ⁊ vnꝰ p̄r plures filios: ⁊ vnꝰ plures baptizare: ⁊ non econuerſo: quia non ē [illegible]

Queſtio. III.

Tertio queritur de materia baptiſmi: vtr̄ baptiſmus debeat fieri in aqua. Et vr̄ q̄ nō: q2 per bapᵐ cōformamur [illegible] Ro. 6. Cōſepulti ſumus cū illo p bapᵐ in mortē: ſz xp̄s ſepultus non fuit in aqua ſz in terra: ḡ baptiſmꝰ nō oꝫ fieri in aq̄: ſed in terra. ¶ Cōtra ē qd̄ dicitꝰ Jo. 3. Niſi quis renatꝰ fuerit ex aq̄ ⁊c. ¶ Rñ. p̄mo videndū eſt de materia remota. 2ᵒ de materia propinqua.

De prima dicēdū eſt q̄ aqua elementaris pura naturalis vere ⁊ p̄prie dicta ē mā remota baptiſmi: ſiue ſit terreſtris puta maris: fluminis: ſtagni: putei: ⁊ fontis: ſiue ſit celeſtis puta pluuialis: ſiue reſoluta ex nubibus: rore: grādine glatie: ⁊ pruina q̄ oēs ſunt de aque. ¶ Sed ↄ̄ hoc videꝰ eſſe q2 aq̄ q̄ cōiter venit in vſuz nr̄m: nō [illegible] ¶ Dicendū q̄ oīs aqua cōis nālis eſt idē ſpē cū elemētari. Huiuſmōi aūt ſapores puta dulcis: amarus: ⁊ ſulphureus: ⁊ huiuſmōi q̄s hñt aq̄ nr̄e nō ſunt in ipa aq̄: ſed i aliquo vapore admixto ſubiectiue: qui realr̄ differt ab ea. lz nō percipiamus: ſicut athomi qui ſunt i aere. Unde pl'us dicit de cā ſalſedis maris: q̄ eſt vapor terreꝰ admixtꝰ a ſolis radijs eleuatus: vn̄ ⁊ in p̄fundo maris nō ē ſalſedo: ſz vbi ſupficies nō multū diſtat a profūdo. Uel dōm q̄ licet elemētū nō ſit ſuſceptiuum q̄litatis ſecūde ab intra ſicut mixtū ex cōmixtione qualitatū p̄map̄: tn̄ ab extra p̄t ⁊ aer colorari ⁊ aq̄ ſaporari. Si qs aūt ↄtēdat aquā vſualē eſſe alteriꝰ ſpēi ab elemētari: tū q̄ ſapit: tū q2 nutrit: qd̄ nō ↄuēit alicui ſimplici elemēto: tn̄ certū ē q̄ aquis vſualibꝰ dedit xp̄s vim regeneratiuā q̄n i iordane nō i oceano baptizatus ē. Aqua vero artificialis nō eſt cōueniēs mā: cū nō ſit eiuſdem ſpēi cū nāli ſ. aqua roſacea: aqua vite: ceruiſia ⁊ hōīt ſudor: vrina: ſaliua: ⁊ hm̄oi de q̄bꝰ expreſſum ē ex̄ de bapᵒ. cᵒ. Non vt apponeres. Sed aq̄ de latere xp̄i fuit vera aqua. Brodium aūt ſi eſt expſſum ex carnibꝰ vl' ex piſcibꝰ non eſt vera aqua. Si aūt eſt aqua ipinguata ſic eſt vera aqua: dū tn̄ nō ſit nimis cōdēſata. Silr̄ lixiuiū: tipſana: ⁊ balnea ſulphurea pureta etiā ex ſuba piſoꝫ extracta nō videꝰ aqua: ideo nō ſunt cōueniēs mā. Ex quibus patet q̄ q̄ teneꝰ ieiunare in pane ⁊ aqua oꝫ eū ab his omnibus abſtinere

Secundo [illegible] q̄ baptizamꝰ pōt fieri p cōfeſſionē: ſicut [illegible]

ritate ſanctoꝝ. Et ex perfecta ablutio eſt p imerſionē: ideo ille vſus ē magl' ↄueniēs: ⁊ ē ſēp ſuadēdū niſi cōſuetudo vl' neceſſitas excuſet: q2 in his que nō ſunt de ſuba alterū duoꝝ excuſat: nā q̄n mos erat: crimen nō erat. vn̄ vbi ē cōſuetudo aſpergere vel ifundere nō teneꝰ hō imergere: et ſi non ſit neceſſitas: nec ex p̄te materie: q2 ſatis ē de aq̄: nec ex p̄te pueri: q2 nō timeꝰ de morte: nec ex p̄te miniſtri: q2 [illegible] gere ⁊ eleuare. Silr̄ vbi ē ↄſuetudo imergēdi nō oꝫ aſpgi nec effundi ſz imergi. Si tn̄ altera de tribꝰ necitatibꝰ pataꝰ ſufficit alr̄ baptizare. Silr̄ et ē de vna vel trina imerſione in q̄ oꝫ hō ſeruare ↄſuetudinē ſue eccl'e matricis: nō metropolitane nec romane: niſi forte ſit exceptꝰ: ⁊ ſm ordinariū i ſua ſynodo correctū: ↄ̄ qd̄ tn̄ i neceſſitate facere p̄t: imo oꝫ: q2 forma xp̄i ē tenēda vbi mora ē piculū allatura. Nec eccl'ia i necitate vl't laqum dānatiōis iniicere. Un̄ ſi p̄ſ [illegible] vbi ē ↄſuetudo ter imergēdi videt pueꝝ moriētē: nec poſſe expectare trinā imerſ [illegible] ⁊ ſolā facē cū itētōe baptizādi. Alias ſi ſcēi faciat cū ītētōe ad tertiā ⁊ puer [illegible] ris efficiꝰ. Si āt vidꝫ eū nec ſeml' ſine morte poſſe imergi: oꝫ eū aſpgere. Et ſi p hoc moreret̄ [illegible] alr̄ baptizari non poſſit nō ē irregularis. ¶ Ad argᵐ in ↄ̄riū dōꝫ ē q̄ repñtatio ſepulture xp̄i nō ē de necitate ſacri: ſz ſolū d̄ ↄgruitate: ſicut res extrinſeca. Significatio āt ſacroꝝ p ſe reſpicit cōtētū: cui i bapᵒ rñdet magis aq̄ q̄ terra: q2 eſt ablutiua ⁊ refrigeratiua: baptiſmꝰ aūt ordinaꝰ ad ablutionē pcti originalis: ⁊ refrigerationem fomitis.

¶ Quō alij ſuſcipiūt ſacrm̄ ⁊ rē. Alij ſacrm̄ ⁊ nō rē. Alij rem ⁊ non ſacramētū. Di. IIII a

Hic dicēdū ē aliquos ſuſcipe ſacrm̄ ⁊ rē ſacri: aliquos ſacrm̄ ⁊ nō rē: aliquos rē ⁊ nō ſacramētū. Sacramētū ⁊ rē ſil' ſuſcipiūt oēs paruuli: q̄ i baptiſmo ab originali mūdaꝰ peccato. Quāuis qdā diffitēāt illi q̄ putāt ſūt paruuli i baptiſmo dimitti pctā: inītētes illi verbo Au. Sacramēta i ſolis electis efficiūt qd̄ figurāt: ñ itelligētes illō ita eē accipiēdū: q2 cū i alijs efficiāt ſacramēta remiſſionē: ñ hoc eis faciūt ad ſalutē: ſz ſol' electis. Illi q̄ oibꝰ paruul' i baptiſmo remittaꝰ pctm̄ p baptiſmū aug. euidēter dicē. A paruulo iqt recēter nato vſq; ad decrepitū ſenē: ſic nllꝰ p̄hibeꝰ a baptiſmo: ita nll'ꝰ ē qui non pctō moriaꝰ i baptiſmo. Sz paruuli tm̄ originali: maiores vero et oibꝰ q̄ male viuēdo addiderūt ad illō: niſi enormitas vite ipediet. i. fictio. adulti vero q̄ cū fide baptizāt: ſacramētū ⁊ rē ſuſcipiūt.

¶ De ficte accedentibus. b

Qui vero ſine fide vl' ficte accedūt: ſacramētū: ñ rē ſuſcipiūt. Un̄ Hie. Sūt lauacra gētiliū hereticoꝝ: ſz ñ lauāt ad ſalutē. In eccl'a et q̄ ñ plēa fide accipiūt baptiſma: nō ſpūz ſz aquā ſuſcipiūt. aug. et ait. Judeis oibus cōia erāt ſacramēta: ſz ñ cōis oibꝰ erat grā: q̄ eſt virtꝰ ſacramētoꝝ. Ita ⁊ nūc cōis ē baptiſmꝰ oibꝰ baptizatis: ſz ñ virtꝰ baptiſmi. i. ipa grā. [illegible] ad ſacī ſ [illegible] ſi p̄ferat cū vetere vite nouā ñ [illegible]. Ab hac pnia cū baptizāt ſoli paruuli [illegible]

q

tinuea sunt. Ipsis aūt testimonijs aperte ostēdit adultis sine fide et penitētia vera i baptismo nō cōferri gratiā remissionis: q: nec paruulis sine fide aliena q̄ ppriā habere nequeūt: datur in baptismo remissio. Si quis ergo ficte accedit nō hñs verā cordis cōtritionē sacramentū sine re accipit. Unde qdā tñ Aug. dicere q̄ ficte accedēti q̄ hꝫ odiū fraternū i ipō momēto quo baptizatur oia condonent: et pꝰ baptismū mox redeant. Sed nō hoc asserēdo dixisse hāc opinionē et p̄missam sniaꝫ referēdo. ait n. sic. His qui ficto corde baptizant: aut peccā nullatenꝰ dimittunt: q: spiritussanctus discipline effugiet fictū: aut i ipo tpis pūcto per vim sacramēti dimissa: iteꝝ per fictionē replicant: vt et illud verū sit. Quotquot i xp̄o baptizati estis et c̄. Et illud. Spiritussanctꝰ discipline effugiet fictum: vt induat eū xp̄m sanctitas baptismi: et nō induat eū xp̄m participatione sanctificationis. Nā redire dimissa peccata: vbi fraterna charitas non ē: aperte dñs docet etiam i illo seruo a quo dñs dimissum debitū petijt: q: ille cōseruo dimittere noluit. Sic nō impedit baptismi grā quo minus oia peccā dimittant: et si fraternū odiū i eius cui dimittunt aīo perseuerat. Soluit enī hesternus dies et qcquid supest: et soluit etiā ipa hora et momentum ante baptismū et i baptismo. Deinceps aūt cōtinuo reus incipit eē nō solū cōsequētiū: sꝫ etiā preteritoꝝ dierū. horaꝝ: momētoꝝ: redeūtibus oibꝰ que dimissa sūt. Hoc aūt vt pdixi, nō sub assertiōe dixit: q̄ ostēdit ex eo q̄ ait in eodē libro sic. Si ad baptismū fictus accedit dimissa sunt ei peccā aut nō sunt dimissa: eligāt q̄ voluerint. Hec aperte cernis sic dicta i eodē libro ab Aug. nō asserendo: sꝫ querēdo et aliorum opinionē referēdo. Idē n. ait. Tūc valere incipit ad salutē baptismus cū illa fictio veraci cōfessione recesserit: q̄ corde in malicia pseuerante peccatoꝝ ablutionem non sinebat fieri. Non ergo ficte accedēti peccata dimittuntur.

Quomodo intelligatur illud: Quotquot i xp̄o baptizati estis xp̄m induistis. c

q Queritur ergo quomodo illud accipiat. Quotquot i xp̄o baptizati estis xp̄m induistis. Potest dici q̄ q̄ in xp̄o. i. in xp̄i cōformitate baptizantur. s. vt moriantur vetustati peccati sicut xp̄s vetustati pene: induunt christū quē per gratiam inhabitantē hñt. Pōt et aliter solui. Duobus n. modis xp̄m induere dicuntur: vsqꝫ ad sacramenti perceptionē: et vsqꝫ ad rei perceptionē. Vñ Aug. Induunt hoīes xp̄m aliqñ vsqꝫ ad sacramēti perceptionē: aliqñ et vsqꝫ ad vite sanctificationē: atqꝫ illud primū et bonis et malis pōt eē cōe: hoc aūt alterū proprium bonoꝝ et pioꝝ. Quotquot ergo i xp̄o nunc baptizant: xp̄m induunt: vel sm̄ sacramenti perceptionē: vel sm̄ vite sancte consecutionem.

De illis qui suscipiunt rem et nō sacrm̄. d

s Fuit et alij vt supra posuimus: qui suscipiūt rem et nō sacramētū. Qui. n. effundunt sanguinē p noīe Jesu: et si nō sacramentū: rem tñ accipiūt. Unde Aug. Quicūqꝫ nō pcepto regenerationis lauacro pro cōfessione christi moriuntur: tantū eis valet ad dimittēda peccā q̄ntū si ablueretur sacro fōte baptismatis. Audistis q̄ passio pro christi nomine suscepta supplet vicem baptismi. Nec tñ passio vicem baptismi iplet: sed etiā fides et contritio vbi necessitas excludit sacramētū: sicut aperte docet Aug. dicens baptismi vicē aliqñ iplere passionem. De latrone illo cui nō baptizato dictum est: hodie mecū eris in paradiso. Beatus Cyprianus in li. iiij. de baptismo nō leue documētum assumit. Quod etiā atqꝫ etiā ego cōsiderās inuenio nō tm̄ passionē pro nomine Christi id quod baptismo deerat posse supplere: sꝫ etiam fidem conuersionēqꝫ cordis: si forte ad celebrandum mysterium baptismi in angustijs temporum succurri nō pōt. Neqꝫ. n. ille latro pro noīe xp̄i crucifixus est: sed pro meritis facinorum suoꝝ: nec q: credidit passus est: sed dum patitur credidit. Quātum ergo valeat sine visibili baptismi sacramento: quod apostolus ait. Corde creditur ad iustitiā: ore aūt cōfessio fit ad salutē: in illo latrone declaratū est: sed tūc impletur inuisibiliter: cum ministerium baptismi non contemptus religionis: sed articulus necessitatis excludit. Et baptismus quidem potest esse vbi conuersio cordis defuerit: conuersio aūt cordis pōt quidē inesse non percepto baptismo: sed contēpto pro baptismo non potest: nec vllo mō dicēda est conuersio cordis ad deū cum dei sacramentum contēnitur. Ecce hic habes non solum passionem: sꝫ etiam fidem et contritionem conferre remissionem vbi non contemnitur sacramētū: vt in latrone illo ostenditur qui non per passionē sꝫ per fidem saluatus est sine baptismo. Sed dicūt quidam hoc argumētum retractasse Aug. Retractauit quidem exemplum: sed sniam non. Ait. n. in quarto li. de baptismo. Cum dicerem vicē baptismi posse habere passionem: non satis idoneum posui illius latronis exemplum: q: vtrū nō fuerit baptizatus incertū est. Ecce hīc q̄ sine baptismo aliquē iustificari et saluari. Vñ i Ambro. de Valētiniano. Uerū mihi dicite: vt quid aliud in nobis est: nisi voluntas: nisi petitio: qui regeneratur: etiam antea quam gratiam: nam ille quam poposcit non amisit.

¶ Que videntur obuiare predictis. e

His aūt videntꝰ obuiare quod dñs dicit.
b Nisi quis renatꝰ fuerit ex aq̄ ⁊ spūsan-
cto nō pōt intrare in regnū celoꝝ: quod si generaliter verum est: non videtur eē vera superius posita. Sꝫ illud intelligēdū de illis q possunt ⁊ p̄tēnūt baptizari. vel ita intelligēdū ē nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spū sancto. i. ex ea regeneratiōe que fit p aquā ⁊ spūmsctū nō saluabitꝰ. Illa aūt regeneratio fit nō tm̄ per baptismū: sꝫ etiā per penitētiā ⁊ sanguinē. Vn̄ auctoritas dicit nō apostolus pluraliter dixisse fundamētū baptismatū: qꝛ ē baptismꝰ i aqua: in sanguine: in penitētia. Hec aūt nō ideo dicit q sacramētū baptismi fiat nisi i aqua: sꝫ qꝛ ipiꝰ virtus ⁊ sanctificatio nō datꝰ nō tātūmodo p aquā sꝫ p sanguinē ⁊ penitētiam. rō. n. id suadet. Si enī nō valētibus credere paruulis sufficit baptismꝰ: multo magis sufficit fides adultis volētibꝰ ⁊ nō valētibꝰ baptizari. Vn̄ Aug. Queris quid sit maius: fides an aqua? non dubito quin respondeā fides. Si ergo qđ minus ē sanctificare pōt: nōne qđ maius est. i. fides de qua xp̄s ait. Qui crediderit i me et si mortuꝰ fuerit viuet. Sꝫ dicūt aliq nullū adultū i xp̄m credere vel charitatē habere sine baptismo nisi sanguinem fundat p xp̄o: sꝫ obuiāt istis dicētes testimonia. Aug. ait. Ex illo tpe quo saluator dixit: nisi quis renatus fuerit ⁊ c̄. absqꝫ sacro baptismi preter eos qui in ecclīa sanguinē fundūt aliqs vitā eternā accipere nō pōt. Itē nullū cathecuminū q̄uis i bonis operibus defunctū vitam eternam habere credimus: excepto martyrio: vbi tota sacramenta baptismi cōplentur. Item baptizans ipm̄ nūquā saluus eē credimꝰ. Sed qđ in his minus dixit i alijs capitulis supraposuis suppleant. Et ideo hec sic itelligēda sunt: vt illi soli habētes tempus baptizādi excipiātur: si. n. aliqs habēs fidē ⁊ charitatē voluerit baptizari ⁊ nō valet necessitate preuētus: supplet oipotētis dignitas qđ sacro defuerat. Qui. n. soluere pōt: nisi soluat tenetur: sed cum iam non potest: ⁊ tamē vult: nō iputat ei deus q suā potentiā sacramētis nō alligauit. Qđ vero inuisibilis sanctificatio sine visibili sacro quibusdā insit: apte Aug tradit super leuiticū dicēs. Inuisibilem sanctificationē quibusdā affuisse ⁊ pfuisse sine visibilibus sacramētis. Visibilem vero sanctificationē que fit sacramēto visibili: sine inuisibili posse adesse: nō posse prodesse. Nec tamē visibile sacramētum ideo cōtemnēdū est: qꝛ contemptor eiꝰ inuisibiliter sanctificari non potest. Hinc cornelius: ⁊ qui cum eo erāt iam spiritu sanctificati baptizati sunt. Nec superflua iudicanda est sanctificatio visibilis: qꝛ inuisibilis precessit. Sine visibili ergo inuisibilis sāctificatio eē potest ⁊ prodesse. Visibilis aūt que fit sacramento tenꝰ sine inuisibili pdesse nō potest: cū illa sit eis illius veritas. Symoni mago visibilis baptismꝰ nō profuit: qꝛ inuisibiliter nō affuit. Sꝫ qbꝰ inuisibilis affuit: pfuit. Nec tantū valet fides aliena paruulo: q̄tū propria adulto. Paruulis. n. nō sufficit fides eccle sine sacramēto: q si absqꝫ baptismo fuerint defuncti etiā cū deferūtꝰ ad baptismū dānabūtꝰ: sicut multis sanctoꝝ auctoritatibꝰ cōprobatꝰ. Ad hoc vnū sufficiat. Aug. ait. Firmissime tene paruulos: q vel i vteris matrū viuere incipiūt: ⁊ ibi moriūtur: vel de matribꝰ nati: sine sacramēto baptismi d hoc seclo trāseunt: eterno supplicio puniēdos: qꝛ ⁊ si ppriē actiōis petā nō habuerūt: originale tm̄ petm̄ traxerūt carnali cōceptione. Et sicut paruuli q sine baptismo moriūtur ifideliū ascribunt numero: ita qui baptizātur fideles dicuntur. Qui a fideliū ꝯsortio nō separātur: cū orat ecclia p fidelibꝰ defunctis. Fideles ergo sunt nō pp̄ter virtutē: sꝫ fidei sacramētū. Vn̄ Aug. Paruulū ⁊ si nōdū illa fides que etiā in credentiū voluntate ꝯsistit: iā tm̄ fidei ipiꝰ sacramentum. i. baptismus: fidelē facit: sicut credere respondetꝰ: ita etiā fidelis vocatꝰ: nō rem ipsā mente annuendo: sꝫ ipsius rei pcipiēdo sacramētū.

¶ Quid psit baptismꝰ his: q cū fide accedūt. f

Solet etiam queri de illis: qui iā sanctifi
g cati spiritu cū fide ⁊ charitate ad baptis
mū accedūt: qd eis conferat baptismꝰ. Nihil. n. vr̄ prestare: cū per fidē ⁊ cōtritionē iā remissis peccatis iustificati sūt. Ad qđ sane dici pōt eos quidem per fidē ⁊ contritionē iustificatos. i. a macula peti purgatos ⁊ a debito eterne pene absolutos: tamē adhuc teneri satisfactione tēporali qua penitētes ligant in ecclesia: Cū autē baptismū percipiunt: ⁊ a peccatis si q interim post ꝯuersionē ꝯtraxerūt mundantur: ⁊ ab exteriori satisfactione absoluuntꝰ: ⁊ adiuuatur gratia omnisqꝫ virtus in eo augetur: vt vere nouus hō tūc dici possit. Fomes quoqꝫ peccati in eo amplius debilitatur. Ideo Hierony. dicit q fides que fideles facit in aquis baptismi datur vel nutritur: qꝛ non habenti aliquando ibi datur: ⁊ iam habēti vt plenius hēat datꝰ. Sic ⁊ de alijs intelligendū est. Qui ergo mūdus accedit ibi fit mūdior: ⁊ omni habēti ibi amplius datur. Qđ vero omnis exterior: satis-

fieri dicit... [illegible] Ambro. ostendit super illum locum. Sine penitentia sunt dona dei et vocatio dicens. Gratia dei in baptismo nō reqrit gemitum et planctum: vel aliquod opus: et omnia gratis condonat. Quod quidem ḋ exteriori gemitu vel planctu accipiendum est. Nā sine interiore nemo adult⁹ renouat: ꝭ exteriores satisfactiōes et afflictiōes. s. sordes penitētiū ibi dimittuntur. Adultū ergo cōfert baptismus etiā iam per fidem iustificato: quia accedēs ad baptismum quasi ramus a columba portatur ī arcam. Ante intus erat iudicio dei: sed nunc etiaꝫ iudicio ecclesie intus est. Cuꝫ vero ī baptismo peccatum deleatur et satisfactio exterior nō imputetur: queritur cur penalitas: cui pro peccato adiecti sumus non tollatur. Hoc ideo tradūt fieri sancti: qꝛ si a pena homines per baptismuꝫ liberentur ipsam p̄cium putarent baptismi preciuꝫ: non eternum regnum. Ideo soluto reatu peccati: temporalis pena tñ̄ manet: vt illa vita studio suis queratur que erit a penis oībus aliena. Id͂ etiam manet vt sit fideli et certandi materia: et vīcēdi occasio: q nō vinceret si nō pugnaret: nec pugnaret si in baptismo fieret īmortalis.

¶ Cui⁹ rei baptism⁹ q daꝉ iā iusto sit sacrm. g

Si queritur cuius rei baptismus ille sit sacramētum qui datur iam iusto. Dicim⁹ sacramentum esse: et rei que precessit. i. remissionis ante per fidem date: et remissionis temporalis pene siue peccati si habetur qḋ interim cōmittit: et nouitatis: ac oīs gratie ibi prestite. Omnis enim rei signum ē cuius cā est. Nec mireris rem aliquando p̄cedere sacramentum: cum aliquando etiam longe post sequatur: vt in illis qui ficte accedunt: quibus cū post penituerint incipit baptismus prodesse: in quibus fuit baptismus sacramentum huius sanctificationis quam penitēdo habent. Sed si nūꝙ̄ penitērent nec a figmēto recederent: cui⁹ rei sacramētū eēt baptism⁹ ab illis susceptus? Posset dici rei q̄ibi fieret: si eoꝝ enormitas ñ īpediret.

¶ Si paruulis datur in baptismo gratia: qua possunt in maiori etate proficere. h

Solet etiam queri si paruulis in baptismo datur gratia qua cum tempus habuerint vtendi libero arbitrio: possint velle et currere. De adultis enim q digne recipiunt sacramentum non ambigitur qui gratiam operantem et cooperantem perceperint: que in vacuum eis cedit si per liberuꝫ arbitriū post mortale delinquerunt: qui merito peccati gratiā appositam perdunt. Unde dicuntur contumeliam spiritui sancto facere et ipsum a se fugare. De paruulis vero qui nondum ratione vtuntur questio est: an in baptismo receperint gratiaꝫ: qua ad maiorem venientes etatem possint velle et operari bonum. Uidetur qꝫ nō receperint: quia gratia illa charitas est: et fides que voluntatem preparat et adiuuat. Sed qs dixerit eos accepisse fidem et charitatem? Si vero gratiā non receperint qua bene operari possint cum fuerint adulti: non ergo sufficit eis in hoc statu: gratia in baptismo data: nec per illam possunt modo boni esse nisi alia addatur: que si non additur: non est ex eorum culpa: qꝛ iustificati sunt a peccato. Quidam putant gratiam operantē et cooperantem cunctis paruulis in baptismo dari in munere non in vsu: vt cum ad maiorem venerint etatem ex munere sortiantur vsum: nisi per liberum arbitrium vsum muneris extinguant peccando: et ita ex culpa eorum est non ex defectu gratie qꝫ mali fiunt: qui ex dei munere valentes habere vsum bonum: per liberum arbitrium renuerunt: et vsum prauum elegerunt.

Circa quartā distinctionē querunt̄ q̄tuor. Primo de effectu bapti[illegible] tismo. 2° an imprimat̄ character in eo. 3° de vnitate baptismi. 4° de carentib⁹ vsu rōnis an sint baptizādi. 5° [illegible]

Primo igitur querit̄ ḋ effectu baptismi [illegible] omnē culpam et omnē penā. Et arguitur p̄mo qꝫ non omnem culpā [illegible] regeneratio spūalis opponit̄ carnali: sed per generationē carnaleꝫ solū ꝯ̄bitur originale ergo p baptismū qui est regeneratio spūalis nō tollitur nisi peccatū originale. ¶ Itē qꝫ nō tollat omnē penam arguitur sic. ¶ Si baptismus deleret omnē penā maxie deleret illā que ꝯ̄bitur p originale ꝯ qḋ pcipue ordiat̄: ꝭ illā nō deler qḋ probat̄: qꝛ fames: sitis: repugnātia viriū inferioꝝ: ad supiores: et huiusmodi sunt pena peccati originał sed ista nō āmouentur p bap^m: ergo ꝛc. ¶ In ꝯtrariū sunt dicta sanctoꝝ. ¶ Respondeo hic primo dicendum est de effectu baptismi in adultis: secundo in paruulis.

Circa primū est p̄io sciēdū qꝫ in adultis est remissio omnis culpe: nisi sit obex ex pte eoꝝ. Si autem nō sit penitēs de venialib⁹ vel si peniteat de vno et nō de alio solū remittuntur illa de quibus penitet qꝛ actual culpa nūꝙ̄ remittitur sine pnīa. Uerꝫ est qꝫ est triplex pnīa. Prima que est sacrm: et cōsistit in actu exteriori ꝯfitentis: et [illegible] necessaria [illegible] adultis: imo nec exhibēda: eo qꝫ baptism⁹ ē ianua sacroꝝ: propter qḋ nō baptizat[illegible] nō ē adhibēda aliq̄ sac[illegible] Secūda ē ꝯtritio sufficiēs iformata gratia: s̄m quā dicim⁹ cōtritū eē penitētē [illegible] non reqritur ante bap[illegible] adultus [illegible] ante bap[illegible] 3ª est quedā displicētia peccati cōmissi: lꝫ iformis et iperfecta: q̄ [illegible] sufficiēs ad suscipiēdū baptismū: eo qꝫ tollit fictionē. Et ḋ tali penitētia est intelligēdū qḋ dr̄ actuū. 2°. Pniam agite: et baptizetur [illegible] remissionem

peccatoꝝ [illegible] auctoritates sanctoꝝ ꝙ ꝑ baptismus
[illegible] per [illegible] pena
[illegible] deletur. Ideo nec
[illegible] Ambr. [illegible] oia
in baptismo condonat gratis. ¶ Tertio sciēduꝫ ꝙ ꝑ bap
tismū nō deleaꝛ̄ pena spūalis nature: qꝛ pr̄ baptizat⁹ nihil
omin⁹ generat filiū cū origiali. nec corꝑali: qꝛ defect⁹ pena
les remanēt. ¶ Quarto sciēdū ꝙ nō tollit penā: q̄ debeꝛ̄
pctō i foro humano: puta layco furtū cōmittēti non tollit
suspēdiū: nec penā ecclesiasticā: vt irregulãritatē q̄ ɔ̄hiꝛ̄ ex bi
gamia: ſꝫ illā q̄ ɔ̄hiꝛ̄ ex hōicidio licito vł illicito tollit ſꝫ ve
riorē opinionē. di. 50. Si quis viduā i glo. que hoc dicit ſꝫ
aliquos. ¶ Quinto sciēdū ē ꝙ i adultis nō est eq̄lis effe
ctus baptismi quo ad effectū priuatiuū respectu culparuꝫ
venialiū ⁊ penaꝝ ⁊ quo ad positiuū: ſꝫ solū q̄ ad amotionē
originalis ⁊ mortalium que est connexa.

Secūdo videndū est de effectu baptismi quo ad par
uulos. Ubi sciēdū ꝙ in eis solū deletur cul
pa originalis nō actualis: qꝛ illā nō hn̄t. Secūdo deleꝛ̄ pe
na persone nō nature: ꝑ ꝑ id qđ dcm̄ est. 3° ꝙ eq̄liter q̄m̄
est de se: qꝛ ex pte eoꝝ nō ē dr̄ia: ⁊ quo ad effectuꝫ ꝑuatiuū
nō pōt esse diuersitas: ſꝫ q̄tū ad effectus positiuos: q̄tum
ad illos quos deus scit ante vsuꝫ rōnis morituros oꝫ ꝙ sit
diuersitas: qꝛ si sunt tot angeli bt̄i quot hōies excepto xp̄o
⁊ matre eius qui sunt sup oēs angelos baptiçati mortui si
equalē gratiā hn̄t ⁊ ꝑ ɔ̄ñs gloriā plures vni angelo equan
tur: ⁊ sic vel latera ciuitatis nō sunt equalia aliquib⁹ ange
lis nō habētib⁹ hoīes equales in glīa: vel sunt plures ho
mines beati q̄ȝ angeli: qđ est cōtra dictū Greg. ¶ Ad argu
mentū primū cū dr̄ ꝙ regeneratio spūalis oppōiꝛ̄ carnali.
Dicēdū ꝙ falsum ē: imo proportionaꝛ̄: qꝛ sicut ꝑ genera
tionē carnalē acquiritur eē carnale: ita ꝑ regenerationeꝫ
spūalē acquiritur esse spūale. Uerꝫ est ꝙ generationē car
nalē concomitaꝛ̄ qdā defectus s. pctm̄ originale: qui oppo
nitur termino regenerationis spūals. s. grē: ⁊ hic tollitur ꝑ
baptismū. ⁊ pari rōne pctm̄ mortale: qđ silr̄ opponitur gra
tie baptismali. ¶ Ad scdm̄ dōm. ꝙ ꝑ baptismū tolliꝛ̄ oīs
pena peccati originalis que ē pena eius ꝑ se: sicut est priua
tio grē i p̄senti ⁊ carentia glorie i futuro. Penā aūt que
debeꝛ̄ pctō originali ꝑ accn̄s non tollit: vt est fames: sitis:
corruptibilitas corꝑis ⁊ hꝰ: qꝛ ista sunt a natura ꝑ se: ſꝫ sint
a pctō originali sicut a cā remouente ꝓhibēs: qꝛ pctm̄ ori
ginale tollit iusticiā originalē: que īpediebat defect⁹ istos
inesse nature. Nec fuit ɔ̄ueniēs: vt isti defectus in p̄senti
vita auferenꝛ̄. ꝓmo ne mēbrū caput excederet. Christ⁹ .n.
caput nr̄m plenus fuit gratia a ꝓncipio sue ɔ̄ceptionis: ha
buit tn̄ corpus passibile in quo salutē nr̄am exercuit. Silr̄
xp̄ianus grām ɔ̄sequitur q̄tū ad aiaꝫ: corp⁹ tn̄ manet pas
sibile: in quo ꝓ xp̄o pati possit. Scđo vt hō pugnādo ɔ̄ cō
cupiscētiā: ⁊ alias passiones vicēdo mereaꝛ̄ coronā. 3° ne
[illegible] corꝑis hoīes magis curre
rent [illegible] ꝓpter fructū
vite spiritualis.

Q̄ō. II.

SEcundo queriꝛ̄ de charactere: vtꝝ
character i baptismo imꝓ
matur. Et videꝛ̄ ꝙ nō: qꝛ in circūcisione ⁊
sacris ve. le. nō imprimebatur i qb⁹ tamen
erat distinctio sicut hic. ¶ Contra sunt au
ctoritates sanctoꝝ. ¶ R°. hic sūt tria vidē
da. Primū est de eēntia characteris. 2° ð
subo. 3° in quibus sacramentis imprimitur.

Circa [illegible] conclusiones. Prima ꝙ non
[illegible] realis.
3ᵃ qꝛ est potentia ⁊ res absoluta. ¶ Quantū ad primū ē
[illegible]
[illegible]nctio a charactere eterno impressa aīe rōnali: ſm̄ ima
ginē [illegible] creantis

⁊ recreanti: ⁊ distinguēs a nō cōfirmatis ſm̄ statū fidei.
Et ideo nō est relatio rōnis tm̄. sicut ex hoc ꝙ aliquis fit
[illegible] ad [illegible]
prebende: qꝛ ꝑ hoc nihil reale potest qđ prius nō posset: ſꝫ
per sacrm̄ quandoqꝫ recipiens pōt aliqđ reale qđ p̄us non
poterat: vnde cū ens rōnis nō sit cā entis realis. ideo ⁊c.
¶ Sed contra hoc arguunt quidā sic. ¶ Sic nūmus sorti
tur rōnē preciꝫ ⁊ merellus rōnē signi ex hūana īstitutione
sic res naturales sortiūtur rōnē sacri: ⁊ hō rōnē mīstri ex
diuina ordinatione. sed nūmus efficitur preciū ⁊ merell⁹
signū ꝑ solā relationē rōnis hūane [illegible] ē res sacra
les sortiunꝛ̄ rōnē sacri: ⁊ hō rōnē mīstri ꝑ solā relationē rō
nis diuie sic īstituētl. Cum aūt character sit id quo hō effi
citur minister sacroꝝ vel susceptiu⁹ eoꝝ: pꝫ ꝙ character nō
est nisi relatio rōnis ex ordinatione vel pactione diuina.
¶ Sed hec rō nō valet: qꝛ institutio humana: nō est causa
rerū naturaliū. Unde nihil pōt addere vel detrahere na
ture reꝝ. Propter qđ reb⁹ naturalib⁹ nihil acquiriꝛ̄ ex pa
ctiōe humana ꝙ sit forma realis: ſꝫ solū ordo: ⁊ relatio rō
nis. Unde oīa iura incorꝑalia de quib⁹ iura loquunꝛ̄ non
sunt nisi entia rōnis. Unde ꝙ ego emendo rē fiaꝫ: dn̄s do
miniū. seruitus: obligatio: accusatio: hereditas: ⁊ oīa hꝰ sūt
entia rōnis. Sꝫ dei ordinatio ⁊ īstitutio ē cā reꝝ: vn̄ sic in
stitutio nature ponit i reb⁹ entitatē nature: sic īstitutio grē
ponit entitatē ad grām. ¶ Nō ē ēt relatio realꝛ̄: qꝛ illa nō ē
ꝓncipiū agēdi: sicut character ɔ̄firmatiōis ⁊ ordis: nec pa
tiendi sicut character baptismalis. ¶ Nec valet si dicaꝛ̄
ꝙ i politicis dn̄s pōt obligare ⁊ alienare rē: nō dn̄s aūt: nō
pōt: ⁊ tn̄ dn̄s n̄ dr̄ a n̄ dn̄o nisi r̄lone rōnis: qꝛ ibi nō ē effect⁹
realꝛ̄: cū i re ꝑ trāslationē ɔ̄uētionalē nlla mutatio fiat realꝛ̄
⁊ ꝑ ɔ̄ñs nō regriꝛ̄ cā realꝛ̄: ſꝫ ɔ̄secratio boiuꝫ q̄ ē sacrm̄ ⁊ oīs
[illegible]ministratio hēt effectū realē: q̄ illi⁹ oꝫ eē cām
[illegible] ¶ [illegible]. sicut papa p̄t cōmittere cui vlt
[illegible] nō ē sacrm̄: qꝛ ꝑ illā sola relatio
rōnis [illegible] ē sacrm̄ si ꝑ illā silr̄ non nisi rela
tio rōnis acqreret. nūc aūt nō pōt oēꝫ: ſꝫ aliq̄ȝ sic ⁊ aliquā
nō. Et q̄uis ista rō ɔ̄cludat eq̄liter ð oī sacro: tn̄ ē spālis rō
ꝙ papa plus possit īmutare circa vnū sacrm̄ q̄ȝ circa aliđ.
Et qr̄ ⁊ quō possit mutare mīstꝝ ɔ̄firmatiōis vel ordinis
dicetur i loco suo. Qr̄ aūt pōt mutare mām mr̄imōij: ſꝫ sit
īpertinēs p̄ter id qđ de hoc alibi diceꝛ̄: ad p̄ñs p̄t dici ꝙ sic
deus res administrat: vt eas proprios motus agere sinat
ſm̄ Aug. vn̄ sicut corpus suū facit realꝛ̄ i sacr̄alib⁹ spēbus:
q̄s tn̄ vlt ita subeē agētib⁹ nālib⁹ sicut p̄us suberāt ⁊ ſꝫ va
riationē illaꝝ diuersimode ibi est: puta si spēs corrūpātur
desinit ibi eē. si augēꝛ̄ icipit i maiori loco eē. si ɔ̄dēsanꝛ̄ in
minori: sic vt⁹ quā pōit i vbis ē subitiē in aere: sicut ⁊ vba q̄
sunt qdā son⁹. Et q̄diu vba durāt: tādiu durat ibi vt⁹: hoc
est q̄diu durat ꝓlatio vltie syllabe i q̄ significatio ɔ̄pleꝛ̄:
postea aūt desinit ibi eē vt⁹: sicut colūba redit i ꝑacētem
māꝫ pacto offō. Uel si vba cessant an̄ q̄ȝ mot⁹ aer ad rē i q̄
oꝫ eē effect⁹ ꝑueniat spēs soni eodē īstāti deferꝛ̄ ad illā rē
cū q̄ subitie ē vt⁹ i aere. Alias eēt sine subo: cū son⁹ sit acci
dēs cui⁹ subm̄ ē solus aer. Sic ⁊ de⁹ expssionē ɔ̄sensuū ac
cipit ꝑ istrumētis [illegible] sicut
nā hūane pol. [illegible]. Propter qđ ſꝫ ꝙ papa [illegible]
vetat [illegible] corruptus vel nō corru
ptis ē vel nō ē corp⁹ xp̄i. ¶ Tertio dōꝫ ē ꝙ ē potētia ⁊ res
absoluta [illegible] realē actie vł
passiue [illegible] ad bene vł male ē res [illegible] absoluta ⁊ potē
tia ꝓpe dcā. qꝛ potētia actia ē p̄n̄ᵐ trāsmutādi aliđ [illegible]
[illegible]
nō ē ens rōis nec r̄lo: ſꝫ absolutum: ſꝫ character ē hꝰ q̄ ⁊c.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] nõ res absoluta. ¶ Dõz q̃ [illegible] ꝫ put ē qd diuinũ [illegible] ũ. qd tñ cõcomitat̃ rio. Sꝫ forte ē ĩ vtute organica. vñ ĩ morte tollitur. alr̃ [illegible] neret ĩdelebiliter vt character. Sꝫ de hoc pleni᷒ di[illegible] ĩfra d. 26. ¶ Scda ĩstãtia ē q̃ [illegible] posse sacrꝫ dare vel suscipe nõ arguit diuersitatẽ realẽ ĩ pn᷒: qꝛ ꝑ cognatio nẽ spũalẽ ꝛ publice honestatis iustitiã q̃ sunt de iure positi uo hũano dirimit̃ mr̃io᷑: ita q̃ nõ põt hõ suscipe sacrꝫ ma trimõij q̃ hꝫ illð ĩpedimẽtũ. Qui võ nõ hꝫ põt illð suscipe: ꝛ q̃si dare: qꝛ eẽntiã mr̃imõij sibi mutuo cãnt ꝯhẽtes: non cã a sacerdote suscipiũt. ¶ Sꝫ forte hoc ẽ: qꝛ ill᷒ ē omniuꝫ reale qð ibi ẽ suppõit ꝑuationẽ illi᷒ ĩpedimenti ĩcꝫ᷑ mr̃io᷑ ẽ qdã ꝯct᷒ q̃ sbest ordĩatiõi ꝑncipuꝫ ꝛ ꝑlatoꝝ: ñ q̃ ens rea le fundet̃ fũdamẽto rõis. ſꝫ ĩ ipa potẽtia vel eẽntia nãli [illegible] in via gnãtiõis ex diuina ordĩatiõe aliõ ꝑsupponat: qð nõ ē nisi ens rõis vel ei᷒ ꝑuatio. ¶ Tertia ĩstantia ē. qꝛ si dicat̃ q̃ sic sacerdos pt ligare ꝛ absoluere ꝛ ꝯficere ꝛ eps ordina re qð nõ põt nõ eps ꝛ nõ sacerdos: ita iudex pt ligare ꝛ ab soluere in foro exteriori. qð nõ põt nõ iudex: qꝛ a nõ suo iu dice lata sñia nõ tenet: nec tñ ptãs iudiciaria pp hoc ponit aliqd reale ĩ iudice: nec habere claues iurisditionis nisi pu rũ respectu rõnis: q̃ a sili nec hẽre claues ordĩs: ꝛ hõ: ponit aliqd ĩ hoĩe. ¶ Sꝫ hoc nõ valet: qꝛ ille claues nõ hñt rea lẽ effectũ interi᷒ sicut iste hñt. Et põt papa illas claues ꝑ li bito auferre nõ istas: qꝛ põt facere de iudice nõ iudicẽ: nõ aũt de sacerdote nõ sacerdotẽ. Et pp hoc aliqð vr̃ diuĩũ in delebile in isto qð nõ ĩ illo. Probatio minoris: qꝛ sacerdos põt ꝯficere ꝛ absoluere qð prius non poterat: ꝛ eps ordina re qð prius nõ poterat: q̃ sequitur ꝯ͂: qꝛ. s. nihil põt qð prius non [illegible] mẽtũ põt qð prius nõ poterat: qꝛ realr̃ mouet̃: cũ prius ñ mo ueret̃. Et calor aĩe pticipat eẽ aĩe: qð prius nõ hẽbat vt agat qð prius nõ poterat. Uñ nõ dicim᷒ q̃ sacerdos nõ possit ce lebrare ĩ calice nõ ꝯsecrato ꝛ altari ꝛ vestib᷒ nõ ꝯsecratis: ſꝫ solũ q̃ nõ debꝫ: qꝛ. s. põt. Sꝫ de eo q̃ characterẽ sacerdo talẽ nõ hꝫ: nõ solũ dicim᷒ q̃ nõ dẽt ſꝫ q̃ nõ põt ꝯsecrare: q̃ tñ postq̃ hẽt põt qð prius nõ poterat. Silr̃ eps post ꝯsecra tionẽ põt ordines ꝯferre: qð prius nõ poterat. Si aũt sola re latio rõis fieret sicut ꝑ ꝯsecrationẽ reꝝ ĩaiataꝝ: tũc idẽ eẽt sic de illis. ¶ P. si directe ꝛ ꝑ se nõ pt ĩ effectũ realẽ ĩ quẽ prius nõ poterat: sic dicũt qdã tũc mẽtit̃ sacerdos dicens: ego absoluo te vel ego baptizo te: sed dꝫ dicere: ego aspgo corpalr̃: ꝛ xps baptizat te spũalr̃. Si q̃ vẽ absoluit ꝛ vẽ ordi nat ꝛ vẽ iũgit ꝛ nõ alr̃: q̃ vẽ hꝫ ꝑ [illegible] act᷒: et est ꝛ potẽtia: q̃ idẽ qð prius. ¶ P [illegible] luta potẽs baptizare: ꝛ nõ potẽs baptizare ꝑ se. s. hõ ꝛ non hõ: ita differũt re absoluta potẽs absoluere: ꝛ nõ potẽs ab soluere: potẽs ordinare ꝛ nõ potẽs. i. sacerdos ꝛ non sacer dos: eps ꝛ nõ eps. ¶ P. si nõ ē plus aliqd ĩ marito q̃ ĩ spõ so: q̃re nõ põt papa dispẽsare ĩ mr̃io᷒ sicut ĩ sponsalib᷒. Et sicut pp põt facere q̃ calix nõ sit sacer post ꝯsecrationẽ: qꝛ oẽ qð ē ꝑ solã ordiñatiõe eccle: põt ãmouere: q̃r nõ põt silr̃ facere q̃ sacerdos sit ñ sacerdos: ¶ P. q̃re sacrm̃ eucbari stie hꝫ realẽ effectũ qꝛ realr̃ desinit ibi eẽ pãis ꝛ vini suba ꝛ realr̃ trãshant pter effectũ grẽ q̃ ē ĩ vsu nõ ĩ eẽntia sacri: si alia sacra nõ hñt aliquẽ effectũ realẽ pter grãꝫ. Nec va let q̃ illi idẽ dicũt q̃ nec ĩ sacro nec ĩ mĩstro ē vr᷒ subiue: ꝛ sic nõ est pn᷑ effect᷒ real: qꝛ ex q̃ actio ꝛ effect᷒ vtriq̃ attri buunt̃ effectiue: qꝛ sacrꝫ dr̃ purgare illuminare ꝛ ꝑfice: qꝛ sacrm̃ dr̃ a sacrãdo actiẽ ꝛ mĩster dr̃ soluere ꝛ ligare ꝛ silr̃ dare claues regni celoꝝ: ita q̃ nec solui nec ligari possit q̃s nisi ꝑut ipe soluerit ꝛ ligauerit: pꝫ q̃ ꝛ ĩ sacro ꝛ ĩ mĩstro est [illegible]

pter qð ĩ ipo nõ reqrit̃ aliqd sup nãꝫ. Et hoc ē ĩ bap᷒ ex pte mĩstrãtis ꝛ ẽt ĩ sacro mr̃imonij ex pte vtriusq̃: qꝛ vterq̃ ē [illegible] recipiẽs. Nec [illegible] ð baptizatos sit vex mr̃io᷑ [illegible] ret ꝛ ꝑbabilr̃ q̃ añ bap᷑ ē vex mr̃io᷑: ſꝫ illð nõ ē sacrm̃: q̃ baptism᷒ ē ianua oĩuꝫ sacroꝝ no. le. Uñ añ bap᷑ nõ ē mr̃i moniũ sacrm̃ no. le. ſꝫ solũ ē tale sacrm̃ q̃le erat tpe nãe vl legis scripte. In oib᷒ ãt alijs sacris ex pte suscipiẽtis ptãs passiua supnãlis reqrit̃: q̃ character baptismalis dr̃. Alias si sola relatio rõnis ꝑ ea daret̃ non video q̃r añ bap᷒ talia nõ possint recipi. In alijs ẽt q̃nq̃ sacris ex pte ꝯferẽtis vl faciẽtis illð ad qð seq̃t̃ eẽntia sacri reqrit̃ ĩ ministro pote stas alia ab illa q̃ ē ĩ vbis ꝛ mã. Et ĩ ipo ē ꝑncipalior vr̃ q̃ in ipa eẽntia sacri. Alias sicut nõ sacerdos ꝛ nõ baptizatus põt baptizare ꝛ mr̃io᷑ ꝯhere: sic nõ eps põt ordinare ꝛ ꝯfir mare: ꝛ nõ sacerdos ꝯficere: iungere: ꝛ absoluere. dũ tñ di ceret vba ꝛ hẽret mãm si ĩ mĩstro nõ plus aliqd reqreret̃ hic q̃ q̃᷑ ibi: qð nullꝰ catholic᷒ diceret: imo error eẽt q̃ ñ sacerdos possit ꝯficere sic sacerdos. Item ĩ charactere bap tismali ē potẽtia trãsmutãdi ab alio. i. recipiẽdi sacra q̃bus realr̃ transmutat̃ ꝑ dispositionẽ realẽ. qꝛ ſm cursũ nãe de us non dat grãm nisi sub̃o ꝑparato ꝛ disposito nec tali ne gat. Uñ cũ ſm cõem cursũ de᷒ det graꝫ puulo post bap᷑ nõ añ: ꝛ ĩ puulo nõ est alia ꝑparatio q̃ ꝑ us ptinẽs ad᷒ actũ z᷑. igitur ē ibi alia ꝑparatio q̃ prius ptinẽs ad actũ pn᷑. Sed vex ē q̃ ista rõ ꝯcluderet q̃ ẽt ĩ circũcisiõe fuisset chara cter vel ornat᷒: de quo dcm̃ ē. d. 3. ¶ Itẽ ĩ adulto sempꝰ est aliq̃ dispositio ꝑ se reqsita ad hoc q̃ grãm recipiat: ſꝫ in su [illegible] actu bap᷑ nõ requirit̃ ꝑ se deuotio: ſꝫ solũ ꝑ accñs. q̃ alia est ibi dispositio: ſꝫ hõ nõ ē id qð exterius ge[illegible]ali [illegible] cramẽta q̃ ĩpmũt characterẽ hõ recedẽte fictiõe ꝯsequit̃ grãm quã a pn᷒ ꝯsecut᷒ fuisset. igit̃ vr̃ q̃ q̃dã dispositio ad grãm ĩpressa fuit ꝑ modũ habit᷒ ĩmanẽtis nõ transeuntis. ¶ Nec valet si dicat̃ q̃ ꝑ characterẽ nõ põt hõ ĩ aliquẽ ef fectũ quẽ prius nõ posset nisi sicut ꝑ cãm sine q̃ non: qꝛ cã q̃ pure ē sine q̃ nõ nũq̃ attribuit̃ effect᷒: Uerbi grã: nũq̃ dr̃ q̃ Merellus det prãdiũ. ſꝫ ille a quo ē merellus. Nec di cim᷒ q̃ sacra ve. le. cãrent grãm: ꝛ tñ erãt cã sine q̃ nõ: ita bñ sicut sacra no. le. ꝛ plus illa q̃ tunc erãt necitatis q̃ ista que nũc sunt volũtatis: ſꝫ secũ ꝑ se reqrerẽt op᷒ opãs. Ex quo appet q̃ claues iurisditionis nõ sunt res vã sicut cla ues ordĩs: qꝛ ad illas nõ seq̃tur nisi effect᷒ rõis: sicut eẽ ex cõicatũ vel eẽ absolutũ a vinculo exteriori: ꝛ q̃ nõ ē parti ceps suffragioꝝ eccle: hoc nõ ē ex vtute excõicatiõis ſꝫ ex diuina pactiõe: qꝛ hũana ordĩatio nihil reale cãt. Sꝫ secus ē de clauib᷒ ordĩnis ĩ q̃b᷒ diuina ordinatio opat̃. ¶ Sꝫ ꝯ h̃ arguit̃ a q̃busdã sic. Illð ĩ opationẽ nõ põt ĩ quo nõ ē pn᷑ opatiõis: alioqn ageret qð nõ posset: ſꝫ illð ĩ quo nõ ē cha racter põt ĩ opationẽ diuinã vt nũc loqmur: iude᷒. n. vl gẽ tilis ĩ quo nullus ē character põt baptizare: qð ē op᷒ diui nũ. q̃ character ĩpressus ex sacro nõ ē pn᷑ taliũ opationũ. ¶ Dõm q̃ nõ ē aliq̃s character q̃ sit potẽtia baptizãdi ab solute nec actiue nec passiue: ſꝫ aliq̃s sit potẽtia baptizãdi [illegible] interptatiue põt baptizare ꝛ baptizari. eo q̃ character nõ est pn᷑ oĩs actiõis ierarchie simplr̃ exercẽde: ſꝫ alicui᷒ sim [illegible] simplr̃ pn᷑ recipiendi alia sacra. Uñ qui caret istis chara cteribus nihil hoꝝ facere aut recipe põt: qꝛ caret pn᷒ [illegible] ratiuo. Sꝫ character alioꝝ ordinũ ē pn᷑ opandi ex offõ: character ꝯfirmatiõis ꝯfitẽdi ex offõ: ꝛ character sacerdo talis baptizãdi ex officio. Nullus ẽt character est pn᷑ bap tizandi actiue vel passiue simpliciter loquendo. Et ideo hos actus potest quidem homo exercere sine omni cha ractere: sed non ex officio.

Secundo videndū ē de subo ī quo sit subiue. Circa qḋ [illegible] sʒ ī potētia: qꝛ nā spūalitati ꝓportionalr̄ substernit: sicut perfectibile pfectioni. Uñ sicut grā q̄ ē spūalis vite pn^m ē in eēntia aīe sicut ī subo: ita character q̄ ē spūalis potētia ē [illegible] potētia. ℂ Sʒ ꝯ hoc arguūt qdā sic. Destructo pncipio vi [illegible] li destructo pncipio eēndi vl' viuēdi destruit̄ pncipiū opā di. sʒ destructa grā nō destruit̄ character: imo ponit̄ manere ī peccātib⁹ mortaliter: ḡ character ꝛ grā nō se hñt sicut principiū essendi ꝛ opandi in vita spūali. Sed hoc non valet: qꝛ ois forma q̄ est pncipiū opādi qḋcūqꝫ siue ꝓpinquū siue remotū: ē pn^m eēndi formalr̄: cuʒ oē qḋ agit: agat ſm ꝙ est in actu. Sʒ nō ꝯuertit: qꝛ aliqḋ ē pn^m essendi qḋ nō operandi imediate: sicut forma subalis: vel nullo mō sicut quātitas: vel rlō: aut aliqḋ hꝫ. Illa igit̄ forma accñtalis q̄ sic est pn^m eēndi ꝙ nō opandi saltē imediate: ꝯgrue ponit̄ ieē illi subo qḋ ñ ē pn^m opādi imediate: vt sic pfcō ꝛ pfectibile sibi ꝓportionabilr̄ correspōdeāt. Et pp hoc grā q̄ nullius opatiōis ē pn^m imediate ꝯgrue ē ī eēntia: ꝛ nō ī potentia. Sʒ ois forma q̄ est imediate pn^m agēdi vl' patiēdi supaddita essentie ꝛ potētie ꝯgruēti⁹ ponit̄ ī potētia q̄ silr̄ est principiū imediatū q̄ ī eēntia q̄ solū ē pn^m remotuʒ. Et qꝛ hꝫ ē character iō ꝯgrue ponit̄ ī potētia. Et cū dr̄ ꝙ destructo pn^o eēndi destruit̄ pn^m operādi: veꝝ ē pn^m qḋ fundat̄ sup illud. Principiū.n. opandi meritorie qḋ ē charitas: fūdatur sup pn^m eēndi: qḋ est grā. Uñ destructa grā destruit̄ charitas. Sʒ pn^m operādi actiue vel passiue opationes ierarchicas nō est grā: imo grā ē terminus ꝛ finis: qꝛ ad hoc exercent̄ vt grā bēat̄. Nec ꝓ tāto dicūtur character pncipiū agēdi ꝛ grā eēndi ꝙ vnū rñdeat alteri sicut fundamētum: sed qꝛ q̄tūcūqꝫ sint dispata pn^m essendi ꝛ nō operandi dꝫ eē in eēntia sibi ꝯformi: sʒ pncipium opandi ī potentia. ideo ꝛc̄. ℂ Scda ꝯclūsio ē ꝙ nō ē ī aliq̄ potentia organica: qꝛ cū character sit spūalis nō dꝫ fūdari sicut ī subo ī aliquo corpali. ℂ Sʒ ꝯ h̄ arguūt qdā sic qꝛ character nō ponitur ī mistro: nisi vt sit agēs istrale respectu sacri: sic̄ sunt res sacrales. Uidet̄ ḡ ꝙ character sit ponēdus ī ministro q̄tū ad id in quo magis ꝯuenit cū reb⁹ sacralib⁹: sed minister ore vel lingua ꝓfert v̄ba sacralia: cū manu v̄o applicat [illegible] character [illegible] potentia magl' dꝫ pōi ī ore vl' ligua vl' manu q̄ ī aliq̄ spūali potētia: qꝛ ꝛ res sacrales: ī qb⁹ ponit̄ silis v̄t⁹ sūt qdā res corpales. Sed hoc non cogit: qꝛ sʒ character non faciat [illegible] nisi instrumētū agēdi vel patiendi respectu sacroꝝ q̄ sunt corpalia [illegible] manu q̄ tāgit māteriā: vel ore: qḋ ꝓducit formā: qꝛ hō est instrm [illegible] p intellectū applicat se ad ꝯferēdū sacrm̄ vel suscipiēdū ad qḋ ēt requirit̄ itētio: q̄ est actus intellect⁹ sic dirigētis: vñ ī primo pncipio directiuo h⁹ itētiōis ꝛ applicationis dꝫ eē character: ꝛ nō in mēbꝰ exequētib⁹: sicut etiā potētia medicatiua facit medicū cooperātē instrūalẽ nature p applicationē medicinaꝝ cū nā sit pncipale agēs sanitatē. Nec pp hoc ars medicatiua ponit̄ ī ore dictante nec ī manu cirugicāte. sed ī intellectu dirigente: ꝛ silr̄ ars domificatiua ꝛ hꝫ. Et sil' ē in ꝓposito. iō ꝛc̄. Nec obstat ꝙ talis ductio vel intētio nō pōt eē ī puulo: qꝛ istō accidit sacrame[illegible] ꝯclūsio ꝙ character [illegible] ectu possibili: q̄uis ꝓbabilr̄ videret̄ ꝙ .4^or. ornat⁹ q̄ ī alqs [illegible] nec ad agere nec ad pati ordināt̄ sʒ solum sunt dispositio ad grām in eēntie sicut ꝛ grā ponerentur: ꝙ ꝓter characterē tria sacrā alia illū ornatuʒ ipimerent. cū eque disponāt ad grām sicut ista: sʒ ꝓter hoc ꝙ ad [illegible] vel patiēdū [illegible] qḋ potētia nālis nō se extēdit. Et hoc ē ꝑ characterem qui est supnālis potētia. Tñ ꝓbabili⁹ ē ꝙ character [illegible] cōsiderat̄ vt est dispositio ad grām q̄ est ī eēntia ꝛ ad characterem: que est in volūtate nō est in vtroqꝫ: qꝛ hoc ē impo[illegible] nec in vno magis q̄ī altero. Et iō est ī medio .s. intellectu [illegible] q̄ ē potētia media inter eēntiā ꝛ volūtatē. Et eadē est rō de ornatib⁹ q̄ nō sūt characteres. ℂ Itē [illegible] est pn^m agēdi vel patiēdi spūalia: sʒ de pma potentia [illegible] baptismi ꝛ ordinē: ꝛ ꝯfirmatiōe nō ē aliḋ character ꝛ ornatus: sʒ sunt idē re. Et.n. character ornatus siue dispositio ad grām: ꝛ cū h̄ [illegible] actiuū ꝛ opatiuū: qḋ non est ornatus simplex. ℂ Sʒ ꝯ hoc arguūt quidaʒ sic. Aut est pp opationeʒ elicitam aut pp ipatā: elicitā vt intelligere: ipatā vt mistrare: nō ꝓpter pmam: qꝛ nō aliḋ nec melius itelligit sacerdos p⁹ suā ordinationē ī qua dr̄ recipi character q̄ añ: nec pp secūdā: qꝛ nihil exñs ī potētia aliq̄ pficit ad opationē ipataʒ nisi pficiēdo ad opationē elicitā: sicut charitas ñ pficit ad opus opatū exterius a volūtate nisi pficiēdo volūtatē ad opus elicitū qḋ est velle. Cū igit̄ character nō pficiat itellectū respectu opatiōis elicite q̄ ē itelligere vt dcm̄ ē: ꝯñs est ꝙ nō pficiat ipm ad opationē extrinsecā impatā. Et sic nullo mō vr̄ ꝙ sit ī potētia itellectiua. ℂ Sʒ hoc non bñ ē dcm̄: qꝛ sic itū practica ꝛ ars factia sūt pncipalr̄ pp op⁹ operatū nec tñ sūt ī potētia eliciēte illḋ pp qḋ sunt pncipalr̄: sʒ in potētia dirigēte ꝛ opante: sic character ē pncipalr̄ pp recipere vel ꝯferre sacrm̄ cui⁹ collatio vel susceptio imediate elicit̄ a potētia organica nō tñ pp hoc est ī ea: qꝛ ista collatio ꝛ susceptio exterior dꝫ regi ꝛ dirigi ab interiori itētione. Et iō in intellectu q̄ ē pmū regulans ꝛ dirigēs ī dando ꝛ suscipiēdo sacrā dꝫ poni character vt .s. itellect⁹ p fidē illustrat⁹ dirigat intentionē ad ꝯferendū ꝛ suscipiēdū sacrm̄ h̄ vel illud [illegible] sit character [illegible] character[illegible] fides sicut ī catecumino. Et iō nō est sic itelligendū ꝙ character eliciat intētionē: nec dirigat: cū eq̄liter nō characterizat⁹ itēdat: ꝛ characterizat⁹ ñ itēdat: sʒ qꝛ itētio ꝑ characterē h̄ v̄tutē quaꝫ alias ñ hēret. Et iō dcā ꝙ character ē pp vtrāqꝫ opationē nō vt elicitā dirigat ꝛ illaꝫ imperet: sʒ vt directio ꝛ impiū hēant effectū. Qui.n. sacra ministrat dꝫ intēdere ꝙ faciat illud qḋ facit eccl'a. Nec ad h̄ [illegible] character [illegible] facit vt itētio hēat effectū. Per characterē.n. baptismalē intētio recipiēdi alia sacra facit ipsum vere suscipe ea: ꝛ character sacerdotalis facit ꝙ sacerdos conficiendo vel absoluendo efficiat qḋ intendit.

Tertio videndū ē ī quib⁹ [illegible] character imprimat̄. Ubi sunt tres ꝯclusiōes: pria est ꝙ ipmit̄ ī illis qbus deputat̄ hō ad actiōes sacras suscipiēdas. Et sic est baptism⁹ ianua sacroꝝ. Uñ nec aliā potētiā suscipiēdā [illegible] procedꝰs in ifinitū. Scḋo ē ī [illegible] quib⁹ hō deputat̄ ad actiōes sacras exercēdas ꝯ ifideles. Et sic ē character ꝯfirmatiōis nō absolute sʒ ex officio. Uñ antea nō exponebāt̄ sicut dcm̄ ē apl'is. Sedete in ciuitate donec induamini v̄tute ex alto. Et 3° ē in illis qb⁹ hō deputatur ad exercēdas opationes sacras circa pplm fidelem. Et sic ē character ordinis. ℂ Ex his seqtur 2ª ꝯclūsio ꝙ in xpo nō fuit character nec baptismalis: qꝛ actiones sacras habuit exercere ñ recipere [illegible] illud ego a te debeo baptizari: nec ꝯfirmatiōis: qꝛ ꝯfessionē bonā fecit corā pontio ꝑilato: sʒ ad hoc sacro nō eguit roborari: nec ordinis: quia ipe nō ordinat̄ ad [illegible] character ordinat̄ ad corp⁹ xpi ꝯsecrādū principalr̄. ℂ Tertia ꝯclūsio ē ꝙ ē indelebilis. Et pp hoc [illegible] tria sacra [illegible] effectū ꝑpetuū. [illegible] ꝛ sanatis remanēt ꝑpetuo. ℂ Sʒ ꝙ ꝯsueuit q̄nqꝫ argui cōtra hoc qḋ dcm̄ ē [illegible] character [illegible] Et hec [illegible] est pn^m transmutādi [illegible] vel [illegible] forme [illegible] p^a ꝫ 2^a ꝫ 3^a ꝫ

[illegible] nij: cũ etiã solus sacerdos possit cõficere ⁊ non alius: ⁊ solus epūs ordinare ⁊ nõ alius. ⁊ hoc est vere trãsmutare: ꝑꝫ ꝙ est vera potentia. Sꝫ de charactere ꝯfirmatiõis ⁊ inferiorum ordinũ qui nõ dãt posse absolute: sꝫ ex officio ⁊ auctoritate nõ vr̃ tãta rõ. ¶ Ad argᵐ in oppositũ est dõꝫ ꝙ per sacr̃m ve. le. nõ includẽdo circũcisionẽ nõ distinguebant̃ fideles ab ĩfidelibꝰ vniuersalr̃: cũ Melchisedech ⁊ Job: ⁊ omnes sancti q̃ fuerũt añ Abraã: ⁊ mlti alij eẽnt fideles ⁊ scĩ ex̃ sinagogã q̃ ad illas cerimonias nõ tenebãtur: sꝫ solũ ad legẽ nature ⁊ fidei inspirate nõ scripte. Sꝫ sacr̃a nr̃e legis excepto forte mr̃ioꝰ distinguũt fideles ab infidelibus: [illegible] crificij: nec salus: sicut erat extra sinagogã q̃ solũ fuit pars eccl̃e nõ tota eccl̃a. Et iõ in sacris nr̃is magis imp̃mit̃ character [illegible] to nõ hẽbant aliquẽ realẽ effectũ: nec p̃ ꝯñs ĩ sacerdotibꝰ [illegible] racterem: sed in ministro non requirebat virtutem sicut nec baptismus: vt dictum est. Qõ III

Ertio [illegible] nis nõ debeãt eẽ ista baptismata: qꝛ in oibꝰ q̃ sunt vniꝰ spẽi ẽ vnꝰ modus gnãtionis. sꝫ [illegible] nis in oibꝰ gñatis: g̃ debet esse tñ vna regeneratio siue vnus modꝰ regenerationis .s. baptismus fluminis tñ. ¶ Oppositum dicit Dam. [illegible]

Respõdeo [illegible]
1ª [illegible]
[illegible] martyr nõ hꝫ: qꝛ hꝫ rẽ sacri sine sacr̃o. Itẽ deficit ĩ alio [illegible] qꝛ ad istũ ñ sufficit attritio: sꝫ reqrit̃ ꝯtritio. ad illũ võ sufficit attritio. Et cã ẽ ꝙ illic iustificat ex ope opato: iste ex ope operãte. Et iõ nisi sit ꝯtritio nõ saluat. Raro tñ est electio [illegible]
2ª [illegible]
[illegible] sũt ãmotio oĩs culpe originalis: actualis: venialis: ⁊ mortalis [illegible]
3ª latro martyr resurgeret suscipiẽdus nõ eẽt. ¶ Tertia ꝯ̃ ẽ ꝙ excedit in collatione boni ⁊ respectu p̃mij eẽntialis: qꝛ plus ꝯfert de gr̃a: eo ꝙ maiori opi ad qõ plus ẽ necc̃a se exponit: vt deus nõ deficit in necessarijs: ⁊ sic hẽt maiorem aureã. Itẽ respectu accñtal: vñ hꝫ aureolã. Hẽt et ĩ eccl̃ia honorabiliorẽ sepl'turã: qꝛ pulli ñ venerãt̃: vt scĩ inocẽtes.

Secũdo [illegible] tres ꝯ̃nes. ¶ Prima ꝙ deficit a bapꝰ vo in
1ª [illegible] ad istud reqrit̃ ꝯtritio: qꝛ ex ope opante iustificat. ad illũ [illegible]
2ª [illegible]
3ª [illegible] leuaretur in celũ obstitit ei diabolus obijciẽs pctã seculi: cui dcm̃ ẽ ab angelo. Illa dimissa sunt ei ex quo secl̃m di

[illegible] nus liber in celũ leuat̃. ⁊ liber deponit̃. Itẽ in Autl. [illegible] nem: qꝛ tollit post xp̃m crucẽ ꝑpetuã: Vñ idulgẽtiã videt̃ plenius ꝯseq. ¶ Sꝫ qꝛ ꝯ̃ hoc sunt visiones aliq̃ de religio [illegible] seculo cõmissis: nõ sic põt distingui ꝓbabilr̃: qꝛ obligatꝰ ex delicto cedẽdo bonis nihil lucrat̃ vt carcerẽ euadat: sꝫ qõ [illegible] quadrãtẽ: sꝫ obligatꝰ ex ꝯtu vel q̃si cedẽdo bonis euadit carcerẽ: ne postea ꝯueniat̃ deueniẽs ad pinguiorẽ fortunã [illegible] possunt. l. i. Instit. de actiõibꝰ. §. vi. Sic igit̃ religionẽ pro [illegible] tinuit: ⁊ a sequẽtibꝰ tot dimissa sunt quot a nõ sequẽtibus [illegible] suoꝝ dando paupibꝰ audiuit hodie huic domui salus a deo facta ẽ. Itẽ bonis corpis p̃ votũ castitatis cedit: pp̃ qõ in [illegible] tates. Itẽ bonis aĩe p̃ votũ obediẽtie cedit: in q̃ sũt oĩones contente. Et iõ ĩgressi monasteria se ⁊ sua deo dedicãt. C. de sacra. ec. autẽ. ingressi. Vñ si nõ sunt cõtriti nec ꝯfessi ex delicto sunt obligati: ⁊ sic monẽtes tradũtur exactori mittendi ĩ carcerẽ ĩfernalẽ: donec reddãt nouissimũ q̃drãtẽ. ¶ Si aũt sunt ꝯtriti ⁊ cõfessi: remittit̃ eis oĩs pena pro tali [illegible] cto vel sub tali ꝯditiõe vel mõ: vt si supuiuãt qõ ẽ puenire [illegible] faciẽt ſm vltias visiões. Sꝫ si añ negligẽciã moriunt̃: qꝛ [illegible] aque: qꝛ bapꝰ sanguis ⁊ flamis nõ valeat ad regnãtionem [illegible] nõ ꝯtẽptꝰ religiõis sacr̃m excludit: vt dr̃ ĩ l̃ra. Et sic quodãmõ agunt in virtute baptismi aque. Qõ IIII

Uarto [illegible] vtꝝ sint baptizãdi. Et vr̃ ꝙ nõ qꝛ nõ minꝰ indigẽt puuli ĩfideliũ saluari q̃ fideliũ: sꝫ illi nõ sũt baptizãdi: ergo nec isti. ¶ Contra. baptismus successit circuncisioni: sed illa dabatur infanti octo dierum: ergo ⁊ baptismus.

Respõdeo [illegible] ¶ Ubi scĩẽdũ ẽ ꝙ puuli fideliũ nõ [illegible] pectare etatẽ pfectã: ⁊ hꝫ pp. 3. rões. Prĩo qꝛ pp̃ ĩbecilli [illegible] euitet̃ dñt bapꝰ ꝯueniri. Scdõ pp̃ ĩfestatões demonũ [illegible] neq; ꝗᵐ ad corpoꝰ. 3ᵒ qꝛ ĩ pueritia facilꝰ bõ ad alĩs idu[illegible] ex iuuene ꝯfesti assuefieri sꝫ multũ: magis aũt oẽ. Et hanc [illegible] Tradit aũt pueꝝ sacris symbolis .i. sacr̃alibꝰ signis sũ[illegible] sacerdos: vt cum eis ꝯuersetur ⁊ non formetur vita alterius nisi diuina contemplantem semper.

Secundo vidẽdũ ẽ vtꝝ furiosi amentes ⁊ hꝫ bapti zãdi sint. Ubi distinguẽdũ ẽ: qꝛ q̃dã sũt [illegible]

[illegible] interualla. Et de istis dõs ē q̄ si añ q̃ustã demẽ [illegible] [illegible] bap[illegible] sacrm̄ suscipiũt ⁊ rē sacri. ēt si tũc actu dissentiat ĩ amētia existẽtes qñ baptizanť. Uñ frenetici q̄ añ petiuerũt imergũtur. Alias ex̄ casũ necītatis nõ sũt baptizãdi. Si āt añ amētiã ɔ̄dixerũt nõ recipiũt sacrm̄ nec rē sacri. In p° aũt casu si infirm⁹ ligať vt ei corpalr̄ medeať mlťo magis vt aie: ⁊ ĩ bap° necītatis eēt ligãdus q̄ñtũcũq̄ ēt irreuerentiã sacro exhiberet: ēt si mingeret in aq̄ in q̄ eēt baptizãd⁹. Sȝ neo [illegible] vo ⁊ extrema vnctio: q̄ nõ sunt necītatis. frenetico q̄dem q̄ prius petijt exhibētur: dũ tñ irreuerētiã nõ exhibeat: ⁊ pci pue hoc ē de eucharistia: quã posset expuere. Sȝ de extrema vnctione non sic oportet irreuerētiam timere: sed magis anime languenti subuenire.

Tertio [illegible] est sic de amētib⁹ ⁊ furiosis [illegible] baptizãdi si i[illegible] [illegible] surgat ⁊ ip̄s peniteat: q̄ sit irregl̄aris: ⁊ hoc rõne volũtatis ⁊ [illegible] añ pcussionē peniteat nõ euadit excõicationē: sicut nec ille q̄ mãdauit ⁊ añ peniteat sȝ mãdatũ nõ reuocauit: ēt si nõ potuit. Et hic ē casus ĩ quo snīa iuris icipit ligare ēt iustuȝ.

Ad [illegible] circa pueros [illegible] stinguēdũ: q̄z aut hñt vsũ rõnis: ⁊ tũc possũt baptizari ēt inuitis parētib⁹: sicut ⁊ mĩom ɔ̄here. aut nõ hñt: ⁊ tũc circa hoc ē triplex opĩo vtp̄. s. sint inuitis parētib⁹ baptizãdi. ¶ Pria dicētiũ duo. s. q̄ p̄ncipes terreni possunt licite: imo ⁊ meritorie auferre pueros iudeoꝝ q̄ sũt ĩ dominijs suis ⁊ eos bap° offerre. Et hoc ē pn̄m dcm̄. Scdo dicũt q̄ [illegible] sic. Res ⁊ bona suoꝝ sũt dñoꝝ suoꝝ: sȝ iudei sũt sui dñorũ ĩ quoꝝ terris hitãt: vt hētur ex̄. d̄ iudeis ⁊ saracenis. c°. Etiã si iudeos: ḡ res ⁊ bona iudeoꝝ sunt p̄ncipũ xp̄ianoꝝ [illegible] iudeoꝝ pōt filios eoꝝ vēdere ĩ suitutē terrenã: ḡ fortiori [illegible] denť in hoc mereri. sȝ hoc faciũt pp̄ salutē pueroꝝ ⁊ honorem dei: nõ vt parētes cogãtur ad credēdũ: q̄z illō nõ ē licitum [illegible] nõ iueniať obex ɔ̄ne volũtatis: vt p̄ȝ ĩ puul' xp̄ianoꝝ: sȝ in puulo iudei vľ ĩfidelis nõ ē obex ɔ̄ne volũtatisl: ḡ suscipiũt [illegible] vti ad oēȝ vsũ. Nõ. n. lȝ vti ancilla ad ɔcubitũ: sȝ ad suitũ [illegible] iuxta [illegible] de iure [illegible]

[illegible] ab eis ɔ̄ [illegible] ad [illegible] [illegible] n. su⁹ comedē ⁊ bibere iuito dño: ⁊ mĩom ɔ̄here vt dcm̄ ē. Et hētur ex̄. d̄ piugio suoꝝ. c. p. Hec. n. ɔpetũt eis d̄ iure nãli. Et sic̄ pōt iuito dño credere ĩ deũ: ⁊ hō q̄ ptinēt ad ius diuinũ. Sȝ baptizari ptinȝ ad ius diuinũ: ḡ cũ cura puloꝝ d̄ iure nãli ⁊ diuio ɔpetat q̄ñm ad h̄ pentib⁹: maĩfestũ ē q̄ nõ pñt eis licite auferri. vt baptizentur: lȝ possint eis auferri: vt vēdãtur sic̄ ⁊ cetere res ⁊ opa ciuilia. ¶ Scdo q̄z ñ mi[illegible] si maiorē: q̄z a suitute pentis deriuať suit⁹ filij. Sȝ ɔ̄stat q̄ p̄nceps ñ possȝ licite iudeũ ɔpellere ad cl̄tũ bapm suscipiēduȝ ĩ se vt hēt. d. 45. ex ɔcilio tolletano: vbi dr̄ sic: d̄ iudeis pcepit scã synod⁹ nemini ad credēdũ vi iferre: ḡ nõ pōt ei iferre vi auferēdo filiũ vt baptizeť: cũ volũtas filij puli sit volũtas pr̄is q̄uscp̄ hēat vsũ rõis. ¶ Tertio q̄z si h̄ [illegible] luissent terrēis p̄ncipib⁹: q̄s hũerũt valde fauorabiles: vt [illegible] hoc fecisse: ḡ nõ ē ,pbabile q̄ h̄ possit licite fieri. ¶ Quarto q̄z h̄ nõ eēt securꝝ: sȝ valde piculosũ: q̄z puer baptizatus dũ veniret ad etatē adl'tã possȝ de facili resilire ab eo q̄d fecisset ignorãs ɔ̄ volũtatē hñtiũ curã ei⁹. Ex q̄b⁹ p̄ȝ q̄ nõ [illegible] recta vľ iterp̄tatia. Qz p̄ȝ: q̄z si adl't⁹ aliq̄s sic nutrit⁹ eēt q̄ nihil oĩo audiuissȝ d̄ fide: ⁊ eēt ĩ solo origiali: si tal' dormiret ⁊ dormiēdo baptizareť ɔ̄stat q̄ nihil fieret: vt p̄ȝ ex pcedētib⁹: ⁊ tñ ĩ volũtate ei⁹ bap° nl'lm obicē iueniret. Plus ḡ re[illegible] suscipiēdi bapm directa vľ iterp̄tatia: directa ĩ [illegible] iterp̄tatia ĩ pulo. Sola āt volũtas pentũ ē volũtas [illegible] antiq̄t⁹ añ datã circũcisionē saluabãť ĩ fide pentũ: nõ aũt [illegible] reť puls nihil videreť fieri cũ desit volũtas eoꝝ directa ⁊ [illegible] docet: sȝ doctrĩa ĩ morib⁹ d̄ iure gētiũ. Si tñ pr̄ vellȝ docē [illegible] la filij auferreť. ⁊ merito puareť iure pr̄ie ptãtl: sic̄ dñs ,pstitues ancillã. C. de epis̄ [illegible] sit peior ⁊ magis noceat ciuilitati xp̄iane: multo magis auferēda [illegible] puer nõ hȝ pr̄eȝ nec mr̄eȝ: sed ãbo sunt mortui: cũ nõ desit remediũ salutis siue sit fideliũ siue ĩfideliũ filius pōt ⁊ dȝ [illegible]

[illegible]
re coꝝ icubūt fec⁹ vr. ¶ Ad 3ᵐ dōm. ꝙ pp scādalū i pnci⁹
eccl'e multa omittebātur ⁊ dissimulaba nr̄ q̄ mō non dissi
mulātur. Tūc.n heretici ad fidē nō cogebā [illegible]
terāt: ne videreť fides virib⁹ nō vtutib⁹ ꝓpgari. [illegible]
clesia pugnabat solū gladio oris: nunc aūt ē [illegible]
pugnat ꝯ hostes fidei. ¶ Ad 4ᵐ pō [illegible]
mile ꝙ nō redeat ad fidē i q̄ ñ ē nutrit⁹ ꝗ̄ si eēt i ea nutri⁹:
[illegible]
ꝙ manēs i iudaismo i ppetuū nō ꝯuertať: vl' ꝙ ꝯuersus ꝑ
uertať: sic sepe accidit: ꝗ̄ si a puero eēt ꝯuersus: ⁊ inter xpia
[illegible]
cať ꝙ h vr̄ ꝯ nām sic mulier hn̄s filiū suū mortuū: q̄ alte
rius filiū surripuit cui insto iudicio reddit⁹ fuit: ⁊ i pdicib⁹
[illegible]
pia fraus ē hic: ⁊ nutrix ē mr̄: mr̄ aūt nouerca. ¶ Quīta nō
[illegible]
i ig q̄si pentib⁹ furiosis exñtib⁹ tutellā ⁊ curaʒ filioꝝum
3ᵃ opio [illegible] ¶ Tertia opio ē q̄ tʒ viā mediā.s. ꝙ nō ē licituʒ
[illegible] tū fiat: ve bapti
[illegible]
tiʒeť fili⁹ ifidel' saraceni vel iudei recipit veꝝ sacrm̄. Pro
hac opiōne vr̄ eē qđ dr̄ de ꝯsec. d. 4. c°. Paruuli fideles vo
canť: vbi vr̄ isinuari ꝙ puliis sufficit fides offerētiū nulla
fcā [illegible] ¶ Prim⁹ articl's cōiter ꝯce [illegible]
nō lʒ pncipibus xpianis puulos iudeoꝝ: auferre pentib⁹:
[illegible]
biū.s. ꝙ si baptizeť ꝙ sit ve baptizat⁹. Uñ soluūt rōnes ad
hoc [illegible]
ri iuitis pentib⁹: ⁊ suscipiet ba[illegible] veꝝ. ꝗ sic fili⁹ ifidel' [illegible]
ꝙ nō valʒ: qꝛ ecclīa pest fidelib⁹: nō solū i actib⁹ ciuili[illegible]
[illegible]
mo vt veri⁹ dicať volūtas eccl'e ē magis volūtas puli iter
p[illegible] ꝗ̄ volūtas pentis carnal': eo ꝙ de iure volūtas pa
rentis fidel' sbest volūtati eccl'e. Nō sic aūt ē ꝺ puliis ifide
liū: qꝛ añ bapᵐ nō sūt eccl'e: nec rōne sui: nec rōe pētelle: vt
[illegible]
le: immo est licitum ⁊ debitum: nec esset acquiescendum
fidelibus parentibus: similiter nec hereticis si nollent fi
[illegible]

[illegible]
lios xpianoꝝ: qꝛ pn̄es eoꝝ xpani fuerūt: ⁊ ad legē Moysi
⁊ ad susceptionē xpi ꝑ se ⁊ ꝑ tota posteritate sua se obliga
uerūt: cū sit eadē fides modernoꝝ ⁊ antiq̄ꝝ: ⁊ eadē ecclia
q̄ ē vna colūba: ꝗ sic heretici ab eccl'a gētiū exeūtes ad eaꝫ
cogi possūt: ⁊ ipis iuitis forte filij grecoꝝ ad ritū nr̄m licite
attrahūtur: sic ⁊ iudei filij scōꝝ patꝝ marie qꝛ ⁊ ipi ad legē
Moysi se obligāt. Exequtio aūt ptīʒ ad iudiciū eccl'e le
gis ve. sicut ⁊ legis noue. Sicut ergo hereticos legis noue
professores ecclesia cogit ad ipsius obseruantiam ſʒ v[illegible]
ipsius intellectum ⁊ sensum qꝛ obligando se ad eam obli
gant se ad verum intellectum: ꝗ̄uis ipi non obligēt se ad
eam ſm verum intellectum: similiter iudei professores le
gis Moysi ꝗ̄uis non obligauerint se ad legem Moysi ſʒ
verum intellectum: sed ſm suum: cogendi tamen sunt: vt
videtur ad hoc ipm: ⁊ ēt liberi eoꝝ: ideo ⁊c. Uideť etiā ꝙ
omnis paganus posset cogi. Sicut enim omnis paganus
posset puniri a principe catholico propter crimen. Unde
saracenus si homicidium committeret Parisius iuste su
spenderetur: ita cum infidelitas sit maius peccatuʒ cū ipe
teneatur ad suscipiēdū legē xpi ⁊ fidē nō suscipiēdo eā pec
[illegible]
[illegible]
[illegible] q̄tidie puniūť iudei vt discāt nō blasfemare
[illegible] les puniri: qꝛ nō recipiūt nec fidē nec sacra
[illegible] recte eā suscipiāt. Et qꝛ rit⁹ iudeoꝝ ē idola
tria: h salte vt vr̄ punire pōt eccl'a. ¶ Sʒ lʒ ita videať esse
ſm rōnē alr tñ ē ſʒ diuinā ꝓhibitionē. A scis.n. traditū ha
bem⁹: ꝙ nō ē volūtas dei vt occidāť .ps. Ne occidas eos
ne qñ obliuiscāť ppl'i mei: vt.s. māeat memoria mortl xpi.
Itē ſʒ ꝓphetias pdicatiōe Enoch ⁊ Helie sūt ꝯuertēdi: vn̄
vsq̄ tūc vlt de⁹ eos i sua cecitate tolerari. Si aūt vel ipi vl
eoꝝ filij ipis iuitis baptizarētur: tū [illegible]
lye inenirētur: nec ꝑ [illegible]
alijs ifidelib⁹: qꝛ ab apl [illegible]
tus trahať vl' cogať: sic pʒ qđ btūs Jacob⁹ dixit hec Her
mogeni ⁊ Fileto. Et apl's dic. Quid ad nos ꝺ his q foꝛi sūt
iudicare: Uñ ñ hoīes armatos fortes ⁊ potētes: [illegible]
cōtēptibilia mūdi elegit de⁹: vt gladio oris nō mā[illegible]
cōuertat. Uñ de alijs criminib⁹ pñt iuste ifideles a fideli
bus puniri: qꝛ de⁹ nō ꝓhibuit: ⁊ rō nālis di[illegible]
aūt infidelitas nō. Uñ sicut mlier si ordieť: ñ solū peccat
sed etiam nihil recipit: qꝛ deus ordinauit ꝙ vir ⁊ non mu
lier ordinetur: sic deus ordinauit ꝙ adultus volens ⁊ par
uulus vountate pentuʒ baptizeť. Unde aliter nihil agiť.
Uñ sicut brutum non est: ꝯcapaꝝ baptismi: sic nec puer si
ne voluntate parentum. Sed istud exemplum nihil va
let: quia ex quo homo est susceptiuus baptismi est: sed pre
ter hoc ad essentiam baptismi requiritur intentio sua vel
[illegible]
cunt ꝙ decretum ecclesie nihil iuris habet in paruulis nō
baptizatis. sed in paruulis baptizatorum non videtur: ꝙ
eo ipso ꝙ homo committit crimen heresis: cuius cognitio
pertinet ad ecclesiam: ecclesia habet aliquid iuris in eo: ⁊
[illegible]
[illegible]
ecclesie solius: ergo eo ipso ꝙ habet originale: habet in eo
[illegible]
a superiore nisi esset ecclesie subditus: non posset ecclesia
per aliquod sacramentum ei exhibitum ipsum soluere a
culpa nec a pena. Sed ad hoc diceretur ꝙ adultus se subi
icit: paruulus autē se subdere non potest. Unde oportet
ꝙ parens eum subdat: cui natura eum subiecit ⁊ procura
torem fecit. Si dicatur ꝙ illud crimen non cōtraxit in ter
ra ecclesie quando non est natus de ventre fideli: nec de
patre fideli non videtur valere: quia dictum est Petro
[illegible]

[illegible] fuit sub Romanis [illegible] per [illegible] homines. vñ ñ b fac ɔfect⁹ iuris sʒ ꝓhibitio supioris. vñ ⁊ de [illegible] sunt ꝙ magis ē occurrēdū piclo mortis eterne ꝙ̃ tpal: sed puero exñti i piculo mortis tpal [illegible] uenīedū ē ɔ volūtatē parētū. et si ex malitia vellēt oppo[illegible]: ꝗ multo magis sbue[illegible] [illegible] ordinē iuris ciuilis. Uñ sigs a suo iudice rite cōdēnet ad mortē nō ē p violētiā eripiēdus. Et filij ɔ ordinē iuris nā [illegible] sub cura parētū: ñ ē eripiēdus vt libet [illegible] mortis eterne [illegible] sūt faciēda mala vt veniant bona. [illegible] parētib⁹ auferret: ꝗ ɔ cu[illegible] [illegible] ad puerū baptizādū: si nollet eā dare gratis: nec p pecunia: qꝛ eēt ɔ iustitiā: sic nec puer auferē[illegible]dus ē pñ pp bap[illegible]. Nec obstat si licet auferre panē pp ne[illegible] [illegible] ex sua nā vt succurrāt corpi: sʒ ad subuē[illegible] [illegible] pere elymā ab excōicato: ñ tñ ei loq vl ad missaʒ eū recipe [illegible] ē de se ⁊ p se i remediū ɔ mortē: ⁊ sili pot⁹: nō sic āt loquella vl missa: sic nō licuit Susāne adulterari vt mortē euade[illegible]ret: imo si medici dicerēt ⁊ verū eēt: nisi ifirm⁹ fornicatio[illegible]nē facerit morief: nullo mō fornicari liceret. Sʒ nec ɔhe[illegible]re liceret religioso: vl voto obligato pp tale piclm. Sʒ pp [illegible] videref ꝙ posset auferri pp puerū baptizādū [illegible] ei⁹ ñ sit p se ad lauādū aiaʒ: ē tñ ad lauādū corp⁹ [illegible] [illegible] pueri sine balneo ñ possʒ saluari: pp b possʒ aq auferri: ita vl [illegible] [illegible] parētū [illegible] i deū p rone parētū ꝗ ɔ cure nāe subiacet pp qd sʒ eorū [illegible] circa eū agēda dina. Un si puer pntes nō beat vl nō cōparēt: qcūq: vult loco parētis ei fit: ⁊ sic in nutriē [illegible] [illegible] parētū [illegible] parētes nec ppinq[illegible] loco parētū [illegible] [illegible] cos nutrit qñ mr deficit. ¶ Ex his oib⁹ colligit: ꝙ sic parē[illegible]tes ñ pñt cogi ad ea ꝗ sūt pure fidei [illegible] nō ɔsētētes recipiāt: nihil est factū: sʒ ad ea ꝗ sūt legis na[illegible]ture [illegible]

[illegible] ꝗ vult puer [illegible] cāʒ diuortij: nō apd diuersuʒ dʒ educari: siue sit pr̃ siue mr̃: siue maior triēnio siue mior. [illegible] ptaf insidiari. [illegible] vlt. Sicut matrimonium in dicto. c. Nō V

Quinto queritur de ficte accēdentibus: vtrū baptismus cessante fictione habeat effectū suū. Et videtur ꝙ nō: qꝛ sacramētū euchar. [illegible] habeat ef[illegible]fictū: nunꝙ̃ habebit effectū suū. ¶ Contra de ɔsecra. di. 4. tunc valere incipit baptis[illegible]mus ⁊c.

Respondeo Circa istā questionē: pmo videndum est [illegible] sit fictus. Ubi sciendū est ꝙ quatuor modis cōtingit fictio. Dicit̃ eniʒ fict⁹ qui nō cre[illegible]dit: qui indeuot⁹ accedit: qui aliter celebrat. i. ɔtra ꝓhibitionē ecclesie suscipit: puta ab excōicato vel ɔtra cōem ritū ecclesie: qd in omni sacramēto est obseruādū: ne aliter ce[illegible]lebret [illegible] sicut qui ridendo acced. [illegible] Unde beat⁹ Dōstanti⁹ cantuariensis filiū regis qui risit in bapti[illegible]smo [illegible] sicut ⁊ fuit. Sufficētia aūt istorū modorū [illegible] Tho. qꝛ ad hoc ꝙ aliquid percipiat effectū alicuius agen[illegible]tis oportet ꝙ sit in debita dispositione: ⁊ ad causaʒ agentē ⁊ ad effectū percipiendū. Et ideo indispositio volūtatis ꝗ [illegible] ad ipsuʒ sacramētū: alia sʒ ordinē ad effectū sacramēti. ad ipsuʒ aūt sacramentū volūtas est indisposita dupl'r: vno modo per subtractionē necessarij: alio mō per positionē [illegible] oportet ꝙ recipiēs sacramētū aliquo mō ɔtigat ipsū. Per intellectū autē cōtactū facit fides: per affectū deuotio. Et ideo indisposit⁹ reputaf: ⁊ qui nō credit: ⁊ qui indeuot⁹ ac[illegible]cedit. [illegible] spost⁹ reputaf. Aliud est ex parte vtutis itrinsece ꝗ secre[illegible]tius opaf salutē. Et sic indispositus reputatur qui ɔtēnit. Similiter respectu effectus oportet ꝙ homo disponaf: ⁊ per [illegible] sic est fides que purificat [illegible] [illegible] ⁊ hoc per ɔtritionē. Et ideo ex parte hac sm Ambro. Non sunt necessaria nisi fides ⁊ ɔtritio [illegible] deuotione.

Secundo vidēdū ē de īpedimēto fictiōis. vbi ē itel[illegible]ligēdū [illegible] [illegible] a [illegible] venale pp irreuerentiā ad sacra [illegible] mortale.

Tertio vidēdū ē de hoc [illegible] [illegible] effectū fictiōe rece[illegible]dēte [illegible] tres opi. ¶ Prima Tho. [illegible]

[illegible]
cū recipiat bapᵐ recipit characterē. Character āt q̄tū ē de
[illegible]
⁊ illud ē fictio ī illo q̄ ficte accedit. Tūc ex hoc sic arguit.
[illegible]
cterē nō semꝑ seq̄t gr̄a cū sit dispō necītatis ad eā: ē fict
suscipiētis bapᵐ: ḡ ea recedēte baptism⁹ hʒ totū effectū su
[illegible]
alterꝫ de rōe ꝓbāte ōnē. ꝯ āt vr̄ ī se dubia: q2 effect⁹ ī actu
reqrit cāʒ ī actu: vt dr̄. 2. phy. ſʒ ī eo q̄ p⁹ ficte recipit bapᵐ
[illegible]
pliciter argui. Prio sic. dispō necītatis ad formā nūq̄ pōt
[illegible]
sic dispō necītatis ad formā ignis: nō pt stare cū forᵃ aq̄
character pt stare cū opp⁹ gr̄e: ḡ character [illegible]
[illegible]
ficte accedētib⁹: ḡ ⁊c. ¶ Alia opio ē q̄ recedēte fictiōe ab
[illegible] seq̄t remissio pctōꝝ: q̄ p bapᵐ rece
[illegible] ō q̄dē v̄tute baptismi p̄cedētis: ſʒ
[illegible] hūilitatē mētl: quā hʒ cū ꝯtritiōe cor
dis. Et isti⁹ snīe ē Jo. ī appatu: ⁊ alij iuriste sup. c. de ꝯsecra.
[illegible]
cit q̄ remissio pctōꝝ nō ē pp bapᵐ: ſʒ pp cordis ꝯtritionē
[illegible]
quorūdā modernoꝝ dicētiū dupli. Prio .n. dixerūt sic q̄
[illegible]
sacris: q2 ista v̄t⁹ nō excludit pactionē ⁊ ordiationē diuinā
ſʒ icludit. Nō .n. res sacrales de se hūt talē v̄tutē: ſʒ ex di
[illegible]

ꝑcedinat ad dletionē cipe: vt bap⁹ ⁊ pnīa. vl̄ hr̄e locū b
[illegible]
roe: q2 cu ds n̄ deficiat ī necīys q̄tiescūq̄ ꝯfert p sacrā pote
[illegible]
plenū: Cū igr̄ charact sit ptās ad actū: q̄ n̄ pt ꝯenter iplen
[illegible] ordiatiōe diua ē vt ad characterē seq̄t gr̄a ifal
[illegible] lr: vl̄ tē si desit fictio vel postea fictiōe recedēte. Et b
[illegible]
dīna seq̄t gr̄a recedēte fictiōe sic a p̄n⁹ fuissʒ si fictio n̄ affu
isset. ¶ His trib⁹ opi. positis teneo pᵃᵐ. s. fr̄is Th. tāq̄ rō
rē: addēdo ad ꝯfirmationē q̄ ī sacris īpmētib⁹ characterē
[illegible]
n̄ possʒ eoꝝ effect⁹ hr̄i: q2 n̄ pn̄t iterari. Sʒ si aliq̄s cōicādo
[illegible]
ter: ⁊ hr̄e iterādo qd̄ plus n̄ hūit. Sic āt [illegible]
¶ R̄ndēdo igr̄ p ad rōnē fcāʒ ꝯ opi. cū d [illegible]
q̄ ı cāʒ ī actu. Dōʒ q̄ sic pr̄ religt ī vtero [illegible]
eo mortuo gnāt posthum⁹: q2 pr̄ ē cā ꝓlis: nō īmediate ſʒ
medit dispōne: c⁹ ē cā ī fieri: ⁊ n̄ ī eē: vn̄ ipo n̄ exn̄te v̄t⁹ for
matiua opat: sic ī regnātiōe spūali p bapᵐ: sic p cāʒ ī fieri p
ducit character: q̄ recedēte fictiōe est dispō ad grāʒ. Et id
maior ꝓpō ītelligēda ē d cā ī eē ⁊ effcū īmediato: n̄ d cā ī fi
[illegible]
ornat⁹. ¶ Nō valēt ēt rōnes ꝯ rōnē positiōis. Vn̄ ad pᵃᵐ
dōʒ: cū dr̄ q̄ dispō necītatis nō stat cū oppo⁹ for: qd̄ verꝫ ē
de dispōne q̄ ē necītas simplex: n̄ āt de illa q̄ ē necītas ex
suppōe: sic dyaphanitas ē dispō ad illūinationē: n̄ simplr̄
ſʒ supposito q̄ n̄ sit īterpositū aliqd̄ corp⁹ opacū ī medio. ⁊
tal' dispositio bene stat cū corpore opaco. Et tn̄ illo remo
to est dispositio necesaria: supposito q̄ corpus luminosuʒ
sit pn̄s: ꝯsilr̄ character ē dispō necīa ad lucēʒ gr̄e deo sem
per pn̄te: supposito q̄ peccatū mortale nō diuidat īter de
[illegible]
¶ Vel pōt dici q̄ character nō ē dispō necess [illegible]
[illegible]
infusio: sicut organizatio fet⁹ ē dispō necessitās ad infusio
[illegible]
lis: ⁊ sic determiat ad bene. Sʒ q2 pōt stare cuʒ opposito
[illegible]
motū deorsuʒ: ⁊ tn̄ pōt eē vel sursuʒ p̄ter nāʒ: vel deorsum
[illegible]

[illegible] disponit ad formam ad [illegible] potest stare cum ca [illegible] hoc [illegible] character [illegible] oppositio. ¶ Ad 2m dicendum quod triplex est dispositio necessitatis. vna sine qua non est id ad quod disponit [illegible] dispositio necessaria ad triangulum et albedinem: qua sublata non potest esse hoc vel illud. Unde est necessaria ad hoc quod sint: sed tamen posita sufficienter non propter hoc illa ponuntur: sed forte eorum opposita. Et talis dispositio ad gratiam non est character cum non sit immediatum subiectum gratie: et cum gratia sit in Christo: et in angelis: et in multis viris sanctis et cathecuminis: et veteris testamenti: in quibus nullus character est. Nam talis dispositio ad gratiam non est [illegible] intellectualis que [illegible] est susceptiua gratie et sine qua [illegible]. Secundo dicitur esse dispositio necessaria non sine qua [illegible] posita necessario ponitur illud ad quod disponit: et hoc dupliciter: vel simpliciter: sicut altera ratio completa est dispositio necessaria ad generationem et corruptionem [illegible] posita necessario sequitur generatio et corruptio: vel ex suppositione: sicut dyaphanitas respectu lucis: vt dictum est. 3o modo dicitur dispositio necessaria vtroque modo: sicut est subiectum respectu proprie passionis: que est [illegible] posito necessario ponitur [illegible] illo sublato corrumpitur. Character autem incidit in secundum membrum secundi modi: quia est dispositio sicut dyaphanitas vt dictum est. ¶ Uel dicendum quod duplex est dispositio ad gratiam: vna per se: vt motus liberi arbitrii in deum: et hanc supplet character: alia motus in peccatum: si habet peccatum: et hanc non supplet. Unde in paruulis sufficit character: et in amentibus et dormientibus: si nunquam habuerint primas de peccatis [illegible]. ¶ [illegible] non valet. Nec valet si dicatur quod opus mortuum non viuum: nec viuificatum non potest vnquam habere effectum. Unde cum omne opus [illegible] quam viuificari: neque habere effectum viui. Unde cum fictio que excludit effectum baptismi sit peccatum mortale: videtur quod per nullam penitentiam [illegible] mortali [illegible] ad hoc quod habeat effectum [illegible] fictio que est peccatum veniale [illegible] impedit effectum [illegible] videtur idem quia eterna vel aliud bonum opus [illegible] peccatum veniale [illegible] valeat ad meritum vite eterne vel aureole. Et ideo dicendum quod secus est de operibus que habent effectum per modum meriti de quibus arguitur: et secus de his que per modum sacramenti et operis operati [illegible] sunt sacra: que ad meritum disponunt gratia ad sacramenta autem non. Et ideo per nullam penitentiam fieri potest vt baptismus quem ficte suscepit sine illa susceptione valeat sibi per modum meriti: quia opus mortuum nunquam erit meritorium: sed per modum sacramenti [illegible] sacramenta non sunt opus mortuum sed viuum: quia [illegible] characterem ideo [illegible]. Sic tamen ista opinio non valet in se: quia [illegible] fictione nihil remoueatur tamen cum fictio remoueatur per solam attritionem sine contritione si remota fictione baptismus [illegible] habere effectum [illegible] sine contritione [illegible] per solam attritionem fictio tollatur [illegible] tollitur per positionem [illegible] non sit [illegible]. Unde cum fictio non sit aliud quam [illegible] de peccato vel indeuote accedere [illegible] et [illegible] non placere quod tamen fit [illegible] per dolorem [illegible] non est remissio ideo [illegible]. Sed si [illegible] fictio fuerit mortalis [illegible] dicatur quod [illegible] peccata tollantur per baptismum: sequentia autem per confessionem. Et hoc non videtur valere: quia impossibile est quod vnum mortale remittatur sine alio quo ad culpam [illegible] per quodcunque remittitur culpa [illegible] mortalis [illegible]. Dicere [illegible] quod peccata preterita recedente fictione remittantur per vnum sacramentum et non alia [illegible] per aliud sacramentum et non [illegible]. Et de pena hoc [illegible] potest. [illegible] dicunt vnum remitti sine alio: quia credunt quod peccatum remittitur [illegible] quod aliud [illegible] non [illegible]. Hoc [illegible] verum est quod [illegible] peccata mortalia commissa post baptismum [illegible] non quia aliter non remittantur [illegible] sed propter preceptum de confitendo ad quod obligatur et ille: cui ex materia contritionis [illegible] pena [illegible] mortalis post [illegible] necessariam confessionem habeat ad remissionem [illegible] mortalium que de eterna mutatur in temporalem virtute baptismi [illegible] non remittitur. Sic igitur per istam [illegible] quod attritio [illegible] virtute baptismi et fictio mortalis [illegible] sequentia dolens quo ad culpam et penam eternam quia habet contritionem: sed aliter mortale post baptismum commissum non remitteretur sine contritione. [illegible] hoc [illegible] attritio [illegible] esset tunc tamen mortale adiunctum impedit ne sufficiat. Et tunc propter vtrumque sacramentum: et preteritum et futurum remittuntur omnia mortalia: sed differenter: quia per baptismum precedentia directe: sequentia vero ex [illegible] concomitantia [illegible] de fictione in baptismo [illegible] de peccatis post baptismum [illegible] de peccatis an baptismum non [illegible]. ¶ Opinio 3a est dubia [illegible] quod [illegible] to quod sacra ex sola pactione dei: sicut merellus conferant gratiam: tunc pactio dei [illegible] possit esse dilatoria: sicut est de pactu: tamen ipse habet probare quod sit dilatoria: quod non facit: et [illegible] nulla via restat: per quam baptismus sit fictione recedente [illegible] merellum non assignatur hora dandi prandium quando placebit recipienti: sed quando placebit danti: vel dare mandanti. Unde si non sit pactus recipere quando ille vult dare: et dat alijs: postea non recipiet. Unde cum deus velit dare tempore [illegible] non [illegible] recipere postea [illegible] pactionis non recipiet: nisi aliud dicatur. Et [illegible] sic possit dari merellus vt quando placebit recipienti illum ostendere tunc recipiat [illegible] magis consueuerunt dari: quod quando placebit domino tunc reddatur prandium: et que tunc non erit paratus postea [illegible] dat. Posset autem quantum ad hoc sic colorari opinio quantum ad id quod primo dixit: quia lex summi regis data est nobis: qui crediderit et baptizatus fuerit etc. et non distinguit quando credat vel non dum tamen [illegible] vita. Unde cum non distinguat [illegible] ante mortem fuerit baptizatus et crediderit fide formata ante mortem saluatur. Aliter nisi in fide moriatur: pro si potuit baptizatus damnatur. vnde videtur pactio diuina quod dummodo aliquis baptizatus in fide moriatur saluatur [illegible] hoc non [illegible] ista pactio non excludit characterem: nec virtutem: sicut nec eorum: vt ipsi postea dicerent [illegible] ¶ [illegible] opinione videtur quod si in contrahendo matrimonio [illegible] decipere et solam carnalem copulam extorquere: nihil est actum et nihil est ratum: et tamen postea fictione recedente [illegible] matrimonium [illegible] nihil sit ratum nec character nec aliud. ¶ [illegible] non est simile quia [illegible] ibi est nouus consensus eius qui non consensit: et perseuerat consensus eius qui prius consensit quia si mutatus esset matrimonium non esset ad cuius [illegible] concurrere mutuum consensum. [illegible] et forma baptismi. ¶ Est autem contra eos illud quod dicunt in alia materia de satisfactione: quod penitentia facta in statu peccati mortalis alio satisfaciendi post penitentiam de mortali incipit valere per modum sacramenti non per modum meriti [illegible] aliquid reuiuctum puta macies vel paupertas vel aliquid [illegible]. Ita si ex sacro est aliquid [illegible] puta character [illegible] durante poterit remota fictione sequi effectus aliter ex nulla pactione poterit. ¶ Item ex nulla pactione [illegible] diceremus si sacerdos non crederet [illegible] quod postea ipso recedente [illegible] nihil dicente conficeretur corpus Christi quando nullus effectus [illegible] si per baptismum propter fictionem nihil fiat ex pactione dei postea recedente fictione nihil fiet. Sic igitur tenenda est opinio Tho. tanquam [illegible]. ¶ Ad argumentum in oppositum [illegible] quod non est simile de sacro eucharistie quod [illegible] impedit sacro vt de sacro penitentie et baptismi in quibus susceptiones [illegible] impedimentum [illegible].

¶ Uo baptismus aque sanctus est a bono et a malo datus bono vel malo. Di. V. a

Post hec sciendum est sacrum baptismi a bonis et a malis ministris dari: sicut a bonis et a malis sumitur: nec melior est baptismus qui per meliorem datur: nec minus bonus qui per minus bonum datur: nec malus qui per malum datur: nec maius minus datur in baptismo dato a bono: nec minus in baptismo dato a malo: [illegible] est [illegible] munus hominis: sed dei quod to-

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ba-ptizat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ne [illegible] [illegible] [illegible] baptisma: et nō ha-beāt [illegible] [illegible] Inter bonos ministros cuȝ [illegible] [illegible] baptismꝰ q̄ p me [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] des baptismꝰ dat: et [illegible] [illegible] [illegible] dei [illegible] [illegible] [illegible] Itē Cū ba-ptizat malꝰ [illegible] qd̄ dati ē [illegible] ē nō ipar: p [illegible] [illegible] ministros: ȝ par et eq̄le pp̄ hoc: Hic est q baptizat. Itē Ego dico et nos dicimꝰ oēs q̄ iustos oȝ esse: p quos baptizat: iustos oȝ eē [illegible] [illegible] ministros. Sint ministri iusti si velīt. Si aūt noluerit [illegible] q sedēt i cathedra moy-si: securum me facit magister meus. s. xp̄s: de quo sp̄s sanctus dicit. Hic ē qui baptizat. Itē Quos baptizauit iudas xp̄us baptizauit. Si quos ḡ baptizauit ebriosus: homicida: adul-ter: si xp̄i erat baptismꝰ: xp̄s baptizauit. Non timeo adulterū nec ebriosū: nec homicidā: q̄ colūbā attēdo: p quā mihi dī: Hic ē q baptizat. Itē homicida dedit baptismū xp̄i: qd̄ sacm̄ tā sacrū ē vt nec homicida ministrāte pollua. Itē Sūt heresi q̄cūq; vel scismate q̄sq; in noīe pa-tris et filij et sp̄s sancti baptismi sacm̄ accepit: in-tegrū sacm̄ accepit: ȝ salutē q̄ virtꝰ ē sacri nō ha-bebit: si extra eccl'iaȝ catholicā ipsaȝ sacm̄ hue-rit. Dȝ ergo ad ecclesiā redire: nō vt sacm̄ ba-ptismi iterū accipiat qd̄ nemo dȝ i aliquo repe-tere: ȝ vt in societate catholica vitam accipiat. Baptismꝰ. n. extra ecclam̄ neq̄t pdesse. Ibi enī eiusq; pdesse pōt baptismus: vbi pōt pdes-se elemo[illegible]. s. in eccl'ia. Itē Isidorus Roma-nus pōt fieri nō hoīeȝ iudicat qui baptizat: ȝ spi-ritū dei subministrare gratiā baptismi: lȝ paga-nus sit q baptizat. In his pspicue certus baptis-mū [illegible] bonis et malis dari: et a bonis et a ma-lis: et ipsū tn̄ eque sanctū esse: et munus eiꝰ eq̄le i bonis: siue a bonis siue a malis baptizantur.

De potestate baptismi et ministerio. b

q [illegible] ministeriū tn̄ habūt nō ptātē baptis-mi. Ptātē. n. sibi retinuit. Qd̄ nouit io-annes: cū vidit colūbā descendētē super xp̄m. Vn̄ Aug. Quid nouerat Joā. bap. dn̄ȝ. Quid nō nouerat: ptātē dn̄ici baptismi in nul-lū hoiem a dn̄o traductā: sed ministeriū plane traductū. Ptātē a dn̄o in neminē: ȝ ministeriū in bonos et in malos. Nō exhorreat columba mi-nisteriū malorū: respiciat ptātē dn̄i. Quid faci-at tibi minister malus vbi bonꝰ ē dn̄s? Nec q plātat neq̄ q rigat ē aliqd̄ sed qui incrementū dat deus. Si [illegible] fuerit minister: eȝ diabolo co-

putatis: nō cōtaminat donū xp̄i. Qd̄ p illū [illegible] [illegible]. Per lapideū canalē [illegible] aq̄ [illegible] in canali lapideo nil generat: ȝ ortus fructꝰ plu-rimos affert. [illegible] ergo nō [illegible] bonū [illegible] ministerij baptizādi: sed [illegible] ptātem baptizandi. Ministeriū. n. dedit xp̄s [illegible] ptātē [illegible] retinuit: quā si vellet poterat suis dare: vt ser-[illegible] daret baptismū suū tanq̄ vice sua. et [illegible] [illegible] pstituere poterat in aliquo vel i aliq̄bus [illegible] [illegible] [illegible] tāta vis esset in baptismo seruorum [illegible] ē i baptismo dn̄i: sed noluit ne seruus in seruo spē poneret. Baptizat seruus vt minister: baptizat dn̄s tanq̄ ptātē habēs: quā si daret seruis: vt. s. ipsorum eēt qd̄ dn̄i erat: tot essent baptismi quot serui: vt sicut dictus ē baptismꝰ ioānis: ita diceretur baptismus Petri et Pauli. Qd̄ [illegible] retinuit sibi dn̄s ptātē baptismi: seruis aūt mi-nisteriū dedit. Si ergo seruus dicit se baptizare: recte dicit: sed tanq̄ minister baptizat: et ideo nō differt siue bonus siue malus baptizet. [illegible] nemo dicit baptismꝰ meꝰ [illegible] [illegible] meū prudētia meā: lȝ hec sint a deo [illegible] [illegible] ferētia est. Alius. n. alio melius [illegible] [illegible] [illegible] zando: et alius alio prudētior ē. [illegible] [illegible] magis minusue baptizatus siue ab inferiori siue a maiori baptizetur dici non potest.

Que sint potestas baptismi: quā potuit xp̄s dare seruis. c

b Hic quaerit que sit illa ptās baptismi quā xp̄s sibi retinuit: et potuit dare seruis. Hoc ē vt plurimū velūt ptās dimittēdi peccatū in baptismo: sed ptās dimittēdi pctā que deo ē deus est. Ideo aliq̄ dicūt hāc ptātē nō po-tuisse dare alicui fuorū: q̄ nulla potuit dare vt eēt qd̄ ipse ē: vel vt hēret eandē quā ipse habet hoc ē esse qd̄ posse. Dicūt. n. si hanc ptātē [illegible] cui dare potuit: potuit ei dare creatura [illegible] [illegible] q̄ nō ē hoc maleius potēne q̄ illud. ad qd̄ [illegible] pōt: q: potuit eis dare ptātē dimittēdi pctā: nō ipsam eādē q̄ ipse potēs est: sed potētiā creatam: qua seruus posset dimittere pctā: nō tn̄ vt auctor remissionis. sed vt minister: nec tn̄ sine deo auctore. vt sicut in ministerio hēt exteriꝰ sctificare: ita in ministerio hēret iteriꝰ mūdare. et sicut illud facit deo auctore: q cū eo et in eo opat illud ex-ternus: ita iternus mūdaret deo auctore q eius verbo velut quodā ministerio vteretur. Ita enī posset deus p aliquē creare aliq̄: non p eū tanq̄ auctorē sed ministrū: quo et in quo operaret: [illegible] bonis opibꝰ nostris ipse operat: et nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed ipse nobiscū et in nobis: et [illegible] in illis agēdis ministri eius [illegible] [illegible] nō [illegible] [illegible] ergo potuit dare suo ptātē dimittendi peccata

in baptizādo vt in [illegible] opaāt: ñ fu⁹ sine dño: nec dñs sine suo: ꝫ dñs cū suo ⁊ i suo: sic i exteriori misterio dñs opatur cū suo ⁊ i suo. Vñ ⁊ dñs dī scificare ⁊ seruus: ꝫ dñs inuisibili grā: fu⁹ visibili sacro. Vñ Aug. sup leuiticū. Dñs aūt. Ego dñs q scifico. Et de moyse ēt dicit [illegible] visibili⁹ sacra p min. Dñs aūt inuisibili grā p spiritū: vbi ē tot⁹ fruct⁹ visibiliū sacramētoꝝ. Sine hac scificatiōe visibilia sacra nil psūt. [illegible] hoc mele apre poterūt ñ iudeo.

Circa [illegible] grā q̄runtꝰ tria. Primo an xp̄s ꝫ q̄ hō potuerit dimittē pctā. Scd̄o an malus possit baptizare. Tertio an liceat alicui a malo baptiᵐ recipere.

Ad primū arguit. ⁊ vr̄ q̄ sic: q2 in [illegible]. Ut aūt sciatis q̄ fili⁹ hōis hꝫ ptātē i terra dimittēdi pctā ⁊c̄ ait paralitico ⁊c̄. ¶ Cōtra: qs. n. pōt pctā dimittere nisi solus de⁹: vt dī in Luca. 5. ⁊c̄ ¶ Rñ⁹. h sūt tria vidēda. p⁹ quā ptātē habuit xp̄s. 2⁹ quā ptulit mistris. 3⁹ quā pferre potuit.

Circa pmū [illegible] sciēdū q̄ cū [illegible] sit triplex ptās. s. auctoritas: excellētie ⁊ misterij. xp̄s pmā nō habuit: ꝫ q̄ hō q2 illa ē sol⁹ dei. Illā aūt q̄ ē misterij xp̄s hūit: q2 hec ē cōis oib⁹ mistrātib⁹ sacra. xp̄s aūt venit mistrare ⁊ multa vel forte oīa sacra i ppa psona mistrauit: excepto forte bap⁹. Vñ Jo. dī. Cū ihs iesus nō baptizaret sed discipuli ei⁹. Ptātē aūt excellētie xp̄s pre oib⁹ alijs hūit: q̄ attēdit q̄tū ad tria. Prio q̄tū ad meritū: q2 ex merito passionis xp̄i oīa sacra effectū hūt: nō aūt ex merito alicui⁹ alteri⁹ [illegible]. Et iō nō ē melior baptism⁹ a meliore dat⁹. Scd̄o q̄tū ad hoc q̄ xp̄s sine sacro effectū sacroꝝ cōferre poterat q̄si dñs ⁊ mistrator sacroꝝ: qd̄ de alijs nō ē verū. Tertio q̄tū ad hoc q̄ ad inocationē nōis ei⁹ i bap⁹ i pmitiua ecclia dabat̄ remissio pctoꝝ. Et iō xp̄s pp hāc ptātes sacra potuit [illegible].

Secundo vidēdū ē: quā ptātē mistris ptulerit. Ubi [illegible] ptātē mi[illegible] coopatiōis istalis. Ad qd̄ intelligēdū notādū ē q̄ q̄tuor modis pōt vnū alteri coopari. Prio sic adiuuās ei cū auxiliū pbet coopat̄. 2⁹ sicut psiliū pbēs. 3⁹ sic quo mediāte agēs pmū itroducit suū effectū: sicut coopat̄ instrꝫ pncipali agē[illegible]. 4⁹ sicut disponēs māꝫ ad effectū pncipalis agētis susci[illegible]. Primis g̃ duob⁹ modis i nulla actiōe aliqd deo coopat̄ pp pfectā ei⁹ potētiā q̄ nullo auxilio idiget: ⁊ pp pfe[illegible] [illegible]. In [illegible] aut qs psiliari⁹ ei⁹ fuit: Sꝫ 3⁹ mō coopat̄ aliq̄ creatura deo in ei⁹ actiōe nō tñ in oib⁹. Cū. n. de⁹ sit pᵐ agēs nālis [illegible] hoc eff[illegible] coopeiās pmo agēti. Sꝫ q̄dā sūt q̄ de⁹ sibi retinuit imediate illa opās ⁊ i istis creatura deo ñ coopat̄ tertio mō: ꝫ q̄rto mō ei pōt coopari: sicut pꝫ in creatiōe aīe rōnalis quā imediate de⁹ pducit: ꝫ tñ nā disponit māꝫ ad aīe rōnalis receptionē. Et q2 recreatio aīe creatiōi ipsi⁹ rñdet: iō emūdationē ei⁹ imediate ipe opat̄: ꝫ ad hoc hō coopat̄ disponēdo aīaꝫ ⁊ hoc duplr. s. ex ope opante sicut docēdo: sine ēt merēdo: ⁊ hoc mō hoīes deo coopant̄ i remissiōe pctoꝝ: de gb⁹ dī p⁹ ad Cori. 3. Dei adiutores sum⁹: vel ex ope opato sic q̄ cōferūt sacra que ad grās disponūt: p quā fit remissio pctoꝝ. Et h̄ ē cōparatio misterij q̄ mistris ecclie cōpetit: de qbus dī p⁹ Cori. 4. Sic nos existimet [illegible] vt mistros xp̄i ⁊c̄. Uerū ē g̃ [illegible] vlum⁹ modus coopatiōis misterij ē duplex: qa [illegible] nihil agere. Et ibi mister nō ē [illegible] q̄n artifex mediāte i[illegible] strumēto: ꝫ ēt i artifice: q2 ars ē potētia opatia. Uñ ñ hñs artē ⁊ hñs idē instrꝫ nihil idē faceret. Et silr̄ character sacerdotalis vl̄ epālis i pficiēdo ⁊ ordināo iungēdo ⁊ absoluēdo: ē potētia opatiua siue actiua: ⁊ nō solū ē ṽtus i ṽbis ⁊ mā. In alijs aūt sacris q̄ spālē mistrū nō reqrūt: tota ṽtus ē in ṽbis ⁊ reb⁹ nec mister reqrit̄: nisi sicut cā sine q̄ nō: sicut ad cōburēdū domū: requirit̄ adhibēs ignē: q2 domus nō adhiberet eū. nec ignis se applicaret domui. Et sic baptiçās se hꝫ ad baptiçādū: applicādo alteri bapᵐ: nō aūt sibi vt fecit iude⁹ seipsuꝫ baptizās. ex. e. debitū: q2 semp iter dātē ⁊ accipiētē qd̄cūq̄ sacrꝫ: cui⁹ ēentia psistit in susceptione dꝫ eē distinctio psonalis. Uñ nec pp̄ pōt se absoluere: nec se inūgere: nec ē alia cogēs rō: nisi dei ordiatio: ⁊ q2 mistrās sacrꝫ est q̄si mediator loco xp̄iiter deū ⁊ suscipientes. Idē autez nō ē mediator pseipso. Pōt g̃ dici q̄ character sacerdotalis ē p se prās baptiçādi: sed sicut ṽba ⁊ mā habent virtutē in trāsitu. sic q̄n nō sacerdos baptiçat accipit ṽtutē in transitu ideo ⁊c̄.

Tertio vidēdū est quā ptātez xp̄s pferre potuerit. Ubi sciēdū q̄ nō [illegible] q̄ possꝫ cōicare creature: q̄ ppria ṽtute pferret grāꝫ ⁊ remitteret culpā nō tñ q̄ pncipalr̄. i. sic in ṽtute sua q̄ nō in ṽtute alteri⁹: qd̄ iportat auctis ptās. s. q̄ sola sua ṽtute: ⁊ alia circūscripta posset agere: ꝫ quē modū nulla ṽt⁹ creata aut creabilis aliqd agere pōt: q2 nec eē nec agere hꝫ: nisi ṽtute dī supposita q̄ est alia. Illā aūt misterij ⁊ potuit pferre ⁊ ptulit: nō tñ eā ptulit oib⁹ qb⁹ potuit: q2 nō mulierib⁹: ⁊ nō nisi sacerdotib⁹: qb⁹ hoc solū cōpetit ex offō. vt ifra patebit. ¶ De ptāte aūt excellētie cōiter tenet̄ q̄ eā cōicare hoībus potuit: ꝫ nō decuit. [illegible] pmi assignat̄: q2 q̄cqd cōicatū est xp̄o [illegible] hō pōt [illegible] cōicari puro hoī: ꝫ p̄dicta ptās fuit cōicata [illegible] [illegible]. Maior ꝑ [illegible] ex dictis. ꝫ maior pbat̄: q2 de⁹ [illegible] hūane [illegible] ipsa est capax. ꝫ nā hūana ē capax oīs pfectiōis: q̄ cōicata ē xp̄o ꝫ nām humanā: aliogn ei nō fuisset cōicatū: si nā nō fuisset capax. Potuit g̃ alicui puro hoī ꝫm hāc opi. cōicari: q̄ meritū ei⁹ baptismo efficaciā tribueret: ⁊ q̄ bapᵐ instituerct: ⁊ q̄ sine bap⁹: effectuꝫ baptismi tribueret: ⁊ q̄ ad inocationē nōis eius tribueret̄ baptism⁹: ⁊ pp̄is pctoꝝ remissio. Sꝫ istud nō decuit: ne seruus in pseruo poneret speꝫ salutis: ⁊ ne multiplicaret̄ baptism⁹ ꝫ multiplicationē mistroꝝ ¶ Sꝫ in his videt̄ quibusdā eē vnū dubiū. s. vtrū puro hoī cōicari possit: vt meritū ei⁹ sacris efficaciā daret̄. Hoc. n. nō videtur possibile: nisi dicat̄ q̄ pura creatura potuerit pro toto humano genere satisfacere. Cuius rō est. q2 cū sacramēta sint remediū sufficiēs nostre iustificatiōis nulli⁹ psone meritū pōt efficaciā tribuere sacris: nisi q̄ potuit satisfacere p oib⁹ pctis. Si g̃ illud pmū potuit cōicari puro hoī: videt̄ q̄ ⁊ scdm: qd̄ tñ cōiter negat̄. Et ideo q̄ vellet tenere q̄ōnez 2ā possꝫ pbabilr̄ ad rōnē factā in 2ūi rñdere: dīco q̄ ñ est cōicatū xp̄o ꝫ q̄ hō absolute q̄ ei⁹ meritū efficaciā sacramētis tribueret: sed ꝫm q̄ hūanitas eius cōiuncta est deitati: ex qua piūctione cōpetit ei q̄ ei⁹ meritū est aliquo mō efficacie infinite. Et iō istud nō pōt cōicari alij humanitati: nisi assumeret̄ in vnitatē dei. Et istud dictū satis rōnabile videt̄: q2 aliquoꝝ est capax humana nā piūcta diuinitati: quoꝝ nō ē capax separata: sicut calor cōiūct⁹ aīe aliqd facit. qd̄ facere nō pōt ab aīa separat⁹. Et hoc maxime videt̄ de his q̄ in quadā relatiōe psistūt. Si. n. mors illius q̄uis nō fuerit: nisi ꝫm humanitatē pro tanto fuit infiniti meriti ⁊ satisfactionis: quia fuit ifiniti suppositi: hoc nulli alij pstari pt cui vnio nō pstat̄. Et q̄n dī q̄ cōicatū est ei ꝫ q̄ hō est alteri cōicabile: verū ē put ly ꝫm reduplicat nāꝫ [illegible] creatura potuit satisfacere pro tota humana nā ex diuina

[illegible] nisi nã eēt sup [illegible] ñ ex digna [illegible] er ei⁹ me [illegible]

[illegible] potuerit [illegible] lus. cui⁹ meritū nō hñt efficaciā a passione [illegible] ī beatā de [illegible] ñ pt eē nisi p meritū [illegible] bois dei. ita q̧ nō solū oīa sacra: quo ad oēs nō potue [illegible] efficaciā ex merito bois puri: sȝ nec q̄tū ad vnū [illegible] tuerit: dictū est in scdo [illegible] at curatio [illegible] lēte q̄ misteriū habuit in q̄tū hō. 10 rc. Qō II

Secundo [illegible] malus minister [illegible] baptizare. Et videt̄ pmo q̧ nō: qꝛ nō min⁹ requirit̄ in sacro minister q̄ mā ⁊ forma: sed indebita mā ⁊ indebita forma enacuat sacr̄ȝ. ḡ rc. ¶ Scdo qꝛ mēbrū aridū nō pcipit actionē corporis. sed baptiçare est actio corpis mystici. ḡ minister malus q̄ ē sicut mēbrū aridū hāc actionē nō poterit exercere. ¶ Cōtra pȝ p Aug. in lr̄a dicētē. Nō timeo adulterū nō ebriosuȝ: nō homicidā: qꝛ colūbā attēdo p quā dr̄ hic ē q baptiçat. ¶ Rº. hic sunt duo vidēda. Primo de mi[illegible]

Quantum ad pmū sunt tres q̄ones. ¶ Pria q̧ tā oz [illegible] scismatic⁹ vel nō baptiçat⁹ pt verū baptismū ɔferre: qꝛ dicit Augu. q̧ Judas baptizauit: ⁊ xp̄s baptiçauit p eū: ī mo oīs hō. oīs mulier. oīs ēt hermafrodit⁹ dūmō sit hō baptiçare pōt: si debitā formā ⁊ debitā materiā adhibeat. ⁊ erit verus baptism⁹: ⁊ quo ad sacr̄m ⁊ quo ad rē sa[illegible] baptismus Petri vel Pauli. Vñ ex̄ de sūma trini. c. [illegible] dicit̄ q̧ baptismi sacr̄ȝ ī forma ecclie a quocūq̧ rite colla[illegible] dos hȝ baptizare. Propter qō ex̄ necessitatē nulla mulier nullus laycus: nullus clericus: nullus archidiacon⁹: nec di[illegible] ordiato ministrā. c. i. Nullus ēt sacerdos ex̄ necessitatē dȝ baptizare nisi [illegible] Sed sicut eps pt inuito curato absoluere ⁊ ptātē absoluē[illegible] ptizare ⁊ ptātē baptizandi alteri dare. Non tamen seq̄t̄ q̧ si aliqs habeat ptātē absoluēdi: q̧ pp hoc habeat ptātē baptizandi: vel alia sacra ministrādi. Sed verū ē q̧ baptizans nō subditū nō sit irregularis nec etiā suspensus sic oz [illegible] ē q̧ ī casu nec̄itatis: oīs vir vel mulier q̄ scit baptiçare li[illegible] re maiori: ⁊ ex̄ne⁹ curato: ⁊ clic⁹ pbro: ⁊ layc⁹ clico: ⁊ mulier [illegible] q̧ mulier sciret formā baptismi vbi vir ig̃raret: quā ñ oēs [illegible] reus mortis: sic multo magis si nō succurras morti aīe. vñ si hoīes appetūt diuitias corpales vt īde faciant elemosynas: multo magis deberent appetere sciāȝ de qua possent facere elynas spūales: que meliores sunt.

Secundo [illegible] stroꝝ. Et h̄ sūt tres q̄nes. Pria quo ad veritatē sacri. Scda quo ad rē sacri. Tertia quo ad culpā ⁊ [illegible]

eē bonū bonitate moris: q̄ ē bonitas simplr̄: de qua cōtēr hoīes loquūt̄: ⁊ eē bonū artificē: q̄ ē bonitas s̄m qd: ⁊ cū additiōe. Aliqs. n. ē bon⁹ faber. q nō ē bon⁹ simplr̄. Et ē alr⁹ ē bon⁹ simplr̄ q nō ē bon⁹ faber sed malus. he enim due bonitates se hñt p accn̄s ad inuicē: ita q̧ nō lȝ ī bis ex diuisis iferre ɔiūctū vel ex ɔiūctis diuisū. Vñ si dicas iste ē bon⁹ ⁊ ē fab: ḡ ē bon⁹ faber: ñ seq̄t̄ imo ē fallacia accidētis. Sic ē de bonitate hois in q̄tuȝ ē mister. ⁊ de bonitate [illegible] ptingit verū sacr̄ȝ ɔferri sic a bono. pmū pbat̄ sic. Nullus [illegible] suū misteriū ptinēte: sȝ defect⁹ eoꝝ q̄ ptinēt ad sacr[illegible] artificij nō ɔcurrunt ex pte mistri in gn̄ali nisi tria. s. scire velle: siue itēdere ⁊ posse. ḡ nō ē malus mister nisi q in his ē defectuosus. Sȝ quocūq̧ istoꝝ deficiēte nullū ē sacr̄m vt q nescit nec itēdit: nec pōt pferre vb̄a: nō pōt ɔferre sacramētū. ḡ rc. Et hoc itelligēdū ē q̄n ē malus ī isto genere simplr̄: qꝛ si s̄ȝ qd: vt si nescit ita bene pferre sic cleric⁹ vl qꝛ nō exp̄t⁹ vl blesus vl lingue latine ignarus: sicut dr̄ de ɔse. d. 4. c. pe. qui baptizat ī noīe pr̄ia rc. nihilominus eīt verū sacr̄ȝ: qꝛ defect⁹ s̄ȝ qd nō anfert effectū simpl[illegible] in mistro respectu sacri baptismi nō req̄rat̄: vt dictū ē: nisi velle: scire: ⁊ posse facti: tm̄ respectu alioꝝ sacroꝝ requirit̄ scire: velle ⁊ posse: nō solū facti. imo ēt iuris: sicut ad ɔficiēdū vel ordinādū: nō solū sufficit q̧ sciat: ⁊ velit: ⁊ possit vba pferre: sȝ q̧ recepit illa q̄ sūt de eēntia sacri ordis: ⁊ ɔsecratiōis epal̄. ita q̧ si aliqd de eēntialib⁹ desit nihil agit. Si aūt aliqd eoꝝ q̄ sūt accn̄talia: puta q̄ ñ sūt de nec̄itate sacri sȝ pcepti: sine illis qdē ɔfert sacr̄ȝ: sȝ male ɔfert q̄tū ad se: nec alr⁹ si sciret deberet recipe. ¶ Scdȝ pȝ. s. q̧ a malis malitia moris pōt ɔferri ver⁹ baptism⁹. Prio: qꝛ ea q̄ ptinēt ad sacra necessitatis debent eē cōissima ⁊ notissima. baptism⁹ ē hȝ pcipue quo ad puulos q nō hñt aliud remediū salutis. Bonitas aūt moralis q̄ ē p gr̄aȝ nō ē cōissima [illegible] baptismi. Scdo: qꝛ illō qō ɔsistit ī ope opato nō viciat̄ a [illegible] rito opantis mistri. Hoc idē dic̄ Aug. sup Jo. pte pª omel. 6ª. Et recitat̄ d ɔsecra. di. 4. c. [illegible] lē sic bon⁹: aliā in q̄ q̄ ē ex ope opato: sȝ aliā puta q̧ [illegible] sacri nō ē nisi adhibēs sic ī bap⁹. Vbi aūt ī mistro re[illegible] ¶ Tertia [illegible] rñdebit̄ ad argumēta scde opionis. Est ḡ cōis opio: q̧ [illegible] casu necessitatis: ⁊ sine solēnitate. ¶ Rō primi est: q̧ [illegible] p Dio. de celesti hierarchia q dic̄ q̧ imūdis sacra [illegible]

[illegible] vel tãgere [illegible] ¶ Scdo et [illegible] accedere ad [illegible] accedere ad [illegible] bat [illegible] cia: qui accesserit ad ꝯsecrata pibit corã dño. Hoc dicunt canões.i.q.i.c.Remissionẽ pctõꝝ: vbi dr̃ ꝙ ꝗuis sacrã ad modũ lucis ab imũdis ꝯtaminari nõ possit: ipsi tñ ꝓnitio se habẽt:ꝗꝗ alijs salubriter ⁊ vtiliter administrent. Et.c.i.q.c.ꝑ Isaiã:dicit ꝙ sacra obsunt idigne tractãtib⁹: ꝓsunt tamẽ ꝑ eos digne sumẽtib⁹. ¶ Nõ scdo est:qꝛ q baptiçat i casu necessitatis ⁊ sine solẽnitate:nõ baptiçat vt minister: sed sic̃ vetula baptiçaret:io nihil idebitũ videt̃ agere ꝯtra ministeriũ suũ. Excusat ẽt cũ casus necessitatis. ¶ Scdo ponẽda est opio singl'aris. Dicunt.n.alij ꝯ istos ꝙ in nullo casu malus mĩster põt baptiçare qn peccet:qꝛ sẽp baptiçat vt minister:nec casus necẽtatis eũ excusat:qd ꝓbãt sic. Qd nõ põt aliqs facere nisi mĩster:nõ põt aliqs facere nisi vt minister sed administrare qdcũqꝫ sacrã.nõ põt nisi minister tm̃.ille.s.q et ordine diuio est mĩster: qꝛ mĩster est de necẽtate sacri.sic̃ mã vel forma:ḡ nullus põt ministrare sacramẽtũ nisi vt mĩster. Jõ oꝫ ꝙ qcũqꝫ baptiçat: si ẽ verus baptism⁹ ꝙ sit mĩster baptismi: ⁊ ꝙ baptiçet vt minister: lꝫ nõ in solẽnitate ab eccl'ia instituta. Solẽnitas.n.nõ dat esse mĩstrũ.sed ẽ signũ mĩsterij sui. Ex quo ꝓbãt scdo ꝙ [illegible] excusat eũ: qꝛ casus euitabilis nõ ẽ casus necessari⁹ excusabilitatis a peccato qꝛ est volũtari⁹: sine nõ tollit rõnẽ volũtarij:sꝫ talis videt̃ iste casus:qꝛ si icũbit alicui baptizare puerũ morientẽ: ⁊ est sibi ꝯscius de peccato mortali.ei⁹ est hẽre displicẽtiã de illo pctõ: ⁊ tunc põt sine scrupulo puerũ baptizare: igit̃ talis casus nec̃tatis nõ excusat baptiçãtẽ qn peccet. ¶ Tertio arguẽdũ est ꝯ opinionẽ istã sic:qꝛ qñ ad admĩstrationẽ sacri regrit̃ scitas mĩstri:solet ad hoc ipm mĩster scificari. Qñ aũt ad admĩstrationẽ sacri nõ oꝫ mĩstrũ scificari exteri⁹:ꝑ ꝯñs nõ oꝫ ipm eẽ scm̃ interi⁹:cũ exterior scificatio sit signũ iterioris: ⁊ ad eã ordinet̃ sicut ad finẽ:pp qd sacra q nõ p̃nt mĩstrari nisi a mĩstro scificato exteri⁹ videt̃ ꝙ nullo mõ possint mĩstrari nisi a mĩstro scificato iteri⁹. Et sic qcũqꝫ celebrat vel iungit:ꝯfirmat:vel ordinat:vel absoluit in mortali existens mortal'r peccat. Sꝫ mĩstrare illa ad quoꝝ ꝑ se admĩstrationẽ:nõ regrit̃ scificatio mĩstri exteri⁹: sine interiori scitate:maxie in nec̃tate:nõ videt̃ pctm̃ mortale.vñ audire ꝯfessionẽ morientis sine obsolutione idicatiua: qd põt ẽt nõ sacerdos:itẽ baptizare in nec̃tate:qd põt ẽt gẽtilis: vr̃ nõ ẽ pctm̃. Et si peccator sine pctõ põt ꝯtingere corp⁹ dñi qd cecidit in lutũ:ne brutũ ipm ꝯculcet: vel comedat:in q̃ est scitas formal'r:multo magis ne aĩa paruuli peat:pt peccator tãgere [illegible] in quo nõ ẽ scitas nisi virtual'r s.aquã baptismi. ¶ P̃.nõ videt̃ ꝙ pctõr ꝯhẽs mr̃imoniũ peccet:cũ tñ eẽntia mr̃imonij ꝯsistat in mutuo ꝯsensu ꝑ verba vni⁹: alteri expssa:h̃ eni cõsensus sacrm̃ mĩstrat: nõ aũt sacerdos [illegible] ¶ Quarto [illegible] arguit [illegible] ꝙ [illegible] tñ ꝗtũ est ex forma ẽ falsa:qꝛ hõ nõ pt baptizare nisi sit colorat⁹ [illegible] baptizat inꝗtũ colorat⁹:tñ ꝯcedendũ est grã mãe: ꝙ hõ nõ baptizat: nisi vt [illegible] pp hoc peccat [illegible] in pctõ [illegible] peccat [illegible] eccl'ie ad hoc [illegible] eccl'ie facit mĩster [illegible] pctõ [illegible] ꝙ peccet. ¶ P̃ de

cretal' [illegible] de pec cato nõ penitere: ⁊ sic ẽt ꝯsulit̃ ei lꝫ immũdo sacrm̃ tãgere. Sꝫ hoc nõ facit vt mĩster ad hoc scificat⁹:sicut sacerdos q absoluit. ¶ Itẽ dicit Inno.ex̃ de pe.⁊ re.c.ꝙ in te:ꝙ sacerdos peccator in nec̃tate cõicãs morientem excusat̃ a pctõ. Silr̃ si aliqs nõ solẽniter dicat epistolã sic̃ ⁊ laicus faceret:ꝗuis sit subdiacon⁹ excõicat⁹:irregularis nõ ẽ: qꝛ non admĩstrat in suo ordine solẽniter sicut p⁹us:ḡ a sili in ꝓposito. Vñ tũc peccat qñ admĩstrat solẽniter sacrã solẽnitate ab eccl'ia istituta.qꝛ sic mĩstrare ñ oꝫ:nisi q ad hoc ẽ solẽniter ꝯsecrat⁹. Et lꝫ solẽnitas sacri qd dat:nõ faciat ipꝫ ministrũ: [illegible] scificatũ. Vñ solẽnitas sacri regrit solẽnitatẽ mĩstri. Et sicut solẽnitas regrit solẽnitatẽ:sic scitas scificationẽ. ¶ Ad secũdũ de necessitate doꝫ ꝙ imo fuit possibile tale esse ipedimẽtũ: ꝙ ipse nõ põt ãmouere:vt si est cathecumin⁹:non baptiçat⁹:nõ põt seipsũ baptiçare:saltẽ baptismo flũinis. Itẽ si est excõicat⁹ nõ põt seipsũ absoluere: ⁊ sic necessitatur i suo ipedimẽto remanere. Et tñ hoc nõ obstãte põt ⁊ oꝫ baptiçare multo magis ꝗ̃ fame moriẽtẽ pascere. Et tñ excõicat⁹ est magis separat⁹ a scis ꝗ̃ pctõr. Plus enĩ peccaret sciẽs se excõicatũ si celebraret anteꝗ̃ absolueret̃:dato ꝙ de oĩ pctõ esset ꝯtrit⁹:ꝗ̃ nõ excõicat⁹ si in pctõ mortali celebraret. Et qcqd sit de hoc admin⁹ epũs ꝯferẽs ordines plus peccaret excõicat⁹: ꝗ̃ in pctõ mortali exñs. Vñ plus punit̃ ⁊ ipe:⁊ q scienter ab ipo recipet. Et tñ nõ obstãte ꝙ magis sit ꝓhibitũ excõicato ꝯferre sacrm̃ ꝗ̃ peccatori: tñ excõicat⁹ in necessitate baptiçãs nõ peccat:ḡ multo minus peccator. ¶ Itẽ põt dici ꝙ sola nec̃tas nõ excusat:qꝛ nõ est nec̃tas absolute sicut bene arguitur:qꝛ ita hꝫ sacerdos necesse baptiçare puerũ solẽniter: qñ requirit̃ i eccl'ia sicut vetula qñ morit̃. Et sic peccaret mortal'r si renueret. Nec pp hoc excusat̃ si est in pctõ mortali:qꝛ põt penitere. Sꝫ qñ nec̃tas est tãta ꝙ ipe sacrm̃ ministrat:sine tñ solennitate illa q̃ est ꝓpria mĩstro eccl'ie:q ad hoc est ꝯsecratus talis nec̃tas excusat:qꝛ tũc nõ mĩstrat vt mĩster scificat⁹: ꝑ ꝯñs nõ requirit̃ ꝙ sit ipse scũs iteri⁹:sicut nec ꝙ scificatus exteri⁹. Itẽ necessitas facit ꝙ ipse nõ ex cõtẽptu ꝯ facit: sꝫ cũ dolore ⁊ inuit⁹ timẽs ꝙ plus peccaret si omitteret: ⁊ sic nõ exhibet irreuerẽtiã sacro nec ꝯtẽptũ.sicut ille q nulla necessitate iminẽte se spõte ingerit: Qui ẽt solẽniter sacramẽta mĩstrat mẽtit̃ facto in eo ꝙ est xp̃iane religiõis: ostẽdẽs se sanctũ in vestibus sacris:saltẽ stolla: cũ tñ scũs nõ sit. Sed q vt vetula baptiçat nullã scitatẽ ostẽtat:sꝫ solũ hic est ꝙ sacrm̃ pollut⁹ tãgit:sicut ⁊ ille qui corp⁹ dñi cũ cũ metu ⁊ tremore:lꝫ peccator de luto recolligit. ¶ Vl' põt dici ꝙ ẽ hic necessitas: qꝛ de quolibet peccato mortali oꝫ hõ in speciali ꝯteri. Et io magn⁹ peccator:si deberet dolere de singulis anteꝗ̃ de singulis doluisset:ꝯtingeret paruulũ baptiçãdũ.quiqꝫ sine baptismo mori. Vñ si tũc dolore cordis cõtritus in gnãli currat ⁊ ipsũ baptiçet: cũ ꝓposito ꝯfitẽdi ⁊ ꝯterẽdi postea in spãli melius facit. Et ideo posset inueniri via media talis [illegible] de illo q est in necessitate ⁊ sine solẽnitate baptiçat:qꝛ aut recolit de pctõ: nec atterit̃: nec cõterit̃ de pctõ:sꝫ vult in pctõ remanere: ⁊ nihilomin⁹ vult baptiçare: ⁊ tũc si ẽ talis q scire debeat:ꝙ hõ a pctõribus ꝯtingi nõ deberet:ꝗuis nõ ex libidine: nec ex ꝯtẽptu baptiçet:sꝫ ituitu necessitatis hoc facit: nõ excusat̃ ab irreuerẽtia ⁊ ꝯtẽptu:qꝛ sic ꝯscia ei dicebat vl' dicere debebat: imũde:tu nũc sancta ꝯtractas: Et sic ẽ vã superior opio. qꝛ ⁊ mĩster ẽ:⁊ necesse nõ hꝫ cũ pctõ baptiçare: lꝫ nec̃e habeat baptiçare. Si aũt cũ metu ⁊ tremore:⁊ dolẽs de peccato i gnãli:lꝫ ꝓpter hoc sciat se de pctõ nõ mundari: sub spe tñ ad plenũ ꝯterẽdi:vl' qꝛ est excõicat⁹:⁊ nõ pt absolui: vl' pp aliqd hõ hoc facit: tũc excusat̃: arg⁹ illoꝝ q imũdi mãducauerũt [illegible] pascha qñ ita [illegible] peterãt purificari [illegible]

[illegible]
dꝫ se pfecta pniā lauare: vel saltē si sacerdos nō adest: dꝫ se lauare p pfectā ɔtritionē. Si aūt nō recoleret: nō faceret irreuerēnā sacro ⁊ excusaret. ¶ Ad rōnes in oppositū ē [illegible] eē idebitū ministrū quo ad subāꝫ mini/[illegible] sacꝫ nullū: sicut indebita mā ⁊ idebita forma subal'r. Sicut.n.in nō aqua nō est baptism⁹: sic a non hoīe: puta ab angelo bono vel malo vel aīa separata: nō est baptism⁹: sed indebit⁹ minister quo ad circūstātiā p accñs se habētē facit qdē sibi malū baptismū: nō in se ⁊ absolute sicut est de inā imūda ⁊ forma corrupta. Nō.n. de suba ministri in baptismo est plus: nisi hūanitas ⁊ itentio ⁊ tactus materie: sicut de suba forme est ,platio ⁊ significatio: ⁊ de [illegible] citur: ⁊ aspgere nō pōt. Sꝫ qꝛ ad suā nāꝫ redire pōt: nō desinit esse bñdicta: qꝛ resoluta nō ē iterū bñdicēda. Simil'r [illegible] ē sine iterata bñdictione: lꝫ ide baptiçari. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ malus hō ē mēbrū aridū quo ad meritū: nō quo ad mi/[illegible] aridū. sꝫ ad hoc ꝙ alij pficiat nō: qꝛ sicut carnifex baptizat martyrē in sanguie: ita malus hō in flumine: nisi ꝙ ibi est occasio: hic aūt est cā per se: ⁊ nō cā sine qua nō. ¶ Uel po[illegible] vt viuū est vel vt mēbrū est: qꝛ est mēbrū equiuoce: sicut oculus cecus ē oculus equoce. Dico aūt nō quo ad substātiā: [illegible] arido: sicut cū eo tāgere: sicut cū baculo. Baptizare autē [illegible] dum christi: ppter hoc nō ipeditur.

Qō III

Tertio querit vtrū liceat petere vl' re[illegible]

Et videt ꝙ nō: qꝛ nō lꝫ ɔsentire malo quin potius melius ē oīa mala pati: ex de his q vi metusue cā fiūt. c. sacris. ⁊. 3. et hi. ⁊. Ro. p. nō solū q faciūt sed q ɔsentiūt: sed malus peccat baptiçando: g ⁊ iste q ɔsentit: peten[illegible] iure vtit: ⁊ peccatū vni⁹ nō dꝫ alteri nocere: sed ius parochiani est a curato petere sacra p se ⁊ pro suis: g hoc iure [illegible]

¶ Rñ⁹. tria sūt faciēda. Pmo ponet opio quorūdā probabilis. Scdo ingret de ipsa qōnuꝫ ad multa. Tertio in speciali qōnē ad articulū de symonia in baptismo.

Quantum [illegible] er vel adult⁹: si puer nō peccat: cū non habeat vsuꝫ rōnis [illegible] ter eū pbabil'r talē ministrū esse pcisum: ⁊ tūc non peccat: qꝛ talis ignorātia eū excusat: aut nō latet eū: ⁊ tunc peccat mortal'r recipiēdo ab eo baptismū. Rō est: qꝛ eodē pcepte [illegible] se ɔiūgat diuinis pcipit cuilibet ne sibi cōicet in eisdē: sꝫ pcisus iungēdo se administrationi diuino peccat mortal'r [illegible]

nisi in casu extreme necessitatis: q nō pōt ab eccl'ia phiberi: in quo casu pōt qlibet recipe sacꝫ baptismi a iudeo pagano vel heretico. Si aūt minister nō est pcisus: sꝫ tm peccator: nō peccat recipiēs ab eo baptismū. qꝛ si aliquo modo peccaret: hoc nō esset nisi qꝛ videt eū inducere ad peccandū: petēdo ab eo sacm: qd ille nō pōt ɔferre nisi peccado: sꝫ hoc nō dꝫ: qꝛ cū malus minister possit in momēto penitere de petō cōmisso: pbabil'r ignorabit ab eo qui petit baptismū: an ille penituerit vel nō: ⁊ in dubio ē melior pa[illegible] inducit eū ad peccandū: cū iste solū petat ius suū: ⁊ ille [illegible] malus ꝙ nō vellet sine pecunia baptiçare: nullo mō eēt [illegible] cienda mala vt veniāt bona. Ro. 3. Sed in hoc casu si sit adult⁹: ⁊ nō hꝫ aliū q eū baptizet: sufficit ei ɔtritio ⁊ fides ad [illegible] rans: alter q gnātur: sic ⁊ in regnātiōe spūali que ē bapti[illegible]

Secundo inquirendū est de istis. Pmo eniꝫ qd oī[illegible] audiēs missaꝫ excōicati: fit irregularis sicut ille. Qñqꝫ [illegible] cōicato petere debituꝫ. Uñ cuꝫ debeat filios parochiano[illegible] veruꝫ est de debito corporali: ⁊ de spūali qd nō est [illegible]bitū soluere. Uñ tenet horas dicere: sꝫ phibitū est ei. [illegible] rio: nō obstat qꝛ sic nō ē phibitū vbi ē necessitas ⁊ eu[illegible]

[illegible] pere. ex̄ de vita ꝛ ho. cle. c. vit. ¶ Sꝫ rō sua nō vr̄ valere in hoc qḋ dicit nō peccat: nisi qꝛ vr̄ [illegible] incboatā. ex hoc solū pōt peccare mortalr̄ [illegible] diuina ꝛ ei pticipat ꝛ cōicat in [illegible] cat: ꝗ nō pp̄ hoc ñ peccat: qꝛ nō [illegible] peccare: sed vr̄ qꝛ ius suū [illegible] [illegible] soluere [illegible] ꝗ nō licet ei [illegible] penitere.

Tertio [illegible] tim dōꝫ ꝙ nullo mō licet dare pecuniā pro se vel pro alio [illegible] [illegible] valet: qa aliud est redimere vexationē ab illo ꝗ pōt de fcō [illegible] canonice [illegible] [illegible] ꝛ mulieres steriles: ꝗ tñ oēs pñt baptizare. Econuerso autē [illegible] ficatiuū recipiūt in ore in repñtationē ꝛ memoriā eucbari [illegible] formā baptismi: quā tñ nullus scire tenet̄ nisi curatus ad [illegible] ret laycus cederet: ꝛ mulier viro ꝛ eū docere formaꝫ si ipsa [illegible] ꝯsecrata sed solū relationē rōnis: sicut ꝛ oēs ꝯsecrationes [illegible] cui filius Sichen carius voluit vēdere Abrae speluncā [illegible]

a qua [illegible] carius vedat [illegible] ecclias suas ꝛ illis licet plus dare. Nec ē simonia nec peccant p iniustitiā: qꝛ licet emptori dare gratis qḋ vult vltra [illegible] beraleaalud aūt eēt illiberale ꝛ iniustuꝫ. Et istud nō ē [illegible] pristerys in vigilia pasche [illegible] aqua p ea que pceuūt baptismū spūalez. Sed si aliq̄ bñdictio pcedit: tūc videt̄ nō posse excusari a simonia: qꝛ emit vel emere intēdit spūale. [illegible] ânexū. ¶ Sꝫ dōꝫ ꝙ nō oē spūalitati annexū [illegible] ꝛ emi sed quoddā sic chrisma: oleū scm̄ ꝛ [illegible] [illegible] emere [illegible] om sine indigētia cū hoc nō faciat emptore iniustus si det plus ꝗ debeat [illegible] [illegible] ficatin ꝓposito. [illegible] [illegible] in casu vbi teneret̄ [illegible] ret emēdo. Sꝫ bona eccl'ie plus debent̄ paupib' [illegible] [illegible] tūc licet ei emere vel pignori accipe. Item hoc qḋ dicit de indigētia nō videt̄ ad ꝓpositū [illegible] [illegible] ¶ Ad argumenta patet ex dictis: quia procedunt suis viis.

¶ Quibus liceat baptizare. Di. VI. a

Nunc quibus liceat baptizare addamus. De hoc Isidorus ait. Constat baptismu solis sacerdotib⁹ esse traditu eiusq ministeriu: nec ipsis diaconis iplere est licitu absq epo vel p̄sbytero: nisi his procul absentibus vltima languoris cogat necessitas: qd et laycis fidelib⁹ pmitti et vt plurimu [illegible] quo. Itē mulier quauis scā baptizare nō psumat: nisi necessitate cogente. De illis vero q ab hereticis baptizantur vtrū baptizādi sint qri solet. Ad qd breuiter dicim⁹: q quicūq sit q baptizet si fuat formā a xpo tradi tā: veru baptismu dat: 7 iō q illū sumit nō dz rebaptizari. Vn̄ Beda. Siue hereticus siue scismaticus siue facinorosus qsq in pfessiōe scē trinitatis baptizet: nō valet ille q baptizatus ē a bonis catholicis rebaptizari ne pfessio 7 inuocatio videat annullari. Itē Augu. Unū tamē sit baptisma 7 hereticoꝝ. s. eoꝝ q i noie patris 7 filij 7 spūſci baptizāt: 7 eccle catholice: tn̄ q foris ecclas baptizant: nō sumūt ad salutē baptismū: sz ad pniciē: būtes formā sacri: virtutē aūt eius abnegātes: 7 iō eccla nō eos baptizat. q i noie trinitatis baptizati sūt: 7 ipsa ē forma sacri. Itē rebaptizare hereticū qui hec scificatōis signa pceperit: oino peccatū ē: catholicū vero imanissimū scelus ē. Ex his apte colligit q q etiā ab hereticis baptizati sūt suato charactere xpi rebaptizādi nō sūt: sz tm̄ ipositiōe manus recōciliādi vt spūm sanctū accipiant: 7 in signū detestatōis hereticoꝝ. Sūt tn̄ nōnulli doctoꝝ vt Ciprianus 7 alij qdā qui dicere vident ab hereticis nō posse tradi baptismū: 7 eos esse rebaptizādos cū veniūt ad ecclam qui ab illis dicunt baptizati. Sz hoc de illis veru ē qui extra formā eccle baptizare psumūt. Ciprianus tn̄ ibi a veritate deuiasse videt qui ait de heretico quō scificare aquā pōt cū ipse imūdus ē 7 apud quē spūſcūs nō ē: cū dn̄s dicat i lege. Quecūq tetigerit imūdus imūda erūt. quis pōt dare qd ipse nō bz? Hoc ergo et ignorātia cū dixisse augu. inuit dicēs. Adamāt vtq Ciprianū gloriosū: qui apud hereticos vel scismaticos datū baptismū nolebat cognoscere dū eos nimis detestaret: tūtaq eius merita visa ad martyriū pbū martyrij secura sanctus 7 charitas q excellebat luce obūbratio illa fugaret. sz siqd purgādū erat passionis falce tolleret. Nec nos q baptismi veritatē 7 hereticoꝝ iniquitatē agnoscim⁹: iō cipriano meliores sumus: sicut nec petro: q gentes iudaizare non cogimus.

¶ Hieronimus sup eplam ad romanos. b

b Hoc ēt sciēdū est q h̄ ter immergat pp mysteriū trinitatis tamē vnū baptisma reputatur. Illud ēt ignorādū nō ē q i materno vtero nullus baptizari pōt ēt si mater baptizet. Vn̄ Isidorus. Qui i maternis vteris sūt: baptizari nō pñt: qz qui natus adhuc ēm adā nō ē: ēm xpm nō pōt renasci: neqz regeñatio in eū dici pōt in quē generatio nō pcessit. Itē Augu. Nō pōt qsq renasci anteqz nat⁹ sit. Si vero oppōnit de hieremia 7 de Johāne baptista q ab vtero scificati legūt: qd etiā de Jacob quidā putāt. Dicim⁹ h̄ scificatio ibi accipit iterior: etiā datio i miraculo diuine potētie eē habendā: vt Augu. ait ambigue sup hoc loquēs. Si vsq adeo inqt i illo puero acceleratus est vsus rōis 7 voluntatis vt itra materna viscera iam posset agnoscere 7 credere qd i alijs paruulis expectat etas vt possint in miraculis: habēdū ē h̄ diuine potētie nō ad humane trahēdū exēplū nature. Nā qn̄ voluit dn̄s ēt iumētū locutū ē. Itē de hieremia legi. Priusq̄ exires de ventre scificaui te. Illa tn̄ scificatio qua efficiunt tēplū dei nō nisi renatoꝝ est. Nisi. n. q's renatus fuerit ex aq 7 spūſcō nō pōt itrare in regnū dei. Nemo aūt renascit: nisi prius nascat. Vn̄ illa scificatio potest ēm predestinatiōnē accipi. Ecce videi dubitāter loquit: et i eodē dicit. Nō dictū ē q: exultauit i sana i vtero: sz exultauit. nec Elisabet dixit exultauit in fide sed exultauit in vtero meo. Et potuit eē scificatio tāte rei a maiori cognoscēda: idest nō a paruulo cognite absq assertiōne. De hac scificatiōe loquit: nō diffiniēs q̄liter intelligēda sit illa scificatio: an sit signū future rei: an veritas iustificatiōis p spiritū facte. Sz melius est vt dicamus illos pter cōem legē i vtero scificatos: 7 gra p̄uētos: diuinis oibus peritis qd etiā multis scoꝝ testimonijs edocet.

¶ Si baptism⁹ sit verbis corrupte platis. c

q Queri ēt solet si corrupte pferant verba illa an baptism⁹ sit. De hoc Zacharias bonifacio scribit. Retulerūt mihi nūcij tui q fuerit sacerdos in eadē puincia q latinā linguā penitus ignorabat: 7 dū baptizaret nescius latini eloquij ifringēs linguā diceret baptizo te i noie patria 7 filia 7 spūſcā: 7 pp hoc cōsideras rebaptizare. Sz si ille q baptizauit nō errorē iducēs vel heresim: sz pro sola ignorātia romane locutiōis ifrigēdo linguā baptizās dixisset: nō possumus psentire vt denuo baptizet.

¶ Leo papa. d

p Heterea sciendū est q illi de quibus nulla

ctiã̄t indicia iter ꝓpinquos vel domesticos vl' vicinos a qbus baptizati fuisse doceant̄ agendū est vt renascant̄ ne pereant i quibus quod non ostendit̄ gestū: ratio non sinit vt videat̄ iterari. Cōferendū eis videt̄ quod collatū esse nescitur: q: non temeritas itervenit presūptionis vbi est diligētia pietatis.

¶ De illo qui pro ludo immergitur. e

Olet etiā q̄ri de illo qui iocās sicut mimꝰ:
ſ cōmemoratiōe tñ trinitatis imergitur:
vtrū baptizatus sit? Hoc aūt Augu. non diffinit ita inquiēs. Si totū ludicre ⁊ mimice: ⁊ ioculariter agerēt: vtrū approbādus esset baptismus qui sic daret̄: diuinū iudicium p aliquius reuelatiōis miraculū orōne iplorādū eē cēserē. Videt̄ tñ sapiētibus nō fuisse baptisma: vt cū aliquis in balneū vel i flumē mergunt̄ in noie trinitatis: nō est tñ baptismus: q: nō intētione baptizādi illō gerit. Nā i hoc ⁊ i alijs sacris sicut forma est sūdatura ⁊ itētio illud celebrādū ē habēda. Illud etiā nō te moueat q q̄dā nō ea fide paruulos ad baptismū ferūt: vt p spūm ad vitā regenerēt̄ eternā: sed eos putāt hoc remedio tp̄alē accipe sanitatē: nō eni ꝓpterea illi nō regenerant̄: q: nec ab illis hac itētiōe offerunt̄.

¶ Leo papa. f

Cnoscēdū ēēt i baptizādis electia duo
a tpa esse seruada. i. pascha ⁊ pētecosten.
vt in sabbato pasce vel pētecostes baptismi sacrū celebret̄. Qui vero necessitate mortis vel piculi vrgent̄ oī tpe debēt baptizari.

¶ De responsione patrinoꝝ. g

Orro etiā ad baptismū veniētes fidē
p suā profiteri debēt ⁊ exponere qd petē
dū venerint ad eccliā. Vñ ēt a baptizando querit̄: qd venisti ad ecclesiā petere? Qui si adultus est ꝑ se rñdet fidē. i. sacrm̄ fidei ⁊ doctrinā. Ita ēt p singula interrogatus rñdet se credere in patrē ⁊ filiū ⁊ spūm scm̄. Si aūt paruulus est nō valēs credere vel loqui: alꝰ ꝓ eo rñdet. Vñ Isidorus. Paruuli alio ꝓfitēte baptizantur qui adhuc loqui vel credere nesciūt: sicut etiā ꝓ egris: mutis vel surdis alius pfitet̄ dum baptizant̄. sic ⁊ de penitētibus agendū est. Si vero ꝓ eo qui rñdere pōt alius rñdeat: nō inde valet sicut dictū est. Etatē hȝ ꝑ se loquat̄. Si vero q̄rit̄ et quo sēsu ꝓ paruulo dicat̄ credo ⁊ fidē peto. Dicimꝰ de sacrō fidei id esse intelligendū: q: qō rñdet̄ petere cū defert̄ ad ecclesiā ⁊ hīc cū baptizat̄: vt sit sensus cū dr̄ fidē peto. i. sacrū fidei pīto sum recipe: credo. i. sacrm̄ fidei suscipio: qō est: hic paruulus pīto est sacrm̄ fidei accipe. Vñ Aug. Nihil est aliud credere q̄ fidem hr̄e: ⁊ idō cū rñdet̄ credere paruulus q fidei nōdum effectū hȝ: rñdet̄ fidē hr̄e ꝓp fidei sacrm̄: ⁊ conuertere se ad deū ꝓp conuersionis sacrm̄. Sed adhuc q̄rit̄ et quo sensu pro paruulo rñdeat̄ credo in deū patrē. ⁊ in iesū. in spm̄ ⁊ i spiritū sanctū. Nūqd de sacrō fidei an de fide mentis ibi agit̄? Si de sacrō cur nōiatim distinguūtur psone? Si vero de fidei affectu quō verū ē: cū ea paruulus careat? rñdet̄. An illud facturꝰ paruulus spōdet̄ cū creuerit: sicut ⁊ oibꝰ pompis dyaboli spondet̄ abrenūciare; qō si nō fuauerit factꝰ adultꝰ tenebit̄ ipse vel spōsor. Sane etiā dici pōt ibi spōderi ꝓ paruulo: q ad maiorem etatē si venerit: ⁊ pōpis dyaboli renunciabit: ⁊ sanā fidē tenebit: cuius nūc sacrm̄ recipit. Hac aūt spōsione paruulus ꝓ quo fit tenebit̄ nō spōsor: si tñ vt cautio ipleat̄ quātū in se est operā dederit: q: exigit̄ a patrino vt sit diligēs circa eū ꝓ quo spopōdit sollicitudo. De hoc Augu. Certissimā emisistis cautionē qua renūciare pompis dyaboli spopondistis.

¶ De cathecismo ⁊ exorcismo. b

Ila aūt interrogatio ⁊ respōsio fidei fit
i in cathecumino cui addit̄ exorcismus.
Ante baptismū. n. fit cathecismus. post cathecismū seqtur exorcismus: vt ab eo qui iam fide instructus est aduersaria virtus pellat̄. Exorcismus de greco dicit̄ in latinū adiuratio Cathecismus instructio. Cathezizare. n. est instruere: vt de symbolo ac rudimētis fidei. Exorcizare ē adiurare: vt exi ab eo spūs imunde. Symbolum: est signū vel collatio. Signū: quia eo fideles ab ifidelibus discernunt̄. Collatio: q: ibi totius fidei sufficientia ⁊ integritas est collata. Cathecismos ⁊ exorcismus neophitorū sunt: magisq sacramētalia q̄ sacramēta dici debēt. Neophitus nouitius interptatur vel rudis: ⁊ dr̄ neophicꝰ nup ad fidē ꝯuersus: vel in disciplina religiose ꝯuersatiōis rudis. Hec ergo precedūt baptismū: nō q sine istis nō possit eē baptismus verus: s; ⁊ baptizādus de fide instruatur ⁊ sciat cui debitor fiat deinceps: ⁊ vt dyaboli ptās in eo minuat̄. Vñ Rabanꝰ. Ante baptismū cathezizādi deberet in hoie pūenire officiū vt fidei cathecuminꝰ accipiat rudimētū ⁊ sciat cui debitor sit deinceps. Itē Augu. Paruuli exsufflantur ⁊ exorcizantur vt ab eis pellatur potestas dyaboli ne iam cōtendat eos subuertere ne baptismū consequantur. Nō ergo ab infantibus creatura dei exsufflatur vel exorcizatur: sed dyabolus vt recedat ab homine.

Trca [illegible] de itētiōe. 3° de fide. 4° de cerimoniis.

Primo q̄rit̄ vtrū ad bap^m regrat̄ natiuitas ex vtero. Et vr̄ q̄ [illegible] ec ad martyr [illegible] g nec ad bap^m. ¶ In ɔ̄riū sūt mlte auctes i lr̄a. ¶ R̄n°. B sūt tria videda. p̄^m de baptismo flumis. 2^m de scificatis in vtero. 3^m de baptismo sanguinis.

p° ɔ̄ Quātuz ad p̄^m sūt.3. [illegible] vtero mr̄is [illegible] pt bap^s nec bap^s mr̄is: qz ol [illegible]

2° ɔ̄ ñ tāgit nō agit: ⁊ nō pt attigi abs [illegible] puer nascēs añq̄ egressus sit ex vtero ñ dz bap^ri: nisi in pe [illegible]

[illegible]

erat: sic ⁊ i forma ō noie xp̄i. ¶ 2° istat̄ sic. qz aīa p eēntiā ⁊ [illegible]

[illegible]

passio. vñ. 2°. de aīa p̄ma mutatio sēsitiua ē a generāte. Ad nihil aūt ē i potētia aīa sine in agēdo siue in patiendo nālr nisi mediāte sua potētia nāli. Vñ agēs nāle nō pōt attingere imediate eēntiā: sz potētiā solū. Vñ cū eēntia si [illegible] diatū gr̄e subm solus ōs pōt attigere ad p̄ductionē [illegible]

[illegible]

hoc: qz visus nō regrit̄: qz cecus pōt baptiçari: nec auditus [illegible]

[illegible] nō: nō aūt sine capite: iō eēntialior pars hoīs est caput. [illegible] lz via nāe nō imutet̄ itellectus: [illegible] corpis aīati ab elemēto qz ē ɔ̄iūct° eēntie aīe sine alia po

3° ɔ̄ [illegible]

[illegible]

moziat̄. Dōm q̄ nō. qz nō est expsius. Si aūt sit mortua ñ [illegible] iferēdo. Lnegat lex regia: sic Iuli° cesar exetus fuit: ⁊ ide Cesar dict°: vt Solin° refert: quī dicit tales fortunatos.

p° ɔ̄ Secundo [illegible] tres ɔ̄ones. ¶ P̄riā q̄ pueri pn̄t in vtero [illegible]

tus deo nō eccl̄ie vel sibi. Scōs ē tēp° infantie: in quo est nut° eccl̄ie ⁊ deo sz nō sibi: notitia humana q̄ ē p rōnē. Ter [illegible] uc ē not° deo: eccl̄ie ⁊ sibi. Ex [illegible]

[illegible] ē dei natus ē coagere. Scō aūt statu nat° ē suscipe actionē dei ⁊ eccl̄ie: cū sit vtriq̄ no tus: nōdū tñ ē nat° coagere pp defectū vsus liberi arbitrij. 3° aūt statu pōt actionē dei ⁊ eccl̄ie suscipe: pōt ēt cū hoc coagere ex parte sui: g in p̄ statu pōt a solo deo scificari pter sacra eccl̄ie in q̄o a deo ⁊ eccl̄ia s̄m legē cōez: ipso nihil operāte: qd fit p bap^m. in 3° aūt pōt scificari a deo ⁊ ab eccl̄ia ipso coopante ei qd fit p bap^m fluminis ⁊ flaminis ⁊ sanguinis: adiūcta iteriori pn̄ia quo ad petōres: vel fide ⁊ deuotiōe quo ad innocētes. ¶ Sz ɔ̄ hoc sic arguit̄: P̄mo: qz puer i vtero m̄ris nō solū ē not° deo: sz eccl̄ie: cuius ɔ̄riū dicūt: qd p̄bat̄: qz ex tumore vētris scit̄ certitudinaliter matrē h̄re puerū i vētre: lz nesciat̄ vtrū masculū vel feminā: qz illud nō ipedit: qz s̄z aplm i xp̄o iesu ñ ē masc [illegible] scō. Eccl̄ia ēt iudicat de puero i vtero existe: qz cū g p̄gnā [illegible]

[illegible]

¶ P̄olim puer circūcidi nō poterat ante octauū diē: ⁊ tñ erat iā not° eccl̄ie: nec tñ poterat nisi a deo iustificari nō g [illegible]

[illegible] logt̄ de notitia imediata q̄ aliqd p se: n p aliō sentiri pt vidēdo ime^te vl tāgēdo quō puer i vtero ñ ē ab eccl̄ia not°. ¶ Ad 2^m pt dici q̄ B ip̄z erat ipfectiōis i lege q̄ scptē [illegible]

[illegible] vgo btā ⁊ Io. bap. de Jacob dr̄t ēt qdā idē: pp id qd dr̄ Ro.9. Cū nōdū nati eēnt ⁊c. dcm̄ ē ei maior s̄uiet miori: sicut scriptū ē: Jacob dilexi. De btō rēigio ēt tenēt sui qz la [illegible] Sz B ñ arguit: qz iā erat p bap^s scificādus: ⁊ m̄lti fuerit [illegible] gratie i vtero ifusionē. P̄nt g i vtero a dō scificari ifātes [illegible]

[illegible] pedo. vñ ñ te: lz ex te i ana iep pt dimitti illis [illegible]

Tertio [illegible] videdū ē ō bap° sāgnis. Ubi sūt ēt tres ɔ̄nes. ¶ [illegible] gnatā i despectū xp̄i pede i vētrē pcutiēs abortire faciat vr̄ q̄ martyr fiat: hūs cāz ⁊ penā lz ñ volūtatē: sic n° [illegible] vterq̄ martyr efficit̄. Qd āt Aug. dic̄: Perire eos q̄ i [illegible]

[illegible] sepeliat [illegible] p̄piq̄: q̄ [illegible]

[illegible] Uidet q sic q̃ [illegible] [illegible] marty [illegible] [illegible] sicut si heretici vel greci [illegible] [illegible] credetes se in hoc [illegible] deo. Sed [illegible] [illegible] credo [illegible] esse martyr [illegible] nõ memini me legisse hoc martyrij gen⁹. ¶ Utrũ autẽ sit [illegible] nõ hñs aquã: pi̇ciat eũ in puteũ: vel de põte in fluuiũ: cũ debita forma baptismi: ꝛ intẽdens eũ baptiçare credo q nõ: qꝛ lz ibi fuerit vera intẽtio ꝛ vera forma: ꝛ vera mã re[illegible] [illegible] baptismi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamẽ [illegible] [illegible] [illegible] fuerit ad abluẽdũ puerũ: qꝛ q baptizãs imediate tãgat pu[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rent diuitti panni in aquã: ꝛ de illis eductis aqua exp̃mi sup corpus pueri sub forma vboꝝ debita in baptismo ꝛ i[illegible]

3ᵒ§ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic ꝯ baptiçatũ ab ipso actu baptiçãtis attingat. Itẽ fm le[illegible] ges puer in vtero põt in vtero manumitti: ḡ pari rõne põt legittimari: qꝛ illud ẽt est a vitiosa origine purgari. Sz nõ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nõ est simile de baptismo ꝛ sanctificatione. Qõ II

Secundo querit̃ verũ intentio in baptismo requirat̃. Et videt̃ q nõ: qꝛ si requireret̃: requireret̃ intẽtio baptiçan[illegible] [illegible] Nõ baptiçati cũ pu[illegible] [illegible] baptiçari. Nõ ẽt ba[illegible] [illegible] nulla autẽ alia videt̃ requiri: ḡ ꝛc. ¶ Cõtra: qꝛ si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quantũ ad p̃mũ dicẽdũ q vtriusq intentio requirit̃: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

si hũs itẽdens actu ꝛ p [illegible] [illegible] recipiũt characterẽ. Qui aũt timore vel alr̃ ꝯsentiunt characterẽ recipiũt. ꝛ ad fidẽ cogunt̃. ex. e. c. Maiores. Qui ãt [illegible] [illegible] ptiçãtis vo intentio semper est necessaria.

Quantum ad 2ᵐ [illegible] regrit̃ ex parte baptiçãtis q forte salutẽ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fert se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sil̃r itẽdũt facere greci ꝛ heretici qð fac̃ ecclĩa illoꝝ ꝛ nul[illegible] [illegible] [illegible] eũ nõ rebaptiçam⁹ ab eis baptiçatos. Et hoc ẽ qꝛ itẽdũt facere [illegible] [illegible] dare baptismũ verũ: Et hoc sufficit. Uñ nõ oꝫ q itẽdat facere [illegible]

Quãtuz ad 3ᵐ [illegible] vocalis: sz requirit̃ mẽtalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intẽtio sufficiens [illegible] [illegible] zari nihil recipit: vt habet̃ ex. de bap. ꝛ ei⁹ effectu. c. Maiores [illegible]

[illegible]
in sacro nullo mō reqrat· ʒ qꝫ sufficit vocalis expssio vbo-
ruʒ istitutoꝝ ab eccl'ia: absqꝫ hoc qꝫ minister a pncipio vel tē
itēdat facere qđ facit ecclesia: falsū ē: vt deductū ē. ¶ Sʒ
[illegible]
qꝛ qđā sacr'a sūt in qb⁹ hō nō ē pncipale agēs: ꝫ istᷓ tale: ꝛ tē
nō reqrit ei⁹ intētio iterior: ꝫ sufficit exterior expssio: per
quā saluat' vt⁹ vbi: sic in bap⁹ ꝛ ɔfirmatiōe: ꝛ ɔsecratiōe: si-
ue ille intēdat siue nō: cū dic baptiço te: vel hoc ē corp⁹ me
[illegible]
siue intēdat siue nō: dūmō dn̄s intēdat trāsferre rei dn̄ıūʒ.
[illegible]
ɔfitēs ɔfiteri intēdat verū sacr'ʒ ē. Et silr si qs p nūciū vł p
[illegible]
[illegible] nūtius ɔsēū itēdat. Mō ɔferēs sacr'ʒ ē sic suus
[illegible] instr'ʒ: g nō reqrit ei⁹ intētio: ꝫ sufficit itētio pn
[illegible] reqrit: als nihil fieret. Itē qn̄ aliqs
[illegible] ad stupā cōburit' stupa siue ille itendat siue
[illegible]

¶ Questio. III.

Tertio querit' an fides reqrat' in bap⁹. [illegible]
ab heretico liceat baptismum petere.

Quantum [illegible]

Quantum [illegible] regrit: nec quo ad sacr'm: nec quo ad rē [illegible]
piat: aliter celebrat et fit fictus: ꝛ peccat.

Quantum [illegible]

aliū scientē posset hr̄e. Tūc tn̄ mulier poti⁹ deberet bap-
zare: ꝛ ille poti⁹ deberet facere a muliere baptizari q̄ ab
heretico vel excōicato: qꝛ participādo i diuinis cū eo sine
necessitate mortalr' peccaret: ꝛ cū hoc icurreret miorē ex-
cōicationē: imo ꝛ maiorē participādo in crimie crimiosi
si ille hereticus i forma aliqd erroneū admisceret sic cō-
ter faciūt heretici. Si aūt sit occult⁹: pōt se vel aliū offer-
re ei q̄diu ab eccl'ia toleraf. Et idē est de petōre: nisi sit su
[illegible]
ad se ꝛ alios. Un̄ nō deberēt ab eo recipi ecclesiastica sacra.
Nō tn̄ ab eo recipiēs bap⁹ ē irregularis: qꝛ n̄ ē iure cautū
sicut q scienter ab heretico manifesto vel pciso recipit ba-
[illegible]
matū. ꝛ. i. q. i. ventū in fine. ꝛ. q. 7. q. in q̄libet. Non sic aūt
de illo q [illegible]
hoc patet solutio ad oppositū. Qō IIII.

Quarto qrit' an ad bap^m reqrat' cathe- [illegible]
qꝫ nō. qꝛ sine talib⁹ vetula vel obstetrix ve-
re baptizat: nec ē puer iteruʒ baptizandus.
¶ Cōtra est magister in littera. ¶ Respō
[illegible]

Quantum ad pmū sunt tres q̄nes. ¶ Prima qꝫ [illegible]
[illegible]
rint baptizati ꝛ nō sit aliqđ argu^m qꝫ fuerint baptizati:
[illegible]

[illegible]

Quantum [illegible]

[illegible]

Quantum [illegible]

zatus paruulus moriens ante bapm: nihilominus dānaē: qr nō ē renatꝰ ex aq̄ ⁊ spū scō. ¶ 2º 5º de ritu exorci... Ubi sciēdū ē q̄ sicut in cathecismo ē manꝰ īpositio: ita in ...ismo: ⁊ neuter ē ꝯfirmatio: tū qr a simplici sacerdote est: nā sine epō est vtrūq;: tū qr añ bapm ante quē nō ē ꝯfirmatio: nec aliud sacrm. Cū aūt fit vnctio ad cathecumios in cathecismo dz eē de oleo eodē anno ꝯsecrato: qđ a suo [illegible] ptisma l vertice chrismate pungiē. Sic igiē exorcismꝰ cuz [illegible] forme: añq̄ itroducaē forma: sic ⁊ in gnātiōe spūali ... bapm: p̄ remouēda sūt īpedimēta vite spūalis ... ris ptās: quā ipse accepit ex pctō p̄mor parē... caē vita spūal. Et qr hoc fit p exorcism ... Et hoc ē qđ dicit Rabanꝰ de instōne cle... ⁊ recitatur [illegible] nez prioris posterioris se alienauerit seruitio: exsufflaē ba [illegible] exorcisanē vt pellaē ab eis ptās diaboli inimica. Et idē dē [illegible] debite pro culpa: sed est solū ad remouēdū īpedimētū qđ [illegible] nāli virtute expellere dz diabolicā ptātem. Et hāc opi... [illegible] fectꝰ participāt aliqd de vtute sue cāe: cā aūt vocis huma ne est qđ cōpositū ex corpore ⁊ aīa: ḡ ī voce hoīs est aliqd. [illegible] ad Paulinū: hz aliqd latētis energie viue vocis actꝰ. Dūt [illegible]

[illegible] ... incq̄tū rōne sue māe iferior est forma terre: sic ⁊ demon... pōt pati a vtute vocis q̄ est in ea ab ac... si p nālē vtutē vocis nō possit totali... vinci ptās demōis pōt tñ debilitari p eā. ¶ Cōtra hāc ... opi. arguiē sic. Aīa exorcizātis p nālē virtutē nō pōt face re aliquā ipressionē in aīaz itellectiuā puuli: nec in sensiti uaz: qr in articulo excōicato a dño epō parisiensis ꝯtineē: qr itelligētie supiores ipmūt in iferiores: sicut aīa vna in tellectiua in aliā ⁊ in animā sensitiuā: error. Ut eni dictū est in lib. 2. di. 8. Diabolus p suā nālē vtutē nō pōt īmedia te trāsmutare res istas nāles nisi ad sitū ⁊ ad formā artifi cialez. Nō pōt ḡ exorcimꝰ p nālē vtutē aīe exorcizātis ali... [illegible] ... in paruulū: multominus in demonē. ¶ ... exorci... [illegible] dat: voces exorcizātis nihil agere possūt nāli... [illegible] vtute nāli nec vtute supnāli sicut in subiecto existēte i ex orcismo: sz ex vtute diuina sibi ex decreto diuine misericor... [illegible] hoc ordinat ad aliqd ... vel virtus in eo sit quā prius nō haberet: sz solū relation... tionis. Et sicut verba cōsecrationis nihil ponunt in calice nec verba icantatoruz quicq̄ efficiunt in serpente: sic ... [illegible] isti videtur dicere: q̄ ex pactione dei. hoc non videē: cū ... dixit: qui vos audit me audit: ⁊ dedi vobis potestatē ... [illegible] qn diceret id qđ p eā ad hoc institutū est: deus arceret po testatē illius: ita q̄ ex ope opato hic fit q̄ nisi baptizādus [illegible] operāte: sequiē hic effectꝰ exorcismi sicut a cā sine qua nō sicut olim in sacris ve. le. ⁊ plus: quia ibi requirebaē opus [illegible] cismus ⁊ aqua benedicta: ⁊ tunc saluaē veritas ... Potest igitur dici q̄ exorcismus habet effectū spiritu... ex opere operante: non ex opere operato: vel q̄ habet ... opere operato ex pactione sola: vel ex virtute inherēte: ... nō talē qui sit dispositio sufficiens ad grās. Et qđcunq̄ ... lū deē: hoc sufficit ad saluādū vnitatem verborū ⁊ ad [illegible]

¶ De confirmatione. Di. VII. a

Nunc de sacramento confirmationis addendum est de cuius virtute quaeri solet. Forma namque apta est. s. verba que dicit episcopus cum baptizatos in frontibus sacro signat chrismate. Hoc sacramentum ab aliis perfici non potest nisi a summis sacerdotibus: nec tempore apostolorum ab aliis quam ab ipsis apostolis legitur peractum: nec ab aliis quam ab illis qui locum eorum tenent perfici potest aut debet. Nam si aliter presumptum fuerit irritum habetur et vacuum: nec inter ecclesiastica reputabitur sacramenta: licet autem presbyteris baptizatos tangere in pectore: sed non chrismate signare in fronte. Virtus autem huius sacramenti est donatio spiritussancti: ad robur qui in baptismo datur ad remissionem. Unde Rabanus. A summo sacerdote per impositionem manus paraclitus traditur baptizato ut roboretur per spiritumsanctum ad predicandum aliis illud quod ipse in baptismo consecutus est. Item omnes fideles per manus impositionem episcoporum post baptismum accipere debent spiritumsanctum ut pleni christiani inveniantur.

¶ Melchiades. b

[illegible] utrumque esse magnum sacramentum sed unum maiori veneratione tenendum sicut a maioribus datur. Ecce maius dicit sacramentum confirmationis. sed forte non ob maiorem virtutem et utilitatem quam conferat: sed quia a dignioribus datur: et in digniori parte corporis fit. s. in fronte: vel forte quia maius augmentum virtutum prestat: licet baptismus plus ad remissionem valeat. Quod videtur innuere Rabanus dicens: in unctione baptismi spiritumsanctum descendere ad habitationem deo consecrandam. In hoc vero eiusdem septiformis gratiam cum omni plenitudine scientiae et virtutis venire in hominem. Hoc sacramentum tamen a ieiunis accipi et ieiunis tradi debet sicut et baptismus: nisi aliter cogat necessitas. Nec debet iterari sicut nec baptismus vel ordo. Nulli namque sacramento facienda est iniuria: quod fieri putatur quando non iterandum iteratur. Sed utrum aliqua vel nulla iterari possint quod est? Nam de baptismo et ordine quod non debeant iterari aperte Augustinus dicit. Utrumque sacramentum est et quadam consecratione datur illud quando quis baptizatur: illud vero cum ordinatur. Ideoque in ecclesia catholica utrumque non licet iterari: quia neutri facienda est iniuria: quod indubitanter etiam de confirmatione tenendum est. De aliis vero utrum iterari valeant vel debeant postea disseremus.

Circa distinctionem septimam queruntur 4or. Primo de confirmatione secundum se. 2o de effectu eius. 3o de subiecto. 4o de ministro. Quo ad I.

Quantum ad primum [illegible] confirmatio sit sacramentum [illegible] [illegible] ¶ Supposito quod mitt[illegible] [illegible] [illegible] 2o de eius materia. 3o de eius forma. Questio I.

Quantum [illegible] ¶ [illegible]

ab aliis distinctum quod probatur quia omne sacramentum [illegible] [illegible] effectu [illegible] forma [illegible] De hoc [illegible] Sicut utrumque magnum esse sacramentum et postea hec duo sacramenta: loquens de baptismo et confirmatione. Nam quod ab aliis distinguatur [illegible] tempore et materia et forma et effectu ¶ Secundo [illegible] est quod est sacramentum necessitatis: non quidem simpliciter et ex sua institutione sicut illa sine quibus non est salus: ut est baptismus et penitentia: sed secundum quid: quia de facto: et merito ne possit homo confiteri fidem tempore persecutionis per donum fortitudinis: et virtute charitatis [illegible] baptismo [illegible] minima charitas [illegible] ad resistendum [illegible] [illegible] Unde cum homines sine [illegible] sustineant mortem pro sua heresi multo magis [illegible] sine sacro confirmationis mortem [illegible] et sustinuerunt et meruerunt [illegible] baptismo [illegible] Item ad sustinendum mortem [illegible] sufficit virtus fortitudinis et charitatis [illegible] fortis est ut mors [illegible] virtutes habentur per baptismum: quod propter opus fortitudinis non est aliud sacramentum necessarium nisi propter bene esse ipsius: et hec est necessitas secundum quid. ¶ Item confirmatio non est necessaria ex institutione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] comminatione damnationis [illegible] necessitat: vel ex institutione ut baptismus: de quo dicitur nisi quis renatus fuerit denuo etc. et penitentia de qua dicitur nisi penitentiam egeritis etc. vel ex sua preceptione ut eucharistia de qua dicitur nisi manducaveritis carnem filii hominis etc. nihil [illegible] tale [illegible] de confirmatione [illegible] non est necessitatis simpliciter et [illegible] [illegible] in casu ubi imminet [illegible] [illegible] [illegible] si habet confirmantem et omnia parata videtur necesse ut confirmetur: quia [illegible] posset excusari a contemptu vel presumptione. Licet enim ad confitendum fidem sufficeret gratia baptismalis [illegible] [illegible] [illegible] propter periculum [illegible] magis facere certam vocationem suam ex susceptione sacramenti ad hoc specialiter preparantis licet etiam tunc non possit esse certus quod recipiet gratiam. Unde actuum primo. Sedete in civitate donec induamini virtute ex alto. Quamvis enim haberent gratiam baptismalem tamen eis prohibuit ne se exponerent periculo publice confessionis quousque essent confirmati. Multo minus alii hoc debent facere. ¶ Item hoc videtur necessarium ex ordinatione ecclesie: ita. s. quod sicut ex ordinatione ecclesie homo tenetur confiteri et communicare semel in anno alias peccaret mortaliter sic ex [illegible] ordinatione etsi numquam occurrat [illegible] [illegible] tenetur semel in vita confirmari. Et si possit et negligat [illegible] aliter sacramentum non contemnat mortaliter peccat: et damnatur moriens nisi confirmetur tunc si potest: vel nisi peniteat et confiteatur de hoc quod in sanitate potuit et neglexit. Similiter si quis bellum mortale iret [illegible] potuit et neglexit [illegible] confiteri vel confirmari si potest sicut [illegible] debet accipere viaticum ubi est mortis periculum. Sic [illegible] de penitentia et remissione. Omnis utriusque sexus semel in anno confiteatur et recipiat eucharistiam: quod si non fecerit et vivus ab ingressu ecclesie arceatur et mortuus christiana careat sepultura [illegible] [illegible] non sit [illegible] preceptum reputatur [illegible] preceptum. Similiter dicit de [illegible] [illegible] Omnes fideles post baptismum recipere debent per manus impositionem spiritumsanctum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] chrismate non fuerit supple si potuerit. Et ea. d. c. Episcopus victurus necessaria sunt confirmationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] De [illegible] quod hec duo sacramenta baptismus et confirmatio ita coniuncta sunt quod [illegible] morte interveniente unum sine altero [illegible] non potest [illegible] [illegible] [illegible] effectus baptismi non sufficit ad salutem [illegible] qui potest superaddere confirmationem et non vult. ¶ Tertia [illegible] quod sacramentum maioris dignitatis [illegible] sacramenta se habent ut excedentia et excessa [illegible] illos versus. Maiori effectu baptismus corporis [illegible] conlinitum signo sed et ordo chrisma ministro. Sed simpliciter loquendo eucharistia tenet primum gradum dignitatis quia continet maiorem sanctitatem. [illegible] quia [illegible] cetera vero [illegible] [illegible] causaliter et dispositive [illegible] hoc sacramento [illegible] [illegible] modo [illegible] et non tantummodo in suscipiente hoc sacramentum. In aliis autem non: sed in suscipiente per illa fit trinitas modo speciali. Secundum gradum tenet ordo: non solum ratione ministri: sed propter maiorem [illegible] [illegible] [illegible] ordinat ad corpus [illegible]

3o confirmatio quae plenitudinem spiritussancti continet. 4m baptismus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5m penitentia [illegible] [illegible] [illegible] 6m extrema unctio [illegible] [illegible]

[illegible]
Hoc aũt sacr̄z magnũ est:dico aũt in xpo ꝛ eccl'a. Qꝛ autez
confirmatio sit sacr̄m dignius bapᵒ:hētur expsse. [illegible]
di.s.cᵒ.de his. Maiori inquit veneratiõe venerā [illegible]
[illegible]
preter eucharistiā ꝛ ordinez:ideo ꝛc.

pᵃ ꝫ Circa 2ᵐ sunt tres q̄stiões. Prima est ꝙ eiᵒ materia est chrisma ex oleo oliuaꝝ ꝓpter nitorez ↄscie: ꝛ ex balsamo ꝓꝑ odorē bone fame ↄpositũ:vt hētur ex:de sacra vnc.cᵒ.Unico. Xp̄s aũt qñ puulus manᵒ iponēs be[illegible]
stituit ꝛ sacr̄z ↄtulit chrismate tñ visus nõ fuit:qꝛ sacri effe[illegible]
ria ↄferre potuit:multo magis sp̄ussanctᵒ q̄ tā visibilr apparuit ꝙ aliud sigᵐ neciũ nõ fuit. Nec aliā ↄfirmationem [illegible]
cõmemorationē:ꝛ quoꝝ remise. ꝛc. Uel qꝛ baptizare ꝛ i[illegible]
sādi fecit eos sacerdotes:etiā añ cenā:qñ.dixit eis hoc fa[illegible]

2ᵃ ꝫ [illegible]
determinata aliqua benedictõe:ꝛ vbi vnũ deest ꝛ alteꝝ [illegible]
nõ põt:ꝛ tñ nõ ē nec̄e mā ee determinatā certa bñdictiõe [illegible]

coꝝ potētia:qꝛ xp̄s viuus ꝛ mortuᵒ visus fuit vncti[illegible]
[illegible]
¶ Nec valet qḋ dr̄ de iiuria:qꝛ tũc fit iiuria rei cõ[illegible] qñ idē genᵒ ↄsecratiõis repetit̄:nõ qñ aliḋ ꝛ aliḋ: maxime qñ vnũ ordinat̄ ad aliḋ. Cõsecratio aũt sacr̄al' ꝓcedit ↄsecrationē q̄ est sacr̄m i eadē mā:sicut post bñdictiõ[illegible] cas sup panē ꝛ vinũ [illegible]
eas illi supuenire i eodē:s; bñ vnā alteri eiusdē rõn[illegible]
nõ põt chrisma ↄficere:nec ēt oleũ ad cathecumīos ꝛ ad [illegible]

Circa [illegible]
ꝙ ē mā ↄsecrata eucharistie ē corpᵒ xp̄i siue veiat i b[illegible]
[illegible]

[illegible] cōfirmatio qđ ē ſim:qꝛ ſuſceptiuū hui⁹ ſacri nō ē res ſaiata. Jtē caput ⁊ man⁹ pōtificis ⁊ ſacerdotis chriſmate inunguntur:ſicut ibidem dicitur:nec tamen eſt confirmatio:qꝛ conſecratio ſacerdotalis ⁊ epiſcopalis ſupponunt confirmationem ſaltem de ꝯgruitate. Et ſic ꝯfirmatio ī eodem iterareť. ¶ Tertia ꝯclſio ē ꝙ forma ē iſta. Cōſigno te ſig⁹ crucis:⁊ ꝯfirmo te chriſmate ſalutis vel ſanctificatiōis: in noīe pr̄is ⁊ fi.⁊ ſpūs.ſ. Hāc aūt formā nō hēm⁹ ab euangelijs:ſꝫ a traditiōe Romane eccle:q̄ eā accepit ab apl'is qui eā a xp̄o acceperunt. Uñ.ꝑ.Cori.xi. Ego.n.accepi a dn̄o qđ ⁊ [illegible] nec ieſu xp̄i accepi illō. Et ſi apl'i nō fuerūt vſi hac forma: [illegible] Magis tñ credunť vſi licet nō legať:qꝛ occultabāt formas ſacrorū ꝑꝑ irriſiōes gētiliū. Dicit.n.ꝯſigno te ſigno crucis:qꝛ ī ſigno cruci oīa ſacra ꝑficiūtur de ꝯſec.di.5.c⁹. Nūqd. Con[illegible] De mutatiōe aūt forme idē ſciēdū ē qđ dcm̄ ē ſup[illegible] ¶ Ad arg⁹ ī oppoſitū dōꝫ ē ꝙ licet nō legaꝫ hoc ſacrꝫ inſtitutū a xp̄o: fuit tñ ab eo inſtitutū non ab apl'is: ⁊ multo min⁹ a ꝯcilio nec ab ec[illegible] ad eos non pertinebat ſacra inſtituere. Qō. II

Secundo querit̄ vtꝝ ꝯfirmatio characterē iprimat. Et vr̄ ꝙ nō: qꝛ ꝑ hoc ꝙ olī eligebātur fontes a timidis vt ꝑliarent̄ i deſerto ⁊ in alijs bell'oꝛ̄ nō impmebaꝫ eis character:g̃ nec nūc. ¶ Cōtra [illegible] ¶ Ad euidētiā hui⁹ qōnis tria ſūt vidēda ſꝫ tres effect⁹ hui⁹ ſacri [illegible]

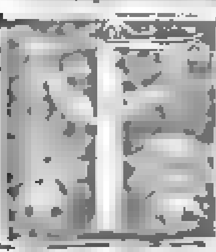
Quantū ad pmū ſūt tres ꝯnes. ¶ Pria ꝙ pm⁹ effect⁹ ꝯfirmatiōis ē character [illegible] Nec obſtat qđ arguiť [illegible] diſtinctio nō erat ſacrm̄:⁊ ſacrꝫ qđ ibi erat diſtictiuū [illegible] tur ex̄.de apoſta.c⁹.z.de rebaptizato.de ꝯſe.di.4. Qui bis. [illegible]

[illegible] beanť reiterari:qꝛ tñ pena q̄ ī vno exp̄miť ī alio taceť:nō eſt extendēda maxīe iſta pena:qꝛ nullus iudicādus ē irre[illegible] 3⁹ʒ
¶ Tertia ꝯclſio ē ꝙ character ꝯfirmatiōis ꝑſuppōit characterē baptiſmale [illegible] ꝯfirmari qꝛ nō fuerūt ꝯfirmati ipi [illegible] De iterat [illegible] ꝯfirmatiōis ꝓhibita hetur [illegible] manus ipoſitio: vbi glo.dicit ꝙ ē q̄dā man⁹ īpoſitio recōciliatiā:q̄ recōciliātur ab hereſi reuertētes:q̄ pōt iterari. Alia ē cura[illegible] diatoria. Hec due ñ repetūť.qꝛ ꝑ eas characteres īpmūť.

Circa ſꝫ ſciēdū ē.ꝙ ſcōs effect⁹ ꝯfirmatiōis ē gratia. Uñ ſūt tres ꝯnes. ¶ Pria ꝙ ſacrm̄ ꝯfirmatonis ꝯfert grām [illegible] 5⁹ʒ
[illegible] grāz ⁊ ēt plenitudinē grē.vt ꝯ ī lr̄a. Et hētur de ꝯſec.di.5. [illegible]
¶ Scḋa ꝯ ē ꝙ grā ꝯfirmationis differt a grā bap̄ [illegible] 2⁹ʒ
[illegible] ſu'ceptiōe ſacri p⁹ bap̄ obuiādū e [illegible] peccauit [illegible] fragiū ad eā ꝑus q̄ ad aliō ē recurrēdū. Uñ ꝯtrit⁹ añq̄ cōfeſſus [illegible] 3⁹ʒ
¶ Tertia [illegible]

Circa 3⁹ ſciēdū ē ꝙ terti⁹ effect⁹ ſpūs ſci ē cognatio ſpūalis. Circa quā ſūt tres ꝯnes. ¶ Pria ꝙ ꝯfirmatio [illegible] cognationē ſic bap̄.30.q.4. [illegible] ſilr̄ īter leuātem de ſacro fonte:⁊ vxorem ei⁹ matrimonio conſūmato ex vna parte cum filijs ſuis: ⁊ baptizatum ex alia cū patre ⁊ matre eius cōtrahiť cognatio ſpūalis: que [illegible] 6⁹ʒ

[illegible]
2ª ɔ [illegible]
[illegible]
3ª ɔ [illegible]
no dz tenere vxorē nec filium ei⁹ in baptismo: qđ si scięter [illegible]
[illegible]
⁊ infra de cognatione spūali. q. 2. di. Et p hec patet rñsio [illegible]

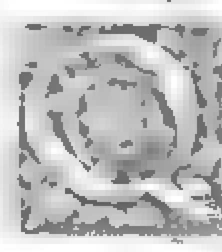
Ertio querit vtr̄ ɔfirmatio debeat [illegible] trema vnctio q̄ est ipfectioꝛ fit in oī tpe: ergo multo magis ɔfirmatio dz fieri i oī pte: Contra est qđ dr̄ de sacra vnc. c. vno. ℂ Ad euidētiā qōnis tria vidēda sūt: pmo de mēbro. 2º de tpe. 3º de loco.

1ª ɔ Quantū ad 1ᵐ [illegible] est facienda: quia vt magis audacter ⁊ sine timore ⁊ ruboꝛe hō ɔfiteat̄ nomē xpi fit ɔfirmatio. Et iō [illegible] ex hoc magis videret̄ debere fieri i genis: tñ dicit̄ de hoīe [illegible]
2ª ɔ illud. ℂ Scđa ɔclusio ē q dz frōs ligari quousq̄ chrisma [illegible] sed q. 7. dieb⁹ caput a lotiōe suet̄: ⁊ hoc ꝓpter reuerētiā chrismatis: pp. 7. spūs. s. dona. Propter qđ etiā 7. diebus aduentus spiritus sancti celebratur.

1ª ɔ Quantū ad [illegible] die cene dz ɔfici. ex̄. de ɔsec. di. 3. lřas. Chrisma in cena dñi quolibet anno ɔficiēdū ē: ⁊ vet⁹ intra ecclīā ē ex̄urēdū. Et qđ dr̄ de ɔsec. di. 5. Si tpe liceat epo chrisma ɔficere. i. [illegible]
2ª ɔ [illegible] nis suscipi ⁊ dari dēat: de ɔsec. di. 5. c⁰. Ne ieiuni ⁊ c⁰. sequēti: qđ ⁊ de oī sacro intelligēdū ē. Uñ nec post prandiū sine magna ⁊ iusta cā audiēda vel faciēda est ɔfessio: maxīe d̄ mortalib⁹. Est aūt iusta cā si hō timeat obliuisci petm̄ [illegible] fit [illegible] re. Siľr indecēs ē q in ꝓuincia ꝓuincie ɔsuetū ē nuptias in vespis ⁊ de nocte celebrare: q2 sacra lucis nō debēt mi[illegible]
3ª ɔ lucē: nisi necessitas vrgeat. ℂ Tertia ɔ est. q tpe interdi[illegible] chrisma ɔfici: ex̄ de sen. excōi. c⁰. Cū ex eo: ⁊ c. ti. c⁰. Qm̄ li. 6. Et quo [illegible] gis q̄ pniaꝫ: eo q tpe iterdicti ēt viuēti ⁊ sano nō negatur [illegible] nis ⁊ cruce signatis ⁊ moriētib⁹: lꝫ iure no. ɔcedat̄: de sent. excōi. c⁰. Alma. l. b. 6. ℂ Ubi etiā dubitari pōt: an sicut p cōfirmationē q̄ dari pōt tpe interdicti. licet tūc chrisma celebrari [illegible] sce ⁊ penthe. ℂ Dōm q nō est siľe: q2 chrisma ē de necita[illegible] videret̄ tñ alicui de solēnitate paschali ⁊ penthe. esse offiū [illegible] ter ecclīā officiare sic ⁊ vigiliā: ⁊ per ɔsequēs bñdicere fōtes: ⁊ letanias facere sicut sabbatum requirit.

1ª ɔ Quantū ad 3ᵐ [illegible] tñ decēti ⁊ honesto pōt epus ɔfirmare sine [illegible]

tismi p qđ ē ingressus ad ecclesiā: sꝫ nō sic extrema vnctio per quā est exitus. siľr nec ɔfirmatio p quā hō ex̄ ecclīa armat̄. ℂ Scđa ɔ ē. q i loco sue dioc: ⁊ nō ex̄: epus [illegible] cōfirmare: sicut nec alia sacra nec sacralia ministrare. [illegible] enī ex̄ dz ecclīas vel v̄gines ɔsecrare: nec bo[illegible] facere: [illegible] sit dissimile q2 ɔfirmatio homini ñ loco exhibet̄: q bom[illegible] vbicūq̄ sit subdit⁹ ē epo suo. Et ea q̄ sūt volūtarie iurisdictiōis ex̄ territoriū i sibi subditos alias exercētur nō [illegible] uenit̄ de ɔfirmatiōe expsse pmissi [illegible] suā diocesiꝫ ꝓhibet̄ ea que sunt ordinis exercere: imo [illegible] lus ex̄ suā diocesiꝫ dz sacra pcipe. Nec distinguit̄ a suo [illegible] alieno epo: 16. q. 3. licet i fine: q2 ex̄ territoriū iūs dicēti [illegible] ne nō pet̄. ff. de vnc. c. iude. l. inter: licet illa lex loq̄tur [illegible] que sunt ɔtētiose iurisdictiōis. De hoc tñ plenī⁹ dicet̄ [illegible] di. 19. q̄tū ad absolutionē iudicialē ⁊ sacralē ex̄ diocesiꝫ [illegible] ciendā. ℂ Tertia ɔ ē. q archiepus q visitat ꝓuincias [illegible] set vt videret̄ alicui illos q sunt de familia sua cōfirmare dū ē in diocesib⁹ suffraganeoꝝ: q2 tūc sibi subditi sunt [illegible] cus sm̄ qđ aliq̄ mō sibi subdit⁹ ē ꝓ tūc: lꝫ non simpliciter. Utrū aūt subditos suffraganeorum: tūc possit ɔfirmare [illegible] debit in sequēti qōne. ℂ Ad argᵐ i oppositū dōꝫ ē. q nō siľe de extrema vnctiōe ⁊ ɔfirmatione: q2 extrema vnctio datur ɔ reliqas petōꝝ actualiū: vñ ipīs oīb⁹ radicib⁹ [illegible] catoꝝ adhibet̄. istud aūt ad audaciā ⁊ fortitudinem [illegible]

Uarto querit̄ vtr̄ epus sit ꝓpus m[illegible] q2 plus est minores ordines ɔferre q̄ ɔfirmare [illegible] biter cardinalis: q ⁊c. ℂ Cōtra q2 ɔfirmare est ꝓpriū epoꝝ: vt dr̄. di. 68. q̄uis. Et. di. 95. Presbiteros. ℂ Ad euidētiā h⁹ qōnis sciendū est q cū tres psone ɔueniāt in cōfirmatiōe. s. ɔfirmans cōfirmatus ⁊ tenēs. ꝑme due. s. ɔfirmās ⁊ ɔfirmat⁹: sunt necitate: q2 idē nō pōt seipm ɔfirmare: sicut nec baptizare ex̄ de bap⁹. c⁰. Debitū. Tertia ē de ɔgruitate: ⁊ de necitate nō simpľr sed pcepti: si adsit facultas. Scđm hec igitur circa qōnē istā tria sunt vidēda. Pmo de psona tenente. 2º de confirmata. 3º de confirmante.

Quantū ad pmū sunt. 5. ɔnes. Pma q iō tenēs [illegible] ⁊ iō alio est vt baclo sūstētand⁹. Propter qđ dicūt [illegible] mulier tenere viꝝ nō dz: q2 repugnat significatiōi. Ut tñ q mulier possit tenere sic̄ ⁊ i bap⁰: q2 nō significat̄ q teneat: sꝫ q ille ab alio teneri indiget. ℂ Scđa ɔ ē. q [illegible] plres vno tenere debēt sicut nec i bap⁰: i quo tñ ɔtra [illegible] Tertia ɔclusio [illegible] cōfirmat⁹ nō dz tenere ɔfirmādū: de ɔsec. di. 4. In bap[illegible] in ɔfirmatiōe: nisi i necitate. ℂ Quinta ɔ ē. q nō debe[illegible] sufficit eis vinculum naturale ⁊ carnale.

Circa scđm [illegible] 4ᵒʳ ɔclusiōes. Pma q oīs hō qui [illegible] par baptismi dz ⁊ pōt ɔfirmari. Uñ de ɔsec. di. 5. Oēs fideles p man⁹ ipositionē ⁊c. spūꝫ scm̄ post bap[illegible] cipere debēt. Qui dicit oē nihil excepit: ⁊ ɔcipit femi[illegible] q2 i xpo iesu nō est masculus nec femia: q2 ⁊ mulieres [illegible] xpo dimicauerūt. Et sic nō solū masculi sꝫ femie ⁊ hermafroditi ⁊ mōstruosi qcūq̄ ex quo xpiani sūt pñt ɔfirmari. ℂ Scđa ɔclusio ē. q nō solū adulti sꝫ ēt puuli pñt ɔfirmari: q2 ⁊ si nūc nō hēant tñ forte postea hebūt ɔfiteri: ⁊ [illegible]

bap[illegible] at⁹ nō nō expedit q pueri ꝯfirment̄ ant̄q̄ sint circa septē[illegible] boc solet dari aliq̄ [illegible] illa etate nō añ d3 dari tōsura clericalis: de tpe [illegible] li. 6. Jt3 fm legē Moysi ad militiā nō ascribant [illegible] annis ⁊ supra. q2 statī3 armabant̄ ad bella. Sed [illegible] baptizati paruuli morie̅tes sine distinctiōe saluant̄ añ ꝯfirmationē: nō sic adulti si neglexerint vel ꝯtēpserit. ¶ Tertia conclusio est. q surdi ⁊ muti ⁊ hōi possunt ꝯfirmari: q2 ⁊ istos xp̄s tetigit. Unde expuens tetigit linguā ⁊ misit digitos in aures: vt dicit̄ in Marco. ¶ Quarta ꝯ est. q īfirmi ⁊ morientes debent ⁊ possunt ꝯfirmari: q2 tunc iminet pugna inuisibilis ꝯ hostē. Et si dicat̄ q contra illā nō est ꝯfirmatio: potest dici q si nobiles imminētib⁹ ꝯflictibus mortalib⁹ faciunt se fieri milites ne moriant̄ nō milites: multo magis vt morientes ānumerent̄ militie xp̄i ⁊ nobilitentur: nō solū vt agricole de simplici familia debēt se si pñt facere confirmari. Christo autē qui oīa portabat: ⁊ portat verbo v̄tutis sue non competebat confirmatio.

Quantū [illegible] sunt tres [illegible] ¶ Prīa q solus [illegible] ex officio confirmare sicut ⁊ chrisma [illegible] licet non [illegible] habet materie consecratio [illegible] ad [illegible] mos solus ꝯsecrat: q tamen nō solus vtit̄: sed etiā simplex [illegible] subditū cōfirmet ē ꝯfirmatus: q̄uis nō debeat non subditum ꝯfirmare: sicut nec ordinare. Non tamē ꝯfirmās alienū suspēsus est a collatione ꝯfirmatiōis: sicut ille a collatione ordinū ⁊ tonsure: de tpe ordi. c⁹. 2. ⁊ vult li. 6. q2 hoc non est expressum sed generaliter ꝓhibitū est: ne exteris sacra ministrēt. 16. q. 1. Interdicim⁹. Archiep̄s aūt l3 possit dare indulgentias per totā ꝓuinciā: de pe. ⁊ re. c⁹. Cum ex eo. licet etiā possit audire confessiones subditorum suffraganeoꝝ quādo visitat diocesim eoru3: de censibus. c⁹. vlt. li. 6. Non tñ licite pōt confirmare subditos eoꝝ: q2 non h3 ptātem nec iurisdictionē in eos: visitās nec non visitās: nisi in casibus in iure concessis ⁊ expressis. Iste aūt non ē de illis: g̃ ⁊c̄. Electus aūt ⁊ confirmat⁹ s3 nō consecrat⁹ ēt subditos [illegible] nō potest confirmare s3 [illegible] ea q̄ sunt iurisdictiōis cū sit confirmatus non aūt ea q̄ sunt ꝯsecrationis: q2 non ē ꝯsecratus. Uñ potest demandare qd̄ est iurisdictiōis: s3 non pōt per se cōferre quod ē ꝯsecratiōis. Nō tñ eēt irregularis si confirmaret: l3 exercēs ea q̄ sunt ordinis sacerdotalis nō [illegible] q2 non est expressum de illo sicut de isto. Idē de archiep̄o ante obtentū palliū ꝯsecrationis sicut de ep̄o ꝯfirmato sed non consecrato dictū ē. ¶ Scd̄a conclusio ē. q simplex sacerdos ex comissione pape potest confirmare: ⁊ minores ordines ꝯferre: q̄ñ papa ꝯsecratus [illegible] maiores. Nec [illegible] inferior [illegible] Ratio e̅t q2 [illegible] per relationem ad corpus xp̄i verū [illegible] per relationē ad corp⁹ mysticū [illegible] plenitudinē ptātis per relationē ad corpus [illegible] ad mysticū. Papa aūt pfecta sup corpus [illegible] ⁊ regit [illegible] sacerdos pōt absoluere in foro penitentiali ⁊ baptizare ex officio. Et ideo ꝓmouere ad illas perfectiones q̄ non respiciūt corpus xp̄i verū. s3 corp⁹ mysticū [illegible] papa [illegible] sacerdoti comittere q habet actū suū sup corpus dn̄i vex: non aūt diacono nec alteri inferiori: q non habet ptātem sup corpus xp̄i ve[illegible] tere q promoueat ad pfectionē q̄ respicit corpus xp̄i vex: [illegible] nibus ⁊ ꝯfirmatiōe: que respiciūt corp⁹ xp̄i mysticū. supra [illegible] ptātis pfecte sup corpus mysticū cū hēat ptātē super vex. Supra ordines vero maiores q̄ imediate respiciūt corp⁹ xp̄i vex nō h3 papa plenitudinē ptātis. vt possit eoꝝ collationē cōmittere simplici sacerdoti: licet sit capax. Q2 vero diacon⁹ ⁊ ceteri inferiores sacerdote nō sunt capaces potestatis perfecte sup corp⁹ mysticū ad quā ptinet ꝯfirma[illegible] ideo papa nō pōt eis cōmittere h: l3 nō sit defect⁹ cōmittētis q hēt talē ptātē pfectā. Itē inferior pp̄ nō posset cōmittere sacerdoti ꝯfirmationē: q2 ip̄e ñ h3 plenitudinē ptātis. Itē [illegible] ꝯfirmare [illegible] nō pōt mutare formā vel mā3 sacri. ¶ S3 ꝯ ea q̄ dicta sunt arguunt aliq tripli̅r. Prīo q papa nō possit mutare ministrum [illegible] forma [illegible] sacroꝝ [illegible] sacerdos [illegible] institutiōe diuina ē mīster ꝯfirmatiōis: ⁊ tūc absq̄ cōmissiōe pape pōt eā conferre: aut nō est mīster s3 solus ep̄s: ⁊ tunc ex quacūq̄ cōmissione nō pōt. ¶ Sed forte ad hoc dicetur q minister nō sit ꝯ integritate sacri: sicut mā ⁊ forma: q2 materia ⁊ forma sunt itrinseca sacro: mīster aūt extrinsece se hēt ad ip̄m: pp̄ qd̄ aliqua variatio pōt fieri circa mi[illegible] in quo pōt fieri p papā circa ministꝝ variatio: sicut q̄ñ pp̄ dat aliq̄bus ꝓuilegiū absoluēdi q p̄ri⁹ absoluere non poterāt [illegible] ptāe [illegible] pōt mutare mām ⁊ formā sacri [illegible] Et simil̄r vī q possit facere circa alia sacra: mutādo ministꝝ: nō aūt mām vel formā. ¶ S3 hoc nō valet. Primo q2 [illegible] circa sacrm̄ pnīe [illegible] sacerdos: cū oī sacerdoti dicat̄ in sua ordinatione. Accipite spūm scm̄ quoꝝ remiseri. pec. ⁊c̄. s3 subtrahit mā3 isti vl' illi: sicut sibi placet ⁊ alteri tribuit. Qd̄ est pro tanto: q2 cum [illegible] pōt [illegible] facere q subditus [illegible] sacerdoti [illegible] non [illegible] ⁊ sic subtrahit ei mā3 absoluēdi [illegible] absoluere [illegible] si sacerdoti [illegible] panis ⁊ vinū nō posset ꝯficere [illegible] pōt aūt [illegible] subditū q p̄ri⁹ ei sbdit⁹ nō erat: ⁊ tūc poterit eū absoluere q p̄us non poterat ex defectu materie. Nō mutat g̃ pp̄ ministꝝ pnīe: sic [illegible] sacri s3 dat mā3 vel subtrahit. ¶ Uel pote̅t [illegible] sacri mutare nō pōt [illegible] tñ pcipere q nullus sacrā recipiat a tali vel tali ministro. Et tūc recipiēs contra ꝓhibitionē pape peccat: nec recipit grām [illegible] recipit nec sacramentū [illegible] sacerdos nō sit mīster [illegible] contra [illegible] pape [illegible] defectus in [illegible] recipit [illegible] culpā [illegible] sacri [illegible] culpe [illegible] sacrm̄ [illegible] minister [illegible] forma [illegible] vbi suscipiēs aliquod sacrm̄ determinat⁹ est: sicut in extrema vnctiōe infirmis vel in ordine masculus [illegible] papā mutari nō possunt [illegible] mulier [illegible] circa [illegible] habeat ad sacrm̄ ¶ Tertio [illegible] [illegible] consecrari [illegible] consecrato

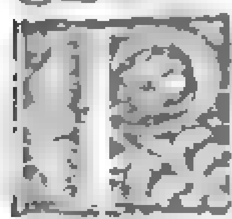
[illegible]
ergo papa vel episcopus nō pūt cōmittere nō epō φ possit
[illegible]
φ illius posset ɔferre sacrm qđ non posset conferre ex se.
[illegible]
dubiū ē de minorib⁹ ordinib⁹ sicut de ɔfirmatiōe. Nō .n.
[illegible]
rit hō ⁊ non deus errare potuerit. Et p hoc pʒ ad sʒ. Unde
[illegible]
[illegible] ex sacerdos: vt pʒ p illō qđ dr̄ ē de ordinato ab epo
[illegible]
epo ⁊ mister hui⁹ sacri sit sacerdos epo: qz nec pōt eē epo:
nisi sit sacerdos. imo nō vr̄ ali⁹ character: sʒ idē ⁊ vtrusq3:
[illegible]
minist. quo ad sbas. ¶ Ad cui⁹ euidētiā est sciēdū φ for
te ex dispensatōe pape ex chrismate nō ɔsecrato: ⁊ ō oleo
nō bīdicto possent sani ɔfirmari ⁊ morientes inūgi: ⁊ eēt
[illegible]

[illegible]
vr̄ φ pp possit circa illō dispēsare: vt .s. minister ɔferēs illa
sacra quib⁹ aliquis pficit corpi xpi mystico sic sit a xpo de
termiat⁹ φ .s. sit sacerdos sm̄ φ placuerit eccle ipm consc
crare. [illegible]
cōtra hoc agit nihil facit. Determiatiōnē .n. sacerdoti xp
eccle cōmisit: sʒ φ sacerdos eēt hoc determinauit. Unī for
te papa facere posset φ simplices sacerdotes epm ɔsecra
rēt. Sed respectu alioꝝ sacroꝝ q̄ respiciunt corp⁹ xpi ve
xps determinauit nō solū φ eēt sacerdos: sed ēt q̄lis sacer
[illegible]
ponit in suscipiēte oīa sacra pter bapm ⁊ mrioᵐ φ [illegible]
[illegible]
cōsecratiōis: tūc papa non pōt dispēsare. Unī qz suppō
[illegible]
cōmissam esse. In quib⁹ vero nōdum attēptauit suppō
dum est a xpo determinatiōnē factā esse. ¶ Ad 3ᵐ dr
φ nō est simile: qz licet epus nō possit cōmittere non con
crato in episcopum ea que sunt episcopalis ɔsecratiōis
ta dedicare eccl'ias: ⁊ huiusmōi: papa tamē posset no
immo ēt nō sacerdoti. nisi illa que includūt misse celebra
tionē cōmittere: qz talia sunt de iure positiuo. De his
que sunt de iure diuino nihil licet inferiori papa: sed p
sic sm̄ distinctionē factā. Uel pōt dici φ nō cōsecrato
possit cōmitti ēt a papa: sʒ ɔsecrato i sacerdotem: licet
sit consecratus in episcopum possunt aliqua cōmitti a
pa ⁊ nō ab alio: sicut illa de quibus agitur. Unde decre
[illegible]
quatur de episcopo qui ea que sunt consecrationis nō
non episcopo cōmittere: imo nec tonsuram conferre [illegible]
tamen constet φ huiusmōi papa cōmittat: qz cum hab
plenitudinem pontificatus ea que sunt pontificum [illegible]
[illegible]
auctoritate sua cōfert: non cōmittēt: qz etiā nō con[illegible]

cōmittere pōt. propter qđ oꝫ ꝙ is cui cōmittit: q iure suo hoc facere hʒ sit ꝯsecrat⁹ illa ꝯsecratiōe ad quā ħ ꝑtinet. Sʒ qñ ex cōmissiōe pape ꝯfirmat: vel dat miores ordines non sua auctoritate sed vice pape hoc facit: quia si potest facere perfectum epm: sicut vult. s. mutādo materiā ⁊ formam potest ⁊ partialeʒ episcopū facere. i. i pte dare alicui potestatē epi vt eṗs ē: nō. quā hʒ vt eṗs ⁊ sacerdos. i. collationē maioꝝ ordinū q̄ respiciūt corpus xp̄i veꝝ. ¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ licet p̄p̄ nō hēat maiorē p̄tātē in conferēdo sacra ꝑ se ꝙ̄ eṗs tñ hēt maiorē p̄tātē in ꝯferēdo ea ꝑ aliū: qꝛ ꝯferre est cōsecratiōis: sed ꝯmittere ē iurisdictiōis. Est aūt p̄p̄ maior in iurisdictiōe ꝙ̄ ali⁹ eṗs: sʒ equal' ē i ꝯsecratiōe: qꝛ equa [illegible] amplius ꝯsecrat. Et pōt pōi ex^m i epo ⁊ i iquisitore: qꝛ non habet eṗs maiorē p̄tātē i cognoscēdo de crimie heresis ꝑ [illegible] pōt eṗs ꝑ se i illis sicut p̄p̄: sʒ p̄p̄ pt eas cōmittere nō ex [illegible] aūt ħ pōt simplex eṗs. Uñ in decretali aquaꝫ. p̄p̄ dissimu [illegible] character baptismi ē simpliciter potētia passiua ad alia sacramēta: ⁊ nemo recipit illđ cui⁹ nō hʒ potētiā receptiuā: sic nō pōt facere p̄p̄ ꝙ non ordinat⁹ q caret charactere ordinis possit ꝯferre ꝯfirmationē vel miorē ordinē: qꝛ character ordinis ē potestas actiua ad ꝯferēdum ea. Uñ bñ oꝫ ꝙ [illegible] cerdos ꝯficiat. Et sic nullus ē mīster ꝯfirmādi vel ordinā [illegible]

[illegible] in multis ꝯsecratiōib⁹ ip̄e hʒ p̄tātē excellētie: qꝛ sine illis [illegible] ionē ꝑtinet: qꝛ i iurisdictiōe ꝯtinet' iudici ōādi licē [illegible] Et lʒ ꝑ se ordinare ⁊ ꝯfirmare sit consecratiōis: tñ ħ cōmittere ē iurisdictiōis. Uñ nō sacerdos curat⁹ pt cōmittē audiētiā ꝯfessionū sacerdoti: ⁊ ñ cōsecrat⁹ eṗs cōmittit epo ordies ꝯferre i sua diocesi. ¶ Ad 5ᵐ dōm ꝙ licet grā fluat a xp̄o nō solū put ē in hoc sacro sʒ ēt put ē i se ⁊ put ē i alijs sacris ꝙ̄uis sacerdos nō hēat p̄tātē sup ip̄m put ē in se: hʒ tñ p̄tātē sup eū: put ē i hoc sa [illegible] ip̄o apt⁹ est vt hēat p̄tātē in alia ex comisso. ¶ Potuit tñ deus aliter ordinare. sʒ supponim⁹ ꝙ sic ordinauerit: ex q̄ eccl'ia romana sic facit. Qđ aūt dicit ꝙ nō sacerdos potest [illegible] contrahūt in quo dat' grā nō sacerdotes qđ nō ē ex comis [illegible] sine ordinatiōe pape illud ꝯferre posset. Tūc. n. p̄p̄ hēt po [illegible] illa nō p̄sbro: sicut ꝯferre maiores ordies: aliq̄ aūt sunt epi [illegible] cōfirmare ⁊ ad miores ordiare. Et ista a solo p̄p̄ pñt com [illegible] nō bñ dicit: qꝛ ex̄ de ꝯsue. c⁹. 4. exp̄sse dr̄ ꝙ si simplex sacer [illegible] nes qñq̄ a nō epis ꝯferūtur: qñ. s. eis committit': ⁊ non ex officio: vt de etate ⁊ equal. Cū ꝯtingat. 70. di. Qm̄ videtur. Et si dicerem⁹ [illegible] cōsecrati nō pōt ħ simplex sacerdos [illegible] 3ᵃ3
in papā añ coronationē: ꝑ quā quidē nō recipit cōsecrationē [illegible] cōsecrato ꝯferant miores ordines ħ ē ex iuris ꝯcessiōe: vl [illegible] tale formalr̄ vel v̄tualr̄ qđ ē nobili⁹: ⁊ ordo vel ordiat⁹ sit [illegible] papa hoc cōmittēs sit i papā cōsecrat⁹: ita ꝙ ista cōmissio est sil' ⁊ iurisdictiōis ⁊ ordinis: quā solus p̄p̄ pōt facere nō [illegible] tet ad argumentū in oppositum.

¶ De sacro altaris et eucharistie. Di. VIII. a

Post sacramentum baptismi et confirmationis sequitur eucharistie sacramentum. Per baptismum mundamur. Per eucharistiam in bono consummamur. Baptismus estus viciorum extinguit. eucharistia spiritualiter reficit. Unde excellenter eucharistia dicitur .i. bona gratia: quia in hoc sacramento non modo est augmentum virtutis et gratie: sed ille totus sumitur: qui est fons et origo totius gratie. Cuius figura precessit: quando manna pluit deus patribus in deserto: qui quotidiano celi pascebantur alimento. Unde panem angelorum manducavit homo. Sed tamen qui panem illum manducaverunt mortui sunt. Iste vero panis vivus qui de celo descendit vitam mundo tribuit. Manna illud de celo: hoc super celum. Illud scaturiebat in diem alterum reservatum: hoc ab omni corruptione alienum. Quicunque religiose gustaverit corruptionem non videbit. Illud datum fuit antiquis post transitum maris rubri: ubi submersis egyptiis liberati sunt hebrei. Ita hoc celeste manna: non nisi renatis prestatur. Panis ille corporalis populum antiquum ad terram promissionis per desertum eduxit. Hec esca celestis fideles huius seculi desertum transeuntes in celum subvehit. Unde recte viaticum appellatur: quia in via nos reficiens usque in patriam deducit. Sicut ergo in mari rubro figura baptismi precessit: ita in manna significatio dominici corporis. Hec duo sacramenta demonstrativa sunt: ubi de latere christi sanguis et aqua profluxerunt: quia per sanguinem redemptionis et aquam ablutionis nos redimere venit a dyabolo et a peccato: sicut israelitas per sanguinem agni paschalis ab exterminatore: et per aquam maris rubri ab egyptiis liberavit. Manus etiam sacramenti ritum melchisedech ostendit ubi panem et vinum abrahe obtulit. Unde ut ait Ambrosius intelligi datur anteriora esse sacramenta christianorum quam iudeorum.

¶ De institutione sacramenti. b

b Hic etiam illa consideranda occurrunt quattuor. s. sacramentum: institutio: forma: et res. Sacramentum dominus instituit quando post typicum agnum corpus et sanguinem suum discipulis in cena porrexit. Unde Eusebius emisenus. Quia corpus assumptum ablaturus erat ab oculis: et illaturus syderibus: necesse erat ut die cene sacramentum nobis corporis et sanguinis consecraret. Ut coleretur iugiter per mysterium quod semel offerebatur in precium.

¶ De forma. c

f Forma vero est quam ipse ibidem edidit dicens: hoc est corpus meum. et post. hic est sanguis meus. Cum enim hec verba proferuntur: conversio fit panis et vini in substantiam corporis et sanguinis christi. Reliqua ad laudem dei dicuntur. Unde Ambrosius. Sermone christi conficitur sacramentum: quia sermo christi creaturam mutat: et sic ex pane fit corpus christi: et vinum cum aqua in calicem missum fit sanguis consecratione verbi celestis. Consecratio quibus fit verbis. Attende que sunt verba. Accipite ergo et comedite et cetera. hoc est corpus meum: et iterum. Accipite et bibite ex hoc omnes: hic est sanguis meus. Per reliqua omnia que dicuntur laus deo refertur: oratio premittitur pro populo: pro regibus. Item Aug. Credendum est quod in illis verbis christi sacramenta conficiuntur: reliqua omnia nihil aliud sunt quam laudes: obsecrationes fidelium et petitiones. Hec est institutio et forma huius sacramenti. Unde considerandum est dignum est quare illud sacramentum post cenam dedit discipulis. Dominus igitur iam ad invisibilia paterne maiestatis migraturus cum beato cum discipulis typico pascha: quo ad memoriam eis commendare volens: sub specie panis et vini corpus et sanguinem suum ita eis tradidit ut ostenderet legis veteris sacramenta: inter que precipuum erat agni paschalis sacrificium: in morte sua terminari: ac legis nove sacramenta substitui: quibus excellit mysterium eucharistie. Ideo etiam post alia dedit: ut hoc vehementius arctius memorie discipulorum infigeretur: et ab ecclesia deinceps frequentaretur. Sed non est inde disciplinam sanxit posteris: ut post alios cibos sumatur. potius autem ieiunis sumi oportet: sicut apostolus docet: ut singulari reverentia diiudicetur .i. discernatur ab aliis. Quod dominus apostolis disponendum reliquit. Unde Aug. Apparet cum primo acceperunt discipuli eucharistiam non eos accepisse ieiunos. Non ideo tamen calumniandum est universe ecclesie quod a ieiunis sumitur semper. Placuit enim spiritui sancto ut in honore tanti sacramenti prius in os christiani dominicum corpus intraret quam alii cibi: ideo ubique mos iste servatur. Non enim quia post cibos dedit dominus: ideo pransi vel cenati accipere debent: ut illi faciebant quos apostolus redarguit. Nam salvator quo vehementius commendaret mysterii illius altitudinem ultimum hoc voluit infigere cordibus et memorie discipulorum: a quibus ad passionem digressurus erat. Quo ordine deinceps sumeretur: apostolis per quos ecclesias dispositurus erat reservavit docendum.

¶ De sacramento et re.

[illegible] in sacramēto sit et quid res videamus. Sacramētū est inuisibilis gratie visibilis forma. Forma ergo pāis et [illegible] [illegible] [illegible] cogitationē venire. Tenet ergo [illegible] [illegible] sacramēti [illegible] [illegible] significata [illegible] et sanguis [illegible] nō [illegible] [illegible] caro [illegible] [illegible] et sanguis [illegible] [illegible] Caro mea [illegible] et sanguis meus vere ē potus: et nisi mādūcaueritis carnē meā et biberitis meū sanguinē [illegible] [illegible] Est ergo hic [illegible] Unū quod tm̄ est sacramen[illegible] quod est sacramētū et res: et tertiū qd est res et nō sacramētū. Sacramentū et nō [illegible] species visibiles panis et vini. [illegible] [illegible] Porro illa species visibilis [illegible] [illegible] Nam sicut panis pre ceteris cibis corpus refi[illegible] et sustentat: et vinū hoiez letificat atqz inebriat: [illegible] [illegible] [illegible] Habet etiā similitudinē cū [illegible] vnitas fideliū [illegible] [illegible] [illegible] Unde apostolus: Unus panis et vnū corpus multi sumus et c. [illegible] Unus panis et vnū corpus ecclesia [illegible] [illegible] [illegible] et vnū corpus ex multis membris cōponi[illegible] sic ecclesia ex multis fidel. [illegible] charitate copulāte con[illegible] Hoc misteriū pacis et vnitatis nostre [illegible] [illegible] qui accipit hoc mysteriū vnitatis et nō tenet vinculū pacis nō accipit hoc misteriū [illegible] sed contra se. Cuius etiā sa[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Questio I

Circa octauā distinctionē tria querunt. p° vtrū eucharistia sit sacramētū: quō pfiguratū et qn̄ institutū. 2° de suscipientib° vtrū debeāt eē ieiuni. 3° de forma.

Queritur ergo p° vtrū eucharistia sit sacrm̄. Et videt q nō: qz sacrī nō ē scitatē habere in se: sed i alio causare: vñ et dicit a sacrando actiue: sed eucharistia ptinet in se [illegible] [illegible] ¶ Cōtra [illegible] [illegible] Qui recedūt et c. De bus. ¶ R. [illegible] [illegible] tria sunt considerāda. p° vtrū eucharistia sit sacrm̄: Scdō de pfiguratiōe h° scrī. 3° de institutione.

Quātū ad p° sunt tres [illegible] ¶ Prima q ē sacrm̄ [illegible] et p[illegible] sacrm̄. Est n. aliquid sanctū tm̄ et non sacrm̄ nec sacrale: sicut illud qd bz i se sanctitatē formaliter et subiue nō aūt effectiue nec significatiue [illegible] Scdō est aliqd sacrale [illegible] habitudinē [illegible] ad sacramētū ante vel post sicut illa que [illegible] ad solēnitatē [illegible] sacri vt cathecismus et h°. 3° ē aliqd sacramētū impfectū vt sacra ve. le. i qbus nō erat scitas nec subiue nec effectiue sed tm̄ significatiue. 4° ē aliqd sacrm̄ pfectū in quo ē sanctitas [illegible] significatiue et causatiue: vt i. 6. sacris no. le. hec ē. n. tota et pfcā rō sacri: vt sit inuisibilis gr̄e visibilis forma vt ymaginē gerat et causa existat. [illegible] qd ē sacrm̄ qz est cā et signū [illegible] sacrm̄: qz intra se ptinet eēntialiter scitatē: et tale ē eucharistia. Propter qd sicut Joānes bap. fuit pphēta [illegible] futura [illegible] [illegible] agnū dei [illegible] sic ē [illegible] de eucharistia. ¶ Ex [illegible] apparet solo ad argumētū in oppositū: qz eucharistia ē sacrm̄ rōne [illegible] rōne [illegible] [illegible] p° [illegible]

¶ Scdā [illegible] ē. q vnū ē sacrm̄: qz vnū idē ē qd indiuisū ē i se: et diuisuz ab alio. Istud aūt sacrm̄ ē indiuisum nō qdē rōne materie et forme [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit res [illegible] corpus et sanguis xp̄i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2° [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Tertia [illegible] [illegible] [illegible] 3° [illegible] [illegible] [illegible] Non ex ceremoniis. Et q oia sacrificia pcellit corp° et sāguis xp̄i. de psecra. di. 2. Nihil. De 3° dicit de cōsecra. di. 2. Trib° i fine. q ē oblatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

q̃ alter pecat. i. c. 1. Multi. Et ibidē ante mediū. ¶ Tertio taliter aliter sacra eucharistia dicit. 3° quo ad finē i via di cit̄ cōmunio: q: sicut cib° vnit̄ oībus mēbris ad q̄ singula deferē & sic q̄lib; pars aucti aucta ē: sic p hoc sacr̄ nō solū xpo capiti: s; ēt oīb° mēbris ei° vnimur: vt simus oēs vnū corp° i xpo. vñ ab illis q̄ i vnione ecclie sūt recipit̄ eucharistia spūalr̄ & si nō recipiat̄ sacramentaliter. de cōsecra. di. 2. q: passus. & c. q: qd ē. 4° quo ad finē i patria ad quē pducit dicit̄ viaticū q: sustētat i via quousq; pueniamus. viaticū. n. dr̄ eucharistia. dcā. l. his vo. & qd viaticū i mōte nulli ē negādū. di. ea. Penitētes. 27. q. 1. virgib°. 26. q. 6. his q.

p° 3 **Quantū** ad 2m sunt tres 3nes. ¶ Pria q; sacramēto rū no. le. trīa pcesserūt realiter licet nō fm ritū sacramētalē quē hñt i lege noua: sicut matrimoniū: pniā: & ordo: q: & mtmo° ab initio fuit i officiū: & post peccatū i remediū. s; habebat aliq̄s psonas tūc habiles q̄ nūc sūt ihabiles. vt q̄ i tertio & 4° gradu: & vxor fratris sine liberis mortui tūc habilis nūc ihabilis. Et pnia tūc nō regrebat hoiē: homini 3fiteri. s; soli deo q̄ nōdū erat hō. Et ordo nō habebat characterē nec vera sacramēta dispensabat. Baptismus aūt & eucharistia pcesserūt nō realiter: s; figuralr̄. sed extrema vnctio & 3firmatio neutro mō: q: sūt plenitudinis gratie: nec sunt necessaria: nec quo ad se vt baptismus nec quo ad fidē rei contēte saltē explicitā vt eucharistia. q̄uis posset dici pfigurata esse 3firmatio nē in benedictione filiorū israel a sacerdotib°: numeri. 6. vel in benedictionibus Jacob & Moysi & similibus aut i electōe pugnatorū & remissiōe formidolosorū a pugna. extremā vero vnctionē qua quis intraturus ē celū in vnctione vasorū tabernaculi q̄ fiebat de oleo vnctiōis priusq̄ inferretur i tabernaculū ad aliquē vsū. ¶ Secūda 3 est q;

2° 3 eucharistia fuit multipliciter pfigurata q: quantum ad illud cuius rememoratiua est per oīa sacrificia ve. le. que erāt figure hostie facte i ara crucis pcipue per iugem sacrificium agni quod figurabat iuge huius sacrificij representationē. 2°. quo ad sacrm tm̄ per oblationē Melchisedech 3° quo ad rē & sacramētū p agnū paschalē. 4°. quo ad usum fideliū i māna. 5°. quo ad finē vltimū in ligno vi

3° 3 te. ¶ Tertia 3 ē. q; pp̄ter hoc dicit̄ xps sacerdos i eternū fm ordinē Melchisedech potius q̄ fm ordinē Aaron q: Aarō suo sacerdotio sacerdotiū summi pontificis representat. di. 21. c. 1. nihilominus tñ in h deficit q: peccauit. di. 50. Ecōtra i lumbis Abrae decīatus fuit & sacerdos aaronica i matūno sacrificio vitule immundus fiebat. Melchisedech aūt nō sic s; q̄do obtulit panē & vinū benedicens recepit decimas ab Abrahā. Sic xps inocēs ipolutus in hoc sacramento perfectā nobis benedictionē tribuit: qd oblatio Melchisedech expressius quo ad ritū sacrificij figurauit pter alias causas q̄s apls pseq̄tur ad Hebre.

p° 3 **Quantum** ad 3m sunt. 3. 3nes. ¶ Prima q; debuit istitui sacrm i quo xps 3tineret̄ eentialiter & realr̄ q: ad perfectionē membro᷑ requirit̄ q; caput [illegible] sacramētū aūt ē signū [illegible] q: sacris deo iungimur sacramētis sensib° pter sensibilia [illegible] sicut ad hoc q; aia pticat̄ sensib° pter sensibilia [illegible] per solā similitudinē distātia medio [illegible] ē odor & sonus qbus assimilāt̄ sacra ve. le. [illegible] ē causa sūt sensibilia q̄ per [illegible] p mediū 3iunctū. q̄ tñ nō fiūt [illegible] sacra nole. i qui [illegible]. Est aūt vltenus gust° quo bus [illegible] nobis incorporat̄ & vnū efficim[illegible] debuit hoc sacr̄ istitui [illegible] incorporemur & eius membra ef [illegible] cōuersio s; qd Aug. [illegible] ante eī aduen

2° 3 [illegible] perfectiora mōq; iam [illegible]

tui nō potuit: q: nihil pt̄ 3uerti i id qd nō ē. Ideo cū status ecclie sit medius iter statū legis antique & glie par[illegible] rerū sperādarū figura nō veritas sed i patria ē veritas sine figura nunc autem est veritas cum figura: quia in speculo in enigmate maxime in sacramento eucharistie. ¶ Tertia 3 est. q; institui debuit in cena domini sicut fuit. p[illegible] q̄n oñdit cessare virtutē legaliū i agno paschali debuit ei dere virtutē nouorū in maximo sacro. 2° q: q̄n erat recessurus visibiliter debuit remāere spūalr̄. 3° vt altius cordibus ifigeret̄ qd vltimo traderet̄. 4° in memoriā imminentis passionis. ¶ Argumentū in oppositum solutū fuit in prima conclusione. Questio. II.

SEcundo querit̄ vtrū eucharistia sit tm̄ sumēda a ieiunis. Et videt̄ q; nō q: apls dicit immitatores mei estote sic & ego xpi: s; tam xps q̄ apli cōcenauerūt in cena sumpto agno paschali: g̃ ꝛc. ¶ Cōtra. q: 3firmatio sumēda ē a ieiunis de 3secra. di. 5. c. Ut ieiuni: g̃ multo magis eucharistia. ¶ Ad euidētiā h° qōnis sunt tria declarāda. Primo i gnāli declarabit̄ qd q̄rit̄: scdo hoc idē fiet magis i speciali. & 3°. declarabit̄ vtrū post cōionē sit ieiunādū.

Quantum ad pmū sūt tres 3nes. ¶ Prima q; eucharistia nō debet sumi nisi ieiuno stomaco: nisi i necessitatis articlo: vt q̄n timet̄ q; ifirmus pxsus nō possit crastinū expectare qn moriat̄: vel qn cadat i frenesim vel i aliū grauē casum ipē fuante a cōmuniē a pceptōe: nā aliq̄ 3ueniūt rei q̄tū ad initiū q̄ nō 3ueniūt quo ad pgressū. sic aliud ē de puero i vtero matris vbi respiratōe nō idiget. aliud q̄n nat° ē: q: tūc nisi respiraret suffocaret̄. Jta huic sacro debebat in sui exordio q; post comestionē agni i die cene sumeret̄ pp̄ causas dictas in fine pcedētis argumēti. postea vero pp̄ter hō sacri oīmodā reuerētiā debet̄ vt a ieiunis sumat̄. de cōsecra. di. 2. Liquido apparet. Qz aūt dicit̄ de cōsecra. di. 1. c. Sacra. sacra a ieiunis sūmant̄ excepto die cene. exponi posset de sumentib° spūalr̄ s; ñ sacralr̄ q: ēt ñ ieiūo licet astare misse & audire missas. qd ē spūalr̄ manducare: s; celebrare aut cōicare nō licet: qd ē sacraliter māducare. Sed tūc nō deberet excipi dies cene magis q̄ alia dies: sed minus: q: licet illa die q̄i missa fuit istituta magis debeat audiri nō tñ minus debet audiri a ieiunis q̄ alio die: q: dies ē ieiunij nec vsq; p° missas & vesperas ē comedēdū sicut i alijs dieb° q̄dragesime nisi q; quidam religiosi tūc habent de 3suetudine refectoriū itrare ante missas. & aliqd gustare vt i sancto Mauro. ¶ Pōt g̃ aliter dici q; in pmitiua ecclīa i repñtatione dominice cene celebrabat̄ post prandiū illo die: s; p contrariā 3suetudinē ē abrogatū nec mō ē obseruādū. ¶ Scda 3 q; cōicare post prandiū nō ē malū de se: q: tūc nulla necessitate posset bene fieri. nisi forte deo dispensante. sic illud qd fm leges tpales & rationē inferiorē ē malū vt fornicari & occidere inocentē. q̄ ratio humana iudicat p se mala deo dispensante sūt licita q̄ in pceptis scde tabule dispensare pōt vt de immolatōe Isaac expoliatione egiptiorū: vxore fornicationū sed nō homine dispensante. Unde q; apli cenauerūt in die cene post esum agni si de se fuisset malum fuiss; excusatū. q: hoc fecerūt xpo dispensante & corp° suū eis tradente & dicente accipite & comedite ꝛc. sic excusauit q; sabbato euellebant spicas q: filius hoīs dominus ē etiā sabbati. q̄uis nec illud esset malū de se. Sed nūc q: xps nō dispensat si etiā papa dispensaret nō videt̄ ei° dispensatio nec aliq̄ cōsuetudo excusare infirmos cōmunicare i necessitate post prandiū si esset malū de se: q: in his q̄ sunt de se mala nulla cōsuetudo excusat. de 3sue. c. cū tanto. Nec etiam pōt tollere legē diuī fm nec papa dispensare in preceptis dei. Unde de penitētijs & remis. c. cū infirmitas i fine. p[illegible]

beť medicos ne pp̄ qd̄cūq̄ periculū corpalis vite suadeāt infirmis aliqd q̄d sit ɔtrariū aie: puta sacrilegiū ⁊ fornicationē ⁊ hm̄oi. Cū igr̄ sit licitū pranso i necessitate cōicare lic3 nūq̄ sit licitū pranso celebrare etiā pro cōione morientis. ergo illud nō ē de se malū: s3 solū malū q2 ab ecclia ꝓhibitū. Nec etiā tenēdū ē qd̄ notauit Ugo. d. 75. Et a patribꝰ. q̄ cū cetera sacra possint ɔfici a pransis licet nō debeāt. eucharistia tñ nec debet nec pōt ɔfici post prādiū. q2 imo pōt sicut ante s3 nō debet: q2 ⁊ xp̄s post prādiū ɔfecit: ⁊ posito illo q̄ sūt de subā ē ver3 sacrm̄. Cū g̃ character ⁊ itentio sacerdotis ⁊ verba ⁊ mā possint ita ɔcurrere post sicut ante: ita esset verum sacramentum post sicut ante. Sed non licet ꝓ necessitate celebrare nō ieiuno sicut l3 non cōicare: q2 cū vtrūq̄ sit a papa ⁊ vniuersali cōsuetudine ecclie ꝓhibitū solus papa vel gn̄alis ɔsuetudo pōt dispēsare. Inuenit aūt de cōmunione i necessitate permissū ⁊ dispēsatū a papa ⁊ a gn̄ali ɔsuetudine nō sic aūt de celebratiōe: imo qñ licet pluries celebrare i p̄ma nō ē sumēda lotio q̄ soluit ieiuniū: g̃ i nulla necītate celebrare licet nō ieiuno. ¶ 3ᵐ ꝓ ē. q̄ hoc ieiuniū quo debēt esse ieiuni sumētes eucharistiā intelligendū ē de ieiunio nature nō ecclesie: q2 nō solū i ieiunijs ecclesie sed etiā alijs diebus licet cōicare ⁊ celebrare: vt i dominicis diebꝰ qbus ecclesia nō ɔsueuit ieiūare. Uñ nec post prādiū in. 40ᵃ. lic3 cōicare: qñ tñ homo ē ieiunus ieiunio ecclesie qd̄ durat ante prandiū ⁊ post: q2 nō soluit nisi ꝑ sc̄dā comestionē. Ieiunio igr̄ nature qd̄ soluit ꝑ oē3 cibi ⁊ potus sumptionē q̄lecūq̄ deb3 esse ieiunus q̄ digne vult cōicare vel celebrare. Uñ. 7. q. 1. Nihil. Nullus post sumptū cibū potūq̄ quātūlib3 minimū missas facere presumat. Et excipit casus qñ licet secūdo celebrare. Sc̄do enī3 celebrans nō ē ieiunus ieiunio nature: q2 spēs sumpte nutriūt: ⁊ sic soluūt ieiuniū nature: s3 nō soluūt ieiuniū ecclesie. Aliter in diebus ieiunio3 vel nō liceret communicare semel comedenti: vel non liceret communicanti etiam semel comedere: q2 cōio cū alio cibo ē duplex comestio ⁊ nutritio. Et scd̄m h̄ intelligenda ē ꝯ̄ 1ᵃ sequentis articuli.

Quātū ad scd̄m sūt tres ꝯ̄nes. ¶ Pria. q̄ ois potatio vel cibatio ꝓprie dicta q̄cūq̄ fine fuerit facta ipedit dignā eucharistie sumptionē etiā si fiat causa medendi tñ nō nutriendi: sicut i electuarijs ⁊ potionibus q̄ tñ causa medecine comedunt ⁊ bibunt. sicut dicit glo. i dicto c. Nihil. §. Nullus: ⁊ ex. de celebratiōe missa3. c. Ex parte: q2 ibi dicit q̄ sacerdos debet facere post cōmunionē ⁊ sumere vini ɔfusionē: nisi sit sc̄do celebraturꝰ: ne illa ɔfusio ipediat q̄si diceret si sumeret illō vinū qd̄ tñ nō sumeret aīo nutriēdi nihilominꝰ ieiuniū solueret ⁊ sc̄do celebrare nō posset: g̃ l3 nō cā nutriēdi s3 medendi biberet vel comedere3 postea cōicare nō debet. ¶ Quidā āt adducūt vnā talē ratiōnē ad ꝓbādū q̄ talis q̄ sumit medicinā ante cōionem sit fraudatoꝛ precepti ecclesie: q2 hoc sacramentū debet sumi ante sumptione cuiuscūq̄ ad nutritionē ptinentis per se vl̄ cōmitti. vt patet de ɔsecra. di. 2. c. Liquido. s3 sicut ē irreuerētia sacro ꝑferre aliū cibū sic ⁊ preferre aliā medicinā: hoc enī3 sacrm̄ nō solū ē spūalis cibus s3 ⁊ spūalis medicina ergo sumēs eucharistiā post medicinā ē transgressor pcepti ecclesie. Hoc ve3 ē si medicina sumat per modū cibi ⁊ potꝰ nō aūt si per modū aliū sicut sumit clistere vel vnctio: ⁊ sicut fit minutio ⁊ hm̄ōi ante communione sumpta cōionē nō impediūt. ¶ Sed ɔtra hoc ē alia opinio q̄ dicit q̄ licet post hōc cōicare: q̄d probat multipliciter ꝑ̄o q2 pceptū ecclie de ieiunio accipiēdū ē scd̄m q̄ ecclesia interpretat ieiuniū: erat pceptū decretalis q̄ hoc sacramentū sumat a ieiuno debet itelligi de ieiunis ieiunio ecclesie: s3 electuariū nō soluit ieiuniū ecclesie nec etiā medicine ꝑ̄ post talia pōt licite sumi hoc sacrm̄. ¶ Sc̄do q2 quādo ꝓhibet alicuius rei vsus aliꝰ rei itelligēdū ē de vsu pncipali ⁊ nō de alio. Cū ḡ ꝓhibet sumptio cibi āte sumptōe3 eucharistie itelligēdū ē q̄ntū ad pricipalē vsū q̄ ē nutritio. siue ad nutriēdū. ⁊ sic sumit ꝑ modū cibi. nō aūt de vsu eiꝰ solū ad alterādū: q2 sic sumit solū ꝑ modū medicine. Sic igr̄ sumēdo cibū ante sacr3 non est transgressio precepti. ¶ Et ɔfirmat h̄: q2 qñ pluries celebrat sumere spēs i p̄ᵃ celebratiōe nō ipedit sc̄dā3 celebratōe3 q̄uis nutriāt: ⁊ h̄ ideo q2 nō sumūt ꝓpter corpale alimētū: s3 pp aliud: q2 pp spūale. Ita l3 medicinalia nutriāt: si nō nutrimētū s3 aliud itēdat post ea sumpta poterit cōicari. ¶ Itē xp̄s ⁊ apli cōmunicauerūt post esū agni eo q̄ nō pp nutrimētū comederūt illū s3 ꝓpter mysteriū. Et q̄ nō pp alimētū ꝓbat: q2 xp̄s nūq̄ legit alias comedisse carnes. Itē sub appellatōe nutrimēto3 nō intelligunt medicamēta. ff. de penu. leg. l. Nō oē. S3 h̄ no valēt. ¶ Uñ ad p̄mū dicēdū q̄ ieiuniū qd̄ reqrit ecclesia ad cōicandū ⁊ celebrādū nō ē ieiuniū ecclesie vt dictū ē s3 nature: q2 si ieiuniū ecclesie solū reqreret qñ nō ē ieiunus nō posset cōicari. ⁊ ēt posset vt dctū ē supra licite sumi post prādiū i q̄dragesima. Sic igr̄ interpretatio ecclie sumēda ē ta3 ex ɔsuetudie ecclie q̄ ex verbis c̄pli ꝑallegati. Liqdo ⁊ ibidē. c. placuit. ¶ Ad 2ᵐ dr̄ 3. q̄ vbi ꝓhibet pricipalis vsus alicuius rei ꝓhibet etia3 ois alius i pricipali iclusus: ꝑcipue si subē eadē cā ꝓhibitōis. Nūc aūt sumere cibū ꝑ modū medicine icludit pricipalē vsu3 cibi q̄ ē nutrire. Semp. n. sumptꝰ cibꝰ nutrit vel aptus ē nutrire de se. Et causa ꝓhibitōis i ꝓposito ē irreuerētia sacri q̄ vtrobiq̄ cōmittit ideo ⁊c̄. Et ideo non ē simile de duplici vsu cibi licet scd̄s icludat i p̄mo qñ ē eadē cā ꝓhibitōis. Nec ē simile qd̄ dicit de speciebꝰ: q2 nō ē ꝓhibitū ante cōionē sumere aliqd nisi qd̄ est aliud separatū ab ipsa eucharistia spēs aūt nō sunt separate ab eucharistia: nec vna eucharistia ē alius cibꝰ ab alia: s3 vnus ⁊ idē nūero: quo ad rē ɔtentā: ⁊ eiusdē ratōis sacralis quo ad rē ptinētē. Uñ nō ē ad ꝓpositū. ¶ Nō fuit etiā cā q̄ xp̄s ⁊ apli cōicauerūt post esū agni vt dicūt pp sacr3: s3 pp causa3 dictā i p̄ articulo. ¶ Itē appellatōe cibi ⁊ potꝰ cōtinet q̄cqd comedit ⁊ bibit: siue nutriat siue sumat ad nutriēdū siue ad q̄dcūq̄ aliud cōicaturo aūt siue celebraturo nō ꝓhibetur alimētū nec nutrimētū s3 cibꝰ ⁊ potus q̄ntūlibet minimus nec distiguit quo fine sumat. ¶ Secūda ꝯ̄ ē de reliquijs cibi q̄ remanēt i oꝛe ⁊ cātr traÿciūt: q2 hōi ñ ipediūt cōionē: tu3 q2 traÿciunt ꝑ modū saliue: tū q2 nō sumūt de nouo. Ue3 ē q̄ si ex ꝓposito traÿciūt q̄uis illo die non intrent i os de nouo nō ꝓpter hoc impedit qn ieiuniū soluant: vt si qs zucharū ab heri i oꝛe posuit ⁊ hodie traÿciat ieiunus nō est. Unde q̄cūq̄ sumptū sit illud cibi ⁊ potus qd̄ traÿcit de nouo ex itentiōe ⁊ ꝓposito dū tñ nō sit saliua videt ipedire sumptione. Si qs aūt sale ⁊ aceto ꝑfūderet dētes ⁊ q̄cqd facer3 siue medēdo siue lauādo dū tñ nō degluttiret nō esset comestio nec bibitio: ideo nō ipdiret: q2 stomachus ē ieiunꝰ l3 os nō sit ieiunū. De reliquis āt aq̄ ex quo casualiter nō ex ꝓposito os abluēdo traÿciūt licet ñ sint ɔuerse i saliuā dicendū est q̄ non impediūt: q2 nec ꝑ modū cibi nec per modū potus sumūt: q2 neutrū itēdit. Secus aūt ē de medicina q̄ ex itētōe bibit vel comedit licet nō ex intētione nutrimēti. Nutrimentū aūt ante cōionē nō prohibet cum tūc maxime fiat nutritio cū homo ē ieiunus cibo digesto: s3 cibꝰ ⁊ potus prohibent. non aūt curatio dentiū nec ablutio oris nec transglutitio nisi put est pure comestionis. Unde si id qd̄ positū ē per modum cibi ⁊ potus q̄nq̄ per modum cibi transglutiat comestio reputat ⁊ nō solū ieiuniū nature sed etiam ecclesie soluit. Nec re3 esse homo vt animal ruminās aut canis lingēs labia. Sumptū aūt nō ad cibum nec potum si transglutiat omnino potius idem est ac si sic a principio sumptum esset. S3 si casualiter transglutiatur nullū ieiuniū soluit: ac si nunq̄

3ª 5 fuerit comestio vel bibitio. ¶ Tertia questio est de his que sumun
tur per modum gustationis sicut tabernarii et coqui faciunt qui
cibum vel potum super linguam ponunt solum ad probandum
et statim proiiciunt quia non videtur quod impediant. sicut si aliquis ad
p[illegible] aquam vel vinum album hoc facit. Non enim
[illegible] ex quo non glutitur nec per se nec per ac
[illegible] Et de christo dicitur quod cum gustasset noluit
bibere i. glutire: ergo gustare non est comedere vel bibere. Ta
bernarius tamen et coquus qui debent communicare ex decentia debent a
talibus abstinere. Et ille qui celebrat si odorem vini non discer
nit faciat alium ne communicaturum gustare. Si autem deglutiret ex
proposito licet statim euomeret non alteratum in aliquo nihilo
minus impediret: quia vera comestio vel bibitio fuit. Si autem
in conductum anhelitus intrasset illa comestio vel bibitio et eie
cisset illa deglutio non fuisset nec pertineret ad comestionem:
quia nec ex illo nutritio sed potius suffocatio sequi posset. Si ve
ro ad gustandum sumeretur et preter intentionem descenderet: idem
videtur dicendum quod de reliquiis aque quando os lauatur: quia neutrum in
tente [illegible] cibi vel potus [illegible] non impediat.

Circa tertium sunt tres questiones. ¶ Prima quod oportet gratias
agere de tanto [illegible]. Non tamen ne
cesse est illud tempus seruare quod ponitur de consecra. di. 2. c. tribus
gradibus. puta quod communicans mane ieiunet usque ad sextam. communicans
tertia vel quarta hora ieiunet usque ad vesperas: quia sicut di
cit Tho. illud erat quando raro celebrabant: quia tunc maxi
ma reuerentia exhibebatur ad sacramentum ante et post: sicut
Dion. in epistola de Sa[illegible] narrat quod non celebrabat nisi diuina
reuelatione sibi facta. Et hoc fuit post primitiuam ecclesiam:
sicut et tempore heremitarum egipti inter quos paucissimi audebant
fieri sacerdotes. Nam in primitiua ecclesia tempore apostolorum propter maximum
feruorem omni die communicabant etiam non sacerdotes. et multo magis sa
cerdotes. ¶ Uel potest dici quod illud capitulum per contrariam consuetudinem
est abrogatum: et ideo nunc non est obligatorium: sicut dicitur. di.
4. c. in istis temporalibus. Actualis ergo deuotio precedere debet et
etiam sequi aliquamdiu. quia nec est possibile quod semper duret: sed suffi
cit quod habitualis perseueret: sicut ad hoc quod cera figuretur oportet
quod actu mollescat: sed postquam figurata est si indurescat nihilo
minus character perdurat. Sumenda est tamen iterum et iterum
eucharistia: ne cor nimis induretur: quia cum diu eucharistia non
2ª 5 percipitur cor induratur. 82. di. Presbiter. circa medium. ¶ Se
cunda questio est propter euidentiam eorum que dicta sunt quod ieiunium natu
re est quando homo illo die a media nocte nihil cibi aut potus
sumpsit ex intentione: quia media nocte quo ad hoc dies inci
pit quando sol existens sub terra ad nos redire incipit. ff. de fer. l. More
romano. Dies a media nocte incipit. Et ita nota. glo. 7. q. i.
Nihil. §. Nullus et de cele. mis. ex parte. Unde si aliquis post
mediam noctem aliquid cibi vel potus sumpserit licet postea
usque ad sextam dormierit et optime digestus sit nec celebrare
nec communicare de[illegible] quia ieiunus non est. Econtra si post matutinas
in sero dictas biberet ante mediam noctem licet in Te deum dicatur
dignare domine die isto non propter hoc impeditur celebrare vel
communicare die sequenti: quia dies non incipit ab officio matutina
rum que possunt dici diuersis temporibus: et de die et ante
diem sed a media nocte temporis: quod non mutatur: licet illud
non multum deceat. s. bibere post matutinas: et multo minus
3ª 5 comedere nisi necessitas urgeat. ¶ Tertia questio est de illo qui
ante mediam noctem bibit vel comedit aliquid sed post mediam
noctem nec bibit nec comedit nec dormiuit utrum celebrare
aut communicare possit. Dicendum quod non impeditur a celebratione vel
communione quia dormitio nihil facit ad hoc: quia multi ducunt
noctes insomnes: vel propter orationem vel quia non possunt dor
mire. Et quod dicitur de accusationibus c. constitutus intelligitur
de illo qui in taberna ubi [illegible] vinum apponitur per totam noctem
pernoctauit sine somno. Et sic est verisimile quod post mediam
noctem bibit et postea celebrauit. Ideo ab ecclesia punitur
quasi non ieiunus celebrauerit presumptione iuris et de iu
re contra quam non admittitur probatio: vel saltem presumptione [illegible]
nis [illegible] quando [illegible] [illegible]
rit a media nocte in taberna usque ad diem non tamen [illegible]
rit quin biberit vel dato quod non bibisset sed ieiunus esset post
tantam deordinationem et dissolutionem qua per totam no
ctem in taberna fuerat celebrare magne irreuerentie et in
deuotionis fuit: propter quod solum priuari meruit: sicut [illegible]
lupanari pernoctasset: cum illa vicia et loca sint vicina et
coniuncta. ¶ Argumentum in oppositum est solutum [illegible]
dictis.

Questio. I[illegible]

Tertio queritur de forma huius sacramenti. [illegible]
[illegible] dependeat ab alia. Et vide
tur quod sic: quia sicut corpus christi non est sine san
guine ita videtur quod forma consecrationis san
guinis non possit esse sine illa forma nec con
uersio ita ut habeat effectum: ergo adinuicem
dependent. ¶ Contra. forma cuiuslibet sa
cramenti mox ut prolata est habet suum effectum aut nunquam: nisi
forte sit impedimentum fictionis ex parte suscipientis: sed in
materia super quam verba consecrationis proferuntur non cadit fi
ctio: ergo cum forma corporis proferatur ante formam sangui
nis imo cum cadat interuallum medium quo hostia eleua[illegible]
deponitur et calix discooperitur et eleuatur et benedicatur et mul
ta verba media proferuntur: prius forma ante secundam habebit ef
fectum vel nunquam habebit. ¶ Responsio circa istam questionem. 3ª sunt fa
cienda. ¶ Primo videndum est de forma corporis in communi. [illegible]
de forma sanguinis. 3º de eo quod queritur.

Quantum ad primum [illegible] tres questiones. ¶ Prima quod for
ma congrua hec est. Hoc est corpus meum. quia totum ef
fectum sacramenti continet. Quecunque autem precedunt vel sequuntur non
sunt de essentia forme sed de bene esse: licet al[illegible]
que non sunt in euangelio puta Eleuatis oculis etc. quia ut dicit In
nocentius multa christus fecit et dixit que ibi scripta non sunt sic [illegible]
cum Matthe. ut est illud. beatius est magis dare quam accipere. Et
si in suscitatione lazari et arduis oculos ad celum leuauit [illegible]
to magis hic ubi ymma summis sociantur: de consecra. di. 2. c. [illegible]
sit. Et quod dicitur manducate ibi legitur comedite: quod idem est [illegible]
forte alia translatio sic habet. Nec est credendum christum [illegible]
verbis consecrasse: quia ut dicit Innocentius ubi supra. Ecc[illegible]
formam sacramentorum ab apostolis accepit: et illi a christo imed[illegible]
qui cepit facere et docere. Unde illam formam docuit quam [illegible]
nut. ¶ Secunda questio est de singulis in speciali. Hoc est enim cor[pus]
meum: Hoc est demonstratio ad sensum indiuidui significa[illegible]
ad intellectum indiuidui vagi et temporis indetermin[illegible]
ut sit sensus contentum sub his speciebus est corpus meum. [illegible]
melius dicitur quam fit vel quam erit ut notetur terminus in facto [illegible]
quia diuina virtus subito operatur. Et quia efficit in sign[illegible]
unde significat in presenti ut fiat incontinenti et verb[illegible]
substantiuum magis conuenit quia hec actio solam attingit ad [illegible]
stantiam. Enim: continuatiuum est quia sacerdos in persona christi pro
fert. Unde non licet ipsum omittere: quia sic ecclesia rom[ana]
tenet quam Petrus imediate docuit: pro cuius fide ne defice
ret christus orauit unde. C. de su. trinitate. l. i. Petrus rom[anos]
fidem docuit. Corpus: dicitur melius quam caro: quia non m[illegible]
ne solam sed in totum corpus quod continet carnem et o[illegible]
neruos et omnia alia fit transub[stantiatio] [illegible] [illegible]
dicit i[illegible] sic locutus est. Et non dicit corpus [illegible]
ne christus videretur esse alius a christo. ¶ Tertia questio est videre [illegible]
hec verba possunt verificari. Circa quod est sciendum quod qu[illegible]
dicit quod hoc pronomen hoc faciat demonstrationem ad i[ntelle]
ctum et ad sensum simul. sic intelligendo quod demo[illegible]
quid quod est obiectum intellectus et aliquid quod est obiectum
sus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

non restringitur ad aliquã tpis differentiã. Unde fm Donatuz tempus cuiz non ẽ de accidentibus nominis nec pnominis. Unde non discernit tempus determinatũ in eoz significationibus. Et qz suppositio nominis fundatur super eius significationẽ ita q nihil supponit nisi in quo saluatur [illegible] hoc põt supponi substantia que est vel que fuit vel q erit. Cum ergo fm Donatum ideo dicatur pronomen quia ponitur pro nomine demonstratiuo per istud pronomẽ hoc põt intelligi aliquid prius vel de ppinquo futuz sub hac specie: fm enim donatuz pronomini non accidit tempus. Nec dici potest qz restringatur per verbum presentis tẽporis ad supponẽdũ p aliquo qd prius est sub illa specie: cuz nec verbũ futuri tẽporis restringere possit terminum ad supponendũ tm pro re futura. Cuius ratio ẽ: qz quãuis res significata per verbum sit immediata vnita rei significate per suppositũ: tamen significat p modũ distantis. Idẽ autez significatũ p modũ distãtis non restringit qd significatũ est p modũ distantis. Cũ enim dicitur homo ẽ albus: iste terminus homo nõ restringitur ad supponẽdũ pro albis tm: sicut cum dicitur homo albus. Cum ergo sacerdos in psona xpi proferat hanc ppositionẽ. hoc est corpus meũ. sensus est aliqd sub hac specie psens vel de ppinquo futurum est corpus meũ. Et hoc simpliciter est vez: qz quãuis hec disiunctiua ratione huius partis aliqd psens sub hac specie non sit vera nisi fm loquendi vsum quo aliquid statiz ouertendũ in rem aliquã dicitur res illa esse: vt aqua statim ouertenda in aerem dicitur aer: z humor statim ouertẽdo in carnẽ dicitur caro: tamen ratione alterius partis disiũctiue ex vi locutõis vera est. Orationi enim assistit virtus operans in fine ppositionis rem significataz p eam. Disiũctiua aũt vera est si altera pars ẽ vera. Et idefinita vel particularis similiter ẽ vera cuicũqz supposito p subiectum ouenitat predicatuz. Sed hec dicta de demonstratione videntur ouenientia quantuz ad intellectuz z sensum p indiuiduum vagum vt nõ sit in oratione falsitas. Naz si solũ ad intellectum esset demonstratio: nõ eẽt necesse q sacerdos haberet ante se materiaz: cum demonstratio ad intellectum abstrahat ab hic z nunc: sed ex quo sensus est cõtẽtum sub his speciebus est corpus meum vel id quod continetur sub his speciebus zc. est duplex demonstratio: Una ad sensum que refertur ad species: z hec est indiuidui signati. Alia ad itellectũ que est induidui vagi: z potest esse vera sed pro diuersis. Quia si dicat illud quod est contentum sub his speciebus est corpus: est verum: qz corpus panis: si dicat corpus meum veruz est: quia quãdo dicit meũ tunc ibi est corpus christi. Et potest poni tale exemplum. Ponatur q deus ex aere faciat ignez remanente quantitate z qualitate symbola sicut aliq dicunt posse fieri naturaliter z ponatur q alteratio qua hoc fit incipiat me incipiẽte dicere: istud quod continetur sub hac quãtitate z qualitate est ignis z compleatur me complẽte hãc orationẽ: tunc oratio est vera. Sz cõtra hoc videtur qz quando dico istud qd continetur vel est contẽtuz sub his speciebus zc. vtrũqz verbũ est presentis temporis. Unde sensus ẽ istud quod nunc continetur vel ẽ contentuz est istud z hoc ẽ falsum: qz aliud continetur in principio orationis. aliud in fine nec vnum ẽ aliud. Et ẽ dicendum q sermoni non res sed rei sermo subiectus est z intentioni dicentis. ¶ Vel dicendũ q sicut demonstratio ad itellectũ ẽ de indiuiduo vago sic et [illegible] [illegible] sermone speculatiuo qui sequitur rem z de operatiuo q precedit. Et talis ẽ sermo iste. [illegible] nec pro tpore antecedenti [illegible]

ne pbatio sermonis sed pro vltimo. Unde sensus ẽ. Hoc ẽ corpus meũ. i. cõtentũ sub his speciebus ẽ corpus [illegible] Et tũc pnomẽ supponit z demõstrat otentũ abst[illegible] ab oĩ differentia tpis. Unde põt verificari p vltimo istanti loquutõis: sicut si diceretur hic ẽ panis verificatur p pº istanti. Nomen enim z pronomen nõ consignificant tempus. ¶ Nec obstat q lz ẽ quod ẽ verbuz substantiuuz osignificat tempus psens: qz post ẽ eius significatio qua copulat pdicatũ subiecto q cõsignificatio temporis que designat tempus illius copule. Unde cum copulatio non compleatur ante vltime dictionis prolationem p consequens non designatur nisi illud tempus. Unde ẽ sensus. Contentum sub his speciebº ẽ corpus meũ nũc pmo cũ hoc dictũ ẽ.

Circa secundũ [illegible] ¶ Prima [illegible] [illegible] forma [illegible] pcise ẽ hec. Hic ẽ calix sanguis mei. vel hic ẽ sanguis meº: nihil plus addendo. Pro qua opinione adducuntur quattuor rationes. Prima talis. In illis verbis cõsistit pcise sacramẽti huius forma que sunt expressiua totius effectº contenti in hoc sacramẽto cum hoc sacramẽtũ osistat in cõsecratiõe materie: sz h sunt hmõi: qz quicqd ẽ in osecrata materia exprimitur sufficiẽter per verba pdicta. g zc. ¶ Scõa est talis. Uerba pertinẽtia ad vsum huius sacramenti magis ptinẽt ad itegritatẽ forme q verba ptinentia ad eius effectũ: qz iter hoc sacramẽtum qd osistit i osecratiõe materie z eius effectum ẽ vsus medius: sz verba ptinẽtia ad vsum nõ sunt de itegritate forme vt illud. Accipite z mãducate vel illõ. Accipite z bibite. g multo minus verba ptinentia ad eiº effectũ: talia aũt sũt illa q addũtur vt noui z eterni testamẽti vsqz i remissionẽ peccatoz: g non sunt de essentia forme. ¶ Tertia [illegible] i osecratiõe corporis forma cõsistit pcise i illis verbis hoc ẽ corpus meũ. g cum ista nõ sint minoris efficacie videtur q pcise cõsistat i his verbis nihil addẽdo: sicut nec ibi aliqd additur. ¶ Quarta talis. qz greci dicũtur oficere sicut z baptiçare: sz ipi i osecratiõe sanguinis nõ addũt oĩa illa verba. g zc. ¶ Solutio. Ad pm dicẽduz. q materia ẽ falsa: qz i illis verbis q xps istituit osistit forma: z nõ i medietate illoz q̃uis otinerẽt totũ effectũ. Si eni qs dicat: ego baptiço te z nihil plºs nõ ẽ baptismº q̃uis illõ qd addit i noĩe patris zc. nõ ptineat ad effectũ: sz ad causam. Et similiter si dicatur ofirmo te z nõ addatur osigno te z chrismate: z i noĩe zc. nõ ẽ cõfirmatio. Ita i pposito qz ex ritu romane eccle ab aplis traditũ supponimus sicut acceperunt a domino q illa verba dicantur sub eodem ritu. Iõ supponimus illis oĩbus z nõ paucioribus cõsecrari. ¶ Ad secundum dicendũ q verba pertinẽtia ad effectũ qui causatur ex vsu huius sacramenti inter quem z sacramentum est vsus medius non sunt de essentia sacramenti nec de his verbis fit hic mentio: sz verba pertinẽtia ad effectum sanguinis xpi nõ prout est i sacramẽto sed prout fuit fusus i cruce pertinẽt ad essentiaz p tãto: qz vt determinatiua predicati sunt posita i oratiõe vna que ẽ osecratiua sanguinis nec est cõpleta significatio quousqz tota oratio sit completa. Nec per [illegible] totalis effectus ante: qz significando causant. Et de talibus verbis ẽ questio nõ de primis. ¶ Ad tertium dicẽdum q nõ est mirũ si verba cõsecrationis panis sine determinatione sufficiũt: qz in osecrãdo christus sine determinatiõe ea protulit z talẽ vizeis dedit qui potuit z vni verbo [illegible] tribuere si voluit. Nam quod additur [illegible] do sed ante vel post dictuz ẽ: vt supponimus ex ritu ecclesie [illegible] osecrãdo [illegible] sanguinis [illegible] habe

[illegible] sicut ti [illegible] non aliter ¶ Si autē queratur quare in cōsecratiōe sanguinis plus voluit addere determinationem ꝙ̄ in ꝯsecratione corporis: potest dici qꝫ ideo quia in effusione totali sanguinis fuit consummatum misteriū redemptiōis nō in traditiōe corporis quod die precedēte factum est: ꝛ quia in lanceatiōe expressius significatum est ꝙ de latere christi formata ē ecclesia sicut de latere Ade dormientis Eua. ideo ꝛc̄. ¶ Ad quartū dicendum ꝙ si verum est quod dicitur. s. qꝛ ꝙ aliqua verba omittant ipsi non cōficiunt: licet baptiçent. Nec negātur conficere propter mutationem forme: sed soluꝫ dicitur ꝙ mutatio qualitatis materie qꝛ i fermēto ꝯficiūt nō īpedit sacrm̄. licet ipsi ecōtrario dicant nos nō cōficere: qꝛ in azi

2a ꝯ mo conficimus. ¶ Secūda ꝯ est de opinione beati Thome. s. ꝙ forma sanguinis ꝯsistit ī oībus verbis vsqꝫ inclusiue ī remissionē peccatorū. Quod probatur dupliciter. primo quia cum forma sacramenti sit enunciatiue quicquid est de integritate enunciationis est de integritate consecrationis: sed totum illud inclusiue vsqꝫ ad remissionem peccatorꝫ ē de integritate enunciatiōis cum sit determinatio predicati. ergo ē de essentia forme. ¶ Secūdo. qꝛ sub eodem ritu pferī totū a principio vsqꝫ in finē: dicendo: hic ē calix sanguinis mei noui ꝛ eterni testamēti ꝛc̄. vsqꝫ ī remissionē peccatorū: qꝫ nō fieret nisi totū pertineret ad formā cōsecrationis. ¶ Sed qdam dicūt has rationes nō valere: primo quidē qꝛ determinatio p̄dicati etiā ē ꝙ pro nobis tradetur ꝛ tn̄ nō ē de essentia forme. Similiter scd̄a nō valet: qꝛ nō quecūqꝫ pferunī eodē ritu sunt de essentia: sicut accepit panē ꝛ huiꝰ q̄ non sunt de essentia. ¶ Sed hee impugnatiōes nō valent: prima nō. qꝛ illa determinatio nō ponitur ī forma lꝫ ponatur in historia euāgelij: Alia vero ponitur ī forma plusqꝫ ī historia: qꝛ nec itentio euāgelistarum fuit ponere formas sacramētorū sed magis historias dictorꝫ ꝛ factorꝫ xp̄i. ¶ Scd̄a etiaꝫ nō valet: qꝛ nō oīa q̄ pertinent ad ritū sunt de essentia: sꝫ illa solū q̄ significāt illa q̄ ad eēntiaꝫ pertinēt vel ex parte subiecti vel ex parte predicati: ꝛ sub eodē ritu proferūtur: ꝛ de talibus itelligitur maior de quibus ē illud. No. ꝛ eterni testamēti ꝛc̄. ¶ Qd̄ autē dicit magister ī littera ꝛ Ambro. de ꝯsecra. di. 2. Panis ē in altari qd̄ illis verbis ꝯficitur ꝛ. c. Qꝛ corpus. ꝛ reliqua pertinēt ad laudes ꝛ oratiōes referēduꝫ ē ad reliqua que nō sunt pars oratiōis illius qua fit ꝯsecratio. ¶ Cōfirmatur etiaꝫ opinio Thome qꝛ ī missali ambrosiano vt dicitur totuꝫ hoc vsqꝫ in remissionē peccatoruꝫ iclusiue scriptū ē litteris aureis sicut illd̄. hoc ē corpus meū. ¶ Nec obstat si dicatur ꝙ cuꝫ est etiā scriptū litteris aureis ꝛ tamē nō ē de eēntia: qꝛ hoc est ideo qꝛ est ī medio partiuꝫ essentialiuꝫ forme. Et ne viderentur due forme ex disiunctione ideo factuꝫ est.

3a ꝯ ¶ Tertia ꝯ ē declaratio particularꝫ ī forma hac positarꝫ. Prima clausula ē. Hic ē enīꝫ calix sanguinis mei ꝯtentiuus. s. vel hic ē sanguis. passionis. s. rememoratiuus: Noui ꝛ eterni testamēti. qꝛ eterna que nō veterascūt promittit lex noua: ꝛ dicendo nouuꝫ: qꝛ veterauit prius. huic enī sacramēto vetera cedūt. Misteriū fidei: nō qꝛ solū sit hic sicut in signo vt dicūt heretici: sed qꝛ aliud creditur aliud videtur: qꝛ fides est credere qd̄ nō vides sicut exponit Innocētius li. c. Cuꝫ Marthe. qui pro vobis. s. apostolis ꝛ pro multis. s. omnibꝰ [illegible] ī remissiones peccatorꝫ supple quo ad efficiētiaꝫ: Naꝫ p toto mundo effusus ē quo ad sufficiētiaꝫ.

p' ꝯ Quintū ad tertiaꝫ sunt tres [illegible]. ¶ Prima. de eo qd̄ arguit. Ubi sciēduꝫ ꝙ forme nō mutuo se expectāt: qꝛ facta ꝯsecratiōe super hostiaꝫ: ipsa eleuatur ꝛ tunc precipitur hostia a populo adorari. Et de hoc sacerdos debet istruere populum vt dicitur extra de celebratione [illegible] Sane [illegible] est autem ꝙ nō adoratur nisi quod ē [illegible] quod erit. [illegible] ergo est tūc panis ꝛ tunc si adoraretur esset ꝛ [illegible] sicut vere ē ꝛ tūc [illegible] expectari formā [illegible] ¶ Secunda [illegible] de sacerdote [illegible] defectū [illegible] dus est a capite. Et [illegible] certū est [illegible] est vbi certū ē ipsuꝫ dimisisse vt ī sequenti [illegible] cet. ¶ Tertia ꝯ ē. ꝙ sine verbis precedētibus ꝛ subsequētibus formas veruꝫ ē sacramentū sicut ī baptismo ꝛ [illegible] quāuis oīa que sunt ī missa ꝛ precipue ī canone sint de necessitate precepti. Nec ī necessitate. licet solēnitates huius sacramēti pretermittere sicut licet solemnitates aliorꝫ q̄ sunt de necessitate ī casu necessitatis pretermittere: qꝛ potius qs debꝫ ab heretico baptiçari. ꝙ̄ mori sine baptismo. Melius ē tamē mori sine eucharistia ꝙ̄ de manu heretici cōicare. 24. q. i. Cepit. Unde in nulla necessitate. licet celebrare si desit aliqd illorꝫ que de precepto ecclesie ꝛ generali vsu seruantur: siue sint vestimenta siue hꝰ que tamē non sunt de essentia. ¶ Ad argumētū in oppositū ē dicendum ꝙ in sacramēto dupliciter aliqd ꝯtinetur. s. ex vi sacramenti ꝛ ex naturali cōcomitātia. ꝛ qꝛ sacramētū ē institutū ī vsuꝫ fideliū ideo ex vi sacramēti ꝯtinetur in hoc sacramēto quod ī vsuꝫ fideliuꝫ venit. Et qꝛ in pane ꝯsecrato nō continetur sanguis xp̄i sed qꝛ est ī vsu potus fideliuꝫ ideo nō continetur ibi ex vi sacramēti sed ex naturali ꝯcomitantia qua conuenit vt corpus christi nō sit sine sanguine. Et econuerso ē de vino consecrato. Unde panis nō conuertitur per vim pamoruꝫ verborꝫ in corpus extra sanguinē: sꝫ in corpus sine sanguine veniente in vsum potus fideliū. Secūdū hoc debet intelligi illud quod dicitur extra de sum. trinit. c. i. Una. ita transubstātiatis pane in corpus ꝛ vino ī sanguinē. s. ex vi sacramēti. Quolibet trāsubstātiatur in vtrūqꝫ. Causa autē quare corpus diuisim ꝯsecratur ꝛ sanguis cuꝫ tamē nō sint diuisa potest sumi ex vsu ad quem est sacramentū: quia māducatio in cibo ꝛ potu cōsistit: ꝛ etiam ex eo quod per sacramentum representatur: quia in passiōe christi sanguis a corpore diuisus fuit.

¶ De duobus modis māducādi. Di. IX.

Et sicut due sunt res illiꝰ sacramēti ita etiam duo modi manducandi. Unus sacramētalis. s. quo boni ꝛ mali edūt. Alter spūalis quo soli boni māducāt. Unde augu. Quid est xp̄ꝫ māducare? Nō est hoc soluꝫ ī sacramēto corpꝰ eiꝰ accipere: multi. n. idigne accipiūt: sed in ipso manere ꝛ habere ipsū in se manentem. Spūaliter. n. māducat q ī vnitate xp̄i ꝛ ecclesie quā sacramentū significat manet. Nā qui discordat a xp̄o: nec carnē xp̄i māducat: nec sanguinē bibit: ꝛ si tante rei sacramentum ad iudiciū sibi quotidie accipiat. Spiritualem manducationem augu. distinguens a sacramentali ait. Ut quid paras ventrem ꝛ dentem: crede ꝛ manducasti. Credere. n. in eū hoc est comedere panem ꝛ vinum. Qui credit in eum māducat eū. Item. Quo māducandus est christus? Quomodo ipse dicit. Qui māducat carnem meā ꝛ bibit sanguinem meū in me manet ꝛ ego in eo. Si in me manet ꝛ ego ī eo: tūc bibit: qui vero in me nō manet nec ego ī illo: ꝛ si accipit sacramentum: acquirit magnum tormentū. Item. [illegible]

ambigēdū est nisi quēq̄ corpis ⁊ sanguinis dñi participē fieri: qñ xp̄i mēbrū efficit: nec alienari ab illius panis calicisq̄ ↄsortio: et si anteq̄ illū panem edat ⁊ calicem bibat de hoc seclo ī vnitate corporis constitutus abscedat: quia illius sacramenti beneficio non priuatur: quando ille in hoc quod illud sacramentum signat inuenitur. In illo enim sacramēto corpus ⁊ sanguinē suū nobis cōmendauit quod ⁊ fecit nosipsos. Nam ⁊ nos corpus ipsius facti sumus. Item qui discordat a christo nō manducat carne eius nec sanguinem: ⁊ si tante rei sacramētum ad iudicium sibi quotidie accipit.

¶ De errore quorundam qui dicunt a bonis tātum corpus christi sumi. b

Ec verba ⁊ alia huiusmodi vbi de spirituali manducatiōe agitur quidam obtuso corde legentes erroris caligine inoluti sunt adeo vt presumpserit dicere corpus ⁊ sanguinem christi: a bonis tantum sumi ⁊ non a malis. Sed indubitanter tenendum est a bonis sumi: non modo sacramentaliter: sed ⁊ spiritualiter. A malis vero tantum sacramentaliter. i. sub sacramento. s. sub specie visibili carnem christi de virgine sumptā ⁊ sanguinē pro nobis fusum sumi: sed non mysticam que tantum bonorum est. Quod subditis probatur testimonijs. Grego. Est quidem ī peccatoribus ⁊ indigne sumētibus vera christi caro ⁊ verus sanguis: sed essentia: non salubri efficiētia. Itē Augustinus. Multi indigne accipiunt corpus domini de quibus apostolus ait. Qui manducat ⁊ bibit calicem domini indigne iudicium sibi mādūcat ⁊ bibit. Per quod docemur q̄ sit cauendum male accipere bonum. Ecce enim factum est malum: dum male accipitur bonū: sicut econtra apostolo factum est bonum: cū bene accipitur malū. s. dū stimulus sathane patiēter portaē: ergo ⁊ mala prosunt bonis: sicut angelus sathane paulo: ⁊ scā obsunt malis. bonis sūt ad salutē: malis ad iudiciū. Unde q mādūcat ⁊ bibit indigne iudiciū sibi mādūcat ⁊ bibit: non q: res illa mala est: sed q: malus male accipit qđ bonū ē. Idē. Indigne qs sumēs corpus xp̄i non efficit: vt q: malus est: malū sit qđ accipit: vel q: nō ad salutē accipit nil accipiat. Corpus eni ⁊ sāguis dñi nihilominus erat i illꝰ qbꝰ ait apls: q mādūcat idigne ⁊c. His alijsq̄ pluribus aperte ostēditur q̄ etiā a malis verū corpus christi ⁊ sanguis sumiē: sed sacraliter: non spiritualiter.

¶ De intelligētia quorundā verbor̄. c

Ecundum hos duos modos sumendi intelligētia quorūdā verbor̄ ambigue dictor̄ distiguēda ē. Ait. n. Aug. Bonꝰ accipit sacramentū ⁊ rem sacri: malus vero sacramentum ⁊ non rem. Sacramentum hic dicit corpus xp̄i propriū de virgine natum. Rem vero spiritualem christi carnem. Bonus ergo vtrāq̄ christi carnē accipit. Malus vero tm̄ sacramentum. i. corpus christi sub sacramento ⁊ nō rē spūalē. Item. Non mādūcās mādūcat ⁊ mādūcās non mādūcat: q: non mādūcās sacramentaliter aliquādo mādūcat spiritualiter ⁊ ecōuerso. Et q mādūcāt spūaliter veritatem carnis ⁊ sāguinis dicunē sumere: q: ipsam efficientiā hñt. i. remissionē pctor̄: pro q̄ videē orari cū dicit. Perficiāt in nobis dñe q̄sumus tua sacramēta qđ continent: vt qđ nunc specie gerimus rer̄ veritate capiamus. Rer̄ veritatem dicit ipsam efficientiā q̄si per hec sacramenta prestā: vt sicut sacramētaliter carnem christi sumimus: ita spiritualiter sumamus. Uel petit sacerdos vt christus qui nunc sub specie panis ⁊ vini sumitur māifesta visione sicut in essentia diuinitatis est quandoq̄ capiaē. Constat ergo a bonis ⁊ a malis sumi corpus christi: sed a bonis ad salutē: a malis ad perniciē. Qō. I.

Irca distinctionē. 9. queruntur quattuor. pꝰ vtrum peccator possit sumere corpus xp̄i. 2ꝰ vtrum debeat. 3ꝰ vtrum pollutio impediat. 4ꝰ vtrum peccatori sit neganda cōmunio.

Primo ergo q̄ritur vtrū. peccator sumat corpus christi. Et videē q nō: q: plus potest angelus bonus vel malus q̄ peccator: s3 nullus angelus etiam in corpore assumpto potest manducare. g ⁊c. ¶ Contra. Nō minus potest peccator q̄ brutū. Sed mus q̄doq̄ ipm comedit. g ⁊c. ¶ Respōdeo circa istā questionē sunt 3ª vidēda: primo de diuersis modis sumendi: secūdo de creatura ratiōali quomodo sumit corpus christi. 3ꝰ de creatura irrationali.

Circa primū sunt tres ↄnes. ¶ Prima. q conuēienter sumiē p modū mādūcatiōis: extra de sūma tri. c. i. §. penultio. In misteriū vnitatis: vt sumamus ipsi de suo qđ accepit ipse de nr̄o. Non possumus āt magis sumere corpꝰ qđ a nobis sumpsit q̄ p mandūcationē p quā fit vnū ex manducāte ⁊ mā̄ducato. Differēter tamē in cibo q assumiē ad cibatū ⁊ ī isto qđ ad se sumit: q: spūalia ↄtinent ea in q̄bus sūt: sicut anima corpꝰ vt dicit ī si. pmi. de ai 1. vt ea recedēte marcescat corpꝰ: q: sic soluto dolio fundiē vinū sic cadauer redigiē in puluerem. Et ideo dictū ē Aug. Nec tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue s3 tu mutaberis i me ¶ Scda ↄ ē. q ē duplex modus mandūcandi. s. spūaliter ⁊ sacramentaliter: de cōsecra. di. 2. c. q: passus ⁊ c. Qui mādūcat eū mēs alijs. Uñ alijs mādūcat sacramētaliter ⁊ spūaliter vt ī fide ⁊ charitate cōicans. alius neutro mō nec sacraliter nec spūaliter: sic peccator nō cōicans: tertiꝰ sacramētaliter nō spūaliter: sicut peccator fidelis cōicans: q̄rtus spūaliter ⁊ nō sacraliter vt iustꝰ nō cōicans. Sed si habet actu deuotionē ad sa- pª ↄ 2ª ↄ

35 cramentū vt deuote audiēs missas tūc magis ſi autē deſi-
derꝫ cōicare aut celebrare nec poſſit: tūc maxime. ¶ Ter-
tia [illegible] manducatio ſacralis ſit de neceſſitate ſalutis.
Dicūt iuriſte. ꝙ cū ſint ſeptē ſacra. His verſibus cōtenta.
Ordinat ⁊ iūgit: baptiçat chriſmat ⁊ vngit. Peccatū plāgit
in altari ſacra tāgit. duo ſunt volūtatis. ſ. ordo ⁊ matrimo-
niū. Alia quinqꝫ ſunt neceſſitatis. Unde verſus. Ordo volū-
tatis iungit dant. ſ. neceſſe. Ita notat Glo. de ↄſecra. c. Ut
niēs. Et. i. q. i. §. ſꝫ notādū. Theologi aūt cōuer dicūt oppo-
ſitū. ſ. ꝙ ſūt duo neceſſitatis. ſ. baptiſmꝰ ⁊ pnīa ⁊ alia quinqꝫ
ſūt volūtatis niſi eucharistia. q̄ ꝑpter ꝑceptū ↄcilii de pe.
⁊ remiſ. c. Oīs. ē de neceſſitate ſemel i āno. Et āt dicit. Ni-
ſi māducaueritis: itelligūt de ſpūali māducatiōe vel de il-
lo q ꝑpendit ⁊ ↄtēnit. ¶ Quidā vero ſatis probabiliter
dicūt ꝙ omnia ſūt neceſſitatis aliquo modo vel alicui. Di-
cūt enī ꝙ ſacramentū eſſe neceſſariū ad ſalutē pōt intelli-
gi dupliciter: Uno modo ratiōe ſui. Alio modo ratiōe pre-
cepti. ratione ſui q̄n effectus eiꝰ ē neceſſarius ad ſalutē.
Et ſic dicendū eſt ꝙ ſacramentoꝝ q̄daꝫ ſunt de neceſſita-
te ſalutis q̄tū ad cōitatē ita. ſ. ꝙ ab aliqbꝰ vel aliquo ſum-
manī: nō aūt a q̄libet perſona. Et talia ſunt ordo ⁊ matri-
moniū qḋ patet qꝛ effectꝰ cuiuſlibet iſtoꝝ neceſſarius eſt
cōitati. Naꝫ ſine ordine nō eſſet q miniſtraret ſacramēta
cōitati q̄ ſunt de neceſſitate ſalutis: ſaltē ſacramentū pe-
nitentie quo ad lapſos in peccato mortali. Sine matrimo-
nio etiā nō maneret cultꝰ diuinus deficientibus fidelibꝰ.
Quia tamē pro cōitate ad hos actus ſufficiūt aliquideo nō
q̄libet perſona ad hoc obligaī niſi in caſu vbi tota cōitas
deficeret niſi perſona ſuppleret. Alia ſacramenta ſunt ne-
ceſſitatis q̄ reſpiciūt perſonā qualibet ſicut baptiſmꝰ quo
ad omnes. penitentia quo ad lapſos. Ratio ē. qꝛ illa ſacra-
menta ſūt de neceſſitate ſalutis quo ad omnem perſonaꝫ
q̄ ordinanī ad tollendū defectū incompoſſibilē ſaluti [illegible]
ptiſmus ⁊ penitētia ſunt h̄ꝫ baptiſmꝰ quo ad omnes q̄tū
ad pctīn originale: qꝛ omnes naſcimur filii ire Ephe. z. pe-
nitētia quo ad mortale tollendū quo ad lapſos vtrūqꝫ eſt
incompoſſibile ſaluti. ꝗ iſta ſunt de neceſſitate ſalutis. vt. ſ.
actu ſuſcipianī vel voto ſi articulus neceſſitatis ſuſceptio-
nē actualē īpediat. ¶ Alia ſacra ſūt de neceſſitate ſalutis
ratiōe ꝑcepti. ſ. eucharistia ⁊ extrema vnctio: ꝓ qdē ratione
ꝑcepti diuini: qꝛ cū ſacra ſint inſtituta ꝑ ſalute viatoꝝ ho-
minū nō videī ꝙ abſqꝫ contēptu viator poſſit totaliter cō-
temnere habita copia miniſtri ea ↄferre valentis ⁊ volen-
tis. Unde q talia nō recipit. ſ. eucharistiā ⁊ extremam vn-
ctionē q̄n ꝓbabiliter iminet ei exitꝰ de ſtatu viatoris ⁊ ec-
cleſie militātis videī ↄtemnere ꝑceptū diuinū. Et ꝑ hoc
dictū fuit ſupius. d. 7 ꝙ ↄfirmatio ē de neceſſitate ſalutis
q̄n iminet caſus ↄfitendi fidē corā ꝑſequutore: qꝛ qui tūc
nō recipit ſacramētū ↄfirmatiōis nondū receptū habita
opportunitate ↄferentis cū pro tūc idigueritt effectu eius
videī eē ↄtemptor ſacri qḋ eſt ↄtrariū ſaluti. Patet ꝗ ꝙ
eucharistia nō ē de neceſſitate ſalutis ratiōe ſui q̄ſi eius ef-
fectꝰ ſit neceſſarius ad ſalutē cū eiꝰ effectꝰ ſit confirmatio
in bono ⁊ i gratia qḋ ꝑtinet ad ꝑfectionē magis q̄ ad ne-
ceſſitatē. E[illegible] tn̄ de neceſſitate ſalutis ratiōe ꝑcepti diuine
⁊ ratiōe ꝑcepti eccleſie q̄ ſtatuit ꝙ ſemel i anno ſumaī. ſ.
i paſcate extra de pe. ⁊ remiſ. Oīs vtriuſqꝫ ſexus. ¶ Hec
poſ[illegible] videī ꝓba[illegible] i hoc qḋ dicē ꝙ ordo ⁊ matrimoniū
ſ[illegible] neceſſaria cōitati: qꝛ ſine ordine non pōt pe-
n[illegible]tia q̄ neceſſaria ē perfecte miniſtrari nec ſine matrimo-
n[illegible] [illegible] complere ⁊ ſic ſunt neceſ-
ſaria [illegible] ſine ea
[illegible] numerus electo-
[illegible] cade ratione qua
[illegible] Creſcite ⁊
[illegible] genit tene-
[illegible] ne tenerei tūc ſine
[illegible]

quo h̄ fieri nō poſſent ſi certū eſſet. Ratōe ſui [illegible]
ſaria ſingulis bapt[illegible] quo ad omnes [illegible]
lapſos i mortale poſt baptiſmū. Et ſicut poſt [illegible]
vtriuſqꝫ nō ſu[illegible] ad [illegible]
[illegible] illud [illegible]
Jaco. vlti. ſed oꝫ ſemel i anno. ſic poſt ſtatutū de [illegible]
porib9 baptiſmi. ſ. i paſcha ⁊ pentho. nō [illegible]
remiſſ ex cā q̄uis ꝑus ſufficeretꝫ ſemel i vita. ¶ Reliq̄ ex-
tria ſunt neceſſaria nō ratōe ſui [illegible]
na q̄ pōt haberi nō obſtāte originali ꝑ baptiſmū nec obſtā-
te actuali per penitentiā ſed ratione precepti. ¶ Hoc aūt
nō ꝑpter rationē iſtius poſitionis q̄ ē ꝙ ea q̄ ſunt inſtituta
a deo ꝑ ſalute viatoꝝ ſunt neceſſario ſumēda i vita. Na
ſi hec ratio eſſet bona tunc homo teneretur ordinari ⁊ cō-
trahere matrimoniū: cum hec duo ſacramenta ſint pro-
pter ſaluteꝫ viatoꝝ inſtituta non ſolum cōmunitati ſed
cuilibet ſingulari: qui non eſſet debite in vita ſine matri-
monio parentum: nec haberet debite ſacramenta ſalutis
niſi ab ordinato. ¶ Si dicatur ꝙ ſunt pro ſalute viatoꝝ
non ſicut a quolibet ſuſcipienda ſed a quibuſdam tunc eſt
petitio principii ꝙ hec magis ſint ꝑ ſingulis q̄ illa. ¶ Pre-
terea conſilia ſunt a deo data pro ſalute viatorum. nullus
autem tenetur ea implere niſi velit. Unde eadem concluſio
ſio aliter probatur dupliciter: Primo qꝛ dicitur i decreto
diſtin. i. I. In his rebus in quibus nihil certi diuina lex ſta-
tuit conſiderandū eſt quid mos populi habeat: ⁊ ſicut pre-
uaricatores diuinarum legū ſic trāſgreſſores eccleſiaſti-
carum conſuetudinū coercendi ſunt: ſed eccleſiaſtica cō-
ſuetudo eſt egris dare viaticum ⁊ extremam vnctionem
aliter niſi peterēt nō reputarentur boni chriſtiāi. ergo ⁊c.
Et per accidens poſſent hec eſſe neceſſaria attrito non cō-
trito non valenti confiteri ⁊ potenti communicare ⁊ inun-
gi vel confirmari: virtute quoꝝ ſacramētorum de attri-
to fit cōtritus: quia et quo factus non eſt grata ſibi infun-
dit. Unde ſi nō potēs loq habet mortale dū moriī qꝛ ne-
ſcit ſe cōtritū: exponit ſe periculo niſi cōicet ⁊ iungaī. Un-
de ꝑ ꝑpeccata ꝑ negligentiā oblita delenda debet vtrūqꝫ
ſuſcipe. ¶ Scḋa rō ē qꝛ cū ſit eadē ratio de iſtis tribus vi-
deī ꝙ eucharistia ſit i precepto diuino ⁊ ꝑ cōſequens alia.
De eucharistia patet ꝙ papa nō pōt illā rē q̄ per diuinā or-
dinationem cadit ſub conſilio tm̄ ponere genāliter ⁊ ꝑ
ſub ꝑcepto puta ꝑcipere ꝙ oēs teneanī ad virginitatē ⁊
ad voluntariā paupertatē ⁊ obediētiā ⁊ h̄ꝫ. Sꝫ ipſe pōt ꝑce-
ptū diuinū ſine tempore datū determinare quo ad tpˢ vt
patet i ↄfeſſione ānua. Uñ cū po tuerit ꝑcipere cōicare a
paſcate ꝗ illa erat i ꝑcepto ſꝫ tpˢ i cōſilio qḋ determinare
potuit: ſꝫ alicui videreī ꝙ q̄ ratiōe nō pōt ponere in pcep-
to ſubſtātiā ſci q̄ ē i ↄſilio pari ratiōe nec tpˢ. maxime ꝗ
obligat ad aliqd plries faciēdū ad qḋ homo nō niſi ſemel
tenebaī. tū etiā qꝛ pari ratōe poſſet obligare ad cōfitēdū
oi anno qlibet mortale cōmiſſū ad qḋ ↄfitēdū homo nō
teneī niſi ſemel. qḋ tamē multi negarēt ſ papā poſſe obli-
gare hoīes ad plures ↄfitēdū idē pctm̄. ¶ Utrū aūt ſi q̄s
cōicauit i paſcate ſi illo āno moriturus ſit teneaī tūc ite-
rū cōicare: videī ꝙ nō qꝛ a ꝑcepto diuino liberatus ē ſemel
vita cōicādo ſicut ſemel ↄfitēdo. Itē a ꝑcepto eccleſie cōica-
do i paſcate illo āno. Sicut ꝗ nō teneī iterū ↄfiteri ita nec
cōicare vt videī. Quod ſatis eſt rationabile ſi non diſtat
multum a communione: puta quia eadem hebdomada
vl q̄ndēa egrotat q̄ cōicauit. Sꝫ ſi diu ē ꝙ nō cōicauit ma-
xime ſi cōicādo nō cogitabat ſe aqtare a ꝑcepto diuino ⁊c.
tn̄ a peritino vt etiam ſi cogitabat: tn̄ propter [illegible]
[illegible] moriētiū q viaticū petāt teneī petere. E[illegible]
[illegible] ſi i [illegible] infirmitate diu ē ⁊ tūcꝰ fuit nihilominus in ea-
[illegible] infirmitate diu ⁊ poſtea ſupueniēte ↄꝫ iterum [illegible]

Circa [illegible] ſunt tres cōcluſiōes. ¶ Prima. ꝙ peccatores
ſumūt corpus [illegible] vere ⁊ ſacralter ſi [illegible]

vel saltem id qd res est et sacrm. i. corpus xpi verū: sine beat ... Et qd dicit glo de ... Et ... spēs ... terūtur in ... rapit ... ce certū ... ē ... reticū et sibiipsi cōdicit: qr pus reprehēdit illos q dicūt q nō trāsit corpus xpi ad stomachū: qr dicit ead. di. c. Si quis p ebrietatē qr qui eucharistiā euomuerit peniteat sic vel sic. Non pōt aūt eucharistia euomi et a stomacho reuci nisi in stomachū sit traiecta. Quādiu. n. maneret substantia panis ... tādiu manet corpus xpi succedēs: et q̄diu maneret suba vini: tandiu manet sanguis. Qr etiā dicit glo. q in secessum nō emittit sed p sudorē vel aliter emanat: et factū ē fingē: qr p secessū tal emittunt spēs sicut emitteret suba pāis vel vini nō alr. Dic aūt qnq nō corrupta emittuntur vt in habētib⁹ fluxū: q et spēs. Propter qd nō esset dāda eucharistia hñti talē fluxū: q integrū emittit hō qd sumit sic nec hñti vomitū. cū illō cederet magl ī irreuerētiā ... Corpus āt et sanguis ... tādiu sūt ī vētre ... alicui q̄diu spēs manēt: et q̄diu sub eis suba ɔuersa māsiss; si eēt. Nec ppter secessum flux⁹ vētris corrūpūntur: sicut nec p vomitū. qr si spēs incorrupte euomūtur vel egerūtur vere ē ibi corp⁹ xpi. Et sicut Gre. nō hz p inconueniēti q xps a diabolo pmiserit se in montē et supra pinaculū tēpli portari: qui permisit se a membris diaboli crucifigi: sic ī proposito: maxime qr per omnia hoc corpus xpi manet incontaminatum. ¶ Et quod arguitur q ī maliuolam aiaz nō introibit sapientia verū est de inhabitatione spūali non sacramētali. ¶ Et qd dicitur q iste cibus non vadit in vētrē sed in mētē: verū est finaliter qr est propter mētem nō propter ventrē: sed illuc vadit sacraliter quo spēs localiter. ¶ Scda ɔ ē. q sancti pres xpm māducauerūt spūalr: qr p fidē et charitatē sibi īcorporati fuerūt. Nō aūt manducauerūt sacrm hoc nec xpm in sacro sacralr: qr nō sumpserunt realr qd nō dū erat. ... nec ... ī fide explicitā habuerint et deuotionē: puta Abraā recipiēdo panē et vinū a Melchisedech si intellexisset eucharistiā: sicut vidit diē xpi vidit et gauisus ē nō gp hoc sacrz spūalr manducasset: qr sacrm anq̄ eēt institutum nullo modo sumi potuit. ¶ Qd ergo dr bibebāt aūt de ɔseqnti eos petra: petra aūt erat xps: intelligit de xpo hz se nō de sacro nec de xpo: put est ī hoc sacro. ¶ Tertia ɔ est. q nullus angelus bon⁹ nec malus ēt in corpe assumpto pōt corp⁹ xpi māducare sacramētaliter lz posset in os ponere et masticare et traycere: qr nō ... corpe assumpto ... exerceāt opa vite. Silr illō sacrz nullus angelus pōt spūalr māducare: qr hō nō ... put corpalr māducare. Et pterea bonus angelus tenēdo spēm in corpe assumpto fidē nō hz sed visionē. Māducare aūt xpm spūalr nō ɔuenit malis angelis qui charitatē nō hñt. Bonis āt ɔpetit illo mō quo vniunt xpo sicut membra capiti: quod est quantum ad rationem ... non quantum ad conformitatem nature.

Circa 3m sunt tres ɔclusiōes. ¶ Pria. q brutū nullus ... pōt suscipe nisi illud qr essentia alior sacramentor est actio vel passio hois puta ablutio hois. vnctio ... Unde si abluerē vel vngerē ī brutū nō eēt baptismus nec sacrm. ¶ Scda ɔclusio ē. q pōt istud sacrz suscipere: qr ei⁹ essentia est materie cōsecratio quā brutum vere sumit qr vere māducat spēs sub qb⁹ vere est corpus xpi. Et dato q p hoc reddātur ī habiles ad vsum hominis propter quem sunt: nihilomin⁹ ōpropter hoc desinit ibi esse corpus xpi sicut per hoc q aqua cōmixtatur nō desinit ... per accidens est sicut si homo comederet hostia cōsecratā quā crederet simplicē: quaz si brutū manducare nō ... heretici ... adoratur.

¶ ... mus comedi ... postea ... debet ... spūali ...

Pars aūt hostie si homo eam timere horreret debet in tabernaculo reuerenter reponi et tādiu ibi dimitti quousq naturaliter consūmatur. ¶ Ipsa aūt nequaq̄ debet ī piscinam proyci sicut quidā sacerdos fecit de micha repta ī calice post consecrationē. ¶ Nec etiam debet cōburi et cinis in piscinā pyci: sicut fecit alius sacerdos de hostijs muscidis consecratis: qr hoc est immane sacrilegiū. Et nō q̄tūcū q modica particula inueniatur cum reuerentia debet recepi. qr in quacūq parua particula est totum corpus xpi. Et si quidem homo esset tanti feruoris q huiusmodi non horreret: sed eā sumeret comendandus esset dum tamen esset ieiunus: sicut beatus Hug. Cluniacensis comēdauit Hoderanū sūmentem portiunculas eucharistie q̄s leprosus cū vilissimo sputo euomuerat dicens craticulā Laurentij fuisse tolerabiliorem. Et sic dicitur: de conse. di. 2. c. Tribus. q portiones fragmentorum ō reliquijs cōmunionis populi debent sūmi a ministris: non in crastinum reseruari ī si sunt ieiuni. Alr debent seruari in crastinum sūmēde. Sz eucharistia integra pro infirmis reseruatur. Si aūt non sit ieiunus propter generalem prohibitionem q pransus eucharistiam non sūmat: sumere non debet cū sit vera eucharistia ī minima particula: nec necesitas excuset cum reseruari possit. Nam de gutta sanguinis stillāte que recolligi non potest necessitas est lambendi. Unde tunc etiam pranso lambere liceret forte fm illud capitulū: de consec. di. 2. Si per negligentiam. ¶ Ad argumentum in oppositum dicendū q non est simile sicut visum est. Qō. II

Secundo queritur vtruz peccatori liceat sūmere corpus xpi. Et videt q non: qr minus est videre vel tāgere q̄ sūmere: sed peccatori nō licet videre qr bethsamite vidētes archā dñi sunt percussi. i. Reg. 6. non licet etiam tangere qr Oza tangens archā dñi peussus est. 2. Reg. 6. g nec sumere licet. ¶ Contra qr oēs peccauerunt: et peccatores cōstituti sunt: qr oēs declinauerunt et nō est q faciat bonum nō est vsq ad vnū: g nullus deberet cōicare: ergo et c. ¶ Rō. circa id qd querit vidēda sunt tria. Primo id quod queritur. 2° ostendetur grauitas peccati indigne sive cū peccato mortali sūmētiū. 3° pp argumētū factū videbit vtrū peccatori liceat corpus xpi videre vel tangere.

Quantū ad primā ē sciendū q peccator sumens hoc sacramentū aut est sibi conscius ō peccato mortali aut nō. Si sic peccat mortaliter sumendo nō contritus et nō cōfessus si haberet copiā sacerdotis. Rō est qr irreuerentia et abusus tanti sacramenti nō pōt eē sine peccato mortali: sz in accipiente cū cōsciētia mortalis ē irreuerētia et abusus tanti sacramenti g talis abusus et accessus nō est sine mortali. Minor pbat dupl. p⁹ ex modo sumendi hō sacrz sic. Sic vius cibi corpal ɔpetit nisi viuēti corpalr sic nec vsus cibi spūalis nisi viuēti spūalr: peccator aūt est mortuus spiritualr g abutitur si sumat. ¶ Scdo p idem ex re sacri q ē duplex. vna ɔtēta et signata que ē xps. Alia signata sz nō ɔtēta q ē corp⁹ mysticū ei⁹ qd ē societas scōr sibi et capiti p charitatē coherētiū. Ex hō āt arguit sic. Quicūq ad hō sacrz accedit ptēdit se anelare ad vnionē cū xpo et mēbris ei⁹ ... ɔsciā mortal ad hō ... sz magis recedit g peccās accedēs cū ɔsciā mortal rē ... fictōis cū vnu ... sed ... ptēdat ... fictio āt respectu sacri ... est petm mor ... Si āt petōr nō sit ɔsci⁹ ō petō mor hō pōt eē dupl. vno⁹ qr nescit se hō cōmisisse petm. 2° qr scit se cōmisisse sz reputat sibi fuisse dimissum qr credit se ... eē. Pri⁹ ... dupl. vno⁹ qr nō recolit ō fctō. alio⁹ qr recolit sz nō credit illo eē petm qd tñ hz vitare petm ē. Si nō recolit ō fcōr aut discussit ɔsciaz aut nō. Si discussit: et tñ nō recolit nō peccat accedēdo ad sacrm imo forte veniā obtinet ... ex vi sacri. Un Aug. ... quodā fmōe q corpus

domini dux manducat vivificat mortuos. Si vero non discussit diligenter et ob hoc non devenit in notitiam peccati cõmissi peccat mortaliter. Ratio hectũ duc quia ẽ qz voluntarie omissio circũstantie que ad factũ requirit nõ excusat sed aggravat sed discussio cõscientie ẽ cõdicio que requirit ad sumendũ hoc sacramẽtũ iuxta illud. i. Cor. xi. Probet se ipsum homo etc. ergo talis omissio nullũ excusat sed aggravat: ergo si propter id omissionẽ cõsciẽtie aliqs nõ recolit de peccato nõ excusatur quin accedat ad sacrm̃ vt peccator. Nam et iustus accedens ad hoc sacrm̃ sine discussione forte peccat: nisi qz in ipso iusto qui cõsuevit passim scrutari cõsciẽtiã suã sufficit brevis et quasi trãsitoria discussio: qz nõ sufficeret in alio. per eandẽ rõnem diligẽs discussio excusat istuz qui nõ recolit de peccato cõmisso: ex quo fecit quod in se fuit. Si aũt recolit licet de facto nõ credat illud esse peccatum nõ excusatur quin peccet accedendo: quoniã ignorãtia que nõ excusat faciẽtẽ a peccato dum facit nõ excusat eũ a peccato dum sacrm̃ recipit: sed talis est huiusmodi ignorãtia. Nõ. n. excusat faciẽtez a peccato ex quo ponimus eũ in peccato: si ignoret. Hec enĩ ignorãtia vel est iuris vel particularis circunstantie quã talis tenebatur scire alioquin nõ peccasset: ergo non excusatur quin accedat vt peccator et per consequens peccat. Qui aũt scit se cõmisisse peccatũ credit tamẽ sibi esse dimissum qui credit se esse contritũ et scit se eẽ cõfessum nõ peccat si sacrm̃ sumat: qz vbi nõ põt haberi certitudo plena sufficit probabilis cõiectura. s. qz homo doleat de preterito et caveat per propositũ de futuris. Sed si hõ nõ habeat nisi venialia nũqz impeditur. Unde de cõsecra. di. ii. Si non tãta sint peccata: vt propter eis quis excõicetur. s. mortalia nõ debet se a medicina corporis et sanguinis domini separare. i. non tenetur. Si aũt homo est cõtritus et nõ cõfessus de pctõ mortali nõ debet cõicare quousqz confessus fuerit nisi necessitas vrgeat: vel qz est dies pasce qua tenetur celebrare parochianis vel cõicare: nec habet qui eũ possit absolvere. vel parochianus habet casuz episcopalẽ a quo curatus non põt absolvere. Tũc enim potest cõicare cũ spe postea confitendi. Si aũt dubitat vtrũ sit in mortali aut credit se esse in eo: et tunc aut hoc est ex cõscientia scrupulosa et temeraria: aut ex probabili cõiectura. Si prio modo: debet cõsciẽtiaz deponere sed quousqz cõsciẽtiam deposuerit cõicare nõ debet: qz cõsciẽtia erronea ligat et obligat. Si scdo mõ debet abstinere et cõfiteri: aliter periclo se exponit. Si vero credit se non habere mortale si fecit quod debuit non peccat: sed sibi dimittitur: vt dictũ est. Si nõ fecit qd debuit peccat sed minus qz sciẽs.

Quantum ad 2m sunt tres cõclusiones. Prima.

p̃ᵃ ꝯ̃ qz cõicare cũ cõsciẽtia peccati mortalis: videtur mediũ inter peccata que committuntur in deuz: et que cõmittuntur in proximũ sicut homo assumptus est mediator inter deũ et hominẽ. Et ideo quantũ ẽ ex parte obiecti videtur gravius qz oẽ peccatũ in proximũ cõmissum quamvis ex genere operis et ex cõtemptu facientis possit illud esse gravius: quẽadmodũ homicidiũ est gravius qz violatio sabbati que ẽ cõtra deũ. Ulterius videtur qz licet dicatur reus sanguinis et corporis dñi qz nõ ita graviter peccet sicut crucifixores: quãtũ ad hoc qz illa scelera fuit pñc facta xpo in propria forma. hec aũt in aliena effigie. Sed quãtũ ad ignorãtiã quã illi habebãt de xpo xpianus aũt credit xpz hic eẽ et nihilominus indigne sumit ideo plus peccat quantũ ad hoc.

2ᵃ ꝯ̃ Scda cõclusio est. Qz licet infidelis indignior sumat hoc sacrz qz fidelis peccator: qz infidelitas est gravius peccatũ: tamen fidelis peccator indignius sumit. Et ideo gravius peccat qz infidelis sumẽs indigne.

3ᵃ ꝯ̃ Tertia cõclusio est. Qz peccata spũalia qũtũ ad genus peccati plus reddũt hoiem indignũ ad huius sacri perceptionem qz carnalia: qz carnalia sunt minoris culpe fm Grego. sed ratione sci maioris infamie et maioris culpe fm Grego. sed ratione fcãi plus impediunt: quia ex distractione et ratione certitudine plus impediunt.

qz plus homo scit in istis quid mortale et quid veniale qz aliis. Et iterũ plus scãdalizãt: et plus hominẽ distrahũt.

Quãtum ad 3m sunt et tres cõclusiones.

Prima qz peccatori licet videre hoc sacrm̃ ex quo nec est excõicatus nec suspensus nec interdictus. Illis aũt nõ licet sancta intueri. Unde tẽpore interdicti qui perforant fores ecclesie ad vidẽdum corpus xpi male faciunt: non tamen vt puto mortaliter delinquũt. qz sola visio nõ est participatio. Sed nõ habenti vinculũ ecclesie sed solũ culpe cum habeat fidem et baptismũ licet videre: sed non sumere: qz nõ habet charitatẽ que incorporat. Secunda conclusio ẽ. Qz non licet peccatori hoc sacramẽtũ tangere nisi in necessitate vt si inveniret in luto nec eẽt alius qui vellet elevare. Si aũt bethsamite percussi sunt: hoc est: qz prohibitum erat omnibus et levitis archaz nudam videre. Qz autem Oza percussus est fuit qz terroris lex erat. Tertia conclusio ẽ. Qz si peccator ex devotione qz se indignum reputat nõ vult xpm videre dicit Tho. qz bene facit: tamẽ melius est ex devotione aspicere qz ex devotione oculos avertere: cum aspectus serpẽtis enei liberaret a morsu serpentis igniti. Sed propter id quod dictum est in secũda cõclusione dicit Innoc. de pe. et re. c. Qz in te. qz sacerdos peccator in necessitate cõicans morientem excusatur a peccato. Argumentum in oppositũ solutũ ẽ. Qõ. III

Tertio queritur vtrum polluto liceat sumere corpus xpi. Et videtur qz sic qz plus est pollutio maritalis naturalis vel carnalis qz somnialis: sed nulla illarum impedit vt videtur: ergo etc. Cõtra: qz nõ licet immundis tãgere sancta: sed iste est immundus fm legẽ qui somno nocturno est pollutus sicut et ipm nomẽ sonat: ergo etc. Rñ. tria sunt hic videnda. Primũ de nocturna pollutiõe. 2m de maritali. 3m de immunditia corporali.

Quantum ad pmũ sunt tres cõclusiões. Prima:

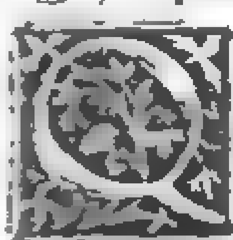
quomodo nocturna pollutio sit peccatum. Ubi sciẽdũ ẽ qz pollutio incohata et terminata in somno nunqz est peccatũ: licet quandoqz sit signũ et effectus peccati qz tunc non est perfectus vsus rõnis. Unde ille demens cuius virtus gressiva dormiẽtis soluta est: et iuit ad domũ inimici et occidit eũ et rediẽs semp dormiuit vsqz mane audito clamore et cõscius odii precedẽtis et cõsuetudinis sue invenit ensez sanguinolentũ: et statiz fugit ad ecclesiã: non est homicida ipso facto licet forte sit irregularis sicut est homicida: maxime qz fuit in cã rixa precedes. Alias secus esset vt in furioso forte. Siliter si terminetur in vigilia: qz nec quantum durat hz hõ iudiciũ rõnis: imo minus qz in passione somni. Delectatio n. et concupiscẽtie corrupit extimationẽ prudẽtie. Et si placeat postea pp delectationẽ ẽ pctm̃ veniale. Nõ autem videtur mortale et cũ deliberatione: qz cõsensus in delectationez licitã nõ est pctm̃. Sic n. maritus cõcupiscat cognoscere vxorẽ pp delectationẽ vel cõplaceat sibi in delectatione preterita erit qdẽ pctm̃ veniale sed nõ mortale sicut et ipse actus. Et silr si qs appetat delectationẽ pollutiõis nocturne vel cõplaceat sibi in ea ita tñ qz scit eã nõ ee pctm̃ et vult delectari sine pctõ nullo cõplacitur sibi in ea nec appetitus eã si eẽt pctm̃ vt qz nõ sit pctm̃ mortale sed in peccat venialiter quamvis pollutio in se nõ sit pctm̃ veniale: qz ipse hz iudiciũ rõnis que nihil iordinatũ ẽ appeteda. Sz si vero qz ex sua cogitatiõe precedete seqret illa pollutiõẽ ipe consentiret in pctm̃ cõ naqz: qz eẽt sibi volũtarie ea pollutiões: qz precedẽs cõsensus põt eẽ cã nõ aũt sequẽs: ideo qui debuisset petit in vigilia polluti in somno et hõ ipo peccat quia noluisset nec obdormiret in tali consensu si scivisset et hoc id pollutione qui periclo se expõit. Et hoc est veri qz voluntas deliberatus in delectatiõem pollutiõis nocturne pecca

vel futurā propter se est peccatū mortale: qꝛ q̄ causa: etc
excusat pollutionem a peccato: ꝯcurrit in consensu excusa
tur cōsensus a peccato sicut pollutio. Quādo aūt nō. tunc
pollutio nō est peccatū: cōsensus tñ in eā ē peccatū. Et vbi
eadē ratio ibi idē ius: vbi vero diuersa diuersum: qꝛ manē
te causa manet effectus. ⁊ cessante cessat. Unde sicut furio-
sus occidēdo hoīem nō peccat: sic nec cōsentiēdo in mortē
preteritam vel futurā peccat: qꝛ defectus iudicij rōnis: qui
excusabat actū cōcurrit ad ꝯsensū. Unde pariter excusat.
Si aūt in lucido interuallo ꝯsentiat deliberate occidere
hominē in furia sequēte vel cōplaceat sibi in homicidio pre
terito peccat mortaliter. Sed maritus ꝯsentiēs in pollutio
nem cum vxore preteritā vel futurā pp delectationē non
peccat mortaliter: q̄uis deliberate cōsentiat: dum tñ non
excedat limites matrimonij. sicut nec cognoscēdo ꝓpter
delectationem: qꝛ eadē rō est vtrobiqꝫ in excusando. s. bo
num matrimonij nō defectus iudicij rationis. Si enim in
actu cōiugali posset habere actu iudiciū rōnis ⁊ consenti-
ret nō propter hoc peccaret nisi forte venialiter: qꝛ limitē
matrimonij nō excedit cōsensus sicut nec actus. Sed pol
lutionem nocturnam excusat a peccato nō aliquod bonū
extrinsecū: qꝛ inde proles sequi nō potest quod est bonum
speciei: nec etiam bonum indiuidui. s. alleuiatio nature: qꝛ
nō licet ꝓpter hanc causam eā sibi extorquere: sicut nec pro-
pter prole licet fornicari. sed solū defectus liberi arbitrij:
⁊ iudicij rationis ſm oēs doctores. Sed supponitur ꝙ cō
sensus pcedēs. vel sequēs hꝫ iudiciū rōnis ꝯcomitās: ḡ cā
que excusabat actū nō excusat cōsensum: ergo ꝯsensus est
peccatum nō aūt actus: magis aūt precedēs qui potest eē
causa q̄ sequēs qui non. ¶ Nec obstat de soluto qui ap-
petit delectationē ꝓpter se cū vxore futura: qꝛ ⁊ huic con-
sensui ꝯiungitur bonū fidei quod excusabit actum futurū
consensui aūt in pollutionē somni nō ꝯiungitur defectus iu
dicij qui excusabat pollutionē. ¶ De illo aūt qui appetit
pollutionē ꝓpter exonerationē nature dixerūt aliq ꝙ nō
peccat nisi suus cōsensus sit causa eius. Sicut enim ꝯsen-
sus sequēs ꝓpter exoneratione nō est peccatū sic nec pre-
cedēs. Sed hoc habet precedēs vltra sequentē: quia pōt
esse causa ⁊ tūc est peccatum: sicut aliquis appetēs mortē
inimici ꝓpter bonū finem: nō peccat nisi suus ꝯsensus sit
causa vt puta qꝛ expressit volūtatē suā corā hys qui parati
sunt ad occidēdum. Cui enī nō licet occidere propter quē
cūqꝫ finem ei nō licet cōsentire in necem. ꝓpter quēcunqꝫ
finē ita ꝙ suus ꝯsensus sit causa mortis: nisi ꝯsensus habe
at excusationem quam nō haberet factum. Unde si priua
tus cōsulat iudici mortem latronis: ⁊ ob hoc latro suspen-
datur quem priuatus nō posset suspendere nō peccat con
sulendo qui tamen peccaret suspendēdo quia ꝯsilium ha-
bet nō solū finē: sed modum debitum: suspendēdo aūt nō.
Aliq aūt cōcordāt ꝙ pollutio in se nunq̄ est peccatū siue
terminetur in vigilia siue in somno. sed ꝯsensus in eam futu
ram ſm eos semper est peccatum vel mortale si ꝓpter vo
luptatē deliberate cōsenserit vl' veniale si subito propter
illam: vel etiam si deliberate ꝓpter bonū. Sed ꝯsensus in
preteritam ꝓpter exonerationem nature vel aliam bonā
causam nō est peccatum: ꝓpter voluptatem aūt semper ē
peccatum vel veniale si subitus vl' mortale si deliberat'.
¶ Scḋa ꝯclusio est. ꝙ impedit sumptionē huius sacramē
ti ratiōe delicti si ex delicto pcedit: ⁊ ratione immundicie
que semp est si citra mediam noctem accidit: vel forte si ci
tra. 24. horas ſm Thomā impedit etiā ratiōe distractiōis
mentis si est. Et si quidem est cū peccato mortali impedit
quousqꝫ sit cōtrit' ⁊ ꝯfessus sicut dictum est in questione
[illegible] precedēte. Nec etiam eo [illegible] die peccati mortal[illegible]
est cōicandum q̄uis cōtritus ⁊ cōfessus. Si ta mē faceret
credo ꝙ nō mortalr peccaret. Silr immūdicia ⁊ distractio

impediūt: nisi deuotio recōpenset aut scādalum immineat.
Si tamen cum his celebret aut cōicet ex quo mortale nō
adest mortaliter nō peccat. ¶ Tertia ꝯclusio est. ꝙ si ho- 3a ꝯ
mo ꝓbabiliter credat ꝙ ex illusiōe demonis sibi cōtingit:
nō ꝓpter hoc debet dimittere celebrationē nec cōionem:
vtpote si cōtra eā specialiter ⁊ ex ꝓposito se ratiōe immine
rit: nec ꝑ ea aliquid fecerit nō debet abstinere tunc: qꝛ tūc
faceret volūtatē demōis. Et quod dictū ē in primo mēbro:
ꝙ propter cōplacētiā sequentē est pctm: verū ē si cōplace
at pp delectationē. Sꝫ si pp nature exonerationē: aut pp
hoc ne die ꝓxima magis deuota ei contingat. vel celebra-
tiōe impediatur ⁊ deuotionem perdat: tūc nō est peccatū.

Circa 2m sunt tres cōclusiones. ¶ Prima ꝙ illud qd pa ꝯ
dicitur de cōsecra. di. 2. c. Ois homo qui debet
cō. care ab vxore tribus vel quatuor aut quinqꝫ diebus ab-
stineat ē ꝯsiliū. nō preceptū: vt ibi dicit glo. Nisi ꝙ diebus
ieiuniorū ⁊ oratiōnū nō debet homo petere debitū: ⁊ ma-
xime septimana scā: quādo iminet cōmunio. ¶ Scḋa cō- 2a ꝯ
clusio est. ꝙ sicut dicit Greg. 33. q. 4. vir cū propria vxore q
cognouit vxorē reddēdo debitū vel causa prolis de cōi
cādo est suo iudicio relinquēdus. quia nullum peccatum ē.
Si aūt causa delectatiōis petijt debet abstinere: quia lꝫ so
lum veniale aut sola pollutio non impediat: vtrūqꝫ tamē
simul impedit. Unde ⁊ sacerdotes in hebdomoda sua qñ
ministrabāt ab vxoribus abstinebant. Nec licebat come-
dere panes sanctos nisi mūdis a mulieribus: ⁊ multo mi-
nus sancta sanctorum: cū tamē non esset peccatum mortale:
sicut nec illud est mortale. ¶ Tertia cōclusio est. an die cō 3a ꝯ
munionis liceat petere debitum causa prolis: qꝛ causa vo-
luptatis nunq̄. Videt ꝙ nō propter reuerētiā: tamen nō
est forte mortale. Reddere aūt omni tempore petenti est
licitum: immo debitum.

Circa 3m sunt tres ꝯclusiones. ¶ Prima ꝙ si immundi pa ꝯ
tia corporalis sit perpetua vl' diuturna vt lepra
vel fluxus seminis vel sanguinis mēstrui continuus nō im
pedit: nec ex hoc abstinere debet: nec prohibet: qꝛ afflictio
nō est addēda afflicto. ¶ Scḋa ꝯclusio ē. ꝙ si illa immundi 2a ꝯ
tia est ad tempus modicū vt est mēstruū mulieris natura
le vel aliqd hmōi melius est abstinere ꝓpter reuerētiā. Si tñ
velit nō debet prohiberi ne pena vertatur in culpā. Unde ⁊
puerpa pōt si vult añ purgationē cō. care. de purificatiōe
post partū c. 1. ¶ Tertia ꝯ est de leproso sacerdote. De q̄ ē 3a ꝯ
dicēdū ꝙ si vlt in occulto celebrare nō ē ꝓhibēdus: dum tñ
possit sine periculo: nō tamen in publico ꝓpter scandalū.
¶ Ex his patet solutio ad oppositum. Qō. IIII

Quarto querit vtrū peccatori sit negā
da cōmunio. Et videt ꝙ non:
qꝛ nō negat furioso nec frenetico: qui carēt
vsu rōnis: ḡ multo mi' peccatori q̄ ñ caret.
¶ Contra. qꝛ negat puulo inocēti ḡ multo
magis isti. ¶ Rō. circa istā questionē viden
da sunt tria. Primo de peccatoribus vtrū
sit eis cōio denegāda. 2o de amentib'. 3o de impuberibus.

Quantū ad primū sunt vndeci ꝯclusiōes ſm multas
diuisiōes. ¶ Prima. qꝛ aut sacerdos habet pa ꝯ
certitudinē aut suspitionē. Si habꝫ certitudinē aut ē sacer
dos q nō tenet ei ministrare sacra: puta qꝛ nō ē curat' ei': vl
nō tenet ꝑ tūc. qꝛ nō ē dies pascatis nec ē infirm' ⁊ tūc dꝫ ei
denegare qꝛ dꝫ a pctō mortali ꝓximū impedire [illegible]
hic qꝛ et nō petēti nō tenet dare. Ut si nesciat et nisi p cō
fessionē pōt negare [illegible] qꝛ als
[illegible] petēti ab eo. Et si ē
de [illegible] ordi. c. [illegible] tres. [illegible] vel statē abbatū de
[illegible] ordines [illegible] negant qꝛ nō hñt' eis petēdi. Et verisi
mile ē ꝙ sunt indigni qñ qui nouit eorum cōsciētias non
vlt eos promouere. ¶ Scḋa ꝯ ē. ꝙ si sacerdos ꝯ innocenti 2a ꝯ

tenetur dare: sicut curatus vel vicarius ei⁹ in paschate scit [illegible] negare in [illegible] Si aūt est occultus tūc [illegible] negare in occulto nō in publico q: esset proditor cri minis aut reuelator. Quod ꝓbatur de officio ordinarij .c. z. vbi dicitur. ꝙ sacerdos qui nouit crimen occultum paro chiani debet eū arguere in priuato nō in publico nomina tim. Si aūt requiratur ab illo qui passus est dānū debꝫ ex cōicare in generali nō nominatim: sicut xp̄s dixit in gene rali vnus ex vobis me tradet. Et similiter illi debet nega re eucharistiā in occulto nō in publico: sicut ⁊ xp̄s dedit eā iude corā alijs. Et ad idem est de tēpore ordi. c. Ex tenore: vbi illos qui habēt ius petēdi ordines rōne beneficij: non

3ª 3 debet ꝑlatus repellere pretextu peccati occulti. ¶ Tertia cōclusio est. ꝙ hoc est verū de peccato occulto aliter noto ꝙ per cōfessionē: q: si ꝑ cōfessionē [illegible] nouit peccatum in penitēte debet quidem eū monere in occulto vt desistat. Sed si instet ⁊ petat vt sibi debitū: nō debet ei negare: q: scit vt deus nō vt homo: vt dicit̄ in decre. ꝺ offi. ordi. c. z. Negat aūt vt homo in foro contentioso: nec ex confessio ne acquiritur sibi ius negādi quod prius non habebat. Et quāuis repellendo in occulto nullo alio vidente nō reue laret cōfessionē: tamē ex ꝯfessione: extra iudiciū ꝯfessionis nulla exceptio sibi datur [illegible] si nesciret q: nescit vt de⁹. Si aūt peteret ab illo qui nō tenet̄ vel quādo nō tenetur cum possit negare etiā sine pecato multo magis peccatori non quidē obiciēdo sibi peccatum cōfessum ſꝫ dicendo se non teneri: ⁊ in hoc bene facit negādo gladiuꝫ furioso. Ex hijs manifestum est ꝙ publice meretrices ⁊ publici vsura rij sunt oīo ab altari arcēdi nisi penitētiā egerint: ita ꝙ p⁹ pniam priuatam possunt admitti ad eucharistiaꝫ secreto: nō aūt in publico nisi post publicā penitētiā ꝓp scandalū. Nā manifesta delicta nō sunt occulte corrigenda ſꝫ debēt edificari de penitētia qui fuerūt scādalizati de culpa. Un de vl sacerdos debet iniūgere penitētiaꝫ publicā vl debꝫ publicare ꝙ ipe est vere penitēs. Ar. extra: ꝺ pe. ⁊ remis. c⁰.

4ª 3 i. De vsuris. c. Q: i omn. h⁹. ¶ Quarta cōclusio est. ꝙ hy strionibus negāda est communio vt videt̄ fm ꝙ dicitur de cōsecra. di. z. c. Pro dilectione. Sed ibi loquitur de hy striōe mago cuius ars ē mortalis. Sed vbi ars hystrionis sine mortali exercetur nō videtur eis propter venialia cō

5ª 3 munia denegāda. ¶ Quinta cōclusio est. ꝙ nō est danda hostia simplex pro hostia cōsecrata q: esset ydolatria cum ille cibus sit a sumētibus adorādus iuxta illud. Manducauerūt ⁊ adorauerūt ⁊c̄. Unde extra de celebra. mis. c. de homine. dicitur de sacerdote qui suppressis verbis quibus conficitur corp⁹ xp̄i ꝓpter remorsuꝫ cōsciētie reliqua mis se se agere simulabat ꝙ grauius peccat q: populū decepit. Et abijcienda sunt falsa remedia que sunt veris periculis

6ª 3 grauiora. ¶ Sexta cōclusio est ꝙ si queratur vtrū eucha ristia sit propter suspitionem denegāda: videtur distinguē dum: q: si leuis est deponi debet: si probabilis nec etiā pro pter hoc debet negari: si violēta: negari debet: vbi propter certitudinem negaretur. Q: aūt si est suspicio ꝓbabilis nō debeat negari probatur: quia nec maritus propter huiuſ modi suspitionē debet negari debitū vt dicitur de senten.

7ª 3 excō. [illegible] ¶ Septima cōclusio est. ꝙ nō est pro pter suspicionē probādam danda eucharistia: vt dicitur. z.

8ª 3 q. 5. Sepe contingit. ¶ Octaua cōclusio est. ꝙ pugnātibus in duello nō est danda vt dicit̄ z. q. 4. Monomachiam.

9ª 3 ¶ Nona cōclusio ē. Q: illud quod dictum est de peccatore intelligendum ē de non penitente quia si peniteret ⁊ cō fiteretur etiam [illegible] non negatur sicut de heret [illegible] Super eo [illegible] vbi penitentia ⁊ eucharistia non ne [illegible] paratus est incendio Et de [illegible] c. Tanta gaudet [illegible] in morte nō negatur penitētia etiam [illegible]

nec per cōsequēs viaticū quod in penitētia includitur vt dicitur de peni. ⁊ remis. c. Q: in te. ¶ Decima cō clusio est. Q: si est contritus ⁊ cōfessus: sed sacerdos nō pōt absoluere nō propter hoc debet ei eucharistiam negare in paschate: nisi esset vinculum sentētie excōicatiōis q: sicut sacerdos contritus quādo nō habet cui cōfiteatur ꝓpter necessitatem potest celebrare: sic iste cōmunicare. ¶ Un decima conclusio est. Q: quādo sacerdos ihibet venire ad cōmunionē nisi sibi aut vicario confessos: ⁊ excōicat cōm facientes quātū ad confessos predicatoribus ⁊ minoribus sententia talis est nulla: tum q: est error intollerabilis ⁊ ex pressus: q: cōfessis fratribus nō debet ipsi negare: tū quia sententia lata est cōtra cōstitutioneꝫ. c. Inter cūctas: tibi de denunciatur irrita. licet nūc videatur illa irritatio in vie nensi concilio reuocata.

Circa z^m sunt q̄tuor conclusiones ¶ Prima ꝙ si a perpetuo furiositate ꝙ nec actualeꝫ nec habitua lem habuerit vnquam deuotionem: circa sacrm non sunt cōicādi: ſꝫ sint baptizati ⁊ ꝯfirmati: q: hoc sacrm requirit deuotionem dicēte apostolo. Probet auteꝫ se ipm homo. ¶ Secūda ꝯclusio est. ꝙ si habēt lucida interualla: ⁊ tūc habuerūt deuotionē ad sacrm ⁊ petiuerūt debēt cōicari sicut dicitur. z6. q. 6. Si quis in īfirmitate penitētiam pe tiuit: ⁊ post in frenesim lapsus ⁊c̄. eucharistia ori ei⁹ infunda tur: supple si sine expuitiōe vel vomitu vel irreuerētia fie ri potest: alr̄ nō. ¶ Tertia cōclusio est. Q: si in sanitate nō petijt dari nō debet: sicut nec baptismus. nisi ex bona con uersatiōe preterita verisimile sit ꝙ si puidisset istum casuꝫ q eā petiuissꝫ. Tūc eni habet deuotionē habitualē interpre tatiuā que sufficit. ¶ Quarta ꝯclusio ē ꝙ demoniacis ē dari cōmunio fm Thomā. Nisi ꝯstet eos ꝓ crimine torqueri quo casu. pro excōicatis sunt habēdi: qui sunt traditi sathane Et sic posset intelligi quod dicit Dio. de energumenis.

Circa 3^m sunt due ꝯclusiōes. ¶ Prima ꝙ impuberes qui carēt penit⁹ discretiōe vt ante septēniū q infantiū etas qd videt ignorat vt dicit̄. C. de fal. mo. l. vnica. non sunt cōicādi: ꝗuis greci ꝯrium faciant. q: dr̄. i. Cor. ii. peccare: non dijudicans corpus dn̄i Et quo nō vr̄ debere dari nisi dijudicanti actu vel habitu: quod nō est in illo qui nō habꝫ necunq̄ habuit iudiciuꝫ rōnis. ¶ Secūda cōclusio ē ꝙ si habēt aliquā deuotionem: vt circa. 9. vel io. annū: q: innocentia recompensat ignorantiam possunt cōicari. ¶ Per hoc patet solutio ad oppositum.

¶ De heresi aliorum qui dicūt corpus xp̄i nō e in altari nisi in signo. Di. X. i

S Unt item alij procedētia insanie de scendētes qui dei virtutē iuxta mo dum naturaliū reꝝ metiētes audi ci⁹ ac periculosius veritati ꝯdicunt asserētes i altari nō eē corp⁹ xp̄i nec sanguinē: nec subaꝫ panis vel vini in subaꝫ car nis ⁊ sanguinis ꝯuerti: ſꝫ ita xp̄m dixisse. Hoc ē corp⁹ meū: sicut apl̄s dicit: petra aūt erat xp̄s. Dicūt. n. ibi eē corp⁹ xp̄i tm̄ i sacro. i. i signo: ⁊ tm̄ i signo māducari a nobis: errādi occasiōe sumētes a verbo veritatis. Tūc prīa heresis fecit discipul' xp̄i. Cū. n. diceret. Nisi q manducaue ritis carnē meā: ⁊ biberitis sanguinē meū nō habe bitis vitam eternā. Illi nō intelligentes dixerūt durus est hic sermo: quis pōt eū audire: ⁊ abie runt retro. Illis discedentibus ait xp̄s duo

decem qui remanserant. Spūs est inquit qui vivificat caro nihil prodest. verba que locut⁹ sum vobis spūs et vita sūt. Intellexisti spiritualiter spūs et vita sunt. Intellexisti carnaliter: etiam sic spiritus et vita sunt: sed tibi non sunt. Spūaliter intellige que locutus sum. Non hoc corp⁹ quod videtis manducaturi estis et bibituri illū sanguinē quem fusuri sunt qui me crucifigent. Sacramentū aliquod vobis cōmendaui: spiritualiter intellectū viuificabit vos: caro autem non prodest quicq̄. Sunt etiā et alia illoꝝ insaniē fomites ministrātia. Ait enim Aug. Donec seculum finiatur sursum est dominus: sed tamē etiam hic nobiscū est veritas domini. Corpus enim in quo resurrexit in vno loco eē oportet: veritas autem eius vbiq3 diffusa est. Item vna psona deus et homo: vbiq3 per id quod ē de⁹. in celo per id quod homo est. Christus etiam dicit. Pauperes semper habebitis vobiscum: me autē nō semper habebitis. His aliisq3 vtuntur prefati heretici in assertione sui erroris.

Determinatio premissorum. b

q Ue ex eadem ratione omnia accipiēda sunt: non enim his negatur veruz corp⁹ xp̄i a fidelibus sumi vel i altari eē: sed his veritas apostolos et in eis nos instruit. Nō ipsius corpus nō in partes direptuz vt putauerunt illi discipuli qui retroierunt: sed integrū nec visibiliter i forma humana: sed inuisibiliter sub forma panis et vini corpus et sanguinē nobis traderet. Hunc enim sensum Aug. confirmat dicens. Ipsum quidem et nō ipsuz corpus quod videbatur mādocatur ipsum inuisibiliter: nō ipsuz visibiliter. Item. Etsi necesse est illud visibiliter celebrari necesse est tamen inuisibiliter intelligi. Ita etiā intelligendū est corpus xp̄i esse in vno loco. s. visibiliter in forma humana: veritas tamen eius. i. diuinitas vbiq3 est. veritas etiā ei⁹: idest verum corpus in omni altari est vbicūq3 celebratur. Sic etiam illud intelligenduz ē: pauperes semp habebitis vobiscum: me autē nō semper habebitis sm corporalem presentiā. s. qua cum eis conuersabatur. Similiter per id quod homo est in celo est visibiliter: inuisibiliter autē est in altari: q2 non in forma humana apparet: sed forma panis et vini operitur. Unde et inuisibilis caro eius dicitur que vere est i altari. Sed q2 in specie sua non apparet: inuisibilis dicitur. Ait n. Augu. Hoc ē quod dicimus: quod modis omnibus approbare cōtendimus sacrificiū ecclesie duobus conficī. duobus constare: visibili elemētoꝝ specie: et inuisibili dñi nostri Iesu xp̄i carne et sanguine: sacramento et re sacramenti. i. corpore xp̄i: sicut xp̄i psona cōstat et cōficitur ex deo et hoīe. Cum xp̄s sit verus deus et homo: q2 omnis res illarū reꝝ naturā et veritatem in se continet ex quibus conficitur. Conficitur aūt sacrificiū eccle duobus: sacramēto et re sacramēti. i. corpore xp̄i. Est ergo sacramentum et res sacramēti idē corpus xp̄i. Ecce inuisibilē dicit carnē xp̄i: quia forma panis operta sumitur et tractatur. Idemq3 corpus christi dixit esse sacramētum et rem: ex quo cōfirmatur: quod supra diximus. Deinde addit quod magis mouet lectorem. Caro inquit eius est: quaz sub forma panis opertam in sacramēto accipimus: et sanguis eius quē sub vini specie ac sapore potam⁹: caro vz carnis et sanguis sacrz ē sanguis: carne et sanguie vtroq3 inuisibili: intelligibili et spūali significatur corpus xp̄i visibile: et palpabile: plenum gratia et diuina maiestate.

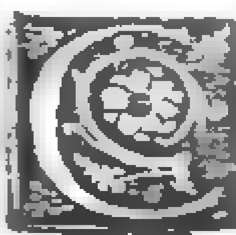
Que sit intelligentia premissorum. c

a Ttendite his diligēter: quia tropo quodam vtitur hic Augu. Quo solent res significantes rerum sortiri vocabla quas significant. Hic. n. visibilis species panis vocatur nomine carnis: et visibilis species vini noie sanguinis. Inuisibilis vero et intelligibilis dicitur caro xp̄i: q2 sm illā speciē non videtur caro: sed intelligitur: ita et sanguis. Caro ergo inuisibilis dicitur esse sacramentum carnis visibilis: quia species panis sm quam illa nō videtur caro: est sacramentuz carnis visibilis: quia carne inuisibili. idest specie sm quam caro xp̄i non videtur caro: significatur corp⁹ xp̄i quod est visibile et palpabile vbi in sua forma apparet. Ita et de sanguine accipi debet. Quē sensum cōfirmat Aug. Aperiens qualiter predicta intelligēda sint: quia obscure dixerat consequēter dicēs ita panem vocari corpus christi cuz vere sit sacramentum corporis christi quod in cruce positum est: sicut ipsa imolatio que fit manib⁹ sacerdotis vocatur christi passio non rei veritate: sed significandi mysterio: et sicut sacramentum fidei dicitur fides. Satis responsum ē hereticis: et obiectionibus eorum qui negant verum corpus xp̄i in altari esse et panem in corpus: vel vinum in sanguinem mystica consecratione conuerti dicentes. Quis audeat manducare dominum suum? Quis etiam audeat dicere quotidie formari corpus Christi. de materia vel substantia: que non fuit virginis caro.

Auctoritatibus probat veꝝ corp⁹ xp̄i eē i altari: et in id panem conuerti. d

Et t his similia ebucinunt illi in diuino
b misterio legem nature sectantes: quo-
rum perfidiam subdita conuicit testimo
nia. Ait enim veritas. Accipite hoc est corpus
meum. Ité Ambrosius. Si tantu valuit sermo
Helye vt ignem de celo deponeret: nõ valebit
tantu fmo xpi vt substantias mutet? De toti⁹ mũ
di operibus legit: qz ipse dixit t facta sunt t c.
Sermo igitur .i. filius qui potuit ex nihilo face
re quod non erat: non potest ea q̃ sunt in id mu
tare quod non erat? Non enim minus ẽ causa-
re q̃z mutare nouas naturas rebus. Item si or-
dinem querimus: viro mixta femina generare
consueuerat: liquet ergo q̃ preter nature or-
dinem virgo generauit: t hoc quod conficim⁹
corpus ex virgine est. Quid ergo hic queris na
ture ordinem in xpi corpore: cum preter natu-
ram sit ipse partus ex virgine? Item ante bene
dictionem alia species nominatur: post conse-
crationem corpus significatur. Ante consecra-
tionem aliud dicitur: post consecrationem san-
guis nũcupatur. Tu dicis amen idest verũ ẽ.
quod sermo sonat: affectus sentiat. Ité Augu.
In specie panis t vini quam videm⁹: res inui-
sibiles .i. carnem t sanguinem honoram⁹: nec
similiter pendimus has duas species: sicut añ
consecrationem pendebamus: cum fideliter fa
teamur ante consecrationem panẽ eẽ t vinũ:
quod natura formauit. Post consecrationem
vero carnem xpi t sanguinẽ quod benedictio
consecrauit. Item Ambro. Panis est in altari
visitatus ante verba sacra. vbi accessit cõsecra-
tio: de pane fit xpi caro. Quomodo autẽ põt
quod panis est esse corpus xpi? Consecratione
que fit sermone xpi. Itẽ si tanta vis ẽ i sermõe
domini vt incipiant eẽ que nõ erãt: quanto ma
gis operatorius ẽ: vt sint que erãt: t in aliud cõ
muteñ. Et sic qd erat panis ante ɔsecrationẽ:
iam corp⁹ xpi ẽ post ɔsecrationẽ: qz sermo xpi
creaturã mutat: t sic ex pane fit corp⁹ xpi. t vi
nũ cum aqua in calice mixtum fit sanguis conse
cratione verbi celestis. Item Augu⁹. Sicut p
spiritumsctũ vera xpi caro sine coitu creatur:
ita p eundẽ ex suba panis t vini idẽ corp⁹ xpi t
sanguis cõsecratur. Corpus xpi t veritas ẽ t
figura. Veritas dũ corp⁹ xpi t sanguis virtute
spiritus ẽ panis viniq̃z substantia efficiẽ. Figu
ra vero est id quod exterius sentiẽ. Itẽ Eusebi⁹
emisenus. Inuisibilis sacerdos visibiles crea
turas in substãtiã corporis t sanguinis sui ver
bo suo secreta potestate cõmutat. Ex his alijs
q̃z pluribus constat verum corp⁹ xpi t sangui

nẽ i altari eẽ: imo integz xpz ibi sb vtraq̃z spẽ
et substantiam panis in corpus: viniq̃z sub[illegible]
tiam in sanguinem conuerti. Qõ.

Circa decimam distinctionẽ que[illegible]
quior. Primo vtrũ corp⁹ [illegible]
in sacro altaris realr t p̃ñtialr [illegible]
Et videẽ q̃ nõ: qz idẽ corp⁹ nõ põt esse
in diuersis locis sz corpus xpi e[illegible]
go non ẽ in altari. ¶ Contra ẽ [illegible]
Hoc est corp⁹ meũ. quod pro vobis trade
sed illud fuit verũ nõ aũt fantasticũ: vt manichei [illegible]
go non est figurate dictũ: sicut illud: ego sum vitis [illegible]
vos palmites: quod ex cõsequentib⁹ apparet meth[illegible]
ce dictum. ¶ Rñ°. circa istam questionẽ sic pcedend[illegible]
qz primo est firmiter fide tenẽdũ corp⁹ xpi realr [illegible]
liter t essentialr eẽ in altari. Modus aũt quo ẽ ib[illegible]
ta distinctiõe dicet. Sz qz circa modũ essendi ẽ quedã [illegible]
tilis opinio: iõ p̃mo recitabitur opinio illa. 2° arguetur [illegible]
tra eam. 3° tãgentur quedam dubia incidentia circa [illegible]

Quantũ ad p̃mũ premittũt isti q̃ refert aliquid [illegible]
presens alteri: t aliquid esse in altero. [illegible]
loquamur ad propositum refert aliquid eẽ presens loco [illegible]
aliquid esse in loco. Esse enĩ in loco importat habitudi[illegible]
continentie ex pte loci. Esse aũt pñs loco nõ importat h[illegible]
bitudinẽ continẽtie sz solũ realiter exhibitionem p̃sentie
Unde t locus ẽ presens realr locato sicut ecõuerso [illegible]
locus nõ contineaẽ a locato: sed magis econuerso. Et [illegible]
proprie ita sit vt dictũ est: tamen large loquẽdõ consue[illegible]
dici omne illud esse in loco qd ẽ presens loco. Uñ dicim[illegible]
deũ eẽ i loco t ãgelũ i loco lz de⁹ t angel⁹ nõ cõtineaẽ a [illegible]
co. Scdõ h g̃ possum⁹ dicẽ q̃ eẽ i loco dr duplr. vno mõ [illegible]
p̃e rõe ɔtinẽtie. Alio mõ large rõe soli⁹ p̃ñtie ad locũ. [illegible]
mõ aliqd ẽ i loco duplr .s. quãtitiue vl circũscriptie [illegible]
tas t ea que p quãtitatẽ extenduñ alio mõ diffinitiue [illegible]
ea q̃ sũt i q̃to sz q̃titate nõ extẽduñ. sicut poniẽ ex[illegible]
ter de anima humana. Ex quo enim corp⁹ cuius anima [illegible]
actus loco terminaẽ t finiẽ tãq̃z fine extrinseco ɔseq̃[illegible]
q̃ anima eodẽ termino finiaẽ. lz nõ circũscriptiue q̃ [illegible]
quanta nec p se nec p accidẽs. Large vero diciẽ ali[illegible]
in loco rõne solius p̃sentie ad locũ sicut illud qd nõ [illegible]
nec in quãto vt angelus qui dicitur esse in loco rõne [illegible]
quem habet ad locũ vel ad corp⁹ in loco existens sicut [illegible]
ctum fuit in p̃mo lib. Et fm oẽs istos modos ẽ realis p[illegible]
tia vnius ad alterũ. Hoc satis patet in duobus primis [illegible]
dis. Illud enim qd est in loco diffinitiue vel circũscri[illegible]
modo dicto est realiter presens loco. vt de se patet. An[illegible]
lus ẽt ẽ realr pñs corpi qd mouet. t per ɔñs loco i q̃[illegible]
corp⁹ motũ. qz semp oz actiuũ p̃us saltẽ ordie nãe p[illegible]
eẽ pñs q̃z q̃ realr agat: vt pz p⁹ de gñatiõe. ¶ Quã[illegible]
propositũ dicũt q̃ corp⁹ xpi nõ est i hoc sacro p° mõ [illegible]
scriptiue: nec scdo° .s. diffinitiue. sz solũ 3° mõ. Primũ [illegible]
sic. Illud qd ẽ alicubi circũscriptiue cõmensuraẽ t [illegible]
guraẽ loco cõtinenti sicut pz ex rõne circũscriptionis [illegible]
lis: sz corp⁹ xpi nõ cõmensuraẽ: nec ɔfiguraẽ dimensi[illegible]
panis t vini nec loco eorz sicut oẽs doctores ɔcedũt [illegible]
efficeẽ rotũdũ ad modũ hostie hoc n eet absurdũ [illegible]
multa alia q̃ ad hoc sequũtur g̃ t c. ¶ Itẽ nec [illegible]
corp⁹ xpi nõ est in speciẽb⁹ sacralibus: nec i [illegible]
ctiue vt anima in corpore vt p illud possit dici corp⁹ [illegible]
eẽ i loco spẽz diffinitiue quẽadmodum aia ẽ [illegible]
loco vbi est corpus circũscriptie. ¶ Qd aũt sit i loco [illegible]
persuadeẽ sic qz similis cõparatio ẽ subie corpal ad [illegible]
circũscripta q̃titate q̃lis ẽ subie spũalis ad locũ t hoc
ex p̃missis. Corpus aũt nõ plus cõpetit sit⁹ t loc⁹ q̃ [illegible]
tinuali nisi ratione quantitatis qua affecta nos [illegible]

paratur ad locum substantia corporalis quam spiritualis: sed spiritualis substantia vt angelus potest simul esse presens omnibus locis vel corporibus ad que potest simul habere immediatum ordinem: ergo idem est de creatura corporali circumscripta quantitate scilicet quod potest esse presens omni rei ad quam virtus diuina daret ei immediatum ordinem.

¶ Ulterius sic arguitur. Illud quod habet substantia de se vel substantia corporalis si non esset quanta dato sibi ordine ad aliquas res hoc potest habere substantia quanta ratione qua substantia: non ratione qua quanta diuina virtute. sed spirituali substantie vel corporali: si esset actualiter non quanta conueniret quod esset realiter presens cuilibet rei ad quam haberet immediatum ordinem vt declaratum est: ergo hoc potest conuenire diuina virtute substantie quanta ratione qua substantia non ratione qua quanta. Minor iam patet. Sed maior probatur: quia cui potest conuenire causa seu ratio alicuius effectus ei potest conuenire ille effectus siue proprietas: non faciendo vi in nomine effectus siue proprietatis: sed causa vel ratio per quam conuenit substantie spirituali vel per quam conueniret substantie corporali non quante esse presentem alteri est immediatus ordo ad alterum vt dictum est prius. hanc autem rationem seu causam deus potest communicare substantie quante in quantum substantia est: ergo idem censendum est quantum ad hoc de substantia manente quanta sicut de spirituali vel de corporali si non esset quanta actualiter. Quod autem talem ordinem possit substantie communicare patet ex hoc: quia si non esset quanta actu non haberet ordinem nouum ad alias res sine ratione conuersionis et per ipsam sicut alia quacunque ratione quam non posset habere manens sub quantitate.

¶ Item virtute diuina potest impediri omnis effectus quantitatis manente quantitate excepto effectu formali qui est dare esse quantum quia priuare quantitate omni effectu non implicat contradictionem: sed quantitas per hoc solum quod est dare esse quantum non impedit formaliter quin substantia possit habere omnem illius ordinem ad aliam rem quem haberet vel habere posset si non esset quanta ordo enim substantie ad substantiam precedit vel precedere potest quantitatem et omnia que competunt ei ratione quantitatis: ergo substantia quanta manens quanta potest habere ordinem eundem ad quamcunque rem quem potest habere si esset sine quantitate: ergo cuius substantie spirituali de se vel corporali si non esset quanta posset conuenire quod esset presens omni alteri rei ad quam haberet immediatum ordinem. Idem potest diuina virtute conuenire corpori Christi manente eius quantitate vt sit presens cuilibet corpori ad quod habet immediatum ordinem diuina virtute. Et ideo non obstante: quod sit in celo circumscriptiue habet tamen immediatum ordinem ad species sacramentales ratione substantie conuerse in ipsum: vel ex aliqua alia causa nobis occulta. Propter quod potest esse realiter vbicunque sunt species sacramentales quarum substantie sunt in corpus Christi conuerse.

Sed licet ista opinio sit multum subtilis et probabilis tamen continet aliqua dubia. Quod enim primo ponit triplicem modum essendi in alio verum est quod illud quod supponit in secundo membro quod omnis distantia est per interpositionem quantitatis que impedit presentiam intelligendam vel actu vel aptitudine quia si solum de actuali intelligeret falsum esset. Si enim esset vacuum inter Romam et Parisius vel inter celum et terram et nulla quantitas in medio non propter hoc vnum esset alteri presens sed ita absens sicut modo quia licet non esset actu quantitas distinguens vnum ab altero posset tamen esse. Sed quando nec actu nec potest aliquid esse quantitas distinguens nec in extremis nec in medio tunc non est distantia. Unde cum quantitas non distinguat nisi quanta que prohibet situm immediatum vnius extremitatis sui tenet vnum et aliud distinguit non quantum quod quidem non contingit a nullo distinguit. Unde angelus non potest dici distare ab alio si non sit diffinitiue in quanto.

¶ Uel potest dici quod si actu tantum et non solum aptitudine ab omni substantia amoueretur quantitas illa a nulla re distaret nec presens aut propinqua esset propinquitate et presentia situali: presentia autem et propinquitate virtuali et essentiali posset esse presens. Et cum esse presens et propinquum sit aliquid positiue per hoc solum quod aliquid non est alicui absens vel distans localiter et situaliter non sequitur quod sit ei presens vel propinquum situaliter nec localiter quia non quantum non est natum affici his relationibus corporalibus.

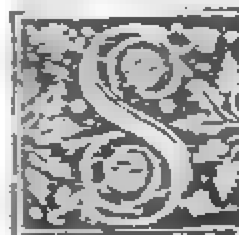
¶ Similiter non videtur bona consequentia sua quod omnia non quanta sint omnibus presentia: quia nulli sunt absentia vel distantia quia si intelligatur de presentia situali bene sequeretur in subiecto apto nato: sed tale non non quantum. Si autem loquatur de alia non sunt opposita priuatiue: propter quod carentia vnius non poneret alterum.

¶ Item bene dicit quod corpus Christi in loco specierum non est circumscriptiue nec diffinitiue sed presentialiter per exhibitionem sue essentie. Sed comparatio corporis sine quantitate ad spiritum est intelligenda quantum ad distantiam et absentiam: quia sicut spiritus non distat ab aliquo corpore sic nec corpus circumscripta quantitate. Sed quod vltra dicit quod sicut spiritus potest esse presens locis pluribus sic corpus circumscripta quantitate non videtur: quia spiritus est presens pluribus locis per carentiam quantitatis: sicut per causam sine qua non: sed per suam virtutem et naturam: sicut per causam propriam: quia omne corpus est ab eo mobile et sibi subiicibile secundum eos. Sic autem non potest dici de substantia corporali sublata quantitate: nisi dicatur quod humanitas Christi hoc et plus habet per gratiam quod aliquis angelus per naturam: immo etiam corpori Christi collata est potestas super omne corpus. In Math. Data est mihi omnis potestas in celo et in terra: vt sicut omnis virtus actiua angeli est data anime Christi: sic omnis virtus actiua corporis cuiuscunque sit data corpori Christi. Propter quod sublata quantitate non solum non distaret sed esset presens omni corpori: sicut angelus secundum eos presens est omni corpori quia omne corpus ab eo mouetur. Et tunc anima Christi et corpus Christi essent vbique propter immediatum ordinem ad posse mouere omne corpus ante conuersionem non obstante quantitate sicut est in altari per ordinem conuersionis non obstante quantitate. Unde sequerentur duo contra eos primo quod nullum aliud corpus a corpore Christi posset esse presens alteri corpori quod non tangeret sicut nec potest aliud corpus mouere nisi per contactum sue quantitatis. Secundo quod corpus Christi sine conuersione et ante conuersionem non solum posset esse: sed esset actu presens omni corpori quod non tangeret quia sine contactu molis potest mouere per appetere suum omne corpus sicut angelus per velle secundum quosdam.

¶ Postea dubium est quod assumit quod deus potest dare substantie quante rationem quam substantia id quod habet substantia non quanta de se: quia hoc verum est: de his in quibus quantitas impedit effectiue puta quod substantia moueat intellectum non mediante quantitate quia mouet sensum vel aliud huiusmodi: sed non aliud quod ipsa impedit formaliter quamdiu ipsa est forma. Cum ergo quantitas corporis Christi per quam formaliter est in celo circumscriptiue impediat non effectiue sed formaliter et faciat ipsum distare et esse alibi ab altari quamdiu manet informatum quantitate non videtur quod possit esse presens in altari quacunque virtute nisi forte dicatur sic quod sicut esse extensum est effectus formalis quantitatis et tamen potest fieri quod aliquid habeat quantitatem et sit subiectum eius nec tamen erit extensum secundum se illud quod substet quantitatem sed secundum quantitatem quam habet et materiam et hoc sed non secundum formam substantialem vt hoc sic non potest fieri quin corpus Christi quod duas habet quantitates secundum illam quantitatem distet ab alio quanto separato: sed potest fieri quod secundum quod corpus substantia est non distet sed sit presens. Et sic est in proposito per conuersionem sue in substantiam non vt quanta est sed vt nulla est. Sed tunc ipsa quantitas non esset in altari.

Nunc tertio tangenda sunt quedam dubia circa predicta. Et videtur quod si deus conuerteret panem in corpus de

tú sicut conuertit in corp⁹ xpi nō propter hoc corpus Petri esset in loco panis sicut nūc ē corp⁹ xpi: q: licet p illā cōuersionem suba corporis Petri vt suba. 7 non vt q̄ntitas hēret habitudinē ad locū: sicut terminus alicui⁹ ibi prius locati: non tñ habitudinē realis presentie: q: non habet sic habitudinē super omne corpus: sicut corpus Christi: sed si data esset ei omnis potestas sicut corpori Christi. tunc idem esset. ❡ Uel pōt dici q̄ hoc habet corp⁹ xpi nō ratiōe potestatis: sed rōne cōiūcte diuinitatis: pp quod si nō eēt quātum: ipsū esset vbiq: sicut deus. Sz sola quātitas que facit ipm eē hic impedit ipm esse alibi: quāuis nūq̄ deitas filij sit sine corpe sicut aīa rōnalis est tota i qualibet pte corporis. Et q̄uis ipa existēs i pede hēat potētiā visiuā nō tamē habet eā in pede: q: illa est determinata ad occulū. Sz potentiā itellectiuā 7 volitiuā ipa habet vbiq: sic q̄ nullius corpis est actus. Sic si deus assumpsisset angelū ille fuisset vbiq: per naturalē cōcōmitātiā. Sic ḡ si sit aliqd i loco ad qd corp⁹ xpi coniūctū diuinitati habeat habitudinē nō vt corp⁹ quātū ē: sed solū vt suba: ē ibi poterit eē cū diuinitate sua: 7 i plurib⁹ locis simul: si plura talia habeāt habitudinē talē. Et sic ē hic p cōuersionē. ❡ Sed cōtra hoc est: quod dicit̄ de aīa xpi sepata q̄ quātitate nō afficiebatur: 7 erat cōiūcta diuinitati. nec tñ pp h̄ erat vbiq: sz tñ i inferno. Alias nō diceret̄ descendisse ad inferos. Sed posset dici descēdisse ad inferos sm spālē effectū quo illuminauit aīas scōꝝ patꝝ existētes in limbo. Et sic nō erat in celo: q: nō illuminauit angelos vsq: ad resurrectionē vel ascēsionē. Sz per cōcomitātiā 7 eēntie ptias ex quo nusq̄ erat diffinitiue: sed eos videt̄ q̄ vbiq: erat sicut de⁹: sicut itellect⁹ est vbiq: in corpe cū aīa lz sit spāliter pñs fantasmati i q̄ᵐ ab eo mouet̄. ❡ Sz nō est simile q: nō est deitas affecta aīa: vt nō possit eē vbi nō est illa: sicut aīa afficit̄ sua potentia abstracta. ❡ Alia aūt instantia est difficilior oīb⁹ his: cū oēs ponāt hoc eē corp⁹ xpi p hoc q̄ cōparat̄ vt suba non vt quāta videt̄ q̄ quātitas corporis nō possit eē hic realr: q: q̄uis q̄titas xpi sit idē supposito cū deo qui est vbiq: ipa tñ q: est de se determinata ad vnū locū non est in alio aliquo modo lz nō deserat deitatē. Et similiter lz quātitas xpi nō deserat corp⁹ xpi: q: tñ ipa sibi determinat locū i celo nō pp hoc ipa erit alibi vbi ē corp⁹ xpi p modū quo ipz accipit̄ nō vt q̄tū. nisi dicat̄ q̄ aliud est de humanitate xpi: aliud de diuinitate ex quib⁹ nō fit vna eēntia. nec p se nec per accidēs: nec vna natura numero licet i eis sit vna persona. Et ideo pōt eē psona alicubi vbi non est vtraq: natura. ❡ Aliud ē de suba 7 accidēte ex qbus per inherentiā fit vna natura cōposita. ita q̄ vnū ē in loco alteri⁹ p accńs: ita q̄ vbicūq: est vnū p se: aliud ē ibi p accńs: ita q̄ sic suba corporis xpi ē i celo p q̄titatē localr sic econuerso q̄titas eius ē in altari p subam sacralr. ❡ Dicēdū ē ergo q̄ datio oīs ptātis nō dat corpori xpi q̄ sit vel eē possit pñs oī corpori. Nec cōsimilis virtus dat hoc āgelo: q: si ignis q̄ hab3 virtutē sup oē calefactibile. vel p̄ᵐ celū qd habet virtutem sup oē alterabile ouaret̄ suis q̄titatib⁹ nō pp̄ter hoc ipoꝝ sitra eēt pñs realr suis mobilib⁹ plus q̄ ante. Nec iterum coniunctio ad diuinitatē dat hoc sibi etiā si eēt nō q̄tum. Nec hoc dedit anime in triduo: q: sicut quātum. cuius albedo nō est ei coextensa nisi in pte nō facit q̄ sua albedo sit vbicūq: ipsum est q: non est i illo loco vbi est pars non alba. Sicq: nulla creatura coequatur deo in extēsione virtuali rōne cuius ipse ē vbiq: realiter presens quāuis aīa vel angelus aut corp⁹ vt suba sit deo cōiūctū nūq̄ ex hoc habet q̄ sit vel esse possit vltra q̄ coartatio sue nature requirit. Sola ergo causa essendi corpus xpi in altari realiter est cōuersio corporis presentie de locatiter facta i ipm sicut aūs declarauī. ❡ Et licet pdicta opinio non dicat q̄ potestas data vel diuinitas cōiūcta hoc faciant: sed sola conuersio. tamē in hoc deficit q̄ non sufficienter declarat quomodo cōuersio hoc faciat. Si eni conuersio facit hoc nisi q: facit habere ordinē ad subam vt suba sicut angelus nō quātus habet ordinē ad corpora sibi non sufficit: q: sicut modo dictum est: 7 i p. li. di. 37. Dato vel ordo motoris ad mobile quem habet angelus ad corpora nō sufficit ad hoc q̄ dicat̄ eis esse presens rōnali. Et ita per hanc viā nō sufficienter patet modus p quē corpus xpi sit realr presens. ❡ Ad argumentū dicēdū q̄ idē corpus nō pōt esse in pluribus locis localr 7 circūscriptiue: 7 diffinitiue: sz pōt esse i pluribus sacraliter 7 i vno localiter 7 in alio sacraliter. Et hoc haberet corp⁹ Petri: sicut corpus Christi: si ita fieret conuersio in ipsum dato q̄ non daretur sibi omnis potestas: nec vniretur sibi diuinitas. Et hec sufficiant ad presens de quesito. Qō

Secundo queritur vtr xp̄s sit in altari totaliter. Et videt̄ q̄ nō sit ibi sm diuinitatē q: cū brutum manducet corpus xpi manducaret diuinitatē: q̄ videtur absurdū. ❡ Contra. si vbicūq: xp̄s modo indiuisibili ibi est tot⁹ 7 totum quicquid est xpi. sic est in proposito ē ꝛc.

Respōdeo dicendum q̄ xp̄s totus est hic: 7 totum quod est in xp̄o: totum quod est persone nature diuine 7 humane: substātialis 7 accidentalis. Solum corpus xpi ē sub spē panis ex vi sacri: 7 solus sanguis sub specie vini. Reliqua vero vtrobiq: sunt ex naturali concomitantia. Primum patet: quia quicquid significatur p verba forme est in sacramento ex vi sacramenti: aliter essent falsa: 7 nihil plus: quia non agunt nisi significando. Unde directe non plus agunt q̄ significent. Secundum patet: quia que abinuicem non separantur vbi est vnum reliquum ex naturali concomitantia. saltem vbi est illud quod non excedit 7 reliquum: quod dico: quia non vbicūq: est deus: est homo assumptus. sed econuerso: sed sic ē in proposito: ergo ꝛc.

De quantitate aūt quō sit hic ē vna singularis opio q̄ p⁹ recitabit̄ cū suis argumētis. Scdo inquiretur de his que opiniōes implicat. ❡ Circa primum primo ponetur opinio cum suis motiuis. Secundo ponentur rationes ad principale quas faciunt pro 7 contra. Tertio ponetur responsio ipsorum. ❡ Quantum ad primum dicunt isti q̄ corpus Christi potest esse in hoc sacramento sine quantitate: quamuis substantia 7 quantitas non separentur secundum inherentiam vnius ad alterum quia difficile videtur q̄ quantitas sit alicubi modo quantitatiuo. Probant autem hoc multipliciter: primo sic: quia non sequitur. quantitas Christi non separatur a corpore suo: ergo est cum corpore in sacramento per concomitantiam. Sicut enim locus celi non separatur a celo sm contactum: qui tamen propter hoc non est in sacramento sic videtur 7 hic. ❡ Secundo sic. cessante causa cessat effectus: 7 ideo cum corpus Christi sit hic propter ordinationem quem habet ad species vt substantia non vt quanta ergo est hic substantia 7 non quantitas. ❡ Tertio arguunt sic non sequatur. deus facit q̄ calidum presens calefactibili non comparetur ei in ratione calefacientis suspendendo actionem 7 retinendo calorem. ergo licet non faciat quantitatem corporis Christi in se indiuisibilem. quia esset contradictio: potest tamen facere ipsas comparari ad species que sunt extra modo indiuisibili. hoc non sequitur quia non est simile quia quod sequitur ad approximationem agentis ad patiens est aliquid absolutum. quod deus potest impedire. Sed sicut non potest facere q̄ q̄titates vna ad aliam adinuicē cōparate vna nō sit iferior alia vel eq̄us sic sicut q̄titates ad iuicē q̄n vna sit minor vl maior aut eq̄lis

[illegible] non cōparanē sūt ad totū ⁊ ad partē. ¶ [illegible] impossi-
bile ē φ q̄titas cōparet q̄titati modo [illegible] ip̄a mo-
dus nature q̄titatis ē diuisibilitas. ergo impossibile est φ quan-
titas cōparet modo indiuisibili. Sed [illegible] corporis xpi pre-
sentis sp̄ebus modo [illegible] cōpararet ad eas mō [illegible] ergo ⁊c.
¶ [illegible] ponēde sunt rōnes q̄ fiunt ad q̄stionem pro et
cōtra. Cōtra sunt due. p̄ma talis. Idē non pōt eē maius ⁊ mi-
nus alio. sed hoc seq̄retur si xp̄s eēt totus in hoc sacro. ergo
⁊c. p̄batur minor: q2 xp̄s s̄m veritatē maior est in p̄pria q̄n-
titate dimēsionibus sp̄ēru3. sed si eēt corpus [illegible] sp̄ebus nō
eēt maior: imo minor: q2 cōtentū nō excedit cōtinens: imo
exceditur. ergo ⁊c. ¶ Sc̄da est talis corpus rōne sue q̄titatis
cōparatur ad locū circūscriptiue. s3 corpus xp̄i nō est in hoc sa-
cramēto circūscriptiue q̄ non ē ibi q̄tū ad q̄titatē. ¶ Rō
pro est ista. Ubi ē pars ibi est totū nisi abinuicē separentur. s3 cor-
pus xp̄i qđ est pars totius suppositi est i hoc sacro nec sepa-
ratur a q̄titate sua nec ab aliis q̄ sunt in xp̄o. ergo oīa illa sunt
in sacro. ¶ R̄ndent ad p̄mā contra quando dicitur φ xp̄s est
maior sp̄ebus sacri. verū est s̄m se. Qđ aūt dicitur φ nō ē maior
q2 cōtentū ⁊c. dicunt φ hec ē mala imaginatio. Nō eni chri-
stus cōtinetur a sp̄ebus quasi sp̄es sint cōcaue īfra q̄s cōtinea-
tur corp̄ xp̄i. sed sic ē ibi vt nec eis cōmēsuretur: nec excedat
nec excedatur per cōñs sed solū p̄sens est sp̄ebus absq3 cōme-
suratōe sui ad eos. ¶ Ad 2m dicūt φ licet xp̄s sit i hoc sacro
nō tn̄ ē ibi rōne q̄titatis. q2 sic eēt ibi circūscriptiue. s3 solū
rōne substātie. ⁊ p accidens ē ibi q̄titas s̄m modum sub̄e.
¶ Ad argumētū pro. dicūt. tenēdo modū aliū. φ sicut nō ē
separatū corpus xp̄i a loco suo: p hoc φ est in hoc sacro cui tn̄
p̄prius locus xp̄i nō ē p̄ns ita nō oz corpus xp̄i separari a sua
q̄titate realr. s3 corpus xp̄i sit p̄ns huic ⁊ nō sua q̄titas. Cū
ergo arguitur. vbi est pars ibi ē totū nisi abinuicē separentur: ve-
rū est de his q̄ sunt in loco localr. Que aūt sunt in loco per
solā habitudinē ad locū l3 sint separata in [illegible] in se p̄nt
tamen separari. ⁊ sic vnū alteri p̄ntia eē. si vnus sine alio habeat
habitudinē quēadmodū corpus xp̄i p̄ns est sp̄ebus p̄pter
habitudinē cōuersionis in ipm̄ nihil aūt alterū eorū que sunt
cōiuncta ei realr oz habere habitudinē ad locū talē nec p cōñs
fieri ei p̄ns. ¶ Sc̄do ingrendū est de istis dupl̄r. p̄mo re-
dendo ad rōnes quarte opinionis. sc̄do ingrendo de solonibus
q̄s dāt ad alias tres rōnes. ¶ Sustinēdo igitur opinio-
nem cōem. s. φ sit ibi q̄titas modo indiuisibili. q2 per modū
sub̄e. nō ex vi sacri. sed ex nāli cōcomitantia. ad rōnes eorū
est r̄ndendū. Ad p̄mā dōm φ nō est sile de corporibus quorū
nō ip̄a sunt sil̄ l3 eorū vltima sunt sil̄ nec vnū locatur per aliud.
Unde ignis ⁊ aer nō separantur s̄m cōtactū: tamen ignis est in
celo sicut in loco imediato: aer aūt nō s3 in ipso igne. Aliud
est de accidente ⁊ sub̄a: quorū vnū per aliud est in loco: ⁊ quo-
rum vnū cū alio facit vnā nāmi ita φ illud qđ cōuenit vni p
se cōuenit alteri p accidens. Et est [illegible] talis. q̄titas xp̄i non
separatur ab essentia ⁊ nā corporis xp̄i sicut nec albedo a q̄titate q̄
cū corpus xp̄i sit in sacro per se ibi erit q̄titas p accidens. si-
cut vbi est q̄titas p se ibi est ⁊ eius color per accidēs. Nec ē
sile de loco ⁊ locante q̄ differūt p essentia ⁊ naturā. ⁊ sub̄a ⁊
supposito ⁊ vnū [illegible] aliud ⁊ separatum. vt dr̄ 4. phisicorum.
¶ Ad 2m pōt dici. φ cōsequentia ē nulla. q2 licet cessante cā
cesset effectus in q̄tū [illegible] q2 [illegible] est causa vnius per se ⁊
alterius p accidens. imo etiā caliditas qđ est cā calefaciēdi p
se est cā oppositi. s. frigefaciēdi per accidens. io nō seq̄tur cessat
a caliditate p se. q̄ cessat a cāndo. Cōstat. n. φ substātia nō ē
in loco [illegible] vt sub̄a ē [illegible] vt q̄titata [illegible] q̄titas est cā essendi
in loco nō tamē p̄pter hoc sequitur φ tota quantitas sub̄e
sit i loco. imo ip̄a q̄de q̄titas est i loco p se. sub̄a vero per ac-
cidens. Et sic [illegible] est i sacro vt sub̄a ē nō vt q̄ta ē p̄pter
hoc tenentur φ q̄titas nō ē ibi p se ⁊ directe ex vi sacri. s3 solū
sub̄e. [illegible] φ q̄titas sit hic cum sub̄a ex nāli cōco-
mitātia [illegible] sequitur φ sit ex quo est ide sub̄o. ¶ Ad 3m dōm

φ deus non pōt facere φ q̄titas corporis xp̄i alteri cōpara-
ta non sit maior vel minor vel eq̄lis. Unde q̄titas corpo-
ris xp̄i est [illegible] q̄titas hostie. Sz q2 quantitas corpo-
ris xp̄i nō est in hostia per se. s3 per hoc φ ip̄a est in sub̄o cor-
poris xp̄i [illegible] corpus xp̄i sit i sacro solū īfra circūferē-
tiā hostie: sicut ⁊ sub̄a cōuersa erat. io solū ibi: ⁊ sic ē q̄titas
corporis xp̄i sacralr. Et sicut aīa cōiuncta est in loco p accñs
rōne q̄titatis sui corporis: nec tn̄ p̄pter hoc ei cōmēsuratur:
q2 ei repugnat: sic q̄titas est in hostia per necessariā cōcomi-
tantiā corporis: nō tamen cōmensuratur q̄titati hostie. q2 re-
pugnat quātitati s̄m eē non q̄titatiuū cōmēsurari quātitati
[illegible] modū q̄titatis: vel sicut aīa cui repugnat p se circū-
scribi est in circūscriptiue i loco p q̄titatē: non φ ip̄a imme-
diate circūscribatur. sed q2 sua q̄titas circunscribitur. ⁊ ip̄a me-
diate est in loco circūscribente. Sic ecōuerso q̄titas cui re-
pugnat esse indiuisibile est tn̄ modo indiuisibili in sacro per
sub̄az indiuisibilem. nō φ ip̄a in se habeat modum indiuisibi-
lem. sed q2 sub̄a in qua est. vt sic h3 modū indiuisibilem. q2 si-
cut punctus [illegible] lineā modo indiuisibili. s. s̄m modū suū nō
illius sic sub̄a q̄ sine quātitate cōuertitur. ⁊ per cōñs vt indiuisibi-
lis cōparatur ad suū terminū indiuisibilr. licet ille sit diuisibilis
in q̄tum quātitati cōiunctus. Et sicut aīa erat in loco p diuisi-
bile modo diuisibili q2 mediāte sua q̄titate occupabat lo-
cū diuisibile ⁊ diuisibilr sic ecōuerso q̄titas xp̄i p eius sub̄az
succedentē mō indiuisibili sub̄e cōuerse īfra sp̄ēs erit ibi mō in-
diuisibili q2 p suā sub̄az erit ibi p̄ns mediate indiuisibili. Nō
n. plus repugnat diuisibili eē in loco indiuisibilr: q̄ ecōuer-
so indiuisibili eē in loco diuisibilr. Nec obstat si dicatur poten-
tia visiua inheret aīe nec p̄pter hoc est in pede vbi est aīa q2
aīa excedit potentiā visiuā nec per eā tota terminatur. sed cor-
pus xp̄i qđ rōne corporeitatis est in sacro: nō excedit suā q̄-
titatē vt possit eē alicubi sine illa q̄ est suus terminus ⁊ tota-
lis. ¶ Ad 4m dōm φ verū est deū nō posse facere de aliquo
aliqđ [illegible] impossibile. q2 cōtradictio eēt. Itē bene est icōpossi-
bile qđ est diuisibile in q̄tum h3 esse indiuisibile. ⁊ ecōuerso.
Sed id qđ intrinsece ē diuisibile cōparari ad aliqđ extra mō
indiuisibili videtur possibile etiā per nāiā s̄m φ dicunt p̄spectiui
sp̄em visibilē que diuisibilis ē vt ad oculū apparet modo indi-
uisibili cōparari ad speculū tn̄ q2 vt dicūt recipi in pūcto tn̄
q2 ad diuisionē speculi multiplicatur in tanta quātitate sicut
prius sic punctus ad diuisionē linee. Multo magis hoc est
possibile diuina v̄tute. Item sicut q2 sphericū tāgit in pūcto pla-
nū vel vnū sphericū aliud in conuexo vtrūq3 est diuisibile. ⁊
tn̄ adinuicē cōparata cōmensurantur modo indiuisibili. q2 illud
s̄m qđ se contingūt est indiuisibile: ita q̄titas hostie ⁊ corpo-
ris xp̄i licet sint duo i se diuisibilia q2 tn̄ adinuicem cōparantur
mediantibus duobus indiuisibilibus s. sub̄a panis ⁊ vini q̄ cō-
uersa est ⁊ sub̄a corporis xp̄i in quā conuersa est q̄ p̄me suc-
cessit quorū cōparatio adinuice būit modū indiuisibile. iō ⁊ illa
mediata mō indiuisibili adinuicē cōparantur. ¶ Sc̄do ingrediē-
dū est de solonibus quas dant ad tres alias rōnes. ¶ Solutio
quā dant ad p̄mū argumentū est bona. q2 non seq̄tur φ chri-
stus sit maius ⁊ non maius. sed sequitur φ s3 φ est in celo ē ma-
ior hostia. s3 aūt φ est in hostia. nec est maior. nec minor. nec
equalis. q2 non est ibi modo q̄titatis per circūscriptionē. sed
p conuersionē. nec est i concauitate aliqua. Preterea cum
duo corpora sint maiora q̄ vnū cū deus possit facere duo
corpora esse in eodē loco: pari rōne ⁊ maius corpus esse in mi-
nori loco. Et si pōt hoc localr: multo magis non localr. sed
sacralr. ¶ Ad 2m etiā bene soluunt φ nō sequitur si nō est cir-
cūscriptiue [illegible] nō est ibi eius q̄titas. ⁊ tn̄ φ non [illegible] q̄titas p
se: s3 p cōcomitantiā ad corpus. qđ ē hic cōuersiue. Non autē
[illegible] sicut q̄titas xp̄i est [illegible] facta [illegible]
φ sic [illegible] q̄titas hostie sit i celo p cōuersiones [illegible] in illo
[illegible] in celo. q2 q̄titas hostie [illegible] sit sine sub̄o.
Et sic [illegible] quantitas xp̄i qđ in [illegible] sub̄az sub̄a panis cōuertitur se-

[illegible]

[illegible]

ob asino non comeditur adeo ec. Q. III.

Quaeritur 3° utrū xps sit i sacro altaris locali. Et videt q sic: qz por taf de loco ad locū. Cōtra: qz sedet a dextris dei. g nō ē alibi localr. R°. circa istā qōnē sūt tria videda. pmo q nō ē i altari: nec ubi sūt spēs circūscriptiue nec [illegible] localr. Scdo q nō diffinitiue. Tertio q mouet [illegible] ad motum specierum [illegible] se fm eē reale: & sacrale qd habet in speciebus.

Primū [illegible]

Secundū et pbat. s. q nō sit ibi diffinitie ppzie: puta [illegible] altari [illegible] altari ē puersio facta sacramentaliter: in illo solo ē sacramē [illegible]

Circa 3m articulum pcedet sic: qz p° pbabit ꝯ ipa. [illegible]

[illegible]

eo ad locū [illegible] eē localr. ubi pri° nō erat: sic nō [illegible] pl° sit i eo p istā nouā pñtiā: qz fieret realr p nouā circū [illegible] ubi pri° nō erat: sic pōt dici mot° sacralr: qz ē sacralr ubi [illegible] lis mutatōis: et modū eēndi realē hz: quez pri° nō [illegible] ubi pri° nō erat: ē i eo facta mutatio realis: qz se hz aliter [illegible]

[illegible]

bat ibi eēt qddā eē reale: & nō tm relatio rōis. sicē signati [illegible]

[illegible]

eē sit ista puersio. iō nō ē diffinitie i uno loco puersionis [illegible]

Secūda [illegible] hostie ex ui sacri. sz ad locū hostie nullā pñtiā [illegible] i hoc sacro: qz p aliā rōez cōpant spēs ad locū [illegible] erat. Et qñ ablatū est de altari iā plus ibi ñ est. [illegible] rōem suā dōm q licet corpus christi nō sit pñs nisi [illegible] presētes. Et ex quo isepabilr ꝯcomitat: sequit̃ eas [illegible] uadāt. Unde licet corpus christi trāslatis spēbus [illegible] erat: & non ē ubi erat. sicut q ē i naui sēper est ubi erat [illegible]

est de eẽ sacfali: sicut ibi de eẽ locali. nã corpus christi fm eẽ sacfale: sic ẽ in altari: q nõ est in celo: imo fm illud esse: realr est absẽs ⁊ distãs a celo: ⁊ realr pñs ⁊ ppiquũ altari. ergo fm tale eẽ cõpetit ei motus fm q diffinit sibi locũ. ⁊ si nõ quo ad circũscriptionẽ ⁊ situ: saltẽ quo ad realez presentiã. vt nõ dicã ppiquitatem q̃ sonat i q̃titatis modu: qz nõ est hic modo q̃titatiuo ❡ Si dicat q ad motũ localẽ requirit destio primi loci ⁊ adeptio scdi. vnde qd mouet a loco ad vacuũ: vl a vacuo ad locũ nõ mouet localr: licet possit dici motũ a loco vel ad locũ: ⁊ per ɔsequens facta ɔuersione nõ põt dici mutatus: qz non desinit eẽ i celo: ⁊ corruptis speciebus non ẽ mutat⁹: qz nõ icipit per hoc eẽ alicubi sicut creatũ i loco vel annullatũ i loco nõ ẽ motũ localr. licet icipiat vel desinat esse i loco realr. Dõz q saltem qñ hostia ɔsecrata trãsfert de loco ad locũ corp⁹ xpi [illegible] põt dici moueri sacfalr: qz deserit primũ locũ sacralẽ ⁊ hz nouũ locũ sacfalẽ imo et per nouã cõuersionẽ ⁊ nouã corruptionẽ specierũ põt dici motũ eẽ sacfalr: qz ñ solũ dicit mutari illud qd de vno eẽ trãsit ad aliud: sz etiã illud qd trãsit de nõ eẽ ad eẽ ⁊ de eẽ ad nõ eẽ: sic aer cũ de tenebroso fit lucidus ⁊ ecõuerso. Similiter motũ de loco i vacuũ vel ecõuerso põt dici mutatũ accipiẽdo vel perdẽdo vbi nouũ: sic i pposito corpus xpi nouũ eẽ sacfale acquirẽdo ⁊ nullũ perdẽdo. ⁊ similr eẽ sacfale perdẽdo ⁊ nullũ acquirẽdo mutat realr. cum illd esse sit ẽns res vel realis modus [illegible]. Nec ẽ simile de illo qd creat vel annullat i loco: qz qd creat nõ pexistit. ⁊ qd annullat nõ remanet. Oz aũt ad verã mutationem idẽ numero subsistere vtroq termino. Hic aũt corp⁹ xpi idẽ numero pexistit ɔuersioni et remanet post corruptionẽ. Qd ergo dicũt doctores q nõ mutat. verũ ẽ p se sz per accidẽs mutat sic dicit. s. phs q relatio noua realis aduenit alicui nulla mutatione facta i ipo [illegible] sic qz hz modũ essendi realẽ quẽ prius nõ habebat. ❡ Sz qz cõis opinio est i ɔriũ: q. s. sine sui mutatione corpus xpi icipit eẽ ⁊ desinit i altari. id cõtrariũ sine assertiõe iquisitiue dictũ accipiat. Sz quin moueat p accidẽs ad motũ spẽꝝ nõ vr ❡ Contra ea que dicta sũt arguit tripliciter. primo sic. Quãdo aliq̃ duo ita se hñt q non sũt vnũ fm subiectũ: nec se habent vt continens ⁊ ɔtentũ: nec habent colligationem vl ɔtactũ. nullo mõ vno moto mouet alteꝝ. sed corp⁹ xpi ⁊ species sacri ñ sũt vnũ subo: nec vnũ ɔtinet ab altero: nec hñt colligationem nec [illegible] ergo ad motũ specieꝝ nullo modo nec p se nec p accidens sequit motus corporis xpi. Maior patet iducendo i omnes modos fm quos vno moto mouetur aliud. minor patet ex coꝝ dictis. ❡ Scdo sic. vnũ ⁊ idem non pt moueri simul motibus oppositis maxie qñ vterq motus [illegible] eidem eodem modo sed [illegible] si corpus christi moueret ad motum hostie. ergo ⁊c. minor pbat qz vno leuante hostiã: alius deponit aliã. Si ergo corpus christi moueret ad motum hostie. simul moueretur sursũ ⁊ deorsũ ❡ Tertio sic qz si corp⁹ xpi moueret mota hostia: eadem rõe frangeret fracta hostia: sed hoc est falsum. ergo ⁊ primum. ❡ Sed dicendum ad primum q maior eius in naturalibus non habet istãtiam. sed simpliciter falsa est i pposito. quia si aliqua duo non se habent aliquo illorum modorum [illegible] si tamen se habeant per cõcomitãtiam inseparabilem. sic. s. q non solum vbicũq est vnum: ⁊ reliquum. sed vbicunq vnũ incipit esse localiter ibi aliud incipit esse realiter presens: cum prius realiter esset absẽs. ⁊ vbicunq vnum desinit esse localiter. aliud incipit ibi realiter esse absens. cum prius realiter esset ibi presens. tunc [illegible] moueri [illegible] realr [illegible] locũ ⁊ realr [illegible] alteꝝ ñ [illegible] corp⁹ cũ ẽ de nouo creat hz nouũ locũ nec tamẽ est realr motũ. Et silr qd de nouo generat ⁊ ecõuerso qd de nouo corrũpit perdit locũ [illegible] nõ tamẽ est localr motũ. Sz corp⁹ xpi dato q nullo modoꝝ quos ponũt se haberet ad spẽs. tamen hz [illegible] ad eas fm [illegible] ɔcomitãtiã i separabilẽ. ergo ipsum mouet p accidẽs ad motũ illaꝝ per se. Unde dato q corpus [illegible] nõ possit dici motũ localr sacfalr qñ de nouo [illegible] qz licet habeat locũ quẽ prius nõ habebat. ñ tamẽ deserit pmũ locũ. ⁊ similiter dato q non possit dici motũ quando species corrumpitur. quia licet desinat esse hic nõ tamen propter hoc desinere incipit alibi esse cum vtrũq requiratur. tamen quia per motum localem specierum desinit esse in primo loco specierum: ⁊ incipit esse i scdo loco eaꝝ videtur esse motũ fm illud esse locale qd habet in sacramento ❡ Ad scdm dicendũ q idem fm idem esse numerale non potest moueri diuersis motibus sed fz diuersa sic. Sicut. n. fm vnaz manũ potest homo moueri sursũ ⁊ fm aliam deorsum. sic si vna manus posset esse dextra et sinistra fm esse dextrũ posset leuari ⁊ fm sinistrũ deponi. Cũ eni motus localis fũdetur imediate non sup illud qd est i loco sz sup ipsũ esse i loco. si vnũ ⁊ idẽ habet duo esse: poterit habere duos motus. Igitur fm vnam hostiam ñ diuisam i qua xps hz vnũ esse sacfale numero. non potest idem moueri motibus oppositis: sed fm duas hostias in quibus habet duplex esse sacfale fm numerum sic. Et ñ in diuersis hostiis corpus xpi habeat duplex eẽ sacfale fz numerũ. licet vnũ fm speciẽ pbat. qz que sunt vnũ fm eẽ numerale simul generant ⁊ corrũpuntur. Sed corpus xpi seorsũ icipit eẽ ⁊ dsinit i loc⁹ diuersaꝝ hostiaꝝ fz q diuersis temporibus ɔsecrantur ⁊ corrumpunt. ergo sunt ibi diuersa eẽ. ⁊ per cõsequẽs cõtrary motus possũt in esse. Et ñ simul incipiat eẽ in pluribus hostiis que simul a pluribus vel ab eodem consecrantur hoc accidit. Similiter motus ⁊ quies non pñt cõuenire eidẽ fm eũdẽ modũ eẽndi. et fz idem esse [illegible]. Sed supposito q aliquid habeat esse i plurib⁹ locis: nihil phibet ipsũ moueri fm vnum locũ ⁊ manere fm aliũ. Et sic supposito q xps nõ sit localiter per se nisi i celo ipossibile est q per se localiter moueatur ⁊ quiescat Et silr supposito q non sit sacfaliter nisi in vno altari. ipossibile est q fm esse sacramentale moueatur ⁊ qescat Sz si est i celo localiter. ⁊ i altari sacramentalr potent discurrere per celu ⁊ quiescere in altari. ⁊ poterit quiescere in celo ⁊ portari per vicũ ad infirmum. Et si est i multis altaribus sacramentaliter poterit in vno quiescere ⁊ in alio moueri. sicut si fm pedẽ ego sũ in aqua ⁊ fm manum in aere: fm vnum possum moueri ⁊ fm alterum quiescere. Et idẽ esset de [illegible] manu supposito q ipsa posset eẽ in diuersis locis. ❡ Ad 3m dõm q non sequitur mouetur mota hostia. ergo frãgitur fracta hostia quia ad motum localez sufficit q aliqd deserat locum quem prius habebat ⁊ accipiat locum nouum quem prius non habebat. Tunc eniz sic dicebatur prius esse in loco: ⁊ nunc in loco dicitur motuz de loco ad locum quia mutari non est aliud q̃ aliter se habere nunc ⁊ prius fm vnumquodq genus mutationis. Unde aliter se habere ad locum q̃ prius est mutari fm locum.

Unde cum corpus christi dicatur esse in illo loco vbi ẽ hostia realiter ⁊ presentialiter ⁊ si non localiter: sicut illi qui dicunt angelum esse in loco diffinitiue dicunt eum moueri localiter quia icipit esse realiter absens cum erat realiter presens ⁊ econuerso q̃uis non sit alicubi localiter sed diffinitiue sic et quo ad motum hostie corpus christi incipit eẽ ⁊ desinit esse in loco. ⁊ reali presentia ⁊ absentia conuenit ei sic moueri de loco ad locum ad motum hostie: sicut [illegible] hostie Sed ad fractionem non [illegible] q [illegible] erat in vno loco fiat in pluribus. cũ et in variis fracte esse possit. sed qd qd erat vnũ continuũ ⁊ integrum per [illegible] diuidatur in partes. quaꝝ quib3

sic manet toto. Et qꝛ hoc realr̄ cōpetit q̄ntitati hostie. ideo q̄ntitas illa que perdita sua itegritate ī minutas partes diuiditur vere frāgitur. Sed sic nō est de corpore xp̄i ⁊ eius q̄ntitate qđ manet itegrum ⁊ iscissum cū sit ipassibile: ⁊ est totū integrum ī q̄lꝫ parte hostie fracte ita q̄ nō solū ī se ē integer. imo itegro mō sac̄ali est in p̄te fracta: sicut erat in itegra. ideo nec s̄m q̄ est ī se. nec s̄m q̄ est in hostia frangitur. Sed si ad fractionē hostie xp̄s in se manēs itegr nō esset s̄m se totuꝫ in qualibet parte: sed s̄m partē tantū: tūc haberet colorem: q̄ sicut ad motū hostie mouetur non s̄ꝫ esse locale qđ habet in celo sed s̄m esse sac̄ale qđ habet in sac̄o: sic s̄m fractionē hostie frangeretur ⁊ ipse nō s̄m eē n̄ale qđ habet in se: sed s̄m esse sac̄ale qđ habet in alio. Et forte talē fractionē itellexit Berengari⁹ fieri ī corpore christi s̄ꝫ esse sacramentale non naturale. ¶ Ex his patet solutio ad argumentum in oppositum. Qō. IIII.

Q Ueritur 4°. vtꝝ xp̄s sit ī altari visibiliter. Et videtur q̄ sic. qꝛ aliquādo apparet ī specie pueri: vel carnis crude: vel sāguinis. ¶ Contra. qꝛ fides ē d̄ non visis. Et p̄pter hoc dicitur mysterium fidei: qꝛ aliud ibi videt̄ ⁊ aliud credit̄. ex̄. eo. cū marthe. ¶ R̄° tria sūt videnda. p̄mo vtrū videat̄ oculo corpali. scđo vtꝝ oculo mentali. tertio d̄ spē visibili apparēte aliqd dicet̄ p̄p argumēti solonē.

pª ɔº. Quantum ad p̄mū sūt. 5. ɔclusiones. ¶ Prima q̄ oculo corporali mortali nō videtur s̄m q̄ ē ibi. Et ratio ē. qꝛ velatū ē spēb⁹ opacī. vltra quas acies visus figi nō pōt: ēt si eēt ibi localr̄ q̄si ī poris vel cōcauitate sicut medicina cooperta nebula non videtur. ¶ Scđa

2ª ɔº. ɔclusio ē. q̄ nec ēt videt̄ oculo imortali beate virginis. dato ēt q̄ opacitas mediȷ iterpositi n̄ ipediret visū oculi glorificati: vt q̄ existētes ī celo sine motu viderēt dānatos in īferno n̄ obstāte opacitate terre. qđ forte eēt possibile si n̄ ab obiecto speciē recipit oculus sicut nūc sꝫ a deo: q̄ hic eē nō pōt qꝛ eē sēsatū nō pōt nisi qđ sensibile ē. sēsibile aūtꝫ p̄priū ē sine sensibili cōi qꝛ albedo nō q̄ta visibilis nō est. Idē aūt ē eē nō q̄tū ⁊ nō habere modū q̄ntitatiuū q̄tū ad p̄positū. p̄pter qđ xp̄s q̄t⁹ equalr̄ ē ī parua hostia ac si n̄ eēt q̄t⁹. qꝛ nō ē ibi mō q̄ntitatis. ergo nec oculus glorificat⁹ pōt videre ibi corp⁹ xp̄i. vbi nō ē mō q̄ntitatio sicut nō posset videre ipꝫ ibi. vbi eēt sine q̄ntitate. ¶ Tertia ɔclō ē. q̄

3ª ɔº. nec oculus xp̄i q̄uis tho. ɔdicat arguēdo ⁊ soluēdo. dic̄. n. q̄ si eēt ex̄ q̄n̄ videret se nisi p̄ miraculū. vbi tn̄ nō asserit q̄ existēs itra se videat: nec p̄ miraclꝫ. Et iđ p̄io ōn̄do q̄ nō videt se put ē ex̄: qꝛ oculus xp̄i ē localr̄ ex̄. ⁊ itra sac̄alr̄. qꝛ lꝫ oculus xp̄i put ē ex̄ hoc sac̄ꝫ localr̄ sit visiu⁹. n̄ tn̄ est visiu⁹ eē itelligibilis sꝫ eē sēsibilis. cū ḡ nullū eē subale sit sēsibile nisi mediāte accn̄tali ista mutatio put s̄balis ē in nullo attigēs accidēs nō est sēsibilis marie sēsu exteriori: qđ dico p̄pter aliquos qui dicūt subam iđuidualē sētiri p̄ cogitatiuā. Cū ergo accidēs xp̄i n̄ fiat hic nisi p̄ subaꝫ. ergo nec suū fieri ē hic cognoscibile nisi p̄ fieri sube: qꝛ eadē sūt p̄ncipia eēndi ⁊ cognoscēdi. Ulteri⁹ aūt si mutatio nō est sensibilis nec per cōsequēs mutatum esse vel termin⁹ ei⁹. ita. n. est sēsibilis dealbatio sicut albedo. ergo ⁊c. ¶ P̄. corpus xp̄i s̄m eē sac̄ale nō est p̄sens sed absens oculo xp̄i s̄m eē locale. ergo oꝫ q̄ ei p̄sētetur. Aut ergo s̄m modum quo est in sacramento ⁊ ille nō est modus visibilis: cū s̄m figuram pyramidalem nata sit fieri visio: ⁊ n̄ s̄m modum iđuiduū: aut representabitur alr̄ q̄ sit ⁊ sic nō videbit̄ put ibi est. ¶ Quarta ɔclusio est q̄ nec ēt videt se put ē

4ª ɔº. intra sac̄aliter. R̄ō est quia nō est ibi oculus xp̄i mō visiuo cum de ratiōe oculi vt visiuus est sit extensio. Oculus aūt xp̄i nō ē ī sac̄o mō q̄ntitatis sicut nec corp⁹ xp̄i. ita q̄ nec corpus xp̄i est hic mō visibili: nec oculus mō visiuo. qꝛ

neutrum est ibi modo q̄titatis qui solus ē modus [illegible] lis ⁊ visiuus. Et ideo oculus xp̄i absolute loquendo [illegible] bat christum existentem in sac̄o in cena. ⁊ nūc ēt vide[illegible] existētē: sꝫ n̄ videt oclꝫ xp̄i put ē ex̄ localr̄ vl̄. [illegible] quōlibꝫ alr̄ xp̄s put ē in sac̄o. i. s̄ꝫ eē sac̄ale: sꝫ s̄m eē [illegible] oculus xp̄i put ē extra hoc sac̄m semp̄ cū videre pōt [illegible] aūt eē qđ hꝫ hic nō cōuenit ei videri nec videē. ¶ Qua[illegible] ɔclusio ē. q̄ nec etiā per miraculū hoc fieri pōt: qꝛ nō [illegible] fieri q̄ potentia ferat̄ nisi ī suū obiectū. Cū igit̄ obiectum visus sit q̄ntitas ⁊ qualitas in q̄tum h̄ꝫ nō substantia [illegible] tas que ē hic per moduꝫ substantie est inuisibilis. Et [illegible] deus possit facere sine obiecto spēꝫ visibilē. tn̄ spēs [illegible] deus faceret. si represētaret corpus xp̄i put ibi ē nō [illegible] sentaret eū mō visibili. Unde sicut n̄ pōt fieri p̄ mirac[illegible] q̄ oculus videat spm̄: sic nec q̄ videat corpus s̄m q̄ h[illegible] modū sp̄us nisi forte diceret̄: q̄ si aliq̄s sēsus iterior [illegible] scat subam pōt deus facere q̄ sēsus exterior cognosca[illegible] vel q̄ntitatē. vt habet modū substantie: sed nec illud [illegible] qꝛ deus nō p̄t facere q̄ oculus videat sonū ī q̄tus sonus [illegible] p̄ceptibilis aliquo sēsu. ¶ P̄. cū corp⁹ xp̄i sit ibi mō [illegible] li nō corporali: qꝛ nō est ibi situaliter: nec localiter: nec [illegible] nec nunc p̄prie: sub quibus ɔditionib⁹ tātū sensus app[illegible] hēdit. iđ est ibi isensibiliter. ¶ Nō videtur ēt verū illud [illegible] statim supponebatur. s. q̄ sensus aliquis q̄tūcunq̄ al[illegible] possit subam app̄hendere: qꝛ substātia nō ē sensibile p̄p[illegible] nec cōe: que sola sentiūtur sensibus exterioribus ⁊ iterio[illegible] bus excepta estimatiua: quia illa sunt forme accn̄tales. [illegible] patet discurrēdo per oīa illa. nec ēt p̄ estimatiuā: qꝛ illa [illegible] p̄hendit formas itentionales. sed tamē accidētales. [illegible] nullus sensus apprehendit qđ qđ ē substātie qđ ē p̄p[illegible] obm̄ itellectus: vt dicit̄. 3. de anima.

Quantum ad scđꝫ. cū sit triplex oculus mētalis. s. viatoris. angeli. ⁊ b̄ti hoīs. tres sūt ɔclones. ¶ Pria q̄ oclꝰ viatoris nō videt corp⁹ xp̄i ī sac̄o. qꝛ ocl[illegible] viatoris n̄ videt p̄pe: nisi aut imediate p̄° p̄ncipia: aut mediate cōclones p̄ illa. sicut oclus corporalis videt lucē im[illegible] mediate: ⁊ colorē mediāte luce. Neutro āt mō videt̄ [illegible] qđ ē sac̄o fidei: qꝛ nō ē p̄ se notum: nec ē dmōstrabile [illegible]

¶ Scđa ɔclō ē de oclō n̄ali angeli boni vel mali. q̄ nec [illegible] corpus xp̄i ī altari videre pōt clare ⁊ imediate ⁊ directe [illegible] ē de sup̄nālib⁹ itelligibilib⁹. qꝛ sup̄nālia sensibilia āgel[illegible] nouit. cū ēt ad oclꝫ hō videat ea. puta mortuū resuscita[illegible] vel oculū restitutū. sup̄nālia āt itelligibilia angelus nō videt n̄alr̄. tale aūt ē eē corporis xp̄i ī altari. iđ ⁊c. ¶ Sꝫ [illegible] aliq̄ dīt q̄ ex n̄alib⁹ angelus cognoscit hic eē accidēs [illegible] subo nō āt hic eē corp⁹ xp̄i. dubiū ē: qꝛ ipe pōt scire qđ [illegible] ē de suba. q̄ nō ē ānihilata. ⁊ q̄ ē cōuersa in corp⁹ xp̄i [illegible] q̄ cib⁹ ɔuertit̄ ī cibatū. ⁊ h̄ꝫ. Scit eni ḡnātionē ⁊ corrup[illegible] onē rerū n̄aliū. sꝫ corpus xp̄i nō ē hic nisi p̄ hoc q̄ ī ipꝫ e[illegible] cōuersū iđ qđ erat hic. ḡ ⁊c. ¶ Sꝫ pōt dici q̄ angelus [illegible] vl̄ scire pōt nisi p̄hibeat̄ spāliter qcq̄d fit ī n̄alib⁹ mō [illegible] sꝫ qđ fit mō sup̄nāli nō oꝫ. Nec appꝫ q̄re plus cognosc[illegible] accidēs eē sine subo q̄ cōuersionē factā ī corp⁹ xp̄i. cū [illegible] qꝫ sit preter cursū nature. ¶ Uel dꝫ q̄ sicut cognosc[illegible] sensibilia sic ipe itelligibilia. Un̄ sicut videmus acc[illegible] corporea nō eē sꝫ nō videm⁹ qđ de eis factū ē cū appar[illegible] forma carnis vl̄ pueri sic angelus videt subaꝫ ibi nō eē [illegible] nō videt vtrū sit annihilata vel cōuersa. Sꝫ hō sup[illegible] pōt ipi cert⁹ q̄ nos cognoscere indirecte p̄ miracula [illegible] sciūt eē vera nos aūt nō. qꝛ q̄ nobis vī [illegible] forte [illegible] gelus ī corpore assūpto. [illegible] [illegible] [illegible] credāt ⁊ [illegible] credāt q̄ nō videt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ī carne [illegible] indirecte [illegible] miracula [illegible] qđ [illegible] ē nō eē verū. sicut [illegible] [illegible] puerū [illegible] [illegible] adhuc ē ī [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

masculus an femina. Et sic est ꝺ sig̃nalibus respectu ẽmo niũ ꝑ miracula cadẽtia sub cor̃ nãli euidẽtia sunt ꝑbata. Oculus ĝ nãlis angeli nõ videt clare hic eẽ corp⁹ xp̃i: sed conijcit ĩfallibilr̃ ex miraculis sẽsibilib⁹ ꝗ clare videt fieri ad testimoniũ ṽitatis. ¶ Tertia ꝯclõ ẽ de oculo btõ hoĩs ⁊ angeli ꝙ vterqꝫ videt hoc clare: hoĩs qdẽ: qꝛ qꝺ audiuit hic ⁊ credidit: illic clare videbit: ꝭm illõ. nisi credideritis ñ ĩtelligetis: ⁊ sicut audiuim⁹ sic vidim⁹. idẽ de oclõ angeli: qꝛ ierarchya nr̃a illumiabit̃ a ierarchya celesti a qua differt in luce ⁊ enigmate. Uñ ipi clare vidẽt oĩa: ꝺ qbus credendis nos illuminãt. credibilia vero nobis ⁊ eis ꝑ statu vie cõia: sic trinitatẽ ⁊ hõi meruerũt ipi videre sicut ⁊ nos. Credibilia ãt nobis ꝓpria: sic articulos icarnatõis vidẽt ꝑ reuelationes. vñ de oĩb⁹ mysterijs grẽ de qbus nos illuminãt ad fidẽ. hñt ipi gratuitã visiõnẽ.

Quantum ad 3ᵐ sũt tres ꝯnes. ¶ Pria ꝙ ille spẽs carnis vl̃ pueri apparẽtis ñ sũt ꝓpe species xp̃i apparẽtis i ꝓpria effigie plus q̃ pus: qꝛ tũc oporteret ipʒ descedere de celo. ⁊ cũ ille spẽs aliqñ diu fuerint sub claue refuate. tã diu corp⁹ xp̃i fuisset icarceratũ. ſʒ sũt spẽs supiducte ꝓoꝛib⁹ corruptis. Uñ nec tũc vr̃ i ꝓpa specie: qa nec ipe ẽ i forma pueri. vl̃ carnis: vl̃ sãguis ſʒ totus integer. ¶ Scdã ꝯ ẽ. ꝙ ẽ ibi corp⁹ xp̃i i veꝛ: ñ obstãte rõe q̃rũdã dicẽtiũ: ꝙ nõ manet sacrʒ. qꝛ ibi mutãt̃ spẽs sẽsibiles: q̃ sũt ꝺ rõe sacri. ĝ xp̃s nõ manet sub sacrõ. Nã si istud argumẽtũ verũ ꝯcluderet tũc eccl̃a ydolatraret. q̃ hui⁹ spẽs adorat. ¶ Et iõ ad rõeʒ coꝝ dicẽdũ ẽ ꝙ q̃uis q̃litates mutent̃: puta ꝙ spẽs a fumo denigrent̃ vel spẽs vini ifrigident̃: aut calefiãt. aut rarefiãt dũ tñ q̃titas maneat. sp̃ ẽ ibi corp⁹ xp̃i. ĝ cũ hic q̃titas remaneat eadẽ numero sp̃ manet corp⁹ xp̃i: qꝛ ſʒ spẽs sẽsib. l̃sit de rõe sacri. tñ ñ ista vl̃ illa determiate. De rõe. n. sacri altaris ẽ q̃titas cũ aliquo colore: et figura. Sʒ accidit ei ꝙ sit iste color: vel ꝯtr⁹: et ista figura vl̃ alia. Uñ mutatio circa ista: dũ tñ maneat q̃titas ñ mutat sacramẽtũ. Tãdiu. n. ibi mãet corp⁹ xp̃i: q̃diu ibi mãsisset sb̃a panis. Sʒ manẽte sub̃a panis. ds potuisset ibi facẽ talẽ apparitiõeʒ ꝑ mutatõem coloꝛis ⁊ figure: sic panifici ꝺ panib⁹ possũt effigiare pueros ⁊ q̃cqd volũt. iõ ⁊c. ¶ Tertia ꝯ ẽ. qd faciedũ sit ꝺ hꝫ̃ spẽbus: ¶ Dicẽdũ ꝙ non dꝫ eas ministri sumere ꝓpter honorẽ: ⁊ excusat̃ a ꝓcepto ecclesie: ꝙ celebrãtes cõicẽt qꝛ ad isolitũ nõ refert̃: vel cõficiat i alia mã. vt ifra dicet̃. di. ꝓxima. q. de mã. Debet aũt refuari in loco. vbi est verum corpus christi: cum sit verũ corpus xp̃i. ¶ Et sic patet solutio ad oppositum.

¶ De modo conuersionis. Di. XI. a

Si aũt queritur qualis sit illa ꝯuersio an formalis an substantialis vl̃ alterius generis: Diffinire nõ sufficio. Formalẽ tamen non esse cognosco: qꝛ species reꝝ que ante fuerant remanent ⁊ sapoꝛ ⁊ põdus. Quibusdaʒ eẽ videtur substãtialis: dicentibus sic substãtiam cõuerti i substantiam vt hec ẽentialiter fiat illa. Cui sensui premisse auctoritates ꝯsẽtire videntur.

¶ Oppositio. b

Sed huic sñĩe sic opponitur ab alijs. Si substãtia panis squitur vel vini conuertitur substãtialiter i corpus vel i sanguinẽ xp̃i: quotidie fit aliqua sub̃a corpus vel sãguis xp̃i q̃ ante nõ erat: ⁊ hodie ẽ aliqd corpus xp̃i q̃d heri nõ erat: et quotidie augetur corpus xp̃i atqꝫ formaĩ de materia: de qua i ꝯceptõe ñ fuit factũ. Quibus hec mõ respõderi põt: qꝛ ñ ea rõne dicitur corpus xp̃i ꝯfici verbo celesti ꝙ ipsũ corp⁹ i cõceptu virginis formatũ ꝺinceps formetur: ſʒ sub̃a panis vel vini q̃ ante non fuerat corpus xp̃i vel sanguis verbo celesti fit corpus et sanguis. Et iõ sacerdotes dicunt̃ ꝯficere corpus xp̃i et sãguinẽ: qꝛ eoꝝ misterio sub̃a panis fit caro: et sub̃a vini fit sanguis christi: nec tamen aliquid additur corpori vl̃ sanguini: nec auget̃ corpus christi vel sãguis.

¶ Augustinus i libro sñĩaꝝ ꝓsperi. c

Si vero queris modum quo id fieri possit: breuiter respõdeo. Mysteriuʒ fidei credi salubriter põt: inuestigari salubriter ñ põt. Qꝺ ergo corpus xp̃i panis mutatiõe i id nõ augmẽtat̃: nec sãguis ex vini cõuersione: ei⁹ volũtati et potẽtie ascribat̃: q idẽ corpus de virgine eduxit. fit ergo sub̃a illa ista sine ei⁹ augmẽto. Nec tamen ꝯcedũt quidã ꝙ substãtia panis aliquãdo fit caro xp̃i: et si fiat caro xp̃i: sic farina facta ẽ panis: ⁊ aqua facta ẽ vinum. nec tamen dicitur farina est panis: ⁊ aqua est vinuʒ. Alij vero cõcedũt illud qꝺ erat panis vel vinũ: post ꝯsecrationeʒ eẽ corpus ⁊ sãguinem: nõ tñ seq̃t panis est caro xp̃i: vel vinũ ẽ sanguis: qꝛ substãtia panis vel vini postq̃ facta ẽ caro xp̃i vel sanguis: nõ ẽ sub̃a panis vel vini: ſʒ caro ⁊ sãguis. Ideo distinguẽdũ videt̃: cũ dicit̃ substãtia panis vel id quod erat panis modo ẽ corpus christi. Manens eni panis nõ est corpus xp̃i: ſʒ mutata in id qꝺ facta est: ẽ corpus xp̃i. Nec dicimus substãtiam panis vel vini materiam eẽ corporis vel sãguinis: qꝛ non ꝺ ea vt de materia format̃ corpus: ſʒ ipsa formatur in illꝺ ⁊ efficitur illud. Unde augu. Corpus xp̃i dicimus illud quod ex fructibus terre acceptũ ⁊ prece mystica consecratũ sumimus in memoriam dominice passionis. Qꝺ cũ per manus hominis ad illã visibilẽ speciẽ ꝑducatur: nõ sãctificat̃: vt sit tã dignuʒ sacramentũ nisi opãte inuisibiliter spũ ꝺi.

¶ Asserũt dictũ panẽ trãsire i corpus xp̃i. d

Quidã vero sic dicũt ꝯuersionem illam eẽ intelligendã: vt sub illis accidẽtib⁹ sub qb⁹ erat pri⁹ substãtia panis ⁊ vini: post ꝯsecrationẽ sit sub̃a corporis ⁊ sãguis: sic tñ vt nõ eis afficiat̃: ⁊ sic asserũt dictũ panẽ trãsire in corpus xp̃i: qꝛ vbi erat panis nũc ẽ corpus xp̃i. Qꝺ si est qd ergo fit de substãtia panis ⁊ vini: Illi dicũt vl̃ i ꝑiacẽtẽ materiã resolui vl̃ i nihilũ redigi. Alij vero putauerũt ibi substãtiaʒ panis ⁊ vini remãere: et ibidẽ corpus xp̃i eẽ et sanguis

nõ est hoc rõe dici illã substãnam fieri istam: qz vbi est hec: est z illa. Quod mirũ est: z ipsa substantia panis vel vini dicit eẽ sacramentũ. Sed qz nõ fit ibi substãna nisi corpus xpi et sãguis: et pdictis et subiectis aperte ostenditur. Ait.n.amb. Panẽ istum quez sumimus i mysterio: illũ intelligo vtiqz qui manu sãcti spũs formatus ẽ i vtero virginis: et igne passionis decoct9 i ara crucis. Panis.n.angelorũ factus ẽ cibus hominũ. Unde veritas ait. Ego sũ panis viuus q de celo descendi: et iterũ. Panis quem ego dabo caro mea ẽ p mũdi vita. Ex his nãqz duabus sñiis aperte datur itelligi: qz panis ille et iste: nõ duo sed vnus panis: et vna caro: proculdubio vnũ efficitur corpus. Illud vere: illud sane: qd sũptum ẽ de virgine: qd resurrexit et i celũ ascẽdit. Itẽ Grego. Quis fideliũ habere dubiũ possit i ipsa imolationis hora ad sacerdotis vocez celos aperiri: illo xpi mysterio: angelorũ choros adeẽ: sũma et ima sociari: vnum quid et inuisibilibus atqz visibilibus fieri idem. Eodem momento z i celuz rapitur ministerio angelorum consociandum corpori xpi z ante oculos sacerdotis i altari videt. Sicut diuinitas verbi totũ iplet mundum: ita multis locis illd corpus cõsecratur. Nec sũt tamẽ multa corpa xpi: sz vnũ corpus et vnus sanguis. Ideoqz siue plus siue minus quis idẽ pcipiat: oẽs equalr corpus xpi integerrime sumunt. Post consecrationẽz ergo nõ ẽ ibi substãtia panis vel vini: lz spẽs remaneant. Est.n.ibi spẽs panis et vini: sicut et sapor. Unde aliud videt: aliud intelligitur.

Quare sub alia specie. e

Sub alia ãt specie trib9 de causis carnez z sãguinẽ tradidit xps: z deinceps sumẽdum istituit: vt fides.s. haberet meritũ q est de his q nõ videntur: qz fides nõ hz meritũ vbi humana ratio prebz expimentum. Et iõ etiã ne abhorreret anim9 qd cerneret oculus. qz nõ habemus in vsu carnez crudã z sãguinẽ comedere. Qz ergo xpz vorari dẽtib9 fas ñ ẽ: in mysterio carnẽ z sanguiez nob ɔmẽdauit. Et etiã iõ ne ab icredul religioi xpiãe isultaret. Unde aug. Nihil rõnabili9 q vt sãguis silitudinẽ sumam9 vt ita z veritas ñ desit: z ridiculũ nullũ fiat a pagãis: qz cruorez occisi hoĩs bibamus. Ne ergo hoc fieret: z ne velut qdã horror eẽt cruoris: i similitudinẽ accipimus sacz. Ex pmissis iam liquet qre ñ sub alia specie: z qre sub ista hoc sacramentũ dominus celebrauerit z celebrari nobis instituerit.

Quare sub duplici specie. f

Sed quare sub duplici spẽ sumit cũ sub alterutra tot9 sit xps? Ut ondereẽt totã humanã naturã assũpsisse: vt totã redimeret. Panis.n. ad carnẽ refert: vinũ ad aĩaz: qz vinũ opat sanguinẽ in quo sedes aie a physicis eẽ dicit. Id ergo in duab9 spẽbus celebrat vt aie z carnis susceptio i xpo z vtriusqz liberatio i nobis significet. Ualet eni: vt ambro. ait: ad tuitionẽ corpis z aie qd pcipim9: qz caro xpi p salute corpis: sanguis vero p aia nr̃a offert: sicut pfigurauit moyses: caro inqt pro corpore vestro offert: sanguis pro aia. sed tamẽ sub vtraque specie sumitur. quod ad vtrãqz valere: qz sub vtraqz sumit ipse totus xps. Sz si i altera tantũ sumeret: ad alterius tantũ.s. anime vel corpis ñ ad vtriusqz pariter tuitõez valere significaret. Sub vtraqz spẽ tamẽ totus sumit xps Nec plus sub vtraqz: nec min9 sub altera tm̃ sumit. Eadẽ eni rõ est: vt ait Hylarius: in corpe xpi: q i mãna pcessit. De quo dicit. Qui plus collegerat non habuit amplius: nec qui minus parauerat habuit min9. Et licet sub vtraqz spẽ sumat totus christus: tñ non fit conuersio panis nisi in carnẽ: nec vini nisi in sanguinez. Nec dz dici duo sacramenta: sed vnũ: quia sub vtraqz specie idẽ sumitur. Neqz debet iterari sacz: qz benedictio non repetit super spẽz eandem. Neqz alie substãtie in sacrificium veritatis offerri debent. quia de alijs non potest cõsecrari corpus christi vel sanguis.

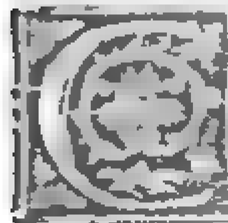
Quare aqua admisceatur. f

Aqua vero admiscẽda est vino. qz aqua a populũ signat q p xpi passionẽ redẽptus ẽ. Calix ergo dñic9 iuxta canonũ pcepta aq z vino mixtus dz offerri: qz videm9 in aqua pplm itelligi: in vino ondi sanguinẽ xpi. Cũ ergo i calice vino aqua miscet: xpo ppls adunatur z credẽtiũ plebs z in quez credit copulat: q copulatio aque z vini sic miscet i calice christum mixtio illa nõ possit separi. Nã si vinũ qs tm̃ offerat: sanguis xpi incipit esse sine nobis.

Julius papa b

Si vero qritur an irritũ sit qd gerit si aq pretermittatur. Audi qd sequitur in codẽ f canone. Nõ põt inqt calix dñi esse aqua sola aut vinũ solũ nisi vtrũqz misceat. Itẽ Cypranus. Calix dñi nõ est aq sola aut vinũ solum nisi vtrũqz misceatur. sicut nec corpus dñi potest eẽ farina sola nec aq sola nisi vtrũqz fuerit adunatũ z panis vni9 cõpage solidatũ. Si q͂s autẽ nõ intendens itroducere heresim oblitione vel ignorantia aquã pretermiserit: nõ videtur esse

rnũ facit: sed ille grauiter est comprehensus. Ideo et grecorũ ecclesia non apponere aquã dicitur. Quod et ex dictis cypriani videtur posse colligi .xi. Si quis de antecessoribus nostris: vel ignoranter vel simpliciter hoc nõ obseruauerit qd nos dñs facere et exẽplo et magisterio docuit: põt simplicitati eius indulgẽtia dñi venia cõcedi. Nobis vero nõ potest ignosci: qui nunc a domino instructi sumus: vt calicẽ domini cũ vino mixtum sm q dominus obtulit offeramus. Ex hoc videtur q si quis simpliciter vel ignoranter vinũ offerat sine aqua: sacramentũ pficiat. Aqua vero nullatenus sine vino põt offerri i sacrificiũ: nec panis nisi de frumẽto: nec granũ frumẽti nisi redactũ fuerit i panẽ: q: xps et panẽ se dicit et grano frumẽti se cõpat. Qd ergo supradictũ est nõ posse vinũ solũ offerri ẽ determinari oz: recipit .n. exceptionẽ. Nõ pt nisi simplr vl ignoranter fi at: vl nõ põt .i. nõ dz. Quibusdã tñ videt hoc gñalr vez. Colligit et ex pdictis q xps vinum aqua mixtũ dedit discipulis. Corpus vero tale dedit quale tunc habuit .i. mortale et passibile. Nũc vero sumitur a nobis imortale et ipassibile: nec tamen maiorem habet efficaciã. Eucharistia quoqz intincta nõ debet dari populo p supplemẽto cõmunionis: q: nõ legit xps alicui discipulo x prebuisse panẽ intinctũ nisi iude. Tunc vero non accepit iudas corpus xpi sz tantum panem: corpus vero et sanguinem christi ante cũ alijs discipulis perceperat. Qõ. I.

Circa vndecimã distĩctionem qrũtur 4. primo de mã eucharistie. scdo de cõuersione vtz sit tota et pfecta nõ eẽndi corpus xpi facto. tertio vtz deus posset cõuertere oem creaturã i corpus xpi. quarto vtz possit cõuertere vnũ corpus i plura corpora. De mã eucharistie. vtz panis et vinũ sit cõueniẽs materia huius sacri. Et videt q nõ: q: in alijs sacramẽtis non est nisi vna materia simplex: puta aqua vel oleũ: aut si ẽ duplex ipsa est cõposita: vt chrisma: vel cõiuncta respectu vni9 forme: vt calix cũ pane et vino in sacro sacerdotij. hic aũt sut diuerse materie respectu diuersaz formaz. ergo ma. etc. In cõtrarium ext s eccla et magister. Rñ. circa istã qstionẽ sũt septẽ articuli declarandi. primus de materia i gnali. scds de mã i spãli. tertius de qtitate materie. quartus de materia panis i generali. quitus de materia sanguinis. sextus de aqua que ibi miscetur. septimus de forma qua christus celebrauit et cõmunicauit.

Quantum ad primũ sũt quiqz pclones. Prima q duplex debz eẽ materia huius sacri .s. materia cibi et potus: q: effectus sacri debet perfecte repre sẽtari p materia modo cõuenienti naturalibus. . . . effectus est pfecta aie refectio . . . materia repñtans debet eẽ p pfectaz corporis refectionẽ: que nõ ẽ nisi per cibũ et potum. Et iõ cibus et potus sunt materia huius sacri. Scda pclo est q non debz sub vtraqz specie dari populo sz solũ sub spẽ panis pper periculũ effusionis sicut oli greci celebrãt . . .

tis: cum et oblationibus q erant i materia solida. Sz soli ministri de libaminibus que erãt i materia liquida. Greci tñ cõicant carni et sanguini. Et in quibusdã ecclesijs est cõsuetudo: q cõicãt sub vtraqz specie. Nec ẽ peccatum: q: quando mos erat crimen non erat. Et ita caute in illis ecclesijs siue monasterijs faciunt: q nihil effũdũt. Sz si vulgo idif ferẽter daret eẽt maius periculum. Tertia pclo ẽ q nõ debet celebrari nisi sub vtraqz materia. Et si altera deest melius est dimittere celebrationem: qz sacrm mutare: vel diuidere. Et celebrãs ẽt debz vtrãqz sumere: nisi mors aut ifirmitas ipsum ipediat de psc. di. ii. c. Relatũ. et c. Cõperimus. Quarta pclo ẽ qd sit faciẽdũ si postqz aliqs missã icohauerit. occurrat sibi peccatũ mortale: aut q nõ est ieiunus. aut q ẽ suspẽsus: vel irregularis. Dic distiguẽdũ ẽ: q: aut cõsecrauit vtrãqz mãz vl alterã. et tũc oz psumare celebratõez. Et hoc pp gnale pbibitõez q sacra nõ remaneãt ipfecta. Et pp hãc necessitatẽ excusat a culpa: alr eẽt pplexus. Sz forte nõ excusat a pena irregularitatis quã icidit celebrãdo excõicat9: maxie si nõdũ psecrauerat sanguinẽ: lz vsqz tũc ñ icurrisset: q: forte hũerat ignorãtiã excusãtẽ: sic hõ q suscepet offm iudicãdi vsqz ad ãnũ cũ iuramẽto ñ dimittẽdi vsqz ad ãnũ: si iteri occurrat latro iudicãd9: pdẽnãdo ipsũ quẽ pp iuramẽtũ ñ põt nõ pdẽnare: nihilomin9 efficit irreglaris. Uel forte necessitas hic excusat: q: legis auctoritate hoc facit. Sz aliõ ẽ de celebrãte legis auctoritate simplr: aliud õ celebrãte legis auctẽ sub pditõe: sicut ẽ hic: q: lex pmittit hic excõicatũ celebrare: supposito q iã psecrauerit. q: hoc ẽ min9 malũ: lz nõ simplr. Si ãt añ oẽz psecratiõez: aut ẽ ipedimẽtũ q sola ptritione delet: puta culpa et tũc pterat et cepta finiat cũ pposito cõfitẽdi. et sufficit et si sine scãdalo dimittere posset aut ẽ tale ipedimẽtũ. qd p cõtritõez nõ delet puta q: occurrit ei q nõ ẽ ieiun9 vel q ẽ suspẽsus aut excõicat9 maiori vel minori excõicatiõe et tũc si sine scadalo dimittere põt oino dimittat. Si aũt sine scãdalo dimittere nõ põt. tũc videt q põt cepta pficere. Et q ñ ieiun9: aut ligat9 pbibet celebrare: itelligit nõ icipe no aũt postqz icohauerit psumare. Uel forte non lz pseq: q: oia q sũt ante cõsecrationẽ sũt pparatões qdaz et non inchoationes intrinsece. Nullo autem scandalo debet dimitti veritas vite et cõsciẽtie: sicut ñ oz celebrare si nõ icohasset et eẽt sibi cõsci9 qñuis scandalum nasceretur. Quita pclo ẽ. si ipe in sanguine venenũ ispiceret: ñ oz sumere nec sumẽdũ dare: q: alias eẽt homicida sui aut alterius: aut ẽt tẽptaret deũ. Sz illo ad partẽ posito et reuerenter pseruato faciat sicut faceret vbi mã vini sibi deesset: vt diceẽ in seqnti articulo. si ãt musica vel aranea ceciderũt oz bestia si põt capi et lauari. et postea cõburi: et loto: et cineres in p.scinã poni: in qua ponunt q ptigerunt corpus aũt sanguinẽ mediate: vl imediate: in qbus tñ nihil est de corpore aut sanguine: sicut rasura tabule: et terre sup quã stillauit de sanguine: q lambi dẽt: et põt et a nõ ieiuno sumi. Nõ sic aũt particula corporis q leuari põt vt in crastinum seruetur sumenda a ieiuno stomacho. Si autez timet sanguinem veneno infectum non sumat ratione dicta. sed faciat seruari sicut dictum est de veneno. Nec istam bestiaz venenosam sumere debet. Fertur autem quidam sacerdos simplex ex deuotõe nesciẽs qd facere araneã cũ sanguine . . . fuit miraclz maximũ dei sue simplicitati cõpatiẽtis. 3ᵃ c°. 4ᵃ c°. 5ᵃ c°.

Quantũ ad secundum sut 5 pclusiones. Prima qñs sit illa mã: q: panis et vinũ: sicut xps in sti. tuit: qui tñ in alia quacũqz stitr potuit: sed cõgruenti9 fuit qtũ ad nobis apparẽtia: q: huius cõmunius in cibuz et potum . . . in defectũ istorum alia pro istis sumunt: Ubi autẽ hec adsunt hec cõiter in cibum et potũ sumunt p se: aut cũ alijs. nec pper alia respu pᵃ c°.

tm̄. ꝛ h̄ magis sine aliis sufficiunt ꝙ̄ econuerso. ¶ Scḋa ̄
c. ꝙ nō debuit istud i mā̄ melius ꝙ̄uis sit dulce q꞉ est ista
3ª cº tm̄. Unde nec in aliquo sacrificio vete. le. ponebat. ¶ 3ª
ꝯ̄ ē. ꝙ nec i lacte q꞉ ē cib⁹ paruulo ꝑ꞉ h̄ āt ē cib⁹ ꝛ si paruu/
loꝝ humilitate tn̄ est solid⁹ ꝛ magnoꝝ charitate. ꝓpter qḋ
dictū est Augu. Cib⁹ sum grandiū. Cresce ꝛ māducabis me.
4ª cº ¶ 4ª ꝯ̄ qḋ si sacerdos iueniat idebitā mā̄ ex parte ministra
tam: Et si qdem ante ꝯ̄secrationē sanguinis: q꞉ adhuc ni
hil est de eētia sacri actū si posset hr̄e mā̄m panis verā꞉
adhibeat ꝛ reincipiat canonē a capite adhibita alia mā̄ vi
ni si eam h̄ꝫ in ꝓ̄ptu ꝛ tunc nulla repetitio fiat sup idē꞉.
Si autem non habet in promptu aliam materiam vini:
simil̄r idē faciat nec mā̄m vini segreget timore reiteratio
nis: q꞉ nō ē aliqḋ qḋ nō liceat repeti sicut si aliqua oratio
canonis bis dicat̄ nō est magnū ꝑiculū: nec sil̄r si cruces
itereñ̄ ꝙ̄uis numerus hēat certū mysteriū. q꞉ tunc non
tollit̄ mysteriū꞉ sꝫ repetitur. Si aūt non possit hr̄e mā̄ꝫ pa
nis: vltra nō ꝓcedat ne sacr̄m diuidat sicut nec a ꝓ̄cipio
debet ichoare: si nō pōt vtrāq꞉ mā̄m hr̄e. Si aūt post ꝯ̄se
cratione sanguinis: ante perceptionē: tunc si pōt hr̄e mā̄m
pāis dbitā reicipiat a capite canōis: q꞉ n̄ dꝫ ꝯ̄secrare mā̄ꝫ
nisi ꝓcedentibus cerimoniis solitis sup eā. Et si in ꝓ̄ptu
hēat vinum vtrāq꞉ nouā mā̄ꝫ adhibeat: ꝛ vltra ꝓcedat: ꝛ
sanguinem primo ꝯ̄secratū post ꝯ̄secrationē misceat vl̄
ante finē misse ꝛ ante sūptionē ablutionis cū alio: vel post
aliū sumat. Si āt nō habet vinū in ꝓ̄ptu: nō dꝫ ꝙ sangui
nē segreget. dū tn̄ verba ꝯ̄secratōis nō iteret sup sāguinē꞉
sed omnia alia sine iniuria sacri iterare pōt. Nec erit men
daciū cū dicetur corp⁹ ꝛ sāguis dn̄i nostri iesu xp̄i fiat ꝛc̄.
q꞉ refert̄ ad hoc ꝙ vtrūq꞉ ē sub forma panis lꝫ differēter.
5ª cº ¶ Quita ꝯ̄clo ē qḋ facere debeat si dep̄hēdat materiam
vini idebitā. ¶ Distiguēdū ē vt pri⁹: q꞉ aut ante ꝯ̄secratio
nē oēꝫ. ꝛ tūc sicut de pane dictū ē si pt hr̄e vtrāq꞉ materiā
nouā adhibeat. Si solā mā̄m vini nouā: reicipiat a capite
canonis. Si aūt nō possit hr̄e dimittat totū. Si vō post ꝯ̄
secratōēꝫ an̄ ꝑceptōēꝫ hoc ꝑcipiat. tūc sicut pri⁹ vtrāq꞉ no
uā mā̄ꝫ adhibeat corpe sepati posito: postea cū alio sumē
do. Si vero nō possit hr̄e nisi nouū vinū. cū ipo ꝛ corpe a
capite canonē reicipiat: ne diuidat sacr̄ꝫ. oīa repetēdo: pre
ter v̄ba ꝯ̄secratōis corpis. q̄ sine iniuria sacri nō possunt sup
eādē mā̄m repeti. sic̄ nec baptism⁹ debꝫ iterari. Et lꝫ nō sit
pena irregl̄aritatis hic sic̄ ibi: ē tn̄ grauis cl̄pa vtrobiq꞉. Si
āt nō possit hr̄e vinū. vltra ꝓcedat faciēdo qḋ pōt. s. corp⁹
sumēdo ꝛ cetera ꝯ̄plēdo. Et si post sumptiōēꝫ mā̄c pāis in/
uenit nō fuisse panē frumēti. dꝫ sꝫ tho. lꝫ nō ieiun⁹ mā ad/
hibita reicipe: q꞉ mat⁹ ē ꝑceptū vnitatis qḋ a dei istitutōe
hꝫ ortū. ꝙ̄ ꝑceptū eccl̄ie de ieiunio. Uel q꞉ nūq꞉ ꝑmittitur
ꝑ̄iso celebrare: sꝫ solū ꝯ̄icare: iste nō dꝫ ꝯ̄secrare: sꝫ vltra
sāguinē sumere: lꝫ nō ieiun⁹. Ciuis aliciu videret̄ ꝙ sic vo
lēs lauare os: si ꝓ̄ter itētōēꝫ gutta trāseat: reputat̄ ieiunus:
sic q꞉ nō itēdebat sumere aliqḋ soluēs ieiuniū: si ꝓ̄ter itēti
onē h̄ fec̄ ieiun⁹ reputari pt. Si āt post ꝯ̄secratōēꝫ ꝛ sūpti
onē corpis dep̄hēdit nō ēē vinū. anteq̄ꝫ illū liquorē sūpse
rit cum adhuc sit ieiunus. adhibeat vtrāq꞉ materiā nouā.
si hr̄e poterit. Si autem solū panē nihil agat sed vltra pro
cedat. Si vero solum vinum. q꞉ iam consecrauit corpus. ꝛ
sumpsit procedat reincipiens canonem: omissis verbis
corporis. ꝛ pertinentibus ad illud solū. Si autē post sum
ptionem vtriusq꞉ deprehendit: functus est officio suo lꝫ
male nihil repetat sed vltra procedat.
1ª cº Quantum ad tertium sunt qnq꞉ ꝯ̄clones. ¶ Pria
est de q̄ntitate materie. ¶ Ubi sciendū
est ꝙ cum virtus finita non possit agere sil̄ in quantācūq꞉
mā̄m sed fiuitā ꝛ determinatā: ubi tamen terminus non
[illegible] est notus hominū: sicut nescimus vsq꞉ ad quā distā
[illegible] se extendat. sed scimus ꝙ non in infi
[illegible] vsq꞉ ad certam ꝛ determinatam distantiā. q̄ui

ꝙ sit illa. Uirtus autē dei licet non sit ad infinitum simul:
est tamen ad finitum simul ꝛ indeterminatum: q꞉ non est
dare etiam ab ipso aliqua certa. in que sic agere possit pre
cise ꝙ non in plura. Unde cū in consecratione concurrat
virtus dei ꝛ creature. scilicet verborum: ꝛ characteris sa
cerdotalis: licet respectu dei non sit simpl̄r determinata
quātitas: quā possit conuertere: sed quacunq꞉ data adhuc
plus potest: tamen respectu virtutum creatarum est apud
notitiam dei dare determinatam quantitatem: ꝛ certam
vltra quam simul non posset: sed non est ab homine de
terminata. ¶ Secunda conclusio est. ꝙ quāuis rōne
malefici aut venefici intendat quis consecrare: est tamen
vera consecratio: siue etiam irrisionem fideliū intendat
vel aliquid huiusmodi: dū tamen intendat facere quod
facit ecclesia: sicut ille qui vult contrahere propter volu
ptatem aut lucrum vere contrahit matrimoniū. Et simili
ter etiam qui vult baptiçari propter questū est vere bap
tiçatus: vt dr̄ ꝯ̄ ꝯ̄se. di. 4. Nō illḋ te moueat. Ita ꝛ h̄. ¶ 3ª
ē. ꝙ nō pōt ꝯ̄secrare nisi mā̄ꝫ p̄ñtē ꝛ an̄ se positā. Als̄ eēt
falsitas i sacro v̄itatis ꝓ ꝓnomē dm̄ratiuū. hoc: q꞉ h̄c d
demr̄atio nō sit nisi rei p̄ñtis. Unde exn̄s in eccl̄ia nō pt
ꝯ̄secrare panē q̄ ē i foro: nec vinū qḋ ē i cellario. ¶ 4ª ꝯ̄ ē
ꝙ de mā̄ quā hꝫ i sua p̄ñtia: nō ē nob̄ determinata q̄ntitas.
vbi grā. vtꝝ exn̄s i ore clibani magni: vel in foro magno
pleno panib⁹: vel exn̄s i cellario pleno vino: aut in naui
plenis doliis vini vtꝝ possit ꝯ̄secrare hec oīa sil̄. nescio ꝛ
hoc. Sed si reqritur tal̄ p̄ñtia ꝙ sil̄ possit tāgere oīa: tūc i
posset sil̄ centū hostias ꝯ̄secrare: quas sigillatim sil̄ attinge
re non pōt. Et si sufficit p̄ñtia visus: non q̄ actu videat q
cecus ꝯ̄ficit ꝛc̄. sed q̄ sit visibile: tūc aerē plenū vsq꞉ ad q̄ꝫ
posset sil̄ ꝯ̄ficere. Un̄ ista distātia. ꝛ p̄ñtia. ꝛ quātitas non
sunt apd̄ homines determinata. ¶ 5ª ꝯ̄ ē. ꝙ si ꝓ̄ter itētōēꝫ
sacerdotis ē aliqua materia de qua nō cogitauit illa nō est
consecrata: vt si gutta vini ministrādo cecidit super pedē
calicis: vel hostia in pixide ibi remansit non est ꝯ̄secrata:
q꞉ de quo non est excogitatum: nec implicite nec explicite
actu: nec hitu: non potest esse consecratum. Dico autē ex
cogitatū: nec q̄ntum ad effectum: nec q̄ntū ad verba: q꞉
non itendebat illud consecrare: nec super illud verba pro
ferre: nec ad illud verba referre: q꞉ si super debitam mate
riam intenderet verba proferre: ꝛ proferret: licet nollet
qui consecrationem: sed irrisionem. forte consecratum es
set cum virtus sacramenti operetur s̄m voluntatē dei nō
ministri. S̄m vnam opinionē que tractata fuit supra. di.
de intentione ministri.

Circa quartū sunt sex conclusiones. ¶ Prima ꝙ ma
teria panis s̄m ꝙ omnes dicunt: debet esse de
grano frumenti: cui christus se comparat: ꝛ de quo credi
christus ꝯ̄fecisse quia ille est panis proprie per se dictus.
Ceteri autem in supplementum istius. Unde ꝛ vulgo dici
tur iste querit panem meliorem ꝙ̄ de frumento. ¶ Se
cunda ꝯ̄clusio est. de spelta ꝛ farre pane facto: potest ꝯ̄
confici. non quidem per rationē quorūdā que est: q꞉ fru
mentum est genus ad triticum: far ꝛ speltam. ideo indiffe
renter in quolibet istorum potest ꝯ̄fici licet differant spe
cie. Nam licet ad vnum sacramentum concurrant mate
rie specie differentes per modū totius integralis respectu
vnius forme siue communiter vt in baptismate oleum ꝛ bal
samum: siue contrarie vt in sacerdotio: calix ꝛ panis ꝛ vinū
ꝛ respectu diuersarum formarum vt in hoc sacro panis ꝛ vi
num. tamen ꝙ respectu eiusdē forme concurrāt ad modū
partiū subiectiuarū diuerse materie spē nō est ꝓbabile
in illa materia [illegible] in qua [illegible] ꝯ̄ficit qui nescit
[illegible] in vna tantū ꝯ̄ficit. ¶ Et si dicatur ꝙ licet
[illegible] non vtraq꞉ [illegible]
[illegible] potest ꝯ̄fici. nō valet [illegible] ratiōē
[illegible] de vino qḋ nō [illegible] ꝛ pomis ꝛ cerasis

p... ... ... vna terra i paucio locis crescit q triticu. Aliq pro pt ban q ... tria sut vni spei q ppru e q i eade terra triticu seminatu vno ano: gnabat spelta z farr alio tri ... i ... mo ... ce ... pauensi monasterio poposiano ve ipi dicut. Licet at asinus generet extra specie sua mulu de equa. no tame de asina generat nisi asinu. qz diuersitas effect e ex diuersitate agetis: vel materie. 9. meta. Et silr si triticu i vna terra generet spelta i alia triticu no pbatur idetitas spei fm quosda. sz ad min pbat: qn in eade parte terre gnat vtruq: imo et si i diuersis p tato qz i grano vis gnationis masculina z feminina sunt vnita. z plata e gene ris vniuoci. pter qd cu na sit determinata ad vnu: vide tur ee vni spei ista q ex vno grano spe generatur. ❡ Et si dicatur q spelta nunq generat triticum: sz econuerso. no obstat. qz forte hoc e pter ipfecta virtute in spelta. Et si milr q triticu generet spelta vel far no triticu: est ex debi litate virtutis sicut aliq masculi no pnt gn ire nisi feminas: nec alia femie nisi feminas. Sz sicut masculus z femina n dnt spe sic nec frumentu far z spelta ❡ Si dicatur q ali cubi tritico seminato crescit ordeu: alibi siligo: alibi loliu: nec tn pp hoc B sunt vni spei. dcm q vex est nec de ipsis pot ofici. Et ro diuersitatis e. qz hz tria ex tritico gnant p accis z via corruptois: sic et ex viuo gnatur cadauer z ex vi no acetu: vel magis sicut ex sudore aialis pfecti generatur aial impfectu puta vermis q est gnatio equoca. Sz far et spelta ex tritico via gnatois gnant: sicut p seminatione aial pducit aial z oliua oliua. Licet at ista sint pbabilia: magis tame tenendu e id qd facit auctas multa z eccla ru de spelta celebratiu q ronib pdictis. qz d eodez grano z i eade terra pot generari diuersis tpib granu diuersaru spe pter diuersos aspectus celi z costellationu z virtu tu ea. sicut et de semie hois aliquado virtute celi p vias corruptois generat alia q ho. ❡ 3 xcfo e de mixtioe. vbi dcm q sola mixtio grano z adinice cu sint solida no tollit spe Sz sic no e ad ppositu cu i granis no possit ofici nisi sit inde cofect panis. sz quado grana sil i molendino teru tur z postea faria simul cu aqua mixta copaginat z coagu lata coqui pot mutari spes. z si fuerit mutata ita q fuerit fca tertia spes. vel alio granu trarit istd ad sua spem ita q sub a istius panis sit altera spe a suba panis q eet fact de pu ro frumeto no pot tuc confici. al's sic. Propter qd si p ore regis el gnat anona mlto magis spali diligetia eligeda eent grana fruméti z ab alijs discerneda p pane altaris oficien do rone periculi ❡ 4 3 est de corruptoe panis. qz si tata e vt spes sube no maneat: cofici no pot. al's sic. sz no dz: pu ta de hostia mucida: adhuc tn otiua. qz vbi appz otinuitas soluta no violeta. sz na z vetustate. vt corruptio subalis fa eta. z p ois spes mutata. qz gnitu z corruptum nat dnt spe vt vin i z acetu. 4. meta. vt i granis seminatis. ❡ 5 3 de amido cu sit pasta z nodu panis cofici no pot. sz si ide fiat panis eu sit farina tritici purgatissima. magis pot de ipso z i ipo ofici q d alio. ❡ 6 3 e q idifferéter de oi pane de fru méto pot ofici z i azimo z fermetato. sicut et i vino albo et rubeo. qz ipe no dnt Sz latini i azimo oficiut sic xps co fecit. greci vo i fermetato vocates nos azimitas z iudaiza tes. qz cum eccla pri cofeceret i azimo 3 errore ebonita ru statuit i fermetato oficere cu illis videret lege cu eua gelio seruare. quo errore cessante redut ad felicioze cotue tudine. Grecia vero de diuisione secu lege coe z d hoc le mare venerut ad heresis q xps i fermetato ofecerit. La tini q i fermetato conficiat cofici qd sz grauiter d eli quit. extra eo. c. viii. vbi dponit q cofecerat i fermetato: sz aue cae assignet sed q habet erat sufficiens. Econtrario dicut aliq peccare grecu si oficiat in azimo: qz cu fuerit Rome romano ritu more. Sz qz illi sunt scismatici nullus etia ... eoru ritus adherere z sicut i toto sic z in parte pot ab eis discordare no tenet g q copulo p statutis vl 9suetudini

bus: qz ab obedientia scismaticorum z hereticoru omnis homo est absolutus.

Quantum ad. 5m. sut octo coclones ❡ Pria q ma sanguis e vinu de vite: i quo xps confecit Vn z dixit. Amodo no biba d genimine vitis zc. Ipe et se pparat vin. sic z grano fruméti. Et qz illud e ppe vinu alia no: nisi equiuoce: sic pomaciu: aut qd de cerasis: vel d malogranatis expmit: seu pmis z ceruisia: z ho: qz non sunt de vinu. z ideo i eis ofici no pot. ❡ Scda e est q nec et i balsamo: qms dicat vinee engadi: z vinee balsami: qz no est vinu. z io ofici non pot. Sed vinu vernacinu greciu cretesie sunt vina ppe dicta imo atonomasice. io i eis ofi ci pot. ❡ Tertia 3 e de clareto. de quo e dcm: q si pp fru te spe z melus admixtu: spes vini mutata est ofici n pot: alias sic sz no debet: qz sola admixtio aque: z non alteri li quoris fieri dz ❡ 4 3 e de aceto de quo e coe opinio: q si est pfecte acetu q no est vinu io nec i eo ofici pot. Sz si solu vgat ad acedine pot. sz no debet: sic nec de pane mu cido ❡ 5 3 e de musto. de quo dr coiter q est vinu. Unde pot ofici sz no ds pp ipuritate nisi aliud defecatu hri non possit. Tac. n. sz Un decretu dicit vuas posse expmi in ca lice. z sic celebrari. d ofecra. di. 2. Si nece. ❡ 6 3 e. de agre sta d qua dr coiter q nec e nec vnq fuit vinu. sz dft ab eo spe qms sit argm 3. de pomo: qz pomu viride z maturu no differt spe: nec puer z senex. ❡ Sz dcdz: q licet vua acerba z matura no dnt spe pnt tn humor vue acerbe. z matu re differre spe. ❡ 7a 3 est de vineta: q post vinu expressum de torculari supposita aq exprimit: z est liquor habens co lorem vini: z aliquale saporem. de qua dicendu q non est vinum purum. sed pter aqua nimia quandoq reducitur ad speciem aque. vel si no nimia. salte in tanta quatitate su perponitur q ad tertia speciem trahitur z ideo in ea confi ci non potest. ❡ 8 3 xclusio: q si similiter super feces vege tis aqua proiciatur eodem modo non est vinu pter ean dem ratione licet colorem z aliquem saporez retineat. Et similiter de aqua rubefacta ex pano rubeo immisso. z ho. in quo multominus potest confici. quia etia huius consue tudine reprobat decretum.

Quantum ad sextum sunt quinq 9clones. ❡ Pri ma. q aqua admiscenda est vino quam christus creditur admiscuisse. vtpote cu tam fortia vina ibide a nullo sobrio nisi tèperata bibant. Et pp mysteriu. Jo qui scienter no apponit mortaliter delinquit. Et silr q ignorater lz minus nisi sit talis ignoratia inuincibilis z fa cti que excuset. Nam iuris ignoratia non excusat. qz in ar tifice ignoratia culpe annumeratur. qz non debet officium sacerdot exercere nisi sciat ea que sacerdos debet facere. Fm illud. Qz tu sciam repulisti: repellam te: ne tu sacerdo tio fungaris mihi. sicut filij Heli nescientes dominu nec officium sacerdotu. p Re 2. Et extra. de cel. mis. c. litteras deponitur qui in fermentato z ligneo cipho sine aq z vine celebrabat qz aut malicia aut nimia insipietia fuit zc. Et ideo in talibus insipientia no excusat sed accusat. ❡ 2a co clusio est q si aqua omittatur nihilomin est sacrametu. qz nec ipsa manet sed 9uertitur. Et greci etiam no appo nunt qui tamé conficiunt. Et et si qs aqua non apponens intendat inducere errorem. dum tamen formam non mu tet. quia materia remanet: nihilominus conficit: qms in littera videatur magister contrarius innuere. Sed subau diendu est ibi maxime. Sed si aliquis forme add. z vl de trahit intendens inducere errorem. qz mutat sensus ofo nis. z si non de virtute sermonis: saltem fm intentionem pferentis. per consequens mutatur etiam forma substan tialiter. z si non materialiter: saltem formaliter nihil agi tur. vt dictum est supra. distinc. de mutatione forme. Se cus autem e de mutatione materie q ex sua ppetate rep sentat z ne ex itentione applicantis. sicut vba ex intentio

Right-margin notes: 1a 9 · 2a 9 · 3a 9 · 4a 9 · 5a 9 · 6a 9 · 7a 9 · 8a 9 · 1a 9 · 2a 9

[illegible]
dat ex pte materie iducere errorē:nihilominꝰ si ex se ē suf
[illegible]
3ª ↄ. coloꝛ ⁊ verioꝛ ꝙ̄ illa que posita ē supra.di.3.¶3ª ↄclō ē:ꝙ
dz apponi aqua vā.qꝛ si apponatur aqua roseacea: vel alia
[illegible]
4ª ↄ. [illegible]
5ª ↄ. [illegible]
in numero crucum.

pª ↄ. Quantum ad septimū.sunt sex ↄ̄nes.¶Prima ꝙ xp̄s i cena celebrauit:⁊ seipm coīcauit: docēs oēs celebrātes debere coīcare.versus. Rex sedet i
[illegible]
2ª ↄ. [illegible]
3ª ↄ. [illegible]
sibile:qꝛ tale habuit:nō tamē quādo māducabat in [illegible]
in ꝙ̄to:⁊ mō ꝙ̄titatiuo.Uñ cū ꝙ̄titas [illegible]
4ª ↄ. [illegible]
sacro dū erat i cruce:ēt i sacro doluisset:⁊ mortuꝰ fuissꝫ: sed
[illegible]

[illegible]
nec supficialr. ⁊ p ↄñs nec ledi.iō ⁊c.¶5ª ↄcl [illegible]
triduo cōsecratū fuissꝫ:fuissꝫ ibi corpꝰ exñs qua
le erat i sepulchro:⁊ nō aliud.qꝛ ꝙ̄tuis forma indicet qꝛ
sit corpꝰ:qd erat tradēdū:⁊ nō fuerit idē spē viuum ⁊ mo
[illegible]
ex pte māe.sicut sunt idē viuū ⁊ mortuū.¶6ª ↄclō ē [illegible]
[illegible]
diuisionē a seipo:put pꝛiꝰ erat i corpore.itē spē pp̄ter [illegible]
[illegible]
fuisset:siue differret in viuo ⁊ mortuo:siue non. Per h
patet solutio ad argumentum. Questio

Queritur 2º de ↄuersiōe. Utꝛ [illegible] pus xp̄i i altari realr.Et videť ꝙ nō.qꝛ [illegible] qd [illegible] iōnē icipit eē i loco ↄuersi:cū [illegible] ē terminꝰ p gnātionē ō nouo [illegible] qd pꝑrīs:sic qñ ignis gnāť [illegible]
[illegible] terminꝰ cōuersiōis.qꝛ idē ē locꝰ corrupti [illegible] idē ē locꝰ hois viui:⁊ cadaueris eo mortuo [illegible]
[illegible]
da.qꝛ pmo recitabiť vna opio cū suis motiuis.⁊ rep[illegible]tur.2º alia.⁊ reprobabiť.3º qd sentiēdum de q̄ōne.⁊ [illegible]debitur ad argumenta.

Circa [illegible]
gueť ↄ opionē:⁊ rñdebit ad rōnes eiꝰ.4º rñdebit [illegible] ↄfirmatōis.¶Est igiť opio quorūdā dicēti[illegible]
[illegible]
oiuꝫ:vel si absolueret ab vsu ꝙ̄titatis respcū hꝰ ⁊ nō
[illegible]
ficabāt ibi eē subaꝫ suā.Sꝫ hoc nō ē ibi eē realr.sꝫ eē i signo.ↄuersio vo sube i corpꝰ xp̄i facit qdē hr̄e bi[illegible]
[illegible]
Et sic cū corpꝰ xp̄i etiā sit ꝙ̄tū:put est terminus [illegible] mis:nō pōt per hoc hic eē realiter presens:cū secū [illegible] titatē per quā distat.⁊ est realiter absens.¶3º dicū [illegible] nina virtꝰ absoluēs ꝙ̄titatē ab vsu ꝙ̄titatis:q ē f[illegible] stare:⁊ eē absens. completiue ⁊ vltiate facit h eē [illegible] chꝛisti.illud enim quod est realiter ⁊ est non absens [illegible] stans realiter alicui:est ei presens realiter. Unde [illegible]
[illegible]
ad lapidē q nō ē in ipm conuersus inde est ꝙ ab[illegible]

[illegible] tatis: quā sola diuīa virtus facit: est respectu istarū
[illegible] pter qđ ē ibi p̄ns: vbi est fcā cōuersio. & nō ali
[illegible] facta eēt cōuersio: vbiqȝ eēt. nō qꝫ cōuersio
faciat ipʒ eē ibi. sed solū determīat absolutōeʒ ab vsu q̄ti-
tatis: per quā ē ibi. ¶ 4° dicunt: qꝫ de⁹ nulla ɔuersione fcā
pōt facere istā absolutionē ab vsu q̄ntitatis: sic fecit quādo
intrauit ad discipulos ianuis clausis. Quādo eni erat in eo-
dē loco cū ianuis: nō erat ibi localiter: vel ianue nō erant
[illegible] localr̄: qꝛ duo corpora esse simul localr̄ ē duo ɔ̄ria esse
[illegible] Et qꝛ ianue videbant: & nō corp⁹ xp̄i: ideo
ꝑ tunc ianue q̄dē erāt ī loco suo localr̄ corp⁹ āt xp̄i erat cū
[illegible]
quē ad discip̄los sensibiliter venit: sʒ p absolutionē ab vsu
[illegible]
pus xp̄i nō pōt eē sil' [illegible] cū alio corpore: aut qꝛ
[illegible]
tēt nullo istorū modorū impedit. ergo &c. ¶ Et nō ppt pri-
[illegible]
paratē [illegible] rōne substeȝ rōne sue q̄titatis: cū ɔuersio
ē [illegible] in subaȝ: sʒ q̄titatis ī q̄titatē. ḡ sil' vi-
[illegible]
uertit alimētū ī substātā comedētis: alimētū fit vbi erat
[illegible]

[illegible]
pōt ipse mouere imediate: ꝑpter qđ fm eos aīa separ [illegible]
[illegible]
porea q̄ est nata eē quāta: sit separata actu a q̄titate: dato
[illegible]
re localr̄. non tā ꝑpter hoc erit realr̄ p̄ns cuilibet corpori:
qꝛ nō ex se habʒ imediatū ordinē mouēdi qđ li [illegible]
[illegible]
terminus iste. s. subā nō ɔuertit in accns. nec ecōuerso.
[illegible]
[illegible] iuuare nitūt. Unū ad p̄m dōȝ
[illegible]
celo: do faciēte duo corpa eē ī eod loco: sʒ qꝫ manēs ī celo lo-
[illegible]

[illegible]
mõ q̃titatis. Minor ẽ vera de eẽ sacralr:nõ locali. Et sic ꝯ
[illegible]
2m dõm: q nõ seq̃ q si pp ꝯuersionẽ sube i subam ẽ vbi p⁹
panis erat subaliter ⁊ sacraliter. g̃ per ꝯuersionẽ sube cũ
q̃titate eẽt vbi pri⁹ n̄ erat situalr ⁊ circũscriptiue:imo tũc
[illegible]
subalr:nec mõ q̃titatiuo:q2 p tãto pon [illegible]
se ꝯuersa. q2 ibi manẽt spẽs locũ occupãte [illegible]
tibus q̃bus suba cõuersa ibi erat. Et q2 corp⁹ [illegible]
[illegible]
p̃ntiam:iõ sicut nõ eẽt ibi suba panis:nisi eẽnt spẽs [illegible]
corp⁹ xp̃i. Un̄ si panis ꝯuerteret̃ i corp⁹ xp̃i ⁊ accñа ei⁹ ãni
[illegible] nõ eẽt ibi corp⁹ xp̃i. ⁊ q2 p ꝯuersionẽ q̃titat̃ n̄ re
[illegible]
ri:tunc ꝯuersũ nõ põt dici eẽ in loco cõuertẽtis: nec ſm id
qð manet:q2 illð cõuersũ nõ est. ſ3 ẽ a cõuertente sepatũ:
[illegible]
hil est in alio. S3 econuerso ꝯuertens põt dici in loco con
[illegible]
mus in nãlib⁹. ¶ Ad 4m dõ3:q bene vez est:q si corp⁹
xp̃i eẽt ibi:poss3 dici. h̄ ẽ corp⁹ meũ. manẽte sba panis: [illegible]
[illegible]
pore [illegible] siue accidẽs. siue suba:siue vtrũq3: sacerdos nõ i
[illegible]
nõ erit [illegible]

Quantum ad scðam opinionẽ singularẽ sic p̃cede
[illegible]
corũ ab heresi i quã videtur icidere. 4⁰ oñdetur quomo
[illegible]
[illegible] mediãte corpo
[illegible]
natum:sicut verbum incarnatũ. sicut dicitur album cui al
[illegible]
[illegible] sic q2 hõ erat i pse
[illegible]

Opinio Jo. pari sien.

q2 panis mãducat̃:frangit̃:⁊ diuidit̃. corpus xp̃i qð est
nis frãgit̃ ⁊c̃. ¶ 3⁰ dicunt: q nihilominus saluant̃ auc
scõꝝ de ꝯuersione cũ assumptiõe. Cũ.n. esse differat ab e
[illegible]
uersione aliq̃ assumpti i assumẽs. ⁊ eꝯ. Unde nõ ꝯuersi
deitatis i carnẽ:nec supple ecõuerso:ſ3 assumptione hu
[illegible]
assumptionẽ eẽntie subalis pficit̃ istud mysterium. ⁊
[illegible]
nõ manet panis:ſ3 fuit: verũ est ſ3 eẽ. ſ3 solum ſm eẽn
[illegible]
fortis:ibi ẽ eius albedo:dico ãt limitata. q2 si vnũ eẽt li
tatũ:⁊ aliud illimitatũ: q̃cũis vbicũq3 eẽt limitatum
[illegible] imitatum:non tamẽ econuerso:vbicunq3 esset
[illegible]
ad hoc. verbi grã. licet eni3 vbicunq3 est corpus xp̃i. ib
[illegible]
panis eẽnt vnũ supposito:⁊ vtrũq3 est limitatũ. g̃ cũ
[illegible]
¶ P. mediũ est p̃pinquus q̃ extremum:sed si xp̃s [illegible]
ret paneitatẽ:hoc faceret mediante sua corporeitate
[illegible]
tẽ assumptionis. ergo cũ suppositũ xp̃i assumens eẽn
tatı cũ pane assumpto:m̃lto magis ibi esset corpus xp̃
esset mediũ assumptionis. ¶ P. ibi est christus sacr
[illegible]
christus in altari per assumptionem q̃ per conuersio
quia forma huius sacramenti que efficit significan
rectius ⁊ verius efficit:id qð magis proprie signifi
autem est vnio per assumptionem: qua communic
ydiomata:ita vt hoc sit id quod sonant verba forme.
corpus meum:non autem vnio conuersionis: quia
lam panis non est christus:nec ecõuerso:sed panis fu
stus:vel conuertitur in ipsum. vnde ⁊c̃. ¶ Confi
[illegible]
4. libro. ca⁰. 5. vbi dicit:q panis assumit̃ ⁊ vnitur de
[illegible]
humanitas deo i icarnatõe. ¶ Itẽ apl̃s p⁹ corinth
nis quẽ cõicamus ⁊c̃. ¶ Itẽ in li. anti. inuẽta ẽ hec
[illegible]
sitionẽ plures difficultates tollũtur. Sola.n. di
vnione ẽ hic. Cum igit̃ pauciora icõueniẽtia sint po
in articulis fidei:⁊ illa que saluãt apparentia
eẽ panis ⁊ vinũ:que conuersio non saluat. sed assu
[illegible]
Et p̃pter hoc confessio Berengarii est:q corpus xp̃
[illegible]
⁊ hoc est corpus meum:quod pro vobis tradetur. ¶
etia3 hanc opinionem in multis differre ab illa: que
[illegible]
panis subsistentiã. hec aũt substãtiã per mediũ

[illegible] illa posit manere panē [illegible] quo ad esse ppriū [illegible] quo ad contra tm. q̄rto. qr illa pōit eūdē panē ⁊ idē vinū. [illegible] panē ⁊ aliud vinū: sȝ eandē paneitatē ⁊ vineitatē. ¶ qr ex illa sequit̄ veraciter i altari ō nouo corpꝰ xp̄i [illegible] [illegible] ē i altari adoratōe latrie. ex ista āt sic: pp vnitatē suppositi [illegible]

20/ [illegible]
pi. valet i se: nec i suis motiuis. In se qdē appet falsa: p qr aut
se. assumeret panē cū accn̄tibꝰ: aut solā subaȝ. Si pmoꝰ q̄uis hoc sit posse ſm illos q dicūt: q de potētia absoluta ds pōt assumere nāȝ irrōnalē. tn̄ p hoc nō eēt in altari sacraīr: sȝ localr p q̄titatē cū suba assumpta i altari: nec idē motā: si [illegible] Si scdō mō forte hoc ē ipōle: qr qd nō ē p se factibile: nec [illegible] ¶ P̄. dato q eēt posse adhuc hō facēt ibi eē corpꝰ [illegible] alīō ē dicere corpus qd ē xps. hoc. n. ē genꝰ ad aial. ⁊ [illegible] nitatis. Licet āt corpus vtroqȝ modo sumptū sit in altari tn̄ differēter: qr corpꝰ qd est suppositū: ē ibi tn̄ scdario ex [illegible] poris: quia dr: hoc ē corpus meū: qd non pōt itelligi de cor[illegible] pdicaī possessiue de iferiori: sicut pars de toto. Nō enim dico humanitas mea. ⁊ manus mea. nō aūt aial meuȝ. vel hō meus de meipō. ¶ Hoc idē pȝ ex ɔsecratōe sanguinis: quia dr: hic ē calix sanguinis mei. Sanguis. n. nō ē equocū [illegible] Dato q corpus qd ē xps p illā assumptionē eēt ex vi sacri in altari: nō tn̄ corpus xp̄i qd ē pars: nisi tn̄ ex nāli ɔcomitātia. [illegible] ¶ P̄. [illegible] ſm locū de celo moueaī: vel mutatione facta in ipm: sed [illegible] corpus xp̄i: vt postea dicet̄. q̄ ⁊c. ¶ P̄. paneitas assumpta corruptis spēbꝰ cū qbus fuit assumpta: maneret oīno frustra in eternū. Nō. n. corrūpi posset: cū careret q̄litatibus [illegible] maneret. 3. qr sicut corpꝰ hoīs assumptū nō debuit corrūpi nec putrefieri: nec in suba: nec i q̄titate: sic nec deberet [illegible] nam nāīn tuȝ qr suppositū humanū nō habet ibi subsistētiam ppriā: Unde oēm naturā a deo assumptā oȝ imediate subsistētificari i supposito eterno: aut eēt mediū ɔgruitatis p pter dignitatē. ⁊ hoc nō est posse: cū vinū non sit forma [illegible]

eēt mao [illegible] in triduo: qr cum ibi manserit vnio in supposito si hoc eēt [illegible] hoc eēt corpus [illegible] ¶ P̄. [illegible] ¶ Nec valēt corp motiua: nā pma rō adducta. tenet solū [illegible] ¶ Nō valet [illegible] nec [illegible] lib. Unde nō dr caput peditatū: nec pes capitatus. nec tibia peditata [illegible] Et si pp̄ter hanc mediationem [illegible] manus nec [illegible] ne posset dici corpus christi forte paneū vel paneatum nō tamen posset dici panis. Sed totum suppositum diceretur impanatum vel paneatum aut paneum sicut dicitur corporeum a corpore immo cum panis dicat suppositum quia panis est quoddam corpus posset dici q suppositum est panis ⁊ sic esset cōicatio ydiomatum respectu assumentis ⁊ assumpti non respectu media assumptionis. Hoc eni nō facit immediatio assumptiōis sed identitas suppositi. ⁊ modus predicandi quia concretum significat modum totius non partis. ¶ Nec valet secundum qr sublata communicatione ydiomatum destruitur q inexistentia vnius non verificat predicationem inexistentis alterius. Dato etiaȝ q esset ibi cōmunicatio ydiomatum non sequeret̄ corpus [illegible] hoc q deus est i celo [illegible] Nec hoc ē eēntiam [illegible] ¶ Tertiū [illegible] ¶ Quod autē Dyo vocat hoc [illegible] ¶ Quod autē Damasc. dicit deus coniunxit deitatem panis. dicendum q non per assumptionem sed sicut [illegible] coniungitur [illegible] ¶ Ad auctoritatem Damasc. [illegible]

Sicut [illegible] medica parte. Igitur dico q deus posset panem ⁊ vinum

[illegible]
generet. Alio modo [illegible] xpi [illegible]
τ non primo modo. Qõ. III.

Q
Uerit[illegible] posset conuertere [illegible]
cõuersionis quo ꝯuertit panē. Et videt[ur] q [illegible] obediētiali creature: q[uia] v[ir]tus celi de poten/tia nālt mãe. s[ed] celū pōt cōuertere iuicē oīa in q[ui]b[us] est potentia [illegible] adiūcta: sic sunt [illegible] sunt ifra sperā actiuo[rum] τ passiuo[rum]. g[o] ōs oēs creaturā [illegible]

Sz ꝯ. phs pmo de gnātione dicit q illa sola sunt ad[illegible] cē trāsmutabilia. q coicāt in mā. Jtē Aug. dicit. q [illegible] pōt corpus ꝯuertere i spm. R°. circa istā qōnē [illegible] est qlis sit ista ꝯuersio. scōo q nō est ānibilatio. 3° qō q [illegible]

p° 2°. Quantum ad p^m sūt due ꝯnes. Prima q ē ꝯuersio total. scōa q est supnālis. De pmo scien dū [illegible] ex pte termi a quo. nec addit[ur] termino ad quē. s[ed] corrūpit [illegible]

[illegible]
nutritu inquātū [illegible]
gī nutritōe ñ sol[illegible]
[illegible]

[illegible]
Alias de necītate nāc videret[ur] seq vl augmētū [illegible] tio: si plus hret de mā q[uam] pus. nec eēt maior q [illegible]
[illegible]
cez trāseuntiū. q[uia] virtus creata qō nō tāgit i illō non [illegible]
[illegible]
in tpe pōt aliqd ꝯuertere i distās. Un cū corp° xpi sit [illegible] lo. τ hostia vl vinū sit i altari q isto manēte hic. τ illo [illegible]
[illegible]
vōm q nec quo ad subam facti. Nā of totū ꝯuerti [illegible]
[illegible] mutat[ur] totū i totū vniformiter. q[uia] mā māet [illegible]
[illegible]

Circa 2^m sciēdū q ista ꝯuersio nō est annibilatio [illegible] acgrat ex vsione nouā formā [illegible] nē: nec nouā mā: sic cib° ꝯuerti[illegible] ruptio sine gnātiōe: vt qñ lux corrūpit[ur] ipa forma [illegible] lat: s[ed] ꝯuertit[ur] i subz: ñ sic q subz ex luce generet[ur]. nec [illegible] qd lucis addat[ur] eēntie subi: s[ed] trāsit in subz cedēs i [illegible] Et q[uam]uis nō sit plus i potētia h° ptis i q cedit q[uam] alt[illegible] [illegible] pus xpi. τ trāsubam: τ hec suba i illā trāsire: nō q[uia] i illa [illegible]
[illegible]
ips: nunc q[uam] pri°. Sz si panis nō manet post ꝯuersionē pore xpi: fm se totū: nec fm aliqd sui: puta fm mā [illegible]
[illegible]
net i alio. q[uia] coicant in materia cū eo. τ vnū est [illegible] altero virtute diuina: ñ valet. q[uia] simili modo man[illegible] nis in corpore xpi si essz corruptus corruptione nāli [illegible] dem modo coicaret cum ipso in materia. et posset [illegible] ipso virtute diuina. Scōo sic. oīs terminus acti[illegible] git p actionez: sed in ꝯuersione panis in corpus xpi [illegible] xpi est terminus. g per talē actionē attigit. Sed si [illegible]
nihil ageret[ur]. Nec valz si dicat[ur]: q p ꝯuersionē fit i esse corp° xpi: h. s. q ōno corp° xpi ē i sacro altari directe ñ fit p ꝯuersionē. q[uia] si fieret ꝯuersio toti° i subaz τ oia accītia corp° xpi ñ eēt ibi plus q[uam] pri°. g[illegible]

sic si corruptione mā desineret esse [illegible] et forma ad [illegible] corruptione [illegible] annihilatio [illegible] fm hanc positiones mā pa[illegible] nõ desinit esse [illegible] forma [illegible] est vera annihilatio [illegible] nõ cõversio. ¶ 4° sic. qualiter potest intelligi cõuersio forme in formā [illegible] Nõ [illegible] quia nihil videtur hic esse nisi q vna desinit esse [illegible] per desitionē vnius ni[illegible] alterius [illegible] q mã que fuit forma forma fit de no[illegible] no [illegible] quēadmodū dicit phūs [illegible] q mā primo fit sub vno [illegible] postea sub alio quod est [illegible] opinione [illegible].
¶ 5° sic. q si materia nõ annihilatur. sed conuertitur hoc est altero duorum modorum aut q manet non in se [illegible] aut q [illegible] alterius [illegible] nõ põt dici q cõuersio non differret ab annihilatione [illegible] nihilominus [illegible] remanet in [illegible] materia alterius. Nec põt dici magis cõuerti [illegible] alicui determi[illegible] cuiuscunq alterius. cū [illegible] sit eiusdē rõis. [illegible] dicatur 2° de [illegible] q [illegible] mā nõ distinguitur [illegible] nisi p formā [illegible] non põt esse vnū cū mā alterius. nisi q vtraq esset [illegible] sub eadē forma. ¶ Sz dicendū ad p° [illegible] q [illegible] conuersum fm q hō nõ manet fm aliquid [illegible] Unde aer conuertitur in ignē [illegible] conuerti fm formā: forma [illegible] conuersa fm nihil sui manens: non aūt dicitur conuerti [illegible] fm mā sed additus. Et sic q hic est conuersio fm totū. nõ totū desinit esse. alias non esset conuersio totius i totū. Uel pōt dici sine assertione q deus pōt conuertere subam in accntia [illegible] conuersio fieret in [illegible] que fit ex speciebus Et tuc suba panis conuerti [illegible] corpus xpi. fm esse [illegible] realr in altari. [illegible] corpus xpi [illegible] altari est in potētia obedientiali ad esse [illegible] panis [illegible] in mā [illegible] forma i formā conuertantur [illegible] no fm esse absolutu [illegible] sed fm [illegible] esse in altari [illegible] quorū vnū est in potētia ad aliud de possit vnū cõuertere in aliud [illegible] in potētia ad formā deus potest materiā cõuertere in formā [illegible] q potest reparare qd destruxit. Nec [illegible] aliud de quo fit aliud manere in illo [illegible] pars q de mā educitur forma [illegible] non e mā. Et sic cū de accntia corporis [illegible] in potētia mãe de potētia mãe educi pōt [illegible] in illud mā [illegible] pōt [illegible] accntia in mā. Et fm hoc post cõuersione manet [illegible] potētiale totū in corpe xpi fm esse in altari. Dico aūt potētiale a potētia obedientiali non a naturali. Scdo [illegible] manet panis i potētia post cõuersionē i corpe xpi [illegible] manet post annihilationē [illegible] post annihilatõem fieret vel de nihilo. [illegible] de corpe xpi fm se [illegible] nõ de esse corpus xpi i altari [illegible] ¶ Ad 2° dicēdū q terminus actiõis [illegible] e conuersio e corpus xpi esse in altari. Et hic attendi [illegible] q sicut terminus corruptiõis e generatio sic terminus corruptiõis panis e terminus generatiõis [illegible] modi essendi i corpe xpi Et [illegible] magis potuit [illegible] de alimento conuerti [illegible] humane nae [illegible] ad additionē. [illegible] quo ad modū essendi [illegible] nõ [illegible] vel de beat in [illegible] sic [illegible] corruptio panis [illegible] nõ cõuertatur in corp° xpi fm esse [illegible] modū essendi [illegible] terminus [illegible] ¶ Ad [illegible] additur [illegible] in precedenti [illegible] ne ¶ Ad 3° dicēdū q licet totū desinat esse nõ tñ totū est annihilatū q annihilatio e versio in nihil hic aūt e [illegible] in aliqd. Et [illegible] aer conuertitur i ignē [illegible] totū aer cui° aliqd manet nõ de annihilatur [illegible] nec forma [illegible] nec accntia [illegible] nec totū nec [illegible] manet [illegible] annihilari sed conuerti et transiri i aliqd. [illegible] nõ in nihil [illegible] fm opinionē magri diceret alimen[illegible] conuerti [illegible] corpis nutriti si manere [illegible] [illegible] Et licet nihil maneat. fz totū recedat tñ [illegible] effectū [illegible] nõ annihilari. Et sic conuersio i cor[illegible] [illegible] quo nihil remanebat de con[illegible] manet [illegible] reali [illegible] quo pōt [illegible] redu[illegible] nõ annihilari. ¶ Ad 4° [illegible] esse formā nõ conuerti formā [illegible] mā [illegible] sic vna [illegible] conuerti i aliā de [illegible] formā conuerti i formā nõ q vna forma [illegible] ex alia [illegible] nec q vna addat [illegible] alterius [illegible]

[illegible] fieret vna ex alia. sz fieret vna cū alia [illegible] possitū et [illegible] sz [illegible] forma panis cõuerti in formā corpis. q [illegible] desitione for[illegible] me panis [illegible] forme corpis xpi [illegible] vbi erat forma panis ¶ Ad 5° dicēdū q mā neutro mõ cõuertitur in mā. sz nec [illegible] remanere i suo [illegible] q hoc esset et si se annihilaret. nec [illegible] [illegible] corpis xpi [illegible] sz p hoc q [illegible] trāsfert ad esse vbi ipsa erat. In [illegible] cõuersionē mãe panis fit mā corporis xpi rea[illegible] liter pñs. vbi illa erat localr dicitur conuerti mā in mām.

Circa 3m sunt [illegible] ¶ Prima [illegible] q loquendo de cõuersione [illegible] alicui de nõ pōt cõuertere nisi cõicantia i mā. Et hoc est verū [illegible] de cõuersiõe [illegible] generatione sic q aliqd cõuersi maneat [illegible] conuertentis. puta de terra facere celū nouū vel de luna nouū sole aut angelū nisi sit mā cõis apta nata subijci ulis formis equaliter. [illegible] rõne [illegible] cõuersione in [illegible] manere mā vt in alimēto Et hoc intelligi de cõpositis nõ de formis. q forme cõicāt i mā nec tñ vna forma fit alia nec ex albedine fit nigredo p nāz. ¶ Scda [illegible] q formā conuerti i formā et mām in formā. et [illegible] fore diuina vtute fieri pt. Et q nõ. mā e i potētia ad formā nõ solū nālr vt de ea forma educatur. sed et obedientia liter vt q mā possit cõuerti in formā. [illegible] econuerso. [illegible] per [illegible] forma conuerti in formam. Et tunc si aliqua non cõmuni[illegible] cant in materia dū tamen cõicent i forma aliqd. potest vnū conuerti in aliud [illegible] alius forme ita q licet corp° xpi [illegible] celū non cõicent i mā q tñ cõueniāt [illegible] localr vel primalr alicubi diffinitiuē [illegible] ad hoc poterūt cõuerti i se [illegible] ita q sicut suba panis pōt cõuerti in corpus xpi ad hoc q fit primaliter vbi ipsa erat localr. sic [illegible] corp° celi [illegible] ad hoc [illegible] angelus [illegible] cõuenit esse pñs circūscriptiue et si cõueniret diffinitiue. Et licz hoc videatur pbabile tñ [illegible] opinio [illegible] simplr q non possint inuicē cõuerti nisi q cõicant i mā de quorū [illegible] vno pōt fieri aliud. q aliud de quo fit aliud est [illegible] nõ aūt e aliqd i angelo vel i celo qd possit esse pars corpis corruptibil[illegible] q nec mā nec forma [illegible] nec vnū i aliud videt posse cõuerti simplr. ¶ Sed [illegible] hoc [illegible] q nã cõuertit alimētū i holem [illegible] que tñ ex alimēto nunq generet holem [illegible] de pōt cõuertere corpus corruptibile i incorruptibile. [illegible] corp° in spm [illegible] licz ex vno nõ pos[illegible] set facere aliud. ¶ Sz dicēdū q de pōt facere imediate [illegible] pōt mediate [illegible] aūt multa pōt facere mediate [illegible] non pot [illegible] mediate. Un conuertit alimētū imediate i alal. ex quo tñ [illegible] mediate nõ pōt alal gñare sz mediate. q semen [illegible] alimenti Sz illud ex quo nec mediate nec imediate pōt aliud gñare nunq pōt in aliud cõuertere sicut nunq conuertit va[illegible] pores i corp° celeste nec [illegible] Nec Raphael cõuertebat cibū quē assumebat i [illegible] nec [illegible] Uñ cū [illegible] nec mediate nec i[illegible] mediate possit de [illegible] cõicāte in mā facere aliud. sic ex [illegible] [illegible] nec vnū in aliud cõuertere Sz si faceret vnū ex alio acciperet ordinabilr. i. vnū post aliud. Et sic ex corpore faceret angelū. i. post corp°. ¶ 3° [illegible] ad ppõm [illegible] si pōt cõuertūt so[illegible] la de corpe i aliud. sz etiā i spm tūc cõuertatur panis i corp° xpi. [illegible] nõ solū i mā. sz i formā q e aia rõnalis [illegible] possit cor[illegible] pus cõuerti i spm [illegible] nec suba in accntia [illegible] cõuerti i cor[illegible] p° [illegible] put corpus dicit genus sube nec put dicit solā [illegible] tate nec put dicit mām [illegible] vel mā cū mõ [illegible] put dicit [illegible] ppõm [illegible] rõnali [illegible] put dat esse corporeū: nõ sic [illegible] q realr fiat cõuersio [illegible] q nõ differt nisi rõne. put [illegible] rõnalis [illegible] put dat esse corporeū [illegible] rõne so[illegible] lius mãe dici cõuerti i ppõm [illegible] corp° humanū [illegible] et [illegible] q cõuerti i corp° humanū: put dicit ppõm: nõ rõe forme sz solu° mãe. ¶ 4° [illegible] [illegible] corpis [illegible] nec corp° celi [illegible] suba celi ita possint [illegible] manere [illegible] diuina vtute sicut suba panis cū et corp° [illegible] [illegible] realiter in loco celi sicut in loco panis [illegible] [illegible] quare non posset celū conuerti in corpus [illegible] sicut panis [illegible] modo conuertitur. ¶ [illegible] cõuertit [illegible] i aliqd [illegible] in potētia [illegible] q

[illegible]

Quarto [illegible] vnū corp⁹ i plura corpora: sicut ecōuerso facit. Et videtur q nō: qz vn⁹ cib⁹ nō pōt cōuerti i plura cibata: licet ecōuerso. ergo a simili ē hic. ❡ Cōtra: qz sicut per gñationē natura cōuertit plura corpora i vnū qñ mixtū generat ex q̄tuor elemētis: sic ecō [illegible]

[illegible] conuertialia nō conuersa.

Quantum ad primū sciendū: q licet tota suba panis nō [illegible]

[illegible] substātiam panis numero simul cōuertere i plura co[illegible] [illegible] pars sube panis ōuerteret i q̄lz partē corporis xpi. [illegible] set ōuerti per diuinā potētiā si deo placeret i plura co[illegible] simul. [illegible] tuersa corpora: sic in diuersas partes eiusdē corporis [illegible]

[illegible] stātia panis cōuersa in corp⁹ xpi: post nō posset cōuerti [illegible] pus aliud. quia per primā cōuersionē desinit eē. et illud [illegible] sibile est eandē rez numero sil' mutari. z fm idem [illegible] mutatōnibus eiusdē spēi ad diuersos terminos dis[illegible] [illegible] tētiam sit alibi. qd ñ ōdicit ppter diuersum modū [illegible]

[illegible] Cōuersio aut hec pertinet ad [illegible] vnde denoīat panem qui nō manet: z nō corpus xpi [illegible]

Quantum ad z⁹ quo vna hostia possit parti[illegible] [illegible] z ñ alia: qz ad ōsecrationē isti⁹ oīa substātialia [illegible] cit. Indiuiduū eñi signatū z ñ vagū oz subyci trāsm[illegible] In vtroqz tñ casu peccat ōsecrans ōtra ōsuetudinē [illegible] patet in mutua alteratiōe elemētoz in suis extrem[illegible] sā particulariter corrūpere: superficie manēte integ[illegible] [illegible]

manet fm cētiā ꝓut afficit vnā ptem. ꝗ nō manet ꝓut afficit aliā ita ꝙ mãet tota cētita albedinis ꝗ tota corrūpit per aliā ꝗ aliā modū cēndusic ꝗtitas subā nō hēat ptē ꝗ ptē aliā a ꝗtitate pōt tamē ipa corrūpi a deo fm ꝙ afficit hac parte ꝗtitatis ꝗ manere fm ꝙ afficit aliā pte. Uel sicut i primo articulo dictū est. actio dei inuenit subam ꝗtā ie de ipa agit diuisim sicut de ꝗta ꝗtitate non diuisa. ¶ Sꝫ ꝫ hoc arguit̃ quidā multipliciter. ꝑmo sic. Que nō sūt distincta fm eē nō sūt distīcta fꝫ agere ꝗ pati. qꝛ agere ꝗ pati supponūt eē. ꝗ per ꝯñs distinctū agere distīcti eē. ſꝫ i cōtinuo vna pars nō hꝫ eē distinctū ab alia qꝛ ꝯtinuū ē actu indiuisū ergo ꝛc. ¶ Dōm ꝙ suppositi distincti ē agere pncipalr. ꝗ nō partis. ſꝫ pars nō distīcta fm eē pōt eē rō agēdi distincte sine alia. vt homo itelligit p aiaꝫ nō p corp⁹: nō āt ipsa itelligit. Sic ergo pars pōt eē rō agēdi sic ēēndi vt forma dat eē nō mā sic cū vna pars cōsecrat̃. dōm ꝙ totū ꝗ non pars ꝯuertit̃ ꝗ cōsecrat̃ nō gdē simplr aut fm totū sed fꝫ ptē. sic ethiops ē alb⁹ fꝫ dētē. Que. n. idriter p quālibꝫ ptē nata i sit ieil toti nō denoiant ipm p ptez simplr ſꝫ fm gd. ¶ 2° sic qḋ nō ē subꝫ mot⁹ p se nō ē termin⁹ mot⁹ p se. qꝛ idē est termin⁹ vtriusqꝫ i vbi ꝗ motu locali. i qualitate: ꝗ alteratiōe ꝛc. sed vna pars cōtinui nō pōt eē subm motus sine alia qꝛ ꝯtinuū est vn⁹ motus. 5. phy. ꝗ 5. meta. ergo cū transubstātiatio sit termin⁹ mot⁹ nō pōt vna pars sine alia cōsecrari. ¶ Dōm ꝙ idē ē subiectū mot⁹ ꝗ termini mot⁹ intrinseci nō aūt extrīseci. vt pꝫ in illuminatiōe ꝗ alteratiōe. Illuminatio eni q ē termin⁹ mot⁹ ipsi⁹ solis ē in aere. ꝗ alteratio ē in ente actu gñatio āt seqñs est i pura potētia. Trāsubstātiatio āt ē termin⁹ extrinsec⁹ mot⁹ localis. nō qui est eleuatio hostie vel aliqā hꝫ sed plationis vboꝝ. Uñ ēt cū tota hostia ꝯsecrat̃ mot⁹ ꝗ terminus erit subo. qꝛ platio subiue ē i aere vel i ore. ꝗ ꝯuersio est i pane vel in vino. Mot⁹ etiā localis q accidit ē subiue i ꝗto. ſꝫ cōuersio i nuda suba. ¶ Tertio sic. panis i potētia nō ē mā huius sacri. sed tm̄ in actu. sicr ꝗ vinū. vt pꝫ de pasta ꝗ agresta sed pars hꝫ eē i potētia nō i actu: alias ex plurib⁹ talibus non fieret vnum per se ꝗ ꝛc. ¶ Dōꝫ ꝙ panis i potētia distāte ab actu vt granū vel pasta nō ē mā ſꝫ panis i potētia cōiūcta actui ꝓprio vel coi vt pars. ¶ Quarto sic. nō possum⁹ alr cōficere ꝗ xp̄s sed ipse cōfecit i toto pane nō i pte. Nec obstat de azimo ꝗ fermētato. qꝛ differunt accidentaliter tm̄: ꝗ nō substātialiter sicut pars ꝗ totū. ¶ Dōm ꝙ possum⁹ cōficere in materia differente substātialiter ab illa i qua xp̄s cōfecit imo semp cōficim⁹ in alio pane ꝗ vino nūero ſꝫ nō in alia spē. ¶ Quinto sic. oē ꝯuersum distingui a nō cōuerso realiter ꝗ actu ſꝫ pars cōuersa non distinguebatur ante cū eandem hret ꝗtitatē nec postea cum nullā habeat ꝗtitatem. ꝗ ꝛc. ¶ Dicendū ꝙ pars conuersa distinguitur a nō conuersa sicut non ens ab ente. ¶ Sexto sic. idē accidēs numero nō potest eē sine subiecto ꝗ in subo. ſꝫ accn̄s partis nō cōuerse habet subꝫ accn̄s aūt alteri⁹ partis nō hꝫ subꝫ. ¶ Dōm ꝙ idem accidens numero extensū fꝫ diuersas partes pōt ē se sine subiecto ꝗ i subo. ¶ Septimo sic qꝛ corp⁹ xp̄i non incipit ibi eē ꝗdiu est ibi suba panis que pri⁹ erat. ¶ Dōm ꝙ in illa parte nō incepit esse corpus christi vbi est substantia panis: sed in alia.

Circa 3ᵐ notandū. ꝙ si sacerdos itendat oēs hostias sibi cōsecrare ſꝫ ignoret quot sint nulla est ambiguitas ꝙ omnes cōsecret. Sed posito ꝙ nolit tot cōsecrare ꝗ est distinctio qꝛ si credit ꝙ sint x tm̄ ꝗ sint. xi. ſꝫ nō vult de sensu x cōsecrare aut vult qdez oēs ptes ꝯsecrare tm̄ nō credit ꝙ sint nisi. x. ꝗ si sciret ꝙ essent. xi. omnes [illegible] nihilomin⁹ oēs sūt cōsecrate. qꝛ ponit̃ ꝙ vult omnes consecrare: ſꝫ deceptus sit aut nō vult ꝯsecrare [illegible] sed tm̄. x. nec plures nec signat eas ꝗ [illegible] cōsecratum ꝓpter defectum indetermina

tionis itentōis iterioris. ¶ Ad argumēta solūta sūt sup.

¶ Ubi illa accidentia fundent̃. Di. XII. a

Si aūt ꝗritur de accidētib⁹ q remanēt. i. de spēb⁹ ꝗ sapore ꝗ pōdere i quo subiecto fūdēt̃ poti⁹ mihi vr̄ fatēdū existere sine subo ꝗ eē i subiecto. qꝛ ibi ñ ē suba nisi corpis ꝗ sanguis dominici q ñ afficit̃ illis accn̄tib⁹. Nō. n. corp⁹ xp̄i talē habet i se formā ſꝫ qlis i iudicio apparebit. Remanēt ergo illa accidentia p se subsistētia ad mysteriū rnū ad gust⁹ fideiqꝫ suffragium: quibus corpus christi habēs formā ꝗ naturam suam tegitur.

¶ De fractione ꝗ partib⁹. b

Solet etiam queri de fractione ꝗ particulatōe q ibi videt̃ fieri vtꝝ vera sit. ꝗ si vera fractio ē: cui⁹ rei sit vl̄ in q re fiat: Cū ꝗ nō sit ibi alia substātia ꝗ xp̄i: Si i aliq substātia ē illa fractio: i corpore xp̄i videt̃ eē. Sꝫ ecōtra cū ipꝫ corp⁹ icorruptibile sit: qꝛ imortale ꝗ impassibile: i xp̄o nō posse esse videt̃. Nā ꝗ xp̄s redarguit carnalem sensum discipulorum qui putabāt carnē xp̄i sicut aliam in ptes diuidendā ꝗ morsib⁹ dilacerandā. Ideo quibusdā placet ꝙ nō sit ibi fractio sicut videt̃: sed dr̄ frangi: qꝛ videt̃ frangi. Quibus obijcit̃ quod ait Amb. Nihil falsi putādū ē i sacrificio veritatis vel sicut i magorum ꝓstigijs: vbi delusione quadā falluntur oculi: vt videant eē qḋ ñ est. Ad hoc illi dicūt. Nō fallit nos visus nec fallit̃: quod essꝫ si crederet̃ ita frāgi vt videt̃. Nec illusio ē: qꝛ ad vtilitatem fidei nō ad deceptionē ita fit: sicut ꝗ christus se ostendit duobus discipulis in via in specie peregrini: nec i eo ñ tal forma erat: ſꝫ oculi eorum tenebantur ne eum agnoscerent.

¶ Aliorum opinio. c

Alij vero dicunt ꝙ sicut ibi spēs pāis ē ꝗ nō est ibi res cui⁹ vel i qua sit illa spēcies: ita ibi est fractio q nō fit i aliq re: qꝛ nihil ibi frangitur: quod mirabiliter di potētia fieri dicunt: vt fiat fractio vbi nihil frangitur.

¶ Aliorum opinio. d

Alij tradunt corpus christi essentialiter frāgi ꝗ diuidi: ꝗ tm̄ integrū ꝗ incorruptibile existere. Qḋ se colligere asserunt ex cōfessiōe berēgarij: q cōfessus est corā Nicolao papa ꝗ plibus ep̄is: panē ꝗ vinū q in altari ponunt̃ post ꝯsecrationē nō solū sacim: sed ēt verū corpus ꝗ sanguinē xp̄i eē. ꝗ sensualiter nō solū sacramēto: ſꝫ i veritate manibus sacerdotū tractari ꝗ frangi: ꝗ fidelium dentibus atteri.

¶ Sententia probabilior. e

Sed q2 corpus xpi incorruptibile ẽ: sane
f dici potest fractio illa ⁊ partitio non in
substãtia corporis: sed in ipsa forma pa
nis sacramẽtalis fieri: vt vera fractio ⁊ partitio
sit ibi: que fit nõ in substãtia corporis: sʒ i sacra
mẽto .i. in specie. Nec aũt mireris vl' isultes si ac
cidentia videãt frãgi cũ ibi sint sine subiecto: sʒ
q̄d i aserãt ea fũdari i aere: est ibi vera fractio
⁊ partitio q̄ fit in pane .i. i forma panis. Unde
apls ait. Panis quez frãgim⁹: q2 forma panis
ibi frãgit: ⁊ i ptes diuidit: xp̃s vero iteger manet
⁊ tot⁹ est i singlis. Vñ aug. Qñ xp̃s mãducat.
vita manducatur. sʒ q̄s audeat mãducare dñm
suũ: ⁊ tamẽ veritas inuitans nos ad mãducãdũ
ait. Qui mãducat me viuet pter me. Nec oc
cidit xp̃s vt mãducet: sʒ mortuos viuificat qñ
mãducat. reficit: nõ deficit. viuit mãducat⁹: q2
surrexit occisus. nec quãdo mãducam⁹ ptes de
illo facimus. ⁊ q̄dẽ i sacrõ sic fit. Itẽ: norũt fide
les quõ mãducẽt carnem xpi. vnusq̄sq2 accipit
partẽ suã. Unde ⁊ ipa gratia ptes vocãt: p par
tes mãducat ⁊ manet iteger tot⁹. p ptes mãdu
cat in sacramento: et manet iteger totus i celo:
manet iteger tot⁹ i corde tuo. Jõ ista dñr sacrã.
q2 i eis aliud vi ⁊ aliud itelligit. videt panis ⁊
calix: q̄d ⁊ oculi renũciãt. q̄d aũt fides istruen
da postulat panis est corp⁹ xpi: calix ẽ sanguis.
Et his dat itelligi: q2 fractio ⁊ partes q̄ ibi videt
tur fieri: i sacrõ fiũt .i. i spẽ visibili. Jõq2 illa Be
rengarij verba ita distiguẽda sũt: vt sensualiter
nõ mõ i sacrõ: sʒ i veritate dicat corp⁹ xpi tracta
ri manibus sacerdotũ: frãgi vero ⁊ atteri denti
bus vere q̄dẽ: sʒ i sacrõ tñ. Uera ergo ẽ ibi attri
tio ⁊ partitio. sed i singulis partib⁹ totus ẽ xp̃s.
Vñ Hiero. Singuli accipiũt xp̃m dñm: i singul'
portioib⁹ totus est: nec p singulos minuit: sed
integrum se prebet singulis. Item Hyla. Ubi
pars est corporis: ibi est ⁊ totũ.

C Quid ille partes significent. f.

q Quid aũt ptes ille significẽt: Serg⁹ papa
tradit inquiẽs. Triforme ẽ corp⁹ xpi: ps
ablata i calicẽ missa: corpus xpi q̄d iam
surrexit mõstrat. pars comesta ambulãs adhuc
sup terrã. pars i altari vsq2 ad finẽ misse rema
nens. corp⁹ iacẽs i sepulchro significat: q2 vsq2
in finẽ seculi corpora sctõrũ i sepulchris erũt. Et
sicut partes ille mysticã tenẽt significationẽ: ita
etiã ⁊ fractio passiõis xpi et mortis ẽ repñtatio.
Unde apls ait. Hoc facite i meã cõmemoratio
nẽ .i. in memoriam passiõis ⁊ mortis mee. Ni
vt ait ambrosius. Quia i morte xpi liberati sũ
mus: hanc in edẽdo ⁊ bibẽdo carnẽ ⁊ sanguinẽ
memores esse debemus. Sʒ caueat q̄sq2 ne indi
gne percipiat. q2 qui indigne mãducat. Nõ ẽ
nis q vadit i corp⁹ sʒ panis vite eterne q
substãtiam fulcit. Sic ergo viue vt quotidie m
ris accipere: nec accedas idignus. Indignus
ait celebrat mysteriũ q̄ xp̃s tradidit: vl' q
mortale peccatũ accedit. Ergo ⁊ si sint pecc
quotidiana vel nõ sint mortifera: anq2 acce
dimitte debitoribus tuis. Si dimittis: dimi
tibi. ⁊ sic securus accede. Panis ẽ. salut
⁊ nõ venenũ. Si ita accedis spũalr manduc
spũaliter enim manducat: qui innocentiam
altare portat.

C Si illud sit sacrificium: ⁊ si sepius imola
christus.

p Post hec q̄rit si q̄d gerit sacerdos pro
prie dicat sacrificiũ vl' imolatio. ⁊ si xp̃s
quotidie imolet: vl' semel tñ imolatus sit. Ad
hoc breuiter dici põt: illõ q̄d offert ⁊ pscrat a
sacerdote vocari sacrificiũ ⁊ oblationẽ: q2 me
moria ẽ ⁊ repñtatio veri sacrificij: ⁊ sctẽ imola
tiõis fctẽ i ara crucis. Et sel' xp̃s mortu⁹ i cruce
est: ibiq2 imolatus ẽ i semetipso: quotidie aũt
imolatur i sacrõ: q2 i sacrõ recordatio fit illi⁹
q̄d factũ est semel. Vñ aug. Certũ hẽmus q2
xp̃s resurgens ex mortuis iã nõ morit ⁊c. tamẽ
ne obliuiscamur q̄d semel factũ est i memoria
nr̃a: oi ãno fit. s. quotiẽs pascha celebrat. Nũ
q̄d totiẽs xp̃s occiditur: sʒ tñ ãniuersaria recor
datio repñtat q̄d oli factũ ẽ. ⁊ sic nos facit mo
ueri tanq2 videamus dñz i cruce. Itẽ semel i
molatus ẽ xp̃s i semetipo. ⁊ tñ quotidie imola
tur i sacrõ. Q̄d sic itelligẽdũ ẽ: q2 i manifestatio
ne corporis ⁊ distictõe mẽbroꝝ semel tñ
ce pepẽdit: offerens se deo prĩ hostiã redẽptio
efficacẽ: eorũ. s. quos pdestinauit. Itẽ Amb. In
xpo .n. oblata ẽ hostia ad salutez potẽs. q̄d e
nos? Nonne p singulos dies offerimus? Et
quotidie offeram⁹ ad recordatiõez eius mor
fit: ⁊ vna ẽ hostia nõ multe. Quõ vna ⁊ nõ
tes? q2 semel imolatus ẽ xp̃s. Hoc aũt sacrifici
exẽplũ ẽ illius. idipz sp ad ipz offert. pinde
ẽ sacrificiũ. alioqn qñ i multis locis offert mu
ti sũt xp̃i? nõ. sʒ vnus vbiq2 ẽ xp̃s: ⁊ hic ple
existẽs: ⁊ illic plenus. sicut q̄d vbiq2 offert
est corpus vnũ ⁊ vnũ sacrificiũ. xp̃s hostiã
I ipsi offerimus ⁊ nũc. sʒ q̄d nos agim⁹ re
datio ẽ sacrificij. Nec ẽ i sue infirmitatis rep
q2 pficit hostiam [illegible] q2 quotidie pec
Et his colligit esse sacrificiũ et dici q̄d a
altari: ⁊ xp̃s semel oblatũ: ⁊ quotidie o
sʒ ali' mõ: ali' nũc. Et q̄ sit virt⁹ huius sa
menti ostẽdit: remissio. s. peccatoꝝ venia
⁊ perfectio virtutis.

¶ De causa istitutōis. b

Institutum est enim hoc sacramentum
i duab⁹ de causis. In augmētū virtutis
.s. charitatis: ⁊ i medicinā quotidiane i-
firmitatis. Unde amb. Si quotiēs effūdit san
guis xpi: i remissionē peccātoꝝ effūdit: debeo sem
p accipe: q sp pecco: debeo sp hr̄e medicinam.
Itē augu⁹. Iterat quotidie hec oblatio lȝ xps
sel sit passus: q: quotidie peccam⁹ petis sine q-
b⁹ mortal ifirmitas viuē ñ pōt. Et q: quotidie
labimur: quotidie xps mystice imolat p nob.
Dedit. n. nob hoc sacrm̄ salutis: vt q: nos quo
tidie peccam⁹: ⁊ ille iā mori ñ pōt: p hoc sacra-
mētū remissionē ɔsequmur. Quotidie comedit
ipe ⁊ bibit in veritate: sed iteger ⁊ viu⁹ manet.
Itē. Mysteriū fidei dr̄: q: credere debes q ibi
sal⁹ nr̄a ɔsistit. Si aūt qrat vtꝝ quotidie cōicā
dū sit: Audi qd idē tradit Aug. Quotidie iqt
eucharistiā accipe nec laudo nec vitupo: oib⁹
tñ dñicis dieb⁹ cōicādū hortor. Si tamē mēs i
affectu peccādi est: grauari magis dico eucha
ristie pceptiōe q̄ꝫ purificari. Et lȝ qs petō mor-
deat: si peccādi tñ de cetero nō habeat volunta
tem ⁊ satisfaciat lachrymis ⁊ oīonib⁹: accedat
secur⁹. ſȝ hoc de illo dico quem mortalia petā
nō grauāt. Si nō freqntius saltē ter i āno hoīes
cōicēt: nisi forte qs criminalib⁹ ipediat: i pasca
.s. pēthecoste: ⁊ i natali. Oēs ergo cōicēt qui
noluerit carere ecclesiasticis liminib⁹. Qō. I.

Irca duodecimam distinctionē q̄runt
qnqȝ. primo vtꝝ liceat plies in
die cōicare. scdo vtrū de⁹ possit facere acci
dens sine subiecto. tertio vtrū in sacramē-
to altari sint accitia sine subo. 4° vtꝝ spēs
in sacro altaris possint aliqd imutare. qn-
to vtꝝ sangui possit fieri admixtio alteri⁹
liquoris. ¶ Pri° ḡ querit vtꝝ liceat plies i die cōicare. Et
videt q sic: q: plures cōicare nō est plura xpi corpora su-
mere: q: nō est nisi vnū corpus xpi ⁊ iproprie imo false dic
vulgus plures personas plures hostias ɔsecratas. cum sit
ibi vna psona tm̄. ſȝ plures cōicare ē corp⁹ xpi sub plībus
spēbus sumere. hoc aūt facit qcūqȝ celebrat: q: sumit in q̄-
tuor spēbus: vna vini ⁊ tribus panis: q: dȝ frāgere hostiā
in tres ptes. ¶ Cōtra q: si liceret plies cōicare hoc eēt pp
maiorē fructū: vel plies pcipiendū. ſȝ maior fruct⁹ est i ce-
lebrādo q̄ꝫ in cōicādo: nō tñ licȝ plies i die celebrare ō ɔse
cra. di. ca. sufficit. ergo nec cōicare. ¶ Rñ: circa hanc q̄-
stionē de qnqȝ videndū ē. pmo de fractiōe. scdo de effectu
positiuo hui⁹ sacri. tertio de priuatiuo. qrto de frequenta-
tione. quinto de cessatione.

Quantum ad primū sūt tres ɔclones. ¶ Prima q
corp⁹ xpi ad fractionē hostie nō frāgit.
q: nihil frangit nisi p hoc q sua q̄titas diuidit qd nō pt eē
[illegible] q̄titas nō hȝ modū q̄titatiuū. Un̄ pūct⁹ nō pōt frāgi
q: nec pōt diuidi. Un̄ cū corpus xpi licet sit hic q̄tū nō tñ
mō q̄titatiuo ideo hic non frangit nec frāgeret etiam
[illegible] sicut erat i cena. ¶ Se
[illegible] nō conueniē
cūda ɔclo ē q spēs vere frāgunt: q: illis cōuenit q̄titati cōiūcte
[illegible] per q̄titatem equaliter

⁊ separate: sicut diuidi ⁊ situari: ⁊ locū occupare. vnde cū
frangi sit hȝ. ideo licet q̄titas sit sine subo: hic frangit ⁊ diui
ditur. Utrūqȝ tamē manducatur: q: quo ad primū qd est
in manducatione. s. attritio ⁊ diuisio: sole species manducā
tur. quo ad 2ᵐ: qd est in ventrem traiectio: vtrūqȝ mādu
catur: q: vbi vadunt species localr̄: illuc cōcomitatiue cor
pus xpi sequitur sacraliter. quo ad tertiū qd ē nutritio: spe
cies māducātur corporalr̄: q: nutriūt corp⁹ ſȝ corp⁹ xpi spi
ritualiter: q: nutrit aīam. primū tñ nō ē de eēntia mandu
cationis: q: qd colādo vel sorbendo sine diuisione traijcit
manducari dicit: et solidū qd itegrum ɔglutitur. Et sic cor
pus xpi vere manducatur: ex hoc solo q cū cibo vere tra-
ijcitur: qd non possūt ponere illi qui dicūt ipz nullo modo
moueri sm eē qd habet i sacro. ¶ Tertia ɔclō ē q̄ sit signi 3ª ɔ°
ficatio fractiōis ptiū hostie. Et preter cōēm significatiōeȝ
de q̄ extāt v̄sus. Hostia diuidit in ptes: prima btōs ɔplene.
sicca notat viuos: sruata defūctos. Primi iebriātur ab vber
tate dom⁹ dei. vnde significant per partem missā i calicē.
Alia q̄ sicca sumit significat existētes in tribulatiōib⁹: qui
terūtur: siue i mūdo: siue i purgatorio. expectātes āt statū
corpis vl' vtrūqȝ significāt p tertiā q̄ solebat reseruari vs-
qȝ i finē. Alia significatio ē: q: ps alia dupla significat bta
tē. Alie due duas partes humanitatis. ⁊ q̄ in calicē mergit
corpus sanguine cruētatū. pars reseruata aīaȝ sm supiorē
partem: q̄ fruebatur: vel ecōuerso seruata corp⁹ passibile:
qd expectabat stolā suā: mersa vero animā btām.

Quantum ad secūduȝ sunt tres cōclusiones. ¶ Pri- pª ɔ°
ma q i digne sumētib⁹ operatur reparati
onē feruoris deperditi. augmentū virtutū: fortitudinem
eaꝝ multiplicatiōem bonoꝝ opeꝝ: q: sacrm̄ efficit spūalr̄:
illud qd sua mā representat ⁊ efficit corporalr̄. Hec āt oīa
consequunt ex cibo bono debite sūpto: i subo apto nato s.
nutritio augmētatio gñatio ⁊ fortificatio ergo ⁊c. ¶ Se 2ª ɔ°
cūda ɔclō ē. q btis ad quoꝝ honorē offert: vt qñ ō sāctis
canonizatis celebratur: vel qñ pro eis: per modū suffragij
celebratur: q in purgatorio eē putātur: ⁊ nō sunt: nihil eis
ɔfert q̄tum ad premiuȝ eēntiale: qd quidē non recipit in
eis augmētū. sed quo ad accītale: q: gaudent de oī bono:
qd sciunt fieri ad honorem dei: sicut gaudēt super vno pec
catore pniaȝ agente maxime āt ō illo bono qd hȝ specialē
ordine ad eos qñ pp se ⁊ in se vidēt deum honorari. Noue
runt aūt do reuelāte qcqd fit pp eos. vnde ⁊c. Sȝ p eis q̄s
fide tenem⁹ eē in paradiso: nō debem⁹ celebrare missas per
modū suffragij: q: iniuriā facit martyri q orat p martyre. ḡ
solū missa cantari dȝ p his quos credimus eē in purgato-
rio. Pro pueris āt baptizatis qñ sepeliūt: dȝ missa celebra
ri vt ordinantur ptinere ad vnitatē corpis xpi mystici ⁊ sal
uari merito xpi. cuius rememoratiū ē hoc sacrū. Dȝ aūt he
ri collecta ñ p eis. sed p coī fideliū defūctoꝝ. ¶ Notādū
aūt de paruulis. q: nescitur vtꝝ sint baptizati nisi forte ab
illo q eos baptizauit: nemo ēt pt scire se baptizasse adultū:
q: nescit vtꝝ ille itendat baptizari: qd regritur: imo nemo
scit se baptizasse paruulū. q: licet sciat se intendisse: possibi
le tñ ē parētes illius eē ifideles ɔ quoꝝ voluntatē baptizari
nō potuit. Et spālr q nō baptizauerūt nō pñt scire baptiza
tū. Unde p paruulo baptizato de facto rōne dubij pōt ora
ri sm quosdā. ¶ Sȝ nō valet: q: aut nō est baptizatus sm
veritatē: ⁊ tūc fides dicit eū eē dānatū aut est baptizat⁹. ⁊
tūc fides dicit eū euolasse ergo vt sic ē contra fidē orare
p illo q nūq̄ hūit vsū rōnis. Qui vo hūit vsū rōnis ēt si ba
ptizat⁹ mox decessit: q: potuit hr̄e veniale nō duplicatū pōt
hr̄e aliqd purgādū. Un̄ p eo pōt orari. Sȝ de martyre q e
[illegible] p̄pter xpz [illegible] ē q ei displiceat [illegible]
iplicite. Un̄ ñ dȝ orari p eo: q: fit iiuria martyrio: maxime
qñ canonizatus ē: q: ecclesia tūc tenet ipm̄ eē in celo. ¶ 3ª 3ª ɔᶜ
[illegible] effectus huius sacri pōt ipediri p peccatū veniale
non quidē per omne: sed solū per illud qd impedit actualē

deuotionē ꝛ distrah͞i mētē ne actu ferat̄ in deum sic ē hec: q: ad hoc ꝙ aliquid generet̄ nō oꝫ agere ſ; pati. ad hoc āt ꝙ nutriat̄ oꝫ ipm coopari q: nutriēs agit in nutrimentū. Unde effect⁹ baptismi nō ipedit̄ nisi ꝓpter peccatū mortale qḋ ↄtrariatur effectui: nō per veniale qḋ cōtrariatur actu deuotionis quā nō requirit per se ſ; per accidēs vt remouēs ꝓhibēs. Sꝫ in isto nutrimēto · licet de⁹ opetur principaliter oꝫ tamē ꝙ hō coopetur i.strumentaliter ipm deuote amplectēdo iuxta illḋ Jaco. In mā ſuetudie ſuſcipite insitū verbuꝫ qḋ pōt saluare aīas vr̄as. Illud igit̄ veniale qḋ ipedit actualē deuotionē: ipedit fructū nec tamen facit incurrere mortale peccatū q: nō tenet̄ hō eā hr̄e nisi ad hoc ꝙ n̄ ipediat fructū. siue ꝙ pcipiat ipꝫ. ſ; habitualē tenetur hr̄e .i. mortali carere. Quecūq: aūt venialia hēat de qbus nō penitet: dūmō deuote coicet effectum participat. Dr̄ āt deuote coicare si conatur oēm distractionē ꝛ euagatōēꝫ mētis expellere: ꝛ nō deliberate eā teneat.

pª ɔº **Quantum** ad tertiū sūt tres ↄclones. ¶ Prima ꝙ remittit venialia: sicut dicit inocēti⁹ ꝙ venialia delet. Et apolloni⁹ i vitis patꝝ dicit ꝙ per hoc penitētibus remissio peccatoꝝ datur. Unde sup iꝫ m dicitur oratio dominica pater noster cui⁹ penultima petitio ē dimitte nobis debita nostra. Et posset cū tāta deuotiōe sumi ꝙ oīa venialia deleret · ꝛ hō sine peccato ad illā horā eēt. Nec ē hoc impossibile ſ; diu sine veniali viuere oī habēti vsū rōnis ē ↄtra legē coēꝫ ꝛ rōnē: ſ; soli⁹ mr̄is dei ꝓuilegiū

2ª ɔº ē. ¶ Scda. ꝙ cauet a mortali. vt dicit Innocēti⁹ :i: qua fortificat ↄtra tentationē: ꝛ delet venialia inclinantia ad peccatū mortale. Un̄ Bernardus i ſmōe d̄ cena dn̄i attribuit freq̄nti ſūptiōi h⁹ sacri ↄtinētiā a mortalib⁹ i suis fratribus. Parasti i ↄspectu meo mēsā aduersus ꝛc. sic esus agni pascalis ſuabat ab exterminatore: ꝛ māna ab infirmitate: q: nō erat i tribub⁹ coꝝ ifirm⁹. Nō āt delet mortale qḋ ē i ↄsciā coicātis. ſ; auget ꝛ multiplicat q: q̄uis i se sit medicina: tamen est venenū male sumentib⁹. Qui. n. mādūcat idigne iudiciū sibi manducat. Si vero sit mortale in aīa ꝛ non sit i ↄsciā. ꝛ nō sit etiā ignorantia crassa ꝛ supina: ꝛ p̄missa discussione diligēti. ꝛ si nō sufficiēti elapsū ē a memoria: ſm illud. ꝓbet aūt se ipsum hō. ꝛc. ꝛ ſm illud. Si nosmetipsos diiudicarem⁹: ꝛc. tūc remittitur vt dictū fuit. di. .9. Sed quādo missa ꝓ alio celebratur: ēt mortale qḋ ē in alterius cōsciā delet: nō per modū sacri. qḋ solum ꝓdest suscipienti. sed per modum sacrificij ex merito xp̄i · quo sibi venia ipetretur .i. gratia ↄtritiōis. Unde nec maius donū pōt homo homini facere q̄ sibi missaꝫ dare aut ꝓ eo celebrare. Hoc. n. est singulare in hoc sacro ꝙ ꝓ alio pōt offerri ꝛ suscipi n̄ sic āt d̄ alijs.

3ª ɔº ¶ 3ª ↄ ē ꝙ valꝫ ad pene remissionē actual' pcti mortalis ꝛ venial'. pmo qdē rōe sacri inq̄tū valet ad d̄letionē culpe q: q̄ncūq: culpa delet̄ pena aūt d̄ eterna i tp̄alē ↄmutat̄: aut tp̄al' diminuit̄. Oꝫ. n. ꝙ eterna ↄmutet̄ q̄ nō stat cū amicitia. ¶ Sꝫ dubiū ē vtꝝ q̄ncūq: veniale remittit̄ quo ad culpaꝫ aliqḋ diminuat̄ de penaꝫ. Et videt̄ ꝙ nō q: pōt hō hoi remittere offensā sine hoc ꝙ aliqḋ relaxet de debito tp̄ali. Scdo ratione sacrificij quo ē satisfactoriū magis ꝛ minus ſm deuotionē sumētis ꝛ celebrātis: ꝛ nō solū ꝓ se sed ꝓ alio nō solū ꝓ viuo. ſ; ꝓ mortuo. Et sic pōt eē tanta ↄtritio ꝙ ex opere operāte omneꝫ penā deleat modica ↄtritio cum ope operato in hoc sacro multū deberet opari ad deletionē pene in viuo ꝛ in mortuo. Nā nihil ē in hoc vita qḋ tātuꝫ satisfaciat ꝓ mortuis: q̄ sacrificiū mediatoris ſm Augu. q: hic ē calix sanguinis testamenti q eduxit victos de lacu: vt pꝫ p exēpla Gre. ꝑla in .4. dyal. Et btūs Bernar. i vita bti Malachie narrat sororē illi⁹ per missas eius de purgatorio liberatā.

5ª ɔº **Quantum** ad 4ᵐ sunt quattuor ↄclones. ¶ Prima ꝙ expedit frequēter sumere: q: sepe peccamus: ꝛ sepe medela idigemus. Et sicut cōtinuū ieiuniū cibi corporalis attenuat ꝛ debilitat: ꝛ si nō minuat vitā ꝑ ut viuere viuētibus ē eē: q: eē subale non itenditur nec remittitur: tn̄ disponit ad morteꝫ: sic nimis ieiunare ab hoc cibo aīaꝫ d̄bilitat. Et si charitatē in eēntia nō remittat: ꝛ ad mortale iclinat: ꝛ ifirmitates venialium multiplicat: ꝛ feruorē consumit. Ecōtra q̄n sepe ꝛ digne sumit̄: semp nutrit restaurādo deperdita i illo q hꝫ venialia: ꝛ semp auget in illo q nō habet: sicut in btā virgine quā credo sepe ↄmunicasse multiplicat bona opera. Un̄ Bernardus .i. vita bti Malachie. Hoc sacrm̄ potēs est peccata cōsumere: debellare obuias potestates iferre celis aīas reuertentes. ¶ 2ª ↄclusio ē. vtꝝ expediat oī die coicare? Et qdem in hoie q sentit per hoc deuotionē augeri: reuerētiā nō minui expedit. Unde in vitis patꝝ cōsuetudo erat scō Hor. nō prius corporalē cibū sumere: q̄ spūalē xp̄i cōiōnē acciperet. Ui di. 68. c. Cassianus ep̄s quotidianū sacrificiū offerre cōsueuerat deo q audiuit vocē. Age qḋ agis: operare qḋ operaris natali apl̄oꝝ venies ad me: ꝛ reddā tibi mercedē: qui post septimū ānū i natali apostoloꝝ cū missaꝝ solēnia peregisset e corpore exiuit. Sꝫ. si sentiat hō deuotionē nō augeri: ꝛ reuerentiā minui. q: nimia familiaritas parit ↄtemptū: oꝫ aliq̄n abstinere. ꝛ nō quotidie sumere. Unde i vitis patrū btūs Apollonius admonebat: vt si fieri posset: suppl' sine minutiōe reuerētie monachi quotidie coicarent misterijs xp̄i: ne forte q se longe facit ab his: lōge fiat a deo. ¶ 3ª ↄclusio ē. ꝙ nō est pluries in die cōicanduꝫ: vt in hoc vl' vnica xp̄i passio repn̄tet̄: dico āt pluries cōicari nō quotiēs sub plurib⁹ spēb⁹ sumit̄: ſ; sicut dr̄ vnū prandium ꝛ vna cena vnitate ordinis. licet sint ibi multe potationes ꝛ multe comestiones sed diuersa prandia ꝛ diuerse cene q diuersis horis nō hn̄tib⁹ aliquā vnitatē: ex itentōe comedētis. Sic si sacerdos sumat prius sub duabus spēb⁹ ꝑfectionis: ꝛ postea sub alijs duab⁹ .i. vini ꝛ panis fracti vnū sacrm̄ vna est cōio. Et silr̄ si simul ꝓpter periculum q̄ↄ die sumeret .10. hostias cōsecratas: nō dico .10. personas vt vulgus dicit. nā in oībus nō est nisi vna persona xp̄i nō diceretur nisi semel coicare. Postq: aūt celebrauit vel alias coicauit licet nō plus coicare itenderet: si sit piculum licet ei ieiuno tamē hostiā ↄsecratam sumere: ꝛ sic scdo vl' tertio coicare. Ar⁹. de ↄsec. di. 2. ca. Trib⁹: vbi mistri post cōmunionē populi portiones populi remanētes debet sumere de quibus tamē ē supponit̄ eos ante pꝑꝫ coicasse. ¶ Ex his patet solutio ad argumentum. ¶ Quarta ↄclo est an liceat pluries celebrare in die. Et dicit glo. ꝙ sic. extra. e. de celeb. mis. ca. Cōsuluisti: vbi dicit̄. Sufficit sacerdoti semel in die missam celebrare. nō āt inhibetur. Un̄ si pluries celebrat non peccat. ¶ Sed hoc non valet · quia quod dicitur sufficit · debet exponi: idest sufficere debet. alias falsum esset quia illi qui non est contentus celebrare semel. certum est ꝙ n̄ suffic̄. Un̄. e. ti. ca. d̄ referēte papa rei bēdit illi q in cene i duob⁹ locis celebrabat: di. ꝙ vbi hꝫ chrisma ↄficeret ibi celebraret n̄ āt alibi illo die. In aliq̄b⁹ āt casib⁹ licꝫ ꝑmi⁹ i die natal' dn̄i. vt d̄ q̄ Gre. i ome. Exyt edictū. Missaꝫ solēniter hodie celebraturi sum⁹. ꝛ de cō. ca. Cōnsuluisti. ꝛ d̄ ↄse. d. Suffic̄. Et cā h⁹ ē vt eē pt triplex. vna pꝑ tres i vna ꝑsona sua: vt illa d̄ nocte significet corp⁹ illa d̄ aurora aīa: illa d̄ die d̄itatē. Scda cā ē vt p⁹ significet statū an̄ legē scdā statū sub lege: tertia statū grē. Tertia cā ē ſ[illegible] cāt. Tres i natali misse dēbēt celebrari. Quaꝝ p⁹ sacra signat genituram: Altera verum designat gaudia [illegible]. Tertia tam factū qḋ lex sacra fore signat. ¶ [illegible] casus [illegible] q subito occurrit sepeliendus post [illegible] dicta n̄ [illegible] missa sepeliri si sit tempus misse immo etiam dicit [illegible] mandus ꝙ ex intentione potest dicere vnam pro viuis aliam pro defunctis. non quidem regulariter nec [illegible]

sed et cū rōnabili. puta si parrochian⁹ vel cui teneṯ pene in mersarijs vel in anniuersario vel trecenale cū vult facere: nec tūc pōt cōmode vicariū hr̄e. ¶ Tertius casus ē p̄ necessitate infirmoꝝ petentiū viaticū si nō sit corpus dn̄i reseruatū: nec alr̄ posset hr̄i nisi celebraret: t pauisous he hēret vt vna infirmo porrect: alia fuerit. ¶ Quart⁹ p̄ necessitate peregrinoꝝ: maxime die dn̄ico vl' festiuo: qn̄ oēs maxime peregrini debēt missā audire. ¶ 5⁹ p̄ nuptijs: qꝫ laudabilis ɔsuetudo ē nō nisi in missa dare benedictione nuptiale quāuis i quibusdā p̄ib⁹ post vesperas: t aliquādo i p̄funda nocte solcāt ista fieri. t cū ml'ta dissolutōe. ¶ Sextus fm̄ Hosti. si hēat duas ecclias cōmendatas vel vnā intitulatā aliā cōmēdatā p̄pter paupertate: nec pōt hr̄e vicariū: t qlibet pplīs vult hr̄e missā i sua ecclesia cū vtraqꝫ equale teneat: vtrobiqꝫ pōt eq̄liter celebrare. In decretali āt ex. e. de referēte. nō erat necesse epm̄ celebrare: nisi i illa i qua de ɔsuetudie debebat chrisma cōficere: qꝫ hoc nō pōt nisi eps: sed aliā missā celebrare poterat simplex sacerdos. Et verisimile ē epm̄ bene posse p̄ vicariū celebrare: t in illa ecclesia plures presbyteros fuisse. Si ēt occurrerēt eadē die due misse: vna forte ð festo: alia de ieiunio: vt frequēter cōtingit i qdragesima: ēt iusta causa videtur bis celebrādi: si alias nō potest audire secūdam missam nō tamē teneṯ. sꝫ sufficit de vno celebrare: ð alio dicere officiū. ita tn̄ q̄ i istis casib⁹ nūq̄ licet dr̄e vltra duas missas nisi in natali. Itē itelligit q̄ ipse pōt dicere secūdam missā si ipse ē ieiunus: alias nō ieiuno i nulla necessitate licꝫ celebrare: lꝫ liceat coicare. Vn̄ dr̄ ex. e. eo. c. Ex pte. q̄ sacerdos semp vino pfūdere dꝫ. postq̄ totū acceperit eucharistie sacrm̄ nisi cū eadem die aliā debuerit missā celebrare: ne si forte vinū perfusiōis acciperet celebrationē aliā impediret. q̄si dicat. oino ipediret: qꝫ ieiunus nō eēt. Sꝫ dicit forte p̄pter opiōnē q̄ dicit vinū admixtū sanguini fieri sanguinē. t sic esset ieiunus. sꝫ illa opinio erronea ē. Unde sacerdos cui solēt tales casus occurrere: dꝫ a pceptione pfusionis abstinere: sꝫ si perfūdit. i piscinā ponat t nō sumat.

2ᵒ **Quantum** ad qntū sunt tres xclones. ¶ Prima q̄ xp̄iani i p̄ncipio ecclie omni die cōmunicabāt: postea singlis dieb⁹ dn̄icis. Vn̄ ex. de paroch. c. p̄. p̄hibeṯ quis alienū parochianū ad missam recipere. qꝫ hoc erat ad eucharistiā recipere cū sacra sint a suis p̄sbyteris ministrāda: nō ab extraneis. postea ter i anno: i pascate: penthecostē: t natali. Nūc aūt tenentur oēs: exquo ad annos discretōis venerit: ad minus semel i anno. s. i pascate coicare nisi forte de p̄prij sacerdotis ɔsilio ob aliquam cām ad tp̄s ab eius perceptōe duxerit abstinēdum. ex. de pe. t re. Ōis vtriusqꝫ sex⁹. In quo casu nō debꝫ ipe vsqꝫ ad sequēs pascha differre coionē. sꝫ q̄cit⁹ pōt ipedimēto cessante ɔ̄ coicare. sicut dāt q̄ p̄pter imūdiciā nō poterant olim pascha celebrare p̄mo mēse: tenebātur scd̄o mēse celebrare: nec vltra debebāt differre. sicut si hō dꝫ soluere. s. i pascate t tūc nō pōt soluere: ip̄ator nō dat sibi dilationem vsqꝫ ad aliud pascha alterius āni sꝫ stati post qn̄ pōt debet soluere. ff. de arbitris. l. Celsus. § Deo sit pcepta arbitris. sꝫ dare: t i tēpus dare. Tēpore eni elapso adhuc teneṯ dare. Si qs āt a coione cessat i pascate nisi mō p̄dcto mortaliter peccat. qd̄ pꝫ per penā graue q̄ idicit tali i decretali p̄cedēti: vbi sic dicit. Alioqn ab igressu ecclie arceat: t moriens xp̄iana careat sepultura. q̄ pene nūq̄ mortalis sunt vt sup. Nō tñ p̄pter istud verbū reputo hoiem eē suspēsū ab ingressu ecclie. sic q̄ vicolando illud eū quis iter celebrās t eū recipiēs eēt irregularis. sicut nec moriēs i torneamētis est excōmunicat⁹. p̄pter hoc q̄ negatur ei ecclesiastica sepultura. Dico āt ānos discretōis nō pubertatis: qui sunt anni nubiles: i viro. 14. i muliere. 12. sed postq̄ icipit eē doli capax. q̄ pōt mortalr̄ peccare. Ex tūc eni ligaṯ pcepto ecclesie: p̄ter qꝫ de coione. q̄ sumūl dant qꝫ exquo pōt peccare debꝫ remediū ɔfessiōis t coionis adhibere. ¶ 2ª 2ᵃ 2ᵒ
xclō ē. q̄ sacerdoti celebrāti nō licet a coione abstinere: imo etiā totū sacrm̄ sub vtraqꝫ spē dꝫ sumere. de ɔsecra. dist. 2. Cōperimus. In parasceue aūt nō sumit nisi i spē panis: quia tūc non celebrat: sꝫ de corpore suato coicat. nec ē verū qd̄ aliq dn̄t: vinū ɔtactu corporis verti i sanguinem: sicut nec cōtactu panis verteret i panē. maxime qꝫ sine verbis non fit transubstātiatio. Et aūt ifirm⁹ coicādus tūc occurrat: hostiā ɔsecratā sibi diuidat. Nā t oli p̄pter hoc suabaṯ vsqꝫ in finē misse pars tertia. Pōt ēt de plurib⁹ hostijs ɔsecratis reseruare quotsibi visū fuerit. Nec teneṯ dē ɔsecratus sumere dū tñ sub vtraqꝫ spē sumat. Cum hec etiā debꝫ sumere vini pfusionē: qn̄ nō est aliā missā celebratur⁹. vt dr̄ de ɔsecra. ex. e. ex parte. Etiā si sit dies qua debeat ieiunare in pane t aqua: siue ex voto: siue ex pnīa: siue ex obediētia qꝫ nec votū nec penitētia nec obedietia imutare debꝫ ritū eccl'e t ordinatōes dei. ¶ 3ª xclō ē quid sit melius abstinere aut celebrare. Et quidē indispositō bonū ē abstinere t malū ē sibi coicare. sed disposito bonū ē ex feruore coicare. t bonum est ex humilitate abstinere. Et si ex maiori charitate iste abstinet. t ille ex minori sumit: ille qui plus habet de charitate plus mereṯ de p̄mio eēntiali. Sꝫ simpliciter loquēdo multo meli⁹ est debite sumere q̄ debite omittere: quia illi sumenti p̄dest ex opere operato. t datur ei remissio peccatoꝝ. t augmentū virtutū. ¶ Argumentum solutum fuit supra. Questio II. 3ª 2ᵒ

Queritur scd̄o vtrū de⁹ possit facere accn̄s sine subiecto. Et videṯ q̄ nō. qꝫ sicut se hꝫ accidēs absolutum ad subm̄: sic respectiuū ad obm̄: qꝫ sic accidentis eē est iesse: sic relōnis eē ē adesse. sꝫ de⁹ nō pōt facere relationē sine termio. qꝫ relatiua posita se ponūt. ergo nec accn̄s sine subo. ¶ Cōtra qꝫ sicut accn̄ti p̄ nām debetur eē in alio: t nō per se. sic ecōuerso sube perfecte p̄me debeṯ per se eē: t nō in alio. sed hūanitas xp̄i q̄ est p̄ma substātia t hoc aliquid nō subsistit p se sꝫ i diuino supposito sustentaṯ. g̃ t̃c. ¶ R⁹. cū duplex sit accidēs. s. absolutū t respectiuū. t absolutū duplex. q̄titas t q̄litas. Ideo circa istam qōnē tria sūt videnda. p̄mo de q̄titate. scd̄o de q̄litate. tertio ð relōne. sꝫ vtrum de⁹ ista posset sine subiecto facere.

Quantum ad primū sūt tria vidēda. p̄mo de q̄titate ɔtinua p̄manēte. scd̄o ð successiua. tertio de discreta. ¶ Quārū ad primū videṯ q̄ de⁹ possit separare q̄titatē ɔtinuā remanēte a subo. qd̄ p̄bant aliqui sic. deus pōt facere oēm effectū imediate sine cā extrinseca. puta efficiēte t finali. qꝫ ipe est primū p̄ncipiū t finis vltimus oīum. t sic pōt supplere vicē harꝫ causarū. nō autem sine cā itrīseca puta materia t forma: qꝫ ipse neutra harum est. sicut hoiem pōt facere sine hoie nō sine aīa t corpore. sed in sustētando accn̄s subm̄ est cā extrīseca: cū nō sit forma nec mā ex qua. g̃ t̃c. ¶ Sꝫ ista ratio vt mihi videṯ nō valet. qꝫ sic posset deus facere relōnes sine subiecto t termino: precipue si differūt realiter a subiecto. Nec eēt tunc aliqua instantia. ¶ Scd̄a ratio ɔsueuit adduci. qꝫ ds̄ pōt conseruare immediate quicqd seruat mediante alio, non materialiter nec formaliter sed effectiue. sed sic ɔ̄seruat accn̄s mediāte subā: nō formalr̄. qꝫ accn̄s nō hꝫ eē formaliter a subo: sꝫ ecōuerso: nec mālr̄. qꝫ nō vt ē subm̄ sustētat t ɔseruat. qꝫ tūc nihil nisi subm̄ sustētaret: cui⁹ ɔtrariū est. ... ¶ Et si dicaṯ hoc nō pōt dici de subiecto violēto vt de aqua respectu caloris. dōm q̄ imo. qꝫ sicut terra naturaliter sustēat aquā: qꝫ nata est substerni. t tectū sustentat tegulas violēter. sic subm̄ sustētat accn̄s p̄ma... sed violētū violēter eadem violē

la[illegible] ita recepit ¶ Sꝫ nec ista rō cogit q: sicut calor nulla violētia frigefacit sic nec aq̄ violētia aliq̄ se calefac. sꝫ calefacta p̄ ꝑ[illegible]is nulla violētia cōtinuat actiue i se calorē sꝫ magis deꝑdit. Uñ pōt dici q̄ lꝫ subiectū nō sit ꝑse ꝫ tota cā sustentādi: ꝑpter qḋ nō sustinz aliqḋ sustētat ꝫ subiectū aliqḋ nō sustentat. vt arguit̄: nihilominus tñ substātie create subiecti est ratio sustētādi: q: per hoc q̄ subiicit̄ accñti ip̄a alteri nō innixa sustētat ip̄m. Et qcq̄d sit de hoc certū est q̄ q̄ntitas nō sustētat qualitatē cui subiicitur effectiue: sed solū materialr̄ ꝫ subiectiue. sicut mā formam. Sꝫ hec ē mā extrinseca quā de⁹ supplere pōt. puta faciēdo formā substātialem sine materia: ꝫ qualitatē sine q̄ntitate: vt post dicet̄: q: cuꝫ vnum nō sit de rōne alteri⁹ nulla ꝯtradictio implicat̄. ¶ 3ª ratio est q̄ quādo aliqua sūt sic ad inuicē diuisa q̄ vnū nō implicat aliud nec i sua eēntia nec i suo ee nec sicut partem nec alr̄. nulla cōtradictio est vnū eē sine alio. ꝫ p̄ ꝯñs deus illa seorsū facere potest. sic ē i ꝓposito. g̃ ꝫc̄. maior pꝫ. quia solū propter hoc deus potest facere materiā sine forma q: materia implicat formā. ꝫ si nō q̄tū ad eēntiā i qua ē distincta saltē q̄tū ad esse. q: eē est q̄dā forma cū sit actus. ꝫ nō solū q: est vnū eē vtriusq̄. q: tūc p̄ hoc nō posset facere formā sine mā. sicut nec econuerso. Nūc aūt pōt facere formā sine materia. ꝫ nō econuerso. q: mā non ē eē forme. nec ē cā formalis ipsi⁹. forma āt vel est ipsꝫ eē vel ē cā formal' ipsi⁹ ꝫ deus nō pōt facere effectū formalē sine cā. puta eē albū sine albedine: ꝫ pari rōne nec esse sine forma absoluta: nec esse subale sine forma subali. cōstat āt q̄ illud eē nō pōt eē nisi substātiale. cū mā q̄ ē pmū subiectū n̄ possit inherere. Probatio minoris. q: q̄ntitas ē diuisibilis i ea q̄ insūt. Uñ si ea q̄ p̄ se ꝫ primo ꝯueniūt q̄ntitati. vt puta hr̄e partē. vl' q̄ scḋo: vt puta hr̄e sitū ꝫ hēc oia ꝯsiderētur. equaliter ꝯueniunt q̄ntitati separate sicut ꝯiūcte siue p̄ pose siue p̄ impole separatur. Et quo ēt pōt sumi alia ratio ad p̄ncipale. q: sic ph̄s arguit aiam separabilē a corpore nāliter. q: nāliter hꝫ operationem subiue ꝫ actiue separatā a corpore: ita illud qḋ posset hr̄e supnāliter operatōeꝫ subiue ꝫ actiue separatā a substātia: videt̄ ab ea separabile supernāliter. Sic aūt ē hic q: q̄ntitas si eēt separata non min⁹ eēt qualis nec minus ēt ageret itentionalr̄ ꝫ realiter q̄ꝫ si eēt cū suba. g̃ ꝫc.

2ᵒ pᵒ ¶ Scḋo de q̄ntitate successiua ꝯtinua q̄ ē mot⁹ videt̄ dōm: q: cū mot⁹ sit eēntialiter fluxus forme ꝫ nō forma pōt itelligi fluxus forme vel cui⁹ ē vt subiecti vel cui⁹ ē vt termi. Potest igit̄ mot⁹ eē sine termino. dū tñ sit i subiecto. sicut de⁹ posset vltimā sphērā mouere. ꝫ ille motus i superficie conuexa existēs nō hr̄et terminū q̄ ē vbi cū ip̄a sit nusq̄ ꝫ incircūscripta: sed hr̄et subꝫ. ¶ Scḋo econuerso i ei forma quā de⁹ pōt facere sine subiecto potest eē mot⁹ sine subo. sicut quādo rarefiūt ꝫ cōdensant̄ spēs in sacro altaris. rarefactio quidē ꝫ cōdensatio hn̄t pro subiecto q̄ntitatē: ꝫ p̄ termino q̄litatē sꝫ augmētū ꝫ decremētū q̄ sequunt̄ istas alteratōes sunt ibi sine subo: q: hn̄t q̄ntitatē p̄ termino nō aūt subaꝫ p̄ subiecto: q: ibi nō est nec q̄ntitatē q: idē re n̄ est subm̄ ꝫ termin⁹. Nec ē maior difficultas facere accñs fluens sine subo q̄ accñs stās cū vtrūq̄ sit euidē actuantis: q̄ licet in gradu pfecto ꝫ iperfecto differāt: imo aliqḋ accñs fluens ē actuali⁹ q̄ aliqḋ stans sicut albedo fluēs a gradu iperfecto ad pfectū ē pfectior q̄ q̄escens i gradu iperfecto. Uñ cum h̄ possit sustentari sine suba multo

3ᵒ pᵒ magis illa. ¶ 3ᵒ n̄ pōt eē motus sine vtroq̄. s. sine termino ꝫ subo q: eēt diffinitū sine diffinitōe. s. fluxus forme ꝫ nō eēt forma fluēs nec vt subm̄ nec vt terminus. ¶ 3ᵒ de q̄ntitate discreta q̄ ē numer⁹ in rebus pmanentibus. videt̄ q̄ nō possit fieri sine numeratis. q: non est aliq̄ res p̄ter illa. [illegible] vnitates [illegible] est [illegible] numerus sup ꝯtinuū nō addat rē. [illegible] numerus q̄ nō est [illegible] addit aliqḋ sup [illegible] vnitas sup sing[illegible]

ꝫ sic non addit nisi priuatōeꝫ. Et si addit aliqḋ posit[illegible] illḋ ē ens rōnis. Facere aūt aliqḋ realiter eē sine sua re[illegible]tate est ꝯdictio. Unde cū numer⁹ p̄ter res numeratas [illegible] dicat rē. g̃ nō ē p̄ se factibil'. ¶ Scḋo ḋ q̄ntitate discreta [illegible] est tp̄s: qḋ est numerus pōris ꝫ posterioris i motu: videt̄ idem: q: aut nō addit aliqḋ sup motū: aut illud ē [illegible] ab aia: vt ph̄s videt̄ innuere: q: si addit h̄ est rō mēsure [illegible]latio āt mēsure est rōnis tm̄. Dato ēt q̄ relō quā addit [illegible] real' adhuc tñ relō nō pōt fieri sine subo: vt dicet̄ in 3. [illegible]bro. Et tñ non videt̄ ꝓbabile q̄ tp̄s sup motuꝫ addat rel[illegible]nem realē: q: tūc nō esset spēs quātitatis distincta a mot[illegible] sꝫ magis spēs relōnis. ¶ Tertio videt̄ idē de quantitate discreta q̄ est orō: q: cum illa nō sit q̄ntitas nisi put est in voce q̄ est son⁹ cū motu ꝯtinuo delatus: vel cū discōtinuo[illegible] est q̄daꝫ numerus: Unde sup q̄ntitatē vl' q̄ntitates [illegible] non addit plus q̄ꝫ numerus sup res manentes: imo nō videtur q̄ super sonū. sꝫ sup q̄ntitatem ꝯtinuā fundet̄ imediate. Et sic super sonū vocis ꝫ q̄ntitatē nullā rem absolutam addit: ꝑpter qḋ seorsū fieri nō potest.

Quantū ad 2ᵐ p̄ncipale sunt tria videnda. pmo de q̄titate sensibili i tertia ꝫ scḋa spē. scḋo de q̄[illegible]te q̄ est sensibile cōe q̄ est in q̄rta spē: tertio de q̄litate spi[illegible]li. ¶ Pmo g̃ de q̄litate i tertia spē: que est passio ꝫ passibil' q̄litas de q̄bus alique sunt in scḋa sil' ꝫ in tertia sic ille q̄ habēt actionē nālēꝫ ꝫ aialem vt pme qualitates actiue [illegible] his videt̄ q̄ possint diuina virtute separari eadē rōne qua q̄ntitas. Sed tūc qualitas illa nō erit sensibilis actu [illegible] aptitudine: nisi v̄tute diuina: q: eē sensibile nō est rō intrinseca coloris: sicut nec eē disgregatiuū: q: eē sensibile ē eē motiuū sensus. Et ideo si separaret̄ eēt q̄dē sensibilis: licet nō actu sentiret̄: sicut aliq̄s ignis posset eē ita paruus q̄ actu nō calefaceret q̄uis eēt apt⁹ natus calefacere. sic [illegible] eger nō pōt videre lucē excedentem: q̄uis sit apt' nat' viderē sꝫ q̄ visus. ¶ Sed vtrum deus posset facere videri colorem separatū: ē dubiuꝫ. Et videtur q̄ sic. quia diuina virtute prius potest separari a posteriori. Unde cum qualitas prius sentiatur ꝫ quantitas posterius: videtur q̄ de⁹ posset facere videri qualitatem sine q̄ntitate: ꝫ p̄ cō[illegible] facere videri qualitatē que esset sine q̄ntitate. Lū et q[illegible] dicant posse dei virtute videri: qḋ nō est: sicut ꝫ fantas[illegible] q: certū est q̄ spēm pōt deus causare vel conseruare sine obiecto. Si ergo ꝑpter nihil aliud ē imaginatio rei absentis: nō aūt visio. q: manet spēs i imaginatione re absente aūt i visu cū deus possit re absēte seruare speciē i visu: p̄ cōsequēs facit rē absētē vl' nō entem videri: maxime q: videre nō est sola habitudo ad eē rei vise: sꝫ actus absolutus terminatus ad rē vt visa est: nō fm̄ id qḋ ē. Pōt. n. de⁹ tn̄ visionē conseruare. Et sic non pōt ḋs facere q̄ ego videā rem ꝫ res nō sit visa: sed potest facere q̄ ego videā rē q̄ non sit in rerū natura. sicut res opinata ꝫ scita ē q̄dē [illegible] q̄uis sꝫ nō oꝫ q̄ sit in rerū nā. q: eē cognitū itellectu vl' sen[illegible] in ip̄o q̄dē cognoscēte ponit ens re[illegible] s. cognitionē [illegible] sꝫ in ipso cognito non ponit nisi ens rōnis: qḋ nō requirit fundamēto ens reale nisi i aliq̄bus fm̄ cursū nature [illegible] deus pōt immutare. ¶ [illegible] q̄ntitas ꝑpter hoc est separa[illegible] in esse. q: est separabilis i operatu. S[illegible] ergo q̄litas separa[illegible] p̄ pole vel ipole nullā hēat opatiōnē: g̃ nō erit separa[illegible] fm̄ esse. ¶ Sꝫ ad h̄ posset dici q̄ nō sequit̄: q: licet separa[illegible] fm̄ opat[illegible] n̄ sit separabil' fm̄ esse. nō tñ e[illegible] De h̄ aūt [illegible] ¶ Secundo de qualitate que est sensibile cōe [illegible] quarta specie qualitatis: forma ꝫ circa aliqḋ cō[illegible] vt curuitas rectitudo ꝫ hm̄ q: si iste qualitates differūt absoluta a q̄ntitate possūt fieri ꝫ separari. sic ille [illegible] scḋe ꝫ tertie spēi. Si aūt n̄ differāt re absoluta nō p[illegible] fieri sine q̄ntitate ꝯtinua pmanēte. sicut nec [illegible]ta. Supposito igit̄ q̄ differāt pōt fieri aliter [illegible] Sed [illegible]

posito φ differãt adhuc ... de figura ... cũ sit termia ... limitatur: cũ impole sit corp⁹ ee ifinitũ: impos ... ⁊ nõ ... terminatũ. Et tñ ... sine ... ergo multo magis ... facere corp⁹ finitũ sine figura ergo multo magis ... ⁊c. ☙ ... quod ... privatio ... per ... equivocatio de figura ... figura dif/ fert ab illa terminatõe q̃ ẽ priuatio vlteriozis q̃ntitatis. Si/ gura ... reale positiuũ. Uñ figura ẽ equiuocus ad vtrũq; ppter qd deus nõ põt facere corp⁹ finitũ sine figu ra: put figura dicit illã priuationẽ: ƺ põt de⁹ facere corp⁹ fi nitũ sine figura put dicit illud reale positiuũ ɔ̄sequẽs illã priuationẽ vlteriozis q̃ntitatis. ⁊ eɔ̄. Et sil̃r est de curuitate ⁊ rectitudine linee. q2 vt dicũt priuationẽ hãc q̃ ẽ φ mediũ nõ exit ab extremis: vel istã põnem φ exit: nõ ẽ mediũ in/ ter illa: nõ põt de⁹ facere lineã q̃ non sit recta vel curua ƺ istum modũ. sed put rectitudo dicit rem absolutã q̃ ɔ̄seq̄t lineã ẽm φ ei⁹ mediũ nõ exit ab extremis: ⁊ curuitas ean/ dem put exit: sic de⁹ põt facere lineã sine rectitudie ⁊ cur uitate. ⁊ eɔ̄. ⁊ sic erit linea recta sine rectitudine: ⁊ curua si- ne curuitate: ppter equocationẽ. sicut dr̃ φ xp̃s ẽ fili⁹ v̄gi nis: non ppter filiationẽ quã hẽat: sed q2 ab ea genit⁹ ẽ. sic ⁊ deus dr̃ dñs: nõ ppter relõnem quã in se hẽat; sed quia ẽ terminus relonis opposite. ☙ Tertio de qualitate spũali que ẽ i prima ⁊ tertia specie: vt habitus ⁊ actus. vel i scda specie: vt potẽtia. de qb⁹ oĩbus videt̃ φ diuina v̄tute fieri possint sine subiecto: q2 differũt a subiecto re absoluta ẽm cõem opinionẽ: ⁊ nõ sũt minus entia q̃ qualitates corpora les. Unde si ille vbi drũt pñt separari a suis subiectis mul to magis ille. ☙ Sƺ tũc e instãtia q2 itellectus separat⁹ po terit itelligere: ⁊ sic beatificari: quod ẽ absurdũ. q2 nõ ẽ ad imaginẽ dei. Et similiter absurdius ẽ ɔ̄ habitu vl̃ ɔ̄ actu se parato q est sup se reflexiu⁹. Et si possit dici φ act⁹ vl̃ hit⁹ nõ possint itelligere: q2 nõ hñt potentiã: nec sũt potẽtia: nec potentia ipsa possit: q2 pncipalis potẽtia itelligẽdi ẽ ipa subã aie vel ãgeli: nõ valet. q2 saltẽ de⁹ posƺ itellectui separato ipsi mercedẽ dare: bitũ gloziosũ: ⁊ eãdẽ btitudinẽ quã ɔ̄iũcto: ⁊ tũc esset beat⁹ hñs eẽntiã btitudinis sil̃ une. Et dõm φ verũ ẽ q2 vno incõueniẽti dato alia cõtingũt. sed eẽt beat⁹ tunc sic potentia btificabilis ẽ nõ ãt sic ; pfecta creatura rõnalis.

2° **Quantum** ad tertiũ. de relone sunt q̃tuoz ɔ̄clones. ☙ Prima: φ relatio nullo mõ põt fieri si/ ne subiecto: q2 illud accñs qd implicat subm̃ nõ põt eẽ sine subo: qz sit ɔ̄tradictio: q̃uis subm̃ sit extra eẽntiã ei⁹. sicut nõ põt deus facere albũ sine subo: q2 lƺ albũ solã q̃litatẽ signi ficet: tñ albũ implicat subiectũ significãs albedinẽ i subo ppter qd eẽ albũ sine subo ẽ esse albedinẽ sine subiecto ⁊ i subiecto. Simil̃r si sit accñs qd in abstracto iplicet subm̃ idem dicendum est. sicut simitas est nasi curuitas. Unde quecunqƺ curuitas fieret sine naso: ipsa non esset symitas. Ita cum relatio ẽm q̃ditatẽ suã sit modus ⁊ habitudo h⁹ rei ... accñs relatiuũ ipole est eẽ accñs respectiuum: sine eo q ... per ipm formalr referi. puta p̃nitatẽ sine p̃re ⁊ silitudine sine q̃litate. ☙ Sƺ ɔ̄ hoc videt̃ eẽ: q2 si põt eẽ in spẽbus alicuius augmẽtũ ⁊ decrementũ sine suba tũc ẽ ibi augmẽtari ⁊ diminui q̃ sunt pati ⁊ nõ est ibi subm̃ eoz ... augmẽtare ⁊ diminuere. Sƺ de hoc dicet̃ ifra cũ aget̃

2° de actione ⁊ passiõe spẽꝝ. ☙ 2° ɔ̄ ẽ de relone reali i abstra cto: φ sicut nõ põt eẽ sine subo ita nec sine termio: ƺ eẽ ab solutũ nõ dico relatũ q2 relõ ẽ ipm esse ad aliud. Uñ si nõ ẽ ad aliud nõ est relõ. sed sufficit illud eẽ ... q̃ est. Non oƺ aũt φ ẽm respectũ hẽat eẽ reale: cũƺ possit eẽ vna relõ

3° 2° realis q̃ñ alia est tñ rõnis: sicut relõ scie ad scibile: mẽsura ti ad mensurã. ☙ 3° ɔ̄ est. de relatiuo ẽm eẽ: de quo idẽ vr̃ dõm. q: s. nõ põt eẽ reali tale. Et dico realitate relatõis: vl̃ ẽ realitate fundamẽti: nisi hẽat extremũ ... in eẽ rea li vel fundamẽti vel relatiui. sicut nõ põt eẽ realiter filius vel dñs nisi hẽat realiter parentẽ vel seruũ: siue illa reali tas sit a realitate gñationis ⁊ subiectionis: siue a realitate

4° 2° relationis. ☙ 4° ɔ̄ est. de relatiuo ẽm dici φ ipm req̄rit ex tremũ semp: nõ q̃dẽ in eẽ reali distincto absoluto vel relato sicut ipm req̄rũt relatio realis ⁊ relatiuũ ẽm esse: siue sit rõnis: siue rei: vt dcm̃ est: sed i esse relatiui: sic itelligẽdo φ in tali eẽ ipm req̄rit in q̃li ipm denotat ⁊ respicit. vbi gr̃a. scia ⁊ potẽtia sunt relatiua ƺ dici semper. q̃ñqƺ aũt ẽm rẽ vt i creaturis cõiter: q̃ñq; ãt ẽm rõnem vt scia ⁊ potẽtia dĩ respectu creaturaꝝ. Impossibile tñ est eẽ sciam vel poten tiã alicuius: nisi vt illõ sit moz incẽ scibili vel poss. Sed nõ oƺ ipm eẽ in esse reali: nec iteꝝ opƺ ipsum eẽ in esse distincto reali: cum in deo sit realis scia respectu sui ipsius: ⁊ realis potentia itelligẽdi: ⁊ volẽdi: ⁊ gnãndi: ⁊ spirãdi q̃ nõ distin guunt̃ ab obo. Et per hoc pƺ solo ad p̃mũ. ☙ Ad argumẽ/ tum in oppositũ dõƺ φ nõ est simile: q2 accñs respectiuũ i sui significato ẽt abstractiue sũptũ iplicat obƺ: nõ sic aũt accidens absolutum implicat subiectum: vt patet per di/ cta. ideo ⁊c.

Questio. .III.

Ueritur 2° vtꝝ i sacro altaris sint ac cidẽtia sine subo: Et videt̃ φ nõ: q2 eucharistia est qdd aƺ sacrm̃ sicut ⁊ alia: ⁊ alia supnalia sicut istud sed in alijs nõ ponunt̃ accñtia sine subo: ergo nec i isto po ni debẽt. ☙ Cõtra. q2 si essent in subo aut i corpore xp̃i: aut in suba panis: aut in aere: ƺ nõ in corpe xp̃i in quo sũt alia eiusdẽ rõnis. Iteꝝ nec ẽ xp̃s ita paruus sicut hostia: nec ita colozatus. Nec i suba panis ⁊ vini: q̃ nõ manet. Nec in aere: q2 ẽ loc⁹ spẽꝝ q differt sup posito ⁊ subo a locato. Et iteꝝ sunt ibi alie dimẽsiones eius dem speciei. ☙ Et si dicat̃: φ de⁹ põt facere duo accidẽtia eiusdẽ spẽi i eodẽ subiecto. nõ videt̃: q2 q̃cũq; sũt vnũ subo sunt vnu per accñs. sed sicut ipse nõ põt facere vnũ per se ex duob⁹ actib⁹ nisi vnũ sit actu ⁊ aliud i potẽtia. ita videt̃ φ nõ possit facere vnũ p accidẽs ex duob⁹ actib⁹ eq̃lib⁹: ni si vnũ sit potẽtiali⁹ ⁊ aliud actuali⁹ qd nõ est i his c nõ dif ferũt specie nisi p accñs: quãdo differũt gradu. ☙ R° cõis opinio oĩum catholicozum ẽ hic eẽ accidẽtia sine subo. Circa hoc tamẽ est triplex modus dicẽdi.

Primus φ sunt hic nãliter: nec ppe subsistunt: q2 sunt in alio. Dicunt enim φ sicut qualitas remanet hic naturaliter: q2 remanet suũ imediatũ subm̃: qd est q̃ntitas: lƺ tollatur suuƺ remotum qd est substãtia. ⁊ sic ipsa qualitas non subsistit: ƺ inheret. sic etiã q̃ntitas ca/ ret q̃dem suo subiecto remoto: qd est essentia substãtie q̃ conuertitur: sed habet suũ subm̃ propriũ ⁊ ppinquũ: quod est eẽ substãtie quo mediãte inest substãtie. q2 illud eẽ pos sibile est remanere essentia nõ remanẽte: imo necesse est ipm remanere cõsiderato modo quo desinit hic eẽ. Et qui dem φ hoc sit possibile pƺ: q2 lƺ essentia sit prioz ipso eẽ ex/ quo videt̃ cum pri⁹ possit separari a posteriori φ magis possit separari ⁊ fieri eẽntia sine esse q̃ eɔ̄. tamẽ ɔ̄sideran/ do ex alia parte φ essentia se habet ad esse: sicut potentia ad actũ. ⁊ sicut materia ad formã: q2 actus min⁹ depẽdet a potẽtia q̃ ecõuerso. sicut de⁹ magis põt facere formam sine mã: q̃ eɔ̄. imo illud potest ⁊ istud nõ põt: sic videt̃ ma gis factibile eẽ sine essentia q̃ eɔ̄. sed deus in incarnatiõe verbi fecit essentiam humanitatis sine suo esse. ergo mul/ to magis hic potest facere esse sube panis sine eẽntia. vt si/ cut ẽ ibi assumpta essentia ⁊ manet: nõ autem eẽ ⁊ non ma net. sic ecõuerso hic ɔ̄uersa põt eẽ essentia ⁊ non manet et non cõuersum esse ⁊ manebit. ☙ Scdo ostendunt φ non solum illud sit possibile sed necesse: q2 nihil creatum põt cõuerti in increatũ. sed vnum creatũ potest cõuerti i aliud q̃ñ coicãt in materia ⁊ in genere: aliter non. sicut accidens nõ cõuertitur in substantiã nec in accidẽns alteri p̃dicã/

mentu꞉ ſm cõez opinionẽ. eſſentia aũt panis cũ eſſentia cor
poris xpi cõuenit in materia ⁊ in genere. Unde vna põt
cõuerti in aliã etiã per naturã ſi corpus eẽt mortale. ſʒ eẽ
panis non cõicat in materia nec in genere cũ eſſe corporis
xpi ſubſtãtiali: illud ſit increatũ diuinũ eẽ eẽt ſuppoſiti diui
ni cũ i xpo nõ ſit niſi vnũ eẽ actuale ſecũdũ eẽ tenẽtẽ ſanctos. ergo
impoſſe ẽ eẽ panis ↄuerti: ⁊ neceſſe ẽ ipʒ remanere. ¶ Sʒ
ↄtra hãc opinionẽ arguit̃ pͥmo ꝙ nõ neceſſe ſit ipm̃ rema
nere. tñ qꝛ ſi nõ poſſet ↄuerti: põt tñ ãnihilari vl̃ põt corrũ
pi cedẽdo i potẽtiã materie. ita ꝙ ſicut humanitas potuit
aſſumi nõ aſſumpto eẽ ſʒ manere i potẽtia materie: ſic eẽn
tia põt ↄuerti nõ ↄuerſo eẽ: ſʒ redacto i potẽtia eẽntie. Itẽʒ
licet eẽ panis nõ poſſit cõuerti i eẽ icreatũ põt tñ ↄuerti in
eẽntiã creatã. qꝛ q̃ cõicant in materia ſunt adinuicẽ tranſ
mutabilia: dato ꝙ nõ coicent in mã ꝓpinqua ſʒ ſolũ i remo
ta. ſicut elm̃ põt cõuerti i aiatum ⁊ eõ. eſſe autẽʒ panis ⁊ eẽ
corporis xpi ↄueniũt i materia prima q̃ ẽ vtriuſqꝫ potẽtia
remota. ſʒ ñ ↄueniũt i ꝓpinqua. qꝛ mã ẽ pura potẽtia. eſſen
tia aũt ẽ potẽtia cũ actu: imo ẽt ratio ↄtraria ſi aliqd valerʒ:
cõcluderet ꝙ de oi cibo quẽ xp̃s ante paſſionẽʒ ſũpſit. ſola
eẽntia i ipʒ ↄuerſa fuit: ⁊ ñ eẽ ſʒ remãſit: vl̃ alr̃ q̃ꝫ p ↄuerſio
nẽ corruptũ fuit. qꝛ eẽ ſbale xpi erat icreatũ añ reſurrectio
nẽ ſicut poſt. ¶ R̃. ſic dicim⁹ ꝙ aqua q̃ de potẽtia ordina
ta nõ põt ↄuerti i ſanguinẽ xpi pri⁹ ↄuertit̃ i vinũ ⁊ poſtea
totũ i ſanguinẽ. ſic eẽ ſi nõ poteſt de potẽtia abſoluta ↄuer
ti i aliqd xpi: pri⁹ nã ↄuertit̃ in ſuã eẽntiã trãſiens in eã tm̃.
ſicut forma q̃ cedit in potentiãʒ materie: ⁊ poſt illa eẽntia
tota ↄuertit̃ i eẽntiã. Et ſic nõ neceſſe ẽ eẽ remanere vt ꝓ
babat vltima rõ q̃ p hoc ẽ ſoluta. ¶ Scd̃o ẽt videt̃ ꝙ nõ
ſit poſſibile ipm̃ manere: qꝛ impoſſibile ẽ ꝙ de⁹ faciat effectũ
formalẽ ſine cã formali ſua. puta eẽ albũ ſine albedine. vñ
cũ eẽ panis ſit effect⁹ formalis eẽntie panis: videt̃ impoſſe
ꝙ de⁹ faciat eẽ panis ſine eẽntia panis. ¶ Et ad argumẽtũ
eſt dñm: ꝙ de⁹ nõ põt facere eẽntiã ſine oi eſſe: qꝛ tunc eſſʒ
⁊ non eẽt. ſed bene põt facere eẽntiã ſine ſuo eẽ nihil coicã
do ſibi eẽ ꝑfecti⁹. Sic etiã nõ põt facere eẽ panis ſine eſſen
tia panis vel aliq̃ nobiliore: q̃ ſit vnũ cũ ea. hec aũt non eſt
eẽntia accidẽtis. ergo nõ põt manere eẽ panis niſi cũʒ aliq̃
eẽntia ſubſtantie: que vel ſit panis vel alia nobilior: que ſit
idẽ ſuppoſito: ⁊ per ſe cũ ipſo eẽ. ergo cũ hec nõ ſit eſſentia
corporis xpi. oportet ibi aliã eẽ cũ qua nõ plus ibi eẽt cor
pus xpi. ſicut nec erat añ cõuerſionẽ: ſic fit quando ex ſpẽ
bus alia ſubſtãtia generatur.

Secundus modus dicendi eſt ꝙ ibi ſubſiſtunt ac
cidẽtia ſupernãliter per virtutẽ ſuper
additã. qꝛ ꝙ aliqd hẽat actu illõ qd̃ debet̃ ſue nãe põt eſſe
nõ per aliqd additũ ſʒ ſolũ p ↄſeruatõeʒ nãe ⁊ p remotio
nẽ ꝓhibẽtis ſi qd̃ eſt. Sicut ꝙ leue ferat̃ ſurſu: ad qd̃ ẽ tm̃
in potẽtia accidẽtali. ſufficit tm̃ generãs cõſeruãs i eẽ ⁊ re
mouẽs ꝓhibẽs. ad hoc aũt ꝙ nõ leue poſſit ſurſũ ferri cũʒ
ſit i potẽtia eẽntiali. oʒ ſibi addi actũ primũʒ: vt dicit̃ .2. de
aia. ⁊ .8. phyſi. qꝛ nihil põt aliqd cũ pri⁹ nõ poſſet niſi p ali
quid ſibi additũ. Sic igit̃ qꝛ ſubſtãtie nãle ẽ ſubſiſtere nõ
oportet aliqd ſuperaddere ſibi ad ſubſiſtendũ: ſed ſufficit
ipſaʒ cõſeruare. Unde ſuba per nihil ſibi additũ ſubſiſtit:
ꝙ ſi ipſa ꝓhibeatur ſubſiſtere aliquo alio. ſufficit illõ amo
uere nec oʒ aliqd addere. ſic humanitas xpi ſola depoſitõe
a deitate ſibi derelicta nullo addito ſubſiſteret. Sʒ accñs
nõ hʒ per nãm ſubſiſtere ſed magis inherere: vnde nõ põt
ſubſiſtere niſi per aliquid ſibi additũ: ſicut nec vapor ſur
ſum ſtare niſi per calore icorporatũ. ¶ Sʒ nec iſta opinio
valet. qꝛ illud additũ aut eẽt eẽntia aut eẽ. ⁊ aut eẽt ꝓncipiũ
ſubſiſtendi aut ipʒ ſubſiſtere. Nõ primũ. qꝛ tũc iter eẽntiaʒ
q̃titatis ⁊ ſuũ eẽ caderet mediũ: qd̃ eſt abſurdũ. Et iterũ
eẽt vnũ eẽ duplicis eẽntie: qd̃ nõ ẽ niſi mãe ⁊ forme. Nõ
ẽt 2m̃ qꝛ illud ſubſiſtere cũ eẽ ꝑpẽtuũ eẽnt duo eẽ [illegible]

eẽntie qd̃ ẽ inconueniẽs. Et itẽʒ illi ſubſiſtere icẽt eẽ [illegible]
⁊ inhereret. ⁊ p ↄñs eẽntia ſua ⁊ ſic nõ ſubſiſteret: ⁊ ſic eẽ [illegible]
inhereret. aut ſi ñ inhereret p ↄñs ſubſiſteret [illegible]
ſubſiſtere. ¶ Et qd̃ dr̃ õ poſſe eo q̃ pri⁹ ñ poterat [illegible]
ꝙ aliqd poſſit p ſe ⁊ õ ſe itrinſece qd̃ pri⁹ ñ poterat [illegible]
quo ſibi addito ſicut graue ad hoc ꝙ ab itra [illegible]
reqrit aliqd ſibi impreſſũ a celo vl̃ ab adamãte [illegible]
eẽ alio ⁊ p illud nõ idiget. ſicut ad hoc ꝙ graue [illegible]
ſiſtenti ſurſũ nõ oʒ aliqd ſibi addere ſʒ p [illegible]
teneri vel violẽter ab agẽte ꝑticulari. puta colũna [illegible]
nãlr a nã vl̃ ſupplẽte vacuũ. ita accñtia ñ eẽ [illegible]
diuina ṽtute q̃ portat oia vbo ṽtutis ſue ⁊ [illegible]
ſtẽtare ſurſũ nullo ei addito: q̃ꝫuis nã ei ſ [illegible]
accñti qd̃ nãtũ ẽ inherẽ alteri tribuit ſubſiſtẽ i ſe ñ [illegible]

Evideo eſt tertius modus dicẽdi [illegible]
tũ: ſʒ p ſolam diuinã ṽtutẽ ſbſiſtũt: nec p hoc
ꝙ ẽ ibi corpus xpi: ſine cui⁹ pñtia idẽ poſſet fieri. ⁊ hoc ꝓ
qꝛ illud additũ aut eẽt ſuba aut accñs. nõ accñs: qꝛ pari
rõe idigeret aliquo alio ſuſtentãte: cũ equalr̃ oi accñti ab
ſoluto eẽ ſit ieſſe: nõ min⁹ nãli q̃ꝫ ſupnãli: nec min⁹ corpali
q̃ꝫ ſpirituali: nec ecõuerſo: nec ſuba: qꝛ aut illa eẽt affecta il
la q̃titate ſubiue: aut nõ. Nõ pͥmo mõ: qꝛ tũc nõ eẽt ibi cor
pus xpi: ex quo eſt ibi alia ſubſtãtia q̃ ſuccederet loco pri
me: qꝛ corpus xpi non eſt ibi niſi qꝛ ſuccedit ſubſtãne pri⁹
exiſtenti. aut nõ eſſet affecta ⁊ tunc non poſſet ſuſtentare
illam cũ hoc ſit ꝓprium virtutis infinite .ſ. poſſe ſuſtenta
re aliquid in ſe a ſe diſtinctũ natura vel ſubiecto: qd̃ nõ pt̃
virtus finita per aliquod mediũ. ¶ Ad argumẽtũ i oppo
ſitũ dñm: ꝙ non eſt ſimile de eucbariſtia ⁊ alijs ſacramen
tis: quia in eucbariſtia debet eſſe chriſt⁹ realiter: ⁊ nõ i alijs
ſacramẽtis: niſi virtualiter. ideo hic oportet ſubam i ipʒ ↄ
uerti: cũ ali⁹ modus ſufficiens nõdum ſit inuentus: p quẽ
poſſit hoc eſſe: non autem in alijs. Queſtio. IIII.

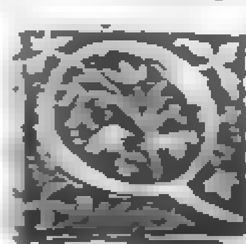
Queritur quarto. vtrum ſpecies in ſa
cramento altaris poſſint
aliquid imutare. Et videt̃ ꝙ nõ. qꝛ pura
tione poſſent imutari. qꝛ agẽs nãle agẽdo
ↄpatit̃. pͥmo de generatõe. nõ aũt pñt imuta
ri nãlr̃ nec ãnihilãdo qꝛ nã ſicut nõ agit
nihilo ſic nec redigit i nihil: nec cedẽdo i
potẽtiã materie q̃ ibi nõ eſt. g̃ ⁊c̃. ¶ In contrariũ ẽ ſenſus
qꝛ oi illo modo apparẽt imutare ⁊ imutari quo pri⁹ facie
bant. ¶ R̃. circa hoc duo ſunt vidẽda. primo quomõ pñt
immutare. Scd̃o quomodo immutari.

Quantum ad primũ ſunt tres ↄcłones. ¶ Prima
ꝙ ſpẽs remanetes i ſacro altar̃ poſſunt
imutare accidẽtalr̃ ⁊ non minus q̃ꝫ pri⁹ ſiue generando
vt eſt i mutatõe intentionali: q̃ ẽ ſm paſſionẽ aieque eſt
ſalus ⁊ perfectio ſm quã dicũt̃ paſſibiles qualitates q̃ ꝑ
paſſionẽ inferũt ſenſibus: ſiue corrũpendo ⁊ generãdo ꝙ
eſt i mutatõe reali: que ẽ ſm paſſionẽʒ nature. q̃ magis
abducit a ſubſtãtia. Primũ pʒ quo ad qualitates q̃ ſunt ꝑ
mo ſenſibiles ⁊ nõ habent a ſuba. ſed a ſe ſenſus imediate
mouere. Unde cũ habeãt idẽ eſſe qd̃ prius per cõſequẽs
idẽ agere. De quantitate vero dicunt quidã ꝙ licet ſit ꝑ
ſenſibile: hoc tamẽ non eſt quia agat aliquid in ſenſum
qꝛ ꝑcipitur a ſenſu: ſicut econtrario ſuba dr̃ per accñs ſen
ſibile: qꝛ non ꝑcipit̃ a ſenſu: licet agat in ſenſuʒ. ⁊ tunc q̃
titas careat ſuba nõ mutat actionẽ qualitatũ ſenſibiliũ
exiſtẽtes i ea ſicut nõ agũt ſine ea. Si aũt dicat̃ q̃titas eẽ ꝑ
ſe ſenſibile p tãto ꝙ agat et ad ſenſationẽ ſimpr̃ cũ hẽat
q̃ ſit q̃titatis puta magnitudinẽ paruitatẽ ⁊ figurã [illegible]
nã. ⁊ hõ ſequit̃ variatio i imutando ſenſũ a q̃litate q̃ eẽ
ſenſibilis ⁊ qꝛ eſt eã magis ⁊ minus eſt eã ſimpl̃r [illegible]
nus hoc ipʒ põt ipſam in q̃titate iſolata ſuba. ergo hoc
hʒ q̃titas a ſubſtãtia in qua eẽ ſʒ a q̃titate cum habeat [illegible]

prius. vnde zc. ¶ Item scdo hoc idē p3 de imutatione na
turaliq3 qualitates habent idē eē qd prius .g idē agere:q3
agere sequitur eē. Sēs as vero nihil ad hoc cogit. Unde i
mathematicis nō ē motus. Licet aūt sensus iudicet hāc im
mutationem realem. ratio tamen hesitat:q3 vbi nō est pri
cipale actiuū nec aliud: sed pricipale actiuū nō pōt eē nisi
pricipale ens: qd solū est suba: que hic nō est. iō zc. ¶ Et ad
h dici pōt q actio q est ad pricipalē effectū qui est substan
tia non est sine pricipali actiuo: qd est substātia: nisi vt in se
quenti articulo dicetur. s3 actio q ē ad effectū nō pricipalē
sed secūdarium. qui est accidens pōt eē a solo accidente: cū
in actione vniuoca nō oporteat agens excedere effectum.
2° ¶ Scda xlo est q possūt imutare substantia..ter corrū
pendo: puta q spēs vini pōt corrūpere guttā aq̄ īpositā q3
gcquid ē cā cāe ē cā cāti: sed alteratio est causa corruptio
nis: z species alterāt per se et primo. ergo ex cōsequēti cor
rumpunt. sicut quod est alterās hominem ad mortem est
cā mortis: z iudicat irregularis q facit illud: ad qd mors se
quit: ac si imediate occideret. Nec dico q gcqd ē cā añtis
sit cā 9ñtis semp in positiuis: s3 vbi ē effectus priuatiuꝰ sic
est corruptio: q3 aut requit ppter se cā3 aut pp antecedēs.
ppter se nō: q3 nō ē ens. g solū ppter añs. Et sic qd potest
in añis pōt in 9ñis. tale: ppter qd in oībus seq̄t q gcqd ē cā
sufficiēs alterationis ad quā de necitate seq̄t corruptio ex h
ipso est cā sufficiēs corruptionis. Sz vbi est effectus positiuꝰ
nō oz. Nō eni gcqd alterat ad gnātionē sufficit ad pductio
nē forme: sic hō generat hoiem z sol alterando sed solus
deus creat aiam īfundēdo. Unde et in artificialibus iferior
ars pparat mā3 z superior iducit formā. ¶ Sz 9tra h videt
q3 n.. nō pōt corrūpere nisi qd pōt gnāre. Un mām primā
z aiam rōnalē z formā celi quā nō pōt gnāre nec pōt corrū
pere. Itē q3 corruptio nō est nisi pp gnationem nisi possit
gnāre nō itendit corruptiōe3. ¶ Dein ad primū q forma
que fm suā spem nō est a na pducibilis: ipsa nec ē a nā cor
ruptibilis. Unde z si corruptio huius sequat ad opus nāe
hoc nō est effectiue s3 meritorie vel demeritorie sicut i for
mis grat. i facientibus: ad quaz pductionē z destructiōe3
liberū arbitriū nō agit nisi dispositiue z meritorie: nō acti
ue. Dico aūt de his ad que attigit naturali virtute q est ad
generandū z corrūpendum. secus de his ad que supnatu
rali virtute sicut sacra habēt virtutē characterem pducē
di nō corrūpendi. ¶ Ad scdm dicendum q natura corrū
pit dupliciter. vno modo p subtractionē cōseruātis z hoc
facit ñ generādo sicut per motū celi corrūpitur lux z nihil
inde generatur q3 intendit alibi generare z iō cessat ibi: q3
simul nō pōt vbiq3. alio modo per actionē: z sic natura ni
hil corrūpit nisi sit nata inde generare s3 quādoq3 ipa nō
generat nisi partē. sicut in embrionis corruptione: q ē a na
tura accidētalr malta generant a natura: z alia forma na
turalis generari potuit: licet nō illa q ifusa est. Et similiter
spēs possūt corrūpe q3 inde generāt formā accidētalē: z si ñ
subālem. quā tamē apte nate erāt generare licet forte hoc
īpediatur per accidēs ex parte sube ppter defectum eius.
¶ Et ex hoc sequit tertia conclusio q e q possūt generare
formā subālē. cuius cōtrariū dicūt quidā q3 nec virtute p
pria: q3 tūc agerēt vltra suā spēm nec virtute sube cui isūt
q3 sūt sine subiecto nec virtute sube cui ifuerūt: q3 fm ordi
nē nāe nullū istrumētū pōt agere vtute pncipal agentis nisi
sit actualiter 9iūctum vel nisi recipiat ab eo formā imanē
tem vt patet i decisione seminis. Sed spēs sūt actu separa
te a suba nec recipiūt ab ea aliquā formā imanēte per quā
agāt iō zc. ¶ Sed ista ratio ē contra eos vt vr: q3 sicut ni
hil pducit nobilius se i virtute ppria sic vt videt i virtu
te sua nihil corrūpit nobilius se q3 nihil corrūpitur nisi a
fortiori z digniori. Nō n. corrūpit aliud dñatur illi. Unde
videt extraneū q spēs possint subam corrūpere. vt dicūt:
z nō subam generare. ¶ Et dicēdū q ad generationē 9
siderare generās vniuocū: qd est eque nobile: vel equiuocū
pncipale: qd est nobilius effectu. Sz ad corruptionē .. pōt
eē per solā subtractionē ifluentis 9seruantis: q3 9seruans
ifluit mediātibus dispositionibus accidētalibꝰ .. corrū
pens dominari illis dispositionibus .. subiectū corrūpit. ¶ Et sic ppria virtute spēs possūt corrūpe
re z nō generare. Cū n. nō habeāt plusq3 añ conuersionē:
sic tūc ppria vtute nō gnabāt: ita nec nūc. Sz qd postea di
cit q nec et alteriꝰ virtute gnant: videt falsū. Et qd dicit
q ñ vtute sube cui isūt: ve3 ē q3 sūt sine suba. Et vltra q
ñ vtute sube cui ifuerūt poss3 9cedi: s3 vtute dī sustentātis.
Pōt. n. ds accidēta sustētare i eād vigore i q̄ito cū subo su
stentabāt. Un si tc gnabāt i vtute sube create sustētantis z
nūc gnabunt vtute dī sustentātis. ¶ Pōt et dici q i vtute
sube 9uerse: sic sem dcsū: q3 licet nō hēant formā aliā sibi
impressā. tamē totū id qd sūt z totā nāz habuerūt i subo z a
subo .. Et iō q̄diu fuāt i eis eē q̄le i subo
hēbāt p 9sequēs hent tale agere oio sic pus hēbāt: z i tātū
dicuntur agere in virtute substantie conuerse ex quo illd
quod in ea habuerunt illud idem numero eis seruatur.
¶ Ex his ergo p3 q triplic vtute gnare pnt primo virtute
dei: q3 cū gnāre nō sit magis actꝰ sube q3 subsistere: cū ois
prima suba subsistat fm nām: nō āt generet: sicut illis accū
tibus vtute dei 9petit subsistere: pari rōne gnāre: cū deus
possit cōicare supnāliter vni creature licet iferiori: illd qd
9uenit supiori nāliter: sicut celo generare aiam qd 9uenit
aiali naturalr. sic z gnāre subam qd cōuenit sube naturalr
deus pōt cōicare accidenti supnāliter. Scdo virtute sube
q fuit ibi. vt dcm̄ est. Tertio vtute celi. Sicut eni cu3 mus
generat murem hoc facit imediate potētia gnātiua muris
in vtute ipius muris ptcularis agētis: z cū hoc in vtute ce
li. qn āt mus p putrefactōe3 gnāt: hoc est totalr a vtute ce
li: sic qn celū 9seruat vinū añ 9secrationē: qualitas vini in
vtute ipiꝰ z celi gnāt ex gutta aq̄ apposite vinū. Sz quādo
spēs sunt separate post 9secrationē: tunc ipe vtute celi z 9ser
uantis in eodē vigore gnant idē qd prius sicut si deus sepa
ret q̄titatē ignis cū calore ille calor 9burēdo aerē genera
ret ignē sic prius in vtute celi: q3 celū nō iprimit accñtibꝰ
mediāte subo. s3 .. Un nō cessat ifluere z 9seruare accñs
substantia corrupta.

Circa 2ᵐ sunt et .3. 9nes. ¶ Pria q q̄litates pnt nālr corrūpi: q3 hnt subm: z pōt itex adhiberi 9ria q̄ p° 2°
litas i dominās. ¶ Sz hoc videt eē 9tra phm. z ineta. di
centē i oi re mota imaginandā mā3 ppue dictā si sit ppue
motꝰ: z maxie ad formā. Un cū alteratio sit motꝰ ppue di
ctꝰ vr q spēs siue q̄litates q̄ ñ subē mā nec forma subāl
ñ possint corrūpi: nec alterari: puta itēdi z remitti: z multo mi
nꝰ ex toto corrūpi. ¶ Ad qd dc3 q i oi re mota oz eē mā3
actu vl aptitudie. Ex q n. q̄litas remāet z tale eē q̄le pus
hēbat i mā pōt agē z pati sic poterat pus: q3 h3 mā3 aptitu
die. ¶ Uel dc3 q oz eē mām. i. subm: s3 nō oz eē mā3 pᵃᵐ:
sic aliq i celo ponūt motū: z tn̄ nō ponūt i eo mā3: s3 solum
subm q̄tū sic z h q3 oē q̄tū eo ipo q q̄tū vr mobile. Sic
igr reali pnt imutari s3 nō itētionalr q3 ñ sunt capaces mu
tatōis itētōal nec vt extremū ferius nec vt mediū ferius. q3
nec sūt mediū 9iūctū nec separatū. ¶ 2ᵃ 9ᵒ de q̄titate vtr 2° 2°
nāe possit corrūpi. Et dicunt quidam q nō. q3 non rōne mā
cū ipa3 nō hēat nec ppter 9trariū cū q̄titati nihil sit 9tra
riū nec per diuisionē quia diuisio q facit ad corruptiōe3
subiectiuā q habeat terminū i minus: sed hoc nō h3 q̄ti
tas quia fm se ē diuisibilis in ifinitum. ergo zc. ¶ Sz con
tra hoc sic arguitur q3 fm eos z fm nos gcquid pōt ab ali
quo alterari pōt ab illo corrūpi vt fuit dictum i primo ar
ticulo in prima cōclusione. qn̄ est talis corruptio que natu
raliter sequit ad alterationem. Unde cu3 naturaliter gnl

tas nō separetur a qualitatibus quantum ad potentias corrūpere — — pōt corrūpere q̄titatem et consequēter ita q̄ sicut ipsi concludunt q̄ species vini corrumpendo q̄litates aq̄ corrumpūt formā aque q̄ non est sine suis dispositionib⁹ sic ꝛ aqua nimia apposita paruis specieb⁹ vini corrumpendo qualitates specierū corrūpit quātitatem. ¶ Argumētum aūt vt videt̄ in oībus tribus mēbris deficit que assumit primo quia corrumpitur per cōtrariū: q̄ sicut substantia non habet contrariū: est tamen susceptibilis ꝯtrariorū rōne quoꝝ oīs passio magis facta abȳcit a subā ꝛ corrūpit subā aque ꝑ corruptione frigiditatis a suo ꝯtrario calido sic licet q̄titati nihil sit contrariū: quia tñ est susceptibilis ꝯtrarioꝝ: quorū vnum est sibi connaturale ꝛ ꝯseruatiuū: aliud contrariū ex quo retinet tale esse ꝛ talis nature quale prius. Licet.n. q̄titas de se sit idifferens ad calorē ꝛ frigus. tñ q̄titas vt est ignis determinat sibi calorem: vt est aque determinat sibi frigus. ꝛ per corruptionē qualitatis ꝯnaturalis ꝛ per aduentū ꝯtrarie naturaliter corrumpit̄. ¶ Scdo potest dici q̄ corrumpitur corruptione materie siue subiecti: non actuali s; aptitudinali q̄ subiectum suū fuit corruptū quādo fuit ꝯuersum: ꝛ nihilominus q̄titas mās̄it. S; q̄ q̄titati seruatur idem esse qd̄ ꝑus: q̄ esse est terminus corruptionis: oībus modis quibus pri⁹ poterat corrūpi ꝛ nūc. Unde oīs alteratio q̄ corrupisset subiectū si māsisset: corrūpit ea que manent: q̄ posset videri alicui q̄ sicut suba est prior generatione: sic est posterior corruptione. Cū.n. accidēs non sit nāliter sine subiecto: oportet ꝑus eē substātiā q̄ accidēs. Alias eēt ante substātiā. Itē; opꝫ pri⁹ corrūpi accidens q̄ subm. Alias maneret post subm: ꝛ sine subo. Dicit̄ aūt accn̄s corrūpi corruptione subi: non sicut per cām efficiētē: q̄ precedit effectū. sed sicut ꝑpter finalem que sequit̄: vt sit sensus q̄ q̄ñcunq; subm est corrumpendum: prius oē accidens eius corrūpatur quia hec ē dispositio ad corruptionē subē. Unde accidēs corrumpitur ꝑpter substantiā corrūpendam: sicut generatur ꝑpter generandam. ¶ Tertio potest dici q̄ corrumpitur per diuisionem: q̄ licet q̄titas vt q̄titas est sit diuisibilis i īfinitū: tamē vt naturalis est habet minimū. Et q̄ per naturā pōt q̄titas ab omni qualitate naturali separari. q̄ ꝑ diuisionē fieri pōt vt nulla q̄litas nālis remaneat. q̄ in oī tali ē dare minimum per consequens corrupta oī q̄litate corrumpit̄ q̄titas q̄ a qualitate oī separari nō pōt: q̄ oium nā ꝯstātū est terminus. ¶ Et ideo per idē. 4°. dici pōt q̄ corrūpitur per augmētatōē;. Quia.n. q̄titas retinet idem eē ꝛ eiusdē nature qd̄ pri⁹ habuit. q̄ fm̄ q̄ erat talis ꝛ taliū qualitatū erat diminuibil' ꝛ augmentabilis vsq; ad certū terminus. vltra quē nō poterat manere in illo subiecto: nec cum illis qualitatibus naturalib⁹: sed corrumpatur. ita nūc per augmentum ꝛ diminutionem perdens qualitates perderet ꝛ ꝑdidisset naturale subiectū: ꝛ sic corrūperetur. ¶ Tertia ꝯclo est. q̄ ex eis pōt aliquid generari ꝛ nutriri: licet quidā dicant q̄ sola virtute diuina pt ex eis aliqd generari. Et sine dubio nō sic pōt poni q̄ natura ex eis generet sicut q̄ natura per eas generet. In his.n. in quibus natura inferior ꝛ particularis deficit: natura superior ꝛ vniuersalis subuenit ne fit mōstrū i natura. Uñ q̄ eē corruptionem sine generatione nisi i nutritione ē mōstrū i natura maius q̄ esse vacuū cū ad illud sequatur vel mām esse sine forma: vel ipsam annullari ꝛ corrūpi. Ideo postq̄ spēs corrūpūt illud i q̄ agebāt puta species vini modicā q̄titatē aque: natura superior vel ipse species i virtute nature superioris create īducūt formā vini i materiā sicut graue moueretur sursū ne esset vacuum. Sed vbi natura creata nō pōt oꝫ ad deū recurrere. S; aūt ē in productione māe. Unde cū ex his speciebus aliquid generat̄ materia que ē in genito aut ē per creationem. ꝛ sic ē a solo deo aut ē per conuersionem spē; in materiam: ꝛ nec hoc pōt natura: sed si deus pōt — cū idē numero reparare cū minus sit conuerti q̄ — ri. pt multo magis mām ꝯuertā eādē numero facere — re. Nec oportet ꝑpter hoc corp⁹ xpi ꝯuerti i panem: q̄ materia nō fuit ipi addita sicut fit i nutritione. imo cū i nutritione deus posset mām extrahere q̄ — aquā ḋ vino lipbato. ¶ Uel posset dici q̄ — generat ex spēbus eēt forma substātialis cū accid — sine materia p̄: q̄tuis meli⁹ videat̄ q̄ sit stat⁹ i miraclis: nec vltra sacr; sit aliqd miraclosū: sed redeatur ad statū nature. s. materiā creante: vel reparāte: vel i eā accñtia ꝯuertēte quoꝝ oiū; creatio videt̄ rōnabilior. q̄ ad eā nihil nouum seqt̄ qd̄ deus nō fecerit alias cū oīs mā sit a deo ꝑ creatōnē. ¶ Itē de nutritione illi idem dicunt qd̄ de gnātōe q̄ vel deus mā; creat vel reparat: vel in eā accñtia cōuertit. S; nō oꝫ q̄ vtute diuina fiant sub forma nutriti. sicut oꝫ q̄ fiat simplr: q̄ mā; de nouo creari: vel ꝯuersā: vel annullata; reparari excedit vtutes nāe: ꝛ plus creatio q̄ reparatio. S; q̄ mā facta fiat sub forma nutriti nāle est: nec excedit nām forme q̄ īformet potentiā oēm sue māe ꝯuncti. Item nō est imaginandū q̄ ꝑus fiat mā sub spēbus q̄ sub forma nutriti: q̄ tunc desineret ibi esse corp⁹ xpi manentibus spēbus: qd̄ non dicitur: q̄ si posset ibi eē manente materia nulla necessitas eēt materiā ꝯuerti ꝑp presentiā corporis xpi. Nec iterū materia posset esse sub accidētib⁹ sine forma substātiali. Unde cū sola materia necessaria sit ad hoc q̄ ex spēbus fiat generatio ꝛ nutritio ipsa sola redit ꝛ nō prius q̄ fiat sub forma nutriti vel geniti. Qd̄ aūt Tho. hic dicit nō posse redire subā; panis nec i toto: nec i parte — rū ē ꝑ nā; vel ꝑ diuinā potētiā supposito q̄ ñ possit idē numero repare ānllatū: ex q̄ ꝑn⁹ h̄ ꝑcedit. Alibi vero ꝓbat — ex illo: dōm ē q̄ multo magis pt repare ꝯuersū q̄ ānllatū — ꝑductio character ꝑt cōicari creature: ñ āt ꝑductio gratie ꝛ restauratio ꝯuersi: ñ repatio ānullati: q̄ ex quo ē annullatū ē factū nihil. Ex nihilo āt creatura ñ agit. s; qd̄ ē ꝯuersū ꝛ nō ānullatū nō ē factū oio nihil: s; ē redactū i eē potētiali potētia obediētiali: ꝛ si ñ nāli. vñ forte pt cōmūicari. Et sic illd̄ qd̄ corrūpit spēs: vtute di repat ex eis mā; q̄ i eē potētia obediētiali remāsit. Nā si dicat̄ q̄ illd̄ eē potētiale i quo mā remāsit ē i corpe xpi ñ i spēb⁹: cū corp⁹ xpi a — pēte spēs ñ attingat̄ tē a solo deo fit illa repatio. S; quāto Tho. dicit: q̄ spēs ꝯuertūtur in materiā quantitati — datur nā māe. s. potētia: vñ sētire q̄ eē istd̄ potētiale obediētiale remāet i spēb⁹: ꝛ eē potētiale nāle trāsit: q̄ q̄tuis eē potētiale nāle sit eētia māe nihil tñ ꝓhibet eē aliqd eē potētiale obediētiale ꝛ supnāle: qd̄ est alia certa materia fm̄ hāc opiōnē q̄ ponit formā ꝛ accidētia posse cōuerti in mām. ¶ Ad argumētū in oppositū dōm q̄ q̄titas corrupta non cedit in nihil. sed cedit in potētiā q̄titatis: ꝛ illa corrupta in potētiā materie create vel redeuntis aut in quā ꝯuertit̄. ꝛ sic non annulat̄. q̄tuis ēt possit deus ꝛ l; nā forte non agat ex nihilo: pōt tamē per accñs annullare. i. facere corruptionē ad quā sequitur ānullatio. vt si pugillus terre virtute stelle condensaret̄ maiori condensatione q̄ pateretur forma terre sequeretur corruptio nec — queret̄ gnātio. q̄ non potest esse corpus minus terra: ꝯsequens sequeretur annullatio fm̄ quosdā. Q̄

Ueritur quo verū; spēb⁹ vini possit liquor aliquis admisceri sine hoc q̄ desinat ibi esse sanguis xpi. Et vt q̄ sic. imo q̄ i eis — eē i admixtione — dē eē. de ꝯsecra. c. q̄ in dubiis. nō negam⁹ q̄ oleo ꝯsecrato potest admisceri oleum nō consecratum. Ubi dicunt doctores q̄ nō solum preexistens remanet consecratum: sed etiam additum ipsum eē ꝯsecratū. Idem dicunt alii q̄ aqua benedicta

ergo a simili in proposito. ¶ Contra pº. dictã exceptionẽ sanguinis verisimile est aliquã guttã vel stillaz remanere: pp qđ sit frequens superfusio τ extersio: sʒ quicũqʒ illam supfusionem vini vel aque sumit reputatur non ieiun⁹ quasi purũ elementũ τ nõ sacramẽtum sumpserit. extra de ce. mis. ex parte. ergo non solum superadditum nõ cõsecratur sed etiaʒ preexistẽs gutta vel stilla desinit eẽ sacʒ. ¶ Rº. circa istã qõnem sunt tria videnda. pº qñ liquor supadditus differt spẽ subalr τ accñtalr: vt qñ addit̃ aqua cerusia pomatium vel oleũ spẽbus. scdo qñ addit̃ liquor euidẽ spẽi vtrobiqʒ: vt de eodẽ dolio. 3º qñ vinũ differens in q̃litate colo ris vel alia vt albũ rubeo. vel econuerso.

Quantum ad pᵐ est vna opio que dicit q̃ si liquor supadditus omnia spẽ est equalis vl maioris ṽtutis deficit ibi eẽ totalr sanguis xpi. Si aũt minoris remanet ibi totalr sub oĩ parte sanguis xpi sub qua prius erat sʒ nõ icipit esse sub liquore admixto τ corrupto qꝛ qđ ide g̃raf est vinũ τ nõ spẽs vini. Pᵐum i pbaf qꝛ qñ deficit eẽ ↄsecratio desinit eẽ sanguis sʒ sic est i pposito. ergo τc. Minor pbaf̃ qꝛ q̃ desinat ibi eẽ q̃tum ad q̃litates coloris τ saporis nõ est difficile videre: qꝛ vt dr̃ pmo phycorũ. ad agendũ suffi ciũt duo ↄ̃ria ad patiendũ vero vnũ subiẽ sʒ hic est dare ↄ̃rietates iter q̃litates eius qđ apponit̃: puta aque τ illius cui apponitur subiectuʒ autem passibile sub vtraqʒ qualitate est q̃titas que de se nata est subici contrarijs ꝗ ista sufficiũt ad h̃ vt q̃litates spẽꝝ vini p admixtionem contrarij puta qualitatis aque corrumpantur. De q̃titate aũt quomõ corrumpaf̃ per admixtionẽ liquoris nõ clare patet: quia nõ per actionem contrarij: nec per corruptioneʒ subiecti: nec per diuisionẽ. sed diuia virtute corrumpitur: vt deductum ẽ in precedẽti questione per eos. Sed dato q̃ non corrũpatur q̃titas corruptio qualitatuʒ sufficeret ad hoc vt sanguis xpi dsineret ibi eẽ fm eos. pp duo primo quia spẽs vini pertinet ad sacramẽtũ quaten⁹ representant substantiã vini que versa est. sʒ substantiã vini magis representant qualitates q̃ q̃titas qꝛ q̃titas oib⁹ est cõmunis qualitates aũt alique sũt pprie fm naturam forme specifice. ergo qualitates magis pertinent ad sacramentuꝫ h̃ q̃ q̃titas. Ipsis ẽ corruptis desinit sacʒ. Scdo qꝛ sacrm ẽ signũ sensibile vt pꝫ ex sua diffõne est n. inuisibilis grẽ visibilis forma. sʒ spẽs magis sũt sensibiles rõne q̃litatũ q̃ q̃titatis ẽ magis ptinet ad sacrm q̃ q̃titas vt sic earũ corruptio sufficiat ad corruptõeʒ sacri. Unde Innocentius tertiº dic̃ q̃ vbi silitudo dficeret sacrm nõ eẽt. Silitudo aũt attendif̃ penes qualitates. ¶ Scdm patet qꝛ tandiu manet sãguis q̃diu manent prime species sed ille manent corrupte siue diuise siue nõ q̃diu sũt maioris virtutis q̃ qua corrũpũt τ nõ corrumpũtur. ergo τc. ¶ Quicqd aũt sit de veritate conclusionis. falsũ tamen videf̃: q̃ q̃titate manente corruptis qualitatibus desinat ibi esse corp⁹ xpi. ¶ Rõnes aũt sunt solubiles. Unde ad pmam dõm q̃ si q̃litates manẽte q̃titate sic corrumperenf̃ q̃ non remaneret silitudo: nec rei cõtente nec rei ↄuerse: tũc dsineret ibi eẽ corpus xpi τ sanguis xpi sicut qñ fit totũ aquaticũ vel acetũ qꝛ tunc ẽ noua g̃ñatio: nec manet eadem q̃titas qñ de spẽb⁹ fit aqua vel acetũ. Sʒ si manet silitudo rei ↄtente. corpis xpi q̃uis nõ rei ↄuerse vt qñ fit sub specie carnis vl sanguinis aut pueri manet ibi corpus xpi: immo supposita cõi opione q̃ corp⁹ xpi sit ibi loco tube in se conuerse cum absentia substãtie sit cã presentie corporis xpi. Q̃diu remanet ibi vel tota q̃titas vel pars siue sacro q̃titũ cum pro alitates sint corrupte manet ibi corp⁹ xpi. [illegible] quo spẽbus noua suba q̃titẽ [illegible] alia manentes [illegible] vbi ẽ substantia desineret ẽ corpus xpi [illegible]. Et ad maior sue rõnis prime est intelligenda quia species nõ ptinet ad sacramentũ p hoc q̃ representãt rẽ ↄuersã: sed magis per hoc q̃ represẽtãt rem cõtẽtã. Unde hac similitudine [illegible] manet sacramẽtũ. ¶ Ad scdm dõm q̃ vbi similitudo rei ↄtente deficeret sacramentum non eẽt: qꝛ tunc ẽt separatio a subiecto deficeret: quia vt in precedẽti questione dictũ ẽ: corruptis qualitatibus cõnaturalibus τ q̃titas corrumpitur: τ alia substãtia τ accidẽtia alia generantur. Sʒ si corrupta similitudie remaneret q̃titas sine sub̃o vt pri⁹: adhuc remãeret sacramẽtũ ibi. Sic igitur si similitudo rei ↄtente remaneat: sufficit. Et de ista ↄcludunt sue rationes. Dato etiaʒ q̃ similitudo rei ↄtente non remaneret nec alicuius alterius: τ nulla ẽt qualitas ibi remaneret. si tamẽ q̃titas ibi remaneret sanguis xpi remãeret: qꝛ tãdiu manet ibi sãguis xpi sacramentaliter: q̃diu ibi mansisset suba vini localr: si ↄuersa ñ fuisset: sed illa mãsisset semper cũ sua q̃titate oibus alijs corruptis: alias suba corrupta nõ põt q̃titas nõ corrumpi: ergo τc. Qđ aũt pbatur q̃ sacramentũ corrũpitur p solaʒ corruptionem signi sensibilis τ similitudinis: dicenduʒ q̃ aliquãdo plus requiritur ad rei factionẽ q̃ ad facte cõseruationem: sicut mollicies requiritur ad figure ipressioneʒ i cera nõ ad ↄseruationem. Et similiter veꝝ ẽ q̃ rõ signi τ similitudinis magis attẽdif̃ fm qualitates q̃ sʒ q̃titatẽ. imo q̃titas sola nihil ẽ hoꝝ: sʒ he rationes licet requirantur a principio ad hoc q̃ de nõ sacro fiat sacrm. tamen ex quo semel factũ ẽ sacrm non desinit eẽ sacrm: licet dsinat eẽ signũ: vel si desinit hr̃e nomen sacri nõ tamẽ desinit habere eẽntiam rei: sicut oleũ ↄgelatũ d quo nõ põt fieri vnctio corporalis: nec per ↄsequẽs significari spũalis: nõ pp hoc desinit eẽ ↄsecratũ: ita τ hic. ¶ Scda opinio est Tho. Opin. s. tho. distinguẽtis de q̃titate molis: nõ virtutis: sic. s. q̃ si liquor appositus ẽ tantus vel maior desinit ibi eẽ totalr sanguis: qꝛ p subtractionẽ mutuã partiũ oẽs partes ꝑsistẽtes corrumpũtur vel in speciem liquoris additi si est maior: vel in tertiam si est equalis. Si autem liquor superadditus ẽ minor: particule ad quas attingit non alie corrumpuntur. Unde in illis solis dsinit esse sanguis. ¶ Sed contra hoc videtur: qꝛ non magis sequitur corruptio specierum p additionem aque post consecrationem: q̃ corruptio vini per additionem aque ante: sed per appositioneʒ aque ante cõsecrationem non dicimus aliquam partem q̃tũcũqʒ modicam vini corrũpi: sic q̃ in illa non fiat sanguis xpi: sic in alijs imo vinum conuertit in se aquam τ totum est vinũ: qđ totũ ↄuertif̃ in sanguinẽ sicut ipsemet Tho. dicit eodẽ articulo de aqua. ergo a simili gutta aque apposita speciebus vini. nulla pars specierum corrumpitur: sed sola gutta aque que conuertitur. Unde in nulla parte specierum dsinit esse sanguis christi in qua prius esset. ¶ Sed ad hoc dici potest concedendo maiorem q̃ minor est falsa. Ita eniꝫ corrumpitur particula vini per appositioneꝫ gutte aque sicut aliqua specierum. Sed sicut species cõuertunt guttã aque in verum vinum nouum generando quod continuatur partibus preexistentibus τ posset conuerti in sanguineꝫ si dicerentur verba: ita gutta aque apposita vino ante consecrationem corrumpit aliquam particulam vini: de qua cum gutta aque generatur vinum τ totum fit vinum continuum: quod totum per verba consecratur. Cum eniꝫ omne agens naturale compatiatur quando minus de aq̃ apponitur vino vel speciebus vini propter aliqualem resistentiam aque modicum quid de vino corrumpitur: vel d speciebus: τ sic ex vtroqʒ fit generatio vini. Uel ista corruptio fit per diuisionem sicut ↄsequenter tangitur. ¶ Possunt autem he due opiniones concordari sic: q̃ talis liquor potest addi speciebus differens specie qui non est penetrabilis ab eis nec penetratiuus sicut si oleum addatur: quod natum est alijs liquoribus non misceri: sed supernatare. Aliquãdo aũt liquor additus τ ꝑappont⁹ sit adulterꝫ

penetrabiles et propter spissitudinem et compactionem alterius per talem mixtionem nullus liquor potest sic diuidi quod quelibet pars remaneat ita magna que in ea nata est saluari forma totius sicut est de cerusia et quouis vino grossissimis in tali sanguinis casu. Sed quando aut tam sint liquores inuicem commiscibiles et diuisiones vsque ad talia minima in quibus species saluari non potest. illa tamen tanta diuisio fit tarde et non statim. In istis vero omnibus est vera opinio prima: quia in talibus non fit corruptio per diuisionem. ergo aut non fit ibi aliqua corruptio aut fit per actionem virtutis contrarie. Et quia virtus dominans corrumpit et non corrumpitur. virtus autem contraria equalis corrumpit et corrumpitur sicut patet in generatione mixti. ideo est quod quando species vini sit maioris virtutis quam liquor appositus tunc corrumpunt ipsum. vel si nondum corruperunt tamen antequam sit facta commixtio non possunt corrumpere: quia nec ratione virtutis que minor est: nec ratione diuisionis: que aut non fit si non sebintrat: vt oleum aut supponitur nondum facta. Et sic adhuc ex parte specierum nulla facta corruptione manet sub omnibus partibus sanguis: sicut prius. Si autem sint equalis virtutis quamuis inequalis quantitatis adhuc finaliter generatur inde tertia species: Et sic tunc totaliter ibi deficit esse sanguis christi. Si autem superadditus liquor est maioris virtutis tunc corrumpit et conuertit in se species. et pari ratione desinit ibi esse sanguis. Si autem liquores sint adinuicem penetrabiles et fiat diuisio peristentis vsque ad minima: locum habet secunda opinio distinguens de quantitate molis: quia si liquor additus est equalis vel maior facta perfecta commixtione in minimas partes diuiditur persistens. Et sic non manet aliqua particula non corrupta quia vel conuertitur in liquorem superadditum si est virtutis minoris vel in tertium vtriusque. Si autem est minoris quantitatis sicut se habet totum ad totum sic pars ad partem. Vnde facta permixtione ad partes proportionatas et ille corrumpitur per viam diuisionis: et per consequens desinit ibi esse sanguis christi siue ex ipsis fiat vinum. quando species preualent virtute siue liquor additus: quando econuerso. siue tertia species quando est equalis virtutis: licet inequalis quantitatis.

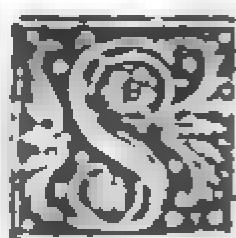
Opi. s. tho. Circa secundum est duplex opinio. ¶ Prima Tho. que idem dicit de hoc sicut de differentibus specie propter rationem diuisionis que est generalis. ¶ Secunda est opinio quorundam dicentium quod siue in maiore siue in minore aut equali addatur remanet nihilominus in omnibus partibus sanguis. cuius ratio est quia corruptio est a contrario non a simili. hic autem sunt omnia similia. ideo etc. Ex his et fit vnum continuum licet partes situ distinguantur. ¶ Sed contra istam secundam opinionem videtur esse. quia tunc si gutta sanguinis proiiceretur in dolium plenum vino eiusdem speciei non desineret ibi esse sanguis quod videtur ridiculum. ¶ Vnde videtur distinguendum vt prius quia aut illud vinum est ita spissum quod non commiscetur cum speciebus per diuisionem vsque ad minima que per se non possunt saluari. vel tarde hoc fit et antequam hoc factum sit cum plures particule non sint corrupte nec per viam diuisionis que nondum in tantum processit nec per alterationes contrarie virtutis quia sunt eiusdem rationis. sic vera est prima opinio: quod remanet integre in omnibus partibus sanguinis christi aut facta est commixtio vsque ad talia minima et tunc desinit ibi esse sanguis christi vel totaliter si maioris vel equalis quantitatis sit vinum additum vel particulariter si minoris vt dictum est. ¶ Ad rationem opinionis dicendum quod nihil corrumpitur a suo simili per se ed a contrario sed tamen per accidens sic. quia quando fit diuisio alicuius elementi vel mixti vsque ad minimum quod est dare tamen ipsa amplius facta fit corruptio. vnde quacunque fiat hec diuisio siue per virtutem dei siue per subintrationem similis. Similiter vero non potest [illegible] siue corrumpat siue corrumpatur nunquam [illegible] [illegible] per hoc [illegible] perdit materiam suam vel formam nisi corrumpatur. Quod autem corrumpitur retinet materiam et perdit primam formam sub [illegible] et accipit nouam. Vnde cum illa substantia que nunquam [illegible] [illegible] sanguinem non habet sanguis. ¶ Sciendum autem quod in commixtione liquorum siue equalis: siue inequalis virtutis:

quando sunt faciles subintrationis adinuicem [illegible] fit corruptio via diuisionis quam via alterationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vincit. Vnde quando non est [illegible] [illegible] virtutis vel est equalitas [illegible] per diuisio [illegible] actio que erat per consequens ita quod citius partes corrumpuntur [illegible] diuisionem sui quam per actionem [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] quod additum est est minoris quantitatis differens specie [illegible] in parte equali post factam diuisionem perfectam desinit esse [illegible] sic intelligendo quod sit vna pars sola continua et regione sita iuncta in qua desinat esse sanguis. [illegible] [illegible] vnus et vini alius perfecte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generaretur aliquod tertium. sic gutta aque vel vini [illegible] trat partem equalem et adinuicem fit mixtum et diuisio [illegible] [illegible] sitibus vel in vno et totum corrumpitur et vna forma [illegible] cuius continentis inducitur. et per creationem vel reparationem [illegible] uersionem essentia materie proportionaliter superadditur: et sic [illegible] ibi esse sanguis. ¶ Si dicatur quod immo in omnibus desinit [illegible] extenditur substantia quantum sua quantitas. et cum sit vna quantitas [illegible] specierum manentium et substantie generate ex parte addita et parte per [illegible] tis corrupta. ergo sub vtraque substantia illa extenditur. et per consequens [illegible] ibi esse sanguis. dicendum quod substantia tamen extenditur quantum sua quantitas per se sua: non autem quantum illa que per accidens est sua. id est que per accidens [illegible] vna continua cum illa que erat sua: sicut si duas aquas sic [illegible] iuxtaponerem quod vna non subintraret aliam. fieret vnum [illegible] nec tamen esset vna aqua affecta quantitate alterius: sicut nec per [illegible] quantitate manus quamuis continuetur. Ita et hic pars [illegible] manet sine substantia. addita tamen substantia habet quantitatis partem quamuis [illegible] ficile imaginari: cum substantia se extendat quousque terminatur [illegible] tate. et quantitas vbi non est terminata ibi non possit terminari [illegible] quantitas continua non habeat terminum in medio quo modo [illegible] terminet substantiam.

Quantum ad tertium de admixtione vini dissimilis coloris vel virtutis semper Tho. [illegible] siue sit similitudo totalis: siue dissimilitudo totalis: [illegible] tialis. ¶ Quidam vero dicunt quod semper remanet sanguis [illegible] docunque liquor admixtus non differt specie in substantia [illegible] in accidentibus differat. primo: quia non est color precedens [illegible] ptus nec nouus generatus secundum rem. sed solum secundum apparentiam per secus positionem paruarum partium vtriusque liquoris [illegible] ex hoc videtur: quia color qui resultat albi cum rubeo non [illegible] paret ita purus: nec ita vniformis in partibus: sicut [illegible] naturalis. ¶ Secundo quia dato quod esset alius color realiter [illegible] quia variatio illorum que per accidens se habent ad substantiam non mutat idem quia accidens est quod adest et abest preter corruptionem. Sed ille per accidens se habet cum indifferenter sit commixtio de albo et rubeo ideo etc. Ille et qualitates [illegible] prie demonstrant speciem vini: cum possint equaliter in alijs [illegible] ri. Secus autem est de sapore et aliquo tali. ¶ Sed ista [illegible] deficit primo quia dicit quod manet idem color numero [illegible] quia tunc essent multi colores secundum speciem et per consequens non continui quia sicut motus differentes specie non possunt continuari: sic nec qualitates hoc autem videtur falsum [illegible] per liquidorum mixtionem fiat vnum continuum secundum [illegible] et per consequens secundum qualitatem: quia qualitas [illegible] [illegible] et sic copulantur ad vnum terminum communem [illegible] cum totus color sit continuus: videtur esse vnus: et si duo [illegible] corrupta est etiam tertius generatus. ¶ Sed ratio non valet [illegible] quia vnius continui vna pars potest esse alba alia nigra [illegible] aliqua per [illegible] [illegible] color media sed distinguuntur [illegible] nec erunt continui colores [illegible] nec duo continui licet sint [illegible] Nec oportet quod si ex [illegible] et quantitate que sunt vnius [illegible] ut tertia quod propter hoc ex quantitatibus que dant specie fiat tertia [illegible] [illegible] tamen probabile est quod sicut ex diuersis [illegible] [illegible] [illegible] fit in mixtione talia media et quantitas media sic [illegible] si verum est quod ex mixtione liquidorum per subintrationem [illegible] sequatur vtriusque [illegible] corruptio [illegible] per [illegible] et [illegible]

alia accidētia corrūpunt. Et qḋ dicitur ꝙ secus ē de colore qui accidit rō sapore qui videt ee ꝓpria qualitas vini: videt ee ꝯ id qḋ supra dixerat idistincte: ꝙ corruptio soli⁹ qualitatis facit desinere ee sacrm̄. hic aūt dicit ꝙ nō ō illa qualitate que accidit: sicut color: sed de illa que ē ꝓpria vini sicut sapor. ¶ Preterea ꝑ admixtionē vini alteri⁹ i magna q̄ntitate: qḋ est fortissimū: vt vernaciuū ꝛ hm̄. non solū mutat color: sed imutat totaliter sapor: odor: ꝛ vigor ꝛ calor: ꝛ fere oēs qualitates sensibiles. Et sic ſm eū nō maneret sacrm̄: cum sicut supra dictū est: q̄cunq3 accidētia mutentur: si q̄ntitas manet eadē numero ꝛ sine subiecto sicut prius semꝑ manet sacrm̄. sed per tantā mutationē qualitatū naturaliū ex nā indiuidui videtur quantitas corrumpi vt dictum est. ꝛ etiam per subintrationē oīum partiū videtur nulla manere sine subiecto. ꝛ sic vbiq3 est substantia alia. ꝛ per ꝯsequēs desinit esse sacramentū. ¶ Itē ꝑ talem mixtionē fit corruptio substātialis: ꝛ ꝑ ꝯñs oīum accitiuū: vt ex supra dictis patet. ¶ Itē si ē alia q̄litas noua corrupta cōnaturali: totum desinit vt supra dictū est. ¶ Et ideo non valet illud qḋ adducūt. ꝙ q̄uis qualitates diuersorū vinorū accidant sacro: tamē qualitatib⁹ cōnaturalib⁹ corruptis cetera corrūpūtur: ēt substātia si ē ꝛ q̄ntitas nisi miraculose retineat. sicut qñ apparēt species carnis ꝛ sanguinis vel pueri per nouas spēs superinductas hoc non possz fieri nisi cum corruptione priorū. ꝛ per ꝯñs q̄ntitatis nisi deus eam retineret. Et ideo cū eadē q̄ntitas parti possit esse sine subiecto partiū sibi ꝯū tamē quelibet pars ꝑ se sumpta sit tanta ꝙ posset ee per se separata ab oī alia in tali natura qualē ē subz qḋ habz vel habuit: si minor liquor admiscetur fit vnū ꝯtinuū q̄ntum occupat pars adiuncta. Si aūt est maior vel equalis fit vnū ꝯtinuū q3 oēs partes subintrantur ꝛ penetrātur. vnde totū corrūpitur ꝛ tertiū generatur: generata noua forma. l3 hic non sit illa mixtio cuius quelibet pars mixti ē mixta. ¶ Qḋ āt dicitur ꝙ similia nullo mō se alterāt: verū est per se: sed ꝑ accidēs sic vt supra dictū est. ¶ Et qḋ dicunt ꝙ dissimilia ſm qualitates pīt se alterare: nō corrumpere: nō valet. q3 alteratio magis scḋ abijcit a substātia sicut maior ignis corrumpit minorē vel saltem per diuisionē ꝛ subintrationē. ¶ Et qḋ dicitur ꝙ mixtio est ꝑ secus pōnem partiū: nō videt. quia sicut in nutritōe per hoc ꝙ materia cibi fit sub forma nutriti non est dictū qḋ distinguat situ materia adueniens a preexistēte sed vtraq3 est indiuisibilr cōmixta sic quia fit vna q̄ntitas ꝛ vna forma substātialis ꝑ ꝯñs cōmixtorum. ideo non videt ꝙ materia vna sub alia distinguat situ. Als eodē mō miscerent arida hōgenea ꝛ liquida qḋ tamē ipse negat. verū est ꝙ ipse intelligit differentiā in hoc ꝙ in coniunctione aridorz totū additū distinguit situ a toto cui additur etiā perceptibiliter. sicut ꝛ vnūq̄q3 nullo sibi addito. in mixtione vero liquidorz nō totū stat seorsū a toto sed pars a parte imperceptibiliter. ¶ Et iō videt mihi eē distinguendū sicut pri⁹: qḋ pōt eē vinū eiusdē spēi habens qualitates ꝯrarias sicut si differret specie. Si ergo vinū diffuse superadditū penetrat vel penetret: sic ꝙ preexistēs diuidatur i minima nō subsistētia desinit ibi eē sanguis xp̄i: vel totaliter si ad oēs partes hec diuisio ꝛ corruptio ptingat vel particulariter si ad qualdā tm̄. Si aūt ibi nō fiat corruptio per diuisionem: ꝛ sit virtus contraria in vino ꝛ per ꝯñs in se mutuo actiua si est equalitas virtutis tandē fit tertiū vinū differēs numero. ꝛ per ꝯñs desinit ee sanguis. Si autē sit maior in ꝑexistēte: q3 forte erat vernaciuum: vel grecum: vel cretense aliud debile gallicum vel in magna q̄ntitate erant species ꝛ illud in vna gutta vel q̄si tunc species corrumpunt ꝛ nō corrumpentur: ꝛ sic manet ibi integraliter sanguis. Si aūt eō ꝯuerso non manet: q3 totum corrumpitur. ¶ Ad primū argumentū i oppositū dicēs ꝙ nō est simile. nam de oleo admixto: ꝙ nō corrumpat ꝯsecrationē primi ratio est in promptu q3 non ē impenetrabile vel penetratiuum quin admixtum possit stare e regione ꝯtra aliud. ꝛ sic primum non perdit suā3 consecrationem. sicut nec corrumpitur in esse naturali. Si autem fiat commixtio ꝛ diuisio: ꝛ per ꝯsequens prioris destructio: nō video quare nō destruatur consecratio destructa re consecrata. sicut cōsecratio calicis eo destructo: nisi q3 papa sic statuit: qui in talibus non sacramētis: sed ecclesiasticis institutis hz plenitudinem potestatis. ex. de ꝯsecra. eccle. ca. aqua. vbi ꝑ ratihabitationē ecclesie cōsecrantur. Similiter ꝙ oleum additum sine noua consecratione fiat oleum consecratum: non ē ratio: nisi quia papa sic statuit: qui posset statuere ꝙ calix conflatus vel aliter destructus ꝛ postea reparat⁹ idem per staret consecratus. Similiter quare aqua benedicta sine noua benedictione fiat benedicta: non est nisi ex ordinatione pape. sed sacramēta non subsunt pape. Unde non potest facere ꝙ mortuus resuscitatus sit maritus: nisi ex nouo consensu. nec ꝙ non consentiens sit nouus maritus. ita non potest facere ꝙ speciebus corruptis remaneat ibi sanguis. aut ꝙ in liquore addito sine verbis incipiat eē sanguis. Unde prout oleum consecratuz est materia ad vnctiones cerimoniales. que non sunt sacrm̄ a xp̄o institutum: sz sacramentales ab institutione ecclesie: non est difficile videre quomodo ex solo statuto pape admixto faciat reputari sacramentum. Sed prout oleum consecratuz est materia sacramenti extreme vnctionis difficile est: nisi quis dicat ꝙ sicut in materia matrimoniali aliquid potest papa: sic hic. Tum quia decretalis nihil exprimit chrismate quod est materia confirmationis. ꝙ hic non sacruz possit admisceri sacro tuz quia qḋ dicit de oleo consecrato: ꝙ non consecratum potest admisceri nihil aliud explicans: potest intelligi quo ad sacramētalia nō quo ad sacramēta. Dicere autem ꝙ potest cōmisceri sic ꝙ primū nō desinat esse consecratum: nec tamen ꝙ illud qḋ additum est sit cōsecratum propter hoc est contra mentem decretalis: quia intelligit ꝙ totum reputetur consecratum. ¶ Ad secundū dicendum ꝙ quando de sanguine non remanet in calice nisi gutta vel stilla: illud quod additur in magna quātitate corrumpit illam speciem: vel per viam diuisionis si non habet qualitatem contrariam. vel per viam alterationis si habet. ꝛ sic non remanet.

¶ Si heretici ꝛ excommunicati hoc sacramentum cōficiant. Di. XIII. a

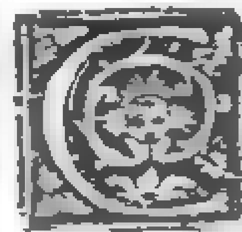

Olet etiā queri vtr3 praui sacerdotes hoc sacramētū cōficere queāt? Ad qḋ dici pōt ꝙ aliq l3 sint praui cōsecrāt vere. s. q ir⁹ sūt noīe ꝛ facio ꝛ si nō vita. q3 nō i merito cōsecrātis: s3 i verbo efficit creatoris. Vñ aug. Intra catholicā ecclīam i mysterio corpis ꝛ sāguinis dñi nihil a bono ma⁹: nihil a malo mīn⁹ ꝑficit sacerdote: q3 nō i merito cōsecrātis s3 i verbo cōficitur creatoris ꝛ virtute spūs sctī. Credēdū ē n. ꝙ i verbis xp̄i sacramēta ꝯficiūt. Sicē ipē ē q baptizat. ita ipē ē q ꝑ spūs sctū suā efficit carnē ꝛ sāguinem. Item Gre. Putāt quidam communionem corporis min⁹ eē sanctificatā

stiloꝝ fiat officio: quorum vita eorum oculis videtur ignobilis. Ideo nimis magnum laqueum iciunt: vt diuina et occulta mysteria plus ab alijs sanctificata posse fieri credant: cum vnus idem qui spiritussanctus in tota ecclesia inuisibiliter ea mysteria et operando sanctificet: et sanctificando benedicat. Mysterium ideo dicitur quia secretam et recõditam habeat dispẽsationẽ: Sacrificium vero quasi sacrum factum: quia prece mystica consecratur pro nobis in memoriam dominice passionis. Sacramentũ est in aliqua celebratiõe: cum res ita fit vt aliqd significate rei accipiamus. Sacramenta sũt baptisma: chrisma: corpus: quae ideo sacramẽta dicuntur: quia sub tegumẽto visibiliũ rerum: diuina virtus secretius salutem eorun dem sacramẽtorũ operatur. Unde a secretis virtutibus vel sacris sacramẽta dicuntur. Panis et calicis sacramentum grece eucharistia dicitur: latine bona gratia interpretatur: et quid melius corpore et sanguine christi? Siue ergo per bonos: siue per malos ministros intra ecclesiã dispensetur: sacrum tamẽ est: quia spiritussanctus viuificat. Nec bonorum dispensatoꝝ meritis ampliatur. nec maloꝝ attenuatur. Hoc de corpore domini: hoc et de baptismate chrismate sciendum et tenendum: quia virtus diuina secretius operatur in eis: et diuia solũmodo est hec virtus siue potestas: non humane efficacie. Illi vero qui excommunicati sunt vel de heresi manifeste notati: nõ videntur hoc sacramentum posse conficere: licet sacerdotes sint. quia nemo dicit in ipsa consecratiõe: offero: sed offerimus: quasi ex persona ecclesie. et ideo cum alia sacramenta extra ecclesiam possint celebrari de hoc non videtur. Quod etiam aug. tradere videtur dicens. Recolite nomẽ et aduertite veritatem. Missa enim dicitur: eo quod celestis missus ad consecrandum viuificandum corpus adueniat iuxta dictũ sacerdotis dicẽtis. Omnipotẽs deus iube hec perferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum et cetera. Idcirco nisi angelus venerit: missa nequaquam iure vocari potest. Nunquid enim si hoc mysterium hereticus ausus fuerit vsurpare: angelũ de celo mittit deus oblationẽ eius cõsecrare maxime cũ eisdẽ per prophetã comminatus sit dicẽs: maledicam benedicti onibus vestris. Quod si bñdictõibus eoꝝ se asserit maledicturũ veritas: quid erit de hostia? ergo dicemus illam posse benedici ab illo quẽ scimus a deo fore maledictum cum sua benedictione? Si enim deus maledicturũ bñdictiõibus hereticoꝝ et simoniacis benedicenti: quis eoꝝ preualebit? Nunquid benedictio maledicti ad nihilũ poterit redigere verba veriss[i]ma cõminantis dei? Ex his colligitur hereticus a catholica fide precisus nequaquam facitur cõficere quia sancti angeli qui huius mysterij celebrationi assistũt: tũc nõ assunt quum hereticus et simoniacus hoc mysteriũ temerare presumat. Non enim dubitari licet vbi corporis domini et sanguinis mysteria gerunt supernoꝝ ciuium esse conuentus. In huius mysterij expletiõe seruanda forma est: ita ordinẽ dicit. s. vt sit sacerdos intẽtionẽ adhiberi oportet vt illud facere intendat. Si nõ credit de illo mysterio sicut veritas habet nũquid potest itẽdere illud conficere? et si non intendat quid conficit? Aliqui dicũt etiã non recte de illo mysterio sentiẽtẽ posse itẽdere: non quidẽ illud conficere: quod non est recte credere: sed id agere quod geritur ab alijs quod conficit: et sic adhibet itẽtio: et si itẽtio dicatur esse conficiẽdi illud mysteriũ tamen ex quo itẽdit ea facere et agere que ab alijs geruntur implet mysterium. Illud etiã sane dici potest quod a brutis aialibus corpus christi non sumitur: et si videatur. Quid ergo sũt mus? vel quid manducat? Deus nouit. De hoc celesti mysterio aliquid constrictius a catholicis fideliter tenendum. Qui enim his cõtradicit: hereticus iudicatur.

¶ Quid facit hereticum et quid sit hereticus.

Si autem ignores quid faciat hereticum vel quid sit hereticus: audi breuiter quod inde sancti doctores tradant. Hyla. aut. Extiterũt plures qui celestiũ verboꝝ simplicitatẽ non veritatis ipsius absolutiõem susceperunt: aliter interpretantes quam dictoꝝ virtus postularet. De itelligẽtia enim heresis non de scriptura est. et sensus non sermo fit crimẽ. Idẽ in viij. Intelligẽtie sensus in crimen. Hiero. dicit: quod ex verbis inordinate platis incurrit heresis Aug. diffiniẽs quid sit hereticus ait. Hereticus est qui pro alicuius temporalis cõmodi et maxime glorie pricipatusque sui gratia falsas aut nouas opiniones gignit vel sequitur. Quod. l.

Circa tertiãdecimã distictõẽ quãt queritur. primo. vtrum non sacerdos possit conficere: scdo vtrum sacerdos teneatur celebrare. 3[o] de hereticis. 4[o] vtrum plures sacerdotes possint eãdẽ hostiam consecrare. ¶ Primo ergo queritur. vtrum non sacerdos possit conficere. Et videtur quod sic quia omnis iustus est sacerdos secundum Chrysostomum. ¶ Contra non licet non sacerdoti corpus christi dispẽsare: ergo multominus celebrare ¶ Rñdeo. circa istã qõnẽ sunt quatuor videnda. primo de hoc quod querit. scdo vtrum papa prohibẽte possit sacerdos celebrare. Tertio vtrum plus valeat missa boni vel mali sacerdotis. Quarto de hoc quod tangitur in argumẽto.

Quãtum ad primum sunt. 5. cõnes. ¶ Prima quod nullus homo propter quãcunque sanctitatem aut prãxe a papa commissã nõ põt corpus et sanguinem christi cõsecrare: quia causa huius potẽtia illius nõ est actus. Unde sicut papa non posset facere quod videretur nõ hz potẽtiã videndi: sic non põt facere quod sacerdos conficiat aut absoluat: qui non habet characterem

g est ppie potestas oficiedi. z ligādi z soluēdi. Nam qđ est
epo nō pōt nō eps nec est ē sacerdos nō pōt nō sacerdos.
Actus vero ... ordinū ... non habes ordinē pōt qr nō
sunt ad posse simpl. sed ad posse ex offi̅o. ... q for
te exorcista ... non exorcista ... potestatem ad expellēdū demones: qđ alius nō pōt nisi forte
p grām gratis datā: z tunc iter miracula cōputatur z nō inter
facta. Sz q exorcista p exorcismū demonē expellat videt
nō esse miraculu ... de lege comuni q sacerdos cōficiat.
Sz qr illud non exprimitur: videt magis actus exorciste ex
... demones expellere. Unde q beatus
Martinus a btō Hylario factus exorcista mox demonia
cū liberauit miraculo nō facto attribuit: et non sic est de
aliis exorcistis. ... est. q sanctitas facit hoiem sacerdo
tem duplr. pmo qr facit duce alior exemplo. z forte ho z°
qr offert seipm deo hostiā viuentē: non aūt q possit confi
cere vel absoluere: vt dicūt heretici: 5 quos dicit. ex. de sū
ma trini. c. i. §. vna vo. v. Et hoc vtiqz sacrm nemo pōt cōfi
cere nisi sacerdos q ad hoc rite fuerit ordinat ... claues
eccle̅ quas ipe concessit aplis eorūqz successoribus Jesus
xps. ¶ 4ª 2ᵒ ē. q qui non sacerdos de facto celebrare psu
mit irregularitatē icurrit: vt dicit de clerico nō ordinato
ministrāte. c. p. z. z. ¶ 5ª 2ᵒ ē. q archidyaconꝰ q visitans cō
fessiones audiebat: dicēs se p manus ipositionē recepisse
spm scm: in quo dat remissio peccator: errabat: qr lz dya
cono det spūs scūs cū manus impositione: non tn ei dat
cū manus ipositione sicut sacerdoti cui dr: quor remiseri
tis pctā. re. zc. Et sic. qr vt sacerdos absoluebat ideo irre
gularitatē icurrit sicut ille q n sacerdos solenniter baptiza
bat ex. de clerico nō ordina. p.

Quantum ad scōm sūt ēt qnqz 2clōnes. Prima. q sacerdos et papa pbro te pōt 2secrare
licet nō sit eps: qr i cōsecratōe corpis z sāguinis veritātū
pt minimꝰ sacerdos qntū sanctissimꝰ potuerit et petrꝰ aplꝰ qr ita
habet potestā q e character sicut eque pt videre sicut ... sic rex:
si hz eque potentiā visiuā. In 2secratōe aūt corpis xpi my
stici sicut abbatū. virginū. epor z hō plus pot eps q̄ sim
plex sacerdos imo tantū p se qntū papa licet nō ita cōmitte
re. Unde cōsecrationē ecclar nō pōt eps nō epo cōmitte
re: qđ papa pōt: qr hz plēitudinē ptātis. Unde Gre. extra.
de 2se. eccle. ca. pe. ratā hūit 2secratōes factā p simplices
pbrteros. qđ nō potuisset si a pncipio 2mittere nō posset
Sz qr rati habitio retro trahit z mādato cōparat. iō rati
habitōe cōsecratio facta ē q psꝰ cōmissione fieri potuit.
Et iō nō sequit q si papa pōt cōmittere cōfirmatōes z mi
nores ordines q ppter hoc iferior ep̄o possit. Nec tamen
papa pōt hre ratā cōfirmatōē vel collatōē minor ordi
nū factā de facto a nō epo sicut 2secratōē: qr illo ē sacrm:
illud aūt ē sacrale. Nō pōt aūt papa dare effectū sacri sine
sacro: qr nō hz ptātē excellētie i sacris: sicut xps. Uñ cum
absolutio i foro pnie z cōfirmatio z ordinatio sint sacra si
a pte prohibit actu ē sacra nō ē. Nec pōt rati habitio pape
facere ... sacrm qđ a pncipio fuit nō sacrm ... valere.
Sz ... ipe hz plenitudine ptatis ... sacra per ec
clesia ... relatio ratio
nis acquirit. ... pape rati habitio facere q eccla sit
cōsecrata ... ea ita celebrari missa z ordines
... cōsecrata. Sz nō ... orationes fuisse sanctificata. ¶ Se
cūda 2clō q licet ... nihilo
minꝰ dumō sacerdos ... quā ponūt ... ali
... debet ... nescit
... Impos
sibile ... qr
... conferre ordinē qr nescit vtr ille ...

dat recipe: qr nemo scit q̄ sūt hoīs nisi spiritꝰ hoīs q ē i ipo.
Et similr eo. Uñ sacerdos ñ pt scire per euidētiā vtr con
ficiat: qr nescit vtr sit sacerdos: qr nescit vtr fuerit ipe vl
qui ordinauit baptiçatus: z vtrum ille intenderit ordinari
vel ordinare: vel vtrum fuerit episcopus: z multa hō.
Unde est alia ratio. qr potestas artis sine bonitate morali
nihil minus potest operari: sicut est bonus artifex qui est
malus hō. Et silr etiā qui hz characterē sacerdotalē: licet
sit malus homo est tamen eque potens conficere sicut bo
nus: sicut etiam sequitur proles ex adulterio. z ex actu de
bito: sic z in proposito. ¶ Tertia cōclusio est. q etiā here 3ª 2ᵒ
ticus conficit: z scismaticus: qr q̄uis de ordinatis ab here
ticis posset magis dubitari. qr illō facit eps rōne 2secratio
nis episcopalis: que qr non est sacramentū: sed sacramēta
le qđ videretur magis subiacere potestati pape vt potesta
tē acquisitam per eaz posset auferre: tamen de hereticis z
ordinatis a catholicis certum est q 2ficiunt: qr cum pote
stas conficiendi fundetur in charactere impresso per sa
cramentum. super qđ papa nihil potest: eque conficit here
ticus sicut catholicus: dum tamen nō mutet formaz neqz
māz. ¶ Quarta 2clusio est. q suspensus z excoicatus licz 4ª 2ᵒ
non habeat executionē clauiū iurisditionis: habet tamen
executionem clauiuz ordinis. Unde conficere potest: sed
absoluere non potest: quia absolutio requirit characterez
hinc z subiectionem inde: z sic vtranqz clauez siue potesta
tem reqrit: qr sicut papa non pōt impedire hoīem qn vide
at si habet visibile z potentiaz visiuam nisi amoueat sibi
obiectum vel claudat ei oculum. sic non potest impedi
re quin sacerdos conficiat nisi amoueat sibi materiaz vel
prescindat sibi linguam. ¶ Quinta conclusio est. q si est 5ª 2ᵒ
degradatus vel symoniacus in ordine q etiam conficit:
qr licet iste habeat characterem vitiosum: ita q non licet
ei celebrare: exquo tamen habet sacramentum absolute
siue ordinem quantum ad posse absolute: posset conficere
degradatus: brachio seculari expositus: in scala existens
ad suspendium. si materiam haberet: quia manente tota
causa manet totus effectus.

Quantum ad tertium. Sciendum q istis non ob
stantibus melius valet missam boni sa
cerdotis q̄ mali: z melius est audienti: z melius est ei pro
quo dicitur. qr licet sit idem sacrm. z ex ope opato equalis
sit valor. tamē qr missa non dicit solum sacrm: sed includit
omnia que procedūt ab exordio confessionis vsqz in finez
gratiarum actionis: vel saltem ab introitu misse vbi sunt
multe conclusiones: z deus peccatores nō audit sz iustos.
inde est q ex opere operante plus valet missa boni q̄ ma
li sacerdotis. Dico autē opus operās: persone nō ecclesie:
qr exquo sacerdos malus nō est ab ecclesia precisus eque
gerit personaz ecclesie celebrādo bonus sicut malus. Un
de ex parte meriti eccle est ēt equalis valoris.

Circa quartum. circa id quod arguitur sunt sex 2clu
siones. ¶ Prima q solus sacerdos est dispensa 1ª 2ᵒ
tor huius sacramenti: sicut z celebrator. Nullus. n. iferior
sacerdote habet ex officio aliquod sacramentuz ministra
re. Diaconus autem ex officio partem eucharistie hz dare
. s. sanguinem. sicut beatus Laurentiꝰ dixit. Cui commisisti
dominici sanguis dispēsationem. non autem corpus: quia
sāguis mediate calice sacrato dispēsatur. Unde non opor
tet manus dispensantes esse sacratas. Corpus autem cum
dispensatur dispensatur immediate manibus contrectan
tibus. Unde ab illo solo debet dispensari cuius digiti sunt
sacrati: z manus. s. sacerdotis. qui etiam non dēbet tangere
nisi duobꝰ digitis sacratis. ¶ Scđa 2clō ē. q eadē rōe ife 2ª 2ᵒ
rior dyacono vasa sacra non dz tāgere qñ i eis est corpus
z sanguis domini: quia dyaconi est sāguinē dñi dispēsare z
corpꝰ ad sacerdotē deferre. Qñ āt non ē in eis corpus aut

sine h̄r ad subdiacōnus tāgere m̄i. Itane: q̄z tangit quando ordinat. vasa aūt reliquia p̄z tbēaccolitis nō alij. Nec accolito p̄z ē tangere calicem consecratum: nec laico p̄z vasa reliquiarū siue religas portare: q̄tūcūq̄ sint nobiles: nec etiā in choro stare: cū etiā Ambro. iperatorē ide expelleret: qd̄ modo nullus facit. De istis hr̄. xi. di. c. Sacer. z. c. Nō oz. z. c.
3a co sequēti. licite. z di. 24. nullus. ¶ Tertia ꝯ est. q̄ ꝓpter necessitatē p̄sbytero isirmo: z nō valēte: vel ēt absente: licet dyacono isirmo eucharistiā portare: non aūt isernoribus: cuius tamē ꝯtrariū legit in ecclesiastica hystoria. 6. vel. 5 6. ca. de Serapione q̄ moriēs misit puer ad sacerdotē petēs viaticū. z ille qui infirmus erat partem eucharistie misit ei per eūdē puerum. Nec est verisimile q̄ ille puer fuerit diaconus. Sed nō qd̄ fit Rome sed qd̄ fieri debet spectandū est.
4a co ¶ Quarta ꝯclusio ē q̄ licet laico non liceat corp° xp̄i dispēsare licet tamen inuētū eleuare reuerēter: vt ad locū debitū per sacerdotē portet. licet nō habeat man° sacratas q̄z hoc nō est ad consecrādum vel dispēsandū. s3 ad custodiēdum. Illa aūt quibus s̄m legem cōem tāgitur cōsecrandū vel dispensandū debent esse cōsecrata vel benedicta. vt corporale: z calix. Non sic autē pixis: in qua est in
5a co tabernaculo reseruādum. ¶ Quinta conclusio est ꝯ hereticis: scismaticis excomunicatis: z ceteris ab ecclesia precisis. Et de hereticis est regula generalis q̄ siue sint publici siue occulti ab eis non ē eucharistia recipienda: nec alia ecclesiastica sacra. imo melius ē mori q̄ ꝯ manu heretici eucharistiā recipe: ēt i morte. z4. q. z. Lepit. vbi Ermigildus regē martyrem facit Greg. q̄z in festo pasce maluit ferri iterire q̄ mādato patris ꝯ manu arriani episcopi eucharistiam suscipere. Sed q̄z occulte excōmunicatus z multo magis occulte simoniacus non debet vitari publice: sed tantū occulte. extra. de sent. excom. cum nō ab homine. iō intelligendum ē q̄ ab istis nō debent talia recipi occulte: nec ēt publice si sit manifestum vel ēt si occultū dū tamē
6a co sine ꝓditōe occulti possint talia omitti. ¶ Sexta ꝯ est. q̄ de criminib° est distiguendū q̄z si est fornicarius vel simoniacus nō in ordine occult° vel notori° vel si ē irretit° quocunq̄ alio crimine occulto vel publico. dū tñ non sit irregularis: q per ꝯñs est suspēsus sicut homicida ab oi iuq̄ talis licet recipe eucharistiā z missam audire. Sed si ē fornicarius notorius per ꝯfessionē in iure: aut sententiā z facti euidentiā. nō licet talis missā audire: nec per ꝯñs ab eo sacra recipere publice vel occulte. Si aūt nō ē notori° tunc licet. Et idē est de simoniaco nō in ordine. Symoniac° vo in ordine est suspēsus quo ad se z q̄o ad alios: sicut et excōicatus maiori excōicatiōe. Uñ etiam si isti sunt occulti in occulto nō in publico sunt vitādi. S3 in oībus talib° si q̄s in occulto vt ruborē ad pniam sacerdoti peccāti incutiat non recipiēdo sacra vel missas eius non audiendo sine ꝯtemptu nō faciat bñ facit. Et sic itelligunt̄ de cleri et co. mi. c. Nia. z c. vlti. ¶ Ad argumentū dēm: q̄ oīs scūs est sacerdos ad imolandū s3 nō xp̄i corpus ꝯficiendū.

Secūdo queritur vtrū sacerdos teneatur celebrare. Et videtur q̄ nō: q̄z sacrm̄ qd̄ ē de necitate pōt celebrari sine solēnitate: quādo solēnitas haberi ñ pōt: vt baptism° sine stola z siñ exorcismo: z cōfessio pt̄ fieri laico sed missa i nulla necessitate debet celebrari sine cōcurrentib° q̄ sūt de solennitate puta vasis paramentis z hm̄. ergo celebrare nō est de necessitate. ¶ Contra. cū laici z ñ mun° sacerdotes necesse hēant audire missas aliq̄ z h̄ nō possint facere nisi sacerdotes eas dicerēt: ita sacerdotes q̄ q̄ tenentur celebrare. ¶ R°. circa istā q̄ōnē septē sūt vidēda primo de persona ministrantis° scdo de tēpore. tertio de loco. q̄rto de altari quīto de calice sexto de vestibus. septimo de lumine.

Quantum ad primū sūt tres conclusiones. ¶ Prima q̄ sacerdos tenet̄ celebrare [...] qua sacerdos: licet non teneat̄ confessionem audire [...] sare: aut sacra alia ministrare: nisi ratione cure vel alicuius officij: non ratione sacerdotij: quia illud respicit corp° mysticū: licet ēt ipse non teneat̄ sacerdotiū recipere q̄z est sacramētum volūtatis nō necessitatis. postq̄ aūt recepit tenet̄ celebrare: q̄z tenet̄ non i vacuū gratiā dei recipere. Et qui non bene vtit̄ acceptis indignus est acceptis [...] aūt maria gr̄a quā sibi deus fecit p manus in p[...] p̄sbiteri: z vane h3 si non vtit̄ ad finem ad quē est. [...] q̄uis ista ratio non sit demōstratio: q̄z minores ordines [...] pōt sine mortali ꝯhere cū corrupta vl̄ vidua. z sic [...] gratia ordinis sibi facta. Dicit aūt Tho. q̄ tenet̄ [...] pcipuis z q̄bus fideles cōicant ex. de cele. mis. ca. Dolentes referimus. vbi rephendit̄ q̄ aliqui vix quater in anno celebrant: z precipit̄ talia corrigi. Unde nisi ter vl̄ plurimum celebrēt puta paschate pētecoste. z natiuitate dñi. z assumptione beate virginis: z festo omniū scōꝝ: quando [...] licet religiose z cōuersi cōicāt peccāt cū plus debent propinq̄re do q̄ alij. ¶ Scda ꝯ est. de adiuuante [...] glo. q̄ debet sp̄ si pōt hr̄e ad minus duos assistentes [...] di. i. c. Hoc quoq̄ statutū est. q̄z dicit: dñs vobiscum [...] fratres pluraliter. z pluralis locutio duoꝝ numero est [...] ta z nō paucio. ib°. Sed in necessitate sufficit vnus [...] sicut etiā ad iungendū isirmū debent p̄les sacerdotes [...] uenire si hr̄i pñt. Uñ Iac. vlt. Infirmat̄ q̄s in vobis i[...] ducat p̄sbyteros eccl̄ie z c. qd̄ in collegijs seruat̄. Sed si sacerdos nō possit p̄les hr̄e: sufficit q̄ cū vno clerico [...] ex. de vboꝝ signi. Quesiuit R°. S3 q̄z ꝯsuetudo ē optima legū interpres. z Augu. dicit. Q[...] mos erat crimē [...] q̄z cōis ꝯsuetudo est i missa vnū assistentē sufficere. [...] sufficit. sicut oli epō celebrāte ꝯbebāt adesse p̄les sacerdotes q illo deficiente possent supplere. z eadē rōne de [...] sacerdotibus. 7. q. i. c. illud. z. c. nihil. Qd̄ q̄z ꝯria cōsuetudine abrogatū est: nō obseruātes trāsgressiōis reos nō [...] it. 4. di. c. In istis tpalibus. Mulier aūt sacerdoti [...] ti ministrare nō oz: nō solū mām ꝓparando qd̄ nec [...] cere debet nisi sit subdyaconus. s3 nec iuuare i aqua [...] bus. Sed vir ad hoc oz adesse: extra. ꝯ cohabita[...] Sed viro iuuāte mulieres a longe in choro r̄ndere [...] z sic iuuare: non tñ altari appropinq̄re: nisi offerēdo [...] cādo vt layci. ¶ 3a ꝯ est. q̄ p̄les pñt sil̄ celebrare: z eandē hostiā ꝯsecrare: z licitū ē vbi hoc est de ꝯsuetudine. [...] de electione. Cū sicut. Sed difficultas de modo videtur in q̄ōne quarta huius distinctionis.

Quantū ad scdm̄ sūt etiam tres ꝯclones. ¶ Prima q̄ missa debet de die celebrari: nō de nocte q̄z missa pertinet ad tempus gr̄e qd̄ p diem significat̄. [...] nox precessit dies aūt appropiquauit. Et xp̄s dicit lux mundi. Uñ oi die debet missa celebrari i ecclesijs [...] atis: de cele. mis. ca. Lum creatura vt sit iuge sacrificium agni imaculati: nisi i parasceue: q̄z nec i triduo mortis [...] celebrauerūt. Et si celebramus in sabbato sacto: ad [...] refert̄. In parasceue aūt sacerdos communicat corpus [...] sanguini. sed vino perfusionis qd̄ non fit sanguis [...] etiā corpus sicut dictū est supra. Illo ergo die ñ celebrat̄ nihil conficit̄. Duabus autem noctib° licet celebrare [...] natiuitatis dñi q̄z media nocte clamor factus est ab ang[...] ecce sponsus venit: z xp̄s nat° est tunc. Item i vigilia [...] apud aliquas ecclesias. ¶ Scda ꝯclo ē q̄ hora p[...] missa celebrari q̄z tūc xp̄s stetit ante preside[...] z [...] luceseit q̄z tūc fecerūt consiliū ꝯtra eū. vnde et [...] sextā vel nonam misse nō solēnes possunt celebrari [...] aūt tertia quādo sp̄us sc̄tus descendit z xp̄s [...] fixus ēt sexta quādo manibus crucifixus est [...] tangit: in ordinibus z i quadragesima solenis mis[...]

celebrare. Nō dz āt dici missa nisi ab eo q dixit matutinas: cū ē . . . ɔsuetudo ecclie gnālis: licʒ possit ante audiri: ɔ . . . pma missa natalis: q̄ de ɔsuetudie dr añ laudes. Si . . . ɔsuetudo ē vel gnālis vt . . . monasteriis dr missa matutinal añ pmā. Et qñ ɔ vbi mos erat crimē n̄ . . . nec reprobauerit.

¶ Tertia ɔ̄ ē de dispensatōe circa hoc q2 cardinales alīn ex dispēsatōe pape celebrāt añ dié. Et sic dic glo. de puileg. c. vlt. . . . Epi itinerātes ante dié pñt celebrare: ne i via im pediaf. Silr p cōicando ifirmo si alr viaticū nō hēatur vr ee hō . . . dié ee cū n̄ sit . . . sepe decipiaf aut credit nō eē meridiē cū sit ɔ̄uis ex vna parte videaf . . . exponit ex alia tñ si deuo tio exponit ɔ alr . . . celebrare nō pt vel here excusaf . . . Dies āt artificial . . . Sʒ ieiuniū cōprehendit dies nale a media nocte icboando. Abstinētia āt a missa pp po lutionē . . . ab hora . . . vt p . . . 24. horas . . . ante mediā noctē siue post: . . . in ieiunio q2 si . . . añ mediā noctē comedit . . . pncipio di ei celebrare . . . Si āt statī post mediā noctē comedisset nō posset ēt post nonā celebrare.

Circa 3m sūt silr tres ɔ̄nes. ¶ Pria. q nō licet celebra re nisi i ecclia ɔsecrata. nisi de licentia epi vel su pioris aut i nccītate. Sʒ i nulla nccītate licʒ in naui i mari vel sup fluuiū celebrare: vbi pbabilr de effusione sanguis timeƒ pp agitationē nauis. Sʒ non hñtib⁹ ecclias licʒ po ē⁹ celebrare sub diuo: aut i domib⁹ puati : . . . tñ nccīa alia hñani . . . missas pdere: qñ nō pt licentia peti ab epo. In tali. n. nccītate dat papa licentiā. Et qdē vbi sunt ecclie ɔse crate . . . capellis . . . sub diuo aut in tentoriis li cet: de ɔsecra. di. i. c. Cōcedimus ɔ c. seqnti. In exercitu ēt . . . q2 . . . piculū mortis imminet. Sʒ a pncip⁹ si ɔmode pt licētia ab epo petēda est. Nāq̄ . . . sine nccītate . . . celebrare lʒ nisi epo pmi serit: de ɔsecra. di. i. c. Missas. In capellī āt puatis licʒ ora re: sʒ nō celebrare: nisi epo ɔcedente: de ɔsecra. di. i. c. Uni cuiq̄. Un pʒ q nō licʒ i aula i camera in ifirmaria altaria erigere ɔ celebrare: nisi epo cōcedente. ¶ Pñt āt pdicato res ɔ minores puilegiū vbicūq̄ fuerit sup altare viaticuʒ celebrare. Un ɔ sine licētia epi possunt. Als illō puilegiuʒ nihil opareƒ: cū epo posit hoc cuilibt ɔcedere. ex. de puile le. a. In his. Et ē argumētū q si hñt puilegiū audiēdi con fessiōes . . . sine licētia curatoʒ ɔ diocesanoʒ. Als nihil opareƒ clausula vl puilegiū. Pñt igiƒ i ifirmaria cōi ɔ i cameris puatis ifirmoʒ altaria erigere ad libitū. Item exepti nō debēt oratoria facere in locis exēptis vel nō exē ptis sine licētia epoʒ. . . . sine licētia factis non dʒ celebrari. nisi habe āt sup h puilegiū spale de puileg c. Au ctoritate. li. 6. ¶ Scda ɔ̄ est. q nō dʒ celebrari i ecclia ɔse crata si sit destructa icēdio vel ruina nisi fuerit iterū ɔsecra ta supple nisi i casu i quo ēt liceret sub diuo vel i loco non ɔsecrato . . . dubiū ē an sit ɔsecrata dʒ ɔsecrari sic q2 certū ē q fuit ɔsecrata lʒ tñ nūc ē destructa ita q pncī pales cī⁹ ptes nō manet. puta parietes vel ali⁹ manetib⁹ li gneis edificiis destructis ɔ tabla altaris mota vl enorm iter fracta reɔsecrāda ē de ɔsecra. eccle vl alt. c. Ligneis . . . ɔsecrato . . . fieri pt excepto . . . celebrari nō pt q2 pt fieri cū missa fieri pt. Et q2 . . . missa fieri posit . . . Qñ āt totū altare destructa ē nō parietes vel tectū . . . ɔsecrādū ē nō ecclia e ɔ c. . . . ¶ Ter tia ɔ̄ ē q nō dʒ celebrari i ecclia iterdicta vel polluta . . . sit reɔciliata siue sit ɔsecrata vt c. . . . de ecclie sia. di. . . . ɔsecrata erat siue nō vt c. . . .

loqƒ de nō ɔsecrata. Et . . . pp hoc multi . . . ecclias suas nō ɔsecrari q2 ibi freqnter hñe ɔtigūt ɔ sanguis effu siōes: putātes nō idigere reconciliatōe: q2 graue eēt eis to tiēs epm pcurare. Sʒ i oīb⁹ pdcis casib⁹ qb⁹ nō licʒ i ecclia celebrare vel ex . . . nunq̄ incurriƒ irregularitas: nisi qñ cele braƒ scienter i ecclesia iterdicta: q2 de aliis nō ē expressum extra de senten. exco. . . .

Circa 4m sūt ēt tres ɔ̄nes. ¶ Pria. q altare dʒ eē de lapide de q̄ fuit . . . de ɔ̄ di. . . . altaria . . . ā i Silue . . . lignea erāt vt portari posset . . . ɔ altare lateranēse dr eē ligneū. . . . lapideū sit illō altare sup qō ɔsecraƒ: ɔ sup qō i mediate celebraƒ: si ue sit portatile siue imobile. Nā altare pōtatile lapideū eē dʒ. Aptari vō dʒ capsule alii imobiliter: q̄ pt eē idifferēter de lapide vel de ligno vl de alia mā solida. Et dʒ cauere q celebrat q sit tāta lōgitudo ɔ latitudo lapidis itra caps. . . . q itra ea posit capi pes calicis ɔ hostia ɔsecrāda vl q i cō ficiēdo cū tenet māib⁹ panē vel calicē sup lapidē3 teneat: vt sic sup lapidē cōficiat. Sʒ altare sup qō poniƒ portatile altare n̄ refert vtrū sit ligneū vl lapideū vtrū . . . vel fenestra. ¶ Scda ɔ̄ ē de reɔ̄secratōe q . . . altare im mobile qñ tabula ē totalr mota a sua sede vel sine motiōe ē enormiter fracta sic q fixura a sūmo vsq̄ deorsū ptigat dʒ reconsecrari sic altare portatile: si ē āmotū a capsula to talr: aut si n̄ ē motū lʒ ē ɔfractū enormiter. Ar. ex. . . . c. i. ɔ c. . . . Si āt nō sit fractū nec āmotū lʒ con . . . vt facile possit āmoueri nō dʒ re cōsecrari. Ur āt q sic destructio soli⁹ altaris nō tollit cōse cratōēʒ ecclie . . . de ɔse. . . . q2 ecclia . . . altare. . . . ɔsecratio altaris . . . epus n̄ pt dispēsare: . . . ɔsecra⁹ eccle i q̄ epus dispēsat: q2 d licētia epi licʒ celebrare i ecclia nō ɔsecrata nō āt sit p alta re nō ɔsecrati. ¶ 3a ɔ̄ ē q sup altare i q̄ epus missas celebra uit illo die nulls alr celebrare dʒ iferior de ɔse. di. ɔ c. vlt. . . . Nihil vel nisi nccītas vrgeat puta q2 collegiū tenet ad missas de die offerēdo ecclam ɔ ipse epus forte celebrauit d . . . vl de festo . . . de licētia eiusdē epi q pt renūciare ei qō i fauorē suū itroductū ē.

Circa 5m sunt silr tres ɔ̄nes. ¶ Pria de calicis mā q2 licʒ oli fuerit ligneus vel vitre⁹ nūc tñ nō dʒ eē nec de ere nec de auricalco aut cupro aut plūbo q2 ista pp eruginē vomitū puocāt: nec de ligno ēt pp poros ne subi trāt sanguinē: nec de vitro pp fragilitatē de ɔse. di. i. c. Ut . . . seqnti nec de lapide pp ineptitudinē ibidē de ɔsecra tione. . . . nō phibeƒ expsse de lapide nec d plū bo nec de cupro. Sʒ q2 . . . c. . . . calix . . . pa tena dʒ eē de auro vl de argēto vl saltē de stāno oē3 aliā ma teriā phibere vr. ¶ 2a ɔ̄ ē de ɔsecratiōe calicis q2 debent ista eē ɔsecrata ɔ pūncta . . . in q̄ nec epo licitū ē di spēsare q2 sic ordinauit Siluester pp de sacra. vn. c. i. Nec li cet iferiori dispēsare. Si autem . . . ɔ in massam redact⁹ totalr ɔ iterū fiat iterū . . . nccē est. Nā si modica pte pe dis aut scyphi refectē . . . sine for . . . pncipal āmotiōe ɔse crat⁹ manet. Si āt vt i qbusdā solet scyphus a pede ex to to separ⁹ ē lʒ fract⁹ nō sit: vt puta q2 iūctura tornatil ē ɔse cratōe idiget sic altare a q̄ tabula ē āmota: q2 nec pes sine scypho nec scyph⁹ sine pede ɔsecrari pt. ¶ 3a ɔ̄ ē q sacerdo tib⁹ solenniter celebrātib⁹ . . . licʒ p seipsos tollere calicē nisi . . . p diaconos porrigaƒ . . . diacon⁹ qō ē monitio ho nestatis nō preceptū necessitatis.

Circa 6m sunt . . . ɔ̄nes. ¶ Pria q pale altaris . . . ad min⁹ debēt eē duę q2 ridet . . . quib⁹ inuolut⁹ fuit corp⁹ dni. . . . ɔ corpale debet eē de lino sim plici nō de serico vl pāno tīcto q2 ... simplici ɔ mūda . . . ɔ . . . sudariis . . . ɔ pla ē . . . ē pia⁹ . . . licʒ illa pia valeret i loco q2 . . .

tā sōb⁹ ad eandē ē pducit̄ sic corp⁹ xp̄i p passiones ad im
2ª ꝯ mortalitatē. ¶ 2ª ꝯ ē. q missa sine sacratis vestib⁹ non dꝫ celebrari. de ꝯse. di. i. Vestimēta spālr sine manipulo ⁊ stola de ꝯse. di. 2. Ecclastica. Et idē ē de alba amictu ⁊ singulo ⁊ casula: q: ista sex benedicit̄. Vn̄ vr̄ de necītate pcepti: nō sic āt de camisia q̄ nō bn̄dicat̄. Videt̄ āt q ꝺ lōgo manipulo liceat facere stolā ⁊ eꝯ de pua stola manipulū vl̄ cingulū q: oīa sb vna bn̄dictōe ꝯsecrāt̄. Et qn̄ ē casula duplicata cū posset eē simpla sup quālꝫ ptē fit bn̄dictio Vn̄ ⁊ in celebrādo vertī pt̄ vt ps nigra suppōat̄ p defunctis pars alia p viuis. Propter qꝺ si vna ps āmoueat̄ alia remanet
3ª ꝯ bn̄dcā. ⁊ licꝫ cū ea celebrare. Silr̄ de stola duppla. ¶ 3ª ꝯ ē. q qn̄ vestimēta reparāt̄ pp paupertatē vr̄ distingendū q: aut tāta ps āmota fuit q sine illa non bn̄dicerent̄ nec celebraret̄ vt tota manica vel ps supior ⁊ tunc desinit esse bn̄dicta: ⁊ appositōe noue nō fit bn̄dicta: cū bn̄dictio nō fiat sine vbis: nec nisi ab epo. Si āt modica pticla e⁹ defectus nec bn̄dictionē nec celebrationē ipediret. tūc licꝫ celebrare ¶ Cōtra h̄ tn̄ vr̄ q imo idistincte p glo. c. ꝯ d. ꝯse. ccc. c. Q: i dubus. dic̄ sup illud. Nō negam⁹ qn̄ oleū nō ꝯsecratū possit oleo ꝯsecrato ꝯmisceri. dic̄ glo. arg͞m ē q i reficiēdis paramētis vel sacris vestib⁹ nō sacrū filū ⁊ pānū sacro lꝫ apponi. Nec ē op⁹ noua ꝯsecratōe ¶ Sꝫ hoc nō ē silē q: qn̄ oleū admiscet̄ oleo vel aq̄ aq̄ liq̄r pexistens nō desierat eē sacer: vel bn̄dict⁹: ⁊ talia ꝯtiguitate fiūt ꝯtinua. ⁊ fiūt vnū. Vn̄ maxie si id qꝺ apponit̄ ē min⁹ fit totū ꝯsecratū oleuꝫ: ⁊ aq̄ bn̄dcā. Sꝫ pānus addu⁹ pāno nō facit vnū nisi colligatiōe. ¶ Et p̄. taꝫ pm̄ desierat eē bn̄dictus pp qꝺ appositio n̄ bn̄dci nō bn̄dic̄ illū q ꝺsierat eē bn̄dict⁹. cū bn̄dictio nō fiat sine vbis. Vn̄ si anteq̄ āmoueat̄ illa ps supsueret̄ noua tūc nūq̄ desissꝫ eē bn̄dcā. ⁊ postea ea āmota remaneret integra: ⁊ vna vnitate tali q̄ nauis d̄r vna p tabłas renouata.
4ª ꝯ ¶ 4ª ꝯ ē. q taꝫ oratoria q̄ vtēsilia vestes ⁊ oīa paramēta altaris debēt eē mūda q: pp dic̄. Precipim⁹ mūda ⁊ nitida ꝯseruari. cū nimis absurdū sit i diuis reb⁹ sordes negligere. q̄s dedecꝫ ēt i pphanis: de custodia eucharistie. c. i.

p̄ª ꝯ Circa 7m̄ sūt tres breues ꝯnes. ¶ Pria q eucharistia dꝫ ferri ad ifirmū an̄ pect⁹ reuerēter: sp lumie precedēte. Est. n. candor lucis eterne: de cele. mis. c. Sane.
2ª ꝯ ¶ 2ª ꝯ ē. q nūq̄ dꝫ celebrari sine lumie. Vn̄ depōit⁹ fuit
3ª ꝯ sacerdos q sine igne celebrabat: de cele. mis. c. vlti. ¶ 3ª ꝯ ē. q eucharistia dꝫ s̄uari i loco honesto: ⁊ mūdo: ⁊ firmiter clauso: ⁊ et cū lumie lāpadis. vel cere: licꝫ illud nō sic exprimat̄ sic̄ alia. de custodia eucharistie. c. i. Sꝫ sic̄ dū ꝯsecrat̄ ⁊ portat̄ dꝫ adee luminaria ⁊ vbi ꝯseruat̄ cū vbiq̄ sit candor lucis eterne. ¶ Argumētū. i opp͞m solutū ē Qō. III.

TErtio q̄rit ꝺ hereticis: vtrū sint exterminandi. Et vr̄ q nō. Sicut. n. illi erāt circa nouū testamētū sic iudei circa vetus: ⁊ saracēi circa vtrūq̄: sꝫ iudei nō debēt extermiari: s̄m illꝺ. ps. Ne occidas eos: ne qn̄ obliuiscāt̄ ppl̄i mei. silr̄ nec saraceni: q i mltis regnis xpiānitatis cū suis ritib⁹ tolerat̄. igr̄ nec heretici. ¶ Cōtra. oīs heretic⁹ ē scismatic⁹ ⁊ apostata a fide sꝫ scismatici tāq̄ ifructuosi palmites succidēdi sunt de scismaticis. c. 2. li° sexto ⁊ apostate a fide s̄m leges capite plectēdi sūt igr̄ ⁊ heretici. ¶ R°. circa istā q̄ōne q̄nq̄ videda sūt p° de hereticis 2° de scismaticis 3° de apostatis 4° de iudeis 5° de saracenis.

p̄ª ꝯ Quantū ad pmū sūt noue ꝯnes. ¶ Pria. qd ē hereticus ⁊ vn̄ dicat̄. Dr̄ n. heretic⁹ ab herendo ⁊ heresis ē secta vl̄ diuiso ⁊ a p̄ heresi q ē electio. Vn̄ qn̄ ex electōe ⁊ nō ex simplici ignorātia [illegible] diuidit se a fide catho⁹ i q̄cūq̄ articlo qꝺ expresse tenet̄ scire vl̄ alio p ecclaꝫ declarato cū [illegible] heretic⁹ [illegible]. Dico āt p ecclaꝫ vniuersalē vl̄ romanā q: ad [illegible] eccliā nō ptinet ꝺ fide [illegible] iudicare.

ex̄ de bapt⁹. c. Maiores. Vn̄ dicēs ꝯ articlos [illegible] catōes pt̄ icurrere sꝫ nō heresiꝫ. Vtr̄ aūt [illegible] ex̄ diocesis [illegible] h̄ et excōicatōes icurrat dubiū ē. ¶ [illegible] Oꝫ heretic⁹ iterptatiue ē q p ꝯtumacia vel fautoria heresis p ānū excōicat⁹ existit ex̄ de hereticis. c. Ex cōmunicam⁹ lib°. 6. ⁊ q p̄ h̄abilr̄ suspect⁹ ifra ānū nō se purgat [illegible] ta h̄ꝫ. ¶ 3ª ꝯ ē. q pena hētici q māifeste i heresi [illegible] ēnt̄ i mox arbitrio ecclie satisfaciat si sit laic⁹ [illegible] ricus p̄us a suis ordib⁹ degradat⁹ debet expon[illegible] culari. a iaduersiōe debita puniēdi ne ouis morbida [illegible] at totū gregē ex̄. e. Ad abolēdā. Dicūt āt i heresi d[illegible] enplr̄. s. p facti euidētiā si publice dogmatiꝫat vel [illegible] actu heresis fuit capt⁹. Scꝺo si legatie p testes vel [illegible] ta ē ꝯuict⁹: 3° si corā iudice spōte ē ꝯfessus. Nā i torm[illegible] aut metu tormētor̄ extorta ꝯfessio suspicionē facit [illegible] nā fidē. Si āt heretici penitēt ppetuo sūt murādi de hereticis. c. vlt ⁊ magis religiosi q̄ alij de hereticis. [illegible] sexto. lꝫ misericorditer possit cū eis miti⁹ agi. Dōc a[illegible] gēdū ē de hereticis relapsis. ¶ 4ª ꝯ ē. q illi q sunt relapsi stati sine audiētia exponēdi sūt iusticie seclari. Si tn̄ fuerit clerici p̄us sūt degradādi. Sꝫ si penitēt ⁊ absolui petūt n̄ sūt eis negāda pnie ⁊ eucharistie sacra: q: ecclia nō claudit gremiū redeūti: ex̄. eo. Sup eo. li° sexto. ¶ 5ª ꝯ ē. q relapsi dicūt̄ q p⁹ abiuratā heresiꝫ ⁊ recōciliatione ecclie solēnē reicidūt i pnā heresiꝫ vel aliā quācōq̄. Si āt p⁹ [illegible] nitētiā an̄ publicā reicideret relapsi nō eēnt q̄ ad for[illegible] tiosuꝫ. Et sic itelligēdū ē illud cap͞m. Accusat⁹ i pn°. ¶ 6ª ꝯ ē. q relapsi iterpratiue sūt q post abiuratā heresiꝫ vt [illegible] fauorē quēcūq̄ hereticis ipēdūt. Et q: fauorē nō solū facto sꝫ v̄bo q p̄us ꝯfessus ē de se vl̄ de alio. si postea [illegible] se vel de alio asserēs aliū bonū vr̄ relapsus. ar. Illi⁹ [illegible] . c. Accusat⁹. ar. ꝯ de p̄sum. c. li̅s. vbi ille q p̄us ꝯfessus fuerat se ⁊ frēꝫ suū eē hēticū ⁊ postea de heresi purgauit fr̄m suspect⁹ qdē ex h̄ de heresi vehemēter hētur: ⁊ p [illegible] lapsu. Nō tn̄ vlt eū pp ex p̄sumptōib⁹ ꝯdēnare. Et p [illegible] q illud fuit an̄ abiurationē licꝫ post ꝯfessionē vel iure antiq̄ Sꝫ iure nouo reputaret̄ iuris fictiōe relapsus. ¶ 7ª ꝯ ē q. credētes sūt q licꝫ nulli heresi explicite adhereāt tn̄ credūt hēticos eē bonos hoies: ⁊ hēre boni fidei cut sūt apꝺ nos simplices nō hn̄tes fidē explicitā: sicut [illegible] hereticulus capt⁹ cū vno heretico pfecto iterogatus [illegible] bat. Volo mori i fide dn̄i Gulielmi lātery. Sic. n. vocatur ille pfect⁹. Iste aliqs erat credēs. ppter habēs p[illegible] eor̄ iplicitaꝫ nō explicitaꝫ. ¶ Defensatores āt sunt q [illegible] nā defendūt: vt aduocati p̄stando patrociniū: vel tabelliones faciēdo istrumēta vl̄ iuuātes i causa. ¶ Qui [illegible] nā sꝫ heresiꝫ defendit heresiarcha ē. ¶ Receptatores sunt q i domo vel terra sua eos recipiunt: semel vl̄ plus publice vel puate. ¶ Fautores aūt sunt q aliq̄ fauēt facto: mittēdo alimoniā vel h̄ꝫ. vel aliqn̄ v̄bo: vt dicēs [illegible] isti sunt bōi hoies: iniuste agit̄ ꝯ eos ⁊ inq̄sitores iponūt [illegible] maligne ꝯficta ⁊ h̄ꝫ. Item omissione quando qui potest [illegible] te fugit̄ i capiēdo ⁊ alijs nō fauent inq̄sitorib⁹ sicut [illegible] q: qui non est mecū contra me ē. ¶ 8ª ꝯ est q omnes [illegible] sunt excōmunicati ipso facto sicut heretici quod [illegible] dum est dūꝫ tamē [illegible] suum aliquo actu extern[illegible] dāt publice vel occulte. Aliter pro solo actu interiori [illegible] perfecte hereticus quo ad deum nō tamen excōmunica[illegible] tus est quo ad ecclesiam que iudicat illa que foris [illegible] Sed p actu exteriori lꝫ occulto bene icurrit homo [illegible] turis i generali platam. Qui vo in potestate [illegible] tu facere quod debet licet nihil ex [illegible] ¶ 9ª [illegible] ad idem iudicia ptinet [illegible] exheredatus filius [illegible] na heretico ⁊ confiscatio [illegible] gentis. Sed confiscationis [illegible] sententia ecclesie [illegible] patio differt̄ quantum [illegible]

ↄdemnati.c. Cū ſꝫ. lib.6. Et filij eoꝝ vſqꝫ ad ſecundā gnā tionē ad bñficia eccliaſtica nō pmouēt ſi i hereſi deceſſe runt. Filij āt p lineā maternā vſqꝫ ad pᵃᵐ tm̄ gnātionē pu niunt.c. Statutū Felicis. libᵒ ſexto. Et bñficia ad eoꝝ pre ces collata vacant: extra e.c.3. libᵒ ſexto.

Quātum ad 2ᵐ ſunt due ꝯnes. ¶ Pria ꝙ ſciſmaticus [illegible] ꝙ [illegible] ecclie [illegible] totalr. Qui vo i vno articulo nō obedit nō pp hoc ſtatim ſciſmaticᵘ repu taf: puta ſi nō ſtati dimittit adulterā: vel hmōi. Qui āt dic pa [illegible] hereticᵘ reputaf. ¶ Scđa ꝯ ē de pena ſciſmatici q̄ ē excōicatio ꝛ ſu ſpenſio ordinatoꝝ ab eis: ꝛ annullatio alienationū factoꝝ ab eis ꝛ huiuſmodi.

Circa 3ᵐ ſūt tres ꝯnes. ¶ Pria ꝙ triplex ē apoſtaſia. Una a fide: ſcđa a clero: tertia a monaſterio. De pma dicē dū ē: ꝙ lꝫ ois hereticus ſit apoſtata ſm qd non tm̄ ſimplici ter: ſꝫ magis eᵒ ois apoſtata ē hereticus. qꝛ ꝓpē ē apoſtata q ex toto dimittit legē xp̄i ꝛ fit iudeᵘ: vel ſaracenus: vl̄ pa ganus. Uñ ois pena q̄ debēf heretico debēf iſti: ꝛ maioꝛ. Qui vō metu tormentoꝝ nō corde ſꝫ ore apoſtatāt mētiē tes ēt mortalr peccant: qꝛ deū blaſſemant: ſicut ꝛ illi q cō tra alios metu tormētoꝝ mētiunf accuſando: qꝺ ē pnicio ſuꝫ mendaciū. Silr ēt q ſe dicūt falſo crimen qꝺcunqꝫ cō miſiſſe: qꝛ ſe ipſos diffamāt. ¶ Scđa ꝯ ē de ſcđa apoſtaſia q̄ ſine peccato eē pōt. Ubi ſciēdū ꝙ ſi hō transferat ſe ad actū oino incōpoſibilē puta ad bigamina ſtati exuif oi pri uilegio clericali. Silr ſi i iudicio ꝯuētus recuſet ſe rñdere corā iudice eccliaſtico: publice ſe negās velle clericalr vi uere. Nudaf ēt oi puilegio clericali: tertio ſi laycalr ſe ge rēs admonitus tertio redire noluerit. Idez q̄rto ſi ſic agit p oia vt laycus nō vt clericus. Et de h dⁱ.18.di. ¶ Tertia ꝯ ē de apoſtaſia a religione. ꝙ ipſo facto ſūt excōicati ſi ha bitū reliq̄rūt: ꝛ regrēdi ꝛ recipiēdi ſunt: niſi ſit tale crimē [illegible] expelli [illegible] actionē multo magis exceptionē. Qñ āt inuiti reducūf i carcerēf ne fugiāt: ſic dic lex: fui fugitiui pede āputato debilitāf. Qui āt ſpōte rede unt [illegible] monaſterij: qꝺ nō eos expulit nec recipe recuſauit.

Quantum ad 4ᵐ ſunt tres ꝯnes. ¶ Pria ꝙ iudei nō debēt habere xp̄ianū mancipiū nec ſeruētē: nec nutri cē: [illegible] poſſint habere colonū vel mercēariū i agro: nec debēt habere officiū vl̄ poteſtatē ſup xp̄ianos: nec cōi care cohabitādo: comedēdo: ab eis medicinas recipiēdo: quoꝝ familiaritas talē retributionē nob̄ pſtat qualē mus i pera: ſpēs i gremio ꝛ ignis i ſinu ſuis ſolēt hoſpitibᵘ exhi bere: eē de iudeis.c.ꝛ ſi iudeos. ¶ Scđa ꝯ ē. ꝙ ipſi nō ſūt i pſonis aut rebᵘ aut ſepulturis moleſtandi: niſi iuſte p pu blicā ptātē: ꝛ ſunt pmittēdi ſinagogas i antiquo ſtatu tene re: nō nouas erigere: ſed antiqͣs reparare: ꝛ in ſuo ritu pdu rare: dū tm̄ i paſceue nō exeant: nec hoſtia aut feneſtras ha beat apertas. Bona vero eoꝝ iuſte acqſita [illegible] acci pere [illegible] ſeruus ēt malis tenēf: maxie de peculio ſuo laboꝛe acqſito exhibere. Acqſita vō vſurarie poſſunt ꝛ debēt eis auferre: [illegible] hereticis [illegible] habeat de re [illegible] ab eis [illegible] Sꝫ ſi [illegible] Sunt [illegible] poſſunt [illegible] hoc maxie ſi [illegible] applicent. Alr nō video ꝙ coiecte fa cte ſup iudeos q nihil habent niſi de vſuris poſſint exc[illegible]ri. ¶ Tertia ꝯ ē de ꝯuerſiōe ipſoꝝ. Ubi ē ſciēdū ꝙ cogi nō debēt nec pñt. Si tm̄ metu iducti ſunt ad fidē ſūt cogēdi fi dē ſuare: ꝛ apoſtatātes tāqͣ heretici lapſi: ꝛ relapſi ſūt cēſē dı: ꝛ de hēticis.c. Cōtra li.6. Cōuerſi vō nō deñt cohītare iudeis qꝛ dcm̄ ē Loth. Ne ſtes i oi circa regiōe: Sꝫ ꝛ ſui cōis parēti ꝯuerſo ſiue ſit pr̄ ſiue mr̄ ē tradēdus. q rōnis ca pax nō ē. Als lib ē i ſcđndo quē vlt: pfidū.ſ. vel fidelē. Con uerſus āt deſpici nō dꝫ: nec i aliq̄ irregularis ē: nec vt dnt qdā bonis ſuis ſpoliādꝰ [illegible] hñt fidē expoſaꝫ qñ ꝯuer ſi ſpoliāf q ꝯuerſi nō ſpoliabāf. Et ſi qdē ſunt bona vſura ria nō ſūt ſpoliādi niſi vt reddāt: ſi āt iuſte acqſita: vbi do minus ſciēs baptiçādo nō fuit ꝓteſtatᵘ de bonis videf pe culiū pdere vel donare: ſicut q ſciēter pmittit ſeruū ordia ri vel monachari pdit eū. Nā ſi neſciuit vel expſſe dixit ſe bōa ſua velle hēre vr̄ ꝙ poſſit eū ſic pri ſuis bōis ſpoliare qꝛ ſuo māumiſſo nō tenef peculiuꝫ dare imo videf ꝙ ba [illegible] eximat eos a ſeruitute [illegible] ſꝫ a ſeruitute iu dei ſm leges: ꝓpter piculū cohitādi.

Quātum ad 5ᵐ ſunt ēt tres ꝯnes. ¶ Pria ꝙ ſarace nis nō licꝫ cōicare: ſic nec iudeis: nec licꝫ ire ad eos nec cū eis cōmorari niſi pdicatoribᵘ ſpe cōuerſiōis: aut niſi illis q vadūt ad redimēdū captiuos: qꝺ ēt tpe guerre licitū ē [illegible] dū tm̄ [illegible] nihil aliud comertij cū eis heant. Si āt tpe guerre qꝺcūqꝫ aliud comertiū cū eis hñt ēt ſine armis ꝛ hꝺ ēt ex cōicati ſunt. Qui āt quocūqꝫ tpe eis arma vēdunt mittūt vel tradūt excōicati ſūt: ꝛ ſui capiētū bōa eoꝝ ꝯfiſcātur: q nec abſolui pñt niſi [illegible] in ſubſidiū terre ſancte: [illegible] ¶ Scđa ꝯ ē ꝙ nō deñt hēre dñiū ſup xp̄ianos ſicut nec iudei: ꝛ debēt habitu diſtingui. De eo āt qꝺ arguif de ritu eoꝝ certū ē i Aragonia ꝛ i Nauara ritus eo rū tolerari a xp̄ia.s nō minus q̄ iudeoꝝ q̄uis nō videaf rōnabile tm̄ qꝛ illi ſ iudei nō ſūt ydolatre ſicut iſti ſꝫ vez deū colūt: ideo melᵘ tolerāf. ¶ Tertia ꝯ ē ꝙ illi q terrā xp̄i ſanguine ꝯſecratā xp̄ianis ꝛ a deo nobis collatā q filij veri Abrahe ſumus de iure.d. [illegible] a nobis iniuſte ab il la hereditate pellūt iuſto bello occidūf quicquid ſit de aliis: ſed videf ꝓpter memoriā xp̄i ꝛ ꝓpter reliquias q̄ ibi ſeruanf. ¶ Argumētū ſolutū eſt. Qō. IIII.

Quarto q̄rif vtꝝ plres ſacerdotes poſ ſint eādē hoſtiā cōſecrare. Et vr̄ ꝙ nō: qꝛ nō pōt idē mobile ſimul moue ri pluribᵘ motibus eiuſdē ratōis: ſicut ſm eādē ptē nō pōt vnū calefactibile ſimꝉ ca lefieri pluribᵘ calefactoibᵘ: ſꝫ ſi plres vnā hoſtiā ꝯſecrarēt vnū ꝯſecrabile ꝯſecraref pluribᵘ ꝯſecratoibᵘ: qꝛ eēnt plures forme: q̄r̄ē. ¶ Cōtra. qꝛ nō minᵘ pñt plura agētia ſup vnū paſſiuū q̄ vnus ſup plura: ſꝫ vnus ꝯſecrat plres: vt cōiter curati i paſcate: q̄r̄ē. ¶ Rᵒ circa hāc q̄ſtionē ſūt duo vidēda. pᵒ an plres poſſint ꝯſecrare vnā hoſtiā particulariter. Scđo an totaliter.

Circa pᵐ ſūt tres opiniones. ¶ Pria. ꝙ nullo modo ſiue ſignēt ptes ſiue [illegible] pp duas ratōes. Pᵒ. qꝛ ſuba nō ha ptes niſi p q̄titatē: ꝛ ſi hoſtia ponitur iter duos [illegible] ptes q̄ti tatis [illegible] ſimul corrūpūt Sꝫ i ꝯſecratiōe ſuba nō q̄titas ꝯuertif [illegible] nō pōt fieri a diuerſis p partes diuerſas. 2ᵒ qꝛ vnū nō fit mixtū niſi p diuiſione q̄titatis ſed hic nō ē diuiſio quātitatis: q ſuba panis q̄ erat vna remāet vna: q nō pt re cipe duas ꝯſecrationes ſic nec vna mī duas gnatōes vel corruptiōes ſimꝉ. ¶ Scđa opinione ē qꝛ licꝫ diuiſio requi rat q̄titatē [illegible] ad termīnū ſic corruptio requi rens p termio a quo non pro termino ad quem. Non enim [illegible] pōt diuidere q̄tū [illegible] diuidere q̄tū i nō q̄tū: [illegible] diuidēdo pōt ānullare vel vtrāqꝫ pte vl̄ alterā. Et qꝛ [illegible]

pᵃ ꝯ
2ᵃ ꝯ
3ᵃ ꝯ

ctio gnãtoꝝ fit pp diuisionẽ q̄titatis manentis: tñ diuisio corrupti [illegible] pᵒ ꝯuertat̃ i elemẽtũ [illegible] i illud nõ ẽ pp q̄titatẽ q̄ maneat sȝ p p illã q̄ corrũpit̃. Qn̄.n.iuẽit q̄tũ illud qḋ corrũpit̃ iõ pt diuisȝ corrũpe. Cũ ãt corrũpit cũ suba q̄titatẽ ħ ẽ qꝛ alr̃ nõ pt attigere subas. Deus igit̃ q pt imediate attigere subaȝ nõ qdẽ p diuisionẽ ptiũ q̄ non sũt sȝ p mltiplicatõeȝ pt ꝯuertere subam: put stat sub hac pte nõ put sub illa. Et silr̃ qñ sine corruptione q̄titatis al bedo vel q̄litas alia i vna pte corrũpit̃ nõ pt dici ꝙ ps sit corrupta ꝛ ps icorrupta: cũ nõ sit ibi ps nisi i q̄titate. Un̄ ꝯdictio ẽ dicere ꝙ suba vel q̄litas nõ hñt ptialitatẽ nisi il lã q̄ ẽ q̄titas ꝛ illa non tacta dicat̃ suba vel q̄litas ptita si ue in partes manentes siue non manentes. ¶ Nec valet prima ratio que adducebatur: qꝛ lȝ substãtia non habeat partialitatẽ formalẽ nisi q̄titatẽ tñ inq̄tũ substantia pãis stat formalr̃ sub ista pte q̄titatis ipsa ẽ distincta sicut a suba q̄ stat sub alia pte. Un̄ cũ prius attingat̃ a ꝯuertẽte ꝛ sepa rãte q̄ desinat eẽ formalr̃ q̄ta: vꝫ ꝙ hoc sufficit ad hoc ꝙ nõ possit parcialiter ꝯuerti. Posset.n.deꝰ retẽta itegra q̄ titate ãnullare substãtiã prout stat sub ista pte ꝛ retinere ꝑut stat sub alia. Et pari ratõe põt ꝯuertere. ¶ Ad 2ᵐ põt dici ꝙ vnũ pt fieri mista sine diuisiõe vniᵘ q̄titatis i duas cũ illa mista hẽant q̄titates distinctas: sicut de suba vnius ignis manẽte q̄titate vel ãnullata ꝛ non distincta posset face e duas aq̄s. ꝛ de vno mixto corrupto non diuisio pũr gnãri.4.elemẽta. Et si nã põt facere q̄titate corrupta nõ diuisa d's potest ħ facere q̄titate ꝯuata integra ¶ Solõ aũt q̄ dnt ꝙ diuisio i ptes manẽtes nõ ẽ sine diuisiõe q̄titatis sȝ i ptes nõ manẽtes sic nõ valȝ: qꝛ nihil diuidit̃ realr̃ nec i manẽtia nec i non manẽtia nisi q̄tũ. Et nõ pt de illo fieri ꝯuersio de q̄ nõ pt fieri gnãtio. Un̄ si de suba panis q̄tita te non diuisa nõ pt fieri gnãtio sic ꝙ aliqd de suba maeat sub pⁱma q̄titate ꝛ aliqd sub noua pari rõne nec ꝯuersio. ¶ Un̄ dõs ẽ ꝙ nõ ẽ ꝑpe diuisio. Nã vnũ lignũ q̄diu ẽ q̄ tũ pt diuidi i duo ligna: ꝛ illud idẽ sepata q̄titate possȝ fie ri duo ligna p gnãtionẽ ñ p divisionẽ. Et sic ẽ hꝛ: qꝛ lȝ q̄titas corpis ꝯuersi maneat itegra ẽ tñ diuisa a q̄titate corpis xpi: i qḋ ẽ ꝯuersa. Un̄ suba pãis ꝑut stat sub vna pte sue q̄tita tis ꝯuertet̃ i illud q̄tũ qḋ ẽ corpᵘ xpi Et ipsa eadẽ ꝑut sta bit sub alia pte q̄titat] sub eadẽ remãebit ¶ P. sȝ ꝙ illi dicũt ad oppoᵐ eadẽ ẽ rõ de suba ꝛ q̄litate q̄ ad extesionẽ. Un̄ cũ ad sensuȝ appeat ꝙ adhibito igne ad aquã ex vna pte ex illa pte corrũpit̃ frigiditas p calorẽ ꝛ manet adhuc i pte opposita q̄titate aq̄ nõ diuisa nec corrupta i pte nec i toto: sic deᵘ pt subaȝ ꝑ pte ꝯuertere ꝛ ꝑ pte nõ q̄titate nõ diuisa nec corrupta nec ꝯuersa. Si dicat̃ q̄ ẽ alia ps sube a pte q̄titatis: non seq̄t̃: qꝛ nõ ꝑpe dr̃ ꝙ ps sube ꝯuertat̃ ꝛ ps maneat: Sȝ vna ꝛ eadẽ suba fm ꝙ subsistat vni pti q̄ti tatis ꝯuertit̃ ꝛ fȝ ꝙ subsistat alii manet Sȝ i his q̄ sũt actu distincta sic sũt duo ligna diuisa bñ ẽ veꝝ ꝙ hñt alietatẽ ꝛ diuersitatẽ aliã a diuersitate q̄titatis qꝛ illa ptialitas ñ ẽ e[illegible] q̄titas sȝ e p q̄titate sic p cãs i fieri ꝛ sine q̄ ñ [illegible] qn q̄ lignũ dicit̃ due sũt mltiplicatões sȝ ẽ vna diuisio ita ꝙ q̄titas g[illegible] diuidit̃ ꝛ mltiplicat̃ sȝ suba qdẽ p se formlr̃ ꝛ [illegible] mltiplicat̃ sȝ nõ diuidit̃ nisi qꝛ ẽ subiectũ qḋ diui dit. ¶ Seda opio ẽ ꝙ non signãdo ptẽ non pũt [illegible] pp in certitudinẽ itentionis Et dato ꝙ i gnãli diceret q̄lȝ ꝙ ite[illegible] ꝯsecrare si nõ signaret qua qꝛ q̄ rõne tal[illegible] sacerdos ꝯsecrat hanc medietate puta q̄ ẽ a dextris eadẽ [illegible] itetio nõ ẽ magis de hoc q̄ de [illegible] qꝛ indifferẽter se hȝ ad hac ꝛ [illegible] medietate [illegible] ꝯsecrat aut neutrã Nõ vtraq̄: [illegible] cũ nõ itendat nisi medie[illegible] ꝯsecrat [illegible] ppter defectu itẽtiõis [illegible] de pte ꝯsecrãda vl ien [illegible] q̄ requirat [illegible] itẽtio Et tñ valde [illegible]

difficile itelligere qũo sensus iter ptes ꝯtinuas q̄ hñt terminũ cõez possit distincte signare vnã p̄ter [illegible] do de altera. Ueꝝ ẽ ꝙ i hostia i q̄ sunt linee ꝛ circls [illegible] gnare facilr̃ ꝙ ipe vlt ꝯsecrare illḋ qḋ ẽ ĩfra circulũ [illegible] sine ꝛ nihil aliud: ꝛ eõ ꝯ sic erit facile. Et [illegible] crat. ¶ Tertia opio ẽ ꝙ si sensu nõ signet [illegible] signet idẽ seq̄t̃: puta si de hostia plana itẽdat [illegible] medietatẽ q̄ ẽ ex pte sua ꝛ nõ al[illegible] aliud [illegible] possit ꝯficere ꝛ vidẽs hostias [illegible] nihil facit signatio nec demonstratio ad sensum [illegible] psentia: qꝛ ꝯcurrũt ibi mã cũ q̄lȝ pars panis ꝛ vini [illegible] ꝛ vinũ: ꝛ forma ꝛ itẽtio determiata fm itellectũ ꝛ si nõ sensuȝ: cũ intẽtio sit actᵘ ptis itellectiue nõ sensitiue. [illegible] uis alias determinatio itellectᵘ sit fm determiatiõẽ [illegible] sus hic tñ nõ oȝ ꝙ sit signatio certe ptis fȝ sensũ [illegible] visuȝ cũ cecus possit ꝯficere: nec p tactũ: qꝛ sine tactu [illegible] mãibus ꝯsecrare pt: nec p imaginationẽ aut aliũ [illegible] i diuisibile fȝ ꝙ hõ nõ ẽ sensu pceptiᵘ. Illud ãt q̄ ps [illegible] ab alia distinguit̃ fm ꝙ hõ ẽ oino idiuisibile sicut [illegible] fm latitudinẽ ẽ idiuisibil' fm ꝙ vnã ptẽ supficiei [illegible] ab alia: vñ ꝛc. Qḋ ãt dr̃ magnitudo eẽ vnũ de sensibilibꝰ cõibᵘ. veꝝ ẽ i q̄tũ magnitudo ẽ diuisibilis nõ inq̄tũ [illegible] sibilis. Un̄ sufficit signatio fm itellectũ. qꝛ itellectᵘ hꝫ pt idiuisibilẽ apprehẽdere pt qḋ nõ pt sensus ideo ꝛc.

Circa 2ᵐ.s.an plres ꝯsecrẽt eandẽ hostiã totã ẽ duplex modᵘ dicẽdi: vnus ꝙ ꝯsecrãt. dato ꝙ nõ simul pferãt: sȝ vnᵘ post aliũ: q̄ꝝ rõ ẽ qꝛ sacerdos cũ ordiat̃ [illegible] tuit̃ i gradu eoꝝ q i cena acceperunt a dño potatẽ ꝯsecrã. Sȝ apli q accepẽrũt hãc ptatẽ xpo cenãti ꝯcenauerũt [illegible] tu ordiati fm ꝯsuetudinẽ q̄rũdã eccliaꝝ xpo celebrãti ꝯ lebrãt. Nec p ħ iterat̃ ꝯsecratio sup eadẽ mãꝫ: qꝛ lȝ diuer sis tpibᵘ pferãt vba tñ sic dicit Inno. Tertiᵘ intẽtio oȝ fe ri ad idẽ istans ꝯsecratõis: forte ad illud i quo ꝯsecrat qs. Sȝ hec opinio a q̄busdã vr̃ reprobari: qꝛ dicunt ꝙ lȝ ei xpo ꝯcenarũt nõ tñ ẽ certũ ꝙ ꝯcelebrauerit. Et iõ nouiter ordinati epo cõicanti cõicare debẽt sȝ nõ ꝯcelebrare. Et hec fere ꝯsuetudo i oibᵘ ecclijs. ¶ Et qḋ dicũt ꝙ ꝯsuetudo i aliq̄bᵘ ꝙ ꝯcelebrãt dõȝ. ꝙ hñ ẽ ꝯsuetudo ꝙ epo icipiẽte nonẽ misse q ordinãt̃ icipiũt ꝛ pficiũt totũ cũ eo etiã [illegible] vbis ꝯsecratõis q̄ nõ dicũt. Et sup illis spãlr̃ istruũt̃ [illegible] i illis vbis ꝯsistat ꝯsecratio ꝯstat ꝙ nõ ꝯsecrẽt cuȝ epo. [illegible] si alicubi sit ꝯsuetudo ꝙ dicũt vba ꝯsecratõis: potᵘ eȝ de corruptela vel abusus q̄ ꝯsuetudo. Cuiᵘ rõ ẽ: qꝛ qñ [illegible] ẽ omissuȝ de ptinẽtibᵘ ad ordinationẽ alicuiᵘ [illegible] pferi añq̄ ille exeq̄t̃ officiũ sui ordis: sȝ ordinatio sacer tũ nõ ẽ ꝯpleta qñ fit ꝯsecratio i missa: imo restãt q̄dã [illegible] da.s.manuũ ipositio cũ pscripta forᵃ vboꝝ. Accipite [illegible] ritũ scm̃ q̄ rrõnale ẽ ꝙ sacerdotes simul cũ epo int [illegible] brãtes cuȝ nõdũ ꝯpleta sit ordinatio eoꝝ. ¶ Et qḋ [illegible] ꝙ vnᵘ post aliũ pt ꝯsecrare ꝑ eo ꝙ ad istas idẽ ꝯsecratio [illegible] fert intẽtio eoꝝ valde ẽ difficile itelligere qꝛ intẽtio [illegible] cit ꝙ vba hẽant suã efficaciã añq̄ pferant̃ vel postq̄ [illegible] ta sũt Alioqn effectᵘ ꝯsecratõis posset anticipari vl̃ diffe ri fm volũtatẽ sacerdotis ita ꝙ pferẽs vba ꝯsecratõis [illegible] mane itedẽs ꝙ hẽant effcm̃ suũ nõ tũc sȝ circa tertiã [illegible] craret circa tertiã virtute vboꝝ pcedẽtiũ qḋ nõ vr̃ [illegible] ꝯsecratõis hẽnt effcm̃ suũ i pⁱo istãti quo plata sunt [illegible] nõ oẽs simul vba ꝯsecratõis pferãt q pmus pfert tot[illegible] crat ꝛ seq̄ntes nihil faciũt sȝ solã vba ꝯsecratõis iterãt [illegible] mã ꝯsecratã. ¶ Iõ ẽ aliᵘ modus.s.ꝙ plres sacerdotes [illegible] eadẽ hostiã ꝯsecrare dũ tñ vba ꝯsecrationis simul pferãt. [illegible] aliã nõ sȝ ꝑ pferẽs totũ facit aliũ nihil qḋ ꝓbat̃ sic. [illegible] retioᵉ oibᵘ q̄ sũt de necessitate facti vere pficit̃ factum [illegible] qñ sacerdos pfert vba ꝯsecrationis tunc ꝯcurrunt [illegible] sunt de necessitate facti q̄ vere ꝯsecrat. Sed q̄ ratione [illegible] consecrat eade ratione ꝛ ille qui simul pfert verba ꝛ [illegible] h itetõe. Nec sunt due consecrationes sed vna [illegible]

diuina pōt ā n. factm hēt placitū aliqd vni facere ꝙ ministe
riū vni⁹ vel plurium. ¶ Sȝ qcqd sit de hoc tñ reprobatio
pme opionis non valeat. Vñ qñ dicit ꝙ nō ꝯsecrauerunt
aplī: veꝝ dicit: sȝ tñ cōicauerūt carni ꝛ sanguini. Et dcm̄ ē
eis. Hoc facite i meā ꝯmemoratione. In cu⁹ repñtationē ꝛ
cōicant ꝛ cōcelebrant: qꝛ dcm̄ ē eis hoc facite i meā cōme
moratione. Sȝ bñ veꝝ ē ꝙ istud nullā hȝ ncītatē: qꝛ ma
gis repñtaret qd̄ tunc factū fuit si tm̄ ordinarentur ꝛ cōi
carēt nō aūt ꝯcelebrarēt sicut tūc de aplīs factū ē q̄ȝ si pls.
Nec Tho. iducit hoc p cā necia: qꝛ tūc ecclīe hoc faciētes
peccarēt: qꝛ debēt se ꝯformare xp̄o i dispensatiōe sacroꝝ:
nisi q̄ ad ea i qb⁹ ē ꝯria rō i xp̄o ꝛ i nobis: sicut i celebrādo
post cenā. ¶ Et qd̄ dicit nō eē ꝯsuetudinē magis credēdū
ē Innocētio q̄ȝ sibi: q hoc dicit docēs dirigere itētionē in
dicēdo vba. Dicit ēt inocētius de officio misse pte. 3. c. 9. Cō
sueuerūt psbiteri cardinales Romanū circōstare pōtificē:
ꝛ cū eo pariter celebrare; Cūqȝ ꝯsumatū ē sacrificiū d ma
nu eius cōionē accipe: significātes aplōs q cū dño pariter
discūbētes de manu ei⁹ eucharistia acceperūt. Sȝ in h ve
rū dicit ꝙ si residuū canonis dicerēt ꝛ sola vba forme om
mitterēt nihil ꝯsecrarēt: sic ē de cathecismo ꝛ exorcismo
ꝛ alijs respectu for̄ baptis. ¶ Et qd̄ dicit ꝙ ē corruptella
qꝛ nō dȝ exeq quousqȝ sua ordinatio sit ꝯpleta: ē dicēdū ꝙ
respectu rit⁹ exeq nō dȝ: sȝ i casu ꝛ dispensatiue de ꝯsuetu
dine ecclīe quā romana ecclīa scit ꝛ dissimulat: Immo ꝛ in
nocētius papa approbat: ꝙ ex quo caracterē sacerdotalē re
cepit ēt si nihil aliud adderet ꝯficere pt ꝛ dȝ i casu ab ecclīa
ꝯcesso. Et sicut celebrat missa i ꝯsumatiōe ꝯsecrationis ec
clīe ꝛ ꝯsūmat dedicatio i celebratiōe ꝛ terminatiōe misse
sic ꝛ hic ꝯsuetudo ecclīe excusat: ꝛ qñ mos erat crimen nō
erat. Vñ ꝛ si nō dicat nisi verba consecratōis excusat: si ta
lis ē mos illi⁹ ecclīe a romana ecclīa scit⁹ ꝛ nō reprobat⁹.
¶ Et qd̄ postea dicit ꝙ ipossibile ē plures cōsecrare si i di
uersis tpibus vba pferat sine dubio difficile ē qꝛ vt dicit intē
tio ꝯsecratōis nō pt anticipare vel retardare effcm̄ verbo
rū [illegible] habeat effectum vel nō. ¶ Sȝ dcm̄
ꝙ oīa q̄ sūt de eēntia alic⁹ effect⁹ dȝ simul cōcurrere: sȝ cū
pncipale agēs in sacris sit virt⁹ diuina q̄ ex voluntate agit
[illegible] ad veꝝ sacrm̄ ea q̄ aliqd agūt ꝯcurrere sicut ds
vlt. Qꝛ ē ecclīa regit spū scō supponimus ꝯsuetudines ab
ecclīa approbatas eē cōformas dei voluntati. Qꝛ igit oēs
simul cōsecrātes intētionē suā ordināt ad totā plationē pn
cipalē licȝ aliq prius aliq posterius pferāt tūc tñ ē effectus
ex diua ordinatōe q̄ [illegible] alias fm cursuꝫ cōeꝫ intētio non
posset anticipare nec retardare. Hoc tñ ē veꝝ ꝙ prim⁹ qui
verba pfert nō consecrat ad alios si hoc nō intēdat. Vñ si
hō pferat verba ꝯsecratōis intētione nō ꝯsecrādi nihil cō
secrat [illegible] pferat intētōe non tūc ꝯsecrādi tūc nō ꝯsecrat.
Sȝ vbi ē vtus q̄ postea ꝯsecratur? Pōt dici ꝙ vtus subue
manet i aere [illegible] dei vtute eā ꝯseruāte quo
[illegible] oīa sint ꝯpleta. Itē sic tpīs scis i pmiua ecclīa diuer
sas formas baptismi ordinauit pp diuersas cās sic ordīare
potuit diuersas formas i [illegible] ecclīas vbi sūt tales rit⁹ sic
alr ꝯsecrāt greci alr nos. In illo igit ritu quo plures ꝯcele
brāt cū vltim⁹ cōpleuerit oēs hñt effcm̄ [illegible] ꝙ taꝫ diu
manet i aere vt⁹ pcedēs quousqȝ [illegible] non ex
intētōe dicētis [illegible] ex vtute dei virtute illa pducētis ꝛ
ꝯseruātis. Certū ē. n. ꝙ hic dȝ aliqd de ꝯmuni cursu muta
ri [illegible] verba hēant effcm̄ vel [illegible] plata sūt q̄ȝ ad illos
q prius cōplet vel [illegible] sint plata q̄ȝ ad illos q postea pfe
rūt [illegible] referat ad istas quo vltius pfert. Si
ē nō oēs [illegible] solus ille
ꝯsecret q prius verba pfert cū hoc nō intēdat sȝ vel ēps vel
[illegible] nisi diceret ꝙ glȝ intendit ꝯsecrare verba sua di
cēdo vel cōplēdo sed nō intēdit ea cōplere nisi simul cuꝫ
epo vel ea [illegible] ē qd̄ dicit ꝙ solus q p̄ fecit

confecit. ¶ Veꝝ qꝛ ipse dicit ꝙ si virt⁹ ꝯsecrādi sit iherēs
[illegible] verbis ipossibile ē ꝙ plures simul ꝯsecrent et si si
mul verba pferāt ꝛ cōpleat: qꝛ ab agētibus [illegible]
currētibus nō pcedit effect⁹ nisi intēsior. dicēdū ꝙ lȝ inten
tio sit voluntaria ꝛ actio sacroꝝ necīa sicut duo voluntarie
applicarēt ignē q necio ꝯbureret; tñ si vel passiuū non eēt
natū suscipe pls ab vno q̄ȝ a duob⁹ vel effect⁹ nō eēt intēsi
bilis vt dcm̄ fuit sup [illegible] de duob⁹ vnū bap[illegible]
min⁹ a duob⁹ seqret idē effect⁹ q ab vno. Nō n. pls ab vno
q̄ȝ ab alio cū sit eqlis rō: nec a neutro cū qd̄lȝ sit sufficiēter
approximatū ꝛ dispositū: nec vnū ipedit sȝ iuuat aliud. Et
ita ē i pposito. Vñ ab vtroqȝ erit cōsecrat⁹. nō tñ maior nec
minor q̄ȝ ab vno. Et pbo p rōnē suā. qꝛ concurrētib⁹ neces
sarijs ad sacrm̄ sequit sacrm̄: sȝ hic sunt oīa necīa respectu
vtriusqȝ agētis: ꝛ mā ꝛ for⁹ ꝛ itētio ꝛ agēs. g ꝛc. ¶ Et qd̄ di
cit ꝙ si sit virt⁹ diua assistēs tunc ipsa pt p vnū ꝛ p plures
sic sibi placet. dicēdū q h ē bñ veꝝ sȝ tunc nō dȝ distigui
vtꝝ siml' an successiue pferāt qꝛ sic ds pt agere idifferēter
cū vno ꝛ plib⁹ ita cū plib⁹ siml' ꝛ nō sic qꝛ sp sūt eā sine q nō.
Posset. n. ds ordinare ꝙ nō fieret ꝯuersio nisi duo vl tres
pferrēt vba vnus post aliū. ¶ Ad illud qd̄ i [illegible] obicit di
cēdū ꝙ ēt si virt⁹ ē i sacris adhuc possunt ad vnū effcm̄ cō
currere mlta agētia: quoꝝ qd̄lȝ facit totū. Et qñcūqȝ cum
deo vel agēte vli cōcurrūt ptīclare agēs nō ē dicere ꝙ effe
ct⁹ diuidat i duas partes vel tres q̄ȝ glȝ sit ab vna causa
sȝ totū ab oib⁹. In agētib⁹ qdē p se ordinatis h ē necē. Sȝ
i alijs agētib⁹ nō necīo fit p plura qd̄ pt fieri p vnū. Pōt tñ
fieri p accñs vt dcm̄ ē. ¶ Ad 2ᵐ dōm. ꝙ sicut in opib⁹ grē
vnū ꝛ idē opus meritoriū totū ē a diuersis deo ꝛ libo ar
bitrio. q p vnū sufficeret sōs. Et qcqd sit de hoc i opib⁹ nae
ꝯtingit h: vt si calefactibili sūme disposito ad sūmū gradū
caloris eēnt apposita eqlr hic ꝛ ide duo calefactiua eqlia
quoꝝ qd̄lȝ p se sufficeret ab vtroqȝ fieret vnicus gradus: q
restat nec pls nec min⁹ q̄ȝ ab vno solo. Sȝ hoc eēt p accñs
ꝛ nō necīo. Et sic ē i pposito. ¶ Argumenta facta ad pnci
pale nō cogūt qꝛ nō negat si vnus pōt mltas hostias ꝯsecra
re siml' vel successiue q p hoc plures siml' vel successi
ue possint ꝯsecrare vnā qꝛ hō hȝ mltos filios nō mltos pa
tres: ꝛ vnū mobile nō mouet siml' diuersis motib⁹ eiusdē
generis nec vno a plib⁹ pfectis nisi p accñs vt dictum est.
¶ Nec cogit scdm. vbi scīedū q lȝ plres actōes imediate
nō possint hēre simul vnicū terminū qꝛ plres dealbatōes
simul existētes nō sunt ad vnā albedinē tñ plures remote
possent hēre vnū terminū. Vñ i casu q pponebat ē vnica
ꝯsecratio cui⁹ terminus itrinsecus ꝛ imediatus ē ꝯuersio ꝛ
corporis xp̄i pñtia sȝ plres actōes remote. s. platōes vbo
rū quot sūt pferētes ꝛ vba plata q possūt dici ꝯsecratio
nes eo modo quo alteratio dr gnātio: ꝛ multe alteratiōes
concurrunt ad vnā corruptionē ꝛ generationem.

¶ De penitentia. Di. XIIII. a

POst hec de pnīa agēdū est. Pnīa
longe positis a deo necīa est vt ap
propinquent. Est. n. vt ait Iero. se
cūda tabula post naufragium: qꝛ si
qs vestē innocētie i baptismo per
ceptā peccādo corrupit: penitentie remedio re
parare pōt. Prima tabula est baptism⁹ vbi de
ponit vetus hō ꝛ induit nouus. Scda pnīa q
post lapsuꝫ resurgimus: dū vetustas reuersa re
pellit: ꝛ nouitas pdita resumitur. Post bapti
smū p lapsi p penitentiā renouari valēt: sȝ nō p
baptismū. licet hoi sepi⁹ penitere: sȝ nō baptiza
ri. Baptismus tñ est sacrm̄ sȝ penitētia dicit ꝛ

faciē τ virtus mētis. Est n. penitētia interior τ est penitētia exterior. Exterior faciē est: interior virtus mentis est: τ vtraq3 cā salutis est: τ iustificationis. Utrū vero oīs exterior penitētia sit faciēda: vel si nō oīs: q̄ hoc noīe cēsenda sit ꝯsequenter inuestigabim⁹. A pnīa cepit Joannis pdicatio dicentis. Penitentiā agite appropinqbit enim regnū celoꝝ. Q ď aūt precio docuit: illud post veritas pdicauit: exordiū sumēs sermonis a penitētia. Pnīa dicit a puniendo q̄ qs punit illicita q̄ ꝯmisit. Penitentie virtus timore ꝯcipit. Unde Isa. A timore tuo dñe ꝯcepimus τ ꝯpepimus spm̄ salutis. Est aūt penitētia: vt ait Ambro. mala pterita plāgere: τ plangenda iterū nō ꝯmittere. Itē Grego. Penitere ē ante acta peccata deflere: τ flenda nō cōmittere. Nā qui sic alia deplorat vt alia tn̄ cōmittat: adhuc penitentiam agere aut ignorat aut dissimulat. Quid. n. pdest si peccata luxurie qs defleat τ adhuc auaritie estibus anhelat. His verbis quidam vehementius inherētes ꝯtendunt vere penitentē vltra nō posse peccare dānabiliter. τ si grauiter peccauerit: verā nō ꝯcepisse penitentiā. Q ď etiā alijs muniunt testimonijs. Ait enim Isa. Irrisor ē τ nō penitens q adhuc agit quod penitet. Nec videt deū poscere subditus sed subsannare supbus. Canis reuersus ad vomitum τ penitēs ad peccatum. Multi lachrymas indesinenter fundunt: τ peccare non desinunt. quosdā accipe lachrymas ad penitētiam cerno: τ affectuz penitētie non habere: q: incōstantia mētis nunc recordatiōe peccati lachrymas fundunt: nunc reuiuiscente vsu ea que fleuerunt iterando committūt. Esa. de peccatoribus dič. Lauamini: mundi estote: Lauatur τ mundus est qui preterita plangit τ flenda iterū nō committit. Lauatur τ non est mundus qui plangit q̄ gessit nec deserit τ post lachrymas ea que defleuerat repetit. Item Augu. Inanis ē penitētia quā seqns culpa coinquiat. Nihil ꝓsūt lamēta si replicanē peccata. Nihil valet veniā a mal' poscere τ mala denuo iterare. Itē Grego. Qui cōmissa plangit nec tamen deserit: pene grauiori se subijcit. Itē Ambro. Reperiunt qui sepius agendā penitentiam putant qui luxuriant in christo. Nam si vere penitentiam in christo agerent: iterandam postea nō putarēt. q: sicut vnum baptisma: ita est vna penitentia. [illegible] aliisq3 plurib⁹ vtunē in assertione sue opiniōis. Sed Ambrosius dicit. Hec vera pnīa ē cessare a peccato. Et idez. Magnus profectus ē renūciasse errori: imbutos enī vicijs aios eruere atq3 emēdare virtutis est perfecte τ co[illegible] gratie: τ ideo sanctita diffiniri potest. Pnīa est virtus qua commissa mala cum emēdationis proposito plāgimus τ odim⁹: τ plāgēda vlterius committere nolumus: q: penitētia vera est in aīo dolere τ odire vicia. Unde illa verba premissa penitere ē añacta deflere τ flenda nō committere: recte sic accipi possunt vt nō ad diuersa tēpora s3 ad idē referuntur: vt. s. tēpore quo deflet commissa mala: nō committat voluntate vel ope flenda. quod innuitur ex verbis ꝯsequētibus. Nam q sic alia deplorat τc. Hec Augu. ait. Cauēdum est ne quis credat [illegible] ꝓhāda illa crimina quod talia qui agunt regnū dei nō possidebunt quotidie ppetranda: τ elemosinis quotidie redimenda. In melius ē n. ē vita mutanda: τ p elemosinas de peccatis preteritis propiciandus ē deus: non ad hoc emēdus quodāmodo: vt ea semp liceat impune ꝯmittere. Nemini enim dedit laxamētum peccandi: τ si miserando deleat cōmissa peccata: si nō satisfactio cōgrua negligatur. Item pius papa nihil prodest homini ieiunare τ orare τ alia religionis opa agere nisi mens ab iniquitate reuocetur. Qui ergo a malis sic mentē reuocat vt commissa plāgat: τ plangēda committere nolit: nec satisfacere negligit: vere penitet. Si ideo non est vera penitentia: quia forte non ꝯ proposito: s3 casu: vel infirmitate peccabit. Ille autem irrisor est τ non penitēs qui sic cōmissa plangit vt plāgenda volūtate vel opere cōmittere nō desinat. Ille etiā qui post lachrymas repetit que fleuit lauatur ad tempus: sed mūdus nō est. idest illa mūdicia nō est ei sufficiēs ad salutē: q: est momētanea nō pseuerās. Itē illud Inanis est penitētia quā sequens culpa coinqnat: sic intelligēdum est. Inanis est. s. carēs fructu illius penitētie quam sequens culpa nō coinqnat. Illius enī fructus est vitatio gehēne: ꝯpetio glorie. mortificat enim illa penitētia τ anteacta bona sequens peccatū: vt nō sortiat mercedem quam meruerūt cū fierēt τ quā haberēt si peccatū nō succederet. Sed τ si de peccato succedenti penitentia agat τ pnīa que precessit: τ alia anteacta bona reuiuiscunt: sed tm̄ que ex charitate prodierūt. Illa enī sola [illegible]ta sunt: que ex charitate fiunt. Ideoq3 si per [illegible]quentia peccata mortificātur: per subsequē[illegible] penitētiam reuiuiscere possunt. Que vero sine charitate fiūt mortua τ inania generat: τ ideo p penitentiā reuiuiscere nō valet. Similiter intelligendū est illud. Nihil prosunt lamēta τ

Et illud. Nihil valet τc. Si enim replicantur peccata nihil valet ad salutem vel ad veniā in fine precedens lamentuȝ q2 nihil relinquitur de vite mundicia: q2 aut peccata dimissa redeunt vt quibusdā placet cum replicātur: vel si nō redeunt eis tamen delens pp ingratitudinē ita re⁹ τ immundus cōstituitur: cuȝ adhuc in expiandis implicatur: vt si iā delera redirent. De hoc tamē .s. an peccata redeāt post plenī⁹ agem⁹. Similiter nihil valet ad salutem obtinendam: vel ad mūditiā vite habendā: veniā de male factis poscere: τ malefacta denuo iterare. Ita etiā intelligendū est illud qđ idem Aug. al. bi ait. Penitentia est quedā dolentis vindicta semper puniens in se qđ dolet commisisse τ infra. Quotidie dolendum est de peccato qđ declarat ipa dilectionis virtus. penitere enim est penā tenere: vt semp puniat in se vlciscēdo qđ cōmisit peccando. Ille pena tenet: q semper vindicat qđ commisisse dolet. penitētia ergo est vindicta sp puniens i se qđ dolet cōmisisse. Quid restat nobis nisi dolere i vita. vbi enim dolor finitur: deficit τ penitentia. Si vero pnia finitur quid reliquitur de venia? Tādiu gaudeat τ speret de gratia qādiu sustentatur a penitētia. Dicit eniȝ dominus. Vade τ amplius noli peccare. non dixit: Ne pecces: sed ne voluntas peccādi in te oriatur. Quod quomodo seruabitur nisi dolor in penitentia continue custodiatur: semper doleat: τ de dolore gaudeat. τ non sit satis q doleat: sed ex fide doleat: τ nō sp doluisse doleat.

¶ Determinatio itelligētie dictoȝ. b

De penitentia perfectorum vel ad salutē
d sufficiēti intelligēdū est qđ supra dixit. s. Penitentia est vindicta semp puniens qđ cōmisit. τ alia huiusmōi. Illud vero Si penitentia finitur nihil de venia relinquitur dupliciter accipi potest. Si enim iuxta quorundam intelligētiam peccata dimissa redeunt: facile ē intelligere nihil de venia relinqui: cū peccata dimissa iteruȝ replicantur. Sicut enim ille qui ex seruitute in libertatem manumittitur: iterum vere liber est τ tamen pp offensam in seruituteȝ postea reuocatur: Sic τ penitenti peccā vere dimittūtur: τ tamē pp offensam q replicatur iteruȝ redeunt. Si vero redire dicantur: sane potest dici etiaȝ q nihil de venia relinquit: non q dimissa peccata iterum imputētur: sed q2 propter ingratitudinem ita reus τ immundus cōstituit: ac si illa redirent.

¶ De solēni τ vnica penitentia. c

Illud autē quod Ambro. ait. Reperiuntur τc. Sicut vnum baptisma ita τ vna penitentia non fm generalem s3 fm spālem morem ecclesie: de solēni pnia dictū intelligit: que apud quosdā semel celebrata nō iterat. Itē illō aliud Ambro. Penitentia semel vsurpata nec vere celebrata: τ fructū prioris aufert τ vsum sequentis amittit: de solēni itelligit. Solennis ergo penitentia vt Ambro. in codeȝ ait: est que fit extra ecclesiā in manifesto in cinere τ cilicio q p grauioribus horrendisqȝ ac manifestis delictis im̄ imponit: τ illa nō est iteranda pro reuerentia sacramenti: τ ne vilescat τ contemptibilis fiat hoibus. Vñ Aug. Quamuis caute τ salubriter prouisuȝ sit vt loc⁹ illius humillime penitentie semel in ecclesia concedatur ne medicina vilis minus vtilis esset egrotis. que tāto magis salubris est q̄to minꝰ cōtēptibilis fuerit. Quis tamen audeat deo dicere. Quare huic homini qui post pniam primā rursus se laqueis iniquitatis obstringit adhuc iterū parcis? Origenes quoqȝ de hac solēni penitentia que pro grauioribus criminibus iniūgitur ait. Si nos aliqua culpa mortalis inuenerit q non in crimine mortali vel in blasphemia fidei sed in sermonis vel in morum vicio consistat. Hec culpa semper reparari potest. Nec interdicitur aliquando de huiusmodi penitentiam agere. Sed nō ita de grauioribus criminibus. In grauioribus enim criminibus semel tm̄ penitentie conceditur locus. Cōmunia que frequenter incurrimus semper penitentiam recipiunt τ semper redimuntur. Cōmunia dicit venalia peccata τ forte mortalia qdam alijs minꝰ grauia. Que sicut sepe committuntur: ita freqnter per pniam redimunt. S3 de grauioribus criminibus semel tantū agitur penitentia. s. solennis. Nam τ de illis si iterent iterat penitentia sed non solennis quod tamen i quibusdam ecclesijs non seruatur.

¶ Auctoritatibus probat q nō semel tm̄ sed frequenter petā dimittant per pniam. d

Quod vero penitentia nō semel tātū aga
q tur: sed frequenter iteret: τ per eam frequēter iteruȝ venia prestetur: pluribus sanctoȝ testimonijs probatur. ait eni Aug. scribens contra quosdā hereticos qui peccantibus post baptismum semel tantum dicebant vt leȝ esse penitentiā: ita Adhuc instant peruādi qui sapiunt plusq̄ oportet: nō sobrij sed excedētes mensuram: dicunt: τ si semel peccātibus post baptismum valeat penitentia: non tamen sepe peccātibus prodesse iterata: alioquin remissio ad peccandum esset incitatio. Dicunt enim. qs

non semper peccaret si semp redire posset? Di
cunt enim dominum incitatorē mali: si semper
peccantibus subuenit: et ei peccata placere qbus
semper presto ē gratia. Errant aūt. Cōstat enī
ei peccata displicere: qui semper presto ē ea de-
struere: si ea amaret: non semper ea destrueret.
Idez ad macedonium. Intantū hominū iniqui
tas aliquando progreditur: vt etiam post pera
ctā penitentiā: post altaris reconciliationē: vel
similia vel grauiora cōmittant: et tamē deus fa
cit etiam super tales solē suū: nec minus tri
buit q̄ ante tribuerat largissima munera vite et
salutis. et q̄uis eis in ecclesia locus ille peniten
tie non concedatur: deus tamen sup eos sue pa
tientie non obliuiscitur. Ex quoꝝ numero si qs
nobis dicat: dicite mihi vtrū aliquid prosit ad
vitā futuraz si in ista vita illecebrosissime volu
ptatis blandimenta cōtempsero: si me peniten
do vehementius q̄ prius excruciauero: si vberi9
fleuero: si melius vixero: si pauperes largius su
stentauero: si charitate ardentius flagrauero: qs
vestrum ita desipit: vt huic homini dicat: nihil ti
bi ista in posterum proderūt: Uade saltem hu
ius vite suauitate fruere. Auertat deus taz im
manē sacrilegamq3 dementiā. Item Joannes
chrisosto. de reparatione lapsi. Talis mihi cre
de talis est erga homines pietas dei. Nunquaz
spernit penitentiā si ei sincere et simpliciter offe
ratur etiā si ad summū quis peruenerit maloꝝ:
et inde tamen velit reuerti ad virtutis vitaz su
scipit libēter et amplectit: et facit oīa quatinus
ad priorē reuocet statū. Quodq3 est adhuc pre
stantius et eminentius etiaz si nō potuerit quis
explere omnē satisfaciendi ordinē: quantulam
cunq3 tamen et quālibet breui tēpore gestā non
respuit penitentiam suscipit etiaz ipsaz: nec pa
titur quēuis exigue conuersionis perdere mer-
cedem. Exemplis etiā hoc idem astrui potest.
Dauid enim per penitentiaz adulterij simul et
homicidij veniaz impetrauit: grauiter tamē po
stea deliquit i populi enumeratiōe: quod popu
li multitudo prostrata ostendit. Illud autē mi
rabile est q angelo ferienti plebem se obtulit di
cens. Grex iste quid fecit: fiat manus tua in me
et in domum patris mei. Quo facto statim sa
crificio dignus iudicatur: q absolutione estima
batur indignus. Nec mirum si tali sua oblatiōe
pro populo: peccati sui adeptus est veniaz: cū
mortē offerendo se pro plebis errore peccata
diluerit. His aliisq3 testimoniis pluribus euiden
ter ostenditur per penitentiaz non semel tantū
sed sepius nos a peccatis surgere: et veraz peni
tentiam sepius agi. Voluntarie enim peccanti-
bus nobis: vt ait apostolus pro peccatis nō re
linquitur hostia secunda. i. q: semel tm̄ con[illegible]
cepit pati. nec relinquitur scd̄s baptismus re
linquitur vero scd̄a pnīa et tertia et deinceps v[t]
Joan. chrisosto. super hunc locuz ait. [illegible]
inquit q hic quidam et arguunt locum [illegible]
occasione penitentiam auferētes: quasi per pe
nitentiam non valeat peccator post lapsum re
surgere secundo et tertio et deinceps. Uerū
etiam in hoc penitentiam non excludit nec pro
piciationē que sepe fit per penitentiam secun
dum baptismum et hostiam. Q. I.

Circa 14. di. q̄runt̄ septē. 1° vtrū pe
nitētia sit sacrz. 2° qd̄ ē vir[illegible]
de pnīa in cōparatiōe ad alias virtute[s]. [illegible]
de subo pnīe. 5° de [illegible] de pnīe. 6° de
solēni pnīa. 7° de effectu penitētie.

Primo ergo q̄rit vtz pnīa sit sacra
mētū. Et vr q nō q: [illegible]
ē virt9 moralis nō ē sacrm. q: vt9 ē q d [illegible] sacrm [illegible]
naturale: sz pnīa ē vt9: g̈ rc. In ōriuz sūt sci et magr̄
lra. Hc. tria vidēda sūt: p illō qd pncipl'r q̄rit. s. q pnīa
sacrm scd̄o quō i pnīa ē aliud qd ē res et sacrm. tertio q̄o
isto et in aliis sacris nō caractarizantibus est aliquis orna
tus loco caracteris.

Circa pm articulū sunt tres ōnes. pria q ē sacrz
2° q hz illa tria q̄ inueniūt̄ i aliis: qd meli9 declarabit i se
cūdo articlo: 3a q nō hz mām exteriorē et q̄re. Pria ō.
q pnīa ē sacrz: q̄uā ōnē pbāt aliq sic. Omē remediū corpo
recū sensibilr appositū ad effectū curatōis spūalis ē sacrz
sz pnīa ē hmōi: g̈ rc. Maior pz ex pn̄. hō q̄ti. Minor ē pz q
for̄ absolōnis significat absolōnē a morbo spūali. s. ego te
absoluo rc. et h efficiūt qd signāt: q: quoꝝ remiseritis pec
cata i͛ō rc. Sed h rō ē defectuosa. Nō. n. oē exteri9 sensi
bilr appōm ad effectū spūalis scificatōis ē sacrm. sz illud q
ad hoc a deo ē institutū: et qd hz hoc ex ope opato. Alr nō ē
sacrm no. le. Multa. n. remedia corpalia iūcta sūt [illegible]
ō pctm: vt tonsio pectoris: ieiuniū. religio: et paupertas: [illegible]
multa [illegible] nec sūt sacra nec sacralia. nec ēt ps sacri. qn nō sūt
pnīaz iuncta: q: nec sūt a deo imediate instituta: nec hnt
effectū expiatōis pcti ex ope opato. Silr ē a deo [illegible]
med'm sensibile iūctū ō pctm qd tn̄ nō ē sacrm: puta oro do
minica. [illegible] nō [illegible] effectū ō pctm nisi ex ope ope
te. Sz qn̄ illa duo ocurrūt q̄z pm [illegible] sine vltio [illegible]
tūc ē sacrz. Sz pnīa hz illa duo: q: ē remed'm institutū a do
dicēte. Pnīaz agite rc. Et p Jac. ōfitemini alterutz. [illegible]
mūdare ex ope opato: q: q̄z remiseritis peccā rc. Nec [illegible]
ad supplectōez minoris addere q sit significās curatōe[m]
nisi pacē duo ocurrāt q: ēt absolō gnālis nō sacrāl [illegible]
cat [illegible] [illegible] mō ō sacrāl. nec tn̄ pz h ē sacrz: [illegible]
sūt alia duo q̄uis hēat et for'm depcatiuā et idicatiua [illegible]
igr supplēda ē vt dicat̄ sic. Oē remediū sensibile a d[eo insti]
tutū ad repn̄tandū et causandū ex ope opato san[atōem]
morbi pcti ē sacrz pnīa ē hmōi g̈ rc. 2a ō ē q i pnīa [illegible]
q i aliis sacris inueniūt. s. qd ē sacrm tm̄. s. illud qd exte
gerit vt ē absolō p for'. ōfessio pnīa et satisfactio [illegible]
qd ē res tm̄ vt remissio pctōꝝ: Et id qd ē res et sacrm [illegible]
nat9 [illegible] pnīa. 3a ō ē q pnīa nō hz p sacro [illegible]
exteriorē aliā a suscipiēte [illegible] actus [illegible] Rō [illegible]
ē pa quā Tho [illegible] q: sic sunt diuerse medicie [illegible]
[illegible] i sola passiōe et receptōe curati vt [illegible]
appō emplastri [illegible] q ōsistūt i actu laboratio vt [illegible]
tatiōes [illegible] i sacris [illegible] actū [illegible]
[illegible]

[illegible] bap[illegible] [illegible] e rei s[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sacrm [illegible] pnia. In illis ḡ sacris q̄ sine actu nr̃o ɔplent̃ ē mã q̄ cãt ⁊ signi ficat: vt medicia exteri⁹ apposita. In illis ãt sacris q̄ actuz nr̃m reqrũt nõ ē talis mã. ſʒ ipſi act⁹ exteri⁹ apparẽtes h̃ idẽ faciũt qð mã i alijs sacris. ❡ Scðo aliq reddũt causaz dicẽtes q̧ alia mã nõ requirit̃: qꝛ nõ mancipat ad aliquod sacrũ. sicut etiã matrimoniũ. ❡ Sed hec rõ nõ ē bona: qꝛ extrema vnctio cũ nõ iprimat charactere nõ mancipat ad aliqð sacrũ: nec eucharistia mãcipat ad aliqð sacrum: ⁊ tñ p̄ter v̓ba reqrũt aliqd aliũ pro mã. ❡ Itẽ videm⁹ eẽ ali quid mãcipari ad aliqð sacrũ p sola v̓ba sine alia mã. P̄re terea illa q̄ deputãtur ad sacrm: sicut p solã bñdictionẽ sine vnctiõe ɔsecrant̃ aliq: vt vestes ⁊ hm̓õi ⁊c̃. ❡ Et iõ potest alia rõ assignari: ⁊ ē tertia: q̧ cũ sacrm reqrat materiaz ad repñsentandũ ⁊ efficiẽdũ qñ p sola v̓ba sufficiẽter repñta tur ⁊ efficit̃ effect⁹ sacri nulla alia mã reqrit̃: alias sic. Vñ in bap̃ requirit̃ aqua abluẽs p̄ter v̓ba: qꝛ nõ p̓fecte signifi caret ablutionẽ vel mederet̃ si nõ realr̃ ablueret aĩam: di cẽdo ego baptizo te: ⁊ sic ð alijs. Sʒ qñ dicit̃: ego absoluo te ab oĩb⁹ pctĩs tuis: ⁊ pctã p̄mus dicũtur in sp̃ali ⁊ in gñali sacer effect⁹ repñtat̃: iõ ⁊c̃. Sic ergo i oĩ sacr̃o cui⁹ eẽn⁹ cõ sistit in vsu mãe aut verba sine mã nõ sufficiẽter significa rẽt aut falsa eẽnt. Nisi. n. chrismate signaret aut iungeret qñ hoc dicit eps vel sacerdos vt in forma ɔfirmationis ⁊ extreme vnctiõis sim diceret: ⁊ sic de alijs. Sed i pnia ⁊ i [illegible] [illegible] ⁊ veraciter repñtant totum effectum: adeo ⁊c̃.

Secundus articulus est de re ⁊ sacr̃o vbi sunt due conclusiões. ❡ P̄ria de eo qð est res ⁊ sacrm. 2ª ð eo qð est res tñ. ❡ Circa p̄mũ p̄mo ponet̃ opĩo [illegible]. 2° argueñ cõtra eã pro vera ɔne. ⁊ tertio rñdebit̃ ad rõnes ɔrias. Di cũt ḡ quidã q̧ sola sacr̃a q̄ iprimũt charactere hñt in susci piẽte illud mediũ iter rẽ ⁊ sacrm qð est res ⁊ sacrm. s. ipm characterẽ: alia vo oĩa non hñt aliqd tale vt pnia mr̃io ⁊ extrema vnctio: vl' si hñt illud nõ est in suscipiente aliqd i herens. ſʒ ẽ mã ipa: sic in eucharistia. ❡ Qꝛ aũt in istis 4ᵒʳ nullus ornat⁹ iprimat̃ p ipo⁊ susceptionẽ i ipo suscipiẽte: ⁊ q̧ in isto sacr̃o pnia iterioꝛ nõ possit dici res ⁊ sacrm pro bant hoc ipi multipliciter. p̄mo qꝛ ista dispositio vel orna tus eẽt potẽtia vel hitus. nõ põt eẽ potẽtia: qꝛ p talẽ orna tũ nõ [illegible] nouas act⁹ potẽtia [illegible] actu ⁊ noua no uũ. nec hitus: qꝛ p hitũz habem⁹ nos bñ vel male ad actũ: bene qdẽ p bonũ ⁊ male p malũ: ſʒ p talẽ ornatũ nõ hẽm⁹ [illegible] [illegible] male [illegible] ❡ Scðo sic illa dispositio vel ornat⁹ aut remãet amissa gr̃a ⁊ sic eẽt indele bilis ⁊ multiplicaret̃ solo numero i eodẽ cũ ɔtingat eũdẽ [illegible] recip[illegible] aut nõ remaneret amissa gr̃a ſʒ cũʒ ea daret̃ ⁊ cũ ea amitteret̃. Hoc aũt eẽt frustra: qꝛ cuz non [illegible] p̄ter ornat[illegible] nõ p̄ter opatiõnẽ vel mo dũ opandi vt dictũ ē. gr̃a aũt satis ornat aĩam sine illo alio vñ q̧ frustra ponat̃. ❡ Sed q̧ illi de prima opiõne dicũt [illegible] res ⁊ sacrm e pnia iterioꝛ [illegible] act⁹ [illegible] ɔ hoc [illegible] qð est sil res ⁊ sacrm supp[illegible] qð ē sacrm tñ [illegible] cãm instũalẽ vel cãm sine qua nõ. ſʒ pnia interioꝛ nõ suppõit nisi qð ẽ [illegible] [illegible] vt cẽter [illegible] nõ ē res ⁊ sa cramẽtũ. ❡ Scðo arguedũ ɔ hãc opiõne [illegible] sic: qꝛ [illegible] p[illegible] de pctõ cũ p̄posito ɔfitẽdi ⁊ satisfa [illegible] sufficiẽter disposit[illegible] ad gr̃am vel statum su[illegible] [illegible] cã sine ornatu [illegible] sicut p bap̃ flamīs sine chara ctere [illegible] attrit⁹ nõ ɔtrit⁹ ſʒ [illegible] [illegible] clauiũ facit attritionẽ ɔtritionẽ vt reci piat gr̃am [illegible] nisi [illegible] suf [illegible] dispositio ex quo [illegible] nõ ē [illegible] dispo[illegible] per actũ suũ intrinsec⁹ vt supponit̃: ḡ est sufficiẽter disposi

tus p aliquid aliũ: ⁊ istð vocam⁹ ornatũ. Vñ res ⁊ sacrm i pnia ē aliqñ pnia interior vt qñ sufficiẽter de se ɔterit̃: qꝛ ē dispositio necitãs ad gr̃am vt character: aliqñ ē ornatus a sacr̃o ipressus: vt qñ nõ ē act⁹ ɔtritionis de se p̓fect⁹: ⁊ ipse submittit se clauib⁹. Et s̓m hoc nõ sil' ɔcurrũt iste due res: ⁊ variat̃ res sacri. ⁊ nõ semp ipmit̃ ornat⁹. Si ãt dicam⁹ q̧ gratia sacr̃alis ē alia a gr̃a gratũ faciẽte tunc diceret̃ q̧ semper imprimit̃ ornat⁹ ẽt cũ ɔtritiõe. Nec sup̓fluit: qꝛ cõ tritio ē dispositio ⁊ res ⁊ sacrm respectu gr̃e gratũ faci[illegible] ornat⁹ vo respectu gr̃e sacr̃alis. Sic igit̃ dici põt q̧ sꝫ sacr̃a imp̄mẽtia charactere ipſʒ imprimãt semp siue recipiẽs sit dispositus sufficiẽter ad gr̃az p ɔtritionẽ siue nõ: qꝛ de alio deseruit character. s. q̧ deputat̃ ad aliqd sacrũ ⁊ ɔsignifi cat ⁊ distinguit: tñ sacr̃a ipmẽtia ornatũ tũc solũ ipmũt qñ in suscipiẽte deficit sufficiẽs dispositio. Vel põt dici q̧ semp imp[illegible] characterẽ [illegible] ornatuz [illegible] dispositio [illegible] ad gr̃az sacr̃al[illegible] si nõ p̄pter aliã [illegible] ad vtraq; [illegible] ponat Veri⁹ tñ videt̃ q̧ nõ solũ attritus ſʒ ẽt ɔtrit⁹ licet: non ita egeat recipiat ornatũ: qꝛ ex quo nõ ponit obicẽ: non ẽ cã vt p̄uet̃ effectu sacri: ⁊ tũc maioꝛ gr̃a ifundet̃ pp duplicez dis positionẽ. s. sacri ⁊ liberi arbitrij. Qñ aũt sic ē fict⁹ q̧ nõ cõ currit eẽntia sacri: puta i mr̃io qꝛ itẽdit decipe non ɔhere vl' i pnia qꝛ nullo mõ penitet vel celat aliqd: aut i alijs qñ hꝫ ɔrã dispositionẽ sic in receptiõe eucharistie ⁊ extreme vnctiõis si hꝫ ɔsciaz mortalis de quo nõ penitet nullũz or natũ recipit: i quo differt ornat⁹ a charactere: qꝛ characte rẽ recipit ɔtrit⁹ attrit⁹ ⁊ fict⁹ dũ tñ velit vez sacrm recipe. Ornatũ vo nõ recipit nisi ɔtrit⁹ vl' attrit⁹. ❡ Tertio rñdẽ dum ē ad argumẽta opĩõis. Ad p̄mũ dðã q̧ ornat⁹ non est potẽtia nec hit⁹: sed dispositio nõ ad agẽdũ ſʒ ad recipi endũ. S[illegible] p actũ ɔtritiõis ē hõ disposit⁹ nãliter ad ha bendũ gr̃am gratũ faciẽtẽ sic p ornatũ a sacr̃o ipressum est disposit⁹ sup̓nãliter ad recipiẽdũ gr̃az gratũ faciẽtẽ ⁊ sa cr̃alem ⁊ p istũ ornatũ hẽmus nos bñ nõ ad agẽdũ ſʒ ad re cipiẽdũ gr̃az: ⁊ ē dispositio necĩa ⁊ necitans nõ simpl'r sed sub ɔditiõe. Supposito. n. q̧ i suscipiẽte sacrm nõ sit ɔtri tio tũc est necĩa hec dispositio ad gr̃az gratũ faciẽtẽ: alias nõ est necĩa nisi ad gr̃az sacr̃alẽ si differãt. Sil'r supposito q̧ suscipiẽs sacrm nõ sit fict⁹ ē dispositio necessitãs nõ q̧ [illegible] deũ necitet sed qꝛ ex dei volũtate necẽ ē gr̃az ifundi. ❡ Ad 2ᵐ dðm q̧ nõ solũ [illegible] ornat⁹ nõ manet amissa gr̃a: ſʒ nec manet q̄diu manet gr̃a. qꝛ cũ nõ ipmat̃ nisi vt sit dispositio ad receptionẽ gr̃e nõ ad retẽtionẽ vl' receptionẽ intẽsiõis gr̃e recepta gr̃a vel itẽsa euanescit. Vñ nõ ē hit⁹ de difficili mobilis ſʒ ē dispositio trãsitoꝛia. sic ẽ ipe act⁹ cõ tritiõis in cui⁹ supplemẽtũ [illegible] hic ornat⁹ quo suppo sito nõ ē nec̃i⁹ ad salutẽ [illegible] necc̃ius ad gr̃az sacr̃alẽ qꝛ sola gr̃a gratũ faciẽs [illegible] ad salutẽ. Qꝛ aũt [illegible] q̧ gr̃a or nat a[illegible] ḡ frustra ponit̃ dðm q̧ p̄ter gram multa alia po nunt̃ ad ornatũ aĩe [illegible] ornat⁹ dr̃ ornare aĩam ɔ[illegible] dispositi [illegible] qꝛ dispõit ad gr̃am [illegible] [illegible] ⁊ pcedit ea [illegible] ⁊ esse [illegible] [illegible] p[illegible] qꝛ sic vt⁹ sacr̃oꝝ trãsitoꝛia ē sic ⁊ iste ornat⁹: i q̄ drt a charactere: ſʒ tñ nõ sup̓ fluit [illegible] [illegible] sup̓fluũt medicia disponẽdo ad sanitatẽ. ❡ Ad 3ᵐ [illegible] p̄bat pniã iterioꝛẽ nõ eẽ rẽ sacri qꝛ p̄cedit. dð cẽdũ q̧ sic ſʒ i oĩ sacr̃o sunt ista tria nõ tñ vniformiter qꝛ i [illegible] sacris [illegible] tñ sũt sola v̓ba aliqñ res aũt [illegible] qð ē res tñ nõ ẽ [illegible] sacris ita res ⁊ sacrm nõ ē idẽ nec eodẽ mõ [illegible] sacris qꝛ i sacris ipmẽ tib⁹ charactere res ⁊ sacrm seqt̃ sacrm nõ solũ i p̄posito ſʒ in facto. Et sil'r i sacr̃o eucharistie. In alijs vo nõ seqt̃ vel cãtur ab eo: vel actu vel i p̄posito: sic hic. Vel põt dici q̧ pnia iterioꝛ [illegible] [illegible] [illegible] ⁊ ab [illegible] gb⁹ hꝫ [illegible] attritio ⁊ sic ɔtritio qꝛ sic seqt̃ ex teriorẽ vt effect⁹ cãz. De his aũt tractat Tho. [illegible] ar. 6 ❡ [illegible] qð ē res tñ i [illegible] sacr̃o qð ē remissio pctõꝝ

[illegible] ficaten. Ut ĩ homo po[illegible] [illegible] tangẽt [illegible] [illegible] qdã de [illegible] Dic ergo vivificationẽ [illegible] opa nra dicun[illegible] tur viua [illegible] mortificata ꝑ operationẽ [illegible] ad ea [illegible] dicatur viua q nõ tolus hñt [illegible] ut oculus videndo pes ambulã[illegible] do. Mortua vo q [illegible] hñt. Mortificata vo q habet pn[illegible] cipiũ vite ſꝫ nõ opationẽ ꝑ aliqd ipedimẽtũ vt mebꝝ [illegible] patũ vel paraliticũ. Uiuificata vo ẽ per amotionẽ impedi mẽti opatiõis vite reducũt ad ſuas opatiões. Silr opa nra ſpũaliter dicunt̃ viua q̃ pcedũt a charitate q̃ eſt pncipiũ ſpũalis vite ⁊ per meritũ pñt pducere ad vitã glie que eſt vera vita. Ille aũt eſt finalis act᷒ opis nr̃i. Mortua vo dicunt̃ q̃ fiũt extra charitatẽ. Mortificata vo q̃ facta ſũt in charitate q̃ eſt pn᷒ vite ſꝫ per meritũ nõ pñt efficaciter ducere ad vitã glorie ꝓpter ipedimẽtũ peti mortalis ſuꝑ uenietis. Uiuificant̃ aũt cũ ipedimẽtũ mortificatiõis amo uetur. Et hoc eſt petm̃ mortale [illegible] ns cũ q̃ nullus põt ve nire ad vitã glie. Hoc ſuppoſito ſic arguit̃. Illo viuificat opus mortuũ per qð amouet̃ iped[illegible]mẽtũ mortificãs [illegible] ſed ꝑ pniam amouet̃ petm̃ mortale mortificãs op᷒ prece dens meritoriũ ẽ ꝑ pniam viuificatur opus mortificatum. ¶ Et ſi quis heſitaret vt dicũt quõ opa precedentia q̃ non ſunt iã viuificãtur. Rñdent q opa bona manẽt ex q̃ ſunt i acceptatione ꝑ modũ meriti [illegible] viuificari ſicut opa mala trãſeũte actu manẽt in reatu. ¶ Sed lꝫ iſta adeptatio ſit pulcra tñ ẽ dubia. Pro quo ad hoc q op᷒ mortuum dicat̃ qð nũq̃ fuit viuũ [illegible] mors nõ eſt niſi viuentis. ¶ Sꝫ ſicut dr̃ cecũ nõ ſolũ qð aliqñ vidit ſꝫ ẽt cecus nat᷒ qui nũq̃ actu vidit ex viſione aptitudinali ſic pt dici op᷒ mortuũ ex hoc ſolo q natũ fuit ee viuũ ſicut dicitur puer naſci mortuus etiã ſi nũq̃ fuit viuus dũ tñ hẽat organicũ corpus qð natũ ſit aiari. ¶ Scðo dubiũ ẽ qð dicũt morti ficatũ illud qð ẽ cũ pncipio vite. Charitas enĩ q̃diu eſt in hoĩe nõ ſinit mortificari aliqð opuꝫ ſuoꝝ. Uñ dicit̃ morti ficatũ nõ qð ẽ iunctũ pncipio vite ſꝫ qð fuit coniunctũ ⁊ non ẽ ſꝫ adhuc ee põt vt mortuũ dicat̃ qð nõ ẽ nec ee põt: ſicut diceret̃ mebrũ nõ mortuũ ſꝫ mortificatuꝫ qð actum ſuũ amiſit ⁊ recupare põt ⁊ ſanari. ¶ Si arguat̃ [illegible] ſic q non oꝫ penitẽtẽ reſurgere in equali vel maiori charitate: ſꝫ põt reſurgere cũ minori. Ponat̃ ergo q hõ [illegible] ꝑ multos actus charitatis meruit augmentum charitatis ⁊ habuit. peccet mortalr ⁊ penitẽdo reſurgat i minori ⁊ illa moriat̃. quero vtrũ hebit ꝑmiũ correſpõdẽs charitati pdite vel re cupate. Si dicas q ſꝫ gradũ charitatis pdite. Contra qz ſm gradũ charitatis cũ quo morit̃ oꝫ remũerari. Si dicas q ſm gradũ charitatis recupate tñ: [illegible] mortificata merita nõ reuiui [illegible] ipe meruerit pmiũ correſpõdẽs charitati perdite cui᷒ augmentũ meruerat. Dicendum q ꝑ pniam [illegible] merita põt intelligi dupl̃r. Uno᷒ q̃tũ ad pmiũ [illegible] ad eſſentiale [illegible] pmij ſit talis [illegible] q̃ regrat [illegible] ⁊ perpetuitatẽ [illegible] aureola virginũ [illegible] corrum[illegible] pat ⁊ penitet nõ recupat aureola q̃ nõ debet̃ [illegible] vir ginitate ⁊ [illegible] vſq ad mortẽ. Si aũt queraẽ [illegible] ad pmiũ [illegible] ꝑ ſe loquẽdo [illegible] [illegible] põt ee ex [illegible] ꝑ op᷒ [illegible] vitã [illegible] charitatẽ [illegible] non hẽat [illegible] charitate [illegible] [illegible] ꝑ charitate [illegible] [illegible] recupat q per [illegible] [illegible] charitate [illegible] [illegible]

tio ad recuꝑãdũ gliã ſic maior charitas ad [illegible] Si ergo penitẽs nõ recuꝑet maiorẽ charitatẽ [illegible] per accñs ẽ ex indiſpõitõe ſua [illegible] q ſi penitẽdo [illegible] gradũ charitatis [illegible] intẽdi et charitatẽ ſuã [illegible] erat aliqui [illegible] ret vtiq̃ tã [illegible] nõ tñ ex merito [illegible] pmio ꝑ ſe ⁊ ex pniã ſicut ex remotiõe ꝓhibẽte [illegible] charitate ſicut ex naturali diſpoſitiõe [illegible]

Tercius articulus hꝫ q̃tuor [illegible] ¶ [illegible] la ꝑma ẽ inuenitur in ſacris [illegible] bus characterẽ: vt i eucariſtia vbi res ⁊ ſacrm̃ ẽ corp᷒ vez̃ ⁊ i mrio᷒ vbi interior ꝯſenſus vel vinculũ [illegible] ma vnctiõe vt īfra videbit̃ [illegible] Sic tñ i oĩ [illegible] imprimit̃ aliqd pter actũ ſuſcipiẽtis qð ẽ ſufficiẽs [illegible] tio ad grãz ẽt gratũ facientẽ ſiue illð ſit character [illegible] bus ſiue ſimplex ornat᷒ vt in alijs ita q in eucha[illegible] ter illð qð ẽ res ⁊ ſacrm̃ cõ ſuſcipiẽtẽ ⁊ [illegible] pus xp̃i vez̃ i ſuſcipiẽte ſit ẽt ornat᷒ q ẽ res ⁊ ſacrm̃ [illegible] ſicut q̃dam ſacra hñt vnũ ſacrm̃ tñ puta [illegible] nitentia ⁊ mrio᷒ ſicta ẽ ⁊ alia res ſilr ⁊ vba vt [illegible] quedã ſacra q̃ hñt ꝑ re ⁊ ſacro vnuꝫ tñ. [illegible] quirũt ꝑ ſe actũ ſuſcipiẽtis alia vo ꝑ re ⁊ ſacro [illegible] uerſa. Et hec adhuc differẽter qz vel vtrũq̃ [illegible] ſicut act᷒ interior eſt vna res ⁊ ſacrm̃ i mrio᷒ [illegible] ornatus ⁊ ſic vtrũq̃ ẽ i ſuſcipiente in eucharistia [illegible] res ẽ in ſuſcipiẽte alia i materia. ¶ Scðã [illegible] iſtis ſꝫ q i oĩ ſacro imprimat̃ ornat᷒ qð pꝫ ſic. Uera [illegible] legẽ cõem ẽ remiſſio peti actualis mortal̃ ⁊ ꝑ ons [illegible] ſio ibi ẽ alia diſpoſitio ſufficiẽs pter motuꝫ liberi arbitrij. q vbicũq̃ ẽ mot᷒ liberi arbitrij ſufficiẽter diſpõens ad gram ibi ſtati ẽ grã nec ꝑ oñs ẽ petm̃ mortale. Hec aũt infundit̃ ſm legẽ cõem niſi ſufficiẽter diſpoſito [illegible] vnicuiq̃ ſm ſuã virtutem. Sꝫ oẽ ſacrm̃ [illegible] ſuſcipiat̃ remittit petm̃ mortale ſi inuenit ⁊ ſi nũq̃ [illegible] nũq̃ tolleret. Si ergo qðlibet ſacrm̃ aliqñ põt tollere pc̃tũ mortale igit̃ aliqñ inuenire põt. Tunc aũt nõ [illegible] ſio ſufficiẽs ex pte liberi arbitrij cũ q̃ nõ ſtat petm̃ mortale q illa ẽ [illegible] igit̃ ex ope opato alia diſpoſitio [illegible] Propter qð videt̃ q ad hoc q ſacrm̃ oꝑet̃ [illegible] tur aliqs act᷒ reſpectu effect᷒ ſacri i ſuſcipiẽte [illegible] perſonã ei᷒ ſꝫ tñ reſpectu ſacri q ſuſcipe velit ſuſcipere ſi ſit adult᷒ ⁊ hẽat vſũ liberi arbitrij vel ali᷒ ꝑ eo [illegible] voluerit. Sꝫ reſpectu effect᷒ ſacri ſolũ regrit q̃ nõ ponat obicẽ ⁊ q faciat q ſuſceptio ſacri regrit puta i [illegible] tẽdat [illegible] licet nõ recolat ẽ petis. ¶ Tertia [illegible] nat᷒ poſſet ee aliqd manes ſꝫ videamur ſupi᷒ dixiſſe. Nec ꝑ hoc ſeqtur q pnia nõ poſſit iterari ſine [illegible] cramenti ſicut bap᷒ qz qñ ſacrm̃ iprimit tale [illegible] alia ſtati nat᷒ eſt ſeq total̃ ⁊ plen᷒ effect᷒ ſacri [illegible] ria nõ põt tale ſacrm̃ iterari ſicut i bap᷒. Cui᷒ character ponit ad remiſſionẽ oĩs culpe ⁊ pene q̃tũ ẽ de ſe [illegible] de alijs ſacramẽtib᷒ charactẽ [illegible] Nõ ſic aũt de [illegible] puta pnia q ꝑ vnã ꝯfeſſionẽ non ſeqtur pfecta remiſſio ad peni[illegible] ⁊ ſequelã. Unñ q de [illegible] aliqñ [illegible] [illegible] ſiue mortalia ſiue venialia repent̃ [illegible] Sꝫ de originali debem᷒ ee i motu p᷒ bap᷒ [illegible] Unñ qñ ẽ [illegible] [illegible] nõ ali᷒ ornat᷒ numero imprimit̃ ſꝫ [illegible] te eſt vn᷒ ornat᷒ ſpẽ i vno [illegible] ⁊ pari rõne remittit̃ [illegible] tardationez [illegible] [illegible] tardationẽ ſicut ẽ [illegible] [illegible] [illegible] corruptẽ [illegible] [illegible] Uñ character q nõ põt [illegible] nõ [illegible] ¶ Quarta [illegible]

res [illegible] significat [illegible] quod cansatur et significat ab actu exteriore: qui est sacrm et ulteri⁹ causat et significat [illegible] effectū ultimū et pncipalē qui cē res et sacrm: [illegible] interior: qr ostitēs significat se penitere: et cū hoc [illegible] confessio et absolō bita in re et in voto ē cā illi⁹ interioris nō fm [illegible] sz magis [illegible] sz fm efficiētiā: qr ab illa [illegible] Qd aūt [illegible] qr res sacri nō ē de iure nāli sic ē penitere cū sit act⁹ vtutis. dōs q penitere de petō ad expiationez vt vitet gebēnā et habeat [illegible] nō ē de iure nāli. quo h sunt ignota: sz diuino: quo hec sunt reuelata. Et per hoc patet responsio ad argumētum. Questio. II.

Secūdo querit vtrū pnia sit vtus. Et vr q nō: qr vtus ē de bono sed ipnia est de malo: g [illegible]. ¶ Cōtra. pcepta leg. [illegible] de act[illegible] vtutū [illegible] lex euāgelica [illegible] pniam agere g [illegible] ¶ Hic duo sunt facienda [illegible] ponet vna opinio pbabilis et subtilis. 2° igretur de qbusdam que implicat.

Circa pm sciēdū ē q aliq pmittūt qdā distinctionē: q [illegible] tres [illegible] de pnia. Et ex hoc inferūt qddā correlariū. ¶ Prio g distingūt de penitere: dicētes q cū penitere icludat dolorē de petō cōmisso pōt accipi [illegible] vel p dolore q ē act⁹ sensitiue ptis. vel p displicētia volūtatis. prio⁹ dolere nō est actus vtutis pnicipalitē ab ea imediate elicit⁹: put de pnia loqmur: qr nulla potentia sensitiua apphēdit petm put ē dei offensiuū: qd tū fac pnia [illegible] Sz penitere scdo mō acceptū p displicentia volūtatis ē act⁹ de q qrit an sit vtuosus. Et de hoc dicunt tria. s. q ē vtuosus act⁹. 2°. q ē act⁹ virtutis mōal: et ñ theorice. 3°. q ptinet ad iustitiā. ¶ Quātū ad pm dicūt q act⁹ virtutis aliqñ accipit stricte. s. p solo actu elicito a po⁹ pfecta p bitū vtuosum. et sic nō oz q penitere semp sit act⁹ virtuosus. qñq vo sumit p oi actu regulato a rōne: g vel ē elicitus a virtute vel qm ē de se generatiu⁹ ē virtutis: et isto⁹ penitere semp ē actus virtuosus. Pm pz: qr bit⁹ nūq requirit ad eliciēdū actū qm ad cētiaz act⁹: sz soluz qm ad [illegible] modū [illegible] bit⁹ qr po⁹ ē q pos [illegible] bn vl male [illegible] 2° Eth. Et. 5°. Meth. dr q bitus ē q qs bn vel male dispōit. Pz ēt p exm. Ad cōcupiscere. n. nō reqrit bitus: sz ad sic ocupiscere: puta tēperate reqrit bit⁹ tēperātie. Sz penitere solū dic actuz quo ad subaz act⁹ et nō modū p quē nos hēam⁹ sic vel aliter in dolēdo: g nō reqrit aliquē bitū a quo eliciat. Scdm pz sic: qr ois act⁹ ab electiōe pcedēs cadēs sup debitā mām cuz debitis circūstātijs pōt cē virtuosus: sz penitere de petō cōmisso pōt cē ex electiōe pcedēs et cadit sup debitā mām. qr sicut bonū debite placet: ita malū debite displicet: pt ēt [illegible] debite loqmur debite [illegible] in irreuerētiam dei cū pposito [illegible] act⁹ pōt cē act⁹ virtutis. Minor [illegible] pz. Maior ēt pz p diffinitionem virtutis 2° Eth. Qz virtus ē bitus electiu⁹ i mediate ɔsistēns put recta rō determinabit. Uerū [illegible] nō pōt cē pm⁹ et pncipal act⁹ alicuius virtutis: qr pm⁹ et pncipal act⁹ alicui⁹ virtutis nunq [illegible] in opante virtuose [illegible] pncipal tēperantie nō reqrit q hō prius itēperate egerit. nec act⁹ pncipalis [illegible] Et sic de singulis [illegible] penitere nō est pm⁹ et pncipal act⁹ alicui⁹ vtutis. Et sic pz pmū. ¶ [illegible] deū [illegible] imediato obiecto [illegible]

¶ Est tñ itelligendum q cū virtutes morales non hēant deū p imediato fine sic nec p imediato obo: pnia tñ vt de ipsa loqmur hz deū p imediato fine. Sz oz q h insit ei p ut act⁹ ei⁹ ipat ab aliq virtute theorica. s. fide et spe. Et sic [illegible] ¶ Tertiū sic [illegible] bitus moral q ordinat ho[illegible] rōe debiti ptinet ad iustitiā. sz pnia vt ē virt⁹ moralis [illegible] Maior pz: qr alie virtutes morales a iustitia nō ordināt hoiem ad alterū: vt tēperātia. Liberalitas aūt et si ordinat ad alterū nō tñ i rōe debiti: qr libalis nō dat ex debito: qr nō tenet dare ex debito. Ad iustitiā aūt pertinet rō debiti: vt ipm nomē sonat. Jō [illegible]. Minor pbat: qr q penitētia i ordinet hoiēs ad deū iā pbatū ē. S q i rōne debiti probat: qr hō efficit alteri dēbitor dupl'r. Uno⁹ p hoc q aliquid volūtarie recipit: sicut icōmutatiōibus volūtarijs: in emptiōe et vēditiōe. Alio⁹ p hoc q aliqd iiuste sūstrapit: sic in violētis: vt i furto rapina et pcussiōe et hō. Silr hō efficit deo debitor p h q aliqd ab eo recipit. Et redditio hui⁹ debiti ptinet ad virtutē latrie p quā exhibem⁹ deo dbitū honorē i oblatiōib⁹ et sacrificijs et hō. Alio⁹ p h q ɔ deū peccauit. Et sic sūtraxit ei debitā rueretiā et obedientiā. Et q ad hoc reddit hō pniam debiti. Propter qd sic latria ptinet ad iustitiā sic et pnia. Et sic pz 3m. ¶ Ex q pz. q pnia ē spāl virtus: qr lz gnāliter ɔsideret malū tāq obm: tñ ɔsiderat i eo spālē rōnē: qr cōmissum ɔ obediētiā deo debitā vt ē expiabil' p satisfactionē qd nō facit alia virt⁹. Ex quo ēt pz q si act⁹ pnie cēt solū dolor de petō cōmisso qten⁹ ē ɔ rōnez rectā penitere nō ptinet ad aliquā spālē virtutē: qr p eundē actū placet vnicuiq qd ē ɔueniēs et displicet qd ē inconueniēs. Et cū ois bitus virtuosus sit decore rōni recte p eius displicet. quicquid discordat a recta ratiōe. Hec ē opinio Durandi de verbo ad verbum.

Quātū ad 2m ingrēdo de pdictis videtur oia bn dcā preter sex dubia q iplicat. Prio qr penitere sensitiuuz siue sit ipm plāgere vel flere siue dolor cordis: lz sit act⁹ nō a pena elicit⁹: qr ipa ē i volūtate et nullū actū elicit ex suū subz nihilominus tñ pt dici act⁹ virtutis pnie simplr qr ē ab ea p se et nō p acciñs iret⁹ et impat⁹. Et h p pz p sile: qr sic genuflexiōes et bō sūt actus latrie impati et affectio al iterior q[illegible] ipa sit i volūtate et hēat dei honorē p formali obo qd nō pt virt⁹ sensitiua apphēdere et nihilomin⁹ dicūt cē act⁹ latrie simplr: lz nō pncipalr: sic lz petm vt ē dei offensiuū nō sit a sensu co[illegible] nihilomin⁹ circa h pōt act⁹ sensitiu⁹ impari p se et directe: et p h cē actus vtutis simplr. Als nullus act⁹ exterior erit act⁹ vtutis. Itē si sua rō ē bona q dolere sensibile nō sit act⁹ virtutis: qr sensus nō apphēdit petm vt est dei offensiuū: tūc nulla virt⁹ cēt i appetitu sensitiuo: qr virt⁹ ē bit⁹ electiu⁹ i medietate ɔsistēs vt recta rō determinabit. sensus aūt apphēdit obm sz nō put ē ɔueniēs rōi vel disconueniēs: et tñ ordo ad rōnē ē formale in virtute: nihilomin⁹ tñ ē virt⁹ et act⁹ vtutis i appetitu sensitiuo: sic tēperātia et fortitudo et ocupiscere tēperate: et irasci fortiter: prout recta rō dictat: ad qd sufficit sensum obedire ratiōi. Nec oz sensum obm referre ad rōnē. imo ēt videret alicui q si sensus obediat rōni. dolēdo de petō sicut rō dictat dolendū ēt pp hoc bitus q in sensu ad hoc gnāret erit virtutis vel virtuosus. Et sicut habit⁹ detestatiu⁹ luxurie vt est quid turpe fm rōnem ē in sensu: sic bitus penitiu⁹ de luxuria vt est contra deū pōt ē in eo poni: qr non magis sensus cognoscit petm vt ē contra rationem q vt est ɔ deum: cum vtrūq sit supra sensum. Sed sicut iustitia virtus proprie est in volūtate sed aliquid correspōdens ei ē i sensu sic de pnia dici pōt. ¶ Et qd Durād. dicit q pnie passio nō ē actus virtutis verum ē: sed prout ex electione elicitur vel imparatur et fm rationem penitet est actus virtutis.

¶ Qd aūt dic scdo. q penitere: put ē displicētia volūtatis potest esse sine habitu. et hoc verū ē de actu vtutis pōt [illegible]

[illegible] etiam de actu virtutis theorice infuse sicut credere [illegible] pōt eē sine habitu infuso vt i he retico: et sine acquisito. Et nō solū penitere mala sicut i Ju[illegible] penitere bonū ex genere ⁊ circūstantijs: sicut pz i attrito ⁊ nō ɔtrito. Et ē eiusdē spēi in genere nāe: [illegible] sine pnia sit habitus acqsitus siue infusus: q̄uis differāt in genere moris: sicut act⁹ virtutis agsite ⁊ infuse: qz ad aliū ⁊ aliū finē q̄ ɔstituuntur ab eē [illegible] rone: sicut act⁹ [illegible] vt sagare pōt pcedere ex diuersis habi[illegible] ⁊ fm q̄ ad diuersos fines ordinatur: qz erit actus eutropelie si ad ludū iusticie si ad latronē in iusticie si ad innocētē. Un̄ act⁹ exterior ⁊ appetit⁹ sensitiu⁹ nō differūt i genere nāe nō solū diuersaꝝ vtutū: sz nec vtutis ⁊ vicij. Irasci.n. bn̄ ⁊ male nō dr̄nt spē. Sz act⁹ elicit⁹ a volūtate forte dr̄t spē vtut⁹ i fuse ⁊ acqsite: qz ex fine sic obo pncipali hz act⁹ ille spēm etiā nature. Uelle.n. placere deo. ⁊ velle obedire rōni dr̄nt spē. ¶ Qō aūt dictū ē actū ois vtutis posse eē sine habitu est dubiū de charitate cui⁹ act⁹ pmus ⁊ pncipalis ē diligere deū sup oia cū quo nō stat mortalis culpa: qz in illo tota lex ipleť: oē āt mortale ē ɔ aliqō preceptū legis: ḡ iste act⁹ nō pōt esse sine charitate ɔtitē q̄: ūa posit eē nō elicit⁹ ab ea sz disponēs ad eā cū quo simł charitas infundiť sz remissa si remisse diligit: vel intensa si intēse. Et si hoc ē verū pari rōne vr̄ q̄ penitere nō possit esse sine vtute pnie ɔsequēte vel remisse vel intēse: fm q̄ diuersimode peniteat: qz nisi doleat d oib⁹ pctis ꝓut offendit p ea deū: ⁊ doleat plus q̄ de oi alio nō est tale penitere etiam in genere nature q̄le ē illō qō pnia elicit. Si aūt sic dolet statim charitas ⁊ ois vtus infundit: qō videť dubiū ⁊ inqsitiōe dignū. ¶ Qō aūt 3⁹ dicit q̄ pōt eē ex habitu vtuoso qz ex electiōe cū debitis circūstātijs sup debitā mām. Cōtra illō qō ē malū i sc̄ⁿ malū nō pt eē debita mā alicui⁹ sz pctm̄ in sc̄ⁿ ē cōtra deū ē malū ⁊ idebitū: ḡ nō est debita materia sz idebita. ¶ Dōm q̄ debitū ⁊ indebitū in materia morali nō dicūť absolute: sz p relatiōe ad rōnē. Et qz p idē aliqd mouet ad aliqd. ⁊ ab ei⁹ opposito cū bonū ⁊ malū sint opposita bonū ⁊ malum sunt debita mā volūtatis differenter: qz volūtas debet declinare malū ⁊ eligere bonū. Un̄ bonū in q̄tū hō est debita mā volūtatis ad eligendū ⁊ indebita ad respuēdū. Ēō est de malo. Un̄ pctm̄ ē debita mā ad respuēdū ⁊ detestādū sz indebita ad eligēdū. Unde actus detestās pctm̄ cadit sup debitā mā: respectu talis actus q̄ in se ē mala respectu act⁹ electiōis ⁊ i se bona respectu act⁹ detestatiōis. Et fm q̄ ē de se mala nō pōt eē bona nec eē [illegible]. ¶ Qō aūt 4⁹ dicit q̄ nō pōt eē pm⁹ ⁊ pncipalis act⁹ vtutis. qz vt⁹ nō psupponit viciū. Cōtra: qz si ois act⁹ ex electiōe pcedēs ɔgruēs rōni cui ɔuenit ꝓpa diffinitio act⁹ vtuosi pōt eē pm⁹ ⁊ ꝓprius vtutis cuz iste sit hō⁹ ⁊c. [illegible] in vtute ē q̄ eius actus sit imediate ɔsistens prout recta rō determinauit. Un̄ circa q̄cūq; hoc sit illō virtuosū [illegible] vtuosus rōnabilr se hz circa malū nature [illegible] circa bonū nāe. Et vtuosior est act⁹ quē hz circa [illegible] habet circa bonū [illegible] nō timere mortē q̄ [illegible] circa malū motus detestatio [illegible] circa bonū motus prosequē[illegible] vtuosa sicut amare bonū [illegible] pōt eē primus ⁊ [illegible] vtutis. ¶ Et qn̄ dr̄ q̄ vt⁹ nō psup[illegible] q̄ nō est verū de oi vtute qz si ois act⁹ bo[illegible] vtutē detestari [illegible] virtute. Uirtus.n. [illegible] debet habere [illegible] virtute [illegible] vtuté [illegible] nō ois vut⁹ supponat in [illegible] bonū [illegible] defectum [illegible] et sit aliq̄ vtus supponēs [illegible] supponēs huiusmō [illegible]

pnia: q̄dā cui hoc accidit sicut alie cōiter. ¶ Qō arguit q̄ est vtus moralis nō theo[illegible] credēs [illegible] deū p fine imediato sz p [illegible] nisi q̄ magis ꝓpe videreť dōm q̄ hz p obo non agibilē nobis sz qō actū ē a nobis male: vel qō agi debuit ⁊ est omissum. Peccatū.n. actuale omissionis vel cōmissiōis eius ꝓpa mā ⁊ obm. ¶ Et vez dicit q̄ a virtute theo[illegible] istū finē impaťe: qz nihil ꝓponit alicui vt finis nisi ab habitu illō ē obm. Pōt tn̄ eē act⁹ penitēdi sine habitu fidei spei ⁊ charitatis si vez ē qō ipe dicit q̄ pōt eē [illegible] habitu ꝓprio a quo magis tn̄ depēdet q̄ ab alio. [illegible] eē nō solū infusa sz ēt acquisita: sicut ⁊ cetere mor[illegible] ad eius acq̄sitionez magis reqriť fides vel actus [illegible] aliaꝝ: qz finis imediat⁹ ē de⁹ cognit⁹ supnāliter. Nā cognitio nālis docet deū sic placari ad euadēdā [illegible] habēdū gliam. ¶ Itē qn̄ dr̄ q̄ ei⁹ finis imediat⁹ ē deus intelligiť de fine cui⁹ nō de fine q̄ vel de⁹ nō fm se sz [illegible] placādus: vel dei placatio vl̄ recōciliatio ē ei⁹ finis [illegible] ⁊ n̄ de⁹ ꝓut ē i se. Pōt ēt addi ad illō qō dcm̄ ē i 4⁹ art⁹ licet act⁹ pnie suppōat actū vicij tn̄ habitus ei⁹ [illegible] nō suppōit qz i bap⁹ ifundiť vt hō sit parat⁹ penitere [illegible] quā ineniat se deū offēdi[illegible]. Et sic ē ēt i inocētē. ¶ [illegible] 6. dicit ⁊ ħ i q̄ pnia ē spālis vt⁹ vr̄ [illegible] placere ei qz [illegible] penitere n̄ pōt eē pm⁹ ⁊ pncipal⁹ act⁹ alicui⁹ virtutis qz virtus spālis hz aliquē actū pmū ⁊ pncipalē a q̄ specificaťe ꝓp quē ē pncipalr. Nō ē aūt dare aliū actū pnie pm⁹ ⁊ pncipalē q̄ penitere: sicut ipm nomē sonat: sicut ⁊ iustitie [illegible] ste agere. ⁊ tēperantie tpate ⁊ sic de alijs [illegible] in hoc [illegible] qō dixerat i 4⁹ articulo. ¶ Ad argumentum dōs q̄ est de bono formaliter ⁊ finaliter: licet possit esse de malo materialiter: quia actus eius est bonus. Qō.

Ertio querit̄ ō pnia i ɔparatiōe ad alias vtutes. Et vr̄ q̄ sit pma omniū vtutū: qz cā ē pōr effectu: sz p pnia acqrūtur ⁊ causāť i peccatore oēs vtutes ergo ⁊c. ¶ Contra. fundamentum ē pma pars edificij: sed fides est fundamentū totius spiritualis edificij ergo ⁊ prima.

Respōdeo hic sunt qnq; ɔnes. ¶ Pria q̄ [illegible] more incipiť: qz Oderūt peccare boni [illegible] amore: Oderūt pecare mali formidine pene. Itaq; [illegible] plures mali q̄ boni vt i plib⁹ incipiť timore pene: i [illegible] bus bōis incipiat vtutis amore. ¶ Scōa ɔ̄ ē [illegible] virtutū. qz lz oēs vtutes si[illegible] ifundanť q̄ᵗ ad habitū [illegible] prior altera q̄ⁿ ad ordinē fm actū. Et iō ex actib⁹ [illegible] tas ē attēdēda. Motū aūt volūtatis cuiusmōi ē mot⁹ [illegible] moraliū pcedit mot⁹ cognitiōis qz appetibile imaginatū vl̄ itellectū mouet appetitū: vt dr̄ i 3⁹ ō aīa ⁊ iterū [illegible] possibilitatis qz electio q̄ ē pncipal⁹ mot⁹ vtutis nō [illegible] de i possibili extimato. Mot⁹ aūt appetit⁹ i duob⁹ [illegible] fuga mali ⁊ i ꝓsequtiōe bōi. Et hec duo diuersimode [illegible] neranť. Qnq;.n. aliqs fugit malū ꝓp desideriū bōi [illegible] alio. Et hic mot⁹ ē vt frequēti⁹ i reuersiōe pctōis ad [illegible] per pnias. Et iō motū pnie pcedit mot⁹ fidei: qz [illegible] ad deū oz credē. Debz ⁊ iteꝝ mot⁹ spei [illegible] motu [illegible] quē sit extimatio ō possibilitate venie [illegible] Et iō dic̄ Greg. q̄ penitēs moueť iter spē ⁊ timorē [illegible] in plib⁹ sequit mot⁹ pnie deū mot⁹ charitatis ⁊ [illegible] [illegible] motus pccati mot⁹ [illegible] Sz ille amor nō ē charitatis [illegible] recupať nisi p ɔtritionē de pctis [illegible] mot⁹ [illegible] virtutis. Fm [illegible] dōm ē q̄ pnia ē pōr q̄ntū [illegible] charitate ⁊ sequētib⁹ tpaī posterior fide ⁊ spe. ¶ [illegible] conclusio est. Q̄ penitentia pōt dici fundamentum [illegible] ¶ Ad cuius euidentiam est sciendum q̄ fundamentum [illegible] spualitas ad similitudine fundamenti corporalis [illegible] proprietates. Pria ē q̄ ipm ē pma pars edificij [illegible]

[illegible] Et sic i spūali hēt fūdamētū [illegible] vt hoc [illegible] z sustētatio [illegible] Principia aūt pōt attēdi dupliciter. Uno mō qm̄ ad [illegible] qui primo occurrunt edocēda i xpiana religiōe fundamētū dr̄ Heb.6. Alio mō qm̄ ad vitā spūalē: z sic fides dr̄ simplr̄ fūdamētū: sed timor z pnia i genere eoꝝ q̄ ad effectū ptinēt quātū ad fugā mali: charitas aūt qm̄ ad psecutionē boni: put dr̄ Ephe.4. In charitate radicati z fundati. Sz rōne sustētatōis in psperis dr̄ hūilitas fundamētū: in aduersis fortitudo. Pnia aūt z timor [illegible] recedēdo a malo diuersimode sunt fundamēta: qr̄ timor ē primū i isto genere qd̄ ē recedēdo a malo cōmisso. Et iō ēt timor precedit pniam sicut pncipia generis prece dūt [illegible] ¶ Quarta ꝯ̄ ē q pnia dr̄ scda tabula post naufragiū sz Iero. z ē methaphorica locutio. Illi.n. q psperō [illegible] tabula sustētātur s. ipa naui integra. Sz naufragiū passi alicui9 tabule nauis fracte auxilio ad portū saluus ducūtur. Et hec scda tabula dr̄ q̄ ē p9 [illegible] p9 naufragiū [illegible] bapt. smal per quā i eccla collocamur cui9 figura fuit archa Noe. dr̄ prima tabla añ naufragiū. Sz qr̄ p petm̄ mor naufragiū [illegible] nō restat aliqd̄ remediū nisi pnia: iō pnia scda tabla dr̄. ¶ Quinta ꝯ̄ est. q pnia multi [illegible] Amb. z Greg. q pnia ē mala pterita plāgere z plāgenda itep nō cōmittere. Quā diffinitionē magister ad formā debitā reducēs dicit. Et pnia est vtus qua cōmissa mala plāgim9 cū emēdatiōis pposito [illegible] tangit [illegible] ad drām. s. dolor de petis preteritis qd̄ tāgit i hoc qd̄ dr̄ q̄ cōmissa mala plāgimus. z ppositū de futura emēdatiōe cū emēdatōis pposito. Et hec duo pfecte recōpēsant diuinā offensā exteri9. Sic igitur hec diffinitio cōpletissima ē: qr̄ tāgit: z gen9: z actū: z obm̄ [illegible] ad emēdationē de exhibenda requirit. Alia diffinitio ē Aug. [illegible] q que eadē cū ista nisi q ma [illegible] Dicit.n. q pnia ē qdā vidicta dolētis zc̄. primū gen9: qr̄ ponit ipaz [illegible] vidicta z drās i hoc [illegible] rōnē punitiōis z dolorē. Alia ē diffi. Amb. q pnia ē dolor cordis z amaritudo aīe p malis q̄ qsqꝫ cōmisit. Et ē q̄si eadē pdictis: nisi q nō pōit nisi vnū eoꝝ que ponat [illegible] detestationē peti cōmissi. Alia ē qua dicit q pnia ē res optima q̄ oēs defect9 reuocat ad pfectū [illegible] Or erat res optia nō simpliciter sz i genere declinatiōis a malo p9 petm̄ cōmissū. Alia est Damasceni q̄ dr̄ q pnia ē remotio ab eo qd̄ est ꝯ̄ nām ad id qd̄ est sm nām. Et i idē redit: qr̄ ē etiā p effectū. Petm̄.n. qd̄ dicebat i prima defectus: nūc i ista dr̄ q ē contra nām [illegible] gre vel vtutis q i prima diffinitiōe dr̄ perfectio [illegible] ordinata. ¶ Ad argm̄ dōz. q qñ p actū pnie recupāt vtutes illū pcedit act9 [illegible] Unde sunt [illegible] Qō. IIII.

Qꝫ Uarto querit de subo pnie. Et vr̄ q pnia sit i oī potētia aīe: qr̄ ꝯ̄ria nata sūt fieri circa idē: sz pnia oppōit pec cato qd̄ pōt eē i qlibz po9 aīe: g zc̄. ¶ Cōtra virt9 vna ē i vnica po9: qr̄ vna ē z nō ē ceñtia: qr̄ vt9 ē: sz pnia ē vt9 vna z spālis vt dcm̄ est: ergo non est in essentia nec in pluribus potentiis sed in vna tm̄.

Respōdeo hic sunt quqꝫ ōnes. ¶ Pria. q pnia est i voluntate: quia est pars iustitie que est in voluntate: qr̄ eligere est actus voluntatis: z pari ratione resipuere facere [illegible] ¶ Scda [illegible] innocētib9 z puris hoīb9 ēt i btā vgine ēt z si nūqꝫ peccauit [illegible] peccare potuit [illegible] ad qd̄ ipe peccandi.

¶ Tertia ꝯ̄ est q ē i btis hoīb9 puris nō q̄ ad actū dolendi [illegible] q̄ ad actū gaudēdi de dolore pterito nō [illegible] actū hz graue qñ ē sursum tēdere. s. deorsū: z aliū qñ ē deorsum. s. qescere: sic vtutes morales hñt actū tēdētē i via: [illegible] ¶ Quarta ꝯ̄ ē q nō fuit i xpo: qr̄ peccare nū q̄ potuit eo q semp [illegible] fuit. ¶ Quīta ꝯ̄ ē. q n̄ ē i angelis put ē vt9 vel act9 vtutis: qr̄ angelus nūqꝫ potuit peccare expiabilr̄. Sicut z nō alr̄ est petm̄ obm pnie: vt ē vt9 z ēt act9 ei9. Sz penitere vitiosum qd̄ ē dolere de ptō nō vt ē ꝯ̄ deū: sz vt ē ꝯ̄ seipz z sui voluptatē ē i dānatis oib9. ¶ Ad argm̄ dōm. q pnia ē spālis virt9 vñ opponit p se z directe vnico vicio. s. ipnie vl obstinationi: q̄ ē in volūtate. Alijs aūt opponit nō formalr̄ z directe, sed effectiue z indirecte. Qō. V.

Qꝫ Uinto querit de ꝯtinuatione pnie. Et vr̄ q nō possit iterrūpi nec iterari: qr̄ illō qd̄ ē vnū numero ꝯtinuum vsqꝫ ad mortē nec iterat nec iterrūpit: sz pnia q̄ ad hitū ē ho [illegible] nō q̄ ad actū. vñ ē ꝯtinu9 dolor cōdis zc̄. ¶ Cōtra ē ō David: q pniaz de adulterio iterrupit p peccatū de numeratione populi postea penitentiam iterauit. p. De abissis terre iterum reduxit me.

Respondeo hic sūt tres ōnes. ¶ Pria. q vā pnia pōt iterrūpi. qr̄ pnia nō ꝯfirmat hoiez i gfa: qr̄ nō ē fortior gra p pniaz recupata p sc loquēdo q̄ gra p bap9 z inocētiā. p hita adq ge pōt excidere sz legē cōem. ¶ Scda ꝯ̄ ē. q n̄ interrūpit p gaudiū. Ubi sciēdū ē q ē triplex gaudiū [illegible] dolor [illegible] passio ipa [illegible] z sic sil nō sūt ēt de diuersis: sz i volūtate eē possūt: sic alrū z nigꝫ nō sūt sil sz itētio albi z nigri sunt sil. 2° accipit p motu cordis: qr̄ letitia ē cordis latitia z tristitia ē cordis ꝯstrictio q duo ēt sil eē n̄ pnt: sicut duo mot9 locales i eodē. 3° accipit p simplici actu volūtatis: z tē put sūt de eodē nō sūt sil qr̄ ꝯtrariātur put āt sūt in diuersis nō ꝯcordiātis nō sūt sil. qr̄ plēs act9 [illegible] nō stāt sil sz put sūt [illegible] sic q vnū ē rō alteri9 sic stāt sil. Et sic ē i pposito. Immo forte sūt vn9 actus: sic finis: z ei9 qd̄ ē ad fine qr̄ vbi duo pp vnū vtrobiqꝫ tm̄ vnū. Uñ qd̄ dic Tho. Utrūqꝫ n̄ posse sil eē eq̄liter itelligēdū ē qm̄ ad cāritatē z pncipalitatē n̄ qm̄ ad itēsionē z remissionē sz rē si differūt re: vl sz rōez si sūt vn9 act9 re: qr̄ vnū ē cā alteri9. Sequit āt ad itēsionē cāe itēsio effectus. z ad remissionē remissio. Uñ q̄to pl9 dolet de petō tāto pl9 gaudet de dolore: qñ dolor ē cā gaudij. Et eō qñ gaudiū de spe venie est cā doloris hiti facit vt magis gaudeat qñ magis vlt dolere. Et si ē vn9 act9 nūero respectu vtriusqꝫ obi tūc sz rōnē ex vna pte ē causa: z ex alia cātū. Si aūt differūt re tē [illegible] ¶ Tertia ꝯ̄ ē q pnia iterari pōt pp cās oppositas pp q̄s bap9 iterari nō pt. Quidam tñ hāc rōem [illegible] qr̄ nō pl9 de9 exigit a nobis q̄ ipe dat nobis cū ipo nat [illegible] modū misericordie ad primū que hñt ad nos. Lu. 6. Estote misericordes zc̄. Sz de9 ipōit nāc modū ad primū vt ei penitēti remittam9 offensaz nō solū septies sz ēt septuagies septies Mat.18. [illegible] nob plies penitētib9 plies remittere debet. Sz hec rō nō vr̄ valere qr̄ ēt de9 exigit a nobis q̄ misereamur et ipenitētib9 z pcam9 eis [illegible] p eis [illegible] Sz de9 nō miseret ipenitēti sz expetit vindictā. Itē ēt de9 a ipenitētib9 expetit vidictā z nobis phibet querere vindictā [illegible] Uñ nō seqtur si ipōit nobis misereri pl9 q̄ sef. q ipe misereat pl9 q̄ sef. ¶ Si dicat. q de9 solet [illegible] bonos z malos [illegible] misericord. [illegible] exhibz ēt illis q̄s dānat puniēdo eos citra ꝯdignū [illegible] remittit nisi penitētibus sic qr̄ pfecti exigat [illegible] a nob exigat. Sz eōq̄ faciam9 adhuc [illegible] miscordes dec q maiore [illegible] d[illegible] Et aliqd̄ decz deū qd̄ n̄ decz nos. Cū.n. malū n̄ dēat remanē ipunitū: z ad ipz q ē sum9 iudex ptineat sūma iustitia

peccatū nō sine pena relaxare culpā nec nisi penitēti. No ... nisi ponat in merēti ꝗ sumus fratres ⁊ cōterui ⁊ ad ꝗs nō spectat vindicta. Nā videt ad quē spectat nō debꝫ par cere ... ad quē nō spectat. Et si videt spe corre ... eū ꝗ penitet: qꝛ nemo pnīa nocēs ... imo incorrigibiles puniūt ⁊ ēt trāsiit iure poli. ¶ Sed vt rō nō necīa. lꝫ conclusio vā sit: immo cōtrariū ē hereticū. ¶ Ad argm̄ dicēdū ꝙ peni tētia si ē vera semp ē cōtinua ꝗtū ad ꝓpositū: sed ꝗtum ad effectum ipsa est continua habitualiter in bonis non in recidiuantibus.

Questio. VI.

Serto queritur de solemni pnīa. Et vi detur ꝙ nō debet eē in ecclīa: qꝛ ecclīa nō claudit gremiū redeunti, sꝫ solēni ter penitētes eyciunt̄ de ecclīa ꝗ ꝛc. ¶ In contrariū est consuetudo ecclesie.

Respōdeo hec sunt quinꝙ conclusio nes. ¶ Pria ꝙ solēnis

1ª ꝯ pnīa nō est iponēda nisi solo epō: ⁊ nō ab inferiore eo ēt cō mittēte fm̄ Guilielmū durā. i speculo qꝛ ꝗ sunt ordīs si ue dignitatis epālis nō pōt epūs cōmittere nō hñti ordinē eūdē siue dignitatē. ex ꝺ. ꝯsec. eccle. vl' altra. c. Aqua ¶ Sꝫ cōtrariū tenet ꝯsuetudo ꝗ in talibꝰ positiuis ꝗ non sunt de iure diuino seruanda est. Uñ penitētiarij epōꝝ ipis absen tibꝰ ipas imponūt. Silr̄ solēnis recōciliatio eius ptinet ad epm̄: qꝛ ad eūdē ptinet soluere ⁊ ligare. In hoc aūt differt pnīa solēnis a publica qꝛ illa pōt iniūgi a quolibet ꝯfesso

2ª ꝯ re. ¶ Scdā ꝯ ē. ꝙ indifferenter tā viro ꝙ̄ mulieri solēnis pnīa pōt iponi: nisi ꝙ mulieri capilli ꝓ velamine dati sunt. Uñ nō deponitur ei coma sicut viro. Nō aūt iponi dꝫ cle rico. Cui si semel imposita fuerit irregularis ē nisi ꝑ epm̄ cū eo in necītate dispēset̄ i minoribꝰ ordinibꝰ tm̄: qꝛ i maiori bus nō pōt. Ex aūt decretū penā iponit epō tales ordināti est. vel qꝛ ordinat i maioribꝰ ordinibꝰ qō nō potuit. vel qꝛ sine dispēsatiōe vel sine iusta cā ad minores eos ꝓmouit. ¶ Videt̄ aūt ꝙ possit cū eis dispēsare i bñficio simplici si ne cura: nō aūt in dignitate vel in cura qꝛ ille dispēsatiōes ad paria iudicātur. de filijs pꝛbꝛoꝝ. c. li. 6. Et pari rōne videt̄ ꝙ si is qui solēniter penituit ingrediat̄ religionē ꝙ professio irregularis dispēset cū eo quo ad oēs ordies. sed nō quo ad curā ⁊ dignitatē sicut ēt de illegitimo. In ħ aūt differūt a publica ꝗ pōt iponi clerico lꝫ quidā ꝯdicat cum etiā multoꝝ collegioꝝ ꝯsuetudo hēat suos deliquētes pu

3ª ꝯ blice i processiōe corā oībus punire ¶ Tertia ꝯclusio est. pro qua cā est iponēda qꝛ nō nisi ꝑ graui ⁊ manifesto cri mine: ⁊ nō pro alio. Uñ nunꝙ̄ ꝓ veniali nec pro quocūꝙ mortali nec vnꝙ̄ pro occulto imo hoc eēt eū ifamare: et ꝗ in foro penitētie iponit pniam publicā ēt ꝓ occulto crimie nō diffamat nec ꝯfessionē reuelat. qꝛ pa est oculta ⁊ qꝛ vi detur pnīa ne icit̄ ꝙ sit iposita ꝑ pniam cū multi faciat gra ues pnias sicut nō ꝓpositas. nō hñtes graues clpas imo alij sunt maioris pnīe ꝗ sunt minoris culpe. ¶ Sꝫ ista pnīa nō solet agi nisi iposita imo eēt peccatū eā agere sine impositi one: cū et perpetuo ecclesie teneat̄ hō in pauate cōseruare ⁊ quandiꝫ die dnica ⁊ festo solēni missam audire a quibꝰ so lēniter penitētes hñt abstinere. ¶ Itē iponit̄ publice coraꝫ toto mūdo ⁊ nō debet iponi nisi ꝓ graui crimine ꝗ eā im ponere ꝑ crimine occulto ē hoiem diffamare. Pro crimi ne vero veniali vel nullo. puta qꝛ filius sine culpa sua est mortu' ⁊ nullū scādalū ē in vicinijs soli illi de domo sciūt ē i mediate diffamare. Videt̄ etiā ꝙ ipositio ipius per ... ad sōꝝ ... qꝛ publice iponit̄. Tñ in sic lice

4ª ꝯ ... ¶ Quarta conclusio ē. Qūo nō eē ponēda qꝛ ... semel. Modus aūt vel forma ... In capite. Et debet ... pnīa a cōmūione ⁊ pace ⁊ ab ingressu

ecclesie nisi a cena domini vsꝙ ad octauā pasce ⁊ ... cōtrahēdo qꝛ in foro eccle est ... ⁊ nō ꝓꝑ hoc a pnīa priuata. Uñ ... lit hoiem a deuotione ꝓꝑ qd raro ⁊ nō sine ... ponēda e. ⁊ vt dictū est tñ sola qn est necesse ... de publica pnīa cui scādalisat. sunt de ... catā manifesta ... sūt puniēda ⁊ ecclīa ... ⁊ remisi ea ¶ Quōigr̄ excusant pnias ... rā toto mūdo i publico spectaclo sibi ꝯfessores ... tos: Forte qꝛ illō ē ꝓ excōicatiōe cuꝰ ... rum ꝯtētiosū. Uñ nō est reuelare ꝯfessionē ꝓꝑ ... municatiōe poterat denūciari publice ꝗ reputat̄ ... ¶ Quita ꝯ ē. quotiēs ē iponēda qꝛ nō nisi ... vna vice ad duos vl' tres ānos ... impatoꝝ. Uñ si ꝯsuetudo hēat ꝙ iteret̄ illa ... mos erat tūnc nō erat. ¶ Si aūt arguat̄ ꝙ ... pnīa nō dꝫ ipōi qꝛ manifestat̄ petm̄ ⁊ ꝯfessionē ... cerdos nō puꝰ petm̄ penitētis qꝛ ꝯfessor nō ... se tale petm̄ i ꝯfessiōe: sꝫ ipe petōꝛ exeqndo pnias ... ctā petm̄ ꝯfessuꝫ manifestat. ¶ Sed qdā hāc solēne ... hāt dicētes ꝙ ille facit rē cuꝰ auctāte fit sꝫ auctāte ... doꝛ penitēs fac qō sibi iniūctū ē qō al's nō faceret ... dos vl' ħ facere. ¶ Sꝫ forte illi ꝺ pꝰ solone ... seqtur fac graue pnias: ꝗ cōmisit graue culpā ... mioris clpe sunt grauioris pnīe. ¶ Et si dicat̄ ꝙ nō ... tur ꝑ ꝓ alio faciat. qꝛ vix ꝓ se ipo qs fac hoc. ver ... Nā bōi ⁊ pfecti ꝓ se ⁊ ꝓ alijs ... intelligūt ꝙ penitēs reuelet delictū sꝫ ꝯfessionē ꝑ ... si illō ē publicū. Et iō cū reuelatio nō sit nisi occlti ... cū istō delictū sit publicū ꝑ pniam nō publicat̄ sꝫ ... lū sedat̄. Et iō peccāt iponētes ꝓ leui ⁊ occlto: vt ... ¶ Posset aūt dici vt dictū ē. ꝙ cū iniūctio huius ... neat ad foꝝ ꝯtētiosum: qꝛ siue peniteat siue non ... quādoꝙ iponit̄ hec publica pnīa. Ideo non est ... ¶ Argumētū in contrariū solutū ē ex dictis. Quō ...

Septimo querit̄ de effectu pnīe ... sit necīa ad salutē ... nō qꝛ sine ea pōt eē salus: vt pꝫ in ... tizatis. ¶ Cōtra. nisi pnias hñ ... bitis. ¶ Rñ. circa istā qōnē sūt ... Prio quō delet petm̄. 2º quō ... tes. 3º quomodo viuificat opera ... per peccatum. 4º de hoc quod ...

Circa pm̄ sūt tres ꝯnes ¶ Pria ꝙ delet oēm ... culpā tā mortalē ꝙ̄ venialē cui ... lere mortalia sine venialibꝰ: ⁊ vnū veniale sine ... vnū mortale sine alio. ¶ Scdā ꝯ ē. ꝙ oēꝫ penā ... poralē cōmutat: ⁊ oēm tpalē minuit ⁊ si sit pfcta ... lit. ¶ Tertia ꝯ ē. ꝙ seqlla ad petm̄ ꝗ ē trahere ad ... retrahere a bono si pnīa ꝗ ē vtus ⁊ sacm̄ sit pfecta ... vol: istā seqllā ⁊ istas religas. Si aūt eēt ꝯpleta ... cramētū ⁊ nō ꝗ ē vtus eēt qdē deleta pena sꝫ nō ... in momēto possit eē deleta ois pena nō aūt hñ ... sit. Sꝫ eꝯ. si eēt vtꝰ pnīe pfecta nō factus tūc ... leta qꝛ vbi hñ vtuosus e pfectꝰ hitus oppoitus ... corrupꝰ: sꝫ nō ꝓꝑ hoc eēt pena ois exoluta: cū ... tuosas possit esse debitor pene.

Circa 2m̄ sūt tres ꝯnes ¶ Pria ꝙ ꝑ pnias ... oēs vtutes penitētes ad necītatē salut ... cū a ... vtutes ... gratiate vt ... ⁊ nocētiā nō ... iori vl' mioꝛ vsꝙ ... grada ... ¶ ... clusio ē ... bulla de absolone ab hōcidio ... Itē sic ... ꝗ tamē ... ad ... ꝗ ad hoies qꝛ ...

non sufficeret. Cum n. peccans aliter z criminaliter pniet' nihilominus postea criminaliter accusabit. ¶ Tertia 9 est. q nec ab irregularitate liberat: sicut nec baptism' quo ad bigamiā: pnia vero nec quo ad homicidiū nec aliquā irregularitatē propter dictā amouet: q quo ad irregularitatē pnia nemo desinit esse nocēs de tpe ord. c. vlt.

Circa 3ᵐ sunt due 9nes. ¶ Prima. q opa dicunt vita q̄ sunt fcā a viuēte vita grē: z sūt meritoria vite eterne q̄diu nō impediuntur: s3 dicuntur mortua illa que facta sunt a carente vita grē: vel que nō sunt meritoria vite eterne pp defectū debite circūstātie: que tñ sunt bona ex genere: z per cōseq̄ns nata viuere. Que vero sunt mala ex genere non sunt mortua priuatiue: q nūq̄ sunt nata viuere. Que aūt a pncipio erāt meritoria z postea superuenit mortale dicūtur mortificata. ¶ Scda 9clusio ē q nulla reuiuiscunt q̄ mortua facta fuerūt: s3 illa sola reuiuiscunt q̄ mortificata fuerūt. De hoc aūt plenius discussum fuit pma qōne huius distinctiōis in fine secūdi articuli.

Circa 4ᵐ sunt tres 9nes. ¶ Prima. q hntib' pctm mortale pnia facien ē necia quo ad 9tritionē in hac vita simpliciter: z q̄ ad 9fessionē si possit hri: s3 quo ad satisfactionē vel hic vel alibi. S3 quo ad hntē venialia nō necia ē: quia pūt dimitti post hāc vitā. Nō hnti aūt aliq̄ nullo modo necessaria ē: nec q̄ ad ad actū exteriorē nec quo ad iteriorē. ¶ Scda 9 ē. q pnia q̄ ē vtue agsita nulli ē necia ad salutē cu vltio vite possit hō penitere qñ nō pōt actu vno hitum vtutis i se gnāre. S3 q̄ ad actū aptitudie necia ē i hac vita hnti mortale: qd occurrit memorie n āt n hnti. ¶ Tertia 9clusio ē. q pnia q̄ ē vt' ifusa necia ē oi puro hoi ad salutē: nō aūt pp se inocētib': s3 pp 9nectionē eius cū charitate: sine q̄ nō ē salus q̄ nō pōt eē nisi cū ista z aliys. Actus vo eius actu ē necius oi hnti mortale cognitū. Dico act' iterior: q exterior hic vl alibi expleri pt. ¶ Et p h p3 solo ad opp'.

¶ Q ò plib' irretit' pctis nō pt penitere de vno vere: nisi de oib' peniteat. Di. XV a

Et sicut pdictis auctoritatib' illorū error cōuincit: q pniā sepe agēdā z per eā a lapsu peccātes frequēter surgere diffitentur: ita eisdē illorum opio eliditr: q pluribus irretiti pctis asserūt de vno vere penitere: eiusdēq3 veniā a dño 9seq posse sine alteri' pnia. Q ò i auctoritatibus astruere conātur. Ait. n. pphēta nō iudicabit de' bis i idipm: vl vt aly trāstulerūt. Nō 9surget duplex tribulatio. Si ḡ iquiūt illi aliqs sacerdoti fuerit 9fessus vnū ò duob' vl plib' pctis: z de illo iūctā sibi pniā a sacerdote satisfactionē expleuerit: ceteris tacitis nō p illo pctō amplius iudicādus ē: de quo satisfecit ad arbitriū sacerdotis: q vicē xpi i eccl'ia gerit. Itēq3 si ò eo iter iudicet bis i idipm iudicat deus z 9surget duplex tribulatio. Sed ò his ergo oportet illō tñ itelligi q pcedētib' supplicijs cōmutāt i bonū: z sic pseuerāt: sup quos nō 9surget duplex tribulatio: q vero iter flagella durescūt z deteriores fiūt vt pharao: pseuerās' eterna 9nectūt: vt tpale supplicium sit eis eterne pene initiū. Vñ Aug. Ignis succēsus ē z c. i. vindicta hic icipiet z ardebit vsq3 ad extremā dānationē. Illos ò il-

los notādū ē q dicūt illō. s. nō iudicabit de' bis in idipm: ad oia ptinere flagella: q: qdā his flagellis emēdātur: aly hic z i eternū puniūt. Quicq3 n. mōis flagella 9ringūt: vel vt iustis p patientiā merita augeant vt Iob: vl ad custodiā virtutū ne supbia tētet: vt Paulo: vel ad corrigēda peccata vt marie lepra: vel ad gl'iā dei: vt de ceco nato: vel ad initiū pene: vt herodi: quatinus hic videat qd i iferno seqtur scd3 illō. Duplici cōtritiōe 9tere eos dñe. Ita ḡ auctoritas non cogit nos sentire oia q̄ tpalr puniūtur nō vlteri' a deo puniēda. Nā z si supra eūdē locū Hierony. dicat egyptios z israelitas a deo tpalr punitos ne in eternū punirētur: nō ē tñ de oib' generalr intelligēdū. Ait. n. sic. Q genus hūanū diluuio sodomitas igne: egyptios mari: z israelitas in heremo pdidit: sciatote iō tpalr p pctis punisse ne in eternū puniret: q: nō iudicabit de' bis i idipm. Qui ergo puniti sūt postea nō punient: alioqn mentit scriptura: quod nephas est dicere.

¶ Que sit intelligentia premissorum. b

Attēde lector his verb z caue ne ò oib' a generaliter itelligas s3 de his tñ q inter ipa flagella pniā egerūt: credētes i deū hebreorū: quā z si breuē z momentaneā tñ nō respuit de'. Q ait qui p tpale flagellū nō corrigunt p' eternalr puniātur: ibidē ōndit agēs de fideli dephēso i adulterio q decollat: vbi ōndit leuia pctā breui z tēporali supplicio purgari: magna vero diuturnis eternisq3 supplicijs reseruari ita inqēs. Querat hic aliqs si fidel' dephēsus i adulterio decollet: qd de eo postea fiat? Aut. n. puniet z falsū ē qd dr nō iudicabit de' bis i idipm: aut nō puniet: z optādū ē adulteris: vt hic breui pena puniātur vt frustrentur ibi cruciat' eternos. Ad qd rñdemus deum vt oium rez ita suppliciorū quoq3 scire mēsuras: z nō pueniri sniā iudicis: nec illi i pctōrē exercēde dehinc pene auferri ptātē z magnū pctm magnis diuturnisq3 lui cruciatib'. Siqs vero punit' sit tpalr vt ille q israelite maledixerat z q i sabbato ligna collegerat: tales postea nō puniunt: q: clpa leuis pñti supplicio 9pēsat: leuis. n. clpa leui supplicio 9pēsat. Hic sane iniuit Hierony. grauia pctā z hic puniri graui supplicio: z i futuro puniēda eternalr: de qb' pnia nō agitur iter flagella. Leuia vero q̄ hic puniunt: leui pena 9pēsationē recipe. qd i bōis fieri nō ābigimus: z i malis forte ēt fit ita. Sanis iam appet quod illi de prophetia induxerūt nō facere pro eis quidicūt: q crimen sibi reseruat: de alio veniā pstari per pniam. Alias quoq3 auctoritates

induxerunt. Ait ei Greg. Pluit dñs super vnaȝ ciuitatē ꝛ super alterā nō pluit: ꝛ eādē ciuitateȝ ex parte cōpluit ꝛ ex parte aridā relīqt. Cuȝ ille qui ꝑximū odit ab alijs vicijs se corrigit: vna eadēqȝ ciuitas et ex pte cōplui ꝛ ex pte arida remanet: q: sūt quidā cū quedā vicia resecant: i alijs grauiter perdurāt. Itē Ambro. Prima ꝯsolatio est q: non obliuiscit̄ misereri de9. Secūda p punitionē: vbi ꝛ si fides desit pena satisfacit ꝛ reuelat. Rōne quoqȝ vtunt̄ dicētes. Si quis vnū peccm̄ ꝯfiteret̄ altero tacito: ꝛ satisfactionē a sacerdote iniūctā expleuerit: nūqd si ꝛ pctm̄ tacitū conuersus fuerit ꝯfessus ꝓ vtroqȝ ei pnia iponetur. Longe hoc videt̄ a rōne ꝛ eccle ꝯsuetudine que pro eodē peccō ne reiteret̄ nulli bis penitētiam iponit. Fuit ergo illa peccati cōdigna satisfactio: vnde ꝛ peccatum deletum videtur.

¶ Quomodo accipienda sunt premissa. c

His respondentes pōt sic. illō Greg. Pluit
b dñs ꝛ c̄. nō ad criminis veniā ſ ad opis peccati desertionē referēdum ē: vt ideo pars ciuitatis dicat̄ ꝯpluitq: ab actu ꝛ delectatione peccati cui ante seruiebat mō cessat: non q ei9 veniā habeat. Vocat̄qȝ pluuia illa tal' cōtinētia qua ab opere peccati reuocat̄: q: ex fonte gratie dei id cordi instillat̄: vt vel sic paulatiȝ ad pniam veniat: vel eo min9 a deo puniat̄ qui diuturniori delectatiōe ꝛ actu peccati mai9 sibi accumulet tormētum. Si vero ad indulgentiā rear9 pluuia referatur: euangelice snie cōtrarie videbitur. Si .n. ꝓpter misericordiā q̄ qs proximo suo nō miseret̄: etiā q̄ dimissa sunt replicātur ad penā: multo magis q̄ nōdū sunt dimissa propter odiū fratrū ad penā reseruari ꝓbantur. Et ille qui arbiter sue volūtatis ꝯstitut9 ē: nō pōt ichoare nouā vitā: vt ait Aug. nisi peniteat eū veteris vite: quomodo ad nouitatē idulgētie perueniet qui i odij vetustatē nō deposuit? Illō etiā qō Ambro. ait. ꝛ si fides desit pena satisfacit ꝛ c̄. nō de fide intelligit̄ q̄ credit̄ in deū: ſ de cōsciētia delicti. Deest enim fides cū ꝯscia peti nō subest. Nā cū oia delicta nemo itelligat: est aliqū i hoīe pctm̄ cui nō hȝ ꝯsciam. Vn̄ apls. Nihil mihi cōsci9 sum ſ nō in hoc iustificat9 sum. Cū ergo qs flagellat̄ ꝓ peccō cui9 nō ē ꝯsci9 si patienter fert penā ꝛ hūilitatē amplectit̄ cogitās se forte pctm̄ hīe qō nō intelligit: ꝛ pro eo puniri a deo pena illa satisfacit ꝛ relevat grauatum. Ad hoc autem qō obijcitur de satisfactione illa in ... pctm̄ iterum imponenda c. d. Si vero ... ponēda non est: satisfactio fuit: ꝛ si ... penā ipetrauit. Rñderi pōt satisfactionē iō nō fuisse: q: ille dignos fructus pnie nō fecit. Est .n. satisf. ꝛc̄ pnie vt ait Aug. Peccōꝝ cās excidere nec suggestiōibus eaꝝ aditum idulgere. Itē sane q scelerate viuūt ... rant talē vitā moresqȝ corrigere: ꝛ inter ipsa scelera eius suā elemosynis frequētare non cessant: frustra iō sibi blādiunt: q: dñs ait. Date elemosynā: ꝛ ecce oia mūda sūt vobis. Hoc .n. ... pateat nō itelligūt. Multa .n. sūt genera elemosynarū q̄ cū facim9 adiuuam ... nō solum qui esuriēti cibū: sitiēti potū ꝛ huiusmōi: ſ etiā qui dat veniam petēti: elemosynā dat: ꝛ q emēdat verbere in quē ptās dat̄: vel coherc... disciplina: vel orat vt ei pctm̄ dimittat̄: elemosynā dat: q: misericordiā pstat. Multa .n. bona ... tur inuitis qn̄ eoꝝ ꝯsulitur vtilitati ꝛ nō voluntati: ſ ea maior ē q̄ ex corde dimittim9 qō in nos quisqȝ peccauit. Min9 .n. magnū ē erga eū ē beniuolū q tibi nihil mali fecit. Illud mltoqȝ ... dius vt tuū et̄ inimicū diligas: ꝛ ei q tibi malū vult: ꝛ si pōt facit: semp bonū velis: faciasqȝ cū possis. Qō ergo dñs ait. Date ele. ꝛ oia mūda sunt vobis: ita nec itellecturi sum9 vt nō credētibus in xpm̄ mūda sunt oia si elemosynas sic dederint. Qui vult ordinate elemosynā dare: se dȝ primū icipe ꝛ eā primū sibi dare. Est .n. elemosyna op9 misericordie. verissimeqȝ dictū est. Miserere aīe tue placēs dō. Nō ergo ... lāt: q ꝑ elemosynas largissimas fructuū suoꝝ vel pecunie: ipunitatē se emere estimāt ... pmanētes: q̄ ita diligūt vt i eis opoꝛteret ... sari. Qui vero diligit iniqtatē odit animā suā: ꝛ qui odit aiam suā nō ē misericors ei ſ crudelis. Diligēdo quippe eā fm̄ seculuȝ: odit eā fm̄ deū. Si ergo vult ei dare elemosynam ... quā sit mūda: odiat eā fm̄ seculū ꝛ diligat eā fm̄ deū. Hac elemosyna quā sibi homo ... tus dȝ: mundant̄ interiora. Ad qō dominus ait. Mūdate q̄ int9 sūt: i mūdis .n. nihil ē mūdū: ſ polluta sūt eoꝝ mēs ꝛ ꝯscia vt ait apls. In mūdi vero sūt oēs q aīas nō mūdat fides q̄ est i xp̄ȝ de q̄ scriptū ē. Mūdās fide corda eoꝝ. Sȝ ne istas elemosynas q̄ sūt de fructib9 ... respuere xp̄s videret̄. Hec igr opoꝛtuit facere: iudiciū ꝛ charitatē dei: ꝛ illa nō omittere elemosynas fructuū terrenoꝝ. Et his dat̄ ... q i peccō moꝛtali pmanētes: ꝛ si elemosynas ... eas faciūt nō tñ ꝑ eas satisfaciūt. q: ... dū a se nō incipiūt nec ꝑprie dā elemosynas op9: dū sibipsis crudeles ext̄nt ... placētes ... Nō ergo dicēda ē illa peti satisfactio: qui agit ꝑ vno peccō: dū pdurat i altero: q: ...

d... [illegible] ...tare et orare: et alia bona agere nisi mens recedet a peccato: et si aliquando conuersus tacitum peccatum sacerdoti fuerit confessus: de vtroque imponenda est satisfactio: quia de primo condigne non satisfecit.

¶ Secundum quosdam fuit satisfactio. d

Quibusdam tamen videtur fuisse satisfactio sed infructuosa dum in peccato altero persistit: percipie- q tur tamen fructus eius: cum incipiet eam perficere cum penitens alterius penituerit. Tunc enim vtrumque dimittitur peccatum et satisfactio precedens viuificatur que fuerat mortua: sicut baptismus illi qui ficte accepit: tunc primum valet cum fictio a mente recedit per penitentiam. Et in huius opinionis munimentum auctoritates inducunt. Ait enim augu. Pium est credere et nostra fides expostulat vt cum gratia christi in homine destruxerit mala priora: etiam remuneret bona: et cum destruxerit quod suum non inuenit: diligit bonum quod in peccante plantauit. Item Hiero. Si quando videris inter multa peccata quemquam facere aliqua iusta opera: non est tamen iniustus deus: vt propter multa mala obliuiscatur paucorum bonorum sed faciet ea metere et in horrea congregare que bona in terra seminauit. Sed hec dicta intelliguntur de illo qui in charitate quodam tempore bona facit et bonus est. alio vero tempore malus est et multa peccata facit. Non ergo intelligendum est cum inter multa peccata iusta opera fecisse: quasi simul eodemque tempore peccata fecerit et iusta opera: sed diuersis temporibus vtraque fecisse. Nisi enim bonus foret quando bona fecit non seminasse diceretur in terra bona. Destructis ergo malis post opera bona commissis: priora bona in charitate .s. facta que sequentia mala mortificauerant: penitentia de illis malis habita viuificantur et remunerantur. Unde apostolus. Iacientes fundamentum penitentie ab operibus mortuis: opera mortua nominans priora bona signat que per sequens peccatum erant mortua. quia hi peccando priora bona irrita fecerunt. Hec sic peccando irrita fuerunt ita per penitentiam reuiuiscunt et ad meritum eternitatis prodesse incipiunt. Sic et illud. Bonum amat deus quod plantauit in peccante: in illo .s. qui post illud bonum peccauit: non sic peccans et bona operans [illegible]: quia tales bonis operibus non diligeret deus ad remunerationem. Potest etiam accipi de operibus bonis que ab aliquo fiunt dum malus est et in peccato mortali persistit: vel ad tempus vel vsque in finem. Que dicuntur a deo remunerari et non dari obliuioni non quia proficiant ad vitam eternam obtinendam: sed ad tolerabilius extremi iudicii supplicium sentiendum. sic de fide et ceteris que sine charitate habentur. Aug. ait. Si quis non habens charitatem que pertinet ad vnitatem spiritus et vinculi pacis quo ecclesia continetur in aliquo scismate constitutus ne christum neget patitur tribulationes: famem: persecutiones: vel flammas: vel bestias: vel ipsam crucem: timore gehenne: nullo modo ista culpanda sunt imo et laudanda est patientia. Non enim dicere poterimus melius ei fuisse: vt christum negando nihil horum pateretur que passus est confitendo: sed estimandum est forte tolerabilius ei esse futurum iudicium quam si christum negando nihil horum pateretur: vt illud quod ait apostolus. Si tradidero corpus meum ita vt ardeam: charitatem autem non habuero nihil mihi prodest: nihil prodesse intelligatur ad regnum obtinendum: non ad extremi iudicii tolerabilius subeundum supplicium: et infra. Hec propter charitatem dicta sunt: sine qua in nobis non potest esse vera penitentia: quoniam in bonis charitas dei est que tollerat omnia.

¶ Perstringit dictorum summam et alia addit. e

Ex his ostenditur bona que sine charitate fiunt pro- e desse quidem ad tolerabiliorem penam sentiendam: sed non ad vitam obtinendam. Illa etiam que in charitate quis facit: si postea prolapsus fuerit nec exurrexerit: non esse in memoria dei. Ezech. dicit. Si auerterit se iustus a iustitia et fecerit iniquitatem numquid viuet: omnes iustitie eius quas fecerit non recordabuntur in peccato suo morietur: et non erunt in memoria iustitie quas fecit. In cuius loci expositione Greg. ait. Hic nobis maxime considerandum est quia cum mala committimus sine causa ad memoriam transacta bona reuocamus: quoniam in perpetratione malorum nulla debet esse fiducia bonorum preteritorum. intelligendum est hoc ad vitam percipiendam bona preterita non dare fiduciam: et si ad mitiorem penam aliquando promisse auctoritati aug. obuiaret. et bona que sine charitate fiunt et bona in charitate facta que concomitatur mortalis culpa: quamuis non deleat sequens penitentia: ad sensum mitioris pene proficiunt non ad vite fructum.

¶ Auctoritates alias inducit contra eos qui dicunt de vno peccato penitentiam agi altero tacito. f

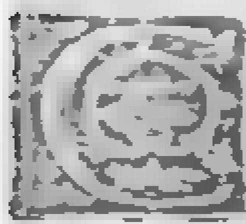
Hanc arbitror illorum esse risum qui asserunt de f vno crimine penitentiam agi et veniam prestari: alio in delectatione retento vel per confessionem non exposito: qui non modo premissis auctoritatibus confutantur: sed et subdictis. Ait enim aug. Sunt plures quos penitet peccasse: sed tamen omnino reseruantes sibi quedam in quibus delectentur: non animaduertentes dominum simul mutum et surdum a demonio liberasse: per hoc docet nunquam nisi de omnibus sanari. Si enim vellet peccata ex parte reseruari: habentem septem demonia perficere potuit sex expulsis. expulit autem septem vt omnia crimina simul eiicienda doceret. Legionem vero demonum ab alio eiiciens nullum reliquit de omnibus qui liberatum possideret: ostendens quod si etiam peccata sint mille: oportet de omnibus penitere. Nanque aliquem sanauit dominus quem non omnino liberauit. Totum enim hominem sanauit in sabbato: quia et corpus ab omni infirmitate: et animam ab omni contagione: indicans penitentem oportere simul dolere de omni crimine. Scio enim dominum inimicum esse omni crimoso. Quomodo ergo qui crimen reseruat: de alio recipiet veniam? sine amore dei consequeretur veniam: sine quo nemo vnquam inuenit gratiam. Hostis enim dei est dum offendit perseuerantem.

Que di. n. impietas infidelitatis terribilior q iustitia est dum de dei sperare veniã. Ipsi. n. sine vera pnia inferret glas. Pnia. n. vera ad baptismi puritatẽ conat ducere. Recte. n. penitẽs qcqd sordis post purificatiõẽ baptismi ptraxit: os vt ablutat sale lachrymis mẽtis. Et si satis dur⁹ ẽ cui mentis dolorẽ oculi nõ declararint: sciat se culpabiliter dur⁹ q deflet dãna rpis vel mortẽ amici: ⁊ dolorẽ pctii nõ oñdit in lachrymis. Quẽ ḡ penitet: oio peniteat. Idẽ Ysidorus: si vere estis penitẽtes ⁊ nõ estis irridẽtes: mutate vitã. recõciliamini deo. Pniaʒ agis gẽnua figis ⁊ rides: subsanas dĩ patiãʒ. Si pniaʒ agis peniteat. si nõ penitet: nõ es penitẽs. Si ḡ penitet: cur facis q̃ male fecisti? Si fecisse penitet: noli facere. si adhuc facis: certe nõ es penitẽs. Idẽ innocẽti⁹ scd̃s. Ammonem⁹ frẽs nr̃os ne falsis penitentijs laycoꝝ aĩas decipi ⁊ in infernũ ptrahi patiant̃. Falsaʒ aũt penitentiã esse cõstat: cũ spretis pluribus de vno solo pnia agit̃: vel cũ sic agit̃ de vno: vt nõ discedat ab alio.

¶ Repetit de vera pnia vt addat.

§ Ex pmissis pspicua fit noticia pnie vel satisfactiõis. Illa. n. vera ẽ pnia q̃ pctm̃ abolet: qd̃ illa sola fac̃ q̃ scelus corrigit. Illa vero scelus corrigit q̃ odiũ ɔmissi criis ⁊ ɔmittẽdi cũ desiderio satisfaciẽdi affert. Judas. n. penituisse legit̃ sine assecutiõe veñie: qr tali pnia nõ correxit crimẽ. Vñ Hiero. Nihil iude ꝓfuit egisse pniaʒ p quã scel⁹ corrigere nõ potuit. Sic qñ frater peccat in frẽm vt emẽdare nõ valeat qd̃ peccauit: pt ei dimitti. sinaũt pmanẽt opa: frustra voce assumit̃ pnia. hoc ẽ qd̃ de eo dr̃: ⁊ oĩo ei⁹ fiat in pctm̃: vt nõ solũ emẽdare nequiuerit ꝓditiõis nephas: sʒ ꝓprij homicidij scel⁹ addiderit. Caue qlr intelligas illd̃. vt emẽdare nõ valeat: qd̃ peccauit ⁊c̃. Nõ. n. emẽdatio hic intelligẽda ẽ rei depdite recõpẽsatio: sʒ cõmissi criis reprobatio ⁊ abhominatio cũ satisfactiõis desiderio. Demit. n. iniuste qs alicui qd̃ restituere nõ valet: vt oculũ vl̃ vitã ⁊ hm̃: ⁊ tñ si penituerit pcti cũ amore cõdigne satisfactiõis veniã hʒ. Nec iõ qsq̃ putet q rẽ alienã iniuste abstulerit quã reddere pt: de illo pctõ penitere ac veniã ɔseq nisi restituat ablatũ. q̃diu. n. res ꝓpt quã pctm̃ ẽ nõ reddit̃ si reddi potest: nõ agit̃ penitentia sed fingit̃.

Qo. I.

Circa distĩctiõẽ istã querunt̃ quinq. pº vtrũ pctm̃ impediat satisfactiõẽ. 2º de restitutiõe. 3º de elemosina. 4º de ieiunio. 5º de oratiõe.

Queritur pmo vtrũ pctm̃ impediat satisfactionẽ. Et vr̃ q nõ: qr pctm̃ non impedit nisi qr pceptũ impedit: qr peccata ẽ cõtra pcepta dicere. Amb̃ q peccatũ ẽ trãsgressio legis diuine ⁊ celestiũ inobedientia pceptoꝝ. Ergo tñ cõtra effectus pceptũ impedit satisfactionẽ vt [illegible] ⁊c̃. ¶ Cõtra. q̃cq impedit meritũ impedit satisfactiõẽ. sʒ peccatũ mortale impedit meritum: ergo ⁊c̃. ¶ In ista questionẽ sunt quinq videnda. pmo quo satisfactio [illegible] hominis in statu gratie. scd̃o q̃o pceptũ [illegible] satisfactionẽ. tertio q̃o pctm̃. quarto ponẽtur rõnes quedã contra hec ⁊ soluentur.

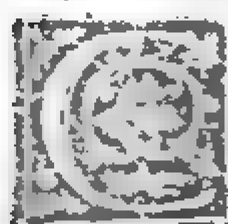
Circa pmũ ẽ sciendũ q cũ satisfactio sit actus iustitie ⁊ ideo equitas q̃dã requirat̃ inter offensam ⁊ opus satisfactionis hõ s̃m se deo nõ posset satisfacere de offensa q̃ ẽ infinita ⁊ opus finitũ. adiutus tamẽ merito passiõis xp̃i satisfacere põt. Et hec ẽ opio Tho. ¶ Cõtra hec [illegible] dicẽtes q hõis satisfactio nõ potest fieri s̃m equalitatẽ vte passiõis xp̃i: sʒ solũ s̃z dei acceptationẽ. Cui⁹ rõ est: pma qr nõ minus efficit̃ qs debitor deo ratione pctĩ cõmissi q̃ ratiõe bñficij accepti. sʒ hõ nõ potest reddere aliqd equiualẽs deo s̃m q̃titatẽ bñficij: ḡ nec slr facere emẽdã eq̃lẽ s̃m quantitatẽ offense peccati cõmissi. Scd̃a qr xp̃s s̃m q hõ nõ potuit equalẽs reddere pro beneficijs acceptis. Cum ḡ quicqd erat in xp̃o s̃m humanã nãm totũ eẽt obligatũ deo non potuit esse satisfactio de condigno pro quocũq: pctõ ɔsiderãdo naturã opis vel rei: sʒ s̃m acceptationẽ gratuitam potuit. Quod declarãt sic: q amicitia non requirit equalens s̃z rẽ: sed illud qd̃ ẽ possibile vt dicitur: sʒ acceptatio ẽ ex amicitia: ḡ sufficit ad satisfactionẽ large dictã reddere equiualẽs s̃m acceptationẽ diuinã: ⁊ istud ẽ homini possibile cũ acceptatio amicitie sit solũ de possibili: ḡ ⁊c̃. ¶ Sed iste rõnes nõ multũ cogunt. opio videt̃ vera qr cũ illa acceptatio sit p grãm pius q ratione q̃ operis: ideo lʒ op⁹ istud sit satisfactoriũ qr est deo acceptũ: tamẽ ex hoc ẽ deo acceptabile qd̃ est de se bonũ ab illo qui ẽ deo acceptus p gratiã gratũ facientẽ. Vñ pma possibilitas satisfaciẽdi ẽ ex gratia: vt et Tho. [illegible]. Et similiter ex merito xp̃i: qr lʒ humanitas eius nõ poterat deo reddere equiualens tñ suppositũ potuit: alias pro se satisfacere nõ potuisset: sʒ se totũ debuisset. Vñ ad satisfactionẽ que ẽ s̃m diuinaʒ acceptationẽ potuit pura creatura: qr si illa ẽ ex gratia habituali cũ tantã gratiã quã habuit aĩa xp̃i potuerit de potẽtia absoluta habere pura creatura: per ɔsequens potuit satisfacere. Sʒ ad satisfactionẽ que est s̃m equiualentiã absolutã: oportuit satisfactionẽ esse infiniti valoris. Et qr xp̃s voluit iplere omnem [illegible] ideo ex deitate sua fuit q perfecte ⁊ plenarie satisfecit q creatura non potuit.

Quantũ ad 2m̃ ẽ sciẽdũ. q pceptũ ꝓprie loquendo impedit satisfactione sic peccatum. ita q [illegible] nõ possit satisfacere q̃diu iplet pcepta vl̃ nisi [illegible] pcepta: sic dicet̃: q nõ pt satisfacere q̃ diu ẽ in peccato [illegible] dimittat peccatũ imo q̃ diu ẽ trãsgressor pceptoꝝ nõ pt satisfacere. Sʒ sic q in hoc q nõ iplet illud ad qd̃ est tenet̃ non satisfacit. sic dicim⁹ q elemosina q̃ʒ ẽ in pcepto absolute ⁊ tũc non ẽ satisfactoria qr non ẽ op penale [illegible] nõ sibi subtrahit̃ qr bona intelligit̃ deducto ere alieno nõ ẽ sua q̃ op dt sʒ ei⁹ cui dat ⁊ tali teneret ipe dare [illegible] hẽret peccatũ. Vñ cũ ad aliqd teneat̃ peccator ad [illegible] ciẽdũ ad q nõ tenet̃ q non peccauit [illegible] de illo [illegible] qd nõ peccãs facere tenet̃. Et qñ ɔfessores iniungũt [illegible] na q̃ faciet intelligit̃ q̃ sponte ⁊ gratis nõ ex debito. [illegible] si iniungit sibi q̃ [illegible] [illegible] [illegible] gtaret se in q̃dra [illegible] ad q̃ a alias tenet̃ [illegible] qui elemosina ẽ in pcepto non [illegible] vt p eã satisfaciat sic qñ sacerdos pcipit elemosinã [illegible] paupertas l elemosina q nõ ẽ in pcepto nisi ad satisfactionẽ ipsa ẽ satisfactoria. Et q̃ [illegible] ẽ meritoriũ [illegible] ẽ satisfactoriũ sicut ipletio [illegible] pcepti [illegible] mata: qr ois actus virtutis charitate formatus ẽ meritorius. Peccata aũt oĩa sũt de actibus [illegible] ideo [illegible] iuste actus ẽ satisfactorius [illegible] debent [illegible] ẽ facere dignos fructus [illegible] fructus dignos [illegible]

Quedā.n.ipietas ī fidelitatis ē:ab illo q iust⁹ ⁊ iusticia est dum dū spare veniā. Jā.n sine vera pnīa inēiret gām. Pnīa.n. vera ad baptismi pu ritatē conat ducere. Decere.n penites q ead lo dis post purificatōez baptismi ptraxit: oz vt ab luat saltē lachrymis mentis. Sz tanto dur⁹ ē cui⁹ mētis dolorē oculi nō declarāt: ñ scīat se elpabi liter dur q deflet dāna rpis vel mortē amici: ⁊ dolorē pctī ñ ondat i lachrymis. Que ḡ petet: oio pēiteat. Jtē. Peniētes: si vere estis peniē tes ⁊ ñ estis irridētes: mutate vitā. reconciliami deo. Pnīaz agis geñia figis ⁊ rides: subsānas dī pariaz. Si pnīaz agis penitet. si nō penitet: nō es pēitēs. Si ḡ pēitet: cur facis q̄ male fecisti: Si fecisse pēitet: noli facere si adhuc facis: certe ñ es penitēs. Jtē inocēti⁹ scd̄s. Ammonem⁹ frēs nr̄os ne falsis penitentijs laycoꝝ aīas decipi ⁊ i īfernū ptrahi patiant. Falsaz āt penitentiā e e cōstat: cū spretis plurib⁹ de vno solo pnīa agit: vel cū sic agit de vno: vt nō discedat ab alio.

¶ Repetit de vera pnīa vt addat. g

Ex pmissis pspicua fit noticia pnīe vel sa tisfactōis. Jlla.n. vera ē pnīa q̄ pctm̄ abo let: q̄ illa sola fac̄ q̄ scelus corrigit. Jlla vero scelus corrigit q̄ odiū pm̄ ssi cris ⁊ pmitte di cū desiderio satisfaciēdi affert. Judas.n. pē tuisse legit sine asecutōe veie: qz tali pnīa ñ cor rexit criminē. Vñ Hiero. Nihil inde pfuit egisse pnīaz p quā scel⁹ corrigere ñ potuit. Sic qñ fra ter peccat i frēm vt emēdare ñ valeat q̄ pecca uit: pt ei dimitti. sinait pmanēt opa: frustra vo ce assumit pnīa. hoc. q̄ de eo dr: ⁊ oro ei⁹ fiat i pctm̄: vt ñ solū emēdare nequiuerit pdicōis ne phas: sz pp̄ homicidij scel⁹ addiderit. Caue q̄lr itelligas illō. vt emēdare ñ valeat: q̄ pecca uit ⁊c. Nō.n. emēdatio h̄ itelligēda ē rei dēpte recōpēsatio: sz dilecti exprobratō ⁊ abhominatio cū satisfactōis desiderio. Demit.n. iniuste q̄s ali cui q̄ restituere ñ valet: vt oculū vl' vitā ⁊ h̄: ⁊ tñ si penituerit pctī cū amore cōdigne satisfa ctōis veniā h̄z. Nec iō q̄s q̄z putet q rē alienā in iuste abstulerit quā reddere pt: de illo pctō pēi tere ac veniā pseq nisi restituat ablatū. q̄z diu n. res: pp quā pctm̄ ē nō reddit si reddi potest: nō agit penitentia sed fingitur. Q̄ō. I.

Circa disti. 15. q̄runt q̄nq. p̄ vtr̄ pctm̄ ipediat satisfactōez. 2° d̄ restitu tōe. 3° d̄ elēo.ina. 4° de ieiūio. 5° d̄ oīmē.

Querit p̄mo vtr̄ pctm̄ ipediat sa tisfactionē. Et vr̄ q̄ non. qz pctm̄ non ipedit illud q̄ p̄ceptū ipedit: qz peccatū ē ptrū p̄cepto. dicēte Amb q̄ pec catū ē trāsgressio legis dine ⁊ celestiū iobediētia p̄ceptoꝝ: 2 ptrarioꝝ āt sūt ptrarij effectus: sz p̄ceptū ipedit satisfactionē vt oī ḡ ⁊c. ¶ Cōtra q̄ eqd ipedit meritū ipedit satisfactōez sz peccatū mortale ipedit meritū ḡ ⁊c. ¶ Ad questionē sunt q̄nq̄ vidēda. p̄mo q̄uo satisfactio bilis homini i statu gratie. scd̄o q̄uo p̄ceptū ... factionē. tertio q̄ io pctm̄. quarto ponētur rōes q̄ dā contra hoc ⁊ soluentur.

Circa p̄mū ē sciendū q̄ cū satisfactio fit ... ⁊ ideo eq̄litas q̄dā requirat inter offensam ⁊ op... ctionis ho: sm̄ h̄ deo nō posset satisfacere de of... infinita ⁊ opus finitū: adiutus tamē merito passiōe ... tisfacere pōt. Et hec ē opio Tho. ¶ Cōtra hoc ē... dicētes q̄ hō satisfactio nō potest fieri sm̄ eq̄litatē ... te passiōis xp̄i. sz solū p̄z dei acceptationē. Cui⁹ rō ... est: p̄ma qz nō minus efficit̄ q̄s debitor deo rōne ... ti cōmissi q̄ rōne bñficij accepti: sz hō nō potest re... aliqd equiualēs deo sm̄ q̄ntitatē bñficij: ḡ nec sib̄ ... emēdā eq̄lē sm̄ quantitatē offense peccati cōmissi ... qz xp̄s sm̄ q̄ hō nō potuit equalēs reddere pro bñf... acceptis. Cum ḡ quicq̄d erat i xp̄o sm̄ humanitatē ... eēt obligatū deo non potuit esse satisfactio de ... quocūq̄ pctō psiderādo nām opis vel rei: sed sm̄ a... ptationē gratuitam potuit. Quod declarāt sic: qz ... non reqrit equalens s̄z rē: sed illud q̄ ē possibile ... ceb: sz acceptatio ē ex amicitia: ḡ sufficit ad satisfa... large dictā reddere equiualēs sm̄ acceptationē ... ⁊ istud ē homini possibile cū acceptatio amicitie ... de possibili: ḡ ⁊c. ¶ Sed iste rōnes nō multū ... opio videt̄ vera. qz cū illa acceptatio fit p gratiā ... ne q̄ operis: ideo lz op⁹ istud fit satisfactoriū q̄ ... ceptū: tamē ex hoc ē deo acceptabile q̄ est de ... ab illo qui ē deo acceptus p gratiā gratū facientē ... p̄ma possibilitas satisfaciēdi ē ex gratia: vt ēt ... Et similiter ex merito xp̄i: qz lz humanitas eius ... deo reddere equiualens: tñ suppositum potuit ... satisfacere nō potuisset: sz se totū debuisset. Un... ctionē que ē sm̄ diuinaz acceptationē potuit pura ... ra: qz si illa ē ex gratia habituali cū tantā gratiā ... buit aīa xp̄i: potuerit de potētia absoluta habere ... tura: per ↄsequens potuit satisfacere. Sz ad satisfa... que est sm̄ equiualentiā absolutā: oportuit satisfa... esse ifiniti valoris. Et qz xp̄s voluit iplere omnem ... ideo ex deitate sua fuit q̄ perfecte ⁊ plenarie sa... creatura non potuit.

Quantū ad 2m ē sciēdū. q̄ p̄ceptū pp̄ie ... ipedit satisfactione sic peccatū ... nō possit satisfacere q̄diu iplet p̄cepta: vl' nisi ... p̄cept: sic dicet̄: q̄ nō pt satisfacere q̄ diu ē i p... dimittat peccatū: imo q̄ diu ē trāsgressor p̄cep... satisfacere. Sz sic q̄ i hoc q̄ hō iplet illud ad q̄ ... tenet̄ non satisfacit: sic dicim⁹ q̄ elemosina q̄ ... absolute: ⁊ tūc non ē satisfactoria: qz non ē op ... nō sibi subtrahit̄ qz bona itelligūt̄ deducto ... nō ē suū q̄ dat: sz ei⁹ cui dat ⁊ tātū teneret̄ ... bēret peccatū. Vñ cū ad aliqd teneat̄ peccator ... ciēdū ad q̄ nō tenet̄ q non peccauit nūq̄ de illo ... q̄ nō peccās facere tenet̄. Et qñ ↄfessores iniūgū... na q̄ faciet: intelligit̄ q̄ sponte ⁊ gratis nō ex debi... si iuncti sunt sibi q̄draginta dies ieiunij p satisfa... gtaret se i q̄dragesima: ad quā alias tenet̄: q̄ nō ... qñ elemosina ē i p̄cepto non simplr ⁊ absolute ... vt p eā satisfaciat: sic qñ sacerdos p̄cipit elemo... paupertatē elemosina q̄ nō ē i p̄cepto nisi ad satisfa... ipsa ē satisfactoria. Ex q̄ appeat q̄ aliqd ē meri... ē satisfactoriū sicut ipletio cuiussibz p̄cepti cha... mata: qz oīs actus virtutis charitate iformat̄ ē ... us. Precepta aūt dant̄ de actibus virtutū ... āt iste actus ē satisfactorius si alias debebatur ... ē facere dignos fructus: aliud fructus dignos p...

[illegible] ãte'is actu' satisfactorius ẽ meritorius q2 ẽ bo nus [illegible] formatus [illegible] satisfactio add' t rẽmĩ pene [illegible] [illegible] operis penale. [illegible] voluntaria. Dĩ n penale [illegible] ẽ [illegible] voluntatis [illegible] nõ ẽ satisfactorium q2 nec [illegible] Sed vo nõ dĩ penale [illegible] ẽ [illegible] aliquius bẽn [illegible] placeat voluntati. Et p tãc opus penale in se s3 ube rale voluntati [illegible] satisfactio.

Circa 3ᵐ sunt quattuor ẽnes. ¶ Prĩa qñ veniale impe dit satisfactiões q2 nõ directe. Põt n hõ satisfacere de vno veniali sine alio ẽ de mortali sine veniali. ẽ pñia facta i ve niali ẽ satisfactoria q2 veniale nõ tolut dei acceptationẽ p2 ptone idignitate. Sed idirecte ex parte opis opati veniale tolut satisfactionẽ sicut ẽ meritũ toliẽdo bonitatẽ act'. g si fiat pp vanã gl'iã vel aliã cũ veniali ex se h3 q nõ sit deo gratus q2 ẽ malus ẽ p pñs nõ ẽ meritorius nec satisfa ctorius Sed de hoc nõ ẽ q̃stio. ¶ Scd'a ẽ ẽ de mortali qd' ipedit sic i. q hõ nõ põt sciẽter de vno mortali sine alio sa tisfacere nec valet satisfactio nec tunc nec postea q2 opus mortuũ nõ põt vivificari. Et ẽt q2 pñie repugnat dimidiari. ¶ Tertia ẽ ẽ q qñ hõ de o[illegible] contritus ẽ cõfessus ẽ recepit pñiã cũ absolõne si recidiuãs i mortali pagat eã ipse q̃dẽ se liberat ab iniunctiõe sacerdotis nec icurrat peccatũ i obediẽ tie qd icurreret si eã nõ fecisset q2 non est fortius vinculum cõfessoris q̃3 dei vel ecclie. S3 hõ i mortali existẽs iplendo preceptũ dei de honore parẽtũ vel preceptũ ecclie de ieiunio q̃dragesimale ab illa absolute se liberat. g ẽ hic. ¶ Quarta ẽ ẽ q si pñia h3 aliquẽ effectũ derelictũ vt elemosina priua tionẽ eius. ieiuniũ debilitatiõe3 corporis vel hmõi si postea peniteat ẽ pñuenerit sic character baptismalis h3 effectũ si ctiõe recedẽte sic ẽ istud derelictũ ex facto qd opaẽ ex ope to incipit valere ex subseq̃nte ipsi' approbatiõe ẽ sacerdotis ratihabitione ẽ nõ ex simplici vivificatiõe q2 o[illegible] operans mortuũ nũq̃3 vivificat. Si ãt nõ h3 effectũ derelictũ pñia facta i mortali i nullo ẽ satisfactoria qn ex integro hic vl ali bi oporteat satisfacere. Et idẽ si haberet effectũ derelictum nec fuisset subsecuta pñia finalis. ¶ Prĩmũ pbaẽ dupliciter. p° q2 nõ ẽ satisfactio nisi sit grata ẽ accepta deo. nõ ẽ ãt grata q nõ ẽ grã iformata. Si dicaẽ q deus nõ retractat il lud qd semel acceperat. acceperat aũt semel absolõnẽ a pena eterna illa nõ redit. dõ3. q ve[illegible] ẽ de acceptatiõe s3 pdc [illegible] ẽ pñcentiã nõ ãt de illa q ẽ fm [illegible] modũ ẽ ista. Uñ si dicaẽ q nec retractat id qd illo mõ acce ptat q2 petã dimissa nõ redeũt ẽt i [illegible] tũc [illegible] q de' [illegible] nõ acceptat op' nisi q ẽ. Et q2 [illegible] ẽ cõ fessio [illegible] tpe grẽ ib acceptat de' irretractabilr ita q non oz plus cõfiteri s3 op' satisfactoriũ qd fiebat tpe inimicitie nũq̃3 fuit deo gratũ nec acceperat s3 acceperat absolõnẽ a pena eterna ẽ ipositionẽ pene sub [illegible] si i grã fieret. ¶ Et si q̃raẽ q̃re magis acceptat absolõnẽ a culpa sine cõ ditione q̃3 absolõne a pena dõ3 q culpa trãsiẽ ẽ macula trã sit ẽ grã i momẽto advenit s3 satisfactio futura est. [illegible] ãt [illegible] appõi [illegible] pterit' nec pñtib'. Uñ si appõiẽ [illegible] certa ẽ q2 sic ẽ i grã p tũc nõ põt ẽẽ sine grã nõ remis sio culpe fit sine [illegible] vel fit simplr q2 [illegible] non existit. Uñ sic [illegible] nõ remitteref culpe nisi adesset grã sic nec p satisfactiõe3 remittiẽ pena nisi adsit grã. ¶ Scdo q2 non [illegible] valoris ẽ ẽẽ pecunia de q solviẽ debitũ illa de q [illegible] s3 p nullũ opus põt hõ mereri celũ nisi sit fa [illegible] i grã ẽ nec soluere petũ. Nec valet ratio q ad meren dũ [illegible] grã q2 meritũ nũq̃3 fuit acceptũ s3 nõ ad satis faciẽdũ de petõ p[illegible] dimisso q2 satisfactio [illegible] semel fuit accepta q2 opus nũq̃3 fuit acceptũ i [illegible] bene fuit acce ptatum in sua causa [illegible] posset se liberare pena finita

Quarto suppõsito q maneret in grã.
pone de sunt rõnes q̃rũdã 3 hoc ẽ soluẽde.
[illegible] q̃dã q hõ acceptus pñia si [illegible] in petõ mortale

[illegible] ẽ pficere satisfaciẽdo [illegible] pbãr multiplr p° sic q2 talis ẽ solũ debitor pene certe ẽ [illegible] ẽ exolut[illegible] non [illegible] ab eo exigitur. ¶ [illegible] ẽ [illegible] si q pena taxata ẽ accepta p pce[illegible] offensa [illegible] dimissa exoluerit etiam po[illegible] offẽsis [illegible] ẽ totaliter [illegible] fm [illegible] diui nã. ¶ Itẽ si n cẽt [illegible] ab hac pena ẽ exolueret eã i iferno aut q̃ finitã aut ifinitã. si ifinitã eade rõne finita pena fcã in petõ mortali [illegible] satisfacere [illegible] vñ icõueniens q2 n erat debitor nisi pene finite. ¶ Itẽ vñ icõueniẽs q hõ tãtũ puniaẽ p petõ qd sibi sunt dimissa hẽ p n dimisso: aliogn n pdesset [illegible] nec cõfessio sed istud seqẽ si talis puniret eterna pe na i iferno q̃ [illegible]. ¶ Et si dicaẽ nõ ẽ icõueniens q aliqs pu niaẽ eq̃li pena p petõ dimisso ac si nõ fuisset dimissu3 non q̃dẽ p se q2 i dimissiõe culpe dimittiẽ reat' pene eterne: s3 p acciñs [illegible] rõne stat' q2 i iferno nulla ẽ redẽptio. nõ valet: q2 q i iferno nõ sit status expiandi petũ hoc ẽ q2 nõ ẽ ibi stat' expiãdi culpã ẽ ad culpã seqẽ pena. S3 istud nõ h3 lo cũ quo ad penã culpe dimisse debitã: q2 illa iã est expiata. Et hoc expsse vñ tenere frater Tho infra di. 22. articulo. 2. i solutiõe q̃rti arñti ¶ S3 q2 cõis opio theologo4 ẽ i con trariũ id ad dictas rõnes rñdẽdũ ẽ. ¶ Ad p'" dõ3 q petõr postq̃3 ẽ deo recõciliatus ẽ debitor pene finite nõ q̃tẽcũq̃ q2 soluẽde s3 i statu grẽ i q solũ ẽ deo accepta. Aliogn ẽ de bitor tãte pene q̃tã mereref culpa ẽ illa ẽ infinita. Uñ p se q̃dẽ petõ debebaẽ pena ifinita si erat mortale sed muta ta fuit i tpalẽ supposito q pseueraret i amicitia. Nec ẽ sile de recõpesatione pecunie q nec plus nec minus valet tpe amicitie sicut tpe inimicitie: ẽ de satisfactione iurie ẽ ma iestatis dei q non h3 valorẽ nisi ex diuina acceptatiõe. Uñ si fiat tpe grẽ satisfacit aliis nũq̃3 q2 nõ ex equalẽtia simplr nec grẽ h3 efficaciã. Uel si dicaẽ q h3 equalẽtia ex grã. videndũ vt prius q nõ simplr s3 sub cõditione erit fcã dimissio pe ne licz dimissio culpe q stati h3 effectũ cẽt facta simpliciter. ¶ Ad 2'" dicẽdũ q nõ ẽ sile de pena cõmissa i hoiẽ cui p° rñdere emẽda eq̃lis fm q̃ntitatẽ rei ẽ de illa q debeẽ p offensa i deũ cõmissa cui rñdet emẽda eq̃lis solum fm diui nã acceptationẽ q nõ ẽ de opib' ex charitatẽ factis. Uñ si iudex dãnaret aliquẽ ad emẽdã gratiosã3 q' tñ solueret ifra tale tpe ẽ caueret ab offensa alias si ite4 offenderet exi geret ab eo penã p° [illegible] deficiẽte cõditiõe ad eã ten. rcẽ. sic ẽ hic. q̃ tñ. ¶ Ad 3'" dõ3 q culpa dimissa talis puniẽ i in ferno pena ifinita nõ pp comutationẽ pene finite in ifini tã s3 q2 debitor ẽ pene ifinite ex quo nõ soluit penã finitã sub illa cõditiõe q debuit sic pdẽs puilegiũ clericale ledit de foro mini i fo4 sanguis sic q declinat fo4 misericordie ledẽs i mortale ad fo4 iustitie exterminãtis iuenit pnia3 eternã. ¶ Ad 4'" dõ3. q i iferno tantũ puniẽ hõ p pecca to dimisso p quo nõ fecit pniam i statu grẽ ac si nõ fuisset dimissum nec pp hoc est inutilis cõfessio ẽ contritio: q2 ista p se producũt ad regnũ ẽ liberãt a pena eterna p acciñs aũt vtrũq3 ipediũ p° [illegible] p petã supueniẽte rõne c' intermittẽ pce dẽs cõfessio ẽ contritio ẽ pena eterna exolueẽ. q2 tpal i quaz p contritionẽ mutata fuit nõ ẽ soluta i eo statu ẽ cõditione in q' debuit. Uel possz dici q licz puniaẽ tãtũ extẽsive nõ tñ intẽsive sic p vno petõ tãdiu q̃3' p mille tãtũ s3 nõ acer be. Si ẽt petõ pñie fecit ẽ vnus dies remansit p illa die pe nã luet i eternũ. nõ tñ tã3 acerbe ac si nũq̃3 cõfessus ẽ contri tus nec i aliq̃ satisfecisset: [illegible] peccatũ rediret. ¶ Instan tia facta non valuit vt seq̃ntib' declarat. Non n pp ista tũ damnato4 dicimus q pena p peccato dimissa sit ifini ta s3 q2 talis ẽ debita absolute. nisi tpal solvaẽ sic vz solui.

Quantum ad 4ᵐ pña facienda sunt: quo4 p° ponetur communis opinio doctorz ẽ reprobabiẽ q̃dã [illegible] opio circa h. Scdo ponẽ [illegible] quorũdã 3 dcm cõe de [illegible] de merito cõdigni. ¶ Quantũ ad pnã scdã ẽ q peccatũ veniale nõ ipedit rõnẽ meriti

nec meritũ nisi sicut dictũ ẽ de satisfactiõe. Sʒ mortale ipe dit q̃dẽ meritũ ↄdigni respe ũ ois pmiũ ⁊ meritũ ↄgruũ re spectu pmij eterni imediate pcipiẽdi: q2 nõ decet deũ dare gl̃iã nõ hñti grãʒ: ñ ẽ ipedit respectu pmij tpalis tripl'r ⁊ tpũa. Pˢ q2 bonũ factũ i mortali dispõit ad grãʒ: sic pʒ i vi tis prim̃ de multis pctõrib⁹ q̃ p bõa opa i latrocinio facta de ↄgruo grãm meruerũt ⁊ corpalis. q2 ad bona tpalia sic ẽs bñ fecit obstetricib⁹ q̃ erãt idigne pmio eterno. Jtẽ ad diminutionẽ pene itelligẽdo sane nõ sic q̃dãʒ q ↄ diminuũt penã non q̃dẽ subtrahẽdo vel diminuẽdo sʒ subiʒ fortificã do vbi grã. Et possuʒ minuere penẽ bõis laborãtis sub bo nere vel minuẽdo pond⁹ vel fortificãdo subm. dãdo cibũ vel potũ q̃b⁹ hõ fortificat⁹ faciliter portat onus. Et tũc di cũt q opa facta ex̃ charitatẽ valet ad diminutionẽ pene ñ tollẽdo aliq̃d de ea. sʒ ↄfortãdo subm. Primũ declarãt q manẽte culpa manet pena sibi pportõata: sʒ i dãnatis ma net cl̃pa i nullo diminuta pp opa ex̃ charitatẽ facta: ḡ sil'r remãet pena. Scdʒ declarãt: q2 nisi talia aliq̃ mõ valerẽt ad diminutionẽ pene frustra viderẽt ẽẽ facta: ḡ cũ nõ va leãt aliq̃d diminuẽdo valẽt subm ↄfortãdo. ¶ Sʒ istõ ni hil ẽ: q2 q̃l'r i dãnatis subm ↄforteẽ ipsi nõ dicũt: nec B ẽ fa cile dicere: nisi diceret q placeat ipsi dãnato q fecit talia opa. Et sic ei⁹ ↄplacẽtia q̃ ẽ delectabil' ⁊ ↄsentanea nãe cõ fortaẽ ñ ad sufferẽtiã pene. Sʒ hoc non valʒ: q2 si bõ opa dãnatis placerẽt: aut placerẽt eis sʒ se q2 bona fuerũt ex genere aut pp vitationẽ pene quã icurrissent si talia bona omisissẽt. pmũ ñ pt dici: q2 cõiter dr̃ q volũtas dãnatorũ sp ẽ mala: aut q2 vult illud qð malũ ẽ ex gñe: aut q2 si velit bonũ vl't malo fine: ḡ dãnati nũq̃ volunt bonũ sʒ se ⁊ pp se. Si ãt dicaẽ scdõ mõ hoc nõ facit ipʒ magis supportare penã hitaʒ sʒ facit ipʒ nolle hẽre ampliorẽ. ¶ Et iõ ẽ dõʒ q penam iferni diminui p bõ opa pt itelligi dupl'r: vno⁹ vt minuaẽ illa q̃ iã ẽ debita: alio⁹ vt nõ debeaẽ tãta q̃ta debe ret si illa ñ fuissʒ fcã. pmo⁹ pẽa iferni nũq̃ minui pt: c⁹ rõ ẽ. q2 pena iferni magis dr̃et minui p opa mõrificata q̃ p opa mõrtua. sʒ p opa fcã i charitate ⁊ postea mortificata ñ minui tur: ḡ nec p opa facta ex̃ charitatẽ q̃ sunt mortua. Minor pbaẽ q2 si p opa facta i charitate minuiẽ pena B ẽ q2 recõ pẽsaẽ i diminutione pene qð fuit i merito vite: sʒ talib⁹ opi b⁹ debebaẽ vita eterna: ḡ p talia opa totaľr tollereẽ pena eterna qð ẽ icõueniẽs: q2 q̃ semel fecisset op⁹ bonũ i chari tate nõ posset postea puniri eternal'r: saltẽ si seq̃ns pcm̃ nõ ppõderaret i culpa meriti bõi opis pcedẽtis i grã. Scdõ mõ pt pena iferni diminui vt nõ debeaẽ tãta: q2 q̃dã sunt opa q̃ loco ⁊ tpe nõ possunt dimitti sine pctõ mortali: vt cõ fiteri ⁊ pʒ corã ↄsequitore: ⁊ honorare parẽtes i necitate. Qui ḡ talia facit vitat culpã ⁊ penã culpe debitã: quã sibi accumularet si pdicta opa non faceret. ¶ Quantũ ad 2⁹. q2 fr̃ Tho. dicit q opa ex̃ charitatẽ nõ sũt meritoria ð cõ digno alic⁹ bõi ẽt tpalis ⁊ rõnẽ assignat q2 p⁹ rõ oĩuʒ q̃ de⁹ dat nob ẽ amor q̃ q caret ab eo nihil digne mereẽ: nõ argu unt aliq ⁊ dicũt q rõ nõ ↄcludit: q2 arguĩ ð amore dei ad nos p quẽ nobis dat: nõ de amore nr̃o ad deũ q̃ caret mali q nõ caret p. q2 de⁹ diligit ẽt malos. ¶ Ad qð dõʒ. q aliq firmus odio hʒ pctõres. Et si eos diligit diligit gratis nõ ex debito. Uñ si q̃cq̃d de⁹ dat ex amore suo dat q̃cũq̃ nõ me reẽ ei⁹ amorẽ sʒ poti⁹ ei⁹ odiũ: nihil mereẽ apud eũ. pctõr ãt q̃diu i pctõ manere eligit mereẽ odiũ dei nõ amorẽʒ. ḡ nihil mereẽ ab eo de ↄdigno. Et hñ veʒ ẽ q maius eẽ gra tuitũ qð daẽ amico q̃ qð daẽ amicoʒ pp B min⁹ debitũ. Uñ supposito q de⁹ nihil det nisi ex amore suo q̃diu aliq nõ mereẽ ei⁹ amorẽ nõ pot aliq̃d ↄdigne mereri ↄdignʒ ei⁹ amore mẽ. ¶ Scdõ arguit q sic existens i charitate mereẽ bõa gre: q2 hʒ amore gratuitũ sic existẽs i statu nãe mereẽ bõa q̃ sunt ad ↄseruationẽ nature: q̃ sic se habet amor gratuitus ad bona gratie sicut naturalis ad ea que sunt nature. ¶ Scdõ arguit q nõ est simile. pmo q2

q̃ ẽ in statu grẽ omnia ei⁹ bõa opa sunt pportiõata … rẽdũ ⁊ bõa nãe ⁊ grẽ ⁊ gl'ie: q̃ pportio facit mere… sʒ q nõ ẽ i grã neq̃ q̃rimo ex q̃ nõ ẽ dign⁹ dino amor… ↄñs aliq̃ dono amoris. Et pterea nemo põt eẽ i… ctõis nãlis debite q sit i statu dilectõis gratuite … dispõ necitãs ad scdãʒ. Et q̃ q ↄ capat rõnis nõ … lectõis gratuitate p ↄñs nõ ẽ i statu dilectõis nãl… bite: q2 est i statu odij hñti ⁊ debiti. Et si diligit … ẽ gratuitus nõ debitũ: q2 ipse nõ ẽ dign⁹ pane q̃ … vita ipa: ⁊ p ↄñs nihil apud deũ mereẽ: q2 si diligit … na nature hoc ipso dignus ẽ: ⁊ p ↄñs pl'ri ⁊ maiori … idign⁹ ẽ. Sʒ q ẽ i grã dign⁹ ẽ amore gratuito ⁊ … ipʒ. Et dato q eẽt pportio amoris nãe ad bõa tpalia … tuiti ad bõa grẽ i illo q eẽt i puris nalib⁹ q lʒ nõ … qð hʒ sicut nec ille q hʒ grãʒ hñ tñ vtẽdo nalib⁹ … bis q̃ hʒ ⁊ hñ vtẽdo mereẽ ↄseruãtia bõa nalsic … grãʒ: nõ tñ q ẽ i pctõ mortali ẽ dign⁹ vt detñ ẽiõ nõ … ¶ 3⁹ pbãt nihil mereri de ↄdigno: q2 totũ ẽ ex libera… te dãtis sm̃ grãʒ ⁊ nõ sʒ debitũ. ¶ Ad qð dõm q … q̃d ex mera libalitate ẽ tripl'r: vno⁹ respectu danti… spectu accipiẽtis: 3⁹ mõ respeũ vtriusq. Qñʒ nec … neẽ dare nec recipiẽs ex ↄso⁹ ⁊ ex ope mereẽ recipe… respeũ vtriusq ẽ libale ⁊ donũ: respeũ c⁹ nõ ẽ meritũ … grui. Scdõ mõ ⁊ dans teneẽ dare ⁊ recipies ex ↄso⁹ … ope mereẽ recipe: ⁊ sibi de bitũ fecit: ⁊ sic pp ẽ meri… digni. 3⁹ recipies q̃dẽ ex ↄso⁹ ⁊ ope pportiõato mere… reẽ tñ dãs nõ teneẽ dare: q2 nec pmisso nec al'r ẽ obli… ⁊ tũc ẽ meritũ ↄdigni respcũ merẽtis q̃uis sit gratuit… spcũ remunerãtis: q sine iiiu'ia potuit nõ remunera… si aliqs nõ ↄduct⁹ faceret p rege: tñ q̃n⁹ suppẽdian⁹ … mõ se hẽnt faciẽdo bõa pctõres ad deũ scdõ mõ iust… ẽ eis obligat⁹ ex pmisso: 3⁹ mõ ipsi q̃dẽ sic⁹ nõ teneĩ … pmisso. Est igr̃ meritũ ↄdigni opantis debitũ dato q … nõ sit debitor: q2 si meritũ ↄdigni ñ ẽ nisi p B q remu… sit debitor tũc nõ ẽ meritũ cõdigni respeũ suppeo… respeũ pmij. Nõ. n. pl's teneẽ de⁹ dãnare Judã q̃ … Petrũ. imo saluare iudã videreẽ misericordia ⁊ dãna… trũ iustitia. ḡ si pt dici meritũ ↄdigni respeũ pene … stãte q de⁹ nõ teneẽ punire ex sola hitudie peccãti … pe ad penã ↄdignã pari rõne ex parte meriti. Jtẽ … de⁹ posset iuste ab hõie exigere qðcũq3 bonũ facit … exigit: ⁊ p ea q̃ exigit sic sũt q̃ cadũt sub pceptõ ⁊ … exigit sic sũt q̃ cadũt sub ↄsilio mereẽ hõ de ↄdigno … sito dino statuto q bona bonis creata sũt: sicut ẽ de … coitat⁹ ex statuto pncipis q lege sua ligat⁹ nõ ẽ. ¶ … pbãt q nihil possum⁹ mereri de ↄdigno: q2 deo nõ … m⁹ reddere equalẽ: ḡ multominus possumus eũ … facere debitorẽ. ¶ Dicẽdũ q veʒ ẽ absolute sʒ eũ … exigat ab hõie q̃cq̃d ipse pt: sʒ q̃ter eũ a debito … pta. de alijs pt apud eũ mereri q̃ gratis ei exhib… nihil faciat dignũ ad deũ sibi obligãdũ tñ ex ↄso⁹ … pportionato mereẽ q̃n⁹ i se ẽ de ↄdigno. Et lʒ … eũ nihil mereaẽ apud puatã ↄsonã tñ apud eũ q … hʒ puata ad hoc vt bõis destribuaẽ talis mereẽ … iũ sibi debitorẽ q ẽ solus administrator. Sʒ eũ q ẽ … se obligauit sʒ sic sponte ordinauit q bõa sua dei … cib⁹ sʒ pl's ⁊ min⁹ apud tale faciẽdo ẽ id ad q … to legali. puta q2 se exponit mortis pclo p repu… teneẽ vel morali mereẽ ↄdigne: nõ attẽdẽdo … rẽ sʒ ex pte sua faciẽs se dignũ suppositã illius … sua bõa opatõe. Nã dicere q meritũ morale nõ … meritũ ↄdigni sʒ solũ legale qð ẽ de pceptis ñ ẽ … si mutuo … Jtẽ eũ aliqs gerit … reditaẽ faciens ipse mereẽ de ↄdigno ⁊ facit … expẽsas. Uñ ⁊ hʒ actione negocio q sʒ legẽ … q se sibi debitorẽ sʒ si gerit ex negocio …

[illegible] facit sibi mercedē debitā sʒ deus nō ɔstituit debitorē sibi: sicut si operetur p hoīe q pōt ei debitor fieri. ¶ Jte si diceret q nō debem⁹ deo totū qd agi mus debite [illegible] debito morali [illegible] non [illegible] q: tunc [illegible] nō meremur apud deū qcq implendo pce pta [illegible] ¶ Jte si debito morali [illegible] B [illegible] de debito taʒ debili qd possumus nō soluere si ne petō. Propter qd male dicūt q dicūt q sp ē peccm saltem veniale [illegible] q nō fac [illegible]. [illegible] bō [illegible] bonū peccaret si qcqd facit ⁊ facere pōt totū deo dʒ. ¶ Nec pōt dici q qn̄ fac tūc dʒ qn̄ nō facit nō dʒ: q: hoc nūq ɔtingit q facere bonū causet obligationē: qd magis natū ē tollere obligationē q̄ pere. Nihilominus tn̄ debitū morale īpedit debitū eqlr sicut legale: sic in exē plo posito. Propter hoc alia solō melior ē: q: soluendo de bita meretur nō [illegible] soluit debitū sʒ iquātū ipletur [illegible] sub cui⁹ ɔditōe fuit ordinatū q hēret mercedē vel pmiuʒ: sic si aliqs pmisit michi scribere librū ⁊ pmisi sibi soluere de [illegible] librū liberat ab obligatōe [illegible] nec posset facere [illegible] incarcerari vel librum scribat sic ptes poterā ⁊ cū hoc nihilominus meretur merce dē [illegible] debitorē nō q: soluit debitū. sʒ q: im plet [illegible] Un̄ si ipe ñ obliga [illegible] ad scribē dū [illegible] mercedē si scribens librū scribēdo ñ sol ueret debita ⁊ nihilomin⁹ pmiū mereret. Jta ēt si ipe pmi sit mihi scribere librū ⁊ ego ei [illegible] pmisi ei nisi q sine aliq ob ligatōe [illegible] ei q [illegible] dare si vellē ⁊ nō alr si hō fa ceret [illegible] nō sūt debitor ⁊ [illegible] sibi debita [illegible] sic si sibi me obligas set. [illegible] ¶ Argumētū i opp̄m solutū ē. Qō. II.

Secundo qrit̄ vtꝝ restitutio sit pars satisfa ctōis. Et vr̄ q sic: q: p satisfactionē reccon ciliādi deo ⁊ pxio: sʒ p restitutionē recōci liamur pxio: g ē ps satisfactiōis. ¶ Cōtra. q: satisfactio ē i arbitrio sacerdotis: sʒ non restitutio: g ⁊c. ¶ R°. circa istā qōnē sunt sex vidēda. pmo an sit restitu⁹ faciēda. 2° de qb⁹ reb⁹ sit faciēda. 3° a quo sit faciēda. 4° cui sit facien da. 5° iquātū sit faciēda. 6° qn̄ sit faciēda.

Quātū ad pm̄ sunt qnqꝫ ɔnes. ¶ Pria. q restitutio sp ē faciēda nisi sit excusatio [illegible] hactenus [illegible] ad [illegible] creditor re spectu [illegible] Tūc.n. [illegible] subuenire de suo [illegible] Na si eēt extrema necitas q facit oīa cōia [illegible] ¶ 2° [illegible] q [illegible] excusat p re missionē creditoris: q: p acceptationē tollit̄: nisi sit talis p sona [illegible] vel [illegible] nō pōt donare nec p [illegible] remittere: q: remittere ē dare. Jtē qn̄ i iure cautuʒ ē q re missio nō valet tūc nō excusat sicut i iudice delegato q in debite [illegible] recipiēs vel extorquēs tenet̄ red dere [illegible] de rescriptis.c. Statu ta [illegible] de visitatiōe iure ordinario recipiete mu nera ad [illegible] tenet̄. Nec pdest remissio. de censi⁹ [illegible] ¶ 3° [illegible] q tenet̄ restituere nisi recōpēsan do [illegible] Sicut [illegible] foro [illegible] ad liqdū fit cōpen satio vt si debeo mihi decē ⁊ ego tibi alia decem neuter te net̄ alteri soluere sʒ pōt vterqꝫ cōpēsare sic ⁊ i foro ɔsciē: [illegible] sicut i foro exteriori si res de bitoris ad me [illegible] sine dolo meo possum eā retinere [illegible] p modū pignoris quousqꝫ mihi satisfecerit sic ⁊ [illegible] ¶ 4° [illegible] q excusat [illegible] si [illegible] bōa fide [illegible] res [illegible] non vitio furti aut [illegible] ¶ 5° [illegible] q [illegible] erat acce [illegible] eā ⁊ sic tenet̄ ad extimationē [illegible]

[illegible] tenet̄ [illegible] emēdare dānū ēt si [illegible] q: [illegible] apud eū fuisset res co [illegible] nihil sibi adsit. Est āt dānū [illegible] et si apud eū fuisset res co [illegible] iniurā sibi facerē i auferēdo vel idebite re [illegible] Un̄ fur ⁊ raptor [illegible] sunt i mora. Mora autē [illegible] trahit ad se [illegible] Jdē ē si depositari⁹ vel cōmo datari⁹ q a pn̄ [illegible] accepit dn̄o repetēti idebite negauit: q: et tūc mora facit ad moram [illegible] rei [illegible] ptinere [illegible] Si āt [illegible] amissionis nō fuerat i mora vel erat purgata aut [illegible] sua quā pstare tenet̄ sʒ nāʒ ɔtractus res [illegible] ⁊ sic ad ipm spectat [illegible]: q: culpa trahit ad se [illegible] sicut mora: q: dānū q [illegible] sua culpa [illegible] sentire nō vr̄ dico āt sʒ nāʒ ɔtractus: q: qn̄ ɔtract⁹ ē solū grā tradentis sic i deposito reci piens tenet̄ solū de dolo ⁊ lata culpa. Qn̄ vō solū grā reci piētis sic i cōmodato tenet̄ ēt de leuissima culpa. Sʒ qn̄ do gratia vtriusqꝫ vt in societate ⁊ pignore tunc tenetur de le ui sic ē i locato ⁊ ɔducto. Aut sine mora ⁊ culpa ei⁹ pȝt res quā restituere tenebat̄ ⁊ tūc subdistīguit̄: q: aut trāslatum fuit dominiū i recipiētē aut nō. pmo casu cū dominio trās fert̄ [illegible] si ɔtractus erat [illegible] grā recipiētis sicut est i mu tuo. Un̄ C. si certū petat̄. l. Incēdiū. ere aliēo ñ exuit debi torē. Si autē grā vtriusqꝫ sicut i dote tūc [illegible] ptinet ad illū q dedit. Si āt nō fuit trāslatū dn̄iū tunc vr̄ tenēda di stinctio Martini: q: aut erat eqlr apud dn̄m pitura ⁊ tūc nō tenet̄ dare extimationē q: ali⁹ locupletaret̄ cū ist⁹ ia cturā: qd ē ɔ [illegible] eqtatē aut nō erat pitura ⁊ tunc si totali ter grā vni⁹ erat ɔtract⁹ illius ē totū [illegible] si [illegible] alte rius dānū patiat̄ si ptiʒ tūc [illegible] ad [illegible] q: qd iure ē de toto ad totū ⁊ de pte ad partē [illegible] de rei vendi. q de to ta. Un̄ i depōito [illegible] ē deponētis: i cōmodato cōmodata rii mutuo recipiētis i pignore ⁊ locato vtriusqꝫ [illegible] sic nūq dicant [illegible] sed semper alterius tm̄. Sed pmū ē rōnalib⁹ i foro ɔsciētie.

Quantuʒ ad 2m̄ sūt ēt qnqꝫ ɔclones. ¶ Pria. q de bōis aīe de qb⁹ rōne rei magis dʒ fieri restit⁹. q: maius dā nū rōne mōi minor: q: nō cogit aīa. Un̄ q mulierē ad pec catū trahit dʒ hortari p se vel p aliū ad pnīaʒ. Qui ēt a re ligiōe retrahit tenet̄ iducere ad igressuʒ vel regressuʒ reli giōis. Si āt ille nolit itrare vel redire tenet̄ eqʒ ydoneū p curare. Et si nō possit tenet̄ p eo intrare: qd fecit magister Raymūdus q: dederat ɔsiliū q nouitius exiret ⁊ exiuit: de q penitēs itrauit. Sic.n. ille q occidit dn̄o suo [illegible] ei⁹ [illegible] sic sibi auferēdo [illegible] tenet̄ dare [illegible] suū vel ei⁹ esti mationē imo etiā duplū [illegible] Si [illegible] mitto [illegible] q deo abstulit [illegible] suū nouitiū vel itratuʒ tenet̄ si pōt recupē sare i suū. ¶ 2° ɔ ē de bonis corporis puta de muliere vbere ⁊ virginitate. Jn pmis.n. duob⁹ casibus tenet̄ emēdare arbi trio bōi viri expēsas rōnabilr factas ⁊ iniurā ⁊ dānū icursū ⁊ lucꝝ pditū. Si de vgitate ablata notādū q lex Moysi q ɔdēnat ad dotādū lic; iquātū iudicialis mō nō liget in quantū tn̄ moralis ligat: maxie q: illud statutuʒ ē renoua tū p ecclias de vbo ad vbuʒ ex⁹ de adulter. c. ¶ 3° ɔ ē de fama: q: si debite eū diffamauit nō tenet̄: q: nemini facit iniurā q iure suo vtit̄ ⁊ iuris executio nō hʒ iniurā. Si āt idebite tenet̄ ei restituere sicut melius pōt sine mēdacio ēt cū sui diffamatōe: si alias nō pōt. ¶ 4° ɔ ē de honore ⁊ de pbēda: q: si ille q hoc facit: facit q: idignus ē vel vt de alio meli⁹ puideat̄ nō iiuste facit. Un̄ nō tenet̄ ad restitutiōe. Si āt a.o. ledēdi ipm tenet̄ ad restitutionē nō qdē tāti q̄tum valebat pbēda q: ipe nōdū erat eā ɔsequut⁹ sʒ pēsatis cō ditionib⁹ vtriusqꝫ sʒ arbitriū bonoꝝ. Et ideo si pcurauit de ei eq digno vel digniori nō tenet̄ ad restitutione. Si āt mi nus digno sibi vel alii tenet̄. Secus āt ē i aliis donis vt le gatis i qb⁹ nihil e debitū legatario vel donatario: sed tm̄ gratuitū. Un̄ si tibi dādū vel tu legatū adhuc ei reuocabi le petito mihi vel amico dari nō facio tibi iniurā nec iniusti [illegible] q: nō aufero tibi me tuū. Nihil erat.n. adhuc tibi de [illegible]

bitū. Sʒ ꝓcedē bene distribui nō ꝑ liū alteratē sʒ ꝑ iustitiā q respicit debitū. Vñ meliori debet̄ respectu minus bonū: q̄z ieq̄lr bonis locus ē gratificatōi. Vñ hic fit iniustitia meliori ⁊ iniuria qñ dat̄ minus bono: q̄uis ista rō pcludat nō solū ꝯ illū q īpedit ne det̄ meliori cui erat dāda nō solū de iure sʒ ēt de facto ab illo q poterat imo ēt pcludit ꝯ ꝓlatū q ꝯfert minus bono spreto meliore. Sʒ alia rō reformat pactū q̄z non eq̄ certū ē quis sit melior sicut cū ꝓlatus ulr dare. ¶ 5ᵒ ꝯ ē de reb⁹ q̄dē de iniuste ablatis ⁊ detētis sine iniustitia pdentis certū ē q̄ subiacēt restitutōi vt res furtiue vi metu vsura ⁊ alr̄ illicite acq̄site. Si āt ee̅t res iuste acq̄sita ⁊ iuste detēta puta q̄z dominus ꝓus noluit ⁊ modo vult. vel q̄z quis rē suā furat⁹ ē nō subiacet restitutioni. lʒ peccauerit i mō. Vñ tñ ꝓbabilr̄ credit q̄ ꝑ pōᵐ alteri⁹ vl̄ iudicis iniustitiā vel defectū ꝑbationū vel expēsaꝝ nō posset cōmode suū vel sibi debitū repetere si accipit̄ sine scādalo occulte dñ q̄dā q̄ nō peccat q̄z i defectū iudicis ꝑōt sibi ius dicere ita q̄ filius ⁊ vxor ⁊ serui vl̄ familia possūt accipe debitū qñ pei⁹ seq̄ret̄ litigādo. ¶ Itē de iniuste possessis lʒ nō acceptis sicut i volūtarijs ꝯmutatōib⁹. i deposito cōmodato ⁊ ceteris q̄ bona fides nō patit̄ retinere tenet̄ ad restitutionē. Sʒ de pignore dubiuʒ ē q̄z iura ꝑmittunt retinere scriptura ꝑcipit reddere. Vñ si sit necciū debitori ad vitā vt mola superior ⁊ inferior ⁊ opimētū quo solo opit̄ tenet̄ alias nō lʒ bñ faceret reddēdo: vbi ille idiget ⁊ ipse secur⁹ ē sicut scolaris li. ¶ Itē tenetur ad restitutionē de pditis ⁊ iuentis. Et certū ē q̄ ꝑditu⁹ iueniēs nō pt retiere. Sʒ de dño dicet̄ i 4ᵒ articlo. Thesaur⁹ āt iuēt⁹ ꝑ pte restituēdū ē dño soli. vel i totū ꝑʒ ꝯsuetudinē: ⁊ dño generali. De symonia ⁊ ludo dr̄ ifra q̄ōne seq̄nti. Sʒ de colūbarijs vr̄ q̄ dñs coꝝ teneat̄ restituere dāna dñis agroꝝ seminatoꝝ quos colūbi dānificant: nisi sit veꝝ quod q̄udā fingunt q̄ colūbi q̄dā nociua simul cū granis comedētes plus ꝓsunt q̄ obsint. q̄z domin⁹ tenet̄ emēdare dānū illatū a suo aliter ꝑcipue qñ ē i cl̄pa alias liberat̄ dādo ipʒ ꝓ noxa. Silr̄ ē iudiciū q̄ ad hoc de suo ⁊ de bruto. Vñ sp ad alteꝝ ad minus tenet̄. Vñ cū dñs colūbarij sit i culpa sciēter sic tenēs colūbos tenet̄ isolidū.

Circa 3ᵐ sciēdū ē q̄ ꝑter eū q accepit tenent̄ ꝯsentientes i 9. casib⁹ q notāt̄ i his versib⁹. Iussio ꝯsiliū ⁊c. Vñ restitutio est faciēda ꝑ a pncipali. Iussio. Ratihabitio retro trahit̄ ⁊ mādato compārat̄. Consilium. Aduocatus tenet̄ ēt si ignorabat iustā causaʒ ꝑ errore iuris q̄z turpe ē nobili ⁊ patricio ignorare iura i q̄bus v̄sat̄. ff. de origine iuris l. 2. ¶ Sed dubiū est de illo cuius ꝯsilio aliqs mutuat ad vsura an ille ꝯsiliari⁹ teneat̄. Et vr̄ q̄ nō. q̄z sicut nemo ex ꝯsilio obligat̄ q̄z libeꝝ ē seq̄ vel nō. nisi i mādati: sic q̄z nō dat vsurā nisi q vult. ꝯsiliari⁹ vsurarij nō vr̄ teneri. Sʒ q̄z agētes ⁊ ꝯsentientes pari pena puniunt̄ iō tenet̄ vt vr̄. Consensus qñ ē causa sine q̄ nō. Vñ famulus vsurarij q nō facit nisi man⁹ suas denigrare ꝑutādo nō vr̄ teneri. sine q̄ erat idē factur⁹. Palpo. i. adulator. Idē ēt ē de detractatore si ꝑ detractione audiens ꝓuocatus dānificet detractū. Recursus. Si receptas re vel fare sic q̄ ꝑ hoc ipediat̄ nō solū punitio sʒ et restitutio. Participans. Famulus q qñ scelocauit ne sciebat vsurariū nec i vsuris fuiuit mercede recipe pōt. Alr̄ iputet sibi q tu seruiuit quē sciuit nihil hēre nisi de vsuris. Mutus. Qui scit vbi res ē abscōdita ⁊ non reuelat. Nō obstās. Propter cui⁹ culpā i purgādo pr̄icādi mala hoīus furta ⁊ latrocinia cōmittunt̄ sicut tenet pastor ꝑ cui⁹ cl̄pā lupus oues comedit. Nō manifestās. Ita dicitur q̄ de eis re de q cognoscit pr̄icare dʒ ⁊ sic manifestare q̄ de eis ... nō tñ tenet̄. Nec vñ̄ ... ⁊ ꝑ q̄ ... nō ... Nō āt a iure deficiēns ... pena facit ... q̄z iura pr̄ ... ad ... q̄z pr̄ ... tenet̄ ad restitutiōeʒ ... q̄ ꝑ ... Vñ i vtroq̄ casu tenet̄ ...

Circa 4ᵐ sciendū q̄ regulariter illi cui ablatū ē restitutōi subiacʒ fallit i casu. q̄ ... ipse peccauit vt i ludo ⁊ symonia ⁊ quocūq̄ ... i pari cā turpitudinis melior est ... ¶ Scd̄o q̄z nō expedit ei vt furioso gladius ... sʒ tutori vel curatori. ¶ Tertio q̄ i scerti ē ... ligēt iquisitōe pauperib⁹ dādū ē. ... nō ... cere illi cui⁹ ē cui⁹ noie dandū ē nō restituens. ... tñ vterq̄ iste reddēdo debitū noie suo ⁊ ille cui ... elemosina: q̄ faciēda ē arbitrio epi vl̄ pr̄sbyteri. ... tū sufficit̄ reddat̄ iusticie. ¶ Quarto qñ mōtuus ... Vñ ⁊ depositū vr̄ reddēdū officiali qñ bōa deponentis ꝯfiscata nō deponentis: q̄ dñs eē desijt dū tñ ꝯstet. Alr̄ magis q̄ dño ꝯposit⁹ ē reddēdū. ¶ Quito q̄ i ... dū. ⁊ iputet sibi q alibi asportauit. Vñ forte sec⁹ ē q ... absentauit. ¶ Sexto q̄ i dilapidator tūc ... ꝑ tori. vt si religiosus vl̄ cleric⁹ bōa monasterij vl̄ ecclie ... derit vl̄ luserit reddāt̄ nō sibi sʒ ecclie. ¶ Septio q̄ ... quitotib⁹ potius restituēdū ē q̄ heredib⁹. ¶ Octauo ... nō ipsimet vsurario sʒ a q̄ accepit. Vñ āt ille a quo est ... accepta tenet̄ alij. 3ᵒ liberat̄ ille q illi 3ᵒ soluit ꝑʒ ... hoc piclo se exponit: q̄z forte non poterit ꝓbare illū ... uit fuisse creditorē. Vñ vr̄ distiguēdū q̄z aut recepit ... isto scd̄o peccauit i illū tertiū puta q̄z sciēter recepit ... vsurariā vel furtiuā i casu illicito ⁊ ex hoc obligat⁹ ... rōne delicti ⁊ tenet̄ illi p⁹ restituere nec liberat̄ restituendo ei a q̄ accepit aut bona fide aut alr̄ licite recepit ... tenet̄ illi pmo: nisi rōne detētionis ꝑpter q̄ si non ... reddere scd̄o puta q̄z accepit dono tenet̄ reddere ... nec libat̄ reddendo ei a q̄ accepit nisi speret illū ... rū. Si āt accepit mutuo vel alio ꝯtractu quo tenet̄ ei ... sit se libare vtriq̄ soluēdo tñ si timet se deficere i ... si soluerit pmo pt licite reddere scd̄o. Alr̄ meli⁹ faceret ... dēdo p⁹: maxie si credit q̄ vsurarius nūq̄ ei restitueret cui tenet̄. Tenet̄. n. hō bñ facere alteri cū pōt. ⁊ maxime recuperādo rē suā quā alias perderet: si potest.

Circa 5ᵐ ē sciēdū q̄ restitutio faciēda ē a pncipali quātū accepit. i. simplū nō m̄ltiplr̄ habet ... dāni ēt extrinseci ⁊ iuriarū. vt si paup ꝑ vsuraꝝ ... coact⁹ ē minus vēdere bladū suū. vel pdiderit lucrum mercantiu̅ ... quo viuebat cū essʒ opari⁹: expēsas ... rū dāna opaꝝ ⁊ hō oia. Lʒ eni in interesse q̄d et ... tur ñ habeat̄ rō dāni ⁊ lucri extrīseci. ff. de actio. ... sterilis. §. Cum ꝑ vēditorē. tñ habet̄ i eo q̄d debet̄ ... cto. Ad. l. aq̄l. l. Inō nerac⁹. ⁊ l. ꝑcedeti. Itē cū ... ꝑus q̄tenus fcūs ē locupletior. ēt si fuit sp hōe fidei ... ior. Itē ⁊ de perceptis ⁊ ꝯsumptis ⁊ ꝑcipiendis q̄ ... set q̄ oia i rōne dāni cōputat̄ si ē male fidei possessor ... q̄ durauit mala fides. Fruct⁹ āt dico nāles vel ... q̄ ex nā rei vt merces dom⁹ locate vel q̄ locari pōt ... ca restitui dʒ silr̄ vinū cū vinea. Nō āt dʒ restituere ... cro pure ex idustria obtēto. Vñ pecunia ex pecunia ... na q̄sita nō ē restituēda. ¶ De re āt pdita qñ ⁊ q̄ ... dēda q̄uis iuniste alr̄ dicāt vr̄ i foro ꝯscie ꝓbabilior ... ctio posita i 5ᵒ sñie pmi articul⁹ q̄ōnis ... q̄ heredes ... tenēt et dilect⁹ defūctoꝝ nisi q̄⁹ ad eos puenit et ... coꝝ vel nisi qñ ꝯ defunctū factū lis ... C. ... de fun. l. vna. Et certū autēʒ ... tenet ... nt ... alr̄ tenet̄ q̄ ... hereditas ... C. de ... l. Scim⁹. Hoc p⁹ dicū ē fm ... rōnabil⁹ ... tie. In his āt q̄ gr̄a vtentiū fiūt vt i locato ⁊ pignore ... cuiā dñs q nulla grās pstat vt ... cōmodū ... locet. Dño. n. sicut hʒ iure rei fructu regulariter ... Vñ ⁊ emptor āteq̄ sit dñs q̄ nō hʒ emolumenta ... ꝑ ... Docti āt malefacta ē q̄r vt q̄dā dicūt nō tenet̄ ... dāna ꝑ ꝑe vel q̄⁹ ad eos ꝑuenit de vsura. Sʒ ...

peta secus ē. ¶ Sed ꝫ qz ēt i obligatōib⁹ ex delicto q̄libz qlibet teneť isolidū: τ i his q̄ non sunt delicta nisi qz ꝓhibita. Un̄ mlto magis i vsuris sicut i furto τ rapina oēs isolidū teneť si q̄dē simul fecerūt maleficiū: alʳ̄s si seorsuz glibz p se lz eēnt socii ex pacto: τ tūc sūt plura maleficia distincta. Sz vn⁹ soluēdo alios libat. Et licz nō hēat actionē ꝯ alios iure [illegible] nec p̄ socio qz ma. [illegible] nulla ē societas nec mādatū rei turpis [illegible] mādatū nec negocioꝝ gestoꝝ qz nō [illegible] noie [illegible] i foro [illegible] teneť nō q̄dē isolidū [illegible] p pte tñ maleficii q̄ ad eos puenit. Tā [illegible] adest. ¶ Collegiū āt vel ciuitas si cō [illegible] vel vi rapiāt oēs res sūt toti⁹ [illegible]. Sz pncipales τ capitanei isolidū tenē tur restituere [illegible] nisi q̄n̄ ad eos puenit directe vl̄ idirecte. ¶ De exercitu āt sciēdū qz qn̄ ꝯstat dn̄s here iustū bellū subditi teneť iuuare: vel qn̄ dubiū ē. Un̄ nec est [illegible] facieda. Qn̄ āt ē certum de opposito pec cat [illegible]. Sz qz nō sūt pncipales nec vnusq̄sq̄ ē adiu uās tal' qz sine eo nō fieret p̄datio nō teneť restituere oia spolia exercit⁹ [illegible] q̄n̄ ad eū puenit. Illi āt q vadūt itē tione [illegible] dato qz nihil fere faciant τ nihil accipiant nihilomin⁹ teneť rei criminis: τ restituere q̄n̄ arbi trio boni viri iudicari pōt qz eoꝝ p̄ntia nocuerit. Idē vř de illis q ca [illegible] vadūt nisi aduersarius hoc significauerit. [illegible] eoꝝ p̄ntiā aduersarii territi omiserūt se defende re [illegible]. Qui vo solū cā curiositatis vadunt nec aliqd fa ciūt nec alicui⁹ [illegible] occasio sūt nō teneť. ¶ Heres āt tan tū teneť q̄n̄ ad eū puenit: nō solū ex delicto sed ēt ex here ditate defuncti τ nō plꝰ siue fecerit iuētariū siue non. sine [illegible] data ꝯ defunctū siue nō lz legiste secus dicāt. Nō n. eqꝫ ē qz heres ex reo⁹ defuncti locupleteť τ alius [illegible]. Nec ē min⁹ debitū qd̄ debetur ex delicto q̄ qd̄ ex [illegible]. Nec ē min⁹ [illegible] q lite n̄ ꝯtestat⁹ ē forte pp aduersarii pote⁹ τ suā impo⁹ q̄ alr̄. Teneť āt heredes p portione hereditariis nisi i solidū res ipsa ad aliquē pue nerit. Nec [illegible] deducere q̄ntas debitaz iure nāe nec iure [illegible] qz vtriqꝫ itelligiť deducto ere alieno. Pōt āt de ducere [illegible] funeris q̄ omne ea alienū excedit [illegible] reli [illegible]. Nō teneť etiā vltra q̄ valeat hereditas. ēt si iuētariū nō fecit q̄uisqz [illegible] fuerit. Tūc n. teneret si [illegible] legatis. Nō tn̄ vř qz heres ipēsas funeris pōsit deducere imoderatā qn̄ vsurariū sicut comite sepe [illegible] nec moderatā si plus ipe de suo q̄ ali⁹ poterat τ [illegible] defunctū [illegible] vt puta qz filius hrs erat [illegible] τ creditor paup ex̄ne⁹. Lex āt loqꝫ forte i herede ex̄neo: q [illegible] creditoꝝ adit hereditatē. ¶ Successor aūt [illegible] restitutōi si sit affecta vt i furto τ rapina te neť: qz res teneť cum onere τ i metu. Un̄ sine pcio τ curet cautius negociarii. C. de furtis. l. z. nisi vbi ē ꝯsuetudo cō traria. In vsura idē si sit actio i re scripta. Nā lz in furto τ rapina nō [illegible] tn̄ i vsura trāsferť. Sūt n. tradit o [illegible] facta trāsfert dn̄ū multo magis vsura q̄ ma gis volūtaria tradiť: τ minus ꝯ legē dei recipiť. Nec enim [illegible] impedire trāslatione dn̄ii. ¶ De singlari [illegible] i vita q hz titulū lucratiuū vř qz teneat exi stēte nō soluēdo vsurario alʳ̄s nō. ¶ De domino aūt q lo cat vsurario domū suā ad fenerādū vel sustinet i terra sua manifestos vsurarios vel collectat siue [illegible] iudeos vel alios q̄ [illegible] habere nisi de vsuris dicēdū qz teneť resti tuere [illegible]. Idē qn̄ res p̄dita [illegible] erogare τ n̄ [illegible] peccat red [illegible] teneť. Sz posset videri et hoc [illegible] malo ꝝ dēte p̄dita [illegible]. Dōs q nō [illegible] reddere nō āt p̄dita homi [illegible] puta icen [illegible] nec p̄dita [illegible] naufragio. Un̄ sē nō redderet naufragio [illegible]

diderūt naufragio si illa nō extarēt: ita nō ꝑ ea sibi retine re si inueniať [illegible] reddere dn̄s si appareāt: vel paupib⁹ da re si illa nō cōpareāt. Nec valet ꝯsuetudo ꝯria. cū sit repro bata a iure ꝑ ius nāle ē spoliare. s. inocētē: τ afflicto dare afflictionē. ¶ De fuiēte dř qz si fuiāt i licitis τ honestis τ necessarijs pōt recipe mercedē ēt ab eo q non hz aliqd nisi de vsuris. Qui āt fuit i vsuris recipiēdis mercedē p̄dit sz nō obligať ad restitutionē si alʳ̄s p se vel p aliū erat ille [illegible] tur pecuniā. ¶ Nec obstat qz p man⁹ ei⁹ trāsiit: qz nō ad eū puenit qz nō i vtilitatē ei⁹ cessit nec effectu qd̄ nō requiriť nec affectu q requiriť. Qui n. nō est pncipalis nec ē cā sine q̄ nō nō teneť ad restitutionē nisi q̄n̄ ad eū puenit. ¶ De cre ditore āt dř qz q bōa fide mutuauit vsurario pōt repetere τ retinere: sec⁹ si i ludo p̄diderit τ sciēter. ¶ De illo aūt q hz cām lucratiuā nisi i casu i quo elemosina fieri pōt dicūt qz te neť i subsidiū si ille sit i nō soluendo qz heres succedit loco rei. ¶ Gener vo q dotē ab vsurario accepit q nihil hz nisi de vsuris teneť reddere si sciēter ꝯtraxit. Si aūtez igno ranter nō qz p onerib⁹ matrimonij hz dotē sed filia sicqz nec quartā nature potest retinere.

Circa 6ᵐ sūt q̄ttuor ꝯnes. ¶ Pria qz restit⁹ ē status fa ciēda qz p̄ceptū ē negatiuū nō remittēbit op⁹ mercenarij τ c. 1ᵃ ꝯ

Sū. n. ꝯtinue. detineo re tuā plꝰ te ipedio in vsu ei⁹ q̄ si fre qūter eā subtraherē. ¶ 2ᵃ ꝯ ē qz aliqd spāle in vsurarijs 2ᵃ ꝯ

māifestis. Debet. n. restituere vl̄ donec cauere de restitu endo ań ꝯfessionē τ eucharistiaz τ oblationē ad altare: qz vsurarioꝝ māifestoꝝ nō ē ꝯfessio admittēda q̄uisqz satisfe cerint cū tñ alioꝝ fur τ raptoꝝ sufficiat ꝓpositū τ libal p missio ex de vsur. c. vlti. Tertio sepulturā qz nō debent sepe liri q̄uis penituerit nisi satisfecerint. ¶ 3ᵃ ꝯ ē. qz excusanť 3ᵃ ꝯ

religiosi sepeliētes sex modis. p̄ qn̄ sunt vsurarij indigene τ nō aduene. Nā decretalis q̄ hoc ꝓhibz de vsurarijs sim plr̄ vř itelligēda sz illā vsuraꝝ voraginē qz intentio pape hre potissime fuit extirpare illos vsurarios q ad alienas ꝓuincias vadūt ad fenerādū. Un̄ dicit alienigenas: τ nō I de oriūdos. ¶ Scd̄o qz licz vsus ordinarioꝝ hr̄ extēdat ad idigenas tñ solis māifestas negať ecclāstica sepultura. Di co āt manifestos q palā i ꝯspectu oiuz mutuāt sicut facie bāt aliq ꝑe illo hentes i palā mēsas suas sicut numularij τ iudei. Nō āt dicēdi sūt manifesti illi q oculte licz mlti di cāt hoc. Nō eni oia q̄ a multis dicūť vꝰa sūt: vel si vꝰa sūt nō pp hoc sunt notoria τ manifesta. Si eni homicidiū oculte factū ē nō pp hoc dř q̄s māifestꝰ homicida: qd̄ a mltis q nō viderūt ita dř. Et manifestus fur ē ille tm̄ q i furto dep hendiť. Si dicať qz ois vsurarius dephendiť ab illo q tra dit sibi vsurā hoc nō valet qz tūc ois vsurarius eēt māife stus qd̄ nō ē de itentiōe pp̄ sz de eo q vř a multis. ¶ 3ᵒ. qz post cautionē datā ordinario tradiť ecclāstice sepulture. Un̄ cū sp sit p̄sumendū p iudice qn̄ ipse āmouit manum suā quā apposuerat arrestādo vel qn̄ nō apposuit nec ipse ꝓhibz cū sciat: supponēdū ē oia recta acta qz. s. vř ille non sit talis q̄lis dř vl̄ qz cautū fuit vt debuit. Nec ē p̄sumēdū qz ipse pecunia corrupt⁹ ōmiserit arrestare vel suspēdere arrestationē. Nec vane voces ppli sūt audiende. ¶ 4ᵒ. qz nullius vitiū⁹ ē i morte nec i vita q̄diu ab ecclīa tolerať: Idē ab ecclīa tolerať qz ordinarius q tātū audiuit de eius vita q̄n̄ nos dissimulat: nec ei viuo iterdicit ingressum ec clesie nec mortuo sepulturā. ¶ 5ᵒ. qz suffiť qz cauerit i ma nu creditoris vl̄ curati ecclīe. Un̄ cū ad curatū ptineat de nūtiare parrochianos suos suspēsos vel excōicatos tam viuos q̄ defunctos cū ēt ptineat ad eū illū sepultura asini sepelire eiciēdo mortuū de suo cimiterio sic̄ viuū de ecclīa τ ipse eū apposuerit vř qz sit recipiēdū. ¶ 6ᵒ. qz māifesti vsurarij oblo ad altare nō ē recipiēdum: nec ad ꝯfessionē nec ad com munionē: nec p oīa ad extremā vnctionē recipiēd⁹ ē. Un̄ cū sacerdos q ei⁹ ifamiā audiuit τ nihilominus ad cōionē

i [illegible] vt [illegible] arceba tuꝫ ab igressu ecclie [illegible] decretalis. [illegible] vtrius[illegible] sctus cuꝰ execuno vr [illegible] ad curatū q sibi oia [illegible] exhibuit. vn cū curatꝰ cū clericis [illegible] comitet̄ ⁊ offerat vs ad numulū q ēt ꝑus in sui ecclias; itroduxit ⁊ cātat missaꝫ ⁊ oblonē vbiq; recipit que nemo ꝯdēnat nec curatus nec offerens vr q tute possint eā recipe fratres. Sed qdā vidēt festucā in oculis fratrū nō āt trabē i oculo suo mihi āt ꝓ minimo ē vt a vobis iudicer aut ab humano die vt dicit apls. Sic igit̄ aliq̄ sūt spālia circa manifestos vsurarios q̄ nō sūt circa alios: ⁊ in morte vt dcm̄ ē ⁊ i vita: sicut dr̄ ex̄ de vsuris. c. Q: l oibꝰ li. sexto.
4ᵒ ꝯ ¶ 4ᵃ ꝯ ē. q i raptoribꝰ publicis ⁊ violatoribꝰ ecclesiaꝝ ē aliō spāle. s. q i vita nō sūt admittēdi ad pniaꝫ quousq; satisfecerit: vel securitatē dederit nec alr in morte: q: ēt data i morte qñ i sanitate dare noluerūt sepultura qdē ꝯcedit̄ sꝫ clericus iteresse ꝓhibet̄: sub pena depositiōis. ⁊ ꝓhibet̄ oblonē recipere sicut habet̄ ex̄ de raptoribus. c. x. ¶ Ad argumētū i oppositū ē dōꝫ. q de offensa hō ꝓprimo nō recōciliat̄ p hoc q sua ei restituit sꝫ p hoc q supra hoc aliqd humilitatꝭ exhibꝫ. Et ita n̄ seq̄t̄ q restitutio sit satisfactionis pars vt infra spāliter videbit̄. Qō. III.

TErtio q̄rit̄ vtꝝ elemosina sit satisfactōis ps. Et vr̄ q n̄ q: illō qō ē i ꝓcepto n̄ ē satisfactoriū sꝫ elemosina ē hō̄ q̄ ⁊c̄. ¶ Contra i Dan. dr̄. Pctā tua elemosinis redime. ¶ Rꝰ. circa istā qōnē vidēda sunt septeꝫ. p̄ q elemosina ē potissima pᵃ pars satisfactiōis. 2ᵒ de eiꝰ necitate. 3ᵒ de eius vtilitate. 4ᵒ de eius distinctione. 5ᵒ quo ad mām de qbꝰ. 6ᵒ a qbus danda. 7ᵒ qbus danda.

pᵃ ꝯ QUantuꝫ ad p̄mū sūt tres ōnes. ¶ Pria. q elemosina e pars satisfactōis: qō ꝓbat̄ duplr̄. pᵒ sic. Omne opꝰ bonū penale ē satisfactoriū. sꝫ elemosina ē huiꝰ q̄ ⁊c̄. Sꝫ maior ⁊ minor debēt itelligi de eo qō est penale in se nō respectu volūtatis. Dr̄ eniꝫ pena duplr̄. vnoᵒ qcqd ē ꝯ volūtateꝫ ⁊ hō nō ē satisfactoriū: q: nec ē virtuosuꝫ nec meritoriū dicēte Augustio q nemo iuīꝰ bn̄ facit: etiā si bonū ē qō facit. Scdo mō dr̄ pena qcqd ē ꝓuatio alicuiꝰ boni q̄uis placeat volūtati. Et talis pena ē satisfactoria sꝫ elemosina ē hō q: diminuit bona tpalia ⁊ sic ē penalis. q̄ ē satisfactoria ¶ Scdo sic. Iustitia hūana ē exēplata a iustitia diuina sꝫ fm iustitiaꝫ humanā satisfacit hō de offensa cōmissa n̄ solū p penā quā sustiet sꝫ p redēptione quā exhibꝫ: ergo fm iustitiā diuinā nō solū satisfacit hō p ieiuniū tā q̄ p penā q̄ corpꝰ affligit̄ sed etiā p elemosinā tā q̄ p redemptione q̄ exhibet̄. Ubi ē aduertēdū q patiēti iniuriā satisfit p pecuniā nō solū soluta sibi sꝫ qñ q̄docq; recipe dedignat̄ vl̄ nō idiget si alij det̄ de mandato eiꝰ q eam recipit noīe suo. Et isto mō satisfit deo p elemosinā q̄ ē opꝰ i quo aliqd dat̄ idigēti ex ꝯpassiōe ⁊ ad honorem dn̄i ⁊ non ipsi deo q: bonoꝝ nr̄oꝝ nō idiget sꝫ paupi de mādato eiꝰ ipaꝫ
2ᵃ ꝯ recipienti. ¶ 2ᵃ ꝯ ē. q elemosina est potissima pars satisfactionis qō sic ꝓbat̄. Illa ps satisfactōis ē [illegible] q̄ ꝯtinent̄ alie partes e potissima sꝫ i elemosina virtute ꝯtinent̄ ieiunium ⁊ oro [illegible] Minor ps. pꝫ q: elemosina eū cui dat̄ obligat de bito ad ieiunādū ⁊ orādū ⁊ ad faciēdū alia bona p eo q [illegible]. Et e intelligēda ista rō nō de debito legali sed morali. [illegible] facio tibi curialitate p alıū ⁊ ꝯplatione alteriꝰ [illegible] facio sꝫ solū illā p que facio obstituo mihi debitore [illegible] vt si procuratori i negocio [illegible] [illegible] ipse se nō obligat i nullo me[illegible] [illegible] facio [illegible] voluntatē ꝯtēplatōe alteriꝰ: [illegible] re ipsa sed alteriꝰ ex intētōe. vn̄ vtrumq; [illegible] iterū [illegible] facio qui al[illegible] [illegible] non ē [illegible] [illegible] Sed hec [illegible] locū [illegible] repetēda. Q i [illegible] dandū liberaliter [illegible] fiat amore [illegible] sic da-

tur nō obligat̄ nisi debito morali ⁊ sic ē hic q: cū elemosina dat̄ liberaliter ꝓpter deū si etiā [illegible] hoc [illegible] premiū non p hoc ē obligatus paup nisi [illegible] tribuēdū tpaliter vel spūaliter. Et si dicat̄ donatio [illegible] lis nō ē respectu remunerationis tpalis quā non [illegible] mosinariꝰ sed respectu boni spūalis quod [illegible] dum q nō eēt elemosina sed simonia si p hoc [illegible] aliū obligare efficaciter sꝫ si p hoc [illegible] na affectōe mouebit̄ ad orādū licet. Sed tn̄ alius [illegible] gat̄ nec ex pacto expresso qō nō ē nec re ipsa [illegible] vel hō: q: donatio liberalis nō ē ꝯtractus vltro citroq; obligatorius. vn̄ nec in iudicio seculari nec in foro ꝯ[illegible] obligat̄ ex precepto nec esset peccatū mortale talis [illegible]titudo maxime, q: facta est p deum ⁊ ideo nō [illegible] ta illi qui fecit: cum deus nunq̄ sit ingratus [illegible] qui recipit sit ingratus.

CIrca 2ᵐ sūt tres ꝯnes. ¶ Pria q elemosina [illegible] bus casibꝰ i ꝓcepto. pᵒ qñ is cui ē faciēda patit̄ extrema necessitatē. sic q nisi tūc ei subueniat̄ i victu vel vestitu [illegible] tē aut grauē ifirmitatē v̄isilr icurreret ⁊ iste q videt [illegible] istā necitate. sꝫ supfluitateꝫ quo ad ista. [illegible] diues [illegible] subueniēs Laçaro mendico sepultus ē i iferno. P[illegible] hoc btūs Dominicus libros suos ⁊ oēm suppellect[illegible] dit p famē paupeꝝ Palētie que tn̄ erāt necia sibi [illegible] Causa āt q̄re elemosina sic ē i ꝓcepto. s. vt fiat de supfluo i extrema necitate alteriꝰ ē q: charitas plus dilig[illegible] ꝓximi q̄ oia bona tpalia ⁊ decētiā. Un̄ beatꝰ Mar[illegible] i decētia vestitus sui vestiuit pauperē. Et hoc ē ꝓcept[illegible] nis baptiste. Qui hꝫ duas tunicas qō ē decēter [illegible] hn̄ti. qō ē nature q: ex̄ padisū nō pt viuere nudus. ¶ [illegible] cūdus casus ē ad subueniēdū necessitati ꝯditioꝰ [illegible] sibi ad hāc supfluit: Dō eniꝫ ds sibi velle ex charita[illegible] idē qō ꝓximo. Un̄ ꝯ charitate faceret si se ipm deh[illegible] ret q: crudelis ē q famā negligit. Contra charitate[illegible] mi facit si eiꝰ honestati de sic supfluo nō subueni[illegible] tus Nicholaus vicino q dehonestare se volui[illegible] filias subuenit q̄uis videret̄ maior necitas vita[illegible] tū. ¶ De pᵒ dic̄ Ambrosiꝰ. Pasce fame moriētē q[illegible] pauisti occidisti. In nālibꝰ colūba ⁊ turtur ⁊ hōi[illegible] te nutriūt alienos pullos. ff. de. li. cognos. l. Necare [illegible] q alimēta denegat. ¶ Quātū ad 2ᵐ i Neemia ⁊ [illegible] de mortali rephēdūt̄ iudei de h q frēs possidebā[illegible] ⁊ āillas. dātes eis victū ⁊ vestitū. q: n̄ tenebāt eos [illegible]tiā sui statꝰ. cū eēnt libi ⁊ n̄ fuit ē supfluo q̄ eos tene[illegible] fuos poterāt eos tenere vt liberos vel mutuādo [illegible] bias Habelo. vel dādo sic fecit beatꝰ Nicholaus q[illegible] abūdāna dedit prio ad decentiā maritādi filias. ¶ [illegible] eꝰ q sūt alij duo casus i qbꝰ elemosina cadit sub [illegible] mꝰ ad supplēdū alteriꝰ idigentiā q̄ ad bn̄ eē. Si qs [illegible] nē ⁊ a[illegible] ⁊ vnā vestē trāsire pt sꝫ n̄ bn̄. Et talibꝰ [illegible] bis q̄ nec sūt oio supflua nec oio necia sꝫ media q[illegible] sibi ⁊ illi subuenire ē ꝯsilij ⁊ pfectionis. 2ᵘˢ casus [illegible] q̄re p deū de q̄ Matth. Si vis pfectꝰ eē vade ⁊ [illegible] ¶ 3ᵃ ꝯ ē. q sūt alij duo casus qbꝰ ē i ꝓhibitōe. pᵒ [illegible] [illegible] idiget vel plus i ꝓpa gloꝰ q: ordinata [illegible] pit a seipso ⁊ amicabilia q̄ sūt ad alteꝝ venerūt ex [illegible] bꝰ q̄ sūt ad seips. Et qō dr̄ ex oi ligno padisi [illegible] miserere aīe tue placēs deo sūt ꝓcepta de [illegible] [illegible]. Et qui sibi neq̄ ē cui alij bonus erit. 2ᵘˢ casus [illegible] [illegible] ꝑsona. i. Thi. 5. Si qs suoꝝ ⁊ maxie [illegible] [illegible] nō hꝫ fidē negauit ⁊ ē ifideli deterior. Un̄ Au[illegible] [illegible] filios exheredare ⁊ eccliā [illegible] [illegible] Un̄ dr̄ C. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fac postea. Et [illegible] Deire [illegible]

re [illegible] deberet defectura laudabiliter p ce salute poterat se morti exponere preferendo vitam Helye q erat currus israel et auriga eius. Et aut in vitis patrum comendant duo iuuenes [illegible] morti fame no [illegible] ad [illegible] credendum est q spiritus [illegible] consilio spiritusancti hoc fecerunt. Aliis fuissent homicide.

Circa 3m sunt quinque [illegible] C Prima q elemosyna liberat a morte eterna nō quidē morientē i pctō: siue fcā fuerit ab eo in vita qz si distribuero in cib. pau. zc. Siue fiat p eo mortuo [illegible] nō est apud inferos inuenire cibos. sz liberat a pctō disponendo ad contritionē peti. Ignē ardentē extinguit aqua [illegible] elemosyna resistit peccatis. Itē satisfaciendo p eo. Date elemosynā: et ecce oīa mūda sūt vobis: qz aqua cōpassionis lauat sordes affectiōis. Itē preseruat a pctō. Non te pigeat visitare infirmū. Ex hoc enim i dilectiōe firmaberis. [illegible] Itē q porrigit manū [illegible] si ceciderit [illegible] a casu preseruat. Ogl [illegible] porriges dexterā Manus [illegible] ad pauperē [illegible] Omē aūt q venit ad me nō eiciā foras [illegible] cū ceciderit nō colideē qz dñs supponit manū suā. Itē liberat a purgatorio et faciet inuenire vitā eternā. Unde [illegible] defecerit[illegible] recip. zc. C Scda ō ē. q plus valet elemosyna vt dicū fuit supra q ieiunium et oro: qz ad hec obligat recipiētē vñ in vitis patrum dī i 2° lib. de abbate Lucio. Uñ dormio illi p me orant. Et sic dixit beatus Ludouicus in mari hora matutinarum. Et lz orō reddat hoīem deo familiarē tñ multorum orō magis exaudit. Et corporalis exercitatio [illegible] directe elemosyna ē [illegible] Iciunio lauant pelles corpis orōne pelles mētis sz elemosyna pelles medie circa exteriora. C Tercia ō est. q plus ē elemosyne virtus et effectu q̄ cētu qz cū elemosyna efficacia beat vt pz ex dictis ex ipo faciēte in q̄tū est opus meritoriū et ex recipiēte in q̄tū obligat ad orādū p illo qui elemosynā dedit: io si psideret elemosyne efficacia ex pte recipiētis sic maior efficacia in maiori dato psistit. inq̄tum per hoc plures et magis debitores efficiuntur. Ex pte aūt dātis [illegible] respectu pmii essential. efficacia elemosyne magis pensat ex affectu q̄ ex dato. Sz respectu pmii accidētal. vt puta remissiōis pene vel aliquo huiusmodi magnificat efficacia elemosine ex magnitudine dati. Quāq̄ tamē magnitudini dati p̄ponderat intentio affectiōis. Pōt n. tā intensa eē voluntas q̄ ēt oēm penā absorbet et reatū: sic et de cōtritiōe dī: qz bñficiorum retributio fit s̄m affectū: qd vero ē i aicitia et grā. Sz iustitia effectū exteriorē psiderat. C Quarta ō est. q plus valet oīa sibi distribuere q̄ sigillari. Sed circa hoc sūt duo errores extremi. s. vigilātiū q [illegible] diuitias paupertati: et [illegible] dicentes [illegible] diuites. Sz aduertendū qd dī. Si vis pfectus eē zc. C Quinta ō ē. q elemosyna plus valet in vita q̄ in morte. Uñ vsurarii in morte mādantes restitui si tūc pñt p se restituere nō liberātur: tū qz ad statim tenētur: tū qz nō videnē habere pfectā voluntatē: qz in legato et in oī donatiōe cā mortis testator plus vlt hre se q̄ illum [illegible] pōt vt de legato: vel nō abdicat sic qn possit reuocare si cō[illegible] Uñ si vsurarius nō caueat per [illegible] cautionē ō nō pōt [illegible] nō est vere penitens. Uñ [illegible] denegat de vsuris [illegible] Si ēt sic exhat se et innotescat creditoribus exonerādo eos a probādo [illegible] nō potuerūt [illegible] faceret qd possit tunc excusari [illegible] hora ē vsq ad morte vel [illegible] etiam in vita eius procedatur ad restitutionem.

Circa 4m sunt quinque ōnes. C Pria. q diuisio elemosyne [illegible] corporalē [illegible] Et corporales sunt septē ō i his versibus [illegible] Mat [illegible] De sepultura [illegible] batur in Tobia: Symeōe: et Nicodemo C Scda ō ē q ele- 2a ō
mosyna spūal' [illegible] Jntelligi [illegible] in hoc duplir [illegible] elemosyna [illegible] Solare [illegible] Remitte [illegible] in se. Sed a posta infirmitates [illegible] Ora p oibus. C Tercia ō ē q spūales elemosyne pferūtur corpal'b' ex 3a ō pte [illegible] q qui alia docet se ipm instruit. Itē ex pte [illegible] q spūal'a [illegible] ex pte aie q pius ē alam in eternum victurā pabulo vbi reficere q̄ vētrē moriture carnis terreno pane satiare. vt dicit Grego in omelia. Cum audisset Ioā. zc. C Quarta ō ē. q ex his q̄ dicta sunt apparet q de- 4a ō
uiores sūt pdicatores qb' auz et argētū deest et plus merent carnes lingēdo Lazari vulnera q̄ meruisset diues epulo dando veri micas. Et e' plus peccat abscōdēs talētū dñi q̄ ille q̄ diues negās micas qz aie exuriūt vehemēter. Et dī. sanguinē eius de ma. t. req. Job 31 Si comedi absq pecunia zc. Et q abscōdit frumēta maledicet. Ne retineas verbū in tpe salutis. C Quinta ō ē. q cū medici visitāt in- 5a ō
firmos aut aduocati defendūt pupillos et doctores legū docent inscios q̄uis nō sit petiū nō tñ ē elemosyna qz nō faciūt ex cōpassiōe et pp deū sz pp lucrū. Si aūt hoc facerēt propter deū et ex cōpassiōe ect elemosyna sz nō spūal' sz corporalis qz ille sūt lucratiue sunt pncipalr pp indigentias corpales suppledas. Sz theologi docētes vel psulētes qui collectas nō faciūt elemosynas spūales conferunt. Gratis inquit accepistis gratis date.

Quātū ad 5m sūt q̄tuor q̄stiones C Pria an sit facien- pa ō
da de illicite acqsitis et q̄bus ad ea i qb' dñiū nō trāsfert. et cōpetit repetitio sic ē furtū et rapīa certū ē q nō qz spēs fur ti ē ō alieo largiri. puer. Honora deū d tua suba Eccl. 34. Immolātis ex iniq oblō ē maculata. Uñ pdonū publicorū oblō n ē recipiēda ad altare et, pticipat i crimie crimioso q sciēter recipit qz ille ptractat rē alienā inuito dño cū eam donat nisi in necītate i qua ēt sup altare liceret accipe ad dandū nisi hēat de suo. Et si fur hz de suo dz dare illō nō alienā. z. R. Ultio. Nō offerā deo holocausta gratuita. i. d alieno qz satis heo de meo. Uñ si fur hēt vnū panē furti tiuum et aliū ppriū nec esuriret deberet morieti dare suum nō furtiuū. Nō. n. dz qs soluere debitū suū de alieno sz de suo. Qd aūt dī q necītas facit oīa cōia itelligi quo ad debitū ita q ille q sic indiget pt accipe qcqd occurrit n tāq̄ suū sz tāq̄ sibi debitū si nō sit prīs uidex vel alius q sibi det. Cū aūt alius ē prīs ille fit debitor q videt eū nō aūt abscōs q videt eū Uñ de suo se libet nō de alieno. Dico aūt rapinā iniustā: qz i acqsitis i bello iusto trāsfert dñiū et hō captus fit seruus. Nō puto āt h de xpianis ab aliis xpianis i bello etiā iusto captis: sz qñ ab hostib' toti' iperii capiūtur: puta saracenis vel e ō. Tñ q̄tū ad maiata de vtrisq fiūt elemos' Uñ israelite spoliātes egyptios obtulerūt. Exo. 25. et 35. et iudic de pda madiā pncipes obtulerunt i donarius dñi. Numeri 31. Ad istū aūt casum possūt referri res iuēte. Uñ de inuētiōe thesauri dicit lex. Iubet de iuridic. q si qs iueniat thesauz i agro suo totū ē suū. Siāt i agro alieo medietas dñi et medietas iuētoris. Sz ille q iuenit thesauz abscōdit tū i agro Mat. 13 Uoluit totū nō pte hre. De psuetudine aūt thesaurus vbicūq iuēt' sit ē pncipis. Et sic ille solus pt facere elemosynā. Et n. thesaurus vetus depositio pecunie: cuius memoria nō extat. Silr qz qd i nulli' bōis ē occupāti cōcedit. gēme et hō ō a nullo pdita i ueniūt. qz occupatiōe fiūt inuētoris ad libitū eius dari pnt. Sz res pdite iuete n acqruūt iuētori n' ē phico imo res pditas dz suare et reddē dñis si apparēt. Nec lucrat ipe dñis nō apparētib' qz hs [illegible] pauperib' tenet ad ista. Igit de re pdita et inuēta nō poteit fieri elemosyna ab inuētore nisi qñ dominus nō pot inueniri. Tūc n nō dz sibi retinere sed pro illis pauperib' erogare. C 2a ō ē q illis i qb' dñiū trāsfert et tñ opere 2a ō

repetitio. Sicut i vsura de qua nõ pt fieri elemosyna s3 qui dam cõ dñiū nõ trāsferī tū qz inuolūtarie daī tū qz iniusto titulo accipiī. Nec n. nudis pactis sine traditiōe nec tradi tione sine titulo trāsferī dñiū nec sine volūtate. ¶ S3 cō tra qz n̄ e plus de volūtario i metu q̄ i vsura qz ibi aliqñ est met⁹ mortis ibi nō aliqū in vsura e ūit⁹ met⁹ z q cadit in ɔstantē viz. s. vt min⁹ dānū eligat pp vitādū mai⁹ vt pu ta qz nisi recipiat mutuū sb paucis vsuris pdet plus. Dato etiā q nō esset met⁹ cadēs i ɔstātē viz posset repetere: z si nō educto q met⁹ cā tñ ɔditiōe ob turpē cām: qz quotiens cunqz e turpitudo solū ex pte recipiētis h3 locū illud edi cti. Qñ aūt aliqs dat metu isufficiēti ipe e i culpa s3 alius in dolo q p̄pōderat culpe. Itē min⁹ iniust⁹ titulus e i illo qui extorquet aliqd metu mortis q̄ in vsuraria extorsiōe. Itē min⁹ iniust⁹ titulus est accipe p vēditiōe spūaliū q̄ mutui. Itē meticulosus nō plus ɔsentit dare p̄prietatē q̄ qui dat vsuras. Uterqz n. ɔsentit nisi mētiaī: vñ si illis casib⁹ tran sferī dñiū nō obstāte inolūtario z iniusto: multo magis in vsura. Prohibeī ḡ de vsura recipi elemosyna iure positio qñ vsurari⁹ e manifest⁹: s3 sic nō pbibeī nisi publica obla tio ad altare pp scādalū: q̄ pbiberei ēt si hrēt aliūde vnde redderet z offerret rē nō vsurariā. ȯ vsu. c. Quia i oib⁹. Ab hōc ḡ pbibitiōis trāsgressiōe excusanī recipiētes elemosy nā: p̄mo si i occulto. 2° si ignorāter pbabili ignorantia: de cōsti. c. 2. 3° si nō e māifest⁹ qz occult⁹ ēt excōicatus vitan dus nō est in publico. ¶ Scđo pbibeī iure nāli. si eādem rē quā potius expedit hre q̄ extenuationem daret. vel als nō hret vñ aliūde redderet vsuras: qz nā equū e neminē cū alteri⁹ iactura locupletari. ff. de ɔdi. īde. l. Nā nā. Ab h aūt excusaī q ignorās recipit. Si tñ postea sciat teneī q̄m fact⁹ e locupletior z marie i foro ɔscie. ¶ Scđo excusaī si aliūde hēat ille q z modicū dat p deo z multo plus lucraī iusta mercatiōe p̄ter vsuras. ¶ Tertia excusatio e p̄pa p dicatoz: q a raptorib⁹ z extōicatis z vsurarijs p victu z ve stitu z libris qb⁹ alioz negotia vtiliter gerunt pñt recipe: qz p vno denario quē recipiūt ab eis faciūt restitui. io. vel c. Nulli. n. alij pcurāt hodie fieri restitutiōes nisi pdicato res. Et tal' frater pdicator vel ēt ɔfessor fecit restitui mille libras q nūq̄ ab eis recepit mille obolos. Creditores tñ re gis libenter dāt tertiā ptē illi q pcurat eis duas. Istis ergo licet sicut expsse hetur ex de sen. excōi. c. Cū volūtate. A in deis aūt nō licet recipe pp scādalū. Alias ēt nō licet qz do na iniquoz nō pbat altissim⁹ z postea. Qui offert sacrificiū de suba paupū zc. eccl. 34. S3 pharisei z sacerdotes q de cimāt mētes z rutā dicebāt discipulis xpi qr cū publicāis z petōib⁹ māducatis z bibitis: qr pictantias ab vsurarijs recipitis: q tñ libēter ab eis accipiūt qd pñt. ¶ Solet aūt dubitari de illis q i hyspania recipiūt ad firma p̄uitias p trib⁹ vel q̄tuor annis a pn⁹ soluētes totū spe lucri tanta q quasi semp lucrātur fere dimidiū z q̄si nūq̄ pdūt: vtrū de his sicut de vsura pbibeaī fieri elemosi⁹. ¶ Et dōz q sic: qz i emptiōe redditiū ad tps certū semp e vsura ex parte emptoris affectu z effectu lucrātis nisi qñ verisilr dubita tur vtz plus vel min⁹ sint reddit⁹ valituri. Arg̃m de vsuris c. Nauigāti. §. Ille quoqz marie si sint reddit⁹ i pecunia cu ius pciū nō h3 naliter variari. ¶ De ludo aūt aleaz vt q p ius positum ñ videī aliqs facere elemosynā qz penale e z rigidū cū regula cōis sit qz i pari cā turpitudinis potior est cōditio possidens. Turpi⁹ aūt vt cōiter se h3 pdēs q pcu niā ludēdo amittit pp vitādū pbrior⁹ est ludus. Un vt q possit facere elemosynā de lucratis i ludo p qñ e ludus cō ceßus vt cā solacij vel victus. Scđo qñ nō e fortuit⁹ s3 in genio exercitaī. vt in scaccho z ludo vel roboris vt ho mines de cui⁹ lucro in publico nō recipeī obio. 3° qñ nō e ēt pbibit⁹ retinere qz si pus exorbitaret pōt exci pere contra dicē. Qñ aūt trahit vel p falsos taxillos aut

affectando aut alr ɔ naturā ludi traxit ab eo q aliud non potuit lucrari: itē post q̄ condēnatus e⁹ si faciat ... tenet de suo restituere vel perdēti i casu vl pareti ... obstat q fur ɔdēnaī ad duplū nō obstāte q satisfecit ar bitrio sacerdot⁹ qz ibe nō ɔdēnaī ad h qñ ... Lucrās aūt de iure nāli dz paupib⁹ pdeē de iure ... rigore ḡ si soluat p̄mo liberaī. ¶ Et vr veri⁹ q ... nūq̄ possit sibi retinere qz turpis q̄stus e ... ludus rōnabil' ad exercitiū virtū z fructuo ... hibit⁹ sicut in his q stadio currūt z hō q ... res fiūt. Un Dauid. 2⁹. Reg. p. voluit filios israel doce arcū. S3 nulla rō e i ludo aleaz z taxilloz z scacchoz z ociosis lucrari quequā: vñ sibi retinere nō pōt s3 ð iure nāli illi q ɔsensit i ludū z sic volūtarie pdidit nō tenetur restituere: si pares sūt i turpitudie: vt qz nullus trahit alte qz i pari cā turpitudinis melior e ɔditio possidētis z multo magis si ali⁹ sit i cā. Si aūt ex pte isti⁹ sit dolus qz cupi tate lucri idurit aliū aut fraudulēter z ɔ artē ludi fecit ... casu ɔ volūtatē dñi simplr tulit: teneī restituere iure nā. Alias nō ei teneī: nisi iure ciuili. C. de relig. z sumpt. S3 ... nō ligat in foro ɔscie quousqz hō sit ɔdēnat⁹. ¶ Si aūt plus pdident vl tātū q̄m lucrat⁹ e vr nihilomin⁹ q restitue re teneaī: qz mor vt lucrat⁹ fuit paupe z debitor fuit a ... debito nō liberaī nisi soluat. Et si illō idē pdidit culpa ... fuit. Alij vr q qz nūc locupletior nō e ampli⁹ nō tenetur nō erat obligat⁹ paupib⁹ rōne alicui⁹ ab eis recepti vel ... eos comissi. Sicut ēt phisc⁹ q turpia lucra aufert ab ma gnis: nō vr q teneātur vltra q̄ facti sūt locupletiores: qz hoc q̄rit nō q ipi dānificētur s3 q turpiter nō lucrent. Qd aūt de phisco dcm e i foro ɔscie tz i q ipse turpia lucra ablata dz dare paupib⁹ qz q̄uis iure ciuili sint sua tñ iu re nāli nō plus iuris h3 i eis q̄ ille cui aufert nō pōt ptine nere sibi plus q̄ ille. ¶ Tertia dcō e de his i qb⁹ trāsf dñiū z nō ɔpetit repetitio nec retētio: vt sūt illa i qb⁹ e tu pitudo ex vtraqz pte: vt i symonia. Dec. n. non pñt repeti qz turpiter data sūt nec retineri: qz turpiter accepta. U solū pñt s3 debēt paupib⁹ erogari. Alias ad phiscū p̄tinet ab indignis turpia lucra auferre ff. de calūpniatoꝛ. ... heredū. S3 sibi nō retinebit: s3 paupib⁹ dabit. 6 q. ... pit iudicē: nisi de bōis eccle datū eēt. Tūc. n. illi reddi ... eēt. ¶ Quarta ɔ e de his i qb⁹ dñiū trāsfereī nec ɔpetit re petitio s3 retētio: vt i meretritio z lenocinio z histrion... in qb⁹ e turpitudo dare nō recipe. Sed meretrix si ... tate extorqat p fallacias z sortilegia dz restituere ... nātiōes iter viz z vxores sint pbibite ne mutuo amore expoliēt. ff. de do. inter vi. z vxo. l. i. Un mlto magis ... dā e ad restituēdū iuueni quē decepit z spoliauit tota ... Luc. 15. Et puer. 5. Un. C. de dona. iter viz. l. 2. milites ... stros volum⁹ a focarijs fictis adulatiōib⁹ spoliari. ... les possit repetere semp p̄uilegiū e. Qd aūt ipa q̄ fictis ... latiōib⁹ extorsit teneaī reddere e iur cōe i foro ɔscie ... si dedisset alienū vt monach⁹ vel adolescēs nō valēs ali nare. 2. Esdre. 4. Cū fecerit furtus amabili sue ... quidā irrōnabilr dicūt q meretrix licite pōt retinere ... sibi datū a religioso qz ñ pla dz valere alienatio fca ... pes vsus q̄ ad honestos. s3 alienatio fca de alieno ... tatē dñi i elemosynā nō trāsfert dñiū s3 dz restitui ... to magis i cā q̄ fit i turpes vsus sicut e ista a nō dño ... tate dñi imo oio inolūtarij qz nūq̄ plātius nec ... lūt. ¶ De munerib⁹ aūt iudicū si sūt licita iure cōi ... culētū z poculētū nō infra paucos dies ɔsūmi pōcis ... facē elemosynā sic ð suo. de alijs āt q̄ iniuste recepit ... si est sine ɔscie⁹ q per se vel p aliū minas iniulerit ad ... concussiōes pertinet z restitutiōi subiacet z p ... mosyna facere nō pōt. Si aūt nō tūc restitutiōi non ... cetqz aut ille de ea liberaliter z sic e donatio ...

voluit eū corrūpere ⁊ sic turpiter dedit. Utroq; aūt casu ille ... nec de ... pōt īde fieri elemosynā. imo ⁊ dz ī iudex corrupte ... recepit. Et ita pōt eē vbi tenebatur ... p iuramētū tenebat nullū mun⁹ suscipe. Si aūt non ... q corrupte recepit nec iudex ... nec ... pauperibus rec de tūc poterit inde elemosynā facere. Ad crimē aūt cōcussionis ptinet si ille dedit putās se nō alr posse iusticiā obtinere: ⁊ iudex turpiter recepit pciū p eo qđ dz gratis facere: ⁊ teneť illi reddere q noluit iudicē corrūpere: ſ; a corruptione pseruare ⁊ suā vexationē redimere.

Quantū ad 6ᵐ sunt quatuor ōnes. ¶ Pria. q elemosyna dz fieri ab hnte plenariā dñium ⁊ plenariā administratione. Un̄ nō a minore. 25. ann. nisi sit taz modica q nō videaſ circūuenire⁹. Tutor aūt ⁊ curator possunt de eis deficiētib⁹ illis q; possūt remunerare benemeritos pupillis: ⁊ magis paupes loco xpi gal. 4. Quanto tpe heres paruulus ⁊c. ¶ Scđa ... q vxor in multis casib⁹ pt facere elemosynā ⁊ alienationē sine licētia viri. p ad vitādū dānā viri ... q; mulier hz pprietate in bonis cōib⁹ sicť ⁊ vir. Un̄ si pp negligētiā vel malitiaz viri ... pōt ipa obuiare. Scđo si sit lucratiua. vt dicit Raimūdus. Talis n. mulier q̄ ī viribus ⁊ virago minus sbest viro q̄ alie. 3° si vir sit fatu⁹. Tunc. n. dispēsatio dom⁹ ptinet ad vxorē nisi alr p supiorē fuerit ordinatum. 4° si vir absens nō posuit aliū dispēsatorē dom⁹ sue loco sui. 5° si pegrinatur⁹ expēsas taxatas dederit: tunc. n. vxor si vult sibi subtrahere pōt paupib⁹ dare. 6° de pafrenalibus quoz ipa de iure hz dñiū ⁊ administrationē q̄uis deceat vt ⁊ illoz viro gubernationē cōmittat sicut ⁊ suipi⁹. 7° de bōis cōib⁹ fm facultates suas q̄ᵐ redire dz ad eaz vel liberos rōne ei⁹ soluto mrīo⁹. 8° existēti ī extrema necessitate q; tūc oīa sūt cōia. ¶ Tertia ō est. q fili⁹ familias de castrēsi peculio sicut ⁊ miles pōt facere elemosynā. Dr aūt peculiū castrēse illō qđ acqrit miles armate militie de casibꝫ militie sicut Dauid de pda qua misit senioꝛib⁹. Itez de q̄si castrēse: vt aduocat⁹ de aduētitio q̄ ad pprietatē: lz forte fm ... nō posset ... alias sic vt de pfectitio i scolis in itinere modicas expēsas faciens. Dr aūt aduētitiū ēt qđ a linea materna aduenit vl quomōcūq; alr q̄ p̄dictis illis tribus mōis. ¶ Quarta ō ē q ... de fructe ⁊ fruo nisi q̄ ad mercede. ¶ Quinta ō ē. q monachus administrator pt facē elemosynā dū ē administrator: nō tn pōt legare i morte: q; tuc ... nō administrator: ita q nō est dns in morte. Un̄ ... p⁹ mortē i successionis dānū. Cleric⁹ aūt sicut pt supflua errogare i vita: sic ⁊ i morte pt tolari de pecunia redacta ex pbēda ⁊ fructibus i horreo cōditis: quod non esset: nisi esset dominus ⁊ de iure fructuarius: non solum vsuarius.

Quantū ad 7ᵐ sunt septē ōnes. ¶ Pria. q elemosyna ē facienda nō sibi ſ; alii i spalio⁹ q; iter dātē ⁊ recipiētez ... plonalis de ... Tñ suo collegio pōt dare q; bōa vniuersitatis nō sūt singuloz ... de debeat recipe ... Unde Paulus ... q̄ sunt i scōs elemosynas factur⁹ i gētez meā. ¶ Scđa ... ē q nō dz dari petēti ſ; iusto. Da misericordi ⁊ nō suscepis petōrē ... nā nō culpa ... pane nō pecuniā vt ... Bona bonis creata ... pctōribus aūt nō ... pane ... Sacerdotibus ... annona de publico q; multitudo sapientum ... Propterea ... Un̄ ... Un̄ leuite nutriebāntur de bōis cōib⁹. ¶ Tertia ō ē. q magis ... Dignus ē operarius ⁊c. Nō solū aūt auditor teneť pdicatores ... Un̄ Nabal negās būdictionē Dauid ⁊ socijs q ... auditores tenetur.

Un̄ illi de Sochot ⁊ p̄hanuel ... sunt q; negauerūt victū ... hostes fugauerāt cū tuba ... ⁊ populū dñi pterierūt. ¶ Quarta ō ē. q elemosyna dāda est paupi nō diuiti Eph. 6. Ut hēat vñ necitatē tribuat patienti. Et i Luc. cū facis prādiū ⁊c. Qđ āt legaľ canonicis legaľ nātus paupū. Inuitare aūt amicos nō ē petīm cū pertineat ad v̄tutē amicitie: q vult puuere amico. ſ; non ē elemosyna. Qđ aūt legaľ paupib⁹ ... hospitali nō habenti reddit⁹ ... q̄ nō sūt pauperum q būt victū ... ſ; q incertū. Un̄ ... qui medietate retinuit de legato sibi oblato qđ erat factū paupib⁹ de lugduno. Lex. n. illa. C. de emp. ⁊ le. l. Si quis ad declarādū q̄ tale legatū dat illis de hospitali tā q̄ paupertoꝛib⁹: intelligiť de illis q necesse hūt victū ⁊ vestitum querere ... ¶ Quinta ... ē. q mag⁹ ē elemosyna dāda ppinquo indigēti q̄ alii. Ubi sciēdū ē q nō est facile determinare cui magis ē bñfaciēdū: vt dicit phs 9. Ethi. ⁊ hoc pp multas diuersitates boni ⁊ necessarij. Tn̄ hoc est tenēdū. q magis ē reddēdū debitū q̄ bñficiū impēdēdū: vt ipe dicit: nisi ex altera pte adsit maior bōitas vel necitas. Et iō parētib⁹ ⁊ ppinqs ⁊ bñfactoꝛib⁹ ⁊ eis a quib⁹ spūalia accipit magis dz bō elemosynā facere si indigeāt: ⁊ ceteris parib⁹ melioꝛibus magis: ⁊ magis īdigētib⁹ magis. Et sic fm has tres cōditiōes dz i elemosynis gradus cōstitui. s. fm necitā: honestū. ⁊ debitū. Assignare aūt i singulis q̄ vnū alteri pferaľ ē ipossibile: q; singulares cōditiones q̄ attēdende sūt sunt ifinite: ⁊ nō cadūt sb arte. De his aūt docet vnctio ⁊ prudētie ... ¶ Sexta ō ē. q magis est dādū plurib⁹ q̄ vni. Un̄ apls. 1. Corin. 13. Si distribuero i cibos pauperum: vbi dicit glo. p pfale cautella doceľ: vt nō vni ſ; multis deť. vt plib⁹ psit nisi q̄ vni p multis datur vt pcuratori. ¶ Septia ō ē. q abūdanter ē dandum. Ubi ē aduertēdū q abūdātia elemosyne attendi pōt ⁊ ex parte dāns ⁊ ex pte recipiētis. ex pte q̄dē dantis ... aliqs dat qđ ē multū ſ; pportionē pp facultatis. Et sic laudabile ē abūdanter dare. Un̄ ⁊ dñs Luc. 21. Laudauit viduā q̄ de eo qđ hērat illi oēm victuz qđ hūit misit. ... q̄ dcā sūt de elemo⁹ faciēda ō necitē. Ex pte vō eius cui daľ ē abūdās elemosi⁹ dupl'r. vno⁹ q; supplet sufficienter ei⁹ idigētiā. Et sic laudabile ē elemosynā abūdāter tribuē. Alio vt supabūdet ad supfluitatē. Et hec nō ē laudabilis. ¶ Ex his pz solō ad argᵐ: q; elemo⁹ n̄ semp ē i pcepto ⁊ illa q̄ ē i pcepto ē meritoria ⁊ n̄ satisfactoria: iō ⁊c. Qō IIII.

Quarto querit vtr ieiuniū sit ps satisfactiōis. Et vr q non q; ... in Ysa. Jeiunauim⁹ ⁊ nō aspexisti: hūiliauim⁹ ⁊ nescisti: ſ; nihil ē satisfactoꝛiū nisi qđ ē a deo approbatū ⁊ acceptū ⁊c. ¶ Cōtra. ... ad me i ieiunio ⁊c. ¶ ... circa istā qōnē quinq; sūt vidēda. Pō ō ieiunij obligatōe. 2° de excusatiōe ieiunij. 3° ō tpis obseruatione. 4° ō fractione. 5° vtr totiēs quotiēs homo sumit frangat ieiunium.

Quātū ad pᵐ sūt quinq; ōnes ¶ Pria. ō ei⁹ diffinitōe ⁊ diuisiōe. Diffiniľ āt sic ab Ysid. Jeiunū est parsimōia vict⁹ abstinētia q; ciboz. Nō vt ... ⁊ de ... ce. ¶ Diuidiľ āt sic ieiuniū aliud spūale puta a vicijs abstinere. aliud nāle ... aliud morale ... ⁊ aliud cerimoniale ... ¶ Scđa ... ē q̄ ieiuniū cadat sub precepto ... Ubi ... necia carnis castigatio ad cohibitionē a mortali ⁊ ad eleuationē mētis ad spūalia: q̄ ē in precepto pertinet ad ius naturale: Unde ebrietas ⁊ ... crapula est mortalis: vt in diuite epulone qui epulabatur quotidie splendide ⁊ per consequens non poterat deo vacare ... Unde ... impossibile vt ... venter ... Iō ē cadat sub ... Un̄ ... transgressio sine cā ē petīm mortale vt in Leui. ... oīs aīa q̄ se nō afflixerit peribit de pplo. Quia

est fractio est cu cā nō ex toto sufficiēte ē venialis vt ibis
[illegible] in summa in complectorio. Qū aūt est cā simplr suf
ficiens nulla ē culpa vt in necītate ex̄ de obser ieiu. c. i. Itē
cadit sub pcepto diuino put ē iniūctū i pnia simplr qz sic
est pars satisfactiōis. Sed put iniūgitur ab hoīe. ex̄ foro sciē sic
cadit sub pcepto humāo nec sic ē satisfactoriū: sz pmo nō
valet ad satisfactione. Si est ēt iniūctū i pnia p modū sili
lq nō simplr: sz sic abstinere q semel tm̄ comedat̄ 7 de ta-
lib9 cibis tm̄ ē ab eccl'ia pceptū. ¶ Sz stantē conclusiones
arguit̄ qz de illo qd cadit sub sīlio diuino eccl'a nō pōt fa
cere pceptū vt puta q oēs teneant̄ relinquere oīa 7 dare
paupib9 vel intrare religionē: silr de elemosina q oēs te-
neant̄ dare vltra decimā i puta dimidiū q̄ sunt d iure diui-
no ḡ nec de ieiunio. ¶ P. plus castigat̄ caro 7 luxuriā per
abstinētiā ab actu carnali q̄ p ieiuniū quo abstinet̄ a cibo.
Sed nō pōt eccl'a precipe alicui sine culpa q nō 7bat vel
q debitū nō petat ḡ multo min9 q ieiunet. ¶ Dōm. q il-
lud qd ē simplr volūtatis eccl'a nō pt facere necītatis sim
plr: sz sm̄ quid 7 ad tps 7 ex rōnabili cā pōt sicut q homo
oret horis 7 tpib9 sīstitutis: q̄uis determinatio non cadat
sub pcepto diuino. Et silr ieiuniū cadit sub pcepto diuino:
vt. s. homo domet carnē p sobrietatē: sz determinatio eius
cadit sub pcepto eccl'e. Et q̄uis eccl'a nō possit obligare ad
ieiunādū semp sicut nec ad 7tinēdū tm̄ pōt obligare ad ie
iunādū aliqñ. sicut ad nō nubēdū certis tpib9 7 7tinēdum
pōt. Et sicut obligat ad decimas q̄ in veteri lege pcipiebā
3° ʒ tur sic 7 ad ieiuniū qd ibi erat sub pena mortis. ¶ Tertia
7clō ē de dispēsatiōe. q nullus auctātate sua debz soluere
ieiuniū: qz nullus est iudex in cā sua: si cōmode pōt hri re-
cursus ad supiorē. Dicit tm̄ Hostiē. ex̄. e. 7siliū q nō sufficit
licētia simplicis sacerdotis: si pōt hri eps: qz sicut absolō a
sniā iuris nō ptinet nisi ad epm q 7 pōt facere ius synoda-
le sic nec dispēsatio i phibitiōe iuris. Alias si nō pōt cōmo
de recurri ad epm pōt curat9 dispēsare ex iusta cā: puta in-
firmitatis debilitatis carisťie penurie laboris peregrina-
tiōis. 7 hm̄. Qd ergo dicit decretalis debilib9 7 infirmis nō
preiudicet̄. intelligit̄ nō ipo iure sz dispēsatiue. Uñ nō dič
4° ʒ q tales nō ligent̄ sz q eis nō pīudicet̄. ¶ Quarta 7 ē de re
dēptiōe de qua dicit Inoc. q ieiunia ab eccl'a istituta non
pñt redimi pecunia nec alio mō nisi cā vel necītas in ieiu-
nāre subsit. Sed ieiunia volūtaria. i. votiua ēt sine cā q̄ in
ieiunāte subsit dummō alias sit vtile redimi pñt auctāte
supioris di. 82. c. Utile 7. c. Presbr. Et idē ē de ieiuniis q̄ i-
5° 7° ponūtur ex̄ de voto. c. i. ¶ Quinta 7 ē de supfluo ieiuniꝫ:
qz nō est i pcepto dare paupib9 tāto plus q̄to 7sumit mi-
nus q̄ alias nisi paupe indigente sz ē in 7silio qz bona est
elemosina cū ieiunio que sunt due ale orōnis. Iō Grego.
cōsulit i omelia qd tibi subtrahis alteri elargire. Et vñ ca-
ro tua affligit̄ inde caro indigētis pximi recreetur.

p° ʒ Quantū ad 2m de excusatiōe sunt 8o 7clones. ¶ Pri
ma. q excusant̄ aliq p etatē: vt nō hñtes
vsum rōnis q nulli9 pcepti iuris nāis vel positiui sunt ca-
paces nec p 7ns ligat. sz q eos regūt debent eos ab his re-
stringere a qb9 hz xpiana 7suetudo vt a carnib9 in diebus
ieiunioꝝ 7 hm̄ abstineāt. sz nō a bina comestiōe qz non pos
sūt vna vice tm̄ sumere qd sufficiat. Unde pueri excusant̄
vsq ad vigesimūpmū annū: ēt si añ peccauerint mortalr.
Nō n. tenetur satisfacere cū destructiōe nature. Nō autē
coniugati excusant̄ p eo q indiget alimēto p generatiōe:
sicut iuuenes p augmēto qz tpib9 ieiunioꝝ nō debent vti
tali actu9. Et qz sufficit sēl in anno ipregnare 7 cū in ieiu
nus adhuc plus abūdent iuuenes q̄ sit necesse. Circa tamē
tertiā septenniis qz q̄dā sunt aliis fortiores relinquitur arbi-
trio pfessoris de consilio medici: ne qz cū ieiunia sit princi-
paliter pp carnis castigationē nō morte de hoc e medici iu
2° ʒ dicare. ¶ Scda 7 ē q pp infirmitate aut debilitate. Un

Grego de 7secr di. 5. quadragesimale ieiuniū [illegible]
dū n. si necītas ifirmitatis cogit. Et di. 5. Ie[illegible]
nō sunt soluēda nisi grādis necītas cogat. Pregnātes
7 nutrices si pbabilr timet̄ de pculo ca[illegible]
aut pueri ad vbera nō debēt ieiunare. Inoc. [illegible]
senib9 quod in ifirmis 7 debilib9. ¶ Tertia [illegible]
pertatē. Uñ q frustatiꝫ mēdicāt excusant̄ nō [illegible]
die sufficiēter reficiūtur p oco. ¶ Quarta 7 ē propter la
borē: qñ tenētur dñis suis laborādo seruire: vt serui [illegible]
ci excusant̄ si a dñis cogunt̄ ad talē laborē cū quo [illegible]
sint ieiunare. Ubi āt volūtarie laborāt tenēt̄ nisi [illegible]
labor q nō 7patiat̄ ieiuniū 7 sit necēne pp victū [illegible]
sui 7 suoꝝ 7 nō volūtari9 pp ter cupiditatis lucri. [illegible]
i cōducēdo pactū ponūt q frāgāt ieiuniū peccāt [illegible]
nātia operis necessarij reqrat. Dico autē necessarij [illegible]
diē festū vel 7tra hostes aut hm̄. Nō tenet̄ ēt hō [illegible]
vt ieiunet: si sit 7tra natales suos sic indigne ag. ¶ [illegible]
propter peregrinationē: qñ nō patit̄ secū cōmode [illegible]
7 ē necīa: vt qz 7pellit̄ exulare infra certū terminū [illegible]
in exercitū: vel vltra mare in passagiū pp ter cruce [illegible]
alš inciderint i hāc necītatē sine clpa. qz pp ter [illegible]
oportuit stare supra mare vbi ñ habuit sic [illegible]
Si aūt nō tenētur tūc peccāt aggrediēdo pegrinationes
discrete. Si tñ idiscrete aggressa ē pegrinatio nō [illegible]
ieiuniū ne sit pplex9 licite frāgit̄ sicut q̄uis pp [illegible]
infirm9 durāte tñ infirmitate nō tenet̄. Nihilomin9 [illegible]
finis pncipal' ieiunij sit carnē domare 7 ad deuotiōe [illegible]
tē leuare: qd aliqñ plš ē p peregrinari peditādo hoc [illegible]
eē dispēsandū. ¶ Sexta de cursorib9 equtū qn trotā [illegible]
ho multuꝫ 7sūmit de hūdo qz nimis grauaret̄ [illegible]
ad sufficiētiā sūmere. Iō videt̄ excusari: nō solū si [illegible]
offō nō pñt viuere qz tūc paupertas excusaret sz ēt [illegible]
sent viuere sz nō eq hñ: qz aliō ē de illis q ad certū [illegible]
cāt q nō debēt se locare nisi possint tūc ieiunare [illegible]
vnde tūc viuāt: 7 nō solū p tūc sz p alias. aliō de alio [illegible]
cat se ad totū ānū: 7 ad totale huitiū: q si excipet q [illegible]
trotaret in die ieiunij nō īuenuret q eū reciperet. ¶ Sep
cōclō ē de huitorib9 nobiliū: qz licet alias possint [illegible]
quo tñ licitū ē se ad huitiū obligare q̄ ad debitū [illegible]
gunt̄ tenētur facere. Uñ cū nō teneātur ieiunare [illegible]
nā: nec tūc possint comedē: qz hñt dñis huire sz illō Lu.
Ministra mihi tu aūt comedes postea. vel qz hz [illegible]
portare 7 hm̄. qz nō tenet̄ vsq p9 ieiunare si ex hoc [illegible]
plenā cōmestiōne vel facit aliq plibationeꝫ vt postea
medat nō est trāsgressor pcepti. Nō tñ ex hoc q [illegible]
vel huitor hoc hz. sz ex hoc iustā cām hz vt secū [illegible]
propter hoc. Et multo magis q i refectorijs legunt [illegible]
uiūt: qz hora debita comedere nō pñt: nec ipi pec[illegible]
vt ipi diuti9 q̄ alij abstinere teneātur iō merētur [illegible]
spensari. Silr nouitij 7 iuuenes q hnt alia grauamin[illegible]
uia onera sustinere. ¶ Octaua 7 ē. q phibitio vir[illegible]
rē excusat a ieiunijs votiuis: qz sine ei9 licētia vouere [illegible]
sz ille pōt irritare. Sz nō sic ē de ieiunijs indictis [illegible]
q̄ eqliter indicūtur 7iugatis 7 alijs. Sed pp viri [illegible]
eet cū ea dispēsandū. sic q̄dā dicūt. ¶ Sz illo [illegible]
lā phibeo 2m 7 p 7ns 7tenedū si nō vult v tore ieiunare.

Circa probabilr timeretur infirmitas vel [illegible]
3m d tpe sūt tres 7clones. ¶ Prima q ad [illegible]
suetudialia 7suetudo loca obligat. et si scriptura [illegible]
Uñ u. di. hīs reb9 i qb9 nihil certū scriptura [illegible]
possimos dei istituta maioꝝ p lege huāda sūt. Et [illegible]
catores diuinarū legū sic trāsgressores [illegible]
suasticarum coherciēdi sunt. Si ergo [illegible]
cesū q ieiunet̄ certo die ui de precessi tenet̄ ieiunare
tenerent si eps indiceret: qz nō refert vtrū [illegible]
suā declaret vbis aut factis. ff. de leg. hūs. l. De qbus

cōsec. di. 5. Ieiunia ī eccl'a a sacerdotib⁹ ɔstituta sine necessitate rōnabili nō soluāt. Cōsuetudo.n. rōnabilis ⁊ pscripta obligat. di. 12. c. Illud ⁊ c. Illa. et hoc quo ad idigenas. Alienigene vero si veniunt animo habitandi et tunc ligantur ieiunio consuetudinario sicut ⁊ scripto. Si autem transeunt solum per terram non ligantur consuetudinibus nec statutis. tn tenetur nō scādalizare. Unū occulte comedere possunt fm morē terre vñ de q̄ nō publice. et si esca scandalizat fratrē meū nō mādūcabo in eternū. Unū Aug. interrogāti pro mre rñdit Am. Cū romā venio sabbato ieiuno. Cum mediolani sum nō ieiuno. Sic ⁊ tu ad quācūq; ecclam veneris ei⁹ morē suari cuiq; nō vis eē scādalū: nec queq̄ tibi. Unde et illa respōsiōe videtur accepei visus. Cū fueris rome romano viuito more. Cū fueris alibi viuito sic ibi. Tamē vī q̄ consuetudo laicoꝝ nō liget clericos nec secularium religiosos q̄ distincti sunt modi abstinetie inter hos tres st̄ac⁹. Et plures abstinentias hñt clerici q̄ laici ⁊ religiosi q̄ seculares. Unde nō oꝫ q̄ ad ieiunia illoꝝ ligentur: quoꝝ etiā ɔsuetudinib⁹ a suis ieiunijs nō absoluūtur fm illā regulā iuris. Quē nō honoro nē onero. Unū illoꝝ cum quib⁹ viuit mores suare ꝫ. Sꝫ spāiis rō quare clerici nō tenetur ad ieiunia laicoꝝ est q̄ plebiscita nō ligabāt senatores quousq; ɔsentirēt q̄ inferior supiori lege imponere nō pōt sicut nec ɔsuetudine. Insti. de iure nali. Sꝫ plebiscita.i. pleb sancita vel statuta. Qꝫ tñ nō glibꝫ teneaͭ alteꝝ nō scandalizare ió vbi est consuetudo ieiunare in festo sancti Marci a laicis sequētib⁹ ⁊ clericis facietib⁹ pcessionem sine letaniā maiorē a Greg. institutā. religiosi sicut nec ad processionē sic nec ad ieiunū tenētur: sꝫ publice pp scandalū non debēt bis comedere. ¶ Scdā ō ē q̄ e ɔ̄ vbi ē ieiunū iure indictū ɔsuetudo q̄ pualet tūn excusat. sꝫ gnāliter dicaͭ q̄ ɔsuetudo q̄ ē ɔ̄ scōs canōes nō excusat q̄ vel est q̄ per aliōs canones ī se vel in suī nō fulcit. Sic aūt est de ista. Unde di. 4. c. In istis tpib⁹ ⁊ c. Statuim⁹. dī q̄ canon Thelesphori pape q̄ clerici a quīquagesi⁹ ieiunet q̄ moribus vtēnū approbatū nō est. alī agentes trāsgressiōis reos nō arguit. Excusanͭ ergo a ieiunio ⁊ carniū esu idigene pūintie vel proē. vbi nō ieiunaͭ et a viris morigeratis in vigilijs Iacobi. Bartholomei ⁊ Mathie q̄ multi religiosi bis comedūt q̄uis decretal' dicat i gnāli oēs vigilias apostoloꝝ ieiunādas nisi vigilia Philippi ⁊ Iac ⁊ Bernabe q̄ tēpore pascali. ⁊ Ioānis euāgeliste q̄ i crastino natiuitatis dni nō aūt si ribaldi ⁊ mali. sꝫ plures numero q̄ nec certa ieiunia seruāt q̄ nō est ɔsuetudo rōne obtēta sꝫ corrupta. Itē excusanͭ alienigene q̄uis i terra eoꝝ ieiuneͭ. et q̄ venerūt aīo remanēdi q̄ sicut teneͭ ad ieiunia terre quā inhitant sic etiā nō tenetur ad ieiunia ad q̄ prius tenebantur. Et sic mri Augu. licuit sabbato nō ieiunare Mediolani qūe cū filio venerat habitare. Sic ⁊ Ambro. q̄uis eēt romanus. Qui aūt trāsitū facit p terrā sicut nō obligatur ad ieiunia illi⁹ terre sic nō liberaͭ a ieiunijs ⁊ abstinētia terre sue sicut iudei remāserūt obligati ad legalia quousq; post mortē xp̄i ceperūt ligari ad euāgelica sacra. Tūc.n. in spāli ī fuerūt soluti a lege antiq̄. ¶ Tertia ō ē de q̄dragesi⁹ de qua certū ē q̄ cadat sub p̄cepto tū pp cnalē ɔsuetudinem xp̄ianoꝝ tū ppter eccle statutū: de ɔsue. di. 5. c. q̄dragesi⁹. vbi dī q̄ quatuor dies pcedētes sunt additi pp numeꝝ cōplēdū q̄ subtractis dn̄icis restabāt ieiunādi solū. 36. dies: qui sunt decima toti⁹ anni. Duo aūt dies p̄mi cōsuetudini relinqr̄. in eo ad esū carniū ⁊ ieiunū de hoc decreta. dī. 4. c. Sacerdote. di. 4. c. Statuim⁹. ¶ Itē ieiunū 4ᵒʳ tempoꝝ ē i p̄cepto q̄ accipiūtur fm illos vsus. Dāt crux Lucia cinis ⁊ charismata dia. Ut sit in angaria 4ᵃ sequens feria. Nā feria 4ᵃ pp hoc q̄ illa die vendit⁹ ē xp̄s feria 6ᵃ q̄ mortu⁹ sabbato q̄ in sepulchro iacuit. Ieiunū ⁊ p totū. Itē vigilie solēnes sunt i p̄cepto. vt Natiui. xp̄i ⁊ petri ⁊ pauli ⁊ non aūt decollatōis. Assumptiōe ⁊ virginis ⁊ oīū scōꝝ ⁊ aploꝝ omn de q̄bus ... et ... Ubi dī: Iac. Bar. ⁊ Mathie ieiunaͭ ... solum. Si n. decretalis celebratiōnē ... ieiunū ei⁹. Et intelligiͭ de festis pncipalibus aploꝝ q̄ vigilia ieiunaͭ. Rogatiōes sunt ... glo. Sꝫ pter diē tertiū ɔsuetudini relinqtur. Unde Rome comedunͭ carnes. In Gallia nō sed ieiunaͭ. Et āt sint in p̄cepto vī de ɔse. di. 3. Rogatiōes. Meū tamē ɔsuetudini relinquitͭ nisi qñ ɔsuetudo reprobaͭ sicut de illis q̄ i die cene nō ieiunabāt: quod reprobaͭ de cōse. di. 3. Non licet ⁊ sequēti. ¶ De aduentu dicit gͣ de obser. ie. c. 2. Ieiunium ante nos agi in aduētu. Unū videt ieiunium deuotiōis ⁊ nō necessitatis in dominica nō est ieiunandū q̄si ex debito. Unū quando festū habēs vigiliā euenit feria 2ᵃ sabbato pcedēti ieiunaͭ: de obser. ie. c. 1 ⁊ 2. Nec ɔsuetudo pt facere q̄ hō teneaͭ die dominico ieiunare. Pōt aūt ligari ad ieiunū quis alijs dieb⁹ festiuis: sicut i festo Marci a vigilia ascēsionis ⁊ penthecostē q̄uis sint tpe festiuo. Unde ⁊ multi religiosi ieiunāt i die natal. nūq̄ tamē in die dnica: inter vigilias ēt reputatur q̄ sit in precepto illa oīuꝫ scōꝝ.

Quantū ad 4ᵐ de fractiōe sunt tres ōnes. ¶ Prima. q̄ ieiunū frangatur notabili hore anticipatiōe sine cā. Dico aūt notabili nō de illa q̄ notatur spēs gule. Dico etiā horā nonā oī tēpore in q̄dragesi⁹ ⁊ vigilia pasce expectari. Nec oꝫ tūc expectare vesperam dici sꝫ officiū vt. sanḡ celebreͭ vespertinū offīi nō edaͭ. Nec oꝫ q̄ sim⁹ iudei ieiunātes vsq; ad vesperam vel noctē q̄ sunt filij lucis: licet tardi⁹ debeat edi i q̄dragesima q̄ in alijs ieiunijs nisi forte in sabbatis ordinū i qb⁹ et aliq̄ an prandiū dicūt vesperas. sicut in q̄dragesi⁹ post offīi vesparꝫ an horā vespertinā sꝫ edere et quo ɔ̄stat q̄ nona trāsit sic i alijs ieiunijs post offīi none an horā none dū tñ ɔ̄stet horā sexte trāsisse vel eē. Pōt aūt dispensari vel pp lectionē vel pp debilitatē vel pp iter vel pp alias iustas cās ⁊ pp hospites sicut in x⁹ li in vitis patꝫ. vbi q̄ senex qdā an horā canonicā refectiōis hospites prandere coegit. ¶ Scdā ō ē q̄ frangiͭ per esum carniū ⁊ in q̄dragesi⁹ ab oib⁹ q̄ sementiuā trahunt originē: vt a caseo lacte butiro ouis: ⁊ hō abstinēdū ē. Et grauius soluit ieiunū comestio carniū q̄ aliaꝫ bina comestio. Del ras.n. qñ ieiunauit carnes nō comedit sꝫ tūc qñ mane ⁊ vespe edebat. Sel comedere ē angeloꝝ: bis hoium trequēti⁹ brutoꝝ. Xp̄s aūt nō comedit carnes nisi agni. Daniel ēt qñ ieiunauit caro nō itrauit i os ei⁹. Nō oꝫ ē ē tamē semp ieiunare qñ a carnib⁹ abstineͭ. Feria n. 6ᵃ a carnib⁹ abstineͭ excepto solo natali qñ i feria 6ᵃ ptingit tñ nec festū assūptiōis nec oīum scōꝝ excipiͭ. Itē in sabbato a carnib⁹ abstinere iubet decretū qd ɔsuetudie abrogatū est in multis locis vī Francia a natiuitate vsq; ad purificatione: cui⁹ cā reprobata ē q̄ btā v̄go i partu n doluit ⁊ p̄ ptēq̄ne nec carnib⁹ iduēt. In puincia ⁊ lōbardia ⁊ aliqb⁹ terris nō abstinēt. Monachi vo oī tpe fm decretū debēt a carnib⁹ abstinere: nisi gallici q̄ hoc dicut indultū a ppa qd non credo. Lacticinia i alijs ieiunijs a q̄dragesima nō sunt interdicta nisi ɔsuetudo hēat abstinere quā vbiq; i ieiunijs seruādā censent Augustin⁹ Hierony. ⁊ Amb. Unū cui iniunctū ē ieiunare simplr̄ nō hꝫ nisi a carnib⁹ abstinere sꝫ pōt cū potagio pigui ⁊ lacticinijs ⁊ ouis vti. Britōes āt q̄ in q̄dragesi⁹ vtūtur butiro videͭ excusari q̄ i illis i qb⁹ eccle sia ɔ̄ pēsare pōt si sciͭ ⁊ dissimulat dispesat. Si tñ ita dnū malat q̄ nec puniat excōicādo nec phibeat vbo. Multa q̄ dē p patientiā tollerātur q̄ si deducta essent in iudicio non tollerarentur. Si aūt eccl'a q̄ teneͭ ad correctionem fratris nā nec puniret nec corrigeret scō pciperet i crimie. Nā ē si simplicē fornicatione ⁊ hō nō puniat pdicat ei illicitū. Unū cū eccl'a illos sciat nec eos phibeat. nᵒ pdicet eos male

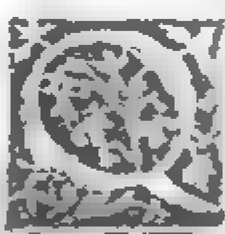
facere e si aliud privilegiū non habeant excusa[illegible] cū pręgnātib[illegible] [illegible] fuit pbibitū: [illegible] cilio fuit ꝓhibitū: ex tūc cessauerūt. ¶ Tertia [illegible] ꝙ bina comestio ē frāgit illoꝝ. l. q̄ cōiter sumi solet [illegible] vbi ēt fruct⁹ vt ceresa ⁊ pira ⁊ nuces ꝯputantur: qꝛ in loco re fectiōis sumūtur in prādio ⁊ cena. [illegible] herbaꝝ vtebantur. [illegible] ⁊ hec sola añ [illegible] in cibū sumebant. Excipiūt aūt ea q̄ medicine sumūtur. [illegible] nō soluūt ieiuniū ecclesie sed nec. Itē electuaria [illegible] oīa hec q̄ ꝯsueuerūt sicut spes [illegible] post prādiū ad adiuuādā digestionē etiā si ex talib⁹ ꝯfecta sint q̄ p se in cibū sumi ꝯsueuerūt dūmō sint alterata sic p decoctionē vel ꝯfectionē ꝙ iā nō in cibū s; in cibi adiuto rium ab vtētib⁹ cōiter sumūtur: vt i dactil ⁊ nucib⁹ ꝯfectl ⁊ pignolato. Dactilus aūt simplex ieiuniū soluit. cū hoc solo fructu palme pr̄es quidā viuerēt in egypto. Pot⁹ etiā añ et post nō soluit qd̄ intelligo qñ nō ꝯficit ex cibalib⁹: vt vi ni ⁊ aque: vel qñ ꝯficit nō tñ ꝯsueuit sumi in cibū vt pot⁹ ceruisie. Qñ aūt ꝯficit ex illis q̄ ꝯsueuerūt sumi in cibū vt amigdalatū ⁊ brodiū ⁊ h⁹ q̄ ēt añ cibū sumūtur. Sed fortasse est in pureta [illegible] possz dici ꝙ hm̄ brodia ēt q̄ añ cibū su munt ꝙ pp ꝓparationē ad cibū sumunt. ¶ Nō aūt fautores nobiliū gustāt aliqd ad faciēdā ꝓbationē de tossico vl coq ad ꝓbādū cibū. qꝛ nō sumūt p modū nutrimenti nisi ē fractio ieiunij: ēt si trāsglutirēt. Si qs ēt nō pp famē vl voluptatē s; timore ne fōrte deficiat p inānitatē sic⁹ aut pureta: aut aliqd h⁹ sūbaret p modū medicine sic ñ ē fractio ieiunij.

Quantū ad 5ᵐ vtꝝ totiēs frāgat qs ieiuniū quotiēs comedit vltra vnā vicē. sunt tres opiniōes. Prima opio ē ꝙ sic: qꝛ ē pceptū negatiuū: hoc aūt obligat semꝑ ⁊ ad semꝑ [illegible]. Nec valet solutio q̄ dat ab aliqb⁹: ꝙ vꝝ ē de pcepto negatio iuris nālis: nō positiui. qꝛ ieiu niū q̄dragesimale licet sit ad istar ieiunij xp̄i nō tñ ex pre cepto dei sicut ieiuniū Ade i paradiso: s; ex pcepto eccle⁊ ⁊ tñ ita soluit̄ si frangat̄ scd̄a die sicut si p̄ma: ⁊ eq̄liter die q̄ cunqꝫ ꝓhibitio positiua nō ipedit qn frangat̄. ita p tertiā ⁊ q̄rtā comestionē sic p p̄mā. ¶ Scd̄o pp itētionē legisla toris de domando carnem contra quam equaliter fit p tertiā sicut p primā ⁊ plus. Et si dicatur ꝙ per vnā comestionem quandoqꝫ plus fouet̄ caro q̄ p q̄tuor. Uerum est sed hoc est p accn̄s nec cadit sub arte s; p se loq̄ndo ceteris parib⁹ q̄nto sunt plures cōmestiōes tāto plus deordinat̄ cō cupiscētia carnis qd̄ ē ꝯ itētionē pcipietis ieiuniū 3ᵃ qꝛ nō minus 3ᵃ vel 4ᵃ q̄ p̄ᵃ. Nec valet solo quā aliq dant ꝙ oēs hūt rōnē vni⁹ p[illegible] ꝓhibite: qꝛ aut illō intelligit̄ ꝙ nisi omnes sil̄ ꝯcurrāt nō ē fractio ieiunij: ⁊ tūc scd̄a comestio nō solueret: aut sic ꝙ indifferenter q̄libet soluit: s; nō ē ni si vna solutio ⁊ tūc sicut scd̄a soluit sic 3ᵃ ⁊ 4ᵃ. Et est inconue niēs ꝙ vbi sunt diuersi act⁹ quoꝝ q̄lib; ē eq̄liter trāsgres sio pcepti ꝙ non sint plura petā distincta. Nihilominus hec rōnes sic ꝯfirmare cogūt. Prīa nō qꝛ q̄t [illegible] quot sūt dies tot sunt ieiunia ⁊ tot possunt ee fractiōes s; vni⁹ diei nō ē nisi vnū ieiuniū ⁊ p ꝯñs nisi vna fractio vni⁹ rōnis: vnde ē fm intentionē vnā. Uñ nec quotiescūqꝫ ponit morsellus in ore dr̄ frāgere ieiuniū qd̄ tñ oporteret. Uñ iste ē obligat⁹ ad ie iunādū isto die scl̄ ⁊ nō obligatus ad ieiunādū pl̄ries eodē die: qꝛ nec pōt nisi sel̄ ieiunare in die. Uñ licet ieiunare im portet negationē pl̄riū comestionū tñ quotcūqꝫ sint vna ē fractio ieiunij qꝛ nō ē nisi vna fractio vna die: ſō sic vnius oculi nō sunt plures cecitates sic nec vni⁹ ieiunij plures fractio nes. ¶ Ad 2ᵐ dō qꝫ lex illa. C. de leg. l. Nō dubiū. ⁊ c. le gem committere cū q verba legis amplectens ꝯ legis vni volū tatē intelligit̄ de intētiōe ⁊ volūtate legis q̄ respicit formam act⁹ nō finē: qꝛ finis eccle ieiunādo ē meritū ⁊ satisfactio q̄ nō cōsequit̄ q i mortali ieiunat ⁊ tñ se liberat a talis inten tio ē hec de carnis domatiōe. S; intētio respicies sicut fa

cti est abstinere a scd̄a comestiōe ⁊ a carn[illegible] hec de quo duoꝝ facit ieiuniū vnū [illegible] scd̄a comest[illegible] dit carnes est dupl ex fractio vni⁹ ieiunij [illegible] duo fm diuersas rōnes oppo[illegible] si aūt [illegible] semel carnes esse ⁊ vna fractio: si etiam comederet [illegible] vice carnes: nō eēt noua fractio vt videbit̄. ¶ Tertiū solubile ē: qꝛ licet sit ꝓbabile ꝙ in 3tium assumi [illegible] quod est de se maluz ⁊ inter illud qd̄ ē malū qꝛ ꝓhib[illegible] Uñ si vsufructuari⁹ caueat se vsurā arbitrio boni viri [illegible] ꝯmittit̄ stipulatio q̄tiēs abutit̄ sine male vt[illegible] mala ⁊ tenebat̄ [illegible] si caus[illegible] od. ca. l. p̄ᵃ. §. hēt ⁊ ff. de v. ob. l. si [illegible] stipulat⁹ [illegible] dic. ff. de le. in l. fide. cōmissa. Si q̄s dedē [illegible] si pdidisset rursus ei relinqueret nō ampli⁹ q̄ [illegible] eē pstandū qꝛ nō ē ista restitutio ex delicto [illegible] ex hn̄ placito testatoris vt seq̄tur. Unde nec si [illegible] rit ei restitui debeat. Nihilominus tñ q[illegible] ⁊ non hiciō ista solo ꝯtinet petitionem p̄ncipij. P[illegible] dici ꝙ tertia comestio nō min⁹ opponit̄ vnice q̄ [illegible] si tertia inueniret obligationē ieiunij sicut scd̄a [illegible] sic tertia sicut scd̄a s; nō inuenit qꝛ scd̄a comestio [illegible] eo p̄me trāsfert obligationē ieiunij ad aliā die [illegible] dicet̄. ¶ Scd̄a opinio ē totalr̄ huic ꝯtraria licet sit [illegible] hoc h; tñ rōnes solubiles. Prīa ꝙ nō duplicat̄ [illegible] fractā iteꝝ frāgi nō pōt pōt solui p illō qd̄ dr̄ [illegible] Et q h; furti actionē assidua ꝯtatiōe furis nō mag[illegible] furti nascit̄ ⁊ hoc nō qꝛ fur q̄lib; ꝯtatiōe furti [illegible] s; qꝛ nō plus interest oīs per vnā q̄ p multas [illegible] tuat̄ res eq̄litas iustitie scd̄a ē quo ad ho[illegible] obligat⁹ nisi ad ieiuniū vni⁹ diei. Si ēt illa die [illegible] frangeret puta comedēdo scd̄o carnes pp hoc ne [illegible] ligat⁹ nisi ad vnū diē nisi ꝯfessor iniūgeret sibi ꝑ pe[illegible] diē q ēt posset aliā pniam iniūgere sicut ⁊ p p[illegible] trāsgressio ieiunij hn̄ ieiuniū iponitur p pnīa. S[illegible] ꝙ ad ea q̄ frequēter accidūt iura adaptant̄ vn q[illegible] medit̄ bis nō ter vel q̄ter. ſō scd̄a comestio frang[illegible] tia nec quarta. S; istō nō cogit qꝛ si lex ꝑcipit ne [illegible] ris multo magis peccatū ꝯ nām insolitū. imo [illegible] tur ꝙ non frāgeret ieiuniū comedēdo fruct⁹ q [illegible] hor i prādij comedūtur nisi p cenā ordinaria ⁊ [illegible] nullus dicat. Et si ꝓhibet̄ id quod ē licitū ⁊ [illegible] magis id qd̄ ē inordinatū: comedē āt plus q̄ bis [illegible] ⁊ iumētoꝝ s; bis ē hoīum scl̄ angeloꝝ. Sic igit̄ q [illegible] lam sc̄i Augu. qbus est insolitū aliqd ex hora [illegible] sumere p nullā ē ordinariā sumptionē frāgeret ie[illegible] eccle. ¶ P. sunt multi qbus cōsuetudo ē plus q̄ [illegible] dere sicut opari i estate cōiter q̄ saltē illi tertia [illegible] frāgerēt. Tertiū argumētum. De his q p se sunt [illegible] quilibet act⁹ obligat ⁊ talia ꝓhibētur iure na[illegible] nō sunt mala s; qꝛ bona q̄ ꝓhibent̄ iure positi[illegible] taliū quilib; act⁹ nō obligat. hec rō non valet qꝛ [illegible] mestio moderata nō ē de se mala cū possit hn̄ fieri [illegible] firmo ⁊ a puero ⁊ a viatore ⁊ a paupere [illegible] lum a nemine sit faciēdū. Et iteꝝ pcepto eccle [illegible] fraudes ⁊ multa de se mala ꝓhibetur. ¶ Et ſō [illegible] nio ꝙ illa tertia comestio aut ē pter itētionē [illegible] S; pter itentionē sic qꝛ itēdit cenare [illegible] morse[illegible] ⁊ multi act⁹ exteriores nō tñ ē nisi vn⁹ [illegible] sic vna comestio reputat̄ ab vnitate ordinis [illegible] tate itētiōis iteri⁹: ⁊ sic vna fractio ⁊ vnū petā [illegible] q̄ de vno morsello [illegible] act⁹ i vna [illegible] putat̄ vna lucta. ⁊ vnū [illegible] ⁊ vna actio [illegible] aque oīs fm iura nō plres. Si ēt aliqs nō aduerti[illegible] ieiunio comederet in mane [illegible] miū nō excusat̄ a fractiōe ieiunij: tñ tenet̄ tota die ieiunare [illegible] ad q[illegible]

qñ ñ liceret sibi pls cõcedẽ nimis grauaret? r̃n̄ cũ toto B eēt
vel ieiuniũ pp̃ anticipationẽ nimiã. Sʒ si ñ tenebat scire ñ
... fractio ... ad ... ieiuna
... nisi p ... grẽgñt
... rationẽ verã vł interpretatiuã. Si aũt tertia
cõestio et itẽtiõe pcessit aut fuit itẽtio ɔtẽptiua aut obedi
... fregit si se velet et ẽ novo
frãgere ẽt si nõdũ fregissʒ nõ iõ qꝛ itẽdat alio die ueꝫ ieiu
nare itegre tẽ pp̃ actũ exteriorẽ ñ eēt fractio ieiunij: nihil
omin⁹ ... pp̃ iteriorẽ ẽ eq̃le pctñ qꝛ eq̃lis ɔtẽpt⁹. sicq cog
... pp̃ voluptatẽ idẽ factur⁹ cũ alia cõmittit adulte
riũ. ⁊ si nõ pp̃ actũ exteriorẽ tñ pp̃ iteriorẽ ⁊ ẽ eq̃lis ɔtẽpt⁹.
Posset ẽt ad B iduci dictũ Iuristaꝝ q dñt q iurãs õ calũ
nia ... peierat q̃tiẽs calũ ... cõmittit ca qꝛ calũnia ipõ
tat ɔtẽptũ ⁊ malitiã itẽtã. Si ãt fuit itẽtio obeditiua: qꝛ
recolẽs se comedisse scđa vice forte pp̃ icautellã vidẽs sibi
ĩpossibile illo die pfecte ieiunare cogitãs q alio die itegre
ieiunabit: si sic co ... edat ne duob⁹ dieb⁹ vł vno cũ dimidio
hẽat ieiũare nõ vr̃ frãgẽ. Et lʒ p B possʒ adduci lex q sile q̃
dicit q q pmisit stare in ie arbitrij sb pena: pria vice ɔueniẽs
... pena ñ ãt ... ff. õ arbi. l. Si duo. § pen. Et gnãlr
vbi ẽ mera pena ... cõmittit ... q̃ties. Tñ si quen
do rõnẽ tñ istõ vr̃ dẽm. q qꝛ ieiunare pp̃e ẽ abstinẽ ab oi
comestiõe nõ vna: postq̃ p culpã suã bis comedendo fcm
est sibi ĩpossibile ieiunare illo die: ex tũc obligat⁹ ẽ ad inte
gre ieiunãdũ alio die: qꝛ duo sunt arbitri pcepta pcipiẽtis
solui certa die. s. solui ⁊ certa die. Si igr̃ illa die non fuerit
solutũ alia die ẽ soluẽdũ. ff. de arbi. l. Celsus: imo etiã qñ ie
iuniũ ẽ in vigilia alicui⁹ sci qꝛ nõ põt ieiunari ex debito in
illa si sit dñica ex hoc ipso tenet hõ ieiunare die pcedēti. s.
sabbato. Sʒ vbi hõ pp̃ eqpollẽs vel mai⁹ grauamẽ: lʒ culpa
sua acciis nõ põt ieiunare puta pp̃ ĩfirmitatẽ quã culpa sua
hñit. nõ pp̃ hoc ɔualescens tenet ieiunare. Sic igr̃ qꝛ non
erat obligat⁹ ad ieiunãdũ plusq̃ vno die cũ ex illa hora q̃
fecit sibi ĩpossibile illud ieiuniũ illius diei: traslata sit obli
gatio ad aliũ diẽ: ex tũc nõ frãgit ieiuniũ qđ nõ est. Vñ pʒ
solutio quorũdã nõ bona ad illud qđ mõ tangit. s. q illud
qđ nõ est frãgi nõ põt. Dicũt. n. q pceptũ manet itegꝝ ⁊ ob
ligatio ei⁹: ⁊ dr̃ frãgi ieiuniũ p trãsgressionẽ pcepti qꝛ lʒ pce
ptũ ĩ se maneat integꝝ ⁊ obligatio nõ tñ quo ad illũ diem:
qꝛ iã ẽ trãslata: nec p pceptũ erat tpe obligat⁹ ad ieiunan
dũ nisi vno die. Si aũt teneret ieiunare residuũ illi⁹ diei ⁊
cũ hoc aliũ diẽ eēt plus. Nec põt dici q pctñ suũ obliget
eũ ad ieiuniũ nisi sibi ... plusq̃ ad aliã pniam. ℭ Et
q̃rit iuxta B de illo q vouit nõ bibere vinũ: an totiẽs fran
gat votũ quotiẽs bibit vinũ. Videt distinguẽdũ an voue
rit ĩ ppetuũ an certo die. In pmo ... totiẽs q̃tiẽs. in scđo
nõ: nisi ex ɔtẽptu fecer ⁊ sicut pri⁹. Qđ pbat pmo p sile in
casu opposito qꝛ qñ sũt indulgẽtie pheñes sine diei ⁊ tẽ
poris pfinitiõe tũc totiẽs hõ eas lucrat quotiẽs vadit siue
eodẽ die siue diuersis. Sʒ qñ sũt tpales ad certos dies: vr̃
interio q q nõ põt venire vno die veniet alio vsq̃ ad octa
uam vel qndenã vñ veniẽs plies ĩ die ñ lucrat nisi sel: ita
⁊ in proposito. Idẽ etiã paret p rõnẽ tactã: qꝛ qñ ẽ votum
pheñe ñ põt dici q vna die sit finita obligatio illi⁹ diei: vel
q obligatio transeat ad aliã qꝛ oẽs dies erãt in obligatiõe
equaliter ⁊ sic ñ liberat ad obligationẽ illi⁹ diei: ppter qđ
quotiens bibit totiẽs ieiuniũ frangit. Et sic pcedit rõ di
cent ... q est obligat⁹ ad nõ bibẽdũ omni hora
... ẽ simplr̃ ... pheñe ... hora bi
bit totiẽs quotiẽs facit ... Sʒ q ... vouit nõ bibe
re certo die vouit nõ bibere qualibet hora illi⁹ diei ... pro
... nõ biberit. Sʒ qꝛ votum ei⁹ ... ẽ
... ex quo vna hora ...
... die et tẽ ... die ...
... ad tertiũ de illo q contra votũ ... votũ ñ aũt
ℭ ... ad tertiũ de illo q contra votũ ... votũ ñ aũt
... bit mñio⁹: qꝛ ɔsumãdo mñio⁹ frãgit

postea debitũ reddendo: qꝛ ad B tenet qꝛ nec peccat legis
auctoritate f ʒ Aug. sʒ petẽdo ⁊ exigẽdo totiẽs peccat q̃tiẽs
exigit: qꝛ ñ pt dici q ex q̃ pdidit v̄ginitatẽ q translata sit ad
aliã diẽ obligatio ĩ q̃ itegre fuet. qꝛ oi tpe eq̃liter tenebat
⁊ idẽ dʒ soluere sic p⁹ vt saltẽ nõ petat qđ ẽ ei liberũ. Sʒ si
hõ vouẽt: q ĩ ppetuũ ĩ sabbatis ɔtineret ñ pp̃ B pbiberet
mñio⁹ ɔbere: n̄ pp̃ B opõtet v xori votũ explere ⁊ õ obser
uãtia pactũ facẽ nihilominus si sabbato vna vice pe. ẽt ⁊ sic si
bi ĩpossibile obfuãtiã facẽt: ex B ipso ad ɔtinẽdũ illo die ob
ligat⁹ ñ eēt sic q̃ ĩpe sit ueꝫ petẽt deb. tũ votũ manet frãget.
Vel pt distingui ĩ duob⁹ casib⁹ q̃ ad votũ tpale ... q̃
aut n exp sit certũ diẽ sʒ vouit sel vł bis ĩ septiana abstinẽ
a vio vł coitu: ⁊ tẽ trãsferi obligatio ad aliũ diẽ nec p pmã
trangressionẽ frãgit: aut expssit diẽ puta q sabbato absti
neret a coitu pp̃ btãm v̄ginẽ. vel feria sexta a vino pp̃ xpi
acetũ: ⁊ tũc p pmã fractionẽ nõ trãsferi obligatio ad aliuꝫ
diẽ ĩ quo nõ suberit illa cã: sʒ tenet residuo diei abstinere fa
ciẽdo qđ põt: vnde tũc totiens frangit: quotiens multipli
cat actũ illum. ℭ Solutio ad argumẽtũ patet. Qo V

Quinto querit de oratione vtrũ sit satis
factiõ ... q nihil
est satissactoriũ nisi qđ ẽ penosũ: orõ ãt est
delectabilis ergo ⁊c. ℭ In ɔtrariũ ẽ Aug. ĩ littera.
ℭ R⁹ circa istã questionẽ sũt videnda tria.
Primo de necessitate ⁊ obligatione orõnis.
2⁰ de modo. 3⁰ de effectu.

Quantũ ad pmũ sũt 6 ɔnes. ℭ Prĩa. q ĩ gnãli orõ ca p⁰ §
dit sb pcepto triplici ... sub illo q̃ hõ tenetur
deũ sup oia diligẽ: ⁊ sibi dʒ honorẽ ipendẽ. s. latrie cui⁹ act⁹
est orõ. Latria ãt ẽ virt⁹ dbita ⁊ gratuita. ℭ Scđo rõe q̃
tenet diligere seipm nõ min⁹ ĩ aia q̃ ĩ corpe. Vñ sicut te
netur p se medicare si alr̃ nõ possʒ: ⁊ sibi necia corpis opta
re sic sibi necia aie dʒ optare: ⁊ a deo medicare p orõi ẽ q̃ ẽ
petitio decẽtũ deũ. Nõ aũt ẽ decẽs q de⁹ det spũalia nisi
desiderãti ⁊ petẽti ⁊ postulãti. ℭ Tertio ex charitate pro
ximi q̃ tenet sibi optare ⁊ pcurare bona aie nõ tñ corpis.
Sʒ aũt orare postulare. Vñ ⁊ aduocatos dicim⁹ oratores
⁊ orõnes vocãtur postulatiões. Et postulare fm leges est
desideriũ suũ vel aĩci ĩ iudicio corã iudice pponere vel ex
ponere. Nõ ẽ aũt iure nãli vel diuio determinatũ: qñ: quõ
⁊ q̃n⁹ dʒ hõ orare deũ aut p idigẽtia sui aut pximi. nisi q
p se maxie qñ sentit se ĩ mortali hʒ orare. Nec tñ semp tẽ
nõ orãdo peccat qꝛ alr̃ pt ei succurri. Silr̃ p pctõrib⁹ maxi
me ẽ orãdũ. Sʒ nec ẽ certũ qñ qꝛ pñt alr̃ iuuari q̃ p orõnẽ
meã. ℭ 2ᵃ ɔ ẽ. q ĩ spãli sũt q̃dã orões p ecclaꝫ ⁊ p ɔsuetu 2⁰ § 5
dinẽ determiate. p q̃s⁹ ad oẽs ... viros ⁊ mlieres q hñt
vsũ rõnis qꝛ alr̃ nõ sũt obligati ad aliq̃ legẽ plusq̃ bruta. qꝛ
tenet oẽs ad audiẽdã missã ĩ dieb⁹ dñicis itegre: õ ɔse. di.
2. c. Missas. Idẽ vr̃ õ vesperis vespis ⁊ ɔpletorio pp̃ ɔsuetu
dinẽ. Itẽ õ dieb⁹ festiuis clero ⁊ pplo: vt corruptio vni⁹ su
gnat o alteri⁹. Propter B. n. vacat ab opib⁹ mũdi vt iusta
tur opib⁹ dei. ... Vaca. ⁊ vi. ⁊c. Vñ de ɔse. di. 2. Qui ĩ die
solẽnitat⁹ intermisso eccle ɔuẽtu ad spectacla vadit excõi
cet qđ ñ fit nisi p pctõ mor. Est ãt eccle ɔsuet⁹ ad missam ⁊
ad vespas: ⁊ ẽt ad smonẽ qñ tẽ fit. Vñ ẽt ad illũ tenẽtur.
Qui vos spnit me spnit. Ab B ãt ñ excipiunt nisi pls q̃ lioc
aut ãcille pls q̃ ... imo ... ita ... gerẽ sic õ ...
deo vacare: peccat ẽ mortalr̃ q ñ audiũt sine cã missã: sic
q vadũt ad spectacla. Nec pegrinãtes excusat si cõmode
pñt. Sʒ qꝛ oz aliquẽ domi remanẽ pp̃ hẽ pñt famli ⁊ ãcil
le ... Itẽ vidẽt obligari ad orõnẽ dñicã ⁊ salutatio
nẽ ãgelicã ⁊ symbolũ fidei qꝛ ista sũt fidei rudimẽta ⁊ qñ
... discipulũ hẽre oz. Nec pp̃ B oz scire euãgelia
q̃ ... discipulor nõ simpliciũ. ℭ 3ᵃ ɔ ẽ de ordiatis ĩ 3⁰ §
... Nõ ẽ aũt autẽticũ q corona clicalis obliget ad lectiõ
... nec q̃ minores ordines ad offm de btã v̄gine vel hõ.
Tamen qꝛ per hoc diuio cultui ascribũtur ad aliquid pls

teneñ q̄ layci. Et q2 et gaudent priuilegio clericali q̄diu
tre gaudent bñficio debet recopēsare aliq̄ spūali seruitio.
Uñ ꝛ bene deceret epm aliqd eis spūale iniūgere. Uñ nec
infantē ꝯs tonsorare ſꝫ maiorē q iā possit aliquid deuote
dicere. ¶ De ordinatis vero in sacris dicūt doctores eos te
neri ex precepto eccl'e ad horas canonicas q̄ sūt septē iuxta
illō ps. Septies i die laudē dixi tibi. ꝯ cele. mis. c. Dolētes. Si
aūt nō hñt breuiariū nec possunt hře emēdo vel cōmodo
excusanť. Sꝫ si emūt libros legales medicinales ꝛ phisi
cos imo etiā theologicos nō excusanť q2 poti⁹ breuiariuꝫ
q̄ bibliā emere debēt: si alias hře ñ pñt. Si āt nesciāt offi
ciū addiscāt ipꝫ. ꝛ pⁱus psalteriū q̄ alia. Alias nō excusanť:
4°ꝫ immo ipericia culpe annumeraŧ. ¶ Quarta ꝫ ē de religio
sis professis clericis q eodē mō ligātur: q2 vt ministri eccl'ie
de bonis eccl'e sustentanť ꝛ mēdicantes q2 vt sūt porcio ce
tus ecclesiastici ꝛ collegium approbant ad cōes eccl'e horas
sicut ceteri obligātur. Nouicij et lꝫ nō sint religiosi nec in
sacris obligātur tñ. q2 vt ministri eccl'e ō bonis ipius sustē
tantur sicut dicit decretalis de sen. exco. Religioso. c. viii.
q2 q̄uis nō sint religiosi anteq̄ religionē tacite vel expsse
sint pfessi. tñ q man⁹ iniiciūt in eos violētas nihilominus
incidūt i canonē: et si nō sint clerici a corona: clerici lꝫ a co
rona monachali: vel nulla vt ꝯuersi. Itē ꝯuersi ad offm di
uinū obliganť fm modū sibi taxatū. non ad horas canoni
5°ꝫ cas: que sunt tm̄ clericoꝝ. ¶ Quinta ꝫ est de bñficiatis ō
quib⁹ idē dōm ē ita tñ q bñficiat⁹ dr̄ quicunq̄ hꝫ bñficium
propter offm spūale: qd respicit ipm diuinuꝫ offm: q2 si q
ab eccl'a hꝫ reddit⁹ p officio mincularij vel hōi nec ē cle
ricus nec i choro recipiť: nō teneť. ¶ De illo aūt q pp ma
gisterium hꝫ reddit⁹ ad eccl'a sicut magr̄ in theologia qui
hēt fruct⁹ vni⁹ prebēde: aut magr̄ in grāmatica: q hꝫ expē
sas si pp hoc nō venit ad choꝝ nō vr̄ teneri. Si autē venit
ad choꝝ vr̄ teneri saltē ad illā horā in q̄ distributionē acci
pit: nō simplr̄ q eiusmodi sūt: q2 nō hñt simplr̄ beneficiuꝫ
ꝛ ad vitā: ſꝫ ad tps. iō nō vidētur simplr̄ obligati. sicut nec
clericus canonici qui associat eū in choro ꝛ comedit i mē
sa ei⁹ nullos spūales reddit⁹ hñs nō videť teneri: ex hoc so
lū q bonis hꝫ eccl'a sustētaŧ: nec illi q hñt pbendas victus
corpalis in monasterijs siue pcio siue dono. ¶ De illo aūt
qui hꝫ duplex bñficiū pp quoꝝ qdlibet teneť an teneatur
ad dōm duplicatū bñficiū p se vel p aliū vr̄ distinguedū:
q2 aut tenet illicite ꝛ tūc q2 nullū ius hꝫ in altero nō repu
tatur hře nisi vnū bñficiū. nec p ꝯñs pp illud teneť ad of
ficiuꝫ aliqd directe. Indirecte tñ pōt teneri q2 defraudat
deū seruitio sibi debito. Et pp hoc teneť ad restitutionem
seruitij subtracti: aut possidet ea iure fori ꝛ iure poli. s. ex cā
rōnabili: dispēsante eo q pōt: ꝛ tūc nō teneť. q2 illa cā recō
pēsat: aut tenet illicite iure poli lꝫ licite iure fori ꝛ tunc vr̄
ex quolibet obligari⁹: ꝛ sic p se vel p aliū dicat. ¶ Nec ob
stat. q sacerdos nō teneť ad offm triplicatū q2 sacerdotiū
includit pcedētes ordines licite iure poli. Nec p hoc impe
ditur alius q est dyacon⁹ tm̄ vel subdyacon⁹ reddere deo
debitū penl'um seruitiis q iste ē sacerdos. Hic aūt de⁹ de
fraudaŧ indebite vno seruitore. Uñ teneť recompēsare.
Quādo vero vtroq̄ mō licite locus ē gratificationi. vꝫ. s. eli
gat fm cui⁹ eccl'e ritū offm dicat: q2 indifferēter alte p suffi
cit. ¶ De illo aūt q nullos fruct⁹ capit vr̄ dōm q si nō est
in pacifica possessiōe bñficij: nec p eū stat q nō teneť. Si
aūt est i possessiōe vel per eū stat tūc teneť. ar. de preb. c.
licet epo. Si aūt est receptus ꝛ p eū stat q fruct⁹ non reci
pit: q2 nō vult ibi facere residēciā vel pmā vel aliam ni
hilominus reputaŧ bñficiat⁹ multo magis q̄ si nō posses
sionem haberet sed per eū staret. Si etiā per eū non stat ꝛ
tñ fruct⁹ habet ꝛ distributiōes quotidianas sicut ꝛ canoni
cus reputaŧ beneficiatus ꝛ et si distributiōes non habeat
sed prebendam. Item si distributiones nō percipit nec pre

bende emolumētū ad presens ſꝫ recipere expectat [illegible]
rum: ē āt receptus i canonicū ꝛ in fratrē [illegible]
Unde ꝛ obligatus ē ad officiū q2 vocē i cap̄ [illegible]
in choro. Et si postq̄ prebendā adeptus ē [illegible]
tū perderet obligatus remaneret. si tñ per [illegible]
q2 si desinat eē canonic⁹ per irregularitatē vel [illegible]
to q2 nō ōis irregularitas ipo facto deponit [illegible]
neri. ¶ Sexta conclusio ē. q de omnibus qui ad [illegible]
nonicas teneŧ videť q ad hōs de beata virgine [illegible]
de consuetudine: sicut hēt ecclesie cōsuetudo [illegible]
ligat sicut ius scriptū. Itē ad vigilias defunctoꝝ [illegible]
consuetudo sue dyoc. aut sue ecclesie. Et similiter [illegible]
re totiēs vel pluries sicut consuetudo eccl'e sue [illegible]
vel seruitus fundatiōis habet. Similiter etiam [illegible]
crepiti sunt ꝛ vsum rōnis perdiderunt obligari [illegible]
¶ Dicunt tamē quidā omnes quocūq̄ iure ob[illegible]
horas p cōsequens obligari ad missam omni die [illegible]
vel audiēdā: q2 propter qd vnū quodq̄ tale ꝛ illud [illegible]
hore autē sunt propter missam ꝛ ad illas [illegible]
tur: ergo ꝛc. ¶ Sed contrariū dicūt alij q2 nō [illegible]
ligatio expssa. Unde cū dicaŧ de priuilegijs. c. vlti. [illegible]
q episcopi itinerantes: super altare portatile vbiq̄ [illegible]
facere celebrari cū nō deceat eos aliquā diem [illegible]
sine missa: vbi suppōit eos ñ obligari ad quotidia[illegible]
auditionē nisi ex decētia: ꝛ multo minus alij et [illegible]
ligantur. Nec seqtur si hore ad missam ordinātur [illegible]
gati ad eas: ad missam obligentur.

Quantum ad secūdū de modo orādi sūt [illegible]
cōclusiōes. ¶ Prima ē q oratio [illegible]
priuata quā quis pro se facit: aut publica: q̄ facienda [illegible]
stris eccl'e icūbit. Publica ḡ q2 nō fit solū p se sed [illegible]
alijs: iō nō solū debet eē mentalis ſꝫ vocalis: vt [illegible]
voce expssam alij ad deuotionē excitētur ꝛ ad [illegible]
Et pp hoc cant⁹ ab eccl'ia instituti sunt. Uñ Aug. [illegible]
seipo q flebat vberrime in hymnis ꝛ cāticis [illegible]
eccl'e vocib⁹ vehemēter affect⁹. Sꝫ oro priuata qui [illegible]
ipso facit: pōt ꝛ voce ꝛ sine voce fieri. fm q magis [illegible]
aio suppetit. Sꝫ tñ oroni vox adiungiť ppter [illegible]
hō excitet se ipm vbis ad orādū deuote. 2° vt [illegible]
stodiat ne euageŧ. 3° ex vehemētia deuotiōis i[illegible]
seqtur: vñ ꝛ cū mēs orātis per deuotionē accen[illegible]
ꝛ suspiria ꝛ iubilos ꝛ voces icōsiderate prorūpit. 4° [illegible]
cium iusticie: q2 deo cui p orationē reuerētia exhibe[illegible]
lum mēte ſꝫ et corpe fuiēdū est. Et iō nō excusanť [illegible]
audiētes ꝛ nō dicētes. sicut pncipes seculares fa[illegible]
dicit: nec clerici i choro audiētes ꝛ nihil dicētes [illegible]
layci. vt in eis verificeť illō. Sicut ppl's sic et [illegible]
Oro. n. indicit laycis audiēda: istis aūt dicēda. [illegible]
qd teneť dicere nō sufficit q̄tūcūq̄ deuote cogita[illegible]
eius aūt nō dꝫ eē tragedicus vt dr̄. 93. di. Cātantes [illegible]
qui dicūt motetos i festis: nec cū istris ꝛ orgāis [illegible]
poetis. sicut dicit Tho. 2ª 2ᵉ. de laude dei ne [illegible]
gis ad letitiā q̄ ad deuotionē exciteť qd ē [illegible]
tionis. ¶ Scda ꝫ ē de diuturnitate orōnis: q2 [illegible]
precipue attēdaŧ orātis deuotio: iō tātū dꝫ oro [illegible]
orātis deuotio pōt protēdi. Ideo si multū pōt [illegible]
debet eē diuturna ꝛ pura. Si aūt prolixitas [illegible]
fastidiū pariť: nō ē vitra protrahēda. de ꝯse. di. [illegible]
citer. meli⁹ ē septē psal. dicere cū puritate ꝛ [illegible]
tate q̄ totius psalterij modulatio cū [illegible]
no⁹ breuis oro meli⁹ valet. ¶ De puritate [illegible]
empla hēt i epo i Arsenio i bēo Dñico q pl'es [illegible]
orone. De crebritate i Bartholomeo qui centies [illegible]
ꝛ centies per noctem flexis genibus orabat. De [illegible]
ne ꝛ deuotione in monachis [illegible]
patrum nec oscitabant nec [illegible]

¶ Tertia rctio est de continuitate orationis: qz lz nõ semper actualiter debeamus orare. tamen in virtute semp orare debemus. quia vt dicit g'osa ad thessaloni. Non cessat orare qui non cessat bene agere. Elemosyna et in sinu pauperis exorat. Horis tamē & tēporib⁹ cōstitutis orare debemus: ne intētio nostra frigescat. Unde tenētur surgere ad matutinas quicūqz tenentur dicere eas. qz tenētur eas dicere tēpore suo: qḋ est de nocte. ps. Media nocte surgebā ad cōfitendū tibi. Unde horā nō lz preterire nec anticipare: vt nomē sit cōsonā rei nisi ex cā. Et fm hostiē accusari vl' excusari q dicūt matutinas i sero: qz si hoc faciūt vt plus dormiant vel pp̄ter aliā non licitā causam accusabiles sunt. si autē pp̄ter breuitatē noctiū & solennitatē officij: vt q̄daz ecclesie faciūt excusabiles sūt. Qḋ aūt hugo dicit: q̄ añ horam orare prudentia est post negligentia. in hora obediētia: intelligendū est qñ hoc fit ex rōnabili cā: qz qḋ iuris ē ḋ toto ad totū & de parte ad partē. Uñ si toti eccl'ie licet preuenire horam ex causa rōnabili. s. vt deuotius dicat̄: vel pp̄ter processione vel synodū aut alia agēda: sic pp̄ter pdicationē vel studiū vel timorē occupationis supuenietis licz anticipare: cū etiā p̄sbytero pp̄ter agriculturā liceat i mane simul dicere oēs horas. de cele. mis. ca. pmo. Itē dz esse continua. i. non interrupta: vel diuisa vocalr q̄tū ad vnaz horā: q̄ vno cōtextu dicēda est: nō alijs occupatōibus itercidenda. Petrus vero pseuerabat pulsans ¶ Quarta rctio est de attētione. qz dz eē attēta q̄tuz ad verba: vt impleat̄ p̄ceptū. nec ad hoc deuotio iterior reqrit̄. quā pur⁹ hō imperare nō pōt. sicut nec i vtero baptiçare. Uñ studiose et deuote sine sincopa & festinatione & garrulatiōe loco & tempore dici dz. Itē q̄tum ad meritū dz eē attēta ad illū finē vel sensū habitu vel v̄tute: nō actu. qz impoīe ē: sicut ḋ eūte ad sanctū iacobū. Itē q̄tum ad dulcedinis experimentū dz eē attēta actualiter. qz operatio nō habit⁹ causat delectationē. Attediatio aūt signū est defect⁹ latrie. qz virt⁹ facit delectabiliter operari. Euagatio aūt spōtanea: cui⁹ cā fuit illicita peccatū est: ita ēt q̄ p̄ter itentionē & pp̄ter occupatione licitā precedente peccatū nō ē. ¶ Sciēdū igit̄ q̄ ad orōne sicut ad qdlibet op⁹ bonū pōt reqri duplex attētio. vno mō vt oratio ab intētione pcedat. alio mō vt attētio ctiue cōcomitet̄ orōnē. p̄ mō reqrit̄ attētio ad orōnes tā publicā q̄ priuatā nō solū qdē pp̄ter meritū sz ēt ad vitādū peccatū: qñ oratio dr̄ ex p̄cepto. Primū pz sic. q̄ nll'z opus meritoriū ē nisi ex intentione pcedat. Alr. n. non est opus humanū: cū hō sit homo p rōnē & vo^{lū}. Si ḡ oratio dz esse meritoria: oz q̄ pcedat ex intētione. silr si vitetur trāsgressio p̄cepti. qz p̄ceptū dat̄ hoib⁹. ideo oz q̄ ñ pcedat ex sola imaginatōe q̄ cōis est nobis & brutis sed ex delibe ratōe que requirit attētionē. Nō requirit tñ q̄ attētio cōcomitet̄ actualr totā orōnem. qz nec hoc reqritur in qbuscūqz bonis operib⁹. nec ē posē pp̄ter euagationē mentis humane. Requirit̄ tñ q̄ orans sciēter nō distrahat mētē ab intentione. Hoc eni nō pōt eē sine culpa mortali vl' veniali. si eni euagatio sit solū fm actū interiorē: lz sit temeraria & grauis: ex quo ē a pposito: forte tañ nō ē pctm̄ salrē graue: nisi eēt cōtempt⁹. qz ecclesia nō hz iudicare ḋ actib⁹ interiorib⁹ mere. Propter hoc eni nō pōt ea phibere ex p̄cepto. pp̄ter qḋ si minister eccl'ie dicēdo horas cogitet aliud: nō videt̄ trāsgressor p̄cepti ecclesie: q̄tuz ē ex nā facti. Si āt euagatio mētis fiet ex hoc q̄ aliqs sciēter se occupat i actu exteriori. qui nō secū patitur attentionē orōnis: tūc videt̄ eē culpa mortalis. [illegible] ex. ḋ ce. mis. Dolētes: vbi dicitur. Districte precipientes i virtute sancte obediētie: vt diurnū officiū pariter & nocturnū: [illegible] celebrent [illegible] occupates se i actu exteriori [illegible] attentionē [illegible] ¶ Itēz videt̄ q̄ i tali orōne q̄

cadit sub p̄cepto diuino euagatio deliberatiua sine exteriori occupatōe sit mortal'. sicut eni se hz occupatio exterior ad orōnem precepti humani: sic iterior ad orōnē p̄cepti diuini. qz de⁹ & pōt p̄cipere actū iteriorē: & phibet euagationē mētis. dicēs: ppl's hic labijs me honorat &c. sed nō facile est scire qñ oratio cadat sub p̄cepto diuino. Qḋ aūt dicit Tho. Qz si in cōtrariū vergit culpa ē mortalis: ḋ sola orōne p̄cepti diuini pōt itelligi: quādo cōsentit̄ i cogitationē non tm̄ in opus vel delectationē. Si aūt itelligat ḋ orōne p̄cepti humani. tūc dicit̄ i cōtrariū vergi qñ exteri⁹ se occupat circa aliqd incōpossibile attētioni. Et pp̄ter hoc dr̄ cōtrariū nō orōni sz attētiōi. qḋ pt eē ēt si sit bonū op⁹: qḋ tñ nō est cōtrariū orōni: sed est q̄dā oratio. Uñ dz accipi cōtrariū nō orationi sz attētiōi. Itē sicut dr̄ q̄ dare aliqd ministris ecclesie ē de iure diuino & morale. sed determinare q̄tū: erat iudiciale. & nūc p ecclesiam determinatū ē illud idē. s. decima. & iō nūc decima ē de iure diuino: ita & cū homo sit obligatus ad orandū aliquādo & aliquo modo istud tp̄s & modus videt̄ determinata p ecclesiam i ordiatis: & bn̄ficiatis & religiosis. Uñ ad horas canonicas tenētur iure diuino & humano. Et pp̄ter hoc tenētur attēdere corde p̄cepto diuino. & si nō humano. qz hoc iportat orō q̄ ē ascēsus mētis in deū. ¶ Ad hoc ergo q̄ oratio sit meritoria vl' satisfactoria: vel liberatoria siue acqsitatiua reqrit̄ q̄ ei⁹ attentio sit intenta. Itē q̄ sit cōtinuata habitu: nō aūt actu: nisi q̄ sponte nō euaget̄ mens. qz si spōte & deliberatiue euagauerit i illis q̄ tūc dicit nō videt̄ acqetare: sz tenet̄ redicere: cū orare sit act⁹ mētis nō oris. & sic nō est oratio nisi sit attentio. ¶ Quinta rctio est: q̄ debet eē integra: vt nihil de ea furetur syncopādo: omittēdo: nimis festinando. Uñ tenet̄ redicere q notabiliter male dixit. licz possit ei pnīa cōmutari: ne duplicatū dicat officiū: qz dei vicarius pōt cōmutare restitutiōem deo faciendā i aliqd deo accepti⁹. Dicere aūt parum cū deuotiōe est gratiosi⁹. vñ & pnīam omissam pōt cōmutare sine audiētia alioꝝ peccatorū. Restitutio autem hoī faciēda nō sic subiacet arbitrio cōfessoris. Qui autem omisit horam vnā: nō oportz q̄ dicat oēs alias: néc ēt illā. qz indecēs eēt dicere cōpletoriuni i mane: dicēdo. dignare dñe nocte ista quādo dz dicere die isto. Similiter si p añū dimisit officiū nō oz q̄ totū duplicet: vt dicat all'a in q̄dragesima: sz in aliud pōt cōmutari: qz magis placebit deo. et qz i tediū eēt penitēti. vñ patres dicebant meli⁹ eē decem versus psalteri cū cōtritiōe cordis & cū rōnabili assignatione cātare q̄ totidē psalmos cū cōfusiōe mētis effūdere. Itē homo q dz mile si totū soluat vna picta excepta tenetur ad restitutiōez illi⁹. Et silr qcqd de hora vel psalmū vel versuz vl' dictionē omiserit videt̄ q̄ teneat̄ ad illō. Uñ sic dictū ē cōfessor pōt illud i aliō cōmutare: nec oz totū reddere nisi illō solū omissam vt si quis non dixerit pmā. pp̄ter hoc non oportet totū post cōpletoriū redicere.

Quantum ad tertiū de effectu orationis sunt nouez rctiones. ¶ Prima q̄ oratio est meritoria: cū sit act⁹ latrie elicitiue. ¶ Sed cōtra. habit⁹ nō transcēdit ambitū potētie in qua ē. sed ecōuerso: cū plures sint in vna potētia. sz vna potētia nō elicit actū alteri⁹: sed tñ imperat. ergo latria q̄ ē i volūtate nō elicit orōnē q̄ ē actus itellect⁹. ¶ Dōm q̄ oratio videt̄ eē act⁹ fidei elicitiue respectu supnaturaliū petitoꝝ: vel virtutis itellectualis respectu [illegible] elicitiue [illegible] act⁹ latrie [illegible] ¶ Uel dōm q̄ q̄tū ad eē motiū [illegible] potētie [illegible] act⁹ potētie obediētis [illegible] potentie [illegible] appetere iperatū [illegible] voluntatiū participatiue. Et silr act⁹ [illegible] impera[illegible] elicitis ē vni⁹ rōnis i gñe motus. vn act⁹ volēdi quo

quis imperat castit. et actus appetendi quo concupiscibilis
exequitur castitate: uterque est actus castus. similiter velle deum
reuereri et ipsu͂ per aliã potẽtiam reuereri: vtrumque est deo
reuerentiam exhibere: et per consequens actus latrie. ℂ Ut
dicitur actus latrie elicitiue non voluntatis quia est a vo
luntate mediante alia potẽtia: non autem a latria median
te alio habitu: sicut cõcupiscere castitatem: et respuere me
chari est iustitie elicitiue: vel quãdo nondum est temperã
tia in concupiscibili: cum iam sit iustitia in voluntate: quod qñ
aliquo tẽpore esse potest: vel quãdo caste viuit non propter
bonum temperantie: sed iustitie. Unde cum nõ sit dare ha
bitum oratiuum in oratione qui eliciat actũ orandi ad mi
nus eo mõ et fine quo latria imperat dicitur etiã esse latrie
2ª ɔ° elicitiue. ℂ Secũda cõclusio est quod est satisfactoria: quia est affli
ctiua. vnde frequens meditatio est carnis afflictio. Unde
Jacob emarcuit: Daniel elanguit. Unde plus consumuntur
studiosi quam corporaliter laboriosi. et plus idigent refici licet
3ª ɔ° sit menti delectabil. ℂ Tertia cõclusio est. quod est et meri
toria si fiat propter deum. Alias canonicus propter lucrum
captandum et monachus propter damnum vitandum disci
pline receperũt mercedem suam. nisi mutent intentionem
4ª ɔ° ad deum. ℂ Quarta conclusio est: quod est impetratoria cum
quatuor conditionibus: quãdo. s. pro se: ad salutem: pie: et perseue
ranter. Tunc enim semper est ĩpetratoria. Et quandoque sine
his ĩpetrat in peccatore: quãdoque in maledicente cũ ama
ritudine mentis. vt patet. 3. dya. de florentio: ad cuius ma
ledictionem mortui sũt morbo elefantino quatuor mona
chi. qui eius vrsum occiderãt. Item de Eliseo: qui maledi
xit pueris in nomine domini. et vrsi occiderũt eos. 4. Re.
5ª ɔ° 3. ℂ Quinta conclusio est. quod plus valet oratio iusti quam pecca
6ª ɔ° toris. quia scimus quod peccatores deus etc. ℂ Sexta conclusio
est quod plus in templo consecrato quam non consecrato. Unde ps.
Adorabo ad tẽplum sanctum tuum. Non n. sine causa tam
7ª ɔ° solenniter cõsecratur. ℂ Septima conclusio est. quod plus va
let multorum quam vnius: quia vbi duo vel tres etc. et ĩpossibile
est orationes multorum nõ exaudiri. Qui aũt propter rationa
bilem causam vtiliorem cogitant quam sit sua presentia se sub
trahunt a cõmuni oratiõe et loco: participes sunt illius nõ mi
nus quam si essent presẽtes: vt sit equa pars descẽdentium ad
prelium et remanentium ad sarcinas: et duo seniores remã
serunt in castris: nec minus de spiritu Moysi acceperunt
numeri. xi. In vitis patrum legitur quod oratio vniuersitatis
per hebdomadam liberauit monachum: quẽ. 14. annis pro
8ª ɔ° pria oratio et abstinentia nequiuerat liberare. ℂ Octaua
conclusio est. quod illa oratio est melior: vt dicit Grego. non vbi
verba composita resonant: sed quam spũs sanctus docuit: vt
oratio Manasse pro se. Jeremie pro ecclesia: et collegio: et super
omnes oratio dominica. 12. ps. in matutinis. Unde i vitis
patrũ in. 3. lib. cum esset questio de psalmodia fratrum: et de
numero psalmorum: vnus in medio cantauit duodecim psal
mos et subito disparuit: et inde angeli docuerũt suo magi
9ª ɔ° sterio hunc numerum custodiri. ℂ Nona cõclusio dubia
est. vtrum canonicus qui non est integre in hora: sed secundum li
bertatem et consuetudinem ecclesie nõ facit nisi intrare et exi
re: verũ bona conscia lucrei. ℂ Dicẽdũ quod si sic residuũ tem
poris expendit i negociis ecclesie idem est. si tamen in bonis
actib. et si in aliis recõpẽsat. Secus aũt si ociose et sine bo
na causa [illegible] recõpẽsat: quia [illegible] quam
vnusquisque [illegible] rei sue. Et lz q tradit rẽ suam ec
clesie [illegible] eam ordinatiõi ecclesie rõnabili: nõ tñ irrõnabili.
Nec statuta irrõnabilia aut consuetudo irrõabil excusat i fo
ro dei. Licet [illegible] anniuersariũ vel alios reddit.
[illegible] quod [illegible] totis vigiliis vel totis horis [illegible]
[illegible] rõnab. [illegible] ordinaret. Cũ aũt oport
teat pro bonis ecclesie [illegible] et [illegible] et agere
extra [illegible] propter hoc [illegible] quod liceat se a choro sub

trahere et ad capitulũ ire pro consilio [illegible]
pediẽs: rationabile est [illegible]
igrediens et postea vadens ad [illegible]
quãtũ persistens iustum est. Et similiter [illegible]
cãs negociis suis licet beneficia [illegible]
cium dei propter officiũ. Sed qui statuit [illegible]
presens si nec ante nec post [illegible] pareat [illegible]
vt moneat rõnem quod si hoc est propter negocia ecclesie [illegible]
propter ociũ nõ est [illegible]. Si propter honestã cãm [illegible]
occurrit quam alias. dũ tamen alias in aliis recompen[illegible]
excusatur: aliter non in foro dei. licet non possit [illegible]
statuta distributio denegari. ℂ Argumentum [illegible]
est in secunda conclusione tertij articuli.

ℂ De tribus que in penitentia considera[illegible]
sunt. Distin. XVI.

In perfectione autem pe[illegible]
tria obseruanda sunt. s. cõpu[illegible]
cordis: confessio oris: satisfact[illegible]
ris. Unde Joan. os aureum P[illegible]
fecta penitentia cogit pecca[illegible]
omnia libenter ferre: in corde eius contritio
confessio: in opere tota humilitas. Hec e[illegible]
ctifera penitentia: vt sicut tribus modis de[illegible]
offendimus. s. corde: ore: opere: ita trib[illegible]
dis satisfaciamus. Sunt enim tres pecca[illegible]
rentie: vt ait Augu. et in corde: et in facto: [illegible]
cõsuetudine: vel verbo: tanquam tres mortes. [illegible]
quasi i domo. s. cum in corde consentitur li[illegible]
altera quasi prolata iam extra portam: cu[illegible]
ctum procedit libidini assensio. tertia cu[illegible]
le consuetudinis tanquam mole premitur [illegible]
vel noxie defensionis clipeo armat: qua[illegible]
pulchro iã fetens. hec sunt tria genera mo[illegible]
rum que deus legitur suscitasse. Hinc er[illegible]
plici morti triplici remedio occurritur. c[illegible]
one: confessione: satisfactione. compunc[illegible]
bis cõmendatur ibi. Scindite corda vest[illegible]
non vestimenta vestra. confessio ibi. J[illegible]
principio sermonis accusator est sui. vere [illegible]
confitetur qui se accusat: qui execrando [illegible]
sibi imputat. Et ibi. Effundite coram illo [illegible]
vestra. Et iterum. confitemini alterutrũ p[illegible]
ta vestra. Satisfactio a ioanne precip[illegible]
ait. Facite dignos fructus penitentie. s. [illegible]
qualitatem et quantitatem culpe: sit qual[illegible]
quantitas pene. Non enim par debet e[illegible]
ctus boni operis eius qui nihil vel mi[illegible]
cauit: et eius qui grauius cecidit. Ideo [illegible]
no penitentia valde necessaria est: vt illa [illegible]
que tradit Augustinus dicens. Cõsidera[illegible]
litatem criminis: in loco in tempore: in pe[illegible]
rantia: in varietate persone: et quali hoc [illegible]
tentatione: et in ipsius vicij multiplici [illegible]
ne. Oportet enim penitere fornicantem [illegible]
excellentiam sui status vel officij: vel [illegible]

dum meretricis: et in modum operis sui: et qualiter turpitudinem egerit: si in loco sacrato: si in tempore orationi constituto: vt sunt festiuitates et tēpora ieiunij. Consideret quantū perseuerauerit: et defleat ꝙ perseueranter peccauerit: et quanta victus fuerit impugnatione. Sunt eni qui non solum non vincuntur: sꝫ vltro se peccato offerunt: nec expectant tentationem: sed preueniunt voluptatem. et pertractet secū ꝙ multiplici actione vicij delectabiliter peccauit. Omnis ista varietas confitenda est et deflenda: vt cū cognouerit quod peccatum est: cito inueniat deuꝫ propitium. In cognoscēdo augmentum peccati: inueniat etiam cuius etatis fuerit: cuiꝰ sapientie et ordinis. Immoretur i singulis istis et sentiat modum criminis: purgās lachrymis omnem qualitatem vicij: defleat virtutem qua interim caruit. Dolendum est enim non solum ꝙ peccauit: sed quia se virtute priuauit. Defleat etiam quoniam offendens in vno factus ē oium reus. Ingratus enim extitit qui plenꝰ virtutibus deum omnino non timuit. In hoc eniꝫ quisqꝫ peccator fit culpabilior: quo ē deo acceptior. Ideo eni adam plus peccauit: qꝛ omni bono abundauit. Alio etiam modo offendens in vno factꝰ ē omniū reus: qꝛ omnis virtꝰ patiť detrimentū ab vno vitio. Ponat se omnino i iudicio et ptāte sacerdotis nihil sui reseruans sibi vt omnia eo iubente paratus sit facere ꝓ recipienda vita anime: que faceret ꝓ euitanda corporis morte: et hoc cum desiderio: qꝛ vitam recuperat infinitam. Cum gaudio enim facere debet immortalis futurus: que faceret pro differenda morte moriturus. semper deprecetur deū. offerat deo mentem et cordis contritionē. deinde et qđ pōt det de possessiōe. et tūc qđ offert securꝰ offerat. Respexit dñs ad abel et ad munera eiꝰ. Priꝰ dicit ad abel: ꝙ ad munera eiꝰ. In iudicio ergo cordis ꝯferēda ē elemosina tribuētis. Nec ꝯsiderandū ē ꝗꝫtū sꝫ ꝗ̄ mēte: qua affectiōe dat qđ pōt. Qui ergo sua ptā redimere vult tēporaliū oblatiōe priꝰ offerat mētē. Caueat ne ductꝰ verecūdia diuidat apō se ꝯfessiones: vt diuersa diuersis velit sacerdotibꝰ manifestare. Quidā.n. vni celāt qđ alteri manifestādā ꝯseruant: qđ est se laudare: et ad hypocrisiꝫ tendere. et semp venia carere ad quam p frustra putat puenire. Caueat etiā ne priꝰ ad dñicū corpus accedat ꝙ ꝯfortet se bona cōscia: et doleat ꝙ nōdū audeat sumere: quē multū desiderat cibum salutarē. Cohibeat ēt se a ludis a spectaculis seculi: qui pfectā vult consequi remissionis gratiam. Isti sunt digni fructus penitentie aīaꝫ captiuaꝫ elaqueantes et i libertate seruātes. Et infra. Querat anima dignos fructus: et si nō dignos penitentie. Sunt eniꝫ digni fructus virtutū qui non sufficiunt penitentibus. Pnīa enim grauiores postulat: vt dolore et gemitibꝰ mortuus impetret vitam. Ex his ostenditur q sint digni fructus penitentie: quibus vera satisfactio expletur: et ꝙ non omnes digni fructus sunt digni fructꝰ pnie. Qđ de illa pnīa ītelligitur que maiorꝫ est criminū. Nō.n. sufficiunt grauiter delinquentibus: que sufficiunt minus vel parꝫ peccantibus.

Que sit falsa satisfactio. b

Et sicut sūt digni fructꝰ penitētie ac vera satisfactio: ita et īdigni fructus et falsa satisfactio.i. falsa penitentia. Unde gre. c

Falsas penitētias dicimus que nō fm auctoritates sāctorꝫ ꝓ q̄litate criminū īponunť. Ideoqꝫ miles vel negociator vel alicui officio deditus: qđ sine peccato exerceri nō possit: si culpis grauioribꝰ irretitꝰ ad pniāꝫ venerit. vel qui bona alteriꝰ iniuste detinet: vel q odiū i corde gerit: recognoscat se verā penitentiam ñ posse pagere: nisi negociū relinquat: vel officiū deserat: et odiuꝫ ex corde dimittat: et bona q̄ iniuste abstulit restituat. Ne tamē dsperet iterī ꝗcquid boni facere pōt hortamur vt faciat: vt deꝰ cor illiꝰ illustret ad penitētiam cū sit pnīa interior et exterior. De vtraqꝫ per premissa satis apparet que sit vera et que sit falsa.

De tribꝰ actionibꝰ penitentie. c

Predictis vero adijciendū est ꝙ tribus mōis agiť pnīa añ baptismū.s. de prioribꝰ peccatis: post baptismū: de grauioribꝰ q̄ post cōmittuntur. Est ēt pnīa venialiū quotidiana q̄ etiā humiliū est et pfectorꝫ. Unde aug. Tres sunt actiones pnie: quas mecū eruditio vestra recognoscit. Una ē que nouū hominē parturit donec p baptismū oium preteritorū ablutio fiat peccatorū: qꝛ nullus sue volūtatis arbiter: nisi peniteat cum veteris vite: nouā inchoare potest: a qua puuli sūt imunes cū baptizātur: quia nondū possūt vti libero arbitrio: quibus tñ ad remissionē originalis peccati prodest eorū fides a qbꝰ offeruntur. Altera ē actio pnie post baptismū q̄ fit ꝓ illis peccatis q̄ legis decalogus cōtinet. agūt ergo hoies pniāꝫ añ baptismū de peccatis prioribꝰ: ita tamē vt ēt baptizentur: sicut Petrus ait. Agite pniāꝫ et baptizetur vnusqsqꝫ vestrꝫ in oie dñi et c. agūt ēt pniāꝫ si post baptismū ita peccauerit vt excōicari et reconciliari mereantur. Est ēt penitētia bonorū et humiliū fideliū pene quotidiana i qua pectora tundimꝰ

dicētes. Dimitte nobis debita nostra ⁊c. Neqȝ ea nobis dimitti volum⁹: q̄ dimissa nobis i baptismo nō dubitam⁹: sȝ illa q̄ humane fragilitati: q̄uis pua tamē crebra surrepūt: q̄ si collecta ↄtra nos fuerint: ita nos grauabūt ⁊ opprimēt sicut vnū aliqd grāde pctm̄. Quid. n. īterest ad naufragiū: an vno grādi fluctu nauis operiat̄ ⁊ obruatur: an paulati surrepēs aqua i sentinā p negligētiā culpā ipleat naues ⁊ submergat̄: Ideo ieiunium ⁊ elemosyne ⁊ orationes iuigilāt. In quib⁹ cū dicim⁹ dimitte nobis debita nostra ⁊c. manifestam⁹ nos hēc qd nobis dimittat̄: ⁊ in his verbis humiliantes animas nostras quotidianam agere penitentiā nō cessamus.

¶ De satisfactiōe venialiū.

q Uod autē p venialib⁹ sit satisfactio sufficiēs Aug. isinuat ita iquiēs i enchi. De quotidianis ⁊ breuib⁹ leuibusqȝ pctis: sine quib⁹ hec vita nō ducit̄: quotidiana oīo fideliū satisfacit. Eoꝝ. n. est dicere. pater noster qui es i celis ⁊c. Delet oīo hec oīo minia ⁊ quotidianā pctā. delet ⁊ illa: a quib⁹ vita fideliū ēt scelerate gesta: sȝ penitēdo i meli⁹ cōmutata discedit: sicut veraciter dicit̄: dimitte nobis dbita nostra: ita veraciter dicat̄: sicē ⁊ nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̄is. i. sic fiat qd dicit̄: qȝ ⁊ ipsa elemosyna est veniā penitētib⁹ oīo ignoscere. Ex his aliisqȝ pmissis iā facile est itelligere q̄ p venialibus sit exhibēda satisfactio. Sufficit enim dominica oratio cum ieiunio aliquo ⁊ elemosynis: sic tamen vt precedat contritio aliquantula: ⁊ addatur confessio: si assit facultas: de qua confessione post tractabitur. Pro grauiorib⁹ vero peccatis hec etiā in satisfactione adhibenda sunt: sed multo vehementius atqȝ districtius: quia vt ait augu. ad agendum penitentiam non sufficit mores in meli⁹ commutare: ⁊ a malis factis recedere: nisi de his que facta sunt satisfaciat domino per penitentie dolorem: per humilitatis gemitum: per contriti cordis sacrificiū cooperantibus elemosynis.

Questio. I.

Irca distinctionē sextādecimā querūt̄ q̄tuor. Primo de remissione venialiū. Secdo d̄ ipedimētis pnie. Tertio d̄ circūstātiis. Quarto de partib⁹ penitentie. ¶ Queritur ergo primo de remissione venialium vtrum possint remitti sine mortalibus. Et videtur q̄ sic quia cum veniale possit fieri mortale: ⁊ econuerso: videt̄ nō plus depēdere remissio venialiū a remissione mortaliū q̄ ecō: sȝ mortale pt remitti sine veniali: ergo ⁊ ecō. ¶ Cōtra qȝ sine grā nō ē remissio pcti: ... sic cū mortali: veniale nō pt remitti sine mortali. ¶ R⁹ circa istā q̄nē tria sūt videda. Primo de mō remissionis venialiū. 2⁰ d̄ eā remissiōe. Tertio d̄ eo q̄ i argumēto tāgit̄ s. q̄ veniale fiat mortale.

Quantum ad pmū sūt tres ↄclōnes ¶ Prima ... veniale nō pt remitti volūtate manēte illō actu vl' habitu. Et de actu planū ē: qȝ cū velle peccare ... peccatū: remitti aūt peccatū sit nō habere pctm̄ ... mo vult peccare: vel peccasse: nō pōt sibi illō dimitti. Sȝ ista rō nō directe cōcludit gn ipsū pctm̄ volitū. qd nō ... actu possit remitti. sȝ de ipso velle. Unū dōm q̄ de ipso ... qd ē velle peccasse ē ipossibile de potētia absoluta: vt rō ... dit. De ipso āt pctō pterito ē incōueniēs de potētia ... ta q̄ remittat̄: q̄diu volūtas i ipso cōplacet sibi ... cōmittat̄: ⁊ manēte eā oꝫ manere effect⁹. Si autē voluntas sit ad illud habitu. sic. s. q̄ si actu recoleret q̄ i eo sibi cōplaceret: nec q̄diu sic ē remitti pt. qȝ saltē ... cere oꝫ. Si vō sic eēt i habitu: q̄ ex frequētia ipsi⁹ eēt hēc adgnatus: dū tn̄ de hoc peniteret: remitti posset. ēt durante habitu acq̄sito: ēt mortale. sȝ difficili⁹ ē de tali penitere.

¶ Scda ↄclo est. q̄ pōt remitti vnū veniale sine alio: remittere vnū: nullo alio remisso. qȝ ad venialis remissionem sufficit displicētia de ipso cū pposito abstinēdi ⁊ satisfaciēdi: grā informata. hoc aūt pōt eē de vno sine alio. ideo ⁊c.

¶ Tertia ↄclo ē. q̄ non pōt remitti aliqd veniale hn̄ti mortale actuale: nisi illo mortali remisso pri⁹ vel sil. Et hoc p tres rōnes. Primo. qȝ remoto priori remouet̄ posteri⁹: nec posteri⁹ restituit̄ nisi priori restituto. feruor āt charitatis: cui veniale opponit̄: est posterior ipsa charitate. vn̄ q̄diu nec charitas restituit̄: nec feruor charitatis reparari pōt: in cui⁹ reparatōe ↄsistit venialis pcti remissio. iō ⁊c. ¶ Et ↄfirmatur ratio. qȝ q̄uis nō sit hic oppositio formalis: vt q̄dā dicunt: tn̄ put feruor charitatis dicit̄ act⁹ charitatis: pu actu detestantis. sic certū ē q̄ act⁹ peccati venialis ē ↄ formaliter feruori charitatis. qȝ fm illū actū ... peccatū nō tendit in deū. Un̄ feruor charitatis stat cū ... tu pcti venial. sȝ nō cū actu: qȝ qn̄ actu peccatur venialiter nō fertur feruor charitatis i deū actu pfcō. sicut enī pctō mortali recedit a charitate: sic peccās venialiter ... cedit a charitat' feruore. ¶ Si dicat̄ vt isti dn̄t q̄ feruore p solā ↄtritionē remittit̄ veniale. dōꝫ q̄ ↄtritio ... feruor. cū sit actus charitatis. Et sicut vnū pctm̄ ... nō remittit̄ p ↄtritionē de alio nō de isto. sed p ↄtritionē de isto sine alio. sic pp feruorē charitat' sup hoc pctm̄ ... dū pp̄ter deū nō sup aliud remittit̄ veniale ⁊ ... rē in generali ⁊ implicite delentur venialia ... mortalia. Un̄ nūq̄ sine feruore remittit̄ veniale ... oēm feruorē. sȝ mortale p oēm charitatē qȝ pōt eē ... q̄ nullū pctm̄ respicit nec recolit. ¶ Scdo sic pena satisfactoria nisi sit deo grata ⁊ accepta. sed q̄cq̄d fiat ab existente i mortali nō acceptat̄ a deo cū sit ei⁹ inimic⁹. iō ⁊c. ¶ Si dicatur q̄ ē deo accepta: ex quo est talis qualis ab eo taxata. sicut illa inferni est taxata a deo vl' ... requirit̄: sȝ maior possit infligi. ¶ Dicendum q̄ non ... quia licet illa inferni sit a deo taxata non tamen est ... expiatiua. ⁊ est deo accepta quo ad hoc q̄ non vult ... re maiorē non quo ad hoc q̄ per illam remittat ... Hic aūt taxata ē pena finita. supposito q̄ fiat i grā ... tas recordaret̄ qd nō ē sine grā ... q̄ diu ē in mortali. ¶ 3⁰ qȝ veniale obscurat mētē. obscuritas āt nō tollit lucē. iō ⁊c. ¶ Ubi sciēdū q̄ sȝ veniale nō minuat lucē ... tollit mortale: cū ex minori defcū rōnis pcedat q̄ mortale nihilomin⁹ tn̄ sic vr̄ obscurari sol p nubē q̄ actu ... illuminet aerē q̄ tn̄ i se nō obscurat̄ sic vr̄ obscurari ... veniale p qd p tūc nō erat i actu. ⁊ sic sole subtracto claritas restitui aeri p amotionē nubis nisi sol redeat i pposito. iō ⁊c. ¶ Sȝ ↄtra arguit̄ q̄nqȝ rōib⁹ ... sicut vnū sine alio puta mortale sine veniali ... Et ista rō fuit facta in opponendo ¶ Dicendū q̄ ... qȝ illō quo remittit̄ pctm̄ veniale. s. feruor charitatis

nit illud quo remittit mortale. s. charitatē nō ecōuerso. vl sine [illegible] remissio o. s peti ē p grāz dei nō ex ope no' [illegible] posset satisfacere p veniali et sine hac sine qua impossibile ē placere deo nō aūt remittit nisi ei q sibi placet. grā aūt nō daf cū mortali. ideo ꝛc. ¶ Scdo sic. q: pena p veniali ē finita simplr et nō sub cōditiōe. sicut de pena debita mortali cōfesso. ergo pōt solui. ¶ Sz dōm q licz sit finita reqrit tñ q sit deo accepta q nō ē qdiu psona ē deo exosa. ¶ Tertio sic. q: nō ē ibi offensa. sicut i mortali: sz solū deordinatio volūtatis et pena finita. q sufficiunt duo opposita ergo ꝛc. ¶ Dōm q lz hō ex se possit deordinari et ad penā obligari: nō tñ pōt se ex puris nālib' reordinare. maxime quādo est deordinat' p mortale. Cōtritio enim ē mot' liberi arbitrij non solū i petm detestandū simplr. sz i petm detestandū pp̄ter deū et mot' liberi arbitrij i deū sup oia diligedū. quorū neutrū fac q ē i mortali. q: nec deū diligit sup oia. q: sic nō adhereret ei qd ē 9 deū nec dtestat petm pure pp deū q: sic magis dtestaret qd ē mag' 9 deū: id ꝛc. Nō pt ēt hō se libare a reatu pene nisi a dō p grāz reiectat. ¶ 4° q: qd n tollit actu et aptitudine p petm non pōt restitui ad remissionē peti. sz p veniale nō tollit grā actu sicut p petm mortale nec aptitudine sic p scdz. g ꝛc. ¶ Dōz q illud q nec tollit nec psupponit ad restitutionez ei' qd directe tollit p peccatū non opz restitui. sed qd psupponit sic. sicut p peccatū qdcunqz in morib' nec tollit fides nec spes: q: peccator et credere et spare pōt: et tñ d nullo peccato pōt homo liberari sine fide et spe q: sine fide ipole est placere deo et sic psupponit ad oēm reordinationē. et silr est de charitate et grā ¶ 5° q: puer non baptiçatus i originali existens si qñ venit ad etatē i qua pmo pōt peccare peccet venialr p suppositionē et tūc decedat: aut tūc puer erit i iferno et punief p petō veniali pena finita vl' ifinita. si finita fortiori rōe potuit eā i hoc seculo soluere si vixisset non obstāte originali cū quo nō stat grā. si ifinita videt iconueniēs: cū fm taxationē diuiam peccato veniali non debeat nisi pena finita. ¶ Sed ad hoc dicēdū q non ē simile q: ille q i solo originali et veniali ē pt ex puris nālibus deū super oia diligere et sic volūtatē hre ordinatā. et ē gratus deo ad bona nā habēda et ad mala pene sēsus euadēda: q non debet peccato originali lz non sit grat' quo ad hēndā gloriā et vitandā penā dāni. Sed ille q ē i mortali hēt volūtatem deordinatā simplr et est reus pene eterne dāni et sēsus: vñ non pt reordinare: vnde p veniali cū mortali moriens in eternū punief. non sic āt est de originali et veniali. Unde dico q sine grā posset remitti veniale in non habente mortale actuale non tamen sine mortali. qūis aliqui dicant etiam q nec sine gratia simpliciter.

1° Quantum ad scdm d cā remissionis venialiū sunt qttuor 9nes. ¶ Pria q veniale pōt remitti sine grē ifusione et ēt sine augmento. Primū pz: q: n pūat grām sicut mortale. Uñ cū ula pt cōmitti et ipa manēte remitti. De augmēto ēt pz: q: cū charitas nō augmentet nisi p illū actū q ē cū conatu p leuē displicētiā sine conatu leuis cōplacētia possz tolli. ¶ Si dicat q veniale n remittit nisi per feruorē charitatis q nō pt eē sine augmēto. dōm q equocatio ē de feruore itendēte charitatē q accipit p actu cū conatu et d feruore remittēte veniale q accipit p simplici actu i quē prumpit charitas ēt tepide dete stādo ¶ 2° dcto ē q peccatū veniale nō remittit sine cōtritione sal' iplicita. q: 9trariā [illegible] curat. si āt non committit nisi volūtate explicita vel iterpretatiua. puta q: potuit puenire et ipedire nec fecit. sic ad delēdū reqrit displicētia sal' vl' iplicita et iterpretatiua puta q i gnali displacet sibi actu q qd fecit deo 9trariū vel ab ipso retardatiuum [illegible] cū [illegible] cōtritiōe venit ea de quib' doleret si actu recoleret no āia q optime de' nouit. ¶ Sz vtrū cōtritio deleat effectiue veniale dato q nō deleat mortale nisi dispositiue. dñt q dā q lz aia nullo mō sit cā efficiēs remissionis peti mortalis sz tñ meritoria vel de 9gruo p attritionē vel de condigno p contritionē. fm [illegible] q dñt q formate actus penitendi pcedit peccati remissionem: tñ anima sub deo est causa efficiens remissionis peccati venialis. Qd tripliciter d clarāt. Primo sic qd pt maius pt minus i habentibus ordinē sed volūtas cū charitate pōt i actū 9tritionis q est nobilissimus et pri' remissione peccati. ergo et in illā ¶ Scdo sic. sic peccatū mortale remittit qtū ad offēsā per grē ifusionē: ita petm veniale remittit p cōtritionis motū sed si eēt possibile q aia eet cā efficiēs ifusionis grē: ipsa ifusione grē mediāte eēt vel esse posset causa efficiens remissionis peccati mortalis. cū ergo aia charitate iformata sit cā efficiens motus cōtritionis q: ipsū elicit: videt q aia charitate formata mediāte motu 9tritionis sit cā efficiēs remissionis peti venialis. ¶ Pº in peccatore nō existēte in actu venialis peccati peccatū veniale nihil aliud est q carentia satisfactionis debite p actu peti venialis inqtū petm veniale est aliqua dispositio ad diuinā offensā. seu obliquatio a diuina amicitia. Destructio aūt carentie debite satisfactionis est per satisfactionis positōez. Illa aūt satisfactio est mot' 9tritionis vel p ipsū motū causata. Cū ergo aia charitate iformata fit causa efficiens mot' 9tritionis. vr q mediāte motu 9tritionis effectiue destruat veniale peccatū Sz q: hoc nō pt facere nisi mediāte hitu charitatis: cui' solus ds ē cā efficiens. ideo aia charitate iformata petm veniale n remittit effectiue nisi i psona vl' vtute di. ¶ Alius aūt videt dōm: q qūis aia iformata charitate mereatur per contritionem remissionem venialis peccati. tamen illi' remissionis non dz dici cā efficiēs saltē loquēdo de cā per se. q: motus contritiōis nō est cā remissiōis venialis peccati efficiēs. per hoc solū q contritio imediate elicitur a volūtate charitate informata. sed est principali' p hoc q ula contritio ē ipsi' dei imediat' effect'. ¶ Uñ ad primam rōnem aliorum dicit q lz aia charitate informata possit eē causa efficiēs illi' actus qui formatus est nō tñ pōt eē cā efficiens charitatis p quā format. Act' āt ille rōne eēntie act' nō ē nobilior remissiōe peti. sz ē qdā cōgrua dispositio ad cā. sz rōe charitatis q format dr ea nobilior. ¶ Per idē pōt dici ad scdm. ¶ Ad tertiuz dōm q aia nō est cā efficiēs satisfactionis seu recōciliationis qtū est offensa seu dispositio ad offensā sed solū deus. Si quis aūt vellet sustinere primā opinionē posset respondere ad duas rationes scde opinionis quaz prima talis ē. Per auctoritatē glo. Mat. 9. Dimittunt tibi peccata. solus deus peccata dimittere nouit ¶ Solutio principalr vel loquitur de mortalibus ¶ Ad scdaz q talis ē. tale remittere petm qtū ad offensā nō tātū ē remouere a petōre deformitatē pp̄ter quā deo displicebat sed ēt ipsā dei displicētiā remouere q: aia q ante peccati remissionē deo displicebat post ei' remissione deo n displicet sz nulla creatura pōt esse cā efficiens remotōis diuie displicētie. sic nulla creatura pt eē cā diuie placētie seu acceptatōis efficiēs q: placētia diuia ē act' volūtatis dīug ē realr idē qd ipe. g cum 9tritio sit creatura non pōt esse causa efficiens remissionis peccati. ¶ Solutio remouere diuinā displicentiā nō est remouere aliquē actū diuine volūtatis sed remouere defectū aie pp̄ter quē displicebat deo āte que defectu remoto aia q añ deo displicebat sibi nō displicet nō per aliquā mutationē factā i volūtate di sz ex pte aie. Et sz h pōt hō i hora sepe a veniali quo ad culpā liberari. q: sepe ē disposit' q i gnāli de oibus doleat et in speciali de occurrētibus et sic etiaz doleret de oibus i speciali si in speciali occurrerēt. sed [illegible] tñ remaneat hō. Non aūt quecūqz displicētia sufficit ad remissionem pene sicut culpe sed reqrit pcecta satisfactio.

3° 2° ¶ ... ē φ sine ɔfessiōe remitti pōt veniale: sacrm̄ n̄ nō ē
de nec̄itate salutis sine quo pōt hri grā. nec p ɔñs recipē
lui⁹ effect̄ collēdi g nō tollit grās dei. ǭ ē vita eterna. vñ
cū veniale sit hōō veniali nō ē nec̄e ɔfiteri rōne sacri vel
pcepti diuini: s3 forte rōe pcepti eccl'ie tenet̄ qs s3 si ino ... ñ
hz mortale sic papa pcipit recipe eucharistiā sacrālr̄ qō n̄
erat nec̄e sed solū spūalr̄. ¶ Et si dicat̄ ǭ ad plus tenet̄ ca
rens mortali ǭ hñs mortale. q2 ille nō tenet̄ ad cōfessiones
venialiū. Dōm φ hoc ē p accns. Alii vō dñt φ nō ē itētio
ppe l gare ad cōfessionē ānuā. nisi d illō qb⁹ hō al's tenet̄
cōfiteri. Alii dicūt φ nec papa pt obligare ad ɔfessionē ve
nialiū. sic nec ad mrimoniū. q2 hoc eēt imutare sacra .s. fa
4° 2° cere illo nec̄itatis qō ē volūtatis. ¶ 4° ǭ ē ē modis i spāli
qbus venialia dimittūt̄. Ubi sciēdū ē φ p illos modos
plusǭ p alia bona opa dimittūt̄ l3 nec p hos dimittāt̄ ni
si cū displicētia volūtatis. p̄ q2 isti modi plus icitāt hoīem
ad motū liberi arbitrij detestātis pctā. 2° q2 plus valent
ad remissiōez pene ex merito t̄ fc̄ab⁹ toti⁹ eccl'ie. 3° q2 plus
sufficit qn̄ ius ɔtritio h ǭ alibi. ita tñ φ hō vtatur illis hac
itēnōe. Unñ vsus. Orās: tict⁹: edēs ɔfessus. dās: bñdicens.
Orās orone dñica. Dimitte nobis debita nr̄a. Itē tōsione
pectoris. Publican⁹ pcutiebat pect⁹ suū dicēs. De⁹ ppici⁹
esto mihi pctōri. Itē i eccl'ia ɔsecrata 3. Re. 4. Qui orauerit i domo hac ppiciaber'. Tinct⁹ aqǭ bñdicta ǭ ignatos
scificat t̄ purgat. Edēs .i. cōicās. imo ois digna sacri sūptio
t̄ ēt sacrālis vnctio vt epoꝝ t̄ regū. p̄. 1. Re. 16. Cum vnxisset
dauid spūs dñi venit i eū nō aūt illa qua vngūt pugiles ǭ
oio carnalis ē s3 ǭ vngūt baptizati t̄ sacerdotū man⁹. Cōfessus siue sit ɔfessio gnālis siue spālis sacrālis vel nō. Dās
elemosynas corporales vl' spūales. Bñdicēs .i. pane bñdi
cto i dnica p sacerdotē. nō dico de pane cōi q cū bñdictiōe
sumit̄. Itē bñdictio monialiū t̄ hm̄ ǭ oia cū ɔtritiōe remit
tūt. t̄ bñdictio episcopal. nō aūt idulgētie ǭ solū penā non
culpā etiā venialē remittūt. d co āt φ minor dolor cū his
suffic̄ ad remissionē venialiū ǭ sine his. Unñ nō frustra adhibent̄. Qr āt p orone t̄ pcipue dñicā hō remittāt̄. pbat̄ d
pe. di. 3. d quotidianis leuib⁹ φ pctis. quotidiana oro fidelū sufficit pr̄ nr̄ rc. Itē φ p aquā bñdictā pbat̄ d ɔse. di.
3. Aquā sale ɔspsā pplis bndicim⁹: vt ea cūcti aspsi scificētur t̄ purificēt̄. Cui⁹ rō subdit̄. Si n. salis aspsione p Heliseū pphetā
sterilitas aqǭ sanata ē qnto mag' diuinis pcib⁹ sacrat' sal steri
litatē aufert reꝝ hūanarū t̄ coiqnatos scificat t̄ purgat t̄
cūcta bona opa mltiplicat: t̄ isidias dyaboli auertit t̄ a fā
tasmatib⁹ et vitiis defēdit: supple q2 sic cinis vitule asp
sus .i. aqǭ lustratōis t̄ expiatōis ignatos scificat ad emūda
tionē carnis sic ista ad emūdatōez mētis. Itē φ p dignam
sūptionē eucharistie pbat̄. de ɔse. di. 2. Cū oē crimen. t̄ ca. si
quotiēs. vbi dr̄. t̄ hr̄ di. 2. qrti snia. Qui sp pecco sp dbeo
accipere medicinā. s. corp⁹ dñi. Itē d ɔfessiōe pbat̄ d pnia
di. 3. c. De ǭtidianis. Itē φ p elargitionē elemosynaꝝ pbatur de peni. di. 1. medicinā. c. ǭhobēt. vbi Hiero. iducit illud
Daniel. 4. Pctā tua elemosynis redime. Itē φ p bñdictio
nē episcopalē abbatū t̄ monialiū pbat̄ 1. q. 1. dictū. c. bñdictio. Nūeri. vi. Uos ponite nomē meū super filios israel. t̄
ego bñdicā eis. Hos ǭtuor modos ponit hostien. d pe. t̄ re.
ca. ois. Itē φ tōsio pectoris pbat̄ d peni. di. 1. Tres actiōes.
di. 2. Si ... Itē φ extrema vnctio pbat̄ d sacra vnctiōe.
ca. nuꝝ d. i. Ubi ptī⁹ post. imo t̄ ois sacri digna susceptio:
t̄ ... φ ad qntū modū ɔsueuit addi patientiā flagelloꝝ.

Circa tertiū s. qñ veniale fiat mortale ē sciēdū φ veniale pctm̄ dr̄ quatuor modis s. et cā. et euētu. et
gñe et mō seu iplectiōe. Duob⁹ primis mod. s. idē numero
actus iterior t̄ exterior ē venial' t̄ mortalis sit p̄ mō successi
ue ... Primo qn̄ veniale sit mortal'. tertio mō idē nūero act⁹
ue. scdo q̄ sunt veniale t̄ mortalis sic bon⁹ t̄ mal⁹. nō aūt
exterior pōt eē veniale t̄ mortale sic pmo pp ɔsciaꝫ erroneam ǭ iudicat
iterio ... de sp̄e mortis

mortale: qō ē veniale. scdo pp ɔtēptū. tertio pp f...
stitutū. e⁹ signū ē qn̄ faceret ēt si phibitū. qrto m...
nūero iterior t̄ exterior. puta mot⁹ carnis supuenie...
sa deliberatio icipit eē mortale. ... ue ...
mortale. vñ piculosū ē venialia mltiplicare. q2 qdā ...
sic posse mltiplicari: vt hō n̄ possit postea peccare n...
talr̄ pmo pctō. piculosū ēt ē vnū pctm̄ veniale nime ...
scere. q2 facillimū ē agere fm hītū firmiter radic...
facillimū ē agē ɔtra. q2 ɔsuetudo fac̄ nec̄itatē. ...
t⁹ vbis ociosis si occurrat sibi tētatio qd faceret si a ...
phibitū: ɔsentiet facere illō. Et iō ne hitualr̄ ...
mēt̄ frequēter ɔfitēda sūt. t̄ sic nūǭ radicabitur h...
¶ Ad argumētum dōm φ veniale idē nūero ne ...
le nisi denominatione extrinseca quādo s. per m...
mum supuenit deliberatus ɔsensus rōnis. Qō. II

SEcundo qrit̄ d ipedimētis pnie ...
pnia per se p aliqǭ ...
Et videt̄ φ nō. q2 si p aliqd ipediret̄ h ...
pctm̄. s3 ipa destruit oē pctm̄. g nō pōt ipe
diri p aliqō pctm̄. ¶ Cōtra. q2 ipedit̄ p ...
pctm̄ q2 ludi g sūt mā vtutis eutropelie. ...
militia ǭ ē act⁹ vtutis fortitudis ...
tio ǭ ē act⁹ iustitie ɔmutatiue ipsā ipediūt: vt hr̄ i lrā ǭ ...
¶ R. circa istā qōnē faciēda sūt ǭtuor: fm φ ǭtuor ...
pedimēta: hypocrisis: ludus: spectaculū: t̄ negociū.

Primo qdē videdū ē p vbi sūt tres ɔnes. ¶ ...
φ sp hypocrisis ē pctm̄. q2 sp ē oppositū ...
tis vitatis p quā hō ondit se talē i fcis t̄ dictis exter...
iterius. h āt mentit̄ fcō. nec refert vtꝝ aliqs declaret volū
tatē suā vbis an factis. ff. de legib⁹. l. idē qo'. ...
daciū vbi ē pctm̄ fm augu. sic t̄ hypocrisis ǭ hō me...
tatōe exteriori simulās scitatē quā nō hz. Et hec ē ...
ratio ǭ pma. q2 act⁹ mrimonij ē ɔtri⁹ vginitati ǭ ē vtus ...
tñ ē pctm̄. ¶ Scda ɔclō ē: φ nō sp ē pctm̄ mortale. si ...
hypocrisis dicat̄ ois simulatio ǭ ē in aliquo deō ...
cium aliqs vult videri bon⁹ ppter hoīes: nō ē imortale ...
si itēderet heresis seminare vl' nisi obtinere itē...
gnus aliqō bñficiū d ǭ dr̄ ē φ negter se humiliat ...
hypocrisis dicat illud viciū p qō hō simulat se eē bonū
cū nō sit sicut pharisei: q oia facīedo ppter hoīes ...
pleni rapina t̄ oī iniqtate: q2 carere bonitate ēt sine simulatione
nō ē sine mortali i hñte vsū rōnis: multomagis ea carēte
ipsā ostētare: qō addit mēdaciū. vñ simulata equitas ē du
plex iniqtas. ¶ Tertia ɔclo ē: φ ipedit verā pnia ...
put ē pctm̄ mortale: certū ē φ ipedit. sic φ cū ea nō pt ...
aliqua vā pnia deo grata vl' accepta. put at ē tm̄ pctm̄
niale adhuc ipa ē impedimētū pnie ... act⁹ ...
hypocrisi sit malus ppter deformitatē fi...
cept⁹. Scdo q2 hypocrisis dr̄ hitus mal⁹ ǭ hō ē ...
na opa facere pp hoīes. Et sic inclinat vt opa ǭ ...
gni fruct⁹ pnie nō hēant hūc effectū. sic āt nō ē ...
catis. Si qs n. hrēt habitū homicidij vel furti nō ...
iclinaret̄ ad oia ordināda ad illō ppter qō luxuria ...
gl'a ē radix oiuꝫ pctōꝝ oia trahens ad suū finē. ...
hoc igr̄ hypocrisis ē spāle ipedimētū. Itē q2 pctōr ...
deo se elōgauit t̄ ei displicuit tāto plus redire cū ...
ad placēdū deo ... qō spāliter iclinat hypocrisis.

Quantum ad 2ᵐ d ludis sūt tres ɔclones. ¶ ...
φ ludi turpes t̄ illiberales q ...
cāt ipediūt: vt luderes viros cū mulierib⁹ ...
nabas. et choree ǭ damnabiles sūt: q2 nō sunt ...
Moysi ducebat: ǭ scorsū a viris cātabat laudē deo. ...
ludus aleaꝝ t̄ taxilloꝝ. Unñ gl'a ... φ ludere ad ...
ē pctm̄ mortale ... Unñ ...
manib⁹ crucifixit ...
si g sūt ludi illiberales ... ē pctm̄ mortale ...

bibitū vt tormentū et bō istī semp ipediūt: de gbꝰ dicit lex q ludus nō rē semp ē i culpa. ❡ 2ᵃ 2ˡᵒ ē q ludi libe rales q sūt mā eutrapelie ꝑ tāto ipediūt qꝛ aliquid ē vni virtuosū: qd aliq viciosū. Unū q ducit vxorē decet eū hr̄e leticiā. Et q bz p̄rem mortuū decet eū hr̄e tristitiā. Sicut ecclesia deponit cātica leticie tpe doloris: que resumit tempore gaudij. Qꝛ ergo penitentia est opus doloris: ideo cōtrariat̄ ei leticia: q̄ alr̄ eēt v̄tuosa. Nō āt ē totalr̄ penitēti iterdicēda ne āplioꝛi tristitia absorbeat̄. Sz tpe pnīe plus a ludis ē abstinēdū. Cū ēt nobiles abstineant: q i q̄dragesima q̄ ē tps pnīe ioculatores licētiāt q cū veniunt pisi i addiscere ō q̄ postea possūt ludere. ❡ 3ᵃ ō ē q ludi spūales decēt penitentes. quoꝝ ē ō dolore gaudere ⁊c.

Quantū ad tertiū ō spectaclis sūt tres conclusiones. ❡ Pria q spectacl'a turpia ad malū icitantia ipediūt: qꝛ ad mortale alliciūt. Unū ⁊ ad pnīaꝫ agēdā fz iura aliq i mōasterijs vl̄ locis religiosis tēdebāt̄ ne ber̄e videre vanitates mūdi. ❡ Scd̄a ō ē q spectacl'a curiosa voluptuosa. sic venatōes cū canibꝰ ⁊ auibꝰ q̄ marie i q̄dragesima fiūt q̄ñ soli voluptati fiunt cū h coꝛ distrahāt ⁊ a do retrahāt: ad quē penitēs dz hr̄e coꝛ collectū ⁊ attentū pnīaꝫ ipediūt. Ob quā ēt cāz psonis ecclasticis ꝓhibet̄ e. ō cle. vē p totū. ❡ Tertia ō ē q sūt spectacl'a necitatis: sic petrꝰ ad piscādū hamo redijt: vt hr̄et vñ solueret didragma. Et iteꝝ. Duc i altū ⁊ laxare retia i luc. Itē i iohe. Mittite i dexterā nauigij rhete. Et talia pnīaꝫ nō ipediunt.

Quantum ad q̄rtū sunt tres ōnes. ❡ Pria q negotiū publicanorꝰ ipedit: qꝛ iq̄tū ad petīn̄ iplicat̄ itantū necē ē q ad illō penitēs ñ recurrat fz Gre. Est āt illō petīn̄ tribꝰ mōis. p̄. si noua vectigalia leuet sine auctoritate pncipis ō iura C. noua vectigalia. ⁊c. p totū. Secūdo si imoderate adaugeat āntiq̄ pedagia. 3ᵒ si a psonis vl̄ p rebꝰ exigat a qbꝰ vl̄ p qbꝰ ñ lz. q̄ Zacheꝰ restituebat i q̄druplū. ❡ Scd̄a ō ē q militia ēt ē ipedimētū ñ iq̄tū ōfendit ecclias. cū ēt dec̄ i pnīaz. vel ire vltra mare vl̄ bō fz q̄tū ad ea iquꝰ milites ō iustitiā agūt: trāsgrediētes p̄ceptū Joan. bap. Neminē ocutiatis ⁊ estote otēti stipēdiis vrīs: vt q̄ñ faciūt extorsiones illicitas ⁊ isolitas sic Roboā voluit aggrauare iugū pris sui. Hec ⁊ bō pnīam impediunt.

❡ Tertia ō ē q ois negociatio iq̄tū ē petīn̄ ipedit pnīaz: qꝛ vnū otrariū destruit aliō. Est āt petīn̄ vl̄ rōe psone cui est iterdicta mercatio: vt qꝛ ē monachꝰ clericꝰ vl̄ ouersus. Nō eni excusāt̄ ouersi. qꝛ sunt layci. qꝛ sūt v̄i religiosi. Et si pp lucrū faciūt nō videt̄ excusari a mortali. Si vō ꝑpter necessitatē victꝰ iā nō ē mercatio ꝓpie dcā. nec p ōsequens ꝓhibita. ❡ Scd̄o rōne loci. ō imunitate eccliaꝝ. c. Decet domū dei. qꝛ mercata i ecclijs ⁊ i cimiterijs fieri nō debēt nisi ōsuetudo excuset quā plati sciūt ⁊ dissimulāt. Alr̄ si ꝓlane ocēdētibꝰ ē p violētā itroducta ē corruptela. Unū xp̄s eiecit emetes ⁊ vēdētes ō tēplo. ❡ Tertio rōne tpis qꝛ dicbus dñicis ⁊ festiuis ñ ē mercādū alicubi. Tn̄ ē p̄uilegium pape vt tenēāt nūdie i dñicis: qꝛ dns ē filij hois ēt sabbati. Unū ⁊ eiꝰ vicariꝰ pōt dispēsare: qꝛ sabbatum scificare lz sit mortale q̄tū ad h q aliq̄ñ dō vacet̄ ⁊ ē idispēsabile ab homie tñ q tali tpe tm̄ ⁊ talr̄ vacet̄ ē positiuū ⁊ dispēsabile. Et p pnīa vbi ē ōsuetudo a papa scita ⁊ dissimulata petīn̄ nō ē. Et ide ē q q tūc ñ pdūt missā ⁊ smonē cū alias p hebdomadā ire nō possūt ñ p necessarijs emēdis vel vēdēdis tēpadit nō peccat: qꝛ finē p̄cepti fuat lz nō sic liceret vacare agriculture post auditā missā fz nō sūt excusati q toto die festo i foro sedet. sic i ferialī nō audiētes missā. ❡ Quarto rōe modi qꝛ p̄ius debito vēdēs aut viliꝰ emēs ēt citra dimidiū iu. p. teneāt ad restitutiōē: qꝛ hoc regnt eqtas iu. Sii ppi. cōsiderato fm iustā estimatōes q̄tum res valebat tpe ctꝰ. Si āt tpe ōtꝰ dolus iteruenit: forte qꝛ celat vicium q̄ cepit que fit dolus dās cām ōtui. q.ꝛ. non erat alias

emptꝰ: nisi qꝛ ille decepit sic eq̄ū cadētē piculosū si qe sciret fatꝰ eēt si emeret tūc lz valeat ōtū tñ vēditor q celādo decepit emptorē tenet̄ ad restitutiōes p̄cij emptori reōferēti rē: qꝛ pp talē dolū pōt rescindi otractus fz iura. Si. aūt fuit dolus icidēs i otu: qꝛ emisset q̄dē lz nō tāntū tūc ē q̄dē petīn̄ i celādo fz nō tenet̄ ad restitutiōē. ❡ p̄posito q equꝰ tātū valeat q̄tū vēdit̄ ē: qꝛ ex quo volebat emere debebat emere iusto p̄cio. ⁊ iustꝰ emptor ē si velit p minꝰ hr̄e iusto p̄cio. ❡ Quinto rōe rei q̄ si sit talis q nō cadat i cōmercium aut ꝑpter bonitatē. vt res sacra. vl̄ pp religionē vel qꝛ solo malo vsui ē apta: vt venenū sp ē petīn̄. Si āt sit tale venenū ō quo pōt ēt fieri medicamētū. tūc licet vēdi p̄r. Sz tñ i his de nō decipi nec iridet̄. Nā si res ē talis q coiter ea male emētes vtūt̄ vt taxillo ⁊ hō peccat vēdēs mortaliter vel venialr̄ sic ē vsus illiꝰ rei. vt ō sertis ⁊ hō q pp vanitatē fieri solēt lz ōferāt aliq̄ñ ad sanitatē. Que āt id. fferēter bñ ⁊ male vtitāt̄ vt gladij vēdi possūt: sic tñ q nūq̄ illi vēdātur quē v̄isimile sit abusurū. Aliogn ōsētit illi i crimine: ⁊ cooperat̄ ⁊ ptcipat i crimie criminoso. ❡ Ad argumētū dōs q pnīa destruit peccatum de quo est: sed destruitur ab illo de quo non est.

Questio. III.

Queritur tertio ō circūstātijs: an sint ōfitēde. Et vr̄ q sic: qꝛ cum ōfessio sit ad sciēdū grauitatē peti vt fz q̄titatē ōlicti sit plagaꝝ modꝰ: cū circūstātia aggrauet illā dici dz. ❡ Cōtra: qꝛ i cōfessione hō nō dz aliū pdere: fz tātū se: qꝛ iustꝰ in p̄ncipio sui smōis accusator ē sui. Freq̄nter āt ēt q si vellet circūstātiā dicere aliū diffamaret. q̄ saltē tē dz subticere. ❡ Hꝰ circa istā q̄nē. p̄ vidēdū ē ō circūstātijs q̄tū ad nūerū. 2ᵒ q̄tū ad effectū. 3ᵒ q̄tū ad ōfessionē.

Quantū ad p̄ᵐ. sciēdū q nūerꝰ circūstātiaꝝ cōsueuit his v̄sibꝰ ōnotari. Quis: qd: vbi: p quos: quotiēs cur: quō: q̄ñ. Quilz h fuet morbi med. camia dādo. vl̄ fz Bonauēturā. Aggrauat ordo: locꝰ psona: scia: tps. Etas oditio nūerꝰ mora copia cā. Est modꝰ i cl̄psectatꝰ altius lucra pusilla. Sz qs dr̄ p variatōe psone statꝰ: etatis: sapie: ordis. Quāto. n. alnoꝛ ē gradꝰ: tāto piculosior ē casus: ⁊ igratitudo maior. Quid vtrum malum quia prohibitum: vel ex genere suo malum mortale vl̄ veniale. Ubi. vtrum in loco sacro: qd grauius est q̄ non in sacro. Per quos. s. alios trahēdo ad peccatū: qd est proprium diaboli. Quotiens. si i ōsuetudie ⁊ de numero actꝰ. Cur. an ex ifirmitate: ignorātia vl̄ electōe. Quō. vtꝝ nāli mō vl̄ nō nāli. Q̄ñ. si i festo vl̄ ieiunio solēni. ❡ Sciēdū q i actu ipo ē. ūnialr̄ ē petīn̄. vñ nō pōt vnū petīn̄ esse in pluribus actibꝰ.

Quantum ad 2ᵐ de effectu circūstātiaꝝ sciēdū q circūstātie sunt in q̄ntuplici gn̄e. Prime nec alleuiāt nec aggrauāt sicut ille q̄ nō iportant aliquaꝫ ouenientiā nec disōuenietiā ad rōnē nec ex se: nec ex suppōne: sicut furari cū dextera vel cū sinistra. Scd̄e alleuiāt sic ille q̄ iportāt ouenientiā: vt facere malū bona itentiōe: vel ex ignorātia. Tertie aggrauāt: fz nō mutant: sic ille q̄ iportant disconuenietiaꝫ ex suppōne vt furari multū. Quarte grauāt ⁊ mutāt nō in ifinitū. vt q̄ñ vtrūq ē veniale: vl̄ vtrūqꝫ mortale: vel puᵐ mortale 2ᵐ veniale: vt in sp̄ebus gule: quaꝝ vna adueniat alij ⁊ q̄q sunt mortales: quādoqꝫ veniales. Quinte mutāt ⁊ grauāt in ifinitū vt q̄ñ actus venialis: puta laute ⁊ studiose p̄paratiōi addat̄ ebrietas. vl̄ notabilis anticipatio hore in ieiunio sine cā. ❡ Sed vtrū religioso sit mortale qd alteri ē veniale: ❡ Dom q nō vt puta verbū ociosū vel hō nisi sp̄em mutaret qꝛ nubere vl̄ velle nubere qd seculari nō est petīn̄ si pp. plēs vel venialesi ꝑpter voluptatē: ē mortale pfesso vel ordinato in sacris qꝛ sacrilegiū ē nō aūt motus primi luxurie: furti vel iobediētie: qꝛ nullus vouet se non habituꝝ primos motꝰ

q nõ sũt i potestate nr̃a. Utrũ āt sint plura peccata circũ/
stātia ꝛ sbet dīt quidā ꝙ sic qñ sic sũt disparata ꝙ nõ faciũt
vnũ vt genus ꝛ differentia ꝑ q̃b⁹ est: q: aliter nõ essent cir
cũstātie de necessitate ↄfessionis. ℂ Sꝫ q̄a actus exteri
ores nõ hñt rõne peccati nisi ex iterioꝝ. videt̃ ꝙ sint vnũ
peccatũ semꝑ: qñ ē vnus ↄsensus: vt si q̄s vno solo actu cõ
sentiat furari ꝑ ꝑ mechari nõ sũt duo peccata ēt si actus ex
teriores sint diuersi. Si āt ecõuerso actus exterior sit vn⁹
vt furari vel fornicari et sacrilegiũ dũꝫ tñ alio actu velit
vnũ q̄ȝ aliũ. ēēnt duo peccata: alr̃ vnũ. Est āt circa h̄ cõis
opinio ꝙ ēt si est vnus actus iterior ex quo sũt plures de/
formitates spẽ: ꝙ sũt diuersa peccata: q: peccatũ nihil est.
ḡ scḋꝫ ꝑuationē ipsã multiplicat̃. ℂ Sꝫ ↄ̄ hoc est q̄a act⁹
est de eẽntia peccati cõmissionis: primo q̄a aliter nõ differ
ret a peccato omissiõis. scḋo q̄a diffinitur ꝑ actũ. tertio q̄a
de ipso ꝑdicatur in abstracto ꝛ i recto: ꝛ sic eẽntia peccati
cõmissiõis non est sola priuatio: immo actus subtractus.
Nã dicit̃ dictũ vl factũ vel ↄcupitũ ↄ̄ lege dei: ꝛ cõuersio
ad bonũ ↄmutabile ꝛ auersio a bono icõmutabili. Unde
lꝫ auersio ꝛ priuatio sit formale i peccato nõ est tamen to
tale peccatũ. lꝫ ē ibi materiale aliq̄d positiuũ. Sicut ḡ nõ
essent duo homines si haberēt duas aīas ꝛ nõ hẽrent nisi
vnũ corpus q̄a est ps essētie lꝫ materialis ita nisi sint plu
res actus quãuis sint plures deformitates nõ erũt plura
peccata vt videt̃. ℂ Itē si ipa ↄuersio ꝛ factũ ipm nõ ēēt
peccatũ nec ps peccati. ḡ nõ oporteret cõfiteri. nec posset
de peccato i abstracto predicari: cũꝫ tamen dicatur ꝙ fur
tũꝫ est cõtrectatio: ꝛ fornicatio est cõcubitus ꝛ hõ. ℂ Sꝫ
posset dici ꝙ priuatio ē tota essentia peccati: nõ solũ i pec/
cato omissionis: qḋ ē priuatio actus debiti imo ēt i pecca
cato ↄmissionis: qḋ ē priuatio debite circũstātie: q: idē nõ
est de essentia duoꝝ ↄtrarioꝝ: lꝫ possit esse materia i qua
respectu vtriusq̄ȝ. Unde cũ actus scḋꝫ spēm nature idiffe
rēter subijciat̃ bonitati ꝛ malitie morali q̄ sũt ↄtraria: vi
det̃ ꝙ nõ itret essentiã alicuius: sicut nec supficies est de
essentia albedinis aut nigredinis. Et qñ diffinitur pecca/
tũ ꝑ actũ ē diffinitio ꝑ additamētũ: sicut qñ diffinit̃ acci/
dens ꝑ subiectũ. ℂ Ad id quod dr̃ ↄ dicēdũ ꝙ differũt i
hẽre actũ ꝛ non habere sicut form. nõ sicut ptem essentie.
ℂ Ad scḋꝫ dicendã ꝙ est diffinitio ꝑ additamētũ. ℂ Ad
tertiũ dicēdũ ꝙ sicut cũꝫ dr̃: archa ē lignũ: ipa accipit̃ i cõ
creto: sic qñ dr̃ peccatũ est dictuꝫ vl factũ ꝛc̃. hoc autē est
qñ vna circũstantia nõ est alterius determinatiua. vt dif
ferētia: alias secus ē ḡ fornicatio ꝛ adulteriũ vident̃ vna
spēs nõ due. Et silr̃ incestus q̄a fornicatio ē genus ad ista.
Nõ tñ sequit̃ q̄n ista circũstãtia sit dicenda q̄a licet nõ sit
alia spēs: tñ est spēs. Si q̄s aũt ↄfitet̃ genus ꝛ nõ spēm: pu
ta si q̄s diceret ego nimis comedi ꝛ nõ diceret in ieiunijs i
frāgēdo ieiuniũ nõ sufficeret: ita ꝛ hic non sufficit dicere
ego cognoui mulierē nisi specificet̃. ℂ Alius āt videt̃ ꝙ ē
duplex peccatũ sicut i sacrilegio. q: sicut põt fieri irreue/
rētia loco sacro sine homicidio: quod sufficit ad rõnem sa
crilegij ꝛ ecõuerso põt fieri homicidiũ in loco nõ sacro in
de est ꝙ homicidiũ fcũꝫ in loco sacro est duplex delictũꝫ
ꝛ nõ vnũ. ita ꝛ hic q: iniuria vel irreuerētia ad matrimoniũ
vꝫ suũꝫ vel alienũꝫ vl̃ vtrũq̄ȝ quã iportat adulteriũ sup
fornicationē põt inueniri sine alia ꝛ ecõuerso sicut si de fa
cto ↄtraheret cũꝫ tali ꝛ matrimoniũ nõ ↄsumaret: ꝛ forni
catio simplex inuenit̃ ꝑter alias spēs. ḡ nõ ē genus eoꝝ: q:
nihil est in genere qḋ nõ sit in aliq̄ua specie eiusmisi dicat̃
ꝙ fornicatio est genus ad omne illicitũ ↄcubitũꝫ lꝫ forni
catio simplex dicit vnã spēs: alie aliã.

Quantum ad tertiuꝫ vtrũ circũstãtie sint ↄfitēde
fatendũꝫ ꝙ q̄dã circũstãtie sunt q̄ nihil faci
unt ad peccatũ ꝛ istas ↄfiteri ē superfluũꝫ quedã q̄ alleuiãt
ꝛ istas ↄfiteri ē [illegible] nisi q̄a tuperet scãdalũ cõfesso
ris quedã q̄ mutãt i mortale: ꝛ istas ↄfiteri ē necessa[illegible]
quedã que aggrauãt ꝛ nõ mutãt. ꝛ istas ↄfiteri [illegible]
nisi ꝑ [illegible] vl̃ ↄfessoris vl̃ terna. Rõ āt [illegible]
est necessarium confiteri est ista quia circũ[illegible]
fitenda necessario: non q: mutat: vt pꝫ in veniali. sed q̄a ag
grauat in ifinituꝫ vt patet in mortali. Sed circunstantia
non mutans nunq̄ȝ aggrauat in infinitum: q: intendit pe
nã ꝛ non extendit. Extensio enim est infinita: nec potest
crescere: sed intensio est finita: et semper potest crescere
sed per nullam circunstātiam fit infinita: ergo nulla talis
est de necessitate confitenda. ℂ Ad argumenta dicendũ
ad primum ꝙ si esset necesse scḋꝫ quãtitatem debiti sem
per taxare penam bene argueret̃: nõ est autem necesseꝫ
frequenter minus imponitur ꝛ laudabiliter. ℂ Ad scḋm
i oppositum dicēduꝫ ꝙ circunstantiã mutanteꝫ in morta
le tenet̃ dicere. Et si nõ potest dicere sine diffamatione
isti sacerdoti vadat ad superiorē: vel ab altero petat licen
tiam eundi ad extraneum. Non auteꝫ eo ipso habet licē
tiam eundi ad aliuꝫ: nisi quando sacerdos est icõplex vel
ꝑpter nescientiaꝫ: vel quia confessiones reuelat.

Questio IIII.

Queritur quarto. vtrũ pnĩa hẽat par
tes. ꝛ vr̃ ꝙ non. q: simplex
nõ habet ptes sed pnĩa cũ sit virt⁹ ē h[illegible]
go ꝛc̃. ℂ Cõtra ē magister in lr̃a. ℂ R̃ circa
ca istã q̄õnem tria sũt faciēda. Primo ē vi
dēdũ de istis partibus in generali. 2⁹ i spe
ciali ḋ cõtritiõe. Et tertio de satisfactione.

Quantum ad p̄mũ ē sciēdũ ꝙ pnĩa hꝫ tria gña par
tiũ. p̄mo hꝫ partes q̄si potētiales siue po
testatiuas: quaꝝ vna cõtinet aliã ꝛ plus sicut i figuris. Et
sic dicimus aīam diuidi i vegetatiuã ꝛ sensitiuã ꝛc̃. sic totũ
potētiale pratimũ i suas ptes. sensitiuũ eni ↄtinet vegeta
tiuum ꝛ plus: ꝛ intellectiuũ cõtinet illa duo ꝛ plus. sic tetra
gonũ trigonũ ꝛ pentagonũ illa duo: vt dr̃ in. 2. de aīa. Et h̄
hoc accipiũt̃ ptes ab Aug posite i littera. prima pnĩa ē an ba
ptismũ. scḋa post baptismũ de venialib⁹. tertia post bapti
smũ de mortalib⁹. Prima reqrit solũ cõtritionē. Scḋa
cõtritionē ꝛ satisfactionē. Tertia cõtritionē satisfactiõē ꝛ
cõfessionē. ℂ Scḋo habet partes subiectiuas q̄ [illegible]
ti vl̃i. sicut iduidua sũt ptes spēi. ꝛ species sũt partes gene
ris. ꝛ sic diuiditur pnĩa in priuatam publicã ꝛ solēnē. Qḋ
aũt dicit̃ ꝙ simplex sacerdos potest iponere solenẽ: [illegible]
solēniter: nõ est bñ dictũ. q: eiusdē est pnĩas iponere [illegible]
pam scire. Unde si solēniter imponit debet sibi peccata
dici. Nec oportet ꝙ solēniter corã oĩbus sicut corã [illegible]
iponitur. q: nullus tenet̃ sacramentaliter in publicũ cõfi
teri. Et iõ meli⁹ ē remittere ad ep̃m: [illegible] ꝑ absolõne [illegible]
pene impõne: q: eiusdē ē a cl̃pa absoluere ꝛ penã iponere
Nēo. n. q̄ ↄdēnare nõ pt absoluere [illegible] ℂ 3⁹ hꝫ ptes [illegible]
grales eentiales: [illegible] ē [illegible] sicut arg⁹ ↄcludit sed in[illegible]
est sacrm̃. q̄ sunt ↄtritio ↄfessio absolõ ꝛ satisfactio. Qḋ [illegible]
triplr̃ p̄mo in gnãli sic. Illḋ sacrm̃ qḋ per eẽntiaꝫ fuit [illegible]
lege q̄ȝtũꝫ ad aliq̄d sui fm̃ illḋ hꝫ ptem eẽntie in noua [illegible]
qḋ in antiq̄ sicut matrimoniũ qḋ ꝑ eẽntia fuit in oĩ lege [illegible]
suꝫ ꝛ exceptionē quã hñit in oĩ lege hꝫ ꝑ eẽntiã i noua [illegible]
in antiq̄ alias nõ fuisset ꝑ eẽntiã si nihil idē [illegible]
isset in oĩ lege: lꝫ pnĩa fuit ꝑ eẽntiã i oĩ lege post [illegible]
nunc ↄtritionē ꝛ satisfactionē nõ min⁹ q̄ȝ tunc. lꝫ nunc [illegible]
vtrũq̄ȝ ei⁹ ps eẽntialis ↄtritio [illegible] q: maxime [illegible]
ope operãte i quo illa excellentie satisfactio [illegible]
[illegible] fuisset ps illius sacri in quo nõ erat ↄfessio [illegible]
[illegible] ꝛc̃. ℂ [illegible] q: ↄfessio ꝛ absolõ nõ sunt eẽntiales [illegible]
põt ↄfiteri [illegible] ꝛ absolui [illegible] vero est [illegible]
mitere q: actus a penitentia elicitus simr̃ter satisfacere [illegible]
penam tenere. ꝛ actus a penitentia imperatus ꝛ [illegible]

duobus actum ē nomē pnie nō ab alijs duobus. vnde z erat pnia q̄ nō erat 3fessio z absolutio ppter qd̄ si i noua lege 3tritio z satisfactio nō sūt de integritate z ēentia sacri. s3 solū se hn̄t ad ipm sacrm. sicut dispositio an̄s z pñs non pōt dici sacrm pnie: s3 solū sacrm cōfessiōis z absolutionis. sicut vī remediū 2 originale: nō sacrm cathecismi z exorcismi: vl̄ ēt pnia an̄ baptismū: q̄ tñ necio regrit̄ i adlto: nec vnctio q̄ postea fit i vtice. s3 vī sacr3 baptismi. q2 baptism⁹ ē ablutio sub forma vboꝝ: i q̄ ē tota ēentia. s3 hoc ē 3tra cōmune dictū theologoꝝ z iuristaꝝ q vocāt sacr3 pnie. ꝗ zc.

¶ Tertio sic. sicut se habet baptism⁹ ad originale: sic penitētia ad actuale. s3 solus baptismus circūscripto oi alio qd̄ ñ est de ēentia sufficit ad deletionē originalis ꝗ sola penitētia ad deletionē actualis. s3 3fessio z absolutio nō sufficiūt sine 3tritione z satisfactione. ergo ista duo sūt de ēentia. sicut illa. ¶ Sed 2 hoc argui ſ duplr. pmo 3tra hoc qd̄ dem est ꝙ materia z forma. dicit qdam q̄ cōtritio z satisfactio nō sūt ptes pnie ꝓpue. q2 extra mam q̄ ē cōfessio z formā q̄ est absolutio. ¶ Ad qd̄ dici pōt q̄ i substātia nāli non sunt partes ēentiales nisi vna ma z vna forma simplr: tñ in 3posito artificiali ptes dr̄r mãles que se tenēt ex pte materie: z formales q̄ se tenēt ex parte forme. Vñ 3tritio q̄ ē dispō 3fessionis z parit 3fessionē: pōt dici mā remota: sic 3fessio materia ꝓpinqua. Et sicut absolutio ē forma sic satisfactio in absolutiōe iniuncta ē pars formalis z ps forme. q2 satisfactio nō est pfecta 3fessio nisi 3tritio p̄cedat vel concurrat. sic nō est absolutio pfecta a culpa z a totali pena: nisi satisfactiōe cōpleta. Vñ sicut cōtritio ē ps mater. e sic satisfactio ē ps forme. ¶ Scdo arguit̄ q̄si 3tra pmam rōnez. q2 nō seqr̄. si cōtritio z satisfactio erāt oli sacra q̄ ꝓpter hoc mō sint: q2 i lege antiqua satisfactiōes q̄ fiebāt p pctis erāt sacra: nō aūt mō. Et silr decie z oblatiōes erāt sacramenta que mō nō sut. ¶ S3 dōm q̄ illa q̄ i lege noua remāserūt nō ꝺm rōnem illā s3 quā erat oli sacra mō sūt sacramēta: q2 cessante cā cessat effect⁹. sicut illa de qb⁹ arguit̄ nō erāt sacra nisi iq̄tū figuralia. sic aūt nō remāserunt nūc. q2 sic eēt iudaiçare: s3 inq̄tū moralia i sustentationē pauperum z ministroꝝ. S3 illa i quib⁹ eadē rō sacramēti remāsit vl̄ melior successit illa sūt sacra sicut pꝰ. sicut oblatio altaris ē pfect⁹ sacrm q̄ agnus paschalis. z q̄cūq3 oblatio antiq̄. q2 significat grām z cōtinet z causat eā p ēentiā. Et silr q2 cōtritio z satisfactio erāt ptes sacri iquātū erant medela pcti. qd̄ nō minus hn̄t nūc q̄ ante. ideo nunc sunt pars sacramenti sicut tunc.

Quantum ad scd̄z sciēdū: q̄ cōtritio ē ps sacri pnie ēentialis qd̄ p3 duplr. pmo q2 sicut matrimoniū cōsistit i actu suscipietis nō habēs mām exteri⁹. sic pnia. sed semp hoc ibi est ꝙ ēentia nō solū act⁹ exterior: sed etiā cōsensus iterior sine quo nihil agit̄. ergo silr z contritio i pnia nisi q̄ i hoc differūt pnia a matrimonio. quia i mr̄imonio idē est actus interior q̄o itendit suscipere sacrm: z q est ps sacri s. 3sensus nisi forte respectu bn̄dictiōis ecclesie quā si recipe itenderet nisi in 3iugiū 3sentiret nō eēt matrimoniū. hic aūt e alter actus quo intendit suscipe sacrm pnie: q nō est ps sacri. z alter ē act⁹ quo dolet de peccato q̄ ē pars sacramenti z p se regrit̄. In ceteris āt sacramētis itentio in adulto dāte z suscipiete regrit̄ sicut dispō pambula necessaria: nō sicut ps. sicut nec hic: sed dolor de peccato ibi nō regrit̄ nisi p accn̄s hic āt p se. Unde nō ē solum dispō sicut i illis: s3 est pars sacri. ¶ 2⁹ q2 si eēt solum pambulū cū restitutio q̄ solū regrit̄ 3to mō ñ icludat partes pnie nec i facto nec i ꝓposito s3 ē pfecta restitutio sine ꝓposito 3fitedi. nō est aūt 3tritio vā nisi cū ꝓposito 3fitēdi z satisfaciedi si facultas adsit hoc aūt est ꝓpriū partis hēre hitudinē ad aliā partē in cōparatione ad totū z nō ꝺm se. sicut lapides z ligna nō hn̄t habitudinē inq̄tū huiusmo

di ad fundamentū z tectū sicut sunt illa ps domus q̄ dicit̄ partes. sic hn̄t. ergo zc. ¶ S3 3tra hoc argui duplr. pmo q2 eē sacrm nō i eē ministrat̄ ꝺm oēm suā ptem a ministris ecclesie. ¶ Dōm q̄ hoc est vez q̄tum ad 3summationez z applicationē mae in his q̄ hn̄t mās exteriore. nō aūt i alijs imo aliq̄n tota ēentia ē absq̄ ministerio ecclesie: z sola 3summatio ēentialis ē p ministeriū ecclesie: vt in matrimonio cui⁹ ēentia ē sine ministerio eccl̄ie et tota. h aūtē cōstat q̄ 3fessio s3 oēs ē ps sacri pnie: de qua certū ē q̄ nō ministratur p ministeriū eccl̄ie sed ipsi ministro ab alio. Sacerdos enī nō est 3fessionis factor sed tm̄ auditor. Vñ maior solū hz locū in sacris quoꝝ mā est aliud ab actu suscipiētis. iō zc. ¶ Scdo q2 ps sacri qd̄ est sacrm tm̄ ē aliqd sensibile: qd̄ nō pōt dici de cōtritiōe. ¶ Dōm est p iteremptionē maioris. q2 cū de integritate sacri sit intentio ꝺm istos: z spālr i matrimonio q̄ tñ nō ē sensibilis pōt dici q̄ cōsensus i mr̄imonio ē ps sacri. siue mālis iq̄tū ē dispositio mae. i. psone cōtrahētis: vel formalis: inq̄tum exprimit̄ p verba forme. z in alijs intētio cōferentis ē q̄si formalis. z itentio suscipientis ē q̄si mālis. Ex quo enī ē de ēentia videt̄ reduci vel ad mām vel ad formā: z ad qd̄ est sacrm tm̄: cum pter illud sit ibi res z sacrm. a. character vel vīculū aut ornat⁹: z res tm̄. s. grā vel hō. ¶ Vel pōt dici q̄ 3tritio nō est ps pnie sacri nisi put per vba sensibilr manifestat̄: z per satisfactionez. sic enī tres partes pnie inueniunt̄ in exteriori pnia. z in iteriori z iterior pnia ꝺm q̄ i se manet disponēs ad grām ē res sacri. z nō ps sacri. ꝺm aūt q̄ inueniūt̄ p signa sensibilia i exteriori pnia sic ē ps sacri. Et sic dicit Tho. isra zi. di. qnto articulo. i solone tertij argumenti ad scdam qōnem. ¶ Propter qd̄ sciēdū est q̄ 3tritio duplr accipit̄. vno mō ꝓprie p actu grā iformato: z sic nō ē ps sacri. s3 ē res sacri vel pmus effect⁹ ei⁹ vel hiti i facto vel suscepti. Scdo mō pro actu liberi arbitrij dolētis ē petō: q nō pōt dici res sacri cū nō sit effect⁹ ei⁹ s3 est pamū p̄n⁹ ei⁹ z sic ē ps sacri put exterius significat̄ actu vl̄ hitu sic 3secratio chrismatis z olei ad infirmos ē ps sacri mālis inq̄tū nō est mā imediata sacroꝝ illoꝝ nisi 3secrata z tñ l3 consecratio sit aliquid sensibile: tñ eē 3secratū nō est aliqd sensibile s3 solū intelligibile: q2 tñ est i ma sensibili z nō. esēbile per cōsecrationē que est actio sensibilis. iō est pars sacri.

Circa tertiū sciēdū q̄ satisfactio est ps pnie. pmo q2 illud qd̄ recedēte fictione viuificatur z habet efficaciā3 factū in mortali est sacramētū vel pars ei⁹. nullum enim opus qd̄ non est sacramentum factum i mortali pōt viuificari. sed penitentia facta in mortali si habuit effectū derelictum per penitentiā3 incipit esse satisfactoria: sicut baptismus recedente fictione. ergo zc. ¶ Secundo. q2 sicut ad deletionem originalis sufficit baptismus vel propositū solius baptismi veri. z nō alterius nisi forte per accn̄s. vñ nō diffinit̄ baptism⁹ flaminis q̄ sit ꝓpo⁹ baptismi vi z vnctiōis in vtice. s3 solū baptismi veri. sic ad deletiōēz actualis sufficit ꝓpo⁹ de pnie vl̄ ei⁹ suscepito p se: s3 nisi homo hbret ꝓpositū satisfaciēdi sic 3fitēdi nō remitteret̄ ei p̄ nisi ēt sequeret̄ satisfactio vel pcederet nō remitteret̄ tota pena. q satisfactio ita ē de ēentia pnie sicut 3fessio. ¶ S3 3 h arguit̄ pmo q2 deficiēte illo qd̄ est de ēentia defi ē res: sed de satisfactione nō est sic. ergo zc. ¶ Dōm q̄ hē ptes non sunt partes itegrales ēentiales totı⁹ pmanentis q2 tales sunt sil. sed totius successiui cui⁹ ptes non sunt sil. Unde videt̄ q̄ satisfactio sit magis pars ēentialis q̄ confessio z absolutio q2 cum penitentia fuerit verū sacrm in oi lege: z nature: z scripte z grē maxime s3 illud qd̄ in ea est sensibile de tota penitentia in lege nature nihil erat sensibile: nisi sola satisfactio. q2 tunc nō erat 3fessio nec absolo. Nec in lege veteri erat absolo. ergo vel pnia nō erat sacr3 in lege nāe: vel sacrm erat aliqd non sensibile vl̄ satisfactio erat ꝙ ei⁹ ēen-

ta q̄ gr satisfactio nūc nō sit min⁹ necīa q̄ tūc videt̄ q̄ t nūc sit de essentia sicut tunc licet aliquid sit additum: q: sacramentis cōibus si legi remansit aliqd eēntiale cōe: sicut matrimonio consensus ꝛ verba ꝛ alia signa. sicut olim ita ꝛ nunc sunt de essentia. ¶ Preterea si argumentū valeret cōfessio ꝛ absolutio q̄ nō sūt sil nō eēnt ptes integrales. Similiter an eccleratione sāguis ꝛ vnctione pedū ē verū sacrm: sed nō cōpletū: ꝛ tñ ille sūt ptes eēntiales ꝛ sacri eucharistie ꝛ extreme vnctiōis q̄ ꝛ hic. ¶ 2° arguit̄ ꝫ h̄ sic: q: sine eēntia sacri ñ hr tot⁹ effect⁹: sꝫ q̄nqꝫ ē tāta ꝯtritio q̄ nō regrit satisfactio ꝛ sic sine satisfactiōe ē pfectū sacrꝫ penitētie et p ꝯns nō ē de eēntia. cū sine pte eēntiali nō possit eē pfecta eēntia rei. ¶ Dōm q̄ pfect⁹ effect⁹ sacri aliqñ hēt ex solo ꝓposito sacri. sine hoc q̄ aliqd d eēntia sacri hēat sicut p bap̄m flamis ꝛ sāguis aliqñ hēt q̄cqd ē res tm̄ i baptismo q tn̄ ñ ē d eēntia baptismi flumis: vt pꝫ i pueris baptizatis: ꝛ multomagis p pte sacri q̄ ē cōtritio sine cōfessiōe ꝛ satisfactiōe hēt aliqñ effect⁹: q̄tus d cōfessiōe ꝛ absolōne nō sit dubiū q̄n sit de eēntia sacri. ¶ Si dicat̄ q̄ p se regritur cōfessio ꝛ absolō: nō sp satisfactio. ¶ Dōꝫ q̄ imo sp regrit̄ cōtritio ꝛ satisfactio. ñ āt cōfessio nec absolō: q: i vēialib⁹ nō regrit̄ cōfessio nec absolō sed regrit̄ cōtritio ꝛ satisfactio vel hic vel alibi. ¶ Et si dicat̄ q̄ nō ē sacrm qd ē p⁹ hāc vitā. ¶ Dōꝫ q̄ verū ē iq̄tū hō. sed q: ibi regrūt i supplemētū q hic nō fuerūt vbi p se ꝛ pmo eē dbuerūt. Et silr cōfessio ꝛ absolō si necessitas ipediat nō sūt necessaria sed alia duo sp sūt necīa vł h̄ vł alibi. Jtē qñ ꝯtritio dlet oēm penā. h̄ ē iq̄tū hꝫ dolorē p satisfactiōe admixtū: q eq̄pollet pene alteri cū ēt q̄nqꝫ sit tā p̄eal q̄ mori faciat. ¶ Uñ āt dr̄ q̄ magr̄ vocat ꝛ alij sci h⁹ ptes rñdēt qdā. ꝛ dicūt q̄ accipiūt ptes large: p eo qd ad pniāꝫ regrit̄ vł añcedēter vel ꝯñr. ¶ Sꝫ h̄ ē falsū q: si sic eēt. tūc nō dꝫ dici sacrꝫ penitētie sed ꝯfessiōis vel absolonis. ex q̄ nec pniā iterior nec exterior ē de eī⁹ eēntia. ꝛ tūc sacrm pnie ñ ē i lege grē. sꝫ solū sacrm cōfessiōis ꝛ absolōnis: qd dīt ipē nihil hñs eēntiale q̄le sacrm pnie hūit i lege nē vł mosi. qd vr̄ absurdum: q: ē ex toto sacrm nouū: sꝫ fuit i lege antiq̄ f̄m eēn̄ nec f̄m ptē eēntie. sed solū f̄m figurā. Et qd dīc tho q̄ mr̄imoniū et pniā j fuerūt eēntialr̄. nō vt sacra. sed ꝓut sūt i officiū ꝛ actus vtutis: verū ē q̄ nō ꝓfuerūt vt sūt sacra no. le. totalr: sed vt sacra ꝓfuerūt: q: q̄ncūqꝫ fuit morbus fuit sacrꝫ ꝯ morbū remediās. Uñ cū adā fuerit educt⁹ a suo peccato qd ñ ē nisi p sacrꝫ pnie. q̄ oio erat pnie sacrꝫ: sꝫ nō q̄ ad cōfessionēꝫ ꝛ absolōnē. nec q̄ ad alia ꝓut ista icludūt q: nō oportebat q̄ eēt ꝯtritio cū ꝓposito cōfitēdi. nec satisfactio iniuncta a sacerdote: sed f̄m se mālr erāt silr ꝛ mr̄imoniū Argumētū i oppositū solutū ē p eaq̄ dicta sūt.

¶ Tria ꝓponunt̄ querenda. primū an sine cōfessione dimittat̄ peccm̄. Di. XVII. a

Hic oritur questio multiplex. Primo eni querit̄ vtꝝ absqꝫ satisfactione ꝛ oris ꝯfessione per solā cordis cōtritionē peccatū alicui dimittat̄? Scdo an aliqñ sufficiat ꝯfiteri dō sine sacerdote? Tertio an layco fideli facta valeat cōfessio. In his eni eni docti diuersa sentire inueniunt̄. q: sup his varia ac pene diuersa tradidisse videnī doctores. Dicunt eni quidaꝫ sine ꝯfessione oris ꝛ satisfactione opis neminē a peccō mūdari: si tp̄s illa faciēdi habuerit. Alij vero dicunt añ oris cōfessionē ꝛ satisfactionēꝫ in cordis cōtritione peccm̄ dimitti a deo: si tamē

verū cōfitendi habeat. vnde ꝓpheta. Dixi cōfitebor aduersū me. i. m. do. ꝛ tu re. im. ꝛc. Qd exponens Cassiod. ait. Dixi. i. deliberaui apud me q̄ confitebor: ꝛ tu remisisti. Magna pietas dei: q̄ ad solam promissionem peccatū dimiserit: votū. n. p opatōe iudicat̄. Jtē aug. Nondū ꝓnūciat: ꝓmittit se ꝓnūciaturū: ꝛ deus dimittit. q: hoc ipm̄ dicere: quoddā ꝓnunciare ē corde. Nondū ē vox i ore vt hō audiat ꝯfessionē: ꝛ ds audit. Jtē sacrificiū dō spūs ꝯtri. cor. cō. ꝛc. Et alibi ēt legit̄. Quacūqꝫ hora peccōr cōuersus fuerit ꝛ ingemuerit vita viuet ꝛ nō morietur. Non dr̄ ore ꝯfessus fuerit: sꝫ ꝯuersus igemuerit. Unde dat̄ itelligi q̄ ēt ore tacēte veniāꝫ ꝯsequimur. Hic ēt leprosi illi qb⁹ dn̄s p̄cepit vt ostēderēt se sacerdotib⁹: i itinere anteq̄ꝫ ad sacerdotes venirēt: mūdati sunt. Ex quo isinuat̄ q̄ añq̄ꝫ ora nr̄a sacerdotib⁹ apiam⁹. i. peccā confiteamur a lepra pecti mūdamur. Lazar⁹ ēt nō pri⁹ de monumēto est deduct⁹ ꝛ post a dño suscitat⁹: sꝫ intus suscitat⁹ ꝓdijt foras viu⁹: vt ostēderet̄ suscitationē aie p̄cedere cōfessionē. Nemo. n. pōt cōfiteri nisi suscitat⁹: q: a mortuo velut q nō est: perit cōfessio. Nullus ergo cōfitet̄ nisi resuscitat⁹. nō añ suscitat̄ nisi q a peccō soluit̄: q: peccm̄ mors aie est: q̄ vt est vita corpis: ita ei⁹ vita ds est. His alijsqꝫ plib⁹ auctoritatib⁹ ꝓbat̄ añ cōfessionem vel satisfactionē sola cōpunctiōe peccm̄ dimitti. Qd q negāt: eas ꝯtermiare laborāt. nec nō ib⁹ snie depressionē: ꝛ ad sue opionis assertionem scoꝝ testimōia iducūt. Ait. n. dn̄s p Esaiā. Dic tu iniq̄tates tuas vt iustificeris. Jtē amb. Nō pōt q̄sq̄ꝫ iustificari a peccō nisi peccm̄ ipsuꝫ antea fuerit ꝯfessus. Idē dicit. Cōfessio a morte aiaꝫ liberat. Cōfessio apit paradisū: cōfessio spē salutis tribuit: q: nō meret̄ iustificari q in vita sua nō vult peccm̄ cōfiteri. Jlla confessio nos liberat q̄ fit cū pniā. Pniā vero est dolor cordis ꝛ amaritudo aie ꝓ malis q̄ q̄sqꝫ cōmisit. Jtē iob. Nō pōt q̄sq̄ꝫ gratiā dei accipe nisi purgat⁹ fuerit ab oī peccō p pnie confessionē ꝛ p baptismū. Jtem aug. Agite pniāꝫ q̄lis agit̄ in eccl̄ia. Nēo dicat sibi: occulte ago: apud deū ago: nouit de⁹ q eī ignoscit: q: i corde ago. Ergo sine cā dictū ē. q̄ soluetis sup terrā soluta erūt i celis. Ergo sine cā claues date sūt: Frustram⁹ verbū xp̄i. Jdē dicit. Si erubui i ꝯspectu ppli peccā mea cōfiteri. Jtē amb. Uenial̄ ē culpa quā seq̄t̄ ꝯfessio delictorū. Jtē aug. sup illū locū ps. Non absorbeat me ꝓfūdū: nec vrgeat sup me puteꝰ os suū. Puteꝰ ꝓfunditas iniq̄tatis: i quā si cecideris ñ claudet sup te os suū: si tu ñ clauseris os tuū. Cōfitere

τ dic. De pfūdis clamaui ad te dñe τc. τ eua des Claudit sup illū q i pfūdū ꝯtēnit a quo mortuo velut q nō sit perit cōfessio. Itē. Nullus debite grauiozis pene accipit veniā: nisi qualēcūq3: τ si lōge minozē: qȝ debeat soluerit penā. Ita eni i partit a deo largitas misericozdie: vt nō relinquat iustitie disciplia. Itē Hiero. Qui petōr ē plāgat delicta ppria vel ppli: τ igrediat ecclesiā: de qua pp petā fuerat egressus: τ dozmiat in sacco τ pteritas delitias p quas deū offenderat: vite austeritate cōpenset. His alijsq3 auctoritatibus nitunt asserere: sine cōfessiōe vocis τ aliq̄ absolutiōe pene: nemine a petō mūdari.

Cui snie potius cōsentiendū sit. b

q Uid ergo sup his sentiendum: qd tenēdū? Sane dici pōt q sine ꝯfessione ozis: τ solone pene exteriozis petā delent per cōtritionē τ humilitatē cozdis. Ex quo .n. ppponit mēte cōpūcta se ꝯfessuꝝ ds dimittit: q2 ibi est cōfessio cozdis τ si nō ozis: p quā aīa iterius mūdat a macula τ cōtagio peti ꝯmissi τ debitū eterne moztis relarat. Illa g q̄ superi9 deā sunt de ꝯfessiōe τ pnia: vel ad cōfessionē cozdis vel ad iteriozē penā referēda sūt. Sic illō aug. Ne null9 dr veniā cōseq nisi pri9 quātulācunq3 peti soluerit penā: vl de exteriozi pena accipiēda sūt τ ad cōtēnētes vel negligētes referēda. sic illud Nemo dicat occulte τc. Nōnulli .n. i vita petā cōfiteri negligūt vl erubescūt: τ iō non merent iustificari. Sicut .n. pcepta ē nobis iterioz p. ia ita ozis cōfessio τ exterioz satisfactio si assit facultas. Uñ nec vere penitēs ē: q ꝯfessiōis votū nō h3. τ sicut peti remissio mun9 dī ē: ita pnia τ cōfessio p quā petm̄ dlet n ps eē nisi a do: vt augu. ait. Iā iqt donū spūssācti h3 q cōfitet τ penitet. q2 n pt eē cōfessio peti τ cōpūctio i hoie ex se ipso. Cū .n. irascat sibi qsq3 τ displicet: sine dono spūsscī nō est. Oz ergo penitētē ꝯfiteri si tps hēat. τ tn̄ anteqȝ sit. ꝯfessio in oze: si votū sit in cozde: prestatur ei remissio.

Si sufficit soli deo confiteri. c

f Am scd3 questiōis articulū ispiciam9. s. vtrū sufficiat petā cōfiteri soli deo: an opozteat cōfiteri sacerdoti? qbusdā visū est sufficere si soli deo fiat cōfessio sine iudicio sacerdotali τ cōfessiōe ecclie: quia dauid dixit. Dixi cōfitebor dño: τ tu re. τc. Nō ait sacerdoti: τ tn̄ remissū sibi petm̄ dicit. Itē amb. Iō fleuit petrus q2 culpa obrepsit ei. nō inuenio quid dixerit: inuenio q fleuerit. lachzymas eius lego satisfactōe3 nō lego. S3 qō defendi non potest ablui pōt: lauāt lachzyme delictum qō voce pudor est cōfiteri: τ venie fletus cōsulit. τ verecūdie. Hoc ēt Maxim9 dicit episcopus. Itē Io. Crs. Non tibi dico vt te pdas in publicū neq3 apud alios accuses: s3 obedire te volo pphe dicēti. Reuela viā tuā ante dñm. Ergo tua cōfitere petā apud vep iudicē: cū ozone dlicta tua pnuncia non lingua sed cōscie tue memozia: τ tūc demū spera te misericozdiā posse cōseq. Si habueris petā tua in mēte ꝯtinue: nūqȝ malū aduersus proximū in cozde tuo tenebis. Idez. Petā tua dicito: vt deleas illa. S3 si cōfunderis alicui dicere: dicito ea quotidie in aīa tua: nō dico vt cōfitearis ea conseruo tuo. vt tibi exprobzet. dicito deo qui curat ea: nec eni si non dixeris ignozat ea. cū faciebas ea presto erat. cu3 admitteres ea: cognouerat. Nūqd ea vīs te cognoscere? Peccare nō erubuisti: τ cōfiteri erubescis? Dicito i hac vita: vt in alia requiē habeas. dicito igemiscens τ lachzymās. In codice scripta sunt petā tua. Spōgia petōꝝ tuozū lachzyme tue sūt. Itē psper. Illi quoq petā humanā notitiā latēt nō ab ipsis confessa. nec ab alijs publicata: si ea cōfiteri vel emēdare noluerint: deū quē habēt testē: ipm τ habituri sunt vltozē: Ne si ipsi sui iudices fiant τ veluti sue iniquitatis vltores: hic in se volūtariā penam seuerissime aīaduersionis exerceāt tpalib9 penis: mutabūt eterna supplicia: τ lachzymis ex vera cozdis cōtritione fluētibus: restringunt eterni ignis icēdia. Et ifra. Facili9 sibi deū placabūt illi q aut ppzijs cōfessionib9 crimē pdunt: aut nescientibus alijs ipsi in se volūtarie excōicatōis ferunt sniā: τ ab altari cui ministrabāt nō aīo: sed officio separati: vitā suā qsi moztuā plangāt. Certi q reconciliati sibi efficacis pnie fructibus: a deo nō solū amissa recipiāt. s3 scā ēt supne ciuitatis gaudia recipiāt. His auctozitatibus innitunt q sufficere cōtēdūt deo cōfiteri petā sine sacerdote. Dicūt .n. q si qs timēs detegit culpā suam apud homines ne inde opprobzio habeat vel alij suo exemplo ad peccādū accingant. τ iō tacet hoi τ reuelat deo: consequitur veniam.

Ne n suffic soli do ꝯfiteri si tn̄ hoi possit. d

f Ed q sacerdotib9 ꝯfiteri opozteat: nō solū illa auctozitate Iacobi. Cōfitemini alterutrū petā vestra τc. sed etiā aliozum pluribus testimonijs compzobat. Ait .n. aug. Iudicet seipsum homo volūtarie dum potest: τ mozes cōuertat in melius. Nec cum ia3 non poterit: pter voluntatē a dño iudicet: τ cū in se ptulerit seuerissime medicine: sed tn̄ vtilissime sniam: veniat ad antistites per quos illi claues

reconciliatione ecclie. Tanq̃ bon᷒ iam īcipiēs eē fi lius minor mēbroꝝ ordie custodito: a ꝑpositis sacramentoꝝ accipiat satisfactionis sue modū i offerēdo sacrificio ɔtriti cordis deuot᷒ ⁊ supplex. Id tñ agat qḋ non solū sibi ꝓsit ad salutē: sꝫ etiā ad exemplū ceteris: vt si pctm ei᷒ nō mō i grauī ei᷒ malo: sꝫ etiā in tāto scādalo alioꝝ est: atqꝫ hoc expedire vtilitati ecclie videt̄ āstituti in notitiā multoꝝ: vt totius plebis agere pniaꝫ nō recuset: ne letali plage ꝑ pudorem addat tumorē. Cū tāta ē plaga pcti ⁊ īpet᷒ morbi: vt medicamenta corpis ⁊ sanguinis dñi differēda sint auctoritate āntistitis: debꝫ se remouere ab altari ad agendā pniaꝫ: ⁊ eadē recōciliari. Itē leo papa. Multiplex misericordia dī ita lapsibus subuenit humanis: vt nō modo ꝑ baptismū: sꝫ ēt per pniam spes vite reparetur: sic diuine volūtatis ꝑsidiis ordinatis: vt idulgētiā dei nisi supplicationib᷒ sacerdotū nequeāt obtinere. Christ᷒. n. hāc ꝑpositis ecclie tradidit potestatē: vt ɔfitētibus pnie satisfactionē darent: ⁊ eosdeꝫ salubri satisfactiōe purgatos: ad cōionē sacramentoꝝ ꝑ ianuā reconciliationis admitterent. Itē Augu. Quē penitet oīno peniteat: ⁊ dolorem lachrymis ośdat. repñtet vitā suam deo ꝑ sacerdotē. ꝑueniat iudiciū vel per cōfessionem. Precepit enim dñs mūdandis vt ostenderēt ora sacerdotibus: docens corporali ꝑñtia confitēda peccata: nō per scripta manifestanda. Dixit enim: ora monstrate. ⁊ omnes: nō vnus ꝓ oibus: non aliū statuatis nuncium q pro vobis offerat munus a moyse statutū: sed qui ꝑ vos peccastis: ꝑ vos erubescatis. Erubescentia. n. ipsa parteꝫ habet remissionis. Ex misericordia eni hoc ꝑcepit dominus: vt nemo peniteret i occulto. In hoc. n. q per seipm dicit sacerdoti: ⁊ erubescentiaꝫ vicit timore offensi: fit venia criminis. Fit enim veniale per cōfessionem: quod criminale est in operatione: ⁊ si non statim purgatur: fit tamen veniale qḋ comiserat mortale. Multum eni satisfactionis obtulit qui erubescentie dominans nihil eoꝝ q̄ cōmisit nuncio dei negauit. De᷒. n. q misericors ⁊ iustus est sicut seruat misericordiam in iustitia: ita ⁊ iustitiam in misericordia. Opus. n. misericordie est peccanti peccata dimittere: sed oportet vt iustus misereatur iuste. Considerat enim si dignus est non dico iustitia: sꝫ ⁊ misericordia. Iustitia. n. sola damnat: sꝫ dignus est misericordia qui spirituali labore querit gratiam. Laborat. n. mens patiendo erubescentiam. Et quoniā verecundia magna est pena: qui erubescit pro xp̄o: fit dign᷒ misericordia. Vñ patet. q: ꝑ plurib᷒ ꝯfitēdū in tempore venie turpitudinē criminis: tanto facilius consequitur gratiam remissionis. Ipsi enim sacerdotes plus possunt proficere: plus confitentibus parcere. Item leo papa. Quāuis plenitudo fidei videatur esse laudabilis que propter dei timorem apud homines erubescere nō veretur: tamen q: non omniuꝫ sunt huiuscemodi peccata: vt ea qui penitentiam poscunt non timeant publicari: remoueat̄ iprobabilis consuetudo: ne multi a penitentie remediis arceant̄: dū aut erubescunt aut timent inimicis sua facta reserare: quibus possunt legum percelli cōstitutione. Sufficit. n. cōfessio que primū deo offertur: tunc etiaꝫ sacerdoti: qui pro delictis penitentium precator accedit. Tunc enim plures ad penitentiaꝫ poterunt prouocari: si populi auribus non publicet̄ ɔscientia ɔfitentis. Ex his aliisqꝫ plurib᷒ idubitāter oñdit̄: oportere dō primū: ⁊ deīde sacerdoti offerri confessionē: nec aliter posse peruenire ad ingressum paradisi: si assit facultas.

De tertio articulo. s. an sufficiat cōfiteri laico.

Unc priusq̃ ꝑmissis auctoritatib᷒ que his ɔtradicere vident̄: rñdeamus: tertiā questionē ītueamur. Nō enim scdā questio cōtinebat. s. an sine cōfessiōe ⁊ iudicio sacerdotis soli deo cōfiteri sufficeret: expeditam iā certificatū ꝑmissis testimoniis: q nō sufficit ꝯfiteri deo sine sacerdote: nec ē vere humil ⁊ penitēs si non desiderat ⁊ reqrit sacerdotis iudicium. Sꝫ nūqd equaler aliqui cōfiteri socio vl proximo suo: saltē cū deest sacerdos? Sane ad hoc pertinet q sacerdotis examen reqrendū est studiose: q: sacerdotib᷒ ɔcessit deus ptātē ligādi atqꝫ soluendi. Et iō qbus ipi dimittunt ⁊ deus dimittit: si tñ defuerit sacerdos ꝓximo vel socio ē faciēda ɔfessio. Sed curet qsqꝫ sacerdotē querere q sciat ligare ⁊ soluere. Talē. n. eē oꝫ q alioꝝ crimina diiudicat. Vñ aug᷒. Qui vult confiteri peccata vt inueniat gratiā: querat sacerdotē qui sciat ligare ⁊ soluere: ne cum negligēs circa se extiterit: negligatur ab eo qui eum misericorditer monet ⁊ petit: ne ambo i foueā cadāt: quā stult᷒ euitare noluit. Tanta itaqꝫ vis cōfessionis est: vt si deest sacerdos cōfiteatur ꝓximo. Sepe. n. ɔtingit q penitēs nō pōt verecūdari coram sacerdote: quē desideranti nec tēpus nec locus offert: ⁊ si ille cui cōfitebitur ptāē non habet soluēdi: fit tñ dign᷒ venia sacerdotis desiderio qui crimē cōfitet̄ socio. Mundati. n. sunt leprosi dū ibant ora vel se oñdere sacerdotibus: anteqꝫ ad eos peruenirent. Unde patet deum ad cor respicere: dum ex necessitate ꝓhibent̄ ad sacerdotes puenire. Sepe quidē querūt eos sani. [illegible]

sed dum querunt anteq̄ perueniunt moriuntur. Sed misericordia dei vbiq̄ est: qui et iustis parcere nouit et si nō tā cito sicut soluerent a sacerdote. Qui ergo oio pfitet: sacerdoti melior ē q̄ pōt cōfiteaē. et si pctm̄ occultū est: sufficiat referre in notitiā sacerdotis. Nā in resurrectōe puelle pauci interfuerūt q viderēt. Nondū .n. erat sepulta: nōdū extra portā delata: nōduz extra domū in notitiā portata. Intus resuscitauit quam intus inuenit: relictis solis Petro et Jacobo et Joanne et pr̄e et matre puelle: in qbus figuralr ptinētur sacerdotes ecclesie. Quos aūt extra iuenit: aduertēdū quomodo suscitauit. Flebat .n. turba post filiū vidue: fleuit martha et maria supplicantes pro fratre. flebat et turba mariam secuta. In quo docemur publice peccātibus ñ pprium sed ecclesie sufficere meritū. Laboret ergo penitēs in ecclesia esse et ad ecclesie vnitatē tendere. Nisi eniz vnitas ecclesie succurrat: nisi qd deest peccatori sua orōnē cōpleat: et de manibus inimici nō eripietur aīa mortui. Credendum est eni q oēs orōnēs et elemosyne ecclesie: et opera iustitie et misericordie succurrāt recognoscēti mortē suā ad cōuersionē. Ideoq; nēo digne penitere pōt: quē non sustineat vnitas ecclesie. Ideoq; nō petāt sacerdotes p aliquā culpaz ab vnitate ecclesie dimissos. Ex his satis aperitur et absoluit premisse questionis articulus. Querendus est eni sacerdos sapiēs et discret9: qui cū potestate sit habeat iudiciuz: q si forte defuerit: cōfiteri dz socio. Beda vero inter cōfessionē venialiū et mortaliū distiguit sup illū locū. Cōfitemini alterutrū pctā vestra. Ait .n. Coeq̄lib9 quotidiana et leuia: grauiora vero sacerdoti pandamus: et quāto iusserit tpe purgare curemus: qr sine cōfessione emēdatiōis peccata nequeunt dimitti. Sed et grauiora coequalib9 pādenda sunt: cum deest sacerdos et vrget periculuz. Venialia vero etiā sacerdotū ablata copia licet cōfiteri coequali: et sufficit vt qbusdā placet. si tn̄ ex cōtēptu non pretermittat sacerdos. Tutius est tn̄ et pfecti9 vt riusq; generis peccata sacerdotib9 pādere: et cōsiliū medicine ab eis q̄rere: quib9 cōcessa est ptās ligādi et soluēdi

¶ Hic aperit qualr supradicte auctoritates itelligende sunt.

c Cum ergo ex his aliisq; plurib9 testimonijs pspicuū fiat et ieuitabilr cōstet peccata primū deo: deinde sacerdoti esse cōfitenda: et si ipse defuerit: etiā socio: Illud ioannis chrysostomi superius positū nō est ita intelligendū: vt liceat alicui si tēpus habeat sacerdoti nō confiteri: sed qr sufficit vbi crimen occultū ē soli deo p sacerdotē dicere et semel. Nec opetet publicari corā multis qd occultū est. Qd notauit dicēs: nō tibi dico vt te prodas in publicum. Sicut .n. publica noxa publico eget remedio: ita occulta secreta cōfessione et occulta satisfactione purgat. Nec necesse ē vt qd sacerdoti semel cōfessi sum9: iterz confiteamur sed lingua cordis nō carnis apd verū iudicez id iugiter cōfiteri debem9. Unde idē ioannes ait. Nunc aūt si recordaris pctōr tuor: et frequenter ea in cōspectu dei pnuncies et pro eis depcceris: citius illa delebis. Si vero obliuiscaris: tūc eorum recordaberis nolēs: qn̄ publicabunt: et in pspectu oium amicor et inimicor sanctorūq; angelor proferētur. Ita etiam illud Ambr. Lachryme lauant delictuz quod voce pudor est confiteri: ad publicam penitentiam referēdum ē. Ibi eni virtutē lachrymarum et confessionis ostēdens significare voluit q lachryme occulte et confessio secreta sicut quē fit soli sacerdoti: lauant delictum: qd pudet aliquē publice confiteri. Qd vero dicit se lachrymas petri legisse: nō satisfactionem et confessionem: per hoc non excluditur illa. Multa eniz facta sunt que scripta non sunt: et forte nondum facta erat institutio cōfessionis: que modo est. Similiter et illud prosperi. Si sui iudices fiant mutabunt eterna supplicia. et illud. Facilius deum placabunt sibi: qui aut proprijs confessionibus crimen produnt: aut nescientibus alijs in se sententiam excōmunicatiōis ferunt: ad publicam confessionez et satisfactionem referri oportet. Non eniz solis sacerdotibus ius ligādi atq; soluendi datuz est: si cuiq; suo arbitrio se pena vel excōmunicationis sententia ligare et absq; sacerdotali iudicio seipsum deo et alteri recōciliare licet. Quod ecclesiastice institutioni et consuetudini penitus repugnat. Potius ergo si publice peccasti: publice cōfitere te reum et emēda. Si vero occulte deliquisti: etiam sic non taceas. nec tamen dico vt publices: taciturnitas enim peccati ex superbia nascitur cordis. ideo enim peccatuz suū quis celat: ne reputetur foris qualē se iā diuino conspectui exhibuit: quod ex fonte superbie nascitur. Species enim superbie est se velle iustū videri qui peccator est: atq; hypocrita conuincitur: qui ad instar primorum parentum vl tergiuersatione verboruz peccata sua leuigare cōtendit: vel sicut cain peccata sua reticendo supprimere querit. Ubi ergo superbia regnat et hypocrisis humilitas locum non habet. Sine humilitate vero alicui veniā sperare ñ licet. vbi ē q̄ taciturnitas pfessiōis. ñ ē sperāda vēnia criminis.

Jam certissime liquet q̄ꝫ sit detestabile peccatum ... necessaria cōfessio. Est etiam confessio testimonium conscientie deū timentis. Qui enim timet iudicium dei peccatū nō erubescit confiteri. Perfectus timor soluit oēꝫ pudorem: confessio peccati pudorem hꝫ. ⁊ ipsa erubescentia est grauis pena. Ideoqꝫ iubemur confiteri peccata vt erubescentiā patiamur pro pena. Nam hoc ipsū ps ē diuini iudicij. Si ergo queritur ad quid confessio sit necessaria: cū in contritione iam deletū sit peccatū. Dicimus q: quedam punitio peccati est sicut satisfactio operis. Per confessionem etiam itelligit sacerdos qualiter debeat iudicare de crimine. Per eam quoqꝫ peccator fit humilior ⁊ cautior.

Circa distīctōeꝫ decimā septimā q̄runt̄ octo. Primo ḋ cōtritiōe. Scḋo de ɔfessiōe q̄tū ad necessitatē. Tertio an sit facienda ꝓprio sacerdoti. 4° an possit fieri alieō de licētia ꝓprij. Quīto ḋ iteratione ɔfessiōis i generali. Sexto i spāli an ipedimētū occltū excuset ab iteratōe. Septimo an ɔfitēs ipenitēs ipleat pceptū. 8° vtrū ɔfessio requirat contritionem.

Queritur ergo primo de cōtritione vtrū deleat peccatū. Et dicit̄ q̄ nō: q: cōtritio ē qd causatū. solus aūt deus delet peccata. ergo ⁊c. In ɔtrarium ē Augu. qui dicit q̄ contritio e dolor remittens peccatum. Rn̄. circa istā questionē videda sūt sex. Primo ḋ ɔtritione q̄tū ad eius quiditatē. Scḋo q̄tū ad ei᷒ obiectū. 3° q̄tū ad durationē. 4° q̄tū ad effectū. Quīto q̄tū ad affectū. Sexto vtrū dolor ɔtritōis ḋbeat eē tāt᷒ q̄ poti᷒ ḋbeat hō velle ānihilari vl̄ dānari q̄ꝫ peccare vl̄ peccasse.

p° ɔ° Quantum ad primū de qditate ɔtritionis sūt tres cōclusiones. quaꝝ prima ē q̄ de ɔtritione dātur quqꝫ diffinitiones. prima Augu. que dicta ē. s. q̄ cōtritio est dolor remittens peccatū: supple dispositiue: nō effectiue: nisi forte veniale: de quo videtur q̄ sit effectiue ab homine: cū nihil ad illi᷒ dimissionē regrat̄: qḋ nō subsit hoi q: nec noue gr̄e ifusio. nec augmētū: ſꝫ solū displicētia volūtatis. ⁊ solūmō pene debite: ex gr̄a quā iā hō hꝫ: vt sic hō efficit unū meritū sic ⁊ remissionē venialis. Scḋa diffinitio ē Ire. Cōtritio ē humilitas ipūs annihilās peccatū iter spē ⁊ timore ne aut sit prelāptio aut desperatio ⁊ annihilat quo ad culpā: ⁊ tāta pōt eē q̄ ēt quo ad penā: ⁊ inter vtrāqꝫ mediam. Tertia ē ysi. q̄ cōtritio ē humilitas ⁊ cōpūctio mētis cū lachrimis veniēs de recordatiōe peccati ⁊ timore iudicij. Quarta ē magistralis ex dictis aug. Cōtritio ē dolor ꝓ peccatis assūptus ⁊ volūtarius semper puniēs qḋ dolet cōmisisse. Quīta ē cōpletior ⁊ magistralis. Cōtritio est dolor ꝓ peccatis assūptus cū ꝓposito cōfitendi ⁊ satisfaciēdi: quo ad mortale: q: quo ad veniale non requirit̄ ꝓpositum ɔfitendi: nec forte satisfaciēdi: q: pt remitti vbi nō est satisfactio sicut i purgatorio: ſꝫ non sic pro mortali. vnde non videt̄ ee i statu salutis qui ꝓ mortali ñ ... facere sed tm̄ i purgatorio.

2° ɔ° Scḋa ɔ° est. q̄ ... vera contritione ɔcurrūt illa quor̄ q̄ requirit̄ ... motus liberi arbitrij i peccatū detestādo: scḋo motus liberi arbitrij i deum super oīa diligēdo. tertio gr̄e ifusio ... peccati remissio ... motu liberi arbitrij primo ... ꝓpositū ɔfitēdi ⁊ sa... ex quo apparet differētia ɔtritionē ⁊ attritionē

duplr. vno mō ex parte liberi arbitrij: q: dolor iꝑfect᷒ dr̄ attritio. dolor vero ꝑfect᷒ dr̄ ɔtritio. scḋo ex pte dolor gr̄a iformat᷒ dr̄ ɔtritio q̄tūcūqꝫ modicus sit. dolor vero q ñ est gr̄a iformatus nō pōt dici ɔtritio sed attritio ... dolor desperationis ē maior dolore ... nō ē ɔtritio: q: caret gr̄a. 3° ɔ° ē videre vtꝝ attritio possit fieri ɔtritio. Nā si hoc itelligat̄ ḋ vno actu fm̄ spēm ... dubiū q̄n attritio fieri possit cōtritio: vl̄ q̄n ex vno fiat ... sicut ex mane fit meridies. i. vn᷒ actus. post aliū ... ē dispositio ad aliū. Sicut. n. i actib᷒ nālib᷒ nā procedit ... ipfecto ad ꝑfectū. vn̄ primo phy. ꝓ iteligim᷒ ... determinate sic q̄ act᷒ iperfect᷒ cedat ⁊ perfect᷒ succedat ⁊ hic pōt hō dolere iperfecte sine gr̄a. ⁊ ē attritio ... perfecte ⁊ cū gr̄a ⁊ ē ɔtritio. Sed vtꝝ idē actus numero. Doctor nr̄ frater tho. dic̄ q̄ ñ: qḋ pōt verificari duplr̄ vno mō fm̄ illos q dicūt q̄ act᷒ itellect᷒: similr̄ ⁊ volūtatis cū sit simplex nō hn̄s pte ⁊ pte: ñ pōt itēdi ⁊ remitti. Ut dicat̄ prius ipfect᷒: postea ꝑfect᷒. Et qḋ dicit̄ q̄ itelligere fit ... ɔtinuo ⁊ tpe: alteꝝ. s. ḋ cōtinuitate referūt ad fātasmata: ... rū de tpe referūt ad itellectū q ē successio distictoꝝ ... tiatio ɔtinuoꝝ. Itē 2° ... si dicat̄ q̄ ɔtritio ē act᷒ a gr̄a ... cit᷒ cū nō possit eē actus a gr̄a elicit᷒ q a p̄n᷒ non ... iformat᷒: ⁊ p ɔñs ñ erit ɔtritio act᷒ ille q tm̄ fuit attritio. Si aūt dicat̄ q̄ cā itēsa itendit effect᷒. fātasmate ⁊ itellectio manēs pt itēdi ⁊ pficisic ⁊ hit᷒ simplex ... tur. ⁊ sic ex pte liberi arbitrij attritio pt fieri ɔtritio ... tus ipfect᷒ ñ corrupt᷒ pt pfici: seqtur q̄ ille act᷒ fm̄ ... pte sue duratiōis erit attritio ⁊ fm̄ aliā ɔtritio.

Quantū ad 2ᵐ de obiecto ɔtritiōis sunt ... nes. Prima ē q̄ ɔtritio est de solo malo ... pe nō nature: nec pene: qḋ pꝫ ex oībus ꝓhabitis ... q: agit in pctm̄ sicut in ꝓpriū obm̄ ad destruēdū ... ɔ ē. q̄ est de solo pctō actuali: ⁊ nullo mō originali: q̄ cum sit actus v̄tutis pnīe cōtra solū pctm̄ actuale ordiat: veniale. s. ⁊ mortale idifferēter: nisi q̄ de mortali ē necessaria: ... pn̄ti: de veniali āt hic vel alibi. 3ª ɔclusio ē. q̄ nō est de pctō alieno: sed solū de ꝓprio. Licet. n. ḋ illo ḋbeat hō dolere nō tm̄ hꝫ illū dolere ꝓprio actu sicut pctm̄ ꝓpriū. 4ª cōclusio est. q̄ solum est de peccato p̄terito: nō de futuro q: licet debeat ꝓponere ab illo cauere: nō tm̄ est dolor de futuro malo. sed timor ⁊ cautela tm̄: dolor aūt est de p̄nti ⁊ de p̄terito. 5ª ɔ° est. q̄ dꝫ esse ḋ quolibet mortali ... si in spāli habeat̄ memoriā: qḋ tm̄ nō oꝫ de veniali ... leues ifirmitates aliq̄n licꝫ mīte vna medicina ... curant̄. sed graues morbi spāles medicinas regrunt. sic hic sil̄r pnīa ante baptismū nō regrit sic spālē dolorē ... sicut in gnātiōe vnica ⁊ nāli actione oīa ɔtraria expelluntur ſꝫ in sanatiōe diuersa remedia adhibent̄ sic ⁊ i ꝓposito ... liter q: hō prius tenet̄ ad cōtritōeꝫ habendā de pctō q̄ ad ɔfessionē. Nā nulla nēcitas excusat a ɔtritiōe. Si. n. pctō cōmisso hō ante cōtritionē moriat̄. ēt nō potuit cōteri ... q: peccando morit̄ dānatur. Non sic aūt q volūt ɔfiteri ⁊ non potuit q: velle cōteri ē conteri. nō aūt velle cōfiteri ē cōfiteri. Et tm̄ hō tenet̄ cōfiteri de mortali in spāli ... net̄ oīa ɔfiteri ... de pc. ⁊ remis. Oīs vtriusqꝫ sexus ... spāli cōteri. Si aūt non hēat memoriā nec in gnāli ... spāli ... Si vō in gnāli non in spāli ... debito mō. quo facto ... ad memoriā reducit ... q: si nosmetipsos iudicarem᷒ nō vtiqꝫ a dno ... mur. ꝓ ad Corin. ... in vtroqꝫ casu de ipsamet neglig̃tia ... forte p culpā elapsū sit aliqḋ pctm̄ a memoria dꝫ ... D. ā vero spāli ɔtritiōe de singulis expedit signa ... le tonsionis pectoris: vel aliud adhibere ad ... cōfitere postea ... gr̄a ... cōteri ... vt ... liter enumeratis sequat̄ gnālis clausula: q̄ oīa ... vt alibi dicitur q̄ ... debet homo ...

p̄ ꝯtritionē q̄ foris ꝑtēdit per ꝯfessionē. ibi aūt ſpāle ſeq̄ aūr gr̄a. ſ. ꝯtrit⁹. Nō oꝫ āt ꝙ abſolutio fiat ſigillati ſingulis. ꝫ ſufficit ꝙ gn̄aliter ab oībus. nec ſilr̄ oꝫ pn̄iam iniūgi p̄ ſingulis peccātis: nec p̄ ſingulis ſigillati facere ſꝫ ſufficit p̄ oīb⁹ ſil. q: cōnexa eſt pctōꝝ remiſſio: quā ſignificat ꝯnexa abſolutio. q̄uis ēt de venialib⁹ quoꝝ remiſſio nō ē cōnexa: n̄ oporteat abſolutionē vl̄ impōnē vl̄ ſatiſfactōēs diuidere.

Quantum ad tertiū de duratōe ꝯtritōis ſūt tres cōclusiōes. ¶ Prima. ꝙ ꝯtritio ꝓprie dcā n̄ durat niſi i hac vita. q: ꝯtritio hꝫ dolorē ſēnſualr̄ ⁊ mālr̄: ꝓpter qḋ nō pōt eē i paradiſo: nec i libo pueroꝝ vl̄ patruꝫ: i qb⁹ nō ē pena ſaltē ſenſus. Dolor āt penaꝫ hꝫ ⁊ ſenſus. q: hic pena dr̄ ēt itellectualis ¶ Scḋo ꝯtritio hꝫ gr̄aꝫ informantē ꝓp c⁹ defectū nō pōt eē i iferno: nec i limbo puerorū. ¶ Tertio ē act⁹ ſatiſfactori⁹: ꝓpter qḋ nec ē i purgatorio vbi ē tm̄ pene ſolutio. Ul̄ q: act⁹ ſatiſfactori⁹ ē volūtari⁹ ſimplr̄ i purgatorio aūt nō ſic. ¶ 2ª ꝯclō ē. ꝙ tota vita iſta ē tēs ꝯtritiōis quo ad hitū. ſic. ſ. ꝙ hō ſp̄ oꝫ eē ꝓmpt⁹ ad dolēdū de oī mortali. ſi ipm̄ cōmitteret niſi alīs doluiſſet. imo ēt dn̄t aliq ꝙ q̄ticēs recolit ḋ mortali tenet̄ dolere ⁊ cōteri. qḋ ē duꝝ ⁊ videt̄ falſū. q: ꝑceptū affirmatiuū nō obligat ad ſemp. vn̄ lꝫ ſemp ſiue recolat ſiue nō: teneatur nō cōplacere ſibi i pctō. nō tn̄ tenet̄ odire actu pctm̄. ſicut nō tenet̄ diligere deū actu quotiēs de deo recolit. Alioqn nullus poſſet cogitare ḋ deo ſpeculatiue qn̄ peccaret mortalr̄. q: nō pōt diligere deū niſi cogitet de dō practice. Un̄ pōt dici ꝙ ē veꝝ ḋ debito ꝯgruitatis nō neceſſitatis. Uel ſi itelligat̄ ḋ debito neceſſitatis ponderādū ē qḋ dicit apoſtolus. Nemini qcq̄ debeatis niſi vt inuicē diligatis: ꝙ ab illo dēbito nūq̄ poſſit aliqs liberari. ḡ ꝑceptū ḋ charitate q̄tū ad actū iteriorē videt̄ magis ligare q̄ affirmatiua: vt ſit q̄ſi mediū iter negatiua q̄ ligāt ad ſemper: ⁊ affirmatiua q̄ ſolū tp̄e neceſſitatis. Iſtud vō q̄ncūqꝫ ei⁹ mā occurrit practice ⁊ non ſpeculatiue. Si. n. practice occurrit de⁹ vt diligēdus vel nō diligēdus tenet̄ hō iudicare deū diligendū. ⁊ ſic ſeq̄t̄ dilectio. Si ſilr̄ occurrat pctm̄ ꝯmiſſū ꝑtice. ſ. vt mā ḋlectatōis vl̄ ḋteſtatōis tenet̄ hō iudicare deteſtādū ⁊ deteſtari. Uel pt̄ dici tertio. ꝙ q̄icūq̄ recolit hō ſe offēdiſſe amicū valde dilectū dolet. ⁊ ſic charitas ad hoc iclinat. Et ſic facere ꝯtra iclinatiōeꝫ charitatis ē mortale pctm̄. iō ⁊c̄.
3ª ꝯ ¶ 3ª ꝯclō ē ꝙ nō opꝫ ꝯtritionē eē ꝯtinuā quo ad actū nec exteriorē nec iteriorē: ne abūdatiori triſtitia abſorbeat̄ hō iterior vel exterior. ſed ſm̄ ꝙ recta ratio determinabit: et ne homo a melioribus actibus retrahatur.

Quantum ad quartū de effectu ꝯtritōis ſūt ēt tres ꝯclōnes. ¶ Prima. ꝙ cōtritio remittit culpā. Oīs. n. ꝯtritio q̄ntūcūqꝫ minima ē gr̄a iformata: cuꝫ qua nō ſtat mortale. ⁊ iō remittit de mortale. alīs nō ē contritio. Pōt. n. dolor eē ita paru⁹. ꝙ ē attritio: nō ꝯtritio: nec remittit mortale. ſꝫ ḋ venialib⁹ dolet ſm̄ ꝙ ad ea deteſtāda ſe hꝫ plus ⁊ min⁹.
2ª ꝯ ¶ 2ª ꝯclō ē. ꝙ dolet penā magis vl̄ minus: ſm̄ ꝙ ē maior vel mior ꝯtritio i parte itellectiua ⁊ ſenſitiua. q: penā eternā illā ſemp cōmutat i tpalē. ſꝫ ḋ tpali dolet plus vel minus ſm̄ ꝙ ipa ē ꝑfectior vl̄ min⁹ ꝑfecta. Et cū illa ſit finita tn̄ itēdi pōt ꝙ oēꝫ penā delet. ¶ Sed ratio q̄ dr̄ ꝙ ꝯtritio ē magis ſatiſfactoria: q: ē magis voluntaria q: ab itrīſeco ⁊ nō ext̄a nō impoſita. deficit i tribus. p̄ q: act⁹ impoſit⁹ i pn̄ia ē magis accept⁹ q̄ ſpōte aſſupt⁹. ꝓp meritū obedientie. 2º q: ab illo q iudicat actū iteriorē pōt imponi act⁹ iterior. puta ꝙ ipe iteꝝ recogitet ⁊ ſcrutet̄ ꝯſciaꝫ ⁊ doleat. 3º q: pōt eē magis voluntariū. q: aliq̄ magis voluntarie facit hō qḋ ē ſibi impoſitū a ſacerdote q̄ qḋ ḋ ꝓprio capite ⁊ feruēti⁹ ⁊ deuoti⁹ ex obedientia. Un̄ lꝫ illḋ ſit magis voluntariū q̄tū ad ſui ꝑncipiū. qḋ ex ꝓprio motu aſſumitur in q̄tū ad a. ſ. iponi pōt eē magis volūtariū q̄tū ad exercitū act⁹. q: pōt ad hoc magis conari. ⁊ nihilomin⁹ et ex claui ē dō mag⁹ accept⁹ q̄ ex pte volūtatis ꝓp meritū paſſiōis x̄pi q̄ operat̄ i ſacr̄is. ⁊ iō nō videt̄ bn̄ dictū q̄ iſta ſit magis accepta ¶ Ul̄ pōt dici ꝙ act⁹ iterior ē magis accept⁹ dō q̄ qcūqꝫ exterior ēt a ſacerdote impoſit⁹. q: forte iterior ab illo iponi nō pōt: ⁊ exterior nō ē accept⁹ niſi ꝓp iteriorē. ſed iter act⁹ exteriores magis ē accept⁹ deo impoſitus a ſacerdote q̄ volūtarie aſſūptus. ꝓp qḋ expedit ꝙ iniungant̄ oīa bona i pn̄iam. Et ꝑegrinationē aſſumere ex iniūctōe ſacerdotis ē magis meritoriū. ¶ 3ª ꝯclō ē ꝙ nihilominus tenet̄ ꝯfiteri: ēt ſi eēt cert⁹ oēꝫ penā ſibi eē dimiſſā. q: obligat⁹ ad aliqd nō liberat̄ quoadvſq̄ ſoluerit. Un̄ obligat⁹ ad cōfitēdū qcqd aliḋ faciat: quouſq̄ confeſſus fuerit obligat⁹ remanet. Silr̄ ad ſatiſfactionē ꝓp dubiū. q: ſꝫ legē cōēꝫ nō pōt ſcire ſatiſfactū fuiſſe p̄ ꝯtritionē: nō ſoluꝫ ꝓ pena: ſꝫ ēt ꝓ culpa. q: neſcit hō vtrū ſit dignus odio vel amore. vn̄ ſi eēt ſibi reuelatū ſic latroni: non teneretur ad aliā ſatiſfactionē q: iā ſatiſfecit ¶ Nec obſtat q: i ꝯtritōe hūit ꝓpoſitū ſatiſfaciēdi ſic ⁊ ꝯfitēdi q: ꝓpoſitū non obligat. Itē ꝓpoſitū habuit tacitā ꝯditionē ānexā. ſ. ſi ꝯtritio nō ſufficeret ad ſatiſfactōēꝫ. Un̄ nō tenebat̄ ſatiſfacere ad arbitriū ſacerdotis ꝑcise q: ſi ille min⁹ dignā pn̄iam imponat nihilomin⁹ iſte dignā exoluet iā ad arbitriū dei. Unde cū iā ad arbitriū dī ſatiſfacerer ſoluit qḋ debuit quo ad ḋ. Si āt reuelaret̄ alicui pctm̄ ſibi eē dimiſſū nihil expſſo de pena. n̄ ꝓp hoc ſeq̄t̄ penā eē dimiſſā q: dictū ē Dauid. Trāſtulit dn̄s pctm̄ tuū: ⁊ tamē poſtea fuit punitum.

Quantum ad q̄ntū de affectu ꝯtritōis: ſunt ēt tres ꝯclones. ¶ Prima ḋ dolore ſenſitiuo: ꝙ dolor ꝯtritōis nō oꝫ eē maxim⁹: quo ad doloreꝫ ſenſitiuū q nec pōt nec oꝫ eē maxim⁹. Dico āt ꝙ nō pōt nō q: dō nō poſſit ifūdere maximū ⁊ aliqñ ifūdat de gr̄a ſpāli. ſꝫ q: nō ē i ptāte hoīs plus dolere ḋ hoc q̄ de dāno ſenſibili. oꝫ tn̄ plus optare lachrimas ⁊ dolorē ſēſus ꝓ delicto q̄ ꝓ quocūq̄ tpali dāno. Un̄ augu. Nō ſunt ite x̄piane pietatis viſcera ſi plāgis corp⁹ a quo receſſit aīa: ⁊ nō plāgis aīaꝫ a q̄ receſſit de⁹. Itē nō oꝫ eē maxim⁹: q: aut poſſꝫ corp⁹ deſtruere: aut oculos aut hō. qḋ eēt ꝯ rōnē. Nā ſi ꝑter itentioneꝫ ⁊ negligētiā ſeq̄ret̄ mors aut cecitas iputaret̄ ad martyrium. nō ad pctm̄. ſicut ḋ illis q nimio ꝯtritōis dolore mortui ſūt. nihilomin⁹ q̄ñ aduertit ex fletu ſe ledi oꝫ ꝯtemperare ſꝫ rōnē. ¶ 2ª ꝯ ē ḋ dolore itellectiuo. q: ille oꝫ eē maxim⁹ nō q̄dē reſpcū doloris alteri⁹ vite q: hoc ē impoſſe. q: nec mors x̄pi q̄ excellit oēm dolorē h⁹ vite: attigebat ad dolorē minimū iferni aut purgatorij nec et reſpectu doloris iordiati. vt dn̄t q̄dā. q: maior ē dolor iude deſperātis q̄ petri penitētis. q: nullo gaudio ꝯtēpat̄. Et ſi hoc ē veꝝ: tn̄ q̄ ad ꝯſideriū penitens oꝫ optare ꝙ plus ſibi diſpliceat peccatū ad expiādū q̄ deſperato ad augēdū. ſꝫ reſpcū doloris ordiati q ē ḋ malo nāe vel pene. hic dolor oꝫ eē maximus. q: ē ḋ maiori malo: ⁊ de amiſſiōe maioris boni. Nō oꝫ aūt hō ſe tēptare ſup hīs: nec ꝯfeſſor penitētē tēptare ad ſumēdū experimētū: nec i ſmonib⁹ oꝫ hō tedere laqueos tentatōis ſimplicib⁹: dicēdo ꝙ plus debet hō velle excoriari: et hō q̄ ſenſus horret Sꝫ hoc a penitēte req̄rat̄ ſi penitet Et ſi dolor eius iſufficiēs ē an vellet dolorē iſufficiētē hr̄e. ⁊ ſi nō hꝫ hoc ipm̄ ſibi diſpliceat. Et hoc ſufficit ſꝫ illḋ. Cōcupiuit aīa mea deſiderare iuſti. tuas. Et ſꝫ illḋ. Adiuua dn̄e icredulitatē meā. ¶ Sꝫ ꝯtra hoc videt̄. q: ſm̄ iudiciuꝫ recte rōnis. Magdalena plus doluit ḋ morte x̄pi q̄ ḋ peccatis ſuis. ⁊ m̄r x̄pi plus ḋ morte filij q̄ qcūqꝫ peccator i ꝯtritōe. q: ſi ḋ pctō ē dolēdū ꝓ eo ꝙ ē ꝯtra deū ē illḋ pctm̄ quo deus occiſus ē magis fuit ꝯ deū q̄ qḋcūq̄ aliḋ. ⁊ illo ſcḋ veraciter ⁊ realiter nocuit deo in natura cōiuncta ⁊ aſſumpta. peccatuꝫ aūt aliud nihil nocuit deo: nec in deitate nec in humanitate ergo de illo facto eſt homini magis dolendū. nō q: velit x̄pm̄ nō fuiſſe paſſū. q: ē impoſſibile ⁊ eſt de

volūtate dei: sz q displiceat sibi illa actio in q̄tū fuit ɔtra deū aliēa z peccatū n. ¶ Præterea licet hō nō debeat cōmittere veniale in se ne alius committat mortale: tñ vt vr ds plus sibi displicere mortale alteri⁹ q̄ veniale suū. qz qd ē peī⁹ ē magis detestādū z odiendū. z tamen dolor quē habet de peccato suo est cōtritio. dolor aūt quem habz de alieno ñ est dolor ɔtritionis. ergo aliqs alius dolor debet esse maior dolore cōtritionis. ¶ Dicendum ad vtrūqz per idez q sicut hō non diligit magis maius bonū: sz qd est maius bonū sibi. sic debet odire nō maius malū: sz maius malū sibi. Est aūt veniale ꝓpriuz peius homini q̄ mortale alienum. Unde magis dolendū est de ipso suo veniali. Et similiter Magdalene fuit maius malū peccatū suū sibi q̄ iudeoꝝ crucifigentium xpm. z iō magis dolendum. Et qz plus debuit diligere xpm fm q deus q̄ fm q homo: plus debuit dolere de hoc q p peccata ꝓpria offēdit eius diuinitatē q̄ de B q ei⁹ crucifixio offēdebat hūanitatē. ¶ De matre autē xpi ē dicēdū q plus displicebat sibi malum culpe q̄ malū pene in morte filij fz ratione: licet nō fm sēsuz. iō nō valz. ¶ Potest etiā dici q ɔtritio excedit respectu doloris inordinati. nō obstātē q hz gaudiū admixtū. qz istō gaudiū nō est dolori contrariū ꝓpter qd non ipm minuit. sed augmētat. Nā exēplū quorūdā q sicut fortissimū vinū nō obstante admixtiōe gutte aq̄ faciat aliud debile purū: sic i ꝓposito non est ad ꝓpositū. qz gaudiū admixtū dolori cōtritionis nō est paruū imo maximuz. qz de spe maximi boni ɔceptū. z non est oblectamētū sup cordis gaudiū. sic est in

3ª ɔª ꝓposito ¶ 3 ɔ⁹ est. q plus dz hō dolere de grauiori pctō q̄ de minus graui. Uñ dolor de pctō est maximus: nō respectu alterius peccati de quo forte dz esse maior. qz nō ē dare maius maximo: sicut nō ē dare min⁹ minimo. p̄. phy. sz respectu mali nāe vel pene. Nec opz dicere q admixtio gaudij qd ē in ɔtritiōe ipediat: qz sic illd est albius qd est nigro ipermixt⁹: qz albū est nigro ɔtrāū: sic si gaudiuz admixtum dolori esset ɔtrāū vel nō eēt eius cā vel effectus: posset ipm diminuere. Sed illd gaudiū qd est cā doloris. vel eō nō minuit. sz auget. vt dcm̄ est supra. di. 14.

pª ɔª Quantum ad sextū de pelectione peccati vel dānationis sūt tres conclusiones. ¶ Prima q peccatū q̄ticūqz veniale q̄diu manet peccatū nō licet facere p q̄tocūqz malo nāe vitādo: qz hoc esset de duobus malis eligere peius: cū minimū malū culpe sit peius maximo malo nature: nec ꝓpter hoc q alius vitet maximum malū culpe qz peius est illi veniale pctm̄ ꝓpriuz q̄ mortale alienū. Unde si etiā nō pōt impedire aliū ab homicidio nisi mentiendo ei non licet mentiri. Nec ēt tertio p vitādo in se maiori pctō qz nunq̄ hoc rōt hō q faciat alterū cū ... eēt non peccatū ex quo necessariū. Et itez ɔdictio esset q manēs peccatū licitū fieret ex hoc q est pctm̄ sit illicituz. Qd ergo videt̄ Gregorius innuere q licet homo ñ debeat ɔmittere minus ne alius ɔmittat maius: tñ ds per se ɔmittere min⁹ ne ipe ɔmittat maius exponēs illd. neruí testiculoꝝ Leuiathan ... in decretis 13. di. c. 1. z c. 2. Neruí. z. di. 4. ... est qñ illd desinit esse pctm̄ sicut non ē ... q̄diu furtū ē furtū. Sed si sit in extrēa necessitate ... vel alius licet sibi inuito auferre panem ne alius sit homicida sui vel alterius non pascendo. Sed tunc illa violentia non est furtum nec peccatum.

2ª ɔª ¶ Secunda conclusio ē q licet eligere malū q̄cūqz nature et malū pene ... p vitādo q̄tocūqz malo culpe quādo vl alter ... homo tenet̄ se exponere morti p de ... nō pōt ... sicut ... se nō posse euadere vel vbi ... tamen ipa electio nō sit hoc ... ad ... vt eē i opinione q̄ dicit q ... licet peccatū q̄ adhuc ma ... vl dānari: qz qd

plus habet de bono z minus de malo est magis eligibile: z minus fugibile. ē aūt plus de malo i non eē vel dānari: qz nō ē aliqd bonū i altero nec possibilitas ad bonū ... alio: q̄ i peccare: vbi est bonū nature actu. z bonū ... possibilitate. ¶ Sz i hoc dicto iplicat̄ oppositū i adiecto qz supposito q vna electio sit peccatum z alia nō: dicere q illa i qua est peccatum: ē maior q̄ illa in qua non est peccatum est dicere q melius est peccare q̄ non peccare: z q malum est melius q̄ non malum. ¶ Alia contradictio ē qz si ē peccatū. ergo ē illicitū. si āt licite eligit̄ ergo nō pctm̄. ¶ Ad rōez aūt dici pōt q maior ē vera quādo ... hz plus d bono z min⁹ de malo nō icludit i se aliqd ... bile: sicut est malū culpe. ¶ Uel pōt dici q minor ē falsa qz malū culpe ē peius oī malo nāe. Unde bonū nature ... malo culpe: ē peius q̄ nō ens: qz nō ens nō est malū. ... peius est q̄ bonū nature cū malo pene: qz malū culpe ... ius malo nāe per se sūptuz. ergo z cū alio ceteris paribus qz si iequalib⁹ equalia addant̄ fiūt iequalia ɔposita sicut erāt simplicia. ¶ Tertia cōclo ē: q ex his pōt dici ad questionē vtꝝ potius sit eligendū nō eē q̄ peccare. dicendū primo q ꝓpositio ē ipossibilis. Nō n. pōt poni q hō necessitet̄ vel peccare: vl ānihilari: vl dānari: qz nec B pōt facere qn iduceret ad peccādū: qd ē sibi ipossē: nec creatura nō pōt annihilare. Dato ēt q sicut tyrannus poterat cedere corp⁹ volētis ydolatrare sic demō posset annihilare aīam nolentis peccare: adhuc nō haberet ipe necesse alterū eligere: sz haberet necesse vel vnū eligere vel aliud pati inuitus: sicut aliqs torquet̄ inuit⁹ vel verberat̄ qui nō vult facere alteri⁹ volūtatē. Et iō bene dicit̄ q posito per ipossē nō deberet hoc nec illud eligere: sz pctm̄ respuere: z ānullatōez z dānatōez inuit⁹ sustiñere qz malū nāe nō ē eligere nisi p necessitate: vel vtilitate virtutis: quoꝝ neutrū ē hic. Dico aūt vtutis vel pmij virtutis. Uñ martyres poterāt nō eligere negare fidē: z nō eligere: sz inuoluntarie sustinere mortē: nihilomin⁹ eligendo sustinere mortē ꝓpter quā cōsequebant̄ premiū virtutis recte agebāt. Sed si ... nō credēs vitā aliā vbi nō tenet̄ se exponere morti ... sētiret pctō graui eligeret mortē sustinere nisi mors ... re eēt necessaria: qz libeꝝ arbitriū nō potest cogi ... mā ɔcepti eligeret nihilomin⁹ sustinere mortē qn ... ɔsciaz nō eēt vtilis pmio vtutis peccaret. Sz tūc deberet sustinē nō volūtarius. ¶ Qd ergo dicit phs. 3. ethi. q ... sunt adeo praua vt melius sit mori q̄ eis ɔsentire ... dū est fz eius opinionē sic q passio mortis ñ eligat̄. ¶ ... posset dici q sicut qñ tenet̄ se exponere morti tūc electio mortis nec̄ia ad actū fortitudinis. ita qñ ... annihilatur ē nec̄ia sibi patiētiā: z per ɔñs p actū virtutis ... entie ... sustinere mortē vel annullationē ꝓpter ... potēs est annullatū repare vel dānatū saluare. Sed posito q nō eēt saluādus vel repandus: cum electio ... sit recta nisi ꝓpter maius bonū qd eligendo acqrit q̄ illud qd per malū pmiat̄ cū per annullationē vel dānationē ꝑpetua electam vel susceptā homo nō posset ... q̄ sit bonū nature ... glorie: que per illa ... ide est q hñ eligi nō possunt. Et sic semper est peius eligere. Sed posito p impossē q non esset peccatum ... eligere. tunc magis esset eligendum q̄ peccare. ¶ Argumentum in oppositū solutū est.

Qd

Queritur vtꝝ sit necesse ɔfiteri sacerdoti statuto de ... Et videt̄ q nō: q sine ɔfessione ... Magdalena Petrus z publicanus ... theus. ergo z c. ¶ ... frustrantur claues ... si peccatū ... pōt sine ɔfessione ... ¶ ... sex sunt videnda. Primo quid sit confessio. ... que ...

Tertio cui⁹ virtutis sit act⁹. Quarto de necessitate cōfes sionis absolute. Quito an teneat̃ qs ad statim. Sexto an papa possit dispensare.

QUANTUM ad primū sciēdū q̄ de ↄfessiōe dāt̃ quatuor diffōnes. pma ē aug. q̄ ↄfessio est p quā morb⁹ latens aperit̃ sub spe venie.q̄ diffinitio nō dat̃ de ↄfessione cordis:q̄ fit soli deo: quē nihil latet.nec de illa q̄ fit i iudicio ↄtentioso in qua non ē spes s3 desperatio venie s3 de illa q̄ fit vicario dei i foro aie. ¶ Circa quā aptionē morbi latētis est notādū:q̄ sicut medic⁹ si sciret ifirmū hr̄e morbū letalē quē3 ille ignoraret aut vel et occultare: eū timet secari deberet eū monere dicēs.si opera medicātis expectas: nece ē vt vulnus detegas.sic ēt si ↄfessor scit vel pbabiliter credit q̄ ille nō recolit q2 nō sufficiēter cōsciētiā discussit:vel si recolit errādo nō credit illō eē mortale:d3 sibi illō ad memoriā reducere: vl̄ ↄsciam ei de illo facere.aliogn sciēter idignū solueret. S3 si ↄfessor dubitaret vtr̄ illō d̄ quo ali⁹ non peniteret eēt mortale:ꝛ ille sibi diceret q̄ de ↄsilio peritoꝝ illō faceret de qb⁹ ex vita ꝛ sciētia pbabile ē q̄ nō ↄsulerēt nisi bn̄:pōt se illoꝝ iudicio cōformare. Secus āt si eēt certus de opposito. ¶ 2ª diffinitio est hre. Cōfessio ē petōꝝ declaratio vl̄ detestatio: et vulneris ruptio. Declarari āt d3 quo ad nūerū nūeratū.i. specificari si drīt spē. Nec sufficit dicere si cōmisit furtū: homicidiū: piuriū. dicere nūerū nūerātē i quodā iuolutorio.puta feci tria mortalia: s3 specificare d3 ea. Qn̄ āt solo nūero drīt sufficit dicere numeꝝ nūerantē. puta feci tria furta.tria homicidia:ꝛ bē.si nihil latet mutās spēm. Quādo vo dicit nūeꝝ nūeratū:vel i singulari sigillati exp̄mit: nō d3 dicere nūerū nūerantē.vt.s.ponat sūmā. S3 hic confessor d3 aduertere si alteꝝ nūeꝝ dicere teneat̃ qn̄ sūt plura petā mortalia. ¶ 3ª diffinitio ē magistralis. Cōfessio est legittima corā sacerdote peccatoꝝ declaratio. Corā dicit. q2 i p̄ntia nō i absentia p se ipm fm aug.i lr̄a. nō p nūcium vel p epl̄am q̄d iu p scrip3 dicere pōt. Quādo āt scribit peccata sua bn̄ facit. s3 nihilomin⁹ d3 ea ore suo exp̄mere: nec sufficit tradere legēda. Et si non possit ire nec accersire sacerdotē:non tenet̃ qdē scribere ꝛ mādare petā.s3 tn̄ si ipse vult licet ei scribere ꝛ mandare.ꝛ ille rescribere ꝛ remādare absolutionē. Et valet absolutio qn̄ vterq3 sic ē infirm⁹ vel clausus plus q̄ si fieret laico. Qui āt h3 sacerdotē p̄ntē s3 nō h3 linguā qua possit ab eo itelligi pōt qdē p īterp̄tē cōfiteri. sicut ꝛ matrimoniū ↄtrahere.s3 forte nō tenet̃.quia nō tenet̃ hō ↄfiteri nisi sacerdoti cuiusmodi nō ē ille īterp̄tes. Plurib⁹ āt sacerdotib⁹ sil̄ pōt hō et eā ↄfiteri.ꝛ ab vtro q2 absolui.sicut seorsū pōt vni post aliū.sicut aliquādo factū est d̄ facto vt si ↄfiteret̃ qs ꝓui p̄dicatoꝝ ꝛ guardiano minoꝝ. ¶ 4ª est diffinitio magistralis:q̄ ↄfessio est delinquētis accusatio ex erubescētia:ꝛ p claues ecclie satisfcōnis obligās ad iniūctā pniā3 pagendā. Delinquētis dicit. q2 se nō aliū d3 accusare. qn̄ aliter pōt se accusare. Nā circūstātiā mutātē i mortale pp nulli⁹ famā d3 celare: cū plus teneat̃ sibi q̄ alij:ꝛ sue conscientie q̄ alterius fame. Sed vbi timet alteri⁹ infamiā d3 petere lniam ab illo vl̄ a superiori ↄfitēdi tali q p ↄfessionem nō veniat i notitiā psone: quā si hr̄e nō pōt:ↄfitear̄ vt d3 cū dolore. q2 nō ex hoc ipso q̄ sibi negat̃ lnia h3 eā a iure: q̄tus hēat iustā cām petēdi. q2 hoc nō ē ꝓpter culpā vel defectū ordinarij:q ei credere nō tenetur. Qn̄ aūt ē circūstātia nō mutās i mortale: l3 aggrauās:meli⁹ ē subticere vbi timeret̃ scandalū vel sui vel ↄfessoris aut tertij. Satisfactoria.q2 ↄfessiōis effect⁹ ē pene ꝛ culpe remissio. Un̄ gnālis ↄfessio delet venialia q̄ ad culpā ꝛ quo ad penā. siue sit sacr̄alis siue nō l3 aīr ꝛ aīr. vt dicit Tho. Delet aūt solū illa de qbus doleret si recoleret. Un̄ ↄfessio cū ↄtritione delet ea q̄ attritio non deleret.vn̄ nō ē sperāda pnia p venialia dāta.q2 l3 sine ↄtritiōe ipsa ta ñ delea t.tn̄ aliq̄ attritio cū ea sufficit q̄ nō sufficeret sine illa.sicut ꝛ i remissione mortaliū attritio cū clauib⁹ delet: qō sola attritio nō deleret.ꝛ nō nihil ꝓhibet aliquē aliquādo ad horā sine venialib⁹ eē.veꝝ ē q̄ plus delet rōne absolutōis q̄ ē formalis:q̄ rōne ↄfessiōis q̄ ē mālis.ꝛ iter remedia venialiū sacr̄a plus valēt q̄ sacr̄alia ꝛ illa sacr̄alia plus q̄ aliaq̄ nō sūt sacr̄alia. S3 gnālis ↄfessio nō valet ad deletionē mortaliū scitoꝝ quo ad culpā. q2 illa ops i spāli ↄfiteri.l3 valeat ad remissionē venialiū scitoꝝ.q2 nō o3 ↄfiteri venialia:nec i gnāli nec i spāli.ēt frequenter iterata: q̄tus magr̄ hic innuat i lr̄a q̄ p̄nt remitti post hāc vitā.qn̄ nō sūt sacr̄a. Itē ad remissionē mortaliū oblitoꝝ nō valet gnālis ↄfessio q̄ nō est sacr̄m.q2 ex ope opato nō ↄfert grām qō p pmū sacr̄oꝝ ē no.le. Culpa āt mortalis nō pōt remitti sine noua infusione grē.sed ↄfessio sacr̄alis gnālis valet ad hō. q2 ex quo hō facit qō pōt ↄfitēdo.s.i spāli de scitis: ꝛ i gnāli de alijs absolutio sequēs ab oībus absoluit si p̄cessit attritio.s3 a scitis rōne spālis ↄfessiōis:ab oblitis rōne gnālis. Itē valet ad remissionē pene mortalis tā3 sciti q̄ obliti.c⁹ tn̄ culpa iā remissa ē.valet inq̄ vtraq3 ↄfessio. Veꝝ est tn̄ q̄ hoc itelligēdū ē de obliuiōe excusabili:siue quo ad substātiā fci.siue quo ad ↄditionē fci: vt si credat suā.sicut de iacob ꝛ lr̄a d̄r. Si aūt loquamur d̄ ignorātia vl̄ obliuione improbabili secus ē. vt i eo q nō sufficiēter discussit ↄsciā3 suā ꝛ heretico. Obligās ꝛc̄. q2 pnia d3 iniūgi p modū precepti. Bonū ē ēt q̄ iponat̃ p modū ↄsilij. Sic q̄ impositio rōne p̄cepti hēat meritū obediētie: ꝛ ↄsiliū euitet p̄ictā culpe.

QUANTUM ad scdm:quo iure sit introducta ↄfessio: est sciēdū q̄ ↄfessio nō ē īducta iure nāli q2 iura nālia vbiq3 ꝛ semp manēt nō āt semp fuit q̄ hō teneret̃ secretū petm̄ alteri ꝓpalare. Itē nō ē īducta lege moysi eo mō quo nūc ē. Itē nec lege positiua. q2 ꝛ si posset p̄cipi vt ↄfiteret̃ de actu exteriori ñ tn̄ d̄ iteriori: q nō subiacet humano p̄cepto. De exteriori.n.posset sicut et clandestina mrimonia ꝓhibentur:ꝛ pena adhibet̃ ↄtra qō agentes ꝛ peccāt ꝛ penā incurrūt l3 ꝓbari nō possit. sic ꝛ si papa p̄ciperet ↄfiteri d̄ actu exteriori q̄tūcūq3 occulto videret̃ aliqs teneri.ꝛ icurreret excōicatōe3 si omitteret ꝛ lata eēt ↄtra omittētes. Lege.n. hūana ēt petm̄ occultū videt̃ eē ꝓhibitū.vn̄ lege hūana nō solū ē ꝓhibitū furtū publicū s3 ēt occltū. Et si aliqs ↄfiteret̃ furtū se cōmisisse q̄tūcunq3 alr̄ ꝓbari nō poss3 puniret̃ pena legis hūane positiue. Oe3.n. actū exteriorē pōt lex hūana ꝛ ꝓhibere ꝛ p̄cipere. Et si nō pōt trāsgressorē punire tn̄ ius nō deficit s3 ꝓbatio. Act⁹ vo iterior hn̄ subterfugit legē hūanam.ita q̄ si hō ↄfiteret̃ se cōsensisse i qōcūq3 crimē:s3 nihil exteri⁹ egisse cogitatiōis penā a lege hūana nō meret̃. ¶ Et nō sequit̃ q̄ sit solū3 de iure diuino ꝛ nō hūano qō ꝓbāt sic qdā. Nulla lex pōt p̄cipere nisi actū c⁹ trāsgressorē pōt punire frustra.n. ferrent̃ leges q̄cūq3: nisi trāsgressores possēt punire. Et iō p̄hs .4. ethi. dicit q̄ ois lex h3 vim coactiuā p penā. sed nulla lex hūana pōt punire illū q nō ↄfitet̃ petm̄ sibi soli notū.q2 nō poss3 ↄstare an hr̄et q̄ nō ē d̄ lege hūana ↄfiteri petm̄ occultū.ergo ē d̄ diuina. ¶ Et si dicat̃ ↄ eos q̄ eccl̄a p̄cipit quolibet āno semel ↄfiteri oēs vtriusq3 sexꝰ. R̄ndet q̄ eccl̄ia nō p̄cipit ↄfessionē directe q2 nō posset sed idirecte. q2 p̄cipit aliqd ad qō ↄfessio ē necessaria puta recipere eucharistiā: vl̄ alia sacr̄a. ¶ S3 rō illa nō valet. q2 eccl̄ia pōt p̄cipere ꝛ ꝓhibere actū i gnāli:ꝛ qō p̄ceptū ꝛ ꝓhibitionē icludit nō solū act⁹ public⁹ q p testes ꝓbari pōt.s3 ēt act⁹ occult⁹ q pōt ꝓbari p illi⁹ cōfessionē.vn̄ eo ipso q̄ aliqs act⁹ est exterior de iudicio eccl̄ie ē l3 ipsa nō possit illū iudicare nisi ex ꝓbatōib⁹. Et sicut talis act⁹ cadit sub iudicio eccl̄siastico ei⁹ omissio idebita. Quiaūs ē nō possit ꝓbari p̄ testes q ille omisit ↄfessionē debitā de petō occulto:tn̄ de petō publico poss3 ꝛ de petō occulto p ei⁹ ↄfessionē. Et si nō possit ꝓbari:ne

nō posset [illegible] baptismo [illegible] qua dr: ecclia non pōt p[illegible] [illegible] nō pōt punire solū pp̄ter defe ctū [illegible] nō possz punire pp̄ter defectū in [illegible] alia rō ad pbādū q̄ ꝯfessio est ō iure diuino pōt ee [illegible] q: pater oē iudiciū dedit filio. vnde [illegible] ꝯfiteri sufficiebat cui dicit pphēta. Tibi soli peccaui [illegible] post q̄ aūt fact⁹ est hō [illegible] p petis nr̄is mortuus [illegible] data ē sibi oē iudiciū ē petis [illegible] sibi ē ꝯfessio facie[illegible] darg loco suo vicariū dereliquit: cui et ē facieda.

Quantum ad tertiū: sciēdū ē q̄ ꝯfessio ē act⁹ virtutis nō tn̄ veritatis: cui ꝯsonat inq̄tū talem se exhibz exteri⁹ qualē iteri⁹. sz iustitie: qua reddit̄ deo debitū [illegible] implet mādatū qd̄ p iacobū pmulgauit.

p⁹ ꝯ° **Quantū** ad quartū sūt tres ꝯclones. ¶ Prima q̄ de mortalib⁹ post baptismū nec̄e ē ꝯfiteri hn̄ti copiā ꝯfessoris. q: sacrm̄ qd̄ ordinat̄ ꝯtra defectū tollētez grām est ō necessitate salutis. sz actuale mortale ita tollit grām [illegible] plusq̄ originale. ḡ cū pp̄ter hoc baptism⁹ sit de ne-

2⁹ ꝯ° cessitate salutis: multomagis erit pn̄ia. ¶ 2ᵃ ꝯclo ē q̄ non est necesse de venialibus pp̄ter oppositā rōnē. [illegible] q: pn̄t remitti post locū [illegible] tp̄s sacroꝝ. puta post hāc vitā. Nec et pp̄ter statutū pape: si qs n̄ hz mortalia: tenet̄ semel ī ãno pp hoc ꝯfiteri. si nō hz nisi venialia. tū q: papa si vellet hoc n posset. cū hoc sit mutare mām sacri. s. de venialibus facere m̄ūin pn̄ie necessariā qd̄ de⁹ nō fecit: tū q: si papa hoc posset: nō tn̄ videt̄ q̄ hoc velit. tū q: nō dz ee melioris ꝯditionis fatuus q̄ perit⁹. vn̄ cuz hn̄s mortale nō sit obligat⁹ ad venialia ꝯfitēda multomin⁹ nō hn̄s. tū q: dicit oīa peccata sua: qd̄ nō ē posse de venialib⁹ q̄ sūt inumerabilia: tūz q: noluit nouū on⁹ īponere: sz piculuz dilationis amputare

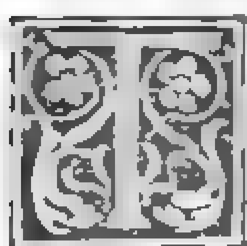
3⁹ ꝯ° his q tenētur. ¶ 3ᵃ ꝯclo ē: q̄ a ꝯfessione mortaliū q nō hz ꝯfessoris copiā: [illegible] tn̄ hoc desiderat excusat̄. Cui⁹ rō est q: n̄ est cōfessio maioris nec̄itatis q̄ baptism⁹. vn̄ cū ibi sufficiat desideriū: qn̄ articulus nec̄itatis. nō cōtēpt⁹ religiōis sacramētum excludit: ita [illegible] hic.

Quantum ad q̄ntū sciēdum: q̄ cū ꝯfessio sit precep̄tū affirmatiuū nō obligat ad stati ꝯfitendū: nisi ī q̄nq̄ casib⁹. pm⁹ pp̄ter sacrm̄. s. qn̄ hz recipere vel mistrare aliqd̄ sacrm̄. q: tūc dz p⁹ ꝯfiteri de mortali: nec sufficit conteri: nisi qn̄ nec̄itas vrget [illegible] potēs absoluere abest. q: sicut baptism⁹ ē ianua sacroꝝ oiuz: sic 2ᵃ tabula post naufragiū ē ianua ad alia recidiuāti post bap⁹. vn̄ ō ꝯse. di. 5. c. Ut ieiunij. dr̄ q̄ pfecti etate ꝯfirmādi monent̄ prius facere ꝯfessionē petōꝝ. Et eadē ē rō de alijs sacris. Silr q alijs mistrare hz sacra nō dz hr̄e defectū sacri. pp̄ter qd̄ bigam⁹ irregularis ē ne alijs sacra mistret q ī sacro deficiēs est. Sic q absolutōe idiget nō pt̄ ea alij nec alia sacra ministrare dz q̄ ipe sacrz recipiat quo idiget. Nō tn̄ mortalr peccat suscipiēdo vl̄ mistrādo post q̄ ꝯtrit⁹ ē: q: ho iā mūct⁹ e. ¶ Scd's casus ē rōe statuti: q: papa statuit ad min⁹ sel' ī anno ꝯfiteri. Un̄ vltra n̄ ac̄z differre: sic̄ nec oli statuta tēpora baptismi pasce vel penth: licebat plōgare: nisi q̄ videt q̄ o petō cordis lz differre vsq̄ ad mortis periculum: cum de illo papa nihil hēat iudicare. [illegible] si eēt veꝝ: tn̄ oz sel' ī anno ē pceptū coicare: qd̄ digne fieri nō pōt sine ꝯfessiōe: et ō petō iteriori idē ē q̄ saltē idirecte et ō oī mortali iteriori tenet̄ ifra annuz ꝯfiteri. Itē q: ꝯfessio nō dz dimidiari si cū petō iteriori hz exteri⁹: ō quo ecclia pōt pcipere: idirecte tenet̄ cū illo ō iteriori ꝯfiteri. ¶ Terti⁹ casus ē rōe du[illegible] [illegible] periculo mortis: q: saltē semel ī hac vita sacrz ne[illegible] [illegible] suscipiēdū ē. Cu at nihil sic certi⁹ morte [illegible] nihil i[illegible] [illegible] hora mortis pclitamur oī hora sz nō sic accipit̄ hic [illegible] [illegible] frequēter hoies ī illo moriun[illegible] [illegible] in bello aut naufragio aut acuta vel multū grau[illegible] [illegible] infirmos añ oīa mone[illegible] [illegible] cū infirmitas.

Nō āt si qs dz itrare aquā aut mare: ī qb⁹ non fuit [illegible] liter sic ti nec. Sic. n. itelligit̄ qd̄ dr̄ q̄ [illegible] vere ī mortis piculo vel articulo ꝯstitutū. de [illegible] sterialis. ī glo. ¶ Quart⁹ casus ē rōne picula oppor[illegible] cōfessoris pdende si occurrit q [illegible] absoluere [illegible] redeat añ tres ꝯfitēdi q: vbi mora ē piculi [illegible] ē spernēda. Et si dieb⁹ festiuis alcea pn̄t capi qn̄ [illegible] alias n̄ occurrēt: aut videmus fieri. qn̄ timet̄ ne [illegible] trāseat: multo magis p spūalia. ¶ Quit⁹ casus ē [illegible] puli si hō sit illi⁹ opiois ī vīli q̄ hō tenet̄ ad stati [illegible] habeat illā ꝯsciaz ligat̄. q: qui agit ꝯ ꝯsciaz edificat [illegible] hēnā. ¶ Et q̄ qdā dn̄t q̄ añ ꝯtritionē nō tenet̄ q̄s [illegible] ri ī casu quo post eā teneret̄ cōfiteri: nō videt̄ hn̄ [illegible] cū homo simpliciter teneat̄ iure diuino cōfiteri [illegible] tēꝫ iure humano añ annū: [illegible] de malo suo nō debeat cō[illegible] dū reportare: siue ꝯterat̄ siue nō: dz illō implere. [illegible] nō psit. sicut et peccator tenet̄ dicere horas [illegible] ieiunare [illegible] s. hi nō psit ad meritū. Nō. n. pp̄ter petm̄ suū liberat̄ [illegible] pcepto. ¶ Qd̄ āt dicit̄ q̄ cōfessio cū debeat̄ deo q̄ [illegible] tim soluat̄: nō est qn̄ debeatur: sz q: nō exigit nisi loco [illegible] pore. dubiū ē q: illd̄ qd̄ ē alicui debitū de volūtate [illegible] ī cōtractib⁹ gratuitis. lz stati debeat̄: nō tn̄ necesse ē [illegible] nisi petat̄. q: ex quo volūtarie concessit nisi certū t̄p̄s [illegible] vsū apposuerit: videt̄ concessisse quousq̄ repetat. [illegible] aliqs fit debitor alic⁹ ex delicto. q: ꝯ volūtatē suā [illegible] cepit: vel sibi nocuit: semp ē ī mora [illegible] ī petō [illegible] alio [illegible] te: nisi q̄ [illegible] offerat: nisi pbabiliter supponeret̄ q̄ [illegible] dilationē sibi daret. vn̄ cū peccator fiat debitor [illegible] hn̄ficio gratuito [illegible] volūtario. sicut ē debitū latrie ad [illegible] solonem homo non semp necessitat̄: sz ex malefacto [illegible] ꝯ volūtatē ei⁹ debitū⁹ reuerētiā lesit. videt̄ q̄ sicut [illegible] stati: ita teneat̄ soluere stati. q: de⁹ nullā sibi dilatiō[illegible] dit. ¶ Sz ad hoc posset dici: q̄ veꝝ ē ī obligatione [illegible] tractu debitorē teneri modico iteriecto t̄pe: qd̄ ma[illegible] mēte concipi q̄ locutiōe exp̄mi: quo ad hoc q̄ posit [illegible] peti [illegible] ipe ī mora ꝯstitui: nō añ. q: non potuit venire [illegible] co parat⁹. Sz nō tenet̄ ad stati sic q̄ sit ī mora quo[illegible] petat̄. Et ex hoc q̄ peccator contritus ē cū pposito [illegible] di [illegible] satisfaciēdi: videt̄ purgasse morā. et si sit solū attritus q: p ppositū cōfitēdi videt̄ deo offerre qd̄ dz. [illegible] sic [illegible] mora quousq̄ vel deus exigat p mortis piculū: vel [illegible] vel vicarius dei p annum: vel hō.

Quantum ad sextū: sciēdū ē q̄ papa nō pt̄ dispē[illegible] re ī hoc sacro ī hoc qd̄ ē pure diuini [illegible] seruus legē dn̄i tollere nō pt̄. Et si posset dispēsare [illegible] canonis alic⁹ apl̄i. puta ī bigamia [illegible] hō. q: par ī pare [illegible] imperiū. tn̄ ī sacris a xp̄o istitutis nō pōt. q: sic [illegible] [illegible] sic ecclia fūdamēta sua q̄ sūt sacra [illegible] re nō pōt. Un̄ sicut papa nō pt̄ dispēsare: vt puer sine [illegible] saluet̄. sic nec q̄ post baptismū mortalr peccās sine [illegible] saluet̄. ¶ 2⁹ sciēdū ē q̄ papa pt̄ dispēsare ī hoc [illegible] manū. s. q̄ hō non teneat̄ ꝯfiteri ifra ānū. dū [illegible] rat mortis periculū: nec hēat suscipere sacrm̄. q: ē [illegible] cōcilij generalis. Ipe āt supra ꝯcilia a quo hz [illegible] ritatē. non ē [illegible] vn̄ pt̄ dispēsare. ¶ 3⁹ ē sciēdū q̄ nec [illegible] papa nec legat⁹ a latere nec eps pt̄ ī hoc dispēsare [illegible] [illegible] posit eps dispēsare ī statutis sue synodi [illegible] [illegible] non tamē ī statutis concilij pūncialis nisi [illegible] mittit̄. ad min⁹ ī statutis concilij gn̄alis non videt̄ q̄ [illegible] plex eps vn̄q̄ posit dispēsare. hō āt ē ō ꝯfessiōe [illegible] ¶ Et si dicat̄ q̄ sub eode pcepto cadit coio ānua [illegible] [illegible] sacerdos dispēsare. dicēdū q̄ pp̄t⁹ curat⁹ nō dispē[illegible] ipe legislator dispēsat de ꝯfiteri [illegible] sacerd[illegible] [illegible] [illegible] nō dispēsat cū infirmo ī carnib⁹ [illegible] ieiuniū [illegible] [illegible] cerdos de consilio medici. Non sic autem de [illegible] q: non sic cautū est. Nec ē eade ratio ꝯfessiōe [illegible]

sicut communionem. cum etiam non penitenti expediat aliquando penitentiam nec. pe. sicut dicit decretum de peni. c. Quidam. Nunquam aut ut penitenti expedit celare. Et quecunque ibi dispensat de communione hoc non est quod toto anno non communicet: sed usque ad tempus differat: non aut usque ad annum alium: sicut in lege qui non poterat pascha facere primo mense faciebat secundo: nec propter hoc excusabatur toto anno. ¶ Contra hoc tamen est de clande. despon. prohibita. cum inhibitio. ubi est statutum concilii generalis de bannis tribus in matrimoniis contrahendis: et tamen non solum episcopi sed etiam archidiaconi quotidie dispensant de uno vel duobus aut etiam de omnibus. ¶ Ad argumentum dicendum quod illi non peccaverunt mortaliter post baptismum vel post Christi passionem vel quod Christus per potestatem excellentie eos absolvit vel confessi fuerunt licet non legatur. Questio. III.

Ertio queritur utrum confessio sit facienda proprio sacerdoti. Et videtur quod non quia proprius sacerdos non est nisi curatus specialis episcopus vero est communis papa est communissimus sed plus potest fieri istis quam illi et cetera. ¶ In contrarium est extra de pe. et re. omnis et cetera. usque proprio sacerdoti. ¶ Respondeo. hic sunt videnda tria. primo quod confessio sacramentalis sive necessaria: ut de mortalibus: sive voluntaria: ut de venialibus non debet nec potest fieri regulariter nisi proprio sacerdoti. Secundo quis est proprius sacerdos. Tertio in quibus casibus specialiter licet non proprio sacerdoti confiteri.

Quantum ad primum sunt tres conclusiones in generali. prima est quod confessor debet esse sacerdos. Licet enim confiteri de venialibus non sacerdoti secundum Bedam qui dicit. Leviaque coequalibus pandamus. Item licet de mortalibus in mortis articulo vel periculo confiteri. de conse. di. 4. Sanctum. Sed non est confessio sacramentalis que scilicet possit consummari per absolutionem. quia licet non sacerdos possit solvere vel ligare in foro exteriori. ut officialis simplex clericus excommunicat et reconciliat non tamen in foro penitentie a quacunque culpa etiam veniali potest absolvere non sacerdos: etiam diaconus: aut archidiaconus: vel etiam diaconus cardinalis: ut Beatus Laurentius. quia solis sacerdotibus claves ordinis sunt tradite. et in solius sacerdotis ordinatione dicitur. Quorum remiseritis peccata. Et accipe potestatem ligandi et cetera. Unde de facto a non sacerdote absolutus tenetur confiteri iterum absolvendus. Et nihilominus non sacerdos presumens absolvere ut sacerdos indicatur secundum quosdam irregularitatem incurrit sicut si baptizaret aut celebraret. extra. de cle. non ordi. c. 1. et 2. sed hoc sit dubium. quia non est expressum. sicut de illis duobus actibus supradictis. Et dicitur extra. de sen. excom. c. 16. quod li. 6. quod non incurrit quis irregularitatem propter aliquod delictum quod non est in iure expressum. ¶ 2ª quod debet esse proprius sacerdos. quia sacerdos nisi proprius aut de licentia proprii non potest solvere nec ligare. sicut dicitur in dicta decretali. Omnis. que est clavis huius materie. Et hoc non solum ut quidam dicunt: quia ipse confitens sacerdoti alieno (contra) iura a proprio non penitetur: et sic ipso delinquit. et sic est indispositus et fictus. propter quod sibi absolutio non prodest sicut ordinatus ab episcopo alieno contra iura licet recipiat caracterem non tamen executionem. quia in isto sacramento totum impedit. sicut etiam in matrimonio in quibus per se requiritur actus suscipientis non sic aut in aliis. Sed licet enim istam rationem si ipse non esset fictus: utpote quia nesciunt illud ius vel sciret sed putaret illum proprium qui est alienus ille esset vere absolutus quod est contra illam decretalem. quod ille non valeat eum absolvere nec ligare. nec distinguit inter scientem et ignorantem quia error non dat iurisdictionem. Ratio est quod sicut in naturalibus ad hoc quod agens agat in passum requiritur quod duceatur sub ipsum et ita subiaceat ei secundum virtutem. unde actio est secundum virtutem quam habet qui subiacet agere dicimur ita in politicis nemo potest alium ligare nisi sibi subiacentem nec similiter absolvere. quia regula iuris est quod nemo qui non potest condemnare non potest absolvere potest supple propter defectum iurisdictionis sicut in naturalibus ad hoc quod agens contrariet requiritur quod habeat dominium super materiam sicut ad hoc quod generet. Ergo in isto sacramento confessor absolvit et ligat unde est quod debet ipsum

habere iurisdictionem super confitentem. Nam si non esset nisi sicut causa sine qua non non oporteret illum esse subditum. Si autem est proprius et non sacerdos potest illum absolvere per alium. sicut curati et episcopi non sacerdotes committunt sacerdotibus. sicut archiepiscopus non habens pallium non debet per se consecrare suffraganeum sed potest hoc aliis demandare et cetera suffraganeis. ¶ 3ª conclusio est quid possit papa circa hoc immutare. Et quidem circa primum nihil potest immutare. quia non potest facere quod non sacerdos absolvat in foro penitentiali sicut nec quod conficiat: quia hoc esset immutare naturam sacramenti. nec potest facere de non sacerdote sacerdotem nisi secundum ritum communem ecclesie. scilicet conferendo sibi sacramentum sacerdotii quo ad essentialia. ¶ Circa secundum non potest ipse facere quod non proprius absolvat. quia contradictio esset quod aliquis absolveret vel ligaret non subditum. sed bene potest facere de non proprio proprium dando iurisdictionem non habenti. et de proprio non proprium auferendo iurisdictionem habenti quia in foro contentioso et quantum ad claves iurisdictionis ipse habet plenitudinem potestatis. et sic potest facere quod sacerdos non proprius absolvat. sed non potest facere quod proprius non absolvat nisi in foro exteriori. Propter hoc absolutus in morte a non sacerdote tenetur quidem iterum confiteri. sed non tenetur iterum absolvi ab excommunicatione nisi quia hoc est statutum de novo. extra. de sen. excom. Eos qui pro. quia potuit hoc papa committere non sacerdoti: sed forte non commiserit cuilibet ut notatur. extra. de offi. or. c. Pastoralis. et de hoc infra dicetur quando de excommunicatione agetur. Probabile enim est quod papa vult quod in morte potest absolvere a peccatis quicunque cui papa potest hoc committere. hoc aut est sacerdos et non alius. Sed quia non potest quis absolvi a peccatis nisi prius absolvatur ab excommunicatione. inde est quod omnis sacerdos non excommunicatus nec suspensus potest in morte absolvere ab utroque. nec tenetur absolutus amplius confiteri pro absolutione a culpa cuicunque nisi velit. nec iure debet imponi hoc onus. Sed pro satisfaciendo de excommunicatione debet se presentare: ut in dicto c. eos qui. non aut pro absolutione ab excommunicatione. Qui autem alias non potest absolvere a peccatis nec a vinculo: nec illum nec alium non potest in morte absolvere ab excommunicatione: cum nullam habeat potestatem iurisdictionis nec ordinis. ideo nullam habens nullam accipit in moriente: in quo tamen bene potestatem ordinis: ut sacerdos accipit potestatem iurisdictionis. ut qui potest a culpa possit et ab excommunicatione absolvere in morte.

Circa secundum sunt tres conclusiones secundum tria videnda. ¶ Primo enim videndum est quis est proprius sacerdos in generali. ubi sciendum quod aliter accipitur sacerdos proprius cum dicitur quod homo tenetur confiteri proprio sacerdoti. sive quod nullus potest absolvere nisi proprius sacerdos. aliter cum dicitur quod de licentia proprii sacerdotis potest quis confiteri alii. Primo enim dicitur proprius sacerdos quicunque habet potestatem absolvendi ordinariam vel delegatam. sive sit communis sive singularis quia actor sequitur forum rei sed est in electione eius quem forum sequi contra omnes nisi sit actio realis in qua sequitur forum rei contra quam agitur. Quia ergo in foro penitentie idem est actor et reus idem est quidem sequitur potest accusare coram quocunque confessore contra omnes qui illum possit absolvere: quia actio et accusatio hec personalis est et contra crimine ubicunque commissum: quia hec absolutio non respicit territorium sicut alia ratione rei vel delicti propter quod dicit Hostiensis quod omnis homo habet tres proprios sacerdotes puta suum curatum et cuius parochia est suum episcopum in cuius diocesi est et papam ubicunque sit qui est pontifex non solum urbis sed orbis. Sed proprius sacerdos de cuius licentia potest quis confiteri alteri strictius accipitur. ille scilicet qui iure suo ordinario non ex commissione habet sed ut dicetur in sequenti questione. Et sic intelligitur vere talis omnis utriusque sexus et quoque loquitur de proprio sacerdote secundum eos. Nam constat quod ad implendum illud preceptum de confitendo semel in anno etiam proprio sacerdoti satis sufficit confiteri vicario curati sicut ipsimet curato et tamen ad confitendum alteri non sufficeret accipere licentiam ab eius vicario sicut sufficeret ab ipsomet curato. unde respectu iurisdictionis vicarius est proprius sacerdos sed non respectu secundi. ¶ 2ª de eo quod secundo videndum est in speciali quis est proprius sacerdos quo ad personas ecclesiasticas. Et primo incipiendo a capite papa: quia non habet superiorem a quo nec a concilio quoniam habet proprium sacerdotem quem habent eligendum qui autem

tu pōt eū absoluere vel ligare in foro penitē. nō aūt i foro exteriori: qz ipe nō pōt ligari vinculo excōicationis vt idi bi dicitur. Et ppter hoc nō oportuit hoc a xpo fi dio ficut alii. Sz qz pōt ligari vinculo peti fic alii idiget reme dio ficut alii. z eps fine remedio nō eē dimifit ió hoc necē fit. Ite fic a pncipio qlibz poterat quēuber volenté fe fubij cere fibi abfoluere ita z nūc quo ad illaz q nulli fubiectus ē. Si vo excoicatus eligaf i papā anteq̄ ofentiat hz fuperio ré a quo abfolui pōt. Si vo pri⁹ affentiat poftea nō pōt ab folui fz nec idiget qz nulli lege fubeft. nec talé electōez ipe dit excoicatio nec lex pofitiua phibēs excoicatū a recepti one facro z. qz z fi papa poffet ftatuere q excoicat⁹ nō pof fet eligi i papā. nō tñ itēdit. ió ñ ē exp̄ffū. ficut exp̄ffū eft q dz hře duas ptes z q debēt icludi electores eius. z de im peratore q non poffit eligi periurus nec excōmunicatus

¶ Qui vero fūt de familia pape hñt penitētiariū fūmū cū papa p pprio facerdote. qz nulli alii fubfūt. Sec⁹ vero ē de capellanis ei⁹ p mūdū difpfis q nō pp hoc fūt ab aliis exē pti ¶ De cardinalibus āt fi fūt epi ipi nō min⁹ hñt q̄ alii .f. q poffīt libere eligere. idē fi fūt legati. qz fūt plati z exē pti. Si vero fūt fimplices cardiales nec epi nec legati Ho ftiefi dicit eos nō hře nifi papā z fūmū penitētiariū. Et q̄ uis imediate fint fub papa. z p cōfequēs exēpti ñ tñ poffūt eligere fibi cōfefforé fine ipi⁹ aut fūmi priarij licentia: qz ñ funt plati. fz coadiutores plati z paftoris. licz fint pfbrteri cardinales. Familia vo omenfalis eo z: de licētia eo z pñt fibi eligē: qz de ofuetudie fūt eis fubdite fiue fint facerdo tes fiue non fm euz. Uel forte fumus penitentiarius eft quafi curatus refpectu omnium manfionariorum curie pape: quorum ipfe papa eft quafi epifcopus proprius.

¶ Patriarche archiepi z epi habēt pprios facerdotes fuos imediatos fupiores: vt eps archiepz. ille p̄matē. ille priar chā. ille vero papaz. Et hoc nifi fint exēpti. Nihilominus tñ ifti oēs poffūt fibi eligere ofeffores. extra. de pe z re. c. vltimo. q poffūt eos abfoluere: nō. folū de occultis imo ét d publicis z notorijs ét archiepo iuito. ét a viculo excōica tionis maioris z mioris: z mutare vota: z relaxare iuramē ta: z oia hō: pp q̄ nō ē fedes aplica reqrenda fz Hoftiē. di cat ōrīū. Et lz ibi nō fiat mētio nifi de abfolōne a pctis qz tñ itētio pape ē ipfis epis qb⁹ eēt graue fp ad archiepm re currere z grani⁹ ad papā ita puidere p ofefforé ab eis ele ctū ficut puifū ē iferio z b⁹ epo z p ipos epos ió de oi pctō z viculo d quo eps pt abfoluere iferiorē pē z elect⁹ ab eo epz. z i oi cāu i q̄ eps pt difpēfari cū iferiori pt z ille cū epo: qz vbi eadé rō z idē ius Et ficut bñ dicit hoftien ifto priui legiū nō pdit p hoc q venit Romā: qz ibi nō diftiguit vbi cunqz fit. Sed fi defināt eē eps vt qz cedit loco z dignitati de licētia pape. forte pdit priulegiū qd datur epis qz ipe nō hz plus epi dignitatē: lz hēat veritatē. fi vo loco cedit nō di gnitati hz ficut pri⁹. Ratio vo qua aliq pbāt q ofeffor ab epo elect⁹ non pt eū abfoluere a viculo lz poffit eū abfol uere a peccato ē: qz non hz ptātē nifi ex electiōe epi. ¶ Sz ad hoc videt q ifte ofeffor nō hz auctatez ab eligēte. fz a iure cōmittēte ficut q ex rāf ab illis q p lřas penitētiarie z eliguntur ab ipfis penitētiarijs z nō ab eligētibus hñt auct tatē. ficut qñ eps cōmittit frib⁹ quos prior eligit aut papa quos puicial eligit ipi fūt cōmiffarij plato z nō eligētium. Silr qd hñt q fi ifte elect⁹ eēt ligat⁹ minori qñ eligebatur nō pt epm abfoluere. qz lz alias ligat⁹ minori poffit confer re facrā: qz tñ ligat⁹ minori nō pōt eligi. ió zc. Nō ét nō va let hoc itelligit de elect⁹ de iuris ad dignitate qd nō ē h. z ite z pole ē q qñ eligit eū neuter erat ligat⁹ aliquo vicu lo z fic ceffaret in ftāte. Sz dato q eēt tpe electiōis liga ti minori excoicatiōe ambo ille eēt. Qd tñ abfoluere qñ ab foluit non fit ligat⁹ maiori nec fufpēfus. Prelati ét iferio res exēpti vt fūt multi abbates ex b ipo q fūt exēpti z pla

ti hñt fibi priuilegiū cū epis i eligēdo libere ... graue eēt eis femp ire ad papā nouū p lnia ... fic fūt exēpti: qz tñ nō fūt plati ñ hñt ifto priuilegi ... oēs fubditi collegij exēpti feculares vel regulares exēptū i capite z i mēbris. Pl. n. fuis platis ... teri pñt nō alij nifi de ...

papā nec decanū nec ppofitū hñt q ... nō pñt fibi eligere fz petūt hoc ipm a papa ... triario: cū alias nullus poffit eos abfoluere. Silr nulla ... batiffa q̄uis iura epifcopalia exerceat ponēdo officiales fi i hoc fpeciale priuilegiū habeat q̄tūcūq exēpta pōt fe eligere: qz non ē plata nec platiffa: cū non hēat claues iu ditionis. Et fi ei⁹ officialis excoicat: qd nō pōt ipa p fe nō auctate ipfi⁹: fz pape. Silr qcūqz peft qbufcūqz ex cōm fiōe alteri⁹ z ē delegat⁹: nō pōt dici plat⁹. Uñ q̄tūcūq ex empt⁹: qz tñ nō ē platus: nō hz priulegiū: puta fupior religione: vel prior nō cōuētualis: aut prior cōuētualis fub abba te: nō p electōez: fz ab ipfo abbate d ofilio femotū pofit⁹ z iftitut⁹: nifi forte qñ mortuo abbate vel priore ipi fūt qui ordinarij. qz tūc actio fubrogata hz priulegiū ei⁹ i cui⁹ loco fubrogaf. Sz prior q p electionē canonicā inftituif plat⁹ z ió fi ē exēpt⁹ hz idē priulegiū: ppter qd nō oz q cōfirma det fibi ptātem eligēdi ofefforē. ficut nec q ofirmāt vel cō fecrās epm: qz dr i dcā decre. Ne p dilatōe fine lnia fua fuperiorū. nec pt dici: q hoc itelligaf d illis q ita fūt exē pti q nō hñt fup fe nifi papā. qz illud priulegiū eqlr cōcē tur epis z mioribus platis exēptis. Sz epi lz imediate fub fint archiepis nihilomin⁹ fine illorū lnia pñt ét qñ nō fūt exempti. q̄ z hi priores lz fubfint abbatib⁹ vl matricibus n bilomin⁹ tñ fine lnia ipo z pñt hoc: ex quo ordinarij ... fi aūt eēnt i dignitate cōftituti: ñ tñ plati: ficut cantores ... fta: thefaurarij z hō. nō hñt priulegiū q̄uis fint exempti. Si etiā eēnt plati exempti. fed non eēnt prelati i foro pen li ficut funt archidiaconi de pari currētes cū epis in ... cā: adhuc nō puto eos hře hoc priulegiū: fed folū illos ... platos dico q hñt curā aiaz. ¶ Et fciendū q fic elect⁹ a epo lz i abfoluēdo. z difpēfando poffit tātū q̄tū archiepe nō tñ in fnia lata ab ipo archiepo ita electus a plato exē pto pōt fz nō in fnia lata a fupiore a quo nō ē exēpt⁹ ... ē mēs pape: nec i ifto nec i illo. Et qd dr de poffe itelligi q̄ diu fūt plati z exēpti: alias nō. Ité qcūqz potés fibi eligere fi electo vno vult eū mutare z aliū eligere: pōt: fiue co ... tuo fiue nō: lz nō ita fit i electōib⁹ iuris in qb⁹ femel eligēs funct⁹ ē officio fuo fiue bene fiue male nec pōt ... re nifi electione caffata: qz eēt in priudiciū alterius. Et qū cūqz elegerit i ofefforé dū pōt eligere ille ē ofeffor ... ores aūt plati nō exēpti fi funt imediate fub epo eps ... cū fupiorib⁹ ei⁹ hñt p pprio facerdote: fic abbates ... ni z ppofiti z archip̄fbrteri rurales. Curati vo de ... ēpm qñ ille decanat⁹ ē annex⁹ cure. Priores qui ... batib⁹ fub ilf funt z epis. Nō plati vo z nō curati ... funt imediate curatis fiue abbatibus fiue pcib⁹ ... mis qñ funt de collegio vl fimplicib⁹ curatis qñ i ... ebus omorant. Clerici vo chorales fubfunt ... choro fiue fit pcantor fiue fuccētor i exteriorib⁹ ... ad fo z ofcie folus decanus vl curatus eo z. ¶ ... pprio facerdote laico z. Impator hz Hoftiē. ... confuetudine cōfitet capellanis fuis. fz ficut dicit de ... tentiis z re. c. ... nulla cōfuetudie introduci pōt ... pprij facerdotis lniam aliqs poffit fibi eligere co ... nifi de lnia pape fit licentiatus. ¶ De rege dicit ... ue archiepi⁹ co z i cuius ciuitate ē fedes regni ... facerdos. ... aūt fedes vl metropolis regni ... morat. fz in qua inungit z coronat. ¶ Principes ... fi hñt fub fe ciuitates plures fi ... catus vel comitatus ...

vnā ciuitatē alia pncipaliorē ab vtroqꝫ epō Iniās accipiāt: vel a metropolitano s̄m hosti. sed illud nō est verū. Quum ad metropolitanū . . . suffraganeus est ei . . . nisi quando visitat . . . vnde . . . ita subsit i spūalib⁹ . . . episcopus . . . castri subest in spiritu . . . curato castri. ideo sicut metropolitanus non posset dare liniaꝫ ꝯfitēdi boī hñti domos i dioceſi suffraganei ꝙ ita nec pncipi. Princeps aūt q̄ hꝫ dñiūꝫ i diuersis diocesib⁹ sꝫ nō . . . ciuitates debet licētiā petere ab illo i cuius dioceſi hēt dominiū principalius: vel ab vtroqꝫ: si equale hēt vtrobiqꝫ. Nā absurdū esset ꝙ ipse a tot curatis hēret hoc petere quot i suo dominio icludūť. Dñs vo q̄ in eadē dyocesi hēt i diuersis villis dominiū si i vna hēret principaliť dominiū: ⁊ i illa nō eēt nisi vnus curat⁹ illi videreť subesse Sꝫ qñ nullū hēt dominiū: qḋ nō sub se ꝯtineat plēs parochias: maxie si vna nō sit pricipalior alia: tūc nulli curato subest. sꝫ imediate epō. Si vero i vna sit principaliter dominiū: si q̄ nō sit nisi vna parochia tñ: vł sint multe: ⁊ vna principaľ curatus illius ē sibi ꝓpri⁹ sacerdos citra epm. Bailiui vo ⁊ senescalci si nllā hēnt alicubi māsionē nisi ſꝫ ꝙ assisie regnāt mō huc modo illuc discurrēdo: vbicqꝫ ꝯfiteri possunt: vel epis ciuitatū vł curatis i quoꝝ pochus hospitiū eligūt. Si vero alicubi principaliter degūt ibi curatū hēnt illū i cuius pochia hospitiū suū sitū est: ⁊ sic de ꝓpositis: lꝫ hēant domos penitus extra baliuiā vł senescaliā aut ꝓpositurā qꝛ ꝓ hoc officiū q̄si ꝯhendo sortiunť foꝝ. Ceteri vero burgēses ⁊ alij layci nō i potestatib⁹ ꝯstituti illis curatis subsūt i quoꝝ pochus degūt principaliť: vł si i duab⁹ eq̄lr: i q̄ tūc manēt qñ cōfiteri volūt: illi⁹ sunt parochiani.

Quantum ad tertiū sūt octo rōnes: ſꝫ octo casus i q̄bus alieno sacerdoti sine licentia ꝓ

ɔ° pey licꝫ ꝯfiteri: quos ponit hosti. ¶ Primū pp indiscretionē ꝓprij sacerdotis: dicens ꝙ eo ipō hēt licentiā a iure aliuꝫ adeundi. ð peni. d. 6. c. placuit. Et idē ē qñ est iusta cā si bi nō ꝯfitēdi ex culpa sua: qꝛ ē reuelator ꝯfessionū. vel sollicitator ad peccādū: vł hꝫ. Sed nihilominus dñr q̄dā ꝙ debet hō petere licētiā ab eo vel a supiore suo. Unde. ex. de pe. ⁊ re. dr̄ ꝙ q̄uis iusta de cā voluerit alteri ꝯfiteri prius tamē debet a ꝓprio petere licētiā quod q̄dā itelligunt nisi sit ex culpa sua. Uideť tñ melius ꝙ qꝛ culpa vni⁹ non debet alteri nocere: ⁊ ius college ipso impedito transit ad alterū ius inferioris: ⁊ ad supiorē ptinet ꝓ tpe: sicut iferiore nō eligente vel nō ꝓuidēte īfra tpꝰ debituꝫ ad supiorē deuolniť ꝓuisio ꝙ sicut mortuo curato vel excōicato nō eo ipō licꝫ ire ad alterū sꝫ oꝫ recurrere ad epm ita ⁊ h. Sꝫ si supior adiri nō pōt vel si potest eque tñ defectuosus est tūc qꝛ ad papā recursus nō est facilis: ex hoc ipō ad extrneū ire licet. Unde qñ ꝓprius sacerdos ōis q̄ adiri pōt ꝓ tunc idiscretus ⁊ ineptus ē: sine licentia petita vel saltē obtēta pōt iri ad aliuꝫ. dico āt petita: qꝛ lꝫ sit idignus p se audire: nō tñ ē ipotens cōmittere sicut curatus nō sacerdos. Et si nō possit audire pōt tñ ⁊ hēt cōmittere. Sed hic non sufficit petere sine obtinere: ibi autem sufficit. lꝫ ipse neget.

¶ Scḋs casus ē qñ domiciliū trāsfulit: tunc desinit esse pochianus primi: ⁊ icipit eē pochianus illius ad cuius pochiā se transtulit sicut hoies i festo michaelis mutant hospitia de pochia i pochiaꝫ. Nā si i vtraqꝫ pochia hēret domū i vna manerium hiema'e: ⁊ i alia estiuale sicut dictū est in scḋo articulo vtriusqꝫ sortiť foꝝ nō simul sed successiue s̄m ꝙ hītat hic ⁊ ibi vt ſ. . . recipiat sacr̄a qñ hic habitat . . . ¶ Tertius casus est si ē vagabūdus nō hēns nec potens hēre domiciliū: ⁊ pōt ꝯfiteri cui vult curato vel epō i cuius pochia ē imo ēt nō curato: vt videť. qꝛ . . . sicut erat . . . iudices . . . q̄ a pncipe erāt iudices . . .

se ex ita ꝙ priuato ꝯfensu nō dabat eis iurisdictionem. Sic ⁊ prāter ordinis . . . hēt sacerdos ex sua ordinatione: sꝫ subditos hēt . . . q̄ se ei submittūt nisi ꝙ frater q̄ se semel alicui . . . pochianus: nec pt se alteri submittere q̄ . . . primo subtrahat simpliciter nisi de volūtate illi⁹. Unde dr̄ de. pe. ⁊ re. c. vlt. pmittimus eligere. q. d. iure cōi diuino licebat eis eligere sed electiōe ei subtracta pmittimus relaxantes retētioneꝫ ꝙ possint eligere. Unde ⁊ i dcō. c. placuit. dr̄ sine ꝯsensu ei⁹ cui primo se ꝯmisit: ⁊ postea cui penitēs p̄us confessus est.

¶ Quartus. si q̄rit domiciliū q̄ nō hēt quousqꝫ alicubi habeat de pegrinis q̄dē dicēdū ē ꝙ si sine licentia curatoꝝ ⁊ epōꝝ ꝓfecti sūt nil ꝓuilegij hēnt. Si āt de licētia eoꝝ ꝓfecti sūt eo ipō hēnt iterꝓtatiuā licētiā ꝯfitēdi. cū sine ꝯfessione digne pegrinari nequeāt. Si ēt veniat pascha cōicare possūt pp eandē licētiā implicitā. ⁊ de casu epali absolui: qꝛ eps nō retinendo sibi auctoritatē licentiādi pegrinos ex hoc ipō videť eis dare licentiā ꝯfitēdi de casibus epalibus: sicut curatus de pochialibus. de mercatoribus aūt si nusqꝫ hērent domiciliū nisi sequēdo semp nūdinas: idē esset qḋ de vagabūdis Et idē ē si i loco suo tenēt hospitiū sꝫ nō declināt illuc i paschate ꝯmuniter. Nō eni tūc videť ibi hēre domiciliū quo ad sacr̄a. Et idē de familia pncipis vel baliui q̄ nūqꝫ i eodē statu ꝑmanet: ex quo ipi lꝫ teneāt hospitiū alibi: nō tñ illuc redeūt nisi ad horā. Nā isti vagabundi censenť. Idē de familia epi layca: qꝛ nō sic hēt ius i ea sicut cardinalis Sed si essent de dyocesi: de licētia ei⁹ ꝯfiteanť. Si āt de alia ex quo hospitiū dimiſerunt q̄ a ꝓ diocesiꝫ vaganť respectu illius dyocesis vagabundi reputanť. Unde de licētia epi illius vel cuiuslibet curati: ad cu⁹ parochiā veniūt cōfiteri possunt. ¶ Quinto rōne delicti: qḋ q̄daꝫ dicunt esse v̄uꝫ tūc solū qñ pp hoc excōicat⁹ ē. Tunc eni i qua ꝓuincia q̄s deliq̄t ibi puniri debet. C. vbi de crimine agi oꝫ. Auť. qua i ꝓuincia. Alij dicūt ꝙ hoc solū ē verū rōne delicti exterioris nō iterioris: qꝛ actus iterior nō pōt polluere locū: sꝫ solū exterior. vnde consensus i homicidiuꝫ vel adulteriū in ecclesia vel cimiterio nō ꝯtaminat locū Et ē ꝓbabile qꝛ cū sortiri foꝝ rōne delicti sit de iure positiuo ad qḋ nō ꝑtinet iudicare ð actu iteriori videť ꝙ rōne delicti intrinseci nō sortiať q̄s foꝝ nisi dicať ꝙ de iure diuino potest sibi q̄libet eligere ꝯfessorem. qḋ ecclia restrixit ad modū fori iudicialis. Unde vbi q̄s sortiť forum iudiciale ibi vult relaxare suā itentionē s̄m modū fori penitētialis: i quo equaliter iudicať de interiori ⁊ exteriori.

¶ Nihilominus ē alia instantia ad idē: qꝛ cū equaľr subditus possit absolui extra territoriū ⁊ intra: videť ꝙ delinquere i territorio nihil facit ad ꝓpositum ¶ Ad oppositū tñ ē: qꝛ archieps qñ visitat rōne loci in quo ē tanqꝫ iudex pōt ꝯfessiōes audire: nō tñ delictoꝝ opis sꝫ ⁊ cordis. q̄ a si mihi ē rōne parochie i q̄ q̄s ē pōt ibi sortiri foꝝ rōe delicti qḋ ibi ꝯmittit: siue sit itrinsecū siue extrinsecū. ¶ Sexto rōne studij: vt scolares ēt si nō sint nisi p annuꝫ moraturi i studio: vel qꝛ non hēnt plus de spatio ab epō vel capitulo ð cui⁹ licentia ibi sūt: vel qꝛ sic dispenūt: vel de pochia in pochiam mutanť qꝛ dñr . . . q̄ ibi possent conuenire. Et hēnt ēt tres iudices ibidē. ¶ Ne fili⁹ ꝓ patre. Auť. hita sup hoc. ¶ De illis vero q̄ veniūt de oī pte regni ad parlamētū parisius cū rex reputet se . . . nō recognoscēs superiore i toto orbe videť ꝙ ibi possint ꝯfiteri ⁊ epō ⁊ curat⁹ i quoꝝ pochus ꝯducūt domos sicut olī tpe iperatoꝝ Roma erat . . . patria ⁊ . . . ibi . . . āt habebant iudicē . . . ꝓtorē pegrin⁹. Sꝫ nō ē sile nisi quo ad forū ex . . . hēt . . . iudices ⁊ suos auditores . . . vel Senescalcū. Sꝫ roma . . . ē sedes pape i spūalib⁹ oīb⁹ ē ꝓria cōis: sicut ecclesia cathedra . . . Unde in curia romana summo penitentia

4° ɔ° 5° ɔ° 6° ɔ°

rio sicut curato suo ois de oi loco mundi pōt ↄfiteri ꝛ pe ... tanquam sicut vicarius curati sui. Sȝ non sic ... regni qꝛ rex in ... non hēt ... epus āt ... dioc. Unde a ... debet petere ... ābs nō possūt absolui in ... rōne ... C Septimo rōne necessitatis quia in mortis articlo ois sacerdos ab ecclesia nō pcisus audire ... sit sacerdos ppus ... pastoralis.cuȝ multis ... Duo aūt ab ecclesia nō pcisus quia melius ē nō ↄfiteri ꝙ heretico confiteri sicut sictius ē mori sine ↄmunione ꝙ de manu heretici cōicare.sic ō hermilgado rege narrat Gre.ꝙ martirizat' ē i sabbato pasce eo ꝙ ō manu arriani epi noluit cōicare Idē ē de excōicato vel suspenso.ga alliō est de nō hnte iurisdictionē cui ecclesia eā tribuit al liud de eo q suo delicto eā pdidit: quā sine sua penitētia ecclesia ei nō reddit.Unde solū baptismuȝ a talibus i necessitate lȝ recipe. Sȝ nō excōicato ēt nō sacerdoti licet i mortis piculo ↄfiteri .Unde de ↄse.di.4.c.Scīm. narrat Augustinus quōgdā solēnter penitēs quedā cathecuminū i quadā tēpestate baptizauit ꝛ mox ab ipo recōciliat' fuit nō gdē sacrali absolutiōe q̄ nō est nisi sacerdotis.sed alia q̄ ad foꝝ exteriꝰ magis ptinet. Ex quo videt ꝙ priuat' nō iudex nec sacerdos possit absoluere ab oi excōicatione in morte:qḋ ē recōciliare ecclesie:sicut ille renunciauit q erat neophitus. C Octauus pp ratihitionēȝ ppriȝ sacerdotis i quē speȝ ponēs alienus sacerdos pōt absoluere ut dicūt:sicut excusat q alienū pochianū ordinauit:spē ponēs i ppriō epo. Sȝ nō ē sile:qꝛ alienus eps pōt ordinare quo ad eentiam sacri nō subditū . Nō sic āt absoluere de cuius cēntia ē potestas iurisdītōis . Et iteꝝ nulla ratihabitio ↄfirmat sacrm qḋ nullū fuit qꝛ i nō sacris ratihabitio saltē pape aliqd valere pōt qñ ille solēnitateȝ mutare pōt sicut ecclia p nō epm dedicata sola ratihitiōe pape dedicata vl recōciliata reputat: extra de ↄse.ecle.vl.al.c. Aqua.Sȝ si qs ordinaret cuȝ nō posset: qꝛ epsnō esset ratihabitio pape ēt p ordib' qs mādare pt nō valet qꝛ regula iuris ē ꝙ ratihitio retrotrahit ꝛ mādato cōpat qñ solo mādato a pn' res agi pt. In talib' āt locū nō hēt qñ sacri cēntia deficit qꝛ tūc totū ē iterādū. C Argumētū i oppositū solutū ē:qꝛ oēs illi sunt ppriȝ sacerdotes. Qō. IIII.

Queritur quarto an ↄfessio possit fieri alieno sacerdoti de licētia ppriȝ sacerdotis.Et videt ꝙ nō: qꝛ ppus sacerdos ē curatus:sȝ mīri dnt ꝙ ipe nō pt aduocare vicariū nisi de licētia epi expsa vel itꝑtatiua q̄ ꝛc. C In ↄriū ē decre. Ois vtriusqȝ sexus. C R'. circa hāc q̄stionē p̄ vidēdū ē qs sit ppus sacerdos q pt cōmittere audientiā ↄfessionū. 2o supposito ꝙ solus ordinarius sit h' videndū ē qs sit ordinarius. 3o. de effectu cōmissionis.

Quantū ad primū sūt tres ↄclones.prima ꝙ ois ppus sacerdos q iure ordinario pōt audire cōfessiōes pt hoc ipȝ alteri cōmittere:qꝛ lȝ causā meri ipiȝ q eā hēt iure ordinario nō possit alteri cōmittere nisi qñ abs... hēt.ff de offi.eius cui mandata ē iurisd. l. i. tñ nō solū modica peccata sȝ q̄cūqs grauissima q̄ qs iure ordinario pt audire pōt aliȝ cōmittere sicut ꝛ absolutionē a leui iniectiōe de offi ordi.c.viii. vbi dr ꝙ qbus ex officio cōpetit absoluere ab iiectiōe possūt hoc aliȝs ↄmittere:qñ sibi videbit expedire. vocat āt ex officio qñ iure ordinario qḋ ... Rubrica. C Scḋa ↄclo ē ꝙ q ē ppriꝰ sacerdos ... cōmissiōe ... cōmittere ēt i illo casu ... inferior pōt subdelegare puta qñ est datus ad ... in causa ... a quo appel.l.z.sicut offi... delegatus ... dubiū est de officia ... pōt ... cōmittere. Et sic delegat' ... subdelegare. C ... l. A iudice. § a prin...

pe. Sȝ q hȝ ↄfessiōes audire tñ ex ↄmissiōe sine ... uersitates cāꝝ sic eps dat alicui ... de of.or. Inter cetera. vbi dr ꝙ eps debet ... mittere ad pdicādū cū auctoritate ↄfessiōes ... iqꝫ nō possunt nec vnius ↄfess ... si papa alicui cōmittat ꝙ pos ... le alteri cōmittere.ꝛ sic itelligit de offi.dele ... ter alia q̄ delegat' nō pōt subdelegare nūc... gere. C 3' ... ē de signo ꝛ exēplo ... delegatus eo ꝙ ē ordinari' ... dat iudices delegatos:qꝛ ipe ē ordinari ... sūm' pniarius ē ēt ordiari':sȝ tñ i spūalib' ... tiarios suos:ꝛ dat lniam eligēdi cōfessores ... nitētiaru pape q̄ꝫ iust delegati pape ... nō sūm' pniarium ꝛ q̄tus sint ad vniuersitatē ... toti' mūdi: non tñ ipsi pñt sibi assumere coadiutores ... dāt licentiam eligēdi ↄfessoreȝ.

Circa scḋm qs ē ordinari' sūt septē ↄnes. C Pria ... ꝙ qcūqȝ p electiōeȝ hȝ curā aiaꝝ ē ordinari' ... p ↄñs pōt lniare quelibȝ sue cure alteri cōfiteri. C 2a ... ꝙ ordiarius qcūqȝ ex officio sibi ānexo hoc hȝ:lȝ nō ... electiōeȝ. C 3a ... ē ꝙ q vicē curati gerit p legē vl ↄsuetu... nē.sic prior qui viuente abbate erat delegat' ñ potēs ... delegare eo mortuo vl āmoto vices ei' i oibus obtinens q̄si ordiarius q̄tū ad hoc. C. ō eo q vicē.l.z. C 4a ... ē specialis:ꝙ archidiaconus lȝ sit iudex ordiarius ō ... tñ nō i foro ↄscie:ēt si sacerdos:qꝛ hoc accidit sue prin... si pōt audire:hoc ē ex ↄmissione.ꝛ sic nō pōt subdelegare

C 5a ↄclo ē ō archipresbitero ciuitatis ō quo ... ꝙ videt ꝙ sit ordinarius sicut si eēt vna pbēda sacerdo... lis.cui ex officio eēt ānexū officiū audiēdi ↄfessiōes ... de dyoc.e'x ciuitatē.ꝛ multomagis si de ciuitate.sȝ si penitētiarius nō hȝ offīn ex sua pbēda sȝ solū ex ↄmissiōe ... vocis epi q reuocat qñ vult ... iudicare iussit:talis ē delegatus:lȝ ad vniuersitatem ...

C 6a ... ē:ꝙ decan' ruralis q ꝛ archipresbiter vocat. ... decanat' sit ānexus alicui cure spāli.reputat ordinari' ... parochus sui decanat' post epȝ ō curatos ēt. Ui ēt ... rius curatoꝝ.ꝛ sic curati ō lnia ei' nō solū episcopi pñt ↄfiteri. Si āt episcop' vel archidiacon' cōfert illū decanatū ... mō huic curato mō illi: videt delegatio:ꝛ hoc respectu ... suū coiuȝ. Nā respcū casuū epalū tā ō curato ꝙ ō deca... qb' ex spāli gra ↄmittit absoluere de illis vt distinguat ... an sint retēti de iure vl de ↄsuetudie ꝛ tūc i illis de ... lū ius hēt iferior epo. Uñ cuicūqȝ illos cōmittit ... gata absoluit. Si āt ipe illos casus sibi retinuit ... aliȝs āmouēs. sȝ qbusdā curatis aut ō canis illos ↄmittit videt ordinarie illi de illis casibus cognoscere. Sȝ ... ꝙ ab oib' āmouisȝ postea singulr ali qbus ↄcederet ... tur mera delegatio. C Septima ↄclo ... ordinarius ō exemptos i heresis pcedit q̄tus sint ... ab hoīe nō a iure dr in auctoritate pape q̄si delegatus ... facere.de hereticis Ad abolendā i fi. q̄tus ... det in hoc facto se iure ordinario pcedere.

Circa tertiū de effectu cōmissiōis sunt ... nes. C Prime quinqȝ sūt de effectib' ... cōmissiōis.Uñ p'mus effectus cōmissiōis ꝛ delega... ꝙ pt cōmissarius absoluere licētia alterius ... ta idifferēter siue sit supior siue inferior. Sic ... ē ordinarius pt cōmittere audiētiā ↄfessionū ... epi sicut e ... q: ois iurisdictio ordinaria pōt alteri cōmitti ... ad eo q hēt eā iocūdā sine ... que hētur i eō. C ... ē apud plures vna ... quelibet ... qlibet p se eā cōmittere sine ... ab oib' debet approbari vt si capitlm vacante ... ces epi i spālibus ... de capitlo ...

poterit efficaces et capitulum de consensu maioris partis. Quod autem sit efficaces et capitulum de consensu maioris partis. Quasi autem potest et secundum residet apud quemlibet ita quod vnus sine alio et per seipsum de causa cognoscere tunc vnus sine alio potest committere et minor sine maiore: et multo magis per curatum committere et minor sine maiore: et multo magis episcopus potest officiali sine archidiacono et e. Nunc autem ptas absoluendi a peccatis vna et eadem pt ee apud plures vt sunt vnum sic penes capitulum sede vacante: qui habet ptatem cui ipsius ... committitur ad committendum ... executio nem: quia confessio facienda est soli. Unde totum capitulum non vnus canonicus ponet penitentiarium. Sed potestas absoluendi que est apud curatum papam episcopum non est vna: sed quilibet pt per se audire: et per omne pse sine consensu alterius committere. Unde vicarius curati sine licentia episcopi pt audire confessiones: et multo magis eo. De hoc autem extat bullata declaratio clementis alexandri post cuius bullationem nullus Parisius dicit contrarium: quia disputare de principali iudicio non oportet: et iniuriam facit iudicio reuerendissime synodi qui semel diffinita retractare presumit. Unde quidam magister determinaturus contrarium audita declaratione hec dimisit. ¶ Ad idem est declaratio Benedicti per constitutionem que incipit. Inter cunctas. vbi dicitur quod fratres electi auctoritate apostolica possunt confessiones audire absque licentia dyocesanorum et inferiorum. ¶ Ad idem est extra. de priuilegiis. c. In his que ad culpam. vbi papa reprehendit illos qui priuilegia concessum a papa fratribus de celebrando vbicunque cum altari portatili interpretabantur quod preter assensum platorum fratres hoc non possent. Tunc enim indulgentia pape nihil eis valeret: cum sine ea solo assensu platorum idem possent. Et ideo vt indulgentia eis aliquid valeat: declarat papa quod sine platorum licentia possunt celebrare: ita quod ex dicta indulgentia videantur aliquam gratiam consequuti. Ita et in proposito dicendum quod habentes auctoritatem superiorum possunt audire sine licentia inferiorum. Aliter ex concessione superioris nullam essent gratiam consecuti: cum sine illa possent audire de licentia inferiorum. Et per hoc potest responderi ad decretalem in eo. ti. Pastoralis: que videtur esse ad oppositum. Ibi enim dicitur quod religiosi quibus est a papa concessum quod ecclesias suas possint in alios vsus conuertere decedentibus personis earum nisi plus exprimatur: non possunt intrare possessionem episcopo inconsulto quia per indulgentiam illam non intelligitur iuri episcopali derogari. Ita et in proposito per concessionem factam a superiori confessiones audiendi non est derogatum inferiori: immo eo inconsulto non debet suus parochianus audiri. Et dicendum quod non est simile: quia ibi indulgentia pape habet gratiam et effectum quo ad proprietatem licet in possessionem non debeat intrare sine episcopi assensu qui solus assensus non daret eis ius illud. Sed in proposito aliter est vt dictum est. ¶ Per idem pt responderi ad id quod habetur de iudeis: quod sit laudabile vbi papa concedit episcopo eunti ad predicandum paganis quod quicunque clerici vel religiosi sibi voluerint adherere quod possint cum eo predicare. Sed ibidem dicitur requisita et habita platorum suorum li... Ibi enim platorum ... sine auctoritate pape non sufficiebat ad predicandum extra dyocesim eorum paganis: sed requiritur auctoritas pape cuius dyocesis est tota terra. Ex alia parte licentia predicandi data a papa inferiori non eximit eum a suo superiori: sine cuius licentia non debet peregrinari de iure communi. Et est bonum argumentum quod religiosus non debet audire confessionem nec predicare sine licentia sui abbatis vel prioris quantumcunque habet ptatem ab episcopo vel papa. Sed episcopus sine licentia plati inferioris illorum quibus predicat et quorum confessiones audit hoc pt facere. Et ista est sua solutio bona. ¶ Nec obstat quod debet agnoscere vultum pecoris sui nec poterit reddere rationem de pecoribus sibi commissis quia dico quod multo melius quam de auditis a te vel suo vicario. Nam vultum exteriorem ita potest intueri et agnoscere sicut prius: et corrigere fraterna correctione et pena admonitione sicut prius: et quantum ad exteriorem vultum attinet non minus honeste viuunt qui confitentur ... quam ... curatis. Sed quantum ad interiorem melius: quia de interiori vultu parochianorum qui se exposuerunt et sine licentia sui vicarii ... habent reddere rationem quia per eos non ... eos audirent et instruerent sed per superiorem qui coadiutores eis dedit. Et per parochianum qui eos elegit sicut si papa mandat pastori vt admittat coneum ad custodiam ouium quem ipse sibi elegit et quem cum seque noluerunt fecerunt ab illorum custodia absolutus est pastor et tenetur ille qui suscepit. Sed si curatus dedit licentiam parochiano ad libitum confessorem eligendi imputatur ei qui oues permisit errare libere. Si perpetuum elegerit nisi forte esset talis persona que discreta et bona appareret: Si etiam nominauit sibi indiscretum vel minus bonum: aut minus bonum vicarium sibi instituit: quia qui parum diligenti socio rem suam custodiendam commisit sue facilitati imputare debet. instit. quibus modis re contrahitur ob. §. penul. et de societate. §. vlti. Similiter de eo qui sibi confessus est si plagis sauciati nesciuit vinum et oleum infundere: impiritia culpe annumeranda est. Et sicut medico casus facilitatis imputari non debet: sic sibi imputatur si omisit aliquid de continentibus. Si quando parochianus petit licentiam alteri confitendi indeterminate non debet nisi sit verisimile quod petens non eligeret nisi eque bonum vel meliorem. Si autem nominet sibi aliquem: de quo verisimile est quod sit eque bonus vel melior ad confessionem audiendam non neget quia forte habet peccatum quod erubescit confiteri: et prius moreretur sine confessione. Si vero apparet quod non est eque bonus aut per famam aut per visum illius persone aut per conuersationem personarum sibi confitentium: que minus religiose conuersantur: tunc simpliciter debet negare innotescendo quod ille non potest absoluere et dicere quod est paratus audire vel alium dare. Si autem ille petitus habet ptatem superioris non est prohibendum simpliciter: quia iudex malus ordinarius vel delegatus non perdit iurisdictionem suam: sed debet dicere petenti: non expedit tibi quod vadas ad illum: nec ibis de voluntate mea: nec de licentia licet non possim te prohibere: quia ptatem habet a maiore. Sum autem paratus te audire vel alium vicarium dare. Et hoc modo soluitur illud dictum quod non potest esse pastoris excusatio: si lupus oues comedit et pastor nescit. verum est quando pastor scire debet et pt. Et licet aliquis debeat semper reputare alium meliorem se simpliciter non tamen quantum ad omnia puta quantum ad officium hoc vel illud. Item suspitiones nos habere possumus: non ad iudicandum proximum: sed ad nobis cauendum: videre canes: videre malos operarios. Si video pauperem non iudicabo furem tamen ne forte sit fur custodiam rem meam ab ipso: sic et in proposito. Tamen nisi contrarium appareat plus debet bonum presumere de his quos papa vel episcopus per totam dyocesim preficit quam de se qui ad vnam paruam parochiam deputatur. ¶ Sciendum autem quod in absolutione penitentiali principaliter consideratur ptas ordinis secundario ptas iurisditionis. Unde siue detur confessori licentia audiendi: siue confitenti licentia confitendi vel confessorem eligendi sufficit quia tunc quasi cedit alij ius suum. Et hunc modum tradit concilium. Omnis vtriusque sexus. Secus autem est in foro exteriori: vbi tamen consideratur ptas iurisditionis. Unde si episcopus daret licentiam clerico litigandi coram quecunque vellet et eligeret priuatum non per hoc haberet ille iurisditionem sed solum remittit ius suum in quo sine eius consensu non pot prorogare iurisditionem alterius in se. Unde hoc facto est liber sicut laycus. Priuatorum autem consensus iudicem non facit illum qui nulli prest iurisditioni licet possit facere arbitrum. Secundo effectus huius commissionis et delegationis est quod commissarius pot audire contra prohibitionem alterius plati in quo est differentia inter superiorem et inferiorem. Nam inferior contra inhibitionem superioris non pot alij committere sicut nec per se ipsum audire cum ita possit eum suspendere ab audientia per alium sicut per se ipsum. Episcopus autem contra inhibitionem inferioris superior pt committere: quia sicut eo inuito pt per se audire: ita et committere. Similiter si essent duo curati de pari et vterque in solidum vnus contra inhibitionem alterius potest audire et committere: quia par in parem non habet imperium. ff. de arbi. l. Nam et magistratus. Uerum autem platus posset inhibere ne sine licentia sua subditus confiteatur alteri: dicendum quod non nisi ille prelatus qui non habet superiorem quia nullus potest imponere legem superiori. sed bene e contrario. et si papa faceret hac prohibitionem esset intolerabilis error ... quod de toto mundo omnes haberent ad ipsum recurrere de omnibus: Unde

i[illegible] qui phibet ne subditus confiteat cuicumq3 sine li centia sua debet excipere [illegible] superiori vel eius vicario: q nō itedat vel nō pōt [illegible] subditū qn ofiteat si vult supiori vl vicario superius sicut in religiosis [illegible] por [illegible] phibet ne qs ofiteat de tali peccato sine licētia sua certu ē oib9 q non itedit q[illegible] [illegible] uncial [illegible] magi stro ordinis [illegible] vicarius qd si phiberet [illegible] fieri i facie [illegible] multo magis [illegible] q nō potest dare licētiā alte ri [illegible] cū sit vicarius bois [illegible] si inhiberet ne qs sine licentia sua ofiteret [illegible] derideret. Sed potest amoto vl mortuo vices ei9 gerit [illegible]. Unde repu tat ordinarius. Un sic phibetes faciūt otra declarationē pape. Inter cūctas qd est hereticū et quo ē semel declara tū sicut de notion. [illegible] ec. Un curat9 sic phibens ds excipe epm. legatū pape summū pontificē archiepm dū visitat: [illegible] [illegible] ab eis ptatē. Eps vero pdictos nisi seipm. Et sic ds q glibet excipiat suos supiores. Ubi sciedū ē q an ostitu tionē. Inter cūctas. frēs auctē epoz poterāt audire ofessi nes religiosoz [illegible] ibibitionē abbatū [illegible] abbatissaz si erāt nō exempte vel aucte pape si erant exempte: sicut enim non potest prohibere abbas vel abbatissa monacho vel moni ali cōfiteri pape: vel epo: sic nec ei9 vicario. Sed p illam ostitutionē fres phibent audire religiosoz ofessiones [illegible] illoz statuta vl ibibitione supiorū. ¶ 3° effect9 ē q tenet

3° 2° curat9 ei eucharistiā ministrare: [illegible] alia sacra: ex quo dicit se ofessuz illi q potuit eū absoluere. ¶ Sz vr absurdū q te neat dare eucharistiā ei cui9 ignorat osciaz. Sic n. vteret claue dispēsandi omissa claue discernēdi admittēdo forte idignū. Et repellēdo dignū. Sz dico q non. sz cū eque bo na [illegible] osciā nō tutior pōt eū coicare q ofessus est si ne licētia sua habēti ptatē sicut illi qui ofessus ē de licētia sua vel sibi: q: vicari9 curati nō reuelat sibi ofessionē. Un equalr scit osciaz ofessi vicario epi sicut ofessi vicario suo. Itē plus psumit de eo q factus est eps p puisionē pape q̄ p electionē canonicoz. q: sacrilegii istar ē dubitare vtrū di gnus sit q̄ elegerit iperator. Un curat9 ds psumere q me lius ē ofessus q ofessus ē ei quē papa: vel eps elegit ofesso rem p totū mundū vl diocē. puidēdo de ipo suis subditis: cū eps nō debeat hoc omittere nisi viris potētibus i ope [illegible] sermone. d offi. ordi. Inter cetera. q̄ q ofessus ē illi quez ele git ipe pprio arbitrio de licētia gnali curati. Itē magis p sumit de idoneitate ei9 que supior platus pficit q̄ que infe rior. Un lex iulia ambit9. cessat in vrbe i qua oēs pbendas vacātes ofert petrus q pecuniā simonis abiecit. Sz grēci donū petu [illegible] magr repulit. Un curatus magis ds reputa re bene ofessu parochianū suū q est ofessus pniario epi q̄ vicario suo pprio. Et hoc verū ē qū ostat q ē cōfessus. Sz dicit [illegible] ds sibi credere. Hosten. āt q imo ds pbare. Sz ea q̄ domi fiūt nō pnt pbari nisi p eos q domi sunt. Cō fessio do fit a solo soli. Et si testes vocarent non tn possent testificari de ofessiōe q: forte loco ofessiōis confabularē tur. Un si eēt psona min9 fide digna oporteret q cōfessor testificaret. sz plus n regrit. si āt fide digna: credendū eēt sibi de ofessiōe sicut de petis. Silr qū confitedo dicit dñe non hēo q ego sciā mortalia nec placet mihi de venialib9 confiteri peto eucharistiā pōt sibi dare eucharistiā bona osciā imo tenet. q̄ a sili qū dicit dñe nō hēo mortale d quo non sit ofessus potēti absoluere [illegible] tanto plus [illegible] credere [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] vel cuit9 pōt coicare confessū sine licētia sua hnti ptāte epi [illegible] ofessū sibi vl alteri ē licē tia sua [illegible] vel [illegible] noiatū [illegible]. Et vtrūq3 decla ratū ē p [illegible]. Inter cūctas [illegible] ofessio ha tenet curat9 [illegible] credere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ē exco-icat9

4° 5° [illegible] ¶ 4° effectus ē. q nō tenet eade ofiteri [illegible] eadē [illegible] Et licet [illegible] ad alia pcta q tenet [illegible] vl ministrare sacra videat ipale in fribus: [illegible] ad hoc q nō tenet iterare ē [illegible] obstante ofti

tutiōe. Dis vtriusq3 sex9. Un i ostitut' [illegible] [illegible] Nec ofessū frib9 pctā [illegible] ē qbus eis ofessi [illegible] penitētes de illis sacerdotibus ppriis tenent [illegible] tenent iterū ofiteri non obstāte gnali ostitu. q confessio que sano itellectu (ne sequat q p pniaz dimissa pcta ofiteri debeat [illegible] q liberatus ab [illegible] [illegible] remaneat obligatus) itelligēda ē. De illis āut itelligit pccata sua alijs ofiteri saluberrime [illegible] [illegible] tect9 ē. q p hanc omissionē fit iudex q [illegible] [illegible] absoluēdū regrit ptās ordinis [illegible] iurisdictiōis [illegible] ordinē [illegible] iurisdictione vel tm iurisdictione [illegible] omittit hñti ordinē sz n hēat iurisdictiones [illegible] cerdoti n curato sic curato non tū [illegible] [illegible] hoc omittere vl curato vl sacerdoti. Et nō [illegible] q: n equalr he due ptātes trāsfundunt. Habes [illegible] sola omissione n trāsfert ordinē sz solū ordinando [illegible] siue sit iudex siue n. Sed iurisdictio ab hnte eā [illegible] sola cōmissiōe trāsfert. idm̄ter puato: q nullā habat [illegible] habat aliquā sz nō istā: vel respectu isti9. Un ff. de [illegible] cui mādata est iur. Et si prior sit is cui mādata ē [illegible] nō tū vice sua fungit: sz illi9 q mādauit: vnde dio [illegible] q sit prorata [illegible] in pposito. Un q pōt eligere ofessorē [illegible] ter quecūq3 sacerdotē pōt accipe: nisi q n ē religiosus [illegible] sine suo supiore n habeat velle nec nolle: sine licētia [illegible] pe riosis nō ds audire: nisi aucte supioris spāliter [illegible] sibi ocedat: q vellet [illegible] possz eū i hoc eximere: sic ē pape [illegible] eni religiosus p iure ordinario eē auditor ofessionū [illegible] lariū: sicut qū fit curat9 i parochia: multomagis [illegible] sione: cū hoc sit minoris dignitatis: [illegible] min9 p hoc se [illegible] at seclo [illegible] [illegible] hec sit elemosyna spūalis: [illegible] ad religiosum pertinēs. Et āut religiosus aucte iferioris q nō pōt ei [illegible] mere nō debeat cōfessiones audire sine licētia sui [illegible] ps p sille d electiōe. c. Si religiosus: vbi dr. Electiōi d [illegible] nō pōt nec ds assentire sine ei9 licētia. Sec9 āut si p papā [illegible] de ipo noiatum pnsū. Et āut dictū ē q aucte pape pon det [illegible] illā decre. de iudeis. Et sit laudabile. ¶ Sz [illegible] quando religiosus sub gnalitate incerta accipit [illegible] tem pape: requirit de mēte pape assensus prelati [illegible] ibi qū papa oibus religiosis q vellent adherere illi [illegible] canti paganis dabat auctoritatē. Sed q: mentiaro [illegible] ratadeo coegit assensū platoz. Ubi āt papa noiat [illegible] religiosū ad aliqd officiū psumit idustria psone [illegible] non requiritur alteri9 licētia: siue p iquisitiōe siue p [illegible] tōe siue audientia confessionum siue p platōe. siue p [illegible] scopatu: siue p alio quocūq3. ¶ Septia [illegible] ē q illos [illegible] nō hz [illegible] missio i psonis reprobatoz ordinū ē gb9 [illegible] do. c. i. lib. 6. Personis āut pdictoz ordinū iterdicit [illegible] ad extraneos officiū pdicatōis: sepulturā [illegible] cōfessionū audientiā. Un q: nec pdicāt nec ad sepulturā recipiunt [illegible] est quomodo cōfessiones audiunt nisi forte dicant q [illegible] ctoritate episcopi q sic pōt absoluere a sniā iuris [illegible] tionis [illegible] suspēsionis [illegible] iterdictū relaxare vel [illegible] iuris conditor nō retinuit: ita potest eū illis dispēsare [illegible] soluēdo ab illa suspēsione: vel ammouēdo iterdictū [illegible] ad certas psonas nō min9 q̄ ab vna tota ciuitate [illegible] cū manēte eā [illegible] effect9 cū sit eis iterdict9 [illegible] statu manere audire videt eo q eē idispēsabile [illegible] [illegible] manēte. Quicqd nī eps possit iferiori epo [illegible] relaxare n. si sibi expresse cōmittat. Et sic de illa [illegible] cta curatorum sacerdotes nō poterant nec possunt [illegible] audire. ¶ Septia [illegible] est q q audit cōfessiones et [illegible] ne nō iure suo perdit ptatem sui [illegible] delegāte [illegible] moto. Et idem forte [illegible] [illegible] vel [illegible] fessiōe iā ichoata i q̄ audit et tunc [illegible] [illegible] dat ptātem illo reuocante: q: [illegible] [illegible] qui iudicare [illegible] Unde sicut [illegible] mortuo [illegible] [illegible] causis cessat i causa sic debet cessare [illegible] audiēdo nisi q pt absoluere de peccatis [illegible]

dele. c. Sexti. ꝛc. Relatū et morte mādātis expirat mā [illegible] si dedit ꝯfessore mor[illegible] expirat ptās nisi eēt rector eaꝝ cui ex officio q̄si pozat⁹ vl̄ rectorie esset annexa. Et tūc esset q̄si ordinarius. ¶ Uideret̄ tñ ꝙ nō silr expiraret ptās delegati: delegāte excōicato vel suspēso sicut mortuo vl̄ amoto: q2 i p̄mo casu retinet de legās [illegible] nō vsū. i 2° āt neutrū. Ad hoc āt ꝙ delegat [illegible] iurisdictiōe reqrit̄ ꝙ delegās i delegādo q̄dez [illegible] et vsuz eius q2 delegare ē vsus iurisdictionis. [illegible] delegauit nō reqrit̄ ꝙ hēat vsū. q2 vsus [illegible] ¶ Sz posset dici ꝓbabilr ꝙ si ep̄s nō existēs excōicatus vel suspēsus istituit officialē ꝛ pniariū ꝛ postea excōicet: nihilominus vterqȝ pt ꝓcedere in suo officio: q2 vtit̄ vice ei⁹ q̄ iurisdictionē hēt sz nō vsū p se. Si āt tā erat excōicatus officialꝭ q̄dē nihil agit: q2 istitutio vl̄ ꝯmissio ñ tenuit. Et sic itelligi pt de offi. vicarij. c. i. §. vlti. li°. 6. De pniario āt vr̄ secus. q2 ēt nō sacerdos vl̄ nō ꝯsecratus q̄ min⁹ hēt q̄ excōicat⁹ cōmittere pt: q2 nō ē tā cōmissio q̄ [illegible] q2 iure suo sacerdos audit ꝯfessionē ꝛ ꝯmittēs [illegible] nō ꝓp parochiaꝝ distinctionē ꝛ ecclie ꝓhibitionē. Qñ āt cōmittēs morit̄ vel amouet̄. nō ē dr̄ia iter comissariū in foro pniali ꝛ iudiciali: q2 vtriusqȝ ptās expirat q̄tū ad negotia nō cepta. Sz nos hēm⁹ p̄uilegium ꝙ ep̄is mortuis q̄ nobis ptātez suā comiserūt vl̄ cōcesserūt possum⁹ illa vti vsqȝ ad ꝯfirmatiōez successoꝝ. Et multo mag' ꝑ ꝯstitutiōez nouā. Inter cūctas. si fr̄es vtāt̄ aucte pape scā p̄ntatiōe ep̄o illo mortuo p̄nt vti vsqȝ ad ꝯfirmatiōez noui: cui ē noua p̄ntatio faciēda. Silr p̄uilegiū hēnt iq̄sitores heretice prauitatis a papa positi ꝙ mortuo mandatore nō expiret mādatū: ēt q̄ ad negocia nō icboata iudicio ꝛ nōdū emersa. d̄ hereti. c. Nō alig. li. 6. ¶ Ad argu^m dicēdū ꝙ illa ē opinio falsa q2 curatus ē ordinarius: nō pt vicariū ad libitū ad[illegible]care.

Questio. V.

Queritur q̄nto verū ꝯfessio dimidiata iterari debeat. Et videt̄ ꝙ nō: q2 nō ē necesse vt ꝙ semel ꝯfessi sum⁹ iteꝝ ꝯfiteamur: de pnīa di. i. c. Mēsurā. §. Nō ita. sz dimidiās ꝯfessionē curato ꝛ ep̄o rite ꝯfitet̄ i casu i quo curatus nō pt eū absoluere: d̄ oib⁹ nec episcopus vlt nisi de suis: q2 ñ tenet̄ ꝯfiteri illi q̄ ñ vlt vel non potest eū absoluere. ḡ ꝛc. ¶ Cōtra. q2 videt̄ ꝙ ēt rite ñ facta nō debeat iterari. Nō eniz rite fit illi q̄ nō pt absoluere: sz ꝯfessus tali q̄ ꝓp occultū ipedimētū non potuit absoluere nō tenet̄ iteꝝ ꝯfiteri: q2 nō iudicabit d̄s bis i id ipz. adeo ꝛc.

¶ Respōdeo. circa istā q̄stionē sūt vidēda tria. p̄mo de itegritate ꝛ dimidiatiōe absolutōis i casu quo q̄rit̄. 2° de tegritate cōfessionis. 3° d̄ iteratione cōfonis in generali.

Circa p̄mū sūt q̄nqȝ modi dicēdi. P̄rim⁹ est ꝙ ꝯfitens debet dicere oīa peccata sua sacerdoti: ꝛ ille ipz nō absolutū debet remittere ad supiorē: q̄ debet eū iterato de oibus audire ꝛ absoluere: vel cōmittere iferiori ꝙ absoluat de oib⁹ ꝛ sic tota ꝯfessio fit vni ꝛ tota absolutio ē ab vno. Sz dicēdū ꝙ iste mod⁹ si fieret recte fieret sz nō fit. Ecclesia eni obseruat ꝙ iferior audiēs totā ꝯfessionē absoluat eū de casibus q̄bus pt. supior āt ad quē remittit̄ audit solū articulū ptinēte ad se ꝛ de illo absoluit. ¶ Preterea de quare iudex cognoscit de ea [illegible] debet nō cōmittere. P[illegible] eni audit̄ q̄s q̄ eius absolutio cōmittat̄. Et frustra fieret ꝯfessio a quo nō spat̄ absolutio. Itē nemo cogit̄ bis idē peccatū ꝯfiteri. Sz ad hoc diceret̄ ꝙ verū ē simplr [illegible] ꝓ accidēs pt exigere. Nā si p̄rimo ꝯfitere [illegible] nō oporteret postea iteri cōfiteri cū [illegible] de oibus posset absoluere. Nec videt̄ ꝙ debeat remittere post ꝯfessionē nō absolutū sz absoluēdū q2 sic cogit bis eū idē ꝯfiteri [illegible] nō possit oīa peccata scribere fm quosdā [illegible] [illegible] faciat. Et q̄ stati pt dare bn̄ficiū nō debet differre nec ad aliū mittere. Sed si [illegible] ꝯfitet̄ [illegible] q̄ [illegible] differre

nō pt eū absoluere tūc ꝓ accīs ē ꝙ teneat̄ iteꝝ ꝯfiteri potenti absoluere vt absoluat̄. ¶ Sc̄s modus dicēdi ē ꝙ iferior audit totā ꝯfessionē et de oib⁹ absoluit: remittit eni eū ad superiorē non quidē absoluendū a peccato: sz vt absoluatur ab obligatione precepti: quo tenetur se presentare supiori. cui reseruat̄ cognitio taliū petōꝝ. ¶ Sz illud minus valet q2 ecclia nō pt ꝓpe[illegible] ꝙ rite ꝯfessus ꝛ absolut⁹ iterato eadē ꝯfiteat̄: tū q2 ꝑ istū modū sufficeret petori venire ad eū ꝛ dicere ei peccatū suū ꝛ stati recedere nō expectata absolutiōe cū iā sit ab oib⁹ absolutus. hoc eni faciēdo ipleuit p̄ceptū. istō āt est ridiculū nec obseruat̄ ab ecclesia. Supior eni ꝯfessionē audit ꝛ sacr[illegible]lr absoluit ꝛ iponit pniaz. Sz ad hoc posset dici ꝙ verū ē simplr ꝛ p se ꝙ ecclia nō pt eū cogere ꝛ artare ad ꝯfitendū bis id ipz q2 nō pt mutare sacra quo ad necessitatem q̄. s. faciat sacrz necessitatis i tota ecclesia id qd̄ ē volūtatis: sicut nec ē ꝯ pt facere baptismū ꝛ pniaz q̄ sūt necessitatis q̄ sint solo volūtatis q̄uis sit dissile. q2 papa ñ pt ꝯtra p̄ceptū dei: sz pt p̄ter p̄cepta dei facere noua p̄cepta. Dico āt gn̄alr: q2 si necessitas ecclie reqrat pt aliquē cogere ad mr̄imoniū puta filiā regis aut filiū: vel ad ordinē suscipiēdū aut ꝯfirmationē. Sz i gn̄ali hoc statuere ꝙ oēs ꝯherēt ꝛ nullꝭ cōtineret vl̄ ꝙ oēs suscipet sacros ordines ꝛ nullus ꝯheret nō p. dēt. Nec obstat ꝙ statuit ꝙ oēs semel i anno ꝯmunicēt i pascha: q2 vel illo semel necesse erat i vita sicut i pnia. Sicut eni dicit̄ nisi pniaz egeritis oēs simlr pibitis. sic nisi māducaueritis carnē filij hoīs ꝛc. vel hoc nō ē mutare aliud i sacro: q2 essētia illi⁹ nō ꝯsistit i vsu sicut i alijs. Pōt et facere ꝙ cōferre sacr̄m sit i p̄cepto ēt necessitatis qd̄ suscipe ē volūtatis q2 curat⁹ ꝛ ep̄s tenet̄ ex statuto ecclie ꝛ xp̄i dicētis pasce oues meas: mistrari subditis ecclia[illegible]ica sacra. Sz si susceptio sacri sit ei⁹ [illegible] tūc susceptione necessariā facere volūtariā vl̄ ꝯ[illegible] mutare istitutionē sacri ꝛ finē q2 ꝓp suscipiētē ē sacrz: nō ꝓp dātē. Licet ḡ simplr ꝛ p se ecclia nō possit statuere vt ea ꝯfessio q̄ de se ē volūtaria sit necēria tn̄ ꝓ accidēs ꝛ ꝑ q̄d pt vt videt̄ statuendo .s. ꝙ null⁹ possit absoluere a tali petō simplr nisi talis supior. Inferior tñ possit absoluere a culpa sb tali pacto ꝙ remittat ad supiorē ꝓ absolutiōe a culpa ꝛ pena. Et tūc si ille q̄ iferiori ꝯfitet̄ recipit absolutionē ab illo sibi expōnēte ꝙ nō pt eū absoluere nisi sic ꝙ vadat ad supiorē iteꝝ ꝯfessurus eo ipe spōte se obligat ad iteꝝ ꝯfitēdū ex quo sub tali pacto recipit absolutionē. Iste igr̄ mod⁹ nō ē ꝯueniēs nō q2 ecclia hoc nō possit statuere sz q2 fm cōez ritū hoc non ſuat̄: ꝛ ēt q2 frustra audiret: ex quo absoluere non posset.

¶ Tertius modus dicēdi ē ꝙ nō obstante ꝙ iferior absoluat de casibus ptinētibus ad ipz ꝛ supior de casu ptinēte ad se ē tñ vna absolutio q2 quilibet eoꝝ absoluit vt minister dei q̄ ē vnus. lz mistri sint plures. ¶ Sz istō nō valet q2 sic mister nō absoluit nisi i vice dei. sic nō fit ei cōfessio nisi vt mistro dei. Si [illegible] absolutio q̄ fit a pluribus mistris ē vna ꝓp vnitate dei cuius mistri sūt eodē mō ꝯfessio facta pluribus erit vna ꝛ sufficiēs. Sed ad hoc posset dici: ꝙ q2 hō nō pt ꝯuerti ad deū ꝓ parte ꝛ ꝓ pte auerti a deo q̄tū i se ē debet facere ꝙ ad deū ꝯuertat̄ itegre. Sz qñ nō ē i eo defectus excusat̄. Un sic ñ tenet̄ ꝯfiteri itegre nisi d̄ q̄ [illegible] recolit sic cū ꝯfe⁹ sit ꝓp absolōnē ñ tenet̄ ꝯfiteri itegre nisi illi q̄ itegre absoluere pt. Itē ñ tenet̄ dimittere illū q̄ pt de q̄busdā ꝛ est suus ordiarius ꝓp illū a quo pt absolui de oibus. q2 nō ē culpa sua ꝙ iferior nō posset de oib⁹. Un sufficit q̄ iferiori cōfiteat̄ de illis de q̄bus pt absolui ꝛ absoluat̄: ꝛ de reliquis supiori ꝛ absoluat̄. Absurdū eni ē ꝙ teneat̄ cōfiteri illi d̄ vno peccato de quo ille nō pōt eū absoluere. Et [illegible] absurdū ē ꝙ non possit cōfiteri illi q̄ pōt eū absoluere ꝛ [illegible] pt. Et sic vtrūqȝ dimidiabit̄ licite.

¶ Quart⁹ mod⁹ dicēdi ē ꝙ cū ꝑ peccatū hō delinqt i deū ꝛ ecclia; [illegible] reqrit recōciliatiōe q̄tū ad vtrūqȝ. Quātum ḡ ad recōciliatiōez q̄ fit d̄o ꝯfe⁹ [illegible] itegra [illegible]

de oib⁹ absoluit eū. ⁊ deo recōciliat. Sʒ ꝙ tñ ad recōciliatiōez q̄ fit ecclie ꝑtes pñt eū ... recōciliare. vñ ō vno: a ... de alio: ꝑut placet ecclie ... ¶ Sʒ vlt̄ poss̄ fi... apparet q̄lr ꝑ pctm̄ occultū alr delinquat i deū alr i ecclias. qꝛ tūc ꝓbabile eēt ꝙ alr recōciliaret̄ pctōꝛ deo alr ecclie. ſʒ nō app; q̄lr pctm̄ occultū alr ſit ꝯ deū alr cōtra ecclias: lʒ ō pctō notorio poſſʒ hoc dici rōne ſcādali. qḋ forte ēt nō ē verū: qꝛ ēt rōne ſcādali ē ꝯ deū. Eadē ergo ē recōciliatio ō q̄s recōciliat̄ deo ⁊ ecclie. qꝛ ꝑ ſacʀalē abſolutionē. circa quā ecclia nō hʒ aliqd̄ imutare. cuiuſcūqꝫ talis recōciliatio fiat. ¶ Poſſet tñ dici ꝙ dʒ illi cui ꝑmo cōfitet̄ dicere ſil' oīa pctā mortalia. ⁊ ille dʒ eū abſoluere q̄tū pōt. Pro his aūt ō q̄bus nō pōt dʒ eū remittere ad ſuperioreʒ: q de illo audiat ⁊ abſoluat vl' cōmittat. Ubi ſic ē diſtiguē dū. ⁊ iſte ē qnt⁹ modus dicēdi. qꝛ aut oīa ſūt venialia aut oīa mortalia: aut q̄dā mortalia q̄dā venialia. In p̄ caſu pōt abſolutio dimidiari indifferēter a ſupiore ⁊ iferiore. qꝛ hoꝝ remiſſio nō hʒ cōnexionē: nec quo ad ꝯtritōeʒ: nec quo ad cōfeſſionē: nec ꝑ ꝯñs abſolutionē. Qñ aūt ſūt reſeṙuata mortalia ⁊ nō reſeṙuata venialia: ꝯſtat ꝑ idē ꝙ ſupioꝛ pōt abſoluere de mortalib⁹ ſine hoc ꝙ abſoluat ō venialib⁹. qꝛ mortale pōt remitti nō remiſſo veniali. Ecōtrario aūt remitti non pōt veniale ſine mortali. ſicut nec vnū mortale ſine alio mortali. vñ tūc ē idē qḋ i ſcḋo caſu: qñ oīa ſūt mortalia. Et qḋ ecclia romana ſic vtit̄. Abſoluit a maiorib⁹ mortalibus remittēs ꝓ miorib⁹ abſoluēdū. ⁊ iō ſupponēdū ꝙ ita pōt fieri quo ſuppoſito pat rōne ꝙ ſic fieri ē ... qꝛ de mortalibus nō min⁹ pōt remitti mai⁹ ſine minori ꝙ ēō. Propter qḋ qua rōne ſupioꝛ pōt abſoluere de reſeṙuatis nō abſoluēdo de cōceſſis: eadē rōne iferioꝛ eꝯ de ꝯceſſis tñ. qꝛ erḡ iſte ē abſolut⁹ quo ad deū vt ſupponit̄ ex ꝯtritōe quā oñdit id qḋ ē ex pte ecclie ꝑt dimidiari i foro pnīali: ſicꝫ i foro iudiciali ꝑt q̄s abſolui ab vno iudice ab vna ſnīa: ⁊ ab a⁹ ab alia. imo ēt ſi nō eēt cōtrit⁹ ſʒ attrit⁹ idē ē. qꝛ diſpō ad grāz pōt dimidiari. Et ſicꝫ i diſpōne actuali q̄ ē ꝑ actū liberi arbitrij quo dʒ i ſpāli ō oib⁹ cōteri. multi act⁹ ꝯcurrūt. ex q̄b⁹ ꝯtritio gñ'lis ſequēs fit diſpō pfecta ad grāz. ſic ex ꝯfeſſiōib⁹ factis diuerſis cauſat̄ diſpō ornat⁹ pfecta ad grāz. ⁊ ſicut q̄ñ aliq̄s inungit̄ diuerſe ſūt vnctōes quaꝝ q̄libet hʒ ſeparatā formā ⁊ ſeparatā mātet: ⁊ oēs ſūt neceſſarie: ⁊ oib⁹ pfectis tūc ex vi ſacri ſeqtur effect⁹ ⁊ nō añ. Et idē eēt ſi cāus mortis pꝛimi miſtri cogeret miſtros multiplicari. ſic ⁊ hic: qꝛ abſolutio reſpectu ecclie pōt dimidiari. ⁊ diſpō reſpectu dei. Inde ē ꝙ vi clauiuʒ qñ ꝯpleta ē vltia abſolō tūc ſeq̄t̄ effect⁹ ⁊ nō añ. Et nō ē dubiū ꝙ ſupioꝛ pōt de oib⁹ abſoluere: vel ō oibus abſoluēdū remittere. Et lʒ ō potētia abſoluta poſſʒ cōmittere maioꝛa ſine miorib⁹: nō tñ de potētia ordiata. qꝛ ſi pniarius epi poſſʒ abſoluere ſolū de epalibus q̄cūqꝫ iret ad eū notaret ſe coipſo ō illis. cū ō alijs nō poſſit abſoluere. ꝓpter qḋ ſimō legat⁹ reuocauit illā clauſulā ꝯcilij cōpēdien. q̄ ꝓhibet̄ p'latis cōmittere fribus niſi maioꝛa crimia. Pōt igr̄ abſoluere ſupioꝛ de oib⁹. ſi tñ oīa velit audire: alr nō. Inferioꝛ aūt nō. qꝛ ſicut ſi abſoluerʒ ō excoicatōe a ſupiore reſeṙuata nihil ageret. ſic ēt ō pctō. qꝛ a nō ſuo iudice lata ſnīa nō tenet i eo i quo ē nō ſuus iudex. lʒ teneat i alijs. vt ſi ab ordinario ē appellatū i vno cā̄ remāet iudex i alijs nō i illa. ꝓpter qḋ ſnīa ſua ſup illa nō tenet. Ita eſt hic. Sʒ vtile ꝑ inutile non viciat̄ i illis que recipiūt diuiſionē. vñ ſi abſoluit ab oib⁹: valet abſolō i caſibus ſuis nec plus dʒ ad eū redire ſʒ nō i alijs. ſʒ ſi caſus reſeruat⁹ ē maioꝛis excoicatōis vel minoꝛis nullo mō pt añ abſolui ... ſſ'li q̄ ... abſolut⁹ qꝛ nō ē capax ſacroꝝ. ... quo ... caſus nō poſſʒ abſolui a ... feriore ... nec ſupioꝛ vellet ē oibus. tenetur tñ vni dicere ... ſ'ioꝛ ... nō poſſet abſoluere ab oib⁹ ... des abſoluere ſiue ille ſu... nō ... ſit ordinari⁹ ſiue ei⁹ vicari⁹.

Non q̄ iſte poſſit ꝯmittere ... qꝛ talis eſt ... ſibi ... ꝙ poſſet mandatū ſupioꝛ ... retinē qꝛ et tūc nō ... ad ... iteꝝ decretalis dicit oīa ... cerdot ...

Quantum ad ᷣ de itegritate ꝯfeſſionis ... ꝙ vna ē cōfeſſio ... itegre faciēda ... ⁊ ſi nō ꝑ tūc ſaltē ꝑ ... poſſit ... dēto. ꝓbat̄ tripl'r: ꝑmo a Thoma ſic. Sicut ē i medicina pctali ſic i ſpūali q̄ ē pnīa. ſʒ i illa ſic ē: qꝛ ... medicina vnū morbū ſʒ totā corpoꝛis diſpōnē ſcire ꝑ eo ꝙ ... bus eggrauat̄ ex alio. ⁊ qḋ ꝓdeſt ad curationē ... nocet alij. ergo ſil'r oʒ ꝙ ſacerdos cognoſcat ... liber aliō recipit grauitatē. ⁊ medicina q̄ ... catū poſſʒ eē icitatiua alteri⁹. ¶ Sʒ q̄dā ... necio ꝓbare ꝙ neceſſariū ſit oīa pctā ſil' cōfiteri ... ſʒ ꝙ ē valde ꝯgruū. qꝛ ſm̄ eā nō ē neceſſe oīa pctā ſil' ... ri niſi rōne grauitatis quā vnū ſoꝛtit̄ ex alio vel rōne medicine q̄ ꝓdeſt ꝯ vnū ⁊ nō ꝯtra aliū. ſʒ rōne primi ... nere. qꝛ circūſtātie aggrauātes nō mutātes ſpēm nō ... ō neceſſitate ꝯfeſſiōis: ſʒ vnū peccatū lʒ grauitatē ex alio recipiat ñ tñ nouā ſpēm. ḡ ꝓpter hoc nō ē neceſſe ... nec pp ᷣ. ſ. pp medicinā. qꝛ vel loq̄mur ... būʒ expellit. vl' q̄ pſeruat. Medicina aūt q̄ expellit ... vnī⁹ pctī nō ē ꝯtraria medicie alteri⁹. qꝛ eadē ē expellens oē pctm̄. ſ. grā. Itē nec rōne medicie pſeruatiue. qꝛ ... rōne vere pnīe: ꝙ hō ab ea nō poſſit excidere. vt ... pra. Nec ē neceſſariū ad verā medicinā ꝙ exhibeat ... remedia ꝯ recidiuū. ꝑʒ ḡ ꝙ nō ē neceſſariū nec ꝑ ... dicinā expulſiuā nec pp pſeruatiuā. iō ⁊c. Iō ipſi ponūt hac ꝯclōneʒ rōne ſuā q̄ talis ē. Cōfeſſio ... ſignū ſignato. qꝛ ea q̄ ſūt i voce ſūt ſigna paſſionū q̄ ... oīa. ⁊ etiā ꝑ ſil'e. qꝛ ꝑ ꝯtritionē fit mētalis cōfeſſio ... ſicut ꝑ cōfeſſionē vocalē fit manifeſtatio pctōꝝ ... ſtro ſʒ ꝯtritio nō pōt eē ō vno pctō ſine alio. ḡ nec ... ¶ Sʒ dōm ad h. Lū dñt ꝑmo ꝙ circūſtātie ... nō ſūt ⁊c. dōm ꝙ nō iō circūſtātia ptinet ad neceſſitatē cōfeſſiōis: qꝛ mutat ſpēm. ſʒ qꝛ ē diſtinctū pctm̄ ... mutaret ⁊ eēt diſtinctū pctm̄ nūero: eēt cōfitendū. ... hoc ꝙ addit ſpēm nouā ſeq̄tur ꝙ differat ... moꝛis. q̄uis ſit idē nūero i gñe nāe. Qꝛ igr̄ vnū ... ꝙ circūſtat aliō: ſic eū aggrauat: lʒ citra ſpēm ꝙ ... net ab eo diſtictū. ꝑp hoc. ſ. ē cōfitēdū qꝛ ... lomin⁹ manet diſtictū i gñe pctī mortalis: ¶ Sʒ ... veritatē nō ē ad hoc ſatiſfactū. qꝛ lʒ oē pctm̄ mortale ... ctū diſtīcte ſit cōfitendū. tñ argumētū q̄rit ... ſtīcte: ſʒ ēt ſil' ō oib⁹ alijs i eadē ꝯfeſſione ⁊ ... cat̄ grauitas ꝓbatū ē. Et iō dōm ꝙ Thō ... ē demſ̄abilis demſ̄are nō itēdebat ſʒ ꝓbabil'r ... Et iō rō ꝓbabilis ē. Qḋ āt dicit de medicina ... rū eſt qꝛ ſiue ſit ꝯtritio ſiue grā ſiue cōfeſſio ſiue ... ue ſatiſfactio iſta expelat per ſe de peccatū. Nō ... per ſe ad aliquod peccatum: niſi forte per accidēs ... bono ope gloꝛiatur iniq̄um hō. Nec de iſta ... ſed de pſeruatiua. Qñuis aūt nō ſit de ratione ... nō recidiuare: tñ ō rōne vere pnīe ē ꝙ hō ſic ... bi poſſit dari remediū ne recidiuet. vel ne hēat ... tātā recidiui ſicut pri⁹. ſicut ō rōne pfecte ⁊ vere ... ē ſic curare morbū ꝙ nō remaneāt veſtigia ⁊ ... morbū. Ite ad hoc ꝙ medic⁹ adhibeat medicina ... ſic debz ſibi morbus deteḡ ꝙ poſſit et pfecta ... adhiberi ſiue adhibeatur ſiue non. ... ꝙ Thō non intendit vniuerſal'r demſ̄are ... ſemper debet eſſe integra qꝛ lʒ ita ſit ... ... nō tñ ... ppetua. imo ... pctm̄ ... ſic nō deberet eē itegra ...

s.m et illo qd postea fit nec alleuat nec aggrauat. Sz tunc ve[…] aggrauat aliud cu circustantia e[…] sz pauis pctoris aggraueret ex multiplicatione pctorum. ¶ Ratio etia scda ba[…] atias qz no oz sic signu ridere signato q si signa [...] q signu sit integru: qz facies integra pot representari p speculu fractu dimidiatu. Itez i sacro altaris res pntenta z signata e vna z diuisa: z vna no separata ab alia. s. corp[us] z sanguis xpi z sic z in sacramento totum sacramentum sit diuisuz z separatuz. idest species ipse que sunt materia z verba vtriusqz forme z forma corporis signif[...] diuisum corpus z materia q tn vtruqz otinet z econuerso forma z ma sanguinis. ¶ [...] satisfactio e signu otritiois ofessiois z absolonis sz satisfactio pot dimidiari. No sic at q ipe satisfaciat de vno peccato p alio aut nec nuc nec alias itedat satisfacere. sed sic q hodie facit pniaz iniuctam p vno z cras p alio iniuctam sicut qnqz iniungit ab eode absoluete pnia distincta p distictis pctis z qz vn[us] pt p alio satisfacere pte pnie fac p se alia p aliu z vna p idulgetias alias p elemosinas z bo z pte hic pte i purgatorio q silr pt dimidiari cofessio z absolo s. q isti hodie cofiteat vnu cu pposito ofitedi cras aliqd aliud z absoluit nuc ab isto. cras ab alio ¶ Ite minor pt iterum quia si ho cofiteri de oib[us] i gnali postea vult d singulis i spali cofiteri. no oz q sit vna hora totu: nec et vno die et quo hz ppositu de singulis cofiteri de vno post aliud: an q ad vltima cotritione de vitio veneritur: ex solo bono pposito: de[us] eu de oib[us] absoluit. Et sic sacerdos anteq ille totu dixerit ex quo tn alias dicere pponit vt videt pt statiz absoluere se deo coformado. Na no e dubiu q cofessio dimidiari pt eide: sic tn q absolo no recipiat quousqz totuz sit cofessus sic i illis q multis dieb[us] gnale cofessione continuat. Sed qtu ad ppo[situm] veru e q cofessor non pot se conformare deo: qz si absoluit a dictis z no a scienter retetis de[us] hoc no facit: sed ab oi: vel a nullo mortali. Si at absoluit a retetis no oblitis nec dictis h no pot qz no sut manifesta cofessa spalr z oblita cofessa gnalr q zc. ¶ Item pbatio sua circlaris e. qz i qone de otritoe pbauit de oib[us] mortalibus silr oteri z sigillati. qz sic e de ipis cofitedu. Et mo e [...] pbat ofessione debere ee integra p integritate otritionis. Et sic vtrobiqz e petitio principii. ¶ Et io pot ee tertia ro ad eande one tal. Confessor dz se oformare deo qtuz comode potest: deus autez non absoluit nisi ab omnibus. ergo nec iste debet nisi ab oib[us]: sed no potest nisi a cofessis vel oblitis q habent p ofessis p gnale ofessione q oia debet ofiteri. Dico at si pot: qz qn no pot ab oib[us] absolue tunc no pot se oformare deo: z excusat vt iferior q tn absoluit a casib[us] suis. Superior vo no pot omode ab oibus qz no pot nisi audiat: z no pot audire oia oiuz ad se ofluentiu de tota dioc. forte vno die vl septimana penosa. Grauarent et homines omnia dicendo. ideo zc.

Quantuz ad tertiu d iteratioe cofessionis sciedu q cofessio i gnali pot iterari sed no e necesse nisi i quattuor casib[us]. Pmo qn pp defectu manifestu absoluetis fuit absolo nulla siue qz no potuit absoluere aliquo mo. vel qz no sacerdos vel qz no pprius. aut qz no potuit i pte et i pte potuit et tuc p pte qua no e absolutus teneat iteru cofiteri: qz teneat tota absolone recipe. vn qtus sit liberatus a cofessione directe: no tn idirecte qz no pot absolui nisi cofiteat. ¶ Scds cas[us] e qn no potuit absolui pp defectu sui: vt qz excoicatus maiori excoicatoe vel minori: nisi q i hoc casu et i aliis si cofiteret eide no oporteret iterari peta explicite: sz solu iplicite dicedo peccaui i illis q vobis alias dixi: sic si nulla fuisset absolo d facto. Et dilata absolutio p mltos dies ipartiri potest si iste oblitus fuerit ou tn pnis penitetiaru inotuerit: qz si no tardasset pnias tuc oporteret sibi ad memoria reducere: vt moderaret iniste p q remittes ad epm si no absoluat debet penitetiario i notescere q post reditu absolues iniunget: dices facias qd

sibi dixit: qz ligare no oz anteq soluere. Ita ipse sito. ¶ 3[us] casus e qn al[iquid] mortale scienter p hypocrisi celauit [...] [...] [...] [...] ide [...] [...] [...] repetere [...] [...] si n eius casibus [...] [...] [...] [...] [...] ofessio coram no [...] [...] [...] Vn cu [...] [...] ofessiõ [...] [...] pot [...] [...] ab illo postea sco iudice d iudicio. Et sic etiam et hom q si aliqs ofiteat cora suo iudice eius rei aliud qd cora non suo iudice ofessus fuit d quo ostatex ista nota ofessioe codemnari pot ac si de nouo explicite ofessus fuisset. Et sic e h ¶ 4[us] casus e qn dedit pniaz obliuioni. Tunc eni teneat pnias sibi ipositas oplere z no pot nisi sciat eas. Et io teneat ofiteri vt sciat sibi iponeda: z sic ipleat loco illi[us]: qz sic vetu qd ipleri n pot pot z dz mutari i votu posse: sic z pnia iposita qz oblita dz mutari i posse; qd no pot fieri iuste nec equiter nisi peta dicant. Multis tn videt q no teneat ofiteri peta qz et forte dedit oia vel pte obliuioi sic z pnias. Nec teneat ad aliqua pniam nisi ad sibi iposita a qua pp ipossibilitate et ignorantia excusat vl liberat. Un cu ho non teneat ad ofitendu nisi peta non cofessa: obliuione z negligetia pnie hz ofiteri de necitate salutis: z nihil aliud ¶ Sz verum est q si vult in hac vita pniaz sacrale facere p peccatis primis dz ea ofiteri vt ea accipiat. Si vo et se hic vel al. hi facere vult n teneat ¶ Arg[umentum] pz solutu est: z[m] aut soluet in sequenti qone.

Queritur 6[o] illo qd in scdo argumeto pcedetis qonis fuit tactum: s. vtrum oe ipedimetu qd si eet manifestu faceret ofessione iterari qn est occultu faciat silr iterari. vbi gra. vtru ofessus curato suo hnti occultu ipedimentu alias absoluedi teneat operto ipedimeto iteru ofiteri. Et vr q sic qz ex ex de electione. c. Dudu scdo. de quodam hnte ipedimetu occultuz q p ipm aie miserabilr sunt decepte: qd no fuisset si fuissent sic absolute: qd no teneret ampli[us] cofiteri q zc. ¶ Cotra. qz inla lata a suo q putabat publice liber z pro rata e: ac si ipedimetu nullu fuisset. ergo a simili pposito. ¶ R[esponsio]. circa ista qonez tria sut facieda. pmo ponetur certa. z[o] ponetur dubia. 3[o] signabut qda oria.

Circa primu sut qnqz oclones ¶ Pria. si e tale ipedimetu qd no e ipedimetu: nisi qn e publicu vt fornicatio sacerdotis tuc si e occultu no oz q iteret qz no est ipedimetu. qz a tali scieter z i publico licet recipe sacra. de coha cle. Nostra. Un host. videt hanc qonem mouere de elec Dudu d coha cle. Nra. cotradices Bernardo. Sz illa dudu. nihil facit p Bernar. qz logt papa allegatoes recitado: cu dicit q p ipm aie miserabiliter sut decepte: no asserendo. vl pt dici q ibi no erat occultu ipedimetu. qz n poterat coiter latere: q ipse publice hz psonatu z curas quas tenebat. vn erat error iuris q no excusat. silr no facit ad ppositu d coha cle. Nra. qz ibi e tale factu qd in publico habet ipedimetu non at i occulto. Lz eni fornicatio occulta sit eiusde rationis cu manifesta. tn fornicatoi manifeste e annexa suspesio et talis q eat irregularitate si celebret indispensabile citra papa fm Host. no aut occulta. hic at e vna z ide ipedimetu occultu z manifestu. sic est excoicatio qz no min[us] fm rei veritate e excoicat[us] occult[us] q public[us] [...] de ofe. ec. Aqua. no facit ad ppositu qz ibi error co[...] no tacet ecclias ee recociliatas [...] pape dissimulatio z tacita ratihabitio. Nec et ibi e error fcti sz iuris. ¶ z[a] d est q si e impedimetu ex pte ofitetis siue scitu siue obitu vel ignoratu pbabiliter dz iteru cofiteri. vt puta qz erat ligat[us] maiori vel minori excoicatoe: z nesciret z postea sciuerit tenetur iteru cofiteri absoluedus. qz ligatus absolui no potuit. Et pbabil[iter] qdem ignorantia pleruqz a culpa z a pena irregularitatis. de cle. ex. mi. Apliace sz no fa[cit] [...] no excoicatu. pter qd si tuc exigeret vel hnicaret sibi conferret igno

p[mum] z[m]

z[a] z[o]

tunc ñ faceret: q sibi aliqd iuris acquireret: sicut dr i glo. Et nullus capax facto per q iorū participatione directe et in [illegible] q quicūq3 alio[illegible] absoluto nlli. ¶ 3° ē q si ex

3° 2° [illegible] ex pte sacerdotis e ipedimētū iuris diuini. vt q nō baptizat° vel nō sacerdos illo cōgto tenet iterū cōfiteri. q2 nec i hoc papa posset dispēsare. de psb. nō bap. c. 2. Unde aliq disti guunt. [illegible] Bern. 2 Hosti. q2 aut erat ipedimentū q ad claues iurisdictionis. 2 sic vep dicit Hosti. q nō 03 iter cōfiteri. aut quo ad claues ordinis. 2 sic vep dicit Bernardus q iter 03. S3 illd excluditr p hoc q dr ipedimētū. Nā ipedimētū agēdi supponit potētiā s3 ipeditā. sicut cecus nō dr ipeditus videre: s3 ipotens ad vidēdū: vidēs āt i tenebris dr ipediri. Et sic nō sacerdos. cui deest pma potentia absoluēdi nō ē ipeditus: s3 sacerdos q vel nō h3 iurisdictionē vl magis nō h3 executionē. S3 dcē exclusio nō vr valere p illud qd hr. ff. d iudicijs. l. Cū ptor. 3. q. 5. Tria sunt q ipediūt eē iudicē: nā iure: 2 morib° 2c. Ubi dicit ipediri ēt q non h3 potētiā. s3 aliud ē ipediri eē iudex: qd fit p puatōem aptitudinis ad illud officiū: aliud ipediri iudicare quo ad actū. sicut hō ipedit ne sit vidēs p cecitatē; s3 ipedit ne videat

4° 2° p impedimētū appositū oculo 2c. ¶ 4° dclo est. q si erat impedimētū iuris positiui: qd penitēs sciebat: nihilomin° tenet iter cōfiteri: q2 sciētī dolus nō infert. Un videt eē distinguēdū: pmo ex pte cōfitētis. q2 aut sciuit impedimētū hoc aut nō. Si sciuit vt id qd erat aliis coiter ignotū esset sibi cognitū. sic dr crimē occultū: q̄uis sciat ab aliquo: vt p3 in denūciatione quā debet pcedere secreta correctio: 2 tenet iter cōfiteri. Si āt ignorauit: sicut 2 ceteri excusat. ff. de eo q fal tu ge. l. 2. i fi. d. Et ptor. vbi sic dicit. Siue actor ignorauit dabo i inte. resti. s3 i integrū restitutio scienti nō succurrit merito: q2 ipe se decepit. 2 seq. Labora igr Et si dictū sit ei vt bona fide ñ credidit. 2. Iterdū 2 scia ñ nocet: itm restitutio faciēda erit: si cōpulsus ē ad iudicium accipiēdū. sic si ignorauit excusat. ēt si audiuit credere nō oportuit: vl ñ sciuit 2 cpulsus fuit p curatū q igressū eccl'ie negabat: q2 nō cōsentiebat: al's nō valet: q2 qd iuris ē d toto ad totū: idē ē d pte ad partē. vñ sicut publice excoicat° nullū pt absoluere: sic nec occulte illū q scit. q2 sic publice excoicatū oēs debēt vitare ēt i publico: pp qd iudex pt ip3 repellere ēt si ps omittat. sil'r occulte excoicatū sciēs 03 vitare i occulto nihil āt ē magis occultū q̄ iudiciū cōscie. Un l3 in foro exteriori occult° nō sit vitādus: tñ i iteriori sic. vñ cōfitēs illi quē scit excoicatū ēt occulte ē fict° mortale peccās sibi coicādo i diuis. vñ tenet iter cōfiteri. ēt fm illos q dñt q ficte cōfitēs nō tenet iter cōfiteri. q2 vep ē d fictōe per subtractionē necij: q ē attritio nō p pōnē cōrij: qd ipedit prātem absoluētis nō tm habilitate recipiētis. Nec obstat ff. de iudi. l. 2. circa pn°. d iuf. oi. iudi. l. si p errorē. Ubi vr distinguere ex opposito: q qñ iudex nō h3 ptātē iudicādi nisi ex cōsensu ptiū: q2 nō cōsentiūt q errāt: tūc scia partiū dat robur. pceslū errot ipedit. qñ āt iudex nō h3 a partib° sed a iure fauore tñ partiū ne errātes ledant tūc ptib° scientib° ñ valet errātib° valet vt h ne detrimētā ad phibitōes pos sint ignorātes icurrere: q eos postmodū dignū ē vetitos sustinere ex. d cōsti. c. 2. S3 hec distictio lic3 sit bona: tñ exclud. i p̄nti cōto p qd iurat: q pe ignorabat. vñ restringit ad ignorātē: s3 p hoc oñdit q decretal' ñ a nihil facit ad ppositū: q2 i casu illi° refert iter cōsētiē sciētē 2 ignorātē. qa

5° 2° [illegible] curato suo occulte fornicari ēvere absoluit°. ¶ 5° dclo ē q si ipe nesciebat s3 tñ scire debebat idē: q2 lata culpa dolo cōpat. Quidā tñ [illegible] q2 aut illd ipedimētū e occultū [illegible] facit vt q2 pcusserat clericū [illegible] [illegible] valet [illegible] ppter ignorantiā [illegible] [illegible] [illegible] vbi nō erāt nisi idiote [illegible] ppter hoc excoic [illegible] vel nihilomin° credere [illegible] valet [illegible] ac actū [illegible] [illegible] nō ē ad ppositū q2 nō dicit

Et hec [illegible]

occultū ppue qd ē publice factū. l3 sit ignorat° [illegible] ceris [illegible] sicut [illegible] publice vel notorie excōmunicatus [illegible] sciat ppter hoc iprm agari vt dicitur impedimentum. l3 ius nō sit notorium. q2 iura certa sunt.

Quantū ad scdm articulū de his que sunt tenēdēdum q circa occultum impedimentum confessoris: sunt quinq3 opiniones. Prima [illegible] inter potestatem ordinariam 2 delegatā que habet i foro aiaru sicut i exteriori. [illegible] ordinari°. puta q2 habebat parrochiā sibi [illegible] absolutio p eū impensa aut delegat°. vt q2 habebat [illegible] tā. 2 tūc non valet sicut i foro exteriori. Qd pbat [illegible] ter pmo q2 vtilitas publica pfert puate. vñ [illegible] tate cop q apud eū gesserūt. ff. de offi. pto. l. Barbarius [illegible] lippus. q ē i iudice ordinario: corā quo tota causa [illegible] re 2 meli° ē vnū ipunitū re [illegible] q̄3 tot inocētes [illegible] ex pte iudicis delegati q nō h3 cognoscere nisi [illegible] vsat vtilitas puata: nec 03 rigor iuris cois relaxari [illegible] litatē paucop cū publice itersit maleficia puniri. ¶ [illegible] ex cōsensu itepratiuo litigātiū: q nō psumūt velle [illegible] pecuniā: nec pdere expēsas. vñ potuit pplo romano si [illegible] set hūc facere libep. S3 puatop cōsensus iudici nō [illegible] lū q nulli pest iurisditiōi 2c. vñ ēt cū falso pcuratore [illegible] ē iudiciū q̄tūcūq3 credat: q2 ē vtilitas puata. Nec [illegible] de re iudi. ad pbādū p locū a cōtrario sensu. q2 ibi [illegible] vn° ex multis iudicib° delegat° ē occulte excoicat [illegible] ciat snia. q2 valet ex vtute alioz nō excoicatop. sic [illegible] leret eo cōdicēre cū illa clausula: q si nō oēs s3 ii oēs [illegible] excoicati vel vn° solus iudex excoicatus nulla eet vel [illegible] nulliāda q2 nō eēt cui° vtute hret efficaciā. sicut clementia a multis: quop vnicus erat occulte excoicat°. [illegible] vtile p inutile. s3 si oēs eēnt excoicati nulla eet vel [illegible] da: cū idistincte iura dicāt: q electio celebrata ab [illegible] vl' iterdictis sit inualida. ¶ S3 3. C. de sen. 2 iterlo. oi. iu. l. 2. Nec valet alia lectura glo. q2 cōtrariat textui. l. [illegible] rabat 2c. 2 legi canonicate. 3. q. 7. d. Uep q supra [illegible] illa. Si seru° putabat 2c. vbi dr q si fuit q putabat [illegible] ex delegatōe iuis dixerit: val3 snia. Nec obstat de [illegible] blica. q2 saltē h3 efficaciā i delegat° ad vniuersitatē [illegible] qb° qñq3 ē maior vtilitas q̄3 i ordinarijs cop 2 i foro [illegible] riori 2 iteriori. sic ptes lederēt si occultū ipedimētū [illegible] lis vl' penitētiarij irritaret ei° pcessū 2 cōfessiōes [illegible] diacēsi vl' episcopi q pauciores cās 2 cōfessiōes audit. [illegible] aūt dñt scdo de cōsensu litigantium nō valet. tū q2 [illegible] Barbari° nō hret locū nisi i pplo romano q solus [illegible] suū pōt facere libep. tū ēt q2 ñ cōsentiūt q errāt. Un [illegible] tūc demū accipit ptātē iudicādi [illegible] tes a cōsēsu [illegible] nō hēbat: qñ ptes sciētes se nō subditos illi ip3 [illegible] prorādo qñ vo errantes 2 credētes se subditos [illegible] corā illo. 2 alias si sciret ñ litigarēt nec q̄ ff. de [illegible] l. Si p errorē ff. de iudi. l. 2. Nec ē [illegible] q pple romanus si sciuisset eū seruū fecisset eū libep 2 ptorem [illegible] cusset 2 vnū nobilez elegisset. ¶ Et q dicut tertio de [illegible] pcuratore. dico q vbi ē pbabil' ignorātia: vt q [illegible] rius postea occulte fuit reuocat° valet d solum [illegible] man. d. Et hoc sum. le q dñt. C. si a nō [illegible] tur de leg. vbi dicit non valere nec distinguntur [illegible] incōpetentia publica vel occulta. 2. l. vlti. dicitur q [illegible] vxorum causis 2 non suo iudice lata sententia non [illegible] quasi diceret: secus in lata in causis cōmuni d [illegible] te non obstat q ibi dicatur 2 in priuatorum [illegible] pro etiam cōsi dicat nō solū i [illegible] Unde loquens [illegible] te impedimētī manifesti quod potest patere [illegible] comm. [illegible] vt si [illegible] d pōtate cognoscat de [illegible] [illegible] [illegible] q hec [illegible] [illegible] p hoc de curato [illegible] non sit [illegible]

beret tamen ordinariã iurisdictionem eu... s signũ est ꝙ põt delegare. licet enĩ nõ possit instituere vicariũ ppetuũ nisi de assensu epi: tamen potest ad tẽpus: qð nõ põt delegar' ĩ foro aliquo. nec ad vniuersitatem causarum: vt penitentiari' episcopi: nec a principe: vt simplices penitentiarij pape. ℂ Scða opinio est distinguẽs vtrũ curatus sciret vl' nõ: qꝛ aut ipe sciebat ipz suũ ipedimẽtũ: qð alij ignorabãt: ⁊ tunc nõ valet qð agit: aut ignorabat sicut ⁊ ceteri: ⁊ tũc sic p simile de appellationibus. c. si duobus. vbi valet excõicatio lata ab inferiore iudice appellatiõis quãdo ignorat suũ ipedimentũ. s. ꝙ sit appellatũ ad maius tribunal: non autem si sciat. ℂ Sed cõtra: quia licet quo ad ipsuz sacra ministrantẽ multum referat vtruz sciat se excõicatuz vel non: q in primo casu incurrit irregularitatem, nõ in scðo quãdo. s. pbabiliter ignorabat. de cleri. ex. mi. c. Aplice: tamen ex quo cõmuniter ignorabatur non refert quo ad suscipientem sacrum de quo eque iustũ est ꝙ nõ ledat' sacerdote sciente sicut nesciente: ⁊ ad hoc. ff. de eo q pro tu. vel cu. ne. gessit. l. i. vbi in vtroqz casu ptor actionez scripsit in fauorem pupilli. vt si tutor est qui gessit siue nõ: siue putet se tutorẽ: siue scit nõ esse: fingit tamen cẽ. supple ex quo publice credit' esse. Item. ff. de iudi. l. z. licet referat ex parte litigantium: vtrũ sciant se subditos vel nõ: tamẽ ex parte iudicis nõ refert vtrum sciat illos esse extraneos aut credat subditos. i. q. 3. Ita fit. ⁊ c. p Isaiã vbi dicit augustinus ꝙ p ministrũ reprobuz ⁊ fictum spũs scũs operat' remissionẽ peccatoꝝ. Nec obstat decretalis. Si duob⁹. quia ibi loquitur de scia ⁊ ignorantia iudicis sm ꝙ iudex: vt quia de appellatione facta ad papã fuerat sibi fcã fides: ⁊ si nõ per cõtumacẽ forte p apostolos eius ex quo extitit appellatũ: vl' aliter p ipius litteras: ⁊ tunc notorium erat citatũ non esse de iurisdictione vocantis: vel non. Si aũt ⁊ tunc ratione dubij vocatus debuit venire: vnde ibi non refert inter scientias ⁊ ignorãtiã iudicis: sed inter publicum p se ⁊ occultũ: nisi dicatur speciale ibi in odium eius qui pape non detulit quia alias qñcũqz est dubium vocatus tenet' venire: alias põt puniri a vocãte: nec distinguit' vtrũ vocãs sciat vel nõ. ff. Si quis in ius vo. nõ ierit. l. z. ℂ 3ª opinio ẽ distinguens ex parte iterationis: quia aut querit' vtrum teneat' iterum confiteri ante annuz: ⁊ tunc dicendum est ꝙ non: aut vtrũ simpliciter quãdocũqz: ⁊ tunc dicendũ ẽ ꝙ sic: qꝛ ad ꝯfitendũ sine tpis pfinitiõe est qs obligatus iure diuino: sed ad ꝯfitendũ ante annuz iure positiuo: põt aũt error cõis liberare ab obligatione iuris positiui ⁊ tollere eius ipedimenta: ut ꝙ absolutus a seruo non sit amplius obligatus: sicut nec absolut⁹ a libero: qꝛ a iure positiuo ẽ ꝙ seru⁹ nõ possit hr̃e psonã stãdi ĩ iudicio nec vt ps nec vt iudex: qꝛ ius ciuile iudicia ordinat: ⁊ non a iure nãli: quo oẽs hoĩes liberi nascebãt': Unde iure ciuili certis ex causis serui hñt psonã stãdi in iudicio: qð nõ esset si iure naturali phiberent': quia iura naturalia sũt immutabilia non aũt ab obligatione iuris diuini vnde nullus error liberat aliquẽ a datione decimarũ restitutione vsurarũ. ⁊c. nec in simonia vetus error excusat. ℂ Scðo sic: qꝛ nõ plus põt error ꝙ̃ ꝯsensus tacitus vel expressus sed consensus tacitus popli nõ põt facere ꝙ confessio fcã alij ꝙ̃ cui iure diuino facienda est valeat: qꝛ nulla ꝯsuetudine introduci potest ꝙ aliquis sine licentia proprij sacerdotis eligere valeat cõfessorem. de pe. ⁊ re. c. fi. li. 6. Et qui sic cõfessus esset nihilominus tenetur iterum ꝯfiteri pprio sacerdoti ⁊c. ℂ Tertio quia non plus error communis facit ꝙ̃ error principis. ff. de suppel. le. l. i. in fine. sz error principis nõ plus facit ꝙ̃ scia. imo plus põt princeps ꝙ̃ nõ errãte ꝙ̃ errãte ... loquẽdo de errore. fcl. vñ papa salutãdo ignorãter excõicatũ nõ absoluit. sed papa ex certa scia nõ põt dispensare ꝙ aliqs nõ teneat' simplr cõfiteri. põt aũt ꝙ non ante annũ. Ulĩ p hoc ꝙ statuit ꝙ ipedimentũ iudi

cis occultũ nõ ipediat acta p eũ. bene ꝯsequit' iste cõfitẽs ꝙ sic sit absolut' ꝙ nõ teneat' iterũ cõfiteri scðm iure positiuo tenebat': sed nõ quin iure diuino. ℂ Sz cõtra: qꝛ aut est absolut' totalr. i. q ad vtrũqz forũ: ⁊ tũc nõ tenet' plus cõfiteri quo ad deuz ꝙ̃ quo ad ecclam: aut ꝙ̃tum ad neutrũ. ⁊ tẽ equaliter quo ad vtrũqz iterũ tenet': aut quo ad forũ ecclie: ⁊ nõ dei. ⁊ hoc stare nõ potest ĩ pposito: vel seqt' idẽ: qꝛ licet multotiẽs aliquis sit absolut' quo ad ecclesiaz q ẽ reus quo ad deũ ⁊ ecõuerso. tñ hic magis supponit' ꝙ sit absolutus quo ad deũ pp contritionẽ: q absoluit etiã sine confessione: qꝛ deus intuet' cor ꝙ̃ quo ad ecclesiam. que videt ea q patent. ⁊ si est absolutus q ad ecclesiaz pp hoc ꝙ ipedimẽtum latet ex alia pte est absolutus quo ad deũ ppter deuotionẽ. Ulterius etiã ecclesia semp vult se ꝯformare iudicio diuino: ⁊ quãdo inuenit se errasse ⁊ deuiasse a iudicio diuino: redit ad ipm illud idez statuens errore detecto qð statuisset si error non fuisset: sicut si iudicauit non esse matrimoniuz inter aliquos: ⁊ eos separauit: ⁊ postea inuenit se deceptã iudicabit fuisse matrimoniũ ⁊ pcipiet cohabitare: non qñcũqz sed infra duos mẽses: sicut a principio fecisset. Et similiter est in proposito si ecclesia reputabat istum rite absolutum qꝛ ignorabat impedimẽtum absoluẽtis: postea inueniat absoluentẽ habuisse legitimũ impedimentũ ⁊ iudicet non esse verã absolutionẽ sicut iudicabit iterũ ꝯfitendũ sm pceptũ dñi: sic iudicabit esse ꝯfitendũ ante annũ sm pceptum cõcilij. ℂ Ad rationes opinionis est dicendũ: ad primã ꝙ hanc liberationez non facit directe nec error alicuius nec ꝯsensus alicuius hoĩs maxime ꝯfitentis. nã in foro ꝯscientie: nẽ ꝙ̃ hẽt locũ prorogatio nec vt ꝙ̃ ꝯfitens dat ꝯfessori potestatẽ se audiẽdi: et quãdo eps eligit ꝯfessorem non ab eligente sed a iure hẽt ptãtez: quãdo vero papa eligit sibi ꝯfessorẽ: hẽt ille ĩmediate ptãtez a deo: nec etiã ꝯsensus principis sed indirecte hec oĩa operat': qꝛ princeps pp bonũ cõe ne ignorãtes decipiant'. statuit vt acta p iudicẽ occulte impeditũ valeãt. Nec refert vtrũ iudex ille sit institutus a tali q põt amouere illud impedimentũ. sicut princeps vel populus romanus qui fecit ptorẽ suũ: an ab alio. ut. C. ð sen. ⁊ iter. l. si arbiter datus a magistralibus: qꝛ hoc ñ hz a dante vt dans est: quia errans in eo ꝙ errat nihil vult dare: maxie si sciens non erat daturus: sed a iure. Quicũqz aũt est absolutus ab eo q potuit absoluere vtroqz iure liberat'. ⁊ princeps bene põt facere ꝙ aliqs habeat potestatẽ q ñ hebat: ⁊ ecõuerso. ℂ Scða ratio eque pbat ꝙ infra annuz sicut quãdocunqz. ℂ Quarta opinio est ꝙ tenet': qꝛ ius non exprimit ꝙ occultũ impedimẽtũ hẽat' p nullo in foro penitentiali sicut exprimit in foro iudiciali licet magis esset declarandũ hic ꝙ̃ ibi: qꝛ maius periculũ. Licet ergo sententia lata in foro exteriori ab occulto excõicato valeat: quia expssũ est ĩ iure nõ solũ ciuili. ff. ð offi. pto. l. barbarius. C. ð sen. ⁊ iter om. iu. l. z. qꝛ istð ñ sufficeret. qꝛ qcqd a laicis ĩ spũalibus vel ecclesiasticis fuerit statutũ nullius firmitatis existit nisi ab ecclia fuerit approbatũ. extra. de ꝯstu. c. Ecclia scẽ marie. imo et iure canonico. 3. q. 7. §. Uerum. vbi dr̃ valere snia lata a suo occulto tñ neutro iure aliqd ẽ cautũ de foro penitẽtiali. ⁊ sic stat ius ecclie qð dicit excõicatũ nõ posse absoluere nec ligare. Sed ista opio non valz ut videt': qꝛ illð qð a iure statuit' ĩ vno casu: eo ipo statutũ reputat' ĩ similibus nde cũ supposita ptãte ordis vterqꝫ forus quo ad ptãtẽ iurisdictõis sit eiusdẽ rõnis qð ĩ vno statuet' quo ad hoc ĩ alio reputabit' statutũ. ℂ Et ið ẽ quĩta opio ꝙ ꝯfessus bona fide hñti occultũ ipedimetum iure positiuo non tenetur amplius ꝯfiteri: qð p bat' sic. Confessus ei q potuit absoluere de iure ⁊ absolut' ab eo de facto nõ tenet' amplius ꝯfiteri. sz ppri' sacerdos q nõ habz impedimentum absoluendi nisi occultum potest eque absoluere de iure ac si nullum haberet impedimentum.

ergo cōfessus ei ⁊ absolutus non tenetur amplius cōfiteri. Maior patet quia nullum sacramentum est necessitatis quantum ad iterationem et natura sacramenti. licet multa sint necessitatis quantum ad primam anime susceptionem: vt baptismus ⁊ penitentia. Sed quedam non iterantur vt imprimentia characterem. ⁊ quedam de congruitate iterantur non necessitate: vt penitentia. Dico autem et natura sacramenti. quia per statutum ecclesie quandoque est aliter. sicut si homo multis annis viuat tenetur iterare communionem: quamuis communione non sit essentia sacramenti. Et si penitentia iteratur propter recidiuum non propterea iteratur quia est de alia materia: quia de alio peccato. Et de duabus vltimis partibus penitentie certum est quia confessio ⁊ satisfactio rite semel facte non necio de eodem iterantur. Contritio autem sicut non iterata est ponatur: sed iteratum est actus virtutis qui inclinat ad dolendum de peccato quotienscunque homo recolit. Alr nouum peccatum committeret nisi saltem sibi non complaceret in peccato. Semel ergo rite confessus ⁊ absolutus sacramentaliter non tenetur amplius cōfiteri. ¶ Nec obstat quod confessus layco tenetur si euadat confiteri. quia non fuit sacramentaliter absolutus. confessus vero sacerdoti habens casum episcopalem vel papalem tenetur se presentare illis post articulum si euadat non absoluendus: sed mandatis pariturus. vnde non est ibi confessio sacramentalis nec illo est de absolutione a peccato sed a vinculo. sicut patet de sen. ex. c. Eos q. li. vi. in principio ⁊ in fine. Nos autem loquimur de confessione que expectat absolutionem sicut materia formam. Nec etiam directe est ibi sigillum confessionis. licet teneatur celare. Que etiam remissio ibi pro tanto locum habet: quia sacerdos cui committitur absoluere a culpa vel sententia propter periculum anime ⁊ perditionem suffragiorum ecclesie non sic absoluit a pena quam nec tunc debet iniungere nec est necesse facere: quia in purgatorio fiet: propter quod remittitur ad superiorem. sed hic non est maior difficultas absoluere a pena vel imponere penam quam absoluere a culpa: quia non ponimus quod iste habeat casum aliquem superiori reseruatum. Unde si detecto impedimento non habet ad aliquem recurrere absoluendus pari ratione nec penitentiam accepturus. Probatio minoris tripliciter. primo sic. Omis hereticus occultus habet tale impedimentum quod si esset publicum non posset absoluere nec ligare cum omis hereticus etiam occultus sit excommunicatus de here. Ad abolendam sentire vel docere presumunt ⁊c. sed omis hereticus occultus potest dispensare ecclesiastica sacramenta sicut catholicus ⁊ ab eo licite possunt recipi. ergo ⁊c. ¶ Secundo sic. Quicunque potest absoluere ⁊ ligare in foro exteriori ecclesiastico potest absoluere ⁊ ligare in foro anime: dummodo habeat claues ordinis: quibus habitis nihil plus requirit vnum iudicium quam aliud. quia clauis iurisdictionis vtrique foro est communis equaliter. Nullus enim potest ligare vel absoluere non subditum ⁊ in vtroque foro a non suo iudice lata sententia non tenet. nec similiter confessio facta coram eo. de iudi. Ac si clerici. Sed iudex habens occultum impedimentum in foro exteriori eque potest soluere ⁊ ligare sicut habens nullum. quare a simili in foro interiori. Minoris probatio per exemplum. nam si officialis occulte excommunicatus citat aliquem qui non comparet: et propter hoc ipsum excommunicat. Dico quod sententia tenet ita vt detecto errore sit necessaria absolutio. quia illa fuit parata aliquem non esse iudicem: ⁊ publice iudicem putari ⁊ aliquem esse iudicem impeditum ⁊ publice ignorari. ff. de eo quod falsi. l. i. ⁊ quod enim si tutor fuerit q. auctoritatem accommodare non potuit putat furiosus vel ad aliam regionem datus: quasi dicat: idem erit ac si tutor non fuerit. Et si deberet referri magis videretur quod habens impedimentum respiciens iurisdictionem per quod sic non fuit iudex parum imitaret procedi suum quam impedimenta respiciens actum iurisdictionis per quod non desinit esse iuris iudex sed puniri. sed si haberet occultum impedimentum ostendit iudex: vt qui pareret iudex coiter ⁊ non esset valeret sententia secundum omnes rationes [illegible] ipsi ius vocauit eum. Et cuiusque ei multo magis qui vere est iudex ⁊ ... excommunicatus quod si eius non posset iurisdictionem [illegible] exteriori. ¶ Tertio sic omis cui potest fieri confessio de ... potest absoluere confitentem: quia nullus tenetur confiteri ... potest eum absoluere: vt layco ⁊ hec

consequentur cum necessitas eorum que sunt ad finem accipiatur ex fine ... [illegible] ... sine medio ... [illegible] ... habere contritionem perfectam confitentis sine absolutione ... sacramentalem sine absolutione que est sua forma. nec ... absolutione confiteri ... quare tenetur confiteri pro sacerdoti qui est curatus ... ergo isti tres possunt absoluere tunc non tenetur ... nisi confiteri. sed omnibus sub disiunctione: vt puta tenetur ... vel curato vel episcopo vel pape: vel de licentia eorum. Si autem curatus fiat impotens absoluere ⁊ sciatur communiter ... obligatio in persona aliorum. Unde non iam tenetur confiteri ... episcopo vel pape sicut prius. quia cum in alternatiuis sit ... debitoris ⁊ ad veritatem disiunctiue sufficit alteram partem veram. si confiteretur curato quem scit non posse absoluere ... raretur: quod falsum est. sed tunc tenetur confiteri alteri de ... rentibus absoluere: ⁊ si scitis fieret impotens teneretur ... tertio. sicut si debeo decem tibi vel meuio vel ... soluere: mortuo vno teneor soluere vni de superstitibus ... tuis duobus teneor: posse soluere tertio. sed iste qui ... curato: tenebatur ei confiteri ⁊ si non posse: quia poterat ... ri epo vel pape vel eorum vicariis saltem sub disiunctione ... rato vel epo vel pape vel eorum penitentiarius sicut ... nullum habebat impedimentum. Probatio: quia nullus tenetur ... se illi de quo probabiliter credit non posse teneri. nullus ... tenetur ad id cuius oppositum credit probabiliter. quia omnis ignorantia probabilis excusat a peccato mortali quicunque autem non facit ad quod tenetur peccat mortaliter. iste autem quamdiu probabiliter credit quod curatus possit ipsum absoluere tamdiu probabiliter credit quod non teneatur posse alii a curato confiteri. quia contradictionem ... quod teneretur posse soluere vni ⁊ nihilominus liberaretur ... do alteri. quia stricta ratione iuris liberari non potest qui ... rum quam cui soluere debuerunt. insti. man. 6. Et hinc similiter nemo tenetur ex precepto facere aliquod quod probabiliter necesse ... preceptum. quia statuta ciuium non ligant ignorantes. ff. de ... ab or. fac. l. vlti. de consti. c. 2. ergo curatus potuit eum absoluere cum tenebatur sub disiunctione confiteretur non posse ... to ¶ Pro hac ratione videtur facere quod habetur de heret ... vbi lapsis in heresim manifeste domus vasalli ab ... absoluuntur: quasi dicat: secus si occulte. sed diceret aliquis ... reticus occultus retinet iurisdictionem. sed non vsum ... festus autem perdit vtrumque.

Quantum ad tertium articulum instatur contra ... opinionem multipliciter. Primo quia ... ticus occultus retinet iurisdictionem sed non vsum ... autem perdit vtrumque. sed hoc est contra legem Barbarius ... mentum in hac materia. ¶ Item instatur sic. Contrahere ... habente occultum impedimentum contrahendi non facit ... nium verum sacramentum nisi cognito impedimento iterum de nouo ... sentiat ⁊ contrahat. vt patet in coniugio liberi cum ancilla ... tur libera. ergo a simili ⁊c. ¶ Sed ... tum est introductum vt error veritati preiudicet. Unde ... expedit vt res valeat vel iudicium valet. quando ... ne quod in fauorem eorum est introductum in ... onem retorqueatur. Hic autem non expedit. Unde ... vellet consentire ancilla refutare non posset. ¶ ... notus non potest ... ergo a simili ⁊c. ¶ Sed ... valeat est introductum in fauorem ... sed non autem in fauorem ... hoc est eadem ratio siue occultus siue manifestus ... sens est. Unde quod occultum ... beat quam manifestum est ... que de occultis non poterant ... scopus occulte excommunicatus ...

do q̄ public' et vtrobiq̄ ɔferī character sȝ ñ executio sȝ i altero casu deficiet fac.lr ꝑpter ignorātiā ꝓbabi é ergo a simi ec. ¶ Sȝ dicẽ q̄ cū vnituocā cōicat formā suā fm̄ modū quē hȝ. Et qꝛ in cōferēdis ordinib' se hȝ epūs quodāmō vt cā vniuoca ñ pōt ɔferre executionē qñ eam nō hȝ: sȝ in collatōe pnie se hȝ sacerdos vt equiocū istis ɔferēdo grām: ēt si nō hȝ. ideo ꝛc. ¶ S' sic. sicut ɔfessio hȝ determinatū mi nisteriū ita vr̄ hr̄e dētermīatā mām. s. ɔfessionē vbi p quas petā manifestant sȝ ɔfitēs ꝑp ipedimētū ꝓpriū pt ɔfiteri sine vbo et tn̄ valet ḡ et minister ipedit' absoluere pōt ac si ipeditus nō eēt. ¶ Sȝ dōm q̄ illō quod assumiṫ ad mām sacroꝝ sp est id cui pnis ɔpetit rō nois vt dcm̄ fuit. cū de sacro eucharistie agereṫ. Mā autē i sacro ɔfessionis é signū quo petm̄ aperit. Inter signa āt voces obtinēt pncipatū et alia inuēta sunt ad supplemētū vocū. et iō i potēte loq necē é ɔfiteri vbo Si āt loq ñ pōt ɔ ɔfiteri p signū magis ɔgruū et ēa ɔfessio. Mā āt i sacro ɔfessiōis ñ é vna fȝ spēm: vt ad i baptismo sȝ é vna vnitate analogie q̄ é iter signa sic tn̄ q̄ pncipali' assumat de possib'. Cui' rō é: qꝛ i his sacris puta i baptismo ɔfirmatōe. et ordie nihil reqrit ex parte recipiētis: nisi q̄ ñ pōat ipedimētū. Et iō qcqd extrīsecū apponiṫ totū é determiatū i spē vna ex ordiatōe diuīa. Sȝ i pnia reqriṫ p se act' penitētis. s. q̄ māifestet petā sua sacerdoti: et qꝛ dōs ñ reqrit a nobis nisi qō possum': iō suffic̄ q̄ petōr manifestet petā sua sacerdoti p ꝑcipuū signū qō é sibi possibile: q̄uis ñ sit sp vni' rōis. Et iō qñ ñ pt vbo: suffic̄ q̄ scripto vl̄ nutu. Qñ āt linguā terre ñ hēt sufficit q̄ p iterptē Sȝ in absoluēte ñ suffic̄. ¶ Ad argumētū pȝ ex dictis i dcretali noua iter cūctas. vbi statutū é q̄ dȝ credi hoi dicēti se ɔfessū frib': tū qꝛ tal' rei é de q̄ alr̄ ɔstare ñ pōt ad plenū: tū qꝛ si ei crediṫ dicēti se ñ hr̄e petm̄: multo magis dicēti se esse ɔfessū: qꝛ min' é. Itē nisi dcūdī a ɔfessione retraherēṫ: si ñ posset ad extraneos ire qꝛ nolūt a suis cognosci et erubescūt aliqñ suis curatis ɔfiteri. et erubescūt eis sciētib' ad alios ire. Un̄ et dissimilato hitu qř q̄ venit. ¶ Ad argumēta pȝ solutio ex dictis. Qō VII.

Queritur septimo vtꝝ ɔfitēs et ñ penitēs ipleat pceptū d semel cōfitēdo i āno. Et vr̄ q̄ sic qꝛ statuta penalia sūt restrīgēda ñ āpliāda. sȝ statutū d semel i āno ɔfitēdo é pēale. ḡ ñ dȝ extēdi vltra q̄ sonēt vba statuti q̄ solū faciūt mētōeȝ d cōfessiōe: et ñ d ɔtritiōe. ¶ Ad idē é q̄ ecclia mādat ɔfessionē recipi impenitēns. vt hētur ex̄. d pe. et re. Om̄ qdē. Ḃ āt nō faceret nisi p talē ɔfessionē ipleret pceptū ecclie q̄re ꝛc. ¶ Cōtra. qꝛ itētio ecclie ɔformat in hoc itētiōi xpi statuentis sacrm̄ ɔfessionis sȝ illa fuit vt ɔfitens ɔseqret veniā petōꝝ q̄ hētur p contritionē. ḡ ꝛc. ¶ R'. de ista qōne sunt qnq̄ modi dicendi.

Primus é q̄ tal' iplet pceptuȝ ecclie: qꝛ ecclia nihil hȝ pcipe vl̄ ordinare circa sacra nisi ea tm̄ que ptinēt ad exteriorē ritū qꝛ solū pt pcipe actū cui' trāsgressorē pt punire: vt pȝ ex supradictis sȝ ecclia nō pt punire omittētē actū iteriorē qꝛ é ea ñ pt ei ɔstare pt āt punire omittētē actū exteriorē ḡ ecclia solū pt pcipe actū cōfessionis exteriorē nō iteriorē q̄ e ɔtritiois ḡ ꝛc. Sȝ qcqd sit de ɔclone rō tn̄ ñ cogit: qꝛ si ecclia ñ pt pcipe nisi actū cui' trāsgressorē punire pt tūc ecclia ñ pt pcipe ɔfessionē vocalem: sic nec ɔtritiōē: qꝛ ñ pt iudicare an sit trāsgressor pcepti vl̄ nō. Nullus n̄ teneṫ ad ɔfessionē nisi hēat petm̄ mortale vt dcm̄ fuit p' sed ecclie ñ pt ɔstare d aliquo petēte sal tē occlto vtꝝ hēat petm̄ mortale vl̄ ñ ḡ nō pt iudicare an teneat ɔfiteri vel nō. et p ɔns q̄s sit trāsgressor pcepti vl̄ nō Et tñ ñ poterit pcipe ɔfessionē vocalē pcipe āt et ipsi p̄t. ḡ pōt pcipe actū cui' trāsgressorē nō pōt punire. Qō tamē de ista opiōe q̄ ecclia nō pōt pcipe nisi actū exteriorē circa sacra vl̄ falsū. qꝛ i oi mā in q̄ ecclia hȝ ptātē soluēdi in illa hȝ ptātē ligādi. Un̄ cū ecclia absoluat ñ solū ab actu exteriori. i petō locutiōis et opatōis: sȝ ēt ab actu iteriori. s. cogitatōis. hȝ. n. iudiciū d oi petō. i foro ɔsciē. ḡ i eodē foro pt pcipe et ligare ad actū iteriorē puta iniūgere p pnia q̄ oret mētalr̄. cū igr̄ in sacro pnie ecclia iudiciū hēat d actu iteriore ñ solū exteriore. ḡ i ḃ sacro pt pcipe ñ solū exteriorē: ḡ q̄ é ɔfessio imo iteriorē q̄ é ɔtritio. ¶ Sȝ ad ḃ posset dici q̄ in foro cōsciē pt ḃ pcipe sȝ ñ i foro exteriori: et ad ɔne tñ ptinet pceptū illi' dcretal. ois vtriusq̄ sex. ¶ P̄. cui aliqd ɔmittiṫ: et illō sine quo exeq̄ nō pōt. et si alias nō ɔpetat. ff. d iu. o. iudi. l. cui iurisdictio cōmittiṫ: et illa sine q̄b' iurisdictio explicari nō pt videnṫ ee cōmissa. vñ q̄uis ecclie ñ ɔpetat pcipe actū iteriorē: qꝛ tñ sibi ɔmissū é pcipe actū exteriorē: et p ɔns illū iteriorē q̄ necīo reqriṫ ad hoc q̄ exterior valeat: sic si ecclia pōt pcipe orōnē vocalē: licet nō possit p se et directe orōnē mentalē nisi p pnia iniūgendo: tñ pcipe q̄ in oratione vocali homo habeat attentionē et deuotionem: sine quib' vocalis oratio non valeret. extra. de cele. mis. Dolentes. Non enim est dicendū q̄ ecclesia ibi pcipiat aliquid qō pcipere ñ possit. Un̄ et q̄ pt pcipe q̄ hō legat vel predicet: aut dispu tet: qō sine studio fieri ñ pōt: dico āt sine illo studio: qō est vehemēs applicatio ai. et ñ solū libroꝝ ispectio pt pcipe studiū nō solū ocli. sed ai ad hoc ipȝ: q̄tū necē é ad illū actū.

Secūdus mod' dicēdi é. q̄ talis é trāsgressor pcepti: qō ꝓbaṫ sic. qꝛ talis ñ fuat formā et tenorē pcepti Ibi n. ɔtineṫ q̄ pniaȝ sibi iniūctā studeat p viribus adiplere qō tal' ñ fac̄. Itē q̄ coicet i pascate qō ipse ñ facit: ḡ é trāsgressor pcepti. Sȝ istō ñ vr̄ valere. Qō. n. pmo dr̄ q̄ talis ñ iplet pniaȝ sib. iniūctā. dicēdū q̄ illā iplet q̄ iniūgitur: sȝ nullā iplet qꝛ nulla iniūgiṫ: qꝛ ñ absolniṫ. Sȝ et si aliq̄ iniūgiṫ illā explere pt. ¶ Itē diuersa sūt pcepta d ɔfessione et d expletiōe pnie: sȝ i eadē dcretali ponaṫ vtrūq̄. Et iō hō pt iplere pmū ñ iplēdo scdȝ. Qō ēt subdiṫ q̄ tal' nō coicat: dicedā q̄ illud ñ iniūgiṫ absolute: sȝ sub cōditiōe nisi sacerdos cōsulat et abstinēdū: qō dȝ facere nisi sit fatu' valde. et ite p qꝛ diuersa sūt pcepta d confitēdo et coicādo: pp qō vnū pt ipleri sine altero. Nō é ḡ talis trāsgressor pcepti cōsiderādo tenorē vborum. sed dici posset p̄uaricator. qꝛ nō fuat vba q̄ sūt q̄ cōfiteaṫ oia petā sua qō ipse ñ fac̄ q̄ celat fictione suā q̄ abutiṫ sacro. Un̄ nisi eā cōfiteaṫ trāsgrediṫ vba pcepti: quo diciṫ Oia. Item pt dici fraudator quo ad itentionem nō solum finis: sed mãe: qꝛ mā debita cōfessionis é petm̄ cōtritū vel saltem attritū. Cum enim vnus artifex tradit alteri materiā inducturo vlteriorē formā: sic debet eam tradere paratam vt i materia possit alius inducere formā. Sic ergo epūs tradit oleū ɔsecratū sacerdoti p mā extreme vnctionis: sine q̄ consecratione ñ esset mā: sic peccator confitendo debet tradere peccata absoluenda p attritionem preparata. Nam aliter non sūt mā.

Tertius modus dicēdi est q̄ ɔfitens et ñ penitens nō iplet preceptū ecclie d confitendo semel in āno qꝛ ecclia ñ precipit ɔfessionē exteriorē nec iteriorem ɔtritionē sȝ ɔfessionē preceptā a xp̄o iubet impleri tpe determiato i in pascate sed cū hec confessio precepta a xp̄o sit cū ɔtritione et hāc non iplet confitens q̄ nō é penitens pȝ q̄ ipse non iplet illō qō ecclia ipleri iubet. ¶ Sed nihilominus est ɔ hanc opinionē illō qō dcm̄ é contra pmā: q̄ sic ecclie non pt ɔstare an aliquis sit ɔtrit' ꝑpter qō non pt ɔtritione sub pcepto ponere sic ecclie non pōt constare an aliqs ipleuerit preceptū xp̄i de confessione. ḡ confessionē preceptā a christo non pt ecclia ponere sub pcepto p nullo cuiq̄ tempore. ¶ Preterea xp̄s fm̄ se non precipiṫ. sed actus p tali tempore propter quod si act' nō potest pcipi nec tempus ad actum determinari. ¶ Sȝ qō hic dr̄ q̄ ecclia non pt pcipe nec contritionē nec ɔfessione cū ɔtritōe

[illegible] q2 nō pōt ei de opposito ɔstare: ɔtra q2 eccl'ia ei qui cū ali qua ɔtrait pō aliā pcipit q ɔtrabat matrimoniū: ⁊ nisi [illegible] pn excōmunicat ⁊ tñ nō pōt ei cōstare vtrum [illegible] cū matrimoniū sine ɔsēsu eē nō possit: ⁊ mi nus q̄ de ɔtritione q2 in foro ɔsciē credit tñ per se q̄ ɔtra se nō aūt in alio. Similr ecclia pcipit ne quis mutuet sub spe lucri: ⁊ ɔtrariū facientē iudicat vsurariū. ⁊ tamē v'ura sola spe committit: similr symoniā: ⁊ tamen tales punit.

¶ Et si dicat quomō punit si nō ɔstat: dicendum q sicut percutiens clericū ipso facto est excoicat'. sine hoc q pbetur vel pbari possit. sic ēt est de penis i quibus ē canon late sē tētie que pbationem non exigūt: sz solum facti veritatem ¶ Pt talia pbant p psūptiones sicut si aliquis per verba de pñti ɔtrabat presumit q cōsenserit. Et similr si ɔfite atur psumitur q ɔteritur. Si aūt ad sacerdotē nō veniat: neq3 se pñtet saltē dicēs se nō habere quid ɔfiteat. eo ipso psumitur trāsgressor ⁊ pōt puniri. ¶ Pt. in foro cōsciē si cō fiteatur q ptulit verba cōtrahētis matrimoniū: ⁊ nō hūit animū ɔfessor debet iudicare q nō ipleuit pceptū eccliē: ⁊ q ē excōmunicat': q2 ecclia pcipit ei q reddat debitum. Nō ē aūt debiti redditio sz fornicatio nisi sit veruz matri moniū. Et similiter si iste postea ɔfiteat q nō fuit ɔfessus nec cōtritus. tūc cōstat cōfessori eo mō quo sufficit: ⁊ debz eū iudicare trāsgressorē precepti ⁊ punire i foro illo: vel ne gādo sibi cōfessionē. vel excludēdo a regno: si adhuc non penitet: vl' si penitet penitētiā iniūgēdo.

Quartus modus est. s. q ecclesia nō pōt pcipere cō fessionē iteriorē nec exteriorē directe. ⁊ s3 se p quocūq3 tpe: pcipit tñ idirecte: pcipiēdo aliqd ad qō iure diuino perigit cōfessio. ⁊ illud ē sumptio eucharistie. Hanc. n. pōt ecclia pcipere q2 de hac pōt ei ɔstare. Ad hāc aūt perigitur ex pcepto diuino ɔfessio: habita copia sacer dotis. Et iō cōicans ex pcepto eccliē tenetur ex pcepto di uino ɔfiteri. Sz hoc nō est ex pcepto ecclesie nisi idirecte ⁊ ɔsecutiue. Unde iura antiq directe pceperūt sumptionē eucharistie. vt illō Anacleti de ɔse. di. z. c. Peracta. vbi pci pit singulis fidelib' q quotidie coicent. Et illud Fabiani pape. Et si nō freqntius eadē di. vbi pcipit q fideles cōmu nicent trib' vicib' i anno. Nullā aūt faciunt mentionē de ɔfessione q2 supponunt q ex pcepto xpi debeat precedere quo ad illos q sunt ɔsci de petō mortali. Et eodez mō for te itelligēdū est statutū Innocētij. Ois vtriusq3 sexus. s. q ibi pcipiatur sumptio eucharistie: de q̄ pōt ɔstare. Uñ ⁊ pe na subiungit ɔtra trāsgressores. s. q viuētes arceant ab in gressu ecclesie ⁊ morietes careāt ecclesiastica sepultura. Qō aūt pmittit ibi de cōfessione facienda magis accipien dum est qd sit faciendum ex precepto christi q̄ pro nouo precepto eccliē: que non videt posse ponere cōfessionē sub precepto. Ex quo pōt ɔcludi q ɔfitēs ⁊ ñ penitens ⁊ pp̄ter hoc omittēs coicare trāsgressor ē pcepti eccliē de sumptio ne eucharistie. Si āt coicet nō est trāsgressor pcepti eccliē: qō est de cōione: sz trāsgressor est precepti diuini accedens ad sacrm eucharistie sine ɔtritione ⁊ ɔfessione. ⁊ sm istum modū q'ho supponit falsuz. s. q ecclesia possit directe ⁊ s3 se pcipere ɔfessionē iteriorē vel exteriorē. ¶ Sed iste mo dus nō videt ɔueniēs. pmo q2 sicut nō pōt ɔstare de aliq vtz fuerit ɔfessus ɔtritus vel ñ q2 ɔtritio nō potest ee no ta nisi ipsi ɔtrito ⁊ deo: sic non pōt ɔstare vtz aliquis coica uerit vel non q2 si accipit hostiā non ɔsecratā nō coicauit sm veritate impole est autem omni homini ⁊ ɔmunicanti ⁊ celebrāti scire vtz hostia sit consecrata q2 nisi celebrās sit sacerdos non ē hostia ɔsecrata. Impossibile ē aūt scire q sit sacerdos sicut q sit mari' aliq: q2 ad hoc requiritur [illegible] [illegible] que q neutri ɔstat de altero. s. ordināns [illegible] Unde nec ordinans scit vtrum ordinet: quia [illegible] ordinat intendat ɔcludere nec econ [illegible]

uerso ordinatus scit de ordinante. Unde ⁊c. ¶ [illegible] q2 i decretali. Omnis vtriusq3 sexus. [illegible] precipit cōfessio ⁊ eucharistie sūptio [illegible] ɔsilio sacerdotis ad tēpus a sūptiōe eucharistie [illegible] nere. Unde dicere q eucharistie sūptio [illegible] ɔfessio idirecte nec nisi pp̄ter cōmunionē [illegible] sequat in casu nō cōmunio videt ɔtra [illegible] nitētia vtriq3 iniungit. s. q viuus arceat ab igressu [illegible] a sepultura ecclesiastica ¶ Si dicat q ecclesia [illegible] pcipere cōmunionē nō cōfessionē. q2 cōmunio [illegible] sz vsus sacri. cōfessio aūt ē sacrm. ⁊ ecclesia [illegible] cētiā sacri: dicendū q ñ valet: q2 licet ecclesia [illegible] cētiā sacri ipam imutādo q̄tū ad mām ⁊ formā [illegible] circa cētiam saluā aliquid pcipere ⁊ phibere [illegible] lus baptizet i die epiphanie pp̄ter heresim vel [illegible] to baptizet: ⁊ q ordinatiōes tali tēpore fiāt. ⁊ [illegible] q per se vel p aliuz faciat: ⁊ hō q ad bonā eccliē [illegible] nez ptinent. ⁊ similr q hoies ɔfiteant in quadragesima quādo sūt ifirmi āteq̄ medicina corporalis [illegible] tera hō: que sunt vtilia ad salutem.

Quintus modus ē q liberat a pcepto ecclesie [illegible] ante annū illū nō teneat ɔfiteri [illegible] fictionē illā: siue nō: dū tñ dicat oia petā sua [illegible] non pōt pcipere nisi actū exteriorē: nec pōt pcipere [illegible] satisfactionē: nec penā iponere p actu iteriori. Uñ [illegible] tur q petā sua oia ɔfiteat. quo ad peccata cordis [illegible] sed quo ad exteriora ē pceptū ¶ Si dicat ecclesia [illegible] pit id qō est malū. q2 pcepta boni legislatoris dant [illegible] bus virtutū. dicendū: q confessio ⁊ absolutio in fictis mala: non de se: sed propter circūstantiaz fictionis. Et [illegible] confessio sm se est in precepto: ⁊ quo ad substantiam [illegible] berat a pcepto humano: qō nō potest coicludere [illegible] fictionis sicut nec fictionē phibere. sicut si elemosina [illegible] precepto. ⁊ fiat pp̄ter hypocrisiz: dū tñ homo velit [illegible] re a precepto. ⁊ cū hoc placere mundo: liberat a precepto ¶ Sciendū est aūt q precipe confiteri legē ɔdēdo [illegible] preceptū fori penitētialis effectiue: licet sit de illo [illegible] terialr ⁊ obiectiue: sicut ⁊ dare indulgētias. Unde [illegible] test intelligi preceptū de confitendo quo ad peccata [illegible] dis: sed in foro ɔsciētie ɔfessor potest iniungere q [illegible] confiteat de iteriorib' de qbus se ei submisit. ¶ [illegible] qō supra dcm̄ ē. s. q ecclia potest pcipe actū iteriorē [illegible] exterioris qñ sine p ñ hz effectū: sicut q potest pcipe [illegible] nē pōt pcipere meditationē ⁊c. dōm q ñ oz sz [illegible] pcipit mihi lectionem. deus qui precipit mihi [illegible] precipit mihi meditationē sine q̄ nō possū legere. ¶ [illegible] dicit q ecclia precipit alicui ɔtrahere matrimoniū [illegible] est sine ɔsensu: ⁊ p consequēs consēsuz. alias ei [illegible] tantū per verba contraheret et excoicationem [illegible] dicendū q non ē simile: q2 sic ecclia de petis [illegible] dis q2 iā sibi subdunt: dat indulgentias. sic postq̄ [illegible] pmisit alicui ducere eā i vxorez obligat' ē ad [illegible] rē ex facto qō ecclesie subiacet. Unde ratione [illegible] quo obligatus est ad actum interiorem: ecclesia [illegible] illum: sicut si quis solo corde vouisset: ecclesia [illegible] voti obseruantiā nō cogeret. Si aūt ore [illegible] le ñ se obligauit ad penitēdū iteri' pmissione [illegible] ecclie q2 lz i baptismo abrenunciauerit sathane ⁊ [illegible] sit religionē xpianam nō tñ se obligauit ecclie ad [illegible] dū nisi i illis q̄ sut ei cōmissa ⁊ hec sūt exteriora [illegible] giosus non pōt cogi nisi ad ea q̄ ei regula ⁊ [illegible] bēt preclati iponere ad q̄ se obligauit no ad [illegible] sūt in casu necessaria ad illa. ¶ Ad legē aūt [illegible] dū q cōmissa iurisdictiōe tacite cōmittunt [illegible] sūt talia q̄ sonet alias expresse cōmitti [illegible] act' iteriores: que q iudicium dei hoi [illegible]

pliciter, quis non possit per confessionem de peccato occulto ex
... incipere confessionem de illo in foro i
terio ... foro exteriori ad bonum ordinem ...
ter ... sed receptum ... foro exteriori ad bonum ordinem nadu
utriusque forum. sed quia actus interior oio subterfugit forum exteriorem et
si de ipso constaret. et si quis confiteretur se confessum fuisse in homicidium:
non propter hoc posset excoicari sicut nec excollari ... penis l. co
gitationis penam nemo meretur. idem est quod de actu interiori non potest
ecclesia ferre preceptum: nec respectu fori penialis nec iudicialis. sed
de actu exteriori oio occulto quod ipsa posset punire si ei consta
ret puta per confessiones eius: quod solus est sibi: sed quia alter non potest ei constare
ipsa non potest facere preceptum in iudicio exteriori. ita scilicet ut coga
tur fateri veritatem: quia iure divino prohibetur de tali occulto ingredere:
cum accusatio vel clamosa insinuatio debeat precedere. sed in coi
possit excoicare quod hoc fecit vel fecerit sed de isto actu potest dare
preceptum exequendum in foro penali. sed de ipsa interiori penia nullo
modo ut posse preceptum dare quia nullo modo cadit sub eius precepto:
nec quod ipsa habeatur. nec quod aliquis de eius fictione confiteatur. ¶ Ad ro
nes utriusque partis sic videtur illi de 4. opinione ¶ Ad primam di
cendum quod non est preceptum de confitendo semel in anno sed documentum quod
initiatur precepto iuris divini. nec illud restringit aut amplificat: sed solum
dicit quod sit de necessitate precepti divini ad hoc ut aliquis absque peccato pos
sit sumere sacramentum eucharistie. ¶ Ad secundam quod ecclesia mandat
recipere confessionem impenitentis verum est propter eius instructionem sed non ut
sumat eucharistiam: nec propter hoc excusatur a sumptione eucharistie: nisi fa
ciat quod in se est vel transgressor est precepti ecclesie de eius sumptione. non est
tamen transgressor precepti christi de confessione quia ad eam non obligatur:
nisi eam velit sumere. ¶ Argumentum in oppositum supponit etiam quod confessio ca
dat directe sub precepto ecclesie quod illi non concedunt. si tamen ita esset
adhuc argumentum non concluderet. quia sicut dictum fuit prius cum de ieiunio age
retur: intentio percipientis est duplex: una de modo precepti: et secundum hanc ne
cessarium est implere preceptum. Alia est de fine precepti. et ista non cadit
sub precepto. Alioquin implens preceptum divinum sine charitate esset
transgressor precepti divini. quia finis precepti est charitas ut dicit apostolus
prima ad Thi. quod non tenetur coiter. Ex hoc ad propositum confiteri peccata de
intentione percipientis ut malum. sed consequi veniam petere et tali confessione
e ... ne quam non necesse est fuare ad vitandum transgressionem
precepti Sed duo prima argumenta non sunt contra istum modum. et so
lutiones sue dicunt falsum ut visum est. 3. autem est bene solutum. ¶ Questio VIII.

Uerum

Queritur utrum confessio facta ab illo qui non est contritus valeat. Et videtur quod non: quia confessio distinguitur contra contritionem et satisfactionem. sed contritio et satisfactio non valent sine charitate. ergo nec confessio. ¶ Item confessio aut valet ad deletionem culpe aut pene. sed confessio facta ante contritionem non va let ad remissionem culpe. quia sine contritione actua

alis culpa non remittitur. nec ad remissionem pene. quia pena non re
mittitur nisi remissa culpa. ergo et cetera. ¶ In contrarium argumentum quia contritio non
valet sine actuali confessione dummodo habeatur in proposito. ergo similiter confessio va
let sine actuali contritione: dummodo habeatur in proposito. ¶ Item sicut ad con
fessionem requiritur contritio: sic ad baptismum requiritur penitentia: que est displicentia
in adulto ut patet ex precedentibus. sed baptismus receptus a non penitente va
let quando postea incepit penitere. ergo similiter confessio facta ante contritionem
et absolutio recepta ab illo valet: quando postea conteritur de peccatis.
¶ Respondeo circa hanc questionem est triplex modus dicendi. Duo primi sunt contra
rii. Tertius concordat utrumque et declarat secundum.

Primus

est quod non valeat ad remissionem culpe nec pene
nec per tunc nec recedente fictione. Et ratio est quia aut
talis impenitens confitetur talem impenitentiam que est propositum non abstinendi vel non
sic non confitetur tunc est fictio que est spiritale peccatum et precipue sacrilegium
ita confessio eius non est integra cum omittat confiteri istud peccatum. con
fessio autem que non est integra non valet sed est iteranda. ergo et cetera. si vero confite
tur talem fictionem non potest absolvi: quia mittet eum sibi ... pu...
... non potest absolvere aliquem quem scit a deo non absolvi
... agit nisi ... movetur a principali agente. sed sacerdos
... non penitet a deo non absolvitur nullo modo potest tale ab
solvere ... ecclesie ... sacerdotibus
... quod ... eos moveri. Et

si sacerdos presumat talem de facto absolvere peccat. sicut ille qui a
divino ordine avertitur. nec absolutio consequitur aliquem effectum. quia effectus
sacramentorum est principaliter a deo non autem a sacramentis vel ministro. nisi sicut a causa
sine qua non. ¶ Quantum autem ad rei veritatem prius per hoc rationem habet xlii
dist. quia sed oes confessio non integra est ex integro facienda. et si sit ite
granda totaliter tamen ... verum sacramentum. unde nec tunc nec postea potest
habere effectum nisi quando si confiteretur eidem scilicet econtra homines faciunt cu
rantes suis sufficeret dicere fictionem non dictam. et recedente fi
ctione haberet effectum ex contritione non ex sacramento quia nunquam fuit nisi in
esse. ¶ 2. concedendum quod si confiteatur fictionem non est absolvendus. etiam si
contritione si postea confiteatur. quia prius fuit Lazarus a domino suscitatus quam
a discipulis solutus. ¶ 3. quod si de facto absolvatur scilicet talis usus ha
pet ... et fictio non impediunt caracterem sic quis sacerdos erret
et iste sit fictus forte non impedit effectum ornatus. de quo postea dicetur.

Secundus

modus dicendi est quod talis confessio valet ad remissionem culpe. quia impenitentes quando confitetur et absolvitur. sed tunc non recipiat fructum absolutionis tamen recedente fictione recipiet. sicut dictum est de baptismo. Et forte ratio huius opinionis est. quia sicut in baptismo imprimitur caracter ad quem recedente fictione sequitur gratia. sic in penitentia est quidam
ornatus ad quem sequitur gratia per quam fit remissio peccatorum. ¶ Sed istud
non placet aliis propter tria. Primo quia nullus talis ornatus imprimitur in sa
cramento penitentie Secundo quia si imprimitur non remanet nisi cum gratia. alioqui
multiplicaretur in eodem secundum numerum cum contingat iterari confessionem
et absolutionem de eisdem peccatis et iterata etiam iteratur effectus: quod est inco
veniens. si autem non manet nisi cum gratia non imprimitur nisi per effectum et
absolutionem per quam confertur gratia quod non est in proposito. 3. quia si talis orna
tus possit esse cum gratia et sine gratia ad ipsum non sequeretur gratia recedente
quacumque fictione. cum indifferenter se habeat ad gratiam et ad privationem gratie
ut dicit de caractere baptismali. Sed quia certum est quod non in omnibus sacramentis eo
dem modo ornatus imprimitur si tamen imprimatur: quia in eucharistia essentia con
sistit in consecratione materie ornatus non imprimitur nisi in usu. et etiam in sola materia
scilicet speciebus est iste ornatus. quia verba iam transierunt. sed quia ita potest dici potest gratiam sic
vel imprimere: tamen cum omnia sacramenta gratie in hoc conveniant quod est conferre gratiam
et non conferunt eam effective sed conferunt dispositive: probabile est quod
sicut in imprimentibus caracterem prius dispone imprimitur caracter: sic in non
imprimentibus caracterem imprimitur aliquid dispositive dispone. ¶ Quod aut
2. dicitur quod non manet dicendum quod cum non habeat contrarium scilicet nec caracter:
nihil ipsum corrumpit sed indelebilis est. et si iteratur sacramentum idem specie
intenditur ornatus nec propter hoc gratia intenditur. si de
novo minuatur: sed ceteris paribus augeret. ¶ Uel potest
dici quod character non solum imprimitur ut sit dispositio ad gratiam:
sed ut signum distinctivum et mancipativum ad aliquid sacrum unde est inde
lebilis sicut et cetere consecrationes. ornatus autem solum ut dispositio ad gratiam
in fieri. unde ipsa adveniente cedit: et quousque advenerit non rece
dit sed cum eam introduxerit ut seta filum. et timor filialis chari
tati cedit. ¶ Uel dicendum et melius quod sicut virtus sacramenti manet quousque
quod dispositionem causaverit quod causa tunc esse sinit sic dispositio causa quod non est cara
cter sed ornatus tamen durat usque ad infusionem gratie inclusive quam habita
desinit esse. sicut dispositio actualis non manet ¶ Ad 3. dicendum quod licet pos
sit stare cum privatione gratie: tamen de se est dispositio ad gratiam sicut diafani
tas est dispositio ad lucem que tamen manet luce subtracta in tenebris
etiam eadem numero.

Ctideo

est 3. modus declarans et concordans alios: bene quantum
tuor omnes ¶ Prima quod talis non est liberatus a pec- pª 2ª
cato divino si non habuit intentionem confitendi et absolvendi sacramentaliter. sed de
videndo. quia sine intentione non potest suscipi essentia sacramenti que consistit in usu
et tunc tenetur verum confiteri. Et idem est si intendebat implere preceptum
et sacramentum verum suscipere quod ecclesia dat tamen nulla debat penias de
peccato. et tunc recepit quidem verum baptismum ordinem. et alia sacramenta sed non
penias: quia per essentiam ... sacramenti que consistit in actu suscipientis est
actus interior ... sine contritione ... sine exteriori sicut non
esset matrimonium si quis crederet verum sacramentum suscipere non tamen consen
tiret nisi in carnalem copulam: et ad ipso. ¶ 2. est quod si fuit talis 2ª 2ª
penia quam sine sacramento sufficeret tunc fuisset contritio nec sic currit
quod quia non fuisset fictio ¶ 3. est quod si fuisset talis attritio que non 3ª 2ª
sufficeret sine sacramento sed cum ipso tunc et facta esset contritio vi clavium
et fugata fictio nec adhuc curreret quod. ¶ 4. est quod si fuisset 4ª 2ª

te[illegible] pnia [illegible] recepi facto eēt sufficiēs ad gram: tūc tñ ē opinio Thome q̄ fictōe recedēte icipit valere ofe[illegible] n̄ tenet ofi term [illegible] vt puta si habuit dolorē aliquē īpfectū sz quia n̄ [illegible] cōsciam discussiss; putabat āt discussisse quatus sacm̄ [illegible] vl' [illegible] dolebat ḋ pteritio nō pponēs cauere i futuro [illegible] nō erat dolor magim̄ sic ds. ire tñ fm ōsciaz suā nō erat fict⁹ [illegible] fz ṽitatē eēt t sic nihil celauit qḋ crederet mortale. [illegible] fm suū iudiciū occurrebāt oīa q̄ erant necessaria postea āt certificat⁹ ḋ errore sue ōsciē penitet ḋ illo defectu [illegible] qz erat error iur⁹ diui. nō tollit fictōez respcū effect⁹ vltimi sacri. qz īprobabilis t nō excusat sz tñ corpo q̄ ē error tollit fictionē q̄ excluderet eēntiā sacri. vñ verū sacm̄ fuit. ppter qḋ fictōe recedēte siue ex pactōe siue ex ornatu remanēte effectū habit. Et mir̄ ē quō illi q ōñt penitētiā iteriorē nō eē ptē sacri negāt pniam valere postea: cū tñ fuerit q̄ ipi ponūt ḋ eēn⁹. qb⁹ positis eē sacm̄ hz effectū suū vel tūc vl' postea recedēte fictōe. Sed ipi dicerēt q̄ h̄ nō ē ver̄ nisi i sacris iterabilib⁹ cōtra qḋ ē q̄ mrimoniū qḋ nō habuit ōsensū sz deceptionē cū vbis postea ōfirmatur ex solo ōsensu supueniēte. sz supposito q̄ ōsensus sit de eēn⁹ mrimonij si a pn̄° defuit postea ad hoc q̄ mrimonium sit nō sufficit cōsensus nou⁹ sine exteriori signo: nisi dicat̄ q̄ signū qḋ pcessit sufficiat: qḋ forte nō ē ver̄. qz sil' debent cōcurrere de ptes sacri. Et his p3 q̄ opio Tho. pt multis modis saluari. Uno mō q̄ dcm̄ ē loquēdo ḋ illo q fict⁹ est p̄uatiue nō positiue. qz s. hz dolorē ita īpfectū q̄ nec cū sacro actu suscepto sufficiat ad ētritionē nihilomin⁹ tñ habet pfectionē q̄ ē fictio nō ōfitet̄ qz credit eē sufficiēter dispositū. t sic nō sciēter celat petm̄ qḋ fuit i h̄ q̄ nō sufficiēter examinauit ōsciaz suā sic debuit. Talis igit̄ q nllz sacm̄ suscepit ornat⁹ ipmi sz grām nō dat. sz postea qn̄ redit ad cor t recolit se nō fecisse hm̄ debitū suū t ex negligētia aliq̄ oblitū incipit valere cōfessio t nō tenet̄ ōfteri illa q̄ tūc ōfessus fuit. qz n̄ fuit dimidiata ex itētōe sz solā fictionē illi. Si aūt fuiss; fictio positiue celata fuiss; cōfessio nllā: vl' si fuisset cōfessa nō debuiss; dari absolō. Sz ea data dubiū ē vtrum ornatū ipressiss;: i q̄ casu Tho nō pt itelligi. ¶ 2° pōt itelligi qn̄ ē positiua fictio qūtū ad hoc q̄ nō volet nec pponit abstinere: tñ ista fictio n̄ occurrit sibi vt cōfitēda. nec actu cogitat q̄ tenet̄ eā cōfiteri: t ē sic ḋ petō qḋ occurrit qdē sz nō credit q̄ sit petm̄: aut q̄ sit mortale t ḋ necitate ōfitēdū vl' idē ē ac si fuiss; oblitū p negligētiā nec fecisz; debitū suū ḋ scrutādo ōsciaz: i q̄ casu solū illḋ ē ōfitēdū: t ē ver̄ sacramētū: sz hic sit ignorātia iuris diui ibi fci. t h̄ mō pt sustineri dictū Tho. 4. [illegible] argumēti [illegible] q̄ ignorātia iur⁹ diui n̄ excusat a fictōe q̄ talē vocat fictōez. ¶ 3° pt sustineri vt tactū ē ā i illo q ōfitet̄ cū ē cū plus q̄tū ad h̄ q̄ nō oporteret reiterare: et si nō recoleret qz nec vbi ē integra ōs q̄ recolat actu ḋ p̄n° qn̄ ē i fine. t marie qz h̄ suff̄ ē absoluere ab oībus t iniūgere pniam p fictōe t p alus q̄ faciat pniam tūc sibi iniūctā. sz tūc alia pe nō videt̄ posse sufficere. sz nō hēat effectū tūc sz recedēte fictōe: qz nllz sacm̄ fuit nec p ois vllū effectū nec tūc nec post hēc potuit sz q̄tū ad pniā pte posz dici pbabilr̄ q̄ Tho refert [illegible] ad ea q̄ cōiter euenire cōi accidunt q̄ hō ōfitear̄ curato suo.

¶ Ad p̄m [illegible] ē vt Tho. dicē q̄ ōtritio t satisfactio hūt bonitatē reqsitā [illegible] iteriorē quā ds videt. ōfess⁹ āt bonitatē sufficit [illegible] appes. ¶ Sz ḋ vbis q̄ ponit tho vl' q̄ si ōtri⁹ t satisfactio q̄ hūt deo reqsitā hō q̄ ista facit sit vniu⁹ deo [illegible] q̄ [illegible] deo reqsit q̄ sit vniu⁹ boīa si , ma [illegible] ē p charitate [illegible] nisi dicat̄ sic q̄ [illegible] q videt dispōne n̄ [illegible] formā [illegible] mā. [illegible] q nō videt cor vl' [illegible] facit qḋ facit ecclesiasīe et ret [illegible] a peccat: qz alit̄ eā tenet̄ credere nō ōfuet̄ fictionē sine [illegible] mitiūonē ab [illegible] t ver̄ sacm̄ cō ferre vl' q̄ ōferat t si tūc nō hz effectū [illegible] dispōne debet [illegible] vl' ex pactōe vl' ex dispōne manēte. ¶ Et si dicat̄ q̄ n̄ ē sacm̄ cū illo hēat verā formā [illegible] ḋ ē peto ōtritio⁹: sic mā mrimonij hō ōsentiēs. Dōm q̄ qn̄ sua fictio nō sibi occurrit vt ōfitēda tūc nō ē ōfe [illegible] tare qn̄ fictionē suā dicit [illegible] ē [illegible] fiet mā pfca cui pt ipmi forma. qz si fiat ver̄ sacm̄ [illegible] vis fieri n̄ ē [illegible] sic hō sacerdos hūs hostiā sup altare [illegible] latā nō deberet qdē celebrare. sz si pferret vba [illegible] eēt. Petōr n. ē mā. sz imūda nisi sit saltē attrit⁹: vl' [illegible] ne attritōe ē mā imūda. ¶ Ad 2m dōm q̄ nō valet ad remissionē clpe nec pene p tūc. sz recedēte fictōe [illegible] vtriūqz vl' ex pactōe vl' ex ornatu dispōnēte sic [illegible] ēt si ōtritio pōat̄ ps eēntial' sacri pnie. qz sic satisfactio [illegible] die nāe ds seq cōtritionē t ōfessionez aliqn̄ pcedit [illegible] nēt t sufficit ita vt nō teneat̄ hō ampli⁹ satisfacere [illegible] cōtritio deleuit penā i quo casu si cōstaret sacerdoti [illegible] pniaz iniūgere ḋberet: sic nec baptiçato vl' si tata [illegible] post ōtritionē ppo motu q̄ videat̄ sufficiēs ōfessor [illegible] iūget aliā: aliqn̄ āt pcedit ōtritionē. vt qn̄ fcā ē i petō mortali: t ē talis q̄ aliqd demit ḋ sua: puta: qz tota pnia erat elemosynis q̄s erogauit i petō postea cōterit [illegible] elemosynas q̄s fec. t sufficit vt qdā ōñt sic [illegible] ōtri⁹ debet at pcedere ōfessionē t absolutionē. si tñ seqt̄ sufficiat ad [illegible] dū te fructū. Illi āt q sūt ḋ ōria opione rūdēt ad argumēta fcā in oppo^m. ¶ Ad p̄m cū dr̄ ōtri⁹ sine ōfessiōe valet [illegible] dōm q̄ nō ē sine ḋ pposito cōfitēdi t satisfaciēdi qḋ ōtrit⁹ t ḋ pposito ōterēdi qḋ hz ōfitēs. qz cū ppo^m sit ḋ futuro t sz ordinē nāe ōtritio debeat pcedere ōfessiōem ad ppo^m ōfitēdi t satisfaciēdi suffic ōtritio. sz nllo ordo ē i ōfitēte sufficiat ppo^m ōterēdi cū ppo^m vt [illegible] futuro ōtritio āt debeat pcedere ōfessionē. Et cōm [illegible] lutio. qz cā efficiēs ds eē pōr effcū. vñ cū act⁹ iterior [illegible] effectiua exterioris act⁹: cōtritio q̄ ē iterior ds pcedere sic ds eē cū pposito t c. vt sit ordo cāe efficiētis ad effcū t finē t nō ē ō. ¶ Ad 2m dōñt q̄ i adulto accedēte sine [illegible] ad bap^m. baptism⁹ nō valet ad remissionē clpe [illegible] lor ē ex ōtritōe sequēte: sic tactū fuit p⁹ cū de bap⁹ agere: quia baptism⁹ sic recept⁹ nō sit reiterādus qz ē [illegible] lis regnātio: t ipmit characterē. In pnia vo fcā [illegible] onē neutr̄ istoz ē pp qḋ iterāda ē. vl' dōz q̄ baptism⁹ [illegible] recedēte fictōe pp pactionē dilatoriā q̄ hz locū i bap [illegible] āt i pnia. qz absoluēs p ōfessionē scit ōsciā ōfitē [illegible] ds illū absoluere quē scit a deo nō absolui. Et si ḋ [illegible] uat nō valet. sz ad bap^m nō reqrit̄ q̄ baptiçās sciat [illegible] baptiçati t ē sacm̄ nō iterabile ppter qḋ pactio [illegible] bap⁹ vt recedēte fictōe [illegible] ei⁹ fruct⁹. Aliqn̄ [illegible] posset iterari [illegible] totali fructu [illegible] me neçū t q̄ delet oēz clpā t penā qḋ ē icōueniēs ¶ [illegible] neutra istaz̄ rōnū valz: qz aut itelligit q̄ h̄ [illegible] sola cā aut q̄ qōlz p se sit sufficiens cā. Si p⁹ mō [illegible] idē dr̄ coiter ḋ ordiatōe t ōfirmatōe q̄ ipmūt character t n̄ iterāt̄ cū nec sint necessitat⁹ nec delet oēz penā [illegible] q̄ ōfites sciat ōsciā ei⁹ cui ōfert sacm̄. Si āt [illegible] terū suff̄: tūc cū pnia sit sacm̄ necessitat⁹: t aliqn̄ [illegible] sit reiterari vl' qz hō amisit loquelā vl' nō hz sacerdotē [illegible] tūc est eadē cā que ḋ baptismo. t sil' [illegible] eunti q̄ nō mutata infirmitate nō iterat̄. ¶ [illegible] te fictio q̄ diu i ventre eius manent [illegible] ex pactione recedente sequitur effect⁹ vel p [illegible] herentem vel per deitatem latentem vel ex pactione

¶ De remissione sacerdotis. Di. [illegible]

Hic q̄ri solz si petm̄ oīo dimitt[illegible] deo p cordis ōtritionē et q [illegible] nitēs verū hūt cōfitēdi [illegible] dimittat̄ et a sacerdote [illegible] quo vinclo eaz ligat̄ [illegible]

sed non a quo eu3 absoluat. Et ideo quero. An te plenitudinem quippe cordis anima rei maculam haber: et fetorem peccati: atq3 eterne ultionis vinculo ligata existit. Si vero ad confessionem per cordis contritionem deus per se ipsu3 sine ministerio sacerdotis et debitum odio relaxat: et animã interius purgat a cõtagione et fetore peccati: qd ergo mundat? qd dimittit sacerdos? ubi sũt claues ille q̃s dñs tradidit Petro et successorib⁹ ei⁹ dicẽs: tibi dabo claues regni celorũ: et quecũq3 ligaueris sup terrã erũt ligata et i celo: et quecũq3 solueris sup terram erũt soluta et c. Ut aũt pmissa qó pleni⁹ explicari valeat: quasi alti⁹ ducto exorde de his clauib⁹ et usu earum disseramus.

¶ De clauibus. b

c Claues iste sunt nõ corporales sed spũales. s. discernendi sciã: et potẽtia iudicandi. i. ligandi et soluẽdi: qua dignos recipere: indignos d3 excludere a regno ecclesiastic⁹ iudex. Qui sicut h3 ius ligãdi: ita et soluẽdi. vñ Ambr. Dominus par ius et soluẽdi esse voluit et ligandi qui vtrunq3 pari conditione permisit. Ergo qui soluẽdi ius nõ h3: nec ligãdi hab3. et infra. Certũ ẽ q᷑ ecclesie vtrũq3 lic3: heresis vtrũq3 nõ h3. Ius. n. hoc solis pmissu3 est sacerdotib⁹. Recte ergo ecclesia hoc sibi vendicat que veros sacerdotes h3. heresis vẽdicare nõ põt: q̃ veros sacerdotes nõ h3.

¶ De usu clauium. e

d Usus vero harũ clauiũ multiplex ẽ: discernere. s. ligãdos et soluẽdos: ac deinde ligare vel soluere. Qui. n. idignos ligat vel soluit ppria potestate se priuat. i. dignũ priuatione se facit.

¶ Si sacerdos põt dimittere vel retinere peccã.

f Ed queritur vtru3 a peccato soluere valeat sacerdos. i. a culpa: vt culpe maculã abstergat vel debitũ eterne mortis soluere valeat: Quidã arbitrati sunt: cũ peccator dupliciter ligatus teneaẽ: vt pdictũ ẽ. s. mentis cõtagione ac cecitate: et debito future pene: alterũ ciari p deum: alterum solui p sacerdotẽ. Pariunt. n. p peccã quasdam tenebras iteriores et maculas: a quibus nisi libereẽ pycietur in tenebras exteriores. Cũ ante3 liberaẽ ab his: suscitaẽ a morte peccati. Vñ apls. Surge q dormis et illuminabit te xp̃s. Solus. n. xp̃s: nõ sacerdos: animã resuscitat: ac pulsis tenebris iterioribus et maculis eam illuminat et mũdat: q aie faciem lauat: Debitum vero eterne pene soluere concessit sacerdotibus. Qd in resurrectione lazari signatum asserũt: quẽ xp̃s prius per se interius viuificauit:

deinde foras exire iussit: eũq3 adhuc ligatũ soluere apl̃s pcepit: q3 vt aiũt: ipe iterius aiam a caligie maculaq3 peccati emũdat: sacerdotib⁹ vero dedit vinculũ eterne mortis soluere. Alij vero dicũt solũ deũ: nõ sacerdotẽ: debitu3 eterne mortis dimittere: sicut et aiam iterius p se viuificat: nec tñ diffidẽter sacerdotib⁹ traditã ptãtẽ peccã dimittẽdi et retinẽdi: qbus dictũ ẽ: quor remiseritis peccata et c. Sicut. n. xp̃s retinuit sibi ptãtẽ baptismi: ita et pnie. Et iõ sicut iteri⁹ gratia sua aiam illuminat: ita et simul debitũ eterne mortis relaxat. Ipe. n. p seipsũ peccata penitẽtiũ tegit: et tũc tegat qñ ad penã nõ reseruat. Tũc ergo tegit qñ debitũ pene soluit. Qd aũt ipse tegat apte dicit Aug. expõnẽs illũ locũ psalmi. Quor tecta sũt peccata. i. coopta et abolita. Si. n. texit deus peccata: noluit aduertere. Si noluit aduertere noluit aiaduertere. i. punire: s3 ignoscere. Ita ergo dicit a deo tecta vt de⁹ nõ videat. i. eternaliter puniat. Uidere. n. dei peccata ẽ ad penã imputare. Auertere autẽ faciẽ a peccatis: hoc ẽ ea ad penã nõ reseruare. Itẽ Hiero. Quib⁹ deus dimittit peccata tegit ne i iudicio reuelẽtur. Itẽ Cassidorus. Qui gratia hñt peccata: alijs de⁹ iputat: alijs p misericordiã nõ iputat. Ex his apte oñdiẽ q᷑ de⁹ ipe penitẽtẽ soluit a debito pene: et tũc soluit qñ it⁹ illuminat ispirãdo verã cordis cõtritionẽ. Cui sententie ratio suffragaẽ et auctoritates attestanẽ. Nemo. n. vere cõpungitur de peccato: hñs cor cõtritũ et humiliatũ: nisi i charitate. Qui aũt charitatẽ h3 vita dign⁹ ẽ. Nemo autẽ sil' vita et morte dignus ẽ. Nõ ẽ ergo tũc ligatus debito eterne mortis. Fili⁹. n. ire eẽ desijt ex quo diligere et pẽitere cepit. Ex tũc ergo solut⁹ ẽ ab ira que nõ manet sup illũ qui credit i xp̃m sed super illũ qui non credit. Non ergo postmodũ p sacerdotẽ cui cõfiteẽ ab ira eterna liberaẽ: a q̃ iã liberat⁹ ẽ p dominũ: ex quo dixit: cõfitebor. Solus ergo deus hoiẽ3 iteri⁹ mũdat a pecã macula: et a debito eterne pene soluit: q p pphetã3 ait: Ego solus deleo iniqtates et peccata ppli. Item amb. Uerbũ dei dimittit peccã: sacerdos et iudex. Sacerdos qdẽ officiũ suũ exhibet. sed nulli⁹ ptãtis iura exercet. Idẽ. Ille solus peccata dimittit: qui solus p peccatis nostris mortu⁹ ẽ. Itẽ aug. Nemo tollit peccata nisi solus de⁹ q ẽ agn⁹ tollẽs peccata mũdi. Tollit autẽ et dimittendo q̃ facta sũt et adiuuãdo ne fiãt: et pducẽdo ad vitã: vbi odio fieri nõ possũt. His alijsq3 plib⁹ testimonijs doceẽ dñ3 solũ p se peccã dimittere: et sicut peccã dimittit qbusdã ita et alior quorundam peccata retinet.

¶ Qd sacerdotes ẽt dimittũt peccata et tenẽt pec-

cata suo modo.
Et iõ tamen negam⁹ sacerdotibus ꝯces-
n sam ptãtẽ dimittẽdi ꝛ retinẽdi peccata:
cũ hoc veritas in euãgelio apte doceat.
Hinc Aug. ait. Ecclie charitas que p spm̃ scm̃
diffundit in cordib⁹ coꝝ qui participes sui sunt
peccata dimittit: coꝝ q nõ sũt tenet. Idẽ. Sacer
dotes põt ꝯfitentib⁹ parcere: qbus.n. remittũt
remittit deus. Lazaꝝ.n. de monumẽto suscita-
tũ obtulit discipulis soluẽdũ: p hoc oñdens po
testatẽ soluẽdi cõcessam sacerdotib⁹. Dixit eni
Quodcũqꝫ sol. sup ter. erit sol. ꝛ i celo ꝛc. hoc
est. Ego deus ꝛ oẽs celestis curie ordies: ꝛ oẽs
sancti in glĩa mea laudãt vobiscũ ꝛ confirmant
quos ligatis ꝛ soluitis. Non dixit quos putatis
ligare ꝛ soluere: sed in quos exercetis op⁹ iusti
tie ꝛ misericordie. Alr aũt vel alia opa vestra i
peccõres nõ cognosco. Idẽ. Cum veraciter ad
deũ cõuerso peccata dimittunt: ab eis dimittũ-
tur: qb⁹ ipse veraci ꝯuersiõe ꝯiungit. Spũssctũs
ea dimittit q dat⁹ est oib⁹ sctis sibi charitate co-
herẽtib⁹ siue se nouerit corpalr siue nõ. Silr cũ
alic⁹ tenent pctã: ab eis tenent a qb⁹ ille cordis
prauitate disiungunt siue notis corpaliter: siue
ignotis. Oẽs mali spũalr a bonis seiuncti sunt.
Ecce hic dicit pctã dimitti ꝛ teneri a sctis viris:
ꝛ tñ spm̃ scm̃ ea dimittere dicit: ꝛ qđ maiori cõ
sideratõe dignũ est: idẽ et dicit: q de⁹ per se vel
p sctõs suos tñ dimittit pctã. Ait.n. sic. Sacꝫ
gr̃e dat deus et per malos: ipaꝫ vero grãm non
nisi p seipm̃: vel per sanctos suos. Et iõ remissi
onẽ pctõꝝ vel p seipm̃ facit vel p ipsi⁹ colum
be mẽbra: qb⁹ ait. Si cui dimiseritis: dimittent
Ecce q̃ varia a doctorib⁹ tradunt sup his: ꝛ in
hac tãta varietate qđ tenẽdũ? Hoc sane dicere
ac sentire possum⁹: q solus deus dimittit pctã ꝛ
retinet: ꝛ tamẽ ecclie ꝯtulit ptãtẽ ligandi ꝛ sol-
uendi. sed alr ipse soluit ꝛ ligat: alr ecclĩa. Ipse
eni p se tñ ita dimittit pctm̃: q: ꝛ aiaꝫ mundat
ab interiori macla ꝛ a debito eterne mortis soluit

¶ Quõ sacerdotes ligãt ꝛ soluũt a pctis. f

Non aũt hoc sacerdotib⁹ ꝯcessit: qbus tñ
n tribuit ptãtẽ soluendi ꝛ ligãdi. i. oñden-
di hoies ligatos vel solutos. Unde dñs
leprosũ sanitati prius p se restituit: deinde ad sa
cerdotes misit quoꝝ iudicio oñderet mundat⁹.
Ita etiam lazaꝝ iã viuificatuꝫ obtulit discipl'is
soluẽdũ. q: ꝛ si aliquis apd deũ sit solutus non
tñ in facie ecclesie solut⁹ habet: nisi per iudiciũ
sacerdotis. In soluẽdis ergo culpis vel retinẽ-
dis ita opat sacerdos euãgelic⁹ ꝛ iudicat: sicut
olĩ legalis i illis q contaminati erãt lepra que pec
catũ figurat. Unñ Hiero. sup matheu: vbi dñs
ait petro. Tibi dabo claues regni celoꝝ ꝛ q
cũqꝫ ligaueris sup terram erit ligatũ ꝛ i celo: ꝛ
qdcũqꝫ solueris sup terrã erit solutũ ꝛ i celo.
Hunc inqt locũ qdam nõ itelligentes aliqđ su
munt de supcilio phariseoꝝ: vt dãnare inno
os: vel soluere se putẽt noxios: cum apud de
nõ snĩa sacerdotum: sed reoꝝ vita queratur. Le
prosos se ostẽdere sacerdotib⁹ iubentur leprosi
quos illi nõ faciũt leprosos vl' mũdos: sꝫ discer
nũt qui mũdi vel imũdi sunt. Ita ꝛ hic appa-
ret q nõ sequit̃ ds ecclie iudiciũ q per surrepti-
nem ꝛ ignorantiã iterdũ iudicat. Deus aũt sem
per iudicat fm veritatẽ. Et in remittendis vel
retinẽdis culpis id iuris ꝛ officij habent eccle
siastici sacerdotes: quod oliꝫ habebãt sub lege
legales in curandis leprosis. Hi ergo pctã
dimittũt vel retinẽt: dũ dimissa a deo vel reten
ta iudicant ꝛ oñdunt: Ponunt eni sacerdotes
nomẽ domini super filios israel: sed ipse bene
dicit vt dicit in numeris. Hũc modũ ligandi ꝛ
soluendi Hiero. supra notauit.

¶ Alius modus ligãdi ꝛ soluẽdi. g

Ligant quoqꝫ sacerdotes dũ satisfactionẽ
l pnie ꝯfitẽtib⁹ iponunt. Soluũt cũ de ea
aliquid dimittũt: vl' per eã purgatos ad
sacramẽtoꝝ cõioneꝫ admittunt. Quẽ modũ su
perius leo papa notauit. Scdm hunc modũ
dñr etiã sacerdotes dimittere pctã vel retinere:
Unñ superius augu. dixit. Quibus remittunt re
mittit deus ꝛc. Opus.n. iustitie exercẽt i pec
res cũ eos iusta pena ligant: opus misericordie
dũ de ea aliquid relaxãt vel sacroꝝ cõionẽ ad
ant: alia opa i pctõres exercere nequeũt. Ex
tãdũ est: q: quos satisfactiõe pnie ligãt: eo ipso
peccatis solutos oñdunt: q: nõ imponit
satisfactio pnialis: nisi quẽ sacerdos vere pe
tem arbitrat. Alij nõ iponit: ꝛ eo ipso peccata
retineri a deo iudicat. Qꝫ aũt hoc ad claues p
tineat: aug. oñdit dicẽs. Frustrat claues ec
sie q sine arbitrio sacerdotis pniam agẽs
eius ꝯfessiõe crimis indulgentia ipetrat. Est
alius mod⁹ ligãdi ꝛ soluẽdi qui p excõicatione
gerit: dũ aliquis fm canonicã disciplinam ter
vocat⁹ ad emendationeꝫ manifesti delicti sa
tisfacere vilipẽdens: snĩat ecclesia a loco orati
ꝛ sacramentoꝝ cõmunione ꝛ fideliũ consortio
ꝑcidit: vt erubescat: et pudore sceleris ꝯuer
penitenat: vt sic spirit⁹ eius saluus sit. Qꝫ si pe
nitentiam profitens resipuerit: negate ante
admittitur: ꝛ ecclesie reconciliatur. Hec est
ecclesie anathematisatio. Hanc penaꝫ dig
digne percelluntur insligat: quia gratia dei
tanto illis amplius subtrahitur ac subtra

quasi vt sit eis liberũ ruere i iterũ peccati. In quo s est maior diabolo seuiẽdi dat prãs. Ora tiones q̃ quoq3 ecclesie & benedictionũ ac meri torum suffragia eis nequaq3 suffragari putant

¶ Quomodo sm hos modos intelligendũ sit illud. Quodcũq3 sol. &c. b

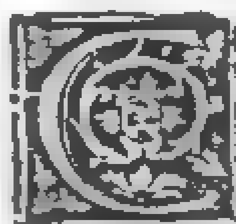
Secundũ hos ligãdi & soluẽdi modos

g quõ verum est qd dicit. Quodcũq3 solue ris sup terrã erit solutũ & i celis & quod cũq3 ligaueris sup terrã erit ligatũ et i celis &c. Aliqñ. n. ostẽdũt solutos vl ligatos q nõ sũt apud deũ: & pena satisfactiõis & excõmunicatiõis in terdũ idignos ligãt: vel soluũt: & idignos sacra mẽtis admittũt: & dignos admitti arcẽt. Sed itelligẽdũ est hoc in illis quorum merita solui vel ligari postulãt. Tũc enim snia sacerdotis iudi cio dei & totius celestis curie approbatur & ꝯfir matur: cũ ita ex discretiõe prodit vt reorum merita nõ cõtradicãt. Quoscũq3 ergo soluũt vl ligãt adhibẽtes clauẽ discretiõis reorum meritis: soluũ tur vel ligãt in celis. i. apud deũ: quia diuino iudicio sacerdotis snia sic ꝓgressa approbatur & confirmatur. Quos ergo sm merita snia ecclesie pellit: ledit & illi foris sũt apud deũ. Qui autẽ nõ meruit: sententia ecclesie nõ leditur nisi contẽ nat. Unde Origenes. Eruit qs a veritate: a fi de: a charitate: per hoc erit de castris ecclesie: et si epi voce nõ abijciatur: sicut ecõtra aliqs nõ re cto iudicio foras mittitur. Sed si nõ egit vt mere atur exire: nihil leditur. Interdũ enĩ q foras mit titur intus est: & q foras est: intus videtur retine ri. Ecce qualis & quãtus est vsus apostolicarum clauium. Iã ostẽsum est ex parte qualiter sacer dotes dimittũt peccata vl tenẽt: & tamẽ retinu it sibi deus quandã singularẽ potestatẽ dimittẽ di vel retinẽdi: quia ipse solus p se debitũ eterne mortis soluit & animã iterius purgat.

¶ Que sunt interiores tenebre & interior macula

Hic queritur que sit illa macula & que

b sint ille tenebre interiores: a quib' deus interius animam purgat: cum verã pe nitentiam immittit? De tenebris & iteriori ca ligine satis facile est & itelligere & respõdere. Cũ enim quis mortaliter delinquit & gratia virtutis priuatur si qua precessit: & naturalium bonorum elisionẽ patit. vnde & intellectus obnu bilatur: & totus homo interior obtenebratur: & ita quasi caligie quadã mẽs obuoluit: que caligo peccati pena est. Hanc vero deus pellit cũ pe nitentiã immittit: per quã perdita bona restitu it & viciata repat. Unde ꝓpheta. Nebulam si cut cinerẽ spargit. Sed que est macula peti a q̃ aiam lauat? Ecce. n. qs voluit facere homicidi um & patratur. quo patrato desinit tã velle q̃ facere: nondũ tñ vere & humilr penitet: nec ꝯfi teri ꝓponit. Que ergo remãsit in aia illius ma cula? Mala volũtas qdẽ fuit macula illi' aie: sed illa trãsit. Macula et est si penitere cõtẽnit sed hoc ẽ petũ3 aliud a pcedẽti. Que ergo ma cula remãsit a qua ipe i pnia purgat? Polluta qdẽ est aia quousq3 peniteat: sicut erat dum in ea praua erat volũtas. Sicut. n. q tangit mor ticinum vel aliud immundu3: ita pollutus est post tactũ quousq3 lauatur: sicut fuit dum tan geret: ita post actum peccati ita polluta rema net anima sicut fuit in ipo actu peccati: qa ita ẽ longe a deo per dissimilitudinẽ qui ẽ vita & mũ dicia mentis: sicut fuit dum peccatum ageret. Ipsa ergo dissimilitudo q̃ iest aie ex peccato & est a deo elongatio: anime macula intelligitur a qua purgatur in penitẽtia. Hoc aũt sol' deus facit: q solus suscitat aiam & illuminat: qd sacer dotes nequnt: qui tñ medici sũt aiarum. Unde propheta. Nunquid medici suscitabunt & con fitebuntur tibi? quod exponens augustin' ait. Boni doctores recte medici dicuntur. q viuẽ tes curare misterio possũt sed non mortuos su scitare. Sola. n. dei gr̃a reuiuiscunt. Qõ. L

Circa distinctionem decimã octauam queruntur quatuor de clauibus iu risdictiõis. Primo de maiori excõmunicati one. Secũdo de minori. 3° de suspẽsione 4° de iterdicto. Circa pm̃ q̃runt qnq3. Pmo vtrum excõicatio debeat eẽ in ecclesia 2° quis possit excõicare. 3° de snia iuris: 4° de effectu excõicatiõis. 5° de absolutiõe ab excõicatiõe.

Primo igitur queritur vtrũ excõicatio debeat esse i ec clesia. Et videtur q nõ: qz excõicatio ẽ maxi ma maledictio. vnde dicitur anathema. sz dicit apls nolite maledicere &c. ¶ Cõtra ẽ xps Sit tibi sicut ethnicus & publican'. i. a tuo ꝯsortio separ'. ¶ Rñ. circa hãc q̃stionẽ sũt q̃tuor vidẽda. pmo qd ẽ excõicatio. 2°. q debet esse in eccl'ia. 3° q ẽ timẽda. 4° qñ ẽ nulla i po iure.

Quantũ ad primũ sũt quattuor ꝯclones. ¶ Pma q excõicatio ẽ separatio a cõmunione eccl'ie quo ad fructũ. s. spalẽ hoc est consortiũ fideliũ. & suffragia generalia. i. pceptionẽ sacrorum. Itẽ alia diffinitio q ẽ sepa tio a q̃libet licita supple diuinorum & a q̃cũq3 legitimo actu . s. politico. Et dr separatio qz p minorẽ excõicationẽ nõ se paratur nõ a cõione fideliũ sz tñ a perceptiõe sacrorum: p ma iorẽ autẽ ab vtroq3. Sed cũ sit triplex participatio suffra giorum. vna ex vi charitatis q̃ hñti charitatẽ nõ põt aufer ri: & nõ hñti nõ põt dari. ide ẽ q excõicatio istã non tollit nec absolutio tribuit. sz iniusta excõicatio supponit eã abla tã & iusta absolutio restituitã. iniusta nequaq3. ¶ 2ª ꝯclo ẽ q ẽ scda participatio ex itetiõe generali quã aufert excõi catio & reddit absolutio iusta. qz nõ ẽ itẽtio ecclesie i cõib' orationibus includere illos q separati sũt ab ea: sicut sũt iudei. sarraceni. heretici. excõicati. s. & cũ aliquis vult dare aliqd cõitati nõ itendit q precisi ab illa cõitate sint ptici pes. ¶ Tertia ꝯ ẽ q ẽ tertia participatio ex spũali itenti

pª ꝯ

2ª ꝯ

3ª ꝯ

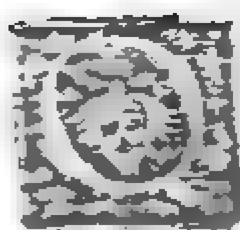
one nō sicut bono dēt ꝑ pte ꝛ miā ꝛ ista pt dirigi ad quē
cūqꝫ sicut ī parasceue orat ecclīa ꝑ oib⁹ ab ecclesia pcisis
vt redeat ad gremiū matris ecclesie. Sꝫ ista et si pro mul
tis simul fiat aducte ecclis vn nō debet nisi fieri ꝑ excōicatis
ꝛ nō excōicatis: sed seorsum vbi gratia. Quilibet de ordine
ad cuius bñficia sūt aliq̄ ī specialiter recepti debet intē
dere q̄ illi hēant specialē ꝑncipium ī bonis suis sub cōditi
one. s. si nō sūt excōicati. siue sint peccatores siue iusti. Sꝫ
si aliqui sūt excōicati nūc potest ꝑ illis ī pait orare. Si aūt
excōicati sūt mortui lꝫ nō sit ꝑ eis orādū publice ꝑꝑ scan
dalū si nō fuerit absolutꝫ ab illo tñ q̄ credit q̄ sūt mortui
ī charitate pt itēdi q̄ sint pticipes suoꝝ bonoꝝ. q̄ ia ñ sūt
4ª ɔ° ligati. ¶ 4ª ɔ̄ est q̄ ecclīa cū sciat se posse errare. vt tñ nol
le aliquē ledere iniuste. ꝓpter qd ipa nō itēdit excludere ī
iuste excōicatos a participio scōꝝ modi. ꝛ sic lꝫ itēdere cūꝫ
ceteris nō excōicatis: ꝛ ꝑ excommunicatis iniuste.

pª ɔ° Quantū ad scdm q̄ ī ecclīa dꝫ ee excōicatio sūt tres
ɔnes. ¶ Pria q̄ excōicatio dꝫ eē ī ecclīa. q̄ɫ
illō dꝫ eē ī ouili qd ē necessariū ad bonū gregis lꝫ videat̄
nociuū vni oui. sicut q̄ ouis morbida curetur si pōt. si nō
expellat̄ ne tot⁹ grex īficiat. Et sic vt ouile xpi sit sanū ꝛ ñ
morbidū: quādo vna ouis mortali morbo laborat monitio
nib⁹ medeī. Si āt ꝑ ɔtumaciā appareat insanabilis pla
ga ei⁹. tūc ab ouili eiicienda ē ne ɔtagiōe pestifera plūmos
ꝑdat. Vñ apls. Tradidi eū sathane ī interitū carnis: vt spi
2ª ɔ° ritus saluus fiat. s. eius ꝛ aliorū. ¶ 2ª ɔ̄ est q̄ ex h̄ seq̄t̄ q̄
excōicatio nō nisi ꝑ mortali dꝫ infligi. q̄ ille solus iudicio
ecclie ē pdēdus q̄ iudicio dei credit̄ pditus. Vñ cūꝫ sñia
iuris nō sit iniusta. pōt ita formare hō ɔsciam suā q̄ vbi ñ
peccat mortalr nūq̄ icurrit sñiā iuri. q̄ iniuria dī eē oē qd
ñ iure fit. Nō debꝫ aūt vñ iura nascūt̄ inde nasci iniurie occa
sio. C. Vñ in. l. Meminerit. vñ cū sit iniuriosa excōicatio
3ª ɔ° q̄ fertur sine mortali nō ē sñia iuri vbi nō ē mortale. ¶ 3ª
ɔclō est q̄ cū hoc reqritur cōtumacia q̄ est signū incorrigi
bilitatis quecūq̄ fiat aut ī nō veniēdo: aut nō parēdo: aut nō
ꝑmanēdo. Si āt sine mortali aut ɔtumacia vt vl̄ ꝑsupra. ꝛ
silr crimine vō vl̄ vīsilr ꝑsūpto ferat̄ excōicatio est iniusta.

pª ɔ° Quantum ad tertiū: q̄ excōicatio ē timenda: sunt
due ɔnes. ¶ Prima q̄ lꝫ sit iniusta est
tñ timēda. si sic sit iniusta q̄ nō ē nulla. sꝫ solū ānullāda. si
ue sit iniusta ex pte excōicati q̄ ē inocens ī illo facto: siue
ex pte excōicantis q̄ ex odio aut ꝑ grāꝫ vl̄ sordes tulit ex
cōicatione iniuste ex ordīe. q̄ ꝑ falsos testes. aut sine moniti
one vl̄ scriptis vl̄ alr. Vñ Grego. ī homil. ī octaua pasce. do
minica ī alb. Sñia pastoris siue iusta siue iniusta timēda ē
ꝛ ꝓpter culpā ꝛ ꝓpter penā. Propter clpā dico: q̄ peccat
pcto inobediētie si nō eā teneat quousqꝫ ꝑuenerit se ab
solui ab illo vl̄ supiore. Itē ꝑꝑ penā. q̄ ex quo sñia non est
nulla. ita incurrit qui eāꝫ nō seruat penas iuris: sicut si eēt
2ª ɔ° iusta. ¶ 2ª ɔclō est: q̄ si ē iniusta q̄ ē ipso iure nulla. Quus
aliq̄ qd nihil ē ī se hēat ligamē iuris vt matrimoniū de scō
cōtractū vl̄ spōsalia causant publice honestatis iustitiā q̄
fuerūt nulla alr q̄ ꝑ defectū ɔsensus nō tñ ī ꝓposito. Vñ
ꝓpter penā iuris timēda nō ē. q̄ s̄m ṽitatē nulla penā iu
ris icurrit q̄ sñiam q̄ nulla ē nō custodit. sꝫ ꝓpter culpāꝫ ti
mēda ē rōne scādali. Sꝫ sicut dicit Boetius q̄dā sūt āi cō
ceptiōes cōes apō oēs q̄dā apō sapientes. Qñ ĝ sapientib⁹ no
ta ē sñiāꝫ eē nullā q̄uis apō vulgus nesciat pōt hō nō sua
re eā ī occulto sꝫ ī publico dꝫ eā suare quousqꝫ scādalū rō
nabilr sedauerit. vt sicut aliqs publice excōicat̄ ꝛ denūcia
tur ita ex aduerso ipe publicet eām q̄ sñia nō valet [illegible]
appellatione vl̄ alia iusta cā [illegible] facto amplius nō ē scā
[illegible] phariseorum. vn est cōtēnendū.

pª ɔ° Quantum ad q̄rtū sūt q̄nqꝫ ɔclōnes. ¶ Pria q̄
sñia excōicatiōis ē nulla ex pte excōica
tis q̄ī ō se excōicare nō potuit ꝓpter defectū iurisdictiōis

vel q̄ illis q̄ ā nō suo iudi. e lata sñia nō tenet [illegible]
sit fines mādati si erat delegat [illegible]
ɔtra itentionē delegātis. de [illegible]
cau. 24. q. 1. Audi [illegible]
cōi. usa. 12. q. 2. Alienatiōes. c. vl. ɔ̄. vl. ꝛ ñ ab vno delega
to alio q̄ nō ē sibi [illegible] q̄ si nō oēs [illegible]
matrimony. ¶ 2ª ɔclō q̄ [illegible]
post q̄ appellauit. q̄ sñia lata post [illegible]
terposita ē ī nulla ipso iure. de o [illegible]
exco. Per tuas. Idē autē est [illegible]
ce cōmissionē sciens vel nō audiens vel nō potes [illegible]
re. de appellatiōe. c. Ad aud. [illegible] post iter [illegible]
papam. c. ii. Dilecti filij. de do. ꝛ contu. c. Cum [illegible]
post reuocationēꝫ toti⁹ negocij a papa vel a supiore [illegible]
potuit reuocare vices suas. ne lit. pē. c. si. Idē si post [illegible]
sione factā ad papā de appellatione vtrā vel [illegible]
satione legitimā. de appellat. Ad hoc. c. Propositū [illegible]
pla. Quia oēs hi casus equipollēt appellationi. dico āt le
gitima quādo erat talis cā q̄ ꝓbata reputaret̄ sufficiens
ꝛ quādo nō sit in cā fidei in qua nō est locus appellationi
nec sic monac⁹ appellans ne s̄m regulā corrigat̄. de appel.
c. i. ꝛ quando lata est sñia sup illo negocio: ꝑ quo est appel
latū q̄ secus si sup alio in quo remanserat vt iudex [illegible]
isset ia recusatus vt suspectus. Et idē ē si appellatio [illegible]
terposita post sñiam latam sub cōditione an ɔditōis [illegible]
tiā: vt q̄ excōicabat nisi infra talē diem solueret vel fa
ret. q̄ ista non secū trahit executionē. de appel. Dilecti fi
lij. c. Preces. c. 2. Si aūt post sñiam pure latā lꝫ an denun
ciationē: non suspenderet eam. de appel. Pastoralis. ¶ 3ª
ɔclō. q̄ excōicatio est nulla 3ª ex parte sñie quādo hꝫ er
rem intollerabilē expressū: q̄ est vel cōtra ius diuinum vl̄
contra ius constitutionis pape. non dico ɔtra ius [illegible]
ris. de sen. ꝛ re iudica. c. Inter ceteras. de ex. prela. c. [illegible]
ctus filius. Dico autē errorē siue in ɔclōne siue in narrati
one. dum tamen in aliqua parte ipsi⁹ sentētie nō sit [illegible]
actis. Unde si dicat. excōico papāꝫ vel excōico te q̄ fac
elemosynā. similiter si excōicat audiētes s̄mones predicato
rum ꝛ minorum in domibus suis q̄ de iure certū ē hoc
licitū per decretalē Benedicti inter cūctas. q̄ tñ de [illegible]
citur reuocata ī ɔcilio vienēsi. Si aūt diceret audiētes [illegible]
mones eoꝝ ī parochijs q̄ndo pt eis nō licere [illegible]
ceat curato valeret. ¶ 4ª ɔclō. q̄ 4ª nulla est ex parte [illegible]
se nō expsse sꝫ tacite. Si eni excōicet oēs venientes ad [illegible]
remisi sibi vel suo mādato ɔfessos vel omnes qui nō [illegible]
cōfessi sibi vel suo mādato quo ad confessos fratribus [illegible]
ipo iure. Vñ ex ibi q̄ fratres pñt audire confessiones [illegible]
stea excōicationes vō vel sñias latas per platos [illegible]
vel eius fraude denūciauit⁹ irritas ꝛ inanes. Si āt [illegible]
ꝯs iniusta ex causa ꝓpter quā ius non exprimeret [illegible]
li timēda ē ꝛ valida. sicut si ex odio esset lata. ¶ 5ª ɔclō [illegible]
est nulla rōne ordinis. s. quādo lata est maior ā monitione [illegible]
minatum in speciali nō premissa ɔtra participātes [illegible]
tis non in crimine. ꝑ. c. Statuimus constitutionem [illegible]
Si aūt aliter esset defectus ordinis vt q̄ sine [illegible]
sine monitione aut [illegible] tenet [illegible] licet [illegible]
sa causa lata tenet. ii. q. 3. c. 1. ꝛ gnāliter quādo iniusta [illegible]
net licet aūt iure [illegible] sit nulla sñia [illegible] lata [illegible]
sa in [illegible] timēta nō sit tamen est [illegible] canones non [illegible]
legibus sed [illegible]. Vñ in [illegible]
[illegible] ex [illegible]
coicatio nulla. ¶ Ad argumentū [illegible]
tionis est bene dicendo q̄ [illegible]
potius [illegible] sit medicinalis. Unde sicut medicus [illegible]
cauteriū ad [illegible]. Unde [illegible] Tradidi [illegible]
sathane in interitū carnis vt spūs saluus fiat.

Ueritur 2º quis possit excõicare. vtrũ excõicatus possit excõicare. Et videt̃ q̃ sic: qz in bñtib⁹ symbolũ facili oz esse trañs⁹. Itẽ vr q̃ excõicat⁹ nõ possit excõicari qz q̃ c ĩ cẽ nõ põt ce magis cẽ 3 excõicat⁹ ẽ cẽ ideo 2c. Cõtra. excõicatus nõ hz vsũ iurisdictionis. sz excõicare est iurisdictõis. io 2c. Oz aũt excõicatus semel possit excõicari hr̃ de iudeis. ita quorũdam. Rñdeo cũ hic due qõnes tangant̃. Primo soluẽda ẽ pma qõ. 2º scda. Circa pmã sũt tria videda. Primo qs possit excõicare iure suo ordinarie. Secundo qs possit iure alteri⁹. Tertio quis non possit excõicare.

1ª co Quantum ad pmũ sunt. 12. 9nes. Prima. q̃ ois eps subditos de dyocesi nõ exẽptos põt excõicare iure ordinario: qz excõicatio ẽ pprĩ⁹ mucro epi. 16. q. 2. vĩsis i fine ibi. Gladii mucrone epi sacerdotũ piacula recesserũt sz anathema solene soli epo reseruat̃. 2ª 9. q̃ inferior platus epo q de iure vel 9suetudie hz subditos citare z in foro 9tentioso ecclesiastico ius reddere põt. z qz iudiciũ reddit̃ irritũ z sine cohibitiõe nlla ẽ iurisdictio eo ipo põt excõicare: sic archidiaconus hñs curiã: sicut decanus ruralis: si z ipse curã hz. silr decanus si nõ solũ curã aiaꝝ hz: sz z cãc cognitionẽ z decisionẽ p quã facit ius actori d̃ reo canonice corã se 9suẽto: aut succẽtor vel alius ad quẽ p modũ iudicij vl̃ fori 9tẽtiosi ptinet iurisditio sup clericos chori. Si ãt talẽ curã sic iudicialẽ cognoscentẽ nõ hñt. nec per 9ñs pñt excõicare: cũ hoc sit iurisdictõis z fori 9tentiosi. Cõsuetudo. n. dat iurisditionẽ. Jurisditio aũt sine modica coertiõe nulla ẽ quã ĩterpraf papa excõicationem de offi. del. c. Ex lĩis. 3ª 9. q̃ curat⁹ simplex. qz talẽ iurisditiõez nõ hz (põt. n. vt arbiter parochianos suos pacificare nõ vt iudex) nõ põt excõicare de iure. Sz qz 9suetudo põt dare iurisditiõez itegrã: z forte cũ rõne dimidiã. idẽ est q̃ q̃tuz hñt de 9suetudine facere pñt: z nõ plus: puta p certis casibus mãifestis i gñali nõ i spali de offi. ord. c. 2.
4ª 9 4ª 9. q̃ abbas qz z ipe ẽ iudex monachoꝝ suoꝝ p electionẽ istitutus põt eos excõicare ẽt añ bñdictionẽ: duz tñ fuerit 9firmatus. de symonia. c. sic. 5ª 9. q̃ por 9uentual̃ p electionẽ positus põt excõicare. de maiori. z ob. Cuz in ecclesijs. vbi loq̃t̃ de pore cui iurauerant. Secus de pore claustrali q sine electõe ponit̃ ab abbate: licet nõ possit amoueri sine cã. nec hz auctẽ nisi q̃tũ abbas sibi cõmittit cui⁹ ẽ delegatus. Sz abbate mortuo por ei⁹ vicẽ gerit per legez. Et silr superior vicẽ pours q ẽ p electionẽ. Uñ tũc iure suo pñt excõicare sic z capitulũ vacante sede: qñ gerit vices in spũalibus epi mortui de ma. z obe. his q.
6ª 9 6ª 9. q̃ cardinalis nõ
7ª 9 eps in ecclia sui titulu põt fulminare vt c. 2. h põt. 7ª 9. q̃ official̃ epi vel cuiuscũq3 archidyaconi q hz curiã de cõ
8ª 9 suetudine h põt de absolonibus c. 3. 8ª 9. q̃ prior collegio assignat⁹ q sine abbate 9uentũ totalr̃ regit i spũalibus
9ª 9 cũ abbatiã pncipalẽ videtur posse excõicare. 9ª 9. q̃ silr
10ª 9 guardianus. 10ª 9. q̃ por q solet cẽ p electionẽ qñ fit p p uisionẽ supioris põt excõicare qz sic est de cõ z de epo q ẽ p puisione: qz hoc accidit dignitati. d̃ of or. c. 3º. in glo. ca⁹.
11ª 9 Quita i glo. 11ª 9. q̃ leg. ar̃ excõicat infra puinciã sibi decretã nõ ex et si sit e latere de offi leg. Nouit. sz legat̃ simplex hoc põt nisi qñ legatus a latere supueniret d̃ off le. Uolentes.
12ª 9 12ª 9. q̃ sz qd qõ dcm est de decano videat̃ cẽ q̃ hr̃ de appella. c. dilecti. ãia sz nõ possit ponẽ iterdictũ vt ibi dicitur: tñ excõmunicare põt vnũ vel illũ de caplo: q̃ maius ẽ vel loq̃t de decano qui nõ hz curiã vel nõ põt ponẽre iterdictũ i ppls sibi nõ subs: sic nec excõicare aliquẽ &c. 3 in collegii ... sic qñ i quelibz p se hz iurisdictionẽ.
1ª 9 Circa scdũ 3 qs possit excõicare iure delegato sunt. 5. 9nes. Prima q̃ de delegato pape nõ ẽ dubiũ

nec subdelegato ab eo q solus subdelegare põt. Itẽ officialis vt dcm est: sz magis iure alteri⁹ q̃ suo. Itẽ delegatus cu iusslu et ordinarij: qui põt excõicare qz hoc ẽ iurisditionis: z io põt 9mitti. 2ª 9 est q̃ ẽt vicarius missus nõ ad simplicẽ iquestã faciendã z referẽdã: sz ad corrigendũ ingrendũ z puniendũ: qd sine cẽsura ecclesiastica bñ fieri nõ põt: ex de of. dele. Ex tuis. 2ª 9
3ª 9. q̃ p3 hoc nõ o3 q̃ por claustral̃ hoc hẽat. qz hz pñtem abbatez q hoc põt. Uñ nisi spãlr̃ sit sibi 9missum ab abbate: aut hẽat de 9suetudine: nõ hz fulminare: sz disciplinare. Uñ z vicarius: vl̃ firmarius curati cui ex toto z p totũ annũ vices suas itegre 9misit hoc põt. qz sic habet consuetudo. 3ª 9

Quantũ ad 3m quis nõ possit excõicare sunt. 5. 9nes. Prima q̃ excõicat⁹ a iurisditione suspensus nllo mõ põt excõicare qz excõicare ẽ vsus z actus iurisditionis: q̃ ipe caret. 24. q. 1. Audiuim⁹. Et hoc de publice excõicato alr̃ si occlte: valeret. d̃ sẽ. exco. z re. iud. ad reprobandu. 1ª 9
2ª 9. q̃ si pdidit iurisditionẽ mlto magis: vtputa deposit⁹ a dignitate nisi appellauerit appellatione pendente. Silr̃ legatus finita legatione. Silr̃ delegatus si reuocate sit sua pcãs. 2ª 9
3ª 9. q̃ subdelegat⁹ nõ põt si delegãs perdidit iurisditionẽ: vel sit mortuus re itegra: qz nõ põt iste pcedere iure suo nisi in negocio cepto p citationẽ p quaz est ppetuata iurisditio: sic pcurator facit litẽ suã p litẽ 9testatã. mandatu. n. morte mandatoris re itegra expirat. d̃ of. dle. Graue. z c. Relatũ. Si ãt delegãs sit excõicat⁹ si 9missio pcesserit excõicationẽ: põt 9missarius pcedere: qz suus processus nõ depẽdet ex vsu iurisditõis delegãtis nisi i fieri a pn⁹: sz a iurisdictiõe sic. Si vero post excõicationẽ 9missit nihil valet: nec valuit: qz 9mittere ẽ actus iurisdictiõis: excõicatio ãt tollit iurisditionis vsũz non hitũz. Et sic pñt excusari official̃ z pniari⁹ epi excõicati: quoꝝ official̃ cessabat pniarius aũt non cessabat a 9fessionib⁹: qz forte officialis fuerat positus post excõicatione ille añ aĩs oberet currere pari passu: nisi cẽt pniaria ãnexa bñficio: z sic ordiaria nõ delegata. Uel dic vt dcm est. ã. de pxima qõne: an confessio possit fieri alieno sacerdoti de licetia pprij. in fine qõnis. 3ª 9
4ª 9 Quarta 9. q̃ prãs ordinis nihil fac ad excõicationẽ qz hñs eã solã nihil põt in foro 9tentioso: Eẽ aũt carens ea z hñs clauẽ iurisditionis nihilomin⁹ põt excõicare. Clauis ãt iurisditõis nullũ ordine facꝝ reqrit nisi solũ tõlurã clericalẽ. quã mulier hr̃e nõ põt. Inde ẽ q̃ abbatissa excõicare non põt. de maiori. z ob. c. Dilecta: nec laycus. qui ea caret. nec nouitius q hz coronã monachalẽ: non clericalẽ ab epo vel alio q dare põt. 4ª 9
5ª 9 Quita 9. q̃ nec alicui carẽti corona clericali aliqs iferior papa põt 9mittere iurisdictiõez: nec gladiũ spũalẽ 9 9suetudinẽ ecclesie gñalem. Sed hoc papa posset z layco z mulieri 9mittere cũ sit pure positiuũ sz non posset mulieri dare ordinez qd est diuinu. cui tñ posset dare coronaz. qd est humanũ. 5ª 9

Ad secũdam qõnẽ dicenda sunt q̃tuor. Primo d̃ psonis que pñt excõicari in singulari. Secundo de loco. Tertio de vniuersitate. Quarto de pluralitate excõmunicationũ.

Circa pmũ sunt. 8. 9nes. Prima q̃ nõ subditus nõ põt excõicari: siue sit non subditus iure cõi sine iure spãli vt qz exẽptus. Uñ vasallus p feudo de quo corã dño est parat⁹ ridere nõ põt excõicari ab epo: qz i hoc ẽ n subdit⁹ d̃ iudi. c. cetez. Per idez nec metropol. subditos suffraganei põt excõicare. nisi i certis cas ib⁹ in quus hz exerciũ iurisditionis i eos. de offi. or. pastoralis. z. de. c. De his. 1ª 9
2ª 9 Scda 9 est. q̃ licet metropolitan⁹ subditos suffraganei nõ possit excõicare: tñ epz põtq̃ si sibi subditũ: duz tñ prius fuerit suspensus z iterdictus: qz alr̃ nõ o3 excõicare de offi. dele. Sane. z silr officiales in suffraganeo p põt excõicare. d̃ offi. vicarij c. 1. l. 6. qz vna sede exercẽd non archidiacone nec 2ª 9

3ª 2ª tam officiales de of. ordi. pastoralis. de penis. c. 3°. ¶ Tertia decla. est q nec exempti nisi rône delicti cõtractus vel rei de q̃ agit̃ de p̃uile. c. i. li. 6. nisi qui sic sunt exempti q nec ratione casib⁹ forū sortiūt̃ q declarant̃ i p̃dictis casibus ordinarijs minime subiacere sicut p̃dicatores ⁊ minores. Itē dinarijs minime subiacere sicut p̃dicatores ⁊ minores. Itē nec subditi pñt excoicari q: partic pñt exēpti. ö p̃uil. Quo.
4ª 2ª ¶ 4ª decla. q nullus põt excoicare parē q: ta3 nõ est subditus q: par i parē nõ h3 imperiū. ff. de arbi. l. ita. ⁊ magistratus. vnde nec legat⁹ delegatū. de of. le. c. 2. S3 nõ subdit⁹ qui rõne contract⁹ vel delicti fit subdit⁹ põt excoicari. de raptorib⁹. c. i. Et silr exemptus vt dictū ē q̃ delinquēs i loco non exēpto sortit̃ forū. de p̃uil. c. Cū capella. c. Quia. Exēpti tñ a
5ª 2ª legato a latere pñt excoicari. de offi. dele. c. 4. in glo. ¶ 5ª decla. q impediēs iurisdictionē l3 alr nõ subdit⁹. q: hoc ipso fit subdit⁹ põt excoicari a iudice cui⁹ iurisdictionē impedit:
6ª 2ª vl' executioni resistit. de offi. dele. c. i. ⁊ c. Significasti. ¶ 6ª declo. ordinari⁹ a delegato pape põt excoicari si eius sniam nõ exeqt̃ ad ei⁹ mādatū. q: i hoc subdit⁹ est ei rõne mādātis. de of. dele. c. Sane. Et p ɔñs curati si nõ obediūt i citā-
7ª 2ª do. ¶ 7ª q subditi suffraganeo4 si negāt ,pcurationē debitā a metropolitano excoicari pñt. q: in hoc sūt ei subditi. c. Cū officialis. Als pp̃ter ,pcurationē nõ debitā excõicatio lata nõ tenet. de excessi. c. Cū ad quorūdā. sicut nõ videtur tenere ɔtra cū lata q primū cessit bonis: q̃si quo ad bo-
8ª 2ª na desierit esse subditus. de solonibus. c. 3. ¶ 8ª q a papa oēs possūt excoicari: q: ei oēs subsūt: s3 ipe a nemine nec a seipso. 9. q. vlti. c. Patet. Per h̄ ēt p3 q ab ei⁹ legato ⁊ delegato oēs pñt excoicari q eo4 iurisdictionē ipediūt. de offi. dele. c. Sane. Nullus ergo a seipso nec ab equali: nec ab iferiori inq̄tū h3 põt excoicari. s3 solū a superiori inq̄tū h3 2. di. c. Cum iferior.

Circa scdm de loco. sciēdū q subditus nõ põt excoicari a superiori i loco nõ subdito: puta ex͞ territorium: vel itra i loco exēpto. De p̃mo dr̃. de ɔsti. c. 2. l. fi. q sententia epi lata i furtū cõmittētes nõ ligant̃ ei⁹ subditi. si ex͞ diocesi3 furētur. Si igit̃ q̃rat̃ vtrū aliqs nõ subditus epo Parisius itra ei⁹ dyocesim ligēt̃ sua snia: distiguendū ē: q: aut delingt i loco exēpto ifra dyocesim: ⁊ tūc nõ incidit. ēt si psona eēt subdita: q: ex͞ territoriū iudicāti ipune non paret̃. aut itra dyocesim ⁊ loco nõ exēpto. ⁊ tūc aut est tal' p̃sona q̃ nõ sortit̃ forū rõne delicti sicut archieps delinquens in ep̃atu sui subditi f̄m quosdā. ⁊ sicut exēpti q ö hoc hñt speciale p̃uilegiū q nec rõne delicti subiciūt̃: ⁊ tūc ē idē: q: nõ subditi sūt excoicati. aut est talis subditus q rõne delicti sortit̃ sic p̃uat⁹ alienigena: vl' exēpt⁹ cõtentus i trib⁹ casibus sortiūtur. de p̃uile. c. i. l. 6. Et tūc subdistinguo q: aut ē de se delictū aut solū q: prohibitū. si est de se delictū tūc icadūt eo casu q̃o ⁊ subditi. q: p̃ dictū fiūt subditi. sicut si excoicauit oēs fures. Si aūt nõ ē ö se delictum puta excoicat oēs practicātes q nõ sūt magri parisius: qd põt sine peccato fieri. Imo cū merito: puta si magr mõtis pesulani aut nõ magr bon⁹ tñ medic⁹ velit practicare. ⁊ tūc q: nõ ē de se subditus nec rõne delicti q: illud nõ ē de se malū nec est peccatū iobedientie illi qui cū nondū sit subditus nõ sū teneē obedire. Et ideo videt̃ q nõ incurrat. Et p̃bat̃ ista distinctio ex his q̃ notat̃. C. de. sum. tri. l. i. hoc aūt verum ē de nõ subdito iure cõi respectu ois snie epi. ⁊ de exēpto respectu ois snie nisi q̃ fert̃ rõe fidei. S3 si ois qui facit se practicari e.let excõicatus tunc nõ subditi ö vl' exēptus q practicaret i crimine criminoso p̃ncipādo cū subdito non exēpto ⁊ extra locum exēptū icurret eā sniam iuris. ö sen. ex co. Si deserūt vbi aliū hēre n̄ posset: q: tūc necessitas excusaret. ¶ Si q: his q̄ respiciūt hāc cessat ois exēptio. ö heret. c. ad abolēdā. sine idē ē q in oi casu ⁊ i oi loco in q̄o subdit⁹ i loco subdito icurreret sniā3 epi dogmatiçās vl' audiens ⁊ nõ referens ɔ̃ articulos ē, vtā icideret exemptus idē faciēs i loco exēpto: ⁊ multomagis subdit⁹ i loco exēpto. q: sicut exemptio nõ valet psone in causa fidei: sic nec loco cū locus nõ sit exempt⁹ nisi p̃pter psonas. imo ēt locus exempt⁹ vel p̃uilegiat⁹ de se vt eccīa idē trahit hereticu⁹. Itē exēpt⁹ i loco exēpto i cā fidei põt p̃ter ⁊ citari ⁊ re ipsa capi.

Circa tertiū de vniuersitate est sciēdū q vniuersitas nõ põt excoicari cui⁹ rõ ē m aliquat dõ ... h3 aiā3 q̃ p cā ligat̃: q̃si diceret: excoicatio regnū ... qd aūt nõ ē realr ⁊ vere vnū nõ ē vere ⁊ realr ... vniuersitas. igr̃ ⁊c. S3 pari rõne nõ posset iterdici ... snie nõ hñt effectū realē nisi sicut cā sine qua nõ ... faciat: s3 act⁹ hūani q nihil realitatis efficiūt i obo ... grit ex pte obti entitatē realē. ¶ Et iõ ē scda ratio ... q: snia e ipso iure nulla q̃ h3 itollerabilē errorē expssū. Dē āt est ista i qua vniuersitas sub hoc noie excoicat̃. Vñ de sen. ex. c. Romana. dr̃. In vniuersitatē vo vl' collegiū pferri excõicatõis snia3 penitus p̃hibem⁹. Vñ si dicat̃ sic excoico vniuersitatē parisieñ. vl' totū capl'3 vl' collegiū ⁊c vl' dictū est ɔ iūs ɔstitutõis expssē. iõ ⁊c. ¶ 3ª rõ: q: videt eē oppositio i adiecto. q: excoicat⁹ separat⁹ ē a cõione oīm boīum: nõ aūt a cõione sui. Si g ē vna excoicatio q̃ vniuersitas ligat̃: ipa separat̃ a cõione oīum boīum ab illa vniuersitate: nõ āt a cõione iter se inuicē. ⁊ sic vn⁹ hõ poterit aliū cõicare: qd ē ɔtra rõnem excoicationis maioris. Si ā diceret̃ sic. excoico oēs de vniuersitate q fuerūt actores vl' ɔsentiētes: valeret. Si vo sic. oēs ⁊ singulos de tali vniuersitate: idē eēt ac si dicerē ipsa3 vniuersitatē. vñ nec valeret q: q̄uis f̄m subtilitatē physicā his tria nõ sint sex nec singuli vniuersitas tñ nihil aliō ē re vniuersitas q: sing ...

Circa quartū est sciēdū q põt aliqs ligari diuersis excoicatõib⁹ nõ solū ,p diuersis causis a iure vt si est incendiarius ⁊ percussor clerici ⁊ h⁹. s3 ēt ,p diuersis cā a diuersis iudicibus. ⁊ ,p vna ab hoie ⁊ alia a iure. ⁊ p eadē ab hoie ⁊ a iure: vt ,p vendēdo arma saracenis est excõicatio iuris. de iudeis. c. Ad abolēdā. Et nihilominus papa p cipit q ɔtra eos sepe ferāt̃ snie ab hoie i locis maritimis. de iudeis. c. Ita quorūdā. Si āt ,p eadē cā in iurib⁹ diuersis inuenit̃ snia lata videt̃ eē vna: sic de iniciēte manū in clericū. q: posterius ius ē declaratiuū p̃oris. sicut si sūt mite leges que condemnāt furē ad duplū vel q̃drūplū. non tñ ⁊ nec̃ ad multa dupla vl' q̃drupla. silr si ,p eodē scō legatus i cõcilio ⁊ papa in iure ferūt sniam. sicut ɔtra cõpellētes litigātes i ecclesia desistere vel alibi litigare ⁊ pedagantes clericos. Simon. in cõcilio bitur. ⁊ papa in sexto ferunt sntentiā ē quidē duplex sentētia: q: extra regnū hõ nõ ligat̃ snia legati s3 sententia pape. sed itra regnū ligat̃ hõ m vnca snia ex vtroq: iure. ¶ Ad p̃mū dõm q in habetib⁹ simbolū i aliquo positiuo facilior ē transitus inuicē. sicut p̃ clemēns sed nõ p̃pter hoc sic ē i priuatiuis. Quāuis ... cus magis ɔueniat cū ceco q̄ ille q h3 visū. nõ tñ sequit̃ q possit facere q ali⁹ nõ videat ⁊ possit aliū excecare magis q̃ nõ cecus ⁊ ita est in ,pposito. ¶ Ad scd3 dõm q licet p̃batū per multiplicationē opaco4 medio4 dr̃ magis ⁊ magis obumbrari. nõ q p̃uatio crescat actiui: s3 solū ... dine. q: ad illuminari sūt plā amouēda ipedimenta ... q̄s magis ac magis ex͞ eccl'ias: p 2ᵐ ⁊ 3ᵐ excoica ...

Queritur ... vtrū i iure debeat eē aliq̃ excoicatio lata. Et vr̃ q nõ ... r⁹ agit̃ cū lege q̄ cū leg ... multo ... Cel ... s3 seuerior ē excoicatio q̃ ... canonica q̄ ... ē a lege ... s3 a lege ... ¶ In ... sūt iura ⁊ ... ¶ ... quoq: ... i casu iure snie ... fide catholica ... scripturam sacram ... ecclesiam romanam ...

liberari [illegible] tiõe: eccõres criminũ. (?) isti sũt casus papales p totũ mundũ collecti p bituricẽsez: postea tusculanũ. qnti sunt casus Symonis legati: q ligãt in regno francie.

Primum [illegible] q [illegible] in isto versu. Hereticus cõ dens ne paret agar cuiq; studens. Prima di ctio hereticus iportat qnq; primos hereticos ppe dictos: z hereticales q sunt credẽtes. defendẽtes: receptatores: fau tores eoꝝ. oẽs iste pestifere psone sunt ipso iure excõicate. de here. Ad abolẽdã. Excõicam⁹ sicut ait. qd itelligendũ ẽ si aliquo actu exteriori suũ delictũ manifestarũt: aliter p so lo actu iteriori: quo tñ solo hõ est pfect⁹ hereticus: hõ nõ in currit. ¶ Hoc aũt est hic dubiũ: an qcũq; tenet vbicũq; cõtra articulos Parisius dãnatos sit excõicatus. Et videt q sic: z si nõ [illegible] epi que nõ ligat non subditos nec ex terri toriũ saltẽ [illegible] decretalis Ad abolendã q dicit. Uni cuiꝰ ppetui anathematis obligamus oẽs qui per singulos epos tanq; heretici sunt dãnati. ¶ Dicendũ q epũs nõ itẽ dit oẽs articulos dãnare sicut hereticos: sꝫ sicut dubios z piculosos: tũ qz multi catholici eos tenẽt. tũ qz nõ excõica ret: sꝫ denũciaret excõicatos: tũ qz nõ solũ dogmatizãtes i mo et alr credẽtes essent excõicati tũ qz ad solũ papaꝫ pti net determinare gnãlr qd ẽ hereticũ z qd catholicũ. Nõ g ẽ excõicat⁹ a iure q tenet illõ qd vna ecclĩa particularis iu dicat eẽ hereticũ: sed q firmiter adhereret ei qd ecclĩa vlis vl romana diffinit eẽ hereticũ ad quã ptinet hoc: qz qdiu hõ adheret fidei eccl'e romane quecũq; alia ecclĩa teneat oppositũ nũq est hereticus: de summa tri. ca. Damnam⁹ i fi. qz illa non põt errare sed oĩs alia sic. sicut tota ecclesia gre coꝝ. vñ i determinãs cõ tales articulos nõ incurrit sniam iu ris. ¶ Si vero qrat vtꝝ sniaꝫ epi icurrat cõtra ei⁹ phibiti onẽ faciẽs: certũ est q sic: si est subditus i loco subdito. Et idẽ est si exemptus et in loco exẽpto: z multo magis si non exẽptus in loco exẽpto: qz in talibus q sunt fidei nõ pdest exemptio. Si aũt sit non subditus iure cõi: vel subditus i loco ex territoriũ nõ icurrit. Si vero extrane⁹ i loco dyoc. aut ẽ talis q nõ sortit foꝝ rõne delicti: sic forte archieps. z sic non icidit: aut talis q sortit. z tũc si est de articulis p ec clesiã romanã dãnatis tũc icidit. Si aũt non nõ incidit: qz nõ peccat p iobedientiã qz tũc nõ ẽ subdit⁹. ¶ 2⁹ casus con dẽs iplicat alios qnq; q tñ hic accipiunt p vno casu: de he reti. c. Quicũq; l. 6. vbi dr. s. c. Quicũq; hereticos: credẽtes receptatores: dfensores: vl fautores eoꝝ sciẽter psũpserint ecclĩastice sepulture tradẽ vsq; ad satisfactionẽ idoneã ex cõicatõis se nouerit subiacẽ. nec absolõnis bñficiũ mereat nisi pprijs manib⁹ publice extumulẽt: z pjiciãt hõ corpa dãnatoꝝ: z locus ille ppetua careat sepultura. Fautores vo dnr vno mõ oia omissiõe: l. q illi q publica ptãte funguñt eo ipõ fauẽt hereticis q nõ fauet inqsitoribus: cõsilio: z auxi lio cõ illos: qz q nõ est mecũ cõ me ẽ. Priuate vo psone fauẽt qñ nolũt idicare sꝫ celãt. Scda fautoria ẽ vbi excusando sic dicendo: illi boĩes nõ sunt tales qles dnr z hẽ p q simpli ces iducunt ad amore eoꝝ z odiũ inqsitoꝝ. 3⁹ fautoria ẽ facti. si quis alimoniã mittat vel liberet. z hmõi. Dnr aũt cre dentes q hñt fidẽ eoꝝ iplicitã nõ explicitã reputãtes eos bonos z hẽre bonã fidẽ. Receptatores q vl sel recipiũt. De fensores q defẽdunt vbo vl facto. cõ qd fecerũt q denũciatũ publice excõicatũ a canone p inqsitore p fautoria heresis sciẽnter sepelierũt adhuc lite sup hoc durante. ¶ Nõ pa ret q nõ obedit iqsitori vl pedit: qz q non est mecũ cõ me ẽ. Unde nolẽdo parere inquisitori fauet hereticis de here. Ut inqsi. Et cõtinet nouẽ casus. Prim⁹ q ẽ. 7⁹. cõ vniuersos secu lares z dños tpales ac pncipaꝫ terraꝫ ciuitatũ aliorũq; locoꝝ rectores q[illegible]ib⁹ z officijs vl no. b⁹ cẽ [illegible] eoꝫ [illegible] seu officiales dyocesis vl inqsitori b⁹ hereticos [illegible] credentiũ rece ptatoꝝ [illegible] officio [illegible] inuestigatõe captiõe ac custo dia diligẽti cũ ab eis fuerit reqsiti. 2⁹ q est 8⁹ si p̃ factas p sonas pestiferas i ptãtẽ vel carcerẽ epoꝝ seu inqsitoꝝ vel ad locũ de quo ipi mãdauerit vel aliqs ex eisdẽ itra terminũ dem dñoꝝ ptãtuꝫ vel rectoꝝ districtũ nõ duxerit vl duci fecerit sin mora postq̃ fuerit reqsiti. 3⁹ q ẽ non⁹. si d here si a dyoc. epo inqsitore seu inqsitorib⁹ cõdenatos psati dñi tpales siue rectores seu eoꝝ officiales sibi relictos stati q recepint idilate aiaduersione debita nõ punierit. 4⁹ q ẽ decim⁹. cõ eosdẽ dños ptãtes rectores ipoꝝq; officiales si ẽ crimine heresis. cũ mere sit ecclĩasticũ. cognouerit z iu dicauerit. 5⁹ q est. u⁹. si captos p eodẽ crimie absq; deo rum epoꝝ seu inqsitoꝝ aut saltẽ alteri⁹ eorũdẽ licẽtia aut mandato a carcere liberauerit. 6⁹. q est. 12⁹ si executionẽ sibi p hõ. crimine a dyocesanis seu inqsitorib⁹ [illegible] iunctã pmpte put ad suũ spectat officiũ nõ adiplerũt. 7⁹ q est. 13⁹. si dyocesanoꝝ aut inqsitoꝝ iudiciũ sniaꝫ seu pcessũ directe vl idirecte impedierit. 8⁹ q est. 14⁹. si p̃ fa to fidei negocio dyocesano epo vl inqsitorib⁹ incũbẽti se opponere psumpserint: vl [illegible] ipedire. 9⁹. q ẽ 15⁹ cõ illos q sciẽter dederit auxiliũ cõsiliũ vl fauorẽ. Predicti ipso iure sũt excõicati: vt hr in nouella dñi Bonifacij. c. ri. vt iqsitõis. ¶ Agar. sarraceni q a Sarra se noiant cũ tñ sint ab Agar qz sunt ysmaelite q cõtinet tres casus. Pri mus q est. 16⁹. q cõ xp̃m z ppl'm xp̃ianũ sarracenis arma fer rũ lignamia deferũt galeaꝫ. 2⁹ qui est decimus septim⁹ q galeas eis vẽdũt vel naues. 3⁹ qui est decimus octauus qui in pirraticis sarracenoꝫ nauib⁹ cõ xp̃ianos curã guber natiõis exercẽt: vel machinis aut quibuscũq; alijs aliqd eis ipendunt auxiliũ vel cõsiliũ i dispẽdiũ terre scẽ de iud. z sara. c. Ita qrũdã. z. c. Ad liberandã. ¶ Circa ãt istos tres casus notãdũ ẽ q qcũq; qcunq; tpe saracenis aliqd qd ap pellatõe armoꝝ cõtinet: z ad adiutoriũ guerre ptinet qcũq; titulo tradit vl mittit itẽ qcũq; tpe guerre cũ eis hꝫ cõmer ciũ qcũq; nisi p redimẽdis captiuis. icidit: sꝫ tpe treugue licꝫ cũ eis mercari de nõ ptinẽtibus ad arma: de iudeis. c. Ad liberãdã. Itẽ quorũdã. Et ẽ ibi vnũ spãle qd nullꝰ iue nit. s. xp̃ianos captos ab alijs xp̃ianis fieri suos captiuũ. sꝫ solũ de ifidelib⁹ ibi ãt sic qz reputant apostate q ad ho stes inuados trãsfugiũt. ¶ 5⁹ qq; studens iplicat duos ca sus. Primus. q est 19⁹ est cõ religiosas psonas exeuntes ad audiẽdũ leges vel physicã. nisi ad claustꝫ redierit itra du oꝫ mensiũ spaciũ. 2⁹ q est. 20⁹. est cõ archidiaconos. deca nos plebanos: p̃positos. cantores z alios clericos psonatus hñtes nec non p̃sbyteros nisi a legib⁹ vel physica audi endis infra spacium desisterint supradictũ: vt ne clerici vl mõ. ã. speculã. Isti duo casus implicant multas psonas qz oẽs religiosos. i. professos: scdo clericos i dignitate ecclĩa stica cõstitutos et si nõ sint sacerdotes nec curã aiaꝫ habe ant. 3⁹ oẽs sacerdotes cuiuscũq; status. 4⁹ plebanos qui hñt curã aiaꝫ qsi in collegiũ: si non sint sacerdotes q ex eunt ad audiẽdũ leges vl physicã nisi itra duos menses re sipiscãt sed nõ simplices curatos non p̃sbyteros includit. Sed cũ magis deberet audire theologiã. z iura canonica q leges aut physicã nõ magna necitas videt cũ eis de sa cerdotio vsq; ad septẽniũ dispesari. de elec. Cuꝫ ex eo. Si aũt in camera secreto audirent. qz cõ mentẽ facerent icide rent. Unde z qui sic audire voluit a papa hoc ipetrãt. Et idẽ est ac si per se pncipalr ibi studerent.

Secundo videndi sunt casus q p se respiciũt ecclesiam ro manã: q sũt. 20. q cõtinent i isto vsu. Papa scis maticꝰ: falsans: cardo q; senat⁹. Prim⁹ casus papa cõtinet. 7. casus. Prim⁹ si qs dicat eccl'ã romanã nõ eẽ caput oĩm eccl'iaꝫ z tanq capiti noluerit obedire: vl si dicat eã nõ posse cõdere cano nes [illegible] tanq̃ heretic⁹ ẽ ipo iure excõicat⁹. vt pbat [illegible] 19 di. Nulli phas. 2⁹ si qs i papã elect⁹ a paucior[illegible] a duab⁹ ptib⁹ cardinaliũ psũpserit cõsentire [illegible]

Tertio si qs de tertie ptis noiatiõe ɔsilius nomē sibi pa pe si ptic v surpare. 4° q ta.em i papā receprint de elec. Licet. 5° q papatu vacāte alicui de cardinalibus p facienda pape electiōe iclusis ut iuris ē scripturā vel nunciū miserint aut cū ipso secrete locuti fuerint. 6° ɔ dños rectores officiales ciuitatis illius in q̃ electio romani pōtificis īminet facienda z celebrāda si ea q̃ ɔ iclusiōe z artatiōe cardinaliū sūt p.d. papā Gregoriū decimū statuta plene īuiolabiliter sine dolo sine fraude nō fecerit obseruari: vel si cardinales vltra q̃ statutū ē psūpserint artare. vel si fraudē i pmissis vł circa pmissa cōmiserint. 7° si sup taliter obseruādis stati audito sūmi pōtificis obitu corā clero z pplo ciuitatis illius ad hoc spāliter ɔuocādis corporale nō pstiterit iuramētū. Sūt eni pdicti excōicati i 6° z 7° casib' ciuitas ipa ecclesiastico subiacet iterdicto vt i decretali pdicti Gre. decimi. vbi piculū. ¶ Circa 5m āt casū dr̄ q si oēs cardiales simł recipēt nūciū vel eplas nō icurreret eis oibus simul mittens. z nō ē rō huius nisi q: illi toti collegio nō pōt lex iponi qd ē falsū. q: ipsi icludūt. de elec. c. Ubi. li. 6. Qui āt recipit ex eis videt pticipare i crimie criminoso: z sic excōicatus pdit vocē quousq; a sūmo pniario vel toto collegio absoluat. ¶ 2° scismatic' ɔphēdit q̃tuor casus. pmus q octauus q facit scisma ɔ ecclesiā romanā. 2° q est nonus ɔ adherētes eisdē. Sūt eni oēs excōicati vt pbat 7. q. i. Nouatianus. de hoc nō fm Inno. z hosti de scismaticis. c. i. Et facit ad hoc qd legit in nouella dñi Bonifacii c. ti. de scismaticis ad suscitandos. 3° q est 10° ɔ illos q vtunt scienter ordinationibus vel alienationibus a scismaticis factis cū p hoc eis fauere z adherere videāt vt sic itelligat de scisma. c. i. 4° q ē vndecimus ɔ illos q spōte z scienter pticipāt cū excōicatis a papa recipiēdo i diuinis. de h de sen. exco significat. Sz hoc itelligit de nominati excōicatis z de clericis q eos recipiūt i suis officiis. Secus forte de laicis q alias audirēt missā cū eis. 3° falsans ɔphēdit duos casus 12m z 13m. Primus q ē 12° cū qs p se vel p alius falsat lras dñi pape cū fautoribus z defensoribus suis. 2° q ē 13° cū qs sciēter vtit lris aplicis ab alio falsatis ut de falsariis. Ad falsarior. Itē qū calu ad eū lre false peruenerūt nisi ifra viginti dies destruat vel resignet. nō reddēdo tradēti sz iustine. Sz tutius ē sibi destruere de crimie falsi. c. dura. Qui āt vtit ignorāter falsis nisi prius apris illis videri fecerit p sciēte hētur ut ibidē i glo dr̄. Dicit āt hostien. sic hodie pceptū ē q i lris dñi pape nec in magno nec i modico audeat qs manū apponere ēt lrā vnicā vł punctū vnicū corrigēdo exceptis officialibus qbus h ē cōmissū. Alioqn manū apponēs ex canone lato in curia ipo fcō sniā excōicatiōis icurrit: q̃ n̄ pt circa sedē aplicā relaxari. Secus āt ē de litteris aliis qbuscūq; ēt legati aut sūmi pniarii: z multo magis de litteris platorū: nisi q qdā i synodis excōicāt falsāres lrās suas. Et sic icurrūt falsātes ifra diocesiz. 4° Cardoq; ɔphēdit tres casus 14m 15m z 16m pmus q 14° ɔ illū q scē romane ecclie cardinalē hostiliter fuerit isecutus vel pcusserit aut cepit aut mādauerit: vel socius fuerit faciēti. 2° q ē 15° ɔ illū q tale factū ratū hūit aut ɔsiliū dedit vel fauorē aut postea receptauit vel defensauerit scienter huiusmōi malefactorē. 3° q ē 16° si pncepa senator. ɔsul vł ali' dñs siue rector ɔ psūptores de qb' supdictū ē z hētur i ɔstitutionib' dñi Bonifacii de penis felicis eiusdē ɔstitutionib' tenorē n̄ fecerit obseruare. Nā a ipsi q̃ officiales eorū ifra mensem postq̃ ad noticiā eorum peruenerit eo ipso sententiam excomunicationis incurrūt. Ciuitas vero queuis alia preter vrbem que talia facienti seu facientibus seu ɔsentientibus i his ɔsiliū vel auxiliū dederit aut fauorē vel ifra mēsē taliter delinqntes p … facinoris enormitas exegerit z facultas ei affuerit nō duxerit puniēdos … z lapsu sic eo ipso digni…

te putat: z nihilominus remanet iterdicta vt i eadē decre… hētur. Hoc āt itelligitur de cardinali a sūme beat… ue nō. dū tñ iā sit noiatus i cardinalē z assensum … ēt verus cardinalis ē ēt ante q̃ sit ɔsecratus in epm … titulū epale. ¶ 5° qs senatus includit ɔtuor casus 17m 19m z 20m. Prim' q ē 17° ɔ illos q ɔstitutiōes dñi Bonifacii pape octaui fundamēta q̃ p iure ac libertate eccle z bono statu vrbis nosciit esse facta i senatorē capitaneū p tricū aut rectorē seu eiusdē vrbis regim̄ vł officiū aliter noiant eligunt vel assumunt. 2° q ē 18° ɔ huiusmodi nōtos electos vel assūptos si tali noiatiōi electiōi assūptiōi ɔsenserint: aut se de ipis quolibet itromiserint. 3° q ē 19° ɔ obediētes z itendētes eisdē. 4° q ē vicesimus ɔ dantes ipis noiatoribus electoribus assūptoribus aut noiatis electis assūptis auxiliū ɔsiliū vel fauorē publice vel occulte ut i eadē decretali hētur. Fundamēta vbi dicit q certa tē notabilis eminentie de roma vel districtu nō existens eligit: incidit z qui quēcūq; aliū vltra annū z fauētes. Et q hoc anno elegerunt regem francie supponit q de … tia pape aliter incidisset.

Tertio videndū est de casibus qui respiciunt eccle libertatem. primus versus. Percutiēs clericū … vendens. que statutū. ¶ Primus pertinens … sex casus. Primus si qs in clericū vel in psonā religiosā … iecerit violētas vel temerarias. 17. q. 4. Si quis suadente. de sen. exco. parochianus z c. ɔtingit. 2° cū qs pt defendere clericū a violenta manuū iectione z nō defendit: qd q̃r itelligatur legitur z notat. e. ti. q̃te. 3° quando manus iecit nec i hoc ɔsentit ipm tñ clericus captiuū titutū retiet ponēdo ei custodes vel eū intra domū … recludēdo vel icludēdo. e. ti. Nuper. 4° de illo q … pcutit capit vel detinet: sz hec mandat vel p alius fieri cit. e. ti. mulieres. 5° de illo q ut clericus verberet vel … neat cautā ēstat ɔsiliū vel iuuamē … pbat de homicid. Sicut dignū: z notat. e. ti. c. Mulieres. 6° de illo q tāli facit nec māda t iniectionē tñ suo noie fcā z post factam tā hēt ut i nouella dñi bonifacii pape. e. ti. Cū q … oēs sūt ipo iure excōicati. Et dic hosti. q ɔdonati tenē vł alii ɔuersi q ppriū hūt: lz tōsurā z hitū deferūt nō hūt hoc priuilegiū si āt ppū abdicarūt se z sua deo dedicarūt loco regulari vł seculari debēt ecclastica libertate gaudere z reputant religiosi de priuileg. vt priuilegiū qd nō … . f. q religiosus dicat psona q̃ nō fecit pfessionē i reli… approbata. q̃uis fecerit alia tria vota sine bigāia … ɔuersa. ¶ 2° casus itelligit de illo q ex officio tenet a violentus defēdere z nō facit cū possit vł illo q nō phibet … pp se illud fit vel eius noie vł q solo vbo posset ipedire nō vult ɔplacēs sibi in illo malo: idē ē de religiōis … te notorio q non est clericus. extra. c. Religioso … Idē ē si spuit sup eū vel aquā vł aliud pcit sup eū. It si ipm includit i domo claudēdo sup eū hostiū vel ponēdo armatos ad capiēdū si exierit: vel si accipit p habenas equi vel si rūpit ei … sellē vt clericus cadat. vel … descēdat vel si minis z terroribus nō tangens … vel ire. Et h dicunt Ray. hosti. z Inno. extra. c. … qūt arrestat clicus a portantē suas res vel apud eū depositas z ei aufert violenter anteq̃ ad locū destinatū portaret nō icidit. Secus si ex iteruallo q: tūc … repetere … in continenti in rebus: sicut propulsare in persona. … insequitur clericum illicite: z ille ex hoc cadēs vel … saucius ledat ille excōicatus est licet eum nō tengerit. … quis a … eleuet aut gladiū vibret nec … nō incidit nec si p metū cogit cū redimere vel … re dū tñ rē ei cohereūte nō p vi accipiat si ēt vel … c i accipiat. Si āt … cotugam vel de … rumpat nec hec ēt icidit q: … nō ē. Si āt …

datũ penituit: nec re integra reuocauit: quãuis de reuocando [illegible] fecer [illegible] hac grege [illegible] e i cha ritate: qz ipe mãdauerat et ita ipe nõ ligat: qz peccauit: sz qz mãdauit nec ẽ iusta sñia q̃ fert p mortali: licet ꝯ penitẽtẽ quousqz satisfecerit. Uñ ex. c. Quicũqz. l 6. nisi re integra re uocauerit nõ dr: vl de reuocãdo posse suũ fecerit. ¶ 2ª cõ [illegible] casus. 7m. 8m. 9m. 10m. 11m. pmus q ẽ. 7ª. ꝯ ec clesiasticas psonas q taleas vel collectas decimã vigesimã seu cẽtesimã vl quãuis aliã q̃titatẽ portionẽ seu quotã fru ctuũ ecclesiaꝶ puentuũ laycis soluerit: vl pmiserit: vel solu turos ꝯsenserint sub adiutorij vl subuentiõis mutui vl do ni noie: seu quouis alio titulo: vel mõ vel q̃sito colore absqz sedis aplice auctẽ. 2ª q ẽ 8ª ꝯ iperatores: reges: barones: ptãtes: capitaneos. officiales: ꝯsules. rectores ciuitatuꝫ: vl castroꝶ: vl quoꝶcũqz locoꝶ: q̃buscũqz noib9 censeant: q eccl[illegible] vel ecclesiaꝶ platis seu psonis ecclasticis regula rib9: vel secularib9 iponũt talias vl collectas: vel ab ipsis su oꝶ puentuũ seu bonoꝶ dimidiã decimã. vigesimã vel quã uis aliã portionẽ vel quotã exigũt: vel extorquẽt: vel reci piũt ab eis: et si soluere volũt gratis. 3ª. q nonus ꝯ pdcõs: apd edes sacras dposita ecclesiaꝶ vel ecclasticaꝶ psonaꝶ vbilibet arrestauerit: sapuerit: seu occupari mãdauerint: aut occupata sapita vel arrestata receperit. 4ª. q decim9 ꝯ illos q sciẽter in pdictis dederit ꝯsiliũ: auxiliũ: vel fauo rẽ publice: vel occulte. Predicti vo oẽs excõicati sũt. Uni uersitates vero q̃ in his culpabiles fuerit interdicti sñias eo ipo icurrũt. Isti casus habent d imu. eccle. Nõ minus. ꝯ c. aduersus: ꝯ i nouella dñi Bonifacij. c. ti. Clericis. 5ª. q ẽ. 11ª. ꝯ successores pdcõꝶ q pdictas talias ꝯ exactiones im posuerũt ꝯ extorserũt: nisi ifra mensẽ errorẽ seu excessũ p decessoꝶ suoꝶ purgauerit pdecessorib9 etiam ipsis nihilo minus remanẽtibus excõicatis: vt i dcõ. c. Aduersus dcla rat: nisi q illã decretalẽ Clericis laycos. dclarauit idẽ Bo nifacius nõ hre locũ i 5. casib9. Sz ad preces regis papa q nũc ẽ ipaꝫ funditus reuocauit: sz adhuc stant iura antiq̃ de his q talias idebitas iponũt: ꝯ eoꝶ successorib9. Qd at i de creta [illegible] clericis. dr [illegible] q apd edes sacras ẽposita sariũr referi ad pncipes ꝯ laycos nõ aũt ad platos eccle siue iu re vel iniuria i eccliis ꝯ religionibus deposita sariunt. ¶ 3ª litigans ꝯphendit duos casus. 12m. ꝯ. 13m. Pmus q est. 12ª. ꝯ illos q [illegible] apl caꝶ ipetratores aut alios ad foꝶ eccla sticũ recurrẽtes sup cãis q̃ ad idẽ foꝶ d iure vl d ãtiq̃ ꝯsue tudine ptinẽt vl p se vl p aliu [illegible] ad ꝯsistẽdũ vel i foro secla ri d q̃[illegible] ho litigandũ i iudiciũ ecclasticoꝶ vel ipoꝶ ipe trant[illegible] seu litigantiũ aut volẽtiũ litigare aut ppinquoꝶ illoꝶ seu re[illegible] illoꝶ [illegible] capiõe: modis vel aliis q̃buscũ qz ꝯpulerit: vl opelli fecerit: seu pcurauerit: seu p se vel p alios ipedierit: q̃ minus corã iudicib9 ecclasticis: seu delega tis: seu ordiarijs q̃relãtes d cãis pdictis possint libere iusti tiã obtinẽ. 2ª q. 13ª. ꝯ illos q ad pdcã faciẽda dederit ꝯsi liũ auxiliũ vel fauorẽ: vt i nouella dñi Boni. c. ti d imu. d. Qd̃ [illegible] vl bituricen [illegible] d imu. eccl. [illegible] c. Cũ [illegible] ¶ Ubi sciẽdũ q si q[illegible] amico suo por9 [illegible] re layca corã [illegible] p [illegible] psone vel fasinã bonoꝶ hẽbat ius suũ q̃s coraꝫ officiali vbi tarde ꝯseq̃t ius [illegible] pus vellet corã eccla litigare Ex cuius [illegible] iure corã [illegible] litigare ille icidit. ¶ 4ª [illegible] ꝯtinet nonũ casũ. q 14ª ẽ ꝯ illos q sine subdi [illegible] aut clericis seu psonis ecclasticis aliqd vẽdãt [illegible] ab eisdẽ vel ne ipis [illegible] molant panẽ co quãt aut alia obsequia exhibeãt: iterdicũt vt in nouella dñi [illegible] ¶ 5ª [illegible] 8. sequẽtes casus [illegible] 23m. Pmus q ẽ [illegible] q statuta edita ꝯ eccla [illegible] libertatẽ d [illegible] infra duos menses [illegible] 2ª q ẽ [illegible] statuta fuari fecerit q̃uis [illegible] [illegible] ꝯsuetudines ꝯ libertate ecclesie [illegible] [illegible] 4ª q ẽ 18ª. ꝯ illos q d cetero talia statuta fecerit. 5ª q 19ª. ꝯ illos q talia statuta scripserit. 6ª q ẽ 20ª. ꝯ ptãtes: rectores: ꝯ ꝯsiliarios locoꝶ vbi hmõi statu ta ꝯ ꝯsuetudies de cetero edite fuerit vel fuate q cũ scirẽt talia fieri ꝯ possent phibẽ nõ phibuerũt: q̃uis et nõ statu erint vel fecerit obfuari. 7ª q ẽ 21ª ꝯ illos q ẽm ea psum pserint iudicare. 8ª. q est. 22ª. cõtra illos: q scribere psum pserint iudicata. Ubi vl cẽ ꝯ ecclasticã libertatẽ qd rustici statuerit q nullus offerat nisi i magnis festis aut nisi [illegible] aut q sup mortuũ nõ sit tal pãnus vel tor cerei: vel q ꝯ cu ratũ oẽs ꝯtribuãt ad adiuuãdũ ꝯ ipm i casu turpiter ꝯ hmõ. qz libertas eccle ẽ hre libas oblatiões ꝯ liberas sepulturas. Si at illi d aliq̃ vno gñe ordinãt q sepeliant alicubi cũ et h nõ sit statutũ legis. ꝯ si ẽ ꝯ vnã ecclesiã ẽ p alia nõ videt icidere. ¶ 2ª [illegible] eodẽ. Sacrilegus: subd9 religans: peda gia: pign9. Pmus sacrileg9 hꝫ duos casus. 23ª. ꝯ. 24ª. Pri m9 q ẽ. 23ª. ẽ ꝯ icẽdiarios ecclesiaꝶ vt eodẽ. c. de sen exco. 2ª. q ẽ 24ª. ẽ ꝯ effractores ecclesiaꝶ. vt. e. c. conq̃sti. Dr at icẽdiarius q dolo malo h fac nõ q p culpa cãdela cadẽte iacẽs i ecclesia ipaꝫ icẽdit. Nõ at alius icẽdiarius nisi loci sacri icidit: Qui at i guerris mõasteria ꝯ ecclesias succẽdũt nõ euadũt nisi icastellate erat ꝯ de aduersarijs iustã guer rã faciebãt: q̃uis h sit dubiũ qz delictũ psone nõ redũdat i dãnũ eccle: Qui at ecclesias ꝯ mõasteria dmoliti sũt timo re hostiũ ne p illa sibi nocerẽt n excusant. Itẽ effractor si frãgat aliqd qd sit eccle: vt altare crucẽ ꝯ hmõ. Nã si archã plenã depositã ibi frãgat. ꝯ si a porte. c. nõ icidit i istã sñiaꝫ: qz nõ frãgit nec icendit ecclesiã: sz i eccla. 2ª subd9 ꝯtinet 4. casus. Pmus q ẽ. 25ª. ꝯ laycos q platos seu alias eccla sticas psonas cõpuler[illegible] ad submittẽdas sibi ecclias [illegible] ta vl bona ipoꝶ imobilia absqz iuri for si post ꝯpetẽte mo nitionẽ rẽissa submissiõe quã p vi vel p metũ exegerãt ec clias ꝯ bona ecclastica: ꝯ talr eis submissa i sua nõ dimise rit libtate. 2ª q ẽ. 26ª. ẽ ꝯ laycos q ꝯ illõ qd pmittit ex nã ꝯtractuũ sup pmissuꝫ iurib9 for9 fuata ibihitoꝶ aliqd ẽ susp se rint ipoꝶ ꝯtractuũ vsurpare obtẽtu nisi legittime moniti ab huiusmodi vsurpatõe destiterit restituẽdo ea que talr vsurparũt: vt i nouella dñi Gregorij decimi: de reb9 eccle siasticis nõ alienãdis. h ꝯstitutissimo. 3ª q e. 27ª est ꝯ illos q regalia custodiã seu guardiã aduocatiõis sue seu defensi onis titulũ in ecclesijs monasterijs seu alijs pijs locis [illegible] uo vsurpare conãtes bona earundẽ ecclesiaꝶ monasterioꝶ seu pioꝶ locoꝶ vacantium occupare psumũt. 4ª q ẽ 28ª. est ꝯtra clericos ecclesiarum monachos monasterioꝶ ꝯ pso nas ecclesiasticas eorũdẽ locoꝶ q fieri hec pcurãt vt. e. ti. gñali. Ubi sciendũ q ijs casibus fraude facere vident cle rici q cũ prius negassent multo tpe regalia postea sic ꝯcor dant. Permittimus regem vti iure suo si quod habet si p hanc pactionem ꝯ dissimulationem rex de nouo sibi vsur pet. ¶ Tertius religans. Et habet vnuꝫ casum: qui ẽ. 29ª. Et est contra religiosos ordinis mendicantium adinuento rum post cõcilium generale Inno. 3. quoꝶ etiã religiones fuerint per sedẽ apostolicã confirmate q post ꝯciliũ lugd. domini Gregorij decimi aliquẽ ad eoꝶ pfessione admiue rit aut de nouo domũ aut aliquẽ locũ acq̃siuerint vel do mos seu loca que hñt alienauerit absqz sedis apl de licen tia spali vt i nouella dñi Grego. decimi de religi. do. Reli gionũ. Dic tñ est dubiũ de illis q ꝯtra hãc decretalẽ nouã religionẽ inueniunt: aut habitũ noue religionis assumunt vtrum incidãt in excõmunicationem: quia clausula pena lis non videtur referri ad illam prohibitionem ẽm scientem [illegible] Sed quia dol. clausula refert ad oĩa superius enar rata ideo videtur idẽ qd dicitur ẽ. de verb. [illegible] clausu la Sed ibi dicit sic vna glo. super illo verbo. habitu noue religionis assumat. hec intelligẽ in plurib9 simul in vno colle gio manẽtibus ꝯ eãdẽ religionẽ pfitentibus. Alias singula ris psona sectã nõ iueniens ꝯ secũd hitas nouũ habitũ ida [illegible] 4. [illegible] q symonia. ¶ Quartus pedagia continet

vnū casū q ē. 28ᵘˢ q est ꝯ illos q ab ecclesijs ꝛ ꝑsōis ecclˢiasti cis ꝑ rebus suis ꝑprijs. quas nō cā negociādi deferūt: vl̄ deferri faciūt: pedagia seu huiusmodi talia exigunt ꝛ extorquent per se vel per alium suo nomine vel etiam alie no aut eos ad huiusmodi persoluenda compellunt. Nec excusantur q a tpe a quo nō extat memoria clericos pedagiant: qꝛ de antiquis pedagijs papa itelligit nō de nouis. ¶ Nec valet si dicat̄ q ad refectionē pōtiū itinex qꝫ clerici debēt ꝯferre: qꝛ ita hēnt ipi trāsire ꝛ sua ꝑ pōtes ꝛ viā sicut alij. Et silr̄ qꝛ exactor pedagij ita hēt eos ꝛ sua fuare sicut alios laycos. ꝛ iō pari rōne videntur teneri sicut layci. ¶ Et dicēdū q nō ē v̄um: qꝛ clerici ꝛ religiosi vbiqꝫ sūt in toto mūdo sūt ꝯstituti vt ꝑ oibus orent: ꝛ iō cōtribuūt qd melius ē. s. spūalia. Unde ad pstationē carnaliū nō tenētur. Unde terra sacerdotalis a canone pstatiōis gnte partis libera fuit. Gene. 44. ¶ Quintus. pignus. ꝯtinet duos casus. s. 29ᵘᵐ i berēga. q ē ꝯ illos q repsalias seu pignorationes vbi vnus ꝑ alio pignorat̄ ꝯ ꝑsonas ecclesiasticas concesserint. Scds. s. trigesimus: est cōtra illos q repsalias a consuetudine: qn potius ab vtu cōcessas ad illas ꝓrogauerint nisi ꝑsumptionē huiusmodi reuocauerit īfra mensē a ꝯcessionis seu extēsiōis tpe cōputādū. Tales eni si ꝑsone fuerit singulares excōicatōis sniaꝫ icurrāt. Si vo vniuersitas ecclˢiastico subiaceat iterdicto: vt i nouella dn̄i Greg. decimi de iniurijs. Et si pignoratōes. ¶ Terti⁹ vsus ō eodē. Grauās. exuagās. electio. turbie. locās. ¶ Prim⁹ grauās ꝯtiet duos casus. Prim⁹ q berēgar. ē 31ᵘˢ ē ꝯ illos q ꝑ eo q i reges principes ꝛ barōes nobiles balliuos vel quoscūqꝫ ministros absolue q̄scūqꝫ excōicatōis suspēsiōis seu iterdicti snia fuerit ꝓmulgata licētiā alicui dederit occidēdi capiēdi seu alias i ꝑsonis seu bonis suis vel suox grauādi eos q tales snias ꝓtulerint: siue quox sūt occasiōe ꝓlate: seu easdē snias obseruātes siue talr̄ excōicatis cōmunicare volētes: nisi licētiā ipam re integra reuocauerint: vel ipa bona ifra octo dies restituerint: vl̄ satisfactionē ipēderit ꝑ eisdē si ad bonox captionē occasiōe licētie ipius sit processum. ¶ 2ᵘˢ q ē 32ᵘˢ. ē ꝯ illos q ausi fuerit licētia data vti vel aliqd pmissox cōmittere suo motu i nouella dn̄i Greg. decimi de sen. exco. Quicūqꝫ. Et sciēdū q ꝑ verbū grauādi itelligit̄ nō so ū quo ad auꝫ sꝫ quo ad factum: qꝛ si nō fecerint grāꝫ quā erāt facturi. vel fecerit iustitiā quā nō erāt facturi ꝛ nō liuore vindicte faciūt vel omittūt: i nullo grauāt: licet i grauamē faciant. Nemini eni iniuriā facit q iure suo vtit̄. ¶ Scds exuagās ꝯtinet tres casus. Prim⁹ q ē 34ᵘˢ ē ꝯ religiosos q i scolis seu alibi temere sue hitū religionis dimittūt. Et ex hoc pꝫ apostatātes a religiōe fore excōicatos. Ubi tn̄ ē aduertēdū q nō solū si dimittat apostatādo sed etiā si alias ex turpi causa vt de nocte ad eūdū ad lupanar incidit. Secus āt si ipse habitū nō dimittat sꝫ it⁹ abscōdit ꝛ alio tegit ne agnoscat̄ maxie si ꝑp bonā cāꝫ hoc facit: vt ꝑ ita qꝛ equitat ꝛ nō vlt agnosci cui⁹ sit religiōis dū tn̄ sit vitus religiosus. Qui āt metu latronū dimittit non temere dimittit. Unde versus. Ut tutius peterem laici sub imagie romā Gas fuit vt sinerē luxuriare comā. Nā q sic habitū mutāt i scolis vt religiosi n̄ appareāt nō excusāt̄ E t ... religiosi i monasterio ꝛ extra. Unde licet ... sit ꝑprius habitus canonici regularis si ... dimittit vel abscōdit ... rotūdā ꝛ honestā non temere dimittit q āt ... ad bozā vt curratur vl̄ lapidē ꝓiciat ... nō ... hoc ... voluisse ꝛ i quibuscūqꝫ ... ¶ Scds q ē 35ᵘˢ ē ꝯtra re ... accedant ... studia ... nisi a suo ꝓlato ... vel maioris ptis eiusdeꝫ ꝯsilij eiusdē ... intelligēdū ē qn̄ vadit ... Nō eni si ad scolas eiusdē ville ... scolas extra patriā.

vult ire ꝛ stati redire eꝫ q abbas ad licētiā ... ꝯuētū. Itē itelligit̄ de illis q actu resident ... res q sūt extra de licētia sol⁹ abbatis ...
Ratio āt p̄mi ē. qꝛ sicut ab his sine ... rē notabilē ad tps nō modicā ... ¶ Tertius ... q ē 36ᵘˢ. ē ꝯ illos doctores siue magistros q religiosos suo dimisso leges vl̄ phisicā audiētes ... scolis suis ꝑsumpserit retinere: vt i nouella ... cli. vl̄ mo. ne piculosa. Circa qd ē sciēdū q ... nō sūt excōicati siē doctor: qꝛ ille coopando ei ... crimine. illi āt nō: qꝛ auditio depēdet ex lectiōe ... ditio vnius ex auditiōe alterius sicut nō dicit̄ ... crimine q facit siē crimē: sꝫ q coopat̄ illi ad illud ... me qn̄ id qd est crimē vni non est crimen alteri ...
¶ Tertius electio ꝯtiet vnū casū q ē 37ᵘˢ ꝯ illos q ... vel quaslibet alias ꝑsonas ecclesiasticas ad quos ... eccl̄ijs monasterijs seu alijs pijs locis spectat ... ꝯsanguineos eoꝛūdē. aut ipox eccl̄ias mōasteria ... bonis suis ꝑ se vel ꝑ alios spoliādo seu alias ... do grauare ꝑsumpserint: ꝑ eo q illi rogati seu alias ... eū ꝑ quo rogabāt̄ seu inducebāt̄ eligere noluerūt ... uella dn̄i Greg. decimi. de elec. Sciāt cūcti. Qd itelligēdū ē de grauāte iniuste de illo q qꝛ rogatus. igit̄ si nō ... gatus secus esset: q̄uis aliq extēdāt ad oēm casū ... eadē rō. ¶ Quart⁹. Turbie. ꝯtiet vnū casū q ē 40ᵘˢ ꝯ illos quos ad dirigēdas moniales in suis electionibus ... euocari: nisi ab his abstineāt: ꝑ que iter eas sup ... ipis electionibus oriri possit discordia. Et nō q i hūc ... incidit aduocatus qui amore lucri suadet appellare ... canōice electā. Sec⁹ si bono zelo ꝯsuluerit nullā ... tionē. ¶ Quintus locās ē prim⁹ i berēgariū. iter ... gētes correctōes criminū. s. magister vel scolaris ... ꝓducēs domū ante tps finite locatiōis qua inhabitat ... hospitem alloquēs inquilino irrequisito. Et dicit ... nō ē extēdēdū ad scolares aliax ciuitatū. Inno. dicit ... q localis ē. Hosti. q generalis sꝫ p̄mā approbat ... Unde Parisius. nō reputat̄ talis excōicatus.

Sequitur de casibus q respiciūt correctionē ... nū ꝛ ꝯtinent̄ i his versibus quox ...
Est crimē. assisti⁹. nauta. statuit. quoqꝫ ꝑsul ¶ Prim⁹ ... mē ē 2ᵘˢ i Berengar. cū quis pticipat i crimine ... ꝑp suū crimē excōicato vt de sen. exco. Nup. ꝛ c. Si con ... ne. Illa tn̄ snia uidetur esse non canonis sed hominis ... Beren. i. c. nup. Sꝫ re vera ē sentētia iuris ꝛ no hominis ... quia sententia hoīs nō trāsit i tertiā ꝑsonā nō ... ius extendit eam. Unde si ipemet q snias tulit vl̄ ... eo: aut alius q rōe ēt dilecti nō fortiret̄ fox: ... mine ligaret̄ snia iuris papalis n̄ aūt ipe papa q ... subē. Un̄ si ꝯ clericos bibētes i tabernis ē snia ... eis ibi ppinat vinū ad bibēduꝫ: ēt si exemptus ... iuris icurreret. Nō sic aūt qui cū eo biberet qꝛ nō ... ei cooparet̄: sicut si excōicatus ē qui missaꝫ dicit ... pella sine licētia episcopi: qui eū iuuat i dictioe ... adiutorio missā audit. Nec oꝫ distinguere vtrū ... se delectā vel vtrūqꝫ q licet iuuare ad missā ... re vinuꝫ non sit de se malū ꝛ per consequens ... hoc ligari nec snia iuris pōt ee iniusta. tn̄ sicut ... um funoso est malum sic iuuare ad missam ... licet celebrare vel dare vinū quando non licet ... peccatū qꝛ agentes ꝛ ꝯsentientes pari pena puniūt̄ ... rom. mos p̄mo. Qui talia agunt digni sunt morte ... liq faciunt eaꝫ q ꝯsentiūt facientibus. Unde ... ... qui bibit in eadem taberna cui displicet ... ꝛ de illo q audit missā cui licet displiceat ... eo nō tn̄ q ille celebrat. Et sic magis ... dū ē cū quo audit. Et q ē cum vtroqꝫ ...

ex'mine qui non cooperat. Item regatur qui cooperatur illi crimini
. . . e cata lata. ¶ Secundo assassini continet tres casus. primus
q . . . tertius: contra illos qui quempiam christianorum per anticubinos vel as-
sassinos terfici fecerunt. ¶ 2us qui est casus quartus contra illos qui hec
fieri mandauerunt etiam si mors non sequatur ide. ¶ 3us qui est quintus contra
illos qui anticubinos vel assassinos receptant defendunt vel oc-
cultant: vt decre. domini inno. quarti de homici. p humani. ¶ 3°
nauta continet duos casus. Primus qui est sextus contra illos: qui christia-
nos pro negociatione vel aliis honestis causis nauigantes capere
aut rebus suis spoliare presumunt. ¶ 2us qui est septimus contra illos qui
christianos naufragium patientes spoliant rebus suis: vt de rap.
excoicamus. ¶ Ubi sciendum quod in primo casu dicitur honestis
causis propter piratas et illos qui saracenis aliqua prohibita por-
tant. et qui alias iniuste in mari bellum ducunt. Alii vero predones non
sunt excoicati. quod principes qui accipiunt bona naufragorum excu-
sari non possunt. hoc sit contra omnem equitatem quia afflicto non est dan-
da afflictio nisi accipiant intentione reddendi dominis: qui tamen
compareant. quibus non comparentibus in pios vsus distribuant vel
de licentia episcopi fisco addere possunt ad defensionem portus.
Nec valet excusatio calumniose quod in naufragio merces proiciens
habet eas pro derelictis. et sic nullius hominis sunt: et propter
hoc occupanti conceduntur. quia ille nunquam habuisset
eas pro derelictis si sperasset se posse reinuenire eas. nec
excusat consuetudo. quia est contra ius naturale. ¶ Quartus statuit.
continet vnum casum qui est octauus: cum quis incidit in factum dampnatum per
statutum hominis factum sub illa forma. vt qui fecerit sit excoica-
tus. vt de sen. exco. a nobis. ¶ Ubi est sciendum quod hic dicitur sententia
iuris non papalis sed episcopalis aut synodalis aut concilii: Unde
ille qui subest statuenti ratione sui vel delicti incidit non alius: et
in loco vbi statuens potuit statuere vel excoicare cum statutum
concilii ligat hic in dyoc. suffraganeorum: quia initium non solum aucto-
ritati archiepiscopi qui in dyocesi suffraganeorum non potest fulminare
sed etiam omnium episcoporum quorumlibet in sua dyocesi poterat. sed statu-
tum archiepiscopi vel synodi in sua tantum dyocesi sicut statutum legati
in prouincia sibi decreta. Unde etiam extra territorium subditus non
ligatur: de consti. c. 2. § Statuto. ¶ Item intra territorium non ligantur
probabiliter ignorantes. vt in c. ti. c. i. l. 6 quia statuta ciuium non ligant
ignorantes. ff. de her. ab ord. faciendis. l. vlt. Archiepiscopus igitur in
dyoce. suffraganei faciens contra eius statutum non ligatur: quia licet sit
sententia iuris non tamen papalis cui subest: sed episcopalis cui non subest. Du-
rat autem hec sententia etiam post mortem quia est per modum statuti. sicut
statutum legati est perpetuum nisi per successorem reuocetur. quod vero pro-
mulgatur per modum sententie durat tantum ad tempus regiminis. dico respe-
ctu futurorum. ¶ Quintus quoque presul. continet vnum casum qui est
nonus contra illum qui in ciuitate vel dyoc. alterius vicarie sine presu-
latus officium exequendo se ingerit contra formam decre. de offi. ord.
quoniam in plerisque. vt ibidem. hic autem casus raro contingit. Unde si quis
inuito episcopo episcopalia vellet ibi exercere vel crucem ferre etiam puni-
endum videretur incidere. ¶ Secundus versus ad eandem materiam. Conser-
uans. cogens. fraus. fenerat. atque remittens. Primus. conser-
uans. est decimus qui est contra presentem quod procurauerit quod conseruator
suus se intromiserit de aliis quam de manifestis iniuriis et violen-
tiis: vel ad ea que iudicialem indaginem exigunt suam extenderit
potestatem. vt in nouella domini Bonifacii. de offi. deleg. hac constitu-
tione. Et hunc casum debent timere scolares parisienses qui sepe pri-
uilegiis abutuntur. hoc non habet locum in illo qui non tantum est conseruator
sed etiam iudex in non manifestis. ¶ Secundus cogens. est vndecimus
contra illos qui absolutionem ab excoicationis sententia vel quacunque re-
uocationem ipsius aut suspensionis aut interdicti vi vel metu pro-
curauerit vt in 6 hoc his que vi metusve causa fiunt absolutionis.
et in cle. hi unus. eodem ti. c. cum parum. Et hic casus intelligendus est
de metu cadente in constantem virum super sine statu vbe . . . atque
necis. siue hoc sit per se siue per alium: quia non distinguitur. sed si ppo-
situs vel ballius faciat omnia temporalia eius quousque eum absoluer-
int videtur . . . metus qui est sub periculo maioris . . . bonorum
Sed si non incidit in ista sententia quasi metus non cadat in constante
. . . extra . . . Cumque gratiam ferentem sententiam
quia facit eam teneri cum non vult eam soluere. ¶ Tertius fraus.
qui est duodecimus. est contra illos qui fictionem vel fraudem faciunt
ad causam inueniendam quod iudex vadat personaliter ad aliquam monaste-
rium pro recipiendo testimonio . . . vt in nouella domini Bonifacii
de iudi. mulieres. et hic casus raro contingit. sed posset contingere
si quis hic fingeret ut ad mulieres sub clausura morantes in-
traret. ¶ Quartus fenerat. continet tres casus. Primus qui est
tertiusdecimus. est contra personas ecclesiasticas episcopis inferi-
ores que alienigenas et alios non oriundos de terris eorum publi-
ce pecuniam fenebrem exercentes vel exercere volentes ad
hoc domos in terris suis conducere: vel conductas habere aut
alias habitare permittunt. ¶ Secundus qui est quartusdecimus est contra illos qui
vsurarios manifestos de terris suis infra tres menses non ex-
pellunt. ¶ Tertius qui est quintusdecimus est contra illos qui ad fenus ex-
ercendum domos illis locant: vel sub alio titulo quecunque concedunt
persone. n. singulares excoicationis sed autem collegium vel vniuersi-
tas in his delinquit interdicti sententiam ipso facto incurrunt. quod si per men-
sem animo sustinuerit indurato terre ipsorum quamdiu in eis ydem vsu-
rarii commorantur extunc ecclesiastico subiaceant interdicto. vt in
sexto libro de vsurariis. vsurarum. Ex textu autem illius decretalis
colligitur euidenter quod aliud est interdictum vniuersitatis seu colle-
gii: aliud interdictum ciuitatis vel alterius loci. In primo casu si vni-
uersitas alicuius loci sit interdicta: nihilominus clerici possunt
alta voce pulsatis campanis et apertis ianuis celebrare. excoi-
catis tamen et interdictis aliquatenus non admissis. In 2° casu cum
ciuitas vel locus aliquis subiacet interdicto non potest celebrari ibi-
dem nisi prout habetur in 6. li. de sen. exco. Alma. et probatur predicta de
sen. excommuni. Si sententia. eo. li. Et sic. d. papam nostrum vidimus
et audiuimus sentientem. hec sunt verba berengarii. hic tamen
intelligendum quod soli clerici inferiores episcopis incidunt: layci vero sunt ex-
coicandi. Item regritur quod illi sint alienigene et publici vsurarii.
¶ Quintus. atque remittens. continet duos casus primus qui est 16us.
contra illos qui propter mortis periculum aut aliud impedimentum
legitimum ab alio quam ab eo a quo absoluendi fuerant de
iure absoluti cessante postea periculo vel impedimento ho se il-
lis a quo cessantibus his absolui debebant quam cito commode po-
terunt se representent prestare mandatum ipsius super illis pro quibus
excoicati fuerant recepturi et satisfacturi prout iustitia suade-
bit. ¶ Secundus qui est 17us. est contra illos quibus cum a sede apostolica vel legati
ipsius absolutionis beneficium a quibuscunque sententiis consequuntur in-
iungitur vt ordinariorum suorum vel aliorum quorumlibet susce-
pturi penitentiam ab eisdem se conspectui representent. et passis iniuri-
as seu his quibus propter hec obligati existunt. satisfactionem exhi-
beant competentem: si hoc cum primum commode poterunt
non curauerit adimplere. tamen isti. n. quam illi in pristinam excoicationis
sententiam ipso facto relabuntur. vt in decre. domini Bonifacii. de sen. exco.
Eos. in c^o primo ps quod propter mortis periculum vel aliud impedimentum quo-
cunque ab alio quam ab eo ad quem de iure absolutio pertinet excoi-
catus absolui non debet si ad eum recursus haberi potest vel ipsius copia pot-
est haberi. ¶ Ubi sciendum quod hic casus non extenditur ad aliorum remissiones:
nisi quando hoc exprimitur puta si alius prelatus quam papa aut legatus remittat
sicut penitentiarii pape sepe faciunt vel forte idem in omnibus: quia eadem
ratio. ¶ Tertius versus circa hoc idem. Regula. sepulchra. munus.
pedagia. pyra. Primus. regula. continet tres casus. Primus qui est
18us contra illos qui constitutionem domini Nicolai tertii de verborum signifi.
Exiit facta de intellectu et expositione regule b. Francisci et de ipsius
regule ord. atque fratrum minorum approbatione aliter quam gramaticaliter
exponendo glosare presumpserit. ¶ Secundus qui est 19us contra doctores
seu lectores qui docuerint ipsius et certa scientia et deliberatione in-
tellectum repugnantes constitutionem ipsius. ¶ Tertius qui est 20us est contra fa-
cientes commentum scripturas siue libellos ac ex certa scientia et de-
liberatione determinantes in scholis seu predicantes contra ea que in constitu-
tione continentur predicta. Omnes predicti sunt excoicati vt in eadem decre.
circa fi. ¶ 2us sepulchra est in extra Bonifacii que incipit dete-
standam vbi excoicantur qui propter sepulturam humana corpora eruendo exen-
terant vel lauant. ¶ 3us munus. est casus eiusdem Bo. vbi fecit
aliam constitutionem extrauagante per quam sunt excoicati quicumque alium

officiali curie romane aliqd dederit ꝑ recu bñf cu impetrãdi:sz illa vr ee revocata ab isto papa. ¶ Quartus. pedagia sicut vr i ꝯstitutõib⁹ simonis legati de imuni. eccle. c. i. Sedes aplica excõicatõis sñiaz in oẽs noua ꝯstituẽtes pedagia [illegible] sñie singl. s i cert. s fest [illegible] tatib⁹ solẽniter renouãdo. sz tũc ẽ sñia hois. ñ iuris. ¶ Quintus pira. dicit Hosti. q pirate excõicant ab ore sũmi pontificis ter i anno. vñ nec ista ẽ sñia iuris: sz hois. ¶ Alij sũt noui casus i ꝯstitutõib⁹ nouis b⁹ pape Clemẽtis: q nũc est. vn⁹ illoꝝ ẽ cõtra nõ obseruãtes iterdicta vel cessationes que mater ecclesia seruat. sequitur qrt⁹ versus. Dos quadragita ligatos fert. i. dicit canonista.

Ultimo ponẽdi sũt decẽ casus simonis legati q cõtinent i istis trib⁹ vsibus. Eligit z citat absoluit. lisq volũtas. Pedagia bannaqz trahẽs famulus quoqz festa Simone dinatũ cõputa decalogũ. Di autẽ casus solũ ligat i regno frãcie ¶ Primus eligit. ꝯtinet qtuor casus quoꝝ prim⁹ ẽ q qcũqz p seditionẽ cõspirationẽ [illegible] [illegible] habita sit cũ alijs qlibz firmitate vallatã ipedimẽtũ latẽs vel patẽs pstiterit quo min⁹ ecclesijs vl dignitatib⁹ vl administratõib⁹ qbuscũqz p illos ad quos earũdẽ p viam electõis vl postulatõis spectat [illegible] libere valeat [illegible]. Scõs q illi etiã q ppls vel turbã potẽtesue quoslibz ꝯcitauerit: vt i tãto facinore opẽ ferãt: quoꝝue data opera suggestiõe vel cõsilio ppls turbaue cũ armis vel sine adhoc venerit. Terti⁹ q illi q i loco vbi est electio vl postulatio facieda tumultũ fecerit i ipsos electores vel eoꝝ aliquos irruẽdo: seu eidẽ loco fracturã seu violẽtiã iferẽdo: seu p ꝯnis electoꝝ notabilẽ iniuriam irrogauerit. Quartus q ille et q ad pdictũ ipedimẽtũ pstandũ opẽ vl ꝯsiliũ dederit [illegible] excõicat⁹ z ei⁹ familia iterdicta: pter alias penas qs ibidẽ recitat. eo. ti. c. de elec. in toti⁹. ¶ Scõs citat. ꝯtinet duos casus: quoꝝ prim⁹ est qñ delegat⁹ legati [illegible] sit cõseruator vl iudex ali⁹ mãdat sic citari quos [illegible] [illegible] vobis no. auerit. Scõs qñ raptũ suũ extendit ad psonas [illegible] nõ ꝯtẽtas ꝑ recu ferẽdi testimoniũ vt fatiget laborib⁹ z expẽsis. Utroqz. n. casu ẽ excõicat⁹. de offi. dele. c. i. ¶ Terti⁹ absoluit qñ delegat⁹ legati q p absolone a sñia lata vel relaxatõe iponit penas pecuniarias vel alic [illegible] p emeda excõicatõez icurrit a q ñ põt absolui nisi p legatũ. z tũc demũ qñ cũ oi itereste restituerit sic extorta. de offi. de. c. z. Alias aũt iure cõi absoluẽdo p culpa excõicatõis põt iponi pena pecuniaria de sen. exco. c. Uenerabilib⁹. Als. c. ceterum. z demõz vbi ẽ talis consuetudo.

¶ Quartus lisq q cõpellit desistere actorẽ a litigãdo in foro eccle z rñdere clicum corã laico allegato fori puilegio icurrit de foro cõpe. c. vno. z de imuni eccl. c. vlt. ¶ Quintus volũtas de testamẽtis. c. vno q testamẽta fcã canonice p eo vult irritare q scabinus nõ iterfuit: vel aliqd hũ. ¶ Sext⁹ scds vsus pedagia. Qui pedagiat clicos z psonas ecclesiasticas: z est sextus. ¶ Septim⁹ bãna. Excõicat⁹ ẽ q facit bãnũ vl pcepta ꝯ libertates eccle vl ꝯsuetudines ecclesiarũ antiquas e c §. Cuiture canonico. ¶ Octau⁹ qs trahẽs. Qui extrahũt ꝯ ecclesia cõfugiẽtes ad eã e [illegible] quorũdã vl c i. c. sancisus. Et ide ẽ si victualia negãtes per fame exire cogũt ¶ Nonus famulus q famulos iudicũ ecclesiasticoꝝ male retractauerint. de penis. c. vno. ¶ Deci m⁹ aũtoqz festa cõuna euãgãs eiusdẽ legati q intitulat de festis [illegible] natiões par. si⁹ celebrat. s. vbi pmo redarguit comessatõibus potatõibus atqz alijs reprobãdis actibus itendẽtes choreas z alia ludibria exercentes. Et q armati simul z armati icedant nocturno tpe [illegible] [illegible] ciuitate aliaqz vana committentes. Et sñiam concludit sic. Insolentias enormitates ludibria z excessus pdictos i pdictis [illegible] q cõtra níaz phibitionẽ venire [illegible] [illegible] [illegible] vel vt fiat ope opera vl consiliũ dederit vel fauore seu Mensez

excõicatõis sñiam: quã i ipos pferim⁹ ipso fcõ [illegible] iacere. Sz ista ẽ localis parisi⁹ tm̃ ligans: nõ i alio [illegible] ¶ Ad argumentum dõm: q cũ medicinalis sit excõicatio nõ mortalis [illegible] non tollit [illegible] [illegible]. ¶ S.

Queritur 4⁰ de effcũ excõicatõis [illegible] effectũ [illegible] [illegible] [illegible] excõicatõ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ R⁹ dicẽm q in gñali excõicatõis effect⁹ prim⁹ z maxim⁹ ẽ separatio a diuinis. scõs z tertius a quocũqz legittio actu z ꝯsortio fidelium. Tã [illegible] deliũ ẽ iure diuio et nõ excõicato phibitũ z ad [illegible] lite iugũ ducere cũ ifidelib⁹. vñ nõ ẽ pp hoc ꝯcessũ [illegible] catis. sz fm iuristas excõicatio hz gnqz iter alios [illegible] notabiles ¶ Prim⁹ q nõ dz ecclam itrare et [illegible] ibi diuia. i q. i. Nõ liceat. z4. q. 3. Sicut [illegible] bat itrare teplũ. z hoc nisi cã pdicatõis audiẽde z [illegible] stati exeat ex eo ¶ R⁹ Si et p ecclia sit [illegible] cã [illegible] trãsire pt nõ cã orõnis: maxie qñ [illegible] diuina. Itẽ nõ dz ꝯ fores ad hostiũ ascultare. de pe [illegible] puile. q nõ aullus. z clerici nõ debẽt eis sic audientib⁹ celebrare q: audire diuia ẽ pticipare diuinis. Silr nec [illegible] videre corp⁹ xpi ¶ z⁹ effect⁹ [illegible] nõ põt eligere [illegible] nõ sõlũ loquẽdo ꝯ dignitate ecclastica [illegible] [illegible] sz et laica. vñ i rege vl iperatore nõ põt el [illegible] ven [illegible]. Silr nõ põt ꝯferre bñficiũ. de excel. p[illegible]. Tertio põt recipe. de ele exco. Postulasti. s. h eta. z q [illegible] qdiu ẽ excõicat⁹ nõ facit fruct⁹ suos. de appel. [illegible] i fine. Sicqz ãt ẽ iniuste excõicat⁹ vl facit posse [illegible] trãdo absolutionẽ ab iniusta excõicatõe i foro [illegible] ctus suos z i foro exteriori dz cũ eo dispẽsari. Et p [illegible] cẽ dispẽsationẽ secũ factũ et p tpe i quo i mora erat [illegible] fruct⁹ pcipere. secus aũt si tpe electõis vl cõmunio [illegible] collõnis erat excõicat⁹. q: tũ nullũ ius fuit acq[illegible] qd nõ sufficit dispensatio sz regrit noua colo. [illegible] ciũ ptinens ad collonẽ epi vl simplr vl p tuc rõn [illegible] q cõtulit excõicato nõ sufficit ei⁹ dispẽsatio sz dispẽsatio pape: vl a'teri⁹ q pt cõferre ex certa [illegible] nona collone. absolut⁹ ãt non ex hoc ipso facit fruct⁹ [illegible] medio tpe pceptos: nisi cũ eo sup hoc fuerit [illegible] satũ vel iniuste fuisset excõicat⁹. z q 5. sup [illegible] i mora petẽdi et dcm ẽ. ¶ Terti⁹ effect⁹ ẽ q: nõ p[illegible] re nec cõmittere: q: nõ hz officiũ iurisdictõis. ꝯ offi. de [illegible] cet. nec valet sñie ab eis late nec statuta p excõicat[illegible] Et hoc vez ẽ si sũt excõicati publice. de sen. z re iudi. [illegible] pbãdũ q: scã z iudicata p occulte excõicatũ valet [illegible] z i spũalib⁹ nõ valet qd fit ab excõicato. ꝯ appel. [illegible] Et tñ qdiu tollerant platu z sut occulte excõicati [illegible] fit ab eis. 8. q 4. Nõ ne. Unã si ꝯtulit bñficiũ vl [illegible] electõez tenet. Et silr si absoluit i foro ꝯsciẽ vt dicit [illegible] 17. di q. a penul. Nõ sic aũt videt ex pte ip⁹ recipie[illegible] neficiũ spũale vl tpale q: qrcũqz sit occulte excõicat[illegible] p habilr ignorer vt tñ nihil recipe nisi [illegible] ficiã extri [illegible] [illegible]. Põt n aliqs sine culpa [illegible] capax bñficij eccl[illegible] hic nõ [illegible] [illegible] [illegible] terdũ [illegible] sine petõ z et cũ merito sz q hõ sine [illegible] bñficiũ sacri necessarij ad salute qd [illegible] [illegible] surdũ. Unã cũ tacim [illegible] sit necessariũ [illegible] q nõ [illegible] aliq: sz est iniuste excõicatus: vl si ẽ iuste excõicat[illegible] habilr ignorat se ee excõicatũ z de [illegible] [illegible] pe videt q sit absolut⁹: q nõ teneat [illegible] [illegible] iniusta sñia eccle si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Quart⁹ effect⁹ ẽ q nõ põt re nec ordinari q ad execut one et sit [illegible] ab epo excõicato et si [illegible] [illegible] [illegible]

tionē nō ɔ̄uenit. ẽo q̄ tenet̄.c.vlt.qd̄ itelligo qñ erat publice excōicat⁹.lʒ isti ꝓbabilr ignozarēt qd̄ ē pole. Secus aūt si eēt occulte excōicatus. Siĺr q̄ excoicat⁹ publice siue ignorans illa siue factū ordinat̄: nō suscipit executionē.de sen. exco. Cū illoꝝ. ¶ 5⁹ effect⁹ q̄ si celebrat vl̄ ordines recipit fit irregularis. Et hoc veꝝ ē nisi ꝓbabil̄ ignorātia excuset. de cle. ex. mi. c. apl̄ice. Siue aūt suscipiat ordinē sacꝝ siue ñ sacꝝ i excōicatōe irreglaris ē q̄z nō distiguit̄ ex.c.cū illoꝝ. Et lʒ ibi nō distiguat̄ iter errorē iuris ⁊ fci quo ad icursionē irregularitatis: si tñ error fci eēt ꝓbabilis excusaret: cū grauī sit celebrare excōicatū q̄ͣ ordinari. Uñ si ꝓbabilis ignorātia p̄seruat ab irregularitate celebrāte pari rōne ordinatū. Si aūt ē ignorātia nō ꝓbabil̄ abbas dispensat. Si vō seclaris ē solus papa vt ibidē. ⁊ q̄uis aliq̄ restrigāt illū casū ad excoicatū ꝓpter iectionē: tñ q̄cūq̄ de cā aliq̄s sit excōicatus videt̄ eadē rōne q̄ abbas possit dispēsare. Qui āt ex lͣe excoicat⁹ ñ celebrat̄: sʒ i suo officio exeq̄ns sic p̄us igerit se diuinis irreglaris efficit̄: ita vt ñ nisi p papā cū eo dispēset̄.ii.q.3.c.penult. Uñ sacerdos solēniter baptizādo aut ēt i ɔ̄sciē foro absoluēdo irregularitatē ɔ̄hit. Et sic nō refert vtꝝ dicat missā cātando publice vel occulte sic nec quō absoluat i foro ɔ̄sciē: q̄z ista duo sp̄ sūt act⁹ ordis sacerdotal̄ ñ mag̃ publice q̄ͣ occlte. Sʒ si baptiçaret i neccītate i casu i quo ⁊ vetula ñ icurreret. Et siĺr si p̄uate dicat eplaꝫ vel ēt solēniter sine manipulo tñ vbi ē ɔ̄suetudo q̄ fiat p nō ordinatū. Jtē ñ actū minoꝝ ordinū ēt solēniter exerceat: cū B ē p nō ordinatū licite fieri possit ñ icurrit. Si aūt sic sacerdos officiaret ecclīā solēnit̄ i matutinis vespis vel alijs horis icurreret. Sec⁹ si psalmodicādo cū alijs qd̄ ēt layci faciūt. Si aūt eps̄ excōicauit celebrātē in aliqua capella sine licētia sua sic celebrās scd̄a vice fit irregular̄ sʒ nō p̄ma: q̄z p⁹ vice ñ ē excōicat⁹ quousq̄ celebrasset: q̄z cā p̄cedit effectū: ⁊ sic celebrauit nōdū excōicatus. Et hoc pʒ q̄z sic excoicat⁹ celebrās ē irreglaris sic ⁊ ille cui ē igressus eccl̄e iterdictus. ex.c.nec cui.li.6. Sʒ ille q̄ excōicatū publice admittit ad diuina hoc faciēdo suspendit̄ ab igressu ecclie: nō tñ pp̄ hoc ē irregular̄ nisi postea igerat se diuis. ex de p̄ule.c.epoꝝ. ⁊ ð sen. ex. Js q̄ li.6. Sʒ si capella eēt simpl̄r iterdicta ⁊ cū B eps̄ tulisset sniam i oes ibi celebrātes tūc excōicationē icurreret ⁊ irregularitatē ɔ̄heret ēt si nō eēt lata snia. ex. ð sen. ex.c. Js q̄ li.6. ¶ Ad arg⁹ i ɔ̄riū dōꝫ: q̄ excōicatio hʒ aliq̄s effcūs iuris positiui q̄ ñ sūt reales: sʒ p̄uatio vl̄ relo rōnis: sic eē irregularē ⁊ hʒ.q̄ sūt ab hoīe. Dr̄ it alios effect⁹ iuris diuini. vt q̄ tradat̄ sathane ⁊ illō causat̄ v̄tute diuina vel angelica nō ipi⁹ excōicatōis.

Ueritur 5⁹ ð absolōne ab excōicatiōe ⁊ vr̄ q̄ solus papa possit absoluē q̄z cāe maiōes ecclie sibi soli reſuant̄: sʒ excōicatio ē mai⁹ qd̄ ecclia possit. ḡ ⁊c. ¶ Cōtra vr̄ q̄ q̄lʒ sacerdos possit. q̄z cuilibʒ dr̄ qōcūq̄ soluer̄ sup terrā ⁊c. ¶ B̄ circa hāc q̄ōnē tria vidēda sūt. p̄ i spāli ð snia iuri. 2⁰ ð snia hoīs. 3⁰ in gn̄āli ⁊ in cōi de vtroq̄z.

Quantū 1ᵐ p⁹ ē regl̄a q̄ ab oi snia iuris canōici quā cōditor ñ sibi reſuau̇it pt absoluē ꝓpri⁹ eps̄. ex.c. Nup. 2⁰ dico q̄ ꝓpri⁹ eps̄ vl̄ rōe domicilij vl̄ rōe delicti vl̄ it ex ip̄e q̄z ñ saɔ̄d tū ñ pt absoluē. Dīt ēt q̄dā q̄ p̄p̄ sacerdos ēt ñ eps̄ pt qd̄ tɔ̄ Jnno. ⁊ host. Aliq̄ vō dīt q̄ lʒ a minori excoicatōe possit q̄libʒ ꝓpri⁹ sacerdos absoluē tñ ab excoicatōe maiori iuri: nec archidiacon⁹: nec pleban⁹: nec curat⁹ nec abbas: aut p̄or pt nisi q̄ñ sibi expsse ɔ̄cedit̄ sic ⁊ nō pt ð iuri iectōe manu i Qō pbat Butrie p̄. q̄z plꝫ ē excōicatio q̄ͣ iterdictū: sʒ ille iferior eṗo pt relaxare iterdictū: nec potest recōciliare ecclīā pollutā qd̄ mi⁹ ē. ḡ ⁊c. Sʒ ista rō pʒ istānā q̄z eps̄ nō ɔ̄secrat⁹ pōt amouere iterdictū q̄ tñ ñ pōt recōciliare eccl̄ā. 2⁰ hoc pbat̄ q̄z sniaꝫ canonis pt amouere ille solꝰ q̄ pōt canōis ɔ̄derenīa iferior eṗo ñ pt: ḡ nec pt excōicare: ḡ ⁊ absoluē. ¶ Solo

veꝝ ē ab illa sua excō. cū ē e cōrēis. Sʒ ñ pt excōicare canonē ɔ̄cedo Scd̄ⁱ ⁊ q̄ a snia heresis q̄lʒ igsitor pt absol uē: sʒ B ē ex spāli ɔ̄missionē iurꝭ q̄ hr̄ ð here. c. vt offīm. li. 6. Jtē cl̄ⁱ q̄ si excōicat⁹ a car ð ꝑsū q̄z ibi pcussit cl̄ic⁹ vel aīs vadat ad terrā suā ibi a suo eṗo potēit absolui. Jdē vō ð snia lata p statutū legati ⁊ ꝑ ɔ̄ciliū p̄uinciale qñ ñ ē alicui reſuata q̄ sol⁹ eps̄ possʒ. De snia vō lata p statutū eṗi synodale vl̄ archiep̄i nisi sit reſuata vr̄ q̄ q̄libʒ ꝓp̄us sacerdos possetabsoluē: q̄z vr̄ iferioribꝰ ɔ̄cedere qñ sibi ñ retinet. Sūt āt.10. casus i q̄bʒ snia canonis ē reſuata ɔ̄tēti i his v̄sibus. Cardinis ⁊ flāma noīatiʒ regl̄a bulla. Grauās: senatus: lamās crimē violet⁹. Eruant̄ s̄mo notes penultim⁹ imo. P̄rio igr̄ videbit̄ ð istis decē breuiter. 2⁰ circa .10 casū ponet̄ p⁹ regl̄a de excōicatiōe cū suis exceptionib⁹. 3⁰ ponet̄ 2ᵃ regl̄a cū suis exceptiōib⁹ de absolōne. Est igr̄ sensus ṗdcoꝝ v̄suū q̄ rōne reſuati absoluēdi pape regulariter: sʒ penltim⁹ p̄ excōicatorē: q̄ imo .i. ifim⁹ ē respectu pape. Pyrrate vō ⁊ pedagia leuātes noua ⁊ p̄dātes romipetas q̄ nō ɔ̄mitēre i his v̄sib⁹ nō snia iuris sʒ oīe pp̄ excōicati sibi reſuant̄: q̄z ē snia hoīs ⁊ nō iuris: al̄s ñ feret̄ sep⁹ i āno ⁊ scriberet̄ cum lex sit sancio scripta. P̄rius igr̄ casus pape reſuat⁹ tāgit̄ cū dr̄. Cardis. Qui.n. isegr̄ cardinalē cū fautorib⁹ ē excōicat⁹ ⁊ absolō pape reſuata. de penis. Felicis li. 6. 2⁰ flāma. Nā incēdiarius ⁊ effringēs ecclīaꝫ vl̄ edē sacrā q̄ postq̄ͣ fuerit denūciat⁹ spāl̄r ⁊ noīatiʒ vel ēt in gnāli ⁊ sine noīe: siue ab eṗo. siue ab Archidiacono: dū tñ ad illos ꝑtineat denūciare excōicatos a canone ex tūc ñ pōt absolui extra curiā romanā ð sen. ex. Tua nos. ⁊.c. cū q̄sti. Secus ð alijs icēdiarijs ēt si eēnt excōicati ab eṗo ⁊ p eū dnūciati. Jtē secus ð illis añ dnūciatōēz. Sʒ simplices pniarij pape istos absoluūt: ⁊ mltomagis sūmus pniari⁹. De legato āt nō legi q̄ rōe legatōis possit aliq̄d i isto casu. 3⁰. Noiati. clici p̄cipātes i diuis ⁊ i suis officijs recipiētes illos q̄ fuerit a papa excōicati noīati ad papā solū sūt remittēdi. de sen. exco. Significauit. Et rō ē q̄z p̄cipāt i crimie crimioso ⁊ pp̄ B remittūt̄ ad excōicatorē. ð sē. ex. Nup. q̄z illō hʒ lo^m ēt si eēnt excōicati pp̄ aliud q̄ͣ q̄z imiscēt se diuis. 4⁰. regl̄a Glosātes vl̄ exponētes ñ i grāmaticalr ɔ̄stitutōēz exponēre regulā hʒ. Grā. doctōēs ⁊ lectores qui docēt i publico ex certa scia ⁊ deteriate itellem̄ d̄ptauātes ⁊ faciētes ɔ̄mētā vl̄ libellos vl̄ scripturas: aut ex cēta scia ðterminātes i scolis seu p̄dicātes ñ aliq̄d ð illis q̄ i illa ɔ̄stitutōe ɔ̄tinētur̄ excōicati sūt ⁊ p solū romanū pōtificē absoluēdi. ð v̄. si. Exit̄ li. 6. 5⁰. bulla. Falsarij bulle papal̄ vl̄ q̄ sciēter vtūt̄ falsita vl̄ añ .20. dies. ñ cācellāt: vl̄ iustitie reddūt excoicati sūt: ad papā sūt reuertēdi. ð cri. fal. c. Ad falsarioꝝ. ⁊ c. Grauitati. sūm⁹ pniari⁹ absoluit illos q̄ addidisset vnā lr̄aꝫ ðficiētē errore scriptoris vl̄ rasissent vnā lr̄aꝫ sugabūdātē. Et nisi p ipas lr̄as ñ eēt fact⁹ aliq̄s pcessus vl̄ dit⁹: nec p̄iudiciū aliqō subsecutū. Si tñ falsatio vel rasura sit modica ⁊ hoc penit⁹ sit occultū: ⁊ dispēsare cū eis i foro pnīe sine testib⁹ ⁊ iñs B idē pt ɔ̄mittē p abūre q̄ legatio ipeditto detēt⁹ ñ pt sedē apl̄icā visitare. 6⁰. Grauās. Quicūq̄ p eo q̄ in aliquē ē lata snia excōicatōis suspēsiōis vel iterdicti grauat q̄cūq̄ mō ferētē vl̄ fuātē vl̄ mādat nisi reuocet re itegra vl̄ nisi bona itra mēsē sint restituta ē excōicat⁹. Et si p duorū mēsiū spaciū i eadē snia pdurauerit ex tūc nō pt absolui nisi p papā. ð sen. exco. q̄cūq̄ li. 6. Unde ꝓpositū vl̄ balliui i ꝑpalia eṗi arrestauit pp̄ B q̄z officiał ei⁹ eū excōicauit ⁊ vltra duos menses sic stetit nō pt eps̄ absoluere nec ali⁹ nisi papa. 7⁰. Senat⁹. Et ē casus ð elec. fūdamēta li. 6. Quicūq̄ rom in⁹ eligit i senatorē vl̄ aliū rectorē vrbis aliquē notabilis p̄eminētie nō manētē rome nec i romāo distrietu vl̄ q̄tecūq̄ vltra ānū vl̄ q̄ a sūt electōi vl̄ fauet assēnēū nisi ð licētia pape scdʒ fuerit ē excōicat⁹ nec pt absolui ex morus ptm nisi a papa vl̄ de ipius petita licētia ⁊ obtēta p̄ pp̄ qd̄ legat̄ ēt a latere nec sūm⁹ pniarius: ⁊ multo mi⁹ simplex hoc pōt tñ sūmo pniar. o fuit ɔ̄mis

fz absolute remanet q regē sicilie i senatorē elegerūt. ¶ 8° lanias. octaui casus pape reseruat' de sepul. Detestāde crū ita. Bō. facu. Qui n. hūanū corp. eruiditer exēterat. coq̄t. vt sepeliat i diuersis locis excōicat' ē nec pōt nisi p papā absolui ꝛ corp' sic laniatū caret ecclesiastica sepultura. ¶ 9° crimē. Qui pticipat in crimine reseruat nō pape: sz illi q sniaz tulit. ō sen. exco. Nup. ¶ 10° violenter. Qui manus iniecit i clericū vel religiosū reseruat pape nisi qr legatus a latere ꝛ cardinal' stati cū egressus ē vrbē taleš vbicū qr ꝛ vnicūq̄ sint, pñt absoluere: ꝛ h quousq̄ redierint siue cū eo siue stādo siue redeūdo: a legato a n latere n pñt absol ui nisi de pu'cia sibi decreta oriūdi. Et dū ē ibi. de offi. de leg. qr trāslationē. ex. c. Ad eminētiā. sz legati locales vt archiepūs cantuarien. nihil pñt rōne legatōis circa hāc absolōnē. de puileg. Porro. ō sen. exco. excōicatus. Sūmus etiaz pniarius absoluit et interfectores ꝛ mutilatores. si sunt pñtes. ꝛ nō occiderit vel mutilauerit platos. Simplices aūt pape pniarij citra mortē ꝛ mutilatōez absoluūt nisi fuerit man' iniectio i epū vl abbatē vel aliū platū. ¶ Sz notādū qr circa casū vltimū de pcussionib' clerici fz canonistas sūt due regle. pma qr pcutiēs clicū vel religiosū ē excōicatus: q fallit i casib' cphēsis in isti s versib'. Officiū seculiq̄ pñt doctorq̄: ppinquus. Affect': dñs: vis: ꝛ correctio: ludus. Quisq̄ sit crept' si sit moderamie rect'. Pri' off ciū. Officiū. s. plati ē clicos dlinq̄ntes cape facē: vñ si p laycos eos cape faciat ꝛ icarcerari: nec plat' nec mādās: nec layci obedietes icidunt. ō sen. ex. c. Si clericos. l. c. Silr iustitia laica ō nocte cū armis vl' als i pñti dlicto capiēs clericū itentione reddēdi iudici suo qn alias picul ē de fuga excusatur. Et silr et dux' si clericū malefactorē capet itētiōe dūcēdi eū ad officialē dūn eēt dlictū notoriū vel qn ipe ē parat' pbare vbi pbabilr mora fuce ē picul allatura si iret ad qrendū seruiētes. Oēs isti auctē illius ad cuius officiū hoc ptinet facere videnr ꝛ excusanr. de sen. ex. Uniuersi Scdo scelus. de sen. ex. veniēs. Ille q ecctiā officiabat monia'ē cū clerico ludētē diuinū officiū pturbātem violēter eicit ꝛ n icurrit excōicatōez. 3° pr q filiū clericū corrigēdo pcutit nō icurrit et si eēt in maiorib' ostitutus lz qdam 2dicāt. qr ē a ptāte liberat'. Sz ista rō nō cogit qr et filiuz emācipatū hz pr corrigere. 4° doctor q cā discipline discipulū clericuz vberat dū tñ nō excedat qr pceptoris nimia seuitia i culpa ē. 5° qr ppiqu'. ō h sic dr ō sen. ex. c. cū volūtate. Si q vero rōne officij qd in ecctia obtinēt aut et alij clerici seniores zelo deuotōis pueros vel adolescētes i minoribus ordinib' ostitutos turbātes diuinū officiū ꝛ bi q obtētu platōis vl' magisterij subditos ꝛ scolares cōrectōis cā leuiter pcusserint excōicatōis sniaz nō icurrunt. Qd de his et dōm ē q aliquos de familia sua vl' ppinquos iferiorū graduū sili mō vt cohibeant a suis dolētus: ꝛ scia bonif q. mor b' isormēr duxerit corrigēdos. 6° affectus. ō sen. ex. Si vo. §. nec ille q i clericū cū vxore matre vel sorore vel filia turpiter inuentū manus inicit nō icidit. vt ibidez dr cū remot ore āt sicut ibidē dr. 7° dñs familiā corrigens nō icidit. vt ibidē dr. Unde nō opz qr sit seru'. qr nec seru' dz ee clenc' sz qr sit seruiēs ꝛ d familia 5° vis Ui vi repelles cū moderamie lcitate tutele n icidit. siue repellat a se siue a alio ppinquo vl' extraneo qr ... offēdere siue ob tutelā ... h faciat siue re sua vl' sibi credita quā cleric' vi ... eū pcutiat ... rē nē ē ... si ante ... postmodum ... ei auferat nō icidit. Secus si ... excōicauerat. Idē si mulier ... clericū volente se opprimere pcutiat. Plas n. ca ... offendere licet. 9° correctio. Primo ... sicut honestate ... ca non corrigi ... si a suo plato ... ammonitus est perdu ... Janua ... Item scdo si in

officio goliardi p annū steterit de vi. ꝛ hone. de. c. li. c. f. bigami sunt. de bigamis c. i. l. 6. 4° si et ci ... ne ... erint nisi tonsurā ꝛ vestes clericales ... ut. c. li. 6. 5°. si ex officio exercuerint ... nales i bello occiderit vel mutilauerit aut si ... ad mortē vel mutilatōez cōdēnauerit vel si ... ciderit. Sec' āt si semel p isortuniū ex ira vel ... ritant si tñ hec officia assūpserit nec trina ... fuerit. ꝛ sic itellige ex. c. ppendim'. ... ticulo. 6°. si nō ... erint ... sed negociatur ... corona ꝛ veste dimissa taleas soluit vt laycus ... gās fori puilegiū. 7° si et cōuentus corā ... dixit se renunciare clero. 8° si tradit' ... si degradatus tm de hereticis ad abolēdaz ... rabat pbabilr eē clericū puta qr nō nouerat ... cū in veste radiata sine corona. Secus āt si cog ... tū clericū: ꝛ martinū laycū verberauit ... nū qr nō fuit pbabil' ignorātia: qn vtrūq̄ ... actu noluit aduertere quē vberabat. sic itellige ... vo. i pncipio. Decim' casus in vsu. Ludus. clerici ... catis nō odio: vel iuidia: vel idignatiōe: sz leuitate ... se adiuicē pcutiūt n icidūt. sic solet itelligi ... tius vsus Quisq̄ sit exēptus si sit moderamine ... tantus posset eē excessus qr ista nō excusaret ... ctio vel ludus excusarēt. ¶ Sz h solet queri ... ipm irato aio pcutiens sit excōicatus. Et videt qr ... seipm mutilās est irregularis. Et sicut arguit Aug ... aliū qz hoīez occidit q seipz occidit. ꝛ sic ē homicida ... clericus se pcutiēs n aliuz pcutit qz clicū. Nec obstat ... ipm nō excōicat qr ē snia iuris nō hoīs. Scdo ... pcutiēs nouitiū sit excōicat'. nihilominus ... ronā monachalē ꝛ n clericalē quā epūs pōt ... bas q hz sup h puilegiū. exeat aū pfessionē ... excōicat': qr n ē clic' nec religiosus nec nouitius ¶ ... gula ē qr pcutiēs clericū vel religiosū si fiat ... absolui nisi a papa nisi i casib' q i his vsib' ... tur. Regla: mōs: fer': hosti: puer: official. Delic ... senex: eger: q̄ sodal. Janitor: astrict': dubi' ... Debilis: absolui sine sūma sede merēt. Atroces ... pe retinēt. Primus regula. Religiosus pcutiēs ... eiusdē ordis pōt absolui a suo plato. vel ab vtroq̄ ... diuersoz ordinū vel diuersoz cōuentuū qui ... a cōmuni superiore si quez habent: ꝛ tunc vel ambo ... tuant vel tertio cōmittāt. extra. c. Cū illoz semel ... ca nup §. penult. Si aūt pcussent clericū secularē ... siue sit exemptus siue non potest cuz absoluere ... secularis. extra. c. Religioso. i. R°. libro 5°. Si aūt ... lares non habeant prelatū sacerdotem imo nec ... possint esse claues iurisditiōis que sole ad hoc ... cut sunt moniales: tunc ab episcopis absoluentur ... Monacha. c. ca. de monialibus. Secundus ... ticulo mortis quilibet pōt absolui a quolibet ... cato solus sacerdos ꝛ omnis tunc potest ... Sed ab excōicatione videt qr tūc nō possit absolui ... sacerdos vt tunc possit absoluere a peccato vel ... e est eum absoluere ab excōicatione lz non ... tanta necitas cū poss ... absolui post mortē. Tertius ... Mulieres citra sedē apostolicā possunt absolui ... beres etiam seculares quia non decet eas ... se immiscere. Quart'. hostis qui hz ... citra sedē apostolicā absolui ... intellige ... mine: nisi ipsius auctē 5° puer ... nis beant nō icurrunt. si pcussit ante ... rem etatem que est 12. anno p ... epo possunt absolui. extra. ... Officialis iudex vel apparitor ...

turbi ī accēdo irruentē nō ex delibatōe s3 fortuito casu cle ... ex.c.c.x. ... officiali. Se ... qūi i subditū aiaduertat i eū: q2 nulli layco in ... ¶ Sept^9 ... cor ... nō posset tāti itineris sufferre la ... Mulieres. ¶ Octau^9. Inops cui verecundū ē ... pane suū. ex.c. cū de his. ¶ Nonus. Senex ... debilitatē ire nō pt. ex.c. Cū de his z.c. Ea ... Egerqz. Si est mortis piculū ēt aīr ꝙ p ... mortale vel ē i nau ... firmitas cronica de q̄ z l3 nō timeaī ad ... ad magnū tp̄s nō spaī de ɔualescētia tā ta ꝙ possit ire: vñ papa. tunc nō vult eū3 iuitu3 tādiu bñfi cio absolōnis carere. ¶ Undecius. Sodalis qñ sub codē tecto morant: q2 freqnter ex ludis veniunt ad turbationē aliq̄. de vi. z bo. cleri. Qui. ꝗ. vlti. z ex.c. ex tēore. ¶ Duodecimus. Janitor ex.c.c.3°. Si vō alicuius principis hostarius sub ptextu officij sui malignāter clericū pcusserit ab epo suo poterit absolui: nisi forte eundē clericum grauiter vlneraverit ¶ Tertiusdecim^9. Astrict^9. Q2 ñ sui iuris sūt vt filij z serui de quoꝝ absētia parētes z dñi lederent ab epo possunt absolui. ex.c. Mulieres. ¶ Quartusdecim^9. Dubi^9. ex.c. Resides. c. 2°: q2 qñ dubiū ē vtꝝ sit excōicat^9 vel nō vel qūocunqz aliter nō sit certū pōt ab epo absolui. ¶ Quitusdecim^9. Lā ꝗqz: q2 iusta cā arbitrio epi si ñ pt se dē adire pōt p ep̄3 absolui. ex.c. Or ꝺ his z.c. Decetero z.c. ꝙuis. ¶ Sextusdecim^9. Leuisqz ict^9. ex.c. Leuis iniectio ptinet ad ep̄3: s3 nō leuis ad papā. nisi i casib^9 supradictis. Jn qb^9 ēt poss3 eē ita grauis puta mors z mutilatio ꝙ ad papā ptineret vñ seqr. Atroces vō soli pp̄ retineāter: supple nisi i mortis articlo. ex.c. Cū illoꝝ. §. Nos tñ z.c. Relatū.

Secūdo vidēdū ē de sentētia hoīs vbi ɔsiderādu3 ē pmo q̄ ē dfa iter sniam hoīs z iuris. Et pma differētia ē: q2 snia hoīs ferī p ptерito vel pñti: aut futuro ɔ vnu3: vel si ɔ plures ad certū terminū: puta q nō fecerit hoc vel illud sit excōicat^9 vsqz ad certū tp̄s: vt tales q nō hēnt crucē nisi ifra tale tp̄s trāsfretauerint sint excōicati. S3 statutū ſt ſtabilitatē z gnāliter ipoꝛtat z respicit futura: vñ ē p modū statuti q i i scriptis semel nō plures ferī sentētia p tpe futuro z ppetuo vt si dicaī: Quicūqz i ppetuu3 fecerit h vel illud sit excōicat^9. Scda differētia ē q2 mortuo statuēte vel āmoto durat snia iuris quousqz p successorem vl' supiorē sit reuocata. Si āt eēt snia hoīs eo ipso cessaret ꝙ mortu^9 eēt vel āmot^9 nisi iā icepisset hēre effectū. Jgit a snia hoīs ille q tulit z successor z supior possunt absoluere: q2 oīs res p q̄scunqz causas nascit p easdē dissoluitur. De regulis iuris. c. i. Jn hoc n. excōicatio ɔparaī iter ocutorie: quā q tulit pōt reuocare non diffinitiue quā nō pt reuocare q eā3 tulit si h3 supiorē: q2 funct^9 ē semel officio suo siue bene siue male ff. de re iudi. l. Judex z l. qb^9 iusit. Fallit āt p̄ qñ postqꝫ tulit sniā3 pdidit iurisdictionē z desijt esse iudex: vel q2 pdidit dignitatē cui^9 rōne iudicabat: q2 si erat delegat^9 aut subdelegat^9 supior ad se reuocauit cām i casu i q̄ potuit: q2 factus nō iudex iā nō pōt soluere sic nec mō ligare: q2 snia a nō suo iudice lata nō tenet siue sit absolutoria siue ɔdēnatoria. 2° qñ non pdidit iurisdictionē s3 pdidit viu3 rōnis iurisdictionis: vt q2 fact^9 est excōicat^9 maioꝛi excōicatiōe vel suspensus a iurisdictōe. Tunc eni nō pōt soluere vel ligare: q2 sūt act^9 z vsus iurisdictōis. Secus āt si eēt suspensus ab igressu ecclie vt de sen. exco. Sacro: vel ligatus minori excōicatione vt. c.c. Duobus. Tertio quādo erat meris executor tūc eni potuit ligare: q2 illud totū ei erat ɔmissu3 nō āt absoluere q2 nō erat cōmissu3: ne excedat fines mādati. Quarto i delegato pape. q psīt annū nō pt absoluere a snia quā tulit. de offi. dele. c. Querēti. ¶ Scdo pt absoluere ei^9 successor q. s. succedit i officio iurisdictiōis. q2 fūgiī vice ei^9 sic ep̄s a snia pdecessoris z officialis a snia p̄decessoris z sic de aliis. Et sic ...c q ē vicari^9 simplr z i oīb^9: q2 iste reputaī eadē psona. Non sic āt officialꝭ q ē iferioꝛ pōt absoluere a snia epi sui vel archidiacōi nisi sit ei spālr ɔmissū. ¶ 3°. supioꝛ pt absoluere iqꝫtū hēt: vñ papa q ē supioꝛ omni alio pt absoluere a snia oīs hoīs vel cui ipse ɔmiserit: pp qd pniarij ei^9 sepe absoluūt a sentētijs diuersoꝝ iudicū. Jtē archiep̄s i casib^9 i qb^9 sit supioꝛ pōt absoluere a sentētijs suffraganeoꝝ nō āt simplr: q2 nemo q ɔdēnare nō pt absoluere pt. Vñ cū ipse nō possit excōicare subditos suffraganeoꝝ nisi i certis casib^9 per ɔñs nec absoluere ex illos casus. Ep̄s simlr a sentētijs Archidiaconoꝝ q de ɔsuetudie cū eo hēnt parē iurisdictionē ita ꝙ ab ipsis nō appellet ad eū s3 imediate ab archiep̄m vel papā. nō pt absoluere ab illoꝝ sentētijs q2 nō ē supioꝛ. Silr qñ ab illis appellaī ad eū: q2 lic3 alś possit excōicare illos si hūisset pueniōnē q2 tñ illo pueniēte eē desinit supioꝛ nisi appellatio ad ip̄3 negociū deuoluat: ide ē ꝙ sine appellatōe z ... nec d3 nec pōt absoluere. De officialib^9 āt pprijs q̄s p libito ponunt z deponunt certū ē ꝙ pfecte sunt supiores: z iō possunt ab eoꝝ sentētijs sic a pprijs absoluere. ¶ De decanis āt ruralib^9 z decāis collegioꝝ si hēnt curā z iurisditōe3 idē vr̄ qd de archidiacōib^9. ¶ De abbatib^9 āt q2 nō ad libitū eos ponūt nec deponūt z q2 illi iure suo oꝛdiario snias ferāt: vr̄ ꝙ nisi p appellationē aut alias legitime ad eos negociū deuoluaī ñ hēnt ptātē absoluēdi. De curatꝭ āt simplicibus q nō hēnt curiā z nō excōicant nisi de ɔsuetudīe q̄si vicarij epi q vbiqz adesse nō pñt pbabilius vr̄ ꝙ ep̄s p se vel p aliū poss. absoluere.

Tertio vidēdū ē de absolōne ab vtroqz in cōi vbi sūt sex ɔnes. ¶ Pria ɔ ē. ꝙ inuit^9 pōt absolui ab excōicatione l3 nō a petō sicut iuitus pōt ligari viculo nō petō actualr: z l3 nō debeat absolui manēte cā excōicationis. De ꝓben. c. p illoꝝ. tñ vbi apparet ꝙ excōicatus sit meliōr nec dignaī petere absolōnē humiliando se nec si offerreī. nec ex opposito ē tioꝛ scādali laudabilr sibi offerī ēt nō petenti. ¶ 2^a. ꝙ hō pt absolui ab vna excōicatōe sine h ꝙ absoluaī ab alia. S3 tūc vēꝝ ē ꝙ nō ē restitut^9 ad sacra nec ad cōiones q̄lisqz sit absolut^9 ab oī. Et rō h^9 ē q2 nō sunt ɔnexe excōicatōes sic petā mortalia q̄ ad remissionē. ¶ 3^a. ꝙ si hō ē irretit^9 plib^9 excōicatiōib^9 p l'nū hoīus vnius absolō nō sufficit nisi alij ɔsenserit sibi vices comittēdo aut nisi alr supioꝛ fuerit vel illoꝝ qlib3 isolidū q2 nemo pt a snia paris absoluere nec alteri^9 q sit eo maioꝛ simplr. S3 qñ sunt duo iudices vni^9 cause qlib3 isolidū vna ē iurisdictio i duob^9 nūero q2 idē cns rationis pt eē in plib^9 z tūc vnus pt absoluere a snia alteri^9 sic p3 i plib^9 officialibus eiu dē sedis ep̄alis z h ē vēꝝ nisi qñ vno pōccupante ali^9 postea nō h3 se itromittere ita vt possit excōicare: q2 nemo q ɔdēnare ñ pt absolōere pt. ¶ 4^a. ꝙ si ille q absolit potuit ab oī snia z noluit tūc suffic ꝙ si noluit ab oī s3 a qbusdā absoluere tē nūqꝫ valz absolō q̄ ad snias de q̄ absolues nō cogitauit nec absoluisset si cogitasset. De sen. exco. Ex pte z. c. officij. Si āt absolut^9 credat ꝙ fuisse scuusꝭ qd nesciuit nihilominus absoluisse eū d3 se reputare absolutū ab oī. ¶ 5^a. si hō suppssa vitate vel expssa falsitate obtiūit absolōnē quā alś nō obtinuisset vr̄ eē nō absolut^9. de sen. exco. c. officij. z. c. ex pte. vbi dr̄ ꝙ p fraudē z surreptionē obtēta ñ pdest. ¶ 6^a. ꝺ q̄dā casu. Quidā fuit excōicat^9 cū oīb^9 secū noīatis z mōitis pus sigillati postea absolut^9 cū oīb^9 participantib^9 non noīatis: qrī vtꝝ illi sint absoluti. Et dicēdū ꝙ ... absoluti si absoluēs h itendebat alr non. Sed si de mēte non ɔstat ex quo sine exceptione z distinctiōne absoluit oēs pticipātes videī ꝙ tam noīati ꝙ non noīati sint absoluti. Non eni scriptu3 ē ꝙ in absoluendo participātes. opoꝛtcat ipsos noīatis exprimere

p^a ɔ
2^a ɔ
3^a ɔ
4^a ɔ
5^a ɔ
6^a ɔ

a[illegible] nō valent: sicut scriptū ē de excōicando pticipātes q̄ alr̄ nō possunt maiori excōicatione ligari nisi pus fuerint noīatim moniti. De sen. ex. c. Statuimus li. 6. ¶ Ad primū argumētū ē dicēdū q̄ maiores cause eccl'ie q̄ sūt rare ⁊ tā gūt cōtraē sicut de vno articlo tangēte fidē vniuersal' ec clesie circa quā oēs pūt errare reseruant̄ pape. De bap. c. Maiores. S3 ille q̄ sunt freq̄ntes ⁊ tāgūt singulares psō nas pp vtilitatē cōes3 alus committunt̄ sicut inqsitio hereti co2 i hac vel i illa puincia. Et talis ē excōicatio hui⁹ vel il lius. ¶ Ad argumētū i oppositū ē dicēdū q̄ illud vbū pri mo dictū ē Petro postea vō dictū ē oīb⁹ sil' i quo nō ē re uocatū qd̄ erat Petro cōcessū. Vn̄ itelligit̄ posterior con cessio salua p̄ª. Quicqd aūt Petrus soluit vel ligat simplr̄ ē ligatū ⁊ solutū. Qd āt iferiores soluūt vel ligāt fm ordinē petri ē validū alr̄ n̄ q̄ i puilegiis papalib3 ⁊ regalib⁹ scōs3 ite. ligat̄ saluo pmo ⁊ paz post alteri acqsito: maxie q̄ soli petro pmo ē dcm̄. Sup hāc petrā edificabo eccl'iā3 meā3: ⁊ tibi dabo claues ⁊c̄. Math. 16. Que duo nulli alij nec ḃ alio dicta sūt. S3 postea dcm̄ ē. Quecūq3 alligaueritis ⁊c̄. Et post resurrectionē. Quo2 remiseritis. Ioā. vlti. Quicqd āt edificat nō sup fundamentū nō ē solidū. Itē sine claui gero nō potest aliquis claudere vel aperire nisi cui ipe cla uem tradiderit. ideo ⁊c̄. Questio. VI.

SErto querit̄ vt2 minor excōicatio re pellat a sacris. Et videt̄ q̄ nō q̄ nō ē mortalis. ¶ Contra de cleri. ex. mi. c. vlti. ¶ Rⁿ. circa hanc qōne3 tria videnda sūt. p qb⁹ casib⁹ iterdicat̄ pticipatio ⁊ in currat̄ minor excōicatio. 2° qb⁹ sit licitu3 ⁊ nō icurrat̄. 3° de effectu ⁊ pena.

Quantū ad p̄mū dant̄ vsus. Si p deluct⁹ anathema qs efficiat̄. Os orare vale cōio mēsa negat̄. Os .i. osculū pacis. Orare q̄ nō solū i eccl'ia s3 nec extra li cet cū eo dicere horas. Vale q̄ nec ei vale siue aue dicen dus. Cōio nō solū i eucharistia: s3 nec etiā i omi actu legiti mo. Mēsa .i. comestio vl' potatio negat̄. Et hoc ve2 est in publico si ē publicus. vel i oc'lto si ē oc'ltus. Vn̄ illū q̄ ē pu blice excōicat⁹ Parisius nō debeo vitare Bononie in pu blico sed tm̄ in oc'lto si ibi nesciat̄ q̄ qd ē publicum Pari sius ē oc'ltū ibi. Itē de mēsa ve2 dicūt si diuisa ē mēsa du3 tm̄ reputet̄ qd vnū vt si refectoriu pticlo2 vbi oēs come dētes simul debēt eē aīa vna ⁊ cor vnum i dn̄o. Silr̄ si ad vnū festū magni ⁊ multi sunt ancl3 i diuersis mensis ⁊ came ris vna mēsa reputat̄. Vn̄ btūs Ioānes euāgelista de bal neo recessit vidēs veniētē excōicatū dicēs. Fugiam⁹ ne bal nea corruāt sup nos vbi lauat̄ Cherintus inimic⁹ vitatis. Et btūs Policarp⁹ eī⁹ discipls alij heretico dicit se salutanti. [illegible] noīce nos. Agnosco inqt pmogenitū sathāe i decretis. Si āt i vna taberna vbi de diuersis locis cōfluūt vn⁹ sedeat hic ⁊ alt⁹ ide n̄ ē piclm: et si i eodē hospitio sint socii ⁊ excōi catus ad alia mēsa3 segreget̄ nō ē piculū pp idēptitatē do mus [illegible] possint eū cogere ad petēdū absolōne vel rece dēdū. Si āt fugiēti⁹ clerici pculsor sit i eccl'ia pt sacerdos corā eo celebrare q̄ cū nō sit ibi cū orādi s3 lāitādi ⁊ fugiē di nō ē hoc ei co pticipare i diuinis: sicut si p eccl'iā3 trāsitu3 faceret. Silr̄ nō si excōicat⁹ i vna capella magne ecclesie i vno angl'o audiat diuina ⁊ ego ad aliū i nllo pticipo ei i di uinis s3 [illegible] plus [illegible] si ipe comederet in vna camera taber nacli ⁊ ego in alia.

Quātū ad 2ᵐ i qb⁹ casib⁹ licet pticipare cū excōicat' sine [illegible] [illegible] versus. Vtile lex humile res [illegible] necē. Hec anathema q̄de faciūt ne possit obesse. [illegible] Vn̄ scribēdo pōt eis hō lo [illegible] [illegible] Et i via se comē [illegible] propter hoc [illegible] audire s̄mones. Et si hō i [illegible] magis p̄ [illegible]

Lex e3 de sen. ex. c. Cū vo. [illegible] pōt ab eis clerio [illegible] negocia gerēt [illegible] [illegible] repetēdo aut recipiēdo ab eis [illegible] ⁊c̄. Rel'ino p̄ ipso pōt hō [illegible] alias petere de [illegible] posta iā n̄ ē aduocat⁹ nisi [illegible] q̄ necitas [illegible] vir vxori debitū reddat ⁊ ē [illegible] q̄ hoc q[illegible] tollere nō pt maxie illi q̄ nō peccan [illegible] di imo et i alijs domus obsequijs. Si āt pp [illegible] de ipedimēto matrimōij eēt eis ab eccl'ia iterdictū ad [illegible] debitū petere vel reddere ⁊ snīa lata deberent [illegible] Alias āt lic3 vir debe it vxore corrigere q̄ tn̄ al[illegible] tēs absolōnē obtinere nō pōt [illegible] nō d3 vir vxore [illegible] nec vxor se a viro separe. Hūile. Filij eni emācipati [illegible] mo manētes. Itē Fui ⁊ ancille famili rustici ⁊ colon[illegible] tes ⁊ ceteri q̄ añ excōicationē erāt astricti cū nō eē [illegible] liberēt̄ tenēt̄ ad obsēqa sic̄ p̄us: ⁊ iō excusant̄: s3 pr [illegible] corrigere filiū: ⁊ si nō facit peccat. Nō pp hoc tn̄ [illegible] a suo hospitio repellere maxie si p eū nō stet q̄min⁹ [illegible] uat̄: nec silr̄ tenet̄ carere suitio subiecto2 si ipsi sūt [illegible] catūcū debitū ab excōicato possit repeti. Ve2 ē ā q̄ [illegible] lia potest recedere si vult ab excommunicato: q̄ si [illegible] obligare non potuit si nesciuit se obligare noluit sed cū dāno suo recedere nō tenetur. Qui autem debitor [illegible] hōa fide soluere tenet̄ q̄dā necitate morali cū eo [illegible] i soluēdo excusat̄: l3 i iudicio poss3 ꝯ agentē excipe q̄ [illegible] excōicatio nō liberat istū a debito cū ille nō pdat ius [illegible] vasallus ē vt̄ q̄ dn̄s seqndo sicut p̄us lege subiectē [illegible] sant̄ imo ⁊ tenēt quisq3 pecclia3 ab ei⁹ fidelitate [illegible] Nō eni eo ip̄o q̄ excōicat⁹ ē solutū ē iuramētū fidel[illegible] Alias post absolōnē faciendū eēt de nouo iuramētū [illegible] ad hoc diceret̄ q̄ iuramētū ē sopitū nō solutū [illegible] sicut debitor d3 soluere pecuniā debitā vel ponere in lo[illegible] vbi alt⁹ possit accipe nec excōicatio debitoris dat [illegible] latiōnē: sic vasallus debitor suitij si dn̄s iusto bello [illegible] d3 cū seq. Qui āt corā iudicib⁹ laycis excōicatos [illegible] sint actores ⁊ alr̄ vel corā a⁹ ijs ius suū nō po[illegible] necitatē excusant̄. Si aūt rei allegata exceptiōe q[illegible] ē nullu3 cogunt̄ rñdere silr̄ excusant̄. Aut si pp [illegible] mūdanū nō audēt hoc opponere excusant̄ a tāto: s3 nō [illegible] a toto: q̄ nllo timore d3 hō pticipare cū excōicato. [illegible] q̄ vi metus ve cā hūt. c. sacris. Mercenariū āt excōica[illegible] nō d3 hō [illegible]ducere si alis pt factū suū explere q[illegible] [illegible] ius suū ab eo petere pt. Silr̄ si eps sit excōicat⁹ ex cusant̄ clerici q̄ sunt de hospitio nō alij. Et si abbas [illegible] chi q̄ ad ei⁹ mādatū sunt astricti fortius q̄ familia [illegible] tur ei pticipādo fm̄ q̄dā. S3 veri⁹ vr̄ q̄ nō q̄ excōica[illegible] suspēdit eū ab oī ptāte sua spūali quā soli h3 i monach[illegible] Secus āt ē de dn̄io tpali q̄tum excōicādo separat a[illegible] actu legitimo. Qui āt cū dn̄o excōicato cōicat nō [illegible] licētiā cōicādi cū excōicatis qb⁹ ille cōicat: q̄ [illegible] dn̄i eo2 nec illi sūt familia eo2: sicut nec vxor pōt [illegible] cū excōicatis qb⁹ vir eius cōicat. Cū famulo āūt [illegible] si noīe ipsius ꝯhat pinde icurrit̄ ac si ille ꝯheret [illegible] alterius noīe nec plus licet ei hn̄re q̄ loq nec [illegible] eius recipe q̄ mūera. A surgēdo āt vl' imonedo [illegible] et si nihil dicat̄ honor ipēdit̄ ⁊ excōicatio icurrit [illegible] plus q̄ simplr̄ salutare. Elemosina āt ab excōicato pōt[illegible] pt ab idigente vel a merēte sicut pdicatores. Lega[illegible] eius eccl'ia recipe potest nisi p āniuersario ⁊ hō[illegible] Cum p excōicato qui mortuus ē sine signis [illegible] huic orandū ad qd tn̄ aliqualr̄ obligatur eccl'ia [illegible] legatū ad hoc depntatū siue datū s3 simpliciter lega[illegible] recipere: q̄ hoc nō ē participare cū excōicato [illegible]

tuo nō ē cō or̄ si tempus tpē cōicādo Sz q̄ recipiēs legatus qōcūq; noīe defuncti lz nō excōmaī obligat se ad orandū occl'ie publice: ⁊ illud licet. Mun⁹ ēt ab excōicato recipiē dū nō ē: lz nec illi oz reddere qd̄ libalr̄ ptulit: sz pōt retine ri vel magis erogari nec ab aliquo eius noīe datuz ē reci piēdū nec ab ipso alteri⁹ noīe. Si āt ei⁹ amore ab alio aliē num daī nō noīe ei⁹ potest accipi ⁊ ab vxore vel familia: quod illoꝝ ē ꝓprio noīe nō noīe ei⁹ datū. ¶ Res ignora ta qn̄ ē ignorātia facti ꝓbabilis vl' iuris i pueris ⁊ talib⁹ q̄ nō tenēt hoc scire tūc nō icurrit de cleri. exco. mi. ca. Apl'i ce. D cit āt scire si vidit illū facere factū de quo tenet sci re q̄ ē excōicat⁹ puta vberare clericū vel audiuit ipz noīa tū a iudice excōicari vel denunciari: vl' audiuit h̄ ab eius epō vel curato quoꝝ ē excōicare vel denūciare: vl' est pu blica fama de h̄. ex̄. e. cū desideres. Si āt h̄ audiuit ab ei⁹ emulo vel ēt ab vno vl' paucis nō oz credere: q̄ q̄ cito cre dit leuis ē corde. ⁊ i. q. 3. Nō solū reus q̄ aurē crimib⁹ cito p̄bet. Nō ē ꝓbabilis ignorātia nescire q̄ oēs cōiter sciūt ⁊ qd̄ publice factū ē de postulatōe. c. i. Si āt bitu scio ⁊ p̄ sur reptionē pticipo i hora: mox vt aduerto me retrahēs non icurro: q̄ non ē act⁹ hūanus: q̄ ē subit⁹. Si āt nescio nisi p̄ ꝯfessionē ipi⁹ vel alteri⁹ i foro ꝯsciētie factā. nō debeo eū vitare. Si āt scio al's occl'te q̄ dixit mihi i ꝯsilio: i occulto debeo eū vitare ⁊ nō i publico. Si āt post ānū video quez tū p⁹ sciui excōicatū si nō ꝯstet de absolōne adhuc teneor eū vitare nisi ꝓbabilr̄ appareat absolut⁹ p̄ h̄ qd̄ ipse hoc di cit: ⁊ ē hō fidedignus: vel cū a pnci⁹ fuaret sniaz: mō nō ser uat cū al's eēt timorat⁹. Qui āt denūciat⁹ i vna dyocesi si īueniat i alia i q̄ nihil scit de h̄ i occulto vitād⁹ ē nō in pu blico: q̄ lz sit vbiq; excōicat⁹ non tn̄ ē vbiq; publice excō cat⁹. Illi āt de quoꝝ excōicatione lrati ꝯria sentiūt fm̄ q̄ ꝯsciētia dictat sunt vitādi vel tolerandi donec iudicialr̄ diffiniat ⁊ tūc stet snie: q̄ iste ē casus i quo res inter alios acta alijs p̄iudicat. Propter qd̄ cū cuius itersit vl' q̄ glibet posset appellare preter excōicatū qn̄ aliqs excōicat q̄ alij ab ei⁹ cōione ꝓhibēt. ¶ Nece. q̄ alij peregrini ⁊ viatores vel gcūq; alij pp̄ necītatē suā q̄tū illa reqrit possunt illis cōicare sz ēt eo: q̄tū necītas vict⁹ ⁊ vestitus excōicati req rit pōt ei dādo elemosinā cōicari nō solū qn̄ elemosina ē i pcepto: imo ēt qn̄ ē i ꝯsilio: si p̄ hoc nō nutritur i errore ⁊ hō pl's ei dat ituitu elemosine q̄ ituitu mūdane amicitie. Predicatores āt nō solū pp̄ necītatē sicut ⁊ ceteri sz ēt pp̄ officiū q̄ gerunt negociū alioꝝ p̄nt accipe a talib⁹ elemo sinas. ex̄. eo. Cū volūtate. Qd̄ ē veꝝ dū tn̄ cū eis n̄ pticipēt i mēsa ⁊ alijs nisi ordiāt̄ s ad p̄dicādū: q̄ q̄ sūt p̄dicatores n̄ dat eis pticipationē nisi pp̄ illoꝝ salutē sz q̄ gerūt nego tiū creditoꝝ dat eis q̄ de bōis illoꝝ possint viuere ēt si sibi iacēt restituti. Si āt cū h̄ al'r nō hēnt qd̄ comedāt nec illi volunt dare nisi simul i eadē mēsa comedāt: tunc necītas excusat vel ēt sicut p̄dicādo facit q̄ licz alia v̄ba iterpone re vt magis fructificēt: sic ⁊ alia facta: q̄ nō ē min⁹ cōicare v̄bo q̄ fcō ⁊ aliqn̄ comedēdo cū eis alliciunt ad familiari tatē. Vn̄ xp̄s cum publicanis ⁊ pctōrib⁹ mādūcabat ⁊ nō solū de bōis eoꝝ. Et apostolus Oib⁹ oia factus sum vt oēs lucrifaci. ... dū tn̄ ex h̄ nō scādalizēt pusilli qd̄ sepe ꝯtingit. Nō debēt āt p̄ cibo scādalizare q̄ vsq; ad mortē debet edi ficare vn̄ apl's. Si esca scādalizat fratrē meū nō mādūca bo carnē i eternū. De his āt qnq; itelligēdū ē nisi ex cā sen tētiā aggrauādo eis spāl'r cōio interdicat sīc h̄z ꝯsuetudo. q̄ qn̄ patre vl' marito vl' dn̄o idurato aggrauat excōica⁹. ⁊ monet vbi ret se subtrahāt ab eo: q̄ q̄tūs liceat dispēsatie cōicare nō tn̄ iure cōi vn̄ tal' dispensatio pt subtrahi ex cā. Sz n. pōt hō mitti i exiliū pp̄ pctm̄ s ē ⁊ pt sibi subtrahi so lat̄ū suo ꝝ sic tn̄ q̄ vxor nō pōt negare debitū carnale: qd̄ socialis excōicato ēt i iudicio repetere nō debitū tpale: sz ab eo qd̄ ē licitū hōi de iure cōi nō oz p̄ monitionē arceri ꝯ

quos tn̄ nō ē q̄ a cōicando cū hōie qd̄ d iure cōi ē licitū: ho mines arcent. Et videretur via q̄ tales psone arceri p̄nt a cōmunione vulgari sz ab illa q̄ ē debita eis i q̄tū tales pso ne sunt nō vl' ita q̄ vxor redderet debitū viro sz nō come det cū eo nec loq̄t eū. fili⁹ āt fuiet filr̄ p̄ri sz nō comedet cū ipso ⁊ hō. Et iō opio ꝓbabilis ē q̄ talib⁹ psonis licz cōi care rōne subiectionis ⁊ ꝯiunctionis q̄tū vis subiectiōis ⁊ ꝯiunctiōis reqrit. Nec ab hoc possunt p̄ monitionē arce ri: ⁊ si vxor excōicaret: q̄ monita nō deserrit viꝝ vel debi tū reddidit eēt error itolerabilis i snia expssus. Sic etiam ⁊ ab illa cōmunione q̄ ē de iure nāli non arcet hō puta qn̄ det elemosinā excōicato idigenti. Et si dicat q̄ non ē spā c i istis: dicēdū q̄ imo q̄ i illis psonis rōne status nō icludit aliqd̄ debitū. sz i alijs s c. Aliq̄ n. dz pater filio vt p̄r ⁊ cō. q̄ cō. onē iportat vn̄ iste p̄sone licite s hi cōicāt adiucē inq̄ tū hō psone sunt al'r āt illicite. Nā dicere q̄ i nullo pl's vi tet vxor viꝝ excōicatū q̄ nō excōicatū: eēt cā inducere ad ꝯtēptū clauiū ecclie sz sup hoc potest cadere mōitio q̄ nō al'r cōicet q̄ ratione mirū onu teneat. Sz non sic ppl's pt cipi excōicato pticipare potest nec vassalus dn̄o iuuare te net imo absoluit itenim a iuramēto fidelitatis fz q̄ d. a. 15. q. 6. c. Iuratos. Sz ꝯriū ē verius vt supra dcm̄ ē. Sz dicūt qdā q̄ pp̄ delictū dn̄i vl' rectoris potest ppl's iterdici ⁊ ter ra. nō sic āt familia pp̄ delictū p̄rsfamilias sz abusus ē ec clesie. Contra qd̄ ē: q̄ cū ex m̄tis domib⁹ fiat vna ciuitas: ⁊ iterdictū ppl'i sit mai⁹ dānuz q̄ vnius familie: ⁊ maius ius hēat p̄rfamilias i domo q̄ rector i ppl'o si pp̄ delictū recto ris iterdicit ppl's m̄lto magis familia pp̄ delictū p̄rsfami lias maxie pp̄ ꝯsuetudinē a iure nō reprobatā imo interdi ctū ꝓferi expsse i ꝯstitutionib⁹ legati. de elec. c. i. ꝯcilio hi turēsi. Si āt ep̄s cōicat excōicato a se i gnāli vel i speciali ligat a snia iuris papa āt non q̄ legib⁹ non astrigit: nec tn̄ papa vel ep̄s absoluit salutādo qn̄ hoc non intedit. Nūq̄ eni index excōicat vel absoluit nisi hoc itendat. Sz i hoc ē differētia q̄ si papa salutādo vel al'r cōicādo itendat ab soluere absolut⁹ ē q̄ non ē artat⁹ ad tenēdū aliq̄ formam iuris: sed ep̄s sic. Vn̄ cū forma iuris ⁊ ꝯsuetudinis vl'is ec clesie sit non absoluere nec ligare nisi verbis hoc signanti bus: ideo ep̄s si ēt alias salutādo vel cōicādo itēderet non pp̄ hoc absolueret. Si āt ep̄s pticipet i crimie excōicato a se absoluet a supiore: q̄ se non pōt absoluere vel a suo con fessore quē elegit auctoritate iuris. Qn̄ āt ep̄s vl't pticipa re excōicato a se vl' ab alio dū tamē sit excōicatio a q̄ ipse potest absoluere posset ipse tunc prius absoluere ⁊ postea ꝯmunicare: ⁊ sic non icurreret.

Tertio videdū ē de effectu minoris excōicationis: ⁊ p̄mo q̄ ad culpā. 2° quo ad penam. Circa ad p̄mū sunt due ꝯnes. ¶ Pria q̄ fz theologos pticipare cū excōicato ma iore ēt i casu illicito ⁊ pp̄ quē ēt incurrit minor excōicatio non ē de se peccatū mortale nisi i casib⁹. Pria. in dinis pp̄ qd̄ pticipātes cū excōicatis a papa i dinis ligāt maiore. ex̄ tra e. Significauit. Qd̄ eēt iniustū nisi illō eēt mortale. 2° qd̄ i crimie criminoso q̄ illud ē illi mortale al'r iniuste esset excōicat⁹ ⁊ crimē de se sonat in mortale. Et hoc ē mortale ēt si illud erat crimē solū illi q̄ cogāt aliquī ad crimē est mortale sicut doctor q̄ legit leges aut physicā religioso qd̄ ē illi mortale pp̄ iobedientiā h̄ ipso peccat mortalr̄ q̄ illi p̄stat mām vel ministrat mortalis. Vn̄ ⁊ ē excōicat⁹ maiori. Ne cleri. vel mo. Ut p̄iculosa. li° 6 q̄tuis al's legere nō ē illi peccatū. Et silr̄ q̄ daret religioso hitūz secla' ez vt dimisso suo hitu exiret. Nisi. n. sic pticipare eēt mortale nō ligaret hō maiori excōicatione. 3° qn̄ hoc fit i ꝯtēptū ecclie vt si hō i nullo diſcernit iter excōicatū ⁊ nō excōicatū nihil oio pl's abstinēs ab ei⁹ cōione q̄ si n̄ eēt. Sūt si dicat i ꝯspectū cleri de excommunicatis. Tu eris charior mihi q̄ p̄ns ⁊ hō. 4° qn̄ ē ꝯ inhibitionē ⁊ monitionē ecclie. vn̄ ⁊ pp̄ h̄ iuste p° 3

pt excō [illegible] rōne iobediētie ⁊ ɔtumacie. Et sic itel l [illegible] Sacris. ex̄. e. Statuimus li. 6. ⁊ c. Cō [illegible] dicē q̄ a lr̄ lata nō teneat. imur q̄ a lr̄ lata ē [illegible] dicat ɔ̄ h̄ q̄ excōicatio separat a pceptiōe sac [illegible] q̄b⁹ hō nō repellit̄ nisi sit idignus qd̄ nō ē p venia le [illegible] q̄ imo aliqñ hō sine veiali ⁊ mortali repellit̄ a sacris sicut ē pp īterdictū sine sua cul'pa latū. Mer̄ āt licz al̄s [illegible] non excusat a toto [illegible] a tāto ptō p̄pen tē [illegible] Sacris ⁊ [illegible] min⁹ vereeū [illegible] Nec minus peccat excōicat⁹ cōi cans [illegible] nec vnus excō catus ɔz cōicare cum alio

¶ Scd̄s effectus ē q̄ ad penā: q̄z sic ðr ex̄. de cle. ex. mi. c. Si celebrez. minor excōicatio excludit a pceptione sacro rū: nō āt a pticipatiōe diuinoꝝ. Uñ q̄cq̄d alij dicūt licite pt missaz audire ⁊ ecclīaz officiare dū tñ nullū sacrm̄ pci piat: q̄z nec matrimoniū nec q̄dcūq̄ sacrꝫ ɔz recipe q̄usq̄ sit restitut⁹ sacris p absolōnem a q̄b⁹ ē separat⁹ p hanc ex cōicatonē. Licite ēt recipit osculū pacis i missa lz successe rit ɔmunioni: q̄z multis lz panē bñdictū sumere q̄b⁹ nō li ceret panē scm̄: imo pax ⁊ panis bñdictus pp hoc successe runt vt idigni ad illa admittant̄ ad ista. Et ide ē q̄ ligat⁹ mioi nō pt absolui i foro ɔscientie sz sic absolut⁹ deberet iteꝝ ɔfiteri. Nō ē aūt separat⁹ a collatione sacroꝝ: vñ pōt ea ɔferre sicut i foro ɔsciētie pōt absoluere sicut posset in exteriori: q̄z nō ē suspēsus a iurisdictiōe. Uñ tñ q̄ peccet cō ferēs sacr̄a. q̄z nō ɔz q̄s i se h̄re illud a q̄ alios absoluit. Cū āt ligat⁹ minori possit absoluere a sili ⁊ maiori ēt ptō ha bet̄ ex̄. e. Duob⁹. Occulte āt excōicatus occulte monēdus ē vt ab ecclīa exeat q̄ si nō vult: tenet̄ hō exire sine illius diffamatione ⁊ sui ēt rephēsione pt exire: al̄s nō plš tenet̄ se notare q̄̄ aliū si videt alios scādaliçari de hoc q̄ sine cā exit ab ecclīa tpe celebratiōis vel eleuationis corpis xp̄i. Si āt ille ē publice excōicat⁹ publice monēdus ē vt ecclīā exeat aut ēt vi repellēdus. dū tñ sine sanguis effusiōe fiat. Uñ ex̄. e. Uenies. excusat̄ sacerdos q̄ mōialē turbantē offi ciū de ecclīa expulit. Si āt sacerdos ē āte canonē ⁊ videt ante se vnū excōicatū nisi ille monitus velit exire debet totum dimittere: sed postquā canonem incepit non debet dimittere post pr̄ noster vbi eps̄ ɔsueuit dare bñdictionē vel sacerdos pacē. pt illū tñ mōere vt exeat. ⁊ silr̄ post pce ptionē. si tñ exire noluerit nihilomin⁹ ɔz pficere. Si autē vn⁹ de socijs i hospitio sit excōicat⁹ nō ɔz pp eū oēs alios domū dimittere qñ poti⁹ ipsi eū p iudicē ɔpellāt exire vel se facere absolui. Nā iteꝝ i domo eadē manere pñt dum tñ sibi nō cōicēt i cibo: v̄bo facto ⁊ h̄n̄. Pōt ēt hō cū excō cato hospitari i alia camera vel si nō ē diuersoriū i alia mē sa comedēdo. Si v̄o eidē mēse se igerat hō surgat: q̄z si mis saz ɔz hō dimittere pp excōicati p̄ntiaz m̄lto magis men saz. dū tñ alibi possit comedere: q̄z nec se inhonestare tene tur vt ad terrā comedat cū canib⁹ aut sine mēsali sz q̄dā.

¶ Si q̄s āt [illegible] dicat se ee excōicatū statī si pt absolui [illegible] ɔz q̄ absoluat̄ vel q̄ vltra nō audiat̄: sed añ absolōnē a petis ab excōicatione absoluat̄ si pt vl̄ absoluēdus ad eū q̄ pt mittat̄ q̄z licz ei nō sit pticipandū marie i diuinis nec sit ad sacra recipiēdū al̄s: tñ qñ hoc ipm̄ ordinat̄ ad ei⁹ ab solōne vel absolōnis melioratione sicut hic q̄z audita ad plenā vita ei⁹ melius cōsiliū poterit dari de mō absolōnis [illegible] de vel [illegible] tūc licet sicut ēt illi q̄ vadit romā p absolōne [illegible] vendi pt cib⁹ ⁊ potus ⁊ hospitiū locari ⁊ aliter [illegible] pōt cōicari [illegible] q̄ ad via ptinet ⁊ silr̄ i via asso ciari vt videt̄ marie si ad hoc [illegible] alloqui [illegible] vel et [illegible] pluralitate desiderat [illegible] cōicare cum excōicato [illegible] pro offensa [illegible] Sacerdos et cui a iudice mādat̄ q̄ aliquē dena [illegible] siue sit ordinari⁹ siue delegatus ɔz et tunc

⁊ tenet̄ illū vitare. Irregularitatē aūt nō [illegible] communicatio [illegible] mi. c. vlti. ¶ Ad argumentū [illegible] culpa vt culpa est non impediat nisi sit mortalis [illegible] qd̄ nō ē culpa sed pena impedit lz ei⁹ causa non sit [illegible] pa venialis. vel forte non culpa sed iustitia [illegible] [illegible] ex bigamia vc. [illegible] nor excommunicatio non propter suam causam [illegible] teste ē leuis culpa. sed propter se ipsam que est [illegible] na repellit.

Questio VII

Septimo querit̄ de suspēsione [illegible] impediat a [illegible] Et videtur q̄ non q̄z suspensus [illegible] su ecclesie quia excommunicat [illegible] tione absolui. t illum ad se rem [illegible] e. sacro. ¶ Cōtra. q̄z suspēsus a [illegible] nē non habet vsum eius. ¶ Respon [illegible] tria circa hoc vidēda sunt. Primo in quibus casi [illegible] facto sint suspēsi episcopi ⁊ superiores. 2⁰ in q̄bus casi [illegible] iferiores ep̄is 3⁰ de effectu suspensionis.

Circa primū est sciendū q̄ episcopi ⁊ superiores [illegible] sentētia hominis nec iuris nec statuti [illegible] spēsio vel iterdictū singulare ligātur nisi fiat expressa [illegible] tio de eis ex̄. e. Quia periculosum. lib⁹. 6. Sed in sententia maioris excommunicationis nullum habet p [illegible] Nominatī vero sunt suspēsi i casibus: sex q̄ ɔtinent̄ i [illegible] versibus. Ordine corona senus: confir. lapi. dona. Pon tifices ista suspendunt crimina magna. Ordi. c. eps̄ qui sine licētia alterius ep̄i vel superioris clericū alteri⁹ dyocesis sciēter vel ignorātia affectata ordinat: per annū a colla tione ordinū est suspēsus. ex̄. de tem. ordi. c. 2⁰ lib⁹. 6. Ubi [illegible] distinguit̄ quē ordinē ɔtulerit sacꝝ vel non sacꝝ. Nec ē suspēsus tm̄ ab ordine quem ɔtulit: sed a collatione ordinis. Corona: eps̄ q̄ ɔfert coronā ifanti nisi religione [illegible] ti: seu illiterato: vel alterius dyocesis sine superioris licentia vel ɔiugato nisi volēti religionē intrare matrimonio non ɔsumato. vl̄ volente vxore ad sacros ordines promouet a collatōe clericalis tōsure dūtaxat p annū ē suspēsus [illegible] ti. c. vlti. Senus. eps̄ qui i terris suis alienigenas vsurarios publicos habitare pmittit nec ifra tres mēses [illegible] domū tradit eis ad fenerandū: suspēsus ē simplr̄. de vsu. c. i. lib⁹. 6. Usuraꝝ. Archieps̄ q̄ ɔfirmat electionē [illegible] clericū nō cognito veꝝ p aliquā prauitatē sit ab appellatio ne recessū q̄ erat iterposita ad papā suspensus ē p [illegible] ɔfirmatiōe ⁊ ɔsecratiōe epoꝝ: de elect. c. pudali⁹ [illegible] bene veꝝ ē si vtrūq̄ fec. Si āt alteꝝ puta q̄ [illegible] uit illo solo suspendit̄ tñ nec ɔfirmatio nec ɔsecratio [illegible] Ubi ē vnū dubiū si ille ordiaret an charactere [illegible] Et videt̄ q̄ sic: q̄z nō pt facere papa qñ hereticus [illegible] epm̄ lz ɔfirmationem q̄ ē iuris humani posset [illegible] det̄ ēt q̄ ille nō p̄hibeat̄ ɔfirmare abbates ⁊ [illegible] bñdicere: q̄z ðr ibi vt i quo peccauerit puniant̄ [illegible] uit in ɔfirmatione nō ab illa numeralit̄ ab [illegible] te dicūt alij eū suspēdi. Lapi. Ep̄i ⁊ superiores [illegible] dignitatib⁹ prioratib⁹ psonatibus vel ecclesijs [illegible] sibi subiect⁹ seu ad collatione ptationez [illegible] custodiā ptinentib⁹ eorū dē q̄ bona eoꝝ morientibus [illegible] tibus vel ministris in ipis [illegible] vel vacationis [illegible] menta q̄ i vtilitatem eoꝝ expendi debent vel [illegible] cessorib⁹ reseruari occupare aut i vsus suos [illegible] [illegible] nisi de speciali [illegible] vel [illegible] [illegible] legitime seu [illegible] ratio [illegible] causa [illegible] [illegible] gremio ecclesie tamdiu sunt suspensi [illegible] [illegible] fecerint de [illegible] [illegible] Dona [illegible] na est suspensus. de [illegible] Presenti. Dona [illegible] [illegible] visitantes [illegible] Dona [illegible]

non in pecunia procurationes recipientes in pecunia vel victualibus nisi duplum eius quod receperint intra mensem ecclesiis a quibus illud receptum fuerit ex tunc ingressum ecclesie sibi sentiant interdictum quousque de duplo huiusmodi gravatis ecclesiis plenariam satisfactionem impendant nulla eis in hoc danti in hoc remissione liberalitate seu gratia valitura. de cen. c. Exigit. lib. 6.

Secundo videndi sunt casus in quibus inferiores episcopis sunt suspensi. qui continentur in istis versibus. Eligit usurpat conservat symone donat. Obligo non obstat divinis ordine prestat. Eorum monicque gravat: scriptum suspensio damnat. Suspensio damnat hos 14. Primus. Eligit. Canonici qui eligunt ad episcopatum vel archiepiscopatum scienter indignum. vel arbiter ab eis electus qui hoc facit: per triennium sunt suspensi ab omnibus beneficiis qui obtinent in illa ecclesia. de elec. Cum in cunctis. li. 1. et c. Si compromissarius. li. 6. hec autem pena ut ibidem dicitur non habet locum nisi in electione episcoporum et superiorum. Dicitur autem indignus qui habet defectum etatis vite et scientie: illegitimus vel aliter irregularis. Dico autem elegerit: quia si ex nominatione communis electio non fuerit subsecuta: quia nec tales privantur potestate eligendi. extra. e. perpetue. li. 6. nec pari ratione sunt a beneficiis suspensi. Non etiam sunt ab officio suspensi sed poterunt officiare ecclesiam et forte distributiones percipere licet non grossos fructus. Item qui in probatione defecerit eius quod obiicit in personam electi cuiuscunque a quibuscunque beneficiis ecclesiasticis triennio noverit se suspensum. Ad que si intra illud tempus propria temeritate se ingesserit ipsis perpetuo sit privatus nullam super hoc spem vel fiduciam de misericordia dispensatione habiturus nisi manifestissimis constiterit documentis: quod ipsum a calumnie vitio causa probabilis et sufficiens excusaret. de elec. c. i. li. 6. Item si eligentes electionem infra 8. dies vel postquam commode poterunt ipsis electis presentare distulerint ipsos qui in hoc culpabiles extiterint per triennium continuum volumus esse suspensos: intra quod si perceperint perpetuo sint privati. eo. c. Cupientes. li. 6. Secundus. Usurpat. Quicunque de collegio vacantibus ecclesiis collegiatis quibuscunque occupant aliquid de bonis illis: tamdiu sunt ab officio et beneficiis suspensi quibuscunque donec restituant ad plenum contraria consuetudine non obstante: de elec. quia. li. 6. Et non solum beneficiis in illa ecclesia sed etiam in aliis: quia suspensi sunt ab officio et per consequens ab omni beneficio. Qui autem vacantibus dignitatibus prioratibus quibuscunque vel ecclesiis sibi subiectis seu ad suam collationem presentationem vel custodiam spectantibus morientibus rectoribus bona inventa vel interim obvenientia occupant: nisi hoc habeant de privilegio vel consuetudine vel alia causa rationabili si sunt inferiores episcopis ab officio et beneficio tamdiu sunt suspensi quousque restitutionem fecerint de predictis de offi. ordi. presenti li. 6. Tertius. Conservat. Conservatores qui aliquibus ut a manifestis iniuriis et violentiis tueantur eosdem a sede apostolica deputantur. si de aliis quam de manifestis iniuriis et violentiis se intromiserint seu ad alia que ad iudicialem indaginem exigunt sui extenderint potestatem eo ipso per unum annum ab officio sunt suspensi de elec. c. ulti. li. 6. Quartus. Symone. Symoniaci in ordinatione ipso iure sunt suspensi etiam si sint occulti sed symoniaci autem nisi sint notorii non sunt suspensi i. q. 1. Quicunque et c. reperiuntur. Sed hic est dubium utrum qui per symoniam consecratur episcopus an sit suspensus. Et videtur quod sic: quia episcopalis ordo est ordo. Contra quia non est expressum: et plus est episcopus quam debeat ligari. De hoc dicetur infra de symoniacis. Quintus. Donat. Quicunque non episcopus ordinario iure subiectus visitare habens si visitationis officio non impenso procurationem in victualibus aut aliquid aliud procurationis visitationis receperit aut sui visitando ipsi vel suis aliquod munus quodcunque sit et qualitercunque offeratur receperit nisi infra mensem duplum illi ecclesie reddiderit remissione dantium nil valente: ex tunc omnes inferiores episcopis ab officio et beneficio sunt suspensi quousque ecclesie gravate satisfecerint. de censibus. c. Exigit. li. 6. Sed quidam excipiunt religiosos quia in decretali precedente cuius illa est executiva et valdativa et per consequens non punit nisi comprehensos in illa dicitur sic. Salvis super hec rationabilibus et approbatis religiosorum consuetudinibus et regularibus institutis. Sed per hoc magis includuntur regulares quam excludantur: quia non dicit exceptis regularibus sed eorum consuetudinibus. Si enim est consuetudo quod visitanti detur non solum procuratio in domo: sed detur et expense per via quas fecit vel faciet et huiusmodi est bona causa: sed non est consuetudo quod de. ... munera recipiat et ut iudicia subvertat. Unde si in hoc peccat: nulla corruptela excusat quin penam incurrat. Sed verum est quod loquitur de ordinarie iure visitantibus non de visitatoribus a prelato vel concilio aut capitulo missis. Sextus. Obligo. Ille qui pro alienis debitis ecclesiam suam gravat: aut litteras seu sigilla concedit quibus possent ecclesie obligari ab administratione spiritualium et temporalium est suspensus. de solutionibus. c. 2. verbi gratia. Si ipse mutuum recipit sub sigillo ecclesie sue et nomine eius confitens in utilitatem eius esse versum quod ipse dedit pro maritanda nepte vel pro guerra amici sui vel huiusmodi. Idem videtur si pro se ipso in casu illicito et non pro utilitate ecclesie: quia est debitum alienum ab ecclesia. licet non ab ipso. Et est intelligendum quod obligatio non valet si potest probari: sed quando confitetur versum in utilitatem ecclesie stari confessioni nisi contrarium probetur. et sic possunt littere nocere ecclesie. Septimus. Non obstat. prelati non episcopi qui ecclesias sibi commissas seu bona ipsarum aut iura ipsarum subiiciunt vel supponunt absque consensu capituli et sedis apostolice licentia speciali recognoscendo ea ab ipsis sicut a superioribus se tenere vel ipsos advocando: ipso facto ab officio et administratione simpliciter sunt suspensi. Clerici qui scientes huiusmodi novam advocationem superiori non denunciant: a perceptione beneficiorum que in illa ecclesia sic supposita obtinent triennio suspensi sunt. de re. eccle. non alie. c. 2. li. 6. Quando autem aliqui guardiam seu custodiam in quibuscunque piis locis de novo usurpando bona illorum vacantium occupant clerici qui se ut debent talia facientibus non se opponunt de proventibus illarum ecclesiarum pro tempore quo premissa sine contradictione fieri permiserunt: nihil recipere debent. de elec. c. generali. li. 6. Octavus. Divinis. Iste casus est de privile. c. episcoporum. li. 6 Omnes exempti qui scienter celebrant vel celebrari faciunt divina nisi quatenus a iure conceditur in locis interdictis ab homine vel a iure: Item qui excommunicatos publice vel interdictos publice ad divina officia vel ecclesiastica sacramenta sive ad ecclesiasticam sepulturam admittunt sunt suspensi ab ingressu ecclesie donec de transgressione huiusmodi ad arbitrium eius cuius sententiam contempserunt satisfecerunt competenter. Non est autem admittere ad divina audire cum eo missam sed ei dicere missam: nec stare cum eo in choro nisi quo ad illum qui habet regere chorum. Nec ad sepulturam admittere interesse sepulture: sed illi cuius est recipere vel repellere et consentire quod sepeliatur. Item non habet locum nisi in exemptis. licet glosa dicat contrarium: quia dicit ibi quicunque exempti quod. multo magis si non sunt exempti. et in primo incurritur solum suspensio et irregularitas. in aliis sola suspensio prima vice. Nonus. Ordine. Quicunque ordinatur a non suo episcopo sine licentia sui nisi sub spe rate habitionis verisimiliter est suspensus perpetuo sine spe dispensationis de tempo. ordi. c. 1. li. 6. licet videatur loqui solum de citramontanis qui ab italicis ordinantur sed idem intelligitur de aliis. Decimus. prestat. Omnes qui manifestos usurarios recipiunt ad ecclesiasticam sepulturam antequam satisfecerint vel de satisfactione idoneam dederint cautionem: suspensi sunt ab officio sui executione donec satisfecerint ad arbitrium sui

episcopi. De vsuris capitulo vltimo libro sexto. Sed anti quitus prohibebatur ꝙ nec ad communionem altaris reci perentur tales: nec oblationem eorum quisquam recipe ret: alioquin suspensus esset vt prius. Sed Hostien. dicit non esse canonem late sententie sed ferende. De vsuris ca pitulo. Qꝛ i omnibus. Qui etiam eos recipit ad diuina vel ecclesiastica sacramenta in regno francie suspensus est ab ingressu ecclesie donec satisfecerint omnibus quorum in terest vt in constitutionibus Simonis legati. de priuile gijs capitulo primo. vbi loquitur solum de exemptis.

Undecimus Forni. Sacerdos qui est notorius fornica tor ⁊ concubinarius est suspensus ab officio quia nullus de bet eius missas audire nec ab eo sacramenta recipere. De cohabitatione clericorum capitulo vltimo. Non enim re fert vtrum habeat concubinam vnam publice: an publi cus sit ꝙ ipse habeat plures: vel vadat publice ad lupanar. Parochianus vero qui scit videtur excusatus dissimulan te prelato qui eque bene scit ⁊ nō contra eū aliquid agit.

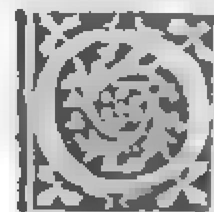
Duodecimus Moni. Iudex qui monitione non premis sa vel non adhibitis debitis testibus ⁊ idoneis profert sen tentiam excommunicationis vel interdicti: est suspensus ab ingressu ecclesie per mensem. De senten. excommuni. Sacro. Tertiusdecimusqꝫ grauat. Iudex ecclesiasticus qui in iudicio aliquid facit per gratiam vel per sordes con tra iusticiam ⁊ conscientiam in grauamen partis ab execu tiōe officij per vnum annum nouerit se suspensum. De sen ten. ⁊ re iudicata. capitulo primo libro sexto. Quartusde cimus Scriptum. Iudex ecclesiasticus qui profert sentē tiam excommunicationis vel suspensionis vel interdicti sine scriptis. vel sine cause expressione vel requisitus non facit copiam infra mensem est suspensus ab ingressu eccle sie ⁊ diuinis per mensem. De sententia excommu. capi tulo primo libro sexto. Preter autem predictos casus ali qui assignant primuz De simōia capitulo. Si quis ordina uerit. vbi dicitur ꝙ ordinans sub tali pacto promissione simplici vel iuramento vallato ꝙ super promissiōe sua nō inquietet eum: ordinator a collatione ordinum per trien nium est suspensus: ⁊ lꝫ hic non exprimatur episcopus ta men quia nullus est ordinator maxime sacrorum ordinū in quibus ordinans tenetur prouidere ordinato nisi epi scopus ideo episcopus est ibi suspensus. Secundo presen tator qui consimili pacto presentauit: ab executione ordi num per triennium est suspensus ibidem. Tertio sic ordi natus est suspensus donec per papam fuerit cum eo dispen satum.

Tertio videnduz est de eius effectu vbi sunt vndecim conclusiones.

¶ Prima cōclusio. ꝙ si suspensus ab igressu ecclesie īgerat se diuinis: ita est irregularis ac si esset excōmunicatus. extra eodez. Nec eti. Nec debet habere ecclesiasticam sepultu ram sicut ibi dicitur. Hoc autem verum est si ipse celebra uerit intra ecclesiam: quia si sub diuo vel extra ecclesiam celebret non est irregularis: cum extra ecclesiam nihil sit sibi prohibitum vt dicitur in glosa ibidem. Cimiterium au tem per consequens est sibi interdictuz. vnde si ibi sepeli at vel celebret irregularis est: siue sit contiguum siue non: quia hoc est interdictum hominis non loci. Si autem es set suspensus etiam a diuinis vbicunqꝫ celebraret ipse fie ret irregularis. Item suspensus ab igressu ecclesie non de bet intrare ecclesiam plusquam excommunicatus: sed be neficia potest percipere omnia quorum perceptio ingres sum ecclesie non requirit: lꝫ quidam probabiliter dicant ꝙ cum priuatus ab ingressu ecclesie: sit per consequēs pri uatus ab officio intra ecclesiam quia etiam a beneficio.

¶ Secunda cōclusio. ꝙ si aliquis est suspēsus a benefi cio ⁊ ingerat se diuinis nec peccat nec est irregularis de re cutione. Cum in cunctis ⁊ capitulo primo ⁊ capitulo Licet tes libro sexto. ⁊ capitulo Generali ⁊ de rebus ecclesie non alienādis caplo scdo quia non est prohibitus ab illis. Si ingerat se illis quibus est priuatus aliam penam posset in currere: sed nō irregularitatem que non incurritur nisi ꝙ homo ingerit se diuinis: nisi hoc sit in actu alicuius ordi nis sacri per se requisiti de iure vel consuetudine vel ordinis episcopalis vt multis videtur. Dico autem ordinarium de iure vel de consuetudine quia vbi est con suetum ꝙ solus sacerdos incipit deus in adiutorium sus pensus ab ingressu vel a diuinis vel ab officio si diceret solemniter irregularis fieret. ¶ Tertia conclusio. ꝙ si aliquis suspensus ab officio. ⁊ per consequens a benefi cio quod est propter officium. tunc perinde est ac si esset suspen sus ab vtroque: quia ⁊ in vtroqꝫ casu si ingerat se diuinis est irregularis de sententia ⁊ re iudicata capitulo primo libro sexto. ¶ Quarta conclusio. quando est suspensus ab officio non simpliciter sed secundum quid. est dubium vtrum in currat irregularitatē: ⁊ certum est ꝙ non si in alio officio agat ꝙ̄ in illo a quo est suspensus. Unde si est suspensus a collatione ordinum ⁊ omnia alia preter ordines agat nul lam penam incurrit ⁊ sic de alijs. ¶ Quinta conclusio. Qꝛ si in illo ordine a cuius executione est suspensus agat ⁊ non est sacer videtur dubium. Unde episcopus qui su spensus est a collatione tonsure per annum: si eam confe rat videtur magis nihil agere ꝙ̄ penam incurrere. Quia enim conatus affuit qui non habuit effectum. ff. ꝙ quisqꝫ iure. lege prima. §. statuit. De temporibus ordina tionum capitulo vltimo libro sexto. Similiter si suspensus a con firmatione confirmet: nihil est actum: ⁊ non videtur in currere irregularitatem. ¶ Sexta conclusio. ꝙ si suspen sus a consecratione vel ordinatione consecret vel ordinet tunc est aliquid actum: ꝙ papa non potuit impedire la tem de charactere ordinis vnde punitur de irregularita te. ¶ Septima cōclusio. ꝙ suspēsus ab officio si ingerat se offi cio nō ordinis quod habet: puta qꝛ iudex est: nullam penam incurrit: sꝫ nihil est quod agit. De offi. deleg. c. vltimo li. 6. ⁊ similibus. Sed si officio diuino se ingerit tunc irregula ritatē incurrit non aliter. Et sic debet itelligi de sente. ⁊ re iudicata. c. 1. lꝫ quidam dicant ꝙ prior suspensus si teneat capitulum sit irregularis. Item suspēsus a beneficio si fru ctus capiat non est irregularis: quia nec facit eos suos et quandoqꝫ aliter punitur vt de elec. c. 1. lib°. 6. ⁊ c. Cupien tes. igitur ceterum: vbi beneficijs perpetuo priuantur qui su spensiōe ab illis durāte illis se ingerūt. ¶ Octaua cōclusio suspensus a beneficio vel ab officio in diuinis nisi sit suspen sus ab executione iurisdictionis potest absoluere ⁊ excom municare. De senten. exco. Sacro. Et per hoc patz solutio ad argumentum. Sed si est suspensus simpliciter intelli gitur ab omni officio ⁊ beneficio suspensus ⁊ nihil potest quod homo prohibere potest: ⁊ ingerens se diuinis est irre gularis. Suspensus vero a determinato officio in alijs tan tum potest quantum ante. Et suspensus a beneficio in il lo officio habet impedimentum plusquam ante. ¶ Nona conclusio. Qꝛ si papa committat abbati confirmare ⁊ con ferre minores ordines ⁊ postea suspendat eum ab vtroqꝫ ille ordinando vel confirmando nullum characterem con fert: immo nihil agit plusquam delegatus a delegante su spensus: qui excommunicando nihil agit. vnde irregulari tatem non incurrit. Sed si episcopus qui iure suo ... vel ordinat minores ordines a collatiōe istorū suspensus ... bilominus confirmādo ⁊ ordinādo verū characterē imprimit.

ideo irregularitatē incurrit. Lȝ autē iure suo ↄferat tonsu ram q2 tñ illa ē iuris positiui sicut iurisdictio. Sicut suspē sus a iurisdictiōe exercendo eā nihil agit: ita videt̄ q̄ ep̄s iure papali a collatione tonsure suspensus eam cōferendo
o. ʒ nihil agat. ℂ Decima cōclusio. q̄ suspensio ꝓprie dicta ē qua aliquis ꝓhibetur vti iure suo nō autem qua prohibe tur vti iure prohibentis: q2 illud ē magis inhibitio vel reuo catio. Unde si officialis ꝓhibeat curatū celebrare vel cō fessiones audire q̄ ipse facit iure suo nō ex comissione offi cialis ē suspēsio ꝓprie dicta: ꝓpter qđ si h̄ faciat officialis sine scripto vel sine monitiōe suspēsionē icurrit de sen. ex. c. Sacro li°. 5°. Cū medicinalis li. 6. Sed si episcopus q dedit potestatē suā fratribus vel secularibus suspendat eos ab audientia ↄfessionū nomine suo nō est suspensio sed māda ti reuocatio. Unde si abbas vel prior cuius solius auctori tate fratres se mutuo absoluūt suspendat aliquē ab audiē tia alioꝝ fratrū sine scriptis ꝛ monitiōe nullā penā incur rit: q2 totā potestatem si vellet posset reuocare nudo ver bo sicut dedit ꝛ multo magis partem. Sed si a potestate au diendi seculares quam habet a papa vel ep̄o eum ꝓhibe ret ꝓprie dicta suspensio esset. Et sic sine scriptis ꝛ sine mo nitione hoc faciens icurreret nisi quis dicat q̄ adhuc nec illud esset suspensio ꝓprie dicta: q2 sine licētia prelati nec auctoritate pape nec auctoritate ep̄i audire debet. Unde sicut a principio poterat solo verbo inhibere ne audiret: sic etiam ex post facto. Si autem dicat i generali qui umq̄ fe cerit hoc vel illud suspendo eum ab vsu clauiū videt̄ non incurrere suspensionē dato q̄ illud sit suspensio proprie di cta: si vera est opinio dicentium q̄ illa decretalis. Sacro ꝛ Cū medicinalis nō intelligit̄ de sententia que fert̄ pro fu
1 ʒ turo facto sub conditione ꝛ in generali. ℂ Undecima con clusio de absolutione a suspensione de qua iura non faciūt multum mentionem: q2 communiter in iure ponitur tem pus suspensionis quo posito ante illud tempus nullus nisi papa p̄t hominē absoluere: q2 si dicat̄ per mēsem aut p an nū aut terminū aut q̄usq̄ fecerit h̄ vel illud sit suspēsus si posset interim absolui mox absolutus iterum esset suspen sus quousq̄ ille terminus esset expletus. Sed papa sic pos set absoluere q̄ nec postea incurrerꝫ q iuri nō subest. Ubi autem homo in iure suspenditur ꝛ terminus non prefigit̄ tunc episcopus potest absoluere sicut ab excommunicatio ne ex quo conditor non reseruat. Quādo vero homo suspē dit ipse vel superior absoluere pōt ꝛ successor ꝛ nō alius sic̄ ō excōicatione dictū ē. Argumētū ē solutū. Qō. VIII.

Ctauo ꝛ vltimo queritur de interdi cto vtrū violans interdictū sit irregularis: Et videtur q̄ non. q2 violās cessationem vel pollutionem nō est ita irre gularis: que pari passu currūt. ideo ꝛc. Con tra de sen. exco. Is q. li. 6. ℂ Respōdeo. cir ca hanc q̄stionē sunt quattuor videnda. Primo de interdi ctis ꝛ pollutionibus latis a iure. 2° de licitis ꝛ illicitis tē pore interdicti. 3° de effectu ipsius ꝛ pena violantiū. 4° subiicientur tractatus quorundam de interdicto.

Circa primū sunt q̄ttuor facienda. Primo videndū ē de locis ꝓphanis q̄ interdicta sunt. 2° in qbus ca sibus populus est interdictus. 3° in quibus casibus loca sacra puta ecclia vel cimiteria sunt a iure interdicta. 4° i qbus casib⁹ loca sacra polluūtur.

Quantum ad primū sunt q̄nq̄ ↄclusiones f̄m q̄nq̄ casus qui in his versibus ↄtinentur. In
ʒ terdicunt̄ loca per q̄nq̄ q̄ sequūt̄. Genus pedagia suburbia card. ne papa. ℂ Primus. Genus. Quicunq̄ dñi in terris suis vsurarios publicos aliūde oriūdos habitare permittūt per tres menses ↄcurrūt sententiā suspensionis: si sunt ep̄i excōicationis si sunt clerici. Interdicti si vniuersitas q̄n h̄ per mensem sustinuerint aīo indurato ex tūc terre ipoꝝ q̄diu i ipsis iidem vsurarii cōmorant̄ ecclesiastico subia cent interdicto. de vsur. c. i. li. 6. vbi videt̄ q̄ terre laycorū non sunt iterdicte sed interdicēde: sicut ꝛ dñi non excōica ti sꝫ excōicandi vt ibidē dicitur: lꝫ clerici nō episcopi sint excommunicati ibidem. ℂ Secūdus. pedagia. Uniuersi 2° ʒ tas ciuitatis Castri seu loci alterius cuiuscūq̄ q̄ exigi fac pedagia a personis ecclasticis pro reb⁹ q̄s non mercatōis causa deferūt sic punit̄ q̄ ciuitas vel castꝝ vel loc⁹ eius ec clesiastico subiaceat iterdicto qđ nō potest relaxari donec exacta restituerint ꝛ de transgressione ei⁹ satisfecerint cō petenter. Et mirꝫ videt̄ q̄ persone q̄ delinquūt non sunt in terdicte sed loc⁹. de censib⁹. c. q̄cūq̄ li. 6. ℂ Terti⁹. suburbia 3° ʒ de sen. ex. c. Si ciuitas li. 6. Si ciuitas castꝝ aut villa eccle siastico iterdicto subiciat̄ illoꝝ suburbia ꝛ ↄtinentia. Ordi gaa hed. ficia eo ipo intelligi volum⁹ iterdicta. Nā lꝫ p̄di cta videant̄ aīs muroꝝ ambitu terminari h̄ tñ casu ne vi lipendi valeat iterdicti sn̄ia qđ fieret si posset ipsoꝝ subur bus vel ↄtinentib⁹ hedificiis licite celebrari vt p̄us expe dit iterpretationem fieri latiorē. Unde si p̄ncipalis locus est interdictus a iure tūc totū est interdictū a iure. Si aūt principalis loc⁹ est interdict⁹ ab homine accessori⁹ est iter dict⁹ a iure. Sꝫ q2 sublato p̄ncipali remouet̄ accessorium idē ē q̄ relaxato vel ammoto iterdicto q̄ ad ciuitatē vl' ca strū itelligit̄ ammotū quo ad suburbiū etiam si āmouens erat talis q nō potuissꝫ āmouere iterdictū iure p̄ncipl'r po situ puta iferior ep̄o q2 q̄dā cū vniuersitate trāsigunt q̄ alis nō trāsirēt. ℂ Quart⁹. Cardie Ciuitas ois p̄ter vrbē q̄ ise 4° ʒ quentib⁹ hostiliter cardinalē ↄsiliū dederit auxiliū vel fa uorē vel intra mensē malefactores hōi sicut debuerit ꝛ po tuit nō punierit pontificali dignitate p̄uata ē ꝛ nihilomin⁹ 5° ʒ iterdicta de pe. c. Felicis i fi. li. 6. ℂ Quit⁹. Papa. q̄n i aliq̄ ciuitate iminet electio sūmi pontificis facienda dñs al' q̄ rectores ꝛ officiales ciuitatis debēt cardīales mō debito includere. Et super his ↄuocatis clero ꝛ pp'lo iuramentū p̄stare q̄ si nō obseruēt ea q̄ debēt vel fraudē ↄmittāt ciui tas illa est iterdicta ꝛ pōtifice p̄uata. de elec. c. vbi li. 6. De Iterdicto aūt loci ꝛ terre videt̄ q̄ sic afficiat locū q̄ q̄n ter ra alicuius dñi iterdicit̄ sola terra quā possidet tēpore sen tētie late est affecta. Ita q̄ si postea nouā acq̄rat illa nō af ficit̄ sententia antiqua: q2 cautio damni infiniti nō extendi tur ad domos nouiter acq̄sitas. Et si alienauerit terrā āti quam illa transit cum onere interdicti. Et similiter videt̄ q̄n do est familia iterdicta vel de iure quod est raro: vel ab homine sicut sepe fit de consuetudine qui tunc erat de fa milia si recedat nō desinit esse interdictus ꝛ q de nouo ad uenit non incipit esse interdictus.

Quātum ad secūdū sunt etiā q̄ttuor ↄnes f̄m quat tuor casus q in his versibus cōtinent̄. In terdicunt̄ homines q̄ttuor q̄ sequunt̄. Populus atq̄ loc⁹ nec nō repsalia seruus. ℂ Prim⁹. pp'ls dicit̄ de sen. ex. c. Si p° ʒ sn̄ia li. 6. q̄ iterdicto pp'lo non iterdicit̄ nec clerus nec eꝫ. Sed q̄n populus est interdict⁹ quocūq̄ vadat secū fert suum interdictum nec debet admitti ad diuina. Q̄n autē terra est interdicta tūc illi de terra alibi admittūt̄. Item q̄n ad homines nō iterdictos venīūt hoies interdicti ille populus ad quē venit homo iterdictus ex hoc ipso fit a iu re iterdictus q̄diu ille ibi est: q2 a iure est ꝓhibitus ne hō interdictus admittat̄ ad diuina: immo suspendit̄ ab igres su ecclesie qui admittit vt supra dictū ē. ē pp'ls fit iterdict⁹ a iure q̄ndo ad ipsum declinat homo alterius populi inter dicti ꝛ multo magis si tot⁹ populus q2 illo presente sibi in terdicūt̄ diuina. de p̄uile. ep̄oꝝ. ℂ Secūdus. Atq̄ locus. Eo ipo q̄ homo declinat ad locum interdictū fit iterdict⁹ 2° ʒ q̄diu ibi ē q̄tū ad hoc q̄ ibi iterdicunt̄ sibi diuina et plus q̄ illis de loco qui si sunt clerici aut religiosi intra suam ex

clesias possunt audire diuina: hic aute nō: immo si aliquis
habet priuilegiu celebrandi tempore interdicti licet possit
admittere familiares suos si est singularis persona: quod nō
potest conuentus cuius aliquādo familiares sunt effrenata
multitudo: tn̄ extraneū nō habentes super hoc priuilegium
nullus admittere pōt de priuileg. c. i3. li. 6. Unde nec isto ca
su admittentes talem iterdictū icurreret penam iuris: q2
3° 5 nō est proprie iterdictū ¶ Tertius. Repressalia. Uniuersi
tas q̄ aduersus psonas ecclesiasticas concesserit repressalias:
quibus alius p alio pignorat̄ sicut habet consuetudo nun
dinarum campanie q mercatore deficiente quicunq3 de
sua ciuitate inuentus in corpore ꝛ in rebus capitur: nisi in
fra mensem reuocauerit subiacet interdicto. de Iniur. c. i.
4° 5 li. 6 ¶ Quartus. Fenus. Uniuersitas que vltra tres men
ses permittit alienigenas publice feneretes in terra sua
habitare ipso facto est iterdicta. Et nihilominus terra ei9
sit interdicta si per mensem sustinuerit animo idurato po
pulus suum primum iterdictū psonale. Et illud scdz locale
interdictū durat q̄diu illi nō expelluntur: qd etia3 videtur
valde graue de ciuitatib9 lombardie que habet maximū
districtum vt si propter vnū vsurarium i vno angulo tolle
ratum tota terra eoz sit iterdicta. Et magis si Rex frācie
vnicum vsurarium i vno angulo regni sui substineat q p
pter hoc totu3 regnum subiaceat iterdicto propter quod
videtur aliquibus q terra illa i qua eum substinet est iter
dicta nō alia. vt puta si parisius substinet tota prepositura
parisius nō plus. vt sic capiat̄ terra. s. illa portio in qua vsu
rarius sustinet̄ scḋm distinctionem dn̄i ostiensis. Alijs videtur
q sicut p vnico crimine etiam extra terrā cōmisso vel in
vno angulo de quo ei3 icorrigibilis tota terra regni iuste
iterdiceret̄. sic ꝛ hic. ¶ Sed hic notādu3 q aliquid singu
lare videtur esse i interdicto hōiu3. q2 qn̄ populus iterdici
tur de quo dicit̄ aque sunt populi i apoca. i7. Sicut ē vna
aqua numero q̄uis cōtinue variet̄: ꝛ que accedit reputat̄
eade3: ꝛ que recedit diuersi. Sic i populo iterdicto videt̄
q quicūq3 icipit esse de nouo de hoc populo hoc ipso sit i
terdictus sine noua sentētie prolatiōe: ꝛ econuerso: qn̄ desi
nit de nouo esse de populo: desinit esse iterdict9 q2 si aliter
esset: tunc si populus ad quem talis de nouo accedit esset
iterdictus ipse esset ligatus duplici interdicto contra intētio
nem ferentiū qui nolebant ligare illos qui nō erant: ꝛ plus
q2 si contingeret populum primu3 omnibus primis mortuis
ꝛ alijs subrogatis imitari cessaret interdictum quod non
videt̄ immo etiam qui nascūtur ex iterdictis reputantur
interdicti sicut ꝛ si essent nati tempore lati primo iterdicti:
q2 vniuersitas inquātū hō interdicitur ꝛ nō persone singu
lares nisi p accidēs. Quod autē dicitur extra. c. Si senten
tia. §. fi. q singuli extra euntes de populo iterdicto nō ad
mittuntur ad diuina: hoc est q2 nō recedunt animo illū po
pulum deserendi: ꝛ tūc est verum q̄diu sunt de populo in
terdicto sunt iterdicti: nō aute postq̄ desinūt esse de popu
lo interdicto licet secus sit de terra iterdicta vt dictu3 est:
q2 illa vt res singularis afficit̄ non vniuersitas. Et pari rō
ne secus de familia iterdicta que nō est proprie collegiu3:
nec vniuersitas vt dictum est in fine primi articuli.

Quantum ad tertium sunt tres conclusiōes scḋm tres
casus qui i his versibus continētur. Inter
dicūtur loca sacra tribus q3 sequūt̄. Funerat iducēs hereti
calem quoq3 tangēs. ¶ Primus. Funerat inducēs. Quan
p° 3 do homo iducit ad electionem sepulture alium per votu3
iuramentum ꝛ promissionem vel huiusmodi que liberam
electionem vel mutationem impediunt sic. l. q sine pecca
to mutare non potest ex hoc ipso electio non valet. Sed il
le tumulandus est vbi eius erat sepultura non electa. Si
vero i ecclesijs vel cimiterijs inducentium fuerit sepultus ie
[illegible] obligatur ad restitutionem [illegible] sepultorum cor

porum si petatur q̄ omnium que occasione [illegible]
peruenerit quomodolibet ad eo [illegible]
grauiter [illegible]. Quam nisi fecerint [illegible]
quas [illegible] fuerit nec nō ꝛ cimiteria [illegible]
sint ꝛ [illegible] maneāt ecclesiastico supposita [illegible]
ab eis facta fuerit restitutio plenaria predictorū [illegible]
c. i. lib9. 6. Ubi dicunt quidam q intelligitur si [illegible]
rit sepultus: q2 tunc ecclesia cum cimiterio sit [illegible]
Si autem sepultus fuerit talis i cimiterio nō propter [illegible]
ecclesia sit iterdicta sed solum cimiterium. Item [illegible]
de cimiterio contiguo nō alio argumentū eius q de [illegible]
dicitur de cōsecra. eccle. c. i. lib9. 6. Et similiter habetur [illegible]
terdicto de sen. ex. Si ciuitas. §. vlti. lib9. 6. Alij vero [illegible]
indifferenter q in quocunq3 illorum sepeliatur [illegible]
illorum vtrumq3 sit interdicto subiect̄. ecclesia [illegible]
rium ipsorum iducētiu3 sepelientiū: q2 hic [illegible]
per se interdicit̄. Secus autem qn̄ alter3 tm̄ [illegible]
tūc magis dignū trahit ad se minus dignu3 [illegible]
ecōuerso nec aliter. Et sic loquūt̄ iura [illegible]
opinio. Si autem sine dolo ꝛ fraude [illegible]
aliū iducat ad eligendū. vel mutādum sepulturam [illegible]
obligās ad nō mutādū locū nō h3 locū hec [illegible]
dubiū est si ipsemet curatus hanc iductionem facit [illegible]
quem erat de iure tumulādus vtr3 ecclesia vel cimiterium
sint iterdicta ꝛ videtur q delictum suum nō nocere [illegible]
sic qn̄ ibi sepeliat̄. ¶ Secūdus hereticalem: qn̄ hereticus
his traditur scienter ecclesiastice sepulture locus [illegible]
tua careat sepultura ita q recōciliatio hic nihil valet [illegible]
videtur episcopus posse illud iterdictū amouere [illegible]
dicit perpetua amminouet iterioribus [illegible]
reticis. c. quicūq3 lib9. 6. ¶ Tertius. Quoq3 tangens [illegible]
in duobus primis casibus est ecclesia interdicta vel ci
terium indistincte. s. ille locus in quo aliquis sepultus est
interdictus vel hereticalis. ita hic qn̄ ecclesia est iterdicta
ab homine vel a iure eo ipso cimiterū contiguū capella [illegible]
tigua reputantur interdicta: sicut ciuitate interdicta [illegible]
urbia sunt iterdicta. Secus autem si nō sunt cōtigua [illegible]
Si ciui [illegible] as. §. ratione. lib9. 6. Dico autem cōtigua [illegible]
vltima sunt simul: vnde si inter ecclesiam ex vna parte
capellam ꝛ cimiterium ex alia non est nisi paries [illegible]
cōtigua sunt q2 vltimum ecclesie est suus paries [illegible]
mul cum terra capelle ꝛ cimiterij: q2 vtriusq3 [illegible]
est simul cū nihil solidū sit mediū. Si etiam paries [illegible]
le ꝛ cimiterij contingeret parietem ecclesie ide3 [illegible]
cuis si esset aliqua terra media inter duos parietes [illegible]
la sola esset interdicta.

Quantum ad q̄rtū sunt. 6. cōclusiones [illegible]
q i his versib9 cōtinent̄. Sed [illegible]
loca sacra sex q̄ sequāt̄. Sanguis adulteriū sit [illegible]
tactū. Sacrās sepultus gens aut excōicat9 ¶ Prim [illegible]
guis Ecclesia ꝛ cimiteriu reputant̄ polluta per [illegible]
effusione ibi factā violēter ꝛ iniuriose sicut p hom [illegible]
ꝛ mutilationē vel aliā vulnerationes de [illegible]
tū ꝛ c. sic. nec deb3 celebrari nec ibide3 sepeliri [illegible]
cōciliet̄. de priuile. c. Tua3. Si aūt homo sine [illegible]
lentia ꝛ p se ibidē emittat sanguinē p nares [illegible]
polluit̄. Ecōuerso. si qs intra eam [illegible]
nis effusione suffocat̄ nihilominus reconciliatione [illegible]
Si vero [illegible] vlneratus illuc fugiens [illegible] sanguis
vel moreret̄ nō propter hoc pollueret̄. Ecōuerso [illegible]
neratus anteq̄ ad terram sanguis decurreret [illegible]
lominus q2 intra eam sanguinis effusione [illegible]
reconciliatiōe indiget. Et si martyr in ea [illegible]
ciliatiōe idiget q2 p morte eius [illegible] iniuria [illegible]
scrementiam [illegible] p passionem ecclesia honoratur [illegible]
Actio duplicat passio grata fuit. hoc est [illegible]

cucurri ꝛ nõ de modica ꝛ levi percussiõe puta cũ vnguib⁹
vel denarib⁹ aut dentib⁹ ꝛ hmõi. Si aũt lapis de superiorib⁹
cadens ibi hõiem vulneraverit vel occiderit vel furiosus
nõ habẽs vsũ rationis hec ibi fecerit ĩ se vel ĩ alio nõ est ho
micidiũ vbi deest mala voluntas hoĩs ideo nõ indiget re
cõciliatione. Si vero aliquis sue mentis compos seipsum
occideret verum homicidium esset vnde reconciliatione
ʒ indigeret. ❡ Secundus. Adulterium. Emissio seminis
siue per adulterium siue per simplicem fornicationẽ polluit
ecclesiã ꝛ cimiteriuz. de ↄ̃se. di. i. Eccle. de ↄ̃se eccle. c. viii. de
adu. Significavit. Non aũt si custos eccle ibidẽ nocturno
somno polluaẽ. Si vero vir ibi vxori debitũ reddat vel
causa plis debitũ ibi petat nihilominus ratione loci fit sa
crilegiũ: quod alibi esset licitũ ꝛ violatur loc⁹ ꝛ polluiẽ: si
ve sint ibi iclusi tẽpore guerre nõ audẽtes exire sine alias:
Cũ aũt viciũ sodomiticũ sit gravius peccatũ q̃ adulteriũ
cum etiam sit cum seminis effusiõe: reconciliatione indi
get. Propter occultã aũt seminis effusione quãtũcũq; illi
citã ꝛ inominabile q̃diu occulta est recõciliãda nõ est: sꝫ
ille occulte puniendus ẽ. Unde sicut solemnis pnia nunq̃
pro occulto crimine imponẽda ẽ ita cum reconciliatio ec
clesie semp fiat cũ solemnitate nũq̃ facieda est nisi p pol
lutione solemniter divulgata. de adult. c. Significasti. Si
autem sacerdos sciat tñ p ↄ̃fessionẽ ecclesiã pollutaz nec
etiam ĩ occulto tenetur abstinere a celebrando ibidẽ: nec
episcopo debet dicere vt dicũt qdã q̃ reconciliet ecclesiaz
causa nõ expressa: qꝛ ex his que scit tanq̃ deus nõ phibeẽ
ipse vt homo nec artaẽ ad aliqd faciẽdũ vel omittenduz.
ʒ ❡ Terti⁹. Sit pncipale q̃ tactũ. Qñ ecclesia polluiẽ quo
quo modo eo ipso itelligũẽ polluta cimiteriũ ꝛ capella cõ
tigua sicut de iterdicto dictuz fuit non autẽ econuerso. qꝛ
magis dignum trahit ad se minus dignum. Secus autem
si nõ sit cõtigua. sꝫ eoꝝ extrema ad invicem separata: ꝛ duo
rum cimiterioꝝ pariete disiũctoꝝ sꝫ per hostium de vno
ad aliud transeaẽ pollutio vnius nõ inficit aliud. de ↄ̃se. ec
ʒ cle. c. i. lib⁹. 6 ❡ Quartus. Sacrans Si ↄ̃secrans ecclesiaz
vel benedicẽs cimiteriũ sit publice excõmunicat⁹ indiget
recõciliatiõe. Et hoc notat hosti. de ↄ̃secra. eccle. ↄ̃suluisti.
Si aũt excõmunicat⁹ publice ibi celebret vel sepeliat nõ
propter hoc necessaria est recõciliatio. de sacra. ite. c. A no
ʒ bis. ❡ Quintus. Sepultus gens. i. gentilis: qꝛ si hereticus
tunc videẽ locus nõ solũ pollutus sꝫ iterdict⁹: qꝛ diciẽ de
hereticis. c. z. lib⁹. 6. q̃ loc⁹ ille perpetua careat sepultura:
qđ nõ est de polluto ĩ quo post reconciliatiõez potest sepe
liri: qꝛ heretic⁹ est deterior gentili. de hoc de ↄ̃se. di. i. eccle
siam de ↄ̃se. eccle. c. ↄ̃suluisti. Si autẽ cathecuminus ante
baptismũ ibi sepeliaẽ sꝫ fieri nõ debeat tñ non polluiẽ lo
cus: qm nõ reputaẽ ĩfidelis: sed crediẽ habuisse baptismũ
flaminis: sicut nec de illo q ĩ suo sanguine baptiçaẽ ꝛ tanq̃
martyr sepeliẽ: sꝫ in tractatu de matrimõio quando diciẽ
cultus disparitas dirimit matrimoniũ: ibi accipiẽ fidelis
cũ infideli. i. baptiçatus cũ non baptiçato etiam fideli. Sꝫ
de puero filio fidelium mortuo ante baptismũ est ↄ̃suetu
do quorũdaz q̃ nisi mater in partu moriaẽ non sepelliẽ in
cimiterio benedicto. Nulli enim datur ecclesiastica sepul
tura nisi de quo crediẽ q̃ tũc vel quãdoq; intrabit ĩ requiẽ
ecclesie triumphãtis nõ tñ idiget reconciliatione: qꝛ sꝫ nõ
sit fidelis non tamen est proprie gentilis vel infidelis ex
quo est filius fidelium. Puer autem filius infideliũ tumu
latus bene pollueret sicut si esset magnus. Quãdo aũt ma
ter moriẽ ĩ partu enixũ mortuũ vel q stanz ãte baptismũ
moriẽ ↄ̃suetũ est vt sepeliaẽ cum ea sꝫ sciamus ipsum dã
natum: qꝛ reputaẽ quasi pars viscez ꝛ pro honore matris
christiane coniunguntur in sepultura quasi fuerint coniũ
cti ꝛ nunq̃ separati in vita ꝛ ĩ morte: ꝛ iõ nõ polluiẽ locus.
ʒ ❡ Sextus. Aut excõicat⁹. Ecclesia vel cimiterium vbi ex

cõicatus pub'ice sepellitur eo ip̃o polluuntur vt ĩ dictis c.
de ↄ̃se. di. i. ecclesiam. de ↄ̃se. eccle. ↄ̃suluisti. Uerũ est q̃ cũ
hic officiales aliquando ratione sepulture excommunica
ti subiiciunt locuz interdicto: quantũs autem is cui est in
gressus ecclesie interdictus si moriatur hoc interdicto du
rante non debet in ecclesia vel cimiterio sepeliri nisi peni
tuerit: nõ tamen ibi sepultus facit locum pollutũ cuz non
sit excommunicatus. Et sic intellige de sen. exco. c. Is cui.
§ i. Sed de interdicto simpliciter qui non debet sepeliri si
non sit clericus si sepeliatur dubiũ ẽ vtꝝ locus p hoc pol
luaẽ. Et videẽ q̃ non. qꝛ non ẽ ĩ iure expressum.

Quãtum ad secũdũ principale. s. que tempore gene
ralis interdicti permittunẽ ꝛ que prohibẽ
tur. sunt. xi cõclusiones. ❡ Prima ẽ. q̃ baptism⁹ tam par pᵃ ʒ
vulorum q̃ etia adultorum nõ soluz quo ad substantiam:
sed quo ad solemnitatem omnem tam cathecismi q̃ exor
cismi permittitur. ❡ Secunda ↄ̃clo. cõfirmatio ꝛ ratiõe 2ᵃ ʒ
eius etiam in cena domini chrisma conficiendũ est. de sen
ten. excom. c. Quõ lib⁹. 6. vbi ista predicta per ordinem cõ
tinentur. ❡ Tertia conclusio penitentia. que sꝫ oliz solis 3ᵃ ʒ
morientibus cõcederetẽ nunc aũt etiam sanis qui nõ dede
runt causam interdicto. Et illi etiam si posse suum faciunt
de satisfaciendo: ꝛ merito: quia istud sacramentum est ne
cessitatis sicut baptismus ꝛ plusq̃ confirmatio. Unde ma
gis deb. ꝛ concedi non solum semel ĩ anno sed iterum ꝛ ite
rum ꝛ quotiens opus erit: vel placitum confiteri. cĩ. c. Al
ma. ❡ Quarta cõclusio. Matrimoniũ concediẽ sꝫ non be 4ᵃ ʒ
nedictio nuptialis: immo negaẽ. ❡ Quinta cõclusio. extre 5ᵃ ʒ
ma qdem vnctio negaẽ omnib⁹ laycis ꝛ solũ clericis ꝛ re
ligiosis ẽ cõcessa. Ex quo videẽ non eẽ necessitatis: qꝛ tũc
non negareẽ sicut nec baptism⁹ nec penitẽtia. Quidã aũt
dicũt q̃ nec clericis nec religiosis extrema vnctio cõcedi
tur tempore iterdicti: qꝛ prohibenẽ omnia diuina nisi illa
q̃ specialiter pmittunẽ. Nũq̃ aũt specialiter iueniẽ vnctio
cõcessa qbuscũq;. Nam extra de pe. ꝛ re. c. in te. postq̃ di
xerat q̃ vnctio ꝛ sepultura omnib⁹ iterdicẽ dicit q̃ sepul
tura clericis cõcediẽ: Unde tacẽdo de vnctiõe videẽ eam ĩ
sua phibitiõe retinere. Alij dicũt eo ipso cõcedi vnctionez
que aie ẽ necessaria q̃ cõcediẽ sepultura soli corpori profi
cua. ❡ Sexta cõclusio. de ordine: qꝛ cum ordines nõ nisi ĩ 6ᵃ ʒ
missa solẽni deneẽ ꝛ missa nõ debeat solẽniter celebrari: iõ
nec ordines ĩ terra interdicta debent celebrari etiaz quã
do licet solemniter celebrari in q̃tuor festis quãdo mino
res ordines alias dari pñt: nec ĩ sabbato scitõ qñ alias ma
iores danẽ: qꝛ iure antiquo erat phibitũ ꝛ iure novo nõ est
cõcessuz. ❡ Septima ↄ̃clusio de Eucharistia. q̃ iure novo 7ᵃ ʒ
sic diciẽ. In singul' mõasterijs diuĩa officia debẽt dici sub
missa voce ianuis clausis iterdictis exclusis. In paschate
ãt ꝛ pentecoste ꝛ natali ꝛ assumptione beate virginis licet
alta voce ianuis apertis solis excõicat' exclusis. Sic tñ q̃ illi
q dederũt causaz interdicto nõ appropinquent ad altare.
Ubi pmo ẽ sciẽdũ: qꝛ de monasterijs solum videtur loqui:
quod idem intelligenduz est de ecclesijs collegiatis in qui
bus diebus singulis est missa celebrãda solemniter. de ce
le. mis. c. Cũ creatura. Et similiter tempore interdicti cam
panis non pulsatis sed ianuis clausis ꝛc̃. Idez etiam est de
prioratibus non cõventualibus: qꝛ monasteria dicuntur.
sed in simplicibus parochijs videntur servanda iura anti
qua vt tantum semel in septimana liceat celebrare pro eu
charistia pro infirmis servanda. Item q̃ dicitur ad altare
nunquam appropinquet: quidaz intelligunt de oblatione
ad altare ad quam interdicti qui nõ fuerũt causa possunt
admitti non autem illi qui fuerunt causa sꝫ admittantur
infra ecclesiam ad audiendum missam: sicut vsura: q ma
nifesti qui non sunt excommunicati nec ab ingressu eccle
sie suspensi sed tantum ab altari. de vsu. c. Quia in omni

nibus. Non autem intelligunt hoc de cōmunione quam dicunt tempore interdicti nulli debere dari nisi in mortis articulo. sicut olim de penitē. ꝛ remi. Ex in te. quia i hoc nihil est innouatum. Alius autem videtur ꝙ statutum generalis concilii necessitatem imponit semel in anno communicandi. Unde cum sacramenta necessitatis admittis inquantum sunt necessitatis concedantur tempore interdicti per consequēs communio semel in anno maxime qꝛ inseparabiliter se cōcomitantur ꝛ appellatione penitentie viaticum continetur vt in dicta decre. dicitur. Ex i te. Putarem autem papam super hoc consulēdum. Sed vtrum religiosi sm̄ suam cōsuetudinem possint sepius communicare. Nam ꝙ possint sacerdotes in collegiis sicut prius celebrare bene innuit decreta. nō sic autem de simplici communiōe. De hoc etiam putarem papam consulendum. De festis autem illis videtur festum omnium sanctorū quod est de maximis excipi debuisse quod est maius ꝙ̄ assumptiōis quia est de beata virgine ꝛ de omnibus sanctis ꝛ de deo etiam sicut officium ostēdit: etiam cōmemoratio omnium fidelium defunctorum: quia sicut vna communitate interdicta alia non interdicitur sic nō videtur propter peccata viuentium debere auferri suffragia defunctorꝫ qui sunt de alio foro specialiter ꝙ semel in anno tm̄ fit pro omnibus. Sed lex ꝙ̄ꝙ̄ dura seruanda est vt non extendatur plusquam extensa sit. Ex autem dicūt quidam a vespera vsqꝫ ad vesperam debere intelligi cum exclusione completorij vltimi in illis quattuor festiuitatibus nō videtur. Nam si in illis festiuitatibus licet alta voce celebrare omnia diuina cum completerium diei sit pars magis ꝙ̄ completorium vigilie: ꝛ festum quod habet secūdas vesperas semper habet completorium cum eadem solēnitate: nec minori ꝙ̄ primum completorium sm̄ ritum ecclesie: ideo vtrūqꝫ icludit. Similiter quia lꝫ officium communiter solēnitatis incipiat a primis vesperis: quia tamē officium solemnitatis paschalis ꝛ gaudia incipit i missa sabbati vbi etiam dicitur. Deus qui hanc sacratissimam noctem. ideo tunc alta voce ꝛ ianuis apertis hoc potest fieri: quia si i vesperis potest cum vespere sint infra missam ad missam videntur pertinere vnde vtrīqꝫ debetur par honor. Et similiter de pentecoste vnde ꝛ in missa de vigilia dicitur prefacio sicut ꝛ in die. Similiter videtur de natali: quia in missa de vigilia solemnitas incipit. Sed de assumptione bene

8° ꝫ dicit quia solemnitas incipit in vesperis. ¶ Octaua cōclusio. de benedictionibus est dicendum. ꝙ omnis solemnis benedictio sicut abbatum abbatissarum ꝛ virginum que cum solemnitate publice fieri solet ꝛ cuꝫ missa. vnde tempore interdicti cessant multo magis ꝙ̄ benedictio nuptialis que est minor. Potest tamen qui interdictum posuit in eo dispensare pro certo loco ꝛ tempore ꝛ personis nec per hoc soluitur interdictum sicut dicitur in. c. Alma. ꝙ quando interdicti admittuntur ad penitētiam nō propter hoc fit simpliciter relaxatio interdicti vt propter hoc iterum opporteat sentētiam ferri. Unde si ille qui posuit interdictum tempore paschatis vel amore fratrum predicatorꝫ vel minorum relaxat ipsum i die festi eorum quo ad ipsos volentes interesse ita tamē ꝙ postea remāeat sicut prius potest facere nec est suspensus si hoc facit sine noua monitione quia non est noua sententia. Et similiter dispensatiue relaxando in parte potest episcopus benedicere moniales vel abbates ꝛ huiusmodi. si tamen ipse tulit interdictum vel talis sit cuius sententiam ipse potest tollere aliās non. In interdicto enim interdicitur omnibus hominibus in tota tali terra toto tali tempore participatio diuinorum. Sicut ergo potest anmouere ab omnib' ꝛ tota terra ꝛ toto tempore ita ꝛ a quibusdam ꝛ a quadam parte terre ꝛ quodam

9° ꝫ die. ¶ Nona conclusio. videtur ꝙ similiter de excommunicatione sit dicendum lꝫ quidā negent qꝛ lꝫ ex[illegible] possit dare licentiam cōmunicādi cū excōicato ꝙ̄ [illegible] municatus est si tamē est talis excommunicatio [illegible] potest totaliter absoluere ꝛ respectu omniū [illegible] tulit sīue et alias sibi competenti ita potest eam [illegible] tollere. Nō est enim aliud excommunicatio nisi [illegible] tatis vinculum eius ratiōis tātum quo vite [illegible] municare omnibus ꝛ omnes illi. Absoluere vero [illegible] aliud ꝙ̄ dare sibi licentiam communicādi omnibus [illegible] nibus illi. Si autem potest interdici alicui commu[illegible] nium multo magis communio quorūdam [illegible] test excommunicari partialiter respectu [illegible] rarum: sicut excommunicatio minor partialiter [illegible] municat respectu communium. Et similiter si pote[illegible] tiari vt communicet cum omnibus quod e i absolu[illegible] pliciter: pari ratōe ad communionem in isto vel [illegible] loco vel tempore: quod est absolui partialiter. Et [illegible] de interdicto. Potest enī ferri partialiter: puta ꝙ [illegible] ꝙ talis erit quandiu ibi erit locus sit interdictus. [illegible] enim illo intrante locus incipit esse interdictus ꝛ [illegible] te desinit ꝛ redeunte redit. Et similiter potest par[illegible] relaxari. ¶ Decima conclusio. qꝛ quod dicitur in [illegible] Alma. nihil imutat i sepultura. vnde soli clerici ꝛ [illegible] habēt sepultura i cimiterio bn̄dicto lꝫ cū silētio sine [illegible] debeat fieri officiū. de peni. Ex in te. Laici vero [illegible] rū interi sunt sepelliēdi. Soluto aūt interdicto ad [illegible] rū vbi elegerāt transferēdi qꝛ cui non cōicamus viuo [illegible] mortuo. Uñ sicut viui carēt igressu ecclie sic mortui [illegible] terio ꝛ plus qꝛ si ēt morerent' i quattuor festiuitati[illegible] bus viui igrediūtur ecclaꝫ nō propter hoc haberēt [illegible] cliasticā sepulturā qꝛ vtrūqꝫ erat prius iterdictū ꝛ [illegible] tēp tantū legit' pmissuꝫ. Clerici vero sicut viui [illegible] suꝫ ecclie: lꝫ sine solēnitate sic ꝛ sepulturā ꝛ plꝰ qꝛ si [illegible] clericus vel religiosus veniat q qꝛ priuilegiat' nō e [illegible] admitti ad diuina nisi forte eēt familiaris psone sing[illegible] spāli priuilegio celebrāti nihilomin' hic ad sepulturā [illegible] siasticā admitteret' qꝛ iure āntiquo ħ pmittebat' ꝛ [illegible] tio nō sic phibet' admitti ad sepulturā sicut viuus ad [illegible] sas: Quāuis āt priuilegia q̄buscūqꝫ ↄcessa ante decre[illegible] ma. sint p eā reuocata nō tñ ↄcedēda: vñ decr. de pri[illegible] nihil opat' q̄ ad priuilegia āntiqꝫ lꝫ q̄ ad ↄcessa pꝰ decre[illegible] ma. ¶ [illegible] ꝙ si ē alicui post illā ↄcessū celebrare [illegible] iterdicti nō dꝫ admittere ad ea aliquē extraneū [illegible] uilegiū hēat postea sibi ipetratū vel nisi sit fa' [illegible] Si vo esset ↄuētus hēns istud priuilegiuꝫ q pōt hēre [illegible] multos familiares ꝛ forte oēs de villa q p tras sunt [illegible] cta recepti ꝛ sic frustraret' iterdictū nō lꝫ familiares [illegible] recipe ↄuētū plusꝙ̄ ꝛ ēt eos lꝫ solū priuilegiatos. [illegible] famili ꝛ officiales ingsito p priuilegiati ꝙ audiāt [illegible] terdicti. Sꝫ nisi istud priuilegiū sit renouatū post [illegible] alma reuocatū ē. Si aut sit renouatū tūc ipsi ea [illegible] non determinet sibi locum vbiqꝫ possunt admitti [illegible] na quāuis sint extranei.

Quantū ad tertiū pncipale q. s. sit pena iterd[illegible] latiū sunt septē pnes. ¶ Prīa ē ꝙ celebrās i [illegible] dicta vl i cimiterio iterdicto e irregularis [illegible] q nec pt nisi p papā dispēsari. Et idē ē i [illegible] loco [illegible] si ille locꝰ ē iterdict' ꝛ cū ħ ē suspēsus ab igressu [illegible] nec satisfaciat ad arbitriū iudicis q tulit [illegible] ad arbitriū epi si ē iterdictū iuris. Uñ peccat [illegible] tiens audit missam in eccla vel cimiterio [illegible] rit. Et ħ plꝰ opat' suspensio ꝙ̄ irregularitas. ¶ [illegible] lebrat aliqs scienter corā publice iterdicto [illegible] rit lꝫ ē suspēsus ab igressu ecclie vt pꝰ de pu[illegible] ꝛ ē argumentū ꝙ si nō celebrat i eccla i q [illegible] oēs q ibi celebrabat sine sua licētia [illegible]

ra q2 nō ē irregularis nisi ꝑꝑ celebrare i excōicatione. Sʒ ca [illegible] pot sit effectu q celebrat ē excōicandus nō excōicat⁹. Sicut nō nō ē irregularis pria vice q̄ celebrat coꝛā iterdicto s; suspensus. Sʒ si postea celebrat tūc ē irregularis. Argumētū in cōtra q2 q ordinem furtive suscipit qui est excommunicatio lata ipse est irregularis ita ꝙ episcopus potest quidē a sententia absoluere sed non ab irregularitate nisi papa dispensaret. τ tamē nō est irreglaris. nisi quia in excommunicatione ordines suscepit. Et dicendū ꝙ ille est irregularis non quia sit ordinatus excōmunicatus: sed quia scienter a non suo: de quo dicitur ꝺ tempoꝛi. ordi. cap. i. lib. 6. manere perpetuo suspēsos. Perpetua aūt suspensio est irregularitas. Uel dicendum ꝙ episcop⁹ excōmunicauerat omnem accedentem ad ordines τ non solum omnem suscipientem. vnde eo ipso ꝙ accessit ordinandus anteꝗ̄ ordinaretur erat excommunicat⁹. Et ita esset hic si episcopus excōmunicasset omnes qui ibi aliquod diuinum officium exerceret quia tunc statim i principio misse fuisset excōmunicatus. Sed quando dixit omnem qui celebrauerit quia non celebrauit quousq̄ missa finita fuit ideo τc. ¶ Tertia conclusio ē. ꝙ qui publice interdictum admittit ad ecclesiasticam sepulturam: vel ad diuina officia vel ecclesiastica sacramēta suspēsus est vt patet de priuileg. c. Episcoporum lib. 6. Unde si esset abbas potens dare minores ordines q interdictū faceret acholytum ipse eēt irregularis quia propter primum ordinem fuisset suspensus quia ad perfectum sacramentum admisisset: postea aūt conferendo alios iam suspensus eēt irregularis. Dico aūt abbas q2 episcopus hanc penam non incurrit q2 non ē expressum. ¶ Quarto. pena est in decretali nouissima clemētis ꝙ nō seruātes iterdictū qd mater ecclesia seruat sunt ipso facto excōicati. τ similiter qui non cessant ea cessante: cum tamen olim contra cessationem faciens non fieret irregularis. Sed circa cessationem solum hoc est innouatū: τ nihil aliud. Ideo sicut prius tempore cessationis non licebat celebrare etiā submissa voce sic nec modo nisi prius consuetudo tempore cessationis in illa ecclesia habebat. Plura autem liceret tempore interdicti τ tamen est vna pena excōmunicationis vtrobiq̄: quāuis non sit idem modus violandi vtrinq̄. Uerius tamen videtur ꝙ tempore cessationis non minus liceat τ debeat dicere τ dici diuinū officium ꝗ̄ tempore interdicti quod est artius seruandū. Sciendum tamen ꝙ illa noua decretalis Clemētis nō intelligitur de cessationibus prelatorum nisi sint vera interdicta: q2 illi possunt ponere verum interdictum. sed de cessationibus capitulorum que non habent aliud remediū. Un in aliis cessationibus nec iure nouo aliquid imutatum est de iure antiquo nec est aliqua excommunicatio nec suspēsio nec irregularitas. ¶ Quinto ꝙ celebrans in ecclesia vel cimiterio polluto vel quodcunq̄ aliud diuinum faciens certū est ꝙ non est irregularis nec suspensus. de sententia excōmuni. Is qui lib. 6. ¶ Sexto videtur dubium vtrum sepeliens in loco interdicto sit irregularis. Et dicūt quidā ꝙ sic si est interdictū ab homine secus si a iure q2 mitius agitur cum lege ꝗ̄ cum lege ministro. Sed hoc non videtur: quia non inuenitur sed verum est ꝙ celebrans vel faciens celebrari diuina in loco interdicto est suspensus de priuileg. c. Episcoporum. Diuina aūt sunt non solum misse: sed etiam alia diuina officia. Unde videtur ꝙ sit suspensus talis qui solemniter sepelit cum hoc inter diuina computetur. Unde τ propter hoc simonia cōmitti. ¶ Septimo. ꝙ de illo cui interdictus est solus ingressus ecclesie certū ē ꝙ celebrans in ecclesia vel cimiterio est irregularis. non autem si aliter vt supra dictum est. Sed si esset suspensus nō solū ab ingressu ecclesie sed cū hoc a diuinis tūc vtrocq̄ diuina celebrans fieret irregularis sicut de sen. ex. c. Is qui li. 6.

Circa 4ᵐ principale primo vidēdū ē qd sit interdictū. 2° qt modis dicat. 3° q̄t sint spēs eius. 4° quam ob cām possit poni. 5 qs possit iterdicere. 6° qs nō possit. 7° q̄ ordine possit fieri siue dēat. 8° sub q̄ forma vboꝝ. 9° q̄s penas gnāliter iferat. 10° q̄s spāliter. 11° qb⁹ cōcedat grās gnāliter. 12° q̄s pmittit grās epis. 13° quas religiosis. 14° quas secularib⁹ clericis. 15° quas laicis. 16° de sepulturis iterdictoꝛum. 17° in quo violatur iterdictū. 18° de pena temere violantium interdictum. 19° de absolutione interdicti. 20. de confirmatione eiusdem.

Quantum ad primum est sciendum ꝙ interdictū est censura ecclesiastica in penam contumatie vel offense lata arcens precipue populum ne cōmunicet sacramentis. Ecclesiastica ponitur ad differentiam interdictorum legalium: que olim erant solemnes verborum conceptiones quibus pretor aliquid fieri iubebat maxime cum de possessione vel quasi inter aliquos contēdebatur. Et ex illis quedam erant restitutoria quedam exhibitoria vt ff. l. eo. ti. Et p totū. Sacris ponit ad dr̄iam effectus maioris excōicatiōis. q̄ separat ēt a cōione fideliū. Habet ḡ similitudinē cū excōicatione minori que a sacramentis tantum separat. 3. q. 4. Engeltrudam. τ tamen excommunicatio minor ab alia recessit τ interdictum quodam modo in eius locum mutato nomine surrexisse videtur.

Quantum ad secundum sciendum ꝙ dicitur hic censura quandoque interdictum quandoq̄ suspensio diuinorum quandoq̄ cessatio a diuinis vt ex. de offi. or. Irrefragabili. ex. de cōse. eccle. vel alt. c. Si ecclesia. Proprie aūt suspēdi dicunt diuia ppter violationē eccle. vl̄ pēsionē n̄ solutā. vt ex̄ de appel. Dilecti filij. Qr̄ si aliqs ali⁹ pter ipos canonicos celebraret i eiusmodi eccl'a: immo etiā si aliqs de ipis canonicis ibi celebraret nō icurreret irregularitatē: q2 nō est interdictū iure ordinario. vt dicit Inno. sup eo. cap. Dilect⁹. Idē est qn̄ eccl'a clauditur τ asportant reliq̄e a plato pp defensionē patronoꝝ vt notant Inno. sup c. Tāta: ex̄ ꝺ excel. platoꝝ. Peccaret tñ alter: q2 temere i eccl'a violata vl̄ clausa ꝯ volūtatē canōicoꝝ ibi celebraret excepto ꝓprio epo q pōt quotiēs vlt celebrare i eccl'a cathedrali si canonici absq̄ manifesta τ rōnabili cā̄ matie i ꝯtēptū ipius epi cessant a diuinis: vt ex̄ de offi. ordi. Plus dico ꝙ si aliq vel aliqs de canonicis ponerēt siue ꝯsensu epi τ alioꝝ friuꝫ veri nois iterdictū i aliq̄s eccl'as. eps nō debet obseruare nec sustinere ꝙ ab aliis obserue. ex̄ de his q̄ fiūt a maiori parte: cap. c. Quesiuit.

Quātū ad 3ᵐ sciēdū ꝙ interdictoꝝ due sūt spēs. Nā aliud ē gnāle aliud spāle. Gnāle nō solū ē qn̄ regnū puincia vel terra iterdicit. vez ēt qn̄ castꝝ iterdicit: ex̄ ꝺ vbo. sig. Cū i ptib⁹. Spāle vo ē cū iter plēs eccl'as pauce vel vna interdicūtur Sʒ si villa vel castꝝ vnā tātū hēt eccl'iā: τ illa iterdicto suppōitur vocat gnāle. Et ꝓ tanto dr ne hi q hnt puilegiū ꝙ tpe gnālis iterdicti possunt celebrare ianuis clausis submissa voce dicūt hoc eē gnāle cuꝫ regnū vel puincia interdicitur tā hoc sit spāle. Sic n. quidā fecerūt sumētes a ꝯtrario sensu ꝙ de vno negat de alio cōcedi. extra de presumpti. Nōne. Et hoc dicit Inno. super illo capitulum. Cum in partibus extra de vbo. signifi.

Quantū ad 4ᵐ. s. quā ob cām posset poni interdictū nō eēt facile ꝯstringere cū hoc sit ꝺ offō iudicū quoꝝ offm̄ latissimū ē Sʒ hoc ē certū ꝙ pp ꝺesionē nō solutā vel delictū vni⁹ clici vel laici nō ꝺꝫ eccl'a supponi interdicto: q2 pctā suos actores tenere debēt: τ pena nō ē vlterius extēdenda ꝗ̄ delictū in extendēte reperitur. extra que fiunt a maiori parte. capituli c. Quesiuit.

Quantū ad 5ᵐ qs. s. possit iterdicere. Est sciendum ꝙ papa interdicit. extra de excess. platoꝝ. Tāta. Legat⁹ ex̄ de officio deleg. Nouit delegatus. ex̄ de officio delegat.

Sane. Ait ecclesiarum prelati. extra de officio ordi. Cum ab ecclesiarum. Prelati quoque qui non habent iurisdictionem ab episcopis seu a collegiis vel ab aliis: et si nō possūt excommunicare possunt tamen interdicere vt notat Innocen. super cap. extra de officio archidi. Archidiaconus. Item clericus confirmatus quāuis non receperit cōsecrationem potest interdicere: quia hoc est iurisdictiōis. extra de translationibus. Transmissa. vacante ecclesia interdicit capitulum. extra de officio ordi. Episcopus.

Quantum ad sextum. s. quis non possit interdicere. sciendum quod solus episcopus et non inferior prelatus potest locum interdicto suppōere sine consensu capituli: nisi habeat aliud ex priuilegio vel ex consuetudine prescripta. Innocen. super capitulū. Cum inter. extra de consuetudine. Item sine iudicio capituli non debent interdici ecclesie subditorum ab episcopis. Addit Innocen. Uerum est hoc quod non potest episcopus ecclesias interdicere imperpetuum vel ad multum longum tempus sine consensu capituli. Et hoc maxime obtinet vbi procedit ex officio contra absentem vel contra presentem cōtumacem. Nam tunc est cum maiori maturitate procedendum. Sed in iudicio solus episcopus vel quilibet alius iudex potest hoc facere. extra de officio delega. Sane. Item abbas qui ex consuetudine iurisdictionem habet licet possit canonicos et clericos sibi subiectos suspendere ab officio et beneficio: non tamē poterit interdictum iuris ponere sicut nec excommunicare: vt notat Innocen. super cap. Dilecto. extra de offi. ordi. Item interdictum ab vno canonicorum vel pluribus sine consensu episcopi et aliorum fratrum in ecclesiam aliquam positum episcopus seruare non debet nec permittere quod ab aliis obseruetur. extra de his que a maiori parte capituli fiunt. Quesiuit. Ex consuetudine autem potest induci vt quilibet canonicus habeat iurisditionem in aliquos homines super quos habet prelationem aliquam: puta qui sunt vel habitant in prebenda: et tunc non poterit sm consuetudinem nisi tantum interdicere certos homines vel excommunicare: sed non terras. Sed hoc non potest consuetudine iduci quod pro factis quibuslibet ecclesie quilibet canonicus iterdicat vel excommunicet homines ecclesie. Nec enim quilibet de cap. est dominus hominum ecclesie: sed vniuersitas. 12. q. 2. Qui manumittuntur. Innocen. super capi. Quesiuit. extra de his que fiunt a maiori parte capituli. Possunt igitur interdici subditi a prelato suo ordinario: siue ab alio habēte iurisditionem delegatam. extra de iudiciis. Ac si. extra de officio delegat. Sane. alias sentētia a non suo iudice lata non tenet vt ibidem dicitur. Exempti autem sm formam exemptionis sue interdici non possunt. extra de priuileg. capitul. et cap. 4. In quo etiā cap. cauetur vt cum prelati religiosos exemptos interdicere non possint in eorum odiū non interdicant alios eorūdem familiares et amicos.

Quantum ad septimū. s. quo ordine ferri debeat. sciendum quod rationabiliter debet ferri. Alioquin lator incideret in penam illius. extra de senten. exc. Sacro. et cum medicinalis vt dicit Inno. super cap. Cum ad ecclesiarum. extra de offi. ordi. Pena autem illius concilii est quod qui competenti monitione non premissa sententiam promulgat ingressum ecclesie per mensem sibi nouerit interdictum. alia nihilominus pena mulctādū si visum fuerit expedire. Item in scriptis ferri debet et causa exprimi. Exemplaria vero scripture tenebitur interdictis tradere intra mensem sententie late. Et si quis temere violauerit per mensem vnum ab introitu ecclesie nouerit se suspensum. Superior vero ad quem recurritur sine difficultate relaxet latorem sine interdictum ad expensas [illegible] et ad interesse condemnet. Si vero intra men [illegible]

sem quo suspensus est diuina officia [illegible] irregularitatem non effugiet super qua non [illegible] mum pontificem poterit dispensari. extra de [illegible] Cum medicinalis ex verbo. Hec eadem in [illegible] communicationis suspensionis et interd. [illegible] seruari. Item iudex cū temperamēto debet [illegible] ca maiores personas verbi gratia. Et est [illegible] niendus est primo ingressum ecclesie vel [illegible] cium interdicat: aut etiā terram q̄ ad [illegible] pertinet specialiter interdicto supponat. extra de [illegible] delega. Sane. Debz lator q̄q. sententie [illegible] dorum circunstantias indagando. extra de verbo. [illegible] Querenti.

Quantum ad Octauū. s. sub qua forma [illegible] est quod forma iterdicti [illegible] propter talem causam ciuitatem vel terram [illegible] supponimus interdicto. Interdictū igitur [illegible] et plus importat q̄ verbi proprietas sonet. [illegible] capi. Tanta. extra de exces. prela. Aliter interd[illegible] arbitrium latoris potest formari sententia. [illegible] terdicat celebrationem missarum cantu vel [illegible] vesperarum seu solemnitates alias vel sepulturam [illegible] Potest enim excipere quos vult vt dic. Innoc. [illegible] Ecclesiastica. extra de priuileg.

Quantum ad nonum. s. que sit pena [illegible] interdicti. Sciendum est [illegible] te sunt. Nam vniuersa sacramenta negātur [illegible] tismum paruulorum et penitentias morientium [illegible] conceditur viaticum. extra de senten. excom. [illegible] de pe. et re. Et i te. ex̄ de sponsali. Non est nobis. [illegible] ex. Permittimus. quibus benedictio negatur et [illegible] ca sepultura. extra de pe. Et in te.

Quantum ad decimum. s. que sit specialiter [illegible] Sciendum quod specialiter [illegible] tur nominatim interdicti. Nam illi sunt [illegible] extra de priuilegiis. Cum et plantare. Isti etiam [illegible] tur ad diuina quando aperiuntur ecclesie etiam [illegible] terdictis semel in anno. Qui secundo adueniunt [illegible] rum. extra de priuile. Ut priuilegia. nec gaudebunt [illegible] legiis cruce signatorum quod est in. c. Et in te. [illegible] Nominatiz aūt interdicti sunt qui proprio nomine [illegible] ficiēti exprimunt circūlocutione et indubietate. [illegible] priui. Item Inno. super. c. In lateran. extra de pri[illegible] gii. Nominatiz interdicti dicuntur de quibus [illegible] stat quod sunt interdicti. Unde dicuntur nomina[illegible] etiam si castrū vel villa sit interdicta. populus [illegible] stri vel ciuitatis. Non nominatiz aūt interdicti [illegible] municati sunt quādo sic dicitur. Excōico [illegible] suis vel participibus suis. Participes enim non [illegible] tiz interdicti vel excōicati: et ideo non tenentur [illegible] eos. vt. 3. q. 4. c. [illegible] nisi forte eēt notoria participatio [illegible] et non esset inficiationi locus.

Quantum ad vndecimum. s. [illegible] das concedat generaliter [illegible] dum quod gratie que generaliter conceduntur [illegible] dicti sunt vt dictum est baptismus paruulorum [illegible] tie morientium confirmatio et viaticum [illegible] de pen. et remi. Et in te. extra de senten. excom. [illegible] Matrimonium etiam credimus posse fieri [illegible] apud infideles. Ordo quoque conferri [illegible] sunt interdicti sed non laicis. Innocen. super [illegible] nobis. extra de sponsal. Item sine strepitu [illegible] sunt conuocari laici apud ecclesiam ad [illegible] dictum viderint expedire. extra de sententia [illegible] Responso. Super quod dicit Innoce. [illegible] predicationem excommunicatum etiam [illegible]

dummodo nullum ibi diuinum audiāt officiū. Unde co⸗tinet cuilicet qui eo tēpore extra ⁊ nō intra pdicare volūt.

Quantum ad duodecimum: scilicet quas permittat gratias episcopis. Sciendum ꝙ speciales sunt gratie episcoporum qui tempore interdicti possunt quandoque ianuis clausis suppressa voce non pulsatis campanis excommunicatis ⁊ interdictis exclusis diuina officia celebrare: nisi hoc eis expresse fuerit interdictum. verum hoc illis conceditur qui causam aliquā non prestiterunt interdicto nec quicquam fraudis ingesserunt. extra de priuilegi. Ex nul us. Idem dicit Innocen. ꝙ clerici scilicet familiares episcopis vel alijs hoc modo priuilegiatis possunt admitti ad officium. Quod videtur tamen concedi eis ꝙ suis familiaribus dicāt. extra de priuileg. In his. Si autem conuentui concedatur priuilegiū: familiares non debent admitti cum eis ad celebrandum officium vel audiendum nisi illi habeant priuilegium ꝙ possint admitti in locis priuilegiatis. Item priuilegiū episcoporum est ꝙ ipsi ⁊ alij superiores nullius constitutionis sententie seu mandati occasione incurrunt sententiam suspensionis seu interdicti ipso facto nisi de ipsis expressa mētio habeatur. extra de senten. exco. Quia.

Quantum ad tertiumdecimum scilicet que gratie religiosis concedātur. Est sciendum ꝙ priuilegium hospitalariorum est ꝙ fratribus eorum missis ad recipiendum fraternitates seu collectam aperiri debent ecclesie si forte locus ille sit a diuinis officijs interdictus vt excommunicatis exclusis diuina ibi officia celebrentur: hoc tamen intelligendum est. ꝙ in eadem ciuitate: vel castro: vel vico vna tantum aperiatur et si plures ibi sunt ecclesie. extra de priuilegijs. Ut premissa priuilegia. Innocen. ibi dicit ꝙ tunc cantabunt pulsabunt apertas ianuas tenebunt: quia populi aliter non possunt in eorū officio iocūdari. Itē Innocen. cum dicat littera excomunicati excludantur: videtur ꝙ interdicti admittantur. Hoc v rum est de illis qui non nominatiꝫ interdicti: siue deliquerint siue non. Argu. 23 q. 4. Si habes. Item restringendum est ad illos qui non dederint causaꝫ interdicto. Sic ergo vides. Ex licet sit locus interdictus tamen possunt ibi celebrari diuina de licentia iuris: ⁊ etiam de licentia hominis. extra de appella. capi. Dilectis: ⁊ sic suspenditur interdictum vel potius nō est positum: ⁊ improprie in tali locutione summuntur verba: ⁊ est sensus Interdico ecclesiam. idest celebrantes in ea, ⁊ ab hac sententia excipere potest quando vult ⁊ quos vult. Aliorum autem regularium priuilegium est vt cum generale fuerit tenendum interdictum liceat eis ianuis clausis excommunicatis ⁊ interdictis exclusis non pulsatis campanis suppressa voce diuina celebrare. Quorumdam tamen priuilegium est non solum in locis suis sed vbicunque ꝙ celebrare diuina possunt tēpore generalis interdicti ianuis clausis ⁊c. ❡ Aliorum autem priuilegium est. ꝙ in locis vbi celebratur ex priuilegijs ꝙ possunt recipere sacramēta: ⁊ hoc possunt scḋm formam priuilegiorum.

Quantum ad quartumdecimum. s. quod sit priuilegium clericorum secularium. Est sciendum ꝙ eorum priuilegium est, ꝙ in conuentualibus ecclesijs bini ⁊ bini vel simul tres horas canōicas possunt legere potius q̄ cantare ianuis clausis excōmunicatis ⁊ interdictis exclusis voce ita demissa ꝙ exterius audiri nō possint. ❡ Ex isto nota ꝙ interdicti non possunt nec debent ascultare ad parietes ecclesie. Item his non prohibetur pulsatio campanarum ad horas sicut eis prohibetur cum dicant semel in ebdomada missam vt in proximis. Item sicut seculares dicunt bini ⁊ bini ita religiosi possunt omnes simul dicere. Rursus permittitur ecclesiarum ministris ꝙ semel in ebdomada tempore interdicti pulsatis campanis voce submissa ianuis clausis excommunicatis ⁊ interdictis exclusis possint missarum solemnia celebrare causa conficiendi corpus domini qḋ decedentibus in penitentia non negatur. extra de sentē. excom. Permittimus. Innocen. ibidem. Cum hoc tantum concedatur ministris videtur ꝙ non possunt alijs committere. Argumen. extra. de officijs delega. cap. vlti. Sed dic ꝙ possunt alijs committere ꝙ celebrent: quia quod per alios faciunt: per se ipsos facere videntur. ff. de admi. tu. Ita gessisse.

Quantum ad quintumdecimum scilicet que sit gratia laycorum: sciendum ꝙ priuilegium crucesignatorum est, ꝙ penitentia eis cum postulauerint non negatur. extra. de peniten. ⁊ remis. Ex in te. Innocen. ibidem. Etiam hoc facit eis anteq̄ proficiscātur quotiens voluerint. Alijs autem peregrinis quibus vt idē dicit capi. potest penitentia misericorditer indulgeri non datur nisi cum proficiscuntur. Quidam tamen dicunt ꝙ si crucesignati sint principales vel nominatim interdicti denegatur eis penitentia. De omnibus autem priuilegijs supradictis sciendum est ꝙ sunt reuocata nisi quantū concordant cuꝫ decretali Alma. vt ibidem dicitur.

Quantum ad sextumdecimum. s. de sepultura ē sciendum ꝙ gratia sepulture ē generaliter laycis interdicta vt dicit Innoc. super c. Ut priuilegia. Ex si ecclesia interdicta fuerit propter populum. i. in penam populi temporalem que eis infligitur etiam si nō deliquerint ipsi, sed eorum dominus vel aliqui ex ipsis: ⁊ si non omnes sepulturā parochiani non possunt eligere in non interdictis ecclesijs. Si aūt ecclesia estꝫ īterdicta ppter delictum clericoruꝫ vel violationem vel cessaretur ī ea a diuinis vt supra circa principium: tūc quisq̄ posset ibi eligere sepulturā. Item Innoc. super. c. Tanta. extra. de excess. prela. dicit ꝙ licet in loco interdic o nō debeant celebrari diuina: nec ecclesiastica sacramenta: tamē poterunt ibi clerici ⁊ non alij etiam non interdicti sepeliri apud ecclaꝫ in cimiterio. ex de pe. ⁊ re. Ex in te. nisi priuilegiati extra de priuilegijs. Ut priuilegia. Quidam tamen dicūt ꝙ nulli ēt clerici vel priuilegiati possunt in ecclesia interdicta sepeliri. extra de priuileg. Cum ⁊ plantare. Ex si templarij. Sed secus est si terra est interdicta, vt extra de peniten. ⁊ remis. Ex in te. Item homines interdicti etiam si penitentiam acceperint in loco interdicto non sepelientur: nec ī loco non interdicto nec extremam vnctionem accipient vt in capi. Ex in te quia licet peccatores non sint: tamē interdici possunt pro peccatis aliorum. 33. q. 3. Si habes. 17. q. 4. Miror. Sed illi qui inter interdictos excommunicantur specialiter licet ab excommunicatione absoluantur remanēt interdicti quousq̄ soluaī generale interdictū. ❡ Et nota. ꝙ cum locus interdictus est si in morientib⁹ apparent signa penitentie post solutum interdictum erunt in cimiterio sepeliendi. Argumen. extra de senten. ex. Cum illoruꝫ. Et si sepulti erant apud ecclesiam dum erāt interdicti post solutum interdictum non erunt extumulandi cum ad eū statum venerit res a quo incipere potuit. Ab his autēꝫ interdictis post penitentiam licet mortuaria recipere quia ⁊ pro eis orandum est. 13. q. 2. Quicūq;. Et si penitentiam non receperint non est pro eis orādum nec mortuaria recipienda. 88. di. cap. fin. Eadem que diximus de loco interdicto. intelligimus etiam si parochia fuerit interdicta. Dicit⁊ Innocen. Clerici autem qui seruauerint interdictum possunt sepeliri in cimiterio sine campanarum pulsatione cuꝫ silentio cessantio solemnib⁹ oibus. extra ḋ pe. ⁊ re. Ex in te. Cōstes religioso⁊ sepeliāt apd ipo⁊ regularā ecclas vel

aliorum non interdictas. Quod intelligendum est de his qui manentes in seculo ordini sunt oblati mutato habitu seculari. vel se et sua bona eis dederunt inter viuos retento sibi quādiu vixerint in seculo vsufructu. Innocen. Bona omnia alii dicunt sufficere si maiorem partem. Nec oportet ꝙ isti confratres assumant habitum religiosorum: sed mutent secularem vel sumant eorum habitum sine professione. Ar. extra de regular. consulti.

Quantum ad decimumseptimum. s. in quo violatur interdictum. Sciendum ꝙ interdictum violat qui officium suum exequitur in missa vel offerendo calicem vrceos et huiusmodi. vel celebrando aliud officium. matutinum vesperas et huiusmodi. ii. q. 3. Si quis episcopus. in fi. Nec credimus irregularitatem vel suspensionem incurrere qui officio interest et cantat: non tamē celebrat: nec aliqd facit tāq̃ officium suum agens: cum hoc nusq̃ inueniatur et satis innuit capitulū pred. cum licet peccet legere psalterium vel docere euangelium ac nouū vel vetus testamentum in terra interdicta non est prohibitū: cum etiam ibi predicari possit. extra de sen. excō. Respō. In officio autem suo quis agere intelligitur: et qui i ordine suo agit quod ei competit siue in maiori siue in minori ordine sit. Et quid dices de officialibus vel ministris aliis puta si magister scholarum exerceat officium suum. forte idē quod de ordinibus. Benedicendo autem mensam dicunt quidam ꝙ nō sit irregularis: cum hoc sit nulli ordini deputatum 54. di. c. fin. Secus in benedictione aque. Absoluere autem excommunicatum per sententiam non est ordinis sed iurisdictionis sicut econuerso. 2. q. i. Nemo. Sz absolutioni solemnia exhibere: sicut sunt orationes cum stola et psalmis penitentialibus: ac introducere in ecclesiam ordinis est officium. Ar. extra de senten. excō. Nuper i fi. ii. q. 3. cap. debent et cap. sequenti. Item videtur ꝙ si diaconus legat epistolam vel acolytus in loco vbi est consuetudo ꝙ generaliter epistola legatur per subdiaconum ꝙ sit irregularis: quia generaliter sequitur illud capitulum Si quid o sacro mysterio contingat. ii. q. 3. Si quis episcopus damnatus. Sed hoc intelligendum videtur de his que in certo suo ordine sunt deputata vel a iure vel a consuetudine ecclesie vel constitutione: vt si cantat responsoria vel legat lectiones non sit irregularis. Unde videtur ꝙ si i aliqua ecclesia consuetudo est ꝙ sine distinctione ordinis quisq̃ legat epistolam vel portet vrceos vel quicquid aliud pertinens ad aliquod officium faciat non erit irregularis qui illud officium facit. Ar. contra extra de homici. Sicut dignum. Ubi dicitur ꝙ homicide nec etiam responsoria cantare debent separati. Sed hoc fuit propter enormitatem criminis. Innocen. super capi. Tanta extra de priuileg.

Quantum ad decimumoctauum. s. que sit pena violantium interdictum. Sciendum ꝙ est multiplex. Nam qui non seruat interdictum est ineligibilis et remouendus a beneficio extra de priuileg. Ad hec. ex. de cleri. ex. mi. postulasti est suspensus et irregularis. Hoc videtur satis dicere capitulū. Cum iter licet. extra de Elec. Si quis episcopus damnatus. Innocen. super capitulum de postulatio. Ad hoc. Si tamen appellatio preueniret interdictum non ligaret. Item electio facta ab interdicto vel interdictis non valet. extra de electione. Cum inter. Item interdictum trahit secum suam executionem sicut excommunicando. Unde per appellationem non suspenditur. Inno. super c. Ad hec extra de appella. Item qui temere violat interdictum. et alios ad violandum inducit vel compellit si prelatus est omnis eius institutio destituitur collatio prebendarum beneficiorum dignitatum et sententie suspendit et manent. extra de excess. prelatorum tanta. Inno. Ibidem ꝙ violans interdictum ipso iure est suspensus et irregularis. Suspensus a iurisdictione irregularis et … executione. Unde non potest premissa. … dum est in aliis spiritualibus sicut nec ipsis conferre … ita nec ab eis facta collatio valet. ¶ Qui autem … lebrat vere irregularis non est: sed in excommunicationem minorem sicut in locutione vel inter … non in omnibus. Inno. hoc ponit i glo. super c. Tanta. ¶ … qui postq̃ sunt excōmunicati vel interdicti … mūt officia celebrare si multi sunt illi qui magis … causam delicto perpetuo sunt deponendi extra de dene… mi. latores. Inno. ibidem ꝙ non potest cum talibus dispensari nisi ex spāli auctoritate domini pape. ¶ Item religiosi si contra canonicas episcoporum sententias et tenores priuilegiorum suorum venire presumpserint ecclesie in quib' ista presumpserint subiaceāt interdicto. Sed Innocentij recipiendo excōmunicatos et interdictos ad officia et celebrando in ecclesia aliter q̃ licet ipse … glo. Dic non credimus canonem late snie. extra de … Cum et plantare. Item religiosi post latam sniam moniti ab episcopo si ibi celebrant pena suspensiōis … bent ab eodem extra de priuileg. Cum et plantare. ¶ Item violantes iterdictū si clerici sūt: sunt beneficiis ecclesiasticis spoliandi. Monachi et moniales ad agēdū … monasteriū sunt intrudēdi. extra de cleri. excō. et iterdicto mi. Postulastis. Layci violādo interdicta q̃q̃ irregularitatē vel suspēsionē non incurrant cum nec ordinē habeant vel offin: bene tñ alr puniunt. extra de cleri. excō. … requisitionē ecclesie debent regis iudicio exilio condemnari vt ibidem dicitur.

Quantū ad 19m quō absoluēdi sunt. Sciēdū ꝙ … interdi improuide lata sine difficultate est relaxāda … offi. or. Grauē. Et de snia excōi. Cū medicinalis. Item … pro ɔtumacia vel alia cā interdicto tenet astrict' … se ad iustitiā de his p quib' patit' istam sniam … ple qui eā tulit ne in snia decedat eū absoluere potest … si pars aduersa nō absoluat appellatiōis obstaculū … nat recepta cautiōe ꝙ iuris pear egran. ex de appel. … fronte. Dic tñ aduerte ꝙ si interdictū multos cōstringit aliqui volūt satisfacere ꝙ nō sunt recipiēdi nisi … sint: quia alij qui nō dederūt cām interdicto nec peccauerunt vnde satisfacere nō tenētur: cum tñ pro peccato … alieno. Inno. Ex ex te. ex de pe. et re.

Quantū ad vigesimū. s. de robore et ɔfirmatione … dicti. Sciēdū ꝙ maiores debēt snias … dicti a minorib' latas facere inuiolabiliter obseruari … satisfactionē ɔdignā: et nō debēt eas absq̃ lato … parcere. ex de offi. ordi. Cū ab ecclia et. Similiter de sen. ex. Romana. vbi dr ꝙ maiores nō relaxēt snias interdicti ab … ribus latas ipsis obmissis nihil aliud obtineat … sūma nota. ꝙ cū mandat alicui ꝙ tales p cēsuras … sticam cōpellat vel ɔpescat noie censure intelligi … catio suspēsio et interdictū. ex de vbo. signifi. Querenti. Nullus pōt prēdere ɔsuetudinē vt liceat eis … nis apertis ianuis alta voce tpe gnālis interdicti celebrare. ex de ɔsuetudine. Cū inter nos. Itē actio iterdicti … publica siue popularis ē et quilibet admittit ad … Inno. sup. c. Cū inter nos. ex de ɔsuetudie. Item … snia interdicti publice pmulget. vt nullū … nec oz ꝙ singulo2 aurib' iculcet vel p lrās … ex de postula. Ad hoc. Itē cū supponit terra … dicto interptat' ius oēm terrā tpe late snie … adherentē inuolui. Adheret aūt q iurisdictioni … adheret: q in crimine fouet eudē sicut dicit … cap°. Ad hoc. ¶ Itē i sūma nō. ꝙ cū iterdicit … aliud ē dicere nisi interdicere hoies ibi habeant … ibi accipiēdas et clericos ibi celebrātes. vel ꝙ …

prohiberentur ibi celebrare et sacramenta conferre: cum locus tanquam res inanimata nec sacramentorum sit nec officiorum susceptibilis. Innocen. super capi. Tanta. de exces. prelatorum. etiam non solum clerici indigene: sed etiam alienigene in loco interdicto celebrare non debent: nisi sint privilegiati. extra de privileg. Ex non nullis. et ut privilegia. In aliis autem locis possunt clerici celebrare. Innocen. super capi. Cum inter. extra de consuetudine. Et si sic dicatur interdicimus talem ecclesiam credimus irregularitatem incurrere qui ibi celebrant. Sed clerici ubique poterunt celebrare: et layci ubique audire nisi aliud fuerit additum. Innocen. super capi. Tanta de exces. prelatorum. ¶ Item nota, quod si ex celebratione privilegiatorum oritur scandalum: videlicet ut contemplarii semel in anno apertis ianuis celebrant: vel in mane esset factum illud propter quod interdictum positum est non debent celebrare. Innocen. super cap. Ex non nullis de privileg. ¶ Quod si homines manentes in terra interdicta exeunt de illa nunquam possunt alibi audire divina ¶ Respondeo. si propter aliquos puniendos vel aliquem in eis veluti dominum vel familiam positum sit interdictum: etiam extra terram non possunt audire officium. Si autem non deliquerunt: nec causam aliquam prestiterunt: quare terra interdiceretur: si terra: provincia: vel villa pro alio delicto interdicta est: tunc secus est. In hoc casu non sunt persone interdicte: vel si sunt: adhuc tamen sunt interdicte ne ibi accipiant sacramenta vel audiant divina. Et ideo bene audient divina extra terram interdictam. imo et ibi audire possunt apud eos qui tale habent privilegium quod quoslibet non interdictos possit admittere ad divina officia et sacramenta tempore generalis interdicti. Ar. pro his de pe. et re. Ex i re: ubi dicitur quod possit peregrinari et in peregrinationibus plus consueverunt homines intendere divinis officiis. Item sufficit quod non est a iure prohibitum quod non possint audire divina quia pene non sunt extendende de pe. c. Pene. Item videtur quibusdam quod hoc habet locum ubi interdicta terra: villa: vel provincia vel ecclesia. Secus autem si interdicatur aliquis specialiter vel interdicatur familia vel domus alicuius vel populus alicuius ville quia he persone intelliguntur interdicte: et ideo nusquam debent divina officia audire nec sacramenta recipere. Ar. 17. q. 4. Si habes. extra de senten. excom. Ex in diebus. Innocen. super. c. Ut privilegia. extra de privileg. Et hoc est expresse declaratum iure novo. extra de senten. excom. c. Si sententia lib. 6. Posset etiam sacerdos proprius cum talibus exire ad locum non interdictum: et eis ibi celebrare de licentia illius loci plebani nisi esset forte propter scandalum omittendum. Alius etiam quivis cum in loco non interdicto celebrat non debet tales excludere: non tamen potest eos ad se trahere cum non habeat eos subditos vel prebere ecclesiastica sacramenta: posset tamen facere et prebere quibusdam de quibus certum esset quod propter eos non esset positum interdictum gratiam in audiendis divinis etiam sacramentis de licentia utriusque plebani conferendis eius videlicet cuius sunt subditi et eius in cuius ecclesia illa fierent. Argumen. extra de usu pa. Ex tuarum. de parochus et aliis paro. Ut dominicis. caveat tamen de scandalo. Item introductio mulierum post partum non debet fieri a sacerdote. Item confessiones audiende non sunt nisi forte per modum consilii: quia tria capitula de penis moventur: videlicet ut illud extra de sponsalibus. Non est nobis. de pe. et re. Ex in te. de senten. excom. Respon. licet quidam ut Tancredus et alii velint quod possint recipi penitentie sanorum quorum opinio est confirmata iure novo: ut dictum est supra. ¶ Quid si inter non excommunicatos vel non interdictos admissos ad officium privilegiatorum sunt litterati non privilegiati nec interdicti sive clerici sive layci, numquid cum eis poterunt in suo officio dicere vel celebrare? Respondeo quod non. quia cum virtus interdicta hoc habeat quod non interdicti in loco interdicto celebrare non possint preter ut dictum est: non videmus qua ratione possint cum aliis cantare vel legere in suo officio: quia nec sacerdos celebrare nec dyaconus etiam legere et audire: quia etiam sine eis possunt in ecclesia orare. Alii dicunt contra et hoc habet locum in his privilegiatis qui habent privilegium quod in terris interdictis celebrent. Secus autem videtur in templariis et hospitalariis qui privilegiati sunt non tantum ut ipsi celebrent sed indiffinite et personaliter eis concessum est: ut semel in adventu eorum celebrent divina non per eos tantum sed per quoscunque: et tunc omnes recipi possunt nisi sint excommunicati vel interdicti ut dictum est. Innocen. super capitulum. Ut privilegia. extra de privileg. Layci enim qui habent privilegium quod tempore interdicti possint audire divina non gaudebunt illo si causam dederunt interdicto vel aliquid fraudis ingesserint. Privilegium autem predictum est revocatum per decretalem Alma. Item si propter aliquorum instantiam positum est interdictum: illi cum aliis licet pro ipsis positum non sit illud observare debent ne de aliorum fletu ipsi ridere videantur. extra de privileg. Petistis. ¶ Item si interdicatur terra alicuius: et ipse post latam sententiam emit terram non interdictam illa non sortitur conditionem terre interdicte: nisi lator sententie voluerit intendere tam de terra quam habuit quam de terra quam habiturus esset. Sed si vendit terram suam interdictam quamvis transeat dominium: inheret tamen onus sententie loco vel loci populo: donec relaxetur. Argumen. Ad hoc. extra de postu. ad hoc. ¶ Ad argumentum in oppositum patet solutio ex dictis.

¶ Quando he claves dantur: et quibus. Distinctio. XIX.

Postquam ostensum est: que sint claves apostolice: et quis earum usus: superest investigare quando iste claves dentur: et quibus? Dantur he claves per ministerium episcopi alicui in promotionem sacerdotii. Cum enim recipit ordinem sacerdotalem: simul et has claves recipit. Sed non videtur quod omnes vel soli sacerdotes has claves habeant: quia plerique ante sacram ordinationem scientiam discernendi habent. Plures post consecrationem ea carent. Sane dici potest: quod alteram clavium istarum: idest scientiam discernendi non habent omnes sacerdotes: unde dolendum est atque lugendum. Multi enim licet indiscreti atque scientie: quam habere debent expertes. sacerdotii gradum recipere presumunt: vita et scientia eo indigni: qui nec ante sacerdotium nec post scientiam habent discernendi qui ligandi sint vel solvendi. Ideoque illam clavem in consecratione non recipiunt: quia semper scientia carent. Qui vero ante sacerdotium scientia discernendi prediti sunt: licet habeant discretionem: non tamen in eis est clavis: quia non va-

sent ea claudere vel aperire. Ideoq; cum monetur in sacerdotem: clauem discretionis recte dicitur accipere: quia et ante habita discretio augetur: et fit in eo clauis: vt ea iam valeat vti ad claudendum vel aperiendum.

¶ Si alteram clauem omnes habeant. s. potentiam ligandi et soluendi. b

c Vnde iam cõstet nõ omnes sacerdotes illas duas claues habere: quia sciẽtia discernendi plerique carẽt. de altera idest potentia ligandi et soluendi queritur: vtrũ oẽs sacerdotes eam habeant? Quidam enim hanc potestatem putant illis solis esse concessam: q doctrinam simul ac vitam apostolorũ seruãt. Illas enim claues promisit dominus Petro et imitatoribus eius tñ: vt aiunt. Qui etiaʒ auctoritatibus vtuntur in munimentum sue opinionis. Hoc enim dicunt Augu. sensisse vbi superius ait. Remissionem peccatorum: vel per seipsum facit deus vel per columbe membra. Dicit etiam idẽ peccata dimitti vel teneri a sanctis. Idem super exodum vbi de lamina aurea legitur. Erat autem lamina aurea semper i frõte sacerdotis. Hec inquit significat fiduciam bone vite: quam qui vere perfecteq; non significatione sed veritate sacerdos habet: solus potest auferre peccata. Item Grego. Illi soli habent in hac carne positi potestatem ligandi et soluendi: sicut sancti apostoli: qui illorũ exempla simul cum doctrina tenẽt. Item et dicens orige. Hec ptãs soli Petro concessa est et imitatoribus Petri. Nam quicũq; vestigia Petri imitantur: habent recte ligandi et soluendi potestatem. His alijsq; testimonijs innituñ qui asserũt potestatem ligandi et soluendi illis solis concessam sacerdotibus: qui vita et doctrina pollent sicut apostoli.

¶ Aliorum sententia verior. c

a Alijs autem videtur quod et mihi placere fateor: cunctis sacerdotibus hãc clauem dari. s. ligandi et soluendi: sed non eam recte ac digne habent nisi qui vitam et doctrinam apostolicam seruant. Nec premisse auctoritates malos sacerdotes hanc potestatem negãt habere: sed illos solos digne ac recte hac potestate vti significant: qui preditum sunt vita et doctrina apostolica: quia soli ipsorum apostolorum imita oes digne recteque possunt ligare et soluere. Et per dominum tñ: vel per sanctos in quibus habitat spiritus sanctus digne et recte fit remissio vel retentio peccatorum. tamen et per illos qui sancti non sunt: sed non digne vel recte. Dat enim deus benedictionem digne poscenti etiam per indignum ministrum. Q2 vero hanc potestatem habeant omnes sacerdotes Hyero. testatur super illum locum euangelij: vbi dominus dicit Petro. Tibi dabo claues regni celorum et c. Habent inquit eandem iudiciariam potestatem alij apostoli. Habet omnis ecclesia in episcopis et presbyteris: sed ideo Petrus eaʒ specialiter accepit: vt omnes intelligant: q quicunq; ab vnitate fidei et societate ecclesie se separauerint: nec a peccatis solui nec celum potest ingredi. Itẽ q sacerdos etsi malus sit gratiam tamen transfundit per dignitatis officio Augu. ostendit dicens. Dictum est a domino in numeris ad Moysen et Aaron sacerdotes. Vos ponite nomen meum super filios israel. Ego dominus benedicam: vt gratiam traditio per ministeriũ ordinati transfundat hominibus: nec voluntas sacerdotis obesse vel prodesse possit: sed meritum benedictionem poscentis. Quanta autem sit dignitas sacerdotalis officij et ordinis hinc aducitur. Dictum est de nequissimo Caypha inter cetera. Hoc autem a semetipso non dixit: sed cum esset põtifex anni illius prophetauit: per quod ostenditur spiritum gratiarum non personam sequi digni vel indigni: sed ordineʒ traditionis vt quãuis aliquis boni meriti sit: non tamen possit benedicere nisi fuerit ordinatus vt officium ministerium exhibeat: dei autem est effectus tribuere benedictionis. Hinc euidenter ostẽditur quando non priuari potestate tribuendi gratiam ministri indignitatem. Huic tamen Augu. sententie videtur obuiare quod ait Eusebius. Sacerdotes inquit nõ propria virtute benedicunt sed quia figuram Christi gerunt: et propter eum qui in ipsis est plenitudinem benedictionis tribuunt. nec solum is qui sacerdotiũ sortitus est: sed quicunq; Christum i seipso habet et eius figuram gerit: per conuersionem bonam: sicut Moyses: idoneus est vt benedictionẽ prebeat. Ecce hic habes q non solum sacerdos: sed in quo Christus habitat benedictionẽ prebet. Sed alia est benedictio que solis sacerdotibus congruit. Alia que ab omnibus bonis communiter exhibetur. Denique illi sacerdotes in quibus Christus habitat benedictionis plenitudinem tribuere dicuntur: non quia soli transfundant gratiam: sed q2 illi soli recte et digne agũt. nec subditos mala vita sacerdotes

bene sequunt epistola v c. t. Vñ Grego. Multi [illegible] plus visum sacerdotum [illegible] discutiunt memores [illegible] nimis considerantes [illegible] non eos vita sacerdotum lederet: si humiliter bona sacerdotum ammonitionibus aurē accomodarent.

¶ De hoc quod scriptum est in Malachia: maledicam benedictionibus vestris. d

p ?Renuisse vero sententie qua dicitur etiā per mali sacerdotis ministerium transfundi gratiam benedictionis: videt obviare quod dominus per Malachiam prophetam malis sacerdotibus comminatur. Maledicam benedictionibus vestris. Et alibi. Ve his qui vivificant animas que non vivunt: et mortificant animas que non moriuntur. Si enim maledicit dominus benedictionibus eorum: et si anime quas vivificāt nō vivunt: quō per eos gratia benedictiōis trāsfundit? Sed illud capitulū: maledicam etc. quidam referunt ad hereticos: qui ab ecclesia precisi sunt: et ad excōicatos: quorum benedictiones fiunt maledictiones: his qui eorum sequuntur errores. Illud vero alterū .s. vivificāt etc. super omnes illos sacerdotes exponūt: qui absque clave sciētie et forma bone vite presumūt ligare vel solvere. Sed nullus officio sacerdotis uti debet: nisi immunis sit ab illis: que in aliis iudicat: alioquin seipsum condemnat.

¶ Qualis debet esse iudex ecclesiasticus. c

q Ualem aūt oporteat esse qui aliorum iudex constituit Aug. describit ita dicēs. Sacerdos cui ois offerē petōr: āte quē statuit ois langor: in nullo eorum sit iudicandus: que in alio iudicare est pmpt⁹. Iudicās .n. aliū qui est iudicādus cōdēnat seipm. Cognoscat ergo se et purget i se quod alios videt sibi offerre. caueat ut a se pēcerit quicqd in alio dānosum reperit. Animadvertat: quod q sine peccato est: primus in illā lapidē mittat. Jō .n. liberauit peccatricē: q: nō erat qui iuste pijceret lapidē. Quō lapidaret qui se lapidādum cognosceret? Nullus enim erat sine peccato: in quo intelligāt omnes fuisse reos. Nā venialia remittebant p cerimonia. Si qd ergo in eis peccatum erat: criminale erat. In hoc ergo potētissimum est crimen sacerdotū et detestabile: qui non prius se iudicāt: et alios alligant. Caueat spiritualis iudex sicut nō cōmisit crimen nequitie: ita non careat munere sciētie. Oportet ut sciat cognoscere quecquid debs iudicare. Judiciaria .n. potestas hoc postulat ut qd debet iudicare discernat. Diligēs ergo inuestiget: sapiēter interroget a peccatore quod forsitan ignorat: vel verecūdia velit occultare. Cognito vero crimine: varietates eius non dubitet inuestigare: et locum et tēpus et cetera que supradiximus: quib⁹ cognitis assit benivolus: paratus erigere et secū onus portare: et habeat dulcedinem in affectione: discretionem in varietate. Doceat perseuerantiam. Caueat ne corruat: ne iuste perdat iudiciariam potestatem. Etsi enim penitētia possit ei acquirere gratiam: non tamē mox restituat i ptāte primā. Et si Petrus post lapsum restitutus fuerit et sepe lapsis sacerdotib⁹ reddita sit dignitatis potestas: nō tamē est necesse ut oibus concedatur quasi ex auctoritate. Inuenit auctoritas que cōcedit et quasi imperat. Inuenit auctoritas alia que non concedit: sed vetat que scripture nō repugnāt sed concordāt. Cum .n. tot sūt qui labūtur. ut pristinam dignitatē ex auctoritate defendant: et quasi usum peccādi sibi faciāt: recidenda est spes ista. Si vero locus est ubi ista non concurrant restitui possunt qui peccant. Ex his satis perpēditur qualis debeat eē sacerdos qui alios ligat et soluit: discret⁹ .s. et iust⁹: alioquin mortificat sepe animas q non moriuntur. et vivificat que non vivunt: et ita incidit in maledictionis iudicium. Illud autem Malachie .s. maledicam benedictionibus vestris: siue super hereticos tantum et excommunicatos: siue super omnes sacerdotes: qui vita et sciētia carentes benedicere presumunt: dictum accipiatur: sic intelligi potest: maledicam benedictionibus vestris: idest his que in eis benedictionibus possidetis: quia faciam ea cedere vobis in maledictionem: non in benedictionem: quia et si benedicunt sanctis: non hoc faciunt ex vero corde: et ideo eorum benedictio eis vertitur in maledictionem. Vel maledicam benedictionibus vestris: idest quod a vobis benedicitur: a me erit maledictum: quia benedicunt inique agentibus: adulanturque peccantibus: dummodo diuites sint.

Questio. I.

Circa decimamnonā distinctionem queruntur quattuor. Primo utrum claues sint in ecclesia. 2° quantum ad ministros utrum quilibet possit absoluere quēlibet a quolibet et ubilibet. 3° de correctione fraterna utrum cadat sub precepto. 4° de denūciatione utrum debeat eam precedere secreta admonitio.

Primo ergo queritur de clauibus utrum sint in ecclesia. et vr quod non. q: qe a xpo reretē [illegible] nō ē al[illegible] ecclesia. Sz xps claues retinuit s. in Apoc. Qui hz claue dauid q apit et nemo claudit etc. ¶ Cōtra.

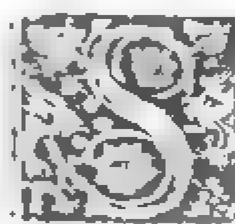
dabo tibi claues regni celoꝝ. ¶ Rñ. circa hanc q̄ōnē tria sunt videnda. p̄mo de claui. 2º de effectu eoꝝ quo ad culpam. 3º quo ad penam.

1ª disti. **Quantū** ad p̄mū sūt tres distinctiões. Prima q̄ ē clauis auctorat. ⁊ excellētie ⁊ ministerij: q: cū clauis regni celoꝝ sit ptās apiēdi celū deº q solus pōt p̄ncipalr̄ petā remittere q̄bus celū claudit: ⁊ gratiā infundere q̄ aperit: hȝ clauē auctoritatis. 2º. xp̄s fm̄ q̄ homo q merito passionis aperuit tollēs impedimētū nature qd̄ nullus purº hō tollere potuit. habet clauē excellētie: sed sacerdotes qui dispēsatiue agunt ad amotionē obstaculi siue necitatis. i. peccati ⁊ aptionē. i. collationē grē hūt clauē ministerij. Quelibet āt dr̄ clauis regni celoꝝ nō inferoꝝ: q: a fine denoiāt res. Cū ḡ ista clauis est finalr̄ ad apiēdū celū: ⁊ ad claudēdū ifernū prius: io p̄ls dr̄ celi q̄̄ inferni. Alia cā ē: q: a digniori denominat res sicut Aug. lib. suū de ciui. dei vocauit: lȝ agat d̄ ciuitate dyaboli tāq̄ a digniori. ¶ Scd̄a distictio est. q̄ ē clauis iurisdictiōis ⁊ clauis ordis. Sicut n. erant scā: ⁊ sancta scōꝝ: nec erat ingressus i scā scōꝝ nisi p scā q: nō erat aliqd̄ ostiū retro: ⁊ p p̄ns clauis scōꝝ: ⁊ scōꝝ mediata erat ⁊ clauis sci scōꝝ imediata. sic nō ē ingressus i celū nisi p ecclaꝫ militātē: ex quā nō ē salus. sicut nec ex archā Noe: ð sum. trini. c. i. ꝗ. Una. Per excōicationē aūt hō fit ex ecclaꝫ militantē: ⁊ per absolōne intra. Un̄ clauis iurisdictiōis a qua hec p̄cedūt e clauis regni celoꝝ mediate ñ imediate. Un̄ forte iste due claues ordis ⁊ iurisditiōis differūt realr̄: q: lȝ clauis iurisdictiōis nō sit aliqd reale: tn̄ clauis ordis est aliqd reale ⁊ idelebile: ⁊ clauē ordis hȝ ois sacerdos ⁊ ep̄s siue hēat subditū siue nō. Si aūt nō hȝ subditū: tc̄ ē clauis ordis sine claue iurisdictiōis. q: relatiue dr̄ dn̄s ad s̄uum. Un̄ nō ē ptās iurisditiōis nisi sit obediētia subiectionis ⁊ e. Nō sacerdos curatº ofirmatº in ep̄m ⁊ officialr̄ hūt clauē iurisdictionis ⁊ nullā ordis.

3ª disti. ¶ Tertia distictio ē q̄ clauis ordis est duplex. i. sciētie ⁊ potētie q: q̄̄uis i nālibº distinguat potētia directiua ⁊ factiua ⁊ executiua: sicut sensus vel rō ⁊ vis motiua vel executiua: tn̄ in artificialibº ars q̄ est directiua dr̄ ee factiua ⁊ executiua. Un̄ ars vocat potētia cōcl̄o metaphys. ec. Et ita ē vnº character sacerdotalis q ē potētia discernedi: ⁊ potētia ligādi ⁊ soluēdi vna potentia per eēntiā. lȝ duplex vel triplex p efficaciā. Qd̄ pȝ p aliud simile: q: lȝ i cōmissiōibº ⁊ sp̄ualibº ordinationibº aliquando ad vnā p̄tineat cognitio ad aliū p̄nūciatio ⁊ executio: sic cōmittūtur cāe ad examinādū reteta diffinitiua. ⁊ i accusatiōe ep̄oꝝ retinet pp depositiōes: tn̄ ec cōt eiusdē potestatis ordinarie ē discernere ⁊ iudicare io ⁊c̄. Et io sic i corporalibº ē q habet iuris ptā ⁊ nō iudicādi ptātē: ⁊ hoc nō est p̄tin: ⁊ cōᵹ hēt iudicandi ptā ē lȝ nō p̄tiua. ⁊ hic cū suo demerito q̄ suscept ad q̄ idoneº nō fuit sic ⁊ hic. Ois sacerdos hēt clauē scie sicut ⁊ potētie. i. auctitatem discernēdi sicut ptātē ligādi ⁊ soluēdi lȝ multi nō heant sciētiam debitā. Et cōᵹ multi nō sacerdotes hnt sciam q non hent auctitate vel ptātē discernedi. Scđo q dez nuc petō lȝ p̄mū cū petō suo si p̄curarūt: als si inuiti excusati sunt. si impedimētū ppōsuerūt nec sūt audati. Tūc in iudicādi necuz ē ⁊ pōt hō p̄pelli ad offiñ iudicādi ⁊ ad p̄lationem: ⁊ tūc nō peccat sicut in religionibº fieri ōsueuit. Et qd̄ dic̄ Grego. q si indignº ē nō dȝ obedire ⁊ dignus vir dȝ obedire: intelligēdū ē de illo q hēt defectū q ē iuris vt irregularitas ⁊ tuc nō dȝ obedire nisi ab eo p dispēsatiōnē amoueatur. Als tenet obedire. Aliōq q libet bonº q reputat se indignū refugeret ⁊ sic soli indigni p̄mouerent. Qui q non coactus sp̄ōte accipit ptātē nō hns sufficientē sciaꝫ peccat: sed inuitº ⁊ coactº nō accipit lȝ suscipit nō peccat. Un̄ sine petō ab inicio hēri vel suscipi pōt lȝ accipi non potest.

Quantū ad 2m̄ s. de effectu clauiū quo ad remissionē culpe ē sciēdū. p̄mo. q̄ macula anime nihil est aliud q̄̄ priuatio grē ⁊ rem. sic q̄ ad m... sit restitutio grē p̄ ... Sic ⁊ macula ... lucis ⁊ pulc ... ē eius dīminatio. Et hec ... sio quo ad culpā q̄ culpa ē defectus q̄ā volūtarius priuatio grē ē defectus qdem volūtarius sine ... persone. vt in mortali actuali sine volūtate ... ginal. io ⁊c̄. ¶ 2º ē sciēdū q̄ cūcūq̄ remitt... lis remittit pena eternalis. q: cui hō remittit offensam ... cipiēs ad amicitiā remittit mortē: q: nullus vult ... amici lȝ nō oȝ q̄ oē aliud remittat. Sic deº ... tit: remittit ⁊ penā eternā. ¶ 3º ē notādū quē ... dant se ad remissionē culpe: ⁊ qdē sicut o's act... disponit ad v̄tutē si absit vel auget si adsit: sic ⁊ hec ... sacrm̄ agit vel auget qd̄ signat: de sacra vnc... solatio significet remissionē culpe: q̄̄ io ... disponit si nō adest vt in attrito vel si adest ... augmentū. i. gratie ⁊ remissionis pene.

Quantum ad 3m̄: quātū ad remissionē pene ... extēdat est sciēdū. p̄mo q̄ ... tēdo culpā deº ⁊ mutat penā eternā i tpale ⁊ ... nō alr̄ valet ad remissionē pene eterne q̄̄ disponēdo ... missionē culpe. ¶ 2º q̄ valet ad remissionē pene ... maiorē ⁊ minorē ... ōfitēns ⁊ ... actº actiuoꝝ sunt i patiēte ⁊ hñ disposito. Pōt ... quens ofessio q̄ vis clauiū deleret oēm penā debit... nō fieret nisi augmētū grē: sicut qñ p multos actus ... tie remittit actº itēperantie si p̄us inerat tādē ... rumpit. Et tūc aūt illi boni actº licet nō possint ... id qd̄ totaliter ē corruptū: possunt tn̄ augmētare ... tēperātie ⁊ faciūt: ⁊ sic ē hic. ¶ 3º notādū q̄ vis clauiū ... lum est ad remissionē culpe ⁊ pene vt dictū ē sed ... gandū ad penā tēporalē: qd̄ fit fm̄ q̄titatē culpe ... ⁊ huiusmodi ⁊c̄. nō tn̄ ē arbiter ad libitū: sed fm̄ ... etiam ⁊c̄. ¶ Ad argumentū est dicendū q̄ clauis ... tie a xp̄o retēta nulli ē ōcessa. lȝ clauis ministerij sic. ...

Secundo querit de minis... tibus claues vtr̄ ... possit absoluere quēlibet a q... libet. Et videtur q̄ sic: q: cuilibet sa... doti dr̄. Quoꝝ remiserītis peccata ... tuntur eis ⁊c̄. ¶ Cōtra de pe. Dis. ... tentia propꝛij sacerdotis alienº non ... eum absoluere nec ligare. ¶ Rñ. hic sūt tria videnda ... de habentibus claues. 2º de vsu. 3º de ...

Quantum ad p̄mū sunt tres conclusiōes. ¶ ... sacerdotes ve. te. nō habuerunt ... regni celoꝝ: q: clauis ista ē ptās per quā iudex ... dignos recipe ⁊ indignos excludere dȝ a regno ... lus sacerdos quocūq̄ poterat aperire celū nec ... re. ḡ nec clauē habere: lȝ sic eoꝝ sacra erāt figura ... sic ⁊ eoꝝ ptās figura veraꝝ clauiū. ¶ Scđa ... no te. soli sacerdotes hñt claues regni celoꝝ ... que sunt ad aperiēdū celū imediate: lȝ ... tur claues ordinis. Sed claues iurisdictionis ... ad illud disponūt pōt habere nō sacerdos. ... habet claues tēpli materialis: non aūt nō ... l. e. Hāc aūt ... gdā p̄bāt sic: q: ... alius a sacerdotibº hoc eēt p̄pter mentā vite ... sacerdotali ōsecratiōe. Sed acquireretur pp ... perderent p̄pter demeritū: ⁊ ita frequēter ... doq̄ haberet claues quādoq̄ nō haberet ⁊ ... de quocūq̄ an haberet cū nul ... alicuius nec etiā de merito p̄prio. Ista sunt ... ideo ⁊c̄. Sed ista rō ... character sacerdotalē cuz nesciat ad ... an habuit intētionē dandi ⁊ iste recipiēdi ...

... clerici habent claues iurisdictionis ... nec ... regnum celorum ... ecclesia bono ... immediate ... Nec abbatisse quecumque habent has claues ... nec beate virgini christus commisit. de pe. et re. Noua. Nec ... alicui nisi clerico nec etiam religioso conuerso pot has committere ... mutare. Unde errant ... conuerso absoluere sociu clericum a minori excommunicatione sed nouitio ... corona clericale conferre potest. Errant et episcopi qui bigamos faciunt officiales: quia non possunt cum sint denudati omni statu clericali etiam si minores ordines habeant: quia licet non possunt denudari quo ad characterem tamen possunt quo ad id quod est de iure positiuo. Papa autem qui est super totum ius et totam ecclesiam posset clauem iurisdictionis et laycis et femine committere quamuis non deceat. Quidam autem probant quod clauis iurisdictionis mulieri non pot competere quia disponit et preparat ad clauem ordinis et sacerdotum quantum est ex natura sacri. et ideo mulieri quia sacerdos non pot esse: competere non pot ideo etc. Sed si ista ratio probat decentiam bene quidem quamuis in naturalibus alicui conuenit disponere ad aliquam formam quod tamen non pot attingere ad producendum illam. vt patet de aia rationali: et similiter in artificialibus: tamen si de potestate absoluta sit sermo: videtur quod sicut layco pot committere papa quod excommunicet sic mulieri: et dare sibi coronam quod tamen inferior papa non posset: quia quod est mere de iure positiuo institutum quo ad essentiam subiacet actori iuris positiui quo ad materiam mutandam et de nouo faciendam: vnde sicut deus sacramentum contra originale quod solis viris competebat mutauit in sacramentum commune viris et mulieribus: sic posset ipse facere quod sacramentum ordinis esset commune viris et mulieribus. Cum ergo tonsura clericalis sit ex institutione ecclesie non sacramentum. Papa qui est super totum ius posset mulierem facere capacem ita faciliter sicut de illegitimo facere legitimum: et similiter dare sibi potestatem excommunicandi. sed hoc inferior non posset scilicet tollere legem superioris.

Quantum ad 2m. scilicet de vsu sunt tres conclusiones ¶ Prima quod nullus non sacerdos quantumcumque bonus pot habere vsum clauium ordinis nec non iudex vsum clauium iurisdictionis quia quantumcumque bonus esset bonus et haberet omnia alia membra bona si tamen careret potentia visiua non posset habere visum vel actum videndi vel oculi. Ita carens charactere sacerdotali qui est clauis ordinis vel potestate iudiciaria que est clauis iurisdictionis non pot habere vsum harum clauium quantumcumque in aliis sit sanctus et excellens. ¶ Secunda conclusio est quod habens has claues quantumcumque malus nisi sit ab ecclesia precisus pot habere vsum harum clauium. Sicut malus sacerdos pot conficere quod est ordinis tantum: et malus iudex excommunicare quod est iurisdictionis tantum: et malus curatus pot soluere et ligare quod est vtriusque. Quorum ratio est. quia sicut habens bonum oculum et habens obiectum proportionatum nihil minus videt per hoc quod patitur in pede sic habens bonam potentiam operandi et bonam materiam nihil peius operatur per hoc quod habet malitiam in voluntate sic et in proposito de potentia characteris et iurisdictionis: quia habens et materiam debitam in nullo impeditur propter malitiam voluntatis ¶ Tertia conclusio est quod precisus ab ecclesia non habet vsum clauium iurisdictionis etiam si sit bonus vt iniuste excommunicatus: et multo magis hereticus. Usum enim clauium ordinis habent equaliter omnes qui habent characterem quem ecclesia non pot auferre sed vsum clauium iurisdictionis non habent ab ecclesia precisi etiam iuste quia sunt ab executione iurisdictionis suspensi. Heretici vero sunt omnio iurisdictione priuati vnde quo ad primum conficere et ordinare possunt quod est pure ordinis quo ad 2m excommunicare et absoluere non possunt quod est pure iurisdictionis. 3o vsum vtrarumque clauium scilicet absoluere in foro conscientie non possunt quia deficiente altero principio essentiali non potest sequi effectus.

Quantum ad 3m primo videndum est quid ante ecclesie ordinationem et diuisionem fieri poterat. 2o vtrum modo quilibet posset absoluere quemlibet a quolibet. 3o vtrum qui pot absoluere aliquem ab aliquo possit hoc facere indifferenter in omni loco. ¶ Quantum ad primum est opinio quorundam dicentium primo quod absolute loquendo de sacro penitentie circumscribendo omnem ordinationem ecclesie quilibet sacerdos pot quemlibet absoluere: quorum ratio prima est: quia concurrentibus ad sacramentum que sunt de necessitate sacri et debita dispositione suscipientis est sacramentum et suscipiens recipit omnem effectum sacri. Sed circumscribendo a sacro penitentie ordinationem ecclesie quilibet sacerdos est debitus minister et confessio peccatorum est debita materia. Forma autem debita est. Absoluo te etc. Confitens autem si sit penitens est sufficienter dispositus ad suscipiendum tam sacramentum quam rem sacri: ergo. Et ideo his concurrentibus non solum est verum sacramentum: sed etiam suscipiens vere recipit omnem effectum sacri. Maior patet minor etiam clara est quantum ad materiam et formam sacri penitentie sed dubia est quantum ad ministrum et dispositionem recipientis. Et quantum ad hoc probatur sic: quia quod non quilibet sacerdos sit debitus minister nec quilibet peccator penitens sit sufficienter dispositus ad recipiendum sacramentum penitentie et eius effectum a quolibet sacerdote: non pot dici nisi quia penitentia est sacramentum iudiciale: et ideo requirit quod eius minister sit sacerdos iurisdictionem habens: et quod iudicandus sit ei subditus quod non inuenitur in quolibet sacerdote respectu cuiuslibet peccatoris. ¶ Hoc non cogit: quia et si penitentia sit sacramentum iudiciale tamen est voluntarium. vnde sacerdos qui est iudex in sacro penitentie magis est arbitrarius de voluntate partium assumptus quam habens iurisdictionem de se super partes eis inuitis: vel ab altero eorum inuito. Cum enim iudicium penitentie agatur inter deum et homines constat quod ex parte dei sacerdos est iudex voluntarie assumptus quia sibi fecit sacerdotes mediatores et arbitros inter se et homines. Idem est ex parte hominum quia quantumcumque sacerdos sciret peccatum penitentis: nisi ipsemet penitens voluntarie id exprimeret et exponeret se iudicio sacerdotis non posset sacerdos iudicialiter agere cum eo quantum ad forum penitentie. Ergo vbi peccator voluntarie se iurisdictioni sacerdotis subycit assumens eum quasi arbitrum quem deus prius assumpsit: ex hoc videtur quod ille sit verus iudex et hic verus subditus quantum pertinet ad tale iudicium. Sed hoc pot facere quilibet peccator respectu cuiuslibet sacerdotis circumscripta ordinatione ecclesie. ergo tunc quilibet sacerdos est verus iudex et quilibet peccator confitens vere penitens est ei vere subditus. ¶ Et confirmatur 2o sic: quia papa nulli pot esse subditus nisi quatenus voluntarie se ei subycit. Ex iure enim diuino nulli subycitur: sed omnibus preest. Ex iure vero humano nullo pot subyci quia canonum statuta papam non ligant: sicut nec leges imperatorem: vt notatur extra de constitutionibus. c. primo in glo. ergo cum subyciat se alteri in foro penitentie necesse est quod sufficiat subiectio que fit ex mera voluntate. ¶ Item hoc idem patet ex alio sic: quia papa non pot se subycere iurisdictioni alterius quo ad forum contentiosum: vnde non pot committere alicui quod excommunicet eum nisi sententie eius paruerit: quia talis iurisdictio inuoluntaria est quo ad subditum et ex alterius voluntate dependet. Et similiter esset in iurisdictione fori penitentie nisi esset mere voluntaria. ¶ Item si ex ordinatione diuina minister sacri est sacerdos habens iurisdictionem in casu extreme necessitatis non posset quilibet sacerdos quemlibet peccatorem absoluere: quia illa necessitas non mutat ministrum a deo institutum. Unde sicut in extrema necessitate nullus pot sacramentaliter absolui nisi a sacerdote: eo quod sacerdos est minister institutus sacri penitentie sic nullus posset absolui nisi a sacerdote habente iurisdictionem si talis iurisdictio requireretur ad ministrum ex institutione christi. Tenet autem ecclesia quod in casu necessitatis quilibet sacerdos pot quemlibet peccatorem de quolibet peccato absoluere nec etiam forte posset contrarium ordinare. ¶ Item dato quod minister penitentie sit sacerdos habens iurisdictionem idem sequitur quia consuetudo dat iurisdictionem sed tunc fuisset consuetudo quod quilibet absolueret a quibuslibet etc. Sic ergo quilibet sacerdos poterat absoluere quemlibet volentem ei confiteri: sicut olim iudices carticularii omnibus se eis subycientibus ius dicere poterant non alii. ¶ 2o. isti dicunt quod per ordinationem ecclesie congrue factum est quod non quilibet possit absoluere a quolibet: quorum ratio est: quia nullus potest absolui ab vno peccato mortali:

[illegible] actualiter cōmittit [illegible]. Sed peccator [illegible] subiciens se pro [illegible] sacerdoti [illegible] contra ordinatione ecclesie actualiter peccat peccato inobedientie q̄ nō pōt absolui ab aliquo pctis. Maior pꝫ ex precedētib⁹ minor declaratur qz ecclia [illegible] rōnabiliter statuere q̄ nō quilibet sumat quodcūqꝫ sacrm̄ a quocūqꝫ ministro sꝫ a determinato: vt patet de sacro ordinis qz nō est licitū quēlibet ordinari a quocūqꝫ epo. Et silr̄ ē de sacro pnie rōnabiliter institutū q̄ nō quilibet absoluat̄ a quolibꝫ qz nō quilibet sufficit ad absoluēdū in foro aie. Ut igit̄ amoueat̄ incētiuū delinquēdi quod preberet̄ si qlibet in pnie foro p voluntate sua posset in quolibet loco a quolibet sacerdote absolui: tolleret̄ .n. ex hoc multū d̄ erubescētia quā dꝫ hr̄e peccator ꝛ multū de cautella quā pōt ꝛ dꝫ adhibere platus ꝯ recidiuū circa subditū in varijs casib⁹: iō rōnabiliter sic est p ecclaꝫ ordinatū. ¶ Tertio isti⁹met dicūt q̄ ecclā hoc [illegible] nihil mutat de ēentialib⁹ in hoc sacro. Qd̄ pbant sic q̄ [illegible] ne quilibet recipiat sacrm̄ a quolibet mīstro nō est mutare aliquid qd̄ sit eēntiale sacro: sꝫ ecclā in pdicto statuto nihil plus facit nisi phibere ne quilibꝫ accedat ad quēlibet sacerdotē p absolutiōe ergo nō mutat aliqd qd̄ sit eēntiale sacro nec materiā nec formā nec ministꝝ: ꝛ qz his cōcurrētib⁹ est verꝝ sacrm̄: pꝫ q̄ talis ꝯfessio est verꝝ sacrm̄: sicut baptism⁹ ꝛ ordo sacer recept⁹ ꝯ phibitionē eccle est verꝝ sacramētū: cui⁹ signū ē qz si sacerdos reuelaret ea q̄ audiuit in tali ꝯfessiōe puniret̄ nō solū vt reuelator secreti sꝫ vt reuelator ꝯfessionis. hoc tn̄ interest inter bap^m ꝛ ordinē cū recipiūtur ꝯ phibitionē eccle ꝛ sacrm̄ pnie: qz illa nō sūt iterāda q̄uis peccet mortalr̄ suscipiēs si sit adultus. qz peccatū sibi [illegible] nō i[illegible] totalē effectū baptismi ꝛ ordinis sicut ipedit totalē effectū absolōnis q̄ est solū remissio peccati pp qd̄ iterari debꝫ. Et hec bn̄ stāt simul q̄ aliqs bene rec[illegible] sacrm̄ ꝛ nō rē sacri pp indispositionē suaꝫ. Sic .n. res sacri [illegible] hētur sine sacro actu suscepto sic e ꝯ verū sacramētū pōt actu recipi sine re sacri. ¶ Sꝫ hec opio q̄uis ad id qd̄ pmo dicit ē dubia: qz deus a pncipio eccle pfecit Petrū curatū dicens. Pasce agnos meos ꝛc̄. Et tibi dabo claues ꝛc̄. Un̄ sicut mō sine licētia curati cui cōmissa ē cura hui⁹ parochie vel dyocē. nō lꝫ alteri ꝯfiteri sic nec tunc postq̄ fuit necīa ꝯfessio sine licentia Petri: imo sicut mō cardinalib⁹ nō licet ꝯfiteri sine licētia pape: sic nec tūc apostolis sine licētia Petri de iure cōi: [illegible] libertas spūs non habeat legē. Et lꝫ oēs apli fuerint imediatate a xpo ordinati sacerdotes in die cene qn̄ dixit eis hoc facite i meā cōmemoratione tn̄ nō in epos nisi Petrū cui solū dictū ē. Pasce oues meas. Et de Paulo qd̄ ē q̄ tūc nō erat discipulus certum est. Beat⁹ et Jacob⁹ p̄m⁹ ab aplis ꝯsecrat⁹ ē hierosolymorum epus. Et q̄uis oēs apli eēnt facti epi a xpo sicut aliqui dicūt tn̄ ab eo Petr⁹ vocat⁹ ē cephas qd̄ ē caput. Un̄ in euāgelio p̄mus aplor̄ dr̄ ꝛ alias semꝑ pferī: qz voluit xps hr̄e vnū vicariū ꝛ ecclam̄ vnū caput vni⁹ capitis vicarii a quo ceteri teneret q̄cq̄d haberet. Sicut rex diuidēs regnū vult secūdogenitos a pmogenito tenere ita ac si ab illo recepissent q̄uis oēs eq̄ imediate a rege accipiant portiones. ¶ Ad p^m arg^m [illegible] dōm q̄ nisi pctor vellet nullus eū absoluere posset: nō [illegible] q̄ sua voluntas sit [illegible] in eo qd̄ sui nō est vt in sequenti articulo dicet̄. ¶ Ad z^m dōm q̄ pp ideo subiecit se cui vult qz cura [illegible] cōmissa est determinate ad cui⁹ arbitriū [illegible] facere [illegible] sicut [illegible] xpiani [illegible] ē Petro p cui⁹ manū eꝫ trāsire i regnū sicut p manū xpi q̄ hūc vicariū dereliq̄t. Un̄ si Petr⁹ [illegible] peccasset tenebat̄ ꝯfiteri. Et qz nulli erat [illegible] [illegible] de oīb⁹ de quib⁹ xps [illegible] pstate ab [illegible] liberꝛ [illegible] hēbat eligēdi: bꝫ nūc successor ei⁹ q̄ nul[illegible] pstate bꝫ. Et p̄ dicta patet ad 3^m. ¶ Ad 4^m de [illegible] in [illegible]. ¶ Ad 5^m de ꝯsuetudine di[illegible]

cendū est q̄ ꝯsuetudo nō [illegible] iuri diuino [illegible] re diuino [illegible] oīs [illegible] Petro [illegible] hēre [illegible] facere [illegible] ꝯsuetudo [illegible] fuit [illegible] de [illegible] de [illegible]. Et nulla ꝯsuetudine [illegible] sine licētia [illegible] sacerdos [illegible] si [illegible] respectu inferioris [illegible] sacer[illegible] de iure positiuo: nō tn̄ respectu pape qd̄ est de [illegible]. Sed qz a pncipio eccle nō eligebant̄ nisi [illegible] xpo electi nō erat periculū. Et volūtas tn̄ [illegible] nō q̄rebāt nisi salutē aiaꝝ q̄ oēs boni. [illegible] los q̄ tūc erāt ita possent absoluere sicut ipe. [illegible] Paulū ita bn̄ vsuꝝ sicut se. Et iō volūtas Petri [illegible] luꝫ eque vtēt ꝯsimiliter alios bonos. Sꝫ cito [illegible] sicut de electis a xpo vn⁹ fuit dyabolus. ꝛ de septē [illegible] nib⁹ vn⁹ fuit sathan. multo magis de sequētib⁹ [illegible] erunt q̄ nō qlibet quēlibꝫ sꝫ diuisiꝫ. ꝛ diuiserunt [illegible] Bernabe gentes ꝛ ipi in circūcisiōe. nō sic aūt q̄ [illegible] per hoc pderet pstatē q̄ ꝛ postea trāsijt ad gentes [illegible] ita pstāte sibi data sꝫ vsus p̄ma sibi refrenata [illegible]. ¶ [illegible] tū ad z^m .s. vtꝝ qlibet possit mō absolui a quolibet [illegible] dū q̄ vnusqsqꝫ d̄ eo qd̄ suū ē potest facere qd̄ vult [illegible] quilibꝫ est moderator ꝛ arbiter ꝛ nihil tā naturale [illegible] luntate dn̄i seruare volētis rē suā in aliū trāsferre. [illegible] de ꝯtractib⁹ vel quasi hoies nō ꝯpellūtur litigare [illegible] dice nisi velint: sed pnt eligere arbitros vel inter se [illegible] re sicut volūt quo facto prior ratū hr̄e debebit: [illegible] ad rn̄dēdū corā se citare pp hoc qd̄ de talib⁹ pnt se [illegible] tere cuicūqꝫ iudici volūt hn̄ti iurisdictiōem i alios [illegible] reliqn̄. ꝯsentire i iudicē parisiēses prorogando iurisdictionem illius in se ipos ꝛ tenebit snīa q̄si a suo iudice i[illegible] ta: vel ēt in iudices cartularios q̄ nullū subditū [illegible] si volētes se eis submittere. Si aūt est aliqd de quo [illegible] teneat̄ velit nolit ipe vel accusator corā determinato [illegible] dice rn̄dere: sicut de feudo vel delicto de quo [illegible] cusatus coram alio iudice remittit̄ ad iudicē loci [illegible] de talib⁹ nō possunt actor ꝛ reus in extraneū iudicē [illegible] tire nisi de licentia illi⁹ iudicis cui i hoc subditi [illegible] hō clerici q̄ spālr̄ mō subditi sunt iudicib⁹ suis nō [illegible] delictis sicut ceteri. sꝫ etiā in ꝯtractib⁹ nō pnt [illegible] priuilegio fori: nec pnt se alieno iudici sūmittere [illegible] ei⁹ iurisdictionē nisi de licētia epi cui subiecta [illegible] ex ordinatiōe xpi oīs aīa xpiana subdita sit Petro [illegible] in qb⁹ ei subdita ē sine licētia ei⁹ aliū se subdere [illegible] quo aūt post passionē xpi hō mortalr̄ peccauit [illegible] suū tenet̄ ad arbitriū Petri satisfacere cui dictū [illegible] uerit in te frater tu⁹: vn̄ de pctō mortali sine licētia [illegible] natiōe Petri nō licuit alteri ꝯfiteri. Silr̄ [illegible] minori excōicatiōe nō pōt seipm̄ soluere. Et [illegible] tro in oīb⁹ qb⁹ indiget ab alio solui [illegible] in istis nō [illegible] teri subdere: sed de pctō veniali pōt hō per [illegible] tro ꝛ quocūqꝫ sacerdote seipm̄ soluere. [illegible] tali de quo semel ē absolut⁹. Un̄ nisi ordinatio [illegible] contraria quilꝫ sacerdos pōt absoluere quēlꝫ [illegible] lentē ꝯfiteri a quolibet veniali ꝛ mortali de quo [illegible] absolutus. qz de his nulli hoi ē obligat⁹. Et [illegible] submittere cuilibet cui vult nō solū curatis [illegible] populū sꝫ ēt simplicib⁹ sacerdotib⁹ nullū subditū [illegible] hentib⁹ nisi q̄ si sunt religiosi sine assensu [illegible] debēt agere. Sed si agerent [illegible] currerēt eēntialia sacri. De mortali aūt [illegible] tenet̄ satisfacere Petro nō video q̄ sine ei⁹ [illegible] se alteri subdere. Sicut hō o frācho [illegible] submittere nō aūt de feudo de quo [illegible] fecit nisi de ei⁹ assensu vel saluo iure ei⁹. Un̄ si [illegible] alieno sacerdoti confiteri [illegible] proprio sacerdoti [illegible]

Questio

... sicut dicit Raymūd⁹. q alicu⁹ pōt ab [illegible] absoluere sicut dicit Raymūd⁹ q alicu⁹ pōt ab solui a sacerdote. ¶ Et [illegible] cū absoluere [illegible] pēi randabim̄ōe ppzij sacerdotis ... [illegible] si qs alieno ɔfiteret q eēt [illegible] iudice lata s̄nia nō tenet [illegible] ¶ Cōtra [illegible] iudice [illegible] nō iur. si pel q̄ ē [illegible] vult ē illis absoluī pōt per [illegible] rionem dicendum.

Quantū ad terciū est sciēdū q iudex ecclasti. cus in foro ɔſcie pōt absoluere vel ligare ex̄ territorium suū tripliciter. Et f̄m hoc sūt tres ɔclones. ¶ Prima q̄ ɔ̄ cōfessor ɔ ɔfitēs vterq; ē ex̄ vt si ep̄us ex̄ dyocesiz imueniat subditū volētē sibi ibi cōfiteri: vel curatus extra parochiā parochianū: ibi pōt eū absoluere ɔ ei p̄nias iniūgere. qz ille act⁹ q nō ɔcernit determinatū locū: sz idifferēter oēm locū honestū pōt equalr̄ exerceri ex̄ territoriūz ɔ intra. Propter hoc.n. arbiter pōt p̄cipere ptes adesse in oī loco honesto. qz nō hz locū certū: vbi ius dicēdo resideat more maiorū. Et ppter h̄ ea q̄ sūt volūtarie iurisditionis ɔ cāe cognitionē nō desiderāt p̄nt a pcedēte iudice vbiqz agi. Sz soluere vl̄ ligare i foro ɔſcie ē h̄mōi: qz p̄ncipalr̄ respicit actū iteriorē in quo eēntialr̄ ē petrū: q abstrahit a loco. vñ ppter ɔcupiam soli⁹ cordis i eccl̄ia scām est ɔfitēdū: nō tēplū recōciliādū. igr̄ ɔc. ¶ P̄. cōstitutio q̄ ē clauis ɔ fūdamētū h⁹ mãe dicit q q̄libz ɔfiteat̄ pprio sacerdoti. Si aūt eēt necesse cōfiteri i pprio loco: sicut pprio sacerdoti: nō dimisisset illō ponere. vñ lz curati plus ɔsueuerit in ecclesia audire ɔfessiōes q̄ ex̄. tñ extra ɔ i domib⁹ ɔ i itinere ambulādo audire p̄nt. Et si qdē de venialib⁹ aut mortalibus semel cōfessis ageret̄. qz hec credūt i partē volūtarie iurisditōis: eo q nō necesse ē ea cōfiteri: nō ē dubiū q vbicūqz de his possum⁹ cōfiteri: sz ēt de mortalib⁹ semel i anno cōfitēdis idē iudiciū ē: qz nec de illis pōt absolui qs nisi volēs. vñ hoc iudiciū nō reddit̄ in inuitū. Et iō adhuc pōt exerceri ex̄. sicut ea q̄ sūt volūtarie iurisditōis. Et q absolutio i foro p̄niali nō ita artet̄ ad territoriū: sicut illa q̄ fit i foro exteriori: apparet: qz archieps pōt visitās q̄ oī criminē p puinciā ɔfessiōes audire: nō aūt exteri⁹ crimina nisi notoria corrigere. de censi. c. vlti. §. notoria. li. 6. Et silr̄ pōt mittere q̄stores cū idulgētijs: nō aūt officiales p iudicijs faciēdis. de pe. c. i. de offi. ordi. c. i. li. 6. Itē ea q̄ coactionem nō iportāt pōt iudex facere ex̄ territoriū. de foro cōpe. c. i. li. 6. Nā territoriū a terēdo: h̄ aūt sūt hec. iō ɔc. Sz sicut vbicūqz qs capiat ferā sua ē. pōt tñ a dño phiberi ne itret agrū suū: sic pōt qs vbicūqz suū subditū a petō absoluere. sed pōt phiberi ne resideat i aliena eccl̄ia ad hoc faciēdū si p hoc preiudiciū paret̄: vt si vellet ibi solēnes p̄nias iniūgere. Propter qd ēt volēs facere ordines i aliena dyocesi accipit l̄niam ab illo. vñ curat⁹ aliū curatū vel sacerdotē nō habētem l̄niam a suo superiore posset phibere audire ɔfessiōes in sua ecclesia. nō sic aūt extra eccl̄iam ēt itra parochiā. Nec [illegible] hēt ptātē a papa vel ep̄o ppō cui subditus locus est. ¶ 2ᵃ ɔclo. q si absoluēs ē itra ɔ absoluendus ex̄ p cōmissionē vt si curat⁹ vel ep̄s det l̄niaz subdito [illegible] ɔfitēdi extraneo: vel ep̄s det ptātem alicui i oēs [illegible] ɔ ille inueniat extra dyocesiz aliquē volētem ɔfiteri pōt eū absoluere. Oēm.n. absolutione quā aliqs p [illegible] pōt ipendere i foro ɔſcie iure ordīario pōt alteri cōmittere. vñ [illegible] p se ɔfessionē audire: vt dicit p̄ma [illegible] Vñ dicit ɔstitutio. Si qs alieno sacerdoti voluerit cōfiteri l̄niam petat a pprio ɔc. nec dicit i p [illegible] nō reqrit q ɔfessio q̄ fit alieno sacerdoti [illegible] parochia [illegible] mō est qs ordinand⁹ ab [illegible] a suo. de paroch. Tuditas. lz de l̄nia [illegible] pōt qs ordinari ɔ iudicari i foro exteriori [illegible] dyocesi [illegible] i foro iteriori ɔ sic [illegible] leḡ interpres. Nā p̄niarius ep̄i in eccl̄ia

cathedrali exempta: ɔ nos in locis nostris exēptis audim⁹ ɔfessiōes aucte ep̄i cū in locis exēptis nō pōt ipē plus q̄ si ex̄ dyoce. ¶ Sz nūc ē dubiū de simplici sacerdote. plus eni cōcedit̄ illi in quo duo iura cōcurrūt q̄ illi in quo vnū tm̄: sicut pz i adoptione aui materni ɔ extranei. vñ curat⁹ in loco suo pōt audire ɔfessionē extranei de l̄nia superioris illius. qz persona est ei subdita rōne cōmittētis: ɔ locus est sibi subditus rōne sui. Secus aūt videt̄ i simplici sacerdote cui nullus locus est subditus. Sed dico idē. qz si pretor sit is q alienā iurisditionē exequtur: nō tamē p suo imperio agit. vñ nō rōne subiectōis loci hoc facit: sz solū rōne subiectionis psone. sicut ɔmittens ibi iure suo posset ibi audire. vbi tñ nihil pōt i locū: sed in psonā solū. ¶ 3ᵃ ɔclo est. q ɔ̄ existens ex̄ territoriū pōt cōmittere audientiaz ɔfessionū intra. Ex quo.n. pōt per se audire extra. vt dicit p̄ma cōclusio ɔ p aliū vt dicit scda pari rōne pōt cōmittere extra vt audiat̄ intra. vñ cōstitutio dicit l̄niam petat ɔ obtineat a pprio sacerdote. nō dicit i propria parochia. vñ vbicūqz det̄ l̄nia ɔfitēti vel auctoritas ɔfessori nō refert. dū tamē itra audiat. qz ēt in his que sunt cōtentiose iurisditōis i foro exteriori pconsul vel p̄ses nōdū igressus iure nouo vl̄ egressus etiā iure antiquo nō solū cū pficisci cepit imo ēt cū abeē ceperit delegare pōt vt intra puinciā iudicet̄. Et silr̄ curat⁹ extra parochiā ɔ ep̄us extra dyoc. exn̄s pōt vel mittere vel cōstituere vicarium ad confessiōes audiēdas sicut officiales: etiā destinare ad causas audiēdas ɔ terminādas. ff. de offi. presi. Obseruari. §. vlti. l. fe. de offi. eius cui mā. ē iur. de collatore. § Prohibem⁹. col. 9. sz auctas cōstitutionū nostrarū videt̄ initi iuri antiquo de eo q dicit superiorē gerere vices prioris quousqz cōfirmat⁹ sit psens i domo: si intelligat q prior nō possit alr̄ ordiare quousqz itrauerit possessionē ɔc. ¶ Sz iuxta scdam ɔclonem ē notandū: q fines mādati diligēter sunt seruandi. vñ si ep̄us det ptātez audiendi ɔfessiones subditoꝝ p dyoc. vel i dyocesi vel infra dyoc. ex hoc ñ possunt audiri extra: qz essz excedere fines mādati: sed bñ possunt audiri itra i locis exēptis: qz lz nō sint infra dyocesiz quo ad subiectionē si sunt exempta a lege dyocesani ɔ iurisditione eius: tñ sunt intra quo ad situationē. Sed si dicatur sic de dyoc. vel oi q sunt de dyoc. ɔc. qz determinatio loci ad cōfitētes fit nō ad confessiones. tunc p̄nt vbiqz. ¶ Ad argumentū i oppositum dicendum q intelligitur f̄m ordinationē petri cui illud p ɔ p̄ncipaliter fuit commissum.

Questio. III.

Tertio querit̄ de correctione fraterna vtrū cadat sub p̄cepto. Et videtur q nō: qz meretrices tollerant̄ ab eccl̄ia q̄ tñ sūt i mortali. Et silr̄ vsurarij. g̊ omittere correctionē fraternā nō ē mortale: cuz tota eccl̄ia hoc faciat. ¶ Cōtra est: si peccauerit in te frater tuus ɔc. ¶ R̄°. p̄mo videndum est quid est correctio fraterna. 2° an sit in precepto. 3° qui sunt qui tenentur ad eam.

Quantū ad p̄mū ē diffinitio magistralis q fraterna correctio ē admonitio fratris de emēdatione delictorū ex fraterna charitate. Dico āt admonitio fratris. qz obiurgatio verbi et castigatio verberū p̄tinet ad p̄latū ɔ dicitur correctio p̄[illegible] sed admonitio secreta q̄ fit per vba dicit̄ correptio p.p. non a rapina. i. violētia. nisi put p eam volūtas [illegible] sed a rapere qz raptim ɔ per cursus corrigitur qui solo verbo emēdat̄. sicut [illegible] [illegible] que [illegible] De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] reducit [illegible] hoc [illegible] de [illegible] vel [illegible] Tiam de aliis [illegible] [illegible]

q nemo pt corrigere quē dep̃ desperent̃ d̄ emēdatione delictoꝝ. Ex fraterna charitate illa correctio q̄ fit a prelato i cor. dicit̃ fieri ex iu. hina q̄ respicit bonū cōe: vt edificētur de pena q sunt scādaliçati de culpa. vt vnius pena sit metus multoꝝ. Propter hoc enī re. pu. i: ĩnteresse ne maleficia remaneāt ipunita. ſʒ illa q̄ fit ſecreto ad emēdationē fratris ex charitate ꝓcedit: q2 amicitia nō min⁹ ſubuenit i dānis virtutum q̄ in amiſſione rerum.

Quantum ad ſcōm eſt ſciēdū q̄ cū aīe bonum ſint cūctis reb⁹ pferēde: ſi elemoſyna corporalis vbi eſt neceſſaria corpori ē i pcepto: multo magis ſpiritualis. vñ ſi occurrat iſte caſus pmo q̄ videt primum i peccato mortali. 2⁹ ſperat p ſuā admonitionē illū corrigi. 3⁹ q̄ nō ſperat illū alr̄ corrigi ſʒ ſic correctū mori teneſ ex pcepto multo plus ſubuenire aīe ne dāneſ q̄ fameſcēti lazaro ne moriaſ. Uñ Grego. in homi. Cū audiſſet ioānes in vinculis opa xpi. Plus ē aīaʒ i eternū victurā pabulo vbi reficere q̄ ventrē moriture carnis terreno pane ſatiare. ſi aūt nō ē. ſʒ i petō mortali ſʒ veniali tñ deceſʒ neceſſitas: q2 ſi hic nō corrigiſ i purgatorio corrigeſ. Itē ſi nō ſperareſ correctio ſʒ poti⁹ exaſperatio non deberet fieri niſi ꝓpter aliorū edificationē i caſu negligendū eēt ei⁹ odiū ſicut ioānes arguebat herodē. in quo caſu dicit Chry. Meli⁹ ē odiū ꝓpter deū q̄ amor pter eū. Cū n. ꝓpter deū diligim⁹ ſibi debitores ſumus. Cū aūt ꝓpter eū odio hēmur ipm nobis debitorē cōſtituim⁹. Uel ſi ad horā irritareſ poſtea emēdareſ. Itē ſi alr̄ ſperareſ corrigi vel per ſeipm vel p aliū ad quē magis pertinet q tñ ſi preſens eēt nec corrigere vel leuiſ nō excuſaretur qui hoc videret.

Quantum ad tertiū. q. ſ. teneanſ ad eā. dōʒ q̄ oēs ſicut ad charitatē et religioſi. Sꝫ n. religioſus nō hʒ ppriū. i. nō excuſaſ a pcepto elemoſyne corporalis vbi videt primū nec hʒ vñ ſubueniat reſpectu ſcōe neceſſitat⁹. q nō oīa facit coia q2 nō debʒ de alieno largiri nō tñ reſpectu pme qꝛ deberet et accipere ſup altare. tamē ipe linguā hʒ. nec i hoc dʒ ſilentiū clauſtro ſʒ magis correctionē primo. Propter qđ ſi ſuo vbo poſſet corrigere peccantē nec faceret. mortalr̄ peccaret dicitur⁹. Ue mihi q2 tacui. 7 maledict⁹ q phibet gladiū ſuū a ſanguīe. Et in Eze. Si nō ānūciaueris ei ſanguinē ei⁹ d̄ manu tua reqrā ſicut ſanguinē abel de cain q dixit. Nunq̄d cuſtos fratris mei ſū. 2⁹ teneſ peccator q2 petm ſuū eū non liberat a pcepto et ſi peccet corrigēdo q2 nō eſt ꝑfectus eū poſſit ſe corrigere in momēto. ¶ Si aūt queraſ vtrū peccet corrigēdo hōiē eodē vel leuiori petō ſi q̄de ſit veniale nō q2 n ē mortale ſcādali. ſi vo mortale: aut corrigit vt platus: 7 tūc dicūt q̄ ſic: q2 iudicium exeqſ officiū illius. 7 q ſine petō eſt ille dʒ mittere lapidē nō alr̄ iudicat̃ is i quo aliū iudicas te ipm cōdēnas. Eadē. n. agis q̄ iudicas: et ſi ē petm occultū: dū tñ mortale: q2 ſuſpēſus ē corā deo 7 quo ad ſe 7 hʒ ve2 ē d̄ plato i ſpūalibus nō aūt i ꝓpalib⁹. Sꝫ n. ꝓpoſit⁹ vel buiuſ⁹ ē alr̄ i petō mortali occulto 7 ſuſpēdit latronē nō ꝓp̄ hoc peccat mortal. Itē dicūt de h o ſicut et a gentilib⁹ habeant. ſi vo corrigit per modū magiſterij i publico docēdo: ſi ē occult⁹ peccator nō peccat mortalr̄ vt dicūt. Si aūt notori⁹ tūc ſic. q2 ſcādaliçat et cum vitā deſpiciſ neceſſe ē vt pdicatio cōtēnaſ. Ali dicūt q̄ qn̄ ſit de doctrina ſecus āt ē d̄ pdicatōe quam idē ꝯñ exeqſ queq̄ ē ſiue ſcelus mortale et occultū vñ q pdicat nō furandum furaris. Sꝫ ſi aūctas ē ad oppoſitū: q2 n pmittit q̄ q̄ dicit docet ipe nō docea. vñ pam cathedram ...; docet a pdicat ... Quī āt ſecreto aūt corrigit occult⁹ petō: ē reſpectu nō debet ...ſi publice aūt no corrig ... ſic peccat ... ſi hoc facit ... ꝓhi ... malo exemplo nō peccat ... corrigere ſʒ cū debito modo ... q2 ſi ... quē fidelis ſit

erret publice peccare faciēs populū: publice ē arguendus ... cat primus pet. Uñ ſi papa publice erraret ... gendū eēt: 7 ei corā pplo ꝯdicendū. ſic. n. dicit paulus petro. In faciē ei reſtiti 7c. In alijs āt ſecreto 7 cū reuerentia corrigendus eſt: 7 tāto reuerētius q̄to maior plat⁹. ¶ argumētū domi q̄ meretrices corrigūt quidem nō ... nas ne deterius contingat: ſʒ p ſermones inq̄ri pēcā fornicationē eē mortale. ſilr̄ d̄ vſurarijs. Queſtio. II.

Uerit̃ quarto d̄ denūciatōe vtrum debeat eā pcedere fraterna correctio 7 vī q nō. q2 plus diffamat̃ cui aī corā multis 7 plato q̄ ſi denū li plato. Sꝫ ad accuſandū ... ſecreta ad monitio ... ſecuſāt q̄ ... tio. q̄ nec ad denūciationē. ¶ Cōtrariū ſa. qlr̄ 7 qñ: vbi dicit̃ q̄ iqſitionē pcedere dʒ clamoſa inſinuatio: accuſatiōeʒ iſcriptio denūciationē correctio. ¶ R⁹. hic opus ē diſtictōe icludēte ſeptē ꝯnexiōes: q2 delictū aut ē ſimplr̄ publicū: aut ſimplr̄ occultū: aut i qd publicū: 7 ſʒ qd occultū. In pmo caſu dico petm publicū qñ ipe ē petōr publice⁹: 7 nō ſi publicū eēt tale crimē commiſſū: 7 neſcireſ oīno a quo: ſed qñ ſiue delictū ſuerit ... ctum publice ſiue occulte. publicū tñ 7 diuulgatū q fecit tale crimē: 7 de hoc ē coiter diffamat⁹: ſi viſilēe q ti⁹ corrigereſ ſi ad ptē ſibi oñdo: qđ vī ordinari ad emendationē: q̄ ſi ſtati iudici denūcio: qđ videſ cedere ad eius cōfuſionē: debeo p⁹ ſecrete admonere: nō ppt ſuꝑatiōē mē q̄ iam ſupponiſ ꝑdita: ſʒ ꝓpter emēdationē cōſcie. poſtea vero ſi nō corrigitur: vt edificeſ de pnia q ſcādaliçati ſunt de culpa debeo denūciare ſʒ nō teneor: q2 ... videt ingrere nullo denūciante. Si āt eſt parti publicū parti occultū. q2. ſ. poſſū eū p teſtes cōuincere: puta duos vel tres: ſʒ oēs alij ignorāt 7 reputāt eum bonū: nec ſuit famia poſſū eū denūciare: tūc hʒ locū ſʒ oēs illō euāgelij. Corripe eū iter te 7 ipm ſolū. Si te audierit lucrat⁹ es fratrem tuū: 7 ibi ſupple ſiſte. Si te non audierit adhibe tecum vnum vel duos. ſ. de illis qui ſciunt tecum corā quibus arguiſ: i nullo fama lediſ. quouſq3. n. ſit correct⁹ coia ſciētib⁹: ſi ſūt: vl̄ q̄diu ſperaſ q̄ corā illis 7 p illos ſoles terit corrigi: nūq̄ alij ſūt adhibēdi. ꝑus aūt ꝓpoſito adducti nō dʒ oñdi: niſi qñ vel nō ſūt alij cōſcij: vel non ſūt teſtes ꝑ qb⁹ nō ē veriſile q̄ ſe vellet corrigere. Si ergo aecius diſtuleſ ſi nō audierit illos dic eccl'e. Cū verū ē ... auditis nō ē ſpes de correctōe alr̄. tūc. n. p quēcūq3 oñdēdū ē illi q pt ꝓdeſſe 7 nō obeſſe ſiue ſit plat⁹ ſiue alr̄. Si autē poſſum corrigere ſine infamia: debeo ... denunciatione famoſa 7 diffamatione. Si autē ... tum: q̄ non eſt infamat⁹ nec poteſt ſufficienter ꝓbari ... cio iſtius qui habet corrigere. q2 vel ipſe ſolus ſcit vel ... cius teſtis cum eo tūc ꝯfidā ſperaſ correctio nō ... re: ſʒ pōt iter ſe 7 ipm ſolum poſtea cum illo vnico aſſociate. poſtea vero dʒ denūciare ſecreto prelato: nō tanq̄ ... ci: ſed tanq̄ illi qui pōt ꝓdeſſe: 7 de quo eſt veriſile q̄ corrigeſ: ſiue ſit prelatus ſiue ali⁹: ſub ſigillo tamen ... ti. Si vero non ſperetur correctio. q2 vl' ex malicia ... nec erubeſcit ſicut aliq̄s q ſemel nata occaſione ... quia pluries eſt ſibi dictū 7 ſe non corrigit: tunc ſubdiſtinguendum eſt per tria membra: q2 aut illud peccatū ... ditur facturus eſt in periculum cōitatis: 7 tunc denūciandum eſt illi ꝯſeruādo famā q̄tum poteſt cū ſalute ... nō alr̄. Si enī ille de quo rector ciuitatis plus ... claues tradidit illa nocte eā tradituras hoſtibus ... hominibus 7 nullo modo vult deſiſtere ... dicendum eſt ei. Caueatis ne tali tradatis claues ... cte: quia proditurus eſt ciuitatem: quia bonum ... preferendum eſt priuato. Un q2 fama ē de ...

religiosorum. si vnus debet alios scandalizare nec secreta monitione corrigi. ꝑlato dicendū ē vt prudeat fame ceteris. Si autē hoc ē i nocumētū tertie ꝑuate ꝑsone si ita parua e aliud nocumētū ꝙ melius sit mīa ita parū ledi ꝙ istā ita diffamari: qꝛ si mō nō corrigiē postea tñ corrigeē. vt si esset ei furatus aliqd modici valoris: tūc nō debet reuelare. Si āt ē notabile nocumētū vt qꝛ vult occidere nocte vel oībus spoliare cū iaceat in camera. tūc est dicēduꝫ: qꝛ melius ē seruare inocētē idemnē ꝙ isti malo famā. ꝙuis ꝛ illud sit dicēdū sic i secreto ꝙ nō possit agere ad ulius i famiā reuelādo nec penā ipꝫ nūciādo: sꝫ solūmō ad suam cautelā. Si āt est solū nociuū peccati dicūt qdā nō vltra ꝓcedēdū extrā ꝑ se ipūꝫ vel illū q pt ꝓdesse admonuit nec corrigiē: sꝫ sinēduꝫ est perire q non vult erectus surgere. nec sūt testes adhibēdi sed obseruāduꝫ: sed potius esset prohibendus ꝙ obseruandus: ꝛ hoc vtiqꝫ verū est nisi sit spes ꝙ ꝑ illā viaꝫ melius corrigereē. Teneē n. hō illo mō quo pōt saluare ꝓximū ꝛ si nō pōt vno mō ꝛ pt alio teneē illo. Sicꝫ ḡ medic⁹ si ꝓuidet ꝙ ꝑmittēdo ifirmitatē facere cursū suū postea meli⁹ curabit: meli⁹ faē ꝑmittēdo vnā accessionē vt oēs alīs ipediat ꝙ si ipediret sic istā ꝙ min⁹ bn̄ ipediat alias: ita possibile ē ꝙ si mō sinaē ire ad peccatū adhibitis testib⁹ ꝑ quos ꝯuincēd⁹ ē si negauerit: tunc poterit ꝑlatus remediū adhibere qd̄ pri⁹ nō poterat qꝛ prius nō debebat credere vni testi: iō n̄ poterat il ū ꝯhibēdo a malis viis cohibere: nūc aūt iuste poterit ꝑ duos testes hn̄s ꝯuictū: vnde i tali casu liceret nō qdē occasionē peccandi dare: sꝫ non ꝓhibere ꝛ obseruare. ¶ Si dicaē ꝙ nō debemus vel nō tenemur eē obseruatores aliene vite fꝫ Aug. verū est nisi qn̄ alr vitā aīe proximi seruare nō possumus. ¶ Si dicaē ꝙ hoc ē cū ꝓdere dicēdū ē ꝙ nō: qꝛ licet vbi ē oīo occultū ꝛ nō pt ꝓbari ostēdere ꝓposito tāꝙ patri nō iudicitur ꝓsit alias nescienti: qꝛ plus teneor ꝯsciē ꝓximi ꝙ fame nec teneor iniuriā: qꝛ nō aīo iniuriandi h̄ facio sꝫ medēdi. Sicut nec medicus q vulnerādo medeē. Vn̄ Aug. Nec dicatis vos esse maliuolos qn̄ hoc indicatis. Magis quippe inocentes nō estis: si fr̄es vr̄os quos indicādo corrigere potestis tacendo ꝑire ꝑmittitis. Vbi āt nō ꝑ obseruationē speraret̄ melius corrigi ꝙ ꝓhibitionē tūc esset peccatū mortale sinere hoīeꝫ ire ad peccatuꝫ mortale: vbi ꝑ se vel ꝑ aliū solo verbo posset ipedire ꝓpter qd̄ nō est iniusta excōicatio q̄ ꝓfertuē is qui videret clericuꝫ verberari ꝛ nō ipedit qn̄ pōt vel facto si est iurisdictionis ad quē ꝑtinet vel saltē verbo qcūqꝫ ē ille q solo verbo ipedire pōt maxīe si fieret ꝓpter ipm vindicādū. ¶ Ad argumētuꝫ dicēdum ꝙ si agaē de accusatiōibus vel ꝓclamatiōibus religiosoꝝ i. e. de venialibus ibi nec i scripto nec secreta admonitio est necessaria qꝛ hꝫ nō sunt diffamatoria. Si autē de mortalibus: nō ita ē de accusatiōe sicut de denūciatione: qꝛ licet vtrobiqꝫ sit ifamia tñ i accusatiōe ꝗrit̄ bonum cōmune. vnde videē ꝓbabilior opinio ꝙ sine secreta admonitiōe pōt fieri cū illa nō debeat fieri nisi timore medicin h̄ āt etiā faciēda ē de eo qd̄ nō debet iterari qꝛ expedit maleficia n̄ remanere ipunita imo ēt postꝙ aliquis correct⁹ ē pt accusari qꝛ pn̄ia nemo nocēs esse definit quo ad penaꝫ iudiciꝫ exteriorē: qꝛ ēt hō penā canonis icurrit ex vno solo fcō qd̄ nō iteraē ꝛ de quo ē correctus ꝛ qd̄ ēt ꝓbari non pt: vnde nō oportet ꝙ ad sn̄iaꝫ punitiōis ꝓcedat correctio fraterna. De Joseph autē nō videē qꝛ hīs q̄ sūt mala de iure diuino ꝛ naturali excuseē hn̄s 16. annos sicut ipe habebat fi ꝑ innocentiaꝫ illa cōmitat: qꝛ postꝙ ad annos discretionis ... omne delectā carnis ēt in puerice pecter delectā carnis ... Accusauit eos apud patreꝫ crimine pessimo: nō denūciauit vel erāt i corrigibiles. De ꝓcepto ro dicēdū ē ꝙ aut ē certum qd̄ iudex ... de crimine in casu i quo pt de iure: ꝛ tunc teneē hō sibi dicere taꝫ de se ꝙ de alio: qꝛ mētiri i iudicio ē mortale. aut est certū ꝙ ipe iuste iquirit vt puta quia nō ꝓcessit accusatio: nec famosa vel clamosa insinuatio: nec infamia illius: nec factū est diuulgatū nec denūciatum: nec in speciali puta talis fecit tale crimē: vl̄ in tali loco ē factuꝫ tale crimē vbi iacet occisus: sꝫ nesciē a q̄: nec i generali: puta tale monasteriū ē diffamatū de dissipatiōe religiōis. Tūc. n. n̄ teneē nec de se nec de alio: qꝛ ille in hoc nō est suus iudex. Si āt sit dubiū vel iuris vel facti ꝓsumēdū ē ꝓ iustitia iudicis ꝛ debet sibi hō dicere veritatē: vl̄ magis ponere i ipsi⁹ iudicio: cū sciat tale crimē quod nullus alius scit nisi forte vn⁹ ꝙ hēat ꝯsiliū vtrū teneaē noīare ꝑsonā: ꝛ sic ille iudicauerit sic faciat: qꝛ iussus iudicis i dubijs excusat. Silr̄ ō latrone q torqueē. Si n. tale crimē ē in se vel in alio qd̄ iuste pōt subici iq̄sitē: teneē tā de se ꝙ de alio: alr̄ nec de se nec dē alio. Eo ipo autē ꝙ hō vnicū crimē hēt ꝓpter qd̄ iudex iuste ꝓcedit ꝯ euꝫ i illo crimine: ex hoc ipo de alijs pōt igrere: quia non ꝑ occultationē peccati sed peccatoris de occultis hō ꝓhibeē iudicare. Vbi ḡ iaꝫ ꝑ vnuꝫ crimen est diffamatus: ēt de alijs debet dicere veritateꝫ. Et silr̄ si socij sui sunt in tali statu ꝙ iuste contra illos agi potest pro vnico crimine etiam de omnibus potest et debet eos prodere quādo ipsoꝝ correctionem non sperat: maxime cū peccatum illorum sit in periculum cōitatis: ut qꝛ scit eos fures ꝛ latrones ꝛ impenitentes. Nam illum qui iam penituit accusare nō debet nisi iuste nominati de ipo iterrogareē.

¶ De his qui in fine penitēt Di. XX a

S Ciēdū est etiā ꝙ tēpus pn̄ie est vsqꝫ in extremū articulū vite. Unde Leo papa. Nemo est desꝑandus dū i hoc corpe ꝯstitutus ē. qꝛ nōnūꝙ qd̄ diffidētia etatis differē cōsilio maturiore ꝑficiē. Aug. tñ de pn̄iaꝫ differētibus ita scribit. Si qs positus i vltia necessitate voluerit accipere pn̄iaꝫ ꝛ accipit: ꝛ mox reccōciliaē ꝛ hinc vadit: fateor vobis nō illi negamus qd̄ petit: sed nō ꝓsumimus: qꝛ hn̄ hinc exit. Si secur⁹ hic exierit ego nescio. Penitētiā dare possum⁹: securitatē vero nō. Nūqd dico dānabiē: sꝫ nec dico liberabiē. Vis ergo a dubio liberari: age pn̄iaꝫ dū san⁹ es. Si sic agis: dico tibi qꝛ secur⁹ es: qꝛ pn̄iaꝫ egisti eo tpe quo peccare potuisti. Si vis agere pn̄iaꝫ qn̄ iā peccare nō potes: peccā te dimiserūt: n̄ tu illa. Itē Due res sunt: aut ignosciē tibi: aut nō ignosciē: quid horū tibi sit futurū nescio. Ergo tene certū: ꝛ dimitte incertū. Sed quare hoc dixit augu. cum pn̄ia q̄ in fine agiē in psalmo appelleē sacrificiū vespertinū: qd̄ erat acceptabili⁹ i lege in quacūqꝫ die inoccē deus aitit. ꝛ quacūqꝫ hora igemuerit ꝛ ꝯuersus fuerit peccator: vita viuet ꝛ non morieē. Sꝫ illa dixit Aug. ꝓpter illos q pn̄iaꝫ vsqꝫ ad finē vite ꝓtrahūt. ꝛ tūc nō ex dei amore videē penitere: sꝫ timore mortis ꝗre ex necessitate. Unde idē q̄si aperiēs quare supiora dixerit ait. Nullus expectet qn̄ peccare non potest. Arbitrij eni libertatem querit deus: vt deleri possint cōmissa: nō necessitatē sꝫ charitatē: nō

tm̄ timore: q: nõ in solo timore viuit hõ. Que ergo sero penitet: oz nõ solũ timere iudicẽ: sꝫ diligere: q: sine charitate nemo saluus eẽ põt. Nõ ergo tm̄ timeat penaz q penitet: sꝫ anhelet ꝑ gloria. Que ꝯuersio si cõtigerit alicui et in fine: desperãdũ nõ est de eius remissione. Sed qm̃ vix vel raro ẽ tã iusta cõuersio: timendũ est de penitẽte sero: maxie cũ filij quos illicite dilexit: sint presentes: vxor ⁊ mũdus ad se vocet: multos solet serotina pnia decipere: Sed qm̃ deꝰ semp potẽs est: semp et i morte iuuare valet qbus placet. Cũ ergo opus sit nõ hoĩs sꝫ dei fructifera pnia ĩspirare eã põt quãdocũqꝫ vult sua mĩsericordia. ⁊ remũerare ex mĩsericordia: quos dãnare põt ex iustitia. Sed qm̃ m̃lta sunt q̃ impediũt ⁊ languentẽ retrahũt: piculosũ ẽ ⁊ interitui vicinũ ad mortẽ ptrahere pnie remediũ. Sed magnũ est cui deꝰ tũc ĩspirat: si qs est: verã pniaz. Sed si etiã sic cõuersus vita viuat ⁊ nõ moriatur: nõ ꝓmittimus q euadat oẽz penã. Nã prius purgãdus est igne purgationis: qui in aliud seculũ distulit fructum conuersionis. Hic aũt ignis ⁊ si eternꝰ nõ sit miro modo grauis est. excellit enĩ oẽm penã: quã vnqꝫ passus sit aliquis in hac vita. Nunqꝫ in carne tanta inuenta est pena licz mirabilia martyres passi sũt tormenta: ⁊ multi nequiter quãta sepe sustinuerunt supplicia. Ex his satis oñdit q periculosum sit differre pniaz vsqꝫ in finem vite. Sit tm̄ etiã tũc vera habeat pnia: hoĩez liberat: ⁊ vitã mortuo ĩpetrat: nõ sic tm̄: vt nullam sentiat penã: nisi forte tanta sit vehementia gemitus et cõtritiõis: q̃ sufficiat ad delicti punitionem. Licet ergo sit difficile: vt cũ sit vera pnia: q̃ tam sera venit qm̃ cruciatꝰ membra ligat ⁊ dolor sensũ opprimit vt vix hõ aliquid cogitare valeat: melior est tm̄ sera q nulla. Penitentia. n. si i extremo vite hyatu aduenit: sanat ⁊ liberat. Multũ sera fuit latrõis pnia: sed nõ fuit sera idulgentia. Sed licet latro veniam meruisset in fine de oi crimine: nõ tm̄ dedit baptizatis peccandi ⁊ ꝑseuerandi auctoritatem.

¶ De his qui penitentiam nõ ꝯplent. b

Si vero querit de illis q in hac vita penitentiã nõ ꝯplent: vtrũ transituri sint per ignẽ: vt ibi q̃si ꝯpleant qd hic minus fecerũt: Idem dicimꝰ ⁊ de istis esse sentiendũ ⁊ de his q i extremis penitent. Sin. tanta fuerit cordis ⁊ delicti exprobratio: vt sufficiat ad puniẽdũ peccatũ: liberi ab aliis penis trãseunt ad vitã: ⁊ si inexpleta fuerit penitẽtia: q: pfecte penituerũt ⁊ ingemuerũt corde. Qui vero nõ adeo cõterunt corde ⁊ ingemiscunt ꝑ pecc... si ante expletiõem penitentie decesserint ... purgatoriũ sentient: ⁊ grauius puniẽtur ... hic implessent penitentiã. Horrendũ ... incidere in manus dei viuentis. Deus ... cuz sit misericors ⁊ iustus: ex misericordia ... mitẽti ignoscit nõ reseruans peccatum ... eternã ex iustitia vero ĩpunitũ nõ dimittit ... aut enĩ punit hõ aut deꝰ. hõ ãt punit pen... deus aũt penã exigẽdo. Et ẽ pnia itere... nor. si ergo interior penitudo fuerit tanta ... sufficiẽs vltio peti: deꝰ q hoc nouit ab ille ... liter penitet vlterius penã nõ exigit. Si ... terior penitudo nõ sufficit in vindictã pe... exterior penitẽtia ĩplet: deꝰ q modos ⁊ me... ras peccõrũ ⁊ penaꝝ nouit addit penã suffi... ciẽtem. Studeat ergo quisqꝫ sic delicta corrige... re vt post mortez non oporteat penã tolera... Quedã enim peccata mortalia in penite... tiam venalia: nõ tamẽ mox sanantur. Sepe ... minus moreret si non medicaret: non tamen ... tiz medicatus sanaẽ. Lãguet victurus qui ... us erat moriturus. Qui aũt ĩpenitens m... oĩo moritur ⁊ eternaliter cruciatur. Si ... semp viueret semper peccaret.

¶ De illo cui sacerdos indiscretus iũgit pa... penitentiam. c

Si vero de illo querit qui satisfactionẽ iniunctam impleuerit: que ignorãtia ... negligentia sacerdotis peccato condigna non fuit vtrum de vita migrans ab ... pena liber sit. Idem respondeo qued ... de illo qui penitentiam non compleuit ... Q si tamen est lamentum interioris do... vt sufficiat in vindictam peccati omnino ... tus est. Si vero non sufficit dolor ... simul cum pena iniuncta: addet deus pe... Q autem interdum sufficiat dolor inter... vindictam peccati: certum documentũ ... bemus in illo latrone: qui sola mentis co... one ⁊ confessione statim vt conuersus ... radisũ ingredi meruit. Sed q: dispens... ecclesie contritionis quantitatem non pe... dunt quibus non est datum intelligere ... cordium: omnibus leges pnie constit... magis q minus de peccato dolentibus. ... rum studium ad hec precipue tendere ... vt cordis dolorem quantum fas ẽ cogno... ⁊ fm ipsius modum satisfactionem ... Unde augu. In actione pnie vbi tale ... sum est vt is qui commũne a chrũ ... pore separetur: non tam considera...

sura temporis quam doloris. Cor enim contritum et humilitatem deus non despicit. Uerum quia plerumque dolor alterius cordis occultus est alteri: nec in aliorum notitiam nisi per verba: vel alia quecumque signa procedit: cum sit coram illo cui dicitur. Gemitus meus a te non est absconditus. Recte constituuntur ab his qui ecclesijs presunt tempora penitentie: vt satisfaciat etiam ecclesie in qua peccata ipsa remittuntur: extra eam quippe non remittuntur. Ipsa enim spiritum sanctum pignus accepit: sine quo non remittuntur vlla peccata. Item Hiero. Mensuram temporis in agenda penitentia. ideo non satis prefingunt canones pro vnoquoque crimine: vt de singulis dicant qualiter vnumquodque emendandum sit: sed magis in arbitrio sacerdotis intelligentis relinquendum statuerunt. quia apud deum non tantum valent mensura temporis quantum doloris: nec abstinentia tantum ciborum quantum mortificatio viciorum. Ideoque tempora penitentie pro fide et conuersatione fidelium penitentium abbreuianda precipiunt: et pro negligentia protelanda pro quibusdam tamen culpis modi penitentie sunt impositi.

¶ De morientibus non sit imponenda satisfactio sed innotescenda. d

Olet etiam queri vtrum satisfactionis lex f morituris sit imponenda. De quo theodorus cantuariensis episcopus in penitentiali suo sic ait. Ab infirmis in periculo mortis positis: pura inquirenda est confessio peccatorum: non tamen est illis imponenda quantitas penitentie sed innotescenda: et cum amicorum orationibus et elemosynarum largitionibus pondus penitentie subleuandum: si forte migrauerit. Si vero conualuerint penitentie modum a sacerdote impositum diligenter obseruent. Alijs vero pro qualitate peccatorum penitentia decernenda est presidentium arbitrio. Unde leo papa. Tempora penitudinis habita moderatione constituenda sunt tuo iudicio: prout conuersorum animos perspexeris esse deuotos. Pariter etiam habere debes etatis senilis intuitum et respicere periculorum quorumcumque: vel egritudinum necessitates.

¶ In necessitate non est neganda penitentia vel reconciliatio. e

Ciendum etiam quod tempore necessitatis non f est neganda penitentia vel reconciliatio penitentibus. Unde leo papa. His quod tempore necessitatis et periculi vrgentis instantia presidium penitentie et mox reconciliationis implorant nec satisfactio interdicenda est. nec reconciliatio deneganda: quia misericordie dei nec mensuras possumus ponere: nec tempora diffinire. Et si ita aliqua egritudine aggrauati sunt: vt quod paulo ante poscebant sub presentia significare non valeant: testimonia eis fidelium circumstantium prodesse debent: simulque penitentie et reconciliationis consequantur beneficium. Item Julius papa. Si presbyter penitentiam abnegauerit morientibus. reus erit animarum: quia dominus ait: Cum conuersus fuerit tunc saluus erit. Uera enim confessio vltimo tempore potest esse: quia non modo temporis sed etiam cordis deus inspector est sicut latro probat.

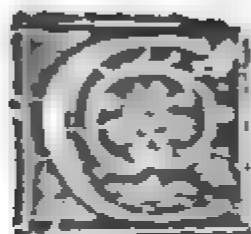
¶ Et presbyter non reconciliet inconsulto episcopo nisi in necessitate. f

On debet tamen presbiter penitentem ren conciliare inconsulto episcopo: nisi vltima necessitas cogat. Unde in cartaginensi concilio. Presbyter inconsulto episcopo non reconciliet penitentem nisi absente episcopo si vltima necessitas cogat. Cuiuscumque penitentis publicum crimen est quod vniuersam commouerit vrbem. ante absidam. s. introitum ecclesie manus ei imponantur. Item Aurelius episcopus dixit. Si quis in periculo constitutus fuerit et se reconciliari diuinis altaribus petierit: si episcopus absens fuerit: debet presbyter consulere episcopum: et sic periclitantem eius precepto reconciliare. Inconsulto vero episcopo non potest excommunicatos vel publice penitentes presbyter reconciliare. Unde in carthaginensi concilio secundo: statutum est vt chrisma vel reconciliatio penitentium et puellarum consecratio a presbyteris non fiat. Item: Reconciliare quemque in publica missa presbytero non liceat. puellarum tamen consecratio consulto episcopo per presbyterum fieri valeat. Unde in carthaginensi concilio secundo. Presbyter inconsulto episcopo virgines non consecret chrisma vero nunquam conficiat. Sicut precepto episcopi potest presbyter consecrare virgines: sic et reconciliare penitentes.

¶ An oblatio eius sit recipienda qui currens ad penitentiam preuenitur morte.

I autem queritur de illo qui ad peniten f tiam festinans sacerdotem inuenire non potuit et ita decessit: vtrum oblatio eius sit recipienda: Dicimus quia est. Unde in apamensi concilio. Si aliquis fuerit mortuus qui non confessus sit: et testimonium habet bonum et non poterat venire ad sacerdotem: sed preoccupauit eum mors in domo vel in via: faciant pro eo parentes eius oblationem ad altare: et dent redemptionem pro captiuis.

Questio I

Circa vigesimam distinctionem querunt quatuor. Primo utrum aliquis in morte possit vere penitere. Secundo utrum impleta penitentia quam iniungit sacerdos sufficiat. Tertio utrum unus possit satisfacere pro alio. 4° de indulgentiis.

De primo videtur quod in morte non possit quis vere penitere quia Antiochus penituit in morte nec habuit veniam de quo dicitur Orabat scelestus deum a quo non esset misericordiam consecuturus secundum Machab. 9 et Judas de quo dicitur Penitentia ductus retulit triginta argenteos etc. Contra latro in morte penituit et audire meruit. Hodie mecum eris in paradiso. Responsio. Hic videnda sunt tria. Primo quod in morte potest esse vera penitentia et salutifera. 2° quando in morte quis quolibet quemlibet potest absoluere. 3° quando mors sit satisfactoria.

Primum patet quia licet liberum arbitrium dei sit inflexibile ante et post iuxta illud ego deus et non mutor angeli autem sit vertibile ante non post tamen liberum arbitrium hominis est vertibile usque ad mortem. Unde legiste dicunt quod deambulatoria est hominis voluntas usque ad ultimum vite exitum sic intelligendo quod usque tunc potest homo eligere quod prius refutauit et econtra. Et sic cum homo possit penitere per consequens veniam et habere quia quacumque hora ingemuerit peccator etc. non etc. Sed raro est quod in morte incipiat esse vera penitentia quia si homo moritur ita subitatus quod non aduertat se mori sicut dormiendo expedita res est ubi te inuenero ibi te iudicabo quia si ceciderit lignum ad austrum etc. Si autem aduertat se mori sed per unam horam et mori in modicum quia in repentinis homo operatur sed habitum unde non videtur quod situatus in peccato tam repente fiat bonus. Alii vero moriuntur languore precedente quia cum diu amatius sit plus quam dei occurrit languor et dolor amati unde tunc homo penitere si tamen sic vere peniteret saluaretur. Unde etiam qui se ipsos interficiunt quia tamen potest in ultimo momento penitere et non sine sepeliendi nec pro eis publice orandum tamen occulte potest orari pro eis ab illis qui credunt quod forte deum occideret eos quaerebant eum et reuertebantur.

2° Quantum ad 2m quod quilibet ab omni vinculo et peccato in morte possit absolui sunt tres conclusiones. Prima quod hoc est de iure diuino quod quilibet christianus peccans mortaliter sit obligatus de hoc satisfacere ad arbitrium Petri intelligitur quando potest arbitrium Petri vel sui vicarii habere aliter non quia tunc esset obligatus ad impossibile quia cum vi clauium debet absolui illius auctoritate quem inuenit quia claues habet solum potest hac auctoritate unius quia hoc papa committit et in casibus quos reseruat quod in mortis articulo quilibet sacerdos absoluat quemcumque non sic videtur de vinculo excommunicationis quia homo potest absolui ab excommunicatione post mortem ab illo a quo plus. Unde quo ad corpus non est necesse ut tunc absoluatur quo ad animam vero non est necesse nisi ut a peccatis absoluatur a quibus non potest absolui quousque fuerit absolutus ab excommunicatione. Et sic cum papa non possit committere non sacerdoti absoluere a peccatis sicut nec celebrare sed non sacerdoti potuit licet committere absoluere ab excommunicatione non tamen commisit pro tunc quia necesse non fuit et sic soli sacerdoti commisit ut in mortis articulo possit absoluere ab omni vinculo et peccato sicut papa posset. Non autem momenti potest dare indulgentias sicut papa posset. Non nisi intelligitur quod propter necessitatem possit dare aliquam indulgentiam quam alias non posset.

3° 3° est quod si ille conualescat vel mortis periculum euadat quia non distinguitur ex quo est sit mortis periculum imminens ex infirmitate sicut communis vel occulta an ex violentia sicut si itaturus est bellum aut decollandus vel in naufragio. Sed intelligitur mortis articulus non quod semper sit periculo est momentum nec certitudinem cras viuendi sed quando est in ita articulo quod est indifferenter solet ut communiter homines ibidem mori sicut cadere in aqua mare stati dicatur esse in mortis articulo. Ut dicit glossa de offi. ordi. Pastoralis. Iam transacto mortis articulo nisi absolutus ab excommunicatione petet se illi a quo de iure consueuerat absolui. Quatro commode poterit illius nisi sui periurium recidat in eadem infamie de se etc. Eos qui lib. 6. De peccatis autem non est quod [illegible] nec pro absolutione cum

sit vere absolutus nec pro penitentias quia illa fuit sibi [illegible] et si non imponenda et si essent casus reserua[illegible] quia non est iure [illegible] nec forte caueri potuit quod bis necesse habet confiteri sed si [illegible] non fuit sacerdos tenetur iterum confiteri propter absolutionem [illegible] dam et penitentiam imponendam quod ille neutrum facere pote[illegible] claues non habuit per quas solum regnum apud illum [illegible] tale clauditur. Et idem est si penitentiam oblitus fuerit vel si sibi [illegible] ta vel iniuncta non fuit quia tenetur ad arbitrium sacerdotis [illegible] cere et per consequens ipsum requirere toties quod ipse possit [illegible].

Quantum ad tertium de satisfactione mortis sunt [illegible] conclusiones. Prima de morte naturali quod mors est patienter suscepta non liberat ab omni pena [illegible] gatorii quia iustitia dei non dimittit peccatum impunitum sic nec misericordia remittit icondonatum aut enim hic punit aut [illegible] augetur. Si ergo homo hic condigne non punit illic [illegible] nit. Est igitur mors naturalis quod quia tota est debita pro peccato originali non potest satisfacere pro actuali quia eadem solutio non [illegible] liberationes. unde si christus contraxisset originale mors [illegible] persoluisset. sed contrarium est de dolore et languore illud accepta[illegible] satisfacit pro actuali quia illud non debetur originali secundum actum [illegible] secundum aptitudinem. unde qui deficiunt senio non dolentes morte [illegible] tum persoluunt. et Joannes euangelista a dolore mortis [illegible] tis mortis obitum integre persoluit. sicut fames sitis et [illegible] litates sunt pena debita secundum aptitudinem non secundum actum. vnde [illegible] acceptetur siue assumatur quo ad actum satisfacit. 2° [illegible] de morte violenta iniusta. Mors enim violenta iniusta [illegible] bita pro peccato originali cum non debetur pena senine [illegible] illata pro aliquo peccato actuali digno morte. sicut dicit [illegible] lus. Qui talia agunt digni sunt morte. tunc pari ratione [illegible] debita pro alio in foro mundi sic non potest esse satisfactiua pro [illegible] cato in foro dei sicut ieiunium quadragesimale quia est [illegible] statuto ecclesie non potest esse satisfactorium pro aliis peccatis [illegible] ritorium. nec latro euolauit propter satisfactionem mortis [illegible] ter portauerit dicens. Nos quidem digne vel iuste nam [illegible] ctis recipimus sed propter magnitudinem contritionis et liber[illegible] dei. 3° conclusio est de morte iniusta quia mors iniuste [illegible] quidem attigat usque ad titulum et triumphum martyrii certum est [illegible] tisfacit pro omni pena. unde iniuriam facit martyri qui orat pro [illegible] re. sed si non sic causa martyrii sed pena tamen et innocentia si [illegible] peccatis suis illam accipiat multum satisfacit. sed quia non est [illegible] assumpta quia sic esset illicita non licet excedat [illegible] posset esse liberatoria totaliter a pena debita non tamen [illegible] tisfacit. sed secundum quod magis vel minus homo conteritur. Ad argumentum [illegible] cendum quod illi non penituerunt vere. Nam Antiochus [illegible] carnis sue cuius sanitatem optabat iudas vero desperauit.

Questio II

Secundo queritur utrum impleta penitentia a [illegible] dote iniuncta quelibet [illegible] ab omni alia pena immunis et videtur quod [illegible] Quodcumque solueris super terram etc. Contra [illegible] error sacerdotis non impedit iustitiam dei [illegible] catum iusta pena percellit. Responsio. [illegible] hic videnda.

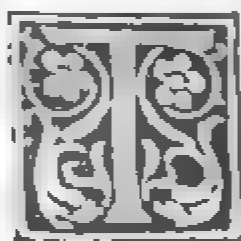
Primo quando debet sacerdos penitentiam moderari et arbitrari. Et quantum ad hoc est sciendum quod sicut medicus [illegible] oculum dextrum ad nasum sinistrum ad morbum [illegible] sic amouere subito morbum quem velit et adhibere [illegible] contra recidiuum in illum morbum et et alios. sic et ille qui [illegible] nitentiam salutarem non quam mortem sic operetur [illegible] nitentiam nisi credat quod ille velit et possit facere [illegible] quem et non antidotum sed venenum propter quod non tanta [illegible] ille desperans totum dimittat siue propter debilitatem [illegible] tatis siue corporis. paruus enim ignis [illegible] randa multis lignis et paulatim fouendus nec [illegible] bet etiam considerare recidiuum quia aliquando est pena [illegible] sed minus periculum recidiui et debilitas [illegible] penitentiam sicut fornicatio senis quam [illegible]

robur & occupiam vicēt i iuuene dz maior imponi. Igr̄ cōsi
deratis oībus circūstantijs pcti & peccātis & corporis & ale
& maiorē & minorē dz iponere sicut magis credit saluti il
liꝰ expedire. sed ne cū decipiat si minorē debito imponat
ppter aliquā iustā cām dz illi insinuare: qꝫ illa nō est cōdi
gna: & qꝫ meruisset septēnē p quolibz mortali & hmōi: qđ si nō
fecerit hic faciet alibi grauiorē: nisi ppter hoc crederet eū
incidere i desperationē: qz tūc nō debz hoc dicere.

Secūdo cōsiderandū est: qꝫ multo plus valet mo
dica pnīa p sacerdotē iposita ꝙ̄ maior a se
assumpta. qz ista scđa nō ē sacrm nec ps sacri. vñ ex sola vir
tute assumētis hz effectū: illa aūt ex vtute passiōis xpī que
opatur spāliter i sacris totiꝰ ecclie. vñ expedit vt sicut cōfi
tens aliq cōfitet i gnāli & aliq in spāli. sic & cōfessor iponat
aliquā pniam i spāli & in gnāli bona q faciet & mala pene q
sustinebit: & q etiā facere pponet: non sic. s. qꝫ obliget eū ad
faciēdū qcqd pponet facere vel sustinere: sz qꝫ ēt ipm met
propositū bonū sit ei satisfactoriū & ipa bona si & qñ fient.

Tertio est sciēdū qꝫ si sacerdos iniūgat maiorē pniaꝫ
ꝙ̄ ille meruerit: ille qdē tenet obedire i hoc:
videre i volūtate cōplēdi eā. postꝙ̄ āt partē eiꝰ q i iudicio
dei erat p tota sufficiēs impleuit. si sic mortuꝰ fuerit i pur
gatorio nihil sustinebit. sicut cū de iudice inferiore nimis
cōdēnāte ad superiorē appellat & reus soluit qđ fm verita
tem debebat: lz nō illud supfluū ad qđ iudex condēnauit:
siue male siue bñ: quo ad se: vt qz fm allegata iudex supe
rior nō eū cōdēnabit ad plus soluēdū. ita & dñs dicēs. Cuꝫ
accepero tps ego iustitias iudicabo Si aūt illđ supfluuꝫ i
hac vita soluit valet ad meritū vel ad alia pctā soluēda sicꝫ
qñqz seuerior snīa seruat reū ab infamia. & q i vno grauat
i alio releuat. C. Ex qbus causis. ea. ifa. re. l. Et si seuerior.
Si aūt sacerdos iposuerit nimis paruā pniam: siue p erro
rem siue p nesciētiā: vel p prudentiā & bonā cautelā: qz sic
illi & nō alr expediebat: illa cōpleta nihilominꝰ vel hic vl i
purgatorio ipse faciet vel luet qđ restat: sicut iudex supior
cū ad eiꝰ examē recurrit corrigit snīam inferioris: & si mi
nus debito cōdēnauit supior qđ plus debitū est supaddit.
¶ Ad argumētū dōm qꝫ qđcūqꝫ solueris &c. verꝫ ē iuste cla
ue nō errāte itendente totalr absoluere.

Questio. III.

Ertio querit vtrū vnꝰ pro alio possit satisfacere. Et vr qꝫ non: quia sa
tisfactio ē ps penitētie: sicut ɔtritio & ɔfes
sio. sz vnꝰ nō pōt p alio penitere ɔfitēdo vl
ɔterēdo. g̃ nec satisfaciēdo. sz vnusqsqꝫ onꝰ
suū portabit. ¶ Cōtra iure hūano soluēdo
qs p alio ipm liberat. & iure diuio. Alter al
teriꝰ onera portate & sic adimplebitis legez xpī q pctā nrā
pertulit super lignum. g̃ &c. ¶ Rn̄. hic sūt tria videda. Pri
mo in spāli: qūo iter viuētes vnꝰ p alio possit satisfacere.
2ᵒ in spāli qūo viuus pro mortuo possit &c. 3ᵒ in cōmuni
quomodo vnꝰ pro alio.

1ᵒ ɔ Quantum ad pmū sūt qnqꝫ ɔclones. ¶ Prima qꝫ
si hoc hēt forma iniūctiōis nulla eēt q̄
stio. qz i alternatiuis electio ē debitoris. vñ si sacerdos ipo
suit ieiūare p se vl p aliū ire vltra mare vl mittere nisi du
biū ē qꝫ pōt se p aliū eque sicut p se liberare nec opz qꝫ ille
plus faciat nec ppter hoc qꝫ illđ nō ē remediuꝫ iped. Isti
gratia ... 2ᵃ ɔclo qꝫ si ē oīmoda idifferētia idē ē. vbi gra.
2ᵒ ɔ si impositū ē ei ieiunare vel dare elemosinā nō idez est qꝫ
alius p ipso ieiunet & qꝫ ipse per seipz. siue qꝫ ipe det de p
prio: & alius det de nō pprio istiꝰ sz suo. sz qꝫ ipe de sua sub
stantia faciat elemo... p se vl p aliū nō refert. vñ si mit
tat p famulū ita satisfacit sicut si daret p seipm qz & hic est
volūtas pśūpta iponētis intm qꝫ ēt si nūcius eēt i mortali
pctō nihilominꝰ eēt illa elemosyna satisfactoria. qz sicut
dare elemosynā per manū peccatoris nō diminuit in actu
rōnem merēdi: ita nec satisfaciendi. Nō eni plus reqritur
qꝫ actꝰ sit deo acceptꝰ ad satisfaciēdū ꝙ̄ ad merēdū. ¶ 3ᵃ 3ᵃ ɔ
qꝫ si nō pt facere p seipz: pōt facere p aliū. qz ista videt fuis
se volūtas iponētis: q noluit ad ipossibile obligare: nec voluit
ad purgatoriū mittere. vñ cū dicit ieiunes: verꝫ est si potes
p seipm: alr p aliū. vñ qz homo nō poterat satisfacere pctō
nāe per seipm: iustū fuit qꝫ hec satisfactio posset fieri & fie
ret p aliū: sicut & facta est p xpm. & h tria omnes concedūt
¶ 4ᵃ qñ potest satisfacere p seipz. & qdē quādo pnīa ē data 4ᵃ ɔ
i remediū si nec ipse alio mō recōpenset: certū ē qꝫ nō suffi
cit: vt si ieiuniū ē impositū ad domandū carnē: & ipe illđ ie
iuniū alij iponit: & vult carnē suā nutrire: nec aliquo alio eq
pollenti mō domare: nō pōt se sic acquietare. & hoc ēt oēs
cōcedūt. ¶ 5ᵃ. qꝫ si sit potēs facere p seipm ēt put cedit in 5ᵃ ɔ
solutū: dicūt aliq qꝫ nō pōt satisfacere per aliū. qz pnīa que
nō est accepta nō est deo satisfactoria. mutatio aūt pene vl
emēde q nō pcedit de volūtate iudicis vel parti expressa
pśumpta nō est accepta. g̃ &c. ¶ Et cōfirmat. qz lz de ɔtra
ctu possit idifferēter vnꝰ p alio satisfacere: & de delicto qñ
est obligatio ad pecuniā. tñ de delicto quo ad penā corpo
ralē vnus p alio satisfacere nō pōt: imo & pene suos tenent
actores. & sanctiꝰ est nocentē absoluere ꝙ̄ inocētem cōdē
nare. ff. d pe. l. Absentē. vñ si p homicida se offerret amicꝰ
vel filius ad mortē nō esset iustus iudex q inocētē puniret
& nocentē dimitteret. ¶ Adhuc ēt si pro emēda iustitie ex
delicto ad pecuniā obligatꝰ liberat alio p se soluēte: nō sic
videt i emēda recōciliatiua i qua hō vult sibi emēdari & sa
tisfieri ab iniuria p viā pacis & recōciliatōis. Nā si arbiter
cois p pace reformāda: iudicaui & qꝫ iste genuflectendo se
humiliet veniā petēs ab illo quē supbe dehonestauit: & nō
dignaret h facere p se: sed p famulū nō eēt illi acceptū. si ēt
iustus dare de suo diceret nūꝙ̄ sibi dabo de meo sz q vult
de amicis meis det de suo p me: nō eēt gratū nisi de ppo
amoueret sic est in proposito. ¶ Sz ɔ h ē. qz si hō nisi p se
pōt: & nūꝙ̄ pōt p aliū satisfacere tūc gr̄a dei i baptismo req
rereret planctū & gemitū. & eēt illi q añ bapᵐ multa peccata
fecit: pnīa iniungēda: sicut i sacro pnie: qz xps est alr homo
a baptiçato. & sic nō potuit p isto satisfacere cū iste possit sa
tisfacere. sicut p paruulis sufficit meritū xpi: qz nō possūt
mereri. sz adultis nō sufficit meritū xpi eū baptismo sz te
nētur addere meritū ppriū. Et ꝙ̄uis in hoc sit dissile quia
hō ēt impotēs nō pōt mereri p aliū nisi soli paruuli vl non
hūtes vsū rōnis p solū xpm. nō sic aūt sine baptismo salua
ret: p cuiuscūqꝫ alteriꝰ meritū. tñ in h cōstat virtꝰ argumē
ti. qꝫ si potēs p se satisfacere nō pōt p aliū. g̃ nec p christuz.
¶ Dōs est igit ad rōnē qꝫ si aliquis pp nimiū amorē carnis
sue vellet facere p aliū qđ eēt sibi impositū vel p se vel de
alio faciendū nō liberaret. sz si occupat se in illis q sunt deo
magis accepta ꝙ̄ sit illud & sūt maiora remedia ɔ peccatū
ꝙ̄ illud. & nihilominꝰ illđ qđ sibi ē ipositū vlt facere p aliū.
videt qꝫ sit plena satisfactio apđ deū. qz ēt videt pśumpta
volūtas iponētis vtputa si pugnādo ɔtra hostes fidei vl p
dicādo aut peregrinādo vl alijs pijs operibꝰ eque domet
carnē: paratus nihilominꝰ illđ facere p se vl de suo qđ aliꝰ
vult p se & d fuort mallet p se ꝙ̄ per aliū nisi qz crederet istđ
magis deo acceptū. tunc oino videt acqetare seipz. vbi gr̄a.
in exemplis de quibus arguitur. si satisfaciens sciret aliqđ
aliud offenso acceptum magis ꝙ̄ illud quod est imposi
tum pro emendatione: & illud vellet facere per aliū & seruitio
magis grato illi amico offenso se occupare: nō est dubium
qꝫ satisfaceret. ¶ Ad illud autem quod dicitur de delicto
manifestum est qꝫ illa iuris regula non habet locum inter
homines & deum. quia tunc christus innocēs nō acquitasset
genus humanum de debito originalis peccati. quod tamē
fecit. sed de hoc videbitur in tertio articulo.

Quantum

1ª cº Quantum ad secundum arti. quo viuus possit satisfacere pro mortuo sunt quinque cones. ¶ Prima quod si mortuo imponatur non pro se satisfacere et ille suscipiat satisfa ... ciat ... proderit mortuo quia si viuus potest satisfacere pro viuo secundum omnes ... cum moriens non possit ... non potest satisfacere pro se ... imponere alij quem adhuc inuenit volu... tarium, hoc quidem de cruce solet facere morientes ut filio vel amico imponant quod pro se non fecerunt non sic autem de alijs: et tamen est ea dem ratio. vnde expedit morienti et debet ei consulere sacerdos quod querat si quis voluntarius ad faciendum pro eo penitentiam ut euadat purgato

2ª cº rium. ¶ 2ª quod si aliquis pro mortuo faceret penitentiam quam ille non impo suisset non ei prodesset per modum satisfactionis sicut si pro se fecisset sed solum per modum suffragij. sicut prosunt suffragia defunctis licet ab eis po stulata non fuerit. sicut nec prodest viuo ad acquirendum si alius fecit

3ª cº quod ipse non imposuit. ¶ 3ª quod si ille cui mortuus imposuit penitentiam fa cere non possit eam sed alteri commiserit tamen valet. quia verisimile est quod si defunctus aduertisset hoc etiam voluisset ut faceret per alium si per seipsum non posset nec onus reciderit super ipsum a quo se ex toto exone rare voluit: immo etiam si iste nolit pro illo satisfacere per seipsum sed per alium. quia hoc ipsum maluisset defunctus. scilicet quod fieret per alium quam per nullum: pro eodem hoc. sed non debet committere alij qui potest facere per se: nisi forte magis de illius bonitate confidat et propter hoc quod sit ma

4ª cº gis acceptus deo: et sic magis satisfactorium. ¶ 4ª quod si ille qui pro mortuo suscipit non implet mortuus torquebitur in purgatorio quantum misericordia dei requirit nec impositio sibi valebit ad satisfaciendum

5ª cº licet valuerit ad merendum. ¶ 5ª quod qui absoluit morientem cui sibi penitentiam innotescit debet sibi imponere omnia bona que per ipsum fuerit procurata. et omnia suffragia que sibi fuerit impensa et hortari ut here dibus et executoribus imponat querere quanto plura poterit.

Quantum

1ª cº Quantum ad tertium sunt etiam quinque conclusiones. ¶ Prima quod hoc commune est vtrique satisfactioni que sit pro viuo et mor tuo quod fiat ab existente in charitate. quia actus qui non est deo acceptus non potest esse satisfactorius pro faciente nec pro alio. vnde et qui vult pe nitentiam suam alij imponere nisi velit se periculo exponere debet que rere hominem de quo confidat quod sit in charitate viuens abstinens

2ª cº a mortali. ¶ 2ª quod non oportet illum qui pro alio satisfacit plus aliquid addere: nec obstat quod dicitur quod pena est minus satisfactoria que minus demit de voluntario: quia hoc est verum sed minor est falsa. Nam qui non potest pro se satisfacere cum vellet tamen demit sibi de volunta rio quantum si faceret licet non tamen demat de exteriori bono. sicut est de illo qui posset si vellet se occupare in meliori voluntarius ma gis pro se facere si crederet tamen deo placere. Sed hoc est verum quod opus quanto magis est acceptum deo ceteris paribus tanto est magis satis factorium. Est autem tanto magis acceptum quanto in maiori charitate factum. Et licet videatur ex maiori charitate quod homo pro alio satisfa ciat quam pro se tamen quantum ad debitum si ille pro quo fit est in maiori chari tate isto est minus satisfactorium quam si pro se fecisset licet eque libe ratorium. Sed autem ille qui facit est in maiori charitate quo ad ha

3ª cº bitum: tunc est magis satisfactorium. ¶ Ideo 3ª est quod ille qui pe nitentiam suam alij imponit debet satagere quod non solum ille sit bonus sed quod sit melior se ut non solum sit satisfactoria sed etiam magis. et hec est 3ª causa propter quam licet alij imponere etiam vbi homo est potens per se face re et non vult melioribus occupari. sed non propter amorem carnis quam vult bene alias domare. sed quia per magis charum deo vult eam fa

4ª cº cere ¶ 4ª quod consulendum est diuitibus et nobilibus quod querant parti cipium bonorum que in religionibus sunt vbi etiam sunt plures penalitates quam alibi et magis accepte deo quam alibi. et quod in penitentiam imponatur eis non solum bona que facient per seipsos sed que per alios vel ab alijs pro

5ª cº curabunt. et omnia quorum spirituales principes erunt et huiusmodi. ¶ 5ª quod quicunque pro alio satisfacit viuo vel mortuo sibi semper meretur sed non pro se sed pro illo tamen satisfacit. vnde pro se ita tenetur ac si nihil fecis set. qui solum pro alio concredit ... illum solum liberat non seipsum ... apud illum de amicitia laudem habeat. ¶ Ad argumentum ... quod non est sufficiens de ... et confessione: respe ctu quorum homo debet se habere actiue et non agit illos actus per seipsum ... ceteri nec ... ad satisfactionem ... non est quod homo

agat illa quibus satisfacit sed quod solum acceptet ea sicut ... accep tando plus peris flagella a deo sibi ... prime ... ex intentione faciens ad quem ... nes autem tutum est quod penitenti imponatur quod per se vel per alium faciat et tunc sine dubitatione potest per alium satisfacere. Questio III

Queritur

Queritur quarto de indulgentijs ... leat quantum sonat. Et videtur quod non quia aliquando datur indulgentia non solum plena vel ... nior sed etiam plenissima. tunc enim sonat quod sit im... nis ab omni pena et penitentia quod non videtur ... lucrantibus imponebatur penitentia Rome ... quia alias ecclesia deciperet homines. ¶ Hic ... tria facienda. Primo agendum est de valore indulgentiarum. 2º ... auctoritate quis possit eas dare. 3º de susceptione earum scilicet ...

Quantum

Quantum ad primum sunt tria videnda primo de causa ... 2º de valore in generali. 3º in speciali. ¶ Quantum ad primum sciendum quod in valore indulgentiarum est triplex causa. vna ex parte christi. alia ex parte sanctorum. tertia ex parte ecclesie. Ex parte christi quod ... dotauit ecclesiam sponsam suam nobili thesauro de quo ista ... muntur. Primum quidem est meritum et satisfactio christi cuius vna gut ta sanguinis suffecisset. vnde infinitus thesaurus ecclesie restat ad mutuandum gratis peccatoribus vnde satisfaciant. 2ª causa est merita sanctorum propter penalitates et passiones eorum que mista superoga... quam meruerint peccata eorum. Tertia causa est ex parte ecclesie aliquod ... opus spirituale vel temporale. et hoc nisi sit iusta causa tante indulgentie pec cat concedens quasi dilapidator tanti preciosi thesauri. vel ... re que conditionem impleret nisi et ipse illam impetraret quia etiam ipse pec caret sine causa sufficienti impetrans. Si quis papa proprio motu morien tem absolueret ab omni pena per modum indulgentie: et ille per eam ... retalle auolaret si nullam culpam haberet: etiam si papa iustam causam ha beret licet si papa sic aliter sine digna penitentia absolueret ... munis non esset: quia non est proprie debitum deo quietare: sed ipse est ... a deo traditum alijs dispensare secundum illud. Dispensatio mihi cre dita est. vnde sicut verum sacramentum confert peccando: sic et veram indulgen tiam. Alij dicunt quod sicut non tenet alienatio bonorum corporalium facta a dispensatore contra voluntatem domini: sic nec valet collatio indul gentiarum facta a quocunque sine iusta et rationabili causa quia fit contra volun tatem dei. ¶ Sed hic sunt tria dubia. Primum est de meritis ... ctorum. quia contra hoc arguunt quidam quod merita sanctorum non pertinent ad the saurum ecclesie sic. Illud quod est plene remuneratum vel remune randum in faciente non videtur satisfactorium pro alio. sed quicquid pene sustinuerunt sancti vltra quam meruissent est plene remuneratum vel remunerabitur resumpto corpore. ergo de illo nihil restat pro nobis ad satisfaciendum et possunt dicere cum prudentibus virginibus ne forte non sufficiat nobis et vobis. et illud Ezech. Alias ... rabunt non filiorum. sed meritum christi est totus thesaurus ecclesie de cuius ple nitudine omnes accepimus et cetera. ¶ Sed contra quia deus nec christum nec ... remunerat citra meritum sed magis vltra. vnde primum ... merito matris si est meritum condigni quod si est in aliquo ... christo iustitia videretur quod christus plus meruisset quam ... eni sibi meruit tantum in se recepit. et quantum alius meruit tantum recepit. vnde omne meritum est perfecte remuneratum vel remuneran dum in persona illius pro quo factum est. vnde si propter hoc nihil restat ... rijs sanctorum pro nobis nec de merito christi quia hoc non solum quod meruit sed plusquam meruit. scilicet gloriam anime. ¶ ... non est magis remunerans vel remunerandum quod fecerunt sancti quam illud quod nunc faciunt ... non obstante quod oratio in sinum orantis reuertatur. et quod omne bonum quod ... facit per se vel pro alio super caput eius ad plenam remunerationem reuertatur nihilominus tamen viuus pro alio potest satisfacere ... factio proderit alij quia viuus pro alio satisfacere ... sancti non solum pro se sed etiam pro corpore christi quod est ecclesia ... re bona et mala volebat. sicut paulus dicit. ... neo propter electos ut et ipsi salutem ... quia ... pro nobis potest esse satisfactorium ¶ ... nerat nihilominus pro nobis bonum penale sanctorum ... est ad argumentum quod opus ... et sic non transgreditur ... vno non in equali est meritum ...

solū meritū xpi q sibi τ alijs meruit. Ceterorū vo meritū fi fuit solū p se τ suis nisi aliquā tpe plus meruit q recepit vel recepturus sit i tēpore. Sed nō p aie satisfactoriā τ sic multi plus satisfecerūt q̄ debuerūt. Et licet n pena purgatorij sit maior oi pena mūdi. nō tn̄ sequit̄: tale petm̄ merer̄ talē penā in purgatorio. q grauissimam in mūdo: q2 nullus posset pati penā vltra culpā cū a veniali nullus sit immunis: cum tn̄ dicat Job. Utinā appenderentur peccata qbus irā mereor τ calamitas quā patior i statera q̄si harena maris hec grauiter appareret. ¶ Itē lz hō n̄ possit facere bonū p alio qn mereat̄ sic tn̄ pōt p alio soluere q nō liberat se sed illum solū. Unde satisfactio quā homo p alio facit sibi qdē ē meritoria τ nō illi. sed illi ē liberatoria: τ nō sibi. Q2 igit̄ sancti plus sustinuerūt q̄ meruerūt. h aūt nō solū aio merendi: sz satisfaciēdi p se qdē pmo deinde p oibus idigentib9 sm ordinē eccliē deo illis primo cedit in satisfactionē sm eqlitatem culpe τ pene: sed residuū qd nihil potuit liberare de obligatione totaliter soluta: vel pditum fuit: qd non est dicendum: vel reseruatur nobis idigentibus. Sicut enī si hō soluat cōi debitori plus q̄ debeat dicens q si totum a se non debetur: cedat in solutū residuū p socio: sic acqtat eum: sic ergo in pposito. τ video rc̄. In hoc ergo conuenerūt sancti cum xpo in his q̄ fuerunt supererogatiōis q aliqd ponunt in thesauro ecclie sicut xps: sed in hoc discōueniunt q tota satisfactio xpi cessit in thesaurum p ceteris τ nihil p se quia nulli9 debitor fuit: nec pene originalis: nec actualis: τ q2 ab eo est thesaurus ifinitus. Alij autem sancti non: beata autem virgo medio modo se habet: q2 de suis penalitatibus illud solū p ea satisfecit qd erat pena peccati originalis: sicut mors nāe cuius ipa debitrix fuit. reliq̄ autem ei9 penalitates spōte assūpte tote nobis cedūt: nō illi: que nullius culpe actualis rea fuit. Et idē est de martyrio innocentum τ aliorū q nec venialiter peccauerunt. ¶ Nō autē aliqui dicunt q nec diminutio nec remissio in sacramentis est nisi per solutionem factam de passione xpi nō martyrū. vel q2 i baptismo nō est pene solō nec a xpo: nec ab alio quia dicit Ambro. q i baptismo gratia xpi oia gratis cōdonat. Ubi aūt est plena solutio nō est gratuita cōdonatio vl remissio. ¶ 2m dubiū est de merito xpi τ quo ad penam damni: τ quo ad penam sensus: q2 quicqd sit de pena actualis peccati quo ad penam sensus: non videtur q penam damni xps soluerit qui illam nō sustinuit. ¶ Ite cū τ actuali mortali debeat̄ pena eterna non fuit tantum de penalitate in morte xpi: nec itensiue nec extensiue q̄tū ē i pena sensus eterna q̄ ē i iferno. Unde cū eqlitas satisfactionis attendat̄ sm cōparationē pene ad penā xps qdem potuit mereri dimissionē pene eterne totalē dāni τ sensus: q̄ fit in baptismo adl̄ti petōis: τ cōmutationē eterne in tpalē q̄ fit i pnia: q2 i merēdo diuinitas coopata est: q2 deus agere τ coagere pt: τ sic meritū fuit ifinitū: sz non potuit: vt videt̄: satisfacere p pena eterna: q2 nō potuit ex humanitate sustinere tanta penā q̄ta ē i infernali nec diuinitas cōpassa est: q2 pati nō pōt: imo videt̄ q nec solō pene tpalis fieri potuit: q2 nō potuit eē tantus dolor i morte xpi q̄tus ē dolor debitus oib9 peccatis cōfessis τ ofitēdis etiā in hac vita.

¶ Dicendum est igit̄ q xps non solū oibus meruit sz p omnibus satisfecit q2 suppositū agebat τ patiebat̄: Unū nō solū actio merēs: sed ēt passio satisfaciēs ifinita est. Nō est ḡ ex isufficiētia q passio xpi i sacris nō soluit: sed ex dei ordinatione q gratis remittit. Et qd dicit̄ q reatus pene nō dimittitur nisi ex pena soluti. nō est verū: q2 sicut tota obligatio ad penā pōt tolli liberali gratione creditoris sine totali solōne sic ēt pars pōt remitti sine ptiali solōne. Dicere aūt q ds i sacris i q9 maxime liberal ostēdit vnde τ sacra grē vocat̄: nihil gratis remittit nec cōdonat nisi q̄tū sibi soluit̄ aut de thesauro cōi ecclie aut de bono thesauro cordis vel corporis: vel oris: ppe est dicere deū min9 liberalē: τ lz h esset liberalitas hōis xpi nobis cōicantis diuitias sue penalitatis in h tn̄ i nullo ē liberalitas dei q nihil de suo nobis donat: qd qd melius dr̄ q in sacris ē liberatio a pena tota vel ptiali n̄ ex solōne sicut i idulgētijs sz ex liberali dei remissiōe. Ex merito qdē xpi. i. amore xpi: sz nō ex solōne xpi q τ si p peccato nāe soluit τ satisfecit. nō sic tn̄ pro petō psone. Et sz cū vltra ifinitū nihil sit τ vnū ifinitū aliud cōsumat vl attigat τ pena originalis esset ifinita: τ itēsiue q2 priuat bono ifinito: τ extēsiue q̄tū est de se: vt pz ē pueris i limbo quorū pena n̄ finietur. ḡ satisfactio q̄uis fuerit ifinita exhausta tn̄ fuit tollēdo penā ifinitā i baptizatis. nihil ḡ remanet ad soluēdū i idulgētijs vel p actualib9 peccatis ¶ Ad qd dicendū ē q i ifinitis q̄ sunt eiusdē rōnis vnū aliud n̄ excedit: sz ifinitas dī q̄ est iterminabil vite tota sil τ pfecta possessio: oēm aliā τ ifinitas alias si cōnt excedit q2 ois ifinitat9 τ pfc̄e ē cā equiuoca pncipal. ḡ maior Itē cā volūtaria τ sic pōt finire oē qd est ifinitū: vn̄ vtus diuine ifinitatis ad ifinita se pōt extēdere τ adhuc illa excedit cū oia ad eā cōparata sint finita: imo sint nihil. q2 pōt illorū ifinitatē ad finitatē reducere τ illorū entitatē ad nichilitatē. Igit̄ passio xpi inq̄tū meritoria τ inq̄tū satisfactoria ē ifinita rōne suppositi qd oēs ifinitates existētes τ possibiles excedit. q2 oēm penā dāni τ sēsus ifinitā finitā τ nullam facere pōt. alioqn sil̄r argui possz q passio xpi p vno solo posset satisfacere cui9 pena ē ifinita τ nō p duob9. sicut prius arguebat̄ q p originali τ nō actuali: nisi diceret̄ qd dem ē. ¶ 3m dubiū ē. q2 ad ptātē excellētie xpi ptinet dare effectū sacri sine sacro. ḡ pariter hō p idulgētias q̄ nō sunt sacra nō pōt dimittere penā: qd ē effect9 sacri. ¶ Ad qd dnt qdā q ptās excellētie ē ɔferre pncipalē effectū sacri q est culpe remissio sine sacro. sed ptās ministerij pōt ɔferre sine sacro 2m effectū q ē pene dimissio. Ul' dici pōt q sine sacro hito in voto vl in facto nll9 effect9 sacri necessariū p prius ɔferri potuit vel pōt nisi a xpo: sz sacro habito de facto vel in voto ɔtingit effectū hre sine sacro. Si enim aliquis sit ɔtritus τ anteq̄ sit in mora ɔfitēdi vel ɔterēdo vel aliter penitēdo ɔdignā pniam fecerit a satisfaciēdo nō ɔfitendo absoluit̄. sicut ḡ sine sacro actu suscepto potuit satisfacere p se de suo sic τ per aliū vel per se de bonis spūalibus ab alio sibi ɔcessis τ maxime qn̄ sacrm̄ susceperit voto τ facto τ de his ad q̄ per sacrm̄ obligat9 est. Unde sicut sine nouo sacro ipemet satisfacit: qui nō hz potestatē excellētie sic si papa vel alius ecclie minister dat sibi vn̄ soluat. nō ē h supplere vicē sacri: qd ēt sine ptāte ministerij fieri pōt.

Quantū ad 2m. s. d' valore i gnali sūt. 3. ōnes. ¶ Prima q tm̄ valēt q̄tū sonāt ēt i foro dei. h τ i purgatorio sic itelligēdo q q lucrat̄ idulgētias. 20. annorū tm̄ sibi valet ad remissione pene p peccatis suis q̄tum valuissent illi. 20. anni i pnia iuncti. si ill. 20. annis penitus asser ol' ecclia deciperet. Sed sicut pnia qñ fit in maiori charitate tāto est magis satisfactoria: sic etiā isti. 20. anni lucrati tāto sūt isti plus vl minus satisfactorij q̄ illi quāto pnia alti9 fuisset magis vl min9 satisfactoria q̄ illi9. Et pp h maxime sūt vtiles idulgētie τ secure petōrib9 q sepe recidiuāt τ nō facile abstinēt p totū annū a mortali sic abstinēt vno die vel hora pp q̄ psunt eis sepe idulgētie: q2 illa hora sūt i statu bono quib9 non pdest diuina pnia sepe per morta le mortificata. ¶ 2a ɔ q de penitētijs iniūctis ē dubiū vtrū sole iniūcte itelligant̄ q busdā pbabile vr̄ q de penitētijs iniūgēdis q̄si diceret. 40. dies de tali pnia q̄lis claue nō errante ds iniūgi vt. s. 40. dies lucranti tm̄ sibi valeat q̄tū il li. 40. dies q deberet iniūgi valuissent si iniūcti τ facti fuisset: τ tunc non sequit̄ inequalitas: q2 qbusdā iniūgunt̄. 40. dies sine ceruisia τ nihil plus. alijs sine carnibus. alijs in pane τ aqua. Et tūc plus valerent de penitentijs iniunctis vni q̄ alij vel vnus habet iniunctam τ alius nō. Unde est prob

bilis epio. Alij dicūt q̄ idulgētie tm̄ valēt q̄tū sonāt: τ pl⁹
si plus itēdit ille q dat. dū tn̄ possit: ɔcurrētibus tribus: de
qb⁹ dicet̄. Sz si nō itendat dare nisi q̄tū sonāt: tūc nō rela
xant̄ nisi pnie iniūcte i foro pniali. Vn̄ dicit̄: de penitentib⁹
τ ɔfessis de iniūctis penitētijs relaxam⁹. Vn̄ τ si nihil est i
iūctū nihil remittit̄. Si aliqd: tm̄ remittit̄ q̄tū dicūt idul
gētie: vel pcsi nō tantū est iniunctū: q: in maiori sūma minor
iest. Sz qn̄ dat̄ plena aut plenior vl̄ plenissima idulgentia
pctōz: tūc ois pena iniuncta vl̄ iniungenda i foro dei τ eccl̄ie
remittit̄. i. soluit̄ τ hic τ i futuro. Alij dicūt q̄ videt̄ iste eē
sensus vboz. Remitto tibi vnū annū d̄ pnia iniuncta. i. tm̄
min⁹ punieris in purgatorio q̄tum eēt si vno anno ɔtinue
egisses pnias in hac vita. Nec credūt q̄ pp̄ has idulgētias
gnales min⁹ teneat̄ agē pnias i hac vita. Et hoz dcm̄ satis
vr̄ ɔcordare eqtati. vt notat Inno. ex̄ de pe. τ re. c. Qz āt. Et
ad arg^m ɔtrariū dicūt q̄ ex quo forma idulgentiaz nō di
stingūt q̄tacūq: sit pnia iniūcta p diebus vel annis remit
tit̄ eq̄lr minor vel maior: nō q: plus mereat̄ vn⁹ q̄ alius:
sz ex ipotentia distiguendi: ex pte idulgentiā ɔcedentis q
nō pōt pnias distiguere. Et iō eligit qd̄ oibus est cōe: puta
dies vel annus aut ps quota: q̄ etiā diuersa est fm̄ diuersi
tatē peccantiū. τ sic (licet p accn̄s) maior peccator plus lu
3° 2° crat̄. ¶ 3° ɔ̄ est. q̄ si de penitētijs tantū iniunctis itellr̄ tunc
hō iturus ad idulgētias dberet ɔfiteri oia peccata sua τ fa
cere sibi iniungi tot dies in pane τ aq̄ quot hz illa idulgētia
sub distīctōe: τ tūc itentiōe se aqrandi τ satisfaciēdi iret il
luc. τ tantū sibi valeret q̄tū illi dies si fecisset. Semp. n. tu
tū est q̄ pnia sub distīctione iponat̄ vel eqpollēs idulgen
tia: τ tūc erit magis securus d̄ idulgētia q̄ d̄ pnia: quia ma
gis pōt scire se fuisse i bono statu hora vna q̄ m̄lto tpe.

4° 2° **Quantū** ad 3^m. s. de valore in spāli sunt. 4. ɔclusiōes.
¶ Prima de paupe τ diuite: q: certū est si ē
determinata idulgētia τ taxata q̄titas elemosyne sic nūc
hospitalarioz q dat. 24. denarios hz. 24. annos: q aūt nō
dat tn̄ q: nō pōt nō lucrat̄ idulgentiā. Licet. n. al's bona
volūtas sufficiat ad merēdū: sz ad satisfaciēdū nō sic. Naz
q morit̄ paratus satisfacere nō pp̄ hoc ē imunis ita τ velle
lucrari idulgētias n̄ fac̄ eas lucrari. Si aūt simplr̄ dicat̄ q̄
idulgētiā hēat q tali pio loco subuenerit itellr̄ fz suā ɔditi
2° 2° onē. ¶ 2^a ɔ̄ ē. q̄ cū dat̄ idulgētia visitāti talē ecclīā tot di
es lucrat̄ q venit de vico q̄tū q venit d̄ vltra mare. Sz sic
plus valerēt q̄tuor dies d̄ pnia cū labore dare pegrinatōis
q̄ cū vno solo passu vl̄ duob⁹ sic τ plus valēt idulgētie illi
3° 2° q̄ isti. ¶ 3^a ɔ̄ ē q: dubitat̄ vtz q̄lbz die lucret̄. ¶ Dōm ē
q̄ sic q̄tū ē de vi verboz q: ita visitat vl̄ dat qs scda vice
eiusdē diei sic pma: vn̄ eadez rōne lucrat̄ scda vice τ 3^a sic
pma: nisi aliud appeat de mēte ɔcedētis vltra quā idulgen
tia nō se extēdit. In perēnib⁹ q̄ n̄ appet q̄ magis voluerit
d̄ pa die q̄ de scda sic nec de pmo āno q̄ de alijs q: non mi
n⁹ volunt visitari ecclīā cui ɔdit idulgētiā perēnē q̄ illam
cui ɔcdit tpalē. Unde si ibi lucrat̄ quolibz anno: ita τ hic: q̄
ratione autem quolibet anno: eadem ratione quolibz die
τ mense. Sed pluries in die non videtur sensisse quia pos
set cedere in derisionē: q: non faceret hō nisi ponere pedē
τ exire τ redire. Videret̄ ēt nō rōnabile si totiēs lucrarēt:
τ supponēdū q̄ papa n̄ potuit vl̄ noluit dare idulgentiā p
4° 2° cā nō iusta sz de tpalib⁹ vr̄ voluisse nisi semel. ¶ 4^a ɔ̄ est.
vtz idulgētie date durēt post mortē ɔcedētis. Dōm est de
papa q̄ sic si hoc itendebat puta si dixit q̄libet āno simplr̄.
Si āt dixit vsq; ad qnquēniū vsq; tūc valet. τ nō plus si si
perviuat: nec min⁹ si an̄ moriat̄: q: g̃re nō expirāt p mortē
ɔcedētis: et de ep̄is idē vr̄. Nam ēa ɔcedunt in dedicatiōi
bus eccl̄iaz: pcemio pdicamus. Si autē ɔcederent̄ p one
[illegible] ad illius [illegible] durāt: nō plus sed loc⁹ est i
mortal[illegible] [illegible] loco [illegible] q̄tum locus pp̄ter qd̄
si eccl̄ia sic destruat̄ q̄ opoteat eā dedicare iterz p illā de

structionē pme idulgētie destruunt̄.

Secūdus articulus pncipal' ē videre q̄s possit dare
vbi sunt 4. ɔ̄nes. ¶ Pma q̄ papa [illegible]
hz plenitudinē ptātis. sm̄ pn'arī q dat certa [illegible]
pōt dare in sua puincia idulgētias perēnes. de ɔ̄̄s. l. [illegible]
i glo. ep̄s τ supiores. 40. dies cōiter in dedicatiōe [illegible]
annū siue sit vnus siue plures sz p anniuersario [illegible]
dies. de puile. c. Cū ex eo. Abbas aūt nō pōt dare idulgen
tias de ex. pla. c. Accedētib⁹. nec qcūq; [illegible]
archiep̄s pōt dare p totā puinciā idulgētias d̄ puile. [illegible]
li. 5. τ. c. i. li. 6. Quicūq; āt pōt dare nihilo min⁹ pōt dare si
pctōz q̄ si sit iust⁹: q: siue ptineat ad alterz forū siue ad
vtrūq; equalr̄ pōt q̄s illa q̄ sunt ordinis τ iurisdictiōis si
mal⁹ sic bonus nisi sit ab eccl̄ia pcisus. Qui aūt esset ab ec
clesia pcisus nō posset dare idulgētiā q: idulgētie nō [illegible]
nisi subditis. ex. eo. Qz aūt. Precisus āt nō hz subditos [illegible]
tē quo ad vsū iurisdictōis: ex quo pz q̄ vel solū sunt iurisdic
tōis vel si sunt ordinis cū hoc sūt iurisdictōis. ¶ 2^a ɔ̄ est q̄
qdā dicūt q̄ nullus pōt dare indulgētias nisi sit sacerdos.
Vn̄ si dyacon⁹ cardinal' dat: nō dz dare: sz denūciare sicut
q̄stores nō dant q aliqn̄ sunt layci: sz solū denūciāt: q: non
pōt i remissionē pene fori pnie nisi q pōt in remissionē cul
pe. Vn̄ deus q remittit culpā pncipalr̄ remittit penā eter
nā. Absoluēs aūt q dispositiue remittit culpā: aliqd remit
tit de pena tpali: sz nō sacerdos nihil pōt ad remissionē cul
pe. g̃ nec pene. Sed p idulgentiā remittit̄ pena non solum
ad foz ɔtentiosū laycū: q: cruce signatus lz sit absolutus
ab oi pena nihilomin⁹ suspendet̄ si pu⁹ meruit: nec quoad
foz ecclīasticū. Unde pnie iniūcte i capl'o nō pp̄ hoc relaxā
tur: τ sic ptinēt ad foz ɔscie. g̃ τc. ¶ Sz q̄ nullus: nec de
ctus in papā possit dare idulgētias: nec ex aucte: nec ex ɔ
missiōe nisi ɔsecratus i sacerdotē vel in papā aut ep̄m [illegible]
vez de ɔmissiōe. Videm⁹. n. dyacones cardinales idulgen
tias non solū dnūciare: vt q̄stores faciūt sz ēt ɔferre. ¶ [illegible]
iō ad rōnem dōm q̄ pprie loqndo de diminutōe pene [illegible]
per remissionē liberalē nll's hz ptātē nisi q ēt pōt in remis
sionem culpe: sz ad solōnē pene vel in dando vnde solui
pōt qlibet τ [illegible] penitēs qui se aquitat solue[illegible]
pnatus q satisfacit p eo. ¶ Pz. ille q dat idulgētias [illegible]
ad remissionē vel magis ad solōnē pene q̄ nihil agit ad re
missionē culpe. Illa g̃ remissio pene nō supponit in remit
tente ptātē remissionis culpe: sz i recipiēte idulgētias sup
ponit remissionē culpe. ¶ 3^a ɔ̄ est q̄ dicūt qdā q̄ [illegible]
pa iure ordinario eas dat: τ si ep̄s alicui ɔcedat illi de [illegible]
at: nō dat q: delegat⁹ nō pōt subdelegare. ¶ Sz ā. [illegible]
mus penitentiarius dixit me pñte aucte nr̄a ordinaria [illegible]
mus vobis cētū dies de idulgētia: q pōt dici ordinarius in
spūalib⁹ sicut legat⁹ dr̄ ordinari⁹ i tpalib⁹. ¶ Itē delegat⁹
a pncipe in his q̄ sunt fidei nō pōt subdelegare sz ep̄s [illegible]
mittit pdicatoribus dare idulgētias q̄ ēt est ordinari⁹ [illegible]
τ nō delegat⁹. ¶ Itē lex dat ordinarie iurisdictionē [illegible]
re ē q̄ ep̄s det. 40. dies q̄ aucte ordinaria h̄ faciūt. ¶ [illegible]
ɔ̄ hoc arguūt qdā sic. Ille solus pt dispēsare thesaurū [illegible]
toti⁹ eccl̄ie: q pest toti eccl̄ie: sed solus papa est hm̄ [illegible]
tie dantur de cōi thesauro. iō τc. ¶ Dōm q̄ ad illū q pest
eccl̄ie toti ptinet dispēsare gnalr̄ oibus thesauz eccl̄ie [illegible]
ad illū q pest eccl̄ie pticulariter ptinet dispēsare thesaurū
non vlr̄ sed pticulariter. Vn̄ ep̄s solus subditis. Archiep̄s
per puinciā. papa p totū orbē pōt dare. Itē [illegible]
pōt dare plenā τ itegrā idulgētiā sed partialē [illegible]
Cū n. iter thesauros eccl̄ie cōputent̄ sacra: tunc nisi ep̄s [illegible]
re suo thesauz eccl̄ie dispensaret. iure suo nō cōferret [illegible]
sacra τ oēs cōsecratiōes. Et qd̄ dicūt q̄ nisi papa sit [illegible]
tus in papam vel in sacerdotē q̄ non pōt: est cōtra [illegible]
clesie q: si esset hoc ordinis sacerdotalis tunc [illegible]
habenti subditos cōpeteret iure suo sicut [illegible]

facultas de thesauro xpi soluere. vn̄ lz istos cū i bap^o ꝯ absolutiōe fiat solo ꝯ passiōe xpi. si hāc solus pp. dispēsat. g̃ solus rō ex offō bapt. ꝯat ꝯ absoluit. ❡ Et qḋ dicit ꝙ ep̄s n̄ ē spōsus tot^o ecclie lz sibi cōmisse. Vn̄ illi solū hz hōa dispēsare nō valet. qꝛ cū ecclia sit vna ip̄e pōt dici spōsus totius ecclie. Uel dicendū ꝙ i qbꝫ ecclia ē thesaur^o totius ecclie cōmunis oib^o ecclijs q̄tū ad singlaꝝ ecclia regimē ē necē. Vn̄ ꝯ thesauro tot^o ecclie pōt iste sue ecclie distribuere ꝯ dispēsare. lz nō alij. ❡ Et qḋ dicūt ꝙ pape conuenit rōe ordis ꝯ rōe cure vlis illi ꝯ iō nulli alteri cui dest altez ꝯpetit. Dōm ꝙ imo rōe solu^o iurisdictiōis vlis vl̄ ꝯpticlaris ꝯticularis. ❡ Et qḋ dicūt ꝙ iurisdictiō solū respicit forū contentiosum dicendū ꝙ immo respicit foꝝ pnie: qꝛ nō potest ligari nec solui nisi subdit^o: nec sacra debēt ministrari nisi subdito: nec ep̄s cōsecratiōes facere nisi in locis subditis. Que oia cū sint spūalia nō ꝯtinēt ad forū cōtētiosū. g̃ ad aliqḋ iurisdictio se extēdit ꝯ ꝯt dici iurisdictio tp̄alis ꝯ spūalis fm ꝙ tp̄alia ꝯ spūalia subiectionē reqrūt. ❡ Sꝫ ꝯ ē. qꝛ si ep̄s hz dare ex offō idulgētias sic hābz ordies cōferre. tūc pp nō posset ei^o idulgentias limitare nec ad certū ꝯp̄ꝫ nec ad certā q̄titatē. g̃n si ꝯ faceret teneret sic nec pōt facere ꝙ ep̄s ordinē verū n̄ cōficiat vel cōferat cū faciat ꝯ ei^o ordinationē vel ꝯhibitionē puta susp̄so vl̄ exco. ❡ Dōm ꝙ nō ē sile: qꝛ vtrūq̄ g̃dē cōpetit ex offō sed alterū rōne ordis i q̄ nō subest pape: alterū rōne iurisdictiōis q̄nā ꝯt ei papa auferre vel i totū vel i pteꝫ si vult. Vn̄ sic pp. ꝯt facere ꝙ sn̄ia ab ep̄o lata sit nulla. sic ꝯ ꝙ idulgētia. de pe. ꝯ re. c. vltio. li. 6. Indulgētie vires nō obtinēt si statutū excesserint cōcilij gnalis. ❡ 4° dc̄o est. vtꝝ aliquo mō possint plures dare eidē loco ꝯ eadē cā vltra annū. Et videt ꝙ nō. qꝛ cā ꝯpter quā cōcedūt maiores ē dedicatio ꝯ tamē ꝯ illa ēt plures ep̄i non possūt vltra annū. de pe. ꝯ re. c. vltio. li. 6. Et dicendū ꝙ imo: vn̄ si. xx. ep̄i dēt qlibꝫ. 40. dies loco nr̄o i festo beati dn̄ici qlibꝫ subditus cuiuslibet illoꝝ lucrabit. 40. dies qꝛ licitū ē eis tm̄ dare subditis suis. ꝯ tm̄ vni q̄tū alteri. ita n̄ possūt dare loco exēpto vel exēpto sic subdito: qꝛ loco nō acqrit: sed solū subdito vn̄ ita posset dare ep̄s pisiēsis alr̄ de sua dioc. idulgētias ꝯ eūdo ad vallē vmbrā sic ꝯ eūdo ad beatā vgīnē. Si āt ep̄s loci cōfirmaret tūc illi ꝯ diocesi cōfirmātis lucrarēt. xx. q̄dragenas. Pōt. n. ep̄s vnus de licētia alteri^o dare idulgētiā noie suo ꝯ nō noie licētiātis. sicut alien^o sacerdos ꝯ licētia ꝯp̄ꝫ absoluit: sed iure suo: iste āt ꝯbet sibi mām. Tūc igr̄ si ꝯ festo ꝯ octā ꝯsoni ecclie pl̄es ep̄i vl̄ simul vl̄ seorsū dāt idulgētiā ꝯ ep̄s loci approbat: vr̄ ēt ꝙ valeat vltra. 40. dies: q̄uis ep̄s n̄ possit dare ꝯ se nisi. 40. dies: qꝛ isti ep̄i dāt noie suo. lz iste det eis mām. ꝯ qlibꝫ iure suo dū tn̄ hēat mām subditā ꝯt dare. 40. dies. ēt si iste q̄dragene excedāt annū: qꝛ sic extēsio anni nō extēdit nisi ad dedicationē sic nec restrigit: vn̄ sic vn^o ep̄s i alio festo q̄ dedicatiōis nō pōt dare annū. sic nō ꝯhibet i alio festo plures dare vltra annū dū tn̄ nullus det vltra. 40. dies.

4° ꝯ

Tertius articulus pncipalis ē qb^o idulgētie ꝯsint: ꝯ qb^o nō vbi sūt sex ꝯclones. ❡ Pri^o ꝙ non ꝯsūt existētib^o i mortali peccato: vbi vr̄ i eis de penitētib^o ꝯ ꝯfessis. itelligo aūt cōfessis i ꝯposito: qꝛ non oꝫ ꝯ facto ꝯ qꝛ tn̄ ē: qꝛ i qbusdā exp̄mit: vel q̄ isra mēse fuerint cōfessi: vn̄ vr̄ ex mete ꝯ pactiōe ecclie cōcedētis ꝙ q̄ qn̄ iplet ꝯditioēs nō ē i statu postea recedēte fictione recipiat effectū.

2° ꝯ ❡ 2° ꝙ nō iplen ꝯditionē nō ꝯsūt siue paupertate siue ip̄o^o ipediat qui nō hoc ꝯncepe vult quousq̄ g̃ iturus vltra mare moriē nisi forma ꝯ hēat nō dicat. Antiq̄ n. for^o quā ponit hostiē. de iudeis. ad liberādā t̄dre mutat ꝯ inouat. Sn̄ ē haret idulgētia oib^o crucē sumētib^o eo ip̄o ꝙ eā sumere: ꝯ si plus nō faceret eā lucrat. Si si dicat trāsfretātib^o nō hz anq̄ sit vltra. Si āt dicat eūtib^o ꝯ cōlegē i vita sua de alio modo. Si tn̄ vadat ꝯ ep̄s i mortali fructū nō ꝯcipit quousq̄ sit pē. tēs. sed tūc sic. Si q̄s āt sumēdo crucē n̄ itēdat ire nisi dn̄s su^o vadat cū quo ire itēdit. illo n̄ moriuo vel ire nolēte n̄ tenet ire qꝛ ꝯfuit ꝯditio itēta. sed tale ꝯpositū quo vult ire nō simplr sed sub ꝯditiōe si iterī moriat n̄ facit eū lucrari idulgētiā quā lucraret si sine ꝯditione ire decreuisset. ❡ 3°. ꝙ n̄ ꝯsūt nō subdito nisi de licētia ꝯp̄ꝫ ep̄i aut ꝯp̄i iudicis. ex. e. Dr āt vn̄ vr̄ sufficere licētia curati. Sic. n. curat^o n̄ sacerdos ꝯ licētiare vt n̄ curat^o sacerdos absoluat q̄uis ip̄e n̄ possit absoluere: qꝛ aliꝰ iure suo absoluit. ꝯ ꝙ sit sacerdos: dū tn̄ hēat mām: sic ꝯ hic sibi subditū alteri tradit: ꝯ ille cū sit ep̄s iure suo dat idulgētiā quā iste tradēs nō posset dare ꝯꝑ ꝙ curati absoluētes debēt ei iniūgere oēs idulgētias q̄s poterit obtinere. ❡ 4° ꝯ ē. ꝙ exēptis ꝯsūt nō solū de licētia suoꝝ supioꝝ: sed iure cōmuni g̃ quo ad ꝯ nō videt exēpti: qꝛ hoc noluerūt ip̄etrare ꝙ eēt malū suū nec eximēs cōcedere: q̄uis n̄ possit absolui ab ep̄o i foro ꝯscie: qꝛ ibi oꝫ ligari ꝯ nō possūt ab eo ligari sed dās idulgētiā ad nihil ligat nec ꝯp̄e soluit lz thesauꝝ solū dispēsat. Qꝛ vō dispēsatio sibi tradita ē pro tota sua dioc. vt illud dispēset thesauꝝ xp̄i. idē est ꝙ ēt exēptis ꝯt dispēsare: qꝛ sūt a sua diocesi. lz nō subditi: qꝛ etiā subditi suffraganeoꝝ nō sūt subditi metropolitano: a quo tamen idulgētias cōsequūt sed n̄ ꝯt ep̄s dare illis q̄ nō sūt de sua diocesi qꝛ ꝯ illius dispēsationē nō suscipit. ❡ 5° ꝯ ē. ꝙ illi q̄ dedit idulgētiā valet si iplet cōditionē: qꝛ sibi ꝯt hō accipere ꝯ bēis cōib^o sic alijs dispēsare: q̄uis sibi n̄ possit dar: qꝛ iter dātē ꝯ accipiētē dꝫ eē dīa ꝯsoalis. Qꝛ āt qdā dicūt ꝙ secū ꝯt dispēsare sic cū alio nō videt: qꝛ q̄ pōt cū alio i irregularitate dispēsare puta ep̄s: n̄ ꝯꝑ hoc secū nisi q̄tūius permittit. vn̄ ꝯp̄e loquēdo nullus secū dispēsat: lz auctoritate iuris vel supius vtat dispēsatiōe. ❡ 6° ꝯ ē. ꝙ idulgētia n̄ solū valꝫ illi q̄ iplet ꝯditionē imo ēt alij ꝯ quo ꝯ fit siue sit viu^o siue mortuus. dū tn̄ forma idulgentie ꝯ hēat puta ꝙ dicat q̄cūq̄ ꝯ fecerit vel ꝯ quocūq̄ ꝯ fecerit siue viu^o siue mortu^o hēat tn̄ de idulgētia. Sec^o āt si forma ꝯ n̄ hēat q̄ ille q̄ dat idulgētiā ē dispēsator ꝯ applicat cui vult n̄ āt ille q̄ iplet cōditiōes. vn̄ ꝙ dicūt alij ꝙ idulgētia ex itētione suscipiētis trāsferet i illū q̄ ē i purgatorio nō vr̄ nisi forma cōcedētis ꝯ hēat: qꝛ sic nō extēdit vltra q̄titatē n̄ exp̄ssā sic nec ꝯsonā trāsgrediut: sed sūt stricti iuris sed intētio dispēsātis ꝯ fac: qꝛ sic hōa viuoꝝ eis coicātur sic ꝯ thesaur^o mortuoꝝ. tn̄. Inno. e. t. c. Qꝛ āt dic ꝙ solus pape idulgētia valet ꝯ fucto. ❡ Ad argu^m ē dōꝫ ꝙ plēa idulgētia liberat ab oi pēa peccatis ꝯbita: ꝯ hāc eq̄lr oēs ꝯcipiunt nisi q̄ q̄ pl^o dꝫ ei pl^o dimittit sed ꝯ ē ꝯ acc̄s. Sed quo distiguāt illi grad^o quo ad remissionem pene n̄ appet nisi dicat plēa respectu pene mortaliū: plēior respectu pene iūcte mortaliū ꝯ vēialiū: plenissima respectu pniaꝝ iniūctaꝝ ꝯ iniūgēdaꝝ. i. q̄ fuerūt iūcte ꝯ dbuerūt ꝯ potuerūt iūgi. vel sic ꝙ plēa sit respectu pene mortaliū: plenior respectu pene mortaliū ꝯ vēialiū: plenissima sit respectu culpe venialiū: qꝛ ꝯt remitti pēa mortali ꝯbita n̄ remissa pēa ꝯbita vēiali: sic ꝯ culpa. ꝯ ꝯt solui pēa vni^o peti alia non soluta: ꝯ plenior est solutio vel remissio vtriusq̄ q̄ alterius tantū. Potest etiā vt videtur per indulgentiam in quātum habet rationem cuiusdam absolutionis remitti veniale quo ad culpam sicut ꝯ ꝯ cōfessionem generalē non sacramentalē. sz ad hoc requiritur ꝯtritio ꝯ quātū ad hoc potest saluari qḋ ibi dicebatur ꝙ vnusquisq̄ fm ꝙ magis vel minus deuote accederet ob hoc plenius vel min^o plene reciperet ꝙ ꝯ remissione pene plenaria dici n̄ ꝯt: sz solū ꝯ remissione culpe: quā q̄ ꝯtritio est plene adiuncta ꝯp̄i absolōne q̄ ꝯ se non esset. ꝯ aumeta hndictione ep̄ali q̄ ꝯ se non sufficeret. Sed ꝙ vē ꝙ ꝯniam^o iniungebat pniam: papa eis mandauit ꝙ non plus iniungerent. qꝛ tamen imponi non debebat sed voluntarie poterat.

¶ De peccatis que post hanc vitam dimittuntur. Distin. XXI. a

S Olet etiã queri vtrũ post hanc vitã aliqua pctã remittantur. Et aliqua post hanc vitã remittant̃ xp̃s ostẽdit in euãgelio. vbi ait. Qui peccauerit in spm̃sctm̃ nõ remittet̃ ei neqз in hoc seclo: neqз in futuro. Ex quo dat̃ itelligi: sicut sci doctores tradũt: ꝙ quedã pctã i futuro dimittent̃. Quedã. n. culpe in hoc seculo relaxant̃: quedã vero pene etiã in futuro: q̃ qdẽ post mortẽ grauãt: sed dimittunt̃ si digni sunt: si bonis actib⁹ i hac vita meruerũt vt dimittat̃ eis. De illis etiã q edificãt lignũ: fenũ: stipulã: dicit Aug. ꝙ ignẽ tribulatiõis trãsitorie inueniẽt cremabilia edificia q̃ secũ portauerũt cremãtẽ. Ait eni sic. Post isti⁹ sane corporis mortez donec de igne purgatorio veniat̃ ad diẽ dãnatiõis τ remuneratiõis: si hoc tẽporis interuallo spũs defunctorũ q edificauerũt lignũ: fenũ: stipulã: huiusmodi ignẽ dicant̃ ꝑpeti: quẽ alij nõ sentiũt qui huiusmodi edificia portauerũt vt inueniãt ignẽ trãsitorie tribulatiõis venialia ꝯcremantẽ: nõ redarguo: qз forsitã verũ est. Sed qз dicit̃ saluus erit: q̃si per ignẽ: cõtemnit̃ ille ignis. Grauior tñ erit ignis ille: q̃z qcqd põt homo pati i hac vita. Hic apte isinuat̃ ꝙ illi q edificãt: lignũ: fenũ. stipulã: quedaз cremabilia edificia. i. venialia pctã secũ portant: q̃ in igne emendatorio cremant̃. Unde constat quedaз venialia peccata post hanc vitam deleri.

¶ Q̃d alij citius alij tardi⁹ purgant̃ in igne. b

N illo aũt igne purgatorio: alij tardius:
f alij citius purgant̃ s̃m ꝙ ista pereuntia
magis vel min⁹ amauerũt: Uñ Augu. Post hãc vitã icredibile ñ ẽ: nõnullos fideles p ignẽ quedã purgatoriũ: q̃to magis minusue bona pereũtia dilexerũt: tãto tardi⁹ citiusqз saluari. Unde non frustra illa tria distinxit apl's. lignũ: fenũ: stipulã: que illi edificant: qui τ si aliena nõ rapuũt: rebus tñ isirmiter cõcessis aliqua dilectiõe inherẽt. Qui s̃m suos amãdi modos vel diutius vt lignũ: vel min⁹: vt fenũ: vel minimũ: vt stipulã ignẽ sustinebũt. Qui vero superedificant aurũ: argentũ: lapidẽ ꝑciosũз. de vtroqз igne securi sunt: nõ soluз de illo eterno: q eruciaturus ẽ ipios i eternũ: sed ẽt de illo emẽdatorio quo purgabunt̃ qdam saluandi.

¶ Opposito. c

Ic obijci potest: si per lignũ: fenum: sti
b pulaз venialia itelligunt̃ peccata: τ nul
lus adeo ꝑfectus est qui venialr nõ peccet. Ergo q edificant aurũ: argentũ: lapidẽ ꝑciosum: edificãt etiã lignũ: fenũ: stipulã: q̃ ꝓper ignẽ trãsibũt. Ad qđ dicim⁹: qз nõ ois q venialr peccat: lignũ: fenũ: stipulã edificat: τ ecõuerso. nõ ois qui cõtemplat̃ deũ: τ dili. ꝓximũ τ opa bona facit: edificat aurũ: argẽtũ lapidẽ preciosũ: et tñ in auro intelligitur cõtemplatio dei: in argento dilectio proximi: lapide ꝑcioso bona opa. Sed illi q edificant lignũ: fenũ: stipulã: deũ ꝯtẽplantur τ ꝓximũ diligũt: τ opera bona faciũt: nec tñ edificãt aurũ: argẽtũ lapidẽ ꝑciosuз. Hec eni edificat qui sic illa cu facit: vt cogitet que sunt dei: τ quõ placeat deo non mũdo. Lignũ vero τ fenũ: τ stipulam accipi pñt seculariũ rerũ quãuis licite concessaꝝ tales cupiditates: vt amitti sine animi dolore n possint. Hec ergo edificat is q cogitat que mũdi sũt: τ quõ placeat mũdo q circa diuinas res quodãmodo carnali affectu tenetur: τ tñ et eis multa bñficia facit: nec ꝓ eis aliquid fraudis vel rapine molit̃. Ex eis ergo patet ꝙ nõ ideз sẽmul hec τ illa edificat. illa. n. edificatio ꝑfectorũ tm̃ est: q nõ cogitãt placere mũdo: sed tm̃ deo: q τ si venialr aliqñ peccãt: feruore tñ charitatis ita absumit̃ in eis pctm̃ sicut gutta aque i camino ignis: τ ideo nunq̃ȝ secũ portãt cremabilia. Hec aũt iferior edificatio minorũ est: qui nõ tm̃ deo: sз etiã mundo placere cogitãt: deuз tñ preponunt. Si vero mũdũ ꝑponerent: nõ superedificarent: sз destruerẽt fundamẽtũ. Affectiones ergo carnales quib⁹ dediti sunt domib⁹: mulierib⁹: possessionib⁹: ita vt nihil ꝑponant xp̃o: illis trib⁹ significant̃ que in mẽtes ꝑfectorũ non cadũt: τ si alia venialia admittãt. In cordibus vero minorũ iterdum durant vsque in finẽ: q cũ talib⁹ edificijs trãseunt: sed dissoluent̃ i igne. Ipsi vero merito fundamẽti salui erunt: grauissimã tñ penaз sentiẽt. Ex quo apparet quanta hic misericordiã exhibet d's τ quantaз ibi exerceat seueritatẽ cũ pro eodẽ peccato multo grauius ibi puniat q̃z hic.

¶ Opinio quorũdã cũ obiectione. d

f Ed forte dicea illđ eẽ accipiẽdũ đ pec
catis: ñ đ ipo pctõ. ꝙ Grego. dic quedã venia i futuro dimittẽda. Si. n. verã pniam deus erit quia. pctã oia dimissa sit ei: sз pena seruã mãsit. Ideoqз si vere penitens obijt sine pctõ trãsijt. Si aũt vere penitẽs nõ est i obitu: culã portat que nunquã delebit̃. Qui vere edificat lignũ: fenũ: stipulã vere penitet: quia de est: τ charitatez habet: τ in charitate decedens transit ergo sine peccato trãsit: non sequitur

Verū quādē ē quia bonus est ꝛ charitatē habet ꝛ vere penitet: ꝛ tñ cū veniali peccato transit quod nō delevit penitentia. Pnia.n.nō delet nisi peccatū illud quod deserit homo. Tale autē peccatū sepe in hac vita nō relinquit ab homine: ꝛ tñ vere penitens est: ꝛ si nō de oībus venialibus peniteat. Potest enim qs de omni mortali ꝛ de omni veniali penitere excepto vno vel pluribus venialibus qdē. Sicut habet quis charitatē ꝛ vnū vl' plura venialia: Quod de criminalibus nullatenus esse potest Est.n. aliquis bonus charitatē habēs: sed adhuc quodā cupiditatis affectu amās hec secularia. Talis existēs subita morte opprimitur: In illo terreno affectu mortuus est. ꝛ tamē saluabitur: a quo nō se hic absoluit: ergo post hāc vitā ab illo purgabit. Cōstat ergo quedā peccata sed leuia post hāc vitā dimitti. Si vero de pena peccati illud intelligi voluissent auctores: cur magis cōmemorassēt leuia ꝙ grauia: cū etiam grauiū pena hic īexpleta post hāc vitā restet?

De generali cōfessione quid prosit. e

Ost hec cōsiderādū est qd psit cōfessio illa vbi singula petā que qsqs fecit nō exprimūt. Sane dici pōt: qꝫ oīa crimialia semel saltē opter i cōfessiōe exprimi nisi aliqua a mēte exciderit. Sed q: nemo delicta itelligit oīa: gñaliter saltē ea cōfitere quoꝝ memoriā nō hēs ꝛ sic nihil celasti de sceleribus tuis. Venialia vero q: inumerabilia sūt sufficit generaliter pfiteri: nisi aliqua sint frequēter iterata: pfectiꝰ est tñ etiā illa exprimere si vales. Ideoqꝫ quotidie generaliter fit cōfessio i ecclia p venialibꝰ.s.petis que quotidie admittimꝰ: ꝛ p illis mortiferis quoꝝ noticiā nō hēmus. Vñ aug. Veritatē dicit deo penitēs qñ nihil illi de commissis sceleribus celat: non qꝫ ꝛ si volūtate celauerit: deus ignoret: sed veritatem sibi dici vult ab eo vt veniā cōsequat. Si vero mēte aliqua exciderit: cōfitet veritatē deo cū gñaliter dixerit. Deus q nosti occulta cordis ꝛ opa mea ꝛ delicta a te nō sūt abscōdita: qbus veniam largiaris pcoꝝ: ꝛ hec ē veritas pfitētis quā diligit deꝰ. Vñ. Ecce eni veritatē dilexisti. Hic insinuat qꝫ generalis cōfessio etiam mortalia delet quoꝝ intelligentia non habetur.

Nemo cōfiteat petā que nō fecit. f

Icut aūt penitēs celare nō debet peccatū suū q: supbia est: ita nec humilitatis cā fateri se reū illius qd se non comisisse nouerit: q: icauta est talis humilitas ꝛ peccatorē cōstituit. Vñ aug. Cū humilitatis causa mētiris: si nō eras peccator anteꝙ mētireris mētiendo efficeris qd vitaras. Veritas i te nō ē nisi ita te diceris petōrē vt et esse cognoscas. Veritas aūt ipa est vt qd es dicas. Nā quō est veritas vbi regnat falsitas?

De penis sacerdotis qui peccatum publicat pfitentis. g

Aueat aūt sacerdos ne peccata pfitētiū alijs pdat: aliogn deponat. Vñ Greg. Sacerdos ante oīa caueat ne de his q ei cōfitent petā alicui recitet: nō ppinquis: nō extraneis: nec quod absit pro aliquo scandalo. Nam si hoc fecerit deponat ꝛ omnibus diebꝰ vite sue ignominiosus peregrinando pergat. Quod vero dictū est vt penitēs eligat sacerdotē scientē ligare ꝛ soluere: videtur contrarium ei quod in canonibus repenit: vt nemo.s.alterius parrochianū iudicare psumat. Sed aliud ē fauore vel odio proprijsi sacerdotē cōtemnere: qd canones phibent: aliud cecū vitare qd vrbanus facere monet: ne si cecus cecū ducat ambo in foueā cadant. Ait eni Vrbanus scds. Placuit: vt nulli sacerdotum deinceps liceat quēlibet cōmissū alteri sacerdoti ad pniā suscipere: sine eius consensu: cui se prius commisit: nisi pro ignorātia illius cui prius confessus est. Qui vero contra hoc facere tētauerit gradus sui periculo subiacebit.

Questio. I

Irca vigesimā primā distinctionē q̄rūt tria. pmo d purgatorio. 2o de generali pfessione. 3o. de sigillo pfessiōis.

Primo q̄ de purgatorio q̄rit vtrū ibi clpa remittat. Et vr qꝫ nō q: purgatoriū ē i iferno: sꝫ i iferno nlla est redemptio. ꝫc.

Cōtra Gre.q dicit aliq petā in alio seclo remitti: sed hoc nō ē in celo vbi petm̄ nō est: nec extra purgatoriū vbi remissibile nō ē. g i purgatorio. Rō hic sūt tria videnda. pmo vidēdū ē de purgatorio quo ad penā ꝛ locū. 2o quo ad remissionē culpe. 3o quo ad remissionē pene.

Quantū ad primū sunt.6.pclones. Prima qꝫ oio credēdā et supponēdā ē qꝫ iustitia dei reqrit post hāc vitā esse purgatoriū: q: pueniū hoīeꝫ mori in charitate cū culpa veniali vel pena debita cum igit talis nō possit dānari pp charitatē nec saluari q̄diu ē in eo imūditia culpe ꝛ reatus pene: quoꝝ neutrū cōpatit beatitudinē cū tā culpa ꝙ pena sit miseria felicitati opposita. g alicubi purgatur ꝛ p aliquas penas sensibilē sine qua culpa actualis nō purgat. Ita qꝫ licet bonū qdcūqꝫ nō retardet miseriam maloꝝ: q: nō erit remunerādū post hanc vitā qd mortuū vel mortificatū fuit sꝫ prius fuit remuneratū i hac vita plus ꝙ valuerit minimū malū culpe vel pene impedit gloriam. q: ex quo hic expiatum non fuit ꝛ nihil inquinatum intrat in illam ante ingressum in requiem et post egressum de mundo purgari oportet quasi in deserto medio inter egyptum ꝛ terram promissionis lacte ꝛ melle manantem. Hoc etiam apparet per auctoritatē secūdi

Machabeo℞. Scā ḡ ꝛ salubris ē cogitatio ꝛc. ḡ post hanc
vitā po[illegible] q̄ꝰ h nō fuerūt [illegible] ꝛ hoc ē purgari a
culpa vel pena vł vtroq₃ mō. ꝛ e ī purgatorio. ¶ 2ª ɔclo
2ª ɔ° est de purgatorio quo ad locū q ē duplex. vnꝰ ſm ſpālē diſ
poſitionē ꝛ hic nō ē determinatꝰ: ſ₃ vel vbi peccauerūt vel
alibi vbi apparēt ī aſſūptis corporibꝰ: ſm ꝙ expedit: vł vi
uis ad edificationē: vł ipſis mortuis ad ſuffragio℞ petitio
nē: vt Grego refert de multis 4° dyalogo℞. Aliꝰ locꝰ ē ſm
legē cōem: ꝛ iſte credit̄ eē in inferno circa centrū terre: ſu
perior tn̄ ī inferno dānato℞: cū₃ pctō actuali ꝑpo debeat̄
maior pena ꝙ̄ pctō originali: marie ꝑut tn̄ ē nāe ꝛ nō glo
ne. Unū ſi ī penā originalis peti ſci patres erāt ī vna pte in
ferni: multomagis purgādi. De borū aūt ſitu ꝛ diſtictione
3ª ɔ° dicet̄ īfra. 41. di ¶ 3ª ɔclo eſt quo ad inſtrm quo purgan
tur q ſm legē cōem ē ignis: ꝛ ille idē ſpē q torquet damna
tos. Grego. Sicut ī eodē igne aurū rutilat: palea fumat: ita
ſub eodē igne pctōr cruciat̄ ꝛ electꝰ purgat̄. Utrū aūt pter
penā ignis: ibi patiant̄ aliā ſicut dānati: de qbus dr̄ ī Job.
Trāſibūt ab aqs niuiū ad calorē nimiū: icertū ē tn̄ dr̄ ī pſ.
Trāſiuimꝰ ꝑ ignē ꝛ aquā ꝛ eduxiſti nos ī refrigeriū. Ubi
āt purgāt ī hoc mūdo lege ſpāli nō ſemꝑ igne: ſ₃ vł glacie:
vel alr̄: q̄uo dō placet purgant̄. ſ₃ ois pena eo℞ ignis voca
4ª ɔ° tur: qꝛ ē afflictiua ꝛ cu₃ hoc purgatiua ¶ 4ª ɔ° eſt quo ad
tormētū. qꝛ ē maxima pena reſpcū illa℞ q̄ ſūt in hac vita.
Unū augu. Jlle ignis durior ē ꝙ̄ qcqd ī hoc ſeculo penarū
aut ſentire aut videre aut cogitare qs pōt. 25. di. Qui ī ali
ud. Rōnē aſſignāt doctores ꝛ quo ad penā dāni. qꝛ pena
dāni ē afflictiua ī mūdo iſto ꝑpter carētiā boni ɔſiderati.
Nihil aūt boni pōt ita ardēter deſiderari ī hac vita ſicut aīa
ſepata ī charitate exñs ardēter deſiderat deū₃ videre. vñ
qñ ſcit ſe retardari ꝑpter ꝓpriū petm̄: ſpes q̄ differt̄ affli
git aīam: quo ad penā aūt ſenſus. qꝛ ſi ꝑpter aīa₃ corpꝰ af
fligit̄ ꝛ dolet multo maior ē dolor ille q ad nudā aīa₃ pōt
5ª ɔ° ꝑuenire. ¶ 5ª ɔclo ē ꝙ ē inolūtaria ſm ſe. qꝛ nullū malu₃
ſm ſe ꝛ ꝑpter ſe pōt eē volitū: ſ₃ nolitū. Unū pp ſe qdē ē ipa
pena odio hita: ꝛ tāto plus ꝙ̄to ē maior pena: ſ₃ ꝑpter aliō
ipſa ē volūtaria. Primo qꝛ ſciūt eā eē a deo iflictam ꝛ voli
tam. vñ nō murmurāt: ſicut boni filij ɔtra flagella pr̄is: et
placet eis affligi ꝙ̄ diu placet. 2° qꝛ ſciūt flagella eē iuſta.
vñ quia charitas ɔgaudet vitati volūt ſic iuſte pati. 3° qꝛ
ſciūt ſe alr̄ nō poſſe ſaluari ꝛ amore boni ſperati volūt ſic
6ª ɔ° ꝑpter illō affligi. ¶ 6ª ɔ° ē ꝙ nō affligant̄ ibi a ſpiritibus
bonis q nō tā crudelr̄ ſuos ɔciues affligerēt: ſ₃ eos viſitēt
ꝛ cōfortēt. ſicut aliqs amicū ī carcere vł ī infirmitate. De
mones ēt nō torquēt eos qꝛ q hoſtē vicit finalr̄ nō d₃ da
ri ī ptātē eius. Et ꝙ dicit̄ illos hēbūt tortores ī pena quos
habuerāt icentores ī culpa. itelligit̄ ō dānatis. Jn hac aūt
vita ꝛ boni ꝛ mali torquēt̄ a bonis ꝛ malis angelis. ſicut Job
bonus a malo ꝛ Jacob bonꝰ a bono angelo. ꝛ herodes ma
lus a bono angelo dei ꝑcuſſus ꝛ ī egyptū ſcē ōis imiſſiōe₃
per angelos malos.

ꝑª ɔ° Quantū ad 2m articulu₃ ſūt qtuor ɔnes. ¶ Pria ꝙ
culpa mortalis nō pōt poſt hāc vitā remit
ti ō lege cōi: qꝛ qd ē angelis caſus ē hoibꝰ mors. Unū ſicut pec
catu₃ angeli fuit irremiſſibile ſic petm̄ mortale hois poſt
mortē. Et h ē petm̄ ad mortē ꝓ quo ꝓhibet ioānes orari.
Et hec [illegible] poſt [illegible] vo[illegible] Uolūtas ī malo ob
ſtinata nō pōt ī ſuo actu reordinari ita vt velit bona ꝛ bñ.
ſ₃ volūtas decedentis ī pctō mortali ē obſtinata ī malo ta₃
ī bonis [illegible] angelis vt cōiter ponūt doctores. ḡ nō pt re
ordinari ita vt velit bona ꝛ bene ſ₃ alr̄ nō remittit̄ petm̄
quo ad culpā [illegible] qꝛ volūtas reordinat̄ [illegible] ꝛc. Et qꝛ aliq di
cūt [illegible] volūtas [illegible] dānati ꝛ ang[illegible] pōt velle bonū ex gn̄e
ꝛ circūſtātijs [illegible] ꝛ velle bonū [illegible] meritoriū ꝙ̄ ſtatū in quo
ſūt vt dictū fuit ī ſcdo. ſcō ponit ſcda rō [illegible] q ē ī ſuo fi
ne vł termino nō pōt facere aliqd qō ordinet̄ ad ɔſecutio

nē finis vel termini: ſ₃ decedētes ī mortali ſtatū ſūt ī fine
ne vel termino ſ. in inferno q ē extremꝰ terminꝰ dānato
rū. ſicut paradiſus extremꝰ terminꝰ ſaluādo℞. ḡ nō pōt fa
cere aliqd qō ordinet̄ ad ɔſecutionē finis. ſ₃ [illegible]
pe ad hoc ordinat̄. ḡ ꝛc. ¶ S₃ pma qdē iſto℞ rō [illegible]
ſcda vō deficit. qꝛ ſ₃ exiſtēs in termīo nō poſſit moueri ad
illū terminū quē h₃. tn̄ exñs in termino violēto pōt moue
ri ad terminū oppoſitū nālem. ſicut leue exñs ī centro mo
uet̄ ſurſū ꝛ graue exñs ſurſū mouet̄ dorſū. Unū cū [illegible]
ter fugiat miſeriam ꝛ appetat btitudinem: ſ₃ exñs hꝰ [illegible]
poſſit agere aliqd ex quo fiat miſ: ſicut ignis ſurſū nō mo
uet̄ deorſū: nec terra eō. tn̄ q eſt dānatꝰ vellet ſaluari [illegible]
ad hoc agere. ſicut ignis ī cētro exñs niſi ꝓhibeat̄ tenderet
ſurſū ꝛ terra eō. Liberū aūt arbitriu₃ nō pōt cogi ad h q
nālıter appetit: nec ad id qō nāliter fugit. ¶ P. finis ꝛ ter
nū idē. ꝛ ꝙ̄uis finis hēat rōnem vltimi: nō tn̄ oē vltimum
eſt finis: ſicut mors qꝛ nō eſt qd bonū ita ꝛ hi q ī iferno ſūt
ꝛ ſi ī vltimo termino ſūt nō tamē ſūt in fine ſuo: qꝛ nō ſunt
in bono. vñ qꝛ adhuc diſtant a fine ſuo ſemꝑ mouet̄ ad fi
nē ꝛ deſiderāt finē: niſi dicat̄ ꝙ ſicut graue exñs ī celo
nō moueret̄ ad cētrū ceſſante īfluētia celi ſup ipm̄ ſic ꝑ
poſito: qꝛ ō orbe trāſferēt eū. vñ ſubtracta influētia prin
cipaliter agētis: quā ſubtractionē meruit dānatꝰ nō mouet̄ ad bo
nu₃. ¶ 2ª ɔclo eſt qd ſit petm̄ dimitti quo ad culpam. Ad ꝑ
qō dicūt aliq ꝙ cū ī pctō ſaltē mortali tria ſūt. ſ. actꝰ deor
dinatio ī q̄ cōſiſtit macula ſicut ī deordinatōe membri corpo
ralis ɔſiſtit turpitudo corporis: ꝑuatio gr̄e q̄ dr̄ offenſa: ꝛ
reatꝰ pene. ꝛ hec ſūt ī pctō veniali pter priuatōe₃ gr̄e. dici
tur ḡ petm̄ remitti quo ad culpā vel maculā qñ reordina
tur actꝰ volūtatis ꝑ debitā diſplicētiā quo ad offenſā qñ
gr̄a reſtituit̄: vel quo ad reatu₃ pene qñ pena vł condona
tur vel ſoluit̄. ¶ S₃ ɔ̄ h pmo. qꝛ qō dicit culpā ꝛ maculā
idē nō videt̄. qꝛ ꝑuatio ois pulchritudīs ē formaliter ma
cula. vñ cū gr̄a ſit nitor aīe: ꝑuatio gr̄e d₃ dici macula. ꝛ nō
ſolū ipa deordinatio actꝰ. ¶ P. vbi nullus ē actꝰ ibi nec de
ordinatio nec ɔordinatio actꝰ. ſ₃ ī pctō omiſſiōis nūs ē actꝰ
ꝑ ſe: ſ₃ ꝑuatio actꝰ debiti ꝛ tn̄ ē ibi culpa ꝛ macula [illegible]
biti pulchritudinē. ḡ ꝛc. S₃ ꝑ deordinationē actꝰ [illegible]
ēt ꝑuatione ¶ P. ſm eos ī veniali nlr̄ ē offenſa [illegible]
non priuat̄ gr̄a. Sed ɔ̄ qꝛ ibi ē leuis offenſa. ¶ P. [illegible]
petm̄ mortale nō ꝑuat̄ actu gr̄a ſ₃ ſolū aptitud[illegible] offen
ſa dei nō eſt niſi ꝑuatio gr̄e ī ſolo pctō mortali ꝑmo [illegible] of
fenſa actu: vbi ſolū eſt ꝑuatio gr̄e actu. in alijs aūt [illegible] ap
titudine. ¶ P. ſm eos ī deo nō cadit offenſa ſm affectum
ſ₃ ſm effectū ſolū qui eſt priuatio: qō vtriq₃ ver℞ eſt niſi ſ₃
ꝑſciam ꝛ ꝑdeſtinationē qua odit ꝑſcitos ꝛ diligit ꝑdeſtina
tos. itē ſm pn̄tem iuſtitiam eo mō quo dr̄ de pnia placari
ꝛ culpa offendi: ſicut dicit̄ aliquē ſcribere ī lib. vite ꝓ̄ [illegible]
ꝑ pniam ꝛ delere ō nouo ꝑ culpā. ḡ ſi ſm eū offeſa dei [illegible]
niſi punitio dei. ḡ ñ ſolū ꝑuatio gr̄e ſ₃ ēt obligatio ad penā
ꝛ executio ī purgatorio ꝛ ī iferno dicet̄ offeſa: ꝛ [illegible]
tet̄ petm̄ quo ad offenſā: qñ pena ī purgatorio ſoluit̄ [illegible]
punitio dei āmouet̄. vł qñ a flagello ī hoc vita [illegible]
qñ pena debita ſm iudiciū dei tollit̄ vel diminuit̄ [illegible]
diu videt̄ ds iratꝰ ꝙ̄diu punit vel punire intendat [illegible]
holem ī reatu pene ita ꝙ ſicut in reſtitutione gr̄e [illegible]
ſio offenſe: qꝛ per hoc deꝰ ſe habet ad modū reconcilia[illegible]
reddēt bonū qō ad modū irati abſtulerat. ſic quādo [illegible]
uit malū qō ad modū irati itulerat. ¶ Si dicat̄ ꝙ [illegible]
gr̄e ꝑ tanto magis dicit̄ offenſa ꝙ̄ alia pena [illegible]
pena. ḡ ꝙ̄q₃ alia ſ₃ hoc ſit verū de pena hꝰ [illegible]
na inferni damni q̄ eſt ꝑuatio glorie ꝛ ſenſus [illegible]
incendiū etiam eſt ī ē maior pena. ergo magis [illegible]
ſa. Non ergo bñ dicit̄ ꝙ ſola ꝑuatio gratie ſit [illegible]
¶ P. idē ſūt offeſa ꝛ ira. ſicut offenſa ꝛ iratꝰ [illegible]
dei ꝛ gr̄a dei. qꝛ ſicut alr̄ homo iratus [illegible]

minare et alr filio quē vult castigare. est et ira p zelū ad ho mine quē diligit. sic deus nō solū irascitur malis quos vult exterminare: sz et bonis quos vlt castigare. Irascens et pprius eria. et ira dei est ad illos q sunt i purgatorio: q tn sunt i gr̄a et in peccato veniali vbi est aliq̄ offensa licz leuis. Unde posset dici q illō idē qō est i petō reat⁹ respectu pec cantis est offensa respectu dei. Un̄ offensa dei nō est aliud q̄ voluntas et ppositū puniēdi. sz offensa grauis ppositū īferendi penā eternā: vel sensus: vel et damni. iux̄ illō. Era mus na filij ire. Et sic dicet̄ offensa i deo: non solū sm̄ effe ctū. sz et sm̄ affectū: q affectus mutat̄ nō sm̄ q est in se: sed sm̄ q ratione rōnis ꝯparat̄ ad nos. Quādiu.n. hō est obliga tus ad penā dē vult eū punire: q̄cito ē liberat⁹ a reatu pe ne dē nō vult plus eū punire: et est vna volūtas nō mutata q̄ vult mō punire. et vlt mō punisse et nō punire. ¶ Cū āt i oī peccato possit remitti petm̄ quo ad culpam: si nō hoc qō remittat̄ quo ad totalē penam: et in oī mortali nō possit re mitti pena nisi remittat̄ culpa: q: nō eēt deo acceptus: pōt dubitari de veniali vt̄ p̄ solū vel remitti possit pena sine h̄ q remittat̄ culpa: et videt̄ q sic si nihil ipediat q̄ defectus gr̄e q ipediebat penā mortalis solū illo durāte: q: existens in solo veniali hz gr̄am et bona eius penalia sunt deo acce pta et grata. a. r non videret̄ q aliq̄ adulti possent euolare: q: oēs hn̄t multitudinē venialiū: q: septies i die cadit iust⁹ q̄ q̄dem in momēto mortis pnt deleri quo ad culpā. Si āt re᷑et solū pene diu stabūt in purgatorio et sic nō euolabūt: nisi dicat̄ q pus satisfecerūt: et tūc remissio pene p̄cessisset remissionē culpe. ¶ Sz dōz q nūq̄ pena ante q̄ culpa re mittit̄: q: tādiu durat obligatio ad penā q̄diu culpa: et ē cō tradictio q aliquis sit in culpa: et non sit dignus pena. Hoc ergo nō est. q: eius opus nō sit deo acceptū: sz q: non est ac ceptū ad hoc: vel q ipse nō ordinat ad hoc: vel ordinādo i tentionē deordinat. Si dicat volo p verbo ocioso qō dixi dare elemosynā vt nō sustineā aliā penā: nō tn̄ penitet me dixisse. et ppono iterz dicere: ꝯtra rōnē est h̄ voluntas: et est nouū peccatum pro quo meret̄ nouā penā. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q sicut septies in die cadit iustus: sic septies resurgit. Non .n. requirit̄ in spāli cōtritio: sed q̄libet die pfectus penitet de oī veniali. et i spāli de illis q̄ spālr memorie occurrunt: et sic ꝯtritio p̄cedit satisfactōez. et pōt euolare. q: in hac vita sa tisfecit. Igit̄ q: culpa est in hoc q facit hō qō nō debet vel omittit qō dz: per oppositū culpa remittit̄ qn̄ illud debitū qō faciebat culpā remittit̄: hoc aūt est quando voluntas prius deordinata: vel nō ordinata reordinat̄ p ꝯtritionē. Nō .n. homo pōt facere qn̄ culpa fuerit: sed qn̄ facit qō pōt ꝯtra id quod peccauit libero arbitrio quo peccauit dicitur culpa remissa q: nō plus dz facere ꝯtra debitū: ex quo q̄tū pōt ad id qō est debitū reuertit̄. sed q̄tum ad maculā pec catū dimitti q̄ qn̄ .s. gr̄a ablata restituit̄. vel dispositio ad p ditione gr̄e tollit̄: sz quo ad offensā qn̄ volūtas nocedi vel puniēdi mutat̄ nō subiectiue ex pte dei. sz obiectiue ex parte

q° creature. Hec tn̄ oīa sine assertione sunt dc̄a. ¶ 3ª q° est. q culpa venialis pōt remitti i purgatorio. Cōtra quod tamē potest sic argui q: cū morit̄ aut recolit de veniali: aut nō. Si recolit actu et penitet culpa dimitti̅ si non penitet pec cat mortalr̄ q: eligit a gl̄a retardari. Si vero non recolit: aut sic est disposit⁹ q si recoleret pēiteret: et sic tunc remit tit̄: aut nō peniteret: et mortaliter peccat. ¶ Dicendum est primo q duo vltima membra sunt falsa. Dispositio eni ha bitualis bona nunquā delet culpam nisi adiuncta actuali displicentia aliqua. et similiter dispositio habitualis mala nunquā facit peccatum cum illud in actu nō in habitu cō sistat: nisi quando iungitur actui sicut si quis cognosceret a veniales pro vtr volūptatem actu. habitu paratus esset idē facere cum non sit. Similiter nō omnis penitentia de ve niali delet ipsum: q: potest esse nimis imperfecta. Item si non vult penitere p nūc non propter hoc peccat mortalr. Non enim plus tenet̄ homo peccatum expiare q̄ vitare. Unde si sine mortali potest homo non vitare veniale: ita sine mortali pōt nō penitere de veniali. Et hec rō valet ad pbandum q nō est necesse ipa ꝯfiteri: cum nec sit necesse ipa nō cōmitti nec p oīa expiari: et multo minus isto vel il lo mō expiari. Videret̄ āt posse tolerari dcm̄ aliquoꝝ: q .s. nō retardet̄ quis plus per culpā cū pena q̄ per solam pe nam: q: nō plus est in tpe cum instāti q̄ in tpe sine istanti: sicut nō est maior linea cū q̄tuor pūctis qn̄ est diuisa: q̄ p⁹ esset cum duobus tantū qn̄ erat idiuisa. q: indiuisibile cui cunqz additū nihil maius facit. Illo aūt istanti quo aīa de corpe egredit̄ toto conatu de oībus peccatis dolet: et p con sequēs oīs culpa sibi remittit̄: et illo toto tempore residuo pro sola pena torquet̄. Et siue illo istanti est in purgatorio siue non nō refert. q: ū istans nō addat ad durationē. Unde tn̄ est ibi sine culpa cū pena sola q̄tū si esset cuz vtroqz et p vtroqz: cū ppter culpā nō sit ibi nisi solo instanti. ¶ Et dicendū: q licet nō sit plus de tpe cum istanti primo vel vl timo q̄ sine eo: tn̄ si culpa esset dimissa ante istans mortis: eēt diminutū aliqd de pena: qō nō est qn̄ ē dimissa i istāti mortis. Diceret etiaz aliquis q nō opz q in illo istanti oīs culpa dimittat̄: cū posset hr̄e tantā multitudinē venialiuz q nullo modo actu est sufficiēs displicentia quo ad oīa. et sic scdo vel tertio actu displicētie delebunt̄. Itē alicui pos set videri q pnīa de veniali tolleret oēm reatū: quia plus distat pena eterna a tpali q̄ tēporalis a non pena positiue loquēdo q: plures gradus penalitatis ponit eterna super tēporalem q̄ icludat tēporalis: cū infinities quelibet tem poralis pena icludatur i eterna. Si ergo penitētia de mor tali cōsumit illā eternitatis. et sic quasi ifinitas penas tem porales: multo magis penitentia de veniali ꝯsumit totam vnaz tēporalē ¶ Sed non valet. q: penitēns de mortali non absoluit a pena eterna per se: sed per accidens: inquan tū .s. restituit amicitiā: cum qua nō stat pena exterminās. quia non vult amicus ab amico semper separari: sed de tē porali pena penitentia diminuit sm̄ q̄titatez contritionis siue in mortali: siue in veniali: sed penitentia in purgatorio vel nihil diminuit de pena vel minus q̄ pnīa in hac vita: cum in hac vita sit penitentia magis fructuosa q̄ in alia. i mo respectu mortalis in alia vita non est fructuosa. ergo plus retardatur a gloria qui non penitet hic de veniali q̄ qui penitet. Sed dato q actu cogitet: non tamen tenet̄ pe nitere: quia homo non plus tenetur de peccato cōmisso pe nitere q̄ peccatum non ꝯmittere. vnde sicut non est in p cepto non peccare venialiter immo esset contradictio: sic non est in precepto cōfiteri de veniali nec penitere. ¶ Ad argumentum dicendum q velle retardationem glorie nō est de se mortale: quia velle ad tempus separari ab amico non est contra amicitiam. Unde velle longam vitam etiā si homo aduertat q per hoc retardatur a vita beata: non est propter hoc mortale. Non enim omnis charitas cupit dissolui et esse cum christo: sed perfecta charitas. Alia autē non solum propter maius meritum: sed etiam quia nō vult expoliari naturaliter refugit mortez. Sed velle perpetuo esse in hac vita non est sine mortali: velle autem prolongari propter delicias: non est sine veniali. Non ē ergo verū qō dicunt q tantum retardat sola pena quantum culpa et pe na si ꝯcipiatur respectu eiusdē culpe. ¶ 4ª q° ē q: culpa ve nialis nō potest remitti i inferno: tum q: ibi non est gratia: tum quia non possunt bene velle: sicut nec beati male. 4° q°
¶ Contra hoc tamen est: quia volens malum simpliciter potest velle bonū sm̄ quid. Et sicut adherens bono sim p charitatem similiter pōt adiuuari peccare venialiter, ne c

adherens firmiter malo fini: pôt fm qd velle bonum ꝛ pe nitere de veniali. ¶ Et confirmatur rô: q2 magis est dare summũ bonũ q̃ summũ malũ. Si ğ adherere sũmo bono ꝯpatiẽ malũ iperfcm, multo magis eꝯ adherẽ sũmo malo. ¶ P. videẽ q necia adherentia nõ plus faciat q̃ voluntaria q̃diu est volũtaria. Sicut.n. illõ q necio est albũ non pôt eẽ nigꝝ: sic illõ qd est volũtarie albũ q̃diu vult eẽ albũ nõ pôt esse nigꝝ: qd si p volũtatẽ pôt eẽ sil albũ ꝛ nigꝝ: pari rõne si p necessitatẽ ẽ albũ: n. bñ omnĩ cum hoc poterit eẽ nigrũ: q2 ꝯtĩetas nõ causaẽ ex necio ꝛ volũtario: sꝫ ex nã rep intrinseca: q2 ꝯtietas est dña fm formã. Cũ ğ volũtarie adherens bono fini possit velle malũ fm qd: vt iustꝰ peccare venialr in via: ꝛ eõ volũtarie adherẽs malo fini facere bonũ fm qd. i. ex circũstãtys sic ifidelis. ğ q̃n sunt in termino cui necio adherẽt: ꝛ ibi põt peccare venialr ꝛ dãnati penitere de veniali. ¶ Et dõm q adherens malo fini pôt velle aliqd bonũ nisi illi adhesioni opponaẽ. sic aũt ẽ in dãnatis q pfecte adherẽt odio dei: q2 odiũt qcqd ille diligit vnde eligũt ȏ nullo penitere qd sciũt dõ eẽ placitũ. Qd ãt veniale sine mortali possit remitti. dcm est supra. di. 6.

pꝰ ꝯº **Circa** litt. 4. ṡn. es. ¶ Prima q i purgatorio remittitur ois pena veniali ꝛ mortali debita: q2 ibi solmĩ in charitate: ꝛ solõne eiꝰ qd debeẽ ois obligatio tolliẽ. sic dr in istit. qbꝰ modis tolliẽ obligatio. in ꝑncipio. Quõ ãt possit ibi remãere pena sublata culpa p dolorẽ ibi bitũ nõ solũ de veniali sꝫ ȏ mortali dubiũ ẽ. Sicut. n. i purgatorio ẽ itensior motus in deũ diligendũ q̃ possit eẽ in mũdo isto sic ꝛ ibi ẽ itensior motus in petm̃ detestandum oẽ qd vnq̃ ꝯmiserunt: siue mortale: siue veniale: sive als penituerint siue nõ. Si ğ tanta pôt eẽ hic ꝯtritio q oẽm penaꝫ ois peccati deleat: ita ꝛ ibi: sed hoc est rõne diuersitatis status: q. s. sicut hic plus satisfacit modica pena q̃ ibi maxima: sic ꝛ hic plus satisfacit modicꝰ dolor q̃ ibi maximꝰ. Unde cũ spũs sepatus nullũ hẽat retractũ: ũ pbabile est q ad qdcũq̃ se ꝯuertat totalr se ꝯuertat. ğ de quocũq̃ peniteat toto conatu ꝛ sũmo penitet: sꝫ q2 itensio ꝯtritionis delet oẽm penaꝫ vel rõne meriti: vel rõne satisfactionis. post hanc vitã nõ ẽ statꝰ merendi. ğ nõ delet p modũ meriti: nec p modũ satisfactõis: q2 illa fit per opa penalia. ꝛ in ꝯtritõe viatoris ẽ pena. s. dolor sensibilis ibi aũt dolor volũtatis qua peccatum displicet cũ sit pure volũtarius nõ hꝫ de se penã aliq̃: q2 nõ est ꝯ voluntatẽ: nec simplr: nec fm qd: imo dolet ꝛ vult dolere nec rõne sensus: q2 nõ ẽ ibi sensus. Secus aũt est i spũ damnato cui displicet remorsus sinderesis ȏ petõ. Unde ille dolor est ei pena q̃uis videaẽ mirabile q dolor purgatorij nõ sit pena. Uñ dõm q dolor que hñt ȏ pena sic ꝛ pena q sine eo nõ esset pena sed dolor quẽ hñt de cĺpa est pbabile q ille nõ sit pena. ¶ 2ª ȏ est. q in iferno non pôt ex

2ª ꝯº parti pena debita veniali hic nõ dimisso: q2 q̃diu culpa ẽ nõ dimissa tãdiu ẽ pena debita. Uñ cum ibi nõ possit remitti aliq̃ culpa p ꝯñs nec pena solũ illi petõ qd manet: debita: q2 semp est debita: imo cõiter teneẽ q nec in pnti possit dimitti veniale sine mortali. ẽmo quo ad penã: q2 nulla pena ẽ satisfactoria in illo q nõ hꝫ gratiã: itẽ nec quo ad culpã: q2 illa remissio culpe nõ est sine reordinatione volũtatis: nõ ẽ aũt volũtas reordinata q̃diu est deordinata: ꝛ q̃uis possit reordinari: sꝫ quid maneẽs deordinata simplr ꝛ possit quã penitere ȏ veniali sic mortali tñ q̃diu ẽ aliq̃s odio dei habitus nihil ei cõd ꝯnat quoniã q2 ei de maiori offensa satisfaciet imo et refectuat. ğ nec ad meritũ nec ad satisfaciendũ ꝛ accepẽ opus eiꝰ q nõ hꝫ grãm. Qd aũt dicit q veniale ad mortale nõ ẽ pportio verũ est. ꝛ quo ad culpã ꝛ quo ad penã dãni p se: sꝫ quo ad penã sensus itensiue est pportio: cũ vtraq̃ sit finita: ꝛ quo ad extẽsionẽ per accñs est equalitas i casu q dictus est. ¶ 3ª ꝯº est. q idẽ est de pena debita

3ª ꝯº mortali vel veniali. et hic dimisso: q2 pena que nunq̃ ẽ deo accepta nunq̃ ẽ satisfactoria. ¶ P. sicut gaudiũ est essentiale siue accñtale: vt aureola nõ hꝫ pnciũ ... malorũ siue eentialis que est p mortali ... siue accñtale q est p veniali. ¶ P. si hõ esset obligatꝰ ad penã ... valoris soluẽdo pecunia nulliꝰ valoris nũq̃ ... sic ẽ hic q2 valor satisfactionis ẽ ex charitate: ... na ẽ finita p se: pôt tñ esse ifinita p accñs ꝛ ex ... Uñ sicut pena mortalr pp pnam de eterna fit ... pena venialr ppter impniaꝫ ꝛ mortalis ꝯcomitãtiã ... na. Et iõ sicut in celo eternũ erit gaudiũ de bonis ... ctis i mortali qbꝰ nõ debeẽ celũ p se: sic ꝛ in iferno ... dolor de petis venialibꝰ q̃uis p se nõ debeaẽ ... ¶ Sꝫ notandũ q nõ oẽ gaudiũ accñtale ẽ eternũ ... tis: q2 nõ semp actu recolũt de oibus ȏ qbus ẽ ... duꝫ. Et q2 gaudiũ ꝛ delectatio sequunẽ actũ nõ ... ẽ q nõ hñt actu ꝯtinue illud gaudiũ: sꝫ eẽntiale nõ interrũpitur sicut nec visio dei: accñtale võ qd est aureola ... terrũpaẽ ẽ spãlis grã dei. q. s. semp actu cognitẽ ... si dicaẽ sic q qcqd cognoscũt cognitõe vespertina cognoscũt cognitõe matutina. Et vespertina qdẽ interrũpi sed matutina ꝛ vtrũq̃ hꝫ gaudiũ annexũ q2 oia ... i bonũ: ꝛ sic gaudiũ iniũctũ sequitur cognitõeꝫ matutinã de creatura ẽ eternũ: illud võ qd seqẽ cognitionẽ vespertinã ȏ creatura est discõtinuuꝫ. De dãnatis aũt: q2 nõ ... de oibꝰ recolũt q̃ sunt eis cã doloris ꝛ ... iõ nõ ... dolor ẽ eternus ꝯtinuitate: sꝫ nunq̃ sunt sine aliq̃ dolore. ¶ 4ª ȏ est. q aliq tardiꝰ: aliq citius a purgatorio liberãtur. Quãto.n. hõ firmiꝰ adhesit peccãdo tãto diutius ... tur: pp qd malũ est sibi habituare qdcũq̃ petm̃ ... grauius vel pluries peccauit tanto itensiꝰ ardet. ¶ ... tñ q ista firmitas nihil faciat: q2 q̃ tũcũq̃ firmiter ... rit i hac vita totalr tñ auertiẽ in alia: ꝛ q̃to firmius ... tanto firmius respuit vñ firmitas q̃ iã esse debet ... plongare penã. ¶ P. fm q hñt plura vel pauciora ... gia fm hoc citiꝰ vel tardiꝰ purganẽ et illi qui fuerunt i petis firmati: vñ icertũ ẽ de hꝫ. ¶ Ad argꝰ dõm q ... iferno dãnatoꝝ: ꝛ pueroꝝ: nõ de libo patꝝ vñ ... dẽpti nec de purgatorio ꝛ fornace ferrea egypti ... tidie redimunẽ sanguine agni.

Ecũdo q̃riẽ de gnãli ꝯfessiõe ... deleat oẽs culpã. Et ... nõ q2 culpa nõ remittiẽ nisi p sacramentum ... nõ est sacrꝫ cũ fiat aliq̃n nõ sacerdoti ... cerdos ꝯfiteẽ adultoꝝ q nõ est ẽt ... ricus sꝫ laicus. q̃ ꝛc. ¶ Cõtra ... ret ꝛ eccliã decipet. ¶ Rñ hic sũt ... da. Priꝰ de effectu gnãlis ꝯfessionis q̃tũ ad remissionẽ venialiũ ꝛ meritũ bonoꝝ. 2º q̃tũ ad remissionẽ ... 3º de virtute ꝯfessionis q̃ dꝫ eẽ in oi ꝯfessiõe tam ... spãlẽ sacralẽ q̃ nõ sacrali.

Quantum ad primũ sunt tres conclones. ¶ Prima q confessio generalis est actus ... torius quia virtutis charitate informatus: sed ... esse elicitus ab humilitate. sed a penitentia ... siue sacramentalis siue non quãuis ad eam concurrãt multas. Ad eandem enim virtutem pertinet ... et elicitus ꝛ actus exterior imperatus ei ... Unde cum interior contritio sit actus penitentie ... siue sit contritio specialis siue sit contritio generalis elicitus. ꝛ per consequens actus exterior ... imperatus siue generalis sit siue specialis siue ... talis siue non. ¶ Secunda conclusio est. q confessio ... ralis valet ad remissionem peccatorum venialium ... penã sed non sic delet oẽm penam sicut ... Sicut enim sola voluntate culpa cõmittiẽ ... tate quatenus culpa est deleẽ. sed per hoc pena ...

Et tñ dictū ē oēm culpā venialē delē intelligēdū est nisi
retineat actu vel hītu in affectu cōfitentis. Ualet autē ad
remissionē quo ad penā z inq̄tū ē sacrāle z inq̄tus nō sa
cramentale cū p quēlibet actū charitate informatū ad q̄
applicatū remissione de pene hō ꝯsequat. ¶ Tertia ꝯclō
est. q ꝯfessio gnālis valet ad delectionē venialiū q̄ ad cul
pam. ex quo ꝯ illa dirigit. cū eni in tali ꝯfessione sit ꝯtritio
alias ē ficta: si sola ꝯtritio gnālis sufficit ꝯ venialia multo
magis ꝯtritio cū ꝯfessione. Nā cū nullū pctm̄ sine ꝯtritiōe
deleat: nunq̄ ꝯfessio gnālis deleret sine ꝯtritione: qz nec
spālis. Et qz nō ē rō q deleat vnū z nō aliud: ex quo nō ma
gis ꝯ vnū qz ꝯ aliud dirigit. ideo quo ad culpā oīa delet. et
sic sequit q sepe hō ē sine oī culpa. tñ si min⁹ reqrit ad dimis
sionē venialiū q̄ mortaliū. z ad dimissionē mortaliū suffi
cit ꝯtritio z ꝯfessio spālis: nō sequtur pp hoc q ad dimissio
nē venialiū sufficiat gnālis. sicut aliq arguūt: qz aliter pōt
esse min⁹: qz. s. sufficit sola ꝯtritio spālis sine ꝯfessione qua
cunq̄. sz supposito q sufficiat ꝯtritio gnālis. seqt q mul
to magis cū ea ꝯfessio gnālis: qz nō requirit maior specifi
catio in ꝯfessione q̄ in ꝯtritiōe: cū aliqn ꝯtritio sine cōfessi
one qcunq̄ sufficiat. Uideret tñ alicui q sic in q̄libet ve
niali fuit spālis z distincta cōplacētia: sic ad delēdū regre
ret spālis z distincta displicētia: z hoc quo ad venialia ex
ꝯsensu delibato cōmissa. Alioqn nō sic reordinat volūtas:
sic fuit deordinata: nec ē tāta ꝯuersio: quāta fuit auersio:
qd tñ videt necessariū s3 illud aplī. Sicut portauim⁹ ima
gine zc. Et sicut exhibuistis mēbra vr̄a zc. Et ēt eq̄litas iu
sticie videt exigere q tātū subtrahat volūtati de placen
tia quātū sibi addidit. qd nō ē nisi totiēs z tantū spālr z di
stincte sibi displiceat malū quotiens z quātū sibi placuit.
Et aute dicūt doctores gnālē ꝯtritionē sufficere intelligit
de pctis venialib⁹ subito z sine deliberatiōe cōmissis vel
que [illegible] in p̄mis motib⁹ sensualitatis ꝯ quos vn⁹ mot⁹
volūtatis deliberatiu⁹ p̄pōderat. Confessio g gnālis delet
venialia quo ad culpā. qz etiā sine sacro venialis culpa re
mittit z sic p ꝯfessionē gnālē nō sacrālem z multo magis p
sacrālē q̄ cū oporteat pctā displicere sic placuerūt: vel for
maliter vel saltē virtualr: cū hō abūdet multitudine veni
alium: z raro est q vnq̄ possit hr̄e vnū actū displicētie: g eq
pollet ex se tot cōplacētijs particularib⁹. vt sic vna ꝯtriti
one deleat oīs culpa venialis nisi forte ex adiunctione sa
cramenti in tantū valor augeatur vt quādo coīcat vel ꝯfi
tetur de peccatis venialibus in generali sacrāliter.

Secundus articulus est videre quō ꝯfessio gnālis valet ad remissionē pctōꝝ mortaliuz.

Circa quā sunt tres ꝯnes principales z quarta correlaria.
¶ Prima ꝯclō est q ad remissionē mortaliū quo ad penā
valet ꝯfessio gnālis siue sacrālis siue nō sacrālis: vñ expe
dit q in gnāli cōfessione quā hō facit itendat ꝯfiteri nō so
lū de venialib⁹. sz etiā de mortalib⁹ de qbus ē alias ꝯfes
sus z absolutus in qbus tātū valet ꝯfessio gnālis quātū in
venialib⁹: qz ita parū sunt de necessitate cōfessionis sic ve
nialia z p ꝯñs nec de necessitate ꝯfessionis spālis. Magis
aūt expedit hoi hic satisfacere de mortalib⁹ q̄ de veniali
bus: cū sicut vnū mortale nō dimissuz habeat i īfinitū ma
iorē penā q̄ oīa venialia. sic p ꝯñs mortali dimisso debet
maior pena q̄ inumeris venialib⁹ dimissis. vñ magis ex
pedit hic de mortali q̄ de veniali satisfacere. Sic g cōfes
sio gnālis delet mortalia q̄ ad penā sacrālis z nō sacrāliter
ex cōtritio pcessit vt Tho. dicit. talia tñ distinctione vtrū
sint oblita totalr aut in spāli vt hō faciat qd i se est z ipsaz
et negligentiā ꝯfiteat: qz pīculū ē ne sit mortalis. ¶ Secū
da ꝯclō est q cōfessio gnālis valet ad dimissionē culpe mor
talis oblite cū hō discussit ꝯsciētiā suā vt debuit. Hoc eni
virtute cōfessionis spālis dimittunt dicta z scita: virtute
aūt gnālis oblita. sed tūc oz q sit sacrālis: qz nō sacrālis

nō pōt remitti vnq̄ culpa mortal ēt oblita: qz sic nihil re
mittit originale nisi sacri baptismi susceptū facto vel voto:
sic nihil mortale actuale nisi sacri penitētie p̄ut susceptū fa
cto vel voto. Delet g culpā mortalē oblitā si attritio pcessit: qz vi clauiū mutat attritio i cōtritionē p quā dimittit
culpa mortalis spāliter cōfessa: z p ꝯñs mortalis oblita: cū
remissio mortaliū sit cōnexa. Et hoc est vi gnālis cōfessio
nis: qz mā absolutiōis nō sunt nisi pctā cōfessa vel in spāli
vel in gnāli. ¶ Tertia ꝯclō est iuxta illud qd nō dictū est. 3ᵃ ꝯ
q est casus in quo vi gnālis sacrālis remittit culpa morta
lis iā dicta etiā z nō oblita vt qñ hō cōfessus fuit fictus illa fi
ctione [illegible] impediu fruct⁹ r̄ōe tñ tenet cōfiteri nisi ipsaz fictio
nez. Si g postea atterat de ipsa fictione z nō cōterat cōfi
tendo de ipsa fictione in spāli z de pctis tūc cōfessis in spe
ciali an gnāli nūc ꝯfitet: mutat in clauiū attritio in cōtriti
onē: z post absolutio virtutis incipit hr̄e effectū: ita q p
hāc gnālē ꝯfessionē culpa mortalis non remissa remittit.
Et g homo nescit vtrū vnq̄ fecerit vnā pfectā ꝯfessionez
expedit q in oī cōfessione sacrāli post q̄dā spāliter enume
rata sequat gnālis clausula que oīa alia cōprehēdat. de oī
bus alijs venialibus z mortalib⁹ ꝯfessis alias z nō ꝯfessis:
z sic absolutio sequat: z sic valebit ad deletionē pene mor
taliū z venialiū: z ad deletionē culpe ēt mortalis oblite vl
etiā scite: quā tñ nō tenebat alias in spāli iterū ꝯfiteri. Et
qñ dr̄ absoluo te a dictis z oblitis: itelligit a dictis in spāli
z i gnāli: z ab oblitis z nō in spāli dictis tñ in gnāli: qz a nul
lo mō dictis non pt absolui ab hoie. Unī ēt qz talis ꝯfessio
valet ad deletionē venialiū non oblitoꝝ nec dictoꝝ in spe
ciali sed tñ in gnāli. meli⁹ dr̄ ab oib⁹ peccatis simplr quia
oīa sunt dicta vel i spāli vel i gnāli. Ex quo itēdit sic q̄ di
cere a dictis z oblitis ¶ Ex quo apparet ꝯ q̄rta s. q ē mi 4ᵃ ꝯ
nus debita forma q̄ cōiter seruat i absoluēdo: cū dr̄ absol
uo te a pctis tuis dictis z oblitis qz si est iste sensus absol
uo te a dictis in spāli z i gnāli z ab oblitis ēt nō dictis nec i
gnāli nec i spāli: error est qz forma absolutionis nō se extē
dit vltra ppriā materiā ꝯfessionis. vñ pctā nō ꝯfessa nec i
gnāli nec in spāli non sunt mā absolutionis q̄ est sacri. Si
aūt sit sensus absoluo te a dictis i spāli z ab oblitis dictis i
in gnāli. ergo nō absoluit ab aliquo peccato scito: nec quo
ad culpā: nec quo ad penā: qd ē ꝯ itentionē ꝯfitētis q in il
la gnāli cōfessione itendit includere nō solū oblita sz etiā
scita. de qbus tñ nō tenet ꝯfiteri in spāli nec ēt forte i gnā
li. sicut sunt venialia z mortalia semel ꝯfessa de qbus non
vult ꝯfiteri in spāli. qz teneret p totū diē: z tñ vult de oib⁹
absolui: vt de pena oib⁹ debita aliqd diminuat z ipsa cul
pa si nōdū ē deleta. Et iō est melior forma. Absoluo te ab
oibus pctis de qb⁹ ꝯfessus es vel i gnāli vel in spāli vel de
qb⁹ intēdis. de hoc tñ pleni⁹ dicet in distinctione prima.

Tertius articulus principalis est de veritate ꝯfessionis habēs quinq̄ ꝯclones. ¶ Prima est q 1ᵃ ꝯ
siue sit confessio sacrālis siue non sacrālis siue iudicialis
siue alia q hō nunq̄ oz mētiri. Et siue cā humilitat. siue
hypocrisis deliberatiue mētiri in iudicio ꝯfessionis cū ha
beat annexā irreuerentiā ad sacrm̄ z q̄dā blasphemiā vr̄
mortale. ¶ Scda ꝯ ē. q si aliqs p ignorātiā iuris diuini n̄ 2ᵃ ꝯ
cōfiteat illud de quo credit nō esse mortale cū sit vel q n̄
teneat ꝯfiteri. cū tñ teneat. nō excusat qn tanq̄ fictus nō
ꝯsequat effectū sacri. sicut z ille q nō sufficiēter discussit ꝯ
sciētiā suā: z tñ cū ēt p pctm̄ veniale hō sepe pdat effectū sa
cramēti. nō oz q oīs fictio q̄ ipedit hūc effectū sit mortal
nec p ꝯñs q sit necessariū eā cōfiteri. ¶ Tertia ꝯ est. q si
qs de fictione vel alio pctō hēat coniectura3 q sit mortale 3ᵃ ꝯ
tenet cōfiteri: ēt si nō hēret determinatā ꝯsciētiā sed dubi
tante an sit mortale: eo ipso tenet cōfiteri: qz cōsciētia er
ronea ligat: alias exponeret se discrimini: nō tñ debet dice
re esse mortale illud de quo dubitat. sed relinquere pōdus

⁊ statera indicio sacerdotis librãtis. Si et dubitat vtrũ cõ senserit vel nõ cõfiteat̃ sicut dubitãs nõ sicut certus: alias

4° mẽtit̃. ¶ Quarta ↄclo ẽ. ꝙ si qs mẽtit̃ in ↄfessione q̃ p tor mẽta exgrit̃ inocẽtẽ falso accusando: q2 in alteri⁹ pniciem mẽtit̃ nõ excusat̃ a mortali: lz a tãto excuset̃: q2 mẽdaciũ pniciosũ ẽ mortale: sicut nec illi qui metu tormẽtoꝝ nega uerũt fidẽ. Qui aũt ↄ se cõfitet̃ in tormẽtis se fecisse q̃ non fecit: lz inq̃tũ se diffamat: videt̃ perniciosũ: tñ inq̃tũ se a tormẽto liberat videt̃ officiosũ: ⁊ sic dubiũ est an sit mor tale q2 plus dz diligere vitã q̃ famã: tñ q2 ledit astãtes fal

5° sa pro veris affirmãs pniciosũ est. ¶ Quinta ↄ ẽ. ꝙ si qs alios accusat fures ⁊ latrões q sũt icorrigibiles ⁊ quotidie nouis furtis ⁊ latrocinijs rẽ publicã ledũt: bñ facit: q2 iste est casus i quo põt occult⁹ peccõ denunciari qñ. s. correctio nõ sperat̃ ⁊ pctm̃ ẽ cõitati nociuũ. Si aũt sociũ de cui⁹ cor rectione iã sibi ↄstat pderet: peccaret: nisi in casu vbi. s. spe ciali iuris ordine seruato de illo noiatũ vt testis iterroga retur. tũc. n. tenet̃ dicere veritatẽ. ¶ Ad argm̃ dicendũ ꝙ culpa venialis ⁊ pena venialis ⁊ mortalis bñ remittit̃ ali ter q̃ p sacrm̃: ⁊ sic põt remitti p cõfessionẽ gnalẽ. q̃ nõ est pars sacri. lz q2 ↄfessio gnalis qñq3 est sacrũ qñq3 est ps ei⁹: tũc nõ solũ pena aut culpa venialis remittit̃ sed mortal: duz tñ oblita vel etiã scita: dũ tñ nõ necessaria cõfiteri spe cialr̃: q2. s. alias ↄfessa: lz nõ remissa vt dictũ ẽ. Nõ III.

TErtio querit̃ de sigillo ↄfessiõis vtrũ .s. sacerdos teneat̃ celare pec cata sibi dicta i cõfessione. Et videt̃ ꝙ non: q2 nõ plus tenet̃ ↄfessor cõfitẽti q̃ eẽ ↄ. lz ↄfi tẽs nõ tenet̃ celare absolutionẽ sibi factã: nec pniaz iniũctã: g̃ nec eẽ. ¶ Cõtra de pe. ⁊ re. Ois vtriusq3 sexus. Caueat autẽ cõfes sor ne signo vel verbo aut alio q̃uis mõ pdat aliq̃tenꝰ pec catorẽ. ¶ Rñdeo tria sũt vidẽda circa sigillũ cõfessionis. Prio qs tenet̃ ad cellãdũ ↄfessionẽ. Scdo q̃ cadũt sub si gillo isto. Tertio vtrũ i aliq̃ casu liceat reuelare ↄfessioẽs.

Quantũ ad primũ sunt tres ↄclones q̃tũ ad tria ge nera psonarũ que obligant̃ ad sigillũ ↄfessi

6° onis vl̃ q̃si. ¶ Pria. ꝙ sacerdos q iure cõi audit ↄfessionẽ in foro pnie ⁊ absoluit ille p se pmo ⁊ directe astringit̃ ad si gillũ ↄfessionis ⁊ ad sigillũ qdẽ secreti rõe mae ⁊ rõne for me q2 in secreto fit ⁊ i ponẽs sibi pnias videt̃ paciẽti nõ alr̃ sibi iputari ad penã ꝙ eẽt si reuelaret: ⁊ rõne sacri: q2 rõ q̃ moueret delegãtẽ dz mouere delegatũ: vñ cũ sit delegat⁹ dei q celat ⁊ tegit vel sacrm̃ ad celãduz ⁊ tegẽdũ institutũ: iste celare ⁊ tegere dz. Est aũt reuelator cõfessionis nõ so lũ q in spãli noiat crimen ⁊ crimiosũ: lz ẽt q in gnali: vel p son i q̃ ex hoc põt cognosci vel crimẽ sicut sacerdos qdã ↄ pochianũ pẽtente publice ꝙ negaret eucharistiã dixit pu blice ꝙ h facieba t q2 ille hẽbat pctm̃: vñ nõ poterat cũ ab soluere nec ille volebat ire ad epm̃ nec putauit ipse nec de canus la⁹ ꝙ fuisset reuelatio ↄfessiõis q2 nõ expsserat pec

7° catũ sed ↄstat ꝙ fuit: q2 grauitatẽ peccati expressit. ¶ Se cũda ↄclo est. ꝙ ad celãdũ ↄfessionẽ tenet̃ is ad quẽ cõfes sio puenit siue licite siue illicite: siue mediate siue imedia te. licite q̃dẽ ⁊ imediate nõ sacerdos q audit ↄfessionẽ i ne cessitatis articulo de mortalibz vel alias de venialib⁹ vel iterpres que ↄfites p se adhibet: itẽ q casu audit vl̃ cũ de licẽtia ↄfitẽtis reuelatur. Illicite aũt sicut q se cõfessorem fingit vel q latẽter absconditꝰ ↄfessione audit qd est facere sibi iniuriã facere sacro. Cũ. n. ↄfessio facta ex eo qd ↄfes sio est sit celãda ad quecũq3 ↄfessio puenit illũ obligat ad celãdũ: nec ↄstat q̃ iste absoluere nõ pt: q2 ẽt sacerdos antequã absoluat vel si absoluere nõ pt lz hz remittere: ite rum tenet̃ celare. ¶ Decãt in q̃dã in casu illũ qui sic audit posse [illegible] ete vt si sunt in vna pochia duo sacerdotes q [illegible] si vnus a casu vel a pposito audiat ↄfessiones

aliculꝰ parochiani cũ suo socio ↄfitẽtis posset p[illegible] re q̃uis ille nõ crederet ↄfitẽti [illegible] illi duo repsentãt nisi vnã psonã [illegible] i foro [illegible] duo iudices ordinarij isolidũ vñ q actã alteri⁹ p[illegible] re ad rei ↄdẽnationẽ vl̃ absolutionẽ pur illa [illegible] Sz hec opinio mihi nõ placet nec rõne [illegible] sacrm̃. n. pnie regrit̃ intẽtio ⁊ ex parte [illegible] ↄfitẽtis. Cũ q̃ ↄfitẽs vni nõ [illegible] nõ itẽdit [illegible] nullo mõ eũ soluere vel ligare põt p cõfession[illegible] ri. ¶ Pñ iudex nõ põt de iure dare sniam ↄ reũ vel pro ↄfessione q̃ nõ fuit facta corã eo vt corã [illegible] sio pd̃ cta nõ fit corã sacerdote latẽter audiẽ[illegible] iudice in foro illo dicto ẽt ꝙ q̃libet coꝝ sit et [illegible] dũ q̃ ⁊c. ¶ Ad rõnẽ coꝝ ẽ dicendũ ꝙ nõ ẽ simile [illegible] tẽtioso in quo vn⁹ iudex i ↄfessionẽ corã se facta [illegible] põt suo college manifestare: ⁊ ille alius põt per ea [illegible] ac si fuissent corã eo facta sicut ordinarij ⁊ ingsitor[illegible] dẽtes diuisim tenent̃ cõicare pcessus. de here. [illegible] ⁊ de foro pnie i quo ↄfessor nõ põt auscultãti m[illegible] nec ille alr̃ cognouit vt iudex: q̃re ⁊c. Vñ pz ꝙ nõ [illegible] tant̃ pro vna psona in fore pnie sicut i ↄtẽtioso. ¶ [illegible] ↄclo ẽ. ꝙ ille tenet̃ celare q̃ qd aliter audiuit ⁊ [illegible] i ↄfessione. Ad tantũ. n. hõ tenet̃ ad q̃tũ pmisit [illegible] pit in ↄfessione qd est pmittere celare: tenet̃ ac si [illegible] sor: nõ tñ ex sacro cũ nõ sit sacrm̃: lz ex pmissiõe. vñ [illegible] de iure iur. c. penult. ꝙ clericus q iurauit fuare statuta [illegible] ta ⁊ postea pmisit per idẽ iuramẽtũ seruare statuta [illegible] facta tenet̃ qdẽ fuare: lz nõ ẽ piur⁹ nõ fuãdo: q2 nõ [illegible] gat⁹ ex iuramẽto: lz ex simplici pmisso: ⁊ silr̃ verba [illegible] facere sacrm̃ de nõ sacro: lz possit se obligare q̃ ad [illegible] ⁊ effectũ tñ lz nõ quo ad vinculũ nodũ. Videt̃ [illegible] rentiã facere sacro q tradit vel recipit in ↄfessi[illegible] nõ ẽ ↄfessio: cũ nihil sit eq̃lr̃ celãdũ ei qd in cõfessi[illegible]

Secundus articulus est videre illa ad q̃ [illegible] dit sigillũ confessionis. Et hic [illegible] ↄclones pncipales fm tria ad q̃ se extẽdit lz [illegible] ¶ Prima ↄ. ꝙ illa ad que p̃ ⁊ pncipalr̃ se extẽdit [illegible] ↄfessionis sunt pctã ↄfessa ⁊ circũstãtie inq̃tũ [illegible] tia psona cũ q̃ ↄfitet̃ se peccasse cadit sub sigillo [illegible] ei⁹ et ex pte cõfessionis ꝙ pncipal ⁊ accessori⁹ tenent̃ [illegible] nẽ celare vt sacerdos ⁊ iterpres sic ex parte ↄfit[illegible] lari ⁊ pncipalis. i. penitẽs ⁊ accessori⁹ a cũ quo dicit [illegible] casse siue benefaciat dicẽdo siue nõ. Cũ. n. sigill[illegible] tuz sacrali ↄfessionis illa directe sunt celãda q̃ [illegible] m i sacri. Hec aũt sũt pctã ⁊ circũstãtie eius q̃ [illegible] tate vel bonitate ↄfessiõis inq̃tũ hõ ⁊ tertia psona [illegible] ta vt dictũ ẽ. ¶ Sed videt̃ ꝙ tertia psona nõ cadat [illegible] gillo: q2 illa psona nõ ẽ pctm̃ nec circũstãtia pctĩ [illegible] aliud cadit sub sigillo cõfessionis: g̃ ⁊c. ¶ Itez [illegible] sub sigillo ↄfessionis nisi illud p qd ↄfitens posset [illegible] q̃q3 posset ↄfessor loq de pctis illius tertie psone [illegible] ditione ↄfitẽtis: g̃ ⁊c. ¶ Itẽ hora ⁊ locus [illegible] exhibitione pctĩ nõ cadũt: g̃ a simili i pposito. ¶ [illegible] ↄfessor tenet̃ celare ẽ q2 psumit̃ ꝙ de⁹ celet [illegible] nõ sic psumit̃ de pctõ tertij pdito iõ ⁊c. ¶ Itẽ [illegible] nisi ꝙ ptinet ad iudiciũ illius fori: lz tertia psona [illegible] iõ ⁊c. ¶ Itẽ gen⁹ ẽ magis itimũ rei q̃ circũstã[illegible] pctĩ nõ cadit q2 licitũ ẽ ↄfessori dicere talis [illegible] mihi de oib⁹ pctĩs suis. g̃ multo minus circũstã[illegible] ¶ Itẽ ↄfessor põt loq de pctis cõfitẽtis nõ [illegible] sam. g̃ multo magis de pctis nõ ↄfitẽtis. ¶ Itẽ [illegible] sigillũ ↄfessionis eẽt in puduciũ obseruancie [illegible] tunc nõ posset corrigi mala psona [illegible] culata in [illegible] ¶ Rñdeo accipiendo cadere sub sigillo ↄfessionis [illegible] eẽ nõ licere reuelare psonã cũ qua ↄfitet̃ pec[illegible] casse cadit sub sigillo ↄfessiõis ⁊ pctõ declarã[illegible]

[illegible] Primū declaro sic cū pe[illegible] sacerdos tenet celare oē illud qd necia [illegible] tegat [illegible] cōfitens aliqū nō posset sufficiēter exprimere peccm̄ suū nō notificādo psonā cū qua peccauerit [illegible] cognouit vnigenitā suā. ¶ Pʒ sacerdos tenet celare [illegible] de quo cōfitēs pdi possit ⁊ mala suspitio gnāri: sic aūt ē i pposito. gʒ ⁊c. ¶ Scdʒ declaro q̄a hoc [illegible] boīes a [illegible] tenet hō les ōeʒ fame ppe sʒ ēt psone vinculo amicitie sibi cōiūcte. ¶ Quo ad tertiū sciēdū q̄ pctā cōfitētis i relatione ad ipsuʒ cadūt sub sigillo cōfessiōis de necessitate ⁊ absolute pmo directo explicite ⁊ ex oibꝰ causis: psona aūt cū q̄ penitēs cōfitet se peccasse cadit qdē de necessitate ⁊ absolute: nō pmo sʒ ex cōñti indirecte ⁊ iplicite nec ex oibꝰ causis sʒ ex aliqbꝰ. peccata aūt ipsiꝰ penitētis nō referēdo ea ad determiatā psonaʒ: sicut cū aliqs dic̄ ego audiui tale qd qd tñ nō audiuit: nisi in cōfessione: cadūt sub sigillo de nec̄citate nō tñ absolute sed sub cōditione. s. si ex platione taliū vboꝝ posset p se vel per accñs directe vel idirecte aliqua verecūdia vl̄ cōfusio vl̄ suspicio gnāri mala: vl̄ aliō nocumētū cōfitēti puenire. Ea aūt q̄ penitēs iterserit in sua cōfessiōe q̄ nō sunt pctā nec circūstātie pcti nec potētia deducere in manifestationeʒ cōfitentis: vt q̄ in tali terra sunt bona blada vel hm̄i: nō cadūt sub sigillo nisi de cōgruitate si in dicēdo illa nō det itelligere cōfessori q̄ velit ea celari: vñ cōfessor dicēs se audisse ea mēdax nō est qr p cōparationē ad ea nō reputat psonā dei sʒ hoīs. Et p h̄ pʒ rñsio ad pmū: scdʒ: tertiū: qntū: ⁊ octauū argumēta. ¶ Ad qrtū dicēdū q̄ illa nō ē tota rō celatiōis: qr si cōstaret cōfessori q̄ cōfitēs nō peniteret ⁊ ex cōñti des sibi nō idulgeret: tñ teneref celare. ¶ Ad sextuʒ dicēdū. q̄ cōfessio ppe nō ē nisi de pctis: ⁊ iō cōfessor dicens sibi aliquē cōfessuʒ de pctis suis nihil ponit i palā qd eēt occultuʒ: maxime qr si dixerimꝰ q̄ pctm̄ nō hēmꝰ ⁊c. Sed si diceret sibi cōfessuʒ de magnis ⁊ multis pctis reuelator cōfessionis eēt. ¶ Ad septimū dōʒ. q̄ minor falsa est: qñ per locutionē de pctis cōfessis pōt deueniri p se vel p accñs directe vel idirecte: vel p quecūqʒ modū in aliquā cognitioneʒ vel suspitionē vel opinionē vel dubitationē de cōfesso vel inq̄ntū p h̄ pōt sibi puenire dētrimētuʒ i aīa vel corpe vel possessiōe: vel fama: vel amicis: vel inq̄ntuʒ p hoc pōt i pplo scādalū gnāri. vel cōfessio magis odiosa vel minꝰ dilecta: vel magis onerosa: vel minꝰ pciosa reputari. Raro autē vel nunq̄ pōt cōtingere qn ex reuelatione pctōꝝ i cōfessione auditoꝝ p viā aliā nō scitoꝝ possit contingere aliqd de pdictis icōuemētibꝰ: q̄uis forte nūqʒ nullū cōtingat. vñ
ꝯ multū hʒ cauere q̄ nō dicat vel quō dicat. ¶ Scda cōclo est. q̄ sub sigillo cōfessionis cadūt ēt nō pctā sʒ alia inq̄ntuʒ per ea possit directe vel idirecte pctōr pdi: qr q̄cūqʒ prohibet aliqd phibet oē illud p qd puenit ad illō ff. de spō. l. Oro. Uñ iter quos phibet matrimoniū phibent ⁊ spōsalia p q̄ puenit ad illud nisi cesset cā sicut rone etatis prohibet matrimoniū qñ nō phibent spōsalia. Qr ḡ phibet reuelatio pctōꝝ p [illegible] ⁊ illoꝝ ad q̄ hoc seq̄ret [illegible] ita q̄ si hō nō possit cōfiteri pctm̄ pprū nisi reuellet cōfessioneʒ nō dʒ cōfiteri illud pctm̄ qr fortior est obligatio ad celādū q̄ ad cōfitēdū. Uñ si accideret iste casus q̄ sacerdos hēret aliq̄d mortale pctm̄ de quo nō posset cōfiteri qn reuelaret illū cui cōfiteref cōfessioneʒ sibi factaʒ nō deberet illud pctm̄ cōfiteri. Durāte n. tali casu sufficeret sibi de illo pctō cōteri cū voto [illegible] qñ h̄ face poterit sine reuelatione [illegible] sine [illegible] pudicio sigilli cōfessionis. [illegible] vīculo aliqd cōfessor ad celādū q̄ pctōr ad [illegible] ad [illegible] iure nāli obligat qs ad celandū secretū [illegible] ad cōfitēdū [illegible] qr hō nō deberet cōfiteri circūstantiā mutāte speʒ si p hoc tertia psona notaref [illegible]

crimētū ad celādū: ibi aūt nō. Uñ si q̄ref si cōfitēs teneatur celare psonā cū q̄ peccauit: distinguo. Aut exp̄ssio illiꝰ psone necia ē ad exp̄ssionē pcti: ⁊ tūc tenet reuelare: vt de muliere cōfitēte incestus cū fre suo: nō n. sufficit dicere concubui cū viro: sʒ cū fre meo: q̄uis p hoc sacerdoti notificet pctm̄ alteriꝰ. Si autē exp̄ssio psone nō ē necessaria ad exp̄ssionē spēi pcti: aut ē vtilis ad pseruādū cōfitentē a recidiuo: ⁊ tūc expedit q̄ illā psonā exp̄mat cōfessori. Pōt. n. cōtingere q̄ cōfessor p cognitionē psone sciet iniūgere pniaʒ talem ⁊ talia documēta dare: ⁊ tales monitiones facere p q̄ melius ⁊ secretius penitēs poterit pseruari a recidiuo: aut nō est vtilis nec ad exp̄ssionē magnitudinis pcti: nec correctionē: nec pseruationē penitētis. ⁊ tūc dʒ celare: qr qlibet tenet nō gnāre malā opinionē de pximo suo in corde alterius sine rōnabili ⁊ vtili causa. Si. n. aliqs ad pximi correctionē ex cōfessionē pctm̄ eius dicat tali psone q̄ velit ⁊ possit ei pdesse ⁊ nō obesse: bñ facit. sʒ p hac cā nō dʒ eū noiare in cōfessione: qr per talē cōfessionē cōfessor non posset pcedere ad eius correctionē: tñ cū nō sint faciēda mala vt veniāt bona: videt mirabile q̄ p necessitate ⁊ vtilitate cōfessionis debeat hō alterius crimē pdere cōtra ordinē charitatis ⁊ pceptū euāgelij. Uñ videt q̄ pro necessitate cōfessionis dʒ aliū noiare nō pro vtilitate: ⁊ si nō pt alr̄ spēm pcti exp̄mere: tūc dicat: qr illud qd tenet facere nō dʒ omittere p dāno alteriꝰ. cū plus teneat sue cōsciētie q̄ fame alterius. Si aūt pōt dici spēs pcti sine exp̄ssione tertij: sʒ meliꝰ remediū adhibebit exp̄mēdo tertiū nō tñ est noiandus: qr cōsilia intelligūtur saluis pceptis: ⁊ pcepta mioꝛa saluis maioribus. ¶ Tertia cō est. q̄ nō peccata q̄ possunt dici sine reuelatiōe pctōꝝ nec directe nec idirecte cadūt: qr cessante causa cessat effectꝰ: vñ bona qbus laudat puta qr virgo ⁊ qr nunq̄ peccauit mortalr̄ ⁊ hm̄ dicere licet: nisi qñ p h̄ q̄ vnus laudat alteriꝰ pctm̄ reuelat: qr q̄ de vno dicit de altero negat vt dicit Grego. sup illud Jo. Ego demoniuʒ nō hēo. Uñ duobꝰ cōfitētibꝰ si postea diceret cōfessor de vno: iste est virgo vel iste nunq̄ mortalr̄ peccauit statim eēt suspitio cōtra aliū. ¶ Sciēdū ē āt q̄ sigillū secreti ⁊ sigillū cōfessionis se habēt sicut supiꝰ ⁊ iferius. Sigillū. n. cōfessionis ē sigillū secreti. sʒ nō oē sigillū secreti ē sigillū cōfessiōis. Cuʒ eni vnꝰ ab alio petit cōsiliū recōmēdās vt hoc celet vel eē obligat q̄ hoc accipit ad celādū: p sigillū secreti: nō cōfessionis. Et q̄uis frāgēs qdlibet istoꝝ sigilloꝝ mortalr̄ peccet: tñ grauiꝰ frāgēs sigillū cōfessionis: nec solū ē fractor sigilli ⁊ pditor eiꝰ est aliud expresse cōmissum vt archanuʒ sed etiā ex nā facti si videat nāʒ talē q̄ reuelatio noceret. minus tñ ceteris paribus q̄ si ad hoc se obligasset. 3ª ꝯ

Tertius articulus ē videre si aliqñ licet cōfessioneʒ reuelare: vbi sunt tres cōclones. ¶ Pria cō est. q̄ nō licet reuelare cōfessionē p p supioris licētiā vl̄ pceptū qr sigillū cōfessionis est de iure diuio ⁊ de nec̄citate sacri sap qua ēt papa nō hʒ ptātem. Qr aūt dicit celatio eē de necitate sacri: nō sic itelligit q̄ nō posset eē verū sacrm̄ etiam si nō celaret qr si sacerdos reuelaret nihilominꝰ verū sacrm̄ fuisset: qr nec sic de necessitate ē q̄ deꝰ tegat qr si nō satisfaciat deꝰ nō tegit sʒ reuelat ad penaʒ: aut si fictꝰ accedat deꝰ nō tegit: ⁊ nihilominꝰ sacerdos celare tenet: sed dicit de nec̄citate sacri q̄ celet: qr nā sacri euʒ necessitat ad celandum. Nā dico et q̄ntū ad id qd ē sacrm̄ tm̄ qr fit in occulto solus cū solo ⁊ q̄ntuʒ ad id qd ē res ⁊ sacrm̄. s. interior penitētia q̄ et est occulta: ⁊ q̄ntum ad id qd est res tm̄. s. remissio p quā tecta sunt pctā. ⁊ ex cōformitate instri ⁊ pncipal agētis ita q̄ nec papa in hoc pōt dispēsare. Qd aliq pbant sic qr eccl̄ia nō pōt mutare illa que ptinēt ad veritatē articuloꝝ ⁊ sacroꝝ: cū plati eccl̄ie nō sint dn̄i sʒ ministri nō fūdatores sʒ executores sʒ ad celationē cōfessionis tenet minister ex nā sacri. ḡ in hoc nō potest per aliquē dispensari. pª ꝯ

¶ Sed [illegible] videt [illegible] q[illegible] ex nã sacri te[illegible] ad celationē [illegible] in celatione [illegible] nō pp hoc [illegible] sacri [illegible] ex nã sacri ꝯfessionis ⁊ absolutiōis tenet penitēs ad faciēdū [illegible] sibi iniūctā. tñ papa pōt [illegible] dispēsare [illegible] nō teneat eas facere nec pp h [illegible] veritatē sacri mutare. Et sic ex nã sacri sacerdotiū tenet sacerdos celebrare: pōt tñ papa cū eo dispēsare licite vt nō celebret. Pōt tñ sic rō sustineri q sicut leue pōt phiberi ne actu feratur [illegible] manēs leue [illegible] nō [illegible] tudine cū hoc [illegible] nã ꝯfessionis [illegible] ad secret [illegible] de facto reuelare manēte nã ꝯfessiōis. sz nō pt nō teneri ad celādū nisi nã ꝯfessionis fuerit mutata quā solus deus mutare pt. Et qd dr de satisfactione nō valet: qz nō ꝯseqt nãz p se sed mediāte pcepto hōis q iniungit vñ i pēa taxata i iudicio dei papa nō pt dispēsare ne soluat [illegible] posset dispēsare vt soluatur sz i taxata ab hoīe sic [illegible] vel superior sicē papa pt dispēsare cū ordinato i sacris q[illegible] matrio[illegible] qz castitas nō ē annexa ordini sacro ex nã sacri sed ex statuto hūano.

¶ Ad scdz dcs. q nã sacerdotij nō ē q teneat celebrare sz q possit celebrare hāc ptātē papa nō pt sibi auferre et nihil aliud ē sacerdotiū q ptās celebrādi. Qz aūt teneat celebrare nō est ex nã sacri vt sacrm ē sz ex gnāli rōne q nō dz [illegible] recipe grãz dei. ¶ Clarior tñ rō ē quā Tho tāgit qz ita est de pcepto diuino ꝯfessionē celare sicut facere. vñ sicut papa nō pt dispēsare i [illegible] ¶ Itē qd Tho. dicit q occultatio ē de essentia sacri nō est sic itelligēdū q sit eius mã vel forma cū dicerent in solutiōe scdi argumēti ad qōnē q pceptū de ꝯfessiōe celādā ꝯseqt ipsuz sacrz essentia aūt sacri nō ꝯseqt sacrm: sz itelligit q de essentia i nã sacri sit obligatio ad occultatiōnē sicut dicerēt de essentia leuis sursuz ferri vel sic de essentia matrionij est reddere debitū. idest obligatio ad h ipsuz in q nō pt papa dispēsare. Cuius eni i pceptis diuinis papa aliqñ dispēsat sicut in votis quoz redditio ē de iure diuino nō sic tñ i pceptis sacralibus: qz nō pōt dispēsare qn hō debeat baptizari ⁊ ꝯfiteri. Nō ē licz ē pp superioris obediētiā vel pceptū qz nemo tenet obedire alicui i eo i q est illi superior. Sicut aūt delegatus a pp est maior ordinario i cā sibi ꝯmissa. de officio deleg. c. Si qñ. vñ i illo nō tenet sibi obedire sic sacerdos in hoc q audit ꝯfessionē est vicarius xpi rōne characteris [illegible] ¶ Dicunt aūt [illegible] q sciēs aliqd p ꝯfessionē si inducit i teste ⁊ cogit iurare de veritate dicēda pōt sine scrupulo ꝯsciētie dicere se nescire qz loqt vt subditus qz coactus nō tenet rñdere nisi de his q scit vt subditus. Et qz sacerdos audiēs ꝯfessionez nulli ē subditus nisi xpo cuius vicē gerit vt subditus et cuicūq alij nihil scit de pertinētibus ad ꝯfessionē [illegible] pōt secure dicere se nescire. Si aūt nō cogit sz spōte testificat vel i cōi locutiōe dicit se nihil scire mētit qz l3 nesciat vt subditus hoī pp qd excusat cū cogit. scit tñ. ⁊ [illegible] negās absolute se scire mentit. Qd pz qz si diceret scio: verū diceret q si dicit nescio falsuz dic. Impossibile est q vtraq ps ꝯdictionis sit vera relata ad idē. Sz de teste oēs ꝯcedūt q pōt dicere iuratus se nescire illud qd nescit nisi per ꝯfessionē: qz nescit vt subditus [illegible] sicut i iure ē argumentum de [illegible] venies [illegible] alia psona [illegible] qd petitur vt alia psona nō est puniꝰ. Nec obstat exceptio rei iudi. nisi sit eadē res et eadē psone ⁊ eadē cā petēdi. Sz [illegible] qd similiter dicūt [illegible] i cōi locutione nō coactā mētiri si dicat se nescire est: qz sicut loquēdo vt testis coactus loquit vt subditus hoi tñ ⁊ ideo de his que nō nouit vt subditus pōt dicere nescio l3 alr sciat [illegible] lad nō [illegible] qz [illegible] diceret alr se scire ita q[illegible] spōte testificat vel in cōi locutiōe loqt vt hōīs nō vt xpi vicarius pōt dicere se [illegible] de his que nouit vt homo. ¶ [illegible] qd dicat [illegible] negat se nescire absolute et tñ scit ergo mētit. [illegible] q negat se scire

aliqd oīmodo: dicēs nullo mō sciēdi scio illud si [illegible] quo mō mentit ⁊ peierat si iurat: si tñ illa negatio [illegible] vle fm mentē sicut est fz vba. [illegible] tentioni: ⁊ nō eē: quātūcūq vba sint gnãlia si loquēs [illegible] dat se restringere ⁊ audiēs silr dz itelligere nō eē [illegible] ⁊ sic est in pposito: qz q ꝯfessionē audiunt nō [illegible] illis loqui. Qui autez eū audit in cōi locutione vel [illegible] cunq depositiōe coacta vel spōtanea: nō dz intelligere [illegible] ꝯfessione de qua nō licet rñdere nec deponere. Sermōes eni sunt regrēdi ⁊ recipiēdi fm mãz. ¶ Ad aliud qd [illegible] q si vna pars ꝯditiōis ē vera reliq est falsa. Dicēdū [illegible] rium est. Sz ꝯdictio nō ē nisi vniꝰ ⁊ eiusdez ⁊ fz qd [illegible] cit aūt aliqs aliqd scire duplr. Uno mō per ꝯfessionē [illegible] deꝰ. Alio mō vulgari vt hō. 32. q. i. hoc certe dr qs vere [illegible] re qd audiunt vel vidit vel alias ꝯsciꝰ fuit. Dicere q scio vt hō ⁊ nescio vt hō ꝯdicūt: ⁊ altera existēte falsa altera ē vera ⁊ vera est ista q dic nescio vt hō: ⁊ ista falsa: scio vt hō si sic loq intēdat: silr scio vt deus ē vera: nescio vt ds est falsa. [illegible] si diceret nō audiui hoc i ꝯfessione cū audiuisset [illegible] tiret. Sz si dicat nescio vt hō vera est: scio vt ds vera [illegible] ꝯdicit. Si q dicat simplr scio si intēdat dicere vt [illegible] tur. Si aūt vt ds verū dicit: sz delinqt: si p hoc i notitiā [illegible] ne possit deuenire. Uel pōt dicere [illegible] nescio [illegible] alr: qz pprie loquēdo ipse nescit: qz ignorat vtrū [illegible] do verū diceret an nō vñ Bernardus. Nihil [illegible] qd p ꝯfessionē scio. Et pari rōne videt q possit [illegible] gare qd venit primo ad purgādū ⁊ postea ꝯfessus [illegible] qz sicut vbi est testis coactus iurat q nescit ⁊ verū est [illegible] ita ⁊ nūc iurat q credit eū verz iurasse ⁊ verū est vt homo qz non vt deus purgat eū sicut xps dicit. Ego aūt [illegible] dā ad diē festū hūc ⁊ tñ ascēdit nec fuit [illegible] est in manifesto. Silr q dicit de die aūt ⁊ hora [illegible] scit nec filiꝰ verū est fm q hō ⁊ p sciētiā acquisitā [illegible]

¶ Scda ꝯclo ē dubia an. s. de licētia ꝯfitentis possit [illegible] dos dicere id qd audiuit in ꝯfessione: [illegible] nō valet licētia pape: nec totiꝰ ecclie multo minꝰ licentia [illegible] nate psone: maxime cū celatio ꝯfessiōis sit de iure diuino verūtamen ꝯfitens pōt facere q illud quod scit sacerdos per confessionez sciat per aliū modū vt sic possit [illegible] absq reuelatione cōfessionis exprimēdo aliū modū [illegible] scit. ¶ Ad h aūt q sacerdos sciat p aliū modū i [illegible] dicāt q ꝯfitēs licentiet eū ad dicēdū illud [illegible] audiuit. Primū illo [illegible] sz [illegible] Primo qz si licētia ꝯfitentis nō sufficit ad dicē[illegible] auditū est i ꝯfessione vt habeatur noua notitia [illegible] precedēte notitia dat licentia: tūc nō sufficiat vba [illegible] habet noua notitia: sz pp hec vba: licētio te ad dicē[illegible] qd audiui a me in ꝯfessione non dat aliqua noua [illegible] alio qn oia audiēs hec vba acciperet de petō dicto [illegible] ne notitiā: sz solū dat licētiā: qz nec plus vba sonāt. [illegible] nunq est licitū sacerdoti dicere illud qd audiuit [illegible] ne. ¶ Itē si talis licentia sufficeret esset via ad reuelationē ꝯfessionis ⁊ suspitionē criminū: qz quidē habens [illegible] spectū de aliquo crimine poterit ei dicere da licentiā [illegible] doti dicēdi qd audiuit in ꝯfessione a te si [illegible] ta valeat: habebit testem ꝯ se: si nō dat ⁊ dare [illegible] nit hec opinamento habebit [illegible] quaq secretū qd dictū erat in ꝯfessione cū [illegible] licentiā dare ad reuelationē ꝯfessionis vel [illegible] grauis suspitionis. Meliꝰ est q vt dicat q talis [illegible] valet nec vba pdicta q sonāt i talē licētiā [illegible] q penitēs dicat ꝯfessori extra ꝯfessionez in [illegible] peccatū qd vult reuelari. ¶ [illegible] nes videt q sicut [illegible] ꝯfessionis [illegible] ne vt dicat sacerdoti potest [illegible] dicere nec [illegible] dez reuelare sed facere sic [illegible] intendat [illegible]

mod[illegible] [illegible] peteret: [illegible] hoc sit a pn[illegible] [illegible] si in dicendo dicat ei confessor nō possum te absoluere: sȝ si vis mādabo casum tuū superiori: vel vt te absoluat vel vt mihi cōmittat: ⁊ ille dicat placet: q̄ forte erubesceret ho confiteri: tūc pōt superior scribere ⁊ ille cū q̄si p iterpretē audierit illū sine alia confessione pōt absoluere vel absoluēdus remittere. Uerū ē q̄ casum sine noīe psone superior pōt remittere sicut ⁊ consiliū q̄rere sine aliq̄ licētia. vel mittere psonā nihil expsso de casu. Sȝ q̄ aliq̄n gr̄a psone fit q̄ nō fieret extraneo: q̄n q̄ necesse ē noīare ⁊ tūc de licētia ei⁹ pōt: nec licētiare confessorē ad reuelādum: est in pudicum sicut magis q̄ licētiare cōiugē ad castitatē vouēdum vl̄ religionē itrandū sit in pudiciū matrimonij. ¶ Ad pͥmā rōnē quā inducūt cōtra Tho. dōs. q̄ sicut illud qd̄ ego tradidi tibi vt depositum sine noua receptiōe ⁊ traditiōe possum facere q̄ hēas illud vt donū vel mutuū dicēdo q̄ hēbas vt depositū: hēas vt mutuū vel donū: qd̄ ēt videt̄ facere dando tibi licētiā vtēdi ad volūtatē tuā. Hoc. n. faciēdo iā q̄si volo q̄ illud qd̄ prius hēbat̄ vt depositū nō amplius habeatur vt depositum ⁊ q̄ prius alienādo furtum cōmittebas: sic vtens deposito: nunc licite vteris q̄uis lex depositi sit de iure diuino: q̄r est in fauorē deponētis cui pōt renūciare: ⁊ sicut a pͥncipio poterat tradere vt depositū vl̄ vt donū sic ex postfacto pōt mutare ppositū: ita ē dicēdum ⁊ in pposito q̄ sicut confitēs potuit illud dicere p modū simplicis narrationis vt hoī qd̄ dixit vt deo sic postea pt facere q̄ illud dictum vt deo q̄ habeat̄ vt hō sine h̄ q̄ illud iterū sibi dicat et hoc solum qd̄ dicit iā nō habeas illd̄ vt dictum in confessiōe sed vt dictum simplr̄ ⁊ in foro sȝ hoc nō possit papa: q̄r in ei⁹ fauorē nō statuit de⁹ sȝ confitētis. Et si dicat do tibi licētiā dicēdi ad libitū hoc ē dicere i effectu q̄ habeas sicut hō vn̄ ⁊ si nō possit licētiare p modū dispēsantis ⁊ directe pōt tn̄ idirecte p hoc q̄ ex tūc icipit illud hr̄e cōmissum vt hō nō vt de⁹ ⁊ sic mutet̄ titulus tenēdi sic in exēplo titulus habēdi ⁊ iā nō ē fractio depositi. Si q̄ dicat̄ papa non pōt licētiare. q̄ nec iste. Solo. nō ē sile: q̄r hoc nō ē in fauorem pape sȝ confitētis: vel q̄r papa nō pt facere q̄ sciat vt hō: sicut papa nō pt dicere habēti alienū depositū: hēas illud vt mutuum vel donū: q̄r nō ē suum: ⁊ mutuū dic̄ q̄si de meo tuū. ⁊ dare ē accipiētis facere. hoc aūt pōt facere deponēs qui est dn̄s. ¶ Ad scd̄m hoc est de iure diuino. q̄ nō pōt ⁊c̄: Dicēdū q̄ imo q̄n est in fauorē cedētis. Pōt. n. vir licētiare vxorē ad vouēdū castitatē: ⁊ ex t̄c nō tenet̄ ei debitū reddere: q̄r lȝ de iure diuino coniux tenet̄ reddere debitum petēti: tn̄ q̄r est in fauorē petētis ille cōtra hoc pōt licētiare qd̄ papa nō pt. Un̄ q̄n iterdicit̄ illis q̄ cōtra interdictū ecclie contrahunt ne simul cohabitēt itelligit̄ petēdo debitū nō reddēdo. ¶ Ad tertium q̄n dr̄ nō pōt dicere nisi alio mō sciat. Dicendū q̄ alio mō scire ē duplr̄: vno mō q̄r hoc scit p aliam sciētiā sm̄ rez: ⁊ sic pōt facere aliquis cōfitēte q̄ ille aliter sciat. Scd̄o mō q̄ alr̄ sciat scd̄m modū sciēdi: ⁊ q̄ secretū habeat nō vt secretū. Et h̄ solū pōt facere ille q̄ cōmisit sine hoc q̄ ille illud iterū sibi replicet. Et silr̄ q̄ h̄ qd̄ nūc habuit vt de⁹ iam nō hēat vt hō. Et vterq̄ modus sufficit ad hoc q̄ liceat dicere. Sic. n. sigillū confessionis est de iure diuino: sic sigillū secreti q̄r reuelare archana est cōtra sacrā scripturam. Sic q̄ nullus pt facere ad min⁹ p̄uat⁹ q̄ aliq̄s licite reuelet alteri⁹ secretū q̄diu hȝ illud vt secretū q̄r tamdiu manet obligatio secreti sed ille q̄ cōmisit pt facere q̄ hēat nō vt secretū dicēs ex nūc nō hēas sub secreto: ⁊ eo ipso q̄ licētiat eū ad dicēdū videt̄ dicere q̄ nō plus habeat vt secretū nec plus reputat̄ reuelatoz secreti si dicit sic in pposito lȝ sit maius sigillū confessionis q̄ secreti. Et si nō est hic noua notitia est tn̄ nouus modus notitie q̄ sufficit. ¶ Ad quartā rōnē ē dicendū q̄ nō seq̄t̄ icōueniens q̄r si nō obtēperet [illegible] dicendo sacerdoti licētiā reuelandi. Auda sūspitio oꝛit̄ q̄r hoc facere non tenet̄: nec testē cōtra se pducere: vn̄ i iure testis dz torq̄ri cōtra dn̄m sȝ p dn̄o: si tn̄ cū q̄rit̄ a dn̄o an velit suū torq̄ri si dicat nolo nō pp h̄ ē suspitio cōtra eū de delicto q̄r alia decā pōt h̄ nolle q̄ q̄r sibi conscius. Et silr̄ ē in pposito: q̄r nō vult q̄ ille de confessiōe loquat̄ pp scādalum forte. Si aūt det illa licētiā nō pp hoc pat̄ sic̄ īpudētia: si iponat sibi falsum: q̄r poterit dicere dedi sibi licentiā q̄ sibi dixi: sȝ hoc sibi nō dixi: ⁊ vn⁹ testis nō pbat nisi vellet stare dicto ei⁹: nec t̄c ēt sacerdos tenet̄ dicere lȝ possit. ¶ Sȝ cōtra hoc aliq̄ replicāt ⁊ faciūt q̄nq̄ appentes rōnes q̄ soluēt̄ istā recitādo ¶ Pͥa rō tāis ē q̄r sic iudex de crīe occlto q̄ vidit nō pōt iudicare reū p h̄ q̄ dat ei licētiā vt iudicet eū sm̄ q̄ scit vel vidit. q̄ a silr̄ in pposito q̄ ⁊c̄. ¶ Solo non ē sile: q̄r nō lȝ iudicare ex his q̄ vidit vt p̄uatus nisi videat vt iudex siue sit obligat⁹ ad secretū siue nō. sȝ ad hoc q̄ hō loq̄tur de aliquo sufficit q̄ illd̄ hēat vt hō neq̄ oportet q̄ hēat vt hō iudex: licētia aūt loquēdi facit q̄ hēat vt hō: nō aūt q̄ hēat vt iudex. Scd̄o q̄r i lege nāe solus auctor ei⁹ pōt dispensare sic de pluralitate vxoꝝ: sȝ de lege nāe ē celare crimē q̄ ⁊c̄. ¶ Solutio. regl̄a videt̄ eē q̄ lȝ vnicuiq̄ renūciare his q̄ p se introducta sunt. Uel dicēdū q̄ lex nāe ē q̄tādiu celet q̄diu hēt vt deus: sicut de deposito dcm̄ ē vel sicut in matrionio. ¶ Tertio. q̄r nō min⁹ debȝ celare qd̄ audiuit i confessiōe q̄ si vidisset i occlto: sȝ tūc nō posset licētiare de dicendo q̄r sic nō pōt mihi dare licētiā vt occidā eum sic q̄ nec diffamē eū. ¶ Solutio. hoc veꝝ ē q̄ i casu i quo illi nō liceret pdere seipm̄ nec lȝ p aliū: sȝ ibi agit̄ ad ei⁹ bonū puta q̄ diceret illi qui posset prodesse vel absoluendo vel consulendo vbi nominata persona hoc melius fieret tūc secus ē. ¶ Quarto q̄r tenet̄ obedire plato i licitis ⁊ honestis: sȝ q̄ de licētia confitētis licȝ sibi reuelare. q̄ tūc tenet̄ plato pͥcipiēti reuelare obedire: qd̄ ē falsum: q̄r licētia nō tollit occltū de occltis aūt platus nō hēt iudiciū nec p dn̄s p̄cepti. ¶ Et dicēdū q̄ argumētū soluit seipm̄: q̄r nō tenet̄ aliquis obedire plato i oībus licitis: puta i leuādo festucā: sȝ in illis in q̄bus platus ē q̄ nō ē in occltis sȝ si ponerē penā alīs ptinens ad cognitiōē iudicis forte p infamiā vel tūc ille teneret̄ q̄r ⁊ tūc ipemet confitens teneret̄ dicere vitatē. Dico q̄ non deberet dicere sȝ peccaret: nec tenet̄ p dn̄s q̄r fori miscēdi nō sūt. Nō. n. ex confessiōe fcā corā iudice laico dānat̄ q̄s corā ecclastico: sȝ mltōi⁹ h̄ nō tenet̄ aliq̄s testificari q̄n ex testionio suo nihil pt iudicari ēt cum alio testionio. ¶ Quito. q̄r sicut qd̄ ptinet ad foꝝ exteriorē de nullius licētia pōt ptinere ad foꝝ conscie sic s. q̄ de licentia pape et his q̄ dixi tibi in foro possis me absoluere i pnia nisi iteꝝ dicā tibi vt confessori sic nec e⁹ q̄ dicta sunt in hoc foro de nulli⁹ licētia possunt dici i alio foro nisi alr̄ dicant̄. ¶ Et dico q̄ veꝝ ē vt ex hoc sn̄ia ferat̄ sȝ alr̄ sic vt dictū ē. ¶ Tertia cōtra ē q̄ lȝ dicere pein confessum pp alā sciam. Sed qui alr̄ scit illud qd̄ hēt p confessionē puta quia vidit vl̄ audiuit alīs pōt dicere q̄ illud vidit vel audiuit p talē vel talē modū: dū tn̄ nō dicat se scire p confessionē nec refert vtꝝ prius confessionē audierit ⁊ postea alio mō cognouerit an ec̄. In quo casu non ob. et q̄ pstet̄ q̄r si pp[illegible] prestat̄ h̄ q̄ dicit se nō recipere in confessione sic q̄r liceat sibi pclamare illud sibi liceret ⁊ nō ideo q̄r alr̄ nouit sic p illā rōnē si pclaretur ēt de oib⁹ ē alr̄ nō cognitis posset oia reuelare. Tota ergo ratio ē q̄ q̄ nouit vt homo siue añ siue p⁹ dicere pōt. Sic ergo distingue: q̄r confessio nō dz reuelari in aliquo casu. Ite confessio nō aufert confessori ius suum nec tribuit ius nouū in alio foro. Quare q̄ dr̄ videt̄ confessori faciēdū vl̄ omittēdū p bono confitētis vel eē pōt facere vel omittere dūmō per hoc non reuelet̄ confessio ad qd̄ solā obligatur lȝ a [illegible] esset illud facturus. Si q̄ p confessionē hōis vel alteri⁹ scit abbas q̄ non expedit priori tenere monasteriū ⁊ sic talis q̄ ad abusū aliās pt amoueri expectet quousq̄ sine nota [illegible]

reuellationis possit ammonere et tunc status ammoneat. Cum enim ex audientia confessionis ad nihil obligetur nisi ad celandum: et si obligaretur ad aliquid hoc esset ad medendum anime penitentis. sic medicus ex quo aliquem in curam suscipit tenetur sibi dare remedium contra recidiuum sic in proposito. Prelato potest amouere amo neat quem sine hoc amouere poterat. Si autem talis erat quem non sine iusta causa amoueri poterat cum confessionis audientia nullius probat in alio foro in quo non constat sibi ut iudici ipsum amouere non potest. Similiter quia licentia iterandi villam ad libitum potest concedere vel negare. licet alias non esset negaturus propter periculum quod ex confessione nouit negare potest: dummodo tamen ex hoc suspitio non oriatur in occulto tamen semper illum qui confessus est monere potest. nec hoc est confessionem reuelare. Similiter curatus propter confessionem non potest negare communionem quam alias ex tenetur dare: puta in pascate alias sic diceris: non teneor nunc tibi dare et non obyciens de crimine confesso. Similiter si nouit per confessionem affinitatem in occulto monere potest et negare benedictionem illis quibus alias non tenetur. si per hoc confessio non reuelatur licet si alias tenetur etiam si per hoc confessio non reuelatur: non propter hoc habet ius negandi. Similiter de episcopo qui per confessionem nouit corruptionem monialis que petit benedictionem: quia aut est casus in quo tenetur et tunc negare non debet: quia si per eiusdem confessionem sibi constat tamen sibi non constat ut iudici in illo foro in quo sic ab ordinario monasterium petit benedictionem et quibus per seipsas. Si autem hoc scit per confessionem alterius que vidit vel illius qui eam corrupit: non sufficienter constat. etiam si ex confessione dixisset: vnde negare non debet. Si autem alias non tenetur benedictionem impartiri licet potest sine reuelatione confitentis negare potest confitenti negare sic non confitenti. Et quod dictum est de benedictione monialium idem est de benedictione abbatissarum in monasterio: vbi communiter virgines benedicuntur secundum quosdam qui dicunt quod licet alibi abbatissa possit esse vidua sicut Paula mater Eustochii tamen absurdum eis videtur quod monialibus benedictis presit abbatissa carens illa benedictione sicut etiam secundum iura professis non debet nouitia preferri in abbatissam imo nec professa tacite non expresse. de elec. c. Indemnitatibus in princ. li. 6. Quia tamen quod non est prohibitum est concessum: non videtur quod benedictio abbatissarum quarumcumque non requirat virginitatem magis quam abbatum cum non sit ita iure cautum sicut de benedictione virginum. Similiter quia habet liberam electionem habet: licet per solam confessionem sciat aliquem indignum quem alias putabat dignum. debet non eligere ex conscientia sic dictante sibi: quia in eligendo scienter dignum vel indignum negotium geritur inter ipsum et deum: vnde potest ex his que etiam scit vel non iudicare in proposito licet hoc bene putarem quod non pateretur penas iuris: puta quod esset priuatus voce eligendi et a fructibus triennio suspensus qui eligeret illum quem scit ut deus indignum. sed nescit vt homo. quia de his que homo scit vt deus solum habet deum vltorem et non hominem: sicut alibi dicitur quod matrimonium contempta religio solum deum habet vltorem. ¶ Ad argumentum dicendum quod etiam penitens si ex reuelatione iniunctionis probabiliter crederet confessorem ledi teneretur celare aliquin esset maledictus sicut cham qui discooperuit vel non operuit. sed derisit verenda patris. Si enim ex hoc sequeretur vel derisio simplicis vel offensio: quia prohibuit loqui cum persona suspecta non debet dicere talis mihi hoc iniunxit: quia forte ille interficeret eum. ¶ Circa illud autem quod dictum est de licentiatione confitentis notandum quod quia ex audientia est confessor obligatus ad medendum illi quod licentia numquam dat ei quod possit hoc reuelare nisi ad bonum confitentis non alias ut supra dictum est. ¶ Item pro eo quod dictum est in fine principii articuli. s. quod alius a confessore audiens ex proposito vel a casu peccata confitentis ignorantis quod alius a confessore peccata sua audiat illa celare tenetur. videtur etiam quia seruus a casu vel a proposito secretum quod tractatur in curia domini sui et postea illud reuelans forinsecus committit crimen contra dominum et curiam eius. Vnde talis seruus secundum ius curie grauiter punitur: sed sacramentum penitentie est quoddam secretum quod secrete tractatur in curia dei: quia tractatur coram illo qui representat personam dei: ... autem in homine seruus dei est ergo etc. Secundum ... quod hoc sunt opiniones. ¶ Item

circa illud quod dictum est in prima parte principii ... confessio ficta celanda est ... euacuat tantum fructum quantum ad propositum verum est ... tentis non liberat sacerdotem a sigillo ... illos qui dicunt quod sine contritione confessio nulla ... tunc nec possit: quia posita causa ponitur effectus ... cramentis imprimentibus characterem non potest esse ... tur aliquis effectus vel character vel cum hoc ... Si verum sacramentum est aliquis effectus sacramentalis est ... ue vel completiue sicut si ornamentis ... fictio que non impedit essentiam sacramenti nec impedit eius ... mediatam efficientiam. tamen si quis scienter ... sacramentum non esset: tamen sacerdos obligatus esset ad ... si totum sacramentum completum non est: pars tamen sacramenti est sicut ... tur absolutio adhuc non est integrum sacramentum ... ante absolutionem sicut post: quia materia et forma huius sacramenti ... simul sunt tempore sic in aliis imo materia precedit formam ... pars materie aliam. cum oportet sit quantitas successiua hec ... post aliam. Quod autem dicunt quidam quod peccatum ficte confitentis ... deus sic tegitur quod ex tali confessione numquam punietur nec ... dabitur. verum est si ipse confessus est eo modo quo decretalis ... suluit detegens omnem infirmitatem et hoc ipsum quod absit ... potest. sed iam confitendo se humiliat si forte per hoc gratiam ... di aggratus: sed si fictus sit volens sacerdotem decipere ... dere de hac confessione in die iudicii coram omnibus ... et sua fictio reuelabitur sicut proditio iude.

¶ Si peccata dimissa redeant. Di. XXII

Vnque multis auctoritatibus ... sit assertum in vera cordis contritione ... dimitti ante confessionem vel satisfactionem ... ei etiam qui aliquando in crimen relapsus ... queritur si post cordis contritionem confiteri contempserit: vel in peccatum idem vel simile re... uenerit: an peccata dimissa redeant. Cuius questio ... non obscura est et plerisque alijs asserentibus: ... econtra negantibus peccata semel dimissa vlterius ... cari ad penam. Qui vero dicunt peccata dimissa ... ter subditis se muniunt testimonijs. Ambro. Donate inuicem si alter in alterum peccat ... repente dimissa. Si enim in his contemptus fuerit ... dubio reuocabit sententiam per quam misericordiam ... in euangelio de seruo nequam legitur qui in conseruum impius deprehensus est. Item Raba. Neque seruum ... didit deus tortoribus quoadusque redderet ... sum debitum: quia non solum peccata que post baptismum egit reputabuntur ei ad penam: sed etiam originalia ... baptismo sunt ei dimissa. Item Grego. Et ... euangelicis constat: quia si ex corde non dimittimus ... in nos delinquit: et hoc rursum exigitur quod ... bis per penitentiam dimissum fuisse gaudebamus. Augu. Dicit deus dimitte et dimittetur tibi ... prius dimisi. dimitte vel postea. Nisi ... seris reuocabo te: et quicquid dimiseram ... bo te. Item. Qui diuini beneficij obliuiscens ... vindicare iniurias: non solum de futuris peccatis ... niam non merebitur: sed etiam preterita que iam sibi ... credebat ad vindictam ei replicabuntur. Item ... da. Reuertar in domum meam etc. Tamedas ...

versiculus nõ exponẽdus: ne culpa quã in nobis extinctã credebam⁹: p incautelã nos vacãtes opprimat. Itẽ quecũqȝ eni post baptismu: siue prauitas heretica: seu cupiditas mundana arripuerit more oium ꝓsternet in ima viciorum. Itẽ Aug. Redire dimissa petã vbi fraterna charitas nõ est: apertissime dñs in euãgelio docet in illo seruo: a quo dimissũ dñs debitũ petijt eo qȝ ille cõseruo suo debitũ nollet dimittere. His auctoritatibus innitũtur qui dicunt petã dimissa si replicantur redire simplr. Quibus opponit. Si quis p petõ de quo penituit et indulgẽtiã accepit iterũ punit: nõ videt iustũ. Si punit pro eo qõ peccauit et nõ emẽdauit: iustitia est aperta. Si vero requirit qõ fuerat cõdonatũ: vel iusticia nõ est: vel iusticia est occulta. Videt etiã ds bis in idipsuz iudicare: et duplex tribulatio consurgere: qõ scriptura negat. Sed ad hoc põt dici: qȝ neqȝ duplex tribulatio cõsurgit: neqȝ iudicat deus bis in idipsũ. Hoc.n. fieret si post cõdignã satisfactionẽ et sufficientẽ penã iterũ puniret: sed nõ satisfecit digne et sufficienter: q nõ pseuerauerit. Debuit eni iugẽ peti habere mẽoriã: nõ ad faciendũ: sed ad cauendũ. debuit non obliuisci oẽs tribulatiões dei: que tot sunt quot sunt petõrum remissiones. Tot ergo debuit cogitare bona dei quot mala sua: ac p illis vsqȝ in finem grãs agere. Sed qȝ ingratus ad vomitũ sicut canis redijt: anteacta bona mortificauit: et petm̃ dimissuz reuocauit: vt cui humiliato ante deus petm̃ dimiserat: eidem postea elato et ingrato imputet.

¶ Aliorum sententia. b

Sed qȝ absonũ videt vt petã dimissa ite
f rum imputent: placet quibusdã neminẽ pro
petis semel dimissis iterũ a deo puniri.
Sed ideo dicunt dimissa redire et imputari: qȝ pp igratitudinẽ ita reus et petõr cõstituit: vt ante fuerat. Si eni qõ dimissũ fuerat dõ exigi: qȝ remissionis pcepte igrat⁹: ita re⁹ fit vt ante fuerat. Vtrique parti questiõis ꝓbati fauent doctores Ideoqȝ alicui parti nõ piudicans studioso lectori iudiciũ relinquo: addẽs mihi tutiũ fore: ac saluti ppinquũ: sub mẽsa dñorũ micas edere.

¶ Quid sit hic sacramentum et res. c

Post predicta restat inuestigare quid in
p actione penitẽtie sit sacm̃ et res. Sacra
mẽtũ eni signũ est sacre rei. Quid ergo hic signũ est: et q̃ est res sacra huius signi? Quidam dicũt sacm̃ hic esse qõ exteri⁹ tm̃ gerit. s. exterior pnĩa que est signũ interioris penitentie .s. cõtritionis cordis et humiliationis. Quod si est nõ oẽ sacm̃ euangelicũ id efficit qõ figurat. Exterior eni penitẽtia nõ efficit interiorẽ. pci⁹ interior causa est exterioris. Sȝ ad hoc inquiũt illi hoc esse itelligẽdũ de illis sacris que in nouo testamento instituta sunt: vt est sacramentũ baptismi: cõfirmationis et corporis xpi. Sacm̃ vero penitentie sicut et coniugij ante tẽpus gratie etiã a primordio humani generis fuit. Vtrũqȝ enim institutũ fuit in primis parentib⁹. Item si exterior pnĩa sacm̃ est: et interior res sacri: sepius pcedit res sacm̃ qȝ sacm̃ rem. Sed nec hoc incõueniẽs est. Nã et in alijs sacris que efficiũt qõ figurãt: hoc sepe ptingit. Quidã aũt dicunt exteriorem pniam et interiorẽ esse sacra: nec duo sacra: sed vnũ: vt spẽs panis et vini: nõ duo sũt sacra sȝ vnũ. Et sicut in sacro corporis: ita etiaȝ in hoc sacro dicũt aliud esse tm̃ sacm̃. s. exteriorem pniaȝ: aliud sacm̃ et rẽ. s. interiorẽ pniaȝ. aliud rem et nõ sacm̃. s. remissionẽ petõrum. Interior eni pnia: et res est sacri. i. exterioris pnie: et sacȝ remissionis peti: quã et signat et facit. Exterior quoqȝ penitẽtia et iterioris signũ est et remissionis peccatorum. Nõ I

Circa vigesimã secũdã distinctionẽ qrũntur tria. pmum est de reditu peccatorum post recidiuũ. 2m de cõfessione incarceratorum et dãnatorum. 3m de forma huius sacri.

Circa primũ qrit vtrũ petã semel dimissa redeãt. Et videt qȝ sic: qȝ sicut penitentia viuificat mortificata: sic peccatum mortificat viua. sȝ per illã mortificata redeũt ad meritum. ergo per recidiuũ petã p pniam mortificata redeũt ad demeritũ. ¶ Cõtra. actio semel extincta nõ reuiuiscit ẽ silr nec petm̃. ¶ R⁹ hic sunt tres õnes. ¶ Pria est qȝ penitẽte postea recidiuã- p⁹ ꝯ
te in similia petã priora petã nõ redeũt quo ad culpam nec redeũt quo ad essentiã qȝ sunt alia numero que postea fiunt et clarũ est qȝ p solũ hoiem vel nãm corruptũ idẽ numero nõ redit. 2º. de gnãtione. Sed supposito qȝ sub̃a peti sit a deo et supposito qȝ de⁹ idẽ numero corruptũ possit reparare siue sit manẽs siue sit trãsiẽs si solus de⁹ id reparet: tũc esset idẽ numero qȝ prius mãlr: sed illud qõ prius erat petm̃ nũc nõ eẽt peccatũ qȝ prius erat petm̃ inqȝtũ pducebat ꝯ debituz ab hoie nõ inqȝtũ a deo: qȝ ad nihil tenet nũc aũt nõ pducit ab hoie: sȝ a solo deo vt supponit: et sic põt a deo idez peccatũ numero redire nõ vt petm̃ sed vt act⁹. Si aũt de⁹ illũ eũdẽ actũ numero reparet hoie coagẽte tũc eẽt idem sm mãm sed eent duo petã sm formã. sicut si hoie secũdo generante deus redderet eandẽ aiam numero quã prius in eadẽ mã creauerat esset idẽ numero fili⁹: sȝ essent due generationes et due natiuitates. Sȝ qȝ petõre recidiuãte nõ est credẽdũ deũ miracula facere vt simul sint opera lucis et opa tenebrarũ. iõ simplr dicẽdũ est qȝ nõ redeũt quo ad essentiã. Si aũt a solo deo idẽ bonũ opus numero reparetur nõ eẽt hois meritũ pmanẽdo in reparato sicut fuit in principio. Si aũt repararet hoie cooperãte: tũc essent duo merita et vnus act⁹: Quis sit dubiũ vtrũ creatura q̃ nõ potest cooperari i creatione possit cooperari in reparatione. Et qdẽ de reparatione substantie certũ est qȝ ibi actio hominis terminat ad nouam qlitatẽ: sed de reparatione qualitatis qȝ sit noua actio hois et non nouũ actũ ẽ difficile mihi intelle

2° ɔ sione z remissione. ¶ Secūda cōclusio est. q aliquo modo redeunt quo ad penas dāni: qz illā equaliter patitur in vno mortali moriēs sicut si moriēs in oībus que nunq̄ fecit nisi diceref sic q sicut pena dāni nō habet dolorē a pec-tis: qz nō habēt remorsum q hoc sit ꝓpter suū peccatū: sz in purgatorio sic qz sciunt ꝓpter petm carere se illo bono: sic dānati tanto amplius affliguntur carētia btitudinis quāto sciunt propter plura z grauiora peccata incurrisse illud.

3° ɔ ¶ Tertia cōclusio est q redeūt quo ad penaz sensus non simplr q tantū puniaf ac si nō penituisset: qz nō cōsurget duplex tribulatio ex quo fuit totalr remissa culpa: sed ſm quid: qz tanto est grauior sequēs culpa q̄to fuerat maior gratia remissionis ꝓpter circūstātiā ingratitudinis. ¶ Ad argumētuz dicēduz q nō est simile de bonis mortificatis per peccatū q reuiuiscāt per penitentiā: z de dimissis ꝑ penitentiā q redeant per sequētē culpaz: nisi loquēdo de reditu actuuz bonoꝝ vel maloꝝ ſm se. Simplr.n. nec bona mortificata reuiuiscunt nec peccata dimissa redeunt: quia actus qui trāsit tā bonus q̄ malus nō redit idē numero: sz quo ad primū debitū meritis: z quo ad penā debitā peccatis est dissimilitudo qz merita nō mortificāf per peccatuz: nisi qz prestaf ipedimentū quo durāte nō sequitur ꝑmiuz: z ideo eo āmoto habent valorē suuz: sed pena debita petis non soluz ipeditur per verā penitentiā sed vere remittit: z ideo per sequentē culpaz nō renouatur cum sit simplr dimissa z non solum impedita. Qō II.

Secundo querif vtrum dānato ad mortē petenti confessionē debeat negari. Et videf q sic: quia manifesta peccata nō sunt occulta correctione purganda. ex de pe. z re. ca. pmo. ergo cū iaz sit manifestuz per cōfessionē in iure z per sententiā eos esse reos: nō occulta ɔfessione sz palā corā oībus debent fateri. ¶ Cōtra. qz ecclia nō claudit gremiū redeunti. ¶ Rñ°. hic sunt tres conclusiones.

1° ɔ ¶ Prima de hoc qd querif q non soluz a iudice ecclesiastico qui esset deponēdus si cōtrariū faceret: sed nec a q̄cūqz iudice xp̄iano negāda est cōfessio xp̄iano qui eā petit z paratus est facere q̄quid debet q̄uis sepultura denegef. sicut morientī in torneamētis negaf sepultura: sz nō ecclastica sacra: etiā si timeref ne superueniret qui eriperet: qz vtilius scādaluz nasci ꝑmittif q̄ veritas relinquaf ſm Grego. ex. de reg. iur. c. Qui scadalizauerit. nisi crederef q ipse nō ex deuotione sub patibulo peteret sacerdotē: sed vt eripereť iterū ab amicis superuenientibus qui in carcere nunq̄ petijt cōfiteri: vnde rei sunt aiarum ꝓpositi z balliui qui illis quos ad mortē ducunt petētibus confessionē illā negāt cū dicaf de hereticis. c. Sup eo. li. 6. q etiaz relapsis qui sine audientia tradēdi sunt iustitie seculari ecclia non claudit gremiū quin s. penitentiaz z viaticū aministret. Vñ sicut baptism° nō negaref sic nec pnia nec viaticū nisi ecclesia reputaret excōicatū z ipse hoc nō negaret. Et sic negata sibi absolutione ab excōicatione per ɔ̄s alia est negāda sic in tēplarijs factū fuit.

2° ɔ ¶ Secūda ɔclo est de cōfessione iudiciali extorta a dānatis vbi videnf excusari illi laici qui a suspēdendo requirunt socios criminū z alios malefactores quos nouit z ille tenef eos pdere si credit eos incorrigibiles cū eoꝝ crimen sit nociuū coicati qz fures sunt et latrones. Si autē iā sciret eos correctos vel sperat corrigēdos ante q̄ plus noceat cōitati tunc si est casus in quo ꝓpositus de iure posset inquirere vt qz sunt diffamati vel [illegible] tenef adhuc pdere: alr nō sicut dictuz est supra. [illegible] de correctione fra. [illegible] leges phibeant dānatos [illegible] ¶ Tertia ɔclo est de falsa cōfessione [illegible]

3° ɔ de [illegible] per tormenta sibi z alijs falsa imponūt: vñ de illo q [illegible] z alios innocētes falso accusāt respectu alio [illegible]

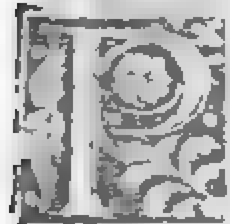
rum videf mortale peccatū: qz perniciosuz mēdaciuz [illegible] nullo metu debuit dicere [illegible] a tāto: sed respectu sui nō videf nisi veniale: qz plus tenetur vite sue q̄ fame: vnde si ꝓpter vitā quā in tormētis [illegible] perdere vel ledere cōsentit ledere famā peccat [illegible] do: sed videf officiosuz mendaciū z sic veniale: sed [illegible] pra dictū ē. 21. di. ¶ Ad argu° dicēdū q secreta [illegible] berat cū per se a publica pena suspenda. Qō [illegible]

Tertio queritur de forma huius sacri vtrū hec sit cōueniens [illegible] Ego absoluo te zc. Et videf q [illegible] forma indicatiua: sz forma sacri [illegible] optatiua: qz dicit Leo papa. Indulgentia [illegible] nisi ꝑcibus sacerdotis nequit obtineri. [illegible] tur de indulgētia que ipetraf penitentibus sed illa fit instrumētalr virtute verboꝝ absolutionis [illegible] la verba debēt esse supplicatiua. ¶ Cōtra. qz sicut dixit discipulis Mat. vlti. Docete oēs gentes baptizātes [illegible] ita dixit Petro Mat. 16. Qdcūqz solueris zc. sed sacerdos auctē verboꝝ illoꝝ xp̄i dicit baptizo te. nec opz q iponat manus. ḡ simili aucte dz dicere in sacro pnie. Ego absoluo te zc. ¶ Rñ°. hic sunt tres ɔ̄nes. ¶ Prima de his q̄ sunt forma añcedēter. 2° de his q̄ ēentialr. 3° de his q̄ [illegible]

¶ Circa ꝑmū est sciēdū q forma hui° sacri est [illegible] añtecedēter tria reqrit. pmū de necitate supposito q [illegible] tens sit excōicat°: est absolutio ab excōicatione maiori vel minori si idiget: qz alr nō est capax alicui° sacri [illegible] ad rē vltimā sacri. 2m de forma h° sacri que est [illegible] est oro ꝺꝑcatiua: Misereaf tui vel absolutionez [illegible] te absoluat: nō de necitate sz de ɔgruitate: vt pmo suscitatus lazarus a xp̄o: postea absoluaf ab aplis sicut exorcism° ꝑcedit baptismū ad tollēdū ipedimētū. 3m qd reqrif [illegible] denter ē man° ipositio de ɔgruo. ſꝫ illud Marc. vlti. Super egros man° iponēt z bñ habebūt: nisi q nō multi [illegible] sup capita mulierū hoc facere: qz bonū est viro mulierē nō tāgere: sed sufficit a lōge leuare sup caput. ¶ Circa [illegible] est notādū q de forma ēentialr sunt tria vocabula [illegible] tate. s. absoluo te a petis: qz verba illa ꝑ se ptinēt ad formā sacri q̄ directe significāt eius effectū sz p̄dicta [illegible] significāt effectū sacri pnie ḡ zc. Maior pz: qz sicut [illegible] bus efficiētia attribuif forme sic z in sacris cū sacra [illegible] cent qd efficiūt. Et iō forma v̄boꝝ pncipalr significat [illegible] ctū sacri quē efficit. Minor manifesta est. Cū.n. effect° sacramēti pnie sit remissio petōꝝ directe significāt [illegible] verba. Absoluo te a petis tuis zc. vñ absolutiones in [illegible] cōpletorio: z missa: nō sunt sacra: qz nō habēt formā [illegible] uaz sed deprecatiuā. Itē absolutiones capitis [illegible] na oñ: nō sunt sacra nec que fiūt in capitulis [illegible] habeāt formā indicatiuā: qz absolutio sacralis fit in [illegible] to z foro occulto. Vñ errāt q in cōfiteor misse [illegible] tentiā: qz clericus nō absoluit vnq̄ nec tūc sacerdos [illegible] dz aute ligare q̄ pri° ñ soluit. Sz in caplo pōt [illegible] vbi fit absolutio indicatiua sz non sacralis. Quare [illegible] ma indicatiua in penitētia sit magis de eentia q̄ [illegible] mo: qz greci baptizāt dep̄cādo. nō pōt esse: qz absolutio [illegible] clauiū nō sūt baptism°: vñ laycus audiēs in necitate [illegible] sionē nō dz vti forma indicatiua qz nō hz claues. [illegible] forte fit irregularis: sicut si celebraret vel baptizaret [illegible] nitet nisi [illegible] illud est expressuz. de cle. non ordinato [illegible] Illud nō. Sz qz dr in illo ꝑmo caplo. Si quis baptizatus aut aliqd diuinū officiū exercuerit nō ordinat° [illegible] pōt aūt addi de cōtrarietate cōfessio vel [illegible] gnatu qd si nō exꝑmit [illegible] De hoc qd [illegible] dictis z obitus [illegible] est supra. ¶ Videf q [illegible] ante te eē vel curati: qz ex quo sacerdos est [illegible] hoc facit [illegible]

modo quo ẽ auctus in hoĩe est apud oẽs sacerdotẽ: sȝ superioꝛ dat sibi mãm nõ tñ aliquã ptãtem nisi qñ pmo ordinat eũ. Sicut.n. pnceps dat alicui artifici licẽtiã vtẽdi arte sua pcta medicina: qȝ nõ est ei dare ptãtes artis sȝ laxare mãȝ: sic cõferunť ordines ⁊ audiunť cõfessiões in parochys aliorũ de licẽtia coꝝ. ℂ Circa 3m est sciendũ qꝫ tria q̃ sequũtur sunt de ɔgruitate nõ de necessitate. pmũ est inuocatio trinitatis qꝛ in oĩ sacrõ in cuius forma exprimiť actus ministri oꝫ fieri aliqua expssio pncipalis agẽtis: sȝ in forma absolutionis exprimiť actus ministri. g̃ oꝫ apponi expssio pncipalis agẽtis. Maioꝛ pꝫ rõne ⁊ inductione: rõne qꝛ actio non attribuiť istrõ sȝ pncipali agẽti ⁊ potissime in sacris in qb9 sm vnã opinionẽ nec mister nec forma sunt causa effectus nisi per accñs: ⁊ sicut cã sine qua nõ: ⁊ silr pꝫ inductione in baptismo cõfirmatione ordine ⁊ extrema vnctione in quibus exprimiť actus misťri addiť inuocatio noĩs xp̃i vel trinitatis Minoꝛ de se pꝫ. iõ ⁊c̃. ℂ Sȝ ɔ maioꝛẽ hui9 rõnis arguiť sic: qꝛ in forma mr̃imonij in qua exp̃miť actus ɔhẽtium nõ oꝫ addi in noĩe pr̃is ⁊c̃. Dicẽdũ qꝫ lȝ forma matrionij sit in vbis illis: tñ inuocatio trinitatis est in bñdictione nuptiali ɔñter per quã a ministris ecclie id sacrm ministratur vel approbãdo: vel mediãdo: vel ɔfirmãdo. ℂ Scdꝫ qȝ ɔsequẽter requiriť est signũ crucis. de ɔse. di. 5. Nunqd oĩa sacrã crucis signaculo pficiunť. qꝛ etiaȝ mediãte ptãte excellẽtie quã habuit crucifixus ⁊ merito crucis in noĩe deriuať ptãs misterij ℂ Tertiũ est ligare cũ pnĩa tp̃ali. Ubi ɔdigna nõ crediť spãlis iniungat in gnãli oĩa bona que facturus est p se ⁊ per aliũ. ⁊ indulgẽtias quascũqꝫ poterit obtinere: ⁊ bona q̃ pro eo fient q̃tũ suffecerit ad expiationeȝ petõꝝ tũc ɔfessoꝝ ⁊ nõ plus vt residuũ cedať ad expiationẽ alioꝝ. ℂ Ad pmũ dicẽdum qꝫ verbũ leonis pape est intelligẽdũ nõ de forma absolutionis q̃ est indicatiua: sed de vbis dep̃cãtiuis q̃ sacerdos pmittit ne pp̃ter aliquaȝ indispõne penitẽtis effect9 sacri ipediať. Illa.n. sunt supplicatiua vt cũ pmittiť. Misereať tui ⁊c̃. Sed nõ est necessaria manuũ ipositio. Talis.n. fit soluȝ in illis sacris p que suscipiẽs deputať ad aliquẽ solẽnẽ actũ: eo qꝫ man9 est potissimũ organũ opationis: illa autẽ sacrã sunt duo tñ. s. cõfirmatio per quã aliqs efficiť quasi miles fidei audacter ɔfitendo fidẽ corã psecutore: ⁊ ordo maxime diaconat9 ⁊ sup̃: p quos ordines hõ efficiť q̃si dux ⁊ rectoꝛ in pplõ xp̃iano. Et iõ in his duob9 sacris fit ipositio manuũ. Per susceptionem aũt baptismi: pnie: eucharistie seu extreme vnctiõis nõ acqriť aliqs gradus sup cõem pplm: ⁊ iõ ad hoc sacrȝ ñ reqriť ipositio manuũ: verũtñ in duob9 coꝝ. s. baptismo ⁊ extrema vnctiõe pter vba sacri reqriť aliqs act9 mistri rõne mãe extrĩsecus adiũcte quã oꝫ applicari suscipienti per actũ mistri. sȝ qꝛ in sacrõ pnie nulla ẽ talis mã sed sola verba penitẽtis: iõ nõ reqriť aliqs talis actus: nec silr in sacrõ eucharistie qꝛ nõ ɔsistit i applicatiõe mãe ad suscipientẽ: sed in sola ɔsecratiõe mãe p verba plata sup mãm.

ℂ De sacrõ vnctiõis extreme. Di. XXIII. a

PReter pmissa est ẽt aliud sacrȝ. s. vnctio infirmoꝝ q̃ fit in extremis oleo p ep̃m ɔsecrato. Et sunt tria genera vnctionis. Est.n. vnctio q̃ fit chrismate: que dĩ principalis vnctio: qꝛ in ea principalr paclit9 dať. Uñ ⁊ pp abũdantiã gr̃e duos liquores mixtos hꝫ: oleũ. s. ⁊ balsamũ: oleũ cõsciẽ: balsamũ fame. Chrisma vero grece: vnctio latĩe dĩ. Nec tñ oẽ oleũ ad vnctioneȝ sctĩficatũ chrisma vocať: sed illud soluȝ qȝ miscetur cũ balsamo: quo capita regũ ⁊ pontificũ vnguuť: quo etiã baptizatos sacerdos vngit in vertice: ⁊ põtifex per ipositionẽ man9 cõfirmãdos vngit in frõte. Est ⁊ alia vnctio qua cathecumini ⁊ neophiti vnguntur in pectore ⁊ iter scapulas in pceptione baptismi. Tertia vero vnctio est q̃ dĩ oleũ ifirmoꝝ de qua nũc agiť.

ℂ A quibus institutũ sit hoc sacrm. b

b De sacrm vnctionis infirmoꝝ ab aplis institutũ legitur. Ait.n. Jacobus. Infirmatur aliqs in vobis iducat p̃sbyteros ecclie: ⁊ orẽt sup eũ vngẽtes eũ oleo in noĩe dñi ⁊ alleuiabit eũ dñs: ⁊ si in petis fuerit dimittentur ei. In quo ostẽdiť duplici ex cã sacrȝ hoc institutũ. s. ad petõꝝ remissionẽ: ⁊ ad corpalis infirmitatis alleuiationẽ. Uñ ɔstat eũ qui hãc vnctionẽ fideliter deuoteqꝫ pcipit: ⁊ in corpore ⁊ in aĩa alleuiari: si tñ expedit vt in vtroqꝫ alleuietur. Qꝫ si forte corpis valitudinẽ illi hẽre non expedit: illã que est aĩe sanitatẽ in hoc sacrõ acquirit. Et sicut in alijs sacris ita ⁊ in isto: aliud est sacrm: aliud res sacri. Sacrȝ est ipsa vnctio exterioꝛ: res sacri vnctio interioꝛ: que petõꝝ remissione ⁊ virtutũ ampliatione pficiť. Et si ex contemptu vel negligẽtia sacramentuȝ hoc ptermittitur: periculosum est ⁊ dãnabile.

ℂ De iteratione huius sacramenti. c

q Uerunt aliqui si hoc sacramẽtum iterari possit: cũ baptismus ⁊ alia queda sacramẽta semel suscepta nõ itereť. Augu. dicit. Sacramẽtũ nõ iterãdũ ⁊ sacrõ nõ faciendam esse iniuriam: sed hoc dicit vbi ait de sacramẽto baptismi ⁊ ordinationis. Uñ nõ videtur illud generalr accipiendũ: sed de sacramẽto baptismi ⁊ cõfirmationis ⁊ ordinationis: que nullatenus sunt repetenda: qꝛ semel tñ ⁊ nõ sepi9 dať baptism9 ⁊ ɔfirmatio ⁊ ordinatio. Sacramẽtũ vero altaris ⁊ pnie ⁊ cõiugij sepe iterari videť: qꝛ sepe sacrm corpis pcipiť. frequenter penitẽtia agiť. cõiugiũ sepe ɔtrahiť. Quare ergo vnctio silr nõ põt iterari? Si morb9 nõ reuertiť: medicina nõ itereť. Si vero morbus nõ põt cohiberi: quare medicĩa debet phiberi? sicut oĩo iterari põt ita ⁊ vnctio iterari posse videť. vtraqꝫ eñi illic cõmemorat Jacob9: et vtriqꝫ illic coopať ad ferẽdã alleuiationẽ corpis et aĩe. Cur ergo negatur vnctionẽ sup infirmũ posse iterari ad impetrandã sepius sanitateȝ mentis ⁊ corporis: cũ pp̃ter ideȝ sepe iterãda sit oĩo? Quidã aũt de omni sacrõ intelligi volũt qꝫ non sit iterãdũ. s. sm totuȝ illud qȝ ptinet ad sacrm: dicẽtes quedã sacrã sepius posse suscipi: quedã vero non. Nec tñ que sepius sumunť: totaliter

iterant: vt sacrm altaris et vnctionis: que licet
sumant sepius: tn̄ q2 nō iterū bn̄dicit̄ eadē ho-
stia vel idem oleū: nō iterat̄ sacrm cum iniuria.
Sed diceret qs sic et baptism⁹ nō iterat̄: et si ali-
quis frequēter baptizat̄ dū eadē aqua nō iter
bn̄dicat̄. Sed aliud est inquiunt illi de bn̄dictio-
ne aque qua fit baptism⁹: aliud de bn̄dictione
panis et olei. Potest enim baptism⁹ celebrari
in aqua etiā nō bn̄dicta: q2 illa bn̄dictio pro re
uerētia tm̄ fit et decore: nō virtute sacri. Sz cor
pus christi nō pōt cōfici nisi de pane cōsecrato:
nec vnctio illa fieri pōt nisi de oleo ab episcopo
cōsecrato. Ideoq2 illa sanctificatio ad virtutē
sacri ptinere videt̄. In cōiugio quoq2 semel tm̄
bn̄dicit̄ qsq2 nō sepius. Bn̄dicit̄ eni vt ait Am
brosi⁹ cū prima et nō secūda vxore. Si ergo cū
dicit̄ sacramētū nō esse iterādū: nec iniuria ei eē
facienda: rōnē dicti referas ad satisfactionē rei
qua sacrm explet̄ur: de omni sacramento gnāli
ter id verū est. Si vero ad susceptionē sacri: de
qbusdā verū est q nō iterātur crebra susceptio
ne: de alijs vero quibusdā non: q2 frequēter su
muntur: vt hoc vnctionis sacramentum quod
in omni pene ecclesia sepe repetitur.

Circa vigesimāternā distinctionē que
runt̄ q̄tuor de extrema vnctiōe.
Primo de eēntia. 2° de mīstro. 3° de susp.
4° de effectu.

Primo igit̄ q̄rit̄ de extrema vncti
one quo ad eēntiā vtrū ha
beat determiatā mām. Et videt̄ q nō: q2
in omni cōposito forma dz eē magis determiata q̄ mā: q2
actus est q separat et distinguit̄. 7°. methaphysice: sz istud
sacrm nō hz determiatā formā nec p scripturā: q2 dicit Ja
cob⁹. Orō fidei alleuiabit infirmū: sed nō dicit q̄ vel q̄lis:
nec p ecclesiam cū alique eccl̄ie hn̄t formā deprecatiuā tn̄
alie tn̄ idicatiuā alie vtrūq2 io ₓc. Cōtra Jaco. vlt. vbi
p̄mo hoc sacrm̄ pmulgatū est: vbi dr̄. Ungāt eū oleo: io ₓc.
Hic circa eentiā hui⁹ sacri videnda sunt tria. p̄ de mate-
ria. 2° de forma. 3° de composito.

p⁹ 3 Circa primū cū mā hui⁹ sacri sit oleū cōsecratū p epm
sunt tres ōnes. Prima de mā remota qd̄ est
oleū oliuarū Sicut. n. olim in tēplū nō iferebat̄ nisi oleū
oliuarū purissimū: ita nūc in sacris eccl̄ie nō oleū nucū sz
in lāpadib⁹ eccl̄ie esse possit. nec papa posset facere q de
oleo nucū quātūcūq2 ɔsecrato eet hoc sacrm: q2 nō pt mu
tare materiā sacri sz posset facere q oleū ad cathecumīos
esset de nucib⁹ vel quo inunguntur manus sacerdotū: q2 il
la sunt sacrālia q̄ subiacēt sue dispōni: ulta vō sacra. Qz aūt
oleū oliuarū sit mā pbat̄ duplr. Primo aucte: q2 Jacobus
simplr dicit oleo sicut de vino in eucharistia: qd intelligit̄
de vite vn̄ si admisceat̄ balsamū vel oleū nucū vel qcūq2
aliud liquor scienter est trāsgressio pcepti. Et si mutaret spe
cies est irritatio sacri vt i baptismo et alijs. Scdo rōne sic
q2 illud est cōueniēs mā hui⁹ sacri qd hz naturā ɔueniē-
tē cū eius effectu sed tale est oleū oliuarū respectu extre-
me vnctiōis ₓc. Probatio mioris q2 effect⁹ hui⁹ sacri est
spūalis hilaritas mētis p quā mēs alleuiat̄ a grauedine et
depssione quā cōiter tūc hoīes patiuntur. Huic aūt matie
ɔuenit oleū oliuarū qd pprie dr oleū: est eni lucidū et linu

natiō ₓc. Scda ō est de mā p̄xima [illegible]
secratā. Una rō est fm quosdā q2 [illegible]
est certo ordine mā qua vtit̄ mī ster [illegible]
minata bn̄dictione sz in hoc sacro mi[illegible]
to ordine. s. sacerdotali vt postea patebit [illegible]
crata certa bn̄dictione. Sz hec rō [illegible]
rū necessaria e q2 in sacro pnie [illegible]
certo ordine q2 sacerdos nec tn̄ [illegible]
crata certa bn̄dictione imo cū mā [illegible]
fessa pus dat̄ absolutio q̄ ōcūq2 bn̄dictio [illegible]
ctio epalis pcedat de qua nūc agit̄ nisi [illegible]
tionis est pctō: baptizat⁹ sz ille ē mā [illegible]
cat̄ q itelligit̄ qn sacrm hz mām aliā ab actu [illegible]
quā nō hn̄t matrimo⁹ et pnia saltē est in [illegible]
dinis cui⁹ mā est res q̄ sibi tradit̄ ɔueniēs [illegible]
ampulla cādelab₂ liber et h̄m sz forte isti [illegible]
nec sacerdotij eē sacrm cui⁹ mā est calix ɔsecrat⁹ [illegible]
missa de facto in calice nō ɔsecrato possit celebrari [illegible]
q si calix nō ɔsecrat⁹ sibi traderet nihilomin⁹ [illegible]
dos imo cū sine oib⁹ istis celebret̄ missa de solo pane [illegible]
nō tradito isto₂ nō ɔsecrato₂ vt videt̄ sufficere [illegible]
necessitatē sacri. Nō est aūt incōueniens q sciz a [illegible]
tutū supponat et pter mām aliqd ab hoīe factū puta [illegible]
tionē q̄ fm ritū qdē est ab istitutōe eccl̄ie sz pur [illegible]
nō necessaria ē a xpo instituta. Sicut et panis ē mā [illegible]
eucharistie q est res p artificiū humanū fcā. Et sicut [illegible]
posset de solo grano ɔfici nisi inde eēt fact⁹ panis [illegible]
sic de oleo n̄ pōt quis iungi nisi sit ab epo ɔsecratū [illegible]
tificatū. Sz sicut nō refert quō sit panis fact⁹ [illegible]
m⁹ siue fermētat⁹ siue salsus siue alr dū tn̄ sit de [illegible]
sic n̄ refert quō sit bn̄dictū oleū dū tn̄ sit oleū [illegible]
talis bn̄dictio qualis a tota eccl̄ia romana ɔsueuit [illegible]
pa posset mutare ɔsecratōes et bn̄dictionē oleum [illegible]
posset iungere oleo nullo mō ɔsecrato: sed pōt [illegible]
vult nō aūt iferior papa q non pōt mutare statuta [illegible]
et ɔcilio₂ sicut nec papa scīa a deo istituta. Debet [illegible]
oleū ɔsecratū. sz tn̄ pōt admisceri nō ɔsecratū dū [illegible]
olius: et totū reputat̄ ɔsecratū sicut aqua non [illegible]
bn̄dicte et pānus nō bn̄dict⁹ albe bn̄dicte sine [illegible]
ctione. ex. de ɔsecra. eccle. Qd in dubys. [illegible]
eē p ipm ɔsecratū q2 pparatio māe per quā [illegible]
actiua materie acquirit̄ ptinet ad iferiorē artifice [illegible]
ad supiorē: vt dcm̄ est de materia quā inferior [illegible]
supiori sz qn p pparationē acquirit̄ māe virt⁹ act[illegible]
lis virtuti artificis tunc vlus māe nō ē potentior [illegible]
ne māe cū tanta sit virtus māe. q̄ta sit vlus eius [illegible]
tis et sic est in pposito q2 p sanctificatōē materie [illegible]
tus ei acquirit̄ sicut ministro p suā ordinatione. [illegible]
ē ɔ illos qui dicunt q in iecris nō ē aliqua virtus [illegible]
dicūt q ē virtus actiua i materia hui⁹ sacri. Et [illegible]
ta e virtus actiua māe q̄ta est vtus vtenti artifici [illegible]
neutro ē nisi virtus et cā sine qua nō valet q2 [illegible]
ēt in materia q̄ dicit̄ pure passiua puta in artificiis [illegible]
quib⁹ tota virtus motiua est ex i artifice [illegible]
teria ē cā sine qua nō. Nullus. n. artifex pōt facere [illegible]
nisi hēat mām de qua vult facere eā et sic de [illegible]
hoc diceret̄ q nō est in ea i materia virtus [illegible]
ta q̄ta in artifice correspōdente sic aūt est in mā [illegible]
Sz ɔ hic est q si pter hoc mā debet eē ɔsecrata [illegible]
in ea tāta virtus q̄ta in artifice [illegible] vtu in materia [illegible]
talis virtus maior q̄ in artifice [illegible] debet eē materia [illegible]
q e ɔsecrata. sed in baptismo tota virtus ē in materia [illegible]
forma et nō in artifi. e q2 nō requirit̄ sacerdote [illegible]
determinatū ministrū cū p determinat [illegible]
aliqua virtus acquiratur [illegible]
qui nullius ɔsecratōe e capax posset [illegible]

baptismi maxime deberet eē sanctificata ad illud qḋ ē ēt
cōtra tho. ¶ Dicendū ꝙ nō est ista causa ꝙ mā sanctifice
tur prius vt ei virtus acquirať: cuꝫ in omni sacramēto sit
materia habens virtutē nō tamen nisi duo habēt māz ꝑ
se sanctificatā. sed qꝛ christus nō fuit ea vsus. Ois eni mā
qꝛ de sua nā vtutē scificādi nō hꝫ ex aliq̄ ꝯsecratiōe eā sor
tit: sed mā qua xp̄s in sua ꝑsona vsus ē tactu sue carnis hꝫ
maximā scificationē ⁊ maximā vtutē ⁊ maiorē q̄ꝫ mā per
ep̄m ꝯsecrata. ⁊ sic veruꝫ est ꝙ a digniori est māe ꝑparatio
q̄ꝫ vsus. Et silr est de sacrō ordis q̄ xp̄s est vsus: ⁊ de sacrō
eucharistie. vn̄ panis vinū ⁊ liber nō idigēt ꝯsecratiōe: sed
sacra qb⁹ nō ē vsus: ⁊ tn̄ hn̄t māꝫ ꝯsecratā: debēt eā hr̄e cō
secratā a maiore q̄ꝫ vsus: ⁊ sic ab ep̄o: vt confirmatio ⁊ vn
ctio. Alia vō duo qb⁹ nō est vsus nec hn̄t māꝫ ex actū susci
piētis: non hn̄t ꝯsecrationē ꝑcedētē sꝫ ꝯcomitātē tm̄: q̄ est
ipsa forma. s. ē matri⁹. ⁊ pnia. q̄ oꝫ ꝙ mā sit ꝑ ep̄m ꝯsecrata
sic ⁊ ꝯfirmatiōe: qꝛ a quo dependet ordiatio mistri ⁊ ꝯsecra
tio māe si oꝫ esse mā ꝯsecrata. sed cū ꝯsecratio māe de q̄
agim⁹ nō sit sacrm̄ sꝫ aliqd sacrale: iō plus p̄t cōmitti conse
cratio māe q̄ꝫ ordiatio mistri. Nulla. n. cōmissiōe fieri pōt
vt ordiatio mistri sacerdotis fiat nisi ꝑ ep̄m: sꝫ ꝑ cōmissio
nē pape p̄t fieri ꝯsecratio ois māe a n̄ ep̄o: sic ecclie ⁊ altaris
⁊ vasoꝝ: qꝛ h̄ ē ex institōne hūana q̄ subest ordiationi pape.

Secundus articulus est de forma hn̄s tres ꝯnes s̄m
tres formas. ¶ Qꝛ sic i argumēto tāgiť:
1ª ꝯª tripler forma iueniť. Pria q̄ ē solū indicatiua bti Ambro
sij. s. Ungo hos oclos tuos oleo scō in noie p̄ris ⁊c̄. q̄ vr̄ s̄m
sub̄am eadē ⁊ ꝑ ꝯn̄s valere: qꝛ cū q̄reret de offō ambrosia
no a p̄rib⁹ sensuꝫ est siue decretū fuit ꝙ ambrosianū in sua
dioce. teneret. gregorianū vō ꝑ orbē: nec aliqd ō hīs q̄ am
brosi⁹ docuit i cultu religiōis xp̄iane tūc fuit reprobatū: sꝫ
tacite approbatū ¶ Sꝫ tho. dic̄ ꝯriū ꝙ forma hec nō p̄t es
se idicatiui modi. qḋ veꝝ ē de p̄tāte ordiata: sed de potētia
absoluta si aliq̄ ecclie hēant solū formā idicatiui modi sic
ambrosianā saltē tp̄e ābrosij vt dr̄: n̄ ē dōꝫ ꝙ nihil sit actū
qꝛ i sacrō suppositis hīs q̄ sūt de eēntia seq̄ť semꝑ aliqs ef
fect⁹. Et lꝫ ꝯ nuior for̄a sit idicatiua tn̄ si sit ōꝑcatia nō ꝑꝑ h̄
sacꝝ ē irritū: sicut ē i bap° greci vtunť deꝑcatia. baptizeť fu⁹
xp̄i ⁊c̄. ita h̄ eꝯ. Et si dicať ꝙ nō est silr: qꝛ vtēdo vbis deꝑ
catiuis vbi ē effect⁹ cert⁹ nō est ꝑiculū de mēdacio: sicut si
de⁹ oraret ꝙ solē faceret cras oriri. tn̄ eꝯ vti vbis idicatis
vbi effect⁹ ē icert⁹: eēt ꝑiculū mēdacij: ⁊ ꝑꝑ h̄ magis p̄t di
ci bapṫzeť famus xp̄i: nec ē falsuꝫ: ⁊ si nō itēdat: qꝛ sola indi
catiua ē vā vel falsa: q̄ꝫ possit dici vngo oclos istos ⁊c̄. quia
nescit vtrū aīa vngať oleo letitie. qꝛ ēt qn̄ sacerdos dicit:
ego te baptizo nescit veꝝ ille itēdat deludere sicut mīs in
dei faciūt: ⁊ sic nō ē baptism⁹. Et silr qn̄ dic̄ absoluo: nescit
si est sacꝝ: ⁊ in ꝯfirmatiōe: sꝫ qꝛ supponiť ex hīs q̄ exterius
apparet excusať vel referť ad exteriorē actū: de q̄ ē cert⁹
nō ad iteriorē. Et silr in ꝑposito magis e sile ꝙ iste ꝯfesus
⁊ cōicat⁹ ⁊ timēs morte sit nō fict⁹ q̄ꝫ de alio: ⁊ sic pōt sup
ponere vnctionē iuisibilē sic ibi absolutionē iteriorē: vl̄ re
fert se ad vnctionē exteriorē de q̄ est cert⁹. Nec est dōꝫ ꝙ
btūs ambrosi⁹ errauerit qꝛ ꝑ[illegible] nō sibi pepercissent i ꝯdicen
do sic nec Cypriano q rebaptizabat baptizatos ab hēticis
pepcit Aug. qn̄ h̄ dānaret. Et Paulus in faciē restitit Pe
2ª ꝯª tro q iudaizare cogebat ¶ Scda est forma romana a Pe
tro nō data sꝫ docta: ⁊ ista est deꝑcatiua: ꝑ istā sanctā vncti
oneꝫ ⁊c̄. Et differt hec forma a formis ceteroꝝ sacroꝝ: qꝛ
cetere sunt idicatiue: ista est deꝑcatiua: cui⁹ tripler rō assi
gnať. Prima ē ex vbis bti Jacobi q loquēs de ea vocat eā
orōne dicēs. Et orēt sup eū ⁊c̄. Scda est qꝛ suscipiens hoc sa
cramētū est ꝑprijs virib⁹ destitut⁹: vn̄ idiget aliorū oroni
bus subleuari. Tertia est: qꝛ dať exeūtib⁹ de hoc mūdo q
iam desinūt eē de foro ecclie ⁊ in manu soli⁹ dei relinquū
tur. ⁊ iō debet ei ꝑ orōne cōmēdari. ¶ Qḋ aūt dic̄ b. tho.

ꝙ nullus effect⁹ sequiť ex hoc sacrō ꝯcurrētib⁹ oībus q̄ de
eēntia sunt videť dubiū: qꝛ grā nō est minoris virtutis q̄ꝫ
nā: sꝫ cōcurrētibus causis nālib⁹ ꝑ se ⁊ eēntialib⁹ impossē ē
nō sequi effectū: nec aliq̄ cā ꝑ acciñs ⁊ sine qua nō p̄t ipedi
re effectū. nisi ꝑ hoc ꝙ ipedit ꝯcursuꝫ cause alicuius ꝑ se. si
cut obstaculū corpis opaci ipedit illuminationē inq̄ꝫtū ipe
dit presentiā illuminātis imediatā ꝙ est cā per se: ⁊ sic de
alijs. vn̄ cū oē sacꝝ noue legis sit ꝑ se cā gratie: nō sic ꝙ at
tigat grām: sꝫ qꝛ disponit ad eā necesse ē ꝙ ꝯcurrētib⁹ oīb⁹
que sūt de eēntia sacri causeť dispō ad grām in oi sacrō no
ue legis ⁊ ꝑ ꝯn̄s i isto. Et iō tenēdus ē Tho. magis in ꝯtrijs
dictis. Un̄ ⁊ in m̄rimonio de cui⁹ eēntia ē ꝯsensus: illo po
sito nihilomin⁹ cāťur terminus: lꝫ ꝯtrahētes sint in pctō mor
tali. qui postea recedēte illa fictiōe hꝫ effectū: dū tn̄ cōsen
sus affuerit: sꝫ si ꝯsensus nō affuit ꝯtrahēdi nihil ē actū: sed il
lo ꝯsensu posito lꝫ dissentiat in bono fine sic: sed in pnia nō
solū volūtas ꝯfitēdi est de eēntia: sꝫ etiā volūtas dolēdi ⁊
abstinēdi ⁊ h̄ē q̄ dr̄ attritio qꝛ ⁊ si nō ꝯtritio q̄ qn̄q: est effe
ctus sacri ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō de essentia: tn̄ attritio est de essentia.
Sꝫ in hoc est dn̄ia iter pniaꝫ ⁊ matrimo⁹: qꝛ oēs partes es
sentiales matrimonij oꝫ simul ꝯcurrere: alr̄ nihil agiť: ⁊ di
co q̄ꝫtū possē ē vt. s. simul ꝯsentiāt: ⁊ ꝙ ꝯsensus simul sit cū
verbis: lꝫ verba cū sint q̄ꝫtitas successiua nō p̄nt esse simł.
In pnia aūt nō oꝫ ꝙ ꝑtes eēntiales sint simul: imo satisfa
ctio cōiter seq̄ť ⁊ ꝯtritio ꝑcedit ⁊ ꝯfessio ꝑcedit absolutio
neꝫ. Et si ꝯtritus postea ꝯfiteať qꝛ forte nō est obligat⁹ ad
plures ꝯterēduꝫ sicut ad plures ꝯfitēduꝫ aut satisfacien
duꝫ nisi negatiue [illegible] ad nō cōplacēdū. qn̄ cōfiteť sic nec cō
tereť actu nec attereť dū tn̄ nō hēret oppositū ipse recipe
ret plenū effectuꝫ. si ēt nulla attritio ꝑcedat nec comiteť:
q̄ꝫuis nō sint oēs partes sacri sꝫ solū due. s. ꝯfessio ⁊ absolu
tio ipmiť ornat⁹ q recedēte fictione postea opať: qꝛ non
est necesse ꝙ simul he ꝑtes ꝯcurrāt: sicut nec de duab⁹ for
mis eucharistie sꝫ ad hoc ꝙ plen⁹ ⁊ ꝑfect⁹ effect⁹ sacri seq̄
tur hn̄ oꝫ ꝙ oēs ꝑtes ꝯcurrāt saltē successiue. Et iō cū ꝯtri
tio nō sit de eēntia h⁹ sacri sicut nec baptismi: qꝛ hꝫ mām
exterioreꝫ illa cessante ipmiť ornat⁹ h̄: sic ibi character.
¶ Tertia forma est cōposita ex vtraq̄ integra. Et qꝛ nul 3ª ꝯª
la est forma ab ecclia romana reprobata sꝫ tollerata ⁊ dis
simulādo approbata iō q̄libet ecclia oꝫ tenere ritū suuꝫ ⁊
sic in imersiōe vna vel trina abstergēdo vl̄ imergēdo oꝫ
fieri s̄m ꝯsuetudinē. ita et hic de forma. In oi tn̄ oꝫ addi
iuocatio trinitatis ⁊ fieri signū crucis ꝑꝑ gnāleꝫ regulam
de ꝯsecra. di. 5. Nunqd: qꝛ oia sacra signaculo crucis ꝑficī
unť. Qḋ aūt dicit Tho. in solōne tertij argumēti ꝙ vba in
dicatiua nō sunt forma sꝫ dispositio: verū ē qn̄ vtraq̄ vba
dicunť: qꝛ tūc iterareť sacrm̄ cū de vbis deprecatiuis non
sit dubiū qn̄ sint forma: als nō eēt sacꝝ ex sola mā ⁊ dispo
sitione forme sine eēntiali forma. q̄cūq: aūt forma serueť
simul oꝫ dici cū mā apponiť: qꝛ accedit vbuꝫ ad elementū
⁊ fit sacrm̄. Un̄ ꝑmo totū iungere ⁊ postea ad libitū curre
re ⁊ dicere sicut ego vidi quēdam facere est error ⁊ dece
ptio aīaꝝ tali cōmittere dispēsare ecclastica sacra: sicut si
ꝑmo puer imergereť ⁊ post iteruallū diceretur. Ego bapti
zo te: aut si ep̄s traderet ordinādo librū vel hēe postea di
ceret accipe p̄tāteꝫ ⁊c̄. ꝙ est ꝯtinētiā cāe diuidere. Solum
eni hoc ꝑmissuꝫ ē in sacrō pnie iteruallo facto hore vl̄ dici
post cōfessionē que est māe exhibitio possit absolui que ē
forme ipositio. Sed secus in hīs in qb⁹ vnus ꝑponit mate
riam ⁊ imp̄mit formā: vt in cōfirmatiōe ordine: ⁊ extre
ma vnctione.

Tertius articlus ē d̄ ꝑposito: vbi sūt. 3. ꝯnes: qꝛ cuꝫ ex
trema vnctio sit sacꝝ vnū ⁊ necūꝫ: ideo est pª ꝯª
ꝑma ꝯ° ꝙ ipa ē veꝝ sacꝝ: qḋ duplr ꝑbať. Prio rōne diuo
rūdā q̄ talr ē. Oē remediū ordinatū i subsidiū vite spūalis
sub sensibilib⁹ reb⁹ appositū est sacꝝ: sꝫ extrema vnctio ē

bñ ergo rc. maior pz et his q dcã sunt diuĩna minor pz p btm̃ Jacobũ in canonica sua .c.v. vbi loquẽs d extrẽa vnctione dicit q̃ si infirmus i pctĩs sit dimittẽtur ei. ¶ Sed d ratione vtr̃ qstũ ad maiore ppone est q2 pfio aq̃ bndicte r aq̃ptio eterno pnẽr dictũ o grãue non sacrãus r oratio vocalis dñica r multa hõ sũt remedia sensibilia p pctĩs ad bibita r ieiuniũ q̃ nõ sũt sacra admin" p se distincta nec et fm eos satisfactio e sacrz nec ps sacri q̃ tñ est hõ. iõ maior supplẽda e sicut suppleta e. de pe.di.4. supra .l. q fit a deo ordinatũ r sit sufficiẽs p se. ¶ Scda rõ est Tho. q2 sacrz e illa actio ecclie q̃ attingat pncipal effect" ab ecclia itẽtus i administratione sacro2 s3 extrema vnctio e hõ: g rc. maior pz. Hic eni est dria iter sacrm̃ r sacrale q2 sacrm̃ attigit ad effectũ. s3 sacrale nõ s3 ordinat ad illũ sicut exorcismus ad effectũ baptismi. minor pz. q2 h e effect" ab ecclia itẽt". s. curatio morbi. Sic. n. dr̃ Jsa.37. Hic est fructus ois vt tollat pctm̃. hic aũt tollit p extremã vnctionẽ vt patet p beatũ Jacobũ nec ipsa ad aliud ordinat. iõ rc. ¶ Sed hec rõ videt dubia q2 effect" pncipalr intẽt" in administratiõe sacrali nõ est character vel ornat" ad que solũ attingit actio sacramẽti. q2 hec psequit fict" q tñ sacrm̃ recipit nõ rõ sacri. s3 effect" pncipalr itent" est curatio morbi spũalis q̃ est p grãm. ad quã nõ attingit sacrm̃ s3 disponit. nisi forte dicat q ista curatio e qdez formalr r imediate p grãm sacralẽ r nõ p grãm gratũ faciẽtẽ: q sacrm̃ attigit ad grãs sacrale: nõ aũt ad illã q̃ est in vtutib" r donis: qd nõ e pbabile: q2 tũc fict" recipit grãs curatẽ sicut characterẽ. si ita eẽt effectus sacri ppriũs sic illud. r sic sine grã gratũ faciẽte r charitate sanaret hõ a pctõ qd e ipole. Vñ etiã grã sacralis put differt a grã q̃ est in vtutibus r donis: forte nõ e aliud q̃ dispositio ad illã q̃ dr̃ character vel ornat" vel effectus ita q diuerse grẽ q̃ sunt i diuersis sacris sũt diuerse dispõẽs ad grãm vel diuersi effect" grẽ: q2 aliud e liberari ab originali. aliud ab actuali: r sic de alijs. ¶ Dicẽdũ e g q maior thome sic itelligit q illa actio q̃ pncipalr attingit. i. q̃ pncipalr ordinat ad attigẽdũ iter actiones sacrales q̃ sũt sensibiles ita q nõ mediãte illa actiõe sacrali ad quã ordinat illa e sacrm̃. q2 l3 vnũ sacrm̃ ordinet ad aliud. sicut et effectus vni" ordinat ad aliud tñ qõlibet sacrm̃ ordinat imediate ad vnũ effectũ spũalẽ distinctũ ad quẽ effectũ id qd imediate ordinat e eẽntialr sacrm̃. Qd vero imediate sed mediãte illo vel aliter vel aliter est sacrale illius: nõ sacrz: r id e ab ecclia istitutũ sed sacrm̃ a deo sicut clare pz in baptismo i quo ablutio sub illa forma. Ego te baptizo e solũ essentialr sacrm̃: q̃cũq aũt pcedũt vl sequunt sũt sacralia r silr q̃cũq i missa pter formã r mãz adhibent. Vñ septẽ pcẽ orones: crucis osculũ. r oia hõ in hoc sacro sunt cerimonialia r sacralia ex vsu ecclie istituta s3 vnctio cũ forma illa p illã vnctionẽ rc. id solũ est eẽntia sacri r sacrm̃ p se distinctũ. ¶ Scda d e q extrema vnctio e sacrm̃ vnũ l3 hẽat plures mãs r plures formas r plures ptes q̃b" adhibet: q2 oia illa ad vnũ pncipalẽ effectũ p se ordinant. s. ad spũalẽ aie r corpis sanationẽ: sicut sacrm̃ altaris e vnũ q2 ordinatur ad vnã spũalez aie refectionẽ. sicut r q̃n iferior remittit ad supiorẽ diuisa absolutiõe q iste a minorib". ille a maiorib" absoluat habet p vna pfecta absolutione: l3 nõ possit ex pte dei vnũ sine alio remitti sic hic nõ põt dimitti delictũ vnius qn remittat delictũ aliorum. nisi qs diceret q hic pñs dimittũtur venialia vel pene mortaliũ in qb" vnũ põt dimitti alio nõ dimisso. Cuius aũt ois vnctio q̃ est h sit sacrm̃ vel pars eẽntial. s. sũt tñ multe alie vnctiones. Vñ ad h" euidẽtiã e notãdũ q triplex e vnctio ecclie. ¶ Una q̃ nec e sacrm̃ nec aliqd sacrale: nec p se grãs causat nec ad aliqd sacrm̃ disponẽdũ vel pficiẽdũ ordinat: r hec e vnctio regis vñ nõ pz q fiat de mã psecrata nec obstat qd dr̃ de rege Dauid oleo sancto meo vnxi eũ: q2 h refertur ad

2" 3

vnctionẽ [illegible] q̃ fit spũ [illegible] nõ ad visibilẽ [illegible] oleo. [illegible] nõ erat e. cũ [illegible] oleo. [illegible] 30. Vñ nec sacerdos [illegible] bebat unga ois hõ vt pz ex 10. Vñ nec sacerdos [illegible] phetã nec rex vngebat oleo cõs3 oleũ sim [illegible] r rege psta q a sacerdote fiebat q nõ erat custos ole[illegible] ctionis. 1. regũ. 10. de beli. nec os q fuerit sacerdos [illegible] tulit sacrificiũ. 3. Reg. 18. q2 r Abel r Dauid [illegible] cũ q tñ nõ fuerũt sacerdotes saltẽ successione [illegible] fuit pmogenitus nec Dauid fuit de tribu leui. [illegible] .9. de filio pphãrũ. Et si nõ est necesse q fiat cũ [illegible] cato mixto min" cũ chrismate. Chrisma. n. ñ [illegible] nõ dignitas ãt regalis ẽt spectit nõ xpiano. Vñ [illegible] iunct" in regẽ añ baptismũ r postea baptizaret [illegible] regẽ iungeret [illegible] Dauid r Salomon plures [illegible] rint i reges. Silr nõ i capite s3 i hũero vel armo. [illegible] vncti. Vñ qd dicit magister capita regũ chrismate [illegible] pone vt Tho. exponit in [illegible]. Or aũt reges [illegible] chrismate vngũtur: q2 Clodone" vnct" fuit [illegible] colũbã delato nõ videt sufficiẽs rõ: q2 ille nõ [illegible] s3 rõne baptismi chrismate vngebat. ¶ Scda [illegible] cramẽtalis s3 nõ sacrm̃: q2. s. ad sacrm̃ ordinat vel [illegible] scipiẽdus: vt illa q̃ oleo ad cathecumios iungit ba[illegible] dus vel pficiẽdus: vel digne custodiẽdus: seu [illegible] sicut iunctio q̃ baptizat" statim vngit chrismate i [illegible] qua eps chrismate i capite r in manib": r pbr oleo [illegible] chrismate. Vñ oẽs he vnctiões fiũt de mã psecrata [illegible] ctio qdẽ capitis epĩ r altaris chrismate. alie vo oleo [illegible] to. Et sicut e eadẽ psecratio chrismatis qua iungit [illegible] eps pfirmãdus in fronte et in vertice baptizans [illegible] nisi vnũ chrisma ita videt eẽ vnũ oleũ r vna [illegible] cathecuminos r manus sacerdotũ. vñ dr̃ oleus [illegible] cõi ¶ Tertia e p se r ppriũ sacrm̃. s. illa q̃ iungit [illegible] dus p epm chrismate supra di. 7. r illa q̃ p sacerdote[illegible] ad hoc psecrato p epm fit ifirmo: q2 agit vel [illegible] bio qd designat. Sic iait est vnũ sacrz. Silr [illegible] ducit Tho. de hoie nõ e pueniẽs dicẽs q nõ est eade[illegible] ria nec eadez forma carnis r ossis r tñ e vn" hõ. [illegible] det ponere plures formas subales sed exẽpla [illegible] ita sit s3 vt sentiat q adistit rc. Qd aũt dictũ e supra [illegible] stianũ posse iũgi in regẽ pfirmat. p hoc q olim [illegible] alij obediebãt in licitis r honestis: imperatorib" [illegible] tanq̃ veris regib" [illegible] tñ dicit Accursius in [illegible] stitutionũ siue in pemio. Per illud aũt [illegible] statur ab his rc. De chrismate aũt notat Host. in [illegible] sacra vnctiõe. q2 Gaufredus notauerat hoc: q [illegible] iungi debebãt chrismate sicut man" epĩ: decep[illegible] dicit cõis est eo2 psecratio q2 nõ est cõis pter hoc [illegible] vnctio vñ ipse Host. psuluit sup hoc [illegible] qui rñdit: q manus sacerdotis oleo: man" epĩ [illegible] chrismate. r .i. de Preterea. Et hoc notat ibi [illegible] sus Pontifici soli caput vncit chrisma manuq [illegible] nib" oleo: rex vngit armo. ¶ Tertia dcõ e q [illegible] nõ est necessariũ simplr q2 nõ est d aliqd qd nõ po[illegible] li post hãc vitã siue sint reliquie siue culpa ven[illegible] accñs põt eẽ necessariũ illi qui est attritus de mor[illegible] põt pfiteri: q2 pdidit loquelã nec cõicare: q2 h[illegible] vel nõ pt itrare os suũ. Et qd Canonistẽ dicunt [illegible] esse necessitatis solũ duo volũtatis: [illegible] gre e solũ duo necessitatis. vtrũq verũ e: h q[illegible] sunt duo necessaria illa. s. cũe [illegible] ad pncipalr [illegible] in alio seculo nõ dimittit r sine quo nõ e[illegible] accñs alia possũt eẽ necessitatis in [illegible] nõ fato [illegible] mortale de quo tñ erat attritus. Porro [illegible] extremis nõ potẽs pfiteri h[illegible] pctm̃ mortale de [illegible] attrit" iunct" saluabit nõ vnct" dãnabit. [illegible] fessus tñ potuit hẽre ita ipfectã dolore q fuit [illegible]

sacri [illegible] respectu extreme unctionis sic [illegible] respectu baptismu qui e fictus respectu pnie. Maior enim devotio regrit in suscipiete respectu sacri ad qd p se regrit act⁹ suscipiētis qȝ in eo in quo nō nisi p accidens. Itē ponam⁹ eū coicatū adhuc forte remanet i petō qd delebit p extremā unctionē: qȝ multo maior devotio regrit in receptione eucharistie qȝ extreme unctiois. Nō sic autē pōt poni et p accñs. Alia duo sacra necitatis qȝ oi casu quo deleret petā mlto magis pnia. Nō.n.dȝ qs morturus i absentia sacerdotis matrimoniū ɔbere vt rōne sacramēti dimitteret sibi petm̄ si forte ē attritus tm̄: nec sit sic ordiari: ȝ ɔcubinā ducēdo moriēs vt legitimet filios ex ea susceptos bñfaciat. ℂ Ad argm̄ dōs. q bȝ determinatā formā q ad subaȝ ȝ quo ad aliā ȝ diversas ɔsuetudies possit variari sic de baptismo dictū ē ȝ forma ɔsecratiois mãe pt eē diversa fm diversas ɔsuetudines a papa scitas ɿ dissimulatas g posset illas formas imutare cū in eis non cōsistat essentia sacramēti sicut in forma: ȝ sint dispositio materie essentialis. Questio II.

Secundo querit̄ de ministro vtrum sacerdos possit hoc sacrm ministrare. Et vr̄ q sic qȝ sancta Genovefa oleo scō misso ad ifirmos sanabat eos q rōe sexus nō erat capax ordis qȝuis scā: sic nec btā v̄go. de pe. ɿ re. c. Noua. Silr btūs Ioānes hēmita. q ɿc. ℂ Contra Jacobi vlt. Infirmat qs in vobis iducat ɿ̄c. tōs. ℂ R. hic sunt tria faciēda. Pmo ondēdū ē q mister ppus h⁹ sacri ē simplex sacerdos. 2° q dȝ eē ppus nō alien⁹. 3° q sufficit q sit vn⁹.

Circa pmū arg̃ sūt quor ōnes. ℂ Pma q solus sacerdos est mister ita q in nullo casu non sacerdos pt inūgere cū hoc sit ei⁹ ppriū. nec papa posset cōmittere nō sacerdoti iungere: sic nec a petis absolvere aut etiam ɔficere: qȝ qȝuis i ei⁹ ordiatione ñ fiat expsa mētio de ptāte iungēdi sic celebrādi ɿ ligādi ɿ solvendi. tm̄ ipliciter cuȝ daf sibi ptās hoȝ ɿ illi⁹: qȝ r̄e ɔfesso ɿ coicato dari dȝ. ℂ Scda ɔclo ē q sufficit q sit simplex sacerdos: nec oȝ q sit eps: qȝ in his q singulis de pplo cōpetūt ppus mister ē simplx sacerdos q imediate illis pest: ɿ nō oȝ q sit eps sic in illis q in spāli gradu ɔstituūt. ℂ Tertia ɔclo ē q layc⁹ i nulla necitate pōt: qȝ solū sacrm qd ē necitatis vt bapm⁹ pt ministrare ɿ nullū aliud. ℂ Sȝ ɔ. qȝ matrio⁹ dispēsaf a layco qȝtū ad cēntiā suā q e an bñdictionē. ℂ Et dicēdum q vn⁹ alū accipit: vn̄ qlibȝ sacrm suscipit. g neuter dispēsat: qȝ iter dante ɿ accipiētē oȝ eē discretio psonal. ℂ Itē ɔ de pnia q ē necitatis: ɿ tm̄ nō ministraf a layco. ℂ Et dōs. q nō est mere necitatis: qȝ ois q ē susceptiu⁹ pnie sine actu eius exteriori pōt salvari ex sola susceptione in voto: qȝ nullus pōt suscipe pniam de facto q nō posset e i suscipe in voto: sed bap⁹ ē pure necitatis qȝ aliqs pōt suscipe eū de facto q nō i voto: vt puer: ɿ ille nisi susciperet de facto non posset aliter salvari. Et ȝ bap⁹ nō sit tāte necitatis i oīb⁹: ȝ in adultis eq̄lis necitatis cū pnia mortaliū tm̄ qȝ e vnū baptisma tas in nullis qȝ in adultis pncipalr ɔ vnū iō non debuit diversificari mister q ē necitatis i hoc vel in illo: ȝ ē idem minister i oi baptismo qȝtū ad id qd ē necessitatis sacri qȝuis nō qȝtū ad id qd e necitatis ȝ pp necessitatē hoc ē in parvulis pp vnitatē ide est in adultis ȝ in pnia nō ē in aliquo talis necitas: iō etiā laycus nō solū pvulū ȝ et adultū pōt i necitate baptiçare licite: qȝuis nō sit necitas absoluta eq̄liter vtrobiq: qȝ sic ē ɿ pro ɔstitutū pp vnitate baptismi. ℂ Quarta ē q nec diacon⁹ pt ex offo iungere sic ɿ sanguine ministrare qȝ iungere nō sic ipliciter cōnet i ministrādo sacerdoti sicut illud. Itē ñ pt iungere i necitate sic pt coicare: qȝ sicut baptiçar⁹ nō regrit etatē in ba

ptiçāte ȝ solū applicationē mãe cū forma i qb⁹ ē tota vt⁹: sic i eucharistia e tota vt⁹. vn̄ a quocūq: nisi tñ tāta valȝ sicut si a sacerdote: ȝ nō debeat a quocūq: nisi a sacerdote vel diacono i necessitate ministrari qȝuis nō sit de necitate: ȝ extrēa unctio v̄tutē regrit i ministro sic absolvere: ɿ ɔficere ɿ ordiare: pp qd i nulla necitate pt ñ sacerdos iungere. qȝ sacerdos solus bȝ hāc v̄tutē sic nec ɔficere: nec ordinare: nec absolvere ɿ sacrali. ℂ Notādū e q diacon⁹ nō dispēsat aliqd sacrm ex offo cuius cēntia i dispēsatiōe ɔsistit vel cuius cēntia nō ɔsistit i vsu quo ad cōpletā dispēsatiōnē: qȝ sanguinē ex offo dispēsat ȝ nō corpus nisi in defectu sacerdotis. Rō vō q aliq dicūt q nulli cōpetit exercere actū p quē sit remissio petōȝ nisi ei ex ordiatiōe cōpetit petā remittere bȝ dubiū pp dispēsatiōnē dnice sanguis p quē sit petōȝ remissio: ȝ nō pncipalr sicut nec b̄re: tn̄ diacon⁹ eaȝ bȝ q ȝ recipiat manuū ipositionē: nō tn̄ dicit̄ ei qȝtū remiseritis ɿc. vn̄ si posset maior intelligi q nullus ordinat⁹ ex offo bȝ exercere aliquē actū nisi ad quē sibi daf ptās ex ordiatiōe ipliciter vel expliciter aliter vl ɔñter. Sacerdos.n. bȝ duos actus pncipales. f. ɔsecrādi ɿ absolvēdi. Et dr̄ sibi expsse accipe ptātē celebrādi missas ɿc. ɿ Accipite spūs sctū qȝtū remiseritis petā. ɿc. Ad h aūt seqf mysteriū celebrati dispēsatio: ɿ diacon⁹ accipit ptātē legēdi euāgeliū ɿ ministrādi sacerdoti ɿ ipsu iuvādi i ministerio. vt sic ille dispēsat corpus sic ɿ iste postea sanguinē: ȝ diacon⁹ nō accipit ptātē iungēdi nec aliqd faciēdi cui⁹ illud sit accessoriū. qȝ iungere infirmū nō ē annexū coicatiōi ei⁹ vel audiēte ɔfessiōis sicut dispēsatio sanguis ad dispēsatiōnē corpis: qȝ illa duo sunt duo sacra alia quoȝ vltimū est min⁹ pncipale ɿ pmus pncipalius in dispēsādo sicut ɔsecratio sanguis ē min⁹ pncipalis: qȝ illa dȝ sequi ɿ sine ea eēt verū corpus xpi: vnde qȝtū ad id qd est res ɿ sacrm est iā tota essentia sacri: qȝuis nō qȝtū ad id qd est sacrm tm̄. Hec aūt vnctio est sacrm p se distinctū ab omni alio ɿ non alicui aliȷ sicut sacrale vl' sequella annexum: ideo ɿc.

Secūdus articulus est. q dȝ esse su⁹ nō alien⁹. vbi sunt tres ōnes. ℂ Pria de h qd est de iure coi: qȝ dȝ eē sacerdos ppus nō qdē qȝtū ad cēntiā sacri: ȝ q ad necitatē pcepti: qȝ sic ñ suus eps ñ dȝ ordiare nisi d licētia sui: si tn̄ ordiat vex sacrm ɔfert: sic ɿ hic ñ nihil est actū si qs psumat iungere alienuȝ pochianū: sic nihil esset actuȝ si psumeret absolvere: qȝ mā est petōȝ subdit⁹: nō sic āt est h ȝ de necitate pcepti gnāl e q sacra a suis sacerdotibus ɿ epis sūt recipiēda nō ab ex̄neis: nisi de licētia suorum. Qd si sciēter aliqs recipet eo ipso peccaret ɿ fructui sacri poneret obicē: vn̄ sacerdos suus iure ordinaria vl' delegato istd ɿ alia sacra ministrare oȝ: ɿ sic bȝ ɔsuetudo. nec tn̄ ex hoc ipso q qs bȝ ptātē absolvēdi bȝ pp h ptātē coicandi vel iungēdi: vn̄ nisi piculū mortis immineret ex mora ppriȷ sacerdotis ñ suus eū ñ deberet coicare nec iungere alias sic ponēdo speȝ in ratihabitione illi⁹. Quādocūq aūt iunct⁹ fuerit a sacerdote suo vel ex̄neo vere vnctio sit ⁊ necitari dȝ nisi in casu i q iteref a sacerdote ppo scā. Si aūt esset facta a non sacerdote iterū facienda esset a sacerdote sicut de ordiato a non epo. ℂ Scda ē. q d iure est i casu necessitatis. Qȝ.n. necitas non bȝ legē: non su⁹ sacerdos pt licite iungere sicut absolvere: imo sicut ppo sacerdote absēte q ñ pt bñ tenef eū audire ɿ absolvere si petat sic de pane alieno quē bȝ morientē pascere sic i illo casu in quo licet [illegible] absolvere a petis morientē non [illegible] tū ɿ tenet pōns coicare eū ɿ ipsius iungere qȝuis viaticū sit maius [illegible] pnie morientū qȝ extrēa vnctio q necessarf layeis iterdictis: nō āt pnia nec viaticū. de pe. ɿ re. c. Ite. Unde sacerdos rogat⁹ a curato ministrare ecclastica sacra morienti i casu in quo non pt vel non vult ire. si omittat irregula est ɿc. [illegible] quā qȝuis est in se damari permittit. [illegible]

per accñs ista sacra possunt eē necessaria ꝛ videtur necessaria rōne ꝑcepti et ꝯsuetudīs qꝛ ꝑ illam monetur in fide eccl'e

3a ʒ ¶ Tertia ꝯclō ē de ꝑsis ab ecclīa qꝛ excō cat' vel ab officio suspēsus nullo mō dꝫ hoc sacr̄m ministrare imo si ministrat irregularis efficit' qꝛ igerit se diuinis in officio ordīs sacerdotalis. Si vō esset suspēsus a bñficio tm̄ posset licite sicut ꝛ alias officiare ecclīaꝫ. de elec. cū in cūctis. Si ēt suspēsus eēt ab igressu ecclīe tm̄ ꝛ nō cū hoc a diuinis: tūc deberet mittere clericū ad ecclesiā vt oīa necessaria deferret ꝛ ipe ext̄ ecclesiā ꝛ cimiteriū illa accipiēs ꝛ postea ī domo priuata īfirmū inūgēs irregularitatē nullā icurreret nec peccaret. Sed si ī ecclīa necessaria accipet ꝛ sicut mos ē ꝑcedēte lumine de ipa ꝓdiēs iret ad inungēdū irregularis fieret sicut si ī ecclīa celebraret. Si aūt suspēsus eēt ab igressu ꝛ a diuinis dato qꝫ nunq̄ ecclīaꝫ itret ꝑ admistrationeꝫ huius sacri q̄ ē actus sacerdotalis irregularitatē icurreret. Ubi ḡ ꝑp excōicationē vel suspēsionē ꝓprio curato nō licet iungere ibi nō licet ab illo sciēter suscipe sicut nec coionē: sed tūc licet aduocare extneū. ¶ Est aūt dubiū vtrū de licentia excōitati liceat audire ꝯfessiones. Et dicēdū qꝫ sic: lꝫ excōicat' nō possit delegare: qꝛ illud fit ꝑncipalr̄ auēte iurisditionis hoc aūt ꝑncipalr̄ auēte ordis: silr̄ de licentia suspēsi etiā a iurisditione Nā si esset suspēsus nō a iurisditione nō ē dubiū: sicut ēt de licētia epi excōitati vel suspēsi ꝑt alius eps ordinare nō soluꝫ vbi ē suspēsus qꝛ ordinat alienū. qꝛ tūc licētia iuris habet'. de tēp. ordi. ca. z. imo ēt quōcunqꝫ alias. ꝛ multo magis de licentia suspensi vel excōicati curati potest extraneus sacerdos inungere.

pa ʒ **Tertius** articulus est. qꝫ dꝫ esse vnus sacerdos: vbi sunt tres ꝯclōnes. ¶ Pria. qꝫ sufficit solus nec oꝫ qꝫ sint plures verū ē qꝫ dicit in plurali iducat ꝑsbyteros qꝛ si possint heberi ꝛ velint adesse bonū ē ꝛ meli' ē: vñ ꝛ in collegiis regularib' ꝛ secularib' totū collegiū adesse dꝫ ad iungedū ꝯcanonicū vel monachuꝫ. Pōt tm̄ solus sacerdos cū vno solo clerico iungere. de vnc. Signa quesitur Ubi ēt dicit' qꝫ cū vno layco imo qꝫ ipse solus ꝑt si adiutorē nō hēat vt notat hosti. q̄uis nunq̄ sine adiutore celebrare debeat.

2a ʒ ¶ Scda ꝯ ē. qꝫ quotcūqꝫ sint sacerdotes: vn' tm̄ oꝫ eē minister adhibēs mānꝫ ꝛ ꝓferēs formā simr̄. nō qꝫ vnus iungat ꝛ ali' verba dicat: sic eps repꝛhendit' qꝛ cecus ordinabat ꝛ alius v̄ba dicebat. zꝫ. di. ca. Quorūdā. Et

3a ʒ sic nō ē minister nisi vnus sacerdos ¶ Tertia ꝯ ē. qꝫ ī necessitate ꝑ deficiete ali' supplere dꝫ qd̄ restat. icipiēdo vbi ipe dimisit si ipse ill' ptis vnctionē cōpleuit qꝛ q̄libet vnctio hꝫ distinctā formā ꝛ materiā sꝫ ꝯsecratio panis ꝛ vini sed si vnā vnctionē nō cōpleuisset puta qꝛ vnā aurē vnxit non aliā nisi totā formā cōpleuisset sup vnū organū illius p' vnctio esset super illā partē a principio incohoanda ¶ Ad argm̄ dꝫ. qꝫ illa vnctio non erat sacr̄alis sꝫ medicinalis nō ꝑ nāꝫ sꝫ ꝑ miraculū ꝛ gratiā sanitatū. Qō III.

Tertio q̄rit' de subo. vtrū solus īfirm' debeat inūgi. Et videt' qꝫ non: qꝛ si īfirm' iungit' hoc nō ē nisi qñ ē ī piculo mortis sꝫ san' aliqñ ē ī piculo mortis vt decolādus vel suspēdēdus: q̄ tm̄ nō ē inūgēdus: ḡ ꝛc. ¶ Cōtra qꝛ btūs Jacobus ꝓmulgās hoc sacr̄m dicit Infirmat' qs in vobis: ergo ꝛc. ¶ Rñdeo. hic sūt tria vidēda. Pmo qꝫ inungendus dꝫ esse īfirm' corpalr̄. Scdo qꝫ dꝫ eē vel fuisse infirmus spūalr̄. Tertio in q̄bus partibus debeat fieri.

pa ʒ **Circa** pmū sūt tres ꝯnes. ¶ Pria qꝫ solus infirmus dꝫ inūgi. vñ si est moriturus nō ꝑ infirmitateꝫ: siue sit dubiū vt de pugnaturo siue certū vt decapitādus. nō ē inūgēdus. Sanus ē nō ē inūgēdus nisi istinctu spirit' scī si peteret: sicut de multis habet q̄ sani se fecerūt inūgi: sꝫ stati vt pdiderāt fuerūt mortui. De dānato aūt ad mortē ꝛ si infirm' sit videt' qꝫ talis nō debeat inūgi nō mis ē in facie eccl'e vñ si sanitate nō hēat capitali ꝯdenatus vñ nec euchanistia ꝯfert' cū ducūtur ad mortē: qꝛ illa que nō sūt necessitatis tura ꝛ hꝫ bñ negat ecclīa vilib' ꝑsonis sꝫ pniā ꝛ necitatis nullo mō. ¶ Aliq aūt dicūt qꝫ inūgi qꝛ ēt relapsis q̄ stati sūt cōburēdi nō negātur sacra sacra. de hereti. c. Sup eo. Et q̄uis nō ... de sacro pnie ꝛ euchanistie tn̄ eadē rō est de ... enī nō ē ꝓhibitū ē ... ecclīa ... negātur cui tm̄ negat' extrēa vnctio: hoc est qꝛ ibi ... ꝓhibitū nō aūt h. ¶ P' aūt ꝯclōnis rōnē qdā ... cētes qꝫ ea q̄ ī sacris gerūtur iteri' debēt repūtari ... gerunt' exteri' sꝫ effect' iteri' h' sacri ē sanatio ... dꝫ repūtari exterius ꝑ sanatiōnē corpalē ... sanatiōis suscepti' ... sit actu ifirm' ... huius sacri ē qꝫ sit actu īfirm': qꝛ in sacris qcqd est ... de necitate signationis est eētialr̄ de necitate sacri ... cramēta inq̄tū sacra sint eēnaliter q̄dā signa ¶ ... qdā sic obuiciūt Sicut extrema vnctio est spūalis ... sic pnia est spūalis resuscitatio: ꝛ baptism' spūalis ablutio igit' si spūalē sanationē necesse ē signari ꝑ corporalē ... necesse sit qꝫ suscipiēs sit infirm' corpalr̄ silr̄ necesse ... spūalē resuscitationē q̄ fit ī pnia signari ꝑ corporalem ꝛ suscipiēs eā eēt corpaliter mortu': ꝛ ablutionē spūalē in baptismo necesse eēt signari ꝑ corpalē ita vt ... dus eē corpaliter īmūdus. h aūt nō est necesse. ḡ nec ... ¶ Sꝫ ad hoc ipsi solūūt qꝫ nō ē sile de pnia ꝛ baptismo ... extrema vnctione: qꝛ lꝫ pnia sit spūalis resuscitatio ... dat' ꝑ modū resuscitationis sicut extrema vnctio ꝑ modū medicationis Et iō nō oꝫ penitētē eē mortuū sicut ... q̄ inūgit' infirmū. Itē corpalis ablutionis suscep... solū īmūdus sꝫ mūdus sꝫ curatiōis nō ē sile ... mus. Uel pōt dici ad istātiā de penitētia qꝫ nō ē ... sed supponit lazarus suscitatū quē soluit manus ... ca: qꝛ delet ꝛ venialia ꝛ penā que supponit ... ¶ Ad illud de baptismo dꝫ. qꝫ nō dat' ꝑ modū ... nis sꝫ per moduꝫ īmersionis ꝛ aspsionis. Uel dꝫ qꝫ ... tio nō solū ꝯuenit īmūdis sꝫ ēt mūdis vt mūdiores ... mundiores ꝛ pulchriores: sicut lauat' tela mūda ... ¶ Sꝫ ē instātia de ꝯfirmatione que dat' ad robur ꝑ ... duꝫ vnctionis vt istud: nec tm̄ oportet qꝫ ille sit debilis infirmus aut timidus. ¶ Sed dicēdum. qꝫ ... cut pugil in quo audacia ꝛ fortitudo supponit' ... iorem preparatur: tamen non est ista ratio ... quia nec mā patit'. Certū est eniꝫ qꝫ in multis ... contra estuꝫ toto corpore iungūtur. vñ vnge caput ... .6 Et caput christi ꝛ pedes Maria vnxit. Curare ... medicina adhibētur. etiā non solū ꝯtra morbū ... sꝫ ēt ꝯ futuꝫ. ¶ Scda ꝯclō ē qꝫ oꝫ qꝫ sit piculosa ita qꝫ vel de vita desperet' vel sit in piculo nō ... di sꝫ etiā sine sacro moriēdi. vñ solū grauibus ... quoꝫ vita ꝓbabilr̄ timet' imo magis credit' ... sonat extremuꝫ sacr̄m est post qd̄ aliud non ... q̄diu ꝓbabiliter sperat' de euasiōe nō dꝫ ... est ꝛ ꝯualescat nō ꝑpter hoc ꝓhibet' ab aliis ... qꝛ si postea reciduet reiterabitur sibi istud ... trimoniū ꝯtrahere ꝛ ordines suscipere ... soluꝫ ꝯfiteri qd̄ ē necessitatis: ꝛ confirmari ... ctus si ꝯualescat: imo etiā si post inunctionem ... neꝫ nō ē ī negād: qꝛ q̄uis per se hoc sacramentum esse vltimū: ꝑ accñs tm̄ potest eē post ipsuꝫ aliud ... psumus ita sit ꝑmū qꝫ nō potest eē aliud ... ratio assignat' a q̄busdā: qꝛ extrema vnctio est ... mentū pnie vt qui nō possunt ꝯterere ... medicine tanq̄ medicina grauiorum ... h sacro tanq̄

lemen? sed tamē possūt vti pnia. ꝙ̄ p eis nō est institutū h̄ sa
cramētū: s̄ solū p infirmis grauib⁹ de quoꝝ exitu ꝓbabi
liter timeꝭ ꝓpter magnitudinē īfirmitatis. Sed hec rō lꝫ sit
bona nō tñ necessaria q꞉ quātūcūq; infirm⁹ posset ꝯfiteri si
vellet ꝯfiteaꝭ actu nihilomin⁹ daꝭ ei extrēa vnctio: imo
p⁹us semp dꝫ hortari ad ꝯfessionē si possit ēt sacrales si in
digeat ⁊ ꝯ̄e baptizat⁹ electe moztis vt pater Augusti
ni deberet iungi. Nō solū ille q̄ iāgeret pnia ⁊ nō pōt al
teri ꝯfiteri vel penitere est h̄c q꞉ alīq loquēdo mori
untur sic ꝯfiteri ꝯ̄ ... fuit. ¶ Tertia ꝯ̄ est de eo
quē ꝯstat esse moztuū ꝙ̄ inūgi nō dꝫ q꞉ sanatio ꝓsupponit
vitam: q꞉ fieret iniuria sacro sicut si baptizareꝭ moztu⁹. p⁹
ad Coz. 15. s; si dubiū ē piū esset eū inungere p̄missa ꝓtesta
tione ⁊ cōditione q̄ in baptismo ⁊ alys q̄ nō sunt necessita
tis vt in ordine fieri solet sic dicēdo. Si tu es moztuus ego
nō te inūgo s; si tu es viuus p̄ istā vnctionē ⁊c̄. Dico aūt si
dū appareret aliq̄d h̄ sacrꝫ petyt: q꞉ q̄uis nō legaꝭ ꝯditio
nale ꝓlatio sacrī nisi in baptismo q̄ est necessitatis ⁊ nisi
vbi dubitaꝭ an fuisset ꝓus baptizat⁹: tñ eadē rō ē in illis q̄
nō sunt necessitatis simplr: marime si per accidēs pōt esse
necessaria sicut ē illud. Et pari rōne si nesciꝭ vtrū ꝑuer sit
viuus an moztuus sub ꝯditiōe ē baptizādus. ita ⁊ hic.

Secundus articulus est ꝙ̄ dꝫ esse ifirmus spūalr:
vbi sunt tres ꝯclones. ¶ Prima ꝙ̄ ꝓ
pter hoc ꝙ̄ pueri ⁊ ꝑpetuo furiosi nō sunt iungēdi: q꞉ esset
mēdaciū i forma. Quicqd deliqsti p visuꝫ ⁊c̄. Si aūt hꝫ lu
cida interualla si speraꝭ de ꝯualescētia nō dꝫ iungi sic nec
baptizari. Si aūt nō speraꝭ q̄uis expsse aū freneſiꝫ nō pe
tierit q꞉ forte de piculo nō credebat dꝫ sibi dari ⁊ hec de
uotio ꝓcedēs sufficit. Iura vero q̄ dicūt nō debere dari eu
charistiā nec absolutionēꝫ in tali statu nisi antea petyt lo
quūtur de illo q̄ erat excōicat⁹ vel male vite notorie: q꞉ q̄
semel fuit malus semp ꝓsumēdus ē malus nisi ꝯ̄riū ꝓbeꝭ
de regul. iur. c. Semel. li. 6. Alias si bone vite erat nō ꝓsu
miꝭ imemoz sue salutis i morte plusq̄ in vita. vn̄ ꝓsumiꝭ
ꝙ̄ petiuit lꝫ nō ꝓbeꝭ vel ꝙ̄ petiuisset si aduertisset: vel ꝙ̄
petere voluit sed forte nō potuit: nec actualis deuotio req
ritur in illo q̄ eā hr̄e nō pōt: s; de furiosis qui facerēt irre
uerētiā sacro est ꝓbabile ꝙ̄ nō inūgātur: q꞉ nō est necessi
tatis simplr: sed baptism⁹ q̄ est necessitatis simplr illi qui
semp fuit furiosus ex ꝯsensu parētis dari dꝫ q̄uis faciat ir
reuerētiā ⁊ deberet ligari pro ... natione aīe multo magis
ꝑ pro sanatiōe corpis. Sꝫ de habēte lucida interualla si in
sanitate petyt nō videꝭ simplr necessariū: q꞉ baptismo fla
minis saluabiꝭ. Nihilomin⁹ tñ q꞉ forte postq̄ petyt moz
taliter peccauit tuti⁹ eēt ꝙ̄ ligat⁹ baptizareꝭ exclusis infir
mis qui possent scādalizari. Et piūm esset sic facere de ex
trema vnctiōe q̄ p accidēs pōt eē necessaria ad salutē vt si
est attrit⁹ nōdū ꝯfessus nec possit ꝯfiteri marime si sine ir
reuerētia suscipiat ex bona ⁊ iueterata ꝯsuetudīe: lꝫ nesci
at qd sit q꞉ maioz deuotio reqriꭓ ad cōionē q̄ tñ dari dꝫ
frenetico. 26. q. 6. Si is qui. multo magis vnctio q̄ minorē
deuotionē reqrit q̄ de cōione dr̄. Probet autē seipsuꝫ hō:
sed eucharistia ēt sane mētis si sit piculū de vomitu nō dꝫ
dari ⁊ multo min⁹ tali frenetico q̄ expueret q꞉ illa iniuria
redūdat in sacri eēntiā aliquo mō: s; de vnctiōe nō sic: q꞉ i
firmus sicpēt ligari ꝙ̄ sine effusiōe ita bñ vngereꝭ sicut sa
ne mētis vn̄ piū eēt eū nō ꝑuare sacro qd deuote petiuit.
¶ Scd̄a ꝯclo est ꝙ̄ ... ꝙ̄ actualr̄ peccauerit vn̄ Bea
ta ... sctificatiōe: peccare potuit sed nō pecca
uit ... inūgi nō debuit. Nec obstat ꝙ̄ ... cui⁹
... dari q꞉ etiā pueri ... illud q̄ tñ iungi non
debet ... sacri forma repugnāt q꞉ nō de
... nec p ... fuisset eēt ... mēdaciū ꝑ qd nec
... q꞉ reliqas origial ... scificatio fomitē penit⁹
... Ideo nec iungi debuit nec iūcta fuit.

¶ 3ᵃ ꝯ de illis q̄ i articlo moztis baptizāt vtꝝ iungi debeāt. 3ᵃ ꝯ
Et dicēdū ꝙ̄ sic: lꝫ a culpa ⁊ pēa actuali ⁊ originali ...
q꞉ restat eis pugna ꝯ̄ hoste ꝯ̄ quē spūalr̄ isto sacro armanꭓ:
nec est mēdaciū: q꞉ deliqrūt p sensus. Et lꝫ sit sibi idultum
delictū q̄ ad culpā ⁊ penā: sed nō quo ad debilitateꝫ.

Tertius articulus ē i q̄bus ptib⁹ debeat fieri vnctio
hec ⁊ hꝫ tres ꝯ̄nes. ¶ Pria ꝙ̄ totū corpus p̄ᵃ ꝯ
nō dꝫ inūgi s; solū determinare ptes ei⁹ ꝯ̄ organa sensuū pe
des ⁊ renes. Cui⁹ rō est: q꞉ sacrꝫ exhibeꭓ p modū curatiōis.
vn̄ sicut ē i curatiōe corpozali: sic suo mō dꝫ esse i curatiōe
spūali: s; in curatione corpali nō opꝫ ꙗ̄ medicina curās to
totū corp⁹ adhibeaꭓ toti corpi: s; sufficit ꙗ̄ adhibeaꭓ illis
parti⁹ i q̄bus est radir morbi. ꙗ̄ silr̄ dꝫ esse i extrēa vnctio
ne q̄ ē sanatio spūalis nō igiꭓ dꝫ toti corpi adhiberi: s; solū
illis ptib⁹ i q̄bus sunt pricipia pcti venialis ⁊ actualis. Et
q꞉ radir ⁊ pricipiū peccādi i nobis p̄mo qdē ē vis cognitiua.
2° vis appetitiua. 3° vis motiua vel executiua. Uis aūt co
gnitiua i nobis ortū hꝫ a sensiu in nobis debēt iungi loca
qnq; sensuū. Oculi pp visuꝫ: Aures pp auditū. Nares pro
pter olfatū. Os pp gustū: Man⁹ pp tactū q̄ in pulpis digi
toꝝ marime viget. Sꝫ pp vis appetitiuā inūgūtur aliq̄bus
dam renes: pp motiuā pedes. s; q꞉ p̄mū p̄ncipiū actuū no
stroꝝ ē vis cogitatiua iō illa vnctio que fit i organis sensu
um ē de neccitate sacri ⁊ seruaꭓ ab oib⁹: ꙗ̄ si aliq̄ sint muti
lati i aliq̄bus organis sensuū debēt inūgi q̄to ꝓpinqu⁹ pōt
ad partes illas i q̄b⁹ vnctio fieri debuit. Alie vo vnctiōes
nō videtur de necessitate sacri: q꞉ vis appetitiua ⁊ motiua
sūt secūdaria pricipia nroꝝ actuū: ⁊ iō alīq illas nō obser
uāt. alīj vo seruāt illā q̄ ad pedes: ⁊ nō illaꝫ ad q̄ ad renes:
Iō de vnctiōe ad renes ⁊ pedes ꝯsuetudo sue ecclie ē suā
da. ¶ Scd̄a ꝯclo ē de mutilatis ⁊ de illis q̄ nunq; hūerūt 2ᵃ ꝯ
mēbra sicut de ceco nato vel q̄ nunq; hūerūt visuꝫ alicui⁹
alteri⁹ sensus De p̄mis dicēdū ē qd dictū ē i p̄ma ꝯ̄ne. ꙗ̄ i
parte ꝓpinquiori mēbro fieri dꝫ: de alys videreꭓ omitten
da eē vnctio q̄tū ad illud mēbrū ne sit mēdaciū i sacro: q꞉
cec⁹ nat⁹ nō deliqt p visuꝫ sicut solet dici de muto nato ꙗ̄
lingua eius nunq; mētita fuit. Uel pōt dici cū petm̄ eēntia
liter sit in volūtate: nō i sensu: dr̄ peccare p visuꝫ cecus na
tus nō fm̄ operationē iparatā s; elicitā q꞉ forte cōcupiuit
videre inoꝛdiate vel hr̄e visuꝫ vel hō. Et sic p visuꝫ pecca
uit māliter ⁊ obiectiue lꝫ nō istraꞇr ⁊ subiectiue. Et silr̄ de
scd̄o a nā tact⁹ aūt diffusus ē p totū corp⁹: tñ pricipalr̄ est i
manib⁹ vt dictū ē: nec illo penit⁹ pōt aial carere. ¶ Ter 3ᵃ ꝯ
tia ꝯclo ē de manib⁹ epoꝝ: q꞉ dicūt q̄dā ꙗ̄ epi: q꞉ sūt cōse
crati nō debēt inūgi ifra manū s; ex̄ ne fiat iniuria vnctio
ni epali. sed pari rōne nec sacerdotes vn̄ pōt dici ꙗ̄ iste vn
ctiones differūt spētie. Sicut n. baptizat⁹ iungiꭓ i vertice
chrismate ⁊ nihilomin⁹ si postea fiat eps̄ iungiꭓ: nec p vnā
vnctionē fit iniuria alij imo vna ē ꝑparatoria ad aliaꝫ. sic
per istā vnctionē q̄ est ... ōis oibus xpianis ⁊ nata est sequi
oēs alias nō fit alteri iniuria. Nihilominus tñ cōsuetudo
in hoc seruāda est: q꞉ sensus tactus nō soluꝫ est ifra manū
sed etiā extra manū i parte ꝯuexa. ¶ Ad arg⁹ rñsum est.

¶ Questio. IIII.

Quarto queritur de effectu vtrū imp̄
mat characterē. Et videꭓ ꙗ̄
sic: q꞉ finis dꝫ respōdere p̄ncipio ⁊ medio.
Sicut ḡ sacrm̄ itrātiū ⁊ pugnātiū ip̄rimit
characterē: sic ⁊ sacrꝫ exeūtiū. ¶ Cōtra q꞉
est iterabile. ¶ Rñdeo hic sūt tres ꝯ̄nes.
¶ Pma ꝯ̄ est de p̄mo effectu eius q̄ p̄m⁹ p̄ᵃ ꝯ
⁊ p̄ncipalis effect⁹ eius est remissio peccatoꝝ sed nō videꭓ
p̄ncipalr̄ istitutū pp culpā venialē: q꞉ ā diceret si ē i petis
dimittetur ei q꞉ effect⁹ pricipalr̄ h̄ēt⁹ nō potuit ꝯdic onali
ter i sacro. Nō n. dr̄ ꙗ̄ p baptismū remittaꭓ originale si est
in illo s; simplr. nec aūt per pniāꝫ ꙗ̄ hō liberet a petis

actual' bus ſi hȝ illa ſed ſimplr. Secũda rõ ad idẽ ẽ q: cõtra vnũ defectũ nõ p̃ncipalr īſtituiť niſi vnũ ſacr̃m ſȝ pnīa ẽ ꝯ oẽ actuale taȝ mortale q̃ȝ veniale ḡ ⁊c̄. Sed ad h̄ dicũt q̃dã ꝙ verū ẽ qñ id vnũ remediũ ẽ ſufficiẽs q̃tũ ad oẽȝ ſtatum. pnīa aũt ⁊ſi ſit ſufficiẽs remediũ ꝑ ſanis corꝑe q̃ pñt liberi' cõteri ⁊ penitere: īfirmi tñ ꝑcipue in ſtatu in quo timeť de morte ꝑꝑ grauitatẽ īfirmitatꝭ ⁊ debilitatẽ nãe nõ ita libere pñt cogitare de petis ſuis nec cõteri aut cõfiteri. ⁊ ideo ꝑ ſtatu illo nõ videť ꝙ pnīa ſit cõueniẽs remediuȝ ꝯ venialia petã: ꝑꝑ qḋ nõ ẽ icõueniẽs ſi ꝑ ſtatu illo aliḋ remediũ adhibeať ad ea tollẽda. ¶ Sȝ ſolutio iſta ita ꝯcludit de mortali ſicut de veniali ⁊ plus. Si. n. pro tanto ꝯ veniale ẽ īſtituta vnctio ꝑ tpe infirmitatis q: tũc nõ eſt ſufficiẽs remediũ pnīa qñ iã nõ põt libere penitere: multo magis ꝯ mortale cũ ẽt q̃cq̃d neceſſe ẽ ad penitẽtiã de venialibus ſit neceſſe ad penitẽtiã de mortalib' ⁊ plus. ḡ ſi infirmitas impedit pnīaȝ de veniali: multo magis de mortali: quia de veniali per ſe nõ reqrit niſi contritionẽ ẽt in gn̄ali nõ cõfeſſionẽ: ſed pnīa de mortali reqrit cõtritionẽ in ſpeciali ⁊ ꝯfeſſionẽ. Infirmitas aũt grauis aliqñ tollit loq̃llã ⁊ īpedit ꝑ ſingula cogitare aliud q̃ȝ morbũ ſenſibilẽ. ſed de ſe iclinat ad ꝯtritionẽ in gn̄ali. vñ cõiter tũc penitẽt hoĩes de petis. Vñ īfirmitas videť tp̄s ꝯgruũ ad pnīaȝ venialiũ. q: q̃ȝdiu durat vita ẽ tp̄s ꝯtritionis: ſȝ nõ mortaliũ ſi ẽ grauis ſȝ autẽ nõ ſit p̃ncipalr ꝯ veniale: tñ ꝑ ipſaȝ remittunť venialia ſi ſint. ¶ Et ꝙ arguiť ꝙ nõ videť dimitti veniale. q: nõ apparet diſplicẽtia cũ ad remiſſionẽ oĩs actualis reqrať ꝯtritio. dicẽdũ ꝙ imo ritus eccłie eſt ꝙ faciat ꝯfeſſionẽ gn̄alẽ quã ſi ore nõ põt ſaltē tũdat pectus ſuũ in ſignũ doloris ſed iſta fiũt añ cẽntiã ſacri q̃ſi ꝑambula q̃a in exhibitiõe cẽntiali ſacri ipſe infirm' ſe hȝ pure paſſiue nec aliq̃s eius act' requiriť exterior nec interior pluſq̃ȝ in paruulo. Ex q̃ apparet ꝙ nõ dať p̃ncipalr ꝑꝑ culpã actualeȝ: q: tũc per ſe reqreret actũ volũtatis q: qui creauit te ſine te ⁊c̄. Vñ abſolutio nõ dȝ dari niſi ꝯfitẽti ⁊ interrogato an peniteat ⁊ ꝓponat abſtinere nihilominus delet culpaȝ ex ope opato ſi nõ eſt obex.

2° ʒ ¶ Scd̃a ꝯclo eſt de ſcd̃o effectu quã eſt alleuiatio īfirmi corporal' ſi digne ſuſcipit ⁊ ſibi expedit. Exẽplũ de quodã q̃ iungendo fuit curat' ſucceſſiue ſicut particulariter inũgebať. ⁊ finalr cõpleta vnctione totus alleuiat' ⁊ curat' eſt ⁊ nõ ſolũ corporalis alleuiatio eſt effect' ſed ẽt ſpũalis que dr̃ hilaritas mẽtis nõ actualis ſȝ hitualis: q: ipꝛimit ornatũ diſponẽtẽ ad grãm gratũ faciẽteȝ ⁊ cũ hoc grãm ſacralẽȝ q̃ eſt qdã habit' habẽs ſpecialẽ effectũ ad fortificãdũ ꝯ pugnã tũc iminentẽ ad remittendũ penã q̃ poſt oĩa alia ſacra īpediret igreſſuȝ regni ꝑꝑ q̃ duo hoc ſacr̃m p̃ncipalr dať q: nõ dať ad ſupplemẽtũ cõtritionis q̃ tũc haberi nõ põt. Inde ẽ ꝙ ſicut ꝯtritio nõ totã ſed partẽ pene deleret ſic ⁊ iſtud ſacr̃m ꝑꝑ qḋ ſicut ſine iſto ſacro vinceret hõ a diabolo q̃ cũ ipſo vincit. ſic cũ iſto ſacro citi' itrat celũ q̃ȝ ſine ipſo. Dicũt tñ quidã ꝙ hoc mõ operať extrema vnctio ad dimiſſionẽ peti venialis q: per eã dať digne ſuſcipienti q̃dã hilaritas mẽtis ꝯ oppreſſioneȝ quã infirm' tũc patiť tã ex debilitate corporis tũ ex memoria ꝑcedẽtiũ petõꝝ ꝑꝑ que poſſet facili' in deſperatione cadere: quã hilaritate forte beat' Iacob' vocat alleuiationẽ cũ dicit. Et alleuiabit eũ dñs. Ad hãc aũt ſequiť cõuerſio mẽtis in deũ ⁊ gn̄alis diſplicẽtia oĩuȝ delictoꝝ que ſufficit ad deletionẽ petõꝝ venialiũ. Et iõ poſt q̃ȝ btũs Iacobus dixit. Et alleuiabit eũ dñs ſubiũxit: ⁊ ſi in petis ſit dimittenť ei. Et hãc dicũt fuiſſe ſententiã ſtĩs Tho. ſ. ꝙ extrema vnctio ordinať ad tollendũ reliq̃as culpe remanẽtes q̃ ſm eũ nõ ſunt diſpoſitiões ex actibus petõꝝ relicte velut q̃dã hitus ichoati: ſed ſunt q̃dã ſpũales debilitas in mẽte exiſtẽs ad ꝑficiẽdos act' grẽ. Hec aũt debilitas q̃d ſit aliud niſi illa grauedo mẽtis quã īfirm' patiť in illo ſtatu ex cauſis ſupradictis nõ videť. ¶ Sȝ iſte modus ... nunt dimittẽdi venialia ꝑ hilaritatẽ quã īfundit ac ſeqť ꝯuerſio mẽtis i deũ ⁊ generalis ... ſicut baptiſm' dari illi q̃ i ſanitate tp̄m petiuit ſi ſiat ... ſuis nec ſpereť lucidũ īteruallũ q: nõ reqrit ... tis ꝑ ſe q: ordinať ad peccatũ ꝯtractũ ſine ... īfirmo q̃ cũ ſane mẽtis eſſet petiuit hoc ſacr̃m ... dit in freneſim: dať hoc ſacr̃m cũ ... qui tñ nõ ẽ capax rõnis: nec ꝑ ꝯñs h̄ ... ſionis ad deũ: nec ꝑ ꝯñs diſplicẽtie. Vñ ſi p̃ncipalr ... venialia nec põt ea delere niſi per talẽ cõuer... ſtra dať illis qui ſic cõuerti nõ pñt. Qm̄. n. ſacr̃m ... rit aliq̃d in nulla neceſſitate dȝ dari niſi habenti ... exigitũ: ſicut exẽplificatũ eſt de abſolutiõe pnīali ⁊ de hñdictione nuptiali q̃uis nõ ſit ſacr̃m: q: nõ dať ... ſentiẽtib' q: matrimoniũ ꝑ ſe reqrit ꝯſenſuȝ ... ret ꝑ ſe actũ iungẽdi reqreret aũt ſi p̃ncipalr dareť ... pã actualẽ. nunq̃ȝ dareť niſi habẽti ſigna ꝯtritionis ... nec iterũ haberet materiã exteri' ſicut nec pnīa ... moniũ: niſi actũ inungẽdi. hȝ aũt ſicut baptiſm' ⁊ ... tio. ḡ ⁊c̄. ¶ Preterea cũ extrema vnctio ſit ſacr̃m ... tũ dȝ eẽ vltimũ ſacr̃m poſt qḋ nõ reſtat aliud ſacr̃m ... mus ꝑmũ ante qḋ nullũ: vñ etiã viaticũ ꝑmo dať ... q̃ȝ extrema vnctio cũ aũt cõio reqrat maximã puritatẽ ... petis ſi pro tp̄e infirmitatis qñ infirm' eſt cõcedendus ... letionẽ venialiũ eẽt ꝯueniẽti' remediũ extrema ... pnīa poſt cõfeſſionẽ de mortalibȝ ad deletionẽ ... deberet ꝑcedere extrema vnctio q: q̃cq̃d ẽ ꝯueniẽs remediũ ꝯ culpã q̃ñcũq̃ȝ id maxime dȝ eẽ ꝑambulũ ... euchariſtiã. Et ꝙ nõ videť q̃d ſit iſta debilitas niſi ... tas nãe grã deſtitute quã tñ ſupponit hoc ſacr̃ȝ nõ ... q: iſta debilitas dȝ eẽ ꝓpria illa tp̄i ⁊ ſtatui cui ... tur hoc ſacr̃m. Quia ḡ morte inſtante imminet ... tẽptatio inimici q̃ inſidiať calcaneo ⁊ q: aĩa q̃ ... git corpus: magis intẽta corpori min' põt intẽdere ... Augu. dicit. Depreſſio ẽt ex memoria ꝑcedẽtiuȝ ... ex qua in deſpationẽ labi poſſet ⁊ viſiões terribiles q̃s patiť ⁊ hõ occurrũt. ideo tũc ex his oĩb' aĩa debilitatur: ſpãliter ex petis ꝑcedẽtibȝ: ex q̃bus ſit timida ... ma ad actus grẽ nõ ſolũ habitib' in ꝯtrariuȝ inclinat... tũc ꝓna nõ eſt inclinatio ad peccatũ ⁊ forte ... tate tales habit' corrũpunť. ſed ſit infirma ... q̃to plures ⁊ grauioribus ꝯſenſit petis tãto ... it in tẽtationib' deſerit ⁊ in tũc ... vnde ⁊ quaſi pugil iungať cõtra demonẽ ſicut ... ꝯ mundũ. Hec ḡ eſt infirmitas ad actus grãe ... habitu petõꝝ. Unde ꝑ hoc ſacr̃m ipꝛimiť ornat' ... ad augmẽtuȝ grẽ ⁊ feruorẽ charitatis vt ſit ... tra tẽtationẽ i morte ⁊ accipit ſp̄m ſcm̃ ad robur ... hac. ſicut in cõfirmatione in pugna corporali ... tionis. Aliquãdo aũt infirmus iam ꝑdidit vſum ... pſu in freneſim ita ꝙ peccare nõ põt: ſed reſtat in eo ... tas retardans ab actu glorie ⁊ pena debita peccatis ... lis ⁊ contra hãc etiã dať. vnde vt pugnans in hac ... vincens purgat' ſine alio purgatorio celuȝ intret ... duo inungiť. Et hec duplex eſt infirmitas. ¶ Tercia ... ſio eſt ꝙ nõ imprimit characterẽ: quia nõ ... cialem ſtatuȝ in hac vita. Propter qḋ hoc ſacr̃m ... rari: q: omne ſacr̃m qḋ nõ imprimit ... poteſt iterari ſed extrema vnctio eiȝ nõ ... ctereȝ vt baptiſmus cõfirmatio ⁊ ordo ideo ... effectũ indelebileȝ. Et ideo põt iterari nõ ... infirmitatibus quãdo in ſingulis timeť de morte ... in eade infirmitate quando eſt diuturna vt ... dropiſis quotiẽſcũq̃ȝ ex tali infirmitate homo ... ad ꝑiculũ mortis. Extrema enĩ vnctio nõ ...

tatem absolute sed statū infirmitatis q quotienscūq3 iteratur sive in eadē infirmitate absolute sive i diversis pōt unctio iterari. Sed i infirmitatibus ꝑlixis dicunt qdā q post annū iterari pōt pro eo q cōpleta est revolutio superiorum corporū. Sz absurdum videtur sacramenta regulari sm̄ motū astrorum. Unde nullus q̄tūcūq3 infirmus iungēdus ē nisi cum apparet ad exitū ꝓpinquare. Et hoc ē in infirmitate aggravātē quē statū natura diu sustinere non pōt imo aut vincit aut vincitur: unde si incipiat melius hēre et fit talis iperfecta convalescentia: q tn̄ probabile sit in venialia icidisse si recidivat in simile periculū adhuc pōt inūgi. ¶ Ad argumētū dicendū q nō ē simile: qz illa ad spūalem statum deputāt in hac vita et similiter ordo.

¶ De ordinibus ecclesiasticis. Di. XXIIII. a

Tunc ad cōsideratione sacre ordinationis accedamus. Septē sunt spiritualium officiorū gradus sive ordines sicut ex sc̄orū patrum dictis apte traditū: et capitis nostri .s. iesu xp̄i exemplo monstratur: q oīa officia in semet ipso exhibuit: et corpori suo qd̄ est ecclesia eosdem ordines observandos reliquit. Septē aūt sunt ꝓpter septiformē gratiā sanctispiritus: cuius qui non sunt participes ad gradus ecclesiasticos idigne accedūt. Illi vero in quorū mētibus diffusa est septiformis gr̄a spiritussc̄i: cū ad ecclesiasticos ordines accedūt: in ipa spiritualis gradus ꝓmotiōe āpliorē gratiā percipe credunt.

¶ Quales assumendi sūt ad clerū. b

t Tales aūt ad misteriū spirituale eligendi sunt clerici: q digne possint dñica sacramēta tractare. Melius est eni domino sacerdoti paucos hēre ministros qui possint digne opus dei exercere: q̄ multos inutiles q ordinatori grave onus iducant. Tales eni decet eē ministros xp̄i q septiformis gr̄a spiritussancti sint decori: ex quorū doctrina et cōversationis forma eadē gratia i alijs transfundatur: ne celestes margaritas spūaliū verborū officiorūq3 divinorū ordines vite pedibus cōculcēt. In sacramēto ergo septiformis spūs septē sunt gradus ecclesiastici .s. ostiarij: lectores: exorciste: acoliti: subdyaconi: dyaconi: sacerdotes. Oēs tn̄ clerici vocantur .i. sortiti. Corona eni signaculum est quo signant i partē sortis ministerij divini. Corona regale decus significat: et servire deo regnare ē. Tn̄ ministri ecclesie reges eē debēt: ut se et alios regāt: quibus petrus ait. Uos estis genus electū: regale sacerdotiū et c̄. Sūmitas capitis desup nudatur: ut eorum mēs ad deū libera monstretur: q̄ revelata facie gloriā dei contēplent. Sūmitas enim capitis ē eminētia mentis: denudatio capitis ē revelatio mentis. Clericus eni secretorū dei nō ignarus esse debet. Tōdent etiā capilli usq3 ad revelationē sensuū .s. oculorū et aurium: ut vitia in corde et opere pullulātia doceantur ꝓcidenda: ne ad audiendū et itelligēdū verbū dei pepediat mēs: p quo servato: reddetur i excelsis corona. Tōsure aūt ecclesiastice usus a nasareis exortus videtur: q pmus crine servato: deinde ob vite cōtinentiā caput radebāt: et capillos i igne sacrifici ponebāt. Hinc usus iolevit ut q divinis cultibus mancipantur: quasi nasarei .i. sc̄i crine posito iveniātur sicut ad ezechielē dicitur. Filij hōinis sume gladiū acutū et duc super caput tuū et barbā. In actibus etiā apostolorum ꝑscillā et aqlā hoc fecisse legimus. Paulus quoq3 et alij qdā discipuli xp̄i hoc fecerūt. Recte ergo i quibuslibet gradibus cōstituti clerici vocantur: quorum noia et rōnes noium Isidorus exponens ait. Cleros et clericos hinc appellatos esse credimus: qz Mathias electus est sorte: quem pmū p aplos legimus ordinatū. Cleros .n. grece latine sors vel hereditas dicitur. Ideo ergo dicti sūt clerici: qz de sorte sūt dñi: vel qz deū partem hñt. Generalr vero clerici nōcupati sunt oēs qui i ecclia dei serviūt: quorum gradus et nomina sunt hec: hostiarius: lector et c̄.

¶ De hostiarijs. c

b Ostiarij idem et ianitores sūt qui i vetere testō electi sūt ad custodiā templi ut n̄ ingrederetur i illud immundus. Dicti āt hostiarij eo q ꝑsint hostijs templi. Ipi eni3 tenentes clavē oia intus et extra custodiunt: atq3 inter bonos et malos hñtes iudicium: dignos recipiūt: idignos respuūt. Un̄ et eis cū ordināt claves ecclie danē ab epō. Et dr̄ eis. Sic agite tāq3 rationē deo reddituri ꝓ rebus q̄ clavibus istis recludūt. Hoc officiū dñs in sua psona suscepit qn̄ flagello de funiculis facto vēdētes et ementes eiecit de tēplo. Ipse .n. se hostiariū significās dic. Ego sū hostiū p me si qs introierit salvabit et igredict et egredict et pascua inveniet.

¶ De lectoribus. d

f Secundus est gradus lectorum lectores a legendo sicut psalmiste a psalmis canendis vocati sūt. Illi .n. pdicāt ppl'is qd sequantur: isti cātāt ut excitent ad cōpunctionē aios audientiū: licet qdā lectores ita miserabilr pnūtiāt ut quosdā ad luctū lamentationem ex ꝓpellāt. Idē eni ꝓnūciatores vocāt q porro an nūciāt: qz tā erit clara eorum vox: ut etiā lōge positorū aures adimpleāt. Ad lectores āt ptinet lectiones ꝓnunciare et ea q̄ ꝓphete nūciaverūt populis ꝓdicare: ut iā ex officio i ecclesia legant ꝓphetias et lectiones: unde et ei videntē popu

le tradit ab epo codex diuinaz lectionuz: et di
ci: Accipe et esto verbi dei relator: habiturus
si fideliter ipleueris officiu: ptez cu his qui b n
verbu dei ministrauerut. Qui ad huc gradu p
uehit: litteraz scietia debet ee istructus: vt sen
su verboz itelligat: vim accetuu sciat: distincte
legat: ne cofusioe planois itellectu auditoribus
auferat. Attedat qd idicatiue: qd iterrogatiue
sit legendu: vbi sit i oone facienda distinctio.
Hec.n. male seruata: intellectu turbant et alios
ad risu puocat. auribus et cordi cosulere debet
vox lectoris. Hoc officiu ipleuit xps cu in me
dio senioz libru Esaie apies: distincte ad itelli
gedu legit: spiritus dni sup me et c. Ex quo le
ctoribus dat itelligi q gra spuali clarere debet q
alijs verbu dei anuciat. Hic ordo forma et ini
tiu a pphetis accepisse videt: quibus dr. Clama
ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam.

De exorcistis. e

Ertius est ordo exorcistaru. Exorciste
e aut ex greco in latinu adiurantes vl icre
pates vocat. Inuocat eni sup cathecu-
minos et super eos q hnt spiritum imundu: no
men dni adiurates per eum vt egrediat ab eis.
Ad exorcistam ptinet exorcismos memoriter
retinere: manusqz sup energuminos et cathecu
minos in exorcizando iponere. Debet aut hic
spum mundu q spiritibus imundis iperat: et
malignu expellere de corde suo que expellit de
corpore alieno: ne medicina qua alij facit: sibi
no psit: et dicatur ei: medice cura teips. Hij cu
ordinantur accipiunt de manu epi librum exor-
cismoru et dicitur eis. Accipite et habetote po
testate imponedi manus sup energuminos vel
cathecuminos. Hoc officio vsus e dns qn sali
ua sua tetigit aures et ligua surdi et muti dices.
Effeta: qd est adaperire: per hoc docens nos
spiritualiter debere apire aures pcordioz ho-
minu ad intelligendu: et ora ad confitendu: vt
pulso demone: spiritussanctus vas suu recipiat.
Hoc etia officio vsus e xps cum demoniacos
multos sanauit. Hic ordo a Salomoe videtur
descendisse qui queda modu exorcizadi inenit
quo demones adiurati ex obsessis corporibus
pellebantur. Huic officio mancipati exorciste
vocati sunt. De qbus xps i euangelio. Si ego
in beelzebub eijcio demoia: filij vri .s. exorciste
in quo eiciunt?

De acolitis. f

Uarto loco succedunt acoliti. Acoliti
q vero grece: latine ceroferarij dicuntur
a deportandis cereis quando legendum
est euangeliu vel sacrificiu offerendum. Tunc

eni accenduntur luminaria et deportantur [illegible]
no ad effugandas aeris tenebras cu [illegible]
rutilet: sed ad signu letitie demon[strandam: vt]
sub typo luminis corporalis: illa lux o[stendatur]
de qua legitur. Erat lux vera q illuminat o[mnem]
ho. ve. in hunc mundu. Ad acolitu pertinet [prepa]
ratio luminariu in sacrario. Ipse cereu porta[t]
ipse vrceolum cu vino et aqua suggestum [eu]
charistia subdyaconis preparat. Hij cu ordinan-
tur cu edocti fuerint ab epo qualiter in officio
suo agere debeant: ab archidyacono accipiunt
cadelabru cum cereo: et vrceolum vacuum.
Hoc officium dns se hic testatur dicens. Ego
sum lux mundi: q sequitur me no ambulat i te
nebris. Huius officij forma illi gerebant in ve[te]
ri testo q lucernas cadelabri coponebat et a[ccen]
debant igne celesti: ad illuminandas tenebras
aquilonares.

De subdyaconis. f

Uintus est ordo subdyaconum. Grece
q hypodyacones vocatur: quos nos sub
dyacoes dicimus. Qui ideo sic appella
tur: q subiacet preceptis et officijs leuitarum.
Oblatioes eni in teplo a fidelibus suscipiunt:
leuiter supponedas altaribus deferunt. Hij [apud]
hebreos nathinei vocabant.i.i humilitate [do]
mino seruientes. Ad subdyaconum pertinet [calicem]
et patena ad altare xpi deferre et leuitis tra[de]
re eisqz mistrare. Urceolu quoqz et aqua[manile]
et manutergiu tenere: epo et pbiteris et le[uitis]
p lauadis an altare manibus aqua pbere. [Il]
lex cotinetie iponit: q altari ppiquantes [sacra]
corporis et sanguinis xpi portat. Uñ illud [ser]
re debet. Mundamini qui fertis vasa dni. [Ad]
hos etia ptinet tantu de oblatoibus ponere i a[lta]
ri: quantu sufficere possit pplo: necno corpo[ra]
les et pallas et substratoria lauare. Hij cu or[di]
nant accipiut de manu epi patena et cal[icem va]
cuu: ab archidyacono vero vrceolu cu aqua[ma]
nile et mantergiu. Hoc officio vsus e dns
quado linteo se precinxit: et mittes aqua [in pel]
uim: pedes discipuloz lauit et linteo ter[sit].

De dyaconis. h

Dyaconoz ordo sextu tenet locu [pro]
d rij pfectione. Hic ordo i veteri te[stamen]
to a tribu leui nomen accepit vel [tra]
xit. Dicunt enim et leuite. Precepit q[ui]ppe d[ns moy]
si vt post ordinatione aaron et filioz eius [tota]
tribus leui diui cultus ministeria ordinata [con]
secrarent dno: et seruirent p israel cora a[aron et fi]
lijs eius i tabnaculo. Ipsi q[uo]q[ue] [po]rtare[nt] archa [et ta]
bernaculu et oia vasa eius: et i circuitu tabernacu
li excubarent: et in tra[n]sportando tabernaculu

dponerēt rursūqz ɔponerēt. A viginti vero ānis ⁊ supra missi sūt fuire i tabernaculo: quā regulā i noue testō sci pres ɔstituerūt: q: hec etas ad ferēda onera ē robusta. Leuite ḡ et nomie auctoris vocati sūt. De leui eni leuite creati sūt a qbꝰ i teplo mystici sacri mysteria cplebāt. Hi grece diacones: latie mistri dñr: q: sicut in sacerdote cōsecratio: ita i diacono ministerij dispēsatio hr. Ad diaconū ptiēt assistere sacerdotibꝰ ⁊ ministrare i oibꝰ q̄ aguntꝰ i sacris xpi. s. i baptismo: i crismate: i patena: ⁊ calice: oblatōes quoqz inferre ⁊ dispōere i altari. Cōponere ēt mēsā dñi ⁊ vestire: crucē ferre: ⁊ pdicare euāgeliū ⁊ epistolā ad pplm. Nā sicut lectoribꝰ vetꝰ testm̄: ita diaconibꝰ nouū pdicare pceptū ē. Ad ipm ēt ptinet officiū pcū ⁊ recitatio cathecuminoꝝ noiuz. ipe pmonet aures hre ad dñm: ipe donat pacem: ⁊ ipe ānūciat. Qð āt huic ordini a Moyse statutū est: hoc ēt i nouo testō repetitaꝰ: cū diacono super leuū hūeꝝ stola ponitꝰ: ⁊ casula in diebꝰ ieiunij ɔplicatꝰ: q: qcqd laboris ⁊ sustinētie i hac vita toleratꝰ: qsi i leua portatꝰ donec i dxtra. i. i eternitate reqes bēatꝰ. Hic ordo ab aplis celebratus ē: qn̄ vt legitꝰ i actibꝰ aploꝝ septē viros plenos spūsancto ad hoc offm̄ elegerūt: ⁊ oōne pmissa manꝰ ei iposuerūt. Vñ ⁊ ɔsuetudo iolevit vt i oi matrice eccla septē diacōes circa xpi arā qsi septē colūne assistāt. Hi sūt septē āgeli tuba canentes i apocalipsi. Qui q̄les eē dbeāt apl's docet thimotheo scribēs. Hi cū ordinātꝰ solus epi scopꝰ eis manū iponit: q: ad misteriū applicātꝰ. ponit eis orariū. i. stolā sup leuū hūerū: vt p hoc itelligāt se accepisse iugū dñi suaue: quo ad sinistrā ptinētia diuio tiori sbijciāt. Accipiūt ⁊ textū euāgelij: vt itelligāt se eē pcōes euāgelij xpi. Hi āt anteq ordinētꝰ pbētꝰ vt docz apl's: ⁊ sic mistrēt nullū crimē hñtes. Hoc offō vsus ē xps: quādo post cenā sacm carnis ⁊ sanguis discipulis dispensauit: ⁊ qn̄ aplos dormientes ad oōnez excitauit dicens. Vigilate ⁊ orate vt nō intretis in tētationem.

De presbyteris. i

i Eptimꝰ ē ordo psbyteroꝝ. Presbyter grece: senior: iterptatꝰ latine. Nō mō pro etate vel decrepita senectute: sz pp honorez ⁊ dignitatez quā acceperūt psbyteri noiantur: q mox prudentia ⁊ maturitate ɔuersatiōis pcellere dbent in pplo. vñ scriptū est. Senectꝰ venerabil est: nō diuturna nec ānoꝝ nūero cōputata. Cani eni sunt sensus hoiz: ⁊ etas senectutis vita imaculata. Jō āt etiā psbyteri sacerdotes vocātꝰ: q: sacra dāt q̄ lz sint sacerdotes: tn̄ pontificatus apicē nō hn̄t sicut epi: q: ipi nec crismate frōtem signāt nec paraclitū dant: qð solis deberi epis lectio actuū aploꝝ dmōstrat. Vñ ⁊ apud veteres idē epi ⁊ psbyteri fuerūt: q: illud ē nomē dignitatis nō etatis. Sacerdos nomē hz cōpositū ex greco ⁊ latino: qð ē sacrū dās siue sacer dux. Sicut eni rex a regendo: ita sacerdos a sanctificando dictꝰ ē: cōsecrat eni ⁊ sanctificat corpus xpi. Antistes vero sacerdos dictꝰ ē ab eo q ante stat: primꝰ eni est in ordine ecclesie. Ad psbyterū aūt ptinet sacramētū corporis ⁊ sāguinis dñi i altari dei cōficere. Orōnes dicere: ⁊ dona dei bñdicere. Qui cū ordinātur iunguntꝰ eis manꝰ: vt intelligāt se accepisse grām cōsecrādi: ⁊ charitatis opa debere extendere ad oēs. Accipiūt ⁊ stolā q̄ vtrūqz tenet latus: q: debent esse muniti armis iustitie contra aduersa ⁊ psppera. Accipiūt ēt calicez cū vino: ⁊ patenā cū hostijs: vt p hoc sciāt se accepisse potestatē placabiles deo hostias offerēdi. Hic ordo a filijs Aaron sumpsit initiū. Sūmos. n. pōtifices ⁊ minores sacerdotes instituit deus per moysen: q ex precepto dei aaron in sūmū pontificem: filios vero eius vnxit in minores sacerdotes. Christus quoqz duodeci elegit discipulos prius: quos ⁊ aplos vocauit: quoꝝ vicē gerūt in ecclesia maiores pōtifices: deinde alios. lxx. ⁊ duos discipulos designauit: quoꝝ vicē in ecclesia tenēt presbyteri. Unus autem inter apostolos priceps ɔstitit petrꝰ: cuiꝰ vicariꝰ ⁊ successor ē pontifex sūmus. Vñ dr̄ apostolicus q ⁊ papa vocatꝰ. s. pater patꝝ. Qualis aūt eligi debeat psbyter: apostolus scribēs thimoteo ostēdit: vbi noie epi psbyterū significat. Hoc autez officio vsus est xps cū seipm in ara crucis obtulit: idē sacerdos ⁊ hostia: ⁊ qn̄ post cenā panē ⁊ vinū in corpꝰ suū ⁊ sanguinez commutauit. Ecce de septem ecclesie gradibus breuiter eloquti: qd ad quēqz ptineat isinuauimꝰ. Cūqz omnes sint spūales ⁊ sacri: excellenter tn̄ canones duos tātū sacros ordines appellari censent: dyaconatꝰ. s. ⁊ psbyteratꝰ: q: hos solos primitiua ecclesia legitꝰ hūisse: ⁊ de his solis pceptuz apli habemꝰ. Apli. n. in singulis ciuitatibꝰ epos ⁊ psbyteros ordinauerūt. Leuitas etiā ab aplis ordinatos legimus: quoꝝ maximꝰ fuit beatus stephanus. Subdiaconos vero ⁊ acolitos pcedente tpe ecclesia sibi cōstituit.

Quid sit quod hic dicitꝰ ordo. k

Si aūt qrit quid sit qð hic vocatur ordo?
s Sane dici pōt signaculū esse. i. dest sacrū quoddā: quo spūalis ptās traditur ordi

natio & officium. Character quo spūal' vbi fit primo
no ptās: ordo vl' grad' vocat'. Et dicūt hi ordi
nes sacri: qꝛ in eoꝝ pceptiōe res sacra .i. gra confer
tur: quā figurāt ea quę ibi geruntur.

¶ De noībus dignitatis vel officij. l

Sunt & alia q̄dā nō ordinū sed dignitatū vl'
f officiorū noīa. Dignitatis simul vl' officij no
mē ē ep̄s. Ep̄at' aūt vocabulū inde dictū est:
q̄ ille q ep̄s efficit' supintēdat curā .s. subditoꝝ
gerēs. Scopin. n. grece: latīe itēdere dr̄. Ep̄i aūt
grece: latīe speculatores iterp̄tant'. Nā specula
tor ē p̄positꝰ i eccl'ia dict' eo q̄ speculat' atq; p
spiciat pplo ꝝ īfra se positoꝝ mores & vitā. Pō
tifex ē princeps sacerdotū q̄si via seq̄ntiū. ipse &
sūm' sacerdos nūcupat'. ipse. n. leuitas & sacer
dotes efficit. ipse oēs ecclasticos ordies dispōit.

¶ De quadripartito ordine ep̄oꝝ. m

Ordo aūt ep̄oꝝ q̄dripartit' ē .s. i ptriarchis: ar
o chiep̄is: metropolitāis: & ep̄is. Ptriarcha
grece: sūm' patꝝ iterp̄tat': qꝛ p̄mū .i. apo
stolicū tenet locū: ut rōan': anthiocen': alexan
drin': sꝫ oīuꝫ sūm' ē rōan'. Archiep̄s princeps
ep̄oꝝ. Arcos. n. grece: latīe princeps dr̄. Metro
polite aūt a mēsura ciuitatū dr̄. Singlis. n. p̄ui
cijs p̄eminent quoꝝ auctē & doctrie ceteri sacer
dotes subiecti sūt. Sollicitudo. n. toti' p̄uicie ipis
ep̄is cōmissa ē. Oēs aūt sup' dsignati ordies ep̄i
nūcupāt'. nō q̄ archiep̄oꝝ noīe priores sup' si
gnificasse vr̄: & metropolitāoꝝ quos nūc archi
ep̄os dicim'. Moꝝ aūt discretio a gētilib' introdu
cta vr̄: q suos flamines: alios simplr' flāmes: ali
os archiflāmes: alios p̄thoflāmes appellabāt.
Sacerdotes. n. gētiliū flāmes dicebāt: q hebāt
i capite pilleū i quo erat breuis virga: dsup hñs
aliqd lane: q̄ cū p estū ferre nō possēt filū tātū i
capite ligare cepēt. Nudis. n. capitib' eis icede
re nephas erat. Vñ & filo quo vtebāt' flamies
dicti sūt: q̄si filāmes. Sꝫ festis dieb' filo dposito
pilleū iponebāt p sacerdotij emiētia. Vates a
vi mētis appellati sūt: cui' significatio multiplex
ē. Mō. n. sacērdotē: mō pphetā: mō poetā signi
ficat. Cātor vero vocat' q voce modulat' i cātu
Hui' sūt duo gnā: p̄cētor & succētor. P̄cētor
q vocē p̄mittit i cātu: succētor q subseq̄nter ca
nēdo r̄ndet. Cōcētor aūt dr̄ q cōsonat. Qui aūt
nō cōsonat nec cōcinit: cōcētor nō erit. His breui
ter tractatis āmonēdi sūt x̄pi ministri q̄ten' sic ex
cellāt ordis dignitate: ita p̄cellāt vite scitate: vt
plebs eis cōmissa: eoꝝq; disciplīs edocta: grata
ter eis obediat & eoꝝ imitatōe d die i diē p̄ficiat:
a qb' diuia sacra pcipiūt & missaꝝ solēnia audiūt
Missa aūt dr̄ vl' qꝛ missa ē hostia cui' cōmēoratio
fit i illo officio: vñ dr̄ Ite missa ē .i. seq̄mini hostiā

q̄ missa ē ad celestia tēdētes p' eā: vl' [illegible]
lestis vēit ad cōsecrādū [illegible]
tare celeste offert' hostia. Vñ & d[illegible]

Irca [illegible]
[illegible]
bet ordo ip̄nat characte[illegible]
de actib' ordinū. [illegible] d vestib' ministroꝝ [illegible]
vtꝝ sit maior ptās sacerdotalis. [illegible]
[illegible] ordo [illegible] vtꝝ ordo [illegible]
ñ: qꝛ si ordo sit sacꝫ q̄ cū .7. sint ordies [illegible]
septē sacra. Sic si hō ē aial: septē hoīes sūt septē [illegible]
¶ Cōtra ē magr' i lr̄a p multas auctes ¶ R[illegible]
da. p̄ vide' ē qd sit ordo. 2° q̄ ē sacm̄. 3° q̄ ē [illegible]

Primo ergo videdū ē qd sit ordo. [illegible]
litera dicit' signaculū q̄dāꝫ [illegible]
ptās traditur ordinato p̄mo dicit' [illegible]
cuꝫ aliquo signo visibili q̄libet ordo dat' & distincta. [illegible]
pōt enim s̄m quosdā eē vna materia p̄pinqua ordinū [illegible]
orū: qꝛ proprius act' fit i ipa materia: vnde sicut sūt [illegible]
se forme ad singulos ordines: sic & materie vñ alr' [illegible]
traditur acholyto. aliter subdiacono: quia vrn vacu' [illegible]
ri plenus. Et silr' calix aliter sacerdoti: aliter subdiaco[illegible]
vñ non idē liber eē debet q exorciste: lectori & diacono [illegible]
ditur: aliter non differret quis cui traderetur: [illegible]
tes diuerse eiusdē sacramēti altaris sicut diuersaꝫ [illegible]
mam sic diuersā reqrūt materiā. ¶ Cōtra qd ē q [illegible]
se ptes extreme vnctionis oio eādē hñt materiā: sꝫ [illegible]
sam formā: vñ cū ordines sunt vnū sacramētū: nō [illegible]
cesse q̄ habeāt diuersas materias cū illa sit [illegible]
nēdā i q̄si possessionē sicut canonicus iuestit' [illegible]
bas p baculū. Ep̄s per annulū indifferenter [illegible]
teū vel cupreū: tñ tutius ē q̄ lectori lectionariū [illegible]
exorcismi diacono euangelia vel euangelistariū [illegible]
Imo vr̄ necessariū: qꝛ vbicūq; ē distīcta forma i codē [illegible]
siue i diuersis ibi ē distīcta mā: siue spēcifici [illegible]
ro: vt i extrema vnctōe vbi ad singulas vnctiones [illegible]
ctionē vl' diunctionē adhibet' distīcta mā [illegible]
liber i q sūt exorcismi ex vna pte & p̄phetie [illegible]
gelia ex alia: tūc vn' & idē liber pōt eē signaculū [illegible]
characterē i tribus qꝛ dr̄nt formalr' alr' nō vr̄. 2° [illegible]
i diffōne ē i quo spūalis ptās In quo app̄t dr̄ia [illegible]
cterē baptismi q ē tm̄ pō passiua & illū ordis q ē p[illegible]
vñ dr̄t doctores q̄ cū pō sit nomē cōe ad actiuā [illegible]
ptās determiate iportat actiuā vñ cū volūtas [illegible]
dicāt' ptātes rōnales .9. meta. vr̄ q̄ sint actiue [illegible]
bat q̄ sint actiue i seip̄as qd queritur. vñ nō [illegible]
tētus vegetatiua q̄ sūt actiue ꝫ multo magis [illegible]
tellectiue: qꝛ cū vegetatiue nō hēant act' [illegible]
actiue i seipas sed i aliā puta alimētū Et silr' p[illegible]
& itellectiue sūt actiue sꝫ nō i seipas. [illegible]
uet iteriorē sꝫ ñ seipꝫ: & itellect' volūtatē [illegible]
sensitiuā sꝫ ñ seipaꝫ ad actū mancē [illegible]
bet'. 3° qd seq̄t' i diffōne tradit' ordinato: qꝛ [illegible]
vñ nisi accipiat manu tāgēdo vr̄ nihil agi. nec [illegible]
porrigat m̄ꝫ nisi ordinād' tāgat qꝛ q̄ nō [illegible]
[illegible] nō tāgit nō [illegible] characterē [illegible]
ber q nō tāgit' ab ordināndo. Jno [illegible]
sensibilē & [illegible] sensibilr' applicari [illegible]
q̄ñ i ei' vsu cōsistit eēn' sacri: vt i cōfirmatōe [illegible]
& bap' nō aūt & q̄ cū [illegible] man' [illegible]
ē diacono detur [illegible] impositione [illegible]

Secūda [illegible] ordo ē sacra [illegible]
ge nec i celesti hierar' [illegible]
do ē dcēntia sacri ordi[illegible] oēs [illegible]
solū q̄ lex iter oēs ordines sint [illegible]
tia ad sacerdotiū qd patet triplici ratiōe. [illegible]
lō signū visibile a dō istitutū q̄ ex ope opato [illegible]

aliqd sacrum t cū hoc cōferrt grāz ē verū sacrm ēēntialr t nō solū dispō vel sacrale.q hz ordo ē hmōi q tc. Et confirmatur ratio: cui cōpetit diffinitio t diffinitū: sz cuilibz ō septez ordinib^9 cōpetit diffinitio ordinis t sacri qz qōlibz ē signaculū qddā p qd spūalis ptās tc.t itez ē ibi p rē sensibilem collō scitatis t mācipatēis ad aliqd sacrum. vn̄ rō p quā probaē ordinē ee sacrm cōpetit cuilibz ordini: et qlibz cum sit p sensibilia tradit̄: t p quēlibz ad aliqd officiū sacz deputaē: t p ōns vt digne exequaē grā ōferri et ope opato: nō tn̄ sūt nisi vnū sacrm qz nō hn̄t nisi vnū pncipalē effectū ad quē ordinaē oēs ordice. ℂ Cōfirmaē scdo rō: qz cū sacrm distignaē i illa q̄ solū sacrāt t nō mācipāt ad aliqd sacrū sicut nō ipsumēta charecterē. alia āt n̄ solū sacrāt: sz et deputāt ad sacrū imo deputare ad sacrū ē i eis pp se ēētū sz sacrare pp aliud. g illō ē vez sacrm i quo h̄ duo cōcurrūt: qz ēt alterū sufficeret ad hoc q ēēt vez sacrm licz nō ad h̄ q ēēt vez sacrm characterizās. Et cū h̄a duo cōcurrāt i oī ordine sz ēt oppo^m tenētes ģ ois ordo ē sacrm. ℂ Scda rō ad h̄ idē talis ē qz id nō se hz ad aliud sic sacrale ad sacrm qd nō pōt licite cū ipo ōferri vel qd nō pt cū ipo iterari: ēt si sit cū ōsecratōe datū: sicut vnctio i sepulis t vttice iteranē: qz nō fuit verus baptism^9: sed solū cathecism^9 t exorcism^9. Qñ eni ēētia sacri defuit debēt oīa sacralia iterari: qz nūqz dz dari sacrm nisi oībus cōcurrētib^9 excepta necessitate. Qd āt dr̄ q dz caute suppleri qd fuit omissū t nihil ē iterādū. de sac.ite.c.i. verū est qñ id qd fuit omissū nō erat ēētiale t pncipale i sacro. sz vel erat pure sacrale sicut cathecism^9 omissus dz solus dici t nō aliud: qz ē pure sacrale. vel qñ erat ēētiale sz nō pncipale sicut si man^9 impō ē omissa i diacono vel i sacerdote: qd ē ēētiale qdē sz nō pncipale: illō solū suppledū ē. sz si nec character ipressus fuisset oē illi^9 charactēris sacrale repetēdū ēēt sicut si sacerdoti nō fuiss3 traditus calix oē pure sacrale ad ordinē sacerdotii ēēt repetēdū cū illo vel saltē posset repeti. sz qñ sacerdotiū daē nō oportet: imo nō lz aliquē ordinē aliū cū illo cōferri. g nllꝰ ordo ē ad ipm sicut pure sacrale. Et ōfirmaē maior rōnis: qz id qd ē sacrale tm̄ t nō sacrm pōt iterari sine iniuria sacri. qz p iteratiōnē ei^9 qd nō ē sacrz nō fit iniuria sacro: imo ēt qñ sacrm ōferē solēt sacralia iterari si pus qñ fuit adhibita ēētia sacri nō fuerit collata. vn̄ t i pmitiua eccīa qñ cathecumini veniebāt ad bap^m q̄tūcūqz ēēnt istructi. vt Aug. Ambro. t Martin^9: nihilomin^9 replicabaē eis id qd paruulis nōdū cathetizatis dr̄. Credis. Credo tc. Et si sacris oīb^9 cerimonijs inueniaē puer nō baptizat^9 qz ō fuit forma vl mā: qñ baptizaē replicabiē totū sicut dcō canone toto si nō apparcat ēē panē vl vinū reincipieē totū a canone t apponetur noua hostia. t silr qñ ēētiale ordis ē omissū oīa reiteranē. ℂ Tertia rō ad idē ē talē qz qd se hz ad aliud sic sacrale ad sacrm suscipiē pp̄ter h̄ solū vt illō sacrz digne suscipiaē amouēdo s. aliqd ipedimētum qd faceret sacrm ñ digne suscipi t ñ ad hoc vt suscipiēs istō sacrale fruat hn̄ti sacrm i aliquo actu illi^9 sacri sicut sacralia baptismi nō sunt ad h̄ q exorcizat^9 vl cathetizat^9 fruat i aliquo baptizato i alīq actu dico hierarchico recipiēdo aliqd sacrm. qz nec ipse dz leuare illū q baptizaē: sz ad hoc q ipe id ē digne suscipiat bap^m remouēdo ōria ipedimēta: iferiores aūt ordines nō sūt ad hoc solū q recipiēs eos digne recipiat aliqd sacrm: puta sacerdotiū cū aliq recipiat iferiores ordices q nō itēdit ēē sacerdos t aliqs cōferat iferiores q nō itēdit cōferre supiores vl q nō pōt: sed ad hoc datur vnusqsqz inferior ordo vt dēt ptās fruēdi sacerdoti in actu sacerdotii cōficiēdo vel mistrādo q nō sūt sacralia respcū sacerdotii.

Tertius articulus. qz nō sūt septē sacra: sz vnū tm̄: qz oēs actōes sacrales q̄ ordinaē ad vnū pncipalē effēc[illegible] t ceterē mē habēdū ad ēnē nulla eaz totalr attīgit: sz q oib^9 simul iūctis hr̄ ille effect^9 totalis. oēs ist̄ sūt vnū sacrm. lz qlibz eaz sit pars ēētialis sacri: t sic posset dici sacrm. sic aūt ē de oib^9 ordinibus. iō tc. maior patz i oī sacramēto de mā t de forma: quoz neutz est vnū sacrz. sz vtrūqz sil̄ vnū tm̄. Itē i eucharistia vbi tā hostia ōsecrata q calix ōsecraē: lz qōlibet p se ēēntialiter ōtineat sacrz ēt itegrū. tn̄ pp vnā pfectā aie refectōēz ad quā ordināē sūt vnū sacrz. sic etiā in extrema vnctiōe vbi aliqñ sūt septē vnctiōes distīcte forma t mā. quarū vna nō ē dispō ad aliam sicut sacramētale ad sacrm: nec oēs ad vltimā: sz oēs in se hn̄t aliqd de ēētia sacri: sūt tn̄ vnū sacrm pp̄ter vnā aie sanationē: ad quā ordinanē: q nō fit nisi p oēs sil. minor apparet. qz sicut septē vnctiōes qnqz sensuū t vna renū t alia ad pedes ordinanē ad vnā pfectā sanatiōnē quā oēs sil faciūt t nulla eaz. sic septē ordines ordinanē ex diuina institutiōe ad vnā missā celebrādū: vel vnū corp^9 dn̄i cōficiendū nō q̄ūocūqz: sz solēniter t reuerēter. q solēnitas t reuerentia p septē ordinatos i suis officijs agētes cōpleē: t nllꝰ ordo: imo nec vn^9 ordinatꝰ hn̄s oēs ordines p se ad hoc sufficit. nec sacerdos: licet solus possit cōficere: nō tn̄ solus pt cōficere illo modo quo ad faciendū nati sūt ceteri ordices subministrare. pp̄ter qd nec ipe ordo sacerdotii per se nec aliqs ali^9 ē pfectū sacrm ordinis sz oēs simul. ℂ Cōtra dicta in scdo t tertio articulo arguiē octo medijs. Primo sic Quilibet ordo p se nō debet dici sacrm: sz oēs sil vnū sacramentū. igitur qlibet ordo aut equalr pertinet ad rōnez sacramēti ordinis. sicut cōsecratio vini eq̄liter ptinet ad ōsecrationē eucharistie: sicut ōsecratio panis t cō. qd nullus dicit: vel i vno tm̄ cōsistit rō sacri. s. in sacerdotio. ialius aūt cōcomitatiue tanq̄ i sacralib^9 adiūctis. t sic hr̄ ppositum. ℂ 2^9 per rōnem tactā in arguēdo. qz si ordo ē sacrm: qlibet ordo erit sacrm. t sic ēēnt .7. sacra. ℂ 3^9. qz si qlibet ordo ē sacrm: aut p se. t sic sunt partes subiue t ordo totū vl̄ tant sic q oēs sunt vnū sacrm. t tūc sūt ptes itegrales: sz vtrūqz est falsum. g tc. ℂ 4^9 sic illud solū est sacrm qd attingit ad effectū pncipaliter intentū: qd vō disponit ē sacramētale. t hoc patet p Tho. ž. di. zz. q. i. Cū igiē solū sacerdotiū attigat ad effectū pncipalē solū erit sacramētū: ceteri sacrālia. ℂ 5^9 sic. quādo plēs actiones ordinanē ad vnū pncipalē effectū: ita q vna attingit ipm alie vō solū disponūt illa que pncipaliter attigit ē sacramētū: cetere vō sūt sacramētales tm̄: sicut patet de cathecismo respectu ablutōis sub determinata forma vboz. qz eni oēs iste actōes ordinanē ad ablutionē peccati originalis. t ad hāc solā attigit ablutio: cetere vō tantū disponūt. iō sola ablutio ē sacramētū. exorcizatio aūt t cathetizatio sacramētalia. Sic aūt ita est q oēs ordinationes ministroꝝ ecclesie sunt principaliter pp sacramētuz eucharistie cōficiendum t ministrandū. ad h̄ aūt attingit potestas sacerdotij: cetere vō solū disponunt quedā a remotis: t alie ō ppinquo. ergo sola ordiatio sacerdotalē ē sacramētū: cetere vō sunt sacramētales tm̄. ℂ 6^9 sic potestas q̄ daē i baptismo ē ad suscipiendū sacramēta: sicut ptās ordinis vt est sacramentuz ad cōficiendūz vl̄ cōferendā: ōueniūt enim sibi inuicē sicut potestas actiua et passiua. sed in ordinibus sub sacerdotio nō cōferē aliqua potestas ad cōficiendū vel cōferēdum sacramēta. vn̄ diaconus q superior est iter illos nō habet ex ordine aliquod sacramētū cōficere vel cōferre. q̄uis sacramentū eucharistie ōfectū a sacerdote habeat mediāte vase portare vl dispensare portādo solūmodo vel offerēdo. g nullus ordo ṗ b sacerdotio est ppue sacramētū. ℂ 7^9. qz in ordinatiōe sacerdotis ōfertur ptās vel deputatio p quā ordinat^9 potest aliqd facere qd non poterat pri^9: ēt quo ad genus sacri. sic ordinatus i sacerdotē pōt cōficere corp^9 [illegible] foro pnie qd nō poterat ante ordinationē [illegible] nonibus sacerdotio nulla potestas vel de[illegible] ordinato per quā possit qd pri^9 nō poterat. [illegible] per quas

Lect facere, qd nō licebat eius. Quęcūq3 enī pōt diacon⁹ ex ordinatōe pura legere euāgeliū ministrare sacerdoti rc. totū poterat an̄ s3 nō licebat ei sicut ē i inferiorib⁹ ordinibus. Cū ergo ptās sit ad posse ⁊ nō ad licere ptās q̄ cōfert̄ i alijs ordinib⁹ a sacerdotio nō ē ptās simplr̄ s3 fm̄ qd. nec illi ordines sūt ordines simplr̄ cū ordo sit signaculū mediāte quo tradit̄ ptās spūalis ordinato: vt dictū fuit p⁹. Ꝗre nec sūt sacramēta simplr̄ s3 fm̄ qd siue q̄dā sacralia. ¶ 8⁹ cōfirmat̄ h̄ mō sic p̄ cōe dictū doctoꝝ. Dūt enī cōiter doctores q̄ distinctio ordis nō ē distictio toti⁹ itegralis i suas ptes: nec toti⁹ vlis i partes subiectas: s3 toti⁹ ptātiui cui⁹ ē nā .q̄ totum fm̄ cōpletā rōnem ē i vno. i alijs āt ē aliq̄ participatio illi⁹: ⁊ ita ē hic. Tota enī plenitudo h⁹ sacri ē i vno ordie. s. sacerdotio i alijs āt ē q̄dā pticipatio ordie. Ex quo ꝗ tota plenitudo sacri ē i sacerdotio. i alijs āt solū q̄dā pticipatio p3 q̄ nō sūt sacramēta p̄ se s3 sacralia. Sic igit̄ dūt aliq̄ cōfirmātes hoc: q̄ hoc pbabilr̄ pōt teneri. nec videt̄ q̄uo dictū fratris Tho. ne possit alr̄ saluari dicētis q̄ si qlibet ordo est p se ⁊ simplr̄ sacramētū: tūc plures ordines sūt plia sacra. ⁊ ñ vnū tm̄ vt ipse dicit. ⁊ iteꝝ ordo erit totū vle ad spāles ordines ⁊ sacr3 silr̄. ⁊ spāles ordines erūt ei⁹ ptes subiecte: q2 ille sūt ptes subiecte q̄ p se ⁊ ēēntialiter recipiūt pdicationē totius. ⁊ sic ēēt i pposito si qlibet ordo ēēt p se ⁊ simplr̄ sacramentum: qd tamē ipse negat. si v̄o sunt oēs ordines vnū sacr3 vt ptes ei⁹: quēadmodū cōsecratio panis ⁊ cōsecratio vini faciunt vnā sacrm̄ cōpletū eucharistie: seq̄ret̄ q̄ spāles ordines ēēnt ptes itegrales sacramēti ordinis vnius quēadmoduꝫ i sacro eucharistie cōsecratio panis ⁊ vini sūt ptes itegrales: hoc iteꝝ ipse negat. Nō restat ḡ q̄ possit saluari ei⁹ itentio nisi supradicto mō. s. q̄ sacerdotiū sit simplr̄ ⁊ p se ordo et sacramētū: cetera v̄o sint sacralia tm̄. Et soluūt isti arg⁹ superi⁹ factū quo dicebat̄ alia eē sacr̄a. s. q̄ illud qd cōfert gratiā ex opere opato ē sacrm̄ ista sūt h⁹. q2 q̄cūq3 diuinit⁹ deputat̄ ad aliqd officiū: cui⁹ executio nō pōt cōgrue fieri sine gratia illi cōfert̄ gratia. diaconat⁹ subdiaconat⁹ ordinant̄ ad sacr̄a tractāda q̄ imūdis tāgere nefas ē h3 D. o⁹. i. ca. eccle. hier arche. ꝗ rc. soluūt q̄ maior ppositio ē v̄a i illis opib⁹ q̄ directe ⁊ imediate ordinant̄ ad tollēdū pctm̄. q2 cū peccatū nō tollat̄ nisi p grām actio p quā cōfert̄ gratia ē ibi pn̄cipalissima. ⁊ iō ē sacrm̄ sicut ablutio i baptismo i opib⁹ āt q̄ nō imediate ordinant̄ cōtra peccatū sed ad cōferēdū ptātem seu officiū pp̄ter aliquē finē illa sola opatio ē sacr3 p quaꝫ cōfert̄ ptās q̄ directe ⁊ imediate ordinat̄ ad finē intētū: q2 illa sola ē pn̄cipalis. cetere v̄o ⁊ si in eis cōferat̄ gr̄a sūt adminiculatiue: ⁊ iō sūt sacramētalia ⁊ ñ sūt sacramēta. Sic aūt ē i ordinib⁹ vt declaratū fuit. iō rc. Et ad tciū argumētum supi⁹ tactū q̄ dicebat̄. sacrm̄ ⁊ sacramētalia sil̄ debet cōferri s3 alij ordines nō sil̄ cōferuntur cū sacerdotio ꝗ rc. rn̄dent q̄ nō oꝫ sacramētalia sil̄ cōferri cū sacramēto. Nā i pmitiua ecclia multis dieb⁹ ⁊ q̄nq3 plrib⁹ ānis catheciȝabant̄ cōuersi priusq̄ baptiȝaret̄ sicut legit̄ de btō martino. Et eodē mō pri⁹ tp̄e pmouet̄ qs ad minores ordies gradatī an̄q̄ fiat sacerdos vt pbato i minorib⁹ maiora cōmittant̄. ¶ Sed tenendo qd pri⁹ ad istas rōnes rn̄dendū est p ordine. ¶ Ad pmā aūt eq̄liter rc. dōs q̄ ipse omittit mediū q2 rō i aere vnētis cōsistit i oībus ēēntialr̄ s3 nō eq̄lr̄. sicut rō viue i cōsistit eq̄lr̄ i vegetatiuo sensitiuo ⁊ itellectiuo s3 i solo itellectiuo totalr̄ ⁊ pfcē. i alijs āt ipfecte ⁊ ptialr̄ s3 tñ ēēntialr̄ ⁊ sic i pposito qlibet ordo ē sacr3 ēēntialr̄ q2 h3 ēēntialia vtraq3 s3 nō pfecte nisi sacerdotiū. ⁊ iō sūt vnū sacramentū pp̄ter ordinē ad vnū. s. corp⁹ [illegible] ad qd oēs ordinātur. ¶ Ad tciū dōm q̄ nō seq̄tur q̄ si ordo ē sacramētuꝫ ꝗ q̄libet rc. ꝗ septē vel tredeci. q2 cōsecratio panis an̄ cōsecrationē vini ē h3 simplr̄ sacramētū ⁊ p se q̄tuꝫ ad hoc q̄ ei cōpetit diffinitio sacramēti ⁊ est totus effectus ⁊ cōplet⁹. ⁊ similiter ē de cōsecratōe vini nō tñ sūt duo sacramēta simpliciter quot sūt cōsecrationes: q2 ambe ordinant̄ ad vnū finē q3 l3 sit pfecte in quolib3 q̄tū ad rē sacramēti: nō tñ quo ad sacramētū: siue quo ad signū ē pfecte nisi [illegible] q3 spē. ⁊ sic est i pposito l3 i quolibet [illegible] sufficeret ad totā rōnem sacramēti [illegible] sacramētū. q2 tñ oēs ordines ad vnū [illegible] tur pp̄ter hoc sūt vnū sacramētū [illegible]. ¶ Ad [illegible] tiū dōm q̄ nō seq̄t̄ si qlibet ordo ē sacrm̄: q̄ sint [illegible] iectiue ⁊ sacr3 totū vle. q2 l3 inequalitas ptiū nō [illegible] totū vle. nec illud qd ē gen⁹. q2 spēs semp sūt i[illegible] illud qd est spēs ē recipiēs magis ⁊ min⁹. tamē partū [illegible] ctitas p fm̄ q̄ h3 vna nō ordinat̄ ad aliā. nō enī albedo minus intensa ordinat̄ ad albedinē magis intensā. nec [illegible] ad tertiā. nec silr̄ nigredo ad albedinē. sic aūt ē i ordinibus q̄ vn⁹ alij subseruit: ⁊ oēs ad vnū qd ordinant̄ [illegible] sacramēta. vñ nō sūt partes subiectiue. Et qd dicebatur ꝗ sūt partes itegrales sacri dōm q̄ nō seq̄tur q2 ptes i[illegible] sacramēti dūr aliqua q̄drupliciter. pmo pp̄ter partialitaté signi: nō rei. sicut i eucharistia qlibet cōsecratio p se [illegible] pta ptinet totā rē sacramēti: ⁊ tamē nō h3 nisi partē [illegible] nec i mā nec in forma. vnde sola ps rei est ibi vi sacri. [illegible] cū dico. hoc est corp⁹ meū. nō significo sanguinē nec [illegible] significat sanguinē. 2° āt ptes itegrales i sacramēto dicitur quaꝝ qlibet p se nata ē totā rē cōtinere ⁊ signi[illegible] ex ordine ⁊ itentiōe nō habet nisi partē: s3 oēs [illegible] tū. sicut i baptismo tres imersiōes quaꝝ q̄libet potest p se eē baptismus tot⁹. ex itentōe volētis tria imersiōe [illegible] baptismū cōferre i sola vltima ē effect⁹ ante nihil. [illegible] tertiā moreret̄ baptiȝās nihil eēt actū: ⁊ eēt totū [illegible] si suscitaret̄. sicut ē ex pte v̄boꝝ q̄ an̄ vltimū nihil [illegible] sed a pn̄cipio iterandū est totū si aliqd de suba verbo[illegible] omissū. 3° modo dūr partes itegrales quaꝝ q̄libet h3 effectū ptialē statī ⁊ est signū partiale nec vna [illegible] sed oēs sil̄ dāt effectū totalē sicut i extrema vnctiōe [illegible] enī vnctiones causant vnā pfectā curationē [illegible] ptialē. q2 si nihil ageret̄ p q̄lib3: s3 solū p vltimā i [illegible] primaꝝ sicut est de verbis ⁊ de immersionib⁹ [illegible] si minister moreret̄ post primā inunctionē nihil eēt [illegible] sed esset illa vnctio iterāda sicut de imersiōibus ⁊ verbis dictū est. Et pterea distīcta ⁊ partialis significatio h3 [illegible] ctū ⁊ partialē effectū i sacramētis q̄ efficiunt qd significant sed distīcta et ptialis significatio ē dicēdo p istā vnctionē idulgeat tibi dñs qcq̄d deliq̄sti p visū. ergo hoc solū [illegible] ex vi sacri. s. remissio cōmissoꝝ p visū. siue quo ad culpā siue quo ad penā: siue quo ad reliq̄as sed ex [illegible] tua si per aliū sensū cōmisit peccatū mortale: siue ꝗ peccatū visus nō pōt remitti: remitteret̄ ē: sicut sub spē panis ē sanguis: q2 nō ē sepatus a corpore. sed si sacr3 [illegible] dinat̄ ꝯ venialē culpā: cui⁹ remissio nō habet cō[illegible] accidit vni vnctioni q̄ hēat effectū alteri⁹. ⁊ silr̄ si [illegible] nā vl̄ ꝯ reliq̄as: q2 forte sūt distīcte. aut si infirmitas [illegible] qd idiuisibile p q̄libet vnctionem fit ad eā [illegible] ¶ 4° mō dicūt̄ ptes itegrales sacramēti q̄ [illegible] se effectū aliquē sed ambe simul iūcte: ita tñ q̄ [illegible] ab vna quasi formaliter ab alia q̄si m[illegible] ma in naturis ⁊ sic sunt verba ⁊ elementū [illegible] cramēto: ⁊ nō sicut ptes v̄boꝝ ad iuicē [illegible] actionū q̄ se habent eq̄liter sicut i scdo mēbro. [illegible] i hoꝝ modoꝝ quatuor le sūt ordines adiuice[illegible] bet ordo habet effectum totū oīum ordinū [illegible] tiali vt i pmo mō nec oēs sil̄ habent vnū effe[illegible] equaliter se habeāt ⁊ nullus sine alio [illegible] bro. nec ineq̄liter vt in q̄rto: nec qlibet habet [illegible] p se partialē equalē vt ex illis resultet totus [illegible] ie eodem vt in extrema vnctiōe. q2 pfecta [illegible] est ex aliq̄ vna vnctione sed ex oīb3 [illegible]

integrale est pfectū ex vna parte sȝ ex oībus simul. Sed si non eēnt oēs ordines inferiores ꝯt sola sacerdotiū hēret illū effectū ad quē oēs ordines ordinantur s. con punctionem corporis ⁊ sāguinē. Hoc aūt ē contra naturā totius i facere corpus ⁊ sāguinē. Hoc aūt ē contra naturā totius i tegralis ꝙ possit saluari i aliqua sua parte loquēdo de to tis eterogeneis ⁊ partib⁹ eēntialibus. vñ relinquit̄ ꝙ sūt partes potētiales. ¶ Ad 4ᵐ dicendum ꝙ finis ē pncipa lis respectu cu⁹ qd ē ad finē vel effectus pncipaliter itēt⁹ i administratiōe sacri pōt dici dupliꝯ: vno mō tāq̄ finis pp⁹. Alio mō tāq̄ finis cōis. Operatio at sacralis ad finē ꝓpriū se hȝ dupliꝯ vno mō sicut causas ipm ex ope opato: ⁊ tal' finis q est est de rōne sacramenti vt sacramētū est: puta gr̄a vel cum hoc deputatio ad aliqd sacramētū: ⁊ tale quidē ē sacramētum ⁊ nō sacramētale tm̄. Quidqd. n. ex ope ope rato dat gr̄az ē sacramentum vel pars ei⁹ aliqñ finis pro prius nō est gr̄a siue causetur ex opere operato vt exorcis mus: siue ex opere operante vt cathecismus. ⁊ hō. sunt sa cramentalia ⁊ nō sacramēta. Finis vō cōis est ex cu⁹ vni tate plura possunt dici vnū sacramētū pfectū quorū qdli bet per se sumptū ē iperfectum siue quo ad signū: siue quo ad effectū siue quo ad vtrūqȝ ⁊ siue vnū sit alio pfectius siue nō ⁊ sic est in proposito. Oēs. n. ordines ad hoc sūt vt missa integre ⁊ perfecte celebret̄ ad quā oēs ordines p se aliqd operantur: nec est aliqs ordo qui perfecte hoc possit sine aliis nec ēt ipm sacerdotiū: q̄uis p se possit i eēntia. Et iō nec sacerdotiū put ē ab aliis distinctū ē sacramētuȝ pfectū ⁊ integrū sȝ oēs simul sunt vnū sacramētū: qꝛ oēs simul cōferut ptātem ⁊ gr̄am faciendi oīa reqsita p se ad perficiēdū digne vnū effectū q ē sacramētū altaris: nihil ominus tñ qdlibet per se ē sacramētū sȝ iperfectū. Sacra metū qdem ē. qꝛ ex ope opato ad aliqd sacramentū depu tat̄ ad qd bene agendū ēt gr̄am ꝯfert. sȝ iperfectū: qꝛ non deputat ad id sacrū mō pfecto sȝ iperfecto: ⁊ gr̄am et iper fectā tribuit iux̄ ꝓportionē ad actū ad quē ordinat. Sic ēt traditio calicis cū forma pōt dici sacramētū. qꝛ ex ope opato dat ptatē ⁊ gr̄am. ⁊ sic ipositio manuū cum forma dat ipūȝ ictūȝ. alr̄ eēt mēdaciū: ⁊ ptāte remittēdi peccata: ñ tñ sūt duo sacra sȝ vnū. qꝛ ordiat̄ pfectū gradū ⁊ ptātē sa cerdotis cu⁹ ē duplex act⁹. Et iō per duas formas ⁊ duas exteriores res dat̄ vtraqȝ ptās: vna quidē ex vi sacri: alia ex concomitantia i vtraqȝ sil' sicut i eucharistia: q̄uis sit dissile qꝛ ibi ē duplex ma. hic vna. ¶ Ad 5ᵐ dicendū ꝙ qñ dr̄ qñ plures actiōes ⁊c. ꝙ verū ē qñ sic ordinant̄ ad illuȝ vnū effectū coēm qd nō hñt post illū aliquē ꝓpriū effectū ex ope operato q sufficiat ad rōnem sacramenti sicut est i exorcismo ⁊c. ⁊ i illis que dicunt̄ ante ⁊ post i q̄libet ordi ne qui ꝯfertur. Secus aūt qñ quelibet actio hȝ ꝓpriū effe ctū ex ope operato q sufficit ad rōnē sacramēti. Tūc enim quelibet ē sacramētū. Sed qꝛ oēs illi ꝓprii effectus nō sūt pp se intenti sȝ pp aliqd vnū. iō oēs ille actiōes simul acce pte faciūt vnū sacramētū integrū ⁊ perfectū. sȝ quelibet illa rū facit sacramētū iperfectū ⁊ diminutū. ¶ Ad 6ᵐ qñ dr̄ ꝙ ordo ꝓut ē sacramētū ē ad ꝯferēdū seu ad ꝯficiendū sa cramēta sicut baptismus ptās passiua ad suscipiendū ea addēdū ē ad preparandū ⁊ ministrādū ad ꝯficere vel con ferre. Si dicat̄ ꝙ ex parte po' passiue nō est nisi vna actio q̄ sit sacrum: alie sunt sacramētales ēt pparatorie. q nec ex parte po actiue nō ē sic: ꝙ plura requirunt̄ ad agendū q̄ ad patiendū. vel dicendū ꝙ ēt ordinū quidā disponunt ad sacramētū ꝯferēdū ⁊ ꝯficiēdū disponēdo populum. In ministrari aūt verū dicunt nisi de diacono q ex officio hȝ sanguinē ministrare tñ adhuc videt̄ ꝙ nō sit suus gradus nisi hat mētio i verbis sue ordinatiōis. ¶ Ad 7ᵐ qñ dr̄ ꝙ nō est ordo simplr̄ qꝛ non ē ptās simplr̄ nisi in sacerdotio pōt ad [illegible] i subdiaconatu ⁊ diaconatu [illegible] pt [illegible] potuit cōtrahere matrimoniū postea nō [illegible] ptās [illegible] nec ē sacramētū. [illegible]

dū ꝙ bene ē aliquid vnū sacrm̄ nō solū pp h̄ ꝙ pōt agere vel pati qd pri⁹ non poterat nisi illicite sicut per matrimo niū accipit ptātem vnus i aliū nō faciēdū aut patiēdi qd p⁹ us nō poterat: sȝ faciēdi licite qd pri⁹ nō poterat nisi illicite: ⁊ sic est de diaconatu ⁊ subdiaconatu. Itē p qd dat̄ ptās faciēdi ex officio qd p⁹us poterat facere licite sed nō ex of ficio sicut in cōfirmatiōe: ⁊ sic ē de iferioribus ordinibus quoꝝ actus ēt licite sine illoꝝ ordinū ordinatiōe exercet̄ nō tñ ex officio a deo istituto sicut cū illis: vel si cōcludat ꝙ nō qlibet sacrm̄ pfectū sȝ iperfectū: ꝯcedēduȝ ē. Qd aūt dr̄ ꝙ licere non ē posse nisi fm̄ qd imo ptās iuris dr̄ eē po testas simplr̄ sicut i matrimonio ptās quā vnus hȝ i aliuȝ nō ē ptās facti quā magis hȝ qui opp̄mit alienā ꝙ qui red dit debitū suū: sed solū ptās iuris qua licite facit qd p⁹us il licite. Itē exorcizatus ⁊ epatus eēnt simplr̄ ptātes sicut sa cerdotiū: qꝛ p illa pōt quis qd p⁹us non poterat. ¶ Ad 8ᵐ dicendū ꝙ sicut q̄libet aīa est aīa non pfecta nisi itellecti ua i qua hē tres vniunt̄ ⁊ ē vna pfecta aīa: sic i ꝓposito: ni si ꝙ ē ibi totū eēntiale cū toto potētiali: ⁊ ē ibi vnitas real' nō plēs aīe i hoīe: hic aūt ē vnitas ordinis: vñ sūt plura sa cramēta ipfecta sȝ vnū pfectū nec ēt sacerdotiū sine aliis ē sacramētū perfectū p se ⁊ distinctū. Tūc eni alia vel non eēnt sacramēta vel eēnt distīcta sacramēta a sacerdotio. Qd aūt Tho. dicit ꝙ tota plenitudo hui⁹ sacri ē i sacerdo tio itelligendū ē q̄tū ad eēntiā illius qd pncipalr̄ ⁊ finali ter q̄ritur i oīb⁹ ordinibus: nō aūt q̄tū ad pfectionē ⁊ inte gritatē accītalem eiusdē: nec q̄tū ad eēntiā eoꝝ q̄ imedi ate vt ꝓpri⁹ finis querūt̄ i singulo ordie. Nisi. n. sacerdos suscepisset ordinē diaconat⁹ nō licite faceret officiū diaco natus nisi forte iferior ꝯtineatur i superiori. ¶ Solo quā dat ad argumēta nō vr̄ valere. primo qꝛ qd vr̄ inuere ꝙ in minoribus ordinib⁹ gr̄a nō ꝯferat̄ est f'lm. Quia aut eorū actus a carēte gr̄a nō pñt exerceri sine peccato: ⁊ tūc eadē rōne cōferē i eis gr̄a q̄ i diaconatu ⁊ subdiacōatu: aut pñt sine peccato ⁊ tūc saltē nō pñt exerceri cū merito. Qñ aūt deus eligit aliquē ad aliqd officiū nō solū dat illud qd est necessariū ad hoc ꝙ ipsē mereat̄ p̄miū ⁊ mercedē: alias deficeret i necessariys: qꝛ frustra qs laborat si nec premiū nec meritū cōseq̄tur nec penā. ⁊ i minoribus ordinib⁹ ad iungitur. Sic agas vt partem habeas cū illis ⁊c. Qd autē dr̄ ꝙ nō oē illud i quo ex ope operato cōfertur gr̄a ē sacrm̄: ē ꝯ diffinitionē sacri noue legis q̄ nō plus cotinet nisi sensi bile signū externus ⁊ gr̄am scītificātē iterius ex ope opato: ita tñ ꝙ vel ipa res que cōfert gr̄az ē sacrm̄ ⁊ nō vsū eius: sicut ꝯmunio nō ē sacrm̄ sȝ vsus sacri ⁊ tñ ex ope opato cō fert gr̄am: vel vsus rei q̄ cōfert sanctitatē ē sacrm̄ sicut in baptismo: qd aūt dr̄ ꝙ in illis solis ordibus q ordinant̄ cō tra peccatū ꝯa ē maior: f'lȝ ē qꝛ solus baptism⁹ ⁊ pnia ⁊ ex trema vnctio fm̄ eos directe ⁊ imediate ordiant̄ ꝯ pecca tū tollēdū ⁊ alia ꝯ alios defect⁹ ⁊ nihilomin⁹ sūt vera sa cramēta ex h̄ ꝙ ex ope opato gr̄am ꝯferūt. Et istā maiorē quā mō distingūt ipi solebāt accipe idistincte ad ꝓbandū aliqd esse sacrm̄ qꝛ s. hēbat aliquid sensibile exterius per qd iterius scītas dabat̄. Sacrm̄. n. est signū sacre rei ita vt eā existat ⁊ silitudinē gerat ⁊ nihil plus reqrit̄. Qd vlteri us dicit̄ ꝙ i opatiōib⁹ q̄ pncipalr̄ ordināt̄ur ad ꝯferendū ptāte vl' offīn illa sola ē sacrm̄ p quā dat̄ ptās ad illū finem imediate veꝝ ē si loq̄t̄ de fine imediato ad quē gr̄a reqri tur: nō aūt de fine remoto. Si. n. p sacerdotiū daret̄ ptās ⁊ nō gr̄a et ex ope opato nō eēt sacrm̄ noue legis sȝ solū anti que. Si aūt p sacerdotiū solū daret̄ gr̄a ⁊ nulla ptās pos set ee sacrm̄ ēt noue legis sicut extrema vnctio i q̄ nō dat̄ ptās p qua sup alios ꝯstituat̄: ꝙ ex h̄ s duob⁹ ē scīs sicut ex ca tinali qꝛ dat ptās ⁊ gr̄a ad bene vtēduȝ ea vbicunqȝ [illegible] hec duo ꝯcurrut ibi ē scīmū ⁊c. ¶ Ad 2ᵐ qñ dr̄ ꝙ sa cramētalia simil' ꝯferūt cū sacro hn̄ rn̄detur qꝛ nō ē necesse sicut de cathec. [illegible] ex h̄ pōt argui ꝯ cōsil q 4

cur argumētū ē i hac q̄ōne i scda rōne scdi articuli. ¶ Ad arᵐ
pncipale iā dcm est ꝙ ad illud ꝙ ordo ē sacrm ꝑ se cōpletū
pncipaliter tm̄ est ꝙ septē ordinū⁹ ꝛ sicut diuidit
put accipit ex aggregato ex septē ordinib⁹ ꝑ vnoquoꝗ or
dine ꝛ sacra. put āt ordo accipit diuisus ꝑ vnoquoꝗ or
dine de septē sic nō ē sacrm pmo mō dictū s3 nec ē sacrm
dine de septē sic nō ē sacrm pmo mō dictū s3 nec ē sacram.
Nō sic āt ꝙ vn⁹ ordo sit mā. s3 ē ps ꝯtinatiua sacri integralis. Nō sic āt ꝙ glibet cōtineat to
tal⁹ formā sicut cōtīet i alijs nec sic ꝙ glibet ordo cōtinet gratiam
tā sicut in eucharistia. s3 sic ꝙ glibet ordo cōtinet gratiam
mām ꝛ partialē formā. sicut ptes vni⁹ etherogenei. ꝛ sicut
i extrema vnctiōe q̄ḃ3 de septē vnctiōib⁹ nisi ꝙ hic glibz
ordo habet effectū magis distictū. Si aūt sacrm dicat̄ oē
ex ope opato gratiā cōferēs: siue ad effectū ꝑpriū ꝑ se tm̄:
siue i ordine ad aliquid cōmune sic quilibet ordo ē sacrm:
sed partiale ꝛ imperfectum ꝛ diminutū. Questio. II.

Q Ueritᵉ scdo de charactere vtrū i quoli
bet ordie imprimat̄ character. ꝛ
videt̄ ꝙ nō. qꝛ cū idē hō recipiat oēs ordi
nes: eēnt i eodē multi characteres eiusdē
spēi vel saltē generis ꝓprium: qđ ē incōue
niēs. ¶ Itē. vni⁹ sacri vn⁹ ē effect⁹: s3 oēs or
dies ꝯstituūt vnū sacrm. vt dictū ē i q̄ōne
pcedēti. ḡ causant vnū effectū tm̄: s3 ille nō pōt eē nisi vn⁹
character. ideo ꝛc. ¶ Cōtra qꝛ illđ qđ ñ imprimit characterem
ē iterabile: s3 nullus ordo ē iterabilis. ideo ꝛc. ¶ Itē ordo ē
signaculū i quo tradit̄ ptās spūalis: s3 character ē h'. ꝛ id
ꝯuenit oi ordi. ideo ꝛc. ¶ Rᵒ. tria sūt hic vidēda. pᵒ ð sufficiē
tia ordinū. 2ᵒ ð effcū q̄ ē res tm̄. 3ᵒ ð effcū q̄ ē res ꝛ sacrm.

Quantū ad pᵐ sciēdū ē ꝙ ois ordo ordinat̄ ad euchᵉ
sacrm. ordo. n. ministroꝝ ecclie q sūt mediato
res iter xpm ꝛ pplm ē ad faciēdū vnionē ppli cū xpo. Hāt
fit maxie ꝑ sacrm euchᵉ i q̄ xps ꝯtinet̄ realiter ꝛ a nobis sumi
tur. vñ dr̄ sacrm vniōis. hec āt vnio fit duplici actu. s. ꝑ sa
cramēti ꝯfectionē ꝛ ꝑ ppli dignā ꝑparationē. In pmo actu
deseruiūt q̄tuor ordies. s. acolythat⁹. subdiacōat⁹. diacona
t⁹ ꝛ sacerdotiū: s3 differēter. qꝛ acolyth⁹ h3 māʒ ꝯsecrādā
ꝑparare i vasis nō sacris. ipe vt i lr̄a dr̄ vrceolū cū aq̄ ꝛ vio
ꝑparat ꝛ tradit subdiacono. subdiacon⁹ vō h3 eā ponere in
vasis sacris: i qb⁹ fit ꝯsecratio. diacon⁹ vō h3 eā offerre sa
cerdoti ad ꝯsecrādū ꝛ ꝯsecratā dispēsare saltē sanguinē cū
vase mediāte. Cōsecratio āt ptinet ad sacerdotē. In 2ᵒ vō
actu i ꝑparatōe ppli deseruiūt alij tres ordies s3 differēter:
qꝛ duo eoꝝ disponūt remouēdo ꝓhibes vl̄ maluʒ hoiem
vt hostiari⁹ vl̄ malū angelū vt exorcista. 3ᵒ vō s. lector pre
parat offerēdo bonā dispōnē q̄ ad cognitionē vi ꝛ dilectio
nē boni. qđ fit legēdo ꝓphetias ð xpo i testō vete. ꝯtētas.

p° ʒ Quo ad 2ᵐ sūt tres ōnes. ¶ Pria ꝙ i oi ordie ꝯfertur
gra. qꝛ dei pfcā sūt opa. deutro. 32. Cuicūq̄ḡ. n. dat̄
diuinit⁹ aliq̄ pōt dat̄ ei ea ꝑ q̄ ꝯgrue pōt exire i actus illi⁹ pōe.
sic. n. videm⁹ i nālib⁹. aialib⁹ eni data sūt membra ꝑ q̄ pñt
exire i act⁹ ꝯuēiētes pō aie. vñ sic gra gratū faciēs ē neccīa
ad h ꝙ hō suscipiat digne sacra sic ad h ꝙ hō digne exeq̄t̄
act⁹ sacroꝝ. ꝛ ideo sic i bap⁹ dat̄ gr̄a vt digne suscipiam⁹ sacra

2° ʒ sic i sacro ordie vt digne exeqm̄ur. ¶ 2ᵃ ꝙ ꝯfert grāʒ i dis
posito maiorē q̄ alia sacra ꝛ maior maioreʒ. qꝛ maior gr̄a
reqrit̄ ad act⁹ ordinū digne exercēdos q̄ ad act⁹ cōes: ꝛ ad
maioris ordis actū maior. vñ nihil sensibile tm̄ valʒ ad ma
gnitudinē gr̄e ipetrādā ex ope opato s. ē ordo sacerdotij ni
si forte qs dicat illđ ð ꝯsecratōe epi ꝛ ð susceptiōe diuina eu

3° ʒ charistie. ¶ 3ᵃ dicit ꝙ qdā ordo dr̄ sacer ꝛ qdā nō. Et ideo sci
endū ꝙ sacrū dr̄ aliqđ dupl'r. vno mō absolute. ꝛ sic oēs or
dies sūt sacri cū sint ordiā sacrm vl̄ sacrale. alio mō antho
nomasice siue excellēter. ꝛ illo mō tres dnr̄ sacri. s. sacerdo
tium diaconatus ꝛ subdiaconat⁹ duplici rōne. Primo rō
ne mā'e circa quā hñt act⁹ suos. hñt. n. act⁹ suos circa mām
ꝯsecratā. Nā subdiacon⁹ h3 vasa sacra tāgere ꝛ i eis mām
eucharistie ꝑparare. Diacon⁹ vō ꝑparatā i eisdē vasis sa

cerdoti offerre. sacerdos vō h3 eā i eis ꝯsecrare ꝛ ꝯsecratā
tractare imediate. Scđa rōne ad corp⁹ xpi. Ex q̄ rōne ꝯtinēt a
nexe his ordinib⁹ q̄tū ad clericos occidētales. Cōtinē
tia ꝯtinēte reddit nos q̄si deo dicatos. Nō aūt hō ē i
q̄tuor minorib⁹ ordib⁹: qꝛ nec act⁹ eoꝝ ē circa aliqđ ꝯsecra
tū imediate: nec eis ē ꝯtinētia annexa. ꝛ ideo nō dicūtur
sic sacri vt alij tres.

Quātū ad 3ᵐ arᵐ pncipalē q̄tū sūt ðe ōnes ¶ Pri
ma ꝙ i ordie ð septē imprimit̄ character distīct⁹
ꝛ spālis qꝛ ordinat̄ q̄tuor ad distictū actū. ¶ Scđa ꝙ
i oi ordie hñte diuersos act⁹ tot eēnt distincti characteres
quot act⁹. Si dicat̄ nō qꝛ sūt subordinati ita ꝙ ois act⁹
ordinū sūt subordiati. ḡ nec ibi nisi vn⁹ distict⁹ character.
¶ Et dōm ad hoc ꝙ s3 oēs ordies ordinēt̄ ad eucharistiā
ꝛ iferior mediāte supiore. tñ glibz ordo hñs i se mltos act⁹
iter illos h3 aliquē ꝑ pncipali⁹ ꝛ imediati⁹ desuit eucha
deputatio ad illū reqrit characterē spālē ñ āt ꝯputare
alios. S3 dicūt qdā ꝙ nō i oi ordine ē character ꝑpe dict⁹
vbi sciendū ē s3 eos: ꝙ cū character sit ptās ꝑ quā hō ꝑpo
tur diuinas actōes. sic aliqđ h3 dupl'r rōne ptās sic ꝛ cha
racteris. ptās. n. ꝓpe dr̄ ꝑ quā possum⁹ i actū i quē ñ an
possem⁹. s3 ptās fm qđ ꝑ quā licite possum⁹ qđ aṗs pote
mus s3 nō licite: sic ꝛ character simpl'r dr̄ ptās ꝑ quā pote
mus i actū i quē p⁹ nō poteram⁹. s3 character s3 qđ ꝑte
stas ꝑ quā licite possum⁹ i actū i quē p⁹ poteram⁹ s3 nō licite. accipiēdo ḡ characterē ꝑ ptāte simpl'r dc̄ā. sic character
nō imprimit̄ nisi i sacerdotio ñ āt i iferiorib⁹ ordib⁹. Rō
assignāt qꝛ cuicūq̄ ꝯfert̄ aliq̄ ptās spūal simpl'r talis spi
rituale effectū i quē ñ poterat p⁹ vt dictū ē. s3 sacerdos p
suam ordinationē pōt i spūalē effectum i quem non pote
rat p⁹. qꝛ sacerdos pōt ꝯficere sacrm euchᵉ ꝛ absoluere
foro pnie i quē pri⁹ nō poterat. diacon⁹ vō ꝛ iferiores ordi
nes post ordinationē suā nō pñt i aliquē effectū i quē p⁹
nō possent: q̄uis liceat eis nūc qđ nō licebat prius. pri⁹ eni
poterat euāgeliū legere ꝛ sacerdoti ministrare: s3 nō licebat.
ergo in ordinatōe sacerdotis ꝯfert̄ ptās spūalis simpli
citer: non aūt i ordinatōe iferiorum. si ergo character ē ptās
spūalis. sequitur ꝙ character ꝓprie ꝛ simpl'r dict⁹ impri
mitur i sacerdotio ꝛ non in inferioribus ordinibus. Nec ob
stātia nisi ð exorcista: qui videt̄ in sua ordinatōe potestatē
accipere ad effectū spūalem. s. ad impediendum ptātem de
monis. S3 illđ fm Cyprianū nō cogit qꝛ ipe ponit ꝙ exor
cism⁹ nihil facit: sed tm̄ significat illđ qđ i baptismo pficit
efficit̄. Dicit eni sic. Scias diaboli nequiciā ꝑmanere vsq̄
ad aquā salutarē. in aqua autē baptismi oēm nequiciā amit
tere. ꝛ ita fm ipm exorcista nō h3 ptātem super demones.
S3 qꝛ ꝯtrarium tenet̄ coīs. ideo potest concedi ꝙ in ordie
exorciste imprimatur character nec tamē ꝑpter hoc maior
est ceteris ordinibus. qꝛ q̄uis i hoc excedat tamē i alio
exceditur. in hoc. s. ꝙ actus aliorum ordinū magis ð pro
quo se habēt ad sacrm eucharistie q̄ actus exorciste: qui
mediate ordinat̄ ad tollēdū impedimentū baptismi me
diāte baptismo ad eucharistie sacramētū. Si vero cha
racter accipiatur scđo mō. s. ꝑ potestate per quā licite pos
mus in actum sacrum in quē prius poteram⁹ sed nō licite
sic dōm ē ꝙ i oīb⁹ ordinib⁹ imprimitur character. qꝛ q̄
liber ordinē deputat̄ ordinat⁹ ad actū q ē sacer vl̄ ꝓpter
ferie vel relatōe quam habet ad sacrm eucharistie vt
dictum fuit. ¶ Sed ꝯtra. qꝛ in confirmatione imprimit̄
character proprie dictus: sicut in baptismo ꝛ sacerdotio
ꝛ tamen per illam non potest in quod prius non pote
licite sed tm̄ ex officio sicut miles etiam non recipit
sacri sed officiū ad pugnandum. ¶ Itē non imprimit̄
characterē reiterant̄. ergo ꝛc. sed ad hoc dicitur ꝙ
que fiunt deputatiōes ad aliquid sacrū cum ꝯsecratiōe
reiterant̄. qm̄ res manent. s3 illa consecratio

characterē nec sit sacr͂m: sȝ ipͦrtat solā d̄putatiōē ad aliqd
sacrum. ¶ Ad 2m d̄ē in quo actu cuiuslibet ordinis ipͥmat. Un
sciēdū ē fm̄ d̄ctā q̄ aliquoȝ ordinū ē tm̄ vn⁹ actus aliq
rū plures quoȝ tñ vnus ē principalior alio. In ordinib⁹ at
quoȝ ē vn⁹ actus character ipͥmit̄ i traditiōe instrumēti
ptinētis ad actū illū sicut hostiario ipͥmit character i tra
ditiōe clauiū: lectori i traditiōe libri p̱phetaȝ: exorciste in
traditiōe libri exorcismoȝ cū forma vboȝ simul cōcurrēte
te. In ordinib⁹ at quoȝ sūt plures act⁹ character ipͥmit̄
i traditiōe instri ptinētis ad pricipaliorē actū. Ille aūt act⁹ ē
pricipalior q̄ imediati⁹ ordiat̄ ad sacr͂ eucharistie. Cū igit̄
acolytis sint duo actus .s. portare cereū ꝛ porrigere aquā ꝛ
vinū in vrceolis ob sacr͂m eucharistie: scd̄s act⁹ ē pricipali
or prio pp̄ rōnē dictā. Id̄o character acolythat⁹ ipͥmit̄ i tra
ditione vrceoli q̄uis denomineē ab alio actu: q̄ est magis
patēs ꝛ frequētior. Nomē n. acholythi cerei deportatiōem
significat. Subdiacon⁹ etiā hȝ duos act⁹ .s. legere epistolas ꝛ
materiā eucharistie ordiare ꝛ ponere i sacris vasis vt de se
p̄s: scd̄s actus est principalior prio: q̄r sacr͂o eucharistie ime
diatior: pp̄ q̄d character subdiacōatus ipͥmit̄ i traditiōe
calicis ꝛ patene. De diacono āt ē magis dubiū. hȝ. n. duos
actus vnū legere euāgeliū ꝛ aliū ministrare sacramētū ꝛ va
sis mediātib⁹. hȝ. n. portare corpus dn̄i i patena: ꝛ dispensa
re sāguinē cū calice: nec ē dubiū q̄n act⁹ secūdus sit pricipa
lior primo: ꝛ tñ diaconus i sua ordinatiōe nō recipit aliq̄d
instr͂m ptinēs ad hūc actū: pp̄ q̄d de ipͥssiōe characteris in
diaconatu est duplex opinio. Una q̄ ipͥmit̄ in traditione
libri euāgelij: q̄r deputat⁹ ei⁹ ad suū principalē actū non po
tuit exprimi p̱ traditionē alicui⁹ rei corporalis. Cū. n. dia
con⁹ hēat ptātē sup corpus ꝛ sāguinē cōtēta i vasis: non po
tuit hec ptās exp̄mi p̱ oblationē vasis tantū: q̄r sup vasa sub
diacon⁹ hȝ ptātē: nec p̱ oblationē materie ɔ̄secrate: q̄r n̄ hȝ eā
imediate tāgere. Id̄o oportuit q̄ ordinaret̄ p̱ traditionē in
stri ptinētis ad actū scd̄arium. h̄ ē p̱ traditionē libri euange
lij. ¶ Sed ɔ̄ h̄ posset dici q̄ ptās diacōi ad p̄ncipalē actū
potuit exp̄mi p̱ traditionē vasoȝ cū sacr͂o ɔ̄tēto. ¶ Et ad
h̄ pōt dici q̄ ptās diacōi nō debuit exp̄mi p̱ traditionē no
bilioris rei q̄z ptās sacerdotalis. h̄ tñ fieret si traderet̄ ei
vas cū sacr͂o: q̄r sacerdoti tradunt̄ vasa cū mā nō consecra
ta: ꝗre illud nō debuit fieri. ¶ Alia opinio ē q̄ ipͥmit̄ i iposi
tiōe manuū p̱ quā dat̄ itelligi q̄ applicat̄ ad magnū mi
nisteriū: eo q̄ manus ē organū organoȝ. Diacon⁹ aūt p̱ ex
cellētiā dr̄ minister: ꝛ huic vr̄ canō ɔ̄cordare. 23. di. vbi dr̄
q̄ cū ordinat̄ diacon⁹ solus ep̄s manū ei iponit: eo q̄ ad
ministeriū applicet̄. Sacerdos silr̄ hȝ plures actus: sȝ p̄nci
palior īter oēs ē ɔ̄secrare corpus ꝛ sanguinē: absoluere aūt
i foro pnīe ē actus eius scd̄arius: ꝛ id̄o i oblatione calicis ꝛ pate
ne cū mā imposita ipͥmit̄ character sacerdotalis. vn̄ dn̄s
hāc ptātē p̄mo dedit discipulis in cena q̄n tradēs corpus
suū ꝛ sāguinē i calice dixit hoc facite i meā ɔ̄memoratiōē:
sed post resurrectionē dedit eis ptātē ad actū scd̄arium q̄n dix
it. Quoȝ remiseritis peccata remittunt̄ eis ꝛc̄. Rō āt̄ vo q̄
dicta ē de diacono ne hēat nobilius signū q̄z sacerdos non
vr̄ efficax: q̄r subdiacono tradit̄ calix ɔ̄secratus: diacono
cū reliq̄s: sed nobilior ē calix ɔ̄secratus q̄z liber euāgelioȝ
ꝗ̄ ꝛc̄. Sȝ h̄ probat̄ alia rōne: q̄r illud q̄d ē cōpletū sacr͂ per
se non est mā i sacr͂o: ꝛ maxie cuꝰ totū sit mai⁹ sua parte: oē
sacr͂m est nobilius sua mā ꝛ sua forma: sed iposit ē aliquo la
cēm ee nobilius sacramēto altaris: q̄ ipōle ē sacr͂ ee mate
riā alteri⁹ sacramēti. Itē i ipositione manuū non ipͥmit̄.
nō actē en̄ h̄ q̄ nec per illā ipͥmit̄ sacerdoti: q̄r diceret̄ q̄
h̄ ē ēano designat pricipalē actū ei⁹ sicut de vrceolo aco
lytis ꝛ subdiacono: sed quia inter actus ministrorū solū euā
ge. reqrit̄ exteriorē materiā i isto ordie sicut i aliis: ꝛ ma
nus impositio nō hȝ d̄ā materiā: id̄o rc̄. ꝗ relinquit̄ q̄ in traditi
one euāgelij character q̄ alr̄ nō pōt exp̄mi. ¶ Ad argumēta
pncipalia ad primū dicāt q̄ā q̄ p̱ si character est sola de

putatio ad actus sacros tot characteres diceret̄ aliq̄s hr̄e
quot act⁹ faciēdis sit vel necessitate poterit deputari: si
ue act⁹ illi differant spēcie siue genere: ꝛ etiā p̱ h̄ eēnt plura
eiusdē spēi i eodē subo: q̄r character sic acceptus nō ē nisi re
latio rōnis: entia āt rōnis nusq̄z sūt subiectiue. Si vo cha
racter sit ptās ptās ē ꝛ subiectiue i ordinato: tūc i mb⁹
ordib⁹ solū ipͥmit̄ character .s. ep̄atu sacerdotio ꝛ exorci
stā. Et he ptates differūt gñe p̱mo sicut act⁹ eaȝ. ¶ Sȝ
vr̄ dicēdū q̄ ptā spē eiusdē generis p̄pīq̄: dū tñ non hēant
oppositionē stāt sil͂ sicut oēs sciētie in itellectu: vn̄ dato q̄
characteres septē ordinū sint vni⁹ gñis p̱mi materie q̄tū
ad eos q̄ sūt ptās faciēdi licite q̄d p⁹ n̄ licebat: nō tñ hn̄t ali
quā ɔ̄trietate sicut ps ꝛ ex eoȝ actib⁹: imo sibi subseruiūt. vn̄
se ɔ̄patiūt̄ i eodē. Qd̄ vo dicūt q̄ characteres exorcistat⁹ p̱
sbiterat⁹ ep̄at⁹ nō sūt eiusdē gñis p̱mi sicut oēs colores
sunt eiusdem generis p̱mi: non appet rō q̄re nō alij cha
racteres nisi illi: nec ipi dicūt. Oportet. n. q̄ si characteres
dēnt spē hēant vnū genus proximū: ꝛ saltem duo sunt
eiusdē generis proximi cū non sit genus q̄n ad minus ha
beat duas species: ꝛ q̄uis actus eoȝ differāt genere proxi
mo in genere nature: tñ in genere artificialiū ꝛ gratuitoȝ
siue hierarchicorū actuum sūt vni⁹ generis: cum sit tantū
vna hierarchia ecclesie militātis. ¶ Ad 2m dicūt quidam
q̄ vnius sacramēti ē vnus effectus principalis: ꝛ sic chara
cter sacerdotij ē principalis effect⁹ sacri ordinis. Possunt
tñ ee multi effectus minus p̄ncipales ordinati ad p̄ncipalē
actū eius: ꝛ sic sunt multi characteres multoȝ ordinū: q̄
omnes ordiant̄ ad characterē sacerdotij ꝛ actum eius.
¶ Sed ista solutio ē dubia: q̄r cū principalis effectus sacri
ordinis sit character ꝛ nō gr̄a fm̄ eos: q̄r in diaconatu ꝛ sub
diaconatu imprimit̄ gr̄a q̄ tñ negat ee sacra. ꝗ̄ exorcistat⁹
presbiteratus ep̄atus in quibus ipͥmuntur diuersi chara
cteres erūt diuersa sacr͂a. Et videtur dubiū quō mō chara
cter episcopalis ordiet̄ur ad sacerdotalem: q̄r omne q̄d or
dinatur ad aliquid: ex sua natura plus ordinatur ad illud i
suo subiecto q̄ i alieno: sed in eodē subiecto character ep̄a
lis non ordinatur ad sacerdotalē cū presupponat ij: nec
supponat ea que sunt ep̄i i aliquo ad agendū ea que sūt p̱
sbiteri sed ē ɔ̄. Et pterea maior dignitas nō ordināt̄ ad mi
norem si tamen separari posset pontificium a sacerdotio
maius esset simpliciter sacerdotio: q̄r maximus gradus in
ter act⁹ hierarchicos est posse conficere corpus dn̄i. Tñ
argumētū principale ē cōtra Tho. q̄ ponit omnes ordines
esse vnum sacramentū: ꝛ tñ quēlibet ipͥmere speciale cha
racte. ꝗ propter q̄d dicendum ē q̄ nō omnis vnitas sacra
mentorū est eiusdem rōnis: ꝛ ad vnitatē sacramenti suffic̄
vnitas ordinis que etiam ē multiplex: vnde est aliquod sa
cramētum adeo vnū sacramētū q̄ est in eo vnitas idnē
sibilitatis in genere sacramēti: q̄r .s. non hȝ nisi vnus imedi
atum effectū: sicut baptismus cōfirmat oꝛ multa hȝ. Ali
ud est q̄d habet multos effectus sacramentales fm̄ rē p̱i
uatiue licet vnū positiue sicut in eucharistia est conuersio
diuersarum rerum i vnā ꝛ eandem remota q̄ sunt plura
que desinūt esse sed vnū quod incipit esse. Et matrimoniū
ē vnū sacramētū: hȝ tñ duos effect⁹ reales siue sint i lones
siue aliqd absolutū i duob⁹ .s. ptātē mutuā ꝛ obligationes.
ordo plures effectus re sȝ vnū ordine: ꝛ hoc sufficit sicut ī
eucharistia. ¶ Ad 3m q̄d ē in oppositū dicūt q̄dā q̄ nō solū
sacramētū nō ē iterabile q̄r ipͥmat aliquā ptātē existētes
sine i sincipiēte sacramētā ic̄ q̄r p̱ illm̄ deputat q̄s ad ac
tus sacrasicut benedictio calicis nō iterat̄ q̄r p̱ eā deputa
tur ad actus sacros. Quis nihil fiat subiue i calice p̱ bndi
ctionē. Et silr̄ pōt ee i ordinib⁹ q̄ tñ deputatio large dicit̄
character. Sȝ hoc ē addēdū q̄ ipedibilitas iterationis i sacro
nē ē ola confectiois ptās cū illa sit i matrimonio q̄ iterat̄:
nec sola cōsecratio vl. vnctio cū illa sit i extrema vnctione
q̄ iterat̄: nec bndictio cū illa sit i matrimonio q̄d iterat̄ ꝗpa

met bñdictio de cõsuetudie i multis ecclijs: nec sola deputatio ad aliqd sacrũ. cũ ista sit i pmissiõe religiõis q̃ põt iterari si intrat alia religionẽ ƺ qñ hec oĩa simul cõcurrunt ⁊ cũ hoc ẽ sacramẽtũ. tunc prohibeť iterari ⁊ sic est i quolibet ordine. Questio III.

Tertio de annexis ordini q̃ritur an corona sit ordo. Et videť q̇ sic qꝛ [illegible] ẽ ordo p qd aliq̇s ponit i gradu sup [illegible] p corona ponitur i gradu supra laycos. g ẽ ordo. ¶ In cõtrariũ est q̇ ſm ritũ eccl'ie nullus ordo dať sine celebratiõe misse: sed corona datur p̃ter missam. g nõ ẽ ordo. ¶ In [illegible] ẽ q̇ ƺ ritũ eccl'ie nullꝰ ordo dať sine celebratiõe misse ƺ co[illegible] dať p̃ter missã. g ñ ẽ ordo. ¶ [illegible] videda sũt q̃tuor de corõa. ṗ d corona i se. 2° [illegible] suscipiẽte. 3. de ministro oferẽte. 4. de effectu corõe.

Quantum ad p̃mũ q̃dã dicũt tria. pᵐ q̇ corona ñ est ordo. 2ᵐ q̇ ẽ [illegible] dispositio ɔgrua ad ordines. 3ᵐ q̇ nõ ẽ dispositio necessaria presupposita ab ordinibꝰ. ¶ P̃mũ p̃bãt sic. p oẽm ordinẽ cõferť aliqua p̃tãs vel aliq deputatio ad actũ sacrũ vt pƺ ex p̃cedentibꝰ: ƺ p coronã nihil hoꝝ cõferť. Ex eo eni solo. q̇ aliqs consecerať [illegible] nulli [illegible] officio deputať. g nõ ẽ ordo. ¶ Scõm p̃bãt sic. In oĩ transitu de statu ad statũ ɔueniẽter interponiť aliq media dispositio sicut nouiciatꝰ ẽ media dispositio iter statũ secularẽ ⁊ religiosũ. [illegible] iter statũ laicoꝝ ⁊ ministroꝝ eccl'ie conuenienter ponit media dispõ. hec aũt est tonsura clericalis p quã [illegible] tõdenť separant a statu laicorũ ⁊ p̃parant ad statũ ministroꝝ q̈ [illegible]. Et qꝛ separant a statu laicoꝝ [illegible] deponũt capillos ⁊ tondenť i signũ depositiõis sup̃flue cure tp̃aliũ. Qꝛ vo p̃parant ad ministerium [illegible] regnare [illegible] radunť i modũ corone qđ ẽ signũ regale. Religiosi vo nõ clerici tondentur q̇dẽ q̇a a statu secularũ separant ƺ nõ i modũ corone qꝛ nõ applicant ad ministeria diuinã. ¶ Tertiũ declarať sic. Essentialius se hƺ ordo por ad seq̃ntẽ q̃ tonsura ad aliquẽ ordinẽ ƺ ad seq̃ntẽ ordinẽ nõ p̃exigit ex necessitate por ordo vt patuit [illegible] g nec ad recipiẽdũ quẽcũq ordinẽ ex necessitate p̃exigit tõsura ƺ de ɔgruitate sola ¶ [illegible] q̇ corona nõ sit ordo ẽ [illegible] ƺ rõ eoꝝ nõ ẽ bona qꝛ ƺ p coronam nõ deputeť ad aliquẽ actũ [illegible] tonsuratꝰ tñ deputatur ad laudes dei q̃ [illegible] collegio clericoꝝ. vñ ⁊ p eam deputat ad aliqđ sacrũ puta ad sacrũ collegiũ. Et sicut p baptꝰ ad collegiũ xp̃ianoꝝ sic p coronã ad collegiũ clericorũ. S; rõ [illegible] melior qꝛ [illegible] ẽ ordo p̃p̃ter q̃ dať [illegible] nõ id [illegible] ad aliq̇d [illegible] deputať sicut leuite et sacerdotes [illegible] officia [illegible] dicebať ordinari. vñ qꝛ p coronã solũ deputat hõ ad choꝝ vbi nõ hƺ [illegible] officium ƺ corona nõ ẽ ordo [illegible] sicut de ordo religionũ q̇ ẽ deputatio ad collegiũ i [illegible] ceremoniis. Et sic dr̃ de eta. ⁊ q̇l. [illegible] q̇ p p̃mã tonsurã clericalis ordo oferťur. ¶ [illegible] ⁊ rõ [illegible] tñ rõ p descriptione corone q̇ ẽ [illegible] signaculũ quoddã a suo epo [illegible] a vulgo [illegible] non [illegible] atq; ad ordinẽ p̃parans ¶ [illegible] q̇ ẽ dispositio cõgruitatis ⁊ non necessitatis respectu ordinis ƺ respectu bñficiĩ ẽ necessitatis ⁊ ẽt respectu [illegible] ecclĩastice qꝛ [illegible] nõ cadit i laycũ: vñ nõ tenet collatio bñficiĩ vel cõmissio iurisdictionis facta nõ tõsurato. Nõ clericꝰ n. nõ ẽ capax. [illegible] ex lĩa [illegible] tacito q̇ sit laicus nõ valet de [illegible]. Nec laicus admittitur ad accusatiõnẽ vel testimoniũ [illegible] clericũ de testi. c. de cetero: qđ tñ hodie de [illegible] non [illegible].

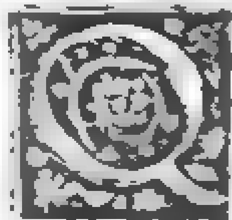
Quantum ad 2ᵐ ẽ sciendũ q̇ sicut dr̃ i alia facultate [illegible] ẽ [illegible] non [illegible] hrẽ coronã [illegible] hrẽ et hoc ipo. Sunt aũt sex [illegible] p̃hibitꝰ [illegible] mulier q̃ nec dƺ nec pot hrẽ coronã sicut nec ordinẽ vt post diceť. Et sic põt intelligi [illegible] 30 di. c. [illegible] p̃hibeť mulier [illegible] modũ corone [illegible] ordine. 2° p̃hibetur bigami nõ [illegible] receptã portare: de bigamis. c. i. li. 6. de quo ifra diceť. 3 p̃hibenť infantes: Est aũt ifans q̇ nõ ɔpleuit septẽniũ. [illegible] sufficiat [illegible] tatibꝰ sufficit anũ attigisse nec oƺ ɔpleuisse: sicut dr̃ Luc. 3. Et erat iesus icipiẽs q̃si annoꝝ triginta. 4° p̃hibenť illitterati. Debẽt. n. scire nõ solũ symbolũ salutationẽ angelicã ⁊ orõnẽ dñicã qđ ẽt ẽ laycorum: sed scire [illegible] mos ⁊ cantare: q̇ ad hoc eligit a pp̃lo ⁊ annumerať collegio clericoꝝ. 5° p̃hibentur cõiugati non solũ matrimonio ɔsũmato: nec solũ post vba de p̃nti: ƺ ẽt post vba de futuro nisi velit itrare religionẽ. 6° p̃hibeť q̇ coronam a nõ [illegible] epo nisi de licentia sui: ⁊ probatur de vltimis [illegible] temp. ordi. c°. vltio vel. 6. ƺ appellatiõe bigami [illegible] p̃positi itelligiť oẽs alij irregulares sicut seruꝰ [illegible] cõtentiẽte. S; illegitimꝰ põt ab epo [illegible] põt ẽt cũ eo i minoribꝰ ordinibꝰ dispẽsare. Ifanti [illegible] religione licite datur vt dr̃ i p̃dicta decretali. [illegible] to ad sacros ordines aspirãti suple de cõsẽsu vxoris [illegible] se. Quãuis. n. ibi nõ fiat mẽtio nisi de ɔiugato: qꝛ tñ [illegible] obligatus ẽ ad actꝰ [illegible] nõ dƺ fieri clericus.

Circa 3ᵐ. i. de ministro ɔferẽte sciẽdẽ sũt q̃tuor [illegible] ¶ pᵃ [illegible] q̇ q̇cũq pot ɔferre ordines pot ɔferre tõsurã: qꝛ regla iuris ciuil' ẽ. Nõ dƺ cui qđ [illegible] minꝰ ẽ nõ licere. Et h̃ nisi p accñs p̃hibeať ab vno ⁊ nõ alio: sicut q̇cũq alias põt dare tonsurã clericalẽ q̇ ordinẽ cã ifãti nisi religiõẽ itraret vel illitterato seu absq [illegible] p̃prioris licẽtia hõi diocesis aliene seu ɔiugato nisi volẽti religionẽ itrare aut ad sacros ordines p̃mouenti [illegible] suspẽsus ẽ p ãnũ a collatiõe clerical' tõsure nõ ordinũ [illegible] si ɔcedať [illegible] facere ordines alicubi p [illegible] corona [illegible] q̃ sũt p̃ibula. ¶ 2ᵃ regla ẽ q̇ [illegible] suũ suo põt dare coronã sicut ⁊ ordies: de ɔsuetudie [illegible] tõsurari faceť nouitiũ tõsura mõachali [illegible] capiẽdi ab epo tõsurã clericalẽ. Vr̃ ãt q̇ hñs coronã monachalẽ ñ clericalẽ vł nullã possit p̃p̃terea [illegible] bñficiũ eccl'iasticũ [illegible] qꝛ cũ sit p [illegible] ordie i eadẽ religiõe clericoꝝ ⁊ laicoꝝ [illegible] sicut possit p̃p̃terea [illegible] ordinẽ [illegible] ad ordinẽ [illegible] dũ viuẽdi laicoꝝ sicut ⁊ clericoꝝ [illegible] forte sic ẽ [illegible] gamo: qꝛ g nõ ẽ clicꝰ nec actu nec aptitudie ñ põt [illegible] solenni voto religiõis clericoꝝ [illegible] si ordinareť recipit [illegible] tere. ¶ 3ᵃ regla ẽ q̇ abbas põt dare tonsurã clericalẽ [illegible] ẽ sacerdos ⁊ bñdictꝰ. Nullus ãt iferior q̃ntũcũq [illegible] nisi [illegible] ordinis g[illegible] minister h̃ pot [illegible] abbatibꝰ ẽ cõcessũ i [illegible] distinguẽ. Qui [illegible] bas simpt [illegible] exemptꝰ ⁊ sic põt dare tõsurã clericalẽ [illegible] nachis ⁊ nulli alij. ex̃ h̃ eta. ⁊ q̃ll. Cũ cõtigat. i decre. 69. [illegible] Qm̃. Si ãt sit exẽptꝰ ⁊ mitratꝰ q̇ ẽt bñdictiõẽs [illegible] sitꝰ ẽ põt eã dare secularibꝰ i quos eccl'iasticã [illegible] iurisdictionem obtinet ẽ pullic. Abbates [illegible] plex [illegible] q põt dare coronã [illegible] ea [illegible] nõ p̃fessus nõ ẽ clicꝰ nec eũ [illegible] i [illegible] exẽptꝰ [illegible] nouitiꝰ cui ea [illegible] cui posset eã dare i hitu seculari. qꝛ nõ ẽ monachꝰ [illegible] fessionẽ. de sẽ. ex. c. religioso. §. 1. ¶ 4ᵃ regla ẽ q̇ oẽs [illegible] cardinales possunt conferre primam tonsuram [illegible] nores ordines conferre de communi [illegible].

Quantum ad 4ᵐ articulũ. s. de effectu sciẽdũ ẽ q̇ [illegible] sunt octo effectus [illegible] ¶ pᵐ [illegible] gaudet p̃uilegio fori. s. vt nõ ɔueniať nisi corã [illegible] [illegible] pot renũciare pacto [illegible] [illegible] iudice layco rñdere. ¶ 2ᵐ qꝛ gaudet p̃uilegio [illegible]

suadente dyabolo et e excōicatus q mittit in eū man⁹ vio lentas: et illud puilegiū dat et tonsura monachal. ℂ 3ᵒ effe ct⁹ e q liberant a talys ⁊ collectis ℂ 4ᵒ q ō altari ds viue re q altari seruiūt quis ecclia nō cogat nisi ordinanté vel pñ tanté ad sacros ordines pmouere ⁊ ei puidere. ℂ 5ᵒ q ds portare bitū clericalē quē tñ si deponat et temere nō pp h e excōicatus sicut religiosus q temere dimittēs est excōicat⁹ Sz si monit⁹ nolit portare: nec laycus esse excōicari pōt. ō vi. ⁊ bo. cle. c. Et si qs. ℂ 6ᵒ qz ds portare coronā. Cleric⁹. n. neq; comā nutriat nec barbā: sz ex cā licet: sic dic̄ vsus. Tu nis vt peterē layci sub imagine romā: Cas fuit vt sineret luxuriare comā. Uñ excusant clerici ⁊ religiosi barbati q p dicant paganis: alr nō recipedi ab eis. Nō obēt ar dici bre coronā q cucufati cincinos portāt vl faciūt qz tōsura cleri calis in circuitu ⁊ in sūmitate capitis i modū spere ds radi. di. 23. Prohibite. Et ds tonsura clericalis sic tōdi vt sup au res sit di. 23 Nō liceat quels. Et ad coronā dferēdā clerici sunt p archidiaconos cōpellēdi. di. 24. clerici. Itē excōicā di sūt si ɔtēpserint. di. 23. Si qs. Clerici et q cū vxoris ⁊ vgi nibus ɔtrerint si tonsurā ⁊ vestes deferāt clicales gaudēt pulegio canonis. Si qs suadēte. ⁊ puilegio fori et in cā cri minali: sz nō in alys. Si at tonsurā ⁊ vestes nō deferāt clica les tūc nullo gaudēt puilegio cliceli. ō cle. ɔiu. c. i. l. 6. ℂ 7ᵒ effect⁹ e. qz n debēt mercari: nec negocys secularibus se ipli care alias ter mōiti pdūt puilegiū clicale. ℂ 8ᵒ effect⁹ e q nō tonsurat⁹ p eps: siue layc⁹: siue monach⁹ i missa publice legere n ds. di. 41. cleric⁹. di. 23. His igr. di. 35. Ecclie. di. 41. Eps. di. 44. p totū. 12. q. Qm. 21. q. 4. Per totū. ō cōsc. di. 5. In oib⁹. Alia vero sūt ad honestatē cleri sm canones ⁊ sūt 1z. pmū q clerici sp studio lraz debēt itēdere. 16. q. i. Sic vi ue. di. 38. sic. ⁊ duob⁹. c. se. Itē q clico nlla etas ds esse sera ad discedū. 24. q. 3. Si hēs i me. Item q nō debēt iteresse spectaclis vanis ⁊ nuptys. di. 34. Presbyteri. 44. di. Nlls Itē q tabernas nō nisi i necitate itrare debēt. di. 44. Nō ds cle. ⁊ duob⁹. c. se. Itē q clici arma ferre nō dbēt. 23. q. 8. clici. ⁊. c. duob⁹ se. Itē nec vē nec iocose pugnent. 23. q. 8. Qui cūq; clericus. Itē nec iudiciū sanguinis ferre 23. q. 8. Se pe bis. Itē q clici dbēt ab illicit quib⁹ abstinē. 14. q. 3. cle rici. ⁊ duob⁹. c. se. ⁊ di. 87. Q. e. Itē q clici p medicina mu nera accipe n debēt. di. 23. bis igr. Itē q clici res ecclie bn debēt dispēsare n supflue. 10. q. 2. Eps. Itē q nō licz eis de supribus eccl. e filios suos i studio plate pcurare. di. 36. Le git. ⁊. c. se. Itē q n lz clico hre bnficiū cui suffic pimoniū. 16. q. i. c. vlti. i fi. Itē q clicus n ō reb⁹ ecclie: sz ō rebus per ipm acqsitis pōt facere testm. 12. q. 3. c. i. ⁊. 2. ⁊. ca se. ⁊. q. 4. c. i. ⁊. q. 5. fere p totū. Itē q si itestat⁹ decesserit i oibus reb⁹ succedit ecclia. 12. q. 5. Quicūqz. ⁊. q. 5. Sic vbi ⁊. c. se. Itē q clicis n e iungēd i solēnis pnia. di. i. Cōfirmandū. ⁊ ō p rimo. ā. Itē q meli⁹ e hre paucos bonos clicos q mltos i utiles. di. 33. Tales. Itē q clici vt ebrietatē ⁊ luxuriam vi tēt vinū cū aq debēt tēperare. ex. 3. li. de vi. ⁊ bo. cle. A cra pula. Itē q clici icorrigibiles ō mādato plati pnt icarcera ri: ⁊ p laycos trahi sine excōicatōe. ex. ō sen. exco. Ut fame. li. 5. c. Si clicos. li. 6. n āt verberari p laycū. e. t. c. Uniuersitati li. 5. Itē clici icorrigibiles ō crimie dgradati seclari iudicio dbēt tradi. vt i eodē. c. Ut fame. Itē q clici fures p reb⁹ ec clie regrēdi ō. lnia supiori torq; n pnt ⁊ tormētari vsq; q re stituāt. ex. i. c. 16. ō deposito. c. i. ⁊. 23. q. 6. Si res. 12. q. 2. Fratres Itē q alterī iudicio sine licēcia sui epi n dbēt se subdē. ex. c. c. Nlls. Itē q nlls clic⁹ snias sanguinis aut vindicte dictet aut pferat aut chirurgie artē q adustionē vl incisionē iducat ex ceat. ex. ic. Ne cle. vl mo. snias. Itē q clico egrotāti p eps ab eccl. a q ministrauit ds puideri ne addatur afflicto aff i ctio. ex. ō cle. egr. c. i. Itē paupi clico eps ds puidere ne co gat mēdicare i opprobriū clicale. ex. ō re. Si supplicatē Uerū primū ō n tenēdo i missa publice p ɔsuetudinē ⁊ abso gatū: qz et licita facultate de munerib⁹ p medicina et n

fusi. Et vr q sic licet clico aduocato vēdere pcinū ⁊ iu risgito vēdere ɔsiliū sic medico vēdere medicamētū. Sz qz nlli clico licet mercari nec negociari. cū h sit negociari vr q nlli clico liceat nisi pp necitatē vict⁹ qn scripturam ⁊ aliō op⁹ vēdere pōt. Sz qz illa phibit e iuri positiui ⁊ papa scit ⁊ tolerat q clici et ordiati laborē suū vēdūt n solū pp necitatē: sz et pp lucri cupiditatē videt a mortali excusari De bñte vo pimo⁹ certū e q n licet bñfi⁹ recipe vbi pou pēq bon⁹ pp h ipedit. al' pōt De fructib⁹ at ⁊ mobilib⁹ ab ecclia pcepti ō ɔsuetudie clici pnt testari. ℂ Sz dub⁹ e vtz teneāt restituē de pprio illō qō i malos vsus ɔsumūt de pri monio crucifixi. Et dñt qdā q nō: licet grauit peccet q lay ci: qz sūt dñi ei⁹ qō pcipiūt: alr nec testari possēt. Aly vo di cūt q nō hñt fructū fauore sui sicut pr i bonis fily aduētu cys quoz si fruct⁹ male ɔsumat n tenet reddere: sz p bono ecclie ⁊ paupez fci sūt administratores: vt tutores q sunt dñi dñi. sz n qn pupillū spoliāt. io sic illi pnt sibi victū ⁊ vestitū retinere: ⁊ bñ meritis dare: sz si male expēdūt tenēt redde re: sic ⁊ isti. Et h magl ɔsonat dcis scōz ⁊ iuri cano⁹: sz sup posita ɔsue⁹ q pnt testari vr q n tenēt restituere male cō supta: qz sūt dñi ⁊ i re ppa gls e moderator ⁊ arbiter sic pla cet. Ite dr ō cle. n resi. c. i. q q n iterest hori canōicis sn cā rōabili: ⁊ recipit distributōes. rez sic acceptaz dñiū n acq rit: nec fac eas suas: sz tenet ad restitutōz. q p opp⁹ si itersu isset dñiū acqsiuisset ⁊ suas eas fecissz. nec p ɔñs pp abusū ad restitutōez teneret. Ul pōt dici medio mō q dñi qdez sūt sz sub certa lege. q. s. bñ vtāt: als restituere teneāt. Sic i his q dāt ob certā cām: ⁊ i legatl relictl sub certo mō qb⁹ dficiētib⁹ lz dñiū trāslatū fuerit repetunt. ff. ō ɔdi. cā data c n secuta. ⁊. c. ō ɔdi. Ob cāz datoz p totū. c. ō his q sub mō p totū ℂ Ad ar⁹ i opp⁹ dcēz q illo p qō aliqs pōit i gradu sup cōez statū absq; ptāte seu dputatōe ad diuinū offm pt ee ordo vivēdi sic e ordo mōachoz vl quorūcūq; religiosoz. ⁊ sic tōsura possz dici ordo clical qz alr dbēt viuere clici q layci: ⁊ statū puilegiatū hñt: sed non e ordo ministery ecclia stici ex quo nō e ibi ɔputatio aliqua ad aliqd sacz ministe riū de quo ordine itendimus ad pñs. Questio. IIII.

Uerit 4ᵒ vtz distincti ordies hēant di stinctos act⁹. Et vr q n: qz sacer dos hz oēz actū ordis. ℂ Cōtra. qz potētie distiguūt p act⁹: sz sūt i singlis ordinib⁹ sin gule ptātes ⁊ distincte. i. characteres. io ⁊c. ℂ Rᵒ licet ppe nō sint nisi septē ordies vt dcm e tn large loqndo sūt . . Nā e duplex ordo. s. triūphātis ecclie ⁊ militātis 89. di. Ad hec. Sūt at i ecclia triūphāte. 9. ordies āgeloz sub. 9. gnib⁹ lapidū desi gnati ō pe. di. 5. c. Ex q sic dicit Gre. i hom ō dragma. ⁊ Isi. ō sū bono. li. i. c. 10. Et sm h qz militās e exēplata ad ima ginē triūphātis dñt iuxta ee. 9. ordies. Primi⁹ psalmistat⁹ vl clicat⁹. . . eparatis aly sepē cōes. di. 21. cleros. ō q̄ tn it postea videbit: nūc aūt de illis. 8. p ordinē videamus.

Primo ō ordie clicat⁹ q n e ordo nisi equioce: ⁊ e idē q psalmistat⁹ ō quo sūt ɔnes. 3. ℂ Pria q se ptē ānos hñtes pnt tōsurari i clicos: ⁊ bñfi ecclia⁹ p ɔñs recipe. 28. di. c. ō his: sz n hñt vocē i electōib⁹: cū discretiōe careāt. ex. de el. c. Ex. eo. l. 6. Et pari rōe nec i alys tractatib⁹ ℂ 2ᵒ q nlls ds tōsurari clicū quisq; sit ɔfirmat⁹: qz ɔfir⁹ e cōis oib⁹ xpianis: sz clical ordo e imediata dispō. ⁊ ppa ad alios ordies ℂ 3ᵒ q oi die dari pt qz dispā n ex, mur tpo nes certū dic. Et qz sic de gnāli cōsuetudine obseruat. alia sunt dicta de hoc qōne . . . 3.

Secūdo videt e ō p ordie ppe dcō q e hostiari⁹. Dui⁹ at act⁹ . . . 21. di. Cleros. i. . . hic i lra. sed et hoc qō dr in lra q hostiary iter bonos ⁊ malos hēnt iudiciū. qz bonos recipiūt ⁊ malos respuunt vider q sacrista qui habet officiū hostiary nō phibēdo excōicatus ad ingressū et hoc ipo recipiat ipz ad diuina mag q ille cui⁹

mi. s. et aud. et ad quē nō sic ptinet expellere: ꝙ p̄bāt ē susp̄ sus ab ingressu ecclie fm illud qd̄ h̄r ex. de crimine epoꝝ.

Secundus g^s est largē ē ordo lectoꝝ. Illi⁹ aūt act⁹ describunt̄ pdcō. c. cleros. ⁊ melius in lr̄a. Qd̄ aūt in lr̄a dicit̄ ꝙ ad lectores ptinent ea q̄ ꝓphe nar rauerūt ꝓplis p̄dicare itellig̃ legēdo simplr̄ nō p̄dicādo. Et tñ licet nlr̄s debeat p̄dicare nisi ad min⁹ sit diacon⁹ vt post dicet̄ nihil tñ ꝓhibet vt videt̄ q̄n aliq̄s vt bachalari⁹ vl̄ magr̄ i theologia posit in cathedra p modum lectionis vetus ⁊ nouū testamētū exponere qz ex quo magr̄ ē auctē docēdi hȝ. s; nō p̄dicādi.

Tertius g est q̄rtus ē exorcistat⁹ quoꝝ actus simplr̄ ponunt̄ in dcō. c. ⁊ i lr̄a. Sȝ q̄d dr̄ ibi de exor cismis salonis qb⁹ demones pellebant̄ certū ē ꝙ v̄ba illa vtute iberēte nō fugabāt demonē sic̄ nec aliq̄ alia nisi for te sint sacra nec itez ex ope operato p̄ dcī. Et si ab hoīe fue runt iuenta nullo mō demonē expellebāt nisi forte volun tariū sic̄ verba magica. Si āt i spirāte dō illos exorcismos iuenit sicut ecclia suos sic poterat demō expelli p illos sic̄ p istos nisi ꝙ ñ ita efficaciter sic̄ nec sacra illa ita erāt effi cacia sicut nr̄a marie q̄ exorcista no tm̄ hȝ realē ptātem spūalē quā non hēbat exorcista salonis. vñ ecce plusq̄ sa lomon hic.

Quartus g. 5°. ē ordo accolythoꝝ supior cui⁹ actus silr̄ ponunt̄ i pallegato. c. ⁊ in lr̄a. Pōt āt epla dici p accolythū de vi. ⁊ hon cleri. c. ... ⁊ actus oīm mi noꝝ ordinū pñt fieri licite ēt a ñ hñte ordinē qz sic hȝ cōa sl ecclie ɔsuetudo. Et q̄ vr̄ ꝙ nō fiat irreglaris excōicat⁹ vl̄ suspēsus si igerat se diuinis exercēs actū illū solū qui sine ordine licite fieri posset de iure vl̄ de cōsuetudine puta ac tus minoꝝ ordinū vl̄ subdiaconus aut sine mā pulo vbi hoc hȝ ɔsuetudo: qz nō ē in suo agens officio sicut p3⁹. Si aūt icipet i choro. de in adiutoriū solēniter vbi hoc non so let fieri spālr̄ a ɔstituto i sacris nō icurrit cū ⁊ laici ibi psal modicēt. Secus si de ɔsuetudine illō ptinet ad sacerdotē: qz alias etiā moniales hoc faciūt.

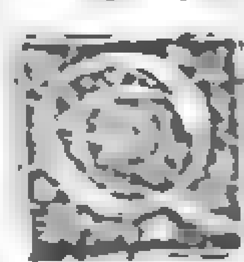
Quintus g ē sext⁹ ē ordo subdiaconat⁹ cui⁹ act⁹ silr̄ i lr̄a describūt̄. Quedāz aūt man⁹ ipositio fit subdyacono s; nō tal' q̄lis ē illa q̄ est ꝓpa diaconi d sa cris. ite. c. i. ⁊. c. vi. Hic ē p̄mus ordo de sacris ordinibus. qz sacra vasa hȝ tāgere nuda manu sic̄ ⁊ dyacon⁹: qd̄ nulli īfe rioꝝ pmittit̄: vñ sibi scitas ɔtinētie īdicit̄: propter h̄ sacer ordo vocat̄. d eta. ⁊ q̄li. ordi. c. a multis. de ser. nō ordi. Mi ramur. ēt est scđa dr̄a iter ordinē sacꝝ ⁊ nō sacrū: qz ɔstitu i sacris eit eligibilis. nō aūt tñ in minoribus ordinib⁹ ɔstitu tus. d eta. ⁊ q̄li. ordi. c. a multis. s; eps pōt dispēsare ñ sic s. ꝙ possit ɔfirmare electū cū sit electio nulla s; pōt eis dare postulatū. ita s. vt ñ sit nece ipz postulare a papa. Dicūt āt iuriste ꝙ subdiaconat⁹ tpe aploꝝ nō erat sacer ordo di. 21. c. i. ⁊ h. di. 60. Innouam⁹. ⁊. c. Nullus i eps. s; tpe sci Greg. ⁊ Urbani fuit sacer ordo. Uñ subdiacon⁹ ⁊ diacon⁹ eodē p̄ uilegio gaudēt q̄tū ad libertatē. d ser. ñ or. Miramur. qd̄ nō sic ē itelligendū q̄si ecclia vl̄ papa nouū sacrū ɔstituerit s; qz sacro ɔstituto d nouo i isto officio ouhiere vn cepit sub diacon⁹ āt pape p̄ alios hȝ prerogatiuā: qz p eps ad alios or dines recipiēdos nō pōt repelli nec a sup̄ p̄ āli i pontifices hȝ vlteri⁹ ordiari nisi d licētia pape de tēp. ordi. cuꝝ ɔtin buēdis. de mō aūt ordinādi i subdiaconū hr̄ di. ⁊. c. Sub diaconus. Ordinat⁹ aūt ⁊ priuat⁹ ab aliq̄o ad subdiacon i tāt supra hȝ ad eis ꝑmoueri ⁊ de victu ei puidere de eta. ⁊ q̄li. or. c. Accepim⁹. Si aūt tali pacto fuerit priuat⁹ vel or dinat⁹ ꝙ nō sup̄ ... nō mole het pūtantē vl̄ ordinan tem et h̄ ipō ē ... tanq̄ simoniace ordinatus. de simo. c. Per tuas. et. c. Si quis ordi.

Sextus g ē septim⁹ ē ordo diaconat⁹ cui⁹ ē actus p̄ dicare nō qz ex ordine hēat auctē: s; solū ha bilitat̄ ē. Sed diacono ñ licet ... nisi hȝ. Uñ nec btūs

Stephanus ad diaconā ordinat⁹ ... nō pōt ... cē exhortatōez faciebāt antiq p̄res ad monachos ... dinē hñtes: imo qz vbi spūs dñi ibi libertas. btūs equum nullū hñs ordinē sine hoīs licētia a dō missus publice p̄ cabat. p. dyalog. cū al's laycus nō debeat p̄dicare secu lier. 24. di. Mulier. Archidiacon⁹ tñ q ñ dz ē nisi di acon⁹. 60. di. nullus eps. hȝ ex officio p̄dicare: sic̄ btūs Lau renti⁹. ⁊ btūs Uincē. ⁊ silr̄ curat⁹ q hȝ curā aiaꝝ. Nō ... simplex sacerdos: aut dyacon⁹ ē nō nisi d licētia epi. ... exeo. 16. q. i. Adueri[m]⁹ d hereticis. Ex iiucta. ⁊. c. a. Sēte Excōicam⁹. §. qz vo. Itē diacon⁹ hȝ ex officio dispēsare ... guinē s; nō corp⁹ dñi: nisi. s. i necītate qñ ifirm⁹ ... ... nō ē pñs ... ... ē ifirm⁹ vl̄ qz in pascha ... ... te Josie ⁊ Ezechie leuite adiuuerunt sacerdotes. ... āt in nl̄a necītate: nec se nec aliū cōicare debet.

Septimus g ē. 8°. ē ordo sacerdotū d̄c⁹ act⁹ ... aug d i se q̄nti qōe. Est āt ... ... uere i foro pnie ē act⁹ sacerdotis rōne ord ... ne iurisdictiōis s; illa p accēss aliqñ ... tā s; subd. t⁹ est q vult se subycē nisi alii sit alius ... de sola licētia eius pōt se ei subycere. vt dem ... nec tūc dat ei ptātē absoluēdi: s; renūcians iuri suo ... licētiā se illi subyciēdi: pp qd̄ q absoluere nō pōt ... ē nō sacerdos: dū tñ sit curat⁹: pōt vicariū aduocare ... licētia subditos absoluat. Et silr̄ vr̄ ꝙ d licētia curati ... cati vl̄ suspēsi ab officio vl̄ iurisdictiōe posit ali⁹ ... nos ei⁹ audire. Et sic excusat̄ pniari⁹ epi excōicati ... nes audiebat officiali cessante. Absoluere. n. ab excōicā ... nō poterat pniari⁹ pluscq̄ official' excōicare ... post excōicationē epi fuisset positus ... ... nisi. n. nōe suspēsus nō pōt delegare: s; i foro ... ... admodū i de licētia epi excōicati vel suspēsi vicari ... cat⁹ celebrat ordines i eius dioc. qz h̄ facit iure suo ... ... cōmissio ptātis s; solū renūciatio iuris sui ... ebiani. Uñ dr̄ ex. de pe. ⁊ re. Ois vtriusq̄ sexus ... ... ppriu sacerdotis ali⁹ nō valet eū nec soluere ... nō dīc sine auctē: nec sine ɔmissiōe ei⁹. Itē notan ... spensus a diuinis vbicūq̄z actū ordinis celebrat ... irreglaris. Secus aūt si suspēsus ab igressu eccle ... ē. ¶ Iuxt qd̄ q̄situ fuit vtꝝ sacerdos suspēsus ad ... altar⁹ ... q fuit manifest⁹ vsurari⁹ s; esse ... sus s; illā de vsur'. qz i oib⁹. ¶ Et dōz. q nō qz ... esse ligatū aliō alios ꝓhiberi sibi pticipare. ... uis cessēt cā q̄re hō fuit ligat⁹ nihilomin⁹ ... neci ... post satisfactōez ad absolōnē ... ... cessate cā ... ꝓhibitōis cessat ꝓhib' ... ... iterdcūs ... ... dōz ꝙ si curatus fuit notori⁹ fornicator vl̄ simonia ... eet penitēs q̄usq̄z eet absolut⁹ a suspēsiōe ... ... pre da sacra. Sz si meretrix publica ... ... cōicatōe vl̄ suspēsiōe absoluta ... ... ad altare: q̄uis q̄du ... ... ñ sint excōicati nec ligati ... ... sacerdotes ... vsurariū publicū recipe ad altare ... illā vsurariū q fuit ... ... sacerdos ... pena ... ñ sit absolut⁹ a ... ... rā añq̄ restituisset vl̄ donec cauisset ... ... q; h̄ ē expssū ... ... actus ... ...

Uerū ... ... spālco. tvr ꝙ nō ... ... gēmatas: qz pciositas vestiū ... vt dic Gre. i homi. d diuite epulone ... Fateor d pciosa veste erubesco. ¶ ... ... magis ... ...

senas vestes. ̄q ñ ¶ Scḋ circa istã q̄ōnē vō ē i gnāli ō triplici gñe vestiũ. p̄ ō sacerdotalib'. 2° ō epalib'. 3° ō archiepal.b'.

Circa p̄m sūt nouē q̄ōnes. ¶ Prima q̄ sacerdos respectu iferiorū h̄z spāle vestē s. casulã q̄ nulli dat sacra cia p̄ter duo s. c̄firmationē ⁊ ordinē. ⁊ ēt illa ex c̄omissiō de aliqñ pape. Per sacrã āt vestis nuptialis iduit̃. Būt āt act' spāles sup iferiores ministros p̄ter sacrorū ministrationē quia bñdicūt p̄plis ⁊ gr̄a diuia dat̃: ⁊ pctā delent̃. 1. q. 1. Dictū ē. ⁊ c. Ipsi. 6. q. 1. Sacerdos. Quāuis ēt bñdicāt diaconi cardinales. s̄z hoc nullus archidiacon' p̄sumit. Et vī q̄ nō solus sacerdos curat': s̄z ēt simplex i missa ⁊ cōpletorio possit bñdicere: q̄z eps ēt nō subditis dat suā bñdictionē. ⁊ epus qui nullã p̄plin h̄z. Dico aūt simplicē bñdictionē i fine misse: dato q̄ dicat. Sit nomē dñi ⁊c. tenēdo calicē vł patenam: vel crucē vł h̄ȝ. absñte epo. Nā si p̄ñte epo celebrat in fine misse illi tanq̄ maiori deferre d̄z. Et illo volēte bñdicere ipe supsedeat. 21. di. Denique. Si āt ille nolit s̄z sibi remittat tunc secure bñdicat. 95. di. ecclie. ō c̄se. di. 1. Cū ad celebrādas. ⁊ ita de consuetudie obuat̃: q̄z nec bñdictionē mēse nec diaconi vł p̄dicaturi vł lecturi facit simplex sacerdos

2° ʒ epo p̄ñte nisi illo ānuēte ¶ 2° c̄clo de vestib' sacris est q̄ vestes sacerdotales cū qb' scismatici celebrauerūt: nō d̄z p̄pter hoc iterū bñdici: sicut nec altaria sup q̄ celebrauerūt recōsecrare: nec sepultos ab eis exhūari. de sacris iterādis. c. A nobis. S̄z ecclie ab eis c̄secrate eēnt recōsecrāde ⁊ vestes bñdicte iterū sūt bñdicēde. l̄z ordinati ab eis nō sūt iterū reordinādi. nec baptiçati rebaptiçādi. q̄z ista sunt duo sacrā sup q̄ ecclia nō pot dare p̄tāte ad libitū vł auferre: sic

3° ʒ sup sacralia q̄ sūt ex ecclie istitutōe. ¶ 3° c̄clo est q̄ vestes semł sacrate ñ d̄ēt cuerti ad vius laycos vł p̄phāos. Et h̄ ñ solū verū ē de vestib' ministrorū s̄z ēt de oib' ad di cultū ptinētib'. vñ mōasteriū ecclia ⁊ ēt hospitale auctē epi fūdatū vł edificatū: l̄z nondū c̄secratū ñ d̄z ex tūc reuerti ad secularē hitaculū. 19. q. 3. Que semel. ⁊ c. qm̄. 17. q. vlti. Questi. ō religi. do. c. Ad hoc. Itē nec pale qb' altaria coopiūt̃. corporalia qb' dñi corp' iuoluit̃. vella: cortie ecclie ⁊ altaris. pānī. s. q añ altar̄ vł sup circūcirca extēdūt̃ ⁊ i q̄dragesima de pariete ad parietē extēdunt̃: ⁊ q ad parietes ecclie pendent: sed vetustate consumpta debent cōburi ⁊ cineres retrudi ifra ecclīam i aliquo loco tuto ⁊ honesto ne pedibus cōculcent̃. Silr ligna ecclie nō debēt poni i cogna vł vinee pastinādis. p̄nt tñ poni i alia ecclia vel caplo: aut dormitorio vł refectorio fratrū: q̄ oīa loca sacra reputant̃. ō c̄sec. di. 1. c. Ligna cū glo. Et silr itelligit̃ ō lapidib' ecclie destructe. Ex quo ēt videt̃ q̄ tūbe destructe ⁊ fracte p̄nt poni in edificiis religiosorū: q̄uis fcē fuerit sūgiose. vū tñ p amotionē eaꝝ nō deleat̃ memoria defūctorū. sed fiat noua tūba. vł ponat̃ epitaphiū i pariete qñ iā tūba sic est destructa q̄ nec l̄ra apparet nec iterest defūcti eā nō amoueri nec etiā amicorū. Vñ i triptita hystoria legit̃ q̄ q̄dā ioculator emerat sacras vestes ⁊ cū ipsis i theatro ludēs subito mortuus fuit. ⁊ h̄ris h̄r ō c̄ōse. di. 1. c. Altaris. c. Nemo. c. In scā. c. ad nuptiaꝝ. Propter hoc balthasar vita ⁊ regno p̄uat' ē q̄z vasa

4° ʒ sacra i diuino p̄phanauit Dan. 5. ¶ 4° c̄clo q̄ corporalia nō sūt ablueda p laycos nec p mulieres nec moniales ō iure. 23. di. c. Vasa. ⁊ c. sacratas. vbi dr̄ q̄ nec palas nec vasa sacra nec corporalia debet tangere. Et si ex deuotōe h̄ faciant p̄sumptuosa ⁊ i. d. fereta est sicut Oza q tetigit archā. vñ nec p̄textu pietatis mortui sūt sacris vestib' induendi. Quāuis sacerdotes ⁊ epi sic iduti sepeliāt̃ p̄ōt dici q̄ nō debēt tūc vestes eē bñdicte vł si sūt c̄suetudo excusat. ⁊ silr moniales q̄ corporalia lauāt. Scuta āt mortuorū in ecclia appensa p necessitate ecclie milites tollere p̄nt sicut Dauid

5° ʒ gladiū golie. 1. Reg. 21. ¶ 5° c̄clo est q̄ cū vestes sacre rumpant̃ p̄nt refici ⁊ filū nō sacratū ⁊ pānus nō bñdici. Nō oportet eas p̄t ipsas. Q̄diu remāet forma vestis sacr. Nō oportz autē benedici l̄z p partes pluries reficiant̃: alias sic. de cōse. eccle. c. De in dubiis i glo. Dico aūt formā mutari q̄ñ tāta pars ē āmota q̄ non liceret sine illa celebrare: puta medietas vel tota manica albe: ⁊ tūc tutū ē q̄ supsuat̃ p̄s noua āteq̄ abscidat̃ p̄s vetusta: ⁊ sic semp remanebit forma: qñ āt sunt duplicata tp̄e bñdictiōis: manipulus: stola: casula si postea diuidant̃ vtraq̄ p̄s remanet bñdicta q̄z etiā multe stolle manipuli ⁊ casule vnica bñdictiōe c̄secrant̃.

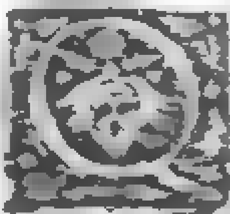
¶ 6° ʒ ē q̄ cū senari' numerus sit perfectus sacerdos qui h̄z ordinē p̄fectū h̄z sex vestes necessarias ad celebrādū: quo ad necessitatē p̄cepti. s. albā: cingulū: amictū: manipulū. stolā: ⁊ casulā. Sunt aūt. 3. oib' cōes māłr nō formałr. Non n. necesse ē diaconū vti veste bñdicta puta alba sic sacerdotē cū ēt i maximis solēnitatib' oio sine alba cū manipulo ⁊ stolla ⁊ suppeliceo corā epis celebrātib' i pontificalibus dicat̃ euāgeliū solēniter. Si āt alba non est de necessitate p̄cepti: multo min' alba bñdicta. Et si nō d̄z hec i diacono: m̄lto min' i inferioribus. Sacerdos āt sicut ñ d̄z celebrare nisi i calice ⁊ altari sacratis sic nec nisi i vestib' sacris. ¶ 7° ʒ ē. in spāli de manipulo q̄ tñ null' iferior sub diacono portare d̄z: sic nec vestē p̄priā cuicunq̄ ordini sacro mō quo illi ē p̄pa. Nā tunicā l̄z nō subdiacono portet̃: q̄z nō ē ei p̄pa sicut manipulus. ¶ 8° ʒ° ē de stolla q̄ ⁊ orarius dr̄. 23. di. Ecclīastica. q̄ nulli iferiori diacono vti licet. 23. di. c. ministeriū. ⁊ c. se. nec sacerdos eucharistiā ifirmis portare nisi stolla i pectore i modū crucis circunseptus sit vt ibidē dr̄. Hāc aūt diacon' i sinistro humero gestare d̄z. 25. di. Vnū. In epo āt ⁊ sacerdote stolla vtrūq̄ hūerū ābit d̄z pect' i moduꝫ crucis cigendo ad designādū crucifixuꝫ. di. 23. c. Ecclīastica. sine q̄ q celebrat vel q euāgeliū solēniter legit grauiter excedit ⁊ excōicari p̄cipit̃ vt ibi dr̄. Hac ēt i oi orone solēni ⁊ sacrorū exhibitōe vti d̄z sacerdos ⁊ epus c̄ferēdo p̄mā tōsurā sicut h̄z c̄suetudo ecclīastica q̄ ē i his oib' emulāda ¶ 9° ʒ° ē. de casula q̄ nullus iferior sacerdote vti d̄z: nisi sicut c̄suetudo h̄z q̄ diacon' explicatā ⁊ plicatā postpositā portat i ministerio. Hac āt vti nō d̄z sacerdos nisi i missa sic nec Archieps palio. Iteꝫ sine hac nulla necessitate celebrare debet.

6° ʒ (margin, beside ¶ 6°)
7° ʒ (margin, beside ¶ 7°)
8° ʒ (margin, beside ¶ 8°)
9° ʒ (margin, beside ¶ 9°)

Secundus articłs ē de pontificalibus vestimentis. Et p̄mo i gnāli. scḋo i spāli ō numero. 9. vestiū. ¶ Circa p̄m sciēdū q̄ iter vestes pontificales hec ł̄s abbatib' c̄cedit̃ ñ āt ānul' i. 4° digito. i. medico ferri d̄z s̄z hoc i signū amoris q̄z ad illū ex corde vēa p̄cedit: ex p̄uilegio āt exēpti abbates ⁊ mitrā ⁊ ānullū ⁊ chirothecas ō ferūt. Mitras āt multi alij ēt vt oēs cardiales ⁊ q̄dā canonici ex p̄uilegio spāli. Sup simplices sacerdotes: decanos: Archidiaconos: ⁊ Archip̄sbyteros: ⁊ abbates h̄ñt epi ⁊ pōtifices q ⁊ sūmi sacerdotes dicunt̃ sic papa sūm' pōtifex. p̄mo ordinū collōnē. 2° cōfirmationē l̄z ex cōmissione pape simplex sacerdos possit c̄firmare: ⁊ miores ordies c̄ferre. 3° dedicare vel c̄secrare ecclīas: altare: vasa sacra: cimiteriū. ⁊ recōciliare. 4° c̄secrat oleū ad infirmos: oleū sanctū. s. ad cathecuminos ⁊ ad manus sacerdotū ⁊ pōtificū ⁊ crisma qḋ i die cene faciēdū ē. 5° bñdicere sacras vestes albā casulā ⁊ talia ⁊ corona de qb' supra. 6° bñdicere moniales nō nisi virgines q̄ ēt post bñdictionē corrupte exercere nō debent actus virginum c̄secrataꝝ: q̄uis possit cū eis dispensari p epos si sint corrupte occulte p naturaꝫ vel contra naturam: vt c̄secrent̃ vel consecrate ministret. Et de ministerio verū est sed de consecratiōe dicēdū q̄ nec papa posset facere q̄ licite sub forma alia benedicerent̃ ex mēdaciū eēt i sacramentalib' qḋ ē valde periculosū ad h̄ valet ei' dispēsatio: vt possint cōsecrari forma mutata. sm̄ Tho. 7° synodū c̄uocare qḋ bis i āno faciēdū ē. vł is i secretis. 8° solēnē p̄niaꝫ iniūgere vł recōciliare: ē qa q̄ ñ simplici sacerdoti c̄mittere p̄ōt. 9° pochias vnire ⁊ diuidē

Sicut ergo epūs hz nouē specialia opera sic hz nouem spālēs vestes q̄ sunt caligę sandalia succinctoriū tunica dalmatica mitra chirothecę ānul' et baculus. Per caligas significat' rectitudo gressuū vn̄ petro ab angelo dicebat' circūda te et calcia te caligas tuas. Per sandalia q̄ pedes tegūt et terrenoꝝ vel ministeriū icarnatiōis. vel sandalia sunt ante ero calita vn̄ Innoc. dicit q͂ pontifex noster ꝓ fidelib' hz sandalia. Per succinctoriū q̄ stola ligat' cū alba amor honestatis. Stolla .n. sup humerū signat onus xp̄i q̄ ligat' cū alba: q2 on' laboris hz honestatē colligatā: sicut ociositas hz luxuriā āneχā vnde pro baltheo hz cingulū vel succinctoriū. Per tunicā: perseuerātia quā hz loco poderis q̄ veniebat vsq3 ad pedes q̄ ē talaris tunica q̄ est actio cōsūmata scḋm Grego vsq3 ad finē vite. Per dalmaticā largitas in operibus misericordie q̄ olī fuit tāte celebritatis q͂ nec diaconis nec epis sine ɔcessiōe pape vti licebat. 23. di. cōis. Sed licet mō sine alia ɔcessiōe simplices diaconi vtantur: debēt tn̄ ipis vti in solēnitatibus. 86. di. De ieiunio. Sed solēnitas intelligit' nō solū festi sed ēt officij: vnde et i missis de mortuis vtētes saltē de cōsuetudine excusant'. Per chirothecas cautella i opere ne euellēdo vrticas et spinas peccatoꝝ ledat'. Per mitrā que hz duo cornua sciētia vtriusq3 testamēti ꝑ cuius vsu debet' sibi aureola doctoꝝ. Sz papa hz eā rotunda i cōi surgentē sicut erat cidaris pontificalis pp̄ plenitudinē sciētie et potentie ad celestia tēdētē. Per baclm pastoralē significat' illud qḋ hētur in versu Collige sustenta stimula vaga morbida lenta Curuitas cābuce significat q͂ debet colligere oues vagabūdas ex grege: truncus baculi rect' a capite vsq3 ad fine significat q͂ dz sustentare ifirmos et sup humeros ponere ouē: q̄ nō pōt se portare sicut xp̄s fecit qn̄ exiuit baiulās sibi crucē acuties q̄ ē i fine pūgēs significat q͂ dz stimulare lentos. Sz lz papa plus ad h' teneat' q̄ alij nō tn̄ vtit' cābuca pp̄ duplicez rōnē q̄ tangit' ex. de sac. vn. c. vnico i fine vbi dr̄ sic. lz romanus pōtifex nō vtatur baculo pastorali. tū pp̄ historiā tū pp̄ misticā rōnē. Historia pōit i glosa q͂ beatus martialis fuit ille puer de quo xp̄s dixit. Nisi cōuersi fueritis et efficiamini sicut paruulus iste nō itrabitis i regnuz celoꝝ q postea factus ē vnus de discipulis petri quē cū alio misit ad ꝑdicādū i germaniā: q i via mortuo collega eius redijt ad petrū et petrus ait illi accipe baclm meū et tangens illū dic vt in noīe dn̄i surgat et predicate tūc ille recedes et q̄to die post mortē ipm baclo tanges reuixit et ꝑdicauit et tūc beatus petrus remouit baclz a se et dedit subditis. Alij dicunt q͂ discipulus ille fuit eps treuerēsis: vn̄ in illa ecclia papa portat baclm nō alibi. Rō vo mistica tangit' in alia glosa duplex: vna q2 baclūs hz i summitate recuruationē ad trahēdū qḋ nō ē necesse sūmo pōtifici q2 nullus pōt ab eo diuertere finaliter q2 ecclia nō pōt ee nulla. 24. q. i. c. Pudenda. Sz i nullus .n. pōt eximi a ptāte pape nec ecclia vl'a pōt dissicere sicē multi sūt exēpti a diocesās et multi epat' destruūt' ita vt nullus subdit' remaneat epo. Alia rō q2 ꝑ baculuz significatur cohertio vel cohartatio vn̄ alij epi recipiunt baclos a suis supiorib' q2 ab hoie recipiūt ptāte cohartatā et cohertioni subditā lz roman' pōtifex non vtit' baclo: q2 a solo deo accipit plenitudinem ptātis et illi soli subest. Dant' āt i ꝑdicta g.o. alij versus de misterio bacli q tales sūt. In baculi forma psul dat' hec tibi norma. Attrahe peccātes rege iustos pūge vagātes. Collige ꝑ primū me' rege: pūge p[illegible] et postea illū q positus attrahe et ꝑ annulū sacra fidei q̄ ecclia desponsat' xp̄o cui' sunt vicarij. Annulus .n. dat' a[illegible] i signū dilectionis mutue et fidei ɔiugalis 30. q. 5. [illegible] cap. [illegible] vn̄ vt ē dictū est i q̄to digito ponit' vt sicut vena ab illo digito cordi cōiungit' sic co[illegible] vt i eadē c. Femine. Ex q̄uis clerici nō debeāt [illegible] ānulū [illegible] ex offō dignitatis ex[illegible] c. [illegible] tn̄ ꝑ [illegible] clici de

h[illegible] ꝑfectos i[illegible]

Tertius [illegible] de pallio. 2° de cruce. De [illegible] pro [illegible] de vsu. [illegible] mysterio. Palliū significat [illegible] decre. di. 100. c. Pri[illegible] Cētra in fine [illegible] archiepiscop' cū augmētō honoris [illegible] mēto actōis. c. di. c. Rōnis. Dicit' ēt palliū archiep[illegible] corpore petri ex. de elec. c. significasti. [illegible] tiōe quo ad tps. q2 elect' i archiepz et ɔfirmat' [illegible] dz petere palliū ītra tres mēses ɔputādos a [illegible] nis: si pri' erat ɔsecrat' et nūc trāslat' et nō peti[illegible] pedimēto cessante pōt accusari ḋ h' et a dignitate [illegible] ri c. di. c. Qm̄. [illegible] 3° ɔclo est ḋ mō petēdi: q2 nō dz dari [illegible] cū istantia petēti et merit' exigēti c. di. c. Pallia nec [illegible] lio dz aliqd dari nec recipi nec ꝑmitti. c. di. c. nouit [illegible] c. i. 4° ɔclo ē ḋ mō ɔcedēdi. q2 pri' dz fidē pstare [illegible] dientiā romane ecclesie ꝑmittēs se suaturū [illegible] ta romane ꝓ pōt. sicut. ɔcō c. nouit et c. [illegible] elec c. significasti. et cū pallio semp dz ɔcedi nouū [illegible] vel reuocari antiquū. eadē di. c. rōnis [illegible] 2° vidēdū [illegible] cēdūtate pallij q̄ e tāta q͂ an̄q̄ ipm obtinuerit archiep[illegible] pōt epos ɔsecrare. c. di. c. Qm̄. nec ɔuocare ɔciliū nec [illegible] re chrisma nec dedicare ecclias: nec ordiare clicos nec [illegible] sortit' nomē archiepi vl' ꝑmatis q̄uis sit ɔsecrat' [illegible] hic. ex. de elec. Ex sicut. ēt si palliū i alio archiepatu [illegible] ḋ aucte et vsu pallij. c. Nisi q2 nouū palliū dz petere [illegible] stu. c. Li. fe. n. i si. pōt tn̄ qn̄ vult missā sine pallio celebrare ex. e. c. Ex tuaꝝ. pōt tn̄ hō ɔsecratōes an̄ palliū alij [illegible] re. ex. de offi. iu. ordi. Ex aplica. ḋ elec. c. ḋ suffraganeis [illegible] an̄ palliū obtentū nullus metropolitan' dz an̄ se [illegible] ferre: sz tn̄ postea. silr patriarcha an obtētū a papa [illegible] nō pōt palliū suis suffragāeis archiepis dare. q2 nemo [illegible] qḋ nō hz. sz postea sic. ḋ priuile. c. antiq. [illegible] 3° vidēdū ē [illegible] pallij. et qdē roman' pōtifex i signū plenarie ptātis q̄ [illegible] lio designatur vbiq3 et semper pallio vtitur. ex. de aucte vsu pallij. c. ad honorē. Alij vo palliati certis locis et [illegible]. Nō eni dz archiepus vti pallio nisi itra ꝓuinciā [illegible] mos ꝑmatia3: vl' p̄narcha p̄narchatū. Nec i hoc pōt [illegible] ɔsuetudinē allegare q̄ dicēda ē poti' corruptella [illegible] ḋ pape idulgētia spāli. et tūc dz eo vti cū ɔsensu [illegible] Ex tuarū. pōt ēt vti i aliena ꝓuicia ḋ lnia metrop[illegible] cut ibidē: nec oī tpe. q2 nō i ꝓcessiōib' sz i missaꝝ [illegible] tm̄. c. Palliū. et c. Cū sit. Et hoc i festis ꝑcipuis [illegible] ꝓ defūctis. ex. e. c. vlti. Itē palliū ē psonale nec pōt [illegible] alijs cōmodare: nec accōmodato vti. nec i morte [illegible] ling: sz dz cū eo archiepus sepelliri. ex. e. c. Ad hoc [illegible] palliū nō solū psonale: sz cū hoc locale. q2 si epus [illegible] ꝑmū palliū remanebit i ꝑmo loco et vterq3 ar[illegible] uū palliū ipetrabit. ex. e. post. c. Lic i fi. De [illegible] di. i. c. Porro. [illegible] 2° vidēdū ē ḋ cruce archiepali: [illegible] ɔclo q͂ p̄narche postq3 a papa palliū obtinuerit [illegible] re crucē an̄ se deferri vbiq3 nisi i vrbe romana [illegible] papa vl' ei' legat' vtēs isignijs papalib' [illegible] Antiqua. Ceteri vo ꝑmates itra ꝑmatia archiep[illegible] cū tn̄ postq̄ a papa vl' suo p̄narcha pall[illegible] argumētū dōm: q͂ preciosa vestis ad pompā [illegible] pa sed ad honorē dei [illegible] latria. [illegible]

Queritur [illegible] q͂ nō: q2 ptātes distiguūt' [illegible] cerdotaliū q ē ɔsecratio [illegible] act' ē maior. ergo nec aliā ptas [illegible] cerdotal. [illegible] [illegible]sonam xp̄i [illegible] xp̄o q ē caput eccle[illegible] nec sacerdote. [illegible]

mēs . . . mo vt dr̄ pmo physicoꝝ: ita nō ē dare maius maio ſʒ cōuertere corpus xpi ē maximū qd nō eſt datum angelo . . ē . . . ſacerdotis . . . maius. ¶ Lectra eſt . . . pra ſacerdote conuocauit ſicut ſacerdotem ſupra . . . ¶ . . . ē eps vocat̃ ſūmus ſacerdos ille aūt ſimplex ſacerdos. . . . eſt tamē tale ma.ˀ ē eo qd ſimplex tale. ¶ Rn̄ hic ſūt q̃tuor vidēda. pmo de ptāte iuriſditiōis abſolute. ſcdo d ptāte iuriſditiōis i caſu neceſſitatis. tertio de ptāte cōſecrationis ſm vnā opinionē. q̃rto ſm aliam.

Quantum ad primū diſtiguēdū ē de ptāte q: q̄dā ē iuriſditionis q̄dā conſecratiōis. ptās iuriſditiōis eſt ad regēdū poplm. ptās aūt cōſecratiōis eſt ad cōfectione ⁊ adminiſtratione ſacramentoꝝ. Et harum duarū ptātū ſi quilibet ꝑ ſe cōſiderctur ⁊ cōparet̃ vna alteri ſcda eſt dignior prima. Ordinatur. n. pma ad ſecūdaʒ Ad hoc enī ē ptās iuriſditionis vt ppl's ſic arceatur a malis ⁊ exerceatur in bonis ꝙ dignus ſit pticipare diuinis ſacramentis. Cū ḡ q̃rimus vtꝝ ſit aliq̄ ptās maior ſacerdotali nō intēdim⁹ cōparare de ās duas ptātes ad inuicē q̄ cap ſit maior ſʒ intēdimus cōparare ptates iuriſditionis iter ſe ⁊ cōſecratiōis iter ſe ⁊ ꝓcedetur ſic: q: pmo oſtēdet̃ ꝙ i eccl'ia ſūt multi maiores ſimplici ſacerdote. Qd ſm q̄ſdā pʒ ſic. ptās q̄ tota data ē vni i ſuo fonte nō ē in alijs niſi deriuata ⁊ limitata ꝑ illius voluntate: ſʒ ptās iuriſditiōis q̄ ē ad regendā poplm tota ⁊ i ſuo fōte data fuit ſoli petro ⁊ i eo ſucceſſoribus et⁹ qñ cura eccl'ie ſibi ſoli cōmiſſa fuit dicete dn̄o Jo vlt. Paſce oues meas. Hoc. n. nulli aliorum apoſtoloꝝ dictū fuit nec tūc nec ante nec poſt. ḡ talē poteſtate plenā ⁊ pfectā hēt ſolus ſucceſſor petri ꝗ ob hoc papa dicitur q: pater patꝝ. Jn alijs aūt nō eſt niſi deriuata ⁊ limitata ꝓut pape placet: iter quos gradū infimū tenēt ſimplices ſacerdotes: qb⁹ de iure (cui⁹ papa ē cōditor) aut nulla iuriſditio cōpetit aut minima: vt excoīcare ꝓ furtis notorijs ⁊ hm̄i locis vbi h̄ de cōſuetudine obtinent. Et hoc eſt rōnabile: q: optimū regimē vnius multitudinis eſt qñ regitur ꝑ vnū ſuppremū a quo deſcendit auctoritas regēdi in medios vſq ad infimos. Et ꝓpter hoc regnū ē optima policia ſm phm. 2°. politicoꝝ ſʒ regimē eccl'ie ē optime a xp̄o iſtitutū: ergo i tota eccl'ia dʒ eē vnus vniuerſalis rector a quo deſcendat auctoritas regendi i medios vſq ad rectores ifimos: ⁊ hic ē papa. Et ꝓpter hoc ſtat vnitas eccl'e pp h̄ ꝙ oīa mēbra ſunt ſub vno capite q̄ de cā illi q hanc ptatē negant dicunt ſciſmat. ci quaſi vnitatis eccl'e diuiſores. Et ſic pʒ pmū ꝙ multi ſunt maiores ſimplici ſacerdote quo ad ptātē iuriſdictionis. Et iō ſm gradum iuriſditiōis epi ſupra oēs iferiores nō ſolū ſimplices curatos ſʒ et decanos archipſbyteros plebanos priores abbates ⁊ oēs hm̄ q oēs ſubſunt epo q̄tq̄t ſunt in ſua dioc. niſi ſpali priuilegio ſint exempti. vn̄ dr̄ eis Attendite vobis ⁊ vniuerſo gregi ſup que poſuit vos dn̄s epos q̄ſi ſup itēdentes actuū. 22 Super epos aūt imediate ſunt archiepiſcopi qui ēt dr̄r metropolitani ⁊ illi vocant̃ ſuffraganei. pp quā ſup eminentiā vltra cōmunes veſtes epoꝝ iſti portant pallium ⁊ cruce ante ſe ꝑ ſuā prouinciam q: in crucē ⁊ crucifixum hīt mentē ꝑ ponere in ꝓuincia cui pricipant. Sup archiepos aūt qui ſunt principes epoꝝ ſicut archāgeli angelorum q: epi vocant ang. [illegible] ſunt primates [illegible] pmū inter archiepos [illegible] pluribus qd hʒ metropolitanus in vna: ⁊ ſibi [illegible] archieps ſicut archiepo eps: et ab archiepo ad eum [illegible] primates ſunt quatuor patriarche [illegible] alexandrinus antiochenus ⁊ con[illegible] que ſunt tria [illegible]. Primum ꝙ [illegible] faciunt vbiq niſi vbi ē pns papa vl [illegible] vel [illegible] inſignijs vices pape [illegible] Se

cūdū ꝙ ad ipſos ſicut ad papā ſine medio pōt appellari. Tertium ꝙ pūt dare pallium archiepis ſuis poſtq̄ ipi a papa receperint qd nō pōt aliquis primas. Quartū hʒ ſolus cōſtantinopolitanus ꝙ pōt deponere epos ſibi ſubditos. Super oēs aūt iſtos papa petri ſucceſſor xp̄i vicarius collocatur. vt in cubito arche ſūmitas cōſūmetur.

Secūdo videndum eſt de hac ptāte in caſu neceſſitatis. vbi ſciendum ꝙ in tali caſu q̄libet ſacerdos ē ſūmus pontifex quo ad poteſtatē ordinis ⁊ iuriſditionis ſic ſ. ꝙ pōt abſoluere a viculo ⁊ peccato q̄tū papa lʒ nō poſſit dare idulgētias ſicut papa. ¶ Vñ q̄rebat̃ ſi duo excōicati maiori excōicatiōe eēnt i articulo mortis vtꝝ vnus poſſet aliuʒ abſoluere ab excōmunicatione maiori. Nam de minori ēt ex̄ neceſſitateʒ ꝙ poſſint mutuo ſe abſoluere hētur de ſen. exco. c. duobus. Et dicenduʒ ꝙ etiaʒ a maiori ſi ambo erāt ſacerdotes pnt: q: i iure parificātur impedimētuʒ ignorantie ⁊ neceſſitatis. illa enim excuſat: iſta nō hʒ legē: ⁊ ſicut hʒ excuſationē homicidiuʒ caſuale ita ⁊ neceſſariuʒ: vtrūq enī dr̄ inuoluntariū: ſed excōicat⁹ in caſu ignorantie: puta qñ eſt occlte excōmunicatus ⁊ neſcit: ita pōt abſoluere ⁊ excōicare ⁊ tenet ſnīa ac ſi non eēt ligatus: q: paria ſunt non eē ⁊ non apparere de ſen. ⁊ re. iudi. c°. Ad probandū. 1. q. 7. § Uerum. vbi valet ſnīa lata a ſcīo ꝗ putabat̃ liberatꝰ ē i caſu ꝓpoſito neceſſitatis ⁊ ita pōt vnus alium abſoluere ac ſi nō eēt ligatus.

Quantū ad 3m. ſ. de ptāte conſecratiōis vel ordinis ē magnum dubiuʒ. Nā quidā vident̃ ſenſiſſe ꝙ ſūma ptās cōſecratiōis ſiue ordinis erat ptās ſacerdotalis ita ꝙ oīs ſacerdos quātuʒ eſt de ptāte ſacerdotali pōt oīa ſacramenta miniſtrare cōfirmationē: oēs ordines: oēs benedictiōes: ⁊ oēs cōſecratiōes facere: ſʒ pp periculum. ſ. ſciſmatis fuit ordinatū vt ſacerdotes vnū ex ſeipis eligerent ꝗ diceret̃ eps q̄ſi ſuper alios itēdēs cui alij obedirēt ⁊ eiu reſeruatū ē ordines facere ⁊ hm̄ q̄ nō faciunt niſi ſoli epi. Eps ergo ē maior ſacerdote q̄tū ad ptātē iuriſditiōis: ſʒ nō quo ad ptāteʒ ordinis vel cōſecratiōis ſed ſūt pares q̄tuis ex ordinatione eccl'ie aliq̄ ſint reſeruata epis ⁊ ꝓhibita pſbyteris. Et ꝙ ita ſit ꝓbat̃ multipliciter. primo oſtēdendo ꝙ ſcriptura eoſdē vocat pſbyteros quos epos ⁊ eʒ nō diſtinguens iter eos vbi loq̄t̃ de his q̄ ſūt cōſecratiōis. Apl's. n. ſcribēs ad philipenſes. 1. c. dicit Cū epis ⁊ diaconibus ꝑ epos pſbyteros itelligēs: cū i vna ciuitate puta philipis plures epi eē ñ debeāt. Rurſus actuū. 22. dic idē Attendite vobis ⁊ vniuerſo gregi i quo poſuit vos ſpūs ſcūs epos. Et loq̄bat̃ illis de ſola ciuitate epheſina. Expreſſius āt pʒ h̄ ad Titū. p°. vbi dr̄ ſic. huiꝰ rei gra reliq te Crete vt q̄ deſūt corrigas ⁊ oſtituas pſbyteros ꝑ ciuitates ſicut mādaui tibi ſi q̄s ſine crimē ē vni⁹ vxoris vir. Et ſtatī ſubdit. Dʒ. n. epm irrephēſibilē eē ⁊c̄. Ecce quē prius dixit pſbyterum nunc vocat epm. Et prime ad Thimo. 4° dicit. Noli negligere grām dei q̄ data ē tibi ꝑ ipoſitionē manuum pſbyterii. i. epi. Et vocat ſe paulus pſbyterū ꝗ erat eps qui eū ordinauerat. Et i eadē epiſtola loquēs de ordine epi ⁊ diacōi de preſbyteris reticet eoſdē intelligens pſbyteros q̄ ⁊ epos i his q̄ ad ordinē pertinent. ¶ 2°. hoc idē vr̄ poſſe ꝓbari ꝑ rōnē: q: nulla ptās ordinis vel oſecrationis fuit i apoſtolis i quoꝝ locū ſucceſſerūt epi niſi a xp̄o ſed xp̄s nō ordinauit eos niſi ordie ſacerdotali vt ꝓbabit̃. ḡ nec apl'i prius nec epi mō hūt ptāte niſi ſacerdotalē. ꝓbatio minoris. Chriſtus vt ſoli ordinaſſe aplos i cena qñ tradens eis corpus ſuū ⁊ ſanguinē dixit hoc facite i meā cōmemorationē ⁊ iterū poſt reſurrectiōem qñ dixit. Accipite ſpūm ſcm̄ quoꝝ remiſeritis peccata ⁊c̄. Utraq aūt ordinatio ē ſimplicis ſacerdotis. Ideo ⁊c̄. Sic ergo dicūt quidam ꝙ eps ⁊ pſbyter olim fuerunt nomina ſinonima ⁊ etiam adminiſtratio cōis q: communi oſilio ſacerdotum regebantur eccleſie: ſed in remedium ſciſmatis ne vnuſquiſq

traheret ad ecclesiã [illegible] rumperet ei ordinatio est vetus [illegible] let [illegible] quo ad nomen [illegible] [illegible] quo ad administrationem [illegible] sacrorum [illegible] sacramentorum [illegible] vtaretur de plenitudine [illegible]. Et hoc expresse vult hiero. et dicit. [illegible] per epistolã ad Titũ. [illegible] recitatur [illegible] [illegible] dicendo autem [illegible] tio pot dare maioritatem iurisdictionis [illegible] nõ ordinis aut consecrationis [illegible] [illegible]. ¶ Nec obstat huic sñe nisi vnũ hoc s. q frustra fieret episcopalis [illegible] spũalis nisi p consecratione conferret[illegible] eis aliqua potestas spũalis. Ad qd posset dici q nõ sit frustra qz sicut sacerdotibus nulla ptãs confert[illegible] p manuũ vnctionẽ sed solũ signatur q ordinãt[illegible] ad sacra tractãda sic epo nulla confert[illegible] ptãs p capitis vnctionẽ [illegible] signat[illegible] q rite [illegible] instituta ecclesie ab ipso [illegible] acapite [illegible] debent [illegible] ad diuina officia mancipari. ¶ [illegible] hãc opinionem videt[illegible] q epo hẽat potestatẽ [illegible] consecrationis [illegible] sacerdotes qz alr pbr simplex posset confirmare ordinare [illegible] [illegible] consecrare licet male faceret sicut epus pot [illegible] [illegible] ordinare de facto cuius tamẽ [illegible] [illegible]. ¶ Ad argumenta in [illegible] pot dici q epi possunt dici sacerdotes quia [illegible] sacerdos [illegible] nõ [illegible] in vna ciuitate poterãt esse plures epi antequã essent diocesses distincte sicut i iudea erant oẽs apli epi quousqz dederũt sibi dexteras vt paulus [illegible] barnabas in gentes. [illegible] Cephas in circumcisionem [illegible] [illegible] ad monogamia et diaconus est vnũ cuz pbro [illegible] epo.

¶ Qd aũt dicit de impositiõe manuũ pbrĩ [illegible] consecrati nõ consecrantis vel pbrteri a pbrteratus. ¶ Qd ẽt xps nõ legit[illegible] ordinasse nisi pbrteros nõ arguit p hoc q nõ ordinauerit epos vel q nõ distinguant[illegible] qz et diaconatus distiguit[illegible] a pbrteratu quẽ tñ xps nõ legit[illegible] instituisse [illegible] [illegible] qz multa fecit q nõ sũt scripta. Xps et potuit conferre effectũ sacri sine sacro. vñ nec legit[illegible] calicem tradidisse nec manus iposuisse aplis qb[illegible] eis duplicẽ ptãtem sacerdotalẽ [illegible] nec etiã vno die [illegible] fecit qd tñ faciẽdũ est. Et [illegible] [illegible] q [illegible] distinctis [illegible] cõfirmabãt [illegible] alii nõ. Et [illegible] illos [illegible] posuit epos [illegible] [illegible] pfecit. ¶ Qd dicit[illegible] esse bonũ argumẽtũ q cõsecrato epo addit[illegible] qz ẽt sacerdoti manus postea [illegible] dicẽdũ q vnus ordo vno die [illegible] tegre [illegible] debet [illegible] consecratio epi nõ debeat fieri nisi in die dñica i qua nunq debet fieri ordinatio sacerdotis nisi [illegible] ieiunio videtur q sit [illegible] maris si verũ est qd dicunt aliqui q necesse est q fiat a tribus epis cum illa fiat ab vno. Qd ẽt [illegible] dicit [illegible] [illegible] dici q vex ẽ [illegible] ad corpus [illegible] verum [illegible] quod nec papa peccat. Sz cum decretalis dicat q si sacerdos simplex confirmet non subest veritas i facto [illegible] [illegible] [illegible] dicere q nõ sit potestas spũalis consecrationis i epo alia q in sacerdote. ¶ [illegible] dicunt [illegible] q ea q sũt ordinationis [illegible] consecrationis nõ pt cõmittere papa nisi [illegible] [illegible] ecclie vel alta [illegible] [illegible] si cõne solũ ordinis pbrteratus posset cõmittere epi pbrteris sicut soluere [illegible] ligare [illegible] quã sũt ppria consecrationis [illegible] ordis epalis super sacerdotem.

Quantuz ad 4ᵐ [illegible] dicẽdũ q alii dicũt q ptãs consecrationis [illegible] ordinis est maior i epo q̃ in sacerdote simplici nõ solũ ex ordinatiõe ecclie sz et natura ordis [illegible] consecrationis [illegible] diuinã institutionẽ. Cui[illegible] rõ ẽ q illa q̃ sũt [illegible] signa sũt [illegible] [illegible] veteri. [illegible] dicit q epo sicut [illegible] sacerdos i veteri lege ex ordinatiõe diuina [illegible] [illegible] speciali consecratione [illegible] ad specialẽ actum vltra simplices sacerdotes. [illegible] Caput summi sacerdotis q debebat [illegible] officus ordinare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vngebat[illegible] oleo sacre vnctionis [illegible] [illegible] q diuina ordinatione sit vt caput [illegible] sacerdos cõsecratur vnctione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cõpetit cui ẽ ministros ordinare [illegible] [illegible] [illegible] epis [illegible]. Et hec opinio ẽ cõmunior [illegible] pbabi

lior q sup sacerdotes epi hẽãt [illegible] [illegible] ordinationis [illegible] non tñ iurisdictionis [illegible] sacerdos ordinat[illegible] i traditione calicis pmo accipit ptãtẽ [illegible] di post autẽ p ipositionẽ manuũ accipit ipũz sanctũ [illegible] ptãte [illegible] [illegible] dicente [illegible] [illegible] cata [illegible] [illegible] sic accipit ptãtẽ quã nõ accepat pmo vel [illegible] cepat ex natura [illegible] [illegible] [illegible] spũs [illegible] [illegible] Et sacrm [illegible] gnificat ptãtẽ aũt iungendi [illegible] p hoc [illegible] sacrm et peccata remittant[illegible] [illegible] est amplex [illegible] cũ prima q̃ prima tñ: ita [illegible] hic. Et sim[illegible] [illegible] singulis de ordinibus [illegible] [illegible] sequenti q̃stione. ¶ Ad primũ argumentũ dicendũ [illegible] [illegible] nõ includens actũ consecrandi ẽ maius [illegible] re [illegible] ordines facere est maius q̃ [illegible] solũ [illegible] hec duo includat necessario vt i sequẽti q̃[illegible] [illegible] nifestũ ẽ q ipa est maior ptãte sacerdotali [illegible] tep. ¶ Ad 2ᵐ. dicẽdũ q sicut sacerdos celebrãdo [illegible] tat xpm ut seipsuz obtulit: ita eps celebrãdo [illegible] ordines faciẽdo representat eundez vt seipsuz obtulit [illegible] [illegible] fundauit [illegible] ministros instituit qd ẽ maius q̃ primũ. ¶ Ad 3ᵐ dicendũ q sacerdotiũ coparatũ ad omne [illegible] rũ ẽ maximũ sed simplex sacerdotiũ cõparatũ [illegible] tiũ cũ aliquo alio ẽ minus: qz omne totũ est maius sua parte. Sic aute se hñt sacerdotiũ [illegible] epatus ad[illegible] ¶ Ad argumẽtũ i oppositũ dicẽdũ ad primum q [illegible] [illegible] mã opinione posset dicere q [illegible] [illegible] epatu [illegible] q̃dã sm consuetudinẽ [illegible] [illegible] ecclie [illegible] ta sunt q̃daz epis [illegible] prohibita presbiteris [illegible] in potestate ordinis vnde [illegible] inter sacerdotes [illegible] superior cui plura reseruantur quãtũ ad forũ conscientie vel iudiciale vt decan[illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] dum dicendũz q [illegible] [illegible] opinione posset [illegible] vocatur summus põtifex rõne maioritatis [illegible] hẽt super simplices epos nõ rõne consecrationis [illegible] nis: qz pares sunt in omnibus.

Eptimo queritur de epatu [illegible] sit ordo. Et [illegible] qz vnus ordo non depedet [illegible] sitatem ex alio vt dictũ est. Sz epatus depẽdet a sacerdotio [illegible] [illegible] las enĩ pot ordinari in [illegible] rit sacerdos. g̃ epatus non ẽ ordo. ¶ [illegible] maiores ordines non cõferũtur nisi i sabbatis [illegible] confertur i dominicis. g̃ non ẽ ordo. ¶ Item [illegible] ponũtur nisi septẽ ordines [illegible] si epatus est ordo [illegible] octo. g̃ [illegible]. ¶ In 3rũ est Dyo. [illegible] tractãs [illegible] [illegible] minat tres. s. Epatũ: sacerdotiũ: [illegible] diaconatũ. ¶ [illegible] per rõnem: qz ordo non ẽ aliud nisi gradus potestatis [illegible] ministerij i spũalibus dispensandis [illegible] [illegible] [illegible] sare aliqua sacramenta q̃ nõ possunt dispensare [illegible] sacerdotes sic confirmationẽ [illegible] ordinẽ sacrũ. g̃ [illegible] ¶ [illegible] sũt q̃tuor faciẽda. pᵒ ponẽda ẽ opinio doctorum [illegible] ponẽda est expositio quorũdã subtilis. 3ᵒ ponẽda [illegible] tio illorũ probabilis. 4ᵒ i quiretur de dictis [illegible]

Quantũ ad primũ distinguũt doctores [illegible] centes q ordo pot duplr accipi [illegible] [illegible] pmo est sacramẽtũ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tis respectu quarũcũqz sacrarũ actionum vel [illegible] [illegible] Primo mõ epatus nõ ẽ ordo vt dicũt [illegible] [illegible] mentũ ordinatur ad sacramẽtum eucharistie [illegible] dinationẽ epalez nõ accipit aliã aut maiorẽ [illegible] sacramentuz eucharistie q̃ simplex sacerdos. g̃ [illegible] potestas ordinatiõe epalis nõ ẽ ordo. [illegible] ordo. hẽt enĩ epũs ex sua ordinatiõe ãpliorẽ [illegible] latione sacramentoruz [illegible] executiõe sacrarũ [illegible]

sacerdos simplex. Pōt ēt oēs ordīes ɔferre ɔsecrare ī ep̄s: ɔfirmare: dedicare recōciliare eccl'ias ⁊ cimiteria. bñdice re abbates ⁊ vgīes ⁊ multa hō q̄ ñ ɔueniāt simplici sacerdoti.

Quantū ad 2m dicūt qdā q̄ illud dictū non pōt veri ficari nisi sic q̄ ordīes iferiores sacerdotio nō sint ꝓpe sacra. Cui⁹ rō ē q̄ si ordo sacer n̄ iportat bitudi nē ad sacr̄m eucharistie: aut hec bitudo itelligit̄ ī ɔsecran do tm̄: ⁊ sic solū sacerdotiū ꝑ se ⁊ simpliciter erit sacr̄m. Si aūt itelligeret̄ h̄ bitudo in ɔsecrādo vel disponēdo ad ɔse crationē seu ɔsecrati susceptionē rō nō ɔcluderet q̄n epat⁹ eēt vere ordo ⁊ sacr̄m: q̄ sicut ptās minor ordinū ē ad dispo nēdū populū ad sacri eucharistie susceptōēz sic ptās epal' est ad ordinādū mistrū ad eiusdē misterij ɔfectionē. Sic g̃ nobiliorē ⁊ ꝓpinquorē bitudinē ad sacr̄m eucharistie hz cō secrās q̄ recipiēs: sic nobiliorē ⁊ ꝓpinquorē bitudinē ad idē sacr̄m hz potās epalis q̄ potās minor ordinuz. Igit̄ si mi nores ordīes ꝑ illā bitudinē eēnt sacra: fortiori rōne ordi natio epal' eēt sacr̄m. Et sine dubio satis videret̄ mirabile q̄ ordinatio ei⁹ g̃ hz portare candelabꝝ ⁊ ī vrceolis aquaz ⁊ vinū ponere eēt sacr̄m: ⁊ ordīatio epal' a q̄ dependet tot⁹ ordo ecclesiasticus non eēt sacr̄m.

Quantū ad 3m sciēdū q̄ isti dicūt q̄ epat⁹ non ē or do vel sacr̄m: q̄ qū plures actōes ordinant̄ ad vnū spālē ef fectū ⁊ vna attigit ipz cetere vō tm̄ disponunt illa sola q̄ at tingit ē sacr̄m. cetere vō sacrales tm̄. nūc āt ē ita q̄ oēs ordi nes ordināt̄ ad eucharistie sacr̄m ɔficiēdū ⁊ mistrandū ad qđ attigit solus ordo sacerdotalis. ceteri vō disponūt soluz vel ordinādo mistrū vt ep̄s vel ꝑparādo māz vel disponē do populū vt ordīes iferiores sacerdotio. g̃ solū sacerdotiū ē sacr̄m. Epatus vero ⁊ ceteri ordīes sunt q̄dā sacrālia tm̄. Imprimit aūt epat⁹ characterē cū ꝑ ordinē epalē cōferat̄ ptās ꝑ quā ordinat⁹ pōt in spūales actus in quos pⁱus non poterat: sz cōmunē opinionē nisi strictissime accipiat̄ cha racter ꝑ ptāte pⁱncipali respectu sacri eucharistie: q̄ sic ī so lo sacerdote imprimitur character.

Quantū ad 4m. ingsitiue ⁊ sine assertōe loq̄ndo ali qua in dictis istoꝝ dubia vident̄. Prio qđ dicūt q̄ si ordi nes sex sunt sacr̄m. mlto magis epat⁹ put ordo dicit̄ sacr̄m in cōparatōe ad eucharistiā ad quā epat⁹ hēt nobiliorē ha bitudinē. Dicēdū q̄ illa ꝑtinēt ad sacrā ꝑ se ⁊ directe ꝑ q̄ ef ficit̄ ⁊ ꝑ ī virtus efficiēs in opando imitat̄ nō aūt illa ꝑ que virtus ipsa acqrit̄ sic nec pōt dare extremā vnctōnē nisi sa cerdos nec pōt eē sacerdos nisi ab ep̄o ordinat⁹: sz supposi to q̄ sit ordinat⁹ ad iungendū nō plus reqrit̄ ep̄s sz reqrit̄ oleū ɔsecratū vel sctificatū ⁊ verba ⁊ q̄ in mltis locis fiat. Et hō vn̄ ad vnitatē sacri ɔcurrūt ea q̄ ad exequtionē mini stri reqrūt̄ nō ea q̄ ɔstituūt mistꝝ: ⁊ sic ē ī ꝓposito. Un̄ nō ē sile q̄ ep̄s nullū actū exercet vt ep̄s ē ad h̄ vt p̄sbiter ce lebret sz perexcucerit ⁊ ī ip̄o ⁊ ī instrīs ⁊ ī mistris ei⁹: sz sex ordines sibi subministrāt ī actu illo: vn̄ put ordo ē sacr̄m ī ɔparatōe ad eucharistiā sex ordīes sūt sacrā ñ episcopat⁹: alr dignior eēt q̄ sacerdos respectu h⁹ cū sit eq̄ equoca: nō ē āt respectu ei⁹ dignior q̄ nullus act⁹ Jerarchicus ē ī eo di gnior q̄ debet̄ sacerdoti respectu sacerdotij. ¶ Ad 2m cuz dicit̄ acolitatus ē sacr̄m. g̃ multo magis epat⁹ a quo depē det tot⁹ ordo ecclesiasticus dōz q̄ nō seqt̄ q̄ plus dependet a papatu q̄ epatu de q̄ tn̄ hn̄ ɔstat q̄ nō ē sacr̄m distinctū ab epatu q̄ tpe eleg̃ perꝝ ī papā p̄ceteris nec ꝑꝑ h̄ nouū saceꝛ ⁊ canonē sibi tribuit vn̄ ēt ep̄s ī papā elect⁹ nō alr cō secrat̄. ¶ Sz hic dubiū occurrit: q̄ epat⁹ ē a deo istitutus ⁊ cū visibili signo ɔsecratōis dat̄ ⁊ ex ope opato gratiā con fert vt videt̄ mlto magis q̄ alij ordines q̄ sacrā nō defaut ī ... ⁊ ... plus idiget q̄ ... alius. ē videt̄ q̄ epat⁹ sit ... ⁊ ... rez sacr̄m hens oia q̄ reqrunt̄ ad rōnē sacri. Et posset di ci q̄ epat⁹ eēt sacr̄m nō tn̄ distinctū a sacro ordis ⁊ ipsū sa cerdotiū q̄ cū vnū sacr̄m nō supponat aliud nisi solum ba

ptismū sz vna pars sacri supponat aliā sicut ɔfessio ɔtritio nē ⁊ satisfactio ɔfessionē epat⁹ g̃ suppōit p̄sbratū ñ ē aliō sa cramētū. ¶ Ad 3m. q̄ si ordo iportat bitudinē ad euchari stiā aut ɔsecrādo: ⁊ sic solū sacerdotiū erit sacr̄m: aut dispo nēdo: ⁊ sic magis epat⁹ q̄ alij⁹. solutū ē. q̄ ad sacrā dr̄ ꝑtine re nō illō qđ dat v̄tutē actiuā faciēdi: alr epat⁹ eēt de sacro ɔfirmatōis sicut ō sacro ordis: q̄ ita ɔfert vnū sicut reliquū: ⁊ de sacro pnie ⁊ extreme vnctōis: q̄ ita ordiat mistrū illo rū sicut eucharistie: vn̄ epat⁹ non ē ordo: q̄ ɔfert ordinē: nec sacerdotiū ē eucharistia: q̄ eā ɔficit: sz ea q̄ subfuiēdo con currūt: sz put ordo dicit gradū superioritatis ⁊ spūalē ptātē: epat⁹ ē ordo. Dūt āt q̄ characterē iprimit q̄ ptātē faciēdi aliqd absolute. Ubi verius pt dici q̄ ꝑ epatū amplat̄ cha racter sacerdotalis vt sit vnus ⁊ idē: ⁊ iō nō iprimit chara cterez sz ipressuz itendit ad aliud: ⁊ h̄ ē necitatis: q̄re suppo nit sacerdotalē: q̄ nō ē aliqd aliud sz ei⁹ intensio ⁊ p̄fectio: alr sicut vnus ordo nō de necitate suppōit aliū: sic nec epal' sacerdotalē supponeret. Pōt igit̄ ꝓbabiliter dici q̄ epat⁹ ē ordo sz nō distict⁹ a sacerdotio: ⁊ ē sacr̄m sz nō distictuz a sacro ordis ⁊ iprimit characterē sz nō aliū. Sicut. n. acoli th⁹ accipiēdo cādelabꝝ accipit ptātē ad vnū actuz ꝑ ɔñs characterē q̄ est ptās agēdi. ⁊ recipiēdo vrceū cū aq̄ ⁊ ma nili accipit ptātē ad aliuz actū ⁊ ꝑ ɔñs characterē: sed q̄ vnius ⁊ eiusdē ē vterq3 act⁹ vna ē ptās: ⁊ ꝑ ɔñs character hñs hos duos act⁹ subordinatos: ⁊ silr ī subdiacono idez ē character: idē ē ordo idē sacr̄m cū accipit ptātē legēdi epi stolā ⁊ calicē ministrādi ī altari. ⁊ silr ī diacono cuz accipit euāgelistariū ⁊ ꝑ manuū ipositionē spm̄ scm̄: ⁊ silr sacerdo tiū cū accipit potātē celebrādi ⁊ absoluēdi vt dictū ē. Oia hec sunt iter se vn⁹ ordo: vn⁹ character: vna pars sacri ordi nis. Dicit̄ āt character iprimi ī illo qđ ē principali⁹. siue q̄ illud est prius: ⁊ ꝑ sequentia non imprimitur nouus: sed ampliatur primus impressus. siue quia illud est principali us. Et licet per primum quo dicit̄ accipe ptātē ⁊c. iprimat̄ character ī q̄libet ordie ⁊ ꝑ seq̄ntia nō iprimat̄ sz itendat̄: tn̄ a pⁱncipaliori denolat̄. Sūt g̃ septē ordines: sz septim⁹. s. sacerdotiū ɔtinet duplicē ptātē ī gnāli. s. sacerdotalē ꝓprie dictā ⁊ epalē. ⁊ ꝑꝑ hoc aliqñ vocat̄ epi p̄sbri ⁊ ecō. sicut differ rēt diaconi ⁊ leuite si diacon⁹ iportaret potātē legēdi euā geliū tm̄ ⁊ leuita dispēsandi sanguinē vel mistrādi: ⁊ nihil aliud. Et ꝑꝑ h̄ dr̄ epat⁹ nō eē ordo ī relatiōe ad corpus xp̄i verꝝ: q̄. s. nō ē distict⁹ a sacerdotio. ¶ Ad pm argumētuz dōz. q̄ ceteri ordiatōes nō hn̄t iter se sic necāriā colligātiā q̄ act⁹ eoꝝ nō hn̄t iter se necessariā depēdentiā. sec⁹ āt de epatu ⁊ sacerdotio: q̄ cū epi sit ɔsecrare sacerdotē ⁊ nō ecō. oz ptātē epalē eē maiorē ⁊ digniorē sacerdotali: nō aūt eēt maior nisi eā icluderet: q̄ actus nobilior ē ɔsecrare corp⁹ xp̄i q̄ ꝑtinet ad sacerdotē q̄ ordinatio mistri q̄ pertinet ad ep̄z. Nā 2m ē ꝑꝑ pⁱmū. Si g̃ ep̄s nō eēt sacerdos iā ptās epa lis eēt iferior sacerdotali ⁊ per ɔñs non posset ordinare sa cerdotē: iō oz oēm epm̄ eē sacerdotē. Nā epatus ē cōpletū sacerdotiū: vn̄ ⁊ ep̄s in veteri lege summus sacerdos dicebat̄. Posset tn̄ alr dici q̄ si epat⁹ eēt distinct⁹ a sacerdotio esset quidem vnus vt arguit̄. ⁊ posz fieri ep̄s q̄ nō eēt sacerdos sicut sacerdos: q̄ nō eet diacon⁹. q̄ vn⁹ character ē ab alio di stinct⁹. Nūc aūt nō sic ē sz sicut bitus scie aliqñ augēt̄ nō itē siue respectu eiusdē ɔñis sz extēsiue respectu alterius: vtpu ta q̄ de eodē obiecto sb̄ eadez rōne formali ꝑ exercitiū no uū acqrit hō notitiā noue ɔñis: ⁊ tūc itendit̄ bitus scie: nō sic q̄ posset limpidi⁹ speculari istō qđ pⁱus obscuri⁹ vl' ꝓpter ... q̄ ponit̄ q̄ ñ pl's freq̄ntauit ɔñez pⁱus notā sz q̄ ... ꝑ ɔñē pⁱus nō poterat ɔsiderare ꝓpter nisi vnā ɔñez quā ... sola freq̄ntauerat: nūc pōt eq̄lr ɔsiderare ... quā pⁱus ... sic poterat ita character sacerdotalis g̃ pri⁹ ñ poterat ordi ... nare vel ɔfirmare sz tm̄ iungere ɔficere ⁊ absoluere ... ex epali ɔsecratōe pōt ñ pl's ɔficere vngere vel absoluere

Ep̄s pōt ordinare & ꝯfirmare q̄d nō sac̄s ita q̄ ē alia ordīa tio ep̄al' & alia sacerdotalis s; nō ē ali' ordo: q̄ sunt diuerse actiōes sacre qb' vn' character sp̄ualis per p̄ma & ꝯfecti p̄ seruat. Quare āt ep̄atus & sacerdotiū cū sint vn' ordo nō eo dē die ꝯferūt sic ceteri ordies s; diuidūt & q̄re multi fiūt sa cerdotes q̄ ñ ep̄i q̄ similit sūt idōei ad vnū q̄ ñ ad aliū q̄ n sī necēū tot ep̄i ē p̄bi Nā i p̄mitiua eccl'a forte oēs q̄ erāt p̄bri erāt ēt ep̄i q̄ ad vtrūq̄ erāt idonei: q̄ erāt p totum mūdū dispgēdi opōtebat q̄ eēnt simil' erine p ꝯfirmatiōe vel ordie eēt mittēdū ad remota sic ab hiero solimis mi e rūt petrū & Iohēm i samariā ad ꝯfirmādū. ita q̄ sicut tūc oēs s̄bdiacōi erāt diacōi: q̄ p diaconū solū fiebāt oīa miora of ficia pp̄ paucitatē mistro℞. Et sil oēs hi ordies vno die cō ferebāt: q̄uis distincti & diuersi sic ēt mō .4°. sil ita & tēp pp̄ paucitatē mistro℞ ꝑbri ꝯsecrabāt sil i ep̄os pp̄ paucitatē. Postea aūt sic sūt distincti i senores ordies sic distincta sūt sa cerdotiū & ep̄at' s; nō sic diuersi ordies s; sic vn' & idē mi n' & magis ꝑfect'. sic eccl'a ēt potuisset distiguere diaconū i legētē euāgeliū & dispēsantē sāguinē & sacerdotē i absoluē tē & ꝯficiētē. Et ne crederet ēē tāta distinctio īter sacerdo tiū & ep̄atū sic ē īter alios ordies adinuicē volūt eccl'a q̄ aliq̄s licite ꝯsecrari posset i ep̄s i crastino die q̄ fuisset fact' p̄b & q̄d nō ē de aliis ordib' in qb' distinctus character ipsi mit ex alia pte vt ondere q̄ aliqd pōt ep̄s q̄d nō pōt sim plr sacerdos voluit q̄ nō eodē die fieret ep̄s q̄ fact' eēt sa cerdos. vñ eodē die q̄ recipit potestatē ꝯficiēdi recipit ipsi cāte ptātē absoluēdi ēt si p̄s nihil fieret circa eū sicut ē san guis xp̄i sub hostia ꝯsecrata ad vba sanguis · nō sic āt ē hic q̄ s. posset sacerdos ordiare vel ꝯfirmare nisi supadderet sibi ꝯsecratio ep̄al. Or āt q̄ttuor minores ordies simul dan tur licz distinctos habeāt characteres h̄ ē q̄ oīs act' illo℞ licite vnus pōt exercere & sine ordine alio. ¶ Ad 3m dēm. q̄ cōiter nō vdr ēē nisi septē ordies q̄ cōiter nō loqmur ni si de ordib' qbus cōes mistri ordinaī & tales sunt septē & sic ep̄atus nō includit q̄ ep̄s nō ē de cōibus mistris s; ē supre mus: q̄ dux & p̄nceps alio℞: vl' sub sacerdotio icludit ep̄a tus eo q̄ ē sacerdotiū ꝑfectū. vñ sūmus sacerdos dī pp̄ q̄d s̄m cōez modū loq̄ndi non ponit i nume℞. Sed id ē mul tū dubiū cū intentio potētie nō faciat eā posse q̄d prius nō poterat s; tātū intēsius posse q̄uo ep̄s pōt q̄d sacerdos nō poterat: Et q̄re nō p̄s pt ꝯficere q̄ ille si h; characterem itensiorē: ¶ Et dōz. q̄ qn̄ effectus nō ē de se itēsibilis vir tus itēsa nō pōt plus i illū q̄ remissa s; aliq̄n virtus visiua pt videre q̄d ē fortis q̄d nō poterat q̄ ē debilis: q̄ q̄to ē fortior tāto ad plura se extēdit. Sic q̄ character sacerdota lis p̄ & p̄ncipalr ē ad ꝯsecrādū corpus xp̄i ita q̄ cōsecrare ē ei' actus s; qn̄ extēdit tūc pōt plura ꝯsecrare q̄ nō solum corp' xp̄i s; hoies & alia s; nō pt p̄s ꝯficere q̄ ad q̄ effect' ille nō ē intēsibilis Or āt ꝯsecratio ep̄alis possit itēdere cha racterē sacerdotalē nec possit eū de nouo generare cū ad̄s for ma p illud intendat p q̄d generat ē ex trina ordinatione q̄ sic ꝯculit virtutē illis ꝯsecrationib' & nō aliis sicut traditio vrcei acolytho non precedēte traditione candelabri nihil ageret s; illā presupposita eius effectū auget.

¶ De ordiatis ab hereticis. Distin. XXV. a

Olz eni q̄ueri si heretici ab eccl'ia pcisi & dānati possint tradere sa cros ordines: & si ab eis ordiati re deūtes ad eccl'e vnitatē debeāt re ordiari. Hāc q̄ōnē pplexā ac pene isolubilē faciūt doctor℞ verba q̄ plurimū dissen tire videnī. Videt̄ n. q̄dā tradere hereticos sa cros ordines dare nō posse nec illos q̄ ab eis or dinati videnī grāz recipe. Dicit n. Inno. ar rianor℞ clericos nō videri suscipiendos ... dote℞ vel ministerii alicui' dignitate: qb' solū baptisma ratū eē pmittit: q̄d i noie p̄ris & filii & sp̄s sc̄i pcipit. Dicit eni eos nō posse dare ... tūseni q̄ē amiserāt: & ordiatos ab hereticis ... put hic vulneratū: & cū q̄ honorez amiserāt ho rez dare nō posse: nec illū aliqd accepisse ... dāte nihil erat q̄d ille posset accipe. Traditur venientib' ab hereticis p man' ipositione ... nū tribuēdi i cōionē: nec ex his aliquē clericus honorē vl exiguū surrogare. Grego. ēt dic ... legā eē arrianor℞ ꝯsecratiōez cū ex eo℞ manu ... munio pcipit. Cipria. ēt dic. Oia q̄cūq̄ fa heretici carnalia & inania & sacrilega eē: & con taria falsa: & illicita sacerdotia & sacrificia sa legaq̄ mox sunt ac q̄ cū hoies nō sunt ... tiua ā humanā: vultū eccl'e catholice & altaria sibi vēdicāt: cū ipsi i eccl'ia ñ sint. & cū sint sa legi: sacerdotiū āmistrāt & altare ponūt cū sacrificari oblatio illic possit: vbi sp̄s sc̄us ... nec cuiq̄ dn̄s p ei' p̄ces & oōnes pstiq̄ ... violauit. Hiero. quoq̄ asserit oīa q̄ offerunt heretici ꝯtaminata eē i ꝯspectu dn̄i: q̄ licz ... deāt specie sacrificii q̄ ꝯtacta sūt ab illo q̄ pollutus est: polluūt oīa. Idē. Odit d̄s sacrificia here co℞ & a se pijcit: & quotiens i noie ei' ... fuerit: ꝯtestat̄ fetorē eo℞ & claudit nares ... Idē. Illi offerūt panē sacrilegū &c. Leo ... stat extra eccl'ā nec rata eē sacerdotia nec ... eē sacrificia. Idē ēt dic. Per crudelissimā ... niā i alexādria sede: eē facio℞ lumē extīctū ... interepta ē sacrificii oblatio. defecit ... ficatio: & pricidalibus manib' sp̄s ... trarere mysteria. His aliisq̄ testōnijs ... sacra eccl'astica ꝑcipue corpis & sanguinis ... natōis & ꝯfirmatōis p hereticos ñ posse ...

¶ Auctoritates ponit q̄ videt̄ pmissis ...

Cōtra āt alii sentire videnī q̄ ab here e ticis ēt pcisis: sacri ordies sic & bapt ... tradi valeant. nec ab hereticis redeūtes q̄ illic ordiati sūt & baptizati: vel ordināndi ... nec baptizādi. Vñ Aug. De hereticis ... tis q̄d q̄dā dicūt baptisma q̄d accepit ... tit q̄ recedit ab eccl'ia: & ius dādi q̄d accepit ... tit: multis modis apparet īaniter dici. Pri ... nulla ostēdit cā cur ille q̄ ipsū baptisma ... nō pōt ius dādi posse amittere. Vtrūq̄ ... est: & quadā ꝯsecratōe vtrūq̄ hōi dat̄: illud cū baptizat̄: & illud cū ordinat̄. Ideo nō ... ca eccl'ia vtrūq̄ iterari. Nā si q̄n ex ... nātes ēt ppositi p bono pacis correcto ...

tis errore suscepti sūt: ⁊ si visū ē eps° eē vt eadez
c° ... a gererēt q̄ agebāt: nō sūt rursus ordināndi.
Cū ꝫ sicut baptism° i eis: ita i eis māsit ordinatio i
tegra: q: i p̄cisiōe fuerat viciū: qđ i vnitate pacis
ē correctū: n̄ i sacris: q̄ vbicūq̄ sūt ipa sūt. Et cū
ſpi expedire vī eccl'e vt p̄positi eoꝝ venientes ad
catholicā societatē honores suos ibi nō āministrent.
nō eis tū ipa ordinatōis sacramenta detrahūtur: s; sup eos manēt. Ideoq̄ nō eis man° impo
nitur: ne nō hoi: s; ipsi sacrō fiat iniuria. Sicut āt i
baptismo ē ius qđ p eos dari possit: sic i ordina
tōe ius dādi ē: vtrūq̄ qdē ad pniciē suā. S; aliđ
est nō hr̄e: aliđ pniciose hr̄e: aliđ salubriter hr̄e.
Idē. De his q ab eccl'ie vnitate sepati sūt: nulla
ꝗ qđ est: qn hr̄ant ⁊ dare possint: s; pniciose ha
bent pniciosecq̄ dant: q: extra vinculū pacis sūt
neutri sacramēto facienda est iniuria. Sicut non
recte h; q ab vnitate recedit: s; tn̄ habz: ⁊ ideo
recedēti nō redditr̄. Sicut ēt nō recte dat qui ab
vnitate recedit: ⁊ tn̄ dat ⁊ iō qui ab eo accipit:
venienti ad vnitatē nō iteratr̄. Idē. Aliđ ē nō hr̄e
aliquid: aliđ ē nō iure hr̄e: vl' illicite vsurpare.
Nō ergo iō n̄ sūt sacramēta xp̄i ⁊ eccl'ie: q: eis illi
cite vtātr̄: nō mō heretici sed ēt oēs impij: sed illi
corrigendi sūt ⁊ puniēdi: illa aūt sunt agnoscen
da ⁊ veneranda. Itē Grego. Qđ dicitis vt q or
dinat° ē iteꝝ ordinetr̄: valde ridiculosū ē. Ut n̄.
baptizat° semel iteꝝ baptizari nō d;: ita qui con
secratus est semel i eodē ordine nō valet iteꝝ ꝯsecra
ri. His alijsq̄ auctoritatib° vī asseri i oibus im
pijs: etiā i hereticis p̄cisis ⁊ dānatis: xp̄i sacrā p
manere cū iure dādi: pn̄t eni dare: s; pniciose:
⁊ quibus dederint: non sūt iteꝝ ordinādi. Que
p̄missis ex opposito obuiare videntur.

C Determinatio p̄misse ꝯdictōis auctoritatū. c

Hec autem quidā ita determinant. Dicūt
b enim hereticos accepta sacerdotali vel
episcopali vnctione ab ecclesia receden
tes: baptismi quidez dandi ius retinere: sed nō
habere facultatem tribuendi sacros ordines vl'
consecrandi dominicum corpus: postq̄ p̄cisi
⁊ damnati sunt ab ecclesia. Sicut degradatus
episcopus nō habet potestatē largiendi sacros
ordines: facultatē tamē baptizandi non amisit.
Quod vero Aug. ait. intelligant dictum de he
reticis qui non sententia ecclesie sed prauitate sen
sus sui a fidei veritate ac doctrine vnitate diui
si sunt. Qui l; tales sint: ius tamen ordinandi ⁊
consecrandi habent: ⁊ qui ab eis ordinantr̄ ante
manifestam precisionem: etiam si cuz eis aper
te erierint ⁊ sententia ecclesie damnati fuerint:
tamen si redierint iteꝝ ordinandi nō sūt. Et vbi
cūq̄ legatur de ordinatis ab hereticis q̄ serua
tis eis ordinibus ministrare valeat: vel iterum
ordinandi non sint: de huiusmodi accipiendum
dicunt. Nam postq̄ p̄cisi fuerint ⁊ dānati iu
dicio ecclesie: ius ordinandi ⁊ consecrādi eis de
tractum asserunt: vt degradatis vel excōicatis.
Alij vero dicunt sacramēta ab hereticis ⁊ p̄c
cisis f̄m formam ecclesie celebrata: vera esse ⁊
rata. q: recedentes ab ecclesia ius dandi ⁊ con
secrandi non perdiderunt. ⁊ qui sic ab hereticis
ordinantur: cum redeunt iterum ordinandi nō
sunt. Que vero ab hereticis aliter q̄ in ecclesia
fiunt: falsa sunt ⁊ inania: ⁊ qui a talibus ordina
ri videntur nō munus sed vulnus accipiunt. Et
f̄m hanc differentiam varie de his loquuntur
doctores. Quidam vero dicunt eadez sacramē
ta ab hereticis p̄cisis posse celebrari q̄ a catho
licis: si ab illis forma ecclesie seruetur: ⁊ ab eis
celebrata vera esse ⁊ rata: quātum ad se. quan
tum vero ad effectum: falsa esse ⁊ inania. Et i
his qui male tractant ⁊ in his qui male suscipi
unt: ideo ⁊ falsa: q: qđ promittunt ⁊ conferre
credunt: non tribuunt. Dānanda etiā dicūtur
quia illicite dantibus vel accipientibus sunt in
iudicium. Polluta etiam dicuntur non quātū
ad se: s; pp indignā hereticorū tractationē. Iō
Grego. cōmunionē arrij vocat execrationem:
⁊ Innocentius bonosij ordinationem: dānati
onem: non q̄ ita in se sint: sed quia male dantes
vel accipientes tales faciunt. Sicut etiam Hie
ro. Sacrificia eorum panem luctus vocat: non
quātum ad se: sed quātum ad effectū. Nonnul
li vero tradunt illos hereticos qui i ecclesia or
dinati sunt: ius ordinandi ⁊ consecrandi etiam
cū separati fuerint habere. Qui vero in scisma
te vel heresi positi ab eis ordinati ⁊ inuenti fu
erint: illo iure carent. Ideoq̄ cum ordinare vo
lunt vulnus potius īfigunt q̄ gratiam cōferūt.

C De symonia vñ dicit: ⁊ quid sit. d

De symoniacis vero non est ambigēdū
d qui in sint heretici: qui tamen ante sentē
tiam degradationis ⁊ ordinant ⁊ conse
crant. Et licet symoniaci proprie dicātur qui in
star symonis magi inp̄reciabilem gratiam p̄re
cio conducere volunt: ⁊ qui pro ministerio sa
cro precium recipiunt in modum gyezi. Gyezi
te vocādi sunt. oēs tn̄ ⁊ dātes ⁊ accipientes sy
mōiaci dicūtur ⁊ vtrīq̄ eadē snīa pcelluntur.

C De his q scīēter a symōiacis ordinātur.

Differt tamen inter eos qui ordinantur
d a symoniacis sciēter ⁊ eos qui ignoran
ter. Qui enim scienter a symōiacis se

p̄miserit cōsecratū ūno execrat̄ eo z cōsecratio
oīo irrita ē. Qui vero ordināt̄ a simōiacis quos
cū ordināt nesciūt eē simoniacos: q z tūc p̄ ca
tholicis hn̄r: eoꝝ ordinatio misericorditer sustinet.

¶ De his qui dicūt se emere corporalia non spi-
ritualia. f

f Si vero aliqui obiecerint se nō ꝯsecratio
nes emere: s res ip̄as q̄ ex ꝯsecratōe p̄ue
niūt: penit᷒ desipere ꝓbant̄. Naꝫ quisq̄
horum alterum vendit sine quo alterum nō ha
betur: neutrum vendere derelinquit.

¶ Distinctio simoniacorum. g

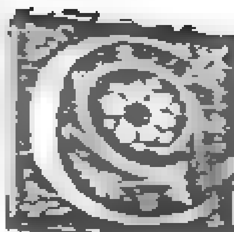
f Simoniace āt heresis tripartita est distin
ctio. Alij eni simoniace a simōiacis ordi
nant̄. Alij simoniace a non simoniacis:
Alij nō simoniace a simoniacis: Vñ Nicolaus
papa. Statuim᷒ decretuꝫ de simoniaca tripar
tita heresi. i. de simoniacis simoniace ordinanti
bus vel ordinatis: z de simoniacis simoniace a
non simoniacis: z de simoniacis non simonia-
ce a simoniacis. Simoniaci simoniace ordina
ti vel ordinatores s̄m canones a proprio gradu
decidant. Simoniaci etiam simoniace a non si
moniacis ordīati: similiter ab officio remoueā
tur. Simoniacos vero non simoniace a simo-
niacis ordinatos: misericorditer p̄ man᷒ imposi
tionem pro temporis necessitate in officio per-
mittimus permanere. Quod intelligenduꝫ est
de his q ordināt̄ur a simoniacis ignorātes eos
eē simoniacos: hos facit simoniacos non reat᷒
criminis: sed ordinatio simoniaci.

¶ Alexander papa de his qui violenter a simo-
niacis vel ab hereticis ordinant̄. h

s Similiter cum decerint alexander papa
simoniacos omnino damnādos ac dē po
nendos: subintelligendum est nisi violē
ter quis attractus fuerit. De his enim z a qui-
buslibet hereticis violenter ordinatis dicit In
nocen. q̄ possunt habere aliquē colorem excu-
sationis si statim discedunt ab eis: z pessimo eo
rum cōciliabulo renunciant.

¶ De etate ordinandorum ita decreuit Nicola
us papa. i

s Sacri inquit canones sanxerunt vt subdy
aconus non ordinetur ante. xiiij. annos
nec dyacon᷒ ante. xxv. nec presbyter an
te. xxx. Deinde si dignus fuerit ad episcopatuꝫ
eligi potest q̄d nos etiam pari modo seruare
iubemus. Item Fabianus. Si quis. xxx etatis
non impleuerit annos nullo modo presbyter
ordinetur z si valde sit dignus: quia z ip̄e do
minus. xxx. annorum baptizatus est z sic cepit
docere.

Circa [illegible] di. q̄runt̄ gnq̄ [illegible] mi-
nistro sacri ord. [illegible]
d. ratiōnū. 3° de ipedimētis ord. [illegible]
4° i spāli d̄ simonia [illegible]
tere simoniā. 5° vtꝝ simonia [illegible]
get ad resignatōem. ¶ Q [illegible]
vtꝝ oēs ep̄i possint ꝯferre ord. [illegible]
nō q: agēs istrāle n̄ agit n̄ [illegible]
sacroꝝ ē agēs istrale respcū xp̄i q ē istitutor [illegible]
nister p̄t ꝯferre sacra nisi sit ꝯiūct᷒ xp̄o. sed heretic᷒ [illegible]
iūgit̄ xp̄o: nec p̄ fidē ꝓpriā: cū sit infidelis: nec p̄ fidē [illegible]
cū sit ab ea p̄cisus. ḡ ep̄s si sit heretic᷒ z p̄cisus ab eccl̄ia [illegible]
ordines ꝯferre. ¶ P̄. plus est aliquē p̄mouere ad ordi[nes]
q̄ absoluere a pc̄tis vl̄ a sinu iuris. sed ep̄s si sit heretic᷒
ab eccl̄ia p̄cisus nō p̄t aliquē absoluere a pc̄tis [illegible]
eius. ḡ nec ordiare. ¶ Cōtra. q: sacerdos q̄tūcūq̄ sit he[re]
ticus vl̄ al's ab eccl̄ia p̄cisus p̄t ꝯficere cor᷒ xp̄i [illegible]
di. 13. ḡ ep̄s q̄tūcūq̄ sit hereticus vl̄ ab eccl̄ia p̄cis[us] [illegible]
nes ꝯferre. Probatio ꝯñie. q: sicut ꝯsecratio sacerd[otalis]
ordinat̄ ad ꝯfectōem eucharistie sic ep̄alis ad ord. [illegible]
ministroꝝ eccl̄ie. ¶ R°. hic sūt tria videnda. p° q̄ ep̄s [illegible]
suo pōt oēs ordines ꝯferre. 2° q̄ solus ep̄s nisi ex cōmi[ssio]
ne. 3° quid de illo qui resignauit episcopatū.

Quātū ad p᷒ ꝯñt gdā sic ꝓbabit̄r z subtil. s. q̄ ep̄s [illegible]
oēs ordies conferre: qd̄ ꝓbāt p̄ sic. q̄ ep̄s [illegible]
diatōe ep̄ali h̄z ex officio admistratōeꝫ oiuꝫ sacroꝝ [illegible]
tib᷒. n. ordinē p̄tās superior p̄t gcq̄d iferior z adhuc amp[li᷒]
Cū igit̄ ꝯsecratio ep̄alis sit superior ꝯsecratio q̄ sit i eccl̄ia
p̄tās data p̄ eā ē suprēma respcū oiuꝫ alioꝝ. z iō ep̄s p̄t [illegible]
p̄nt iferiores i mistrādo sacra. z adhuc ampli᷒. [illegible]
admistratōis sacroꝝ residet apd̄ ep̄m: ex q̄ sic arguit̄ [illegible]
ois ep̄s p̄t ordies ꝯferre: hoc eēt: vl̄ p̄p demeritū vite [illegible]
eēt malus: vl̄ p̄p defectū fidei: q: heretic᷒: vl̄ p̄p [illegible]
sic q: eēt excoicat᷒ vl̄ suspensus seu al's p̄cisus vl̄ p̄p
depositionē ab ordie: q: eēt dgradat᷒. sed nihil istoꝝ [illegible]
dit q̄n ois ep̄s possit veros ordines ꝯferre. ḡ [illegible]
tur p̄mo quo ad duos eius articl'os. s. q̄ demeritū vite [vel]
defectus fidei ipediat q̄n possit oēs ordies ꝯferre q: [illegible]
h̄z efficaciā ex ope opato non frustrat̄ ex demerito [illegible]
dūmō ꝯcurrāt ea q̄ sūt de necessitate operis. sed sacr[amē]
nis h̄z efficaciaꝫ ex ope opato ḡ malicia vite z defect᷒ [illegible]
de p̄sonali q̄ pertinēt ad demeritū opantis non iped[iunt]
ep̄s qui ex sua ꝯsecratōe ē minister oium ordinū [illegible]
tū est possit veros ordies ꝯferre: dūmō seruet debit[am]
mā z mām q̄ sūt de nec̄itate sacri. Itē ad eliciedū [illegible]
actū nō ē necessari᷒ hit᷒ q solū ponit modū [illegible]
quā glibꝫ p̄t exire i actū vt sonat nomē potēcie. sed [illegible]
des p̄ quā sūt bona opa vl̄ bona vita sūt qdā hit᷒ [illegible]
rūt ad hoc vt ep̄s possit ꝯferre ordies: s solū ad hoc [illegible]
te z licite ꝯferat. 2° p̄ꝫ eadē mior q̄tū ad alios [ar]
ticulos. s. q̄ ep̄s excoicatus vel degradatus possit [illegible]
dines ꝯferre q: si nō posset: h̄ eēt vl̄ q: eēt p̄uat᷒ [illegible]
executōe nō solū iuris s fc̄i. Nō pōt dici q̄ sit [illegible]
q: q̄ dant̄ p̄ ꝯsecrationē manēt manēte re sacra [illegible]
ꝯferēdi ordies dat̄ ep̄o i sua ꝯsecratōe. ḡ sp̄ manet [illegible]
ei p̄t. Itē nec p̄uat̄ executōe facti: q: executio [illegible]
p̄tā q: p̄tās ē p̄ quā possum᷒. Executio āt [illegible]
tē regit̄ licitū v̄l̄. Cū ḡ p̄ excoicationē z degrada[tionē]
p̄uiet̄ ep̄s potestate ꝯferēdi ordines nō [illegible]
ne facti q̄n veros ordines cōferat p̄uatus [illegible]
cutōe iuris q: illicite ꝯfert z ad damnatōeꝫ [illegible]
scienter recipit. Et hoc est expresse determinat[um] [illegible]
i lr̄a z habet̄ i decre. 1. q. 1. c. Qd̄ quidem. ¶ [illegible]
vt hic dubiū maiorem quā [illegible]
gcq̄d potest inferior potest z superior q: i act[illegible]
z trāseuntibus non quicquid potest corpus pote[st] [illegible]
z ēt in actib᷒ hierarchicis nō quicq̄d pōt ep̄s [illegible]

Sȝ hoc nō valet q: imo i hoc q ē ſupioꝛ. Cōuenit.n.aliqd eē ſuperius alio i vno ⁊ nō i alio: ſed eps ſupioꝛ ē ſacerdote i adminiſtratōe: ⁊ i oī qd pōt ſacerdos vt ſacerdos: cū eps ſit ſacerdos ſūmꝰ. ¶ Pōt tñ h eadē ↄclō alr pbari: q: eps eq lis ē pape i ↄſecratōe: vñ ⁊ eps electus i papā nō accipit nouā ↄſecrationē: ſȝ papa pt oēs ordines iure ſuo ↄferre: hoc ēt nō hȝ ex iuriſdictōe i q excellit: ſȝ ex potāte ordinis in q ē eq̄lis: vñ ⁊ vocat eos fratres ⁊ vocat ſe epūȝ ꝛc. Sȝ illa pbatio q demētū vite nō ipediat ſic ē ītelligēda q: effectus q ē ex ope opato nō ipedit pp demētū vite operantis nec pmus nec ſcds ſȝ pp demētū vite ſuſcipiētis ipedit ſecūdus effectꝰ q ē grā nō character vel ornatus q eſt pmus dum tñ ↄcurrāt eētialia: ⁊ iter eētialia ↄputari pt itentio ſuſcipiēdi ⁊ faciēdi qd eccliā fac: ala qd exterīꝰ geritur equoce ſe haberet ad ſacrm. Non eſt.n.ablutio mā baptiſmi: nec vba forma. qñ aliqs non vult baptiçari ſed balneari ⁊ hō niſi equoce: ⁊ ſic exterioꝛa ſunt eētialia iquātū ſunt itēta ⁊ ex itentōe exhibita vel ſuſcepta: alr nō.

Quātum ad ſcdm ē ↄcedēdū q ſolus eps iure ſuo pōt ordies ↄferre pcipue maioꝛes: q: nō minꝰ ē i exercitu ducē pponere q̄ milites aſcribere: ſȝ ad ſolum epm i exercitu eccle militantis ptinet milites aſcribere p ſacrm ↄfirmatiōis vt patuit ſupra di.7. g multo foꝛtius ad ipm ſolū ptinet i ecclīa pponere duces qd fit p ſacrm ordinis pcipue q ad ordies maioꝛes. Sȝ papa pt ↄmittere ſimplici ſacerdoti ↄfirmationē ⁊ minoꝛes ordīes q: miniſtruȝ ↄferēdi ordies ſūmos xps determīauit ſummū ſacerdotē.ſ. epm quē miniſtꝝ papa nō pt mutare. Miniſtꝝ vō cōfirmatōis ⁊ minoꝝ ordinū xps poſuit ſacerdotē quē ecclīa determinaret: q: nec erat aliqs firmādū ab hoīe quouſq pmi ↄfirmatoꝛes eēnt ↄfirmati a ſpiritu ſcō nec minoꝛibꝰ ordinibꝰ i pmitiua eccleſia vtebāt. Et licet hoc ſit petere pncipiū: tñ ex ↄſuetudie eccle romāe q iſta ↄmittit ⁊ nō illa. pt ↄuinci q ita fuit ⁊ certū ē q poſſibile fuit. Sed niſi papa ſit conſecratus in papā vel i epm qd idē ē nō poteſt hoc cōmittere q: omē p acciñs reducit ad p ſe. vñ oȝ q omē agēs agat vel i vtute ſua vel alterius. Et q: p ſe epi ē ordinare ⁊ ↄfirmare inde eſt q ſi ordinās vel ↄfirmās nō ſit epus oȝ q hoc ſit i virtute veri epi. vñ ſi electus i papaȝ nō ſit verꝰ eps nō pōt hoc cōmittere. Uñ qd dictū fuit di.7. q ↄſecratio epi ñ ē ſacrȝ ſȝ ſacrale: verꝝ ē q̄tū ad miſteꝛ cerimōias: ſȝ q̄tū ad illā ptē ritus ↄſecra[illegible] q character ſacerdotal ampliat ad poſſe ↄferre ⁊ ordiare iure ſuo ⁊ ñ tm ex ↄmiſſione ē ſacrm: ⁊ pars ſacri ſacerdotij. Nā ſicut diceret q ſacerdos q accepiſſet poteſtatē ↄficiēdi coꝛpus xpi ⁊ nondū recipiſſȝ manuū ipoſitōeȝ cū poteſtate ligādi ⁊ ſoluēdi nō hret iure ſuo potātē ligādi ⁊ ſoluēdi ſȝ poſſȝ hoc hēre ex cōmiſſiōe pape: q: ex hoc ē capax: ſic ⁊ h q aliqs ordiatꝰ totaliter i ſacerdotē ſimplicē capax ē potātis cōfirmādi ⁊ ordinādi quā pōt recipe dupli. Unoꝰ vt iure alieō h faciat: ⁊ h ē ſine ſacro p ↄmiſſionē pape. Alioꝰ vt iure ſuo ⁊ hoc ē p ſacramētū epatꝰ. Uel ſi diceret q ordiatus i ſacerdotē p calicis traditionē oībꝰ alijs āmiſſis ex ↄmiſſione pape poſſet iungere ſȝ nō abſoluere niſi p ſacrālē manꝰ ipoſitiōeȝ.ſ.c ⁊ ſacerdos ea q ſut minoꝛa pōt ex ↄmiſſiōe ſȝ maioꝛa nō niſi p ſacrȝ ſuū epus: nec papa poſſȝ ↄmittere ↄſecratōeȝ epi ſimplici ſacerdoti minus q̄ ordinatōeȝ ſubdiaconi: cum conſecratio epi ſit partialis ordinatio ſacerdotis licet minus di.

Quantū ſcda pars quicquid ſit dictum di.7. ad tertiū.de illo.ſ.q reſignauit epatū. dicendū q q renūciauit loco ſȝ nō dignitati. rogatu epi pt oēs ordies ↄ minoꝛes ⁊ ſine rogatu hijs q olī erāt ſibi ſubditi pōt ordiare ad maioꝛes ſine licētia pape ſȝ minoꝛes pt de licētia epi: ⁊ ē de ordiatis ab eo q renunciauit epā.c.pꝰ. ¶ Sȝ ↄ aut ſubditione vt ex iure nouū de tēpoꝛ. ordī.c. li.6. vbi dicit q idiſtīcte ē ſuſpēſus ppetuo q ordinatꝰ ē ab alieō epo ſine licētia pprij. Iſte āt q reſignauit ſtatū tñ vel vtriq: vl ē depoſitꝰ ab altero vl vtroq nō habȝ aliquē ſubditū. g cuicunq ↄferat ordinē minoꝛem ſine rogatu pprij epi videt nō ↄferre exequutōem licet ↄferat characterē: ſicut ēt degradatꝰ: q: cū ſit vnus ⁊ idē character ſacerdotal ⁊ epalis ſicut pmus: ē idelebilis pp qd ſacerdos degradatꝰ poteſt ↄficere ita ⁊ ſecūdus pp qd degradatꝰ ⁊ pcilus eps poteſt ordiare ſacerdotē ⁊ epȝ vel: ſȝ pmptū ē iura iuribꝰ cōcoꝛdare: vnoꝰ q̄uis nouuȝ loqt tm de maioꝛibus ordinibus. ¶ Sȝ ↄ hoc ē q: ēt tonſurā iure nouo nō licȝ dare niſi ſubditoꝛ: multo minus aliquē ordinē. ¶ Uel pt dici q loqt de epo ſimplr alieō: h aūt nō ē ſimplr alieus illis q ſolebāt eē ſubditi. ¶ Sȝ nec illud valet q: trāſlatus ad aliā ſedeȝ nō minus erraret ſi antiqtus ſibi ſubditos ordi . ret q̄ ſi penitus extraneos vñ vr melius q illud ſit correctū. ⁊ ſilr q̄tū ad aliū caſuȝ. q: q vtriq: reſignauerit nō oȝ i pontificalibꝰ celebrare. g nec ēt minoꝛes ordies cuiuſcunq: rogatu ↄferre q aliter ↄferri nō debēt. ¶ Ad pmuȝ argumētū dom. q eps q̄tūcūq: malus hereticꝰ pciſus ⁊ degradatus. ↄtinuat vel ↄiungit i adminiſtratōe ſacroꝝ xpo vt pncipali agenti rōne potātis miniſterial quā accepit i cōſecratōe ⁊ rōne ſidei eccle ſi itēdat facere qd facit eccliā q̄uis id valere nō credat. ¶ Ad ſcdȝ dōm ē q nō ē ſile de ordinatōe ⁊ abſolutōe a petīs. q: ſicut dicūt qdā i abſolōne nō ē aliꝰ effectꝰ q̄ remiſſio peōꝝ q fit p grāȝ: ⁊ q: ſubyciēs ſe ſcienter heretico peccat ⁊ nō ē capax grē: ⁊ io nō pt abſolui ab eo. In ordine vō pmus effectꝰ ē potās ordinis: ſecūdarꝰ vō eſt grā. Scienter g ordinatꝰ ab heretico vel pciſo nō ſuſcipit grām pp dictā cauſāȝ: recipit tñ characterēȝ vel ptātē ordis. Sȝ qd dicūt de ſubyciēte ſe heretico ſciēter verꝝ ē: ⁊ idē ēt ē ſi ignorāter ex q ē ab ecclia pciſus imo eo ipo q ē hereticus aliquo facto exterioꝛi: q: ſic ē excōicatꝰ ⁊ p ↄñs non hȝ exequutionē iuriſdiōis q reqrit ad abſolōnē ſi ē publice excōicatꝰ vñ ſicut nō ſacerdos nō pōt abſoluere pp defectū ordinis ſic nec excōicatus pp defectū iuriſdictōis p quam ē ſibi mā ſubiecta.ſ.petōꝛ ſubditus. Eccleſia.n. volūtariaȝ iuriſditionē pōt auferre: cū i h q hō alicui ſe ſubiicit: intelligat ſemp auctitas ſupioꝛis excepta i cāꝰ pudicuū non pt ſe ſubdere alicui de nouo. Cū igit xps a pncꝰ oēs ſubiecerit Petro dicens: tibi dabo claues. Et ſup hāc petrā. Et paſce oues meas ꝛc: contra ihibitionē pcꝫ nullus pōt ſe ſubdere alteri. Cū.g oīs hō ſubdat alteri vel ſua ſponte vel ex ordiationē eccle vtrāq ſubiectionē pōt ecclia tollere. Et q: ex nā abſolōnis ē vt abſoluēdus ſit ſubditꝰ iudicialr: io niſi ſit ſubditus nulla ē abſolō: ſȝ hō pōt dare potātē et nō ſubdito: ſȝ non pōt eū cogere ad recipiēdū io ecclia ñ pōt facere qn aliqs poſſit ordiare alienū qd ē dare ptātem volenti. q: character ē poteſtas ſed pōt facere q nō poſſit abſoluere ēt ignorātē q: ſȝ omē agēs reqrat ſubiectionē materie nō tñ ſubiectionē iuriſditiōis aut dñij ſic nō oȝ q hō ſtia vel calix quā vult ↄſecrare ſacerdos vel eps ſit ſua vl ſuus. Nec ſimlr de illo quē oȝ ordinare q: nō hȝ eū ligare nec ſibi aliqd iponere: ſȝ q abſoluit hȝ ligare ⁊ pniāȝ iponere qd nō pōt niſi ſubdito quo ad iuriſdictionē: io ꝛc. Uñ ſi ē hereticus vel excōicatꝰ vel ſuſpēſus refert q: aut ille ſcienter ab illo recipit ⁊ ſic pfectionē ſuā pp fictionē nō recipit gratiā ⁊ pp illius ſuſpēſionē nō recipit exequutionē. Et idē ſi ſit craſſa ignorātia ⁊ ſuppina. Si aūt iſte pbabilr ignorabat ⁊ i nulla cīpa fuit recipit nō ſolū characterē ſȝ ēt grāȝ: q: obicē non poſuit q fictus non acceſſit. Sȝ ſi ille erat publice ſuſpenſus qd tñ ille qui de nouo venit potuit pbabiliter ignorare tunc nō recipit exequutionēȝ. ſȝ pōt cū eo p epm diſpēſari ſicut i ordiatos de poſito. de ordi. ab eo qui renū. epālē. ſi aūt occulte ⁊ ſic recipit ſine diſpēſatōe exequutionēȝ. ¶ Ad tertiū dōm q licet eccleſia ab hereticis

consecrata sit reconsecranda & omnis consecratio q̄ non ē facta in forma ecclesie … q: i his totaliter voluit & potuit ecclesia eis auferre potestatē vñ nec oleū ad infirmos nec chrisma possunt cōficere sꝫ ordines veros cōferunt & silr epatū q: ē vera pars sacramēti cuius ministꝝ ecclesia nō pōt īpedire ideo verus epūs ē ab eis ɔsecratus tñ vt sepe dictū ē heretici psi non possunt absoluere q: regnī subditus & ɔ volūtatē petri de hoc q̄ homo ē ei subditus nō pōt alteri se subdere sꝫ iurisditio q̄ in foro pnie regnī sit spiritualis voluntaria. In articulo aūt mortis poteſt absoluere excōicatus vt dictuꝫ ē supra di. prima. sed non hereticus q: q̄ scienter se ei subderet illi q̄ magis vellet execrare q̄ᵬ soluere fictus eēt sꝫ si nulla fictio ex pte morientis interueniret puta q: nesciret ipsuꝫ hereticū vel si sciret i nullo ei assentire vellet sꝫ sacrꝫ necessitatis ab eo reciperet cum detestatione heresis videretur vera absolō sicut a simplici excōicato facta nec eēt necesse ɔualescēti iterū ɔfiteri qd̄ qdē certū est i casu ignorātie. Nā de manu heretici licet i necītate recipe baptismuꝫ sꝫ nō cōfonē nec pnīs vt dicunt qdā pniaꝫ q: pnia & viaticū i morte pari passu currūt. de peni. di. vi. in te. sꝫ bene verū ē q̄ cui ɔcedit̄ viaticū ɔpnia sine q̄ nō digne sumit̄ sꝫ nō ē ɔ: q: solēniter peniteti & iterdicto pnia oi tpe ɔcedit̄: non aūt eucharistia q: semp dr̄ crede & manducasti. Et sufficit spiritual māducato ad salutē. Et sꝫ silr sufficiat ɔtritio nihilominus q: nescit hō an amore an odio dignus sit vñ hꝫ sit se attritū nescit tñ se ɔtritū: & nisi absoluat̄ vel vi clauiū absolutēs ipfectū pficiat ē i piculo. vñ q̄si sacrꝫ necītatis vr̄ q̄ licite posset ab heretico tūc recipi vt dictū ē. Q̄ō. II.

Secundo q̄rit̄ de tpe ordinādoꝝ & i speciali casu q̄rit̄ vtꝝ curatus teneat̄ īfra ānū ad sacerdotium pmoueri. Et vr̄ q̄ sic. Alioqn ipso iure vacat bñficiū de elec. c. Lꝫ canon. li. 6. ¶ Contra de plebān. c. i. c. Statutū. ¶ R. hic videnda sunt. 5. pmū ē de necītate ad ordies. 2°. de tpe ordinādoꝝ. 3°. de tpe ipsoꝝ ordinū in se. 4°. de etate bñficioꝝ. 5°. de tpe īfra qd̄ curatus dꝫ ordinari.

1°ꝫ Quantū ad pmū sunt tres ɔnes. ¶ Pria de coactione facta. vbi sciēdum q̄ de nēītate absoluta nullas ad ordinē cogi potest sicut nec ad baptismū & si omnino inuitus ordinet̄ nihil recipit. de baptismo. c. maioꝛ. sꝫ volūtate ɔdiciōata aliqs cogi pōt: & sic metu ɔsentiēs recepit characterē q: coacta voluntas volūtas ē sꝫ nō grās. q: sicut ē cū sit inuolūtari & p ɔñs ēt idcirco accedit sꝫ execūtiones recipit nisi aliud īpediat q: nō ē ius aliqd̄ qd̄ ipsum suspēdat. Neutro aūt modo ad suscipiēduꝫ aliquod sacrꝫ aliqs ē cogend⁹ in se licet in suis filijs ad suscipiēdū baptismū cogendi essent a principibus mali xpiani vel heretici vt suos filios quos occultāt traderet ecclesie baptiçādos sicut cū vi armoꝝ machabei pueros circūcidebāt forte inuitis nō solū gentilib⁹ sꝫ pñb⁹ q̄ sibi ppucia fecerāt ad ritū
2°ꝫ gētiliū transeuntes. ¶ 2ᵃ ɔ est de coactione ɔdicionata p penā vitāṫ iferēdā pp ecclesie necessitatē. Ubi vr̄ q̄ cū ad bonū regimē ecclesie magis sit obediēdū psidenti in spiritualibus q̄ᵬ ad bonū regimē i tpalibus presidenti in ciuitate & sic cū vtilitas publica pferenda sit priuate sicut aliqs cogit̄ suscipere tutelā vel curā pupilli vel adulti furiosi vel pdigi q: hoc reipublice iterest multo magis officiuꝫ iudicandi i re publica dꝫ esse necessariuꝫ vt puta q̄ sit prepositus vel balliu⁹ si res publica indigeat pro cuius salute homo cuius debet etiam se morti exponere sicut natura brachiū opponit pro corpore multo magis si ecclesia idiget tali q̄ sit curatus vel epūs potest ad hoc p superiorē cogi per preceptū & excōicationē sicut aliqui heremite p epos sunt ɔpulsi & tenent̄ obedire q: fm Gregoriū sumā pastorē cōuincit̄ nō amore q̄ eius gregē tenuit pascere qui dicit pa

sce oues meas & pasce agnos meos. ¶ 3ᵃ ɔ ē de coactione ɔdicionata & ɔsequutiua p priuatione … bñficij … homis nisi excepto eo q̄ … ¶ Sciēdū q̄ si aliqs hēat bñficiū requirēs ordinē … vel ɔsuetudie morem … ē vt se faciat pmoueri … eū requirit puta si archidiaconus ē ad diaconatū … abbas & hꝫ aut pbēda sit sacerdotalis ad pbiteratū … si monit⁹ canonice īfra debitū tps non fecerit se … mēto cessante bñficio puād⁹ ē. de elec. Lꝫ canon. … pro eo qd̄ ibi de epō dr̄. Si āt hꝫ īpedimentū aut … ppetuū. Si tpale puta īfirm⁹ q̄diu durat … cessante idē qd̄ prius. Si āt hꝫ īpedimētū ppetuum … cessit collationē bñficij & fuit tale q̄ nō … tē siue sciuit siue ignorauit puād⁹ ē de facto sicut … ta q: homicida vel illegittim⁹ & nesciebat vl̄ aliqd̄ … āt fuit tale īpedimētū q̄ ius fuit sibi acqsitū … cunt dꝫ auferri tā q̄ᵬ ab idigno si ignorauit … set q: bona fide & iusto titulo adept⁹ sine … dꝫ. Si āt superuēit sine culpa sua: q: mutilatus fuit in … oculo aut fact⁹ leprosus: afflictio nō ē dāda afflicto … nō dꝫ priuari sꝫ de redditib⁹ vicari⁹ sustētari vel … & ipse de redditib⁹ ipsius sustētari. Si aūt culpa … se castrauit vt origenes. vl̄ culpa sua deprehensus … castrat⁹ fuit dꝫ priuari q: damnū qd̄ qs culpa … nō videtur. Sic itelligitur īnfra de corpore vitiatis & … clerico egrotāte p totum.

Quantū ad 2ᵐ. ɔ. de tpe ordinādoꝝ sunt … ¶ Pria q̄ a septēnio & sup pōt dari corona q̄ … fert p ānū ē suspēsus a collōne tonsure. de tem. ordi. c. … li. 6. quicūq: sit ille q̄ pōt coronā dare nisi forte … straret vt ibi dr̄. Infans. n. q̄ ibi ponit̄ septē annoꝝ … tur. C. de iure deli. l. Si īfanti. ¶ 2ᵃ ē de minorib⁹ … q̄ dari nō debēt nisi iā habēti vsuꝫ rōnis circa … cē ānos: sꝫ nō dꝫ q̄ sit pubes: q: nō ē hoc … tatis: & pari passu currūt minores ordies & bñficia … de filijs psꝫroꝝ c. i. li. 6. Illud autē ɔferri … tis dicet. ¶ 3ᵃ ē de subdiaconatu q̄ nō dꝫ ɔferri … rim. 14. āno existēti q: p votū continentie obliga … eē taꝫ firme etatis q̄si deberet ɔhere q: ɔria … ri circa idē. Puberes āt sunt apti ad vota & ad … non pupilli. C. si aduersus rem iudi. Sacramentu … ē de diaconatu q: diaconus ante. 20. ānus ordi … ¶ 5ᵃ ē de pñbiteratu q: pñbr. ante. 26. ānū nō dꝫ … ¶ 6ᵃ ē de epatu q̄ epūs nō dꝫ ordiari an̄ 30. annū … subdiacon⁹ olī ante. 20. annū ordiari nō debeba … De his. 77. di. c. In singlis & c. Quicūq: & c. Subdiacon⁹ … sꝫ hodie sufficit q̄ habeat. 14. annos vt i … Olī ēt diacon⁹ nō an̄. 25. ānū nec pñr ante. 30. … & 77. di. Placuit & dictis. c. sꝫ hodie sufficit i … epō q̄ hēat. 25. & pari rōne i diacono q̄ hēat. 20. … i cūctis: sꝫ i epō dꝫ q̄ pegerit: i alijs sufficit … ordiato i diaconū i. i. 3. āno dr̄ eē de tem. ordi. c. … compos q̄ epūs dꝫ suspēdi a collōne diui ordinu …

Quantū tus ibi suspēdit̄ vsq ad debita … ad tertiū. ɔ. de tpib⁹ ordinū … ¶ Pria de corona q̄ oi die dari pōt q: nō ē … latum⁹ ois ordo ēt eē tps collat⁹ charactere … ordi. c. Cōsultū. ¶ 2ᵃ ɔ ē de minorib⁹ ordib⁹ … dieb⁹ dñicis & festis pcipuis: & multo magis … maiores ordies: & omnes quattuor simul … suscipi de tpi. ordi. c. a. i. vbi etiā dr̄ q̄ dñicis … virgines cōsecrari de dieb⁹ festiūis … sacris ordinib⁹ q̄ nō possunt dari nisi … tēpoꝝ & i vigilia pasche & dñica in passione … sia penthecostes nec in quibuscūq: … diacōes facti i dieb⁹ dñicis de …

simultate ordinū: qz nō debēt dari duo ordīes sacri simul: nec aliqs sacer cū non sacro: nec vnus sacer vno die ⁊ ali⁹ ī alio. ſ. i crastino ēt cōtinuato ieiunio. licet nō cōtinuato ieiunio sabbato ordinatus ī sacerdotē sequēti die dn̄ica possit cōsecrari ī epm dicto titulo c. Ad l'ras ⁊ c. Dilecti filij. ordinatus āt ex̄ tpis debitū recipit characterē ſ; nō executionē fm̄ q̄sdā: ſ; magis vr̄ suspēdend⁹ q̄ȝ suspēsus ex̄. c. cōsultū. Non dz āt ordinatus ī subdiaconū a papa supordinari ab iferiori nisi de licētia pape ex̄. e. titulo. Cū in distribuēdis. ¶ 5ᵃ ʒ ē. de cōsecratōe epi q̄ dz semꝑ eē in die dn̄ica minores āt ordines qñ cōferūr ex̄ tpis maioꝝ ordinū debēt cōferri paucis puta duob⁹ vel trib⁹ ⁊ nō multis simul sicut fit ī sabbatis ○ionū vt innuit ex̄. c. De eo. Dedicatio āt ecclesie oī die fieri pōt sicut de cōsuetudine patet. 5ᵃ ʒ

Quantū ad 4ᵐ. ſ. de tpe bn̄ficiādoꝝ sunt tres q̄ões. ¶ Pria de simplici bn̄ficio. Si. n. sit simplex bn̄ficiū suffi cit q̄ sit maior septēnio: qz pupillus pōt eē canonic⁹ ēt ī ecclesia cathedrali: ſ; non h̄eat vocē ī electione. de elec. c. Ex eo. li. 6. tn̄ q̄ȝuis iure bn̄ ano n̄ irritet' tal' collo: tn̄ iure diuino illicitū ē dare talia bn̄ficia talib⁹ nisi qñ alij nō iueniūt: qz cōtra iustitiā distributiuā ē si dat' min⁹ digno. q̄ȝuis āt ille puer non sit indignus positiue ꝑp defectū vite: qz ē inocēs: respectu tn̄ illius ē idignus q dz vitā ⁊ sciētiā q̄ statum pōt ꝓdesse ecclesie. Et iō iste ē idignus: qz alius ē dignior: vn̄ cōtēpto meliore sanctiore iustiore: dare alteri ē graue pctm̄ vt dic̄ Aug. sup Jac. 2. ¶ 2ᵃ ʒ ē. de dignitate nō h̄nte curā aiaꝝ ī q̄ pōt epūs dispēsare cū illo q cōpleuit. 20. annū. de eta. ⁊ qli. c. i. li. 6. Et sic ēt Archidiaconatus pt̄ dari tali: qz nō h̄et curā aiaꝝ ī foro pn̄ie vt oporteat eē sacerdotē qui regnt. 25. ānos: sed solū i exteriori foro: ⁊ dz eum tn̄ esse diaconū ad qd̄ sufficiūt. 20. āni vt sit min⁹ q̄ȝ sacerdos: Sz q̄ȝuis alias minor. 25. ānis nō debeat iudex eē: pōt tn̄ eē archidiacon⁹ qd̄ ē eē iudicē de cōsuetudine: vn̄ dōm q̄ hoc non ē de iure cōi: ſ; de dispēsatōe epi a papa pmissa. ¶ 3ᵃ ʒ ē. de cura aiarum ad quā dz h̄ere bō. 25. ānos ſ; ad epatū. 30. vt dictuȝ ē. In p̄ma āt nō pōt epūs dispēsare ſ; ē ipso iure nulla collo parochie facta illi q non attigit. 25. annū: imo ēt cōmenda eccl'ie facta nō habēti illā etatē. de elec. c. Licz canon. ß. de cernētes ⁊ c. se. Papa vo lȝ possit dispēsare nō tn̄ itēdit nisi exp̄mat: vn̄ q ipetrauit bn̄ficiū cū cura vel sine cura nisi tē pore rescripti h̄eret. 25. annos nō pōt sibi ꝓuideri de bn̄ficio cū cura. de rescrip. c. Si eo tpe. Cōtigit āt cū qdā ꝑ tale rescriptū ꝑ duos ānos bn̄ficiū cū cura recepisset obiectuȝ ee sibi q̄ nō habuisset etatē legitimā ⁊ testib⁹ hinc inde ꝓductis iudex pnūciauit ipȝ etatem legitimā h̄uisse. Vnde in dubio stādū eē sn̄ie ⁊ ex quo nō ē certuȝ de opposito debȝ p̄sumere q̄ testes nō peierauerūt amore ei⁹: nec uidet' male indicauit. Si āt nō pōt sciaz deponere q ī tpe rescripti fuerit minor annis tenetur resignare: qz consciētia dictat nullum ius sibi quesitum esse. 6ᵃ ʒ

Quātum ad 5ᵐ de tpe. ſ. ifra qd̄ curatus dz ordinari sunt tres q̄ões. ¶ Pria. q̄ iure nouo potest ꝑ epm cū curatis dispēsari vt l'raꝝ studio isistēs ifra annū nō teneat' nisi ad subdiaconatū pmoueri: ſ; post septēniū ifra annū dz q̄libet ad sacerdotiū pmoueri: ita q̄ p̄mo āno fuerit ordinatus ī subdiaconū ⁊ ifra octauū ī sacerdotē: epo sic dispēsante vacat ipso iure eccl'ia: ſ; ēt nisi epūs cū eo dispēsaret vel si dispēsaret' ⁊ ille l'raꝝ studio nō isisteret cuȝ alr̄ epūs nō h̄eat potestatē dispēsandi teneret' ifra annū ordinari in totū. alias ipso iure ē p̄uat⁹. de elec. Licet eo. li. 6. ¶ 2ᵃ ʒ ē. q̄ q̄ȝuis trāseat tātū de illo tpe q̄ illo āno quo dz nō potuit fieri subdiaconus vel sacerdos nō tn̄ vacat visq̄ āno elapso ⁊ facit fruct⁹ suos si h̄uit a pn̄ cōmēdeȝ ordinādi. al's n̄ nisi mutato ꝓposito se fecerit ordinari. Et q sciuēr sic affecto ōdā tenet' ecclēā h̄are idemnē. Ann⁹ āt p̄. subdiacōatu vl' sacerdotio nō currit nisi a tpe q̄ fuit ī possessiōe pacifica vl' ꝑ eū stetit: 7ᵃ ʒ 8ᵃ ʒ

ex tūc ēt est annus vtilis qz nō currit nisi iusto īpedimēto cessante. Nō pōt āt sibi cōferri eccl'ia sic vacās illa vice. i. illa vacatōe. Si. n. det' alicui nō acceptāti adhuc vacat p̄ma vice vacādi: ⁊ sic ei nō pt̄ cōferri p̄ma vice. Silr̄ si faciat illi dari q statī renūciauit ī fraudē: sic licz scdō vacet isto resignāte nō valet q̄ ad deum: ſ; si bona fide alteri collata illo mortuo vl' deposito aut renūciāte vacauerit scdō tūc pōt ei cōferri: qz nō ē ꝓhibitū de elec. c. Cōmissa li. 6. ¶ 3ᵃ ʒ ē. de cura nō simpaci ī ecclijs collegiatis sicut sūt decani in collegijs ꝑores ⁊ abbates ī cōuētib⁹: qz isti nō ligāt' isto statuto de elec. Statutū li. 6. qz n̄ erit tātū ꝑicl'ȝ si isti nō sūt sacerdotes: qz misti sunt ī collegijs sacerdotes q ex cōcessiōe isti⁹ curati nō sacerdotis facerēt qd̄ ille faceret. Nō sic āt ī simplici cura sunt pochiani sacerdotes q possint ecclīastica sacramēta mīstrare ꝑp qd̄ fuit magis necīum ibi penā apponere q̄ȝuis isti curati arceant' magis ab audiēdo leges vel physicā q̄ȝ simplices curati ex̄. ne clici vl' monaci. c. i. qz sūt q̄si religiosi q sic viuunt ī cōi ⁊ si nō q̄ ad victū ⁊ vestitū saltē q̄ ad dei cultū ⁊ s'uitiū. Collegiū vo h̄ large accipit' etiaz ꝑ plebāia sub se capellas h̄nte ī q̄ sunt sacerdotes ꝑ quos potent suppleri vt dictū ē. ¶ Ad argumētū ī cōtrariū responsuȝ ē: ſ; iuxta h̄ de scdō pēdet talis casus. Canonici ordiauerūt q̄ eēnt qdā capellanie q̄s q haberēt facerēt se ordiari ifra ānuȝ: postea cuidā ex ipsis vna collata ipse interpellauit epūȝ vt se ordinaret vel ad aliū remitteret: q neutꝝ facere voluit dicēs ipȝ cū oib⁹ canonicis eē excōicatū: cū ecōuerso canonici reputarēt epȝ excōicatū: āno elapso canonici dicūt istū capellā suaȝ ꝑdidisse: alius allegat īpossibilitatē q̄rit' qd iuris. Dicēdū q̄ nō ē p̄uat⁹ ipso iure: qz decretalis q̄ p̄uat nō ordinatū loq̄t' de curato vel alio q ex statuto iuris n̄ hois dz ordiari. ſ; ꝑ sniaȝ eēt p̄uādus nisi iustā causaȝ h̄uissȝ: vt̄ āt iustā causaȝ h̄uisse. Nec obstat q̄ nō appellauit: qz nec tenebat' litigare nec ad supiorēȝ recurrere: qz nec supior poterat ordiare nec licētiare nec ēt videt' q̄ ad papā teneret' ire cū forte reddit⁹ ad tot expēsas nō sufficerēt nec cogit' ꝓprijs stupendijs militare. Qō. III.

Tertio q̄rit' de īpedimēto ordis. Et vr̄ q̄ ordo non debeat h̄ere īpedimētū: qz ī entib⁹ illa q̄ sūt maioris dignitatis sūt minoris impedimēti: vt corpora celestia: ſ; ordo īter cetera sacra p⁹ eucharistiaȝ ē maioris dignitat', g̃ ⁊ c. ¶ Cōtra mlta īpedimēta q̄ iura ponūt. ¶ Rᵒ. tria sunt hic videnda. Primo de īpedimento nature. 2ᵒ. de impedimēto fortune. 3ᵒ. de impedimēto macule.

Quantū ad p̄ᵐ de īpedimēto nāe sunt tres cōclones. ¶ Pria q̄ mulier nō pt̄ ordinari nec de iure nec de facto ēt papa dispēsante q nō pt̄ mutare m̄aȝ sacri licet posset sibi dare coronā: qz id ē positiuū. Ois āt ordo ē sacrm̄ ⁊ non tm̄ sacr'ale. Vn̄ si vā eēt opīo dicētiū q̄ oēs ordīes p̄ter sacerdotiū eēnt solū sacr'alia ⁊ dispositie n̄ eēntial' ad sacramēta videret' ꝓ posse ⁊ formā ⁊ m̄aȝ ⁊ suscipiētē mutare sic pt̄ ī alijs sacr'alib⁹ vt ī cathecismo ⁊ exorcismo: nisi q̄ dicat q̄ nō ē silr̄: qz ista sacr'alia sūt a deo istituta ⁊ nō illa. Est igit' scr⁹ virilis de necītate sacri: cui⁹ cā pncipalis ē istitutio x̄pi taȝ q̄ ad mīstrātes q̄ȝ q̄ ad suscipiētes. X̄ps āt nō ordinauit nisi tm̄ viros ī cena qb⁹ ptāte cōsecrādi eis tribuit ⁊ post resurrectionē qñ sp̄isanctū eis debit dicēs. Quoꝝ remiseritis pctā ⁊ c. nec m̄rē suā q̄ȝuis oīuȝ mulieꝝ scīssimā ad aliquē gradū ordis pmouerit. Apl's ēt q tradidit nobis qd̄ a dn̄o accepit vt habetur prime ad cor. 11 innuit mulieres nō debere ordiari nec h̄ere gradū doctrie ī eccl'ia q cōpetit ordiatis dicēs. Mulierē ī eccl'ia loq nō pmitto. Nec pt̄ dici q̄ istud solū fit ex ordinatōe aploꝝ ⁊ nō ex statuto x̄pi: qz auferre aliqd sibi vtile ad salutē ⁊ cōcessuȝ a x̄po nō pōt eē sine ꝑui iniuria ⁊ male: ꝑ ipsi h̄ vero tpalib⁹. ſ; dignitas ordi p̄ma

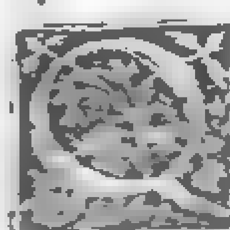
nis vtilis ē ad pmotionē salutis i recte vtētib⁹. ꝗ si fuisset necessaria a xp̄o ꝙ mulieres potuissent ordinari nō potuisset sine p̄iudicio eis auferri. Tenendū ē igit̄ ꝙ mulieres nō possūt ordinari et ꝑ istū ratione nec p̄dicare nec ꝯfessiones audire ēt abbatisse de pe. ⁊ re. c. Noua. Ratio aūt ꝯgruentie ē quia p ordinē aliqs ponit̄ i gradu excellētie sup alios non ordinatos: ſʒ talis gradus non ꝯpetit mulierib⁹ sup viros: ſʒ pot⁹ statꝰ subiectionis ꝓpter īfirmitatē corporis ⁊ īpfectionē rationis ꝑ illō gene. 3º. Sub viri potātē eris. ꝗ ⁊c. Sic ꝗ sexus mulieris īpedit susceptionē ordīs qr oppositū ē de necītate sacri. Nec ē sīle de ordīe ⁊ alijs sacris potissime q̄ ad mulieres: qr alia sacra ordinant̄ ꝯ defectuʒ cōem viris ⁊ mulierib⁹ vt bap⁹: eucharistia: pnia: extrēa vnctio. vel ad actū cōem vtriusq; vt ꝯfirmatio q̄ ordīat̄ ad ꝯfessionē fidei ad quā ordināt̄ tā viri q̄ꝫ mulieres. Sacrm aūt ordinis cōsistit i gradu excellētie sup alios ⁊ doctrie q̄ nō ꝯpetit mulieribus vt dictū ē. Nec obstat qd dicit̄. 27. q. i. Diaconissa nec. 32. di. c. Presbiter: qr canōes vocāt diacōissas nō ab ordīe diaconat⁹ ſʒ a bñdictione q̄ ꝯpetit eis legere omelias i matutinis nō āt euāgeliū i missa vl ministrare circa altare i missa vt diacono ꝯuenit. p̄sbiterissam vō vocat canon viduā q̄ hʒ custodire res eccl̄ie sicut apparet ex seq̄nti c. Si mulieres. seu p̄bra vl̄ p̄brissa vxor sacerdotis greci vl̄ hebdomadaria que dicit orōnes.
2ᵐ ꝯ ¶ 2ᵐ ꝯ ē. ꝙ hermofroditꝰ ordinari nō dʒ cū sit monstꝝ i nā ⁊ corpore viciatus ⁊ ē opprobriū clero. ⁊ ꝑ piculū qr nescit̄ vtꝝ sit vir aut mulier. Dʒ tū ꝙ sit alterꝰ tm qr i platis possunt ꝯiungi vis mascula ⁊ femina ꝑfecte ſʒ nūq̄ꝫ i aīalib⁹ ꝑfectis ⁊ maxie hoib⁹. Si ꝗ sexus virilis pualet ē hō ⁊ non mulier ⁊ sic pōt ordiari ſʒ nō dʒ si āt e ꝯ sic ē mulier ⁊ sic nec de facto ordiari potest. ff. de sta ho. l. qui h̄mapbrod. ⁊c.
3ᵐ ꝯ ¶ 3ᵐ ꝯ ē. ꝙ etas impedit: qr nō dʒ qs ordiari nisi tpib⁹ supradictis. Etas igit̄ puerilis īpedit a susceptione maiorꝫ ordinuʒ qr oppositū ē de necītate p̄cepti. ſʒ nō a susceptiōe minorꝫ nisi de ꝯgruitate tm̄. Rō pmi ē qr maiorib⁹ ordib⁹ ē ānexū votū ꝯtinētie ex statuto eccl̄ie ſʒ ad id nullus pt se obligare nisi habēs vsū rōnis ⁊ discretionis igit̄ nullus dʒ ſʒ statutū eccl̄ie ad maiores ordīes pmoueri ante ānos discretōis. Rō secūdi est. qr ꝯgruū ē vt nullꝰ dei gradus cuiꝰ actū exercere nō pōt: sed actus quorūcūq; ordinū ēt minorꝫ nō pōt debite exerceri nisi ab habētibus vsū rōnis ⁊ discretōis. ꝗ nō ē ꝯgruuʒ q̄ aliq̄ hoc tpe aliq̄ pmoueat̄ et ad minores ordīes nisi forte adsit necītas ⁊ spes ꝑfectꝰ. Uerūtū etas puerilis nō īpedit a susceptiōe ordinū q̄ꝫ⁹ ē ex necītate sacri vt vl̄ q̄busdā: qr aliqs pōt hēre ptātē cui⁹ nō hʒ vsū. ⁊ iō licet pueri carētes vsu rōnis nō possint hēre executionē ordinū possunt tū potātē recipere ⁊ pcessu tpis actus eorꝫ exercere. ¶ Sed ꝯtra h̄ arguūt qdā p̄babilr ⁊ subtiliter si p paruulos intelligūt̄ pueri q oio carēt vsu rōnis. Primo qr satis vr̄ absurdū ꝙ talis paruulus possit sacerdos fieri vel ep̄s ordinari. 2º. quia ad susceptionē cuiuslibet sacri req̄rit̄ itētio suscipiēdi ꝑpria si sit adultus vel iterpretatiua si sit puulus ſʒ i paruulo si ordinet̄ de facto nō potest eē ꝑpria voluntas suscipiēdi ordinē cū nō habeat vsuʒ rōnis nec iterpretatiua: qr lʒ voluntas paretū vel eoꝝ q vicē gerunt parētum possit eē volūtas iterpretatiua paruuloꝝ q̄ꝫ⁹ ad ea q̄ sunt de necītate salutis paruuloꝝ corporalis vel sp̄ualis ꝑp qd itētio parentum eos offerentium ad baptismū sufficit ad susceptionem baptismi salutaris tamen voluntas parentum non videtur sufficere ad hoc ꝙ suscipiant ordinis sacramentuʒ quod nō est de necessitate salutis sed est superogationis ⁊ ꝯstituit i gradu dignitatis qr quo ad hoc nō vr̄ ꝑs quo volūtas parētū sit iterpretatiua paruloꝝ cū paruuli licite possint talis⁹ dissentire postq̄ꝫ ad annos discretōis puenerit. Et itez qr baptismus ordinat̄ ad deletionē peti originalis q̄ ꝯtraxit paruulus ex actu parētū ꝯgruū ē ꝙ voluntas parentū sufficiat eis ad suscipiēda baptismū ſʒ hec causa i alijs sacris nō habet locū. ¶ Sed licet ista sint pbabilr dcta cōis tū opīo theo. ⁊ canonistaꝝ ē in ꝯtrariū. Potest ꝗ dici ꝙ pueri nō deberēt ordiari. i. q. i. c. Pueri. Si tū puer ordinaret̄ valeret quo ad characterē dūʒ tū hēret vsū [illegible] vō vsu rōnis careret puta qr ē puer i cunis illo casu [illegible] ptiçari non posset: puta iuitis parētib⁹ gētilib⁹ nō posset ordinari sicut nec baptiçari: qr nisi prius recipere baptismū non recipet ordinē. Sed supposito ꝙ puer eēt bapti[illegible] si parētes nollēt ordinari quē volunt baptiçari adhuc vi puto ꝙ possʒ ordinari: qr plus iuris hēnt parētes i potesta puerꝫ ab his q̄ nō sunt necīa ad salutē q̄ꝫ i necīis. S[illegible]tis parētib⁹ non potest puer baptiçari qd ē necīum ad sa[illegible]tem. multo minus ordinari qd nō ē necīuʒ. Si dicat̄ ꝙ nō est sīle: qr ex quo baptiçatus ē ecclesie subditus ē q̄ ptās eo i sp̄ualibus facere qd vult ⁊ auferre parētib⁹ si i [illegible] vellēt eum nutrire nō valz qr hec nō sic pōt eē [illegible] auferēdi parētib⁹. Sed q̄d si ꝯsentientibus parētib⁹ [illegible]tur de ēpati q̄dē quo ad obligatione q [illegible] acceptationē q̄ dicit̄ sponsus ecclesie: certū ē ꝙ nō [illegible] sus q̄ousq; habēs vsum rationis assentiat nec [illegible] nec abbas: nec pōt nec hēt qr q̄ꝫuis iure ciuili legati [illegible]ratur ignorāti: tū iure canonico nullū bñficiū ecclesi[illegible] acquirit̄ homini quousq; assentiat. Un̄ de poenis [illegible] absenti li. 6. dr̄ ꝙ qn̄ absenti bñficiū ꝯferī quousq; [illegible] habeat sibi nullū ius acqrit̄. licet ep̄s dare non possit [illegible]riʒ alicui: multo magis i beneficio habēte curā [illegible] si ex suo ꝯsensu nemo obligat̄ ad illud. Sed de [illegible]tione i ep̄m videt̄ idē qd de ceteris ordinib⁹ ꝙ i [illegible] ꝯsentientib⁹ vel ipsis non extātibus de volūtate [illegible] sunt loco parētū si ordinnaret̄ recipet characterē [illegible] pᵐ argumētū istoꝝ pōt responderi ad maiorē ꝙ [illegible] luntas suscipēdi expressa vel iterpretatiua pōt [illegible]uulo qr vbi nō eēt parens i mūdo nec nisi paruulus [illegible] nec pater nec mr̄ adhuc posset paruulus bapti[illegible] parte baptiçari nulla itētio nulla volūtas [illegible] faceret sola volūtas ꝯferētis sacrm̄ [illegible] q habet vsum rōnis q iā sibi a dño ꝯmissus ē [illegible] req̄rit̄. In paruulo āt quē abduc deus i manu [illegible] ligt nulla volūtas req̄rit̄. Pōt ēt dici ad minorē ꝙ [illegible]tas parētū ē ēt volūtas filij nō solū in his q̄ sunt [illegible] salutis ſʒ etiā i alijs vn̄ de volūtate parentis [illegible]test paruulus ꝯfirmari qr ⁊ paruulis xp̄s manus [illegible]bat bñdicens ⁊ de volūtate pris pōt acqri [illegible]rē. ¶ Ad illō ꝙ puer pt postea licite resilire [illegible] Si pr̄ aut mr̄ ꝓ eo fecerūt votū. vel [illegible] dotē i cunis veniēs ad ānos discretōis nō tenet̄ [illegible] verus sacerdos episcōs poterit ꝯhere: qr nō potuit [illegible] obligari. ¶ Qd dicunt ꝙ ideo i baptismo sufficit vo[illegible] parentuʒ: qr ordinat̄ ad deletionē peccati a paren[illegible]tracti dicendū ꝙ immo sufficit volūtas tutoꝝ [illegible] parentis sed etiā solius baptiçātis vn̄ [illegible] ⁊ tamē a tutoribus puer illud peccatū non contraxit [illegible] certū est ꝙ sufficit voluntas primoꝝ parentum [illegible] nullū peccatum contraxit nec forte etiam [illegible] Si dicat̄ ducatus minus conuenit puero q̄ [illegible] et nihil habet de vsu rationis ⁊ minus robore [illegible] licet nō potest ordinari etiā de facto nec puer. ¶ [illegible] non est sīle qr principatus minus conuenit puero [illegible] sed plus [illegible].

Quantum ad secundum s. quātum ad [illegible]tū fortune i homicidiū sunt tres ānes. ¶ [illegible] micidiū itelligit̄. Et qdē puer [illegible] tē hoīs vel mutilatione [illegible] valet [illegible] de cle. [illegible] rōnalē sine q̄ nō ē hō ꝑp qd occidēs [illegible] nullā vl̄ suspēdēs [illegible] mortua [illegible] regulans. Di [illegible]

interfecit de aliis. vt si capillos raserit vel vngues sci derit imo etiā si talia amiserit. nō de his non itelligit̄ sz de a [illegible] solū de mēbris principalib⁹: q2 nō solū si pedem vel manū amputauerit: imo et si digitū vel articuluz: nec solū totū digitū vel oclm aut nasū: sz si ptē notabilē q̄ redi re nō possit siue sibi siue alij amputauerit di. 55. Si qs se metipm. c. Qui ptē. Nō sic aūt si pellē vel carnē q̄ redeūt per nām cōstrūcūq3 ēt vulnerauerit vel sanguinē fuderit: q2 sanguis deꝑdit⁹ restituit̄ per nām: nō fit irreglaris: aut ēt si sic in capite vulnerauerit q2 de osse capitis multū extra ctū fuerit: q2 de mēbris exteriorib⁹ intelligit̄ ⁊ pene semp sunt restringēde. ¶ Scōa ō qs ē hōicida in ista mā: Et di cēdū q2 ille q̄ cōsilio auxi'o scō vel quocūq3 mō cause ē cā homicidu dū tñ reducat̄ ad gen⁹ cāe efficietis. Un de cle. pugn. in duello. c. 2. dr̄ hōicidiū tā facto q̄3 pcepto q̄3 de cōsi lio aut defensiōe non ē dubiū ppetrari. Uñ in eodē. c. Sa cerdos q̄ posuit pugilē q̄ reū ictib⁹ mactauit irreglaris ē: ac si p se fecisset. Si aūt se ꝓhibēte scm̄ ē nō est irreglaris. de homicidio. c. l. Petr⁹ diacon⁹. Itē si solū p modū finis ē cā. vtputa q2 ꝑpter ipm vindicādū interfect⁹ē hō: ipo nec mā dante nec ratū hñte irreglaris nō ē: sz simoniac⁹. i. p simo niā promotus dicat̄ ēt q̄ ignorante ipo propter ipm simo nia ɔtracta ē. Est aūt cā efficiēs ēt qui nō tāgit: sz associās illū defendere patus ē si oz sicut Paulus seruās vestes la pidantiū Stephanū sz in ei⁹ ꝓmotiōe dispēsauit xp̄s q̄ di xit. Uas electiōis ē mihi iste: ⁊ spūsscūs q̄ dixit. Segrega te mihi Paulū ⁊ Barnabā. Uñ de homi. c. Sicut dignum dr̄ ɔstat illos nō eē imunes a reatu hōicidij: qui licet nō oc cidāt tñ occisorib⁹ opē ferūt. Si aūt mors nō sequatur nec mutilatio q̄cqd fecerit nō est irreglaris: q2 lex ꝓmotionis factū reqrit. Uñ iudex: notari⁹ ⁊ oēs hō nisi sequat̄ mors aut mutilatio q̄cqd dixerint vel scripserint i cā sanguis nō sunt irregulares: sicut nec is q̄ cū tello ambulauit ⁊ vulne rauit ⁊ fecit qō potuit ad mortē si nō sit secuta q̄uis q̄daz scribāt dnū de iudice ⁊ alio q̄ hoc facit ex offō sz nō ē ꝓba bile q2 ceteris parib⁹ plus incurrat irregularitatē inocens q̄3 delinqns nisi vbi rō que ē in vno cessat i alio sicut est in bigamia q̄ ɔhit̄ ex actu mrimoniali nō fornicario: sz cle⁹ qui i duello pugnauit: sz nō sit secuta mors nec mutilatio ē deponēdus nisi eps cū eo dispēsauerit. Silr dicūt q̄dā cle ricū qui fuit miles in cāe sanguis eē irregularē. sz posse epm cū eo dispēsare nisi mors aut mutilatio fuerit subsequuta . 23. q. vij. Sepe. ⁊. c. seqnti. Sz illud nō est vex: q2 nō inue nit̄ scriptū expsse nec aliter ē iudicāda irregularitas. Nec refert vtx paganū qs occideret aut xp̄ianū q2 ille hō ē sic iste. Un dr̄ et de homi. c. Petitio. Clici ɔ saracenos pugnā tes si de homicidio cumulā dubitant a sacerdotio abstine bunt dicto Miror. Et ꝑpter hoc sūt irreglares q̄ ligna sb ueniūt hereticis ɔburēdis si illa ligna p sui ɔbustionem ad mortē aliqd agāt licet indulgentiā ɔsequatur. ¶ Tercia ō ē ex his quō ɔhit̄ irregularitas ꝑpter homicidiū. Et dōz. q2 tm̄ i duobus casib⁹. Prim⁹ est qñ aliqs ē homicida ex scia ⁊ ex intētiōe siue licite siue illicite: vt pz in iudice: vn̄ ille q̄ interficit hoiem scit̄ in defendēdo licite sz ex intētiōe ē ir reglaris. Nō n. excusat̄ q2 licite fecit: cū iudex licite faciat nec ot ex necītate h fecē q2 maior ē necītas vitādi mortale q̄3 mortē: ⁊ vitādi mortē mltoꝝ q̄3 vni⁹ ⁊ dānū reipu. q̄3 vni⁹ persone: iudex aūt nō pt vitare mortale nec mortē mltoꝝ aliq̄n nec dānū reipu nisi ɔdēnet ad mortē istū publicum homicidā ⁊ nihilomin⁹ fit irreglaris: multo magis ille q̄ ob tutelā sui corp⁹ hoiem interficit ad qō nō tenet̄. Et h ver̄ ē q̄tū ad ꝓmouendū v̄ teri⁹ sz q̄tū ad ministrandus in susceptis homicidiū inuitabile nō deicit ab ordīe nec a bnficio sicut deicit homicidiū ex offō q2 vt abdicare cle ricatū q̄ ex ꝓposito offm̄ in sanguis suscipit nō sic autem q̄ ex inopinato ad sui defensionem aggressore interficit. 50. di. De his

clicis p q̄b⁹ ē ē ɔ homici. c. Interfecisti. 51. di. Aliquātos. Et ēt Petr⁹ mutilās auriculā fuit ꝓmot⁹ xp̄s dispēsauit qui po stea dixit sibi. Pasce oues meas: vel nōdū erat ꝓhibitio ec clesie. Nec ob. q2 Dauid vir sanguinū ē ꝓhibit⁹ edificare: q2 ēt Salomō vir sanguinū edificauit q̄ Joab ⁊ alios ad mortē ɔdenauit. Tūc ēt Finees occidēdo sacerdotiū ꝓme ruit ⁊ machabei bellatores fuerūt sacerdotes. De Dauid aūt dictū ē pp figurā vel si tūc erat ꝓhibitū iudiciale fuit: ⁊ post mortē xp̄i non ligauit nisi q̄tē⁹ eccl'a h idē statuit di cēte aplo. Nō ꝑcussorē. 2⁹ casus ē qñ ꝑter itētionē aliqs ca su occidit̄ vel mutilat̄ p culpā tñ suā. vtpote q2 dabat ope rā rei illicite: vt si vadēs ad lupanar cū armis nō itētione pugnādi: ⁊ preter itentionē bello orto inde homicidiū fece rit vel hō: vel si nō medicus de medicādo se intromiserit ⁊ mors sequuta fuerit irregularis ē. Itē si dabat opaz rei li cite non tñ debitā diligētiā adhibuit. vt q2 medicus aliqd de ɔtingētib⁹ omisit: vel si putator ex arbore ramū deiecit in publico nec clamauit: sz aliquē occidit irreglaris ē. Me dicus vō q̄ mebꝝ amputat fm regl'as artis nō vr̄ irregula ris: q2 hoc nō ē mutilare sz corp⁹ saluare. Si aūt preter in tentionē ⁊ culpā mors vel mutilatio accidat alteri⁹ irregu laritatē ñ icurrit. Ubi ɔsideradū ē q2 aliqd vni ē clpa qō al teri nō ē. Uñ casus ponebat̄ ō puero q̄ iaciēs sagittā ea in uersa casu ꝑter intētionē ꝑcussit in oclo sociū retro stātez: ⁊ excoculauit: qō ēt fuit mirabile. Et dixi q2 dato q2 adult⁹ fuisset irregularis ex illa excoculatiōe: q2 raro sine ei⁹ clpa potuisset accidere: puer tñ nō: q2 i clpa nō fuit: q2 nō teneba tur adhibere diligētiā quā adhibere nesciebat: al's tenere tur ad ipossibile: iō irregularis non ē. ¶ In casu aūt dubij probabilr̄ tenet̄ qs abstinere sicut in casu certi. Sz vbi est cōscia irrōnabilr̄ meticlosa ē deponēda q2 si nō possit de poni iteri ē a misterio ⁊ ꝓmotiōe cessandū. de tpi. ordi. Ad aures. 50. di. de his.

Quātū ad 3ᵐ. s. de ipedimēto corpalis vicij. dōz. q2 im pedit i trib⁹ casib⁹. Prim⁹ qñ tale ē viciū q2 cāt piculū. q2 sine periclo hō non pōt actū ordīs exercere: vt si nō possit facere fractionē: vel ita tenuib⁹ ē manib⁹: q2 nō sine piculo effusiōis sanguis pt tenere calicē. 2⁹ casus quādo gnātur scādalū. vt q2 hz nasuz amputatū vel aliqd hm̄. 3⁹ est qñ p factū ⁊ culpā suā. Et aūt scūs Marc⁹ fert̄ sibi āputasse pol licē vt sacerdotio reprob⁹ haberet̄ q̄ nihilominus postea fuit patriarcha Alexandrin⁹ fuit ex dispēsatiōe spūsci vel Petri qui erat pp̄ ⁊ p ōns i oi tali defectu poterat dispēsa re: q2 nec tātū erat amputatū qn posset facere fractionez. ¶ Ad arg⁹ dōm. q2 nobiliora i entib⁹ sūt minoris ipedibili tatis in se sz sūt maīe impedibilitatis i pticipatiōe sui ab alijs ⁊ i appropinquatiōe ad ipa. Que. n. pfectiora sūt illa sunt imediate ꝓpinq ⁊ pncipātia pfectissima: cetera vō re mota. ⁊ silr sacrm̄ ordis nō ē i se ipedibile positis suis cāis: sz pfectissimi debēt eē q̄ ei appropinqbāt suscitādo vel exe quēdo: ⁊ ab hoc multiplr̄ ipedit̄ ipfecti. Qō. IIII

Quarto querit̄ vtx pp̄ possit cōmittē simoniā. Et vr̄ q2 nō q2 nō ma nus est ipe dñs i spūalib⁹ q̄3 imperator i tpa lib⁹ sz pls cū ipator nō ita depdat pncipes ad libitū sic pp̄ platos. sz q2 oia sūt pncipis: ipe nō pt cōmittere simoniā laicalē q̄ puit̄ p legē iuliā Ambit⁹. vn̄ dr̄ q2 lex iulia abit⁹ cessat i vrbe ff. ad Iuliā abit⁹. l. vna. q2. s. dignitates vrbis cōferūt̄ p pnc pē [illegible]. ¶ Cōtra: q2 pp̄ erat Petr⁹ q̄ timuit simōiā i [illegible] q2 dixit Simōi pecūia tua tecū sit i pditio ne. [illegible] Rū [illegible] vidēda. p̄o omib⁹ q̄s oēs ɔcedūt. [illegible] quā iuste ponūt ō simoniac⁹. 3ᵒ de q̄ sine dubia.

Quantū ad pⁿ sūt tres ɔcl'ones. ¶ Prima conclo ē. q2 papa potest committere peccatum simo nie in generali sicut q̄cūq3 alius inferior prelatus que ad

[illegible] Quod quidam sic declarant et dicunt. Quod peccatum est deviatio ab [illegible] lege naturali vel divina vel humana recte posita: [illegible] dicitur quod peccatum est dictum concupitum vel factum contra legem: [illegible] lex loquitur his qui sub lege sunt loquitur ut dicitur Ro. [illegible] Et quod possit sic argui. Quod homo faciens contra legem cui subiectus est peccat: [illegible] homo videns spirituale pro temporali peccat contra legem [illegible] divinam cui omnes subiecti sunt tamen propter hoc aliquis talis peccat non nisi peccato simonie [illegible] Maior patet ex his que dicta sunt. Minor patebit ex his que dicentur.

2ª ℞ Secunda conclusio est quod propter non potest committere simoniam quo ad penam iuris positivi cum non subsit vim nec suspensionem nec has penas iuris sustinet sicut si percutiat clericum excommunicatus non est quia princeps legibus solutus est ff de legibus l. princeps.

3ª ℞ Tertia conclusio est quod ille qui est a papa emeret beneficium vel ordinem etiam penas iuris canonici non incurreret: quia sicut posset dispensare in penis iam incursis ita quod non incurrant sic posset dare privilegium alicui quod percutiendo clericum non esset excommunicatus licet non libenter faceret. Quando autem dat pecuniam videtur dispensare quod liceat retinere sicut qui sciens dat irregulari eo ipso dispensat cum eo: unde qui habuit beneficium per simoniam incurrit si habet scientiam quod emanavit de scientia pape conferentis penitendo de peccato non tenetur resignare sed potest retinere.

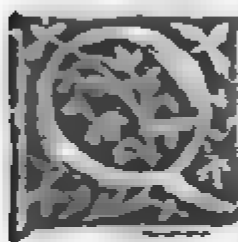
Quantum ad 2m primo ponetur illa vulgata distinctio iuristarum. 2o arguetur contra eam sicut aliqui arguunt. 3o ingredietur dictis in reprobatione. Quantum ad primum sciendum quod quidam distinguunt quod aliquid potest esse simoniacum dupliciter. Uno modo de se et non prohibetur in iure: Alio modo ex sola iuris prohibitione. De se sunt simoniaca que prohibentur vendi in novo vel veteri testamento ut sacra: cetera vero sunt tamen simoniaca quia prohibita. Et hec distinctio habetur extra de offi. [illegible] dele. c. Et pretea in glo. ordi. et concordant Inno. et Do. [illegible]. Quantum ad 2m dicunt quidam quod distinctio non est vera ut ponitur. 2o quod potest esse vera in aliquo sensu. Primum probant quadrupliciter. Prima ratio est talis. Circa id quod non est de se malum nisi quia prohibitum non contingit peccare nisi peccato simplicis inobedientie quia in talibus tota ratio peccati est ex transgressione prohibitionis. Sed si venditio simplicis beneficii non sit de se simoniaca impossibile est quod ex prohibitione iuris sit ibi nisi sola inobedientia. 2a ratio est talis. Simonia est venditio rei spiritualis pro temporali sed prohibitio iuris non mutat naturam rerum ut de temporali faciat spirituale aut econverso ubi non est simonia ex natura rei non potest esse ex prohibitione iuris. 3a est per [illegible] quia comedere pluries in die non est de se illicitum sed ex prohibitione iuris quo ad dies ieiuniorum sed non peccat tunc comedens pluries in die nisi peccato solius inobedientie [illegible] Sed 4. mentiri iocose est peccatum veniale si autem addatur preceptum prelati ne [illegible] mentiatur: tunc mentiendo non additur simplici mendatio nisi peccatum solius inobedientie et sic est in omnibus quod prohibitio hominis vel iuris non addit nisi peccatum simplicis inobedientie. 2o colorant illam distinctionem dicentes quod quia ista distinctio ponitur in iure ideo ne totaliter videatur reprobari dictam iuristarum potest exponi [illegible] quod illud quod non est simoniacum de se est simoniacum ex prohibitione non quo ad culpam quia ibi non potest esse culpa simonie sed inobedientie ut dictum est sed quo ad penam quia faciens contra tales prohibitiones iuris subiacet penis punientibus de simoniacis. Continet [illegible] quod peccatum [illegible] nomine censetur quod subiacet penis punientibus. Et hoc modo dicunt quod [illegible] simoniacum quia prohibitum sicut permutatio beneficiorum que fit sine auctoritate superioris non est de se simoniaca. Posset [illegible] licite permutare canonicatum suum in canonicatum alterius si hoc faceret ea intentione ut placeret magis in ecclesia alia quam in ea quam habet nisi prohibitio iuris esset in [illegible] quia hoc iudicatur simoniacum nisi fiat auctoritate superioris cuius est iudicare ne quis transeat de ecclesia ad ecclesiam cupiditate maioris lucri: et non alio magis proficiendi. Quantum ad 3m de his ingressive posset dici ad primam rationem improbantem distinctionem iuristarum quod prohibitio [illegible] committitur aliquid peccatum quam inobedientie quia in ei [illegible] medium [illegible] ratione non solum ex his que ipse incidit sed etiam contra precepta [illegible] cum homo comedit cibum vetitum non solum fuit ibi peccatum inobedientie sed et peccatum gule: quia licet non excederet in pluribus [illegible] gule secundum se tamen per accidens excessit. Recta enim non dicitur [illegible] bo non solum quod sanitas corporis et bona disp[illegible] sed etiam per accidens. Si quis enim fornicaretur [illegible] nicaturus amore voluptatis [illegible] miditatis opposito fortitudini sed etiam peccati [illegible] militer in proposito multum esset gulosus [illegible] ubi propter comestionem frangeret ieiunium sub precepto [illegible] secundum rationem videtur quod licet prohibitio iuris non mutat [illegible] rem mutat tamen secundum rationem quia aliqua dicuntur spiritualia [illegible] la iuris vel hominis ordinatione: sicut omnia que ex consecratione ecclesiastica dicuntur sacra: ut calices et talia. Quecumque autem [illegible] habent sanctitatem nec spiritualitatem nisi ex statuto ecclesie potest [illegible] fieri non sanctum nec spirituale et sic sine simonia posset [illegible] vendi amota illa spiritualitate. Ad 3m dicendum quod si homo [illegible] iuniorum bis comedat non solum peccat peccato inobedientie [illegible] alias comedat sobrie: sed etiam peccato intemperantie [illegible] gule: quia sobrietas attendit medium non solum pensatis circumstantiis que semper concurrunt sed etiam [illegible] Ad 4m de mendatio ioco [illegible] dici potest quod [illegible] solum est peccatum inobedientie sed peccatum lingue [illegible] duplex deformitas in peccato: sed una non est nisi alia supposita sicut accipere rem alienam in ecclesia est duplex peccatum scilicet furti [illegible] gij: et tamen nisi esset furtum non esset sacrilegium quia accipere [illegible] in ecclesia nullum est peccatum. Ita et ubi loqui nullum esset [illegible] si sit prohibitum: non solum est peccatum inobedientie sed etiam lingue [illegible] non sit lingue nisi supposita inobedientia. De expositione [illegible] simoniaca quia prohibita dicuntur aliqui quo ad penam [illegible] pam. Dicendum quod non omne prohibitum emi vel vendi ex hoc [illegible] niacum: sicut res ecclesie prohibentur vendi. Nec propter hoc [illegible] ditio est simonia nec positiva nec divina: sed illa que prohibentur vendi vel emi a iure: quia iuris reputatione et ordinatione pro sacris et spiritualibus haberi debent: que de iure divino non [illegible] illa dicuntur simoniaca quia prohibita. Et sunt simoniaca [illegible] lum quo ad penam sed et quo ad culpam. Exemplum de permutatione beneficiorum deficit: quia si nunquam esset prohibitum a iure [illegible] nec potest fieri sine auctoritate superioris quia dato quod quilibet [illegible] sit suo beneficio resignare: non tamen unus alium instituere [illegible] to quod fiat auctoritate superioris: si tamen fiat ex pacto est simonia [illegible] solum simonia quo ad penam sed et quo ad culpam quia [illegible] tare spirituale pro spirituali et temporale pro spirituali: quia ius canonicum [illegible] et mixtum est quomodo permutatio est minus de se simoniaca [illegible] ditio: quia ius eligendi episcopum officiandi ecclesias quod homo habet [illegible] latione habet per permutationem: cum in permutatione sit [illegible] [illegible] et plus quam in permutatione est duplex [illegible] tione non est nisi unum.

Quantum ad 3m primo ponitur opinio [illegible] sius motiva. 2o ponitur impugnatio quorundam [illegible] oriuntur de ipsa. 3o respondebit ad rationes iuristarum [illegible] Quantum ad primum dicunt iuristae [illegible] quod papa peccaret peccato simonie in omnibus que essent de se simoniaca: in aliis autem non. Vendere autem simplicem canonicatum [illegible] simoniacum nisi quia prohibitum ut in eadem glo. dicitur [illegible] non ligatur aliqua prohibitione iuris positivi non committit [illegible] simonie in hoc casu et quo ad culpam. Et probatur hec [illegible] quattuor rationibus [illegible] est quia quod non est simoniacum de se [illegible] non ligat papam nec inferiores eius quibus papa dispensat [illegible] simplicem canonicatum cui non est annexa cura [illegible] [illegible] non est de se simoniacum [illegible] Maior patet [illegible] canonum non ligat papam [illegible] papa dispensat [illegible] nec lege imperatoris [illegible] le [illegible] Princeps [illegible] Minor patet [illegible] Dicit quod hoc dicit expresse extra de [illegible] Item probatur per rationem: quia non videtur [illegible] niacum nisi emptio vel venditio sacrorum [illegible] betur [illegible] radix simonie [illegible]

one simonia dicta est. volens p pecunia gratiam pferēdi spūs sancti. que videbat risoletur dari in sacro pfirmationis p impositionē manuū apl'oz. Sz in simplici canonicatu vel bñficio sine cura aīaz ⁊ sacro ⁊ ordine nulla est obligatio ad susceptionē vel admistratione sacrī. g vendere vel emere tale bñficiū nō est de se simoniacū. ¶ Scḋa rō ē q2 qñ spūale ⁊ corpale sunt āncta licitū ē ex vēditiōe tpalis trāsferri spūale si nō augeaī pciū vt pz de iure patronat⁹ qꝫ transit vīlla vendita vt hēī ex. ꝺ iure patronat⁹. c. 9. In eclā. Sz in simplici canonicatu sūt annexa spūalia cū tpalib⁹. s. officiū cū pbēda. g cū pbēda posset vēdi: vī q cū ea transire posset canonicat⁹ licite dūmodo ñ vēdaī plus pbenda pp canonicat⁹. ¶ Tertia rō ē q2 nō min⁹ spūalia sunt ātecedētia sacra q̄ pntia. sz ātecedētia ad sacra vt vasa sacra pñt licite vēdi: dūmō non plus vendanī rōne psecratiōis vt patebit. g q̄cūqꝫ bñficiū ecclasticū cū sit pūū ad sacra vel ātum. ꝺcq pōt licite vēdi dūmodo nō plus vēdaī rōne spūalitatis. Cōfirmatur q2 spūale pure nullo modo licitū est vēdere tpale vō oino pōt vēdi. g qꝺ ē ptis spūale ⁊ ptis tpale vt canonicat⁹ cū pbēda aliquo⁹ pōt vēdi. ¶ Quarta rō facta est in principio questionis arguendo. ¶ Quātum ad 2ᵐ probāt quidā simile rōnib⁹ trib⁹ quaꝫ pma talis est. Magis spūalis ē auctas officiandi ecclam q̄ auctoritas docēdi q̄cūqꝫ humanaꝫ sciam. sz auctas siue sciā docēdi nō pōt sine petō vēdi vt habetur ex. Ne pro licentia aliqd exigaī quasi p totū. g fortiori rōne auctas officiādi ecclas nullo⁹ licite pt vēdi. sz i simplici canōicatu ē auctas officiādi ecclas. g cē. ¶ Scḋa rō talis est q2 vēditio beneficij ē phibita iure diuino: ⁊ euāgelio vt Math. 10. Non quidē ꝺ se sm se sim. Nō n. min⁹ ē spūalis auctas eligēdi epm ⁊ officiādi ecclam q̄ auctas pdicādi sz in simplici canonicatu ē actas eligēdi epm ⁊ officiādi ecclas. vñ g pdicatio phibeaī vēdi g ⁊ auctas eligēdi epm ⁊ officiādi ecclas que ē in simplici canonicatu. ¶ Tertia rō ē q2 pferre pro pecunia canonicatū ē petū simonie siue simoniacū de se ⁊ nō solū ex iur⁹ phibitione qꝺ pz sic. In simplici canonicatu sut duo s. offm ad qꝺ aliqs mancipaī ⁊ bñficiū tpale qꝺ male pcipit. bñficiū n daī pp offm ad sustentatione ministri. Jnd ait bñt cū nō est aliud q̄ quoddā emolumētū tpale a fundatorib⁹ eccl'az ⁊ alijs deuotis psonis p loco ⁊ officio p sustētatiōe ministri q ꝺz in loco officiare. Institutie aut ministri p tali offō ⁊ p tali loco ptinet ad platum cui⁹ est iudicare de idoneitate ministri. sz q institut⁹ recipiat bñficiū nō est ex dono plati q nihil iur. hz in bñficio quo ad hoc sz ex dono fundatoris q tale bñficiū dedit ministro seruituro in tali loco ⁊ in tali offō. Et hoc satis innuit vir a d. de sanctissime epis ⁊ clericis. C. Si q2 oratori domū col o ꝺn ex ꝑte dī q fundatores ecclaꝫ debet expēsas ministrare clericis. clerici debet instituī p epm ⁊ instituti debet obsecrādare ⁊ ordinare clericis ⁊ deseruire sui clerici ⁊ ad. plere misteriū ecclasticū. Ex quo sic arguiī. Dare spūale p temporali ē simoniacū ⁊ diuinis nāe ⁊ dānū vt patebit. sz vendere canonicatū ē spūale dare p tpali. g ē de se simoniacū ⁊ iure nāe ⁊ diuino. ⁊ sic nullus pōt excusari a petō. g cē. Mandās ex dictis ꝺ nō ꝺ ñ dat aliq⁹ bñficiū nisi q2 statuit minima p loco ⁊ officio in situ iure ministri ad diuinum officiū ⁊ pure spūalia. put nūc loquimur de spūali qꝺ de sacra vēdi pt ⁊ cē. Inquisitione aūt iōuēdo qꝺ dicut q vēditio simplicis bñficij ē de simonia ⁊ phibita iure diuino. Ue p ꝺ vt sic q nō spūalis cū ē ex iure positiuo humano. Nō enī est pro phibitū iure diuino nec simoniaca q2 ē de tpalib⁹ g q p nā spūali nō eēt q sit id qꝺ ē hz ab ⁊ bñficio ecclesie. Laicū nō vt sacrā ē ab hoie tantū vnde pro bñficio simoniaca q2 phibita a iure. nō ē phibita nisi ... ē a iure. ... sit a deo prouenia. ⁊ quo vr ... pp iure pt vēdere calicē cō

secratū q2 de licētia ei⁹ vēdiī. ⁊ si nō rōne pfecrationis saltem rōne materie sic ⁊ a pp̄ de licētia pape pt vendi bñficium. ⁊ si non rōne officij qꝺ ē spūale tñ rōe bñficij tpalis: q2 sicut in calice ē spūale deputatio ad altare ex īstitutiōe ecclesie pfecrātis ⁊ tpale ex artifice fabricātē: sic i canonicatu ē spūale ius officiādi. et gēdi ⁊ hō qꝺ ē ex īstitutione ecclesie sic ordinātis ⁊ tpale ī ⁊ tpalia a fundatorib⁹ applicata. vñ videnī ad pa iudicāda ⁊ opinio eius tutior ⁊ verior sicut credo. ¶ Ulteri⁹ circa hoc ē notādū q ad hoc q aliqd sit spūale sic q de se sit simoniacū vēdere illō sufficit q sit i se spūale spūalitate q̄ ē ex rō rōnis. nec oꝫ q sit i eo spūalitas q̄ sit ens reale nāle vel supnāle sicut vedere calicē cōsecratū rōne pfecrationis q̄ i eo nihil reale pōnit ē se simoniacū sic oli erat simoniacū vēdere sacerdotiū. qꝺ tñ tunc nullū characterē ipmebat sz purā relationē rōnis. Un dicit Aug q ignis sacrificij q p. 70. annos babylonice captiuitatis sb aqs vixerat extict⁹ ē Antiocho vendēte sacerdotiū Jasonis. Ex quo sic arguiī q non ideo vende sacerdotiū erat simonia q2 sacerdotiū erat a deo īstitutū q2 tūc vendere oē ens eēt simoniacū cū oē ens sit a deo īstitutū ⁊ creatū: sz q2 sacerdotiū a quocūqꝫ sit īstitutū ad dei cultuꝫ institutū e ⁊ ex hō hz spūalitatē: q̄ tunc ñ erat nisi rō rōnis ita ⁊ nūc cū p oē bñficiū ecclasticū hō ordineī ad diuinuꝫ cultū ⁊ huiiū ēt si ñ tenereī officiare ecclaꝫ. Nec ēt liceret eis sic i qbusdā ppositurīs vl thesaurarijs dī q bñs aūt sup pugnū venit. nec alr pmittiī locū tenere nec hz vocē i aliq̄ electiōe. dato ēt q pp dispēset cū eo vt nihil de bonis canonicis diceret nihilomin⁹ ex bñficio ē obligat⁹ ad aliqd saltem ideterminatū deo ipendere: ⁊ itm ius canōicē ē spūale ex ordie ad dei cultū: ⁊ i se ñ hēat re spūalē. Ad hō aūt q aliquid sit de se simoniacū nō oꝫ q hēat cām spūalē diuinam sz q i se sit tale formalr. Sicut n. pp fecisset calicē nō eēt pp hoc pfo pfecrat⁹ q̄ si faber cuꝫ formalr sua spūalitas sit ex cōsecratiōe: vñ hō q̄ sūt ex statuto eccle diuio cultui ānexa sūt ex se formalr spūalia. lz effectie p ecclaꝫ. Sic ergo olim erat de se simoniacū vēdē sacerdotiū q̄ hō ordiabaī ad dei cultū i cerimōijs sic nūc ē simoniacū vēdē canonicatū q̄ qs ordiaī ad di cultū i ecclasticis officijs. ¶ Ad arg⁹ ꝺ calice dōs q nō ē sile q2 qñ calix vēdiī sola mā corpalis nō spūalitas rōnis vēdiī. Sz qñ canōicat⁹ vēdiī. nō vēdiī ipe reddit⁹ q a laico sepati vēdi pt. sz ius pcipiēdi ñ qcūqꝫ. sed illō idē ius officiādi i spūalib⁹ q2 sic ē vn⁹ character sacerdotiꝫ ptās pficiēdi ⁊ absoluēdi sic ē vn⁹ canonicat⁹ ius officiādi ⁊ pcipiēdi offō debitū. Un sic pp ñ pt licite vēdē pfecratiōnē alicui⁹ calic' sic nec canōicatū. ¶ Quātū ad 3ᵐ dōs ē ad p⁹ arg⁹ hz q̄dā p iterceptione mioris. ad qꝺ dīc hostiū nō ē nec amū seq nisi q voluerit. qꝺ āt sodiī q i scriptura sacra nō iueniī cē aliqd dānatū vt simōiacū nisi vēditio sacroꝫ ⁊ opa no miraculoꝫ illn ē. vt pz i Math. ⁊ Jo. ⁊ iō phibenī vēdi oēs act⁹ spūales ad q̄s aliquē simplex canōic⁹ deputaī. In 3. R. 12. reprobaī q aliqs fieret mīster p pecūiā vt hēī 3. R. 13 q q volebat ipebat manū ⁊ fiebat sacerdos. ¶ Sz contra istā solonē sic arguī. p. n. diceret q bñ vez ē q erat olim simōiacū q qs fiet mīster tēpli p pecūiā q2 īstitutio ministroꝫ eccle erat ꝺ iure diuio ⁊ sācifica⁹ sacerdotiū ⁊ leuitaꝫ q̄uis distīctio ⁊ ordina⁹ fuerit fcā a Dauid. sz īstitu⁹ canōicoꝫ nō ē ꝺ iure diuio sic ordinū ⁊ sacroꝫ. 2⁹ ostendiī q2 auctas quā allegāt logiī ꝺ mīstro tēpli idoloꝫ vbi nihil sci. sz totū prophanū nec id dī q eēt simōiacū sz vt appet ñ scī tēplū. 3⁹ ad auctātē grat' accepist' grat' dare poss; dici ꝺ bis q̄ a deo accepiūī ñ ab hoie vt sūt canōicat⁹ simplices. Sz ad pmā instātiā ⁊ ad vltiā iā solutū ē q2 spūali formali accidit cā spūalitas vl diuia ad ē q ei⁹ vēditio sit simōiaca cū deputari ad diuinū cultū sit spūale sicut ⁊ ipe cultus a quocūqꝫ fiat hō deputatio dū mō ad illū ptineat potestate a deo ꝺcritiā. a sic deputare simōiacū ē ꝺ sc illā deputationē vēdere

¶ Ad 2m dicūt quidā q̄ nō est simile de iure patronatus & collatiōe bñficiō: qz ius patroāt' trāsit vēdita villa: vl' castro: ꝗ nō vendit' directe & pmo: eo q̄ sup ipm nō cadat vēditio: sed super villā vel castꝝ: nec debet vēdi nec emi carnis ppius patronat' annexū al' oꝫ eēt simonia. Sed si venderet bnficiū ecclasticū venditio caderet directe sup illud qd ē spūale: qz plat' nō habet aliud bñficiū cōferre nisi qz bꝫ instituere ministꝝ ad officiū: & iō si q̄s venderet hoc ꝑcio vēderet rōne huiꝰ qd̄cūqz aliud annexū tpale: & sic caderet vēditio directe sup illud qd eēt spūale qd nō posset eē sine vitio simonie. ¶ Sꝫ ista solo nō videt bona qz p̄lat' nō solū habet ius spūale ↄferre imo & tpale. Cōfert enī statī pp canoniā q̄ est ius spūale & ↄfert sibi ꝑmā pbēdā vacaturā q̄ est bñficiū tpale. Unde posset dicere. Ego cōfero tibi gratis canoniā sꝫ si cū hoc velis hr̄e pbēdam dabis mihi tātū: cū ēt dimidiꝰ canonicus quo ad ius spūale ē integer canonicus: ꝗ si pp̄ faceret eū canonicū integꝝ p pecunia vēditio caderet sup parte corpale. Pōt ꝗ aliter dici. s. q̄ accessoriū sequit' pncipale & nō e ↄ. vn̄ qn̄ pricipale est de se corpale tūc sup ipm cadit vēditio: & spūale gratis ↄsequitur: & sic ē in iure patronat'. qn̄ aūt ē ↄ sic in bñficio i q̄ spūale est pncipale tūc sicut ipm bꝫ gratis ↄcedi & nō vēdi sic nec accessoriū: & de iure diuino ē q̄ q̄ altari seruit d' altare viuat: vn̄ ↄ ius diuinū esset si id qd pro offō debet hr̄e nō daretur sibi nisi p pecunia. Si aūt de facto plat' sic diuisim ageret dicēs. Do tibi gratis canoniā & vēdo tibi pbēdā. & in iuste qdem ageret qz sed datū venderet. Dādo. n. canonicatum dat p ↄñs pbēdā sꝫ nihilominꝰ cōmitteret simoniam: qz nō vēdit fructꝰ ipos sꝫ ius ꝑcipiēdi illos fructꝰ: ipm aūt ius est spūale p ↄñs. qz ē illud idē re qd canonia. sicut .n. est ptās sacerdotis ad duos actꝰ. sic ē idē ius canonie q̄ hēt spūalia sicut locū. i. e. statū i choro: & q̄ a bꝫ tpalia. ¶ Ad 3m dicūt q̄dā q̄ añcedētia ad sacrm vt vasa sacra pnt vendi licite dūmō nō plus vēdant' rōne ↄsecratiōis. qz sup illud qd est corpale cadit directe vēditio sꝫ offiñ ons ad sacramētū est ꝓm se spūale & iō vendi nō pōt nec rōne tpalis annexi bñficiū ↄsequētis: cū nō trāsferat' nisi ꝑus trāslato offō. ppter qd ēt venditio caderet sup offiñ qd ē spirituale. Per hoc ps ad sequentē ↄfirmatiōne: qz qn̄ aliqd est ꝑtim corpale & ꝑtim spūale pōt aliquo mō vēdi rōne corpalis qñ vendēs directe & p se pōt illud corpale in alteꝝ trāsferre & nō mediate spūali: qd nō est in ꝓposito. ¶ Ad 4m qd fuit factū i pncipio qōnis dicēm q̄ impator vēdēs magratus. l3 nō peccet in legē iuliā ambitꝰ. peccat tñ i legē nāte cui subiicitur. Silr̄ pp̄ si vēdat qd̄cūqz offiñ ecclasticū l3 nō peccet i legē canonicā cui nō subiicit peccat tñ i legē diuinā. Sꝫ q̄ illi dicāt impatorē vēdendo magratū peccare i lege diuinā nō vr̄ p̄ se qz illa ptās ē tpal' & pp vtilitate reipu. posset statui q̄ ꝑpositure vēderent' sic alicubi fit dū tñ caueret' q̄ mala inde nō sequerent' sicut fit pp qd est malum ꝑ accñs sꝫ non simoniacū vt dicit Thomas in epl'a ad Ducissam brabantie. Questio. V

Quinto querit' vtꝝ simonia mētal' obliget ad resignatiōnē bñficii ꝑ eā obtēti. Et vr̄ q̄ sic: qz maiꝰ ē pctm̄ simonie ꝙ vsure: s3 vsura sine pacto ex īstitutiōe debet restitui ꝙ ec. ¶ Cōtra. de simonia. c. vlt. vbi dicit q̄ sufficit pnīa corā deo qñ nō interuenit pactio. ¶ R̄. hic ad eiusdē iam de simonia tria videda sunt i gnāli: pmo qd sit & quō punīat' & quō i ea dispēsēt'. 2m in qbꝰ māiter & obiectiue habeat locum simonia. 3m quibus modis vel medijs cōmittatur quasi formaliter.

Quantum ad pm̄ sunt tres ↄclusiō. Pma de quiditate ꝑus q̄ dant' diffinitiōes. pma talis ē. Simonia ē studiosa volūtas emēdi vel vēdendi aliqd spūale vel spūali annexū. Studiosa volūtas. qz si sine vel ꝑter īcidentiꝰ & nullo mō volentiꝰ fiat aliqd ad simoniā ꝑtinēs simonia nō ē. Uolūtas. q̄ ad deū. Emēdi vel gratuitꝰ. Actus. i. ꝑmutatio nō iudicatur ... cōtrā actio intrinseca vel extrinseca ... permissa. Uel vēdēdi q̄ ... simoniace ... spūale p ↄñs vel eām: vl' spūali annexū añcedēter ... tanter & ↄñter. Simonia aūt ē crimē ecclasticū ... bus distinguit' a curia vel seculari ꝑ penes ... qz in deū cōmissus ē ecclasticū vt heresis ... le vt homicidiū. 2m penes cognitionē ... dicē ecclasticū ꝑtinet. 3m penes penā. C. de ... Et hec in glo. Un̄ de ei debito ꝑsonali p que pōt ... ecclasticā qz nō soluēs debitū monitiōe pmissa pōt excōicari vl' posse agi corā iudice ecclastico: & silr̄ de tertio ꝑ fessiōe nō tñ ꝓnūciabit eē hō s3 monebit restitui ... bit nolēte: pp̄ q̄ tria simonia ē ecclasticū crimē. Dr̄ aūt simonia heresis pp̄ silitudinē actꝰ vel q̄ꝰ ad aliquos ... simonis q̄ vna cū suo magio credebāt donū dei pecunia possideri. ¶ Scd̄a diffinitio ē Antonij ... est spūalū acceptio vel collatio nō gratuita. Un̄ ... dū q̄ ꝑuatio reducit' ad genꝰ vitiū. vn̄ sicut ē simonia q̄ dat' p aliquo eligēdo: ita qñ dat' p nō eligēdo: sic p nō ... ficādo ē simonia sicut si dat' p testificādo: & sic ... cato recipē p aduocādo sic ē ↄ p tacēdo vt vr̄ q̄ ... in opposito & pp̄oꝭ i ꝓposito. ¶ Scd̄a ↄ ē de pena ... plex. pena q̄ pter īfamiā & depositionē ē suspēsio ... ctionē Thome qz aut ē simoꝰ in ordie suscepto ... cio. Si i ordie nō recipit executionē s3 ē ipo iure ... sus quo ad se & quo ad alios: siue sit occultū siue ... sicut & notoriꝰ fornicator. e. x. d' simo. Tātū ... a. Reperiunt' e. B. qz characterē bꝫ bꝫ furtiuū ... niacus ē qz ↄtulit ordinē simoniace: vel qz ... bñficiū simoniace: vel fuit mediator simoniaco ... est suspēsus q̄ ad se tm̄ sic & q̄libꝫ criminosus nō ... alios. Si vo ē manifestū ē suspēsus ēt q̄ ad alios ... nō & p ↄñs irregularis. Nā q̄ idignꝰ ē ... Et q̄ indignꝰ ē iferiore idignꝰ ē supiore ... Qui indignꝰ. Nō aūt vr̄ seq̄ suspēsio nisi p simonia ... cio vel ordie. Un̄ i sūma i glo. dr̄ q̄ nō ōis simōia ... ritatē gnāt: vt si q̄s vēdat aquā bñdictā vel panē ... ¶ 2a pena ē restitutio q̄ semꝑ facienda ē ecclie ... datū vel acceptū ē puta si p pbēda pecunia vl' ... eiꝰ vel a iudice eiꝰ. h3 facienda ē nisi qñ oēs de ecclia ... culpa. Tūc. n. paupibꝰ pōt & dꝫ erogari. ¶ 3a pena ē ... uatio bñficii p simoniā obtēti etiā ignoāter vt ... ti. Penā. vsi. Itē q̄ recipit. nisi in triꝰ casibus. ... micus daret maliciose. 2m si aicꝰ me ↄdicēte ... simōiacꝰ. e. x. eo. Nob. 3m qñ sine pacto ... vel expsso. ¶ Ad argm aūt factū i oppōm dicēm q̄ ... vsure ē pena iuris diuini qd punit actū iteriorē sic ... rē s3 resignatio bñficii ē pena iuris hūani cū pē ... scopꝰ poslit i B dispēsare. Ius aūt hūanū nō punit ... teriorē. sic de penis. l. Cogitatiōis penā nemo meret' ... simonia mētal' q̄ ē pctm̄ iterꝰ nō obligat sic pactionalis ... nō sit simōia pure iterior qñ ad exteriorē ... sum l3 nō ad pactionē. ¶ 3a ↄ ē de dispēsatiōe ... ōibꝰ p ōia dispēsat'. Epūs ēt pmo i ōi simōia ... bñficio vt dr̄ i sūma Ray. & i glo. 2m cū simōiace ... te simōia ↄtra ē ita tñ q̄ bñficio simplici ... nūciet ite sibi ↄferat'. Secꝰ āt si sit dignitas ... ra & nō simplex bñficium tñ sine cura vt dr̄ ... q̄ꝰ ad susceptionē ordinū rite ad susceptionē ... stret & q̄ bñficiū antea licitus obtētū retineat ... ordꝰ sit suspēsus & depositus vt ibidē ēt ... pmouēte & rogāte sine ↄditōe & pactiōe ... ibide ...

religioné sicut aūt pt dispēsare cū secularibus sic ꝛ multo, magis cū regularib⁹ subditis. Nā ꝺ exēptis ē dubiū qꝛ nemo quē ꝯdēnare nō pt absoluere pt. ꝫ qꝛ qꝺ i fauoré aliqꝝ ē itroductū ñ ꝺꝫ i eoꝝ lesiōꝫ retorqri vt dꝛ. C. ꝺ legi. l. Qꝺ ꝓ fauore. iō vꝫ qꝺ possit cū eis dispēsare. Et qdē certū ē qꝺ eps pt dispēsar cū illꝫ q ñ sūt ipo iure exēpti ꝫ solū hñt ꝑ ꝑuilegiū facultatē se eximēdi ꝛ forum declināḋi ꝑ excepti oné sic scolares q hñt optiōēꝫ ꝺ trib⁹: ꝫ illō. C. ne fili⁹ pro pře. auč. hita sup ꝭ. vl sic illꝫ q ñ hñt qꝺ possint excoicari vl suspēdi ab ordinario. ꝫ ꝺ exēptis ipso iure ꝛ i nllo subditis difficile ē videre quō possit eos absoluere vel ligare vel dispensare cum eis vl idulgentias dare. Religiosi āt hñtes puilegiū ci pētādi nisi i casib⁹ i qb⁹ eēt merito ad sedē aplicā recurrēdū oib⁹ casib⁹ pdictis pñt dispēsare. qꝛ ꝑ casu quē eps expedire pt nō ꝺ necitate papa adeūdus ē qñ āt i pdictis cas. ꝺ eps simonie ꝯsci⁹ ē nō ipe ꝫ metropolitan⁹ dispēsare pt. 1. q. 5 ex. de cle. ꝺiu. diuersis. si deꝫ portario vl alicui ꝺ familia nō et ipe roget ꝺ ꝑmouēdo ꝫ ꝯ ū vt pstet aditū vl igressū nō ē simo a. Sexto dispēsat eps qñ igno rātia iuris positiui ꝯtā ē vt i illo q pmisit nihil petere a pñ sentante. Nō. n. i rātia excusat a simonia. ex. e. Per tuas. sed tn̄ excusat vt ꝑ eꝫ possit dispēsari. Nec obstat illō de sen. exco. Cū illoꝝ. qꝛ qñ nō poterat absoluere ab excoica tōe tñ nec dispēsare sup irregularitate ꝑꝑ eā scientẽr vl igno rāter ꝯtā. alꝫ ē t i casu illo possꝫ ꝑꝑ ignorātiā facti vl iuris sic ēt abbas dispēsat ibidē sup irregularitate a monacho ꝯtracta i grātia iuris vl fci ꝑꝑ excoicatōē a q ipe poterat absol uere nō ꝑꝑ aliā. Et sic nō plꝫ pt abbas q̄ eps i dispēsando nisi in q̄ plꝫ hꝫ i absoluēdo. qꝛ eps nō nisi ꝺ leui iniectiōe. abbas sic nisi de enormi. tñ iste casus dubi⁹ ē qꝛ cū simo i ordie simo suscepto nō iueniꝫ eps dispensare: nisi qñ illo i grāte ab alio ꝯtā ē simo. Si āt ab eo forte i gran⁹ iuris ñ excusat. Ut, t dici qꝺ qñ aliqs hñ recipit ꝑ simo ꝯtā iter ꝯferētē ꝛ amicū e⁹ ipo igrāte eps ñ pt dispēsare nisi sit simplex hñficiū. ꝺ elec. c. penl. qꝛ ibi fuit collatio viciosa ex itētiōe ꝯferētis: ꝫ qñ neuter credebat ꝯmittere simoniam .s. nec dās nec recipiēs ꝑ errorē iuris tūc ē min⁹ viciosa col latio. vñ ēt si eēnt maiores ordies vl dignitas aut cura pt eps dispēsare sup eo nō ꝯmisit ea vl ipioꝝ si ipemet ꝯmisit.

Secundus articlꝫ pncipalis ē de obo ꝛ mā simōie. Circa quē ꝑ ponēt opio quorūdā ꝑbabilis. 2⁹ argueꝫ ꝯ eā igsitiue. 3⁹ epilogādo recolligēt aliq ꝯnes. Qua⁹ ad p⁹ dicūt qd ūn q aliqd pt dici spūale a spū icreato vl a spū creato. Si a spū icreato ꝭ pt eē duplr. qꝛ vl ē spūale ꝑ eentiā vt grā ꝛ dōa. s. s. vl ꝑ attributionē vt sacra q sūt spūalia ꝑ cām ꝛ ad hec añcedētia ꝯcōmitātia ꝛ ꝯña. Spūalia ꝑ eentiā nullo⁹ vendi pñt nec de iure nec de facto. cui⁹ rō ē qꝛ in oi venditiōe res vēdita pōt transferri a vēdēte i emētē de iure vl de facto ꝫ grā ꝛ dona spūalia nō pñt ab vno trāsferri i aliū nec de iure nec de facto. ꝫ nō pñt aliquo⁹ vēdi ꝑꝑ qꝺ in vēditiōe taliū nō pt ꝯmitti simonia. Sacra vō q sūt spūalia ꝑ cās pñt qdē vēdi ꝺ facto sed nūq̄ de iure ꝛ licite cui⁹ rō est triplex fm tria q sūt i vēditione ad q res vēdita hꝫ ꝯpatiōnē q sūt pciū vēdēs ꝛ ipa vēditō. P ꝯ pꝫ ꝑpo⁹ ex ꝯpatiōe rei vēdite ad pciū sic. Illa vēditio ē de se illicita i q res vēdita nō pt ꝑ pciū recompēsari. h. n. hꝫ nā ēptiōis ꝛ vēditiōis qꝺ res vēdita pcio ꝯpēset. ꝫ res spūalia nō pōt terreno vl tpali pcio ꝯpēsari iux illud puer. 3. de sapiētia ꝛ fortiori rōe ꝺitatē hꝫ de grā ꝛ spūalib⁹ pciosior ē cūctis opib⁹ ꝛ oia q desiderāꝫ huic nō valēt ꝯparari. ꝫ vēditio cuiuscūq̄ spūalis ꝑ quo cūq̄ tpali ē de se illicita. Hac rōe tāgit btus petr⁹ cōdēnās Simone pnatē simōie. Act. 8. dicēs. pecunia tua tecū sit i pditōe qꝛ existimasti donū dei pecunia possideri. 2⁹ pꝫ idē ꝑpo ꝯ rē vēdētē ad vēdēte sic. Illa vēditio ē de se illicita i q vēdās ñ ē dñs rei vēdite. ꝫ tñ mister ad dispēsan dū ꝛ nō ad vēdēdū ꝫ platus ecclasic⁹ ē minister tñ cōstitut⁹ ad spūalia dispēsādū ꝛ nō ad vēdēdū. ꝫ si vedaꝫ. vēditio talis de se ē illicita. Ma. pꝫ. 1. q. 1. c. Eos q ꝑ pecuniaꝫ: vbi dꝛ sic. Ois. n. dñs qꝺ hꝫ si vlt vēdit siue suū siue aliud aliqd eoꝝ q possidet ꝛ applicat ad casū nrꝫ de simonia. minor pbaꝫ. s. qꝺ plat⁹ nō sit ꝯstitut⁹ a ꝺo dñs spūaliū sed tñ mister ꝛ dispēsator ꝑ q illō qꝺ hꝛ. 1. Cor. 4. Sic nos existiet hō vt mistros xpi ꝛ dispēsatores misterioꝝ di. ꝛ petr⁹ aplꝫ ꝛ aploꝝ pnceps vicari⁹ xpi dicit p⁹ canōice sue. c. 4. Unus qsq̄ sic accepit grāꝫ i alterutrū illā admistrātes sic boni dispensatores m̄ltiformis grē di. Acceperūt āt gratis non ex vēditiōe sic dñs dixit Mat. 10. gratis accepistis gratis date. ꝫ nullo⁹ licitū ē talia vēdere. 3⁹ pꝫ ꝭ idē ex ꝯpōne rei vēdite ad nām vēditiōis sic. Ille ꝯctus ē illicit⁹ in quo nā rei repugnet nature ꝯct⁹. sed sic ē in vēditione ꝛ ēptiōe rei spūalis. ꝫ talis est simpliciter illicita. Ma pꝫ qꝛ nā rei oꝫ ꝯpetere ꝯctui ꝛ ꝺ. Mi. pbaꝫ qꝛ accessoriū seqꝛ nām pncipalis. sacra āt accessoria sūt ad grāꝫ. iō sequūt nāꝫ ei⁹. nā āt grē ē qꝺ gratis deꝫ aliogn nō ē grā vt hꝛ. Ro. 11. nā āt vēditiōis ꝛ ēptiōis ē qꝺ sit ꝯtract⁹ ñ gratuit⁹: igiꝫ nā grē ꝛ spiritualiū āneroꝝ repugnat ēptiōi ꝛ vēditiōi. Pꝫ igitur ex his qꝺ ēptio ꝛ vēditio sacroꝝ ē de se illicita. Et dꝛ simōia a simone q voluit emere grām. s. s. sāctū eē ferendi quē vidit visibilr dari i sacto cōfirmatiōis ꝑ mrtuā ipositionē aploꝝ vt hꝛ Act. 8. vēdētes vō ꝑꝑe igiezie dꝛr ꝫ illō qꝺ hꝛ ꝺ gre 3. 4. R. 4. Quāuis oes tā vēdētes q̄ ementes possint di ci simoniaci. qꝛ Simon voluit illāꝫ grām emere vt postea ꝯpatiōnē vēderet. Et ad idē dōm ē de añcedētib⁹ ad sacra vt vasa sacra ꝛ ius patronat⁹: qꝺ est ius pñtandi aliquē ad hñficiū ecclasticū. vasa. n. sacra rōne ꝯsecrationis nullo⁹ sūt vēdēda vt s. rōe ꝯsecratiōis ei⁹ aliqd plus exigaꝫ: tñ in necitate ecclie vendi pñt quo ad valorē ei⁹ qꝺ ē i eis pure corporale vt mā auri vl argēti. Et tūc si vendāꝫ ꝑ sōe ecclie sic pñt integra vēdi. Si āt alius ꝛ nō ad vsū ecclie debet ꝑ ius frāgi ne sacra tractēꝫ ab alijs q̄ a mistris eccl. e. Jus vō patronat⁹ ꝑ se vēdi nō pt nec i feudū dari. ꝫ si villa cui ius patronat⁹ ē ānexū vedaꝫ vl i feudū deꝫ ius patronat⁹ trāsit cū vniuersitate. vt pꝫ ex. ꝺ iure patro. cū seculūꝫ. nec ꝑꝑ ius patronat⁹ dꝫ villa vl castꝝ plꝫ vēdi. ꝯcōmitā⁹ vō vt labor corpalꝫ q ē i mistrādo sacra vl i ꝯsecrādo ecclias nllo⁹ vēdi pt. qꝛ nūq̄ cadit sb vēditiōe labor opātis ꝫ op⁹ ēt i pura corpalib⁹. qs. n. vnq̄ emerit laborē opātis nisi ꝑꝑ fructū opis. nisi. ꝛ iō ridiculū ē dicere qꝺ mistri possint laborē suū vēdere vbi op⁹ suū licite vedere ñ pt. si qd ꝫ recipit mister ecclasic⁹ dispēsās sacra ñ recipit id vt pciū opis vl laboris ꝫ vt sustētatiōnē mistri. Et idē dōꝫ ē ꝺ officijs ꝯñtib⁹ ad sacra suscepta vt patebit. Eoꝝ āt q dñr spūalia a spū creato: qdā sūt spūalia ꝑ eentiā vt scia ꝛ vtutes acqsite ꝛ ꝭ nllo⁹ vēdi pñt ēt ꝺ facto ꝑ eādē rōnē q posita ē ꝺ grā ꝛ ꝺ spūalib⁹ ꝑ eentiā. alia vō sūt spūalia ꝑ attributionē vt docere ꝯsulere ꝛ iudicaꝫ ꝛ testificari. vñ vedere talia ñ ē simōiacū: ꝫ qñq̄ ē aliud gen⁹ pcti qñq̄ vō nullū. Qñ. n. aliqs teneꝫ gratis tales opas exhibere vēdere eas ē iniustū: ꝑꝑ qꝺ cū iudex ex offō suo teneaꝫ iudicare ꝛ subdit⁹ eo qꝺ subdit⁹ testificari i iudi⁹ ñ pt iudex absq̄ iniustitia vedere suū iudiciū nec testes suū testimoniꝫ posꝫ expēsas suas petere q̄s fecit vēnēdo ad locū iudicij ꝛ redeūdo. Ex q seqꝛ qꝺ cū sigillū iudicis ñ sit nisi testimonium sui iudicij nō appet quo mō ꝑ sigillo suo iudex possꝫ t aliqd petere nisi forte expēsas cere ꝛ sigillatoris ꝛ clicoꝝ ad ꝭ deputatoꝝ. Qñ āt aliqs nō teneꝫ tales opas ex offō exhibere vēdere eas nō ē illicitū. vñ iurisptus pōt licite vedere suū cōsiliū ꝛ aduocat⁹ suū patrociniū. ꝛ sic pꝫ p⁹. Quātū ad 2⁹ s. arguēdo de his vꝫ qꝺ dicit ꝑ qꝺ spūalia ꝑ eentia nec de iure nec de facto pñt vēdi. dōm qꝺ ē verū q̄ ad efficaciā trāsferēdi ꝛ acqrēdi qꝛ ñ ē hoīs ea trāsferre nec dare: dei aūt est dare ea ꝛ ꝑ miraclꝫ trāsferre

[illegible] pecunia [illegible] in spūālia ē q̄ sa cramenta [illegible] vendidit iudeo [illegible] tradidit: [illegible] p̄ cēntū ve [illegible] corporalitatis [illegible] simonia erat. Nihilominꝰ de spūālibꝰ [illegible] vī q̄ posset [illegible] emi ꝛ vēdi quo [illegible] q̄ simō magꝰ voluit simoniace emere [illegible] gratis dari p̄ [illegible] apl̄os [illegible] dabāt spūm [illegible] erat character [illegible] miraculoꝝ q̄ spūs visibiliter descēdebat. Sic ēt [illegible] hereticꝰ [illegible] tionē spūū [illegible] error [illegible] simo niacū ē. De spūālibꝰ p̄ [illegible] vī q̄ sint ēt spūālia p̄ cēntiā [illegible] ad sacr̄m eucharꝰ. itē [illegible] ad oē sacr̄m no. le. i. q̄ ē [illegible] spūāl [illegible] p̄ cēntiā ad causādū characterē vl̄ ornatū. vn̄ [illegible] sic [illegible] supplerit q̄ vēditio dispēsatoris ꝫ vo lūtate [illegible] illicita q̄z [illegible] volūtate [illegible] ita licita ē si fiat a dispēsatore sicut a dn̄o. De iudicio ꝛ testimonio [illegible] dubiū ē q̄ iudicare ꝛ testificari q̄lꝫ ē liber. Non n̄ [illegible] der tenet iudicare [illegible] delegare vl̄ [illegible] nō in [illegible] ꝛ sił nō [illegible] cogi testificari ꝛ tn̄ siue spon te siue coactꝰ aliqs iudicet siue testificet nō licet ei pecuniā recipe p̄ hoc ope. s3 [illegible] expēsas si nō ē ordinariꝰ q̄z nō tene tur [illegible] assessoris. De [illegible] ē forma taxata. [illegible] rescrip. statutū. li. 6. Pro arbitrio āt [illegible] piēdo [illegible] vī [illegible] phibitū. de sigillo āt vī [illegible] illici ta tn̄: vt [illegible] s3 ēt simōiaca si fiat i cā spūāli [illegible] ec clesiastica q̄z sūt accessoria [illegible] spūālibꝰ a spū creato [illegible] [illegible] i cā spūāli [illegible] vl̄ de p̄bēdis ꝛ decimis: nō ē pctm̄: q̄z n̄ tenet gratis. vl̄ ēt q̄ vbi teneret nō eēt pctm̄. Si n̄ aliqs diues moreret fame [illegible] pecuniā teneor sibi subuenire nō tn̄ gratis q̄z non ē necē dare q̄ pōt emere sicut Thobias n̄ [illegible] mutuauit gabello [illegible] tāt erat q̄ posset reddere. Sic medicꝰ tenet ex officio [illegible] curere [illegible] medicina si ē necīa ad vitam [illegible] pane quē h3 s3 nō [illegible] gratis si [illegible] Et ita si aliqs nō h3 ad uocatū ꝛ p̄ defectū aduocati patiturꝰ [illegible] hereditate. [illegible] aduocatꝰ tenet ei [illegible] pstare [illegible] cōsiliū nō tn̄ gratis. Rō quā tāgit h3 [illegible] de labore: q̄z [illegible] licet vē dere laborē q̄ est i [illegible] q̄z nō labor [illegible] s3 opꝰ [illegible] est q̄ [illegible] emere [illegible] opꝰ nō ē licitū emere. Con tra q̄z tūc nō licet doctori vēdere laborē quē habet i docē do q̄z ipsam sciam [illegible] opus operatū nō potest vēdere nec de iure nec de facto. ¶ [illegible] sicut emptor plus curat emere opꝰ opatū q̄ operans. sic [illegible] plus vult vedere laborē suū [illegible] pp̄ter q̄ [illegible] talibus homo nō ven dit nisi laborē suū fm̄ q̄ plus vel minus laborat debꝫ plꝰ vel minus accipere ꝛ nō fm̄ q̄ntatem cāe vel cōditionem emētis. Res. n̄. non debet plus vendi q̄ valeat pp̄ter con ditionē vendētis aut finē ad quē ordinatur. sicut marcel lus pp̄ter hoc q̄ emit ad fabricandū aurū non plus valet [illegible] q̄ si ad fabricandū es vel ferrū. Non deberēt ergo aduocati vbi nō laborāt tātū accipere nisi cōputēt laborē antiquū. sicut homo vendens merces non solū respicit q̄ tum sibi cōstiterūt a principio s3 q̄ntum cōstiterūt postan do [illegible] sed nec illud excusat eos q̄z vēditor rē n̄ debet vēde re plus q̄ valeat i se q̄uis plus sibi cōstiterit a p̄ncipio vl̄ ex post facto. ¶ Quantū ad tertiū epilogādo sunt tres cōclu siones. ¶ Prima q̄ sacra nō debent vēdi sic [illegible] phatū est. verum est etiā q̄ sūt spūālia solū per cām. Nec obstat q̄ [illegible] oīa sacra eē spūālia per cēntiam. q̄z l3 illa virtus sit spūālis per efficaciā. ē tamē corporalis p̄ cēntiā. q̄z sic est sicut in corpore q̄ nō est nata eē in spū ꝛ nō solū hoc ē ve rū i [illegible] s3 ēt in spūāli [illegible] q̄z baptismꝰ cū oībꝰ sacris [illegible] gratꝰ [illegible] i necītate licet vēdere calicē [illegible] [illegible] licꝫ emere baptꝰ. vn̄ dato q̄ sacerdos nol let [illegible] baptiçare nisi sibi daret pecunia [illegible] pecunia eēt [illegible] tali casu posito [illegible] tūc [illegible]

[illegible] baptizare vel sinere cū i manu [illegible] pecunia baptizari: q̄z n̄ sūt facieda mala vt [illegible] dicit [illegible] Tho [illegible] nec p̄ [illegible] Nec p̄ cōfirmatiōe [illegible] fiē n. l3 [illegible] ꝛ [illegible] q̄ sit [illegible] iꝰ acq̄siꝰ iiuste iped [illegible] nec p̄ [illegible] ctas l3 retinere: sicut i alijs sacerdotes [illegible] sustētatiōnē [illegible] nec labore [illegible] p̄bēde p̄t eē ānexū officiū celebrādi: sic [illegible] di horas canonicas [illegible] nec p̄ pnīa: vn̄ sacerdotes q̄ nolūt audire [illegible] hēant pecuniā [illegible] nec ēt p̄ [illegible] ori d3 pecunia exigi: s3 cōtumacia pōt puniri [illegible] fm̄ ꝯsuetudinē regiōis [illegible] icipit ceteꝝ. §. Denicꝫ n̄ si sit delegatꝰ [illegible] ciēdo eēt excōicatꝰ vt i cōstitutiōe [illegible] vlt. Itē nec p̄ mīr̄imonio nisi q̄ [illegible] ribꝰ mr̄imonij dos. p̄ bn̄dictiōe vo nihil exigēdū ē l3 [illegible] oblatū possit recipi: ꝛ p̄ iustis ꝯsuetudibꝰ iudicis [illegible] [illegible] nō i iudicio [illegible] ordie sił: nec p̄ bn̄dictiōe abbatū ꝛ abbatissaꝝ [illegible] Itē nec p̄ extrema vnctiōe. ¶ Tertiꝰ [illegible] q̄ simōia h3 [illegible] actibꝰ spūālibꝰ a spū icreato i qbꝰ nec p̄ labore aliqd [illegible] cipere sed solū i sustētationē vite. De [illegible] ē sic de p̄bēdis [illegible] i sustētationē vite ꝛ [illegible] [illegible] ad faciēdū sic canonicꝰ ad horas canonicas [illegible] p̄ pecunia nō est facieda s3 p̄ deo ꝛ pp̄ bonū affectū [illegible] ex pacto p̄ dicēdo psalterio det pecunia ē expssa simonia. Pro p̄dicatiōe vo nō licet pecuniā recipe [illegible] ctū [illegible] ad Cor. 9. Itē p̄dicare p̄ elemos [illegible] is tribuēdis vt paulus p̄ colectis faciēdis i [illegible] ꝛ discipłos. i. Cor. vlti. Nō āt i pecunie collatiōe [illegible] tiōis ꝯstituere: sic illi q̄ q̄stū estimāt pietatē ad [illegible] dicātes nisi vt pecuniā colligāt. ad quā ēt idigētas [illegible] ꝛ i p̄dicatiōe sua multa mēdacia ꝯponūt. Vn̄ n̄ [illegible] dicatores: s3 q̄stores ꝫ quos apl̄s. nō q̄ro [illegible] sed [illegible] q̄ro datū s3 q̄ requiro fructū. Itē p̄ correctiōe ꝛ [illegible] dare pecuniā ē simonia vl̄ ēt accipe p̄ crie celādo in ec clesiastico vl̄ p̄ reo purgādo. Idē si pce vl̄ [illegible] licto n̄ puniēdo vl̄ minꝰ: s3 pcurationē visitāti [illegible] n̄ āt nō visitāti vt i exēptis: q̄z āmoto offō pp̄ q̄ [illegible] gatū nō debet legatū. ff. de adimē. le. l. Aliūc [illegible] sufficere debeat vt tpalia metāt a locis spūālr [illegible] diebꝰ qbꝰ spūālia sbministrāt. ex de cēsibꝰ. c. [illegible] qdā vī exigit pcurationē: dicēs nolo vos corrigere [illegible] lus vos corrigat: s3 tn̄ pcurationē meā volo [illegible] ra q̄ dicūt q̄ q̄ nō facit visitatiōis offm̄ non [illegible] ratiōis bn̄ficiū loquūt q̄ stat p̄ eū. ex de cēsi. pcu [illegible] i. dicta. q̄z pp̄ visitationē trāsferēs cōpat [illegible] ti executionē: Vn̄ cui cōpetit bn̄ficiū pp̄ offm̄ [illegible] p̄uatur vl̄ suspēdit ab offō eo ipo a bn̄ficio. sic i [illegible] bn̄ficiū tenet ad ordinē si culpa sua sit [illegible] bn̄ficiū. si āt post q̄ vtrūqꝫ ius sibi acq̄situ est [illegible] pdit off n̄ p pp̄ [illegible] pdit bn̄ficiū. sic q̄ [illegible] ris l3 nō possit pmoueri nō pp̄ [illegible] bn̄ficio [illegible] diocesanꝰ [illegible] culpa sua p̄ exceptiōnē sit puatꝰ [illegible] nisi ex [illegible] nō pp̄ [illegible] puatꝰ pcurationis [illegible] stat [illegible] allegata q̄ loqt [illegible] erat [illegible] trāsferꝰ p̄ncipale vī trāsferri accessoriū [illegible] acq̄situ ꝛ vnā trāsfert certa de ei p̄ ꝯpōne ad [illegible] ē accessoriū [illegible] Nō n̄ [illegible] si [illegible] sit exēptꝰ ab alio. De receptione āt ad religionem [illegible] ē sicut dicit Tho q̄ p̄ necītate vite p̄t ei [illegible] tet si vlt viuere. alij āt sūt actus p̄ qbus licet [illegible] labore sicut pro doctrina ꝛ alijs spūālibus a [illegible]

doctrina gra dicit gdā q̄ n̄ ē simonia q: nō p rōnē ad spm [illegible] manū aut q̄ l.c. s; de theologia videt simonia ē [illegible] exigere non pro licentia quidem docendi in quacūq; facultate dare: vel recipere ēt gratis oblatum nec pro labore [illegible] p doctrina ēt n̄ licet s; p labore spōte oblata recipe non aūt exigere. ff. de var. z cog. l. i. Unde nec libros retinere licet nisi forte pro sponte pmissis s; q ex offō docere ds turpiter recipit nisi a diuitibus quos gratis docere n̄ tenet vt ex ē magis. De iudice ēt z teste z aduocato iurisperito idem est. C 3° ē de ānexis sacris. p q̄ ad vasa sacra q̄ n̄ licz vēdere nisi i necessitate: z tunc nō plus gra ōsecratōis qn̄ venduntur clericis qb° integra vēdi possunt. Nā laycis nō debent vēdi nisi ōflata qb° tn̄ possunt obligari. Et idez est de reliquijs q̄ gra auri z argenti possunt vendi z obligari n̄ alr q: nēo martyres distrahat nemo mercet. C. de sacro sāc. ecc. l. Nēo. Scōo q̄ de sepultura idē ē q: cimiteriū nō nisi pro necessitate ecclie z pauperz sustētatione z captiuoz redemptione vēdi pōt rōne terre nō rōne benedictionis. Ipsa aūt sepultura vendi nō dz qd̄ facit q nō vult sepelire nisi pecunia prius obtenta: z qcūq; sine ea debita funus arestat quousq; aliqd sibi det aut promittat simoniā committit. Alia sunt annexa actib° spūalib° vt ius patronatus qd̄ vendi nō pōt s; cū vniuersitate vendita trāsit. q̄ si plus pp hoc venderet ēēt simonia q̄uis cadat in laycū. q: nō ē spūale rōne sui: s; rōne ei° ad qd̄ ordinat. Itē de canonicatu nā fructus ipsos vendere licet nō aūt ius pcipiendi qd̄ spūale ē z in laycū non cadit: z licet redimere decimas de manu layci z ipedimentū iuris sui tollere.

Quantū ad 3m argum principale qbus. s. modis comittatur simonia. Est sciendū q̄ trib° modis ō qb° vidēdū est p ordinē: q: primo p munus a manu. 2° p munus a lingua. 3° p munus ab obsequio. C Quātuz ad pmū de monachis pmo q dant abbatib° aliqd p prelatib° habēdis. de qb° est dicēdū q̄ si ibi ē aliqd spūale vt decime. oblationes: debitū celebrandi diuina: vel aliqd tale: simonia est siue det de reb° monasterij. vel prioratus vel aliunde sm q̄ hec ppositio pro denotat appreciationē vel cām primā vel principalē. Paruula aūt munuscula q̄ non corrupta itentione accipiunt ad simoniā non ptinet: qd̄ est ō illos q dicūt q̄ visitator nec stipulū recipere pōt cuius ōrīū dic glō ex de censi. c. Exactis li. 6 q̄ ēt de visitantib° iure ordinario intelligit vnde nō de visitatorib° missis a canonico vel a magro vel a prouinciali. De his aūt qb° rōne officij nihil licet recipere: dicendū q̄ debet ōsiderare intētionez offerent z vtrū als amicus vl ōsanguineus. Nā si extraneus nō als nisi de iudicio daturus recusandū est q̄uis paruuz: q: licet ad psumptionē iuris distinguat vtrū sit magnū qd̄ verisile est mouere coz an paruū de quo nō est verisile pp qd̄ z iura talia pmittūt recipere iudicib°: q: nō videt q̄ per ea debeant corrūpi sicut esculētū z poculentū qd̄ ifra paucos dies ōsumi posset tn̄ quo ad ōsciaz siue paruū siue magnum sit pro quo spūale emit vel dat simonia ē. C 2° cōmittit p munus a lingua z distinguit vtrū preces fundat qs pro alio aut p se i primo casu si p indigno simonia e si pro digno non i scōo si pro cura aiaz simonia ē alr non q̄ distinctio locū h; quo ad psumptionē iuris in foro exteriori q: i foro conscientie quicūq; [illegible] m concedit vel rogat q pp preces fiat hoc itendens simoniā cōmittit. Si aūt plātus ad preces alicui° ōcedit qd̄ aliās nō cōcederet q: supponit q̄ rogans nō nisi pro digno rogaret ita q̄ sue preces sint q̄si testimoniū non est simonia. Qui [illegible] vel credit ōferētem sibi cōtulisse ordinē vel beneficiū, [illegible] pp obsequia sue preces carnales a se vel alio interpositas. si erat indignus dz resignare q: tūc succedit loco peccati: alioqn si erat dign° nō tenet s; dz penitere de intētione corrupta si illā procurauit z c. Mandat z de etat. z q̄li. Z iii. C 3° p munus ab obsequio vbi distinguit an fuerit honestū: z tunc licet: an inhonestū z sic est simonia qd̄ ē verūz quo ad psumptiōez iuris. Nā sm vitatē si pp seruitiū q̄uis honestū quasi pro mercede det beneficiū: simonia est. Et si aliqs pp hoc seruiat vt pro remuneratione pbendā acquirat simonia est: s; cum plato z probatue sunt clericoz vt dicit qdā. Unde si aliqs nō ēēt seruiturus plato nisi q: spat ab eo hre pbendam: nō sic tn̄ q̄ hoc velit hre pro mercede s; vult ostēdere se dignū z benemeritū vt sm meritū recipiat z non sm seruitium: z platus det nō remunerādo s; tanq̄ digno ex testi° seruitij q̄uis als non daturus quia per h̄ probat eū magis meritum non est simonia. C Ad argumentū in oppositum responsum est in scōa conclusione primi articuli.

C De sacramento ōiugij cuius institutio z causa ostēdit. Distinctio. XXVI. a

Cum alia sacra p° petm̄ z pp petm̄ exordiū sūpserūt: matrimonij sacramētū ēt añ petm̄ legit istitutū a dño n̄ tn̄ ad remediū s; ad offm̄. Refert .n. scriptura gen̄. i adā misso sopore: atq; vna de costis ei° sumpta: z exinde muliere formata vi rūz in spū intelligentē ad quē vsum mulier fcā esset: post extasiz pphetice dixisse. Hoc nūc os ex ossibus meis z caro de carne mea: propter hoc relinquet homo patrē z matrem z adherebit vxori sue: z erunt duo in carne vna.

C De duplici institutione coniugij. b

Coniugij aūt istitutio duplex est: vna añ petm̄ ad officiū facta ē in paradiso vbi esset thorus imaculat° z nuptie honorabiles: et qb° sine ardore ōcipent: sine dolore parerent: altera post petm̄ ad remediū fcā extra paradisū: pp illicitū motuz deuitandū. Prima vt natura mltiplicaret. Scōa vt natura exciperet z viciū cohiberet. Nā z ante petm̄ dixit deus. Crescite z multiplicamini: z post petm̄ oībus pene hoib° p diluuiū ōsumptis. Qz vero añ peccatū istitutū fuerit ōiugiū ad officiū: post petm̄ vero ad remediū cōcessū aug. testat dicēs. Qd̄ sanis ē ad officiū: egrotis ē ad remediuz. Infirmitas. n. icōtinentie q̄ est i carne p petm̄ mortua ne cadat i ruinā flagitioz: excipit honestate nuptiaz. Si vero nō peccassent primi hoies: sine carnis icētiuo ac feruore libidinis ipsi ac successores eoz conuenirent. Et sic remunerabile ē aliqd̄ bonū op°: sic coit° eoz bon° esset z remunerabil. Quia vero pp petm̄ letal' cōcupiscētie lex mēbris nostris inhesit: sine q̄ carnal' non fit cōmixtio: repbēsibilis est z malus coitus: nisi excusetur per bona coniugij.

C Qm̄ sm preceptū: quādo sm indulgentiā contractum sit coniugium. c

Prima istitutio habuit pceptū: scōa indulgentiā: didicim°. n. ab aplo humano generi pp vitādā fornicationē idulsū eē coniugiū.

Indulgentia vero quia meliora nõ eligit reme-
diũ habet non premiũ: a quo si omis declina-
uerit meretur eternale iudicium. Quod fm in-
dulgentiam conceditur: voluntarium est nõ ne
cessarium: alioquin trãsgressor esset qui illud nõ
faceret. Et potest sane intelligi illud sub prece-
pto dictum hominibus primis ante peccatũ:
Crescite et multiplicamini. quo etiaz post pec-
catum tenebantur vsqꝫ quo est facta multiplica
tio: postq̃ fm indulgentiam matrimonij con-
tractus fuit. Ita etiam post diluuium quo vni
uersum pene humanum genus deletum ẽ: fm
preceptum dictum est filijs noe: crescite et mul
tiplica. Multiplicato vero homine ꝫ indulgẽ
tiam contractum est: non fm imperium.

Quibus modis accipiatur indulgentia. d

Indulgentia aũt diuersis modis accipit
i .s. p cõcessiõe: p remissione: p pmissiõe
Et ẽ pmissio i nouo testamẽto de minori
bꝰ bonis et de minoribꝰ mal. De minoribꝰ bõis
ẽ cõiugiũ qd nõ meret palmã: sꝫ ẽ i remediũ. De
minoribꝰ mal. i. de venialibꝰ ẽ coitꝰ q fit cã incõ
tinẽtie. Illõ .s. cõiugiũ idulget .i. pcedit. Illõ vo
.i. coitꝰ tal pmitti .i. tolerat ita q nõ phibetur.

Qz nuptie sint bone. e

Verũt aũt nõnulli heretici nuptias dete
f stantes q taciam appellati sũt: hi nuptias
oino dãnant: ac pares fornicatiõibꝰ alijs
q corruptionibꝰ faciũt: nec recipiũt in suoꝝ nu
mero: cõiugio vtentẽ marem vel feminã. Qz aũt
res bona sit cõiugiũ nõ mõ ex eo pbat q dñs le
git cõiugiũ instituisse iter primos parẽtes: sꝫ ẽt q
in cana galilee nuptijs interfuit xp̃s: eãsqꝫ mira
culo cõmẽdauit: aq̃ i vinũ cõuersa. Qui ẽt postea
vir dimittere vxorẽ phibuit: nisi cã fornicatio
nis. Aplŝ ẽt ait. Virgo non peccat si nubat. Cõ
stat ergo rẽ bonã esse matrimoniũ: alioqn nõ eẽt
sacrm. Sacramentũ .n. sacrum signum est.

Cuius rei sacramentũ sit cõiugium. f

Cum ergo coniugiũ sacramentũ sit: et sa
c crũ signũ est: et sacre rei .s. cõiunctionis
christi et eccl e sic ait aplŝ. Scriptum
est inq̃t. Relinquet hõ patrem et matrẽ et adhe
rebit vxori sue: et erũt duo in carne vna. Sacrꝫ
hoc magnũ est. Ego aũt dico: in christo et in ec
clesia. Ut .n. iter cõiuges coniunctio est fm cõsen
suꝫ aĩoꝝ et fm pmixtionẽ corpoꝝ: sic eccl'ia xp̃o
copulat voluntate et nã: q idẽ vult cũ eo: et ipse
formã sũpsit de natura hõis. Copulata ẽ ergo
spõsa spõso spũalr et corporalr .i. charitate ac
cõformitate nature. Huiꝰ vtriusqꝫ copule: figu
ra ẽ in cõiugio. Consensus .n. cõiugũ copulã spi
ritualẽ christi et ecclie q̃ fit p charitatẽ sig[illegible]
Cõmixtio vero sexuũ illã significat q̃ fit p na[illegible]
re conformitatem.

Qualiter intelligẽdũ sit illud. mulier illa [illegible]
net ad matrimoniũ cũ q nõ ẽ cõmixtio sexu[illegible]

Unde ẽ q quidã doctores dixerũt illã mu
i lierẽ nõ ptinere ad matrimoniũ q̃ nõ exper[illegible]
carnalẽ copulã. Ait .n. aug. Nõ dubiũ [illegible]
illã mulierẽ nõ ptinere ad matrimoniũ: [illegible]
docet non fuisse cõmixtio sexus. Itẽ leo pp[illegible]
Cũ societas nuptiaꝝ ita a principio sit [illegible]
vt pter cõmixtionẽ sexuũ non habeat i se ch[illegible]
et ecclie sacrm: non dubiũ est illã mulierẽ [illegible]
tinere ad matrimoniũ in qua docet nõ fuis[illegible]
tiale mysteriũ. Itẽ augusti. Nõ est pfectũ [illegible]
giũ sine cõmixtione sexuũ. Hoc si fm supfi[illegible]
verboꝝ quis acceperit: inducat i errorẽ [illegible]
dicat sine carnali copula nõ posse contrahi [illegible]
trimoniũ: et inter mariã et ioseph nõ fuisse [illegible]
iugiũ vel non fuisse pfectũ: qd nephas est [illegible]
re. Tanto eniꝫ sanctius fuit atqꝫ pfectius q[illegible]
a carnali opere immunius. Sed superiora [illegible]
ta ea ratione dicta itelligendũ est: nõ quia [illegible]
neat mulier illa ad matrimoniũ cum qua [illegible]
permixtio sexuũ: sed nõ pertinet ad matrimoni
um quod expressam et plenam teneat figu[illegible]
iunctionis xp̃i et ecclesie. Figurat eniꝫ illa[illegible]
nem christi et ecclesie que est in charitate. [illegible]
non illam que est i nature pformitate. Est [illegible]
et in illo matrimonio typus coniunctio[illegible]
et ecclesie: sꝫ illius tm̃ qua ecclesia christo [illegible]
tate vnitur: non illius qua per susceptione[illegible]
nis capiti membra vniuntur. Nec ideo m[illegible]
sanctũ est coniugiũ: quia vt ait Augu. In [illegible]
tijs plus valet sanctitas sacramenti q̃ fecun[illegible]
tas ventris. Est etiam coniugium signum [illegible]
ritualis coniunctionis et dilectionis anim[illegible]
qua inter se coniuges vniri debent. Unde a[illegible]
stolus ait. Viri diligite vxores vestras sicut
pora vestra. Questio. 1

Circa 26. distinctionẽ de mõ[illegible] or. Primo qd sit. 2 [illegible] an sit necessariũ. 4 an sit sacramentũ.

Primo [illegible] qd est matrimonium [illegible] sit coniunctio maris [illegible] videt q nõ qꝛ diffinitio [illegible] nito sꝫ i brutis ẽ huiusmodi cõiũctio et vsqꝫ ad mor[illegible] ciconijs columbis et turturibꝰ i qbus tñ nõ ẽ [illegible] est bona diffinitio. [illegible] In qua sunt theologi [illegible] [illegible] q ponat e .i. [illegible] hic sunt tria videnda [illegible] pmo de quid nois. 2 de qd rei. 3 de [illegible]

Quantũ ad primum primo videndũ est [illegible] matrimonij et rationibus nois [illegible] matrimonium a matre et munium [illegible] trimonium q. matris officium quia [illegible]

mſes. Et iđ lz pater gr ãtenus ſit actor ⁊ pene vxoris dr ꝯ
.3 ⁊ a ⸿. De imago.tñ matrimoniū plus aſcribit̃ matri ꝙ̄
patri: qr̃ ei us officiū plus apparet i mr̃imõio ꝙ̄ officiū vi
ri. Na in partu ꝯ onerosus i partu doloroſus poſt partū la
borioſus noſcit̃ ſibi part⁹. vt ex̃ de ꝯuer. infide. Ex lr̃is. hoc
eadē ratione pōt dici ꝙ p̃rimoniū potius a patre noiet̃: qr
vir magis ⁊ virilius laborat i acquirēdo ꝙ̄ vxor. Sūt autē
hec q̄ttuor noia ſynonyma ſiue ꝯſignãta: mr̃imonium nu
ptie: ꝯiugiū: cõnubiū. ff. de ritu nup. in eo ⸿. hoc caput. Nu/
ptie dicũt a nubēdo qḋ ē ꝓpriū mulieris: vel vt ait Iſido.
ab obnubēdo. i. a vellãdo: qr nupta velata dr̃ icedere. 33.
q. 5. hec imago ⁊ c. Mulierē. Uelãt̃ at mulieres vt noue/
rit ſemꝑ ſe viris fore ſubiectis. 33. q. 5. Femie. Uel dicant̃
a nube. Nã ſicut nubes tp̃s offuſcat ⁊ turbidū reddit: ſic nu/
ptie debēt offuſcare nuptã. vt quo ad geſtus laſciuos ⁊ cō
tact⁹ corporales oib⁹ reddat̃ obſcura ⁊ turbida p̃ter ꝙ̄ vi/
ro ſuo. Cõnubiū āt dr̃. q. ſimul nubiū. ꝯiugiū q̄ſi ſimul con
ſenſu iunctū. Pōt addi quintū. ſ. ꝯſortiū qḋ ⁊ ad ſuos aliq̄ñ
trahit̃. C. de ſuis fugitiuis. l. vltima. Sz ſm leges iter ſer/
uos ꝓprie dr̃ ꝯtuberniū. C. de iceſt. nup. cū ancill. Sec⁹ ſz
canones vt no. de cõiu ſuoꝝ. In ſacerdote vo ꝯtuberniū

Quantū dr̃ vt ex̃ de clericis ꝯiu. Sane ſacerdotes.
ad 2ᵐ de mr̃imonio dant̃. ⸿. diffinitiones.
Prĩa legis antiq. Nuptie ſunt ꝯiūctio maris ⁊ femie cõſor
tiū oīs vite diui ⁊ hũani iuris cõicatio. ff. de ri. nup. l. i. ſz ho
ſti. loco ei⁹ qḋ dr̃ ꝯſortiū oīs vite ponit ꝙ idē ē iđiuiduã vi
te conſuetudinē retinēs. Et ꝓbat̃ hec diffinitio. 29. q. 1. ⸿.
1. 27. q. 2. ⸿. i. ex̃ de p̃ſump. illud ad fi. ff. rerum amo. l. i. ⁊ c.
de crimie expi. hr̃. l. aduerſus. vbi dr̃ ꝙ eligit̃ ſocia diuine
⁊ humane domus: maris ⁊ femie: qr i eodē ſexu non pōt ca
dere matrimoniū. C. ad. l. iuliã de adult. l. Cū vir nubit in
feminã: cū ſit damnatus coitus ⁊ lege nãe: cū bruta hoc hor
reãt niſi q̄dã imūda vt p̃dixi. ⁊ ꝯ lege moſaica vt pꝫ i leuiti
co. Qui coierit cū maſculo coitu femieo mõte moriat̃. ⁊ le
ge noua. Ro. i. Maſculi i maſculos turpidinē opãtes. ⁊ fe
mine mutauerūt nãlē vſuꝫ ⁊c. ⁊ ꝯ legē canonicã. de exceſ.
ꝓlatoꝝ. c. clerici. ⁊ ꝯ legē ciuilē. auc. Ut nō luxu. ꝯ nãꝫ ꝑ to
tū. vñ ñ fuit matrimoniū qḋ Nero duxit viꝝ i vxorē ⁊ nu
pſit viro. Ideo nō fuerūt ab initio creati duo viri ⁊ due fe
mie: ſz ab initio q creauit hoiem maſculū ⁊ feminã creauit
eos. Matth. 19. 23. q. 5. Mulierē. ⸿. vlti. Cõſortiū oīs vite.
i. toti⁹ vel vſqꝫ ad mortē. Diuini iuris cõicatio: qr debēt eē
eiuſdē ſecte. Nã ſi ſunt diſparis cultus puta vnus iude⁹ al
ter xp̄ianus nō poſſunt ꝯhere mr̃imõiū imo ꝯtractū diſſol
uit̃. C. de iudeis l. Nequis 29. q. 1. ⸿ Ex his i fi. Uñ in vete
ri teſtamēto ꝓhibuit dñs dicēs. Non accipies vxorē de fi
liab⁹ alienigenaꝝ filius tuus. Sed ſponſalia ꝯhere poſſunt
ſub ꝯditione vt infidelis ad fidē cõuertat̃ vt Iſpãi nobilio
res ꝯhũt cū ſaracenis filiab⁹ p̃ncipū ⁊ regū ⁊ baptiçat̃ ſpō
ſa cū viginti virginib⁹. 29. q. 1. Cauē xp̄iane. Et hoc ſi tp̄e cō
tracti matrimõij erãt diſpis cult⁹ ſecus ſi poſtea. de diuor/
tus. Gaudem⁹ humani iuris. qr ſi matrimoniū legitimum
fuerit vxor ſeqĩ forū viri. Secus ſi matrimoniū nō teneret
vt no. hoſti. de foro compe. ⸿. et qb⁹ cauſis ver. Itē ratiōe
matrimõij. Itē qr ſm Ro. ſz legē humanã ꝯhendū ē ma
trimõiū niſi canonica inueniat̃ ꝯtra. In his enī nō dedignã/
tur leges ſacros canones imitari. 27. q. 2. Sunt q de ſcōis
nuptiis. c. vlti. de iudi. c. Clerici. Itē qr ſz legē humanã ꝑp
fide thori violatã agit̃ ad mortē: qr ſacrilegos nuptiaꝝ [illegible]
[illegible] adulteras i monaſterium
[illegible] i adultero diſtiguit̃ ⁊c. Inſti. de public. iudi. ⸿.
Itē lex. 4⁹ qr honeſtis ⁊ diſcretis vxorib⁹ aliq̄ ſunt cõceſ
[illegible] de [illegible] lege ꝓmulgat. Auc. vt iu
[illegible] ſuffragio ⸿. hec [illegible] apud nos contingetes
[illegible] Sed qr cõiūctio maris ē cõis oib⁹ aĩantib⁹ mr̃imo
[illegible] ꝓpri⁹ hoī ſz illud. ff. de iuſticia ⁊ iure. l. Ius nãe. ⁊

Inſtitu. e. i p̃ncipio hinc deſcēd. ⁊ maris ⁊ femine ꝯiugatio
quã nos mr̃imoniū appellam⁹. 27. q. 2. ⸿. Ex his oib⁹. q. d.
q̄q̄d ſit de brutis talis ꝯiunctio nō ē iter hoies ſine matri
monio tollerãda: vñ coniūctio ſine matrimonio ē brutal:
cū matrimõio rõnalis. Et iđ ē ſcḋa deſcriptio legis canoniça/
te. inſtitu. de p̃ria p̃tãte i p̃ncipio. Matrimoniū ē viri ⁊ mu/
lieris ꝯiunctio iđiuiduã vite ꝯſuetudinē retinēs. 27. q. 2.
⸿. 7 qr eiuſdē debēt eē ꝓpoſiti vt nūqꝫ diuidant̃ ſz hoſti. vñ
nō debēt diſrumpe ꝯiugalis ꝯpagē vnitatis. 30. q. 5. Femi
ne. 32. q. vlti. i fine. dicit ſicut imꝑator dr̃ Auguſt⁹ i ꝓemio
inſtitu. ⁊ iuſtitia reddit vnicuiqꝫ ius ſuū quo ad ꝓpoſitū. In
ſtitu. de iuſti. ⁊ iure i p̃ncipio. certū eſt tñ matrimoniū qñqꝫ
diuidi ⁊ p̃ncipē nō ſemꝑ augere imꝑiū. vt Cõſtãtin⁹ de cuius
donatione ꝑp hoc ē dubiū. ⁊ ſepties i die cadit iuſt⁹. de pe/
ni. di. 3. Septies. Uel iđiuiduã quo ad matrimoniū legiti/
mū ⁊ ꝯſūmatū vt notat̃ de ꝯſangui. c. de infidelib. Uite.
Mors enī oīa ſoluit. auc. de nup. ⸿. deinceps. mortuo viro
mulier ſoluta ē a lege viri. ſz cõiunctē ſine eo nō pōt orare
nec vouere. 20. q. 2. ⸿. Cū q̄ ad fi. Sz qr ñ q̄cūqꝫ cõiūctio vi
ri ⁊ mlĩeris ēt iđiuidua fac̃ matrimoniū: ſicut i cõcubinatu
matrimoniū ē duaꝝ idoneaꝝ pſonaꝝ legitim⁹ ꝯ ꝯiūctio
ne ꝯſenſus. Duaꝝ. qr nec vnus mas plures feminas niſi ex
diſpēſatõe dei pōt ſimul hr̃e: nec vna femina plures viros
ducere. de diuor. Gaudem⁹. ⸿. Qr vo. Sūt aūt idonee pſo
ne q̄ nō ꝓhibent̃ qr edictū illud ē ꝓhibitoriū. vñ dubiū ē de
penitētib⁹ beguinalib⁹ filiab⁹ dei: de mõaſterijs canonica
rū ſecularīū de qb⁹ multa ſunt i germãi i vt lugduni apud
ſanctū Petꝝ. monialium de qb⁹ habet̃ de maior. ⁊ obe.
Dilecta. extra li. 6. de elec. idēnitatibus. vbi nec approbat
nec reprobat. Tales enī licet poſſēt forte velūt improprie
tñ dicunt̃ religioſe qr habēt ꝓpꝛiū nec votū emittunt: qr ⁊
hec duo. ſ. carere ꝓpꝛio ⁊ ꝯſeruare ꝯtinētiã ſunt de eēntia. de
ſta. mo. Cū ad mõaſteriū i fi. ſz largo mō dicunt̃ religioſe ſi
cut q i ſeculo ducūt vitã religioſaꝫ: vñ ⁊ matrimoniū ꝯhe
re poſſunt: cū nō ꝓhibeant̃ voto ꝓfeſſionis quã non fece/
runt. nec voto ordinis qr mulieres ſūt: ꝑp qḋ etiã videtur
ꝙ q percutit eas nō ſit excõicat⁹: qr nec ſunt ꝓfeſſe nec no
uitie cū i ſtatu eaꝝ nūqꝫ fiat ꝓfeſſio ſz ſunt ſicut laycus lic
terat⁹ ſeruiēs deo. Sz verius videt̃ ꝙ canonice ſeculares:
qr diuino cultui dedicate ſunt q̄uis nec clerice nec religio
ſe nec nouitie gaudēt tñ p̃uilegio clericali. qr nec corã iu
dice ſeculari ꝯueniunt̃ nec ſicut laice vel layci talliant̃ ⁊ ꝑ
ꝯñs q eas ꝑcutit videt̃ excõicat⁹. Sz qr nō q̄libet ꝯſenſus
i coniunctionē ē matrimoniū ſz maritalis: ideo eſt q̄rta de
ſcriptio magiſtri. Qr nuptie ſiue mr̃imoniū ſunt viri ⁊ mu
lieris ꝯiūctio maritalis ⁊c. Dr̃ cõiunctio a genere ꝑp perfe
ctionē vt aĩal ab aĩa non ꝑp iꝑfectionē vt ꝓpꝛiū ſz Tho.
¶ Nota ſm hoſti. ꝙ mr̃imoniū nō cõſūmatū nō dr̃t ſm
eēntiã a cõſūmato: qr ſolus cõſenſus ſufficit. 27. q. 2. Suffi
ciat. tñ accidētaliter differt i q̄ttuor. p̃mo quo ad ſignifica
tionē de bigamis. c. Debitū. ⁊ extra ꝯ ſcḋis nuptiis. 2⁹. quo
ad bigamiã ꝯhendã vt ibidē. 33. di. Ualētis. 3⁹. quo ad af
finitatē ꝯhendã de cõſangui. c. i. ⁊ c. Sup his. q̄ cõtrahit̃ ꝑ
carnis copulã. ff. de gradib⁹ nō facile. ⸿. affines. 4⁹. quo ad
religionis igreſſ. vt de ꝯuer. cõiu. Ex publico. Sz qr in his
nō diſtinguit̃ copula carnalis a ſpūali iđ hoſti. ponit q̄rtã
deſcriptionē ꝯ mr̃imõio nō ꝯſūmato. Mr̃imõiū ē ꝯſenſus
maris ⁊ femie hit⁹ i pſenti q̄ ſicut animi ſūt vniti legitie ſic
corpa ꝑ carnalē copulã q̄ ad ꝓpoſitū legitie vnidt̃. niſi alr
a deo fuerit reuelatū vt dr̃ ꝑp matrimoniū beate virginis
de quo. 27. q. 2. ⸿. Cū. 33. q. [illegible] 27. q. 2. Omne itaqꝫ.
Et nota ꝙ cõiunctio q̄ ē eēntia matrimonij nō ē copꝑalis q̄
illa ſequat̃ nec fuit i hcã virgie nec i multis alijs vt Eduar
do rege: nec cõſenſus p̃cedēs. cū ille ſit cauſa efficiēs extri
ſeca ſz cõiunctio ligaminis media quã deus efficit ſicut ⁊ ce
tera q̄ ſūt res ⁊ ſacra i alijs ſacris ad quã cõſenſus diſponit

fuit aqua et verba ad characterē baptismi et illud ē vincu lū ... coniunxit forte Adā ... formate ... cognouit ... facie dā ... veri tū ē qd Ade non fuit ... vinculū ... sed ibi fuit in spiratā ... mutuo et secutū ē vinculū. qd tū nō fuit ... quousqz ventum ē ad no ... matrimoniū factū ... ad grām disponēs per aliquid absolutum.

Quantum ad 3m videndū ē de actore tpe et loco institutionis. De qbus ita sentit ... fuerit ... institutū in paradiso ... ante peccatū ... q ... multiplicationē ... 35 q 1 ... Unde et dicit lex qd nihil ē utilius hōibus nuptiis ... facere ... tibus ... Non ē bō nisi ex matrimonio sit suscept⁹ vt i auc. de institutiōib⁹ ... merito cōmouerāt col. 4a. Et dicunt ... fuit ma trimoniū institutū. Crescite et multiplicamini ... dixit B nō esse vez sz potius fuit quedā benedictio nubētiū imo p hec vba ... propheticō plata. B os ex oss. bus meis ... vt nota ... principio ... de sponsal. ... Ad B lira de diuor. Gaudem⁹ ... Mulierē. Post peccatū vo ... ab eodē ... ab aplo ... paradisum fuit institutū ad remediū ... vt carnis ... cohiberet. Unde apls vnusqsqz habeat suā pp fornicationē vt i. ... dicto his ita. 33. q 2. Et vide qd nota i. c. ... vlt. sub. §. vt auc. Nisus ... de sponsa duoz ... qbus vbi vtraqz.

¶ Ad argumētū dōm qp diffinitōes intelligūt de coniunctio ne psonaz vt pz p diffinitionē Hug. psonalitas autē non ē in brutis et mas et femina non sunt in angelis vnde solū i hominibus est matrimonium. Q. II.

Secundo q̄rit vtz sit licitū. Et videt qp non. qz nihil separat a deo nisi petm. sz actus matrimōij separat a deo ... ē petm. si sic ... matrimonium minor pz: qz exo. 19. pcipit his q debebāt deum videre vt non accedāt ad vxores. ¶ Itē nihil idi get excusari nisi qd ē malū: sed act⁹ matri monij indiget excusari p bona matrimonij ... malus ... ade qd primo ¶ Contra. qz nullū malum pot esse a deo insti tutū sz mrimoni ē a deo institutū dicēte xpo. Math. 9. Quos deus coniunxit hō non separet ... non ē malū. Ad idez est qd dicit ... ad cor. septimo. Uirgo non peccat si nubat. ¶ R. hic sunt tria videda. primo an matrimoniū sit bonū et licitū absolute. 2o an excōicato liceat matrimoniū ... 3o an liceat meretricem accipere.

Quantū ad p⁹ sunt tres ōnes. ¶ Prima qp actus ei⁹ ē bon⁹ et licitus qz quicqd ē bonū i se bonum ... de vidit deus qd erat bonū et dixit ... sed mala fie ri ē malū qz motus a termino accipit entitatē et bonitatē: vt cū fieri termineq ad ee si bonū ē aliqd eē bonum ... fieri. Sed bonū ē eē naturā humanā cum sit de opib⁹ dei ... deus cuncta q fecerat et erāt valde bona ... nec dicunt ... sz cursū ... nisi p actū ... Nec obstat qp in actu carnali non pōt hō actu cogitare de deo ... aliqd intelligere. Et eni petm mortale illud qd separat a deo habitu. Dico autē separare a deo habitu nō omne vel solus petm qd ... habitū tollit quo deo diligit p charita te ... actu ... a deo ... pōt actu ferri i deū ... tenet semp ferri actu in deū: sed ... sicut pz i somno ... qz eni dor mit in ... actu cogitare de deo peccat ... nō ... indicebāt sacerdotib⁹ hebr.

domada vicis sue qñ debebāt actu vacare ... cōiugati tpibus festoz et ieiunioz qbus debēt ... ni vacēt libidini, peccāt alr nō. ¶ 2a ... solū nō ē malus sz meritori⁹ ē ... actus ... iformatus semp ē meritori⁹ ... cognoscit vxorē debitum reddēdo: ē actus iustitie ... petēdo pp plē ad cultuz dei educādum actus religio ... ¶ 3a ... ex his qp matrimoniū ē bonū: qz ... bonus ē ipm quoqz bonū ē: sed vsus matrimonij ē ... qz cum actus carnalis aliquādo sit bonus nec posse ... sitioz nec magis debitis circunstantijs vallatus ... matrimonio. imo aliter semp ē malus ... naturali matrimonium sit de iure naturali ...

Quantū ad 2m sunt sex ōnes. ¶ Prima qp matrimo ... ptractū ab oi excōicato ... suspēso et iterdicto tenet qītū ad essentiā: et ē vez matrimo nium ac si a quocunqz alio celebret: qz etiā degradati ve sacramēta pficiūt etiā eucharistie qd ē maxie spūale ... characterē ordis pferunt: et etiā būdictionē nuptialē ... recipiunt: vñ post absolōnē nō ē eis iterāda sicut ... nes tpe excōicatiōis recepti. Nec obstat ... ¶ 2a ... ē de po ... excōicatus maiori. Et qdē spōsalia pōt ōhere ... tū absqz peccato mortali: cū hoc nō sit ... imo sicut ōhit ad necessaria rōne ... na species sz cum iuramēto nō licet ... diuinis sicut nec quēcunqz aliū cōtractuz iuramēto ... nus solēni: sz de calumnia reus iurare teneat: sz p verba pñti ōhens peccat sicut recipiēs quēcunqz aliud ... minus iquātuz hoc magis carnale ... muliter recipiēs būdictionē nuptialē solēnē sicut et ... missaz qd nō ē sacrz recipe: sed sacrale ē et mortale. ... nec ... excōicato ... Cui eni iterdicit aliqd et omne p qd puenit ... cui matrimoniū et sponsalia ff de spon. ... cōicato iterdicit matrimoniū p ōne et sponsalia: qz ... tū sunt initiū matrimonij sunt spūalia et diuina: qz ... cramētale hui⁹ sacri añcedēter sicut būdictio nup ... seqnter. Qd et dictuz ē de missa qd ē sacrale vez ... tis: sz i se vez ē sacrm et ... cōicanti qp ipm recipit. ¶ 3a ... excōicato minori p participationē. Et h nō peccat mor taliter ōhēdo spōsalia quōcunqz nec benedictionē nuptia recipiēdo: sz solū p verba de pñti ōhendo: qz participa tione sacroz phibitus ē nō ab alijs diuinis ... c. vlt. Uñ sicut missaz audiēdo aut i choro cantādo nō pc caret mortalr sz cōicando vel celebrādo: sic hic: qz ... collōne sz receptione sacroz ... pñti recipit sacrz nō i būdictione. Et ... catus minori nō ē separatus ab actibus legitimis ... cramētalib⁹: sz sine exceptiōe separatus ē a perceptiōe ... rus: vñ si matrimonium nō eet sacrm per ... peccaret. ē autez sacrm. ergo peccat grauiter: minus ... cunqz alio sacro. Nec obstat. ff de sponsa ... moniū phibet iniūtuz ē actus legitimus ... sponsalia vnde excōicat⁹ cui iterdicit ... ab vtroqz phibet sz qz matrimonium phibet ... ē sacrm tunc nō phibet illud circa ipm qd nō ... de cū matrimonium phibeat excōicato minori ... spiritale sed qz ... ctio et sponsalia que nō sunt sacrm sed ... iterdicunt sicut nec sumptio aque bñdicte ... ¶ 4a ... ē de suspēso qz i neutro ... et venatr sine suspēsus ab ... deni prima sine ... rum ab officio ordinis vel officio ... vñ p eas videt iterdictus actus clericoz ...

ficeret ꝯtrahere matrimonium qḋ est ꝓpriū laycoꝝ. Unū si is q
est in minoribꝰ ordinibus ꝯstitutus vel officialis. suspēsus
ꝯtrahat sponsalia et iuramēto vel matrimoniū aut benedica
tur ꝯtrahens in nullo peccat. Et ꝯfirmat̄ ratio: qꝛ ēt si eēt suspē
sus ab igressu ecclie ⁊ in igressu ecclesie vt mos ē in facie
eccl̄ie ꝯtraheret sponsaret vel īfra ecclesiā ad altare missā ⁊ bn̄
dictionē nuptialē reciperet nō peccaret: qꝛ nō ē sibi igressus
ecclesie iterdictus vt layco: puta qꝛ pōt trāsire p eā: sed vt
clerico. ī hoc aūt non ē actus clerici sꝫ layci. Unde suspē-
sus ab igressu ecclesie audiēs in ea missas vel faciēs q̄ lay-
5ª ꝯ cus licite faceret irregularitatē nō icurrit. ¶ 5ª ꝯ ē. de iter
dicto ꝓmo qdē i speciali: qꝛ qbus ē interdictum ab ecclesia
viua voce matrimoniū ꝯtrahere ꝑ aliqḋ impedimentum
nunciatum vel aliā causam: peccāt mortalr̄ ꝯtrahendo matri
moniū: vel ēt sponsalia si sit eadē rō ꝓhibēdi: ⁊ hoc ꝓpt
iobediētiā: qꝛ q ꝑtāti resistit dei ordinationi resistit. Ro. 13.
⁊ hebre. 13. Obedite ꝑpositis vr̄is ēt ꝑ ꝯsciam. Dui signū
ē q̄ q ꝯtrahit ꝯ iterdictū ecclesie excōicant̄ cum tn̄ excoica
tio nō debeat ferri nisi ꝓ peccato mortali. de iterdicto aūt
gnāli dicit Inno. q̄ matrimoniū tpe interdicti pmittit̄:
cū sit ēt iter īfideles sed s̄m hostiēsē solēnitas suspendit̄:
vn̄ tpe iterdicti ēt ab iterdictis licite possunt sponsalia cō-
trahi ēt cū iuramēto itē mr̄imoniū ꝑ verba de p̄nti ⁊ fieri
banna ī ꝑdicationibꝰ vel aliter publice nō in missa. 3º. be-
nedictio nuptialis nō dꝫ fieri ī loco iterdicto nec in subur
biis aut cimiterio vel capella ꝯtiguis ecclesie iterdicte: sꝫ
ī loco alio non interdicto de licentia curati vtriusqꝫ vel cu
rati viri tn̄ cuius foꝝ sortit̄ mulier. de sen. ex. Si ciuitas
li. 6. Nō āt licet solēnē bn̄dictionē recipere tpe iterdicti ēt
ī illis quattuor festiuitatibꝰ exceptis. de sen. exco. c. Alma.
qꝛ illa festa nō eximunt̄ a gnāli iterdicto quo ad alia sacra
nisi quo ad eucharistiā. vn̄ illis diebꝰ laycus moriēs nō eēt
inungendus: nec aliqs in acolytū tpe interdicti ordinan
dus. ¶ Sed illud hꝫ duplicē instantiā: qꝛ cōcesso ꝑncipali
ꝯceditur accessoriū: vnde tpe iterdicti sicut conceduntur
baptismus ⁊ cōfirmatio: sic cōfectio chrismatis ⁊ alia sacra
lia hoꝝ. de sen. ex. c. Qm̄. li. 6. Unde cū benedictio nuptial̄
sit qḋdā accessoriū ⁊ sacrale matrimonij postqꝫ illud cōce-
dit̄ tpe iterdicti: ⁊ istud. ¶ Solo. hoc ē qꝛ illa sacra sūt ma
gis spūalia qꝫ sua sacralia: nec ꝯfirmatio posset eē sine chri
smate nec baptismus decēter: h autē matrimoniū ē de se qd
carnale: licet vt sacrꝫ sit qd spirituale nec ad eius eēntiā
reqrit̄ bn̄dictio: ió nō ē simile. Alia istātia ē: qꝛ qn̄ terra est
iterdicta nō populus: ē bn̄dictū illud: qn̄ autē populus qui
vbiqꝫ ē ꝓhibitus a diuinis tunc nullꝰ dꝫ benedictione re-
cipe q̄ ē ꝓpria xp̄ianis sed matrimoniū vbiqꝫ ꝯtrahere pōt qd ē
6 ēt paganoꝝ. ¶ 6ª ꝯ ē. de matrimōio spūali qḋ ē ꝓfessio reli
gionis: qꝛ excōicatus maiori pōt se vere obligare religioni
ꝑ ꝓfessionē: qꝛ licet sibi nō possit acqri bn̄ficiū ecclīastīcū
qꝛ non ē voluntas pape ꝯ quā nullꝰ bn̄ficiū pōt ꝯferri ta
men ꝓfessio innit̄ voluntati boniꝫ ꝑ quā sibi mutuo obli
gat̄ peccat tn̄ mortaliter q sciens hoc facit vl̄ q sciens reci
pit si ē excōicatus maiori cū hoc sit imiscere se diuis ⁊ par
ticipare. Si autē minori: vel suspēsus aut iterdictus nō vi
det̄ mortale cū nō sit sacrm̄. Sīr ꝑ votum simplex potest
se obligare nec peccat sicut nec solus dicēdo horas et liga
tus minori. Sꝫ ligatus maiori nec alii ꝓmittere pōt vt vi-
det̄ sine mortali nec alius sciēter recipe: qꝫuis teneat obli-
gatio: qꝛ iurare ⁊ promittere tale quid videtur diuinū in
quo cōmunicare est mortale.

ꝯ Quantū ad 3m articulū ꝑncipalē sunt tres ꝯclusiōes.
¶ Prima i spūali de meretrice. Qꝛ enī matrimoniū dici
tur a matrē monēs vt caste viuat querit hoi. nūqd mere-
trix pōt ꝯtrahere ⁊ dicit q̄ sic si se vellet corrigere. 32. q. 1. Nō
ē culpādū. et. eo. iter opa. Sec' si nō sit corrigibil. 32. q. 4. c.
Unde ē veꝝ de possibilitate iuris: qꝛ aliter peccatū ē eā du-
cere vel ei nubere. Ī nō de possibilitate facti qꝛ veꝝ ē ma-
trimoniū ēt iter eos qui nō itēdunt ꝯtinere. Licet autē hi
gamiā ꝯtrahāt q publicas meretrices duxerūt si tn̄ hoc fe
cerūt itentione retrahēdi eas a peccato ī remissionē eis ꝑ-
ficit peccatoꝝ et. c. Inter opa. ¶ 2ª ꝯ ē gnāūs. q̄ i oībꝰ sa 2ª ꝯ
cramētis qn̄ habēt itentionē ꝑficiēdi sacrm̄ hic q ipm̄ cele-
brāt licet habeāt intentionē abutēdi ipso veꝝ sacrm̄ ē sicut
eius q celebrat ad sortilegiū idē faciēdū. Et similiter si cō-
trahentes itēdāt veꝝ matrimoniū ꝯtrahere licet intēdāt ali
quid ꝯtrarium bonis matrimonij cum quo tn̄ veritas ma-
trimonij stare pōt veꝝ ē matrimoniū si illud sit honestū:
vbi gra. Si intēdat veꝝ matrimoniū ꝯtrahere tn̄ nō inten
dit renūciare iuri suo qn̄ si sibi bonū visū fuerit ante ma-
trimoniū ꝯsūatū itret religionē qḋ ē ꝯtra idiuisibilitatem
sacri: qꝛ per hoc soluit̄ viculū: nihilominus valet matrimo
niū: ⁊ sic vr̄ loq et. c. Cōmissū: qꝫuis hosti. dicat oppositū:
Nō enī oꝫ q̄ ꝯtrahēs renūtiet oībꝰ priuilegiis suis ⁊ iuribꝰ.
qḋ oporteret si duꝫ suspirat ad religionē ꝯtrahit. Alias ī ta
li suspirio nūqꝫ posset ꝯtrahere ꝑsertim qꝛ ista que ipse inten
dit bene stant cū eēntia matrimonij. Uera enī vxor ē que
ꝑ adulteriū abiicit̄ ⁊ fuit q̄ ꝑ religionē ante copulā di-
mittit̄. ¶ 3ª ꝯ ē. q̄ idē est in itentione ihonesta nō tn̄ expl̄ 3ª ꝯ
sa vt si itendat ꝓcurare venen ī sterilitatis semē fundere:
aut ꝑ qstu vxorē exponere: qꝛ ista stant cū eēntia matrimo
nij. Multa. n. vera matrimonia carēt tribus bonis. Unde
etiā matrimoniū cōtractū ꝑ causam ihonestā idistincte dr̄
valere: licꝫ exēplificet̄ de illis tn̄ ihonestis q̄ nō sunt ꝯtra
matrimonij bona. ¶ Ad argumēta i oppositū ē dicēdū ad
ꝑmū q̄ deo cōiungit̄ dupliciter: vno mō s̄m habitū gr̄e ⁊
charitatis: ⁊ qḋ separat hāc ꝯiunctionē ē peccatū ēt morta
le. Alio mō s̄m actū contēplationis ⁊ dilectionis: ⁊ hec con
iūctio pōt separari ꝑ aliqd qḋ nō ē peccatū. s. ꝑ solā occupa
tionē animi circa res exteriores qꝛcūqꝫ licitas. Pria con
iunctio nō separat̄ per actū matrimonij sꝫ scḋa tn̄ qꝛ in eo
deprimit̄ mens ⁊ quasi absorbet̄. Et ideo populo qui debe-
bat deū videre ꝑceptū fuit nō accedere ad vxores. ¶ Ad
2m dōm. q̄ illud qḋ excusat̄ a tanto ⁊ nō a toto ē malū ī ali
quo qḋ aūt excusat̄ a toto nullo mō ē malū. sed habꝫ aliqꝫ
mali similitudinē ꝑ qḋ idiget excusatōe. Et qꝛ actꝰ matri-
monialis ī nullo ē malus: habꝫ tamē similitudinē cū actu
fornicationis cum sint idē spē nature: ió dr̄ excusari ꝑ bōa
matrimonij q̄ sunt debite circūstantie. Qō. III.

Tertio qrit̄ veꝝ mr̄imoniū sit in ꝑcepto.
Et videt̄ q̄ nō: qꝛ ꝯsiliū non est
ꝯniū ꝑceptū: sꝫ ꝯsiliū ē de virginitate. pꝰ ad
cor. 7. que ꝯtrariat̄ mr̄imōio. grā. ¶ Cōtra
Crescite ⁊ multiplicamini. ¶ R°. hic sunt. 3.
videda. Primo. de ꝑcepto legis diuine circa
matrimoniū. 2º. de ꝑcepto legis canonice.
3º. de precepto legis ciuilis ⁊ mundane.

Quantū ad pꝰ de necītate matrimonij sunt tres con
clusiōes. ¶ Pria. q̄ fuit aliqn̄ i ꝑcepto ꝑmo pª ꝯ
qdē an̄ pctm̄ ⁊ sc̄o post diluuiū qn̄ vtroqꝫ tpe dictū ē. Mul
tiplicamini: qꝛ cū bonū generis sit melius qꝫ bonū hōis si
ꝑceptū datū fuit de necīo ad ꝯseruationē iduiduī: de oī
ligno paradisi comedendo multo magis de necīo a ꝯserua
tionē spēi. ¶ 2ª ꝯ ē. q̄ adhuc durat ꝑceptū illud. Qꝛ. n. non 2ª ꝯ
mutat̄ qre statuꝰ ꝓhibet̄. C. de testa. l. Sancimus. vnde
cū ꝯstet ꝑceptū eē datū ⁊ nō ꝯstet eē reuocatū sicut ꝑcepta
ve. le. cerimonialia ⁊ iudicialia sūt reuocata: nō āt moralia
⁊ illud ē morale imo nāle le. nāe nō scripte. q̄ adhuc tenet.
Preceptū. n. tandiu durat qꝫdiu durat ꝑcipiens nisi ab ipso
vel superiore reuocet̄. ¶ Sꝫ ꝯ h ē qꝛ vr̄ reuocatū eo ipso qḋ
xp̄s dedit ꝯsiliū de virginitate ⁊ ī spāli mr̄i sue ⁊ discipulo
que de nuptiis volēte nubere retraxit ⁊ i gnāli ꝯmendās
eunuchos q se eunuchauerūt ꝑ regnū celoꝝ. que seques

vol's dicit De virginib^ pceptū dnī nō hēo ɔsiliū aūt do.
¶ Itē vī reuocatū fuisse añ diluuiū q: nisi fuisset reuoca
tum pceptū nō oportuisse ipm renouari nec replicari post
diluuiū sicut fuit pp qd dicūt aliq ꝛ vī mag^ī inuere q pre
ceptū nō solū reuocat expsse s; et tacite p h.s.q cessat cau
sa ei^ ꝛ sic multiplicato humano genere ꝑpter qd erat da
tū q: cessante cā cessat effectus videt reuocatū posset tam
sustineri pma opinio sic q p multiplicatione humani gnis
nō sit pceptū reuocatū s; tūc nō obligat. Sz si cras ɔstaret
numeꝝ electoꝝ nō posse cōpleri nisi illo ɔtrahēte qui nō
vouit oppositū ipse teneret sicut si nullus idigeat pceptū
de elemosina nō ꝑpter hoc ē reuocatū s; iterim nullus ob
gat supueniete aūt necessitate obligat quicūq q videt cā
ꝛ pōt subuenire ita ꝛ hic q: pceptū qd ē de iure nāli imuta
biliter pseuerat. Ex āt xps dedit ɔsiliū hoc ē q: bene ꝑsci
uit nō futurā necessitatē multis volētib^ ɔtrahere q suffi
3a 2e ciūt Et qd fuit replicatū ex abundāti fuit scm. ¶ 3ª. ɔ.est
quō a trāsgressione pcepti excusant ɔtinētes. Primo quidē
pp hoc q: pceptū affirmatiuū nō obligat nisi p tpe necessi
tatis: mō aūt nō ē necessitas cū multi gnātiōi vacēt. 2°. q:
pceptū recipiēs ɔseruationē iduidui ligat quēcunq; q: ali
nō pt subueniri q: te comedēte ego nō comedēs nō nutrior.
Sz pceptū respiciēs ɔseruationē spēi nō ligat quēcūq;. 3°.
ꝑpter dispēsationē xpi virginitatē ɔsulētis: q: nemo peccat
legis auctoritate. Si.n. Osee faciens filios fornicationuz
dño volēte nō peccauit: multo minus ɔtinēs ɔsilio xpi vl
dimittēs vxorē cā fornicationis vbi xps dispēsat. Si autē
mūdus deficeret q virginitatē vouit s; quosdā ɔhere de
beret. Et qdā alij dicunt q: si sibi de hoc ɔstaret: q: nisi eo
ɔhente mundus periret adhuc ɔhere nō deberet q: deberz
supponere numeꝝ electoꝝ eē ɔpletū āteq; nō cessabit hō
volēs gnāre sicut nec volūtas angeli ad mouēdū celū. Sz
si hoc ipm sibi ɔstaret. s. nō eē completū numeꝝ electoꝝ
nec alr q; p se posse ɔpleri adhuc nisi deus sibi pciperet cō
trahere nō deberet: q: q auctoritate dei obligauit se ad votū:
nō d; ipm frāgere nisi auctoritate eiusdē deobliget: nisi quis
dicat q cū dns velit ɔpleri numeꝝ electoꝝ eo ipso q inno
tescit isti nō posse ɔpleri nisi p ipm vult ipm cōtrahere.

1a 2e Quantū ad 2^m sunt tres ɔnes. ¶ Prima quō pceptuz
canonum de nō exprimēdo aliqd ɔtrarium subē
matrimonij faciat matrimo^m nullū ꝛ quō nō. Ubi pter id
qd dicet di. 29. ē sciēdū. q si exprimat aliqd i ɔhēdo qd ē ɔ
bona matrimonij: tūc refert vtꝝ illud sit ihonestū modus
vel ɔditio ꝛ tūc viciat de cōditionib^ appositis. c. viti. Uñ
tunc expssa nocēt nō expssa nō nocēt. Et hoc ē q: l; ista ex
pssio nō ɔriet eēntie matrimoniali ꝛ sic de se non ipediat:
tñ pp ꝑhibitionē eccl'e ipedit matrimo^m que i fauorē ma
trimonij tales psonas reddit ihabiles p nūc p illū ɔsensuz
ad ɔhēduz. Prohibitio āt eccl'e pōt cadere sup actū exte
riorē ꝛ ipm afficere nō āt sup actū iteriorē: vñ nisi act^ ite
rior de nā sua ipediat vl faciat matrimo^m nunq; pp eccl'e
ꝑhibitionē vl pceptū faciet vel ipediet matrimo^m: ex quo
āt nō respicit eēntiaz matrimonij nō h; de nā sua ipedire.
Si āt id qd exprimit sit honestū q;uicūq; bonis matrimōij
ɔriū nō puto q ipediat qd expressuz ē sicut nec tacituz. vñ
sicut i vo matrimōio iā; ɔtracto ꝛ ēt ɔsūmato licz decedere
cōi cōsensu vel ob fornicationē ꝛ añ copulā idisticte: sic ēt
non video qd ꝑhibeat sic dicere. ɔho tecū matrimo^m ita
tñ q nō decipiaris q: itrabo religionē si mihi videat ante
copulā aut post te ɔsentiēte vel fornicāte: vel ēt sub tali pa
cto vt nec petas nec reddas debitū: s; viuamus i virginitate
vt frater ꝛ soror ꝛ solū^ alius sumus veri cōiuges. Hoc eñi
eccl'a nō ꝑhibuit sicut ꝑhibuit ɔhi ihoneste q: illud sup
ponens matrimōio semp vituperat hoc āt laudat: vñ ecclesia
ɔmendat eū q derelicto thoro maritali cōsentiēte vxore
ɔtinet. vñ qd laudat post matrimo^m nō ꝑhibet añ matrimo^m:

nec vnq; pactū de re licita ꝑhibet: vñ si res de q ē pactū
sit licita ꝛ nō ꝑhibita p dñs ꝛ pactū q: act^ habet bonitate
ex obiecto: vñ nō pōt dici licz qdē ɔhinere s; nō [illegible]
de cōtinētia licz aliqñ i simonia ꝛ vsura aliqd cū pacto ē
peccatū vel maius qd sine pacto nō eēt peccatum. ¶ 2^a
pcedens ē de matrimonio spirituali. Per pcedēta [illegible]
q igrediē religionē q cūcūq; intēdat fieri eps vel forni
cari vel furari vel rebellare q: tñ faciēdo pfessionē [illegible]
dēs eē ver^ religiosus l; malus intēdat se obligare ad [illegible]
l; nō itēdit soluere qd pmittit: tñ ɔsentit i pmittēdo [illegible]
āt obligatio ad vota nō ipleta ē de eēntia religionis. [illegible]
eēntialr ꝛ vē pōt eē religiosus ꝛ tñ erit fornicator [illegible]
rius ꝛ iobediēs pp qd ēt vī q papa nō possit dispēsare [illegible]
to cōtinētie solēnizato p pfessionē q: i pceptis neg[illegible]
nūq; q;diu manz obligat^ ñ faciēdū l; faciē. Nūq;n l; [illegible]
occidere qñ tentor ñ occidē. Uñ cū obligat^ ad ñ coeu[illegible]
eēntial' religiōi q;diu manet religiosus quod ē vsq; ad [illegible]
sp manet obligat^ ad nō coeundū: vñ ipole ē q: tā [illegible]
co. re: q: tunc liceret ꝛ nō liceret. Sz forte pōt papa de reli
gioso facere nō religiosū ꝛ tūc cessat obligatio q: ipse pos
set destruere oēz religionē sic destruxit aliq;s: q: nō repu
tur religio nisi approbata a papa q i approbādo nō pot [illegible]
legē iponere a q sibi nō liceat recedere sicut nec testator i
testādo. ff. de legatis. l. Si qñ. Si vō nō solū non itēdet
caste viuere imo nec itenderet se obligare ad hoc tūc non
eēt pfessus q: hec itētio repugnat eēntie religiōis. Et id[illegible]
ē de alijs votis. Si vō exprimat aliqd repugnās ihonest[illegible]
ꝛ eēntiale puta q nō itēdat se obligare ad castitatē vel al
qd tale nō valet pfessio sicut nec valeret pp solā itētionē.
Eadē ē si dicat nō intedo suare castitatē pmissaz q[illegible]
q; pmittā: ꝛ hec expssa noceret nō expssa non noceret ad
similitudinē matrimonij carnalis. Si aūt exprimat aliqd lic
tū puta q de licētia plati custodiā pecuniaz vel aliqd ta[illegible]
hoc nō repugnat religioni nec bonis ei^: vñ nō ipedit pfes
sionē. Nō. n. sic pōt eē aliqd meli^ i religione ɔriū bonis re
ligionis: sic i matrimonio aliq; sunt meliora ɔria bonis matri
monij: vt cōtinētia q; coitus. ¶ 3^a ɔ ē. de matrimonio beate 3a
vgīs ꝛ Joseph. qd fuit corporale ꝛ spūale aliq mō q: p pre[illegible]
cta nō patiemur difficultatē i saluādo veritatē matrimōij be[illegible]
vgīs ꝛ ppetuitatē virginitatis ēt mētē: q: licet ꝑposuisset cō
trahēdo suare virginitatē si ēt expssisset nō pp h minus fuis
set veꝝ matrimo^m: vñ vouēti virginitatē liceret matrimo^m
ɔhere sub tali pacto vt nō petat debitū nec exigat.

Quantū ad 3^m sunt tres ɔnes. ¶ Prima. q pceptū vl 1a
ꝑhibitio iuris ciuilis scripti vel cōsuetudi
narij cuiuscūq; locoꝝ nihil facit licitū siue illicitū debitū vl ne
cessariū i ɔtu matrimonij si ē cōtra legē euāgelij sic q pos
sit dari libellū repudij excepta sola cā fornicationis. ex[illegible]
spon. c. i. Immo ēt si ē ɔ canones sanctoꝝ patꝝ q: leges [illegible]
dedignant sacros canones imitari. 2. q. 3. cuthbonā [illegible]
de iudicat si clerici. Uñ lex q obuiat sacre scripture ꝛ [illegible]
tis pape ꝛ bonis morib^ nullius d; eē momēti di. 10. [illegible]
l;. ꝛ q;ttuor. c. seqntib^: q: diuina ꝛ canōica supiorē [illegible]
10. Lege Uñ lex q virginitatē vel viduitatē tollit [illegible]
licitū sub ɔditōe viduitatis vl virginitatis pareꝝ fac [illegible]
gē euāgelij nō t;. vbi q a fm leges si vir re[illegible]
gatū sub ɔditōe si pmāneret i viduitate lucrabat le[illegible]
ɔhēdo. C. de indicta viduitate tollenda. l. Una [illegible]
viduitatē i fauorē matrimonij. Hoc āt ē ɔ euāgel[illegible]
fauet virginitati q; viduitati ꝛ viduitati q; matrimo[illegible]
bolā fruct^ cētesimū sexagesimū ꝛ trigesimū. Itē ma[illegible]
ifra annū a tpe mortis p[illegible] nō ē i[illegible]
lis p[illegible] de sc[illegible] ꝛ sic de [illegible]. ¶ [illegible]
q pceptū ꝛ ordiatio [illegible] humane [illegible]
trimonio nō h; effectū nō [illegible] diui ꝛ ca[illegible]
imo et si nō ē iure canonico approbata q: cā [illegible]

spūalis τ eccl'astica. Laycis āt i reb⁹ ecclesiasticis ordinā-
dis nō ē tributa facultas:a qb⁹ si qd i talib⁹ ɔstitutū fuerit
nullius ē firmitatis nisi ab ecclia fuerit approbatuꝫ. ex͠ de
ɔstitu.c.Eccl'a sancte Marie. Sciendum e tñ ꝙ si aliquid
fuerit relictū mulieri sub ɔditiōe si nubat: lucraṫ legatū si
itret religionē ēt iure ciuili nouissimo. Secus āt si i seculo
manens vellet virgitatē ſuare:qꝛ nō inemṫ expssuꝫ. ℂ 3ª ꝯ p⁹ 3ª
est contraria ex sup̄dictis ꝙ.s.nullo statuto vel ɔsuetudi-
ne excusanṫ q pedagiāt clericos:qꝛ sicut i psonis ecclesiastu-
cis nihil possunt layci statuere:sic nec ɔsuetudine introdu-
cere. Et hoc est argumentū ad qōnez nobilis q a tpe a quo
non extat memoria ɔsueuit in certo loco leuare pedagiū a
laycis τ clericis idistincte:intantū vt ēt in ɔtradictorio iu-
dicio obtentū fuerit p ɔsuetudīe ɔ̄ epm litigantē in curia
regis frācie. Et dicūt quidā ꝙ nō est excōicatus qꝛ papa ñ
pōt auferre ius laycoꝝ:τ qꝛ nō ē nouū pedagiū sꝫ āntiquū.
ɔ̄ hoc est directe simō in ɔcilio bituriceñ. Cū.n.omnes no-
ua pedagia et in laycos istituentes sine auctē pncipis sunt
excōicati singulis ānis a papa.ēt ipe excōicat leuātes anti-
qua a clericis nō p rebus mercantiuis.de imunitate eccle-
siaꝝ.c.i. In ɔstitu.eiusdē legati τ bonifacij ɔ̄ria ɔsuetudīe
nō obstāte de imu eccle.c. Quāq̄ ii.6 excōicat oēs singu-
lares τ iterdicit vniuersitates ɔ̄ria faciētes. Et ñ valet qō
dicit̄ius acquisitū qꝛ ē ɔ̄ legē nālē τ diuinā. Nā sicut deci-
me sunt de iure nāli vt q semināt spūalia metāt tpalia : sic
ɔ̄ ius nāle ē vt eꝫ clerici soluāt pedagia laycis. Uñ ab hac
ɔditōne terra sacerdotū erat libera. Nec valet qō dicit̄ pa-
pe iniuste hec statuisse:ēt si sit snīa pastoris iusta τ iniqua
timēda ē τ seruāda. Nec pōt dici ꝙ hēat itollerabilē erro-
rē expressuꝫ:cū mlti piti dubitēt. Si.n.in his q̄ sunt de api-
cib⁹ iuris vbi sunt ɔ̄rie doctoꝝ snīe vel opiniones ferātur
snīe ɔ̄rie:neutra dicereṫ nulla q̄uis oporteat alterā esse ɔ̄
ius. Alias ius nō e sufficiens ars equi τ boni licitū ab illici-
to sepārās multo magis temerariū e dicere snīaꝫ iuris cor
pore clausam eē erroneā. Nec valet qō dñt clericos ad pe-
dagia teneri sicut ad refectōēs τ itineꝝ pontiū qꝛ cā peda-
gioꝝ est tutella reꝝ ad quaꝝ restitutionē dñs teneṫ si i ter-
ra sua pdanṫ qꝛ illis de terra sua dñs gratis debet tutellaꝫ
p redditib⁹ quas hēt: vnde a suis subditis nō debet leuare
vectigal. Mat 17 q liberi sunt filij sꝫ ab alienis nec a qbus-
cūq sꝫ solū ab illis qui causa negotiatōis:sꝫ clericos teneṫ
gratis tueri.ex͠ de sen.ex. Quāte. vnde licite nullius ab eis
mercedē recipit p tuendo quos gratis tueri debet. Sūt ēt
excōicati illi qui p ɔsuetudīe iudicarūt τ cā seruari fecerūt:
qꝛ ē ɔ̄ libertatē eccle vt dicit̄ in illa ɔstitu. de Gregorij.
Sāguisuge. sed ɔ̄ ō pscrip.c.ā in fi.li.6.qꝛ nō oꝫ allegare ti-
tulū ei qui hꝫ p̄screptōēs tpis a quo non extat memoria τc̄.
ℂ Solutō:tenet in decimis τ alijs q̄ laycis ɔcedi solēt nō
āut qñ pscriptio vel ɔsuetudo ē reprobata. Et lꝫ clerici ad
refectōēs itineꝝ τc̄ ñ tñ p ̄icōsulto tñ de facto legati ɔfir-
mauit quādā talē tallei ·positā clericis carnotēñ⁹ p pa-
uimento vici. Arg⁹ i oppositū solutū ē i pño arti. Q5.IIII.

Quarto quī vtrū mīmoniū sit sacrꝫ. Et videṫ ꝙ nō qꝛ illud qō ē cōe statui sacrā. τ nō sacrā ali nō e sacrꝫ sꝫ matrimoniū ē hmōi qꝛ fuit ante pctm τ post.q̄ τc̄. ℂ Cōtra h̄ aūt est magnū sacrm. Dico aūt i xpo τ ecclia. ℂ R̄. hic facieda sūt tria qꝛ pmo poneṫ qdā positio pbabilis τ subtilis cum suis ratiōib⁹. 2°. iquireṫ de ea τ argueṫ p opinione cōi. 3°. respondebiṫ ad rōnes ɔ̄rie opinionis.

Quantū ad p͠m. p⁹ ponit̄ opio. 2°. poneṫ rōnes ei⁹ 3°. ɔsiderēt ɔueniētia ad iuristas τ magrm. Dicunt igiṫ qdaꝫ ꝙ sacrm accipiṫ dupl'r. Uno mō large τ sic tenēdū ē mīmoniū ee sacrꝫ cū hoc determiet eccl'a:ex͠ de hereticis. Ad abolēdaꝫ. vbi enumerat mīmo⁹ iter alia
sacra: tū qꝛ sibi ɔpetit rō sacri q̄ ē sacre rei signū:mīmo⁹
āt signat siue repñtat ɔiunctionē xpi τ eccle: tū qꝛ apl's
loquēs de mīmonio. Eph.5.dicit h̄ sacrm magnūꝫ ē:dico
āt i xpo τ ecclia. Alio⁹ dr̄ sacrm stricte τ pprie aliqd extrin-
secū appositū ex dina istitutione ex cui⁹ susceptione ɔferṫ
scītas vel mancipatio ad aliqd sacrū:τ hoc mō sacra no.le.
hñt ratiōnē sacri. vt pꝫ idiscēdo i baptismo.ɔfirmatōe τ ce-
teris:sic āt loqndo ō sacris stricte τ pprie mīmo⁹ ñ videṫ
eē sacrm vt dicūt:τ hec ē eoꝝ positio. ℂ Circū ad 2ᵐ ē sciē-
dū ꝙ pma pars ē ab eib⁹ ɔcessa:sꝫ scd'a pbaṫ ab eis sex rō-
nib⁹:qꝛ pma ē. sacrm qō non ē necītatis hꝫ p ministros
eccl'e dispēsari. vñ solus baptism⁹ q ē sacrm necītatis pōt
p quēlibꝫ laycū dispēsari sꝫ mīmo⁹ non ē necītatis q̄.tnꝫ
ad q̄libet psonā τ tñ nō dispēsaṫ p ministros eccl'e: Bndi-
ctio.n.nubētiuꝫ non ē de necītate mīmonij.q̄ mīmo⁹ nō
ē sacrm. ℂ 2ª ratio ē qꝛ oē sacrm hꝫ formā distictā a ma-
teria sꝫ hoc non ē i mīmonio. Non.n.vba exp̄mētia viri
ɔsensū sunt magis forma vel mā q̄ vba mulieris nec eē cō-
uerso.q̄ τc̄. ℂ 3ª ratio:qꝛ q̄ exteri⁹ aguṅṫ i sacris ppe sum-
ptis non possunt eē de dictamine pure ratiōis nālis: qꝛ cū
sacra sint q̄dā ɔtestationes fidei sicut fides est de his q̄ rō-
nē nālēꝫ excedūt sic eoꝝ q̄ exterius aguṅṫ non pōt eē nāl'
ratio i sacris:sicut i baptismo:ɔfirmatione τ ordine:sꝫ eoꝝ
q̄ exterius aguṅṫ i mīmonio pōt reddi nālis ratio vt pote
ꝙ ɔsentiāt τ ɔsensuꝫ suū exp̄māt q̄ τc̄. ℂ 4ª qꝛ circa sacra
ordinatio eccl'e pōt hēre vīꝫ pcepti i nunq̄ ē de necītate
sacri vt pꝫ ex pcedētib⁹:sꝫ ordiatio eccl'e circa mīmo⁹ ē ō
necītate mīmonij. Fac.n.eccl'a psonas illegittias:legittias
ad ɔhēdū.τ de illegitimis legitimas,put placet.q̄ mīmo⁹
nō videṫ ppe sacrm. ℂ 5ª qꝛ absq̄ baptismo nullus ē susce-
ptiuus sacri ppe dicti:cū baptism⁹ sit ianua sacroꝝ:sed ān
baptismū ɔ̄hūt ifideles veꝝ mīmo⁹ inter se:sicut fideles
post baptismū.q̄ τc̄. Nec obstat ꝙ mīmoniū eoꝝ dr̄ ratuꝫ
si ambo baptizeṫ qꝛ veꝝ ē ꝙ post p baptismū eoꝝ mīmo-
niū ē ratum sꝫ non ē magis sacrm q̄ pus vt pbabiṫ.i.ō τc̄.
Probatio assumpta qꝛ i oī sacro opus e nouo facto cū cōsi-
stāt i ope opato sꝫ i mīmonio istoꝝ nihil ē de nouo factū.
solū.n.baptizati sunt. Baptismus āt ē distictū sacrꝫ a mī-
monio:τ susceptio vnius sacri non facit aliud suscepti.q̄ sic
mīmo⁹ non fuit añ sacrm ita nec ēt post:cū tñ sit veꝝ τ ra-
tū. ℂ 6ª qꝛ sacra nō deijciunt hoīeꝫ a pfectiori statu.sꝫ ma
trimoniū deijcit hoīeꝫ a statu ɔtinētie q ē melior τ pfectior
mīmonio dicēte aplo.i.ad coꝛ.7. Qui.n.nubit bñ facit:τ q
nō nubit melius facit.q̄ videṫ ꝙ mīmoniū nō sit stricte τ
ppe sacrꝫ.sꝫ solū large,put sacrꝫ dr̄ sacre rei signū. Hec sūt
eoꝝ ratōes. ℂ Circū ad 3ᵐ ē sciēduꝫ ꝙ licꝫ ista opio videaṫ
modernis theologis mltū eē noua ē tñ realr eadē cū opione
iuristaꝝ τ magri snīaꝝ q dicūt ꝙ i mīmonio nō ɔferṫ gra.
dicūt tñ ꝙ ē sacrm τ sacratissime rei signū imo ꝙ excedit
alia in ratione signi ad qō seqṫ cū omne sacrm no.le.sit cā
gr̄e ꝙ matrimoniū ppe τ stricte nō sit sacrm no.le.

Quantū ad 2ᵐ articulū sūt tres ɔ̄nes. ℂ Pria de vi- p⁹ ɔ̄
tate istⁱ⁹ opionis qꝛ si isti itelligūt ꝙ matri-
moniū non ē ita perfectū sacrm sic alia veꝝ dicunt. Quia
cum sacramēta no.le.abundent a sacramentis ve.legis in
causando potius q̄ i significando illud ē pfectius ꝙ magis
cāt grāꝫ:sꝫ mīmo⁹ minus iter oīa sacra cāt grām licꝫ plus
significet.q̄ simplr ē ipfecti⁹ sacrꝫ iter sacra no.le sꝫ eē ppe
ē sacrm no.le.sicut aliqō alioꝝ. sicut asinus ē ita ppe aīal
sicut hō licet nō sit eē pfectū aīal sicut hō qꝛ illa q̄ sunt de
rōne aīalis puta subā aīata sensibilis eē ppe ɔpetūt asino
sicē homini sꝫ nō eē pfecte qꝛ eē substātiā τ hēre aīaꝫ τ sen-
suꝫ nō ɔuēit asino methaphorice sic nec hōiꝫ sꝫ ppe vtriq̄
sꝫ nō ē substantia eē pfecta aīa τ sensus i bruto sicut i hoīe
ita i pposito qꝛ de rōne sacri no.le. nō sūt nisi duo.l ꝙ sit
signū τ ꝙ sit cā gr̄e: vtrūq̄ āt nō equoce nec metaphorice

sz pprie cõueñit mřimonio licz nõ cã pfecte sic alia q̃ ẽ ve z pprie sacrz sicut alia: licet nõ eq̃ pfectũ. Iuriste aũt z q̃ ne gãt mřimo^m offerre grãm nõ possunt saluare mřimo^m eẽ sa

2^a p̃ cramẽtũ no. le. ¶ 2^a p̃ est de cõi opione dnaz. f. q̃ pprie lo quẽdo mřimoniũ ẽ sacrm̃ no. le. Qd pbaẽ duab^s rõib^s rõ nibus. Primo sic. Omne remediũ p petm̃ ẽ sacrm̃. sed mři moniũ ẽ remediũ dstitutũ p petm̃ dicẽte aplo p^s ad cor.^m. Propter fornicationẽ vnusq̃sq̃ suã vxorẽ hẽat. g̃ ẽ sacrz. 2^a sic. si mřimo^m nõ eẽt sacrm̃ cau̾a matrimonij eẽt pure corporalis z ptineret ad iud. eẽ secularẽ z nõ ecclesiasticũ: sz illud ẽ p canones io. zc. ¶ Sz ad ista argumenta rñdent aliq̃ sic ad pmũ dicũt q̃ nõ omne remediũ p petm̃ ẽ sacrz: qz si aliem̃ idigẽti deẽ pecunia ẽ sibi i remediũ ne egestate ppulsus furet: z sic dat sibi i remediũ p peccatũ furti z tñ dat o pecunie nõ ẽ sacrm̃: sic eciã pactũ mřimonij satisfiat ocupiscẽtie: mřimo^m ẽ remediũ ne ocupiscẽtia icitz ad alias corruptelas puta fornicationẽ adulteriũ: z sic ẽ i oib^s q̃ ex nã actus ipediunt peccatũ ne fiat. Talia aũt nõ sunt sacra sed solũ illa remedia q̃ ex nã actus nõ habẽt hoc facere sz ex diuina istitutione p v̾tutẽ sup nãlẽ eis collatã vel assisten tem adhibitis q̃bu̾dã sensibilib^s. quoz nõ posset reddi rõ nãlis qd nõ ẽ in mřimonio. ¶ Ad z^m dñt. q̃ mřimo^m ẽ sa cramẽtũz saltẽ large. Esto ẽt q̃ nullũ esset adhuc cognitio eius ptineret ad iudicẽ ecclesiasticũ qz cognitio de hoc qd ẽ pure peccatũ z ptinet ad ɔsciẽtiã solã nec ledit rẽ publicã tpaliter i reb^s vel i psonis ptinet ad iudicẽ ecclesiasticũ. Ta lis ãt ẽ error circa mřimoniũ. iõ quo ad hoc cã mřimonij ẽ pure spũalis z ptinz ad iudicẽ ecclesiasticũ. Sz soluto ad p^m argumẽtũ nõ videẽ sufficere qz illud qd ɔfert remediuz p peccatũ grãm adiutricẽ conferendo ex ope opato ẽ sacrz: cũ hec sit diffinitio ei^s. h̃ ɔpetit mřimo^o: qz nõ ex nã act^o ɔfert grãz lz alias pbeat remediũ sz ex diuina istitutione hz ɔferre grãm adiutricẽ ad hoc q̃ sciat vnusq̃sq̃ suũ vas pos sidere i sctificatiõe z honore. Nec põt reddi ratio nãl q̃ si deus dedit istis v̾bis q̃ ex ope opato ɔferãt grãz magis q̃ ɔroni diñce q̃ sanctior ẽ nec ɔfert eã nisi ex ope opãte nec ipsa bñdictio z ɔsecratio virginũ q̃ plus sctitatis videẽ ha bere ɔfert grãm ex ope opato sic illud. vñ cũ omne sensibi le signũ a dõ istitutũ i remediũ p petm̃ ɔferẽs grãz adiutri cẽ ex ope opato z s̾gnificãs eã sit sacrz noue legis z mřim^m hec oĩa hẽat sz theologos nõ ẽ pprie sacrm̃. ¶ Ad scdaz solu tionẽ quã dant dicẽdũ q̃ licz ratio nõ sit multũ efficax: qz multe cause sunt ecclesiastice q̃ nõ sunt de sacris sz vel de sa cramẽtalib^s vel de aliis: z sic de mřimonio ad sciẽdũ vtrũ filij sint legittimi vl nõ. z si irregularis vel nõ bene ptinz. Solutio tñ quã dant q̃ error circa mřimoniũ nõ ledit rẽ publicã tpaliter i reb^s vl i psonis nõ videẽ valere: qz ledit rẽ publicã dtus scẽrt^s qz bonũ matrimonij cedit i bonũ ciuitatis: fm hoc ẽ a iure ciuili put ẽ i officiũ ciuitatis z rei publice iterẽ dotatas ee mulieres z ɔiugatas ad replen da liberis ciuitatẽ. ff. so. ma. l. i. vñ z leges puniunt spurios

3^a p̃ z bastardos nec admittunt ad dignitates. ¶ 3^a p̃ ẽ de def fectu rõnis opionis i cõi. Ubi sciẽdũ q̃ illi de pdicta opio ne ad pbãdũ q̃ mřimoniũ nõ sit pprie sacrm̃ arguũt ex di uersitate h^s sacrĩ ad alia. De quo vt appareat q̃ male arg̃ũ tunt sciẽdũ ẽ i genere q̃ p ɔsimiles rõnes posset pbari nulli sacrm̃ ee sacrm̃: qz nõ ẽ aliqd sacrm̃ qd non hẽat aliqd sibi pprium i quo dĩt ab oĩ alio. vñ si de illo sumat maior: sz q̃ ɔuenit aliis affirmatiue vel negatiue z minor pportiõabi liter: ɔcludet nõ eẽ sacrm̃. Uerbi grã ex pte ministri sic ex pte mãe vel forme. Nã de baptismo dicaẽ q̃ nõ ẽ sacrm̃ hz p mã aliud q̃ puz elemẽtũ corpale vt pz i dacẽdo i aliis a baptismo z pz rõne. Ue cã sacrm̃ sit pcitatiuus fidei q̃ nõ ẽ q̃d nãle dz hẽre p mã aliqd nõ nãle sz baptismus hz pro m̃ i elementũ q̃ nõ ẽ sacrm̃. ¶ P de sacrm̃ ministraẽ a mi nistro ẽt i necẽtate sicut pz de aliis sz baptis^m ẽt eẽ necẽta

tẽ ministraẽ ẽt a nõ sacerdote. g̃ non ẽ sacrm̃. z matõe: qz sacrm̃ nõ hz nisi vnã matẽ ... forme: sz illud hz duplicẽ. g̃ zc. ... ministerũ qd nõ facit i a. ... de e. ... sacrm̃ ɔsistit i vsu materie nõ cõsecratione. ... nõ hz materiã exteriorẽ ... pa i aliqb^s mutat m ... hz aliud sacrm̃: z videẽ p rationes q̃ homo ... sunt a se sz a deo. 6°. de extrema vnctione ... lũ depcatiuã qd nõ hz aliqd aliud. ¶ Dõz ẽ ... q̃ sicut xps ẽ ve z pprie hõ: lz aliqd hẽat qd nullus ... hz z aliquo caret que ... cẽntia hõis vere z ppe. s. aĩaz rõnalẽ z corpus ... sita aũt cẽntia rei ponit ipsa oĩ alio remoto ... sacra no. le. ve z pprie dicta licz q̃libz hẽat ... re vel careat aliq̃ singlari: qz h̃ nõ obstante q̃libz ẽ z causa grẽ qd sufficit ad eẽtiaa sacrĩ. Et q̃ ita sit ... illis loco suo. De mřimõ. o z mõ cõium ẽ ...

Quantũ ad 3^m articulũ rñdẽdũ ẽ ad sex rões ... pcedẽtes. ¶ Ad p^mã ... maioris: qz necẽtas nõ facit sacrz ministrari a non sacerdo te qz baptizat^s i morte ... catbecumin^o santus baptismo: qz nec i piclo mortis ... rereẽ saluareẽ baptismo flamis. Iste ãt nisi vi ... tio fiat sibi ɔtritio: dãnabiẽ. Et si dicaẽ h̃ accidit ... ti si vult: nõ valet: qz ponaẽ q̃ postq̃ ẽ ɔfessus ... ɔtritus layco pdit vsũz rationis: tũc non põt ... subueniri nisi p absolõnẽ: qz nec pt cõicare qz nec ... rire vel non hẽtur eucharistia: vel non põt ... sacerdos. Tũc ig̃ ita ẽ et necẽa absolõ sicut ... smus: z tñ nõ pt absolui a nõ sacerdote cũ ... sit baptizari a nõ sacerdote: h̃ q̃ nõ ẽ solũ pp necẽtatẽ. ¶ ... pl̾s dz fauere necẽtati cõitatis q̃ necẽtati vnius ... ordo q̃ ẽ necẽia cõitati i nulla necẽtate põt ɔferri nisi ... dinato puta si non eẽt in mundo aliq̃s eps nec aliq̃s ... dos non posset fieri eps z sacerdos a non epo q̃ ... est necessitas. ¶ Dõm ẽ q̃ q̃ illud scrm̃ cui^s tota efficacia ex mã z forma nõ ex ptãte ministri illõ potest ɔferri ... q̃ a ministris ecclie i necẽtate z ex̃ necessitatẽ lz non ... nisi in necessitate: sicut ẽ de effectu eucharistie ... pi: qz tota virtus causandi grãm est in eo qd suscipit ... non debeat ministrari nisi a sacerdote excepta ... si tamẽ sit peccatum impediẽs a parte suscipientis ... valet susceptũ a layco quẽ credit suũ curatũ ... curatoria ẽ de baptismo cuius tota virtus ẽ i mã ... nõ i ministro: vñ ẽt ex̃ necessitatẽ potest sz non ... nisi a psbitero. Mřimoniũ aũt ẽ hõ: qz eius ... nistro ecclie: z ideo nõ pp hoc qd nõ ẽ necẽiz ... cõtrati sicut baptismus psone singularis ... ministro ecclie põt eẽntia eius hẽri sine ... ñ pz nisi i facie ecclie z p sacerdote celebrari ... Si aũt pt sine petõ sine sacerdote ... do de ptãte iuris: h̃ ẽ qz fundaẽ i iure nãli. ... q̃ sacra quo ad eẽntialẽ pfectionẽ regrũt ... in nullo casu possunt sine illo celebrari ẽt extrema ... q̃ nõ debz dari nisi existẽti i articulo necessitatis. ¶ Ad z^m dõz ẽ p iterẽptionẽ ministris ... ... forma ... ... rub̾a z alius qz mřimonia ẽ ... ctus sunt ... res q̃ trãsferunẽ p ɔuentionẽ ipsam sunt ... trãsferẽ quo ad potẽtes est materia i ... dico accipio te i meã q̃ si transfero corpus ... tem: z sicut cũ aliq̃s vẽdit se ad precũ ... vendidio: z tñ vendito regrit mãm ...

... cõsensus: qz ipse vir qui transfert ... ibi ma... ita et hic. vel põt dici q sicut i eucharistia ẽ ibi duplex materia et duplex forma: vnus ... sacri sic et hic ... accipio te in ... mea ... ibi mei ... est vna forma ... in q ... ctũ in qd trãsit. sicut cũ dico hoc ẽ corpus meũ. et alter quã ... ndet accipio te i meuz. i. do me tibi i vxorẽ ẽ forma ... et mã ex qua loquẽs et in q recipiẽs: et sic diuersis respectibus vnũ ẽ formale respectu alterius et aliud mãle vt ẽt dictũ fuit supra di. i. ¶ Ad 3m dõz q illa q exterius agũt i sacris inquãtuz ad sacrm ptinẽt sunt signa nõ nãlia sz istituta. Sm se ãt nihil phibet ea eẽ res nãles: sicut aq et ablutõ aq ẽ nãlis. sz q ipsa sit signũ ablutionis a peccato actu non hz a nã sz tm aptitudinẽ: a deo ãt actu. Qd ãt sit causa illius ablutiõis totalr hz a deo. Et silr õsensus et verba hz se sunt a nã et iure nãli: sz sm q sunt sacra a deo. Nã coniunctio maris et femine nõ hz a nã q actu significet õiunctionẽ xpi et ecclie. Alis quicunq sciret istã sciret illã. sicut videns fumũ cognoscit ignẽ. Cuius õriũ apparet i iudeis et paganis i qbus sunt matrimonia et nõ fides. imo Adã i hoc nõ cognouit ministerium xpi et ecclesie nisi spũ pphie: et multo minus ex nã sua habẽt q sint causa grẽ: vñ nec ãte nouã legẽ hoc habuerũt qzuis haberẽt rõnẽ signi. A diña igit istitutõe hẽnt ea q in matrimonio gerunt q sint sacrm et id vñ formaliter sunt sacrz: sz id qd sunt materialiter hñt a nã sicut aq oleũ et chrisma: qz assumere aliqd i mãz sacri nõ tollit eius nãz sz dat ei nouã efficaciã. ¶ Ad 4m dicẽdũ q in illis sacris q hñt õ mã vel forma aliqd nõ subiectũ humano statuto: humanũ statutũ nihil põt imutare sicut ẽ in baptismo et eucharistia. Nõ enim non aqua nec non panis aut eõ humano verbo: sed in illis in qbus mã et forma fundant sup illud qd iure nãli subiacet statuto humão: sic fundamẽtũ potest mutari p hoiez ita et fundatũ: et sic ẽ hic: qz matrimoniũ put est sacrz no. le. supponit matrimoniũ put ẽ qdã õtractus personaz de iure nãli et postea supaddit q ẽ ppriũ sacro no. le. s. significationẽ et causalitatẽ. Si autẽ matrimoniũ nõ esset sacramẽtuz subesset statuto humão sicut et õtractus rez. Homo. n. id qd est: ẽ cõitatis et debet se expõere morti pro republica si oportet: vnde sicut statutũ põt facere q nõ valet alienatio p se facta de rebus eius: vt puta facta a furioso pdigo vl minore: ita et põt facere q nõ valet alienatio de se ipso. Sicut. n. fuus non põt dare id qd habet: ita nec se ipsum dare vel vendere sine dñi voluntate: sic et hõ qui ẽ membz cõitatis õ iustã ordinationẽ rectoris cõitatis non põt se dare i seruũ vel vassalũ nec p ... i maritũ. Sicut q potest pastor mutare mãm sacri eucharistie qz illa mã est panis et ipse põ facere de pane nõ panẽ et eõ: sic qz mã matrimonij est hõ potẽs dare ptãtẽ corporis sui: ecclesia q põt hanc potãtẽ habẽti auferre et cui abstulit rursus dare põt: sic p accñs mutare mãm sacri: sicut ẽt qz mã õfirmatõis et extreme vnctionis ẽ oleũ õsecratũ et chrisma õsecratũ õsecratione p ecclesiaz celebrata sine determinatione ritus a xpo: põt ex parte cõsecrationis sibi subiecte ecclesia mãz mutare: qz potest de oleo nõ õsecrato facere õsecratũ p solã admixtionẽ: et similiter de chrismate. de õse. eccle. c. Qd i dubijs. Et similr posset statuere q oleũ dimisuz definerz eẽ õsecratũ. sz i õsecratione epi q sacrz ẽ credunt aliq vba eẽ subalia a xpo tradita q mutari non possunt quo ab substãtiã. ¶ Ad. 5. dõz. q matrimonium put ẽ sacrm no. le. imprimit ornatuz q vocat vinculũ vel nexus: et nõ solũ ẽ res et rõne sz res absoluta disponens ad grãm put hz spãlr pficere vt sciat suũ vas possidere ... Unde sicut si õfirmet qs vel ordinet ante baptismũ nõ imprimit character ... non ẽ sacrm et nihil ẽ actũ. sz si vellet recipere characterẽ totũ ẽ iterãdũ: ita p matrimoniũ õtractũ ante baptismũ nihil reale ... ẽt sic sacrz formaliter et pprie nõ ẽ qd semp realẽ effectũ hẽt. sz si post baptismuz de nouo õsentiunt vel i pristina õsensu persistãt tunc imprimit ornatus ille et grã nisi ponãt obice: et sic non ẽ sacrm matrimoniũ añ baptismũ sicut nec aliud: lz õcurrant ẽẽntialia sacri: sicut ẽt qzuis oĩa õcurrãt ad õfirmationẽ et ordinationẽ ante baptismũ q post nõ ẽ ordo nec õfirmatio: qz subiectũ ois sacri no. le. alterius a baptismo ẽ hõ baptizatus. Unde sicut si fieret bruto qcqd fit homini i õfirmatiõe et ordinatione nihil eẽt actũ. sic de nõ baptizato. sz qz matrimoniũ pter hoc qd ẽ sacrz ẽ aliqd aliud sicut añ baptismũ eẽt vñ vnctio olei vel chrismatis: sz nõ õfirmatio vel ordo: et si õfirmatio eẽt equocũ ad vtrũq tunc esset õfirmatio vno modo: alio mõ non: sic qz matrimonium ẽ nomen õtrs et nomẽ sacri. ideo ẽ vez matrimonium añ baptismũ put dicit õtrz psonaz sz nõ put dicit sacrm. Qd ãt dicit Augu. q baptizatus nõ soluit bigamiã qz de sacramẽto agit nõ de peccato: accipit sacrm materialr et aptitudinalr nõ formalr et actualr. Hoc autem pz: sic qz si cõiugium infideliũ vnus conuertatur ad fidem sine alio conuersus potest cõtrahere. g non erat iter eos idẽ reale vinculũ qd fuisset si post baptismuz õtractũ fuisset: vnde matrimoniũ ratuz p baptismũ ponit aliqd absolutũ et non puz ens rationis quale solũ erat per matrimoniũ vt ẽ aliqd humanũ. ¶ Ad. 6. et vltimũ ẽ dõz. q p matrimoniũ homo nõ excidit a statu perfectionis sed p actũ matrimonij. vt pz i beata virgine cuius pfectio non ẽ iminuta p matrimoniũ. Uel dicendũ q sacra subueniunt hõi sm omnẽ statutũ. Pnia. n. nõ facit hominẽ decidere a grã vel pfectione: sed supposito q exciderit pnia ipm excipit ne damnet. Et sic sicut pnia licet nõ sit nisi peccãtiuz et de peccatis non tamẽ pp hoc facit peccare sed qzũ possibile ẽ supposito peccato facit ad innocẽtiam redire: sic matrimoniũ licet quo ad actum suũ nõ sit nisi imperfectoz et cũ iperfectõe tamẽ hoc supposito qzũ possibile ẽ facit ad pfectionẽ tẽdere et minus ab ea declinare. ¶ Ad argumẽtũ pncipale ... oppositũ ẽ dicẽdũ q matrimonium qñ erat i statu innocẽtie non erat sacramentum.

¶ Que sint õsiderãda i õiugio. Di. XXVII. a

Post hec aduertendum est quid sit õiugiuz: et q sit efficiens causa õiugij: et cã pter quã cõtrahi debeat: et que sint bona õiugij: et quõ p ea excusẽt coitus carnalis: q sint legitime psone ad matrimoniũ. Sunt et alia plura i matrimonio õsideranda q sub cõpẽdio pstringemus.

¶ Quid sit cõiugium. b

f Sunt ergo nuptie vel matrimoniuz viri mulierisq õiunctio maritalis inter legitimas psonas iduiduã vite õsuetudinem retinẽs. Ad iduiduã õsuetudinẽ vite ptinz q absq õsensu alterius neuter õtinentiã pfiteri põt vel orõni vacare: et q iter eos dũ viuũt vinculũ cõiugale pmanet vt alij se copulare nõ liceat: et vt inuicẽ alter alteri exhibeat qd quisq sibi. Hac autẽ descriptione: legitimorum et fideliuz tm matrimonium includitur.

¶ De cõsensu qui efficit coniugium. c

e Efficiẽs ãt cã matrimonij ẽ õsensus. nõ quilibz: sz p verba exp̃ssus. nec de futuro: sz de pñti. Si. n. õsentiũt i futuz dicentes. Accipiã te in virum et ego te in vxorez: nõ ẽ iste cõsensus efficax matrimonij. Itẽ si cõsentiãt mente

⁊ nō exprimāt verbis vl' alijs certis signis: nec talis ꝯsensus efficit matrimoniū. Si aūt verbis explicāt qḋ tm̄ corde ē: volūtaū nō sit coactio ibi vl' dol⁹: obligatō illa verbor̄ qb⁹ ꝯsentiūt dicētes: accipio te ī virū: ⁊ ego te ī vxorē: matrimoniū fac̄.

C Auctoritatibus probat ꝙ solus consensus facit matrimonium. b

q Uod aūt ꝯsensus matrimoniū faciat subditis ꝓbat̄ testimoīs. Ait. n. Isidor⁹. Cōsensus fac̄ matrimoniū. Itē Nicol. papa. Sufficiat solus ꝯ leges cor̄ ꝯsensus: de quor̄ ꝯiunctōib⁹ agit̄. Qui sol⁹ si forte ī nuptijs defuerit: cetera ēt cū ipso coitu celebrata frustrāt̄. Itē Ioh. chriso. Matrimoniū nō qdē fac̄ coit⁹ ꝯ volūtas: ⁊ iō nō soluit illḋ sepatio corpis. Itē amb. Non defloratio virginitatis fac̄ ꝯiugiū: ꝯ pactio ꝯiugal'. Ex his apparet ꝙ ꝯsensus. i. pactio coniugalis matrimoniū facit: ⁊ ex tūc ꝯiugiū ē: etiā si non ꝓcessit vl secuta est copula carnalis.

C Quando incipiat esse coniugium. e

q Uod. n. ab ipsa desponsatōe in q̄ pactio ꝯiugal' exprimit̄ cōiuges sint: scōr̄ testimonia ꝓbāt. Ait. n. ambr. Cū iniciat̄ cōiugiū ꝯiugij nomē asciscit̄: cū ꝯiūgit̄ viro ꝯiugiū ē: nō cū viri admixtiōe cognoscit̄. Itē Isidor⁹. Cōiuges veri⁹ appellāt̄ a pria ꝺspōsatiōis fide: q̄uis adhuc īter eos ignoret̄ ꝯiugalis ꝯcubit⁹. Itē aug. Coniux vocat̄ ex pria desponsatiōis fide quā ꝯcubitu nō cognouerat: nec fuerat agnitur⁹. nec perierat: nec mēdax māserat ꝯiugis appellatio: vbi nō fuerat nec futura erat carnis vlla cōmixtio: ꝓp qḋ fidele cōiugiū: ambo parentes xp̄i vocari meruerūt: nō solū illa mater: ꝯ ēt ille pater ei⁹: sicut coniunx mr̄is ei⁹: vtrūqꝫ tm̄ mēte nō carne. Ex his euidēter īsinuat̄ ꝙ ex tpe quo ītercedit cōsensus volūtari⁹ ac marital' q sol⁹ cōiugiū facit: veri cōiuges sūt sponsus ⁊ sponsa.

C Scdm quosdā non ē coniugiū aū carnalē copulam: sed sponsi ⁊ sponse sunt. f

q Uidā tm̄ asserūt ver̄ ꝯiugiū non cōtrahi aū traductionē ⁊ carnalē copulā nec veri coniuges eē aliquos anꝗ̄ ītercedat cōmixtio sex⁹: ꝯ a pria fide desponsatōis vir sponsus: ⁊ mulier sponsa ē: non coniunx. Sponsos aūt ⁊ spōsas ꝯiuges frequēter appellari dicūt: non q: sunt: ꝯ q: futuri sunt: cuius rei sponsionē īuicē fecerunt: ⁊ ꝯm hoc verba ꝓmissarū auctoritatum itelligenda fore tradunt.

C Qua ratione vtuntur. g

q Uod vero īter sponsam ⁊ cōiugez plurimū itersit: ex eo astruunt: q: licet sponse aū carnalē copulā īconsulto vel nolente spōso monasteriū eligere: quo facto [illegible] licꝫ aliā ducere. Cōiugat⁹ vero vel [illegible] cōtinentiā nisi ex cōi consensu [illegible] monasteriū petere: nisi vterqꝫ [illegible] ꝓfiteant̄. Qḋ vero licet spōse mōa[illegible] auctoritatibus sanctor̄ ꝓbatur. Ait [illegible] papa. Desponsatam puellā non licet [illegible] alij viro tradere tamen licet sibi monasteriū eligere. Item Gregorius. Decreta leg[illegible] satā si conuerti voluerit nullo pe[illegible] runt damno mulctari. Refert etiam Hieronymus ꝙ macharius iter christi heremitas p[illegible] pius: celebrato nuptiali cōuiuio cum [illegible] thalamū eēt igressurus ex vrbe egre[illegible] transmarina petijt: ⁊ heremi solitudinem [illegible] Beatus etiā Alexius similiter ex [illegible] gratia vocatus sponsaꝫ deseruit: ⁊ nudus christo famulari cepit. His auctoritatibus ⁊ [illegible] plis liquet licere sponsis sine cōsensu [illegible] saꝫ ⁊ econuerso continentiā profiteri.

C Qḋ cōiugatus vel coniugata nequeāt continentiam profiteri sine alterius cōsensu. i

b De aūt coniugatis nullatenus licet. [illegible] eni potest vir melioris vite proposit[illegible] sumere sine vxoris cōsensu: ⁊ econuerso. Unde Grego. scribēs theutiste patricie [illegible] q dicunt religiōis gr̄a cōiugia debere sol[illegible] de sciendū est: q: ⁊ si hoc lex humana cō[illegible] tamē lex diuina prohibuit. Si vero [illegible] ueniat cōtinentē vitam ducere hoc [illegible] accusare? Sic eni multos sanctor̄ no[illegible] suis cōiugibus: ⁊ prius cōtinentē vita[illegible] ⁊ post ad sancte ecclesie regimina migra[illegible] vero cōtinentiam quā vir appetit mul[illegible] quitur: aut quā vxor appetit vir recusat [illegible] diuidi non potest: q: scriptū est. M[illegible] statem sue carnis nō habꝫ: sed vir. S[illegible] vir potestatem sue carnis nō habet: sed [illegible] Idē. Agathosa latrix presentiū q̄sta est [illegible] contra volūtatez suam ī monasteriū [illegible] sum: qua ꝓpter experientie tue p[illegible] diligenti īquisitione discutias: ne for[illegible] luntate conuersus sit: vel ipsa mutare [illegible] serit. ⁊ si hoc reperieris: ⁊ illuꝫ ī mon[illegible] manere prouideas: ⁊ hāc sicut p[illegible] vitam cōpellas. Si vero nihil hor̄ [illegible] dam fornicatōis crimen ꝓpter qḋ lice[illegible] dimittere: ꝓdictam mulierē cōmis[illegible] ris: ne illius ꝯuersio: vxoris relicte m[illegible] ri possit perditionis occasio: volum[illegible] sanum illi etiam suas tonsoratas [illegible] beas: omni excusatione cessante: q[illegible]

cationis eã vir vxorẽ dimittere nulla rõ ↄcedit.
Post eã.n. copulationẽ cõiugij viri ⁊ mulieris
vnũ corp⁹ efficit̃: nõ pt et pte ↄuerti: ⁊ ex pte re
manere i seculo. Itẽ ex. viij. synodo. Si qs con
iugat⁹ cõuerti ad monasteriũ velit: nõ ẽ recipiẽ
dus nisi pri⁹ a ↄiuge castimoniã pfitẽte fuerit ab
solut⁹. Tales ergo tũc sine culpa sequunt̃ xpꝫ re
licto seclo si hñt ex pari volũtate castitatis con
sensu. Itẽ. Si vir ⁊ vxor diuertere pro sola reli
giosa inter se cõsenserint vita: nullaten⁹ sine con
sensu epi fiat vt ab eo singulariter puiso ↄstituã
tur loco. Nã vxore nolẽte vel altero illoꝝ ẽt p
tali re matrimoniũ nõ soluit̃. Itẽ aug. Si absti
nes sine vxõis volũtate: tribuis ei fornicãdi licẽ
tiã ⁊ pctm̃ illi⁹ tue iputabitur abstinẽtie. Item
Nicolaus papa. Scripsit nobis thaberga regi
na: regia se velle dignitate vel copula exui: ⁊ so
la vita priuata esse cõtentã desiderare. Cui scri
psim⁹ nõ hoc aliter fieri posse: nisi eandẽ vitam
vir ei⁹ lothari⁹ elegerit. Ex his pꝫ ꝙ cõiugati si
ne cõi cõsensu mõasteriũ eligere: ↄtinẽtiã pfiteri
vel habitũ religiõis sumere ñ valent. ⁊ si fecerit
reuocari debet. Sponsi vero possũt si ↄ cõi cõ
sensu monasteriũ eligere. Vñ videt̃ inter spõsũ
⁊ spõsã cõiugiũ nõ esse. Ideo qꝫ asserũt a prima
fide despõsationis cõiuges appellari ñ re pñtiũ
sꝫ spe futuroꝝ: qꝛ ex fide quã ex despõsatiõe sibi
inuicẽ debẽt: postea efficiunt̃ cõiuges. Premis
sas aũt auctoritates qb⁹ asseritur ꝙ cõsẽsus ma
trimoniũ facit: ita itelligi volũt vt cõsensus vel
pactio cõiugal nõ ante coitũ faciat matrimoniũ
sed i coitu. Sicut.n. defloratio virginitatis non
facit matrimoniũ nisi pcedat pactio cõiugalis:
ita nec pactio cõiugalis añq̃ assit copula carna
lis. Ex pactione ergo cõiugali sponsi ⁊ spon
sę fiunt añ coitũ. In coitu vero efficiũtur cõiuges.
Facit.n. pactio cõiugalis vt q̃ prius erat spon
sa in coitu fiat coniunx.

¶ Rñsio ad pdicta cũ determinatiõe supioꝝ. i

Is aũt ita respondem⁹ fit aliqñ despõsa
b tio vbi ẽ cõpromissio viri ⁊ mulieris de
cõtrahendo matrimonio: non est ãt ibi
cõsensus de pñti. ⁊ est desponsatio hñs cõsensũ
de pñti.i. pactionem cõiugalẽ q̃ sola facit coniu
giũ. In illa ergo despõsatione vbi ẽ pollicitatio
ↄtrahendi m̃rimoniũ: sponsi tñ ⁊ sponse fuerũt
ↄiuges: ⁊ talib⁹ sponsis licet sine consensu pꝛiu
cõtinẽtiã pfiteri ⁊ monasteriũ eligere. In ea ve
ro dispõsatiõe vbi ẽ consensus d pñti ↄiugiũ cõ
trahit: ⁊ ab illi⁹ dsponsatiõis prima fide veri cõiu
ges appellãtur. Scdm hãc distinctiõẽ dispon
sationis de sponsis varie loquunt̃ doctores.

¶ Quõ accipiat̃ sponsa i supradcis capitul̃. k

Liquãdo.n. spõsas vocãt q̃ talẽ hũerũt
a desponsationẽ vbi fuit pactio ↄiugal' de
pñti: ⁊ ille vere cõiuges sũt. Vñ gre. Si
qs vxorẽ dspõsauerit vl' subarrauerit: quãq̃ p⁹
modũ pueniẽte die mortis ei⁹ nequiuerit eã duce
re i vxorẽ: tñ nlli d ↄsanguitate ei⁹ licꝫ accipe eã
i ↄiugio: ⁊ si inctũ fuerit factũ: separetur oĩo. Itẽ
Juli⁹ papa. Si qs dspõsauerit vxorẽ ⁊ subarra
uerit: et vl' pueniente die mortis: vl irruentib⁹
qbusdã cãis eã ñ cognouerit: nec frater ei⁹ nec
vll⁹ d cõsanguitate ei⁹ eãdẽ sibi tollat i vxorem
vllo vnq̃ tpe. Itẽ Gre. Qui dsponsatã ꝑximi
sui puellã cepit i ↄiugiũ: anathema sit ipe ⁊ oẽs
cõsentientes ei: qꝛ fꝫ legẽ dei mori decernit̃. Nã
diuine legis mos est sponsas appellare cõiuges:
vt in euãgelio. Accipe mariã cõiugem tuã. Et i
deutronomio. Si qs alteri⁹ sponsaꝫ i agro vel
quolꝫ loco opp̃sserit vl' adduxerit i domũ suaꝫ:
moriat̃: qꝛ vxorẽ ꝑximi sui violauit: nõ q̃ iã vxõ
erat sed q̃ a parentib⁹ vxor fieri dbebat. Ex his
colligit̃ ꝙ spõse q̃dã cõiuges sũt añ cõiunctionẽ
sexuũ. Sed forte illõ mouet qõ in fine capituli
dicit̃: nõ q̃ iã vxor erat sed q̃ vxor fieri debebat.
Qõ non ita debet itelligi: q̃si vxor vere non fue
rit et quo pactio coniugal' intercessit: sed qꝛ nõ
dum traducta fuerat: nec res vxoria intercesse
rat.s. concubitus coniugalis.

¶ Qr aliter accipit̃ i his alijs capitul' spõsa. l

Et etiã sponsa est q̃ sic viro desponsata
b est: vt non intercesserit cõsensus d pñti:
sed sponsio futuri. Scdm quem modũ
illud decretũ intelligit̃. Si qs sponsam filij op
presserit ⁊ post fili⁹ ei⁹ eam duxerit: pater po
stea non habeat vxorem nec mulier virum fili⁹
qui patris facinus ignorauit aliaꝫ ducat. Si cõ
iunx illa fuisset quod vtiq̃ foret: si in sponsali
bus pactio coniugalis intercessisset: nõ permit
teretur sponso aliam ducere. Mechis autẽ pe
na non nubendi ex rigore ifligitur vt alij terreã
tur. Idem ex eodem. Quidam despõsauit vxo
rem ⁊ dotauit: ⁊ cum ea coire non potuit: quã
clanculo frater eius corrupit ⁊ grauidaꝫ reddi
dit. Decretũ est vt q̃uis nupta non potuerit es
se legitimo viro: desponsataꝫ tñ fratri frater ha
bere non possit: sed mechus ⁊ mecha fornica
tionis quidẽ vindictã sustineant: licita vero eis
cõiugia non negentur. De illa desponsatiõe hoc
itelligi dꝫ vbi nõ fuit cõsensus cõiugalis de pñti
alioq̃n non liceret eis alia sortiri cõiugia. Scdꝫ
hoc et illud itelligi dꝫ. Statutũ est a sacro con
cilio: vt si qs sponsam alteri⁹ rapuerit: publica

penitentia mulctetur: et sine spe coniugij maneat: et si ipsa eidem crimini consentiens non fuerit: licentia nubendi alteri non negetur. Apparet hanc fuisse desponsatam sine pactione coniugali de presenti et ideo non fuisse coniugem cui viuente sponso alteri nubendi licentia non negatur. Sunt enim quedam nuptialia pacta de futuro et quibus sponsi et sponse vocantur: nec etiã de cõiuges sunt. Et est pactio quedam cõiugalis de pñti que sponsum et sponsam et cõiuges facit: et vtraque pactio despõsatio vel sponsalia interdum dicuntur. proprie tñ sponsalia dicuntur quedam solẽnia pacta nuptialia.

¶ Quare non statim tradantur sponse. m

E nuptialibus pactis vbi ẽ tñ spõsio futuri Ait aug. Institutũ ẽ vt iã pacte spõse nõ statim tradantur ne vilẽ habeat maritus datam quam suspirauit sponsus dilatam.

¶ Que spõsa sit vidua mortuo spõso: et que nõ. n

Et est sciendũ que illa spõsa que tñ in futuro est pacta: mortuo spõso non remanet vidua: quia nõ fuerat vir eius. vñ si quis eã duxerit ad sacros ordines accedere nõ prohibetur: quia nõ duxit viduã. Vidue enim maritus eque sicut bigamus: sacerdos fieri prohibetur: Et tali autem copula nullus arcetur a sacris ordinibus.

¶ Qui alterius sponsam eo mortuo ducit: ad sacros ordines accedere põt. o

Secundũ hoc itelligendũ est quod ait Pelagius papa: de illo qui mortuo spõso: eius spõsam ducit i vxorẽ. Nihil est inquit: quãtũ ad hũc articulũ attinet: quod ei obuiet de canonicis istitutis: quin ad sacros ordĩes promoueri valeat. Si vero talis spõsa fuisset: inter quã et spõsum eius cõsẽsus de pñti itercessisset eo mortuo vidua remãsisset: cui copulatus i cõiugio vlterius ad sacros ordines non accederet cum viduã duxerit. Nõ est ergo ambigendum quin solus de pñti cõsensus cõiugiũ efficiat: et exinde veri cõiuges appellentur. Ideo post talẽ cõsensum si quis alij se copulauerit: etiã si carnis cõmixtio illic sequatur: ad priorẽ copulã reuocandus est. Questio. I.

Circa 27. distinctionẽ queruntur quattuor. Primo de spõsalibus. 2° de cã effectiua matrimonij. i. cõsensu. 3° de cã destructiua vtrũ soluatur p ingressũ religiõis. 4° de effectu matrimonij vtrũ sc. quõ iducat bigamiã.

Quantũ ad primũ querit de spõsalibus vtrũ ne sponsalia possint dissolui. Et videtur que nõ quia spõsalia sunt matrimoniũ inicãtũ sz matrimoniũ non pt dissolui ergo nec spõsalia. ¶ Cõtra. de iureiu. Quẽadmodũ et i multis alijs ¶ Respõsio vidẽda sũt de spõsalibus. primo q̃d sint et vñ dicãtur et quõ contrahantur. 2° a quibus et quãdo et quẽ effectum sortiantur. 3° quomodo dissoluantur.

Quantũ ad primũ sũt. 3. q̃ones i generali. ¶ [illegible] spõsalia et vñ dicantur. Sunt autem [illegible] rarum nuptiarum. Vñ 30. q. 2. Nisi rẽs. dicit [illegible] rarum nuptiarum sunt p [illegible] sio futurarum nuptiarum. Et hoc ãt quia sũt repromissiones generis vtriusque promissio nec alterum sufficit [illegible] sint spõsalia claudicare. Sz si vir promittit et mulier [illegible] tit idẽ ẽ vt si porrexit manũ ad fidẽ rec[illegible] signa probabili apparẽt de cõsensu eius nõ sũt spõs[illegible] quia dicũtur futurarum: ps quia nõ sũt ps ẽẽntialis: quia totum [illegible] oẽs ptes sũt sil nec oẽ pncipiũ ẽ ps pncipiati sic [illegible] linee nec nũc tpis: sz quod ẽ pñm et ps ẽ potissima [illegible] mẽtum ẽ ps domus. Dicũtur ãt spõsalia a spõsando. [illegible] fuit veteribus stipulari et spondere sibi vxores: ide sponsi [illegible] seque appellatio nata ẽ. ff. e. l. ij. et in nõ tñ [illegible] ẽ sz sufficit nudus cõsẽsus. Vñ surdus et mutus eã cõtrahere [illegible] op. Itẽ iter absentes p nũcium p epistolam. ff. e. l. sufficit [illegible] sz per se et per alios propinquos et extraneos. Et si [illegible] parentes contrahantur filij pñtes eo ipso quia tacent [illegible] sentes qñ primo sciunt si non expresse reclamãt [illegible] cõsentire. ff. e. l. in sponsalibus. §. i. quia nec patri nisi [illegible] contradicere debent. ff. e. l. in sponsal. et. l. se. si autem [illegible] traneos intelliguntur vetare nisi expresse consentiant [illegible] de obligatione eorum agitur. ff. de procur. l. filius fami. §. [illegible] si qdẽ per extraneos absentes cõtrahatur nõ ẽ dubiũ [illegible] tacere cũ ad notitiã peruenerit: sz requirit expressa [illegible] mãdauerit. ff. e. l. h ita si sciẽtibus. Si ãt i pñtia eius [illegible] buntur: adhuc nõ videret cõsentire: quia hoc solũ de [illegible] So. ma. l. ij. §. volũtate. Vñ nec ẽt de alijs propinqs [illegible] ribus aut procuratoribus qbus possẽt cõdicere quia [illegible] rũ nuptiarũ promissio tñ ñ sũt sponsalia iter eos [illegible] possũt eẽ nuptie saltẽ i futuro: quod dico propter ipuberes [illegible] tiã trãsierũt et sic iter eos possũt eẽ sponsalia et [illegible] matrimonium nũc sz i futuro: alis secus. ff. de spõsalibus. l. [illegible] oro. ¶ Scda q̃ ẽ vtrũ sponsalia sint pars matrimonij. Et [illegible] quia sic: quia vniuscuiusque rei potissima ps ẽ suũ pñm. ff. [illegible] iuris. l. i. sz sponsalia sũt pñm matrimonij [illegible] ti matrimonium scdm triplicẽ distinctionem. Quodã ratũ quod [illegible] cõsũmatum matrimonium. inicitur desponsatiõe de futuro [illegible] cõsẽsu de pñti: et cõsũmatur i copula carnali. ¶ Cõtra [illegible] pfectũ quod non ex oĩbus suis partibus cõstat [illegible] totũ et pfectũ idẽ sũt 3° phy. sed matrimonium [illegible] hoc quia sponsalia pcedãt. ergo nõ sũt partes. ¶ Dicẽdum [illegible] salia nõ sũt proprie ps. quia de ẽẽntia ois successiui ẽ aliqd [illegible] tũ et aliqd futurum: vñ et motus aliqd hz de termino [illegible] moueretur sz motũ eẽt totalr ab eo siqdẽ eẽt [illegible] ad quẽ: silr hz aliqd de termio ad quẽ alis nõdũ [illegible] sz adhuc totalr eẽt i termio a quo nihil pricipãs de [illegible] ad quẽ. Dico ãt terminũ ad quẽ et a quo imediatos [illegible] tur: vñ i motu locali terminus ad quẽ et a quo imediatus [illegible] duo spatia cõtinua quorum qdlibz ẽ eqle locato [illegible] nõdũ subitrauit ptẽ aliquã scdi adhuc ñ icepit [illegible] ãt iã dimisit vltimã ptẽ primi iã motum ẽ sz [illegible] ptẽ vtriusque deserẽdo paulatim primũ et itroeudo [illegible] moueri. sz de ẽẽntia rei pmanẽtis nõ ẽ aliqd [illegible] desijsset eẽ nec futurum: quia nõdũ eẽt pfectũ sicut de [illegible] mus nõ ẽ dolatio lignorum que iã pcessit nec [illegible] cũ matrimonium sit de genere pmanẽtiũ nec spõsalia que pcedũt [illegible] carnalis copula que sequitur sũt de ẽẽntia eius. ¶ Ad argumentum [illegible] plex ẽ pncipiũ [illegible] quoddã extrinsecũ sic [illegible] et illud nõ ẽ de ẽẽntia pncipalr quia cã [illegible] effect [illegible] tale ẽ spõsalia aliud itrinsecũ [illegible] ps vt pũctus linee et nũc tpis. aliud potissima [illegible] potissima i artificialibus sicut fundamentum domus [illegible] tificialibus in nãlibus ãt mã que ẽ ps forma ẽ [illegible] ma. ¶ Notãdũ ẽt quia ñ os pñm matrimonium cõtrahere spõsalia [illegible]

ficut post baptismū in necessitate oportet adhibere solēni tatē omissā:q2 illa q̄ p̄cedūt sacrm̄ ex necessitate p̄cepti q̄n sunt omissa pp̄ necessitatē: possūt fieri cessante necessitate si sunt vtilia ⁊ ↄgrua ēt post sacr̄z:sicut ibi i cathecissimo ⁊ exor cissimo que ēt post baptismū valēt:q2 duo sūt arbitri p̄cep ta dare:⁊ i t̄pe dare.ff.de arbitris.l.celsus. Vñ q nō potuit facere añ d3 facere post:sic q debuit soluere i pascha nō mi nus obligat̄ ē soluere post q̄3 añ. Sz spōsalia nō ē necesse p̄ cedere mr̄io^m ex p̄cepto nisi forte pp̄ ꝓhibitionē clandesti ne desponsationis ⁊ ad min^9 non eēnt vtilia post mr̄io^m.nec ↄgrua:q2 nemo pōt rē suā singulari imo ꝓmitteret̄ īpossibi le:q2 mr̄io^m semel ↄtcū amplius ↄbi nō pt̄. ❡ Tertia ↄ ē de modis q̄b^9 sponsalia ↄhunt̄ pure ⁊ sine mō ⁊ ↄditione. Nā de ↄditionib^9 appositis dicet̄ de.2s. Sciēdū est igit̄ q̄ spō salia ↄhunt̄ septē modis p̄mo ānuli subarratiōe nisi agere tur de mr̄io^o tacite vel expsse:puta añ valuas eccl̄ie.vt nō. de.spon.ipub.c.vlt.vñ solet poni i q̄rto digito q medic^9 dr̄: q2 a corde vena ꝓcedit i signū amoris:nisi cā ludi fieret.ↄ ꝓsump.c.illō.de sen.⁊ re iud.c.Tenor. 2° arris spōsalr̄ ēt si ne v̄bis:alr̄ ipsa v̄ba sufficerēt:vt puta si bito tractatu inter amicos misit iocalia noīe arre sponsalioꝝ nihil aliud dicēs: ⁊ illa acceptauit. 3° iuramēti iteruētione suff.ē:āt ꝓbare i foro ↄtētioso ↄfessionē de affidatōe:q2 lz ↄfessio ex̄ iudiciū facta ad obligādū n̄ obliget:tñ si fiat ex cā ↄcurrētib^9 alijs q̄ notant̄ de ↄfessis.c.vlt.valet ad ꝓbandū:⁊ p ↄñs idē ē in mr̄io^o ex quo ↄtrū nō iuenit̄ expssus. 4° nuda ꝓmissione affirmatiua n̄ negatiua: vt si dicā tibi ꝓmitto tibi q̄ nūq̄3 ducā aliā vxorē a te. Tūc.n.nō tenet̄ eā ducere si velit ↄti nere lz si velit ↄhere nō lz sibi aliā ducere. sicut cū qs ꝓhibet̄ alienare fūdū ex̄ familiā:nō pp̄ h̄ tenet̄ dare statī vni ↄ fa milia:sz si velit alienare o3 q̄ vni ex ill^9 det: vñ i morte q̄n necesse h3 alienare:vni ex illis h3 relinq̄re. Sz si dixisset ꝓ mitto tibi q̄ nō ducā aliquā nisi te:videt̄ q̄ nisi ponat̄ sic i legatis fauore mr̄ioniȷ. Nā si dico ois hō currit nisi sor tes.seq̄t̄ q̄ sortes nō currat:alr̄ nō eēt vera exceptio lz si di ceret̄ nullus hō currit nisi forte sortes:tūc non p̄cise seq̄tur: vñ si ex p̄cedētib^9 appet q̄ nolebat se ei obligare p̄cise sed sub ↄditiōe si ↄtigeret eū ↄhere:nō ē obligat^9:alr̄ sic. In fo ro āt ↄsciē nō:nisi sit sibi ↄscius q̄ noluerit se obligare vñ i foro ↄtētioso ex illis v̄bis iudicabit̄.ex quo agebat̄ ↄ spōsa lib^9 pure ↄhēdis:q2 iterp̄tatio obscuri d3 fieri ↄ illū q legē pacti potuit apti^9 declarare.ff.de ↄhen.emp.l.Labeo.ↄ pa ctis l.veterib^9. Sz i foro ↄsciē si dicat q̄ nō intēdebat p̄ci se se obligare credit̄ ei. Si v̄o nō recolit qd itendebat lz re colit de v̄bis distinguendū ē mō p̄dicto:q2 aut dixit n̄ ducā3 nisi te:tūc vitās locutiōis de virtute s̄mōis vel saltē ↄ vsu loq̄ntiū h3.q̄ ducā te. Si āt dicat n̄ ducā aliā a te:nō seq̄t̄ q̄ ducā te:q2 stāt ista. Non ducā aliā a te nec ducā te:q2 nullā3 ducā. 5° p traductionē.q̄uis.n.traductio sola n̄ faciat v̄a sponsalia nec ꝓ̄pe^a nec mr̄io^m.de reīḡ.spo.c.Ex p̄te.tñ si puella añ septēnium desponsata traducat̄ ⁊ traducta septē nio cōpleto nō reclamat spōsalia ↄfirmant̄ ex tūc nō q̄ re tro trahant̄. vñ si añ septenium cognouerit matrē postea neu trā poterit h̄re. filiā nō pp̄ affinitatē matrē nō pp̄ hōesta tē.lz si matrē duxit vxorē añ septēniū tenet mr̄io^m:nec con firmant̄ sponsalia q2 fuerūt soluta ipso iure p mr̄io^m ⁊ hō stati cōpl^9. 6° p attēptatiōne cōe inuenta. Cū.n.spō salia p̄ cesserūt nulla pp̄ defectū etatis ⁊ secutus ē conat^9 de quo dubiū ē an h̄uerit effectū censent̄ spōsalia. Nā si certū eēt q̄ conat^9 nō h̄uisset effectū non eēnt spōsalia. sicut nec est mr̄io^m cui sola tēptatio seq̄t̄ vera sponsalia ex̄ e.c.l. Si aut certū ē q̄ eā cognouerit ↄ affinitas eēt ↄtra. Sz dīc hosti. q̄ si certū eēt vt ante tēptatio ↄse non oīt̄ honestas nec affi nitas. Sz tñ videt̄ q̄ imo oīt̄ honestas dū tñ tēptat̄ vel du bitet̄ an copulatio ↄsumata sit subsecuta. Sicut.n.pollu tio ↄsumata facta affecta maritali cat affinitatē sic scā

effectu sponsali cāt publicā honestatē. 7° p tacitā ↄtractio ne. Nā quotiēcunq̄3 ↄbit̄ mr̄io^m p verba de p̄nti ⁊ nō va let pp̄ causā q̄ est impeditiua mr̄ionij non sponsal^9 tunc h3 vim sponsal̄ ⁊ ↄhunt̄ tacite.de spō.impub.li.6.vt si sint impuberes maiores septēnio.

Quantū ad 2^m articulū p̄ncipalē sūt 3.ↄnes. ❡ Pri ma qs possit ↄhere. Ubi sciendum q̄ hoc e dictū ē ꝓhibitoriū:q2 q non ꝓhibet̄ admittit̄. Ois ḡ q pro hibet̄ mr̄io^m ↄhere ꝓhibetur p ↄñs ⁊ sponsalia ff.de spon. .l.Oro.nisi sit alia cā:vt de etate septenij ⁊ t̄pe orōnis i.xl^a. ⁊ alijs t̄pib^9 q̄b^9 possunt sponsalia ↄhi non nuptie:pp̄ earū solemnitatē. Pñt ēt indifferenter ↄhi iter p̄ntes ⁊ absētes dū3 tñ vtriusq̄3 ↄsensus ↄcurrat actualr̄ vl̄ hītualr̄:alr̄ si pe niteret p̄mus añ ↄsēsū scdi nichil ageret̄ q̄uis nō certio.as set nūciū vel aliū:sz i foro ↄtentioso o3 docere de p̄nia p̄ce dēte:lz nō de reuocatione.vel de certioratione. In foro āt ↄsciētie credit̄ sibi. Dico āt hītualr̄ eo ipso q̄ nō dissen tit:vt si dormit dū scd^9 ↄsentit.sic ⁊ mr̄io^m spūale iter absē tes de ꝓben.c.Accedēs. Itē q̄n p parentes sufficit tacere:se cus i alijs. Ar^m ↄ illud qd nōtur ↄ p̄sc.p.c.Nēne.lz ⁊ añ coꝝ ↄsensuz de q̄bus agit̄ nihil agit̄:nec cāntur affinitas nec ho nestas. ❡ Scda ↄ est q̄ etate.⁊ q̄dē post septēniū:q2 infans dr̄ anteq̄3 hēat septē annos. C.de iure deli.l.si ifanti. Infā tes aūt ꝓhibent̄ ↄhere sponsalia.ff.de spon.l.In spōsalib^9. Infantis.n.etas qd agat ignorat.C.de s̄ta mo.l.i.lz t̄ps ad ↄhendū mr̄io^m est pubertas q̄ est in viro 14.anno ↄpleto: i muliere.12. Rō aūt q̄re mulier ↄhit citi^9 mr̄io^m q̄3 vir nō aūt sponsalia ē:q2 licet vir ⁊ mulier ↄualescant eq̄li t̄pe ad rōnem nō tñ ad potentiā3 actus q2 minor potētia sufficit ad patiendū q̄3 ad agēdū.lz q̄re tutella i viris ⁊ s̄cis n̄ pariter finitur:cura aūt sic.q2 25.anno cōpleto p̄tiet ad legitās. Ci tius aūt ↄtrahit de psona q̄3 de rebus:q2 citius i nālibus rō ↄualescit:vnde tutor q p̄ncipalr̄ datur psone desinit i pu bertate.q̄n cura incipit:lz curator datur p̄ncipalr̄ rebus. Si aūt fuerint ↄcta vno h̄nte etatē:alio non q2 claudicare non possunt:non valēt lz tñ q hēbat etatē pp̄ ꝓmissionem maxime si iurauit nō pōt ↄuenire alio ↄsentiēte p ↄsensū expssū vel tacitū:vt q2 carnalr̄ copulat^9 ē ex̄.de spon.ipu be3.c.Lr̄as.c.Accessit ⁊.c.Duo pueri. Dissentiēte aūt illo q etatē non habebat nihil oīo valēt nec cānt publice hone statis iustitiā. Tho.dic q̄ appropinq̄nte septenio possūt ↄ hi spōsalia sicut appropiquante puberta e pōt ↄhi mr̄io^m. Alij aūt q̄ non sicut nec religionē itrare:q2 non sic solet p̄ uenire iudiciū rōnis septēniu sicut pubertatē nec ēt si p̄ue niret ita vt mortalr̄ peccaret sic puer blasphem^9: q2 iura i distincte ꝓhibēt añ septē annos q tñ ꝓmittūt mr̄io^m p sex mēses an pubertatē. Pro p̄ma opione facit ex̄ de temp.or di.c.vlt.vbi dr̄.q̄ ifanti religionē intrāti pōt licite dari co rona.q̄ supponit q̄ tenet igressus q̄ a s.li. hic tenēt spōsalia si sint ꝓximi septēnio malicie de ↄsensu parētū. ❡ 3^a q.ē ↄ effectu spōsalioꝝ q ē triplex: vnus publice honestatis iusti tia de q̄ dr̄.41.di.ↄsensus de arris. vbi sciēdū q̄ si arre vel ānulus vl̄ pp̄ nuptias aliqd datū sit ille pdit q dedit si p eū stat sine cā alr̄ sibi reddit̄ vl̄ heredi. C.e.l.iij. Si āt stet p il lū q recipit reddit oē qd pp̄ nuptias recepit:q2 quod datur ob cām causa nō secuta ↄdici pōt lz arras reddit duplica tas. C.e.l.vlt.lz i foro ↄsciētie sufficit reddere simplū si cut etiam contingit in alijs penis iuris que ante condēna tionem factam in iudicio non debentur in foro ↄsciētie. Pena āt ↄuētionalis rōne ꝓmissiōis debet̄ in vtroq̄3 foro nisi forte q̄n adhibet̄ debito pecuniario q2 tūc videt̄ eē in fraudē vsuraꝝ tenet̄ tñ ad iteresse damni ille p quē stetit. Et licet possint contrahi sub ↄditōe promisse pecunie:non tñ in modum pene:nisi tecum ↄtraxero dabo tibi centum marchas nec peti potest cum libera debeant esse cōiugia. extra.e.c.Gemma.nisi forte esset pena intrinseca. puta de

multiplicatione arte q̄ ex eo consensu reperi potest i quadruuium. C. e. l. vlt. § penult. cū tñ ibidē in fine dicat q̄ matrimoniū ē ā nuptus libera volūtas eē dz sic ē ō iure canonico. Est āt vnū dubiū. Utrū p̄ vba negatiua spōsalia vl' mrīo⁹ cōtrahant: vt si dicat p̄mitto tibi q̄ nunq̄ habebo aliā vxorē. Et q̄dē in foro ōscie nō si ad affirmatiuas noluit se obligare sz in foro eccl'ie sic. si de sponsalib⁹ cōtrahēdis agerent. t alia p̄sona credidit q̄ iste intēderet dato q̄ iste noluerit cōtrahere sz vl' aliā decipe vel sibi cauere vt caste viuere posset in seculo. ❡ Terti⁹ effect⁹ ē obligatio efficax q̄ ad cōtrahēdū matrimoniū i vtroq̄ foro nisi iteruenerit aliqd̄ ipedimētū de illis de q̄b⁹ dicet in 3⁰ articlō tenet spōsus sponsā ducere t ecō: q̄z q̄uis iure ciuili alteri despōsata alteri nubere nō p̄hibeat. C. de spon. l. i. tñ iure diuino t canonico p̄hibet t peccat mortalr̄ fidē frāgendo cōtra sponsalib⁹ legitime aliquo de p̄dcis septē mōis t i foro eccl'ie sub pēa excōicationis p̄hibet. cū alio cōtrahere t p̄cipit cū ista. vñ nō lz discedere spōsus a sponsa iuita nec ecō nec pp̄ paupertatē superuenientē. nec pp̄ aliqd̄ aliō nō exp̄ssū i iure q̄z si ē iuramētū iterpositū: q̄d iuramētū seruādū ē q̄d seruatū nō vgit i detrimentū salutis eterne: q̄uis sit ale graue t dānosū iux̄ illō p̄cep tū. Reddes dn̄o iuramēta tua. Si āt fuerit nuda p̄missio ait p̄tor: pacta seruabo. Un̄ q̄uuis alteri desponsata alteri nubere nō p̄hibeat lege hūana. C. de spon. l. i. p̄hibetur tñ lege diuia t nāli fm̄ quā pacta dn̄t seruari ēt nuda. ex̄. ō pac. Antigon⁹. vñ oriē obligatio nālis. Papa āt pt dispensare i sponsalib⁹ iuratis nō in mrīo⁹ iā cōtō ñ cōsūāto vt ducat aliā. q̄z nō pt papa facere q̄ nō maneat ligamen: sic nō pōt facere q̄ maneat hostia nō cōsecrata quo durāte: cū lege nāli p̄hibeat hr̄e plures vxores papa dispēsare nō pōt. Sz pōt dispēsare q̄ manēs maritus sit licite sacerdos vel ep̄s vel cardial. si necessitas eccl'ie hoc exposcerit cū castitas accidat ex statuto eccl'ie ordi sacerdotali vel ep̄ali. Sz si vxore nolit ōsentire nisi saluo iure suo. non pōt eā p̄uare iure diuino sic facit q̄ iuita vxore licet crucē recipe i subsidiū terre scē sz nō q̄n volentē teneat secū ducere t reddere ei debitū. Sic igiē spōsalia iurata soluū pp̄ pape dispēsationē q̄ lz nō hēat ptātes sup sacra. hz tñ sup oēs alias cōuētiones hūanas ēt iuramēto firmatas. Un̄ si pōt dispensare i voto castitatis vl' religiōis nō solēnizato multo magis i p̄missione mrīmonij nondū cōtrti sz cōtrahedi. Et si pōt absoluere a iuramēto fidelitatis: pari rōne a iuramēto spōsaliū. Un̄ iuita sponsa pōt sponsū ordinare i subdiaconū vel facere ep̄m aut cardinalē. si magis eccl'ie expediat aut ēt matrimonialr̄ alteri copulare pp̄ pacē t bonū cōe. Alius āt iferior papa h̄ pōt: q̄z sicut i votis pp̄etuis t iuramētis licitis t pp̄etuis ipse solus dispēsat: sic ēt i sponsalib⁹ q̄ sunt p̄missio ad aliqd̄ pp̄etuū t licitū. Nec obstat q̄ sponsalia cōtrahū sub hac cōditione. Si dōs t eccl'ia ōcordet. Uidef āt eccl'ia discordare q̄n diocesanus vult alr̄ de spōso ordiare: q̄z itelligit eccl'ia ōcordare si nō sit legitimū ipedimētū. vñ t nō videt cōditio alia sz pura: q̄z illa cōditio statī itelligebat tacite. vñ statī cānt pu' hōcstatis iusticiā. ff. ō cōdi. t demō. Cōditiōes. Als hodie nunq̄ cārent: q̄z sp̄ fiūt hodie sic spōsalia. Et q̄ i cōditio extat statī p̄ vba de p̄nti cōdunt. Qui ast sponsā sine alia p̄dicta t cā p̄ alteri despōsat grauiter peccāt. Et pr̄ q̄ filiā despōsauit t p̄misit se facturū t curaturū mrīo⁹ q̄uis h̄ nō faciat tñ dissimulando cū posset ipedire frāgit fidē suā. siua ēt si p̄mis spōsalib⁹ ōsensit tacite vl' expsse mortalr̄ peccat ōueniēdo in alia. Amici ēt vt cū nobiliori vel ditiori nubat peccāt cooperantes ei ad petm̄ mortale. si iā p̄us ōsenserat. Nā si p̄ma pōt nō ōsensit t velit fm̄ meliorē t ditiorē sue patre iuito sue dissimulāte non peccāt alij amici q̄ hoc p̄curarūt imo si fr̄es t ōsaguiei videāt q̄ pr̄ male despōsauerit eā decept⁹ debēt ei suadere ne ōsentiat: t dissentientē alij melius copulare.

Circa 3ᵐ articl'm q̄tuor sūt vidēda. p̄mo de [...] in spēi. 2⁰ i generali de p̄cedētib⁹ [...] 3⁰ de p̄cedētib⁹ tenetarie. 4⁰ demō [...] tū ad p̄mū [...] octo casus solēt poni. Hosti. āt addit duos ponēs [...] Crimen [...] fuga t̄pe eade fama [...] blica. cūq̄ reclamāt. ❡ Prim⁹ casus i quo [...] lia ē crimen. s. fornic [...] cui [...] tē ducere et si iuratū q̄z tacita [...] sic sponsus spon[...] q̄z turpi⁹ [...] nō [...] iureiur. Quēadmodū. Un̄ ē simile q̄ [...] lēdo: q̄stū ad eq̄litatē. Nā sic vir vxorē t cō [...] pōt expellere: ita spōsus sponsā pp̄ fornicationē [...] t cō: q̄z vir t vxor t sponsus t sponsa ad paria [...] q. 5. c. p̄cepit. t. c. vl. tū ēt q̄stū ad iuramētū q̄z [...] ramentū sine neruis ēt quo ad auctēs q̄z [...] fornicationē pōt ducere p̄ se pp̄ occulta [...] sus sponsā: vñ fm̄ hosti. h̄ ē terti⁹ casus in quo [...]

2⁰. in accusando: q̄z sic vir adulterā nō solū [...] ō adlt̄erio pt accusare sic spōsus spōsā pt ō adult[...] sare q̄si iā mrīo⁹ iniciato: q̄z nec mrīo[ᵐ] nec spēs [...] violare p̄missū ē: vt nō ō iureiurādo. Quēadmodū. [...] ponēdo: q̄z sic vir pt oppōere vxori adulteriū [...] pecdēs sic sponsus t iputet sibi q̄ tale elegit [...] rauerit q̄z lex nō distiguit. in dctō. c. quēadmodū [...] pēsando: q̄z sicut i mrīo⁹ leno q̄ als adulteri⁹ [...] cere: sic nec hic: sz paria delicta mutua cōpēsatione [...] ff. soluto. ma. l. viro atq̄ vxore. 5⁰ i reconcilīāde q̄z [...] pōt sibi recōciliare vxorē sic spōsus sponsā q̄z [...] nūciare his q̄ p̄ se itroducta sūt. C. de pac. l. vl. vñ [...] lia dissoluūt ad petitionē castitatī ēt reclamāte [...] ñ āt ecō: q̄z ñ audit turpitudinē suā allegās si als [...] stāte velit i mrīo[ᵐ] recipe vl' retinere: q̄z q̄d i fauorē [...] itroductū ē ñ dz i eī lesionē retorqri. C. [...] re. ff. ō legib⁹. l. Nulla. Ecō āt dissile ē i gnq̄ p⁹ i [...] q̄z fornicatō sequēs soluit totalr̄ spōsalia. [...] iudicis. nō āt adulteriū manifestū quo ad [...] thoz: ēt si nō erat carnal' copla subsecuta. 7⁰ [...] vir nō ē solut⁹ a lege mulieris. nec ecō. p⁹ [...] pōt ad alia vota trāsire: vñ apl's vult castā manere [...] tas vel viro recōciliari. 3⁰. i obiciēdo q̄z [...] re vxori fornicationē q̄n fuit oppssa vl' decepta [...] to: imo tūc iuit⁹ fiet bigam⁹ reddēdo debitū: sz [...] sā ēt vi opp̄ssā vt nō. de iureiurādo. Quēadmodū [...] catā. vel nasū p̄dentē aut alias ifirmitatē sine [...] tē. 4⁰. in lucrādo: q̄z vir pp̄ adulteriū vxoris lucrat [...] ecō mulier donationē pp̄ nuptias: nō sic āt spōsa [...] restriēde sūt. h̄ āt nec ē i mrīo⁹ sz h̄ lucrat [...] druplū si fuerit stipulat⁹: q̄z fornicās apponit [...] in p̄bādo: q̄z lucide p̄batiōes de facto vl' violē[...] nō reqrunt ad thoz separandū pp̄ adulteriū [...] terea. de p̄sūptionib⁹ lr̄is: sz ad dissoluēdū spō[...] bare fornicationē vno teste vel fama arg⁹ de [...] eo. ❡ Secūd⁹ casus: dissēsus. Sic. n. societas [...] ramētū firmata dissoluit: sic hic q̄ vxore [...] t hāne dom⁹ sz pp̄ reuerētiā mrīonij [...] ri auctās iudicis. de spō. c. p̄terea t c. [...] dā q̄ sic discedere ē petm̄ sz ñ i penitentia [...] ma [...] meretrices t libell⁹ repudij [...] sorā dissimulat sz licētiat cū tñ nō posse [...] ad malū vñ ē aliud de spōsalib⁹ q̄b⁹ [...] si placuerit. vñ q̄ hēt p̄t remittere [...] cauā diuiā q̄ dōs [...] tē. Un̄ q̄ recepe [...] tus de itranda religione nō pt [...] sz q̄ recepit iuramētū de itrando si ei videat [...] tere sic cā q̄ mrīo⁹ [...] in dcā [...]

se de spõsalia sic. 2° de pena: qz semel rogabaz quãdaz officia le vt duos sic ... vellet vi uere caste: et ipse exacto iuramēto pmo petijt an fuissēt vba de pñti: et hoc ei responderūt q nõ. 2° secuta ēt copula: et ad hoc ēt responderūt q nõ. 3° licentiauit eos iniūcto vno ... excusari pp scãdalū sic pnia iniūgi ... melius ē non iniūgere: qz pro dis soluē one ... iniūgēda ē pnia q fuit i culpa no ... neuter ē i culpa: ergo neu

3° c° tri pnia iniūgenda e. ¶ Tertius ... de virgine q fenonis petijt i vir cū q ad patibulū ducebat. q reddit ei iuxta morē spõ alib ... fugit nec postea cõpuit post ãnuz petebat ēgo licētiam nolebat officialis qz tps legale biēnij nõ trāsierat: sz hosti meli dicit q iudex qlitate ispe cta psonaz: tps legale poterit abbreuiare vl' prorogare: et q sz

4° c° arbitriū sic innuitur. ff. e. l. penult. ¶ Quart' tps. hosti dissoluunt p lapsū tpis si certū tps appositū fuit: et elapsū sit. Nã postea is p que nõ stetit ipam nubit sz alij dat pnia de fide mētita. ex. e. Sicut ex litteris. Et dicūt qdã spõale in mrīmonio cū alib: duo sint arbitri pcepta. de dolo et cõtu. Cū dilecti. ff. de arbitris. l. Celsus. Unde i alijs q tenetur dare: vel facere aliqd ifra certū tps: illo elapso nõ ē pp hoc libe ratus. Sz i sponsalib' sm eos liberantur qz elapso tpe i eis ap posito ad mrīo contrahendū. Sz hoc nõ videtur: qz lz tps nõ sit modus tollēde vel iducende obligationis. ff. de ac. et ob. l. obligationū fere. § Placz. tñ qñ tps appõit ad effectū obli gatiõis suspendēdū vsq tūc. vel icohandū ex tunc. vt cuz pmitto tibi soluere. s. in paschate vel post pascha et tūc ad ueniēte tpe nõ liberor imo tunc efficaciter obligor. Insti. de. v. obli. §. i diē. Qñq aūt dies apponitur ad effectū tollen dū vel terminãdū: et tunc lapsus tpis tollit: vt si vēdo sub pacto legis comissorie vl' additionis i diē. Ut si ifra talē diē aliis meliorē cõditionē attulerit vel vēditor pciū reddide rit sit inēpta. sensus ē. vt vsq tūc liceat offerre nõ postea. vñ i pposito refert aut tps fuit appositū ad sponsalia im plenda: et mrīo contrahendū et incohandū: puta qz dixit acci piã te i paschate vel post pascha vel a paschate i antea: et tē lapsus tpis nõ dissoluit spõsalia sz pficit: qz tūc post pascha põt agi cū effectu et nõ añ: sicut et i ceteris pmissionib' fcis in die. Si n. lapsus tpis hec dissolueret spõsalia: tunc nulli us eēnt momenti qz añ tps agi ñ pt. sz pus petitur tpe nec ipso die qz dies cedit. Si g nõ post diē. g nunq: et hic ē pmus ca sus. Aut ad sponsalia terminãda et mrīo contrahēdū vt qz dixit accipiã te ad tardius ifra pascha vel añ pascha nisi q te steteri vl' cū diceret se debere pegrinari dixit expecta bo te vsq ad pascha et nõ plus: et tūc aut nondū elapsū ē to tū tps. lz tātū elapsuz sit q nõ possunt nuptie celebrari. cū tñ pmisisset se ifra pascha ipam ducturū et solemniter tra ducturū et supuenit lex' infra quã lz possit p vba de pñti cõtra hē nõ tñ solēniter traduci nec sic dissoluūtur. puta si peteret li cētiam vt sibi aliã desponsaret q tūc licet nõ dz audiri ar. eius q pmisit edificare isulã ifra tps ... quã efficaciter agi nõ pt an tps ēt si tñ tpis lapsū sit q nõ possit edificiū com plere ... et hic ē casus hus. Aut to tū tps lapsū e: et tē si ille p quē stetit vl' vterq legitimū hūit ipedimētū adhuc illo ... nõ dissoluerentur: qz tps ñ cur rit legitime ipedito ... electõe. c. pmissa ... mutuo ... et hic ē 2° casus. Aut nõ fuit ipedimentuz legitimū: et tūc aut is p quē stetit petit dissolutionē et alius se opponit et nec sic dissoluūtur qz tūc eēt in pñte eius deinde respõsalia ... posset ... et hic e 4° casus. Aut alius nõ se op ponit et tē dissoluūtur iniūcta sibi pnia de fide mētita vl' pmis sõe ēt si iuramentū i tercessit. ex. de spõsa. c. De illis. et hic ē quintus casus i quo lapsus tpis dissoluit. Aut ille p quē nõ stetit petit solus licētiam et ille siue alius se oppo nat siue nõ soluuntur: et nulla pnia sibi iposita qz nulli facit

iniuriã q iure suo vtitur: nec aliu' pt purgare morã i pīudiciū alterius: sic si vēditor p quē stetit post diē vellet offerēdo vēditionē reuocare: et hic ē sextus casus et scõs i quo p tpe spõsalia dissoluuntur. Et sic sūt. 6. casus i spõsalibus 3cus in diē. 4. i qb' nõ dissoluuntur et duo i qbus dissoluuntur. Sz qñ dies apponitur ad expectādū iterum pt agi et cogi. In mrīo vero si vltra ēt septenniū nec p fragilitate licentiantur donec certū nūciuz recipiãt de morte viror. ex. e. an pnia nostra.

¶ Quintus casus Ordo. vbi pmo sciēdū ē q ordo nõ sacer 5° p° supueniēs spõsalib' nõ dissoluit ea nec ipso iure: cū ñ hēat oppositõez: n. ã ordiatus sic pt cū illa vl' alia 3bere: nec aucte iudicis: nec ordinato hoc petēte: qz nullus pp sui actū pt pe tere dissolutionē nisi sit talis casus p quē ñ possit iplere: vt af finitas vl' hõ. nec spõsa hoc petēte: vt si diceret elegi nobi lez vt eēt miles strenuus nolo hēre clericatū nec tonsuratū cõiuis sm leges videretur sufficiēs: qz ē qsi alterius secte vel vite. 2°. q ordo sacer quocunq supueniēs siue iscia siue iuita sponsa dissoluit ipso iure qz ē totaliter ... et notoriuz ipedimentū quocūq petēte: qz nec volētes possūt 3bere et qñ res ipsecta venit ad eū statū a quo icipere nõ pt viciatur

3°. q spõsus nõ dz ad sacros ordines pmoueri. nec ēt ad quoscūq spõsa iscia vel iuita: sic nec obligatus ad rõcinia: qz plus ē obligari ad mrīmonia: sic nec vir vxore iscia vel iuita ad sacros. Sz i hoc ē dissimile: qz vir ordiatus vxore iscia vl' iuita nõ hz executionē nec debiti petitionē. sz tene tur reddere: hic aūt hz executionē nec tenetur imo ñ pt 3be re. 4°. q nõ dz ob ordines futuros licētiari ab vxore siue a spõsa. imo si petat ihibendū ē ei sub pena excõicatiõis ne iuita vl' iscia sponsa ascēdat et pcipiendū q mrīo 3bat. cū iste nõ sit de casib' so. ... 5°. q ē pnia sibi iniūgēda p pmissione vel fide mētita si iscia vel iuita spõsa sacros or dines suscepit: qz hoc faciēdo peccauit ponēs sponte ipedi mētū sue pmissioni. Nec obstat de iureiurãdo. Peruenit. vbi dr q ppositū vel pmissū nõ frāgit q illud in meli' cõmu tat: qz hoc nõ ē verū de quocūq meliori. Nã q iurauit sol uere vsuras. si eas det paupi nõ creditori piurus ē. de iure iurãdo. debitores ¶ De ordie aūt epali p° sciedū ē q ordo epalis post 3secrationē dissoluit spõsalia ipso iure: nõ solū rõne sui. sz rõne fundamēti: qz nõ pt 3secrari nisi sacerdos et hoc siue i cia siue iuita spõsa. qz ipossibilitū nulla est obie ctio: ... nõ pt 3bere mrīo carnale. 2°. idē ē post 3firma tionē validã qz talis nõ potuit 3firmari ab iferiore a papa. ... Si aūt a papa ... mulieri q tātum tacuit qz nec ipse pt 3bere cū non possit renūciare ex quo 3firmat' est. Et 3°. ē idē si pmissū ē de eo p papã ex certa scia et sub p cepto: qz non pt refutare et papa q pt dispēsare dixit nõ ob stare q eo dispēsat'. 4° secus si pmissū ēt sub pcepto. sz nõ ex certa scia: qz pcepta pncipis itelligūtur saluo iure alteri'. C. de emācipa. liber'. Nec añ'. Unde nõ oz mãdatū pape ip plere sz sufficit cãz non iplendi pbabile allegare. de rescrip. c. Si qñ. Illam nõ oz mouere delegatū q moueret delegã tē vñ si sciret se hēre cãz non iplēdi qo papa mãdat qua si pa pa sciret credit q dictū mãdasset nõ tenetur iplere. Idē s. si p uidit i forma cõ ... 6° ... qz nec electio tenet si non ē in sacris. de eta. et q. ... Sz multis. Aut spõsalia nõ te nēt si ē in sacris. 7°. qz si ē postulat' idē: qz nec tenetur assen tire nec ē casus dissoluēs: vñ i oībus casibus in qbus ordo epalis non dissoluit sponsalia si petat liberari a iudice põt se mulier opponere et ipm petere et 3 eū si non detur appella re. ¶ De ordine vero religionis p° sciendū q igressus nõ dis soluit ipso iure ... cū possit exire et sic alia ducta ... solus igressus dissolueret. Nec obstat q sic se habet nouitiatus ad professionem sicut sponsalia ad matrimonium: sed professio soluit matrimonium ipso iu re: ergo nouitiatus sponsalia: quia non est simile: cum pro fessio opponatur matrimonio. non at nouicia' sponsalib'

Unde in iure cum dicitur ingressus religionis soluit sponsalia vel facit hoc vel illud verba accipienda sunt cum effectu. Secundo quia transit iure in alterum statum. Et hec verba. Unde ingressi monasteria se et sua dedicant deo. Ingressi dico cum professione.

2º. Solus ingressus soluit cum auctoritate iudicis. Potest enim sponsa petere a iudice ut statuat ei tempus profitendi aut obediendi aut si sit religio mendicantium in qua infra annum non est fieri professio statim licentiare eam maxime si annum oportet expectare et sit periculum fornicationis secundum leges teneretur cum expectare usque ad professionem quia probabili causa impediretur. 3º per professionem religionis approbate soluuntur sponsalia ipso iure immo et matrimonium non consummatum. de conver. coniu. Ex publico. de spon. Commissum et multo magis sponsalia que tolluntur per sequens matrimonium quia si vinco vincentem te multo fortius vinco te. ff. de diversis et tem. prescrip. l. de accessionibus. 4º quod non est ei penitentia iniungenda sicut nec post matrimonium quia legis auctoritate hoc fit et quod legitime factum est penam non meretur. C. ad. l. iul. de adulteriis. l. Gracchus. 5. de sponsalibus iuramento firmatis dicunt quidam quod peccat ipsis non implentis intrans religionem. sed ipsis implentis possit intrare ante copulam sicut ille qui iurauit soluere usuras quas solutas statim possit repetere tamen ratione iuramenti tenetur soluere. de iure iurando Debitores: et qui vovit intrare religionem si in episcopum eligatur tenetur prius religionem intrare sed intrata statim possit ad episcopatum redire. de voto c. per tuas. Ad minus hoc est securitas ex c. Commissum tutius etc. Sed Inno. et hosti. sunt contra super illud sus spirat non dicit votum fecerat. Alioquin si alligatus esset vel pape dixisset domine statim volo intrare. Respondet: Amice et tu intra. et si dixisset quod obediretur tale scilicet esset ad decipiendum. Et glo. dicit ibidem. si vult potest intrare et non obedire. Quia enim illud quod de se bonum et non impedit maioris boni iurans implendum est sicut soluere ultra sortem non est malum. sed recipere sit malum. immo superogare est perfectionis. et propter hoc iurans usuras soluere tenetur. Similiter intrare religionem non est malum nec eius impeditiuum: cum et religiosus sit magis dispositus et ideo tenetur servare votum sed matrimonium sed non sit malum est tamen ut plurimum impeditiuum maioris boni scilicet religionis quia sed post matrimonium possit intrare ante copulam tamen de mille non inuenitur unus qui hoc faciat. unde volenti intrare non obstat iuramentum sponsalium. Et ubi dicitur ibi esse tutius dico quod tutius est matrimonium infra tempus statutum obedire quia in deliberando tempus contra iuramentum prestaberetur. Sed si ante tempus velit intrare non est periurus qui legis auctoritate deserit iuramentum ff. qui satisdare cogantur. l. ult. 6º de voto simplici. ubi primo sciendum est quod si sponsus iam vel iurata sponsa emittat votum simplex de castitate fundata ipsa si velit eo inuito potest agere ad dissolutionem quia per hoc factum est ei matrimonium onerosum cum ille non possit debitum petere et mulier verecunda est et sic semper petere haberet grauaretur. unde sicut propter alia impedimenta sic propter istud et idem est sed non sit tanta ratio. 2º dico quod ille qui emisit votum non potest agere ad dissolutionem alio reclamante. nec excusatur alio ad matrimonium agente. alias posset eludere sponsalia. cum nec iste sit de modis dissolutionis nisi velit religionem intrare. 3º. dico quod si dicat se velle religionem intrare ut possit votum seruare cogetur vel intrare vel obedire ratione propositi non voti. unde statuetur sibi tempus infra quod matrimonium obediat ut promisit: vel religionem intret ut proposuit. Alioquin excommunicabitur nec absoluetur quousque alterum fecerit. sed tunc sic. 4º. dico quod hic est casus in quo qui spernit religionem intrare mortaliter peccat mortaliter quia manens in seculo non potest votum perfecte implere cum teneatur obedire et primis debitum reddere. Et tenetur autem omnis facere illud sine quo non potest perfecte implere votum sic tenetur votum implere non solum in parte sed intrare. 5º. dico valet si dicatur sic se habere votum simplex ad sponsalia sicut solemne ad matrimonium. sed solemne dirimit matrimonium. ergo simplex dissoluit sponsalia quia solemne dirimit matrimonium post votum primus autem votum non est solemne sed solum id quod per professionem nec dirimit matrimonium sed solum consummatum et hoc per mortem pariter. Et sic forte votum simplex impedit sponsalia secundum sed non precedentia quia non faciunt homines mortuum civiliter nec spiritualiter. Sextus casus secundum Matrimonium contractum per verba de presenti cum fa dissoluit sponsalia precedentia et iura

6º 2º

mento firmata et ipso iure sicut dicit magister et [illegible] c. Veniens et c. [illegible] quidam de [illegible] dico quod nihilominus est sibi penitentia imponenda de fide vel iuramento fracto ut dicit magister ibidem et sic [illegible] iuris c. penult. li. 6. [illegible] per professionem [illegible] liberatur quia a voto simplici de [illegible] voto non impleto est ei penitentia iniungenda. [illegible] salia fuerunt de futuro et iuramento firmata et non [illegible] ramentum non est vinculum iniquitatis et in hiis que sunt [illegible] primum preiudicat Sed sicut et in Decretalibus rex si primam [illegible] simplici verbo et iurauit dare 2º teneor dare primo non [illegible] e iurando. 4º dico quod esset secus si esset matrimonium [illegible] ratione esset invalidum: quia illud quod nullius est numquam sponsalia [illegible] vere potest ut puta si [illegible] consanguinea sua [illegible] possit redire ad primam. Unde qui cum propinqua sponse obedire [illegible] nihilominus tenetur obedire cum sponsa: quia matrimonium vel [illegible] nulla nihil causant ad impediendum. [illegible] diendum sequens de spon. c. i. li. 6. ¶ Septimus modus [illegible] gnali quibus enormis deformitas superueniens soluit sponsalia glo. de dirigi. leproso et c. ult. et grauis infirmitas [illegible] quo ad thorum nec quo ad futurum de coniug. lepro. c. [illegible] expressis in iuramento in speciali de quibus de sic ex [illegible] do Quemadmodum. si lepra a. paralitica aut si [illegible] vel nasum. 3º a. theologis [illegible] spiritualia sponsalia: quia si quis sit electus in episcopum [illegible] confirmari nec ordinari. 4º de aliis non [illegible] bitrio relinquuntur sed in c. Quemadmodum dicitur aut aliud turpe non est autem turpius amittere unum oculum quam duos. unde non [illegible] sionem unius oculi sed in aliis in quibus dubium est an [illegible] iudicis arbitrio relinquuntur. 5º. de inimicitiis capitalibus si sponsus probaret sponsam veneno cum attemptasse [illegible] est causa solutionis sponsalium. ¶ Octauus. affinitas. primo [illegible] finitate superueniente matrimonio et sponsalibus impediendo matrimonium: quia sponsus cognoscens sponse consanguineam [illegible] utraque obedire sicut vir utriusque. Incestus enim impedit [illegible] Nec obstat 25. di. c. penult. licita eis coniugia non negentur [illegible] ex dispensatione propter uniuersitates dubium est autem [illegible] perueniente matrimonio et sponsalibus quantum ad [illegible] bando quia facilius probatur affinitas dissoluens sponsalia [illegible] trimonium. ut supra de fornicatione puta per unum teste [illegible] ma. 2º dissimile est in dissoluendo quia affinitas superueniens [illegible] libus totaliter dissoluit et quo ad vinculum: unde licitare possunt alia vota conuolare nec et si vellent possunt obedire [illegible] autem matrimonio non dissoluit vinculum. unde non possunt [illegible] ta conuolare sed si non est consummatum tenetur [illegible] gionem ne cognoscat affinem reddendo iure petendi [illegible] iure reddendi non se liberauit. 3º dissimile est in [illegible] nitate superueniente sponsalibus non refert utrum [illegible] ter. sed in superueniente matrimonio sic quia sciens [illegible] ius petendi non autem probabiliter ignorans. 4º dissimile [illegible] in sponsalibus non refert quia persona fuerit in culpa [illegible] ad dissolutionem sponsalium an alius vel consentiens [illegible] turpitudinem audiretur cum et si vellet matrimonium obedire [illegible] eo quod cognouit consanguineam uxoris sue [illegible] In matrimonio autem solus culpabilis punitur [illegible] potest ipse agere ad diuortium sed alius. ¶ 9º vox [illegible] dissoluendo vox unius vox nullius [illegible] hosti. de testibus. Sup eo. et idem in sponsalibus [illegible] sed in matrimonio coniungendo statur [illegible] sponsalibus quo ad famam quia propter scandalum [illegible] fama afferens canonicatum impedimentum [illegible] salia dissoluenda. de consanguinitate [illegible] lud 2º. quia fama equipollet dicto unius [illegible] nium iuratum unius fide digni [illegible] de testibus super eo. Nec obstat de sponsalibus [illegible] cur requiri utriusque famam personam [illegible]

eẽ parentes ex opposito iurare volebant. vel quia erant
iurata. 4ᵒ [illegible] his cui crimen suum aliquis reuelauit
consiliũ eius petẽdo nõ adiciẽdo cõmitto tibi hoc sub sigillo
secreti vel confessionis p qd̃ cãtũ ẽ ipedimẽtũ teneat̃ illd̃ re/
uellare sacerdoti faciẽti bãna. dicẽdũ q̃ sic. 22. q. 5. hic vi/
detur. q̃ põt pdesse ⁊ nõ obesse: qꝛ hic nõ agit̃ nisi de com
modo suo. Secus aũt si iudex pcederet ꝯ eũ ad iquisitõez
criminis cũ sine hoc possit corrigi ⁊ sup hoc diffamaret: sic
aliqs aduocato reuellat cause sue secreta: q̃ si panderet iu
dici vel aduerse parti reputaret̃ pditor ⁊ puaricator. Et si
militer si alqs vt sepe assolet sine confessiõe petit ꝯsiliũ de
crimine. In his. n. et mã ⁊ mõ sigillũ secreti obligat. pueꝛ.
Qui ambulat fraudulẽter reuellat archana: q aũt fidelis
ẽ celat amici cõmissũ. In his ẽt q̃ de se mala sunt ⁊ grauia
ñ excusat iussus supioris: vñ qui p talẽ modũ scit alterius
delictũ sic se debet hr̃e sicut ille q scit p confessionẽ: ⁊ sic põt
2ᵒ iurare se nescire. s. mõ licito ad reuelãdũ. ¶ Decius. Cũq
reclamit. Ubi p̃mo est sciendũ q̃ qñ tpe sponsalioꝝ ꝯtra
ctoꝝ erant ambo vel alter i etate puerili: siue ifantili: ifra
septẽ annos. C. de iure deliberãdi. l. Si infanti. i. 2ᵒ. tunc
qñcunqꝫ ⁊ qcunqꝫ põt reclamar̃ ppria auctẽ lꝫ Tho. ꝯ qꝛ
vbi a pncipio nulla licet auctẽ ppria ꝯ venire. vt nõ. de re
sti. spol. Ex pte. 2ᵒ q̃ ꝯtracta post etatẽ ifantilem ifra pu
bertatẽ in pupillari etate existib⁹. Et tunc siue alter recla/
met siue ambo nõ dissoluunt̃ pp istabilitatẽ ꝯsilij: qꝛ cras
possent penitẽ. 3ᵒ qñ in pupillari etate ꝯtraxerũt vn⁹ vel am
bo: ⁊ tunc vnus veniens ad pubertatẽ reclamat: ⁊ tunc dis
soluũt̃ ẽt alio reclamãte: qꝛ lꝫ tenuerit tñ ieffícacia fuerũt
4ᵒ. qꝛ i foro ꝯsciẽ ẽ idẽ: qꝛ nemo dꝫ decipi legis auctẽ: vñ
cũ ecclia talẽ licentiet vr̃ q̃ licite alibi ꝯbat ẽt si iuramẽtũ
itercessit. Nã facta pubeꝝ nõ ipubeꝝ firma eẽ opꝫ. Et sic
pñt itelli. de spon. ipub. c. A nob. ⁊. c. de illis. ¶ Quantum
3ᵒ ad 2ᵐ sunt due ꝯnes. ¶ Prima de his que dirimunt mri/
moniũ. Cũ. n. ipossiꝫ nulla sit obligatio nõ solũ casus pdci
dissoluũt sponsalia rite prius ꝯtra. imo oĩa que ipediũt ⁊ di/
rimũt mrimoniũ seqñs dissolnũt spõsalia pcedentia: alias
obligaret̃ qs ad ipossi: cum tñ iposse pceptũ non liget. ff. de
reg. iu. l. ipossibiliũ. sũt
sen. q̃ sine app. resciñ. l. pauli. Uñ sunt alij sex casus. Prim⁹
ꝯditio seruitutis q̃ si supueniat spõsalib⁹ dissoluit petente
libero: nõ ecõuerso: sicut ⁊ de mrimonio: ⁊ põt reduci ad id
qd̃ dcm̃ est de fuga. qꝛ seruus ciuitatẽ amittit ⁊ libertatẽ.
Uñ ciuis roman⁹ eẽ desinit q̃si ex̃ limites imperij factus.
2ᵒ cognatio legal. vt adoptio superueniens. 3ᵒ cognatio
spũalis. Nã carnalis supuenire nõ põt. Illa. n. nascẽdo cõ/
trahit̃: nec põt hõ nasci denuo cũ sit senex. Et hec duo pñt
ꝯphendi sub noie affinis. 4ᵒ cultus disparitas. vt si spon
sus vel spõsa labat̃ in heresim vel apostasiaꝫ q̃ est fornica
tio spũalis fm hosti. Uñ ⁊ reducit̃ ad primũ crimẽ. 5ᵒ im
potẽtia coeundi: vt si sponsus eunuchet̃ siue mulier artet̃.
6ᵒ Furor supueniens nec ob. ff. co. l. i sponsalibus qd̃ furor
ipedimentũ sit dubiũ non est sꝫ supueniẽs non ifirmat qꝛ
loqt̃ de furioso hñte lucida interualla. Nã de alio iposse eẽt
q̃ ꝯberet sine ꝯsensu pu to tñ q̃ etiaꝫ talis furor ifirmaret
sponsalia. Nã si spõsus fieret Lunaticus tpe furoris pos/
set iterficere vxorẽ: vnde grauior ⁊ turpior. Et grauior est
hec ifirmitas q̃ supradicte q̃ soluũt spõsalia ⁊ ideo multo
magis solueret. Uñ hec duo reducunt̃ ad illud qd̃ dr̃ mor
bus. ¶ Nõ ẽ tñ q̃ lex illa loqt̃ de spõsalib⁹ per vba de pñi
ti qꝛ mrimoniũ semel ꝯtũ nõ soluit̃ pp̃ter quẽcũqꝫ furo
re supuenientẽ quod tñ nõ potest de nouo ꝯtra durãte fu
rore. Uel dcm̃ q̃ furor supueniẽs nõ ifirmat ipo iure sed
est iusta cã ifirmãdi si alius petat. Excipit̃ aũt publice ho/
nestatis iustitia: qꝛ licꝫ dirimat mrimoniũ post ꝯtum cuꝫ
alio nõ tñ cũ prius desponsata. Unde tenet̃ ꝯhere cũ p̃ma:
qꝛ vinculũ eiusdẽ rõnis p̃ma fortius ẽ. ex̃. e. c. i. li. 6. ¶ 2ᵒ ꝯ
ẽ de his q̃ ipediũt ꝯhendũ ⁊ nõ dirimunt que sunt ecclesie

vetitũ tẽp⁹ feriarum ⁊ crimina quedam. Igit̃ ecclesie vetitũ
supueniens dissoluit sponsalia fm tps ⁊ modũ suum. qꝛ si
per ecclesiam phibeat̃ spõso ꝯhere cum spõsa forte pp̃ter h̃
q̃ ab alia ipet. r̃ vel ipedimentũ aliqd̃ eunde ir eccle iteri
nec dꝫ nec tenet̃ cũ ea ꝯtrahere. Et iussus supioris excusat
tps feriale supueniẽs licet non dissoluat: tñ excusat ne co
gat̃ itẽrũ ꝯhere vel saltẽ solẽniter traducere qꝛ peccaret.
Crimẽ at supueniẽs dissoluit lꝫ nõ dirimat. qꝛ indistincte
dicit̃ q̃ talia crimia ipediũt ꝯhẽda mrimonia. nec distin/
guit̃ vtrũ sint iniciata p spõsalia vl̃ nõ. vñ cũ post spõsalia
adhuc restet mrimoniũ ꝯhẽdũ. videt̃ q̃ ita ipediatur ac si
nõdũ eẽnt spõsalia ꝯtra. vñ si spõsus occidat pbiteꝝ vl̃ ra
piat alteri⁹ spõsã aut scimonialẽ vl̃ aliqd h̃ soluunt̃ spon
salia. qd̃ ẽ itelligẽdũ si ali⁹ q ẽ inocẽs petat dissolutiõnẽ obij
ciẽs alteri talẽ crimen. Põt. n. dicere raptori vel icestuo o
petẽti spõsalia ipleri petis qd̃ tibi nõ lꝫ qꝛ sine spe coniugij
manere debes. Itẽ ẽt si cũ eo dispẽsaret̃ pp pniaꝫ nõ pt p̃mã
petere cui ius fuit acquisitũ: nec i ei⁹ piudiciũ ẽ fcã dispensa
tio: sꝫ itelligit̃ fcã saluo iure alteri⁹. Si ãt inocẽs petat spõ
salia ꝯsumari: nõ audit̃ iste renuẽs: allegãdo turpitudinez
suã: nec peccat ꝯhẽs coact⁹. qꝛ pene suos debẽt tenere acto
res. vñ talia crimia ipediũt criminosũ i se nõ i piudiciũ al/
teri⁹: ne ex suo crimie cõmodũ reportet: ⁊ qꝛ i talib⁹ sãcti⁹
ẽ nocentẽ soluere q̃ ꝯdẽnare inocentez: qd̃ ẽt i pdictis casi
b⁹ locũ hꝫ i his dũtaxat q̃ nõ dirimerẽt mrimo⁹. Nã spõ/
sus castus vl̃ sanus spõsã fornicãtẽ aut ifirmantẽ si velit i
uitã hẽbit. De iure iur. quẽadmodũ ibi ad vtrũqꝫ sine trãs
gressiõe se possit hr̃e glo. vt eã recipiat: vl̃ ñ recipiat. Uñ ẽt
vr̃ fꝫ hãc distictionẽ itelligẽdã eẽ illã decretalẽ ex̃. e. c. i. li.
6. Nã spõsus q ꝯbit spõsalia cũ ꝯsãguinea sponse quod imõ
icestuosus ẽ si scienter faciat. vñ cogit̃ ꝯhere cũ p̃ma si p̃ma
velit sed si ipsa noluit nõ pt eã cogere: qꝛ fecit se idignũ. hec
ẽ sni i magis. 4. l. di 3. ¶ Sꝫ lꝫ ista sint pbabilr̃ dicta tamẽ
videt̃ alr̃ dicẽdũ in tribus. Primo q̃ dcm̃ ẽ de ipedienti
bus mrimo⁹ ꝯhendũ qd̃ soluunt sponsalia. qbus supueniũt
non ẽ verũ cũ id debeat itelligi de ꝯhedo totalr̃ ⁊ de nouo
vbi ẽ res itegra non videt̃ ãt ꝯhẽdũ sic illud qd̃ nectio ẽ ꝯ/
hẽdũ sꝫ solũ illud qd̃ liberũ ẽ ꝯhere vl̃ ñ. Itẽ 2ᵒ qꝛ cessante
cã cessat effectus ⁊ sublato pncipali submouet̃ accessoriũ
vñ si sponsalia eẽnt altas soluẽda inocẽte ad h̃ agẽte: si tñ
fuerit dispẽsatũ cũ nocẽte: qꝛ ñ pp alterius fauorẽ sꝫ pp isti
us odiũ totalr̃ erat illa pena qẽqd iur̃ p offẽsã alteri q̃situ
ẽ p dispẽsationẽ ẽ solatũ. Itẽ 3ᵒ ꝯ h̃ qd̃ dcm̃ ẽ de ꝯhẽte spõ
salia fa cũ ꝯsanguinea spõse dicẽdũ q̃ illa sponsalia fa sunt
qdem fractio fidei ⁊ iuramẽti si iteruẽit: sꝫ ñ sũt icestus nec
cãnt affinitatẽ: sꝫ solũ pu^ce honestatis iustitiã ñ qdẽ respcũ
sponse p̃me: sꝫ respectu oĩuꝫ alioꝝ: qꝛ sic dr̃ i decretali alle
gata cũ publice hõestatis iustitia robur trahat ex ecclie isti
tuto ecclia pt statuer̃ q̃ ꝯbat̃ respcũ vni⁹ ⁊ ñ respcũ alteri⁹.
Uel pt dici publice honestatis iustitia respectu oĩuꝫ alioꝝ
ꝯtra nisi q̃ i ea dispẽsat̃ respcũ p̃me. si ipa velit q̃ possit eẽ
mrio⁹ ⁊ q̃ ipsa possit petere debitũ cũ tãtũ faciat ꝯtr⁹ vbo
rũ ad publice hõestatis iustitiã q̃tũ carnal̃ copula ad affini
tatẽ: sic ipsa pt eũ repellere pp cognatã postea cognitã sic ⁊
pp illã desponsatã: sꝫ i h̃ ẽ diña: qꝛ cõsẽtiẽte ẽt si vellet hr̃e
ñ posset: qꝛ ecclia ñ dispesat: sꝫ ꝯ põsãte hr̃e pt qꝛ ecclia dis
pẽsat. ¶ Quãtũ ad 3ᵐ ẽ duplex opio ꝯ ipedimẽtis pcedẽtib⁹
⁊ pbabilr̃ ignorãtis de qb⁹ dicit qdã q̃ dissoluũt ⁊ ipediunt
reclamãte illo q ignorauit cũ p⁹ venit ad notitiã ei⁹ vt si
prius erat leprosa ⁊ ñ apparebat. Qui. n. spõsalia dedit ex cã
tali pcedẽte ⁊ ignorata q̃ si sciuisset supueniret eẽt iusta arras nõ
pdit. C. e. ti. l. vlt. Si is non eẽt iusta cã descedẽdi pderet.
ẽ dicere discedi. ut. Primo ẽ ꝯ mrio⁹ spũali ⁊ cãnali: ⁊ spũale
p spõsalib⁹ hꝫ electiõnẽ. p mrio⁹ ꝯfirmationẽ. p ꝯsumatiõe
ꝯsecrationẽ: sꝫ ecclia vl̃ ꝯsentiẽs q nõ põt opponere electo
ad ipediendã ꝯfirmationẽ nisi defectũ postea cognitũ

pôt tamē p̄us latentē ɔ̄ā m̄ de ignorātia fidē faciat p̄prio iuramēto. de elec. c. i. 6. Et regulariter in iure paria sunt aliqd supuenire ⁊ p̄cedere ignorāter: q: res dicit̄ fieri qñ p̄mū innotescit. de excep. c. pastoralis. Tñ matrimonia fauorabilia sunt ⁊ i dubio a verbis legis nō ē recedēdū: loquitur aūt iura de morbo supueniēte nō alio quocūq;. vñ verius videt̄ qͥbusdā q̄ morb⁹ p̄cedens ignorat⁹ nō soluat sed iputet sibi qui talē elegit sibi sociū vel sociā. qui. n. minus bonū sociū eligit ō se queri debȝ ⁊ sue facultati iputare. Insti. de societa. §. viti. ¶ Preterea nō min⁹ dissoluit fornicatio q̄ morbus sȝ p̄pter fornicationē p̄cedētē ñ pōt spōsus sponsā nō admittere. nec distinguit̄ iter scitā ⁊ ignotā p̄babiliter vel aliter. ergo ⁊c. Vñ verū ē q̄ si radix solū p̄cessisset ifirmitatis ⁊ nō ifirmitas actualis sȝ post sponsalia exiuisset in actū nō solū f̄m apparētiā sȝ f̄m v̄itatē reputarē ifirmitatē nouā lȝ eēt in cā antiqua. Itē hoc intelligo de illis ipedimentis q̄ sunt p̄pria sponsalibus: q: illud ipedimentū qð p̄cedēs ignoratū ipediret m̄rimoniū ⁊ dissolueret: postea scitū ⁊ reclamatū sicut error p̄sone vl' ɔditionis: ēt ipediret sponsalia eodem modo. Si quis aūt vellet sustinere p̄mā opinionē posset riidere ad rōnē de fornicatione sic: q̄ rō q: fornicatio supueniens soluit ē: q: nō ē verisimile q̄ fidē seruet i m̄rimonio quā fregit post spōsalia. ⁊ q: sub ista tacita ɔditōe videt̄ m̄rimoniū ɔtractū cū ad hoc ordinet̄ matrimoniū vt vnus alteri s̄uet fidem thori. sȝ multi añ sponsalia non continēt qui postea ɔtinēt imo p̄pter hoc ɔ̄hunt vt licite faciant qð prius illicite: vñ q: nō ē talis mala suspicio ɔ̄ tacite p̄missū ex p̄cedēte fornicatōe sicut sequēte. nec erat obligat⁹ isti ad nō fornicandum añ sicut post. ideo ⁊c. Sȝ secus est de alijs ipedimentis q̄ nō dissoluūt p̄pter tacitā ɔditōez: nec pp p̄sumptōez talē. nec ēt alia ipedimēta supueniētia m̄rimōio liberarēt quo ad thorū sic̄ fornicatio. vnde nō est sile. Et iō ignorantia fornicatōis p̄cedētis nō ipedit: sȝ ignorātia aliorū sic. Sȝ si qs teneat ɔ̄riā opinionē q̄ ignorātia ñ dissoluit pōt dicere q̄ nō obstat lex ciuilis q̄ in hac m̄a fidē nō facit: cū f̄m canones cogat̄ p̄se spōsus ad m̄rimoniū: sicut f̄m canones. lȝ ignorātia faceret nō p̄dere arras nō tñ liberat a p̄missione. Decretal' aūt nō obstat q: nō sic hȝ homo ingrere de morb⁹ eligēdi sic̄ illius cū quo vult nubere. nō iputet sibi q de spōsauit cuius ɔditionē ignorauit nisi i errore ɔditōis ⁊ p̄sone de qbus est expssū. ¶ Quantū ad 4ᵐ de

p̄ᵃ ɔᵒ mō dissoluēdi sunt. 5. ɔ̄nes. ¶ Pria ē ab oib⁹ ɔcessa q̄ m̄rimonia ⁊ p̄fessio ip̄o iure dissoluūt sine cuiuscūq; auc̄te q: ēt talia sunt ɔ̄ria ⁊ nata sunt eē notoria. Vñ ⁊ idez videret̄ eē pari rōne de ordine sacro supueniēte imo cū ipossibiliū nulla sit obligat.o p oīa ipedimēta supueniētia qbus hō ñ pōt de facto ɔ̄here m̄rimoniū simplr ip̄o iure liberatus ē. h̄ ē p votū solēne quousq; ad mortē suā obligatus ē ad cōtinētiā. Et silr ē in m̄rimonio q: lȝ altero p̄moriēte posset

2ᵃ ɔᵒ ɔ̄here tñ hoc accidit q: p se vsq; ad mortē ligatus ē. ¶ 2ᵃ ɔ̄ est qͣ idē dicit hostī. de fornicatōe notoria q̄ pp eā p̄pa auc̄te spōsus pōt discedere ⁊ alij se copulare: vt si publice i lupanari se meretricē exhibuit. Et idē pari rōne vī ō alijs notorijs. vt si spōsa f̄cā leprosa iā sit posita i leprosaria cōi.

3ᵃ ɔᵒ Et idē i amissiōe nasi ⁊ oculorū ⁊ q̄ non pñt latere. ¶ 3ᵃ ɔ̄ ē. q̄ idē est qñ sponsalia oīo sunt occulta. q: q̄lis ē morb⁹ tal' sufficit medicina. Vñ sic̄ i occl' o ɔ̄sentiūt: sic suffic̄ i occulto sine iudice dissentiāt ⁊ se quitāt q: nec ille est iuentū nisi p̄pter scandalum vitandū q̄ de solēnitate dicit̄. Unde ext̄ra. c. preterea non fit mētio q̄ iudicio ecclesie separētur. sed q̄ ab eccl'ia tollerant̄. Vñ si sponsalia fuerunt oīo occulta ⁊ nō per curatū nec in facie ecclesie cōtracta non op3 q: i facie eccl'ie dissoluant. sȝ p̄pria auc̄te q̄libȝ supionū

4ᵃ ɔᵒ cauā emergēte. ¶ 4ᵃ ɔ̄ qñ ipedimētū ē occultū: sȝ spōsalia publica sunt: vt si sponsus cert⁹ ē de fornicatōe nec pos

sit p̄bare. tunc. n. nō tenet̄ petere licentiā cū alia q: sibi p̄hiberet̄ sȝ p̄pa auc̄te pōt ex quo sȝ re ... gittimā exceptionē ɔ̄ eā. maxime si non sit culpa ... defectu p̄bationū sicut is cui debet̄ si nō pōt ... repetere qð sibi debet̄ pōt i foro ɔ̄scie ... re. ¶ 5ᵃ ɔ̄. cuius aucte iudicis ... lige vel ei⁹ vices gerēt. s. officiali vel arbitris ... ri⁹ ōlegati vl' ordinarij ecclastici. Nā cā m̄rimonialis ... est vnde soli iudicio ecclastico ɔpetit nō ... q̄ solis maiorib⁹ ɔpetat ⁊ delegari nō possit ... ca. Accessit. ⁊ c. Tenebat. i. §. ... c. de ill ... c. Duo ... sufficeret auc̄tas curati q iudex nō ē in foro eccl'ie ... iudex i foro ɔ̄scie. ¶ Ad arg⁹ p̄ncipale i opp⁹ ... spōsalia ɔ̄ūr i m̄rimoniū. est ɔ̄terminatio ... initiū extrisecū. i. dispō ⁊ p̄paratio.

Q Ueritᵉ 2ᵒ vtrū ɔ̄sensus sit cā efficiens m̄rimonij. ⁊ vī q̄ nō q: m̄rimoniū ē sacr̄m: sȝ sacr̄m nō fit p itentiō ... sȝ p materiale elemētū. ḡ ⁊c. ¶ Cōtra ... regulis iuris. Nuptias nō ɔcubitus sȝ ɔ̄sensus facit. ¶ R̄ᵒ. circa hanc q̄ōnez videnda sunt sex. p̄mo q̄ ad m̄rimoniū requirit̄ ɔ̄sensus. 2ᵒ q̄ ex p̄ssio ɔ̄sensus. 3ᵒ. de exp̄ssiōe p signa. 4ᵒ ō exp̄ssiōe p v̄ba. 5ᵒ. de diuersitate i foris. 6ᵒ. de remedijs i ...

Quantū ad p̄mū sunt. 5. ɔclusiones. ¶ Pria q̄ ɔ̄sensus ē cā m̄rimonij: ita q̄ sine eo ñ pōt eē m̄trimoniū nec verū sine vero: vt i foro ɔ̄scie: nec p̄sumptū i ne p̄sumpto vt in foro eccl'ie: Primo vt ɔtract⁹ q: nō ... lū ɔtractus q ɔ̄sensu ɔtrahunt̄ imo oēs ɔ̄sensuz requirunt oīs ɔtractus sit pactū. pactū aūt est duorū vel plurium in idem placitū ⁊ ɔ̄sensū ff. de pac. l. ii. 2ᵒ. q: ē sacr̄m ⁊ ad sacr̄m requirit̄ itentio. ¶ 2ᵃ ɔ̄. seq̄t̄ ex p̄ma. s. q̄ pōt esse aliqs casus q̄ nō est m̄rimoniū. q: scit se nō ɔ̄sensisse. ⁊ regn̄r ... ɔ̄sensus nō pōt eē certus q̄ sit m̄rimonium. sicut nec ... ɔ̄sensus saltē alterius sȝ dȝ p̄sumere. vñ nec tenet̄ credere alteri dicēti nō ɔ̄sensi ex quo v̄ba sufficiētia exp̄ssa fuerunt dȝ: q: sic multi deluderēt sacr̄is. ¶ 3ᵃ ɔ̄ ē dubia utrū ... m̄r debeat moriēs dicere filio adultero v̄itatē. Et ... cūt q̄ nō nec ē sibi iiungendū: q: filius ñ tenet̄ credere ... sic frustra diceret. 2ᵒ q: nemo tenet̄ se p̄dere nisi ... Et dicendū q̄ tenet̄ ei dicere: q: tenet̄ facere qcqd pōt ad idemnitatē mariti. ⁊ posse est q̄ filius licet nō tenea⁹ acqescit ei forte sic̄ ēt p̄dicator tenet̄ ipo idicare ... suā licet ille nō sp acqescat: al's sanguinē ei⁹ dñs requiret de manu sua. Vñ hosti. dic̄. q̄ testis cogit̄ dicere v̄itatē ... non faciat dcm̄ vnius plenā p̄bationē: tñ semiplenā ... ea forte ōfert̄ iuri. ⁊ sic nō p̄clitabit̄ v̄itas quā occultare ... ē pct̄m. 2ᵒ. dico q̄ ali⁹ ñ tenet̄ ei acqescere ... pe. p f. lio. arg⁹. de p̄batōib⁹. Per tuas. Et lȝ ... in casu mortis i quo min⁹ videt̄ mētiri. tñ dicto ... sus nunq̄ nec est credi q̄tacūq; p̄fulgeat ... aḡt̄ de p̄iudicio. Nā de ɔ̄sideratione eccl'ie ... vt nō. de testi. Nup. exēplū de illo q dixit ... do vobis q̄ sitis ribalda: sȝ nō q̄ sim bastardus. ¶ 4ᵃ q̄ nō tenet̄ hoc indicare marito: q: si ... ... erosā sicut accidit ō quadā q̄ cū hoc reuelasset ad curati odio h̄ita ē ... sȝ ... sam ⁊ freneticā ... ē v̄r ad discredendā p̄mā cōfessionē. ¶ ... fuit acqsitū viro ... Si aūt ... tibi readere vl' v̄itatē cōfitēdo ... petere ... tū supposito nō esset ita vereciida p̄dere ... li viuente fris cui vxor supposuit ... dicasset ille noluit repudiare sȝ vt ... de p̄dicione. dicēdū q̄ ille q ... re de peccato suo occlto ... p̄dendo ...

Ubi hoc i cōfessiōe iūgit pe r o s sed diffamāte falso ꝛ diuulgāte aliq eū ... vt recederet dictā fal. corā illis q̄ lz fieret dictū nō tamē delictū qꝛ credebāt eū verū dicere: ꝛ ałs nō teneret. Unā lz nō dicat aliquis q̄ q̄b⁹ dixit: dicit tñ aliud q̄ dixit: ꝛ peccatū qd̄ fuit occultū: lz dictū fuisset māifestū ꝛ sic ē hic sed qñ alr pōt satisfieri nō tenet̄ se ,pdere nec cōfessor dʒ iniungere. ¶ Quīta ꝯ iuxta istā ē alius cāus. Adultera nauit adultero ꝛc. pi postmodū cōceptus q i oio⁹ assimilat̄ adultero: succedit pri putatiuo: q̄rit̄ an adulter teneat ei hoc dicere: nō puto: tū qꝛ nō tenet̄ credere adultere: q̄ freq̄ntius bitat cū viro ꝛ magis de eo pōt cōcipe: tū qꝛ nō ē verisile ꝙ ille crederet ex̄neo.

5a ꝯ

Quantum ad 2m sūt alie .5. cōclusiones. ¶ Prima ꝙ ad mr̄imoniū necessario req̄rit̄ exp̄ssio vel declaratio cōsensus q̄ātū ad aliqd̄ signū sensibile exterius. Qd̄ pʒ dupl̄r. ,pmo iq̄ātū ē sacrm̄: qꝛ sacrʒ ē māle elemētū exteri⁹ oculis suppositū ꝛc. qd̄ nō cōuenit soli sensui iteriori. Scd̄o pʒ idē iq̄ātū ē ɔct⁹: qꝛ hoī q nō videt cor non pt qs cōsensu obligari sine exteriori signo: lz deo p totū possit: vñ ꝙ dicit̄ ɔct⁹ solo ɔsensu ɔhi: nō sic itelligēdū ē q̄si nihil aliud req̄rat̄. sed qꝛ nihil aliud determiate req̄rit̄: puta littere tñ aut verba tantū aut res: sed aliqd idetermiate qd̄ cōsensū exp̄mat: ita tñ ꝙ illud nō sit cā obligatiōis nisi sine q̄ nō: sed cōsensus nec ɔct⁹ inomiati dicūt̄ cōsensu ɔhi: qꝛ i illis pter cōsensū exp̄ssū req̄rit̄ aliō. s. rei iteruēt⁹: vl̄ qñ dicit̄ ꝙ aliq ɔct⁹ solo ɔsensu ɔhūt̄ itelligēdū ē ō ɔsensu aliquo signo declarato.

2a ꝯ

¶ 2a ꝯ ē ꝙ exteri⁹ signū qd̄ ē forma le: pncipalius ē in matrimonio vt sacrm̄: q̄ ɔsensus qui est qd māle: pp qd̄ legiste q ɔsiderāt solū mr̄imoniū vt ɔctus ē: pñt dicere ꝙ solo ɔsensu ɔhit̄ sicut emptio ꝛ vēditio: sed theologi ñ. vñ auctoritas theologoꝶ q̄ dic̄ solū ɔsensū facere mr̄imoniū: itelligit̄ de ɔsensu exp̄sso: ita ꝙ excludat̄ actus ɔiugalis. nō exp̄ssio cōsensus: q̄ ē pncipalior: sicut v̄ba q̄ aq̄ i baptismo: ꝛ ɔfessio ꝛ absolō q̄ cōtritio i pnia.

3a ꝯ

¶ 3a ꝯ ē ꝙ i foro exteriori ,pbata sufficiēti exp̄ssiōe p̄sumit̄ pro mr̄imonio: ēt si ābo cōtradicāt dicētes se h̄ dixisse aīo ludēdi. ne illudāt sacro aut pentes ɔdicāt. aut alter dicat se fecisse solū aīo carnalē copulā extorq̄ndi: qꝛ de iteriorib⁹ nō nisi p exteriora: ꝛ hʒ allegata iudicat̄: pp ꝙ freq̄nter ecclia decipit̄ nec trāsit i rē iudicatā snia lata ,p mr̄imonio vl̄ ɔ.

4a ꝯ

¶ 4a ꝯ ē ꝙ i casu: vno cōtradicēte credit̄ ɔ mr̄imoniū ēt ,pbata sufficiēti exp̄ssiōe qñ ,pbat p testes ō v̄itate ꝙ nō aīo ɔhēdi p v̄isimilia signa: vt i ribaldo soluēte puelle p vino dicēte despōso te q̄ risit putās eū ludere.

5a ꝯ

¶ 5a ꝯ ē ꝙ quādo vterq̄ ɔfitet̄ se aīo ludēdi fecisse iniūgēda ē pnia eis ,p ludo notorio: ꝛ iudicādū ē nō eē matrimoniū. si cū septia māu se purgēt: sicut i frigidis ꝛ maleficiatis: alr nō: ,pter tiorē collusiōis ꝛ reuerētiā sacri. Nā i ɔctib⁹ simplicib⁹ crederetur cōfessioni vtriusq̄ partis. ,p. ꝛ ɔ.

Quantum ad 3m. s. de exp̄ssiōe p signa sūt ēt .5. ɔnes. ¶ Prima ꝙ exp̄ssio p signa sine v̄bis sufficit ad sp̄osalia ꝛ mr̄imoniū i illo q nō p̄t loq sm oēs alr mut⁹ nō posset matrimoniū ɔhere: cui⁹ ɔrīu dr̄ de sp̄osalibus. c. Cū apud. vñ ꝛ baptismū ꝛ pniaʒ ꝛ alia sacra mutus p̄t p signa petere. 26. q. 6. Qui recedūt ꝛ c. sequēti. vñ q̄uis nō ... sacrm̄ sine v̄bis pt ... tñ matrimoniū pt vt dictū ē.

2a ꝯ

¶ Scd̄a ꝯ ē ꝙ sine v̄bis signa sufficiūt ēt i po... aliq dicat oppositū nec tñ valet rō ho... loq p patrē et si nō p se. Sed h̄ ē regula ... tus: de cuius ētētia sūt v̄ba: nō pt ɔhi nec iter ... p ɔsensū suo iuri nō sufficeret sicut ... obligatiōis matrimoniū pōt cōtrahi iter absentes p ,pcuratorē ex̄neū. ḡ nō sūt necessaria v̄ba.

3a ꝯ

¶ Tertia ꝯ ē ... sufficientia q̄ sine matrimonio ... cōtrahe ...

4a ꝯ

¶ Quarta ꝯ ē ꝙ pāu de trib⁹ signis. Primū est ...

nitas sʒ magnum iductiue sed leges q̄s iducit nō ,pbant. de ex̄neis nec ēt ō filio respectu pr̄is nec filia respectu matris: sed solū de filia respectu pr̄is. noua decre. de spon. impub. c. vno. §. vltio li. 6. dic̄ ꝙ si parētes noie filioꝶ ɔtrahūt ꝛ filij sciūt ꝛ nō cōtradicūt: eo ipo tacite ɔsentire vident̄: ꝛ appellatione filioꝶ ēt filie cōtinēt̄: qꝛ masculinū genus cōcipit femininū: appellatiōe ēt pentū ēt mater. Unā i collecta. de⁹ qui nos prēm ꝛ mr̄eʒ. seq̄t̄. aīab⁹ parētū nostroꝶ. imo ēt ,ppiqui sm vulgū: vñ tacēs i matrimōio qd̄ p ,ppinquos tractat̄ cōsentire videt̄. Idē multo fortius i extraneis videt̄: qꝛ dicit Ber. ō p̄sūpti. nonne: ꝙ taciturnitas ei⁹ cui⁹ ,phibitio ipedit ē cōsensus. Magis aūt pōt ipedire filia illud qd̄ de se tractat̄ p extraneos q̄ qd̄ p parentes: qb⁹ min⁹ lʒ cōtradicere: ꝛ nō decet nō obedire. ḡ ꝛc. ¶ Sed ɔtrū v̄r verius: qꝛ sicut notat̄ de sen. ꝛ re iudi. c. i. ō matri. cōtra. cō. iter ca. i. ō his q̄ fiūt a p̄la. c. 2. vbi agit̄ de obligādo q tacet nō cōsentit gn̄alr̄ nisi i casibus exp̄ssis: Unā cū nō exp̄mat̄ i mr̄imonio nisi de taciturnitate filioꝶ respectu parētū: secus ē de extraneis. Alias frustra exp̄meret decretalis de illis. si idē eēt de oib⁹ aliis. Scd̄ʒ signū ē benedictio nuptial: qñ tacēs se pmittit solēniter bñdici. 3m. subarratio ante valuas ecclie: cū de hoc agit̄. ¶ Quīta cōclusio ē de trib⁹ signis que ,pbāt: sed nō cānt sp̄osalia: vel mr̄imoniū. 5a ꝯ

Primum ē cohabitatio: qꝛ tp̄s nō ē modus ɔhēde obligatiōis: sed bñ ē p̄sūptio ,pbans cohitatiōnē: vñ de spon. impuber. c. i. i. pñ. l. 6. dr̄ ꝙ lʒ sp̄osalia ab initio nulla tractu temporis nō cōualescāt: si tñ sp̄osalib⁹ añ septēniū contractis maiores septēnio cohitent p cohitatiōnē mutuā p̄sumit̄ durare i eadē volūtate: ꝛ extūc sp̄osalia iudicant̄: alr non posset ,pbari mr̄imoniū vetuloꝶ de p̄sump. c. illud. Scd̄ʒ signū ,pbās ē cōfessio: vt quādo vocāt se cōiuges ex certa scia siue scriptura v̄l istrumēto. 3m signū ē dotis ,pmissio q̄ nō ē sine mr̄imonio: sed forte ex hoc nō ,pbat̄ mr̄imoniuʒ sed sp̄osalia: qꝛ ēt añ mr̄imoniū cōuenit̄ de dote ꝛ dōatione propter nuptias.

Quantū ad 4m ar⁹. s. ō exp̄ssiōe p v̄ba sūt ēt .5. ɔnes. ¶ Prima ꝙ cōsensus exp̄ssus p v̄ba ō p̄nti facit mr̄imoniū: nō āt p verba de futuro: qꝛ ad h̄ ꝙ sit mr̄imoniū nō sufficit ꝙ sit obligatio ad dādū ptātē i corp⁹ ,ppriū: sed ꝙ sit trāslatio ptātis: qꝛ vterq̄ ɔiugū hʒ ptātē ꝛ quodāmodo dñiuʒ i corp⁹ alteri⁹: sed ille q ,pmittit aliqd se daturū i futurū nō pp hoc dat illud nec trāsfert dñiuʒ sʒ obligat se ad dādū ḡ ꝛc. et sic ,pbata ē negatiua ps. Pars autē affirmatiua ,pbat̄ qꝛ si eū dīt accipio te ꝛc. accipiūt se per man⁹: tūc p cōuētiōnē ꝛ traditiōem trāsfert̄ ptās corporū mutua ēt sine carnali copla. sicut si do tibi equuʒ sufficit tradere p frenū nec oʒ te ponere i possessionē p v̄su ad quē ē equ⁹: puta ꝙ tu egres ip̄m: adhuc ēt si nullus ɔct⁹ manuū i teruēiat nudo pacto p v̄ba de p̄nti trāsfert̄ sicut i q̄busdā casib⁹ sine tradiōe solo pacto trāsfert̄ dñiuʒ. vt notat̄. C. ō pac. l. traditiōib⁹. Qꝛ n. n. ē ,ppe trāslatio dñij: qꝛ eēt ɔdictō ꝙ vterq̄ eēt suus ꝛ vterq̄ dñs: sed ē trāslatio ptātis ꝛ iuris debitū petēdi ꝛ cuiusdā s̄uitutis: sicut nuda pactio sine traditiōe eū obligat̄ res afficit̄ iure hypotece: ꝛ cōstituitur s̄uit⁹ i re nudo pacto. ita i ,pposito. ¶ Scd̄a ꝯ ē de v̄bis cōib⁹ q̄ sūt. accipio te i meā: accipio te i meū. siue addatur virū ꝛ vxorē siue nō ꝙ sufficiūt: qꝛ significāt totū effectus sacri q ē ꝙ vir non hʒ ptātē sui corporis sed mulier ꝛ econuerso sm paulū. 2a ꝯ

¶ Tertia ꝯ ē ō v̄bis ęquollētib⁹ p̄ntis tēporis: vt si dicat teneo te vel hēo te ,p vxore vel viro: vel ex nūc reputo te virū vel vxorē meā. qꝛ nihil refert qd ex equipollētib⁹ fiat: vñ quādo verba sunt talia ꝙ nō possūt verificari de p̄nti nisi sit mr̄imoniuʒ i p̄nti illa v̄ba sufficiūt. Dico autē verificari de facto vel de iure sic autē ... nō pōt teneri nec reputari aliqua p vxore ... nisi p̄nti tempore ꝶ quo ... 3a ꝯ

t

est vxor. vñ cū dicat p vba d̄ p̄nti teneo: hẽo: reputo te. 7c.
videt̄ sufficere. idē vř eē si dicat. puideo tibi ex nūc sicut
4ª ɔ̄ vxori. videt̄ idē q̄d. ¶ 4ª ɔ̄clō ē d̄ vbis futuri tp̄is. vt si di
cat hẽbo te. reputabo te. tenebo te. vł puidebo tibi sic vxori.
In qb⁹ vř distinguēdū: q2 si dicit hẽbo te ex nūc vel de cete
ro te. videt̄ mīmoniū: q2 lʒ sint vba futuri tp̄is: nō p̄ntis:
tñ iplicāt effectū p̄ntē. implicāt n. totū tp̄s sequēs incipien
do a [illegible] p̄nti sic ex nūc debeat hñi p vxore eā p⁹ [illegible]
debeat eē vxor q̄ hñi p vxore. ergo nūc fit vxor. 7 expssio i
dicat q̄ ɔ̄sentit ipsā i p̄nti fieri vxorē. Nec ē sile: si dicat ac
cipiā te: q2 eē vxorē nō pcedit accipere i vxorē: lʒ seqt̄ sicut
effect⁹ cām. hic āt eē vxorē pcedit hñi p vxore. Si āt dicat
sic. tenebo te p vxore vel hẽbo 7 sic de aliis 7 nō dicat ex
nūc vel de cetero vel semp: nō vř mīmoniū s3 solū sponsa
lia: q2 nō seqtur hẽbo p vxore. g hẽo. nec seqt̄ g es vxor 7
pōt verificari: hẽbo te p vxore: qñ accepe te. vñ cū vba p
pxīssima 7 ppinqssima ad vba faciētia mīmoniū sicut est
accipe i virū vel i vxorē nō faciūt mīmoniū qñ cōcipiūt
i futuro: idē videt̄ multomagis de vbis scd̄aris q̄ nō hñt
vim nisi p reductionē ad illa: q2 pp̄ter qd̄ vnūqdq3 tale et
illō magis nisi qñ implicāt pcessionē mīmonii vt dictū ē.
5ª ɔ̄ ¶ 5ª ɔ̄clō ē de vbo volēdi vt si dicat volo te eē virū meum
vel vxorē de quo dnt qdā nō eē mīmoniū s3 ɔ̄siderādū ē
i hoc 7 i oib⁹ dubiis vbis an faciāt spōsalia tñ an mīmoniū:
q2 si agebat̄ d̄ spōsalib⁹ ɔ̄hendis nō d̄ mīmonio statī p̄su
mēdū est vel p vba illa voluerūt tñ ɔ̄trahere spōsalia. Si
aūt de mīmonio tūc p̄sumēdū ē d̄ mīmonio q2 sic dicit
Dilani⁹. 7 hř ex. de vbor̄ signi. c. Intelligētia dictor̄ ex cau
sis assumēda ē dicēdi. q2 non s̄mone res s3 s̄mo rei subiect⁹
est. Si āt dubiū sit d̄ quo agebat̄ tūc i gn̄ali videret̄ faciē
da eē iterp̄tatio ɔ̄tra illū q legē apti⁹ potuit declarare. ff d̄
pac. l. [illegible] vt si dicat voluisse se ɔ̄trahere spōsalia tñ. 7 alius
oppo̅ alteri credet̄. 7 eē. hoc excepto q̄ si illic g p̄mo locu
t⁹ est vba certa de qb⁹ cōstat cui determinate deseruiāt. s. an
spōsalib⁹ an mīmonio s̄m itellectū i lor̄ debent intelligi
vba sequētis q videt̄ ad iterrogata rñdere. S3 si q̄rat̄ de
vtute verbi volēdi refert. q2 aut dicit volo te vxorē meā:
7 tūc cū totū sit p̄ntis tp̄is videt̄ ver mīmoniū. si aūt di
cat volo te accipere vł ducere i vxorē nō est vxor: quousq3
p alia vba ducat̄ vel accipiat̄: q2 illō ē p̄mū volitū eē vero
vxorē ē scd̄o volitū. dico āt scd̄o ope lʒ p̄is itētiōe. Si āt di
cat. esto vir me⁹. vł esto vxor mea mō iperatiuo. sicut dicit̄
Isa. 4. Princeps noster esto videt̄ eē futuri tp̄is i effectu:
q2 ita dicit testator. heres meus esto. 7 sic icipit testm̄ beati
Remigii loquētis ad spōsam suā ecclīam btē marie. Tu
mihi heres esto. hoc aūt nō v̄ificat̄ nisi post mortē. vñ nō
fit mīmoniū. hec aūt distictio locū hʒ i foro iudiciali non
penitētiali vbi iudicat̄ mīmoniū: vł nō s̄m q̄ dicit se iten
disse. sed si de vbis recolit 7 nō de intetiōe. tūc ēt i foro ɔ̄sci
entie iudicandum est s̄m predicta.

p⁹ ɔ̄ Quantum ad qntū articulū de diuersitate i foro iu
diciali 7 penitētiali sunt qnq3 ɔ̄clones.

¶ Prima q̄ forus iudicialis 7 penitētialis i causa mīmo
niali differunt in probādo: q2 i foro ɔ̄sciētie statur cōfessio
ni vnius tam p matrimonio q̄ ɔ̄tra: q2 in eo credit̄ alicui
ɔ̄tra se 7 p se: q2 si mentitur plus nocet sibi q̄ alii cū menti
ri in iudicio ɔ̄sciētie semp sit mortale sicut 7 piuriū delibe
ratū pp̄ter dei irreuerentiā anneraʒ nō sic aūt i foro exte
riore si simpliciter mēdaciū est petm̄ mortale nisi quādo ledit
proximū vt si aduocat⁹ ad vanam gl̄am falso inducat legē
ad veram cōclusionem. sed in iudicio exteriori nunq̄ credit̄
vni testi nec p matrimonio nec contra. de sen. 7 re iudi. c.
Consanguinei 7 quandoq3 ɔ̄tra sponsalia nec in sua cā q2
dicit imperator. omnibus in re propria dicendi testimonii
facultatem volumus esse submotam. C. de testi. l. omnib⁹.
nec in aliena q̄cunq3 p̄fulgeat dignitate: nec quādo de

nulli⁹ pciudicio agitur: vt nota. de testi. [illegible]
nec duobus in causa propria: vt quādo contra [illegible]
dicētes se causa ludi fecisse. de eo qui cognouit [illegible]
s. super eo. [illegible]
[illegible]
[illegible]
ɔ̄tra ¶ Scd̄a ɔ̄clō ē. q̄ differt [illegible]
vn⁹ iudicabit eē mīmoniū ali⁹ nō eē [illegible]
[illegible]
sta. vñ ē mīmoniū p̄sūptū 7 nō ver vel verū 7 nō [illegible]
Scd̄o i iudicando [illegible]
dol⁹ itercessit: c⁹ alia psona ɔ̄scia ñ fuit: tūc n. ē obligat̄ [illegible]
occipiēdū nec pt verā [illegible]
si nō pōt dotet eā sufficiēter. ¶ Tertia ɔ̄clō est: q̄ qñ [illegible]
moniū ē p̄sumptū 7 nō ver ēt carnali copula nō [illegible]
si nō sit futurū: puto q̄ orit̄ vā publice honestatis iustitia
q2 illa robur trahit ex or̄ne ecclīe. 7 ideo id qd̄ ē ver̄ s̄m iu
diciū ecclīe verā publice honestatis iustitiā cāt i [illegible]
foro. Si āt fuisset mīmoniū clādestinū: nō causasset pu
ce honestatis iustitiā. sicut nec spōsalia occulta q̄nq3 [illegible]
nulla s̄m quosdā. Tertio i sentētiādo [illegible]
q2 iudex exterior indicat eē mīmoniū. iterior iudicat [illegible]
eē nec futurū eē: vt qñ alia fuit ɔ̄scia fraudis. q2 [illegible]
lus nō isert̄. ¶ S3 hic ē dubiū. q2 sicut iude⁹ ledēs de ba
ptismo cōpellendus est ad eū. sic forte iudex iuste cogit ad
mīmoniū eū q lusit de mīmonio. s3 pone exēplū d̄ [illegible]
te occultū ipedimētū pp̄ter qd̄ ñ pt ɔ̄hēre cū ea. ¶ Quar
ta ɔ̄clō est: qñ iudex exterior pcipit sub pena excoīcatiōis
vnū 7 ɔ̄fessor oppositū. p̄mo i his q̄ nō respiciūt actū car
nalē simplr̄ oʒ obedire. puta vt puideat ei sicut vxori in
reb⁹ tp̄alibus ex cā iudex pōt dare vni 7 auferre alteri [illegible]
sti. de offi. iudicis. vñ sicut is q ɔ̄dēnat⁹ ē iuste s3 allegat
q̄uis iniuste s̄m vitatē: tenet̄ soluere vł reddere. sic i pp
sito. 2º qñ decipit tenet̄ ɔ̄hēre. 7 sic pceptū iudicis [illegible]
scēdo iplere. q2 lʒ pceptū iudicis de cohitādo carnaliter
ei pri⁹ impōle d̄ iure: q2 nō erat vxor sua. tñ pceptū ɔ̄fess
ris de ɔ̄hēdo erat ei pōle: quo ipleto p̄mū factū ē pōle. [illegible]
āt fuit duo pcepta vni licita 7 honesta quor̄ vtrūq3 [illegible]
pōle ordinate lʒ nō sit vel inordinate tenet̄ iplere [illegible]
sibilia 7 hoc nisi i hēat ipedimētū p qd̄ nō pōt ei cognoscere.
Tūc eni nullo mō p obediētia oʒ petm̄ cōmittere [illegible]
nō decepit eā 7 pt ɔ̄hēre cū ea. Nā tūc videt̄ q̄ tenet̄ [illegible]
dire: q2 snīa p mīmonio lata a q̄ non ē appellatū nec [illegible]
pellationē lis formata trāsit i rē iudicatā sic alie [illegible]
est ipedimētū qn possit eē mīmoniū. vñ sicut ɔ̄dēnat⁹ [illegible]
decē idebita oʒ ea soluere si nō appellat sic et [illegible]
virū oʒ ducere si potest: vt notat̄ d̄ sen. 7 re iudi. c. La [illegible]
¶ Quinta ɔ̄clō seqtur ex p̄missis q2 si ecclīa [illegible]
ad mīmoniū q pri⁹ nō erat obligat⁹: lʒ ecclīa nō possit [illegible]
qd circa mutationē essentie sacror̄. tñ circa accītia [illegible]
hoc ē mutare eēntiā: si fiat necessitatis: qd̄ ē volūtarium [illegible]
hō ɔ̄hēdo spōsalia facit sibi mīmoniū necessitatis [illegible]
pōt imutare sacra: sic ēt ex cā pt aliqs cogi ad [illegible]
litate ecclīe 7 ad mīmoniū p pace terre. Nec [illegible]
tia mīmonii ɔ̄sistit i ɔ̄trahēdo: q2 ipm ɔ̄hēre 7 [illegible]
tes ei subsunt. vñ 7 māʒ mīmonii pōt restringere [illegible]
pliare ɔ̄tra restrictionē iuris diui vel nāe. [illegible]
charistia nō sit necessitatis facit eaʒ necessitatis [illegible]
vsū i coicādo i pascha: 7 quo ad eēntiā i cogēdo [illegible]
tes ad celebrādū. q2 hoc nō ē mutare māʒ nec [illegible]
videt̄: q̄ possit artare ad his ɔ̄fitendū vel [illegible]
penitētie vt ē necessitatis ē mortale nō cōfessū [illegible]
ad ɔ̄fitendū veniale vel mortale ɔ̄fessū: vř mutare [illegible]

Quantū ad 6ᵐ articulū de remediis i [illegible]
s. aliqs s̄m forū ɔ̄scie nec ē nec [illegible]
marit⁹ alicui⁹ tñ adiudicat̄ ei p marito vel [illegible]

extere[?] sub pena excōicationis. vbi sūt duo videnda p̄mo de falsis remedijs. 2° de veris.

1° 2° **Quantum** ad p̄mū sūt. 5. conclusiones s̄z 5. falsa remedia. ¶ P̄mū ē fuga post excōicationem q̄ nihil valet nisi vt dicetur i sequēti articulo in p̄ma ōne q2 excōicatio adheret ossib⁹ eī z vbiq3 eū sequitur. Et idē ē si post citationē q2 p̄babilr pōt credere se excōicatum pp cōtumaciā ¶ 2ᵐ ē 3here mr̄imonio nisi sicut post dicet: q2 l3 sit verū s̄m iudiciū 9scie illud secūdū: nō tn̄ s̄z

2° 2° indiciū ecclie: vn̄ eccl'ia cōpellet ad p̄mā redire z excōicabit secūdam. ¶ 3ᵐ ē facere ordo q2 susc. piendo ordines fit

3° 2° irregularis pp excōicationē z nihilominus creat⁹ sacerdos cogitur redire ad p̄mā. ¶ 4ᵐ falsū remediū est appellatio q2 nihil p̄dest q2 i cā appellationis ēt papa iudicat s̄m allegata sicut i p̄ncipali. de s̄nia z re iudi. c. i causis: vn̄ nec excōicationē suspendit z fatigatur frustra zc̄: vn̄ tutius faceret s̄ se inanibus sūptib⁹ nō vexaret: ex quo nō pōt p̄bare

4° 2° sicut nec prius. ¶ 5ᵐ falsum remedium ē supplicatio cōtra papā: q2 nullus iferior d3 absoluere a s̄nia bois iuris ordie nō seruato: nec legatus nisi a sententijs iuris: z dicētē se cū clerico pacificasse absoluet si ita est: nō tn̄ si sciret q clericus pcussorē p̄sequeret i iudicio sicut hic vxor p̄sequitur vir.

5° 2° ¶ Quātū ad 2ᵐ sūt ēt. 5. ōnes s̄m. 5. vera remedia. ¶ P̄rimuȝ ē fuga nō q̄dē post excōicationē: nisi vt publice possit cohitare cū vera vxore q nō facit h̄ pp scādalum: nec post citationē: sed ante q̄n timet sibi moueri cōtrouersias. Nam tunc l3 possit citari ad domum z excōicari: h3 tn̄ probabilem ignorantiā quousq3 sciat. ¶ 2ᵐ verū remediū est matrimoniū q̄n p̄mū factū fuit iudicatū nō p mr̄imonio: sed p sponsalibus: nā tūc eccl'ia imponet sibi pniam: q2 3 interdictū 2ᵐ 3xit: s3 tn̄ suū mr̄imoniū approbabit z s̄niam relaxabit. in foro autem conscientie pōt sibi consuli contrahere cum secūda ex quo p̄ma sponsalia fuerunt nulla p̄pter defectū itentionis vtroq3 cōscio: l3 p ludo notorio: vel simu

1° 2° latione sit sibi pnia iniūgenda. ¶ Tertium verum remedium est religio ante consumationē: nā tunc etiā si esset verum mr̄imoniū posset absolui vel a prelato si haberet priuilegium vel a iudice d3 absolui. sed post cōsumationeȝ: nec iudex absolueret nec prelatus posset etiaȝ si haberet priuilegium absoluendi a sentētia iudicis restituto damno: q2 non pōt alr dānum restitui. Sed q̄n manenti in seculo precipitur sibi qd̄ bitet: vel contrahat cū illa cum qua non pōt sine peccato: certū ē q non tenet obedire imo d3 nō obedire: q̄n autem pōt: sed casus talis est q si iudex vt iudex est sciret veritatem hoc nō p̄ciperet tunc non d3 implere. verbi gratia. Si per falsos testes fuerit condēnatus: q2 si prelatus preciperet mihi aliquid errans nō precepturus si sciret veritatem: possum salua obedientia non implere. de rescrip. c. Si quando sed si fuit condēnatus implere matrimoniū p ludum contractū iustū est p̄pter delictū suū q

4° 2° impleat idem si decepit cognoscendo ¶ 4ᵐ remedium est obedientia vt feriet sententiā excōicationis iniustā q2 sententia pastoris zc̄. Item q si possit impleat qd̄ precipit: q2 melius ē̄ ducere leprosā q̄ semper in excōicatione viuere instar iudei vel pagani. ¶ 5ᵐ remediū ē supplicatio

5° 2° a d papam q potest absoluere ab omni s̄nia z debet absoluere sub hac conditione si falsum est qd̄ dicis non intendo absoluere te. si autem verum quod dicis absoluo te a ta tamē q in terra tua pp scandalum i manifesto abstineas te a diuinis sed in occulto ibi vel palā alibi possis interesse diuinis: q2 aliter ipe est in periculo aie sine caredo sacramentis ¶ Ad q̄nt vita aie cū periculo filij pater d3 occurrere. ¶ Ad q̄ntū contra aie eū periculo filij pater d3 occurrere ¶ Ad i oppositū dicēdū q matrimonū regrit cōsensū interior⁹ z verba exterior⁹ sicut alia sacra intētionē z materie eleme tu[?] sed q2 mā huius sacramenti vt esse contractus hūan⁹ ... p̄ncipalr h3 cōsensū vt q̄ d hūanū.

Tertio querit vtrū mr̄imoniū soluat p igressū religiōis. z vtrū q nō. q2 p̄pter fornicationē vni⁹ l3 alteri itrare religionē: ēt mr̄imonio cōsumato. s3 nō imutu ... icet 3here. q mr̄imoniū nō ē solutū ¶ Cōtra i ita. ¶ Hic sūt tria videnda. p̄mo q m̄atrimoniū soluat p mortē naturalem z quo p... cui. ē ā est igressus religiōis. 3° vtrū sit alius modus soluēdi matrimonium.

Quantū ad p̄ᵐ sūt tres ōnes. ¶ Prima q̄tū ad mr̄imoniū carnale: q2 de mr̄imo⁰ q̄ tūc ē ratū z cōsūmatū s3 oē ius soluit totalr p mortē nālē alteri⁹ cōiugū q2 mors oia soluit. auc. ō nup. §. deinceps. vn̄ post mortē pt 3here. Rom. 7. soluta ē a lege viri. z ad Cor. Cui vult nubat tn̄ i dn̄o. ex. de scd̄is nup. c. fi. Et quia obligatio sel extincta nō reuiuiscit: si cōiux mortu⁹ resuscitet nō ē mr̄imonio obligat⁹. Nec obstat qd̄ dr̄ Heb. ii. Acceperunt mulieres d resurrectōe mortuos suos. q2 exponit d viris voluntarijs ex vno cōsensu vtriusq3: quo casu ē aliō mr̄imoᵐ a p̄mo. nō tn̄ fit bigamus nisi ipa alteri fuisset alteri nupta z ab eo cognita: q̄n eo viuēte n̄ pt redire ad resuscitatū. vl' exponit d filijs. nec ē bonū arᵐ: q i xp̄o sūt due filiatōes: s3 ē vn⁹ fili⁹. sicut i resuscitato sūt due in vno filio. q2 ibi successiue sūt. hic aūt sil' z semel eēnt. Uel dōm q sicut redit idē fili⁹ ita z eadē filiatio. Secus āt ē i alijs sacris q̄ aiaȝ respiciūt. Nā character ois remanet i aia sepata vt non rebaptiçet: reordinet: recōfirmet mortuus suscitat⁹: s3 mr̄imo⁰ respiciē corp⁹. vn̄ sic i morte corrupto corpe corrūpūt potētie organice nō alie: sic sacrm̄ carnale nō alia. s3 tn̄ si ifra paucos dies cōiunx resurgeret: p̄sumeret nō fuisse mortu⁹: s3 epilenticus: vl' alr fuisse ifirm⁹. Si tn̄ vere mortu⁹ fuisset neuter cogeret resuscitatū recipe. Alr vt dcm̄ ē 9sueuit auctas inducta exponi. Accepērūt mulieres. i. m̄res d resurrectione mortuos supple. filios. sicut sunamitis illū quē heliseus et helias suscitauerūt z xp̄s suscitauit adolescētē quē recepit m̄r vidua ante portas Nay. Luc. 7. ¶ S3 3 id qd̄ dcm̄ est vinculū mr̄imonij eē corpale ē: q2 cū vinculū mr̄imonij sit dispō ad gr̄as d3 eē i pte itellectiua: z sic incorpale l3 respiciat corpus. sic ēt scia depēdet a fātasmate: sine c⁹ speculatōe n̄ h3 actū: z tn̄ n̄ corrūpit i morte. Et silr character ordinis nō ē nisi respcū agēdo z i hac vita: z tn̄ nō delet p mortē. vn̄ ē dubiū. ¶ 2ᵃ ō ē q̄tū ad mr̄imoniū: ex q̄ arguit 3 pdicta: q2 fortⁱ ē vicl3 mr̄imonij q̄ dn̄ij cū illo i vita possit dissolui si dn̄s rē suā vēdat: nō āt mr̄imonij: vt si vir vxorē repudiat. Nā z si iure ciuili ex toto tollit repudio: q2 n̄ 9siderat nisi humanā obligationē tn̄ rōne diuie cōiūctōis cū sit sacrm̄ nō tollit an̄ mortē s3 lazarus resuscitat⁹ d3 h̄re res suas. q̄ mītomagi vxorē. ¶ Ad qd̄ dn̄t q̄dā q l3 d3beat h̄re d equitate vt dic glo. ff. d le. l. Ex his. tn̄ d rigore sec⁹ ē: q2 s3 strictā iuris 9sideratōeȝ edificiū h̄ns seruituté si illicidij si distructū rehedificet nō recupat eadē. q̄ a fili d seruitute vrbano rū p̄dioȝ. l. Seruitutes q̄ i supficie. § si sublatū. ¶ S3 3. q2 p tāto s̄m strictā iterp̄tatione interit seruitus. q2 nō ē idē edificiū s̄m rei v̄itaté vn̄ si domus legata peculiari destructa ēt ex alia mā reedificet reputat eadē. z pp h̄ cedit legato q2 ius ex eadē mā nō redit q2 alia. Unde cū resuscitatus et s̄m v̄itaté sit oino idē nūero vr̄ il d h̄re vel debere qd̄ pri⁹. ff. de leg. si ita legatū. §. vlt. Et considerādum ē q edificiū h̄ns vel debēs seruituté rea ē si destructū reedificet h3 vel d3 eande seruituté quā pri⁹. ff. de ser. vrb. p̄. l. g luminib⁹. satte de eqtate z dicto §. si sublatū i p̄ncipio. z. l. si testō. de hens aūt seruituté psonale nō sic. vn̄ vsufruct⁹ dom⁹ sublato edificio itern vt i dicto §. si sublatū i fi. ff. quēadmodus vsufruct⁹ amitti. l. repeti. § rei. Nec reedificato ex integro redit vt c. n. l. qd̄ tn̄ l3 nō tn̄. vn̄ cū seruitus realis respiciat possessiōes z res inaiatas. seruitus vero psonalis respiciat

persona: videtur q resuscitatus habeat et debeat quicquid prius habebat et debebat respectu rerum et possessionum sicut de servitute reali: non aut habeat et debeat eandem servitutem personalem, et sic est in relig. et matrimonio. unde resuscitatus non tenetur ad matrimonium carnale vel spirituale quod fuit dictum in ista et servitus personalis que debetur a persona persone vt in matrimonio et religione vel que debetur tamen persone vt vsufructus extinguitur morte tam debentis quam habentis Sernio necta vsufruct. legat. e mortuo vel ipso viuente mortuo fructuario extinguitur vsufructus. Dom e ergo pro dictone q si lazarus testatus fuit recuperat: quia i donatione ca mortis plus se quam aliu eu donat vult habere. vnde intelligitur tacita conditio si moriatur cum effectu. Idem si ab intestato quia deferri non nisi per consuetudinem ad morientem quia sibi magis vnum quam alius. Idem etiam si phisicus ea accepit in defectum heredum: quia si proprinquo apparenti phisicus reddere tenetur multo magis ei resurgenti.

3ᵒ dᵒ ¶ Tertia dictio e quantum ad matrimonium spirituale quia pari ratione religiosus resuscitatus non tenetur ad religionem vt dictum e sed de curatore episcopo suscitatis dicendum q sunt sacerdotes sicut prius quia ille character e indelebilis sed non sunt curati nec episcopi i illius eccl. e nisi noua electione vel promissione Mortui a it spiritu spiali vel vxore a religione destructa cui aliquis erat obligatus voto simplici vel solemni vel quando voto simplici et illa non vult eum recipere si oes conuentus reges et vel superiore quod potest sed non valet an sit liberatus distinguendum est quia qui vouit simpliciter vel solemniter religionem in com. licet intendent hanc intrare non liberatur hac destructa vel renuente sed tenetur aliam intrare sicut qui promisit hominem licet intenderet dare suum non emere alienum non liberatur suo etiam ante moram mortuo sed tenetur aliu dare et emere. Si aut vouit solum intrare hanc religionem determinate hac destructa vel renuente non tenetur aliam intrare quia interitu spiritus promissor liberatur, nec precise sacerdoti coguntur ad aliam religionem: sed vel manere i sua vel transire ad aliam. non enim qui promisit obedientiam vni propter hoc tenetur eam promittere alteri. quia etiam quando particulare cadit in obligatione per se et directe: vniuersale autem per accidens et consequenti et indirecte. facta impossibilitate circa particulare manente possibilitate circa vniuersale liberatus e debitor vt si quis promiserit dare seruum et per consequens hominem stico mortuo liberatur nec tenetur dare aliquem alium hominem: quando autem particulare indirecte et ex consequenti e in obligatione: vniuersale aut per se et directe: nunquam difficultas prestationis eius liberat debitorem vt si quis promittat equum et per consequens hunc vel illum: quia non nisi hunc vel illum dare potest nullo particulari mortuo liberatur. Cum aut quis promittit intrare religionem absolute non tenetur ad hanc vel illam determinate nisi per accidens. vnde si vna cum recusat aliam temptare debet. Si autem promisit hanc intrare determinate non tenetur ad religionem nisi quia ad hanc vnde si ab hac liberetur quod fit ista destructa vel nolente eum ex toto liberatur.

Quantum ad 2ᵐ s. quo matrimonium solvatur per mortem spiritualem siue per ingressum religionis sint quattuor dicendi.

pᵃ dᵒ ¶ Prima de ingressu quia in quattuor casibus licet coniugato religionem ingredi. Primus quando post matrimonium consumatum alter coniugum fornicatur quia fornicante etiam inuito alio potest religionem intrare nisi postea eum sibi reconciliauerit vt teberga lothariu. Si enim licet discedere i seculo multo magis i claustro. Exemplum de paulo simplice. Secundus casus altero coniugum consentiente et pariter intrante sicut multi viri intrauerunt religionem virorum vxores feminarum etiam matrimonio consumato. Tertius altero consentiente et in seculo remanente vbi non e timor incontinentie. Quartus casus matrimonio e non consumato. In alijs aut non licet. primo quando coniuge inuito q non meruit etc. ut in de agatosa. Secundo quando meruit sed reconciliatus e exemplum ibidem. 3ᵒ quando meruit et consentit sed e timor incontinentie vt dicit hec in littera. Quibus aut casibus quibus post consumatum matrimonium licet intrare religionem licet etiam ad sacros ordines promoueri etiam ad episcopatum. Exemplum de beato hilario qui extitit episcopus habens filiam et vxorem. qui etiam non licet religionem intrare multo minus ad sacros ordines ascendere sed etiam [illegible] executione licet characterem recipere hic autem [illegible] sio solemnis. Item de matrimonio videtur consumato [illegible] quia idem licet peccet ea opprimendo [illegible] non tamen ab iniuria excusatur [illegible] vbi e melioris conditionis factus [illegible] na conditio quia sapienti non expedit [illegible] attentato sicut in iudicio ecclesie spiritualis [illegible] consumatis non valet contractum matrimonium [illegible] fuit conatus sic videretur hic nisi quia [illegible] uit sed sufficit probare conatum nisi [illegible] cit probare cohitationem quia consumat copula [illegible] ingressa ostenderetur post professionem carnale copula [illegible] credendum ei quia e timor de collusione quia vult [illegible] vt non de rapore[?] hic [illegible] Sed quia [illegible] liter tamen verius videtur q si sit matrimonium [illegible] est quantum ad hoc q non potest solui per ingressum quia sublata [illegible] nec effectus. Nota autem ea quare per religionem solvitur [illegible] e quia non habeat nisi vinculum spirituale [illegible] culum carnale non dependet ex mutuo consensu. Et licet [illegible] matio deficiat a coniunctione christi humane nature i quantum [illegible] olenta tamen non deficit a representatione eius que [illegible] ni sed quantum ad hoc q illi liceat intrare religionem [illegible] Non enim iniuria potuit perdere ius suum nec ille ex [illegible] rere sunt pueri nec plus habeat luxuria quam castitas. Sed [illegible] regni q sit consumatum et non solum attentatum quia verba [illegible] sunt cum effectu nisi et sit consumatum significat [illegible] christi insolubile. s. ad humanam naturam que prius istam [illegible] ta et perfectus deus et homo nec valet ratio q fiat in possessione [illegible] et dolus non debet patrocinari. vis aut non e sine [illegible] olenta possessio sibi non prodest. Quod autem dicunt aliqui q [illegible] iuriam quis vtitur suo vtitur ac potest et per mutuum [illegible] mulieris et sic non fuit iniuriosa illa magis sibi [illegible] bi cauit a consumatione si religionem intrare intendebat [illegible] q ille debebat ius petendi nisi ista vellet religionem [illegible] si ante duos menses debitum peteret ipsa posset [illegible] ligionem intrare et ecclesia non cogeret debitum reddere [illegible] exigit sicut creditur qui ante tempus debitorem [illegible] Instit. de actionibus. § plus tempore. Item de matrimonio [illegible] non consumato si alter intret religionem soluitur per hoc [illegible] um sicut oes quia mortuus e quo ad actus ciuiles et [illegible] heremita vt machariu. nam Alexius consilio [illegible] ad apostolatum de nuptijs a christo vocatus e. ¶ Secunda dictio [illegible] su quando remanenti i seculo licet discedere et [illegible] quia hoc e ex ipsa lege [illegible] Primus casus e [illegible] num fuit sponte consumatum quia manet ligamen [illegible] nisi etiam post fornicationem. Secundus e ante consumatum [illegible] simpliciter a se emissum separare presumite. Et hic e solus [illegible] votum simpliciter dirimit post dictum non ratione sui sed ratione [illegible] Quando enim vterque vouet castitatem vnus solemniter [illegible] net vinculum amborum. sic si vterque religionem intrantes [illegible] formes in proposito castitatis. vnde ratione ligaminis [illegible] voti impeditur matrimonium sed istud ligamen [illegible] nisi votum esset. Tertius quando ille qui intrat [illegible] fecit professionem tacitam nec expressam quia [illegible] vinculum: quia habitus non facit monachum [illegible] regularis. Quartus quando fecit professionem [illegible] tantum non de iure et sic adhuc manet vinculum [illegible] quando alius intrauit matrimonio per violentiam [illegible] mato. nam quia consumatum fuit adhuc [illegible] sic non potest contrahere sicut si fuisset sponte [illegible] tum. ergo in vno solo casu licet remanenti [illegible] uente conuerso. scilicet quando matrimonium [illegible] do fuerat consumatum nec ipse fecerat [illegible] conuersus e rite professus. Si autem vir i [illegible] ret matrimonium teneret quia non dirimebatur per votum [illegible] mesi etiam illa viuente spiritualiter et sic [illegible]

tra qz q nō posset ratificare mřimonium cōtractū viuēte pꝰ
e qz erat i pudiciū prīme qz nō est hic. ¶ Quid igiť de ea q̄
igressa religionē post mutauit tēpꝰ ante expletū pfessioē repe
tit vir, q̄ uī ex līa libertos percauit. Dico qz ei reddendꝰ
ē si nō suscepit habitū propriū pfessarū vel si ē hitꝰ idistin
ctus: ꝛ ptestata fuit de nō itēdēdo pfiteri: nec oz ptestatio
nē illā annis singulis renouari: nisi cessaret cā ptestandi
sicut ī his que vi metus ve cā fiūt. c. i. Sed illa que coroz
vellāte fuit ptestata qz hoc faciebat metu viri viuētis: si
post morte viri p annū sine noua ptestatiōe mansisset: p-
fessa cēt: lz vbi nō mutať cā ptestādi sufficit semel ptesta
tū fuisse. Et q allegat volūtatē mutatā pbare teneť: ꝛ h i
foro ecclie. Nā i foro ɔsciē si actu volūtatē mutauit itēdē
do remanere: ꝛ post hāc mutationē p annū sine alia muta
tiōe māsit: ligata ē. Si vero nūq̄ actu habuit cōtrariā vo
lūtatē durat hitualis voluntas nō pfitēdi: vñ libera est.
¶ Sed nūqd alter remanēs i seculo teneť expectare qz al
ter sit professus: Dñt oēs qz sic: sed qdā dñt qz tpꝰ probatio
nis oz abbreuiari ꝛ taxari p epm pp piculū icōtinētie illiꝰ
q remanet i seculo. Aliogn pꝰ fiet fraudari iure suo: qz itrās
religiōes posset ee vsqz ad finē anni i vno mōasterio ꝛ tūc
exire ꝛ itrare aliō monasteriū: ꝛ sic aliꝰ fraudareť. Alij vꝫ
distiguēdū: qz si vxor itret de licētia mariti vel econuerso:
remanēs i seclo teneť expectare pfessionē: nec oz abbre-
uiari tpꝰ pbōnis a iure statutū cū tūc nō fiat remanēti
i seculo aliqd pudiciū si vero nō itrat de licētia: dz certuz
tēpꝰ pfigi: īfra qd pfiteať: nec ē icōueniēs tpꝰ pbatiōis ab
breuiare statutū a iure qz spāle ē i hoc cā ꝫ pp piculū icon
tinētie illiꝰ q remanet i seculo. Alij videť qz ex quo ius p
mittit qz itret religionē: ꝛ tpꝰ pbōnis nō solū sit introdu
ctū i fauorē ɔuersis: i fauorē mōasterij: vt sumať expiētia
ō morib' nouitij nō dz illō tpꝰ abbreuiari nisi forte appet
fraus eiꝰ: vt qñ vadit nūc ō vno mōasterio ad aliud discur
rēdo. Primā opinionē ponit Ber. i appatu. ex. de regul. ꝛ
trāsi. ad religionē. c. statuimꝰ. scdāz aūt videť tāgere Joan-
nes. 27 q. 2. c. dspōsata i glō. tertiā tenet Host. i sūma sua.

3° ¶ Tertia hic ō egressu: qz quicūqz illicite itrauit teneť egre
di ad repetētē et pfessus: nisi quādo ipe sine cōsensu eius
itrauit ꝛ ipa ipm pfiteri pmisit nō reclamās ꝛ erat nō sus
pecta sic qz expsse licētiare potuit. Qui āt licite itrauit nun
q̄ teneť ad ea exredi: nisi i casu qñ ipa re itegra licētiā da
tā reuocauit. Qñ aūt post votū ad eā ēt iniꝰ regrediť sp
teneť debitū reddere: sed nunq̄ petere pōt: qz illud hz vi
voti simplicis. Nūq̄ aūtē lz vi extrahere nisi auctoritate
iudicis cui locꝰ subiectꝰ ē. Sic igiť epilogādo dōm ē qz con-
uersus coniugatus quiqz teneť egredi ad cōiugē i seculo re-
manētē puta q̄ñs eū repetit q̄ñ illicite igressus fuit: vl qz
iure eo pbibete vel cōsentiente fragili qñ nō potuit i eiꝰ
pudiciū nec voluit nec pfiteri. Et idē si licite igressus fu
it qz de licētia eius sed re itegra penituit. ſ ante emissum
votū solēne vel simplex egredi teneť ad eā. Secūdo tene
tur nō egredi sed remanere qñ licite emisit votū simplex
vel solēne vel q̄ñ illicite sed illius nō repetit ipm qz ratifi
cado cōfirmať. Tertio liber ē i remanēdo vel egrediēdo
qñ nullo voto astrictus ē religionis tacito vel expresso: nec
vxor ipm repetit: aut si repetit fornicata fuit ante vel post
Cū vero simplex ... vel solēne de facto
quo ad deū vxore nō petēte egredi nō pōt: sz quo ad eccli
am ... si votū ... nō p ... quo casu retinentes iniu
... excōicati. Dico aūt retinētes nō solū manu
... negata fine ō non pōt cōmode
... grauis. Naz
... de debito: qz egressus
... reddere nec ... qz illicite egressus ē.
... emisit profiteri.
... remansit: vt oīs cuiꝰ seruꝰ eo sciēte ordinať

ꝛ pfiteť: Dico aūt illicite pp votū rite solēnizatū. Qñqz āt
petere ꝛ exigere pōt: vt qñ libere egressus fuit nullo voto
astrictus religiōis sicut nouitius solitꝰ egrediēs mřimoni
um libere pōt q̄ñqz reddere: sed nō petere: vt qñ de cōsen
su ipsius de cuiꝰ icontinētia ē timor votum simplex emisit:
tūc. n. sibi nō illi pudicauit. Quinto de raptu. i casibꝰ. n. i q
bus licet cōiugi seculari repetere vel retrahere cōiugē cō
uersū siue añ pfessionē siue post nō lz vi de monasterio ra
pere. Nec obstat ō raptoribꝰ. c. cū ei. qz narrat qz rapuit: sed
nō dicit qz licuit: posset. n. vir vxorē vi de vico ad domū ad
ducere: qz hz i eā correctionē. sed nō posset eā pu iro quasi
possidēti vi eripe: ꝛ multo minꝰ ō mōasterio violēter extrahe
re fores frāgēdo aut hitū violēter lacerando vel cū iniuria
loci sacri a cornu altaris ipam euellēdo: lz aliter peccauerit
ipam recipiēdo Sed. n. rē meā mihi ablatā ex iteruallo nō
lz cū violentia rape sed pdo dñium rei mee: sic nec hic. C.
vñ vi. l. Siqs i tātā qd ē ꝯ eos q filiū regꝰ maiorūcoꝝ ō ordi
ne extraxerūt. nec ob. ō regularibꝰ. c. 2. qz lz pentes vl' tuto
res possint votū pupilli vel puelle irritare ꝛ reuocare: non
tamē possūt ipm vi eripe. Jō. n. rigor iudiciariꝰ ē in medio
cōstitutus ne qs pprie iniurie accipiat vindictam. C. de iude
is. l. nemo. itelligo aūt qz coniunx ꝛ ipubes possūt extrahi
īfra annū nō post. Fuerūt āt pdicti effractores excōicati p
pulegiū spāle ita vt nō possint nisi a papa absolui vel con
seruatōe puilegiorū. Quid ĝ de his q cōsiliū dederūt. Et q
dē si dederūt cōsiliū verū: puta qz tali via iudicij poterat
extrahi: si alr extractus fuit nō teneréť: sed si dederūt cōsi
liū illicitū: puta qz vi extrahi poterat: excōicati sūt. si cōsu
luerūt ex itētiōe illā violētiā q̄ hz excōicationē annexā vl
de iure sicut clericū vi cape: vel aliqd īfringere in loco sa
cro vl religioso vl p puilegiū sic aliā dānabilē violētiā lo
co iferri: si pter itētiōez eoꝝ aliqd sz occōne huiꝰ secutū fuerit
vt mors aut mutilatio irregulares sūt: qz q dat opam rei
illicite irregularis fit pp id qd seqtur ex eo vel ob id lz pre
ter spē ac si illud itēdisset maxie qñ hoc natū ē seq ad illō:
sicut ꝛ q mādat hoiem verberari phibēs occidi vel muti
lari. de homicidio. c. vlt. lib 6. Si aūt seqtur pcussio clerici
quā nō itēdebat nō videť excōicatus: qz icursio excōicatio
nis reqrit dolū quo ad manuū iniectiōez violētā uel i faci
endo uel in scienter nō prohibēdo: qd ē argumētum ad il-
lā q mādauit vbéari laycū. cū quo pcussus ē cāu clericꝰ: qz
erat ibi socius ꝛ defendēs. Nō. n. vt mādās excōicatꝰ qz ēt p
batur ignorās clicū quē vberat non ē excōicatus. hoc aūt p
babiliter ignorabat ex hac pcussiōe clericū ledēdū. ¶ 4° 4°
conclusio ē de regressu. Cōiugatus. n. cōuersus tenetur ad
monasterium regredi egressus ad coniugem i tribꝰ casibꝰ
Primo quādo illicite egressus ē. tunc. n. stati teneť regre
di: nisi quādo uagabundum uxor recipit i casu ī quo ēt de
monasterio extrahere posset. Scdo quādo licite egressus
est post uotum uxoris de repetitione penitens. Na tunc si
cut a pricipio ea non petēte tenebatur non egredi: sic nunc
ea quiete teneť regredi. Tertio quādo post uotum ad eā
egressus ipsa mortua est. Nam tunc tenetur regredi ad cō
plendum uotum. Quarto non dz regredi quando iuste eū
rehabuit ꝛ uult retinere. Si enim tenebatur ad eam egre
di multo magis prohibetur ab ea regredi. Quinto liberū
est sibi regredi uel non quando scilicet ante uotum ad eā
egressus fuit post mortem eius uel in uita de consensu eiꝰ
... ¶ Sed hic dubium est si post uotum solennizatum i-
debitum exeat ꝛ ea mortua contrahat an matrimonium
... teneat. Et uidetur qz non quia nullum fuit uotum so
lenne propter tanta prohibitionē. ¶ Cōtra quia non fuit
intentionis tante impedire solennizatum nisi in preiudi-
cium prime uxoris: ꝛ sicut sponsalia contracta cum consā
... ea prime sponse licet sint nulla respectu priuatorum
sponsaliorum impedimentorum tamen impediunt ... no

ta [illegible] p̄fessio non soluit q̄d̄ ṗm̄ ē matrimoniū s̄ʒ diri mi[illegible] po[illegible] cōtractū. ¶ Dicēdū est q̄ i [illegible] q̄ q̄ post p̄fessionē [illegible] coniux reddi[illegible] tenet ad [illegible] qo ad deum: q̄ votū ꝯ p̄hibitionē ec clesie [illegible] nō īpedit q̄n sit votū simplex ꝛ semꝑ pec cat mortal[illegible] [illegible] fuit p̄fessus: tūc nō potuit eē votū solēne [illegible] matrimoniū tenet nec pōt eū [illegible] religio [illegible] Quādo āt vxore con[illegible] fuit p̄fessus [illegible] ipa erat [illegible] p̄fessionē [illegible] re simplr [illegible] solū īquātū erat [illegible] alii viuēti i seclo: q̄ erat ad vitā tantū vn̄ simplr in p̄iudiciū ei[illegible] fuit votū solēne s̄ʒ nō in p̄iudiciū vxoris vn̄ ea mortua nisi redeat apostata ē ꝛ nō est matrimoniū post [illegible] sicut dicit Gan fredus. Uel si dicatur īpossibile ē q̄ votū sit p̄us solēne ꝛ parum nō pōt dici q̄ ē simplr̄ solene ꝛ tū tenet debitum reddere verus monachus existēs cum papa possit i solēni voto religionis dispensare.

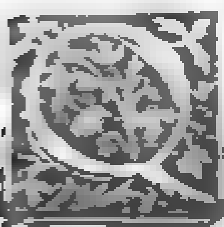
Quantum ad 3ᵐ. s. vtrum preter istos duos modos sit alius modus soluēdi matrimoniū ra

p ɔ tum. Et dicēdū q̄ non [illegible] sunt [illegible] conclusiones ¶ p̄ q̄ non soluitur p̄ ordinē q̄ ē sacrm̄ vel dignitas [illegible] in textu [illegible] inuere q̄ [illegible] nō solū [illegible] intrare religio nē sine cōiugis cōsensu sed et ad [illegible] p̄moueri q̄ p̄fes sio cōtinētie p̄ter monasteriū nō [illegible] ordinē sacrum. Idē dicit hosti. ꝛ q̄ cōiugi ante carnalē copulā licet ep̄atū acceptare: q̄ beata virgo ꝛ Joānes a q̄bus hec materia ini tiū sumpsit nō fuerūt [illegible] q̄ si vinco vincētem te: multo fortius vinco te. ff. de diuer. ꝛ tpa. p̄s. l. de accessionib⁹. L3. n. a m̄rimonio icorrupto trāsire ad re ligionē [illegible] post p̄fessionē ad ep̄atum [illegible] multo fortius a matrimonio i ep̄atū. [illegible] verū ē q̄ ep̄a tus ex natura sua nō h̄r oppo[illegible] ad m̄rimo[illegible] cū [illegible] ēēt vnius vxoris viri. Nihil autē tollitur nisi a suo contrario: nec ep̄i [illegible] cū [illegible] h̄eant sicut ꝛ ceteri cle rici seculares. vn̄ q̄ religio soluit m̄rimo[illegible] nō rōne p̄fectio nis s̄ʒ rōne mortis ciuilis. Episcopatus ordo [illegible] sit p̄fectior q̄ religio non soluit. Silr ordo sacer [illegible] sit p̄fectior q̄ religio: nō soluit p̄pter defectū mortis. vn̄ cōiugatus incorruptus licite p̄fitetur vt cōuersus q̄ tamē illicite i seculo ordinat̄. Nec soluit̄ m̄rimo[illegible] q̄ i de [illegible] vxoris ordiat̄ vl̄ ep̄atur. vn̄ vxore eo viuēte nō pōt cū alio [illegible] Coniugat⁹ autē an̄ copulā nō potest eligi q̄ cēset̄ laicus nec ē i sacris vl̄ est irregularis siue suspēsus sed potest postulari ꝛ [illegible] si vxor ꝯsentiat ꝯfirmabit̄. nā si dissentiat nec papa pōt eū ꝯfirma re nec ꝯsecrare i p̄iudiciū vxoris [illegible] teneat̄ reddere de bitū cū nō possit [illegible] diuinū dispēsare [illegible] pōt itrare reli gione ꝛ p̄ma die de licētia pape p̄fiteri ꝛ eadē die cōfirma ri ꝛ postmodū ordiari ꝛ ꝯsecrari. nec silr̄ de licētia pape pōt cō [illegible] viuēte vxore ēt an̄ copulā ad sacros ordines p̄moue ri. Et si fuerit ordinatus nihilominus tenet̄ debitū reddere: q̄ [illegible] ē de iure diuino. Silr̄ nec papa pōt auferre vxori virū suū ēt icorruptū [illegible] magis post copulā vt ipm faciat cardinalē q̄ [illegible] status secularis ē nō regularis dicēte q̄ dam cardinali. Nos habem⁹ religiones cui⁹ apostate sunt [illegible] vt hieronym⁹. Nec obstat qd̄ d̄r. Si vinco vincentem te [illegible] q̄ nō sic vincit ep̄atus religionē vt soluat eius obliga tione sicut religio m̄rimoniū soluebat. Nec obstat de ioan ne euangelista q̄ [illegible] fuit vera religio ap̄loꝝ ꝛ [illegible] ad votum obedientie q̄ negarūt semetip̄os ꝛ castitatis ꝛ paupertatis q̄ oia reliquerūt. De btā āt v̄gine nō ē ad p̄positū q̄ i ea non fuit vinculū [illegible] an morte Joseph [illegible] forte illud vinculū ñ eēt res [illegible] i m̄rimon [illegible] legis p̄ut [illegible] ad grām. ¶ [illegible] tenēt locū ap̄loꝝ: s̄ʒ ep̄e vo [illegible] ad ap̄lat[illegible] et iuxta vxore s̄ʒ illos q̄ di cūt q̄ ipa erat magdalena [illegible] laturinata [illegible]. ¶ Solo ep̄s tenet locum apostolorum quo ad dignitatem.

non quo ad paupertatem: ꝛ mores mundi: [illegible] fuit De [illegible] nō [illegible] ego vos [illegible] x̄ps hoc potuit facere ꝛ f̄m [illegible] ꝛ f̄m [illegible] p̄tātē excellētie i sacris: quā ñ coicauit pape. tū si pap[illegible] set dispēsare i voto ꝯtinētie regularis bn̄ posset id q̄ [illegible] ē. ponam⁹. n. aliquē q̄ post v̄ba d̄ p̄nti [illegible] vxore [illegible] cta itrare religionē ꝛ p̄fiteri: s̄ʒ tūc solutū ē vinculū [illegible] modū papa dispēset cū eo vt cōtrahat [illegible] te vxore vera q̄ fuit h̄eat aliā vxorē: ꝛ illa aliū [illegible] cōiter d̄r q̄ nō pōt fieri: q̄ viuēte ea q̄ fuit semel vera [illegible] h̄eat aliū viꝝ: nisi solutū fuisset m̄rimoniū p̄ mortē [illegible] ꝛ resuscitaret̄. Tūc. n. viuēte p̄⁹ ēt si fuisset carnalis [illegible] secuta posset h̄re aliā vxorē: s̄ʒ hoc facit d̄s ꝛ nō hō [illegible] ficat ꝛ viuificat. Uel dōm q̄ papa dispēsat q̄ monach⁹ [illegible] trahat m̄rimoniū viuēte p̄ma vxore: q̄ viculū fuit [illegible] s̄ʒ si vīculū non fuisset solutū papa non posset [illegible] ex statuto ecclie ē illa solo: q̄ solēnitas vo[illegible] ē ex ordi[illegible] ecclie: dōm q̄ nō ē veꝝ: q̄ hoc nō iest illi voto p̄p̄ solēni tē [illegible] incēt ordi sacro: s̄ʒ iest ei rōne mortis. vn̄ heremi nō solēniçāt votū f̄m regulā approbatā: ꝛ tū p̄ votū he[illegible] mi soluit̄ q̄ hoc ē ex n̄a act⁹ m̄do mortificāte [illegible] stitutiōe a q̄ ē vita heremitica: vt i ioāne baptista. s̄ʒ [illegible] cul[illegible]: q̄re papa nō pt̄ dispēsare i m̄rimonio nō [illegible] to: vt cōtrahat cū alia p̄ pace reformāda: aut tota [illegible] te ꝯuertēda. q̄ papa nō pōt tollere vīculū m̄rimonii [illegible] est cōtractū. sicut nō pōt facere q̄ hostia cōsecrata [illegible] eē ꝯsecrata. Quādiu āt manet vīculū nō pōt [illegible] habeat aliā q̄ h̄re plēs vxores ē [illegible] legē [illegible] nio nō ꝯsumato vl̄ ēt ꝯsumato iuita vxore faceret ep̄m vl̄ cardinalē p̄p̄ necessitatē ecclie: cū ipamet p̄p̄ necessitatē ecclie deberet se exponere morti: m̄ltomagis d̄ʒ [illegible] p̄motioni viri q̄ si nō assentit peccat [illegible] suā vtilitati ecclie. Pōt aūt licite aliq̄s [illegible] matie q̄ñ peccat nō assentiēdo [illegible] vxore cruce signat viꝝ: ꝛ ipa pōt eū seq̄: ꝛ ip̄e tenet̄ [illegible] re: ꝛ sic debitū reddere: sic meli⁹ eēt dispēsare i lege hu[illegible] na: q̄ ꝯstat papā posse facere. puta: q̄ ep̄s ex[illegible] tenet̄ [illegible] dere debitū: sicut apd̄ grecos: q̄ ꝯtra legē dei auferre [illegible] viꝝ. ¶ Scd̄a ꝯclō est q̄ nec p̄ votū simplex [illegible] votis tenet̄ itrare religione [illegible] nō pōt votū [illegible] re debitū petēte. s̄ʒ si post votū simplex vl̄ solēne [illegible] redeat tunc peccat semꝑ debitū petēdo ꝛ reddē[illegible] [illegible] q̄ adhuc pōt religione itrare nō aūt i seculo [illegible] tenet̄ nec obstat q̄ i[illegible] dicet̄ q̄ cōiūx nō pōt [illegible] tū castitatis alio īscio vl̄ inuito: ꝛ si emittat pt̄ ēt [illegible] euolā q̄ illd̄ ē veꝝ m̄rimonio ꝯsumato q̄ [illegible] iplere altero iuito ēt religione itrāde [illegible] itrādo. ¶ Tertia ꝯclō est d̄ eunuchato: q̄ castrat[illegible] q̄ supueniēs ñ soluit m̄rimoniū f̄m [illegible] trimoniū nō iuenit̄ i iure solui: nisi i certis ca[illegible] ē de illis modis [illegible] Silis modus [illegible] acti. ꝛ obli. l. obligationē nō ferre. §. Placet [illegible] m̄rimoniū ꝯsumatū solr̄ p̄ mortē [illegible] solui̊ solr̄ p̄ religionē [illegible] gius illoꝝ q̄ post m̄rimonium [illegible] ris excepti fuerunt p̄p̄ hic [illegible] gat d̄ m̄rimonio ꝯsumato: qd̄ d̄r. 33. q. i. Cōiugiis [illegible] officio scʒ carnis f̄m glo. ꝛ i [illegible] officio soluit vinculus cōiug[illegible] gius solo cōsensu p̄ v̄ba de p̄nti ꝯfirmat̄ [illegible] nota glo. de testi. c. sup eo ¶ Quarta [illegible] superueniente q̄ non soluit [illegible] hoc ē [illegible] rōne [illegible] tinis quo ad actus carnales [illegible] pōt de nouo [illegible] [illegible] inter aūt de ceteris īpedimētis [illegible] post cōtractū itelligendū ē q̄ nihil [illegible] sed solūmodo post contractum. vnde magis [illegible]

rit ura noua dicendo q talia impedimenta dirimunt post contractum que antiqua dicendo dirimunt iam contractum. ¶ Ad argumentum dicendum q per ingressum post matrimonium consumatum non soluitur: sed solum non consumatum.

Questio IIII

Quarto queritur utrum cum bigamo liceat dispensare. Et videtur q non: quia cum ius diuinum non licet dispensare: sed de iure diuino est q bigamus non promoueatur ad ordines cum hoc contineatur in canone .i. ad Thimo. oportet episcopum irreprehensibilem esse vnius vxoris virum. ergo nullum in hoc licitum est dispensare. ¶ Preterea extra de bigamis. dicitur q clericis qui quantum est in ipsis duas secundas mulieres matrimonialiter coniunxerunt tanque cum bigamis dispensare non licet. ¶ Contra. quia lucius papa dispensauit cum panormitano episcopo qui erat bigamus: vt dicit Gaufredus in summa. ¶ Responsio. hic sunt videnda .5. Primo quid sit bigamia et vnde dicatur. 2° quot modis contrahatur. 3° quando bigamia punitur. 4° quare bigamus non promoueatur. 5° quando tollatur.

Primo igitur queritur quid sit bigamia et vnde dicatur. sciendum q bigamia est defectus ex secundis nuptiis proueniens. Host. hanc diffinitionem reprobat: quia non est conuertibilis cum diffinito: cum aliter contingat: sed similiter modo reprobatur sua que dicit q bigamia est irregularitas ex defectu proueniens sacramenti: quia etiam sine vllo sacramento quandoque contrahitur. Et si dicas de bigamia vera et propria: sicut illa non est nisi ex defectu sacramenti. sic nisi ex secundis nuptiis. dicitur autem monogamus a monos quod est vnum: et gamos quod est coniugium. mulier vel vxor. quasi vnius coniugii mulieris vel vxoris. Et bigamus quasi bini pigamia. a pir quod est ignis et gamos quod est mulier. quasi igne mulierum destructa. s. pigamia troie. 26. di. vnius vxoris virum. i. monogamum: vnde est defectus veri sacramenti. et duo vera matrimonia est vera et propria bigamia: aliter non. Unde melior est prima diffinitio: quam secunda: quia secundum secundam mariti viduarum essent veri bigami. quia deficiunt a sacramento quia ecclesia sponsa christi non habet maculam aut rugam: sed est virgo immaculata secundum Bedam: et 2° cor. 11. despondi vos etc. sicut est vna et non plures de summa trinitate. c. i. §. vna. Et tamen isti ex opposito distinguuntur: et connumerantur bigamis extra e. c. 3. Ex hoc vero q nunque fit bigamia vera nisi ex nuptiis veris: nec interpretatiua nisi ex interpretatis. Unde concubinarius cum vna vel cum pluribus in sacris vel non sacris: regulariter vel seculariter nunque fit bigamus: nec vere nec interpretatiue: quia nec est matrimonium expressum nec est matrimonium apparens nec verum nec presumptum. extra e. c. pe. Non. n. debet iudicari bigamus nisi vbi hoc inuenitur expressum. de spon. Cum apud: et canon. 34. di. curandum precipimus. dicit expresse contrarium. Unde propter concubinatum cum vna vel cum pluribus semel vel pluries publice vel occulte nunque fit bigamus. Sed sacerdotes qui sunt fornicarii manifesti sunt ipso iure suspensi: et quo ad se et quo ad alios de coha. cleri. et mu. c. Nisi. nec possunt absolui nisi per episcopum qui propter hoc potest eos deponere et per omnia dispensare ne deponantur penitentes si autem ante suspensionis relaxationem immiscent se diuinis ex hoc incurrunt irregularitatem in qua solus papa dispensat secundum host. quia celebrans scienter suspensione ligatus fit irregularis et ad papam remittendus est. Et hoc innuit decretalis. extra e. c. pe. q cum eis sicut cum simplici fornicatore saltem publico potest episcopus dispensare: quia vix potest haberi plures qui sit publicus. ¶ Sed contra videtur canon. 27. q. i. Quot quot virginitatem pollicitam violant cum bigamis computantur q violatur et per simplicem fornicationem. ¶ Item canon. Decreuimus: vt subdiaconi et supra qui vxores et concubinas habuerint officio et beneficio careant et deponantur. ¶ Solo ad primum dicitur q bigamia ibi accipitur pro ... quocunque modo aliter quia certum est q violatur per solum consensum: quia etiam in talibus velle nubere damnabile est: tamen non faceret bigamum. ¶ Ad 2m dicendum q ille est quarte pec ... non faceret bigamum. ¶ Ad 2m dicendum q illi debent deponi sed non ... et puniri in deponendo: quia vterque meretur deponi. Quod autem dicitur in dispensando ... sed ad decretum. Quot autem ... q non propter hoc illa ... quia si violatio ... fornicatio faceret bigamum: non propter hoc sequitur q nec violatio fornicaria ...

ria: quia hec est actus exterior: qui habet penam iuris positiui non interior.

Quantum ad secundum quot modis contrahitur bigamia est sciendum q quatuor modis in generali. ¶ Primus per hoc q duas vxores triplex. primo ambas de iure. 2° ambas de facto. vnam de iure et alteram de facto quocunque. Exemplum primi. notum est q solus est vere et proprie bigamus. Exemplum secundi quando hoc facit successiue post ordinem sacrum vel religionis aut quando cum vtraque est impedimentum dirimens. item quando sibi vtraque accepit: vt si simul dicat duabus. accipio vos duas in vxores meas. tunc non neutram accepit: quia quantum ratione vnam et aliam: quia neutram prius: non potest autem vtraque idem est per quecunque modum vtrumque matrimonium vel alterum non de facto non de iure vt in 4° arti. dicetur. Et hoc est verum si vtraque virgo erat tempore matrimonii contracti dummodo tamen vtramque cognouerit. Et intelligo cum effectu ita q non sufficit conatus. argumentum extra de spon. c. vlt. Nunque n. matrimonium iuris vel facti causat bigamiam nec veram nec interpretatiuam. nisi fuerit consumatum alioquin. extra e. Debitum. ¶ 2° modus quando vnus contrahit cum vidua de iure vel de facto vt in sacris vel professus. extra e. c. vlt. Dico autem viduam. i. corruptam: alias maritus vidue virginis bigamus non est. Item corruptam ab alio etiam si a primo non suscepit semen etiam si contrahens credat virginem. 34. di. Qui in aliquo non a sei ... sec: sed host. sit 3. quia nec ipsa diuisit carnem suam in plures nec ipse. Dico autem viduam siue proprie: vt quando vir mortuus est: siue improprie vt repudiatam: siue iuste vt adulteram: siue iniuste vt aliter odio habitam: dummodo tamen ipsa fuerit cognita a primo viro vel adultero: et cum hoc ab isto de quo queritur. Nunque n. virgo bigamus fieri potest nec maritus virginis quamdiu vterque vel aliter virgines sunt. Dico autem sciens corruptam vel ignorans. sed contrahens cum meretrice ... panari exhibens mereatur. extra de spon. c. iter opa. Et ideo ad hoc requiruntur tria. primo q sit ab alio corrupta. 2° q sit ab isto cognita. 3° q sit matrimonium contractum verum vel presumptum. Potest autem vno et eodem actu contrahi matrimonium et bigamia: vt si post sponsalia de futuro cum ea vel corrupta ab alio ipse cognoscat eam affectu maritali. Tunc enim non est prius maritus tempore quam bigamus: sed prius natura. Ex quo videtur q quando dicitur q non est bigamus nisi opere subsecuto et nisi illa sit corrupta ab alio vel ipse habuerit aliam q non requiritur seminis susceptio ad hoc q dicatur mulier corrupta: quia ipsa diuisit carnem suam in plures. sed non suscepto semine a pluribus eo ipso q caro sua a pluribus contaminata est et ... dicitur diuisisse carnem suam in plures ex hoc sed infra non seminauerit: tamen plures polluunt: et tamen carnalis copula non facit de sponsalibus matrimonium nisi fuerit consumata. et sic vno actu fit maritus et bigamus: dummodo tamen ille actus sit consumatus. Contra hoc tamen videtur de bigamis. c. vlt. propter affectum intentionis cum opere subsecuto. et sic videtur requiri q opus subsequatur matrimonii verum vel presumptum non q concomitetur tamen. Sed dicendum consecuto tempore vel natura. ¶ 3° modus est quando reconciliat sibi adulteram quam ad thorum. i. cognoscit eam post adulterium qua in matrimonio defloratur etiam si ignoranter: vnde multi sunt bigami et ignorant. Idem etiam si violenter per ecclesiam compulsus: quamuis non teneatur obedire certus de adulterio quod non potest probare: quia nec iudex ei hoc preciperet si sciret veritatem: vnde obedit mente: et si non voluntati quod sufficit. Argumentum de rescrip. c. Si quando. si vera est opinio que dicit q in foro contentioso condemnatus iniuste secundum veritatem sed iuste secundum allegata: in foro conscientie non tenetur soluere: quia sed iudex posset non tamen vult eum obligare aio: tamen in hoc casu melius est sibi excommunicationem vitare et bigamiam incurrere quam monogamum semper viuere in excommunicatione que est maxima pena ecclesie. Si autem non quam ad thorum sed eam solum reconciliauit quo ad domum non propter hoc fit bigamus quia nunque contrahitur bigamia sine carnali copula: tamen canon vt solum vocat bigamum eum qui reconciliauit eam que euidenter adulterium commisit. 34. di. ... c. ... ¶ Sed illa euidentia nunque faceret bigamum in casu in quo occultum non faceret. Nunque n. aliquod factum publicum facit bigamum in casu in quo non secundum occultum non faceret. ¶ 4° modus est quando post votum solenne ordinis sacrati vel regularis aliquis contrahit de facto cum vnica et virgine et deflorat eam. q cle. vel vo. c. i. vbi dicitur q cum diacono sic contrahente potest episcopus dispensare quod non posset si illa prius fuisset ab alio corrupta. vt extra e. c. vlt. §. fuit virgo. Nec esset necessaria dispensatio nisi fuisset bigamia. de cle. coniuga. c. Sane sacerdotes. Item quando conuer

sus 3hit de facto cũ vnica virgine et cognoscit eã p eãdẽ rõnẽ. 27. q. 1. c. Quotquot. n. virginitatẽ pollicitã violãt sz ɔ facto 3hẽdo cũ bigamis cõputãt nec dicit qȝ siue viri violẽt cũ corrupta an cũ virgine ɔhẽdo. Nec valet si dicat qȝ nũ qȝ mrimoniũ ɔ facto cãt bigamiã interptatiuã nisi vbi verũ matrimoniũ ɔ iure causaret eã verã: qȝ hoc ẽ falsũ vt pz in eo q duas ducit ãbas ɔ facto. Tũc. n. 2m mrimoniũ ɔ fcõ facit bigamiã iterptatiuã vbi ɔ iure nõ faceret verã qȝ nõ ẽ vera bigamia. vbi nõ fuerũt due ɔ vxores h ãt pmo non fuit ṽa. Nõ sic ãt cẽsendũ ẽ ɔ illo q cũ virgine ɔhit ɔ facto pp aliud ipedimẽtũ qȝ ordinis puta consãguinitatis vel aliud. qȝ non est expressum et pene sunt restringẽde.

Tertius articl's ẽ videre quõ bigam⁹ puniat. Et licet bigam⁹ vel trigam⁹ non peccet pena tñ bigamie ẽ qntuplex. ¶ Pria qȝ nudat oi puilegio clericali. ɔ bi-
1° gamis. c. 1. li. 6. Et vt gñalr qȝ qcũqȝ põt dimittere clericatũ vel statũ quo hz puilegiũ clericale si icidat i aliquẽ modũ bigamie ɔ trib⁹ pmis pdit puilegiũ clericale. sicut acolythus et nouiti⁹ religiosus. Si ãt sit talis q nõ põt exuere statũ illud quo manẽte sep retinet puilegiũ quousqȝ pus ẽ gradatus i spali tradat iustitie seclari. iste p nullam bigamiã pdit puilegium h. Vñ qȝ ibi dr aducẽdus est coertioni seculari ñ põt referri ad eos q sũt i sacris et pfessi. ¶ 2ª
2° pena ẽ qȝ priuãtur tõsura clicali sicut dr in pdicta decretali. Et quo apparet qȝ ñ põt intelligi ɔ 4° mõ bigamie qȝ subdiacon⁹ et religiosus pp illud ñ pdit tõsurã. Põt ãt si itret religionẽ portare tõsurã monachalẽ q ñ ẽ via ad ordinem
3° plus qȝ tõsura cursorũ. ¶ 3ª ẽ qȝ nõ dz ɔferre hitũ clericalẽ ñ qȝ cogat vt iudei ɔuersi seg hre vestes radiatas vel virides sz pũt ferr qles clicis phibet ɔferr suppelliceũ et siliã. et p oñs dicit eplãz et siñ suppelliceo. Qui vo hz vnicam et vgĩnẽ tenet ɔferre tõsurã et hitũ clicalẽ als pdit puilegium. ɔ cleri. ɔiug. li. 6. ñ qȝ teneat ferre suppelliceũ imo ñ debet: sz ñ radiatũ vl viridẽ. silr et tõsuraz cucufa tegere põt: ne sit scãdalũ vxori. Si ãt pp ifirmitatẽ capillos rasit quousqȝ creuerit excusatur sz clic⁹ solut⁹ ñ dz cucufã ɔferre nec ẽ necessaria admonitio quã qdã officiales faciũt qȝ sine admonitiõe alia priuilegium pdũt nisi tõsurã et hitũ
4° clericalẽ ɔferãt ¶ 4ª qȝ ñ ordiat ad aliquẽ ordinẽ nisi ɔ dispẽsatiue. imo nec corona sibi dari põt: qȝ si ñ põt vti antiq corõa vel ordine multo min⁹ põt accipe ɔ nouo. Et lz characterẽ recipiat qȝ̃uis nicolaus faniolus dicẽte qȝ bigam⁹ ñ plus põt ordiari qȝ asin⁹ qȝ papa ñ põt tollere effectũ quẽ
5° hz. tñ executionẽ nõ recipit. ex. e. c. 3. imo ordiator puad⁹ ẽ ptãte et officio. ex. e. c. 2. nisi cum eo dispenset. ¶ 5ª qȝ nõ ẽ capax alicui⁹ bñficij ecclesiastici nec secularis nec regularis. qȝ ñ ɔfert layco: sed tñ clerico: vñ sic ẽ idign⁹ ñ solum acro ordie cui obeĩ pmotio lz ñ hñs illã possit pmoueri ad multa bñficia tñ q ordinat illũ tenet puidere imo simplr oi ordie et toto clericatu ẽ idignus: nõ 7c. Itẽ cũ bñficiũ sit pp officiũ qcũqȝ ẽ idign⁹ ordine vel officio p oñs et bñficio nec solũ ɔstãte mrimonio imo et postea quousqȝ dispẽsetur: qȝ et ɔiugatus cum vnica et virgie iteri ñ pmouetur. ɔ cle. ɔiug. c. 2. ¶ Sed dubiũ ẽ ɔ illo q ɔxit sponsalia p verba ɔ futuro et cognouit spõsã talẽ quã cognoscẽdo p verba ɔ psiti fieret bigam⁹: cognouit dico affectu fornicario non maritali: vtrũ fiat bigam⁹ saltẽ iterptatiue quo ad penas supi⁹ enũeratas i qb⁹ parificat vero et iterptatiu⁹ bigam⁹. ¶ Et dicẽdũ qȝ sic i foro eccle q iudicat mrimoniũ et sponsalia mixtim: et idẽ et i foro ɔsciẽtie qȝ bigamia hz ortum ex statuto eccle q videt ea q patẽt. Vñ ad ɔhẽdã bigamiã et in foro ɔsciẽtie sufficit mrimoniũ i foro eccle. Nã et illud qȝ apparet eẽ mrimoniũ i foro eccle lz sit nullũ et iudicio ecclesie causat bigamiã i ɔ multo mag ẽ illud qȝ ecclia iudicat mrimoniũ: et ẽ psũptio iuris et ɔ iure: vñ q spõsã scdaz ɔ futuro vel corruptã vel ɔ [illegible] ordine cognoscit vel fornicario vel mrimoniali affectu fit bigam⁹ pari mõ ac si p verba ɔ psiti.

Quartus articl's ẽ qre bigam⁹ ñ pmouea[illegible] [illegible] hnt duas rões vt patet et ad [illegible] defectũ sacti. Sed verũ et ppus bigam[illegible] qȝ nõ ẽ vnius viri sicut xps [illegible] vnica [illegible] vltimã electã q i fine [illegible] des modernos et antiquos [illegible] de q p oñs vna spõsa eccl'a et sinagoga [illegible] qȝ castitas i penis q pp culpã infligunt: sz i his q pp [illegible] sacri sic: qȝ nõ ẽ defectus sacri vbi nõ ẽ sacri. sicut in [illegible] litate cõcubinaz sz tũc ẽ i [illegible] et q nõ hz sacri [illegible] fuerit i sacro qȝ q hz illud ipfecte sz q nõ qȝ [illegible] ordinari et pmoueri qȝ magis q fuit is defectus. [illegible] bona ẽ rõ de ordine bona ẽ de bñficio eiusdẽ [illegible] vñ q ẽ icpt⁹ ad ordinẽ ẽ icptus quo ad bnficiũ [illegible] um possit hri sine ordine et cõ. ¶ 2ª. quare bigamia [illegible] pretatiuus primaria iterptatione [illegible] nõ pmouet. Et dõm qȝ hoc ẽ qȝ et hz defectũ sacri [illegible] sa xpi ñ diuisit mẽtẽ suã i plures. Quãuis nã sinagoga [illegible] clesia fuerit aliq aie pus cũ diabolo fornicate pp qȝ hieronym⁹ vocat duas meretrices salomõis: tñ ecclia ab abel [illegible] qȝ ad vltimũ: nec fuit: nec erit sine aliq scã aia sponsa fidelis deo: nõ alij cõiuncta: et i illa q erat fidelis deo manẽ [illegible] clesia residebat: vñ ecclia sp fuit virgo et immaculata de spẽ di vero 7c. vñ nõ diuisit se i plures. Vñ p illud [illegible] ẽ: vt Adã et Euã nõ hñisse grãm ante peccatũ: qȝ stati [illegible] sia militãs hoĩnus icepit cũ fidẽ formatã [illegible] tẽ militat. Cũ ãt p peccatũ grãm pdidisset si hñissent [illegible] clesia postqȝ cepisset desisset: et postqȝ ɔs eã despõsasset [illegible] eã repudiasset. qȝ nõ vr. Et plus videt qȝ nõ hñit grãm [illegible] Abel qȝ ecclia nõ icepisset ab Abel si ante Abel [illegible] hñissent: qȝ qcũqȝ ẽ i grã ẽ i ecclia: et p multos annos [illegible] duos aut. 18. menses anteqȝ nasceret Abel fuerũt Adã [illegible] Eua: et Chaim ante p nouẽ mẽses: qȝ non fuerunt gemelli. ¶ 3ª 2°. qre alij bigami: Et dico qȝ pp similitudinẽ [illegible] mes duos vñ oẽs q sunt bigami pp ptee qȝ vl [illegible] altera de facto pp silitudine ad pm q vo pp [illegible] pp similitudinẽ ad 2m. exceptis his q votũ solẽne emiserũt et cũ virgine ɔxerũt q pp duplex mrimoniũ vnum [illegible] aliud carnale assimilat pmis. Oẽs igr sũt bigami q [illegible] viri duaz vxorũ de iur vel ɔ facto carnalr vl spũalr [illegible] viri vxoris bine: puta ei⁹ q diuisit carnẽ suã i plures. ¶ [illegible] 2° qre plus reqrit integritas ex parte vxoris qȝ viri. [illegible] Tho. qȝ mot⁹ recipit spẽm et defectũ a termio ad [illegible] a quo vñ vxor virgo cõsentiẽs i virũ corruptũ [illegible] irregularis puta ad ordinez diaconisse Sz [illegible] diacõissa sit vni⁹ viri vxor queadmodũ oz epũ eẽ [illegible] viri p oñs oz eã eẽ vxorẽ vni virgini. [illegible] femie virginis. ¶ 5ª 2°. qre corrupt⁹ i epũ consecrat [illegible] trus hilari [illegible] genebaldus et dio⁹ [illegible] tuor virgines filias: corrupta aũt nõ consecrat i virgine [illegible] Rõ Tho. de velo [illegible] qȝ nõ [illegible] tatem nisi eẽt integra. ¶ Propter [illegible] q ɔhat de facto mrimoniũ i ca [illegible] bigam⁹ vtrũ fiat bigam⁹ puta ɔhit [illegible] qȝ n [illegible] ponẽda bigamia vbi nõ [illegible] C [illegible] apud qȝ pene sunt restringende [illegible] trimoni [illegible] bigamia [illegible] mus qñ ẽ nullum p votũ solẽne ordinis vel [illegible] c. c. Nuper [illegible] Qui clerici vel voui [illegible] ca decretum [illegible] Quotq. 2° [illegible] te cũ spudiata. de bigamis. c. 1. nisi qȝ [illegible] pusicat de [illegible] contrahit [illegible] qui de facto contrahit cum duabus: vel cum [illegible] dem ratio videtur in [illegible] effectum. de biga. c. fi. Si n. aliquis in facie eccle [illegible]

otraxit cū ea aut cū vidua oēs iudicāt eū bigamū q nesci unt īpedimētū. vñ qz ecclia videt ea q patēt a q ē istituta bigamia: vr q oē mrimoniū ī facie ecclie otractū saltē pp scādalū cāet bigamiā ēt si sit nullū ī casu ī quo causaret si eēt verū. Nā īpedimēta q hnt ortū ex statuto ecclie: ita ori unt ex factis apparētibus: sicut exītibus: vt publice hone statis iustitia. ex spon. nullis. ⁊ si mrimoniū publicū hoc fa ceret eadē rōne ⁊ occultū. ¶ Sz tūc ē dubiū: aliqs ōtxit p vba de pñti cū corrupta ab alio: ⁊ eā cognouit intēdens de cipere ⁊ nō ōhere: qrit vtrū otrahat bigamiā. ⁊ vr q nō. qz spōsalia q sūt nulla ppter defectū osensus nō causāt pu plice honestatis iustitiā. q ⁊c. ergo a simili mrimoniū nullum ppter defectū osensus nō causabit bigamiā ēt ī casu ī quo cāret si teneret. Solutio. dico q imo p idē vtrobiqz: qz ec clesia q hec īpedimēta itroduxit iudicat solū de apparen tib⁹. vñ qñ dr spōsalia q sūt nulla ex defectu osēsus nō cau sāt pub^ce honestatis iustitiā. supple: euidēti. sic qñ īfās ⁊ fu riosus ōhunt vl maior ⁊ sanus sub odiōne. secus vbi defe ctus non est patēs nec euidēs. Et idē dico in casu de facto de quodā diacono vel monacho qui ō facto otraxit p vba de pñti in facie ecclie vel clādestine: qz lz nō itenderet cō trahere: vtpote sciēs se nō posse: lz ēt nollet nisi ad vnā no ctē decipere. ex quo tñ exteri⁹ expssit verba osensus ō pre senti p idē est. vñ bigamia ōhitur que ad iuris iterptatōēz p mrimoniū ō facto ī omni casu ī quo ōheret p mrimoniū de iure. Dico āt mrimoniū de facto oē illud qd hz ī apparē tia oē illud qd hz mrimoniū vez ī substātia: puta: qz in fa cie ecclesie otrahit p vba de pñti. atē qñ illa publice vel oc culte dñr ⁊ fiūt: de qbus si ostarz ecclia iudicaret mrimo niū. puta: qz fuit p vba de pñti clādestine: lz ille vellet deci pere nō otrahere. vel qz fuit de futuro: sz fuit secuta carna lis copula: lz deceptorie: qz oē mrimoniū qd ē mrimoniuz fm iudiciū ecclesie vel ī in faciē eccl'e sufficit ad bigamiā ī casu ī quo vez mrimoniū sufficeret: ⁊ plus: qz vbi nullus vez mrimoniū cāret. mrimoniū de facto causat in quarto casu vt dictū ē de mrimonio post votū solēne otracto. qd semp facit bigamū copula secuta.

1a 2e Quintus articulus est quō bigamia tollat: vbi sunt qnqz ōnes. ¶ Prima q non tollit p bap tismū fm aug. Nec obstat q ecclia nō iudicat ō his q foris sūt: qd vez ē qdiu foris sūt: sz postqz itrauerit iudicat eos

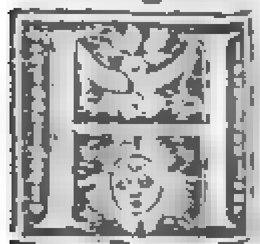
2a 2e ēt fz ea q foris hūerūt vt pz ī ouersiōe ifideliū. ¶ Scda. q tollit p dispēsationē pape: qz papa cū oī bigamo ad oia totalr ⁊ vlr dispēsat. i. cū vo ⁊ iterptatiuo ad oēs ordines: bñficia: ⁊ dignitates. vt Luci⁹ papa cū panormitano epo. vñ. C. de epis. ⁊ cle. l. nulla. auē. ibi signata iperator dispen sat cū diaconissa ī etate. 60. ānoz q quā ponit apls vocās eaz viduam. p^a ad Cor. 5. Et hoc qñ iperator de voluntate ⁊ au ctoritate pape ī talib⁹ ordinabat. sicut et epatus oferebat. ē mltomagis papa p se dispēsare pōt ī statutis apli. vñ nō obstat. 25. q. i. Sūt qdā. Et ofirmat rō. qz in oī pena q ē ex statuto ecclie vl plato ꝝ ecclie papa dispēsare pt. bñē ista. qz apls dicēs vni⁹ vxoris viri loqbat disponēdo et ordi nando ecclam ī qua nō hūit maiorē ptātem papa. vnde ⁊ idē dicimo viuolētā nō pati: lōcē ī q⁹ papa dispēsat. Et lz nō possit facere de bigamo nō bigamū: qz tñ bigamū nō p moueri est ō statuto ecclesie. iō potest illō amouere: sicut potest homicidam ordinare: licet non possit facere q non sit talis. sed quia talem existentem non moueri est ordina

3a 2e tio ecclesie. ¶ Tertia oclōio est ō cardinalib⁹. Et quēs tio de eis ē lz possint multa q nō pñt alij minēqz tñ legatus sunt a latere sine alia comissiōe vl dignitate nō inuenio q possint aliqd cū quocūqz bigamo dispēsare: sed lz in iu risdictione hoc casu ... de iure ... hñt p... maiorē ptātem ī oī dispēsatione qz epi: sic eps pt ī sua dioce si. sic legat⁹ a latere pōt ī tota sua legatiōe nō solū psbr et epi: sz ēt diacon⁹ cardinal. Nec obstat q nō pōt otra

ōferre qd ē ordis: qz pōt dare bñficiū. q sūa dispēsare qd ē iurisdictōis. Sūmus āt pniari⁹ cū eb⁹ ī mūdo ad minus tantū qntū epē cū illis de sua dioce ī ⁊ hoc qd ē rōnabile per locū a sili ⁊ a maiori. qz cui ocedūt maiora: ⁊ miora. vñ re gula iuris ē. Nō dz cui qd mai⁹ ē licz qd min⁹ ē nō licere: lz alr ñ pbat. Epi āt cardiales ī suis titulis ⁊ terminis legatio nū pñt sicut epi cū suis subditis: alr nihil: nisi qntū eis spā liter cōmittit. Presbyteri āt cardiales ī titulis ⁊ legatiōi bus suis: q pñt miores ordies oferre: pñt forte quo ad eos cū bigamis: sic ⁊ epi dispēsare. ita tñ q isti duo. s. epi ⁊ psby teri qn sūt legati ī ob⁹ hñt posse mai⁹ ī sua puīcia qz eps ī sua dioc. sil'r ⁊ hoc hz diacon⁹ cardialis legat⁹. simplex autē diacon⁹ cardinalis nō legat⁹ nō vr aliqd hre circa hoc. ¶ 4a 4a 2e oclō ē de epis. qz ō archiepo pñarcha vl pmate nihil inue ni q possit plus qz eps: imo min⁹ ī duob⁹ casib⁹: lz. n. cū suis simplicib⁹ subditis imo diacon⁹ possit dispēsare: sic eps cū suis: ⁊ ipe sit maior epo. tñ cū subditis suoꝝ suffraganeoꝝ nō nisi forte legatus ex dignitate. ar^m de offi. de leg. c. i. nec iterum cū ipo suffraganeo publice fornicāte. ī q tñ casu il le posset cū suo curato: vt ide pcedat cure puatio: vñ dona tio: qz pp tale qd merer deponi eps: q nō pōt deponi nisi a papa. vñ soli pape ē ius qsitū. vñ nō pt metropolitan⁹ dispē sare cū eo ab hac pena. sz papa fm Hosti. q hoc dicit nō ob stāte q eēt eps: sz patriarcha ostantinopolitan⁹ q deponit suos epos: pari rōne posset dispēsare cū eis: si post epatū i currerēt bigamiā pp quā ipenitētes eēnt deponēdi. Tunc eni ex cā posset cū penitētib⁹ dispēsare. ali⁹ āt iferior papa ñ pt dispēsare cū epo bigamiā icurrēte. Sz vr q eps pp no toriā fornicationē nō icurreret suspēsionē: cū nō sit expssus de eo: sz tñ de simplici sacerdote. Nec alr ipe icurrit. ō sen. ex. c. Quia. li. 6. Eps āt pt dispēsare pmo ī minorib⁹ ordib⁹ suscipiēdis ⁊ exeqndis. q clerici vl vo. c. i. ⁊ ī decretis. c. Le ctor. In his. n. facile dispēsat ēt ab epoꝝ ī illegittime natis. de filijs psby. c. i. l. 6. 2° ī subdiaconatu ī necessitate: qñ pau ci iueniūt mistri: sicut ⁊ in eo q publicā pniam egit: vt ī de cre. c. illo. Lector. Nec valz qd dñt aliq abrogatū p hoc q tūc tpis subdiaconat⁹ nō erat sacer ordo. de seruis nō ordi. Miramur. Qd eni nō mutat q re stat⁹ ph. het: C. ō resti. .l. Sācim⁹. Nō. n. iuenit phibitū dispensare ī necessitate. Nec valz qd dñt alij: q ē dispēsatio pape nō epi: qz istd ē sta tutū iuris. vñ fm hoc ad minores sine alia dispēsatōe pro moueri possent. vñ cū pariter pmittat bigamos ordiari ad minores ordies sine necitate: ⁊ subdiaconatū ī necitate: et ad minores nō liceat sine lnia epi: pari rōne nec ad subdia conatū: sz cū lnia sic. 3° qñ ad religionē itrat. Qui. cle. l. vo. .c. 2. nō sic āt forte qñ iā ē ī religiōe. tñ qntū ad dispēsatiōez alr panificat. ⁊ ille q vlt itrare religionē ⁊ q iā ē religiosus de sen. ex. c. Cū illoꝝ qz lz sit grauī crimē religiosi qz secu laris: ⁊ qntū ad hoc min⁹ dispēsabile tñ rō dispēsandi q est vt tollat mā euagādi eqlr ē ī nouitio ⁊ pfesso. Cū bigamo ergo itrāte religionē eps pt dispēsare ad diaconatū ⁊ sacer dotiū qd tñ ō oñcitudie nō tnat ī bigamia vere ⁊ pprie dcā vel de vo marito corrupte. 4° qñ ē bigamia ōcta de scdo p mrimo⁹ ī casu ī quo ñ ōheret p mrimo^m ō iure. vt cuz post votū solēne religiosi vl clic⁹ ōhit cū vnica ⁊ virgine q cle l. vo. c. i. 5° qñ bigamia ē occulta: qd sic pt itelligi vt cū ē fem de nā sua occultū. puta cū qs cognoscit vxorē suā ī occulto adulteratā. nā lz publicū ⁊ occultū nihil faciāt ad bigamiā: tñ ad dispēsationē sic. Si āt eēt factū vl cā bigamie occulta p acciñs, puta mrimo⁹ clādestinū qd ō se debuit eē manife stū: tūc eps nō posset nisi ī casib⁹ pdcis. alr āt eps ñ pt. c. ex. c. vit. vñ frustra qrebat an nobilis fact⁹ monach⁹ possz de ferre coronā mōachalē cū eēt bigam⁹. qz dispēsare epo qd facile obtinuisset et sacerdos fieri posset. ¶ 5a 2e ē de plati 5a 2e religiosis. Primo q abbas q cūqz ⁊ qntūcūqz ō iure nō hz aliquā ptātē cū bigamo dispēsādi siue ī mōasterio siue an de iure vel ō scō ōpenit: lz ī alijs irregularitatib⁹ plus pos

sit q̄ eps de sen. ex. Cū illoꝝ. Si vō hēat ꝑuilegiū q̄ possit cū suis subditis dispēsare nisi i h.s. cas.bꝰ ꝑ quos merito eēt sedes aplica regrēda: tūc pōt cū monachis bigamis in bigamia ꝑus vl' postea ɔcta dispēsare: sicut eps i secularibꝰ religionē itrātibꝰ ēt quo ad maiores ordies. n̄ tn̄ quo ad dignitates. Nō. n. seq̄r dispēsat quo ad maiores ordies. ergo quo ad dignitates. Nā ordo dispēsat i illegittimis i oibꝰ ordinibꝰ: nō tn̄ i platōibus. vn̄ nec abbas nec eps i casibꝰ i qbus i maiorib9 ordib9 dispēsauerūt possent i dignitatibus vel curis dispēsare. vn̄ eps vl' abbas q possent bigamuz canonicū regularē facere sacerdotē nō posset eū facere curatū. ꝛ eps nō possꝫ eū i abbatē ɔfirmare nec metropolitanꝰ i epm. q: nō ē eligibilis sꝫ tm̄ postulabil' a papa. nec abbas suus ꝑt eū facere ꝑorē ɔuētualē ex̄ abbatiā. sꝫ forte suppriorē aut tertiū ꝑorē: q̄ n̄ sūt dignitates sꝫ officia. Distinguēdū ē ergo ō ꝑore q hꝫ curā ordinariā cū quo nō ꝑt. ꝛ ō ꝑore q ē vicariꝰ: ꝛ i hoc ꝑt dispēsare q ꝑt i sacerdotio dispensare. Uel si ex dispēsatiōe epi ē factꝰ sacerdos ꝑt fieri tal' ꝑor vl' supprior ab illo eodē a quo a.iꝰ q dispēsatōe nō idiget poni posset. sꝫ bn̄ficiū simplex sine cura ꝛ dignitate possꝫ eps talibꝰ ɔferre: sicut ꝛ illegittīe natis. ex̄. de fil. ꝑsbr. c.i.li.6. Qn̄ āt dispēsat' ab eo q ꝑt pene supradicte tollūt': hactenꝰ q̄tenus dispēsat'. Nā si dispēset' cū eo ad ordies quoscūq3 vl' bn̄ficiū qd nō cadit i laycū: eo ip̄o recupat ꝑuilegiū clericale sp̄al'r. si qs suadēte diabolo: ꝛ q̄ deferat tōsurā ꝛ habitū cl'icalē: ꝛ cū hoc recupat q̄tū sp̄al'r ɔmittit' i exeq̄ndo ꝛ suscipiēdo. ¶ Ad argumēta i oppoᵐ. Ad ꝑmū dōm q̄ nō lꝫ dispēsare in his q̄ ɔtinēt' i canone q̄ sūt ō iure nāli ꝛ ō necessitate sacroꝝ ꝛ fidei. sꝫ i aliis q̄ sūt ō istitutōe aploꝝ licꝫ: cū eccl'ia nūc hēat eādē ꝑtātē destituēdi ꝛ ɔstituēdi quaꝫ tp̄e aploꝝ hūit. ¶ Ad scd'ꝫ dōm q̄ ꝑ illō vbū nō licꝫ cū bigamis dispēsare: notatur difficultas dispensandi ꝛ non impossibilitas. ꝛ sic ē glosandū vbicūq3 sil'e vbū iuenitur.

¶ Si cōsensus de futuro cum iuramento faciat coniugium. Distin. XXVIII. a

Ic q̄ri dꝫ vtꝝ ɔsensus de futuro addito ēt iuramēto ɔiugiū efficiat? vt si qs ꝑmittat: vel etiā iuret alicui se vsq3 ad tp̄s placitū illā ductuꝝ: ꝛ illa ꝑmittat vel iuret se illi nupturā. Nūqd talis spōsio eos ɔiuges fec̄? Si mutato ꝓposito alter vl' vterq3 ad alienā copulā transit nunqd ob priorē spōsionē3 iuramēto sub.n̄rā: se ōe federatiōis pactū scidet? Considera q: lōge aliō est ꝑmittere: ꝛ aliō facere. Qui ꝑmittit nōdū facit. Qui ergo ꝑmisit se i vxorē3 ducturū aliquā: nōdū eā duxit vxorem ꝛ q̄ spopondit se nupturā: nōdū nupsit. Qūo ergo ɔiuges appellari ꝑnt q nondū ɔtrahūt: sꝫ i futuro se ɔtracturos iurādo ꝑmittūt. Itē si ex vi iuramēti ad futurū ꝑtinentis mox efficiūt' cōiuges: cur iurāt i futuro se facturos qd i p̄ntī efficiūt? Item Si ex quo iurant mox efficiūt' ɔiuges tūc rē hāc efficiunt quā iurāt se facturos. Ideo dico q̄ ɔiugiū tūc nō fuit: sed futuꝝ ꝑmittit'. Si vero ille post vxorem duxit: ꝛ illa marito nupsit: cōiugiū vtrinq3 fuit: ꝛ nō pōt dissolui. Precedens ergo mēdaciū vel periuriū: pn̄ia est corrigendū: sed cōiugiū sequēns nō est dissoluendū. Nō aūt sic est q̄n iuramentū cōiugij p̄ntis cōsensus [illegible] firmatur. q: post talem consensū si quis [illegible] copulauerit: etiam si prolem procreauerit [illegible] debet fieri: ꝛ ipse ad priorem copulā [illegible]

¶ Que videntur obuiare premissis [illegible] institutio. b

Remisse autē sententie videtur obuiare illud quod leges tradūt. Si quis [illegible] diuinis scripturis iurauerit mulieri se eā legitimā vxorem habituꝝ. vel etiā si i [illegible] tale sacramentuꝫ dederit: sit illi legitima vxor q̄uis nulla dos: nulla alia scriptura iterpo[illegible] sit. Sed hic ostenditur quid fieri vl' esse debe[illegible] non q̄ tunc fiat. Nō eni ꝑ illud iuramentū [illegible] fit vxor: sed fieri debet: q: iuramētum est. [illegible] ꝛ de illo iuramento hoc dictū intellig[illegible] senti consentiūt ac se inuicem suscipiūt. [illegible] finic qua dictum ē solum cōsensu facere [illegible] videtur obuiare qd Euaristus papa ait. [illegible] legitimū non fit coniugiū nisi ab his qui [illegible] feminam dn̄ationē habere videntur: ꝛ a qui[illegible] custoditur vxor petatur: ꝛ a parentibus spo[illegible] tur ꝛ legibus dotetur: ꝛ a sacerdote vt mos e[illegible] benedicat': ꝛ a pāimphis custodiat' ꝛ solem[illegible] ter accipiatur. Itē3. Ita legitima scitote e[illegible] nubtia. Alr' vero presumpta: non coniugia [illegible] adulteria vel fornicationes sunt nisi volun[illegible] ꝓpria suffragata fuerit ꝛ vota succurrerit legitima. Hoc aūt nō ita intelligendū est tāq̄ si [illegible] enumeratis non possit eē legitimum con[illegible] sed q: sine illis non habet decorē ꝛ hone[illegible] debitam. In huius eni sacri celebratione [illegible] in aliqs q̄dāꝫ sunt pertinentia ad substan[illegible] cramenti. vt consensus de p̄nti: qui solus [illegible] cit ad contrahendum matrimoniū. q̄dā vero [illegible] tinentia ad decorē ꝛ solēnitatem sacram[illegible] parentuꝫ traditio: sacerdotū benedictio: ꝛ h[illegible] modi: sine quibus legitime fit cōiugiū: q[illegible] ad virtutem nō quātū ad honestatē sacra[illegible] Sine his ergo non q̄si legitimi coniuge[illegible] quasi adulteri vel fornicatores cōueniunt [illegible] qui clāculo nubūt: ꝛ vtriq3 fornicatores [illegible] eis suffragetē volūtas verbis expressa de p[illegible] q̄ legitimū i eos facit matrimoniū. Nā ꝛ c[illegible] sus occultus de p̄nti ꝑ verba expressa co[illegible] nium facit: licet non sit ibi honestas con[illegible] sꝫ matrimoniū facit ɔsēsus q i occulto fuit. [illegible] alter alterū dimiserit n̄ cogit' iudicio [illegible] dire: ꝛ cōmanere q̄si cū ɔiuge: q: nō ꝑōt [illegible] testibꝰ contractus q i occulto ē factꝰ. [illegible] i occulto sibi cōsēserit: eūdē cōsēsū vel [illegible] manifesto ꝓfiteant': tunc vtriq3 ꝓpter [illegible]

tas suffragant: et legitima vota succurrunt ad san tiendam coniugium quod prius occulte fuerat contra ctum. Voluntas ergo verbis expressa in occulto ad hoc suffragatur ut fiat coniugium: manifeste vero ex pressa suffragatur ut sanciat et roboret: ac liberum sit ecclesie de hoc iudicare si expedierit.

¶ De qua re sit consensus ille: an de carnali co pula: an de cohabitatione: an de alio. c

b Hic queritur cum consensus de presenti ma trimonium faciat: cuius rei consensus sit ille: an carnalis copule: an cohabitationis: an utriusque? Si cohabitationis consensus ma trimonium facit: tunc frater cum sorore: pater cum filia potest contrahere matrimonium. Si carnalis co pule: tunc inter Mariam et Joseph non fuit con iugium. Proposuerat enim Maria in virginitate manere nisi deus aliter facere iuberet secundum quod vi detur angelo dixisse. Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco, id est me non cognituram proposui. Neque enim quia virum tunc non cognoscebat: necesse erat in quirere quomodo possit habere filium: sed quia se nunquam co gnituram proposuerat. Dicit enim Beda quod in virgi nitate manere disposuerat. Si ergo contra suum propositum post consensum in carnalem copulam: videtur facta voti reatu mente et si non opere violata. Dica mus ergo quod consensus cohabitationis vel carnalis copule non facit coniugium: sed consensus coniu galis societatis verbis secundum presens tempus expressis: ut cum vir dicit. Ego accipiam te in meam, non domi nam non ancillam: sed coniugem. Quia enim non an cilla vel domina dabatur: ideo nec de summo: nec de imo a principio formata est: sed de latere vi ri ob coniugalem societatem. Si de summo fieret: ut de capite: videretur ad dominationem creata. Si vero de imo ut de pedibus: videretur ad servi tutem subiicienda. Sed quia nec in dominam nec in ancillam assumitur: facta est de medio, id est de la tere: quia ad coniugalem societatem assumitur. Cum ergo sic conveniunt ut dicat vir: accipio te in meam coniugem: et dicat mulier accipio te in meum virum: his verbis vel aliis idem signi ficantibus exprimitur consensus: non copule car nalis vel cohabitationis corporalis: sed coniu galis societatis. Et quia oportet eos cohabitare nisi forte causa religionis pari voto corporaliter separentur vel ad tempus usque in finem. Quo. I.

Circa 28. di. queruntur duo. Primum de sponsalibus iuratis an faciant matrimonium. 2m de clandestina desponsatio ne. ¶ Primo quod queritur an sponsalia iurata fa ciant matrimonium. Et videtur quod sic quia non plus debet valere iuratura quam religio: sed si cum sponsalibus esset carnalis copula reputaretur matrimonium: ergo multo magis si cum sponsalibus sit iuratura: adde religio. ¶ Co

tra est magister in littera. ¶ Ad hoc sunt tria videnda. Primo de sponsalibus iuratis de quo queritur. 2o de consummatione de qua arguitur. 3o an spon salia iurata impediant ingressum religionis.

De primo sciendum est quinque conclusiones. ¶ Prima quod sponsalia iurata non faciunt matrimonium quia donatio iurata sine traditione: licet sit efficacior: non tamen transfert dominium plus quam sim plex: quia iuramentum non mutat: sed firmat obligationem: quia ad confirmationem est iuramentum secundum apostolum: et non transfert potestatem cor poris sui per simplicem promissionem iuratam de futuro plus quam per simplicem. ¶ 2a conclusio quod valet cum secunda matrimonium post contractum sicut et translatio rei cum traditione facta secundo quamvis prius facta esset promissio sine traditione et cum iuramento. Sicut enim in donati one ecclesie facta per verba de presenti sine traditione transfertur do minium: unde si rem quam iuramento promisi dare alicui: nec tradidi postea darem ecclesie verbo simplici ecclesia preferretur habenti ius in re per habentem tantum ius ad rem: sic in proposito verba de presenti transferentia potestatem corporis sine traditione faciunt potiorem 2m contractum primo de futuro: licet iurato. ¶ 3a conclusio quod potest petere debitum a 2a et non solum reddere: licet secus sit in illo qui post votum simplex contraxit: forte quia votum non est solutum sicut sponsalia. ¶ 4a conclusio quod non te netur ad primam redire etiam 2a mortua: quia actio semel extincta non reviviscit: licet in voto contra quod contraxit ita sit quod debet ad votum redire illa mortua. ¶ 5a conclusio de arbitrio penali iurato: puta cum quis iuravit stare dicto arbitri sub pena quod evadit periurium solvendo penam: dominus tamen ante decennium contradixerit si arbitrium pe nale potest emologari: alias iuramentum mutaret obligationem: unde qui transegit cum iuramento: et sub pena tenetur pacisci transactio nem servare: quia hec est natura transactionis. Qui autem iuravit dare sicum aut pamfilum sub pena: non propter hoc tenetur dare sicum. Non enim iure debet de alternativa facere absolutam sed fortificat solum

Quantum ad 2m de sponsalibus consummatis sunt quinque con clusiones ¶ Prima quod in foro ecclesie iudicatur verum matrimonium: quia presumitur non animo fornicario hoc fecisse: ita quod etiam si oppositum dicerent non eis crederetur contra matrimonium, quia sepe adinvicem colluderent ut ad alia vota transirent: quod est intelligendum si car nalis copula sit consummata: secus si temptavit quod complere non potu it. extra e. c. ult. Si autem probetur conatus presumitur impletio nisi probetur oppositum: et probata copula cum sponsalibus est presumptio iuris: et de iure contra quam non admittitur probatio. ¶ 2a quod in foro conscientie: si alter non affectu maritali hoc fecit non est matrimonium, quia ecclesia non posset fa cere matrimonium sine consensu de presenti: sicut nec baptismus sine aqua et verbis licet possit impedire ubi sunt verba et consensus: licet excusatur ignorans: ut Jacob et Lya: quamvis non sit visibile quod prima nocte Jacob eam cognoverit: quia cum Thobias triduo abstinuerit, multo magis Jacob: qui a multis creditur in utero sanctificatus: sed dolosus peccat plus fraudando quam fornicando. Ignorans etiam licet excusetur a fornicatione quantum ad substantiam actus: non tamen quantum ad mo dum propter omissionem solennitatis. Si autem affectu maritali post sponsalia concubuerit est verum matrimonium quod est intelligendum quando per hoc contrahere voluit: quia si aliquis credens se esse maritum per hoc cum non esset cognoverit eam tanquam uxorem: nunquam tamen volens matrimonium contrahere: nec facere: nec esse licet credens et dolens eam esse suam eam cognoscit: non est matrimonium quia impossibile est quod illa sit uxor mea quam nunquam volui esse uxorem meam nec facere: sed solum putavi et dolui. ¶ 3a conclusio est quod sicut ecclesia iudicat primum matrimonium verum esse: sic iudi cat 2m non valere: sed quo ad forum conscientie est duplex opinio quidam dicunt quod licet primum matrimonium nullum sit quando consensus deest et car nalis copula dolo extorquetur: tamen sequens matrimonium non tenet: non quidem ex vi precedentis matrimonii quod nullum fuit sed propter statutum iu ris. Potest enim ecclesia ex causa facere personas illegitimas ad contrahendum et sic fecit ut dicunt in casu nostro et per hoc videntur facere verba decre talis extra de spon. Tua nos. ubi dicitur quod nec verum nec aliquod consequitur matrimonium quod de facto est postmodum subie ctum. Alii dicunt contra et verius quia 2m matrimonium non impeditur per primum quo ad forum conscientie cum primum nullum fuerit. Nec valet quod alii dicunt quod ecclesia potest facere personas illegitimas ad contrahendum: quia quamvis hoc sit verum in propo

sit ꝙ eps de sen. ex. Cū illoꝝ. Si vo hēat ꝑuilegiū ꝙ possit cū suis subditis dispēsare nisi i his casib⁹ ꝑ quos merito eēt sedes aplica regrēda tūc pōt cū monachis bigamis in bigamia ꝑus vl postea ꝯcta dispēsare: sicut eps i secularib⁹ vel religionē itrātib⁹ ēt quo ad maiores ordies n̄ tn̄ quo ad dignitates. Nō. n. seqt: dispēsat quo ad maiores ordies: ergo quo ad dignitates. Nā ordo dispēsat i illegittimis i oib⁹ ordinib⁹. nō tn̄ i platōibus. vn̄ nec abbas nec eps i casib⁹ i qbus i maiorib⁹ ordib⁹ dispēsauerūt possent i dignitatibus vel curis dispēsare. vn̄ eps vl abbas q possent bigamū canonicū regularē facere sacerdotē nō posset eū facere curatū. ⁊ eps nō possz eū i abbatē ꝯfirmare: nec metropolitan⁹ i epm q: nō ē eligibilis sz tn̄ postulabil a papa. nec abbas suus pt eū facere ꝑorē ꝯuētualē et abbatiā sz forte supp̄riorē aut tertiū ꝑorē. q n̄ sūt dignitates sz officia. Distinguēdū ē ergo d̄ ꝑore q hz curā ordinariā cū quo nō pt. ⁊ d̄ ꝑore q ē vicari⁹: ⁊ i hoc pt dispēsare q pt i sacerdotio dispensare. Uel si ex dispēsatiōe epi ē fact⁹ sacerdos pt fieri tal ꝑor vl supprior ab illo eodē a quo a r⁹ q dispēsatōe nō idiget poni posset. sz bn̄ficiū simplex sine cura ⁊ dignitate possz eps talib⁹ ꝯferre sicut ⁊ illegittie natis. ex. de fi. p̄sbr. c. i. li. 6. Qn̄ āt dispēsat ab eo q pt pene supradicte tollūt: hacten⁹ q̄tenus dispēsat. Nā si dispēset cū eo ad ordies quoscūqz vl bn̄ficiū qd nō cadit i laicū eo ipo recupat ꝑuilegiū clericale sp̄ālr. si qs suadēte diabolo: ⁊ ꝙ deferat tōsurā ⁊ habitū clicalē: ⁊ cū hoc recupat q̄tū sp̄ālr ꝓmittit i exeqndo ⁊ suscipiēdo. ¶ Ad argumēta i oppo^m. Ad p̄mū dōm ꝙ nō lz dispēsare in his q̄ ꝑtinēt i canone q̄ sūt d̄ iure nāli ⁊ d̄ necessitate sacroꝝ ⁊ fidei sz i alas q̄ sūt d̄ istitutōe aploꝝ licz: cū ecclia nūc hēat eādē ptātē destituēdi ⁊ ꝯstituēdi quaz tpe aploꝝ hūit. ¶ Ad scd̄z dōm ꝙ p illō vbū nō licz cū bigamis dispēsare: notatur difficultas dispensandi ⁊ non impossibilitas. ⁊ sic ē glosandū vbicūqz sile vbū iuenitur.

¶ Si cōsensus de futuro cum iuramento faciat coniugium. Distin. XXVIII. a

Hic q̄ri dz vtꝝ ꝯsensus de futuro addito ēt iuramēto ꝯiugiū efficiat? vt si qs ꝓmittat: vel etiā iuret alicui se vsqz ad tps placitū illā ducturū: ⁊ illa ꝓmittat vel iuret se illi nupturā. Nūqd talis sp̄ōsio eos ꝯiuges fec̄? Si mutato ꝓposito alter vl vterqz ad aliēā copulā transit nunqd ob p̄orē sp̄ōsionez iuramēto submixā: scd̄e federatiōis pactū scidet? Considera q: lōge aliō est ꝓmittere: ⁊ aliō facere. Qui ꝓmittit nōdū facit. Qui ergo ꝓmisit se i vxorez ducturū aliquā: nōdū eā duxit vxorem ⁊ q̄ spopondit se nupturā: nōdū nupsit. Nūo ergo ꝯiuges appellari p̄nt q nondū ꝯtrahūt: sz i futuro se ꝯtracturos iurādo ꝓmittūt. Itē si ex vi iuramēti ad futurū p̄nciētis mox efficiūt ꝯiuges: cur iurāt i futuro se facturos qd i p̄nti efficiūt? Item Si ex quo iurant mox efficiūt ꝯiuges tūc rē hāc efficiunt quā iurāt se facturos. Idō dico ꝙ ꝯiugiū tūc nō fuit: sed futuꝝ ꝓmittit. Si vero ille post vxorem duxit: ⁊ illa marito nupsit: cōiugiū vtriusqz fuit: ⁊ nō pōt dissolui. Precedens ergo mēdaciū vel periuriū: pnia est corrigendū: sed cōiugiū sequens nō est dissoluendū. Nō aūt sic est qn̄ iuramentū cōiugij p̄ntis cōsensus [illegible] matur. q: post talem consensū si quis [illegible] pulauerit: etiam si prolem procreauerit [illegible] debet fieri: ⁊ ipse ad priorem copulā reuo[illegible]

¶ Que videntur obuiare premissis [illegible] institutio.

b

P Remisse autē sententie videtur obuiare illud quod leges tradūt. Si quis [illegible] diuinis scripturis iurauerit mulier[illegible] legitimā vxorem habituꝝ. vel etiā si i [illegible] tale sacramentuz dederit: sit illi legitima [illegible] q̄zuis nulla dos: nulla alia scriptura i[illegible] sit. Sed hic ostenditur quid fieri vl esse de[illegible] non ꝙ tunc fiat. Nō eni p illud iuramentū [illegible] fit vxor: sed fieri debet: q: iuramētum est. [illegible] ⁊ de illo iuramento hoc dictū intelligi vbi [illegible] senti consentiūt ac se inuicem suscipiu[illegible] [illegible] snīe qua dictum ē solum cōsensu facere [illegible] videtur obuiare qd Euaristus papa ait. [illegible] legitimū non fit coniugiū nisi ab his qui [illegible] feminam dn̄ationē habere videntur: ⁊ a qui[illegible] custoditur vxor petatur: ⁊ a parentibus sp[illegible] tur ⁊ legibus dotetur: ⁊ a sacerdote vt mos [illegible] benedicat: ⁊ a paranimphis custodiat ⁊ sole[illegible] ter accipiatur. Itez. Ita legitima scitote [illegible] nubiia. Alii vero presumpta: non coniugia [illegible] adulteria vel fornicationes sunt nisi volu[illegible] ꝓpria suffragata fuerit ⁊ vota succurrerit le[illegible] tima. Hoc aūt nō ita intelligendū est tāq̄ [illegible] enumeratis non posse eē legitimum con[illegible] sed q: sine illis non habet decorē ⁊ hone[illegible] debitam. In huius eni sacri celebratione [illegible] in alijs q̄dāz sunt pertinentia ad substan[illegible] cramenti. vt consensus de p̄nti: qui solus [illegible] cit ad contrahendum matrimoniū. q̄dā vero [illegible] tinentia ad decorē ⁊ solēnitatem sacram[illegible] parentū traditio: sacerdotū benedictio ⁊ [illegible] modi: sine quibus legittime fit cōiugiū: q[illegible] ad virtutem nō quātū ad honestatē sacram[illegible] Sine his ergo non q̄si legitimi coniuges: [illegible] quasi adulteri vel fornicatores cōueniunt [illegible] qui clāculo nubūt: ⁊ vtiqz fornicatores [illegible] cis suffragetur voluntas verbis expressa de [illegible] q̄ legitimū i eos facit matrimoniū. Nā c[illegible] sus occultus de p̄nti p verba expressus c[illegible] tum facit: licet non sit ibi honestus con[illegible] sz matrimoniū sancit p̄sēsus q i occulto fu[illegible] alter alterū dimiserit n̄ cogit iudicio ec[illegible] dire: ⁊ cōmanere q̄si cū ꝯiuge: q: nō p[illegible] testib⁹ contractus q i occulto ē fact⁹. C[illegible] i occulto sibi cōsēserūt: eūdē cōsēsū vel[illegible] manifesto ꝓfiteant: tunc vtiqz propria [illegible]

[illegible] i. ¶ 5. 2º ē: nō solum eligētib⁹: sꝫ ēt alijs [illegible] t electionē accusare: vl' īpedimētū nū [illegible]
sūs mrīmoīȷs: qꝛ ɔfirmati iueiūt bre īpediutū pp qd āmo nēt. ꝑt tñ ꝓbabilr dici ꝙ alīq excusāt q electōēz celāt: ⁊ fiñ ꝑnūciatiōe ɔfirmāt: ⁊ valꝫ ɔfirmatō: sꝫ electiōe siue i ɔcor dia siue i discordia celebrata irrita sit ɔfirmatio: ñ ꝑcedēte ꝑnūciatiōe: vl' i spāli si appet ɔdictor: vl' i gñali: ꝙ īfra tale tps ɔpeat q vult obyicere i electionē vl' i ꝑsonā. de elec. c. vlt. li. 6. qꝛ ɔsuetudo vicit legē ꝑcedētē: ⁊ ɔstitutio noua nō ōstruit ɔsuetudinē: vl' statu^m spāle: nisi dicat̃ ɔria ɔsuetudi ne ñ obstāte. ō ɔsti. c. i. li. 6. Et h̄ i ɔsuetudīe: dū tñ sit rōna bilis. In electiōib⁹ āt cōib⁹ epoꝝ ⁊ abbatū plures sūt quo [illegible]
abbati: vñ sic publice dꝫ ꝑnūtiari ⁊ termin⁹ ꝑfigi: vt oēs q̄ [illegible]
⁊ ɔuersis: vñ cū electores sciāt h̄: ⁊ possint obyicer̃ si volūt [illegible]
tudinē rōnabilē ītroduci: ⁊ si scirer̃ ⁊ ñ ɔfirmarer̃ vitiū ꝑ sone crederet̃: ⁊ sic illa cōsuetudo media iter ātiquā decre talē q̄ iubet publicari ⁊ nouā q̄ iubet ꝑcōizari vincit pri/ mā: nec corrigit̃ ꝑ nouā. ¶ Idē vr̃. 6. ꝙ vbi erat ɔsuetudo eligere sub hac forma eligo ⁊ postulo: ꝙ valeat electio nō obstāte decretali q̄ h̄ reprobat. ō postula. c. i. ꝑ idē: qꝛ ibi nō cauet̃ ɔria ɔsuetudīe ñ obstāte. Si dicat̃ ꝙ ibi dr̃: q̄s pni ciosa curiositas adiuenit. ⁊ sic ñ ē rōnabilis ɔsuetudo: dōm [illegible]
seq̄t ius suū: vñ ⁊ qñ pp dubiuꝫ lꝫ vti vtraqꝫ forma tpe as [illegible]
ꝗ curiositas h̄ iuenit. Ubi vō nihil tale ē: sed ignorās ⁊ iul tus ɔfirmat̃. nec ipe ꝑseq̄t̃ sed renuit: simplicitas amica le gib⁹ h̄ iuenit̃: siue pp errorē iuris siue facti: qñ nesciūt qd [illegible]

Quantum ad 3^m articlm de ꝑmissiōe ⁊ dispēsatiōe [illegible]
ratiōe solēt tractari: ⁊ ꝑ amicos ⁊ ēt peti dispēsatio a papa [illegible]
6º. cū diu sic fuerūt. ⁊ hoc pp verecūdiā. ¶ 2ª ɔ ē ꝙ isti sep sēsus pñt reduci ad. 3. casus pp q̄s iuste dispēsari pt i omis [illegible]
vel iferiorē iterficerēt: vel poti⁹ falsos testes subponerēt: [illegible]
remediū pētes substiuebūt. 3º pp verecūdiā senū vel qui [illegible]
ec ñ cōmutantur sicut nec cōmutatio votorū: ni [illegible] gñali ɔcessiōe casus epales ñ ptinēt̃ ō pe. ⁊ re. [illegible] est ꝙ qꝛ mrīmoniū est spūale: sicut i [illegible] simo⁹: sic ꝗ pp pecuniā dispēniāt i istis

[illegible]
pt ēt anq̄ꝫ bñdicat̃ vl' cū eo dispēset̃: dū tñ ꝑmittat ⁊ ꝓpo nat q̄ cito poterit cōmode h̄ facere: nisi possit dispēsationē ſpetrare: sicut i alijs restitutiōib⁹: nisi i manifestis vsurarijs q añ nō admittūtur ad ɔfessionē q̄ satisfecerit vl' cau [illegible]

Quantum ad 4^m [illegible] nes. ¶ P^a ꝑpe ō ei⁹ effcū. qꝛ tale mrīmo^m ē va [illegible]
tñ ꝯ canones i oi spē clādestini ē veꝝ mī. mo^m. qꝛ oē sacrꝫ [illegible]
tōe ex causa: peccatum est. vnde dissimile est in baptismo: [illegible]
ē vtrūqꝫ: vt pnia: c⁹ ptes integrales sūt ɔfe⁹. ⁊ absolō: ⁊ ordo [illegible]
faciēdo nō fieret bigam⁹ ⁊ cognouit eā. 2º ɔrit qdā alius [illegible]
sit vir ei⁹: ⁊ an cl'ic⁹ sit bigam⁹: Dōꝫ ꝙ cl'ic⁹ reputat̃ vir ei⁹ [illegible]
2º qꝛ cognoscēdo eā a ɔditōe recessit. 3º qꝛ ɔditio fuit va. [illegible] rit⁹ ⁊ cognouit eā ꝑ ɔñs ē bigam⁹. In foro āt ɔscie: si itē [illegible]
ipe actu itendebat ɔsentire ēt si ɔditio ñ eēt va: ⁊ tūc ē aut nō nisi eēt va: ⁊ tūc secus: qꝛ siñ ɔsensu nō ē mrīmoniū: aut nō actu cogitabat: ⁊ tūc ad ius cōe faciēda ē iterptatio: [illegible]
nēdo vel nō. Qñ āt cleric⁹ fuit ver⁹ marit⁹: tūc scōs nō est. [illegible]
tor. imo qꝛ fuit mrīmoniū apparēs ⁊ ꝯm iud[illegible]
[illegible]
ecclīe vel presumptū. de bigamis. c. vlti.

Quantum ad [illegible] penas. ¶ P^ria. pena ɔbētiū ɔ iterdictū [illegible]
ab alio. hec aūt pena debetur non soluꝫ bñdicenti vel faci [illegible]
tia culpe annumeratur. ⁊ turpe est nobili ⁊ patricio ignora re iura in quibus versatur. ¶ 3ª pena est excōicatio ɔ celā [illegible]

[illegible] cereret: q2 iniusta pmissio fuit: quia tamen nō recepisset sub sigillo cōfessionis. Dico aūt de illo q est aliene parochie: q2 ille eo ipso q nō iudicat delinqt ibi vbi reuelare debuit. hoc ante3 ē in parochia illius: 7 sic rōne delicti sortit̄ foz. ibi. n. rōne [illegible] [illegible] [illegible] sacerdos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pfuit. si āt alr nō fuisset publicatū nihil dicere debuit. hic [illegible] [illegible] ritis sic ibi medebat̄ ecclie. si āt psonā noiaret: tūc reuellaret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed tunc solū qñ publicū. sicut nec i iudicio tenet̄ testis de ponere 3 aliqnē de crimie nō occulto: qō ad iudicē nō pti [illegible] sniam: s3 pmā opionē. ℭ 4ᵒ. pena ē iuxta pmā accusatio post mortē i perpetuū vt filij repellāt̄ a successiōe 7 digni tate [illegible] q2 3hunt mrimoniū pr̄e inscio vel parēte. Et dīit qdā q filius vel filia itrans religionē pentib⁹ inscijs vel iuitis nō oz exheredari s3 laudari. C. de epi. 7 cle. l. vlti. sed 3hens ma [illegible] mere exheredari. sicut 7 si luxuriosā agat vitā: q2uis non sic exprimat̄. vt auc. vt cū de ap. con. §. cās. Dico aūt ēt in [illegible] iō dōm ē oppositū q filius vl̄ filia 3hens pr̄e iuito vl̄ igno rante [illegible] si: q2 pater errat ñ peccat: neutro tn̄ casu pp hoc exhereda [illegible]

ℭ [illegible] Di. XXIX. a

[illegible] potest aūt [illegible] [illegible] sensus q nec cōsensus appellari de [illegible] non facit: sicut testatur Urbanus papa scribēs sancto regi ara [illegible] in hec verba. De nepte tue [illegible] [illegible]

futura sniam temp [illegible] concedamus. [illegible] legatus noster [illegible] q pres audiat: 7 si nihil [illegible] qō amplius impediat a tpo iordane facia3 qō cōsentit hec q dicta sunt accipiat. 7 nos canonū 7 legū scripta sequentes: deinceps non phibe mꝰ qn alij viro si voluerit predicta ei sua rñi dño nubat. Et hic apparet coniugiū fieri inter cōsentientes 7 spontaneos: nō inter renitentes 7 iuitos. Uerūtñ qui iuiti 7 coacti iuncti sunt: si postea ab aliquo tēporis spacio sine contradi ctione 7 querimonia cohabitauerit facultate di scedēdi vel reclamādi habita cōsentire videtur 7 consensus ille cōsequēs supplet: quod prece dens coactio tulerat.

ℭ In libro pandectaru3. b

[illegible] c cōtradicit s3 illō. In spōsalib⁹ eorū con sensus exigēdus ē quoz i nuptijs deside rat̄. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l

Circa di. 29. qrūt̄ duo. pᵒ de ipedimento metᵒ. 2ᵒ de cōditionib⁹ appositis. [illegible] mrimoᵐ irritat̄ 4ᵒ qño mrimoniū tale po stea cōfirmat̄. 5ᵒ vtz metᵒ ipediat spōsalia iurata.

Quantū [illegible] respectu cuiuscūq potētie organice: 7 orgāi [illegible] ex̄ se 7 itellectū: pt oppoᵐ eē p actionē violētā alteriᵒ: q2 qñ [illegible] tū ē alteri magis obedire: 7 alteriᵒ 3riā ipssionē recipe [illegible] motionē suam mouebit̄: sic respectu corpis mouentis cui aliō ñ obedit ad nutum pt eē violeᵗᵃ: 7 reᵘ moti ab iferiore [illegible] cogit̄ passiue: q2 ñ pt volūtas velle nisi itellectu cogitāte [illegible] terioz: itellectū ñ cogitare: nec volūtatē velle: 3 tñ ñ ē al [illegible] [illegible] B. n. nulla violeᵗᵃ sibi ifer [illegible] [illegible] ē sub lūine pñtatū. sin violeᵗᵃ: tñ imo 3lectabilr aliqñ. Alterᵒ āt ñ nec̄e ē p p 3 itelleᶜᵗᵘ cogitat̄ p tice: vl̄ si cogitat ptice ñ nec̄e ē alteȝ iudicat̄: 7 si ex appe bᵒ p tūc nō occurreret qre eēt alr iudicāᵐ [illegible] ad peccādu3 cogat̄: nisi forte 3 ille p pᵐ [illegible]

[illegible]
culatiue vl' practice vel volūtarie vel necessario:nō est violēta vel naturalis pfectio. Volūtas āt nisi adsit cogitatio pratica & determinata: non necessario vult:& qñ sic vult: [illegible]
9° ē φ nō pōt cogi φtū ad actū elicitū q est velle vel nolle pp duo. Primo: qz sicut mā est nata recipe oēm formam [illegible]
appetit formā vt turpe bonū:& ois forma ē sue eētie perfectiua & saluatiua:sic volūtas respectu ois actus volēdi:imo ois potētia appetitiua & sensitiua ē inuiolētabil' respectu actus eliciti. Vñ ipoßē ē φ in visu sit aliqd videre violē[illegible] zoē videre ē sibi naturale & nullū violētū. sicut calor ē [illegible] ī nālis:& oē cognoscere & appetere ē naturalr bonū ipi° appetitus & potētie cognoscitiue:vñ & intellectio falsa est bonum ipi° intellect° absolute loquēdo:& tātū ē de pfectiōe naturali in itellectiōe mala sicut ī bona & vera:qz eadem [illegible]
dū ē obiue:non sbiue:relatiue:nō absolute. Alia rō ē:qz impoßē ē 9ria iesse eidē:vel φ idē fm idē sit volitū & nō volitum. Ois aūt actus q ē ī volūtate ē vel eē pōt volitus etiā [illegible]
Aug. Qui diligit primū nece ē vt ipam dilectionē diligat. Qui aūt odit aliquē:nō pp 𝔅 odit ipm odium:imo diligit [illegible]
dolore & odio. Si ğ eēt actus aliqs ī volūtate ab ea elicitus vel ēt ipressus q tñ eēt velle vel nolle:ītātū eēt volit° & voluntarius iquātū eius actus. Si aūt cū 𝔅 eēt nō voli [illegible]
enim pōt eē ī voluntate aliqs hitus acqsitus per actus volēdi malos de quo volūtas penitētis dolet:de quo posset ī [illegible]
tū 9riū detestatiuū:sic a deo pōt aliquid imprimi volūtati qd ipi volūtati displicebit:& eēt 9 eius volitionē:& tale qd forte ē illud eētiale de pena dānatoꝝ:qd ē ī voluntate.s. a deo imediate vel mediāte igne imissū:qd est a voluntate sūme odio habitū:cū quo de nullo alio pōt gaudere:& illud erit 9riū non formaliter actui voluntatis: qa sic nō staret cū ipo:nec ipi nāe volūtatis:qz tūc destrueret [illegible]

Secundus [illegible]
sentura:of tunc metus cadere ī volūtatē:φ nō cogitur:qz [illegible]
mēbrū:ne perdat totū corpus. ¶ 2a 9° est. φ metus aliqñ cadit ī 9stantē virū:aliqñ nō:ad qd oꝫ 9siderare & ipm piculū ī se & absolute. & ī cōpatione ad agēdū vel omittēdū. Aliqd.n.est de se terribile:vt illa q in illo versu 9tinentur. Stupri siue status verbeꝝ atqz necis. Nō.n.9stans timet [illegible]
is est maior maxima pecuniaria fm iura [illegible]
inter q ēt 9putat timor īfamie cui aliter pōt de[illegible] curri:& damni tēporalis:& 9uicii & hō:& si [illegible]

[illegible]
inter verberari vel īcarcerari:qz tūc hō sibi non pōt remediū querere:vel .n seruitute:qz multo minor ē seruit° matrimonii φ alia:ī qua qdqd ē serui totū ē dñi:sꝫ in matrio [illegible]
actus fornicarii nō pōt eē iust° met°:qz meli° est oia mala [illegible]

Tertius articulus est videre quō vis vel met° ipedi [illegible]
nec q ad iudiciū eccl'ie nec 9scientie:ēt si vē 9fēsit:qz 9sēsus liber nō fuit:qz sicut nō sufficit cōsēsus ad matrimoniū impuberis sicut puberis.qz ñ ē eq pfect°:sic nō sufficit cōsensus nō liber:qz nō ē eq pfect°. ¶ Sꝫ ex 𝔅 vr matrimoniū [illegible]
cūqꝫ extorto verū sacrꝫ suscipit vt ī bap°. ordinatiōe. & cō[illegible]
eētia nō ē act° suscipientis:pp qd non mutat eētia sacri nō mutato actu suscipiētis ð libero ī nō liberū:sec° ī aliis. [illegible]
militer ē ī matrimonio:sec° āt ē ī aliis. Nā si cōsēsus baptizandi eēt de eētia ī baptizando:tūc nō posset puer ba[illegible]
orē ñ iteriorē nisi ī respectu ad exteriorē:ē āt iustū subueñire illi q passus ē iustū metū:qz fecit qd debuit de duobus [illegible]
mis meticulēt°:sic & iusti sūt canões irritātes mrīmoñiū 9 [illegible]
nullū sacrꝫ recipit:qz ð iure diuio:ñ hūano iterioꝝ pnia [illegible]

Quartus articulus ē videre quo tale [illegible]

antiquos canones raptor nō possit ꝯhere cū rapta: pōt tū ꝑm illud de rapto. c. vltimo si dissensio trāseat ī consensū: ⁊ ꝙ ab initio displicuit īcipiat cōplacere. Uel forte leges ⁊ ātiq canones loquūt̄ ꝺ raptu ad coitū: nō de raptu ad matrimoniū. ¶ 2ᵐ ꝯ̄ ē. ꝙ si metū īferēs peniteat: sicut amon ꝗ exosā habuit thamar postꝗ̄ corruperat eā: ⁊ iniutā expelli fecit: nō ē matrimoniū: ex quo mutui cōsensus nūꝗ̄ con[illegible] simul'r q̄n vnus voluit alius noluit ⁊ eꝯ̄: qm i[illegible]ales oꝫ cōcurrere ad effectū: ſꝫ nihilominꝰ ipe tenetur cū ea cōtrahere si ipa ⁊ amici velit. si pōt ⁊ forte gratis: ⁊ si nō pōt cū ipa ꝯhere vel ipa vel amici nolunt: tenet̄ eam dotare. arᵐ de adulter. c. i. ⁊. 2. ¶ 3ᵃ ꝯ̄ ē dubia. s. ꝙ cōfirmat̄ matrimoniū quo ad iudiciū eccl'ie ꝑ cōsensū ī carnalē copulā. Si enī cōfiteat̄ se cōsensisse ī carnalē copulā metu mortis: ſꝫ nūꝗ̄ ī matrimoniū: iudicabit̄ matrimoᵐ: qꝛ si ꝯfiteret̄ se ꝯ̄xisse ꝑ verba de p̄nti ꝑ metū non iust[illegible] dicat̄ ꝓ matrimonio. Cū ḡ respectu fornicatiōis oīs metꝰ sit nō iustus: si cōfitet̄ se ꝯsēsisse ī carnalē coplaꝫ nō in matrimoniū metu mortis: ꝯfitet̄ se cōsensisse sine iusto metu ḡ per idē ē ac si sponte cōsēsisset. Si aūt spōte cōsēsisset in carnalē copulā post violētā traductionē: q̄muis diceret se n̄ cōsensisse in matrimoniū: nō crederet̄: sed iudicaret̄ ꝓ matrimonio. sicut si ꝯfiteret̄ se dolose ꝯ̄xisse ꝑ verba de p̄nti vel post sponsalia solū carnalē copulā deceptoriā: iudicat̄ [illegible] pula alleget nō metū ſꝫ vim: ⁊ neget ꝯsensū nō solū ī matrimoniū ſꝫ ēt in carnalē copulā: ⁊ ꝓbato iusto metu tp̄e matrimonij: ⁊ durāte tp̄e cop'le satis vr̄ eē vis ⁊ oppssio: qꝛ p̄sumitur nō cōsēsisse in peccatū mortale si in ipm matrimoniū nō poterat sine mortali cōsentire. ¶ 4ᵃ ꝯ̄ ē. ꝙ sine cōsensu cetera ēt coitus frustrant̄: qꝛ ī foro cōsciētie nūꝗ̄ ē matrimoniū nisi cōsenserit ī ipm matrimoniū.

Quantum [illegible] torū sūt due opiniōes. ¶ [illegible] ꝙ spōsalia ꝯcta per metū cad[illegible] rum ⁊ iuramēto firmata tenēt ⁊ obligāt ī foro ꝯs[illegible] sic declarāt. Quocūꝗ̄ metu hō scieter iurat f'lm: periurat: q̄dlibet āt pluriū sciēter ꝯmissū ē peccatū mortale. Nullꝰ ḡ metꝰ excusat piurātē a peccato mortali: ſꝫ q ꝑ iuramētū se ꝓmisit ducturū aliquā ī vxorē: si q̄d iurauit nō īplet piurat: ad q̄d seq̄t̄ ꝙ mortal'r peccat: ſꝫ q̄libet obligat̄ ad vitādū peccatū mortale. ḡ ⁊c. Sꝫ in foro exteriori non reputaret̄ obligatꝰ: eo ꝙ eccl'ia presumeret ꝯsēsū īteriorē nō affuisse. 2ᵒ ꝓbāt h̄ sic: qꝛ non ē necessaria absolō a iuramēto: q̄d ipo iure obligat: ſꝫ romani pōtifices tales a iuramētī nexibꝰ absoluerūt. ex̄. ꝺ iuiur̄. Uerū ḡ tale iuramᵐ nō est [illegible] iur̄ nullū. ſꝫ ē obligatoriū. 3ᵒ sic. Renūciatio electiōis [illegible] ē obligatoria. ex̄ ꝺ his [illegible] ꝯhēda q̄ ad al's obligatōes ꝯhēdas: q̄d pꝫ: qꝛ septēnes p̄nt [illegible] sint icpti. ḡ ⁊c. 4ᵒ sic. 22. q. 4. Inter cetera. dr̄ ꝺ q̄dam q tiore necis īpulsus sue ꝯcubine iuramēto firmauit ipaꝫ susci[illegible] ī ꝯiugē: q̄d qꝛ quā pᵒ hūerat n̄ ē petiti suscipe ī ꝯiugē: ma[illegible] ā fit ī ꝺo firmū ⁊ stabile. ¶ Alij dn̄t ꝙ spōsalia p̄dicta n̄ tenēt ipo iure ī aliq̄ foro: qꝛ nec ꝺs nec eccl'ia voluerit tale iuramētū obligatoriū eē respectu coꝝ ī q̄bꝰ matia regrit̄ libtas ꝺ q̄ꝝ nūero ē ꝯ̄ctꝰ spōsaliꝫ ⁊ ꝓfessio religiōis: vn̄ ꝓfessio ī fugiōe fcā ꝑ metū mortis n̄ obligat. ex̄. ꝺ his q̄ ui me. ue cā fiūt. c. i. ⁊. 15. q. i. Nō ē: dr̄ ꝙ volūtariū sibi militē elegit xp̄s. Itē h̄ ꝓbāt scḋo sic. Fortior ē obligaꝰ ꝑ [illegible] ꝗ̄ ꝑ ꝯsēsū ꝺ futuro. ſꝫ p̄dicta coactio īpedit obligationē ꝑ ꝯsēsū ꝺ p̄nti. ḡ ⁊c. 3ᵒ sic. ex̄. ꝺ his q̄ ui me. ue cā [illegible]

iuramētū metu extortū n̄ obligat. ¶ Qui igit̄ vult tenere p̄mā opiōnē pōt dicere ad duo pᵒ falsa ꝙ loquūt̄ de obligatione ī foro exteriori. ¶ Ad 3ᵐ ꝙ nō ē f'lā. Quedā. n. sunt promissiones facte ꝑ metum cadētē ī ꝯstātē virū q̄ n̄ sunt nulle ipo iure: que tamen rescindēde sūt per actioneꝫ si sūt ꝑfecte: vtpote qꝛ post stipulationē nūeratio fcā ē. si āt sūt [illegible] exceptōeꝫ. ff. ꝙ me. cā. l. Metū p̄nteꝫ. §. ſꝫ q̄ꝗ̄ ꝑtor. ¶ Qui āt vult tenere scḋaꝫ opinionē pōt dicere ad p̄mū ꝙ q̄dam sūt ꝓmissiōes q̄ ꝑ metū ꝓbabilē extorte nō valēt ipo iure. ꝓrima ꝺ ꝯtrahēdo matrimoniū. ex̄. de spō. Cū locū. Scḋa respcū dotis. ff. de his q̄ metꝰ cā. Si mulier. §. si dos. 3ᵃ ꝺ rebus eccl'e. e. ꝺ iureiur. ꝑeruenit. 4ᵃ voti. ex̄. ꝺ his q̄ [illegible] ve cā fiūt. c. i. 5ᵃ iurisditōis. ff. de iudi. l. 2. 6ᵃ auctē tutorū metienteta. ff. ꝺ auctor. tu. l. i. §. fi. Et hec hn̄r ex̄. ꝺ his q̄ ui me. ue cā. Abbas. ī glo. Quedā āt sūt q̄ ꝑ metū fcā vl' ꝓmissa tenēt q̄dē ipo iure quousꝗ̄ subueniat̄ metū passo auctē supioris: q suo officio īplorato ⁊ metu ꝓbato dꝫ a ꝓmisso absoluere ⁊ datū facere restitui. Decretal' āt ī ꝯtrariū alle [illegible]

Secundo [illegible] sicut ī legatis ⁊ alijs fauorabilibꝰ: ⁊ ē ex[illegible] ¶ Cētra nō ē [matri]moniū sine ꝯsensu. nō ē āt ꝯsensus ꝯditionalis ꝯsensus ꝯditiōe nō extāte. ꝓpter q̄d [illegible] si ista ꝯditio deficiat: ꝑ ꝯn̄s deficit ꝯsensus. ¶ Rᵒ. qꝛ q̄daꝫ ꝯditio ē large dicta: q̄dā stricte ⁊ ꝓprie. ꝓrīa āt q̄druplex [illegible] Scito ꝙ vt modus ē. n̄ ꝯditio. qꝛ cā. demr̄atio q̄ſꝫ ⁊ adie[illegible] stratōe. 2ᵒ de cā. 3ᵒ de modo. 4ᵒ de die. 5ᵒ de ꝯditōe stricte ⁊ proprie dicta.

Circa [illegible] mōstratio nūꝗ̄ īpedit nec suspēdit ꝑ se. ſꝫ sp̄ hr̄ꝑ nō adiecta. siue sit honesta. siue sit īhonesta: siue ꝯ̄ria matrimonio: siue nō. vbi ḡra. accipio vl' accipiā filiā tuā q̄ ꝓcurauit venena sterilitatis vel q̄ ē sterilis: qꝛ habeo nimis mul[illegible] [illegible] ꝯclō est: ꝙ si demōstratio ferat̄ ad ꝯditio[nem] [illegible] ōne demr̄atōis: ſꝫ erroris: vt si dicat acci[illegible] tie vel ꝯditōis īpedit: nō aūt qualitatis. ¶ 5ᵃ ꝯ̄ est: ꝙ appositio demr̄atōis ad nihil seruit: nisi ad transferendū forte onus ꝓbationis. vnde ꝯtraho cū te libera. ex hoc p̄sumit: ꝙ credebaꝫ te liberā: nisi probes ꝯtrarium.

Secunda [illegible] siue sit falsa pure ītelligūt̄ ꝯtracta m̄rimoniū ⁊ spōsalia. vt si dicā accipio vl' accipiā te: qꝛ pater tuus desponsauit te mihi vel me tibi: ⁊ nolo venire ꝯ ꝯsiliū eiꝰ: ēt si illud nō ē ver[um] [illegible]

[illegible]
sz erat forte i motiuo ad 9bédū:sicut is q p errorē idebi a
[illegible]
k parte.

Tertius [illegible]

[illegible]

Quartus [illegible]

[illegible]

ad heredē:imo siue moriat̄ siue viuat hz effectū suum: vn̄
ibi obligatio nō differt̄: sed tm̄ petitio.sz i sponsalib⁹ 9
[illegible]
bi nomū i pascha p me [illegible]
co ipo ē ꝙ mortu⁹ faciā p me ipz:et tn̄ nō suspē [illegible]
[illegible]

Quintus articl's de cōditione ꝑpe dicta.s.hz 9nes.

[illegible]
erit mrīmo⁹.si nō:nō.(Sz 9 ħ argui pōt duplr.Prio sic.
9ditio 9ria mrīmōio vicia [illegible]
[illegible]
nere [illegible] vel de pterito vl ō pn̄ti qō tāgeret futurū: pu
ta si [illegible] isti vel hēs venena sterilitatis ad vīēdū i mrīmo
[illegible] pediret:nō rōne 9ditiōis ō pterito vl ō futuro:sed
[illegible]
[illegible] iti ā ꝗ (Tr⁹ ō ē qn̄ 9ditio ō futuro necel
siū vt qt dic̄ iube aut saracene accipiā te si fueris [illegible]

[illegible]
pot ab hac cõditione recedi p carnalez copulā: vel ɔsensū
d pñti: qr nõ ē mřimoñū cū īfidelibꝰ: imo si hec ɔditio omi
3ª ɔ tat nihil agit. honesta. n. ē ⁊ necessaria. 28. q. i. Nõ oz. ¶ 3ª
ɔᵉ ē. qñ cõditio est necessaria d facto ⁊ nãa: vt si sol cras orie
tur: ⁊ tũc hētur p ipleta nec suspendit obligationē: nec exa
ctiõez. ¶ Sz ɔ dies minꝰ suspēdit obligationē ꝙ cõditio:
sz si dicā accipiā te dñica die i ortu solis: non teneor te acci
pere ante illā horā. ꝗa si tibi si dicā accipiā te si sol oriat die
dñica vsqz tũc debes expectare: qr et h subitelligit tacita
[illegible] si vixerit. ¶ Solo. dies nõ plꝰ suspēdit obligationē
ꝙ ɔditio ceteris partibꝰ: sz qñ dies ponit ad suspēdēdum
nõ ɔditio: tũc secꝰ ē: ⁊ sic ē h. Cũ. n. dico pmitto tibi. x. cras
qñ sol orieť: sensus ē: cras qñ verũ erit dicere sol oriť. Sed
cũ dico: si sol ⁊c. sensus ē. i. si vex ē dicere sol oritur: qđ pro
nũc est verũ. Sz si sit necessaria ⁊ incerta nobis: vt de ecli
psi: ɔspondeo te si luna eclipseť tali nocte futura vř stati ɔbi.
Instit. d vbo. obli. §. ɔditiões. Que. n. p rex naturam certa
sũt nõ morãť obligationē: ꝗuis nobis incerta sint: sz illud
i ɔditione d pñti ⁊ d pterito: forte secus i futuroꝛ: tñ si qs p
vba d pñti ɔheret matrimoniũ sub ɔditiõe q̃ oio extitura
ē: puta: ɔho tecũ si mortuus fuero: stati ē matrimoniũ: nec
possũ cũ alia ɔhere: ꝗuis qdā dicũt ɔ. ff. d ɔditiõibꝰ ⁊ dmõ
4ª ɔ [illegible]
29. q. z. §. i. ⁊ ita eē vř p pdicta. Quia aut ē vgo: ⁊ sic extat
ɔditio: aut nõ: ⁊ tũc ipoſſe ē: ⁊ tunc p ipleta hētur: sz aliud ē
de futura neĉaria p se: aliõ p acciñs. Nec obstat dcretũ qđ i
[illegible]
dā eis placere: vř placiturũ: nihilominꝰ valet ipis ɔ[illegible]
bus. Silr error virginitatis nõ ipedit: sz defectꝰ ɔditiõis q̃
[illegible]
ris virgo: itelligit qñcũqz voluero ɔhe[illegible] si
ipa ē virgo tũc: qr cras poterit corrũ[illegible]
[illegible]
5ª ɔ [illegible]
c. i. ⁊ vlti. vt si celũ digito tetigeris: ⁊ ē satis mirabile: qr vř
[illegible]
6ª ɔ [illegible]
7ª ɔ [illegible]
betur: ⁊ nihilominꝰ mřimoᵐ vel spõsalia ɔhunť [illegible]
8ª ɔ [illegible]

feratur. ex. e. p tuas. In oibus supradictis idē dicũt iuriste
i sponsalibus ⁊ mřimonio: sz theologi distinguũt. Et qđ dic
Tho. mřimoniũ ɔctũ sub ɔditione de futuro poli ⁊ hone
sta: cõpari sponsalibus de futuro: nõ valet sm iuristas: qr
aut itelligit p nũc: ⁊ h ē falsũ: qr nõ sunt sponsalia sicut nec
[illegible]imoniũ: qr id qđ impedit mřimoniũ ipediret sponsa
[illegible] ditionis. tũc āt dũtaxat mřimoniũ valet vt
[illegible] spõsalibus cessat cã q̃ mřimoniũ ipediebat.
[illegible] nõ valet: qr tũc ē verũ mřimoniũ: z
[illegible] onis eqpareť ɔctui puro: vñ mřimoniũ
[illegible] de futuro illa existente ē matrimoniũ
⁊ non sposali[illegible] qñ conditio existit ita ē ac si sine cõditio
ne p tunc eēt cõtractus hitus. Si. n. do tibi vel trado rē
meā sub cõditione si nauis ex asia venerit: naue veniente
nõ est pmissio tñ dandi: sed ē translatio dñij: ita ⁊ h. i. õ ⁊c.
¶ Ad argᵐ dicendũ ꝙ ecclia bene põt facere ꝙ cõsensus
nõ faciat matrimoniũ sed veritatē: qr põt facere ihabiles.
Et iõ sm vitatē cõditio turpis ɔria mřimonio q̃ ē de futu
ro facit mřimoᵐ nõ eē: ꝗtũcũqz ɔsentiãt: sz ecclia nõ põt
facere ꝙ sũi ɔſēsu sit vex mřimoᵐ: vñ si cõditionē ꝗcũqz
apponētes nõ itēdebãt cõsentire nisi illa extãte: non ē mři
moᵒ si nũqz extat: vel nõ ē anteqz extet si extitura est: sz ec
clia psumit ɔsensũ ex h ipo ꝙ cõditio turpis vel ipossibili
aut necessaria apponať: qr ex quo sic statuit ꝙ hꝫ hēanť p
nõ appositis vel ipletis qcũqz eas apponunt videreť eas
velle hře p ipletis: vñ caueãt sibi qñ ɔhũt: qr ecclia iudi
cabit p mřimoᵒ i foro exteriori: secꝰ āt i foro ɔsciē. vt dcm ē

¶ D[illegible] XXX. i

NEc solum coactio impedit vel ex
cludit cõsensum: sz ēt error. Nõ āt
ois error cõsensum ipedit. Est. n.
error alius psone: alius fortune: ali
[illegible]

p[illegible] copulati. Credidi et q[illegible] in misterio ita aciã ẽ. Vñ dic ẽt excusarẽt hec cõiũctio vxoris: [illegible] leetu [illegible] ecclia se [illegible] q cũ [illegible] pro [illegible] manere [illegible] ignorantia [illegible] qd p [illegible]. Si n. diabol[illegible] trãsfigurãs se i angelũ lucis credatur [illegible] nõ ẽ error [illegible] Ut [illegible] et sic [illegible]. Si qs heretic[illegible] noie augustini vel ambrosij alicui catholico se offerret eũq ad sui fidei imitatiões vocaret: [illegible] sententiã fidei [illegible] Nõ i heretico[illegible] [illegible] integritate fidei quã ille heretic[illegible] se mentiebat hẽc. Error vero [illegible] excludit. Qne. n. nub[illegible] illum eẽ diuitẽ ñ põt renũciare [illegible] errauerit: nec error[illegible] vt si qs ducat vxorẽ meretricẽ vl' corruptã: quã putat eẽ castã vl' virginẽ ñ pt eã dimittere.

¶ De piugio Marie z ioseph. b

p[illegible] addidã ẽ [illegible] sensu q iter mariã z ioseph itercessit. Sane credẽdũ ẽ ñ solã mariã [illegible] ẽt ioseph [illegible] virginitatẽ suare vell[illegible] in piugalẽ societatẽ: vt vterq [illegible] virginitatẽ suare vellet [illegible] verbis ñ expsserãt: postea vero expsserũt: z i virginitate pmãserũt. Cõsensit ẽ maria i maritalẽ societatẽ [illegible] i carnalẽ copulatiõ [illegible] perpetuo [illegible] virginitatẽ suare volebat [illegible] i piugalẽ societatẽ [illegible] De q aug. sic ait. [illegible] maria pposuit se suaturã [illegible] virginitatis i cõde [illegible] votũ nõ [illegible] Sub [illegible] pposuit se pseueraturã i virginitate [illegible] reuelaret. Cõmẽdãs ergo virginitatẽ suã [illegible] cõsensit i carnalẽ copulã nõ illã appetẽdo [illegible] obediẽdo: postea vero sil[illegible] labijs expssit: z vterq i virginitate pmãsit.

¶ Qr pfectũ inter eos fuit cõiugiũ. c

i Nter quos vt ait aug. pfectũ fuit piugiũ: pfectũ qdem nõ i significatiõe: sz in [illegible]. Sacer[illegible] pari voto [illegible] Vñ aug. Qd deo pari voto z cõsensu [illegible] debuissẽt: a [illegible] ppõ [illegible] est illecta salte pseuera[illegible]. [illegible] a cõmixtiõe carnali [illegible] mariti [illegible] vero [illegible] sancti [illegible] Perfectũ ergo fuit marie z ioseph [illegible] sanctitate. Perfectum enĩ fuit triplex bonũ piugij [illegible] Qr [illegible] bonũ [illegible] est illud [illegible] fides [illegible] Proles [illegible] ipse dñs. Fidẽ: q[illegible] nullũ adulteriũ. Sacramẽtũ q[illegible] diuortiũ. Solus [illegible] cõcubit[illegible] i carne peti [illegible] nõ poterat sine [illegible] cõcupiscentia carnis q accidit ex petõ. sine q [illegible] q sine petõ futur[illegible] erat. Et lz nõ [illegible] conubiũ [illegible] vere [illegible] mente ñ carne sicut [illegible] ambro. [illegible] pfectũ fieri cõiugiũ p carnalẽ copulã. In [illegible] mẽtis cõsensio itelligit spũalis quã confirmat z pficit cõiũctio z cõmixtio corporalis. Sz itelligendũ ẽ cõiugiũ pfici cõmixtiõe corporali: nõ quantũ ad veritatẽ vl' sanctitatem coniugij: sed quantum ad significationẽ: q[illegible] pfecti[illegible] vnionem christi z ecclesie tunc figurat.

¶ De causa finali coniugij. d

e Xposito q[illegible] efficiẽs cã mr̃imonij [illegible] ondere ob quã cãz soleat vl' debeat cõtrahi mr̃imoniũ. [illegible] final[illegible] cã [illegible] cõtrahẽdi principal' [illegible] ppter hoc. n. istitutũ ẽ piugiũ iter primos pẽtes: qb' dixit. Crescite z multiplicamini z c. Scdã ẽ p[illegible] petũ Ade vitatio fornicatõis. Vñ aplo. Propter fornicatõez vnusqsq hẽat vxorẽ suã: z vnaqq hẽat virũ suũ. Sũt z alie cãe hõeste. vt inimicoz recõciliatio: z pacis reitegratio. Sũt ẽt z alie cãe min[illegible] honeste p[illegible] alique cõtrahũt: vt viri mulieris [illegible] pulchritudo q alios amore iflãmatos sepe i[illegible] inire cõiugiũ. vt valeant suũ explere desideriũ. Quest[illegible] quoq z diuitiaz possessio frequẽter ẽ cõiugij cã z alia mlta q cuiqs diligẽter adhibẽti facile est discernere. Nec ẽ a[illegible] cendũ ill[illegible] q dñt nõ eẽ cõiugiũ qd ppter has cãs min[illegible] hõestas [illegible] Constat. n. et [illegible] cõiugiũ fieri et [illegible] consensu verbis de pñti expsso: [illegible] amor ad hoc attraxerit. C[illegible] rei documẽtũ pstat iacob: q rachel decorã facie z venusto aspectu amauit cõiugali [illegible] dilige[illegible] ait. Seruiã tibi p rachel septẽ annis. In deutro. ẽt legit. Si videris i medio captiuor mulierẽ pulchrã z adamaueris eã: volueris vxorẽ hẽre: introduces eã in domũ tuã z c.

¶ Qr malus finis nõ cõtaminat sacrm. e

E [illegible] Lz fine nõ bono cõtrahat cõiugiũ: [illegible] sponsos cõtrahentes mouet animũ. cõiugiũ tñ bonũ ẽ: q[illegible] vita mala vel intẽtio puersa alic[illegible] sacrm nõ contaminat [illegible] marie z ioseph alias cãs [illegible] vt [illegible] tio [illegible] z vt diabolo part[illegible] celaret: vt ioseph [illegible] defendẽs [illegible] adultera [illegible] Qd

[illegible] ... at mřimo^m. ꝛ vř ꝙ nō: qꝛ mł[illegible] se ducere vgies diuites [illegible] ſtea ſūt decepti: nec ꝑ [illegible] ē mřimoniū ſine ꝯſen[illegible] is fac. ſꝫ nihil ē tā ꝯriuꝫ [illegible]

Circa [illegible]
[illegible]
vxor mea. qꝛ ſicut nō ē mřimo^m niſi ꝑ ꝯſenſū: ſic nō ē mřimoniū cū iſta: niſi ꝑ ꝯſenſum in iſtā ꝛ eꝫ.

p^s ꝯ Secundus articulus ꝺ errore ꝯditōis q̄ reſpic̄ bona mřimony: hꝫ ēt vnicā ꝯnē. qꝛ ē error in illis q̄ re[illegible] ūt bona mřimony q̄tū ad finē ꝑncipalē vl' ſe[illegible] carum: nec error ꝯditōis deterioris ꝑ quā ipedit̄ libera de [illegible]
ipotētie coeūdi. vl' aliqd t'le. ꝛ tal' ipedit ꝑ ſtatutū eccl'ie ꝛ ñ de iure diuīo: nec quo ad ꝑmū. qꝛ ꝟuit⁹ eſt ꝺ iure humano: nec q̄tū ad vtrūqꝫ: qꝛ nō ꝑtinet ad ſubaꝫ mřimony. ꝛ inde [illegible]
eēn^a mřimony. Cū. n. ꝑncipalis finis mřimony ſit ꝓles nō [illegible] ōis: ſi poſſe coire eēt ꝺ ſuba mřimony: multo magis poſſe gnāre: ꝛ ſic ſenes nō poſſent ꝯhere. Sublata. n. cā eēntiali mřimony q̄ ē mšus nō manet mřimo^m: q̄ tus tráſeūte cā efficiēte vt ꝯſēſus maneat: ſic morte nāli vl' ciuili ſupueniēte: qꝛ hō vt ē aīal ciuile polliticuꝫ ē mā h⁹ ſacramētū. Et qꝛ ꝓm ꝙ ē ꝑs coītatis ſubiacet ꝑtāti vl' ordinatōi factoris coitatis. inde ē ꝙ ꝑt fieri habilis ꝛ ihabil'ꝫ or dinē rectoris. ſꝫ ꝯcto mřimonio ēt nō ꝯſūmato ſi vir eunu chet̄ nō ſoluit̄ mřimoniū. ğ poſſe coire non ꝑtinet ad eēn [illegible]

Tertius articulus de errore q̄litatis ꝛ fortune habꝫ [illegible]
tune gͣ ñ cadit ſup aliqd qō ſit ꝺ eēn^a mřimōy nec ꝑtiet ad [illegible] mony. ꝛ ſi iſte ſit abſolut⁹ nō ipedit nec ꝺ iure diuino [illegible] ꝯcurrūt eēntialia. nec de iure hūano: qꝛ nō ē ſtatu [illegible] ꝯ ē. ꝙ ſi poneret̄ ꝑ modū ꝯditōis q̄ ē hōeſta ꝛ poſſibilis ea ſtāte: ſtaret: nō ſtāte: nō ſtaret. puta: ꝯho tecū ſi tu es ita diues ſicut ego: vel ſicut dictū ē mihi vl' ita nobilis.
[illegible] neſtq. nūq̄ i foro ꝯſcie ē mřimo^m ſi nō itēdebat ꝯſentire. ſꝫ veꝝ ē ꝙ ēt i defectu illi⁹ ꝯditōis tenet̄ ꝯhere: ꝛ ſic illō ma[illegible] iū hꝫ vi ſpōſaliōꝝ. qꝛ vnuſqſq̄ vba q̄ cū alio ꝯueni[illegible]
deret niſi hocipm expſſerit. vñ cū iura iterptent̄ mřimo^m [illegible]
ēt ſi illa ſit falſa. inde ē ꝙ tenet̄ iplere ſic ea ꝙ ſit veꝝ mři[illegible]
tecū ꝯhere nec nūc nec alás: tūc qꝛ ſciēti dolus nō ifert: ꝛ in icertis loc⁹ eſt ꝯiecture: nec eſt mřimo^m nec tenet̄ ad mři^m in aliquo fore. ¶ 5^a ꝯ⁹ ē: ꝙ ſi ē ꝯditio necia ſi ei⁹ exñtia eſt

5^a ꝯ⁹ ꝯria eēn^e mřimony: nō ē mřimo^m nec ſpōſalia: ſicut ſi eſſet ihoneſta ꝯ bona mřimony ꝛ plus. vt ſi dicat ꝯho tecum ſi mortu⁹ fuero vel fueris. eſt. n. necia. ſꝫ ipoſſe ē ꝙ cū ei⁹ exñ

6^a ꝯ ia ſtet eēntia mřimony. ꝛ iō nihil ē actū. ¶ 6^a ꝯ⁹ ē: ꝙ ſi ei⁹ [illegible] hr ꝑ ipleta iudicio eccl'ie [illegible] o tecū ſi ſol cras oriat̄. ſtati ē mřimoniū. ſꝫ i ſo lligit ꝙ mřimoniū nō ſit ſtati: ſꝫ ꝙ ſit tūc pri

mū vel ꝙ tūc ſint ſpōſalia: nō ē matrimoniū vltra qō intēdit. ſed tenet̄ ꝯhere ꝛ facere ꝙ ſtati ſit mřimoniū vt verificet dictum ſuū ꝓm ſenſū eccl'ie niſi ꝯriuꝫ exprimat vt di[illegible] ¶ Ad 2^m pꝫ ſolutio ꝑ diſtinctionem. Qō. II.

Secundo q̄rit̄ de mřimonio brē[illegible] niū. ꝛ vř ꝙ nō. qꝛ fuit ibi aliqd ꝯ bonū fidei [illegible] is: qꝛ nō itēdebāt ad inuicē conuenire. [illegible] ¶ Rūdeo. hic ſūt tria viden[illegible] ietas i ꝯhēdo mřimonium quo ad bona matrimony faciat matrimoniū nullum. [illegible]

Quantum ad primū ſūt q̄ttuor ꝯclones. ¶ Prima [illegible] trimony ſꝫ ēt ipi eēntie mřimony. puta qꝛ nō itēdit ꝯhere: ſꝫ decipe. vel ſi itēdit ꝯhere itendit tñ nō ſtati ſꝫ ad tps vel aliqd hō. ꝛ tūc nō ē mři^m. qꝛ niſi ſit ꝯſenſus i tota eēn^a mřimony nō ē mřimoniū. Itē qñ ē ꝯſenſus ꝛ diſſenſus: ſicut ſi [illegible] niū. Si āt ꝯriet̄ bonis mřimony ſꝫ nō eēntie: ē veꝝ ma[illegible] exprimit̄ aliqd ꝯriū eēn^e ꝛ nō eſt mři^m. ſicut ſi dicat accipio [illegible]
trabo tecū: ita ꝙ nō petas debitū: qꝛ paciſci ꝺ debito nō petēdo nec reddēdo ñ reſpic̄ eēntiā. cū petere ꝛ reddere ſint [illegible] mřimoniū: imo ēt paciſci ꝙ nō teneat̄ petere [illegible] ſalua eēntia mřimony poſſit tolli ius petēdi ꝛ obligatio reddēdi: vt dicet̄ ꝑma di. q. 4. a. iz. ꝯne vltima. ſed ponere ꝯditionē vel modū de non reddēdo viciat mřimoniū: qꝛ ꝯditio turpis ꝛ ihoneſta ꝛ cō[illegible]
[illegible] ꝯſpēſat in ſimplici voto caſtitatis ꝑpetuo ꝑp plenitudinē [illegible] cū ea ꝯhere vt hēat primo^m. et⁹. vel ꝯ iſta vt hēat ōfenſorē. ſi i ꝯhēdo dicat ſic: ꝯho tecū mřimoniū: ita tñ ꝙ caſte viuam⁹: valet. Facili⁹ ē. n. iuri futuro ꝛ acqrēdo renūciare q̄ iuri iā acqſito: qꝛ mlta ipediūt ꝯhen^a q̄ nō dirimūt iā contracta. vñ ſi ꝯcto mřimonio poſtq̄ obligati ſunt mutuo ad reddēdū pñt ſe ꝑ pactū ab iſta obligatōe liberare manēte eēn^a mřimony pari rōne i ꝯhēdo ſalua eēntia poterunt ab obligatōe ꝓſeruari. Nec obſtat ſi dicat̄ ꝙ i eo qō ē ꝯrū bono mřimony ꝛ ē illicitū deficiat rō. qꝛ ſi poſt mřimoniū fiat illō pactū ñ tollit̄ mřimoniū qō ē. Si āt i ꝯhēdo exprima[illegible] it facere ꝙ nō ꝯheret̄ ſꝫ nō vt ſolueret̄ iā ꝯctū. ¶ 4^a ꝯclo 4^a ꝯ
[illegible] re i ſolēni voto religiōis. qꝛ q̄ rōne obligatio ad actū mřimonialē nō ē eēntialis matrimonio eadeꝫ ratiōe obligari ad caſtitatē nō eſt eēntialis ad religionē. ſed ſicut i matrimonio eſt ipſe ꝯtractus tranſiens: ex quo cauſatur vin[illegible]
[illegible]

[illegible]
iugij seq͂ vincl̄m ꝯiugij: nisi ꝙ i mr̄imonio obligatio ē fir mata de iure diuino nō solū fm̄ se ſ3 fm̄ ꝙ ē accessoria sa cramēti a deo istituti: ſ3 obligatio ad ea q̄ sūt religiōis ē q dē de iure diuino ẜ3 ſe: q2 dicit vouete ⁊ reddite deo vr̄o. ⁊ nō de rōe ei⁹ qð ꝯseq̄ᵗ. qð n̄ ē facī3: sed quedā cōsecratio ab hoīe adiuēta: sicut nō vti calice ꝯsecrato ad vsus ꝓpha nos fm̄ se supposita cōsecratiōe ē de iure diuio: qð ꝓhibet scā ꝓphanare: sed nō rōne ꝯsecratiōis q̄ ē p hoīem: ita ꝙ si cut papa pōt dispēsare vt calix vendaᵗ ēt nō cōflat⁹: sic ꝙ monachus manēs monachus vxoreᵗ: q2 supra votum sim plex n̄ h3 ꝓfessio: nisi ꝙ est posítiuū: sed i votis simplicib⁹ pōt papa dispēsare. ḡ ⁊ i isto rōne voti: sed obligationē ꝓut ē ex statuto ecclesie pōt ipe remittere. ḡ ⁊ tollere: sed de h
[illegible]

Quantum ad z^m articulū ǒ mr̄imonio beate virgi
[illegible]
te: q2 debuit esse virgo i re: ⁊ ex voto cordis: ⁊ ois ꝯditiōa to. ⁊ similr̄ Joseph. Primū p3: q2 decuit vt maria puritate siteret. Est āt maior virgis q̄3 corrupte q̄uocūq͂. ḡ debuit
[illegible] ⁊ pma mulier eēt virgo qn̄ fuit ꝺānationis ori
[illegible] ꝙ ex voto: q2 illā virginitatē debuit hr̄e q̄ est lau
[illegible] hꝯ āt est q̄ est ex voto. Aug⁹. Uirginitas laudatur
[illegible]
⁊ occulte fecit: q2 tūc ꝓferebaᵗ coniugiū uirginitati pp ex pectationē semis uētturi. Nec obstat ꝙ illō erat ǒ vḡie na
[illegible]
[illegible]
[illegible]
nt specialr̄ dispēsatū i pluralitate uxoꝝ: qð n̄ eēt si pp hoc
[illegible]
nio: ut sic oēs cōtinerēt: nec eēt vn̄ illa mr̄ dn̄i nasceret. 3^m
[illegible]
[illegible]
trū ꝯhere. ¶ Sed ꝯ istud dicūt qdā ꝙ illud nō o3 dicere:
[illegible]
[illegible]
[illegible]
nulla ꝓmissio eēt absoluta: nec aliqð uotū: ſ3 ḡnalis ⁊ neca ria ꝯditio q̄ intelligiᵗ i oī ꝓmissiōe ⁊ uoto. ē: si dn̄s uoluerit ⁊ pi rōne. nisi oppo^m dn̄s iusserit. ḡ talis conditio non facit: qn uotū uirginitatis fuerit simplr̄ emissū: unde dicunt ꝙ beata uirgo uouit uirginitatē simplr̄: vn̄ dixit angelo. uirū nō cognosco. i. me nō cogniturā ꝓpono. ¶ Et dōm ꝙ l3 cō ditio diuine voluntatis itelligi debeat i oī voto ⁊ ꝓposito tn̄ ꝑfectiōis ē illā exꝑmere: ⁊ sic fuit hic. 4^m p3. s. ꝙ postea verbis expressit. s. qn̄ p angelū certificata fuit. Et q2 ex tūc ꝑiculū nullū fuit ⁊ vir suus cōsensit. 5^m ꝙ ēt Joseph virgo mortuus fuit: q2. n. iustus fuit ⁊ fornicatio i iustū nō cadit: nec aliā vxorem hūit: ⁊ ista virgo i euū ꝑmansit. ḡ ⁊ ipe vir
[illegible]
sit fm̄ Jeronymū ꝯ heluı [illegible] ¶ z^a ꝯ ē de cōsēsu beate vir ginis i matrimoni [illegible] pa cōsensit nō solū i cohabitatiōe3 domus: ſ3 ēt i copulā cōiugalē simplr̄: i copulā āt carnale3
[illegible]
[illegible]
iūctū vel cohabitationē non faceret mr̄imoniū. Alias iter
[illegible]
p3: q2 i copula cōiugali ē eēntia mr̄imonij: vn̄ cōsensus i il [illegible] ēt si ǒ nullo alio cogiteᵗ facit mr̄imōiū verū: qð pōt
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
tu virginitatis: nec exclusit eam simplr̄ ⁊ explicite: q2 ir

[illegible]
saltē ꝯ bona mr̄imonij ⁊ finē ꝑncipalē: q alr̄ hr̄i nō pōt: vel
[illegible]
vt dictū fuit supra: saltē nō debuit exprimere aliqd absolu te i mr̄imonio qð lege cōi eēt ꝯ matrimoniū anteq̄3 sibi fu isset reuelatū. 4^m p3. s. ꝙ non fecit ꝯ votū: q2 vel nihil cogi tauit de carnali copula vel nō ꝯsensit i eā nisi sub ꝯditiōe:
[illegible]
eēt: ⁊ ipa nō vouerat nō ꝯhere mr̄imoniū: sed nō cognosce re virū: nisi deus ordinaret. 5^m p3 de Jo. euangelista. Na3
[illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ 3^a ꝯ
[illegible]
¶ p ex pte exēpli: ne virgines alie se excusarent: vt filia iu dei inclusa a clerico ip̄regnata dixit se a deo ip̄regnatā: vn̄ iu dei messiā expectabāt quousq͂ mulier edita ē: sic ēt pauli na amando dolo lidde sub spē dei decepta est: et vxor phi lippi a mago. z^o ex pte sacri: q2 hoc mr̄imoniū ꝑfectius si gnificat cōiunctionē xp̄i ⁊ ecclie q̄3 qðcūq͂ pp fecunditatē sil͂ ⁊ integritatē: l3 aliud ꝑfectius ꝯiūctionē xp̄i ⁊ hūane na ture q̄ deficit a silitudine mr̄imonij pp vnitatem persone. fm̄ grego. i omel. de nuptijs filij regis. 3° ex parte viri vt genealogia texeretur: ⁊ vt obsequiū ꝑstaret Marie ⁊ pu ero i egyptū ⁊c̄. 4° ex parte ipius virginis ne lapidareᵗ tā q̄3 filia sacerdotis. i. cremareᵗ vel moreretᵗ: q2 trib⁹ regia ⁊ sacerdotalis erāt ꝑmixte. 5° ex parte nati vt diabolo ptus celareᵗ p impedimētū ⁊ vt nuptias approbaret. Et l3 de⁹ posset aliter celare. h tn̄ fuit modus cōueniētior: q2 rarius cōiuges sūt virgines ¶ 4^a ꝯ ē de ꝑfectione mr̄imonij: q2 4^a ꝯ
[illegible]
⁊ sacri: nō āt q̄ꝫtū ad secūdā perfectionē q̄ ē ei⁹ operatio. vt
[illegible] is copula. p^o p3: q2 fuit cōsēsus expressus p verba ǒ p̄nti i copulā cōiugalē: quo solū ē verū ⁊ ꝑfectū mr̄imon i eēntialr̄. z^m p3 q2 vbi nullū adulteriū: ſ3 sūma castitas
[illegible]
semie i quo oēs gētes bn̄dicereᵗ. Et l3 nō ꝓcesserit ex h mr̄imonio: erat tn̄ illud mr̄imoniū ad h ordinatū ꝑncipa liter: vt i ipo ⁊ sub ipo talis ꝓles ḡnareᵗ ⁊ educareᵗ: nō sic
[illegible]
[illegible] 4^m
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5^a ꝯ
sūmatū: q2 aut h fuisset ante xp̄i natiuitatē aut post: nō a q2 exꝑsse dr̄ Mat. p. Nō cognoscebat eā donec peperit.
[illegible]
seph semie eē natū. nec obstat ꝙ dr̄ i Marco: Nōne h ē fi lius fabri: ⁊ Jo. i. Jesū filiū Joseph. ⁊ multa hꝯ. Ad q̄ oia re spōdeᵗ Luc. 3°. vbi dr̄. vt putabatur fili⁹ Joseph. Item non obstat ꝙ mr̄ dixit Luc. z. Pr̄ tu⁹ ⁊ ego dolētes ⁊c̄. q2 ei⁹ nu triti⁹ fuit: iō dr̄ pr̄ h. cura: vel sicut z^o math. ꝓ affectu inde orū pr̄ appellabaᵗ: vel q2 pr̄ adoptiu⁹: qð tn̄ nō vr̄: q2 ꝑsum
[illegible]
filiū adoptanti: tn̄ ipe iesus erat subditus illis: vel q2 erat
[illegible]
tissima: ⁊ ille temeratissim⁹ si tēplū dn̄i violasset ⁊ portam
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
um: q2 nō sequiᵗ: ḡ postea: sicut ibi. donec ponā i. t. sca pedū tuoꝝ. Nō. n. tunc cessabit sedere sed aptius tunc sedebit. ¶ Sed vr̄ ꝙ beata virgo nō debuerit desp̄osari: q2 nullus debet simulare velle illud qð nō vult: cū hoc sit mētiri fa

[illegible] sed ipa nolebat carnalē copulā quam ma trimoniū ꝑtēdit. ergo ꝛc. ¶ Solo. dōm ꝙ sicut his q nō teneꝰ dicere veritatē ꝓferēdo verbū verū ſm suā intentionē: lʒ ſm ſʒ itētionē audiētiū: nō mētitur vt xps dicēs. Soluite tēplū hoc ꝛc sic etiā faciēs aliqđ factū nō vt fallat: ſʒ vt veritatē significet vel ad aliqđ bonū: lʒ ex illo facto aliq elicīant significatiue aliqđ falsū: nō mentiꝰ facto. sicut xps qn se finxit longius ire. Nō. n. hoc fecit ad decipiēdū: nec ad significādū itinerationē quā facere nolebat: sed ad ꝓuocandū eos ad istātiā hospitalitatis: ꝛ ad significādum ꝙ distabāt ab eo ifidelitate: sicut ꝛ alibi volebat eos ꝑterire. Et similr beata virgo nō tenebaꝰ dicere q̄ itētione ꝯheret: vñ lʒ nō itenderet mr̄imoniū ꝯsūmare qđ vidētes credebāt: nō ē mētita facto. et istud ē arᵐ sicut ille q ponit vitruʒ ad os nō vt aly putent eū bibere: sed vt nō ꝑcipiāt eiꝰ abstinētiā vel vt seruet cōcordiā cū̄ aliis aly ex h̄ iudicēt eū bibere ꝙ nō peccat: ꝛ ad illū q remanet i ecclia non vt oret: ſʒ vt [illegible]

Quantum ad 3ᵐ articlm de fine idebito mr̄imony [illegible] monio: vnus p se q ꝓprie ē finis ipiꝰ mr̄imony itentus ab illo q mr̄imoniū istituit ꝛ ab oī recte mr̄imoniū ꝯhente ſm potissimū statū mr̄imony p se acceptū: ꝛ iste ē gn̄atio ꝓlis: vñ Adā ꝓphetizās đ h̄ dixit. Adherbit vir vxori sue ꝛ erūt duo i carne vna. s. generādo: ꝛ đs benedictionē nuptialem tribuēs dixit. Crescite ꝛ multiplicamini. Aliꝰ ē finis p accidēs. s. quē intēdit ꝯhēs: ꝛ h̄ est finis ꝓprie nō ipius mr̄imony: sed ipius ꝯhētis: ꝛ iste ē qn̄qꝫ bonus qn̄qꝫ malus sicut sibi placet: sicut finis domꝰ ē inhabitatio: finis domificantis

2ª ꝯ° forte lucrū. ¶ 2ª ꝯ ē ꝙ mr̄imoniū semꝑ ē bonū: qꝛ vel est mr̄imoniū ex p̄mo fine vel ex secūdo: sed vterqꝫ finis ē bonus. ergo ꝛ mr̄imoniū ē bonū: qꝛ cuius finis bonus ē ipʒ quoqꝫ bonū ē: loqn̄do de fine p se nō p accñs: sicut sciētia medicine ꝛ iuris sūt scie bone qꝛ finis p se ē bonus: vt sanitas corporis ꝛ iusta distributio tēporaliū. lʒ h̄ntes sciētiā possint eē mali ex abusu ꝛ mala itētione.

3ª ꝯ° ¶ 3ª ꝯ ē ꝙ finis matrimony p se meritorie itēdiꝰ: siue sit p se ꝛ p̄ finis eius: vt est bonū ꝓlis. siue sit finis p se: sed nō p̄mo: sed secūdarie sicut ē vitatio fornicatiōis. Nam sola gn̄atio ꝓlis [illegible] [illegible] cato: imo cū merito pōt intēdi principalr. Uitatio āt forni [illegible] toriū ē ñ peccatū: qꝛ nulla deordinatio ē: ſʒ si vitatio forni [illegible] scēs vxorē pp hāc cām nō curās de ꝓle vbi crederet se posse generare: ſʒ qñ senex ē nec pōt gn̄are nec ē spes de ꝓle: sed timor de fornicatiōe: tūc nullū peccatū vr̄: qꝛ alio mō [illegible] ē ꝙ illi q nō sperāt nec credūt se posse gn̄are ꝯhāt sola vel p̄ncipali itentiōe gignēdi: cū spes vel itētio vel electio non [illegible] tendi vbi ꝓles extimaꝰ ipose h̄ri.

4ª ꝯ° ¶ 4ª ꝯ° ē đ alys causis. Et qdeʒ pacis reformatio ē cā honesta i se: ſʒ nō ē honesta i mr̄imonio si p̄mo ꝛ p se itēdaꝰ: cū matrimoniū nō sit p se ad hoc ordinatū: sicut vir cognoscēs vxorē pp sanitateʒ tñ peccat: ꝛ silr q baptizaꝰ vt saneꝰ: sed secūdario pōt illō intēdi: ñ tñ eēt peccatū mortale nisi [illegible] sicut nec diuitias aut pulchritudin[illegible] nō licito: et si alias non esset [illegible] [illegible] li peccato p̄ncipalr itēdi in eo finis extneus: ꝛ p accñs totaliter oī institutiōi matrimony: sicut si qs principalr vellet [illegible] vt sanareꝰ vel q̄stū hēret ñ curās de grā baptismi [illegible] non est sine cōtemptu ꝛ iiuria ꝛ irreuerētia ꝛ ab[illegible] vr̄ eē ꝯ illō qđ h̄r. 3. regū. i. c. vbi dauid duxit i vxorē Abysac sunamitē solū vt calefaceret eū: ꝛ nō spe ꝓlis: nec timore fornicatiōis: qꝛ nō cognouit eā nec polluit. Diuitie āt si secūdario itēdāꝰ: vt ꝓles melius educeꝰ ꝛ onera mr̄imony meliꝰ subsisteāꝰ nullū ē peccatū. Et silr pulcritudo secūdario itēta ad fornicationē vitādā i casu i quo illa vitatio pōt p̄ncipalr itēdi ñ facit peccatū ēt veīale: ſʒ si secūdario itēdaꝰ ad voluptatē facit peccatū veniale: ꝛ silr diuitie im[illegible] voluptatē p̄ncipalr eēt peccatū mortale: ñ pp h̄ cognoscere vxorē pp voluptatē eēt mortale dū tñ ñ eēt idē cūʒ alia facturꝰ: qꝛ ñ ē ita dānabilis abusus rei cōis sicut rei sacre. sicut bibēs cū cipho cōi pp voluptatem non peccat nisi venialr: ſʒ ñ pp h̄ seqꝰ qn portās calicē ad tabernam ꝛ bibēs pp voluptatē ñ peccet mortalr. Qui āt ꝯhit mr̄imoniuʒ p v̄ba de p̄ñti pp finē idebitū abutiꝰ re sacra: qꝛ eēntia sacri: ſʒ q cognoscit vxorē sine idebito abutiꝰ muliere nō sacra: qꝛ eēntia sacri trāsit. Uñ nō adeo peccat. Et ē illud arᵐ. ꝙ si iudex pena pecuñiaria punit malefactores: dū tñ esset alias puniturꝰ: lʒ q̄rat peccuniā: vel nō cogitans actu de iustitia: dū tñ nō sit facturus nisi iuste: nō ē nisi veniale. Nā si ꝓponeret expresse ꝛ explicite pecuniā iustitie: ñ eēt excu[illegible] si lucrereꝰ distributionē: ñ peccat mortalr dū tñ nolet illicite lucrari: ꝛ eēt ꝑatus ire siñ ea si deus ꝑciperet: nec ēt venia[illegible] pressuʒ ꝯ bona mr̄imony. itē fuerūt ibi expresse tria bona mr̄imony vt visū fuit.

¶ De tribus bonis coniugij. Di. XXXI. a

P[illegible] hec de bonis coniugij [illegible] [illegible]

¶ De [illegible]

b

§ [illegible]

Manet inter viventes quoddam coniugale vinculum quod nec separatio nec cum altero copulatio possit auferre. Sicut apostata anima de coniugio christi recedens: etiam fide perdita sacramentum fidei non amittit: quod lavacro regenerationis accepit. Redderetur enim redeunti si amisisset abscedendo. Habet autem hoc qui recesserit ad cumulum supplicii: non ad meritum premii. Item Quibus placuit ex consensu ab usu carnalis concupiscentie in perpetuum continere: absit ut vinculum inter illos coniugale rumpatur. immo firmius herret quo magis ea pacta secum gerunt que carius concordiusque servanda sunt: non voluptariis corporum nexibus sed voluntariis animorum affectibus. Et attende quod tertium bonum coniugii quod dicitur sacramentum non quod sit ipsum coniugium: sed quia eiusdem rei sacre signum est. i. spiritualis et inseparabilis coniunctionis christi et ecclesie.

¶ Hec tria non assunt omni coniugio. c

e Et est sciendum ab aliquibus contrahi coniugium ubi hec tria bona non comitantur. Deest enim fides ubi vir cum alia et mulier cum alio coit. Hoc ergo bonum ita coniugio adheret ut et eo si assit: plus commendetur coniugium. Si non assit: non ideo annihiletur. Que enim adultera est non ideo coniunx non est. immo si coniunx non esset adultera non foret. Quod cum fit: culpa committitur: sacramentum vero non cassatur. Horum quoque prolis non omnibus adest coniugibus. Quidam enim partim vero continentiam servantium aliquo pro etate defectu vel alterius rei causa generare non valent. Nec omnes illi etiam qui prolem recipiunt bonum prolis habent. Nam bonum prolis dicitur non ipsa proles sed prolis spes que ad religionem non refertur: immo ad hereditariam successionem: ut cum quis heredes tenere possessionis habere desiderat: sed spes ac desiderium quo proles ad hec queritur ut religione informetur. Adulteri ergo prolem habent qui tamen bono prolis carent: nec ideo tamen coniugium eis deest. Sacramentum vero ita inseparabiliter coniugio heret legitimarum personarum: ut sine illo coniugium non esse videatur: quia semper manet inter viventes vinculum coniugale: ut etiam interveniente divortio fornicationis causa: coniugalis vinculi firmitas non solvatur. Ubi vero non inter legitimas personas contrahitur coniugium non adest illud bonum quod dicitur sacramentum: nec potest talium copula de quibus post dicetur. Quod vero coniugium sit inter eos qui coniugali affectu non tamen gratia prolis sed explende libidinis conveniunt: nec fornicarii sed coniuges appellandi ostendit Aug. in eodem. Solet queri cum masculus et femina nec ille maritus nec illa uxor alterius sibimet non filiorum procreandorum sed pro incontinentia solius concubitus causa copulantur ea fide media: ut nec illa cum altero: nec ille cum altera faciat id: utrum nuptie sint vocande? Et potest forsitan non absurde hec appellari connubium si usque ad mortem alicuius eorum id inter eos placuerit: et prolis generationem quamvis non ea causa coniuncti sunt: non tamen vitaverint: ut vel nolint sibi nasci filios: vel etiam opere malo aliquo agant ne nascatur. Ceterum si vel utrumque vel unum horum desit: non invenio quomodo has nuptias appellare possimus. Etenim si aliquam sibi ad tempus adhibuerit donec aliam dignam honoribus aut suis facultatibus inveniat quam in coniugio adducat: animo ipso adulter est: nec cum illa quam cupit invenire: sed cum ista cum qua sic cubat: ut cum ea non habeat maritale consortium. Ecce plures dicuntur qui solius concubitus causa conveniunt: si tamen prolis generationem aliquo malo dolo non vitent.

¶ De his qui procurant venena sterilitatis. d

q Ubi vero venena sterilitatis procurant: non coniuges sed fornicarii sunt. Unde Augu. Aliquando eousque procedit hec libidinosa crudelitas vel libido crudelis: ut etiam venena sterilitatis procuret: et si nihil valuerit: conceptos fetus intra viscera aliquomodo extinguat vel fundat: volendo prolem suam prius interire quam vivere: aut si in utero vivebat occidi antequam nasci. Prorsus si ambo tales sunt coniuges non sunt: et si ab initio tales fuerunt non sibi per connubium sed per stuprum potius convenerunt. Si vero ambo tales non sunt audeo dicere: aut illa quodammodo est mariti meretrix: aut ille adulter uxoris.

¶ Quando sint homicide qui procurant abortum. e

b Hic queri solet de his qui abortum procurant quando iudicentur homicide vel non? Tunc puerperium ad homicidium pertinet: quando formatum est et animam habet: ut aug. super exo. asserit. Informe autem puerperium ubi non est anima vivaciter ad homicidium pertinere noluit. Dicit etiam aug. quod informe puerperium non habet animam: ideoque mulctatur pecunia: non redditur anima pro anima: sed iam formato corpori anima datur: non in conceptu corporis nascitur cum semine derivata. Nam si cum semine et anima existit de anima tunc et multe anime quotidie pereunt: cum semine fluxu non proficit nativitati. Primum ergo domum compaginari: et sic habitatorem induci. Cum ergo lineamenta compacta non fuerint: ubi erit anima? ¶ Item Hiero. ad algasiam. Semina paulatim formantur in utero: et tamdiu non reputatur homicidium: donec elementa confecta suas imagines membraque suscipiant. Ideo apparet tunc eos homicidas esse qui abortum procurant: cum formatum est et animatum puerperium.

¶ De excusatōe coit⁹ q fit p hec bona. f

[illegible] c

valēt. Qñ.n. [illegible] fide et bono cū plis cō [illegible] ñ hēat.

Qñ vero deficiēte bono plis: fide tñ seruata cō [illegible] icōtinētie: nō sic excusat̄ vt nō hēat cul [illegible] Item.

Hoc [illegible]

[illegible] cōiugiū [illegible] sed et cō [illegible]

[illegible] Item Hieronimus. Sapiēs iudicio amat cōiugem nō affectu: non regnat i eo impet⁹ voluptatis [illegible]

[illegible] capiuntur: in vxore damnate.

¶ [illegible] g

Sed si ɔcubit⁹ q fit cā plis culpa caret: qd f aplūs scdm indulgentiā pmittit: ita.n.ait. [illegible]

[illegible]

plis: nuptie ñ cogūt fieri: sed impetrāt [illegible] in ita sit minus [illegible] inueniūt: cū [illegible] est cōtra nem. Cōcubit⁹.n. necessari⁹ cā gñādi [illegible] Ille vero q vltra necessitatē [illegible] nō rōni sed libidini obsequit: [illegible] reddere cōiugi ne fornicet ad cōiugē ptinet. [illegible] vero abo tali cōcupiscētie subiguntur: [illegible] est nuptiaz: cū [illegible] nō sūt nuptie [illegible] sed desp carnees. Decus qdē cōiugale ē [illegible] stitas pcreandi et reddēdi carnalis debiti fides. Hoc ē op⁹ nuptiaz: qd ab oi peccādo defendit apls dicēs. Nō peccat virgo si nupserit. Lā et hoc culpabil ñ sit [illegible] nuptiis imputād⁹ [illegible] si q [illegible] carnis [illegible] volūtate: sz libidinis voluptate. Que tñ voluptas ñ pp nuptias cadit i culpā: sz pp nuptias accipit veniā. [illegible] cedit. [illegible] sunt nuptie [illegible] ad se [illegible] [illegible] pstulāt nuptie. [illegible] seruātes [illegible] [illegible] possint commisceri.

¶ Qd non omnis delectatio carnis peccatū ē. h

Sed forte aliqs dicet oēm carnis cōcupiscētiā et delectatiōes q̄ ē i coitu malā eē et peccatū: q: ex peccatō ē et inordinata. Et nos dicim⁹ illā cōcupiaz [illegible] pena peccati [illegible] Sepe.n. delectat̄ vir [illegible] [illegible] delectatio ē pctm [illegible] sit immoderata. Sic et delectatō q fit i coitu [illegible] [illegible] fieri carnal cōmixtio dicēs. [illegible]

[illegible]

[illegible] peti [illegible] carnales expictes g no iterdu coueniat [illegible] [illegible] ecclie [illegible] voluptas [illegible] polit [illegible] habeat [illegible] aqua [illegible] licuerit intrare.

Questio. I

Circa 31. distin. qrunt tria. p an matri [illegible]

Ad primu [illegible] bonis ipz excusatib?. qz mrimoniu e istitutuz i officiu nae z i remediu scupie. sed fm q est in officiu nae no idiget aliquo excusate. sic .n. fuisset in paradiso durate statu inocetie qn fuissent nuptie honorabiles z thor? imaculat? fm aug. nec fm q e i remediu indi [illegible] sicut nec alia sacra q sut i remediu pcti [illegible] tura. g zc. ¶ Ite sic itentio nae e ad sseruatione idiuidui: [illegible] idiget aliquo excusate. vt comedere. g act? mrimonij quo [illegible] lu vl hz spem mali idiget excusante ad h vt licite fieri pos [illegible] hac act? sint vni? rois i gne nae: z multi eoz sut mali. g ad h vt licite possint fieri idigent aliquo excusate. ¶ Rn. h sut tria videda. p de necitate excusatois. z? de sufficentia z di uisioe bonoz excusatiu. 3? d spatoe istoz bonoz adiuice.

Primu [illegible] sari. vno mo ex pte facietis z no ex pte act?: z sic excusatur act? g no iputat facieti ad culpa: qtuis fm se sit malus. z h mo aliq ignoratia excusat faciete a pcto et i toto: z d tali excusatoe no log magr: qz d hac dr in z?. Alio mo dr excusari act? fm se: ita q no sit malus. z d hoc nuc qrim?. Sic igr e ddm: q act? g de se e malus no pt excusari. Act? vo g d se e bon? no idiget excusatoe. sz act? g e idifferes excusari pot z excusatoe idiget. pmu pz: qz act? g no pt bn fieri no pt excusari totali excusatoe act? fm se: ita vt sit bon?. sz act? q e [illegible] n. z? pz: qz nihil idiget excusatoe nisi qd e malu vl qd heat [illegible] dare elemosyna [illegible] lingr igr q act? idifferes g bn z male pt fieri possit excusa [illegible]

cu [illegible] mali: z ea q tale actu excusat sut circustatie finis z obi: z hoc q tale actu trahut ad mediu virtutis: Cu igr act? carnalis sit ex [illegible] idifferes: z possit z bn z male fieri: relinqr q ad hoc q bn fiat idiget q ifor mef debitis circustatijs: qd fit p m ri [illegible] ¶ [illegible] z hoc est. qz p ista ronem ois act? idiffrens equalr idigerz bonis excusantib?. z sulr comedere: qz pt z bn z male fieri [illegible] la indria z idetitas spei cu malo actu e ca. pp qd ide su [illegible] modo per omnimodam equalitatem abstrahendi a bono z a malo z isti non specialiter assignantur bona excusantia. alio modo sic q possit bene z male fieri: magis tame de se [illegible] leuare festucam z comedere: exemplu secundi est in somno qui bene z male potest eligi: z tame qz in eo ligatur liberum arbitrium vt non possit bene cogitare nec bene velle habet detrimentum boni rationis annexu: vnde fm somnum in se consideratum non dr felix a misero. z? ethicoz: vnde no pot somnus eligi nisi male nisi pp aliquod bonum recompensans illud tepozale danu rationis: puta qz [illegible] numia vigilia etiam vsum rationis perderet: z ideo somn? ex hoc spalr de sua natura requirit bona excusanda: puta [illegible] fortificationez digestionis z hmoi: ita est hic: qz vacas coniugio cogitat q mundi sunt z diuisus est: z in actu illo nihil itelligere pot: vn indiget bonis excusantibus.

Quantu ad z? [illegible] bonorum excusantiu matrimonium sunt due qnes. ¶ Prima de sufficietia illoz: q sunt bona sacri quo ad vinculu. bonu fidei quo ad vsum: bonu plis quo ad fructum. Est eni mrimoniu in officiu nature: vn sicut dicitur alibi: Jus naturale est qd natura oia aialia docuit: hinc descendit maris z femine couunctio quam nos mrimoniu appellamus: z fm hoc hz bonum prolis pro fine itento pricipaliter: qz natura intendit coseruatione spei que non e nisi p gnonem i corporalibus: vn ibi subditur: hic descendit liberoz pcreatio z educatio. z? mrimoniu est i fedus societatis huane: vnde dr. C. de crimi. expi. heredita. l. aduersus. q vxor eligitur socia diuine z huane domus. z. 4. ethi. q amicitia viri z mulieris est naturalis quo ad primu z includit in se bonu vtile: delectabile z honestum: z sic habet bonu fidei put fides est facere dicta. h e reddere debitu z seruare fidem ne alteri iugatur. 3? est sacrm ecclie: z sic i eo e bonu sacri: put .s. sua idiuisibilitate significat cuiuctionem xpi z ecclesie: z qz illa significata fuit iseparabilis z e io iseparabilitate vsq ad morte efficit bonu sacri. ¶ z? q? e de dra istoz adiuice penes duratione: qz bo? fidei z bo? plis non durat vsq ad mortem semper: sed iseparabilitas [illegible] nes de vinclo. Quida .n. dnt q illud vinculu e pura z sola rlo. z forte rlonis: z hz h vincl'm mrimoniale manet vsq [illegible] pr: tuc sicut mortuo filio corrupir i pre prnitas z ecqz: nec durat prnitas nisi vsq ad mortem vel pris: z tunc corrupir corruptoe subi: vl filij z tuc corrupir corruptoe obi. qz rlta posita se ponut: z pepta se pimut: sic z h dic aplus q mulier mortuo viro nubat i dno: qz soluta est a lege viri z ezqz: lz possit ee realr rlo sin oppo? rloe realr: tn sine oppo? rlatio: vn vt rlo e corrupir corruptoe obi: vt accns corruptione subi. z? opinio e q vincl'z mrimoiale e aliqd absolute i corpore. Et q sit aliquid absolute pbat: qz de sacramentu

[illegible] est cā gratie disponendo ad ipam: ꝛ sicut in imprimē [illegible]
ita ꝛ hꝰ ipmmet vinculū cōiugale ē dispositio: ꝛ sic ē aliqd absolutū: cū dispositio sit i pma vel secūda spē qlitatis: ꝛ ñ in gñe relationis. Qr aūt sit dispositio in corpore ex hoc vr ꝙ gfa sacralis i mrīmonio ē ꝯ carnis cōcupiscētiā pp quā melius ē nubere ꝙ vri. vbi āt ē morbꝰ ibi ꝛ medicina. Et si vinculū ē in ipo corpore subiue: tūc eēt bene cā qre corrum piī corruptiōe ipiusmet: sicut i morte mariti corrūpiī vinculū i ipo corpe eiꝰ: sicut ꝛ oīs dispositio corporea: ꝛ p ꝯñs ista q̄ ē ad gfam sacralē: vt hō sciat suū vas possidere in sanctificatione: p qd gñatiua ordinaī ꝛ alia q̄ ad bonū vsū cōiugy regīnī. Sed qūo corrūpiī corruptiōe obiecti: cū distinctoꝝ absolutorū corruptio vniꝰ ñ fit corruptio alteriꝰ: nec gñatio vniꝰ sit gñatio alterius. imo q̄ sūt vnū simul corrūpuntur ꝛ simul gñantur diuersa seorsū maxime qñ vnū nō ē cā alteriꝰ. Pōt.n. absolutū destrui nō solū p se sui corruptiōe sed p accñs corruptiōe sue cāe i conseruari: nō ē āt vnus cōiunx cā alteriꝰ: nec eēntia cōiugy in vno est cā eēntie vinculi i altero. Uñ dōz est: ꝙ sicut corrupto colore corrumpitur visio: ꝙuis visio sit aliqd absolutū: non qz color sit eiꝰ cā qz idē eēt si visio eēt a deo effectiue: sed qz est terminus eiꝰ a quo depēdet: sic qz i mrīmonio vinculū qd est in vno cōiugū hz alterū p termino illo deficiēte deficit: qz sicut visio lz nō sit relatō sed qlitas absoluta: tñ necessaria ꝯñtia icludit respectū ad visibile sicut ad terminū: ꝛ inde est ꝙ illo respectu destructo qui destruiī ad destructionē obi destruiī ꝛ ipa visio: sic ꝛ i pposito. ¶ 3ª opi. ē de viculo
5ª opi ꝙ sit i aīa subitiue qz sacralis dispositio ē ad gfaz gratū faciētē q̄ ē i pte aīe separata vbi ēt dz eē ipa dispositio: ꝛ tūc vr ꝙ siue sit relatio siue qd absolutū ñ possit deleri: qz aīa q̄ ē subiectū ꝛ aīa que ē obm sūt incorrupt [illegible] corrumpatur corruptiōe subiecti: nec obiecti: nec a ꝯrio qd nō hz: nec p peccatū cū sit i peccatoribꝰ: p ꝯñs nec p morte alterius nec vtriusq: sicut nec silitudo q̄ vna aīa rōnalis alteri assimilaī postq̄ ābe create sūt nō corrūpeī i eternū: nec tñ vna ē cā alterius. Pōt tñ pbabiliter sustieri ꝙ ad huc tale viculū morte alteriꝰ ꝯiugū corrūpiī. qd pz tripl'r. Primo qz id qd ē ab agēte ꝛ cōseruāte p itellectū pp certū finē: fine deficiēte deficit: vñ motꝰ celi quē angelus facit pp gñatioñē illa deficiēte cessabit: qz angelus nō plus mouebit effectiue postq̄ nō plus mouetur a fine: sic qz deus ad actꝰ corporales lz mediante sacro hoc vinculū ipressit: inde ē ꝙ altero mortuo a quo vel ad quē nō pñt hō actus exerceri deus desinit cōseruare ne frustra cōseruet: ꝛ sic desinit eē vinculū p subtractionē iconfluentie cause cōseruā [illegible] Secꝰ aūt ē de charactere q ē ad actus spūales pp. qd est indelibilis. ¶ Sed cōtra hoc ē: qz character nō est nisi ad actus vie: sicut baptismi ad recipiēdū hic alia sacra con[illegible]tionis ad cōfitēdū corā tyranno: ordinis ad cōficiēdū ꝛc. q oīa ppria sunt huic vite put distinguunī ꝯ aliā. g hō nō deberet idelebilr hre characterē. sed solū i hac vita mortali nō i alia i q̄ cessat collō ꝛ susceptio sacroꝝ. ¶ Ad hoc aūt posset dici ꝙ sicut remanent ꝛ reparātur virtutes cardinales i patria q̄ ad actus circa finē: sic ꝛ characteres. erit.n. qdā spūalis ornatus sanctoꝝ noui testamēti ex charactere baptismali respectu antiquoꝝ q nō hūerūt hāc ꝯformitatē ad xpm. ꝛ silr cōfirmatorū erit spūalis glīa respectu ñ ꝯfirmatorū: q̄si militū xpi: ꝛ silr ordinatoꝝ q̄si xpi ministroꝝ. Sed viclz mrīmoniale nō eēt ad glīam sz ignominiā: cū statꝰ ꝯiugatoꝝ sit isimꝰ p tpe gfe qñ vinclm istō est aliqd reale. Nā tpe legis qñ pferebaī cōiugiū ēt virginitati nō erat aliqd reale: vñ nō pōt manere realr. ¶ 2º pz idē sic. qz sicut pp magnā egritudinem scia a sēsibilibꝰ acquisita corrumpitur in intellectu: sic ꝛ vinculum p mortem habentis: lz sit in aīa: ꝛ etiā per mortem alteriꝰ quasi obi: sicut scia p corruptionē organi fātasie i litargia ꝛ furia qd ē corruptio obi ñ subi. ¶ Sz ꝯ h qd dcm̄ ē sciaz corrūpi p egritudinē: est id qd dicunt doctores sciam remanere in aīa separata: q tñ magis deberet corrūpi p mortē ꝙ p aliā minorē trāsmutationē: pp qd alicui videreī: ꝙ cū dr sciaz corrūpi p egritudinē itelligiī quo ad vsū ꝛ actū: qz i pte sensitiua corrūpiī spēs ꝛ aliq hitꝰ corrñdentes: [illegible] gnāri si debeat i actū exire. sz eēntia hitꝰ itellectualis non corrūpiī. g ꝛc. ¶ Adhuc sustinēdo dictū cōe pt dici ꝙ ista stāt sub hitum scie. s. ꝛ vtutis i volūtate corrūpi p ifirmitatē ꝛ nō p mortē. Nā p ifirmitatē vita durāte corrupto ol'o intellectꝰ ꝛ p ꝯñs volūtatis: qd est organū fātasie: oz hitū itellectualē cessare ab actu. sola āt cessatio actꝰ corrūpit hitū ex actibus acqsitum. sicut subtractio calefacientis remittit ꝛ tandē corrūpit calorē aque: ꝛ hoc ē i via qñ nihil sic in [illegible] lilr firmāī. vñ sicut frequētia actuū nō cāt i ipa hitū nouū: sic nec cessatio actuū corrūpit hitū āntiquū. Itez nō ē ibi cessatio actuū. qz oīs dispō ꝛ perfectio disponit ꝛ pficit subm [illegible] spēs aīe ꝯiūcte vsū siue actū suū nō hñt sine spē phāutica: qz tūc est aīa nāe itelligentis ꝛ volētis speculari phātasmata: sz qñ ē separata hz modū itelligēdi ꝛ volēdi ꝯformē angelis: sicut ꝛ modū eēndi. vñ tūc pōt vti spēbus ꝛ hitibꝰ suis sine phatasmate. ¶ 3º pz idē sic. pōt.n. imaginari ꝙ sicut p ꝯsensū expssuz cātur vinculū spūale: qz significat ꝯiunctionē xpi ꝛ ecclie spūalē: ꝛ significādo cāt p ꝯñs ꝯiūctionē aīorum quā ēt significat vt rem cōtētā sic p ꝯiūctionē corporū sequētē significātē ꝯiūctionē xpi ꝛ hūane nāe cāī vinculū corpale. sic g corrūpiī visio corrupto visibili ad qd est vel subtracto ab eiꝰ pñtia: sic qz vinculū mrīmōiale spūale ꝛ corpale ē ad alterū i ordine ad actꝰ huiꝰ vite mortalis cui hō funditus moriī p mortē nālē: idē ē ꝙ tūc corrūpiī vtrum q: sz p mortē ciuilē q̄ cogitat q̄ dei sūt: tolliī spūale qd erat ad cogitādū q̄ mūdi sūt ꝛc. sicut sublata itellectōe tolliī volitio ēt si nō eēt ab ea cāta: qz est tale obm ad qd hz necias [illegible]

Quantum ad 3ᵐ arti. s. qūo ista bona se hñt adinuicem [illegible]
1ᵐ ¶ [illegible] bonū sacramenti est ceteris dignius: qz qd est gratie supeminet ei qd est nature: sz bonū plis est nālius: qz est illō qd natura i tendit pncipalius ppter qd ꝛ fides regritur: qz in brutis ēt vagi coitus liberant masculū a cura plis ꝛ separabilitas. vñ i qbus vtriusqz cura ad partū educādū regriī vt i auibus vsqz ad mortē nō sepāī. Et si qraī qd ē eēntialiꝰ bonū sacri dicaī ipmmet viculū: sic ē eēnª ipiꝰ ꝯiugy ꝛ ñ eiꝰ bonū.
2ᵐ [illegible]
eēntiā rei accidūt. vñ pt eē vez mrīmoᵐ iter illos q nec [illegible] lē nec pnāt fidē nec cohitāt: sz sūt sepati corde vl' cōpore: [illegible]ene vel male. ¶ Tertia dcl'o est ꝙ ista tria bona possunt
3ᵐ cōsiderari fm esse quod habēt in suis principys ꝛ in sua radice: et sic sunt ad ipsum eēntialiter ꝙ mrīmonium: ex cui[illegible]
[illegible]
4ᵐ ¶ Quarta dcl'o est ꝙ ista tria bona tertio possūt cōsiderari [illegible]
quadrupliciter. Primo quia causa differt ab effectu. vnde [illegible]
sibi debetur in iudicio: ita ꝛ hic: nisi ꝙ in alys contractibus nihil reale fit. sicut hic ex contractu verbali virtute diuina innascitur vinculū: qd ē ipsa essentia matrimonii manēs trāseūte cā eiꝰ q̄ ē cōsensus expssus. ꝛ ex isto vinculo vltra oritur obligatio ad h bona q̄ ē dcl'o rōnis a iure tñ [illegible]

ta. 2° pz idē sic. qz eentia mrimonij nō pt claudicare s3 rē:

tur iure petēdi: nec ali⁹ tenet. ⁊ p ɔñs tollit obligatio q̄ ad
illā. 3° pz sic. eccl'ia nō pt tollere eēntiā sacri pexūtē: sic nō
pt facere q̄ i hostia ɔsecrata q̄diu durat nō sit ibi corpus
xpi. ⁊ p ɔñs nō pt facere: q̄ q̄diu ɔiuges viuūt nō sit inter
eos vīculū. pōt āt facere q̄ nō sit īter eos obligatio ad de

obligatō i debitore. vñ si nō ē ius petēdi
di i altero: qz obligatio mr̄ ē actōis: nec ē mī si n

tionē nālē trñ. tñ sic ē ibi obligatio nālis: ita ⁊ actio nālis.

gn ita efficaciter mihi debitū sit: sic ē a te debitū. s3 sic non
ē ius efficax petēdi i actore q̄ solū p modū exceptōis n̄ acti
onis pt petere: sic ēt ē iefficax ius ōbēdi ex pte alteri⁹. Silr
cūqs cognoscit sciēter ɔsāguineā vxoris i q̄rto gradu puat

onē ⁊ nō eēntiā mrimonij. g̃ nō sūt idē. 4° pz idē sic. qz q̄n
mrimonio ɔsumato pari ɔsensu pfitent religionē: certū ē

als eēnt ɔplexi. iō ⁊c. ¶ Ad pm arm i oppositū dōz: q̄ actus

ter se hēat ad actū mrimonij ⁊ fornicatōis. Excusat āt per

circūstātie sūt bona plis: fidei: ⁊ sacri: qb⁹ act⁹ carnalis etiā

diget excusatione q̄ alius.

Questio II.

Secundo q̄rit vtrū p̄ bōa mrimonij

mascenū ⁊ phm. 4. Ethi. s3 pdcā bona n̄ tol

nec turpi

3 tūc nō ɔcurrit aliqđ ō pdictis bonis. g̃ absq3 bi

Quantum ad pm sūt tres ōnes ab oib⁹ ɔcesse s3 tria

p hoc ēt q̄ ē signū ɔiūctōis xpi ⁊ eccl'ie h3 rōnez

excusat. qz vnū bonū ē finis pncipalis: alter scdari⁹. nō sic
aūt de isto: qz si ɔuenirēt nō cā plis nec debiti reddēdi: s3
cā significādi ɔiunctionē xpi trñ: peccarent. Nec obstat q̄
ppter id significādū: qz cū i oi sacro sit duplex
finis: vn⁹ itrīsecus alius extrīsecus: vsus sacri dz ordinari
ex itētōe sumētis ⁊ ɔferētis ad finē itrīsecum. nā ad extrī

2° ō

sit. ¶ 3a ō est de excusatōe per bonū fidei. bonū. n. fidei ex 3° ō

debitū reddat: silr ⁊ vxor viro. vñ ⁊ eccl'ia ad hoc cōpellit

Quantum ad scdz de hoc qđ est hic dubiū circa ex

q̄ illum retrahat ab adulterio: sed ppter hoc q̄ seipm re
trahat ab adulterio vel peiori. ⁊ sic ppter vitādā fornica

pa opi

nis ē petiti. s3 ois petitio q̄ ē ppter hāc solā cāz. semp ē in
abūdātia passiōis. g̃ ⁊c. Alij dicūt oppositū ppter qđ
distiguēdū: vt sint due ōnes. Quia aut ipe cognoscit vxo
rē cā vitādi i se fornicationē: q̄uis possit alr vitare: s3
gis vult isto mō delectabili vitare q̄ alio nō delectabi
puta: qz domādo carnē vel fugiēdo aliaz ɔsortia vel l
quendo solus cū sola: ⁊ sic posset faciliter euitare: s3 magis
vult cū voluptate q̄ sine illa: ⁊ tūc peccat venialr: qz pfert
voluptatem carnis absorbētem rōnem ei qđ seruat vsum
rōnis: ⁊ eque attigit ad finē: sicut si homo sitiēs eque pōt
saturare vel satisfacere necessitati nature bibēs vinum li
phatū minus delectabile qđ non ledet caput: ⁊ eligit stat
extinguere sitim cum vino forti qđ est magis delectabile
qđ inebriabit eū: vel in toto: vel in parte. Peccat enim nō
rōne finis: sed rōne medij incōpetentis. ⁊ hec ē prima con
to sensu vā est prima opinio. ¶ 2a ō ē q̄ si ipe
ideo actum illum exercet ad vitandum in se ipo forn
onem: non quia delectabilior: sed qz nō potest pro tūc alio
modo melius eam vitare: ita q̄ voluptas in nullo mouet
eum: sed solū amor vitāde fornicatiōis quā p tūc non pōt
melius vitare: qz necesse h3 loqui dīu i secreto ⁊ loco suspe
cto alij mulieri. ⁊ expertus est de ea se sepe tentatum:

s; qñ semel visus ē actu illo ad mltos dies refrigerat⁹ ñ tē tat: tūc nullū petm̄ ē si ples nō sperat̄: q: tūc illa sp pmittē da eēt: H āt reducit̄ ad bonū fidei quo ptinet̄ nō solū debitū reddere: s; ēt ad aliā ñ accedere. Nā si sp petitū dbitum redderet: ⁊ cū hoc ad aliā accederz ꝯ bonū fidei nihilominus faceret. vñ si pp hoc petit debitū a sua ne idebitū expe [illegible] culo vbi ille ponentur.

Quantum ad [illegible] ne ꝯ pmā vident̄ adducere sex rōnes q̄ [illegible] dis p̄t se a pctō retrahere q̄ȝ aliū: vñ sic vir q potens alr se [illegible] aliter poterat cohibere magis vult cū sua voluptate cohibere [illegible] nē. s; si vir timēs i vxore ēt iclusa alias dānabiles cōcuptelas nō putās eā alr meli⁹ cohiberi q̄ȝ p actū quē nō ipa pe [illegible] alias debētē ꝯuersari: pp hoc solū ipetat vt ipm cohibeat [illegible] onē i alio ptineat ad redditionē dbiti plusq̄ȝ vitare i se [illegible] pure petitio: sicut ⁊ si p se petat. ¶ Dōm q̄ verū ē q̄ non [illegible] nū. n. fidei ptinet q̄ neuter aliā copulā regrat ⁊ mutuā co [illegible] alia regrat̄ ista expetit̄ vel p se vl̄ p alio i casu quo nō ap [illegible] tio. maior ē vā ⁊ minor falsa: q: passio rōnē dcordinat: qñ si nē poterat eq̄ hr̄e nō pdēdo vsū rōnis si pp voluptates actū eligit absorbētē rōnē nō plus ꝯferētē ad debitū finē. [illegible] aliena pueniit iudiciū rōnis. tñ nō seq̄t q̄ act⁹ sequēs sit viciosus q nō seq̄t ex passiōe: s; ipat̄ a rōne volēte corrigere [illegible] eq̄ hñ aliquo alio mō q̄ȝ absorbēte rōnē. Dñt. n. sic aliq̄ moniales: volum⁹ multū dormire: q: q̄ȝdiu dormim⁹ nihil mali cogitam⁹. ⁊ qñ vigilam⁹ multis malis cogitatōib⁹ occupamur. Et hñ dicerēt si nō meliori mō vigilādo ⁊ orādo diabolo resisterēt: q̄ȝ delectatōe somni q̄ caro fota fortior resurgit. ⁊ itez sicut nihil mali cogitāt: sic nihil boni faciūt. ⁊ forte tps orādi tūc trāsit: ita ⁊ hic. Si qs. n. tentat⁹ obdormiret: vt dormiēs sine pctō pollutōe delectaret̄: certū ē q̄ [illegible] re: q̄ȝ dormiēdo i duello se facere ipotētē resistere: quo impotētē se facit q illi actui ꝯsentit. ¶ 5⁹ sic. Act⁹ q ñ ē ꝯ se malus ⁊ ordinat̄ i bonū finē: nō fit male: s; actus m̄rimonij ꝯ quo q̄rit̄ ē h mō ⁊c. ¶ Dōm q̄ vez ē qñ finis nō pōt meli⁹ [illegible] ⁊ ꝯueniēti⁹ hri. vñ l; eligere min⁹ bonū nō semp sit peccatū: alias nō eē v̄ginē ⁊ eligere m̄rimo^m eēt petm̄: tñ q̄ ad [illegible]

[illegible] m̄rimoniū peccat: q: si eligit m̄rimoniuz nō [illegible] re q̄ [illegible] peccat. ⁊ sic itelligit apls q̄ meli⁹ ē nubere q̄ȝ [illegible] āt ē vitatio fornicatōis [illegible]

Queritur [illegible] possit act⁹ m̄rimonij excusari. ⁊ vr̄ q̄ sic: q: q vtit̄ re sua ad libitū nō facit ꝯ iustitiā: ⁊ sic nō peccat vt vr̄: s; p matrimoniū vxor efficit̄ res viri ⁊ eꝯ. q si se inuicē ad libitū vtāt̄ ēt pp solaz delectatiōnē nō vr̄ eē petm̄. q ⁊c. ¶ Cōtra. cessāte cā ces [illegible]

Quantum ad pᵐ ē sciēdū q̄ act⁹ ꝯiugal̄ qn̄q; e mo [illegible] tuor casib⁹. ¶ P [illegible] ri⁹: hs ē act⁹ ꝯiugal̄ i his q̄tuor casib⁹. iō ⁊c. Qn̄q; āt e [illegible] ferēs. i. nec meritori⁹ nec demeritori⁹. puta: cū ꝯiux [illegible] grā vno de q̄tuor modis dcis actū illū exercet. q [illegible] q ē meritori⁹ hūti grāz ē idēns nō hñti. Nō enim [illegible] rentiam culpe: cui solum debetur pena.

Quantū ad 2m de mortali vr copula carnal'i cōiug [illegible]
[illegible]
diationē itētionis efficiente libidinis qñ limites matrimōij
[illegible]
reddat r ille ñ peccabit mortalr:qz ignorat nec ipa:qz do/
[illegible]
dicūt q̄ i loco sacro:puta ecclia vl' cimiterio bñdicto ē pec
catū sacrilegij r mortale petere vel reddere:qz recōciliari
debēt s'm veriorē opinionē.Si āt ꝓpter necessitatē guer
rarū exire nō posset de loca magno tpe:tūc non peccāt. s3
[illegible]
aialia i archa continuerūt.Sed iste due distinctiones nō
[illegible]
crū polluere:cū illō nō sit necessitatis sicut ē facere vrinā.
Siue ḡ hēat ali⁹ loc⁹ siue nō cū iniuria loci sacri certū est
q nō l3 petere:s3 nec reddere teneē hō id qđ nō pōt sine ir
reuerētia loci sacri q̄ r ꝓpter hoc idiget recōciliari q̄s⁹ ē ex
nā factu l3 p accñs si ē occultū nō egeat:l3.n.iura antiq̄ nō
faciāt mentionē nisi ð pollutiōe p adulteriū de adulteris.
c.significasti:tamen iura noua dñt de contaminatiōe san
guinis r effusiōe seminis.vñ sicut effusio sanguinis ꝯtami
nat nō solū si fiat a ꝑcusso:imo ēt si a iudice q decapitat la
tronē vl' āputat auriculā i cimiterio:qz facit vbi nō licet r
si faciat qđ licet:sic ēt semis effusio siue a suo siue ab extero
pollut:vñ ēt si sāguis nō cadat i terrā idē ē ac si caderet:si
cut nō reqrit q semē fūdat i terrā ex quo sili'e ē de vtroq;
[illegible]
tur qñ dispositio corporis vel ifirmitas aliū modū nō pati
tur.Dñt ḡ qdā q peccat mōtalr vir si cognoscat vxorē nō
[illegible]
beat plures filios q̄s nutrire ñ possit:detestabilē rē cū filio
[illegible]
eme emittit eadē itētione nō vr mortalr peccare nisi ex
[illegible]
re omittit cognoscere vxorē r ex cōi ꝯsensu nec negat d
bitū nō vr q peccet ēt venialr:qz l3 appeteret ñ hēre plures
[illegible]
tu actū ꝯsūmare nisi vxore petēte.Si ḡ sit tāta inali
[illegible]

[illegible]
vt demon succub⁹ mortale ē:al's āt si loco debito sciēter r
qūocūq; se agat alr inālitēr:si facit h i casu vbi nālitēr nō
peccaret:puta pp bonū ꝓlis vel fidei r necitas ifirmitatis
alteri⁹ vel ipregnatio hoc reqrit nec patiē q aliter faciat
excusaē:sed i casu vbi alias eēt veniale r necessitas nō pa
tiē modū nālē:nō vr mortale sed est graui⁹ veniale qñ ab
ista inālitate nō se tēperat ad tps:qz secus si eēt ꝑpetuū im
[illegible]
dū nālē l3 nō quo ad vas mortale ē:qz nō est vxor eius ni
si ad act⁹ nāles:aliter abutitur sacro cōiugij sicut q̄ puer
teret vsū r ritū alteri⁹ sacri sciēter eēt trāsgressor ꝑcepti
nō solū in eēntialib⁹ s3 ēt i accñtalib⁹.Sed de qdā ꝑgnan
te quā vir cōtinere nō valēs sodomitice a tergo ꝓpter pu
erum cognouit cū nō fuisset forte pei⁹ occidere puerū:ꝯsul
[illegible]
di aut illū adulterari vel iumēto būlliari:s3 si aliter nollet
[illegible]
ꝑuat⁹ ē a peccato sodomitico r ꝓpter necessitatē excusa/
[illegible]
bus qb⁹ ēt aialia se ꝓuocēt vt vrsi r colūbi:vel aliquibus
[illegible]
actū illū ꝑparari nō vr peccatū:qz l3 iuuare nām corporis
ad obediēdū recte rōni. 2⁹ modo vt sit potēs cognoscere
vxorē ꝓpter delectationē quā tñ nolet cū alia experiri:r
tūc l3 grauius peccet ꝑueniēdo tēptationē nō tñ mortalr:
qz nō querit i hac ꝓuocatiōe delectari:sed solū i actu cōiu
gali:vñ vr idē spē qđ de fine. 3⁹ qñ in talibus ꝑparatorijs
[illegible]
posset:dū tñ non faciat hoc ꝓpter voluptatē:qz necessitas
excusat nō peccat ēt venialiter:sicut nec is qui causa ꝓlis
[illegible]
tñ nō ꝑtermittat vas debitū.Nā si ipa hēat morbū in illo
[illegible]
cognosci.Sed cognoscere inālitēr qñ aliter nō pōt ꝓpter
[illegible]
uius veniale:sic r hic:qz senex vel frigidus ñ pōt coire nisi
se ꝓuocet tali mō q̄uis voluptatē q̄rat qz tñ nec cū extnea
faceret:graui⁹ qdē peccat ꝑueniēdo s3 ñ mortalr.si.n.oscu
[illegible]
est mortalis.

Quantū ad 4m de veniali [illegible]
[illegible]
niale.¶ Prim⁹ qñcūq; ꝓcedit aliq̄ deordinatio rōis:s3 ñ
tāta sic i ꝑdictis sex casib⁹:puta petere tpe sacro:r si respe 1
[illegible]
firmitatē suā cui⁹ ē sibi cōscius vel cōscia veniale:tñ vix cō
[illegible]
¶ 2⁹ petere cā delectatiōis ifra limites tñ sēper ē veniale 2
sicut comedere ꝓpter voluptatē.Qđ.n.cib⁹ ad salutē hōis
hoc coit⁹ ad salutē gñis.Aug⁹.33.di.i lra.c.i.¶ 3⁹ petere cā 3
fornicatiōis vitāde sicut fuit dictū i ꝑcedēti qōne l3 hac i
tētiōe cōtrahere nō sit veniale.¶ 4⁹ cā ifirmitatis [illegible] 4
de:qz q̄uis vtrūq; seorsū liceat appetere:nō tñ vnū ꝓpter
alterū:qz ista cauda nō ē isti⁹ vituli.¶ 5⁹ si qñ icepit petere 5
vel reddere bona itētiōe postea mutet itētionē.ita.l.q nō

vellet istā libidinē pp se ēt si qdē actu ꝟ cogitet ex horem decisionis femie: qz tūc nō hꝫ vsū rōnis. ¶ 6º qñcūqꝫ aliō itēdat ꝙ ad qđ ordinat̄ ɔiugiū.s. vel ad ꝓlē vel ad reddendū debitū. ¶ Ad arᵐ iᵐ oppo⁹ ē dōꝫ: ꝙ cuꝫ vna circūstātia nō sufficiat ad bonitatē act⁹: nō oꝫ ꝙ qlitercūqꝫ qs vtat̄ re sua ꝙ vsus sēp sit bon⁹ nisi vbi cōcurrūt oēs circūstātie q̄ dēbēt iesse: ꝟ āt sī ē qñ qs vtit̄ vxore sua solū pp delectatōeꝫ

¶ De solutione carnalis debiti. XXXII. a.

Sciendum etiam est qz cum in oib⁹ alijs vir presit mulieri vt caput corpori: est.n. vir caput mulieris: i solvendo tñ carnis debito pares sunt. Jō apostolus vtriqꝫ pariter pcipit in hac cā sibi inuicē subueniendo inquiens. Vir debitum reddat vxori: similiter & vxor viro: qz mulier non habet potestatem sui corporis sed vir. similiter & vir non habet ptātē sui corporis sed mulier: Quia nec mulier ad aliū virū: nec vir ad aliam mulierem ptātē sui corporis hꝫ: nec vir ad continendum: nec mulier ptātē hꝫ sine mutuo consensu: sed alter alterius ptātē hꝫ corporis: vt postea alteri non liceat alteri negare debitum. In hoc.n. pares sūt: qz nec viro nec mulieri corp⁹ suū licet alij tradere. Sed sibi inuicē debitores sunt ne in hac causa ne peccandi detur occasio: p qꝫ non dominium tollitur viro sed vitiū. Debēt enim sibi coniugati non solum ipsius sexus sui cōmiscendi fidē [illegible] procreādorū cā: que prima est in ista mortalitate societas: verum etiam infirmitatis inuicem excipiende ad illicitos cōcubitus deuitandos mutuā quodāmodo seruitutem: vt & si alteri eorū continentia placeat: nisi ex alterius cōsensu non possit. Ad hoc enim neuter habet ptātē sui corporis: qđ adeo verum est: vt etiam ꝙ non filiorū procreandorū sed infirmitatis & incontinentie causa expetit: vel ille de matrimonio: vel illa nō sibi alterutrū negent: ne p hoc irruant in dānabiles corruptellas. Reddere enim debitum coniugale nullius est criminis: exigere autem vltra generandi necessitatem: culpe ē venialis. Fornicari vero vel mechari: puniendi est criminis.

¶ Q neuter continere valeat nisi ex cōi ɔsensu. b

Quod vero sine consensu vxoris vir continere non valeat: subditis probat̄ testimonijs. Ait enī aug. Si dicat vir cōtinere iam volo: nolo aūt vxor: pōt. Quod enim tu vis illa non vult. Nūqđ p continentiam tuam illa debet fieri fornicaria? Si alij nupserit te viuo adultera erit. Non vult tali lucro deus tale dānum compensari. Redde debitum & si non exigit: redde: deo sanctificatione pfecta deputabit̄ tibi computabitur si non qđ tibi debetur exigis: sed reddis quod debes vxori. Idem. Secundum

verba apli ea et si vir continere voluerit & illa noluerit: debitum tibi reddere cogeris: & [illegible] deus imputat continentiam si nō illa, sꝫ tu[illegible] cederes infirmitati eius ne in adulterium caderet. Quisqꝫ ergo [illegible] infirmitati vxoris reddat: nō exigit [illegible] pp [illegible] ex vxore [illegible] expectat [illegible] Idē. Tu a sola cā es pēnitēs ad id qđ relaxasti nō mō nō hortaremur: sꝫ ēt ꝓhiberemus implere: si forte tua coniux hoc tecū suscipe animi vel carnis infirmitate recusaret. Nā vouēda talia nō sunt a cōiugatis nisi ex cōsensu & voluntate cōi: & si ꝑꝑropere factū fuerit: magis ē corrigenda temeritas ꝙ psoluēda pmissio. Nō.n. deus exigit si qs ex alieno aliqđ vouerit: sꝫ potius vsurpare vetat alienū. Idē. Apostolus nec ad ipsum vacet orōni nisi ex consensu noluit cōiugē carnalis inuicē fraudari debito. Idē. Manifestū ē itaq iussisse legē: feminā sub viro eē: vt nulla eius vota q̄ abstinentie cā vouerit reddant̄ ab ea nisi auctor fuerit vir pmittendo. Nā cū ad peccatū eius dē viri pertinere voluerit: [illegible] si pri⁹ pmiserit & postea phibuerit: nō tñ [illegible] vt faciat mulier qđ vouerat: qz pmissa iā pri⁹ a viro fuerat: viri dicit ē peccatū: qz abnuit qđ pri⁹ ɔcesserat: nō tñ mulieri ex hoc iniustū deputat̄ cū pri⁹ vir ei cōcesserit: postea si phibuerit coniunat̄. Ex his apparet ꝙ vir vl̄ mulier cōtinentiā deo offerre nō pōt sine cōi ɔsensu: nec alter alteri debitū negare dꝫ. Si vero qꝫ hꝫ con alterā a suo iure absoluerit: ad ꝑpetuitatē futurē nūqꝫ reuocare poterit. Hoc.n. vi̇̄ aug. supra voluisse. Quibusdā vi̇̄ ꝙ mulier nō discedēs a domo viri q̄ viro pmittente ꝯnciū vouerit vel ꝓmiserit: eodē ꝓhibēte soluere nō valeat & hoc pp dignitatē viri q̄ ē caput mulieris. Sꝫ meli⁹ hoc itelligit̄ i tali casu: vbi vir ꝯcedit mulieri vouere ꝯncitiā & añ votū ꝓhibꝫ implere. Si vero votū mutauerit nō pōt reuocari sꝫ illud. Qui vxorē suā velare pmiserit: aliā nō accipiat: sꝫ sibi conuertatur.

¶ Quib⁹ tēpib⁹ cessandū sit a coitu. c

Et sꝫ debitum poscenti sit sēp soluendū nō sꝫ tñ qlibꝫ die poscere. vñ aug. Christiano cū vxore sua aliqñ sꝫ ɔuenire aliqñ nō. Propter ꝓcessiōes.n. dies & ieiuniorū aliqñ nō sꝫ ɔuenire: qz ēt a licitis abstinendū ē: vt facilius ipetrari possit qđ postulat̄. Idem. quotiens.n. vel dn̄i natiuitatis vel relique festiuitates ad [illegible] veniūt: non solum concubinarū consortio [illegible] etiam a proprijs vxoribus abstinere [illegible] [illegible] procreandos [illegible] [illegible] tempus [illegible] ad ipsꝫ [illegible]

[illegible] bis debere temporibus demonstrant.

¶ [illegible] videtur [illegible] D

[illegible]

¶ [illegible]

Nec solum in opere carnali obseruanda [illegible]

[illegible]

Questio I

Circa 3z.vi.grūr duo. Primo ō reddi [illegible]

¶ Quātū ad pmū q̄rit vtrū ꝯiunx teneat reddere debitū petēti.ɀ vr̄ q̄ nō:qz nll's tenet facere ꝯ rōnē rectā:sʒ actᵒ ille absorbet oēm rōnem.ḡ ɀc. ¶ Cōtra apls. Uir vxori [illegible]

Quantum ad [illegible] tū petēti loco ɀ tpe debitis imo et tpe sa [illegible]

[illegible] so:sʒ magis ne icidāt i dānabiles corruptelas:sicī theo/ [illegible] vxor militis negātis i vigilia pasce debitū:qz ꝯtinu/ [illegible]

[illegible] debiti:qz vir nō hʒ ptātez corpis sui: sʒ mulier : vt dī pᵉ ad [illegible] ri reddere debitū. Scḋa tal' ē:qz sicut ē ꝯ iustitiā alienū at [illegible] inuito dn̄o:ita ꝯ iustitiā ē alienū petēti ñ reddere:nisi ꝯ [illegible] tio hēat:sed pmū ē pctm̄ mortale.ḡ [illegible] sʒ corpᵒ vniᵒ cōiugū ē res alteriᵒ q̄tū ad actū [illegible] ny:peccat mortalr̄:nisi hēat legittimā cām negādi.

Quantuʒ ad [illegible] ma ō lepra:qz leproso ē debitū reddēdū:qz lepra [illegible] mr̄imoniū p̄cedēs sicut spōsalia: nō obstan te [illegible] gnātur leprosus:qz meliᵒ ē sibi sic eē q̄ nō eē:nec [illegible] ref ex diutina cohitatiōe q̄ ex vna cōmixtiōe carnali:sʒ dꝫ [illegible] vo cardinalis i sūma dicit.q̄ ꝯiugi leproso manēti i sepatiꝫ tenet ꝯiunx sanus cohitare:sʒ manēti coiter cū leprosis ñ tene[illegible] ꝯiug.lepro.c.z.ɀ numeri.5.Eiciāt ex castra oēꝫ [illegible] hoc sibi imineat piculū mortis vł' īfirmitatis:ḡ multomi/nus cohitare tenēdū ē:q̄ nec reddere nec cohitare tenet [illegible] ꝯiug.lepro.c.z. Utrū āt ex redditōe debiti imineat piculū [illegible] ne:cuiᵒ ē ꝯsiderare sanū ɀ egrū. Dn̄t āt medici q̄ viro acce [illegible] tomagis q̄ mlieri si cognoscat a viro leproso [illegible] ius piculū lepre iminet viro accedēti ad muli [illegible] cognitā a leproso iminet piclm̄ lepre vt ipi dn̄t:dato q̄ [illegible] si cognoscatur a viro leproso. Et illud non videt dubiū qñ mulier ē isecta vltima spē lepre.s.leonina i q̄ ē tāta isectio: [illegible] mulieri sic isecte teneatur vir debitū reddere.qz reddēdo vix posset euadere piculū lepre. Si vō nō est notabiliter i/fecta:tenetur:ɀ multomagis mulier viro:cū ei minus periculum immineat ex redditione debiti. nec pꝑter hoc vir ɀ mulier quo ad redditionem debiti ad imparia iudicantur:quia semper iudicantur ad paria quādo est par causa. hoc autē nō est vt dictū est.quare ɀc. Quāuis autē hec sunt pꝛobabilr̄ dicta:nō sequitur tamē si cognoscens cognitā a leproso inficit q̄ mltomagis inficiatur cognoscens leprosā: tū qz forte leprosus est ita infectus q̄ contagione pestifera plurimos inficit:non solū immediate sed mediate. Aliquā [illegible] mulier est de se ita parum q̄ non inficit immedia [illegible] i ē sana formaliter cognoscat a tā infirmo ē magis [illegible] a effectiue q̄ mulier leprosa non cognita que forma/liter est leprosa ɀ non effectiue:sicut aliquādo nepos plus [illegible] est:matrix forte ad magnum tempus infecta est [illegible] beret in facie ɀ cognosceretur tangens solū īteriores p

[illegible]
[illegible] mo retinet [illegible]
[illegible]
minet ãt ex mĩto coitu piculũ. vñ phs ꝺ lõgitudie ⁊ breui
[illegible]
cat ⁊ senescit cito: pp qꝺ mulus lõgioris vite ẽ equo ⁊ asi
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
us pnĩa q̃ sit ĩpotẽs reddere debitũ vxori innẽcule ⁊ fer
uẽti. puta: ieiunia ⁊ vigilie q̃ desiccãt spma. Nã multũ vi
gilãtes raro spmatizãt: nec ĩ sõno meridiano q̃ ẽ tennis fit
resolutio nec ĩ sõno sollicito de lectõe vl̃ smone: ſ ĩ sõno
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
di sine petõ rõne loci vl̃ voti vel alia cã: qꝛ tũc redditio est
4^a 2° [illegible]
tenẽ aliꝰ debitũ reddere: cũ dñs ꝑmittat ob hoc vxorẽ di
[illegible]
tierit ⁊ sic sibi recõciliauerit: vt dicit papa de lothario ⁊ ta
[illegible]
[illegible]
vel teneat ĩ baptismo vel ꝯfirmatõe: ⁊ ꝺ alijs de qbꝰ dicẽ
[illegible]
[illegible]
ꝯiunx acqrit ius excipiẽdi: vt si de inia eius fecit votũ sim
plex vel solẽne: qꝛ ex tunc non tenetur.

Quantũ [illegible] tur sũt tres ꝯclones. Pꝛia ꝺ tpe sacro. et
tpe sacro nõ lꝫ petere debitũ. puta tpibꝰ ꝓcessionũ [illegible]
rũ. festorũ. Exo. 19. Ne appropiquetis vxoribꝰ vr̃is: nõ tñ ẽ
petm̃ mortale: ſ veniale nisi ꝯcomitareẽ ꝯtẽptꝰ. ita etiam
[illegible]
grauat ĩ ĩfinitũ: qꝛ lꝫ ecclia possit actũ illũ iterdicere ad tẽ
[illegible]
ꝯsily ipa nõ vult laqueũ ĩfirmis ĩnycere vt peccent morta
liter nisi a septuagesima vsq ad octauã pasce cõtineãt: qui
alĩs vix duobꝰ diebꝰ ꝯtinẽt. qꝛ qꝺ ẽ iuris diuini sine culpa ñ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
voluptati vacãtiũ: ex q̃ ⁊ graue veniale ⁊ mortale sepe cõ
mittiẽ. Vñ ꝑmo dialog. Grego. narrat de cõiugata q̃ victa
[illegible]
[illegible]
cũ alys a diabolo arrepta fuit. hoc tamẽ cogit q̃ illꝺ fuerit
mortale: qꝛ ẽt ꝓpter petm̃ veniale tradiẽ qs sathane vt ẽt
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
de quo in parte dictũ ẽ ĩ pcedẽti di. qꝛ semp ẽ petm̃ petere
debitũ vtriq ĩdifferẽter tpe ꝯceptꝰ ⁊ partꝰ: qꝛ ẽt bruta [illegible]
[illegible]
liter timeẽ ꝺ abortu tpe ꝯceptꝰ. qꝛ nĩsi pp delectatõem
[illegible]
[illegible]
cidy ⁊ mortale sciẽter petere vl̃ reddere: alĩs nõ ẽ petm̃ red
dere: ſ veniale petere maxie mulieri: qꝛ ĩpregnate ſ me
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
siã ĩtrare nec eos ꝓhiberi: si tñ ex veneratõe voluerit ab
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
decre. di. 5. Ad eiꝰ cõcubitũ: nihilominꝰ tñ ibidẽ ꝓhibeẽ vir
accedere ad eã ꝺ honastate nõ ãt ꝺ necitate. nisi adhuc essꝫ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
fit fluxꝰ a quo mulier dr̃ emorroyssa: nõ iterdicitur petitio
vl̃ redditio. qꝛ qñ ẽ ĩfirmitas ꝑpetua vl̃ nimis diuturna et
piculosũ eẽt ꝯiugatis aliqbꝰ ꝓhibere: tũc ẽt mulier ꝯxige ñ
põt ſ quosdã. vñ nõ timeẽ ꝓli. vñ tũc ẽ veniale petere: cũ
nõ sꝑeẽ ꝓles: imo nec veniale si fit pp fornicatiões vitãdã
ĩ se vl̃ ĩ alio: modo dcõ ĩ pcedẽti di. Si ãt fit nãli i mensce
[illegible] mẽstruata dr̃: adhuc ñ vr̃ mortale sciẽter petere ⁊ red
dere: lꝫ dicat Hieronymꝰ sup illꝺ Isa. 64. Iustinẽcie qsi
pãnus mẽstruate: tũc ꝯcipiũt mẽbris dãnati: ceci: claud
[illegible]
[illegible]
[illegible]
vtriq̃ iterim iterdiciẽ ꝯtinẽtia. vñ mlier si sine scãdalo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
cui vel ĩ paucis amici laboribꝰ ꝯsulaẽ: vt alibi dr̃. Cõstat ãt
[illegible]
tũc ꝯcipiat: ⁊ si ꝯcipiat vtrũ ĩficiat. vñ dũ tñ ille q pent eẽt
paratꝰ nõ petere si sciret id ꝯxigere. sufficit. Et pterea nõ q̃
libet mulier q̃lꝫ ꝯceptu parit: ⁊ maxie si ipa fuit priꝰ steril
lꝫ non faciãt ãni qꝺ facit vna dies. Nec obstat leui. 20. In
terficientur ambo: qꝛ ĩtelligiẽ de coitu fornicario non con
iugali. vñ si actus coniugalis eẽt de se mortal: ⁊ tpe mẽ
struorũ sicut cognoscere innaturaliter vel in loco sacro: si
cut ibi non licet reddere: quia non est petitio debiti sed ex
actio indebiti: sic nunq̃ liceret reddere debitum mulieri
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ex pte mulieris nec p ꝯseq̃ns ex pte viri. ex quo ci

[illegible]
illicite nō iputat sibi ad culpā nec ad pe[illegible]
nit: lz iputet ad penā q̄ respicit defectū. Nā ebri⁹ occidens
vel mutilās clericū ē irregularis. nō aūt excōicatus. q̄tuis
culpe sue iebriatus fuerit. Et sic etiā videt dōm de furioso:
[illegible]
i. sine culpa neutrū nisi ex p̄cedēti rācore cōtinuato hoc
accidisset: sicut i illo q cōsueuerat āmbulare dormiēdo cū cō
[illegible]uisset de die cū clerico: nocte dormiēs cū ense egressus oc
cidit eū sōniās se occidere eū: ⁊ rediēs cū euiginasset recolu
[illegible]
ex quo cōtinuata phātasiatiōe a vigilia ad somnū h̄ con
[illegible]
[illegible] quādocūqz eā q̄ paritura ē mōstrū sp: ⁊ cognosce
[illegible]
iudiciale: vñ non ligat: vel loqtur n̄ de sua sed de aliena
[illegible]
tato: ⁊ ille pp ignorātiā nō peccat. aut non. sed credit q̄ nō
[illegible]
ret: ⁊ nec tūc dz dicere sed reddere: aut nihil horū sed cre
[illegible]
reddēs n̄ peccat: sed petēs: sic non tamē mortaliter.

Quantum ad quartū articulū de tpe nuptiarum sūt septē ɔclōnes. ¶ Prima q̄ trib⁹ tpi
[illegible]

[illegible]
rectiōis: quādo licet nuptias celebrare: n̄ ad tps sequēs: vñ
[illegible]
octauā: sed octauas: vñ dominica de trinitate nō ē de tpe
[illegible]
sed dñica trinitatis s̄m hosti. sic: alias deesset vnus dies de
trib⁹ septimanis: vñ no. de ferijs. Capellanus. q̄ violāt ca
[illegible]
de dñica trinitatis: qz ipsa vt dictū ē nō ptinet ad tps p̄ce
dēs sed ad sequēs: qd nō ē iterdictū. nec obstat q̄ vna dies
deest: qz minutie nō cōputant i scriptura. vñ i dcō. c. Capella
n⁹. sic dr. vsqz post. 7. diē festi pētecostes: qd caret octauis
nuptie suspēdātur i dñica q̄ seqtur: ⁊ deiceps possūt nuptie
licite celebrari. Aut ergo loqtur d dñica que ē octaua dies
[illegible]
sēt celebrari: q̄ eēt eas extremis iterdicē q̄ttuor septīanis:
qd null⁹ dic. vñ quātū ē d iure nuptie possūt celebrari i die
[illegible]
diā noctē s̄m aliā: vel vsqz ad sequēs māe s̄m aliā: ide ē q̄
[illegible]
noctis vel a media nocte: vl sic vt⁹ puto nō a p̄mis vespis
trinitatis sed a mane in antea. Et lz ita sit de iuris subtili
tate: qz tñ cōsuetudo ē optia legū iterps: iō sequēda ē terre
cōsuetudo a p̄latis diu scita ⁊ dissimulata siue de celebran
do nuptias i dieb⁹ illis siue de abstinēdo. ¶ Tertia ɔclō ē. 3ª ɔ
q̄ festa s̄m nouā ⁊ veterē legē a vespa vsqz i vespam cele
[illegible]
tis. vñ ex tūc nō lz ɔhere: i dieb⁹ vo vltimis nō solū vesp
imo cōpletoriū sūt d tpe p̄cedēte p se loqndo: lz p accñ
[illegible]
icipit. vt dr. ff. de ferijs. l. more. vñ sicut nulla ɔsuetudo ex
cusaret celebrare i māe diei: sic nec p⁹ mediā noctē si certū
[illegible] 4ª ɔ
[illegible]
dā cōtrahere p vba de p̄nti.
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
lʒ iure ciuili iterdicat̃ sub pena īfamie.ex̃.de s̄ís nuptijs.c. vlti.sed tātū iterdicūtur tria tp̄a supradicta.vñ alijs tp̄ib⁹ sacris:eēt peccatū saltē veniale petere debitū:sed nō esset veniale nec mortale cōtrahere:cū nō sit exp̄sse p̄hibitū:ʒ [illegible] sā p̄hibitionē:lʒ nō eēt mortale debitū petere a cōiuge p⁹ p̄ite benedicta. ¶ Ad argumētū ē dōm q̄ aliud ē p̄uare: [illegible] sicut sōn⁹.aliud ē facere cōtra rōnē rectā siue cōtra ei⁹ dic [illegible] nis:nō tamē ē cōtra dictamē rationis:cuʒ sit necessari⁹ ad [illegible] II.

Queritur z° vtrū vn⁹ cōiux sine li [illegible] uere cōtinētiā.Et videt̃ q̄ sic:q2 sicut ipe dit̃ redditio debiti p̄ votū religiōis:ita per votū trāsmarinū:sed vir sine cōsensu vxoris pōt votū trāsmarinū emittere.ergo ⁊ religionē itrare:⁊ ibidē ↄtinētiā vouere.Et cōfirmat̃ rō:q2 votū crucis pōt mutari ī votū religiōis.ergo marit⁹ post votū crucis emissū sine cōsensu vxoris p̄t illō licite mutare ī uotū religiōis. ¶ Itē seruire deo magis ē debitū q̄ȝ seruire hoī.sed uir p̄t ipediri a debito reddēdo [illegible] ſtis occupat.ergo multo fortius licet viro se subtrahere a d̄bito reddēdo uxori uouēdo se seruitio xp̄i:qō fit p̄ religionis īgressū. ¶ In cōtrariū est qō dicit̃.i.ad Cor.7.Nolite fraudare īuicē nisi forte ex cōi consensu ad tp̄s vt uacetis orōni. ¶ R⁹.hic sūt tria vidēda lʒ de his aliqualr̃ fuerit tractatū supra.di.27.p̄mo qūo vn⁹ possit vouere cōtinētiā [illegible] q̄ votū illicite emisit mortuo alio teneat̃ ad votū.

p⁹ ↄ⁹ Quantum ad primū sūt.3.cōclusiones s̄m q̄ coniunx dr̃ triplex. ¶ Primo a p̄ma desp̄o [illegible]
z⁹ ↄ⁹ [illegible] mationē:q2 valet sicut ⁊ itrare p̄t:sed tūc p̄cise tenet̃ itrare religionē siue sit vir siue mulier nisi cōiunx velit eū dimittere sine debiti petitiōe:q2 nō potuit vouere ī p̄iudici[illegible] gionē:qō p̄t facere alterō iuito:nō āt ord[illegible] votū ipiere.nec [illegible] trādo:nō tenet̃ itrare.ī oi āt cāu:[illegible] [illegible] nes̃.q̄ tenet̃ [illegible] [illegible] libat̃.Et sic nō tenet̃ itrare. ¶ Et [illegible]
[illegible]

sed q2 iura artāt ad cōplēdū sp̄ōsalia nisi ī casib⁹ exp̄ssis ter quos iste nō pōīt:tuti⁹ videt̃ ↄtrariū.vñ dōʒ ad arg⁹ q̄ p̄ sp̄ōsalia d̄ futuro sp̄ōsus obligat̃ ad m̄rimoniū:⁊ per [illegible] ī scōo casu:vel nisi ordiet̃ vl̃ p̄fiteat̃ ī p̄mo.Qñ āt postea vouet cōtinētiā votū nō obligat ad ipolē iuris:sed solū ad polē:vñ q2 p̄ sp̄ōsalia ⁊ m̄rimoniū tenet̃ nō cōtinē ī seculo idē ē q̄ votū nō obligat ipʒ ad ita ↄtinēdū:sed vt illō possit ī ordīe sacro vel religiōis.vñ ex voto tenet̃ itrare vel p̄fiteri.vt dictū ē:nō aūt cōtinere ex̃.vñ si nō posset religionē itrare:q2 nulla religio vellet eū recip̄e:nec ordiari:vt q2 irregularis:tūc tenet̃ ↄtrahere cū sp̄ōsa ⁊ reddere debitū ↄiugi:nec votū frangeret:q2 nō potuit facere votū de alieno:sed tm̄ de suo:vñ ista duo stāt simul.s.q̄ sit obligatus ↄtrahere vl̃ reddere sub ↄditiōe sibi illicita.s.si māet ī seclō ⁊ q̄ sit obligat⁹ simplr̃ ad nō manēdū p̄p votum. ¶ 3⁹ dicit̃ vere ⁊ p̄prie cōiunx a m̄rimonio rato ⁊ cōsūmato d̄ quo ē 3⁹ ↄclō:q2 aut alter ē fornicat⁹ sp̄ūaliter aut carnaliter:⁊ tūc alius p̄t vouere simplr̃ vl̃ solēnter sicut placet q2 liberat⁹ ē p̄ exceptionē a redditiōe debiti s̄ʒ illud.Frāgēti fidē fides frāgat̃ eidē.d̄ ↄuer.ↄiug.c.vlti.Si aūt alter cast⁹ ē dicūt oēs q̄ nō p̄t vouere de nō reddēdo:q2 hoc est [illegible] do:q2 redderet̃ onerosū m̄rimoniū:sed s̄m alios sic.q2 petere ē volūtatis.Alīq ēt dicūt q̄ nec simplr̃ vouere castitatē vel ↄtinētiā:⁊ temeritas ē corrigēda.nō p̄missio soluēda:dū tm̄ aū alteri⁹ ratificatiōē penitēat:nec alio mortuo tenet̃:q2 qō ab ītio nullū ē tractu tp̄is nō ↄualescit:vnde secus ē ī illo q̄ aū m̄rimoniū vouit:q nec petere p̄t:nec p⁹ aliō m̄rimoniū ↄhē sine petō mortali:vl̃ tm̄ ē q̄ q̄ȝuis male fecerit vouēdo ↄtinētiā:tenet̃ tm̄ s̄uare q̄ȝtū p̄t:puta q2 tenet̃:nō petere ⁊ ea mortuā ↄtrahere.ar.de ↄuer.ↄiug. [illegible] dit⁹:ea mortua dʒ ↄtinere:q2 ī sui p̄iudiciū votū tenuit:q̄ȝuis vouere nō debuerit.Et similr̃ est ī p̄posito:q2 q̄ȝuis peccauerit q̄s vouēdo:ī tm̄ tm̄ dʒ votū iplere sicut ⁊ ure tenet̃:ī q̄ȝtū s̄uatū nō vergit ī detrimentū salutis eterne. Uouere āt nō petere debitū p̄iculosū:ē vbi ipe ē iuuēis ⁊ ī igne vouet nō ardere:uñ idiscretū ē:nec ↄsulēdū ē:⁊ ma[illegible] do nō petere:si tamē nouit tenet̃ seruare iq̄ȝtū p̄t sine hoc q̄ reddat m̄rimoniū onerosū:sicut mulier si vouerit dare [illegible] re q̄ȝtū p̄t sine peccato.

Quantū ad 3⁹ articulū [illegible] licētia cōiug̃.sūt tres ↄnes. ¶ Pri⁹ ē dubia .s.d̄ voto solēni religionis.Circa qō ē duplex opi. q2 dicūt qdā q̄ aliqd illicitū iē fieri qō tm̄ factū tenet:sic ī p̄posito: aliqd ī obseruādū dū vn⁹ ↄiugū itrat religionē d̄ licētia alteri⁹:qō si nō obseruet̃ nihilomin⁹ tenet igressus:ī itrando.n.obseruādū ē q̄ ille de cu⁹ licētia alter itrat religiōē aut ē senex ⁊ nō ē p̄sona suspecta de icōtinētia:⁊ tūc p̄t ma[illegible] icōtinētia:⁊ tūc si sufficit q̄ maneat ī seculo vouēdo ↄtinē[illegible] dʒ itrare religionē:vt hētur extra.de ↄuer.ↄiug.c. [illegible] p̄dictus.⁊.c.uxorat⁹.si tamē illud si obseruet̃ ⁊ un⁹ d̄ licētia alteri⁹ itret religionē ⁊ p̄fiteat̃ vere tenet uotū ⁊ obediētia siue p̄fessio:qō p3 ex duob⁹.Primo q2 si uotū nō teneret:hoc eēt q2 teneret̃ debitū aut reddere,aut exigere:nō exigere:q2 illud nūq̄ȝ ē necessitatis:nec reddere: q2 uxor dādo licētiā p̄uauit se iure petēdi.ḡ iste ñ tenetur reddere petēti.ergo nullomō ē uotū eius irrit⁹.Scōo q2 sic uxor p̄t se priuare iure suo ī uoluntarie peccādo:ita uo[illegible]
[illegible]

[illegible]
iure suo dādo licētiā viro suo [illegible]
[illegible]
[illegible]
viuat religiose vel cū relig[illegible]
thols .2.33.q.5. Qui vxor.iura aūt q[illegible]
licētia nisi ille q dat eā silr ɔuertat [illegible]
pectiōe nō possit mācre ī seculo: ōte[illegible]
sed nō irritāt si secus actū fuerit: nec forte posset. Nec obstat qd dicit ex ō ɔuer. ɔiug. c. i. q2 illa licētia fuit extorta et mulier fuit ōcepta et iuri ignara. pt āt ius h ōterminat q sic
[illegible]
extorta nō sufficiat ad h vt mulier se pūet iur qd h[illegible]
[illegible]
se mulier vouerat abstinētiā viro reuocāte tenet obedir.
[illegible]
nā ē tal' q n ē tioz icōtinētie. et vl' silr ɔtiere et vouē: et tūc
[illegible]
riri pt: trā p⁹ votū simplex vl' solēne licite emissū nō pt re
[illegible]
tenet: videret ex quo ita vere est ordiātus sicut si licite et de volūtate eius nō reuocata re integra: q amplius non sit
[illegible] ēdus: nec est silē de pfessiōe que nulla fuit ī piudi
[illegible]
plici ō quo cōiter dicit q mrimōio cōsūmato ō licētia alteri⁹ licet voueat: et tenet seruare: nec p⁹ votū ōz reddere.
[illegible]

[illegible]
tur: et sic ē piculū ō vtroq: qn āt vn⁹ itrat nō ē piclm nisi ō
[illegible]
tū pp iuuētutē ē piclm icōtinētie: illis ēt casib⁹ vtroq ī seclo remanēte n licz nouere ɔtinētiā. f. nisi vterq vouēat et
[illegible]
tenetur reddere debitum.

Quantū ad 3^m ar^m qñ o mortuo ɔiuge teneat redire ad votū [illegible] 1° 2°
[illegible]
n ē cogēd⁹. cui⁹ rō ē: q2 pfessio ei⁹ n tenuit: cū nō itrauerit
[illegible]
di. f. debitū et reddēdi. Nō reddere aūt n fuit ī eius ptāte: sed vxoris: et iō pfessio nō tenuit: pp qd nō ōz cogi ad eam
[illegible]
nō potuit solenizare votū ɔtinētie: pec 2^a 2^e
[illegible] 3^a 3^e
[illegible]
argumētū ōm q nō ē simile de uoto crucis et uoto religi
[illegible]
uxoris emittere votū religiōis licet possit emittere uotū crucis: mulier tamē nō pōt uotū crucis emittere sine ɔsciēu uiri: cū uir sit ī hoc caput mulieris: Nec ualet qd subiūgi
[illegible]
quam habet.

C [illegible] D. XXXIII. a

Venit hic de antiquis pr̄ib⁹ q plres [illegible] peccauerit [illegible] varietate tēpoꝝ [illegible] [illegible] iter [illegible] [illegible] p [illegible] te. Nō adhereret vxori sue ꝛ erūt duo i carne vna: ꝛ [illegible] moda iter [illegible] es [illegible] successionē [illegible] [illegible] homies in obediētia [illegible]. Post cotā vero copulant filij ꝛ filie eoꝝ matrimonio cō [illegible] vnus [illegible] fratres sororib⁹ [illegible] copulant: q nō erāt alie mulieres vel viri q bus ade filij vel filie [illegible]. Primus eiꝫ lamech duas legit [illegible] vxores: ꝛ hoc i co [illegible] perpletōe carnalis voluptatis id fecisse phibet. Postea vero cū iā pene oēs hoies [illegible] paucis in cultu dei pmanentib⁹ [illegible] a deo [illegible] in mrimonio sibi copularent [illegible] paucis deficiētib⁹ cult⁹ dei [illegible] deficeret. Vn̄ abraā viuēte vxore ad acillā [illegible] et ea genuit. Jacob āt liberis ꝛ ancillis se copulauit. Et filie loth [illegible]. Cuꝫ [illegible] ceteris i ydolatria [illegible] abraā ꝛ filios eius in peculiarē pplm sibi dn̄s elegisset [illegible] fecūditate mulieꝝ pplī dei multiplicato [illegible] [illegible] successio religionis. Vn̄ ēt in lege maledicta erat sterilis q̄ nō re [illegible] semē sup terrā. [illegible] sacerdotib⁹ [illegible] decreta sūt q in succe [illegible] famile successio [illegible]. Nō ergo abraā vel iacob [illegible] ter vxorē filios ex acilla [illegible] ter [illegible] debitā fecūditatē [illegible] [illegible] illoꝝ cōiugia [illegible] virginitati ꝛ [illegible] nō [illegible] turpitudineꝫ [illegible] fornicatōis [illegible] tpis. De hoc aug sic ait. [illegible] nō fuit pctm̄ q plib⁹ feminis [illegible] nec ptra nāꝫ hoc faciebāt cū nō lasci [illegible] sꝫ gignēdi hoc facerēt: nec cōtra morē [illegible] nec cōtra peceptū [illegible] nulla lege erat phibitū. Jdē. O [illegible] iacob [illegible] vxores qui mos erat [illegible] non erat. Sic pīar [illegible] cōiug⁹ [illegible] semē suū miscebant: ū [illegible] voluptatis: sꝫ [illegible] p [illegible] successionis [illegible] sicut apli [illegible] [illegible] doctrinā suā [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p [illegible] nuptias [illegible] sed [illegible] multo [illegible] ptinere [illegible]

ꝛ vellēt. Utebāt tn̄ cōiugib⁹ ꝛ plures vno viro babere licebat: quas castiꝰ hēbat q̄ꝫ nūc vnā gli bet istoꝝ: i qb⁹ videmus qd̄ fm̄ veniam cōcedit apls. Hēbant eniꝫ eas in ope gnāndi nō in morbo desiderij. Jtē ambro. Dixit sarra ad abraā. Ecce [illegible] me [illegible] [illegible] ergo ad ancillā meā ꝛ filiū facias ex ea: ꝛ ita factū ē. Cō sidera [illegible] abraā aū legē moysi ꝛ aū [illegible] [illegible] Nō ergo in legē cōmisit abraā: sꝫ legē [illegible] [illegible] interdictū videbaf. Secōo con sidera q nō ardore [illegible] vage succēsus libidinis nō petulātis forme capt⁹ [illegible] ancille cō tubernio [illegible] postbabuit thorū: sꝫ studio q rende posteritatis ꝛ [illegible] sobolis. Adhuc post diluuiū raritas erat [illegible] [illegible] Deniq ꝛ loth sancti hac filie [illegible] de posteritate [illegible] ne genus deficeret [illegible] [illegible] publica [illegible] culpas pre ter [illegible] ꝛ [illegible] [illegible] cupiditate [illegible] [illegible] necessariū [illegible] ppa [illegible]. Sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] carnalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cib⁹ [illegible] fornicatio vel illicitus pcubitus. ꝛ qd̄ ē i cibo [illegible] appe titus: hoc ē i piugib⁹ venialis ille pcubitus.

C Nō pferri [illegible] castitati [illegible]. b

Qod vero castitas virginalis ū pferaf i merito piugali castitati abrae: Aug. ostē dit igens. Sicut ū ē ipar meritū patiētie i petro q [illegible] ꝛ i Joāne qui passus ū ē [illegible] ū ē ipar [illegible] Joāne qui nullas [illegible] nuptias ꝛ in abraā qui filios genuit. [illegible] celibatus ꝛ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i opere abraā i solo habebat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] castitas ꝛ piugali [illegible] tempori suo. seruamus ꝛ [illegible] [illegible] nostro [illegible] quo fines seculoꝝ ꝯuenerūt. Ex his ap pet q sancti pr̄es aū legē fūt petō [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

be vxores fuerunt: non concubine.

¶ Oppositio. c

[illegible]

hēt. Ecce q̄ [illegible] legem.

[illegible]

¶ Cui licebat plures habere vel non. d

Ed nisiqd sub lege licebat hēe pl'es vxo-
res. [illegible]

[illegible]

¶ De virginitate mentis et carnis. e

[illegible]
nē hēe. vtrūqz bonū ē si liceat. Si n̄ lice-
[illegible]

rētū vina nō sectenē: et deū recte colāt: honesti
et salui erūt. Semen. n. ex q̄licūqz homine dei
creatura est: et eo male vtenti male erit. nō ipm
aliqū malum est. Dō I.

Irca [illegible] monio antiquo℞ patrū. et de vir-
ginitate [illegible]
[illegible]
cuit repudiare et aliā ducere: sz ħ erat hēe
pl'es vxores [illegible]

Quātū ad p̄m sūt. 3. q̄nes. ¶ p̄a q̄ nūq̄z licuit vni ma-
[illegible]
sus nāle nūq̄z licuit nisi dispēsāte auctore nāe: istud [illegible]
[illegible]
tus circularis ignis [illegible]
[illegible]
sceret vsq̄z ad [illegible]
pusa i ignē. Itē ē ius nāle a nā gnīs qd nā oīa aīalia do-
cuit: a nā spēi ius gētiū: q̄ rō nāl' apō hoīes p̄stituit: sic ma-
leficia puniri [illegible] a nā supiori qd i lege et euāgelio p̄tiet. Et
[illegible]

¶ Et circa [illegible]
[illegible]
ħ p̄sēsu ei'. c'' rō ē q̄z duob' p̄hētib' mr̄imo'' iter se simplr
glz trāsfert p̄tāē totā cōpio sui i altex: pp qd sine p̄se
n̄ pt obligare alteri corp' suū. potuit tñ de p̄sēsu ei' et ex cā
[illegible]
abraā. geñ. 16. et recitat. 32. q. 3. c. Dixit sarra ad abraā. Ecce
p̄clusit me dn̄s ne perē: īgredere ad ācillā meā si saltē ex il-
[illegible]

[illegible]
vt antiqores p̄ traderēt ad nuptias. De volūtate aūt hoꝝ [illegible] igressus ē ad ancillas eaꝝ. Ad ācillā qdē Rachel pp [illegible] vt hētur gene. 30. Ad ancillaꝫ vero Lye post q̄ lya credidit se ōsisse parere: vt habetur ibidē. Processu vero temporis mos inoleuit apud alios hr̄e vxores plures de voluntate p̄me tacita vel exp̄ssa vel consuetudine sup hoc obtenta: nec i hoc videnṫ peccasse: vñ Aug⁹ dicit ⁊ hr̄ i lra ⁊ recitatur. 32. q. 3. Obyciunṫ: ꝙ qñ mos erat: peccatū [illegible] nis vtebanṫ: nec ꝯ nām hoc faciebāt: cū nō lasciuiendi sed gignēdi cā hoc facerēt: nec ꝯ morē: qꝛ eo tp̄e sic fiebat: nec contra p̄ceptū: qꝛ tūc nulla lege erat ꝓhibitū. Qꝫ aūt dicit [illegible] nālis inspiratio: sed de iteriori dictamie rōis quo sciuerūt [illegible] ꝙ pro multiplicatione gn̄is humani licuit hr̄e plures vxores de volūtate p̄ncipalis. Sicut. n. lex nālis ñ est scripta i codice: sed ip̄sa i mēte: sic dictamen rōnis quo [illegible]
ducere aliū virū: nec eꝫ: lꝫ vnū sit grani⁹ altero ⁊ inālius: [illegible]
vxores: qꝛ ē ꝯ finēꝫ m̄rimonij: qđ est bonū fidei: ⁊ ꝯ societatē ꝫ q̄ est nāle a nā sp̄ei: ⁊ ꝯ bonū sacri: qꝛ xp̄s ē sp̄osus vni sp̄ose: lꝫ ñ eq̄ sic p⁹. ¶ Pro p̄ a āt opione singul ari ꝯ cōeꝫ pōt argui tripl'r. Et p̄ sic: qꝛ licꝫ ex cā renunciare iuri suo ñ minus i p̄te q̄ i toto: lꝫ p hoc ꝙ vir emittit votū castitatis [illegible]
te. ǧ si de licētia ei⁹ ⁊ cōsensu lꝫ emittere votū: sicut pari cōsensu maria ⁊ Joseph emiserūt pp bonū castitatis: pari rō [illegible]
de licētia p̄me vxoris licuit accipe secūdā. ¶ Solō. duo ñ [illegible]
cui dedi vsū in nemore meo de eius voluntate possum dare alteri: qꝛ se cōpatiunṫ: ꝙ qlibet accipiat suā necessitateꝫ qđ est accipe partē ⁊ non totū: nō aūt sine licentia eius si p hoc paraṫ sibi p̄iudiciū. Si aūt vni dedi vsufructū de licentia eius manēte p̄mo vsufructu fieri nō pōt ꝙ ali⁹ habeat totū vsufructū: cū i vna re ñ possint eē plures vsufructus: sicut plures vsus: qꝛ vsufructus ē ius plenū vtēdi. fruendi reb⁹ salua rerum substantia. Pōt ǧ inter eos si p̄mus vult partiri vsufructus: sed nō pōt ab vtroqꝫ isolidū hr̄i: sic nihil est i ꝓposito: qꝛ nā m̄rimonij est ꝙ coniunx hēat plenā ptātem ⁊ plenū dn̄ium in corpore alteri⁹. Qñ ǧ de volūtate p̄me ducit secūdā: aut dat sibi partē ptā [illegible]
auctor nature: sicut si acciperet vxorem vsqꝫ ad pasca. Propter hoc. n. non pōt meretrix dare ptātem corporis sui ad horam q̄ pōt dare i perpetuū: qꝛ nā illus actus ē vt cōgruat finiꝫ quēꝫ nā intēdit ex eo: h̄ aūt requirit ꝙ total'r detur et non partial'r dimidietur. Qñ aūt vnus vouet castitateꝫ de licentia alterius nullus accipit ptātem ad actus carnales super corpus alterius vouentis: nec in parte: nec insolidum: vnde non est simile. ¶ 2° arguitur ad idem sic. qꝛ si ita est ꝯ legem nature superinducere secundaꝫ sicut eyce [illegible]
illiꝫ deus reuelans per angelu dispensauit: ⁊ illō scriptū [illegible]

gelo reuelante ⁊ illō eēt scriptū. Nihil aūt plꝫ scriptuꝫ est de sanctis viris habentib⁹ plures vxores nisi ꝙ cōsentientibus p̄mis pp sterilitatē alias ducebāt sicut abraā rogatu sarre duxit agar. sicut iacob ad rogatū primaꝝ eaꝝ ācillas duxit: sic ⁊ de alijs. Non ē aūt scriptū dixit dn̄s ad abraam audi vocē sarre de ingrediendo ad agar. Jō. ⁊c. ¶ Solō dicēdū ꝙ cū illis fuit dispēsatū p inspirationē: lꝫ nō sit scriptū: magis aūt de repudio agar scripta ē dispensatio: qꝛ magis scripta ꝓhibitio sepationis qñ dictū ē. Relinqt p̄rēꝫ ⁊ m̄rēꝫ ⁊ adherebit vxori. ǧ non adherere caste sic debuit re [illegible]
cordis dispēsatio. Et ista ē solō Innocentij i decre. Gaude [illegible]
nē ex sola ispiratiōe. ¶ 3° arguiṫ sic: qꝛ ꝙ nulla lege ē ꝓhi [illegible]
ture vt dictū ē. ⁊ mos ille ioleuit ex diuina dispēsatiōe: ⁊ ñ ex nāe corruptiōe sicut simplex fornicatio. iō ⁊c. ¶ Solō quā dāt ad decretalē de diuortijs. Gaudem⁹. ꝙ nulli licuit [illegible]
ris rōnis: nō ē ad mētē decretal. ¶ 3° ꝯ ē ꝙ i lege noua de nulli⁹ licētia h̄ licꝫ etiā vxore sterili ꝯsētiēte ⁊ papa dispēsāte: qđ pꝫ tripl'r. Pr̄io p illō qđ dr̄ Mat. 19. Quicūqꝫ dimiserit vxorē ⁊ aliā duxerit mechaṫ. Si ǧ dimissa vxore non licꝫ aliā duceṙ: m̄lto magis ip̄a retēta: qꝛ magis lꝫ hr̄e vnā [illegible]
re dimissa ip̄a iunta [illegible]
facere viro ꝯ bōa m̄rimonij vxore fornicāte iuita q̄ ñ fornicāte volūtaria: qꝛ ip̄a fornicāte ⁊ iuita licꝫ sibi itrare re [illegible] ñ ē bigam⁹: ēt si illa sit su [illegible] pꝫ p effectū. nō tñ ō licētia ip̄i⁹ caste [illegible] Si ǧ vxore fornicāte ñ lꝫ aliā supinducere ēt si ip̄a ē [illegible] multo magis nec ip̄a licēriāte. ¶ 2° sic: qꝛ xp̄s reduxit m̄rimoniū ad p̄marꝫ istitutionē qñ dixit Ab initio aūt nō fuit sic: lꝫ tūc dictū ē erūt duo i carne vna ñ tres vl' q̄tuor ⁊ adherebit vxori sue ñ vxorib⁹. ǧ ꝯ h̄ nō valꝫ ꝯsēsus p̄luatoꝝ nec dispēsatio hoīs. ¶ Sꝫ ad istā rōnē rn̄dent aliq [illegible] ꝫ q̄tū ad multa q̄ sūt pfectiōis: sicut m̄rimoniū fuit istitutū tūc ꝫ statū suū optimū a quo tñ ñ deficeret nō [illegible]
malus qñ ē vni⁹ cū pl'rib⁹ ñ subsit cā. ñ eēt ǧ oīo ꝯ rōeꝫ ñ gs diceret ꝙ sicut papa dispēsat i solēni voto ꝯtinentie pp bonū cōe sicut dispēsatū fuit cū q̄dā mōacho de gn̄e regis [illegible]
vt p̄nceps hn̄s vxorē sterilē ō q̄ nō posset suscipe p̄lē ea viuēte ⁊ ꝯsētiēte accipet aliā. Nec min⁹ ē ꝯ ius nāle ⁊ diuinū ñ soluere votū quā pl'aritas vxoꝝ: qꝛ ⁊ ñ vtrūqꝫ cadit sub [illegible]
it: vñ āte abraā ñ fuit dispēsatū nec ab abraā vsqꝫ ad moy [illegible] iratiōe ad p̄res: vñ abraā sarai ⁊ agar dispēsāte dō [illegible] nō fuit dispēsatū cū alijs a gn̄e abraā: qꝛ nō dispēsabaṫ solū pp m'tiplicationē sobol'is añ diluuiū ⁊ statim p⁹ fin̄ꝫ ꝯcessū: cū nec filijs noe h̄ licuerit: nec lamech: sed pp augm̄ cl't⁹ diui qđ ñ erat i alijs gētib⁹ sicut ⁊ circūcisio. Jtē a moy. vsqꝫ ad xm̄ ñ solū licuit regib⁹ imo ēt sacerdotib⁹: qꝛ de vtraqꝫ tribu xp̄s erat nasciturꝰ: ⁊ sauli ō q̄ xp̄s ñ erat nasciturꝰ: ⁊ moy. legis lator ñ ꝓhibuit: qđ fecit helchana sub lege q non erat ō tribu regali: nec ēt sacerdotali. Et deutr o. 21. de vxore odiosa: ⁊ dilecta agendo: supp̄oīṫ tunc licitū habere plures vxores: sed magis fit mentio de reg

qui plures pōt tenere. In lege āt euangelica nūq̄ licuit vl̄ licebit: vñ nec iudeis nec alijs mō licet. Lege āt ciuili eū q̄ binas vxores simul hūerit cōcomitatur infamia. C. ad. l. i. de adul. l. eū q̄ binas. tñ i tripartita historia. li. 8. c. xi. refert q̄ valētian⁹ senior arrian⁹ legē ꝑtulit vt liceret volētibus hr̄e duas vxores: vt. s. ipe cū seuera vxore hr̄et iustitiā quā mor duxit de q̄ valētian⁹ iunior nat⁹ fuit. Vñ nūq̄ licuit [illegible] [illegible] spūalē: ide ē q̄ mr̄imonia restricta sūt ⁊ nō āplianda. ¶ Z⁹ rō spālis q̄re minus pōt nūc q̄ tūc ē: q2 sicut sponsalia cōi cōsensu auctoritate ecclie dissoluūtur: vel alias copulas requirūt: q2 nō ē ibi aliqđ vinculū sacrū: sic añ legē nouā nō erat aliqđ vinculū reale i mr̄imonio. sed pura resolo rōis: sicut et h̄ q̄ aliqs dat se in seruū a quo ⁊ pōt manumitti ⁊ liber fieri: sic in sacris illi⁹ legis nec character nec aliud hō imp mebatur: ⁊ iō nisi q2 mr̄imoniū erat a deo istitutū ꝓpria volūtate potuisset dissolui: vñ ſm leges gētiliū q̄ ꝯsiderabāt ipm solū vt quoddā ꝯtrū idifferēter sibi poterāt dare mutuo libellū repudij: sed quos dn̄s cōiunxit hō non separet: vñ nō licebat nisi dei auctoritate ñ pp̄ vinculum reale: sed dei ordinationē q̄ nolebat solui nec plures vxores hr̄i nisi dispēsatiue. Nūc āt sicut i sacris alijs iprimitur character indebilis: sic et h̄ vinculū vsq̄ ad mortē nālez vel ciuilē: vñ [illegible] [illegible] quodā monacho ð gn̄e regis aragonum vt ꝯhēret pp̄ defectum heredis: sic dispēsare posset: vt ꝑnceps hn̄s vxorem [illegible] [illegible] miracula facere: qđ ē sup nām: sic nec pōt i pluralitatē vxo [illegible] vltramarinā: vt ibi multiplicentur hitatores: vel rege hn̄te vxorē sterilē: pp̄ heredē: vel si regina saracenoꝝ vellet cuꝫ [illegible] iuste cāe: q2 nō pōt vinclꝫ tollere vt dictū ē. ¶ Ad arm̄ ð voto: dōꝫ. q̄ non ē sile q2 si papa pōt dispēsare i solēni voto h̄ ē q2 illud supra votū simplex nō addit nisi aliqđ positiuuꝫ ⁊ mortē ciuilē: pōt āt papa dispēsare in voto simplici: ⁊ i oī pure positiuo ⁊ i morte ciuili: puta de seruo facere liberuꝫ: [illegible] vel heremitā cogere ad epatū p̄ qđ hꝫ vacare [illegible] ōch⁹ cū q̄ dispēsat consumato mr̄imonio itrauit: viuēte illa nō pōt papa eū alteri [illegible] nalis copula nō secuta ꝑfirēdo solut⁹ fuit tūc pōt: sed in isto hō mortuo ciuilr̄ nec nālr̄ q̄uis mortua sit pulua vxoris ñ [illegible]

Quantum ad z^m articlꝫ de libello repudij sūt quo [illegible] viro vxorē dimittere ⁊ nō eꝯ: lꝫ iure ciuili eq̄lr̄ vtriqꝫ licebat repudiū dare. Fallebat āt i duobus casib⁹. Prim⁹ cū stuprū obiectū nō ꝓbauerat. z⁹ qñ eā ante deflorauerat. deuteron. zz. Sꝫ ⁊ r̄pudiare erat peccatū: q2 ad diuritiā cor [illegible] s pro salute similr̄ dimisit ethiopissam ⁊ [illegible]

[illegible] ad salutē: cū dicat xp̄s. Si vis ad vitā igredi serua mandata. Sed iure ciuili olim sine cā ad libitum diuortiū fiebat vtroqꝫ vel altero volente vt libera eēnt mr̄imōia. Et lꝫ iure nouo puniatur: q̄ sine iusta cā repudiat. tñ ſm illud ius soluitur mr̄imoniū. C. de diuoz. l. vlt. q2 mr̄imonia īuoluntaria tristē exitū hr̄e solent. Sed ſm legē Moysi dicūt q̄dā nō permissum diuortiū nisi ex iusta cā: puta pp̄ sterilitatez vel ꝑpter feditatem supueniētē ificientē ꝓlē. siue corporalem. vt lepra: vel spiritualem vt fornicatio: vel aliud vicium. Sed ꝯ: q2 pp̄ vxoricidiū vitandū licebat qđ ita causatur ex odio iniusto sicut iusto: ⁊ si nūq̄ sine ista feditate dimitteretur a p̄mo: eo ipo ñ inueniret cū quo ꝯhēret secūdo. ¶ z⁹ ꝯ ē qūo diuortio celebrato ⁊ dato libello repudij liceret ꝯhere ⁊ qūo nō. Et q̄dē ſm legē Moysi post diuortium licebat viro ducere alterā: q2 ⁊ ante diuortiuꝫ licebat: vxori āt nō sic iure poli: q2 vinculū manebat: iure aūt ciuili sic: q2 cōsideratione illi⁹ solū vinculū hūanuꝫ ibi ē: qđ ab hoīe solui pōt: sed liberta repudians patronū non poterat alij nubere quādiu ipe vellet eā vxorem hr̄e. ff. de diuoz. l. vlt. nec ante ānū pp̄ ꝓlis incertitudinē vitādam nec ante q̄nquēniū sine iusta cā. C. de diuoz. l. vlt. lꝫ q2 ante nouā legē i mr̄imonio nō fuit vinclm̄ qđ eēt aliq̄d reale absolutū. iō p̄ repudiū videbatur magis solutū vinculū: ⁊ p̄ ꝯn̄s licitū cōiugiū ēt mulieri: q2 sacerdoti ꝓhibitū erat ducere viduam ⁊ repudiatā: ⁊ p̄ ꝯn̄s alteri erat cōcessū: qđ nō eēt si ipa eēt vxor p̄mi: q2 vxorē alteri⁹ nulla lege ēt apud gentiles licet accipe: sicut pꝫ de pharaōe respectu sare ⁊ de Abimelech respectu rebecbe q̄ grāde peccatū dixit si q̄spiā de populo coiisset cū maritata. Prius eni tūc tp̄is reputabant adulteriū q̄ homicidiū: q2 virū occidebāt vt vxorē solutā ducerēt qđ timuerat abraā ⁊ Isaac pp̄ hoc vxores sorores vocantes: ⁊ hec ē melior ratio de licentia ꝯhendi q̄ illa de licentia repudij: q2 nō seq̄t sine peccato repudiabatur. q̄ po [illegible] [illegible] recōciliatiōe repudiate: q2 nō licebat viro recōciliare post [illegible] ro. z4. sed nec ante ſm quosdā: ne facile repudiaret si recōciliare posset: sed veri⁹ est q̄ licebat recōciliare anteq̄ contraheret: ⁊ postq̄ ꝯtrerat illo mortuo sed nō ante: vñ q2 primū mr̄imoniū erat solutū ⁊ z⁹ verū pp̄ hoc viuente secūdo marito nō poterat recōciliari p̄. Or autez hebrei dn̄t q̄ [illegible] nō ꝯtrerat cū alio nec fuerat solutū mr̄imoniū: q2 non fuerant aīo: sed tm̄ corpore separati. Dauid vō reconciliauit [illegible] putatiuus nō ver⁹ lꝫ adulter. Michol vō si cōsensit ab [illegible] [illegible] li: sed forma iuris ciuilis ponitur. ff. de diuoz. l. z. Tuas res tibi habeto: vel tuas res tibi agito: lꝫ sub lege Moysi sic ſm Josephū ꝑmitto tibi q̄ nō plus ꝯueniā tecū. Erat aūt du [illegible] alia pp̄ nubēdi licētiā hn̄s cās in gn̄ali nō in spāli.

Quantum [illegible]

[illegible]
pli debeat a parētib⁹ educatio ⁊ istructio ⁊ puisio i totaȝ [illegible]: requirit φ iter pentes fit obligatio cōmanēdi simul nō solū manēdi ad horā vel ad modicū tps: sed ad multū vel ad totū: vt sicut ples ē bonū cōe prīs ⁊ matris: sic cōuenienter ei puideat ab vtroqȝ. In fornicatiōe āt nulla ē obliga [illegible]
erit. ḡ fornicatio nō ē actus q cōueniēter ordinet ad plē: ⁊
[illegible]
[illegible]
bilis nec legittima iudicat: qȝ nō eēt nisi ſm oēm legē fornicatio dānaret. ¶ z. 2° ē φ ē peccatū mortale: qȝ pȝ tri
[illegible]
amicitie debite iter hoīes adiuicē. ⁊ maxie parentis ad plē ē peccatū mortale: ſȝ fornicatio ē hȝ. ḡ ⁊c. Ma. pȝ: qȝ vita aie ɔsistit i charitate ⁊ amicitia ad deū ⁊ pximū: nō oē illud qȝ tollit fedus amicitie ad deū ⁊ ad pximū tollit vitā
[illegible]
vel ē vagus cōcubit⁹ ad meretricē oībus expositā: vel ad cōcubinā determiate retentā. Si sit vag⁹ concubit⁹: pȝ φ soluit fedus amicitie debite iter hoīes: qȝ sup coicationes cōsāguinitatis fūdat amicitia nālis. hāc āt tollit vagus cōcubit⁹: qȝ de ple ex eo nata nō pōt ɔstare cui sit ɔsāguinea ex pte patris: cū plīes idifferenter accedāt ad eādē: nec pri ɔstat ō ple: nec pli ɔstat ō prē. ḡ p talē cōcubitū tollit amicitia q̄ dȝ eē iter prēȝ ⁊ filiū ⁊ eo⁹: q̄ ē maxie nālis. Itē idez [illegible] na q̄ ē determiate retēta: qȝ vt dictū ē pli ōbe[illegible] puisio. Debēt. n. parētes thesaurizare filys. ⁊ nāit filij sūt parētū hredes: si filij ⁊ hredes. Ro. 8. tūc sic. illud qȝ puat plē i toto vel i tāto ab eo qȝ ē sibi ōbitū a pētib⁹: tollit fedus iter parētē ⁊ plē: ſȝ accessus ad cōcubinā puat plē ab eo qȝ ē sibi debitū a pentib⁹: ⁊ si nō i toto saltē i tāto. Natus. n. ex cōcubina: lȝ succedat pētib⁹ i ōterminata portiōe: nō plene tñ vt legittim⁹: q̄re ⁊c. Dic ē φ de⁹ istituēs pgressū nāe p gn̄onē. gen. 2. dixit. Erūt duo i carne vna: ⁊ pmisit. ⁊ adherebit vxori: nō ē āt vxor nisi q̄ ɔiūgit viro p m̄rimoniū. Ex quo pȝ φ ɔ diuinā iustitiā ordin[illegible] pgressū nāe p gn̄onē ē ples suscepta nisi a muliere vxore. Relinqt ḡ φ oīs fornicatio: siue vaga: siue ɔcubinalis sit:
[illegible]
[illegible]
cubine eo φ ñ eēnt m̄rimonio ɔiūncte. vt nūc loqmur: sed qȝ nō erāt eq̄ pūcipales i regie dom⁹ vt alie: eo φ erāt ancille pūcipaliū vxoȝ: ⁊ sic Agar ⁊ cetbura dicte sūt ɔcubie
[illegible]
bine Jacob: q̄uis eēnt legitie vxores. 2° pȝ hoc idē ex ōterminatione iuris diuini. s. φ fornicatio sit ɔ ius diuinū noui ⁊ veteris testamēti. dr̄. n. deutero. 23. Nō erit meretrix de filiab⁹ israel: nec scortator de filys israel. Ubi q̄uis dicat glo. ſm l̄ram corruptā φ ad eas phibet accedere: quaȝ est venalis turpitudo: vera tñ l̄ra ē quaȝ est venals turpitudo: qȝ ē ppriū meretricū. In nouo ēt testaīnto pȝ in pluribus locis: qȝ nihil excludit a regno dei nisi peccatū mortale: sed fornicatio excludit: vt patet. i. ad Cor. 6. ⁊ ad Gala. [illegible] ad thes. 4. Scitis q̄ pcepta dederim vobis p dn̄m: [illegible] voluntas dei sanctificatio vr̄a: vt abstineatis a fornicatiōe. Et Ephe. 5. Oīs fornicator aut imūdus ⁊c. ñ habebit ptē i regno xp̄i ⁊ dei. ⁊ i plurib⁹ alys locis noui testamē
[illegible]
intērtiōe Aug⁹ enumerat p̄ mortalia. postea venialia: p̄mo homicidiū: fornicatio adulteriū ⁊c. nec cadit ibi copl̄a sic in v̄bo apl̄i: qȝ aliq exponūt fornicatores ⁊ adulteros: ⁊ p i desl: sed dicit simpl̄r: fornicatio. s. simplex soluti cū soluta ⁊ adulteriū cū ligata. s. vel liga[illegible] Et subdit φ si qs de his
[illegible]
[illegible] ima cruciabit. Postea aūt ponēs peccata venialia q̄ sūt
[illegible]

lis cognoscit vxorem. Itē. 1. cor. 6. Tollā ḡ membrū xp̄i ⁊ faciā membrū meretricis: ñ separat aūt qs a xp̄o nisi p mortale. ḡ ⁊c. Qȝ aūt Judas voluerit soluere meretrici qȝ pmisit ē ar^m ɔ glo. Accursii. ff. de cōdi. ob tur. cām. l. 5. §. qȝ meretrici. qȝ iudas se putauit teneri ad dandū meretrici qȝ pmiserat: vn̄ nō solū nō pōt repeti datū meretrici: ſȝ nec debet retineri pmissū: nihilomin⁹ lȝ nō soluere eēt veniale: ñ valet qn fornicari eēt mortale: qȝ aliq sūt excollātes culicē: camelū aūt glutientes. Qȝ aūt dicit Tho. φ iudas mortaliter peccauit consentiendo in venditione ioseph: non videtur: qȝ hȝ fecit ad liberandū eū a morte. Hoc idem pȝ 3° ex approbatiōe iuris positiui. dr̄. 22. q. 1. c. vlt. pdicandum. Nosce debēt tali piurio pniāȝ iponi debere qualē de adulterio: de fornicatione: de homicidio volūtarie ɔmisso: ⁊ ceteris criminalib⁹ vitys: vbi enūerat fornicationē cuȝ ceteris q̄ sūt peccata mortalia. Pȝ igit φ fornicatio simplex ē peccatū mortale: qȝ ɔ ius naturale diuinū ⁊ hūanū: nec vn̄ q̄ ssēserūt oppositū: nisi hoīes corrupti mēte: ⁊ reprobi ɔ fidē. Nec obstat φ dicit glo. Ambro. sup illō. 1. ad thi. 4. pietas ad oīa vtilis ē. Oīs sūma xp̄iane disciplie ē i pietate: ⁊
[illegible]
dubio vapulabit: ſȝ nō pībit. H. n. nō ē sic itelligēdum φ p opa pietatis liberet a pditione eterna ille q lubricū carnis patit: si in eo pseueret vsqȝ ad mortē: ſȝ qȝ p hȝ opa disponi
[illegible]
at de lubrico carnis cōmisso. ¶ Sed q̄tū ad pmā rōnē tactā vr̄ ɔ: qȝ si solū pp hȝ ē peccatū: qȝ ē ɔ bonū plis: vl̄ generāde si ē meretrix: vl̄ educāde si ē ɔcubia: nō seqt φ sit petm̄: qȝ aliq̄ ē hō al's sterilis: vl̄ filiū illegitimū melius nutrit q̄ legittimū. Et dōȝ φ hȝ accidit: ſȝ p se act⁹ iste sic ē ōordiat⁹ φ natū ē i de seq illud malū. Sȝ adhuc ɔ hȝ est: qȝ meli⁹ ē pli sic eē: q̄ nullo mō eē: ⁊ pei⁹ ē eē leprosū vel mēbris dānatū: q̄ eē sanū ⁊ male vestitus ⁊ pastū. ſȝ accedere ad leprosā vl̄ ad mēstruatā ñ ē mortale: q̄uis ex illo soleat seq plis ifectio. ḡ nec accedere ad solutā q̄uis ex hȝ seqt mala: vl̄ nulla educatio. Et dōȝ φ ea q̄ sunt p se cadūt sub arte: ñ ea q̄ sūt p accn̄s: fornicatio āt simplex q̄^m ē ō sua nā p
[illegible]
totā: al's eēt m̄rimo^m: ex hȝ āt φ pētes ñ sūt ɔiuncti ad totā vitā nata ē seq mala educatio plis: cū i aīali[illegible] vtroqȝ pēte idiget ad magnū tps[illegible] uisibilē vsqȝ ad mortē: vt in turturib⁹: vn̄ sic ē ɔ pollutio ex ordiaria ō se ē mortal' qȝ nata ē ñ facere plē: ɔtigit tñ p accn̄s ex ea seq plē: sic prē cum filia dormiēte nocturno sōno polluto attracta ē m̄ā ad matricē filie: ⁊ ɔcepit: ⁊ nihilomin⁹ si i vigilia ɔtigisset cū vxore: mortale fuisset: ita ⁊ i ppo^sit accedet ad suā ō se ordiat ad bonū pl': ſȝ p leprā vl̄ aliū mōbū accidit aliō: nec pp hȝ fac actū malum. Itē q accedit ad suā iur suo vtit: vn̄ si ñ itēdit malū pl'. lȝ nolit i⁹ suū ditteri pp plē: ñ peccat. sic lȝ i suo agro seiare. lȝ ex hȝ seqt dānū
[illegible]
[illegible]
re sic i homicidio Isaac: qȝ pcepta secūde tabule q̄ sūt: ñ oc
[illegible]
[illegible]
dn̄t φ ipoīe ē sil' hr̄e duas vxores: sic duos sil' eē dn̄os [illegible] dē rei isolidū. vn̄ 2° fuerit de ɔcubie: ſȝ solū dn̄r vxores: q̄ licite cognoscebāt dei auctate. ¶ Ad 2^m pȝ solo ex dictis: qȝ ducere secundaȝ non de licētia dei: q est auctor coniugi
[illegible]

Secūdo q̄rit ō v̄ginitate. vtrū sit digni[illegible] Ambrosi⁹ φ ē pūcipalis v̄t⁹. ¶ Contra: qȝ magis placuit ōo hūilitas beate virginis q̄ sua virginitas ſm Bernarduȝ. ¶ Rn̄o. hȝ videnda sunt sex. Primo quid sit virginitas. Secundo q est licita. Tertio q[illegible]

se bona. Quarto q̄ est virtus. Quinto de cōparatione eius ad alias virtutes. Sexto de comparatione eius ad coniugium.

Quātū [illegible] ƀ descriptōe Augu. penes illō qđ ē i vginitate cor. vñ dicit. Uirginitas ē ɔtinētia q̄ itegritas carnis ipi creatori aie ⁊ carnis vouet ɔsecraṫ ⁊ ɔseruaṫ. Dicit āt ɔti [illegible] illa nō ē vtus pfecta: q̄ itegritas carnis. ad dñas ɔtinētie vi [illegible] lēne. ⁊ sūaṫ vouete ⁊ reddite. In hac igiṫ descriptōe itelli [illegible] eni spōsa plus diligiṫ q̄3 nō spōsa: ⁊ vxor plus ceteris pari [illegible] votū de cētia vginitatis nō eē. i suma vo vr dicere oppo [illegible] nouiti⁹ nō faceret religiosū: sic vginitas sine voto nō darz [illegible] sine voto facit vtutē vginitatis: nec votū trahit ad aliā vtu [illegible] votū nō facit de actu nō vtuoso vtuosū: ⁊ q̄ actū [illegible] altiorē vtutē nō i eodē gñe s3 alio. sic votū trahit i [illegible] nere tēperātie s3 iustitie. vñ votū nō facit ieiuniū eē spālez vtutē: s3 trahit ad latriā: sic ⁊ i ppositō: si vgitas hēt ex vo [illegible] ⁊ ɔñs voti: ⁊ ēt solēnis. vñ ēt si nouiti⁹ votū simplex emi [illegible] litas fci: cūq3 possit a sua vtute decidere ⁊ mutari de vere [illegible] vginitate ⁊ religiōe quo ad firmitatē: tñ q2 nō pt fieri ƀ vo [illegible]

2ᵃ lata xp̄o p votū ē pfectior. ¶ 2ª ƀ ē ƀ scda descriptiōe augustini penes illō qđ ē i vgitate formale ⁊ pncipale. Uir [illegible] dicit ergo i carne. vñ i angelis ppriē nō ē vginitas: q2 opposita nata sūt fieri circa idē. In illis aūt nō ē luxuria: g nec vginitas ppriē: q2 ⁊ spūs carnē ossa nō h3. Corruptibili. tāto difficilius p nām. f. vñ ⁊ post resurrectōez vginitas erit punor: sed nō difficilis: icorruptōis: tripli̇r vt post diceṫ. sed ƀ oppssis vginib⁹ i ipo actu ɔsentiētib⁹ nō vr q̄ perdāt vir [illegible] ūc nō hñt iudiciū rōnis: sicut nec ppollutōem [illegible] mni i vigilia termiatā. ppetua: quo ad ppō meditatio. vñ pueri q nō hñt vsū rōnis ⁊ nesciūt qđ faciūt nō pdunt [illegible] usus eor. vel icestus nō itelligiṫ retineri p retētionē ca [illegible]

[illegible] vnicuiq3 suū tribuens. ⁊ sicut mīnoniū dr̄ idiuiduā vite ɔsuetudinē retinens. s. q̄ntum ad ppositū aī: nō aūt semp quo ad factū. ¶ Notādū ē āt q̄ hō pt corrūpi tripli̇r. vno mō carne tm̄: ⁊ sic nō pdiṫ vginitas: sicut si mulier arta sci [illegible] tetur aut vir circūcidaṫ: ēt si pter spez ⁊ ɔsensū semiātio sequaṫ. 2º corrūpiṫ hō solū mēte qñ ɔsentit i libidinē: ⁊ sic p [illegible] irrecupabiliter. ¶ 3º ƀ est ƀ tertia descriptiōe: q̄ ē Ambro. [illegible] 1ᵃ 2ᵃ
expiētia s3 p [illegible] a q̄si ex partē: q2 nec licitas delicias admittit: vt ɔiug [illegible] ec aliqua parte tpis: vt vidua: ɔtagio [illegible] vñ hec diffinitio tāgit mām remotā q̄ ē carnis itegritas ⁊ [illegible] Cū eni luxuria opponaṫ castitati ⁊ maxīe virginitati: ⁊ contraria nō sūt sil: luxuria ɔtra nām: q̄ maxime ɔ̄riaṫ castita [illegible] irrecuperabil̇r regriṫ q̄ corrūpaṫ mēte ⁊ corpe p seminis emissionē. vñ pueri ⁊ puelle adiuīcē se calcātes añq3 possint seminare nō pdunt ex toto virginitatē qn possint recu
perare. ¶ 4ª ɔclō ē de volūtaria ⁊ irrecupabili amissione 4ᵃ 5ᵃ
virginitatis in muliere. Ubi ē notandū q̄ mulier pd [illegible] naret nec semē reciperet. Nā ɔcupia spadonis deuirgina [illegible] stra ifringere. 2º p semis nālis susceptionē. q2 si ita reciperet saluo claustro: sic mēstruū emittit: nec ēt semiaret nihi [illegible] lus diceret virginē. q2 mulieres aliq̄ ɔcipiūt q̄ nō semināt 3º si ex vehemētia ardoris sine fractōe claustri ipa seminat ⁊ sine h̄ q̄ semē viri recipiat. Quibusdā tñ videṫ q̄ seminatio nō deflorret mulierē: s3 semis receptio. s3 q2 semis [illegible] lē ⁊ bonere voluptatē stāt sil' i btā virgie: s3 amare volup [illegible] 6ᵃ [illegible] gūt claustra pudoris: ⁊ ēt sem̄ viri recipiṫ: ēt si ide cōcipiat ⁊ pariat. Itē nec p ppriā semiatōez qñ n̄ pcedit ex ɔsensu nec acceptaṫ a ɔsensu: qñ hr̄ iudiciū rōnis. Si. n. dormiens [illegible] tm̄ mēte. p tūc. n. nō pdiṫ corpore: q2 illa corruptio transit. [illegible] ɔ durāte semiatōe n̄ h3 iudiciū rōis: ⁊ mlier q̄ oppmi [illegible] vēdo sem̄ vl' al's qñcūq3 ɔsentiat: nisi illo solo tpe [illegible] mulieris ⁊ bigamia viri: quomodo he corruptiones se habeant ad illa. Dicendum est q̄ si mulier fuit corrupta a viro quantuncunq3 vi oppressa: non debet benedici. q2 vere est corrupta ⁊ vere nō integra: s3 sine pctō: ⁊ per ɔsequens [illegible] facit ipsum bigamum: quia vere diuisit carnem suam in plures licet sine peccato suo. sicut si habuisset plures licite

[illegible] ꝛ ĩ talib⁹ nõ ꝯsideratᷣ scitas animi: qꝛ [illegible]
[illegible] oꝫ ꝯsecrari. ꝛ ṽgo q̃tũcũq; al's peccatrix ꝑt ꝯse
[illegible] silr̃ ĩ bigamia nõ culpa respicitᷣ: al's magis ꝑ forni
catione carerẽt. sꝫ defect⁹ mysterij. sꝫ ĩ alio ẽ dr̃ia. qꝛ si mli[illegible]
corrũpit seipãz vl' ab alia muliere corrupta ẽ: nõ ꝑt [illegible]
ri. qꝛ nõ ꝑt ꝯsecrari nisi q̃ ṽgo ẽ. ñ ẽ ãt ṽgo q̃ luxuriosissima
ẽ. hꝫ ãt ẽ ista: ꝛ pei⁹ q̃ꝫ si ṽgo eẽt cognita. iõ ꝛc̃. Qꝛ ãt aliq̃ di
[illegible] est ṽgo q̃si virꝫ agẽs. i. reppellẽs: exquo a viro cogni
[illegible] nõ valet: qꝛ illa nois ĩterptatio ꝛ ethiologia sũpta ẽ a
ꝓprietate q̃ coiter accidit ꝛ nãlr̃: sꝫ latior ẽ ĩpositio nois: qꝛ
ad significãdũ ĩtegritatẽ carnis electã ꝛ nõ violatã q̃uocũ
q̃ꝫ ẽ ĩposita. iõ ꝛc̃. sꝫ ista nubẽdo clĩco nõ facit eum bigamũ
lꝫ sit corrupta: qꝛ nõ diuisit carnẽ suã ĩ pl'es vir[illegible]
trahẽdo cũ p⁹ a se corrupta: lꝫ ꝯtra [illegible]
bigam⁹: qꝛ nõ diuisit carnẽ suã ĩ aliũ virꝫ: sic ꝛ hic: qꝛ lꝫ con
trahat cũ corrupta ꝛ luxuriosa: quia tñ nõ cohitauit alij vi
[illegible].

QUANTUM ad 2ᵐ arti. an ṽginitas sit licita: sũt gn̄q̃ [illegible]
lute loq̃ndo: q̃ð ꝑꝫ dupl'r. Pⁱo ex ꝑte medij: qꝛ lꝫ nõ liceat
tenere extremũ ĩ delectatõib⁹ gust⁹: licꝫ tñ ĩ his q̃ sũt tact⁹
ꝓut distiguitᷣ a gustu: qꝛ nõ ꝑt saluari ĩdiuiduũ sine illis sic
ꝑt sine istl ꝛ meli⁹: vt ꝑꝫ ĩ eq̃s ṽginib⁹ q̃ sũt pulcriores ꝛ me
liores eq̃s emissarijs. Silr̃ lõgioris vite sũt masculi femel
lis ĩ auib⁹: nisi sint coitiui vt ĩ passerib⁹. 2° ex ꝑte finis. Nã
sicut abstinere licꝫ a delectatiõib⁹ gust⁹ ꝓꝑ sanitatẽ corpis:
vt ĩfirmi tenẽt dietã: aut studiũ: vt alij abstinẽt a prãdio vt
meli⁹ studeãt ꝑ die: alij a cena: vt meli⁹ de nocte: aut ꝓpter
salutẽ aie vt ĩ q̃dragesima q̃tũ ꝑt salua ꝯsistẽtia subi ꝛ bõa
valitudine. vñ ẽt q̃ possꝫ viuere sine hoc nõ peccaret absti
nẽdo ab hoc: vl' oio vt xp̃s: Moyses: ꝛ Helias. 40. diebus:
[illegible] ð ẽ posse ꝛ vtile ad bonã valitudinẽ corpis.
[illegible] tutes: ẽ laudabile. ❡ 2° ꝯ̃ ẽ an fuisset li
[illegible] Et dõm q̃ ĩ illo statu nõ licuisset ꝯtine
re vsq; ad sufficiẽtẽ mlᵗiplicationẽ hũani gn̄is: qꝛ tũc erat
ꝑceptũ. Crescite ꝛ multiplicamini. nec tñ peccauit adãꝫ ꝯti
nẽdo ĩ paradiso: qꝛ modico tꝑe ibi fuit. qꝛ nec ꝑ dimidium
diẽ post formatõeꝫ Eue: ꝛ ꝑceptũ affirmatiuũ nõ obligat
[illegible] imo peccasset si ꝑmo die eã cognouisset: qꝛ creat⁹ fuit
[illegible] suꝑfluo semĩe: sicut cũ suꝑflua costa respcũ ĩdiuidui:
sꝫ nec̃ia respcũ spẽi: qꝛ ĩpe alr̃ poterat hr̃e semẽ. s. via nãli ꝑ
[illegible] mẽtũ. Cõtra rõnẽ ãt fecissꝫ accedẽdo ad vxorẽ ñ hñs
[illegible] ð hũit ãt semẽ quousq; comedit tãtũ q̃ ꝑ ṽtutem
[illegible] ĩ fuit gñatũ. añ ãt q̃ꝫ hꝫ factũ fuerit peccauit. vñ lꝫ
[illegible] citũ ꝓueniẽdo famẽ: nõ tñ cognouit
[illegible]
stio marie celebratᷣ ĩ nocte ꝫꝫ vitã aialẽ quã hũit. tñ q̃ im
misit dñs soporẽ ĩ Adã nõ fuit ꝓꝑ digestionẽ: qꝛ forte nõ
dũ comederat: sꝫ ꝓꝑ formatõeꝫ mulieris ꝛ mysteriũ. Sed
[illegible] q̃ post mlᵗiplicationẽ sine pc̃õ potuissꝫ q̃s esse
[illegible] ra. qꝛ tũc ꝑferebatᷣ ꝯiugiuꝫ ṽginitati: qꝛ hẽbat
[illegible] ẽ cũ fecũditate. Fuisset ãt ꝯ rõnẽ eligere min⁹ bo
[illegible] nõ erãt facturi ꝯ rõnẽ. ꝑ. tot fuissẽt masculi q̃t femi
[illegible] ꝛ vna vni⁹. g̃ si ꝯtinuisset alter fecissꝫ ꝯ finẽ mr̃imo
[illegible]
q̃ parentes ꝑmi retardarẽtᷣ a glĩa vsq; ad finẽ mũdi: cũ solũ
pc̃m sit cã retardatõis: vt origiale vl' actuale aut pena. vñ
ꝯmis ꝑẽtib⁹ trãslati ĩ glĩã oportebat q̃ successores vacarẽt
gñatõi sic̃ ꝑmi vacauerãt. ❡ 3ᵃ ꝯ̃ ẽ ꝺ virginitate nãe lapse.
[illegible]
cialr̃ reuelabatᷣ. In puulis ãt erat ṽginitas carnis nõ men
tis. Tꝑe ãt nãe lapse añ mlᵗiplicationẽ fuit ĩ ꝑcepto ꝓhibi
[illegible]

huc iuuenis erat nec apt⁹ ꝯiugio q̃ñ mortuus fuit. Nã nec
Cayn libidiosus adhuc gn̄auerat: fuit tñ abel mortu⁹ ṽgo
carne sꝫ nõ mẽte. qꝛ tũc nõ erat tꝑs ṽginitatis. nisi q̃s dicat
q̃ ðs ꝑsci⁹ mortis ei⁹ sibi ĩspirauit ṽginitatẽ: vt caput eccle
sie ĩ vnũ hr̃et ṽginitatẽ: ꝛ sic hr̃et aureolã ṽginitatis: sꝫ post
mlᵗiplicationẽ licuit: nõ tñ hẽm⁹ exẽpliũ. Nec in Enoch q̃
ꝑ coitũ gn̄ãns ꝛ ꝑ coitũ genit⁹ ẽ: nec ĩ alio forte: tꝑe ãt dilu
uij: sic̃ p⁹ fuit illicita vsq; ad mlᵗiplicationẽ hoiuꝫ: postea
ṽo licita. nõ tñ extat exẽplũ: nisi forte ꝺ melchisedech quẽ
quidãꝫ dr̃t reputatũ fuisse ãgelũ ꝑ nimia scitate: vt ẽt Joã
nes baptista: q̃ð nemo credidisset si vxoreꝫ hũisset ꝛ filios.
Sꝫ hꝫ nõ ꝯsonat dictis hebreoꝝ q̃ dr̃t eũ Sem. nec obstat
q̃ nõ legitᷣ filios hũisse sub hoc noie: qꝛ ẽt nec pr̃eꝫ ꝛ mr̃eꝫ
Hebre. 7. Sine patre ꝛ sine matre ꝛ sñ genealogia ꝛ tamẽ
[illegible] ❡ [illegible]
est de ṽginitate legis scripte. Ubi sciẽdũ q̃ tempore legis
[illegible]
rãt nimis vt harena maris ꝛ stelle celi: ñ tñ laudabatᷣ: imo
filia Jepte fleuit ṽginitatẽ ꝛ maledict⁹ erat nõ relinq̃ns se
mẽ nisi ꝯsilio. s. s. vt Helias nõ ꝑ coitũ generãs: ꝛ Jeremias
ṽginitate sua virũ euãgelicũ xp̃i eccl'ie dedicãs ꝫꝫ Hiero.
lꝫ posset r̃ndeři ad illð Jeremie. 16. Non habebis vxorẽ nꝫ
filios: qꝛ seq̃tᷣ ĩ loco isto. sꝫ apð gẽtiles error ĩcrebuerat: qꝛ
tradit eos ðs ĩ reprobũ sensũ: vt licita putarẽt illicita ꝛ illici
ta licita vt fornicatõem ꝛ idolatriã ꝛc̃. Plato ṽo scificauit
se: nõ qꝛ reputaret ṽginitatẽ illicitã. vñ nec defuit: sꝫ vt sa
tisfaceret plebi. Nã opio fuit apð ph̃os ꝓꝑ scãdalũ vitan
dũ facere mlᵗa q̃ sciebãt nõ faciẽda: sic̃ adorabãt idola q̃
uis scirent nihil eẽ religiõis ĩ stipite ne dilapidarentᷣ sicut
pitagoras apð athenas reus hitus ẽ. qꝛ vocauit solẽ lapi
dẽ ignẽ ardẽtẽ. Ipi. n. nesciebãt aliã vitã: ꝛ ꝓꝑ hꝫ timebant
nimis ꝑdere istã. ❡ 5ᵃ ꝯ̃ ẽ de ṽginitate tꝑe euãgelij. qꝛ tꝑe
gr̃e sꝑ licuit ꝛ licebit. Uñ. Jo. Lucifer fuit añ solẽ ꝛ non ve
nus. Maria ẽt ꝑmiceria ṽginitatis fuit: vñ [illegible]
ṽgines post eã. tꝑe ẽt glĩe oẽs erũt ṽgies: qꝛ nec nubẽt nec
nubentᷣ: imo tꝑe gr̃e q̃si res melior cadit sub ꝯsilio. vñ p's
[illegible]

QUANTUM ad 3ᵐ arti. an ṽginitas sit ꝑ se bona. dr̃t [illegible]
qꝛ remouet id q̃ð ẽ malũ vel discõueniẽs. ꝑmo mõ cib⁹ sa
nus ẽ corpori: 2ᵒ medicia. Dr̃t g̃ q̃ ṽginitas nõ ẽ bona ꝑ
mo mõ: sꝫ 2°: q̃ð declarãt tripl'r. ꝑmo sic. Abstiere ab eo q̃ð
[illegible]
abstinetᷣ a mr̃imonio q̃ð ẽ ꝺ se bonũ. g̃ ṽginitas nõ ẽ bona ꝺ
se. est tñ bona vt medicina. mr̃imoᵐ. n. ꝓꝑ distractõeꝫ men
tis ꝛ curas adiũctas reddit hoiem q̃si ĩfirmũ ad vacãdum
[illegible]
cina. g̃ ꝛc̃. ❡ 2° sic. illð ñ ẽ bonũ ꝫꝫ se: sꝫ solũ ꝑ modũ medi
cine: q̃ð nõ fuisset bonũ ĩ statu inocẽtie siue nãe sane: sꝫ ĩfir
me. sꝫ ṽginitas nõ fuisset bona ĩ statu inocẽtie: quo nã fuit
sana. ẽ aũt bona ĩ statu nãe ĩfirme. g̃ ꝛc̃. ❡ 3° sic. sic̃ se hꝫ ie
iunare ad comedere: sic ṽginitas ad mr̃imoniũ. sꝫ comede
re adhibitis debitis circũstãtijs ẽ bonũ ꝺ se. ieiunare ãt nõ
[illegible]
hoiem a ꝯtẽplatõe supnoꝝ. vñ p's ad Cor. 7. Mulier innup
[illegible] ❡ [illegible]
maior ẽ ṽa: qñ illð bonũ q̃ð tollitᷣ nõ ẽ ꝑuatiuũ maior
ni: q̃ð ꝑ ꝑuationẽ redditᷣ. sic̃ trãsmutatio q̃ ex aere fit igni

[illegible] tñ q: loco ei⁹ reddit meli⁹.s.formã ignis q̃ nõ ꝯpatiebatur [illegible] Ad 2ᵐ dõm ꝙ maior ẽ falsa:q: s̃m eos mĩrimoniũ ẽ s₃ se bonũ:τ tñ nõ erit i statu nãe sanissime.i.i statu glie:vbi nec nõ [illegible] :silr nec cib⁹ nec pot⁹. Uel dõ₃ ꝙ ma.ẽ vangñũ bõ. Cũ ãt i v̄ginitate sũt duo.s.vnũ malũ vt p̃uatio delectatõis.aliõ bonũ liber vsus rõnis τ ꝯtẽplatõ [illegible] mi ppꝛiũ:nõ ãt mĩrimoᵐ.vñ nõ est simile.

Quintũ ad 4ᵐ [illegible] ꝙ nõ ẽ spãlis v̄tus s₃ v̄tutis stat⁹:q tñ nihl [illegible] teneẽ ꝙ v̄gitas ẽ spãlis v̄tus:q: v̄tus ẽ vltimũ de potẽtia. [illegible] τ sũmũ i illo gñe: ꝑpter qõ laudabil̃ ẽ castitas ꝯiugalis:sed [illegible] tõis.q: oĩs v̄tus aut ẽ acqsita aut ĩfusa:τ nulla ẽ a natiuitate [illegible] rari duplr:vno mõ quo ad seminariũ τ initiũ.τ sic oĩs [illegible] ẽ nã.alio mõ quo ad mã₃ ꝑpiquã vl̃ r̃motã:τ sic alie ñ [illegible] reddere nõ vult. Nã vidimus vsurarios q libenter reddelẽt vsuras suas.s₃ nllo mõ parẽtũ suo₃.exẽplũ õ Naboth [illegible] tatĩ i eo.sicut nec vidua stati mortuo marito h₃ hitũ ꝯtinẽ [illegible] que minorẽ gradũ habet in matrimonio τ ꝑfecti⁹ sal

[illegible] tur cũ quis eligit ab aliẽa abstinere.s₃ cum frequenter de aliena tentatus eligit nõ acqescere:τ sic de alijs. Jtẽ v̄ginitas inest per infusionẽ sicut alie v̄tutes morales:nõ tamẽ [illegible] mediũ:q: per illa solũ illõ qõ erat õ necessitate salutis: ĩsũ [illegible] vtero:nõ recepit virginitatẽ quã nec seruatur⁹ erat:sed ex speciali gratia satis videtur:ꝙ Joannes baptista τ btã vir [illegible] τ i inocẽtibus.nõ tñ merenẽ aureolã:q: illa respicit actus [illegible] sicut τ ceteras v̄tutes. Q: igitur in oĩ sacr̃o noue legis infũ [illegible] le s̃m capacitatẽ τ dispõnem digne recipiẽtis:unde ẽ ꝙ recipiens sacr̃m noue legis nõ ꝑriu₃ v̄ginitati:qõ dico ꝑpter mĩrimoniũ recipit oẽm virtutẽ ad quã est disposit⁹:τ cui⁹ ẽ [illegible] ditur sine pctõ.q̃ nõ est virt⁹:q: nihil tollit̃ nisi a suo ꝯrio. [illegible] virtus necĩa ad salutẽ tollit̃ p peccatum τ non sine pctõ. sed virtus nõ necessaria ad salutẽ tollitur bene sine peccato mortali τ veniali:sicut magnificẽtia aut liberalitas. Po [illegible] ctio actualis per violẽtiam demonu₃ vel hoĩs infirmiter [illegible] a magis calido:sic virginitas nõ solũ a luxuria sed ẽt a ma [illegible] rit si prius eã hũit volẽdo ꝯbere:q: credo ꝙ itẽdebat cõcu [illegible] tie:q: equales passiones τ maiores h₃ ꝯ quas pugnet v̄go [illegible]

Et si volet nec i carne nec i mēte ānsari ēt a do:qꝛ fcē cāe ꝑ ifactis haberi nō possūt de cap. ꝛ pla. l. i libello. §. facte:tꝫ tñ virginitas mentis pt recupari nō carnis:qꝛ virginitas carnis respicit pteritū.i.nō fuisse corruptū .mētis vero nō nisi futurū:sed hic⁹ virtutē nō videt̄ posse recupari:qꝛ potētia subtrahit̄ vt dicit Tho. de peni. di. 14. q. 3. ꝛ de virginitate di. 33. q. 2. qꝛ electio nō ē ipossibiliū. non ē tamē du [illegible] repare i corrupto :imo ēt ꝑ nām videret̄ alicui ꝙ possit recupari. qꝛ pt dolere ꝙ pdidit ꝛ eligere seruare ac si nūꝙ pdidisset:ꝛ cum sint eedē passiones spē:erit eadē virt⁹:qꝛ [illegible] re siue nō nō ē tamē idē noīe:qꝛ uirginitas ē hic⁹ quo qs eligit icorruptionē i carne icorrupta: vñ i resurrectiōe cor [illegible] Quarta instātia ē ex pte ɔnexiōis:qꝛ oēs virtutes sūt cōnexe sic ꝙ qui hꝫ vnā virtutem moralē hꝫ omnes: sed multi. hñt oēs virtutes theologicas ꝛ alias morales q tamē nō hēnt virginitatē vt oēs sācti cōiugati ꝛ corrupti. ģ ꝛc. ¶ Solutio. ille virtutes q̄rū vsus vel actus ē necessari⁹ ad salutez ꝛ bōitatē moralē ɔnectūt̄. Nā metu mortis pdidisset castitatē susāna si caruisset fortitudīe:ꝛ Agnes si fuisset attra munerib⁹ oblatis ēt si castitatē ꝑ se amasset:sed i alijs nō ē. Qui. n. nūꝙ fuit diues nō hꝫ hītū magnificētie acqsitū [illegible] ñ sufficit frequēter elegisse magna dare si hēret:qꝛ multi i paupͥtate elegerūt h̄ q facti epi detestant̄ h̄:ꝛ maior est temptatio retrahēs illū q pōt ꝙ̄ qui nō potest. vnde qui semꝑ fuit paup nūꝙ hūit habitum magnificentie acqsitum. similiter theo^ce^ loquendo connexio virtutum est in charitate. vnde non oportet hr̄e hītum virginitatis in habitu nec in preparatione animi absoluta:sed contraditionali ſm indigentiam charitatis.s. ꝙ homo sit paratus seruare castitatem si deus mandaret :ꝛ sic eā abraam habuit qui et proprium filium interficere paratus fuit: sed hr̄e simplr̄ i pparatiōe aī ꝙ seruaret si posset nō ē nece [illegible] peccat virgo si nubat.

p^s^ 3 Quantum ad 5^m^. articulū ō cōpatiōe ei⁹ ad alias vtutes ē triplex ɔclō. ¶ Pri^a^ q̄ vtutes pferant̄ sibi i nobilitate. Et dōm ē pmo. ꝙ oēs theorice: ꝛ itellectuales ꝛ morales q̄ sūt i voluntate ꝛ irascibili. h̄ igit̄ pemīnētia pōtattēdi ex parte obiecti. Et sic oēs virtutes intellectuales pce. lūt:qꝛ hēnt obꝫ ulius. Scia. n. moral̄ lꝫ rōne finis postponat̄ vtuti morali: qꝛ ē pp eā sicut pp finez tamē rōne obi pfert̄ qꝛ obꝫ vtutē moral̄ ñ ē nisi pa^u^l opatio sui subiecti: sed obiectum scientie moralis est omnis passio ꝛ operatio sui ꝛ extranei subiectiuū per habitum tēperantie modifico passiones meas tantum ꝛ non alienas sed ꝑ scientiam temperantie scio modificare meas ꝛ alienas docēdo:nec min⁹ aliēas ꝙ̄ meas iur̄ illō. dicūt ōcoratissimas ofones ꝛ nolūt ɔria. Vñ fr̄ motiēs dixit. Facile i lingua difficile i manu:ꝛ sic ēt pferūt̄ vginitati oēs virtutes theorice hñtes deum pobio. Scdō ex pte subi:ꝛ sic prudētia q̄ ē i itellectu pfert̄ omī alij vtuti q̄ ē i appetitu:sicut [illegible] sualitati:ꝛ fortitudo tēpantie:ꝛ ꝑ ɔñs vginitati:qꝛ irascibilis ppīgoꝛ ē rōni q̄ quasi ordinat i aliō:appetēdo illō qō ñ [illegible] et itellectuales sūt i itellectu ꝛ theo^ce^ prim i itellectu ꝛ [illegible]

que hēnt deū ꝑ imediato fine. Quarto ex parte arduitatis:siue difficultatis:ꝛ sic martyriū pfert̄: vnde illa aureola prefertur: quia ibi grauior pugna:licet hic crebrior. Quito rōne ꝑpigratis dispositiue ad salutē hūilitas pfert̄ vginitati:qꝛ multi vgines sūt i iferno: vt plato forte. sed ō h̄ qō vgo dixit respexit humilitatē āncille sue. dñt qdā.i. vilitatē ne videat̄ se de tāta vtute iactare:sed meli⁹ de vtute humilitatis:qꝛ cert⁹ ō vtute sua pt alijs eā innotescere ad edificationē:sic paulus. 2. ad Cor. xi. ꝛ Job. 29. Sexto rōne vniuersalitatis:qꝛ religio se ꝛ sua ōdicat offerēs holocaustū vt nazare⁹. vginitas āt vt sic :offert solū corp⁹. ¶ 2^a^ 3 [illegible] ꝙ pfert̄ simplr̄ oib⁹ vtutib⁹ q̄ sūt i cōcupiscibili. pmo qꝛ optimū ē:cui oppositū pessimū: sed viciū oppositū vginitati ē qd peius ꝛ verecūdi⁹ ꝛ turpi⁹. ģ ꝛc. ifusa qdē ifusis pfert̄ ꝛ acqsita acqsitis:nō aūt acqsita ifusis:q̄ a tota spē pcellūt: ifusa ēt nō pfert̄ donis ibi existētib⁹. que ēt a toto gñe pcellūt. Hec āt peīnnētia apparet q̄z^m^ ad. 6. p⁹ ꝙ̄⁹ ad pmiū accidentale qō ē aureola ꝛ fruct⁹: qꝛ nllū tēpātie pri fructus debet̄ nec aureola nisi castitati:nec aureola ꝛ fruct⁹ cētesim⁹ nisi soli virginitati. 2° quo ad sciam:qꝛ maxie dispōit [illegible] nō sp excecat maxie qñ ē ira ꝑ zelū: vñ irati min⁹ pudent: ꝛ ira ipedit aīum ne possit cernere verū dicit cato. vñ cautela ē i disputādo turbare sociū: sicut i aqua turbida nun^q^ [illegible] batio nō cadit i sapiētē. sed trāseūtez:qꝛ studiū rarefacit cerebrū ꝛ studiosi sūt capitosi:sed nō exequūt̄. Exēplū de phō: pcuerē te nisi essez irat⁹:sed delectatio venereoꝝ in actu total̄r rōnē absorbet:ꝛ pollutio sine peccato dormiēdo trāsiēs deordinatā nāz derelinquit vsqꝫ ad. 24. horas sed sūptio cibi maxie moderata nō:nec quo ad actū. nec quo ad vestigiū:qꝛ digesto cibo vl̄ potu ē hō aptus ad studiuz lꝫ passio ebrietatis sit diuturnioꝛ ꝙ̄ venereorū:ꝛ studiū qdē disponit ad cōtinēdū ñ sic autē ad abstinēdū:sed magis ad comedēdū. nā frequēs meditatio carnis ē afflictio. sed verū ē ꝙ ēt sobrietas ɔfert: vnde qdā ēt abstinēt a prandeo vt magis studeāt de die:alij a cena vt magis ō nocte:ꝛ vinū modice sumptū acuit igeniū:qꝛ molles carne aptos mēte dicimus. vñ delicata cibaria ꝑ se qdē conferunt ſe per accidens nocent:quia si vnusquisqꝫ abstinet secundum statum suum quamuis vtatur cibis grossioribus: et magis rudificantibus deus supplet residuum. vnde illud Fili concupiscens sapientiam serua iustitiam et deus ꝛc. Exemplum de tribus pueris abstinentibus quibus deus dedit sapientiam ꝛc. Danielis p°. 3° quo ad pulchritudinē ꝛc. non quia passiones sint comunes nobis ꝛ brutis:quia similiter passiones irascibilis:sicut esse furibunduz in cane: ꝛ vindicatiuum in leone:sed quia magis absorbent iudicium rationis que est pulchritudo hominis in qua consistit imago dei:sed tūc est instantia de ebrietate que magis tollit ꝛ diutius iudicium rationis. Quarto [illegible] quocunqꝫ ierit ꝛ incorruptio facit esse proximū deo mete ꝛ corpore. Quinto quo ad simultatem quia ista virtus non est sine alijs:sed bene econuerso. vt in magdalena: vnde virgines preferuntur non virginibus sicut totum par [illegible] qꝛ sūt pl̄es. nā maior numerus ē i numerabilioꝛ ꝙ̄ [illegible]

[illegible] etiā fortitudo rōne crebre victorie ꝛ frequentis pugne .oē sitrap pciosū.vñ nō est digna ponderatio ꝛc. ℂ 3ª ꝓ est de duabus istatys. pma talis.si ē meli⁹ ꝛ pulcri⁹.cº oppoᵐ est pei⁹ ꝛ turpi⁹:cū malitia ꝛ turpitudo i morib⁹ sit ex ɔrieta te ad rōnē. [illegible] a sūt ꝛ verecūdiora ꝙ sūt sine petō.ebrietas ꝙ ē ɔtra sobrietati vr̄ pei⁹ ꝛ turpi⁹ ꝙ mul toitensi⁹ ꝛ diuti⁹ absorbet iudiciū rōnis ꝙ̄ luxuria.Et dōȝ ē pmo ꝙ ebrietas cū sit ꝓpa hoīuȝ:nō ē ita bestiale petm̄: sicut luxuria. 2º qꝛ pot⁹ ē necessari⁹ hoi ex quo nascit̄ ebri etas:ꝛ sic a pn̄ᵒ qđ ē necessariū veniā meret̄:sȝ nō sic luxu ria. 3ᵒ [illegible] i malicia vicit: aut [illegible] sibi soli nocȝ ꝑ se:sȝ [illegible] māsclo ꝛ femine. ℂ 2ᵒ [illegible] liberalitate.sȝ qbusdā ē facile ɔtinere ꝛ dif [illegible] 3.dialogoȝ dr̄:ꝙ isaac excedebat i risu. ℂ Solo.sȝ ꝑ acci [illegible] nā magis intendit ɔseruatōem spēi ꝙ̄ idiuidui.nec obstat ꝙ nā prius retinet necīa ad nutritiuā ꝛ augmentatiuaȝ ꝙ̄ [illegible] idiuiduo ꝙ̄ ꝺ spē:imo ex:qꝛ aliter nō ageret indiuiduū ad ɔseruationē spēi:nūꝙ̄ ɔsisteret.vnde qđ est hic prius inten [illegible] deficere a sobrietate per veniale:qꝛ ista consistit in medio qđ est latum.illa in extremo qđ est indiuisibile.si tamē sic sese exercerēt i sobrietate:pena eis esset oppositū.vnde in vitis patrum ꝓpter ɔsuetudinem quidā iā ante vesperaȝ non poterant sumere cibū. 2º qꝛ certū est ꝙ nō possunt ex cedere in virginitate.sed possunt excedere in sobrietatē. vnde ibi timent esse agrestes ꝛ indiscreti.vl̄ potest dici ꝙ difficilius est seruare v͂ginitatem ꝛ castitatē ꝙ̄ sobrietatē. sed facilius est ꝑdere v͂ginitatē cum sit in extremo ꝙ̄ sobri etatē ꝙ̄ est in medio.sed difficilius est ꝟuare sobrietatem i sūmo:ꝙ̄ v͂ginitatem i sūmo.hoc autē est necesse his qui eā vouerunt:ꝛ non primum.vnde quibus est difficile nō ex cedere in po tu vel esu per veniale:est facile non inebriari [illegible]

Quantum [illegible] cultū dei ꝑ generationē:vñ qñ virginitas erat illicita sicut [illegible] bonū malo:postꝙ̄ aūt mltiplicato humano genere āte vl̄ post licita fuit virginitas.etiā tūc erat minus bonū:nisi qñ ꝑ̄ali cōsilio.s.cōtinebat:vt Helias ꝛ Jeremias.qꝛ ɔsiliū.s. [illegible] deturi semper ē de meliori illi:al's esset cōsilium [illegible] ciut ꝑ tūc videt̄ melius.sed ꝑ̄riarche sciētes sic faciebāt ꝙ maluissēt cōtinere.ꝙ̄ ꝑ tunc illud erat melius:ꝛ multo ma gis tpe inocētie ēt si virginitas fuisset licita ñ tñ eꝙ̄ bōa ꝑ [illegible] de bono rōnis.ꝙ̄ ꝛc. ℂ 2ª ꝓ ē ꝙ virginitas modernorū nō pfertur cōiugio antiquoȝ quo ad ꝑ̄muū eēntiale:qđ ē au rea:sed ñ quo ad accidētale qđ ē aureola.Primū pȝ.qꝛ qui diuersimode seruiūt regi equal'r tñ ꝺm beneplacitū regis ꝙ modo vult vnū mō aliud eqlem mercedē accipiunt:sed [illegible] qui nunc consulit virginitatem:tunc consulebat ma [illegible] tatū ꝺm actuȝ quo modo non stat cū mr̄imonio:sȝ ñ ꝙ ad

[illegible] q: ē cōsulta a xp̄o ꝛ ab aplo:ꝛ seruata a xp̄o ꝛ electa a mr̄e: [illegible] licet sit bonum diuinū ꝛ corporis ꝑ hoc ꝙ causat grām ex [illegible] dat matrimoniuȝ ex ope opato digne ɔ̄henti.vel pōt dici [illegible] dum ꝙ sicut ordo est gđ melius ꝙ̄ [illegible] hominē vtiliorē coitati ꝙ̄ mr̄imoniū:qꝛ cōfert quo ad spi ritualia ꝙ sūt meliora:illud quo ad carnalia:sȝ multi virgi [illegible] virtus respectu illaȝ ꝙ sūt i cōcupiscibili.

ℂ De personis legitimis. D.XXXII a

N[illegible] gittime ad ɔtrahendū mr̄imoniū. Legittie iudicant̄ psōe ꝺm statuta patrū ꝙ diuerse sr̄. Alie nāꝙ fuerāt [illegible]

ℂ De frigidis separandis. a

[illegible] his.n.qui cā frigiditatis ꝺbitū redde b re ñ pñt:ɔsulit Gre.vt pmaneant. S[illegible] mulier causat̄ dicēs volo eē mater: ꝛ si [illegible] ture ē absꝙ spe cōiugij pmaneat. [illegible]

le acceptis al[illegible] separari. Item. De his requisitum q[ue] ob calidam frigide nature [illegible] operam carnis domice cōmiscere. [illegible] vero si nō p[illegible] ca vir p[ro]pter vxorē habeat cā q̄si sororē. Qz si remanere in coniugale voluerit residere maneāt vterq[ue] in[illegible] si hic nō potuit naturalr concordare quo alteri pueiet. Igit si vir aliā vxorē vult accipere: manifesta p[er]s [illegible] suggerente diabolo ed[illegible] fornicaturo sicut cā buerit. Ideo eā dimittere mēdacij falsitate molit. Qz si mulier causaī z dīcē volo cē mater z filios procreare: vterq[ue] eorū septima manu ppinquorum tactis sacrosctis reliquijs iureiurādo dicat: vt nūq̄ p cōmixtionē carnis cōiuncti vna caro essent facti. Tūc vī mulierē secūdas posse ptrahere nuptias. būanū dico ppi infirmitatē carnis eor. Vir aūt q frigidenature est maneat sine cōiuge. Qz si z ille aliā cōiugē acceperit: hic biq iuraverāt p[er]iurij crimine rei teneāt z prīa pacta p[ri]ora cogāt recipe cōnubia. Hoc fiuādū e cū vterq[ue] idē fatef. Sed vir si asserit se debitū reddidisse vxori z illa diffitef: cui potius fides adhibēda sit merito q̄rit? De hoc ita statutū e. Si quis vxorē acceperit z būerit eā aliquo tpe: z ipsa femina dicat q[uod] nūq̄ coivit cum ea: z ille vir dicat q[uod] sic fecit. In veritate viri cō[sistit]. tanquā vir est caput mulieris. Hoc de naturali impossibilitate statutum est.

¶ De his q impediti maleficijs coire nō pūt. c

De maleficiis aūt ipedimēto boc tenēdum d decernitur. Qz si p sortiarias z maleficas cōcubit⁹ nō seqtur: bortādi sūt qbus illa eueniūt vt spū ptrito z humiliato deo z sacerdoti de oibus peccātis cōfessionē faciant z lacrymis atq[ue] elemosynis oronib⁹ z ieiunijs dño satisfaciāt: z p exorcismos ac cetera ecclastice d[is]ciplīne munimina ministri ecclesie tales sanare p[ro]curent. Qd si nō potuerit: separari valebūt. Sz post q̄ alias nuptias expetierit illis viventibus: q[ui]b[us] post iuncte fuerit: p[ri]orib⁹ q[ue] quos reliquerant: etiā si possibilitas cōcubēdi eis reddita fuerit: reconciliari nequibūt. Qd ī fine b⁹ capituli dicif et rigore magis dictū itelligendū ē q̄ ex canonica equitate. Vel itelligēdū est non posse reconciliari p[ri]oribus nisi iudicio ecclesie quo diuisio facta fuerat.

¶ De furiosis addit. d

Vnde [illegible] amētia sunt matri f monium contrahere non valent. Vn̄ Fabianus. Neq[ue] furiosus neq[ue] furiosa matrimoniū cōtrahere pūt. sed si cōtractū fuerit nō separent. Itē Nicolaus papa. [illegible] matrimoniū sanitate [illegible] z vni ex duab⁹ vel ambobus amentia vel furor vel aliq[ua] infirmitas accedeprop[ter] hanc infirmitatē talia coniugia solui nō pūt. Sz et ē sciendū de his q ab aduersarijs excecati vel membris trūcatī vel a barbaris eunuchi facti.

¶ De his q cū duabus sororib⁹ dormiunt. e

De his ēt q cū duab⁹ sororib⁹ vl cū duo d b⁹ fratribus dormiūt videndū est: quid censeant canones. Qui dormierit cum duab⁹ sororib⁹: z vna ex illis ante fuerit vxor: neutrā ex ipsis habeat: nec ipsi adulteri vnq̄ i cōiugio copulent[ur]. Item nec p[ro]prie vxori licet sibi reddere debitum: quā sibi reddidit illicitā sororē eius cognoscendo: nec post mortē vxoris licet ei vel adultere copulari in cōiugiū. Itē Zacharias papa. Concubuisti cum sorore vxoris me[illegible] ferit: neutrā habeas: z vxor tua si nō fuerit conscia sceleris z continere nō vult nubat in dño cui vult. Tu vero z adultera sine spe cōiugij maneatis z dū vivitis p[enite]ntia agite. Quod aūt [illegible] nubat intelligendum ē post mortē viri. Vnde Greg⁹. Qui vxore sua in adulterio deprehēderit: nec ille nec illa aliā vxorem accipiat vel aliū virum: q̄diu ambo vivūt. Si vero adultera mortua fuerit: vir eī⁹ si vult nubat: adultera vero nūq̄: z si mortuus fuerit vir eius: sed certis⁹ diebus p[enite]ntie lamenta p[er]soluat. Hoc de illo adulterio agitur: quod cū cognato viri vel cum cognata vxoris cōmittit.

¶ Non est dimittenda vxor p[ro] aliqua macula seu deformitate corporis. f

Illud etiam sciendū est q[uod] pro aliqua in f firmitate vel macula corporali: non licz viro vxorē dimittere z econuerso: sed debet alter alteri subsidia pr[e]bere. Vnde Augu. Si vxorem quis habeat sterilem siue deformē corpore: vel debilē membris: vel cecā: vel claudā: vel surdā: vel siquid aliud: siue morbis vel laborib⁹ doloribusq[ue] cōfectā: z q[ue]cquid excepta fornicatione excogitari pōt vehementer horribile: pro societate fideq[ue] sustineat. Qō I

Circa [illegible] q̄runf duo. Primo vtrum mr̄imoniū debeat [illegible] impedimentis signāli. 2° i sp[eci]ali de impedimento [illegible] tētia cocūdi. ¶ P[ri]mo [illegible] q̄rit vtrū mrimonio sint assignāda [illegible] impedimenta [illegible] [illegible] remedia [illegible] sz [con]cupia ē morb⁹ cōis oib⁹. [illegible] eius remedium debet esse omnibus cōmune: [illegible] debet impediri a matrimonio [illegible] ¶ Itē opus [illegible] nō debet impediri p opus humanū. sz mr̄imoniū ē opus diuinū [illegible] a deo istitutū. ḡ mr̄imoniū non debet ipediri p opus [illegible] vel statutū. ¶ Cōtra: q[uia] mr̄imoniū istitutū [illegible] sed multi inepti sunt remedio z offi[illegible]
[illegible]
bibitione preter illud quod dictum est supra [illegible]
[illegible]

[illegible]

Quātum ad pᵐ sunt q̄tuoꝛ q̄nes. ¶ Pꝛᵒ φ mr̄imoᵐ hȝ [illegible]

mr̄imoᵐ ɔ̄hēdū: ſz nō dirimūt ɔ̄ctū: q̄dā ipediūt ɔ̄hēdū: ⁊ dirimūt ɔtractū. Cuiꝰ rō ē: qꝛ q̄dam ſūt de neceſſitate mr̄imonij: q̄dā ſūt ſolū de ſolēnitate: ſine illis āt q̄ ſūt de neceſſitate nullū ē mr̄imoᵐ: ſz ſine illis q̄ ſunt de ſolēnitate mr̄i[illegible]

ɔ̄hēdi et dirimit ɔ̄ctū: eo φ nullū ē mr̄imoniū: q̄ñ omittit̄ [illegible]

[illegible] ntū eccleſie: ne clā ⁊ ſine bānis fiāt matrimonia. ex. de clan[illegible]

vbi de ɔ̄ſuetudie ſolēnitates iſte obſeruāt̄. Idē ē de reddi tione debiti. Ob has aūt cās nō dirimit̄ mr̄imoᵐ: ſz ſolum [illegible]

matrimoniū eē ɔ̄ vetitum vel interdictuz eccl'ie. Ubi ad[illegible]

vt matrimoniū ɔ̄ctū ɔ̄ p̄hibitiōez eccl'ie dr̄ eē ɔ̄ interdictū. Hoc aūt ē duplex. vno mō: qꝛ ɔ̄ ſtatutū iuris ⁊ clande[illegible]

vel puilegio: nā nullus iferioꝛ epō iure ſuo ⁊ coī ē iudex in cā mr̄imoniali: aut vtrūq;: vt epūs vel ſupioꝛ rōne ordinis cum cura habet diſpenſare: rōne iuriſditionis hȝ iudicare. [illegible]

to φ rōne conſtat: ſed inhibitio hoīs non ſemper. Nāz me[illegible]

ſic ɔ̄hi φ ē peccatuz mortale cōtrahere ɔ̄ ihibitionē eccl'ie nec pōt contrahi ſine peccato niſi diſpenſatiōe eiꝰ qui pōt. [illegible]

net: qꝛ lȝ papa iterdixerit: noluit tamen papa propter hoc [illegible]

guit: aut eſt factuz interdictū ab inferioꝛe a papa: qꝛ etiaz ſimplex curatus ſicut hȝ bāna facere ſic ⁊ vetare: lȝ nō di[illegible]

hi p̄hibitio: ⁊ non diſpenſatio: inde ē φ tunc eſt validum matrimoniū: qꝛ nullus inferioꝛ papa pōt perſonas inhabi[illegible]

tio: ⁊ tunc idem: qꝛ non ſunt propter hoc ihabiles: qñ nō [illegible]

i tunc eſt nullus: qꝛ per hoc reddit eos inhabiles. Plus. n [illegible]

ꝛ q̄ñ cu tali d̄creto iterdic̄ duobꝰ ad inuicē vel al's ɔ̄her̄ [illegible]

Quantum ad ſcḋz arti. ſ. q̄uo p̄ crimē ipedit̄ nec dirimit̄ ſūt tres q̄nes. ¶ Pꝛia d̄ viſibꝰ coī pˢ 2ˢ

[illegible]

ɔ̄ q. De eo aūt. 4ᵒ inceſtꝰ. quo qs ſciēter cū ꝓpinq̄ vxo[illegible]

2ᵃ 2ˢ

dicit φ imo ei licet niſi ſit ei ſpāl'r iiunctū ɔ̄tinere. ſz veriꝰ ē φ qꝛ talis hȝ lugere nō ɔ̄uenit ei ɔ̄here. 32. q. 2. de his an[illegible]

nē: qꝛ iuriat̄ mr̄imonio xp̄i. 27. q. i. Vi igit̄ ꝓhibent h ɔ̄m [illegible]

3ᵃ 2ˢ

Quis āt iſta crimina ⁊ forte aliq̄ alia ipediāt mr̄imoᵐ ɔ̄hē [illegible]

dioceſanꝰ epūs. ſz dn̄t q̄dā φ ſufficit diſpēſatio ꝓꝛiȝ ſacerdotis: imo hodie de ɔ̄ſuetudine nō petit̄ diſpēſatio. vñ nō ē pctm̄ mortale ſi ɔ̄hant tioꝛe icōtinētie. ar. 33. q. 2. in adoleſcētia. vbi dr̄ φ ſolēnter penitēs ſi timēs icōtin[illegible] nilē copl'az vxoꝛis elegerit vr̄ rē feciſſe venialē [illegible] vr̄ diſpēſare canon ſi ɔ̄tinere nō pōt redeat ad ɔ̄iugi[illegible] āt opio ē: φ ɔ̄here vel debitū petere i his caſibꝰ vr̄ moꝛtale. qꝛ pctm̄ iobediētie: nec vr̄ diſpēſare poſſe iferioꝛ epō [illegible] qs dicat φ i canonibꝰ pn̄ialibꝰ ſimplex curatꝰ diſpēſat: qꝛ ille pn̄ie ſūt hodie arbitrarie. Nō. n. curatꝰ teneꝛ iniungere ſeptennem pro quolibet moꝛtali. ſz illō nō valȝ. qꝛ duplex [illegible]

sat qcunq; pōt a peccato absoluere: qz tales fm diuersitatē sunt iponēde: alius q īfligit penā z iponit nō dicēs ipone c i: z i ista nō nisi epūs dispēsat: z multo min⁹ sin dispēsatione licet. Nec valet ↄsuetudo nisi ↄstaret q epi lōgo tpe h sciētes dissimulassēt q eēt dispēsare. Igit vr peccare mortalr q̄si ↄ statuta pñz faciēs: q sine dispēsatione ↄbit. Nec obstat culpaz videt fecisse venalē: qz verū ē q ad ecclām [illegible] epi: nō curati: vt nō. de cladesti. despō. vl capli sede vacāte. ar. glo. ne sede vacan. c. z. q z pōt ea i qb⁹ nō ꝓiudicat epo. Et ē arm q vicari⁹ magri ordis vel ꝓuicialis mortui possit absoluere a pena silētij vel dispēsare i ea lz nō posset dare licētiā loquēdi: qz ea q̄ sūt dignitatis vel ordinis nō transeunt ad vicariū gnalez: sz ea q̄ sūt iurisdictiōis q̄ pñt cōmitti ēt illi q ē iferioris ordinis: sicut ē dispēsare z absoluere: trāseūt sicut etiā alia. Naz magr ordinis ↄmisit ꝓuiciali gre [illegible] di nō secū comedēti non posset ipe alij ↄmittere: vt ipe daret comedētib⁹ secū sicut magr: vñ adheret ossib⁹ suis. Si [illegible] tur illud ↄmitti. de cōuer. i fide. c. i.

b⁹ a⁹ **Tertius** [illegible] dirimētib⁹. Ubi sūt. 3. ōnes. ℂ pª ō qsib⁹ coib⁹ i qb⁹ notāt. iz. ipedimēta q̄ ipediūt mrimom ↄbendū: z cū h dirimūt mrimōiū postea ↄctū. Error psone. supra. di. 30. ↄditio seruitutis. ifra. di. 36. votū. s. solēne. ifra. di. 38. Co[illegible] Crimē triplex. ifra. di. 35. Cultus disparitas. ifra. di. 39. vi [illegible] cū alia p vba ō pñti: qz tpe grē nullus pōt hre plures vxores. s. di. 33. Honestas. publice honestatis iustitia. infra. di. 4 [illegible] tate nāli: vl maleficio accñtali. ō qb⁹ h. i. z. z. ca. Nec socia [illegible]

z⁹ a⁹ [illegible] rimūt post ↄctū. Primū ē cū vxor machinat i mortē viri: vt postea ↄbat cū adultero: vel eꝯ: Ad qd tria reqrūtur ad dirimēdū. s. adulteriū: z⁹ actualis occisio: 3⁹ intētio ↄbēdi i occidēdo. 30. q i. Si qs viuēte. ex. ō eo q duxit i mrimoniū quam polluit zc. Sup hec significasti veniēs. Scōs casus [illegible] sz sub noie fidei ēt nuda ꝓmissio itelligit: sz tūc ista duo reqrūt. s. pollutio z ꝓmissio. 31. q. i. Relatū. 3⁹. qñ cū adultera [illegible] mrimoniū. ex. e. t. cū hēret. z. c. Ex līaꝝ. z. c. Si quis vxorē. Ité reqrit in his duob⁹ casib⁹ q vterq; sciret ipedimētū. ō cōcessiōe ꝑbēd. c. i. Nā altero ignorāte nō dirimit. vt. ex. e. t. ꝑpom. z. c. veniēs. ex. ō spon. cū i apostolica. sz nihilominus bersabee fuit va vxor Dauid: qz nōdū erat h statutuz ecclie.

3⁹ a⁹ ℂ 3ª ō ē. de duob⁹ dubijs circa ꝑdicta q̄ ipediūt z dirimūt. Error qdē ipedit z dirimit: qz nihil tā ↄtrū q̄ error [illegible] notandū q error duplex nō ipedit vt error q̄litatꝫ q̄ credit virginē q̄ corrupta ē z sanā q̄ leprosa est. sed iputet sibi q talē elegit zc. Scōo error fortune diuitiaꝝ z nobilitatis: nisi redūdet i errorē psone: sed error psone sic de iure nāli: ↄditiōis autē ō iure positiuo z sic posset papa statuere ō errore corruptiōis vel lepre q dirimeret: z forte expediret ō vgine: qz multi fiūt bigami nolētes q futuri erāt i ecclia magistri: z silr ō lepra: qz hñt vxores erosas z fornicant [illegible] oz statuere ō errore q̄litatis corruptiōis pp bigam [illegible]

ipa sciēter cohitauerit ei carnalr ꝑuma viuēte; ex[illegible] [illegible] set: si ēt dicat ei ipa nō tenet ei credere cū sit occultū. Et nihilomin⁹ si nō credat postea poterit eē iter eos mrimoniū qd nō posset si ipa ei crediderit z nihilōmin⁹ p adulteriuʒ ab eo ꝑmiserit se pollui. ℂ Ad argumēta i oppm. ad ꝑmum dōm: q nullus ipedit a mrimonio simplr q̄n liceat cū ali[illegible] nisi hēat ipedimētū nāe vt frigidi: vl nisi assūpserit impedimētū volūtarie: vt q vouet solēniter aut ordinē sacrū suscipit: ipedit āt aliqs rōnabiliter vt nō possit ↄhere cū q̄libet sz cū determinata. z h mō sūt pla mrimonioꝝ ipedimēta. ℂ Ad scōz dōm: q illō qd fit a deo imediate sine causis scōis nō pōt ipediri: qd āt ē ab eo coopantib⁹ causis scōis pōt ipediri mltiplr: z sic ē ō mrimonio qd lz a deo [illegible] quod multipliciter impeditur.

Queritur scōo vtꝝ ipotētia ad actū [illegible] z vr q nō: qz mrimo⁹ ē pfectū: dato q nō sequat act⁹ mrimonialis. q̄ illō q solū ipedit actū nō ipedit mrimoniū. sz ipotētia de qua loqmur solū respicit actū. q̄ nō ipedit mrimoniū. ℂ P. sicut ipotētia ipedit actū mrimonij: ita volūtas ↄtinēdi. sz volūtas ↄtinēdi nō impedit mrimoniū: vt pz i vgine z ioseph. q̄ nec ipotētia. ℂ Cōtra: qz nullus pōt se obligare ad impole: sz p mrimoniū obligat q̄libet ↄiugū ad reddendū alteri debitū. q̄ q non pñt ōbitū reddere nō pñt se ad mrimoniū obligare. ℂ Ad idē qd dr de frigi. z malefi. c. a. q sic puer q nō pōt reddere ōbitum nō ē apt⁹ mrimonio: sic ipotētes mime apti ad ↄhēda mrimonia reputant. ℂ Rº. hic sūt tria vidēda. ꝑmo ō impotētia ex pte viri q̄ vocat frigiditas. z⁹ ex pte mulieris [illegible]

Quantū [illegible] dētiā sequētiū ē q i potētia coeūdi ē viciū aī vl corpis vl vtriusq; q̄ qs ipedit alij carnalr cōmisceri. Spēs āt ei⁹ sūt due: qrū alia ē nālis ex cā itrīseca: vt frigiditas i viro: artatio i muliere: defect⁹ etatꝫ i vtroq; añ pubertatē. Alia accñtal ex cā extrīseca: vt castratio z maleficiū. nā [illegible] si sit tpalis nō ipedit nisi ad tps i puero: qz ipuberes ↄher ñ pñt: siue vterq; sit ipuber siue alter. 30. q. z. c. i. ex. ō frigi. sedere. frigiditas āt ipedit si sit [illegible] ex. de frigi. z malefi. c. Laudabil [illegible] tis caliditas z qdcūq; ppetuo actū [illegible] si effectū gnatōis tñ ipedit: z ñ actū. vñ vetuli ↄhere pñt [illegible] q tñ actū illū actiue z passiue exercēt. vñ nec pp sterilitatē mulieꝝ ꝑcedētē vl ignoratā dirimit: silr ex pte viri. ℂ z⁹ a⁹ [illegible]

[illegible] florauit. eccle. zo. Si āt vga tēdit: sz semē nō emittit: deflorat: qdē pt nec pt tñ mrim ↄhere fz quosdā. 3z [illegible] q nec ↄhit affinitas: sz qñ sectio seqt mrimoniū z ꝑcedit ↄsumationē dicit qdā q soluit: qz mag⁹ mouet carnalib⁹ actu [illegible] bat per partes posteriorem lz rigore membri de

dū: qḿ ille q̄ sciuit i se vel i alio impotētiā nō pōt iuito alio

luit.c.i.e.c. Illa. Imputet āt sibi q talē elegit. C. ō spō.l.vl.

Sꝫ ei accusat mores quos ducēdo talē ꝑsonā i mr̄imo^m^

cōprobauit.ff.de adul. Si vxor i fi.al's āt possꝫ puta si icō

tinēter viueret aut al's inhoneste: vl' vir male eā tractaret

vel mlier ei venenū parasset: nō ꝓpter hoc tñ segent̄ quo

ad vicūlū qd̄ vere fuit ex quo vterqꝫ simpl'r ꝯsensit: sꝫ quo

ad cohitationē: nec hoc ēt nisi i casu: nisi al's possēt separi:

rem mortis vel religionē qñ nō fuit ꝯsūmatū: ꝛ hoc forte

liceret suscipe sacros ordīes ipotēti cognoscere dū tñ ꝓui

deret mulieri in necessarijs. Si āt ignorauit ēt i seipo: vt s

ꝑt allegare. ℂ 4^a^ ꝯ ē q qñ se

dar̄ snīa ꝯhendi

terdicit̄ s ē ipo

.sista est ꝟgo. s āt eēt corrupta posse

est cū corrupta ꝛ nō simpl'r ē ꝓhibēdū: qꝛ nō se

Quantū ad 2^m^

pulata scd̄o p vsū ei^9^ fiet apta ōmo: reddit̄ et: si nō qꝛ ñ.sūt

ꝯsimilis cōplexiōis: nō.ex

nō ē reddēda ꝑ: qꝛ post ꝑmā fui

nō liceat tertio ꝓuocare.z.q.6. Si qs i ꝗcūq̄. Dn̄t ēt qdā

quēns viri. sed si nō fuit mr̄imoniū: vꝫ mīꝫ q̄re reddit̄ ꝑ:

cū z^m^ tenuerit. si āt fuit verꝫ mr̄imo^m^ ñ potuit nubere z^o^.

.n. nō ipe

scd̄o deberet manere cū eo: si nll'o alio mō poterat fieri ap

isto: q̄uis p vsū alteri^9^ possit fieri cognoscibil'

rāda nec reddēda: ēt si p aliū fuerit illi aptata

iūcta nō pt ali^9^ ea vti. ꝛ sic illō remediū ē ipoīe de iure

ℂ quarto prīo mo. ꝯ eas. s. ꝯhendi di. s. ꝑsone

Quantū ad 4^m^

idit spōso q desposauerat idolū et ni

iuuēcula: nec potuit eā cognoscer̄ ꝑp

hoc. z^o^ ꝑt hoiem iflāmare ad actū illū vl' refrigerare ab

vel ne ab eis recedat vel ne excidat̄: vel ne emittat̄ ꝛ mal

tis alijs modis. Cū āt faciūt mulieres sortilegia cū fabis et

petiā trāsfūdit̄ q̄ sup alios hūanos: sic̄ ꝛ sup ꝟpētes q magl

icantatorib^9^ desuiāt q̄ alia aialia. Exēplū āt ō iflāmando

ad illū actū. hr̄ i vita Basilij de ꝟgine q̄ fuū parētū cōcupi

uit. Et refrigerādo de illo q idolū despōsauit ꝛ spōsā cogno

scere nō potuit. Idē ēt est de muliere: qꝛ ꝑt imaginationeꝫ

ei^9^ sic ōmētare vt exosū hēat viꝫ q ꝓ toto mūdo nō ꝑmit

nosci. Itē p motū localē corpe iterposito vl' vase

obstructo: ꝑt demō p maleficiū ipedire mulierē lꝫ viꝫ plu

ribus modis. iō vir sepi^9^ maleficiat̄ q̄ mulier. ꝛ magl ꝑmit

tit de^9^ i pctōres demones seuire q̄ i iustos. vñ ang

hobie. In illos q libidini vacāt ꝛc. accepit demoni

ꝑtāt: lꝫ aliqñ i iustos sic̄ i Job. ꝑp qd̄ debēt facere cōfessio

nē ꝛ hō. ne ferro manēte i vulnere frustra sit malagma ap

dē si ē ꝑpetuū

gn a dō possꝫ dirimi: qꝛ i h̄ apparuit fili^9^ de

In maleficiatis āt dat̄ vtriq̄. lꝫ i ca

gi p

t cē e. s. q aliqs est

[illegible] eph. Si aũt ābo pclamāt ⁊ euidētissimis signis īpotētia pbari pōt nō expectaꝛ triēniū ſʒ ſtati ſeparāꝛ. Si aũt nō ſit euidēs oʒ ꝙ p triēniū cōmorati iurent ābo: vir q̄dē ꝙ ſtudioſā operā dedit bona fide ſine fraude ꝙ eaʒ cognoſceret ⁊ nō potuit pficere. mulier aũt ꝙ per eā ñ ſtetit. nec fraudē adhibuit qn vir eam cognoſceret ſed non fecit Sacrtales autem iurabũt ꝙ credũt eos verũ iuraſſe. ex̄ de purga. [illegible] Inter [illegible] [illegible]ies. De triēnio iſto: auc. d nupti [illegible] per accuſationē. Et iterdicitur mr̄imoⁿ ipotenti: cōcediꝛ potēti ſi ſit ipotentia ad oēm. 33. q. i. Requiſiti. ex̄ de frigi. ⁊ malef. fraternitatis. Si āt mulier dicit ꝙ vir ñ pt eaʒ cognoſcere ⁊ vir aſſeſit ꝙ imo ſtādũ ē viro: qꝛ caput ē muli [illegible] [illegible] Et ſi vir dicat ſe nō poſſe cognoſcere ⁊ ipa aſſerat ɔ̄triũ: viro ñ pbāte ipa abſoluiꝛ. C. d edēdo. l. Qui accuſare. Sʒ vr̄ qñ ipe allegat ipotētiā mulieris ꝙ ipa teneaꝛ oñdere ſe iſpiciēdā. gcũqʒ. n. aſſerit [illegible] vir vl̄ mlier vēter iſpici ⁊ cuſtodiri oʒ. ff. d vē. iſpi. [illegible] [illegible] ſʒ ex quo petit ſepari: vr̄ ꝙ vir cʼ ipotētia allegaꝛ ſe oñdere teneaꝛ. Si dicaꝛ ꝙ ſp ẽ ius cōe actori vel accuſatori incũbit onꝰ pbadi [illegible] [illegible] ei poſſe pbari. ¶ Ad argumēta i oppoᵐ. Ad pmũ dōm ꝙ impotētia perpetua non ſolũ impedit actũ ſed obligatōeʒ in qua conſiſtit eētialiter mr̄imoniũ ſm quoſdā: qꝛ nllꝰ [illegible] modo eſt dōm ꝙ volũtas continendi impedit ſolũ actum ⁊ non obligationē: impotentia vero ipedit vtrunqʒ.

¶ Eodē iure vtiꝛ vir ⁊ mulier. Di. XXXV. a

Hoc ēt notādū ē ꝙ cum dñs pcedat vxorē dimitti cā fornicatiōis viro: eadē lnīa ñ tolliꝛ femis. Vñ Hero. Precepit dñs vxorē ñ dimitti ex cepta cā fornicatōis ⁊ ſi dimiſſa fuerit: manere inuptā. Quicqd viris pcipiꝛ: hoc [illegible] [illegible] ⁊ ſi dimiſſa fu

¶ Qꝫ fornicantẽ nequit dimittere vir niſi ipe expers fuerit ⁊ econuerſo. b

Si vero qrit an adulter adulterā poſſit dimittere cā fornicatōis? Dicimꝰ ꝙ nequit adultera vxor dimitti a viro: niſi ⁊ ipſe expers fornicatōis [illegible]

[illegible] [illegible] cē a fornicatōe purgatꝰ: qd ſilr ⁊ d femīa dixeri. Idē. [illegible] cos ptinet ⁊ virtute vincere: et exēplo regere ſe [illegible] [illegible] mittere non valet: ⁊ econuerſo.

¶ Qꝫ poſſunt reconciliari qui ſeparantur cauſa fornicationis. c

Siquis aũt fornicatōis expers fornicantē dimiſerit: aliĳ copulari nō pt: ſʒ ɔ̄tinere oʒ vel ad dimiſſā redire: ſic et de femia. Vñ ⁊ apoſtolus. [illegible] [illegible] ſi diſceſſerit maneat innupta aut viro ſuo recō ciliet: ⁊ d viro addit. Et vir vxorē nō dimittat. Sed āb. [illegible] [illegible] Sed hoc a falſarijs [illegible] [illegible] ro quod de vxore [illegible] [illegible] Quare nō addat de muliere [illegible] [illegible] ꝙ cā fornicatōis permiſiꝛ: maneat ſine vxore aut recōciliet vxori. Idē. [illegible] cediꝛ: viuo viro a quo receſſit: nec huic alteraʒ ducere viua vxore quā dimiſit: [illegible] [illegible] mis cām excepit: ceteras vero vniuerſas moleſtias [illegible] tate fortiter ſuſtinerit: ⁊ mechuʒ dixit qui a viro ſolutā duxit. Et his oñdiꝛ ꝙ ſi cā fornicatoīs [illegible] ſeparatio: ñ pōt vir vl mulier i aliā tranſire copulā. Pñt ēt reconciliari ⁊ cohabitare ſicut prius: ſi dimiſſũ alter reuocare voluerit.

¶ Que predictis videꝛ obuiare. d

Dicit tñ Joānes chriſoſt. ſicut crudelis ⁊ iniquus ē qui caſtā dimittit: ſic fatuus ē ⁊ iniquꝰ qui retīet meretricē. Patronꝰ [illegible] turpitudīs eſt qui celat crimē vxoris. Item Hero. Cũ mulier vnā carnē i aliā diuiſerit ⁊ [illegible] fornicatōe a marito ſeparaueꝛ: non dʒ teneri [illegible] [illegible] ñ nouā ſʒ veterē: qꝛ veteris teſtamēti auctate co[illegible] [illegible] recōciliari voluerit priorem pōt.

¶ Determinatio.

[illegible] f tene [illegible] lere. Quod si vir sciēter patit: ɔsētire videt. [illegible]

¶ [illegible] f

Qler etiā q̄ri an valeat duci in cōiugiū q̄ e [illegible] pa ait. Null⁹ ducat i mřimoniū quā prius [illegible] quēte maīfestū ē.

¶ Determinatio. g

Ad hec vltia auctās ꝺ cōcubinis loqt: g phibēs cōcubias posse trāsire ad honestū placitū nuptiaꝝ: si castitatē ⁊ fidē sua [illegible]

Tercia [illegible] pp adulteriū vnus cōiugū possit aliū dimittere. 2° supposito ꝙ sic vtꝝ liceat celebrato diuortio cū alio vel alia ɔbere [illegible] mo q̄ q̄rit vtꝝ ex cā fornicatiōis liceat ɔiugē dimittere. Et vr̄ ꝙ nō: qꝛ quos deus ɔiūxit hō nō sepet: sꝫ adulterās ñ su [illegible]

[illegible] déda. ꝑ ꝺ ptāte dimittēdi. 2° de īpossibilitate. 3° ꝺ necītate. 4° ꝺ auctāte. 5° de eq̄litate vel paritate.

Quantum [illegible] tionē sūt. 4. ꝯnes. ¶ P^a ꝯ ē de fornicatōe carnali [illegible] 1° ꝯ

[illegible] 2° ꝯ

[illegible] āt ñ: si se velit corrigere. Et ē arg^m ad mřimo^m spūale: ꝙ pp [illegible] 3^a ꝯ ē ꝙ idē ēꝺ fornicatiōe īnālī: qꝛ pp hāc venit [illegible] filios diffidētie. ꝺ vita ⁊ hone. Ne cle. ⁊ auc. Ut nō [illegible] coll. 6. H igit̄ extēdit̄ ad viciū sodomiticū ⁊ pol [illegible] inariā cū alio vl' cū alia cōmissā. Et idē dr̄ ꝙ [illegible] āz. ar. 32. q. 3. Meretrices. vbi dr̄ ꝙ nomie [illegible] llicit⁹ ɔcubit⁹ atqꝫ illoꝝ mēboꝝ nō legitim⁹ [illegible] tñ si alter agat cū altero i mēbro īnāl vel posteriori [illegible] lluit se ꝑpis māib⁹: notat glo. ꝙ ñ pñt pp h [illegible] 7. Oēs trāsactiōes. maxie si vellet se cor [illegible] oris trāsfert i aliū q̄g alr [illegible] trāsferēdo. tñ qꝛ mechia simplr̄ eſt cā [illegible] ñ sit eq̄lr: imo grauior mechia i oī pctō ɔ nām [illegible] ꝑprie dicto: iō id istricte ē idē effect⁹. ¶ 4^a ꝯ ē ꝺ suspiciōe: qꝛ h ēt extēdit̄ ad fornicatiōis suspiciōnē violētā: vt si fuit solus cū sola: nudus cū nuda i eodē lecto iacēs [illegible] 4° ꝯ

Quantum ad 2^m articlꝫ. s. ꝺ īpossibilitate sūt. 7. ꝯnes [illegible] 1° ꝯ

[illegible] ꝺ diuorꝫ. signi. Et i ista. 35. di. c. 2. si ēt vir fornicatus [illegible] sta. tutel. l. duo sūt tutꝫ. vñ idistricte dr̄. di. 32. q. 7. ꝑ totū: ꝙ neuter pt aliū dimittere vl' accusare si ⁊ ipe fornicat⁹ ē. ꝑbat̄ h ꝺ regłarib⁹. c. veniēs ⁊ de ɔuer. ɔiug. c. vlt. Sꝫ notā [illegible] lū aīe sue coicare ifideli: sed nec phibēdus ē ius suū ab infideli repetere vl' excoicato: q̄uis simplr̄ debitū negādū: qꝛ vxor ptcipādo cū viro nō icurrit. vñ adulter pt repe [illegible] hereticū nō eꝯ: qꝛ heres ē grauior fornicatio. ¶ Notādū ē ēt ꝙ sicut alibi dr̄ vltia mora nocet: ⁊ illa ē q̄ trahit ad se [illegible] mittēdi icorrigibilē vel icorrectū: ⁊ nō eꝯ. qꝛ iā ñ sūt paria delicta correctū ⁊ nō correctū. cū vnū adhuc sit delictū et [illegible] lex pacta nouissima sūt s̄uāda. vñ sic actor cui vltio re⁹ fec pactū de petēdo ɔ pactū de nō petēdo factū prius: replicare pt ꝺ vltio pacto: ⁊ si rursus faciat pactū ɔriū sꝑ vltimū [illegible] alio posteri⁹ fornicāte: ⁊ sic sꝑ alternādo q posteri⁹ fornica

tur pdit ius qd hebat obitu negadi z dimittedi. [illegible] nicado pri⁹ ius petedi perdiderat ipz recuperat alio postea [illegible] monialia si excipiat d fornicatioe priarali⁹ replicabit d po sterioze: z sic seper vltio fornicas succubit saltē añ sniaz ec [illegible] e: Ubi āt mulier ē ignara vel oppssa excusaf: qz adul teriu dolu respicit. ¶ z⁹ casus ē pp crimen lenocinij si ipemet vir eā pstituit. ex d eo q cog. csan. vro. sue. Discre tionē. vñ exceptio lenocinij repellit accusātē añq nomen accusate sit receptu iter reos. ff. so. ma. l. cū mlier: als vterq puniref. ff. d adulterijs. l. z. §. si publico. Rō h⁹ ē: qz lenoci niu ñ min⁹ crim ē q adulteriu. d ritu nup. Palā: imo pei⁹ Et idē si sciuit z nō phibuit cū potuit. Idē. n. ē sciētē nō p hibere cū possit dlictu iferioris: z iperare. sec⁹ āt si idirecte [illegible] qz ñ ē ignosce^m ei q ptextu paupertatis turpissimā vitā ele [illegible] absceñtiā viru mortuu alij nupserit: nisi sciēter cognita fue [illegible] cognita fuerit latēter ab extraneo sub spē viri. 34. q. 3. In [illegible] excusaf d Lia Jacob: ñ sic āt olipias anathanabo z ēt pau lina amādo: qz sub spē dei nō viri: sz forte excusaf ibi volū tate viroz. ¶ 5⁹ casus ē si fuerit vi oppssa. 3z. q. z. pposito. qd itelligo de vi absoluta. Nā si metu: pcepto parētu vel i stātia csāguineoz vel alia csimili cā fornicef cū aliquo ēt cshēdo cū illo de facto nō excusaref. 3z. q. 7. Oēs canones. Uñ nō excusaf michol z filia Ptolomei. i. Machab. xi. z vxor sansonis. Judicu. 15. ¶ 6⁹ casus qñ recōciliauit eā sci enter z spōte eā cognoscēdo. Nā si ignorāter: aut coactus per ecclesiā sec⁹. 33. q. i. c. z. z. 3. C. de adulterijs. l. Crimen adulterij maritu retētā i mfimonio vxorē inferre ñ pos se. nō tñ recōciliat q nō statim expellit cū nō possit añta [illegible] roz q iperitiā dtegit: nec ignorās psumif ius suu gtare: qz [illegible] tñ tenef reddere debitu ex quo cert⁹ ē d iure suo zc. ¶ 7⁹ casus ē qñ fm legem suā ifidelitate repudiata adulteeata fuit p⁹ repudiu alij nubēdo. ex de diuor. Gaudem⁹. §. vlti.

Quintu [illegible] clusiões. ¶ Pria qdē de triplici correptione [illegible] cōrectio: sz vir q ē caput icrepare: z vxorē obsecrare bz fz [illegible] d csilio csugis legē pmulgat. ¶ z^a correptio est verberu [illegible] z. Esdre. 4. z z. Reg. 4. esseiati dñanf nob. ¶ 3ª correctō ē eiectio. Ubi sciendu q vir nō tenetur vxorem eijcere [illegible] iure suo. Si āt sit incorrigibilis tenetur dimittere. ¶ z^a ē de distīctioē quozudā circa penā eiectiōis. Qz aut est ocl ta fornicatio: z tūc dimitti nō dz pp scādalu ne crimē ocul tum pdere videaf fz petru de tarensia. Sed lz expellere nō possit nisi probare possit: tñ ex quo certus est ius nō de ficit sed pbatio: vñ quo ad thoz pōt se sepāre. Si āt ē for nicatio manifesta: aut nō penitet: z tūc q tenet adulteram stult⁹ ē z crimē lenocinij cōmittit. C. d adulterijs. l. z. aut i spe vlt'i re oñdit se penitere: z tūc pōt retineri sine petō: qz lz viro renūtiare iure suo z sic distiguit magr̄ 30. di. 5. c. pōt ēt si vlt dimittere: qz fm iura pnia nemo nocēs ē desinit. [illegible]

ries fornicatura: magis corrigit eā retinēdo q eijciēdo: vñ si pp aliud nō tenef eijcere nisi ad correctionē. io zc. Sz si ipe diffidit se posse ctinere: ēt si ipa nō magis ctineat re tētā q expulsa adhuc pp se ñ pp eā pt eā retinere. Et h ma gis ē cōsulēdu cū videam⁹ q p diuortiu adulterā pstitui: illu q pri⁹ erat inocēs p adulteriu pollui. ¶ 4^a ē est recoli gere ex pdictis. 5. casus qñ nō tenef dimittere. Prim⁹ qñ ñ tenef dimittere: sz possit. s. qñ occultu ē: qz cessat rō de scan dalo. Scds qñ correcta ē vel speraf de correctione. 3⁹ qñ i corrigibilē aio pōt cpescere icludēdo. z sic cohibēdo ne exe at z q nullus itret nisi ipe. 4⁹ qñ saltē plus cohibef p hoc q retinef q exposita q eo ipo se pstituet. 5⁹ qñ timet sibi d icōmētia: qz nō tenef vir plus corrigere vxorem q dñs fa mulu: sz dñs famulu vel seruu excōicatu nō tenef expel lere: sz licite pōt ab eo debitu seruitiu repetere: z tñ est mi nus debitu dño q ab vxore viro. Sic igif cū detrimēto iu ris sui: z picculo non tenetur expellere: sz qz h timef scanda lu z pp scādalu phariseoz nō tenef hō dimittere ius suu: io pns dz exponere illis q sciūt illā fornicatā q nō vt foueat illā i crīe: sed magis vt eā meli⁹ cohibeat iuxta se retiēt vt eam ipediat a pctō: z cū hoc sit verisile si qs ex hoc scādali zatur: nō ē scādalu pusilloz pcedēs ex ignorātia vel infir mitate sz phariseoz ex malicia: qd ē ctēnēdu. Si q pt reti neri sine scādalo pusilloz z nō pt dimittere sine picclo suo licite pt retinere. Auctoritates igr q dnt q nō licet eā reti [illegible] d muliere: q nō sic ipa tenef dimittere viz: qz nō hz sic cor [illegible] accedit ad fornicariā. vñ oi illo casu q licz viro adulterā re tinere: mltomagis ec⁹ z plus. qz cū ipa nō hēat viz corrige re fcō sz vbo: ipa nō tenef eu dimittere nisi qñ nollet ca [illegible] gnoscere nisi inañr. tūc. n. pp hāc fornicatōez inā [illegible] eu dimittere quo ad thoz: sic q pmittat p⁹ se occidi q cōn sētiat sic se abuti. Item pp fornicationez spiritualē si timet ne cohitando ipsā puertat: ēt quo ad domu tenef eu dimit [illegible] nō eē adlterā. Et dz q sic fz vnā opionē. Dñt. n. qdā q de sinit eē meretrix z adultera p pniaz. vñ si iurat se nō adul teratā piurat ex vi vboz vbicūq. si āt iurat se nō eē adulte rā si ē certa d remissiōe: vt illa cui dñs dixit. Nec ego tecon [illegible] raret i iudicio piuraret: qz ibi ad itētōez recipiētis iuramē tu rndere dz. Si āt nō certificata iurat: vbicūq piurat rō ne dubij. qz scriptu ē de ppiciatu pctōz noli eē sine metu. [illegible] iuriu ē mēdaciu iuramto firmatu. ¶ 7^a ē d eodē fz mlti oiez opionē q talis ē. qz sicut dictu ē ipa nō pt iurare se nō eē adlteratā nec fo se imunē ab adlterio: sic ille archieps vo lebat iurare se imunē a crimie sibi iposito: vt ibi df. sz pt iu rare se ñ eē adulterā: qz adultera ē hñs volūtatē adulterij. vñ fm aug. i lfa. iā ñ pt vocari adltera: sic curat⁹ a lepra iā nō ē leprosus: ita q scit se penitere z pponit abstinere nō ē [illegible] tē vocauit talē ñ teneri iuria: qz petā nocētiu nota eē expe dit: pt itelligi d illo q dicit tu fecisti h: qd ē vez ēt post peni tētiā. sec⁹ d illo q dic tu es fur: qz lz fecerit fu[illegible] ter iā nō ē fur mō. z vbi hō pt celare vitatē si dicat [illegible] plex: qd ē vez fz itētōez suā: lz sit fl'm fz itōez audiētis: ñ ē mēdaciu nec piuriu: sic ibi. Solute tēplu h: qd erat vez fz [illegible] xpi ñ iudeoz. z qd dixerūt abrā z isaac soror mea d vxor. sz si mlier i iudicio iurarz sic eēt piura: qz ibi fz [illegible] alioz accipif iuramtu qd refert ad fz ñ ad aliu quēn

Quintu [illegible] ad 4^m arti. de auctre dimittedi. sūt sex [illegible]

[illegible]
ret si eã cognosceret sciẽter ⁊ spõte. Nã cognoscẽs adl'terã
coact⁹ p ecclĩã vel ignar⁹ sibi nõ pjudicat qn possit eaz re
pellere qñ poterit pbare. Dñt ãt qdã q cognoscẽs coact⁹
[illegible]
licite ɔdẽnãs ad mortẽ fit irregularis. sed si qs licite p igno
rantiã occidit: puta dãs opam rei licite debita diligentia
adhibita pter itẽtiõez nõ ẽ irregularis ꝗ lз licite coacte cogno
scẽs ɔ̃hat bigamiã: qꝛ scienter facit: tñ si ignorãter faciat ñ
ɔ̃hit bigamiã. Et dõm q nõ ẽ sile: qꝛ iusta ignorãtia ĩ irre/
[illegible]
⁊ accipiẽs viduã sicut h ignorãtia nõ excusat: sic nec ibi. Et
[illegible]
domũ ⁊ cohitat ɔ̃ez. Ubi lз auctitate ppa vbi ẽ notoriũ. s.
[illegible]
ad hoc. Et q dicit lex. ff. de ritu nupti. l. palã. §. penul. q de
[illegible]
bare põt sibi ius dicere: qꝛ defect⁹ pbatiõis nõ ẽ ex culpa
sua sicut debitorẽ fugiẽtẽ lз accipe. Silr si qs furat⁹ ẽ mi
hi. c. ⁊ nõ possũ pbare nõ solũ possũ tãtũdẽ de suo ĩ tinere:
sed ẽt occulte accipe: sicut isrlite cõmodata ab egyptijs sine
pctõ asportauerũt. qñ. n. iudicis copia hñi nõ põt: aut pp de
fectũ iudicis aut aduersarij aut alr siñ culpa h⁹ iste põt si
bi ius dicere: al's oĩa bella cẽnt iniusta. Nã vĩdicatio ẽ ẽt vir
[illegible]
tãdũ ẽ q sufficit violẽta psũptio. ð psũp. c. lr̃is. ⁊ põt detine
re sacerdotẽ cũ vxore ɔ̃phẽsũ initũ vtrũq; sil' siñ excõicati
one. p. xx. horas vt vocet testes p quos possit pbare adulte
riũ. ff. ð adulterijs. l. capite: sic ẽt exclamauer̃t senes aduer
sus suzanã quã ap̃phẽderũt dicẽtes q nõ potuerãt ɔ̃phen
[illegible]
q ɔ̃phẽdere: ⁊ h lз man⁹ inijcere siñ excõicatiõe. de sen. ex
5ᵃ co. Si vo. §. vlti. ¶ 5ᵃ ɔ̃ ẽ de accusatiõe adultere. Ubi sciẽ
dũ q lз ante denũtiatiõnẽ oppoꝛteat pcedere secretaz ad
monitionẽ: ñ tñ añ accusatiõnẽ: qꝛ ĩ oĩ pcessu vbi necessa
rio pcedit secreta admonitio: oз supsederi secuta correcti
one: h ãt nõ oз ĩ accusatiõe respectu cui⁹ s̃m iura nemo pe
nitẽtia nocẽs eẽ desinit: al's ñ posset qs accusari nisi ðlictũ
iteraret: Uñ ẽt ĩ foro ɔ̃sciẽ non oз q secreta correctio pce
dat accusatiõnẽ: ⁊ si pcesserit: ẽt secuta correctiõe poterit
accusari ne possit secreti⁹ correct⁹ nõ inotescere ceteris vt
[illegible]
ti maleficia publica: vt q sũt scãdalizati de culpa edificẽt
ð pena. de pe. ⁊ re. c. p̃. neq; ãt occulta: qꝛ h ẽ pdere. Dicen^m
q imo ẽ vtile pctã nocẽtũ eẽ nota ⁊ punita. ⁊ vñ iste vnus
[illegible]
6ᵃ ceteri ⁊ terreãt̃ ẽt q nesciuerũt ei⁹ ðlictũ. ¶ 6ᵃ ɔ̃ ẽ ð cã pp
quã Joseph voluit occl'te dimittere mariã: qꝛ cũ oẽs sciẽ
[illegible]
putauit q ex adl'terio cõcepisset: vñ exponẽdũ ẽ putauit. i.
[illegible]
noli despicere: qꝛ reuerebat̃ ⁊ timebat cohitare tãte scita
tis: nõ despiciebat qñ suspectam.

Q[illegible]
[illegible] eca p̃ quo ad p̃nã ptãtem: qꝛ nõ refert vtrũ sum [illegible]
[illegible] ilias familias. Nã filiusfamilias põt iuito p̃re

[illegible]
ãnis põt sic maioꝛ. 3ᵒ quo ad ɔditionẽ. Nã s̃uus ⁊ ãcilla. 4ᵒ
quo ad despõsatiõnẽ. Nã ⁊ sponsus põt accusare ⁊ repellere
[illegible]
recõciliauerit põt eã dimittere ñ obstãte qnqnnio nec alia
pscriptiõe: nec quo ad deũ: nec quo ad ecclĩã ¶ 2ᵃ ɔ̃ ẽ ð pi 2ᵃ
tate ⁊ dispitate sex⁹ quo ad penã qntuplicẽ. p̃ᵃ pena est di
uoꝛtiũ respectu c⁹ vir ⁊ vxoꝛ ad paria dio [illegible]
tunũ euãgelij ⁊ hũanũ: sec⁹ s̃z legẽ Moy. lз [illegible]
ɔ̃ feminã sufficiẽs q ñ ẽ ɔ̃ marẽ vt dic magr [illegible]
tpe legis Moysi ñ pmittebat̃ sic vxori: qꝛ n [illegible]
inebat̃ sic vxoricidiũ: sз iure ciuili quo ad diuoꝛtiũ ad pia
iudicãt̃. 2ᵒ quo ad pia iudicãt̃ quo ad lucrũ ⁊ dãnum. qꝛ
vxoꝛ pdit dotẽ: ⁊ ali⁹ donatiõnẽ pꝑter nuptias. 3ᵒ quo ad
moꝛtẽ nãlẽ lege Moysi: q ðr vterq; moꝛiat̃: mech⁹ ⁊ adul
tera: sз h itellige ĩ vxoꝛe violãte thoꝛ suũ: ⁊ ĩ viro violante
thoꝛ alienũ: al's nõ: vt si cognoscat qs vxoꝛẽ pximi vterq;
[illegible] ef. Si ãt vir berte cognoscat Johãnã solutam neuter
[illegible] ñ pjudicat̃ pl'; sз qꝛ iudiciale erat: nõ hodie ñ
ligat. 4ᵒ sũt dispes vir ⁊ vxoꝛ quo ad legẽ ciuilẽ: qꝛ moꝛit̃
vir: ⁊ mulier castigat̃: sз itellige vt pus ð viro q ad alienũ
[illegible]
ri ñ ãt viro ð puer. ɔ̃iug. Ex lr̃is. C. ð adl'terijs. auc̃. sз nouo.
¶ 3ᵃ ɔ̃ ẽ ð pitate ⁊ dispitate quo ad clpã. Et qdẽ ɔ̃siderato 3ᵃ
[illegible] ãt ɔ̃siderato bono
plus ĩ ðfẽnte thoꝛ pꝑpuз: sз graui⁹ peccat mulier: ĩ accedẽ
te ãt ad alienũ vir graui⁹ peccat q agẽs ẽ ⁊ vxoꝛ patiẽs ⁊ se
ducta ab alieno: vñ vxoꝛ ad alienũ diuertẽs peccat ĩ fidez
viri ñ iste exne⁹: sз ĩ plẽ e⁹ pl⁹ peccat ille qui agit q̃ mulier
que patitur. Uñ simpl'r plus peccat mulier p iniusticiã: sed
[illegible] vir p itẽpãtiã. vñ illa ẽ iniustioꝛ ðfẽs vir: iste ẽ imũdioꝛ
[illegible] nẽtioꝛ. ¶ 4ᵃ ɔ̃ ẽ ð pitate ⁊ dispi [illegible] 4ᵃ
ĩ adl'terio ⁊ simplici fornicatiõe: qꝛ lз ĩ simplici fornicatiõe
pl's peccet vir q pl's abũdat caloꝛe iflãmãte: ⁊ rõe ĩ frenãte
[illegible]
cã diuoꝛtij sũt pes. ¶ 5ᵃ ɔ̃ ẽ q simpl'r ⁊ absolut e vr̃. eẽ gra 5ᵃ
[illegible]
tat̃ ĩ clpã: qꝛ nullũ hñt retractiuũ: sic min⁹ mulierib⁹ q̃ mi
n⁹ hñt ð rõe: ⁊ pl's iurisq pl's: qꝛ q min⁹ hз ð ftractio ẽt ñ mi
n⁹ hз ð attractiuo min⁹ põt ɔ̃tiere: q̃ q pl's hз ð vtroq;: sic ali
qs p tẽpãtiã ifusã meli⁹ ɔ̃tiet ɔ̃ graues tẽptationes q̃ hñs
acqsitã ɔ̃ leues: vñ ẽt viri pfecti qñ nihil reputãt vehemẽ
tes mot⁹ carnis: quos ipfecti ñ possẽt sufferr̃ siñ ɔ̃sẽsu: vñ fa
ciet cũ tẽptatiõe pꝑuẽtũ: ⁊ foꝛtiorib⁹ foꝛtioꝛa martyria ĩ sua
ni: vt laurẽtio q̃ sixto. ¶ 6ᵃ ɔ̃ ẽ q molestatũ a passiõib⁹ ñ 6ᵃ
[illegible]
ðuincit eas: sз ɔ̃tinẽs molestat̃: itelligit̃ ð tẽpãtia acqsita
⁊ tentatiõe a carne: q duo solũ nouit phs: ⁊ ñ ð tẽpãtia isu
sa ⁊ tentatiõe ab hoste q duo phs ñ nouit. ɔ̃tigit. n. q̃z ha
bentẽ tẽpãtiã acqsitã a ðmõe ita grauiter tentari sic a car
ne ñ hñtẽ aliquẽ hitũ: qꝛ põt iflãmare carnẽ ⁊ imaginatiõnẽ
[illegible]
carnis mee q me colaphizet pp qð ⁊c. q̃uis hret hitũ vgi
tatis acqsitũ ⁊ ifusũ. nihilomin⁹ caro ñ a se: sз a ðmõe insti
gata sic acriter ipugnabat: sз dcũ ẽ ei: sufficit tibi grã mea:
qꝛ hit⁹ acqsit⁹ sufficit ad domãdũ oẽm tẽtatiõnẽ nãlẽ: sз nõ
ad domãdũ tẽtatiõnẽ hostis: sз hit⁹ gratuit⁹ ad vtrũ [illegible]
nõ cẽt illa carnis ð añs ẽ [illegible]
[illegible]

t btūs Bñdict⁹ se p̃cipit ĩ spinas ꝛc. ¶ Ad ar⁹ [illegible] t separe q̄s dñs coniūxit nisi auctātate dei: sꝫ [illegible] catiōes ds ō dit auctātatē sepādi q̄ ad thoꝛ. iō. ꝛc.

Secundo q̃rit vtrū dimittēs vxorē [illegible] teri nubere. Et vr̄ ꝙ sic: q2 nō tenet̄ cōiunx cōiugi p̄ vinculū m̄rimonij nisi ad reddendū dbitū ꝛ ad cohitationē: sed p̄ diuoꝛtiū absoluit̄ coniunx inocēs a fornicatiōe q̄ñtū ad vtrūqꝫ. ergo absoluit̄ a tota obligatiōe m̄rimōij: ꝛ sic p̄t alteri nubere. ¶ Itē Mat. 19. dicit dñs. Quicūqꝫ dimiserit vxorē suā excepta cā fornicatiōis ꝛ aliam duxerit mechat̄. ḡ saltē p̄p fornicationē licꝫ vxorē dimittere ꝛ alij nubere. ¶ In ꝯriū ē qđ dicit ap̄ls. i. ad Cor. 7. His q̃ m̄rimōio iūcti sūt p̄cipio nō ego sed dñs vxorē a viro n̄ discedere: ꝙ si discesserit mācre inuptā: aut uiro suo recōciliori. idē itelligit̄ de viro respectu vxoris f̄m Aug. ¶ [illegible] cūdo de recōciliatiōe f̄m diuersas opiones. 3⁹ r̄ndēdum [illegible].

Quantum ad p̄mū sūt. 3. ꝯclones. ¶ p̄a ꝙ vir dimittēs vxorē [illegible] rō duplex ē. p̄a: q2 ĩ noua lege nō licꝫ uni uiro h̄re p̄res uxores: sed illud seq̄ret̄ si uiro dimittēti uxorē liceret alterā [illegible] p̄ sn̄iam diuoꝛtij. dicit. n. aug. iter uiuētes manet cōiugale vinculū: qđ nec sepatio nec cū altero iunctio pōt auferre: vt h̄etur. 32. q. 7. vsqꝫ adeo et. c. i. iteruēiēte diuoꝛtio. Se[illegible] dimētū qđ reddit seq̄ns m̄rimoniū nullū: lꝫ sepatio q̄ ad cohitationē ꝛ thorū possit eē p̄ fornicationē supuēiētē manēte vīclo m̄rimonij ꝛ h̄ fit p̄ diuoꝛtiū. ¶ 2⁹ rō ē talis. Diuoꝛtiū itroductū ē ĩ fauorē inocētis ꝛ odiū nocētis. sꝫ si per diuoꝛtiū separet̄ vīclꝫ m̄rimonij: tūc eēt eq̄ vl' pl⁹ ĩ fauorē [illegible] nocēs possꝫ aliā ducere: sic ꝛ mulier fornicās posset ducē aliū virū cū nullū obstaret ei aliō ipedimētū: ꝛ sic adulterari volētes hērēt viā ĩgrēdi alia m̄rimonia: qđ ē icōueniēs. [illegible] c. Lr̄as ĩ fine: q2 vbi ē tāta seuitia viri ꝙ nō p̄t secure p̄ cautionē vxori p̄uideri: nō ē sibi reddēda. Et h̄ pꝫ rōne sic: [illegible] terā occidere nec ĩ ip̄o adulterio nec post ipsū: q2 vxoris [illegible] xp̄i mulierē ĩ adulterio dep̄hēsā ꝛ nō ĩ adulterio occideret [illegible] corā omnibus causam sanguinis pertractabant.

Quantum ad 2ᵐ [illegible]

aut cōcoꝛdat uterqꝫ ĩ recōciliationē: ꝛ tūc dꝫ fieri: aut uterqꝫ discoꝛdat: ꝛ tunc non debꝫ fieri: aut alter concoꝛdat et alter n̄: ꝛ tunc aut innocens petit sibi reconciliari nocentē ꝛ tunc debet cogi nocens ad reconciliationem: cū īocēs per diuoꝛtiū non amiserit ius qđ habꝫ ĩ altero: aut nocens petit inocētē: ꝛ tūc n̄ dꝫ cogi: q2 p̄nia n̄ tollit actiōem. 34. [illegible] q̄ exceptio ar. ff. de sup. l. i. §. qđ āt. ff. de re iudi. l. iulio. §. cuidam⁹. ¶ p̄. ꝙ vir dimittat vxorē adl'terā lex ē vt. 32. q. i. Dic̄ dñs. ꝛ ꝙ legl' ē ĩ p̄nia n̄ olet̄: sic nec ĩ bap⁹. 26. di. vna tñ. qđ. n. peccatū n̄ ē: solui iter petā credi n̄ dꝫ vt. 26. di. Deide [illegible] opio. p̄a Raymōdi ĩ sūma q̄ dic̄ se credere ꝙ ecclīa ex offō suo dꝫ ꝯpellere viꝝ ad vxorē suā recipiē⁹. ar. sumēs ex eo qđ h̄ẽt ex. de diuoꝛ. c. Ex lr̄is. 2ᵃ opio ē Goffredi q̄ tenet ꝯriū ĩ sūma sua triplici rōne. p̄ma ē: q2 sn̄ia hr̄i lata n̄ dꝫ retra[illegible] pōit̄ iter tales rite lata. ḡ n̄ dꝫ retractari. 2ᵃ rō ē: q2 fuit amissa n̄ renascit̄ f̄ꝫ iura ciuilia. ff. de solut. l. ticiū. §. arēa. sꝫ [illegible] corpe viri. ḡ illa nō renascit̄ ex crimie viri seq̄nte. 3ᵃ rō q2 lꝫ excep⁹ criminis tollat̄ p̄ replicationē criminis vt. 32. q. 6. p̄to⁹. ꝛ ex̄ de diuoꝛ. significasti. excep⁹ tñ rei iudicate p̄ seq̄ns [illegible] hec ḡ exceptio n̄ tollit̄ p̄ sequētē fornicatiōem viri. Et r̄ndet Goffred⁹ ad illā ꝺcretalē Ex lr̄is. q2 ibi nō fuit facta sepatio p̄ sn̄iam: sed p̄ p̄uidē⁹ epi: vt iteri ineſtigaret an ex colludio mulieris ꝯfiteret̄ adulteriū: vn̄ postea ꝺtecto col[illegible] f̄ꝫ iudiciū forēse vir p⁹ diuoꝛtiū fornicat⁹ n̄ dꝫ cogi ad vxorē redire: sed f̄m iudi⁹ ꝯscie tenet̄ redire ad eā correctā [illegible] bi cognoscē⁹ vxorē p⁹ fornicatā. Et h̄ q̄ rō ē: q2 ĩ h̄ cāu cessat tota cā diuoꝛtij: q2 nō cedit ĩ fauorē viri nec ad correctiōēꝫ mulieris q̄ iā secuta ē. sed poti⁹ expōit̄ p̄iclo icōtinētie. [illegible] t⁹ añ petat illū q̄ fornicat⁹ ē p⁹: dꝫ sibi reddi nisi uelit itrare religiōem uel suscipe sacrum ordinem. Si autem ille q̄ [illegible] sācti uidet̄ dicere et ēt iura ꝙ paria ꝺlicta mutua cōpensatiōe tollūtur: nec reqrūt ꝙ vterqꝫ simł' fornicet̄: raro est [illegible] tēte: q̄uis nō eq̄: sed q̄uis clarū sit ꝙ non correctus nō p̄t aliū inuitum petere: sed tñ dubiū ē q̄n correctus potest petere non correctū: quia talis non debet teneri. Sed dōs [illegible] ro autē ecclīe uidetur distiguēdum quia aut sūt non correcti: et tunc ecclesia non debet sustinere adulteriū sed sepatos cū alijs adulterātes dꝫ ex officio suo cogere adiuicē reconciliari etiam si ambo discordarent. ergo multo ma[illegible] re cōpellēdus ē. Meli⁹ tamē videt̄ ꝙ sn̄ia hoīs nō tollit illud qđ ē iuris diuini: q2 ubi uterqꝫ fornicat⁹ ē siue añ sententiā: siue post: siue un⁹ añ et ali⁹ p⁹: q̄cūqꝫ petat aliū: q2 eo ip̄o ꝙ petit aliū vr̄ correct⁹: ali⁹ ĩ foro cōsētiēte dꝫ recōciliari et iudicio ecclīe dꝫ sibi reddi: nisi velit suscipe sacrū ordinē si ē uir: uel itrare religiōem nō obstāte distictione de p̄mo et vltio pōita ĩ p̄cedēti q̄ne: q2 sicut ĩ m̄rimonio nō cōsūmato quilibꝫ pōt itrare religionē qđ iuꝫ nō p̄dit [illegible]

[illegible] pōt relīgioné itrare vl̄ vouere vl̄ sacrū ordinē suscipe:qḋ si fecisst͡z postea fornicat⁹ eēt certū ē φ redire nō tenereť:qꝛ nec sibi liceret ex quo legittime vouisset. siľr si añq̄ hoc fecerit cu͡z p alteri⁹ fornicationē fuerit sibi acq̄situ͡m ius nō reddēdi et vouēdi: fornicādo marīe post sniam pdit ius nō reddēdi sed nō pdit ius vouēdi:ita φ alternatiue ꝛ sub disiūctōe tenet̄ reddere ꝛ redire vl̄ sacrū ordinē suscipe:si ē vir:vel re[illegible] de vtriq͡z. Et ad hoc est. de diuoꝛ. c. Ex [illegible] vterq͡z ꝑuari fue[illegible]cta ꝯtinētia tñ eadē rō ē [illegible] tionem alterius:non vtriusq͡z

Quantum ad 3ᵐ rñdēdū ē ad tres rōnes Hoffredi: [illegible] snia lata nō dꝫ retractari. Dōꝫ φ ista rō nō ꝓbat qn īnocēs [illegible] quā solā ius diuinū excipit. ğ ñ fornicāti snia diuoꝛtij non aufert suitutē:s͡z ipemet sibi aufert. ꝑ h͡ φ īniat ad vouen[illegible] ad sniam videať dare īniam:si añ votū emissū adulterā repetat dꝫ redire:s͡z post nō. vñ ꝛ de monasterio ex̄hdat eā nisi [illegible]
qꝛ mr̄imonio ꝯsūmato ꝑfessiōe legittime fcā:vel ordie sacro legittime suscepto manet vincl͡z vsq͡z ad mortē nāle͡z nec tñ manet obligatio ad ista:qꝛ tūc eēt qs sil'ꝛ semel obligat⁹ ad ꝯria. s. ad caste viuēdū ꝛ cōtinēdū ex voto:ꝛ ad nō caste viuēdū s͡z debitū reddēdū ex vinclo ꝛ mr̄imonio. vñ [illegible] nāle ꝛ diuinū obligatio tolliť qñ aliqs nō plus teneť. ꝛ sic ē hic. Dōm ē ğ φ suit⁹ amissa ī se ꝛ ī sua cā nō renasciť. sic qñ [illegible] cā ē extīcta. vñ si reedificeť dom⁹ nō debeť suit⁹ ꝑsonalis qꝛ forte sec⁹ de reali. Et siľr si ꝯiūx mortu⁹ reuiuiscat nō teneť reddere debitum: quia suitus illa fuit extīcta ī se ꝛ ī sua cā. s͡z qñ suit⁹ nō ē extīcta ī sua cā: s͡z ī se tm̄ ꝑ aliqḋ ipe[illegible]
mēto āmoto ꝑ alteri⁹ fornicationē ꝑ quā prioꝛ non pōt op[illegible]
cto appet: ita ꝛ h͡: qꝛ ecclīa supponebat φ sepati caste viue[illegible]
cogeret eos ad se redire. Itē si īnocēs petat nocētē p⁹ sniaz [illegible]
ē de iure diuino fortioꝛ ē q̄ȝ illa rei iudicate: q̄ ē [illegible]

sitiuo:qꝛ si ꝑ falsos testes depħēdereť lata snia ꝑ diuoꝛtio vel ꝑ mr̄imonio retractareť:ꝛ ī foro ꝯsciē q̄uis esset lata snia ꝑ diuoꝛtio si ñ iteruēisset fornicatio tenereť iste debitū reddere:qꝛ quē ds̄ obligat hō nō liberat. ꝛ eꝫ si sciret for[illegible]
rāt vni:nō valet:qꝛ vbi duo pp vnū vtrobiq̄ tātū vnum [illegible] sententia non hꝫ robur nisi propter crimen quod vere [illegible] q̄eqḋ repellit exceptionē criminis ꝑ ꝯñs repel[illegible] Ad argumēta ī oppo. Ad p̄mū dicēdū φ ꝑ [illegible]
tōū dictū:qꝛ in repudio pp fornicationē ī ve. le. adltera la[illegible]
beret simul:qꝛ prima lapidareť.

Si pro extrema cōditione valeat vros separa[illegible] ꝛ cōuerso. Distin. XXXVI. a

Nunc de ꝯditōe videam⁹ an valeat cōiugiū diuidere. Ad qḋ dicim⁹ qꝛ nō [illegible] s͡z si nesciť eē suil' ꝯditōis: libere p̄t [illegible]

De copla serui ꝛ ācille [illegible] b

q Uerū et si seru⁹ [illegible]

Et si [illegible] ... [illegible]

[illegible] dam tamen videtur inter eos posse fieri coniugium: domum [illegible].

¶ De viro qui se facit [illegible] ab uxore. b

Illud etiam notandum quod si mulier viz libera acceperit et ille ut eam preter discidium se alieni servum fecerit: nec ille uxorem dimittere: nec illa ob [illegible] in servitutem redigi potest. [illegible] ... debeat [illegible] ... acceperat.

¶ De etate contrahentium. b

Hoc etiam sciendum est quod pueri ante xiiij annos et puelle ante xij annos [illegible] ... parte intelligatur: quod inter eos agitur.

¶ [illegible] ... dendum est: et primum de ordine.

Circa [illegible] impedimentum servitutis. z^m de coniugio servorum. ¶ Primo queritur utrum servitus impediat matrimonium. et videtur quod non. quia gravior conditio in coniuge est lepra quam servitus: sed lepra non impedit: ergo nec servitus. ¶ Item ius positivum non potest preiudicare iuri naturali: sed matrimonium est de iure naturali. servitus de iure positivo. ergo servitus non potest preiudicare matrimonio. ¶ In contrarium est quod dicitur extra de coniu. ser. quod error conditionis impedit matrimonium contrahendum et dirimit [illegible]. ¶ R. hic sunt tria videnda: quia servitus potest matrimonium [illegible] ... proclamantis ad hoc quod matrimonium dirimatur propter servitutem precedentem. z^o quid ex parte proclamati. 3° de servitute supervenientem.

Quantum [illegible] error servitutis impedit matrimonium contrahendum et dirimit post contractum: quia non potest libere coire. unde sicut metus impedit liberum consensum eque impedit matrimonium. sicut vis quod impedit absolutum consensum: ita error conditionis quod impedit liberum actum impedit eque: sicut error frigiditatis quod impedit absolutum actum. ¶ z^a conclusio est: quod [illegible] impedit error persone quam conditionis. quia ille ex natura matrimonii. unde ecclesia non posset facere quod error persone non impediret matrimonium cum desit consensus: sed error conditionis impedit ex statuto ecclesie. unde ecclesia posset statuere quod non impediret. Posset etiam statuere quod error qualitatis vel fortune impediret. ¶ 3^a conclusio est: quod ad hoc quod servitus dirimat matrimonium requiruntur tria ex parte illius qui vult dirimere. Primum est libertas. quia servus non potest conqueri de ancilla: nec econverso. Solum enim error deterioris conditionis impedit: non error paris vel melioris. unde requiritur quod ex una parte [illegible] ... sicut burgensis nollet contrahere nisi cum nobili: et econverso si libera nollet contrahere nisi cum servo ut teneret principatum: quia error in meliori et deteriori equaliter etc.

z^o requiritur quod ignoraverit servitutem eius quem proclamat: quia scienti dolus non infertur. unde oportet quod sit liber et ignarus servitutis alterius.

3° requiritur quod ignorantia duret. Nam si postquam cognovit eius [illegible] ... sibi preiudicat. z9. q. z. Si quis ingenuus et c. si femina ingenua. et [illegible] ... extunc sibi preiudicat: secus si levem aut temerariam suspitionem eam credit non debet. ex. de sen. exco. Inquisitioni. Cum etiam turbans propter ignorantiam bruti[?] sit. C. de condi. i[n]debi. l. vi. Si autem mota questione ab ecclesia appellatur secundum Tancre. i. e. proponit: non tenetur reddere debitum: quia aut fornicaretur aut sibi preiudicaret si uxorio affectu eam cognosceret.

Quantum ad z^m de requisitis ex parte proclamati sunt z conclusiones secundum tria que requiruntur. ¶ Primum quod sit servus vera secundum hostien. et propter hoc non autem error libertie conditionis vel ascripticie vel originarie: quia [illegible] liberi sunt: quamvis ad quedam opera plus ceteris [illegible] ... aut monachari possunt sicut notat ho. zz. q. [illegible] ... matrimonium ascripticiis et sui. auc. de nup. [illegible] ... ad hoc bonum contrahit matrimonium ut provideat sibi de filiis legitimis ad cultum dei: et ad hereditatis successionem. unde patres debent thesaurizare filiis. Cumque autem sit de iure servi nostri temporis ita arcentur de consuetudine ab ordinibus: sicut servi vi. Item bona eorum in morte quasi [illegible] ... cum illa quam credit liberam et esset sic serva quod filii non possent promoveri nec ad hereditatem [illegible] ... principaliter. Requiritur igitur quod sit servitus vera non tanta [illegible] ... tio sit contra bona matrimonii: puta contra bonum prolis edu[illegible] ... occupat totum, vel partem: vel ad cultum dei: quia non potest fieri [illegible] ... tus glebe. quia si vult ire ad alias partes uxor non potest sequi eum [illegible] ... sciens sive ignorans cognoscat eam post manumissionem

[illegible] rū mřimoniū.ſʒ ſi poſt manumiſſionē nūq̃ eā cognouit: ñ [illegible] p⁹ manumiſſionē.ſed ɔſenſus expſſus nō ē nec ēt pſūpt⁹ ex ſola cohitatōe i domo.ſicut eſt ex cohabitatione thori. ideo ⁊c.℄ 3ª ɔ̃ ē ꝙ tertio reqritur ꝙ ſit ſuuſ⁹ añ decēnium detecta pp duo. ꝑ qꝛ tāto tpe vř libertas pſcripta:cū ēt triennio ſuus vt cetere res mobiles ⁊ ſe mouētes poſſint vſucapi:⁊ ſic ñ ē res ɔtinuata:⁊ ſic redit i zᵐ caſū . Et ð hoc hř de pīu.ſer.c.penul.vbi ðr i glo.ꝙ ēt qnquēniū ſufficit ꝓ libertate .zª rō eſt:qꝛ tāto tpe cū ea exiſtēs vř nolle fuiſſe ſine vxore:ita et ſi nō eēt vxoꝛ velle tñ vř eā eē vxorē . Nō ēt vř mirabile:qꝛ aut hō cognoſcit eā affcū fornicario:⁊ ſic peccat:aut maritali:⁊ tūc vult eā eē vxorē ſuā:⁊ ſic ɔſēſit. Et dōm ꝙ nō ɔſentiūt q errāt. vñ vult eē ñ ē libera:⁊ quia credit ꝙ ita ſit ⁊ ꝓ ōñs ꝙ ſit vxoꝛ ſua:ſic eā cognoſcit : ⁊ ꝑ [illegible] is parētes ei⁹ a pn⁹ fornicarie cōueniſſēt: qꝛ pluſq̃ [illegible] ⁊ vſq ad mortē ſteterūt q̃tū ad actū illū [illegible] ſcitū fuerit mřimoniū ɔhētes:qꝛ nō ē viſiſe ꝙ tāto tpe ſteterūt ꝙ in mřimoᵐⁱ nō ɔſēſerit.⁊ ꝙ ſic i forᵐᵉ mori vellēt.

Quantū [illegible] nes.℄ Prima ꝙ nō pōt vxoꝛ ſe facere ſuuz [illegible] ptās niſi pma vel vñica:vñ oēs q non ſūt filijfamilias aut [illegible] rem vel nō:⁊ vtrū ſit vir vel cōiugata an ſoluta :vñ iure ciuili vř ꝙ vxoꝛ pōt ſe facere ācillā ſicut ex⁹. Teologi tñ dñt [illegible] iudicialis abolita eēt p xpm.⁊ ius ciuile oppoſitū:qꝛ nālis ē ⁊ moralis rōni recte ɔcordās repetita i nouo teſtamēto. Ideo veri⁹ ē qd dicunt theologi.℄ zª ɔ̃ ē.ꝙ marit⁹ pōt ſe

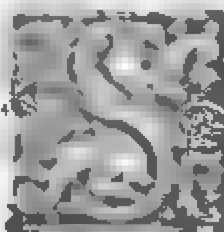
2ª ɔº ſeruū facere ſicut caput ⁊ ōio ſui iuris vxore inſcia ⁊ iuita. [illegible] ⁊ ñ pt vouere de ñ petēdo ne fiat oneroſū ſʒ q̃ſdā:ſʒ ñ valʒ qꝛ hic tenetur debitū reddere ēt dño vetante ex quo mřimoniu p[illegible]

3ª ɔº qñ dř ꝙ alia[illegible]s pōt ſe dare in ſeruū intelligitur.i. venūda [illegible] quaten⁹ ē vltra eaten⁹ nō eſt valida:ꝙ ſi eſſet rēs indiuiſibilis forte totum viciaref.C.de.dona.l.ſi quis argentum: ſed libertas ineſtimabilis res ē ⁊ idiuiſibilis.vnde dare ſe in ſeruum eſt imēſa donatio ⁊ non valet. Alia rō eſt:qꝛ ſui aut naſcuntur ex ancillis noſtris:aut manucapiunf i bello aut ſiunt p hoc ꝙ liber homo vendit ſe ad pciū percipiēdū nec ē hic 4ᵘˢ modus quo liber fiat ſeruus iure ciuili: vnde per donationē ſui ipi⁹ nullus fit ſeruus lʒ ſeru⁹ a dño poſſit dari alteri:ſed tūc non fit de libero ſeru⁹ ſed de ſeruo vni⁹

4ª ɔº fit ſeruus alterius.℄ 4ª ɔº ē ꝙ ex hoc non preiudicaf ma[illegible] matū.q̃tus p mortē ſpūalē ſolueref.qꝛ.3 c h⁹ diffinitiōis ðr indiſtincte ꝙ ſeruitus ſuperueniēs nō dirimit.nec diſti[illegible] uanec liber:qꝛ part⁹ ſeqf vētrē. Nō ǧ pıudicaf vxori: qꝛ nō fit pp hoc ancilla ēt ſi taceat:qꝛ ꝓhibere nō pōt ēt ſi cōſentiat qꝛ nō cōſentit ut ipſa ſit ancilla ſʒ ut maritus ſit ſ[illegible]

5ª ɔº vxorē liberā.℄ 5ª ɔº ē.ꝙ ſi alicubi ſit cōſuetudo ꝙ ɔhens [illegible] alterius terre ligetur eo ipo ꝙ contrahit in terra tali cōſuetudine affecta:tum qꝛ cōtrahēdo ſortitur forum: tū qꝛ vxoꝛ ſeqf domiciliū viri.ſed ſi ignoraret eū ſeruū [illegible] ſuetudinē talē nō ligaref: qꝛ ſtatuta ciuiū nō ligāt ignorā[illegible] gumēta in [illegible]ᵐ ad pᵐ dōʒ.ꝙ lepra nō ipedit mřimoniū q̃tū ad pmū actū ſuū qn leproſi poſſint ſibi reddere debitū ⁊ libere:q̃uis aliq̃ grauamia iferat mřimōio q̃tū ad duos actus:nō ſic aūt de ſeruitute vt dictū ē:⁊ iō min⁹ ipedit lepra q̃ ſeruit⁹.℄ Ad zᵐ dōm ꝙ i hoc ius poſitiuū [illegible] iuri nāli ſed determiat ipm:qꝛ de iure nāli ſolū ē ꝙ q̃libet ɔhere poſſit non hñs nāle ipedimētū:ſed quis cū qua debeat contrahere determinatur per ius poſitiuuʒ ꝑ qd rōnabiliter determinatur vt non teneat contractus liberi cum ancilla qñ ignoraf cōditio ſeruitutis pp dictas cās.

Queſtio II

Secundo queritur vtrū ſeruus poſſit [illegible] ne cōſenſu dñi ſui. Et arguif ꝙ nō:qꝛ ſtatio rabilioꝛ eſt obligatio qua hō obligat ſe dō q̃ illa qua vir obligat ſe vxori per mřimoniū:ſed ſeruus ſine cōſēſu dñi ſui nō pōt ſe obligare deo ꝑ votū religiōis vř ſuſceptio[illegible] gare per mřimoniū.℄ Item nullus pōt dare alteri qd eſt alterius ſine cōſenſu eius :ſed ſeru⁹ ē res:dñi.ǧ nō pōt contrahere mřimoniū ⁊ dare ptātem ſui corporis vxori ſine cōſēſu dñi.℄ In cōtrariū ē qd dř Gal.3.ꝙ in xpo ieſu non eſt ſeruus nec liber:⁊ iō ad ſuſceptione matrimonij qd eſt ſacramētū xpi nō dʒ ꝓhiberi nec ſeru⁹ nec liber vt allegatur.ex̄ de cōiu.ſeruoꝝ.c.i.℄ Rñio.h ſunt.3. videnda. Primo de hoc qd querif de coniugio ſeruorum. z° de partu [illegible]

Quantū ad primū ſunt.3.ɔ̃nes.℄ Prima ꝙ ſuus ii[illegible] 1ª ɔº

[illegible] ignorāte ⁊ iuito ⁊ ē verū mřmoni[illegible] nec lib:lʒ iure ciuili non ſit verū mřimoniū ſʒ ɔcubernuʒ qꝛ quo ad ius ciuile attinet ſu⁹ ꝓ mortuo reputatur. C.de iceſt.⁊ iutilib⁹ nup.l.cū ancillis.⁊ nō teneſ obedire dño ꝓhibēte nubere pluſq̃ ꝓhibēte cōmedere:qꝛ iure nāli hoies liberi naſcebāf. vnde deſcēdit maris ⁊ femīe cōiugatio. quā nos mřmoniū appellam⁹. Nō teneſ ēt precipiēte dño nubere ſʒ pōt caſte viuere aut cōtinētiā vouere ſic feč monach⁹ captiu⁹:nō tñ pōt ſolēniter vouere ꝑ ordinē vř ꝑ reli[illegible] ℄ S[illegible] 2ª ɔº

dñs videaf māumittere ſuū quē ſciēter nō reclamās pmittit ordinari vř ꝓfiteri:ſec⁹ tñ ē in mřimōio carnali:qꝛ dñs ſciēs ⁊ nō ɔdicēs nō pp hoc māumittit: qꝛ taciturnitas ei⁹ cui⁹ ɔdictio nō ipedit nō hētur ꝓ ɔſēſu ſʒ ſolū taciturnitas ei⁹ cui⁹ ɔdictio ipedit.pōt āt ɔdicere ad mřmoniū carnale ſʒ legē hūanā nō diuinā:iō ⁊č:ſʒ pōt ɔdicere ad mřimoniū ſpūale ſm vtrāq̄ legē. Un̄ q̃tus ſciēte ⁊ non ɔdicēte dño ɔhat mřimoniū nō fit lib iure diuino ⁊ canonico lʒ videatur manumitti iure ciuili:qd in caſu iſto non tenet. Sed ſi ſciente dño ⁊ nō ɔtradicēte ordinetur vel profiteaf liber efficitur.℄ Tertia ɔ̃ ē.ꝙ dñs nō debet vendere ſuuʒ ſuū 3ª ɔº

[illegible] rētibus vř ſpōſa i ɔtrahēdo cū hoie vagabūdo ne recedat: qd valʒ:⁊ mulier viro tč ñ teneſ ſeq:ſʒ ꝓhibere pōt ⁊ ad ei⁹ īſtantiā excōicari ſi recedat ſine iuſta cā vt hoſti.dič. Et ſic valʒ ēt ꝓfeſſio cartuſieñ.⁊ ſoroꝝ q̃ alligāf certo loco:⁊ itelligif agi ꝙ nō emittāf extra cellā vř clauſurā . Nec iſta cōdicio ē ɔ bonū obediētie q̃ dico huic vade.⁊ vadit ⁊č qꝛ ꝓmittūt obediētiā ſʒ ſtatuta i qb⁹ h ɔtineſ ne exeāt:⁊ h niſi ex iuſta cā:puta ad fundandū domū nouā:que alias nunq̃ fundaretur:⁊ ſic religio non multiplicaretur: aut etiam ſi domus illa deſtrueretur vel aliquod huiuſmodi.

Quartum [illegible] C Pria.ꝙ part⁹ seqt ventrē ꝑ 83 legē diuinā.Exo.21.Si dederit ei vxorē supple de ancillis ⁊ hūerit liberos remanebūt cū dn̄o. Et idē supponit de filijs futuris:q2 ācilla vernacula nō fit libera septio anno sic emptitia. 2° lege hūana idē.C.d rei.vē.l.pt⁹.nisi i seruis fisci. 3°.l.cano.de natis ex libero vētre.c.vnico ⁊ sufficit vno tēpori:vel cōcept⁹:vel pt⁹:vel me⁹ mrēz fieri liberā Instit.d igenuis.§.i. Itē lege physica:q2 mr̄ ē recipiēs:qcqd aūt recipit̄ in alio recipit̄ p modū recipiētis. Dn̄t ēt iuriste ꝙ qcqd plātatur serit̄ vel hedificat̄ totū solo cedit radices. Si tn̄ edit:vn̄ seminatū in ventre mulieris si germiet seqt̄ cōditionē terre i q̄ serit̄ semē. Alicubi āt seqt̄ cōditiōem pr̄is 83 cōsuetudinē:q̄ tenēda ē de cōiug.seruoꝝ.c.licet. Sep.n.p cōsuetudine ꝑsumēdū ē ꝙ fuerit iuste itroducta maxīe si pscripta a tpe a quo nō extat memoria. Nā tūc nō oz [illegible] tituit iust⁹ titulus bn̄ [illegible] nō:vt i manu mortui quā layci vendicāt sibi sup clericos qd ē ꝯ libertatē ecclie:sec⁹ i ea quā ꝯ laycos vt dicit i sū.ª hosti.de natis ex libero ventre i fi. C 2ª ꝯ ē de casu q qrit̄ iux ꝑmissa de cōditionatis man⁹ mortue p cōsuetudinē:vtrū possint debita soluere ⁊ legata facere:cū pr̄es ⁊ aui eius dixerit an̄.i 60. ānos dolose cōsuetudinē iductā:dixi ꝙ sic d dbitis:q2 ꝯtra rōnem ē vt ibi nō sit onus vbi ē emolumentū:sz delegatis sec⁹. Nā spēs furti ē de alieno largiri. Et hoc potuit induci ſm hosti.de natis ex libero vētre.§.vlt. Nam p.c.annos q sunt vita hoīs dr̄ eē tps cuius memoria nō extat in ꝯrium ⁊ sic thesaurus.c. ānoꝝ occupāti concedit̄. Nā non extat memoria de visu.lz extet de auditu alieno non propo:q2 pētes dixerīt n̄ se al'r vidisse.sz al'r audiuisse. Sic.n.possem⁹ dr̄e ꝙ extat mēoria adde ⁊ d ꝑnc⁹ mūdi:sz vbi ē ꝯsuetudo ꝙ nō pn̄t legare in morte.lz tn̄ dare in vita p deo.⁊ lz amicis carnalibus illud qd in morte dare nō posset si stati velit dn̄ium trāsferre ēt si toto tpe vite sue vult fructū hr̄e:q2 dare rē retēto sibi vsufructu ad vitā ē v̄a dōatio iter viuos ⁊ nō donatio cā mortis.nec legatū:q2 istud est reuocabile ad placitum illud non. C 3° ꝯ est ꝙ patrē sequitur partus ⁊ non matrem in honore ⁊ nobilitate: vnde cōsuetudo est in quibusdā ecclesijs ꝙ non recipitur in canonicū nisi nobilis q̄uis reprobetur.de prebendis.c.Venerabilis. Nat⁹ ergo:ex nobili patre ⁊ ignobili matre est nobilis simpliciter:dum tamen mater eēt libera. Si autem nascatur ex nobili ⁊ ancilla.refert aut per concubinatum: ⁊ tunc semper est ignobilis ⁊ seruus:q2 dignitas viri nō cōmunicatur concubine. Unde Cantic.centumsexaginta sunt regie 80⁹.concubine:vnde spurius regis non est nobilior legittimo rustici:q2 dānatus coitus non dat dignitatem:⁊ si valeret consuetudo de nobilitate in ecclesia lugd.de ignobili non cōmunicando spurius regis indigeret duplici dispensatione. Si autem per matrimoniū:aut est tale qd per ipm fit libera sicut cum domin⁹ contrahit cum sua ancilla vel domina cum seruo:lz .n.iure ciuili vltīm videat̄ prohiberi. C.de mulieri.que seruis proprijs ⁊c.tn̄ de iure diuio ē licitū:⁊ tunc eripitur i libertatem. Nō eni ancilla est socia:ne seruus dn̄s.vn̄ volendo esse sociā aut sociū vult non eē ancillā aut seruū:⁊ tūc ē nobilis. Nā coruscāt vxores radijs [illegible] viri:vnde vxor regis fit regina:⁊ si prius non esset. Si aūt per hoc non fiat libera:filij erunt ignobiles. Nam ignobilitas positiua vxoris contraria est nobilitati vi[illegible] participat sed impedit:nec ad filios descendere permittit Natus ergo ex pente nobili:⁊ ignobili potest iutare se illustrem ex vtroqz parente si sic intelligat ꝙ pater sit nobilis origine ⁊ mater aduenticie ⁊ participatione vel simpliciter se nobilem ſm illam distinctionem. Sed si itentio

illoꝝ q recipiūt iuramētū ē ꝙ glibz parētū sit nobili[illegible]

[illegible] Sicut i[illegible] tūc idē ē.aut nō ꝯsensit:tūc d3 dn̄o obedire nō cō[illegible]

[illegible]

3° qd iuris d libero nesciēte. Et qdē q̄diu credit [illegible] legittimi si fuit i facie ecclie ꝯtum. 4° ꝯscia re[illegible]

[illegible] dimēto nullo cogēte:nō pt petere aut reddere q̄n aut sibi ꝑiudicet si i ipo erat m̄timoⁱᵐ ratificare:aut peccet si in ipo nō erat ratificare:vl' erat sz nō itēdit ratificare. 2° q̄n h3 cō[illegible] q2 ēt heretic⁹ q leui argumēto deuiat a fide ligat̄ ꝯscia erronea.vn̄ ēt ꝯ ꝯsciam erroneā nullus tenet̄ cuicūqz homini obedire:q̄diu durat.q2 q facit ꝯ ꝯscia3 edificat ad gehēnā. 3° q̄n h3 scrupulū ꝯscie.i.dubi⁹ ē.⁊ tūc si ex temeraria ⁊ leui cā:q2 audiuit a paucis ⁊ leuib⁹ d3 deponere:quo deposito pt petere ⁊ reddere:si ex ꝓbabili pt reddere:q2 i du[illegible] certū ⁊ dimitte icertū. Nō petēdo āt certu ē ꝙ nō peccat:⁊ [illegible] eni psona ſm pdictā distictionē vbi nō vult m̄timoⁱᵐ cōsumare faciat:al's sibi ꝑiudicat ⁊ peccat. 5° qd iuris lite pendēte. Hosti.dicit ꝙ ēt si sit cert⁹ pp dubiū euētū pt petere ⁊ reddere affectu ꝯiugali cognoscēdo nō vt liberā nec ācillam.lz vt cui q̄stio status mouet̄.vn̄ ꝓpter ꝑmū nō peccat [illegible] tur:qd ēt vr̄ in gradib⁹ humana lege ꝓhibitis.⁊ p ꝯn̄s i[illegible]

Quartum ad 3ᵐ arg.ᵐ posset ee q̄nta [illegible]

[illegible] sz ēt dici:ꝙ circūscripto

[illegible]
pere sit peccatũ: sz in reddẽdo non est sic: qz vtrũqz ẽ du [illegible]
[illegible]
iudicis auctoritate. Sed cum extraneo denunciãte ipedimentum [illegible]
[illegible]
mũimo[m] ꝺberet: ⁊ an ꝺctũ teneat: et dicim[us] qꝫ licet ⁊ pot.

¶ In quo ordine nequeat fieri coniugium.

Dist. XXXVII.

Sunt igit̃ qdã ordies i qb[us] nl'laten[us] pt cõtrahi cõiugiũ: ⁊ si itercesserit copl'a: fit diuortiũ: vt sacerdotiũ: diaconat[us]: ⁊ subdiacõat[us]. In alijs vero [illegible] Leo papa [illegible]

[illegible]

vxorib' abstinere: qꝫ si nõ fecerit [illegible] ab eccl'ia [illegible] officio. Ceteros vero cleri[cos] ad hoc nõ cogi. Idẽ Leo pa. [illegible]
[illegible]
facat. Item Calixt[us] papa. [illegible]
[illegible]

¶ De interfectorib' suar cõiugũ. b

[illegible]

Circa [illegible] ipediat. ¶ Primo igr̃ qrit̃ vtrũ sacer ordo ipediat mři[m]. ⁊ vr̃ qꝫ nõ. qz aut hoc eẽt rõne ordis aut rõne voti ãnexi: aut rõne statuti ecclesiastici. Nõ rõne ordis: qz sic oĩs ordo ipediret: qꝺ nõ ẽ vex ꝺ mĩorib[us] ordib[us]. vt hr̃ .28. di. De his. nec rõne voti ãnexi. qz tũc ordo ⁊ vota non [illegible]
[illegible]
sic ẽt[us] nõ opponit̃ vtuti: sic nec sacr̃m [illegible]
[illegible]
moueãt̃ officio. Ceteros vo clericos ad hoc nõ cogi [illegible]
[illegible]

p[a] q Quantum ad p[ri]mū sūt quatuor p[ro]ōnes. ¶ Prima [illegible]
[illegible]
pedit m[at]rimoniū ꝯtrahendū nec dirimit nec vsū ei[us] de ꝯsuetu
dine cū ēt ꝯiugati dicāt ep[ist]las: q[uo]d ēt ē absurdū. Et lz ꝯtrahens
cū vnica ꝛ virgīe retineat priuilegiū cl[er]icale si tōsurā ꝛ vestes
[illegible]
bn̄ficiū ecclia[stic]ū nec recip[er]e pōt. Nō refert āt vtrū vnum
aut oēs minores ordiēs hēat. Sūt āt miores ordies nō sa
[illegible]
z[a] q ctor: acolytus. ¶ z[a] q ē de ordib[us] sacris: q sūt dyaconat[us]:
subdiaconat[us]: sacerdotiū: quoꝝ q[ui]libet ipedit m[at]rimo[niu]m ꝯtrahē
dū ꝛ dirimit post ꝯtctū: nō rōne voti ānexi: sz statuti ecclie.
ex. Qui clici vl' vouētes. c. Ex lr̄aꝝ. sed fit irregularis de fa
[illegible] ꝯtrahens. Nō āt eꝯ m[at]rimoniū ipedit ordinē: sz vxoratus
semp[er] recipit characterē. si āt vxore ꝯsētiēte: recipit ēt execu
[illegible]
net reddere petēti q̄ inuita vl' ignorāte ordinat[us] ē ēt an̄ cō
sūmationē: i quo min[us] hz solēnitas ordis q̄ religiōis. si aūt
ea volēte tenet illa ꝯtinere: q[uia] manet vinculū: nec pōt nube
re: nō tn̄ tenet religionē itrare: sz nec exp̄sse vouere: sz suffi
cit ꝯtinere. Uel dōm q̄ qn̄ volēte vxore ad sacros ordines
vir p[ro]mouet: ipa tenet vouere. Sz si ea nō exp̄sse cōsentiē
te sz sciēte: vr̄ q̄ nō tenet vouere sed sufficit ꝯtinere. ꝛ sicut
[illegible]
do silr ipedit ꝯtrahendū ꝛ dirimit postea ꝯtractū: sz nō vsum
pri[us] ꝯtracti nisi ad horā ministerij: sicut olim t[em]p[or]e legis: nec
vxor eius post mortē ꝯtrahere dz nec pt. vn̄ p[ro]pter hec duo in
q[ui]bus sibi parat p[re]iudicium sine eius consensu ad ordines
[illegible]

p[a] q Quantum a z[m] de religiōe sunt tres p[ro]ōnes. ¶ P[rim]a
[illegible]
pedit m[at]rimo[niu]m ꝛ dirimit post ꝯtctū: q[uia] mortu[us] ē mūdo. si tn̄
de facto ꝯhit fit irregularis sz de h magis videbit i seq[ue]nti
z[a] q distī. de voto. ¶ z[a] q est q̄ ordo q est reprobat[us] si fiat i eo
[illegible] ꝯfessio: q[uia] ipo iure ē nulla: lz rōne voti simplicis impediat
[illegible] endū nō tn̄ dirimit post ꝯtctum: q[uia] solēne vo
[illegible] ē est nisi vl' ordis sacri vl' religiōis approba
3[a] p[ro]o te: vt dicit noua decretalis. ¶ 3[a] q est q̄ s[ecundu]m quosdā ꝯtinē
tia est ānexa differēter ordī sacro ꝛ religiōi siue p[ro]fessiō[ni] [illegible]
li q[ui]dē ex statuto. isti ex voto. ꝛ hoc supponēdo q̄ rōne voti
nullus obligat nisi volēs. q āt sacrū ordinē recipit: lz nō in
tendat ꝯtinere nec ēt se ad ꝯtinētiā obligare nihilomin[us] tn̄
[illegible] i foro ꝯsciē si ꝯhat nullū ē m[at]rimo
[illegible] pōt facere ihabilē ad m[at]rimoniū ignorā
[illegible] sic huiū vl' frigidū: aut hō. Et p eandē rōnē si an
[illegible]
obligat ēt si in cunis ordinaret: supposito tn̄ q̄ characterē
[illegible]
[illegible]
discretōis nō obligat: tn̄ pōt ēt dici q̄ p[ro]fessioni ē ānexa cō
tinētia rōne statuti. Nā si qs p[ro]fiteret nō intēdens ꝯtinere
nec ēt se ad ꝯtinētiā obligare: dū tn̄ hoc nō exp̄meret ꝛ itē
[illegible]

p[a] Quantum ad 3[m] de ipedimēto etatis sūt tres p[ro]ōnes.
[illegible]
i an̄ pubertatē. Est āt pubertas i masculo. 14. annoꝝ. i fe
mina. 12 tn̄ si nō distent plusq̄ p sex mēses vel malicia sup
pleat etatē ꝛ possint carnalr̄ ꝯmisceri tenet m[at]rimo[niu]m ꝯtctū.
ex. de spon. impubeꝝ. c. Puberes. Cā āt q̄re plā reqrit de
t[em]p[or]e i masclo q̄ i femiā ē: q[uia] mlier citius ē viri potēs q̄ vir
mlieris: ꝛ pla reqrunt ad agēdū q̄ ad patiēdū. In spōsalib[us]
z[a] [illegible] ¶
ꝯclo ē q̄ ꝯsilis etas reqrit ad m[at]rimo[niu]m sp[irit]uale: q[uo]d ē p p[ro]fessi
onē. Impuberes. n. nullas firmā obligatōes ꝛ irreuocabi
lē facere pn̄t. vn̄ nec eoꝝ iuramēta sūt firma s[ecundu]m leges. sed
solū facta pubeꝝ. vn̄ puberes pn̄t p[ro]fiteri. sic ꝛ m[at]rimo[niu]m cō

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
illos p[ro]hibet. ex. de spon. impuber. Puberes. vn̄ cū bn̄d[i]
ctio nuptialis fiat p ministrum ecclie ꝛ cadat sub dispēsatiōe
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
det sile vtrobiq̄. ex. e. Cōtinebat. ¶ Ad argumēta i o[ppositum]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
statuto votū potest adiungi alicui facto nisi vouens volū
tarie ꝯsentiat etiam si verbo diceret ꝛ mēte nō cōsentiret
q[uia] votū est mere volūtatis: sz impedit cōpletiue ex statuto
ecclie facietis personas illegittimas ad contrahendū p[ost]
q̄ sacrū ordinem receperūt. Et q[uo]d dr̄ q̄ m[at]rimoniū contra
ctum ꝯtra interdictū ecclesie nō dirimit. Dōz est q̄ ecclia
[illegible]
erint non irritat. aliqua vero iterdicit nō solū p[ro]hibēdo ne
fiant: sed statuēdo vt irritū sit ꝛ inane si ꝯtra statutū fiant:
ꝛ tūc non solū p[ro]hibetur faciendū sed irritat. Primo mō
iterdicit matrimoniū ꝯtrahi tēpore feriato ꝛ i plurib[us] casi
bus. sed secūdo modo p[ro]hibet i susceptiōe ordis. ¶ Ad z[m]
dōm q̄ m[at]rimoniū ꝛ ē sacr[a]m rōne significationis. ꝛ quo ad
hoc nō opponit ordini: ꝛ est in officiū nature rōne carnalis
generationis: ꝛ quo ad hoc opponitur. i. disconuenit ordini
[illegible]

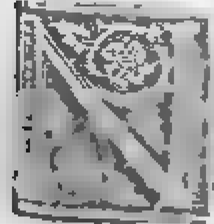
Secundo [illegible]
cat q occidit m[at]reȝ q̄ q occidit vxorē. sz p[ri]m[us]
non ipedit a m[at]rimōio. q nec z[us]. Itē occisio
vxoris nō ipedit m[at]rimo[niu]m nisi rōne criminis
sz occidere vxorē i adulterio dep̄hēsā nō ē
crim̄ vt p[ro]bat. q tale vxoricidiū n̄ dz ipedi[re]
m[at]rimo[niu]m. Probatio mioris. q[uia] q occidit vxorē actu i adul
terio dep̄hēsā nihil iniustū facit: nec ꝯ p[er]sonā q̄ mortē meru
it: nec ꝯ iustitiam publicā: q[uia] lex ciuilis p[er]mittit hoc. q ꝛc.
¶ In ꝯrm̄ est q[uo]d dr̄. 33. q. z. c. Interfectores suaꝝ ꝯiugū.
vbi dr̄ q̄ tales hn̄di sunt tanq̄ homicide: ac p hoc ad peni
tentiā redigēdi penit[us] q[ui]bus ꝯiugiū totalr̄ denegat. ¶ H[ic]
hic sūt tria vidēdā. Primo an liceat viro occidere vxorē
i adulterio deprehensā. z[o] an vxoricidiū ipediat m[at]rimo[niu]m
[illegible]

Quantum [illegible]
foro ꝯsciē nllo mō licet viro p[ro]p[ri]a aucte iter
ficere vxorē i adulterio dep̄hēsā. sz licz viro moderate ca
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ret: cui[us] iterest ne qs re sua male vtat. ¶ z[a] q ē q̄ iure ciui
li olī licebat p[at]ri occidere adlterū cū filia: marito vo adul
terā cū adultero ꝛ nō puniebat. Hec āt. q[uia] putauit lex q̄
parceret p[ate]r adultero amore filie: q̄uis ali[us] filiā magis a[mar]e
pro cultro ꝯ domo hlamonis occiderit quā iudex vo[lui]t
corrūpere castitatē filie vite eius p[re]ferēs. ff. de or. iu[dicio] l. z. ꝛ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
non ligat: quia dominus pepercit mulieri in adulterio [de]
p[re]hense. vbi tamē esset lex talis: vir zelo iustitie a[ccensus]
non peccaret.

Quantum ad 2^m de ipedimeto, vxoricidij sunt tres scdo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
crosa hz pter turpitudinē vl aliū defectū nō culpabilez.
[illegible]
dit mulier Zbere si venenū dedit viro vel aliter mortē ei^s p
[illegible]
tur. & est eadem ratio vtrobiqz.

Quantū ad 3^m [illegible] sunt tres [illegible] Primo de vxoricidio: qz cū plꝰ peccet vxor i virum ꝙ̄ adulter [illegible]
[illegible]
[illegible]
dī i textu psbyteros diaconos ab vxoribꝰ abstinere. viuen
[illegible]
[illegible]
tatē itelligit vouere: ita ꝙ ipso mortuo non pōt nubere & si
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
est de hoc qđ ibi dicit: ꝙ ecclesia gladium nō hz. Contra Bernar. ad Eugenium papā: pbat ꝙ ecclesia hz vtrunqz gladiū. Aliogn petro dicēte. Ecce gladij duo hic nō dixisset
[illegible]
[illegible]
dz ad iussum impatoris & nutū sacerdotis ſm eum. Ad
[illegible] Ad pmū dōm ꝙ vxoricidiū nō ipe
[illegible] crimis. sed qz ē otra fedus mrimo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iustitie: qz non per publicū iudicē [illegible]
[illegible]
pter maximum incitamentū. illa ēt lex hodie ē correcta.

De voto. Di. XXXVIII. a

Nunc dē voto īspiciamꝰ. Votū ē testificatio qđā pmissiōis spōtanee: [illegible]
[illegible]

De votoꝝ differētijs. b

Dicēdū vero ꝙ votoꝝ aliđ: est cōe aliđ singulare. Cōe. vt illđ qđ i baptismo oēs faciūt cū spōdēt renunciare dyabolo & pō

f

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

faciūt votū [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
In coniugali vīclo si pud etia fuat dānatio ñ si
[illegible]
virtus muneris ampliores experitur: qua expe
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
dit th. metheo scribēs. Adolescētiores viduas dē
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
bēdo: ñ volūdo: vt voluntatē q a pposito ceciđt
appareat eē damnatam: siue sequantur nuptie siue non. Dānatur enim proposita fraus. dānātur tales: qz continētie fidem primā irritam fecerunt idest votū: vel i vero violato fidē quā i baptismo pfessi sūt.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ant voluntarie reuertantur.

De virginibus nō velatis. c

De virginibus aūt non velatis si deuiaue
d
rint: a predecessore nostro Innocētio papa tale decretū habemꝰ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

carceribus tradendi [illegible]

[illegible]

Distin. XXXVIII

[illegible]

Prima [illegible]

[illegible] cere, pponere, nō obligaretur [illegible]

[illegible]
deo. secus aūt si hoī mortē itētāti: vel si intrat metū mortis nō hñs aliū itrādi quo ad deū. ff. Qz me. cā. l. i. de reglārib⁹. c. i. vñ h min⁹ ē liber mr̄imo^m spūale q̄3 carnale. q3 ibi met⁹ āfert ēt illat⁹ ab alio q̄3 cū q̄ 9bit. Nec obstat. 17. q. 2. 9sald⁹. vbi dr̄ q̄ pbr̄ q i ifirmitate pmisit se monachū [illegible] pōt nihilominus sit vult bñficiū retinere: q3 ibi non [illegible]
manēdi: ⁊ q3 nouitius exīstēs nō pdit beneficiū sed reti [illegible]
tu mortis sue vel filij ñ obligat cū effectu: sed pmissio fa [illegible]
terē dare alicui vt me liberaret a morte i cāu i quo ñ tene [illegible]
.l. 3. §. sed vi accipim⁹ attrocē: ⁊ eā q̄ aduersus bonos mores [illegible]
ibi si quo magis te de vi hostiū vel latronū vel ppl̄i tuerer [illegible]
si alius submiserit vi nec me teneri nō debere. ego eni opeti⁹ mee mercedē accepisse videor: vt p3 i pugilib⁹ q̄ p alijs pugnāt. In edicto. n. q̄ met⁹ cā. nō sufficit iust⁹ met⁹ [illegible]
piētis. qd̄ ē argumētū. q̄ aliqs nō tenet liberare pugnādo [illegible]
pecuniā pro eo qd̄ facere tenet vl̄ deb3 gratis. ff. d̄ odi [illegible] turpē cām. l. Itē. §. pe. ⁊ vltio. Deo ḡ pt pmitti p [illegible] ne a morte violēta q3 illa ab alio iferi. Itē p liberatiōe a morte nāli: q3 illa a deo iuste sicut a magistratu.

Sed [illegible] finitio iuristarū: q̄ votum ē alicuius boni cum deliberatione facta promissio: Dico autem cum deliberatione: q3 subitum non obligat ad peccatū pfectū nec ad bonū pfectū vñ ē hic triplex §. ¶ Prima de puero q̄ irat⁹
1^a 9 prī vel magistro vouet vel iurat itrare religiōem. vel d̄ illo q bene potatus q̄ nō tenet. q3 qd̄ calore iracūdie fit p nō facto hñi d3: qd̄ verū est si sic subito fit q̄ nō p deliberatiōe3 a sn̄ia rōnis q̄ ñ regrit magnā morā tpis: sed qñ sciēs qd iurat vel vouet tenet nisi tamē cū eo dispensetur rōne min⁹ plene deliberatiōis: sicut ēt q calore cōcupiscētie iflāmat⁹ aut bene potat⁹ nō tñ pfecte ebri⁹ iurat vxorē ducē
2^a 9 9pellit eā ducere nisi oīno ebri⁹ cēt. ¶ Scd̄a de 9firma [illegible]
le peccatū: ⁊ tñ l3 iratus aut potat⁹ occidat hoiem excusat a tāto sed nō a toto qn sit mortale ex: quo nō sic fuit extra [illegible]
sed q̄ nō qd sit factū ex electiōe l3 passiōe turbāte iudiciū rōnis. Illa igit deliberatio tpis vel etatis que sufficeret [illegible]
.c. 9sulti. vbi dr̄ q̄ tenet saltem aliā religiōem itrare. Sed qdā dñt op^m: q3 ppo^m ānexū voto l3 obliget: vt cūqs vouet itrare cū ppo⁹ remanēdi l3 nō vouerit rem. āere: tñ qñ id [illegible]
q3 dcreta. loq̄t idisticte dicēs q̄ q itrat aio ppetuo abrenūtiādi seclo nō pt ad seculū redire: sed vel ad aliā religiōe3

Tertia diffinitio ē q̄ votu ē 9ceptio boni ppoi [illegible] endā d̄o se obligat. Ex [illegible] 3. 9nes elici pñt. ¶ p^a. q̄ obliga

[illegible]
obligatio: vñ dei ē retiere nō illi⁹ siue sit de religiōe siue [illegible]
Oēs āt sūt fui dei: ⁊ sic p oēs pōt actio deo acqri. ¶ 2^a. q̄ [illegible] 2^a 9
illo nō regrēte itrare nō tenet. sed illo mortuo vr̄ q̄ tenea [illegible]
sio i diē. vñ illo mortuo nō plus h3 dillationē: q3 nō expe [illegible] 3^a 9
ēt sola cordis pmissiōe sine oris expressione.

Quarta [illegible] Votū ē alicu⁹ rei licite faciēde vel nō faciende [illegible]
hac ēt eliciūt. 5. 9nes. ¶ p^a qd̄ de re illicita nō tenet votū p^a 9
[illegible] 2^a 9
⁊ i nigro coll. quinta ¶ Scd̄a q̄ votū nō ē d̄ pñti nec de [illegible]
li. de non ob. l. 4. §. cato. ¶ 3^a. q̄ votū d3 fieri cū delibera 3^a 9
tiōe: vñ dicit cū d̄liberatione ai: q3 votū qd̄ ex facilitate ai potius q̄3 ex arbitrio discretiōis emittit nō ē obligatoriu3 vsq3quaq3 extra. e. c. Venientis de regl̄arib⁹. c. Ad nr̄a3. de [illegible]

Quinta [illegible] bis q̄ dei sūt ⁊c. sicut hēt ēt i textu. ex quo ēt elici [illegible] p^a 9
[illegible] Sed q3 malu3 non [illegible] cū malū sit pua⁹ boni: vr̄ q̄ nō valeat votu3 quo aliqs vouet nō 9here mr̄imo^m: q3 9here mr̄imo^m ē qd̄da3 [illegible] nō 9here āt ē puatio bōi: ⁊ sic malū. ¶ Et dd3 q̄ pua [illegible] icludit mai⁹ bonū ē bona ⁊ sic ē hic q3 mr̄imōiū h3 actū carnalē ⁊ destractionē mētis: ⁊ l3 ñ 9hei mr̄imoniū nō icludat vacare d̄o: tñ fm cōem modū loquēdi i vouere nō 9here mr̄imoniū icludit dispōi meli⁹ i deū ⁊ ñ ipediri
[illegible] 2^a 9
vbo et tenuit facto q3 vouere pauptatē: iplicat āmotionē [illegible]
mali illi bono icluso oppositā ⁊ sic q3 puatio mali h3 pua
[illegible] 3^a 9
⁊c. Hec aūt tria apl̄i habuerūt ñ tm̄ pposito ⁊ facto sed ēt voto q̄3uis scriptura ñ exp̄mat: sicut nec d̄ beata vgie quā tñ credim⁹ vgitatē vouisse imo ēt apl̄i videt hūisse votū solene pauptatis: q3 ad pedes eorū oīa ponebāt. nec quisq3 p priū habebat.

Sexta diffō ē magistral: Votū ē pmissio melioris bo [illegible]
[illegible] p^a 9
tū si quis vouerit non intrare religiōem: vr̄ q̄ nō q3 ipeditur āplitu⁹ charitatis ⁊ diuina ispira⁹. ex d̄ regl̄arib⁹ l3. 26. q. 2. Contra: q3 seruari pōt sine dānatiōe sicut ⁊ iuramētū. Itē [illegible]

secure itret. de viuoꝝ. Gaudem⁹. Et hec distin⁹ pbatur. zz q. [illegible]

[illegible]

¶ Sz ꝯ h̄ e: qr ñ e votū de re min⁹ bōa: h̄ āt ē min⁹ [illegible] āt ñ est votū ñ obligat vt votū. Jtē ñ ē iuram̄ᵐ qñ ñ ē ō re bōa: ſʒ pura ꝑuatio bōi nihil hʒ bōi. Nec obſtat ꝙ pt ꝑuari ſine detrimēto ꝛc. qr illō ē verū qñ hñt tres comites. Ul bōz. ꝙ detrimētū ſalutis ē nō ſolū qō iterimit ſalutē: ſʒ qō ſpedit pfectionē ſalutis. Ul' qñ dr̄ ꝙ oē votū ꝛ iuramētū ē [illegible] ſalutis eterne.

[illegible]

simplex de castitate iurauit alicui ꝙ acciperet eā ī vxorē: ꝙ [illegible]

[illegible]

ē ēt ſeruare: qñ dicat: pōt ſeruare ſi vult: ꝛ pōt non ſeruare [illegible]

2° 2° [illegible]

rēs ad ſalutē ꝛ nō icludit̄ aliqō bonū qō ꝑ ſe poſſet eē mā iuramēti: iuramētū nullū ē ꝛ nō obligat: lʒ poſſit ſeruari [illegible] ſalute: vt ſi qs iuret ſe nō factuꝝ aliqō bonū niſi illō qō [illegible] peccato omitti nō pōt. ſilr̄ dico de voto tanto magis [illegible] votū reqrit māim meliorē. qñ āt iuramētuꝫ ꝑncipalr̄ iclu dit aliqō bonū qō pōt eē mā iuramēti licet illud bonuꝫ ex excludat ex ꝯñti meliora bona. tūc iuramētū ligat: vt ſi qs iuret mr̄imoniū ꝯhere ꝛ cōſūare qō ꝯriat̄ ꝟginitati qō eſt mai⁹ bonū. Silr̄ ī voto ſi qs voueat ſe intraturꝝ ꝛ pſeue raturꝝ ī religiōe laxiori lʒ ex h̄ melior via pcludat̄. qr tñ re ligio ꝑmiſſa ē ſuffi ciēs mā voti reſpectu ſeculi cui pemiet lʒ nō reſpectu aliaꝝ religionū valʒ. ¶ 3° ꝯ ē applicare ſu

3° 2° pradictā diſtinctionē ad. 3. caſus. P̄rio ꝙ valʒ votū ꝛ iura mētū ſi qs iuret itrat̄ hāc rel gionē ſi aliā itret: qr h̄ ñ ꝑnci [illegible] alie ſed principalr̄ icladit̄ iſta: ꝛ ñ non pu re tñ ſub cōditiōe. ſ. ſi velit aliq̄ itrare: ſed ſi ꝑmitteret ſe nullā aliā itraturā ꝛ nō ꝑmitteret iſtā itrare: nec pure nec ſub cōditiōe: nō valeret ꝛ peccaret vouēs ꝛ idūcēs. Uñ di cit Tho. 5. q̄lib3. 27. q ꝙ de re licita pōt eē illicita obliga

[illegible]

facit hoiēm ī corde ſuo aſcenſiones diſponere. huic ēt iura

[illegible]

4° 2° [illegible]

nō itrabūt religionē nec ibūt ad ꝑdicatores ꝛ minores nec

[illegible]

qñ excuſari a peccato: tñ ꝙ hō ipediat hoiēꝫ ne vnq̄ poſſit [illegible] nē ē a ſpū ſcō. 19. q. i. c. Due. vñ Math. 23. ve vobis q clau ditis regnū celoꝝ añ hoies: ipi āt nō itrati [illegible] trare. vñ nō ſolū pērib⁹ ſed aliis oib⁹ alios īducentib⁹ ad [illegible]

5° 2° [illegible] re ſuo ribaldo. nō qr intēdat caſte viuere: liget voto vt ꝙ nō erat res bona de ſe: ſʒ priuatio boni: nec vt itēdit. Alij tñ dnt̄ ꝙ ligat̄: qr licet finis quē itēdit ſit malus: tñ res vota [illegible]

ar⁹ dōm ꝙ vni⁹ rei ē: vna ē diffinitio: vex ē ſʒ vnā cōſide ratione. ſʒ ſʒ diuerſas ꝯſideratiōes dant̄ multe deſcripti ones diuerſe ſic vnū ꝛ idem alr̄ diffinit logicus: phyſicus: med̄ [illegible]

Secundo q̄rit̄ de diuiſiōe voti. Et vr̄ [illegible] la. ſ. ī votū cōe ꝛ ſingulare: qr votū cōe ē ne ceſſitatis [illegible] qō ē neceſſitatis ñ ē liberū nec vo [illegible] votū [illegible] ¶ Contra [illegible]

[illegible] Uidentur tamē iz [illegible] voti.

Prima [illegible] alid reale vt elemo⁹: alid mixtū piter ex vtro [illegible]

[illegible]

Secunda qr votū alid tpale vt abſtinentie certi tpis: vel [illegible] tie ab aliquo: vel perpetue continentie. vt in religione ꝛ ſa [illegible]

Tertia diuiſio ē hoſti. ꝛ Ray. qr votū alid neceſſitatis [illegible]

ceſſitatis vn⁹ pt aliū ignorātē obligare vt patrinus puer. [illegible] priuat⁹ ī adulta etate. Jn votis āt volūtarijs ñ: vñ ꝗtūcūq mr̄ voueat ꝑ puero ifirmo ꝙ icīuet. ñ tenet̄ niſi ꝯſētiat cū hʒ etatē legitimā. filꝰ ēt quē pr̄ puex ī religiōe poſuit niſi cū ad ānos diſcretiōis ꝑuenerit ipōre ꝯſēſerit pōt exire: ꝛ ſic loquitur canon. 20. [illegible]

Quarta diſi [illegible] ī votū ꝑme neceſſitatis [illegible] e nec̄tatis qō emittit̄ ī [illegible] gere ꝛ plāgēda iterꝫ ñ ꝯmi [illegible] delitatis errorē abūcere: ſʒ tñ [illegible] ī bap⁹: ſʒ ſufficit ꝑpoſitū: necē [illegible] neceſſitatis ē coꝝ ad q̄ iplen⁹ diſ [illegible] iare via⁹. ꝛ pompis [illegible] obligat q̄libʒ ī ba [illegible]

cātis pnīa ē iūgēda. ſʒ ꝑ vno trāſgeſſiōis cū cūſlāti [illegible] uato. Guil. dicit ꝙ nec ī pnīa: nec ī bap⁹ emittit̄ votū. qr ī il lis ē magis rnūtia⁹ vite pterite male ꝛ ꝑfeſſio fidei ꝗ obli ga⁹ rſpectu future: vñ ī pnīa ñ ē exigēᵐ factʒ niſi ī caſib⁹ ex pſſis nec votū ō nō recidiuādo vl' ꝑmiſſio: ſʒ ſufficit bre ꝑ [illegible] neceſſitatis. ſ. neceſſitatis ꝑme qō emittit̄ ī bap⁹. ꝛ ſcōe. qō [illegible] eis viā ꝟitatis ñ agſcere ꝛc. i. pe. 2. votū ꝟo volūt [illegible]

[illegible]

mū ad ꝯſiliū 2ᵐ ad ipiū r̄ferat̄. ex̄. e. Magne. Sicut noueri [illegible]

[illegible]

re Auc. ō lenōib⁹. §. Sācim⁹. coll̄. 2. non ꝙ ipa ſufficiat ſiñ charitate: ſʒ ꝙ ſiñ ea nulla alia vt⁹ ſufficit. vñ auc̄. q̄b⁹ mo nā. efficiūt̄ ſui. §. illō q̄q̄ coll̄. 6. ꝑ q̄s cōrigūt̄ ānq̄ leges q̄ co cubias ꝯcedebāt. vñ aug⁹. ꝯōnicari boib⁹ nūq̄ licʒ. 88. di fornicari nūq̄ licet. 32. q. 4. Nemo. qō verꝫ ē licēt ꝯpe. qr ſēp ē mortale pctm̄: ſʒ qñʒ lʒ licē⁹ pene: qr eccl̄ia ñ ſēp pūit 31. q. i. hac ratiōe. 4. diſtiu. deniq̄ ibi: ꝛ iō abſtinere aut ieiu nare quādoq̄ eſt neceſſitatis puta diebus quibus eccl̄ia ieiunium indicit. ſed quicquid ꝑmittat̄ in baptiſmo: tñ in

...ia nulla est promissio nisi absoluere ab iniectiõe in qua ...ssor iurat nõ pcutere amplius z in illa ab vsuris in q̃ vsurari9 cauet vel iurat reddere nõ ãt abstinere: z ẽ piculũ ta

Quinta ... gulariter qd ẽ volũtariũ: vñ redit in tertiaz diuisionẽ: nõ tñ votũ cõe addit nouũ pctm̃ ẽm doctores s3

obligatiõis: vt si voueat vel iuret nõ ampli9 fornicari non

Sexta

modũ ecclie dr̃ votũ solẽnizari q̃ ẽ duplex tñ vt seq̃r. Et scđm q oẽ ñ solẽne ẽ simplex: ẽt si publice fiat qz accidit

ad scũ3 Jacobũ orare. Aliud in nõ faciẽdo: vt nõ 9here mrĩmoniũ: de quo ẽ dubiũ vtz g sic vouet post mrĩmo 9ctũ

z aliud videt vouere nõ 9trahere matrimoniũ: z aliud vo

Septima ... p susceptionẽ sacri ordinis: aliud p pfessio

9ctu mrĩmo dirimẽdũ. ex de voto z voti redẽ. c. Uno. li.

onez qua no põt: nihilomin9 voto simplici ad 9tinẽtiã obligat: g aũt ordinat ab eo q nec characterẽ iprimere põt: puta qz nõ eps: nõ tenet 9tinere. Sec9 aũt si ab eo g ordinez dare põt l3 nõ executionẽ. ¶ Nõ aũt dicit i illa decretali noua q solẽnitas ẽ p ecclesiam itroducta: videt 9: qz ordo ẽ a deo. ¶ Solo in voto solẽni ẽ 9siderare mã

diuino vel nãli: qz ipsemet obligat se: s3 solẽnitas ẽ ab

ta phibere nõ potuit. sed ordinatio indebita non obligat si character nõ iprimit

nec p ecclesiã: qz cessãte p

lẽnizationẽ g p sacrũ ord

pfõe sacri ordinis ẽ

9quã nõ admittit pbati

tria vota subalia religiõis i seclo emisse ñ dr̃ go votũ emittere solẽne: q̃uis apõ magnos dubiũ sit vtrũ liceat ad tria illa vota iducere i seculo reãnẽtes. Expssa ãt: pñtib9 duab9 z tib9 9uẽr9 z maiore pte 9sentiẽte: alr nõ 03 fieri nec fcã tz. Tacita aũt p tacitũ 9sensuz de quo post dicet. Est aũt dr̃a inter pfessionẽ expssaz q̃ pt fieri hitu nõ mutato: z tacitaz q̃

de testi. c. z. vbi nõ pt testari q̃ habituz nõ mutauerat: qa p annos plurimos i monasterio fuerat. ¶ Solo. illa fuerat ex

Nona ... qz illa fit duplr: Uno mõ p lapsuz anni cũ quis

forte apud illas moniales: q̃ se dicũt q̃si canonicas secula

p religiõe

rent vel vi de mona9 exhberẽt: qz iaz erat in eius possessiõe. Alio mõ fit p susceptionẽ hitus pfessi si etatis apte fuerit

Decima diuisio ẽ q pfessio tacita p lapsuz anni subdiuidit: qz qdã ẽ illius g itrauit ipubes: sa

[illegible] in fine.

Undecima diuisio est: qr alia ẽ pfessio médicãtiũ [illegible]

giões médicátiũ ⁊ alias quo ad pfessionẽ: qr [illegible]
fieri nec tacite nec exp̄sse añ annũ: in alijs sic: qḋ ẽ qr sunt
[illegible]
médicátib⁹ ad pdicatores vel minores. Nã q̄ sũt artiores
[illegible]
artior dr̄ religio ñ q̄ maioris austeritatis ſʒ q̄ ẽ pfectioris ⁊
[illegible]
vel heremũ: dato q̄ ibi austeri⁹ sit victurus: Itẽ ẽ dr̄a iter
tacitã p lapsuʒ anni ⁊ exp̄ssaʒ ex vna pte: ⁊ tacitã p suscepti
[illegible]
q̄ illi soli reputant̄ religiosi médicátes qb⁹ nõ hñtib⁹ red
[illegible]
habẽt vel hr̄e pñt ⁊ nihilomin⁹ médicãt: ⁊ ante ãnũ nusq̄
[illegible]
tuʒ ẽ nisi in ordine sororꝝ nr̄aruʒ ⁊ minorissarũ: qr nõ sunt
médicãtes. Si ãt ɔcessa sũt eis oĩa p̄uilegia fratrũ ad hoc
[illegible]
vt sunt médicãtes in quo distinguuntur ab eis que habẽt
[illegible]

Duodecima diuisio est: qr pfessio alia hʒ effectũ
[illegible]
Alia vo quo ad religionẽ absolute ⁊ idifferẽter. vñ vbi ẽ i/
distinctio hit⁹ nouitij ⁊ pfessi ⁊ secularis est dubitatio an
[illegible]
lapsus anni cũ veste religiõis simplr̄ distincta a veste secu
[illegible]
tur in claustro manere. ḡ cogunt̄ in mr̄uno⁹ nõ manere: et
[illegible]
frustra fieret mẽtio de hitu indistincto si idẽ iuris eet
[illegible]
monasterijs nobiles puelle nutriunt̄ multis annis ⁊ vtũ
[illegible]

ɔ̄suetudo q̄ de nouitijs passim: nũc iste maritant̄
[illegible]
manẽdi: vñ si vi ppositi maneret: tunc in ista remaneret
nec ad laxiorez transire liceret. ¶ Ad argu^m dicenduz. q̄
votuz nec̄iuz. nõ est votũ nisi large vt dictũ est. Qõ III.

Ertio [illegible]
nõ min⁹ obligat simplr̄ q̄z solẽne: sed illũ nõ
dirimit. ḡ nec istud. ¶ Cõtra p auctez i lit
tera. ¶ Rñ⁹ hic vidẽda sunt qnq̄. Prio
qs possit vouere. 2° de tpe iplẽdi votũ. 3°
de herede vouẽtis. 4° de obligatiõe voti ad peccatũ. 5°
[illegible]

Quantuʒ ad p̄mũ de subiecto voti sunt septẽ p̄nc
[illegible]
tia pape religionẽ vel lõgã pegrinationẽ: qr nõ põt renun
ciare ⁊ tenet̄ residere: ſʒ cetera vota sic. de voto. c. magne.
[illegible]
se absentare sine licẽtia. de cleri. pegri. p totũ. ſʒ põt facere
alia vota: sic ⁊ sine licẽtia itrare religionẽ. archi. cur. ⁊ cete
[illegible]
voto: qr nihil habet. nec psonali in p̄iudiciũ dñi: sicut esset
[illegible]

[illegible]
rent. Idē ē si ipubes itrauit nec psona eius retracta fuit: qȝ
nec bona retrahi pñt. Si aūt habēs vsuȝ rōnis nō hēat pa
rētes aut tutorē aut curatorē: ꝛ voueat res suas nō se deo
[illegible]
5 ĩueniat lesus nō bili's aut decept⁹ pōt restitui. ¶ 6ª ꝯ est de
ꝯiugatis. vir qdeȝ qȝ caput ē mulieris pōt vouere ꝙcquid
vult illa inscia vel inuita ꝑter votū ꝯtinētie in quo est eq̄
lis ꝛ seruus ꝛ ꝑter votū abstinētie quo redderet̄ ipotēs ad
debitū reddēduȝ: votū ēt pegrinatiōis longe vel terre scē
[illegible]
pōt ꝛ est piculū ꝯtinētie ei⁹ sic dic̄ Tho. 4. q̄libet. q. i. qȝ n̄
dȝ hō dimittere illud qđ ē necītatis pro eo qđ ē volūtatis.
vxor vero nullū votū personale potest facere sine assen
su viri qn ille possit irritare: nisi ꝙ dicit Host. ꝙ si ē comi
tissa vel magna dn̄a pōt recipe crucē: qđ nō videt̄ nisi sic i
religēdo ꝙ vadat ꝑ se vel ꝑ aliū: ꝛ ꝙ ipsa hēat pafrenalia:
de qbus pt facere qđ vult viro ēt inuito. de voto autē reali
videt̄ ꝙ in tantū pt facere votū in quātū elemosynā. de q̄
5 dictū fuit supra di. 15. ¶ 7ª ꝯ ē. ꝙ nō pt vouere religiosus q
ꝓpriū velle nō hȝ nisi ꝓfitēdo artiorē religionē ad qđ licē
tiā petere dȝ: ȝ negari nō dȝ: ex quo vr̄ ꝙ liceat itrare reli
gionē laxiorē ei q vouit itrare artiorē: qȝ ex hoc nō facit se
ipotētē ad iplēdū votū cū ad hoc libere possit itrare artio
rē: ꝛ ꝑ ꝯ̄s licet iducere ad igressū laxioris obligatū artio
ri. Cui⁹ ꝯriū notat Tho. 2ª 2ᵉ. q. vlti. arti. penlt. ꝛ [illegible] re
gula. c. penul. Ubi dr̄ ꝙ nō tenet̄ itrare artiorē ȝ iponēda
est ei pnīa de voto fracto. Ad qđ dōm ē ꝙ ille q est obliga
tus itrare ꝛ ꝓfiteri i artiori nō liberat̄ itrādo laxiorē ēt cū
[illegible]
[illegible]
itrare laxiorē cū ꝓposito ꝓfitēdi: ꝛ ad hoc iduci pt: qȝ i vo
to ꝯpetuo religiōis icludit̄ oē tpale: pmū āt tpale erit quo
ad obligationē: vñ nō ē in mora nec peccat añ ꝓfessionem
expssaȝ: sic ille q erat obligat⁹ ad manendū in artiorē quo
usq̄ sit ꝓfessus in laxiore semꝑ ē in mora ꝛ in pctō mortali
supposito ꝙ de facto possit exire ꝛ itrare artiorē cū de iure
[illegible] sit: ȝ q̄libet reputat religionē suā artiorē: ꝛ sic formar n̄
[illegible] ȝ de trahēdo oēs ad suā. Sȝ ponat̄ aliqs ꝓmisit
se itraturū determiatā religionē si aliquā religionē itraret
q̄rit̄ vtrū liceat talē iducere ad itrādū religionē laxiorē:
qȝ de artiori certū est ēt si sine ꝯditiōe laxiorē vouisset. Et
dicūt qdā ꝙ sic: qȝ illud votū nō tenuit ȝ peccauit sic pro
mittēdo ꝛ peccauit q eū sic ꝓmittere fecit: qȝ ꝑ hoc ꝓclude
bat̄ sibi via itrādi alias religiōes: ꝛ sic n̄ valet sic nec illō q̄
ꝓmitteret qs nō itrare religionē. Sȝ sic i alia mā dr̄ ꝙ sen
tētia q̄ hȝ errorē itollerabilē expssuȝ nō valȝ. Ualet aūt il
la q̄ hȝ eūdē errorē iplicitū ȝ occultū: sic vr̄ dōȝ i voto ꝛ iu
ramēto. Nā siqs iurat nō itrare religionē: nō valet: ꝛ tñ si
iurat ꝯhere mr̄imoniū ꝛ cōsūmare valȝ iuramētū ꝛ tenet̄
iplere lȝ ꝑ hoc idē sequat̄ qđ ꝑ pmū: qȝ illud qđ iurat̄ ꝑ se
bonū ē: lȝ ex h̄ sequat̄ ꝓuatio maioris boni. Et ita dōȝ ē ꝙ
[illegible]
nis: nihilomin⁹ valet iuramētū. De cōparatiōe aūt religio
nis penes ꝑfectionē vr̄ ꝙ religio mēdicātiū q̄ hoc hȝ a sua
ꝓfessiōe: ē artior oī nō mēdicāte: qȝ cū i voto castitatis sint
[illegible]
to q̄ ē artior pauptas tāto eēntialr̄ ꝑfectior ē religio. Sicr̄
[illegible]
tate austeritate ꝛ alijs cerimonijs excellat: qȝ hoc est

[illegible]
vnde per hoc eius eentia nullā ꝑfectionē acquirit.

Quantū [illegible] ¶ Prima i gnāli: qȝ votū aut fit pure: ꝛ tūc pª ꝯ
[illegible]
expmi. de sol. l. Qđ dicim⁹. Nec dico decē dierū. ff. de cōsti.
pla. l. Promissor stichi. §. i. Si aūt i diē: tūc illa die tenetur
nō ante: ȝ post diē sic: qȝ sūt duo arbitri ꝓcepta. ff. de arbi
[illegible]
post ei⁹ euētū: nec i voto habet̄ ipossis ꝓ ipleta imo viciat
[illegible] i stipulatiōib⁹: nec turpis ꝓ nō adiecta: ȝ ea ipleta vo
[illegible] qn̄ pt cōmode 2ª ꝯ
[illegible]
vita pt fieri: ꝛ illud sufficit sel'añ mortē facē: nec tenet̄ hō
quācito pt nisi i necītate vel piculo vel [illegible]
tutū: sic hō tenebat̄ ad bap̄ᵐ ꝛ ꝓfessionē [illegible]
[illegible]
ȝ hr̄e i voto nō tātū valet i morte quātū i vita: qȝ q̄diu vi
uit i mortali vel sine gr̄a mereri nō pt: vñ ad bap̄ᵐ i voto ꝛ
[illegible] q vouit
itrare religionē tenet̄ ad statiȝ qn̄ pt: qȝ h̄ fecit vt diu dn̄o
in hac vita fuiret nō vt moriēs itraret: qȝ illō parū eēt. Est
[illegible]
q̄cito cōmode pōt dȝ itrare: qȝ q vouit itrare residuū vite
[illegible]
qȝ ad hoc fit mr̄imoᵐ vt simul cōuiuāt: si aūt ꝓmisit dare
pro deo vel hō: hic videret̄ ꝙ sufficit añ mortē hoc facere
sel' nisi rō alia pactū reformet: qȝ q ꝓmisit aliqd sine die: lȝ
teneat̄ statiȝ: nō tñ ad statiȝ: nec qn̄ ꝑ pōt cōmode nisi ab il
[illegible]
re ꝛ ex tūc ē in mora. Cū aūt dicat scriptura ex ore dei ꝓdi
[illegible]
lat i oī voto: ꝛ sic quotiēs pt ꝛ recolit dȝ oē votū qđ fac̄ im
plere: qȝ quotiēs ei de⁹ ad mēoriā reducit ipȝ votū ꝛ pos
[illegible] 3ª ꝯ
ditori tñ religiōi vt illa ꝑ se satisfaciat q̄ tenet̄: vñ nec i re
[illegible]
nis cedere: sic nō obstāte hoc posset religionē itrare: sed si
bona sufficiūt dȝ illi solui iteresse al's inanis ē actio credi
toris quā excludit iopia debitoris. Si. n. obligato ad mr̄i
moᵐ imo ēt post mr̄imoniū ꝯtū licet itrare religionē: m̄l
to magis post oēm aliā obligationē: imo ēt videret̄ ꝙ nec
ad iteresse teneret̄ sic iura ad nihil restituēdū obligāt ꝯiu
gem q mr̄imonio nō ꝯsūmato itrat religionē altero inscio
vel iuito q tñ i multis pp hoc sepe dānificatur.

Quantū [illegible] ¶ Prima pª ꝯ
steriū: vel vādi tātū ꝓ deo: aut oblationē mittēdi: aut tot
[illegible] 2ª ꝯ
est ꝙ si ē tm̄ psonale: vt ieiunare: cōtinere: vel crucis [illegible]
vltra mare: hēs nō tenet̄: nisi sponte se obligauerit [illegible]
[illegible] 3ª ꝯ
uit ire ad scm̄ Jacobū ꝛ offerre vnū equū: heres nō tenet̄
ire sed equū mittere. Sicr̄ si fundare monasteriū ꝛ itrare:
[illegible] 4ª ꝯ
[illegible]

accessoriū vt ire ad sanctū Jacobū nō tenet [illegible]

[illegible]

3ª ꝯ [illegible]

tra mare reputat votū reale ⁊ ad illud hēs tenet. sic ꝫ ius ciuile [illegible] successore.

Quantū ad 4m artim de obligatiōe voti ad peccatū

pª ꝯ [illegible] voti fractio est mortale [illegible] tenens quotiēs frāgit: vōū tū act⁹ exterior ⁊ iterior iteret: sec⁹ si exterior tm: qz petm̄ p se est i actu iteriori: vñ q vno actu vult mechari ⁊ furari vel plura furari vnū petm̄ cōmittit [illegible] dictū hoīnꝫ q vidēt ea q̄ patēt ⁊ plurib⁹ furti actionibꝫ tenet [illegible] secus in affirmatiuo: puta cū qs vouet ieiunare. Tūc.n. nō quotiēs comedit totiēs peccat: ſꝫ solū ˢᵃ vice: tertia autē ⁊ deinceps nō: maxime si nō i ɔtēptū ſꝫ q̄si nō reputans sibi possibile plus illa die ieiunare pat⁹ ieiunare si non tā fregisset: ⁊ patus ieiunare alia die integra ꝓ illa: ſꝫ si in cōtemptū puta vt nō frustra fregerit idē facturus si nō fregisset nec itētiōe ex itegro alias ieiunādi tūc sec⁹. maxime in voto singulari ⁊ secreto i quo nō ē scā [illegible]. Nā sec⁹ eēt de illo q ieiuniū eccl'ie fregisset. Nō.n. [illegible] hoc liceret ei ex hora ɔsuetā comedere itētiōe alios redi [illegible] de hoc plen⁹ dictū ē supra di.15.q. De [illegible]

2 ꝯ [illegible] cten⁹. Exᵐ de depaupato q vouit dare pecuniā: ⁊ corrupta q̄ vouit castitatē: qz q dic deū pcipe impoſſē anathe ª est: et [illegible] possibilitas redeat: ex toto liberat: [illegible] ē spes excusat ⁊ nō libat: qz ianis ē actio quā exclu[illegible] debitoris ⁊ nō nulla. vñ si vgat ad piguiorē fortu[illegible]. Difficultas.n. pstatiōis nō tollit obligationē: [illegible] sel extīcta nō reuiuiscit. ff. de vbo. ob. l.y. 3ª ꝯ ē de [illegible] qꝫ nō frāgūt votū veniēdo ɔ oīa. qz vō vouerunt regulā sed ɔuersionē vel obedientiā ᶠᵐ regulā: q̄ duo eg[illegible] Tho p. Quolibꝫ. io. q. Qō nō vr̄. qz q pmittit obiaz [illegible] regulā nihil pmittit pure ſꝫ sub ɔditiōe tacita si [illegible] vñ ad nullū pceptū regule vr̄ obligat⁹ quousqꝫ illō a plato pcipiat. vñ tutior ē modus pfitēdi quo pmittitur obia ᶠᵐ regulā quā ille quo ɔuersio mox ᶠᵐ regulā: qz i isto 2º statiꝫ ē obligat⁹ ad regulā nullo alio pcipiēte: nisi forte ipsamet regula hēat opp ᵐ. 4ª ꝯ ē. qꝫ q vouet nō

4 ꝯ comedere carnes certa feria sine exceptiōe si illa eueniat i die natalis dñi tenet abstinere. ex̄ de obs. ieiu. c. i. lꝫ aucte [illegible] ssēt sibi i diē aliā cōmutari. 5ª ꝯ ē. qꝫ q vouit certa

5 ꝯ tā die nō bibere vinū: nihilomin⁹ celebrādo dꝫ ad ablutionē vinū nō aquā ifūdere: qz hoc ē eccl'ie pceptū ⁊ nō solū ꝑmissio: sic comedere carnes i die natalis. Intelligit aūt in voto excipi eccl'ie auctas. de hoc nō. ex̄ de cele. mis. Ex pte. Tñ qō dictū ē i pcedēte ɔne si ɔcedit qbusdā: qz illa decretalis loqt de feria sexta. q. d. sec⁹ eēt de alia feria. 6ª ꝯ ē.

6 ꝯ qꝫ iuit⁹ ordiat⁹ peccat nō ɔtinēdo si fuit volūtas lꝫ coacta ⁊ sic sine culpa ſꝫ ñ sine cā cogit ɔtinere: sic ēt si hēat vxorē īfirmā quā nō pt cogscere. Si āt sic iuit⁹ q nec characterē suscepit tc̄ nō tenet: qz nec rōne voti: qz nō ɔsensit: nec statuti: qz nō ē ordiat⁹ realr. ⁊ de hoc nōt ex̄ de bap⁹. c. Maiores i glo. 7ª ꝯ ē. qꝫ nouiti⁹ sel. prestās qꝫ ñ itēdit pfiteri ꝑ

7 ꝯ q̄cūqꝫ morā nō obligat manēdo ꝑ annū lꝫ ñ renouet ptestatiōnē: qz itelligit pdurare de bap⁹. c. maiores i fi. qō ē verū de toto anno illo i quo ē facta ptestatio. ſꝫ si post annū itegrū a tpe ptestatiōis maneret ᵇᵒ anno itegro: videret [illegible]

onē. Cū.n. qlibꝫ an⁹ sit p se pindicial qlibꝫ [illegible] [illegible] nō pot preiudicare.

Quantū ad 5m artim de ipedimēto voti [illegible]

[illegible]

secularis ɔbat q̄ solū votū simplex emisit: dirimit mr̄m. [illegible] spōsalia nlla alr q̄ rō [illegible] 2ª ꝯ

[illegible]

ſꝫ q̄ ad ꝭ qꝫ religiōi ab'ᵉ obliget: pt añ ānū pfiteri vel exp se pmittēdo obiaz vel tacite suscipiēdo p triduū bitū pfessorꝫ tc̄ phiberi pt ad seclꝫ redire: ſꝫ nō ad aliā religionē trāsire. de ɔuer. ɔiu.. Quidaꝫ ex pte placet. Et quo ad iudiciū dei obligat⁹ ē huic religiōi: sic ⁊ si i seclo vouisset itrare ⁊ remanere i religiōe artiore: vñ peccat itrādo laxiorē. Et ita vr̄ qꝫ pfessio facta añ annū ɔ iuris phibitionē sufficiat ad dirimēdū mr̄imᵐ post ɔctū: ex q̄ sic ē ligat⁹ qꝫ nō pt ad seculū redire: ſꝫ pfessio facta añ pubtatē nō dirimeret: qz talis nulli religiōi obligat. Facta vō i ordine reprobato dirimeret: qz cā phibitiōis q̄nqꝫ respicit pfitentē q idifferēter se hꝫ ad oēs religionē: ⁊ tūc pfessio facta i vna religiōe nō obligat ad aliquā: qz ita phibet in alia sic i ista: q̄nqꝫ āt [illegible] añ annū i ordib⁹ mēdicātiū: q̄ nō ē phibita in alijs ordib⁹: ⁊ de facto i ordib⁹ reprobatis q̄ ñ ē phibita in approbatis. [illegible] mēdū nisi vel p ordinē vel p pfessionē factā alicui de [illegible]

approbatis: qz ñ pt i seculo remanere. Posset ēt alr [illegible]

[illegible]

[illegible] dr̄ qꝫ aut ē pfessio nulla simplr̄ aut valida [illegible] nulla simplr̄: ⁊ tñ reddit psonā ihabilē pp iur[illegible]

[illegible] nō pp sacrm̄ ſꝫ pp affectū. 3ª ꝯ ē. qꝫ pfessio tacita [illegible]

[illegible]

... vñ qñcũqꝫ ⁊ quotiẽscũqꝫ ꝯhit peccat mortalr. Item

...

trionũ ꝯhere ẽt manẽs ĩ seclo:qꝛ sũt nulla spõsalia.

...

ꝯs ẽt posteri⁹ vincit pmũ. Impedit ẽt debiti petitione

oẽs:qꝛ tãtuz tenet ...

... pma q soluit voluntas.q ...

... ꝙ ꝯ votũ sit.plex ꝯrit ...

mauit si ꝯiunx petat ab eo debitũ tenet religionẽ intrare:

...

℄ Sꝫ ꝯ:qꝛ nemo tenet rõne voti facere plusqꝫ vouit: sed ipse nõ vouit itrare religionẽ.ꝰ nõ tenet: vñ lꝫ nõ possit negare debitũ nisi religionẽ intrãdo:qꝛ tñ itroitũ nõ vouit: nõ videt ꝙ ex voto teneat religionẽ itrare: vnde si qs vouisset castitatẽ ⁊ cõpelleret eã violare nisi itraret monasteriũ:nõ pp hoc teneret intrare nec peccaret si iusto metu ꝯheret mrĩmo[m]. ℄ Et dõm ad hoc ꝙ si culpa sua ꝯtingeret ꝙ nõ posset caste viuere in seculo is q vouit castitatẽ: tũc p

...

sit ꝯhẽdo mrĩmo[m] post votũ:qꝛ in necitate se posuit. ℄ 6⁹ ꝯclo est de eo q vouit nõ ꝯhere mrĩmo[m] absolute nihil cogitans de actu carnali:de quo qbusdã videt ꝙ lꝫ ꝯhẽdo peccet nõ tñ petẽdo nec reddẽdo qñcũqꝫ:qꝛ sub isto voto non cadit nisi qd ẽ de eẽntia mrĩmonij: vt ꝯsensus p vba de pñti:vel ꝙ ordinat ad illud vt spõsalia:vñ ꝯhẽdo spõsalia frãgeret votũ:lꝫ nõ vouerit nisi nõ ꝯhere mrĩmo[m]. Aliud aũt videt de ꝯntib⁹ ad mrĩmo[m].Certuz ẽ.n.ꝙ si fornicaret ꝙ

...

tomin⁹ petẽdo debitũ ne plus habeat luxuria qꝫ castitas. Itẽ magis ꝯñs est ad mrĩmo[m] reddere debitũ qꝫ petere:cũ illud ꝯseqtur necessario:illud volũtarie: sꝫ q sic vouit põt reddere.ꝰ ⁊ petere. Itẽ si iurat ꝯhere mrĩmo[m]:non pp hoc iurat ꝯsũmare:imo nõ ꝯsũmato matrĩomo si negat debitũ nõ peierat. Itẽ nõ tenetur abstinere ab actu nisi vt est ꝯñs mrĩmo[m].postqꝫ ꝰ mrĩmo[m] factũ est sibi licitũ: et actus:cuz

... ℄ Cõtra.plus tollit negatio qꝫ ponat affirmatio:vñ lꝫ iurãdo mrĩmo[m] nõ iuret actũ:qꝛ põt eẽ veruz mrĩmo[m] ⁊ nõ erit act⁹: tñ abiurãdo mrĩmo[m] abiurat actũ: qꝛ nõ põt eẽ ex mrĩmo[m]: ⁊ iure mrĩmonij hꝫ petere vl red

...

quo ad pncipale:qꝛ ẽt illa mortua nõ dꝫ aliã ducere. Vñ n̄ videt ꝙ possit petere:sꝫ hoc illi isinuet ne expectet suã petitionẽ ⁊ fiat ei mrĩmo[m] onerosũz. Et illud vr̄ vius. ℄ Vñ

...

quã mrĩmo[m]: ⁊ iõ in nullo cadit sub voto emisso de nõ ꝯhẽdo mrĩmo[m] ⁊ de petitiõe debiti:q nõ fit nisi iure mariti vel mrĩmonij. ℄ Ad scđz dõm.ꝙ reddẽs debitũ excusat nõ qꝛ nõ faciat ꝯ votũ: sꝫ qꝛ necio facit ꝯ votũ. ℄ Ad alia

...

tus nõ est distinct⁹ nisi expsse pfiteat:nõ videt post ãnũ

...

is mõtis maioris ex de regłarib⁹.c.Cõsulti. Ex hũc itellectũ amplectit curia:⁊ dicit se vidisse lr̃as curie sup absolu

...

... post lapsuz legittime etatis:sed nunqꝫ gesserat se i ... nec in aio remanere. Sꝫ mihi videt pbabili⁹ quod

...

plus obligat quo ad mũduz. Qõ IIII.

Quarto ... beratiõe: ⁊ in spãli vtrum eps possit dispẽsare in voto religionis Et videt ꝙ sic.qꝛ ipse põt dispẽsare in omni voto tpali: nisi crucis fm Innocẽ. ⁊ Hosti.ex de vo. c.z.⁊.c.Ex multa.sed votũ religiõis est tpale nisi vouerit itrare ⁊ remanere vel aĩo remanẽdi.ꝰ ⁊c. ℄ Cõtra.qꝛ nõ põt dispẽsare in voto ꝯtinentie:sed votũ religionis ĩcludit votũ continẽtie ⁊ plus.ꝰ ⁊c. ℄ Rñ.cũ liberet qs a voto tripl'r. pmo p ipletionẽ. 2⁹ p irritationẽ. 3⁹ p dispẽsationẽ. Et his trib⁹ votũ dissoluat:

... ne. 3⁹ de cõmutatiõe ⁊ redẽptione ⁊ dispẽsatione in gñali. 4⁹ de dispẽsatione in speciali.

Quantũ ad pmũ sunt nouẽ ꝯnes. ℄ Prima ꝯ est. ꝙ qcũqꝫ iplet votuz eo mõ quo pmisit libat: p ꝯ

... mo. tol.ob.in pncipio. ℄ Sꝫ circa hoc est dubitatio de illo qui vouit itrare religionẽ sic ꝙ ex voto nõ est obligatus

...

subaz ⁊ efficaciã.l.sine quo põt eẽ votũ ⁊ meritoriũ nõ obligat:qñuis sit annexuz voto:sicut in eo qui vouet ire ad sanctũ Jacobũ pponẽs peditare:qꝛ pegrinatio est bona ⁊ meritoria:idẽ esset si sit accidẽtale quo ad subam ⁊ eẽntiale q ad efficaciã.sic qs vouet ieiunare pponẽs cũ deuotiõe sine

...

stes:tñ est bonũ ⁊ meli⁹ qꝫ comestio:qꝛ carnẽ macerat:aut

...

annexis:sꝫ qñ ẽ eẽntiale q ad subaz qñ sine eo nec illud est

...

qd pncipalr pmittit:⁊ ad id quod ei annectit. Obligat ... vouẽs ad id sine quo votũ nõ põt eẽ votũ:qꝛ qcũqꝫ vult

...

stati resiliẽdi ⁊ tñ libat a iuramẽto:qd tñ iurauerat ꝯhere

...

nõ repetere:põt tñ solutas repetere ⁊ libat a iuramẽto sol

...

aũ ꝯsumationẽ ẽ licitũ ⁊ verũ. Et silr ꝙ soluat vsuras ⁊ do

... 2⁹ ꝯ

...

si vouit ītētione nō remanēdi nisi sibi placeret: pbādo im/
[illegible]
di tenet ī illa vel alia remanere: q2 l3 ꝓpositū p se nō obli/
[illegible]
ex voto ꝙ ex ingressu: cum ingressus cum proposito re/
manendi obliget ad remanendum in illa vel in alia. de re/
gularibus.c. Cōsulti. multo magis votum cū ꝓposito re/
manēdi. S3 f3 dicta ī pria ꝺne videt ꝙ is q vouit intrare
religionē aīo remanēdi nō tenetur remanere: q2 sine h po/
[illegible]
to ⁊ Tho. Unū dico ꝙ si religio videt sibi bona ⁊ credit se
posse sustinere: tenet remanere vel in ipsa vel in alia. Si
āt sibi videt ꝙ nō posset nec hāc nec aliā sustinere: nō tene
tur remanere: s3 pt ad seclm redire: nō tn̄ vt seculariter vi/
uat: q2 cū hūerit aīu3 remanēdi tacite itelligebat si expe/
diret: alr non potuit vouere. Silr si sibi videt expediētior
alia religio pt ad eā trāsire: q2 itelligit nisi aliud magis ex/
pediat. Et ī istis casib9 dico ꝙ illa ītētio fuit eēntialis vo/
to ēt quo ad subam: q2 sic itrare ⁊ sine ꝓbatiōe exire cū sit
malū nō pōt cadere sub voto. sic ēt ꝓbare qđ bonu3 ē ⁊ nō
tenere: ē malu3 nec votibile. vñ qcūq3 vouit itrare religio
[illegible]
dū itrare. Si vo aīo remanēdi tē tenet ī aliq si pt remanē
vsq3 ad morte. ¶ Ad scđz dōz. ꝙ illa circūstātia vī [illegible]
facti redūdare cu3 vouerit simplr itrare: ⁊ itrare nō [illegible]
nu3 nisi fiat aīo ꝓbādi vel remanēdi: iđe ē ꝙ f3 ītētione3
[illegible]
3 determinās: sec9 āt ē de alijs q accidūt ipe mãe voti. ¶ 3
scđo ē sugi9 facta de illo q vouit itrare religionē: ve3 illa re
futāte vl eadē reprobata teneat aliā itrare. Et si qdē erat
obligat9 ad religionē absolute: l3 nō itēdisset nisi de ista ea
refutāte vel peunte obligat9 ē ad aliā: q2 obligatio nō fuit
certe spēi s3 gnis: sic q ꝓmittit dare equū l3 nō itēdat eme
[illegible]
aliū. Si āt nō itēdebat se obligare nisi ad istā religionē pci
[illegible]
4 [illegible]
[illegible]
5 [illegible]
[illegible]

sit ꝑpetuu3. siue tpale: siue partiale: siue totale: vt reli[illegible]
[illegible]
sine licētia. d renū. c. Nisi cū pdē. Itē obligat9 voto solēni
[illegible]
tet laxiorē vel petita ⁊ nō obtēta ꝓfitet artiorē: vel ēt nō
[illegible] 6
ꝙ ad libationē a votis ī seclo emissis nō ē necīa irritatio il
lius ī.cui9 manu fit ꝓfessio nec dispēsatio ei9 nec alteri9: q2
fit p solutionē ⁊ ipletionē hec libatio ⁊ nō p irritationē: nec
p cōmutationē nec redēptionē: s3 eo ipo ꝙ ꝓfitet ab oī vo
to liberat: sicut. n. si qs obligat9 alicui ex diversis causis fi/
eret ei9 fu9 ab oib3 liberaret: ita ⁊ q voto crucis vel mille
alijs đo tenet: ꝓfitēdo fit fu9 đi dedicās corp9 p votū casti
tatis: aīa3 p votū obediētie: exteriora p votū pauptatis: et
iō cedēs sic bonis de oib9 bonis de qb9 votu3 vouerat sol
[illegible]
ta3 libat ab oī debito pecuniario humano: q2 si qs ex [illegible]
[illegible]
hois: nec potēs hr̄e ꝓpriu3: hui9 aūt est religiosus: iō ⁊c. Unū
si ꝑmisit scribere vel aliqđ artificio suo facere: nō tenet p
[illegible]
tu3 bona ei9 valēt nō q̄tū psona: q2 remanet liber cū pos/
[illegible]
[illegible] sit fieri religiosu3 ꝙ simplr ad eccliā [illegible]
[illegible] ē homicida ꝯfugiēs ad eccliā nō tradit iustitie seclari
[illegible]

F monaſteriū intet⁹ nō oȝ capi ab epō degradādus ⁊ expo [illegible] ē nec is q̄ i eccl'ia occidit vl' furat⁹ ē ab [illegible] vel poſt aliud crimē culpabile: nō tñ faciēs irregularē: pro [illegible] ī ad ſacros ordies vel ⁊ clericat̄: q̄. ſ. nō degradet̄: ſȝ [illegible] ē eſt irregularis: qz tūc tōſura vel ordo furtiue ſuſcepta eū non [illegible] tur vtrū ſit ad mortē obligat⁹: vl' vtrū cōmiſerit crimē capitale: cū tñ iterroget̄ an ſit debitis obligatus: qz pfitēdo [illegible] corpalis: ſed bene deberet q̄ri vtrū ſit irregularis ad mun⁹ [illegible] ligionē clericoꝝ. imo forte ad eā nō oȝ recipi ſic nec ad clericatu.

Quantū ad ſcōȝ articulū de irritatiōe voti ſunt duo decī ōnes. ¶ Pria i gnāli q̄ vbi non ē vo [illegible] gat. poſtq̄ autem eſt irritatum non tenetur vouens ſeruare: imo nec debet ō voluntatē illi⁹ q̄ irritauit: q̄ tñ irritare [illegible] cim⁹. ſicut cū ē electio irritāda pp̄ vni⁹ ɔtēptū: ſi ille nō ɔ [illegible] ⁊ irritatio: qz irritatio pōt fieri ſine cā ⁊ ad libitū irritātis ſic vir ad libitū irritat votū ɔiugis: ita q̄ nec ipſe peccat irritādo: qz nemini facit iniuriā q̄ iure ſuo vtit̄: nec ille vten [illegible] rex pte diſpēſati cā vtilitatis vl' neceſſitas ei⁹ vel rei publi [illegible] nec Petro nec alij cōmiſſa ē ptās i deſtructionē: ſȝ in edificationē. Et hoc vtiq; verū ē i ppoſito: qz voti obligatio iuri nāli ⁊ diuino initit̄. Nā i his q̄ nō ſunt mala niſi qz p̄hibita iure poſitiuo qō ip̄e pōt ad libitū abrogare pōt ipſe p ɔſs ⁊ i illis ad libitū diſpēſare. ¶ 3ª ɔ⁹ eſt in ſpāli de epo q̄ hȝ alas ligatas. Si ḡ eps vouit itrare religionē ip̄e tenet̄ iplere ſic pt. ſ petēdo licētiā reſignādi a papa: q̄ ſi papa nō licētiet vel votū irritet pp̄ ipoſſibilitatē excuſat̄: ſȝ ſi papa [illegible] ā tenet̄. ¶ 4ª ɔ⁹ eſt de ſuo: qz ſi ſu⁹ vouit intrare religionē dño nō pmittēte vel irritāte votū: nō tenet̄: ſȝ dño pmittēte tenet̄: et manumiſſus tenet̄. ¶ 5ª ɔ⁹ eſt de ɔiuge q̄ ɔtinētiā vouit niſi altero debitū petente: qz tenet̄ ɔtinere et illo mortuo ſimplr̄: ſȝ illo irritāte tenetur reddere: qz intiā pōt ali⁹ irritare qō eſt ius ſuū ⁊ nō plus. ¶ 6ª ɔ ē de religioſo: qz ſi religioſus votū emittat tenet̄ iplere niſi plat⁹ irritet: qz i his i qb⁹ ē liber ⁊ ſui iure pt vouere. Cū ḡ ip̄e nō teneat̄ obedire niſi i illis q̄ ſūt regule ⁊ ɔſtitutionū ſm q̄ pfeſſus ē: ḡ i alijs ē lib. ḡ ſi vouerit oȝ iplere ſȝ nō ſit ſubdit⁹ plato i illis ſic q̄ i eis teneat̄ obedire. ē [illegible] s ſic ſbdit⁹ plato q̄ nō pt ſe ad illa obligare in piudi [illegible] plati: qō eēt ſi nō poſſet illō votū irritare: qz ip̄e oi tpe pōt ei iperare illa q̄ ſūt regule ⁊ ɔſtōnū: qō nō eēt ſi p tunc vellet facere alia: ⁊ ad illa teneret̄: iō ⁊c. ¶ 7ª ɔ ē de irrita [illegible] es pūt irritare ſi volūt añ ānū ⁊ diē a tpe ſcie cō [illegible] t ſi adult⁹ vl' adſta deo ſu're elege [illegible] upplet etatē ⁊ corpis pō ad mr̄imo⁹: qz [illegible] bes ſic pubes ali⁹ in. xiiij. ⁊ ſi nō ſic i. xx⁹. pō [illegible]

[illegible] dus ⁊ fortis ad ſuſtinēdū religionē ſicut vn⁹ ali⁹ pubes: vñ de tali videret̄ q̄ poſſet itrare iuitis parētib⁹ ſic ⁊ ɔhere: maxime: qz iure ciuili filiuſfa. pōt religionē itrare pre iuito: nō aūt mr̄im⁹ ɔhere. C. de epi. ⁊ cle. l. deo nobis. Inſti. de nup. Et p hoc ē. 20. q. i. c. Firma erit pfeſſio vgīnitatis: [illegible] ita etas eē cepit: ⁊ q̄ ſolet apta nuptijs ōputa [illegible] ɔiuū tenēt cōiter canoniſte. de reglari. c. Poſtulaſti. qz nāliꝰ ⁊ ſuauiꝰ ē carni viuere i mr̄imoꝰ q̄ i clau [illegible] pōt ipedire mr̄im⁹ ſic religio. Nō aūt iducit̄ de iure ciuili: nō valȝ: qz ſm vitatē ita pōt fili⁹ iuitis parētib⁹ mr̄im⁹ ɔhere carnale ſicut ſpūale. Ad illud. c. Firma: dōm q̄ etas q̄ eſt apta de iure ⁊ curſu cōi ad mr̄im⁹ illa ē apta ad religioneȝ: nō aūt illa q̄ de iure ſpāli. Uel dōȝ de hoc veri⁹ ⁊ plenius ſic dixi in tertio. di. 29. q. 3. de caſu nouitij. ¶ 8ª ɔ ē. q̄ 8ª ɔ
parētes itelligunt̄ pr̄: qz hȝ filiū in ptāte: vel q̄ eſt ei⁹ tutor legittim⁹: nō aūt mr̄ pre viuēte: q̄ inuito eī mr̄e offerēte reuocaret̄: ⁊ ipſo volēte ⁊ mr̄e renuēte poſſet itrare: qz mr̄es nec nāles filios hn̄t i ppa ptāte: pre vō mortuo mr̄ ⁊ aua ſi nō ɔuolauerūt ad ſa vota hn̄t tutellā filij vel nepotis ipuberis: ⁊ tc̄ ad eas ptinet filiū offerre vel retrahere: ſed ſi ad ſa vota ɔuolat pdit tutellā iure ſcripto: ſȝ alicubi ſit ɔ [illegible] tutella deuoluit̄ legittimū vel datiuū: ad mr̄es nō ptinet irritare ſȝ ad tutorē. Et de hoc dixi i tertio. di. 39. q. 3. de caſu nouitij. ¶ 9ª ɔ eſt. q̄ qñ parētes vl' tutores repetūt ⁊ eſt 9ª ɔ
dubiū vtrū iſti ſint tales ⁊ ille ſit maior vel minor: pōt ille ad ſe defendēdū ɔſtituere pcuratorē auctē epi vel ei⁹ officialis vel auctē eorūdeȝ pōt ſibi dari curator ad litem. In cauſis. n. ſpūalib⁹ ⁊ bn̄ficialib⁹ ille quē cōſtat eē maiorem [illegible] niri. ac ſi eſſet maior. xxv. ānis: qñ auctē certū ē q̄ eſt mior ſȝ maior ifante: tūc pōt ip̄e auctē epi vel official' ipſius ɔſti [illegible] ⁊ agit de corpore ſuo ſicut in mr̄imonio. [illegible] hac: qz poſt annū ⁊ diē diſſimulatiōis parētū vel tutoꝝ vel ſi a parētib⁹ vel tutoribus ipubes ē oblatus ipſe nō pōt ɔdicere ante pubertatē nec exire: ſic nec i mr̄imonio añ illō tēpus ɔdicere: ſic dic̄ glo. 20. q. 2. Puella. ar. de ſpon. ipub. c. [illegible] retrahere: qz nō eſt ita res eoꝝ ſic parētū q̄ fructū vētris ſui deo offerre pūt et iuitū quoſq; hn̄s etatē pfectā poſſit ɔdicere. Uidet̄ et q̄ niſi mr̄ ɔuolās ad ſa vota de ɔſuetudine hȝ tutellā filij nō pp̄ h ſequit̄ q̄ hēat tutellā quo ad retrahendū: qz ɔſuetudo iuri ɔria nō eſt extēdenda ad caſuȝ de quo nō loquit̄. ff. de legi. l. qō vero. nec et ɔſuetudo laycoꝝ [illegible] decima ɔ eſt dubia ſi ipubes filiuſfa. itrat religionē emittens votū ſimplex vel ſolēne pre iſcio vel inuito ⁊ ipſo re [illegible] to pre itrare teneat̄. Et videt̄ q̄ nō. Nu. 30. pre irritāte vo [illegible] vl' durāte puellari etate: vñ ⁊ ɔiux retract⁹ ab alio ad ſeculuȝ ɔiuge mortuo tenet̄ redire. Et ſilr̄ ſeruus retractus a [illegible] ma ɔ eſt dubia q̄ tacta fuit ſupra. 37. di. vtrū votuȝ ſolēne [illegible] ɔtū. Dicendū q̄ ſic. Primo in ordine ſacro: qz eccl'ia irri [illegible]

excusatione vel aliqd aliud· vñ si ordinat⁹ in subdiaconuz
[illegible]
nõ possit in seculo remanẽ ⁊ qꝛ teneaᵗ cum vxore remane
re.vñ cuz talis tacite vel expsse ꝓfessus nõ possit ad secu/
luz redire.vt vr̃ de regu.c.Nõ soluz.li.6.p oñs nec in secu
[illegible]
põt ꝓfiteri.Jtẽ secus de ꝓhibita rõne ɔdicionis vt ꝓfessio
[illegible]
sionẽ fecerũt ante pubtatez ɔbãtz infirmo^m. Sil'r si fuius
post ꝓfessionẽ a dño retractus ɔbat tz.Et idez si vir inscia
vxore ꝓfessus retractus ea mortua ɔbat tz: qꝛ ꝓfessio irri
[illegible] ɔiugat⁹ nõ plus põt ꝓfiteri vnã religionẽ
[illegible]
ter:p oñs infirmo^m nõ dirimit. Aliqñ aũt ꝓfessio irritaᵗ rõ
ne hui⁹ religionis vt qꝛ reprobata: vel qꝛ in ea nõ ɔz ante
annuz ꝓfiteri q ⁊ bñ in alia religione posset ꝓfiteri:⁊ tunc
[illegible]
infirmo^m post ɔctuz:nisi qs dicat q nõ fuit ꝓfessio i ꝓiudici
um retrahẽtis sed fuit in ꝓiudiciuz retracti: sꝫ hoc dici nõ
põt:qꝛ aut ẽ ve ꝓfessus ⁊ sic quo ad oẽs:aut nõ vere ⁊ sic quo
[illegible]
mẽtuz dirimẽs qd ɔsequiᵗ nõ qd pcedit:sic professio nulla
dirimit quod sequitur matrimoniũ nõ quod precedit:sed
nõ est sic: qꝛ illud est in iure expssum qd põt facere perso
nas inhabiles:hic aũt nõ:vñ vr̃ tenẽda distictio sup dicta.

Quantum [illegible] dispẽsatione in gnãli sũt septẽ ɔnes. ¶ Pri
ma. Et vr̃ differre redemptio ⁊ cõmutatio sic emptio ⁊ p/
mutatio:qꝛ in pma reqriᵗ pcũ in pecunia numerata: vñ si
ille q vouit ad sanctũ Jacobũ ire hꝫ illuc hostes ⁊ nõ visus
romã ⁊ libeᵗ a pma pegrinatiõe ⁊ obligeᵗ ad visitandũ li
mina aplo᷑:cõmutatio est.Si vo ipedit⁹ ire absoluaᵗ ⁊ pci
piᵗ sibi tãtũ dare pro deo qñtũ erat expẽsurus eũdo ⁊ rede
[illegible]
vt nihil minus eroget q̃ erat expẽsurus. ¶ Scda ɔ est. q
i votũ relig.aucte iurl oĩa cõmutanᵗ ẽt sine dispẽsatiõe:qꝛ
tanq̃ ppetuũ ⁊ pfectũ alia icludit: vñ si qs ex voto emisso
ad artiorẽ religionẽ itrãdã nõ esset obligat⁹ ad ꝓfitẽdum
[illegible] solũ ad intrãduz ⁊ expiẽduz sicut fre
[illegible]
religionẽ ad ꝓfitendũ ⁊ manẽduz:⁊ pmũ votuz tanq̃ tpa
le icluditᵗ in scdo tanq̃ ppetuo.⁊ plus est expiri ⁊ ꝓfiteri re
ligionẽ laxiorẽ q̃ expiri tñ artiorẽ; ⁊ lꝫ expiẽdo artiorem
[illegible]
q se cadit sub obligatiõe vni⁹ voti icludaᵗ i eo qd per se ca
[illegible]
iplẽdi:cũ de iure ⁊ de facto possit ⁊ debeat redire ad artio
rez:post ꝓfessionẽ aũt absoluiᵗ:nõ qꝛ plus fecerit q̃ voue
rat:sꝫ qꝛ votũ solẽne de re minori derogat voto simplici:
etiã de re maiori.Si aũt nõ vouisset intrare artiorẽ cũ pro
posito remanẽdi: tunc intrãdo vel vouẽdo laxiorẽ cũ pro
[illegible]
3ᵃ ɔ tuo. ¶ Tertia ɔ est.q lꝫ vota ꝑsonalia cõmutenᵗ in relig.

qꝛ vbo cõmutãdi vtiᵗ decretal.de voto.c.scripture ve/
[illegible]
[illegible] Dico aũt bono᷑ q̃ ad monasteriũ venerũt.Nã de reli
[illegible] ¶ Quarta [illegible] 4ᵃ ɔ
[illegible]
qd tñ licet.:qꝛ religio mũda ⁊ imaculata est visitare pupil
los ⁊ viduas:illi tñ q̃ iuris ignorãtia nõ excusanᵗ:qꝛ expen
[illegible] ¶ Quinta ɔ est q 5ᵃ ɔ
cunq̃ ⁊ qñcũq̃ pt in votis dispẽsare q plus est ⁊ ẽt cõmu
tare qd min⁹:sꝫ nõ eᵒ:qꝛ qñq̃ subest iusta cã cõmutãdi nõ
[illegible]
deo q̃rebaᵗ.Numeri vlti.sicut qdã legiste dicunt q nudo
pacto sine traditione trãsfertur dñiuz in eccliaz rei dona
te.Uel pt dici q i voto ꝑsonali hꝫ locũ cõmutatio.⁊ sil'r in
voto reali facto i genere in qb⁹ nõ ẽ dñij trãslatio:qñ aũt
est votũ reale speciale:puta q aliqs vouet equuz suũ de
termiatuz deo:tũc ipse qdẽ nõ pt cõmutare aucte ꝓpa nec
aucte illi⁹ q nõ posset equũ ecclie alienare:sꝫ aucte illi⁹ qui
equũ iã traditũ cuz nõ sit res sacra posset alienare ante tra
[illegible] ¶ Sexta
de illo q filiũ suũ determiatũ vouit religioni ad ꝑuasionẽ
alicui⁹:qꝛ aut vouit simpl'r aut sub ɔditiõe si ille vellet:q
[illegible]
simpl'r teneᵗ puerũ stati cũ in religiõe põt educari offerre
[illegible]
est.q si pr̃ vouit filiũ vel filiã iã ablactatos mr̃e inscia v
[illegible]
vnde sine cõsensu mr̃is non potest qui in vtero est vel a
[illegible]
ruz irritare.

Quantuz ad quartuz articulũ de dispẽsatione sunt tredeciz ɔclones. ¶ Pria. q in votis est pᵃ ɔ
[illegible]
sed ẽt illa q̃ est iuris relaxatio.Et qdẽ in positiuis [illegible]
[illegible]
tis vr̃ q nõ hẽat locũ dispensatio illa q̃ est iuris rela[illegible]
[illegible]
licta puniri: qꝛ nãlis eqtas dictat maleficia pu

[illegible]
ũ melius est nõ puniri in hoc casu: tunc nõ est ꝯ ius nãle
dispẽsare. Silr de iure nãli ⁊ diuino est votũ reddere pro
pter honorẽ dei. si ḡ aliđ magis cedat ad honorẽ dei: potest
[illegible]
dicq̃ regnũ ꝙ sit exp̃ssa vel saltẽ intẽta. vñ sicut in votis si
ue in alijs nunq̃ factũ supioris dispẽsat nisi hoc ipse expri
mat vel saltẽ dispẽsare intẽdat. In ep̃o ḡdez ⁊ alio iferiore
[illegible]
dant dispẽsare nisi exprimãt sicut dr̃ de cõces. p̃ben [illegible]
ubi archieps ꝑmouẽdo sciẽter illũ: q̇ dispẽsatione indige
bat nõ pp̃ hoc dispensauit. ⁊ de scismaticis. c. z. Sic ep̃s. nõ
sine uerbo absoluit a sñia excõicatiõis quãtũcũq̃ itẽdat.
Sed de papa [illegible]
scia facit ⁊ p hoc absoluere intẽdit. Uideť tñ ꝙ ius cũ p̃lati
ẽt dissimulãdo dispensant: qđ est sine vbo ⁊ facto: ꝙ multo
[illegible]
dispensandi: eo ipso dispẽsant ꝙ faciunt effectũ aĩo dispen
sandi: uel sciunt ⁊ nõ ꝯdicũt qñ facile ⁊ libere ꝯdicere p̃nt.
[illegible]
lex p̃uata sine cã ualet. Cõtra ꝯtra Isidorus: q̇ lex est ꝙ rõ
ne ꝯstiterit. Sꝫ in his q̃ sunt iuris diuini: secus vt no. de uo
to. c. Nõ ẽ. Et debẽt ꝯsiderari tria. ut in. c. Magne. quid li
cet: q̇d decet: ⁊ q̇d expedit. Uñ Hosti. dicit ꝙ in pluralita
te bñficioꝝ põt pro libito dispensari: qđ nõ videť. Primo
[illegible]
tiuũ. de p̃bẽ. De multa. q̇ ipse nõ est supra ius positiuũ
sicut nec papa supra ius diuinũ. Uñ sicut papa nõ põt sine
cã dispensare aduersus ius diuinũ: sic nec ep̃us aduersus
ius positiuũ: vñ qñ dispẽsat cũ illegittimis uel quõcunq̃
aliter iure cõi ipedito oꝫ hr̃e iustaꝫ causaꝫ. silr nõ videť ꝙ
papa sine iusta cã possit dispensare in plr̃itate bñficioꝝ. q̃
rũcũq̃: cũ hoc inuitaŕ iuri nãli ⁊ intẽtioni fundatoꝝ q̇ po
tuerũt in traditionez rei sue legẽ iponere per quã plures ⁊
nõ pauciores deo fuirẽt. Est tñ piculosi⁹ hr̃e plures minus
[illegible]
dicaŕ plurib⁹ meliorib⁹ q̇ nec forte vnaꝫ hñt. oꝫ eẽ aũt tal
cã ꝙ meli⁹ sit recedere a iure cõi q̃ tenere: ⁊ nõ sufficit ꝙ
eque bonũ: alr̃ erit dissipatio ⁊ nõ dispẽsatio ⁊ peccat vter
q̃. s. dispẽsans ẽt papa ⁊ is cũ quo dispẽsaŕ si sciat. Uñ Ho
sti. Peccat papa si sine cã ĩ votis dispẽsat: nec ei obediẽduꝫ
[illegible]
obediẽdũ ẽ. Uñ si dispẽsaret sine iusta cã ĩ solẽni voto cõti
nentie viri vel mulieris q̇ crederet iustã causaꝫ: excusareť
nõ ille q̇ sciret iniustã: eẽt tñ verũ m̃rimo^m q̃tũ ad vtrũq̃
⁊ claudicare nõ p̃t: sꝫ sciẽs nõ posset petere sed reddere.
¶ Quarta ꝯ ẽ de auctẽ dispẽsandi. Ubi sciẽdũ ẽ ꝙ nullus
est iudex in sua cã nec supior sibyp̃si: pp̃ ꝙ nemo secum di
spẽsare põt nisi pp̃ defectũ supioris. q̇ vbi mora est piculũ
aliatura dilatio ẽ spernẽda. Arg. de debitore fugiẽte qué.
ppria auctẽ licet cape. Uñ nec ep̃s secũ: sꝫ ꝯfessor ei⁹ in oĩ
casu quo ipse ep̃s cũ suo ifertore põt dispẽsare. Sꝫ papa se
cuꝫ põt dispẽsare: sicut cũ alijs: q̇ supior [illegible]
ri posset. Sꝫ in his q̃ sunt iuris posi [illegible]
[illegible]
pensare põt. Sꝫ melius ꝙ suo ꝯfessori cõ [illegible]
de ipsuꝫ absoluit eo ipo ꝙ ab eo ĩ cõfessorẽ elect⁹ [illegible]
idulgẽtias suas lucraŕ faciẽdo ꝙ alij lucrãtes faciunt: aut
[illegible]

[illegible]
peccaret: q̇ p se nõ hẽret sic iustã causaꝫ. Nã in publico ꝯ
hens scãdalizaret: i occulto ẽt retraheret a sollicitudine ec
clesie. Sꝫ tñ dispensatio ei⁹ lꝫ sit idebita teneret. q̃ntũ in
[illegible] 5.to
est de mistro dispẽsatiõis iferiore papa. Põt. n. ep̃s dispẽ
[illegible]
in ppetuis sꝫ Hosti. Ep̃s ⁊ supior in oĩ voto volũtario ex
cepto voto ꝯtinẽtie ⁊ crucis dispẽsare põt ex cã: sine cã nõ
[illegible]
¶ Sꝫ ꝯ q̇ cleri. vel vo. c. veniens.
[illegible]
tie audita seueritate viri q̇ hoc audiẽs cũ alia ꝯxit. Dõꝫ ꝙ
[illegible]
in puerili etate. ex. e. c. z. Uel dõm ꝙ ibi ep̃s dispẽsat auctẽ
pape mãdantis spãle ⁊ non sua. Itẽ Hosti. ꝯdicit sibi dum
[illegible]
manendi: lꝫ possit exire de iure ante annũ. de regu. c. Statui
[illegible]
sa secũ fuerit dispẽsatũ. Cũ. n. votũ religionis includat vo
tuꝫ cõtinentie ⁊ sit ppetuũ ⁊ ꝯtinuũ in illo qui vouit aĩo
remanendi nõ põt ep̃s dispensare sic nec in voto terre san
cte qđ min⁹ est. Ex hoc videť ꝙ ep̃s possit dispẽsare in vo
[illegible]
tineat. qđ videť ex h ꝙ penitẽtiari⁹ sũm⁹ qñ ꝯcedit alicui
licẽtiã eligendi ꝯfessorẽ ẽt qui posset cõmutare: solet exci
pere illã pegrinationẽ ⁊ sancti Iacobi. Multa. n. sibi viua
voce retinet que nõ sunt iure scripta: sicut etiã ep̃i multos
casus sibi retinẽt in synodis qui non reseruanť eis a iure:
sicut etiaꝫ rompetaruꝫ impeditores nõ sunt excõmunica
ti a canone: sꝫ viua voce in octaua Martini ⁊ in die cene.
Sic igitur est dicendũ ꝙ episcopus põt dispẽsare in omni
voto continẽtie ꝯ tẽporali. iteꝫ in omni voto perpetuo nisi
cõtinentie ⁊ religione siue sit perpetuuꝫ ⁊ cõtinuũ: vt non
comedere carnes imperpetuũ: siue sit perpetuꝫ ⁊ discon
tinuuꝫ vt perpetuo nõ comedere carnes feria. 4. ⁊ hꝫ: ⁊ in
omni voto tp̃ali. In voto autẽ religionis etiam per qđ bo
[illegible]
raliter non potest. Quod patet p̃mo sic: quia in dispensan
do quibus vetita sunt minora intelliguntur vetita esse ma
iora. de senten. excom. Cum illoruꝫ. sꝫ episcopus nõ potest
dispensare in voto crucis etiam tẽporali: puta cuꝫ illo qui
vouit ire vltra mare ⁊ stare solum ibi per annuꝫ ⁊ non ibi
mori. ergo nec in voto religionis etiaꝫ tẽporali. Sed dice
retur hic ꝙ votum religionis non est maius nec vincit il
lud nisi sit perpetuuꝫ: quia si aliquis intraret religioneꝫ ⁊
ante professionẽ exiret tenetur implere votuꝫ crucis pri
us susceptum a quo nõ liberatur nisi per professioneꝫ que
est votum perpetuum. Unde secundo potest sic probari:
quia illud votum religionis quod de se ⁊ per se est pe pe
tuum lꝫ per accidens possit fieri tẽporale: illud simpliciter
iudicatur perpetuũ. sed tale votum est quo aliquis vouet
intrare religioneꝫ. ergo cũ in votis perpetuis saltem cõtinẽ
tie episcopus non possit dispensare. ergo non in isto: q̇ idẽ
iuris est in certis ⁊ in dubijs quãtũ ad idẽptitatem iudicis.
Ubi enim aliquis est iudex in casu certo: idem ipse est iudex
in casu dubij sicut episcopus qui vbi certũ est eẽ leuẽ inie
ctionem absoluit: ibi in casu dubij ⁊ ipse absoluit si iudicat
leuẽ. Sic q̃ si eẽt certũ hoc votũ esse ppetuũ ep̃s nõ dispen
[illegible] sꝫ tñ pp̃ ita ⁊ si dubiũ ẽ: q̇ maxie p̃sumiť ꝙ ppetuo

remanebit. 3° qz sūm⁹ pniari⁹ plus ꝑt in dispensando ꝙ̄ [illegible]

re:qz no e votu ꝑpetue ꝯtinētie nec religiō.s simplr:cū iaz [illegible]

manere. Nā ꝗ̄tū ad ꝑmū casuz sic nō ꝑt qs vel nō dz a la/ xiore ad artiorē trāsire licētia nō petita: sꝫ tñ transeat peti tione omissa tz īgressus: sic ēt de voto simplici artioris nō dz trāsire ad laxiorē: sꝫ tñ trāseat: tz. Et ita videt̄ ꝙ ꝓfes/ sus in laxiori nō dz artiorē vouere nisi licētia petita: sed si vouerit tz:nec alius irritare pōt:sꝫ tenet̄ licētiare:sꝫ potest eps dispēsare:sic abbas ꝑt dispēsare ī ꝓfesso artiorē ꝙ in/ [illegible]

6 q° [illegible]

le pot acqrere nō papale:qz eēt potius corruptella. vñ nec ipse nec eps ꝗ̄cūqꝫ ꝯsuetudine vel ꝑscriptione ꝑnt sibi ven dicare illā dispēsationē q̄ sūmo pōtifici reseruat̄: nisi forte centū annis.qz ꝯ ecclia romanā nō currit nisi centenaria q̄ ēt ꝑscribit aliq̄:nō ꝑp hoc oīa:vñ archidiacon⁹ q ꝯsueuit dispēsare in bānis nō ꝑp hoc pōt ī votis ⁊ q in votis pegri

7 q° nationū:nō ꝑp ħ in votis abstinētiarū:⁊ sic de alijs. ¶ 7ª ꝗ̄ ē de abbate q in dispēsando nihil in votis pōt:sꝫ irritare [illegible] fessionē votū emiserūt:⁊ sic ꝓfitēdo liberāt̄:aut post ꝓfes sionē:⁊ tc̄ ē loc⁹ irritatiōi:ñ dispēsatiōi nec ī secularib⁹ sibi

8 q° pleno iure subiectis ꝑt nisi ꝯsuetudo daret. ¶ 8ª ꝗ̄ ē de ar chiepo: qz archieps inꝗ̄tū hꝫ nihil ꝑt vel hꝫ ī subditis suf fraganeoꝝ:sꝫ ipos possit absoluere visitādo. Nō.n.seqtur pōt absoluere a voti fractiōe.ḡ dispēsare: tñ pōt audire cō fessiōes sine licētia curati ⁊ epi alias nihil spāle eēt ī eo. Ui deretur tñ ꝙ sic pōt absoluere a sñia epi sꝫ nō debeat sꝫ ad eū remittere:sic ⁊ dispēsare:⁊ ꝙ cū suffraganeis suis posset [illegible] b⁹ electi possint cū eis dispēsare: sic ⁊ absoluere a casib⁹ eti

9 q° [illegible] rūcūqꝫ ñ hāt ptātē dispēsandi nisi ꝗ̄tū eis cōmittit̄ spālr. Nā ptās dispēsandi respicit iurisdictionē. Uñ ꝑt ēt cōmitti hoi īferioris ordis. Sꝫ vtrū nō sacerdos possit dispēsare ī [illegible]s suo vel alieno iure:vel dispensationē cōmittere dꝛ/ [illegible] ⁊ ꝯfirmat⁹ ī epm dat idulgētias ⁊ officialis nō sacer dos dispēsat in bānis. Sūm⁹ aūt penitē tiarius dispēsat in voto religiōis ꝯmutādo vnā religionē in aliā sic pꝫ in lrīs

10 q° [illegible] sit dispēsare quē oēs ꝯcedūt posse dispēsare cū oī hoi [illegible] voto volūtario:tpali ⁊ ꝑpetuo:simplici ⁊ solēni ꝑ sacri ordi nis susceptionē:qz castitas ē illi annexa ex statuto ecclie ēt ꝑticulariter:puta occidentalis.qz greci vtunt̄ ꝯiugio ēt in sacerdotio. Papa ât ī statuto ꝯcilij gnālis ⁊ vlīs pōt dispē [illegible] multi negāt ꝙ papa pōt dispēsare ī voto solenizato ꝑ p[illegible] ipse cū vult destituit:vñ sic pōt facere ꝙ infimo⁹ teneat ī gradu ab ecclīa ꝓhibito:ita ꝙ teneat post ꝓfessionē: cui⁹ solēnitas ē ꝑ eccliaz q̄ fac̄ tales ꝑsonas īhabi[illegible] stātia voti fac̄ ꝑsonā illegitimā q̄ ē a iure nālī vel diuino [illegible]

vt si saracen⁹ rex cū tota terra ꝓmittit ꝯuersionez si scimo/ nialis sibi det̄ cui⁹ amore capt⁹ est. Sic Jacob cōsensit da re dinā filio regis sichen alienigene ꝑp circuncisionē: aut [illegible]

vxorē ethiopissaz alienigenā. Et ꝙ posset licere ꝑꝫ [illegible] pa nō possit facere ꝙ ꝓfessus nō fuerit ꝓfessus [illegible] re ꝙ nō sit obligat⁹ religioni nec ad vota relig[illegible] obligatiōe ītelligit̄ auctas pape excepta. sicut nō pōt fa[illegible]

calice sci Dionysij celebret̄ in memoriā ⁊ reuerētiā ips[illegible]

cōpullit exire monasteriū ad infimo⁹ ꝯbedū q vxorat⁹ li berat⁹ fuit a voto castitatis:vñ nec post mortē vxoris tene [illegible]

ꝯnis obediētie:qz nō ꝑt tolli vnū de eētialib⁹ qn tollātur alia ꝑꝫ qnosdā:vñ ꝙ ipse vxore īpregnata redyt ad mona steriū fuit ꝑfectionis. Et ꝑm ħ ꝑt dici ad decretalē: ꝙ ve[illegible]

tas ē sibi annexa:vñ cū monach⁹ sit eps: nō hꝫ ꝓpriu nec [illegible]

ne noua ꝓfessione:sic pꝫ in Raymūdo q postꝙ̄ resignauit epatū inuit⁹ fact⁹ ē magr̄ ordis. Per hoc ēt pꝫ ꝙ ꝑt de re[illegible]

superioris ꝙ papa pōt facere simplr de monacho non mona chū:qz eē monachū eētialr est eē obligatū ad tria vota ꝑ talē modū ꝓfitēdi.sꝫ aūt nō possit papa facere ꝙ iste nō fu erit sic obligat⁹:qz nec de⁹ posset: pōt tñ facere ꝙ q sic fuit obligat⁹ nō plus sit obligat⁹:qz aut hoc ꝓhibet votuz vel ius diuinū:aut statutū humanū. Nō ꝑmū.qz in voto et vo tū est papa pōt dispēsare.nec ēt statutuz: qz oē statutū iuris positiui āmouere ꝑt. Sic ḡ papa ꝑt facere ꝙ religiosus nō sit obligat⁹ ad silētiū vel ad abstinētiā:ita pōt facere ꝙ nō sit obligat⁹ ad pauꝑtatē:castitatē ⁊ obediētiā: qz sꝫ ista vo ta dicant̄ subalia ī religione plusꝙ̄ alia ex hoc ꝙ sine istis nō ē religio q̄ posset eē sine alijs:nihilomin⁹ tñ qñ in regu la ⁊ statutis cōtinent̄ alia sic ista:eque sunt eētialia religi/ [illegible] ter:q̄ rōne ḡ papa ꝑt in illis dispēsare:⁊ in istis. istis aūt tri bus āmotis nō stat religio.ḡ papa ꝑt facere de monacho ñ monachū. Si dicat̄ nō valet qz abbas dispēsat in silētio q nō dispēsat ī castitate. Dicēdū ꝙ hoc ē:qz illa dispēsatio ꝑꝫ regulā ē sibi cōmissa ⁊ nō ista papa vo dispēsat nō qz regu la sibi cōmittit:sꝫ iure suo tanꝙ̄ ille ī cui⁹ ꝑiudiciū nihil ꝑ mitti potuit:⁊ q̄ rōne papa pōt dispēsare ī oib⁹ eētialibus: eadē ⁊ fortiori rōne ī duob⁹ vel vno.sed verū ꝙ tūc nō re maneat monach⁹ si vel ab oib⁹ vel ab aliqb⁹ absoluat̄: qa illa tria sūt de eētia monachat⁹. ¶ Tertiadecia ꝗ̄ est de ij de istātijs q̄ solēt fieri ꝯ id qđ dictū ē papā.s.posse dispēsare [illegible] dia castitatis adeo sūt annexa regule monachali vt ꝯ eam [illegible]

tare:vel nō pōt dispēsare ꝙ̄diu ille manet monach⁹: q[illegible]

sentia sua eēt ꝑ eccliaz:cū sacer ordo q ē verū sacrm nō [illegible]

statuto ecclie:⁊ nō de iure nālī q̄ solū pr̄ ⁊ mater sunt in [illegible]

lud qđ ex solo statuto ecclie ipsuz cōsequit̄ cuiusmodi [illegible]

[illegible]
re i mr̃imo° nõ ꝯsũmato: sꝫ ꝓfessio soluit mr̃imoᵐ nõ ꝯsũ/
matuꝫ ꝛ sic ē forti° vīculũ ꝛ ꝑ ꝯñs min° dispēsabile. ¶ So
luno: ꝓfessio soluit vīculuꝫ nõ ꝯsũmatuꝫ [illegible]
desie: sꝫ ex hoc ꝙ ē mors ciuilis: vñ ꝓfiteri vitā hēmiticā
soluit mr̃imoᵐ sicut vitā cenobiticā. ꝑt āt papa dispēsare i
morte ciuili qꝛ ꝑt heremitā cogē ad eꝑatuꝫ redire: ideo ꝛc.
Itē qꝛ i morte ciuili nõ ē aliqð reale āmouēdũ sic ē i [illegible]
monio: nõ ex statuto dei ē ꝙ mors ciuilis q̃ e dispēsabilis ꝑ
hoīeꝫ tollat mr̃imoᵐ idispēsabile ꝑ hoīeꝫ. Ista tertia instā/
tia fit a qbusdā: ꝛ sic: qꝛ si papa posset in solēni voto ꝯtinē/
tie dispēsare: tc̄ iste cũ quo dispēsaret posset licite ad seculũ
reuerti ꝛ ꝯhere mr̃imoᵐ. Sꝫ ponam° ꝙ itrasset religioneꝫ
post mr̃imoᵐ iniciatuꝫ ꝛ ratuꝫ ꝛ nõ ꝯsũmatuꝫ ꝛ eo ꝓfesso
[illegible]
vxore posset cũ alia ꝯhere. hoc āt nõ videt̃: q̄re ꝛc. ¶ Sꝫ
ad hoc ꝑ̄mitt rñdēt ꝛ bñ: qꝛ sicut nõ ē icõueniēs post ma
trimoᵐ ꝯsũmatũ alteꝝ mori: ꝛ sic mr̃ioᵐ solui: ꝛ nihilomi/
nus si mortu° suscitaret̃: posset ꝯhere cũ alia ꝑ̄ma viuente:
sic nõ ē icõueniēs ꝙ post mr̃imoᵐ initiatũ ꝛ ꝑ igressuꝫ reli
gionis ꝛ ꝑ mortē spūalē solutũ si religiosus ꝑ dispēsationē
[illegible]
hoc hꝫ plures vxores sꝫ vnā tm̃: qꝛ cũ ꝑ̄ma fuit solutũ ma
trioᵐ. ¶ Ad argᵐ i oppᵐ ē dðꝫ ꝙ votũ religiõis ꝑ se qdē ē
ꝑpetuũ: lꝫ ꝑ accñs sit tꝑale vt dictuꝫ est. Qð V

Quinto q̄rit̃ de voti cõparatione [illegible]
[illegible]
sine voto. Et videt̃ ꝙ ñ: qꝛ illa sũt i nr̃is
actionibꝫ gratiora: q̄ cũ nõ tenemur impti/
mur. ¶ Cõtra: qꝛ ꝯsiliũ ē de meliori bono.
¶ Rñ°. hic sunt tria vidēda. ꝑ̄mo de ꝯpa
ratiõe voti ad alia. 2° de ꝯparatiõe vnius
voti ad aliud. 3° de voto virginuꝫ ꝯsecratarūꝫ spāliter.

Quantū [illegible]
litate voti: qꝛ expediēs ē vouere: qꝛ nõ ē
ꝑiculosuꝫ ex nā̃ fci sꝫ ex culpa nõ faciētis. Et lꝫ meli° sit nõ
vouere q̃ꝫ ꝓmissa nõ soluere: tñ meli° est vouere q̃ꝫ nõ vo/
uere: sic meli° est baptizari q̃ꝫ nõ baptizari: tñ meli° est nõ
baptizari q̃ꝫ postmoduꝫ retrorsuꝫ ꝯuerti. ¶ 2ª ꝯ̄ est. ꝙ ma
gis ē meritoriũ facere aliqd ex voto q̃ꝫ sine ceteris parib°.
puta cũ eq̃li charitate ꝛ letitia: qꝛ fit ex sup̄iori virtute. i. la
[illegible]
mitate. ¶ 3ª ꝯ̄ est. ꝙ siq̄s peniteat de voto al's nõ factur°
nisi qꝛ nõ vult votũ frāgere. adhuc est maius meritũ. ꝑ̄°
qꝛ bona volũtas sufficit ad merituꝫ ſm Bernar. vñ a ꝑ̄n/
cipio qñ vouit ꝛ nõ soluit: tantũ meruit q̃tuꝫ qñ sine voto
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
sicut a ꝑ̄ncipio nõ tenebat̃ vouere: sic nec ex post fcõ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Quantū ad scḋm de cõpatiõe votoꝝ adinuiceꝫ sunt
[illegible]
merito q̃ꝫ i simplici: sic plus diligit̃ vxor q̃ꝫ spōsa. Uoto. n.
[illegible]
to solēni de spōsa xp̄i fit vxor agni idissolubil'r: nisi ꝙ ante
[illegible]
[illegible]
e ꝑ ꝓfessionē ē maioris meriti in q̃tũ votũ est: q̃ꝫ solēne
ꝑ sacri ordis susceptionē: lꝫ illð sit maioris meriti eēnal'r ꝛ
mal'r rõne sacri qð ex oꝑe oꝑato ꝯfert graꝫ: nõ aũt ꝓfessio
[illegible]

ꝯparat̃ ad aliā sꝫ magis ꝛ min° ꝑfectũ ꝛ sꝫ maius ꝛ min°
[illegible]
dioꝝ ꝑ q̄ sũt. bonitas eni ei° qð est ad finē ē ex fine ꝛ abso/
lute: ꝛ ſm ꝙ ꝑ ipsuꝫ magis ꝛ min° idē finis habet̃. vñ qꝛ cõ
tēplatiua ꝑfert̃ actiue: religio monialiũ ꝑfert̃ illi q̄ ē [illegible]
[illegible]
lib°: ꝛ debellare hostes spūales ē nobili° q̃ꝫ corꝑales: ide ē
[illegible]
q̄ hꝫ actiuā ꝛ ꝯtēplatiuā sil'r illi q̄ alterā tm̃. iter illas āt q̄rũ
est idē finis: illa cui° ē ille ꝑ̄ncipali° ꝛ eēntiali°: sic q̄ ꝑdicat
ex istõne: q̃ꝫ ex accidēti cõmissione: ꝛ q̄ hꝫ ꝑfectiora media
ceteris ꝑib°. sic q̄ ē artioris pauꝑtatis. vl' q̄ ē maioris casti/
tatis. i. ꝑnie ꝛ mortificationis carnis: vel maioris obedien
[illegible]

Quantū ad tertiũ de ꝯsecratiõe v̄ginũ sũt septē ꝯ̄/
[illegible]
nõ v̄go. Qð ꝑꝫ ꝑ̄mo ex offõ ecclie i quo falsitas eē nõ dꝫ: qꝛ
[illegible]
ligiõis: sꝫ i toto offõ de velatiõe ꝛ bñdictiõe v̄ginũ fit men
tio de itegritate ꝛ v̄ginitate carnis: q̄ ꝛc. ¶ 2ª rõ ē: qꝛ xp̄us
ex ñs põtifex futuroꝝ bonoꝝ ē dignioꝝ q̃ꝫ q̄ ſm ordinē Aa
ron: sed ille nõ nisi v̄ginē despõsabat. leui. 21. q̄ nec xp̄s. vn/
de hꝫ portāt ãnullũ tanq̃ꝫ spōse xp̄i: vñ 2. 2. ad corit. 11. De
spōdi vos vni viro v̄ginē castā exhibere xp̄o. ¶ 3ª rõ ē es/
[illegible]
ꝛ ecclie ꝛ diuine ꝛ humane nāe q̃tũ ad fecũditatē: vñ nec
[illegible]
qui fecũditas ꝓlis qñ fiũt duo in carne vna: sic ēt repn̄tat̃
q̃tũ ad itegritatē ꝛ puritatē ꝑ bñdictionē ꝛ velatione v̄gi/
nuꝫ. Et iõ sic ecclia semꝑ fuit ē ꝛ erit v̄go imaculata ꝛ icor/
rupta. qꝛ semꝑ ex quo ab Abel cepit: ex tũc semꝑ in ecclia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
nõ dꝫ diuisisse carnē suā i ꝑl'es vxores ordinādus: al's biga
[illegible] eēt. ¶ 2ª ꝯ̄ ē. ꝙ ē m'tiplex velũ ſm canones. s. velũ ꝑ 2ª ꝯ̄
[illegible] qð dat̃ femīs anno. 12. 20. q. 2. ꝓuella: ꝛ hoc veluꝫ
[illegible]
[illegible]
[illegible] q. i. diconissa. 4ᵐ ē velũ ꝑlatiõis qð dat̃ an
[illegible] Iuuēcul. lꝫ iure nouo hñs. 30. ãnos cõpletos
[illegible] i abbatissā. de elec. c. Indēnitatib°. lib. 6. 5ᵐ
[illegible] ꝛ obſuatiõis qð ē viduaꝝ. 27. q. i. Uidua.
[illegible]
[illegible]
cipe velũ viduarũ si vult nõ eꝫ. Uelo eni virginũ nullus
eps viduā velare põt: nec i hoc dispēsare. 20. q. i. de votis.
[illegible]
[illegible]
lũ v̄ginũ dirimit mr̃imoᵐ post ꝯtũ: qꝛ nõ dat̃ nisi ꝓfessis i
religione approbata: nõ aũt velũ viduaruꝫ qð ꝑt dari sine
ꝓfessione i religiõe nõ approbata vt beguinis ꝛ ſmētibus
i hospitali nõ hñtib° regulā approbatā qð neciꝫ ē ad solē
nitatē voti: sequēs mr̃imoᵐ õstruētis. de votis. c. i. li. 6. Iu
ra v̄o q̄ dirimũt mr̃imoᵐ viduarũ velatarũ: debēt itelligi
[illegible] 4ª ꝯ̄
lus nisi eps v̄gines velare ꝑt. 20. q. i. de votis. Ipse ē. n. q̄si
spōsi panimphus despōsās sibi virginē. Abbatisse v̄o ve
v̄ginũ monialiũ velare pñt. 20. q. 2. statuim°. de [illegible]
Noua. nec hꝫ eps ꝑt ñ epo cõmādare cũ sit ꝯsecratiõis ꝛ or
dinatiõis põtifical'. sic ꝯsecrare ecclias: ꝛ nõ iurisdictionis
de ꝯse. ecclie ꝛ alta. c. Aquā. ¶ 5ª ꝯ̄ ē ꝙ excepta egritudie 5. ꝯ̄
eps nulli virgini velũ imponere dꝫ nisi in festo epiphanie
ꝛ per totas octauas pasche: vel nisi in festis apostolorum.
[illegible]

est de vi oppssis: qr si nõ ɔsenserũt castitas illis duplicabit'
ad coronã: vt dixit btã lucia: Qr castitas mẽtis nõ aufert' p
violẽtiã illatã corpi. 32. q. 5. fere p totũ. Nõ corrũpit' ãt cor
pus quo ad meritũ nisi pus corrũpat' aius. 32. q. 5. Nõ pt. 7
.5. sequẽtibus. Et pudicitia si mẽte semper teneat' pp cor
poris violẽtiã. eadẽ. q. c. Magis. 7. c. Ille. cũ vi oppssa iter
7ª ɔ vgines ɔsecrari nõ oz. 32. q. 5. c. Ille. ¶ Septima ɔ ẽ q oc
culte corrupte siue a viris siue alr: nõ sunt velo vginũ cõse
crãde: sic nec occulte bigami ordinãdi. Qr n. sine cõmixti
tione seruũ castitas ẽt corpoꝝ pdit'. 32. q. 5. Nec solo. Et ãt
aliq dicũt q illa q nõ sũt de suba vgial' velt pñt variari pp
vitãdũ scãdalũ vt accẽsio cãdelaruz 7 alia hõ fiãt mutatl
occulte illis q nõ sũt de suba vginal' velt: puta q nomẽ vir
ginitatis in castitatẽ varieť: nõ est verũ: qr hoc ẽ mẽtiri scõ
[illegible] vbo: vñ sic bigam' nõ oz ordinari nec mutatl noib'
nec alr: qr deficit a significatiõe sacri: sic nec corrupta vela
ri: sz verũ ẽ q si eps nescit nisi i ɔfessiõe: nullo mõ oz publi
ce repellẽ: imo nec ẽt si alr scit si ẽ occultũ: ipa tñ sibi ɔscia
de corruptiõe pfecta: mortalr peccat suscipiẽdo eã. ¶ Ad
argm. dõm. q nõ debita spõte oblata sũt acceptiora in qztũ
libaliori volũtate offerunt'. Si ãt ea q debent' ita libe offe
runt' cuz redduntur vel cuz pmittunt': tũc possũt ẽẽ eque
[illegible]

Tertio [illegible] tũ. Et videt' q nõ: qr xps scãdalizauit phariseos q nũq̃ peccauit. ¶ Cõtra. Qui scãdalizauerit vnũ de pusilis istis 7c. ¶ Rñº. hic sũt tria vidẽda. Primo quid ẽ scandaluz. Secũdo qñ ẽ peccatũ. Tertio quid pter ipsum dimittendũ est.

pª ɔ Quantũ [illegible] pmũ sunt tres ɔnes. ¶ Pria qd est scan
[illegible] Ubi sciẽduz est q sicut dic
Hiero. expõẽs illud Mat. Scis q pharisei audito h ver
bo scãdalizati sũt: scãdalũ grece nos ruinã vel offensionez
[illegible]
occasionẽ ruine. Et qr act' sumit rõnẽ ex obo. iõ ruina vl' di
spositio ad ruinã sequẽs ex alteri' dicto vel facto dr' scãda
2ª ɔ [illegible]
tur scãdaluz actiuuz a passiuo diffinitiue 7 gdatiue. Ubi
sciẽduz ẽ q dictuz vl' factuz põt ẽẽ alteri occasio peccãdi.
[illegible]
malo vbo vel facto aliuz ad petm iducere: vel si ipse ẽt h
nõ itẽdat: qñ ipsuz vbuz vel factuz est tale q de sui rõne ẽ
iductiuuz ad petm: vtpote cũ aliqs publice facit petm vel
[illegible]
occasionẽ ruine: potissime qñ hoc itẽdit: vñ vocat' scanda
luz actiuuz. Per accñs vo vbuz vel factũ vni' est alteri cã
[illegible]
alter sumit scãdaluz: 7 in h ẽ scãdaluz passiuũ sine actiuo.
qr ille q rõne agit nõ dat occasionẽ ruine quã alter patit'.
3ª ɔ ¶ Tertia ɔ ẽ quõ ɔcurrũt i diuersis 7 quõ nõ: qr ɔtingit
qñq q sil' sit scãdalũ actiuũ in vno 7 passiuũ i altero: puta
cũ ad iductionẽ vni' alter peccat: qñq ẽ acti' sine passiuo.
puta cũ qs iduc' aliũ vbo vl' scõ ad peccãdũ 7 ille ñ ɔsentit:
qñq vo ẽ passi' sine actiuo vt iã dcm ẽ 7 sic pz pmuz.

pª ɔ Quantũ ad scõz ɔ petõ scãdali sũt tres ɔnes. ¶ Pri
ma q scãdalũ passiuuz nunq̃ est sine culpa
scãdalizati: nec actiuũ sine culpa scãdalizãtis: passiuuz tñ
bñ est sine culpa scãdalizãtis 7 actiuũ sine culpa scãdaliza
ti. Primũ pz: qr ois ruina spũalis ẽ petm i eo q ruit: sz scan
dalũ passiuũ est ruina scãdalizati. q ẽ petm in eo. 2m pz: qa
oẽ scãdalũ ẽ petm vl' hz spẽz peti. Si sit petm hõo [illegible]
[illegible]
raz infirmus oz dimitti ex charitate pp lesionez pximi [illegible]
[illegible]
las. q oẽ tale scãdalũ ẽ petm i faciẽtib' ipsuz. 3m pz ex dcis
in pmo articulo: qr ẽ scãdalũ actiuũ sine passiuo 7 eõ. ¶ 2ª ɔ
est q passiuũ nunq̃ ẽ spãle petm: nec actiuũ nisi qñ ẽ ex in
[illegible]
opponit' directe actui charitatis q ẽ edificare pximũ ex in
tẽtione vbo vel facto. vel scõo qñ pter itẽtionẽ scãdalizat
p bonã hñs spẽz mali. Tũc n. nõ ẽ petm nisi ex h q natũ ẽ
[illegible]
qñq veniale. fm illõ i qõ ruit: 7 actiuũ silr qñ ñ ẽ spãle pec
catũ: sz qñ ẽ spãle petm tunc nõ ẽ mortale: nisi qñ itẽdit du
cere ad mortale vel si non intendit illud: facit qõ de se na
tũ est inducere ad mortale: siue sit mortale siue veniale si
ue solum habens speciem mali

Quantuz ad 3m de dimittẽdis pp scãdalũ sunt qnq
ɔnes. ¶ Pria i gñali q id qõ sine pecca pª ɔ
to mortali vel veniali omitti nõ põt. p tũc omitti nõ oz: qr
nullo casu nullo fine ẽ venialr ẽt peccãdũ. Illõ vo qõ p tẽ si
ne oi petõ omitti pt ẽ omittẽdũ pp scãdalũ pusilloꝝ: q̃diu
durat: siue sit bonũ corpale: qr plus hõ oz diligẽ bonuz aie
pximi q̃ bona tpalia: q si nõ pt retinẽ defẽdere vel repetẽ
sine scãdalo pusilloꝝ: oz ɔtẽnere: sz pp scãdalũ phariseoꝝ
nequaq̃: qr illud ẽ ɔtẽnẽdũ. Per h pñt saluari vsus iurista
ruz. Est vitas vite doctrine iustitieq. pmũ semp habe: dno
pp scãdala linque. Qr n. vitas vite nunq̃ sine petõ pt omit
ti: iõ 7c. Sz vitas iustitie 7 doctrine aliqñ sic: sic si ex pdica
tiõe vl' doctria aliqd plus seq' mali i scãdalizatl pusillis q̃
boni i edificãdis: iterum omitti oz. Silr si ex suspẽsiõe Ba
ronũ tũc regnuz in seditionẽ vtit': melior ẽ omissio iustitie
q̃ executio. Tũc n. omitti oz: alr nõ: nõ 7c. ¶ 2ª ɔ est appli 2ª ɔ
care hec ad bona spũalia. Ubi sciẽdũ q q̃dã bona spũalia
sũt de necessitate salutis q nõ pñt ptermitti sine petõ mor
[illegible]
Circa vo alia bona vt ẽ igressus religionis 7 q̃cũq alia q ñ
[illegible]
sine iusta causa: 7 tale est scãdalũ phariseoꝝ q de doctrina
[illegible]
tã pge matrẽ: siccis occulis ad vexillũ crucis euola. [illegible]
[illegible]
reddita rõnẽ 7 obita istructionẽ adhuc scãdaliza [illegible]
deť ex malitia pcedere 7 nõ ex igñatia: 7 tũc nihi [illegible]
[illegible]
nis tpalib' an sint dimittẽda ei q vult ea accipe: vel nõ re
petẽda ab eo q iã [illegible] scãdalũ ipsi' vel alteri' vitãdum.
Ubi silr est distinguẽdũ q bona tepoꝝ [illegible]
nobis cõmissa ad seruãdũ 7 dispẽsandũ pro cõuitate [illegible]
na ecclie cõmittunt' platis: 7 rectorib' [illegible] blice. Et sunt
dimissa ad ɔseruãdũ vel dispẽsand [illegible]

[illegible] circũſtãtijs q̃ debẽt ĩ talib⁹ obſuari cur⁹ rõ ē: q2 final' cuſtodia ⁊ diſpẽſatio taliũ incũbit his qbus cõmiſſa ē ex neceſſitate pcepti. Et ideo ſic pceptuz nõ ē omittẽdũ pp ſcãdalũ ſic nec illud. Si aũt ſint nr̃a: tũc dõm ſic p⁹s: q2 aut ſcãdaluz oriť ex malicia alicu⁹ alienũ volẽtis vſurpare ⁊ detinere: [illegible] lis occaſio rapiẽdi aliena. tũ q2 nocẽt rapiẽtib⁹ q̃ iniuſte rapiẽdo vel detinẽdo alienũ peccarẽt. Unde Grego. dic̃ in moral. loquẽs de rapiẽtib⁹ aliena. Quidã ſeruata charitate phibẽdi ſunt nõ ſola cura ne nr̃a ſubtrahãt: ſz ne rapiẽtes nõ ſoluz ſua ſz ſeipſos pdãt. Aut ſcãdalũ oritur ex ignorãtia: ⁊ iſtud eſt ſcãdalũ puſillo2: ⁊ pp iſtud dimittẽda ſunt tpalia ad tps quouſqz ſedet ſcãdalũ p admonitionẽ vel quecũqz aliũ modũ. Si aũt poſt ſufficiẽtẽ admonitionẽ ⁊ iſtructiones ſcãdalũ nõ ſedat: pfectiõis ē ſua dimittere ſz nõ neceſſitatis: ⁊ qñqz nõ eſt pfectionis: cũ credit q repetẽdo illud q alt⁹ iniuſte detinet: vel negãdo qd iniuſte petit ille dirigat ad cognitionẽ vitatis. ¶ 4⁹ ꝯ ē de idifferẽtib⁹. Ubi ſciendũ q illa que ſunt idifferẽtia ſicut comedere carnes vl' abſtinere: oĩno dimittẽda ſunt q̃re diu durat ſcãdalũ puſillo2. Unde Augu. ĩ lib. de ſmone dñi ĩ mõte. Dãduz ē qd nec tibi nec alteri noceat: ⁊ cũ negaueris qd petit ſidicãda ē ei iuſticia: ⁊ meli⁹ ei aliqd dabis cũ petẽtẽ iniuſte correxeris. Apoſtolus aũt q vr̃ dicere .i. ad Corin. 6. q petere ſua in iudicio ſit delictũ: loqr̃ in caſu in quo fideles de nouo ꝯuerſi ad fidẽ trahebãt ſe ad iudicia infideliũ. qd erat in piculuz ſubuerſiõis fidei: p eo q partes litigãtes q̃rũt fauorẽ iudicis: Et dñs q dicit Mat. 5. Qui vult tecũ in iudicio ꝯtẽdere ⁊ tunicã tuã tollere dimitte ei ⁊ paliũ. loqr̃ de ꝯſilio: vel ſi ſit pceptuz ĩtelligẽduz ē vt dic̃ Aug. ẽm pparationẽ ai. vt hõ ſit parat⁹ talia facere ſi hoc expedit pmotioni fidei et bono2 mo2. ¶ 5⁹ ꝯ ē de duab⁹ inſtãtijs ꝯ p̄dicta. Prima q Hiero. dicit dimittẽdũ pp ſcãdalũ oẽ qd põt dimitti ſalua triplici vitate. ſ. vite: iuſticie: ⁊ doctrine. ſz vltra bona ſpiritualia põt dimitti ſalua hac triplici veritate: ſicut adipletio ꝯſilio2: largitio elemoſynarũ. alioqn ſemp peccarent q iſta bona ptermitterẽt. g iſta ſunt pp ſcãdalũ dimittẽda. [illegible] eta ſũt qdã opa ſpũalia: ⁊ tñ ſunt pp ſcãdalũ dimittẽda. ergo ⁊c. Minor pz de doctrina q ſit dimittẽda pp ſcãdaluz: q2 Mat. 7. dr̃. Nolite dare ſctm̃ canib⁹: nec margaritas veſtras ſpgere ante porcos ne ꝯuerſi dirũpãt vos. Correctionez aũt fr̃na2 dic̃ Aug. dimittẽdã pp ſcãdalũ. p3 de Ciuitate [illegible] vt dic̃ Aug. ꝯ pmenianũ. ¶ Sz iſte iſtãtie parũ valẽt. Jo ad pmã dõz. q ĩ vitate vite ⁊ doctrine ⁊ iuſticie: nõ ſolũ cõ- [illegible] ¶ Ad ſcdã dõz q doctrina ſpũalis cũ ſit gen⁹ eleoſyne q̃ ē [illegible] credit q ex ea ſequatur ſpũalis pfectus: qñ autez [illegible] nõ eſt bonũ ſpũale. Et nõ ſi tũc omittit pp ſcãdalũ au- [illegible] nõ omittit aliqd qd p tc hẽat rõnẽ boni ſpũalis. Si [illegible] q nõ ſequat: ſed poti⁹ frater ſcãdalizat [illegible] nõ ē dimittere aliqd ſpũale [illegible] rõnẽ boni inq̃tũ p eas pctã cobibent: ſi aũt per eas pctã nõ cobibeant: tũc inflictio penarũ nõ ē bona nec ꝯtiebit ſub iuſticia. Et in hoc caſu loquit Augu. qñ. ſ. ex excõicatione ſequit̃ piculũ ſciſmatis: tũc excõicationẽ ferre nõ ptinet ad veritatẽ iuſtitie. ¶ Ad arg^m in opp^m dicendũ q xp̃s nunq̃ ſcãdalizauit actiue lz illi ſcandalizati fuerint paſſiue: ex malitia: non ex infirmitate.

¶ De diſpari cultu. Di. XXXIX a

[illegible] eſt: hic eſt enim vna de cauſis quibus perſone illegitime fiũt ad con [illegible] xpiano cuz gẽtili vel iudea inire cõ [illegible] ue teſtamẽto ſeruatur. [illegible] nam. i. hereticã ⁊ omnẽ alienaz a fide tua xpo- [illegible] ab his qui ſunt diuerſe religionis ⁊ fidei.

¶ De ꝯiugio fidel' ⁊ ifidel ⁊ duo2 infideliũ. b

b Hic autẽ videtur obuiare quod apoſtolus ait de imparibus coniugijs: Ego dico nõ domin⁹. Siqs frater habet vxorẽ infidelẽ: ⁊ hec cõſentit habitare c[illegible] illo: nõ dimittat illã: ⁊ ſi qua mulier ⁊c. [illegible] eſſe: aliud illud euidenter oſtendit Augu. [illegible] Apoſtolus vero ait de illis q viri⁹ eiuſdez infidelitatis fuerũt qñ cõiũcti ſunt. Sed cũ veniſſet euangelũ alter ſine altera credidit. [illegible] Attende vt rem ipſam diligẽtius explanem. Ecce coniuges duo vtrius infidelitatis [illegible] runt quando coniuncti ſunt nulla de his que ho[illegible] eſt que ptineat ad illud preceptuz veteris ⁊ noui teſtamẽti quo prohibetur fidelẽ cuz infideli copulari coniugium. [illegible] ſunt cõiuges ⁊ ambo adhuc ſunt infideles. [illegible]

[illegible]
Nec apls iubet vt n̄ dimittat. [illegible]
[illegible]
Monet [illegible]
[illegible] nō expedit. [illegible]
[illegible]
[illegible]
nō ꝓhibz dn̄s: [illegible] aplꝰ ne
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
vxores [illegible]
os [illegible]
[illegible]
vxorē [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
vnus vel vna: ⁊ īfidelis cū īfideli cōsentiret hi-
tare: nec ꝓhiberi a dn̄o debuit fideli [illegible]
mittere nec iuberi. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
verā. [illegible]
[illegible]
[illegible] Licitū ergo erat [illegible]
az fideli īfidelē dimittere: sed licitū nō erat facē
[illegible]
[illegible]
[illegible]
cū quo ēt fidel hitare ꝯsensit. ⁊ hūc nō dimittē
fideli ꝯsulit aplꝰ: q: forte ꝑ fidē salabit̄ īfidel.

De fornicatione spūali ob quā potest di mitti coniunx. c

p Potest tn̄ licite dimittere: q: in īfideli est fornicatio: si nō corpis tn̄ mētis. Causā
eni fornicatiōis dn̄s excepit. Fornicationez ve
ro gn̄alē ⁊ vlez itelligere cogimur nō mō s cor
poralē sz spūalē: de q̄ Aug. ait. Ydolatria ⁊ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
tat: potest tamen licite dimittere. Si. n. fornica
tio carnis detestanda est in cōiuge: q̄to magis
[illegible]

Pro q̄bus vitijs possit dimitti. d

f Si aūt q̄ris an ꝑ aliud vitiū nisi ꝑ īfide
litatē vel ydolatriā possit dimitti? Atte
de qd̄ Augu. ait. Si infidelitas fornica
tio est ⁊ ydolatria [illegible]
[illegible]
Quis ergo [illegible]
[illegible]
Ex quo itelligit̄ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
mine ⁊ vir vxorē suam dimittere ⁊ vxor viruz.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
tat. Tūc ille si [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
vxorē vel vxor virū dimittere pōt. Consulit tn̄
[illegible]
tare: nec a deo reuocare.

[illegible] e

h Hic q̄rit̄ si fidelis dimittat infidelē: vel i fidelis a fideli discedat: an liceat fideli
aliā ducere? Videt̄ auc̄tas testari q̄ illa
viuente alterā ducere nō valeat. Ambr. eni ver
ba apli exponēs ait. Aliq̄n si discedatis ab [illegible]
cez ⁊ volētes cohabitare dimittitis ⁊ alijs vos
copulantis: adulteri estis: ⁊ filij vestri q̄ de hac
copula nascūtur: īmūdi. i. spurij sūt. Itē. Si q̄s
habuerit vxorē virginez ante baptismū: viuen
te illa post baptismuz alteram habere non pōt.
Crimia eni in baptismo soluunt̄ nō cōiugia.

Que premissis contraria vident̄.

f Sed ecōtra Ambro. testat̄. Si īfidelis di cit aplꝰ discedit: discedat. Nō eni est ser
uituti subiectꝰ frater aut soror in hmōi:
q: nō debet̄ reuerētia cōiugij ei q̄ horret a [illegible]
rem cōiugij. Nō est eni ratū mr̄imoniū qd̄ sine
deuotione dei est: ⁊ ideo nō est peccatū ei q̄ dimitti-
tur ꝑ deū si alij se copulauerit. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
diderit ꝑ cognitionē dei cōfirmat̄ cōiugi[illegible]

[illegible] g

Trende hic pdictis cōtraria posse videri: ita vt sibi Ambrosius ↄtradicere videatur. [illegible] volentē cohabitare: aliud dimitti pter de [illegible] ca [illegible] Discedentē vero [illegible] Ex hec nō [illegible] Sed si ad fidē vterqꝫ cōuersus [illegible] si vterqꝫ [illegible] matrimonio ↄiunctus est: & [illegible] alter [illegible] fide [illegible] & odio fidei [illegible] quenit [illegible] nō cōmutat [illegible] viuēte alter ā ducere poterit: qꝛ inter eos fuerat ratū coniugium: quod nō potest dissolui.

Quidam dicunt cōiugiū nō esse inter infideles: & quare. h

Unt tamen nōnulli qui inter infideles asserunt non esse coniugiū: qꝛ nec rata nec legitima: qꝛ apl'us ait. Om̄e qđ nō est ex fide [illegible] Nō est ergo cōiugium [illegible] Aug. etiā dicens qꝛ nō est vera pudicitia infidelis cū fideli. [illegible] vera negatꝰ esse pudicitia nō qꝛ infideliū cōiugiū nō sit verū sꝫ qꝛ non [illegible] me [illegible] Et illud apl'i Om̄e qđ non est ex fide peccatū est: nō sic intelligēdū est: vt qcquid fit ab infidelibus peccatū sit: sed omne qđ fit cōtra fidē [illegible] & ad gehēnā edificat. Vel in omni eo quod infidelis facit peccat: nō [illegible] illud facit: sed qꝛ nō eo modo illud facit quo debet: nō referens ad debitum finem.

Q legitimum sit coniugium infideliū sed nō ratum: & quare. i

Opula ergo maritalis que est inter infideles cōiugiū est legitimū: sed nō ratuꝫ. Legitimū qꝛ est inter legitimas psonas: sed nō ratū: qꝛ sine fide. Cōiugiū vero fideliū & legitimū & ratū: si tñ legitime sint psone. Quod aūt legitima sit infideliū ↄiunctio Aug. testatur dicens. Uxor legitima a societate [illegible] sine [illegible] culpa vel nequitia si cū viro xp̄iano pmanere [illegible] Et hoc etiā probat qꝛ infideli ad fidē [illegible] apostolus cōsulit infidelem nō dimittere quod nō faceret si nō esset inter eos legit[illegible] coniugiū. Legitimū est quod [illegible] vel [illegible] onem domini contrahitur.

Irca trigesimānonā distinctionē que [illegible] da. pmo de mr̄imoᵒ iter fidelē & ifidelē. 2ᵒ de mr̄imoᵒ inter [illegible]

Quantū ad pmuꝫ sunt tres qōnes. Prima de tē pore ante lege [illegible] p^a q^o
[illegible] Ita etiā [illegible] misit qꝫ ibi Isaac vxorē duceret: nec Isaac Jacob: Jacob vo de dyna cōsensit danda illis qui circumcidi volebant. & [illegible] Moyses & Joseph vel [illegible] [illegible] Secūda est qꝛ tpe legis nō [illegible] cebat cū chananeis ↄhere nec eē poterat nisi trāsiret ad ritum eoꝝ rasis vnguibꝰ & capillis & hōꝝ sic Nason duxit raab de Jerico sꝫ cū alijs licebat: sicut Booz Ruth moabitidē duxit: & Hester nupsit assuero. Primū aūt mr̄imoniū [illegible] Tertia q̄ est qꝛ tpe gr̄e baptiçatꝰ cū nō baptiçata vel ecōtra q̄uis cathecumina nō pt inire mr̄imoniū [illegible] nullū est sacrū: vñ vīculū mr̄imonij tale q̄le eēt post bapᵐ ante bapᵐ [illegible] nō ante. Et qꝛ mr̄imoᵐ nō claudicat si vinculuꝫ nō fit i nō bapt[illegible] sine quo lꝫ nō eēt sacrm̄: eēt tñ verū matriᵐ: nūc aūt nō est reddēte eccl'a tales psonas ihabiles. Ubi āt vterqꝫ est baptiçatus lꝫ alter vel vterqꝫ sit infidelis: verū est mr̄imoᵐ sed cōtrahere nō dꝫ quis cū infideli. Nihilominus hereticus baptiçatꝰ sicut alia sacra ↄfert & recipit sic & istud. 2^a q^o 3^a q^o

Quantū ad scōm de mr̄imonio infideliū sunt etiam tres qōnes. Prima q̄ est qꝫ put est in offi [illegible] verū matriᵐ inter eos [illegible] Nā in gradu ab eccl'ia phibito [illegible] nere. Videret aūtē alicui qꝛ si sola lege nāe [illegible] monio excluduntꝰ qꝛ iter infideles nō iudeos nulla alia psona a matrimonio excluderetꝰ qꝛ precepta que non sunt moralia nec de lege nature erāt cerimonialia que nō ligabant [illegible] sicut de circūcisione: vnde dicēdū qꝛ oēs psone lege diuina phibite lege nature [illegible] Sed deo dispensante a pncipio humani generis [illegible] vt multiplicaretꝰ [illegible] sicut & de pluralitate vxoꝝ [illegible] Secūda q̄ ē quō diuersas habeat cōmanere cū non ↄuersa: qꝛ si ille non vult cohabitare sine ↄtumelia creatoris vel [illegible] sicut [illegible] pōt cōmanere si vult [illegible] alteri pt nō cōmanere sed [illegible] tunc alicui vite libatꝰ ab obligationibꝰ illiꝰ vite: sic religiosus mortuꝰ mūdo nō est obligatꝰ ad vota pmissa mū[illegible] p^a q^o 2^a q^o

[illegible]

obligatiõi q̃ nec ē cl̄pa nec pēa. vñ si deberet pecuniā debe ret eā reddere ꝛ teneret. g cū mr̄imoᵐ nõ sit cl̄pa nec pēa q̃ erat ante pctm̄. baptizatᵒ teneṯ reddere debitū ꝯiugale [illegible]
tem ꝑducere plē inde cõceptā: q2 vnusq̄sq3 parētū [illegible]
[illegible]

3ᵃ ꝯ spes ꝯuertēdi īfideles ex ꝯuictu nõ ꝑmittiṯ. ¶ Tertia ꝯ ē an liceat ꝯhere. Et dõʒ q̃ nõ illo nollēte cohitare sine ꝯtu [illegible]
ꝯuersaʒ sunt alēdi nisi habeāt vsuʒ rõnis vt eligāt quē seq̄

[illegible]

ad ꝯuersūʒ q̃ñ soluaṯ. Quidā. n. dicūt q̃ statim q̃ñ nõ vult [illegible]
[illegible]

tū retinet vinculū spõsaliū ꝛ sic teneṯ ꝯhere: vel q2 blaſ phemia creatoris soluit si ē ꝑpetua: alr̄ nõ. Qñ aūt añ votū [illegible]
mr̄imoᵒ infideliū nõ est aliq̃d reale viculū dirimēdū [illegible]
q̃ in spõsalibᵒ: cuʒ nõ sit sacrm̄ aliq̃d añ bapᵐ. [illegible]
vtriusq3 vel alteriᵒ ex statuto ecclīe põt illud [illegible]
ut: sic spõsalia in m̄tis casibᵒ soluūtur vel tolluṉṯ statuto [illegible]

6ᵃ ꝯ Quantū ad 3ᵐ [illegible]
[illegible]
ꝯiunx corpi suo: nec pt sibi secure alr̄ ꝑuideri licʒ dimitte: [illegible]
q2 si nõ teneṯ debitū reddere cuʒ piculo corpis: multo mi [illegible]
ri q̃ nulla cautiõe põt ei succurri secure. Vñ falsa est glo. de diuor. c. z. q̃ nõ est dimittēda vxor ēt si vite viri fuerit insidiata: nec hoc dicit decretalis quā allegat: vñ ꝛ quedā alia de facto dicebat viruʒ suuʒ latrocinijs deditūʒ nõ poſ se corrigi [illegible]
dimitteret viruʒ: q̃d gnālr verū ē q̃ vbi ꝯiunx nõ põt alr̄ ꝑuidere securitati sue vite nisi ꝯiugē dimittendo: nõ tene tur ei debitū reddere nec cohitare cuʒ piculo corpis sui.

2ᵃ ꝯ [illegible]
ce abs te: sicut in lr̄a dr̄. Si. n. cuʒ piculo corporis nõ teneṯ [illegible]
litudo ita tʒ in crimīe infidelitatis. sic in alio: q2 nullū pec [illegible]
querere ꝯiugē etiā si sit incorrigibil̄: nisi sit fornicatio carna lis in qua ꝑ vnicuʒ actuʒ põt dimitti: aut spūalis ꝑ quaʒ incorrigibileʒ potest dimittere: ꝛ sic intelligitur. de diuor. c. y. ¶ Arguᵐ in oppositum solutuʒ est.

¶ [illegible] de carnali. Ḋi. XL. a

[illegible] cre. Est aūt cognatio alia carnal: alia spūal. Primū d̄ carnali cogna tiõe ꝛ affinitate īspiciamᵒ. Cogna [illegible]
[illegible]
hibent vsq3 ad septimuʒ gradum.

¶ De cõputatiõe graduū [illegible] b

[illegible]
q cõsanguinitatis sex gradibᵒ dirimiṯ hoc [illegible]
[illegible]
q̃ septē gradus ponūt [illegible] gradus cõpu tant. variendā q̃ cõputant gradus cõsanguini ta tis. [illegible]
tes gradū cognatiõis iter patrē ꝛ filiū [illegible]
vna caro sint pater ꝛ filiᵒ. [illegible]
cõsanguinitatis [illegible] vsq3 in septimū gradū ꝓ hibent: patrē ponūt in primo gradu. [illegible]
q̃ vsq3 ad sextū gradū ꝓhibēt: primū gradū fili os appellāt [illegible]
uersitatē inueniāṯ in. vi. ꝛ vij gradu. Patrem vero in p̄mo gradu ponit q̃ [illegible]
lud̄ ē cõputat [illegible]
rētele gradus talr̄ cõputantᵒ. Ego ꝛ frater meᵒ vna generatio sumᵒ: [illegible]
[illegible]

[illegible]

Quare vero sex cōputet Isidor⁹: ipse apit dicēs. Cōsanguitas dū se paulatī ꝓpa-ginū ordinib⁹ dirimēs vsq; ad vltimū gradū [illegible]

[illegible]

[illegible] Quē [illegible]

Circa [illegible] tur de ꝯsanguitate vtrū īpediat [illegible] Oē enī aīal diligit sibi simile: ⁊ oīs caro ad sibi similē cōiūget. Eccl'i. Sed [illegible] Item nulla mulier p̄ōt esse propinqor viro q̄ Eua fuit Ade: de cuius costa fuit formata: vt habet̄ gene. 2. Sz Eua fuit con iūcta mr̄imonialr. ḡ ⁊ cetere p̄nt ꝯiungi quātūcūq; ꝓpin [illegible] cim⁹ ex tali ꝯiugio sobolē nō posse succrescere. ḡ ꝯsanguinitas īpedit mr̄imoniū. Itē Leuit. 18. dr̄. Oīs homo [illegible] pximā sui gn̄is nō accedat. R n̄º. hic sunt tria videnda. pmo qd sit ꝯsanguitas: linea: ⁊ gradus. 2º de computatione graduum. 3º de prohibitione.

Quantū ad pmū sunt tres ꝯnes. Prima qd sit [illegible] guitas vinculū psonarū ab eodē stirpe descēdentiū car[illegible]

[illegible] cū nei effectu ⁊ affectu: vñ nō bruta: q: hō ē aīal politicum. Ab eodē stipite. ꝓpinquo: alr̄ oēs hoīes eēnt ꝯsanguinei: q: fecit ex vno hoīuz gen⁹. Carnali ꝓpagatiōe: vñ nō inter angelos q a deo p creationē ꝓcesserūt. Dicit̄ aūt a cōitate sanguis vel ꝯueniēdo ī sanguīe magis q̄ ī carne: q: sanguis est magis mā ꝓpinq̄ semis: vñ sperma ꝯm medicos est sanguis purissim⁹. ⁊ multū coyens sanguinez ꝑ semie emittit. Et qd̄ dictū carnali ꝓpagatiōe excludit Euā a ꝯsanguini[illegible]

[illegible] dat̄ in cōicatiōe triplici. s. nāe: cure ⁊ disciplie. Nāe: q: oēs [illegible]

[illegible] ordīata collectio psonarū ꝯsanguitate ꝯiunctarū: nec opz addere: ab eodē stipite descēdentiū: q: hoc icludit̄ in ꝯsanguinitate [illegible]

[illegible] dū cōputādi: q: ꝯm vnā fit acceptio ab īferiori ascēdendo. [illegible] ⁊ ꝯm hāc accipit̄ linea trāsuersaliū: que subdiuidit̄ i eā q̄ ē collateralis [illegible] ⁊ eā q̄ ē collateralis descēdētiū in q̄ sunt: fr: soror: nepos [illegible]

[illegible] consanguinitatem ⁊ non aliter.

Quantū ad 2m̄ de graduū cōputatiōe sūt tres ꝯnes. Prima de cōputatiōe cōi [illegible] Jn linea n ascendētiū ⁊ descēdētiū cōis ē apud oēs. Jn linea vo collaterali [illegible] ꝯm leges. [illegible] cōputant̄ hoc mō. Uidendū ē vtrū psone [illegible]

[illegible] Si āt ieq̄lr: tc̄ q̄to gradu remotior illarū distat [illegible] te: toto gradu distāt īter se. vbi gr̄a sit soz. nob̄ cōis

parẽs vel stipes ꝛ ego nepos ſm vnã lineã: tu vo ꝓnepos ſm aliã: si querit̃ quoto gradu ego disto a te: oꝫ rñderi q tertio. qꝛ quoto gradu tu q es remotior distas a cõi parẽte a q̃ ñ disto nisi ſo gradu. Scõꝫ vo leges alr cõputãt gradus qꝛ ſꝫ eos duo fr̃es sunt in ſo gradu: filij duoꝝ fratrũ i 4º. nepotes eoꝝ in sexto: ꝛ sic duplicant̃ gradus ſm cõputationẽ legalẽ supra cõputationẽ canonicã. Rõ diuersitatis ẽ qꝛ leges attẽdũt descensuꝫ a cõi pr̃e ex vtraq; parte: ꝛ qꝛ qlibet filius distat a pr̃e vno gradu. ideo dicũtur distare in [illegible]

2ª ꝑ [illegible]

[illegible] do: p ꝯñs disto a te duob⁹. Sꝫ opinio canonistarũ ẽ rõna [illegible]

sed pm⁹ in ea q ẽ frater ẽ in ſo: pmus in trãsuersali inferiori est in tertio. s. filius fratris: ꝛ pmus in trãsuersali supiori [illegible]

ſo descẽdẽdo: nepotẽ in tertio: pnepotem in quarto: abne [illegible]

in ſo: nepotes in tertio ꝛc. Uerbi gr̃a: in genealogia Adam per [illegible] ꝛ Caym. Itẽ in genealogia Abrae per Ismael ꝛ Isaac vl' in Isaac p Esau ꝛ Jacob: ꝛ in illa Noe per Sem [illegible]

rẽ suã. Nec sequit̃ q nõ plus attineat ille ꝑpter quẽ intẽ [illegible]

3ª ꝑ tinet intẽsiue q̃ frater ex altero tm̃: nõ aũt extẽsiue. ¶ 3ª [illegible]

addita psone p carnis ꝓpagationẽ: addit gradum in linea [illegible]

sali ſꝫ canões vt visũ ẽ. 2ª reglã ẽ. Quotq̃t sũt psõe cõputatis medijs ꝛ extremis vna dẽpta: tot sũt gradus in linea ascẽdentiũ ꝛ descẽdentiũ: ꝛ hoc pꝫ ex pdictis. 3ª reglã est [illegible]

se: quoto: libet ab illo: sic dictũ est. 4ª regla est. Qꝫ i trãsuersalibus inequaliter distantibus a cõmuni stipite: quoto gradu remotior distat a stipite: toto gradu distant iter se. Quinta regula est. Qꝫ quoto gradu aliquis distat a cõmuni stipite: toto gradu distat ab omni ab illo stipite descẽdente vsq; ad equaliter distantem: sed a plus distante plus distat: qꝛ tantũ quãtũ ille per quartã regulã. Oẽs iste regu [illegible]

4ª ꝑ Quantum ad tertiũ de prohibitione sunt tres ꝯnes. [illegible]

cũ matre q̃ filie cũ patre pp reuerẽtiã. Ex quo videt̃ q in linea recta in infinitũ ꝓhibeat̃ mr̃imo: adeo vt si Adam hodie viueret nõ iueniret vxorẽ ſm legistas. vñ Enoch rediẽs tpib⁹ añxpi nõ poterit ducere vxorẽ: qꝛ oẽs descendimus ab eo sicut a Noe: qꝛ ois gñatio Caym diluuio perijt.

Ratio aũt hui⁹ est: qꝛ maior reuerẽtia debet̃ parẽtib⁹ remotis q̃ ꝓpinquis: vñ vulgo: pater nõ vocat̃ dñs sꝫ auus q̃diu viuit: ꝛ lꝫ sit maior ꝓpinqtas: tñ maior reuerentia q̃ plus attẽdit̃ in illis. Nã cũ filia fr̃is põt ſm legẽ ꝯbi nõ cũ amita: q̃ tñ nõ ẽ ꝓpingor. itẽ cũ nã nõ redeat ad idẽ numero seqret̃ et q mater distaret a filio multis gradib⁹: qꝛ mĩtis distat a stipite ꝛ a marito: vñ fuit incestus Loth cũ filiabus. Nã ꝛ bruta hoc abhorrẽt. in alijs autẽ gradibus linee trãsuersalis cõcedebat: vt fr̃is cũ sorore. ¶ Scõa ꝯ ẽ de ꝓ 2ª ꝑ
hibitiõe iuris diuini qua ꝓhibent̃ plures persone puta sit nãli federe cõmorãtes q̃ numerant̃ Leuitici. 18. ꝛ sunt. 12. mater: nouerca: soror: neptis: mr̃tera: vxor patrui: nurus: vxor fr̃is: nõ pmortui sine liberis: priuigna: filia priuigni vel priuigne: soror vxoris q̃ in lege nãe pmittebatur: vt patuit in Lya ꝛ Rachel copulatis Jacob. Hui⁹ rõnem doctores assignãt: qꝛ mr̃imo ordinat̃ ad repssionẽ ꝯcupiscẽtie: sed ꝯcu [illegible]

ꝯtingat in eadẽ domo ꝯuersari esset ꝯcessa copula mr̃imonialis: q̃re lex diuina rõnabilr ꝓhibꝫ talẽ copulã. ¶ Sꝫ ꝯ hãc rõnẽ q̃dã arguũt: qꝛ mr̃imo nõ ordinat̃ ad repssionem ꝯcupiscẽtie nisi q̃ten⁹ p actũ mr̃imonij satisfacit ei vt non incitet vel min⁹ incitet ad illicitã corruptellã: sꝫ hoc modo eque repmit̃ ꝯcupiscẽtia p mr̃imo ꝯctũ iter quosdã extraneos. g ꝛc. ¶ Itẽ nihil est dictũ q augeret̃ ꝯcupiscentia: si carnalis copula eẽt licita iter psonas q̃ ꝯsueuerũt in eadem domo manere: qꝛ p oẽ mr̃imo obligant̃ ꝯiuges ad simul manẽdũ et g alias nõ cõmanerẽt: si aũt cõmanere simul ẽ augumẽtũ ꝯcupiscẽtie: seqret̃ q p oẽ mr̃imo augeret̃ cõcupiscẽtia. ¶ Sꝫ h nõ obstãte videt̃ bona illa rõ: qꝛ cũ ele[illegible]o nõ sit nisi q̃d possibiliũ: eo ipo qd aliqd ꝯcupiscibile fit ipossibile minuit̃ ꝯcupiscẽtia vel tollit̃: vñ q̃diu cohabitãtiũ viroꝝ ꝛ mulierũ posset eẽ mr̃imo ꝯcupiscẽtia nõ haberet frenũ: sꝫ postq̃ mr̃imo fit ipossibile cessat ꝯcupiscẽtia.
¶ 3ª ꝯ est de ꝓhibitiõe iuris positiui canonici: qꝛ de illa iu 3ª ꝑ
ris ciuilis nihil ad ꝓpositũ cũ circa sacramẽta layci nihil possint. g iure nouo ꝓhibitũ est mr̃im in q̃rto gradu ꝛ infra: in qnto aũt ꝛ vltra pmissuꝫ i linea trãsuersaliũ. de consan. ꝛ affi. Nõ dꝫ. Et hoc solũ põt dispẽsare papa nõ ali⁹: qa nõ est pmissuꝫ epis sicut in alijs. Eius. n. ẽ dispẽsare in iure q ẽ supra ius vl' cui ẽ cõmissuꝫ a iure: vñ in gradu legis nãe vel diuine ꝓhibito solus de⁹ dispensare põt vel cui inspi- [illegible]

que sunt iuris positiui: puta in q̃rto gradu ꝛ in tertio: imo [illegible]

filij qd lege moysi ꝛ iure ciuili est permissuꝫ. tñ Grego. dicit Experimẽto didicim⁹ talẽ sobolẽ nõ posse succrescere: sꝫ frequenter pmogeniti moriuntur; nec est sufficiens causa di [illegible]

pr̃e meo ꝛ dabit me tibi. g Dauid potuit dispẽsare. ¶ [illegible] lutio. forte Dauid fuit eius nutriti⁹ nõ pr̃ nãlis: vel hoc di [illegible]

tur: puta qꝛ frater pr̃is: aui: pauj: abaui: ꝛ sic in infinitu: [illegible]

du lege diuina: nõ nãli ꝓhibito. Et si quidem ꝓhibitio [illegible]

bil facit frustra vbi sunt mulieres alie ex qb⁹ põt ei [illegible]

no sicut ex istis: frustra m[atri]moni[um] fit cum istis [illegible] [illegible] dicēdo. Relinquet hō patrē z matrē: ceteras psonas videt [illegible] de epi. z cle. l. Cū q[uod] pbabilē: q[uod] in his psonis nihil sce [illegible] cunis fedus nāle suspicari pmittit: [illegible] [illegible] leat ad ɔiunctionē: nō tñ ad oēz modū ɔiūctiōis. Meli[us] nanq[ue] ɔiungit forma mãe: q[uod] mã mãe z forma forme: sic similitudo ppingoꝝ q[uod] quis valeat ad ɔiūctionē nālis amicitie nō tñ ad ɔiunctionē m[atri]monialē ad quā dz amicitia ad ex neos dilatari. ¶ Ad z[m] dōm q[uod] eua nō attinebat Ade i ali quo gradu ɔsanguinitatis: q[uia] nō fuit formata ex eo p viā generationis: sed miraculose: p quē modū potuit de costa for[et] equ[us] vel mulus sic eua: z nō est simile de ea z alijs ppinquis s[ecundu]m gradus consanguinitatis.

¶ De gradibus affinitatis. Di. XLI. a

[illegible] de affinitate videndū est: de qua Grego. ait. Porro de affinitate quā dicitis parētelā eē q[uam] ad virū ex parte vxoris: seu q[uam] ex pte viri ad [illegible] vxorē ptinet: [illegible]

[illegible]

¶ Varie traditiones de affinitate. b

[illegible]

inter affines [illegible]

[illegible]

vxoris sue vsq[ue] in tertiā pgeniē nemo in vxorē [illegible]

[illegible]

nec alia copula cōiugalis affinitatē copule prioris soluere valet: sed nec alterius cōiunctiōis soboles placet ad affinitatis pris viri ɔsortiū trāsire. Siquis ergo sacrilego z temerario ausu i defuncto querit ppinqtatē extinguere: vel suo altero affinitatis uocabulo dissipare: vel susceptas soboles alteri[us] copule ppiqtati prioris credit legittie sociari: hic negat dei verbū ualidū eē quod dixit. Erūt duo in carne vna. Ecce hic p[ro]hibet si mortuo p[ri]mo viro uxor eius alij nupserit: filios de secūdo viro genitos ducere uxores de cognatione prioris viri: q[uia] filij mediāte mře ad cognationē prioris viri ptinent: cui quō mř eorum vna caro extiterat. Hoc idez etiā Inno. papa ait. Si q[ua] mulier ad secundas nuptias transierit: z ex eis sobolez genuerit nullatenus potest ad [illegible]

[illegible] inter eos qui in tertia consanguinitate disiūguntur. c

c [illegible] est sciendū q ecclia īfra predictos [illegible] [illegible] generāter [illegible] fuerit i eē spēcta [illegible] z postmodū i [illegible] sanguinitate: [illegible] separat. Quenī vero copula illa [illegible] Quibus dā vidū fuisse [illegible] [illegible] [illegible] de crimine [illegible] [illegible] bōa fide z p manifesta [illegible] [illegible]. Ubi z filij eorū legitimi habēt. [illegible] vero dicūt fuisse [illegible] z nō cū legitime [illegible] [illegible] vocāt [illegible] vel d [illegible] testimonio [illegible] da puēt. [illegible] Urban⁹ papa. Si duo viri vel tres [illegible] iureiurādo firmauerint: vel [illegible] forte [illegible] fuerit: cōiugia dissoluant. Si vero [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguineos. [illegible] iudicio epōz [illegible] alia mīmonia [illegible] prohibeant [illegible]. Ide. [illegible] ubi vt cū tres vel duo ex ppinquoribus eius q accusat hāc ppinquitatē iuramento firmauerit: vel si duo vel tres ex antiquioribus [illegible] quibus hec ppinquitas ē nota atq bōe fame z veracis testimonij [illegible] remoto amore [illegible] odio z oi malo studio [illegible] firmauerit: sine mora cōiugia dissoluant. [illegible] sanguineos vero extraneos nullus accuset: vel cōsanguinitatē i synodo cōputet: sz ppinq ad quoz noticiā ptinet. Si aūt [illegible] tota [illegible] antiquioribus z veracioribus: quibus ppinquitas tota nota [illegible] canonice [illegible]: z si iūcta fuerit: separent. [illegible] quibus accusantibus z testificātibus [illegible] [illegible] sit cōsanguineoz [illegible] vocāt.

Distinctio vtilis. d

d [illegible] dicēdū ē q aliud est fornicatio: aliud stuprū: aliud adulteriū: aliud icestus: aliud raptus. Fornicatio [illegible] [illegible] [illegible] viduarū vel meretricū vel cōcubinarū. Stuprū [illegible] virginū illicita defloratio. Adulteriū ē [illegible] thori violatio. vñ adulteriū [illegible] alterius thori accessio. In [illegible] cōsanguineaz vel affiniū abusus. Ubi icestuosi dicūt qui cōsanguineis vel affinibus suis abutūtur. [illegible] cū puella violēter a domo [illegible] educit: vt corrupta in vxorē habeat: sine puelle siue parētibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ecclesiaz cū rapta [illegible] [illegible] mortē ipunitatē meret. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appellationes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] vocāt. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Circa qdragesimāprimā distinctionē [illegible] z⁹ de publice honestatis iustitia. 3⁹ de illegittimitate

Primo igit qrit de affinitate vtrū impediat matrimoniū: Et videt q [illegible] effect⁹ nō iped [illegible] effect⁹ mrimonij. g zc. Itē sz iura cōsanguinei succedūt in reb⁹ defuncti: sz vxor ē res viri. g eo defuncto debent in [illegible] [illegible] eo mortuo dz eā accipe i vxorē sm legē veterem [illegible] Leuit. 25. g affinitas nō ipedit mrimoniū. In [illegible] arguit: qz Leuit. 18. dr. Turpitudinē vxoris pris [illegible] les sunt tñ affines: g affinitas ipedit mrimoniū. Itē vir z vxor sunt vna caro: g q attinet vni p cōsanguinitatē oz q attineat alteri qd fit p affinitatē. g sic attinētia cōsanguini [illegible] mrimoniū: sic z attinētia p affinitatē. Et hec ē [illegible] [illegible] vidēda. [illegible] [illegible] 3⁹ quō gnā affinitatis distinguant. 4⁹ quō gradus in ea cōputentur. 5⁹ quō 4⁹ gradu affinitatis mrimoniū ꝓhibeat.

Quantū ad [illegible] [illegible] [illegible] z qd sit. Dicit aūt affinitas: qz accedit ad fines. i. termios vel [illegible] dicta. Est aūt affinitas attinētia vel ppinqtas ꝑsonarū ex carnali copula ꝓueniēs oī carēs parētela. Dico aūt corporali licita vel [illegible] la p se licet p accñs alr eē pōt: vt [illegible] de [illegible] affinitatis. Rō aūt hui⁹ ppinqtatis [illegible] sup cōicatione [illegible] fundat amicitia nālis. cōicatio aūt nālis fit duob⁹ modis sm phm. 8. Ethicoz. Uno mō sm carnis ꝓpagationē sm quē modū vn⁹ est ab alio vel ambo a tertio. Alio mō p cōiūctionē ordinatā ad carnis ꝓpagationē: q cōiunctio est p carnis copulā vel p mrimoniū: i quo est mutua obligatio cōiugū ad carnalē copulā: pp qd ibidē dicit phs: Q amicitia viri ad vxorē ē nālis. Et idō sic p ꝓpagationē carnis cātur attinētia nālis amicitie q ē cōsanguinitas: ita p carnalē copulā vel cōiunctionē ad hec ordinatā [illegible] [illegible] causat vinculū [illegible] [illegible] qd vocat affinitas [illegible] duz hō vt pri⁹ dictū fuit eqlr se hz ad cōsanguineos vxoris sue sic ad suos: eo mō quo vxor ē aliquo mō vnū corpus cū viro: sz qz nō simplr vnū cū eo sz qsi ab extrīseco adiūcta: idō qcūq attinet viro attinet vxori in eodē gradu. Sz qz ab extrinseco adiūcta ideo attinet ei alio genere attinētie: qz [illegible] ei viri sunt affines vxoris. Tertia [illegible] dēs pt licite z illicite pmisceri cōsanguitas cōsanguitati: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerūt nepotes ex duab⁹ [illegible] [illegible] [illegible] filij filie nepos: cū [illegible] [illegible] Et i icestu Caroli magni cū [illegible] qo genuit Rolādū filiū z nepotē: ipse [illegible] matris: vt dr. Silr affinitas cōsanguinitati in incestu Jude [illegible] [illegible] [illegible] cognoscit a pre ē affinis: lz ꝓpterea soleamus vocare affines [illegible] tota causa affinitatis ē cōiugi carnalr cōsanguineo: pr q cognoscit vxorē postq fuit mr fit affinis filijs suis sicut filijs eius ex alio marito. Exēplū de oībus i pre z filio q duxerūt matrem z filiā cū mater esset in tertio gradu patri cū [illegible] tione ex qua genuit filiam z filium. hic enim est [illegible]

affinitati q̃tū ad psonas ꝯbētes. Nā illa est nouerca mea inq̃tū vxor p̄ris mei: ⁊ ego puign⁹ suus inq̃tū filius mari [illegible]
suus inq̃tū marit⁹ filie. Silr p̄r meus ē vitric⁹ vxoris mee [illegible]
nsitatē socer eius: q2 p̄r mariti: ⁊ ipsa nurus. q2 vxor fily. ⁊ est ibi pmixta ꝯsanguitas ꝯsanguitati: q2 illi sunt in p̄mo gradu descēdētiū p̄ri inq̃tū ab eo imediate geniti: ⁊ sūt in [illegible]
affinitati: q2 fili⁹ ide nat⁹ ē fr̄ vxoris p̄mi fily rōe ei⁹: q2 ex ea dē matre fr̄. s. vterin⁹: ⁊ ē leuir ei⁹: q2 fr̄ mariti: q2 ex eodē [illegible] tneꝰ. Jtē p̄ma filia est glos eius. i. vxor fr̄is: ⁊ p̄m⁹ fili⁹ postea natus est frater ⁊ sororius.

Quantū [illegible] lr̄a tangunt̄ sunt tres ꝯnes. ℂ Prima quo [illegible] mortuo fr̄e alius ꝯbat cū ipsa: adhuc ille ali⁹ magis attinet mihi q̃ vn⁹ ex̃ne⁹: q2 fit vna caro cū mea affine: ⁊ quecūq3 vni ⁊ eidē sunt eadē iter se sunt eadē: ⁊ q̃ religiosis adherent religiosa sunt. Primus ḡ maritus post fr̄ez meū ē i se[illegible] scōz vel tertiū virū oēs q imediate iūgerent̄ ei q̃ ē in p̄mo genere essēt mihi i scōo affinitatis: ⁊ in p̄io gradu sic ipsa. [illegible] aūt scōus vel terti⁹ vir ei⁹ q attinet mihi i scōo genere affinitatis ipa mortua ꝯbat cū alia: adhuc ad illā plus nālr afficiar q̃ fuit vnū cū eo q fact⁹ ē vnuz cū fr̄e meo i eadem vxore q̃ cū ex̃nea: sic nālr ē quodā mō mihi ꝯiuncta. Sed min⁹ verū ē i tertio genere: ⁊ si illa ducat scōz vl' tertiū virū illi erūt mihi i q̃rto. Si vō illi aliā vxorē: illi erūt mihi i quīto ⁊ sic deinceps. ℂ Scōa ꝯ ē de dr̄ia p̄hibitiōis inter ista [illegible] bitionē hēbāt: s3 solū tertiū hēbat p̄hibitionē miorē q̃ 2m: q2 solū i p̄io ⁊ scōo gradu. vñ vxor nepotis fr̄is mei si ꝯhebat cū alio ⁊ ille cū alia: cuz illa si ꝯtrixisset tenuisset m̄rimoniū. Scōz vō gen⁹ i tertio s3 nō i q̃rto ⁊c̃. p̄mū vsq3 ad 7m: [illegible] multa i lr̄a cōtēta. ℂ 3⁹ ꝯ ē icidēs. s. q̄ iter cognatos ꝯiugū nulla ē affinitas. Nā soci⁹ socij mei nō est socius me⁹: q2 affi[illegible]
Sic et nō sequit̄: sum ꝯsanguine⁹ tu⁹. ḡ oiuz ꝯsanguineoꝝ tuoꝝ: q2 potest esse cognatio mea ⁊ tua ex parte matris: [illegible] autez ex parte patris: ideo ⁊c̃.

Quantū ad tertiū [illegible] sūt tres ꝯnes. ℂ Prima [illegible] Primo p̄m̄rimo ⁊ si carnalis copl̄a nō sequat̄ s̄m q̃sdā. aly vō di[illegible] ꝯ copulā 2⁹ p carnalē copulā quōcūq3 exercitāt licite vl' licite s̄m nāz ⁊ ꝯ nāz: dū tñ semen viri in vase debito recipiat̄. 35. q. 3. Nec eā. ex̃ de eo q cog. ꝯsan. vxo. sue. Discretio [illegible] to vase recipit̄: nō causat affinitatē nisi fieret [illegible] talis nō facit carnis vnitatē. Vñ q̃tūcūq3 iuadat vl' fra[illegible] poralia: q̃ post septēniū ille approbauit: vel q2 maritali affectu attētauit. Nā attētatio q̃ fieret maritali affectu maxime cū illa cuz q̃ posset m̄rimōm ꝯhi: causaret affinitatem rōe dubij: vñ si cōstaret de copula carnali: nō eēt credēdū nisi i foro ꝯscie q̄ ñ fuisset semis receptio: s3 i foro ꝯscie credēt̄. vñ si i illo foro ꝯstet ñ fuisse semis receptiōez nec attētatiōez factā maritali affectu: nullū vīculū ꝯctū ē. s3 ex his q̃ i ꝯfessiōe nouit ñ posset ipse i foro exteriori p̄cedere ad p̄nunciādū m̄ri⁹ tenere post q̃ eēt p̄bata carnalis copula: s3 nō semis receptio quā nō o3 p̄bare: q2 nō ē bñ p̄babile. ℂ Scōa ꝯ ē de hoc qō dicūt doctores q̄ regrit̄ seminū cōmixtio. i. semis viri receptio ad qō nata ē seq̄ seminū [illegible] xtio. i. semis ⁊ mēstrui: q2 ñ o3 mlierē semiare ad ꝯcipiēdū [illegible] affinitatē ꝯhēdā: silr eꝯ si sine carnali copula eēt semis receptio causaret̄ affinitas: sic aliq dicūt de añx̄po q̄ nascet̄ semie trāsfuso p demonē icubuz ⁊ succubuz. q2 tali actu fit [illegible] tur. Et qdē nō p mortē ei⁹ cuius actu ꝯcta ē: s3 p corruptionez subi vt p̄rnitas ⁊ hō relatiōes q̃ inascunt̄ ex actib⁹ preteritis. sic. n. ē p̄r: nō q2 gnāt s3 q2 genuit qō semp durabit: sic ē affinis qs q2 ꝯsanguine⁹ suus ꝯtxit vel cognouit: ⁊ si resurgat fr̄ meus s3 nō sit vir fr̄isse mee: ipsa nihilominus manet fr̄issa: q2 fuit vxor s3 nō sit: vñ in p̄ria erūt affinitates q̃ fuerūt: s3 nō nubāt nec nubant̄ sicut ⁊ ꝯsanguitates: s3 non [illegible]

Quantū ad [illegible] nes. ℂ Prima exēplificās de gradib⁹ ꝯsan[illegible] sanguitatis linea recta ascēdētiū ⁊ descēdētiū: trāsuersalis: supior: inferior: ⁊ eq̄lis. Primus gradus in linea recta ascēdentiū i quo sunt p̄r ⁊ m̄r. 2⁹ auus: auia. 3⁹ p̄auus proauia. 4⁹ abauus: abauia. 5⁹ attauus: attauia. 6⁹ tritauus. tritauia. 7⁹ tritaui: ⁊ tritauie: p̄r ⁊ m̄r. 8⁹ tritaui vel tritauie: au⁹ vel auia. 9⁹ tritaui vel tritauie: p̄auus ⁊ p̄auia. Decimus tritaui vl' tritauie: abau⁹ vl' abauia. vndecim⁹ tritaui ⁊ tritauie: attauus ⁊ attauia. duodecim⁹ tritaui ⁊ tritauie: tritauus ⁊ tritauia. Jn linea descēdētiū. Primus filius ⁊ filia. 2⁹ nepos neptis. 3⁹ p̄nepos p̄neptis. q̃rtus abnepos abneptis. q̄ntus atnepos atneptis. sextus trinepos trineptis. septimus trinepotis ⁊ trineptis. filius ⁊ filia. octauus trinepotis ⁊ trineptis nepos ⁊ neptis. nonus trinepotis trineptis p̄nepos p̄neptis. decimus trinepotis trineptis abnepos abneptis. vndecim⁹ [illegible] ptis. duodecim⁹ trinepotis trieptis trinepos trineptis. Jn linea vō trāsuersali iferiori 2⁹ gradu fr̄is ⁊ sororis filius ⁊ filia q [illegible]
[illegible]
9⁹ tripatrui au⁹ ⁊c̃. 10⁹ tripatrui p̄au⁹. 11⁹ tripatrui abau⁹ ⁊c̃. 12⁹ tripatrui attauus. 13⁹ tripatrui tritauus. Sed in linea [illegible] q̄ntus duoꝝ fratrū aut duarū sororū: aut fratris ⁊ sororis [illegible]

atneptes: vel vnus atrinepos: alius atrineptis. 7° duoꝝ fratrū atrinepotes ⁊ atrineptes. 8° duoꝝ fratrū trinepotis filius. 9° eiusdez nepos. 10° pronepos. 11° abnepos. 12° atrinepos. 13° trinepos. Sūt autē plures gradus noīales in linea transuersali q̄ in linea recta: quia nomen primi gradus in linea recta est nomen secūdi in linea transuersali. habet linea trāsuersalis equales gradus: sicut ⁊ superior ⁊ inferior: quia illi idem qui sunt inferiorū respectu superiorū sunt equales adinuicem. ℭ Secunda ꝯ est de arbore affinitatis ꝫ lineā rectā. primus vitricus ⁊ nouerca: idest ꝯiuges parētū. 2° vitricus magn⁹: ⁊ nouerca magna. i. cōiuges aui ⁊ auie. 3° pvitricus ꝓnouerca ꝯiuges paui ⁊ pauie: abuitricus abnouerca: atriuitricus atrinouerca. triuitricus trinouerca trinouerce pr̄ ⁊ mr̄. deinde boꝝ auus: pauus: abau⁹ attauus: tritauus. Descēdēdo aūt ꝓuignus ⁊ ꝓuigna filii. s. vroris q ꝯiungunt̄ vitrico ⁊ nouerce ꝑ suā ꝯsanguinitatē nō illius: qꝛ. n. pr̄ ⁊ mr̄ sūt in p̄mo gradu ꝯsanguitatis filiis ⁊ cō et ꝯiuges parētū sunt in p̄mo gradu filiis ꝯiugū ⁊ eē. Itē gener ⁊ nurus. s. ꝯiuges filioꝝ sicut ⁊ ipsi filii. 2° gradu ꝯiuges nepotū ex filiis ⁊ filiabus. sicut ⁊ ipsi nepotes q p̄nt dici nurus minor ⁊ gener minor. 3° ꝯiuges ꝓnepotū: ꝓnurus ⁊ ꝓgener. 4° ꝯiuges abnepotū: abneger: ⁊ abnurus. 5° [illegible] trigener: trinurus. 7° ꝯiuges filioꝝ trinepotū ⁊c̄. In linea vero trāsuersali sup̄iori 2° gradu affinitatis sunt ꝯiuges patrui: auūculi: amite. matertere. 3° cōiuges patrui magni ⁊c̄. 4° ꝓpatrui. 5° abpatrui. 6° atpatrui. 7° patrui. In linea vo trāsuersali inferiori 2° gradu vir ⁊ vxor: filii ⁊ filie fratris. 3° vxor nepotis: ⁊ vir neptis. 4° vir ⁊ vxor ꝓnepotis ⁊ proneptis: ⁊ sic deinceps. In linea vo trāsuersali media ⁊ eq̄lique veri⁹ videt̄ hr̄e plures gradus: ꝫ aliq dicāt q̄ nō nisi [illegible] fris. Itē leuir. i. frater viri: glos. i. soror viri. Naz leuitrices idest duoꝝ fratrū vxores: nō sunt sibiipsis affines: nec vir sororis ⁊ vxor fris: qꝛ affinitas nō causat affinitatē. Oportet. n. q̄ semꝑ ꝑsona q̄ ē causa affinitatis sit ꝯsanguinea alteri illoꝝ: de quoꝝ affinitate querit̄. Per hoc eni fit aliqs affinis meus: qꝛ ipse est cōsanguineus vroris vel ꝯcubine mee: vel per hoc q̄ ego sum ꝯsanguineus vroris sue vl̄ cōcubine. marit⁹ aūt sororis mee nō est ꝯsanguine⁹ me⁹: nec sororis nec vroris mee: que est ex̄nea mihi ⁊ sibi: ꝫ bene ē affinis mihi: qꝛ maritus sororis mee: ⁊ ego sibi: qꝛ fr̄ vroris sue. Vxor vero mea est hn̄ affinis sororis mee tanq̄ frīsa: ⁊ illa illi tanq̄ glos. Sed tibi maritus sororis mee nō ē affinis nec tu illi: qꝛ nec vxor tua est cōsanguinea eius: nec ego q sū maritus eius sū cōsanguineus tuus. vn̄ sororius meus pōt ducere post mortē meā ⁊ sororis in vxorē vxorē me [illegible] ro cū affine eius in p̄mo genere. s. mecū q erā fr̄ vroris ei⁹: [illegible] ma plus distāt in duplo abinuicē q̄ a medio: ꝫ in linea obliqua [illegible] recte linee. Nā nepos distat ab auo duplo q̄ filius a pr̄e: ⁊ [illegible] tior a medio: qꝛ ibi ē p̄mo linea obliqua q̄ p̄mo ascēdit postea descēdit: nec est ibi ꝓpe mediū. Nō. n. pr̄ generat vnū mediāte alio: sic̄ nepotē mediāte filio: [illegible] inter duos fratres: p qō absurdū videt̄ vt distent nisi vno gradu cū nō sint nisi due ꝑsone: semp. n. debēt eē plures ꝑsone q̄ gradus. vn̄ rōnabilior est cōputatio canonistarū q̄ legistarū. Est etiā aduertēdū q̄ linea trāsuersalis nō facit diuersas lineas sicut recta: alr̄s transuersalis supior ⁊ inferior carerēt p̄mo gradu ⁊ haberēt scd̄z ⁊ tertiū ⁊ sic deīceps: quod est incōueniēs: quia secūdū bene est sine tertio vt in equalitate sed nunq̄ sine p̄mo. Unde est vna linea in qua primum gradum tenet pater: secūdū ascendendo patruus qui est frater patris: ⁊ secundū descēdēdo filius fratris ⁊c̄. quod tamen non videt̄: quia patruus nō attinet mihi ꝑ fratrē meū sed ꝑ p̄rem. Pōt. n. vnigenit⁹ habere patruū ⁊ materterā: sicut christus duas marias: vnde transuersalem superiorem oportet esse sine primo gradu sui generis. ⁊ similiter transuersalē inferiorē: quia frater est equalis fratri.

Quantum [illegible]

te: eodē mō sicut in ꝯsanguinitate. i. vsq̄ ad quartū gradū in linea trāsuersali: sed ꝑpetuo in linea recta ascēdentiū ⁊ descēdētiū. Un̄ iudeus de sarra qui nūc ē nō posset ꝯhere cū Cethura suscitata: nec sarracenus q de Agar cū Sarra nec trinepotis trinepos cū vxore tritaui que est trinouerca trinouerce: imo etiā in successionib⁹ si tritaui attau⁹ viueret vsq̄quo videret trinepotē q ē ei in vndecimo gradu ⁊ cōstaret: deberet p̄ferri in ei⁹ successione vxori ⁊ phisco: sec vltra trigesimū gradū iura nō deferunt successionē: qꝛ raro accidit: ⁊ leges adaptant̄ ad ea que freq̄uēter fiunt. [illegible] notādū q̄ in ꝑgradu affinitatis sicut ꝯsanguinitatis dispēsare nō potest. cū sit ꝯ ius nāle ⁊ diuinū: qꝛ vxorib⁹ patris exhibem⁹ reuerentiā sicut ⁊ nostris parētib⁹. Itē in linea trāsuersali p̄mo gradu cōsanguinitatis ⁊ affinitatis ꝓhibetur m̄rimoniū iure diuino: vn̄ nec papa dispēsare pōt: quia etiā quodāmō est ꝯtra nāz. Un̄ in his nihil sceui criminis fedus nāle suspicare ꝑmittit. C. de epi. ⁊ cle. l. Eū qui ꝓbabilez. Un̄ etiā an̄ legē Mosaycā multiplicato genere humano ante diluuiū vel post credūtur abstinuisse a sororibus ⁊ ab vroribus fratrū nisi ad suscitādū semē fratri premortuo sicut ⁊ tēpore legis: sicut p3 in Thamar ⁊ filiis iude. Nec obstat de vxorib⁹ Abrae ⁊ Isaac quas vocauerūt sorores: qꝛ. s. fuerūt cōsanguinee vel cognate: sicut ⁊ L[illegible] [illegible] homine. Naz iure diuino cōmuniter abstinebat̄ ab vxore [illegible]

[illegible] ponendo [illegible] simile hinc ⁊ inde. ℭ Ad tertium dicendum q̄ [illegible] hibuit ne fr̄ acciperet vxorē fris. Leui. 18. concessit tū [illegible]

Secundo querit de publice honesta

libus contrahat aliquod vinculum attinentie quod possit matrimonium dirimere vel impedire. Et arguit quod non: quia ex causa dissolubili non potest causari vinculum perpetuum: quia effectus non est potior sua causa: sponsalia sunt dissolubilia multis modis: ut ... pus. ergo ex eis non potest causari aliquod vinculum attinentie quod

inter parentes pro pueris ante septennium: sed pro talia non contrahitur aliquod vinculum attinentie: ut habetur extra de spon. ipu. c. Litteras et c. Decessit. ergo ex aliis similiter non contrahitur aliquod vinculum. ¶ In contrarium est quod Alexander papa prohibuit quandam mulierem coniungi per matrimonium cuidam viro: quia fratri suo erat desponsata: ut habetur extra de spon. c. Ad audientiam: sed non esset hoc nisi per sponsalia causaret

da. Primo quid circa hoc iura determinent. 2° de rationibus iuris. 3° de quibusdam consequentibus.

Quantum ... ¶ Primo de sponsalibus quod si sint legittime contracta: ex eis causatur quoddam vinculum attinentie simile affinitati: quod dicitur publice honestatis iustitia que impedit matrimonium: sicut affinitas et consanguinitas secundum eosdem gradus: et sic diffinitur. Publice honestatis iustitia est propinquitas ex sponsalibus proveniens: robur trahens ab

quia scilicet talis propinquitas est introducta ab ecclesia propter honestatem. Ratio autem honestatis est: quia sponsalia legittime contracta quantum est ex ipsis ordinantur sufficienter ad matrimonium: et sicut per matrimonium contrahitur affinitas sic per sponsalia contrahitur quoddam attinentie vinculum quod affinitati simile est: deficiens tamen ab attinentia affinitatis sicut sponsalia deficiunt a matrimonio: et hoc est publice honestatis iustitia. ¶ 2° dico quod sponsalia que propter defectum consensus sunt nulla: ut infan... ente captor: non dico prodigor: quia in his qui pri... legi reputantur mentis compotes: non causant publice honestatis iustitiam. extra de spon. c. i. li. 6. ¶ 3° dico est quod que sunt nulla aliter quam propter defectum consensus: puta propter impedimentum consanguinitatis: affinitatis vel voti aut huiusmodi. tunc causant ac si essent valida: ut dicitur in dicta decretali. Sed nunquid per matrimonium nullum ita impeditur sequens matrimonium sicut per sponsalia: videtur quod non: quia nunquam videtur matrimonium causare affinitatem: nisi ipsum sit validum et efficax: vel sequatur copula carnalis: unde constat quod non est ibi affinitas sed nec publice honestatis iustitia que ex sponsalibus non matrimonio causatur. Sed dicit Ray. quod

... to causatur publice honestatis iustitia: et per consequens per matrimonium

Quantum ad secundum de ratione diversitatis sunt tres opi

... vel matrimonio est consensus: et ideo deficiente consensu sponsalia nullius sunt efficacie nec in obligando ad contrahendum: nec in impediendo sequentem contractum: existente autem consensu et concurrente quocunque alio impedimento sponsalia nullius sunt efficacie in obligando ad contrahendum propter impedimentum concurrens: sunt tamen efficacia ad impediendum sequentia sponsalia et matrimonium inquantum causant publice honestatis iustitiam propter concurrentem consensum. ¶ 2° opinio et ratio ... quia nunquam per sponsalia contrahitur publice honestatis iustitia ni

... secundum presumptionem probabilem. Hanc enim ecclesia frequenter ...tur: ut habetur extra Qui filii sint legi. Cum inter. Iudicantur enim filii legittimi nati de matrimonio contracto in facie ecclesie

...ratu. Constat autem quod sponsalia contracta nulla sunt secundum veritatem: et sed ... presumptionem quando contrahentes sunt tales quod constat quod consen

cunque aliud: si illud ignoratur tempore contractus ab utroque vel ab altero talia sponsalia: licet nulla sint secundum veritatem: sunt tamen talia secundum

matrimonio. Si autem constaret contrahentibus et illis coram quibus fit contractus de impedimento propter quod sponsalia nulla sunt: ut si religio

vel consanguineus consanguineo in gradu in quo constat ipsis et omnibus

secundum veritatem non sunt aliquid: nec secundum ecclesie presumptionem presetur aliquod impedimentum sequentibus sponsalibus vel matrimonio: et si prestaretur non apparet ratio quare esset nisi sola voluntas statuentis. ¶ Tertia opinio probabiliter est quod ubi est nullitas patens 3ª opi.
ut si monachus in habitu contraheret nihilominus tamen nascatur publice honestatis iustitia: quia indistincte loquitur decretalis et etiam exemplificat de relig. sed ipsi exponerent quando nescitur. Propter quod posset dici quod quecunque sponsalia sunt nulla: solum autem nulla ratione iuris positivi quod tunc causant publice honestatis iustitiam: sed quando etiam de iure naturali sunt nulla: tunc nullum habent effectum: quia sicut ubi nulla est professio de iure positivo equipollet tamen voto simplici: quia iure naturali obligatio naturalis oritur cuius impedire non potest: sicut in contractibus rerum que nulla sunt iure civili: oritur

non esset nec naturalis nec civilis: ibi nullum parit effectum: sic in proposito quando sunt nulla ex defectu consensus: tunc non sunt sponsalia aliquo iure: et ideo nullum habent effectum: et eadem ratione si

habeant aliud. Et si hec distinctio est vera tunc quod dicitur de spon. c. i. li. 6. De

Quantum ad 3um de consequentibus sunt tres conclusiones. ¶ Prima pª c.
... papa dispensare potest in omni gradu publice honestatis iustitie que sumuntur secundum gradum consanguinitatis: ...

stas nondum erat introducta: quia robur trahens ex institutione ecclesie

defectum consensus apparentis: ut in pueris et furiosis et conditiona

tis: quia intendebat decipere et corporalem copulam extorquere non contrahere

fa et intendens decipere non contrahere fiat bigamus. Nec obstat extra de biga. c. Debitum. propter affectum animi cum opere subsecuto: quia ecclesia videt ea que patent: et quando bigamia instituta inquantum impedit ordines.

Nec obstat quod est renovatum a Paulo dicente. Unius uxoris virum: quia plus potest papa quam ipse. unde in bigamia totaliter dispensare potest.

impediret ordinem sacrum quando nondum erat institutus. Et autem sponsalia volentis decipere causent honestatem apparet: quia ecclesia condemnabit ad matrimonium contrahendum: et etiam confessor talem deceptorem. Cum autem ecclesia instituerit hoc impedimentum: videtur quod omnia sponsalia que ecclesia iudicat

qui debeãt admitti ad accusandũ ⁊ testificãdũ [illegible] diuortiũ ⁊ m̃rimoniũ separãdũ ⁊ dirimẽdũ [illegible] tez ⁊ affinitatẽ: ⁊ publice honestatis iustitiã [illegible]

[illegible]

cõitatis ad actus corporales in qb⁹ subycit hõi rectori cõi [illegible] vel vt pars cõitatis respectu diuinoꝝ. vt in ordine: vnde i illis non potest papa facere inhabilez. Q̃ö III.

Tertio querit de illegitimitate vtrũ. s. [illegible] videt ꝙ nõ: qꝛ humanũ iudiciũ dꝫ cõformari diuino: sꝫ deus iudicat oẽm prolez legitti mas ad successionẽ eternã: dũmodo non sectetur vitia parẽtũ. g. ⁊ hoĩes debẽt eã legitimã reputare ad successionẽ tpalẽ. ¶ Itẽ [illegible] reputari. ¶ Itẽ quãtũ distat illegittim⁹ a legittimo: tantũ [illegible] ꝯcubitu est illegittĩa ples. ¶ R̃n⁹. hic sũt tria vidẽda. p̃ qui fily sunt legittimi ⁊ qui non. 2° de legittimatiõe iuris scripti. 3° de legittimatione per hominez.

Quantũ ad p̃mũ sũt tres [illegible] one quadrimẽbri iuristarũ dicentiũ ꝙ q̃tuor sunt gnã filioꝝ. quidã. n. sũt legittimi ⁊ nõ naturales: vt adoptiui ⁊ arrogati. de qb⁹ postea dicet. Aly sunt legittimi ⁊ nãles: vt illi qui nascunt de legittimis m̃rimonys q̃ sunt legittima ẽm rẽ vel ẽm eccl'ie approbationẽ ⁊ ꝯdẽtiũ reputationẽ: vel vtriusqꝫ: vel saltẽ alteri⁹. Quoqꝫ si vterqꝫ sciat ĩpedimẽtũ. vel si ignorãtes ĩpedimẽtũ clãdestine ꝯbant ples illegittima nascit nullã habẽs excusationẽ ex parentũ ignorãtia. Probant hec q̃ ad p̃mũ argⁿ Qui fily sint legittimi. c. Cũ iter Jo. ⁊ c. Ex tenore. ⁊ qbusdã alys caplis. Quãtũ ad scðz argⁿ pbat in eo. titulo c. Causam. de sponsalibus. Cũ inhibitio. Aly sunt nãles sꝫ nõ legittimi: vt q nascunt ex cõcubinis idubitato affectu retẽtis: nõ q ex mere [illegible]

vna cũ m̃ribus in duab⁹ onc3ys: hoc est in sexta parte. Aly vero nec sunt nãles. nec sunt legittimi: vt illi qui nascunt ex adulterio vel icestu q dicuntur spury. R̃õ aũt q̃re tales dicunt illegittimi est: qꝛ legittimũ a lege dicit. Lex autez excusans totalr̃ ꝯcubitũ est sola lex m̃rimony quã nõ nãr dictat: scriptura diuina ꝯfirmat: ⁊ lex humana approbat: ⁊ illi qui nascunt p̃ter legẽ m̃rimony oẽs dicunt illegi[illegible] Et p̃ter hoc illi qui nascunt de adulterio vel incestu tales dicunt: qꝛ rõ nãlis talez ꝯcubitũ dãnat. ¶ Scða de natis ex legittimo m̃rimonio quo ad vinculũ soluto q̃ ad thoꝝ p sacrũ ordinẽ vel religionis igressũ. dicũt aũ qdã istos eẽ q̃ ad spũalia legittimos: quo ad ciuilia: illegittimos: aly dicũt ꝙ p eãdez rõnez illegittimi sunt q nascunt ex m̃rimonio legittimo q̃ ad vinculũ: soluto tñ quo ad thorum [illegible] tionẽ p solẽne votũ: vt qñ vir ⁊ vxor pari voto [illegible] religionẽ ꝓfitent: si tales postea generẽt f[illegible] legittim⁹ est: qꝛ lex m̃rimony rõne cui⁹ ples dr̃ legittima: est illa quã ponit ap̃ls. i. ad Corin. 7. s. ꝙ vir nõ hꝫ p̃tãtẽ corporis sui sed mulier ⁊ eõ. sed hec lex soluit ab vtroqꝫ p votũ solẽne ab vtroqꝫ emissũ. g. ples q̃ postea nascit est illegittima: qꝛ p̃ter legẽ m̃rimony nata. põt tñ dici eos eẽ simpliciter legittĩos quo ad oĩa simplr̃: qꝛ cũ indistincte legittimi cẽseant q nascunt ex m̃rimonio legittimo: ẽt si illegittime nascãt: puta cũ peccato veniali ꝓpter volũtatẽ: aut cũ mortali ꝓp effrenatã libidinẽ. vel cõtra votũ simplex: ita ⁊ in ꝓposito cũ remaneãt veri ꝯiuges legittimi fily sunt: lꝫ cũ pctõ ide nascant parẽtũ. Vñ Genebaldus laudunẽsis eps̃ neptẽ sci' Remigy vxorez habuit q se cã religionis mutuo absoluerũt: post qõ tñ votũ solẽne ex ea filiũ occulte genuit q ob hoc vocat⁹ ẽ latro: ⁊ tñ ei i ep̃atũ successit nec [illegible] legittimitatis: qꝛ fili⁹ est quẽ nuptie demõstrãt. Vñ cũ constãte matrimonio nat⁹ sit ꝯiugib⁹ simul habitãtib⁹ etiã si mater ꝯtrariũ iuret pro legittimo habẽdus est: nec ipse tenetur credere matri viuenti vel morieti oppositũ ei dicentiqꝫ: qꝛ vbicũqꝫ testis duo ꝯtria deponit plus stat dicto p̃mo ꝙ scðo: qꝛ piurus est deuiãdo a p̃mo: vñ quẽ semel hũit p filio nõ plus põt hr̃e pro nõ filio: Sꝫ si natus eẽt ꝯstãte matrimonio patre p̃us absente p duodecim mẽses spuri⁹ iudicatur. Nã de illa que parit vndecimo mẽse post mortez viri: adhuc iura ꝓsumunt ꝙ sit legittim⁹: ⁊ pari rõne de nato [illegible]

Quantũ ad secũdũ de legittimatiõe iuris sũt tres [illegible] ¶ [illegible] de legittimatiõe iuris ciuilis in sex casib⁹. Prim⁹ modus ẽꝫ iura ciuilia ẽ q̃ pater filiũ nãle ex ꝯcubina susceptũ tradit curie ciuitatis [illegible] ꝓpter honorẽ curie. Scðus est qñ pater filiã nãlez iũgit [illegible] alš nõ liceret se offerre q̃uis patri liceret offerre ipsũ. 4° [illegible] qñ pater in suo testamẽto solẽniter facto eũ vocat nãlẽ legittimũ. 6° est si pater in instr̃o publico vel ꝓpria manu [illegible] phibuit vni ex filys nãlib⁹: sufficit alys ad legittimatione. [illegible] patoꝝ nisi sint p papã reprobate: alš nõ: qꝛ leges no [illegible] alienãdis. ⁊ de hereticis. Nulle leges valẽt nisi q̃tũ sunt [illegible]

Quantum

lex ciuilis dicit spuriū nō succedere vel nō iudicare: nō ligat spuriū Frācie nisi quātū placet regi Frācie. Unū quātū ad hoc pōt legitimare. i. quātū ad hāc penā nō iputare illegitimitatē: et hoc simplr respectu iuris qrendi: vel pp vtilitatē dnij: sed nō respectu iuris iā acqsiti sz i casu iquo pt vni auferre et alteri dare. Pōt tñ pnceps fuū facē igenuū nō solū ad actꝰ ciuiles sz spūales nō directe sz idirecte: qz quātūs solo iure canonico caueat qꝫ fuꝰ nō pmoueat dnō i inito: non tñ pp hoc auferē ptās dnō manumittēdi fuū quo fcō cessat phibitio: ita cū Jmpator possit dare ius ānulox aureorū et restituere natalibꝰ qꝫ ē facere igenuū: pp vniuersale dnīuz fuū cuiuslibet puati: et per dnā mōasterij i tpalibꝰ ei subiecti: sic factꝰ liber poterit religionē itrare et fieri clericus dnō iuito: qz ipedimētū illud qđ ē ciuile pt iperator ponere et deponere: sz facere legittimū et illegittimū nō ē pn [illegible] humanū dz sformari diuino vbi locū hz similitudo: qđ nō ē in pposito: qz oīs illegittimus hz exordiū legittimū q ad aīaz. cuz oīs aīa a deo sit p creationē: et iō legittimꝰ ē ad successionē [illegible] zᵐ dōm qꝫ filiꝰ nō punit pctō pris pena eterna: nec pena tēporali [illegible] aliqđ dītuz. Jn hoc tñ punit filiꝰ p pre: qz aliqđ nō ē ei debituz qđ alꝰ fuisset sibi debituz: sic declaratuz fuit in. 2ᵒ. li. cū ageret de pctō originali: et sic filiꝰ illegittimꝰ ex pctō patris duplex dānuz incurrit. Unū qz nō admittit ad officia et dignitates q regrunt quādā claritatē et dignitatē in his q hoc exercēt. Aliud qz nō succedit: aut nō plenarie i hereditate [illegible] gittimat. ¶ Si aūt quāt vtrū illegittimꝰ sfirmatꝰ vl positꝰ in dignitate ab illo q nō potuit cū illo ad illā dispēsare. vel [illegible] lefidei possessor: et si sciret deberet deponi sicut abbas māchus fraudulēter pmotꝰ. ex de cor. vici. c. penul. nō tñ tenetur se pdere in publico: sz tenet resignare in manu eiꝰ qui pōt recipe dicēdo sibi occulte causaz: quā tñ nō tenet ei dicere nisi forte ille nollet alr recipere: et hoc nisi possit obtinere dispensationē [illegible] a principio potuit dispēsare.

¶ De spirituali cognatione. Di. XLII. a

[illegible] Ē par[illegible] graduū famosa quēne aliquid lz minus sufficiēter diximꝰ. Jtē de spūali cognatiōe addamꝰ: q ēt psōas ipedit vt nō sint legittime ad ineūdas nuptias. Tria quādā sūt: [illegible] ne: aut cōfirmatione tenuit. Est etiā inter filios eiusdem hominis carnales et spirituales.

¶ Qui sint filij spirituales. b

Spirituales filij sūt quos de sacro fōte leuamus: vl in cathezizatiōe seu sfirmati-

one tenemꝰ. Filij ēt et filie spūales eox sūt: qui [illegible] vocabulo eos sacro baptismate tingūt. Dī ēt spūalis filia sacerdotis: q ei [illegible] pnia suscipiunꝰ ita nā spūales sūt filij: [illegible] cōiuga maneat [illegible] filiā de fōte leuauit [illegible] et alia femina genitū de sacro fōte leuauerit postmodū possit cū eodē viro copulari. Quos ideo cōiungi posse decernimꝰ: [illegible] canōes sacrorū nisi [illegible] religiōis obtētu dz dimittere cōiugē: cū apls precipiat. Noli fraudari inuicē nisi forte ex cōsensu ad tpē: et ē. Jtem dictū est nobis quādā feminas desidiose: quāda vero fraudulēter: vt a viris suis separent: pprios filios corā epīs ad cōfirmādū tenuisse. Unū nos dignū duximꝰ: vt si q mulier filiū suū dādū aut aliq fraude corā epō tenuerit ad cōfirmādū pp fallaciā vel fraudē quādā viuat pnia; agat tñ a viro suo nō separet. Jtē Joānes papa. [illegible] na sci Petri. [illegible] noīe Stephanꝰ [illegible] filiū suū in extremo vite posi[illegible] baptismi vnda [illegible] sacerdotis [illegible] baptisauit: [illegible]

[illegible] Et nec tanta [illegible] dum materdi esse [illegible] Mā baptizādi ep' [illegible] fuerit libere cocedit[ur]. [illegible] imminente [illegible] [illegible] vnda bapti [illegible] fecisse lau [illegible] legitime socia [illegible] manere [illegible] nec ob hoc separari debere. [illegible] pluribus [illegible] coniuges nō esse separandos si post legitimā copulā alter alteri' filiū de fonte leuauerit: vel in cōfirmatione tenuerit.

Quid premissis obuiat. c

Jd aūt obuiare videt[ur] qd Deusdedit papa [illegible] Peruenit ad nos diaconus [illegible] tatis vestre epistolā deferēs q gdā viri b
et mulieres [illegible] sabbato pascali pro magno populi [illegible] nescientes filios suos susceperūt de lauacro. [illegible] scire an pp[ter] hoc debeant viri ac mulieres ad ppriā [illegible] [illegible] [illegible] Beate memorie [illegible] papa [illegible] Celestin' [illegible] ceclia [illegible] [illegible] ut nullo modo se i cōiugio reciperēt viri ac mulieres [illegible] hac rōne susceperūt natos: sz separarēt [illegible] diabolo tale [illegible] [illegible] filiastrū vl filiastrā suā ante epi [illegible] ad cōfirmationē: separet ab vxore sua: et aliā [illegible] accipiat. Hec aūt vel ad terrorē dicta sunt nō q ita esset faciēdū: sed ne illud fieret [illegible]: vel de illis ē itelligēdū qui prius filios suos vicissim de fonte susceperūt q fierent cōiuges. Premissis aūt [illegible] viro cōsentiēdū est: vt siue [illegible] mulier de fonte susceperit: nō ideo a viro separet. Quod de viro similiter opo[r]tet intelligi.

De copula spiritualiū vel adoptiuorū et naturalium filiorum. d

Quod aūt spūales vel adoptiui filij [illegible] bus copulari nequeāt. Nicolaus papa testat[ur] ita ingēs. Ita diligere dz hō eū q q
se suscepit de sacro fonte sicut patrē. Inter frēs et filios spūales [illegible] [illegible] nō est sanguinis sed habēda spūalis [illegible] [illegible] [illegible] nō posse fieri [illegible] [illegible] inter eos qui [illegible] et eos q adoptiui filij sunt [illegible] Inter eos nō [illegible] [illegible] adoptionis [illegible] [illegible] [illegible] neratio sanctispiritus vincit.

De filijs qui ante paternitatē vel post nati sūt valeant coniungi. e

Hec aūt qdā volūt intelligere de illis tm̄ b
filijs [illegible] cōpatres [illegible] vero q añ cōpaternitatē vel post geniti sūt [illegible] legitime [illegible] [illegible] Urban' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parētū filij vl filie ante vel post cōpaternitatē [illegible] legitime [illegible] pter illā psonā q cōpatres effecti sunt.

Pascalis papa. f

Pascalis vero [illegible] post cōpaternitatē genitos copulari phibet scribēs Regio epō. p
Post susceptū filiū de fōte vl filiā spūalem q et cōpie vel et cōmie fuerant nati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nubio honeste operam det.

Si qs ducere possit duas cōmatres alteram post alteram. g

Dolet ēt qri si cōmatres vxoris post ei' obitū qs ducē valeat. de hoc Nicola' papa sic scribit. [illegible] [illegible] post alterā. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ep̄la pascal pape. Post vxoris obitū cū cō [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] f

Si vir et vxor possint filiū tenere pariter. h

Olet ēt q̄rit:si vxor cū viro sil' debeat in
f [illegible]
nus ait. Ex vxor cū marito in baptismo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
vt vtriq; [illegible]
[illegible]
vel [illegible]
¶ De [illegible]

Licēdū ē ēt q' nō solū p'me uel scd'e nuptie
f sūt licite:s; ēt tertie & q̄rte n̄ sūt dānāde.
Vn̄ Aug. Scd'as nuptias oīno licitas
[illegible]

[illegible]

Circa 4 z. di. q̄rūt tria. p̄ de cognatiōe. z° de [illegible]
De primo q̄rit vtr̄ cognatio spi[illegible]
adoptatio ipediat m̄rimo^m ɔ̄hendum & dirimat post ɔctū. Et videt' q' nō: q: sicut alibi dr̄ ciuil' rō ciuilia iura tollere pōt n̄alia nō
[illegible]
q̄ ē de iure ciuili: s; nō cognationē q̄ est de iure n̄ali. q: iura sanguīs tolli vl' mutari nō pn̄t: s; m̄rimo^m ē n̄ale vt dictū fuit. z7. di. cognatio vero sp̄ualis & legalis sunt de iure positiuo humāo. g̃ &c. ¶ Cōtra ex̄ de cogna. spi. & lega. p totum.
¶ R°. tria sunt hic vidēda. p̄ de cognatiōe sp̄uali. z° de legali. 3° de eo qui cogno. ɔsan. vxoris sue.
f² Quantū ad p̄^m sunt septē; ōnes. ¶ [illegible]

tas p̄sonarū puenies ex sacri datiōe vel ad id tētione: su[illegible] ple vel vnione ad dāré vel tenēté robur trahēs ex eccle[illegible]
istōne & ex sacri dati [illegible]
s; q̄dā ɔtra. Plus. n. ɔ̄bit p cētiā sacri q̄ p solēnitatē cum solēnitas nō causet ipedi^m dirimēs. g̃ cum cathecism° solus causet cognationē: m̄lto magis sola mūdatio. Uel ad id tētiōe: nō suffic̄ rn̄dere s; tenere: nec oz rn̄dere: q: nō quādo
[illegible]
vniōe ad dāré vel tenēté: q: vir & vxor postq̄ sunt carnali[illegible]
[illegible]
actio nunq̄ passio. Rō ē: q: relatio nō inascit' ex relatione
[illegible]
ɔiūx solū intētional'r patit'. q: .f. suus filius baptizat' nō cā[illegible] tur ex hoc relatio ad ɔiugē trāsiēs: aut q̄ii real'r agit: s; illa nō est cognita sed solū sp̄uali vinculo colligata: q: est relatio vxoria nō causat' cognatio: q: p̄mo casu causaret' ex relatiuo. z° casu fundaret' in relatiōe. De ɔcubina idē; dicit Tho. q: vbi ē eadē rō ibi idē ius: q: qui adheret meretrici vnū corp° efficit': sic adherēs vxori. S; ɔtra. q: non inuenit' p̄hibitū nisi de ɔiuge. g̃ de cōcubina ē ɔcessum: nec ē eade;
[illegible]
nō causat' ex nuptijs sine carnali copula: n̄ tn̄ ex carnali copula sine eis. Robur trahēs ex eccl'e istōne: vn̄ papa p̄t in
[illegible]
cia: n̄ āt ep̄s nisi ɔ̄cessū ē ei forte sp̄al'r cōmissū: sic forte q' su[illegible] [illegible] diose filiū suū vel vxoris possit debitū petere ol[illegible]
[illegible]
sp̄esare. S; nō videt' q' possit dispēsare vt liceat ɔ̄here ɔ̄ cognationē oriētē ex cathe^mo & multo min° ex sacris. Dr̄ aūt cognatio sp̄ualis: q: a sp̄ualib° cāt'. De ɔcubia āt vr̄ verius: q' n̄ sic fornicarij cōicāt sibi actiōes sic ɔiuges: q: in illis n̄ ē nisi vinculū carnale & ad tps: h̄ āt sp̄uale & carnale vn̄ sūt magis vnū: vn̄ & i cōputatiōe graduū p̄r & m̄r vna p̄sona re[illegible]
[illegible] q̄uis aūt eē duos i carne vna eq̄l'r sit i fornicatiōe:
[illegible] q̄rit' de cognatiōe sp̄uali aliq̄d oz facere vīculum sp̄uale. ¶ z° ɔ̄ ē ex q̄ cā ɔ̄bat & ex q̄bus sacris: p̄ ex baptismo. z° ex cōfirmatione: q: ista duo sp̄ual'r sūt q̄si natiuitas ex vtero & i vtero. 3° ex cathe^mo ēt i quo exorcism° itelligitur. 4° ex pn̄ia: nō q̄dē simpl'r .i. q̄^m ad oēs suas spēs: s; in[illegible] z°
[illegible]
[illegible]
tm̄ habēs secreti familiaritatē q̄d reuelat ex̄ eo: q̄d nec patri nec m̄ri reuelaret: nullū aūt aliud sacr̄; nec eucharistia nec aliud hoc fac̄. S; bn̄ verū ē q' p cathecī[illegible] sp̄ualis ɔ̄bit' p quā ɔ̄hēd [illegible]
[illegible]
[illegible] m̄rimo^m ɔ̄hēdū: & dirimēs post ɔ̄ ctū. ex̄. e. c. i. li. vi. Ex alijs aūt sacris vel sacralibus nequaq̄:
[illegible] q̄uis ad pn̄ialē suā acce[illegible]
[illegible]
[illegible] cognatio sp̄ualis nequaq̄ orit' q̄ m̄rim^m ipediat vel dissoluat. ex̄. e. c. vlt. li. 6. ¶ 3° ɔ̄ e q̄s ipediat' a cognatiōe sp̄uali ɔ̄hēda. Nō baptizat° q̄dē p̄hibet' nisi i necitate dare vel tenere ad bap^m: q̄d si fecerit dic̄ Thomas q' nō ɔ̄bit: q: ē pars sp̄ualis vite: nec ad eccl'iā ptinet iudicare d̄ his q foris sūt. Suill's ɔ̄. vn̄ si iude° baptizat vl' ; ducer[illegible] sus nō pōt eā ducere nec matrē ei°. z° p̄hibet' nō ɔfirmatus tenere ɔfirmādū. q: oz eē fortior: nec ēt mulier s̄m q̄[illegible] 3°
[illegible]
[illegible]
[illegible]
licest. Idē credit' Ray. ō canōicis regl'arib° & alijs religiosis. arg^m ex̄ de postu. c. Ex pte. vbi dr̄ q' p̄hibitio facta mo[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

facere: multo magis nubentes bñdicere q̃to illud sacr3 est carnali⁹ ⁊ cõnubia recõciliare. Dico at̃ nisi ex iniũcto offõ hoc hẽant: sic religiosi curati baptizãt ⁊ bñdicũt nubẽtes: Epi aũt ɔfirmãt: ⁊ Remigius baptizauit Clodoueu3: vel nisi i necẽitate qñ glibet teneẽ. Jtẽ ꝓhibenẽ plures simul tenere vnũ. ex. e. c. vlt. li. 6. Jtẽ vir ⁊ vxor ꝓhibenẽ tenere eũdẽ: vt h. c. i. De hoc at̃ qđ dictũ ẽ i pn° nõ baptizatũ tenẽtẽ: nõ ɔ̃here: pt distingui vt nullo mõ baptizat⁹ n [illegible] pot eẽ qs cognat⁹ in vita quã nullo mõ pticipat: [illegible] tribu aliq̃ iudeoꝝ q ñ ẽ ð genẽ eoꝝ: s3 cathecumin⁹ ẽ iã ba [illegible] vtero. q̃ ẽ iã cognat⁹. q̃ sicut puer adhuc i vtero exñs l3 nõ agnoscat ɔsãguine⁹ parẽtũ oñq3 dicẽ oĩa rõnali. [illegible]

[illegible] lis ẽ quã suscipiẽs sacr3 dr̃ filiolus vl̃ filiola: dãs aũt vl̃ tenẽs prĩn⁹ vel mrĩna. de q̃. 30. q. i. De eo q iterrogastis. 33. q. [illegible] pculũ ad succursũ: aliud de solẽnitate baptizãte matrie cũ decretal. ex. e. c. vltra. loq̃tur de sacerdote baptizãte: ⁊ dic Ray. q eẽt papa ɔsulẽdus de separãdo mrĩm qñ laycus [illegible]

C̃ P. vtercz ẽ ver⁹ bap⁹ ⁊ simplr̃ dic decretalis noua q i [illegible] tenẽdo dũ baptizaẽ: vel ɔfirmaẽ. vel leuãdo de sacro fõte: [illegible] missio prĩnoꝝ sit ð suba rei. Cũis at̃ ñ pl̃es q3 vn⁹ vir ⁊ vna [illegible] ⁊ dirimẽs post ɔcta. Nõ at̃ iter baptizatũ ⁊ ɔfirmatum: et pr̃e3 baptizãtis ⁊ ɔfirmãtis vel tenẽtis: q2 nõ trãsit a filio i [illegible] aut pr̃ baptiçãtis vel ɔfirmãtis fit cognat⁹: q2 ñ h3 gradus nec ramos hec cognatio: ille at̃ eẽt auus spũalis. Silr̃ nec i [illegible] baptiçãtẽ: ɔfirmãtẽ ⁊ tenẽtẽ ⁊ filiã baptiçãti: ɔfirmãti: q2 nõ h3 gradus. Nec obstat q trãsit a pr̃e i filiũ: q2 verũ ẽ a pr̃e dãte sacr3: vel ad id tenẽte: nõ aũt a pr̃e suscipiente: [illegible] pa [illegible] lo suo vel ipsu3 ad ß teneri. Cõtrahiẽ aũt directe ad psonas iã dictas: idirecte at̃ ad ɔiuges dãtis sacr3 vel ad illud tenẽtis postq3 facti sũt vna caro ⁊ nõ añ: q2 cõicãt sibi actiones ⁊ nõ passiões. Uñ passio q̃ qs i ꝓpa psona suscipit sa [illegible] ẽtes nõ ad fili [illegible] nec fr̃es: nec ɔiugẽ. Passio vero qs patiẽ filiũ snũ sacr3 [illegible] cipe [illegible] nõ ad pr̃e3 se extẽdit cõ [illegible] ad oẽs suos: ⁊ extẽdit se ad coniuges [illegible] vna caro. C̃ Notãdũ at̃ q tres spẽs cognati [illegible]

[illegible] de cathemo q̃ ad ipediẽdũ. Uñ vn⁹ hõ pt hr̃e p se duodeci3 parẽtes spũales. s. sex prĩnos ⁊ sex matrinas: vt si fuerit baptiçatus i patella ⁊ tẽt⁹ a ɔiugatis ⁊ carnaliter copulatis: ⁊ postmodũ i ecclia cathetiçat⁹ ⁊ tẽt⁹ a ɔiugatis: ⁊ tertio cõfirmat⁹ ⁊ tẽt⁹ a ɔiugatis: vt apð grecos vbi pr̃ri ⁊ epi hñt vxores. Jste h3 pmũ prĩnu3 baptiçãtẽ: 2m tenẽtẽ: 3o cathetiçantẽ. 4m tenẽtẽ. 5m ɔfirmãtẽ. 6m tenẽtẽ. Jtẽ p matrina3 vxoris baptiçãtis. 2° tenẽtis. 3° cathetiçãtis. 4° leuãtis. 5° ɔfirmãtis. 6° tenẽtis. S3 p accñs pt hr̃e plures: nõ ex parte dantũ sacrm̃: q2 ille ẽ vn⁹: nec vxoris: q2 simul nullus põt hr̃e plures: ⁊ ad illã solã extẽdiẽ que ẽ vxor tpe sacri: s3 ex [illegible] gnatio ipediẽs: l3 nõ dirimẽs. Si at̃ ɔcubie cõicareẽ actio siẽ ⁊ ɔiugi eẽ possent. 18. parẽtes spũales aut ẽt multo pl̃es: q2 sex psone q̃ ɔcurrũt ad duo sacra ⁊ 3m sacrale cũ vxorib3 [illegible] hr̃e plures.

C̃ 5a ð ẽ: de 2a spẽ cognationis spũalis. Na3 2a spẽs ẽ ɔpr̃nitas vel cõmr̃nitas q̃ attendiẽ iter spũalẽ patrẽ pueri ⁊ carnalẽ: ⁊ directa qdẽ ɔ̃hiẽ iter pr̃e3 ⁊ matrẽ nãles suscipiẽtes sacrm̃ ex vna pte: ⁊ dãtẽ sacrm̃ vel ad id tenẽtẽ ex alia. 30. q. i. c. vlt. i fi. ex̃. e. Ueniẽs. 2° iter parẽtes carnales suscipiẽtis sacrm̃ ⁊ ɔiugẽ dãtis ⁊ ad id tenẽtis postq3 effecti sunt vna caro: nõ aũt iter dãtẽ vel tenẽtẽ ⁊ ɔiugẽ parẽtis suscipiẽtis: q2 cõicãt sibi actiones nõ passiones. 30. q. 4. Scscitaẽ. ⁊ c. Si qs ex vno. ex̃. e. Marti⁹. Nõ at̃ ɔ̃hiẽ iter plures dãtes sacrm̃ vel ad id tenẽtes adinuicẽ. Dãtes eñi nõ pñt eẽ plures ẽt de facto: q2 si plures baptiçarẽt vel cõfirmarẽt vnũ: nihil agereẽ: s3 tenẽtes pñt eẽ plures: l3 non debeãt: s3 tñ inter eos ad inuicẽ nõ ɔ̃hiẽ: q2 nõ inueniẽ. [illegible] pr̃ carnalis ẽm Guillm̃. ⁊ pari rõne iter baptiçãte3 ⁊ confirmãtẽ eũdẽ nõ est ɔpr̃nitas. vñ nec iter plures tenẽtes: nec iter baptiçantẽ ⁊ ɔfirmãtẽ: nec iter tenẽtẽ in bap⁹ ⁊ tenẽtẽ in cõfirmatiõe: q2 vn⁹ semp erit cõpr̃ spũal' alter carnalis: nec fallit regula talis: nec iter dãtẽ ⁊ tenẽtẽ siẽ nec iter patrẽ ⁊ matrẽ: s3 tñ hic nõ refert vtrũ fili⁹ suscipiẽs sacrm̃ sit [illegible] fieri mea nõ valet vxor. S3 mea dicaẽ q̃ carne mea sotiaẽ [illegible]

[illegible] est: de tertia spẽ cognationis [illegible] filios dãtis vel ad id tenẽtis q̃ñcũq3 susceptos. 30. q. 3. Sine quibus. extra eodem. c. i. ⁊ c. Tua nos. Jtem nõ inter fi [illegible] sacerdote: vel ɔfirmati ab eodẽ epo nõ possent ɔ̃here: ⁊ sic posset ipediri tota vna pochia: vel vn⁹ eptus. Silr̃ nec iter [illegible] tiã psonã siẽ nec excõicatio. ẽm aũt istã spẽm q̃ est fr̃nitas p se loquendo põt quis attinere sex psonis. s. filio vel filie [illegible]

5a ð

6a ð

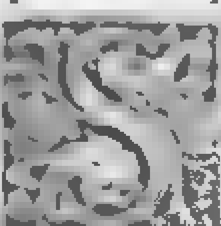
nihil carnalr attinēt illi q mibi dedit sacrm: vel me tenuit: sed solū p affinitatē: oz aūt q ois spūalis cognatio fundet sup carnalē ppinqtatē: nec filys adoptiuis: qz sic cōpatrum vnus semp erit spūalis alter carnalis. ita & h: nec filys spūalibus vt alibi: nec frūz fily spūales ad filios dātis sacrm: [illegible] semp erit spūalis alter carnalis: nec fallit re
7 § [illegible]
maf. Et qdē si pcedit fm oēs tres spēs precedētes dirimit post ōctuz. ex. e. c. i. li. 6. Si autē seqr nunq̄ soluit vinculū nec actū sine necessitate vel ignorātia pbabili. Sz si industria vel malicia: pdit ius petēdi & postea erit sine spe cōiugy: vt hic z° & 3°. c. Si autem ignorātia iuris pcipit: qz non nocet i dānis vitādis. h āt q n vult pdē obiti petitionē certat de dāno: & n leuare filiū suū solo iure positi° ē pbibitū.
p° § Quantū ad z^m de cognatiōe legali q̄ est adoptio [illegible] septē ōnes. ¶ Pria qd ē cognatio legalis.
[illegible]
nām & supplet ei° defectuz. Et iō sic p gnātionē nālē aliqs
[illegible]
quitas ōsanguītatis: sic ex tali iuris fictiōe causat ppinquitas legalis.
z° § ¶ z° ō est de diuisiōe adoptiōis. Sūt autē due spēs adoptionis. Una iperfecta p quā nō trāsfert adoptatus i ptātez adoptantis: & hec vocat simplex adoptio. Alia pfecta p quā trāsfert adoptatus in ptātē adoptātis: & hec vocat arrogatio: qz is q adoptat arrogat. i. iterrogat an ve
[illegible]
rogat an id fieri patiat. ¶ Differūt āt i q̄tuor. p°: qz nō pt arrogari nisi q ē sui iuris: sz adoptat q ē alieni. z° qz arrogat° trāsit vt dictū ē i ptātē arrogātis: sz adoptat° n trāsit i ptātez adoptātis. 3° qz arrogat° hz de necītate legittimā i bonis arrogatoris: vn siue emācipet siue nō: dz ei q̄rtā bonoz suoz relinq̄re vl legittimā suā. Adoptat° vo nō hz in
[illegible]
tm ab intestato morit adoptator succedit & adoptat°. 4° qz arrogatio nō fit nisi aucte pncipis: sed adoptio fit aucte cuiuslibet magrat° ōpetētis. Un v̄sus. Arrogo q suus est & hz meus eē necesse. Pris adoptio suuz: nec pris desinit eē. Est heres pm° firmāteqz pncipe firmus. Itē arrogatio reqrit v̄buz exp̄ssuz vtriusqz: vn ifans nō pt arrogari sed adoptari tm. ff. de adop. l. i. & z. Itē res arrogati libe & oīa transeūt i ptātez arrogatoris. ff. e. si pr. nō autē adoptantis nisi esset auus mr̄nus vel pr̄nus.
3° § ¶ 3° ō est qs possit adoptare.
[illegible]
& arrogare nisi q phibet. Prohibent. n. p rōne etatis. Mi
[illegible]
lius foret maior pre. Insti. de adop. §. Si minorē. imo plena pubtate dz adoptās pcedere adoptatuz. i. 18. annis. Arrogare aūt nō pt minor sexagenario nisi cā cognita: qz ma
[illegible]
plena pubtate excedat vt dictū est. z° rōne ipotētie nālis qui eniz frigidus est a nā ita q nunq̄ gnāre potuerit nec actuz exercere: nō pt adoptare: q vo accidētalr castrat° est
[illegible]
vt qz sterilis ē: nihilomin° pt adoptare: imo pp talē maxie adoptio est inuenta. 3° rōne sexus. mulier q̄ nec nāles fili
[illegible]

[illegible]
ris: nec adoptare nec arrogare pōt: qz q in aliena ptāte est aliuz in sua hre nō pt. Ceteri aūt tā ōiugati q̄z nō pn̄t ado
[illegible]
pria ptāte col. 6. 5° soluit p sn [illegible] qz si ferat snia ō pr̄ez filiū
[illegible]
est appellatū snia facit ius & habet p emācipato. ff. de ōdi. ide. l. Julian°. 6° per emācipationē p quā tollit pr̄ia potestas. Est. n. emācipatio pr̄ie ptātis relaxatio facta coraz iudice cōpetēte dicta: eo qd ex manū. i. ptātē pr̄is fili° pon. Insti. q. mo. ius pa. po. sol. §. Preterea. Emācipatio aūt fily
[illegible]
& est actus volūtarie iurisditiōis: tn̄ pr cogit filiū suū emācipare i trib° casib°. pm° si filiū suuz male afficit v̄berib°
[illegible]
epi. audi. l. si Lenones. 3° si agnouerit legatū sibi relictū sub ōdicione emācipādi filiū. Arrogator aūt ipuberis cogi
[illegible]
arrogatio nō expediat. Probat 3° casus. ff. de ōdi. & de. l. si
[illegible]
adoptatus trāsit i pr̄iaz ptātē adoptātis: qd est verū cuz iure qn̄ est arrogatio. Itē qn̄ ē facta adoptio ab auo pr̄no vl mr̄no: vel aliq̄ supiore i recta linea: vt pauo abauo &c. Secus de collateralib°: vt patruo & auūculo: & de exneis. C. ō adop. l. cū in adoptiuis. z° effect° ē successio: qz arrogat° & adoptat° a psona ōiuncta abītestato succedunt sicut nāles & legittimi fily: & hn̄t q̄relā iofficiosi testamēti si sine causa sunt exheredati: Arrogat° etiā hz quartā si emancipat: & forte idez est de adoptato a coniūcta persona qui q̄si assimulat arrogato: sed adoptatus a psona extranea: nihil habet nisi q ab intestato succedit sic naturalis & legittimus.
3° effect° est alimentū: qz q̄diu durat adoptio ipsuz queq in filiū recipit q̄uis extraneū egētez alere dz: sicut faceret filiū naturalē lz emācipatū. Nec sequit: nō tenet eū heredez istituere. q. nec alere: qz in morte finit adoptio [illegible] durat ante emācipationē: vn derisoria eēt adoptio in filiū si in nullo vt filius teneret. Et ecōuerso filius tenet pr̄i ad alimēta si indiget. ff. de alimen. libe. a paren. prestā. per totū. 4° effectus est q pater indigēs potest eū vēdere sicut
[illegible]
si di. l. vlti. Nec obstat qd in Esdra & Neemia reprehēdūtur qui filios proximoruz emebāt in seruos & ancillas: qa emere erat peccatuz illis sicut ad v̄surā mutuare qui tenebant indigentibus gratis mutuare: sed vēdētibus nō erat peccatuz: sicut nec ad v̄suraz accipientibus. 5° effectus est
[illegible]
quō cognatio legalis ipediat & dirimat matrimoniū. Ubi est sciendu z q triplex est legalis cognatio. Prima est quasi linea descendētiū que cōtrahitur inter patrē adoptantē & filiuz adoptatuz & filiuz fily: & sic deinceps. z^a est quasi collateralis inter filium naturalem & adoptiuus. 3^a est p modum affinitatis que est inter patrem adoptantē & vxorem fily adoptanti: vel econuerso inter filium adoptatum & vxorem patris adoptantis. Prima habet prohibitionez perpetuā de matrimonio cōtrahendo. ff. de ritu nuptiarū. l. Quando. similiter. i. ff. de ritu nupti. l. Adoptiuus. respō. z° vo hz phibitionē q̄diu manet adoptio: vn mortuo

[illegible] vel emācipato filio possunt adinuicez ɔ̄bere. vt ex. de [illegible]
[illegible]
hibitio est ꝓpter reuerētiā quā dꝫ habere adoptatꝰ ꝛ vxor eius ad adoptantē ꝛ ad vxorē eius: ꝛ cū hec sit ꝑpetua: ꝑpetuo ipedit mrīmoniū. 2º vo ꝓhibitio est ꝑ īterpretatiuā filiationē que puenit ex adoptiōe: ꝛ ideo ea durāte durat: ꝛ cessante cessat. legalis aūt cognatio nō solū ipedit matrimoniū ɔ̄hendū: sed dirimit iam ɔ̄tctuz. 30. q. 3. c. Ita dilige.
¶ Septima ɔ̄ est quō ipediat ꝛ dirimat ſm canones. Ubi sciēdū ꝙ cognatio. et affinitas legalis ipedit ꝛ dirimit: nō sic est de iure ciuili: ſꝫ qꝛ approbatū est de iure canoni: o in vno casu expsse: in alijs tacite qꝛ magis ꝓhibeṫ mrīmoniū in linea recta ꝗ̄ in transuersali. vn̄ cū decretalis innuat ꝙ fraternitas legalis que ē īter filiū adoptiuū ꝛ filios carnalis adoptātis ꝗ̄diu durat ꝛ nō plus ipedit ꝛ dirimit matrimoniū: multo magis idē itelligēduz est in cognatione le[illegible]
[illegible]
ia nec eius filia nec vxore adoptati: nec eꝯ adoptatus cum vxore adoptātis adoptione etiā soluta: si sit adoptio ꝑfecta ꝛ multo magis arrogatio que est adoptio pfecta sic leges volūt: nec etiā plus extēdenda est ꝓhibitio illa ꝗ̄tus ciuile extendat. vn̄ duoꝝ fratrū adoptiuoꝝ filij possunt ɔ̄trhere iure canonico sicut iure ciuili: etiā duoꝝ fratruz filij nāles: ꝙ tn̄ iure canonico nō possunt. Illos ergo solo casu ꝛ omni illo cognatio legalis īpedit ꝛ dirimit: quo caueṫ iure [illegible]
[illegible]

Quantū ad tertiū de cognoscēte cōsanguineā vxoris [illegible]
[illegible]
[illegible]
ca: nec eꝯ illā quā cognouit obstāte publice honestatis iu[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
tem per epm̄ dispēseṫ. ¶ Tertia ɔ̄ est de illo qui cognouit cōsanguineā vxoris matrimonio nō cōsūmato. De quo videṫ ꝙ cuz possit religionē intrādo debitū negare: ꝙ teneatur intrare ne cōmittat icestū cognoscēdo. s. affinē suā. Nā [illegible]
stātꝰ nō habēs viā negādi: sed sicut mrīmonio cōsūmato pōt eps cū eo dispēsare in petēdo sic mrīmonio nō consūmato pōt eps cuz eo dispēsare ī reddēdo ī seclo remanēdo. Si aūt cū hoc velit petere: duplex dispēsatio necessaria ē: Et ſm hāc distinctionē possunt intelligi iura que videnṫ indistincte loqui. de eo qui cognouit cōsanguineā vxoris. per totū. ¶ Quarta ɔ̄ ē ꝙ si ambo cōiuges cōfiteanṫ in preiu[illegible]
[illegible]
crederet ꝗ̄uis rumor vicinie acclamare videret nisi ꝑ te[illegible]
[illegible]
ret cōiugati. ex. de eo qui cognouit cōsanguineā vxo. c. Super eo. ꝛ mīro minus extraneo crederet. ex. e. c. de illo: [illegible] foro iudiciali in quo ecclīa nō iudicat de occultis. de electio. c. Significasti. de despon. ipu. c. Attestationes. 35. q. 6. Si duo. 33. q. 1. Requisisti. ¶ Quita ɔ̄: ꝙ idē est in mrīmo[illegible]
[illegible]
a seculari ante ꝓfessionē: vel monachus cū seculari eꝯ ad [illegible]
[illegible]
endū: qꝛ frequēter possent cū vellēt colludere: illi spālr ꝗ̄ cū vnꝰ amore alteriꝰ captꝰ apostatat a religiōe: ꝛ hoc nisi alr testibꝰ vel verisili ꝑsumptione ɔfirmeṫ. sicut ex. de rapto.
[illegible]
cognita a marito: qꝛ ibi cōstabat de mrīmonio ante ɔ̄ctū ꝛ traductione in domū: ꝛ inspecta fuit inuēta corrupta: et

[illegible]
onez mutue seruitutis que est in cohītando vel carnali co[illegible]
[illegible]
hoc poterūt ad alia cōsortia trāsire: ꝛ ab hoc possunt se mutuo ɔsensu absoluere. de diuor. c. Ex lrīs. de adul. c. Intelleximus. 31. q. 1. Lotariꝰ. Et idē forte si cōfiterenṫ gradū diuina lege ꝓhibitū: maxime si eēt scādaluz in pplo. de diuor. c. Porro. in fi. ꝗ̄uis si peterēt licētiā ɔ̄hēdi nō esset eis danda nisi alr ꝓbareṫ: qꝛ etiā vicinia ꝛ rurales faciliter cōcitātur ad clamorē sine iusta causa: vn̄ vane voces ppli nō sūt [illegible]
lem vl spūalē vel ad quā est publice honestatis iustitia: nō est ꝓpie icestus: qꝛ incestus nō est nisi cū vera cognata vl affine. Sed papa vel iperator nō pōt facere ꝙ sit cognatꝰ vel affinis q non est: qꝛ illa sunt iura sanguinis que mutari nō possunt. Sed lꝫ nō sit icestus: est tn̄ spāle peccatū iobediētie ad ecclīaz: Ite pari rōne nō est incestus nisi in gradu [illegible]
vera. Et hoc est argū pro opinione que negat aliqua eē si[illegible] ita. ¶ Ad argū dōm ꝙ lꝫ mrīmoniuz sit [illegible] ad inclinationē ꝛ finē: tn̄ determinatio ē a iure positiuo ꝛ diuino: vnde ab vtroqꝫ potest regulari in permissione ꝛ prohibitione. Qō II.

Secundo queriṫ de diuortijs vtrum [illegible]
re ad diuortiū celebrādū. Et videṫ ꝙ nō ꝑ [illegible] qꝺ habeṫ Mat. 19. Quos deꝰ ɔiūxit hō nō separet: sed mrīmoniū est a deo ɔiūctū vt ibidē diciṫ. ġ hō non dꝫ cooparari alīq̄ mō ad diuortiū. ¶ Contra. ex. de diuor. Fere ꝑ totū. ¶ [illegible]
gis ad mrīmoniū. 2º eꝯ de accusatiōe ad matrimoniū. 3º [illegible]

Quantuz ad pmū sunt septē ɔclones. ¶ Prima ꝙ [illegible] pˢ ɔ.
[illegible]
possessorio. Petitorio sicut qn̄ mulier dicit ꝙ alius ipsam despōsauit per verba de pn̄ti seu ipsaz laudauit: vel in eaz ɔsensit sicut in vxorē: ꝛ ipsa in euz: ꝛ ꝙ ipse eaz renuit tenere in vxorē: vn̄ petit ipsuz in maritū sibi adiudicari ꝛ ipsuz cōpelli: vt sibi tanꝗ̄ vxori adhereat: ꝛ eā maritali affectione ptractet: vel alleget ꝙ spōsalibꝰ per vba de pn̄ti inter [illegible]
ꝓbaṫ de spō. c. 1. c. Ex pte. c. Ueniēs Maritata. ſꝫ pbaṫ de [illegible] de testi. c. Ex tenore. Qūꝙꝫ aūt agiṫ possessorio: vt si dicat mulier ꝙ cū vir cū ea matrimoniū legittime ɔtraxerit: ꝛ eandē in domū suā sicut vxorē tractauerit propria temeritate a se abiecit: ꝛ ꝗ̄si possessione sacralis vinculi seu sacri spoliauit: vn̄ petit ipsa virū suū sibi restitui ꝛ [illegible]
[illegible]
Ex trāsmissa. ¶ Scōa ɔ̄ est de dr̄ia inter ista duo iudicia. 2ᵃ ɔ.
Est eni dr̄ia iter istos duos modos agēdi: qꝛ si mulier agat [illegible]
alio iusto impedimēto. de cogna. spūali. c. vlt. de ordi. cog. c. 1. Secus si agat possessorio qꝛ tūc regulariter nō obstāte [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
rio agēti. de resti. spo. c. Ex trāsmissa. c. Lrās. §. vlt. 2º qn̄ [illegible]
[illegible]
[illegible]
copulā: sed fit ꝗ̄tū ad alia. de resti. spo. c. Lrās. §. Propter ea. 3º qn̄ opponitur heresis vel ꝙ nō cohabitat sine cōtu[illegible]
[illegible]

timeret de defloratione. sed tunc tempus taxandum est sibi infra quod intret religionẽ vel ad matrimoniũ redeat. de conuersi. coniu. c. Ex publico. Quintus si opponatur exceptio rei iudicate a qua nõ extitit appellatũ. de senten. et re iudicata. c. Lator. et c. Tenor. Sext⁹ si opponatur adul-
3a 5 teriũ. extra de diuortijs. Significasti. ¶ Tertia cõclusio est. q mulier nõ potest petere restitutionez si sponte propria recessit: quia non est spoliatio sine violẽtia: vis autem volenti non infertur: quia omne violentum est inuoluntarium nisi tunc demũ quando rediens nõ admittitur per meritum. ff. de acquirẽda possessione. l. Clã possidere. et l. Qui ad nundinas. Et pari rõne nõ põt vir restitutionez petere vxoris quã sponte expulit: nisi postq̃ requisita redire noluerit: quia vltima mora nocet. ff. de peri. et commo. rei
4a 5 [illegible] a muliere extra domuz: quia vir pro oneribus matrimonij habet dotem: vnde a tempore cõtracti matrimonij intus et extra debet vxori facere expẽsas iuxta q̃titatem dotis. ff. famil. herciscũde. Si maritus. imo etiam si dotẽ non habet: vel perdidit culpa sua tenetur ei necessaria prouidere sm facultates suas: imo vir maritus si dissipat bona sua vergens ad inopiam etiam constante matrimonio recuperat mulier dotem. C. de iure dotium. l. Ubi. Sed [illegible] si a tempore quo rediẽs non est admissa: et h̃ nisi opponatur de adulterio: quia adultere nihil tenetur prestare nisi ipsa replicet de simili. Dico autem q sponte vagante non tenetur ad expensas: sed solũ quando iusta de causa: puta ppter nimiã viri seuitiã vl' aliquid h̃. ¶ Quinta cõclusio est de probatione: quia libello porrecto in petitorio vel possessorio: ambo iurabũt stare mãdatis ecclesie: et de veritate dicẽda: et de calũnia. Si ergo ambo confiteantur contenta in libello vera eẽ p̃cipietur eis q cohabitẽt vt cõiuges nisi aliud canonicũ obsistat. Dz aũt vnus cõfiteri p̃nte altero: al's cõfessio nõ obesset nec aduocat⁹ dz r̃ndere ad fa[illegible] trabit ne cogatur anceps piurij subire. Si vero cõfitẽs matrimoniũ excipiat de adulterio repetẽtis eũ: et ille vel illa cõfitetur cõ se turpitudinẽ suã: oĩno eis creditur. de diuor. c. Ex literis. Si v'o reus negauerit actori incũbit pbatio: quo nõ p[illegible] ri. C. de edẽ. l. Qui accusare. ¶ Sexta cõ est de cautiõe: q̃ cũ mulier pbabiliter sibi timet de seuitia viri anteq̃ sibi restituatur p̃stare dz iuratoriã cautionẽ q in oĩb⁹ eã tractabit sicut vir dz tractare vxorẽ: nec ledet eã. nec in psona: nec in rebus: nec aliquo mõ eaz dehonestabit: salua correctione [illegible] 32. q. 1. De bñdicto. sm formã. 35. q. 5. Ab isto in an[illegible] si mlier nõ cõfidit de iuramẽto viri p̃stabit cautionẽ fideiussoriã vl' pignoratitiã sub pena. de restit. spo. Ex trãsmissa. et c. Lr̃as: qr illa pena infligẽda ẽ q̃ magis timetur et cauetur. 32. q. 5. Prodest. ¶ Septima cõ est q ad m̃rim⁹ cõiungẽdũ nullus suo noĩe agere põt: nisi alter cõiugũ: nec ppinquus: nec extrane⁹: nisi habẽs sp̃ale mãdatũ: sz bñ potest iudici demãdari vel denũciari si aliq cõiuges seorsum stẽt in adulterio vt ex offõ suo retineat eos: sicut de quolibet petõ põt q̃libet: denũciare illi q põt pdesse et nõ obesse imo tenetur: qr vnicuiq̃ mãdauit de⁹ de pximo suo saluo ordine correctiõis f'rne. Mat. 18. Si peccauerit in te fr' tu⁹ etc.

pa 5 Quantum ad secũdũ de accusatione m̃rimonij sũt septez cõclones. ¶ Prima q̃s ad accusationẽ m̃rimonij admittatur. Ubi sciẽdũ est q si agatur ad matrimonij vinculuz dissoluẽdũ: et ipedimẽtũ ppetuũ qd opponitur nõ est petõ sn̄bm: puta qr agitur de frigiditate artatione [illegible] possunt simul morari. de frigid. Cõsultationi. dũmõ caste viuãt. 32. q. 5. Ex deo patri. al's de offi. ordi. c. 1. 2°. quando ppter errorẽ petitur diuortiũ soli cõiuges admittũtur. de cõiuga. fuo. Proposuit. 3° idẽ qñ agitur solũ ad thori sepationẽ. Sz qñ tale ipedimẽtũ allegatur qd peccato subiacet: qr nullũ est m̃rimo^m: nec sine petõ possũt cõmisceri: sicut ẽ cõsanguinitas vel aliqd h'. tũc actio ppl'aris ẽ et accusatio publica. Quilibet. n. ex tñc⁹ admittitur. de cogna. sp̃uali: Tua nos. sed dũ aliqs de cõsanguinitate supest extranei repelluntur: et cõsanguinei ceteris pferuntur. 35. q. 6. Cõsanguineos. de sen. et re iudi. c. Tenor. et hoc tã in accusatione q̃ in testificatiõe [illegible] Domi. Tales. n. meli⁹ laborãt i sciẽda genealogia q̃ extranei i defectũ aũt taliũ etiã vicini bone fame admittuntur. de cogn. sp̃uali. Tua nos. Fama ẽt crebrescẽte: est ẽt extraneus admittẽdus. Uir aũt et vxor ex cõi cã ad accusationẽ pprij m̃rimonij admittuntur. de diuor. c. Porro. et in alijs multis. quicũq̃ aũt admittitur nulla tpis exceptiõe repellitur: qa in criminib⁹ nõ hz locũ pscriptio. ¶ Scda cõclo est de libello
2a 5 accusationis. Dz. n. dicere cũ tales de facto vir et vxor cohibitent. ego talis cõsanguine⁹ eoz in tali gradu accuso eoz matrimoniũ dicẽs eẽ nullũ: qr sunt in tali gradu cõsanguinitatis vel affinitatis: qd offero me legittime probaturũ: vñ peto pnũciari m̃rimoniũ ipsoz a pncipio fuisse nullũ: et eos abinuicẽ separi. Siqs ergo de cõsanguineis velit m̃rimo^m defendere admittetur: sz pncipal'r cõiuges qbus tñ etiã cõtradicentib⁹ ad defensionẽ extrane⁹ dz admitti: qr possent ad inuicẽ colludere: supposito falso accusatore vt haberẽt licentiã alias cõhẽdi. Qui filij sunt legittimi. c. 1. et c. Perlatũ. Defensor ergo apparens poterit repellere accusatorẽ añ lit. [illegible] parẽte iudex iquiret de plano: et si ipedimẽtũ pbatur sniaz diuortij ferret ex officio suo: qd põt etiaz facere nullo accusatore apparẽte orta infamia: sz semp citandi sunt quos res tangit et publicandũ an aliquis accusare vel defendere ve-
3a lit. de diuor. c. Porro. cum filibus. ¶ Tertia cõclusio est de exceptionib⁹ cõtra accusatorẽ. pmo potest obijci q est extraneus et aliqs de genere superest bone fame. 2° q excõmunicatus. de exceptione. c. Exceptionum. Tertio q non publice accusat sed clam porrigit libellum. Quarto q gratia turpis questus volens ab altero pecuniam extorquere: vel mercede ab aliquo conductus. Quinto q nuncius alterius coniugum vel al's malo zelo motus aut probabiliter suspectus. Sexto quia periurus vel infamis. Septimo quia sciuit quando matrimonium contractum fuit et tunc etiã impedimentũ sciuit et tacuit: vel infra tempus ab ecclesia assignatum inter bãna nihil proposuit: et tunc repellitur nisi forte probaret q denunciatio ad ipsum nõ peruenit: vt quia absens vel ifirmus: vel si iurat q postea impedimentum didicit: nec ad hoc ex malicia procedit.
4a ¶ [illegible] repellitur ab accusando matrimoniũ: pari ratione a denu[illegible] ficio potest ingrere isamia pcedẽte. de diuor. c. Porro. q ex offõ suo debet repellere accusatorem denunciatorem testem si est notorius excõmunicatus: sacrilegus: vsurarius fornicator. de testibus. c. Testiuz. de accusatoribus. c. 1.
5a ¶ Quinta cõclusio est qui testes requirantur in accusatione matrimonij. Et qdez bone opinionis nõ suspecti omni [illegible] nitiõe vel denũciatiõe: qr sicut ad accusationẽ m̃rimo-

[illegible]
secreta admonitio. qꝛ nõ licet eis ꝑ ꝓpa auctoritate discedere
a pub^{ce} i faciē ecclie ɔ̃trxerũt. ℂ 7^{a} ꝯ ē. ꝙ i dubio sẽp ꝓ mrĩ
1^{a} m õio iudicat̃: qꝛ tuti^{us} ē aliquos ɔ̃ statuta boĩum dimitte
re copulatos q̃ legittie cõiũctos ɔ̃ statuta diuĩ separare.
[illegible]

Questio IIII ad 3^{m} de diuor. q̃ ꝓ̃ncipalr̃ q̃rebat̃ sũt
[illegible]
cat̃. Est ãt iter vir̃ ⁊ vxorē legittie fcã sepatio. legittie qꝛ
quos deus ɔ̃iunxit hõ nõ sepet. Sed nõ dicit hõ illos sepaf
quos pena dãnat: quos reat^{us} accusat: quos maleficiũ artat
[illegible] Quos de^{us}. Dr̃ ãt diuortiũ a diuersitate mentiũ: vel
qꝛ hi q mrĩmõiũ distrahũt i diuersas ptes eũt. ff. de diuor.
2^{a} li. ℂ 2^{a} ꝯ ꝙ diuortiũ ē duplex. Unũ quo ad vĩculũ mrĩ
moniȷ: vt ꝑ aliqð ĩpedimẽtũ ꝑcedẽs qð dirimit matrimo
[illegible]
3ª vbi ẽt fit quo ad domũ ⁊ hitatiõem. ℂ 3^{a} ꝯ ē. ð lucro ⁊ dã
[illegible]
[illegible]
[illegible]
erat filia fãilias. i. i ptãte pris ɔ̃stituta: ⁊ dos erat ꝓfectitia
[illegible]
[illegible]
tatē filiȷ. si vero nõ erat recasura ad prẽm q̃uis profecta.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
qꝛ pr̃ eã ꝑdit q̃diu filia adultera viuit sicut ẽt ñ potuisset
eã repetere ipa nõ adulterãte: nec dꝫ ĩpe ex delicto filie lu
[illegible]
[illegible]
cha feudũ ꝑdit: qð ipo mortuo recupat: ne ðlictũ ꝑsone re
dũdet i dãnũ ecclie: decia collatiõe. de vsu feudorũ. de cõ
[illegible] ɔ̃radi. reg. ꝯ. si cllic^{us} vel epſ. ℂ 6^{a} ꝯ est. correlaria ex
[illegible] ꝙ si vir cõmittit crimē lesemaiestatis: ꝑ ꝙ bõa ei^{us} cõ
[illegible]
rit^{us} uiuit: ne ꝑ ei^{us} delictũ lucret̃ qð ꝑus nõ hẽbat. iteꝝ tñ
fiscus ꝓuidere dꝫ sibi necessaria loco uiri: sꝫ uiro mortuo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Queritur 3° ð secũdis nuptijs an sit li
[illegible]
ãnũ: qꝛ l꞉ꝫ leges lꝫ mlier ñ teneat̃ portare
vestes luct^{us}: tenet̃ tñ nõ nubere ĩfra tpa lu
ct^{us} q̃ sũt annus a morte mariti. ℂ Cõtra. de
cretalis q̃ ɔ̃ lꝫ dic̃ ꝑ aplꝫ ꝙ mortuo viro nu
bat i dñõ. ℂ R^{o}. hic vidẽda sũt tria. ꝑ̃ qð
[illegible] ð 2is nuptijs. 2° ð donatiõib^{us} iter virum ⁊
[illegible]

Questio I [illegible]
[illegible]
[illegible]
post humo: sꝫ q̃diu dubiũ ē ð morte nõ dꝫ nubē: itē si dubi
um sit sibi an sit ꝑgnãs de ꝑmo nõ dꝫ nubere quousqꝫ sit
certa ꝙ nõ ē ꝑgnãs vel si ē ꝑgnãs nõ ē ꝑiculũ de ptu nec ð
[illegible]
io mortuo uiro nubat i dñõ. ℂ 2^{a} ꝯ ē. de benedictiõe q̃tuꝫ
ad ius scriptũ. qꝛ si semel fuerit benedicta solẽniter ex tũc
[illegible] sꝫ siue ꝑmũ mrĩmoniũ fuerit nullũ siue nõ. e^{us}
ãut si ꝑmũ mrĩmoniũ verũ fuit: ⁊ bñdictiõe caruit 2^{m} bñ
dici poterit. Si ẽt vnic^{us} ɔ̃trahẽtiũ fuerit bñdict^{us} sup vtrã

[illegible]
dic ɔ̃traria i q̃busdã locis an excuset ɔ̃trahẽtes et sacerdo
tes bñdicẽtes: vr̃ ãt ꝙ i oib^{us} q̃ sũt mala solũ qꝛ ꝓhibita iur̃
positiuo ꝙ ɔ̃suetudo excuset nisi ẽet a iur̃ reprobata: qꝛ cõ
suetudo derogat legi nec reqrit̃ ꝙ sit a pricipe [illegible]
rũ ⁊ ꝑsonarũ ɔ̃suetudies ⁊ statuta cũ sint facti ⁊ i facto ɔ̃si
stant: pt ꝓbabilr̃ ignorare. extra. de cõsti. c. a. li. 6. Qu. n. nõ
oĩbus vbiqꝫ eadē ɔ̃ueniũt: nõ ē mir̃ si lex gnãlis q̃ coiter
ē rõnabilis alicubi sit iniqua. vñ pticulares ɔ̃suetudies rõ
nabiles ⁊ pscripte sũt seruãde: sed qꝛ priceps subditis pt le
gē ĩpõere: pt aliqð statuere: ɔ̃traria cõsuetudie nõ obstãte:
⁊ tũc nõ excusaret nisi forte eẽt ppls q̃ sir̃ hẽret ptãtē legi
ɔ̃dẽde vt priceps qꝛ par i prẽm nõ hꝫ iꝑiuꝫ: ⁊ sic excusant
i frãcia: qꝛ nõ ē cõsuetudo a iure reprobata: q̃uis hosti. vi
deat̃ sentire ɔ̃trariũ. ℂ 4^{a} ꝯ de pena sacerdotis scðas nup
[illegible] s: qꝛ nisi cõsuetudo excuset vt dictũ ē suspen 4^{a} ꝯ
sus ē ⁊ ad sedē aplicã ē mittẽd^{us}. extra. de scðis nuptijs. c. i.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ãnũ siue p^{us}. de iure ciuili scripto. ⁊ de cõsuetudie i foro ec
[illegible]
[illegible]
hẽs erat ifamis ⁊ mltas alias pẽas patiebat̃: ⁊ lꝫ decretalis
extra. de secũdis nuptijs. c. Cũ s꞉m aplum. solã penã ifamie
exꝑsse sibi remittat: qꝛ tñ al's ñ approbat nec circa mrĩmo
niũ aliqð a iure ciuili statutũ tenet nisi q̃^{m} ē a iur̃ cão^{co}. ap
ꝓbatũ iõ mulier scðo nubẽs nllã penã legalem icurrit.
[illegible]
sibi relictũ sub cõditiõe viduitatis fauore mrĩmoniȷ: dũꝫ
[illegible]
⁊ diuina plus fauẽt viduitati q̃ mrĩmõio: nõ dõꝫ ꝙ si mlier
ɔ̃tra ɔ̃ditiões legati nubat legatũ ꝑdit. ℂ Ad argumẽtũ
dõm: ꝙ nõ nubit i dño si nubit i ꝑiudiciũ ꝓlis: vel quo ad
vitã vt qñ ē ꝑiculũ: aborsus: vel quo ad hereditatē: vt qñ
dubitat̃ de icertitudine prolis: al's si ē vera ꝙ non est pre
gnans statum potest.

Questio IIII ad 2^{m} sũt. 7. õnes. ℂ ꝑ̃ria ꝙ dõatio ꝑ p^{a} ꝯ
[illegible]
[illegible]
mõ quo a muliere vel nõie ei^{us} dat̃ dos vel ꝓmittit̃ que si
ne matrimonio esse nõ põt. Dicit̃ autē ⁊ spõsalitia largitas
[illegible]
sic illa a marito repetat̃: ⁊ si pactũ apponat̃ de dote lucrã
da a marito si mulier ꝑmoriat̃ eo ĩpo videtur appositum
[illegible]
de differentia eius ad dotē ɔ̃stãte matrimonio: qꝛ dos nõ
pertinet ad mulierē q̃tũ ad administratiõem: que tñ hꝫ
dominũ saltē i spe ⁊ ad quã redit: Sed vir hꝫ administra
tionē donatiõis ꝑpter nuptias sicut ⁊ dotis. Uñ nõ datur
nisi vt ad eã mlier recurrat si dos per virũ alienaretur: vl'
[illegible] 3^{a} ꝯ
suetudie ẽt gallicana q̃ illð dotalitiũ vocat̃ i quo viro mor
tuo vxor hꝫ vsufructuꝫ q̃diu viuit: siue ɔ̃uolet ad scða
vota siue nõ: nec pt illud alienare i ꝑiudicium vxoris. sicut
[illegible]
plusq̃ dote. ℂ Quarta cõclusio ē ð questib^{us}. ⁊ qðē de con 4^{a} ꝯ
suetudine gallicana oĩa que vir ⁊ vxor cõstãte matrimõio
acqrũt sũt cõmunia: ⁊ soluto matrimonio inter ipsos vel
heredes eorũ equaliter diuidũtur: cũ onere suo. i. debitis
iterum cõtractis: data tamē optiõe mulieri ⁊ ei^{us} heredib^{us}
vtrũ sit cõtẽta dote sua ⁊ dotalicijs nihil hẽndo de cõque
stibus nec soluẽdo de debitis: an velit recupata dote sim
plr̃ et assignato dotalitio ad vitã cũ lꝫ i partiri i ɔ̃questib^{us} ⁊
debitis. ℂ Quita cõclusio ē de differentia iter virũ ⁊ vxo 5^{a} ꝯ
[illegible]

vel [illegible]
mine quoꝝ succedit i vtroqȝ.vxoꝛ āt ēt sine liberis lucrat̄
[illegible]
sicut vir scḋaȝ vxoꝛē:ꝑpter qḋ magis fauet mulieribus q̄ȝ
6ᵃ ꝯᵃ viris.℃6ᵃ ꝯᵃ ē de donatiōib⁹ iter virū ⁊ vxoꝛē ꝓhibitis.
De iure enī ꝯstāte m̄rimonio nō p̄nt ibi donare ne mutuo
amoꝛe se expoliēt.ſȝ donatio iter eos fcā ꝯfirmat̄ donante
ꝑmoꝛiēte.sicut ēt donatio p̄ris fcā filiofamilias nō valȝ:ſȝ
ꝯfirmat̄ si ꝑmoꝛiat̄ an̄ q̄ȝ reuocet. Sȝ si iuramētū īterue
niat iure canonico ꝯ iuramētū suū venire nō pōt. Si autē
det aliqd cā moꝛtis vl' post moꝛtē:valet:nisi q̄ ꝯsuetudo
alicubi cauet vt nec sic vnus dare possit alteri nisi eꝯ eq̄lr
[illegible]
7ᵃ ꝯᵃ beat vsufructū.℃7ᵃ ꝯ ē de donationib⁹ i cōcubinā q̄ va
lēt regulariter:q2 qḋ meretrici datur repeti nō p̄t:q2 si tur
piter facit i eo qḋ facit:nō tn̄ i eo qḋ recipit.de ꝯdi.ob tur.
cām.l.3.§.sed q̄ meretrici. Fallit in milite.C.de donatio
nib⁹ inter virū ⁊ vxoꝛē.l.si ancillā. Jdē dicit hosti.in cleri
co ⁊ aduocato q̄ ēt meretricib⁹ dare non p̄nt:ſȝ quottidie
dent. Sed cū ius canonicū nō irritet hāc donationē ius ci
uile ēt si exprimeret nihil in fauoꝛē clericoꝝ statuere pōt.
Un̄ si dent rem ecclie q̄ sua nō est:certū ē q̄ nihil actuȝ ē:
ſȝ si dent fruct⁹ ex ecclia ꝑceptos dn̄ium trāsferūt:⁊ repete
[illegible]
[illegible]
locū conditio ob cām. Tali.n.pacto tacite fruct⁹ eis dant
vt necessarijs retentis reliqua ecclesie seruent:al's paupe
[illegible]
retricibus dare p̄nt:nec ille p̄nt datū a talibus retinere.

Quantū [illegible]
[illegible]
[illegible]
est q̄ cōstante m̄rimonio mulier dotē pōt repetere:viro in
insulā deportato:cui⁹ affectionē mulier nō mutauit:⁊ ideȝ
[illegible]
3ᵃ ꝯᵃ [illegible]
[illegible]
pōt cōmittēda ⁊ dimittēda ē dos:ſȝ pp pauptatē mētis vt
[illegible]
4ᵃ ꝯᵃ [illegible]
rei dotalis:ullam tn̄ alienare non pōt etiam vxoꝛe cōsentiē
[illegible]
5ᵃ ꝯᵃ [illegible]
Et qdē dotis fruct⁹ semp facit suos marit⁹ ꝯstante m̄rimo
nio qn̄ sustinet onera m̄rimonij:nec hos vnq̄ȝ reddere te
net̄:sed augmētū ⁊ decremētū ⁊ piculū dotis ꝑemptionis
pertinet ad vxoꝛem si dos n̄ fuit estimata.vbi aūt fuerit
estiata:tūc cōmodū ⁊ icōmodū ptinent ad virū. Part⁹ āt
ancillaꝝ ⁊ iumētoꝝ nō ꝯputant̄ i fruct⁹:ſȝ eos cū m̄ribus
6ᵃ ꝯᵃ habet vir restituere.℃6ᵃ.q̄ mulier ꝑpter adulteriū dotē
[illegible]
[illegible]
bus ⁊ alijs pertinētib⁹ ad m̄rimoniū m̄lta i iure ciuili cau
ta sunt:nō necessariū ē illa scribere.q2 i foꝛo ꝯscie ⁊ ecclie:
[illegible]
7ᵃ ꝯᵃ bant.℃7ᵃ ꝯ ē.q̄ si celebrato diuoꝛtio ꝑpter adulterium
[illegible]
[illegible]
nus nō recupat dotē suā fm̄ Host.argum̄to.l.q̄ dicit q̄ sicͭ
dōatio fcā iter viꝝ ⁊ vxoꝛē n̄ valet qn̄ m̄rimo^m ē:sic va
let qn̄ m̄rimo^m fuit tātū de facto:⁊ nō tenuit de iure ne me
lioꝛ sit ꝯditio delinq̄ntis q̄ȝ nō delinquētis.ff.de dona.iter
[illegible]
[illegible]
terio poterit accusari.q2 nec m̄rimo⁹ nec ēt spēm m̄ri
[illegible]
[illegible]

℃De [illegible] rrectiōis ⁊ iudicij ꝑdictiōe. Di.XLI
[illegible]
⁊ modo resurgēntium:necnō ⁊ de iu
dicij ⁊ misericoꝛdie q̄litate breuiter
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Hoc.n.vobis di.i ver.do.q2 nos q vi.q.re.ſu.n̄
[illegible]
⁊ in tu.dei descē.de ce.⁊ moꝛ.q in xp̄o sunt re.
[illegible]
[illegible]
erimus. His verbis ⁊ veritas resurrectionis ⁊
[illegible]
nuatur.

℃De voce tube. b

Causa.n.resurrectiōis moꝛtuoꝝ erit vox
c tube:que in aduētu iudicis ab oībus au
dietur:⁊ cuius virtute excitabunt̄ moꝛ
[illegible]
bit voci sue vocem virtutis.i.effectū resuscitan
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
moꝛtui audient ⁊ resurgent.

℃De media nocte. c

Media autem nocte dicitur venturus vt
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
fuit in nocte ita veniet. Potest tamen non in
[illegible]
[illegible]

mogenita egypti percussa sunt: q[uod] etiā spiritus venturus est. Pluribus etiam locis cōtestantur auctores q[uod] adventus xpi dies dicitur iudicii nō p[ro]pter illud tempus sed quia tūc cogitatiōes et cōsilia singulorū patebūt. Unde in Daniele. Vetustus dierum sedit: et libri aperti sūt corā eo. Libri sūt cōsciētie singulorū que tunc aperientur eis vel aliis: et tūc implebitur: Nihil occultū q[uo]d nō reveletur. Ad nemine ait si mo iudice: nō solū aeris tenebre illuminabūtur: sz abscōdita cordiū manifestabūt. Virtute ergo divina fiet ut cuncta opa sua bona vel mala cūcta in memoriā revocētur: et mētis intuitu mira celeritate cernant: ut accuset vel excuset hominem cōsciētia: eaq[ue] teste damnetur vel salvetur.

De memoria electorum si tunc precedentia mala teneat. b

b Hic q[ue]ritur utrū electis tūc assit memoria p[re]cedētiū malorū sicut bonorū? Quedam auctoritates videntur bonos tradere non habituros tūc memoriā p[re]cedētiū malorū. s. peccatorū vel tormētorū. Ait. n. Esaias. Ego creo celos novos et terrā novā: et nō erūt in memoria priora: et non ascēdēt super cor: sz gaudebitis in eternū. Itē. Oblivioni tradite sūt angustie priores et abscōdite ab oculis nostris. Quę de futuro expones Hiero. ait. Oblivioni tradent priora mala q[uia] forsitan in futuro pristine cōversatiōis memoria omnino delebit[ur] succedētibus bonis eternis. ne sit pars malorum prioris angustie memorari. Sz hec et similia possūt accipi sic ut non excludāt memoriā precedētium malorum: sed et ea molestiam et lesionē amoveant. Non enim eorum memoria sanctos contristabit vel eorū beatitudinem obfuscabit: sz gratiores deo reddet. Unde sup psal. lxxxviii. ait Gre. Quō in eternū misericordias domini cantat qui miserie nō meminit? Quomodo autem plena beatitudo si memoria reatus mētem tāgit? Sz sepe leti tristium meminimus: et sani dolorū meminimus sine dolore: et inde amplius leti et grati sumus. Et his appz q[uod] si priorum malorum memoriā sācti habebunt in futuro: non eis tamen erit ad penam vel glorie derogationem: sed ad gratiarum actionem. Si vero queritur utrum peccata que fecerūt electi p[er]deant tunc in notitiam eiusmodi: sicut mala dānandorum omnibus erunt nota? Non legi hec expressum in scriptura. Unde nō irrationabiliter putari potest: peccata hic per penitentiam tecta: et deleta illic etiam tegi aliis. Alia vero cuncta propalari.

De his qui vivi reperientur. e

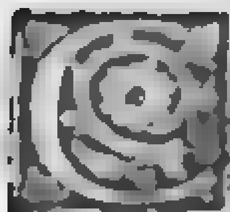
q Queri solet utrū illi quos vivos inveniet xpo numq[uam] sint morituri: sed in ipso puncto quo rapientur obviā xpo ad immortalitatē mira celeritate sint transituri. Nō enim dicendū est fieri non posse: ut p[er] aerē in sublime portentur in illo spatio: et moriantur et reviviscāt. Ad hūc aūt sensum quo etiam eius illos in parvo spatio et passuros mortē et accepturos immortalitatē apostolus nos urgere videt[ur] ubi dicit. Omēs in xpo vivificabimur: et alibi. Quod seminas non vivificat[ur] nisi prius moriatur. Cur aūt nobis incredibile videatur illā multitudinē corporū in aere quodāmō seminari atq[ue] ibi protinus immortaliter et incorruptibiliter reviviscere: cū credamus in ictu oculi futuram resurrectionem: et in memoria sine fine victura: tanta velocitate rediturum antiquissimorum cadaverum pulverem. Sed vellem de his potius audire doctiores. Si ergo sanctos qui reperient[ur] xpo veniente viventes: eiq[ue] obviam rapientur: crediderimus in eodem raptu de mortalibus corporibus exituros: et ad eadem mox immortalia redituros: nullas in verbis apostoli patiemur angustias: generaliter accipiētes illud quod dictum est. Omnes quidem resurgemus. s. tā boni q[uam] mali: sed non omnes immutabimur. s. in solēnitate resurrectionis. De hoc etiam Ambro. ait. In ipso raptu eorum qui vivi reperient[ur] mors erit et resurrectio. ubi anima quasi per soporem egressa de corpore: eidem in momento reddatur. Econtra vero scribens ad marcellam Hiero. testari videtur: dicens quosdā in fine seculi adveniente xpo non esse morituros: sed vivos repertos in immortalitatē repente mutandos. Horum autem quod verius sit: non est humani iudicii diffinire.

Quomodo intelligitur christus iudex vivorum et mortuorum. f

b His autem adiiciendum est dupliciter intelligi quod dicitur: Christus iudicaturus vivos et mortuos. Aut enim vivi accipiuntur qui in adventu eius vivi reperientur: licet in raptu moriantur: et mortui qui ante decesserant: vel vivi et mortui quidē accipiuntur iusti et iniusti.

Quomodo omnes incorrupti. g

c Unde et p[re]dictis sane credi valet oēs resurrecturos: credēdū ē etiā q[uod] oēs resurgēt incorrupti: nō utiq[ue] impassibiles: q[uia] mortē patiēt eternā: sed sine diminutiōe mēbrorum oīa habituri corpora: habitura mēbra: nec tamē gloria ac specie impassibilitatis induentur.

Irca 43. di. querũtur quattuor. Prio [illegible]. Scdo an corruptũ p nãz possit idẽ nũero reparari. Tertio an p deũ ãnihilatũ possit reparari. [illegible]

Primo igitur qrit̃ vtrũ resurrectio [illegible] futura. Et videt̃ q nõ:qr nõ ponit̃ futura resurrectio nisi pp remunerationẽ bonoꝝ ⁊ punitiões maloꝝ:sicut vr̃ aplš inuere.i. ad cor.xi.dicens. Si tm̃ i hac vita i xpo:spãtes sum⁹ mise[illegible] pmiatio bonorũ ⁊ punitio maloꝝ.g nõ oꝫ pp hoc põere fu[illegible] de punitiõe aliquoꝝ malorũ ⁊ oĩuz:sz q̃dã mala puniũtur tm̃ i aĩa absqꝫ corpe sicut peccata illorũ q sũt i purgatorio vbi sũt aĩe sine corporib⁹.ergo videt̃ q illo mõ possũt oĩa [illegible] Contra.qr dicit̃ Job.19. Scio q redẽptor me⁹ viuit ⁊ i nouissio die de terra surrecturus sũ. Et aplš.z.ad cor.15.pbat resurrectionẽ futurã. ¶ R°.tria sũt hic vidẽda.p° q resurrectio quã ponit fides:⁊ put põit eã fides ẽ possibilis. Scdo q resurrectio omnium hominum ẽ futura. Tertio q non erit [illegible]

Primum patet tripli.r.Prio sic:qr hꝫ q hẽtur.8.me[illegible] forma.fiat vnũ pter agẽs qd itroducit formã i mã:ex hoc sic arguit̃. Manẽtib⁹ pricipijs eẽntialib⁹ rei corrupte:scilꝫ mã ⁊ forma eisdẽ ſm nũerũ:⁊ agente qd pt ea vnire:potẽ rẽ corruptã eadẽ numero reparari.sed corrupto hoie remanẽt pricipia eẽntialia ei⁹ eadẽ que pri⁹.s.mã ⁊ forma.⁊ de⁹ qui pt illa vnire.ergo hõ corruptus põt idẽ ſm nũerũ reparari. Maior pꝫ:qr sicut corruptio cõpositi ẽ p sepatiõem suarũ partiũ:siue p⁹ corruptionẽ ptes remaneãt:siue nõ:ita ẽt eius reparatio est per hoc q partes eius adinuicem reuniuntur:que si sint vt prius eedẽ:⁊ compositum erit idem qd pri⁹. Minor simĩr pꝫ.qr corrupto homĩe remanet mã que ẽ igenita ⁊ icorruptibilis sicut dicit̃ i fine primi physi coꝝ.remanet ẽt aĩa rõnalis q̃ supponit̃ icorruptibilis ⁊ eẽ substantialis forma hois: de⁹ ẽt pt illa vnire:qr pt oẽ illud qd nõ iplicat cõtradictiõe.formã ãt vniri mãe non iplicat aliq̃ 9dictiõem:imo hꝫ magnã aptitudiẽz.cũ forma sit de se nata pficẽ mãm:⁊ mã sit de se nata pfici a forma:q̃re ⁊c̃. ¶ [illegible] istã rõnẽ istat̃ sic.qr nõ ẽ eadẽ res nũero vbi nõ ẽ idẽ eẽ nũero:sed hõ repat⁹ ⁊ pri⁹ existẽs nõ hꝫ idẽ eẽ nũero ergo nõ ẽ idẽ hõ nũero. Maior pꝫ de se:sed mior pbat̃:qr [illegible] litur ⁊ nõ eẽ acqrit̃:sed eẽ hois corrupti nõ reparat̃ idẽ hꝫ [illegible] nũero redire nisi p h̃ q ptes ei⁹ remanẽt.q̃re ⁊c̃. ¶ Sed ad hoc dicẽdũ q hec istãtia nõ 9cludit:siue eẽ sit additũ super eẽntiã siue sit vnũ cũ eẽntia. Si.n.sit additũ essentie: nõ cõpetit eẽntie eẽ nisi rõne forme. Per mãm.n. cõpositũ non hꝫ aliqd esse actuale de quo loquimur:sed tm̃ posse esse:ita vt materia prio recipiat formã ⁊ mediãte forma esse actu:sic q forma ẽ imedatũ receptiuũ ipius esse ⁊ rõ recipiẽdi ipsi materie:et hoc mõ corrupto hoie nõ corrũpitur eẽ:sed remãet i aĩa separata ⁊ idẽ redit aĩa reunita. Et qd dr̃ cõtra hoc q per corruptiõem eẽ amittitur verũ ẽ:nõ tamẽ vt oio nõ sit:sed vt nõ sit eẽ cõpositi qd corrũpit̃. Et si dicat̃ q oꝫ ipm oio corrũpi ita vt nõ sit:sicut i generatiõe oꝫ eẽ acqri ita vt de nouo sit:dicẽdũ q nõ valet:qr hꝫ phꝫ iz.meta.cause formales nõ pereũt gñato.forma.n. que ẽ termin⁹ gñatiõis nl'lo mõ preexistit generatiõi aut gñato [illegible] vt ibidẽ dicit̃:⁊ idẽ ẽ de eẽ 9nte formã.⁊ sic pꝫ q nõ oꝫ esse

[illegible] pt nec iteraret̃ idẽ eẽ nũero:nõ pp h̃ seqret̃:q nõ rediret idẽ hõ nũero.qr ſm hãc viã eẽ nõ ptinet ad eẽntiã:sed ẽ aliqd posteri⁹ 9sequẽs eã:⁊ iõ facta variatiõe i eẽ nõ oꝫ necessario fieri eã i eẽntia.si ãt eẽ sit idẽ cũ eẽntia:tũc p resurrectionẽ redibit idẽ eẽ nũero p rõnẽ pri⁹ factã:qr eẽ vel ẽ idẽ cũ mã vel cũ forma vel cũ 9posito:sed qcqd istorũ dẽt hẽr̃ 9positũ.qr tã mã q̃ for⁹ hois remanet 9positũ ẽt redit idẽ [illegible] nis aũt h̃ sint subtilr̃ dicta:tñ pt istari cõtra solutionẽ datã ad istãtiã sic:qr nõ sic q̃titas eucharistie sepata secuꝫ tra[illegible] posito:qr illorũ que isũt hoi p aĩam quedã hẽnt aĩam sicut [illegible] cõiuncti:⁊ has secũ trahit aĩa:nec cũ corpe corrũpũt̃:sꝫ alie [illegible] lũ ⁊ ppriũ subiectũ:cũ sint potẽtie cõiũcti:vt oẽs potentie organice: que q̃uis insint corpori mediãte aĩa:qr corp⁹ ñ ẽ natũ nisi iquãtũ ẽ viuũ et aiatũ aĩa sensitiua:nihilomius i morte corrũpũtur:⁊ nõ cũ anima separantur:nisi i radice.g cũ eẽ existere ⁊ subsistere nõ sit propriũ anime:sed cõpositi ⁊ suppositi:licꝫ sit ab aĩa:nõ tamẽ cũ ea sepatur sed corrũpit̃ sicut cõpositũ:⁊ cetera 9positi ⁊ cõiũcti. ¶ Cõtra saꝫ [illegible] pp hoc sequit̃ q dr̃at ab eẽntia suppositi de cui⁹ rõne ẽ sb [illegible] licꝫ hẽat alia q̃ sũt de eẽntia:vñ si humanitas a diuinitate separet̃ eẽt eadẽ hũanitas ⁊ eẽntia que prius:sed nõ idem suppositũ qd prius:qr nõ idẽ subsistere. nos aũt nõ querimus vtrũ eadẽ hũanitas sed vtrũ idẽ hõ nũero resurgat [illegible] Contra 3am solutionẽ ẽ:qr licꝫ vt dictũ ẽ eẽ nõ sit idẽ cũ eẽntia materie ⁊ forme:nihilomin⁹ põt esse idẽ cũ essentia suppositi: [illegible] eẽt aĩa ⁊ corpus:et nihil aliud:tũc senarius eẽt bis tria formalr̃:et nõ tãtũ semel sex:qd negat̃ 5° meta. Ex quo ẽt aliqui volũt oñdere quõ pt extẽdi siue hoc q forma.vel mã [illegible] mãm ⁊ formã ptis.⁊ formã toti⁹.q̃si 9pletissimã.⁊ ipm eẽ. vñ cũ ens dicat̃ ab actu essendi ſm Auic.non erit idẽ ens nisi hẽat idẽ eẽ:⁊ si hẽret eadẽ eẽntiã. ¶ Posset ergo sic dici q̃rto q supposita dr̃ia eẽ a h eẽntia mãe ⁊ forme:qr si ab [illegible] a nulla ẽ q licꝫ agẽs vnũ possit hẽre di[illegible] receptiuus hꝫ vnũ effectũ formalẽ sue nature relicta ẽt si diuersis illud coicet sicut forma nutriti eẽ vnũ coicat mãe [illegible] fect⁹ formalis.si aũt i xpo hũanitas nõ hꝫ suũ eẽ ẽ supnale [illegible]

¶ 2a rõ pricipalis tal̃ ẽ. Qui pt mai⁹ pt ⁊ min⁹ i his saltẽ i qb⁹ min⁹ icludit̃ i maiori:sed mai⁹ ẽ pricipia hois pducere [illegible] hoc.n.icludit̃ i pmo:sed de⁹ potuit pncipia eẽntialia hois pducere ⁊ pducta vnire:sicut fecit i pria reꝝ creatiõe.ergo fortiori rõne pt pncipia eẽntialia hois iã pducta ⁊ manẽtia vnire:qd ẽ hoiem iã corruptũ repare. ¶ Sed cõtra h̃ diceret aliqs:qr videm⁹ q agẽs nãle põt pducere formã ⁊ pducẽdo vnire:quã tamẽ pductã ⁊ persistẽtẽ non põt vnire mãe.si.n.est aliqua forma substantialis vel accidẽtalis sepata a mã virtute diuina:agẽs nãle non posset eam vnire mãe.ergo dato q deus possit pricipia pducere ⁊ p[illegible]

[illegible]
r agēte nāli: qꝛ deus hȝ virtutē sup formā siue sit i mā siue sit sepata: agēs vero nāle nō hȝ virtutē sup formā a mā sepatā: qꝛ ois agētis nālis actio ē circa mām: τ iō ad ea que sūt a mā sepata nullo mō attigit. ¶ Ex quo pt sic argui: nl lus pt facere vnionē aliquoꝝ cui⁹ vt⁹ τ actio nō attigit am bo extrēa vniōis: sed virt⁹ τ actio agētis nālis nō attingit formā a mā sepatā ex nā ꝓpria: vt aīa hūana: siue virtute diuina: vt alie forme māles substātiales vel accidētales: virtus aūt τ actio diuīa eq̄liter se extēdūt ad formā sepa tā τ nō sepatā. ergo virt⁹ diuīa pōt vnire formā sepatā pre existētē: nō āt virt⁹ nālis agētis. Qñ ergo dictū ē [illegible]
[illegible]
[illegible]
sepatā sicut nō sepatā: tūc. n. vnū icludit i altero sicut mi
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
aliȷ cuicūqȝ: qꝛ accidētia nō migrāt. ergo aliqd pt ꝓducere
[illegible]
[illegible]
attigere: nō tamē alterū cui fuit vnitū. Itē si pt aliā substā tiā attigere: nō tamē cui accidēs natū sit vniri. Aīa āt que nata est subsistere nata ē ēt vniri marie corpi cui fuit vni ta: sȝ accñs sic nō ē natū subsistere: sic ꝺ subsistēte nō ē natū īherere vel īherēdo vniri nisi forte illi cui p⁹ ifuit vl ībesit
[illegible]
corpi postq̄ ē sepata q̄ si fuisset per se exñs ad corp⁹: qꝛ si
[illegible]
corpi vnita: q̄ si nūq̄ fuissȝ corpi vnita. sȝ de⁹ potuit aīaȝ
[illegible]
[illegible]
gel: τ sexto die i formatiōe hoīs corpi vnita. g mlto fortius
[illegible]
[illegible]
[illegible]
q de⁹ pt ipm corruptū eūdē nūero repare. τ idē eēt si i ho
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
reuniri cadaueri vel pulueri habēti dispositiōem opposi
[illegible]
τ costa ade ita erāt dispositiōes cōtrarie: sicut i cadauere. τ hȝ erūt illa corpa τ nō q̄lia ī vtero mřis qñ aīa īfūdit: τ eodē īstāti quo forma terre vel costa fuit corrupta aīa fuit itroducta: sicut i istāti quo forma cineꝝ amouebit aīa rō
[illegible]

Quantum ad z^m dōm ē q resurrectio ē futura ſȝ
[illegible]
rexerūt i vitā īmortalē: q̄uis resurrexerit i vitā mortalē: qō dico pp aliquos de qbus dubitaē. Probaē aūt ista ꝯclo primo p articulū fidei i symbolo apostoloꝝ. Carnis resur rectiōeȝ. Uitā eternā amē. Et i symbolo nicēo. Expecto re surrectiōem mortuoꝝ τ vitā futuri seculi. Et p symboluȝ Athanasiȷ. Ad cui⁹ aduētū oēs homines resurgere hñt τc. ¶ persuaderi ēt hec ꝯclo sic pt. pmo ex ordie nāe sic. Nō decet auctorē nāe potissimā iter creaturas relinqre ipfe ctā quo ad iclinatiōnē nāe: sed aīa rōnalis ē vna de nobilis
[illegible]

[illegible]
[illegible]
appetat vniri corpi sicut forma māe. ergo decet auctorem nāe eā corpi reunire: qō fiet i resurrectione. ¶ z⁹ ideȝ pz ex ordie diuīe iustitie: decet. n. diuinā iustitiā vt ille q meru it pmieē: τ ille q demeruit pūiatur: sed meritū τ demeritū licȝ pricipalr ꝯsistat i actib⁹ ipsius aīe: tamē hoc operatur
[illegible]
virtutes q̄ sūt toti⁹ cōpositi: vt sēsus. fātasia τ hȝ. sine qb⁹ ñ sūt itelligeē nec velle: τ p ꝯñs nec meritū: nec ꝺmeritū. sol⁹
[illegible]
lū ē meritū aut demeritū. ergo decet diuinaȝ iustitiaȝ: vt
[illegible]
pt eē nisi p resurrectionē. ¶ Sed pria [illegible]
mon ē pfectioꝛ creatura q̄ aīa: et hȝ nāle [illegible]
beatitudinē supernālē: vel si nō: qꝛ eā nō cognoscit nāliter
[illegible]
[illegible]
lis ñ ē i eis sicut i pueris i libo: quā ñ ꝯpatitur sūma mīsia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
le amauit: pl⁹. n. spūs amat nāliter beatitudinē q̄ corp⁹: qꝛ
[illegible]
tur q i eis nō ē nāle desideriū ad beatitudinē sicut nec ip
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
tā: ab illa exciderūt: τ nō ē in eis: sicut. n. adā creat⁹ fuit i be
[illegible]
[illegible]
acqsiturus per vnū actū τ eā pdidit: ideo τc.

Quantum [illegible] erit naturalis: q̄uis possit dici via ad
[illegible]
[illegible]
ē ſm modū et ordinē nālē. ideo τc. ¶ Sed ꝯtra istud est
[illegible]
posset dici q resurrectio fieret sola virtute nāe: nec regre retur ad eā aliqua actio dei pter illā qua ꝯseruat de⁹ res ī eē: qꝛ maioꝛ ē iclinatio forme ad mām q̄ iclinatio corpis
[illegible]
[illegible]
aliquod p se mouēs: sed solum remouens ꝓhibens vt ap paret. 8. physicorum. qa ad naturā grauis cōseruatam i cē per se sequitur talis motus remoto prohibente. ergo simi liter ad hoc q forma sepata a materia: vt anima reuniatur materie: non requiritur aliquod vniens effectiue: τ p se: qō noua actione vniat ipsam materie: sed sufficit conseruatio nature eius ad quā seqtur talis vnio naturaliter remotis a natura dispositionibus contrariȷs: que ꝓhibebāt vnio nem: iste āt remouētur i generatione singuloꝝ hoīuȝ. ergo videē q in resurrectiōe singulorum hominum aīe q̄ erāt separate naturaliter materie vniatur. ¶ Ad hoc autem q dam dicunt concedendo totum processum rationis vsqȝ ad illud quod dicitur q in generatione singuloꝝ hoīuȝ remouentur ea que impediunt animam separatam vniri materie. hoc enim non est verum. licet enī materia prima ſm se nata sit recipere omnem formam. non tamen prout subest virtuti talis motoris. idest virtuti formatiue. que ē in semine. sic enim disponitur solum ad susceptionem ani me create: quia in actionibus naturalibus semper dispōi tur materia ad formam nondū existentē sed de nouo ꝓdu cēdā. Cursus enī nāe hoc hȝ q forma q̄ ē terminus gñatio nis vel cuiuslibet actionis naturalis: non pexistit gñatiō

[illegible]
sitiões 9rie remouēt: qḋ ē ve͛: q₃ fit resolō vsq₃ ad mām
[illegible]
hoc q corp⁹ nāle moueat ad suū locū ñ regrit disponens:
[illegible]
tritiōe vis nutritiua disponit nutrimētū ad hoc q vniatur
[illegible]
et ĩsurrectio eēt fct⁹ disposit⁹ vltimate eiusdē mãe nũero
q̃ p̄us saltē tūc nālr̃ reuniret̃ sicut prius fuerat. Ocāt ōs q
cāe formales nō p̄existāt gñato: verū ē vbi ē gño totalr̃ no
ua ⁊ cōpleta: alr̃ sec⁹ vt ĩ nutritiōe dictū ē ⁊ motu augmēti
⁊ decremēti: ⁊ itēsiōis ⁊ remissiōis s₃ eos. z^a ēt solō nō va
let: q₃ cū aïa sepata hēat iclinationē nālē ad mā₃ ĩ q̃ fuit: ⁊
nō ad aliā: ide ē q sicut remouere phibēs a corpe nāli fac
ipm tēdere ad locū ꝓpriū: ⁊ nō ad aliū: sic ⁊ h̄ nudare ma
teriā forma nō ē ipm disponere idifferēter ad oēm aïa₃ se
paratā. sed ad illā solā q̃ i ea fuit. Sed verū ē q si p̄les aïe
separate fuissēt ĩ illa materia: sic̃ ⁊ fuerūt multe forme cor
rupte: tūc apparēs eēt solō. S₃ istud aut ñ ē aut raro ē: ⁊ tē
diceret aliqs q ad p̄ habitā iclinaret̃. Pō [illegible]
tiā q nō ē sīle de mobili ad locū qḋ h₃ formā ad quā nat⁹
ē seq mot⁹ siue p se mouēte. ⁊ de mā p̄^a ad eius appetitum
nulla gñatio nata ē seq: nisi adhito p se gñante: nec ē sīle ð
inclinatiōe aïe ad materiā ⁊ corporis nālis ad suū locū: q₃
si illa accipiat̃ hitualr̃ p natura aïeq̃ ē ipfecta ex̃ totū pp
[illegible]
vnio nisi alio p se dispon [illegible]
alimēti: nisi p alteration [illegible]
ete: sed nulla talis ē ĩ aïa separata. iō ⁊c̃. Si vō appetitus ad
corpus accipit̃ mot⁹ ⁊ desideriū volūtatis: l₃ ad velle an
[illegible]
tio: nec hēt ad. velle āt aïe nec motus localis seq̄t: nec p 9ñs
vnio ad corpus q̃ eēt q̄dā regñatio: sed grauitas ⁊ leuitas
sūt q̄dā q̄litates addite sube ad q̄s nat⁹ ē seq nālr̃ tal̃ mo
[illegible]
pleta remuneratio ⁊ punitio maloꝝ: nō pōt eē ĩ aïa solū: s₃
ĩ toto ꝯposito. Et qḋ arguit̃ de illis q sūt ĩ purgatorio g pu
[illegible]
nō sint dānati simplr̃: sed saluādi puniūt̃ tñ s̄m gd q̄ten⁹
[illegible]
plr̃ g punient̃ ĩ aïa ⁊ corpore. Qō II

Secundo [illegible]
reparī. Et arguit̃ q sic. Nā negatio illa que
succedit corruptionē rei ē eiusdē rōnis cu₃
negatiōe q̃ p̄cedit rei ꝓductionē: s₃ illa ne
gatio q̃ p̄cedit gñationē rei nō ipedit ei⁹ ꝓ
[illegible]
res ꝓducat̃. Itē variato posteriori nō o₃ variari p̄us: s₃ ve
ritas rei poī ē q̄₃ eius pmanētia: ⁊ pmanētia posterior ē ve
ritate rei. g variatio in pmanētia: seu ĩ cōtinuatiōe duratio
nis q̄ ē per mediam corruptionē iter gñationē rei ⁊ ei⁹ re
parationē nō ipedit ei⁹ vnitatē. In 9riū ē qḋ dicit ph̄s
z^o de gñatione: q₃ quoꝝ suba deperit nō p̄nt eade₃ nūero
[illegible]

[illegible]
retur de dictis vtrisq₃.

Quantum ad p̄^m dicūt q̄dā q natura seu agens na
turale pōt rē corruptā eadē nūero repa
rare: ⁊ rōnes istius opinionis sūt ille q̃ tacte sūt in arguen
[illegible]
ria vel subo: ⁊ eodē agente s̄m nūerū: o₃ effectū eē eūdē
s̄m nūerū: sed idē agēs nūero qḋ prius ꝓduxit aliqua₃ for
mā ⁊ idē sub₃ qḋ prius eā recipit eadē nūero p̄nt remane
re post corruptionē rei: ⁊ cōcurrere ad actionē. g p tales ac
tionē pōt idem nūero redire. Maior p₃ p ph̄₃. 8. physi. q di
[illegible]
tis ibi nulla pōt eē diuersitas ĩ effectu. Minor ēt manife
[illegible]
nē alicui⁹ opaci remanet idē sol ⁊ idē aer. g ⁊c̃. z^a rō ē ta z^a rō.
[illegible]
b.c. cōstat q idē nūero effect⁹ ē ĩ.a. ⁊ ĩ.c. sed exñtia ei⁹ tā in
[illegible]
phi. z^o de gñatione q itētio phī ē q ea quoꝝ suba non de
perit redeūt eadē nūero: sicut sol est idē nūero ĩ q̄libet cir
[illegible]
redire: sed nō itēdit q nō sit poīe. Et ĩ tātū ꝓcedūt isti q ñ
solū dicūt eadē formā nūero posse repari p actionē nature
in alijs ab hoīe: sed ēt in hoīe dicentes q formā₃ corporis
organici quā ponūt ĩ hoīe aliā ab aïa itellectiua: pōt natu
[illegible]
ximari eidē passo nūero: vt p̄us ⁊ interruptio non plus ipe
dit repationē eiusdē ĩ nūero h̄ q̄₃ in alijs. Dicunt tñ q nā
nō pōt eodē mō eadē nūero repare quo ds reparabit in re
surrectiōe. Nā nā ꝓcedendo formas ĩ mā vtit̃ determina
to ꝓcessu: vñ 7° methaphy. dicit ph̄s q ex aceto ñ fit vinū
imediate: l₃ e^o ex vīo fiat imediate acetū. In resurrectiōe
āt nō obseruabit̃ talis ꝓcessus: s₃ subito actiōe diuia resur
gent corpa sub q̄cūq₃ forma iūeta fuerit. Addunt āt qḋ l₃
nā possit formā corporis organici repare eāde₃ s̄m nū
tñ nō pōt eē cā effectiua vnionis aïe cū corpore. Qḋ ph
q₃ illa cā eēt: vel corpus: vel aïa. Corp⁹ non: vt de se p₃: nec
aïa: q₃ causa equoca simplr̃ nobilior est suo effectu vt dicit
Aug⁹ ĩ libro. 83. qōnū. 82. q. ⁊. iz. sup gene. ad lrām: ⁊ Auic.
6°. methaphy. sue. c. 3. sed hō est ꝑfecti⁹ ens: q̄₃ aïa: q₃ totu₃
[illegible]
ipa esset cā effectiua isti⁹ vniōis: q̄re ⁊c̃ [illegible]
dicit ph̄s q forma ⁊ efficiēs nō coincid [illegible]
[illegible]

Quantum ad z^m ē sciēdū q q̄dā dicūt hanc opinio
[illegible]
stum est q̄ñ nūero eadē erūt. Mot⁹. n. seq̄t̃ qḋ mouetur:
quoꝝ āt nō sed corruptibiliū: necesse ē spē: nūero āt nō rei
terari. Itē nec veritati cōcordat: q₃ q̄ñ aliqd dependet ab
alio p se: ⁊ de necessitate: multiplicato eo necessario ip₃ o₃
multiplicari: sed forma ꝓducta p se ⁊ ex necessitate depen
det a sua ꝓductiōe: imo est idem s̄m aliquos: quo dato, nā
[illegible]
ē illa p quā res primo ꝓducit̃: ⁊ illa per quam z^o. reparat̃.
[illegible]
one ⁊ nō vna p₃: q₃ q̄libet eaꝝ vel est motus vel mutatio
[illegible]

[illegible] q nā nō pōt eadē nūero repare. Qꝫ aūt dicūt q natura pt reparare formā corpis organici i hoie eādē nūero que pri fuit ꝛ tamē nō pōt eē causa vnionis aīe cū tali corpe: nō vꝫ verū: qꝛ agēs qđ pt i dispositiōem mãe que ē necessariā ad aiam itroducēdā: pt vt videt dici cā efficiēs hoīs vel effectiua. Et hoc pꝫ statī: qꝛ ſm phm 2° phy. hō generat hoīem [illegible] vnionis sicut prime: ꝛ tñ ifallibiliter cōcludit arᵒ. nec [illegible] rū. Dōꝫ: q nō ē verū: qꝛ si vnitas agētis ꝛ materie siue subiecti sufficit ad vnitatē effectus: tūc sequeret q eadē numero circulatio celi q̄ fuit heri eēt hodie ꝛ cras ꝛ sic semp: qa idē numero celū mãet ꝛ eadē nūero itelligētia mouēs. [illegible] sicut q si i aliquo istāti appropinquaret ignis gnāret hunc [illegible] appropinquaret ignis aliꝰ eidē ligno ge[illegible] gnē nūero. ergo ſm eos diuersitas agēti [illegible] ptitas idēptitatē. igr suppoᵒ eodē subō ꝛ eodē agente ſm [illegible] sub illa regula. ¶ Ad arᵐ dōꝫ. q vnitas ꝛ entitas effectꝰ exi[illegible] ꝛ nō i pᵒ vel exactio ãt iterrupta ꝛ mãie nālis n̄ pt p nām eadē nūero redire: qꝛ nec terminus actiōis. Aliq tñ dñt ɔtra [illegible] sit idē nūero: qꝛ duo motus differētes ſm spēm vt motus circularis ꝛ motꝰ rectꝰ possūt eē ad eūdē locū numero: vt pꝫ ex. 7. phy. Itē Aug. 3. ð tri. c. 9. dicit q gnātio vnicaꝰ ꝛ equoc. pñt ad idē termiari. Aliq̄ .n. sunt q̄ possunt gnāri ex pu[illegible] no vel actio n̄ ē vna. ergo non ē vna forma. ¶ Ad primū istorū rn̄sū fuit prꝰ et similr ad 3ᵐ q non ē sile de actionibus quarū q̄libꝫ pducit termium actionis vt sit. ꝛ de actionibꝰ quarū neutra vel saltē altera nō pducit terminū actiōis vt sit: sed vt sit i hoc: vel aliud i ipo. pluritas ēt pmarū actionū nec io ponit pluritatē termiorꝫ: n̄ ãt pluritas fa q̄rū sūt duo motꝰ locales. s. gnātio et resurrectio. ¶ Ad 2ᵐ dōm. q nō fuit itētio augustini q pductū p ppagatiōem ꝛ postea corruptū possit idē numero repari p putrefactionē vel eō. nec q ppagatio ꝛ putrefactio possit ɔcurrere ad idē numero pducēdū: ita q p quālibꝫ actiōem pducat totuꝫ [illegible] t p ppagatiōem pduci vel p putrefactiōem qđ nō esset contra propositum nostrum.

Quātū ad 3ᵐ de veritate pmissorꝫ. Ad auctoritatē [illegible] gūt qđ ē posse p nāꝫ sꝫ nūq̄ ɔtigit vel [illegible] q frequenter vl sp ɔtigit. Si 2ᵐ mãifest[illegible] qꝛ si illō ɔtigit. sp. s. idē nūero repar[illegible] positum: tunc phs debuit dicere magis q redeunt q̄ q non redeunt: quia quod est raro ꝛ per accidens non cadit sub arte: sed illud quod frequenter est ponendū a phy[illegible] ter vel vt sp. Si ergo virtꝰ nature ē ad idē nūero repandū [illegible] pōt: per ɔsequens nã celestis que i superiorībꝰ agit vt semp [illegible] ganizatio posset eadē nūero fieri per nāꝫ q ꝛ p ɔñs resurre[illegible] istāti quo erit resurrectio gnālis fetꝰ i vētre mr̄is virtute [illegible] si fuit eadē mã numero: qđ ē possibile qn̄ mēstruū ex carnibꝰ hūanis ul ex embriōe fuit. tūc .n. nihil minꝰ faceret hō ad [illegible] cut sol gnāt hominē equiuoce licꝫ nobiliorē se: sic ꝛ aīa facēt et sicut fōrma nutriri facit se i mã alimēti imediate se [illegible] seipsū eē simpliciter cū prꝰ nō eēt: nō autē q̄n forma pexistens possit se cōmunicare corpori cui prius se non cōmunicabat. ¶ Ad primā rōnē eorū de agēte ꝛ patiēte nō vidtur valere de idēptitate ꝛ diuersitate: qa si diuersa [illegible] pducūt vnū effectum nō pter hoc seq̄t ecōuerso q vnū [illegible] hoc filius duos. nec in creaturis videmꝰ necesse cū ad vnuꝫ effectū cōcurrāt quattuor cause q quelibet earūꝫ faciat plures effectꝰ: imo necesse ē cōtrariū. Solutio aūt alia li[illegible] tis vel patiētis specifica: sic nec nālis nisi ex nūerali pter [illegible] dēs absolutū ul relatū qđ tamē ɔcurrit necessario ad agēdū sicut idē approximatū agit: nō approximatū non agit: cum agere ꝛ non agere differant plus q̄ genere: inter agens tamen et patiens non est differentia in his nisi in habitudine ppinquitatis ꝛ distātie. Et similr qꝛ approximare nūc ꝛ prꝰ nō ē idē nūero sicut nec motꝰ localis eius est terminꝰ: ita nec effectꝰ eiꝰ nūc ꝛ prius ē idē nūero Secꝰ ãt qꝛ i deo vbi nulla ē variatio p hoc q cāt nūc ꝛ prꝰ ¶ Ad secūdā rōnē de tribꝰ signis: nō valet solutio sua vt dicet in [illegible] cū ante hesterna depēdet ab hesterna n̄ simpliciter nec respectu dei sed ſm quid ꝛ respectu creature: que creatura cōseruādo ante heri ꝛ cessādo cōseruare heri si hodie reincipit cōseruare nō eodē mō se hꝫ nūc sicut prꝰ: mutata de ocio in actū: qꝛ oē agēs creatū refertur realiter ad passū qđ [illegible]

dicet aliqs q sic due gnatiões equoce nõ nectio termi[illegible] ad effcm equocũ sz vniuocũ vt vn⁹ p putrefactiões gnat⁹ seminãdo aliũ gñat vtiqz sue spẽi ex femella. sisi mõ p pu trefactões gnãta. qñ aũt masculus z femella sũt vni⁹ spẽi genitũ est eis vniuocum: q̃uis equiuoce cum eis genituz sicut Adam z eua aliter pducti genuerũt filios eiusdez rõ [illegible] cluderet q nec ds posset h. dõz q per nãz pñt due gñones [illegible] dia ad vnũ extremũ. Nec obstat de gñone vniuoca: qz di ceret aliquis q ille gñones sũt vniuoce extrinsece. Equiu enĩ creatus z gñat⁹ sũt vni⁹ rõnis. Et p ɔ̃ñs gño z creatio [illegible] sed extrisece put dr vniuoca q̃ ẽ ab agẽte vni⁹ rõnis: z eq uoca q̃ ab alio: sũt equoce: sic. n. z ois gño i qua concurrit agẽs nãle vniuersale z pticulare eiusdẽ rõnis hz rõnem eq uoce z vniuoce extrisece: nã itrisece ẽ vna p eẽntiã. ¶ Sz sciẽdũ ẽ ɔ̃ pmã rõnẽ superius positã: q nõ seq̃r. ẽ idẽ nũero agẽs z mã. g̃ idẽ effect⁹: qz si idẽ hõ p eandẽ viã vadat z re deat: nõ ẽ pp h eadẽ itio nec eadẽ ãbulatio: qz valet hrẽ no uã mercedẽ z iuste. Silr si dicat: ãbulatio ñ ẽ res maẽs sz successiua: dõz q mot⁹ ita est effect⁹ sicut res pmanẽs: vñ si ad vnitatẽ agẽtis z materie seq̃r vnitas effect⁹: ita tene bit i motu sicut i re pmanẽte. ¶ P̃ si qs eadẽ pẽna i eadẽ tabula rescribat lraz deletã: vel i eadẽ cera nũero: nõ pp h ẽ eadẽ lrã nec figura nũero q̃ prius. ¶ Preterea idẽ agẽs puta sol gñauit nõ coagẽte agẽte pticulari nisi forte cõtinẽ te: puta vermes i terra: nec pp hoc resuscitauit eũdẽ vermẽ nũero: sic ẽt si vxor nutriret carnibus solis filioz suoz co gnita a pre eoz regñaret eosdẽ nũero: qz agẽs idẽ nũero q [illegible] zc. ¶ Ad rões pncipales dñt qdã ad pmã q negatõ pcedẽs pductionẽ rei: z seq̃ns sũt eiusdẽ rõnis q̃tũ ẽ de nã nega [illegible] existẽtis facit q pductio seq̃ns nõ ẽ eadẽ cũ pcedẽte pp [illegible] dẽm entitatẽ rei: nõ ẽt ẽ plus ẽtitatẽ rei interrũpere ad tps aliqd precedẽs z ad tps supponere q̃ ipam ad oẽ tps pce dẽs negare. q̃to. n. aliqd plus distat ab entitate tanto mi nus põt fieri ens: vñ si nõ obstãte q res nũq̃ hñit eẽ eadẽ nũero põt pduci: multo magis si semel hñit: dũ tñ hoc ei ñ repugnet: nec agẽti: igr qñ talis ẽ q nõ põt pluries fumi: sz tñ semel. tũc silr res illa põt fieri tñ semel non pluries: vt mot⁹: qz fieri terminat̃ ad eẽ cui repugnat pluries: vel sepi us eẽ z fieri. Idẽ est qñ repugnat pluries agenti vt creatu re. Nã sicut alicui creature repugnat pluries agere vnum effectũ spẽ vt corruptibili: q̃ fatigat̃: z tãdẽ deficit sicut oĩa lia cessant generare: sic repugnat toti creature eũdem effe ctũ nũero sepi⁹ agere: qz ois creatura alr se hz postq̃ egit q̃ ante: vñ nõ põt agere sicut ante i oib⁹ z p oĩa: ẽt si alr nõ sit ex pte effect⁹ repugnãtia. Nec est dõm q nõ sit defect⁹ ex pte effectus nec agẽtis: sz ipi⁹ actionis: qz vbi ẽ actio sim plex sĩñ motu z mutatiõe nihil ei repugnat: nisi qd repugnat pncipio: vel termino. motui ãt z mutatiõi aliqd repugnat ex se: qd neutri extremo repugnat: vt simultas vel aliquid hmõ. ¶ Ad 2m dicũt illi idem p interrẽptionẽ minoris: qz p manẽtia rei nõ est posterior ei⁹ vnitate: imo magis est pri or: qz pmanẽtia nõ est nisi entitas rei. h ẽm. n. pmanere ñ [illegible]

est aliquo mõ prior vnitate: qz vnitas super entitatẽ addit idiuisionẽ: sic pmanẽtia q̃ ẽ eadem cũ entitate ẽ prior vni tate: z iõ variatio pmanentie variat vnitatẽ. ¶ Sed hoc non videtur bene dictũ. f. q permanẽtia pprie dicta sit p̃ or vnitate: qz posterius nũq̃ est sine priori. est autẽ instans tpis hñs vnitatem: vñ z dicit idiuisibile: nõ tñ hz pmanen tiaz: nec dr pmanẽs aut stãs sicut nũc eui: aut eternitatis: sz dr nunc fluens z diuidunt successiua ɔ̃ pmanentia: vñ mo tus hz vnitatẽ q nõ hz pmanẽtiã put pmanẽtia dicit dura tionẽ sil' existẽz. Itẽ nũc tpis hz vnitatẽ z nõ pmanẽtiam [illegible] ptitas nec momentũ mot⁹: sed termin⁹: sic nunc nõ ẽ du [illegible] d terminus durationis: vñ q̃ solo instanti durãt: eẽ [illegible] z eẽ permanẽs nõ habent. ¶ Dicẽdum est q̃ ad 2m lz virtute diuina possit pus manere variato posterio re: tñ fm naturam semper necesse est variato posteriore variari prius: sicut mutatio accidentium magis facta abij cit a subitãtia z sic naturalr variata rei pmanẽtia lz poste riore: variat vnitas: lz respectu dei ñ sit sẽp nece. Qõ. III.

T[illegible] perijt totaliter p ãnihilationem vel i pte p corruptionẽ vt sunt oĩa corpora lia sub hoĩe possit virtute diuina idem nu mero reparari. Et arguit̃ q sic: qz cui non repugnat eẽ nũc z prius ei nõ repugnat fie ri nũc z pus: qz fieri ordinatur ad eẽ: sed an gelo vel lapidi nõ repugnat eẽ nũc z prius. g̃ nec fieri nũc z prius: hoc autem non põt esse sine media annihilatione z corruptione: ergo deus põt angelum ãnulatum vel lapi dẽ corruptũ eundẽ fm nũerũ repare. ¶ Itẽ si mũdus eẽt ãnihilatus ds posset saltẽ eũdẽ fm spẽm reparare. sz repa rando eũdẽ mundũ fm spẽz necessario repareret aliquã par tem eius eandẽ fm nũerũ. g̃ zc. Probatio minoris: qz aliq̃ spẽs sunt in quibus nõ põt eẽ nisi vnicum iduiduum: vt i angelis: illas g̃ oz reparare fm idem indiuiduũ qd pcessit. ¶ Itẽ sicut se hz locatũ ad locũ: ita tpale ad tps: sz ds põt facere q corpus locale sit in locis distantib⁹ dato q non sit in loco medio: vt pz de corpe existente in celo z sacro al taris. g̃ silr põt facere q res tpalis sit in diuersis tẽporib⁹ distantibus dato q nõ sit i tpe medio: hoc aũt nõ posset fi eri nisi per reparationẽ rei corrupte. g̃ zc. ¶ Itẽ agẽs ma nens idẽ fm se z fm oĩa que cõcurrũt ad actionem qualr cũq̃: põt idem numero facere: sed supposito q mũdus sit nũc ãnihilatus z q̃cũq̃ pars ipius: deus esset idẽ qui prius [illegible] se hrẽt i se z in oib⁹ cõcurrentibus ad actionez qualrcũq̃: qz nihil cõcurreret ad productionẽ cuiuscũq̃ rei: nisi de⁹: in quo nulla põt eẽ varietas. g̃ ds posset facere vel repare eundem mundũ quem fecit prius vel aliquam partez ei⁹ si eẽt ãnullata. ¶ Itẽ probatur idez p Aug.m .22. de ciuita te dei. vbi dicit q si illa materia de qua homo factus est õ cidisset oĩno i nihil z nõ mansisset in illis nature laterib⁹ adhuc deus posset eandem numero reparare. ¶ Item si illud qd corruptuz est non põt idẽ numero re parari sequit̃ q omnia accidentia que fuerunt z non remanent i anima separata: sint alia fm numerum in homine resurgente. h autem est inconueniens saltem de propria passione. Non enim videtur possibile q idem sbz numero habeat vicis sim aliam z aliam passionez numero: quare zc. ¶ In con trarium arguitur: quia non minoris virtutis ẽ deus respe ctu successiuorum q̃ respectu permanentium: sed de⁹ nõ potest reparare successiua corrupta: ita vt sint eadem sz tum numerum: vt cõmuniter ponitur. Non enim posset eundem numero motum reparare. ergo nec permanẽtia. ¶ Rñõ sicut tactum est in vltimo argumẽto. entium que dam sunt permanentia: vt angelus: hõ: lapis: quedaz trã seuntia vel successiua vt tempus motus z illa que ad mo

[illegible]
sꝫ idem pluries sumi. primo igit̃ inquiretur de successiuis sine transeuntib⁹ an possint eadem ſm nũerum reparari
[illegible]

Opi. **Quantũ** ad primũ est cõis opio: ꝙ successiua non põt
[illegible]
p̃ rõ [illegible]
tionẽ duratõis nõ põt eẽ idẽ iterrupta duratõe. sꝫ oẽ successiuũ vt mot⁹ ⁊ tps reqrit ad sui vnitatẽ eẽntialẽ ꝯtinuationẽ duratõis. qꝛ sua vnitas ẽ sua ꝯtinuitas. ꝯ interrupta sua
2ª rõ duratõe nõ põt eẽ idẽ nũero. ¶ 2ª rõ talis ẽ. ponat̃ ꝙ aliqͥ moueat̃ ab. a. i. c. p. b. si mot⁹ potest idẽ ſm numerũ reparari seqtur: ꝙ qñ mobile motũ ẽ ab. a. vsqꝫ ad. b. ⁊ deide mouet̃ ab. a. ĩ. c. ꝙ tũc possꝫ p̃m⁹ mot⁹ quo mouebat̃ ab. a. ĩ. b. reparari. hoc ãt ẽ impoſe: qꝛ tunc idẽ moueret̃ sil' diuersis
[illegible]
quoꝝ vtrũqꝫ ẽ ipoſe. ꝯ ipoſe ẽ eundẽ motũ nũero repara[illegible]
ꝯtinuitas ei⁹ cũ alio motu: qꝛ sine hac qlibꝫ mot⁹ ẽ vnus i se. nec ẽ ꝯtinuitas eiusdẽ mot⁹ ad seipm. qꝛ idẽ nõ ꝯtinuat̃ [illegible] pi: sꝫ est ꝯtinuitas partium ꝯcurrentiũ ad eundeꝫ mo[illegible]
duo motus ꝯtinuati ꝯstituentes p suã ꝯtinuationẽ vnum [illegible]
tus reqrit ad sui vnitatẽ ꝯtinuitatẽ eẽndi. Dñt ꝙ cõtinuitas eẽndi: quã reqrit motus nõ ẽ ꝙ sit ꝯtinue ⁊ semp: alio[illegible]
põt poni: dato ꝙ mot⁹ corruptus idẽ nũero repararet̃. qꝛ tã p̃ma vice q̃ scda ponit̃ ꝙ ei⁹ duratio esset ꝯtiua successiõe [illegible]
cũ dicit̃ ꝙ si deus posset reparare eũdẽ motũ ſm nũerum tunc p̃ma pars mot⁹ q̃ transit ab. a. ĩ. b. posset reparari duꝫ adhuc scda pars duraret. s. a b. in. c. Dõm ꝙ non est veruꝫ. qđ etiã pꝫ i permanẽtib⁹. Si. n. ponam⁹ ꝙ deus possꝫ repa[illegible]
posita vel alia albedo nũero differens a p̃ma. tñ nõ dicere [illegible]
ne i eodẽ subo vel alia albedine nũero dñte. Nõ. n. possũt [illegible]
Silr i ꝓposito p̃ma pars mot⁹ nõ põt repari manẽte tert[illegible]
sumi ingretur: qꝛ hec q̃stio q̃rit. Nũc ãt sumam⁹ absqꝫ petitõe illđ qđ de se clarũ ẽ iducẽdo i oĩb⁹. ¶ 2ª oria ẽ ꝙ res [illegible]
do. ⁊ sic de ceteris. Res ãt successiue nõ sũt res ꝓpe ⁊ simpliciter: sꝫ solũ q̃dã reꝝ hitudines: vl' q̃dã reales modi eẽn[illegible]

[illegible]
dr̃. 8. phy. ⁊ idẽ est de motu ad formã: q̃tũ ẽ p̃cise õ nã motus: qꝛ nullã ꝯpõnem ponit ſm se circa subm pter illã que est forme terminãtis motũ: vt ẽ res p̃manẽs. ¶ Ex prima [illegible]
corrũperet̃: tũc pl'ies põt sumi: ⁊ sic eẽt p̃manẽs ⁊ nõ trãsiẽs.
¶ Sed diceret aliqs ꝙ õ rõne trãseuntis ẽ ꝙ nõ possit pluries sumi ꝯtinue ⁊ nõ iterrupta sua duratõe: qꝛ tũc eẽt stãs ⁊ nõ transiens. sed nihil ꝓhibet qn pl'ies posit sumi ea iterrupta. nec ꝓpter hoc erit stãs: sꝫ q̃libet vice erit fluẽs ⁊ trãsiens. ꝓpter qđ maior vr̃ falsa: qꝛ magis vr̃ ꝯ rõnẽ successi[illegible]
reparari posteaq̃ corruptũ ẽ. ¶ Sꝫ illđ nõ valet. qꝛ si idẽ successiuũ putã: idẽ motus nũero põt reparari: veꝝ eẽt dicere ꝙ mobile subm eẽt bis motũ realr̃. illđ ãt nõ diceret̃ rõne nũeratõis subi: qꝛ illud ẽ vnũ: nec rõne nũeratõis spatij: qđ silr̃ est vnũ. ꝯ oꝫ ꝙ sit rõne nũeratõis motus vel duratõis eius: aut mẽsure extrĩsece. si rõne nũeratõis mot⁹ hr̃ ꝓpositũ. qꝛ ois realis nũerus ẽ plurũ realr̃. ⁊ ita mot⁹ p̃cedẽs [illegible]
positũ. ¶ Si dicat̃ ꝙ hoc ẽ pp nũerationẽ duratõis: i ideꝫ redit. qꝛ duratio mot⁹ nõ est aliud q̃ꝫ motus. ⁊ iõ si vnũ numerat̃ realr̃ ⁊ reliquũ: nec rõne mẽsure extrĩsece: vl' cuiuslibet alterius extrĩseci: qꝛ d's posset facere ꝙ eẽt solũ mot⁹ p̃mi mobilis: ⁊ illũ possꝫ iterrũpere ⁊ iterato reparare: ⁊ eẽt veꝝ dicere ꝙ celũ eẽt realr̃ bis motũ: nõ p nũerationẽ alicuius mensure extrĩsece: qꝛ nulla eẽt: nec pp numerationẽ [illegible]
cã est eq̃ potẽs nũc ⁊ pri⁹: ex tali cã põt idẽ effectus produci nũc sicut pri⁹. si ergo reparatio eiusdẽ mot⁹ sit effectus simpliciter posis. ꝯ cã nãlis q̃ p̃mo facit ⁊ eo corrupto remanet [illegible]
oẽm cãꝫ. ꝯ p nullã vtutẽ põt mot⁹ idẽ nũero repari. ¶ Itẽ si mot⁹ posset idẽ nũero reparari: eodẽ mõ possꝫ ⁊ tps: ⁊ sic dies q̃ pterijt posset stati reparari: ⁊ ñ solũ semel sꝫ semp: ⁊ ita tot⁹ decursus tpis esto ꝙ duraꝫ i infinitũ: nõ eẽt realr̃ nisi vn⁹ dies: imo vna breuissima hora vel breuissima ps vni⁹ hore. qꝛ idẽ argumẽtũ põt fieri de hora vl' de pte hore sicut de tota die: q̃ oĩa sunt absurda. q̃re ⁊c. ¶ Ex 2ª oria 2ª rõ
sic arguit̃. sꝫ idem subm possit esse successiue sub oppositis formis vel hitudinibus: ipoſe tñ est ⁊ ꝯtradictionẽ implicat: ꝙ oppositarũ formarũ ⁊ hitudinuꝫ vna sit alia: nec sil' nec successiue. sicut poſe ẽ ꝙ eadẽ aqua p̃mo sit calida ⁊ postea frigida. vel ꝙ idẽ homo sedeat ⁊ postea stet. sꝫ ipoſe ẽ ꝙ caliditas sit frigiditas: vel ꝙ sedere sit stare. sed si idem successiuũ vel trãsiens posset reparari: seqret̃ ꝙ vna hitudo eẽt alia. ꝯ impoſe est ꝙ idẽ successiuũ vl' transiens reparetur. minor ꝓbat̃. qꝛ sicut dictũ fuit: successiua nõ sũt proprie res: sꝫ hitudines rerum sicut mot⁹ eẽntialr̃ ẽ successio vel hitudo successionis mobilis in loco: ⁊ p eandẽ rõnem ptes motus sunt eẽntialiter ptes successiõis. partes [illegible] cessiõis sunt pri⁹ ⁊ posterius vel potius prioritas ⁊ [illegible] ritas: ita ꝙ quãdo dicit̃ ꝙ vna pars motus est prior [illegible] posterior: nõ est predicatio denoĩatiua alicui⁹ habitudinis addite ad partes motus: sed est eẽntialis: qꝛ partes m[illegible] sunt eẽntialr̃ habitudo ipa prioritatis ⁊ posteri ioritati[illegible] tis mobilis ſm aliaꝫ ⁊ aliã partẽ in loco: sicut motus ẽ eẽn[illegible]

[illegible]
ficeret hitudo posterioritatis qd e ipossibile vt dcm fuit. Pz g q
successiua vt tps et mot no pnt eadē nūero reparari. ¶ Sz
substinēdo rōnes primas pōt dici q istātia ad primā rōnē
nō ualet: qz ille mot nō e vnus cui ptes non copulant ad
aliquem vnū cōem terminū: cū ista sit diffinitio cōtinui:
sz motus fm nāz iterrupti pp hoc solū ptes nō copulātur
[illegible]
n heri: repeteret hodie pp iterruptionē dici hesterne nulla ps
hodierni cū pte aū hesterni copulabit ad terminū cōem.
[illegible]
sūt discōtinuate. ¶ Ad istātiā secūde rōnis posset dici q
[illegible]
ter albū et nigrū: cū ille due sint motus vn nūero et spē: iste
āt due forme nūero et spē differētes: nec eēntiales ptes ali
[illegible]
a.in.b. et secūda a.b.i.c. variant: qz moueri ad aliqd et ab ali
[illegible]
tur: tunc seqret q simul et semel termin participaret ma
[illegible]
ret conseruare: ons est falsū. ergo et antecedēs. Et sic ratio
bene concludit q motus non pōt postq̄ fuit reparari: ita
concludit q anteq̄ fuit non potuit produci. Propter qd
est dicendum q maior est vera ex parte agentis: quia non
est minoris virtutis producere et reparare q̄ productum
conseruare: sed ex parte effectus sūt aliqui qbus repugnat
conseruari eodem modo nunc et prius sicut successiua: non
autem produci: et ideo possunt produci ad essendum non
autem caseruari in essendo. Item talibus repugnat repa
rari i idēptitate numerali qz cū sit facilius esse pūo tēpore
q̄ multo: et oē in se indiuisum sit fortius diuiso: aliud quod
non potest nisi semel sumi dum est in suo esse cum suis par
tibus. multo minus alias: et si nō post motus sic esse in isto
die vnus vt pars prior sit posterior multo min per dies
diuisus. ¶ Ad secundam rōnem pōt instari: qz ex sola nu
meratione habitionis vel habitudinis potest dici aliquid
[illegible]
aliquis terminus: et tū sic diceret bis motus si eius motus
interrūperetur sicut alia corpora que mouentur ad vbi: et
locum. Rō. 3a tangetur in sequenti questione. ¶ Quarta
bene concludit nisi q est petitio principij: qz cuz continui
tas sit tota causa vnitatis i omni successiuo et motu et tem
pore: nullus diceret tēp posse reparari qui negaret de mo
tu. Sed si dicatur q post diem iudicij erit vna dies nihil
ad propositum: quia loquimur de die que est motus celi:
tunc autem non erit. Sed aliquis diceret q nullum est
est iconueniens si sit idē dies nūero heri et hodie. sicut non
[illegible]

tuus: et oculus perditus et restitutus. ¶ Ad quintum vide
tur q supponat multa falsa in prologo suo. Primo q res
permanentes sunt res proprie et simpliciter dicte: quia hoc
est ptra eum: qz relatio est res permanens: que tamen est
habitudo: et per psequens nō res pprie et simpliciter fm eū
et fz eū sequētia sex predicamēta n sunt res sz hitudies q̄z
tamen situs: habitus: et vbi possant habere esse permanes:
quod est ptra suam distinctionem. Scdo: qz cū motus sit
actus entis in potentia: et ex actu et potentia proprie dicta
fit compositio pprie et vera. videtur q omnis motus cum
suo mobili faciat compōnem veram. Nec obstat quod di
cit q non veniat ad aliqd circa subiectū: qz verū est de mo
tu ad vbi nisi per accidens in mobili corporali quod p mo
tum calefit. motus autem ad formā per se variat aliqd cir
[illegible]
tiam nō nisi per accidens inquantuz generatio et corruptio
sunt termini alteratōis extrinseci. Tertio q cōtinuitas suc
cessiua que per eēntiam est motus nō est hitudo: sicut nec
[illegible]
q̄titatis ponuntur in predicamentis. et sicut diuisibilitas
in ea que insunt est ratio ois q̄titatis: ita ptinuitas ois q̄ti
[illegible]
sint impermixta. vñ cum ptinuitas et prioritas sint dñe
[illegible]
¶ [illegible] 3a opi.
q idem nūero successiuo nō pōt reparari. Primo: qz sicut
ptinuitas est de rōne linee: sic de rōne tēporis. sed deus nō
[illegible]
quo est mot iterrupt nō e vn. ¶ Sz ptra istā rōnē e: qz sic
ds nō pt facere q due linee sil extites actu diuise sint vna:
sic ēt n pt facere q duo motus sil extites discōtinuati sint
vnus: nec de hoc est qō. sed sic pt facere q linea ānihilata
[illegible]
rit iterrupta: sic et ptinuitas linee fuit ānihilata. ¶ 2a rō
[illegible]
positis. sic nō posset facere aliqd aīal qd sil eēt rōnale et ir
rōnale. aut colorē sil albū et nigrū lz de forte q fuit aīal rō
nale posset facere irrōnale: aut de nigro albū. tū nō posset
facere q eēt vnū idē nūero totalr: qd pri fuit rōnale et nūc
est irrōnale. sed pñs p̄tentū et futuz sunt dñe p se et eēntia
les in motu et tpe. ergo nō pt facere de p̄terito pñs: vt sci
licet quod est preteritum idez numero sit presens. sed ista
ratio non videtur valere si motus est aliqua alia res a tem
pore. qz lz n possit fieri d preterito pñs: sic nec d albedine ni
gredo. si tamen hoc est verum: tamen sicut subiectum
quod est album fit nigrum: sic videtur q motus qui erat
[illegible]
subm cōe qd remanet: et forma cedit forme: nō vna fit alia. 3a rō
ideo et c. ¶ 3a rō est: qz pdictio e q idē sibi ipi succedat. cuz
[illegible]
cedat: imo q sit et nō sit: qz qd p̄terijt nō e: et quod e nō pre
[illegible]

[illegible]
mouebat ipm repararet. iõ 7c. Et iõ vr̃ stãdũ in rationib⁹
[illegible]

Quantum ad 2ᵐ arti. pncipalē ō pmanētib⁹. p̃ po/
[illegible]

[illegible]
tia. ❡ Dñt ḡ qdã q̄ salua reuerētia po⁹ diuie cui subest oē
posse: vr̃ q̄ nullũ pmanēs corruptũ pt idē nũero reparī: qd
[illegible]

p volũtatē. volũtas āt nō addit nec anget potētiã: imo gc/
[illegible]

7 ab oib⁹ pcedit: q̄ si gnātio diuina iterrũperet 7 iteraret
[illegible]

ne motũ 7 mutatōe. nã vo nō. q2 i repatōe rei q̄ ad formaz
corruptã a quocũq̄ fiat ē vã mutatio. q2 subm se h3 aliter
nũc q̄ pri⁹. s. mã recipiēs formã q̄ fuit p⁹ spoliata: vñ si lu/
mine corrupto ds repararet ipm: eēt vã mutatio sicut si sol
[illegible]

ro q̄ si nihil remaneret. q2 plus ē reparare vtrãq̄ ptem q̄
alterã tm̃. s3 ī motũ 7 mutatōe rei corrupte aliqd remanet:
[illegible]

te. q2 ds agit ifinita vtute: agēs vō nãle finita. q2 effcũs fini
tus q̄ fm spēm suã pt pduci a vtute finita: nũq̄ exigit ifi/
[illegible]

cat p creationē vl alio mō q̄ creature non 9petit. s3 ois for/
ma nãl ī reb⁹ gñabilib⁹ 7 corruptibilib⁹ excepta aia rõna/
lī qdã effcũs finit⁹ q̄ s3 spēs suã pt pduci 7 pducit a vir/
[illegible]

ctio ī scda pductōe ēt si fiat a deo ē p verã mutationē3: sic
[illegible]

no necio regrit vtutē ifinitã. Dña igit vtutis ifinite i agen
te ñ pt eē cã q̄re ds possit repare idē nũero: nō āt nã. Quid
ḡ ē i cã. q̄re nã ñ possit: absq3 dubio vr̃ eē illõ qd tãgit ph̃s
2. de gñatōe. s. q̄ idē manēs idē: sp natũ ē facere idē. ad h
[illegible]

nae iterrũpit nō manet eadē hitudo agētis ad passũ vl p/
ductũ: nec eadē hitudo reparari pt: vt p⁹ pbatũ ē. 7 iõ ñ pt
[illegible]

nue3 illõ ēt iueniī ī deo p 9paratōe3 ad ea quo3 sub a de
[illegible]

[illegible]

ē q2 mot⁹ nō terminat ad locũ vt sit s3 vt mobile sit in lo/
co. 7 iõ nō o3 locũ variari fm se variato motu ad locũ. sed
opo3 7 variari nãlr formã variata actōe p quã forma acq
[illegible]
actionib⁹: o3 q̄ vtraq̄ actio vel saltē altera termiet ad for
mã: nō vt sit simplr: s3 vt sit i mã vel subo. 7 pp h ad eãde3
[illegible]

vel subo. ḡ ipole ē q̄ he due actōes terminēt ad eandē for
mã. ❡ 4ᵃ rõ talis ē. q2 si ds crearet āgelũ 7 postea ānihila/ 4ᵃ rõ
[illegible]
nō nũeratōe agētis. puta dei q̄ vnus ē: nec cuiuscũq3 extrin
[illegible]
[illegible] 5ᵃ rõ
[illegible]

vel ī pte: nō pñt eadē nũero reparari: siue sint successiua si/
ue pmanētia. 7 hoc expsse dicit frater Tho. vt dñt 4.
[illegible] arti. 2. ī solõne tertij argumēti: qd fuit tale. vnus
[illegible]

Ad qd rñdet q̄ illa rō 9cludit optīe 9 illos q̄ ponũt
[illegible] rõnalem diuersas ī hoīe. q2 fz hoc aīa sen
sitiua esset ī hoīe corruptibilis. sicut in alijs animalib⁹. vn
de in resurrectione non esset eadem anima sensitiua nec
[illegible]

tio. aīa aũt sensitiua q̄tũ ad eēntiã manet sicut 7 rõnalis:
cũ sit idē. Hec sũt vba ei⁹: ex qbus clare patet q̄ itētio eius
[illegible]
pore solõnis. 7 in vltima parte. q. 77. arti. 5. idē per oīa dic.
Hec aũt pars fuit op⁹ ei⁹ vltimũ 7 finale: vt apparet ex ei⁹
[illegible] 6ᵃ rõ
[illegible]

qd eni fit: pri⁹ non fuit fm aliqd tps. 7 iõ repugnat eidē rei
[illegible] pun⁹ fcãrũ
parari absq3 reparatione eiusde3 indiuidui. Et qd dr̃ q̄ in
[illegible]
duũ: potest dici q̄ imo. vel pt dici q̄ in vna spē non possũt
[illegible]

3ᵐ dicunt q̄ non est simile de eē in tempore 7 esse in loco:
q2 esse in tempore vt nunc large accipimus est solum fm
coexistentiam. s. q̄ res est dum tempus est. siue mēsuretur
tempore siue non. 7 ideo tempori vel parti temporis nihil
potest deesse nisi amittendo suum esse: quo amisso res non
potest eadem reparari. semp autem amittitur nisi semper
res sit: q2 tempus semp est. esse autem in loco non est eē q̄n
locus est. sed est habere aliquam habitudinem ad locum
[illegible]

[illegible]
[illegible]
alicui loco ꝛ habere aliquã habitudinẽ ad locũ distantem absq; sili hitudine ad mediũ. ideo idem corpus potest esse in
4ᵉ solo [illegible]
dicũt ꝙ lz annihilato mũdo: nũc deus idẽ esset i se qui prius: nõ tñ haberet eãdem hitudinẽ extriseca ad res creatas
[illegible]
nunc: nihil esset ãnihilato mũdo. ꝛ in hoc videat̃ eẽ eadem
[illegible]
[illegible]
sicut añ creationẽ mũdi nihil fecit manẽte illa hitudie: ita ãnihilato mũdo nũc nihil faceret manente eadẽ hitudine: qđ nõ est ad ꝓpositũ eorũ: sz ad oppositũ. Si aũt itelligat̃ ꝙ eadẽ hitudo eẽt extriseca i reparãdo nũc q̃ fuit i creãdo
5ᵉ solo [illegible]
[illegible] dicũt ꝙ mã ſm se nullã hʒ actualẽ vnitatẽ nec plurali [illegible] sicut de se nullã hʒ actualẽ entitatẽ. ꝛ iõ mã de se non põt dici eẽ vna cũ alia mã vł diuersa ab ea: sz oẽm vnitatẽ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
me cũ vniret̃. qꝛ eidẽ aĩe ſm nũex vniret̃ mã reparata ꝛ
6ᵉ solo [illegible]
[illegible]
priis passiõibus. qꝛ si repararet̃ idẽ subm ſm nũeruz. puta: idẽ hõ: reparabit̃ eadẽ passio. Si võ passio differat realr a subo ꝛ maxime re absoluta: tũc passio corrupta nõ poterit reparari eadẽ ſm nũerũ: sed alia. nec est icõuenĩes ꝙ idẽ
[illegible]
Solõ maxie virtute diuina: vt i hoc casu. ¶ Ingrendo ãt õ istis
rõnuʒ [illegible]
opi. pre ꝙ maior ẽ va. s. deũ nõ plus posse pp hoc ꝙ agit libere q̃ si
misse i ageret necessario: q̃uis aliqui dicãt ꝙ minus. qꝛ si ageret
media necessario ꝓduxisset mundũ ab eterno: si tamẽ eẽt ꝓduci
te [illegible]
pᵉ solo manens idem ꝛc. sed si libere non potuit vt dicunt. sed mi
[illegible]
ret tunc sicut creature quo ad modum: non tamen quo ad
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
interemptionẽ. qꝛ si per impossibile generatio diuina iterrumperetur ꝛ rediret esset eadẽ numero ꝛ ideʒ filius: quia
[illegible]
non est natũ esse nisi vnum numero non potest multiplicari. ꝓpter qđ si non maneret: prior generatio vel spiratio rediret eadem: qꝛ hꝫ nõ sunt nata ibi multiplicari. Sic. n. deus generat deum: sicut persona personam. Et autem genitũ debet distigui a genitore: facit ibi numerũ persone genite ꝛ generantis: non autem dei geniti ꝛ gignentis. sz sunt
[illegible]
2ᵉ solo ta ẽ multiplr: nõ diuinitas. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcedẽda ẽ pma ꝓpo ꝓcessus. sz ad scđam ẽ dñm: ꝙ sicut asinꝰ ꝓducibilis vtute fi
[illegible]
[illegible]
ñ repugnat. sz ꝓducere eũdẽ nũero cũ corrupto repugnat virtuti create. vnde ad illud quod tertio dicitur concedendũ ꝙ diuersa habitudo hoc facit: quia quãuis habitudo etiam realis non sit per se principium actõis: tamen illa ẽ
[illegible]
[illegible]
tũ realiter refertur ad suum passum. qꝛ potẽtia passiua refertur ad actiuam coordinatam: inde est ꝙ alr se habet qđ
[illegible]

ꝓducit q̃ prius: deus autẽ semper eodem modo se habẽ
[illegible]
variat: alias si diuersitas habitudinis impediret effectum esse vnũ cum aĩa in resurrectionẽ hẽat aliã hitudinẽ: q̃ re prius: qꝛ corrupto corpore cõseruabatur ꝑ se a deo: nunc ãt in corpore eẽt alia aĩa: ꝛ ꝑ ꝯñs non fieret idem hõ. Et lz i hꝫ sit dissimile: qꝛ ibi ẽ effectꝰ formalis hꝫ effectiuus: tñ illa ꝓpositio. idem manẽs idẽ. ita tenet in cã formali sicut in agẽte: ꝛ plus: qꝛ varietas ꝛ vnitas cause formalis multo magis variat vel vnit effectuʒ: q̃ illa q̃ ẽ cãe agẽtis. Et g̃ iste asinus nõ generat eũdẽ asinũ nũero quẽ ille ẽt si eadẽ essʒ mã numero: põt reduci in diuersitatẽ materialẽ gñantiũ. Et aũt asinus 2ᵒ generãs ẽt si eẽt eadem materia numero nõ generat eundẽ quẽ priꝰ: ẽ: qꝛ nõ eundeʒ hitudinẽ hʒ ad mãʒ nunc quã ꝑus: qꝛ illa quam prius habuit corrupta est: hec aũt noua est. Sicut ergo approximatus agit: nõ approximatus non agit: sic approximatus vna vice gñat vnũ: approximatus alia vice generat aliũ. In deo ãt non ẽ dĩna approximatio nisi pura rõne: vñ nõ est simile. Alia cã dicit
[illegible] 5ᵉ solo
ẽ ꝑ interẽptionẽ: qꝛ diuerse actiones productiue pñt eẽ ad eundẽ terminum: ꝛ nõ solum ſm euʒ intensio ꝛ remissio: ꝛ diuerse itensiones ꝛ remissiones pñt eẽ ad vnum terminum realẽ q̃ sũt ad hoc nõ ꝙ terminus sit: sed ꝙ magis vł minus sit: imo actiones q̃ sunt ad hoc ꝙ terminus sit: qꝛ ꝙ actio ꝛ motus dĩant a termĩo pʒ: qꝛ actio est in ꝑdicamẽto actionis: ꝛ motus i ꝑdicamento q̃titatis: termini aũt eorum ex: imo qñ est augumẽtũ vel decremẽtum cõtinuũ: ibi est duplex q̃titas dĩns spẽ. s. manẽs ꝛ fluens: vel manẽs ꝛ fluxus. Alr non pñt eẽ diuersi motus reales intensio ꝛ remissio: nisi terminus differret re: qꝛ q̃cũq; vni ꝛ eidem sunt eadem: inter se sũt eadeʒ. g̃ motus intensionis ꝛ remissionis augmẽti ꝛ decremẽti pñt eẽ diuersi: siue diuersi diuersitate termini: siue diuersitate tꝑoꝝ: qꝛ dĩnt ab ipis terminis. Nõ ẽ aũt rõ q̃re motus vel actio ꝓductiua magis sit ideʒ cũ suo termino q̃ de actione alteratiua. g̃ non oꝫ ꝓducta eẽ distincta pp distinctionẽ ꝓductionuʒ. Vñ aliq̃s dĩet ꝙ qñ plura agentia concurrũt ad vnum effectũ sunt ibi plures ꝓductiões siue actio sit i agẽte siue i patiente si actio ẽ eẽ ab hoc: qꝛ tunc actiones sunt ab his. Et si dicat̃ non est simile: qꝛ ibi si eẽnt plures actiões eẽt tñ vna passio: sed qñ bis producit̃ res ibi ẽ duplex ꝓduci: nõ valet. qꝛ in gñatione ꝛ resurrectiõe ẽ duplex pati ꝛ recipe: qꝛ mã bis passa est ꝛ bis recipit formã. Põt g̃ aliquid pluries recipi ꝛ pluries dari ẽt nõ corruptũ: sed bene veruʒ est ꝙ non põt bis ꝓduci nisi sit corruptũ: sed si semel est corruptũ poterit iterum ꝓduci: nec oportebit distingui ꝓductuʒ pmo a ꝓducto secundo pp distinctionẽ ꝓductiõis: qꝛ ꝓductio differt re: vł
[illegible] 4ᵉ solo
lus eẽt bis creatus non nũero creati vel creantis: sed nũero creatiõis: sicut intensũ ꝛ remissum eẽt bis motũ ẽt si in mundo nihil aliud eẽt nũero motus: ꝛ bis passũ nũero pas
[illegible] 5ᵉ solo
[illegible]
ꝛ subi sint eque poᵃ sicut prius ex quo sequit̃ ꝙ eq̃ ꝑfectũ
[illegible]
ter adinuicem sicut prius: sed solũ modo eodem spẽ: ꝛ iõ i
[illegible]
ñ eodẽ mõ se hẽat ad deũ postq̃ huit formã q̃ ꝑus: qñ eã
[illegible]
[illegible]
[illegible]
bitudinẽ põt eũdẽ effectũ ĩpmere. ¶ Ad 6ᵐ dicẽdũ ꝙ mi
[illegible]
duo distincta supposito: ex agente ꝛ patiente que similiter
[illegible]

[illegible]
tione ponit̃ ꝓductū oi alio circūscripto.võm ꝙ verum ē:
[illegible]
ctio inesse:nec sibi repugnant vt ɔtraria.nec habent distin
[illegible]
titur annihilatū sicut prius fuit nihil.exquo apparet qꝛe
[illegible]

[illegible]
qꝺponit 3ᵐ verū ē ꝙ nō est simile:ꝛ est bene verū ꝙ corpᵘ
[illegible]
seat per medium vel imaginatum si ē vacuū vel reale si ē
[illegible]
annullari ꝛ idez numero reparari parisius nō transeundo
[illegible]
paratio fierēt diuersis istātibᵘ i qbᵘ caderet tp̄s medium.
[illegible]
eēt ꝛ non eēt:sicut ꝗ corpᵘ ēt localr̄ posset eē successiue i di
uersis locis extremis: sine h̄ ꝙ medio tpe et i medio spa
tio ꝑ ānullationez ꝛ repationē.inter q̄ tn̄ oporteret cadere
tp̄s mediū:ita ꝛ iterrupto esse rei ꝑ corruptionez pōt fieri
ꝙ res fuerit añ heri:ꝛ ñ heri:sꝫ sit hodie.¶ Ad 5ᵐ de augᵘ
[illegible]
ipa forma retēta.maxie si forma est subsistēs vt aīa rōnal'
[illegible] ꝗ pōt reparari sub aīa eadez nūero ꝗuis a forma hēat ꝙ
[illegible]
[illegible] sit veꝛū eēs lꝫ ipfectū:ꝛ si hoc ē a forma:h̄ nō ē esse
[illegible]:sed formalr̄:verū ē dicere ꝙ i isto hoie perierat aliqd
[illegible]
niēs ꝙ in sanctis resurgētibᵘ nihil sit idem nūero nisi aīa ꝛ
[illegible]:qꝛ si pp h̄ ē eadē materia nūero: vt pmiet̃ i eo i q̄ me
[illegible] ꝑpt̃ potētias organicas meruit:decet oēs redire:
[illegible]
fert:sed ēt i carne mea.caro aūt dixit ɔplexionē accn̄talē:ꝛ
[illegible]
vel corruptū pōt idē nūero reparare:qꝛ nō ꝓhibet̃ ex par
[illegible]
cuiᵘ iterruptio faciat diuersitatē:qꝛ tp̄s ē mēsura extrinse
[illegible]
p:qꝛ motus ē idē re cū suo termio:puta dealbatio cuz albe
[illegible]
¶ Quidā rñdēt ꝙ sūt vna forma:sed alia ꝛ alia vnitas: si
cut si vna linea diuidat̃ i duas:nihil est de eēntia i duabᵘ
qꝺ priᵘ ñ eēt in vna:nec due sunt longiores q̄ vna [illegible]
duo pūcta q̄ sūt addita si eēnt ifinita nō facerēt aliqd ma
ꝛ tn̄ sūt due q̄ prius erāt vna tm̄:sic ꝛ i ꝓposito.Ex quo ali
[illegible]
entitatem:nec pn̄t hr̄e aliā ꝛ aliā vnitatē q̄ hn̄t candē enti
tatem vel altera vnitas eēt nō ens.Vñ pōt dici ꝙ motus
materialiter qꝺ ē est idem cum termino:sed formalr̄ ꝛ rea
[illegible]
aūt ds possit magis reparare idē nūero q̄ natura. ꝛ qꝛ de

[illegible] potẽtiã passiuam ex q̃ agat: natura autẽ [illegible]

[illegible]

municat eãdẽ formã nũero sed spẽ: sic nec repa[illegible] magis gnãt sibi silẽ vel nunq̃ q̃ alteri. nec itẽ [illegible]

[illegible]

Queritur [illegible] tuo℞ fiat i instãti vł i tpe: t videt q i tpe. pmo p auctoritatẽ btĩ aug. xx. de ciui. di. c. 19. vbi dic q mõtui trãsituri sũt ad imortalitatẽ mira celeritate. sed iste trãsitus erit p resurrectionẽ. celeritas ãt nõ [illegible]

[illegible]

Quantum ad pmu e aduertẽdu: q sicut dic Dam. [illegible] rata surrectio. I morte ãt ẽ triplex casus. Cadit. n. [illegible]

[illegible]

mittet angelos suos cũ tuba t voce magna t ɔgregabunt [illegible]

[illegible]

penit⁹ faciẽt. mĩor declarat: qz formatio t organizatio hu[illegible]

[illegible]

humani corporis precedat in naturali generati[illegible]

[illegible]

aliquorum. t 5° inquiretur de illis.

Quantum ad zm pmo ponentur due istantie cõtra [illegible] gnatio solonũ ab alijs. t 4° solo alio℞. t 5° iquiret [illegible]

Quãtũ ad primũ arguit ɔ dicta dupli. Primo [illegible]

[illegible]

formãdo tale corp⁹ expellet ptes aeris circũstãtis de suis i istãti. Ad zm dñt q illa actio non erit muta[illegible] ois inductio forme in passũ quam non precedit ipm

[illegible]

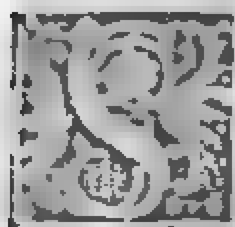
[illegible]
mobile quacũq; virtute moueat̃ ptransit de extremo in extremum per mediuz. sed talis alteratio non potest fieri i in instanti. sed necessario fit in tempore. ergo ⁊ omnis motus localis. maior patz: qꝛ magis videtur ꝙ talis alteratio possit fieri in instanti q̃ aliqs motus localis. videm⁹ eniz in genere alterationum ꝙ aliqua potest fieri in instanti ét per naturam: vt illuminatio aeris. sed nullum motum lo
[illegible]
magis repugnat motui locali fieri i istãti q̃ alteratõi. i spe
[illegible]
possz sil' eẽ magis ⁊ min⁹ calidũ: ⁊ magis ⁊ min⁹ albuz: qõ
[illegible]
vt isferi⁹ patebit. g̃ ipoſe ẽ ꝙ mobile sit sil' i medio ⁊ in termio. ⁊ g̃ oñs ꝙ mot⁹ localis fiat i istãti. ❡ 2⁹ ét rñsio ad se
[illegible]
va mutatio: qꝛ subz aẽr se hẽbit tũc q̃ p⁹. mã
[illegible]
nãr pcedet formatio corporis nãr aiatioẽ: imo aiatio p
[illegible]
localẽ fieri in istanti: qꝛ illud ẽ poſe fz oẽs. motũ át localẽ
[illegible]
noris q̃titatis: meli⁹ eẽt ⁊ potius ꝙ locus ad modicũ tps maneret vacuus q̃ ꝙ ptes aeris vicini illuc moueant̃ in i[illegible]ti. deus enim potest facere vacuum: put vacuum dicit vltimum continentis non habentis actu aliquod corpus
[illegible]
ceto remanẽte in sua figura. Posset ét dici fz aliqs ꝙ rarefactio ⁊ condensatio cũ sint alterationes pñt fieri i istanti:

[illegible]
neratur: ⁊ sic per cõdẽsationẽ sequit̃ minoꝛ q̃ similiter de nouo generatur: ⁊ sic p solã rarefactionem aut cõdensationem põt occupare aer maiorẽ aut minorẽ locuz: ⁊ sic cedere alteri vel implere locũ alterius: ⁊ nõ per motuz localẽ ❡ Ad secũdam istantiã pz rñsio: qꝛ nõ ponũt ꝙ organizatio pcedat tpe vel natura aiationem. sed ec⁹ aiatio ordie nature precedit organizationẽ: ⁊ subm eius ẽ sola materia
[illegible]
sic est ibi vera mutatio. ❡ Quãtũ ad 5ᵐ confitendo cũ [illegible] is ꝙ resurrectio fiet in istãti quo ad organizatõez ⁊ aiationẽ: nõ collectionem pulüerũ. sz tpe iperceptibili. Ad istã tiam de organizatione dicẽdum ꝙ qñ corpus ẽ maius formandum nõ oꝫ ponere ãnullationẽ: qñ minus nõ vacuũ: qꝛ ista sunt monstra in natura: nec p rarefactionẽ vt ipe dicit ꝙ illa põt fieri in instanti: cum plꝰs videat̃ velle ꝙ illa semp est cum motu locali vel sui subiecti: vel continentis: ⁊ iterũ: qꝛ fm istuz alteratio p quã subm fit magis ⁊ minus tale: non põt esse in instãti: sed hõ est condensatio ⁊ rarefactio: qꝛ qñ de raro fit dẽsum: hoc est qꝛ fit minus rarum: ⁊ ec⁹ de denso fit rarũ p h̃ ꝙ fit minus dẽsum: qõ est p itensionem ⁊ remissionẽ: nõ g̃ est in natura rarefactionis ⁊ cõdẽsatiõis ꝙ fiãt subito plus q̃ q̃cũqz alia alteratio: q̃uis ds subito possit de densissimo facere rarissimuz sicut de albissimo nigerrimũ. Põt igitur poni ꝙ istud sit p gñationem ⁊ corruptionẽ: qꝛ si corpus formãdum ẽ maius corpore cinerũ: tunc corrumpuntur cineres: ⁊ tãtũ de aere quãtum debet occupari ⁊ conuertẽtur oia in materiã humani cor
[illegible]
si aũt sit corpus futurũ minus: tunc de cineribus tãtũ conuertetur i corp⁹ hũanuz q̃tũ est necessariũ: supfluũ aũt in aerem cõuertet̃: ⁊ vtrũqz p gñationẽ ⁊ corruptionẽ. Si vo corpus formãdũ sit futurũ equale: nihilomin⁹ ãgulariter pp positionẽ alicubi erit maius: alicubi minus lateraliter: ⁊ ibi fiet partialiter: sicut fieret totalr̃ si ex oĩ parte eẽt maius vel minus: vbi aũt equale ibi equalr̃ conuertẽtur cineres: ⁊ cõuersio ⁊ gñatio: ⁊ corruptio sic fient ꝙ corrũpẽduz
[illegible]
bi vniet̃ si ẽ aĩa: vel cõicabit̃ si est illa aeris. forme vo acci
[illegible]
nõ solum i eẽ: sed i fieri. vr̃ ꝯ plñm q dicit ꝙ actus actiuoꝛ
[illegible]
re: dicẽdũ ꝙ etiã illa dispositio q̃ ẽ cũ aĩa infunditur ⁊ ma[illegible]la i eẽ sequit̃ formã: ⁊ in fieri ex parte agẽt[illegible] ec⁹: nihilomin⁹ ⁊ ipe põt sustineri: qꝛ cũ mate[illegible] ferẽs ad oẽz formã ex parte eius: nulla dispositio reg[illegible] spectu cuiuscũqz forme: sz solũ ꝙ sit nudata oĩ forma [illegible] eẽtiã ẽ disposita ad oẽm formã: quã agẽs põt iducere: vñ
[illegible]

Quantum ad 3ᵐ pncipale an resurrectio oĩum cor
[illegible]
q̃: sz prius resurget illi q fuerũt mortui q̃ illi q i aduẽtu xp
[illegible]
prius dictũ fuit: ⁊ hoc oꝫ ponere maxie pp auctoritatẽ scri
[illegible]
q relinquimur siml' rapiemur cũ illis i nubib⁹ obuiam aera. Ex quo pz ꝙ qñ mortui iã resuscitati obuiabũt aera tũc siml' rapiet̃ illi q viui iuenient̃: sz illi vt [illegible] raptu mouet̃. ⁊ deide resuscitabũt̃. g̃ posteri⁹ res[illegible]tur q̃ pmi: qꝛ cum prius resuscitatis adhuc vixerũt vita mortali. Ad hoc ét cogũt vba auctoritatis. Dr̃. n. ꝙ illi qui prius mortui sũt resurgẽt pmi: h aũt nõ põt itelligi de pmitate dignitatis: qꝛ mlti q i aduẽtu xpi iueniet̃ viui erũt maioris meriti: ⁊ maioris dignitatis apõ deũ q̃ aliq eoꝝ q p⁹
[illegible]

pẽi non est ordo nature: oꝫ ꝗ ꝙ intelligatur de ꝓmitate tẽporis sicut dictũ ẽ ꝙ iã alijs: resuscitatis illi ꝗ i aduẽtu xp̄i inueniẽt̃ viui cum illis rapientur adhuc viuẽtes vita mortali: ac deinde morientur: ⁊ postea resuscitabunt̃. Sꝫ ꝓbabilius vr̃ ꝙ imo oẽs simul i ictu oculi i nouissima tuba resurgẽt. ¶ Et ad ꝓmũ dicẽdũ ꝙ morientur in raptu: qꝛ rapti ⁊ parũ i morte detẽti ⁊ prope illũ raptũ. qḋ aũt prope ẽ nihil de esse vr̃. 2º phy̆corum. ¶ Et ad 2m dicendum ꝙ mortui ꝗ in sũt christo idest i fide formata christi mortui resurgẽt ꝓmi ꝓmitate dignitatis. quia i resurrectione vite respectu malorũ ꝗ resurgent i resurrectionez iudicij: vñ dicit. mortui qui in xp̄o sunt resurgent primi: deinde nos simul rapiemur ⁊c̃: non dicit. deinde nos moriemur vel resurgemus sꝫ p[illegible] resurrectione[illegible] rapiemur ⁊c. ¶ Ad argumenta in oppositum. Ad ꝓmũ dicẽdũ ꝙ celeritas illa de qua loq̃t̃ beatus Aug. est intelligẽda quo ad collectionẽ puluerꝫ que fiet [illegible] in tempore [illegible] vt [illegible] hoĩꝫ merito sit admirabil̃. vel si itelligat̃ de organizatiõe ⁊ animatione: tunc nomẽ celeritatis large accipit̃: p[illegible] ꝙ fit subito vel in instãti. ¶ Ad scđm dicẽdũ ꝙ plures actiões quarũ quelibet est instantanea: nec habent oppositũ adinuicem: possunt esse in eodem instanti. tales autẽ erunt organizatio corpoꝝ ⁊ animatio eoꝝ i resurrectiõe: collectio aũt puluerꝫ fiet i tpe: ⁊ ꝓcedet tã organizatiõeꝫ ꝗ̃ aĩatiõem.

¶ De etate ⁊ statura resurgentiũ. Di. XLIIII. a

Olent aũt nõnulli pẽctari ⁊ querere an in eadẽ etate ⁊ statura corporis oẽs resurrecturi sint. Quidã putauerũt oẽs resurrecturos ꝑꝫ mẽsuraꝫ etatis ⁊ stature xp̄i. Ideo qꝛ apl̃s ait. Donec occurramꝰ oẽs in virũ ꝑfectũ i mẽsurã etatis plenitudinis xp̄i. Sed his verbis nõ eadẽ resurgẽtibꝰ [illegible] staturã [illegible] etas. Oẽs eni i eadẽ etate [illegible] ꝙ xp̄s mortuus ẽ ⁊ resurrexit: [illegible] etatis mortui fuerint. [illegible]

[illegible]

capite vestro nõ peribit.

¶ Qꝫ resurget [illegible] de substãtia ⁊ natura corporis ⁊ i eadẽ parte corporis. b

Onenim perit deo terrena materies de qua mortaliũ creat̃ caro: sed in quẽlibet puluerẽ cinerẽue soluat̃: i quoslibꝫ aliꝰ

n

[illegible]

cebit: quia nec futurum est: si non decebit.

¶ Qꝫ sci sine oi deformitate resurgent. c

Ocautẽ in corpibus sanctoꝝ itelligẽdũ est [illegible] adiũgit. Resurgẽt

b

ergo scõꝝ corpa sine vllo vicio: sine vlla deformitate: [illegible]

[illegible]

¶ [illegible] tunc habeant quas hic habuerũt deformitates. d

E reprobis autẽ queri solet an cũ deformitatibus hic habitis resurgãt: Hoc aũt Augꝰ nõ asserit: sꝫ dubiũ relinquit ita

d

[illegible]

etiam ipsi unusquisque cum sua carne: sed ut cum dyabolo et angelis eius puniatur. Utrum vero ipsi cum vitiis et deformitatibus suorum corporum resurgant quecunque in eis gestaverunt inquirendo laborare quid opus est? Non enim fatigare nos debet incerta eorum habitudo vel pulchritudo quorum erit certa et sempiterna damnatio. Ecce non diffinit an tunc habeant deformitates quas hic habuerunt reproborum corpora.

¶ Quod non consumentur corpora que tunc ardebunt. e

f Si vero queritur de corporibus malorum quomodo in igne ardeant et non consumantur. Aug. variis exemplis astruit in sempiternis ignibus ea ardere et non consumi illa combustione: sicut animus cuius presentia corpus vivit et dolorem pati potest et mori non potest. Hoc enim erit tunc in corporibus damnatorum: quod nunc esse scimus in animis omnium.

¶ Si demones corporali igne cremantur. f

q Queri etiam solet an demones corporali igne ardeant: Ad quod Aug. respondens ait. Cur non dicamus quamvis miris: veris tamen modis etiam spiritus incorporeos posse pena corporalis ignis affligi: si spiritus hominum etiam ipsi incorporei et nunc potuerunt includi corporalibus membris: et tunc poterunt corporum suorum vinculis insolubiliter alligari. Gehenna illa que stagnum ignis et sulphuris dicta est corporeus ignis erit: et cruciabit damnatorum corpora hominum vel demonum: solida hominum: aerea demonum. Unus enim utrisque ignis erit ut veritas ait. De quo igne si queritur qualis vel ubi sit: Aug. sic respondet. Ignis eternus cuiusmodi sit et in qua mundi vel rerum parte futurus sit: hominem scire arbitror neminem nisi forte cui spiritus divinus ostendit.

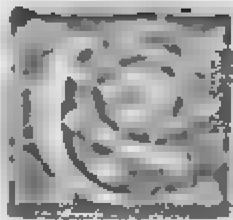
¶ Si anime sine corporibus sentiunt ignem corporalem. g

e Cum autem constet animas igne materiali in corporibus cruciandas: queri solet an interim ante resurrectionem corporum anime defunctorum reproborum materiali igne crementur. De hoc Julianus toletane ecclesie episcopus Gregorii dicta secutus ita scripsit. Si viventis hominis incorporeus spiritus tenetur in corpore: cur non post mortem etiam corporeo igne teneatur? Teneri autem per ignem spiritum dicimus ut in tormentis ignis sit videndo atque sentiendo. Quod autem non solum videndo sed etiam experiendo anima igne tormentum patiatur: ex evangelio colligitur ubi veritatis voce dives mortuus dicitur in inferno sepultus: cuius anima quod in igne teneatur insinuat cum abraam deprecatur dicens. Mitte lazarum ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam quia crucior in hac flamma. Dum ergo peccatorem divitem damnatum in ignibus veritas perhibet: quis sapiens reproborum animas teneri ignibus neget? Precipue cum humanam animam corporis similitudinem habere doceat Augu. ita inquiens. Profiteri animam habere posse similitudinem corporis: et corporalium omnino membrorum quisquis renuit: potest negare animam esse que in somnis videt vel ambulare se vel sedere vel huc atque illuc gressu vel etiam volatu ferri. Hoc sine quadam similitudine corporis non fit. Proinde si hanc similitudinem etiam apud inferos gerit: non corporalem sed corpori similem: ita etiam in locis videtur esse non corporalibus sed corporalium similibus sive in requie sive in doloribus. In Cassiani etiam voluminibus legitur quod non sunt ociose: neque nihil non sentiant: cum dives ille in inferno se flamma cruciari clamat. Ubi probatur animas defunctorum non solum suis sensibus non privari sed nec istis affectibus scilicet spei: tristitie: gaudii: ac metus carere: et ex his que sibi in illo generali examine reservantur eas quidem iam incipere pregustare.

¶ De abortivis fetibus et monstris. h

i Illud etiam investigari oportet si abortivi fetus et monstra resurgent et qualia. De quo. Augu. ita ait. Occurrit de abortivis fetibus questio qui iam nati sunt in uteris matrum: sed non ita ut iam possint renasci. Si enim resurrecturos eos dixerimus: de his qui iam formati sunt tolerari potest utcunque quod dicitur. Informes vero quis non proclivius perire arbitretur: sicut semina que concepta simul non fuerint. Scrupulose quidem inter doctores queri ac disputari potest: quando incipit homo in utero vivere: an sit quedam vita occulta que nondum motibus viventis appareat. Negare enim vixisse puerperia que ideo membratim execantur et eiciuntur ex uteris pregnantium: ne matres etiam si mortua ibi relinquantur occidant: impudentia nimia videtur. Ex quo autem incipit homo vivere ex illo utique iam mori potest. Mortuus vero ubicunque illi potuit mors evenire quomodo ad resurrectionem non pertineat: reperire nequeo. Neque enim et monstra que nascuntur et vivunt quantumlibet cito moriantur aut resurrectura negabuntur: aut ita resurrectura credenda sunt: sed potius correcta eorum emendataque natura. Absit enim ut illum bimembrem quem nuper natum in oriente fratres fidelissimi qui eum viderunt retulerunt: et sanctus Hieronymus scriptum reliquit: et unum hominem duplicem ac non potius duos quod futurum erat si gemini nascerentur: resurrecturos estimemus. Ita et cetera que in una deformitate monstra dicuntur: ad humane nature figuram in resurrectione revocabuntur.

Questio.

Circa .44. di. querūt̄ septē. pᵐ de con[illegible] ... tioꝛ de dotibus corporis glificati. 6ᵐ de pena dānatoꝝ quo ad aīas. 7ᵒ q̄ ad corpa. ¶ Quātū ad pᵐ q̄rit̄ vtꝝ ad h̄ q idez q̄ hō nūero resurgat: regrat̄ ꝙ corpꝰ eiꝰ formet̄ ex eisdē pulueribꝰ i quos fuitresolutū: vl' vt qdā q̄rūt: supposito ꝙ corpꝰ petri ⁊ corpꝰ pauli remanerēt post mortē nō incinerata: ⁊ i resurrectōe aīa petri fieret in corpore pauli. ⁊ aīa pauli in corpe petri: vtꝝ eēt idez nūero petrus q fuit priꝰ: ⁊ idē nūero paulus. et arguit̄ ꝙ nō: qꝛ q̄ dr̄nt ƀm mām dr̄nt nūero vt h̄r. 5. meta. sed fc̄a ista suppositōe: petrꝰ post resurrectionē differret a seipo añ resurrectionē ƀm mām. ḡ nō eēt idē nūero. ¶ Itē idētitas totiꝰ depēdet ex idētitate partiū. ƺ si aīa petri fieret i corpe pauli: cōpositū ex his nō h̄ret easdē partes eēntiales quas hēbat petrus añ resurrectionē: qꝛ saltē nō h̄ret eandē mām. ḡ nō eēt idē ꝯpoᵐ qđ priꝰ. ¶ In ꝯrīm ē: qꝛ qñ duo h̄nt eandē habitudinez ad 3ᵐ qcqđ causatur ex cōiūctōe vniꝰ cū illo cātur ex cōiūnctiōe alteriꝰ cū eodē. ƺ corpꝰ petri ⁊ corpꝰ pauli h̄nt oīno eandē hitudinē ad aīam petri: vt pbabitur. ḡ si ex cōiūctōe illoꝝ vnꝰ illoꝝ cū aīa petri resultat idez petrꝰ vt prius: vr̄ ꝙ silr̄ fiat ex cōiūctōe alteriꝰ. Probatio minoris: qꝛ corpus petri ⁊ corpus pauli nō h̄nt aliquaz hitudinē ad aīam vel q̄tcūqꝫ aliā formā nisi mediāte resolutōe i materiaz p̄mā: q̄ fc̄a vtrūsqꝫ cū sit pura poꝰ passiua nullū actū sibi determinās: eq̄lr̄ ē i potētia ad oēm formā: ⁊ sic hƺ eq̄lē hitudinē. ¶ Rꝰ. hic sunt tria vidēda: p̄mo de resurgētiū identitate quo ad subām. 2ᵒ de integritate quo ad quantitatem. Tertio de conformitate vel formositate quo ad [illegible]

Quantū ad pᵐ dr̄nt oēs ꝙ erit idez nūero subalr̄ quo [illegible] sito ꝙ i hoīe sit tm̄ vna forma subalis: si aīa petri fieret in mā p̄ma q̄ fuit i corpe pauli. vtꝝ eēt idē petrꝰ q fuit prius. [illegible] ctōe: ex quo est eadē forma ƀm nūerū: p ꝯñs erit idē petrꝰ [illegible] .7. meta. mā ƀm se nec ē qđ nec q̄tū: nec q̄le nec aliud p̄dicamētoꝝ. nec tn̄ ē nihil nec negatio nec puatio: ƺ tn̄ ē pura [illegible] qđ de se formatū: ⁊ sic ē ꝓpe nihil: ⁊ tn̄ nō ē nihil: sed tamē ē aliqđ informe receptiuū oīum formaꝝ. Et cōmētatoꝛ ēt i de suba orbis dicit: ꝙ mā subat̄ p posse. ex quo pƺ ꝙ ad intrisecā nāꝫ mãe nulla actualitas oīo ptinet: ƺ pura potentialitas ad recipiēdū q̄tcūqꝫ actualitatē i mā po lez. Ex hoc sic arguit̄. Qñ aliqđ nullā diuersitatē hƺ ex se. ƺ oēm quaz hƺ vl' h̄re pt: trahit ex alio: nō solū effectiue ƺ formalr̄: tale dƺ iudicari idē vl' diuersū ex alio. ƺ mā p̄ma i se ⁊ ex se nullā hƺ diuersitatē ad aliā mām: ƺ oēm quā hƺ vl' h̄re pt: trahit ex alio. s. ex forma sibi idita ⁊ ex dāte formā ex vno formalr̄: ⁊ ex alio effectie. ḡ mā dƺ iudicari eadē vl' diuersa solū ex forma sibi idita. ex ñre ḡ eadē forma oīs mā sibi vnita nūc ⁊ priꝰ dƺ iudicari eadē: si āt h̄ ⁊ ꝯpositū. maioꝛ de se manifesta ē. mioꝛ pbat̄ ex nā mãe: q̄ est ꝙ mā sit pura potētia: vt stati dictū ē. qꝛ ex quo mā ē pura poª de se non hƺ aliqđ eē: ƺ solū posse eē. ƺ totū suum eē ē a forma: ⁊ p ꝯñs idētitas ⁊ diuersitas: cū ab eodē hēat qđlibet eē ⁊ eē vnuz in se ⁊ diuersū ab alio. mā ḡ cū de se nullā hēat entitatē sed solū potētiā ad entitatē: ex se nō hƺ aliquā diuersitatē: sed solū potētiā ad diuersitatē. Et hoc ē qđ dr̄ cōmētatoꝛ sup 2ᵒ meta. ꝙ i fūdamēto nãe nihil ē distictū: vocat āt fūdamētū nãe mãz p̄mā: ⁊ sic pƺ minoꝛ: seqt̄ ḡ ꝯclo. ¶ 2ª rō tal' est. Nisi tota vnitas mãe ⁊ cōpositi eēt a forma: ⁊ c aīal qđ nutrit̄ post ꝯuersionē aliūti [illegible] ad eēntiā: ꝯñs ē fl'ƺ. ḡ ⁊ acciñs [illegible] lib. 4. c. 5. vbi dicit. ꝙ panis ⁊ [illegible] comedētis trās[illegible] videt̄ sentire Arist. p̄ ō gnātōe. Est ēt ad hoc rō: qꝛ si al' est aliđ eēntialr̄ pꝰ nutrimētū q̄ añ. aut eēt aliđ ƀƺ totū aut ƀƺ ptē solū. Nō ƀm se totū: vt de se pƺ. tūc. n. i oī nutritōe esset noua gnātio: qđ est falsū: nec ƀm partē. qꝛ aut ƀƺ formā aut ƀm māz. nō ƀm formā. qꝛ vt dr̄ p̄mo de gñatiōe i h̄ dr̄t nutritio a gnātōe. qꝛ i nutritōe nō accipit mā nouā formā q̄ pus nō fuit: ƺ fit hoc solū sub forma q̄ pus extitit. i gnātōe aūt mā accipit nouā formā q̄ oīo nō fuit: nec ƀm mām: qꝛ aut ƀm totā aut ƀm ptē: nō ƀm totā: qꝛ mā aīalis ꝑtistēs nō tota sil' abycit̄ ⁊ alia tota noua iducit̄ vt de se pƺ: nec ƀƺ ptē: qꝛ mā nō hƺ ō se partē ⁊ partē i eēntia sua circūscripta partialitate q̄titatiua: de q̄ nō loqmur. ḡ idē aīal penitus q̄ ad subāz i toto ⁊ pte ē añ nutritionē ⁊ post: ⁊ sic pƺ falsitas ꝯñtis. Probatio ꝯñtie: qꝛ p nutritionē forma aīalis fit de nouo i mā alimēti: q̄ si de se h̄ret aliquā vnitatē p̄ter illam quā hƺ a forma: tūc mā post nutritionē differret a mā ante nutritōꝫ sic differt totū a pte. ⁊ p ꝯñs eēt aliđ al' saltē in pte pƺ ḡ ꝙ mā de se nullā hƺ idētitatē aut diuersitatē nisi quaz [illegible] veniat: ⁊ p ꝯñs idē cōpoᵐ. ¶ Aly coīter dr̄nt ꝙ si aīa petri ñ vniret̄ mãe quā hic h̄nt: sed illi quā paulus h̄nt: non esset idē hō nūero simplr̄: qꝛ variato vno de illis q̄ sūt de necessitate ad vnitatē ꝯpositi variat̄ ꝯpoᵐ: sed sic ē hic. [illegible] ioꝛ ab oībꝰ ꝯcedit̄. Probatio mioris quo ad istā ptē ꝙ vnitas ꝯpositi depēdet nō ex sola forma: ƺ ex forma sil' ⁊ mā. qꝛ ab illo hƺ aliqđ vnitatē a quo entitatē: ƺ ꝯpoᵐ hƺ entitatē eēntialē ñ a sola forª: ƺ a forª ⁊ mā: al's tota ētitas ⁊ eēnª hoīs eēt i aīa sepata. ḡ ⁊ vnitatē eēntialē. ¶ Itē pbatio ꝙ mā ñ sit vna vnitate sue eēntie q̄ ē pō a forª: qꝛ vnū ꝯuertitur cū ente. vñ sic̄ i mā est triplex entitas: sic ⁊ triplex vnitas. Est. n. p̄mo mā pō qdā a solo deo effectiue ⁊ nllo alio quocūqꝫ. 2ᵒ participat a forma eē actuale. 3ᵒ a q̄titate eē extensū. Primo debet̄ vnitas potētialis subalis. 2ᵒ vnitas subalis eq̄lis. 3ᵒ vnitas accñtalis q̄ ē pñᵐ nūeri: mō ista vltima nūerat̄ nūero q̄titatis: cꝰ effectꝰ ē formal'r. ita ꝙ illi q dr̄nt ꝙ i augumēto tota q̄titas ꝑexñs corrūpit̄ ⁊ noua gnatur: nō pñt saluare ꝙ sit idē q̄tū puer ⁊ senex: ƺ sit idē hō. Et silr̄ si in corpe xp̄i viuo ⁊ mortuo ⁊ resuscitato nō eēt eadem q̄titas nūero: nō eēt idem q̄tū nūero. sed q̄tū ad 2ᵐ est vnitas actualis subalis a forma subali. vñ ista est tota a forma subali ⁊ sola: sicut p̄ma a forma accidētali. 3ª ē vnitas potētialis quā hƺ a se nō ab alio formalr̄: sicut nec entitatē. vbi gr̄a: i gnāto ⁊ corrupto est vna mā nūero nūerositate eēntiali potē nō actuali nec accñtali. ¶ Hanc rōnem aly deducunt al'r dicētes sic. Ab eodē hƺ aliqđ entitatem ⁊ vnitatē i se ⁊ distinctionē ab alio. sed mā hƺ entitatē eēntialem: nō a forma nec p formā: ƺ non sine forma. ḡ habet vnitatē in se ⁊ distinctōem ab alio non a forma nec per formam. non ergo materia hƺ totam vnitatē ⁊ distinctionem a forma: sicut supponebat priorum ratio. Probatio mioris tripliciter patet: qꝛ mā est ingenerabilis ⁊ incorruptib[illegible] vt dicitur p̄mo phyficorum. sed nulla entitas que sit i materia per formam ⁊ a forma est ingenerabilis ⁊ incorruptibilis: cum p gñationem acqrat̄ ⁊ p corruptionē amittitur. ergo ⁊c. ¶ Item realis compō est ad minus duoꝝ realiter differentium. sed materia ⁊ forma faciunt compositionez essentialem vel realem vnitatez. ergo sunt duo realiter distincta: qđ non esset nisi materia ƀm se haberet aliquā realem vnitatē preter illam quaz habet a forma. ¶ Itē subs[illegible]

diuersis formis: qđ nō posset esse si mā hēret totā vnitatē suā a forma. ¶ Sȝ ad ista rñdēt pmi dicētes ꝙ cū mā de se sit ī pura potē^a ad eē ex tali entitate ꝯpetit ei duplex di[illegible] vna q̄ distiguit̄ a puro nō ente ꝑ hoc ꝙ ipsa ē aliq̄ [illegible] q̄ distiguit̄ ab actu ꝑ hoc ꝙ ipsa ē potē^a: de q̄ duplici distictione ꝓcedit rō q̄ ꝓbat ꝙ mā hēt aliq̄ vnitatē ⁊ entitatē ī se ꝑ quā ē igenita ⁊ icorruptibilis: ⁊ alia a forma realr̄ ⁊ subm̄ trāsmutatōis q̄ ē a forma ī formā ⁊ ad h̄ sufficit entitas possibil' solū ⁊ vnitas ꝓportionalr̄ ei corrñdens: sȝ de hac nō loqmur: qȝ solum q̄rimus de distictione materie a mā ⁊ ei^9 vnitate: talē āt distinctiōeȝ īpossibile ē iueire ī mā ɓm se: cū oīs mā ɓm se sit tñ pura potē^a ⁊ ꝑ h̄ vna nō pōt distigui ab alia ɓȝ cōeȝ rōnē potētie: cū ī hoc cōueniāt: itē nec ɓm numeralē distictionē potētie a pō: qȝ numer^9 eoꝝ q̄ sūt vnius rōnis supponit actualitatē eoꝝ siue entitatē actualē eoꝝ q̄ nūerāt̄ si actu sunt plura: si āt solū possunt eē ⁊ nōdū sunt: possunt qdē plura eē ɓm numeꝝ sȝ nōdū sūt: cū igit̄ mā nō hēat aliqȝ entitatē actualē ɓm se sȝ omnem quā habet: hēt ꝑ formaȝ ⁊ a forma: ꝯñs ē ꝙ ɓm se nō pōt hēre aliquē nūeꝝ quo distiguat̄ actu ab alia. Si āt aliqs diceret ꝙ tota distinctio nūeral' ē qdē ꝑ formā vel a forma sȝ solū q̄^m ad fieri: nō āt q̄^m ad ꝯseruari: ac ꝑ h̄ mā q̄ fcā ē ꝑ formā diuersa nūero a q̄cūqȝ alia materia semꝑ remanet alia: nec recipit aliā vnitatē nūeralē sub q̄cūqȝ forma fiat de nouo sȝ semꝑ retinet ꝑᵉrītē: ⁊ sic nō oȝ ꝙ mā q̄ fit sub aliq̄ forma sit eadeȝ nūero cū oī mā q̄ ꝑus fuit sub [illegible] set eē cā ī fieri ⁊ nō ī ꝯseruari. ī causis tñ formalib^9 nō. Nihil. n. pōt eē albū sine albedine. Cū igit̄ forma sit cā vnitatis ⁊ entitatis māe ꝑ quā vna distiguit̄ ab alia nō efficiens sȝ formal': īpossibile ē talē distictionē fieri vl' ꝯseruari sine forma. Pȝ g̃ ꝙ remanēte eadē forma ɓm nūeꝝ q̄cūqȝ mā adueīat ⁊ vndecūqȝ ē idē hō ɓm numeꝝ ꝑꝑ h̄ ꝙ tota vnitas actualis cuiuscūqȝ rei ē a forma. Et ɓm istā viaȝ (vt dicūt) euadūt̄ multe difficultates q̄ sunt circa mām resurrectionis: sic̄ ē illa de costa ade de q̄ formatū ē corpus mulieris vt ꝯ̄ gene. 2°. ⁊ illa q̄ q̄ritur si aliqs homo nutrit̄ ex carnib^9 alteri^9 hoīs: ⁊ de sufluo alimēti gñet̄ ali^9 hō in q̄ istoȝ talia resurgant. Scdm̄. n. ea q̄ dicta sunt ꝑus nō differt q̄tū ad vnitatē nūeralē resergentis in quo talis mā resur[illegible]: cū ipsa de se nullā vnitatē vel pluralitatē hēat: sed oīa illa cōpetūt ei ꝑ formā q̄ si eadē ē: totū ꝯpo^m erit idē. Per hoc āt vt dicūt apparet rñsio ad ꝑncipalia argumenta qōnis: qȝ ɓm hāc positionē nō solū saluam^9 idēptitatē forme sȝ ēt materie modo quo dictū ē. ¶ Sed sustinendo rōnes posset dici ꝙ mā q̄ ē sub vna forma distiguit̄ eēntialr̄ ab illa q̄ ē sub alia. Ex quo āt semel distincta ē ꝑ quascūqȝ formas trāseat disticta remāet si redeat ad eādē for^a^q. Vñ si aīa petri vniat̄ māe pauli q̄ remāsit in ossibus vel reliqȝs pauli ꝑꝑ vnitatē forme hñ mā forme q̄ nūc ē petri hȝ eādē [illegible] eētia māe ī se nō ē idipȝ qđ illa ē: nec qđ illa fuit: qȝ mā q̄ fuit petri ɓm suā entitatē potētialē aut corrupta est aut remāsit. Nō pōt dici ꝙ sit corrupta: qȝ est ī corruptibilis. Et ꝑterea si eēt corrupta mā succedēs nō eēt illa: qȝ ens non ē nō ens. Si āt nō ē corrupta sȝ sua forma ossis vel reliqarū [illegible] ꝙ fuit: qȝ nūq̄ corrupta fuit: ꝑꝑ qđ restat ꝙ illa mā ē mā [illegible] sȝ ꝑus: ꝑꝑ qđ petr^9 nō ē ille q fuit: qȝ nō hȝ ꝑtē eētialē [illegible] opinio [illegible] ⁊ qȝ [illegible] opinio ē: pōt dicere ad ꝑmaȝ rōnē ꝑme opio[illegible] [illegible] q tñ hēret diuersa eē subalia: eȝ aūt si vnū subm̄ transi[illegible] [illegible] stātiale qđ ꝯuertit̄ cū ente: sȝ q̄ simul hēnt vnā q̄titatē sūt vna substantia ꝑfecta: q̄ simul duas diuerse: sic̄ ē de mā respectu forme: qȝ transiens de forma ī formā retinet vnitatē eēntialē potentialē recipiens diuersas actuales: vñ sūt due vnitates ī ꝯposito q̄tuis non sit nisi vna forma: ⁊ hoc ē signū ꝙ hanc vnitatē non habet mā a ꝯposito: al's non eēt nisi vna vnitas māe ⁊ forme: sic̄ vnitas nūeralis ī vno quāto nō ē nisi vna oīuȝ vna q̄titate affectoꝝ. Ulterius si forma migraret de mā in māȝ daret idē esse actuale materȝs habentib^9 diuersaȝ essentiā: sȝ qñ actu due forme īformāt māȝ faciūt ipsaȝ distictā: ⁊ qñ vnā formā mltas materias fac̄ oēs vnā actu. Ex aūt mā nō sit qd vl' q̄le vel q̄tū ⁊c̄: veruȝ est actu sȝ potētia sic ē qd qđ nō aliud: qȝ ē ī gñe substā[illegible] ¶ [illegible] pōt dici ꝙ nutrimētū mutat̄ substātialr̄: qȝ nutritio ē mutatio subalis nō accñtalis: vnde alimentū nutrit inq̄tum qd: qȝ ex nō substātȝs nō fit suba: nec ex nō q̄tis q̄tū. g̃ cū nutritio sit ꝑꝑ restaurationē deꝑditi suba deꝑdit̄ ⁊ restaurat̄: non aūt tota nec pars q̄ est forma. nec pars q̄ ē mā: sed pars partis: alr̄ tñ deꝑdit̄ ⁊ aliter restaurat̄. Nā cūȝ ex resolutione mixti ꝯtingat alia gñari qđ nō est sine mā: potest dici ꝙ illa mā que ꝑ deꝑditionē ⁊ ꝯsumptioneȝ humidi a calido ꝯsumit̄ est alia nūero actualr̄ ab illa q̄ remanet: qȝ distinguitur per formaȝ eius quod inde generat̄: materia vero q̄ addit̄ cūȝ sit sub eadē forma non distinguit̄ ab illa cui addit̄: ⁊ sic etiā additione fit mutatio ɓm partē eētia[illegible] [illegible] tentia facta ī toto ad maiorē q̄titatē ꝑ augmētū q̄ ꝑus nō erat. Qñ āt ꝯ̄ si mā hēret de se vnitatē retineret eādē. dōȝ ꝙ mā vnitateȝ essentialē hȝ de se ⁊ a sc̄: sȝ oīs distinctio ē ꝑ actum: vñ non distiguit̄ vna mā ab alia nisi qñ ē sub alia [illegible] q̄titate: quando actio ꝑmo eam attingit.

Quantū [illegible] ꝑ ȝ ꝙ aliq̄ possunt ꝑtinere ad ītegritatē triplr̄: [illegible] icludūt ī rōne sua. 2°. mō tāqȝ ea q̄ ꝑtinēt ad essentiā hōis [illegible] cludunt aliqd aliud. vbi gr̄a. pes ⁊ manus ⁊ q̄dā ꝯsilia mēbra ꝑtinēt ad eēntiā hōis: sine qb^9 tñ. s. sine pede ⁊ sine manu ꝑt eē hō: qđ ꝓ tāto ē: qȝ pes ⁊ manus nō icludūt solū id [illegible] figuram sine qb^9 nō vocaret̄ man^9 vel pes. 3°. mō ꝑtinēt [illegible] sece: qȝ ɓȝ cursuȝ cōeȝ nāe nā nō ꝯuaret̄ nisi illis adiūctis: [illegible] resurrectio ē ei^9 qđ cecidit iterata surrectio: sȝ ꝑ mortē solus hō q morit̄ cadit: formā. s. aīa ītellectiua remanet inte[illegible] [illegible] loqmur de his q̄ ꝑtinēt ad ītegritatē hoīs 2° mō: Ad h̄ di[illegible] [illegible]

[illegible] mēbroꝝ dispositione ꝛ integritate. Et ɔfirmat: qꝛ non minus facit virtus diuina ī finali reparatione humāe nature q̄tū ad ea q̄ ad nāꝫ ptinent: q̄s fecit ī pͥma īstitutōe nature. si.n. dei pfecta sūt opa ī pͥncipio vt dꝫ gene. pͥmo: fortiori rōne debēt esse pfecta ī fine q̄tū ad ea que pꝫse ad naturam [illegible] solū q̄tū ad illa q̄ ad nāꝫ ptinent: sꝫ addidit quedā gratuita que ɔpetūt solis bonis: qꝛ tales.i. bonos fecit eos deus: sꝫ resuscitabit taꝫ bonos q̄s malos: ꝛ tō in oibꝰ reparabit ea q̄ sunt nature ī qua oēs ꝛ boni ꝛ mali cōicant: sꝫ nō repabit ī oibꝰ ea q̄ sunt grē: sed solū ī electis: sꝫ ī pͥma īstitutione nature creauit deꝰ hoīes ī pdicta ītegritate. g̃ ī resurrectōe reparabit eos ī ɔsimili. Per idē pꝫ q̄ reparabunt in integritate eoꝝ que 3ᵒ ꝛ 4ᵒ mō ptinēt ad ītegritatē hoīs. ¶ 2ᵒ ẽ. de humoribꝰ. qꝛ ẽ triplex hūor ī hoīe: qdā recedendo a pfectione īdiuidui: vel qꝛ ẽ ī via corruptōis ꝛ a nā abuciꝰ tāq̄ simpliciter supfluū: sicut vrīa: sanies: sudor: ꝛ hꝰ: vl qꝛ a nā ordinat ad gnātionē seu ad ɔseruationē spēi ī aliquo īdiuiduo: siue p actū gnātiue sic semē: siue p actuꝫ nutritiue sic lac: ꝛ nullus taliū humoꝝ resurget: qꝛ post resurrectōeꝫ nō erit statꝰ quo vnū īdiuiduū generet vel foueat seu nutriatur ab alio: sꝫ solū quo vnusqsq̄ sustētet ī se ipso. Alia ẽ hu- [illegible] ra opat in īdiuiduo sꝫ ẽ ordiata ad illā: hoc ẽ qꝛ nō ẽ ɔuersa ī vnitatē humane nature sꝫ ẽ ī via ɔuersionis: ꝛ hec est duplex: qꝛ qdā ẽ que hꝫ formā determinatā: hoc ẽ ſm se non exn̄teꝫ ī via vt transmutet ad aliā formā: vt sanguis: ꝛ alij tres humores q ɔtinēter iter cōpis partes: ꝛ isti resurrgēt: qđ pꝫ: qꝛ resurrectio nr̄a ɔformis ẽ resurrectōi xp̄i: sꝫ ī xp̄o [illegible] rūt ī eo alij humores. g̃ ꝛ ī nob erūt. Alia vero ẽ humiditas ī via trāseundi de via hūoris ad formā mēbri: ꝛ talis nō re- [illegible] cōrupti redeāt ī idē nūero sꝫ solū ī idē spē. Si vo sanguis ꝛ ceteri hūores q fuerūt ī xp̄o ñ fuerūt ī triduo mōtꝭ cōrupti qđ nec oportuit: cū hꝰ humores nō īformet aīa rōnali: tūc nō resurrexerūt ī xp̄o ydē humores ſm numeꝝ: īmo nō resurrexerūt: qꝛ nō fuerūt cōrupti sꝫ fuerūt reassumpti. Dīa [illegible] tant ī pośe corruptū idē nūero reparari: hoc āt videt īconueniēs. s. q̄ martyres nō hēant illū sanguinē quē p xp̄o fuderūt: nec caput qđ p xp̄o pdiderunt: ꝛ sic de alijs mēbris: [illegible] mēbra hūana pter sūbalē formā: accn̄talē īcl [illegible] t nō redire eādē nūero: qꝛ corrupta ẽ. Uideret āt [illegible] nō āt nālē: qꝛ idē nō ẽ simul ī actu nāli ꝛ potētia nāli: cū ā semel educta ẽ ī actuꝫ nālē desijt eē ī potētia nā [illegible] corrupta ẽ nō redijt ī potētiā nālē: qꝛ potentia nālis corru- [illegible] pōt: q̄uis aliqs diceret q̄ corrūpēdo ānihilat: nec ẽ īcōueniens q̄ nā ānihilet q̄ de nihilo pducere nō pt: qꝛ spēs ī sa- [illegible] hilaret nisi deꝰ nāꝫ aliūde suppleret. Deus igit pt eā reducere siue cedat ī potentiā obialē siue in nihil sꝫ nā non. De hūoribꝰ āt xp̄i: veꝝ ẽ vt dicūt q̄ sanguinē suū ī circūcisiōe [illegible] resumere: qꝛ ẽ alia forma hoīs ꝛ sanguinis: ꝛ tūc esset idem [illegible]

[illegible] cramētū nō effic nisi qđ significat: ibi āūt vba sonāt q̄ iten [illegible]

Quantū ad 3ᵐ. de deformitate sciēdū ẽ q̄ deformi- [illegible] ex defectu alicuius ɔueniētis sicut mutilatos vel mancos dicimꝰ deformes: vel nanos: pͥmos ex defectu mēbri ɔuēentis: scđos ex defectu debite q̄titatis. 2ᵒ mō ɔtigit deformitas ex appositōe alicuiꝰ discōueniētis vt ẽ mēbꝝ superfluū: vt est sextus digitus: vel macula supueniēs oculo: vel alia supfluitas ī alio mēbro. 3ᵒ mō ex īdebita partiū dispositōe vt ī claudis ꝛ luscis ꝛ huiꝰ. Q̄tū ad pͥmū modū q̄stio partim soluta est in precedenti questione. s. quātum ad deformitatē q̄ ɔuenit ex defectu cuiuscūq̄ mēbri: qꝛ ostēsuꝫ ẽ q̄ oēs resurgēt cū ītegritate mēbꝝ. Sꝫ q̄tᵐ ad deformitatē q̄ ɔtigit ex defcū debite q̄titatꝭ: dicēdū ẽ q̄ oēs resurgēt ī dēbita q̄titate ad illā. s. ad quā nā vniuscuiusq̄ ñ errās nata ẽ pducere ī termio augm̄tī: ꝛ h̄ pꝫ rōne: ꝛ auctitate. Rōne q̄ tacta fuit ꝑus: qꝛ sicut dꝰ a pͥncipꝰ nāꝫ hūanā q̄ ad nālia īstituit: ita ꝛ ī resurrectione eā reparabit: sꝫ a pͥnciꝰ institut nāꝫ ī debita q̄titate ī vtroq̄ sexu viro. s. ꝛ muliere. g̃ ī illo statu eā reparabit. Et qꝛ nā humana a debita q̄titate deficit dupl'r vnoꝰ: qꝛ nondū eam ɔsecuta est vt ī pueris: Alioꝰ: qꝛ iā ab ea recessit vt ī senibꝰ: ī sola.n. iuuenili etate habet statꝰ pfectionis ꝛ ī q̄titate ꝛ ī vigore: īō ī illa ɔditiōe reparabit ī resurrectōe. Auctitas ẽt est ad hoc ephꝭ. 4. vbi dicit apl's loqns de resurgentibꝰ. Donec occurramus oēs ī vi- pfectū ī mensurā etatis plenitudinis xp̄i: sꝫ xp̄s resurrexit [illegible] pit vt Aug. dicit. g̃ ꝛ alij ī sili etate resurgēt ꝛ in tali q̄titate [illegible] set error nāe. Nec pp h̄ ẽ ītelligēdū q̄ post resurrectioneꝫ [illegible] eādeꝫ q̄titatē pueniūt ẽt nā nō errāte: sed qdam ad minorem: quidā ad maiorē ſꝫ diuersitatē humidi extēsibilis p calidū ꝛ calidi extēdentis humidū. De deformitatibꝰ autē ɔtigentibus. 2ᵒ ꝛ 3ᵒ mō soluit q̄stioneꝫ beatꝰ Aug. ī encheridion. c. 72. quo ad electos dicēs. sic resurgent sanctoꝝ corpora sine vllo vitio sine vlla deformitate sic sine vlla corruptōe. Sꝫ de reprobis dimittit eā īsolutā. l. 74. c. dicens. Utꝝ sane ipij cū vitijs ꝛ deformitatibꝰ corpoꝝ resurgāt ī regrēdo laborare qd opus est: Nec.n. fatigare nos dꝫ icerta eoꝝ hitudo quoꝝ erit certa ꝛ sempiterna dānatio [illegible] apud modernos doctores est duplex modus dicēdi. Unꝰ [illegible] btoꝝ ex diuina grā: sꝫ dānatis nulla fiet grā. g̃ non tollent deformitates q̄s hic hūerunt. 2ᵒ. qꝛ sicut sancti resurgent ad vltimā felicitatē: sic dānati ad vltimaꝫ misiā: sꝫ sanctis [illegible] tates tollant oīno nō solū ab electis sꝫ ẽt a dānatis: qđ apparet sic. Si hꝰ deformitates remouerent ī beatis ꝛ nō ī dānatis: hoc esset solū vt cederet ad eoꝝ penā vt tangit se [illegible] hit. g̃ ꝛc. Assumpta pbat: qꝛ pena dꝫ rñdere culpā: ɔtingit āt freqnter q̄ de duobꝰ dānatis ille q pauciora pctā habꝫ ꝛ minus grauia: subiectꝰ est pluribꝰ deformitatibꝰ q̄s alius q irretitꝰ est pluribꝰ peccatis ſm nūeꝝ ꝛ grauioribꝰ ſꝫ q̄litateꝫ: ꝛ qsꝫ maximus peccator nullis deformitatibꝰ ẽ subiectꝰ. g̃ si ī penā pctī cū hꝰ deformitatibꝰ resurgunt dānati [illegible]

[illegible] damnatis nulla fiet gr̃a: dõz est q̃ imo gr̃a gratis data. constat. n. q̃ erãt icorruptibiles nõ p naturã sed per gr̃am: ⁊ eo [illegible]. Nec hoc erit i p̃iudiciũ iustitie: qꝛ puniet̃ q̃tũ puniri debebunt: ſʒ p hoc apparebit q̃ nõ solũ i remuneratiõe bonorũ ſʒ et̃ i punitione maloꝝ ꝯcurrent iustitia ⁊ mĩa. ¶ Ad 2m dõm. q̃ nõ ẽ sĩle de bonis ⁊ de malis: qꝛ bonũ põt esse integrũ: ſʒ non malũ vt d̃r. 4o ethicoꝝ: ⁊ iõ felicitas scõꝝ tanq̃ bonũ pfectũ excludet oẽm miseriã: ſʒ miseria dãnatoꝝ nõ excludet oẽs pfectionẽ maxime illã que ptinet ad ꝯditõez nature. ¶ Ad argumẽta i oppositũ duo p̃ma p̃ncipalia cõcedimus. ¶ Ad arm i oppom. r̃ndent illi q̃ sunt ꝯrie opinionis dicẽtes q̃ nihil pbat. Cũ. n. d̃r q̃ aliq̃ aliq̃ duo habẽt [illegible] illoꝝ cũ 3o illud idẽ causat̃ ex ꝯiũctõe alterius cũ ipso: dicẽdũ q̃ nõ ẽ veꝝ nisi illa duo habeant eãdẽ hitudinem ad [illegible] tio non est vera de virtute sermonis. Qõ. II.

Consequenter [illegible] sibilitatis vtrum corpa gl̃iosa futura sint ipassibilia p aliquã formã sibi iherentez. Et videt̃ q̃ sic: qꝛ gloria corpis corr̃ndet gl̃ie aĩe: ſʒ gl̃a aĩe est p [illegible] ipassibilitas ⁊ cetere dotes. Maior pʒ. mi[illegible] formã iherẽtẽ. g̃ ipassibilitas corpoꝝ i statu gl̃ie erit p ali[illegible] inocentie fuit p iustitiã originalẽ que fuit vt videt̃ aliquis habitus vel aliq̃ forma positiua. ¶ Itẽ verior ẽ potẽtia q̃ [illegible] ĩ sunt futura ipassibilia hoc erit p potentiã q̃ possunt non pati. g̃ illa erit aliqd positiuũ ⁊ iherẽs. ¶ Itẽ sicut bonis [illegible] Matth. 22. Erũt sicut angl̃i dei in celo: sic eis ꝓmittitur [illegible] iuxta illud qõ d̃r Matt. 13. Fulgebũt iusti sicut sol ⁊c̃. sed [illegible] tẽ. ex hoc q̃ forma terminat totũ appetitũ mãe. g̃ impas[illegible] regrit nisi causaz ꝓuatiuã: nõ g̃ oʒ q̃ corpa gl̃iosa sint ipas[illegible] gnoscit in via: oʒ igit̃ q̃ tactus btõꝝ imutet̃ vel possit im[illegible] cõpora gl̃iosa sint passibilia ⁊ q̃uo nõ. 2o. qd ẽ causa ipassi[illegible].

Quantũ [illegible] ad pm q̃ passione sint passibilia ⁊ qua nõ: est [illegible] ueniẽtis s̃m nãz: ⁊ receptionẽ forme discõuenientis ⁊ ꝯrie s̃m nãz. Et sĩl̃i mõ passibilitas d̃icit̃ dupliciter, p potẽtia susceptiua p̃me passiõis aut 2e. Loq̃ndo de passione vel passibilitate p̃mo mõ dicta corpora scõꝝ post resurrectiõe nõ erunt ipassibilia. P̃rio qꝛ in corpib9 gl̃ificatis erit visus sensitiuũ: ſʒ talis visus nõ põt fieri sine receptiõe sp̃ei sensibil. g̃ i beatis erit passio q̃ ẽ receptio forme ꝯueniẽtis. 2o. qꝛ corp[illegible] assimilabunt̃ corporib9 celestib9 q̃ sũt icorrupti[illegible] corporib9 celestib9 nõ repugnat passio q̃ ẽ receptio forme ꝯueniẽtis ⁊ pficiẽtis sicut videm9 eẽ de luna [illegible] de ꝓprietatib9 elemẽtoꝝ. g̃ corporib9 gl̃iosis nõ repugnat passio q̃ ẽ receptio forme ꝯuenientis. Si ãt loq̃uur de passione ⁊ passibilitate q̃ attendit̃ s̃m abiectionẽ forme ꝯuenientis ⁊ receptionẽ discõueniẽt. s sic sunt ipassibilia: qꝛ cuz i eis ponat̃ qd ẽ perfectionis ⁊ remouear̃ qd ẽ iperfectionis ipsa erũt passibilia passione q̃ ẽ salus ⁊ pfectio: nõ illa q̃ ma[illegible].

Quantũ ad 2m. de cã impassibilitatis ꝓ q̃ret̃ p qd ali[illegible] Dicũt g̃ qdã q̃ ex hoc aliqd d̃r passibile ꝓpe vt nũc loquimur qꝛ põt trãsmutari a dispositiõe sibi ꝯueniẽte s̃m nãm ad dispositionẽ innãlẽ vel ꝯriã nãe: posse aũt transmutari cõtingit alicui p solũ p̃ncim passiuũ vel p potẽtiã passiuaz: [illegible] passiua [illegible] trãsmutãdi ab altero. g̃ esse passibile ꝯuenit alicui p solã potẽtiã passiuã. hec ãt põ passiua ñ ẽ potẽtia solius mãe: qꝛ illõ qõ idifferẽter se hʒ ad oẽz formã nec vna [illegible] sione ꝓpe dicta: ſʒ mã p̃ma q̃tũ ẽ de se idifferẽter se hʒ ad oẽz formã nec vna ẽ sibi magis ꝯnaturalis q̃ alia. g̃ mã f̃z se nõ ẽ p̃ncim passionis ꝓpe dicte. Maior declarat̃ [illegible] loq̃mur de passione p quã abijcit̃ forma ꝯueniẽs: ⁊ iõ illud qõ idr̃nter se hʒ ad oẽz formã ita q̃ vna nõ ẽ sibi magis cõueniẽs q̃ altra non p̃t eẽ cã talis passibilitatis vl̃ passionis. Minor sĩl̃r manifesta ẽ: qꝛ mã p̃ma non determinat sibi aliq̃ formã subãlẽ ſʒ idr̃nter se hʒ ad oẽs: ⁊ p ꝯñs nõ deter[illegible] rõne subãlium: q̃re ⁊c̃. Restat g̃ q̃ illud [illegible] mã ⁊ forma cũ rõne forme ꝯueniens ẽ [illegible] bilitatẽ absolute ſʒ solũ ex suppositiõe: qꝛ stãte ipedimẽto veꝝ ẽ dicere q̃ talis nõ p̃t pati: sic̃ i actib9 dicĩus q̃ sor. dũ [illegible] non diceret̃ totũ ꝯpom põ actiua ſʒ q̃litas: sed id est actiuũ. [illegible]

[illegible]

Quantum ad 3m. p qd sint ipassibilia: pz ex dictis q̄ si [illegible]
passim vl' p ipedimētū passionis. Primo mō dixerūt aliq q̄ corpora gl'iosa erūt ipassibilia: qz i eis nō erūt q̄litates elemētoꝝ actiue ꝛ passiue q̄ sūt i corpib⁹ mixtis cā actionis ꝛ passiōis. Credebāt.n. q̄ post resurrectiōez corpora hūana eēnt mixta ex elemētis manētib⁹ i eis ħm subas suas nō ħz q̄litates actiuas ꝛ passiuas. Sz istud nō ē veꝝ. p q̄tū ad h̄ qd̄ dicūt q̄ el'a manēt ħm subas suas i q̄cūq; mixto: qz q̄libet pars mixti ē mixta vt habet̄ p° de gnātiōe: si ḡ el'a manēt i mixto ħm formas suas substātiales: sequeret̄ q̄ i q̄libet parte materie mixti esset forma cuiuslibet elemēti: qd̄ ē ipossibile: cū plures forme subales specifice sint icōpossibiles i eadē pte. ¶ 2° d̄fic hec opio i h̄ q̄ ponit q̄ q̄litates eloꝝ nō remanēt i corpib⁹ gl'iosis: qz glia nō tollit ea q̄ sūt
[illegible]
accn̄tali. ḡ nō tollūt̄ i glia vel p gloriā. ¶ 3° deficit i hoc q̄
[illegible]
q̄litates: ꝛ tñ nō alterabūt: nec patientur mutuo alteꝝ ab altero: qz cū post resurrectiōez cesset mot⁹ celi oporteret q̄ illud qd̄ semel ab altero pateret̄ sp ab altero pater[illegible] pcedēte passiōe final'r seq̄ret̄ cōruptio: qd̄ nō ē veꝝ. [illegible] sibilitas el'oꝝ: ꝛ fortiori rōne corꝯ resurgētiū ñ erit pp carētiā q̄litatū elemētariū. ¶ 4°. qz dato q̄ hec oīa eēnt v'a nō sufficerent ad ppo⁹ oñdere: qz ex h̄ solū dr̄ aliqd passibile qz hz pnci'm passiuū qd̄ pt trāsmutari de q̄litate ɔueniente
[illegible]
tes el'ares: eēt tñ ibi subz susceptibile eaꝝ. ḡ adhuc eēt ve
[illegible]
bilia p aliqd p̄stās ipedimentū actualis passionis ne fiat.
¶ Quid āt sit illd̄ vtꝝ sit for'a aliq̄ iherēs vl' sola v't⁹ dīna:
p³ opio [illegible]
formā iexñtez: qd̄ pbat̄ dupl'r. Primo: qz aīa ñ pt hr̄e sup corp⁹ aliqd̄ dominiū nec plus q̄ p̄us nisi corp⁹ sit mutatū: sz anima post resurrectionē habebit pfectum dñium sup
[illegible]
mā quā hēbit reddet̄ ipassibile. 2° pbat̄ p actātē Augu.
[illegible]
2° opio ɔrij cuiuslibz: sic dux suo mō resistit vidēti. ¶ Alius modus dicēdi ē q̄ ipassibilitas corpoꝝ gl'iosoꝝ nō erit p aliq̄
[illegible] solū p dīnā v'tutē assistētē beat'i ꝛ phibētē actōez cuiuslibz extriseci iherētis passionē. Et ɔfirmat̄ hec potē'a triplici rōne. ¶ Pria ē q̄ sic statui btōꝝ repugnat
[illegible]
moueri ɔ volūtatē opōterz q̄ i q̄cūq; btō eēt tāta v't⁹ i resistēdo q̄ta eēt i q̄cūq; alio i ipellēdo: istud āt non ē veꝝ: qz
[illegible]
gn si ñ eēt tāta possz moueri ab alijs ɔ volūtatē. ponere āt i minimo beato eq̄lē v'tutē cū oib⁹ alijs taz hoib⁹ q̄ anglis icōueniēs ē: cū ħm nāz angeli excedāt hoīes: ꝛ ħm gl'iā sint gradus tam i hoib⁹ q̄ i angelis. ¶ 2ᵃ rō tal' ē. passibilitas ppe dcā ꝛ corruptibilitas sibi corñdēt. ḡ ipassibilitas ꝛ in
[illegible]

[illegible]
effect⁹ cōis reqrit causā cōez: sz icoruptibilitas p⁹ resurrectiōez erit cōis bōis ꝛ mal'. ḡ ierit eis p cāz cōez: sz i mal' icōruptibilitas ñ erit p aliq̄ for'a iherētē. ḡ nec i bōis. Cz āt i
[illegible]
q̄ tenēt pcedētē opiōnē. h̄.n. expsse ɔcedūt. ꝛ p rōnez. qz cū passio ppe dcā sit via ad corruptionez vt dr̄ 2° de gnātōe. si aliq̄ forma phiberet corruptionē i dānatis phiberet ꝛ passionē: qz ad vtrūq; se extēderet v't⁹ eius nec ageret libe: vt vnū phiberet: aliū pmitteret: cū igit̄ i dānatoꝝ corporib⁹ ñ phibeat̄ passio ppe dcā pz q̄ ñ phibebit̄ corruptibilitas p aliq̄ formā iherētē. ¶ 3° pz idē p aug'm i ep'la ad ɔsentiū vbi dicit sic. sicut ab igne fornacis caldeoꝝ abstulit d̄s virtutē ɔburēdi q̄z'm ad aliqd: qz .s. cōpora pueroꝝ illesa ſuata sunt sz mansit q̄z'm ad aliqd qz ille ignis ɔburebat ligna: ita auferet ab hoib⁹ corruptionē ꝛ dimittet eis nāz mō pdcō
[illegible]
co. Ex q̄ pz itēto Aug. ē q̄ icoruptibilitas ꝛ ipassibilitas erūt in corporib⁹ btōꝝ p h̄ q̄ v't⁹ dīna btis assistēs ipediet actionē cuiuslibz extriseci iherētis corruptionē. Scdz hāc
[illegible]
q̄ corp⁹ glorificabit̄ put ē aīe ɔueniēs p statu illo q̄ corp⁹
[illegible]
ctuū: qz de nā sua caret talib⁹ defectib⁹: sz pficiet̄ collone
[illegible]
p for'a iherētē. ¶ Ad 2'm dōz. q̄ ipassibilitas stat⁹ inocētie
[illegible]
bat̄ nō erat aliq̄ forma iherēs: qz vel erat rectitudo voluntatis ad deū q̄ nō pficit corp⁹. vel erat obīa viriū sensitiua
[illegible]
sibile. psuabat̄ ḡ hō i statu inotēti a passione ꝛ corruptōe: ptīz p ppriā sciāz q̄ pditus erat p quā cauere poterat a no
[illegible]
nociuū hoiez lederet. ¶ Ad 3'm dōm. q̄ nobilior ē pō q̄ ali
[illegible]
pō q̄ aliqd trāsmutabile trāsmutari pt a dispositiōe ɔuenienti ħz nāz ad dispositionē ɔriā: sic pō q̄ pt nō pati aliqd ñ
[illegible]
ipassibile: qz ē talis nāe q̄ non hz i se potētiā passiuā p quā possit sic trāsmutari nec talē potentiā secū ɔpatit̄: nec dubiū est q̄ nā angeli ē positiua ꝛ potior ꝛ pfectior q̄cūq; pō
[illegible]
qz i cōpib⁹ celestib⁹ ē icōruptibilitas ꝛ ipassibilitas p nāz: i alijs āt erit p grāz: ꝛ iō ipassibilitas ꝛ icōruptibilitas cōpoꝝ
[illegible]

nūc vep̄ ē: sʒ nō oʒ ꝙ sit p nouā formā iherentē: sʒ sufficit ꝙ sit p diuinā puidentiā assistentē q̄ phibebit ꝙ illa q̄ immutāt corp⁹ ad corruptiōe nō fiāt tūc sic̄ nūc: ⁊ ita al'r se habebit corp⁹ ad aīaʒ tūc q̄ʒ nūc. ¶ Ad 2ᵘ dōʒ. ꝙ illa perpetua sanitas ⁊ vigor icōporib⁹ resurgētiū poterit eē p solā phibitiōes vel ipedimētū cuiuscūq̄ʒ extrīseci corruptibilitatī vel passionē iferētis. Scōʒ āt vtrāqʒ opiones rūsum ē ad duo argumēta ī oppositū facta arguendo pncipal'r ad qōnē: qꝛ vnū coꝝ pbat ꝙ corpa gloriosa nō erūt ipassibilia passione ppe dcā. aliud vō pbat ꝙ dato ꝙ sint ipassibilia illud tñ nō erit p aliq̄ cāʒ positiuā nec iherētē nec assistētē quoꝝ vtrūqʒ negat ī q̄libet dcāꝝ opinionū. ¶ Dōʒ ē igr [illegible] q̄ʒ fūdamētalē. Nū [illegible] se nisi sit positiuū: sʒ cā positiua īfluit ī effectū positiuum ⁊ sic cāt ipʒ: sʒ effectū puatiuū nō cāt īfluēdo directe sʒ p subtractionē īfluētie ppue vt esset de deo si res ānihilaret. ⁊ ō nauta si iter picula maris nauē nō regeret vel ipediendo īfluētiā alteri⁹: sicut obstaculū positū ī fenestra cāt tenebrā ipediendo illuminationē solis: ⁊ eodē mō terra iterposita [illegible] q̄ ab aliq̄ possʒ iferri: ⁊ vtroqʒ mō ipassibilitas ē a cā positiua vel iherēte vel assistēte. ¶ Ad 3ᵐ dōʒ. ꝙ beati nunq̄ʒ [illegible] qd positiuum ex parte aīe q̄ ipsa ita plene dn̄at corpi vt a sua subiectōe nō possit eripi nec sibi auferri. sic̄. n. ī originali iustitia aīa erat subiecta deo: ⁊ sibi corp⁹: ita ī glīa multo magis. pp qō sicut hītus hʒ q̄bus pfectius deo subdit̄: sic ⁊ hītus pbabile ē ꝙ hēat q̄bus ꝯuenētius dn̄et corpi nō q̄b⁹ corpi alliget̄ nec corrūpat̄ sic̄ alie forme: qꝛ ipse ē icorrupti [illegible] sʒ magis ꝯseq̄t̄ vniōnē illā: siue sit ī eēntia aīe respectu corporis sic gr̄a respectu dei: siue ī potētia ītellect⁹ siue voluntatis vt ꝯ volūtateʒ nihil ī corpe patiat̄ qō eēt pena: siue ille hīt⁹ sit vna de dotibus aīe siue gr̄a magis pfecta siue aliqd aliud. Jtē ī corpe hoc ēt poni pt vt sic̄ p sanitatē nālē est subʒ magis aīe: sic ēt p talē habituʒ q̄ sanitas ⁊ vigor dr̄: qꝛ vnūqōqʒ agit̄ fm ꝙ natū ē agi: vn̄ cū corpus sit natū regi ab aīa certa mōdo q̄litatib⁹ q̄busdā nihil ē incōueniens supinfundere q̄litatē p quā ibi ppetuo teneat̄. Et si dicat̄ ꝙ ille q̄litates sunt pp interiorē ꝯsumptionē in mixtis nō ē veꝝ imo ēt ī simplicib⁹ q̄ nō possunt corrūpi ab itra sʒ tā [illegible] ta: ne q̄ pfectio corpoꝝ iferioꝝ q̄ nō solū diuina ptectōe: sʒ a se defendūt̄ illis desit: sic ⁊ hic: sicut hn̄t lʒ diuina ptectōe possint a pctō ꝯseruari qō ledit aīaʒ: tñ ⁊ intra se hn̄t aliqd q̄ se pn̄t ꝯseruare: sic ⁊ q̄ʒuis dīna virtus eq̄ sine forma iherēte posset corp⁹ ꝯfuare a ꝯrio tñ ad nobilitatē eoꝝ ptinet [illegible]

[illegible] ō motu locali q̄ ē a fortiori vtute ⁊ nō ē ad corruptiōes per [illegible] iectū eē corp⁹ gl'iosuʒ. Nec vr̄ icredibile vel ipossibile po[illegible] alia q̄ ēi corpore q̄cūqʒ: sicut nobiliorē ⁊ pfectiorē claritate q̄ʒ ī sole: ppter qō si ē ī eo q̄litas p quā possit resistere intēsissimo calori ⁊ frigori ⁊ ictibꝰ: sicut ⁊ p duritiē adamas ferro ⁊ calibi resistit. nullū ipossibile ē ēt de motu locali si ē ī eo q̄litas per quā a nullo corpe posit ipelli: nec ppter h̄ erit imoderate vtutis si trāscēdit vtutē alteri⁹ corpis ignobilioris. Respectu āt angeli nō oʒ: qꝛ nec corp⁹ natū ē esse vtuosi⁹ āglo nec ēt aīa. q̄ ne patiat̄ a spū ē p dīnā ptectōeʒ: ne a corpore p ppaꝝ q̄litateʒ. Diceret ēt aliqs ꝙ aduersus spm̄ ēt resisti posset p q̄litatē ⁊ aduersus oēʒ p vtutē ī corpore vel ī aīa: qꝛ multo maior vt⁹ reqrit̄ ad agendū q̄ʒ ad resi[illegible] nā agendo se multiplicat ⁊ cōfuat ī sili trī: sʒ resistēdo ꝯfuat se ī se ipsa ad qō nā hʒ maiorē inclinationē vt q̄busdā vr̄: vn̄ q̄ʒuis ipfectissimus calor sit pfectior maximo frigore: qꝛ fm totā spēʒ excedit: nihilominꝰ tñ magnū frig⁹ resistit paruo calori. Et q̄ʒuis minim⁹ āgelus hēat nobiliorē vtutē grauitate terre: nō tñ pp h̄ posset mouere totā terrā: ita ⁊ si vtus eēt ī corpore gl'ioso vel aīa ad resistēdū motui ągeli: nō ppter hoc eēt nobilior simpl'r vtute āgli: nō tñ oʒ ponere vtutē per quā resisteret oīb⁹ angelis sil'. sic̄ nec per quā resisteret deo: hoc. n. ē ipossibile nec est nece. Jn illis q̄ in q̄bus illa vtus nō sufficit diuina vtus subuenit: ī q̄bus āt illa posset sufficer: ꝯ dignitatē corporis ⁊ aīe decet eam hre. ¶ Ad 2ᵐ rōneʒ est dōm. ꝙ nō est sil'e ī corpore dānatoꝝ ⁊ hōꝝ: cū ibi nihil supernāle ptinēs ad gr̄aʒ ⁊ dignitatē de[illegible] h̄ vō neutꝝ: nō oʒ ꝙ sit eadeʒ causa vbi ē tam dīns effect⁹: [illegible] fectus puatiuus nō habet causam formalē ⁊ mediatā itri[n]s[e]cā: sed hn̄ pōt hr̄e causam positiuā ad quā seq̄t̄ q̄ erit for[illegible] tutē cere seq̄t̄ ifiguratio: ⁊ sic ē ī ppposito. Qō. III.

Ertio [illegible] vtute dīna corp⁹ gloriosuʒ possit eē cū alio corpe gl'ioso. Et arguit̄ ꝙ non: qꝛ eq̄l'r videt̄ possibile ꝙ vnū corpus sit sil' [illegible] pora sint simul ī eodē loco: sʒ p'ᵐ nō pt fieri [illegible] ¶ Jtē Boe. li. de trini. dic̄ ꝙ si aīo ꝯcta accn̄tia a corporibus sepemus: tñ loc⁹ est cūctis diuersus queʒ vnū fingere [illegible] nullo mō pt ꝯcipi mente: tale. n. vr̄ iplicare ꝯdictionē. q̄ vr̄ ꝙ nulla vtute duo cōpa possunt simul eē. ¶ Jtē sic̄ se hn̄t [illegible] aliqn idē subʒ posset eē simul magis albū ⁊ minus albū. [illegible] vr̄ iplicare ꝯditionē ⁊ iteꝝ termini mot⁹ seu mutatiōis [illegible] ōis: qre ⁊c̄. Si vō sint eius[illegible] mutari ad simile eiusdē gradus pore manente: qꝛ ideʒ non potest simul eē tale formaliter in actu ⁊ tale in potentia: sʒ [illegible]

re complete quaȝ quilibet nata est constituere ꝑprius sup
positum ad vnitatem suppositi. sic se habēt duo corpa quo
rum quodlibȝ est natum occupare locū ad vnitatē loci: sȝ
plures tales nature possunt esse in eodē supposito saltem
virtute diuina sicut fuit in xpo. ergo duo corpora possunt esse
simul virtute diuina. ¶ Ad idē est qđ dicit Dam. li°. 4°. c.
vlti. vbi dicit ꝙ corp⁹ gl'iosuȝ erit spirituale quale fuit cor
pus dñi post resurrectionem clausis ianuis pertransiens.
¶ Respondeo. hic sunt tria videnda. Primo qd est dos
subtilitatis. 2°. vtrum per eam vel per naturam duo cor
pora possint esse simul. 3° an virtute diuina duo corpora
[illegible]
Quantū ad p^m dicūt qdā ꝙ subtile ī corporib⁹ ſȝ ge
[illegible]
istoꝝ repit ī corpib⁹ taȝ rōne q̄titatis q̄ rōne q̄litatis. Rō
ne.n. q̄titatis illud dr̄ subtile qđ ē paruū ſm latitudineȝ ꝛ
[illegible]
dr̄ qđ ē magnū ſm latitudinē ꝛ ꝓfunditatē. Rōne vo q̄li
tatis dr̄ aliqd subtile qđ est raꝝ ꝛ puꝝ: vt aer. grossuȝ vero
[illegible]
istoꝝ modoꝝ accepto hoc ē cōe: ꝙ subtile ē facile penetra
tiuum alterius: subtile qdē ſm q̄titatē ꝑpter figuraȝ acu
tam quā hȝ si nō sit latū nec ꝓfundū dato ꝙ sit longuȝ vt
stilus vel acus: talis.n. figura ē diuisiua ꝛ facile penetrati
ua. Subtile aūt ſm q̄litatē ē facile penetratiuū ꝑp diuersi
tatē suaꝝ partiū ī partes paruas poros alioꝝ corpoꝝ subi
trātes: vt aer: aqua ꝛ hm̄oi ꝑpter hanc ꝯditionē nomē subti
litatis tractū ē ad potētias cognitiuas. Ille.n. dr̄ hr̄e acutū
visum q penetrare pōt ad vidēdū parua vel longinq̄ q̄ alij
nō vidēt: ꝛ subtilē ītellectū qui penetrat ad cognitionē oc
cultoꝝ. Iuxta ēt hūc modū subẽ spirituales dr̄ subtiles:
[illegible]
cipiat̄ ꝛ maxime penetrāt ad cognoscēdū intima reꝝ. Oc
casiōe aūt istoꝝ fuerūt duo errores circa dotē subtilitatis
[illegible]
error pmo ꝯuincit̄ eo ꝙ forte nō ē possibile q̄cunq; v̄tute
[illegible]
tūc hō nō resurgeret: qꝛ hō dicit qd ꝯpositū ex aīa ꝛ corpo
[illegible]
dū aeris. Qđ pȝ esse erroneū: qꝛ talia corpora nō sūt palpa
[illegible]
poris reqrit carnes ꝛ ossa: sed carnes ꝛ ossa nō ꝯpatiunt̄ ta
[illegible]
erit plene subm aīe vel spirituī cōporat̄ aūt aīa ad corp⁹
tripl'r. Prīo q̄tuȝ ad esse: qꝛ aīa est actus ꝛ forma corporis
2°. q̄tū ad opationes qbus aīa vtit̄ corpore vt subo: sicut
sunt operationes sensitiue. 3° q̄tū ad motū localē. Aīa.n.
nō solū ē actus corporis sed aliquo mō motor. pma ḡ subie
ctio corporis ad animā q̄tū ad esse pertinet ad dotem ipas
sibilitatis ratiōe cui⁹ nihil pōt accidere ī corpore qđ sit ad
separationē corporis ab aīa. Sed perfecta subiectio corpo
ris ad animā vt ad motorē ptinet ad agilitatem vt postea
dicet̄. Perfecta vero subiectio eius ad aīam quo ad opera
tiones cognoscitiuas ꝛ appetitiuas videt̄ pertinere ad sub
tilitatem: ꝛ hec subiectio pōt ītelligi vel q̄tuȝ ad operatio
nes sensitiuas ꝑcise vt nihil sit in corpore quo puritas ta
[illegible]

Ois.n. talis impuritas segregabit̄ a co[illegible]tibus gloriosis.
Uel vt ītelligi talis subiectio ꝑp obediētiā ꝑfectā quā tūc
habebūt vires sensitiue ad rōnē q̄ obediētia nō est mō qꝛ
caro ꝯcupiscit aduersus spm̄ ꝛ ob hoc corp⁹ dr̄ aīale ab aīa
litate: qꝛ motus aīales magis sunt in nobis ſȝ impetū sen
sualitatis q̄ ſm dictamē rōnis. Sȝ tūc dicet̄ corpus spiri
tuale: qꝛ oēs tales mot⁹ erūt plene subi spiritui [illegible]
ītelligāt ꝙ corpus dr̄ nūc aīale qꝛ īdiget cibis. tūc v̄o [illegible]
tuale qꝛ cibis non indigebit: qđ q̄uis sit veꝝ videt̄ tn̄ ma
gis pertinere ad īpassibilitatē ꝛ īcorruptibilitatē q̄ ad sub
tilitatē. Quocūq; aūt dictoꝝ modoꝝ accipiat̄ subtilitas: n̄
videt̄ nec̄uȝ ꝙ dicat aliq̄ q̄litatē supnālē īherentē corpo
ribus gloriosis: qꝛ subtilitas pmo mō accepta.s. p puritate
operationū sensitiuaꝝ pōt eē p solā puritatē humoꝝ ꝛ spi
rituū deseruiētiū operatōib⁹ sensitiuis. 2° mō accepta pōt
eē p diuinā ꝓuidentiā assistentē. Nec apparet vn̄ vel q̄uo
possit esse p aliquā qualitatē inherentē: qꝛ actus cuiuscūq;
qualitatis siue nālis siue supnālis non ē liber sed nec̄ius: ꝛ
iō ad idē semper īclinat: sed obediētia viriū sensitiuaꝝ ad
intellectū nō pōt esse ſȝ īclinationē ad idē: qꝛ q̄nq; ſm rectā
rationem aliqd est appetendū: q̄nq; vo oppositū: ideo ꝛc. Et
q̄uis ſm hanc viaȝ subtilitas nō sit aliq̄ forma habitualis
sicut nec īpassibilitas: pōt tn̄ dici dos: qꝛ dos sponse ex qua
nomē istud tractū est ꝯsistit nō solū in illis q̄ spōsam ornāt
ꝛ circūstant quasi itrinsece: sed etiaȝ ī his q̄ assistunt extri
sece: vt si ad tutionē eius daret̄ ei certa custodia milituȝ.
Sic igit̄ ſm oēs dos subtilitatis ē ad subijciendū corpus
sic ad operatōes organicas sensitiuas vt remota oī grossi
tie ꝛ iepitudine ad eas sensitiue potētie rōni obediāt ꝛ ad
opatōes suas purius exercēdas virtuosiores fiāt. Sȝ qcqd
isti dicāt videt̄ ꝓbabilius ꝙ sit aliqd positiuū exñs in ipis
potētijs p modū habitus: qꝛ gratia pficit nām sicut ipa na
ta est pfici: potētie aūt aīe īferiores nate sunt pfici ad suas
operatiōes ꝛ ad obediēdū rōni p habitus nāles nāliter ac
quisibiles. igitur ad hoc ꝙ ista fiāt pfectius ꝯueniēs est in
fundi hitus supernāles: ꝛ siue sint vnus siue plures dos
vnius noīe designant̄ ꝑpter vnitatem finis ī gnāli. Et qui
dem ab appetitu sensitiuo ꝛ memoratiua est probabile in
quibus ex frequētia actuuȝ solēt habitus genāri nāliter
sȝ de potētijs apphēsiuis sensuū exterioꝝ ꝛ aliq̄ꝝ iterioꝝ
[illegible]
si dicam⁹ qđ iō ī eis nāles hit⁹ n̄ ponūt̄ qꝛ n̄ expimur ex fre
[illegible]
eaꝝ opatōes ꝛ delectatōes pfectiores sequent̄: ꝓbabile ē
ꝙ hoc fiat per habitus q ꝛ facit⁹ operationē ꝯnaturalis [illegible]
[illegible]
argumēta eoꝝ nō concludūt. ¶ Un̄ ad p^m dicendū ꝙ nō
cōcludit de appetitiuis ī qbus q̄to nā ē pfectior tanto pl's
ꝯcupiscunt aduersus spiritū: tamē nec in alijs cōcludit: qꝛ
sicut intellectus q̄tūcunq; depuratis phanthasmatibus ꝛ
[illegible]
dūt: ꝛ volūtas ad obediēdū q̄uis organa vel ob grossitiem
sui vel spirituuȝ nō patiant̄: qꝛ organū nō hȝ: nec p ꝯñs spi
ritu vtitur: ꝛ obiectum eius est spirituale: ita est in proposi
to. si dicatur ꝙ hoc est quia intellectus non potest intendi
cū sit eternus. ideo aīr potest perfici .s. extrinsece qui nō
potest intrinsece: non valet: quia hoc esset imperfectionis
in intellectu perfici posse solum extrinsece: cum tanto sit
nobilior perfectio quanto ītimior. Si ergo potentie orga
nice possint intendi ꝛ verisimile sit eas intendi maxime in
statu illo perfectissimo: immo etiam in damnatis vt ma
iorem penam sentiant: nihilominus potentie sensitiue cuȝ
tota intensione sua non habent maiorem perfectionem in
[illegible]

[illegible] sensitiuus quam operatio tunc sume est pficienda. ¶ Ad 2m dicendu qp illa ratio pbat no posse esse aliqué habitum in appetitu sensitiuo: qd est 3 cōem opi. pp qd dicendu qp determinaret ad vnu no mālr sz formalr: redderet. n. potentiam bn mobilé a rōne vt obediret rōni in appetédo et refugiendo cu tali et tali modo. Sic. n. habit⁹ virtuosus iclinat non ad aliquid appetendum vel fugiendum: quia non est ad operari absolute: sed ad sic appetendum. i. prout recta ratio dictabit: quia appetitus superior mouet inferiorem sicut spa supior mouet iferioré vt dicitur 3° de anima: vnde sicut iferior spera nata é: obedire superiori ad oém motum illius. puta pmi mobilis et secundi et non ad vnum tantum: sed ad omnem illum quo illa mouetur: sic habitus pficit appetitum sensitiuum ad omne imperium rationis: sicut et sanitas disponit corpus totum vt sit bene obediens anime nō ad hanc vel illam sed oém operationem: et nihilominus [illegible] [illegible] etc.

Quantu ad 2m de simultate corporum sunt. 3. 2nes. ¶ Prima [illegible] mul in eodé loco p nām quācūq localr: cui⁹ rō est: qr illud qd nām 2segtur de necessitate nāe: nō solu qtum ad aptitudiné sz quo ad actu: non pōt imutari p nām: vt: cecus vi[illegible] corpora eé sil: qr ad hoc seqret partes quātitatis nō distingui situ qd tn 2segtur nām qti nō sicut frigiditas aquá a q potest separari per violentiam agentis creati: sed sicut esse risibilem consequitur hominem: et huiusmodi accñtia inseparabilia. ¶ Secunda conclusio est qp corpus gloriosum non potest simul esse cum alio corpore per dotem subtilitatis solá si dos subtilitatis sit solum aliqua qualitas nālis vel supernālis supaddita: qd probat sic. Illud quod nō tollit a corpore glorioso quātitaté eius nec actu ei⁹ impedit: ñ tollit qn corpus gloriosu necio expellat aliud de loco: et sic nō poterit eé sil cu alio: sz dos subtilitatis é huiō. g etc. Maior pz: qr id quod facit distare corpus a corpore sm locum et situ é sola quātitas. vn 4° phisicor dicit phs. Et si a corpore circuscribant oés passiones et qualitates adhuc occu[illegible] ad locu: quod g nō tollet quātitaté nec eius opationé non [illegible] suam nec ei⁹ vsum. de quātitate pz: qr si tolleret corp⁹ ma[illegible] té nō hret: qualitates sensibiles que reqrut quātitaté p imediato sbo. g sut absurda: nec tollit actu eius: qr id qd nullā habitudinem hz ad locum nisi mediante [illegible] cipit ex ea hitudiné: sz ois qlitas é hō. g etc. ¶ Tz³ 2 est de ferro ignito et vi. et pa. qr i ferro ignito ñ sunt sil ignis et ferru: cuius rō é: qr forma ignis nō cōpatitur in mā quā pficit tantā densitaté quātam reqrit mā ferri. nec forma ferri cō[illegible] du cum ferru ignitur? Utiqz ignitio ferri ñ est nisi vehemés alteratio a qualitatibus ignis rōne cui⁹ pōt aliud ignire: et sic vbi ferru est nō est ignis sz ardor vel cauma: si q tn sunt porositates i ferro nihil phibet qn ibi sit ignis verus gnātus vel i mā aeris pus ibi existis vel in subtilib⁹ partib⁹ q resoluunt a ferro. De pane aut itincto vel ibibito in vino vel aqua: dicendu est qp vbi é porositas ibi solu est vinum vel sola aqua: vbi autem panis solidus nihilominus humectatus: ibi est solus panis alteratus tamen a qualitati[illegible] rum simul et ignis nec panis et vinum.

Quantum [illegible]

[illegible] re quantum ad superficiem littere. s. qp quecunqz plura corpora possunt esse simul virtute diuina. Et illud pbatur primo qtum ad 2nem. et 2o dat modus possibilitatis. Primum pbat ex multis. Primo qr xps natus é clauso mris vtero: remāsit. n. virgo post ptum. sz illud nō potuit esse nisi corpus xpi nascédo simul esset cu corpore matris: ideo etc. 2° qr pōitur xps resurrexisse clauso sepulchro: quod simlr non potuit esse nisi esset corpus christi sil cum lapidibus sepulcri: et sic idem quod prius. 3°. qr xps intrauit post resurrectioné ad discipulos ianuis clausis vt habetur Jo. 20. q re. etc. 4°. qr corpus celeste non pōt diuidi saltē quantum ad sbam spam: vnde dicitur Job. 37. qp celi solidissimi qua[illegible] alio corpore nunq corpus christi ascendisset ad celum empireu: nec corpora sanctor post resurrectioné illuc ascéderent: qd est erroneu. 5° qr corpus ñ impedit eé simul cum alio corpore nisi rōne qtitatis. vt pz ex pcedenti articulo: sed ex virtute diuina fit qp in sacro altaris corpus christi simul é cu quantitate panis. g eadé rōne posset fieri qp eét simul cu sba panis. et sic duo corpora eént simł. ¶ Mod⁹ aut quo hoc ponit é talis. Quātitas. n. per quā corp⁹ cōparatur ad locu hz duo facere. s. reddere corp⁹ quantu et occupare locu. Et primum est act⁹ eius quasi formal. 2m é actus ei⁹ quasi efficiétis. Ex quo pōt tripliciter argui. ¶ Primo sic. sicut se hz calor ad calefaciendu: sic qtitas ad occupandu locu: sz virtute diuina pōt fieri qp calor pns calefactibili ñ callefaciat ipm: vt fcm fuit i fornace babylōis respectu [illegible] sic. Uirtute diuina pt fieri qp pus maneat ámoto posteri[illegible] lectuu: sz dare eé quantu sbo p pri⁹ 2uenit qtitati q occupare locu: qr ille é actus formalis q sil est cu forma in sbo: alius āt est actus ei⁹ vt efficiétis respectu alterius q freqn[illegible] remaneat quantu: et nō occupet locu: et sic idé qp pus. ¶ 3° sic. Nō vr qp duo corpora ipediant esse in eodé loco nisi qr non apparet p quid destinguerent: sz illud nō impedit: qr [illegible] dato ét qp corpora distinguerent p loca de⁹ tn pōt facere p se qd pōt facere mediantibus causis scdis: et ita pōt distin[illegible] locor: quare etc. ¶ Scds modus dicendi est huic 2rius. s. [illegible] loco pprio: siue qp sint distincta sm situ: qd declaratur sic. sicut acceptu fuit pus corpus non ipeditur eé siml cu alio corpore: nisi rōne quantitatis: qr nihil pt prohibere qn corpus possit esse simul cu alio corpore in eodé loco nisi illud [illegible] ipeditiuu idétitatis nisi qd é cā diuersitatis: sz sola quantitas est illud per quod vnu corpus reqrit distinctu situm ab alio. g sola quantitas sm nām impedit simultatem pluru corpor in eodem loco. Hoc supposito probatur qp duo corpora ex hoc qp habent duas quantitates non possunt siml esse in eodem loco: quia duo corpora non possunt esse siml in eodem loco nisi partes sint indistincte sm positionem: sed hoc est impossibile. ergo impossibile est qp duo corpora possint esse simul in eodem loco. Utraqz premissarum probatur. Maior sic: quia si duo corpora habent partes suas distinctas positione: tunc cui applicatur vna non potest applicari alia que distat ab ea sm positionem: alioquin distaret et non distaret. si igitur omnes partes vnius corporis [illegible]

impossibile est q sint in eodem loco proprio. Si.n.essent in eodem loco proprio: necesse esset vt non distarent positione suarum partium: et hec fuit maior. Probatio minoris: quia non minus necesse est duo corpora distingui ad inuicem positione: q duas partes eiusdē corporis [illegible] eiusdem corporis quantitatiue necessario distingui [illegible] tione: hoc.n.est de rōne intrinseca et formali quātitatis q [illegible] virtute q quātitas nō hēat distinctionē ptiū. cū hec sit e[illegible] [illegible] guūt positiōe. Mi.h' rōnis iā pz: sz pbatio ma. qr actualis [illegible] sil: sz vna quātitas efficit duę sola diuisione: igit si an diui [illegible] tates iter se diuise possūt vniri et fieri ptes vni' quātitatis ptinue pstitute ex ipsis. sicut e° ptes vnite possunt d[illegible] ad se et eē distincte quātitates: pp qd vr dō eē idē iudiciū d [illegible] quātitatis iter se induisis ita q si ptes quātitatis idiuise [illegible] ita q quātitates corp eēnt indistincte sm positionē: p eādē rōnem ptes eiusdē quātitatis possent sup se replicari: ita vt eēnt idistincte sm positionē: et itez possent replicari vt tota replicatio fieret sup minimā vnaz ptē illi' quātitatis [illegible] celū nihil amittens de sua quātitate posset ptineri in modica bursa. Itē sic partes quātitatis successiue, vt sunt tps et motus hñt ordinē durationis: sic partes pmanentis hñt ordinē positionis: sz nulla vtute pōt fieri q partes quantitatis successiue vt motus et tps sint sil' duratione. cū de rōne eaz sit pus et posterius s3 durationē. g nulla virtute pt fieri q ptes quātitatis pmanētis sint sil' positione. B āt sic [illegible] dez rōnez due ptes quātitatis: cuz qlz pars quantitatis sit quātitas: qre et c. Qui aūt vellet hāc viā tenere posset rñde [illegible] corpora esse sil. ¶ Ad pmū dicendū q non ē sile de calefactione respectu caloris et de occupatione respectu quātitatis: qr p calefactionē fit aliq nā in calefacto. s. calor g vtute diuina pōt ipediri ne fiat pseruādo qlitatē oppositā pp qd calidū pñs calefactibili pōt virtute diuia ipediri ne calefaceat: sz ad occupare non seqē aliq nā absoluta ex pñtia locati ad locū vel e°: sz ex hoc solo occupat locus [illegible] qd locatū hz infra locū distensionū suaz partiū [illegible] hoc sit eēntiale locato put ē quantū sicut pus pbatū ē: impossibile est q locatū sit i loco et q non occupet ipm locuz ac p pñs sit incōpossibile alteri sic occupanti. ¶ Ad 2m dicendū q deus pōt facere q corpus sit quātū et q nō occupet locū: qr pōt facere corpus sine loco: sz supposito q corpus sit i loco. Non pōt fieri q non occupet locū: qr non est pus: imo nec aliud realr ē quantū eē i loco q occupare locum. qr occupare locū est hre i loco partes positione distictas et distantes a se iuicē et ab oi alia qtitate: et istud non ē [illegible] cit difficultatē corpus ptinēs aliud i quo ptentū dr esse sic in loco: qr si duo corpora ponerent esse i loco ptinenti et postea corpus cōtinens totalr ānullaret non pp hoc pcedētia corpora desinerēt sil' esse: qr qtuis illa simultas non eēt s3 [illegible]

tati: cū distātia partiū quātitatis sit essentialiter itrinseca quātitati. ¶ Ad 3m dicendū q deus pt suare distinctionē corporum sine distinctione locoruz: qr potest facere plura corpora quoz neutrū sit in loco: nō potest tñ facere q duo quanta sint distincta et q partes eorum sint positione indistincte: cū hoc sit ptra rōnem intrinsecā quātitatis. et quia hoc seqtur si ponerent plura corpora eē in eodē loco: ideo illud non est possibile. ¶ Ad formā rōis dicēdū q nō prohibentur plura corpora esse in eodem loco qr locus sit cā distinctionis corpoz. s3 qr distinctio corpoz requirit disti [illegible] tiones et q videntur pbare pnez et vident sumi ex dictis sacre scripture. et ex illis q cōiter tenet ecclia possent euadi h [illegible] cut ante: pcedendū est sicut verissimū. Fuit.n. virgo nō solum ex carentia experientie delectationis carnal' per quā solā experientiā virginitas amittit prope: sz etiaz per integritatem membri corporalis: nec tñ propter hoc in natiuitate xpi fuerunt duo corpora simul. s. corpus xpi cū corpore matris: qr est alius modus possibilis. s. q v[illegible] fuerit facta dilatatio neruoz et meatuū [illegible] tio aliqua vel fractio: sic sm Augustinū. 14. de ciuitate dei factum fuisset in oibus mulieribus si status inocentie durasset: qr tunc peperissent sine dolore q nunc est pena peccati sm sniam diui gene. 3°. et proles nata fuisset p dilatationem membroz vrinaliū et non per fractionez vel diuisionem q non pōt esse in sentientibus sine dolore. Et hāc viā videntur tenere Gregorius nicenus et Ambrosi' sup illo verbo luce scdo. Omne masculinuz et c. Ibi.n. dicit Gregorius nicenus sic. hac āt lege decretū in solo incarnato deo singulariter et ab alijs idifferēter ipleri vr. Ipse nāq solus ineffabiliter pceptus ac icōprehensibilr editus apuit vterum virginalem nō an e pnubio reseratum: seruans et post partuz mirabilem inuiolabilr signaculū castitatis. Et ambro. ibidem dic. Nō.n. rursus coitus vulue virginal' secreta reserauit: sz imaculatū semen inuiolabilr vtero spūs sanctus infudit. Et subdit qd pertinet ad propositum dicens. Qui g vuluā sanctificauit alienaz vt nasceret propha: hic est q apuit matris sue vuluā vt imaculatus exiret. ¶ Ad 2m dicenduz q ex nullo textu sacre scripture habet q xps resurrexerit clauso sepulchro: et ideo assertio pria nō preiudicat fidei nec scripture: qr si ex dictis aliquorum sanctoz habeat q resurrexit clauso sepulchro accipiendus est pro opinione. Et si hoc dictū esset approbatū: tunc respondendum esset sicut in responsione tertij argumēti statim dicetur. ¶ Ad 3m cū dr q christus post resurrectionez intrauit ad discipulos clausis ianuis: absolute. dicendū ē hoc eē verum. s. q cū fores essent clause venit iesus: sed non dicitur q intrauit per ianuas clausas. Cum.n. corpus gloriosū possit moueri per aerem sicut per terrā: et xps virtute diuina potuit corpus suum ostendere vel occultare prout voluit potuit intrare ad discipulos per fenestrā vel per quemcūq alium locū et tunc primū se ostendere qñ fuit coram discipulis: et sic vere venit ianuis clausis sz nō per ianuas clausas: et si per ianuas intrauit potuerunt et subito aperiri et subito claudi ita vt apertio et clausio lateret discipulos: et qr res dicitur fieri qñ innotescit: ideo dicunt fuisse clause: qr apertio earum nulli apparuit. Et hoc modo posset dici resurrexisse sepulchro clauso si illō alicubi legeret. vl' posset dici q christ' ratione qua deus habuit in potestate sua corpus et figuram corporis: ita q potuit figuram corporis mutare in figuram angustam et sic intrare per quamcunq rimam ianuarum eis remanentibus clausis. et qtuis aliqui [illegible] fuerit impossibile christo inquantum deus: conuenien[illegible]

[illegible] ¶ Ad 4m dicendū q̄ siue ponatur celū diuisibile p nām siue virtute diuina non oꝫ ponere q̄ corpus xp̄i in ascēsu fuisse sil' cū corporibus sparum sed q̄ cesserunt corpori christi. Et si dicatur q̄ oē diuisibile est corruptibile: dicendū q̄ nō oꝫ: qꝛ diuisio nō arguit corruptionem in illis i qb' ē: sꝫ addit facilita[illegible] cor[illegible] diuisuꝫ ī plures ptes facili' corrūpit. q̄ si eēt integ[illegible] grū: diuisio tn̄ ñ dat eis cōruptibilitatē sꝫ suppōit qd pꝫ: qꝛ [illegible] videret nō corrūperet. Nō.n. corrūperet a suo ꝯrio: quia [illegible] ponit: nec diuisione ad minima: qꝛ tale quātū ẜm se est diuisibile i infinitū: nec ē possibile puenire ad minimuꝫ nec [illegible] ruptibilitatē saltē illa q̄ fieret v̄tute diuia: nec celi dicūt solidissimi qn possint v̄tute diuina diuidi ꝛ pbere trāsitū cor[illegible] nālr sunt icorruptibiles. ¶ Ad 5m dicendū q̄ corpus xp̄i [illegible] loco: sicut aūt fuit ōnsum pus nō ē necesse q̄ quātitas corporis xp̄i sit i hoc sacrō: nec ex vi ꝯuersiōis vt oēs ꝯcedūt: nec ex ꝯcomitātia aliqua q̄ntis vnū ab altero nō sit distinctū. vt pleni' fuit supius declaratuꝫ. ¶ Uerūtn̄ q̄ntis iste [illegible] tum cōius tenet. ꝛ illa q̄ dicta sūt de natiuitate xp̄i ꝛ igressu ei' ad discipulos post resurrectionē ꝛ egressu d sepulcro: [illegible] re ad rōnes positionis in ꝯtrariū: nec ad p̄ns pꝫ rñsio ad rō[illegible] simul in eodē loco. Primū.n. expsse implicat ꝯdictio [illegible] extra ꝯtinentē: pp qd illa q̄ sunt i distinctis locis circūscri[illegible]tiue necāo distincta sūt. est āt ꝯ rōneꝫ vnius q̄ sit distinctū: [illegible] ctionē. Sꝫ ponere plura corpora sil' in eodē loco solū v̄r re[illegible] ctio corpoꝝ nō est p loca sꝫ p se ipsa: vel p quātitates suas: ꝛ ita pōt virtute diuina ꝯseruari nō obstante vnitate loci.

¶ Ad 2m pōt dici q̄ nō pōt p imaginationē fingi q̄ in vno loco sint plura corpora: qꝛ imaginatio nō trāscēdit quātū: ꝛ ideo p imaginationē sp accipiunt plura q̄nta vt finita ꝛ distincta: sꝫ intellect' q̄ est altior imaginatiōe pōt ꝯcipere: qꝛ lꝫ q̄ntū in se habeat ptes positōe distinctas: tn̄ cōpando vnū q̄ntū alteri: non oꝫ q̄ sic distinguant adeo q̄ vnū expellat aliud i eodē loco vel situ: cū ille sit act' scdˢ q̄ntitatis a quo quātitas pōt v̄tute diuina puari. ¶ Ad 3m dicendū q̄ non ē sile de duob' accn̄tibus respectu vni' subiecti ꝛ de duobus corporib' respectu vni' loci: qꝛ accidētia se hn̄t iformatiue ad sbm. corpora aūt se hn̄t ad locū extrinsece. Itē forte q̄nuis duo accn̄tia absoluta nō possint eē in eodē sbo vt [illegible] tia possunt eē in vno subiecto sic in vno patre due pn̄itates respectu duoꝝ filioꝝ: nec ē dubiū qn i duob' sbis sint duo accn̄tia respectiua p cōparationē ad vnū. sicut in duo[bus] filiis sunt due filiationes p cōparationē ad vnū patrē.

[illegible] co dicit respectū corporis ad locuꝫ: pp qd nihil phibet qn duo corpora sil' hēant duo vbi respectu eiusdē loci. ¶ Ratio in oppositū q̄uis sit ad ōnem cōem tn̄ solui pōt: qꝛ nō est sile de duabus cōpletis naturis respectu vni' suppositi ꝛ de duob' corporib' respectu vnius loci: qꝛ nā ꝯstituit suppositū rōne modi eēndi in se: q cū nō sit de intrīseca rōne nature pōt ab ea separi: ꝛ tūc talis nā nō ꝯstituit suppositū sꝫ alia a qua nō sepabit modus: ꝛ tūc erunt plures nature i eodē supposito. Sꝫ occupare locū ꝯuenit quāto rōe ei' q̄ est de intrīseca rōne quāti. s. ex eo q̄ hꝫ ptes distātes: [illegible] cendū sicut ad dictū euāgelij qd allegat ¶ Si qs autem velit tenere cōem opinionē pōt sic ꝯfirmare q̄ duo corpa eē simul i eodē loco ē possibile diuina v̄tute tanq̄ nō iplicans ꝯdictionē: qꝛ res pōt eē sine eo qd nō est de rōe sue essentie nec sui eē: cū ad eē rei nihil plus includat: ꝛ si ponat res cū eēntia ꝛ esse oi alio circūscripto. nulla ꝯdictio ē reꝫ sic eē. Nā ponere reꝫ sine sua eēntia: vt hoiem sine aīa vel corpore bn̄ est ꝯdictio: ꝛ sil'r ponere rē sine eo a quo hꝫ existere ꝛ si nō eēntiaꝫ sicut mām sine forma. Sꝫ quātitas ñ icludit in sua eēntia nec i suo eē formalr ꝛ essentialr situꝫ: nec p ꝯns distinctionē situs seu positionis q̄ ē posterior: qꝛ [illegible] tio sit aliud pdicamentū distinctuꝫ a q̄ntitate siue dñat vt res: siue vt modus a re: saltē rōne formali dr̄t ꝛ qditatiue: ꝛ si nō ē de rōne sue eēntie. nec p ꝯns sui eē: cū nihil cadat mediū iter eēntiā. ꝛ eē: nec eē vni' pdicamēti dsert suā eēn[illegible] ꝯpletā ei' diffinitionē: qꝛ pt res eē posita sua diffinitiōe oī [illegible] pleta rō quātitatis. Qd aūt iste ptes sint distincte situ vl lo[illegible] hēat ptes ꝛ ille non distinguant situ. q̄ro vtrū ille sint quātitas vel non: Si dicis q̄ non. q̄ hēo diffinitionē ꝛ non diffinitū. Si aūt dicis q̄ sic. q̄ eē partē ex pte non est de essentia quātitatis. Si dicat q̄ spēs abundat a genere ꝛ q̄ntitas ꝯtinua vt ē quātitas non icludit nisi solū ptibilitatē sꝫ vt ē ꝯtinua determinat partibilitatē cū situ: pt dici q̄ ꝛ si dterminaret sibi situm non tn̄ pp hoc determinationeꝫ situs vel distinctionē. Nā punct' ē vnitas posita: ꝛ tn̄ duo puncta q̄ sūt i extremitatib' duaꝝ lineaꝝ ꝯtiguarū habēt vnūmet situ ꝛ nihilomin' sunt vere puncta ꝛ vere posita ꝛ situata: [illegible] seu posite: sꝫ non situ nec positione distincte: hoc tn̄ non est veꝝ: qꝛ nunq̄ vnū pdicamentū est dn̄a specifica alteri' lꝫ spēs relationuꝫ innotescant aliq̄n p spēs alioꝝ. 5°. metaphisice. Sꝫ aptitudo ad h bene pt dici eēntial' ꝛ specificās quātitatē ꝯtinuā pmanentē. Permanentia. q̄ vr̄ esse dn̄a quātitatis ꝯtinue respectu successiue ꝛ nō situs. Si aūt dicatur continuum est cuius partes copulantur ad aliquem vnum comunē terminum qui supponit distantiam partiū extremarum a media: dicendum q̄ non est verum. Ma[illegible]

Solu[illegible]

[illegible] quantitas [illegible] in genere [illegible] in spetie aliqua eius oporteret q esset in aliqua specie. Si aut no esset in spe qtitatis stinue pmanetis in nulla alia esse posset: no. n. in discreta q supponit stinua nec in succes[illegible] manetis: et sic ei accidit quo ad eentiaz hre in partib disti[illegible] [illegible] pp hoc ptes qtitatis eiusde: qz et nalr partes supficiei cotinentis et ptete sunt situ siuncte et imediate no distates: qz locus et locatu sut sil et tn ptes supficiei alterius iter se [illegible] nifest et ro huius posset dari: qz odictio est q aliqua sint distincta et plura iter se et tn careat oi ca distinctionis: qtitas [illegible] hret sm. Qn aut sunt qtitates diversoz corpoz: si sint in distincte situ adhuc remanet distincte simplr scis et ad effectu sufficit altera causaz quaz: qlibz e sufficiens. Sz i eade quantitate idiuisa ofusa distictioe situs no remanet di[illegible] ptib subiecti: cu magis eo hec distinctio isit sbo ab ipsa qtitate: vn deus q pot facere duo corpora ee i eode loco qn sunt physica n posset ibi facere duo corpora mathematica qz no distinguut subiecto qd e veru nisi faceret hz miraculum qd e sibi possibile: qz illa distinctione qua hnt accntia a subiectis pot eis dare et cosernare sine sbis: sic duas albedines sepatas posset facere: pp qd et aliqb vr q posset fa[illegible] hoc salte q defect distinctiois no ipediret sz bn aliud impediret. Sz ista soloo no e bona vt videbit in seqnti argumto. vn standu est i solone pmi argumeti scededo q idez sit de replicatioe eiusde quatitatis sup se ipam etc: nec sequet ipossibile: qz sancti dicut q deus pt facere camelu p foram acus trasire: qd forte no esset p copressione in minima figura salua vita ei q no patereť ossiuz ofractione: sz p hoc q partes se invice subintraret vt ita dixerim sublata ab eis distictione situs pter minima et minorez foramen acus vt posset trasire. Si. n. 2 corpora distiscta itegra et incorrupta vnire pot in vno loco: multo magis diversas ptes eiusdez corporis puta man et pedes. ¶ Ad 3m dici pot vt bis replicatu est scededo maiore q diverse ptes diversoz motuu possunt ee sil tpe et ipsi toti mot: siue i eode sbo differetes spe: vt ide ho simul currit et calefit: siue i diversis: vt duo sil currut: sz no diverse ptes eiusde motus: et silr diversoz cor[illegible] ronez tacta in scdo argumeto. Sz istud no valet pp ronez ipsoz q bene probat in pmo argumto q quatitas diuisa n min regrit distictione q idiuisa. Dicendu e g ad exepla d diversis supficiebus et motib q sunt sil plusq diverse partes eiusde q hoc no est pp diversitate sboz vt dicebatur i solone scdi argumeti: Sz pp hoc q copanť ad invice no vt quata sz indiuisibilia et termini quatitatis: qz supficies est idiuisibil hm pfunditate: vn supficies stinens scaua et cotenta suexa sunt sil hm pfunditate hz qua no sunt ptes sz termini diversaz quatitatu: sz supficies suexa stinetis et silr suexa sateti no sunt magis sil q si eent eiusde quatitatis: imo tantu nec plus nec minus distat ab invice: et silr de motib scurrentib. qz scurrut adinvice sicut et due linee siungerent hm latitudine si vna poneret iuxta alia. Per idem. n. esset ac si duo puncta ponerent sil: que no faciunt aliqd maius: motus. n. hz ptes q sunt prius et posterius et n [illegible]

[illegible] ctas situ: sic impossibile est de diversis partibus eiusdem qtitatis. ¶ Et ad ronez que tacta est stra b in solone scdi argumenti: dicendu est q posita ca formali in hntib mag deus pt supplere oez alia causalitate: lz ergo dicat q ptes quatitatis dfant sbo et situ: vtraqz tn est dria extrinseca et n essentialis: q tam sbm q situs sunt extra essentia quatitatis: vnde vna pars quantitatis dfť ab alia formalr intrinsece se ipsa cu sit forma. Actus. n. se ipso formalr distinguit a quocunqz distinguat: pp qd si partes eiusdem quantitatis hntis sbm suum vel nullu super se replicate fiant situ i d. stincte sublata distinctioe effectiua vel malr sbi et sublata distinctioe accntali et extrinseca situs deo oseruate effectiue: remanet eis formal et essential et intrinseca distinctio quam hnt a se ipsis formaliter: sicut sublatis quatitatibus duoz hoium sublata esset distinctio numeral accntalis exterior qua erant duo quata: sz remaneret alia q essent duo hoies et multi multitudine subalia ab vno qd suertitur cu ente. Propter qd dicendu est ad argu q minor e vera: sz maior falsa: qz no sic se hnt partes quantitatis pmanentis [illegible] [illegible] est dria specifica et essentialis motus et tpis: vn no pt fieri motus sine successioe. plusq ho sine rone: sed positio no est dria quantitatis cum sit aliud pdicamentu. sed e bene ppria passio eius a qua deus pot separare sbm sicut prius a posteriori: sed habere partes eiusde ronis est propria quidditas quantitatis et nihil plus. non aut habere partes absolute: cu hoc habeat sba coposita. ergo qtitas manens per essentiam sua est apta nata here situ: et p se pmo mo hz [illegible] mediate a pncipijs essentialibus subiecti: pot dici q per essentiam est aptu natu ad illa. sed actualis inherentia pertinet ad 2m modu perseitatis. ¶ Possunt et impediri solones ad auctoritates: p o natiuitate xpi no valet dilatatio illa: qz non est de mete scto: q dicunt hortu sclusum semper fuisse beatu vteru. Qz alij dicunt eum apuisse. exponendum est sicut dr infernu aperuisse. hz. n. clauem dauid qui apit. etc. Quia. n. homo no exit de domo clausa nisi aperiat hostium. et de inferno nullus exire poterat: Xps aut inde exiuit et alios extraxit et exire inde fecit: pp hoc dr q infernu apuit: no q eius ingressum fregerit nec dilatauerit. ita xps qz de matre exiuit dr vteru aperuisse: qz sine apertione nullus filius exit: et sic ad modu apientis exeudo se hnit: no q dilatauerit: qz tal aptio et sine fractione clausioni opponitur et no fractioni: Sancti aut dicunt no soluz clausum pudoris signaculu sed et ipm vteruz et porta i domo dni clausam: et q porta clausa erat pricipi et no apietur et dns intrat et exit per eam: et multa huiusmodi ¶ Ad aliud de sepulchro dicendum per interemptionez. vn refert comestor vocem auditam. sic potuit xps clauso prodire sepulchro: et licet n sit articulus fidei: tn si recipitur auctoritas non est ad mente illoz exponere q subito apertum sit et subito clausum immo intelligunt q ante oez apertione exiuit. ¶ De ianuis clausis certum est q per fenestras potuit ingredi. sed non sic intelligunt sancti: et lz no sit impossibile deo et immortale i minimaz figuram redigere: tamen non conuenit corpori immortali quod sine fractione ossiu videtur no posse fieri: Et multo magis illud dicere debuerunt in natiuitate christi. Nam quantitas formice sufficit ad magnitudinem corporis animati primum anima rationali: vnde cum salua virginitate. mestruus cruor. et vrina exeunt: potuit sic corpus christi ab ipso comprimi vt et sine fractione et dilatatioe exiret et viuus ho remaneret ¶ De [illegible]

ribus: sic illud sanctorũ corporibus innumeralibus ꝛ huc atq₃ illuc discurrentibus quia sicut scintille in harundineto discurrẽt. ¶ De 5° aũt dicẽdũ ẽ ꝙ licet q̄titas xpi sit in altari: tñ nõ est ibi localiter: vnde nõ est mĩtũ ad ꝓpositũ.
[illegible]

Quarto
querit de dote agilitatis an corpora [illegible] rõne sue agilitatis de loco ad locum. Et videtur ꝙ sic: qꝛ oẽ qđ mouet̃: aut mouet̃ i tẽpore: aut mouet̃ in istanti: s₃ corpora gl'iosa post resurrectionẽ non mouebunt̃ in tpe. ergo mouebũtur in istãti. Minor pbat̃: qꝛ tunc tps non erit: eo ꝙ motus celi cessabit: iõ ꝛc. ¶ Itẽ illđ qđ mouet̃ eq̄ cito ad ꝓpinquũ sicut ad distãs nõ mouetur in tpe: s₃ corp° gloriosũ mouebit̃ eq̄ cito ad ꝓpinquũ sic̃ ad distans: vñ Aug. dicit in q̃onib° de resurrectiõe ꝙ corpus gloriosũ vtraq₃ internalla pari celeritate ptingeret. ergo ꝛc. ¶ Itẽ aug. xx. de ciuitate dei dicit: ꝙ vbicũq₃ voluerit sp̃s ibi erit corpus: s₃ motus volũtatis s̃m quẽ vult sp̃us alicubi eẽ est i instãti. ergo ꝛ corp° gl'iosũ mouebit̃ i instãti. ¶ In ꝯtriũ arguit̃: qꝛ vnũ corpus nõ põt eẽ simul in plurib° locis vt dictũ fuit q̃one p̄cedente: s₃ s̃ motꝰ localis corporis
[illegible]
locis. s. in q̃libet pte medij ꝛ in termino. ergo ĩpossibile ẽ ꝙ corpus gloriosũ moueatur in istanti. ¶ R° circa istã q̃onez videnda sunt tria. Primũ est an gl'iosa corpora sint futura agilia. 2m est an q̃nq₃ moueãtur de loco ad locũ: ꝛ quali mõ. 3m ẽ an motus possit fieri i istãti an nec io fiat i tpe.

Quantũ [illegible] tus: vn° s̃m nãz elemẽti p̄dñantis quo mouet̃ nãlr deorsuz sicut cetera grauia. Alius ẽ motus cuius
[illegible]
ter istos motus: vna ẽ ex parte pincipiorũ. Nã principiuz p̄mi motus est a pte corporis ꝛ nullo mõ a pte aĩe: naz si corpus eẽt sine aĩa nihilominus moueret̃ tali motu si eẽt sursum ꝛ nõ esset aliqđ detinens: s₃ principiũ sc̃di motus ẽ aliqua pars corporis nõ vt est corporis. s₃ vt est aĩati: vñ talis motus nõ cõpeteret corpori sine aĩa. 2a dña est: qꝛ p̄mus motus ẽ ad determinatũ vbi ꝛ vniformiter: qꝛ sequtur formã nãlez. Sc̃ds motus ẽ ad diuersa vbi ꝛ disformiter: qꝛ sequtur app̄hensionẽ q̄ põt variari s̃m diuersa appetib[illegible] ꝛ ideo hõ vel aĩal põt motũ variare ad diuersa vbi ꝛ diuer
[illegible]
sistere motũ progressiuũ p cognitionẽ qua informat̃ imaginatiua hoĩs vel aĩal: s₃ nõ aliũ q est ex nã elementi p̄dñantis. Si. n. hõ esset sursuz nec eẽt retinens: necio caderet nec cadens posset sistere motũ sui casus. Et ex hoc ad ꝓpositũ
[illegible]
motũ localẽ nõ qdez s̃m motuz quo aĩal mouet̃ s̃m nãm elemẽti p̄dñantis: qꝛ sic corpus mortuũ esset agilius q̄ viuum: qꝛ tanq̄ ponderosius citius mouet̃ deorsũ q̄ corpus viuũ ꝛ tñ nullus dicit corp° mortuũ agile. Itẽ agilitas vr̃ cõditio mouentis se ip̃m: sola ãt aĩata mouẽt se ꝛ solũ s̃m
[illegible]
liter se mouendũ ꝛ prompte motu ꝓgressiuo. Hãc ãt agilitatez rõnabile est ponere i corporibus beatorũ. qꝛ sicut dictum fuit p̄us i hĩs corpus plene erit sbm sp̃ui: sp̃us autez siue aĩa compat̃ ad corpus nõ solũ vt forma: s₃ vt motor: ꝛ iõ dz eẽ subiectũ non solũ vt formali pfectioni. s₃ ẽt vt mo
[illegible]
forme. vel pfectioni: sic p agilitatẽ plene subijcit̃ ei vt motori adeo vt prõpte ꝛ facilr sine fatigatione celerrime moueat̃ s̃m iperiũ volũtatis. Per qđ aũt fit ista agilitas: non ẽ oĩo clarũ: videt̃ tñ ꝙ fit p ablationẽ grauitatis a corporibus btõrũ: qđ pz p̄ p auctoritatez augustini. xx. de ciuitate
[illegible]

[illegible] tionẽ grauitatis vel p collõnẽ alicuius q̄litatis. Si p ablatione q̄litatis: aut illa qualitas iclinabit ad motũ aut solũ faciet ꝙ grauitas nõ ĩpediet: aut retardabit motũ pcessi[illegible]
miatũ motũ ꝛ determinatũ locũ ꝛ necessario: qꝛ iclinabit per modũ nãe ꝛ nõ s̃m app̄hensionẽ cum non ponat̃ qualitas appetitiua vel cognoscitiua: ꝛ tũc beati ñ possẽt moue[illegible]
tas solũ faceret ꝙ inclinatio grauitatis nõ ĩpediret aliũm[illegible]
lius ẽ dicere ꝙ grauitas auferat̃ ꝛ p ꝯñs inclinatio grauita[illegible]
[illegible]
lem iclinationẽ corporis. Ille. n. est ad deorsuz rõne grauitatis. Prima ãt istarũ cãruz tollet̃ a corpore gl'iioso p ĩpassibilitatẽ rõne cuius organa mot° nullã patient̃ resolõnem nec per ꝯñs debilitatẽ. 2a aũt tollet̃ p agilitatẽ nõ alr q̄ p sublationẽ grauitatis: nec ex hoc p̄peribit aliqđ a corpo[illegible]
sitate corporũ vt sunt aliq̄ mẽbra q̄ in patria nullũ hñt vsũ [illegible]
moueant̃ ad loca nãlia in qbus ꝯseruant̃: tali ãt ꝯseruatione nõ ĩdigebũt: q̄re ꝛc. Est igit̃ dos agilitatis ad hoc vt corpus sũme obediat aĩe vt motori q̄tũ ad motũ localẽ ꝛ pro[illegible]
[illegible]
motũ deorsũ plus q̄ grauitas: velocius. n. moueret̃ [illegible] gl'iosũ ĩperio aĩe a celo ad terrã q̄ corpus graue ceteris pa[illegible]
[illegible]
tẽ ne mediũ resistat corpori glorioso: tãtũ: q̄tuz faceret nõ
[illegible]
sit natũ reddi hñ mobile ab aĩa per aliqđ intrinsecũ: puta
[illegible]
vel ammouentẽ qualitatez iclinãtem ad ꝯtriũ. s₃ per intrinsecam nãm sic̃ ꝛ graue obedit nature superiori ad supplẽdum vacuũ manente sua grauitate: qꝛ per intrinsecã nãm est sibi hoc inditũ: sic per grãm intrinsecã erit corpus bũnum obediens sp̃ui ad motũ sine ammotione grauitatis.
[illegible]
auferet pondus a corporibus beatis non quo ad essentiaz sed quo ad impedimentũ: sicut dr̃ ꝙ caro ꝛ sanguis regnũ
[illegible]
dicendũ ꝙ dos agilitatis ĩpediet ne grauitas resistat motui: Cui aĩs est nata resistere ꝛ cũ hoc hĩlitabit corp° ad motum: ita ꝙ grauitas ꝓderit ad motum deorsum ꝛ non oberit ad aliquem alium licet eius prodesse ad motum sit par tũ momenti respectu velocitatis quaz habebit ex dote agilitatis. Corpus. n. mathematicum licet non haberet aliq̄ resistentiam ad aliquem motum: non tamen ita eẽt mobile sursuz sicut leue: nec deorsuz sicut graue. ¶ Preterea. non est corpus nãle quod nõ hz iclinationẽ ad motuz: sed
[illegible]

gloriā.ergo sic pficiet sua nā q debit intus inclinationē
ad motum. Qd dr q inclinaret ad vnā partē nō ē verum/
mo sicut celū est natū moueri ad oēm partē equalr: qz est
natū moueri ab angelo ad nutū: pp qd ita mouet ab orien
te in occidēs sicut e cō: r planete i epiciclis r excentricis: ita
corp gliosuz ita in vacuo sicut in pleno r ad oēm drīaz po
[illegible]
ad ipeliū sps r ñ ad aliō. Qz dr q frustra fit p plura rc.
dico q meli ē nāe aliqd addere q̄ eā destruere: nec āmo
tio grauitatis daret mobilitatē lz tolleret ipedimentum.
[illegible]
bere grauitatē a pdominio grauiū. Qd dr zo de cōserua
tione post diē iudicij: dicendū q silr ñ ē timor corruptibili
tatis in elemētis: nihilominus tñ erunt in eis grauitas r le
[illegible]

Quantū ad zm. tenenduz est q corpora gliosa qñq
[illegible]
le ē: qz vtus pcedēs in actuz exercitū r potētia pfectior ap
paret q̄ si nō exiret i actū: actus.n. manifestat vtutē. Cum
igit in btis sit virt motiua pfecta ex pte aie r sūma habili
tas ex pte corporis rōnabile est q qñq demonstret p effe
ctū: r ita pbabile est q beati qñq moueant motu pcessi
uo qui solū apparet eē in nobis causat ab aīa p apprehen
[illegible]
corpis q organice huic motui dseruiūt. Utrū āt operat
eius alius motus quo moueat corp ab aīa non organice
.i. nō pars post partē sicut nūc fit sed totum simul ex equo
sicut nūc graue descēdit deorsuz r leue ascēdit sursuz: vide
[illegible]
ad duas partes eius. Primo q i aīa sit virt motiua ta[illegible]
qz icōueniēs vr q aīa sepata nō possit se mouere ad [illegible]
ueniēs sibi: sz talis mot aie sepate nō fit organice. g in aīa
sepata ē virt ad mouēdū nō organice: nec istud repugnat
sue pfectioni: qz angeli q sunt pfectiores aiab sepatis mo
uent de loco ad locū r nō organice. Itē ex pte corporis vr
eē cōueniens dispositio ad talē motū. Nā corpora beatorū
fm oēm partē sui sunt simplr r imediate sbta aie r spūi: r iō
possunt simul fm oēm partē sui imediate ab aīa moueri r
nō vna ps mediāte alia. Istud autem videt mere ficti
tiuz: r ē ipossibile ponēdo q i hoīe non sit alia forma pter
rōnalez: qz fm hoc ps cēntial hoīs q distinguit ab aīa ē so
la mā: cū ergo mouens r motū pmo sint aliud r aliō: qz ni
hil a se ipso mouet pmo seqret q sicut aīa eēt mouens ta
li motu: sic mā prima eēt pmo mota ab ipsa: qd ē ipossibile
[illegible]
ter aīam p quaz corp sit actu corp adhuc talis mot vr fi
ctio: qz fm istos in aīa post resurrectionē nō erit alia virt
ad mouendū pter illā quaz hūit dū eēt i corpore corrup/
tibili r quā retinuit sepata: sz cōstat q oīs virt motiua quā
nunc hz aīa ē motiua corporis solū vno modo.i. organice:
pp quod r natura dedit sibi partes organicas determina/
tas ad hunc motū r differentes fm drīam motus: [illegible]
alie ptes in aīalibus gressibilibus r alie i auibus: ad [illegible]
aūt motuz q ē totius corporis fm se totū: nullā dispōnem
dedit: pp quod videt fictitiū q virt aie se extēdat aliquo
mō ad illū motuz. Nec valent rōnes quas ipsi adducunt.
Cū.n. dicūt q icōueniēs ē q aīa sepata nō moueat se de
loco ad locū absq dubio icōueniēs ē sz oēz pluraz q ali[illegible]
[illegible]
citer equoce: r ex talibus nō pōt sūmi efficax arm. Itē dato
q aīa haberet talē virtutē mouēdi se. nō tñ seqret q hret
talē virtutē ad mouendū corpus fm talē motuz. Sic.n. p
nunc r pro tunc corpus viuificabit ab aīa: q tñ vna pars p
prius q̄ alia: qz oēs alie mediante corde: sic r multo am
plius corp mouebit ab aīa nō fm oēs ptes pmo r ex equo
sz fz vnā mediante alia sicut ipsa dispositio organoz ho
[illegible]
tur q opinio sit vera in cōne lz falsa i rōne. Slr.n. eē vide
tur q aīa sit nata se mouere ad oēm locū sibi cōuenientem
qz fm nām nullus locus ē sibi cōuenens nec discōueniēs.
Itē qd dicunt nullā virtutē addi corpori nec aie r tñ sic dif
ferēter mouere ē ficticiū: qz idē manens idē: natū est face
re r pati idē: vnde q aīa nō variata quo ad potentiā acti
[illegible]
sit moueri organice r pgressiue sicut modo: nihilomin tñ
r totū simul poterit moueri: vt leue sursuz r graue deorsū
sicut r angelus mouet corp assumptū r ñ assumptū [illegible]
nō sit vsquaq sile: qz nec celū posset mouere nisi circu/
lariter. Cū.n. dicit scriptura ferebat in celū: vr q pededē
tim q̄si p gradus schale ascēderet. nō q in aere vestigia fi
[illegible]
erat corpus vel nō ipediebat: sz iō qz nō videt q mouēdo
vnā tibiā post aliā sicut fit currendo posset corp gliosū ita
cito mouere sicut dr esse mobile. Nō.n. hic cōputando pas
[illegible]
dere. sicut g angelus dñi portauit abacuch r reportauit: r
spūs dñi rapuit philippū: mouent qñ volūt pgressiue r quē
admodū scitille i arūdineto discurrūt. Et ad tria argu
mēta q̄ cō hoc fiunt ē rñdendū. Ad pmū q mā prima erit
mota p se: dicendū q nō: sz aīa fm q ē intellectiua r voliti
ua erit p se mouēs r totū corpus erit p se motū r pmo: r aīa
p accñs: ita q cōpositū erit r motū r mouēs natū subsiste/
re.i. aīa: necoz distingui sbo partē mouentē r motā: qz vo
luntas iprimit affectionē appetitui sensitiuo a quo ñ distat
sbo: r sic pōt iprimere toti corpori silr motuz localē. Ad
zm dicendū q ad motū pgressiuuz qz fit mō determinato
nā dedit organa determinata qb carent planete r stelle
nō hñtes illā virtutē. 3o de aīa. r zo celi. sz mot totius siml
nō est hō: iō determinata organa ad hoc nō reqrit. Ad
[illegible]
g nūc vna ps viuificat mediāte alia ita r tc: qz h ē pfectō
nis r meli: sz moueri vnā partē post aliā sic mō: iped[illegible]
[illegible]

Quantū ad 3m de tpe mot corpoz gloriosoz dōz ē
[illegible]
sz in tpe: qz oīs motus q ē de extremo in extremū p mediū
necessario ē in tpe: sz oīs motus corpoz gloriosoz est hō,
g rc. Maior pz: qz rō mediū est q prius attingat a mobili q̄
extremū vt pz ex qnto physicoz. prius āt r posteri ñ sunt
nisi in tpe. Minor pbat: qz nulla vtus creata pōt imutare
cursum nāe: sz cursus nature ē i motu locali q sit de extre/
mo in extremū p mediū: virtus aūt motiua corpoz glioso
rum erit creata.s. vtus aie: qre necesse est q ille motus fiat
in tpe. Est igit cōis opinio. q nō in instāti mouebunt sed in
tpe iperceptibili qñ volent r morose put volent. Sz cō
hoc ē: qz nihil resistit corpori glorioso: alr affligeret: sz pp
[illegible]
lo resistit: qz nec cedit: qz esset velocissimus ille mot [illegible]

[illegible]

[illegible] De

[illegible]

ctio nō pōt eē mot⁹ pfectoꝝ qbus p imediate mouēte re

[illegible]

[illegible]

qꝛ graue nō phibitū ꝛ nō hn̄s resistētiā ē dorsū: nec dico mo

ueret dorsum qꝛ qādiu mouet dorsū tā diu ipedit nō moue

ri sꝫ eē dorsū: nō pt āt graue ipediri ꝫ phꝫ nisi a corpe me⁹:

qꝛ fm eū nec de⁹ nec angelus posset facere sistere lapidē

in medio vacuo. Si ē eēt vacuū iter celū ꝛ terrā ponere la

pidē moueri i tpe ad terrā fm eū ē ɔdictio: qꝛ si qāto min⁹

[illegible]

ē deorsū. Dicere .n. ꝙ graue distet a cētro ꝛ nō dare sibi ali

qd ipediēs vel resistēs ē dicere ꝙ ipm sit ex cētrū nō violē

ter. ꝛ p ɔñs nāliter qd ē ɔdictio: ꝛ fm hꝫ pcedit demonstra

tio phi: sed si eēt vacuū iter celū ꝛ terrā de⁹: vl angelus: vl

hō posset tenere lapidē i medio ꝛ lapis nulla vtute posset

ferri de celo ad terraꝫ nisi in tpe: qꝛ sublato aere de medio

[illegible]

[illegible]

mēsurādum extrema p vacuū sicut p reale spatiū ꝛ circū

scripta resistentia mediꝫ sola distātia faceret reqri tps ma

ius vel min⁹ fm ꝙ maior vel minor eēt. ¶ Ad argumēta i

oppo^m. ad p̄mū dōꝫ ꝙ post resurrectionē nō erit tps qd sit

[illegible]

[illegible]

nō eq cito attiget corp⁹ distās sicut ppinquū: ꝛ qd dic

[illegible]

ptibilis vnus respectu alteri⁹ pp nimiaꝫ celeritatē motus

pp quā aliq dixerūt ꝙ talis mot⁹ fiet i istanti: et fiet quasi

[illegible]

eē videt. vt dr̄ z⁹ phyſi. ꝛ dicimus statim aliqd esse factuꝫ

qn factū est post modicū: ꝛ sic p hūc modum dicit aug⁹ ꝙ

vbi sp̄s voluerit statim corpus erit: qꝛ statim post. Item

voluntas btoꝝ erit ordinata nec volēt se eē alicubi p aliq

instāti p quo non possint ibi esse: ꝛ ideo quodcūꝙ distans

determinabit volūtas in illo erit ibi corpus. Qō V.

Quinto [illegible] corpora gloriosa hēant clarita

tem. Et arguit ꝙ nō: qꝛ lux ꝛ color reqrūt

in corpore ɔrias dispōnes: qꝛ lux reqrit cor

pus pspicuū nō terminatū p opacum. color

āt requirit pspicuū terminatuꝫ vt pꝫ ex li⁹

de sensu ꝛ sensato: sꝫ cōstat ꝙ corpora glori

[illegible]

tis. ē nō erūt clara seu lucentia. ¶ Itē corp⁹ lucidū nō est

puū visui: sꝫ occultat qd est post se vt pꝫ de corporib⁹ astro

rū: ꝛ de igne apud nos: sꝫ corpora gloriosa erūt puia visui.

[illegible]

adeqbit ei aurū aut vitrū: qd patebit corporalib⁹ occulis

ipa ēt iterior armoia. ē vt vr̄ illa corpora nō erunt lucētia.

¶ Itē corp⁹ clarū seu lucēs pñs visui ex necessitate vr̄: sꝫ

corpus xp̄i erat tūc gloriosū pñs visui disciploꝝ euntiū in

emaus ꝛ non fuit visū clarū seu lucēs. iō ꝛc. ¶ In ɔrīū est

[illegible]

[illegible]

i. cor. is. stella dr̄t a stella i claritate sic ꝛ resurrectio mortu

orū. ¶ Rñō. Ad euidētiā qōnis tria sunt vidēda. Primo

de claritate cor^m gloriosū. z⁹ de colore ꝛ quietate. 3⁹ suf

[illegible]tia dotiū.

Quantum ad ad p̄m ē aduertēdū ꝙ nomen clarita

[illegible]

tis sicut ꝛ suū oppo^m. s. obscuritas iportat ɔditionē seu

pprietatē oppositā ɔrie vel puatiue lūini: sꝫ qꝛ mediāte lūi

[illegible]

[illegible]

tur: ꝛ cui⁹ nomē trāsfertur ad oēs alias cognitiōes p qs no

bis aliq vitas manifestat. iō nomē claritatis transfert ad

oēm manifestationē vitatis: vñ oēꝫ veritatē nobis manife

stā dicim⁹ eē clarā. ꝛ p ɔñs oē qd est sui bñ manifestatiuuꝫ

dicim⁹ eē clarū. ꝛ fm hꝫ pōt dici ꝙ claritas dupl'r erit i cor

porib⁹ gloriosis. Primo ꝫ vltimū modū. s. ſiqtū clarū dici

illud qd seipm manifestat tāꝙ hn̄s puritatem nature sp̄ei

sue. Sic. n. corpora gloriosa erūt clara: qꝛ qualitates eoruꝫ

maxime ad visū ptinētes: vt color ꝛ figura erūt purissime

[illegible]

ad p̄mū modū pōt dici ꝙ claritas erit i corporib⁹ gloriosis

[illegible]

[illegible]

ꝙ claritas ē valde magna si corp⁹ sit valde pollitū ꝛ tersū

vt vitrū vel argentū vel aliqd hꝫ. Cōstat āt ꝙ corpora glo

riosa erūt multū pollita ꝛ tersa pp qd ex icidētia solis vel

[illegible]

dubitatio. z^o ponit a qbusdā claritas i corporibus glorio

[illegible]

[illegible]

sis: ꝛ istud est difficili⁹ ad itelligēdū. p̄ qꝛ talis claritas nō vr̄

ponēda i corporib⁹ gloriosis pp hoc ꝙ magis delectet vi

sū aspiciētiū: qꝛ nos experimur ꝙ maior delectatio est pul

critudinē coloris ꝛ figure hois aspiciēdo qꝫ claritatē solis

ēt si aspectus idē nō lederet. z⁹ qꝛ difficile ē videre quō

color ꝛ lux itensa, qualis fm hāc opinionē ponit in beatis

(ponit. n. equal' luci solis) possit stare cū colore: nihilomi

nus pp hꝫ nō ē negādū qn deus possit dare talē claritatem

corporibus gloriosis. cuius rō ē: qꝛ illa q fm nām pñt stare

[illegible]

[illegible]

lux ꝛ color p nāꝫ sūt sil' i eodē sbō vtroꝙ vl altero saltē exi

stēte i gradu remisso sue sp̄ei. ē virtute diuia pñt esse simul

vtroꝙ exñte in gradu sue sp̄ei intensissimo. Maior pꝫ: qꝛ

illa q sunt diuersaꝝ sp̄eꝝ ꝛ cpatiunt se i aliquo gradu non

hñt formalē oppositionē: qꝛ formalis oppositio sūat itoto

[illegible]

[illegible]

do de formis diuersaꝝ sp̄eꝝ. Minor simil'r declarat: qꝛ i

noctilucis stāt color ꝛ lux vt appet ad sēsū: ꝛ sic vr̄ ꝙ vtute

diuia corpora glo̅sa pñt eē colorata ꝛ lucētia. Erunt ē cor

pora glo̅sa lucida nō solū p refulgentiā sol' vl alteri⁹ lūma

[illegible]

secā iherētiā lucis manētis ipse. al's nō lucerēt nisi pñte alio

illūinante vt sol. ɔ illud. Ciuitas illa non eget sole nec luna

¶ Ad rōnē d delectatiōe: dōm ē ꝙ p iterēptionē: qꝛ pulcritu

dinē cādoris lucis delectabilis admirabit occl's supposito

ꝙ nō ledat: sꝫ cōforter plusꝙ quēcūꝙ colorē seu figurā: qꝛ d

lectatio causat ex ɔiūctiōe ɔueniētis cū cōueniēti. Nihil

āt ē ɔueniēti⁹ potētie: qꝫ suū p̄marū obm. p̄mū āt obm vi

[illegible]

p̄mū i vnoqꝫ gñe ē cā alioꝝ. vr̄ āt color p lucē ꝛ nō eꝫ: vñ nō

pōt videri color sine luce: ꝛ iō dulce lumē ꝛ delectabile est

[illegible]

Quantum [illegible]

ꝙ nō solū erūt fulgida ꝛ lucētia: imo colorata

plcherrimis colorib⁹ ꝛ viuacissimis ꝛ lux cū hꝫ erit pfecti

sima ꝛ vtrūꝙ sil' videbit: qꝛ qcqd plcritudis ꝛ nobilitat' ē

i alijs excellēter dꝫ i eis eē: constat aūt ꝙ lux est decor toti

us mundi color etiam est pulcritudo ois mixti terminati:

vñ vtrūꝙ erit ibi. ¶ z⁴ ꝫ est ꝙ non solum erunt lucida ꝛ

[illegible]

sint ibi futura foramina oris: auriū ꝛ hꝫ que pertinent ad

pfectionē nature: tn̄ pori p quos sudor exit ꝛ hꝫ non erūt

qꝛ perfectio non erit: hoc autem est iperfectōis: vnde celi

[illegible]
i eis:igr erūt corp̃a pura sicut vitrū:vt dicit Greg. ⁊ Apoc.
[illegible]
aut radios emittāt.hoc.n.cū sit pfectōis i lūinarib⁹ ñ ē eis
negādū .vñ ⁊ corp⁹ xp̃i vocat lucerna i apoc. Lucerna ei⁹
[illegible]
āt i corporib⁹ lucere ⁊ illuminare sil' sola corpora opaca:vt
[illegible]
lū ⁊ stellas:s; i mā aliena ē opac⁹.vñ ipedit videre parietē
posteriorē i camino ⁊ i spera lucet ⁊ nō illumiat:i alie [illegible]
[illegible]

Quantū [illegible] nām ſm modū ei⁹.sicut ğ corpis nā ꝯstat ex
[illegible]
differat ab inanimato motu ⁊ sensu:ide ē ꝙ qr i corporib⁹
[illegible]
duo corpora celestia eminētia corpus gloriosū d; hr̄e vo
[illegible]
la q̃ plures hn̄t sensus ⁊ perspicatiores. Jtē inter ipa q̃ hn̄t
[illegible]
paratissimū:vt visu excedat licē; ⁊ aquilā ⁊ sic de alijs: ⁊ p
[illegible]
pōt cāre colorē vel lucē i subo nisi mediantib⁹ alijs q̃ respe
ctu coloris ⁊ lucis ponūt 3rias dispositiōes. claritas aūt q̃
[illegible]
cis cā est:qr de die qñ color eoꝝ videt̃ lux seu claritas eoꝝ
[illegible]
.s.solis:de nocte vero vr̄ eoꝝ lux ⁊ nō color:qr color nō pōt
[illegible]
ciūt ad manifestādū iteriora corpis q̄tū oꝫ. Et nihilomin⁹
cū hac puritate optime stat ꝙ sint colorata seu lucētia: Sꝫ
nō hn̄ apparet quō possint eē sil' pura ſm totū vt vit [illegible]
cētia sicut sol. s; visa ē politas hui⁹ i 3ª ꝯne scdi artī [illegible]
[illegible]

[illegible]
perficitur corpus in cōparatione ad eam. - Qō. VI

Vteritur [illegible] vtrū corpora dānatoꝝ p⁹ re
surrectionē patiāt ab igne passiōe ꝑpe dcā.
⁊ vr̄ ꝙ nō:qr nll; icorruptibile ē passibile pas
sione ꝑpa dcā. s; corpora dānatoꝝ post re
surrectōe; erūt icorruptibilia.ğ nō erūt pas
sibilia passione ꝑprie dcā. Maior ꝑs p phꝫ:
[illegible]
9. Jn diebus illis q̄rent hoīes mortē ⁊ non iuenient eā: ⁊ desi
derabūt mori ⁊ fugiet mors ab eis. ¶ Jtem sublato eo qḋ
[illegible]
post resurrectionē cessabit motus celi q ē p̄ncipiū ois real
[illegible]
batur:qr sicut se hꝫ mot⁹ cordis i aīali ad alios mot⁹ i aīa
[illegible]
ni. 2° de loco. 3° de pena quo ad corpora.

Quantū ad pᵐ dōs ē ꝙ quia nō possit cōuinci ifallibi
liter p scripturā vel p creaturā ignē ifernī eē
[illegible]

[illegible] cet nec idiget fometis sic ignis noster: [illegible] it eiusdē spēi quo ad subaz: sicut ignis i sua spera nō nutrit: qui iferius: idiget nutriri. Lz aūt sit corpus nihilo minus diuersimode affliget: vñ Grego. 4°. dial. Unus quidē ē gehēne ignis: sed non vno modo oēs cruciat pctōres: vnuscuiusqz. n. q̄tū exigit culpa tm̄ sentiet de pena: qz sic corpora btōz erūt dñtis glorie fm dñaz meritoz: sic corpora dānatoz erūt magis vl minus passibilia respectu pene: z vnus z idē ignis equalr agens q̄tm̄ ē ex parte sua incq̄liter affliget corpa dānatoz pp diuersaz passibilitatē coz. Uel sicut alij dicūt ignis ille nō solū aget ex virtute natu [illegible]

Quantū [illegible] sciri p certitudinē vbi sit: vt pz p Aug. i lra z p Grego. 4°. dial. Dicit. n. de hac re temere diffinire nihil audeo. Quidā tñ dicūt iferuū esse i supficie terre ex parte opposita nr̄e hītabili quā partē vocāt orbē tristē: z hoc vr [illegible] ne q̄ creati sunt stabūt ne ipij i tormētis positi fruant luce [illegible] hitabilis ē aqs discoopta pp vitā hoiuz z alioz aialium respirātū oseruandā. Uñ cōiter tenet q iferus ē itra terraz [illegible] fernus subtus oturbat ē i occursuz tui. Itē articulus dic q xps descēdit ad iferna: quē q̄si exponens aps ad ephe. [illegible] feriores partes terre: hoc ē ad ifernū: i quo isinuat ifernū eē ifra terrā. Ipz ēt nomē hoc sonat iferus vel ifernus: qz iferius iacet. Persuadet ēt pbabili rōne: qz sicut se hñt grauitas z leuitas i corporib: sic letitia z tristitia in spirituali [illegible] no: sz p grauitatē cōpora tendūt deorsuz: p leuitatē vo sur [illegible] maxime resumptis corporib dz eē sursuz: loc āt ouenies spiritib exūtib i ppetua tristitia debz eē deorsuz: beati āt nūc z post resurrectionē erūt i ppetua letitia: dānati vo in ppetua miseria z tristitia. pp qd sicut locus ouenies beatoruz erit sursuz i celo: sic locus dānatoz erit deorsuz i pfun [illegible] teret ad ei punitionem assignare locū corpalē. Uel pōt dici q locus ille ad quē aie deferūt post mortē: dr ab Augu. [illegible]

Quantū [illegible] qz fides tz q dānati grauissime affligēt nō [illegible] corpore: z nō soluz vna pena sensibili sed plurib: fm illud [illegible]

[illegible] ba: z deide ponent diuerse opiones circa modū patiendi. ¶ Qtū ad pm dr sic q cū pati sit qddā recipe: duplex ē mo [illegible] do malr fm esse nāle sicut caloz ignis recipit in aere vel i ligno: z fm hunc modū receptionis ē vnus modus passio [illegible] duz intentionalē: sicut similitudo coloris recipit i aere vl in oculo: z fm hūc modū receptiōis ē alius modus passionis q vocat passio aie. Hac distinctione supposita sciendū ē q duplex modus dicēdi ē circa passionē dānatoz. Un [illegible] sz solū itentionalr imutabunt recipiēdo ei silitudinē: z qz [illegible] hēdent eū vt nociuū: iō affligent. Corpora vo gliosa q̄uis recipient similitudinē eius nō tñ erunt passibilia: qz [illegible] alia alterantia agunt q̄si ab ipso mota ē corp celeste p mo [illegible] sabit ois actio nālis corpoz iferioz ab iuicē: ita vt nullum [illegible] visuz deferet: iō remāebit passio aialis q ōsistit i receptione spēz sensibiliū p quas solā affligunt corpora damnatorum: qz sensibile non soluz natū est delectare vel affligere sensuz fm q agit actione nāe ōfortādo vel corrumpendo organum: sed etiam fm q agit actione spirituali seu intentionali: quia quando sensibile est in debita proportione ad [illegible] vñ z colores medij z voces ōsonātes sūt delectabiles z in [illegible] tra ōnez arguit p sic. Illud qd nihil reale abijcit sz solū ponit illud qd ē nāe ouenies: n affligit nec iduc verā passionē [illegible] cōis: qd nō ē vez. Minor vo sūr de se pz: qz sensus btōz si [illegible] qz aut ille ignis erit i corporibus dānatoz lesiuus aut nō: si nō z tu dicis q apprehendēt euz vt lesiuum. g ista appre [illegible] ve: qz deus nulli imittit falsuz iudiciū sicut nec puersum [illegible]

tatione vel saltē nō sine ea. Calor.n.nō videt causare i medio vel i organo nisi calorē: vl'si causet aliud: nō tamē sine calore: pp qd nō bn apparet quomō calor ignis possit sensuz tactus imutare spiritualiter ⁊ nō nāl'r. Si vo ille ignis sit vere eis lesiuus: habet ppositū.s. q dānati affliguntur vera passione nāli illata ab igne: qd pz sic. Obiectū tpe vel nā pcedit actū potētie: sz ignis vt vere lesiuus imo vt actu ledens ē obm actualis apprehēsionis vl'actualis afflictio [illegible] corpora dānatoꝝ q̄ apprehēdat ⁊ q̄ sequat dolor i eis: sz [illegible] esse nisi p imutationē realē ⁊ nālē: qre ⁊c. Sic igr pz q do [illegible] lam imutationē spiritualē seu itentionalē. Et q dr q sensibilia pportionata delectant: iproportionata vo offendunt dato q nō imutēt imutatione nāli vt colores ⁊ soni: nō valet: qz q̄uis tristitia possit causari ex oibus illis q̄ nobis nolētibus accidūt vt dicit beat' Augu. li. 4. de ciuitate dei: dolor tñ sensibilis sz eūdē nō ē nisi ex lesiōe carnis pueniēs. [illegible] [illegible] causare nisi qd imutat cor' realr. ¶ Cōtra rationē ēt quaz isti assignāt argui. Dicūt.n. q qz celū p motū suū ē pmus [illegible] nō potest teneri saltē pisius: cū sit articulus odēnatus: Dic [illegible] [illegible] [illegible] cuiusdaz tm. Si g per cessationē motus celi tāq pmi alterantis cessent alie alterationes: pōt dici q oēs cessent non [illegible] āt intētionalis. Ista ēt distinctio alterationū seu passionuz [illegible] [illegible] [illegible] ⁊ realis forma i susceptiuo q̄ hz totū suuz esse circunscripta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] le q̄ fiunt ab alijs: pp hoc tñ non dz dici q imutatio que fit a qualitatib' tāgibilib' sit reat ⁊ nālis: illa vo q̄ fit ab alijs sensibilib' nō sit realis ⁊ nālis sz solū intētionalis. Oēs = sunt reales ⁊ nāles ⁊ equalr depēdēt a pmo alter [illegible] [illegible] [illegible] tes tangibiles. ¶ P. nullo mō videt q celū rōne sui motus localis sit causa alicuius alteratiōis: nec illius q̄ ē ab illo imediate nec cuiuscūq alterius. Prio: qz pncipiuz quo alterās alterat nālr est aliq qualitas alterātis siue vniuoca cū termio alteratiōis siue equoca: sz mot' local' ñ ē aliq q̄litas corpis celestis nec aliq forma absoluta. g nō potest esse pncipiū seu rō alicuius alterationis. Maior pz: qz sola forma pōt esse pncipiū quo aliqd agit. illa autē respectu alterationis non potest eē forma substātialis: vt pz p Aristo. li. de sensu ⁊ sensato: nec q̄titas: qz illa nullius actionis est [illegible] vt pz ex. 5°. physicoruz: relinquitur g q sit aliq qualitas: ⁊ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

oburet stupam sicut pus. Et eodē modo cū corpora dānatoꝝ sint vere passibilia: carent.n. dote ipassibilitatis quam habēt corpora beatoꝝ: poterūt vere calefieri ⁊ imutari ab igne sicut nunc imutant. Cessatio g mot' celi nō impediet verā ⁊ nālē alterationē corpoꝝ: qz motus eius ad eam nō requirit q̄uis regrat ad alterationē generationis ⁊ corruptionis ⁊ aliaꝝ mutationū: p hoc q adducit alterās. s. solē ⁊ alia astra respectu diuersaꝝ partiuz terre que sūt psentia agunt vbi pus nō agebāt: ⁊ pter absentiā suam nō agunt vbi prius agebant. ¶ Dicunt igit alij q corpora dānatoꝝ vere patient ab igne p verā ⁊ nālē alterationē calefactiōis que tunc eē poterit vt pbatū ē: nihilominus tñ nunq̄ corrumpent vtute diuina faciente q alteratio tal' pcisce maneat i limitibus suis: ita q ad eam no sequat corruptio. Et q hoc sit possibile pbat sic: qz quādocūq due actiones sūt diuerse ⁊ ad diuersos termios vtute dina pōt fieri q vna sit sine alia: ⁊ maxime por sine posteriore: sz alteratio ⁊ corruptio forme substātial' i mā sunt due actiones habentes diuersos terminos: Nam terminus alteratiōis ē qualitas: terminus vero corruptionis ē puatio forme substantialis: alteratio ēt ē preuia corpoꝝ. g vtute diuina pōt fieri q sic vera alteratio ⁊ nō sequat corruptio. ⁊ sic fiet i pena dāna [illegible] [illegible] [illegible] tus celi p se nō ē pncipiū alicuius actionis realis sz regrit [illegible] ducit ⁊ abducit gnāns vt dicit i fine scdi de generatiōe. Et [illegible] quā videmus: iō motus celi oparat motui cordis i aiali ⁊ nō pp hoc q motus celi sit p se cā alicuius actionis: qz nec [illegible] tiuca ad quā actiones iferiores reducunt: nō ē mot' celi sz ipm celū cuius actio nō totalr cessabit cessante eius motu. Nā si cessaret totaliter: forte nihil corporale saltē mixtum stare possz siue remanere nāliter loqndo: ⁊ si remaneret h nō eēt p nām sed p miraculū: ⁊ tūc sicut haberet nāz quaz pus ⁊ nō a celo possz agere ⁊ pati sicut pus nō obstante ces [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cie. g nō sentit a sensu eiusdē rōnis: sicut a visu nō peperet [illegible] [illegible] calore cōi p oñs ē eiusdē spēi cū calore mixti ⁊ nālis corpo [illegible] [illegible] nio fm q̄titatē eā trahit: sic ⁊ calor quā trahit ab elemētis [illegible] [illegible] [illegible] pcipit ⁊ ē in eodē subo: vnde qñ febricians ē in calore: non ē aliud q̄ calor nālis innāliter ⁊ imoderate ⁊ iproportiōaliter intēsus: similiter q̄do hereticus oburit nō ē alius ca [illegible] oñs calida: sicut si tepidū calefiat nō ē caloris imissio sz intēsio: supposito q tepiditas sit eiusdē spēi cū calore: hoc āt ē icōueniēs ponere i corpore damnatoꝝ. s. q habeat febrē otinuā: ⁊ q nālis calor eoꝝ ponat extra nām suaz in qbus naturalia debent manere integra: ⁊ sicut membra ita ⁊ q̄tuor humores i debita pportione ppetuo oseruari. ¶ Tenendo aūt istaz opinionez potest rnderi ad. 5. rōnes factas 3 oclusionē. ¶ Ad pmā qua dicit: passio nō affligit q̄ non [illegible]

cause sic: quia posita causa immediata ponitur effectus etiam sub-
lata causa remota: sicut manente luce in luna annullato so-
le ipsa illuminaret aerem: ignis autem mediante calore impresso
causat sensationem et illa mediante dolorem quando est calor immo-
deratus. Supposito ergo quod calor impressus desit si tamen adsit il-
la sensatio quam solet causare calor immoderatus: sequitur idem ef-
fectus, sicut sol solet illuminando calefacere et calefacien-
do generare. Si ergo profundum terre non illuminat quia opacum non est il-
luminabile: illud tamen calefacit et calefaciendo generat mineralia in vi-
sceribus terre: ita calor ignis qui calefaciendo solet sensum
immutare et per hoc appetitum contristare si non calefaciat sed
immediate sentire faciat equaliter affliget. Quod autem affli-
ctio immediate causetur a sensatione non a calefactione appa-
ret: quia appetitus animalis a nullo movetur nisi median-
te apprehensione. Et quod deus possit facere sensationem
sine calefactione probabitur in quinto argumento: sed
quod ignis hoc possit divina virtute apparet quia utrunque est
in virtute ignis sed ordine quodam: unde sicut dispositione
subiecti precedente lucem solis sol facit 2m effectum et tertium
sine primo equalem in visceribus terre generando mineralia:
pari modo virtute divina vel ordinatione impediente pri-
mum effectum ignis qui est calefacere: nihilominus habebit
[illegible]
¶ Ad 2m dicendum, cum dicitur quod est commune damnatis et bea-
tis: non est causa afflictionis damnatis. Respondeo verum est
[illegible]
que est comburere fuit impedita in pueris a deo non in mi-
nistris regis propter eorum servitiam in illis: propter eorum innocen-
tiam: ita et hic: corpus beati positum in igne non minus sentiret
tactu calorem ignis immoderatum quam corpus damnati: sed non seque-
[illegible]
retur in altero propter suam naturam deo non impediente: sed permit-
tente propter culpam. 2o modo propter contrariam dispositionem sicut ad cale-
factionem cere sequitur rarefactio: quia natura calefactionis est
rarefacere subiectum non contrario modo dispositum: sed in luto
non sequitur rarefactio sed condensatio propter contrariam dispositionem
ita et in damnatis sensatio immoderati caloris sequitur affli-
ctio naturaliter: quia non est ibi dos impassibilitatis que impediat for-
[illegible] sed non sic in beatis, propter dotem impedientem. ¶ Ad 3m
dicendum, quando dicitur quod apprehendent vero vel falso etc. Solu-
tio dupliciter. Primo non propter diversimode apprehendere sed
propter diversimode recipere. Nam corpus beati recipit sensationem
non ut lesivam: sed ut letificativam deo impediente: vel dispositione:
corpus vero damnati ut lesivam deo non impediente nec dote que
[illegible]
non affliguntur nec leduntur per hoc quod iudicant se ledi vel af-
fligi. Vel potest dici. 2o quod beatus si manum poneret in igne iu-
dicaret ignem lesivum aptitudine non ledentem aut lesurum actu:
et sic nec timet nec dolet. Scit enim quod nec ledit nec ledet propter al-
teram de causis dictis vel utramque. Tactus autem damnati per-
cipit calorem ignis coniuncti non sibi impressi et iudicat quod le-
det ipsum semper in futurum: et ideo semper horret et timet respe-
ctu futuri. Item ad istam sensationem sequitur posterius natura sed
simul tempore afflictio vel dolor, et 3o apprehendit ut ledens
actu vel lesionem ipsam veram et sic non est falsum iudicium: nec ob-
iectum est post actum sed ante. sicut etiam homo prius dolet quam pci-
[illegible]
quod est causa doloris: in quo tamen non oportet quod iudicet ipsum esse cau-
[illegible] ¶ Ad 4m [illegible]
[illegible]

[illegible]
a quo non potest calefieri. unde dicendum est quod omnis sensa-
tio fit per immutationem intentionalem per se et formaliter etiam in sen-
su tactus: quia manifestum est quod quid sit de specie caloris quod senti-
re calorem non est calefieri: sed quandoque sensus cum immutatione spi-
rituali habet etiam naturalem et substantialem: vel precedentem sicut
olfactus: quia odor non defertur ad organum nisi cum quadam fumali
evaporatione: vel sequentem: sicut gustabile per nutritivam cor-
rumpitur sed prius gustatur. auditus vero cum motu locali immutatur
a sono quem tamen aliquando deserit et ubi cessat motus loca-
lis species soni ultra transit: sicut species odoris ultra evapo-
rationem ut commentator dicit fetorem cadaverum de ultra ma-
re vultures sensisse usque ad quem locum non potuit quocunque reso-
lutio se extendere. Similiter multi dicunt corpora sanctorum [?]
ne resolutione odorantur per solam immutationem spiritua- [?]
et hic quamvis per naturam calor non immutet tactum sine calefactio-
ne: supernaturaliter tamen sic. immo quandoque naturaliter. sicut cessante poste-
riore quandoque durat prius: sicut quandoque etiam durat posterius in
actionibus et effectibus priori sublato: sic cursus nature est nu-
triri 1o. augeri 2o. generare 3o. naturale autem est quod cessan-
tibus duobus ultimis manet primum: sicut alia semper nutri-
untur: non semper autem augmentantur. sed quando deficit augmentum
quod est 2m potest esse generatio. sic et hic calor potest ad sentiendum
immutare quando non potest ad calefaciendum. ¶ Ad 5m cum di-
citur dolor sensibilis non est nisi ex lesione carnis proveniens: ve-
rum est secundum cursum nature: sed deus potest aliter facere: quia lesio
carnis que est calefactio non est causa formalis doloris sensibilis
cum dolor sensibilis non possit esse nisi in appetitu: calor autem est in ele-
mento et mixto et in animato. ergo non est effectus formalis eius quia nunquam potest
subtrahi a sua causa. Ubicunque enim est calor: ibi est calere: sed non
ubicunque est: fit rarescere vel huiusmodi: qui sunt effectus differentes
et non formales. Item non est causa materialis quare appetitus non
sit natus informari dolore nisi disponatur per calefacere: quia pro-
prium susceptibile non recipit mediante extraneo et communi:
unde cum proprium susceptivum visionis sit potentia visiva: com-
mune autem speciei que est in aere sicut in oculo: male dicitur quod spe-
cies disponat oculum passive ad visionem: sic lux disponit ad spe-
[illegible]
militer sui organo tactus recipiatur calor non est dispositio passi-
va ad recipiendum dolorem: maxime cum cognitio cadat media:
et quia ille calor non est nova qualitas addita sed naturalis intensa:
deus autem potest facere effectum sine causa formali et materiali: ideo
virtute dei dici potest esse dolor sensibilis sine alia lesione carnis.
¶ Si quis autem vellet sustinere rationem positionis quod cessatio
nis passionis maxime sit causa efficiens cessatio motus celi:
[illegible] ¶ Ad 3m [illegible]
ci potest quod error est dicere quod cessante motu celi ignis non combur-
[illegible]
celi quod non potest in virtute dei et sic intendebant illi qui contra argumen-
tum de igne inferni probabant quod cessante motu celi ignis nullo
modo possit affligere: sed dicere quod ignis non possit hoc per natu-
ram suam non est erroneum sicut nec dicere virginem non posse parere per
naturam suam dum tamen non dicatur quod nec etiam per virtutem divinam: quia et
non iudicatur erroneum quod aliqui dicunt nullam creaturam posse effe-
ctum aliquem producere sed deum omnia agere: et creaturam esse solum causam
sine qua deus non vult agere et non causam agentem vel dantem esse sed
solum transmutantem ut Avicenna ponens omnes formas ab extrinse-
co. ¶ Ad 2m cessante prima causa omnis alterationis cessat omnis alte-
ratio: sicut cessante actione dei cessaret omnis actio. Solum ce-
lum est primum agens respectu omnis actionis corporee sed differen-
ter: quia actionis que est motus ut alteratio predicta: et que per se est
terminus motus celum est causa per suum motum: unde quia mo-
tus localis celi per se est primus motus et primum est causa aliorum:
inde est quod illo motu cessante cessaret omnis motus naturalis: non
[illegible]
[illegible]

num q̄ nō sunt motus:nec p se sed p accidēs termini mot⁹: celū ē causa p simplicē ifluxū siue lucis siue magis alterius virtutis:talis aūt ē imutatio spiritualis:Unde durāte illuminatione poterit esse visio q̄ nullā aliā imutationē requirit:hāc aūt non reqrunt alij sensus:alias nō haberēt operationes suas i tenebris:qd̄ falsū ē. Sʒ sicut visibile nō nisi in virtute lucis celi a quo ē omne lumen imutat visum:sic ē i celo ē aliq̄ virtus i cuius virtute sensibilia alia imutant intētionaliter:q̄ virt⁹ agit nō p motū sicut nec lumen. Nā q influxus lune sit causa fluxus ⁊ refluxus maris: nō est p lumē suum ſm quosdā:qꝛ etiā in defectu lucis hʒ [illegible] fectū:⁊ nō erit post diē iudicij qn̄ erit lux lune sicut lux solis:ʒ posset dici q illud erit pp aliaʒ dispositionē maris q̄ ambiet ex omni parte terrā:vnde tunc erit tāta profunditas aque vt radius nō ptingat vsqȝ ad profundū: pp qd̄ in pfundissimo mari non ē salsedo:radio solis nō potente penetrare/vsqȝ ad pfundū:ad eleuēdū vaporē terre cui⁹ admixtio ē causa salsedinis. Nam q dispositio diuersa sit in causa pʒ:qꝛ pp hoc mare mediterraneū nō hʒ fluxū nec refluxū. Nec illa solutio bona ē:qꝛ aqua erit ita limpida ⁊ pspicua q superficiē terre illuminabūt sol ⁊ luna: sed vtrū ē q ex sṗficie terre solidate nullus vapor resoluet̄ q̄ sit cā salsedinis vl̄ fluxus sicut nūc:tn̄ qcqd sit de hoc: non ē lūa p lucē causa omniū sed etiā p aliam virtutē:qꝛ cum nulla substantia destituat̄ sua ṗpria operatiōe:corpora celestia q̄ aliquādo destituūt̄ lumine habent aliā virtuteʒ a lumine. Sicut ḡ illuminatio nō dependet a motu celi:sic nec ifluētia aliaꝝ virtutū q̄ respicit actiones que nō sunt motus ſʒ simplices mutatiōes ⁊ q̄ sunt salus ⁊ pfectio. ¶ Sed tunc videt̄ q cessante motu celi non possit esse aliqua sensatio alia a visu:cū omnes alie sint cū motu nālī q est vel corruptio: vl̄ alteratio: vel motus localis:sicut etiaʒ cessabit generatio ⁊ corruptio q̄ non sunt motus ſʒ p se termini mot⁹. ¶ [illegible] ni p se debet̄ motus:nō solū pp agēs : ſʒ pp hoc q oʒ ꝯrias dispositiones expellere ⁊ ṗprias inducere:omnis autē sensus ē immediate dispositus ad sensationem q̄ non habʒ cōtrariuʒ in sensu:⁊ iō sensationi accidit q ipsa sit terminus motus ex defectu agentis vel alia causa: ṗpter qd̄ tunc sine motu erunt iste immutationes. ¶ Ad 3ᵐ cū dicitur . q distinctio nulla.qꝛ omnis imutatio nālis ⁊c̄. Dicēdū q cōsiderādo de quibus arguit potest dici q imutatio intētionalis est imutatio nālis vera ⁊ realis sicut alia.imo magis naturalis:qꝛ pficit nāʒ : illa destruit:⁊ magis realis: qꝛ nobilior res ē sensatio q̄litatis q̄ȝ ipsa qualitas: sed distinguitur passio aīe a passione nature eo modo quo 2⁹ de aīa: forma q̄ est anima distingnitur a forma que est natura que ē [illegible] ditionē etiā ꝯpetentē inanimatis:passio vero anime que ē propria animatoꝝ:sicut calefieri ē cōe aīatis ⁊ ianimatis: ſʒ sentire calorē ē ṗpriū aīatoꝝ:pp qd̄ illa ē passio nature: hec aīe. Dicit̄ aūt passio hec nālis ⁊ illa aīal': vel pp hoc qꝛ nā est ṗncipiū motus ⁊ quietis. vnde illa que ē p motū vocat̄ naturalis:q̄ aūt p simplicē ⁊ instantaneā mutationem [illegible] tur intētionalis nō realis:qꝛ nō est illa res que sentit̄ ſʒ ei⁹ [illegible] est vera res siue differat ab actu: siue nō. ¶ Ad 4ᵐ cū dicitur. q nō sit in celo ratio agendi qꝛ q̄litas ⁊c̄. dicēdū q sic q̄titas nō ē ratio nec ṗncipiū calefaciendi: ē tamē causa sine qua non: vnde calor separatus nō est natus calefacere: sic lʒ motus localis nō sit virtus celi q̄ agit:nec etiā p ipm ꝯgrat̄ virt⁹ celo sicut aliquid ex motu locali calefit:⁊ sic potest calefacere:est tamē causa sine qua nō celo:respectu [illegible]

se sunt terminus motuū boꝝ:ita q sicut cor nō viuificaret nisi moueret̄:⁊ cessante motu cordis cessaret eius viuificatio:q̄uis non p motū viuificet:ita in celo. Et qd̄ē non oʒ dicere q si ignis non motus non calefaciat q similiter celuʒ faceret: qꝛ cum sit corpus quinte essentie potest i agēdo diuersificari sicut in eēndo: vt sicut habet aliam naturaʒ ad essendū:sic aliā naturā ad motū: vt.ſ.nō possit mouere nisi motū:vt nō solū ad diuersitateʒ actiōis eius requirat̄ motus sed etiā ṗpter substātiā actionis: qd̄ pʒ manifeste i motu ṗmi nobilis. Constat.n. q ille motus nō ē frustra:aut igitur motus ille ē ṗpter actionē illius mobilis aut alterius: qꝛ cum non sit ṗpter eē vel cōseruari oʒ q sit ṗpter opari ipsius met celi christalini vel alterius: qꝛ non potest dici q hoc sit ṗpter hoc q aliquando elongetur a terra vel ei appropinquet:sicut ē de planetis quoꝝ spere vel circuli sunt excentrici: qꝛ illa spera ē cōcentrica:nec ṗpter aliquaʒ suaruʒ partiuʒ elongandā vel approximandā: qꝛ omnes sunt [illegible] de cum nō reqrat̄ ṗpter diuersitatem operatiōis.ḡ ṗpter [illegible] opationū:non ei⁹ sed celoꝝ stellatoꝝ: vt puta ad hūc fineʒ q firmamentū duos mot⁹ habeat: qꝛ angelus qui mouet imediate celū christallinū ⁊ mediāte eo firmamētū motu [illegible] imediate:⁊ nihilominus moueret̄ motu alio ab alio mote [illegible] re sed pp agere. ¶ Ad 5ᵐ cū dicit̄. q eque perfectū ⁊c̄. Solutio. Sicut elemēta ⁊ mixta quo ad esse depēdēt ab eē celi: ⁊ ex̄ eius ꝯtinentiā nō sunt nata ꝯseruari sicut nec generari:sic coꝝ opatio depēdet ab operatiōe celi: vnde cū operato celi que est ad motū supponat motū : nullū agēs inferius est bene dispositum ad mouere:nec patiens ad moueri nisi supposito motu celi sine quo non est actio illa celi a qua dependent motus inferiorū. ¶ Argumenta ad que [illegible]

Eptimo ⁊ vltimo q̄rit vtrū anime [illegible] corpoꝝ patiat̄ ab igne corporeo. Et arguit̄ q nō: qꝛ nullū corpus pōt imediate pati passione ṗpe dicta a spū.ḡ nullus spūs pōt immediate pati passione ṗprie dicta a corpore: q̄ñ nec ab igne. Consequētia pʒ : qꝛ corp⁹ magis ē natū pati a spū q̄ȝ spūs a corpore. Probatio añce [illegible] tis:⁊ itroductōeʒ q̄litatis discōueniētl vt pʒ ex p̄cedēti qd̄ [illegible] ʒ nullus spūs pōt aliq̄ȝ formā seu q̄litatē imediate cā [illegible] poralib⁹ similia qb⁹ aīe exute corporib⁹ afficiūt̄: siue bene siue male: ſʒ dicūt̄ affici dolore seu tristit [illegible] ab igne iferni: q ē corp⁹ vl̄ corporeus vt dictū fuit. ¶ Iteꝫ ſʒ eundē i eodē. Agēs nobilius ē patiēte: sed nullū corpus nobili⁹ ē spū: ḡ nullus spūs p̄t pati a corpore: ſʒ aīa taʒ separata q̄ȝ angelus spūs sunt: ignis aūt iferni est corporeus vt patuit: ḡ nec aīa nec angl's p̄nt pati ab igne iferni. ¶ Iteꝫ corp⁹ nō agit i distās nisi mediāte ṗpinquo: ſʒ taʒ aīe separa [illegible] ria beatoꝝ nunq̄ȝ iterumpit̄: sic nec pena dānatoꝝ: nec [illegible] Math. 25 dicit̄: Ite maledicti in [illegible]

[illegible]
incorporei corporeis ignibus cruciandi accipiẽtes ab igni
bus penã nõ dantes ignibus vitã. ¶ Rñdeo supposito ƺ
fidem q demones ⁊ anime dãnatoꝝ patianṫ ab igne ĩfer-
[illegible] ¶
ma opĩo dicit. q aliter patiṫ aĩa separata ab igne corporeo:
aliter demõ. Cuius rõ ẽ: qꝛ ignis ĩferni nõ ponitˀ corporeus
[illegible]
enĩ post mortẽ pmiaret vel puniret solũ ĩ aĩa ⁊ nullo mõ ĩ
corpore nullus ignẽ inferni posuisset corporeũ: sed adhesis
sent omnes illi rõni quam prius fecimus: q̃lis lingua: talis
flãma ⁊c. Propter resumptionẽ. n. corpoꝝ ponit Augu. vt
habet ĩ lrã. Et Grego. 4°. dialo. dicit: illum ignẽ corporeũ
eẽ ꝯgruũ ẽ: vt spũs q ad penã cõporib° reuniẽt q̃les sũt aĩe
dãnatoꝝ: aliter ab igne corporeo patianṫ: aliter demon q
nunq̃ corpori vniṫ vt forma: hi qdẽ ƺm veritatẽ: ille autẽ
ƺm adaptationẽ. Primũ pꝫ sic. Sicut se habent spes ⁊ de
lectatio ad bonũ. sic se habent timor ⁊ tristitia ad malũ: sic
enĩ delectatio ẽ de bono pñti spes de futuro: sic tristitia est
de malo pñti: timor vero de futuro: sed ƺ q̃titatẽ delecta
tionis q̃ extimaṫ eẽ de bono pñti ꝓcedit gaudiũ de ipo fu
turo. g̃ ƺm q̃titatẽ tristitie q̃ extimaṫ de malo cũ pñs fue-
rit ꝓcedit dolor timoris de ipso futuro ⁊ hic ẽ q adiudica-
ti morti ex ꝯsideratiõe future mortis mortẽ icurrũt q̃nq:
[illegible]
bus igne cruciabunṫ p verã imissionẽ: ex ipa ꝯsideratione
[illegible]
plus vel minus ƺm q maiori vel minori afflictioni corpo-
[illegible]
sione visionis diuine: ⁊ vehemẽti timore de afflictõe futu-
[illegible]
reuniẽt ad penã patiũṫ ab igne corporeo ƺm veritatẽ: qꝛ
ille ignis ante resurrectionẽ vere timorez ⁊ horrorẽ ⁊ p cõ
seq̃ns tristitiã aĩe igerit: q post resurrectionez corpora cuz
aĩabus vere exuret. 2m pꝫ. s. q spiritus angelicus q nunq̃
[illegible]
ꝑationez. Spiritualis. n. tristitia ⁊ delectatio: cũ sint igno
te multitudini: oꝫ q p delectatiões ⁊ tristitias corporales
figuraliter exp̃manṫ: ⁊ sic cũ summus dolor sensibilis sit il
le q ẽ ab igne cũ sit maxime actiu°: tristitia ⁊ dolor spiritua
[illegible]
cereṫ tñ ab igne ƺm q̃dã similitudinẽ ⁊ adaptationẽ. [illegible]
ꝓbari põt dupliciter. p° qꝛ afflictio demonũ sumẽda ẽ per
oppositũ ad gaudiũ spirituũ beatoꝝ vel delectationẽ: tota
aũt delectatio beatoꝝ spirituũ ⁊ iocunditas ẽ ĩ ꝯsecutione
sui finis ⁊ nõ in aliqua re corporali: ⁊ si aliqua de eoꝝ dele-
ctatione dicanṫ q̃ videanṫ ad corporalẽ delectationẽ per-
tinere: sicut q reficianṫ aut rideant: debẽt p similitudinez
intelligi. g̃ afflictio demonũ ꝯsistit ĩ tristitia quã habẽt de
separatione a fine in quo summe pficerenṫ ⁊ delectarenṫ
si attingerent: ⁊ non in aliqua re corporali. sed si qd de eoꝝ
afflictione dicitˀ q in corporalẽ punitionez sonare videaṫ:
[illegible]
deant vel q fetoribus affligãṫ. ¶ Itẽ pena debꝫ rñdere
[illegible] ꝯ fuit cũ aliqua delectatiõe sũpta
[illegible] inordinata ꝯplacẽtia sui cũ inter
[illegible] pena eoꝝ debꝫ eẽ in tristitia: quã
[illegible]
displicentia sui. Hec aũt pena grauissima ẽ ⁊ maior q̃cũq̃
pena sensibili: sicut ⁊ delectatio a qua excludit maxima est:
vnde dicit Augu. ⁊ habeṫ. 4°. sententiaꝝ di. 4 6. Alienari a
[illegible]

na ẽ vt nulla possint eis tormẽta q̃ nouim° comparari. Et
Chriso. in Matth. Ponamus aũ oculos q̃sti dolous ẽ ex-
cludi ⁊ proijci a regno celoꝝ: qꝛ videtur mihi ipsa grauior
gehẽna. Itẽ multi gehẽnã horrent: ego vo casũ illius glie
multo maiorẽ eẽ arbitror. Itẽ ⁊ si mili gehẽnas ponat q
nihil tale dicet quale excludi a gloria: ⁊ odio haberi a xpo.
Nob aũt ꝯrariũ videṫ pp tria. p°. qꝛ sensibilia sũt nobis
magis nota. 2°. qꝛ delectationes sensibiles cum sint paſ-
siões appetitus sensitiui: sunt cũ aliqua cõpis trãsmutatio
ne: ⁊ iõ fortius sentiunṫ. 3°. qꝛ delectatiões corpales appe
tunṫ tanq̃ medicine ꝯtra tristitias corpales quibus super
uenientibus magis sentiuntur ⁊ acceptantur: nõ sic aũt est
de delectatiõibus spiritualib°: ⁊ tamẽ simpliciter sunt ma-
iores: vnde homines a maximis delectationibus abstinẽt
⁊ maximas tristitias corpales sustinent ne perdant hono-
rem q est quoddam intelligibile. Dignus. n. honore regio
pus vellet quãcũq̃ penã sensibilẽ extra mortẽ ⁊ quãdoq̃
mortẽ sustinere q̃ honorẽ amittere. Propter vehemẽtiaꝫ
igiṫ pene quã habẽt de amissione visionis diuine dicũtur
per quãdã similitudinẽ pati ab igne. ¶ Hic autẽ occurrit
quedã dubitatio: qꝛ si carẽtia visiõis diuine pena est qua
ꝑcipue demones affligũṫ: cũ decedẽtes ĩ originali visione
diuina careant: sequeṫ q peccato originali debeṫ maxima
pena ⁊ par pene q̃ debeṫ demonibus ꝑ pctõ actuali: qd est
iconueniens: qꝛ pena decedẽtiũ ĩ solo originali ẽ mitissima
ƺ Augustinũ ⁊ alios scõs. ¶ Et dõꝫ ad h. q sicut bonũ non
delectat nisi cognitũ: sic malũ nõ affligit nisi cognitũ: dece
dẽtes aũt ĩ solo originali nullã cognitionez habuerunt nec
hr̃e poterũt de beatitudĩe: cũ fidẽ nõ habuerĩt nec sacrꝫ fi
dei susceperint: nec ad eam cognoscẽdã se extendat cogni-
tio nãlis: ⁊ iõ de eius carentia nõ tristanṫ. Demones vero q
gratiã habuerunt ⁊ fidẽ sine qua ĩpossibile fuit eos gratiaꝫ
habere: cognitionẽ habent de illo fine quez suo demerito
amiserunt: ⁊ ideo summe de hoc tristãṫ. ¶ Et si dicaṫ vl-
terius q decedẽtes in originali saltẽ in iudicio ⁊ post iudi-
cium habebũt de beatitudine aliq̃ cognitionẽ: qꝛ vt infra
[illegible]
rũ ⁊ pmia btõꝝ ⁊ q̃m ad meritũ ⁊ demeritũ vtroꝛũq̃: ⁊ [illegible]
[illegible]
dũ q tales cognoscẽt: q boni q p baptismũ vel p ꝓpuz me
ritũ cũ grã xpi meruerũt: hẽbũt p pmio aliqd donũ a deo
[illegible]
lib°: ⁊ de se sciẽt q ad illud pmiũ nõ ptingẽt: qꝛ sciẽt se non
[illegible]
eis nõ erit aliqua obligtas volũtatis ita vt irratõabilr do-
leãt de quocũq̃. Irrõnabilr ãt dolerẽt õ carẽtia visiõis di
uine si solũ cognoscãt q ad eã nõ admittũṫ qꝛ nõ fuerunt
pticipes grẽ xpi: nec p bapm: nec p ꝓpriũ meritũ. Si g̃ co-
gnoscerẽt q ab ea deficerẽt pp demeritũ pmoꝝ parent
[illegible]
vt dictũ fuit ĩ 2°. li°. Pꝫ g̃ q demones affligunṫ ab igne p
q̃dã silitudinẽ ⁊ adaptationẽ. aĩe vo dãnatoꝝ p verã tristi
tiã quã ꝯcipiũt de hoc q sciũt se resumptis corpib° in illo
igne eternalr cruciãdas. De aĩab° vo q̃ dicũṫ eẽ ĩ purgato
rio q̃ corpib° qdẽ ĩ resurrectõe vniẽṫ sꝫ nõ ad penã [illegible]
resurrectionẽ purgatoriũ nõ erit idẽ tenẽdũ ẽ. s. q affi-
p hoc q retardãṫ a diuina visiõe: q̃dã plꝰ q̃dã min°. Sic. n.
penale ẽ ab ea excludi: sic penale ẽ ab ea retardari: ⁊ tanto
plus q̃to ab illa plus retardanṫ: ⁊ plus ille q ẽ maiori glia
retardatur. Itẽ sicut grauitas ⁊ leuitas iclinãt ad locũ nã-
lẽ: sic finalis charitas ad beatitudinẽ: sꝫ si ĩ graui ĩpedito a
loco nãli eẽt cognitio: penale eẽt illi ĩpedirĩ a loco suo. g̃ si-
militer ẽ penale aĩe sepate existẽti ĩ charitate ⁊ cognoscen
[illegible]

similitudinē ⁊ adaptationē dici pati ab igne [illegible] dictū apli ad Cori.3. saluꝰ erit sic tñ q̄si per ignē: i quo hui/tur silitudo ⁊ adaptatio. ¶ Sed diceret aliqs: Aie scōꝝ patrū q̄ pcesserunt aduētum xp̄i retardabant̄ a visione dei ⁊ tñ erāt i charitate: nec affligebant̄ sicut ponimꝰ aīas i pur/gatorio affligi: qd̄ tñ oportuisset si dictꝰ modus eēt verus ¶ Et dōʒ ad hoc q̄ an̄ aduētū xp̄i nō erat tēpus pueni[illegible] ad visionē diue eēntie: cū nō eēt solutū debitū nature qd̄ i morte xp̄i solutū ē: nūc āt post mortē xp̄i ē tp̄s perueniēdi [illegible] nō puenire nūc ē penale: p̄us aūt nō fuit: ⁊ ponit̄ exēplum. Cū.n. filius regis ad regnū nō pueniat viuēte p̄re nō est ei penale: q2 nōdū ē tp̄s q̄ pueniat: s3 si mortuo patre ipediat [illegible] q̄liter aie dānatoꝝ ⁊ aie q̄ sunt i purgatorio affligi dicunt̄ [illegible] dubia. ¶ Primū ē q2 ponit dr̄aʒ ⁊ dissilitudinē iter aīas ⁊ [illegible] tificari deū vidēdo ⁊ sūme delectari sola fruitiōe dei: s3 pri/uatio boni diui i se: nō ē sūmū ⁊ totū malū. Naʒ p̄uatio cu/iuscūq3 boni ē aliqd̄ malū maxie bōi nālr̄ desiderati. Uñ cū creatura rōnalis nālr̄ desideraʒ beatitudinē nālē ⁊ sup/[illegible] ret nāli quā ēt nālr̄ appetit: nō eēt plene miser sicut pueri i [illegible] supnālē: itē nāli q̄ ē i sui ɔtēplatiōe ⁊ platione creature cor [illegible] dño supbo q̄ fiat suus sui. ¶ Ad 2m cū dr̄. q̄ pena cor/[illegible] i corpe: ⁊ peccātes nō p ignē puniūt̄ p ignē: s3 fm̄ q̄titateʒ culpe dʒ eē q̄titas pene. Possʒ ēt dici q̄ q2 angl's peccauit p supbiā q2 supbiuit de p̄pria excellētia ⁊ de hoc q̄ erat p̄/[illegible] niri vt subiiceret̄ angelo ēt minimo ⁊ ifimo ⁊ corpi ifimo puta terre: vt. s. affligeret̄ i cētro. ¶ Ad 3m cū dr̄ maxia pena dʒ sufficere: s3 maxia est separari p pctm̄ p̄priū a deo: q2 sciūt se pdidisse maximū bonū: id ē ⁊c. Dōm q̄ dubiū est qd̄ sci dicūt: q2 nō p̄uatio maximi boni ē maxie afflictiua: sed [illegible] rata q̄3 supnāl. q2 illud qd̄ ē nāle ⁊ de necītate nāe ē maxie itēsuʒ ⁊ nō illud qd̄ ē libe volitū. Dato āt q̄ illa eēt maxia [illegible] tur i aia ⁊ corpe. ¶ 2m dubiū ē q̄ ad drīaʒ iter aīas purgandoꝝ ⁊ dānādoꝝ. vbi videt̄ fl3 q̄ dicunt q̄ tātomagis affli[illegible] simplr̄: q2 grauior pctōr vel maioris pene debitor ē. Pole ē āt q̄ ille q̄ maiorē gloriā expectat minꝰ peccauerit vel mi [illegible] q̄ q̄to plus retardat̄: tāto plus affligit̄: veꝝ ē extēsiue: [illegible] itensiue si hoc sciat. Nā si affligit̄: q2 scit se retardari. ergo tanto plus quāto plus scit se retardari: q2 si simpliciter ad simpliciter ⁊ magis ad magis: maluʒ auteʒ quanto diutur [illegible]

scit q̄ purgat̄ q̄3m ibi tenebit̄ iure cōi. Et ꝓbant q̄ nō patiā/tur vere ab igne sed methaphorice q̄ i p[illegible] quasi nō est nota similitudinis s3 exp̄ssiuus v̄itatis: sicut il/lud q̄si vnigeniti a p̄re. Et auctoritates canonis sūt solubiles: tñ exp̄ssa intentio scōꝝ ē q̄ vere patiunt̄ ab igne. ¶ 3m dubiū ē de aiabus q̄ sunt in limbis: vbi videt̄ esse ɔtradi/ctio: pmo i hoc q̄ dicunt q̄ pueri affligerent̄ si scirēt se eē p̄uatos gloria p̄pter pctm̄ pmoꝝ parētum: [illegible] limbo q̄ sciebāt ad tp̄s se p̄uari affligerent. Sicut.n. [illegible] bēt ad penā sensus purgati ⁊ dānati: sic ad penaʒ dāni pue/ri ⁊ patres. s3 sicut dānatis ē dolor carere ppetuo: sic purgtis carere ad tp̄s: igit̄ si scire se p̄uatos ppetuo p̄pter pctm̄ parētuʒ affligeret ppetuo pueros: pari ratione scire se p̄uatos ad tp̄s p̄pter pctm̄ parētuʒ patres afflixisset ad tēpus. Si dicat̄ q̄ non affligebant̄ patres: q2 nō erat tp̄s pcipiendi ⁊ sciebāt se p tp̄e percepturos: sed pueri sciunt se nunq̄ pcepturos. tunc ē instantia de illis q̄ sunt i purgatorio qbꝰ nō est tempus nūc pcipiēdi ab eis ⁊ sciunt se pcepturos q̄n tēpus eoꝝ venerit ⁊ nihilominus affligūt̄. Si dicat̄ q̄ patres respiciebāt tp̄s diuʒ isti aūt respectu sui tp̄is: non vide/tur valere: q2 ⁊ tunc erat tempus recipiēdi quo ad anglos ⁊ quo ad homies nisi peccassent: sicut ⁊ hic. Si dicat̄ q̄ nemo dolet de hoc qd̄ nō habet nec debʒ nec vult habere: q2 [illegible] nunc vult habere: ⁊ sic non affligebātur in limbis patres ⁊ pueri: quia cum essent iusti nolebant habere contra iusti/tiam: sed illi qui sunt in inferno vellent etiam habere iniuste. tunc ē instātia in purgatorio vbi est iusta voluntas no/lens habere nisi quādo deus volet: ⁊ tamē velleitas ē eis causa afflictiōis. ¶ Potest igitur dici. q̄ pueri si crederēt se inuolutos personaliter p̄pria voluntate peccatis parentum: affligerentur: sicut homo de damno p̄pter culpam suam: sed ipi sciunt se priuatos nō propter suam malam voluntatem. ideo nec dolent: q2 vbi non precessit mala com/placentia nec etiam priuatio debite complacentie non debet sequi displicentia nec tristitia nō naturalis. Similiter hoc ipsi patres sciunt se liberatos a culpa p sacramentum: vnde non propter culpam sui sed parentum sciunt se priuari: ⁊ sic non affliguntur: sed in purgatorio propter culpam p̄priam quam commiserunt sciunt se p̄uari: ideo affliguntur. Sic ergo scire se priuari vel retardari contra voluntatem: vel fm̄ voluntateʒ cōtra velleitatē ex peccato p̄prio [illegible] ponit modū ɔmunē anime ⁊ demoni p veraʒ immissionē [illegible] iferni pōt cōsiderari dupliciter. Uno modo fm̄ se: ⁊ sic nō [illegible] stitie: ⁊ sic pōt agere in spiritū ⁊ ipm̄ vere affligere p veraʒ [illegible] tutē a p̄ncipali agente: sicut calor q̄ ē instrumentū aie pter suā virtutē calefactiuā quā h3 a se h3 ab aia cuius ē instrumētū v̄tutē ɔuertēdi alimētū in carnē. Silr̄ dolabra hab3 ab artifice v̄tutē inducēdi formā arche ad quā non posset ex se attingere. Silr̄ ignis iferni vt ē istrumētū diuine iustu/[illegible] tra virtutē sue nature: tunc arguit̄ sic. Quicqd deus pōt facere mediātibus causis secūdis pōt facere ⁊ sine eis: s3 deꝰ [illegible] git̄ sensibiliter duʒ ē in corpore. ḡ pōt eā ɔsimiliter affliger/re sine corpore: si sic. ḡ ⁊ ignis vt ē instrumentū diuine iustitie: cū i instrumēto vt dictū ē sit aliq̄ virtus p̄ncipalis agē/tis p quā pōt i aliqd i qd̄ nō posset ex ɔditione sue nature. [illegible]

iustitie punientis: sꝫ sacra quatenus sunt instrumēta diuine
misericordie agunt iustificādo aīaz p aliquius imissionē. ꝗ
ignis vt ē istrumentū diuine iustitie affligit aīaz p veram
imissionē. ¶ Hec āt opio nō videt posse stare. Primo qꝛ
nullū instrumentuꝫ pōt agere circa aliqd ī vtute alteri⁹ ni
si circa illud possit ponere suā ppriā actionem naturalem:
sicut calor agēs in virtute anime potest de se ponere suam
actionē nālē. s. calefactionē circa alimētū qḋ ꝯuertit virtu
te aīe in carnē. ꝛ securis suā actionē nālē habꝫ circa ligņuꝫ
in quo vt mota ab artifice iducit formā arche. sed ignis de
se nullā actionē pōt habere circa aīam vel demonē vt isti/
met ꝯsitent. ꝗ non pōt habere circa eam actionē vt instru
mētū diuine iustitie. ¶ zᵒ. qꝛ pncipiū passionis ꝙ est p imis
sionē semp est aliq̄ forma ipsius agentis. Sicut. n. passio p
imissionē fit per receptionē alicuius forme in patiente: sic
pncipiū talis actionis ē aliqua forma ī agēte. Illud aūt qḋ
nō dat alicui nouā formaꝫ nō dat ei q̄ possit affligere p im
missionē forme: sꝫ q̄ ignis agat vt instrumētū diuine iusti
tie nō ponit ī ea aliq̄ꝫ formā nec accidentalē nec substantia
[illegible] test aīaz affligere: qꝛ dr̄ agere vt instru
[illegible]
ret p verā imissionē: forma imissa: aut eēt cōporalꝭ: aut spi
[illegible]
afflictio verius ꝯsistit ī abiectione forme ꝯuenientis q̄ꝫ in re
[illegible]
aliā formā nāe ꝯuenientē. In assignādo ꝗ quō aīa patit ab
[illegible]
ret ꝙ ē forma vel perfectio aīe sepate ꝯueniens ꝙ aufert p
formā ab igne imissaꝫ: hoc aūt nō fit nec ē facile hoc finge/
re. ꝗ ꝛc. ¶ Ad rōnes eoꝝ ē rńdendū: ꝛ pmo ad illud ī quo
[illegible]
rem effectū q̄ꝫ posset ex ꝯditiōe sue nāe. Istud. n. nō ē [illegible]
[illegible]
to: vñ ī calore q ē istrumentū aīe nulla forma ē ab aīa: ꝛ tñ
ꝯuertit istrumētalꝛ cibū ī carneꝫ altero duoꝝ modoꝝ: aut
quia disponit: ꝛ aīa cui ē calor ꝯiunct⁹ formā carnis iducit:
aut vt alij dicūt qꝛ calor ꝛ aīa se habent vt vnuꝫ agens pfe
ctū qḋ iducit formā carnis ad quā iducēdā alteꝝ soluꝫ nō
sufficeret: sicut ī securi acuties ꝛ durities sunt vnū pncipiū
secādi: nec alteꝝ sufficeret. Simili mō nō ē dicēduꝫ q̄ ī do
labra sit aliq̄ forma ifluxa a pcipali agēte pter motū loca/
[illegible] quo dolabra mouetur ab artifice: qꝛ forma arche vel cu
iuscūqꝫ artificiati nō est nisi determinat⁹ ordo partiū qui
[illegible]
p⁹ q̄ deus pōt agere sine causis medijs qcqd facit cuꝫ eis:
veꝝ ē de causis agentib⁹ vel finalibus ꝙ sunt causa extrin
[illegible]
te: qꝛ hoc iplicaret ꝯtradictionē: aīa āt nō patit ab igne me/
diāte corpe vt causa agente. Nō. n. ignis agit ī corpus ꝛ cor
[illegible]
[illegible] atum icludens itrinsece corpus ꝛ aīaꝫ: ꝛ istud patit a deo

[illegible]
causat a deo ꝛ ꝯseruat: pp qḋ bñ seqt q̄ sicut deus mediā/
te igne vt causa agēte affligit corpus aīatuꝫ: sic pōt affligē
[illegible]
a corpore affligere sibi afflictione sicut affligebat totū cō/
[illegible]
flictionē aīe dum ē in corpe nō se hꝫ corpus ꝛ totū ꝯpositū
[illegible]
diceret instrumentū: qꝛ nō oē qḋ deus facit p seipsum pōt
facere p instrumentū. ¶ Ad zᵐ dicendū. sicut aliq dicunt
q̄ sacra nō causant aliquid in anima nisi sicut causa sine ꝗ
nō: sꝫ totū facit virtus diuina assistēs: ꝛ itē pfectio ꝯsistit in
[illegible]
gnādū cām afflictionis aīe dicere q̄ aliquid imittit ei ab
igne vt instrumētum diuine iustitie: sꝫ oꝫ vlterius dicere ꝙ
est illa forma ꝯueniēs que p illud imissum abijcit. Adhuc
nō ē simile de sacris ꝛ de igne: qꝛ sacra nō agunt ī aīaz sepa
ratā sed ī totū ꝯiunctum circa qḋ possunt ponere suā actio
[illegible]
actionē nālē pōt habere circa aīam separataꝫ quā oꝫ affli/
gere: ꝛ iō nō ē silē. ¶ Sꝫ ꝯ istā opionē de imissiōe ab igne
ī vtute dei q̄ꝫᵐ ad reprobationē fcāꝫ: videt q̄ rō pma ꝯ eaꝫ
adducta hēat istātiā ī phātasmate qḋ nō hꝫ ī itellectū pos
sibilē aliq̄ꝫ opationē ppriā ī vtute sua. sed oēꝫ quā hꝫ: hꝫ ī
vtute itellect⁹ agētis. ¶ Sꝫ tūc dōꝫ. q̄ nō ē silē: qꝛ phātas
ma ē ꝯiunctū itellectui supposito: spūs āt ē ꝯiunct⁹ corpori
eēntialr: vñ sic fit vnū in eē: sic pōt cōicare ei ī agere: ita q̄
[illegible]
formā realē: sic ad phātasiari seqt itelligere ꝛ ad velle cō/
cupiscere. Dicerꝫ āt aliqs q̄ cū de⁹ sit imediatior vnicuiqꝫ
[illegible]
te spūs creati: mlto magis cōp⁹ disiūctū ī vtute spūs icrea
ti. ¶ zᵃ ēt rō ī maiore hꝫ istātiā: qꝛ celū qḋ in vtute ppa ge
nerat formā eli vel mixti ī vtute dī gnāt aīaꝫ sꝫ eos: nec tñ
qñ dr̄ ī vtute dei agere vltra spēꝫ: ponūt isti differentē for/
mā sibi dari: sꝫ vnā eādē p quā ex se gnāt formā iferiorē: ꝛ
[illegible]
ta vnā costā q̄lē nullus ali⁹ hūit nec hitur⁹ ē: sic posset ima
[illegible]
de⁹ igni iferni q̄ꝫdā vtutē detentiuā vel aliā: ita q̄ oēs dā/
nati taꝫ hoīes q̄ꝫ demōes eodē affligūt: sic eodē oēs btī le
[illegible]
lis. Negaret ēt aliqs minorem ꝛ diceret ī igne eē vtutē po
sitiuā sic ī sacris. ¶ zᵃ rō ēt deficit: qꝛ forma spūalis si quā
ignis imitteret eēt afflictiua: qꝛ tristitia ē de oīb⁹ ꝙ nob no
lentib⁹ accidūt: ꝛ pena ē qcqd ꝯ volūtatē ē: cum aūt spūs
dñet corpi indignuꝫ ē ei subijci corpi. Vñ qcqd esset illud
[illegible]
lute saltē inquātū eēt ꝯrrū sue libtati ꝛ dignitati: sicut esset
afflictio nobili facere homagiū ꝛ recognoscere se tenere a
rustico ēt illud qḋ sibi eēt vtile. Nec ē ꝯcedēdū q̄ forᵃ spi
ritualꝭ sepata a corpe nō possit eē afflictiua. qꝛ sic accñtia in
sacro altaris illud idē agūt qḋ p⁹ agebāt ī vtute subē diua
vtute hoc faciente vel ꝯseruāte: sic sensatōeꝫ caloris quaꝫ
put ē ꝯiūcta calori imoderato seqt dolor nālr: illā eādē se
paratā a calore eiusdē subē ī vtute caloris actiui ꝛ pncipalr
dei: seqt idē dolor q seqret eā in vtute caloris ꝯiuncti ī sup
[illegible]

tio actualis sꝫ aptitudinal. Est et iudiciū qđdā p experientiā: sicut hō nesciēs vtrū cib⁹ sit dulcis vel nō: pᵐ qđe iudicat bonū expiri hoc ipsū: ⁊ tūc expit. qđ mox vt gust⁹ pcipit saporē seqͥ delectatio i appetitu: ⁊ tūc 3° seqͥ iudiciū qđ illud ē delectās qđ pus nesciebat: cū aūt tactus dfat ab extimatiua nō hꝫ iudicare de nociuo ⁊ conuenienti: ⁊ sic mox vt tact⁹ pcipit tangibile imoderatū seqͥ dolor: vel si pportionatū delectatio: ⁊ postea seqͥ iudiciū extimatiue qđ ē delectās vel contristās: lꝫ forte pcedat iudiciū qđ ē incōueniens vel discōueniēs vt renitaͥ vel amplectaͥ. tñ hec ē veritas q afflictio q̄ ē tristitia nō pōt eē pmū impressuꝫ: cū oporteat apphēsiue pus imitti q̄ appetitiue. ❡ Ulteri⁹ āt considerādū ē q taꝫ i dolore corpis dānati q̄ spirit⁹ dānati hꝫ opinionē thome ponit iudicium pcedere lesiui ⁊ afflictiui: qr taꝫ corp⁹ q̄ spūs ponit alligari iuitū: qđ ē lesiuū: sicut carcere: ex q̄ perceptōe seqͥ afflictio. ❡ Ad 5ᵐ cū dr. q non ē afflictiua imissio nisi p abiectionē: dōꝫ: q hoc ē fꝫ et fm eos q dicūt q corpora dānatoꝝ patiunt p passionē nāe in q̄ ponunt imissionē ⁊ nullā abiectionē ⁊ iuste: qr cū nālia debeant remanere itegra nulla forma nālis oꝫ abyci a dānatis: qr illud eēt qđdā genus mortis ⁊ corruptionis loqndo de forma put ē actus pmus: sꝫ forma q̄ ē actus secūdus. i. opa [illegible] tudine ⁊ oēs dānati puanͥ ne possint frui aliq̄ delectatōe: ⁊ hic est labor ⁊ afflictio ⁊ pena. ❡ Solō eoꝝ ad pᵐ argumᵐ nō videͥ bona. qr de⁹ pt facere imediate qcqđ pōt facere mediāte cā nō formali nec māli si sit cā p quā. ⁊ mlto magis si solū cā sine q̄ nō: vñ cū ex dolore i sensu causeͥ tristitia i volūtate pp redūdātiā iuicē viriū: siue dolor sit cā tristitie p quā: vt plures dicūt: siue cā sine q̄ nō: vt aly dicūt poterit imediate de⁹ cāre tristitiā i volūtate sine dolore in sensu eandē quā poterat cū sensu mediāte: sicut potuit generare hoīeꝫ sine hōie. Uñ eādē et tristitiā nūero quā i aīa heretici dū cōburiͥ cāuit ignis mediāte dolore: de⁹ potuit fuare i volūtate vt secū traheret de corpe exiēs: sicut itellectus secū trahit spēs hit⁹: ⁊ forte act⁹ q̄ a phātasmate cōiūcto suscepit: sꝫ hoc ē veꝝ. q si de⁹ pt hoc facere: nō tñ pp hoc seqͥ q possit hoc ignis et vtute dei: qr et potentia actiua nō pt agere nisi i passiuā: nec de⁹ pt facere q ignis calefaciat nō calefactibile puta lunā: ⁊ multo min⁹ spūs. Nō ē āt spūs separatus a corpe aliq̄ mō passibilis ab igne. ❡ Ad 2ᵐ de sacris nō ē sile sicut nec de celo qđ i vtute dei aīat: qr ppriū obm potētie actiue celi ē po³ passiua materie: vñ qr [illegible] cebat 2ᵐ argu⁹. Et silr sacrm qr corporeū i ipsꝫ aīatū hēns ppriā corporeā opationē pt i pte ei⁹ hre aliā vt istrumētū: sꝫ secus ē i pposito: qr ē spūs disiūctus in quē nec sacra agerēt. Nā dicere q nō ē sile de imissione q̄ ē pfectio ⁊ illa q̄ ē afflictio: nō videͥ bene dictū: qr sicut volūtas delectatur ex delectatione sensualitatis ita ⁊ tristaͥ ex ei⁹ dolore: ⁊ sic delectaͥ angls ex hoc q ē plat⁹ celo empireo lꝫ ei nihil cōferat: qr dñiuꝫ ē qđ nobile ⁊ desiderabile ⁊ p cōns ei⁹ cogni

opio [illegible] ē dicētiū aīam separatā ⁊ demonē affligi ab igne corporeo p verā imissionē sicut pcedēs opio: sꝫ dicunt isti q virtute diuina supadditͥ aīe sepate ⁊ demōi aliq̄ q̄litas seu hit⁹ supnālis rōne cuius aīa separata vl demon pōt pati ab igne: que fm se nō posset ab eo pati. Rō istius opionis ē sola fuga incōuenietiū: qr cū isti nō possent oñdere q̄lr aīa separa [illegible] ē minus pbabilr dictū q̄ pmū: qr illud additū aīe aut ē aliquid corporeū aut spūale. Si spirituale: eq̄lis dubitatio ē [illegible] mediāte illo: sicut sine illo: qr vtrobiq̄ ē eadē rō. Si aūt illud additū sit corporeū: aut facit vnū suppositū cū aīa: aut

nō. Si nō: tūc anima rōne ipsius nō poterit pati: qr distictorū fꝫ suppositū sunt distincte actiones ⁊ passiones. Si vero sunt vnū fm suppositū: aut illud est subiectū anime: aut anima est subiectuꝫ illius. Nō potest dici q illud sit subm anime: qr subiectum aīe nō est nisi sua mā vel suuꝫ corpus ex qbus cōiūctis resultat hō: ⁊ sic nō esset separata de q̄ loqmur. Si vo dicaͥ q aīa sit subm illius additi qđ ponit corporale: tūc eq̄lis dubitatio ē quō aīa possit recipe illud corporale accñs: sicut dubitam⁹ q̄lr pōt recipe caliditatē vel q̄cūq̄ qualitatē corporeā. Et iō ista positio in nullo declarat ppositū: sꝫ assumet eq̄le dubiū. ❡ Circa istā āt opioneꝫ q p q̄litatē supnālr imissaꝫ sit aīa ab igne passibilis: ē sciē [illegible] patiaͥ nūc: cū pus nō posset: oꝫ eē p mutationē ex parte al [illegible] q̄ nullā mutationē ex parte ignis possibilē sufficiētē: q [illegible] eēt spūalis: ⁊ sic nō cōueniret corpori: aut corporalis ⁊ sic nō eēt actiua i spm sic ⁊ añ dixerunt ex parte aīe: vel spūs mutationē fieri. s. q̄daꝫ dispositionē p quā redderet passibilis ab igne: qr cū ipsa dānatio sit qđā act⁹ supnālis: sicut btitudo. sic ad recipiēdū a deo actū btitudinis reqrͥ hitus q̄ sit [illegible] dānabilis q pus nō erat. ❡ P. si aīa cōiūcta p q̄litatē nāleꝫ puta intentionē possibilē sit passibilis a corpe puta phātasmate: multo magis p q̄litatē supnālē deo faciēte ab i [illegible] ❡ Et dōꝫ. q deus nō pōt facere q potētia feraͥ nisi i suuꝫ obm: puta q visus audiat sonū vl videat: ppriū āt passiuū a corpe ē corp⁹ vel spūs cōiūctus nō separat⁹: pp qđ nec spiritus agit i corp⁹ nisi motū localē: nec eꝰ q̄cq̄. manēte q̄ q cōp⁹ sit istud ⁊ illō spūs: istud ñ pt i illō imittere nec ab ipo recipe plusq̄ nō calefcibile pt calefieri. ❡ Ad argumᵐ dōꝫ. q nō ē sile: qr i btitudine aliqs act⁹ recipiͥ cuius potēᵃ nāliter capax nō ē pfecte ⁊ imediate p se solā: vñ dispositione supaddita capax fit: sed ex puris nālibus nā caret beatitudine nāli ⁊ supernāli nisi sibi addaͥ ⁊ delectatōe ⁊ gaudio: vnde his puari potest nullo alio disposito: quo facto trista [illegible] tique ponit modum spālez quo anime puniunͥ. Dicūt. n. q in anima separata virtute diuina possint remanere potētie sensitiue. Qđ pbaͥ qr vtute diuina absolutū accñs pt separari a suo subo sꝫ fm istos poteͥ sensitiue sūt qđā accñtia absoluta. q̄ vtute dina possunt separari a cōposito i quo sūt tanq̄ in subo ⁊ remanere in anima separata: tūc arguiͥ sic. Uerus dolor sensibilis perficiͥ in actu appetitus sensitiui puia cognitōe sensitiua. sed remanētib⁹ sensitiuis potētys in anima separata pōt in eis eē sensitiua cognitio ⁊ appetitus cōns q̄ in eis pōt eē verus dolor sensibilis ⁊ vera tristitia. ❡ Sꝫ nec illud valet: qr dato q de⁹ possꝫ separare accidens absolutū a subo: nō tamē posset ipm ponere in quo [illegible] io subo: sicut quantitatē separataꝫ a suba panis nō possꝫ ponere subiue i angelo: ⁊ eodē mō potentiā sensitiuā q̄ est accñs organi corporei: non posset ponere in anima separata. Dato etiaꝫ q posset ponere: adhuc nō sufficeret ad hoc q anima sensibiliter patereͥ ab igne: qr obm passiōis ē aliquid nocēs: sꝫ nō potest dari modus quō ignis noceat [illegible] si non haberet. Non. n. nocet ex hoc solo q cognosciͥ quacunq̄ cognitione: ⁊ ideo hoc modo nō potest assignari causa passionis ab igne. Circa hanc autem opinionē que ponit [illegible] ē dubia: qr nō ē sile de subo oino extneo ⁊ de subo pprio sꝫ imperfecto: lꝫ. n. anima separata nō possit secū trahere corporeū qđ ē sibi oino extneū: tñ ipm eē aut subsistere qđ [illegible]

[illegible]
Sꝫ nō est sīle. Esse.n.ꝛ subsistere aīa cōicat corpori sicᷣ rē si bi ppriā quā hr̄et sine corpore. et si eē corpꝰ ꝛ añ crearet qð [illegible] sñā nō est nata ipsa hr̄e si añ crearet̄ sicut nec figurā: cū sbi ue sint i q̄to sicut ꝛ figura: vñ sicut nō pōt fieri ꝙ iste potē ne remaneant i corpore mortuo quod ē pars sui: qꝛ ɔdictio eēt ꝙ nō viueret ꝛ tñ hr̄et potentiā vitalē: sic nec eē ꝙ re maneāt i aīa separata q̄ solū est altera ps sui. ¶ Scðā rō ꝙ obm passiōis ē aliqd nocens: nō valet: qꝛ eo ipso ꝙ īmitte ret cognitionē quā seq̄ret̄ dolor eēt nocēs: nec oporteret ꝙ alr̄ vel plus noceret: qꝛ aīa separata aliter nocibil' vel lesibil' nō est. ¶ Tertio dicendū ꝙ ꝛ si ibi eēnt potentie sensitiue nō tñ pp hoc i ipsas posset ignis agere nec calor i sensu nisi eēt organicꝰ sicut nec calor i visuꝫ separatū: qꝛ nō ē motiuus nisi diaphani fm actū. sic.n. ē de oī sensibili ꝙ nō ageret in
ſio sensum nisi pp organū. ¶ Sᵃ opīo ē thome cōis doctoris ꝙ spūs icorporeus. i. aīa separata vel āgelus patit̄ ab igne so [illegible]
sua ꝙ spūꝫ detineat gn alibi possit diuertere: sꝫ h̄ supaddi tur igni corporeo inquātū est istrumtuꝫ diuīe iustitie ꝙ sic detineat spūꝫ ꝙ alibi ñ diuertat: ꝛ ita efficit̄ ei penal' retar dādo ipꝫ ab executiōe ꝓpe voluntatis. ne opet̄ vbi vult ꝛ [illegible] babil' ē ponēdo ꝙ aīa separata vl' āgel' sit i loco p suā eēntiā qꝛ tūc pōt v̄tute diuina detineri i loco ne moueat̄ ad aliuꝫ ad quē vellet: nō tñ bñ appet quō v̄tus detentiua sit i igne hoc tñ nō obstāte posset dici ꝙ dr̄ detineri ab igne: qꝛ deti net̄ i igne: ꝛ sic ab eo patit̄ eo mō quo desiderās mortē ꝛ fa stidiēs vitā dicit ꝙ aīa sua patit̄ a suo corpore i quo detinet̄ ¶ Et nihilominꝰ graue videt̄ aliqbꝰ ꝙ iste sit totus modꝰ quo aīa vel demones patiunt̄: qꝛ fꝫ hūc modū eq̄liter pa teret̄ aīa vel demon si detineret̄ i pulcherrima camera ꝛ optime ornata sicut patit̄ ab igne: qꝛ nō ponit̄ pati nisi q̄te nus detinet̄: hoc aūt nō reputat̄ cōiter adeo graue seu pe nale sicᷣ pdicamꝰ graue eē penā dānatoꝝ hoīuꝫ vel demo num. ¶ Et ɔfirmat̄: qꝛ sicut aīe dānatoꝝ detinent̄ i infer [illegible] si g̃ sola detētio ē afflictio: seq̄t̄ ꝙ aīe decedētū in solo ori ginali affligunt̄ q̄tuꝫ demones ꝛ aīe damnatorū: qð nō vi det̄ ɔueniēs. Si vero spūs ponat̄ eē in loco solū p opatio [illegible] qꝛ opationes q̄dā manēt i agēte vt intelligere ꝛ velle: ꝛ p istas nō pōt spūs magis eē in loco q̄ p essentiā: alie vō sūt q̄ trāseunt i mām exteriorē vt mouere: ꝛ per has solas pōt spūi ɔpetere eē in loco quatenꝰ mouet vel facit aliqd circa locū vel circa corpꝰ exñs i loco. Hec aūt opatio lꝫ possit cō uenire angelis: nō tñ pōt ɔuenire aīabꝰ separatis: qꝛ aīa se parata nō mouet ad formā qð ē sibi cōe ꝛ angelis: nec pōt mouere aliqð corpꝰ ad locū: qꝛ cū hēat determinatuꝫ mo bile cui vnit̄ vt forma mediante quo mouet qcqd mouet: separata ab eo nihil aliud pōt mouere. Si g̃ spūs nō sit in [lo]co nisi p opationē ꝛ nullā talē pt hr̄e aīa separata: seq̄tur ꝙ ipsa nō sit i loco ꝛ p ɔñs ꝙ ibi nō detineat̄ nec per deten tionē affligat̄. ¶ Idē pbat̄ de aīa separata ꝛ āgelo simul esto ꝙ vtriq̄ ɔueniat opare circa locū ꝙ nō affligant̄ per detētionē i loco: qꝛ si eē in loco ē operari i loco: eē seu deti neri violenter i loco vel ɔ voluntatē ē operari i loco violē ter vel ɔ volūtatē: sꝫ illud nō pōt cōpetere aīe separate seu āgelo. g̃ ꝛc. Maior de se pꝫ. Minor pbat̄: qꝛ magis hō pt cogi ad opandū q̄ angelus vel aīa separa[illegible] q̄ coactiōe simplr̄ ad operādū ea q̄ depēdent ex libero ar. [illegible]ius possit ipediri ne faciat qð vellet facere. Nā si p violē tiā manꝰ alicuius hoīs applicet̄ ad pcutiēdū aliū: talis nō

[illegible] actiuū nō est in ipso fꝫ me [illegible] possit cogi ad aliq̄ actionē depēdētē a libo ar. tal' aūt ē oīs actio quā hꝫ vel hr̄e pōt aīa separata vel āgelus circa locū. g̃ angelus vel aīa separata nō pt cogi ad opandū i loco vl' circa locū: qꝛ si eē i loco ē opari i loco: ꝛ detineri i loco ē violēter opare i loco: pꝫ ꝙ nec āgelus nec aīa separata possūt violēter detineri i loco nec p ɔñs affligi p violētā detētionē. ¶ Si vō dicat̄ ꝙ ñ sūt i loco nec ɔtinet̄ i loco p actionē suā i loco sꝫ potiꝰ p actionē quā recipiūt i loco. ¶ Cōtra detineri a lo co supponit eē in loco: si g̃ passio spūs i loco ē p detētionē i [illegible] ponēs suū pus nō ē cā eius. g̃ pati a loco nō ē rō angelo vel [illegible] suꝫ ē nll's satisfac̄ itellectui: nec mirꝫ: qꝛ vt dctñ fuit li. i. q. i. [illegible]
¶ [illegible] is. Primū qð omittunt ē: qꝛ seq̄ret̄ ꝙ cū oēs equalr̄ detineāt̄: oēs equaliter punirētur. Nec valet si dicat̄ ꝙ su perbior plus affligit̄: qꝛ aliq̄ñ minꝰ supbꝰ ē grauior pctōr: [illegible] ut ē speciale pctm̄: sꝫ q̄to aliqs ē grauior pctōr i inferno tā [illegible] magis inolūtaria tāto magis penosa. 2ᵐ ɔueniēs ē ꝙ dā [illegible] um vtpote ɔ libtatē ꝛ dignitatē suā: alligari tñ vilissimo lo co est eis penosissimū: hꝫ aūt ē centrū terre maxīe distās a [illegible] debēt affligi vilissima corpora damnatorū adhuc ē eis ma gis penosum: lꝫ ɔ istud vltimū sit illud Mat. Ite in ignē g [illegible]
¶ Tertia instātia de pueris ꝛ pr̄ibꝰ i limbo facile soluitur: [illegible] gebat pr̄es nec pueros affligit: qꝛ nihil volitū est penosuꝫ. [illegible] cer est eis penosus: qꝛ lꝫ volūtarius tñ ē eis pp pctm̄ ꝓpuꝫ qð ɔtinue est ɔ voluntateꝫ ipsorū: qꝛ de pctis ɔtinue dolēt ꝛ p ɔñs de ɔñte pena. Secus autē est de peccato originali cui nō debetur cōtritio. Sꝫ in ista pma parte deductionis sciendū est ꝙ nunq̄ dicendū est ꝙ spūs sic sit i loco p essen tiaꝫ ꝙ essentia sit sibi ratio essendi in loco: sic. s. ꝙ idigeat lo co ad sui ɔseruationē sicut graue vel leue vel ꝙ circūscri batur loco sicut quantū: sed sic ꝙ eius essentia vere est i lo co diffinitiue: qꝛ sic ē hic ꝙ nō alibi lꝫ possit esse nusq̄. Si aūt angelus est in loco p operationē sic. s. ꝙ sicut quātitas est sbe ratio essend[i] in loco: sic ꝛ spūi opatio. Pōt respōde ri ad instantias etiā dato ꝙ essentia angeli esset nusq̄ vel vbiq̄. Unde ad illud qð dicit de operatiōe manente: pt di ci ꝙ dato ꝙ eius intelligere ꝛ velle fm situationē ꝛ diffini tioneꝫ abstraherent a loco sicut essentia. si tñ necessario ha beret cogitare contra voluntatē de inferno ꝛ igne eius pp qð impediretur ɔsiderare alia q̄ magis vellet ɔsiderare: qꝛ .n. itelligit nō oīa sit' ipedit̄ ab intellectiōe vniꝰ p itellectio nē alteriꝰ. ꝛ ɔstat ꝙ magis ē spūi ɔsiderabile ꝛ delectabile ɔtemplari altissimas cās q̄ corporalia: vñ penosuꝫ ē valde spūi si ɔ voluntatē cogitat de inferno ꝛ eius igne ɔtinue ꝛ ꝙ de eo sp habebit cogitare: sicut ēt homini bono est peno sum quando occurrunt sibi turpes cogitationes vel q̄cūq̄ ɔ voluntatē suā de re odio habita ꝛ de qua nunq̄ vellet re collere: hoc aūt est possibile: qꝛ sicut spiritus separatꝰ semp

[illegible]
cere q̄ sp itelligat aliqd aliud vl' p spēm q̄ semper sit i actu
vel alr: ꝛ p h̄ vel nō cogitat alia vel nō delectat̄ i eis sicut
faceret si nihil ꝯ voluntatē suā cogitaret: ꝛ sic diceret̄ dia
[illegible]
bit̄ de puteo vl' dānatus ad fodiēda metalla: qꝛ h̄ nō pt cō
[illegible]
ceret vnus demon: tā q̄cūq3 sit illa motio. si ꝯuenit angelo
[illegible]
ꝛ magneti v̄tutē mouēdi ferrū sine ꝯtactu quā alia corpo
ra nō h̄nt. nullū icredibile ē si dicamus q̄ miraculose det
eandē v̄tutē aliꝗ corpori: ꝛ sil'r si spūs āgelic⁹ a nā h3 moue
[illegible]
arbitrij. Ubi dōz ē p⁹ q̄ si i spū esset v̄tus nāl'r motiua alia
[illegible]
eē in libero arbitrio aliq̄ volitio ab ipso elicita ꝯ volūtatē.
Et. n. ꝯdictio q̄ vellet aliqd ellicitiue ꝛ ipsāmet volitionē3
nolet. Sz nō ē ipossibile q̄ d̄s posset ip̄rimere li⁹ arbi. actū
itelligēdi ꝛ volendi respectu cui⁹ lībe p arbi. se h3 pure pas
siue. sic ē forte i p̄ria: in patiēdo aūt nihil ē libe₂: qd aūt nō
ē liberū vt sic cogit: vn̄ videt̄ nō ipossibile ꝯ volūtatē im
p̄mi nec̄io volitionē mouēdi aliqd ad quā volitionē neces
sariū seq̄t̄ ita motio sic ad liberā: ꝛ sicut spūs erit alligatus
ad opandū. Si dicat̄ q̄ imo eēt ꝯdictio: qꝛ eēt actus volū
[illegible] volūtarius: dicēdū q̄ eēt volūtarius: qꝛ a volūta
te s3 ꝯ: qꝛ ab alio. Uel si de⁹ nō pōt sibi ip̄rimere actū ꝯ⁹ ni
si placitū: posset tn̄ sibi ip̄rimere aliquā q̄litatē aliā ad quā
ita seq̄ret̄ motus nec̄io sicut ad suū velle libere. ¶ Ad q̄r
[illegible] de passione: dicēdū q̄ q̄n d̄r spūs eē in loco p
[illegible] intelligit̄ q̄ hoc sit p aliq3 receptōēz forme nā
[illegible] d̄r eē in loco p passionē. i. p diffinitionē: sic loca
tus patit̄ a loco a quo circūscribit̄. l3 diffiniri loco nō ita po
nat aliqd i diffinito sicut circūscribi ponit aliqd i locato vl'
[illegible]
detinet̄: tūc d̄r pati penā: qꝛ ꝯ volūtatē ꝛ libertatē eius est.
Et sicut ad glīā beato₂ ē q̄ sunt p̄lati nobilissimo corpori:
sic eō ad tristitiā malo₂ ē q̄ sint al[illegible]
p̄ut ergo passio dicit afflictionē sic nō sunt ipi i loco p pas
[illegible]
tē: s3 p̄ut passio dicit q̄ādā3 h̄itudinē passiuā ad locū: sic ipsi
sunt i loco p passionē. i. p diffinitionē sue eēntie. qd ē cōe bo
nis ꝛ malis: q̄ supposita: nec ē sibi liberū aliū locū petere: ꝛ
sicut i b̄tō locus q̄ debet̄ nobilissimo corpori sibi ꝯcessus q̄
tuis illo nō egeat ē sibi ad gaudiū rōe dn̄ij: ꝛ sic aiab⁹ ē gau
diū eē in celo empireo quē sciūt locū nobilissimū suis cor
poribus deputandū: ꝛ per h̄ ēt gaudiū ē angelis qd sibi ēt ē
deputatū: sic ē eō de loco damnato₂ corpo₂ cui spūs alli
ganī: sic q̄ n̄ possūt petere locū nobilissimo₂ corpo₂ quē
p̄us habebāt vel hituri erāt: qd ē eis valde tristabile. Nec
[illegible]
diffinitione eēntie ꝛ limitatiōe v̄tutis ex q̄ d̄r q̄ fortior an
gelus posset sistere minus forti. Uirt⁹ ḡ creata sistēdi ange
lū: videt̄ ēt cōicabilis corpori vl' si illa virtus nō eēt i corpo
re ex quo tn̄ v̄tute aliq̄ detineret̄ ifra corpus diceret̄ a cor

[illegible]
¶ Ad argumēta in oppositū est dicēdū ad p̄mū q̄ sicut nul
lu3 corpus pōt pati a spū passione p̄ope dicta q̄ ē abiectio
forme conuenientis ꝛ receptio forme disconuenientis: sic
nullus spiritus potest pati a corpore consimili passione: ꝛ
[illegible]
[illegible]
vn̄ ꝛ aliū modū ponit. xi. de ciui. dei. vbi dicit q̄ sicut i ꝯdi
tione aīe aīa ꝯiungit̄ corpori. vt dans ei vitā q̄uis vnu3 sit
corporale ꝛ aliō spūale ꝛ ex tali ꝯiunctione ꝯcipit aīa vehe
mentē amorē ad corpus: sic aīa separata ligat̄ igni vt acci
[illegible]
[illegible]
citur ad dolorē vel tristitiā sunt spūalia quatenus ignis ꝯ
[illegible]
tentionē. detēti. n. i carcere nō solū affligunt̄ dū actualr̄ de
tinent̄: s3 ēt dū exeūt scientes se iterato detrudēdi. ita q̄ af
flictio sp̄ ē per detentionē vel deputationē ad locū detinē
tem: sicut eō electi gaudēt de celo empireo q̄ quodāmodo
in eorū cedit gloriam non solum quando sunt ibi: sed quā
do recedunt scientes illum locum sibi deputatū. ideo ꝛc̄.

[illegible] D. XLV. a

P[illegible]
aug. cū de hoc seculo exierint diuer
sas h̄nt receptiōes: bōe h̄nt gaudiū:
[illegible]

¶ De suffragijs defunctorum. b

Neq3 negādum ē vt ait augu. defuncto₂
aīas pietate suo₂ viuētiū releuari: cu3 p
illis sacrificium mediatori offert̄: vel ele
[illegible]
vt ista nō requirat: ꝛ ē rursus tal' in malo: vt nec
[illegible]

mereri. Nō ergo ista q̄ p defunctis cōmēdādis frequētat ecclesia illi apostolice sūt aduersa sniē q̄ dictū ē. Oēs stabim' añ tribunal xp̄i: vt referat vnusq̄sq; fm ea q̄ p corp' gessit. s. bona vl mala qr ēt hoc meritū sibi q̄sq; cū in corpe viueret cō parauit: vt possēt ei ista pdesse. Nō. n. oib' psūt: z q̄re nō oib' nisi pp differentiā vite: quā q̄sq; gessit i corpe. Cū g̃ sacrificia siue altaris siue q̄rūcūq; aliaz elemosynaz p baptizatis oib' offerūt: p valde bonis gratiaz actiōes sūt: p nō valde ma lis sūt ppiciatiōes. Sed p valde mal' z si nulla sūt adiumēta mortuoz: tñ q̄lescūq; viuoz ꝯsola tiōes sūt. Quib' vero psūt: vel ad hoc psūt: vt sit plena remissio vl' certe vt tolerabilior: sit ipsa dānatio. Oēs ōnib' ergo scīe ecclie z sacrificio sa lutari z elemosynis q̄ p eoz spiritib' offerunt: nō est dubiū mortuos adiuuari: vt cū eis miseri cordi' agat a dño: q̄ꝫ eoz pctā meruerūt. Hoc .n. a prīb' traditū tota obseruat ecclia. Vt p eis q i cōmunione corpis z sanguinis dñi defūcti sunt: cū ad ipm sacrificiū loco suo cōmemorent oret: ac p illis quoq; id offerri cōmemoret. Nō ē ergo ābigendū ista pdesse defunctis: sed talib' qui ita vixerit añ mortē vt possint eis hec vtilia eē post mortē. Nā qui sine fide opāte p dilectionē: eius q̄ sacris de corpe exierūt: frustra illi a suis huius modi pietatis officia ipēdunt: cuius dū hic essent pignore caruerunt nō misericordiā sibi thesauri zātes: sed irā. Nō ḡ mortuis noua merita cōpa rant cū p eis aliqd boni opant sui: sed eoz pce dētib' ꝯsna ista reddunt. Nā ista quisq; p fine vl tāmen q̄ in ea meruerit: nō poterit hic post eā. Ecce quib' z q̄lr psint illa q̄ p defunctis frequē tat ecclia. mediocriter mal' suffragātur ad pene mitigationē: mediocriter bōis ad plenā absolu tionē. Qui nō hñt tante pfectiōis merita vt nō i digeāt iuuari p pauperes quoꝝ ē regnū celoꝝ: q̄s si bi fecerit amicos d mamona iniqtatis. Quoꝝ vita ē pfecto vt his adiutorijs nō indigeāt: vt sūt a postoli z martyres. Vñ. n. ait aug' . Iniuria ē p martyre orare i ecclia: cuius nos debem' oratō nib' cōmendari: p alijs autē defunctis oratur.

C De officijs sepulture. c

Ea pōpis vero exequiaꝝ idē aug' ita dic. d Pōpa funeris agmina exequiaꝝ: sūptuo sa diligētia sepulture: z viuoꝝ sūt solacia q̄cūq; solacia nō adiutoria mortuoꝝ. Qd si aliquid p̄ dest ipio sepultura pciosa: oberit pio vilis vl nul la. Preclaras exequias in ꝯspectu hoīum purpu rato illi diuiti exhibuit turba famuloꝝ: s; multo clariores in ꝯspectu dñi vlceroso illi paupi mi nistrauit exhibitio āgeloꝝ: qui eū extulerūt nō in

marmoreū tumulū: s; i abrae gremiū. Verū tñ cu ra mortuos sepeliēdi z sepulchra construēdi: q̄a hec in scripturis scis iter bona opa ꝯputata sūt: nec solū in corpib' patriarcharū aliorūq; scōꝝ: sed ēt in ipo' dñi corpe qui ista fecerūt laudati sunt. Impleāt igit hoīes erga suos officia postremi muneris z sui hūani leuamīa meroris. Veruꝫ illa q̄ adiuuāt spūs defunctoꝝ. s. oblatiōes z ora tiones multo obseruantius procurent.

C De duobus bonis quorum alter plura post mortem habet auxilia. d

Solet moueri q̄stio d duob' vno diuite: e altero paupe pariter sed mediocriter bo nis q̄ pdictis suffragijs indigēt z merue rūt pariter post mortē iuuari: p diuite vero. s. p diuite spālia z cōmunia fiūt orōnes multeꝫ elemosynaꝝ largitiōes: p paupe vero nō fiunt nisi cōmunes largitiōes z orōnes. Queritur ergo an tñ iuuet paup pa ratione' suo iuuāt q̄ntum di ues ꝫ aplioib'? Si nō pariter iuuat: nō ei reddit s; merita. Meruit. n. pariter iuuari: q̄ pariter bo ni extiterit. Si vero tñ suffragijs p eq̄ q̄ntū di ues: qd ꝯtulerūt diuiti illa spālia p eo facta? Si ce dici p̄t non ei magis valuisse ḡnalia z spālia q̄ꝫ paupi sola ḡnalia suffragia: z tñ ꝯfuerit diuiti spālia nō qdē ad aliud vl magis aliqd: s; ad idē ad qd ḡnalia: vt et plib' z diuersis cāis vnū perpet emolumētū. Pōt tñ dici alr illa plura sōsidia ꝓu isse diuiti celeriorē absolutionē nō pleniorē.

C Quibus suffragijs iuuabunt mediocriter bo ni qui in fine inuenientur. e

Sed iteꝝ q̄rit de aliquo mediocriter bo e no q talib' idigēs suffragijs ipso ꝯsum matiōis articlo cū reliqs migrauit si sal uus fuit: p eo nō offert altari' sacrificiū vel orō vl elemosyna: nec habebat tñ ree pfectiōis merita q̄ his suffragijs nō egerēt. Nūqd ergo saluabit? Estimo eū q̄si p ignē trāseūtē saluari meritis z intercessiōib' celestis ecclie: q̄ pro fidelib' semp intercedit voto z merito donec impleat tps.

C Quō sci glorificati audiūt pces supplicantiū z quō itercedunt pro nobis ad dñm. f

Sed forte q̄rit̃ nunqd pces supplicantiū sci audiāt z vota postulātiū i eoz noti e ciā puenīāt? Nō est icredibile aīas scōꝝ q̄ in abscōdito facie dei vertumine illustratoe le tant: i ipsi' ꝯtēplatione ea q̄ foris agunt itellige re: sp̄ūi vel ims ad gaudiū vel nobis ad auxiliū p̄tinēt. Sicut n. angelis ita z sanctis qui deo assi stunt petitiones nostre innotescunt i verbo dei qd ꝯtemplantur: vñ z dicunt angeli orōnes z vo ta nostra deo offerre: nō q̄ eum q̄ eum doceant: sed

[illegible]

fiat: siue consulendo quid faciat.

[illegible]

Si aũt ágeli a deo p verbũ ei⁹ discunt peti tiões nr̃as: ⁊ qd̃ ƀ his iplendũ sit ⁊ qd̃ ñ. Cur ñ credamus et aĩas sctõꝝ dei faciẽ [illegible]

[illegible]

Circa [illegible] suffragia viuorũ psint d̃functis. 2° vtrũ suffragia facta p aliquo: sibi soli [illegible]

Quantũ ad p̃mũ q̃rit̃ vtꝝ suffragia [illegible] arguit̃ q̃ nõ: q̃ mala facta p viuos i nullo nocẽt defunctis. g̃ bona facta p eos nõ psunt defũctis. Cõtra de se videt̃ manifesta: s; añcedẽs pbat̃ p illud Ezechi. is. Filiꝰ nõ portabit iniq̃tatẽ pr̃is: nec pr̃ iupple mortuꝰ por [illegible] chab. iz. Scã g̃ ⁊ salubris ẽ cogitatio p defũct is exorare vt a pctis soluant̃: s; ñ eẽt salubris nisi eis pdesset aliqd̃. g̃ ⁊c.

¶ Rñ° hic sunt tria vidẽda de suffragiis. Primo p quos fcã psint. 2° qbꝰ psint. 3° q̃ suffragia prosint.

Quantũ ad pᵐᵐ sũt. 5. õnes. ¶ Pria q̃ p vnũ viuũ [illegible] 1ᵃ ͻ

s; sic pdest bonũ factũ aliĳ bo[illegible] cepe ego suz: q̃ vna ẽ oĩuz fideliũ vl̃is ecclĩa charitate cõiuncta q̃ ẽ societas ⁊ amicitia spũalis: vñ sicut qñ ẽ ͻcta societas oĩuz bonoꝝ iter aliquos q̃cquid vnꝰ lucrat̃ oĩbꝰ ẽ cõe: sic ⁊ hic spũalr̃: nõ ãt pctõri q nõ est de corpe xp̃i s; mẽbrũ diaboli: q̃ nõ ẽ cõmunio xp̃i ad belial: vñ exñs i pctõ mortali ẽt nõ excõicatꝰ: nõ ẽ pticeps alicuiꝰ boni qd̃ fit i ecclĩa p vnionẽ: cũ sit mẽbruz p̃cisum a corpe qd̃ nõ recipit iflũẽtiaz ab aĩa. 2° psunt ex suffragãtis intẽtiõe: vñ sic huꝰ cõis plus acq̃rit dño cui noĩatiz stipulat̃ q̃ aliĳs: q̃ obligatio il [illegible] acq̃rat illi spãlr̃ acq̃rit̃: sic ẽ in pposito. Nõ solũ. n. papa: s; q̃l; oz se reputare seruuz huoꝝ dei sicut scribit Raban⁹ 2° [illegible] ita põt itendere sic iustũ: s; nõ p modũ meriti h; illud: Ne forte nõ sufficiat nobis ⁊ vob. ⁊: q̃ nl̃s pt̃ alteri mereri pmã grãm nisi xp̃s vt pz i puulis baptizatis: Unñ in ezechi. Si fuerit corã me: Noe: daniel ⁊ Job aĩas: filioꝝ nõ liberabunt: sic alteri stipulari nemo põt nisi q eiꝰ iuri subiectꝰ est vl̃ pr̃ filio vel cõ: vñ xp̃s merẽt̃ nobis sic filĳs: ⁊ vnus bonus aliĳs sic seruus dñs: s; malis sic extñeis nisi merito cõgrui forte p modũ ipetratiõis sic: q̃ nisi stephanus orasset paulus saluatus nõ fuisset vt dic̃. Augu. Et de Carolo magno audita est vox: Egidĳ merito Caroli peccata dimitto. Et sic pdest recipi ad bñficia in spãli alicuiꝰ hoĩs vel multitudis siue sic receptus sit pctõr: q̃ tũc fit pticeps pp̃ intẽtionẽ q nõ erat pp̃ vnionẽ: siue sit iustus: q̃ plus fit q̃ priꝰ.

¶ Scd̃a ͻ ẽ q̃nõ suffragiũ [illegible] psit mortuo. Primo q̃dem pp̃ charitatis vnionẽ: q̃ charitas nunq̃ excidit s; amicitia pollutica peat h̃m ph̃m: ⁊ sic oĩa bona bonoꝝ psunt mortuis ẽt si fiãt p viuis: sic missa. de cele. mis. c. 2. vbi dr̃. de cadẽ die missã audiãt p salute viuoꝝ ⁊ defunctoꝝ. 2° pp̃ intẽtionẽ: q̃ viuũt i memorĳs viuoꝝ: ⁊ sic oẽs misse eis psunt [illegible]ꝰ ẽ vnũ memẽto p mortuis. Nõ sic ãt alia bona i qbꝰ nõ fert̃ intẽtio ad defũctos. Nec obstat beati mortui q i dño [illegible]: q̃ illi i q̃bus p̃nceps huiꝰ mundi tp̃e exitus ñ h; q̃cq̃ nec culpã nec penã sic btũs Martinus: stati sũt beati i re nec egent suffragĳs: q vo sic i dño moriunt̃ q̃ supedifi[illegible] ⁊ stipulã saluabunt̃ q̃si p ignẽ: ⁊ beati [illegible] ẽt añ aptionẽ celi i spe nõ i re. ¶ Tertia ͻ ẽ an suffragia [illegible] cta p malos psint: psunt aũt p̃mo ex ope operato vt missa mali tantũ q̃tũ boni sic ⁊ baptismꝰ. S; sic nihil pdest nisi sacr̃m noue legis vel aliqd̃ sacr̃ale: vt aq̃ bñdicta ⁊ exorcismus nõ aũt oratio: ieiuniũ ⁊ elemosina. 2° ex opere opãnte vl̃is ecclĩe cuius minister ẽ pctõr q dicit vigilias p mor[illegible] publica persona sed etiã extraneis respectu quoꝝ est p̃uata persona: q̃ est minister non solum huius particularis ecclesie sed etiaz vniuersalis cuius omnes boni sunt mẽbra. 3° ex opere operante eius q rogat vel mandat pro se fieri sicut bonus dominus per malum seruum faciendo elemosinam meretur ⁊ satisfacit: q̃ qui p aliũ facit per se ipsuz facere videtur: sicut christus per malos ministros benedicit ⁊ baptizat: ⁊ sic suffragia a defunctis mandata vel petita per malos exhibita eis prosunt. Nec obstat q̃ malus

2ᵃ ͻ

3ᵃ ͻ

non pōt satisfacere pro alio: qz verum est principaliter: sed instrumētalr sic. 4°: ex ope operāte alterius mādantis puta executoris vel alterius pp eandez rōnez: sic papa mandat fieri solemnes vigilias p defūcto sūmo pōtifice ō elec. Ubi mai⁹. libro 6°. pōt ēt qs subdito pro se ⁊ alijs orōnes iniungere: ⁊ ēt ꝯfessor penitēti ꝙ p se oret. 5° ex ope operante ministri: qz ipse opat̄ aliquo mō: vñ si plat⁹ malus iniungat bono subdito dicere psalteriū p aliquo viuo vel mortuo ⁊ bon⁹ subditus dicat al's nō dicturus itendēs pro illo dicere i spāli p quo sibi iniunctū ē vel p quo iniungens itendit: pdest illi ⁊ si nō ex intētiōe mandātis tñ mandatarij. Si āt subditus diceret nō intēdens dicere p aliquo nisi p se ipso ad expletionē obie: tūc nō prodesset ex neo illi p q̄ iniūgens itendebat nec exp̄mebat: nec ex itentiōe mandantis q idignus ē nec mādatarij q hoc nō intēdit: sz solus [illegible] suffragia p malos: qz cū is q displicet ad itercedendū mittitur irati aius ad deteriora puocat̄: qd̄ vez est p modum vnionis: qz vnit⁹ nō ē: nec p modū meriti: sz qnq3 p modum ipetrationis psunt: qz oratio petōris qnq3 est ipetratoria p se ⁊ pro alijs: vt pz i miraculis q̄ qnq3 p ipsos fiunt ad ꝯuersionē ifidelū: sicut iudas cū alijs aplis sanabat infirmos. Sz plus valet suffragiū boni bono: qz oib⁹ modis: postmodū plus boni malo: qz p modū freq̄ntis ipetrationis: qz voluntatē timētiū se faciet ēt p idignis. 3° mali pro bono: 4° mali p malo: sz nō tātū nec tā freq̄nter: qz deus petōres nō [illegible] sic iustos ⁊c. ¶ Quarta ꝙ̄ ē an suffragia psint [illegible] gdez ad merendū si sit i charitate nō minus prosunt q̄ si p se fierēt 9m illud: Oratio mea in sinu meo conuertet̄: ⁊ qnq3 plus meret̄ bō celebrādo p alio q̄ pro se: qz maiori feruore charitatis accēsus videt̄: q scintillas emittit ad alios ⁊ maxime ad inimicos. Dñs. n. ꝯuersus ē ad penitentiā iob cū oraret p amicis suis. 2° pdest ad satisfaciendū directe. qñ ille p quo fit aut ñ idiget: vt qz saluatus: aut capax nō ē: vt qz damnat⁹: qñ faciēs ē talis intētionis i habitu ꝙ p se faceret si crederet non pficere illi p quo intēdit. Uñ Mat. 10. Et si qdē fuerit ibi fili⁹ pacis residebit super illū pax vr̄a: sin aūt ad vos ꝯuertet̄. 3° idirecte p illū cui suffragiū pstat̄ q tenet̄ orare p faciente suffragi[illegible] eēt igrat⁹ ñ reddēs ātidota: ⁊ sic ē meli⁹ orare p mortu[illegible] p viuis: qz mōtui qñ erūt i padiso sciūt illos q p eis orarūt ⁊ p eis orabūt ēt si suffragātes pp petm̄ suū nihil pfuerūt: qz amicitia ꝯsiderat affectū plusq̄ effectū ⁊ sunt i charitate pfecta p quā oratio eoz exp̄ssa exaudit̄. Uiuus aūt pro quo suffragiū facio forte ignorat: ⁊ sic nō orabit p me: Itē forte ē peccator: ⁊ sic pax valebit mihi oratio sua: aut si est iustus nō tñ in via sz ad nutū exaudit̄. 4° nō pdest ad satisfaciendū directe: vt si ē mihi iniunctū vnū psalteriū ⁊ tibi aliud: dicēdo p te vnū adhuc sū obligat⁹ p me ad vnuz sicut si debemus ego ⁊ tu glibet. x. titio: soluendo p te: maneo obligat⁹ p me. ¶ Quinta ꝙ̄ ē: an obsit defūcto si omittantur suffragia ab eo mādata. Et gdez nihil quo ad meritum qd̄ totuz i hac vita cōparat̄: respectu cui⁹ bona voluntas p facto reputat̄. 2° nec quo ad pene intēsionē: qz illa cū aīa egredit̄ sic sibi taxat̄ ꝙ nec augetur nec minuit̄. 3° [illegible] alij soluendū cōmisit: alio nō soluēte ppetuo ibi tenebit̄ nisi p se soluat: sz si p se manēdo in carcere solueret solutione facta ēt pcuratore nō soluēte ea facta liberaret̄: ⁊ sic ē hic. [illegible] idat solui fore facta ⁊ nō soluant̄: si fuit i mora [illegible] narij vsq3 mane. Si āt non fuit i mora vel penituit: tūc nō damnabit̄ sz stabit i purgatorio min⁹ p hoc ꝙ solui mādauit q̄ si p obliuionē venialē nec soluisset nec solui mandas[illegible] tem mādauit solui tardius. Unde melius faciunt q in vita soluunt testamentuz suum: vel anteq̄ bona ad heredes pueniant: qz modicū in vita suffragij plus valet q̄ multa post mortē: postq̄ q̄to citi⁹ tāto meli⁹. 5° nocet sola negligentia pcuratoris ad h vt diutius ibi moret̄: qz nec ex ope opato qd̄ nō est: nec ex opere operāte executor liberatur: sicut dñs pōt excōicari iuste qñ citat⁹ misit pcuratorē q nō [illegible] p se nec p aliuz cōparuit. Sz qñ pcurator diē accepit ⁊ ipse citatus ē ⁊ nō dñs lz noīe dñi: pp eius ꝯtumaciā dñs excōicari nō dz: cū non sit ꝯtumax ipse q citatus non est lz fuerit negligēs eligendo talē: qz p negligentia sine ꝯtumacia nō dz qs excōicari: sz iste mortuus ē obligat⁹ p se: vñ si nō soluat p se vel per aliū detinebit̄ quousq3 soluerit per se ipm.

Quantum [illegible] ¶ Prima ꝙ suffragia nō prosunt illis qui fuerūt: sunt: vel erunt i limbo pueroz: qz nō sunt in statu s[illegible] p° ꝯ
[illegible] 2° ꝯ
non proderant ante mortē christi illis q erant in limbo patrum: nec ad merendū: qz nullus mortuus ē in statu merēdi sicut nec angelus: nec ad satisfaciendū: qz nō habebāt satisfacere nisi p debito nature qd̄ solus xp̄s potuit soluere. ¶ Tertia ꝙ̄ est ꝙ non prosunt illis qui sunt in celo per modum indigētie quo ad p̄miū essentiale. 3° Unde de cele. mis. Cum marthe. dr̄ mutata secreta leonis pape i qua dicebatur: aīe leonis hec psit obl'o ⁊ dicitur vt intercessione leōis hec nobis prosit oblatio: qz iniuriaz facit martyri qui orat p martyre: prodest tñ eis ad gaudiū accñtale: qz gaudium est in celis super vno peccatore ⁊c. Crescit aūt: qz de pluribus sed non maius: vnde si certū est aliquem esse in celo: i fidelitas est orare p eo. potest aūt eē certū p̄mo per bibl[illegible] de patrib⁹ veteris testamenti: Unde male dixit q dicebat ꝙ nolebat esse vbi est petrus: qz vbi credebat esse petrum non debet hesitare christianus. 2° qz pro fide sustinuit martyrium lz ante peccauerit vt Cyprianus: qz falce martyrij oīa credunt̄ purgata. 3° si post baptismū statiz decedebat puulus: ⁊ tūc si missa dicat̄ dz eē oratio p oibus defunctis vel p alijs nō pro illo. Nā si maior ifante: orari pt: [illegible] pōt: qz forte nō peuituit nisi de mortalib⁹: ⁊ sic p venialib⁹ [illegible] dubitare vtrū dignus sit quē elegerit iperator. lz. n. ecclia erret iudicādo hūc eē vir ⁊ illā vxorē: non tñ pp h i sacro mr̄imonij. Sz h cū cultus religionis sit pfessio qdaz fidei nostre: si ecclia erraret canonizādo sctm̄ quē iudicit colendum vir ecclie: videret̄ error in ꝯtingētib⁹ fidē: ideo ⁊c. Cū aūt dr̄ multoz corpora venerant̄ in terris quoz aīe sunt i inferno: de nō canonizatis itelligit̄: sicut de latrone beati martini: sed in priuato lz venerari nondum canonizatum. 4
¶ Quarta ꝙ̄ est ꝙ suffragia nullo modo psunt illis q sunt i inferno damnatorum: quia in inferno nulla est redēptio. Unde de quibus est certum: nō est orandū sicut nec p demonibus. Reputatur autem certū de hereticis ⁊ paganis. Exemplū in luca de fratribus orātibus ad sepulcrū poete [illegible] scirent meliorē ⁊ peiorem versum quem ille vnq̄ fecisset: ⁊ audita est vox primo de peiore. Omne immās statuit iupiter esse pium. 2° de meliore. Est virtus placitis abstinuisse bonis. Cum autē pro ipso ouidio vellent orare. auditus ē tertius versus. Nolo pater noster carpe viator it[illegible] quasi dicat: damnato mihi non prodesset. Unde gregorius punitus est p traiano. 2° de iudeis: vnde transiens per cimiteriū eorū ñ dz dicere p eis pr̄ nr̄. 3° de xp̄ianis ñ sic pt eē certuz: vñ q̄uis petm̄ sit manifestū ⁊ nō pnia: pōt orari [illegible]

trice: vñ Aug⁹ pro oibus regeneratis dz fieri oratio: sz nō publice pp scādalū. Exēplū de monacho proprietario Grego. Et silr pro suspensis ⁊ iuste damnatis: qr ēt latro ī morte penituit. Sz si īueniat mortu⁹ subito q pus fuit bone vite in publico oratio p eo fieri dz: qr iustus si morte pocculpatus fuerit ⁊c. ¶ Quinta ꝯ ē ꝙ psunt suffragia oib⁹ ⁊ solis q sunt ī purgatorio: q possūt p alios satisfacere: q nō possunt p se ipsos. sicut pz p multa exēpla. 4. dialo.

Quantum ad 3ᵐ. q̄. s. suffragia psint sunt. 7. ꝯnes: prime quatuor fundantur super decre [illegible] defūctoꝝ q̄tuor soluunt modis ⁊c. ¶ Pri [illegible] ꝙ aie defunctoꝝ soluunt pcib⁹ sacerdotū. i. missis: qr īter oia plus valet sacrificiū mediatoris ⁊ sanguinis agni ad educendū de carcere egypti: siue fiat ꝓ mortuis: siue p mortuis pp deuotionē ⁊ itercessionē: qr ē ibi duplex memēto. vñ de cele. mis. c. 3. missa de eadē die p salute viuoꝝ ⁊ defunctoꝝ. Vñ ois missa vtrisq pdest non solū pp charitatis vnionē sicut ⁊ cetera bona: sz ēt pp itentionem [illegible] quos vult pōt dirigere. ¶ Scḋa ꝯ ē ꝙ aie defunctoꝝ soluunt pcibus scōꝝ nō solū in pria q orant p socys suis: non sic pincerna q succedēbus psperis oblitus fuit iterptis. sz [illegible] aduocat⁹ noster: factus ē iudex noster cui esset obprobriū venire ꝯ factū suū īfringere vel cassare libellū quē formauit ⁊ edidit: vñ in cimiterio dz d. ci. Jtē psalteriū qḋ est oratio ēt spūsancti q postulat p nob gemitib⁹ inennarabilib⁹. Vñ nec orōnes anselmi nec q̄cūq alie sūt ita deuote. 3ᵒ. vigilie ab eccl̄ia institute: sic plus valet a q̄ p eā bñdicta q̄ alr. ¶ Tertia ꝯ ē ꝙ aie defūctoꝝ soluunt elemosinis charoꝝ. qr elemosina a morte liberat ⁊ facit inuenire vitā eternam. qr ēt icludit orōnes ⁊ ieiunū ad q̄ tenet elemosinā recipiēs. Exēplū ī vitis patrū quē sine itermissiōe orat elemosinari⁹ magl q̄ anachorita ⁊c. ¶ Quarta ꝯ ē ꝙ aie dfūctoꝝ soluunt ieiunys ⁊ qbuscūq afflictōibus corporalib⁹. sic btūs dñicus cathena vnā disciplinā accipiebat pro illis q fūt ī purgatorio. ¶ Quinta ꝯ ē ꝙ aie defunctoꝝ liberantur īdulgēcys platoꝝ. Sic. n. platus pōt dispēsare thesauꝝ ecclesie: sicut puatus bona ppria: vñ sic bona mea possū cōicare idifferēter viuo ⁊ mortuo: sic platus merita scōꝝ ⁊ supererogatiōes coꝝ: dū tñ illud p quo mortuo dat fiat a viuo. ¶ Sexta ꝯ ē ꝙ sepultura prodest viuis ⁊ defūctis. Tumulatio. n. funeris ⁊ pompa exequiaꝝ pdest viuis tripliciter. Primo ne offendant visu vel olphatu cadauerū. 2ᵒ ad fidē resurrectiōis astruendā pp qḋ nō sunt aues tumulande sz puciende: nisi pp vitandū fetorē terra cooprīātur: sic ⁊ oīa cadauera possent sepeliri ēt iumentorū: qḋ tñ non palā pp scandalū faciendū est: Et qr oēs hoies ēt mali ad resurrectionē ptinent: oēs sepeliēdi sunt: cū hoc sit officiū hūanitatis ⁊ pietatis qḋ oī hoī est exhibendū. Unde excōicati ⁊ qcūq qb⁹ sepultura ē īterdicta: nō min⁹ sūt sepeliēdi q̄ iudei vl pagani: ⁊ si eēt aliqḋ cimiteriū p talib⁹ nō eēt phibendū magis q̄ cimiteriū iudeorū. Si. n. excōicato ē in necessitate elemosina facienda: ī extrema necītate sepulture elemosina nō est negāda: sz solū terra benedicta: oblō ⁊ [illegible] oleo oblōnib⁹ ⁊ sericis cedit ī honorē dei ⁊ vtilitatē pauperū vel ministroꝝ: ut si de pāno serico fiat altaris paramentū vel ecclīe ornamētū vel in pecuniā redactū det pauperib⁹. Qḋ aūt equ⁹ falerat⁹ hō ornatus ad ostētatōnē ⁊ pompam solū offerat nec redimat nec largiat mendatiū est ⁊ nō pdest. ¶ Septima ꝯ ē de loco sepulture: qr locus etiā pdest vt vel sanctis magis oret vel illi ꝯ loco. Unde pñs [illegible] ¶ [illegible] in oppositū ē dicendū ꝙ nō est sile de malis viuorū ⁊ ꝯ bo [illegible]

re [illegible] tis: ⁊ vtus nō ꝯnat virtutē: ⁊ ideo si qs puniret p pctō alterius nolens: auferet sibi aliqd dbitū: cū punitō sit ablatio alicu⁹ ꝯuenientis: ⁊ sic eēt iniustū: sz qñ ꝯferī ei aliqd ex facto alterius fit ei grā: pp qḋ pmū non ē apud deū q nihil iniuste agit: sz 2ᵐ inquantum gratiose acceptat orationē vi ui pro mortuo: vel satisfactionē. Questio. II.

Secundo querit vtrū suffragia scā [illegible] ⁊ non alys p qbus nō fiunt. Et videt ꝙ nō qr in lrā dr ex vbis augustini: ꝙ suffragia psunt illis mortuis q cū viuerent meruerūt vt talia possent eis pdesse post mortē: sed multi p qb⁹ suffragia nō fiūt magis meruerunt vt suffragia possent eis prodesse post mortē q̄ merue [illegible] ¶ Con [illegible] tantū pdessent alys q̄tuz illi p quo fiūt frustra fierent p aliquo spālr: ⁊ tñ fiūt ſm cōsuetudinē ecclesie. q̄ ⁊c. ¶ Et hic sunt tria videnda. Primo q̄tū psint suffragia. 2ᵒ quō quis ab obligatiōe suffragioꝝ liberetur. 3ᵒ vtrū sancti cognoscāt orōnes nr̄as quas ad ipsos dirigimus.

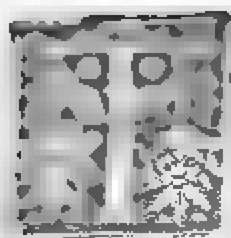
Quantū ad pmū sūt qnq ꝯnes. Prima ꝙ suffragia nō tantū psunt illi p quo nō fiūt quantum illi pro quo spāliter fiūt ⁊ ex itentione. Ex quo. n. ſm illū modū psunt suffragia defunctis ſm quē viuis: sicut plus valet viuo p quo fit determinate q̄ alys: sic ⁊ mortuo nō obstāte exēplo posito de luce ⁊ doctrina: qr talia nō opant [illegible] p multis tantū valet quantū ad gaudiū cuiuslibz quantū si p quolz fieret: qr charitas de q̄ scriptū est ꝙ nō q̄rit que sua sunt: cōia ppriys nō ppria cōibus anponit: vñ sicut religiosus bene dispositus plus gaudet de legato cōitati q̄ de legato singulariter sibi facto: sic ibi: sz quo ad liberationē nō p se sicut ēt debitū solutū p multis oium debitū attenuat sz nullū ex toto libat: cū tñ posset p vno solutū ipm ex toto liberare: vt si tantū soluat p oib⁹ q̄tū qlibz pse dz: vt si p qnq captis ī turri syloe q erāt debitores singuloꝝ denariū soluat vnus denari⁹ p oibus: nll's liberat sz restāt qui [illegible] diret: sz p accñs pōt tantū valere: vt dicet ī seqnti articlo. ¶ Est aūt hic dubiū: qr dicūt doctores ꝙ ille q ē in maiori charitate plus gaudet de suffragio facto pro alio q̄ ille p [illegible] ⁊ ē bonū facilitatis inq̄tū est actus ei⁹ bonus reddēs ipm cōmēdabilē ⁊ acceptū corā deo: ⁊ ē bonū eius p quo fit inquantū p eo satisfacit. Quātū ad pmā bonitatē plus gaudet de suffragio ille q ē in maiori charitate. q̄ ille pro quo fit: qr cū illo mō suffragiū nō sit magis bonū vni⁹ defuncti q̄ alterius sz sit bonū soli⁹ faciētis: de eo tāq de equali bono plus gaudet ille q plus hz de charitate. Sz quantū ad 2ᵐ valorē cū ille valor sit bonū illi⁹ solius p quo fit ⁊ vnicuiq magis ē amabile ppriū bonū q̄ alienū: iō q̄tū ad istā ꝯsiderationē plus gaudet de suffragio ille p quo fit exsistens in minori charitate q̄ ille pro quo non fit: dato ꝙ ille sit in maiori charitate. ¶ Tertia ꝯ est ꝙ hñs spāle suffragiū ⁊ cōe citius liberat q̄ habens tantū cōe: licz gaudiū sit cōmune modo qui dictus est. Jn die aūt aiarum non debet principaliter dici missa nec pro patre nec pro matre: sed pro omnibus fidelibus defunctis: sic quod dādū est pauperibus: non dandū est amicis carnalibus magis q̄ alys: potest tñ quis scḋario specialiter intendere suos charos ⁊ pro eis specialiter facere oblationem: sed debent fieri misse ⁊ officiū principaliter pro omnibus: Sed quia diuites plures elemosynas faciunt: inde est ꝙ elemosyna quo ad suffragia

Quantū

[illegible]
adiūgere:non videt̄:cū ibi nō sint duo quoꝝ vnū possit ap
plicari vni ⁊ aliud alij. Sꝫ forte opꝰ opans qđ est operatio
interior sic pōt diuidi:vt sit intētio facientis ꝙ pncipalr̄ p
sit ei p quo dꝫ:⁊ si supest aliqd illud alijs applicet̄ ⁊c. Qñ
vͦo vtrūqꝫ eq̄liter intēdit:tūc ē magis dubiū. ¶ Vñ solet
q̄ri vtrū pmittens sigilatim diuersis vnā missam liberet̄
celebrādo vnā pro oībus. Dico ꝙ si regulr̄ a toto lꝫ a tan
to [illegible] marchā.
⁊ scio vnā:nō totalr̄ liberat̄ offerēdo duobus vnā:qꝛ missa
celebrata pro multis nō tantū valet singulis. Pōt aūt ex
cusari quinqꝫ modis. Primo pp īpossibilitatē celebrandi
pro quolꝫ spālr̄:puta si collegiū saluo officio ad qđ est insti
tutū non pōt soluere plusq̄ tres vel duas aut vnā missam
aut si religioso postq̄ promisit a supiore īponant̄ alie mis
se:qꝛ difficultas p̄stationis ⁊ si non liberat:tñ excusat:vñ si
cut qñ bona defuncti non sufficiunt ad integre soluenduꝫ
creditoribꝰ solui:t̄ sil' pluribus qđ cuilꝫ p se erat soluendū
sic hic. 2ͦ pp consuetudinē maxime apud euꝫ q scit vl' sci
re tenet̄:qꝛ scienti dolus non infert̄. Sicut de parochianis q
petunt missas a curatis:aut canonici relinq̄ntes āniuersa
riū canonicis. 3ͦ pp conuentionē si exp̄sse hoc dicat pmit
tens:qꝛ cōtractus ex ꝯuentione legē accipiunt:qđ ēt suffic̄
dicere executori:qꝛ cui cōmisit testator distributionē pecu
nie promisse:videt̄ ēt cōmisisse ordinationē de missa pcu
randa. 4ͦ pp recōpensationē:qꝛ non refert qd ex eq̄pollē
tibus fiat:vt si ī alijs missis vel suffragijs recōpenset̄:sicut
apud nos missa dicenda a ꝯuentu īponit̄ vni fratri. 5ͦ pp
suppletionē dei. Ubi ē sciendū fm̄ quosdā:ꝙ missaꝫ nō va
lere tātū pluribus:quātū vni soli si pro vno solo dicat̄:pro
uenit ex actuali itentione sacerdotis:nō pp hoc ꝙ eius at
tentio vel eius valor distribuat̄ diuersis fm̄ diuersas pro
portiones:sꝫ qꝛ non pōt aliqs ad plures sic' affici tantū quā
tum ad vnū soluꝫ:sicut nō pōt haberi tanta amicitia acq
sita ad multos sicut ad vnū:⁊ iō missa dicta pro pluribꝰ si
mul nō tantū valet cuilibet illoꝝ quantū si p illo solo dice
retur nisi sūmus sacerdos suppleat:tūc āt supplet.qñ rōna
bile ē ꝙ sacerdos tātū affectū hēat ad quēlꝫ ipsoꝝ q̄tū de
beret habere ad vnū soluꝫ si p illo solo celebraret:sicut si
aliq parochiani vel canonici ex deuotiōe quā hñt ad suaꝫ
ecclesiā faciunt fieri anniuersariū in eccl'ia sua:qđ fieri nō
pōt nisi plures ꝯcurrāt ad vnā missaꝫ:missa illa tantuꝫ va
[illegible]
[illegible] nec
est cā q̄re suppleat̄ defectus attētionis eiꝰ:⁊ ideo eius mis
sa nō valet tantū cuilibꝫ qñ p pluribus celebrat̄ quantuꝫ
vni qñ p illo solo. Ex quo sequit̄ ꝙ si aliqs petit missā ī ec
clesia sua p aīa sua pōt se eccl'ia obligare illi ad missā quā
petit:non obstāte ꝙ illa die dꝫ dici missa p alio:qꝛ non in
tendit petere nisi fm̄ possibilitatē eccl'ie. Sꝫ si petat ab ex
traneo puta a religioso:tal' non pōt se obligare si missa debeat
dici p alio nisi hoc exp̄mat:qꝛ nō est pbabile ꝙ petēs mis
saꝫ velit dare religiosis pecuniā vt dicant missā nisi solus
haberet missaꝫ. Dicūt ēt isti ꝙ bona spūalia q̄ cōicant reli
giosi suis familiaribꝰ non ideo dicunt̄ minꝰ valere multis
q̄ paucis:qꝛ diuidunt̄ diuersis:qꝛ tota possūt applicare di
uersis:sꝫ qꝛ fm̄ cursū cōem qñ aliqs extendit deuotionem
suā ad multos deuotio sua minuit̄:⁊ ex hac parte talia mi
nus valent multis. Sꝫ qꝛ ēt talia bona plus vel minus va
lent petētibꝰ fꝫ maiorē vel minorē deuotionē ipsoꝝ:ideo
si cū instātia multi petāt ⁊ alij recta ītentiōe eos recipiant
videt̄ ꝙ tantū valeāt talibꝰ multis sicut paucis qꝛ deꝰ sup
plet vicē deuotōis actualis cū in ineat sufficiens fm̄ habi
tuꝫ ⁊ radicē. Sꝫ prima istoꝝ distinctio inter secularē ⁊ regula
rem: ppriū sacerdotē ⁊ extraneū nō valet:qꝛ videtur eadē ra
tio in extraneo sacerdote q a diuersis eq̄le bñficiū recepit:vñ

non minus tenet̄ scđo q̄ tertio rōne bñficij: sicut curatus
[illegible]
receptis ad bñficia:qꝛ illa receptio fit pncipalr̄ ad meren
dum nō ad satisfaciendū:vñ receptꝰ ad bñficia nō est imu
[illegible] pena sibi iniūcta nec in toto nec ī pte pp ieiunia que
[illegible] ordine sicut eēt p indulgētias:nec minus diu puniet̄
in purgatorio:pp qđ post mortē solēt recitari obitꝰ vt spālr̄
pro eis oret̄. Qui āt spālr̄ petit missaꝫ pro se vel amico suo
viuo vel mortuo:intēdit habere p se totā missaꝫ ad satisfa
ciendū:cuꝫ nō possit habere eā totaꝫ ad merendū:qꝛ nul
lum meritū pōt eē singulariter qn oēs boni pticipent. sꝫ sa
tisfactio sic. Vñ nō ē sile:qꝛ duplex ē dr̄ia inter participiū
quod ē ad merendū ⁊ illud qđ est ad satisfaciēdū. Prima. Dr̄ia p
qꝛ pticipiū meriti ē ex sola vnione charitatis sine aliq̄ intē
tione facientis spālr̄ directe ad participantē lꝫ sit maior cū
intētione:sꝫ partipiū ad satisfaciendū nō: Aliogn quicūq
eēt in charitate siue ī hoc mundo siue ī alio statim eēt im
munis ab omni pena: thesauro ecclesie qui est infinitus
distributo pro eius satisfactione: sicut etiam quilibet ex
participatiōe meriti xp̄i p sacramenta meret̄ p̄miū infini
tum qđ ē deus itensiue:⁊ extensiue vita eterna:vel saltē il
le q ē in maiori charitate eēt minoris pene debitor in hoc
seculo ⁊ ī alio:qđ nō est verū:sꝫ ex sola intētione facientis.
[illegible] 2ͣ
participantiū. sicut pꝫ ꝙ non fit deterior cōdicio multipli
catis electis sꝫ melior:nō solū qꝛ illi icipiūt participare q
[illegible]
[illegible]
bñficia possūt recipi:nec minus capiūt nouissimi q̄ p̄mi: sꝫ ī
satisfactione secus fm̄ cōez doctrinā:ꝯ prepositiuū. Sed
qd īportat illud participiū meriti dubiū est. Nō.n.pp hoc
maiorē hēbit q's gl'iaꝫ:qꝛ cū pluribꝰ participat:qꝛ possibile
est illū q non hꝫ plus de charitate eē participē plurium:sic
nūc qñ sūt plures fideles q̄ tpibus ade:Noe ⁊ Abrae:vel
aliqs ē receptus ad bñficia pluriū religiosoꝝ q̄ alius q hꝫ
tātā charitatē fꝫ quā dat̄ gl'ia. Vñ si videt̄ nisi qꝛ pp meri
ta alioꝝ p̄suat eū deꝰ:qñqꝫ a pctō:qñqꝫ a mōte:⁊ sic dō alijs:
sicut recordatꝰ ē deꝰ abraaꝫ ⁊ liberauit loth:cū ēt qñqꝫ pp
iustos parcat ipijs vbi nō ꝯcurrit meritū nisi ex vna pte:
sꝫ qñ ambo iusti tūc ex vtraqꝫ:sꝫ per receptionē ad bñficia
ꝯsequitur aliā vtilitatē:qꝛ spālius participat ⁊ ex intētione il
la gnāli ī recipiēdo ⁊ ex itentione spāli p receptis orando.

Quantum ad 3ᵐ. de sanctis vtruꝫ videant orōnes
nr̄as sunt qnqꝫ p̄nes. ¶ Prima ē ꝙ cō p̄ ꝯ
ueniens ē ꝙ orādo orōnes nr̄as dirigamꝰ ad sctōs. Cuiꝰ rō
est:qꝛ fm̄ Dionisiū lex deitatis ē infima ad supp̄ma p me
dia reducere:sꝫ quantū ad dona gr̄e beati sunt medij iter
deū ⁊ viatores. q̄ eis mediātibꝰ viatores debēt reduci ī de
um. Et qꝛ ista reductio nō est p actiōes necessarias:sꝫ libe
ras q̄ sole sunt a deo accepte vt remunerāde per beatitudi
nem:nō decet vt viatores vota sua ⁊ orōes dirigāt ad scōs
[illegible]
na refundat̄ in viatores. ¶ Scđa ꝯ est.ꝙ sūt sancti orādi 2ͣ ꝯ
a nobis nō solū maiores sꝫ ēt mediocres ⁊ minores: pp̄ter
qnqꝫ rōnes. Primo qꝛ aliqs qñqꝫ hꝫ maiorez deuotionem
ad minorē sanctū q̄ ad maiorē:ex deuotiōe aūt marie de
pēdet orōis effectꝰ. 2ͦ ad tollendū fastidiū:qꝛ assiduitas
eiusdē rei fastidiū parit:p hoc autē ꝙ alternatim diuersos
sanctos oramus:q̄si ī singulis nouus feruor deuotionis cō
citatur. 3ͦ qꝛ quibusdam sanctis datum est in quibusdaꝫ
[illegible] casibus patrocinari:vt sancto Antonio ad exti
guendum igneꝫ qui dicit̄ infernalis ⁊ qbusdā alijs sanctis
in qbusdam alijs infirmitatibus. 4ͦ vt oībus exhibeat̄ a
nobis honor debitus. 5ͦ:qꝛ orationibus plurium qñqꝫ im
petratur quod non īpetraret̄ oratione vnius. ¶ Tertia ꝯ
[illegible]

Tertio q̄rit̄ de receptaculis aīaꝝ post [illegible] oēs aīe sūt vnius speīꝫ oibus corpibꝰ vniꝰ spēi debet̄ vnus locus. g̃ silr oībus aīabus. ❡ Cōtra: qꝛ diues sepultꝰ ē in iferno ꝛ lazarus i sinu abrae. ❡ R̄o. hic sūt tria videda. Prio de receptaculis q̄tuz ad sitū in generali. 2° de distinctione situum in speciali. 3° de de sufficiē [illegible]

1ª ꝯ Quantū [illegible] ad p^m sunt tres ꝯnes. ❡ Pria. ꝙ iter ista receptacula celū ē sursuz: alia q̄tuor deorsuz: ꝛ vr̄ ꝓbabiliꝰ ꝙ sub terra circa cētrū: qꝛ q̄uis augꝰ arbitret̄ nemiē scire: ꝓbat tñ greg. 4°. Dial. sub terra eē iferñū: ꝑ qꝛ itio ad infernū vocat̄ ꝯsceīsus. descēdit ad iferos ꝛc. ꝛ Jacob ꝛ Job. Itē eruisti aīaz meā ex iferno iferiori. Itē Isai. 14. Infernꝰ subtus ꝯturbatꝰ ē. Nec obstat ꝙ celū plenū ē electis q sūt pauci vt ipleat̄ domꝰ dei: ꝛ tñ terra ē q̄si cētrū: ꝛ stultoꝝ īf [illegible] ꝫ pulchritudis q̄ dr̄ celū plenū stellis ꝛ mare piscibꝰ ꝛ mū [illegible]

2ª ꝯ [illegible] īmo nō capiūt millesimā partē terre: ꝛ si silr eēt sine aliq distātia nō repleret millesimā nr̄e hitabilꝭ: cū sub oī climate [illegible] excedūt hoies q nūc sūt i millecupla ꝓportiōe: oēs hoies ꝑteriti: pn̄tes ꝛ futuri vix occuparent supficiē terre. Si g̃ ꝯcauitas maioris capacitatis ē ꝙ̄ sit supficies terre: mlto magis poterūt capi i ꝯcauitatibꝰ terre: q̄ q̄uis nobis nō appareāt: tñ mlte sūt: sic ondit decursus aq̄ꝝ de montibus ꝛ ꝯcussiones terremotuū. Et lꝫ tota supficies terre cuiuscūq maior sit ꝯcauitate: sic circūferētia centro: tñ illa q̄ [illegible] rauerit añ: qꝛ nouissima hora ꝛ. i iᵒ. ē: ꝛ ponat̄ ꝙ tātū obeat [illegible] dio ānoꝝ notū facies. tñ nō tot moriūt̄ q̄t nascūt̄: nec oēs hoies gnānt nec femine oēs pariūt: vñ si paruꝰ āgulus nr̄e hitabilis ꝯtinet oēs sil viuētes: nihil ꝓhibꝫ totū sinū terre g [illegible] ā ꝯ spiritibꝰ q locū ñ occupāt nlla ē q̄o. Vl̄ pt dici ꝙ plura corpa erūt i eodē loco deo faciēte ad eoꝝ penā q̄d facit i celo ad scōꝝ gloriā: qꝛ corpa cū ipso celo idiuiso erūt i eodez loco.

3ª ꝯ ❡ 3ª ꝯ ē. ꝙ lꝫ i hoie nobilior ps sit i medio: sic tñ ñ ē i vniuerso: sic i iferno. Dicūt tñ q̄dā ꝙ cōpꝰ solis ē i medio mūdi: sic cor i meᵒ aīal: ꝛ lꝫ h terra ñ videat̄ meᵒ ꝫ ex [illegible]: vñ ē vilior ꝛ celū nobiliꝰ: sic caput respcū pedis. Vel pt dici ꝙ ñ ē sile: qꝛ cū vniuersuz sit orbiculare ꝛ circūferētia sit eiusdē: nāe q̄olibꝫ extremū tꝫ rōnē supioris. Vñ totū celū dr̄ eē sursuz ex oī pte sue circunferētie respectu terre: ꝛ iō mediū tꝫ rōnē ifimi. In hoie āt nō sic: qꝛ vna extremitas vt caput dr̄ eē supius: alia vt pes dr̄ eē iferiꝰ: ꝛ iō mediocritas nec iferiꝰ nec supiꝰ ē ꝫ hꝫ isluētiā ad vtrūq: ꝛ iō i hoie nobilior pars debꝫ situari in medio: non sic autem in

Quantū [illegible]

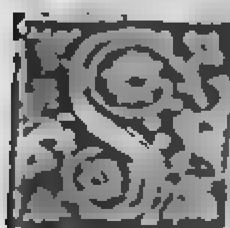
1ª ꝯ iferna sūt tres ꝯnes. ❡ Pria certa ꝛ quā oēs ꝯcedunt. s. infernū dānatoꝝ eē sub oibꝰ. limbū vō patꝝ eē sup oīa: vt sit maxia distātia hꝫ situz inter loca penaꝝ iuxta illud. Vidit abrāā a lōge: ꝛ chaos magnū iter nos ꝛ vos. Nō. n. hꝫ penā sensus sic purgatoꝛy nec ēt dāni eternaz sic limbū pueroꝝ:

2ª vñ dꝫ eē sup oēs ꝯtinuꝰ vel ꝯtiguꝰ iferno. ❡ 2ª ꝯ ē dubia de duobꝰ modys: qꝛ Tho. i 3° supponit limbū pueroꝝ [illegible] tatez: ꝛ nc locus euacuet̄ eximis repletis. Sꝫ Pe [illegible] ꝯ sic. Dr̄ia locoꝝ post mortez assignat̄ ꝑm [illegible] nalis dupl̄r diuidi pt: vl̄ ꝑꝫ dr̄iaz pene i genere: ꝛ sic differt [illegible] hēt: vel ꝑm dr̄iaz pene i differente gradu eiusdē gn̄is: ꝛ sic dr̄t statꝰ eoꝝ q puniunt̄ pena tpali eadē ab his q pena eterna. ꝓria dr̄ia ꝯstituit loca diuersa ꝑm subaz: scd̄a vō nō ꝑm subaz ꝫ ꝑm gradū supioris ꝛ iferioris. Vñ qꝛ pr̄es ꝛ pueri [illegible] ratōis. pueri sine spe: iō idē erat locꝰ vtrorūq: ꝫ pr̄es erāt i loco supiori iux̄ illud: Vadā ad portas iferi: pueri vō i iferiori. ❡ Sꝫ ꝯ. qꝛ i luce gr̄e plus ꝯueniūt purgādi cū pr̄ibꝰ. Ecōtra: qꝛ cū sit idē locꝰ aīaꝝ ꝛ cōpoꝝ resūptoꝝ: nō vr̄ locꝰ pueroꝝ eē sub terra: qꝛ nec pꝰ diē iudicy erit vt vr̄ sub terra: q̄m ibi nō poterūt eē sine pena: nisi qs dicat ꝙ erunt in [illegible] le: qꝛ terra i supficie illumiabit̄ i q̄ ēt vitro silabit̄. Itē nō [illegible] ꝯtinuaret̄ igni iferni. ꝛ sic nō esset vnus nūero: vel essent i [illegible] minꝰ erat de culpa ꝛ de pena: post quē limbꝰ pueroꝝ i qbꝰ erat minꝰ de vtroq saltē itēsiue: ꝛ hec duo receptacla sunt [illegible] 2ª ꝯ
[illegible] quē silr orbiculr̄ purgatoriū: 3°. limbꝰ pueroꝝ: 4°. limbus [illegible] gratiōis augebit̄ ignis inferni: ita vt ipleat oīa q̄tuor rece [illegible] hoc pueri nō hērēt ex nūc locuz suū: vr̄ alys ꝙ libꝰ pueroꝝ a resurrectōe xp̄i dillatatꝰ ꝯphēdit limbū patꝝ: ꝛ sic vterq replebit̄ corpibus eoꝝ resumptis hn̄s aerē inclusum q nāliter corporibus eoꝝ cedat. Infernus vō ꝯtinebit purgatorium habens ignem ꝑ aere.

Quantū [illegible] penā dāni: sic ē limbꝰ: aut sensus: sic ē ifernus: ꝛ vtrūq mē [illegible] liter: ꝛ hi i limbo pueroꝝ: aut ad tps: ꝛ sic in limbo pr̄uz. Et [illegible] sufficiētiā ēt ex pte culpe ponit [illegible] 2ª
in receptacula. Vbi sciēdū ē ꝙ itroitus celi dupl̄r differt: vno mō ꝑp pctm̄ nāe ꝛ sic dilatus fuit vsq ad xp̄i ascēsionē añq̄ā nulla aīa ad celū ascēdit: ꝫ sic postea nō differt. Alioꝰ ꝑp purgationē: qꝛ nihil ingnatū i illā icurrit. Vñ pꝰ ascēsionnē xp̄i nulla aīa purgata differt̄ ab ingressu celi: ꝛ ꝯtriuz directe ē heresis grecoꝝ q dicūt nullū beatificari añ diē iudicy: ꝯ q̄d xp̄s dixit latroni: hodie mecū eris in para [illegible] i limbū patrū vel pueroꝝ nec iferioꝝ. Naz solus celi vel paradisi ingressus differri pōt: aly in puncto ad inferna descendunt. Sꝫ gloria corporis differt̄ vt non sine nobis ꝯsumarent̄ q ex vno fecit omne hoiuz genus ꝑm corpus: qui finxit singulatiꝫ corda eoꝝ ꝑꝫ aīas. ❡ 3ª ꝯ ē de exitu. Vbi sciēduz ē ꝙ simplr̄ ꝛ in ꝑpetuū nō exibunt de celo inferno ꝛ limbo pueroꝝ: qꝛ in inferno nulla est redemptio ꝛ beatitudo est status ꝛ pueri sūt in termino: vñ secus de Traiāo ꝛ his q nō per finalem sentētiā fuerūt dānati. De limbo at egressi sunt patres in die resurrectionis in perpetuum nō redituri. De purgatorio autē singulis diebus singulariter

exeũt ꝑ post d'ĩ iudicꝫ nullus erit ſꝫ ignis inferni ſorte vt dictũ ẽ illa duo receptacula replebit iplẽs illud. Dilata uit infernus aĩam ſuã. ad tp̃s aũt ſm legẽ cõem de oib' oẽs exhibũt i die iudicij ẽt pueri. ſm illud: oẽs aſtabim' ante tribunal xp̃i ⁊c. Et de aere demones: ſm aũt diſpẽſationẽ ſã cti ad habitũ: purgãdi ad dei nutũ: dãnati ẽt frequẽter appa rẽt vt de Benedicto papa reffert grego': ⁊ vmbra ſordida latrõis i vita bti Martini. Itẽ de libo q̃nq ꝫ diſpẽſatiẽ exi bãt vt pꝫ in ſuſcitatiõe ſamuelis ⁊ appitiõe Moyſi in tranſfiguratiõe dñi: ⁊ i ſõno iude machabei. Sꝫ qꝛ i viſiõe ſõni ſi ſu appiño ſꝫ verã pñriã illa ãt ſõnũ fuit: iõ veri' ẽ q Onias ⁊ Ieremias ab eo viſi nõ ꝓpter hoc exiuerũt de limbo ſed nõ ſic legit aliquos egredi de libo puerorꝫ. ℂ Ad ar' ſo oppo' dẽs q nõ e ſile de corporib' q locant ſm potẽtias naẽ q ad vnũ ẽ determinata ⁊ de aiab' q ſm liberum arbitrium qd eſt ad oppoſita ⁊ diuerſa.

ℂ Si valde mali dei mitigatio pene. Di. XLVI

Ed q̃rit̃ hic de valde malis vtrũ ⁊ ipſi i aliqua penarum mitigatiõe dei miſericordiam ſentiant vt minus q̃ meruerint puniant. Quidã autumãt eos nullã releuatiõem pene habituros: qd ꝯfirmãt Iacobi auctoritate dicẽtis. Iudicium ſine mĩa fiet illi qui nõ fecit miſericordiã. Aug. etiã ait. Mĩa hic: iudiciũ in futuro. Idem diſtinguẽs quo oẽs vie dñi ſunt miſericordia ⁊ veritas ait. Erga ſctõs oẽs vie dei mĩa: erga iniquos oẽs veritas. qꝛ ⁊ i iudicando ſubuenit: ⁊ ita nõ deeſt mĩa. ⁊ i miſerãdo id exhibet qd ꝓmiſit ne deſit veritas. Erga oẽs autẽ quos liberat ⁊ dãnat omnes vie ſũt mĩa ⁊ veritas: qꝛ vbi nõ miſeret̃: vindicte veritas dat̃. Dicens vbi nõ miſeret̃: dat itelligi aliqd a deo fieri vbi ipſe nõ miſeret̃. Sꝫ his occurrit qd ait Caſiodorus ſup ps. ci. loquẽs d mĩa ⁊ pietate dei. He due inquit res iudicio dei ſp adiuncte ſunt. Ergo ⁊ i puni tõe malorꝫ nõ ẽ iuſta ira ſine mĩa. Idem de iudicio et mĩa ait. Hec due mutua ſocietate ſibi iungitur. In his breuiter oĩa opa dei includit. Aug. quoqꝫ ridens illi q reprobõꝝ ſupplicia fine habitura ꝯtẽdũt: u a illorꝫ repellit opinionẽ aſſerens reprobos ꝑpetuo puniẽdos: vt eorꝫ ſupplicia mitigari aliquaten' ñ neget. Fruſtra inquit nõ nulli eternam dãnandorꝫ penaꝫ ⁊ cruciat' ſine intermiſſione ꝑpetuos humano miſerent̃ affectu: atqꝫ ita futurũ eſſe nõ credũt. Nõ quidẽ ſcripturis aduerſãdo diuinis: ſed ꝓ ſuo motu dura q̃qꝫ molliendo ⁊ in leuiorẽꝫ flectendo ſniam: q̃ putãt i eis terribili' eſſe dicta q̃ veri'. Nõ. n. iq̃t obliuiſcet̃ miſereri deus: aut ꝯtinebit i ira ſua miſericordias ſuas. Hoc enĩ i pſalmo legit̃: ſꝫ d his itelligit̃ qui aĩt uaſa miſericordie: ⁊ ipſi ñ p meritis ſuis ſꝫ dõ miſerãte de miſeria liberant̃. Aut ſi hoc ad omnes eſtimãt ꝑtinere: nõ ideo neceſſe eſt ut dãnationeꝫ optinent finiri poſſe eorꝫ de quibus dictũ eſt. Ibũt hi in ſuppliciũ eternũ. Ne hoc modo putet̃ habitura felicitas eorꝫ de quibus econtrario dictũ eſt. Iuſti aũt in vitam eternam. Sed penas dãnatorꝫ certis tp̃ibus eſtimẽt ſi hoc his placet: aliquatenus mitigari. Et ſic quippe itelligi põt manere ira dei in illa. i. ipã dãnatio. Hec enim vocat̃ ira dei nõ diui aĩ perturbatio. ut in ira ſua .i. manente ira ſua nõ contineat miſerationes ſuas non eterno ſupplicio finẽ dando: ſꝫ leuamen ꝓhibendo vel interponendo cruciatibus: qꝛ nec pſalmus ait ad finiendam irã ſuam vł poſt irã ſuã: ſꝫ in ira ſua. Que ſi ſola eſſet: alienari a regno dei ⁊ carere magna multitudine dulcedinis dei tam grandis tñ eſt pena: ut ei poſſint nulla tormenta que nouimus cõparari: ſi illa ſit eternaliſta aũt ſi quãlibet multis ſeculis lõga. Manebit ergo ſine fine mors ꝑpetua dãnatorum: ⁊ ipã omnibus erit cõis ſicut manebit cõiter omnium vita eterna ſanctorꝫ. Ecce ita aſſerit hic penas reprobõrum non eſſe finiendas: qd non improbat ſi dicat̃ eorũ ſupplicio aliquod leuamẽ adhiberi. Unde non incongrue dici põt deum ⁊ ſi iuſte id poſſet: non ominino tãtũ punire malos in futuro quãtum meruerunt: ſꝫ eis aliquid quantũcunqꝫ mali ſint d pena relaxare.

ℂ Determinat ꝑmiſſas auctitates. b

q Uod ergo dictum eſt iudicium ſine miſericordia fieri illi qui non fecit miſericordiam ita intelligi põt. Ut iudicium damnationis fiet illi qui non fecit mĩam: p eo q fuit ſine mĩa: vł fiet iudiciũ ei ſine mĩa liberante ⁊ ſaluãte: qui tñ in aliqua pena allenatione miſericordiam dei ſentiet. Ita cũ dicit̃ miſericordiã hic iudiciũ i futuro: nõ negat̃ q i futuro ſit miſericordie effect' ⁊ i electis q p miam ab ei miſeria liberabũtur: et reprobis q minus q̃ meruerunt cruciabunt̃. Sꝫ hic nõ ſine eã dicitur fieri dei miſericordia: ⁊ iudiciũ i futuro: qꝛ ⁊ hic inſtis medis miſeretur dẽs quib' nõ miſerebit̃ tunc. Uocat. n. dẽs nũc peccãtores ⁊ iuſtificat: qd nõ faciet: ⁊ tũc reddet ſingulis ſm merita ſua. manifeſte iudicabit q nunc occulte iudicat. Cui' occultũ iudiciũ vt ait aug. itelligit pena: qua quiſqꝫ vel exercet̃ ad purgatiõeꝫ vel monet̃ ad ꝯuerſiõnẽ: vel ſi ꝯtẽnit excecat̃ ad dãnatiõem. Occultũ ergo iudiciũ dei pena dĩ q iudicat purgãdo: cõuertẽdo vel excecãdo: iudicia q̃nqꝫ dei iure dicũ appellãt̃ diſpẽſatiões ei' de eiſdẽ reb'. Uñ q̃ incõprehẽſibilia ſũt iudicia eius: ⁊ iudicia eius abyſſus multa. Iudicium autẽ quo i futuro iudicabitur intelligit̃ ſine iudicio quo venturus ...

[illegible] angelorum [illegible] supplicia mittentur qui nunc simul mixti sunt.

¶ De iustitia et misericordia dei. c

f Ed quomodo iustitiam dei et pietatem i. misericordiam supra Cassio. duas esse res dixit: que simul advincte sunt iudicio dei. Iustitia enim dei et misericordia [illegible] una res [illegible] una divina essentia [illegible] [illegible] misericordia [illegible] [illegible] [illegible] sint opera misericordie [illegible] videntur iustitie et econverso. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et alia misericordie alia [illegible] alia bonitati attribuuntur non diversitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] misericordia [illegible] misericordia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] misericordia [illegible] [illegible] misericordia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Misericordia enim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] misericordie et [illegible] [illegible] misericordia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quomodo [illegible] misericordia [illegible] [illegible] misericordie [illegible] [illegible] misericordia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligitur miseri[illegible] [illegible] Sed [illegible] [illegible] misericordia [illegible] divina essentia [illegible] [illegible] eandem predicatur: ut etiam [illegible] [illegible] Intelligimus enim per hec eum esse miseratorem et iustum iudicem [illegible] evidenter [illegible] [illegible] dicens.

Quia que dei sunt ipse est ipse sapientia eius: ipse fortitudo [illegible] [illegible] ipse prudentia. Sed cum unum sit in subiacenti pro varietate sensuum diversis nuncupatur vocabulis. [illegible] sapientia [illegible] [illegible] Cum enim sapientia dicitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligi. [illegible] [illegible] iudex meritorum [illegible] Ita et prudentia cum dicitur doctor et demonstrator bonorum vel malorum rerum vel neutrarum intelligitur.

¶ Auctoritatibus probat quedam iustitie alia misericordie alia bonitati attribui. d

q Uod autem quedam opera misericordie: quedam iustitie: quedam bonitati attribuantur: in scripturis facile est reperire. Et de misericordia quidem et iustitia manifestum est. de bonitate vero et misericordia ipsius latet. Sed augu. docet illa opera proprie ad misericordiam pertinere quibus aliquis a miseria liberatur. Ad bonitatem vero non solum illa [illegible] facturam et gubernationem naturalium ita dicens. Ad misericordiam pertinet quod a peccatis [illegible] et de miseria liberat. Ad bonitatem vero quod celum et terram et omnia valde bona creavit ut essent. Idem. Celum non indiget misericordia [illegible] nulla est miseria. in terra hominis abundat miseria et superabundat dei misericordia. Misericordia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plena est terra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] misericordie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et misera et felicia: quia sine illo miser non sublevatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Misericordia est erga miseros: bonitas erga [illegible] [illegible] [illegible] tum misericordia large accipitur ut bonitas.

¶ Quomodo universe vie domini dicantur misericordia et veritas. e

p Ost hec considerari oportet ex quo sensu universe vie domini dicantur misericordia et veritas. Hoc multiplicem recipit expositionem. Universe namque domini misericordia et veritas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] psalmum [illegible] [illegible] duo adventus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] misericordiam nobis exhibuit [illegible] [illegible] [illegible] meritorum iustitiam exhibebit. Universe et vie domini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] malo declinant: et misericordia quod bonum faciunt. In his [illegible] duobus [illegible] bonum [illegible] [illegible] Sed cum sepe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duobus [illegible] opera [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] domini dicunt esse misericordiam et effectum [illegible] domini [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Circa 16.di. querit̃ vnū vt p.[illegible] qđ nō ē bonū nisi vt medicina:nō ē bonū simplr̃ nec i deo ponēdū:sz iustitia saltē vidicatia nō ē bona nisi vt medicina. ḡ saltē talis i deo nō ē ponēda. Maior pȝ:qꝛ qcqd ē i deo formalr̃:vt dicere bonū ⁊ pfectiōes [illegible] qđ ⁊ pp aliud. Minor pbat̃:qꝛ pene q̃s isligit iustitia vin [illegible]

[illegible] ꝺr.5°.ethi.ḡ ⁊c. ¶ Hic. circa hāc qōnē sunt tria vidētia. p̄ q̄: ⁊ qlis: ⁊ quō iustitia fit i deo. 2° quō pēa eterna debeat [illegible]

Quantū [illegible] iustitia ꝓpe dicta ꝯstituit eq̄litatē i acceptionib⁹ ⁊ datiōi [illegible] ⁊ accipiētē:vt.s.accipiēs tātū accipiat a dāte q̄tū ep̄:⁊ i tali eq̄litate ꝯsistit iustitia ꝯmutatiua q̄ pōit mediū eq̄litatis i emptōib⁹ ⁊ vēditōib⁹ ⁊ in oīb⁹ retributionibus. Alio⁹ ꝯstituit̃ eq̄litas iter duos recipientes ex h̄ q̄ vterq̄ eq̄lr̄ recipit ſz q̄ dignus ē:⁊ i hoc ꝯsistit iustitia distributiua. In prima ḡ iustitia.s.ꝯmutatiua regrit̃ eq̄litas q̄titatis.s.vt tātū q̄lq̄ accipiat fm valorē q̄tū dedit:⁊ iō iter illos iter quos nō pt eē eq̄litas q̄titatis i datis ⁊ receptis:non pt eē ꝓprie iustitia ꝯmutatiua:sic ē iter illos quoꝝ vn⁹ nō pt reddere equalēs bñficiꝭ acceptis ab alio:sic filius nō pōt reddere aliqd equalēs bñficiꝭ pr̄is a q̄ accepit eē ⁊ nutrimētum ⁊ eruditionē:pp qđ q̄tūcūq̄ fili⁹ retribuat p̄ri i obsequꝭs nūq̄ tñ ē ibi pfecte eq̄litas:pp qđ non saluat̃ ibi ꝓpe rō cōmutatiue iustitie ſz tm̄ aliq̄s modus:inq̄tū filius retribuit qđ pt fm modū suū:sic pater dedit fm modū suū:vt loco eq̄lis ſz q̄titatē sumat̃ possibile vel ꝓportōale:sed iustitia [illegible]

[illegible] eni oꝫ q̄ distribuēs bona cōitatis distribua[illegible] vnicuiq̄ ꝓportionablr̄ ſz q̄ ē dign⁹. ¶ 2ª ꝯ ē de dr̄ia iter [illegible] iustitia distributiā p quā bōa cōia distribuūt̃ prio attēdit ad ꝓportionē psonaꝝ ex q̄ ꝯcludit proportionē reꝝ distribuēdaꝝ:ſz iustitia ꝯmutatiā ecōtrario ad ēq̄litudinē rei ad rē:sic pȝ i cōmutationib⁹. puta i emptiōe ⁊ vēditiōe vl ad [illegible]itudinē actōis ad passionē: vt i iniurꝭs vīdicādis ⁊ punīēdis:ad ꝯditōēs āt psone nūq̄ pncipalr̄ respicit:non.n.bos dꝫ magis vel min⁹ vēdi vni q̄ alteri. Si āt respiciat ad cōditionē psone hoc nō ē nisi ex ꝯnti inq̄tū ꝯditio psone face [illegible]

butiua magis dependeat ex ꝯmutatiua q̄ [illegible] distributiā ē i distribuēre: p quā teneť bōa cōitatis distribuere ꝓportiōabilr̄ psonis cōitatis fm vniuscuiusq̄ dignitatē. hec āt tentio ortū hꝫ ex hoc q̄ ipe ē obligat⁹ cōit[illegible] cōitate ⁊ honorē regiminis ⁊ stipēdia labo[illegible] teneť cōitati q̄si p q̄dā ꝯmutatōez ad recōpēsandū bōa q̄ recepit put pt:qđ fac̄ q̄n bonores ⁊ officia cōitatis dat vnicuiq̄ fm q̄ ē dignior ⁊ vtilior p cōitate. Aliogn ē ve iniust⁹ i nō reddendo cōitati qđ dꝫ p eo qđ accepit. ¶ 3° ꝯ ē quō i 3ª [illegible]

[illegible] ua nō ē ꝓpe i do:qꝛ illa ꝯsistit i eq̄litate rei date ⁊ accepte: ſz bñficꝭs diuinis nō pōt a creatura aliqd retribui eq̄le [illegible]

[illegible] iustitia ꝯmutatiua ꝓpe pt eē iter deū ⁊ creaturā:pt tñ ibi eē q̄dā modus iustitie ꝯmutatiue accipiēdo p eq̄li possibi [illegible] paruitatē:sic de⁹ dat supabūdāter fm suā excellētiā:⁊ hoc i bonis. In malis āt attendit̃ iustitia ꝯmutatiua iter deū ⁊ creaturā inq̄tū creatura peccās tātū vel tātū ꝯ deū ex sua malitia:punit̃ tñ vel tātū a deo ſz ꝯdecētiā diuinā ⁊ non fm q̄litatē culpe ꝑcise:qꝛ sic in bonis decet q̄ ex parte dei sit excessus ⁊ ex parte creature sit defect⁹:sic i malis decet vt sic ex pte creature ē excessus i peccādo:sic ex pte dei sit [illegible]

[illegible] put sonat i viciū ſz put dicit eminētiā ex pte dei ex parte creature i plus ꝯferēdo de bonis q̄ creatura digna sit:vel i min⁹ iferēdo mala q̄ creature mereatur:qđ totū puenit ex decētia bonitatis dine. ¶ 4° ꝯ ē quō i deo sit iustitia distributiua. Ubi sciendū q̄ iustitia distributiua ponit̃ i deo respectu creaturaꝝ inq̄tū oībus creaturis dat fm vniuscuiusq̄ digitatē. Nā ſz q̄ creatur̃ tenēt ſz suā nāz altiorē gra [illegible] 4ª

[illegible] distributiua ꝓpe dictā ortū hꝫ ex ꝯmutatiua vt declara [illegible]

Quantū [illegible] ad 2ᵐ quō pctō debeat̃ pena eterna sunt quattuor ꝯnes. ¶ Pria. q̄ nō ē dare penā actu i finitā fm intēsionē vel acerbitatē qꝛ h̄ eēt sūmū malū ⁊ corrūperet [illegible] 1ª

[illegible] nus mīa ifinita:qꝛ de⁹ pmiat vltra meritū:nō āt punit vltra demeritū. ¶ 2ª ꝯ ē. q̄ pena ēt successiue n̄ pt itēdi i ifi [illegible] 2ª

[illegible] sic charitas ⁊ lumē glīe fm q̄dā possunt crescere i ifin[illegible] obꝫ āt pene dāni lz sit ifinitū i se erit tñ finite attigēdū [illegible] 3ª

[illegible]

itēsiue: visio.n.btā creata erit finita i q̄cūq̄ e[illegible] p[illegible] peccato seu demerito q̄ntūcūq̄ magno islig[illegible]
4.3 itēsiue. ¶ 4ª ꝓ̄ ē q̄ si loq̄mur de infinitate pene extēsiue: sic pctō debet̄ pena ifinita: q̄ sic lumē glorie ꝑ3 q̄sdā ꝓt cre
[illegible]
tur pena ifinita: q̄ sic ē i ciuilitate mūdana: sic suo mō est i ciuilitate diuia. ꝑ3 i ciuilitate mūdana sic ē q̄ ille q̄ q̄ntū in se est subuertit pacē ⁊ amicitiā ciuiū adinuicē vel obia ad ꝓ̄ncipē meret̄ totalr̄ exturpari ꝑ mortē: exiliū vel ꝑꝑe tuū carcerē a ciuilitate: q̄ pēa ē ꝑꝑetua ꝑ3 capacitatē subi: ⁊ ꝑ3 itētionē legis q̄ ad h̄ vt i ꝑꝑetuū n̄ reuocet̄ ad societa tē cōitatis ꝯ̄ quā deliq̄t. q̄ eodē mō d3 eē i ciuilitate diuia: in q̄ ꝯgregant̄ hoīes lege fidei ⁊ charitatis q̄ ille q̄ subuer tit ordinē charitatis ad ꝓ̄ximū q̄ntū i se ē: vl̄ subiectiōis ad
[illegible]
ꝯsortio dei ⁊ btōꝝ p mortē: exiliū ⁊ carcerē. De āt pene sūt simplr̄ ꝑꝑetue i ciuilitate diuia. ¶ ꝑ. mors ꝑa: exiliū a pa
[illegible]
nere pena: ꝑ3 i dānatis ꝑꝑetuo manebit culpa ꝑꝑ obstinati onē mētis eoꝝ. q̄ ꝑꝑetuo manebit pēa. 3º q̄ magis ē pec cator dign⁹ pēa ꝑꝑ culpā suā q̄̄ iustus sit dignus ꝑmio ꝑꝑ q̄ᵉ cūq̄ meritū: q̄ iustus q̄ntūcūq̄ bñ opet̄ ꝑꝑ deuz i nullo ꝯstituit eū debitorē: ⁊ iō ꝑmiū nō ē ei reddēdū ꝑ3 debitū stricte sūptū: ꝑ3 pctōr volūtarie diuertēs ab obia dei vere d3 puniri ꝑ3 iusticiā: vñ ē v̄e debitor pene: ꝑ3 iustus ꝑꝑ op⁹ meritoriū ꝑmiat̄ ꝑmio eterno. q̄ fortiori rōne peccator ꝓ pter demeritū iustius punitur pena eterna.

Quantum ad 3ᵐ [illegible] sunt q̄tuor q̄̄ōnes. ¶ ꝓ̄ma quō mīa sit in deo ⁊ quō n̄. Ubi sciēdū q̄ mīa acci[illegible] passione p quā aliq̄s ꝯpatit̄ alteri patiēti q̄si p[illegible] alteri⁹ in se ferēs. Alio mō accipit̄ ꝓ actu vl̄ [illegible]
[illegible]
[illegible] ipsa nō ē in deo: q̄ mīa vt dic̄ passio[illegible] [illegible] penā: ꝑ3 nec tristitia nec pena pōt eē i deo. q̄ nec mīi cordia vt ē passio. ꝑ3 accipiēdo ꝯ̄o mō mīaꝫ ꝓ volūtate re leuādi misiā alteri⁹: sic ē i deo: q̄ deus nihil agit circa nos nisi volēs: ꝑ3 ōs ꝑ sua beneficia mīsias n̄ras frequēter rele uat. q̄ i ipo ē volūtas tales mīsias releuādi ⁊ ꝑ ōn̄s mīa ꝯ̄o mō dicta. ¶ 2ª ꝓ̄ ē quō diuia mīa diuidat̄. Ubi ē sciēdū q̄ [illegible] misicors nō repellit laudabiliter nec v̄tuose mīsias
[illegible]
q̄ntū ordo sue sapie iudicat eā repelliēdā: q̄ si ꝑ3 ordinē diui
[illegible]
rat̄ ꝑ3 de ea aliq̄d minuat̄ vocat̄ misicordia relaxās. ¶ 3ª ꝓ̄ est quō i oi ope dei ꝯcurrunt mīa: ⁊ vitas: ⁊ iusticia. Ubi
[illegible]
ois volūtas bñfaciendi alicui: iusticia v̄o dicat̄ condecētia diuine bonitatis: ⁊ sic nō soluꝫ i punitiōe maloꝝ. ꝑ3 i oi ope dei cōcurrūt mīa ⁊ iusticia: q̄ q̄cūq̄ ōs facit: fac̄ ꝑm ꝯdecē tiā diuie bonitatis ⁊ ex volūtate bñfaciēdi creature vl̄ cir ca quā agit: vl̄ aliꝫ: vel cōitati: ⁊ hoc mō ex iusticia nascu[illegible]
[illegible]
facere bonū creature. ¶ 4ª ꝓ̄ est quō ꝯcurrūt spālr̄ i ꝑmio ⁊ supplicio creature rōnalis. Ubi sciēdū q̄ alio mō accip. ̄ mīa ⁊ iusticia magis stricte: put mīa dic̄ volūtatē subueni endi mīsijs alioꝝ ꝑter merita iusticia v̄o dic̄ voluntatē re tribuēdi ꝑm exigētiaꝫ meritoꝝ: ⁊ hoc mō mīa ⁊ iusticia nō ꝯcurrūt ad oē op⁹ diuinū: ꝯcurrūt tñ in punitiōe maloꝝ et retributiōe istoꝝ. De retributiōe iustoꝝ p3 sic: q̄ reddere ꝑmiū excedēs meritū ē op⁹ mīe ⁊ iusticie: q̄ten⁹.n. reddi tur ꝓ merito iusticie ē: ꝑ3 in q̄ntū excedēs meritū mīe ē. sed in ꝑmiatiōe iustoꝝ reddit̄ ꝑmiū excedēs meritū: cū [illegible] [illegible] valoris opa meritoria ⁊ g̃ra seu vita eterna. q̄ ⁊c. De
[illegible]

ciuꝫ igratitudis meret̄ aliq̄s ꝑuari oib⁹ bñficijs gratis ac ceptis. ꝑ3 q̄cq̄d sum⁹ ⁊ q̄cq̄d hēm⁹ totū a deo accepimus ꝑ illō apl̄i. 1ª Cori. 4. Quid hēs qd̄ nō accepisti. q̄ ꝑꝑ igrati tudinē q̄ cōmittit̄ in oi pctō mortali meret̄ pctōr amitte re ꝑm rigorē iusticie q̄cq̄d a deo accepit: hō est q̄cq̄d est in se ⁊ q̄cq̄d h3 in se quo ꝑcō eēt hō ānihilat⁹: cū q̄ in punitiōe maloꝝ nō fiat ānihilatio eoꝝ: p3 q̄ ibi ē mīa dei aliq̄d re[illegible] vt v̄e possit dicere illud Trenoꝝ ꝯ̄o. Mīe dñi q̄ nō
[illegible] ¶ [illegible] in oppoᵐ dōꝫ ꝑ interēptio
[illegible] iusticia vindicatiua nō ē solū vt medicia: q̄ eadē est iusticia qua ꝑmiant̄ boni ⁊ puniunt̄ mali: q̄[illegible] ali⁹ act⁹ h̄ ⁊ ibi ꝑ3 diuersitatē mīe. Et q̄ bonū ē n̄ solū puni re malos ꝑ3 punire bonos: iō iusticia nō solū ē bona in rōne medicie: q̄ten⁹ est punitiua maloꝝ: ꝑ3 est ēt bona ꝑ3 se qua[illegible]
[illegible]

¶ De [illegible] [illegible] XLVII. a

S[illegible]
ꝑ3 nō ē ꝑspicuū id explicare. Nō
eni scriptura apte diffinit an voce
[illegible]
[illegible]

¶ Quod iudicabunt sancti ⁊ quō. b

n Nō āt sol⁹ xp̄s iudicabit ꝑ3 ⁊ sci cū eo iu dicabūt natiōes. Ipse.n. aplis ait. Sede
[illegible]

¶ De ordinib⁹ eoꝝ q̄ iudicandi erunt. c

e Sūt āt q̄tuor ordies i iudicio. Due ꝑꝓ pe sūt p̄res: electoꝝ.s. ⁊ reprobozum. vt Greg. i moral. ait. ꝑ3 bini ordies eisdē
[illegible]

et id dñi tunc ñ iudicant: qz ad ɔspectũ districti iudicis cũ apta dānatõe sue ĩfidelitatis accedet. Qui i vero ɔfessiõe z fid ei sũt opib⁹ hũt iudica- būt z pibūt .i. redarguẽt et peiẽ. q vero nec fidei sacta tenuerũt icrepatõez iudicis i se fieri ñ audiẽt qz ĩfidelitatis sue tenebris ɔiudicati ei⁹ quẽ dspe xerũt hiccẽtõe redargui ñ merẽt. Illi ãt saltẽ ver ba iudicis audiũt: q ei⁹ fidẽ saltẽ verbo tenuerũt. Illi ãt i dānatõe sua eterni iudicis nec verba per piũt: q ei⁹ reuerẽtiã nec verbo tenꝰ suare voluerũt. z id illi iudicãdi ſʒ isti ñ iudicãdi dñr. Et electo rũ vero pte alij iudicãt z regnãt .s. q vite maculas lachrymis tergũt: z cl'ymaꝝ supinductõe opiũt: qb⁹ iudex veniẽs i dextera ɔsistentib⁹ dicet. Esu riui z ce. m. m. i d. Alij ãt ñ iudicãt z regnãt: q et pcepta legis pfectioꝝ virtute trāscẽdũt: qz nõ hoc solũ qd lex pcipit iplere ɔtẽti sũt: ſʒ et qd ad pfectõez ɔsilij ĩplere studẽt. De qb⁹ ppha ait. Dñs ad iudi⁹ veniet cũ senatorib⁹ ppli sui. Et sa lomõ d eccl. e spõso loquẽs ait. Nobil i portis vir ei⁹ qñ sederit cũ senatorib⁹ terre. et Job ait. Nõ saluat ipios et paupib⁹ iudiciũ tribuit. Hi g recte sub gñali iudicio ñ tenẽt: ſʒ iudices veniũt q: et pcepta gñalia viuendo vicerũt: et oib⁹ reli ctis rẽs seculi sũt. recte paupib⁹ iudiciũ tribuũt. q ẽto mũdo magna sublimitate dspecti sũt: tãto nũc maiori cũmic ptãte excrescũt. De tal b⁹ dĩ. Qui vicerit dabo ei sedere mecũ i throno meo sicut et ego vici et sedi cũ pře meo i throno ei⁹. Vi cens dñs cũ pře i throno sedit: qz p⁹ pas̃sõis cer tamẽ z resurrectõis palmã q pře cõeq̃l. oibus claruit. Nob vero i throno filij sedere tẽ et cuis dẽ filij ptãte iudicare. Qui .n. iudicãdi pricipatũ et ei⁹ virtute pcipim⁹: q̃si i throno ei⁹ residem⁹. Et his apps q et pfectores sci cum xpo iudica būt ptãte. z qr q da dñr iudicãdi alij ñ iudicãdi.

¶ De ordine iudicij z ministerio angeloꝝ.

D

Eni ãt i euãgelio legaẽ q dñs mittet an c gelos suos q colliget d regno ei⁹ oia scã dala z mittẽt iiquos i caminũ ignis. Et itẽ Exibũt ãgeli z sepabũt malos d medio iusto rũ et mittẽt eos i caminũ ignis. Et itẽ. Mittet angelos suos cũ tuba et ɔgregabũt electos a q̃ tuor vẽtis et ppha dĩ. Cõgregate illi scõs ei⁹: ministerio angeloꝝ illa iplen[illegible] ñ ẽ. Dño .n. veniẽte ad iudiciũ pcedet añ eũ ignis quo cõ bureẽ facies mũdi b⁹ et pibit celũ et terra nõ sm substãtiã ſʒ spẽm q̃ immutabiẽ: celũ qd' aereũ nõ ethereũ. Talis .n. ascẽdet ignis i iudicio [illegible] ascẽderũt aq̃ i diluuio. Ille ãt ignis mal q re[illegible] fuerit [illegible]: bõis vero ñ erit [illegible] aũg Hoc enĩ ic[illegible] mũdi seis. qd fuit caminꝰ tnõ purgatõis. In qb⁹ si aliqd purgãdũ fuerit: p illũ ignẽ purgabiẽ. Alijs vero nullã igeret molest. i. Purgato vero p ignẽ mũdo: et ad iudiciũ ve niẽte dño: emitteẽ vox illa magna q̃ resurgẽt oẽs mortui: et tũc ministerio ãgeloꝝ ventilabiẽ area: qz boni ɔgregabũt ibi d quo: ptib⁹ mũdi ãgelico ministerio: quo et rapieẽ obuiã xpo i aera: repro bis i terra quã dilexerunt remanẽtib⁹. Et tũc p cẽtia illa bonoꝝ: esuriui et dedistis mihi mãd. care. et icrepatõẽs ille maloꝝ: esuriui et nõ dedi stis mihi m. z c. pferẽt: vl sono vocali vl alio mõ. Deniqz pferetur snia sup vtrosqz. Venite benedicti: et ite maledicti z c. Et ministerio an gelorum virtute dei cooperante: mittentur ma li in caminum ignis: hoc est in infernum.

¶ Si p⁹ iudi⁹ [illegible] demõẽs pẽrũt hoib⁹ ad puniẽdũ.

T soleẽ qri vtz i iferno mal ad puniẽdũ c pñnt dmões p⁹ iudiciũ: quos carnifices tortoresqz aiaꝝ scriptura appellat. Apls diẽ q xps tũc euacuabit oẽz pricipatũ et ptãtez et virtutẽ. Dũ .n. durat mund⁹: ãgel. ãgelis: dmo nes dmõib⁹: hoies hoib⁹ pſũt. ſʒ oĩo⁹ collectio: tũ oĩs plano cessabit. Hic qdã putãt p⁹ iudiciũ dmões nõ hic ptãtes cruciãdi hoies sicut mõ. Q z vt dmões virtute dei cruciati sũt ministerio crea ture asserũt. sic reprobos hoĩes ibi nõ p opa tionẽ dmonũ ſʒ virtute diuina tũ eternis subijci cruciatib⁹. Premissa attñ auctũ ñ id cogũt sẽ tire: q et si asserat tũc nec dmões dmõib⁹: nec hoies hoib⁹ pesse nõ diffinit tñ an dmões pſint hoib⁹ ad torquẽdũ. vñ q busdã vr eos sic pſuare hoib⁹ tortõres i pena sũt eternis i[illegible] i culpa.

Questio. I.

Circa 47. di. qrit vtz gñale iudiciũ sit futuꝝ [illegible] executio [illegible] nõ pcedit [illegible] snia eius tã bonoꝝ q̃ ma loꝝ decedẽnũ [illegible] execu[illegible] ãĩaꝝ nõ [illegible] ¶ [illegible] per [illegible] diebꝰ [illegible] te ifligẽdo ei p[illegible] z c.

¶ Itẽ si iudi⁹ gñale eẽt futuꝝ [illegible] iudicar[illegible] nõ eẽt gñale. ſʒ nõ oẽs nec boni nec mali [illegible] minor pbaẽ. z pmo de bonis. qz Mat [illegible] Sedebitis sup sedes iudicãtes z c. ipi g ñ iudica[illegible] dicabũẽ. De malis vo dĩ i psal. nõ resurgẽt impij i iud. z c.

¶ Cõtra Jo [illegible] pcedẽt q bona fecerũt i resurrectõez vite: q vo mala eger[illegible] resurrectionẽ iudicij. ¶ Itẽ Aug. 20 d ci [illegible] dei [illegible] q tota ecclia expectat gñale iudiciũ futuꝝ [illegible] z c. ¶ Rñõ. ad euidẽtiã h⁹ qõnis tria [illegible] ẽ d iudicio gñali futuro. 2⁹ d ccani [illegible]

Quantum ad p⁹ sũt .3. ɔcłones. ¶ Pria. q gñale iu [illegible] p⁹ ?

[illegible]

[illegible]
sic post particularia iudicia morientiū successiue erit gñale
2ª ꝯ [illegible]
dā dicūt ꝙ totū erit mētaliter alij ꝙ totuꝫ vocalr. 3ª opio
media ē ꝓbabilior ꝙ deus ꝛ hō iudicabit aīas i corporib⁹
qḋ fiet vtroq̄ mō.i.spūali ꝛ diuino q̄ꝝ ad discussionē meri
toꝝ. Exurīu ꝛc. qḋ erit ꝯscia accusāte ꝛ excusāte. Itē mō
hūano ꝛ corporeo.i.vocalr quo ad sniē ꝓlationē: q̄ cito erit
ꝓlata dicēdo: venite bñ. [illegible] ite maledicti: vñ vsus. Mor
tis vel vite breuis ē vox: ite venite. Qḋ āt discussio fit mēn
[illegible]
peres nō gesserūt ꝛ saluabūtr. ꝛ eꝫ mītī ꝓdones hūerunt ꝛ
dānabuntr: q: scriptū ē. Si distribuero oēs facultates meas
[illegible]
1ª ꝯ catis iō ꝛc. ¶ 3ᵒ ꝯᵒ ē: qñ ꝛ vbi fiet. Sīgdē de die illa ꝛ hora
[illegible]
uerit pn^m mūdi nō tñ finē: q: pctm magis ē natū sciri q̄ fu
turū. Probabili⁹ āt est vt fiat in ortu solis vt sic sol fiet in
ppetuū: q̄ media nocte vel al'. De loco āt iudicij tenetr ꝙ
dñs ꝯscēdet sup vallē Iosaphat q̄ ē iter mōtē syō ꝛ oliueti
[illegible]
locū vbi amiserūt apl'i aspectū eius qñ ascēdit i celuꝫ ꝛ nu
bes suscepit eū ab occulis eoꝝ vt dr act.i. Sed boni rapiē
[illegible]
eodē loco: vel ꝓ hoc ꝙ ad q̄ntācūqꝫ distātiaꝫ vtute diuina
ad singuloꝝ occlos spēs corꝑis deferetr. siue stēt sup mare
deo sustētante siue cōpressi vt dcm̄ ē in terra ꝑmissiōis in
[illegible]

pª ꝯ Quantū ad 2^m de cognitiōe bonoꝝ ꝛ maloꝝ sūt tres
[illegible]
et ꝑpa mala ꝛ bona actu de eis recolēdo. cui⁹ rō ē: q: sīc se
hꝫ hūanū iudiciū ad testimoniū exteri⁹. ita se habebit di
uinū iudiciū ad testimoniū iterioris ꝯscie. Nā sicut dictū
ē cogitatiōes vniuscuiusqꝫ i gnāli iudicio tenebūt locū te
stiū accusātiū vl' defēdētiū vt tāgit apl's Ro.2. Sꝫ i iudi
cio hūano nō ſꝫ vitatē debeat ꝓferri snia: oꝫ ꝙ testes oīa cog
[illegible]
natiōeꝫ. g i iudicio diuīo qḋ ē pfectissimū ꝛ i quo nullus pote
rit eē error oportebit ꝙ ꝯscie singuloꝝ qui tenebūt locum
[illegible]
bonos vl' ꝯdēnatiōis q̄ ad malos: sed illa erūt oīa merita ꝛ
2ª ꝯ [illegible]
ē.n. ꝙ ista nō cognoscuntr nālr: q: oē qḋ cognoscim⁹ nālr
vel accipim⁹ de nouo ꝑ sensuꝫ vel deducitur de thesauro
memorie: ſꝫ post resurrectionē null's poterit ꝑ sensū accipe
cognitionē meritoꝝ vel demeritoꝝ q̄ ꝑterierūt: nec cogni
tio oīuꝫ poterit hri nālr ꝑ modū remiscentie: q: mlta eoꝝ
totalr a memoria exciderūt: q̄re ꝛc. Itē non cognoscentur
cognitiōe btā: non solū pp illud qḋ ꝑus dictū fuit qñ q̄re
batur an sancti cognoscāt oꝛones nr̄as ſm vnā opinioneꝫ:
sed pp aliud.s. q: talis cognitio erit cōis bonis ꝛ malis vt
iā dictū est. Cognitio āt beata nō erit cōis: q̄re ꝛc. Relinqtr
ergo ꝙ hoc fiet ꝑ modū reuelatiōis: nec est icōueniēs ꝙ
malis reuelentr multa ad eoꝝ penā: nā ēt malis angelis cre
dibile ē multa ꝑ bonos angelos reuelari. Pōt tñ dici ꝙ bo
ni i vbo hoc videbūt: mali vo de hoc reuelationē habebūt.
3ª ꝯ ¶ 3ᵒ ꝯᵒ est de cognitiōe meriti ꝛ demeriti alioꝝ. vbi ē du
[illegible]
ꝛ demerita alioꝝ: q: illud iudicium cū sit finale ꝛ gñale oꝫ
[illegible]
esse iustū nisi cuilibet cā cōdēnationis vel remunerātiōis

[illegible]
merita vel demerita vr ꝙ singuli cognoscāt non solū meri
ta bona vel mala q̄ ipi fecerūt: sed ēt oīum alioꝝ. Ali⁹ mo
dus est ꝙ nō oꝫ ad hoc vt snia iudicis appeat iusta ꝙ qlibꝫ
singulariꝫ cognoscat merita vel demerita alioꝝ: sed sufficit
ꝙ cognoscat illos qui erūt a dextris eē bonos ꝛ iustos qb⁹
dicetur: venite benedicti. illos aūt q erūt a sinistris cogno
scat eē malos ꝛ iniustos quib⁹ dicetr: ite maledicti.

Quantū ad 3^m de igne cōflagratiōis sūt tres conclusi
[illegible] pª ꝯ
bitur circa tps iudicij: ꝛ illud magis tenetr auctoritate scri
pture ꝛ sanctorū q̄ rōne: nihilomin⁹ tñ pōt ad hoc talis ꝑ
suasio adhiberi: q: finis ꝛ ea q̄ sunt ad finē debēt ꝑportio
[illegible]
surrectione inouabitr ꝛ imutabitr i meliorē ꝛ puriorē ꝛ no
[illegible]
cōsistit in duob⁹ ſm duplicē ipuritatē q̄ reperitr in reb⁹ cō
poralibus. Una ipuritas ē cōmixtiōis ꝑ mutuā actionem
elemētoꝝ ꝛ alioꝝ reꝝ adinicē: ꝛ h ē ipuritas nature. Alia
est ipuritas ꝑueniens ex culpa. q̄uis.n. res corporales non
possint eē subm ifectiōis culpe: tñ ex culpa relinqtr in reb⁹
corporalib⁹ quedā incongruitas ad hoc vt spūalibus dedi
centr: vñ videm⁹ ꝙ in loca i qb⁹ aliqua crimia sūt cōmissa
n reputantr idonea ad aliq̄ sacra i eis exercēda nisi quadaꝫ
purgatione ꝑmissa: ꝛ ſm hoc ps mūdi q̄ cedit i vsū nr̄m ex
peccatis nr̄is ꝯtrāxit quādā inidoneitatē respectu sacroꝝ: ꝑ
[illegible]
solū q̄ntū ad illā q̄ cessit i vsū hoīnū vel ad quā facta hoīuꝫ
quoquo mō ꝑtingere potuerūt: ꝛ hec ps ē illa, ad quā aque
diluuij attigerūt pp eandē cām: ꝛ celi superiores nō purga
buntr: nec spa ignis nec superior ps aeris sed tātū inferior.
Uñ qḋ dr in ps. ꝙ celi pibūt ꝛ 2ᵉ. Petri. 3ᵒ. ꝙ celi ardentes
soluentur: itelligendū ē de celo aereo: vñ beat⁹ petrus ex
ponit se de quib⁹ celis itelligat: ꝑmittit.n. añ vba iducta ꝙ
celi ꝑus ꝛ terra ꝑ aquā pierūt qui nūc sūt i eodē vbo repo
siti igni reseruati i die iudicij. Illi igit celi ꝑ ignē purgabū
[illegible] ꝑ aquam diluuij sunt purgati.s. celi aerei.
¶ 2ᵒ ꝯᵒ ē ꝙ illa purgatio fiet ꝑ ignē cōueniētissime: q: per 2ª ꝯ
illud qḋ ē puri⁹ debet ipuriora purgari: sed ignis inter oīa
corporalia ē purior puritate opposita duplici impuritati. i
[illegible]
tur. q: ignis nō recipit ꝑmixtionē ꝯtrarij pp suā maximā vtu
tē actiuā sicut cetera elemēta. ꝛ spera ignis est maxime re
mota ab hitatiōe nr̄a: ꝛ si apud nos inueniatr vsus: tñ eius n
est ita cōis sicut aq. aeris ꝛ terre: ꝛ iō nō tm̄ ificitr: pp qḋ per
ipꝫ cōgruentissime purgatio fit ceteroꝝ. Qualis aūt debe
at eē ille ignis: aduertendum est ꝙ si ē verus ignis compo
situs ex materia ꝛ forma: tunc de nouo creabitur vel ex ꝑ
iacente materia generabitur: ꝛ quicquid horum detur oꝫ
dicere ꝙ vel duo corpora tunc sint simul.s. ignis ꝛ aer vsqꝫ
ad locum ad quem aque diluuij ascenderunt.s. 15. cubitis
super altitudinem montium: vel ꝙ tantum de aere corrū
patur: ꝛ quicquid sit de primo: 2^m conceditur ab omnibus
tanquam possibile: verūtamen non concordat cū auctori
tatibus sanctorum. Dicitr.n. in glo. super illud ꝑme ad cor.
7. Preterit figura mūdi h⁹ ꝙ pulchritudo mūdi h⁹ ꝑterit
non perfectio: ſꝫ suba eloꝝ pertinet ad perfectionē mūdi.
q elemēta non cōsumētur q̄ntū ad suā eēntiam. Et iterum
sicut purgabitur aer per ignem: ita aqua ꝛ terra: sed cōstat
ꝙ suba aque ꝛ terre non peribit i aliqua sui parte: ergo nec
aeris. Propter qḋ videtr qbusdā rōnabilr ꝙ illa cōflagra^c
non erit nisi quedam ignitio elementi purgādi sicut ferrū

[illegible]

De forma iudicis. Di. XLVIII a

S [illegible] forma [illegible] iudicis [illegible]

[illegible]

serui glorificatā a bonis et a malis tūc videri sic. Cū i forma serui glorificata cū claritate viderit boni et mali tollet ipsi vt nō videat claritatē dei q deus equalis sol' mūdo corde videbitur: qd erit eis vita eterna. forma hūana i xpo glificata videbit a [illegible] et xps vt iudicatur' qz fili' hois ē. Ita n. legit i eu[an]g[elio] Io. i. et ptātē dedit ei iudiciū facere qz fili' hois ē. Nō q ipse ex virtute hois sit iudicatur': vel q ipse sol' sit i pse et sit iudiciū sit factur': sz qz ipse sol' i forma sua iudicāis bonis et malis videbit. Cū g pr nō iudicat quēqz: sz oēz ptātē dedit filio: nō ita ē itelligēdū qsi fili' solo iudicet et nō pr: sz qz forma [illegible] hūana cūctis i iudicio appebit: nō i forma hūana: sz gloriosa. Iudicabit āt ex virtute diuinitatis nō sua pse et spūsctō: et appebit terribil' ipsis et mitis iustis. erit. n. terror malis et lumē iustis.

C Qi sz fōmā sui dei xps suscitatur' corpa. c

T sicut dei solus xps sm formā serui iudicatur' pp eā sm quā filius dei suscitatur' corpa mortuoz sm hūanitatē cū tū virtute diuina sit suscitatur': nō hūanitatis. Sz hac rōne suscitat qz i hūanitate suscepit qd ē cā nre resurrectionis i passionē et resurrectionez. Iō et ascribit sm hoiē suscitatio mortuorum. Vñ aug. Per verbū filiū dei fit aiaz resurrectio. Per verbū factū i carne filiū hois fit corpor resurrectio. Itē Iudicat et suscitat corpa nō pr: s fili' sm dispēsationē hūanitatis i q minor pre ē. sz [illegible] eo q sz ē fili' dei: vita q viuificat aias i eo qd ē ill' hōmo [illegible]. Ecce sm formā hūanitatis dei suscitatur' corpa et iudicatur'. Iudicatur' āt qz illa forma cūctis i iudicio appebit: et suscitatur' qz i eadē forma mortuā et cā resurrectōis nre suscepit. Et qz sm eādez formā vocē dabit q mortui dn monumētis resurgēt et pcedent sz qd dicē. Viuificat aias nō pr tm qz nō tm pr vita est: sz et fili' cū eo et spūsctō eadē vita est q ptinet ad aias nō ad corp'. Corp' [illegible] serui vitā sapiētiā aia q illūinat a lūine eterno. [illegible] xps pō diuinis viuificet aias et suscitet corpa et iudicet: nō ociose tū et pter rōnē ei sz fōmā diuinā [illegible] viuificatō aiaz et sz formā serui iudiciū et resuscitatio corpoz. C De loco iudicij

p Utāt qdā dñz descensurū in vallem iosaphat i iudicio: eo q ipse p Iohelē pphetā sic loqt. Cōgregabo oēs gētes et deducā eas in vallē iosaphat et disceptabo ibi cū eis. [illegible] expōnētes repl. Hoc qdā puerilis intelligūt q i valle q ē i latere mōtis oliueti [illegible] tū sit dñs ad iudiciū [illegible] nō sit [illegible] [illegible] q aer [illegible] terra [illegible] [illegible] [illegible] appebit [illegible] iosaphat

āt iterpretat iudiciū dñi i valle g iosaphat i iudiciū dñi pgregabūt oēs ipij: iusti vero nō descēdēt i vallē iudicij i. dānatiōis: sz i nubib' eleuabūt obuiā xpo. C De q̄litate lunaris et tpis p' iudi. c

u Enicte āt ad iudiciū dño i fortitudine et ptāte magna sol et lūa dicunt obscurari: nō sui luminis priuatiōe: sz supueniēte maiore lumis claritate. Virtutes quoqz celoz. i. angeli dñi mouēt: nō metu dānatiōis vel aliq ptrubatōe paiōis: sz qdā ammiratōe eoz q viderēt. vñ Iob colūne celi pauēt aduētū e'. Añ diez vero iudicij sol et lūa eclipsiz patient. sic iohel testat dicēs. Sol pūertet i tenebras et lūa in sāguinez āñqz veniet dies dñi magn' et horribil'. Magn' vero dei pp magna q sibi fiēt. Cū āt factū fuerit celū nouū et terra noua: tūc erit lux lūe sicut lux sol testāte Esaia. Et lux sol septēplr. i. sic lux septē dierz: qz qualē lucē sol in pria pditōe septē dierū añ petm primi hois: tālē lucebit p' iudiciū. Minorata n. fuit lux sol et lūe aliozqz sydeū p petm primi hois: sz tūc recipiet et sol mercedē sui laboris: qz septuplr lucebit: et tūc nō erit vicissitudo diei et noctis: sz tūn dies. Vñ zacharias. Et erit dies vna q nota ē dño: nō dies neqz nox: et i tpe vespe erit lux: qz tūc nō erit varietas diei et noctis q mō ē: sz ptinua dies et lux. Esa āt tū videt qz tūc nō luceat sol vel lūa loquens pe[illegible] sc̄oz. Nō erit tibi iqt āpl' sol ad lucendū p diē splendor lūe illūinabit te: s erit tibi dñs i lucē ppetuā. Sed his verbis nō negat sol et lūa tūc lucere: sz significat his q tūc erūt i eterna beatitudine: nullius lucis vsu i[illegible] ppter [illegible] vero i pter eādē locū. Celi terreqz sol atqz lūe nob' [illegible] offitet erit ipse dñs lum sui i ppetuū. pt et itel[illegible] illo esaie ea rōe dewitz: sol et lūa tūc nō hēbunt [illegible] et occasū sicut nūc. vñ isid. illo esa [illegible] [illegible] āt p' iudiciū sol laboris sui mercedē [illegible]. vñ ppha. lucebit septēplr et nō vacet ad occasum nec sol nec lūa: sz i q creati sūt stabūt: ne ipij i tormētis sub terra positi fruāt luce eoz. vñ abac. sol et lūa steterūt i ordine suo. Ecce apte dicit solē et lunā tūc lucere: sz stabil' pmanere. vbi āt significat infernū eē sub terra. Si vero qritur qz sit visus lucis sol et lune [illegible] fateor me ignorare: qz i scriptis nō memini me legisse. Qō I

c Ite 1. 4. 8. dicit rūs. z. d [illegible] xps iudicatur' sit i fō' hūana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nō sit iudicatur' i fō' hūa': qz aut iudicaret i fō' ifir' [illegible] i illa nō possz videri a mal' cū occl's nō glificat' nō hēat ppor tōez cū claritate cōpis glosi: et qz visio hūanitat xpi gliose pit gau" vez: et pmittit scis i pmiū vt dic ang. sr illō Io. io igrediet et egrediet et pascua iuēiet. g xps nullo' iudicabit i [illegible] [illegible] [illegible] nisi ētute valeas irrūpe iniqtates: sz ptās [illegible] xpo sz hūanitatem: sed sm diuinitatem: ergo

ꝯ ī iudicabit ꝺ ꝙ hō. ¶ In ɔtriū ē qḋ ḋr Jo.5. Dedit ei ptā [illegible] hu
mā nām.ꝫ ꝛ c. ¶ Rñ°. hic sunt tria videda. pmo de futu
ris iudicibus. 2° an christus possit videri sine gaudio. 3°
de innouatione mundi.

Quantū ad pmū sunt tres ɔ̄nes. ¶ Prima ē ꝙ xp̄s iudicabit in forma humana simplr̄: sed ꝺm formā humanā cōmissorie nō ordinarie. Ad cui° euidētiā est sciēdū ꝙ differt q̄rere vtrū sit iudicatur° ī forma hūana: ꝛ ꝺ formā hūanā: q2 ad h̄ vt dicat̄ iudicare ī for² hūana. sufficit ꝙ iudicet habēs talē formā ꝛ ī ea apparēs. Sꝫ ad hoc ꝙ dicat̄ iudicare ꝺm formā hūanā: req̄rit̄ ꝙ nō solū [illegible] multe ꝑpōnes v̄ificant̄ de xp̄o. pmo mō: q̄ nō v̄ificant̄ de ipso ꝺ° mō. Demōstrato.n. xp̄o ī hūana nā: verū ē dicere ꝙ ille hō creat aīas ꝛ gubernat mūdū: sꝫ nō ē verū dicere ꝙ ipse ꝺm ꝙ hō creat aīas vel gubernat mūdū: q2 hūani [illegible] tur an xp̄s iudicabit in forma hūana: nō ē dubiū ꝙ sic: qḋ [illegible] aucte scripture ꝛ ꝓbabili rōe. Auctas scripture ē Jo. [illegible] si xp̄s appareret ī for² hūana ī qua trāsfixus fuit.ꝫ ꝛc. Rō est ad hoc: q2 iudex ōꝫ apparere p̄n̄tialr̄ iudicandis: maxime q̄n in eo ꝓ̄tendunt̄ īsignia iuste ɔdēnatiōis maloꝝ: sed [illegible] tudo: vt ifra patebit.ꝫ apparebit ꝺ hūanitatē ī q̄ apparebūt īsignia passiōis quā ꝑ oīb° sustinuit: ꝛ cui° bene f. eius mali p suā culpā se reddiderūt īdignos. Si vō q̄rat̄ an xp̄o ɔueniat iudicare ꝺm humanā nāꝫ: dōm ꝙ li ꝺm pt [illegible] delegatā. Si pmo mō. sic nō cōpetit xp̄o iudicare ꝺm hūanā nāꝫ: ꝺ solū ꝺ dinā cū p̄re ꝛ sp̄ūscō. Cui° rō ē: q2 illi° solt° ē iudicare ꝺ pmariā auctē q pōt efficaciter pmiū reddere [illegible] ꝛ īfligere penā malis: sꝫ xp̄s ꝺ ꝙ hō per ptātē hūane nāe n̄ pt reddē bōis pmiū puta visionē beatā: nec malis īfligere penā dānatiōis: q2 sola dina v̄tute visio diuine essentie pt cōicari intellectui creato: ꝛ p illā solā pōt fieri ꝙ sp̄ūs a corpe separat° vt sūt angeli puniant̄ ab igne īferni: vel ꝙ corpa dānatoꝝ semp̄ affligant̄ ꝛ nūq̄ corrūpant̄. [illegible] ꝺ hūanā nāꝫ n̄ iudicabit p pmariā [illegible] tatē. Si aūt li ꝺm dicat auctē ꝺariā ꝛ q̄si delegatā: sic xp̄o cōpetit iudicare ꝺm hūanā nāꝫ pmo: q2 p iudiciū boni admittent̄ ad regnū: mali vero repellent̄: sꝫ admissio bonoꝝ ad regnū erit meritorie p b̄n̄ficiū redēptiōis qḋ ꝑceperūt ꝛ tenuerūt: repulsio vero maloꝝ a regno erit p h̄ ꝙ b̄n̄ficium redemptionis contempserunt vel eo abusi sunt ꝛ quia christus est redemptor ratione humane nature in q̄ opus redēptiōis exercuit: ideo ꝺm eā sibi cōpetit ꝺa auctoritas iudicādi: ꝛ hoc ē qḋ dicit q̄daꝫ glo. sup illud Job.36. Cā tua q̄si ipy iudicata ē: glo. a Pylato: iō iudiciū causamq3 recipies. gl. vt iuste iudices. 2° q2 eodē mō cōpetit alicui legē cōdere ꝛ ꝺm eā iudicare: sꝫ xp̄s ꝺm hūanā nāꝫ fuit ɔditor legis euāgelice: nō qdē pmaria auctē sꝫ ꝺaria ꝛ q̄si delegata: ꝫ eodē mō ɔpetit sibi ꝺ eā obseruatores ꝛ trāsgressores iudicare. Et istū ordinē iudiciarie ptātis tāgit expsse scriptura Dani.7. vbi ḋr sic. Aspiciebā donec throni positi sunt: ꝛ āntiqu° dierū sedit. p āntiquū dierū itelligēs deū ꝛ maxie patrē q est fons toti° deitatis cui appropat̄ pmaria ptās iudicandi: ꝛ quia ab eo deriuatur potestas iudiciaria in filiū [illegible] ī q̄ ptātes iudicādi meruit: sꝫ nō eādē nec eq̄lē: iō subiungit. Aspiciebā ī visu noctis ꝛ ecce cū nubib° celi q̄si filius hois veniebat ꝛ vsq3 ad āntiquū dierū puenit ꝛ dedit ei potestatē ꝛ honorē ꝛ regnū ī quo innuit̄ ptās iudiciaria homini xp̄o delegata. ¶ Scḋa ɔ̄ est: ꝙ xp̄us iudicabit in forma gloriosa: qḋ pꝫ triplr̄. Pmō q2 in ea forma veniet ad iudicandū ī q̄ ascēdit ī celū: vn̄ Act.p. Dixerūt āgeli aplīs. Hic xp̄s q assūpt° ē a vobis ī celū: sic veniet quēadmodū vidistis eū eūtē ī celū: sꝫ xp̄s ascēdit ī celū cū hūanitate gl'osa. ꝫ ī tali veniet ad iudiciū. 2° q2 iudicare ꝛ iudicari sūt act° oppositi maxie cū aliq̄s iudicat̄ iudicio ɔdēnatōis: q2 iudicare ē ptātis. iudicari vero infirmitatis: sic aūt xp̄s in pmo aduētu venit ad iudiciū passiue: sic in scḋo aduētu veniet ad iudicādū actiue.ꝫ sic venit in īfirma: sic veniet ī forma gloriosa. Itē 3° iudex nō ōꝫ eē vilioris ɔditionis q̄ iudicādi: sꝫ aliq iudicādi erūt glorificati ꝺm corp°. s. oēs boni ergo multo magis xp̄s. Et hoc ē qḋ ḋr luce.21. Uidebūt [illegible] hois veniētē cū ptāte magna ꝛ maiestate: ptās aūt ꝛ maie [illegible] sciēdū est ꝙ iudicare pt ɔpetere alicui mltiplr̄. p̄ p modū pmarie auctis: ꝛ sic ɔpetit soli trinitati. 2° p modū pmarie delegatiōis: ꝛ sic cōpetit soli xp̄o ꝺ hūanitatē: de qb° duobus modis dictū est iā. 3° p modū assessorie dignitatis: ꝛ sic iudicabūt scī ꝑfecti ꝛ eoꝝ imitatores: sicut ꝓmittit̄ eis Mat.19. 4° p modū approbatiōis: ꝛ sic iudicabūt oēs scī. Sapie.3. Judicabūt scī nationes. 5° p modū cōpatiōis: ꝛ sic iudicabunt: vel dicūt̄ min° mali iudicare magis malos inq̄tū coꝝ ɔpatiōe ɔdēnabiliores apparēt: ꝛ sic ḋr Matt.12. Uiri niniuite surgēt in iudicio cū gn̄atione hac ꝛ ɔdēnabūt eā. Sꝫ de iudicio assessorio sciēdū ē ꝙ ad illud sufficit ɔsedere xp̄o ī celestib°: q2 ēt btā v̄go ɔsedebit ad dexterā: aīs vel supra filiū vel ifra alios: nō tñ ipsa vel q̄cūq3 femina iudicabit sic nec claues hn̄t: q2 nō ɔuenit sexui nec sufficit legere in vita ipsarū sn̄iaꝫ: q2 magis ī btā v̄gine ꝑfectio scripta fuit. ꝛc. sꝫ paupes ꝛ martyres iudicabunt. Paupes enī volūtarij iudicabūt: ꝛ si nō v̄gies vt petr°: ꝛ nec martyres vt Johēs: nec doctores vt paulus pm° hēmita: quē iter aplos vidit sedere btūs Antoni°. Silr̄ martyres ēt si nihil alioꝝ hēant: q2 ꝑ xp̄o iudicati sūt q dic. Qui vicerit dabo ei sedere ꝛc. n̄ q solū doctores nec solū v̄gies ꝛc. Itē n̄ āgeli nō q2 videri nō poterūt: q2 ꝺ Greg. tūc nob visibl'es appebūt: sꝫ demōes exequēt̄. Un̄ sciēdū ꝙ oēs angeli ꝛ oēs homines appebūt an̄ tribunal xp̄i. De angelis ḋr ꝙ oēs āgeli ei° cū eo. De hoib°: q2 oēs stabim° an̄ tribunal xp̄i ēt pueri vt ī noīe iesu oē genu flectat̄: celestiū: terrestiū: ꝛ īfernoꝝ.

Quantū [illegible] nes. ¶ Pria ꝙ deitas pt videri sine gaudio de pō absoluta dei: nō aūt ex nā rei nec de pō ordinata. [illegible] n. de pō absoluta posset facere ꝙ itellect° creat° videret ipsū nude ꝛ apte: ꝛ tñ volūtas nec delectaret̄ nec gauderet. Cui° rō ē: q2 q̄n duo act° sūt s̄bordiāte ī rōe p̄oris ꝛ posterioris: p̄or actus pt eē sine posteriore absq3 aliq̄ ɔ̄dictione: sed visio diuie eēntie ꝛ q̄cūq3 cognitio se hꝫ ad gaudiū seu ad delectationē volūtatis: vt p̄or: q2 volūtas nō pt delectari ī aliq̄: vel gaudē nisi ꝑcognito: ꝫ n̄ iplicat ɔ̄dictionē ponere visionē sine gaudio ꝛ delectatione: sꝫ dōs pt facere qdqd ɔ̄dictionē n̄ iplicat. q̄re ꝛc. Si āt q̄rat̄ de nā rei [illegible] cēdū ē ꝙ ad visionē diuie eēntie nudā ꝛ aptā [illegible] gaudiū vel delectatio. Cui° rō [illegible] rei siue ordis nāl'i ī reb° creatī: vn̄ ꝛ diffinit̄ delectatio p cām suā qḋ ē ɔiūctio ɔ̄ueniētis cū ɔ̄ueniēti: cū ꝑceptiōe ei°: sꝫ dōs visus est sūmū bonū nihil hn̄s de admixtiōe mali: cū ipe ī eēn² sua sit bōitas ꝛ ei° visio sit sūma ꝛ ɔ̄uenitissima hoīs ꝑfectio vt ifra patebit.ꝫ ipe sic cognit° necio causat delectationē in cognoscēte. Et ꝺ hāc itētionē ḋr ꝙ visio dei ē btitudo ad quā necio seq̄t̄ gaudiū vel delectatio. Quus qdaꝫ dicūt ꝙ per illud v̄bū qḋ ḋr Jo.17. Hec ē vita eterna ꝛc. n̄ itelligit̄ ꝙ visio dei sit btitudo vl' ꝑtinēs ad btitudinē: sꝫ sic dicūt actio itellect° ē q̄dā vita: vt ḋr. 12. methaphisice. ꝛ p ɔ̄ns actio itellect° si sit eterna ē vita eterna. sed nō ōꝫ ꝙ sit btitudo: [illegible]

[illegible]
vite eterne nō designat nisi actio vital' eterna ꝛ ñ btitudo ipsa. tūc pt dici φ dānati hēbunt vitā eternā: qꝛ hēbunt aliquā opationē vitalē eternā: puta dolorē vel tristitiā mētalē de amissione btitudis: ꝛ dolorē sensualē ō afflictōe ignis sive corpoꝛis p ignē: qō nllus dic. scriptura ēt ɔdicit φ vitā eternā pmittit solū bōis. Mat. 25. Ibūt hi. s. mali i suppliciū eternū: boni āt in vitā eternā. i loco ēt pallegato Jo. 17. Uita eterna iustis pmittitur in pmiū. vn̄ āte vba pdicta pmittit. Dedisti ei ptātē oīs carnis vt oē qō ōdisti ei: det eis vitā eternā: ꝛ statī subiūgit: hec ē aūt vita eterna ꝛc. Constat autem φ pmiū bonoꝝ ē btitudo vel ptinet ad btitu-
2ª ɔ dinē. ¶ Secunda conclusio est de visione humanitatis: quia nō ē sile de visione hūanitatis ꝛ deitatis: qꝛ visio humātatis nō ē sūma pfectō bōis. pōt ēt fm se hr̄e aliqd ad [illegible] der aliqō excellēs sensibile. qō ledit organū: ꝛ isto mō nihil phibet hūanitatē xp̄i eē dānatis tristabilē inqstū ei9 excellens claritas eēt lesiua dispōnis organi nō glorificati: vl' si lux illa nō ɔtristat sꝫ demulcet visū: saltē iquantū ē visio sui inimici ꝛ nocētis ē ei tristabilis: sꝫ visio deitatis ē sūma pfectio bōis: nec hꝫ adiūctū aliqd qō causet tristiciā: pp qō [illegible]
3ª ɔ ¶ Tertia ɔ est de tristicia dānatoꝝ: qꝛ iter delectationes ꝛ [illegible] tio. n. q ɔsequtur diuinā visionē maiō ē φ qcūqꝫ tristicia dā [illegible] tionē: sꝫ delectatio tanφ maioꝛ absorberet tristiciā: qꝛ supabūdans delectatio excludit tristiciā nō solū oppositā sed [illegible]

Quantū [illegible] ɔ Terra supfitie vitro similabit: vnda crystallo: cel' s aer eqbit: ignis siderib9: luna soli: septēpliciter sol. Primo dr̄ φ terra supficie vitro sīlabit: ps. Renouabi faciē terre nō methaphoꝛice idiuisibil' sꝫ in pfundo forte vsqꝫ ad limbum pueroꝝ iclusiue: qꝛ tenebre eēnt pena coꝛpoꝛib9 eoꝝ: sꝫ mō ñ sit pena. Apoc. 21. Platee ciuitatis ei9 tanφ vitrū plucidū. Unda crystallo soliditate: qꝛ fluxus maris cessabit. Apoc. Ondit mihi fluuiū aq̄ vive splēdidū tanφ crystallū. Celis aer eqbit lucens: sꝫ nō illūinans sꝫ ppetuo: qꝛ nox nō erit vltra Apoc. penult. Et ignis siderib9. vt nō solū luceat sic mō: sꝫ ēt illūinet sic stelle. Naꝫ colūna igis lucebat p noctē. Alij ɔ: qꝛ celū empyreū radios ñ emittit. Luna soli: ꝛ silr alia sidera augebūt. Septēpliciter sol: sicut pmis sex dieb9 añ petm: vel ad lr̄am fm magistrū vl' fm quosdā. i. pfecte ꝛ plusφ mō. corp9 aūt scti septies plus: lꝫ simplr dicat. Fulgebūt iusti sicut sol: ꝛ facies ei9 sicut sol [illegible] ō vnūqōqꝫ tale ꝛ illō magis. ¶ Ad argum in [illegible] pmū dicendū φ xp̄s iudicabit in forma hūana glo[illegible] cū dr̄ φ oculus nō glorificat9 nō pōt videre claritatē [illegible]is gliosi. Dicēdū φ oīs oculus pōt videre oēm clarita[illegible]dē generis cū claritate nāli nisi sit defect9 ex pte cō[illegible]s organi q pp sui debilitatē resoluit ab excellēti claritate ita vt nō possit fixe i eā intēdere: pōt tñ eā in trāsitu [illegible]pere. Et fm h pōt dici φ cū occulus dānati post resurre[illegible] ptibilis φuis sit passibil' poterit i quodam [illegible] ppēdere claritatē cōpoꝛis xp̄i: sꝫ ñ possit i eā fixe itē[illegible] dici φ corp9 gliosū pp diuinā vtutē sibi ad nutū assistētē pōt moderari actionē claritatis sue i visu: ita vt possit ppendi ab oculo tā nō glificato φ glorificato. Qō aūt subdit φ dānati de tali visiōe gauderēt. dicēdū ē est φ nō: qꝛ sicut glia amici ē delectabilis: ita prās ꝛ gloria eius q odio habet est maxime ɔtristatiua: ppter qō sicut visio hūanitatis xp̄i erit btis in pmiū: ita erit dānatis ad supplicū. ¶ Ad 2m dicendū φ procedit de illo q hēt pri[illegible]

Secundo qrit vtrū motus celi cessa[illegible] nō tollit pfectionē nāe: sꝫ mot9 videt dice [illegible] q nō tolleret quādo alia glorificabunt. ¶ p[illegible] fine cessante debēt cessare ea q sūt ad finē: sed lūinaria celi fctā sūt final'r vt diuidant diē ꝛ noctē vt hētur gen. p q cessāte illo fine luminaria celi desinent eē. sꝫ illa nunφ ōsinēt. q nec ille finis pp quē sūt illa: sꝫ ille finis nō pōt eē nisi p motū. q ꝛc. ¶ In ɔtrariū ē qō dr̄ Isaye. 60. Nō occidet vltra sol tu9 ꝛ luna tua nō minuetur: sꝫ si mot9 celi duraret sol tēderet ad occasū ꝛ lūa minueret quo ad nos fꝫ maioꝛē ꝛ minoꝛē approximationē ad so[illegible] viuētes i secula seculoꝝ φ tps nō erit āpli9: sꝫ si mot9 celi ñ cessaret tps sp duraret. q oꝫ dicere φ mot9 celi qñqꝫ cesset. ¶ R9. hic sūt tua vidēria. Primo φ possibile ē motū celi [illegible]

Primū pbat tripr. p9 ex pte agētis sic. De moues [illegible] motu vl'a mouēdo. sꝫ itelligēa mouēs celū mouet volūtārie ꝛ libe. q cū voluerit pt a mouēdo cessare. Ma. pꝫ: qꝛ ubi a [illegible] ligētia mouet volūtarie: qꝛ mouet vt amās ꝛ ōsiderās. s ē cā pma mouet vt amatū ꝛ desideratū: sꝫ φ moueat libe pbat: qꝛ volūtas nō necitat ad volēdū nisi respectu finis vl' [illegible] finis nō pt hr̄i sine his vel ɔsuari: sꝫ mot9 celi nō ē finis itelligētie mouētis sꝫ solū cā pma cū qua mot9 celi nō hꝫ necīā ɔnexionē qn sine eo itelligētia possit hūc finē ɔseq p cognitionē ꝛ amoꝛē ꝛ i eo pmanere. q nullo necīū itelligēnā velle mouere. 2a rō ē ex pte dei: qꝛ φuis āgelus necitate nāe moueret vt phi voluerūt: tñ ds ē supioꝛ q pt ipedire oēꝫ effectū eē cāe scōe: Un sic pt nā ipedire motū grauiū ꝛ leuiū sic pt creatoꝛ ipedire motū celoꝝ: qꝛ cā pma plus pt super oēm cāꝫ scdaꝫ φ qcūqꝫ scda sup aliā fcaꝫ. 3a rō ē ex pte scti qꝛ qō fctm ē ad hoꝛā pt ds facere ppetuū: sic bōies moꝛtales faciet imoꝛtales: sꝫ tpe Josue cessauit mot9 celi p diē. q volēte do poteīt cessare i ppetuū. ¶ Sciēdū ē āt φ Aristoteles negās cessatiōē mot9 celi vr̄ fundasse se sup duas rōnes: qꝫ pma sumit ex 12. metaphisice ꝛ ē tal. Incōueniēs ē pōere nobilissimā sbāꝫ ñ soꝛtitā optimū finē: sꝫ itelligen sūt optie sbe ꝛ nobilissime: optim9 vo finis ē cōicare esse rebus. ergo substantie separate semp eē rebus comunicant: sed hoc non possunt nisi p motum. q sp cānt motū. 2a rō [illegible] bitudo: qꝛ difformitas nō ē sine mutatiōe saltē ex pte alte[illegible]

[illegible]

derat ei assimilari i h φ ē eē cāꝫ re[illegible] metha[illegible] a deo i rōe moti ꝛ desiderati sic dr̄. [illegible] i intelligētia cū trāseat i maꝫ [illegible] declaret pfectio[illegible]

[illegible] adiuicē nō pt eē difformis hitudo qñ vnū agit i aliō ex necītate nāe. sz si vnū agat volūtarie pt qñq3 agere 7 qñq3 ñ abs q3 sui mutatōe. q2 volūtate eterna pt velle aliqd nouū. 7 sic i passo pōt esse noua hitudo ex noua actione agentis q̄ nō est in ipso sed in passo non per nouam volūtatē sed antiquam.

Quantū ad [illegible] p⁹ resurrectionē cessabit: q̄uis illō nō possit clare pbari: nec p auctītatē scripture: nec aliq̄ necīa rōne. Auctoritates.n. iducte arguēdo q̄ videt̄ expssi⁹ loqui ō ista mā: pñt alr̄ itelligi q̄ ō cessatōe mot⁹ celi. p̄ⁱ.n. auctītas q̄ ē Ysa. fōte itelligit̄ ƶ sensū lr̄alē ō ꝓspitate quā hituri erāt filij isr̄l redeūtes ō captiuitate babylonis: vt p solē intelligat̄ maior ꝓspiras: p lunā vō mior. vt sit sēsus. nō occidet 7c. i. nō amit [illegible] luna nō minuat̄ i lumīe. sz ē sensus q3 sol 7 luna nō lucebūt btis ad aliquā necessitatē. q2 xp̄s ƶ ditatē erit eis spūal'lux. [illegible] fecti⁹ q̄ sol: qō pz p illō qō pmittit̄ añ vba pdcā. Nō erit tibi ampli⁹ sol ad lucēdū p diē: nec splēdor lūe illūinabit te: sz erit tibi dñs i lucē sempiternā. Et idē hr̄ Apoc. zi. q3 ciuitas illa nō eget sole nec luna: q2 claritas dei illūinebit eā: 7 lucerna ei⁹ ē agn⁹. Sequēs vō auctītas q̄ ē Apoc. io. itelligēda ē q3 nō erit tp̄s ampli⁹ ad iplēm̄ pphētias 7 mysteria nūciata p pphas vñ subdit̄ q3 i dieb⁹ vocis septimi angeli cū icepit tuba canere: ꝯsumabit̄ mysteriū sic euāgelizauit p suos suos pphas. Ex illo āt nō seq̄t̄ absolute q3 tp̄s nō sit ampli⁹. sz solū q3 tp̄s iplēdi pphētias erit tūc totalr̄ trāsactū. Et nihilomin⁹ q̄uis pdcē auctītates possint sic expōi. Cois tñ doctrīa eccl'ie tenet q3 mot⁹ celi cessabit: qō qdā ꝺclarant sic: habito fine cessant ea q̄ solū ordināt̄ ad acqsitiōez finis. sz mot⁹ celi tā prim⁹ q̄ [illegible] ratōez gñatōis 7 corruptōis. vt pbat̄ i fine scōi ō gñatōe. q̄ ꝯpleta gñatōe qō fiet qñ erit ꝯplet⁹ nūer⁹ elcōꝝ cessabit ois [illegible]. ¶ Sz ꝯ hāc rōnē istāt aliq dicētes q3 mot⁹ celi ñ [illegible] ōez istoꝝ iferioꝝ tāq̄ pp finē. q2 finis [illegible] finē: sz nihil iferioꝝ est nobili⁹ celo. q̄ [illegible] feriora tāq̄ pp finē. Et dōm q3 hec instātia nō valet pp duo. p̄ q2 dato q3 celū ƶ suā subaz eēt nobili⁹ oib⁹ istis iferiorib⁹. 7 ob h̄ possz dici q3 nō eēt pp h̄ iferiora tā q̄ pp finē: tñ mot⁹ celi ñ ē pfectior istis iferiorib⁹: imo ē qd min⁹ pfectū. 7 iō pt eē pp ea tāq̄ pp finē. sicut approximatio agētis ad passū q̄ ē p motū locale ē finalr̄ pp actiōem vl' pp ea q̄ p actōez pducūt̄. 7 ob h̄ i argumēto ē variatio medij p ꝯparōez ad ꝯnē: q2 i miori assumet̄ q3 celū nō ē min⁹ nobile imo magis q̄ h̄ iferiora. 7 iō deberet ꝯcludi q3 celū q̄tū ad subaz ñ ē pp h̄ iferiora: 7 ñ ō motu celi ō q̄ nihil ē assūptū i miori: 7 si fuissz assūptū fuissz fz: q2 mot⁹ celi ignobilior est istis iferiorib⁹. z⁹ ꝺfect⁹ ē et ō assūpto. s. q3 suba celi sit nobilior istis iferiorib⁹. 7 ob h̄ ñ sit pp ea tāq̄ pp finē. ꝯ.n. sta ē 7 pz Deut. 4. vbi dr̄ sic. Custodite aias vras. 7 subdit̄: ne forte ocul' eleuati ad celū videas solē 7 lunā 7 oia astra celi 7 erro[illegible] 7 colas q̄ creauit dñs ds̄ i misteriū cuꝫ [illegible] q2 oē aiatū 7 cogno[illegible] ē nobili⁹ oi ñ cognoscēte. [illegible] 7 p ꝯñs ñ ē cognoscēs. hō āt ē aiat⁹ [illegible] tellectiua. q̄ ē nobilior celo. nec obstat q3 celū ē incorruptibile. q2 diuturnitas vl' ppetuitas nō arguit pfectionē maiorē i gradu nāe. De diuturnitate pz q3 pls durat q̄rc⁹ vl' elephas q̄ hō. 7 tñ sūt min⁹ nobiliora. ō ppetuitate pz idē. q2 ƶ phz mā ē igñabil'. 7 icōruptibil'. totū āt ꝯpom̄ ē gñabile 7 corruptibile 7 forma i ꝯpo⁹ pter aias rōalē 7 tñ tā ꝯpom̄ q̄ forma sūt ƶ gradū nāe pfectiora q̄ mā. q2 [illegible] ethicoꝝ ꝯ platonē q3 nihil ē melius pp h̄ q3 est diuturni⁹. quod est verum de bonitate essentiali.

Quātū ad 3m̄ sr̄. 3. ꝯnes. ¶ p̄a ō mot⁹ ad vbi: q2 cessabit [illegible] celestiū i vtroq3 circl'o eqnoctiali 7 zodiaco epiciclis 7 excētricis. sz et mot⁹ spē ignis 7 supioris ptis aeris q̄ sequūt̄ motū rapt⁹ pmi mobilis: vñ illi necio cessabūt cessāte cā imediata q̄ ē mot⁹ pmi mobilis. 7 mot⁹ flux⁹ 7 reflux⁹ maris q̄ ē ex iflue⁹ lūe nō q2 tūc lūa nō luceat sz q2 nō erit terra discoopta ad quā fluat. cessabit et mot⁹ grauiū 7 leuiū. q2 oia itegre erunt i locis suis 7 aq̄ orbiculariter sup terrā. mot⁹ vō aialis pgressiu⁹ erit i pueris qdē pure nāliter. i btis cū dote agilitatis. in dānatis nullo⁹. q2 sēp erūt ꝯpediti. ¶ z⁹ ꝯ ē ō motu ad formā. q2 loquēdo de forma spūali sic erit gñatio 7 corruptio. q2 i sāctis erūt cogitatōes 7 affectiōes nāles sibi iuicez succēdētes. lz beatifica eēntialr̄ ñ cedāt nec succedāt: i pueris āt 7 dānatis erūt silr̄ volubiles cognitiōes. sed loquēdo ō formis corpalib⁹ nulla erit gñatio 7 corrup⁹: q2 creatura liberabit̄ a huitute corruptōis. nec p ꝯñs gño ꝯrij: q2 ñ ē sine corruptiōe. imo nec erit gño forme sz solū ꝯtinuatio sine in[illegible] mot⁹ q2 oia q̄ p motū nata sūt gñari 7 corrūpi q̄m̄ ad formā totalē sic oia aialia irrōnabilia q̄ i celo 7 q̄ i terra 7 q̄ in mari nascūt̄ nō erūt. silr̄ nec plāte nec mieralia metalla nec q̄cū ꝯmixta. sz pura. 4. elem̄ q̄ i sua totalitate ñ gñant̄ nec cōrūpūt̄. silr̄ hoīes q̄z aie sūt imōtales. fiēt et imortales. ¶ Ad arm̄ i oppom̄. ad p̄m̄ dōm q3 mot⁹ local' ñ pōit aliq̄ pfectionez in mobili: imo forte qes est maior pfectio q̄ mot⁹. ñ qdē put qes iportat pūationē mot⁹. s; put dic vniformitatē essendi. cū dr̄ q3 mot⁹ ē act⁹ mobilis: vez ē. sz addēdū ē illō qō phs addit q3 ē act⁹ ētis i pō ƶ q3 h⁹. nec ē act⁹ absolut⁹ sed ē modus se hñdi. 7 iō tā ex pte sui q̄ ex pte mobilis magis sōat in ipfectiōez q̄ i pfectionē. ¶ Ad [illegible] dōz q3 corpa celestia q̄m̄ ad suā subaz. ñ sūt facta vt diuidāt diē ac noctē nisi mediāte motu. 7 ideo cessante alternatione dieꝝ 7 noctiū cessabit mot⁹. sed ñ pp h̄ cessabūt lūaria celi quo ad subaz 7 eētatē lūa. q2 ex eis sine motu pueniet aliud misteriū seu alia vtilitas hoib⁹ icq̄m̄ ex ꝯsideratiōe eoꝝ ꝯsurget i laudē dī 7 glīa.

[illegible]

P[illegible] bonoꝝ 7 altera maloꝝ: vtraq3 tñ āgeloꝝ 7 hoiꝫ. Istis volūtas: ill' factas [illegible] sionu vocat. Deni⁹ q̄ ē vna. i. denari⁹ est vn⁹: ƶ diuersitas ē ibi māsionū. idest differentia claritatis: quia vnuꝫ est 7 summū bonum beatitu do 7

vita e[illegible].i.d[illegible] Hoc bono oēs electi pfruēt [illegible] plenius pfruēt vero vidēdo p spēz nō p specłm i enigmate. Hec ē vita est videre vitā .i. cognoscere deū i spē. Unū veritas ait i euangelio. Hec ē vita eterna vt cognoscāt te: ꝛ quē misisti Jesū xpm eē vnū ꝛ solū verū deū. hoc ē hic vita .i. cognoscere te: nō ē ipa cognitio q̄ tu ee: sed p cognitionē hēe bonū qd tu es .i. vita.

¶ Si omnes hoīes volunt eē beati b

s Olet ēt q̄ri de beatitudīe vitę eā oēs velint ꝛ sciāt q̄ sit vera btitudo: De hº aug. i. xiii. li. d tri. ita dissent. Mirū est cū capessēde retinēdeq; btitudīs voluntas vna sit oium: vñ tāta existat d ipa btitudine rursus diuersitas voluntatū [illegible] cā aliqs nolet: s ꝙ nō oēs eā norit. Si n. eā oēs noscerēt: nō ab aliqs putaret eē in virtute animi: ab aliqs in voluptate corpis: ab aliqs atq; aliqs alibi atq; alibi. Quō ḡ oēs amāt qd nō oēs sciūt? Quis pot amare qd nescit sicut supra disputatū. cur btitudo amat ab oibus nec tñ scit ab oibus? an forte sciūt oēs q̄ ipa sit: s nō oēs sciūt vbi sit: ꝛ [illegible] ē. An forte falsū ē qd p vero posuimus beate viuere oēs hoīes velle. Si n. beate viuere: est verbi gr̄a: s; ai virtutē viuere. quō beate viuere vlt q hoc nō vlt? Nōne verius dicim᷒ hōiē nō vlt beate viuere: q: nō vlt s; virtutes viuere: qd solū ē beate viuere. Nō ḡ oēs beate viuere volūt imo pauci hoc volūt. si nō ē beate viuere nisi s; virtutē ai viuere qd multi nolūt. Ita ne ergo erit. Unū nec Cicero dubitauit. ait n. Beati certe oēs eē volumus [illegible] hoc [illegible] eē dicam᷒. Quid ḡ an dicendū ē ēt si nihil aliud sit beate viuere q̄ s; virtutē ai viuere: tñ ꝛ q hoc nō vlt: beate viuere vult. Nimis qdē hoc vr̄ absurdū. Tale n. ē ac si dicam᷒: q nō vult viuere beate: beate vult viuere. Istā repugnantiā qs audiat? qs ferat? ꝛ tñ ad hac cōtrudit necessitas: ꝛ oēs beate viuere velle verū ē: ꝛ nō oēs volūt sic viuere: quō solū viuit beate. An illō ab his [illegible] poterit nos eruere: si dicam᷒ nihil eē beate viuere nisi viuere s; delectationē suā: ꝛ iō s; [illegible] eē q oēs beate viuere velit: q: oēs ita volunt vt quēqs delectat. [illegible] Velle n. qd decet [illegible] Nec tā miserū ē nō adipisci qd velis: q̄ adipisci velle qd nō oportet. Quis ita cecus sit vt [illegible] alıquem iō beatū: q: viuit vt vlt [illegible] ꝛ si nihil [illegible] q̄ ppe [illegible] Mala n. voluntate vel [illegible] sola miser [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

tant. oēs āt beati hñt qd volūt. q̄uis nō oēs q hñt qd volūt: ꝯtinuo sint beati. ꝯtinuo āt miseri sūt q vl nō hñt qd volunt: vl id hñt qd nō recte volūt. Beatus ḡ nō ē nisi q ꝛ hz oia q̄ vlt: ꝛ nihil vlt male. Ille ḡ ppe beate viuit q viuit vt vlt: nec male aliqd vlt. Cū ḡ ex his duob᷒ cōstet btā vita: ꝛ i malis āt aliqs bonus: nō tñ nisi sanctis oib᷒ mal ē btūs. Cū ḡ et hac vita: q i his mis qs fidelis ꝛ bonus ē: venerit ad beatā vitā: tūc erit verū qd nō nllō mō eē pt: vt sic bō viuat quō vlt. Non. n. ibi volz male viuet: aut volet aliqd: qd deerit: aut deerit aliqd qd voluerit: q̄d amabit aderit: nec desiderabit qd nō aderit. Et oē qd ibi erit bonū erit: ꝛ sūm᷒ ds sūmū bonum erit: ꝛ qd ē oino btissimū: ita sp fore certū erit. beatos āt eē se velle oiz hoiz ē: btōs eē se velle oēs i corde suo vidēt: nec tñ oim ē fides q̄ ad btitudinē puenit. ¶ Si quid d deo cognoscit aliquis qd ibi non intelligunt omnes. c

f Olet ēt q̄ri vtrū aliqd d deo cognoscat aliqs magis merit᷒ vt petr᷒: qd nō cognoscat aliqs min᷒ merit᷒ vl lin᷒. Plib᷒ vr̄ ꝙ oia d deo ad btitudinē spectātia oēs ꝯiter electi cognoscēt: s; differēter. Nihil. n. i deo noscibile mai᷒ dignusq; vr̄ q̄ cū intelligere trinū ꝛ vnū. hoc āt oēs tē p spēz cognoscēt. Unū seq̄t: vt nō sit aliqd btitudini ptinēs icognitum alicui btōz. Oēs ḡ cūcta illa videbūt quoz cognitio facit btitudinē: s; i mō videndi differēt. Alius. n. alio magis alı᷒ alio mai᷒ fulgebit.

¶ De paritate gaudij. d

f Olet ēt q̄ri an i gaudio dispares sint: sicut i claritate cognitōis distāt. De hº aug. ait Multe māsiōes i vna domo erūt .s. uarie pmioz dignitates: s; ubi ds erit oia i oib᷒. erit. n. i dispari claritate par gaudiū. vt qd hēbūt singuli cōe sit oib᷒: q: ēt gl̄a capitis oium erit p vinclū caritatis. Ex his dat itelligi ꝙ par gau᷒ oēs hēbūt ꝛ si disparē cognitōis claritatē: q: p claritatē q̄ i singulis erit pfecta tñ quisq; gaudebit de bono alteri᷒: sicut gauderet si i sepo hēet. Sed si par erit cūctoz gaudiū vr̄ ꝙ par sit oium btitudo: qd cōstat oio nō eē. Ad qd dici pt ꝙ btitudo par eēt si ita eēt par gaudiū vt etiā par eēt cognitio: s; q: hº nō erit: nō faciet paritas gaudij paritatem btitudinis. Pōt etiā sic accipi p gaudiū vt nō referat paritas ad intentōem affectōis gaudentiū: s; ad vniuersitatem rez d quib᷒ gaudebit: quia d oi re vnde gaudebit unus gaudebunt omnes.

¶ Si maior sit btitudo scōz p᷒ iudiciū. e

p Ost hº q̄ri solet si btitudo scōz maior sit futura post iudiciū q̄z iterim. Sine omni scrupulo credendū est eos habituros [illegible] [illegible] [illegible]

cognitio. ...

... oport; sit spiritib⁹ coniunctorum corpora sua i resurrectione ...

CIrca 49. di. querunt octo. Primo vtrū ... deū. 2° vtrū btī videāt oīa ī deo. 3° vtrū ... de⁹ sit obm fruitiōis. 5° vtrū viatori possit cōicari visio ītuitiua dei. 6° vtrū btitudo ... btitudinē. 8°. vtrū btitudo educat̄ de po^a creature.

Primo ... stat eēntia diuīa ab itellectu creato quocūq; q̄ntūq; distat sbē separata a sensu nr̄o: sz nll'a v̄tute pōt fieri q̄ sensus nr̄ cognoscat sbās sepatas. ḡ nll'a v̄tute pt̄ fieri q̄ itellect⁹ nr̄ videat diuā eēntiā. ḡ rc. ¶ Cōtra: q2 oīs pō. pt̄ tēdere p actū suuz ī oē illō ī quo iuenit̄ rō p se obi sui: sz rō formal' obi itellect⁹ ē ens f̄m qō ens f̄z Auic. q̄ rō potissime iuenit̄ ī deo. ḡ videtur q̄ ītellect⁹ creat⁹ p̄pa v̄tute possit attigere ad ītelligēdū deū f̄z se. ¶ R°. ad hui⁹ q̄onis euidētiā sūt tria vidēda. Pri° q̄ ōs ex puris nālib⁹ ab itellectu creato videri nō pt̄. 2° q̄ nō pōt clare videri p spēz. 3° q̄ nō pōt videri sine lu...

Quantum ad p^m vtrū d̄s possit videri ex puris nalī... q̄ illō qō ē p̄puz su... nāe tāq̄ p se r p ei 9ueniēs: se h̄z tripl'r ad iferiorē nāz. vno mō sic. q̄ f̄z eē d̄bilissimū ei cōueniat p nām: alio mō vt f̄m eē magis pfectū ei 9ueniat p ... 3° mō f̄m eē pfectissimū: r sic nō ē ei cōicabile nisi cōicaret̄ nā: sic aer qdez ex nā sua ē tepide calid⁹: sz ab igne sit feruide calidus: nō aūt calidissim⁹ nisi fieret ignis.

... ē ipossibile ¶ 2^a ō ē q̄ ē duplex obm cognitiue po...

... magis itellect⁹ discursiuus mediāte obo p̄po p pot cogno... est

cognoscere nude r clare deū: nō tn̄ 9phēsiue: q2 plus se h̄et ad eē q̄ itellect⁹ nr̄ ad verū. ¶ Tertia ō ē q̄ cū po^e distinguāt p oba p̄pa itellect⁹ creat⁹ r icreatus q differūt plus gnē: nō h̄nt idē obm p̄puz: nec sil'r itellect⁹ hūanus r āgelicus q differūt spē sic hō r āgelus: q2 sūt p̄pe passiōes eoꝝ. vn̄ lz ens vt ens sit obm p̄puz itellect⁹ vt itellectus ē: tn̄ itellectus vt tal' itellectus erit p̄puz obz ens vt tale ens. s. pportionatū: sic obm itellect⁹ illimitati ē ens sine determinatiōe: sz obm itellect⁹ āgelici ē ens creatū r itellect⁹ 9iuncti ens māle: vn̄ qn̄ itellect⁹ 9iūct⁹ cogscit sbāz sepatā cogscit vnomō suū obm: altero mō nō: q2 .s. suū obz cōe sz nō p... 3.5

bitus nāles q n̄ dāt facultatē q̄ntū ad sbāz nec q̄ntū ad obz nec q̄ntū ad actū r bitus supnāles vie r pt̄ie q dāt facultatē vel respcū finis vt ī via: nā dilectio meritoria nō h̄z aliō ... 4.5

fint 9gabilia p̄pe r q̄ntitatiue: oz q̄ itelligere meritorium ... cilius posset dici q̄ bitus supnāles h̄nt vi; pot... ē aliqd supnāle q2 excedit facultatē nāe r nō solū facultatē ...

triplici obo: q2 visus agle: hois r noctue n̄ h̄nt diuersa oba p̄pa formal'r sz vnū qō ē lucidū: lz ī cognoscēdo illud obm se h̄eant diuersimode pp ipfectōnē q̄ ē ex pte cognoscētū. Phs. n. 2° de aīa dic̄ calorē actu eē obm visus absolute: nō h⁹ visus vel illius: ḡ a sili de itellectu hūano āgelico r diuino. ¶ Solō dicēdū q̄ nō ē sic: q2 visus istaꝝ triū nō d̄nt spē cū h̄eant organa silis spēi vt appet ad sensū: pp⁹ āt act⁹ fit ī p̄pa mā: vn̄ diuerse po^e h̄nt diuersa organa. Sz 3 istā appentiā ē: q2 i mortuo r viuo apparēt eē eadē organa q̄ tn̄ d̄nt spē: pp qō melius p̄bat̄ q̄ po^e iste visiue sint eiusdem rōnis: q2 frustra ē potētia q̄ nō reducit̄ ad actū: si ḡ lux sol eēt obm visus noctue: ille visus ī tota spē noctue frustraretur suo fine. si visus noctue differret spē cū tn̄ nā saltē ī plu... ē eiusdē spēi i oībus spēs sensus visus nō ē frustra ī nā: sz itellect⁹ p̄dicti d̄nt spē r gnē r plus q̄ genere. vn̄ nō ē sile.

¶ Scda istātia ē 3 id qō dictū ē dilectionē dei meri... si ḡ actus n̄ d̄nt spē nec p 9ns bitus: cū ḡ charitas d̄nt ... cū bonū nō sit obm appetitus nisi vt cognitū: videt̄ q̄ bonū diuī: vt ē obm charitatis. vt fide apphēsuz: d̄nt forma ... nis nālis: r sic ēt ex pte oboꝝ d̄nt. ¶ Solō ad p^m d̄z q̄ actus bonus r malus i genere moris: possūt eē eiusdē spēi in genere nāe: sic occidere latronē r inocētem: r eō d̄nt i spē nāe q nō d̄nt i spē moris: vt mutilare r occidere iuste: cuz vtrūq; sit iusticie vidicatiue. Vn̄ d̄z q̄ bitus nō dat spēm actui q̄ntū ad sbāz sz solū quo ad efficaciā: q2 nec bitus ē nisi p modū actus: sic accn̄s q̄ solū modificat sbāz: r n̄ specificat eā: vn̄ r r circūstātie morales dicūt̄ eē ext̄ sbāz actus. Vn̄ ad formā d̄z q̄ bit⁹ distinguūt̄ pactus vel q̄ ad sbāz: r sic distiguūt̄ bitus vie r pt̄ie: vel quo ad modum seu efficaciā: r sic distiguūt̄ bitus vie supnāles a nālib⁹. ¶ Ad 2^m dicēdū q̄ diuersa rō formal' obi ipi intrinseca: illa diuersificat bitus: nō āt rō q̄ ē extrīseca obiecto lz necio 9currat ex pte potentie: r tal' ē cognitio bōi q̄ n̄ ē i ipō bono cognito r ... non est

Quantū ad 2^m de spē sunt tres ōnes. ¶ Pria de nā... sic p̄batū ē. 2° li. di. 3^a. r pz p p̄hm ō de aīa. vbi exponens ...

[illegible]
oiam eē ex terra vt cognoscat terrā ꝛc. ꝫ virtuali q̄ est per
[illegible]
āt spēz q̄ dr̄ fieri cognitionē siue sit act⁹ ipse siue pn̄ᵐ eius
i eodē sb̄o exn̄s: nō possum⁹ dicere eē eiusdē spēi cū obō ꝑ
ut ipsa ē in itellectu: qꝛ nihil sb̄iue exn̄s in itellectu siue sit
[illegible]
sensu iteriori nō pōt dici eadē spē cū re cui⁹ ē spēs: puta ꝙ
species caloris ꝛ odoris ꝛ saporis ꝛ soni prout s̄uantur in
memoria sint eiusdē rōnis cū illis: qꝛ hui⁹ q̄litates ipresse
alieno sb̄o ꝛ exn̄eo nō remanēt i ab̄rītia ipmētis vt calor
i aq̄: ꝛ tāto minus q̄to hn̄t eē debilius. Si g̃ spēs caloris es
set calor ipfectus: tūc nō posset retineri i memoria: ꝛ iterū
[illegible]
stella lucēs dr̄ eē deflor ps sue spere. z⁹ celi ꝛ mūdi: sic ꝑ
[illegible]
tur res ꝑ mediū cognitū ꝛ alio mō ꝑ mediū ꝙ ē rō cogno
[illegible]
ne cuiuscūqꝫ hītudinis siue vt sile siue vt ꝯrīuꝫ siue vt cā si
ue vt effectus siue q̄lrcūqꝫ alr: ꝫ mediū qd̄ est solū rō cog
scēdi n̄ ducit i cognitionē alterius vt videt̄ nisi rōne silitu
[illegible]
nō seq̄t̄ ꝙ si lux q̄ ē pima q̄litas actiua se multiplicat ꝫ idē
[illegible]
dio ꝛ obō ꝛ eē ꝫ: tūc sic lux nō absolute eē ipfecto ē visibil' vl'
visu ꝑceptibilis: ꝑcipit̄.n. nō solū itellectu ꝫ ꝛ sensu ꝛ visu
aer eē lucidus ꝛ nō solū ipse sol: qꝛ oīs lux cū sit eiusdē rōis
ē visibilis a visu cuius obi rōem pticipat: si g̃ silr spēs colo
[illegible]
sit ē actio vniuoca i medio ꝛ organo: dicēdū ꝙ non ē veru.
Est.n. q̄litas sensibilis q̄ indr̄nter ē elemēti ꝛ mixti: vt calō
[illegible]
sic ista accn̄taliter ꝛ vniuoce: ꝛ ita ē de sono q ita nat⁹ ē eē i
[illegible]
cus āt est de q̄litate visibili ꝛ odorabili ꝛ gustabili: qꝛ colō
ꝛ odor ꝛ sapor ꝑpe sunt q̄litates scd̄i mixti q̄ ēt in corpore
[illegible]

[illegible]
tant ex mixtione q̄litatū primaꝝ: sicut forma mixti ex cō-
mixtione q̄tuor elementoꝝ: nō gn̄āt vniuoce: vt calor faci
at colorē q nō est nisi i mixto vel a mixto puta nube: ꝛ silr
de sapore: nō.n. lingua fit sapida illo sapore: quem saporat
gn pot⁹ ipsa exn̄s amara iudicat saporē dulcez amaꝝ. nō
possunt aūt esse simul sb̄iue i lingua dulcedo ꝛ amaritudo
ꝫ sup corpus amaꝝ possit poni aliud dulce cuius dulcedo
spūaliter nō nāliter imutabit organū ꝯiunctū. Qr aūt odō
diffundat̄ realiter est: nō qꝛ qualitas odoris sit realiter i ae
re: ꝫ corpora minuta fumali euaporatione resoluta a toto
corpore odorabili spgunt̄ per aerē. vbi aūt illa deficiūt nō
pōt esse vltra odor sed tn̄ spēs odoris. ¶ Ad 3ᵐ. cū dicit̄ ꝙ
reprn̄tat ex hoc ꝙ est similitudo ꝛ nō eꝫ: cōcedo: ꝫ ipe act⁹
ē exp̄ssior similitudo obiecti q̄ spēs si dr̄at: nec tn̄ iter obꝫ
ꝛ actū est similitudo formalis ꝫ tantū v̄tualis: ꝛ sicut colō
in v̄tute lucis faciat spēm nobiliorem se: sic cetere q̄litates
sensibiles siue multiplicent se realiter vt calor: frigus ꝛ so-
nus: siue nō faciunt i medio ꝛ organo spēm i virtute celi si
q̄ est lux: cū imutent in tenebris: ꝫ aliqua alia nobis occul
[illegible]
tus est species. ¶ Scd̄a ꝯ est de officio spēi in via de qua ē z⁹ ꝯ
[illegible]
eliciendū actum ꝛ determinandū: non aūt suscipiendum.
Primū pꝫ. s. ꝙ spēs per se requirat̄ vt sit obm̄ pn̄s in rōne
[illegible]
esse ꝑ imediatā propinqtatē essentie q̄tuꝫ ad sensum exte
riorē: qꝛ sensibile positū sup sensuꝫ nō facit sensuꝫ: nec i sen
[illegible]
lectiua q̄ deus pōt esse pn̄s oī intellectui i rōne obi dūtn̄
sit eleuat⁹: ꝛ essentia sua ipsi angelo: nō aūt essentia aīe cō
iuncte suo intellectui: cū eius obm̄ sit res mālis: vn̄ in oī
[illegible]
transit actio realiter: sic ꝛ in transeunte realiter s̄m ratio-
nem oꝫ obiectum esse presens s̄m intentionem: ꝛ qꝛ ante
actionēz requiritur presentia obiecti terminantis actionē
[illegible]
la.n. potentia pōt agere nisi in suū obm̄: ꝛ oꝫ ꝑexistere obm̄
i qd̄ agat aut pn̄s aut repn̄sentatū: ideo ꝛc. zᵐ. s. ꝙ spēs req
ratur vt actiua non principaliter sed instrumentaliter ꝛ de
terminatiua: pꝫ: qꝛ sicut pō aīe vegetatiue indiget instrumē
to puta calore ad oīa opa sua: sic pō cognitiua spē vt instru
mento: ꝛ plus: qꝛ cum agente vniuersali indeterminato
oꝫ ꝯcurrere particulare determinatum: vnde cū intellect⁹
agens sit potens oīa facere oꝫ ꝯcurrere aliquid determina
[illegible]
ma non est eius obm̄ cū sit particulare. oꝫ concurrere spēz
intelligibilem q̄ est vniuersale repn̄tatiue: ꝛ sic fit intelle-
ctio: in potentia aūt organica efficiētia spēi est totaliter ab
obō ꝛ receptio ab organo: qꝛ species coloris nō excedit co-
lorem ꝫ est infra spēm: vel si excedit cātur ab obō in virtu
te celi: ꝫ efficientia cognitionis est a pō sicut ab vniuersali
agente ꝛ a spē instrumentaliter determiatiue receptio ab
organo vt organum est talis po⁹. Unde sciendū ꝙ species
visibilis per se requiritur ad visionem: non absolute ꝫ i cō
[illegible]
ne eo ꝙ ꝑmo mō requirit̄ nō est operatio sine eo qd̄ scd̄o mō
[illegible]
rare fieri sine illūinatione: qꝛ oīs v̄tutis nāe corporee q e v
[illegible]

tū ab alio agēte pt recipere illū effectū sine primo. vñ aeri accidit q̄ illumineť ad hoc q̄ rarefiat: qz ő nocte ab igne i spa calefaciendo rarefit: qz ignis agit p̄ p calefacere ⁊ acci [illegible] neť illūineť ad h̄ q̄ rare fiat a sole. ⁊ silr i ,pposito: qz illa vñ eē p se ⁊ ,ppa rō ⁊ imediata: ⁊ pma actio alic⁹ que cōpetit [illegible] cois obi ē ei⁹ p⁹ actio: nō gñare aut corrūpere ⁊c. Uñ cū color fm q̄ h⁹ sit motiu⁹ diaphani fm actū: diaphaneitas p se reqriť i oculo vt sit in se factibilis a colore q nō est nat⁹ i se facere nisi mediāte spē nec aliqd aliō facere. vñ spēs di [illegible] spēs reqrať vt determiatiua: ⁊ si nō vt actiua. pz: qz cū potētia cognitiua sit nata cāre ⁊ recipe cognitionē nō hāc vł illā: sz gnālr oēm sui gnis: ad h̄ q̄ determineť ad hāc vel ad illā idiget determināte nec illō est nisi spēs. Posset dici q̄ spēs ⁊ si nō eliceret agēdo nec recipiēdo tū determinaret: sic dispōnes q̄ pcedūt i fieri formā i mā respcū solis ideterminati: determināt eā ad talē formā: quā tū nec efficiūt nec recipiūt. Et silr p hoc q̄ spēs repñtat dterminate tale obz: sequtur illi⁹ cognitio i itellectu posi ab itellectu agēte: lz vtrūqz sit al's ideterminatū: ⁊ lz spes ñ recipiat nec efficiat. ¶ 4ᵐ [illegible] qtitas ad recipiēdū figurā vł colorē. pz: qz tūc nulla vtute posset recipi visio sine spē visibili: nec itelligere sine spē in [illegible] arguiť dupl'r. p̄ qz si spēs reqriť vt repñtet obm. g̃ nec de⁹ pt facere q̄ ipe vł aliō videať sine spē: qz cū potētia nō possit i obm nisi repñtatū: sic de⁹ nō pt facere q̄ volūtas amet [illegible] repñtať p cognitionē ē obz appetit⁹ cognitiui. sic cognoscibile repñtatū p spēm ē obm potētie cognitiue. g̃ nec ds potest facere q̄ pō cognitiua cognoscat nisi p spēs: qz hoc eēt potētiā ferri i nō obm. Si dicať q̄ nō ē silē: qz nō bonū absolute: sz bonū cognitū ē obz volūtatis. iō nō pt i bonū nisi cognitū. sz ens ē obm itellect⁹: sicut color visus fm se ⁊ nō h⁹: vt p spēm repñtať: qz ipa repñtatio nō ē ɔditio obi. sz tū p se reqriť ad hoc vt obm cognoscať. sic p se reqritur pñta [illegible] passiua corrñspōdēs actiue: nō valz. qz nec silr cognitio ē p se rō appetibilitatis: qz p⁹ appetiť ees i se q̄ cognoscitť q̄ cognitio rei. et adhuc stat argᵐ: q̄ sic nec ds pt facere q̄ ignis agat nisi icōbustibile sibi pñtatum: sic nec poterit facere q̄ [illegible] dicať oz q̄ pri⁹ sit pñs. añ āt oēm cognitionē nō pt eē pñs p [illegible] onē sensus exteriorious ⁊ itellectui p cognitionē phātasie: [illegible]

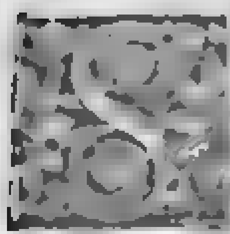
[illegible] ⁊ posset facere diligi nō cognitū a diligēte ⁊ cogsci nō p̄ntatū. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ ad oēm actionē exigit pñtia obi in quā trāsit fm ,pportionē effectus ad vtutē actiuā. vñ qñ effect⁹ pduciť p solū itellectū ⁊ volūtatē sufficit obm esse psens i rōne cogniti ⁊ voliti. ita q̄ itelligeť ⁊ velle ē facere. sed pri⁹ fm rōnē ⁊ nām ē intelligi q̄ fieri: qz p itelligere fit: ⁊ isto mō sufficit: ⁊ oz oē suscipiēs actionē dei ⁊ angeli eē psens deo ⁊ angelo. qñ āt agere ē p qlitatē corporalē: oz obz esse psens corporalr ⁊ situalr siue localr. qñ āt actio ē per vtutē nō nāe sed aīe oz etiā fm ɔditionē nāe pñtiaz eē ob [illegible] cessantib⁹ actib⁹ exteriorū sensuū hñt act⁹ [illegible] similr i sensibus exterioribus in quib⁹ sensibile positū supra sensū nō facit sensū: oz similiter obm eis repñtari p speciē sensibilē: obm vō itellect⁹ ē vłe. vnde pter spēm ⁊ actio [illegible] fm cursū nāe. sed sicut ds pt facere actionē realr transeuntem i obm qd nō est psens nisi p ipammet actionē quā ter [illegible] hoc nō pōt: sed i cognoscēdo psupponit spēm rep [illegible] amādo cognitionē repñsentantē. ¶ 3ᵒ p̄ē de spē i 3⁴ p̄
[illegible] nō est spēs in visiōe beata: qz si ibi eēt: aut propter agere: aut ,ppter recipe: aut ,ppter repñtare: aut ,ppter de [illegible] tificā pp elicere actū actiue. tū qz ds pt imedtate efficere qcqd facit mediāte alio. tū qz creatura aut nō pt cōcreare aut saltē nō ē sibi coicatū creare ēt istrumētaliter quomō [illegible] posito deus nō imediate per seipm btificaret. 2ᵒ nō reqritur ad disponēdū passiue: qz ds pt iprimere pfectōez sine oī dipōne q̄ nō est vniuersaliter ⁊ p se receptiua ipi⁹: qd dico qz nō pt alicui iprimere figurā sine qtitate: sed sine molicie ⁊ oī hō. spēs āt cognoscibilis nō sic p se est susceptiua cognitionis sicut ē ipa potētia cognitiua: tū qz nō posset eē in aliquo cognitio vbi nō eēt spēs. sicut vbi nō ē potētia cognitiua: cū tamē in deo sit cognitio sine spē: nō tamē sine intellectu: ⁊ in angelo respectu sui: tam qz i sensu apz q̄ alia rōne recipit cognitionē: puta: qz potēs cognoscere p potentiam alia ratione speciē. puta fz dispōnez organicōez cū medio: non est ergo spēs visibilis receptiua i oculo visionis: eo mō quo qtitas in suba recipit colorē vel figurā: qz tūc species [illegible] vbicūqz indifferēter recipit figurā ⁊ colorē sit. 3ᵒ ñ reqriť ad repñsentandū: tū qz beatitudo patrie q̄ est de presentia [illegible] psentis ⁊ absentis: existentis ⁊ non existētis. hō āt est spēs. ergo ⁊c. tum qz ɔtractio ad esse limitatū plus distat ab eē illimitato q̄ contractio ad esse cōiunctū materie a separatis a materia ⁊ cōtractio ad hic ⁊ nunc ad esse vniuersale. sed ,ppter hoc species sensibilis nō repñtat vniuersale nec [illegible] rate. ergo multominus species creata potest representare [illegible]

renter est presentis et absentis et limitatus: nō est silr: quia actus nō ē repñtatiue: sȝ ferri i repñtatū: et tūc ē imperfect⁹. vel i pñs actu: et tūc ē pfect⁹. vñ nō fac̄ repñtationē sic̄ spēs [illegible] itia obi pcedat actū potētie cognitiue ēt i deo i gno tñ nō pcedit obm actū potētie opatiue. 4⁹ nō reqrit̄ ad determinādū: qz lȝ de⁹ sit agēs vl'e: tñ seipsū determinat. vñ illi⁹ obi determiāte cognitionē iprimit: c⁹ vult vel sui vel alteri⁹: ppter qđ nō idiget i suo passiuo determināte alio. sicut idiget celū vel itellect⁹ agēs. visio āt beata est a solo deo effectiue: saltem pricipaliter. vnde nec ppter hoc speciem requirit.

i' 3 Quantum ad [illegible] ¶ Prima qđ ad vidēdū deū clare et btifice reqrit̄ [illegible] fcō. et hec cōis opio q̄ pbat̄ tripl'r. Primo qz sit ɔgruū. qz oē qđ vī i lūine vī: et hō ē nāle itellectui vt i lumie itellect⁹ agē [illegible] tuit sȝ pficit nāȝ. iō mediāte hitu lumis: ɔgruū ē itellectū btificari. ¶ 2⁹ rō est q̄si eadē sic. grā pficit nām ſm modū ei⁹. qz ḡ volūtas et itellectus nata sūt pfici actu pfectissimo mediāte hitu quo fit eis cōnālis actus. inde ē qz isto mō in btitudie supnāli pficit̄ q̄si nāliter pficeret̄: qđ eēt p hitū suppmū. puta sapie. 3⁹ ex hoc qz charitas nūq̄ excidit miꝝ ē valde qz i itellectu sit act⁹ pfectus sine hitu si i volūtate eē nō pt: qz volūtas ē magis determiata q̄ itellect⁹: pp qđ oēs ponūt i itellectu hit⁹: sed i volūtate aliq nō ponūt: qz determiato itellectu determiat̄ volūtas necio. si ḡ i pria nō pōt eē fruitio i volūtate sine hitu charitatis. saltē de pō ordinata: mlto magis nec visio i itellectu sine lumie glorie.

2⁹ 3⁹ ¶ 2⁹ [illegible] qz de pō dei absoluta posset eē sine hitu: qđ pȝ dupl'r. p qz qđā ē dispō susceptiua mediāte q̄ aliqd suscipit̄ p in illo: et mediāte illo in alio: et sine ista nō pt eē receptio: sic suba nō pt colorari nec figurari sine q̄titate. Alia ē dispositio ad bñ recipiēdū: et sine hac pt illđ recipi: si tñ ab agente possit illđ iprimi. sicut molicies disponit cerā ad figurā sufi q̄ ōs pt figurare cerā. et silr forma substātialis reqrit dispōnes i mā: nō qb⁹ mediātib⁹ necio subiue recipiat̄: cū i nuda mā recipiat̄. sȝ qb⁹ meli⁹ iprimat̄: qz agēs nāle nō ē natum ipam imediate attigere: lȝ ipa sit nata imediate recipe. Signū āt h⁹ oriecest: qz quādo dispositio susceptiua sepat̄: secū trahit formā ad quā disponit. sicut q̄titas i sacro altaris secū trahit figurā et colorē: nō sic aūt trahit secum formā sub [illegible] si separaret̄ molicies nō traheret secū figurā cere: sȝ remaneret i cera idurata: sic āt vī eē i pposito: qz act⁹ recipit immediate i itellectu nō mediāte spē nec hitu i rōne subiecti: vñ separata spēs vel hitus nō pt eē subm itellectōis: qz nihil ē subm itellectōis nisi po⁹ itellectiua: vl' vtute ei⁹. vñ ḡ qz ōs possit itellectū figurare oī itellectōe sine spē vl' hitu sic cerā sine molicie. silr lucē i q̄titate sine diaphaneitate et [illegible] remotū vl' pᵐ imediatū. oē āt recep^le ē potētia ad suum receptiuū. vñ si act⁹ recipere i potētia mediāte hitu vl' specie oporteret qz illa diceret̄ potētia itellectiua magis q̄ ipe intellect⁹: qz potētia ppiqua vi⁹ dr̄ potētia q̄ remota. 9. me- [illegible] ois sui obi si hēat sufficiētē potētiā actiuā. potētia .n. passiua dr̄ imediate solū ad duo. s. ad actū quē recipit et ad potē [illegible] qz cū btitudo potētie ad obm sit eētialis et p⁹ respcū potentie: ipol'e ē qz p aliqd supueniēs fiat obm qđ p⁹ nō erat obȝ. [illegible] hitū erat obm. Si ergo potētia dei nō est insufficiēs i agendo potētia itellectiua poterit imediate itelligere respectu [illegible] bñ pt ipediri. vl' ppter idispōnem passiui: vl' pp imperfcōeȝ actiui: sicut idē ē obm aīe sepate et cōiūcte cum sit potētie eiusdē rōnis. et tñ qz modus opandi seqt̄ modū eēndi: pōt aliqd cognoscere separata: qđ nō pōt ɔiūcta: et illđ erat ex defectu actiui et passiui. Pōt ēt ipediri ex defectu soli⁹ actiui: vt si iuxta calefactibile sūme dispositū ponat̄ minimū calefactiuū qđ vix se pt saluare nō āt mltiplicare: sicut aīata semp nutriunt̄ q̄ nō semp pñt gnāre. tamē frustra est potētia q̄ nō pt reduci ad actū. nec ē aliqua potētia passiua i nā cui non respondeat aliqua actiua: in nā vel in actore nature. vnde nihil est calefactibile q̄tūcūq̄ indispositū qđ nō [illegible] tia ad cognoscendū oē qđ cadit sub rōne formali sui subiecti quā potētialitatē hȝ p eētiam: et nō ex aliquo hitu vel [illegible] nudā potētiā posset reducere i actū ad quē est. ¶ Sed cōtra hoc instāt qdam q̄drupl'r. Primo sic: qz nō ē actus beatific⁹ nisi sit cōnaturalis pfectissim⁹ et supnālis. sed oīa hō [illegible] cogūt pᵐū: qz nō vī qz p hitū supnālē et nō nālē fiat act⁹ cōnālis: qz nullus dat alteri qđ nō hȝ: nec 2ᵐ: qz pfectionē hȝ act⁹ ex hitu extrīsece. vñ ōs pt illđ supplere. 3ᵐ ēt pbatȝ qz [illegible] ti oē illud c⁹ est capax. si ergo itellect⁹ sine hitu ē capax bti [illegible] et tñ oi mō sibi posi de pō absoluta. Qui .n. pt saluare sine sacramētis aut sine icarnatōe: aut facere oēs effect⁹ sine causa media et accñs sine subo: maluit tñ sic ordiare ista facere [illegible] ponit eē supnāle et btificū. sȝ btitudo eētialr̄ ē opatio supnālis et btificata: eē aūt ē p actū pmū q ē hitus. ḡ nō pt eē beatitudo sine hitu: sicut nec calefacere aq̄ sine calore iherente ¶ Solō. opari passiue nō psupponit eē i opante distictū ab ipo ope corrñdēs illi. sed in illo a quo ē effectiue: sic calere vel calefieri aq̄ nō psupponit i aqua aliū calorēȝ dispositiuū ab illo a quo formalr̄ calet. sȝ in igne calefaciēte [illegible] dā q̄ calefaciat. in opante āt istr̄aliter nō oȝ ponere nisi eē [illegible] nō oȝ i btificato eē aliud a btitudine beatificum vl' supnā [illegible] mētalr̄: cū i btō oporteat pintelligere qz moueat̄ a deo ad [illegible] i opatōe delectatōeȝ. 2. Ethi. sȝ nō ē btitudo pfecta nisi adsit delectatio pfcā et sūma. ḡ nō pt eē btitudo pfcā sine ha [illegible] nō valēte tollere difficultatē a potētia: q̄ difficultas cāt tristitiā: et p ɔñs ipedit delectatōeȝ oppositā. ¶ Ad argᵐ i oppositū pncipale ē dōȝ qz eēntia diuia nō tātū distat ab itellectu creato q̄tū ad pportionē cognoscētis et cognoscibil' q̄tū distat substātia separata a sensu: qz essentia diuia cadit sub formali rōne obiecti q̄ est ens ſm cōem rōnem entis: substantia vō separata nō cadit sub formali rōne obiecti sen

tus q̄ est q̄litas sensibil:q̄ nō pt eē nisi i corpore. Per illō ēt arg^m si valeret posset equalr pbari q̄ deus nō possz cognosci ab itellectu nr̄o cognitōe ꝯfusa:sicut pbaē q̄ nō pōt cognosci cognitōe clara ꝛ manifesta:q2 cognitio sensus nō se extēdit ad cognitōez substātiaꝝ sepataꝝ quoquo mō:ꝛ cā [illegible]

Secundo q̄rit vtrū vidētes deuz vi[illegible] dicit grego.gd ē qd nō videāt g vidētez oia [illegible]

Quantum ad p^m de his q̄ sut ex deū:dōm q̄ posse ē [illegible]
pz.q2 gcgd pt videri i creatura:totū pt videri i deo p clarā visionē sine ꝯphēsiōe:qd āt non pt videri p creaturā pdu [illegible] videri p creaturā nō āt ꝑa.de^9 āt pt ꝯphēdi ñ ꝯphēdi.g p^a pñt videri i deo non scda maior pz.p q̄tū ad pmā ptē:q2 [illegible] tociūq: pt videri i speclo ifinito ꝑm partē suā finitā sine [illegible] tū speculū finitū qd p^9 videbaē.sic gcgd pt videri p creatu[illegible] eni q̄ finitū adeq̄tur ifinito:ipm ifinitū finitū ē ꝛ nō infinitū. Probatio scd̄e ptis maioris:q2 ds nō excedit creatū vel creabile nisi rōne sue ifinitatis:cū ois pfectio finita possit creature coicari.vñ qd ñ pōt videri p creabile si potest videri p deū:hoc est q2 vl' vt dr̄t a creabili:ꝛ p ꝯñs vt ifinit^9: qd est ipm ꝯphēdere:sic si nō cognoscerē solē vt excedit lunā:nō pl'a cognoscerē p eū q̄ p lunā.hec āt ps maioris ē intelligēda de alijs a deo:q2 seipm de^9 clare i seipo ostēdit q i aliquo creabili clare videri nō pt.sz gcgd aliō in seipo ondit i aliquo alio creabili ondere pt saltē quo ad gditatē: q2 dubiū ē de futuris cōtigentib^9. Probatio pme ptis mioris .s.q̄ hec oia q̄ supradcā sūt:pñt p creaturā ꝯphensā videri: q2 gcgd ē i pō passiua ꝛ actiua creature pt videri ꝯphēsa il[illegible] actiua celi ꝛ passiua mãe pme:vt ifiniti asini.itē p ꝯñs ifinite spēs nūeroꝝ:q2 sp vnitas addita vnitati mutat spēz nūeri.vñ si nā pt pducere successiue ifinitos asinos:p ꝯñs pōt pducere successiue ifinitos nūeros spē nūerali drn̄tes:sic pducto tertio hoie fecit aliā spēm nūeri q̄ p^9:cū binarius drat spē a ternario:ꝛ sic sp.silr pōt pducere ifinitas spēs figuraꝝ successiue:q2 ad diuisionē ꝯtinui in infinitū seq̄ī in ifinitū diuersitas figuraꝝ:vt si q̄dratū diuidaē:ptes erūt [illegible] corp^9 ꝑm oēm diuisionē sit diuisibile i infinitū.h^9 āt diuisionis i infinitū pō passiua ē i creatura:sicut i ꝯtinuo.actiua vo ē vl' eē pt i creatura. Si.n.diuideret ꝯtinuū i tā minutas ptes q̄ creatura vltra nō posset ipm diuidere:cum adhuc maneat ꝯtinuū adhuc diuidere ipm nō regrit vtutē infinitam ꝛ sic posset coicari creature:ꝛ sic seq̄ ꝯclo quo ad istā partē.s.q̄ q2 hec pñt videri p creaturā ꝯprehēsaz poterunt videri p deū apphēsū:vt si aia xpi ꝯphēdit celū ꝛ mãz pri[illegible] meros ꝛ figuras pari rōne qñ apprehēdit vtutē dei p quā [illegible] it celū ꝛ mãm pmā idiuidendo eis hāc potētiaz:p ꝯñs videret eosdē ꝛ totidē effect^9:q2 nō min^9 clare ꝛ pfecte vl' celū ꝛ mã pma i deo q̄ i seipis:imo clari^9:cū cognitio matutina sit clarior ꝛ pfectior vespertina.cū igr̄ tāto pl'ra videant p principiū q̄to principiū clarius vr̄.p celum visuz

[illegible] cōphēsū:cu apphēsio celi i deo sit clarior q̄ ꝯphēsio celi i se ipo.ꝛ id gcgd āgeli vl' sci vidēt i aliq̄ creatura sic cognita:totū vidēr i dō si in dō videāt illā creaturā p cognitā:q2 gcgd vidēt in deo ꝛ creatura:pfecti^9 vidēt i deo. Probatio minoris q̄tū ad aliā partē.q2 supposito q̄ spēs sūt in ifinitū creabiles.si g hec ifinitas cognosceret p aliqd creabile:aut sicut per cāz:aut sicut per effectū:aut sicut p spēs.nō sicut p effectū:q2 nō est aliqs effect^9 actu ei^9 q̄ nō est ens i actu: q2 vnūqdqz agit ꝑm q̄ est in actu.nec sicut per spēm:q2 ppriū est spēi infinite repn̄tare infinita spē realr distincta vl' distinguibilia.sic ppriū ē eēntie diuīe hr̄e infinitas ideas. itē nec sic p cām pfectā:q2 pfectiōes reales specifice infinite nō sūt in potētia creature saltē actiua:lz sint in potentia passiua ꝑm illos q.dñt q̄ ex mã corruptibiliū possz ds facere spēs ifinitas:nō āt celū vel q̄cūq: creatura:q2 nihil pt p[illegible] ceret vermē.ꝛ si nō hr̄et nisi vtutē vmi pportionabilē:nō posset pducere equū:sz oz q̄ hēat duas vtutes p q̄ꝝ qualibet pducat vnā nō min^9 pfectā q̄ q̄libz eaꝝ:vl' vnā vtutē eque pfectā sic si eēnt due:ꝛ sic de 3° effcū ꝛ deinceps.vñ nihil pt pducere effcūs reales spē drn̄tes infinitas nisi hē[illegible] pōt eē nisi ifinita.vñ cū creatura nō possit hr̄e pfectiōes infinitas nec vnā infinitā.nō pt ipa pducere ifinitas spēs reales:sz infinita indiuidua sic:vl' infinitas spēs figuraꝝ vel nūeroꝝ:q2 nō regrit plus de vtute ad pducēdū successiue pl'a talia q̄ vnū tale:nec ifinita q̄ finita:lz plus regraē de duratōe vtutis:sic angelus supposita ppetuitate vtutis nō augmētata vtute pt i infinitū celū reuoluere ꝛ ifinita indi[illegible] lia sil' regreret pl's de vtute q̄ ad pducēdū vnū:sic ad pducēdū duos asinos sil' regrūē duo asini gnātes mares ꝛ [illegible] ducēdū q̄cūq: ifinita sil' regreret vtus ifinita:cū tñ ad pducendū finita sufficeret vtus finita.sic si eēt pōe pduci infinitos lapides sil:nō eēt hoc pōe nisi vtuti infinite.sz ad pducēdū pl'es spēs ēt successiue regriē maior vt^9 q̄tū ad pducēdū vnā.vñ vtus vl'is q̄ ē ad mltos effect^9 spē ē maior q̄ pticularis q̄ ē determiata ad vnū:ꝛ inter vl'es illa ē pfe[illegible] dat mãm primā:nō pp hoc cognoscit ifinitas formas nūero q̄ nō pfecte repn̄tāē p eā:sicut nec pfecte sūt in ea.sz cognoscēdo pfecte ꝛ cōprehēsiue formā celi p quā pfecte re[illegible] ēt ꝯphēdēdo celū ꝛ mãz pmā:lz cognoscat oē ꝯpo^m irrōna[illegible] pfcā cā sūt illa duo:nō tñ hoies ifinitos nec ēt finitos nisi ꝑm corpa:q2 ꝑm aiam nō sūt i his pfcē. Seq̄ī g p quo ad istā ptē:q2 cū cognoscere ifinitas pfectōes specificas nō pñt eē p creaturā:p ꝯñs nec p eēntiā diuinā.ꝛ sic nō possez cognoscere p solē distīcte oēs effect^9 solis:nisi cognoscerez distīcte solē vt ē effectiu^9 h^9 ꝛ illi^9:sic nō possez cognoscere p deuz i spāli sapiam creatā nisi cognoscerē sapiam dei:vt creatrix est sapie:nec bonitatē nec potētiā:ꝛ sic i infinituz. nō q̄ ipsa btitudo prius cognoscaē q̄ extrema.sz q2 ipa btitudo pri^9 ē ad extremū q̄ vnū p alteꝝ cognoscaē.ꝛ pari rōne nō cognoīcā ifinitas pfectōes creabiles distīcte nisi cognoscā infinitas pfectōes creatrices distincte:iter q̄s tñ nō ē nisi distinctio rōnis.cognoscere āt i deo infinitas pfectiones attributales distincte est deum comprehende[illegible]

sit cognita: sed ipa res distincta: sic ad hoc q cognoscam sapiam potentia bonitate creata p eentia diuina pfecte: no oz q cognosca hec tria ee i deo distincta fm rationem: sz sic itelligedo q si no cognoscere de deo nisi q eet sapies: nun [illegible]
z sic de alijs: z sic oporteret scire ifinitas pfectoes ee in deo [illegible] eentia possent videri. Sz videt q h no eet ophedere deu: q no videret fm oem modu quo e visibilis: qz p h non videret ipa distictio attributoz: lz videret ipa attribu[illegible] sticta. Et dico q imo: qz lz fm nam p⁹ videat extrema [illegible] bitudo: tn sil tpe z eode actu videret vtruq: sicut visio [illegible] puta creatura: qz visio dei realr includit vtruq: lz vnu ali [illegible]

p⁹ opi. Quantum ad z^m qd nece est videri z qd non: e [illegible] ditates entes z posses videtur ibi nectio: no qt aliqua existe tia: qz primu necessario diuina eentia repntat: scdm vo libere. Sed istd oz itelligi de necessitate absoluta no conditionata. sic eni extia ois pntis pteriti z futuri e i do determinata ab eterno: z p ons et⁹ repsentatio: sed sicut potuit non [illegible] min⁹ alia hz instantia: qz lz vrina de necessitate nae repre [illegible] sustinedo opinione potest dici q no est simile de deo ex c⁹ [illegible]

z⁹ opi. [illegible]

3⁹ opi. [illegible] riete non est necesse videre spem parietis sine qua non vr [illegible]

[illegible] geometria no statim intelligit musicalia: siue qz no pfecte cognoscit illud maius: sicut arismetricus nisi sciat distincte omnes pclones arismetrice: non pbat demonstratiue conclusiones musice: quarum illa sunt principia z vna vnius cum demonstratio potissima non sit nisi vna vnius. vnde qto scit plures eius propositiones: tanto scit plures elice[illegible] principiatiuas pfectiones distincte videt in deo, z est plus cognoscere deum z creaturas i deo: q deu tm: lz non sit pfectior deus cu creatura q deus tm. sicut est plus appete[illegible] [illegible] lutio si visum imediatum e infinitum z vr vt infinitum: oz visu ee ifinitu: cu vitas sit adeqtio rei z intellectus et mensura sit equalis mensurato. Nam si supficies infinita [illegible] portionatus angulo basis finite: sicut z basis infinita e improportionata finite: qz qto maior est basis i re visa: ta est maior angulus i oculo. sed quado infinitas e i re me diate vl imediate no sic visu est: no oportet ee ifinitatem i vidente. z sic anima xpi pt videri ifinita vl p creatura fini[illegible] numero non aut spe vt dictum e: z tn eius visio est finita.
Tertio [illegible] effectus non: adequat cam: nec fm illud qd e nec fm illud qd causa est: vtpote qz in se nobilior est z ad alios effectus pot: tuc non oz comprehendere cam vt per ea cognoscat effectus: nec vt est: nec vt ca est: sicut possu cognoscere vermem i sole cognoscendo virtute eius per qua pducit vermem: no cognoscendo illa p qua pducit mure nec subaz ei⁹ sed quado effectus adequat cam fm eentiam: non pot pfecte cognosci per eaz nisi coprehensa sicut i demonstratione potissima q e per cam vniuoca: z simlr qn adequat caz [illegible] ca. qz oz ipm cognoscere z quo ad virtutem que pducit [illegible] quod oz deum comprehendi: cu in deo non sint plu

[illegible]

Quantum ad tertiũ qd videre ĩ deo sit vera ꝛ partiũ. [illegible] ta:oia q̃ nãlr vult videre:vt qdditates spẽꝝ vniuersi. Exñ tias vo particulariũ nõ curat bõ nisi q̃tũ sua ĩterest. Item oia q̃ videre ẽ ad decorẽ ꝛ pfectõeꝫ ꝛ meritũ btitudĩs:ꝛ ꝫ hoc q plus meruit plã videt:ꝛ vnusq̃sq; oẽs spẽs vniuersi q̃s nãlr desiderat:lꝫ sine his visis eẽt beat⁹. Itẽ qd ptinet ad vnũquẽq; spãlr:ꝛ sic ĩferior pt aliqd scire qd nescit supe rior:vt si orat sc̃us ĩferior:ñ ptinet h̃ sic ad supiorẽ sicut ad ĩferiorẽ.vñ nõ ẽ necesse illũ scire nisi hoc sibi reuelet vt se cũ oret. ❡ Sꝫ ꝫ pdicta arguit qnq; medys. p̃ qꝛ oclus vi dens speculũ videt oia q̃ ĩ ipso repñtanť lꝫ nõ cõprehẽdat: qꝛ nullus sensus cõprehẽdit suũ obiectũ:qꝛ nec qdditateꝫ apprehẽdit. ❡ Solo.q cõprehẽdit deũ nec̃io videt oia ĩn eo:qꝛ lꝫ ds non posset eẽ pñs intellectui ĩ rõne obi ĩmedia te qn videat:cũ hoc sit eũ videre formalr q eũ hñe pñtẽ in [illegible] nere pri⁹.spñtia sine posteriorẽ:qd ẽ visio:ꝛ eꝫ:de potẽtia [illegible] illa q̃ vr ĩ se ꝛ oia in eo:q̃ illa qua ipse videt:ꝛ nihil ĩ eo pot [illegible] cti⁹ cognoscit angelũ q̃ ipe seipꝫ:cũ cognitio matutina exce dat cognitionẽ vespertinã ĩ claritate ꝛ pfectiõe. ❡ Solo. q nõ eq̃tur alteri ĩ eẽ nãli:nũq̃ pt ei eq̃ri ĩ cognitiõe nãli. sed qd equat in eẽ supnaturali vl excedit potest equari vl excedere in cognoscendo supernaturaliter. vnde qꝛ deus comprehendit se cognitione naturali.nullus autem potest eleuari ad h̃ q equet ei ĩ eẽ nãli.iõ q̃uis ei vniat aia xpi ĩ existere:nõ tñ eũ comphẽdit:Angelus auteꝫ inferior non cõphẽdit superiorẽ vel cõprehẽdit minus limpide:cõphen sio enĩ eiusdẽ rei a diuersis hꝫ gradus ĩtẽsiue lꝫ nõ extensi ue vel obiectiue:sed aia beate virginis est eleuata ad alti⁹ eẽ supnãle q̃libꝫ angelo non nãle:ꝛ iõ cognitione nõ nãli sed supnãli excedit. ❡ 3° qꝛ si mũd⁹ fuisset ab eterno ange [illegible] git p vnã spẽm oia ĩdiuidua q̃ sũt vel q̃ fuerũt.q̃ multo ma gis p spẽm ĩcreatã põt cognoscere futura ꝛ posia:lꝫ ĩfinita. ❡ Solo sicut nũc p vnã spẽm cognoscit ĩfinita successiue sicut successiue fuĩt:ita tũc cognosceret:sed nõ eẽt defectus ex parte cognoscibiliũ:sed eius q est virtutis finite:ꝛ iõ nõ põt ei⁹ ĩtẽtio ferri ĩ ĩfinita:nec forte mõ vno actu cognoscit distĩcta cognitione oẽs hoẽs q fuerũt a pncipio mũdi: sed q isto anno postea q alio:ꝛ sic de alys:vel ꝫm aliq̃ aliã fini tã determĩatiõnẽ.ꝫm quẽ modũ forte cognosceret ĩfinitos si ĩfiniti fuissẽt:qꝛ nõ eẽt dare pmã ei⁹ cognionẽ:sicut nec pmũ cognitũ. ❡ 4° qꝛ si mũdus fuisset ab eterno cũ gnõ ne hoĩum ꝛ corruptiõe ꝛ sepatiõe aiarum sicut nũc ẽ vnus lapis simul terminaret ĩtellectiões ĩfinitoꝝ ĩtellectuũ in finitaꝝ aiarum separatoꝝ:ꝛ ꝛ sic ĩfinita eẽnt ĩ eo sicut ĩ ter mino.q̃ non ẽ ĩcõueniẽs ĩfinita eẽ ĩ finito sicut eẽ ĩ cognito ❡ Solo.nõ ẽ sile:qꝛ per hoc q res a plurib⁹ cognoscit nõ oꝫ eam eẽ perfectiorẽ q̃ si ab vno tñ:ꝛ iõ nõ sequit q sit p fectionis ĩfinite si ab infinitis intelligit. Sed cognitio q̃to est plurium simul tanto est perfectior:ẽt si illa nõ dĩ̃ant ni si numero ꝛ multo magis si dĩ̃ant spẽ:ꝛ iõ si cognitio esset actu simul infinitorum numero vel spetie esset ĩfinite per fctiõis: sicut nullus calor posset infinita simul calefacere nisi esset infinitus.nec imago sil actu ĩfinita represẽtare: nisi hñet ĩ se ĩfinitas partes distinctas corñdẽtes illis singu lari. ❡ 5° qꝛ aia xpi ẽ finita: ꝛ tñ videt ĩfinita:qꝛ cõicata est [illegible] cogñscit finita.illa qñq; erũt exhausta post q̃ erũt aliq̃ al a q nõ cognoscebat oia q̃ erãt futura:ꝛ lꝫ nõ sint futura ĩfini ta ĩ fcõ eẽ in actu:lꝫ tñ ĩ fieri.illa tñ sũt ĩfinita actu in esse cognito:al's scia visiõis quãdoq; deficeret.Et qñ dr̃ scia vi sionis nõ ẽ ĩfinitoꝝ ĩ actu lꝫ ĩ potẽtia:vl ĩ fieri nõ ĩ fcõ eẽ:il pollitas nõ se tenet ex pte scie nec reꝝ ꝫm eẽ cognitũ.sed so lũ ꝫm eẽ ĩ reꝝ nã.sicut ẽt dr deũ scire ĩfinitos nũeros actu: lꝫ illi nõ sint poles ĩ actu nisi ĩ fieri.ꝛ silr vr de ptib⁹ conti nui ꝛ figuris. ❡ Solo.aia xpi hꝫ sciam visiõis ĩ hitu nõ in actu.qꝛ.s.sine noua reuelatõe pt cognoscer̃ õ futuris quot [illegible] tes deũ vident oia q̃ ad eoꝝ btitudinẽ sũt nec̃ia vl pferen tia õ pgruitate. ❡ Ad aliõ ĩ oppo^m dõꝫ q reuelatões sunt magis de illis que respiciunt statum vlis ecclie.q̃ de illis que singulos respiciũt:ꝛ sunt õ particularib⁹ ꝛ ptingẽtibus quorum cognitio non ita est de pfectione intellectus:sicut cognitio quidditatũ ꝛ partiũ vniuersi. Qõ. III.

Tertio [illegible] stat ĩ actu ĩtellect⁹ vl volũtatis: ꝛ vr q ĩ actu volũtatis:qꝛ btitudo psistit in nobilissimo actu.lꝫ act⁹ volũtatis ẽ nobiliõ actu ĩtellectus.q̃ ꝛc.maior pꝫ ex pmo Ethi. pbat minor:quia ille actus est nobilior in quo ꝛ ꝫm quem sumus liberi:q̃ ille ꝫ quẽ non habemus libertatem:lꝫ ꝫm actum voluntatis sumus liberi:non autem ꝫm actum intellectus qui necessitat ab obõ.q̃ ꝛc. ❡ Cõtra:qꝛ sic se habet viuens ad non viuẽs:ita cognoscens ad non cognoscens.sed actus viuentis inquan tũ viuẽs ẽ nobilior quocũq; actu rei nõ viuẽtis.q̃ actus co gnoscẽtis inq̃tũ cognoscẽs ẽ nobilior actu cuiuslibꝫ rei nõ cognoscẽtis:sed ĩtellectus ẽ cognoscẽs:volũtas vero ñ. ergo actus ĩtellect⁹ nobilior ẽ quocũq; actu volũtatis. Sꝫ in nobilissimo actu consistit beatitudo vt dictum est.q̃ ꝛc. ❡ Rñõ:ad hui⁹ qõnis euidẽtiã vidẽda sũt tria. Primo q actus ĩtellectus nobilior est actu volũtatis. Scdõ ex h̃ q beatitudo sanctorũ speculatiua cõsistit ĩ solo actu ĩtelle ctus:sed beatitudo actiua ĩ actu volũtatis totalr vel pnci [illegible]

Quantum ad p^m dõm q intellectus ẽ simplr nobi [illegible] ẽ actu volũtatis.qd sic pꝫ.qꝛ illõ ex cui⁹ cõformitate aliqd hꝫ totã bonitatẽ suã ẽ nobili⁹ illo simplr sicut mẽsura mẽ surato:qꝛ pp qd vnũqdq; tale ꝛ illud mai⁹.lꝫ volũtas non hꝫ aliquã bonitatẽ nisi ex conformitate ad intellectũ. nec naturalem:cũ non possit exire in actum nisi pñtatione ob iecti sibi facta per intellectũ:nec moralẽ:cum etiam agẽs ꝫ rõnẽ erroneaꝫ peccet.q̃ ꝛc. ❡ Sed contra h̃ arguitur tri plr. Primo contra rõneꝫ q scilicet non ex hoc sufficienter probet q ĩtellectus sit nobilior voluntate:qꝛ est eius regu la tripliciter. ❡ Pũo sic.qꝛ sic est volũtas regl'a respectu ĩ tellectus:sic eꝫ°:qꝛ qualis est vnusq̃sq; ꝫm affectum talis finis vr ei ꝫm intellectũ:virtutes.n.morales faciunt rectã extimationem de fine:sed prudentia de his que sunt ad fi nem. ❡ Dicẽdũ q non regulat necessario sicut eꝫ°.lꝫ libe. Sed contra:qꝛ voluntas per affectionem mouet phantas ma ad repñtandum aliqd ꝫm suam affectionem ꝛ illõ mo uet intellectũ necessario:qꝛ intellectus nõ põt iudicare bo nũ qd fantasma nõ repñtat nisi vt malũ. ❡ Sed dicẽdum q non est simile:qꝛ intellectus ẽ p se ꝛ pmo ꝛ ĩmediate ne [illegible]

iudicio intellectus nō pōt voluntas resilire. Ex° [illegible] tas ñ reglat itelle° nisi p accñs. q2 idē nō ē p se re [illegible] regulatū re° eiusdē: 7 p rōne ñ reglat p nec imedi [illegible] mediāte fātasmate nec necio nisi put itellect° ei pñ [illegible] 7c. ¶ z° q pbā reglat itellectū: vñ qñ sūt bōa pbā. et bñ ordiata: tūc bñ iudicat itellect°: q2 molles carne dicim° aptos mēte. qñ distorta 7 pturbata vt i pueris ebrijs dormiētib° 7 freneticis: tc male iudicat itellect°. s3 pbā ñ pp hoc ē digni° itelle. g 7c. ¶ Dōm q pbā reglat fui

[illegible]

tellect° agētl. z° āt mō itellect° monet volūtate. iō 7c.

[illegible] i radicalr hic formalr. ¶ Cōtra qō ē: q2 pfe [illegible] nobili° vbi ē formalr. q2 simplr melius [illegible] sit nobilius: tñ istrumētaliter ñ: sicut sāitas nobili° ē i aia li vbi ē formalr et subiectiue q̄ i medicina i qua ē istrum talr et effectiue. libertas aūt i illo accidēte i quo nō ē for malr ñ pt eē ṽtualr nisi istrumētalr q2 pfectio simplr ñ pt eē ab illo i quo nō ē formalr nisi istrumētalr: alr age ret vltra spēm i ṽtute ppa. ¶ Uñ dōm q libertas ita ē formalr i itellectu sicut i voluntate 7 cū hoc p° 7caliter 7 radicalr ē i itellectu. Nūq̄ n. ē aliq̄s act° liber i volunta te nisi sit act° liber i itellectu et cū hoc libertas act° volun tatis ē ex libertate act° itellect° cōcurrētis: vñ illa solu3 possum° ñ velle qne possum° iudicare nō volēda: vt q̄ ad finē. illa aūt nece hēmus velle q̄ ñ possum° iudicare ñ vo

[illegible]

necesse hēm° eligere p tūc 7 illi iudicio nō iest necessitas nisi ex suppōne sui ipi°: electiōi āt iest necessitas ex suppō ne iudicij q2 ante iudiciū nō necesse erat eligere quocūq3 alio posito: s3 añ electionē necesse erat eligere iudicio sup posito vltimato saluo tñ itellectu articuli ad istā mām. ¶ 3° q2 itellect° ñ ē regula nisi mouēdo: s3 itellect° ñ mo uet: sed obiectū. q2 oīs pō mouet ab obō suo. g 7c. ¶ Solo ob3 ñ mouet mouet mediāte apphēsiōe s3 app [illegible]

[illegible]

ē motiuū grauis dorsū: et sicut aliq̄d mouet ad itelligē [illegible]

[illegible]

itellectu triplr. p sic. Illō quo simplr sum° boni 7 cui° malitia ē peior ē nobili° huiō āt ē volūtas. Nā bon itas

[illegible]

mous: sed nō ē pp hoc nobilius i gñe nāe: sicut. visus ē no bilior gustu ille tñ magis necessarius. inhonestiora. n. nra q̄uq3 maiorē necessitatē hñt. i. cor. iz. et p hoc soluit ō me

[illegible]

ni° vltius ē nobilior oib° q̄ sūt ad finē. s3 nō o3 de fine: sub fine quorū oēs sūt pp vltimū: sicut finis itellect° pratici ē op° exteri° 7 tñ nobilior ē dom° fine mā q̄ i mā cū cor hēant nobili° eē i aia q̄ ex 7 medicia q̄ ē pfectio hois est q̄dē nobili° sanitate q ē pfectio corpis: q2 medicia nō ē pp sanitatē nisi vt sanitas ē pfectio hois vel ordiabilis ad ho miem q2 san° equ° meli° portat hoiem q̄ eger: 7 silr ira

rascibil ē pp cōcupiscibilē eo q ocupiscibil imediate ē ne cessarior ad vitā: p quē modū aialia q̄ nō mouēt nō hēnt sensus visus 7 audit°: q2 cū nō hēant sēsus pp cognoscere sed pp viuere 7 nō solū pp appetere: illa solū cognoscūt q̄ b° viuūt. ¶ Itē 3° pls ē dare auctoritatē 7 ptātē iudicādi q̄ iudicare sicut p3 in rege et balliuo: sed voluntas mouet itellectū ad iudicādū. g 7c. ¶ Solo voluntas mouet ad iudicādū mota ab itellectu. Si āt dicat q i mouētib° eq

[illegible]

tio aūt nō mouet itellectū pricipalr sed istrumētalr: q2 me diāte appetitu sensitiuo 7 pbā 7c: q2 pbā mouet i ṽtute tellect° agētis. Et si dicat imo itellect° ñ mouet nisi p mo finis 7 sic meta. q2 nō mouet nisi vt pñtās finē. Dō3 q s3 pbm z° meta i eēntialr ordiatis sicut z ē cā tertij 7 q̄rti et sic deīceps sic p ē cā scōi. vñ cū appetibile sit mouēs ñ motū ipm ē pri mouēs: et q2 nō mouet appetitū nisi vt cognitū iō pmo mouet ad cognitionē et h vtiq3 effectiue p pbā i ṽtute itellectus agētis sicut mouet sēsū effectiue z° itellect° mouet volūtatē. 3° voluntas appetitū sensi tiuū. 4° ille mēbra ad motū pgressiuū. vñ cū pma ter tia et q̄rta motio sit effectiua ñ ē rō q̄re scōa nō sit etiā ef

[illegible]

ad calere ignis seq̄t calere aque. ē. n. cā ad cui° eē seq̄t ali ud ita q2 ad actū vni° potētie seq̄tur act° alteri°: videt q

[illegible]

bñ coicidūt i idē nūero. sicut ds ē alpha et o. Aliquādo. n.

[illegible]

modū efficientis sicut ignis calefacit aquā vbi calor vel ignitio ē vltimū itētū a nā aliq̄ñ āt mouēs p ipressionē su am trahit ad se passū 7 cōuertit i seipm sic q sola illa ōuer sio ē p. icipalr itēta et tūc dr mouere p modū finis: q2 licz moueat efficiēter illa tamē efficiētia ordiat ad hoc q mo

[illegible]

se. vñ effectiue mouet iq̄ntū efficit volitiōe3 finalr iq̄ntū ē termīus eius. Ex quo ēt appet q obm nō pōt eē cā prici

[illegible]

i reb°. vlē āt ē pn artis 7 scie: q2 cā pricipalis equoca sp̄ē

[illegible]

itē oīs scia de accidēte corpali: q2 scia ō colore ē nobilior p̄o colore: 7 scie mathe. sūt nobiliores ipa q̄titate: nā cū q̄titas sit ppria pa° corpis 7 scia ppa aie: sic aia ē nobilior corpe: sic scia q̄titate. Nec valet si dicat q accñs i ṽtute sbe mouet ad scia3: q2 sic dicim° q calor ex sua spē fac calo rē: nec pp sub3 fac calorē itēsiorē nisi et ipe sit itēsior nec q̄ ad h agit i vi subi nisi q2 ē. et p ōns agit p sub3: s3 ca [illegible]

gnitionē sui dr agere i ṽtute ppria: q2 sicut se h3 ad ee ita

[illegible]

re subē c° signū ē q accñs hois nō pl° mouet ad sui cogni

[illegible]

cognitiōe3 pp diuersitatē subor: Et ide ē ēt q accñs cōe ñ ducit i cognitiōem ppriā subi sed accña ppa magnā pte ōferūt ad cognoscēdū q q̄d ē. ¶ 3° arguit q volūtas sit nobilior q̄ itellect° ex opatiōe ad exteriora triplr. p ex cō patiōe ad obm sic. Illa pō ē nobilior c° obiectum ē spiritua

[illegible]

appetit° postq̄ iā iduit spūalitatē cognitiōis. bo. n. ē o

[illegible]

obm abstractius q̄ nālis quo ad pte de colore visibili: 7

[illegible]

visus ē obm pspectiue: 7 similr sēsus iterior cui° obiectu eī q̄litas sēsata actu h3 obm spūalius q̄ sēsus exterior cui°

obm ē q̄litas ī se:sed diceret aliqs φ imo obm appetit⁹ est
[illegible]
τ cū hoc illā rōnis subtractā. Ul' dōm φ si illa spūalitas esset ratio formalis obiecti bonum esset argumentum sic pungit ī pspectiua c⁹ formale obz ē linea visualis vl' visio lineal' τ extēsibilita φ extēsio ī ꝑatōe ad nālē fit sibi formal.sz visio ī ꝑatōe ad aliū mathe^cum. vñ possit dici nobilior respcū aliaꝝ mathematicaꝝ q̄tū ad hoc φ hz nobi
[illegible]
eē sensatū:qꝛ tūc pᵐ qd̄ sentiret eēt ipm sentire exteri⁹:qd̄
[illegible]
ꝯcurrit ex pte volūtatis nō obi:qd̄ natū ē de se monere. vñ
[illegible]
nec ab illo entitatē a quo nō hz vnitatē τ plītatē sz ipoll ab obo potētiā hr̄e ētitatē:vnitatē vl' distictō. [illegible] ꝓpōnes patet. Probatio vltime:qꝛ [illegible] re sed rōne solū:sicut obm visus nō ē vnū re sz tm̄ rōne logica.s.gnē:nec vnitas gnis vl' rōnis pt eē cā eēndi vl' inotescēdi vnitatē realē.sicut nec entitas rōnis ē cā entitatis re
[illegible]
[illegible] o oboꝝ nō ē cā distictōis potētiaꝝ ī eēndo sz ī cogno
[illegible]
scēdo. Dr̄e ēt φ potētial' distictio oboꝝ sufficit ad ducēdū ī notitiā:hoc nō vr̄ valere:qꝛ distictio potētialis nūq̄ ē cā cognoscēdi distictōez actualē sz magis vnūq̄dq̄ cognoscitur fm φ ē ī actu. τ silr̄ distictio rōnis nō ē cā eēndi nec cognoscēdi distictōem realē:sz magis econuerso entia rōnis
[illegible]
q̄nis alicui videreẽ φ nō distigueremus iter albedinē τ dulcedinē lactis nisi eā diuersis sensib⁹ apphēderem⁹ τc. Propter qd̄ pt dici alr̄ φ lz ens τ bonū ꝯuertāẽ τ sūt idē re simplr̄:nō tn̄ put sūt oba itellect⁹ τ volūtatis. Est.n.oē bonū appetibile aliquo appetitu:qꝛ bonū ē φ oia appetūt:sz nō oē oi:qꝛ appetibile est vnicuiq̄ ꝓpriū bonū. est āt aliqd
[illegible]
cibū quē gustus fastidit:τ aliqd ē bonū fm sensum quod ē malū fm itellectū:τ iueniẽ ens qd̄ mouet ad itelligēdū:nō tn̄ ad diligēdū:sz q̄nq̄ ad fugiēdū vl' ad nentꝝ. vñ cū obz volūtatis sit bonū cognitū nō bonū absolute. τ itellectus ens cognitū possit repn̄tare sub rōne mali appꝫ φ nō ē idē re obm itellectus τ volūtatis:lz sit idē obm itellectus τ appetit⁹ i coi. τ ide ē φ appetitus i coi n̄ distiguiẽ ꝯ itellectū. imo qcqd itellect⁹ itelligit:illō ī se nālr̄ appetit itelligere:
[illegible]
vñ sic sensibile i coi ē obm sensus cois:qd̄ tn̄ nihil ē pter sensibilia pticularia:nihilomin⁹ tn̄ qꝛ alicubi iueniẽ sine colore p hoc distiguit a visu: alicubi sine sono p hoc ab auditu: τ sic ō alys:ita ēt φ iueniẽ ens qd̄ nō ē bonū volūtati:lz sit bonū alicui. pp hoc distiguit itellectū a volūtate. ℭ z⁹ arguiẽ ex pte subi sic:qꝛ bonū q̄to coius tāto diuini⁹ τ p ꝯns meli⁹:sic eē q̄ viuere:τ viuere q̄ cognoscere cū pcisiōe τc.
[illegible]
ēt nālibus. q̄ diminius. ℭ Solo. veꝝ ē de vno τ eodē τ cete
[illegible]
ꝯuenit paucioib⁹ τc. Itē finis ē melior his q̄ sūt ad finē. sz potētys aie vlteriores sūt finis poꝝ:qꝛ finis hz rōnē vltimi. sic vegetare pp sētire: τ sensus exteriores pp iteriores
[illegible]
[illegible] p ꝯns ē finis ei⁹:sicut eē deorsū qd̄ ꝯseqẽ grauitatē ē ei⁹ [illegible]. Est.n.corp⁹ graue pp eē deorsū:nō ecꝯ. Et silr̄ appeti
[illegible]
ℭ Et dōz φ itellect⁹ practicus ē pp actū volūtatis q p ipz seqẽ:sic pp finē. sicut fins pratice ē op⁹: sz finis spc^ue ē veritas.i.actus su⁹ elicitus:qꝛ itellectū speculatiuū nō seqtur actus volūtatis. vñ speculari ē ille actus pcipuus q ē oium alioꝝ finis et oium bonaꝝ volūtatū τ ab eo hz ī [illegible] eminētiā respcū volūtatis. ℭ z⁹ ex pte bitus sic [illegible] accipi ō re fm eē nāle nō supnāle τ gratuitū:qꝛ [illegible] ctū hūanū hr̄e maiorē glīaz itellectu āgelico [illegible] oꝝ:fm nālē āt cursū volūtas ē pfectibil' nobili [illegible] stitia legali q̄ ēt prudētie ipat:imo ēt oī virtuti itellectuali qꝛ ciuil' ordiat q̄ artes legāẽ ēt speculatiue. τ sic est architectonica:τ si nō dictet q̄uo legaẽ tn̄ dictat τ ipat legēdū. τ p ꝯns studēdū τ speculādū:sine qb⁹ nō pt exteri⁹ bene legi. ℭ Dōm φ id ipm qd̄ iustitia legalis impat prudētie dictat ei prudētia iperādū. vnde trahit volētē trahi:τ si eēt perfectior vtute morali. nō tn̄ itellectuali simplr̄. qꝛ felicitas cō
[illegible]
sperat speculatōi qd̄ ē fm qd. qꝛ τ totū hoc ordinaẽ finalr̄ ad qetem ꝯtēplatōez:sic morales ad itellectuales.

Quantum ad zᵐ artiᵐ pncipalē de eēntia btitudis,
[illegible]
[illegible] sz ꝯfirmāt scdāz τ tertiā ꝯnez. 3⁹ arguẽ ꝯ secundā [illegible] τ 4⁹ ꝯ tertiā. ℭ Quātū ad pmū dōz φ ī pria sicut ī via ē duplex felicitas. speculatiua τ pratica:cū qcqd
[illegible]
ꝯtēplatiua illa ꝯsistit ī actu itellect⁹:non solū pncipalr̄ aut eēntialr̄ imo totalr̄:ad quā qcūq̄ actus voluntatis:siue sit dilectio siue delectatio aut fruitio n̄ se hz eēntialr̄ imo nec ꝯnr̄ nec accn̄talr̄. qꝛ nō pt act⁹ aliqs volūtatī seq itellectū pure speculatiuū. ille.n.speculatiu⁹ q nō dic̄ ō psegbili τ fugibili nūq̄ monet. z.de aia. τ ide ē φ bitib⁹ speculatiuis ī intellectu nullus bit⁹ ō mūdo corrn̄det ī volūtate:sz solū habitib⁹ itellect⁹ practici. sicut partibus prudentie respōdēt bit⁹ morales ī appetitu. ℭ z⁹. possum⁹ loq de btitudie supnāli actiua:τ illa ꝯsistit ī actu itellect⁹ pratici ancedenter sicut τ ois act⁹ volūtatis τ ī actu dilectōis volūtatis eēntialr̄ τ ī actu delectatōis ꝯsequēter:vl' fm rē si dn̄t re vl' fm rōnē si dn̄t rōne tn̄. Ciuitas.n.supnoꝝ ciuiū τ eoꝝ felicitas ꝯsistit ī dilectōe dei τ sui τ primi ordiata:q̄lē illa regrit. et sic pt dici btitudo pax τ regnū dī:sz pncipalitas ē penes volūtatē:qꝛ ois cognitio pratica ordiaẽ ad volitionē sic ad finē:qꝛ finis pratice ē op⁹. z. meta. ℭ z⁹ si loq̄mur de btitudine prout dicit statū aggregatum ex ista duplici felicitate sic ꝯsistit qdē ī actu vtriusq̄ eēntialr̄:sz ī actu itellect⁹ pncipalr̄:qꝛ illō qd̄ ē meli⁹ ī toto aggregato ē pncipali⁹: hō āt ē felicitas ꝯtēplatiua:nō actiua:cū ista sit pp illā fm phm. vñ cū btitudo sit finis τ nō ad opatōez ordineẽ sic ad finē. hoc ē dn̄ter:qꝛ btitudo ꝯtēplatiua ē oiuz actionū finis sui gnīs τ alioꝝ. vñ ē simplr̄ finis quo: lz non finis gratia h⁹. qꝛ hoc ē ipz obm. sz btitudo actiua ē finis actionū praticarum
[illegible]
illa posset turbari. Dilectio ḡ dei ī pria lz nō ordīet deuz in aliō:tn̄ ipamet ordiaẽ ī visionē. sic min⁹ bonū eiusdē subi ad aliō mai⁹ bonū ei⁹. Sz ī hac deductōe dubiū ē φ btitudo sūma nō hēat fruitionē ānexā:sz btitudo minor actiua. cū tn̄ dicat phs φ ꝯsideratio sapie hz mirabiles delectatio
[illegible]
tū ad zᵐ pbāt aliq ꝯ pmā ꝯnē:φ act⁹ volūtatis sit ō eēntia
[illegible] medi
[illegible]

actũ i btitudie: Dõʒ ꝙ maior ꝑpõ itelligit᷑ de põ passiua: cũ [illegible]
ꝛ pfecte attigit᷑ obm beatificũ sub rõne ꝙ btificũ ẽ eẽntia liter btific⁹. ſʒ act⁹ volũtatis ẽ hõ. ḡ ꝛc. maior pʒ dupliciter. Primo qꝛ finis quo eẽntialr̃ ẽ act⁹ quo imediate hẽt finis gr̃a cui⁹: dico aũt imediate: qꝛ pp hoc i actu reflexo ñ põt eẽt beatitudo: qꝛ nõ attingit obm beatificũ imediate sed mediate actu recto. ¶ 2⁹ pbat᷑ ẽt sic hec maior. qꝛ sic oĩs act⁹ q imediate attigit visibile obm iq̃tũ ẽ visibile ẽ eẽntialr̃ ꝛ formal̃ visio: sic oĩs act⁹ q attigit imediate obm beatificũ vt ẽ beatificũ obiue ẽ eẽntialr̃ ꝛ formalr̃ btitudo subiue. Et si adhuc dicat᷑ ad hãc maiorẽ ꝙ va ẽ qñ attigit obm nõdũ bitũ: sed ħ ẽ iã bitũ p actũ itellecus. iõ ꝛc. Dõm ꝙ nõ ẽ bitũ oĩ mõ quo bri põt imediate: qd regrit᷑ ad verã beatitudinẽ nec oʒ addere p̃mo: qꝛ si visio iterũ peret᷑ et postea videret᷑ sicut nũc i paulo: ita eẽt beatifica secũda visio sicut p̃ma: vñ beatitudinẽ nõ hʒ visio: qꝛ p̃ma: aĩs cognitio vie eẽt beatifica ſʒ qꝛ imediata: ꝛ si dicat᷑ ꝙ illa p̃oritas et pſterioritas q̃ fuit i paulo accidit: accipiat᷑ ſʒ illos q dicũt ꝙ beatitudo auget᷑ itẽsiue i resurrectiõe ꝛ ꝙ itẽsio sit p corruptiõem et gn̄atiõem. tũc. n. p se visio post resurrectionẽ pſupponit visionẽ añ: nec ẽ tñ min⁹ beatifica ſʒ eosdẽ. Minor pʒ. s. ꝙ act⁹ volũtatis i p̃ria imediate fertur i deũ sub rõne q̃ obm beatificũ: qꝛ de⁹ ẽ obm btificuʒ sub rõne q̃ ẽ oĩs boni bonũ: volũtas aũt i p̃ria ẽ pfectissima nõ ẽ aũt potẽtia pfectissima nisi qñ imediate i suo obo iuenit oẽm rõnẽ oĩs sui obi: cũ ãt obm ei⁹ sit bonũ i cõi: nõ ẽ pfecta nisi attigat sũmũ bonũ i rõne oĩs boni. ¶ Itẽ actus itellect⁹ nihil ponit circa obm. ḡ sicut iuenit obm beatificũ sic simplr̃ ꝛ imediatũ p̃ñtat ipm volũtati. ¶ 3⁹ sic. põ q̃ hʒ actũ eẽntialẽ i merito hʒ actũ eẽntialẽ i p̃mio: sed volũtas ẽ huiusmodi. ḡ ꝛc. maior pʒ: qꝛ si albũ iq̃tũ albũ ẽ p se disgregat hoc ẽ p albedinem q̃ ẽ album: sed merẽs inq̃tũ merẽs vel saltẽ p se p̃miat᷑ rõne meriti: qꝛ cõuenit oĩ ꝛ p se lʒ nõ soli: cũ aliq sint beati sine merito. sicut ẽt ignis p se ẽ calid⁹ q̃uis aliqd nõ ignis sit calidũ: vel p se vt aer: vel p accidẽs vt aq̃: iõ merẽs dʒ p̃miari ſm illud p qd ꝛ ſʒ qd meruit: ꝛ pari rõne põ q̃ hñt eẽntialr̃ actũ i merito dʒ hr̃e eẽntiã i p̃mio: dico ãt põ: qꝛ sec⁹ ẽ d bitũ. Est. n. aliqs bit⁹ q hñt eẽntialr̃ actũ i merito sicut fides: qꝛ sine fide impossibile ẽ placere dõ: q tñ nõ hʒ actũ i p̃ria: qꝛ nõ mãet: ſʒ põ ibi mãet. Dico ãt q̃ hñt formalr̃ ꝛ sbiue: ñ q̃ ialio efficit sicut itellect⁹ agẽs qꝛ repugnat btitudini eẽntiali ꝙ efficiatur a põ creata: sed dʒ recipi i ea. Minor pʒ. qꝛ diligere per eẽntiã ẽ act⁹ meritori⁹: nec cõcludit iõ qn alie põe possint beatificari vl̃ accidẽtalr̃ vt orga: vl̃ eẽntialr̃ vt itellect⁹ qꝛ credere vl̃ iudicare ẽ d eẽntia meriti sicut eligere. ¶ 4⁹ sic. põ q̃ eẽntialr̃ libera ẽ eẽntialr̃ bñficabilis ẽ: sed volũtas ẽ hõ. ḡ ꝛc. maior pʒ. qꝛ oppoa nata sũt fieri circa idẽ ñ p accñs sed p se: vñ cũ sal⁹ btitudis ꝛ dãnatio mĩe sint oppoa p se ẽ dãnabile dãnatione pfecta. s. q̃ ad penã dãni et sensus nisi hñs vsũ liberi arbitrÿ. ḡ nihil est p se p̃miale nisi habens vsum liberi arbitrÿ: Ꝺr autem paruuli beatificantur est per accidens. potentia ergo per eẽntiam libera: p eẽntiam btificabil̃ ẽ: ſʒ volũtas ẽ huiusmodi ſʒ oẽs. ergo ꝛc. Si dicat᷑ ꝙ itellect⁹ agẽs ẽ lib qꝛ imãl̃ ꝛ tñ ñ btificabil̃. dõʒ ꝙ ñ oẽ imãle ẽ liberũ: nec oĩs põ imãlis ẽ libera eẽntialr̃: sed illa q̃ ẽ subm act⁹ liberi: nõ p ħ ꝙ ipm patit᷑: sed p ħ ꝙ act⁹ sui⁹ elicit⁹ vel ipat⁹ ẽ i p̃tãte sua qd ẽ verũ d itellectu poſi et volũtate: nõ d itellectu agẽte q penit⁹ agit d necitate nãe: tñ cũ etiã põe organice et pure actie ꝛ vegetatie btificent᷑ i p̃ria saltẽ accidẽtalr̃ toto corpe btificato ñ est negãdũ qn itellect⁹ agẽs btificet᷑ p accñs: qꝛ et actũ nãlẽ i itellectu poſi mĩro nobili⁹ eliciet i p̃ria q̃ i via. ¶ Ad istas

Solutio obiectionum

ãt rõnes ẽ dõʒ ꝙ iste rõnes bñ ꝯcludũt ꝙ act⁹ volũtatis ẽ eẽntialr̃ de eẽntia btitudis actiue q̃ ẽ i p̃ria ꝯsistẽs in dilectiõe dei et sui et ꝑximi q̃ ẽ ciuitas ciuiũ sup̃nor᷑ et regnũ dei nõ carẽs felicitate pollitica qd ẽ ſa ĝ. itẽ qd sit d eẽntia beatitudinis itegre ꝛ pfecte qd ẽ tertia conclusio: sed non ꝯcludit ꝙ sit de essentia felicitatis pure speculatiue quod [illegible]
õbita ſʒ illõ: nemi qcq̃ȝ õbeat᷑ nisi vt iuicẽ diligatis. Nõ. n. pt hõ tñ diligere deũ ꝙ min⁹ õbeat. ¶ Pꝰ act⁹ q cadit sub pcepto sp ẽ õbit⁹ qꝛ pceptũ obligat. illõ ãt pceptũ diliges dñm deũ tuũ ex toto corde: marie iplet᷑ i p̃ria; pcepti ãt ipletio ẽ õbiti solo. ḡ ꝛc. ¶ 2⁹ sic. Ille act⁹ q sp seqt᷑ itellectũ practicũ nũq̃ȝ ẽ d eẽna btitudis q̃ ẽ pure speculatiã: ſʒ oĩs act⁹ volũtatis ẽ hõ. ḡ ꝛc. probatio mi. duplr̃. p̃mo sic. In [illegible]
sio ad appetitũ p ħ ꝙ mouet appetitũ: qꝛ ꝑpriũ ẽ itellect⁹ practici mouere appetitũ quẽ speculatiu⁹ nõ mouet. Oĩs ḡ itellect⁹ quẽ seqt᷑ qcũqȝ act⁹ appetit⁹ ẽ practicus ꝛ ñ speculatiuus: tũ qꝛ extẽdit᷑ vsqȝ ad appetitũ: tũ qꝛ mouet appetitũ. Itẽ sub eadẽ rõne bonũ ꝯsiderat᷑ absẽs: amat᷑ ꝛ delectatur presens. sed ratio quare deus desideratur ꝛ speratur est practica: quia intellectus practicus est qui dicat aliquid de psegbili et fugibili. ḡ ꝛc. Si dicatur ꝙ ille solus itellect⁹ ẽ practicus q mouet appetitũ itellectiuũ i ordine [illegible]: vel ad appetitũ sẽsitiuũ moderãdũ a quo scia mo[illegible] valet: qꝛ tũc va eẽt opĩo ꝙ theoa q̃ p̃ncipalr̃ ẽ q̃m ad aliquã partẽ d dilectiõe dei nõ eẽt practica ſʒ affectiua qd tñ cõiter negat᷑. Si ḡ verũ ẽ dicere ꝙ charitas ẽ vir⁹ practic⁹: ꝛ ꝙ dilectio oĩs q̃tũcũqȝ amicitie ẽ practica et ad praxi ptiet. ḡ ip̃a seqt᷑ itellectũ practicũ. Itẽ si dicat᷑ ad 2m ꝙ desideriũ ptinet ad amorẽ cõcupĩe et silr̃ dlectatio: et ista bñ cõsequũt᷑ itellectũ practicũ: et silr̃ diligere qd ẽ mediũ: vel rõ istoꝝ: sed aliqd ẽ de amore amicitie: nõ valet: qꝛ sic dlectatio nõ solũ seqt᷑ amorẽ cõcupĩe: sed ẽt amicitie respectu amati p̃ñtis ſm cõem opĩonẽ: sic deside[illegible] respectu absẽtis. ḡ cũ oẽ ꝯsideriũ ꝛ oĩs delectatio seqñt itellectũ practicũ p ꝯñs et oĩs amor ẽt amicitie q nat⁹ ẽ cãre imediate vtrũqȝ ñ itercedẽte nouo actu itellect⁹ mea ¶ 3⁹ sic. Operatio q̃ ẽ ꝑpter aliã opatiõem ñ pt eẽ d rõne vltimi finis cui repugnat eẽ ad aliũ finẽ: sed volitio ẽ hõ. ḡ ꝛc. Probatio minoris: qꝛ act⁹ itellect⁹ vr̃ eẽ finis act⁹ volũtatis sic finis quo: et sic finis cui⁹: ñ tñ vltim⁹. Et de fine quo [illegible]
ẽ duplr̃. vel essentialr̃ ꝛ sic põ attigit finẽ ꝑpria opatiõe ñ aliena nisi forte appetit⁹ de quo post dicet᷑: vel istrumen[illegible]
sine quo nõ pt itelligere: ſʒ ipsmet itelligere ẽ finis q⁹ eẽntialr̃ assequit᷑ finẽ: et sic cũ voluntas non possit amare nisi cognitum: videtur cognitio finis quo amoris illo modo. Itẽ finis c⁹: qꝛ lʒ ñ oẽ pfectũ sit pp qd lib; pfect⁹: qꝛ ñ ẽ hõ pp angelũ: nihilomin⁹ vr̃ ꝙ i potẽtÿs ꝛ opatiõib⁹ aĩe pfectiores sũt pp pfectiores: ꝛ sicut corp⁹ pp aĩam sic sẽsus pp itellem. et p ꝯñs volũtas pp itellecm: et pari rõne actus ei⁹ pp actũ illi⁹. ¶ 4⁹. qꝛ sicut se hʒ appetit⁹ sẽsitiuus ad sẽsũ sic itellectiu⁹ ad itellectũ. ſʒ sẽsitiu⁹ ñ asseqt᷑ finẽ suũ per actũ suũ sed p actũ sẽsuũ. si. n. appetit dlectari i gustu: nõ ꝯseqt᷑ ipm gustabile p appetere: ſʒ p gustat᷑: nec appetit pp appetere: sed pp alia. ḡ silr̃ volũtas ñ vult ꝑpter velle ſʒ ꝑpter aliõ: ꝛ sic nõ attigit finẽ suũ nisi p intellectũ. ¶ De aũt rõnes ꝑut cõcludũt qꝛ nllo mõ act⁹ volũtatis sit d eẽntia btitudis nec practice nec ꝯgregate. sic ꝯcludũt ſm. Et dõʒ ad p̃m ꝙ charitas meret᷑ augeri vt aucta mereat᷑ pfici et tñ qñ auget᷑ elicit actũ q ẽ õbit⁹ respectu charitatis q̃ nũc ẽ: qꝛ cũ crescũt dona crescũt ẽt rõnes donorum: ꝛ cum

[illegible]
it. Silr dilectio dei i pria: et e debita ab illa charitate pfca: qz dz diligere qtuz pt: et tuc tm pt. g et c. et e merces reddita respcu meriti qd pcessit. et ide posset dici d illa visioe: qz ex quo pt: tenet deu cogitare qtu pt. ¶ 2m arm i nullo e 3 coclusione scdaz nec tertia: sz solu e p pma. ¶ Ad 3m dz q opatio q e eentia btitudis speclatiue: no e pp aliqua aliaz vna opatione: qz finis speclatiue no e nisi vitas. sz opatio q e eentia btitudis practice: e pp speculatione: sic felicitas acti [illegible]
sic q[illegible]sz ps e pp totu: vt aia pp hoiez et n solu corp9. ¶ Ad 4m dom q no e sile d appetitu nali et sesitiuo q no imediate coiugut fini sic obo: qz graue no assegt cetr formalr p grauitate: sz p qtitate. nec silr appetit9 sensitiu9 vt ibi dr: sz volutas imediate fert i sumu bonu et attigit ipm no solu p itellectu sz imediate p seipaz: supposita tn appbesioe itellect9.
¶ Quatu ad 4m arguit 3 tertia 9ne qdruplr. Primo sic. Btitudo 9sistit i opatoe: sz optia opatio no e nisi vna: qz [illegible] ne potetie btificabil. sz illa e duplex. g i duplici: qz btitudo no e aliqd vnu simplr: nec ps sz agregatu. e. n. stat9 oiuz bonoru aggregatoe pfect9. Et silr qd dr 9sistere in actu excellentme potetie: vex e: q e bois vt e ho. illa at e duplex: n tn vna. ¶ 2o sic. nihil accntale cadit mediu iter illa q sut eentialia: sicut nihil e mediu iter maz et forma: sz iter diligere deu amore amicitie: et videre eu specu[illegible] necio cadit media cognitio dei practica: qz ad illa sola segt act9 volutatis: qz itellect9 pure speculatiu9 n mouet. g ista duo extrema n integrat eentia btitudis. ¶ Solo. dz q maior e va d his q faciut aliqd vere vnu p se et simplr. Na cen9 dom9 9sistit i fudameto tecto et pietib9: iter q cadut mlta me9 i fieri et in ee: vt claui: cemeta et hs. q no dnr ee de een9. ¶ 3o arguit 3 rone quorunda pbatu eade 9ne: sz male. Dnt. n. qda q btitudo no e i se eqlr pfca: qz icludit duos act9: q sic dnt spe et p 9ns sut ieqles i ee nae: sic sut ieqles i ee btifico: qd n addit sup actu pure nale nisi tm respcuz ronis pp absetia obiecti: sicut act9 meritori9 sup actu no meritoriu. ¶ Co[illegible] e p q 9na e nulla: q si act9 sut ieqles i gne nae [illegible] fico et qz fm eos btitudo agelica et huana i g[illegible] les: sicut et eoz ppria opatio i puris nalib9 e ieqlis: [illegible] btitudo angelica et huana supnalis pnt ee eqles: quoz tn nales no pnt ee eqles: cu dfant spe. Ite si pp h volitio et intellectio btifica sut ieqles i btitudie: qz sut ieqles i gne nature. g pari rone p oppom quoz btitudies nales sut eqles: p 9ns et supnales. hoc at e falsu: qz sic oium hoiuz eqlis eet btitudo. vl btitu meliora nalia eet maior: qd e falsu. Nec at i 9uenietia no sequit 3 coez opione q ponit q btitudo supnalis differt spe imo gne a nali. vn pt ee eqlis i hoie et angelo i gb nalis e ieqlis: et e9 i hoib9 i gb nalis e eqlis pt ee supnalis iequalis. vn pz q pbatio illa e nulla: lz 9clo sit va. ¶ 2o arguit alr: sz 3 eade rone qtm ad id qd dic btitudinem nale et supnale eiusde spei nec differre nisi fz respcuz ronis: qz illa q sic se hnt q vnu e pfecti9 altero realr et icoparabilr: et quoz vnu e itelligibile qtu ad qditate sua: alio [illegible]
nata et eqlr sut itelligibilia: et relo no solu ronis imo real et diuia nulla pfectione dic. sz btitudo supnalis e pfectior realr nali. aliogn maifeste vana fca e spes nra et ianis e fides nra si eq realr obtinet pfecta btitudine pagani vl faite puerinon baptizati g hnt nale: sic baptizati g hnt supnale. Itez [illegible]
no ascedit: nec qd e nec an e. na si sciret qd e p 9ns sciri posset an e vl ee possit. g ei9 qdditas et p 9ns realitas nescit: sed tm credit et spat. Na qd videt qs qd spat? Ite n solu realr sz et icopabilr e perfectior: qz no sut 9digne passiones et c. Erroneu ergo vr q non aliter differant: et sic no valz pbatio: sed stat conclusio pbata per alia que dicta sunt.

Quantu [illegible] tate act9 recti et rflexi i via: qz qn n sr silr tuc realr dfnt: sic qn itelligo me itellexisse et qn volo me volu[illegible]
totalr e salui sint vna res: qz es dft a n ete. et q sunt vnum re sil gnantur: et simul corrupunt. qrto metbaphysice: boz aut pm9 ee dsyt: scds e actu. g et c. ite vnus e bonus: puta actus quo nuc penitet: ali9 malus. s. ille d quo penitet. Qn at sut silr: tuc sut vn9 act9 nuero: vt qn itelligo me itelligere: et volo me velle ex vnitate pncipal obi: sic velle fine et ali[illegible] pp fine: et sic sr vn9 act9 nuero. De h tn dcm e pleni9 [illegible] i. q. i. ¶ 2o 9 e d vnitate act9 fcti et fflexi i pria. vbi notam e q [illegible] visione sua duplr. vno9 i do: et tc e ide act9 nuero [illegible] cogitio matutia rex i vbo [illegible] lio9 fz quosda pt hre expim[illegible] ne d illa cognitioe et ituen ea i ppa na: qz lz ba[illegible] nale n cognoscat bo nalr: tn oez actu suu 2o9 pot p[illegible] nalr cognoscere: et tuc iste act9 reflex9 dft ab actu p et ab actu reflexo prio9 dicto: sicut cognitio vespina a cognitioe beati9 et matutia. Silr amare dilectione prie vl d[illegible] ipa dlectatioe pot ee duplr: qz vl dilectione et 9placetia supnali: qz 9ns e vt q d[illegible] deu diligat ipammet dilectioem pp ipmmet deu: et sic q[illegible] deo: ita qescat et sibi coplaceat i ipa dlectatioe pure pp deu: et h e vn9 act9 [illegible]ero sicut et i via vt dcm e: vel diligo ista vt 9placeat mihi i istis iqtu sut bonu meu ppriu et formale et dilectioe nali: et iste act9 reflex9 dft a recto et a prio reflexo sic dcm e d visioe [illegible]flexa. ¶ 3a 9 e q quocuq accipiat act9 rflex9 i pria iqtu b9 i ipo n 9sistit beatitudo: put. n. dic actu nale distictu [illegible] ab actu recto videdi et amadi deu et frued[illegible] beatitudo: nec eentialr: nec accntalr nisi p accns: qz n 9segtur p9 et p se: sz qn oio p accns. Si at loqmur d actu reflexo. 2o9 q e ide re cu actu recto: tc aut loqmur fm re: et tc cuz sint vn9 act9 simplr: illo mo 9sistit beatitudo i actu reflexo quo i actu recto cu quo e ide. Si at loqmur fz rone: tc nullo mo pt 9sistere beatitudo i actu reflexo eentialr: qz eential beatitudo hz deu p imediato obo et termio: act9 aut reflex9 vt sic hz p imediato obo et termio actu rectu creatu: vn et c: sz i tali actu 9sistit p se et accntalr: qz p se et n p accns dbet cuilibz actui beati9 q sit sup se reflexiu9: als non [illegible]
prie quoz e ide obz formale sut eqlr beatifici: sic at e d visioe di: et d visioe b9 visiois i do: qz ide e obz formale vtriusq. ¶ Solo pt vides deu videre hac sua visioez i eo sic et ceteras creaturas se et alias: et tc e ide olm formale et mem co[illegible]
usqz cognitois: sz n e ide termin9. Un n pot ee i tali actu [illegible]itudo: n pp dfectu medy qd e ve btificas: sz pp dfectu [illegible] creatu. Act9. n. beatitudis n solu dz ee imediate a do sz et termiari ad deu. 2o pt videri i seipo: qz sic bti vi[illegible]
re actu qtucq hz apd se: et i tali actu n e btitudo pp dfectu medy et termi siue obi. vl pt dici q ide e olz formale pncipale: sz n imediatu vt dcm e. ¶ 2o sic. qto act9 e pfectior: ta to eentialior btific9: sz act9 reflex9 e pfectior actu recto sic radi9 reflex9 e pfectior q rect9. g et c. Solo n pp se sz pp aggregatione radius reflex9 e pfectior: et silr pfectior e actus reflex9 cum recto: q rect9 p se: sz n seorsuz comparentur [illegible]
beatitudini fz roez lz sit ide fz re. vn sic n fit vna beatitu ex actu recto et rflexo sicut ex actu itellect9 et volutatis: qz vterq e vna solitaria beatitudo p se et eentialr: vn iteq vna totale eentialr: sed act9 reflexus vt sic: n e eentia alicuius beatitudis. io et c. ¶ 3o sic. Sicut dictu e i actu pfectiori [illegible]

tertias: qr. s. cognoscit actū suū ⁊ nō alie. Nā cognoscere obꝫ ē oib⁹ potētys cōe. ¶ Solo. Intelligere se itelligere ⁊ ea q̄ sūt itra aīam ē nobili⁹ q̄ꝫ itelligere ea q̄ sūt ex̄ aīaꝫ ⁊ sub ea. sꝫ itelligere supiora nobili⁹ est q̄ꝫ reflecti pp opposità rōnē: qr nobilitas cognitiōis simplr est ex obo ⁊ maxie qñ ꝯcur rit maior certitudo. Excedit. n. vna sciā aliā: aut qr nobili oꝝ ⁊ honorabilioꝝ: sic meta^ca. aut p maiorē certitudinē: sic mathematica: sꝫ pl⁹ ē hō cert⁹ de sua itellectiōe q̄ꝫ ō re itellēcta. ⁊ cū hoc qñ intelligit aliqd vilius q̄ꝫ itellectio: tūc ꝯcurrit nobilitas obiō tūc act⁹ reflex⁹ ē nobilior. Sed [illegible] i pria vbi ōs visus ē obm nobilissimū. Et cū h̄ fm rōnē ē clarior cognitio dei q̄ꝫ alicui⁹ i deo: lꝫ pma ñ sit cōphēsiua sꝫ 2ª. ¶ 4° pbat̄ adhuc mior sic. icludēs ē nobili⁹ icluso ñ solū mālr sed formalr: sicut aīa itellectiua non solū qr [illegible] q̄ icludit. ¶ Solo. Includēs cū icluso sp ē nobili⁹: qr oē to tū ē mai⁹ sua parte: sꝫ si ꝯpenī adiuicē put distigunt̄ re vel rōne: tūc icludēs ē nobili⁹ qñ id qđ addit ē nobilius: sicut i ex^o de aīa. qr intelligere ē nobilior vita q̄ꝫ sētire vel vege tare. sed qñ additū ē de se ignobilius: tūc sec⁹ ē: ⁊ ita ē i pro posito. qr videre creatorē solū ē nobili⁹ q̄ꝫ videre solū crea turā ēt actu recto. ¶ Ad argu^m in oppo^m dōm ē q̄ per in terēptionē minoris. qr act⁹ volūtatis nō est nobilior q̄ꝫ act⁹ itellect⁹. imo eꝫ vt pbatū ē. Et cū dr̄ q̄ actus volūtatis ē liber nō actus itellectus. Dōm q̄ libertas pōt sumi duplr̄. Uno⁹ put oppōit̄ coactiōi: ⁊ sic itellectus ē liber i itel[illegible] do sicut volūtas in volēdo: qđ pꝫ. qr illud solū ē coactū qđ ē ꝯ iclinationē rei: sed nullū itelligere ē ꝯ inclinationē itel [illegible]natinonē ei⁹: mālter enim itellect⁹ icli [illegible] itelligere sit sua pfectio. g̃ ipossibile ē q̄ itellectus i itelligēdo cogat̄ sicut nec volūtas i volēdo imo breuiter nulla potentia nec cogitiua: nec appetitiua re spectu pprij actus pōt cogi. qr nec h̄ iuenit̄ i potētys nālī bus. Nō. n. cogit̄ ignis ad calefaciēdū: nec graue ad descen dēdū: nec visus ad vidēdū: sēp. n. coactio ē ꝯ nāꝫ rei. Et qr pōt ꝯtingere q̄ itellect⁹ assentiat alicui cuius oppo^m volū tas magis acceptasset: iō volūtas h̄ cogit̄ i actu ipato non tñ elicito q̄ten⁹ h̄ fit ꝯ eius iclinationē: nō āt itellectus: c⁹ iclinatio ē ad oīa itelligēdū. ⁊ istud plenius declaratū est i 2° li. Alio mō sumit̄ libertas put oppōit̄ necessitati: ⁊ sic ñ oꝫ q̄ actus sit nobilior q̄ ē liberior: alioqn nobilius eēt i dō velle alia a se q̄ꝫ velle seipm: ⁊ i nobis nobilior eēt volūtas eoꝝ q̄ sūt ad finē q̄ volum⁹ libere: q̄ꝫ volūtas finis quē ne cessario volumus: q̄ oīa sūt fl̄a. Et itez si pp libertatē pone ret felicitas i actu volūtatis deberet poni i actu libero ⁊ ñ i actu necessario: sed actus volūtatis respectu dei i pria est necessarius ⁊ nō liber siue i diligēdo deū amore beniuolē tie: siue fruēdo deo amore cōcupie. g̃ i nullo actu volūtatis i pria cōsisteret beatitudo. ¶ Itē nec illud ē verū q̄ intelle ctus nō sit liber sicut volūtas. lꝫ. n. itellectus necessitet̄ quo ad pma pncipia q̄ de se cōtinēt clarā veritatē nihilominus tñ nō necessitat̄ respectu oiuꝫ q̄ deducūtur ex pmis pncipijs: sed quibusdā libere assētit: exceptis his q̄ hñt necessariā de ductionē ex ipis. simlr volūtas necessitat̄ respectu finis: sed libertatē hꝫ respectu eoꝝ q̄ sūt ad finē nisi sint talia q̄ necessariā colligan^sm habeāt cū fine. g̃ tot modis liber ē in tellectus tā speculatiuus q̄ꝫ praticus i iudicādo quot mo dis ē volūtas in eligendo. Qđ āt consueuit dici q̄ volūtas ipat itellectui ⁊ oibus virib⁹ aīe: nō ē sic itelligēdū q̄ ipet intellectui vt supius suo iferiori: imo potius ē data iclina tio itellectui ad ꝯsecutionē sue pfectiōis: sicut dictū ē ō ap petitu rex nālū q̄ dat⁹ ē eis pp ꝯsecutionē sue pfectionis nālis: vñ sicut ibi appetit⁹ nō ipat forme mot⁹: sed ē iclina tio ꝯñs rē pp ꝯsequēdā ⁊ ꝯuādā e⁹ pfectionē: ⁊ iō non pp hoc pt dici q̄ sit aliqđ nobili⁹ forma rei vl' ei⁹ opōne: sic vo lūtas ē iclinatio data itellectui ad ꝯsequēdā pfectionem quā itellect⁹ iudicat ꝯuenietē sibi: nec pp hoc pt dici q̄ ipa sit nobilior itellectu: aut q̄ iperet itellectui: sicut supius i feriori: sꝫ solū q̄ ē iclinatio data mēti ad ꝯsecutionē eius qđ per intellectuꝫ iudicatuꝫ est. [illegible]

Quarto q̄rit̄ ō obo fruitiōis: vtꝝ. s. ē [illegible] vr̄ q̄ nō: qr act⁹ ille quo attigit̄ finis ex̄: vr̄ eē imediatū obꝫ fruitiōis vel dlectatōi[illegible]. n. finis ē obꝫ fruitiōis: sic finis ex̄ q̄ ē finis mediat⁹ ē obm mediatū. finis vō itra q̄ est [illegible] imediat⁹ ē obm imediatū: talis āūt finis ē act⁹ quo finis ex̄ attigit̄. g̃ ipe ē imediatū obm frui tionis seu delectatiōis: sꝫ visio dei ē act⁹ quo attigit̄ finis ex̄. s. ds. g̃ visio ē imediatū obm delectatiōis ⁊ nō ipe de⁹. ¶ Cōtra: qr fruitio ē aurea ⁊ nō aureola: sꝫ i hoc dr̄nt illa: [illegible] fruitio nō ē de visiōe creata. sed de ipo deo i se. ¶ Rñō. p ponet̄ vna opinio subtilis ⁊ pbabilis cū suis rōnibus ipu gnatōib⁹: ⁊ ōfēsiōibus. 2° ponet̄ opio cōis cū rōib⁹ factis i p̄. di. i. ⁊ ipugnatiōib⁹ q̄rūdā ⁊ rñsiōib⁹ ad ipas. 3° ōndet̄ q̄ solones date ad rōnē ꝯ pmā opinionē nō sufficiūt.

Quantū [illegible] quā hñt beati ō deo viso: ñ ē ipe ds sꝫ se: sꝫ ē visio: ⁊ vlr imediatū obꝫ delectatiōis ē opō aliq̄ vl' pfectō formalis: p opōnē acq̄sitā: ⁊ loqr de dlectatiōe q̄ ē ō re actu alr̄ hita: q̄uis ēt ꝯportoālr sit ve ꝫ ō dlectatōe q̄ seqt̄ spēꝫ vl' mēoriā. ⁊ q̄uis illō als fuerit pbatū: tñ adhuc pt pbari alijs rōibus. Ex q̄ꝫ p⁹ talis ē. ¶ Ad delectatiōeꝫ duo req rūt̄. s. ꝯsecutio pprij bōi ⁊ cognitio bōi assecuti: ex hoc sic argut̄. Illō solū pt eē pprīū ⁊ imediatū obꝫ dlectatōis qđ ē vl' eē pōt pprīū bonū illi⁹ q̄ dlectat̄: sꝫ ds ⁊ q̄cūqꝫ res sup posito distīcta ab hoīe ñ pt eē pprīū bonū eius. imo nō pōt eē aliqđ bonū eius. nisi rōe opatiōis p quā attigit̄. g̃ nec ds nec aliq̄ res. subo vl' supposito distīcta ab hoīe pōt eē ime diatū subm dlectatiōis hūane. Maior pꝫ: qr nullus dele ctat̄ i quocūqꝫ bono: nisi q̄ten⁹ extiat ipꝫ aliquo mō eē su um. Mior pbat̄: qr dū aliqd dr̄ tale p dnoiatiōnē extrinse cā ⁊ aliqd dr̄ tale p denoiatiōnē formalē. illō qđ dr̄ p deno minatiōnē extrīsecā nullo mō pōt ꝯuenire alicui nisi rōne f[illegible]is denūciatiōis. vbi gr̄a: sanū dr̄ eē de medicia: dic[illegible] ⁊ [illegible]iali. sꝫ ō medicia ⁊ dieta: p denoiatiōnē extrīsecā [illegible] vō p pdicatiōnē formalē: ⁊ iō nec medicia nec dieta pt dici sana hoīni: nisi rōe sanitatis q̄ i ipō est formalr̄. Silr̄ aliqd pōt dici bonū hoī p denoiatiōnē extrīsecā: qr ē cā alicuius bonitatis i hoīe: sicut sol ē bonus frigescēti: qr cāt i eo ca lorē q̄ formalr̄ ē bōus: nec vnq̄ꝫ posset dici sol bonus frige scēti nisi rōe caloris q̄ est ei bonus formalr̄: nūc āt ē ita q̄ ds nō pt dici eē bonū hoīs formalr̄: nec q̄cūqꝫ res ab hoīe subo distīcta: sꝫ solū p denoiatiōnē extrīsecā q̄lscūqꝫ sit il la. g̃ eē bonū hoīs ñ pt ꝯpetere deo nisi rōe bonitatis for mal' q̄ ē i hoīe formalr̄: imo plus: q̄ sicut ñ est alia sanitas numero: sanitas que est in homine formaliter: ⁊ sanitas q̄ dnoiat̄ medicia sana: sꝫ ē vna ⁊ eadē: sic ñ ē alia bōitas q̄ ds dr̄ bonus hoī vl' ignis bōus frigescēti. q̄ꝫ bonitas p[illegible] hēns ē bonus formalr̄ ⁊ bonitas q̄ frigescēs dr̄ hñ hr̄e for malr̄: ⁊ sic pꝫ mior. Seqt̄ g̃ ꝯ pncipal' q̄ ds sꝫ se ñ ē imedi atū obꝫ dlectatōis: ⁊ i hoc ꝯfirmat̄ p⁹ rō posita ad h̄ p̄ li. di. i. q̄ erat q̄ imediatū obm amoris ꝯcupie ad quā ptinet de lectatio: ñ pt eē res s' bō distīcta a ꝯcupiscēte. ¶ Cōtra hoc tñ aliq̄ obijciūt duplr̄. ¶ p̄ ꝯ maiorē illius. s. q̄ amor cōcu pie pt p imediato obō hr̄e rē s' bō distīctā ab ipo ꝯcupiscē[illegible] laus ⁊ honor ⁊ fama sūt res subo distincte ab eo q̄ lau dat̄: honorat̄: vel famat̄: ⁊ tñ cadunt sub ꝯcupia. concupi scūt. n. ēt multi famari: laudari ⁊ honorari: ⁊ q̄dā posuerūt felicitatē i honoribus: vt pꝫ ex p̄ ethi. ¶ 2° istat̄ ꝯ miorē p hādo q̄ dlectatio eēntialr̄ nō ptineat ad amorē ꝯcupie: qr [illegible] fruitio ⁊ dlectatio est pncipalr̄ concupita. oēs. n. appetunt

[illegible]
õlectatio ẽ de pñti.ğ õlectatio ñ ẽ amor ɔcupiſc. ¶ Ad bo rũ primũ ſic rñdẽt dicẽtes ꝙ opatio vnius põt eẽ delectatio alteri⁹ tripl'r. Uno mõ ĩq̃tũ ꝑ opatiõnẽ alicui⁹ ɔſequimur aliqd bonũ: ꝛ ẽm h̃ opatiões illoꝝ q nobis aliq̃ bona faciũt ſũt nobis delectabiles: q2 bene pati ab alio ẽ delectabile. Alio mõ ꝫ ꝙ ꝑ opões alioꝝ efficit̃ in nobis aliq̃ co
[illegible]
ĩ h̃ ꝙ honorant̃ ꝛ laudãt ab alijs: q2 ꝑ hoc accipiũt extiati
[illegible]
mat̃ ex teſtimõio bonoꝝ ꝛ ſapiẽtũ: iõ ĩ hoꝝ laudib⁹ ꝛ hono
[illegible]
bil extriſecũ ẽ ĩmediatũ obm õlectatiõis. extriſecũ dico ꝫ rẽ ꝛ ẽm extiationẽ. Oz ãt dr̃ ꝙ q̃dam poſuerunt felicitatẽ ĩ honoribus: bonũ q̃dẽ eẽt ar^m ſi opio eẽt va: ſed fl'a ẽ pp rõ rẽ quã ſubdit phs ꝙ. ſ. honor ẽ ĩ honorãte magis q̃ ĩ hono
[illegible] extimãs honorẽ eẽ bonũ ſuũ õcipit̃: ꝛ ſic decept⁹
[illegible]
timet̃ bonũ ꝛ extriſecũ extimet̃ intrinſecũ. põt õ illo eẽ delectatio ſeq̃ns falſã extimationẽ. ¶ Ad z^m dicũt ꝙ oĩs õlectatio ptinet ad amorẽ cõcupiſc ſicut ſ'us ꝓbatũ fuit: [illegible] q2 pp delectationẽ volum⁹ nobis bonũ ĩ quo delectamur: tũ q2 delectatio de deo hito rñdet deſiderio õ deo hñdo: ſed deſideriũ de deo hñdo ẽ deſideriũ ɔcupiſc. ğ õlectatio de deo hito ptiet ad amorẽ cõcupiſc. Qð ãt dr̃ ĩ ɔ̃riũ ꝙ illð qð ſ̃ncipal'r ɔcupiſcit̃ nõ ẽ amor cõcupiſc: dõm ꝙ ſi li ſ̃nci
[illegible]
q2 potiſſimũ obz nõ põt eẽ aliq̃s actus ɔcupiſc: ꝛ h̃ mõ dele
[illegible]
ſz potius viſio vt declaratũ fuit ĩ ꝑcedẽti q̃õne: ſi ãt li principal'r dicat cõditionẽ obi nõ potiſſimã: ſed in ɔ̃patiõe ad q̃dã alia oba: ſic maior ẽ fl'a: q2 nihil ꝓhibet aliquẽ amorẽ ɔcupiſc: puta õlectationẽ illã de q̃ loq̃mur eẽ obz alterius
[illegible]
ñ magis deſidero delectari q̃ deſiderem deſiderare: ꝛ tñ vtrũq̃ cõcupiſcit̃: delectatio vt de ſe pz. ꝛ deſiderare ꝫ illð ps. Cõcupiuit aĩa mea õſiderare. ¶ Ad z^m cũ dr̃ ꝙ amor ɔcupiſc ẽ ſolũ de futuro. dõz ꝙ ſl'm ẽ: l3. n. ɔcupiſcere ꝫ vſũ cõius accipiat̃ ꝑ deſiderio nõ hĩti: tñ ẽm rei veritatẽ ɔue [illegible] cõplacẽtie ſeu delectatiõĩ q̃ hr̃ de bono hi[illegible] cõcedũt. Delectatio. n. q̃ hr̃ de cibo ꝛ potu guſtatis: ɔſtat ꝙ ptiet ad amorẽ ɔcupiſc. nullus. n. ſane mẽtis dr̃et ꝙ ptinet ad amorẽ amicitie: q nõ p̃t eẽ ad creaturas irrõnales: ꝛ ſic
[illegible]
lectatio ptineat ad amorẽ ɔcupiſc: ẽ alia talis. amor hñs ꝑ formali rõe obi bonũ õlectabile vel vtile ẽ amor ɔcupiſc: ſz
[illegible]
hz ꝑ obo bonũ vtile vel õlectabile: imo ẽt bonũ honeſtũ. ¶ Sz hec iſtãtia nulla ẽ: q2 ſufficit ad ꝓpoſitũ nr̃z ꝙ ille amor q hz bonũ vtile vl' õlectabile ꝑ obo ſit amor ɔcupiſc. Et voco bonũ delectabile nõ qð delectat formal'r: q2 hec ẽ õlectatio: ſz illð qð õlectat vt ĩmediatũ obz õ quo hr̃ delectatio: ſiue ipa efficiat̃ ab obo ſiue nõ. Itẽ dato ꝙ obm õlectationis eẽt bonũ honeſtũ: adhuc hr̃ ꝓpo^m: q2 bonũ honeſtũ ñ ẽ aliqð bonũ ꝑ ſe ſubſiſtẽs: ſz ẽ bonũ ꝛ ꝑfectio alteri ĩherẽs ſic v̄tus vel aliq̃d tale: ꝛ ſic redibit ꝙ res ſubo diſtincta a cõcupiſcente: ꝛ maxime ſubſiſtens: non põt eẽ ĩmediatũ obiectũ delectatiõis. bonum. n. vtile õlectabile ꝛ honeſtũ ſũt obm ɔcupiſc ẽm vnã cõem rõem reptã ĩ eis q̃ eſt rõ cõmodi: ꝛ q2 nihil extriſecũ ꝛ maxie ꝑ ſe ſubſiſtẽs põt eẽ cõmodũ alteri⁹ niſi rõne alicuius actus per quem attingitur qui eſt cõmodum nr̃m formaliter: ideo nihil extrinſecum

ꝛ maxime per ſe ſubſiſtens põt eẽ ĩmediatũ obm noſtrum vtile: õlectabile vl' honeſtũ. ¶ z^a rõ ſ̃ncipalis ẽ iſta. ſic ſe hz deſideriũ ꝛ õlectatio ad bonũ: ſic ſe hñt timor ꝛ triſtitia ad malũ. ſz ſũma triſtitia quã dãnati hñt: nõ ẽ õ dõ ẽm ſe et ĩmediate: ſed ẽ õ dolore quẽ ſẽtiũt vl' magis de carẽtia viſionis diuie. ğ ſũma delectatio vl' fruitio quã hñt beati nõ ẽ õ deo ẽm ſe ꝛ ĩmediate: ſz ẽõ diuĩa viſiõe. ¶ Sz dr̃et aliq̃s [illegible] ẽ ſile: q2 ds ꝫ ſe nõ p̃t hr̃e rõnẽ mali. iõ õ dõ vt ſic nõ põt eẽ triſtitia: ſz q2 ds ẽm ſe p̃t hr̃e rõnẽ boni. iõ õ deo ꝫ ſe p̃t hñi delectatio. ¶ Sz iſtð nõ valet: q2 ſicut ds ẽm ſe ñ hz rõnẽ mali ꝑ ɔ̃patõez ad dãnatũ ſz ſolũ rõne pene quã ĩfert: ita ds ẽm ſe nõ ẽ bon⁹ hr̃is niſi rõne p̃mij qð cõfert: q2 ſicut ꝓbatũ fuit nihil extriſecũ ẽ bonũ alic⁹ niſi rõne alic⁹ itrinſeci boni. ¶ z^a rõ talis ẽ ẽm phm. io. Ethi. Delectatiões di
[illegible]
male. h̃ ğ itelligit̃ vl' õ opatõib⁹ q̃ ſũt ſ̃nie delectatõib⁹ ꝛ ñ ſũt obm delectationũ: ſic ſũt cognitões oboꝝ. tl'es. n. ſemꝑ ꝑcedũt delectatões q̃ nõ pñt eẽ niſi õ cognitis: nec tñ ſemꝑ ſũt oba. vl' itelligit̃ õ opatõib⁹ q̃ ꝑcedũt tãq̃ oba. nõ p̃t itelligi p̃mo mõ: q2 ꝫ cognitionẽ q̃ ꝑcedit oẽz delectatõez nul
[illegible]
tões. n. maloꝝ bone ſũt. oz ğ ꝙ itelligat̃ z^o. ſ. õ opatõib⁹ q̃ ꝑcedũt tãq̃ oba cognita: q̃re manifeſtũ ẽ ꝙ obz ĩmediatũ cuiuſl3 delectatõis ẽ aliq̃ opatio q̃ ẽ vl' extiat̃ bonũ formale ipi⁹ opantis. ꝛ h̃ ẽ qð dicit phs. 7. ꝛ. io. Ethi. ꝙ delectatio ẽ opatio cõnãlis nõ ĩpedita: ꝛ ẽ diffinitio ꝑ cãz: q2 opatio ẽ cã delectatiõis nõ al'r q̃ ꝑ modũ ĩmediati obi. Et dñt ꝙ hoc tenent coĩter doctores ꝛ frater Tho. dicens ſic: ꝙ oba opationũ nõ ſũt delectabilia niſi ĩq̃tũ ɔiugũt̃ nob vl' ꝑ ſo
[illegible]
aliquoꝝ vl' q̃cũq̃ alio mõ ſil'r cũ cognitõe: ſic cũ aliq̃s õlecta
[illegible]
¶ Preter rõnes iſtas adducte fuerunt p⁹ due alie: q̃ꝝ vna talis ẽ. Idẽ ẽ obz deſiderij ꝑcedẽtis ꝛ delectatõis ſeq̃ntis ſicut idẽ ẽ termin⁹ mot⁹ ꝛ ĩ quo ẽ q̃es. ſz ĩmediatũ obm deſiderij nõ ẽ de⁹ ẽm ſe. ſz aliq̃s act⁹ quo attigit̃. ğ ꝛc. minor ꝓbat̃: q2 obm deſiderij ẽ aliqð futuꝝ: ſz ds ẽm ſe nõ ẽ futur⁹ ſz ei⁹ viſio vl' manifeſtatio ẽ nobis futura. ergo obm illius fruitiõis eſt illa viſio vl' manifeſtatio ꝛ nõ ds ẽm ſe. ¶ Cõtra hoc iſtat̃ negãdo maiorẽ: q2 ſi idẽ eẽt obz deſiderij ꝛ delectatõis ſeq̃ntis: idẽ eẽt obm ſuꝑius: q2 delectatio põt eẽ obm deſiderij. ¶ Sz iſtð nõ valet: q2 nõ aſſumit̃ vl'r ꝙ ſemꝑ ſit idem obm deſiderij ꝛ delectatiõis ſeq̃ntis: cũ deſideriũ poſſit eẽ obm deſiderij nõ idẽ nũero ſz aliud: ꝛ delectatio ſil'r: ſz aſſumit̃ q̃tũ ptinet ad ꝓpo^m. ſic. ſ. ꝙ vbi ẽ idez obm extriſecũ ĩ quo tẽdit ꝛ q̃eſcit volũtas ꝑ deſideriũ ꝛ delectationẽ: ibi eſt idẽ obiectũ ĩmediatũ ꝛ intriſecũ vtriuſ̃ q3. ꝛ iſtud nõ hz aliquã iſtãtiã. Sicut. n. deſidero vinum nõ hĩtum ꝛ delector in eo habito: ita ꝙ idẽ ẽ obiectũ extrinſecũ deſiderij ꝛ delectatõis. ſ. vinũ: ſic idem ẽ obiectũ ĩmediatũ vtriuſq̃. ſ. guſtare vinũ. ꝛ eodẽ mõ eſt ĩ ꝓpoſito õ deſiderio ꝛ delectatõe reſpectu dei: q2 ſicut idẽ ds eſt obiectũ extriſecũ vtriuſq̃: ita oz ꝙ ſit idẽ act⁹ circa deũ obiectũ ĩmediatũ ꝛ itriſecũ vtriuſq̃. ſ. õſiderij ꝛ õlectatõis. ¶ Alia rõ talis ẽ. oĩs amor hz aliq̃d ɔplexũ ꝑ obiecto: ſz ds vt ſic ẽ aliq̃d ĩcõplexũ ꝛ ꝑ modũ ĩcõplexi appheſũ. ſed videre deũ vl' deũ manifeſtari nobis ẽ aliq̃d cõplexũ. ergo ds ꝫ ſe nõ p̃t eẽ obiectũ amoris deſiderij vl' delectatõis: ſed ſolũ eius viſio vl' manifeſtatio. ¶ Cõtra hãc iſtat̃ ſic: q2 amore charitatis vl' amicicie diligim⁹ deũ ẽm ſe: ꝛ tñ ds vt ſic nõ ẽ aliq̃d ɔplexũ ſed ĩcõplexũ: dato ẽt ꝙ obm amoris eẽt q̃d complexũ: illa tñ ɔplexio ñ eẽt deũ videre vl' deũ manifeſtari nobis. ſed eẽt illa q̃ itellect⁹ dicerz ꝙ deus ẽ amãdus vl' ds ẽ ſũme bonus. ¶ Sed iſtð nõ valz: q2 cũ amare ſit velle bonum alicui ſibi vl' alij vt dicitur. z. rhetorice. ideo amans fertur per amorem in duo. ſ. in illum cui vult bonum ꝛ in

bonū qḋ ei vult ⁊ respectu p̄mi ē amor amicitie: Ad 2ᵐ aūt vel respectu secūdi ē amor ↄcupiscētie: ⁊ illud duplex obꝫ pt vocari quedā cōplexio īquātū amās vult hoc huic. p̄ter illā āt ↄplexionē ē alia que ē circa illud qḋ volum⁹ nobis vel alij q̄ cōsistit ī hoc qḋ itellectus iudicat eē bonū illud ei cū illud volum⁹: siue ille sit nos ip̄e: siue amic⁹. iudiciū .n. itellect⁹ de aliquo qḋ iudicat eē bonū mihi vel alij ne cessario ē ↄplexū: cū ḡ dicit̄ ꝙ deū ſꝫ se amam⁹ amore amicitie vel charitatis: verū ē sicut illud cui volum⁹ bonū qḋ ipse hꝫ: sed ipsū bonū habitū a deo amamus eo sicut qḋdā amatū pp deū ſm modū nr̄m loquēdi. qꝛ p̄prie loquēdo [illegible] dit tamē vt aliḋ ſm rōnē: et sic ē ibi quedā cōplexio in q̄ᵐ illud apprehēdim⁹ eē bonū deo. Sed de hoc nihil ad p̄positū: sed solū de desiderio et delectatiōe. Ibi.n. circa bonū qḋ ↄsideramus ⁊ ī quo delectamur oꝫ itellgere ↄpōeꝫ hāc. s. ꝙ illḋ ē bonū nobis. ⁊ ista ↄpō nō pt eē cōsiderādo deū ſm se: qꝛ sic nō ē bon⁹ nobis. ſꝫ oꝫ ꝙ cōsideret̄ circa aliqḋ qḋ ē ī nobis ⁊ p qḋ deū attingim⁹ ⁊ illud nō ē aliud nisi videre deū. Illa.n. cōplexio qua dr̄ ꝙ deus ē amādus supponit aliam scilicet ꝙ deus est bonus ⁊ illa non sufficit ad desideriū vel delectatiōeꝫ: nisi addat̄ ꝙ sit bon⁹ nobis: qḋ n̄ cōpetit deo ſm se ſꝫ solū rōne act⁹ p quē attigit̄.

Quantum ad [illegible] ꝙ nō solū p̄ncipale: sed imediatū obm fruitiōis que ponit̄ eē vna de dotib⁹ aīe: ⁊ aurea eēntialr̄ ē deus ſm qḋ ī se ē sūmū boᵐ sup̄ oia amatū amore amicitie ⁊ non visio ipsi⁹ dei: qḋ pꝫ q̄druplr̄. p̄ sic: qꝛ si imediatum obiectū fruitionis nō eēt de⁹ sed visio dei: sequeret̄ ꝙ inter visionē et delectatiōnē caderet actus medi⁹ reflex⁹ hoc ē falsū vt p̄babit̄. ergo ⁊c. Maior pꝫ. qꝛ delectatio n̄ [illegible] delectationis sequeret̄ ꝙ ipa eēt cognita: sed visio dei nō [illegible] tis a beato q̄ bonitas visiōis q̄ ē finita: sed volūtas nō pt nō ferri actu desiderij ī sūmū bonū sibi p̄ntatū p modum abn̄tis ī via. ḡ silr̄ ipsa nō pt nō ferri actu delectatiōis ī sūmū sibi p̄ns ī p̄ria. p̄us ergo volūtas delectat̄ ī deo q̄ cognoscat̄ ipa visio. ergo cognitio visiōis nō cadit media inter visiōem dei et delectationē sequētē: ⁊ hec fuit minor. ¶ Secūdo sic. In oī dilectione ⁊ delectatiōe alicuius ⁊ habitionis vel assecutiōis eius q̄n habitū ē magis dilectū q̄ ei⁹ hitio tūc ipsū hitū ē ol m immediatū tā dilectionis q̄ delectatiōis: et nō habitio ei⁹: sed ī dilectiōe ⁊ delectatiōe p̄rie q̄ sūt de deo habito ipsum hitū. s. de⁹ ē magis dilectū [illegible] tionis ē deus ⁊ nō visio. p quā hētur. maior p̄bat̄ duplr̄. s. rōne et exēplo. Rōne sic. Illud qḋ magis amat̄ imediati⁹ [illegible] mediat⁹ amat̄ q̄uis ī assecutiōe finis sit oppo⁹. Idē [illegible] ip̄e amic⁹ est magis dilect⁹ q̄ ei⁹ hitio vel p̄ntia ⁊ iō ē imediati⁹ obꝫ dilectiōis ⁊ delectaciōis: ⁊ sic pꝫ maior. Mior ēt pꝫ qꝛ nisi ↄus hit⁹ magis amaret̄ q̄ hitio eius eēt puersus amor q in patria locū nō hꝫ. iō ⁊c. ¶ 3ᵒ qꝛ illud qḋ ē imediatū obꝫ sūme cognitionis ⁊ sūme dilectionis ē imediatū obm sūme delectationis. sed de⁹ est huius et n̄ aliqḋ creatū ideo ⁊c. Maior pꝫ. qꝛ volūtas ⁊ oīs appetitus delectat̄ ī eo quod amat et sūme ī eo qḋ sūme amat. mior similr̄ pꝫ. s. ꝙ deus sit imediatū obꝫ sūme cognitionis et dilectionis [illegible] ¶ Quarto sic. illud ē imediatū obꝫ fruitionis qḋ ē imediatū obꝫ charitatis a qua fruitio elicit̄ cū idē sit obꝫ mediaᵐ vel immediatum habitus ⁊ actus: sed immediatum obiectum [illegible] patria. ergo immediatū obiectū fruitiōis ⁊ delectationis est solus deus. ¶ Ad istas aūt rōnes r̄ndēt aliq p ordineꝫ sic. Ad primam dicunt per interēptionem minori [illegible] probatur ꝙ bonitas dei est prius q̄ bonitas visiōis: conce datur: sed non ē pri⁹ visa vt bona nobis ī patria q̄ bonitas visionis: ratione cuius deus est primo bonus beatis et qꝛ bonitas dei absolute nec desiderat̄ a nobis nec in eadem delectamur nec in via nec in patria: iō visio bonitatis diuine absolute in patria vel cognitio eius in via non sufficit ad desiderium vel delectationem. ¶ Ad 2ᵐ dicunt ꝙ maior est falsa. quia quando bonum est magis dilectum q̄ eius habitio illud quidem bonum pōt esse immediatum obiectum amoris amicitie sicut de deo habito vel de amico cui bono volumus: sed eius habitū et non ipsum habitum est immediatum obiectum amoris concupiscentie sicut quantum ad desiderium siue quantum ad delectationem: verbi gratia in exemplo eorum. Amicus presens est immediatum obiectum amicitie: sed eius presentia quā desideraui dum esset absens et in qua delector dum est presens est immediatum obiectum concupiscentie et non ipse amicus qui est amicus siue sit presens siue sit abn̄s. ⁊ quia quod amatur amore amicitie magis amatur q̄ illud quod amatur amore concupiscentie: ideo tale amatum q̄uis sit simpliciter illud qḋ magis amatur q̄ eius habitio tamen non est immediatius amatum amore concupiscentie sed eius habitio. Si tamen tam habitum q̄ habitio pertineant solum ad amorem concupiscentie tunc est vniuersaliter verum qḋ dicunt: qꝛ illud quod est plus amatuꝫ est immediatius amatum vt patet in cibo ⁊ potu non aūt quando alterum pertinet ad amorem amicitie. s. [illegible] habitum. alterū vero ad amorē concupiscentie scilicet habitio eius. ¶ Ad tertium dicunt ꝙ illud quod est obiectum summe cognitionis et summe dilectionis: non est immediatū obiectum summe delectationis: quia: obie[illegible] me cognitiōis et summe dilectionis: que est dilectio amicitie est summum bonum ſm se: sed obiectum summe delectatiōis est illud quod ē ī sūmū bonū ei q delectat̄: illḋ aūt nō ē deus ſm se vt probatū fuit. sed visio eius q̄ ē summe bona īter ea que nobis formalr̄ sūt bona. ¶ Ad q̄rtū dicūt ꝙ maior ē falsa qꝛ cū charitas ptineat ad amorem amicitie obm ei⁹ ē de⁹ ſm se īquātū deū diligimus pp se: fruitio autē nō ptinet ad amorē amicitie sed cōcupiscētie cuius de⁹ nō pōt eē imediatū obm cū nō sit imediatū bonū nr̄m ⁊ tn̄ fruitio beata dr̄ elici mediāte hitū charitatis: [illegible] feremus ī dūm tāq̄ ī finē vltimū. ¶ Sed iste solōnes nō videt̄ valere. p̄ n̄ valet solō q̄ dat̄ ad pᵐ rōnē qꝛ lꝫ bōitas dī ī se ⁊ absolute n̄ ↄsideret̄ nec ī via nec ī p̄ria: qꝛ ↄsideri n̄ ē nisi futuri: dō āt ī se nihil ē futurū: nisi diceret̄ ꝙ sci ↄsiderauerūt deū ī se suscipe hūanitatē ꝫ tn̄ respic̄ aliō a dō: tn̄ diui⁹ bōitas ſm ꝙ ī se et absolute ē sūma bōitas ī via ⁊ ī p̄ria sūme amat̄ a more amicitie nālr̄ et sup̄nālr̄. Et qꝛ amorē bōi hiti vt sic seq̄t̄ delecta⁹: iō ī via ⁊ ī p̄ria cognitio bōitatis diue absoluta suffic̄ ad delectatiōeꝫ nllo alio cognito qḋ sic pꝫ. qꝛ si gs cognosceret solū deū et nullā creaturā ip̄e esset ve ⁊ eēntialr̄ btūs ꝫ Aug. ſꝫ va ⁊ eēntial btitudo nō pt eē ſm legē cōem qn ipaꝫ imediate ↄseq̄t̄ delectatio. ḡ si btūs non videret se videre deum sed solum videret deum vere delectaretur. ¶ Item non valet solutio ad secundam qꝛ lꝫ habitio ⁊ n̄ habitū sit imediatū obm amoris ↄcupiscētie gnālr̄ tn̄ delectatio ↄseq̄t̄ magis amorē amicitie q̄ cōcupiscientie. lꝫ.n. delectatio n̄ sit nisi obꝫ amoris ↄcupiscie ē tn̄ ↄn̄s amorē amicitie: sic eō tristi⁹ ⁊ ↄtrista⁹ est ↄn̄s ad odiū inimicitie. Cum.n. cogitat hō de re odiosa displicēᵃᵐ ⁊ tristitiā īuenit pp eā non propter cognitionē de ipsa: qꝛ anteq̄ percipiat se de illa cogitare dolet ⁊ tristat̄: ↄsimilr̄ ex ꝫ ipo ꝙ p̄cipit rē amatā amore amicitie: anq̄ p̄cipiat

[illegible]
tu recto nō reflexo ſed ſm oēs beatitudinē imediate ɔſeq
tur delectatio:ꝗ cū viſio nō videat͂ niſi actu reflexo añq̄
ipſa ſit obiectū cognitiōis ē beatifica delectatio.¶ Jtē ñ
valet ſolo ad 3ᵐ:q2 obm ſūme delectatiōis ē ſūme amatū
quocūq3 amore ſūme hitū:q2 ſi ſimplr̄ ad ſimplr̄.⁊ magis
ad magis: ⁊ maxie ad maxie.vñ cū nihil delectet ſimplr̄
niſi qd̄ apprehēditur vt bonum ⁊ quod amatur .ergo qd̄
apprehenditur vt magis bonum ⁊ qd̄ magis amat͂:h̄ ma
gis delectat ⁊ qd̄ apprehēdit͂ vt ſūmū bonū ⁊ ſūme amat͂
[illegible]
hēdit͂ et amat͂ vt bonū ꝓpꝛium ⁊ nō aliud:nō valet pp duo.
[illegible] cū delectatio volūtatis nō ſit aliud q̄ quedā beniuo
[illegible]
cet ſibi ⁊ i eo delectat͂ p h̄ ſolū ꝙ apprehēdit illud vt bo
[illegible]
tā nō valet ſm eos q dñt ꝙ pm⁹ ⁊ imediat⁹ act⁹ charitatis
i pria ē fruitio ⁊ delectatio:q2 cōſtat ꝙ idē ē obiectū ime
diatū hit⁹ ⁊ imediati act⁹ ei⁹ ⁊ pmi:ipi aūt dñt ꝙ act⁹ volū
[illegible]
ſitaē ꝙ act⁹ charitatis i pria pncipalioꝛ ſit diligere deū ex
toto corde:q2 maxie tūc iplebit͂ illud pceptū ad hoc: ſeqt͂
[illegible]
pōt eē nō delectabilis cū ſit ex oī mēte ⁊ ex toto corde et
[illegible]
delectatio:ſi dicat͂ ꝙ iſta ꝯparatio tenet i dilectiōib⁹ ɔcupi
ſcie nō amicitie ⁊ ꝙ delectatio ſeqt͂ ſolū amorē ɔcupiſcie
[illegible]
pp deū pure ⁊ imediate :alꝫ eēt gaudiū mercēnariū.

Quantum [illegible] rū ad pmā opionem ⁊ ad rōnes eius nō
valeāt. p q2 vr̄ adhuc ꝙ maioꝛ illius rōnis ſit falſa ⁊ iſtan
[illegible]
.ſ.de fama: honore ⁊ laude:q2 aliqs nō errās ſed ſciēs iſta
[illegible]
to ēt ꝙ de fama honore vel laude nihil aliud penit⁹ ſeqret͂
nec i ſe ipo nec i alio:⁊ dato ꝙ hō cognoſceret hoc eſſe ſub
iectiue extra ſe adhuc aliqs pt appetere iſta:puta ꝙ ſit bo
ne fame ⁊ opinionis ⁊ ꝙ nō diffamet͂ ⁊ ꝙ honoret͂ ⁊ non
dehoneſtet͂ ⁊ ꝙ laudet͂ ⁊ non vituperet͂.vñ illa poſſūt per
ſe appeti ⁊ oppoſita eorū fugiēt ſi nihil aliud ſequat͂.¶ Jtē
reſpectu ꝓximi:q2 pdicta bona exterioꝛa et interioꝛa bōa
virtutū ɔcupiſcim⁹ amicis ēt ſi nihil ex hoc debeat pueni
[illegible]
laudē et honorē et ꝙ a nobis amet͂: imo ꝙ ab oib⁹:et hoc
[illegible]
mus bonū alienū: pp qd̄ amamus ipſū amore amicit[illegible]
[illegible]

[illegible]
lum⁹ ipſi deo volumus pp ipſūmet deum pꝛimo: ⁊ non
propter noſtrā perfectionē formalem:⁊ ſic concupiſcim⁹
[illegible]
quando autem dicitur ꝙ amicabilia que ſūt ad alterum
veniūt ⁊c.Dicendum ꝙ verum eſt in via gñationis ⁊ gñe
cauſe efficientis non finalis.prius enim diligit homo bo
num ſuum q̄ alterius:et ex dilectione ſui boni mouetur
effectiue ad bonum alterius:ſed non opoꝛtet ꝙ omne bo
[illegible]
lem vel bonum ſuum. Jtem quod dicitur ꝙ bonum vni
[illegible]
amatur niſi inquantum eſt bonum amanti propꝛium foꝛ
male vel intriſecum eſſentiale vel accidentale:falſum eſt.
quia ſic creatura non amaret bonum increatum nec ⁊ con
uerſo nec aliquid amaret niſi ſeipſū.ſ3 ſi intelligitur bonū
[illegible]
alienus non ſolū foꝛmaliter ſed aliter multis modis:ſic
enim deus diligat creaturas que ſunt ſuum bonum i deſt
a ſe factum ⁊ ſui repreſentatiuum: ⁊ creatura bonum diui
nū quod eſt bonum ſuū effectiue:conſeruatiuum ⁊ fina
le: et licet in deo bonum propꝛium foꝛmale ſit ratio dili
gendi bonum alienum inquantum eſt aliquo modo ſuū:
[illegible]
concupiſcit alterum niſi propter bonum ſuum propꝛium:
[illegible]
alienum:quod eſt deus:ita in amore concupiſcentie oꝛdia
[illegible]
foꝛmale: ſed propter bonum diuinum prout eſt extra ſe ⁊
in deo pure:vnde prima ratio concupiſcentie creature ra
tionalis vel intellectualis ⁊ recta eſt perfectio diuina ⁊ nō
[illegible]
deum habere eē q̄ me habere eſſe. falſa ē ergo maioꝛ:q2
[illegible]
rē a cōcupiſcente ſubo diſtinctā.Jtē minoꝛ propoſitio eſt
[illegible]
endū ꝙ illa delectatio que conſequitur amorem concupi
ſcentie vel habitionē ſiue conſecutionem rei concupite
illa poteſt dici pertinere ad amorem concupiſcentie con
ſequenter: ſicut delectatio guſtus vel tactus que cōſeqt͂
delectabiliū cōcupitoꝝ cōſecutiōem.⁊ dico ɔñr nō cen
[illegible]
ſcere nō ē moueri ſed ɔñs ad motū:ſed delectatio q̄ ɔſeqt͂
[illegible]
amorē amicitie:et talis ē fruitio q̄ ɔſeqt͂ deū viſū ⁊ amatū
pp ſe ex toto corde.nec valet eoꝝ pbatio prima ꝙ pp d̄
lectatiōem volum⁹ nobis bonū i quo delectamur: q2 to
tū oppoſitū ē verū i dlectatiōe que hr̄ de deo viſo et ama
to q2 ibi plus diligit͂ delectās effectiue q̄ delectatū et q̄
[illegible]
h̄ ſūme delectat ꝙ ſūme amat͂. Nec valet ſecūda pbatio
q2 delectatio rñdet dſiderio q2 dlectatio q̄ rñdet dſiderio
quo deſideram⁹ viſiōem dei i via nō ē fruitio ſūma.nō.n.
ſūme dlectat͂ btūs q2 h3 viſiōe3 quā ſūme dſiderauit ſ3 q2
[illegible]

lectat⁹ ñ pricipalr ɔcupiscit̃ simplr: ƺ respectu alioꝝ: vez ē: q₂ visio dei simplr plus desideraƭ ꝛ amaƭ ꝙ delectatio. Et si accipiaƭ amor cōcupiscētie large ois amor eius ꝙ alteri optaƭ sicut pfectio pfectibili: sic bene dicūt ꝙ pncipale cōcupitū ē visio nō fruitio: sed si accipiaƭ amor ɔcupiscētie ppie: sic nō hƺ p obō nisi bonū delectabile mālr: ipaꝝ aūt delectationē p formali obō: vñ sicut cōcupiscibilis distincta ꝫ irascibile nō fertur i aliqō bonū nisi put est delectabile sensui ꝛ refugit oē cōtristatiuū: sic cōcupiscere itellectuale ppe sūptū non est nisi delectatiōis intellectualis. Fm ĝ istā acceptionē rō secūda adhuc stat: sed fm pmā ac [illegible]

[illegible] beatitudo cōcupiscit̃ vtrūqƺ: ita ꝙ ambo hñt rōnē vnius obi nō pluriū. q₂. n. beatitudinē imediate ꝛ necessario seqƭ [illegible] ta ꝛ itegra loquēdo de pfectiōe accñtali ꝙ pars eius vł sola eēntia: ide ē ꝙ adhuc fruitio vt itegrat beatitudinē ꝛ p [illegible] cōcupiscentie. Oēs eni hoc cōcedūt ꝙ sicut beatitudo obiectiua est pncipale obiectū amoris amicitie: sic beatitudo subiectiua ē principale obm amoris cōcupiscētie. Itē cōcedunt ꝙ beatitudo put includit delectationem volūtatis eēntialr vel accidētalr: ē maius bonū ꝛ pfectior beatitudo ꝙ put excludit: ꝛ p ɔñs aggregatū ē magis sūmū bonū ꝙ alterum tñ. ꝛ sic magis ꝛ principalius concupitum: ꝛ isto mō verū est ꝙ fruitio ē principalr cōcupita: ꝛ ƺ. ɔñs ꝙ est

3ᵃ istā. aliqua cōcupiscētia eēntialr. ¶ 3ᵃ instantia ꝙ delectatio ē de pñti. nō ĝ est amor cōcupiscētie: hāc impediūt dicentes ꝙ amor cōcupiscētie ē de pñti: ad qō dicēdū ꝙ aliquid pōt ptinere ad amorē cōcupiscētie duplr. Uno mō eēntialr sic .s. ꝙ ipm sit ipmmet cōcupiscere: ꝛ sic nulla delectatio pertinet ad amorē cōcupiscentie: q₂ nulla delectatio ē concupiscere: q₂ delectari est quiescere cōcupiscere: sicut appete [illegible] moueri. Uñ sicut graue nō diceret̃ appetere cētrū qñ ibi ē sed quiescere in eo: sic appetitus aialis nō cōcupiscit qō hƺ ƺ qescit i cōcupito: ita ꝙ delectari non [illegible] eiusdē: q₂ nō est cōcupiscere iā habiti sicut nec sperare: aut desiderare. ꝛ isto mō pbat rō ꝙ fruitio non ptinet ad amorē cōcupiscētie eēntialr: Alio mō ptinet aliqd ad amorē cōcupiscētie cōsequēter: ꝛ sic ē delectari qō cōseqƭ cōsecutionē amati amore concupiē vt sic ptinet ad amorē cōcupiscētie. qō vō ɔseqƭ assecutionē amati amore amicitie vt sic ptinet ad amorē amicitie: ꝛ neutro mō ad amorē cōcupiscentie: ꝛ sic est de fruitiōe i patria vt dictū ē. Sƺ delectatio gustus: ꝛ tact⁹ ptinet ad amorē cōcupiē ɔñr non eēntialr: nec ēt cōcomitatiue: q₂ nec ē ipm cōcupiscere nec res ĝ ɔcupiscitur: ƺ rei ĝ ɔcupita fuit: nūc āt nō plus ɔcupiscit̃: ƺ amatur amore ɔñte ad ɔcupiscētiā: lƺ forte ħ sit in vtraqƺ delectatiōe: q₂ est idē re cū amore cōcomitāte: vno. n. actu amo [illegible] fruit̃: ƺ dñt rōne qñ sunt siml sicut dñt re qñ sūt seorsū.

4ᵃ istā. ¶ 4ᵃ instantia ad eādē cōclusionē ꝙ delectatio hƺ aliqñ p obō bonū honestū adhuc stat. Nec valet pᵃ solō: q₂ lƺ delectatio ĝ ɔseqƭ bonū vtile vł delectabile ptineat ad amorem concupiscētie ɔñter non tñ eēnaliter ꝛ formalr: ita vt sit amor concupiscētie qō solū illa instantia volebat cōcludere. Nec valet secūda solō de honesto ꝛ inherēte: q₂ saltē hoc habetur ꝙ non solū bonū vtile ꝛ delectabile ē obƺ delectationis: sed etiā bonū honestū cuius ɔriū solū pbabat instātia illa. ¶ ꝑ pp aliud non valet ista euasio: q₂ lƺ aliqō bonum honestū cōcupitū vt virtus possit delectare: tñ etiam qōdam bonum honestū amatū amore amicitie pōt

[illegible] ꝛ sibi inherentis manifeste falsū ē: q₂ deus amaƭ vt bonū honorabilissimū qō est subiecto distinctū. ¶ Itē quinta instantia ꝫ secundam rōnem adhuc stat non obstante euasione data: q₂ lƺ deus non sit bon⁹ beatis formalr nisi rōne premij qō infert nihilominus ē ab eis amabilis magis rōne boni sub̄o distincti ꝙ rōne boni ipressi. ꝛ plus placet eis bonū diuinū i deo ꝙ in seipis. Uñ cum cōplacentia sit ipamet delectatio: vel eēntialr vel causalr: plus delectantur de deo ꝙ de visiōe dei: ꝛ sic deus est imediatū obm materie delectationis i eis ꝛ nō visio dei. ¶ 6ᵒ pōt rñderi ad tertiā rōnē principalē: q₂ operatiōes precedētes ƺ quas iudicantur delectatiōes bone vel male aliqñ sūt oƀa ipaꝝ delectationū: vt qñ plus amatur assecutio rei ꝙ ipa res assecuta: aliqñ aūt non: vt qñ plus amatur res assecuta ꝙ eius assecutio. tūc enim delectatiōis que mox cōsequit̃ obm ē non assecutio sed res assecuta: sicut i pria sicut dictū fuit li. i. di. i. Et ad pbādū in cōtrarium q₂ maloꝝ cognitiones sunt bone: dicēdū ꝙ delectatio nūꝙ seqƭ cognitionē maloꝝ speculatiuā ĝ pōt eē bona: sed cognitionē praticā ĝ semp ē mala. Judicare eni fornicationē eē bonam ꝛ psequendaꝫ est peccatuƺ. Et pterea delectatio imediatius seqƭ dilectionem ꝙ cognitionē. Cū enim quis iudicat fornicādum nisi amaret hoc nō sequeret̃ delectatio. constat aūt ꝙ dilectio mali mala est: dato ergo ꝙ opationes ad quas consequūƭ delectatiōes eēnt ipaꝝ oƀa: adhuc ipe eēnt male qñ dilectiones sūt male ꝛ malitia eoꝝ est cā malitie delectatiōnū cōsequentiū. Et lƺ in exᵒ posito forte prima radix malitie sit ipa opatio ĝ ē obm: q₂ iudicare ꝛ velle furari non ē malū: nisi q₂ ipa opatio furti ē mala ĝ ē obm eius: tñ sufficienter impedit̃ rō ꝙtū ad ħ ꝙ pbabat ꝙ delectatio ñ posset dici mala: q₂ ɔsequeret̃ opationē malā ĝ non eēt obm. hoc enim falsū est de cognitione pratica ꝛ dilectiōe mali ĝ sūt male aīꝙ fiat reflexio sup illas: ꝛ p ɔñs anteꝙ sint oƀƺ. dicūt ēt multi ꝙ qñ aliqs iudicat ꝛ eligit fornicari: nō iō sunt mali act⁹ iteriores: q₂ sunt mali exteriores: ƺ cō malitia in est exteriori actui pp malitiā iterioris. Cō qdē manifestū ē si act⁹ exterior accipiaƭ vt effect⁹ iterioris: ƺ si accipiaƭ i rōne finis: tūc dñt qdā ꝙ sic actus iterior hƺ bonitatē ab exteriori sicut a fine ꝛ obō: sed ħ ē cꝫ ppoᵐ. ¶ 7ᵃ istātia ꝫ qtā rōnē adhuc stat. nec valet pma euasio: q₂ illa ɔcedit ppositū. s. ꝙ maior nō sit va vlr sicut vlr accipiebatur. Nec [illegible] derū vie ꝛ qescit i patria: q₂ i pria ñ solū qescit i visiōe di pp visionē quā desiderabat: sed qescit i ipomet deo fm ꝙ i se ē sūmū bonū: ꝛ ɔplacet sibi i ōo nō solū in visione dei: nec est. simile de vino qō nō amaƭ pp se: ƺ pp gustū. vñ nō qescit nec cōplacet gustās vinū in gustato. sed i ipo gustu tñ. Et ad id qō seqƭ de idēptitate obi: dōm. ꝙ dato ꝙ ds nō eēt obm desiderij vie fm se: tñ est obm amoris charitatis fm se: delectatio aūt que est in patria magis eēntialr cōsequitur amorem sine quo esse non pōt ꝙ dei desideriū. sine quo eē pōt: ꝛ sic ei⁹ obm ñ ē di visio sed ipe de⁹ ꝛ istō demōstrari pōt fm illos ĝ dicūt ꝙ ds pōt facere actū voluntatis sine act⁹ itellect⁹. cū tñ ñ possit facere actū poᶜ sine [illegible] pt faceƭ dlectationē siñ visiōe quā tñ ñ pt faceƭ siñ [illegible] imediato. ĝ obm imediatū delectatiōis non ē ipa [illegible] ¶ 8ᵃ istātia ad hoc ꝙ ds sit obm amoris nō ɔple [illegible] qd extra deū nec ꝙᵐ ad amorē amicitie ĝ deus diligitur nec quātū ad amorē ɔcupiscentie ĝ ei sūmū bonū optaƭ: ꝛ illō sufficit ad dlectationē ɔñtē nec regriƭ vt ipi dñt ɔpletio ĝ ds sit nobis formalr bon⁹. Illo. n. mō i aliqō delectamur quo ipm diligimus. sed deum diligim⁹ nō solum vt est bon⁹ nobis ƺ etiā vt ē bon⁹ i se: imo plus vt bon⁹ i se

[illegible]
delectat̄ ex hoc q̄ amat sibi bonū diuinum: ⁊ sic imediata rō sūme delectatiōis est deus in se: nō deus ī nobis. ¶ Ad arᵐ pncipale ē dicēdū p interēptionē maioris. ⁊ ad pbatio [illegible]
[illegible] sicut fruitionis: ñ tñ ppter hoc sequit̄ q̄ finis ex̄ sit [illegible]
[illegible]
ḡ eius imediatū obm̄ ē deus ſm se. Qō. V

Quinto [illegible]
[illegible]
tie sine persona pōt cōicari: sed illa non eēt beatifica. ḡ ⁊c. Maior pꝫ: quia visio absoluti non depēdet a visiōe relati: lꝫ eꝫ: sed illa est prior: ⁊ p ɔñs pōt solui a posteriori. Minor pꝫ: qꝛ hec est vita eterna vt cognoscāt te solū verū deū [illegible]
[illegible] e ē ītuitiua. cognitō vie ē [illegible] ſm illud pᵒ. ad cori. iꝫ. videmᵘ nunc per speclꝫ ī enigmate tūc aūt facie ad faciē: visio ḡ dei ītuitiua nō pōt cōicari viatori qn sit beatifica: ⁊ p ɔñs viator non erit simpliciter viator. ¶ Rñō. ħ sunt tria videnda. Primo de ħ q̄ pncipalr̄ q̄rit̄. vtrū. s. visio clara dei possit cōicari viatori. 2ᵒ vtrū ītellectᵘ agēs sic hꝫ pncipalitatē ī via sicut eā in patria. 3ᵒ de hoc qō īplicatur ī argumento. vtꝫ. s. possit videri essentia sine persona.

Quantum [illegible] Uno mō put dicit solā eēntiaꝫ beatitudinis. Scdo mō put dicit eēntiā beatitudinis ⁊ oēm accidētalē pfectionē natā cōseq. Et silr̄ aliquis pt̄ dici viator dupl̄r. s. simpl̄r ⁊ ſꝫ qd: simpl̄r dicitur: vel qꝛ totalr̄ ⁊ vniuersaliter vel qꝛ eēntialr̄. Posse ē āt q̄ tota beatitudo eēntialis speculatiua ⁊ pratica ⁊ q̄cqd eā conseq̄t̄ imediate cōicet̄ viatori [illegible]
erat ɔphēsor simpl̄r. sꝫ viator ſm qd. qꝛ nō erat ī statu me [illegible]
dinē speculatiuā sine actiuā: ⁊ tūc erit pti beatus ⁊ simpl̄r: [illegible]
spectu pratice quā poterit mereri: sicut xp̄s meruit gliam [illegible]
dei clara ⁊ ītuitiua qn sit beatifica. Et hanc ɔ̄neꝫ aliq sic pbāt: qꝛ qñ duo actus sunt eiusdē rōnis specifice ⁊ eque perfect[illegible]
subm perfectione formali ⁊ specifica: ⁊ oppositū huius vr̄ [illegible]
arū albedinū vna facit subm̄ suū album ⁊ alia non: ⁊ si sint eque pfecte albedines: īplicāt ɔ̄dictioneꝫ q̄ nō equalr̄ faciant subiecta sua alba: sed ois cognitio dei ītuitiua q̄ pōt cōmunicari hōi est vna ſm speciē: ⁊ p ɔñs vna pōt cōicari alteri īperfecto. ḡ cuꝫ aliqua eaꝝ sit beatifica. in aliq̄. n. eaꝝ cōsistit beatitudo ſm oēs: necesse ē q̄ q̄libet talis sit beatifica ⁊ beatificet suū subiectum formaliter. Maior iaꝫ pꝫ: sed minor declaratur: qꝛ si non ois visio dei intuitiua esset eiusdem spēi: hoc eēt vel ex parte subiecti. vel ex parte obiecti vel ex parte habitᵘ luminis glorie ſm ponentes ipm: Non pōt eē ex parte subiecti vel obiecti: qꝛ idem subiectū ⁊ idē obiectū eodeꝫ mō represētatū supponitur vtrobiq̄: nec ex pte lūīs glorie: qꝛ vel tale lumē est necessariuꝫ ad visionē dei intuitiuā vel nō: si sit necessariū: tunc oꝫ q̄ sit ī qualibet visiōe: ⁊ sic ex parte eius nulla ē dr̄ia: si vero non sit necessariū peto ad quid req̄rit̄: vtꝫ ad hoc req̄rat̄ q̄ intellectus possit pmpte ⁊ faciliter exire in actū suū beatu [illegible]
quirat̄ ppter aliquid aliud: ppter primū friuolum est dr̄e q̄ requirat̄ lumē glorie: qꝛ ex p̄ntia diuine eēntie ſm se ⁊ ī mediate elicitur actus visionis sine quacūq̄ difficultate: cum ī intellectu nō supponat̄ contraria dispositio: nec istō lumen ſm hāc positionē ponit̄ necessariū ad recipiēdum actū visionis: dato etiā q̄ faceret aliqd ad facilitatē: ppter ħ tñ nō mutaret spēꝫ actus: nec īpediret qn actᵘ possit eē eque pfectus perfectiōe eēntiali ⁊ intrinseca sine illo: sicut [illegible]
Cū ergo tale lumen sit visioni ītuitiue extrinsecū: ipa sine illo lūīe erit beatifica sicut cū illo lumīe: qꝛ beatitudo nō [illegible]
ista ratio includit vnum dubiū. qꝛ sicut res se habet ad eē: sic ad cognosci: sicut ergo deus ē imitabilis a creatura nō solum ī eē naturali: imo etiā in eē supernaturali dr̄nti modo specifico: ⁊ nō solū in via: sed ēt in patria vbi cū lumine glorie ponuntur manere dona etiā speculatiua: ita etiam videtur cognoscibilis etiā clare dr̄nter specifice: vt sic animā [illegible]
si cōicaretur etiaꝫ visio specie differēs: ⁊ sic icōparabiliter eēt excedens: nec de potētia absoluta ab alio valens adeq̄ [illegible]
spē: sic cognitio de vnitate dei p metaphycā ⁊ physicā differunt spē: sicut habitus: ⁊ cognitio qꝛ ⁊ ppter qd de eodem sine istis medijs effectiuis: deᵘ posset istas cognitiones differentes cāre: ita ⁊ in ītellectu nudo de eēntia sua nuda vo[illegible]
rentes: ita q̄ diuersitas erit nō ex parte obiecti vl̄ subiecti inquātuꝫ hᵒ: sed ex parte principij effectiui ex cuius parte poterit eē diuersitas specifica: sicut ⁊ diuersitas intensi et remissi. Nec iste rationes arguūt q̄ ois visio dei clara ⁊ ī mediata sit beatifica: sed arguunt q̄ de potētia absoluta possūt eē plures beatitudines spē differētes: qō si possibile eēt: tunc videretur cōgruū ſꝫ eas distingui hierarchias ⁊ ordines: vt. s. ordines angelorū distinguerent̄ ſm diuersitatē specificā beatitudinis imediatā: angeli vero ī ordine [illegible]
tur ſm gradus specificos magis differētes puta q̄si ſꝫ differentiā generis. Unde cū de vno ⁊ eodē ente creato ſm diuersas rationes possunt haberi diuerse cognitiones spē differētes: multo magis vt videtur de deo ī quo sunt infinite rōnes cognoscibilitatis: sic ēt differētes q̄ clare vidēs deū ita videt vnū q̄ non videt aliō: hec tñ qꝛ ñ sapiūt coēꝫ [illegible]
Cōtra autē istā ɔ̄neꝫ ab aliquibus fiūt tres rōes que facte [illegible]

Quantum ad 2ᵐ de ītellectu agēte sc̄. 3. ɔnes. [illegible]
[illegible]
nec ɔsistat ī actu alicuiᵘ illoꝝ nec ī actu vtriusq̄: qꝛ beatiᵗ solū ɔsistit ī actu illiᵘ pōe q̄ attigit vltimū finē sub rōe sūmi ⁊ ois boni: qꝛ ē statᵘ oīuꝫ bonoꝝ aggregatiōe pfectᵘ: sꝫ [illegible]
dā boᵘ: iō ⁊c. ¶ Scdo circa obꝫ nobilissime pōe non priᵐ [illegible] sed nobilissimū cōsistit beatitudo. dr̄ āt obꝫ eē ī [illegible]ꝫ mō pō. Si. n. solū circa pᵐ aut ppum obꝫ in [illegible]
dei nec et in amore dei: qꝛ deus non est primum: sed vltimum: nec proprium obiectum: sed ēs materiale ⁊ bonum [illegible]
vel vt mālē: ⁊ in amore boni vt bonū est: ⁊ nō sūm nec oīs

[illegible]
sicut volūtatis ⁊ pl⁹ itellect⁹ ꝙ̄ volūtatis: lz bonū vt bonū sit ꝓpriū ⁊ adeq̄tū volūtatis: ⁊ nō ꝓpriū nec adequatū intellectus: tñ ē prius oīm intellect⁹ ꝙ̄ volūtatis: ⁊ sicut verū ē qōdā bonū: sic bonū ē qōdā verū: nihilomin⁹ tñ oīm itellectus ē i se sūmū ⁊ oē bonum: sed ſm illud qō i itellectu efficit: est qōdā ⁊ nō oē bonū qō ē visio: siľr cōparatū ad volūtatē ſm se gdē oē bonū ē: sed i volūtate nō efficit nisi qōdā
[illegible]
bonū. nō ē sic itelligēdū ꝙ oē verū sit ꝥ bonū ꝯctū: qꝛ si oē imo ē aliqō verū qō ē oē bonū. sed ꝓ tanto dr̄ qōdā verū qꝛ qōdā ꝑticlari actu itellect⁹ intelligitur siue apphēdi lz nō comprehendatur nisi illo actu q ē oīs act⁹: ⁊ eꝰ bonū ē qōdā verū. nō qn sit aliquod bonū vnū qō ē oē verū: sed
[illegible]
2° ꝯ petit sic aliud ꝑticlare bonum. ⸿ 2ᵃ ꝯ ē de cōparatiōe itellectus agētis ad poľem penes nobilitatē ⁊ ꝑeminētiā Ubi vr̄ dicēdū ꝙ lz intellect⁹ agēs nobilior sit itellectu poľi ſz qd poľe tñ est nobilior ⁊ perfectior simpľr: qō pz q̄drupľr. Primo qꝛ lz nobili⁹ sit agere ꝙ̄ pati ſm ꝙ bꝫ dictū simpľr loquēdo de eo qō est pfectionis simpľr: Nobilius est hr̄e formaľr ⁊ nō effectiue ꝙ̄ hr̄e effectiue ⁊ nō formaľr: qꝛ perfectio simpľr est ꝙ̄quā melius est hr̄e ꝙ̄ nō habere: alr̄ cū id qō est simpľr nobilius sit deo attribuendū: si intellectus agēs eēt simpľr nobilior intellectu poľi ꝑ hoc qō efficit id qō aliud hꝫ. deus itelligere faceret ⁊ nō intelligeret. ⸿ 2ᵃ rō sumit̄ ex hoc qō nō dictum ē: qꝛ id est simpľr perfecti⁹ in nā iferiore in quo magis cōtingit cū nā supiore: maxīe si sit ꝓpriū nature supioris: sed in itellectu poľi ⁊ intelligere formaliter cōuenit hō cū deo ⁊ angelo: nō aūt in intellectu agente nec itelľfacere seipm qō ipis nō cōuenit. g ⁊c. ⸿ 3ᵃ rō est qꝛ nobilissima potentia dꝫ hr̄e nobilissimū oīm ⁊ actum imanētē: cū potētie q̄ ex cōpatiōes sūt imanētes sint nobiliores: sicut vitales ꝙ̄ nō vitales: sed itellect⁹ agēs naliter nō hꝫ formaliter aliquē actū imanētē: nec hꝫ deū pro obo: sed m̄ alia ſm suā nām totā: intellectus vero poľis hꝫ actū imanētē nobilissimū cū hoc: lz vt cōiunct⁹ nō hēat altius oīm ꝙ̄ agēs: tñ ſm se vt ē natus itelligere oē ens: ille aūt nō est natus itelľfacere oē ens. iō ⁊c. ⸿ 4ᵃ sic: qꝛ illa
[illegible]
pliciter dicta: est nobilior ⁊ perfectior simpliciter potentia q̄ nec ē perfectio simpliciter: nec perfectibilis perfectiōe simpľr dicta lz moueat̄ ab illa: sicut intellectus poľis ē pfectior simpľr pbātasmate: sed itellectus agēs non ē pfectio simpľr: cū nō sit i deo nec in angelis: nec ſm nām pfectibiľ ē aliquo hitu vel actu q sit pfectio simpľr: itellectus autez
[illegible]
cipio ⁊ male cōcludūt itellectū poľez ⁊ volūtatē eē vnā potētiā: qꝛ alias seq̄ret̄ ꝙ idē respectu eiusdē esset nobilius ⁊ ignobili⁹ simpľr: qꝛ qō hꝫ pfectionē simpľr quā aliō nō hꝫ: ē pfectius simpľr: sed cū itellectio ⁊ volitio sint pfectiōes simpľr: si potētia q̄ ē itellectus nō sit potētia q̄ ē volūtas: tc̄ intellectus q itelligit erit simpľr nobilior volūtate q̄ nō in
[illegible]
nē q̄ ē pfectio simpľr dicta qua caret intellect⁹. ⸿ Dōm ē q̄ ꝙ ꝓpositio qua dr̄ qō hꝫ pfectionē simpľr ē pfecti⁹ simpľr oī nō hēnte illā: itelligat̄ i suppositis nō i potētijs: qꝛ suppositū ē illud qō dꝫ eē simpľr perfectū: sed nihil suppositi creati ē simpľr perfectū: ſz ex oīb⁹ ꝑticularib⁹ pfectionib⁹ cōsurgit pfecta perfectio suppositi. Uñ nihil ꝓhibet perfectionū simpľr vnā eē altera pfectiorē: ⁊ q̄ ē h⁹ hꝫ subz perfectū simpľr: sicut itellectus volūtate ꝙ̄uis careat volitione q̄ ē pfectio simpľr ⁊c. Uñ inter potētias pfectibiles ꝑ
[illegible]

nem minorē q̄ alia caret: lz ſm qd non simpľr: sed iter supposita hoc nō ꝯtigit. s. ꝙ suppo^m minus perfectū simpľr habeat aliquā pfectionē simpľr dictā qua careat suppositum
[illegible]
ctaz qua careat angelus: dico aūt ſm nām. ⸿ 3ᵃ ꝯ est de cōparatiōe intellectus agētis respectu beatitudinis. De quo 1° ꝯ
[illegible]
cuz angelis: sed i agente distinguat̄ ab oīb⁹. ꝙ i illi⁹ actu cōsistat beatitudo maxīe hoīs: Et qcqd sit de beatitudīe supernāli: q̄ qꝛ cōis ē hoībus ⁊ angelis ⁊ iō dꝫ eis conuenire ſm illud qō ē cōe eis puta itellectū poľem: tñ de nāli q̄ ē ꝑ
[illegible]
si ista opinio itelligat ꝙ beatitudo nālis cōsistat in actu intellectus agentis passiue: falsa est: qꝛ respectu oīs itellectionis nālis itellectus agēs ē pure actiu⁹: ⁊ possibilis pure pas
[illegible]
li ꝙ̄tū ad itellectū agētē ꝓsset sic imaginari ꝙ hr̄et ibi actuz isto modo. s. ꝙ sicut lux aeris respectu coloris vel raritatis est rō actiua: sed respectu spēi recipiēde ē ei rō patiendi ⁊ dispositio passiua: sic intellectus agens ꝙ̄uis respectu cognitiōis vie ⁊ nālis sit intellectui possibili rō actiua sibi ipmēs illā ꝑ spēz vľ imediate: tñ respectu cognitiōis beati
[illegible]
lectū illud aīa ꝑ duos: vt sicut nō pōt sentire nisi ꝑ cōpositum ex potētia ⁊ organo subiectiue: sic nec pōt clare vide
[illegible]
vel sicut oculus illuminatus videt sic intellect⁹ possibilis formaľr itellectu agēte illustratus. Uideť tñ mihi verius ꝙ cū intellectus agens nō sit pfectio simpľr: cū non sit i angelis nec in deo ꝙ nō hꝫ actū beatificū eētialem nec actiue: qꝛ sic est a solo deo. nec passiue: sed solus itellect⁹ poľis sed oīs act⁹ ei⁹ ē intelľfacere circa nāľr intelligibilia nō alia: ⁊ i aīa ꝯiūcta. Nā qd faciat ⁊ an aliqd faciat i aīa sepa
[illegible]
strabit. ſz qꝛ ip̄e ē oīa facere q̄ poľis ē fieri. vr̄ ꝙ spēs ēt ab
[illegible]
virtutē itellect⁹ agentis per se ⁊c.

Quantum [illegible] ne sūt tres ꝯnes. ⸿ Pria. ꝙ lz vna psōa pᵒ ꝯ
nō possit cognosci sine alia: qꝛ relatiua sūt simil nāli itelligētia: nec psōa sine eētia sicut nec ꝥ hō sine hūanitate: qꝛ eētia ē de ꝯstitutiōe psone: nec eētia sine psonis de potē
[illegible]
ne re q̄ ē persōa ēt de potētia absoluta: qꝛ sunt idē re tñ de potētia absoluta vr̄ ꝙ diuina eētia possit clare videri sic ꝥ ꝙ i ea videat̄ rō psone cuiuscūq: qō pz q̄drupľr. ⸿ Pri
[illegible]
soluti ē prior ꝙ̄ psone. g ⁊c. ⸿ 2ᵒ sic. Non plus differūt attributa adinicē ꝙ̄ eētia ⁊ psona: sed illa pūt sine iuicez cognosci. aľs ꝯphenderent̄. g ⁊c. ⸿ 3ᵒ sic. Non min⁹ dr̄t persona ab eētia ꝙ̄ idea: cū illa solū respectū rōnis addat. hec realē: sed pōt videri eētia sine hoc qō videat̄ idea: qꝛ dicit phs i de memoria ⁊ reminiscētia ꝙ imago pōt itelligi ſm ꝙ res quedā ē sine hoc ꝙ itelligat̄ ſm ꝙ silitudo ē: ⁊ mlto magis res q̄ nō est facta ad hoc solū vt repn̄tet sicut ē eētia diuina. g ⁊c. ⸿ 4ᵒ sic: qꝛ prior est cognitio rei absolute

[illegible] posteriore diua virtute.g̃ zc. ⁋ Sʒ ꝯ hoc obyciūt aliq̄ q̄tuor. Primo sic. Uisio terminat̃ ad essentiā vt existit: sed nō existit nisi i supposito.g̃ nō pt cognosci sine eo. Sʒ diceret aliqs ꝙ h̄ est falacia accn̄tis sicut h̄: cognosco coriscū: coriscus ē veniēs.g̃ cognosco veniētē. ⁋ Sʒ ꝯ. qꝛ si cognosco coriscū vt est sub venire cognosco venientē: nec est falacia: sʒ qn̄ cognosco coriscū solū vt coriscus ē: tūc est falacia: sʒ g cognoscit eēntiā vt existit p ꝯn̄s cognoscit illud sine q̄ nō existit. ⁋ Et dōʒ ꝙ veꝝ ē si cognosceret eaʒ sub oī mō quo existit re ꝛ rōne. ⁋ P. nō sic existit essentia diua i psona sicut essentia creata: qꝛ essentia diua p se subsistit ꝛ non p ꝓprietateʒ psonaleʒ: sʒ magis eꝯ: vñ psona nō posset cognosci sine essentia q̄ subsistit: sʒ eēnt' creata nō p se existit sʒ existit i supposito qḋ subsistit: sicˀ nā i xp̄o ꝛ i alys: vñ sic nō pōt cognosci accidēs vt existit sine subo i quo ꝛ p quod existit: sic de eēntia creata respectu psone: secus de eēntia icreata. Uel pt dici melius ꝙ cognitio qdditatiua pcisa abstrabit ab eēntia ꝛ multo magis a subsistētia rei cognite: ꝛ de tali itelligēda ē ꝯclō ꝙ pōt cog̃sci diua eēntia sine cogni [illegible] facta ē ꝛ q̄ seq̃t. ⁋ zᵒ. sic. Cognitio ituitiua non abstrabit a [illegible] p̄ntialitatis nō ꝯprebēsiua stat cū nesciētia alicuius rōnis p̄ntis: ꝛ sic babēs p demōstrationē ꝙ deᵒ ē: nondū hʒ ꝙ sit suppositū absolutū vel relatū: ꝛ demōstrari pōt i diuis esse aliqḋ suppositū: sʒ nō vtꝝ sit absolutū vel relatū: qꝛ p̄mū ē falsuʒ. zᵐ sup nāʒ: ita vidēs qdē eēntiā nō pt ignorare eam [illegible]: sʒ vtꝝ i vno supposito vel pluribᵒ pōt ignorare: [illegible] ignorare suppositum i sp̄ali qḋ icludit cū subsistentia icōicabilitatē. ⁋ 3ᵒ. qꝛ q̄ vniformiter obyciūt̃ itellectui eq̄lr itelligūt̃: sʒ sic ē de eēntia ꝛ persona: qꝛ nālr sūt idistincta.g̃ zc. ⁋ Solō dōm ꝙ nō vniformiter: qꝛ p̄us est absolutuʒ relato: ꝛ perᵃ nō ē cognoscibil̃ nisi p eēntiaʒ: sed nō eꝯ. ⁋ 4ᵒ. qꝛ nihil itelligit̃ sine eo qḋ ē de eēntia eiᵒ: sic bō sine aiali vel rōnali: sed qcqd ē i deo ē de rōne eius p̄dicatū in p̄mo mō dicēdi per se a: ꝛ eēt ibi accidēs ꝛ ꝯpositio. g̃ essentia nō pt itelligi nisi itellectis oibᵒ q̄ sūt ibi siue absolute siue relatiue. ⁋ Solō veꝝ ē de itellectōe ꝯphēsiua: secus d̄ ipsa appbēsiua. Possuʒ. n. itelligere subaʒ sine boc ꝙ itelligaʒ eā eē aptā natā extendi vel bō: ꝛ tñ hoc ē de rōne eius [illegible] de eēntia alteriᵒ duplr. Unoᵒ sicut superiᵒ vel sicut m̄ale siue formale eiᵒ nō solū re sʒ ēt rōne: ꝛ sic non pt clare videri inferiᵒ qn videat̃ superius: nec spēs qn videat̃ m̄a ꝛ forma. Alioᵒ ē aliqd de eēntia alteriᵒ q̄si per accidens ꝺm rōnē: sic de eēntia solis ē hic sol. qꝛ nō ē nisi vnus ꝛ ē vnus per essen [illegible] clara diue essentie sine visione trinitatis vt trinitas ē: btificaret: qꝛ esset visio clara summi boni super quod relatiōes nibil bonitatis addunt. Sed ista conclusio sine assertione sit dicta. ⁋ 3ᵃ ꝯclusio est. ꝙ in visione cōmuni qua videtur essentia ꝛ persone potest dici ꝙ non solum essentia beatifi [illegible] fruendū est sunt ille q̄ nos beatificant vel beatos faciūt. s. pater ꝛ filius ꝛ spiritussanctus. Nec obstat ꝙ creature vise in deo nō nos beatificant: quia creature differunt re ab eo qḋ nos beatos facit propter quod nō faciunt essentialiter ad nostram beatitudinem: sed persone sunt idem per essentiam cum essentia que nos facit beatos essentialiter. vnde non est simile. ⁋ Ad rationes in oppositū: ad primum pʒ solutio per id quod modo dictum ē in vltima ꝛ penultima ꝯne. ⁋ Ad zᵐ pʒ solō per dicta in pᵒ articlō. Qō. VI.

Sexto

Q̄rit̃ vtꝝ beatitudo scōꝝ post re[illegible] mō. Et videt̃ ꝙ sic: qꝛ sicut [illegible] reprobos: sic glīa ad btōs: sʒ miseri [illegible] boꝝ nō solū boiūʒ sʒ etiā demo[illegible] ioꝛ post resurrectionē q̄ꝫ nūc.g̃ [illegible] ⁋ Itē glīa pficit nāʒ: agit̃ nā existēte pfectiore erit glīa pfectioꝛ: sʒ nā aie erit pfectioꝛ post resurrectōeʒ q̄ꝫ mō: qꝛ pfectiori mō existit i toto q̄ꝫ separata a toto cū sit nālr pars totiᵒ boīs.g̃ eius glīa erit perfectioꝛ. ⁋ Cōtra: qꝛ operatio q̄ i nullo idiget corpore: nō pficit̃ i aliquo ex p̄ntia corporis: sʒ operatio i q̄ ꝯsistit btitudo i nullo idiget corpe. g̃ nullo mō pficiet̃ p resūptionē corpis. Maior de se pʒ: sʒ minoꝛ pbat̃: qꝛ opatio i qua ꝯsistit btitudo nō idiget corpe vt subo: qꝛ nulla opatio itellectualis indiget corpe isto mō: nec idiget eo vt obo: qꝛ nō fit mediāte pbātasmate: sic fiūt [illegible] opiones circa illud qḋ ē dubiū.

Quantum

[illegible] extēsiue: qꝛ erit i pluribᵒ: Alioᵒ itēsiue: ita. s. ꝙ aia btā que nūc videt deū videat ipʒ clariᵒ ꝛ diligat ipʒ itensiᵒ resumpto corpe. Si loq̄mur de augmēto btitudinis extensiue: sic claꝝ ē ꝙ augebit̃ btitudo post resurrectioneʒ: qꝛ tūc bō btificabit̃ nō solū i aia quo ad vires supiores q̄ sunt itellectus ꝛ volūtas: sʒ quo ad vires iferiores sensitiuas ꝛ in corpore q̄ꝫᵗᵘᵐ ad dotes suas: sicut eꝯ dānati affliget̃ n̄ solū i aia q̄ ad itellectū ꝛ volūtatē sʒ i corpe quo ad sensualitatē: ꝛ sic loq̄t̃ Glo. sup illud Apoč. 6ᵒ. Uidi subaltare dei aias itersectoꝝ: q̄ dicit ꝙ aie scōꝝ mō sunt i minori dignitate q̄ꝫ future sint post resurrectioneʒ ꝛ Hierony. qui dicit. ꝙ paracto finali iudicio deus ampliorem gloriam demonstrabit san[illegible] sione q̄ erit quo ad plura.

Sed contra

[illegible] simplr: vñ nullo mō auget̃ ēt extēsiue quocūq̄ꝫ sibi addito. Nā lʒ btitudo diua xp̄i extēsa sit vsq̄ꝫ ad aiaʒ ꝛ corpᵒ: tamē btitudo eiᵒ creata cū icreata nō ē aliqd meliᵒ: vñ eiᵒ btitudo nō creuit ēt extēsiue. Sʒ btitudo aie ē sūmū boᵐ eius in genere: vñ crescit extēsiue: sed btitudo boīs ē sūmū bonuʒ [illegible] ex vtraq̄ꝫ beatitudine: qḋ est vnū per accn̄s ꝛ si non per se. Hoc. n. est summū bonū creature qḋ sibi taxatuʒ est a diuina predestinatione: qꝛ absolute qualibet beatitudine angelica potest esse maioꝛ: sed nō de potentia ordinata: deus āt predestinauit homini vtrāq̄ꝫ beatitudinē: iō zc. Si autem loq̄mur de augmēto btitudinis itēsiue: sic ē triplex opīo. ⁋ Prima. ꝙ beatitudo essentialis q̄ ꝯsistit i dei visiōe au[illegible] ctiᵒ eē hʒ pfectiᵒ opari: sed aia resūpto corpore hēbit perfectius esse q̄ꝫ babeat nunc a corpore separata: cum sit [illegible] titudo.g̃ zc. ⁋ zᵒ. sic. Delectatio sequens visionem dei pro[illegible] pore. ergo visio. Probatio minoris: qꝛ sicut se babʒ tristitia ad minuenduʒ delectationem: sic delectatio ad augendū eam: sicut enim vnumquodq̄ꝫ minuitur per suum contrarium: sic augetur per suum simile: sed omnis tristitia adue [illegible]

lectationi q̄ est in visio[illegible] advenient ⁊ addet q̄ plures alie de beatificatōe corpo[illegible] p eas augebit p̄cedēs delectatio de visione dei. ⁊ sic delectatio: ⁊ visio. ¶ Hanc aūt opionez alij reprobāt ⁊ bñ ꝓpter duo. Primo: qꝛ manēte eodē formali p̄ncipio eq̄ intēso ⁊ i sc̄o ꝓximo manet eq̄ pfecta opatio exclu̾o subo remoto: sicut videmus q̄ manēte colore q̄ntitate exclusa subā in eucharistia eq̄ pōt color seu albedo disgregare sicut si maneret subm̄ remotū: sꝫ potētia itellectiua ⁊ lumē glīe manēt eq̄ intēsa ⁊ pfecta i aīa separata sicut post resurrectionē erūt: nullū. n. istoꝝ intendet̄. sunt ēt i aīa separata vt i subo ꝓximo. ḡ manet i aīa separata eque itēsa ⁊ pfecta opatio. ¶ 2º: qꝛ videm⁹ q̄ ꝯditio subi remoti nō variat opationē nisi variet̄ in aliquo imediatū p̄ncipium [illegible] sius tñ videt aglā q̄ hō: videm⁹ etiaꝫ q̄ variato imediato p̄ncipio operationis: variat̄ opatio dato q̄ nō varieī subꝫ: ⁊ multiplicato multiplicat̄ absq̄ multiplicatione subi: pp [illegible] diati s̄m se. Cū igit̄ imediata p̄ncipia opationis i q̄bus beatitudo ꝯsistit sint s̄m se eq̄ pfecta i aīa separata sicut in ea [illegible] cut postea. ¶ Isti etiā r̄ndēt ad rōnes opionis: ad p̄mā dicentes q̄ nō cogit cū dicit q̄ aīa hꝫ pfecti⁹ eē resūpto cōpe [illegible] i. t nomē: tūc falsū ē q̄ aīa ꝯiuncta hēat pfecti⁹ eē q̄ separata: qꝛ h̄re perfecti⁹ eē ē h̄re esse qō i se ⁊ sua nā est magis [illegible]rfectū: aīa aūt ꝯiūcta nō hēt esse qō i se sit magis pfectū q̄ qñ ē separata: sꝫ hꝫ oīno idē eē nec intēsius nec remissi⁹: ⁊ per ꝯñs nec remissius nec intēsius operat̄. Si vō li perfectius teneat̄ adverbialr̄: sic veꝝ est q̄ aīa ꝯiuncta habebit [illegible] existit i toto q̄ separata ab ipso. Et sic li mō pt dici q̄ hꝫ pfecti⁹ opari nō intēsiue: qꝛ nec sic hꝫ intēsius opari: sꝫ pfectiori mō: qꝛ ē opatio pfectiōis. i. ꝯpositi qō ē pfecti⁹ q̄libꝫ sui parte: sed de hac pfectōe nō q̄rim⁹ sed de illa q̄ est p intensionē. ¶ Ad 2ᵐ dicūt q̄ delectatio de visione dei nō augebit̄: ⁊ cū pbat̄ q̄ imo: qꝛ oīs tristi⁹ minuit delectationem. ḡ oīs delectatio auget eā. Dōꝫ q̄ n̄ seq̄t̄. cā. n. q̄re tristi⁹ imuit dl̄ectatōez n̄ sp̄ ē ꝯrietas vni⁹ ad alteꝝ: qꝛ n̄ oīs tristi⁹ ꝯriat̄ oī delectatōi: sꝫ ē qꝛ oēs potētie aīe radicat̄ i vna eēntia: pp qō qñ intēsio aīe vehemēter trahit̄ ad operationē vni⁹ potētie retrahit̄ vel minuit̄ ab opatiōe alterius: maīfestū est aūt q̄ oīs tristitia maxīe ad se trahit itētōez aīe: qꝛ vnūq̄ꝙ̄ nāl'r tendit ad repellēdū ꝯriū: ⁊ iō in oī tristitia attrahit̄ intensio aīe a q̄cūq̄ alia operatōe pp qō minuit ipsaꝫ: ⁊ silr in delectatōe. Qꝛ. n. itētio aīe tendit i id qō delectat: p ꝯñs retrahit̄ ab alijs operationibus ⁊ ex hoc minuit̄: ⁊ iō delectatio minuit oēz aliā delectationē: nisi qñ ē de eodē obō ⁊ fꝫ eādē operationē: vel qñ vna ordinat̄ ad alterā vt i ꝓposito.

2ª opio ¶ 2ª opio ē. q̄ beatitudo ē perfectior resumpto corpore q̄ añ: nō intēsiue vt ponit p̄cedēs opio: sed qꝛ magis prompte ⁊ expedite exercebit aīa suā operationē resumpto corpore q̄ añ. Et rō hui⁹ opinionis ē: qꝛ i aīa separata vr̄ eē q̄dā nālis appetitus vt reuniat̄ corpori: ⁊ h̄ nālis appetit⁹ videtur aīaꝫ ipedire ne ita ꝓmpte ⁊ facilr̄ ferat̄ i deū tota itentiōe sicut resumpto corpore. Et ꝯfirmat̄ p Aug. iz. sup gene. ad lr̄am. Cū. n. ingreret vtꝝ spiritibus defunctoꝝ sine corporibus possit illa summa btītudo p̄beri: r̄ndet q̄ non possunt sic videre illā incōmutabilē eēntiā vt sancti angeli: siue aliqua latēriore cā: siue iō qꝛ iest nālis appetit⁹ corp⁹ administrādi: quo appetitu retardant̄ ne tota itentōe pgant i summū celū: hoc ē in trinitatē p cognitionē ⁊ amorē. ¶ Hanc aūt opionē alij reprobāt ⁊ bñ pp duo. Primo: qꝛ distractio intentōis ad vnū minuit operationē circa alteꝝ: sꝫ s̄m istam [illegible] ꝯiuncta: pp hoc solū qꝛ intetio eius distrahit̄ ad alteꝝ. s. ad

[illegible]ris vt pꝫ plane ex verbis Augustini [illegible] i⁹ distrahat̄ aīa corp⁹ administrā[illegible]

[illegible]

te: hoc non erit nisi habebit plura adiumenta: vel quia nō habebit tot ipedimēta. Nō qꝛ habebit plura adiumēta: qꝛ corp⁹ ⁊ vires corpis nihil cōferūt ad visionē diue essentie: nec subiectiue: potētia aūt itellectiua ⁊ volūtas supponūt̄ eq̄ pfecte. Si vero dicat̄ q̄ nō hēbit tot ipedimēta quot separata: nō stat cū p̄ncipali ꝯnē: qꝛ id quod ē impedimentū nūq̄ eq̄ intēse operat̄ nisi magis conet̄: si ḡ aīa sepata plura impedimēta hꝫ q̄ ꝯiuncta: seq̄t̄ q̄ nō ita intense videat deū sic ꝯiuncta nisi magis conet̄: fingere aūt i ea maiorem conatū nō ē facile. ḡ nullo mō stant simul q̄ aīa ꝯiuncta liberi⁹ ferat̄ i deū q̄ separata ⁊ nō intēsius. Tenēdū ē ḡ q̄ sicut aīa separata eq̄ intēse fert̄ in deū vt ꝯiuncta: sic fert̄ eq̄ expedite ⁊ libere. ¶ R̄ndēt ēt ad rōnē opionis i oppoᵐ dicētes q̄ nō cogit: qꝛ appetit⁹ aīe separate de administrādo corp⁹ i nullo ipedit vel minuit visionē dei vel fruitionem: qꝛ vel ille appetitus ē aīe nālis: qꝛ cōpetit aīe vt ē forma: ⁊ talis nō impedit aut distrahit cognitionē: qꝛ nec cognitōez exigit: ē. n. silis appetitus in rebus cognitiōe carentib⁹: vel est appetitus seq̄ns cognitionē: vtpote qꝛ aīa sepata cognoscēdo suā nāz quo ad aliq̄d iperfcāꝫ qꝛ nōdū būficaꝫ quo ad vires sensitiuas q̄ corpus pficiunt: appetit corpori vniri vt i ipso pficiat̄ plenius. Sed nec iste appetit⁹ minuit i aliq̄ aut distrahit visionē diue eēntie: nec fruitionē de visione: qꝛ duo quoꝝ rō vnius sumit̄ ex altero: vnū nō ē ipedimentuꝫ alterius: sicut cognitio reꝝ i verbo nō ipedit aut distrahit cognitionē vbi: qꝛ vbū ē rō cognoscēdi cetera i verbo: silr appetit⁹ aīe videntis deū de admistrādo corpe reglat̄ s̄m appetitū vidēdi deū ⁊ fruēdi deo: sic ea q̄ sūt ad finē rō[illegible]gulā sumūt ex fine. vñ aīa nō appetit reuniri corpi nisi sic videt placere diue bōitati ⁊ diue volūtati quā ituetur ⁊ q̄ fruit̄: pp qō vnū nō ē distractiuū vel ipeditiuū alterius. Aug. aūt i auc̄te allegata mag' loq̄t̄ igrēdo q̄ asserēdo vt pꝫ ex v̄bis suis: dic. n. siue iō: siue ex alia latente causa ⁊c.

¶ 3ª opio ē. q̄ aīa resūpto corpe nō itensi⁹ videbit deū nec expediti⁹ q̄ separata. Et lꝫ h̄ satis pateat ex reprobanō duaꝝ opionū p̄cedētiū: tñ adhuc pt alia rō adduci q̄ ē cōis [illegible] 3ª opi[o]

[illegible] si⁹ ⁊ liberi⁹ videret deū q̄ añ: h̄ eēt vel ex parte po[tentie] cognoscētis vel ex pte luminis glīe ipam elevātis vel ex parte obi[illegible]

[illegible] qualis gradus nāe vel si[illegible]

[illegible]

nāna ēt i xp̄o ē iferior āgelica: ⁊ oē suppoᵐ humaᵐ creatuꝫ [illegible]

tudine s̄m illud: erūt sicut angli dei i celo. sꝫ eq̄litas bitus glīe est i aīa sepata ⁊ ꝯiūcta: pbat̄: qꝛ tātuꝫ recipit aīa cū p⁹ [illegible]

statiꝫ recipit q̄nis eā meruerit: qꝛ eā statiꝫ cape nō pt: sed aīa sepata ē capax tāti luminis q̄ti ꝯiūcta: qꝛ nō est capax lu[illegible]

qꝛ aīa xp̄i hūit ipfecti⁹ esse humaᵐ essentie ⁊ exītie si vnq̄ hūit sepata q̄ ꝯiūcta corpi mōtali vl' imōtali sic cetere aīe separate: qꝛ vere hō ⁊ vere mortuus fuit nec tñ minus hūit [illegible]

[illegible]
creatū qd̄ equalr̄ ē i ea ⁊ i alijs: ⁊ tūc fuit īpfectū. Et si dica
tur ꝙ lȝ btitudo creata eliceret̄ ꝑȝ eē creatū: tn̄ fortificaba
tur ꝑm esse increatū: sicut ēt opatio ei⁹ meritoria erat effica
cior ꝑpter suppositū qd̄ rōne deitatis erat ēt ꝑ se cā illius
operatōis: sicut ⁊ nr̄m nr̄e. Dōm ꝙ secus ē ꝺ pfectōe meriti
q̄ attēditur relatiue nō absolute. actio eni i se eq̄lr ꝑm eēn
tiā pfecta i hn̄te grāz ē meritoria: nō i nō hn̄te: ⁊ i hn̄te ma
iorē ē magis meritoria. ⁊ silr̄ rōne suppositia quo vl' cui fit
ē mag⁹ vl' min⁹ meritoria. ⁊ sic meritū xp̄i potuit eē finitū:
vbi eadē actio eq̄lr pfecta fuisset i alio: vl' nulli⁹ vel finiti
meriti. nos āt q̄rim⁹ ꝺ itrinseca ⁊ eēntiali ⁊ absoluta perfe
ctōe opatōis q̄ nō variat̄ ꝑm variatōez opantis sȝ pncipij
[illegible]
aiam. qꝛ aīa petri aut ē nūc equalis angelo cui erit equalis
post resurrectōez: aut nō: si sic. cū btitudo angeli nūq̄ auge
atur eēntialr̄. ḡ nec aīe. qꝛ si duoꝝ equaliū vnū tm̄ augeat̄:
[illegible]
post resurrectōem ē adequāda: ⁊ sic vsq; ad diē iudicij aīe
faciūt quartā hierarchiā: qd̄ ē absurduȝ. Et ꝯfirmat̄ rō: qꝛ
aut qlibet hō eēt nūc eq̄lis āgelo cui post resurrectionez: et
tūc nō augeret̄ i hoīe sicut nec i āgelo: aut nl'lr: ⁊ tūc vl' eēt
decim⁹ ordo semꝑ: vl' tūc oēs mutarent̄ a sede i sedē: ab or
die i ordinē: a hierarchia i hier chiā: ⁊ sic n̄ eēt stat⁹. ¶ 4°
rō pōt addi ꝯparādo euū ad tp̄a: qꝛ euiternū vl' euuȝ nō au
get̄ ⁊ min⁹ corrūpit̄: h⁹ āt ē beatitudo creata. ḡ nō auget̄. ⁊
multomin⁹ corrūpit̄: sicut illi hn̄t dicere q ponūt augmen
tum ꝑ corporum ꝑm quos seq̄t̄: ꝙ nō solū erit maior sȝ erit alia
[illegible]
qntuplr̄. Primo qꝛ aīa dānati erit mīsabilior post resurre
ctionē q̄ añ. ḡ ⁊ aīa bti erit beatior. ¶ Solo nō ē sile. qꝛ in
aīa dānati dolor ē ꝺ malo finito: vn̄ recipit itensionē. sȝ gau
diū bti ꝺ bono ifinito qd̄ nō recipit additionē: nec per ꝯñs
gaudiū: c⁹ ē obm̄ recipit itensionē. Vn̄ ꝯcedo ꝙ gaudium
aīe de btitudie sua itendit̄ corpe resūpto: qꝛ ē eiusdē rōnis
sed illud nō est gaudiū essentiale: cum aureola differat ab
aurea. quando autem sunt gaudia eiusdem rationis super
[illegible] vt
qn̄ luminare 2m adhibet̄ aeri: nō sūt duo lumina sed vnuȝ
[illegible]
parata ē imaginari triplex gaudiū. pm ē ꝺ bono diuīo. ⁊ istō
nō crescit: sicut nec aurea crescit ꝑ aureolā: nec linea ꝑ pun
ctum: qꝛ nihil crescit ꝑ additōez rei alteri⁹ gn̄is sȝ eiusdem
generis: sicut aq̄ vino addita facit qdē mai⁹ sȝ non melius
nec fortius: qꝛ vt q̄ta ꝯuenit cū eo: vt q̄lis vl' qd discōue
nit. 2m est ibi gaudium de bono suo p̄nti qd̄ differt re a gau
dio de bono corporis: sicut etiā vna aureola ab alia. vn̄ nō
crescit in se: lȝ cū illo gaudio per accidēs fiat vnū gaudiuȝ:
qd̄ totū erit mai⁹ q̄ alteꝝ ꝑ se. sed gaudiū qd̄ nūc habet de
bono corporis futuro: ē eiusdē rōnis cū gaudio qd̄ habebit
de bono corpis p̄nti. vnde tūc erit perfectū qd̄ modo ē im-
pfectū. vn̄ illud solū gaudiū ē quod eēntialr̄ ⁊ itēsiue auge
bitur. nec est sile de gaudio quo nūc sum⁹ in spe gaudentes
ad gaudiū quod habebimus: qꝛ illō erit ꝺ re visa: istō ꝺ nō
visa. vn̄ istud tolletur ⁊ illud introducet̄ sic̄ ⁊ spes ⁊c. Sed
[illegible]
cū gaudio rei de ipsa post resurrectōem. vn̄ nō tolletur sed
[illegible]

[illegible]
hȝ eē pfectius q̄ separata a corpore [illegible]
duo Grego. pasificat. ¶ Solo i[illegible]
qd̄ si tātū fuisset: ita clare vidisset: vn̄ ita clare vidit i morte
sicut i resurrectiōe: sed nō ita clare vidit i raptu: qꝛ nō erat
i eo tāta charitas q̄ta fuit i morte: qꝛ supponit̄ ꝙ merituȝ
creuit supuiuendo i statu merēdi: ⁊ nō est sile de visiōe ra-
ptus: qꝛ illa nō dabatur ꝑ finali ꝑmio ⁊ termio sicut ista q̄
i morte. ¶ 3° ꝙ iā tactū est: vbi pfectius eē ibi maior beati
tudo. ¶ Solo verū est de nāli: vn̄ paruuli sine baptismo
erūt beatiores post resurrectionē q̄ ante: sec⁹ i supnāli sic̄
in angelis: lȝ hēant perfecti⁹ eē: eēntiam ⁊ nām ⁊ suppom
q̄ hoīes. nō tn̄ perfectiorē beatitudinē. Sed ex h̄ qdā pro
bāt eē differre ab eēntia: suppom a nā: qꝛ cū cōpositūȝ ⁊ sup
[illegible]
eē ⁊ sūsistere: nisi hec eēnt aliā nec totū eēnt pfecti⁹. ¶ 4°
ꝙ ēt tactū est vt alr̄ soluat̄: qꝛ q̄to min⁹ aīa fert̄ i iferiora:
tāto plus i deū: sed nūc desiderat vniri corpori. ḡ retardat̄
[illegible]
alis affligerent̄ nō obstāte ꝙ rō repugneret: sicut ēt velle
itās i purgatorio cāt dolorē lȝ sit electio deliberatiua de
volēdo qd̄ deus vult. Vel dicēdū ꝙ appetitus ei⁹ qd̄ ē ad
finē pp finē nō minuit desideriū fini: siue nūc sit alias ap-
petibile: vt pȝ in desiderāti amarā potionē ꝑpter sanitatez
siue h̄ sit: dū tn̄ appetat̄ solū ꝑpter finē: vt i eo q nō quert
i medicina dulci nisi sanitatez. Vn̄ sicut angeli motores vl'
custodes i nullo retardantur a cōtēplatiōe: sic aīa q̄ nō vlt
corp⁹ nisi ꝑpter deū sicut nec se diligit nisi pp deū: i nullo
ꝑpter hoc retardatur a dī visiōe. ¶ 5° vbi maior dilectio:
ibi maior beatitudo. sed tunc maior: qꝛ cui plus dimittitur:
plus diligit. ¶ Solo nihil diligitur nisi qꝛ bonū: sol[illegible]
num est qd̄ oīa appetūt: ⁊ vbi sūt plures bonitates: ibi plu
res sunt rōnes diligendi: ⁊ si ille bonitates sil' iuncte sūt ali
ud melius q̄ ꝑ se sūpte: tunc est ibi melior ratio diligendi
⁊ totum est magis diligibile: alis sunt plures rōnes diligen
di. sed non maior ratio diligendi intensiue. Est aūt aliud di
ligibile non solum qꝛ bonum dilecti. sed qꝛ bonum i se: sic̄
diligo beneficū meū q̄uis peccatorem: ⁊ diligo iustum: lȝ
mihi non benefecerit. Deus igitur diligitur a me ꝑm bon
tatem suā in se ⁊ ꝑm bonitatem suā i me: nec ē magis diligi
bilis vt bon⁹ in se ⁊ in me q̄ vt bonus in se tm̄: sicut nec bo
nitas: cum illa non ē aliud melius sed est alia rō diligendi
deū ꝑm ꝙ bonus i se: alia ꝑm ꝙ beatificus: nā ⁊ dānati de-
berēt euȝ diligere. Est aūt alia rō diligendi deū vt beatifi
cum i aīa ⁊ vt in corpore: ⁊ sic de alijs: ⁊ he bonitates crea-
te diuerse faciunt aliud melius simul q̄ per se. vn̄ in resur
rectione aīa diliget deū: qꝛ bonus aīe videti ipm̄: ⁊ qꝛ bon⁹
corpori pticipāti ipm̄. sed pa dilectio sola ē beatifica. oīs āt
alia dilectio aut ē meritoria vt h̄: aut ꝯñs beatitudinē q̄si
grāꝝ actiua: vn̄ dilectiōe beatifica nō plus diliget q̄ añ: qꝛ
deus nō erit melior i se q̄ ante: sed dilectione alia: plus di
liget q̄ ante. ¶ Ad argumēta i oppom pȝ rn̄sio. Solū eniȝ
ꝑbāt ꝙ beatitudo augebit̄ resūptis corporib⁹ extēsiue. n̄
intēsiue. Miseria enim reproboꝝ de qua ꝑcedit pm argum
nō erit itēsior resūptis corporibus quantū ad dolorē quē
hn̄t de carētia visionis diuine qui dolor respōdet visioni ⁊
fruitioni diuie eēntie: sed erit in plurib⁹: qꝛ torquebūtur n̄
solū in aīa sed etiam in corpore: ⁊ proportionabiliter auge
bitur beatitudo in electis. Miseria autem demonū non au
gebitur post iudim quātum ad dolorem quem habent de
āmissione visionis diuine eēntie: qui dolor respondet ꝑmio
[illegible]
accidentalibus: sicut beatitudo bonorū augebitur accidē
[illegible]

procurando hominum salutem: sicut et simile demeritum habent demones pcurando hominū dānationē. ¶ Sub eodē sensu pcedit 2m argum: qz nā humana resūpto corpe erit pfectior: eo q psistet in oibus suis ptibus et in oibus glorificabit. sed non erit perfectior qntum ad aiam intrinsece: nec fm eam magis glorificabitur intensiue. Qō. VII.

Septimo queritur vtrum oēs hoīes sūme [illegible] nē. Et argr q nō. qz nullus appetit aliqd qd reputat sibi īpossibile: sz dānati sciūt sibi btī [illegible] ¶ [illegible] appetit qd ignorat: qz appetitus seqr cognitionē: sz multi ignorāt qd sit btitudo et quo cōsistat. et circa h ples errauerūt: vt dr pmo Ethi. g et c. ¶ Itē [illegible] ¶ Contra [illegible] Oēs appetūt btitudinē vt vitas clamat. et idē dicit Ansel. d casu diaboli. c. 4. sed illd qd oēs appetūt vr necio appeti. nā ptinētia īsunt vni et nō alteri. g btitudo necio appetitur. ¶ Itē Aug. i encheridiō dicit: q nō solū nolumus eē miseri sz nūq velle possumus: g ex opposito sic volumus eē bt[illegible] volumus. Et pbat psequentia: qz sic se hz nolle ad miseriā: sic velle ad btitudinē. et itez oē nolle cāt ex aliquo velle. nec aliqd velle est ex q cāet nolle miserz nisi velle eē beatū. ¶ R. circa hāc qōnem duo sunt videda. pmo d appetitu btitudinis hituali siue aptitudiali. 2o d actuali actu elicito fz tres opiniones contrarias.

Quantum [illegible] ta. qz dnt qdā q duplex ē appetitus. s. nāl et electiuus accipiēdo appetitū electiuū: nō solū p appetitu pñte cognitionē eorz q sūt ad finē. sz p oi appetitu pñte cognitionē itellectiuā que sola fertur i btitudinem. Et differunt isti duo appetitus qntū ad actus suos. qz appetitus nālis nō ē aliqs actus elicitus: sz ē sola nālis iclinatio: ad illd qd appetit. actus vo appetitus electiui vt nūc loqmur n ē sola nālis iclinatio: sz ē qdā actus elicitus q dr velle. Qd āt actus appetitus nālis nō sit actus elicitus aliqs pbat sic. qz actus appetitus nālis semp [illegible] sit sz i nobis: maxime i itellectu et volūtate: de quoz appetitu respcū btitudis agit. g talis actus n ē elicitus. Et cōfirmatur p id qd dicit phs. 2. poste. 3 platonē q incōueniēs ē in nobis eē nobilissimos hitus: et q lateant nos. et fortiori rōne icōueniēs ē nos hre nobiles actus et q lateāt nos. et iterum [illegible] nālis cois ē oibus cognoscētibus et nō cognoscētibus [illegible] actui sz potētie: puta māe. sz pstat q actus appetitus [illegible] natio rei: sic appetitus māe ē eius iclinatio ad formā: fz q phs dicit p phycoz: q mā appetit formā. et appetitus grauis ē inclinari deorsū. moueri āt deorsū ē actus grauitatis et n ipi grauis: vt determiat phs. 8. phy. g silr appetitus nāl i qcūqz re [illegible] aliqd elicitū: sz ē pura iclinatio rei nālis ad suā pfectionē. ¶ 2o d ē d appetitu nāli: qz fz pdcōs oēs sic nālr et d necessitate sūme appetūt btitudinē q d necitate appetāt. pbat sic. Queliz res ipsca nata pfici p aliā nāli appetitu ex [illegible] itu qlibz ipfectū appetit suā pfectō[illegible] iclinatio ipfecti ad suā ipfectōez. ē ēt h iclinatio necia: cū nō seqt cognitōez sine q nō ē libertas. sz nā hūana qntū ē d se ē ipfecta: sūma āt pfectio ei possi ē btitudo. g oēs hoies d necitate appetūt btitudinē. Qz āt sūme appetāt eā tali appetitu. s. nāli. pbat sic. Illd i cuius ptā[illegible] agere: i eius ptāte nō ē remisse agere. sz sic necio agit [illegible] to conatu. sz nā hūana et qcūq alia qntū ad [illegible] sed necessario appetit toto conatu. h āt est sūme appetere.

3a ꝯ [illegible]

[illegible] pfecti e beatitudo est actus et pfectio intellectus: appetitu aūt nāli vnūquodq appetit suā perfectionē et non aliud: et iō appetitu nāli itellectus appetit beatitudinē et nō volūtas nisi beatitudinē accntalē q potest eē eius pfectio. Sed ista conclusio nō vr esse vera: qz sicut se hz qlibet pō ad appetendū suā pfectionē: sic volūtas ad appetēdū pfectiones oium: cum ipa sit gnalis appetitus totius supi p oi bono eius: et nālis inclinatio eius p eēntiam est ad oēm perfectionē nālē oiuz pōaz cō pz: qz actus pcedit ex habitu et ex aptitudine: qz vnūquodq [illegible] oēs pfectionē oiuz potētiaz: p pñs et actus aptitudinalis et hitualis. Item sicut dictū ē supra felicitas actiua cōsistit [illegible] actu vtriusq eēntalr: vñ ex ista pte ipa eque naturaliter appetit btitudinē sicut itellectus.

Quantum ad 2m d appetitu beatitudinis actu elicito sūt tres opiniōes. ¶ pa q volūtas n [1a opio] vult ex necessitate beatitudinē sibi ppositā: siue i vli siue i pticulari: sz libe: et istd pbat tripl. ¶ Pmo sic. Nulla ne[illegible] superior. g nō pōt necessitari i actione sua ex actiōe cuiuscū[illegible] mouere oēs alas potētias. g si ipa necessitat ad aliqd volēdū: oz q moueat necessario alias potētias ad ostēdendū s[illegible] rent ad ostēdēdū volūtati suū obm respectu cuius necessitat ipa ad volēdū: sequeret q illud obm sēp eēt ostēsū et semp volitū: qd est manifeste falsū. ¶ 2o qz nullus habitus acqsitus qntūcūq sit itēsus: pōt tñ inclinare volūtatē qntm appetitus nālis: sed si volūtas necessitaret ad aliqd volēdū: tē tātū iclinaret i obz suū p habitū acqsitū qntm inclinat p appetitū nālē: qz vtroq mō inclinaret ex necitate. g volūtas nullo actu elicito pcurrēte qcūq hitu acqsito qntūcūqz intēso necessitat ad aliqd volēdū: sed libere vlt qcqd vlt ēt btitudinē tā i vli q i ptitulari. ¶ 3o pfirmat h p auctitatem bti Augu. i enche. 6. c. vbi dicit sic. Nec. n. aut volūtas nō ē aut libera dicēda nō ē q bti eē sic volumus vt eē mi[illegible] nolimus sz neqq prsus velle possumus. Ecce q liberā dic volūtatē i volēdo btitudinē. Isti tñ dnt q si volūtas hēat aliquē actū respectu btitudis: ille actus erit velle: et respcū miserie erit nolle: sz nō ē necāriū fz eos q respcū btitudis vel misie ppositē volūtas hēat aliquē actū positiuū: pposito sibi qcūqz obo bono vl malo: et tsuspēdere oēs actū voluntatis. ¶ Et p h rndēt ad rōes i oppom: q auctitates bti au[illegible]initate. et Ansel. d casu diaboli: itelligūt de appeti[illegible] libz creatura rōnal necrio appetit btitudinē: nō āt d actu elicito. ¶ Ad illd qd postea sodit d aug in encheridion. c. pal. dicūt q verz ē q n possumus velle misiā: sz nō seqt. ergo de necitate nolumus misiā: qz possū circa vtrūqz suspēdere oēz actionē tā volēdi q nolēdi. et iō neuter ē necessarius simplr et absolute. sz sub pdiōe. s. si hēaz aliquē ac[illegible] p dr q pō supior n necitat ab iferiore: pt dici q imo: et si n cālr tñ psecutiue: sic itellectus apphēdit p qd d sibi offert [illegible] itellectus ē supior pō q sesus. Item falsū [illegible] q [illegible] mo potius pnū. Nā oz q voluntas feratur i quocūqz fertur fm formam et di

[illegible]
segt̃ q̃ ppositio quã assumunt nõ ẽ va: [illegible]
necitate moueat po^as qua necitate mo[illegible]
nõ oʒ: sed mouet eas solũ eo mõ quo itellect^9 iudicat eas
esse mouendas: τ iõ q̃tũcũq; voluntas fereret̃ necio i suũ
obʒ: ñ oporteret q̃ voluntas mouer̃z necio alias potẽtias
ad sp oñdendũ sibisuũ obm: nisi itellect^9 iudicaret q̃ tale
obʒ esset sibi τ sp τ necio oñdendũ: qõ nõ oʒ. ¶ Ad 2^m cũ dr̃
[illegible]
volẽdũ q̃̃^m appetit^9 nãlis. obʒ q̃ nõ ẽ ad ppo^m: q2 nos non
loqmur de iclinatõe voluntatis i suũ obm per aliquẽ btũ
[illegible]
qõ obʒ vt i ipʒ ferat̃ actu elicito: τ illa inclinatio p̃t eẽ ita
[illegible]
voluntate [illegible]
[illegible]
ẽ i voluntate non ẽt de libertate a necitate imutabilitatis
[illegible]
patebit. ¶ Rñsiones ẽt aliq̃ ad argumẽta nõ ualẽt. Cum
[illegible]
de ciuitate. 3. c. in fine q̃ ñ ille mim^9 q̃ pmisit se dictuꝝ qd
oẽs [illegible]: vile vl̃is emere τ care vẽdere: si inquã
[illegible]
titu nãli volũtatis. Jtẽ 4°. c. eiusdẽ libri igrit cũ oẽs velit
btitudinẽ an eã oẽs noverĩt. Cõstat ãt q̃ velle seq̃ns noti/
tiã ẽ actus elicitus. Jtẽ i 5°. c. dicit q̃ oẽs hõies btĩ eẽ volũt
[illegible]
lus p̃t amare qõ nescit oino. Et ita logt̃ de amore oino se/
q̃nte cognitionẽ. Ansel. ẽt de cãsu diaboli. c. 12. circa finẽ di
[illegible]
creata τ icreata. creata vo p̃t accipi f3 duplicẽ statũ. s. f3 sta
tũ p̃rie τ f3 statũ vie. si loq̃mur de volũ^te icreata siue diua:
doʒ q̃ ipa necio vlt suã btitu^m: q2 ñ eã po s3 ñ velle: poss3
de^9 nõ eẽ pfecte beat^9. Delectatio. n. p̃rie btitudinẽ sic pul/
[illegible]
btitudinẽ: poss3 ñ delectari de ea: q̃re τc̃. ¶ P. si de^9 poss3
ñ amar̃ suã btitudinẽ: poss3 ñ amare se ip3 q ẽ sua btitudo
qõ ẽ icõueniẽs: q̃re τc̃. Si ãt loq̃mur de volũtate creata p
statu p̃rie: adhuc talis volũtas necio vlt btitudinẽ. Cui^9 rõ
ẽ: q2 si talis poss3 nõ velle btitudinẽ: posset nõ delectari cũ
delectatio sit actus voluntatis de bono volito. Jstud ãt ñ
ẽ poẽ f3 nãz. s. q̃ vidẽs deũ sicut btĩ vidẽt nõ delecteẽ de
deo viso: q2 q̃q̃s forte de^9 de põ absoluta posset a tali visio
ne delectationẽ suspẽdere: h̃ tñ nõ p̃t facere creatura. Jtẽ
[illegible]
re volẽs aut nolens: s3 nõ põt q̃s eã pdere neq; volẽs neq;
[illegible]
te vel a nõ volente. ĝ ipoẽ ẽ q̃ btitudo nõ sit necio volita
[illegible]

[illegible]
duʒ. Si accipiat̃ beatitudo i sp̃ali p eo in quo vere ɔsistit:
sic voluntas viatoris nõ necio vult btitudinẽ: s3 p̃t nõ vel
[illegible]
oĩno icognitũ ẽ oĩno ẽ nõ volitũ f3 Aug^m vbi sup: s3 btitu/
do f3 illud in q̃ ve ɔsistit: ẽ multis incognita oĩno: τ valde
[illegible]
[illegible] hẽnt rõnẽ mali: põt eẽ nolitũ. τ rõ ẽ: q2 sicut voluntas
[illegible] ita nata ẽ ferri i malũ p nolitiones:
pp̃ter qõ vbi malũ ẽ ɔiunctũ bono volũtas põt iferri in il
lud volẽdo τ nõ volẽdo: sed assecutioni beatitudinis ẽ an/
nexa multa difficultas τ m̃lta mala pene q̃ horrent cõiter
[illegible]
ri voluntas viatoris nõ volẽdo eã vel ẽt nolẽdo: nõ q̃dẽ
pp̃ter ipsam s3 pp mala pene ɔiuncta. Si aũt accipiat̃ btĩ
[illegible]
tur: q2 q̃dã ẽ actus appetit^9 efficax q est de re hita: vt ẽ dele/
ctatio vel ẽ motus ad rẽ hñdaʒ: vt desideriũ efficaciter in
clinãs ad psecutionẽ rei: τ tali appetitu nõ necio volumus
btitudinẽ ppositã sol3 f3 cõeʒ rõneʒ btitudis: q2 tam dele
[illegible]
q̃ delectamur ñ sic bitu3: τ in qõ tẽdim^9 si sit nõ bitũ: habi
tio. n. rei vel psecutio ad eã respicit singlaria. Est ali^9 actus
appetit^9 seu voluntatis q nõ ẽ velle efficax s3 velle ɔdicio
natũ seu q̃dã velleitas q̃ dicimur eã velle q̃ q̃s sũt nobis
ipossilia: τ h̃ mõ oẽs volũt beatitudinẽ f3 cõeʒ rõnẽ beati
tudinis: pposito. n. cuicũq; q̃ bo^m est bñ hẽre τ malo care/
[illegible]
actuale τ forte ẽ: tñ ɔcordãt cũ p̃ma opione q̃ ad p^m argu^m.
Et h̃ vr̃ eẽ itẽtio Augustini. 12. de ciui. dei. c. 8. q pbat q̃ sic
oẽs hõies volũt eẽ btĩ: ita volũt eẽ imortales. Cõstat ãt q̃
illud velle nõ ẽ efficax s3 ẽ solũ q̃dã velleitas: q2 sic nullus
vellet bono carere s3 poti^9 sp bo^m hr̃e: ita vellet sp eẽ: q2 si/
[illegible]
cõi in via vel visam in sp̃ali in p̃ria: volũtas non p̃t ex se re
[illegible]
di: s3 nõ act^9 respuẽdi vel detestãdi hẽre. ¶ Pria [illegible]
[illegible]
intellect^9 nõ p̃t nõ assentire p̃ pncipio. ĝ volũtas nõ ferri in
finẽ vltimũ clare p̃ntatũ. ¶ 2°. q2 obʒ qõ adeq̃t vl̃ supat to
tã capacitatẽ potentie mouet ipsaʒ necio: h^9 ãt est deus cla
re visus. ĝ τc̃. ¶ 3°. q2 sicut se h3 voluntas viatoris ad bea/
titudinẽ in cõi: sic volũtas ɔphensoris ad btitudinẽ q̃ est in
[illegible]
tõe: s3 n̄llus nõ p̃t ñ amare bitudinẽ p̃ntataʒ in cõi i via. ĝ
nec in p̃ria. ¶ 4°. q2 q̃ rõne beat^9 posset nõ amare btitudi
nẽ: dãnat^9 poss3 nõ odire miãz: τ p ɔñs esset i eius potãte
min^9 affligi: qõ ẽ icõueniens. ¶ 5°. q2 si nõ ferret̃ i deuʒ di
lectõe vel dlectatõe: aut h̃ eẽt p actũ ɔ̃riũ positiuũ: qõ ẽ i
[illegible]
pambulũ q̃ vellet nõ ferri i illud: τ h̃ nõ est poẽ: q2 nõ põt
[illegible]
actũ elicitũ vel eliciẽdũ: τ h̃ eẽt moueri ɔ̃ iudiciũ rõnis
visio dei indicat cũ amãdũ τ eo fruendũ. ¶ 2^a ɔ̃. s. q̃ p mi
raculũ de potentia absoluta deus posset hoc. s. actũ volũta
tis suspendere p̃ntata beatitudine clara in p̃ria vel in gene
rali in via p3: q2 nã voluntatis est ferri in obm sibi p̃ntatuʒ
supposita cõi iflũentia dei sine q̃ nullũ agens creatũ agere
põt: si ĝ deus subtrahat iflũentiã ab actione volũtatis τ nõ
ab actiõe intellectus: erit vna sine alia nãle τ nõ solũ non
[illegible]

[illegible]
hoie eet meritu 9grui ad gfaz: deus no ifundedo gfaz non
[illegible]
3° 9 ifundere post visione no pp hoc cogit. ¶ 3° 9 e q deus no
pt imittere actu 9riu: puta q voluntas respuat btitudine
oblata i coi vel clare visaz i spali: aut q tristet i ea. qz deus
no posset facere q po^a fereret i no obm: puta q oculus vi
[illegible]
aut nae vel imutabilitatis no absoluta sz ex suppositoe. Il
[illegible]
4. phys si. ab ipsa vitate coacti df de primis phis. nec 2^m: qz
[illegible]
velle. ¶ 2° arguut aliq 9 fam 9ne. s. q nec nalr nec p mira
culu fieri possit qn vides deu fruat deo. Qd at no nalr: pz:
qz deitas sine gaudio videri no pt pp qd i die iudicii tolle-
[illegible]
neat sursu 9 iclinatione sua: imo et violetat si suspendat
descesus ei^9 deorsu g aptitudine debet nae grauitatis: ita
[illegible]
nat 9 iudi^m ronis: imo coget si no finat seq iudiciu ronis:
[illegible] summo bono clare viso: sz ipsa no pot cogi. g
[illegible] dei visi pt suspedi. ¶ Sz ad p^m istoz e dom
[illegible]
pt: sz itellect^9 cogi pot: q tn no arguit voluntate nobiliore:
qz duplex e coactio i aliq potetia: vno^9 p respectu ad ipam
met po^am: z sic nulla po^a cognitiua vel appetitiua cogi pot
respectu actus sui: qz ois actus ab ea elicitus actiue vel pas
siue e fm ei^9 nale iclinatione: vn nulla sensatio nec 9cupia
e sensui violeta itrisece. Sz i h dfnt potetie orgaice ab ab-
stractis: qz i organicis pt aliqd aliud ab actu ipimi qd 9tri
stat vel corrupit: z p 9ns e violentu: sicut imutatio realis sic
oculus pt vulnerari vel corrupi: qd no e in potetijs abstra-
ctis q no pnt recipe pegrina ipressione nisi forte a deo vel
ei^9 vtute in iferno. Sz alio mo df coactio i po extrisece re-
spectu volutatis: z sic ois po e cogibilis pter voluntate: qz
[illegible]
obm: z similiter velit nolit volutas: itellect^9 assentit pmi
pncipijs z 9nib^9 demostratis: z h e malu voluta [illegible]
actu aliqd fit: z e bonu illi^9 potetie q df cogi: vn illu [illegible]
idignitatis ponit in po sic coacta. Sz volutas no pot h mo
cogi q si. s. ipsa velit nolit velit aliqd: qz sic eet 9 [illegible]
vellet z no vellet vel nollet respectu eiusde. Doz [illegible]
e necitas nalis: qz sic na libertatis e libere ferri i ea q sunt
ad fine no necia euidenter: sic na ei^9 e necio ferri i vltimu
fine in coi vel in spali clare visum. ¶ Ad 2^m. pz solo ex di-
ctis: qz no e coactio si ignis no 9burat deo coagete: qz nec
eius na e 9burere nisi supposita dei ifluetia: imo esset coa-
ctio oppositum: qz 9 naz: z silr deo subtrahete sua ifluetiaz
violetia eet si volutas exiret i actu suu. Nec h e 9 liberta-
tez sua ferri necio deo ifluete: qz cu libtas dicat pfectione
simplr (al's no eet i deo [illegible]
ipfectione. posse aut fieri mi [illegible]
e magna iperfectio: vn nec e i [illegible]

[illegible] gumeta i oppo^m: ad p^m de danatis e doz. q cu na remaeat
[illegible]
dicat appetit^9 nalis no pt ee frustra. doz e: q vez e p se: p
accns at nalis appetitus pt frustrari: vel pp libertate arbi
trij se ipso abutetis: z h vlr i plurib^9 spebus: vel a casu i na
lib^9 no qde vliter z i tota spe: sz raro z in aliqb^9 indiuiduis
spei. De appetitu at q e act^9 elicitus: dicedu: q danati no
appetut beatitudine i spali appetitu efficaci laborado vel
conado ad beatitudine: cu sciat hoc sibi ipossibile: sz appe-
titu coditioato appetut ea inq^m hz rone 9modi: vellet. n.
[illegible]
ti ignorat qd sit btitudo in spali: z io a multis non appetit:
sz gnale rone beatitudinis oes nouerut z ea appetunt mo
quo dcm e. ¶ Ad 3^m. pz p ide q btitudine i particulari q^m
ad illud i quo 9 9sistit: no appetim^9 nalr sed libere: z io in
ei^9 appetitu pt ee meritu z demeritu. Auctoritates at Au
gustini adducte p altera parte z auctoritas Anselmi intelli
gende sunt de beatitudine in generali z de appetitu q ma [illegible]
[illegible] Questio VII

Octauo quit vtz beatitudo educat de
[illegible]
illud qd 9sistit i bonis corpis educit de po-
tetia creature vel mae q e pars corpis ecn-
tialis: sz btitudo 9sistit i bonis corpis [illegible]
Ma. pz: qz ma q e pura po e pars ecntialis
corpis: vn sic corp^9 nihil agit nisi p vtutem
[illegible]
mo qz q^to aliqd e bonu coi^9: tato melius: sz boa corpalia
[illegible]
bruta aialia: spualia at no. g bo^a corpalia sut meliora q spi
ritualia: [illegible] i paucioib^9 bois e btitudo poneda. g zc. 2°. qz
[illegible]
dz ee cois aie z corpi: sz nullu bonu spuale e vtriq coe: bo-
nu at corpale e vtriq coe inq^m aia i bonis corpalib^9 dele
[illegible]
e is euidetia sut gnq videda q iplicat in ti^o z i argumetis.
[illegible] 2° an
btitudo educat de potetia. 3° de dotib^9. 4° de aureolis.
5°. de fructibus.

Quantu [illegible] p^9 9
[illegible]
bon^9 formalr: z viroz ocl'o e bon^9 p modu obi. Alio^9 df [illegible]
[illegible]
illud qd btificat ipz formalr z itrisece [illegible] 2° 9
[illegible]

eo ē sanitas a q̄ denoīatur sanū: non aūt ita pprie dr̄ medicina sana nec aīal sanū rōne medicine: sʒ hō denoīat̄ beat⁹ formali denoīatiōe a beatitudine q̄ ē pfectio in eo existēs: ab obō āt ⁊ efficiente nō dī .if btūs formali denoīatiōe: qꝛ beatitudo q̄ est obꝫ vel cā agēs nō est ī hoie: sʒ ē denoīatio solū extrīseca. ğ p btitudinē q̄ est ī nobis formalr̄ magis pprie dicimur beati. 2⁹ qꝛ illud ,ppe dr̄ nr̄m qđ est nob magis vnitū: sʒ btitudo q̄ est ī nobis formalr̄ ⁊ itrinsece ē nob [illegible]

[illegible] li. ğ illa ē magis ,ppe btitudo nr̄a. 3⁹ qꝛ illo ,ppe magis dicimur bti quo posito ⁊ oībus alijs circūscriptis essem⁹ ve bti q̄ꝫ qđcūqꝫ aliud: sʒ posita btitudine formali ī nobis ⁊ ex [illegible] remur ve ⁊ ,ppe bti: qꝛ for^a denoīat sp̄ suū sbm̄: exclusa aūt [illegible]

[illegible] dr̄ btitudo nr̄a ⁊ nō beatitudo absolute: qꝛ ōs ğ ē obm beatitudo [illegible]

[illegible] 5 mo minus. ¶ 3^a ꝯ ē qꝫ btitudo formalis ⁊ sbīna essentialr̄ [illegible]

[illegible] oīs pfectio corporalis ē huiꝰ. ğ ⁊c. Maior dclarata ē: sʒ minor pbat̄. qꝛ sic se hꝫ corpus ad aīam. sic se hn̄t pfectiones [illegible]

[illegible] mā tanq̄ꝫ pp aliqđ melius vt dr̄ scđo phisicoꝝ. ğ pfectiōes corporis sunt pp pfectiōes aīe tanq̄ꝫ pp aliqđ meli⁹: ⁊ hec fuit mioꝛ: seqt̄ ğ ꝯ. Per idē pꝫ qꝫ pfectiōes aīe q̄ꝫtū ad ptē [illegible] toti⁹ ꝯiuncti nō possūt hr̄e rōnem btitudinis: qꝛ sicut se hꝫ sensus ad itellectū: sic se hꝫ pfectio sensitiue ptis ⁊ appetit⁹ corrn̄dētis ad pfectionē itellect⁹ volūtatis [illegible] lius. ğ pfectiōes sensitiue ptis sūt pp pfectiōes itellectiue tanq̄ꝫ pp meliores. ğ ī eis non pōt ꝯsistere beatitudo hois. Ex quo seqtur qꝫ cū pars intellectiua put distinguit̄ ꝯ sen[illegible] volūtatis vel vtriusqꝫ simul.

5 Quantū ad [illegible] sunt tres ꝯnes. ¶ Pria qꝫ pō passiua iportat ordinē [illegible] ad actū: ⁊ sic dr̄ eē in pō nāli ad aliqđ qđ cū eo hꝫ esse nāle: ⁊ isto mō mā p^a est ī pō nāli ad aīaꝫ rōnaleꝫ sic ad alias formas: qꝛ eē hūanū ita ē esse nāle sicut eē aīalis alteri⁹ imo [illegible] nāli ad supnālia q̄ dant sibi eē supnāle ⁊ nō nāle. 2⁰ [illegible] cōpationē ad po^{ciā} actiuā: ⁊ sic mā nō ē in pō [illegible] rōnaleꝫ nec ad formas supnāles: sʒ solū ad illas q̄ p agens nāle possunt iduci. 3° mō p cōpationē ad vtrūqꝫ: ⁊ sic forme reales imerse māe pexistūt ī pō māe nāli. [illegible] tificiales neutro mō: qꝛ nec dāt esse nāle sʒ artificiale. nec sunt ab agēte nāli sʒ ab arte possūt vo dici in pō [illegible]

4 ꝯ supnāli: nō aūt nāli. ¶ 2^a ꝯ ē qꝫ aliud ē dicere form[illegible] stere ī pō: aliud educi de pō: qꝛ formā pexistere ī pō m[illegible]

[illegible] .n. q̄ depēdet a sbo q̄ꝫtū [illegible] in pō ad ipaꝫ: sʒ forma q̄ nō depēdet a sbo in opari nec p ꝯn̄s in eē. nō dr̄ pexistere ī pō sbi nec p ꝯn̄s educi de pō: nihil .n. educit̄ de illo in q̄ nō ē: cū āt nihil pexistat nisi ī suis cāis: ⁊ vnūqđqꝫ depēdeat a suis cāis. [illegible]

[illegible] ī ca: vn̄ tal' dr̄ pduci de nihilo: n̄ educi de pō nec obediētiali [illegible]

[illegible] p^a: qđ nō ē de āgelo. visio igit̄ btifica ⁊ oīs for^a supnāl' [illegible] 3 ꝯ

[illegible] dic̄ qꝫ educunt̄ de pō nāli: qꝛ tūc darēt eē nāle ⁊ ab agente natura[illegible]

Quantū ad 3^m ō dotib⁹ sūt tres ꝯnes. ¶ Prima q̄ 1 ꝯ [illegible] dos ppetuus ornat⁹ aīe ⁊ corpis ingiter ī eterna btitudine [illegible] io sic a patre dat̄ ei dos vt sit digna spōsa. Cui āt ꝯuenit: di[illegible] 2^a ꝯ

[illegible] qꝫ cōpre[illegible]sio vel tētio nō dic̄ aliquē btuꝫ sic spes: sʒ ꝯditionē ppetuitatis: itē trib⁹ ptib⁹ imaginis: itē tribus virib⁹ aīe. Alia assignatio ē magis ,ppa vt vr̄: q̄ ē visio: dilectio: ⁊ fruitio: qꝛ cōphēsio vel tētio ē cōis his trib⁹: sʒ h̄ tria disticta sūt re vel rōne specifica. Sʒ de pafrenalib⁹ q̄ sūt bona iux̄ dotē di[illegible] laus: securitas: sufficiētia. ⁊ multa alia hꝫ. ¶ 3^a ꝯ ē de dotibus corpis. de qb⁹ dcm̄ ē. 44. di. Ad q̄ꝫ pꝫ tū sufficiētiā hn̄ 3^a ꝯ [illegible] dat aīa corpi. 2^a dos corrn̄dēs colori: ē dos claritatis. 3^a [illegible] respondet agilitati naturali.

Quantū ad 4^m [illegible] in gnali: 2^a ī spāli de aureola doctrine. 3^a [illegible] 1^a ꝯ

[illegible] a ē pncipalr̄: sic ⁊ ista: sʒ p redūdantiā ī corpe erit q̄dā de[illegible] ti ī oīe: ꝟginib⁹ ī illa pte: martyrib⁹ ī cicatricibus vel alijs [illegible] tres aīe vires ⁊ tres victorias excellentes. Preeminet sin[illegible]

doctores v̄ginib⁹: vna ãt p̄ferẽ alij eiusdẽ sp̄ei ꝫ excellentiã actus: vt q acerbi⁹ martyriũ aut q puriorẽ v̄ginitatem vitãdo occasiões: aut q plures saluat p̄dicãdo: aut q freq̄ntius p̄dicat. Uñ paulus q plus alijs laborauit dicit: De reliquo reposita ẽ mihi corona iusticie ⁊c̃. Nõ cõpetit ãt xp̄o p̄ p̄ue: q2 nihil ẽ id cui ẽ sil'e: nec ãgelis [illegible] i eis nõ ẽ pugna: cũ

2° [illegible]

doctoꝝ: q̄ eis d̄beẽ ꝫ glo. can. vlt. ephe. i. ⁊ dani. iz. Qui ad iusticiã ⁊c̃. 2° qb⁹ doctoribus. q2 nõ solũ p̄latis ⁊ magr̄is ĩ theologia: ꝫ alijs dũ tñ missis: nec illis nisi actu p̄dicãtib⁹.

3° cui doctrine: q2 de p̄tinẽtib⁹ ad salutẽ: vñ lꝫ laudabile viteq̄ hoĩuꝫ necnõ aduocatõis offiñ marie a p̄ncipib⁹ premijs oporteat remunerari. C. de aduo. diuer. iudi. l. laudabile: nõ tñ hẽbũt aureolã: ⁊ idẽ de medicis: p̄hi̇s ⁊ alijs: in [illegible]

[illegible]

fidei: sic paul's ẽt dcis poetaꝝ vtiẽ p̄dicãdo. 4° de mõ: q2 siue scripto siue verbo: legẽdo vel p̄dicãdo dũꝫ tñ publice merent eã. vñ mulier hãc aureolã hr̄e nõ põt: cui p̄dicare ñ licꝫ nec fraterne correctõi debeẽ. 5° de fine. q2 si p̄p vanã gl'iaꝫ vl' lucrũ t̄pale v̄bũ dei adulterat: recipit mercedẽ suã quã nec p p̄niaꝫ recuperat: q2 p̄nia nõ viuificat mortua. dñtur ãt mortua nõ solũ sine charitate fcã: ꝫ ẽt sine recta

3° [illegible]

la v̄ginũ. p° ĩ gnãli q̄ debeẽ canticũ nouũ nõ p̄iugatis nec viduis sic ⁊ fruct⁹ cẽtesim⁹ p̄ illis. Uirgitas ãt ĩportat duo s. mẽtis puritatẽ ⁊ carnis integritatẽ. In sp̄ãli ãt btã v̄go hꝫ

[illegible]

⁊ sil'r Jeremias de q̃ hieronym⁹ ĩ p̄logo sup eũ: Uirgitate

[illegible] ãt filia iepte q̃ v̄ginitatẽ fleuit:

[illegible] penitẽat: recupãt aureolã: q2 p̄sensus seq̄ns ñ p̄t eẽ actus p̄cedẽtis: vñ p carnis corruptionẽ solã nõ p̄dit v̄ginitatẽ: p cõ [illegible] irrecuperabil'r p̄diẽ. De eunuchis ãt videẽ q̄ ĩ nouo testõ hẽant illi q nolẽt actũ illũ exerceẽ ẽt si possẽt: nec illã põaꝫ [illegible] tes ad h̄ vt voluptates experirenẽ: nõ hñt. P̄rimi ẽt q minus hñt de pugna q̃ alij: minus hñt de corona: hñt talẽ aliq̃leꝫ: q2 ẽ excellẽs victoria ꝫ genus: vñ nereus ⁊ achileus: eunuchi: cũ aureola martyrij hñt ẽt aureolã virginitat'. q2 verisil'e ẽ q̄ si potuissẽt nubere noluissẽt q tã efficaciter domicille nuptias abijcere suadebãt: ⁊ sil'r Jo. ⁊ pau. ad p̄stãtiã. Sꝫ de eunuchis ve. testa. secus ẽ: vñ v̄r q̄ daniel ⁊ socij eunuchi nõ hñt eã: q2 illud p̄positũ nõ hẽbãt: cũ tunc ñ eẽt t̄ps virgitatis. De pueris ãt baptizatis: v̄r q̄ hẽant p̄fectã:

[illegible]

fuse sunt magis p̄nexe q̃ acq̄site. Uideẽ aũt absurdũ q̄ aliquis hẽat virtutẽ virginitatis ⁊ cũ h̄ integritatẽ carnis: sine

[illegible]

salutis nõ o3 q̄ ĩfundaẽ cũ alijs: q2 absurdũ videẽ q̄ virt⁹ ĩfusa sine pctõ p̄daẽ. vel dicẽdũ q̄ aureola debeẽ actui nõ

[illegible]

tria reqrunẽ: pena: cã: ⁊ volũtas: nã p̄dicio vl' dispõ charitatis oĩbus aureolis ẽ cõis: q2 aureola supponit aureã: debeẽ

[illegible]

mortẽ: nec paupib⁹ q̃uis moriãẽ mũdo: nec p p̄niaꝫ q̃uis crucifigant carnẽ suã: nec btã virgo q̃uis plus doluerit q̃

[illegible]

mino ignis: nec Siluester q ñ ex passiõib⁹ obijt nec Lucretia q̃ se illicite iterfecit: alie sic: q̃ p̄silio sp̄ũs scti ne corrũperenẽ se submerserũt de qb⁹ dic̃ Aug. i. õ ciui. dei ⁊ Sampsõ ⁊ machabei: al's nõ: q2 mãtyriũ ẽ circa mortẽ ab alio illatã. Si qs ãt genus mortis sibi eligat vt btũs petr⁹ q petiuit vt versis pedib⁹ crucifigereẽ ne sili pena suus puniereẽ vt dñs nõ p̄dit. Si ãt p̄p se ip̄ꝫ vt tollerabiliorẽ hẽat: p̄dit: sicut dicit hieronymus de seneca quẽ Nero occidit q̄ fuisset martyr nisi genus mortis elegisset optione data sibi: vt. s. ĩ balneo vtroq̄ brachio minuereẽ ⁊ sic insensibil'r moreret: p̄p qõ tertio dialogoꝝ sctũs q̄dã occidẽdus a lõgobardis mõtis optiõe sibi data: nullã eligere voluit ꝫ dixit se illã tolleraturꝫ quã dñs p̄mitteret: quẽ tñ dñs a morte eripuit. Nec refert vtrũ mors statiꝫ aut postea seq̄ẽ: dũ tñ p̄p illud causeẽ vel accelereẽ: vñ de mortuis ĩ carcere vel ĩ exilio martyris aguñẽ: q2 hõ ĩ eis mortes accelerasse p̄sumunẽ. Si ãt martyr suscitẽ ⁊ iteꝝ martyrizeẽ: certũ ẽ q̄ õ vtraq̄ morte gaudiũ hẽbit ⁊ duplicatũ vel mã'r vel virtual'r: ⁊ sic p̄p duas mortes: videẽ btũs Sebastian⁹ duas aureolas martyrij hũisse ad h̄ inq̄t me dñs suscitare dignat⁹ ẽ ⁊c̃. 2° re

[illegible]

q2 si dormiẽs qs occidaẽ aut fugiẽs vel se defendẽs iniuste martyr nõ ẽ: vñ Mauriti⁹ cũ socijs suis arma p̄iecit vt fieret martyr. De inocẽtibus tñ eccl'ia sicut de martyribus solẽnizat: ⁊ certũ ẽ q̄ gaudiũ sp̄ãle hñt de morte p̄p xp̄ꝫ suscepta lꝫ nõ electa: vñ nõ ẽ p̄pleta rõ aureole. Qui ãt cruce signati ĩ bello hostiũ xp̄i pugnãdo pereũt: martyres fiũt

[illegible]

Quantũ [illegible] qd ẽ fructus: q2 fructus p̄ut distinguiẽ ab aurea ⁊ aureola ẽ p̄miũ qõ sp̄ãliter debeẽ hoĩ ex h̄ q̄ ex se

[illegible]

vñ aurea ẽ gaudiũ õ deo: aureola de triũpho: fructus vero est gaudium ⁊ delectatio de spirituali exercitio: q2 delecta

[illegible]

2° [illegible]

doctores q̄ sicut aureola nõ debeẽ cuilibet victorie ꝫ excellẽti ⁊ in mã excellẽti: sic ⁊ fructus suo mõ: q2 n. ĩportat õ lectationẽ debitã sp̄nẽti delectationẽ: iõ debeẽ illi virtuti non q̃ sp̄nit minores delectationes sicut gustus puta absti

[illegible] 3°

p̄tinẽtie ꝫ diuersos modos p̄tinẽdi sũt diuersi fruct⁹. Cõti

[illegible]

p perfectionẽ virginalẽ: debeẽ fruct⁹ cẽtesimus. Et sic ad

[illegible]

fructũ: vñ si qs incõtinẽs in morte peniteat cũ p̄posito p̄tinẽdi: aureã q̄dẽ hꝫ ꝫ nõ fructũ. Qui vero corrupt⁹ pctõ penitẽs vixit sanus cũ p̄posito p̄tinẽdi nisi m̃rimonial'r: fructũ hꝫ xxx^{m}: ꝫ si cũ p̄posito p̄tinẽdi simpl'r: hꝫ fructũ lx^{m}. Nã cẽtesimũ hr̄e nõ põt sic nec aureolã ex q̃ corde ⁊ corpe semel corrupt⁹ ẽ. ❡ Ad ar^{m} dicẽduꝫ q̄ minor ẽ falsa sicut

[illegible]

titudo sit p̄p̄uꝫ hoĩs bonũ in quo nõ cõicat cũ brutis: hoĩes ãt cuꝫ brutis cõicant ĩ bonis corpoꝛalibus. q̃ ĩ his bonis nõ

[illegible]

[illegible] perfecti[illegible] alteros sed solu rone [illegible] in quibus dicit. Perfectiones aut corporales et spuales no sunt unius ronis: et io nihil [illegible] perfectiones spuales que paucioribus conveniunt ee nobiliores q perfectiones corporales que conveniunt pluribus [illegible] et [illegible] no valet q[illegible] beatitudo sit perfectio hois no [illegible] perficit [illegible] tota q est i [illegible] sz id q est [illegible] perfectius [illegible] sz superiores eius potentias [illegible] voluntas et io in perfectione alicui istarum potentiarum [illegible] beatitudo et no i perfectione totius coniuncti immediate. [illegible] art[illegible] [illegible] p[illegible] articulum quo [illegible] supnalia educuntur de potentia et quo non.

Si mali in inferno peccabunt. Di. L a

Hic oritur questio ex premissis ducens origene. Supra enim augu. loquens d malis i iferno danatis: et bonis in celo glorificatis: dixit q nec bonis volutas: nec malis facultas e[illegible] peccandi poterit. Et de bonis quide constat: sed de malis a quibus volutate malam no removet queritur [illegible] verum sz eos no posse peccare: imo [illegible] verum sit eos no peccare cu malam habeat voluntatem: [illegible] [illegible] vere [illegible] non [illegible] [illegible] supplicium tm. Aly vero peccatu ee fatentur: sed per illud eos no mereri [illegible] [illegible] non e ibi locus merendi. illud ergo peccatu dicunt no ee meritu supplicij sed [illegible] supplicium mali meriti q in hac vita precessit. De hoc ait aug. [illegible] Tempus acquirendi vita etern[illegible] in hac tm vita deus hoibus dedit vbi voluit eciam penitentiam ee fructuosam no hoc [illegible] [illegible] p[illegible] hic homo deposita nequitia bene vivere: et mutata volutate meritis simul operaq mutare: et ea gerere que deo placeat. [illegible] qui in hac vita no fecerit: habebit quidez penitentia i futuro seculo de malis suis: sed indulgentiam i cospectu dni [illegible] [illegible]: q et si erit stimulus penitudinis: tn nulla erit ibi correctio voluntatis. a talibus enim ita culpabitur iniquitas sua: vt nullatenus ab eis possit vel diligi vel desiderari iusticia. Voluntas.n. eorum talis erit vt habeat [illegible] malignitatis sue supplicium: [illegible] tn recipere possit bonitatis affectum. Quia sicut illi qui cu xpo regnabunt nullas in se male voluntatis reliquias habebunt: ita illi qui erunt in supplicio eterni ignis cu diabolo et angel[illegible] [illegible] deputati: sicut nulla habebunt ulterius [illegible] [illegible] bonam nullatenus poterunt habere voluntatem. Et sic coheredibus xpi dabit perfectio gratie ad eternam gloriam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[illegible] [illegible] deputati tenebris [illegible] [illegible] [illegible] veritatis. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa malignitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qua [illegible] [illegible] merentur: q nullus meretur nisi in hac vita.

Quare dicunt tenebre exteriores. b

b Hic queritur [illegible] q[illegible] ille tenebre quibus involventur mali i gehena dicuntur tenebre exteriores? Quia tunc mali penitus extra lucem corpalem et spiritualem [illegible] erunt. Nunc.n. et si patiantur tenebras i cecitate mentis: non tn penitus extra lucem dei sunt nec corporali luce privantur. De hoc Aug sic ait. [illegible] [illegible] et i iudicio erunt: et hic e i cecitate mentis cu dicuntur mali i reprobum sensum. Ibi exteriores tenebre erunt: et tunc peccatores penitus erunt extra deum. q[illegible] e.n. penitus ee extra deum nisi i summa cecitate? Si quide [illegible] [illegible] ee inaccessibile. Hec aut tenebre hic iam incipiunt i peccante cum ab interiori dei luce secluditur: sz non penitus dum i hac vita e. Ecce qre ibi peccatores dicuntur pati exteriores tenebras et non hic: q ibi secludentur penitus a luce dei: q[illegible] n hic. Sz qualiter intelligenda e illa seclusio An q non videbunt deum p speciem: sz nec aliqs videt hic deum p speciem. an p dissimilitudinem qua i facit penitus iter deum et hoiem: [illegible] et hic [illegible] p gratiam per [illegible] elongant a deo: an q deum odiunt ita vt velint eum no esse? Sz et hic multi deum oderint: de quibus scriptum e. Superbia eorum q te oderunt ascendit sp. Que e ergo illa elongatio: Sane exteriores tenebre intelligi pnt quedam malignitas odij et voluntatis que tunc excrescet i mentibus reprobor[illegible] et q[illegible] oblivio dei: q tormentorum interior[illegible] et exterior[illegible] doloribus adeo afficientur et turbabuntur vt ab illis ad cogitandum aliqd de deo vix vel raro vel nunq mentem revocent. Ut q nimio [illegible] [illegible] ponderetur: adeo stupescant et turbentur: vt iteri alia cogitatione no extendant: sz illuc tendit ipe [illegible] cogitatio vbi sentit vis doloris. Sz in hac vita nullus adeo malus e: vt penitus secludat a cogitatione dei q nec [illegible] appetitu beatitudinis et [illegible] bonum [illegible] que nalr hz rone creatura. Illas aut exteriores et plenissimas tenebras reprobor[illegible] [illegible] post iudicium dicit aug. opponens d [illegible] divite q i iferno positus elevans oculos vidit abra i et i sinu eius lazarum: e[illegible] comparatione eo actus e perfecti mala sua visio: adeo vt fratres roget ab his [illegible] [illegible] [illegible]. Qd d an iudicium factum legit: sz post iudicium in plenitudine tenebris erunt impij: et [illegible] dei lucem videbunt cui confiteantur.

De animabus damnatorum: si quam habent notitiam eorum que hic fiunt. c

c Preterea queri solet si reprobor[illegible] [illegible] [illegible] i ferno cruciantur notitia habeant eorum q circa suos i hac vita gerunt: et si aliquo mo doleant [illegible] i fortunis [illegible] carorum. [illegible] questione aug commemorat et [illegible] [illegible] [illegible] pro vero [illegible] [illegible] [illegible] quens. Ait.n. Queret aliqs an vllus dolor [illegible] mortuos d his q i suis post morte [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cui tñ ideo magnú eé quēuem nec i pñti differēdi. Verúm breuiter dici p̄t q̄ est cura mortuis d̄ suis caris: vt de diuite legit: q diuum tormenta apd̄ iferos pateref leuauit oculos ad abraā: ⁊ iter alia dixit. Habeo. n. qnq̄ fratres: mitte aliquē ex mortuis vt testet illis ne ⁊ ipsi veniant i hūc locū tormētoz. Habēt eni mortui curā de viuis quos sciūt viuere: q: nec i locis penaz vidēt eos: vbi diues fuit fratrib⁹ erat: nec i reqe btōz vbi lazarū ⁊ abraā q̄uis longe: agnoscebat. Nō tamen ideo cōsequens est scire que circa caros suos aguntur hic vel leta vel tristia.

¶ Quomodo accipienda sunt que de lazaro ⁊ diuite leguntur. d

s Si quis aūt q̄rat q̄uo itelligat̄ qd̄ de lazaro ⁊ diuite legit: Audiat aug. r̄nsū dicentis. Si qs putat aias corpe exutas locis corporalibus otinerī sunt sine corpe: nō deerūt qui faueāt ⁊ diuitē sinentē i loco corpali fuisse otēdāt ipsiq: aiam corporeā pparasse liguā: ⁊ stillā de lazari digito cupisse. Sz meli⁹ ē dubitare d̄ occultis q̄z litigare d̄ icertis: diuitē i supplicio: pauperē i refrigerio eē nō dubito. Sz q̄uo itelligatur diuitis lingua: digitus lazari: flāma inferni: sinus abrae: ⁊ huiusmodi vix a mansuetis: a contentiosis nunq̄ inuenitur.

¶ Si se vident boni ⁊ mali. e

q Queri ēt solet vtrū vicissiz se videāt illi q sūt i iferno ⁊ illi q sūt i glia: Sicut sci tradūt ⁊ bōi malos ⁊ mali bonos vidētes vsq ad iudiciū. P⁹ iudiciū vero bōi videbūt malos: sz nō mali bonos. Vñ greg. Infideles i imo positi añ diē iudicij fideles super se in reqe attendunt: quoz gaudia post contemplari non possunt.

¶ De chaos inter bonos ⁊ malos. f

s Et cū tamen malos i tormētis videant: nō tñ aliq̄ ꝯpassiōe erga eos mouēt. Nōne eos d̄ tormētis liberari cupiūt: Recolet illd̄ euāgeliū qd̄ abraā diuiti rñdit. Inter nos ⁊ vos chaos magnū firmatum ē: vt hi qui volunt hinc trāsire ad vos nō pñt: neq3 iide huc transmeare. Quid est illd̄ chaos inter bonos ⁊ malos: nisi hinc iustitia: inde iniquitas q̄ nullaten⁹ sociari valēt. Adeo. n. sci d̄i iustitie addicti sūt: vt nulla ꝯpassiōe ad reprobos trāsire valeāt: nulla p eis iter scōs fiat itercessio. Quō ergo inde volūt aliq trāsire ad illos: sz nō pñt: q: si diuinitati iusticia admitteret: nō fieret eis molesta liberatio eoz. Vl ita dr̄ velle ⁊ nō posse: nō q: velit ⁊ ñ possint: sz q: ⁊ si vellēt nō possēt eos iuuare. De hoc ita greg. ait. Sicut reprobi a pēis ad gloriā scōz trāsire volūt ⁊ nō pñt: ita ⁊ iusti p misericordiā mēte ire vellēt ad positos i tormētis: vt eos liberarēt: sed nō pñt: q: iustoz aie ⁊ si i nature sue bonitate miam hūt: tā tūc auctoris sui iusticie ꝯiūcte tāta rectitudine cōstringunt̄: vt nulla ad reprobos compassione moueantur.

¶ Qr visa ipsoz pena ñ minuit beatoz gliā. g

p Postremo querit̄ an pena reproboz visa decoloret gliam btōz: an eoz btitudini ꝓficiat: De hoc ita gre. ait. Apud aīum iustoz ñ obfuscat btitudinē aspecta pena reproboz: q: iā vbi ꝯpassio miserie ñ erit: minuere btōz leticiā ñ valebit. Et lz iustis sua gaudia sufficiāt ad maiorē tñ gliā vidēt penas maloz q̄s p gr̄am euaserūt: q: q̄ di claritatē vidēt nil i creatura agit̄ qd̄ videre ñ possint. nō ē āt mirādū q sci iā immortales reprobos videāt mētis itelligētia: cū pphe mortales adhuc videre hec omnia meruerunt. Egredientur ergo electi non loco: sed intelligētia vel visione manifesta ad videndum impiorum cruciatus: quos videntes nō dolore afficientur: sed letitia satiabuntur agētes gratias de sua liberatione visa impiorum ineffabili calamitate. Unde Esaias impiorum tormenta describens ⁊ ex eorum visione letitiam bonorum exprimens ait. Egredientur electi. s. ⁊ videbunt cadauera virorum qui preuaricati sunt in me. vermis eorum non morietur: ⁊ ignis non extinguetur: ⁊ erunt vsq ad saciatatem visionis omni carni. i. electis. Letabitur enim iustus cum viderit vindictam.

¶ Hec de penalibus sedentis super solium excelsum quos seraphin duabus alis velabant: scripsi: ⁊ si nō auditoz commemorasse sufficiat. qui a facie eius suo sedētis: per media ad pedes vsq via duce peruenit.

Circa d. r. v'ti di. q̄rit̄ vnū ñ s. vt rū bti videāt oes penas dānatoz. Et vr̄ q nō q: si viderēt cū sint i charitate q̄ patiēs ⁊ benigna ē: opateret̄ ꝯpa⁹ āt cū sit pa⁹ ⁊ tristi⁹ ñ cadit i eis. g̃ ⁊c. ¶ Cōtra: q: magis bti debēt videre miseros q̄z eō: sz miseri vidēt btōs. vñ diues vidit abraā ⁊ lazarū i sinu ei⁹. g̃ ⁊c. ¶ R⁹. hic sūt tria vidēda. pmo de multiplicitate penaz ⁊ diuersitate i gnāli. 2⁹ de affectōe eoz ⁊ miseria in spāli. 3⁹ de visione mutua bonorum ⁊ malorum.

Quantū ad p⁹ sūt t. sñes ¶ P̄e pena eoz spūalis q: pter oes penā corpālē vsa corpore cara hūt penā spūalē q̄ dr̄ vermis ꝯscie q nō morit̄: ⁊ iste est remorsus ꝯscie ⁊ synderesis: de quo dicit Aug⁹. Jussisti dñe ⁊ sic ē vt pena sit sibi ois iordiat⁹ aius. q̄ pena lz nūc nō sit mltū afflictiua sicut etiam dolor carētie beatitudinis nāl̄r amate q mō paruus ē delitijs delinitus: sed tunc erit maxim⁹ ⁊ vtraq pena ⁊ ois alia spiritualis nomine vermis continet: quia de omni cogitato presenti p̄terito ⁊ futuro dole [illegible] p⁹ 3

eis diligentibus deũ oĩa in solatiũ ⁊ bonũ. sic igit̃ desp̃atio ⁊ obstinatio ⁊ oĩa alia sp̃ualia q̃ mis noĩe ptinent̃ q̃ imediate de putredine pc̃ti generant̃ sine corpe aliquo adhibita.

[illegible]

alioꝝ triũ elemẽtoꝝ: nõ. n. manebũt mixta p̃ter corpa hũana: sȝ solũ corpora simplicia celestia: ⁊ q̃tuor elemẽta: sȝ nõ patient̃ imediate a corpib᷒ celestibus a q̃b᷒ nõ tãgent̃ imediate imo post diẽ iudicij nec ea videbũt: sȝ a q̃tuor elemẽtis affligent̃. Et de igne q̃dẽ manifestũ ẽ p multas auc̃tes: ⁊ verificabit̃ qd̃ pithagoras posuit ignẽ carcerẽ iouis.

[illegible]

qꝛ mittent̃ i tenebras exteriores: qꝛ nõ videbũt clare sȝ obscure ⁊ solũ illd̃ qd̃ pt ↄtristar̃. Terra ẽt affliget: qꝛ erũt i cẽtro in vilissimo loco mũdi q erit eis loc᷒ fetidus ⁊ turbulẽtus. Vñ dr̃ sulfur ⁊ sp̃us ↄcella ꝑs calicis eoꝝ. Ibi ẽt erit

[illegible]

ẽm q̃sdã: qꝛ fumus torm̃toꝝ ascẽdet i secula. sȝ ꝓbabilius

[illegible]

ↄpatione istaꝝ penaꝝ adinuicẽ. Ubi ẽ sciẽdũ qꝫ pena sp̃ualis i gehẽna maior ẽ oĩ corporali: qꝛ dolor de p̃uatione maximi boni ẽ maxim᷒ ad qd̃ oꝫ qꝫ oẽs dãnati hẽant cognitionẽ hic vel ibi sibi reuelatã de magnitudie btĩtudinis sup̃nalis: al's plus dolerẽt de pditione boni nãlr̃ cogniti q̃ de pditiõe maioris boni totalr̃ ignorati: sȝ iter penas corporales pena ignis maior ẽ: vñ illa i scriptura freq̃nti᷒ noĩat̃: rõ

[illegible]

ipsi passo: ⁊ sic ẽ de igne. Uarietas aũt penaꝝ calidi ⁊ frigidi: ñ p̃stat eis refrigeriũ sȝ auget suppliciũ: qꝛ vl' illa ẽ successiua vt scriptura inuit qꝫ trãsibũt ab vna i aliã: ⁊ erit tp̃s eoꝝ in secula: qd̃ iportat successionẽ nõ silrtatẽ: qꝛ nõ paulatim recedet̃ ab vna remittẽdo: nec paulatĩ trãsferant̃ i aliã intẽdẽdo: qd̃ eẽt refrigeriũ sȝ subito a calore maximo trãsibũt ad frigus maximũ: vel ẽm alios sicut glĩa btõꝝ est tota sil: sic pena maloꝝ: ⁊ calore ⁊ frigore sil' affligent̃: qꝛ h̃ nõ erit ẽm imissionẽ haꝝ q̃litatũ sensibiliũ q̃ sua ↄrietate mutuo se nõ ↄpatiunt̃: sȝ ẽm imutatões sp̃uales q̃ simul sunt i me

[illegible]

Quantũ ad 2ᵐ de ipsoꝝ desp̃atiõe ⁊ obstinatõe sunt [illegible] di nõ eẽ. s. qꝫ creatura rõnal' nõ pt appetere nõ eẽ pp quamcũqꝫ miseriã vel tristiciã: volũtate nãli vel voluntate deliberatiua seq̃nte rõnẽ rectã: sȝ solũ seq̃nte rõnẽ erroneã. Pri ᵐ pȝ: qꝛ desideriũ nãle ẽ pp gẽtẽ. in nõ esse ãt non ẽ nec põt esse q̃es nãe: qꝛ nõ esse nãȝ interimit: ⁊ iõ nãli desiderio nullus põt appetere nõ esse ad vitandũ penale eẽ: qꝛ nã nõ odit penale eẽ nisi pp desideriũ q̃tis ab illa pena. Vñ dic

[illegible]

mẽtiris: qꝛ cũ miser eẽ nolis: eẽ tñ vis. 2ᵐ pȝ: qꝛ si volũtas eligat aliq̃d vt delibatiua. tunc aut seq̃t̃ rõnẽ rectã aut falso errore deceptã. si sequat̃ rõnẽ rectã: sic dicendũ ẽ qꝫ miserũ esse q̃cũqꝫ miĩa pene magis ẽ eligibile q̃ oĩo nõ esse: qd̃ pȝ p᷒ sic. Oẽ illud qd̃ aliq̃s rõne pelegit: necesse ẽ qꝫ cũ ad illud puenerit melior fiat q̃ eẽt hñdo aliud qd̃ refutat: sȝ ille q puenit oĩo ad nõ esse: nõ est melior q̃ si eẽt mis: immo deterior si recte dici possit qꝛ miseria nõ tollit oẽ bonũ sicut nõ entitas. g q eligit nõ esse poti᷒ q̃ mĩr esse nõ eli[illegible] recte. Itẽ miĩa nõ est mala nisi inq̃tũ tollit aliqd̃ bonũ

[illegible] isep eẽ ⁊ magis fugiẽdũ. Itẽ ẽm Aristotelẽ 9ᵒ. ethicoꝝ [illegible] ꝓpriũ. nllus

[illegible]

lus pt recte extimare qꝫ no esse sit bonũ sibi necꝫ positiue.

[illegible]

[illegible]

dubiã: qꝛ qd̃ ẽ bonũ alicui quocũqꝫ dictoꝝ modoꝝ: supponit ipȝ esse: aliter nõ eẽt bonũ ei magis q̃ cuicũqꝫ alij: oĩo aũt nõ esse nihil supponit sȝ totũ destruit: q̃re ⁊c̃. Et hoc in

[illegible]

qꝛ si volũtas seq̃tur rõnẽ erroneã: sic pt pelegere nõ eẽ ei qd̃ ẽ miseꝝ esse: qd̃ põt ↄtingere dupliciter. Uno mõ q̃ñ pp vrgentẽ miĩaȝ aliq̃. volũt nõ esse i miĩa: ⁊ iõ se iterimunt estimãtes se hr̃e q̃si q̃dã esse occultũ in quo nec hẽant bona hui᷒ mũdi nec patiant̃ miĩas qd̃ putant q̃daȝ melius

[illegible]

se interimũt: eo qꝫ fugiũt illuc vbi fore meli᷒ putauerunt.

[illegible]

i tantã ↄturbationẽ ⁊ obnubilationẽ rõnis qꝫ credit nõ eẽ oĩo fore meli᷒ q̃ in miĩa eẽ: qd̃ ẽ absurdũ: cũ p̃uatio mali

[illegible]

ẽ assecutio alicui᷒ boni q̃litercũqꝫ possit cõfingi ⁊ iõ

[illegible]

esse: qꝛ sic sunt dsp̃ati ⁊ obtenebrati ⁊ absorti penis qꝫ volũtate deliberatiua errãte vellent nõ eẽ. Primo q̃dẽ si esset possibile vellẽt btĩ eẽ: vñ diues petiuit refrigerari linguã. Scd̃o supposito qꝫ illud nõ sit possibile vellent ñ eẽ: suppo

[illegible]

igit̃ volunt q̃dã velleitate: sȝ neutrũ electiõe pfecta q̃ non ẽ ipossibiliũ. qꝛ sciunt vtrunqꝫ ipossibile. Qd̃ g dr̃ desiderabunt hoĩes mortẽ. intelligendũ ẽ de velleitate ipfecta ⁊ er

[illegible]

sic est q̃daȝ bonũ: nõ esse aũt est oĩo nõ bonũ. Qd̃ ãt dr̃ de iuda qꝫ bonũ erat ei si natus nõ fuisset: itelligit̃ qꝫ melius

[illegible]

nebras: nõ solum exteriores sȝ interiores. Obscuratũ ẽ insipiens cor eoꝝ. Nõ possunt. n. bonũ bene velle: sȝ oĩs volũ

[illegible]

P᷒ sic: qꝛ q hȝ q̃cq̃d hẽbat q̃ñ poterat bñ velle: pt bñ velle sicut tunc: qꝛ vbi est eadẽ cã pt esse idẽ effectus: sȝ angelus malus hȝ arbitriũ ita liberꝫ sicut vnq̃ q̃ est tota cã p quã põt velle bñ: qꝛ nãlia remãserunt i eis integra. g ⁊c̃. Solutio q hȝ nunc q̃cquid hẽbat p̃us itrinsece ⁊ extrĩsece põt qd̃ poterat prius: al's nõ: vt si subtrahat̃ igni calefactibile nõ calefaciet: vel si subtrahat̃ vnus trahẽtiũ nauẽ ali᷒ forte nõ poterit trahere hȝ ãt dei iusticia nõ coopari ad bonũ damnatis sic p̃us: nec saluatis ad malũ: vñ sic elementa ñ agẽt iuicẽ q̃uis vitutẽ hẽant: qꝛ Ds ñ coopabit̃ sic p̃us: nec erit miraculũ ignẽ non agere sic i camino fuit: qꝛ stat᷒ ille h̃ regret: ita i ꝓposito: boni nõ poterũt peccare: nec mali bñ agere: nõ qꝛ nõ hẽant voluntatẽ q̃ peccat̃ ⁊ q̃ recte viuitur: sȝ qꝛ Ds ad hoc ñ coopabit̃: qd̃ eẽt nũc miraculũ sicut i

[illegible]

lius stat᷒ h̃ regrit. 2ᵒ sic. Motus pcedens ⁊ q̃es seq̃ns sunt eiusdẽ rõnis: si. n. graue mouet̃ nãlr̃ deorsũ: q̃ñ erit ibi

[illegible]

quietis cũ illa q̃ erat cã mot᷒: pp qd̃ pot eẽ maior firmitas i quiete q̃ i motu. Sicut btĩ p̃us libere ⁊ nõ nec̃io ferebantur i btĩtudinẽ quã hñt: ita qꝫ poterãt ñ ferri: qꝛ sola cognitione enigmatica i illũ tẽdebant: sȝ nũc p visionẽ clarã i illo q̃escunt: ⁊ iõ nec possunt nõ quiescere: silr̃ i dãnatis qꝛ in via aderat g̃nalis iflux᷒ ad vtrũqꝫ: inde ẽ qꝫ idifferenter possunt bñ ⁊ male velle: sȝ postq̃ sunt i termino: diuina ordinatio hȝ oppositũ: vt aliq̃ñ sit status i motu creature spi

rirualis ficut erit ges ppetua i corporib⁹: vñ ficut i illo statu ꝛ situ i quo erunt stelle celi qñ cessabit motus celi in illo ppetuo remanebūt ita ꝛ i pposito. ¶ 3° arguit ꝙ angelus nec ante nec post peccare possit ꝛ ꝙ nō possit aliquo modo variare nec nisi bñ iudicare nec eligere: qꝛ angelus se hēt ad ōnes sicut hō ad pncī⁹ i iudicādo: qꝛ ñ discurrit ꝛ p ōns i c[illegible]edo: ſꝫ hō nō pōt non assentire pmis pncipiys speculabiliū nec agibiliū: nec pōt nō appetere vltimū finē: nec i talibus pt errare nec peccare. g angelus i nullis. ¶ Solo ꝙ tuꝫ ad ōnes nec to ōntes ex pmis principiys taꝫ i speculationibus ꝙ i agibilibus: verū ē ꝙ angelus se hꝫ ad illas sicut hō ad pncī⁹: qꝛ nō discurrit: ſꝫ ꝙtū ad alias nō oꝫ: imo nō ē possibile: qꝛ in mā ōtingēte nulla vlis ē va: ſꝫ subōrie simꝉ sūt vere ꝛ false: sicut ꝙ ois vel nulla mater diligit: ꝛ ꝙ ois hō vel nullus sit albus: ꝛ i talib⁹ nō necessitaꝛ itellect⁹ angeli. ois āt mā moralis ē ōtingēs variabilis ꝛ nō necīa quātuꝫ ad illa in qb⁹ peccaꝛ: vñ circa talia potuit ꝛ pōt intellectus angeli deficere ꝛ voluntas.

p^a 3 Quantuꝫ ad 3^m de mutua visione bonoꝝ ꝛ malorū sunt tres ōnes. ¶ Prima de visiōe malorum a bonis: qꝛ penas maloꝝ vident visione itellectuali ꝛ corporali. Intellectuali qdē ſp vident i deo penas malorū vt ꝛ beatitudo sua ōpatione ōry magis placeat ꝛ vt de eā sione vberiores gras agant. Uisionē ēt corporalē habebūt nō qdeꝫ i celo exñtes: pp maximā distantiā: ſꝫ egred[illegible] ad corporalr vidēdū: vel terrā opacā vsqꝫ ad ifernū trāseūdo deo ad nutū eis assistēte ad duo cor⁹ siꝉ locādū: vꝉ terra sic erit peruia ꝙ nō obstabit eis ad videndū ignē ꝛ ardentes: [illegible] ad videndū soleꝫ ꝛ stellas [illegible]

2^a 3 [illegible] ¶ 2^a 3 ē de ōpassione qꝛ sancti nō ōpatienꝉ dānatis: nec ſꝫ electionē nec ſm passionē: ſꝫ gaudēt de punitione coꝝ: nō qꝛ pena ſꝫ qꝛ iusta. Pri^m pꝫ: qꝛ ōpassio electionis ē volūtas delibatiua liberādi aliū a pena: quā nō hñt beati qꝛ discordarēt scienter a diuina iustitia [illegible] ꝛ nihil tale ē in btis re pectu cu[illegible] aut segregā rōnē [illegible] 3^m pꝫ [illegible]

3^a 3 [illegible] ¶ 3^a 3

est de visione bonoꝝ a malis: qꝛ possūt dānati videre bonos q sunt i alys iferni receptaculis. itē beatos vsqꝫ ad diē iudicy iclusiue nō aūt postea. Pri^m pꝫ. qꝛ sctī q erāt i limbo nec locū nec gaudiū hēbant nec pueri hūt in limbo q transcendāt bonū nāle. lꝫ g aie dāmnate nesciāt qd agaꝉ apud nos i mūdo: tñ qd agerēt patres i limbo ppe eos cognoscebāt: vñ diues vidit abraā ꝛ lazarū: ꝛ multo magis pueros i limbo quoꝝ staꝉ⁹ minus distabit a statu nāli aie sepate. sic āt [illegible] ſic [illegible] sepata [illegible] ꝛ [illegible] a qui pueri pdiderūt [illegible] cerent postea. 2^m pꝫ: qꝛ glias sctōꝝ corporalē vidēbūt i die iudicy: ꝛ ex illa ppēdent itellectu eos esse i glīa mētis inenarrabili quā dolebūt se pdidisse: ſꝫ i spāli eā scient ꝙtum fide in via eā didicerūt: qꝛ nūc fidē de vtraqꝫ [illegible] runt vꝉ si fidē hic nō hūerūt: ibi eis reuelabiꝉ qd pmiū demeritū pdiderūt vt amplius torqāꝉ. 3^m pꝫ: qꝛ post diē iudicy glo[illegible] videbūt oculo corporali [illegible] mētali nō apparet qre nō retineāt memoriter qd videbūt nisi qꝛ gregori⁹ dicit ꝙ postea nō videbūt: qd forte pro tanto ē qꝛ cū infirmitas corporalis grauis ab[illegible] vt aliud cogitare nō possit. sic dāmnati hoies occupata mēte dupliciter plus ꝙ plus. s. pena aie ꝛ corporis: nō poterunt illā gloriaꝫ cogitare quā antea cogitabāt: ſꝫ de demonibus nulla apparet ratio. ¶ Ad argumentū dicendum ꝙ charitas ē patiens ꝛ benigna: sed non ō iudiciū rōnis: maxime i beatis. ¶ Ad 2^m dicendum ꝙ lazarus erat cum abraam in limbo ꝛ non in gloria perfecta: quaꝫ nobis concedat trinus ꝛ vnus deus per infinita secula benedictus. Amen.

¶ Explicit scriptum in quartū sententiaꝝ Clarissimi Acutissimiqꝫ doctoris Petri de Palude patriarche Hierosolymitani ordinis fratrū predicatoꝝ perquādiligentissime Impressum Uenetiis per Bonetum Locatellum Bergomēsem ex mādato Nobilis viri Octauiani Scoti Ciuis Modoetiēsis. Anno a natali partu Intemerate Uirginis nonagesimotertio cum Quadringentesimo supra millesimum. XII. Kalendas Octobris.

¶ In laudem Petri de Palude ordinis predicatorum Patriarche Ierosolymitani in fine quarti sententiarum loquitur ipse auctor.

Dum pater aurata velatus tempora mitra
  Templa Palestinis sacraqꝫ iura darem:
Me Solymi atqꝫ Arabes erithreaqꝫ littora norant.
  Clarus eram aegaeo Pamphilioqꝫ mari.
Uenerat ad patrios celebris mea phama penates
  Gloria celtiberis saepe canenda meis.
Functus ego humanis concessi ad sydera rebus.
  Et mea sunt paucis cognita scripta viris.
Meqꝫ diu obscura pressere silentia nocte
  Nostraqꝫ vix vllis scripta reposta locis.
Repperit hec tandem diuino numine Paulus
  Soncinas: patriy Gloria lausqꝫ soli
Et horata diu ꝛ multo limata labore
  In populos celeri iussit abire pede.
Ut ego laudarim tibi nostra volumina lector
  Sed scio: lecta coles: ꝛ relegenda petes.
Inuenies quid conueniat quid pugnet honesto:
  Et pereat multis mens scelerata modis.
Tot demum sacras leges vbi legeris: ipse
  O quantum dices vtilitatis habent.
Uale

Aliud

Ille Palestinis antistes clarus in oris
  Patricius Petrus gloria celtiberis.
Ecce redit vasto post longa obliuia mundo
  Comptior: atqꝫ omni fert regione pedem.
Hoc Soncinati debet per secula Paulo
  Et volat exempta candidus orbe nota.

Aliud.

Sāctus idumeas antistes missus ad aras
  Inclita celtibere gloria Petrus humi
En sacras leges miseroqꝫ pericula vitae
  Pandit: ꝛ Ambrosias spargit in orbe dapes.
Huc huc ancipiti si cui mens fluctuat aestu
  Aut vorat admissi conscia flamma mali
Consulat hos tripodas audita oracula seruet
  Dispeream si non sit sibi parta quies.
Uale

Prima conclusio est q̄ confirmatio inducit cognationem spiritualem dirimentem matrimoniū sicut baptismus.
Secunda conclusio est q̄ simile est de tenentibus ꝯfirmatū ⁊ de eleuātibus baptizatū q̄tū ad cognationē spūalē.
Tertia conclusio est q̄ vir ⁊ vxor non debent se nec filios tenere hic sicut nec in baptismo.
¶ Tertia q̄ō ē de subo ꝯfirmatōis habēs tres articulos.
Primus articulus de membro. habet duas conclusiones.
Pria ꝯclō q̄ ꝯfirmatio faciēda ē in frōte de nec̄itate sac[illegible]
Scḋa ꝯclusio q̄ frons dʒ ligari q̄adusqʒ chrisma desiccet.
¶ Secūdus articulus de tempore habet tres cōclusiōes.
Pᵃ ꝯclō q̄ chrisma solū i die cene dʒ ꝯfici q̄lʒ āno tp̄e nisse.
Scḋa ꝯ q̄ ꝯfirmᵒ ⁊ cetera sacra a ieiūis dn̄t suscipi ⁊ ꝑfic[illegible]
Tertia conclusio q̄ confirmatio potest dari tp̄e īterdicti sicut baptismus ⁊ penitentia ⁊ chrisma confici.
¶ Tertius articulus de loco habet tres conclusiones.
Pria ꝯ q̄ ꝯfirmaᵒ pt dari i oī loco decēti ⁊ nō solū i ecclīa.
Scḋa ꝯ q̄ ep̄s nō dʒ ꝯfirmare ēt subditū ex suā diocesim.
Tertia conclusio q̄ archiepiscopus visitans diocesim suffraganei potest ibi confirmare suos.
Quarta questio de ministro vtrum solus episcopus sit ministrer confirmationis habet tres articulos.
Primus articulus de tenente habet quinque cōclusiōes.
Prima conclusio q̄ mulier non debet tenere ſm quosdā.
Secunda ꝯclusio q̄ plures non debēt tenere sed vnus tm̄ sicut in baptismo quod non seruatur.
Tertia ꝯclusio q̄ nō ꝯfirmatus nō debet tenere hic: sicut in baptismo non baptizatus non debet tenere.
[illegible] tenere i ꝯfirmatōe.
Quinta conclusio q̄ non debent se mutuo tenere.
¶ Secundus articulus de ꝯfirmādo hʒ q̄ttuor ꝯclones.
[illegible] capax ꝯfirmationis sic ⁊ bapt.
2ᵃ ꝯ ē q̄ ēt paruuli pn̄t ꝯfirmari: sʒ nō debēt an̄ vsuʒ rōnis.
Tertia ꝯclō q̄ surdi ⁊ muti possunt ⁊ debēt confirmari.
Quarta ꝯclō q̄ infirmi ⁊ mouētes pn̄t ⁊ debēt ꝯfirmari.
¶ Tertius articulus de cōfirmatione habʒ tres ꝯclones.
Prima cōclusio q̄ solus ep̄s habet ex officio ꝯfirmare.
Secunda ꝯclō q̄ sacerdos nō inferior potest cōfirmare ⁊ minores ordines conferre ex commissione solius pape.
3ᵃ ꝯclō ē q̄ electᵒ in papā nō ꝯsecratus nō pt h̄ ꝯmittere.
Octaua di. habet tres questiones de eucharistia.
o Prima vtrū eucharistia sit sacrm̄ hʒ tres articulos.
¶ Primᵘ artiᵒ ē ꝺ dignitate euchar̄istie hʒ tres ꝯnes.
Pᵃ q̄ eucharistia ē dignissimū sacrʒ ⁊ plusq̄ꝫ sacramentū.
Secunda q̄ eucharistia est tm̄ vnum sacramentum.
Tertia ꝯclō de diuersis nominibus huius sacramenti.
¶ Secūdus artiᵒ de ꝓfiguratōe eucharistie hʒ tres ꝯnes.
Prima ꝯclusio q̄ quedā sacra ꝓcesserunt realiter: quedaʒ figuraliter: quedam neutro modo.
Secūda ꝯclusio de multiplici figura eucharistie.
[illegible] melchisedech.
¶ Tertiᵒ articulus de istitutōe eucharistie hʒ tres ꝯnes.
Pᵃ ꝯclō ē q̄ debuit istitui aliqḋ sacrm̄ realiter cōtentiuū.
2ᵃ ꝯclō est q̄ sacrʒ xp̄i cōtētiuū nō debuit istitui a [illegible].
Tertia ꝯlō q̄ eucharistia congrue ī cena dn̄i f[illegible].
¶ Secunda questio vtrum eucharistia sit tm̄ sumenda a ieiunis habet tres articulos.
[illegible] sumēda a ieiuno stomacho habet tres conclusiones.
Pria cōclusio q̄ nō ē sumēda nisi a ieiūo nisi ꝑꝑ nec̄iatē.
2ᵃ ꝯclō q̄ cōicare pᵒ prādiū n̄ ē malū de se sʒ q2 ꝓhibituʒ.
Tertia ꝯ q̄ sūptio eucharistie regrit ieiūᵐ nāe nō ecclesie.
¶ [illegible]
Prima ꝯclō q̄ oīs cibatio ⁊ potatio ꝓprie ipedit cōionē.
Scḋa ꝯclō ꝺ reliquijs cibi i ore remanētibᵘ: q2 n̄ ipediūt.
[illegible]

Tertius artiᵒ. An post cōionem sit ieiunādū hʒ tres ꝯnes.
Prima cōclusio q̄ post cōionem sunt grē agende. sed non est necesse antiquum seruare.
Scḋa ꝯclō q̄ ieiunus dr̄ q̄ citra mediā noctē nihil sūpsit.
Tertia conclusio q̄ nō dormire post cenā non impedit.
¶ 3ᵒ q̄ō de forma vtrū vna depēdeat ex alia hʒ. 3. articl'os.
Primus articl's de forma corporis q̄ se hʒ tres cōclusiones.
Prima ꝯclō q̄ hec ē forma ꝯgrua. hoc est. n. corpus meū.
Secunda conclusio de singulis verbis in speciali.
Tertia conclusio quomodo hec verba possunt verificari.
¶ Secūdus articulus de forma sanguinis hʒ tres ꝯclones.
Pᵃ ꝯclō de opiōne. q̄ h̄ ē sanguis meᵘ ⁊ hoc ē tm̄ de forma.
Secūda conclusio ē de opinione bt̄i Tho. cōtraria q̄ totū ē de forma vsqʒ ibi i remissionē peccatoꝝ inclusiue.
Tertia cōclusio ē declaratio particulaꝝ forme in speciali.
¶ 3ᵘ articl's de ꝯparatiōe formaꝝ ad īuicē hʒ tres ꝯclones.
Prima conclusio q̄ forme non se mutuo expectant.
Secunda conclusio de suppletiōe sacerdotis deficientis.
Tertia ꝯclō q̄ sine v̄bis p̄oribus ⁊ posterioribus cēt sacrʒ.
[illegible]
n Pᵃ q̄ō vtrū pctōr possit sumerē cōpᵘ xp̄i hʒ. 3. articl'os.
¶ Primᵘ artiᵒ de diuersis mōis māducādi hʒ. 3. ꝯnes.
Pria ꝯclusio ē q̄ ꝯuenienter sumit ꝑ modū māducationis.
2ᵃ ꝯclusio q̄ ē duplex modus māducādi. s. sacralr̄ ⁊ spūalr̄.
3ᵃ ꝯ q̄ māducatio sacralis ē de nec̄itate ex statuto ecclesie.
¶ Secūdus articulus q̄uo creatura intellectualis sumat corpus christi habet tres conclusiones.
Prima ꝯ q̄ pctōr sumit cōpus xp̄i ⁊ realiter ⁊ sacralr̄ q̄s.
Secunda ꝯclusio q̄ āti q̄ p̄res māducauerūt xp̄ʒ nō sacrʒ.
Tertia cōclusio q̄ angl's i corpe ēt assumpto nō māducat.
¶ 3ᵘ articl's de creatura irrōnali q̄uo sumat hʒ tres ꝯnes.
Prima cōclusio q̄ brutū nō pt sumere aliqḋ aliud sacrm̄.
Secunda cōclusio q̄ brutū vere pōt sumere istud sacrm̄.
[illegible]
[illegible] articulos.
Primᵒ artiᵒ i q̄ casu pctōr cōicans peccat ⁊ in q̄ nō peccat.
¶ Scḋs artiᵒ de grauitate indigne cōicatis hʒ tres ꝯnes.
Pᵃ ꝯ q̄ pccm̄ istud ē q̄si mediū iter pctā i deum ⁊ primuʒ.
[illegible]
3ᵃ ꝯ q̄ pctā carnalia plus faciunt indignuʒ ſm q̄d q̄ꝫ alia.
¶ Tertiᵒ articl's de visu ⁊ tactu pctōris hʒ tres ꝯclones.
Pᵃ ꝯ q̄ pctōri nō excōicato nec iterdcō lʒ videre cōpᵘ xp̄i.
Secūda ꝯclusio q̄ nō lʒ peccatori tangere nisi i nec̄itate.
Tertia ꝯlō q̄ lʒ peccatori a videndo se ad tp̄s abstinere.
¶ Tertia q̄ō vtrū polluto liceat cōicare hʒ tres articulos.
Prius articl's de pollutiōe nocturna hʒ tres cōclusiones.
Prima ꝯ q̄n̄ ⁊ q̄uo ⁊ q̄le peccatum sit pollutio nocturna.
Scḋa ꝯlō q̄uo pollutio nocturna impedit communionē.
Tertia conclusio q̄ pura illusio demonum non impedit.
¶ Scḋs articl's de pollutōe m̄rimōiali hʒ tres ꝯclusiōes.
Pᵃ ꝯ q̄ certis diebus abstinere ab vxoribus est consiliuʒ.
[illegible]
Tertia conclusio q̄ die cōionis nō est debitum petēdum.
¶ Tertius articulus de imundicia corpali hʒ tres ꝯnes.
[illegible]
3ᵃ ꝯ ē de sacerdote leproso q̄ pōt celebrare n̄ puᶜᶜ sʒ eccl'ie.
¶ 4ᵃ q̄ō an peccatori cōio sit negāda hʒ tres articulos.
Primᵒ articulus de peccatoribᵘ an eis sit cōio negāda hʒ vndeciʒ ꝯnes ꝯprehēdentes q̄n̄ sit negāda ⁊ q̄n̄ non.
2ᵘ artiᵒ de amētibᵘ ⁊ freneticis q̄n̄ sūt cōicandi ⁊ q̄n̄ non.
3ᵘ artiᵒ ꝺ pueris: q̄ carētes vsu rōnis n̄ sūt cōicādi: al's sic.
Decia di. ꝺ existētia xp̄i i sacro habet q̄ttuor q̄ōnes.
o Pᵃ q̄ō vtrū xp̄s sit i altari realiter hʒ duas opiones.
Pᵃ opi. Du. q̄ ē ibi ꝑ ſalē p̄n̄iaʒ vel exhibitōeʒ p̄n̄tie.
2ᵃ [illegible]

[illegible]
pᵒ opi. durādi ꝙ pētere ē actᵘ vtutis moralꝰ ptinētis ad iu/
2ᵒ petri ꝙ penitere sensitiuū sit actus virtutis pnie: ꝛ ꝙ pe
nitere ē pprius actus virtutis ꝛ huiꝰ ꝯ primam opionē.
❡ 3ᵃ qō de pnia ī ꝯpatōe ad alias virtutes hꝫ.3.articulos.
[illegible]
Secūdus ꝙ ē ianua ꝛ fundamentū virtutum aliquo mō.
Tertius articulus de diffinitionibus eius.
[illegible]
Tertius de illis ī qbus nō ē nec fuit sicut ī xpo ꝛ dānatis.
[illegible]
Prima ꝙ vera penitentia potest interrumpi.
[illegible]
❡ Scōs arti. qñ restituit virtutes necessarias nō dignitatē.
Tertius quō viuificat mortificata nō mortua. (eius.
4ᵒ arti. ꝙ pnia vtᵒ īfusa nečia ē oībᵒ: acqsita nulli nisi actᵒ
Uitadecia di. de restitutōe ꝛ satisfactōe hꝫ.5.que/
v ❡ pᵃ qō de satisfactōe ī se hꝫ.5. articu (stiones.
pᵒ arti. ꝙ satisfactio ē potis hōi. ī vtute passiōis xpi.
Secundus quem preceptum impedit satisfactionem.
Tertius quō pctm̄ impedit satisfactōeꝫ: ꝛ qñ oꝫ reiterare.
4ᵒ arti. tangit q̄sdā obiectōes cōtra tertiū ꝛ eaꝝ solutōes.
5ᵒ arti. quō pctm̄ mortale vel veiale īpedit meritū ꝯdigni
ꝛ ꝯgrui: ꝛ ad qd valeāt bona facta in peccato mortali spe
cialiter quo ad diminutionem pene.
[illegible]
pᵒ articulus ꝙ restitutio est faciēda: nisi in certis casibus.
[illegible]
3ᵒ a q̄ sit restituᵒ faciēda de q̄ danꝰ vsus: Jussio cōsiliuꝫ ꝛc.
[illegible]
a socijs in exercitū ꝛ de dn̄o qui vsurarios talliat ꝛ huiꝰ.
[illegible]
pᵒ ꝙ elemoᵃ ēps satisfactōis: ꝛ potissiᵃ vnoᵉ: alio mō non.
2ᵒ de nečate elimoᵉ qñ sit ī pcepto vl ī ꝯsilio vel ī phibitiᵉ.
3ᵒ arti. de vtilitate elimosyne; qꝛ plus valet simul oīa da/
re q̄ distribuere: ꝛ plus in vita q̄ in morte.
[illegible]
5ᵒ ō qbᵒ fit: vtꝝ de vsuris: ludis: meretricio: mūeribᵒ ꝛ hō.
6ᵒ a qbᵒ sit faciēda vtꝝ ab vxore: filio: suo: monacho ꝛ hō.
[illegible]
genti: propinquo: predicatori ꝛc.
[illegible]
Tertius de tpe ieiunij taxato a iure ꝛ de consuetudine.
[illegible]
Quitus an totiens frāgaꝰ q̄tiēs comedit hꝫ tres opiones.
❡ Quinta qō de oratione habet tres articulos.
Primus de necessitate orationis ꝛ qui tenentur ad horas.
2ᵒ arti. ē de mō orādi ꝙ ad attentionē: ꝯtinuitatē ꝛ huiꝰ.
Tertius arti. ē de effcū orōnis ꝙ ē meritoria ꝛ satisfcōria
ꝛ hōꝛ: ꝛ an lucreꝰītegre distributionesꝫ q deest a pte hore.
Extadecia di. de ptibus pnie: de veialibus: circūstā
t tijs: impedimentis habet quattuor questiones.
❡ Pria qō de remissiōe venialiū hꝫ tres articlos.
[illegible]
nec voluntate pertinaci: sed bene sine alio veniali.

2ᵒ de cā remissiōis: qꝛ sine [illegible]
[illegible]
Tertius de spectaculis turpibus ꝛ curiosis q̄ impediunt.
Quartus de negotiatione: pedagijs ꝛ militia que īpediunt
ratione loci. temporis: conditionis ꝛ modi.
❡ Tertia questio de circunstantijs habet tres articulos.
pᵒ arti. de nūero circūstātiaꝝ q̄ ꝯtinēꝰ ī tribᵒ paribᵒ vsuū.
Scōs de effcū circūstātiaꝝ quō aggrauāt: mutāt: alleuiāt:
ꝛ quō religioso ē mortale quod seculari est veniale.
3ᵒ ō ꝯfessiōe nečia circūstātiaꝝ qñ mutāt vl qñ aggrauāt.
❡ Quarta qō vtꝝ pnia habeat partes hꝫ tres articulos.
pᵒ arti. de partibᵒ pnie q̄ sūt potētiōales: subiue. ītegrales.
Secundus de contritione ꝙ ē pars sacramēti essentialis:
quāuis durandus neget.
[illegible]
Eciasepti di. de ꝯfessiōe ꝛ ꝯtritōe hꝫ octo q̄stiones.
o ❡ pᵃ. qō de ꝯtritione an deleat pctm̄: hꝫ sex articu.
Primus articulus de q̄ditate ꝯtritionis quantū ad
diffinitiōes: concurrentia ꝛ de attritione.
2ᵒ de obō ꝯtritōis: qꝛ de pctō pprio: pctō quolibꝫ mortali.
3ᵒ de duratōe ꝯtritōis: qꝛ p totā vitā hāc: nō ꝯtinue nec pᵒ.
Quartus de effectu ꝯtritionis: qꝛ remittit culpam: partem
pene non confessionem.
5ᵒ de effcū ꝯtritōis quō dolor eiᵒ dꝫ eē maior ꝛ maximus.
Sextus de preelectione peccati vel damnationis: qꝛ ma/
[illegible]
❡ Secunda q̄stio de nečitate ꝯfessionis hꝫ sex articulos.
Primus articulus quid sit confessio: vbi sunt quattuor de
scriptiones cum suis correlarijs.
Secundus quo iure sit introducta confessio.
Tertius ꝙ ꝯfessio ē actus vtutis que est veritas ꝛ iustitia.
Quartus de quibus sit necessaria ꝯfessio: qꝛ non de venia/
libus sed mortalibus habentibus sacerdotem.
Quītus de tpe: qꝛ nō obligat añ annū: nisi in qnqꝫ casibus.
[illegible]
sat in tempore: nisi solus papa.
❡ 3ᵃ qō an ꝯfessio sit faciēda pprio sacerdoti. 3. articulos.
Primus ꝙ confessio debet fieri sacerdoti ꝛ pprio: ꝛ quo/
modo papa circa hoc potest dispensare.
[illegible]
ciali quantum ad omnes fideles.
Tertius qñ liceat ꝯfiteri alieno sacerdoti: qꝛ ī octo casibᵒ.
Quarta questio an confessio possit fieri aliēo sacerdoti de
licentia proprij habꝫ tres articulos.
Primus articulus quis est ille proprius sacerdos qui pōt
committere: quia ordinarius non alius.
Secundus quis iudicetur ordinarius in foro conscientie
in generali ꝛ in speciali de quibusdam.
Tertius de effectu commissionis: qꝛ alio etiam īscio ꝛ in/
uito ꝛ teneꝰ curatus sacramēta ministrare: nec teneꝰ ite/
ruꝫ cōfiteri etiaꝫ si cōmissariᵒ erat simplex sacerdos vel
religiosus: ꝛ de omnibus ordinibus reprobatis: ꝛ qd iuris
quando committens excōicaꝰ vel moritur.
❡ 5ᵃ qō an ꝯfessio dimidiata sit iterāda hꝫ tres articulos.
Primus arti. qñ ꝯfitēs hꝫ casus retētos quomō dimidia/
re vel ītegrare dꝫ īferiori ꝛ superiori. hꝫ quinqꝫ opiones.
Secundus ꝙ regulariter confessio dꝫ esse integra per ra/
tiones Thome que impugnantur.
[illegible]
❡ Sexta questio vtrum impedimentum occultuꝫ faciat
confessionem iterari habet duos articulos.
[illegible]

Prima opinio q si confessor habens occultum impedimētum erat ordinarius valet alias non.
2ª opio q si habēs sciebat suū ipedimētū nō valet: als sic.
Tertia opio q tenet iterum cōfiteri sed non ante annum.
Quarta opio q idistīcte tenet itez ↄfiteri ↄperto ipedi°.
Quinta opinio q bona fide confessus habenti occulte impedimentum est liberatus.
¶ Septima qō vtr ↄfitens impenitēs impleat preceptū ecclesie habet quinq opiniones siue articulos.
Prima opinio dicit q implet preceptum ecclesie que non potest precipere actum interiorem.
2ª opinio ē q talis ē transgressor pcepti etiā quo ad verba.
3ª [illegible]
4ª q eccl'ia nō pt pcipe ↄfessionē nisi pcipien° eucharistiā.
5ª q liberatur a pcepto eccl'ie: dum tñ dicat alia peccata.
¶ [illegible] habet tres opiniones siue articulos.
Prima opio durādi q non valet etiam recedente fictiōe.
Secunda opio beati Thome q valet recedente fictione.
3ª [illegible] Tho.

D Ecimaoctaua di. de clauib° eccl'ie hz octo qstiones.
¶ Prima qō de maiori excommunicatione an debeat esse in ecclesia hz quattuor articulos.
1ª arti. qd ē excōicatio ꝛ q ē m'tiplex sepatio a suffragijs.
Secūdus est q in ecclesia debet esse excommunicatio: nō tamen nisi pro mortali ꝛ contumacia.
Terti° q excōicatio ēt iusta ē timēda nisi sit nll'a.
Quartus in quibus casibus excōicatio sit nulla ipso iure.
¶ [illegible]
[illegible]
[illegible] singularis in loco subdito: non alibi ꝛ hz qttuor articl'os.
¶ Tertia qō de sententijs latis a canone hz duos articl'os.
[illegible]
[illegible]
¶ [illegible] articulos.
Primus arti. de effectibus eius in generali qui sunt duo.
Secūdus arti. de effectibus ei° i speciali qui sunt quinq.
¶ 5ª qō de absolutione ab excōicatione hz tres articulos.
[illegible] circa iniectionem manuum in clericos.
Scōs qs possit absoluere a sn̄ia hōis: ꝛ qūo ofr a sn̄ia iuris.
Tertius tangit cōia vtriusq sentētie quo ad absolutionē.
¶ Sexta questio de minori excōicatione hz tres articl'os.
Prim° qb° modis incurrat participando: ꝛ versus de hoc.
[illegible] los versus: vtile: lex ꝛcetera.
3ª de effcū eius q ad culpā venialē ꝛ mortalē ꝛ penā iuris.
¶ Septima questio de suspensione habet tres articulos.
Primus in quibus casibus epi ꝛ superiores sunt suspensi.
Scōs arti. in qb° casibus iferiores epis ꝛ nō illi sūt suspēsi.
3ª arti. de effcū suspēsiōis q ad irregularitatē ꝛ alias pēas.
¶ Octaua qō de interdicto habz quattuor questiuncl'as.
Prima de interdictis ꝛ pollutionibus latis a iure in loca vel populum: ꝛ habet quattuor articulos.
Secunda de illis que tempore generalis interdicti conceduntur vel prohibentur ꝛ hz vndecim conclusiones.
3ª de pena violātiū iterdictū ꝛ pollutionē ꝛ hz septē ↄnes.
Quarta de compendioso tractatu: de materia iterdicti replicans ꝛ addens habens viginti articulos.

D Ecimanona dist. de vsu clauium ꝛ correctione fraterna habet quattuor questiones.
¶ 1ª qō vtruz claues sint i eccl'ia hz tres articulos.
Primus arti. de 3ª distictiōe clauis auctis: ordis: ꝛ scie: ꝛc.
Secundus de effectu clauium quo ad culpam.
Tertius de effectu clauium quo ad penam.
¶ [illegible] articulos.
Primus de habētib° claues: qz soli clerici noui testamēti.
Secūdus de vsu: qz solus sacerdos nō precisus hēt vsū.
Tertius an quilibet quemlibet aquolibet vbilibet ꝛ per quemlibet possit absoluere.
¶ Tertia qstio de correctione fraterna hz tres articulos.
Primus quid sit correctio fraterna.
Secundus an sit i pcepto: qz sic: lz aliqui aliqn do excusent.
Tertius qui tenent ad illud: qz omnis homo subdit° peccator ꝛ alius habet septem conclusiones.
¶ Quarta questio de denunciatione an debeat precedere secreta admonitio habet septem conclusiones.
1ª q si ē dlictū publicū simplr: n̄ reqrit secreta admōitio.
Scōa q si sit occultū ꝫ pbari pōt: locū hz ordo euangelij.
Tertia quādo nō pōt ↄuinci: qz tunc prius secreto corrigēdus: postea pposito tanq patri non iudici occulte dōm ē.
Quarta si est peccatum communitati nociuum nec presumitur correctio: statim denunciari potest.
5ª q si notabile detrimētū tertij: idē q ad eius idēnitatē.
Sexta q si solum nociuum peccanti: idem: ꝛ potest adhiberi ad videndum etiam qui nesciuit.
Septima q si per prohibitionem melius speratur corrigi q per obseruationem: nulli debet ostendi.

V Igesima distin. de finali penitentia ꝛ indulgētia habet quattuor questiones.
¶ Prima questio vtruz aliquis in morte possit vere penitere habet tres articulos.
[illegible]
Secundus quomodo qlibet quēlibz tūc possit absoluere.
Tertius quomodo mors sit satisfactoria.
Secunda questio vtruz confitens impleta penitētia iniuncta sit immunis habet tres conclusiones.
1ª ↄ qūo sacerdos dz pniaz discrete moderari ꝛ arbitrari.
Secūda conclusio q plus valet penitētia a sacerdote imposita q per se ipsam sumpta.
Tertia conclusio q impositio maioris vel minoris penitētie hic habet efficaciam non alibi.
Tertia qō vtr vnus p alio possit satisfacere hz 3. articl'os.
Primus quomodo viuus possit satisfacere pro viuo.
Secundus quomodo viuus possit satisfacere pro mortuo.
Tertius i cōmuni quomō vnus possit satisfacere pro alio.
¶ Quarta questio de indulgentijs habet tres articulos.
Primus articulus de causa ꝛ quantitate valoris indulgētiarum in generali ꝛ in speciali.
Secundus articulus de auctoritate quis possit conferre eas ordinarie quis delegare ꝛ quātum: ꝛ quando plures simul: ꝛ q non plus possunt q vnus.
Terti° [illegible] ꝛ mortuis.

V Igesimaprima distin. de purgatorio: generali cōfessione ꝛ sigillo habet tres questiones.
¶ Prima qō de purgatorio habet tres articulos.
Prim° de purgatorio quo ad locum ꝛ penam ꝛ tortores.
Secundus articulus de remissione culpe in purgatorio: ꝛ quid sit remissio macule ꝛ q i inferno nulla culpa remittitur: in purgatorio venialis tm̄.
Tertius de purgatorio quo ad remissionem pene: qz omnis pena remittitur in purgatorio ꝛ in inferno nulla: ꝛ q tardius ꝛ citius purgantur aliqui q alij.
¶ Secunda [illegible] hz tres articulos.
Primus articulus de effectu generalis confessionis sacramentalis ꝛ nō sacramentalis quo ad venialia ꝛ meritum.
Secūdus de effectu ipsi° quo ad remissionez mortalium.
Terti° de veritate ↄfessiōis: qz i nullo lz mētiri: ꝛ de fictōe.
¶ Tertia questio de sigillo cōfessionis hz tres articulos.
Primus articulus quis tenetur celare confessionem ꝛ an tertius a casu audiens teneatur celare.

Secundus de his ad que se extendit sigillum confessionis [illegible] de non peccatis et de tertia persona.
3ᵘˢ [illegible] revelare [illegible] per peccatum usurarii vel [illegible] propter licentiam confitentis vel aliunde scitum licet dicere materialiter auditum in confessione.

Igesimatertia di. de reditu peccatorum et forma penitentie habet .3. questiones.

¶ p.ᵃ qō utrum pctā semel dimissa redeant hz .3. 9ōes.
p.ᵃ [illegible] redeunt [illegible] nec quo ad culpā [illegible].
2ᵃ 9. q aliquo mō redeunt quo ad penā damni.
3ᵃ 9. q redeūt ī parte quo ad penā sensus fm proportionē.
¶ Secunda [illegible] utrum damnato ad mortem debeat confessio denegari habet .3. conclusiones.
p.ᵃ [illegible] ad mortē ñ ē [illegible] nec eucharistia neganda.
Secunda [illegible] damnatus debet socios accusare [illegible].
Tertia [illegible] q metu mortis mentiens se [illegible] famas peccat mortaliter.
¶ Tertia qō de forma absolutionis hz .3. conclusiones.
Prima 9 de his que pertinent ad formam antecedētis.
Secunda 9 de pertinentibus ad formam essentialiter.
Tertia 9 de pertinentibus ad formam consequenter.

Igesimaqᵃ di. de extrema unctiōe hz q̄tuor qōes.

¶ p.ᵃ qō de extrema unctiōe q̄ ad eēntiā hz .3. arti.
pmus arti. de mā hui⁹ sacri q̄ ē oleū p epz ɔsecratū.
Secundus articulus de forma huius sacramenti que triplex invenitur fm diversas ecclesias.
Secundus articulus de composito [illegible] verum sacramentum et unum non necessarium simpliciter.
¶ 2ᵃ qō de ministro extreme unctionis hz .3. articulos.
p.ᵒ arti. q minister ppri⁹ ē solus sacerdos ñ laic⁹ nec diacon⁹.
2ᵒ arti. [illegible] necessitate [illegible].
3ᵒ arti. q suffic̄ unus nec plres pficiūt eēntiam nisi in casu.
¶ 3ᵃ qō de [illegible] articulos.
p.ᵒ arti. q inūgēdus dz eē ifirmus corporalr et periculose.
2ᵒ arti. q dz eē vel fuisse ifirmus spūaliter .i. pctō actuali.
Tertius arti. in qbus ptibus dz fieri et de mutilatis et epis.
¶ Quarta questio de effectu habet .3. conclusiones.
Prima 9 de primo effectu qui est remissio peccatorum.
[illegible] de secundo effectu [illegible].
Tertia 9. q non imprimit characterem et ideo iteratur.

Igesima4ᵃ di. de sacro ordine hz .7. questiones.

¶ Prima qō utrum ordo sit sacrm hz .3. articlos.
Primus articulus est quid sit ordo diffinitive.
Secundus q ordo est verum sacrm non solū sacrdotiū.
Tertius q ordo est tm̄ unum sacrm et non .7.
¶ 2ᵃ qō ō charactere [illegible] hz .3. arti.
p.ᵒ arti. de [illegible] nec pauciores.
2ᵒ arti. de effectu q ē res tm̄ quo dat gra ēt i non sacro.
3ᵒ arti. de charactere q ī quolz ipmit et q sunt sil' multi.
¶ 3ᵃ qō ō ānexis ordini et p ō corona an sit ordo hz 4ᵒʳ arti.
Primus arti. q corona nō ē ordo sz dispō ɔgrua nō necia.
Secundus articulus de subiecto quia prohibentur mulieres: infantes: layci: bigami et huiꝰ.
Tertius articulus de ministro qui est episcopus: sed ex commissione abbates et presbyteri cardinales.
Quartus articulus de effectibus corone qui sunt octo.
¶ Quarta questio de actibus ordinū hz octo articulos.
Primus articulus de ordine clericatus q corona et prebēde possunt dari impuberi.
Secundus de hostiario qui est primus ordo.
Tertius de ordine lectoratus qui est secundus.
Quartus de tertio ordine qui est exorzistatus.
Quintus de quarto ordine qui est acolythatus.
Sextus de ordine subdiconatus qui est quintus.
Septimus de ordine diaconatus qui est sextus.
Octavus de ordine [illegible] qui est septim⁹ et de manifesto usurario penitente.
¶ [illegible] tres articulos.
p.ᵒ de vestibus sacerdotalib⁹ in gnāli et in spāli q̄ sunt sex.
Secundus de pontificalibus indumentis q̄ sunt novem.
Tertius de vestibus archiepalibus .i. de cruce et palio.
¶ Sexta questio an in ecclesia sit aliqua maior potestas sacerdotali habet .3. articulos.
p.ᵒ arti. ō ptāte iurisdūōis absolute: qz illa hz grad⁹ fz oēs.
2ᵒ ō ptāte iurisdūōis ī casu necītatī in q̄ qlz sacerdos ē pp⁹.
Tertius de ptāte ɔsecrationis q̄ habet duas opiniones.
p.ᵃ q sūma ptās ordis et ɔsecratiōis ē in simplici sacerdote.
2ᵃ q ī simplici epō ē sūma et maior q̄z ī simplici sacerdote.
¶ 7ᵃ qō ē ō epatu an sit ordo et hz tres opiniones.
Prima opinio btī thome q est ordo uno mō: alio mō nō.
Scōa opinio durādi q non est sacrm sz tm̄ sacramentale.
3ᵃ opīo petri q ē ps suppma sacri ordis sacdotij et eēntialr.

Igesimaquinta di. de ordinantibus et impedimentis ordinandoꝝ habet quinque questiones.

¶ Prima questio utruz omnis et solus episcopus possit ordinare habet tres articulos.
p.ᵒ arti. q ōis eps pōt ōi hōi ordines ɔferre ēt degradatus.
2ᵒ q solus epūs iure suo ordinat sz ex commissione alij.
Tertius de ordinatis ab illo qui resignavit epatui.
¶ 2ᵃ qō de tpibus ordinationū habet quinque articulos.
p.ᵒ [illegible].
Secūdus de tpe et etate ordinandoꝝ q̄tū ad .9. ordines.
Tertius de tpe ordinum silr q̄tum ad novem ordines.
Quartus de etate beneficiandorum quo ad simplex beneficium [illegible].
5ᵒ de tpe ifra qō curatus dz ordinari et de pena omittētis.
¶ Tertia [illegible] articlos.
Primus de ipedimento nāe quo ad feminas et infantes.
2ᵒ de [illegible] homicida.
Terti⁹ ō corpe vitiatis q̄ repellunt a sacro ordiē et q̄ nō.
¶ 4ᵃ qō ō simo⁹ an pp⁹ possit cōmittere simo⁹ hz .3. arti.
p.ᵒ arti. de ōnibus ɔcorditer confessis: qz pena iuris cessat.
2ᵒ de distictiōe q aliq̄ sunt simoniaca ō se: aliq̄ qz phibita.
3ᵒ arti. de simonia ī bñficijs ecclesiasticis hz duas opiones.
Prima opinio iuristarum q pp⁹ in venditione talium non committit simoniam.
Secunda opinio theologorum q pp⁹ in [illegible] committat simoniam sicut non pp⁹.
¶ Quinta questio utrum simonia mentalis obliget ad resignationem habet tres articulos.
Primus articl's de essentia et pena et dispēsatione simonie.
Secundus de materia et actibus et rebus in quibus habet locuz simonia .opi. du. et pe.
Tertius quibus modis et medijs formaliter cōmittatur.

Igesimasexta di. de matrimonio hz q̄tuor qōnes.

¶ Prima questio quid sit matrimonium habet tres articulos.
Primus articulus de quid nominis et nominibus matrimonij et rationibus nominum.
Secundus de qd rei et de .5. diffinitionibus matrimonij.
Tertius de auctē tpe: et loco institutionis matrimonij.
¶ 2ᵃ qō utrum mrīo⁹ sit licitum habet .3. articulos.
Primus q actus matrimonij ē licitus et meritorius et matrimonium ipsum.
Secundus an excōicato: interdicto suspenso liceat ɔhere.
Tertius an liceat accipere meretricem in uxorem.
¶ Tertia qō utrum mrīo⁹ sit in precepto hz .3. articulos.
p.ᵒ de precepto legis divine quō durat: et tm̄ excusamur.
Secundus de precepto canonicum quomodo contraria intentio faciat nullum et de professione.
3ᵒ de precepto [illegible] clericos.
¶ Quarta qō utrum mrīo⁹ sit sacrm hz duas opiniones.

maleficiatis habet duas questiones.
Prima qō de impedimentis hȝ.3.articulos.
Primꝰ de ipedimentis pp ecclie vetitū ⁊ tps feriatum.
Secundus de criminibus que impediunt ⁊ non dirimunt ⁊ de versibus qui sunt de hoc.
Tertius de ipedimentis que dirimunt in generali ⁊ in speciali ⁊ de criminibus post contractum dirimentibus.
¶ Scda.qō de frigidis ⁊ maleficiatis hȝ.3.articulos.
Primus de impoᵃ coeūdi ex parte viri ⁊ de spadonibus ⁊ de scientibus huiusmodi impedimentum.
Secundus de artatione mulieris qñ dirimat ⁊ qñ non.
Tertius de maleficio quod est i potestate demonis ⁊ quo modo dirimit ⁊ de probatione.

Rigesimaqꝰdi.ð diuortio pp adulteriū hȝ duas qōnes
Prima questio vtrum ex causa fornicationis liceat coniugem dimittere habet quinque articulos.
Primus articulus ꝙ lȝ dimittere propter fornicationem corporalem spiritualem ⁊ innaturaleȝ.
2ᵒ articlꝰ de.7.casibus ī qbus nō potest dimitti fornicans.
Tertius quando tenetur dimittere ⁊ an adultera penitens possit iurare se non fornicatam esse.
Quartus de auctoritate dimittendi: probatione ⁊ accusatione ⁊ cur Joseph voluit dimittere mariam.
5ᵒ quō vir ⁊ vxor i diuortio ad paria iudicāt: nō ī peccato.
¶ 2ᵃ qō vtrū repudians iuste vxorē possit ðhere hȝ.2.ar.
pᵒ articlꝰ ꝙ ñ pt ðhere nec adulterā occidere: ſȝ pp timoreȝ mortis expellere pt vl' recedere si fit pp culpā alterius.
2ᵒ vtrū possit recōciliari pᵒ sniā ⁊ añ.⁊ sūt q̄tuor opiones.

Rigesimaqꝰ di.de ipedimēto suitutis hȝ.2.qōnes.
pᵃ qō vtrū suitus impediat mrīoᵐ hȝ.2.articulos.
Primus articulus de seruitute precedente que requirantur hinc ⁊ unde ad hoc ꝙ dirimat.
2ᵒ de suitute supueniēte mrīoᵒ: ꝙ non dirimit: ⁊ ꝙ vir pōt se facere seruum vxore inscia vel in vita: non autem eō.
¶ Secunda qō vtrū suus possit ðhere habet.3.articulos.
pᵒ articlꝰ ð ꝯiugio suoꝝ ꝙ valȝ inito dño: lȝ sit fcēꝰ ð ordīe.
Scdꝰ quō ptus sequat̄ ventrē: ⁊ ī qbꝰ ⁊ de manu mortua.
Tertius de carnali copula reddenda in casu certi ⁊ dubij.

Rigesima7ᵃ di.de ordīe ⁊ vxoricidio hȝ.2.qōes.
pᵃ qō vtrū ordo sacer ipediat mrīoᵐ hȝ.2.articlos.
pᵒ de ordine sacro ⁊ non sacro apud nos ⁊ grecos.
Secūdus de ordine qui est religio approbata ꝙ dirimit.
3ᵒ de etate ꝙ ipubes ñ pt ðhere mrīoᵐ carnale nec spūale.
¶ 2ᵃ qō vtrū vxoricidium ipediat mrīoᵐ hȝ.3.articulos.
pᵒ an liceat adulterā deprehensam occidere ꝗ nō licere ... .
2ᵒ de ipedimento vxoricidij: q2 dirimit ī casu al's impedit.
Tertius de ſ̄calibus ⁊ an ecclesia habeat vtrūqȝ gladiuȝ.

Rigesimaoctaua di.de voto habet.6.questiones.
pᵃ qō qd sit votū ⁊ ð sex descriptōibꝰ hȝ.6.articlos.
Prius articulus de diffinitione hug.⁊ de voto mu... per ... profession per metū. ... obligat
2ᵒ ð diffinitōe iuristaꝝ ⁊ an celibatꝰ regrat̄ ⁊ ꝙ ppoᵐ non
3ᵒ ð diffinitōe magr̄ali ⁊ ꝙ si fiat hoi vl' corde: nlōᵒ obligat.
Quartus de diffinitione alia magistrali ⁊ ꝙ votuȝ non est de illicito nec preterito nec presenti.
5ᵒ de diffinitōe magr̄i ⁊ de tribꝰ votis eēntialibꝰ religiōis.
Sextus de diffinitione alia magistrali ⁊ ꝙ non obligat votū de non intrando religioneȝ: ⁊ ꝙ peccāt idncētes ad tale iuramētū ⁊ ð muliere q̄ ribaldo iurat ñ ðhere an ligeȝ.
¶ 2ᵃ qō de diuisiōe voti hȝ.12 articulos sm.12.diuisiones.
Prima diuisio ꝙ aliud ē reale: aliud psonale: aliō mixtum.
Secunda diuisio ꝙ aliud temporale: aliud perpetuum.
Tertia diuisio ꝙ aliud voluntatis aliud necessitatis.
4ᵃ ... ꝙ aliud ... aliud ... .
Quinta ꝙ aliud cōmune: aliud singulare.
Sexta ꝙ aliud simplex aliud solemne.
Sᵃ ... ꝙ votum solemne aliud per susceptionem sacri ordinis: aliud per professionem approbate religionis.
Octaua ꝙ professio alia expressa alia tacita.
9ᵃ ꝙ pfessio tacita alia p lapsū āni: alia p susceptiōeȝ habitus pfessoꝝ p triduū nec requiritur dies nisi in āno bisextili.
Decima ꝙ professio tacita anni alia impuberis contra parentes: alia puberis contra seipsum.
Undecia ꝙ alia ē pfessio mēdicātiuȝ: alia nō mēdicantiū.
12.ꝙ pfessio alia obligat religiōi in q̄ pfitet̄: alia simplr̄.
¶ Tertia qō de voto ... ⁊ ... hȝ q̄nq3 articulos.
pᵒ art... ꝙ possit ... .
Secundus de tpe implendi votum: q2 statim nisi ex cā.
Tertius de herede vouētis qñ teneat̄ iplere votū ipsius.
4ᵒ de obligatiōe voti ad petitū: ⁊ de casibus excusantibus.
5ᵒ de ipedimento ... .
¶ 4ᵃ qō de voti ... ⁊ ... hȝ q̄tuor articulos.
pᵒ de ipletione voti ⁊ de illo q intrat aīo exeundi ⁊ huiꝰ.
Secundus de irritatione voti per superiorem vel ꝯiugeȝ.
3ᵒ de voti ꝯmutatione: redemptione: ⁊ dispēsatione ī gnāli.
4ᵒ de dispēsatione q̄ ad cām: auctem: ministrū in oī voto.
¶ 5ᵃ qō de ꝯpatiōe votoꝝ ad inuicē ⁊ ad alia ⁊ ð vello vgīnū.
¶ Sexta.questio de scandalo quid sit ⁊ quale peccatum: ⁊ quid propter ipsum est dimittendum ⁊ quid non.

Rigesima9ᵃ di.ē de dispari cultu ⁊ ð mrīoᶦᵒ iter ifideles: ⁊ quō pp piculū aīe ⁊ corpis pt diuꝯ dimitti.
Uadragesima di.ē de ꝯsanguinitate qd sit: ⁊ linea gradu: ⁊ cōputatione: ⁊ probibitione: quoto gradu impediat matrimonium ⁊ dirimat: ⁊ quoto non.
Uadragesima prima di.de affinitate hȝ.3.qōnes.
pᵃ qō de affinitate. De gnē ⁊ gradibꝰ ⁊ pbibitione.
Secunda.questio de publice honestatis iusticia: quid sit: ⁊ de eius effectu ⁊ quomodo contrahatur.
Tertia qō de illegitimitate ⁊ legitimatione iuris ⁊ hoīs.
Uadragesima2ᵃ di.de cognatiōe spūali hȝ.3.qōes.
Prima questio de cognatione spirituali ⁊ legali ⁊ eo qui cognouit consan. vxoris sue.
2ᵃ qō ð ... ⁊ ... ī ... ⁊ ... ð mrīmonio.
3ᵃ qō ð scdis nuptijs ⁊ ð dōatiōibꝰ iter viꝝ ⁊ vxorē ⁊ ð dote.
Uadragesima3ᵃ di.de resurrectiōe hȝ q̄tuor qōes.
Prima questio de possibilitate resurrectionis ⁊ ꝙ sit futura omnium: non tamen naturalis.
2ᵃ.qō vtrū idē nūero corruptum possit repari p naturam.
Tertia qō vtrum idem numero corruptum vel annihilatum possit a deo in permanētibus ⁊ successiuis reparari.
Quarta questio vtrum resurrectio futura omnium sit in instanti ⁊ in eodem instanti.
Uadragesimaquarta di.de gloria beatorum ⁊ pena damnatorum habet.7.questiones.
Prima questio de ꝯditione resurgentium quo ad idēptitatem: integrita: equalitatem: ⁊ an sit necessaria. idemptitas materie prime ad idēptitateȝ resurgentis.
¶ Secunda questio de dote impassibilitatis hȝ.3.articulos.
Primus quō corpora gloriosa sunt passibilia ⁊ quō nō.
Secundus de causa passibilitatis ⁊ impassibilitatis.
Tertius per quid sunt impassibilia.
¶ Tertia questio de dote subtilitatis hȝ.3.articulos.
pᵒ qd ... subtilitatis ... possit ... ī eōdē.
2ᵒ ꝙ duo corᵃ nō possunt eē sil' p nām nec per dotem.
3ᵒ ꝙ duo corᵃ possūt eē sil' miraculose q̄uis du.dicat ꝯriū.
¶ Quarta questio de dote agibilitatis hȝ.3.articulos.
Primus articulus ꝙ corpora gloriosa erunt agilia.
Secundus ... ꝙ ... localiter ⁊ simul tota q̄uis durā.dicat contrarium.
Tertius ꝙ motus ille erit in tempore non in instanti.
¶ Quinta questio de dote claritatis hȝ.3.articulos.
Primus de claritate corporum gloriosoꝝ qualis erit.

Tabula

¶ Explicit tabula super explanatione quarti Sententiarum subtilissimi doctoris Petri de palude.

Registrum

¶ Petrus de palude
a
¶ Incipit liber
¶ Clarissimi
ter se ad gratiam
In matrimonio
b
tingebatur
mortis: sed ipsa.
dei fieri.
et iniquum
c
¶ Que videntur
peccatorum et quod
Secundo videndū
lucida interualla
d
parochiano
extant iudicia
est propter christum
pro eo penitere
e
Nunc quid
betur medicis
non restringitur
ambigendum
f
facto: non
est de esse
masculus an femina
ritum sacramentum
g
manet secundum essentiam
¶ De causa
sed ex causa
posito quod differant
h
celebrari. Non
condemnati. c. Cum
diuina potest
Et illud. Nihil
i
desti ieiunare
Econuerso autem
gari. Ita ergo
pena secus est
k
¶ Tertia cōclusio
dum meretricis
nit illud quo
bibiti vt torneamētū
l
Tertio cuius
sicut cōmunionē
vnam ciuitatem
ponere officialem
m
consciētie: et ideo
sed nō a quo
quuntur vt sit
Queritur 2°
n
turbam arcendo
tuo nō est cōmunio
non impenso
ideo irregularitatem
enormi et non
o
alius eū absoluere
religiosorum
iura temporis
robur et cōcupiscen
p
Or tñ dictum est
quando ita ē
medium salutis
versiculus non
q
tatem absolute
deponerent
aliquod sacrum
integrale ē
r
sacerdos simplex
tis errore
sed hoc nō valet
simultate
s
matres. Et ideo
sicut cōtrahere
spirituales et
expressio cōsensus
t
sibi hoc i confessione
exteriori sub
tua. quia quod non
tur iura noua
v
pro dote: non
primogenitarum
habere proprium
Manet inter
x
abstinere non vult
ctum est. ergo
be vxores fuerunt
qui plures.
y
non potuit
¶ Determinato
cantem occulte
intrare: ita
z
pena nulla est
alienando. quia
contractum. vnde
extra monasterium
et
¶ Quare sex
tio sicut ex
affinitati. quantum
absque liberis
ꝯ
os quod cōco. mitet
mogenita egypti
stentia vnire
mur: et cōmunis
ꝶ
etiā ipsi vnusquisque
diuersis formis
formitate. Nec
nunc verum est
aa
tradetur diabolus
cause sic: quia
quod dicit Aug.
iusticie punientis
bb
in statu merendi
exeunt et post
sericordiam et in
et ideo dicunt
cc
tū ab alio agente
sus que est
res perfectiones
obiti est qualitas
dd
se quam cognitio
pluris quam post:
ctamen intellectus
A
Prima distinctio
prima conclusio
¶ Secunda questio
Finis

